



Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>



XIV 0.5612-

1628 Halma, Fr., Woordenboek der Nederd. en Fransche taalen.
3e—5e dr. verb. en zeer veel verm. Leid., Utr., 1758—61. 2 dln.
m. 2 titelpr. 4°. hbaz. led., onafgesn. *Beiers Utrecht 1939* 2.50

84a HALMA, F. Woordenboek der Nederduitsche en Fransche taalen.
4e en 6e dr. 2 dln. 's-Hage, 1781. in-4. Hleer. f 8.50

Beiers

*2.10.1939
Beiers Utrecht 1939
Beiers Utrecht 1939*

B_b 133

TK
064186

7E 2172

ms



LE GRAND
DICTIONNAIRE
FRANÇOIS & FLAMAND,

Composé sur le modèle des Dictionnaires
De RICHELET, POMEY, TACHARD, ET DANET.

*Revu & considérablement augmenté sur le Dictionnaire
& la Grammaire de*

L'ACADEMIE FRANÇOISE.

H E T G R O O T
FRANS en NEDERDUITSCH
WOORDENBOEK,

Opgesteld naar het voorbeeld der Woordenboeken
Van RICHELET, POMEY, TACHARD, EN DANET.

*Overzien en merkelyk vermeerderd naar het Woordenboek en de
Spraakunst van het*

KONINKLYK GENOOTSCHAP.

DERDE DRUK.

Nu op nieuws naaukeurig overzien, met ontelbaare Woorden en Spreekwyzen, die
in den tweeden Druk niet gevonden worden, vermeerderd, door

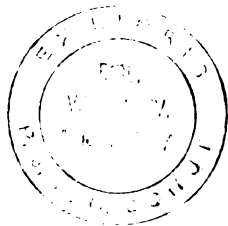
FRANÇOIS HALMA.



A U T R E C H T,

Chez JACQUES VAN POOLSUM, 1719.

Avec Privilège.



P R I V I L E G I E.

DE Staaten van Hollandt ende West-Vrieslandt, Doen te weten; Alzoo ons vertoont is by *François Halma*, Boekdrukker en Boekverkooper tot Amsterdam, hoe hy Suppliant na zich veele jaaren in de Nederduitsche Taale en Dichtkunde te hebben geoeffent, waar van vercheide blyken voorhanden waren, eldelijk hadde bestaan, niet zonder raad en toetse van voornaame Godtgeleerden, op nieuw in Dichtmaat te brengen, de hondert vyftig Harpzangen, of Psalmen van den Koninklyken Profet David, nevens de gewoone Lofzangen in de Openbaare Gereformeerde Kerke gebruikelijk, op de zelve maat, en zangwyzen als op de Fransche Psalmen van *Klement Marot*, en *Theodorus Befa*, gelyk ook op die van *Dathenus* waren gestelt. Mer hy Suppliant ook daar beneven gereet hadde een bondel van Heilige Feestgezangen, gelyk ook van veele Mengeldichten en vercheide Vertalingen, zoo van oude, als hedendaagsche Schryveren, alle by den Suppliant zelfs gedicht, gemaakt, ofte vertaalt: dat hy ook, op zekere gronden, van 't beste gebruik, op zyn Nederduitsch ende Franfch Woordenboek, voor 't grootste gedeelte gedrukt, hadde aangeteekent 't onderscheit van de drierlei gellachten des Naamwoorden, daar beneven de dadelijke, en lydende Werkwoorden, de Bywoorden, Voornaamen, Voorzetsels, en alle Woordleden, volstrekt tot de zuiverheit der Nederduitsche Taale nootzaaklyk, doch tot noch toe in geene Woordenboeken gezien, en door den Suppliant na een veeljaarg onderzoek en oefeningen, uitgevonden, en in dit zyn Woordenboek overgebracht: en gemerkt het bovengemelde Psalmbok omtrent voldrukt was, ende in 't korte van den Suppliant stont in 't lichtgegeven te worden; dat ook zyn voorgemelt dubbel Woordenboek van Nederduitsch ende Franfch, als boven bearbeit, ook zeer naar 't einde schoot, en by de gemelde H. Feestgezangen, met vercheide zynere Mengelwerken, by den Suppliant zelfs gedicht ende gemaakt, op zyne perse hadde, en nu van tyt tot tyt stont uit te geeven; en daarby, dat hy in de uitgave dezer zyne Werken, of eenige van die, heel lichtelyk van zommige baatzockende menschen, door 't nadrukken, konde worden ontruft, waar door de Suppliant niet alleen 't verhoopte voordeel van zoo veeljaargen arbeit zoude derven, maar ook tot zyn smerte moeten zien, dat zyn Werk elendig verminkt, ende bedorven zoude worden: zoo keerde de Suppliant zich overzulks tot Ons, met onderdanigste beede, dat het Ons gelieven mogte, uit kracht van Ons Oppermagtig gezagh, en hoogste gebied, hem gunstiglyk te verleenen een Voorrecht of Privilegie voor alle zyne bovengemelde Werken, en dat voor den tyt van vyftien eersikomende jaaren; Zoo dat het niemant der Onderdaanen van Hollandt en West-Vrieslandt vry zoude staan, de zelve in 't geheel, of ten deele, na te drukken, te doen nadrukken of elders nagedrukt in de voorz. onze Landen te brengen, of te verkoopen, onder wat voorwendzel, of hoedanig een opschrift, of tytel, en in wat formaat znks ook wezen mogte, dewyl dit alleen de vindinge was van den Suppliant en de vrucht van eene lange oefeninge, en uitvorschinge; en dat 'er niets ligter was, dan zich hier in van zynen dierbaaren arbeit te dienen, en hem te ontzetten van de vruchten, die hy met reden zich hier uit beloof hadde: SOO IS 'T, dat Wy de zaake, ende 't verzoek voorz. over gemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bedeven den Suppliant uit Onze regte Wetenschap, Souveraine Magt, en Authoriteyt, den zelve Suppliant geconsenteert, geaccordeert, en geotroyeert hebben, consenteeren, accordeeren ende otroyeren hem mits dezen, dat hy gedurende den tyd van vyftien eerst agter een volgende jaren, de voorz. hondert vyftig Harpzangen of Psalmen van den Koninklyken Profet David, nevens de gewoonlyke Lofzangen, in de Openbaare Gereformeerde Kerke gebruikelijk, op de zelve maat en zangwyzen, als op de Fransche Psalmen van *Klement Marot*, en *Theodorus Befa*, gelyk ook op die van *Dathenus* waren gestelt; als mede de voorz. Heilige Feestgezangen, gelyk ook de gemelde Mengeldichten, ende vercheide Vertalingen; zoo van oude als hedendaagsche Schryveren, alle by den voornoemden Suppliant zelf gedicht ende gemaakt; insgelyks mede zyne voorz. Nederduitsch ende Franfch Woordenboek, met de gemelde Aantekeningen, als hier boven gemeld, binnen den voorz. Onzen Lande allen zal mogen drukken, doen drukken, uitgeven ende verkoopen; verbiedende daarom allen ende een iegelyken, de zelve Werken in 't geheel, ofte ten deele na te drukken, ofte elders nagedrukt binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geeven ofte te verkopen, op verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, ofte verkochte Exemplaren, ende een Boete van drie hondert guldens daar en boven te verbeuren, te appliceeren een derde part voor den Officier die de Calangie doen zal, een derde part voor den Armen, ter plaatze daar 't Casus voorvallen zal, ende het resterende derde part voor den Suppliant; alles in dien verstande, dat Wy den Suppliant met dezen Onzen Ootroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van zyne schade, door het nadrukken van de voorz. Werken, daar door in genigen deele verstaan in inhoudt van dien te autoriseeren, ofte te advouieren, ende veel min de zelve onder Onse protectie ende bescherminge eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geven; nemaal de Suppliant in cas daar inne iets onbehoorlyks soude insinueren, alle het zelve tot zynen laste zal gehouden wezen te verantwoorden; tot dien eynde wel expresselyk begerende, dat, by aldien hy dezen Onzen Ootroye voor de zelve Werken zal willen stellen, hy daar van geen geabvieerde ofte gecontraheerde mentie zal mogen maken, nemaal gehouden wesen het zelve Ootroy in 't geheel ende zonder eenige Omiffie daar voor te drukken, ofte te doen drukken; ende dat hy gehouden zal zyn een Exemplaar van de voorz. Werken, gebonden ende wel geconditioneert, te brengen in de Bibliothek van Onze Universiteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken; alles op pene van het effect van dien te verliezen. Ende ten eynde de Suppliant dezen onzen Consente ende Ootroye moge genieten als naar; behoren; Lasten Wy allen ende een iegelyken die 't aangaan mag, dat zy den Suppliant van den inhoudt van dezen doen laten ende gedooogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebuyken, Cesseerende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen, den 25 January, in 't Jaar onzes Heeren ende Zaligmakers Zeventien hondert en zeven.

A. HEINSIUS. Vr.

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

Het Regt van Copy en Privilegie van het bovengenoemde dubbel Woordenboek 2 Voll. in Quarto is door *F. Halma* verkogt en overgedraagen aan *Willem van de Water*, Boekverkoper tot Utrecht, en aan *Rudolph* en *Gerard Westein*, Boekverkopers tot Amsterdam.

Avis au

LECTEUR L E Z E R

mis à la tête de la première édition
de cet Ouvrage.

LE besoin qu'avoit le Public d'un nouveau Dictionnaire, & les sollicitations de plusieurs Personnes de marque, sont les seuls motifs, qui nous ont porté à entreprendre celui-ci. Tous les autres qui l'ont précédé ne renferment qu'un amas confus de mots Valons, où surannez, & pour la plûpart inintelligibles. Le nôtre comprend tous les termes & toutes les expressions, qui sont du bel usage : & c'est dans cette vûë que nous avons consulté les Auteurs les plus polis, d'où nous avons tiré tout ce que nous avons jugé pouvoir servir à nôtre dessein.

Cependant nous n'avons pas omis les vieux mots, ni ceux qui sont peu usitez, afin que les Etrangers pûssent entendre également les Auteurs Anciens & Modernes : mais nous en avons usé avec cette précaution, que nous avons fait suivre immédiatement les termes qui sont en usage à ceux qui sont surannez.

Nous avons encore inferé dans nôtre ouvrage les termes des Arts & des Sciences les plus connus, ceux qui regardent la Navigation, le Manège & l'Art Militaire; les Noms propres d'Hommes, & ceux de Villes, de Provinces & de Fleuves, qui sont différens dans les deux langues. Et enfin nous avons conféré avec les moindres Artisans, pour apprendre d'eux les noms de leurs outils & de leurs instrumens.

Deux raisons nous ont empêché de donner plus d'étendue à cet ouvrage : La première est que plusieurs personnes nous ont prescrit comme de certaines bornes, dans lesquelles nous avons dû nous renfermer :

Berecht aan den

voor den eersten druk van dit
Werk gestelt.

't Gebrek dat de wereldt hadde van een nieuw Woordenboek der Fransche en Nederlandsche Tale, en 't geduurig aanzoek van vele geachte Persoonen, zyn de eenige dringredenen geweest, die ons bewogen hebben dit tegenwoordige Woordenboek te onderneemen. Alle de andere, die dit zyn voorgegaan, behelzen in zich niets dan een verwart samenraafsel van Walsche, of verouderde woorden, en die voor 't meeste gedeelte onverstaanbaar zyn: Daar het onze alle de bestgebrukelyke woorden en spreekwyzen bevat; hebbende wy ten dien einde de allerzuiverste Schryvers opgeslagen, waar uit wy, al het geene wy oordeelden tot ons oogmerk te kunnen dienen, getrokken hebben.

Echter hebben wy de oude woorden, of die weinig in gebruik zyn, niet 'eenemaal overgeslagen, op dat de Vreemdelingen zoo wel de Oude als Nieuwe Schryvers zouden kunnen verstaan: maar 'er alleen dit voorbehoedisel in gebruikt, dat wy telkens, na de verouderde woorden, de gebrukelyke hebben doen volgen.

Wy hebben daarenboven in ons Werk de alerbekemiste woorden der Kunsten en Wetenschappen ingevoegt, neffens die welke de Scheepvaart, Rykunst, en Krygskunde betreffen; de eige namen van Menschen, Steden, Landschappen, en Stroomen die in de twee Talen verscheiden zyn; en hebben eindelyk met de allergeringste Handwerkslieden gesproken, om van hen de namen van hun gereedschap, en hunne werktuigen te leeren.

Twee redenen hebben ons belet om dit Werk breeder uit te breiden: Voor eerst, dat veele persoonen ons als zekere paalen hebben voorgeschreven, waar in wy ons hebben moeten be-sluiten. Ten tweeden, dat wy gemeent hebben

&c.

& la seconde, que nous avons crû qu'il nous suffisoit d'exprimer toutes les idées différentes de chaque mot, en ajoutant aux moins connus quelque exemple fort succinct; afin d'éviter par là l'inconvenient où est tombé Pomey avec quantité d'autres, qui ont chargé leurs Dictionnaires d'une infinité de phrases inutiles, qui ne renferment qu'une même idée: ce qui est assurément un des plus grands défauts, qui se puisse rencontrer dans ces fortes d'ouvrages.

Au reste, comme il n'est rien de si ordinaire à l'homme que de se méprendre, on ne doit pas trouver étrange que dans un Dictionnaire, qui est l'ouvrage de tout le monde, il se soit glissé quelques fautes, & qu'on y ait oublié quelque chose; puisque dans celui d'un corps aussi célèbre qu'est l'Académie Française, Mr. l'Abé Furetiere a découvert dans la seule lettre G. une infinité de grandes bevûës, avec quantité d'omissions très-considérables. Nous prions seulement le Lecteur de considérer, que s'il se trouve quelques fautes dans nôtre ouvrage, ce sera principalement en ce qui regarde les termes des Arts, où il a pu arriver facilement que nous aïons été mal informez par les Artisans, que nous avons consulté.

Dans l'orthographe, pour la facilité des Etrangers, nous avons suivi celui de Richelet, & pour le Flamand le plus usité, c'est-à-dire, que nous avons à peu près écrit comme on parle. L'étoile * marquera le sens figuré: La simple croix † la veillia-ge: La double croix ‡ designera le comique; v. a. veut dire, Verbe Actif. v. n. Verbe Neutre. v. r. Verbe Réciproque. s. m. Substantif Masculin. s. f. Substantif Feminin. Adj. Adjectif. Adv. Adverbe. Conj. Conjonction. Part. Participe. Le pu-

genog te zyn, dat wy alle de verscheide denkbeelden van elk woords misdrukken, daar by aan de minstbekende een kort exempel voegende; om daar door den mislagh te ontgaan, waar in Pomey yn veele andere gevallen zyn, die bunne Woordenboeken met oneindige nodeloze exempelen hebben opgepropt, die in zich niet anders dan het zelve denkbeeld bevatten: het welk zekerlyk een van de grootste gebreken is, dat in zulk een slach van boeken kan gevonden worden.

Eindelyk, gelyk 'er niets zoo gemeen is aan den mensch, als ergens in mis te tasten, zoo moet men het niet vreeuen vinden, dat 'er in een Woordenboek, 't geen het werk van al de wereldt is, eenige misgreepen gesloopen zyn, en 'er iets in vergeeten zy; aangezien in dat van zulk een vermaart Genootschap, als de Fransche Akademie, de Heer Abt Furetiere alleenlyk in de letter G. een oneindig getal grove mislagen, neffens zeer veele merkwaardige mislatingen, ontdekt heeft. Alleen bidden wy den Lezer te willen aanmerken, dat, indien by eenige mislagen in ons werk vindt, zulks voornamelyk zal zyn in 't geen de Kunstwoorden betreft, waar in het lichtelyk heeft kunnen gebeuren, dat wy door de Handwerkers, met wien wy te rade zyn gegaan, qualyk on-derrecht geworden zyn.

In de spellinge hebben wy, tot verlichtinge der Vreemdelingen, Richelet gevolgt, en ten aanzien van 't Nederduitsch de allergebruikelykste; dat is, dat wy bykans geschreven hebben als men spreekt. De sterre * wyft den on-eigentlyken zinn aan; het enkel kruis † de veronderde, het dubbelt kruis ‡ de boertachtige; v. a. wil zeggen Verbe Actif, of dadelyk werkwoords; v. n. Verbe Neutre, of geenerlei werkwoords; v. r. Verbe Reciproque, of wederzyds werkwoords, s. m. Substantif Masculin, of een zelfstandig mannelyk woordt, s. f. Substantif Feminin, of een zelfstandig vrouwelyk woordt. Adj. Adjectif, of byvoegsel, Adv. Adverbe, of bywoordt, Conj. Conjonction, of samenvoegsel. Part. Participe, of deelwoordt. De wereldt zy blic

blic est aussi averti qu'on travaille incessamment à la seconde partie; nous entendons la partie, où le Flamand doit précéder le François.

Voilà tout ce que nous avons à dire sur notre Dictionnaire, & nous ne doutons point que toutes les personnes raisonnables n'aient franchement qu'un travail de tant d'années mérite quelque sorte de reconnaissance, & que nous avons fait quelque chose de nouveau & d'utile au Public. C'est cher Lecteur, ce *labor inglorius*, qui nous oblige à finir cette Préface par une belle Epigramme, que le Docte Scaliger avoit faite sur la difficulté qu'il y a à composer des Dictionnaires: Voici ses termes.

*SI quem dira manet sententia judicis olim,
 Damnatum arumnis, suppliciiisque caput:
 Hunc neque fabrili lassent ergastula massa,
 Nec rigidas vexent fossa metalla manus.
 LEXICA contexat, Nam caetera quid moror? omnes
 Panarum facies hic labor unus habet.*

Dat wy dus uitdrukken.

ZOo iemand is gedoemt om zwaare straf te draagen,
 Behoefst hy 't Rasphuis niet daar hy zyn dagen slyt,
 Of dat de Rechter hem laat in de Mynen plaagen;
 Want welk een straffe men in deze plaatzen lydt,
 't Komt in geen evenwigt met die van Woordenboeken;
 Dat werk besluit al 't geen hier straffe of lyden heet:
 Wel waarom zou men dan een ander lyden zoeken
 Voor hen die waardig zyn te draagen 't grootste leet?

F. H.

SECOND

ook berecht, dat we zonder ophouden aan het tweede deel arbeiden; te weeten dat geene, daar het Nederduitsch voor het Fransch zal staan.

Zie daar al het gene wy over ons Woordenboek te zeggen hadden, en wy twyfelen niet, of alle redelyke menschen zullen rondt uit bekennen, dat een werk van zoo veel jaren eenige erkenntenis verdient, en dat wy iets nieuws en nuttigs voor 't Gemeen gedaan hebben. 't Is, waarde Lezer, deze luisterlooze arbeid die ons verplicht deze Voorrede met een fraai Punttdicht te besluiten, dat de Geleerde Scaliger op de moeilykheit die 'er in steekt om Woordenboeken samen te stellen, gemaakt heeft: Dit zyn zyne woorden.

A V E R T I S S E M E N T . B E R E C H T .

Cette seconde Edition du *Dictionnaire François-Flamand* est très-considerablement augmentée. On n'a négligé ni soins, ni depenses, soit pour reformer les deffauts du premier Ouvrage; ou pour ajouter à celui-cy tout ce qui pouroit contribuer à le rendre en même temps plus utile & plus agreable.

On s'est servi avantageusement des secours qu'un long intervalle d'années, écoulées depuis la premiere impression de ce Livre, a fourni pour la perfection des deux Langues, si sujettes d'ailleurs à des changemens presque continuels. Le Dictionnaire & la Grammaire de l'Accademie Françoisise, ouvrages immortels, qui fixent l'usage de cette belle Langue, ont été consultez à toutes les pages, & presque à chaque mot: & outre cela, on a tiré de grands secours des Dictionnaires de M^{rs}. de Furetiere, de l'Edition augmentée de Richelet, de Danet, & du Pere Tachard, reconnus, après l'Accademie, pour les premiers maitres de la Langue Françoisise.

Au reste comme l'Ortographie de Mr. Richelet a été suivie dans ce Dictionnaire, qui fut d'abord copié du sien; on est obligé de declarer ici, que l'Accademie Françoisise ayant trouvé bon de rejeter cette Ortographie, aimant mieux s'en tenir à l'ancienne maniere d'écrire, nous avons cependant jugé à propos de nous en tenir à nôtre premiere, parce

DEze tweede Druk van het *Fransch- en Nederduitsh Woordenboek* is merkelyk vermeerderd. *Arbeiden* noch onkosten, zyn 'er aan gespaart, zoo tot verbeteringe der gebreken van 't eerste Werk, als om by dit alles te voegen, dat iets konde toebrengen, om het teffens nuttiger en behaaglyker te maaken.

Men heeft zich niet voordeel van de hulpmiddelen gedient, die een groot tusschenval van verloope jaaren, sedert de eerste druk van dit boek, tot volmakinge der twee (Taalén andersins zoo zeer aan geduurige veranderingen onderworpen) heeft toegebracht. Het *Woordenboek en de Spraakkunst van het Fransch Koninklyk Genootschap*, onsterfelyke werken, die 't gebruik dezer schoone Taale bepaalen, heeft men op alle bladzyden, en byna over elk woordt nagezien: en behalven dat veel hulpe ontleent uit het *Woordenboek van den Heere Furetiere*, den vermeerderden druk van *Richelet*, 't *Woordenboek van Danet*, en van *Vader Tachard*; erkent, na het *Koninklyk Genootschap*, voor de eerste Meesters der Fransche taale.

Daar beneven, naardien de spellinge van *Mr. Richelet* in dit *Woordenboek* gevolgt is, die flux uit het zyne wierd nageschreven, zyn wy gehouden hier te berechten, dat, het *Fransch Genootschap* goet gevonden hebbende deze spellinge te verwerpen, als zich liever willende aan de oude schryf wyse houden, wy echter goet gevonden hebben onze eerste, om die reden, niet te ver-
* *
qu'elle

Second Avertissement.

qu'elle est fort en usage parmi les meilleurs Ecrivains modernes; & que d'ailleurs personne n'a fait des plaintes sur cette nouvelle Orthographe.

Pour ce qui est du Flamand, nous pouvons dire, que par l'aplication d'un grand nombre d'Auteurs du premier ordre, Historiens, Poëtes, Orateurs, Grammairiens, &c. & au moyen des savantes Societez qui se sont formées parmi nous, à l'imitation de celles des autres Pais bien policez, cette Langue a été tirée d'une espece de confusion, & les richesses qui en étoient comme ensevelies sont heureusement decouvertes.

L'interpretation des mots François rangez dans ce Dictionnaire, en renferme des preuves que le Lecteur reconnoitra facilement à chaque page: mais le volume qui suivra celui-ci, & dont l'Impression est déjà fort avancée, sous le titre de *Dictionnaire Flamand-François*, fera bien mieux connoître encore combien cette Langue a profité depuis que tant de savants hommes ont pris la peine de la debrouiller & de la cultiver. Je m'assure que depuis cent ans, on trouvera autant de différence dans la langue Flamande que les François en remarquent dans la leur, en comparant le siecle de *Marot* à celui de *Vaugelas*: ce qui parmi nous est la comparaison des ouvrages de *Howart*, &c. à ceux de *Vondel* & de ses Contemporains les plus polis.

Tweede Berecht.

anderer, als wel de gebruikelykste by al deoefte hedendaagſche Schryveren, en dat niemant ooit over die nieuwe ſpelinge geklaagt heeft.

Omtrent het Nederduitſch kunnen wy zeggen, dat, door den vlyt van een groot getal Schryveren, mannen van naame en verdienſten, Hiſtoriſchryveren, Dichteren, Redenaaren, Spraak-kunſtenaaren, enz. en 't middel van braave Genootſchappen, onder ons, in navolginge van andere welgeſtelde Landen, opgerecht, deze taal als uit eene verwarringe is getrokken, en dat 'er de rykdommen, die 'er als in begraaven lagen, gelukkig uit opgedolven zyn.

De verklaringen der Franſche woorden in dit Woordenboek vervat, geeven 'er bewyzen van, die de Lezer ligtelyk op elke bladzyde zal gewaar worden: maar nit het ſtuk dat dit zal volgen, onder 't opſchrift van Nederduitſch en Franſch Woordenboek, alrede voor 't meeste gedeelte gedrukt, zal noch vry nader blyken, hoe ver deze taal, na dat zoo veele geleerde mannen aan haar de handt geſlagen hebben, om ze te ontwarren en aante queeken, gevordert is. Ik houde my verzekert, dat men ſedert hondert jaaren zoo veel onderscheidt in de Nederduitſche taale zal vinden, als de Franſchen in de hunne aanmerken, wanneer zy den tyt van *Marot* met dien van *Vaugelas* vergelyken: 't geen by ons de vergelyking der werken van *Houwaart*, enz. met die van *Vondel* en zyne beſchaafte Tytgenooten is.

DER.

DERDE BERECHT

aan den bescheiden en onzydigen Taalminner, nopende
den nieuwen Druk van dit

FRANSCH EN NEDERDUITSCH

WOORDENBOEK.



Erwyl ik de derde uitgave van dit *Fransch en Nederduitsch Woordenboek*, door Godts goedheit, noch beleeve, nadat ik het op nieuw overzien, van misstellingen gebeetert, en doorgaans, onder de beschavinge der woordbetekenissen en spreekwyzen, vermeerdert hebbe, vinde ik my verpligt, om hier over u wederom een kort berecht te geeven; zoo tot nader openinge van den toestand dezès *Woordenschat*, als tot eene zedige verdediging myner eere, en schuldelooze handelingen tegens eenen verwaanden Spraakmeester, die, zich kittelende in zyn schaamteloos gezwets, en vermeetel op 't aanzien zynes Vrienden, niet alleen voortgaat met zyne overloopende galle (even als een Zeemonster, in de Tytelprint van myn *Nederduitsch en Fransch Woordenboek* vertoont, dat, gevangen en op het drooge, zich niet dan van slym en ingezwolgen ongedierte ontlafst) tegen my en myn Werk uit te braaken, maar, als ware hy boven allen in de Nederduitsche taalkunde gesteigert, zelfs onze grootste en vermaardste Taalbouwers bespringt, en meesterlyk heekelt; welke laatste stoutheit hem mogelyk anderen haast zullen verleeren, terwyl ik hier maar, zoo kort als 't mogelyk zy, iet naders van dit Werk zal ontvouwen, en zyne snoode faamrovinge van my afweeren, waar toe ik genootzaakt ben het geval, daar 't meest op aankomt, noch eens wat hooger op te haalen, opdat de wereldt niet langer door eene winderige snoeverye, veelzins eigen aan den Franschen Landtaart, moge misleidt, en omtrent de waare geschapenheit onzer geschillen geblythokt worden.

Dat ik, met wylen *Claude Rouxel*, niet alleen d'eerste grondtvest geleit, maar ook den opstal van een nutbaar *Fransch en Nederduitsch Woordenboek* volbouwt hebbe, is 't gemeen bekend, en word door 't jaarmerk van den eersten druk buiten alle tegenpraak gestelt. Dat ook dit eerste proefftuk zoo volmaakt alle d'eigenschappen niet hadde, die'er, naar het vol beslag der beide taalen, toe vereischt wierden, zagen wy zelfs wel voor d'uitgave, en, gevolgelyk, voor alle anderen: doch gelyk ik toen den druk van 't werk in maatschappye, met eenen myner Handelgenooten, bekostig le, most ik my, omtrent de grootte der uitvoeringe, veelzins schikken naar zyne gedachten, als den oudsten in jaaren en ondervindinge; waar in ik ondertusschen 't gemeen spreekwoordt niet dan te veel zag bevestigt, dat hy *die een medemakker heeft, eenen meester heeft*; naardien wy anders 't Werk, naar ons bestek en begrip, veel breeder hadden uitgebreidt: gelyk de bepalinge, ons gestelt, my ook menigwerf by den voort-

* * 2

gang,

DERDE BERECHT.

gang, en d'overziëninge der afgedrukte bladen, niet luttel tegen de borst gestooten en misnoegt heeft.

By gebrek van beter (alzo d'*Arfy*, en vanden *Ende* nu hadden uitgedient) raakte echter deze eerste Druk, door de dagelyksche sleet, haast onder den man; en zagen wy dus met genoëgen onze arbeit, hoe onvolmaakt ook, niet vruchteloos besteedt, en zelf met veel goetkenninge van 't gemeen ontfangen en beantwoordt: terwyl'er vierig naar het tweede deel, daar 't Nederduitsch zou voorstaan, wierd verlangd; vermits 'er niets van dat slach voorhanden was, dat den naam van goet en nutbaar voor 't onderwys kon draagen, en ik dit ontworpen Werk in de gedachten, immers voor 't meeste en beste gedeelte, nergens uit kon naschryven, maar alleen uit het dagelyks gebruik der taale, veele redenwiffelingen met d'ervarenste Taalkundigen, 't leezen van goede Schryveren, en rype overweëginge van alles, most schetzen en opmaaken; 't geen inderdaat een neetelig, dor, en verdrietig werk was, waar door het ook zoo schielyk niet kon worden doorgezet als ik zelf wel wenschte, en 't gemeen verlangen vorderde, dat door den grooten stroom der Vluchtelingen uit Vrankryk niet weinig wierd vermeerderd; 't geen ik echter, zoo wegens 't gewigt der uitvoeringe van 't luisterloos werk, als door veele onvoorziene toevallen, zelf naar myn eigen lust en begeerte niet kon voldoen: en bekenne ik vry uit, dat het werk my menigmaal als onuitvoerlyk heeft toegescheenen, terwyl ik niemant vondt die my, in 't eerste opstel, wilde, of, naar vereisch van 't werk, kon vervangen; weshalven ik ook somwylen, buiten myne gewoone bezigheid, als tot verademinge, eenige andere vertalinge ondernam, en eindelyk zelf dat zwaare *Lexicon Latino-Belgicum*, van den vermaarden *S. Pitscus* in 't Latyn opgetelt, met het Nederduitsch stoffeerde; welken arbeit ik my echter, hoe zwaar en moeijelyk die zy geweest, en hoe zeer myn *Nederduitsch en Fransch Woordenboek* daar door is verachttert, nimmer zal beklagen, wegens het groot en algemeen nut, dat'er alle Latynsche Schoolen van Nederlandt, als tot een algemeen gebruik daar in doorgestaan, uit trekken; gelyk ook zelfs die verder zyn gevordert, en zich aan de zuivere kennisse dier overheerlyke taale, met eene gepaste verklaringe in 't Nederduitsch, laten gelegen zyn; doch weder ter voornaamste zaake.

Ondertusschen wierd d'eerste druk van 't *Fransch en Nederduitsch Woordenboek* geheel uitverkocht, en betaalde myn Medegenoot in de bekostiging den laatsten tol der Natuure, waar door ik het geheele werk overnam, en een vermeerderd opstel tot den tweeden druk, zoo veel my myn tydt en zaaken toelieten, vervaardigde, daar weder nieuwen arbeit toe vereischt wierd, dien ik my, uit verscheidene inzichten, noch konde, noch wilde onttrekken; doch waar door echter de rustige voortgang van myn Tweede deel weër wierd belemmert, en 't gedult der Liefhebberer meer gevergt, dan ik zelf wel wenschte; hoewel ik niemant gehouden was, dan slechts door eene ingewikkelde verbintenisse, wegens 't verloop des tydts, hier van rekenschap te geeven.

Deze tweede druk quam dan uit in 't jaar 1708. met veele verbeteringen en vermeerderingen, hoewel niet met alle volmaaktheit; want wie kan immer een Woordenboek, vooral van twee taalen, hier toe brengen? doch echter van beter en ruimer gebruik dan d'eerste, en zoo wel van 't gemeen gewilt, hoe'er ook de blatende *Marin* mogt tegen aandruiffen, dat die noch eens in weinig jaaren geheel werdt uitverkocht; zo dat ik myne penne weër, ter vergrootinge en verbeteringe, voor eenen der-

D E R D E B E R E C H T.

derden druk moft leenen, ſchoon het werk, door wettigen koop, in handen myner Vrienden was overgegaan; 't geen ik dan, zoo veel my de tydt, luſt, en krachten toelieten, diervoegen hebbe gedaan, als het hier den Taallievenden in handen komt, en waar van wy hun ſchroomeloos al 't nut en gebruik, dat zy van een deugtzzaam *Groot Woordenboek* kunnen verwachten, ſchoon niet geheel vry van alle miſvormingen, durven verzeekeren.

Het *Nederduiſch en Franſch Woordenboek* ondertuſſchen, nu al voor meer dan acht jaaren in 't licht, doch dat echter, wegens de bovengedachte redenen, zoo eene ſchie-lyke ſcheut in d'uitvoeringe niet kon neemen, als ik nevens myne Medehelpers geerne zagen, werd de Twiſtappel tuſſchen my en den meergemelden Franſchen Taalmeester, welken twiſt geene andere oorzaak van groei en aanwas hadde, dan, zoo hy voorgaf, myne verwylinge in den voortgang, waar door hy waande van alle verbinteniffe met my, omtrent dit werk, onſlagen te zyn; doch 't geen ik niet anders dan voor eenen gezochten dekmantel hebbe aangezien, gelyk ik het daar noch voor houde, waar onder hy zyne trouwloosheit, en 't ſchenden zyner, zoo ſchriftelyke als mondelinge, verpligtinge, poogde te verbergen; zyne rolle van wraakbaare eigenbaat te ſpeelen, en 't gemeen van onze verwyderingen eenen valschen indruk te geeven; bekleedende alles met d'uiterſte vuilardigheit, en ſchendinge van mynen naam, en bedryf, in dien toeleg, om my en myn werk van alle achtinge te ontzetten, en verhaat te maaken by al de wereldt; waar in hy echter tot noch toe zyn wit, op verre na, niet beſchoten heeft; vermidts het verſtandig gemeen de zaaken te nauw inziet, en in de ſchaale der reden weegt, dan dat het zich door een quakzalvers geſchreeuw, en redenloos gerammel zou laaten misleiden, of door gebootſte Simmegrillen verblinden.

Ik hebbe hem in de Voorreden van myn *Nederduiſch en Franſch Woordenboek* ruſtig, over zyne galbrakinge tegens my, te keer gegaan, wel niet met al zyn ongegrondt verhaal en verwyt te wederleggen, als te groot van beſlag, en te klein van belang voor 't gemeen, dewyl dat luttel deel neemt in byzondere krakkeelen; maar als ter loops zyne vuiligheit, op my uitgefmeeten, af te ſchudden, en my verder aan zyn onguur balken en ſchreeuwen, ſlechts voor Ezelswerk te houden, niet te ſtooren; vooral dewyl ik, met veel nutter bezigheden bezet, allen twiſt en onluſt, met wien het ook zy, haate; en liever eenige verongelykinge lyde, dan 'er my, veel min anderen, over te ontruſten.

Naardien ondertuſſchen mynen Tegenſtreever met zyn *Compleet Nederduiſch en Franſch Woordenboek*, gelyk hy het tytelt, (hoe klaar ik d'ongerymtheit en beſpottelykheit van die benaminge voor zyn ander deel, in myne Voorreden, hebbe ten toon geſtelt) ook in de wereldt is gekomen, daar hy het weder, in zyne Voorredens, vinnig op my en myn werk heeft gelaaden, en myne miſtellingen, naar zyn verdraait oordeel, lebbig deurſtrykt, vinde ik my gedwongen, voor eene korte poos, dezen Blaaskaak noch eens onder d'oogen te zien, zoo in eene algemeene verweeringe, als door aanwyzinge van zyne veelvuldige verminkingen en miſlagen onzer taale, zoo in 't opſtel der woorden, als der ſpreekwyzige voorbeelden, die hy 'er, tot verklaaringe, by doet; hoewel alleen uit de Voorredens en 't begin van zyn *Compleet Woordenboek* getrokken, dewyl 't my aan tydt en luſt mangelde, om dat zwaarlyvig, en veelzins nutteloos *Woordenboek* verder te doorloopen; 't geen mogelyk naderhant, teffens met het Franſche, als ik de handen wat ruimer hebbe, noch wel zyn volle beurt zal krygen.

DERDE BERECHT.

Noch eens dan gezien wat deze schetterende Pikardyer, in zyne nieuwe Voorredens, raaskallende en schaamteloos uitlapt; waar na wy slechts eenige voorstaaltjens, zynere tastelyke misgreepen en taalverbafteringen, in 't werk zelf, zullen aanwyzen, waar in wezentlyk myne afgedwonge verdediging, voor mynen goeden naame, en d'eere van myn werk, zal opgesloten zyn; en achten wy voor alsnoch deze staaltjens genoeg, om voort al het overige van dit Woordenboek te wantrouwen.

Hoe brabbelt hy op d'eerste bladzyde aan zyne Leerlingen, daar hy, niet zonder struikeling, den *Nijefchen Landschapsdrukker* bespringt! Men hoore hem eens in zyn sierlyk Nederduitsch, gelyk het daar van woordt tot woordt gedrukt staat. Na dat hy zyne Vrienden tot Beschermers van zyn werk had gekoren, en de reden daar van opgemaakt, gaat hy dezer voege voort: *Deze verkiezing zullen zelfs, de aldergereedste dit werk op zyn zwaksten aan te tasten, moeten goedkeuren: ik spreek van de auerechtswelmeenende, die met de Friesche Landschapsdrukker, daar in 't volgende Bericht een ontmoetinge mede te wachten is, willen vertrouwen dat buiten Amsterdam naam noch aanzien heb.* Is dat niet eene samschakeling en redeneering, waar door de winderige Spraakmeester niet alleen naam en aanzien in Amsterdam, maar zelf aan Noordt- en Zuidtpool verdient? Taalkenners konnen oordeelen.

Maar welk een onwederस्पreekelyk besluit trekt hy, ten zynen baate, uit dit voorstel? *Welke stelling* (vaart hy voort) *van een verklaarde Tegenparty, als die doorging, een vast bewys zou strekken, dat ik in deze vermaarde Stad niet i'eenemaal zonder heul en bystand ben.* Waar op wy kortelyk aantekenen, dat het geen bewys behoeft dat de Taalmeester *Marin* meer in Amsterdam dan elders bekend zy, als daar hy zyn mondeling onderwys veele jaaren lang heeft geoeffent; doch hoe hoog hy daar in *achting en aanzien* is opgestegen, blyft noch onbeslecht: *Echtier*, besluit hy, *moet ik'er*, zelf naar de stelling van een verklaarde party, niet zonder heul en bystand zyn; het zy zoo: en, hoe partydig ik hem ben, wegens zyn wrevelig gedrag omtrent my, ik benyde hem dat voordeel en geluk niet. Doch wat hy eigentlyk zegt, of wil zeggen, met het geen daar op onmiddelyk volgt, bekenne ik nauwelyks te konnen vatten, vermits dit eerder naar d'onverstaanbaare wantaal van *Frans Balleffen* gelykt, dan naar gewettigde Nederduitsche uitdrukkingen; die dan eindelyk op een beklag schynen uit te loopen, dat zyne befaamde Personaadje, even als gemeenlyk een *Profeet*, niet *geacht in zyn eigen land is.* O tyden! O zeden! Wien deert het droevig nootlot van dien weergadeloozen Overvlieger niet! Want gelyk d'Eenoogigen, naar 't gemeen spreekwoordt, Konink in 't landt der blinden zyn, zoo is ontwyfelbaar d'ontzagbaare Taalmeester *Marin*, het eerste en aanzienlykste Hooft van alle Fransche, en Walsche Taal- en Schoolmeestertjes, en, by gevolg, meer eere waerdig dan hy schynt, hoe hoog zyne achting ook by zyne Vrienden zy, te konnen bejaagen.

Daar op komt hy tot zyn *onvolmaakt*, doch echter *Compleet Woordenboek*, en verzoekt 'er zyne Vrienden voornamentlyk tot *verdedigers* van, tegen het vooroordeel der *geene*, die door te ruimen voorraad van lastigen ernst, onbequaam zyn de ongedwongenheit eener levendige schryfwyze in zulk slag van werken, lydelyk te vinden. Wat dunkt u, Nederduitsche Taalkenner? Vindt gy deze levendige schryfwyze tot wraakinge van den te ruimen voorraad van lastigen ernst, in dezen Wiltzanger niet lydelyk? Ja, vindt gy u niet bequaam om zoo eene ongedwongenheit, als het eerste en beste voorschrift ter navolginge, aan te pryzen? Maar mogelyk zyt gy al mede van die *stemmige Wyze* (wat behoect hier een *n* achter aan, om in 't meervoud *Wyzen* te schryven?) die de taal en 't op-

D E R D E B E R E C H T.

't opffel van wylen den Heere *Dodyns*, onnavolglyk opffeller der galante en geleerde *Haagfche Mercuren*, juift niet in een Woordenboek zoudt willen brengen; waar toe ook de *Spraakmeester*, na 't uitblazen zyner loftuitinge aan dien geestigen, doch meest boertenden, of liever steekeligen Schryver, in 't vervolg, by 't herdrukken van zyn werk, gedenkt over te slaan; en, zoo doende, *de fpons over zyn eigen werk te ftryken*, het geen hy, op de zelve bladzyde, in anderen opentlyk afkeurt: O wonderlyke ftantvalligheit!

Hier op springt het *spraakmeesterlyk Wyshoofd* op de reden, *waarom hy zich van een ander gevoelen toont te zyn dan eenige Schryvers*: En *waarom* toch? Om dat die, naar 't hem toefchynd, op keur van woorden ruim zoo veel als op keur van zaaken doelen; Hier op besluit hy, dat zyne wyze van doen een verftandig lezer niet vreemd zal voorkomen: voor al, vervolgt hy, indien hy van de aangebore zucht tot de *Moeder-Taale* zoo verre ontfagen is, dat hy met koele zinnen de voor- en tegenftellingen kan overweegen; dat is, naar 't my toefchynt, dat hy in de zucht tot de zuiverheit en befchaaftheit der *Nederduitsche Taale* begint te weifelen, en, door quaade gewoonte, in twyfel te trekken, of niet eene verminkte brabbeltaal, gelyk de zyne, als de klaartte, en, door ontaarding, de gebruikelykste en de vloeijenite, voor de beste te keuren zy, En daar by weet, gaat hy voort, dat *Halma* en dezelfs *Aanhangers* luiden zyn, daar zoo geen krachtige redenen, immers krachtige woorden, tegen moeten gebruikt worden, om op zyn beurt gehoor te verdienen. Hoe hangt, of kleeft dat aan malkanderen? En wat betrekking hebben de *krachtige woorden tegen my te gebruiken tot zyne voorgaande ftelling*? De lezer oordeelt, en keere deze laafte haspeling slechts om tegen den redenloozen Schryver, met de veranderinge van mynen naam in den zynen, zoo dat men *P. Marin*, in plaats van *Halma* leeze, (zyne Vrienden en Aanhangers hier buiten blyvende,) en dan zal alles vast op zyn kooten ftaan, als men spreekt, en ik ligtelyk over myne wederkaatzende fchryfwyze gebillykt worden.

Maar hy wil, door 't gebruiken van krachtige woorden tegens my, (dat is zyn befluit,) op zyn beurt gehoor verdienen. Hoe gehoor verdienen? Dat de verdichte *Cyreenfche toverzangen*, door hunne lieflyke welluidenheit, d'ooren ftreelen, en, in zich zelve, buiten het volgend gevaar, aangemerkt, gehoor verdienen, zal elk ligtelyk vafstellen; maar dat *Peter Marin* zulks, wegens zyne krachtige woorden tegens my, zou waardig zyn, zal zoo ligt, op zyn eigen vermetel zeggen, niet doorgaan: ftelde hy, om gehoor te krygen, dat geleet wat: Want wie, en wat zou, op zyn *spraakmeesterlyk geluid*, niet flux verftommen, en d'ooren-opfteeken? Ontwyfelbaar, *Jan Alleman*; en dat zoo wel als toen alle de *Woutdieren* verfchrikten voor 't gebalk van den vermomden *Ezel*, wanneer hy met den *Leeuw* op de jagt was, naar den inhoud van *Fedrus XI Fabel*, van 't eerste boek; zoo dat de *Leeuw* eindelyk zelf, op 't fnorren van den *Steiloor*, wegens zynen verrichten *fchreeuwdiens*, hem spottende antwoordt:

- - - - - *Uw dienst is onvolprezen;*
Zoo dat ik med my had ter vlucht gewends,
Had ik nu' moed en aart niet wel gekent.

Doch hy betuigt evenwel, fchoon hy de fchryfwyze van zommige nieuwe *Woordenfmeeders*, die gefteadig de *fpons over hunne eige werken ftryken*, enz. dwifs tegenfpreken,

D E R D E B E R E C H T.

ken, en zelfs belagchen, dat zulks geschiedt zonder af te gaan van de welgegronde achting, die 't Gemeen schuldig is aan de Puikschryvers; daar hy echter, gelyk hy besluit, zoo veel van afwykt, als de klaarheit en vloeijsheit zyner Fransche taale hem raaden konnen. Hy doe zoo, en geeve de kortbondigheit en verheevenheit van styl den Puikschryveren, en die hen van verre poogen te volgen, ten beste; by welke laatste ik my geerne wil schaaren, zonder my echter onder 't vaandel van zoo veele roekeloze penmen te begeeven, die zich te vroeg met de hooggedachte Puikschryveren gelyk stellen: elk trekke 't zich van, die zich, in 't hondert, van deze meesterlyke keurpenne, geraakt voelt, en late dien roekeloosen waan vaaren, zoo hy niet voor vinniger, ik schreef haast vergiftiger, pylon, van dien klaren en vloeijsenden Spraakmeester wil bloot staan.

Hy besluit, aan zyne Leerlingen, met een *Zie daar, myn Heeren, in een woordt*; de Puikschryvers en hunne aanhangers zouden schryven met een woordt, doch dat wykt mogelyk te ver van de Fransche vloeijsheit af; dat hier derhalven dit in een woordt doorga, om d'eigentlyke reden te verstaan, waarom de Spraakmeester een ander spoor dan dat geen, 't welk zoo veel beroemde Mannen gewoon zyn te houden, inslaat, name-lyk, om de vreemdelingen de (liever schreef ik den) rykdom, en de zagtheit van 't Nederduitsch, naar zyn beste vermogen, te doen bespeuren. O schrandere en onnavolgelyke vinding! Wie wist voor deze Meester de gelukkige konst, van bastaars- en wantaal voor de zagtheit van 't Nederduitsch op te geeven, om die door den Naneef te doen belachen? *Vivat die Fransche geeft! Ja driewerf vivat!*

Zyn Voorbericht aan den Lezer begint hy met eenen toon van zegepraal, over d'uitgave van dit zyn *Compleet*, anders, schryft hy, *voltallig Fransch en Nederduitsch Woordenboek*, en zyn byzonder verkregen *Voorrecht van haare Ed. Groot Mogenden*, waar door het, tegen alle opgevatte vooroordeelen en hinderpaalen, is gedekt en bewaart; men versta, zoo gedekt, dat het mag worden uitgegeeven en verkocht, doch echter zoo niet, hoe *voltallig* ook, dat'er de leemten en mislagen niet van mogen ontdekt worden. Hoe ondertusschen de *completee* Schryver dit onduitsch woordt, en 't *voltallig*, tot verklaringe nu daar by gezet, tot eenen *completeen*, of volleedigen zin brengt, bekenne ik my niet te blyken; noch ook, dat hy een letter antwoordt op de barbarische ongebruikelykheit van dit woordt, ten einde als hy beoogt en 't gebruikt, overvloedig, in myn *Berecht*, voor myn *Nederduitsch en Fransch Woordenboek*, aangewezen, maar *zoo ver mispoozig is geworden*, dat hy, in plaats van zyn Opschrift hier over, en nopende al het overige ten zynen laste gebragt, te verdedigen, nu *niet dan benzelingen aan den dag brengt*, daar op zyn tanden stomp byt, en plotzeling, raazende en schuimbekkende, op my losbreekt; 't geen my echter niet vreemt voorkomt, dewyl van zoo eenen winderigen Snoever niet anders kon verwacht worden.

Hier op slaat hy aan 't pochen, dat hy by de twee duizent gemeene woorden meer heeft in zyn *Nederduitsch en Fransch Woordenboek* dan ik in 't myne; 't geen hy achter aan met drie of vier staaltjes, uit d'eerste letteren, bewyft.

Wie kan loochenen, bescheide Lezer, 't geen in dadelykheit bestaat? En wie verkieft de ruimte en rykheit niet in een *Woordenboek*? Doch gelyk, naar 't gemeen spreekwoordt, het al geen gout is dat'er blinkt; zoo weete men ook dat die snorkende *Spraakmeester* heeft groen en ryp, als men zegt, by een gehaalt, dat is, goedt en quaadt, tot onnoemelyk veele *onechte en onduitsche* woorden toe, die wy opzette-lyk, als onnut tot ons oogmerk, en de zuivere kennisse onzer Landttaale, zyn voor-
by

D E R D E B E R E C H T .

by gegaan; gelyk ook de *Participa*, of *Deelwoorden*, en al het overige dat zynen meesterlyken roem, of winderig bohaai uitmaakt, naardien wy, in ons opstel, de wyze van het puik der Schryveren van Woordenboeken hebben nagestreeft, waar onder wy schroomeloos *Richelet* by de voorsten stellen, als die daar in den weg voor veel anderen, met veel oordeel en schranderheit, heeft gebaant; welken lof hem niemant die zyn werk kent, en de Fransche taal bemint, zal betwisten.

Dat nu de ratelende Spraakmeester zommige woorden meer in zyn Woordenboek heeft gebragt, dan ik in 't myn, zal niemant vreemt dunken, die den aart van 't werk onzydig overweegt, en daar by weet, dat hy 't myn, in zyn opstel, heeft te baate gehadt; dat veel scheelt van 't werk eerst te ontwerpen, en zelf, zonder zulk een hulpmiddel, op te maaken. Daar beneven weet elk dat vreemde munt, en al 't geen voor biljoen is verklaart, mede noch wel geldt hiet; maar 't is geen gangbaare munt in 't landt daar het niet geslaagen, of ten minsten door 't Oppergezagh, als van behoorlyke waardye, gesterkt is. Dit is mede toepasselyk op de taal en woorden; d'Onduitsche Bastertwoorden, die de vermeetele Windtbreeker poëgt te wettigen, ten minsten in 't gebruik, wegens hunne *ongedwongenheit*, gelyk hy schryft, zyn ook woorden, maar geene Echtelingen, en derhalven zulke, die een verstandig Onderwyzer niet behoort te vermengen, noch erfenisse te geven onder de geenen, die Nederlandt tot hunne oorsprongkelyke geboorteplaats hebben. Doch *P. Marin* verstaat het anders: derhalven zullen wy de beslechting hier van den Nederduitschen Taalkundigen overlaaten.

Geweldig schuimt hy zyne galle op over d'order van my in myn Woordenboek waargenomen: en waarom toch? Om dat hy oordeeld dat de zyne veel bequaamer is om 't verstand te verlichten, en dat rechte kenners myne wyze van werken wildzang moet toeschynen. Wat kan, wat durft een *Wiltzanger* al utrabbelen! Maar waarom zullen rechte kenners toch dit ongenadig vonnis over myn werk stryken? Om dat ik d'*infinitivus* ter neder gestelt hebbende, den zelven wel meend uit te seggen met gebrooke spreekwyzen, onverschilliglyk in de tegenwoordige, voorledene, volmaakte, toekomstige, onvolmaakte tyd genomen, daar by te flanssen. Voor eerst, zoo veel woorden, zoo veel taalfeilen, die kenners haast zullen voelen, doch den onkundigen tot geenen aanstoot zyn. Verder bekenne ik dien weg in myn opstel gehouden te hebben, dien de Spraakmeester deurstrykt, doch ik als noch voor de beste keure, om een bewys zommiger uitregelige werkwoorden te geeven, en den Leerlingen te toonen, hoe die in hunne verscheide tyden veranderen; en die keure vind haare toestemminge by inboorlingen en vreemdelingen, die immer myne Woordenboeken, ter leeroefeninge, gebruikt hebben. En zeker, nooit is my iemant van ervarene Onderwyzeren, of weetgierige Leerlingen voorgekomen, die zich over de wyze van dit opstel, zoo haatelyk in des Halfziendens oogen, beklaagt heeft; terwyl zy, in tegendeel, alle goetkenninge in 't gemeen gebruik heeft behaalt, die men van zulk een werk kan verwachten: ook zal de *averechts-welmeenende* Spraakmeester, met al zyn bohaai en schreeuwen, lang werk hebben eer hy *Halmâs* dubbel opstel uit de gemeene sleet en achtlinge boene, om zyne onvolmaakte *Compleete* Woordenboeken, gelyk hy ze zelf tegenstrydiglyk noemt, zoo verre in zwang te brengen; 't geen de *Tyt*, de zekerste ontdekker van alles, verder zal leeren.

Maar, zegt het spraakmeesterlyk Wyshoofd, *Halmâs wyze*, van 't verklaaren der woorden, kan niet gewettigt werden, door het bybrengen van het geene uit dwang geschied,

in

D E R D E B E R E C H T .

naar hunne wetenschap, oordeelen, en tusschen my en mynen Tegenwroeter vonden.

Omtrent het gebruik der s en z, zyn de Taalbouwers en Schryvers in verschil, ook is dat pleit niet overtuigend te beslechten, vermits men het in den klank dezer twee letteren niet eens is, zoo dat het geene d'een hard, ja als dubbel hard noemt, en, naar zyne bevattinge, uitspreekt, d'ander zacht hiet, en daar op zyne uitspraake vormt. Myne verkiezinge is, naar de meeste Taalkundigen, de Z voor zacht, en de S voor scherp te nemen; waar van myne *Woordenboeken*, en andere uitgegeevene *Werken* bewys draagen: Overzulkz hebbe ik van myne *Leermeesters* ten minsten niet geleert; zoo ik het al van hen mogte *geboort* hebben, dat de *Grieksche Z* zoo hard *luid* als de S in 't *Nederduitsch*, hoewel het my vry dikwyls voorgehouden, en tegengeworpen is; dat my echter nooit van 't gewoon gebruik myner *Leermeesteren* heeft kunnen af-trekken. Ondertusschen maake men nochtans, in dit geval, deze onderscheiding, daar d'onbefeide *Spraakmeester* niet van rept, dat, schoon de Z in 't *Grieksch* dien scherpen klank heeft, 't geen niet kan geloochent worden, wy haar echter daar niet voor in onze taal overneemen, of gebruiken, alzo weinig als de Franschen in de hunne, daar zy zacht is, en *zede* hiet; waar mede dan het zacht gebruik in onze taal genoegzaam, naar wy meenen, gebillykt wordt: hoewel wy onze meening aan niemant anders, die voor de zachtheit der s strydt, en in 't schryven daar aan gewent is, tot eenen regel willen opdringen. Maar, dit nu vast gestelt, beweeze ik niettemin daar by, dat, als 'er een s voor de z (dus s'z) word gezet, die t'zamenstelling noch scherper klank geeft, en altoos moet geeven als de s alleen, dewyl daar in de volle scherpheit der *Grieksche z* is; gelyk dan ook de gebruikers van de s, als zacht, dit altoos tot een bewys aandringen, dat de z in 't *Grieksch* als eene t'zamengevoegde sz klinkt. Waar uit men mag besluiten hoe verkeert *Marin* dit letterstuk behandelt, en my iets poogt aan te wryven, waar van het tegendeel, uit alles, dat ik ooit hebbe uitgegeeven, blykt; 't geen dan des *holleballigen Fransmans geest en onkunde belachelijk ten roon stelt*.

Maar hy valt op eenige voorbeelden, daar hy het onderscheidt tusschen de zachte z en de scherpe s zoodanig in aanwyft, dat hy my onderwyle, en andere wyze *hoofden* (zoo schryft die wyze *Cato*, in zyn eigen oogen) zoekt een krauw te geeven, daar zyne pooten echter maar half toe kunnen reiken, of wien klauwen, in 't uitsteeken, verstoppen, of omkrommen. Vooraan valt hy wat *onbefeisdelyk* op 't woord *onbefeist*, van my in 't *Woordenboek* met een z, voor een s geschreven; doch als men slechts drie of vier regelen hooger ziet, wordt men gewaar, dat ik zelf dat als een feil gemerkt, en die ook ter zelve plaatze, tusschen twee haakjens, dus (*beter onbefeisdelyk*) verbeterd hebbe; alzo op het voorige bladt de *sui* afgedrukt zynde, ik, zonder dat bladt stuks wyze te herdrukken, (dat ik onnodig oordeelde) de mispelling van *onbezefidelyk*, en dat daar verder op volgt, niet anders kon veranderen, of herroepen, dan ik gedaan hebbe; waar mede wy achten dat deze gapende wonde genoegzaam is toegeheelt; de Lezer oordeele. Wat nu de verdere woorden belangt met een s'z geschreven, als *s'zamenpraak*, *s'zamenhandel*, enz. voor *samenpraak*, *samenhandel*, enz. daar over meene ik boven voldaan te hebben; terwyl ik van den *Satan* in de letter s, zoowel als z, geheel afzie, ook van dien, onder die benaaminge, in myn *Woordenboek* niet gerept hebbe, en ik *Zaturdag* beter achte met een z, dan met een s vooraan geschreven te zyn; dat echter geene onverbreekelyke wet voor anderen is.

Maar

D E R D E B E R E C H T.

Maar nu komt 'er eene zwaarder bezwaarnis van mynen Franschen *Satan* tegens my op, namelijk dat, naardien ik zommige woorden of woordbetekenissen hebbe vergeeten; of overgeslagen; (een leerling, met behulp van myn Woordenboek, geen goet *Thema* uit het Nederduitsch in 't Fransch zal kunnen maaken; maar bespottelyke misflagen begaan, waar van 'er drie of vier worden aangewezen. Of men deze gevolgen, by 't gebruik van myn Woordenboek, niet verre gezocht, en als by 't haar hier by getrokken moet rekenen, mogen onzydigen oordeelen: ook zegt hy dat een leerling *byna*, gelyk hy het draait, zal te werk gaan, welk *byna* eenige onzekerheit, en mistrouwen van zyn eigen stelling te kennen geeft. Maar kraait hy daar op in zegopraal; *zulk averechts Fransch zal een aankomend Liefhebber, die zich van een COMPLETE WOORDENBOEK bedient, niet onverstandig uitlappen, 't geen met het alom geprezen Woordenboek van Fr. Halma ontwifelbaar geschieden zal*, enz. Wat is dat eene inkerkerie, en wat durft eene snaterende Zalfverkoper al uitlappen! Hoe is de Windtbuil toch zeker van de quaade uitwerkzelen die myn Woordenboek onder de leerlingen heeft? Hebben de Fransche Schoolhouders hem hunne klagten hier over gedaan? of beklagen 't zich alle Leerlingen dat ze zich van myn werk gedient hebben? Neen; zal hy antwoorden, maar u ontbreken de woorden *Consul, Citoyen, Cesar* en *Endroit*, ter plaatse daar die nootwändig vereischt wierden. Wat is dat niet een wezentlyk gebrek onder zoo veel duizent woorden! Maar, meent hy dan, hoe compleet hy ook zyn werk voordoet, dat 'er niet wat diergelyks, ja wat ergers in zal gevonden worden? Zulks zal te zynér tydt blyken, als wy ons eens nader ter toetze van zyn verwaarde Mengelwerk zullen zetten, waar van het volgend lykje, van valsche of verkeerde Nederduitsche woorden, slechts een voorloopend staaltje is.

Wat hy voort van *Vriesche boer* reyelt, versta ik niet; en 't geen hy daar op latere uitbraakt, dat ik *al myn leven door den zwymelgeest ben gedreven geweest*, toont te meer dat hy niet qualyk als een onbeschoft Zeegedrocht, dat alle onreinigheit uitgulpt, op de Tytelplaat is verbeeld; hoe hy zulks in eene koude spotterny zoekt te verkeeren.

Nopende eindelyk zyn verhaal, en de daar op volgende redeneering, met my op de stoep van mynen Neeve gehouden, hier van hebbe ik geheugen noch aantekening; alleen dat hy my beschuldigt, dat ik een grooter vertrouwen had behooren te stellen op hem in zyne kundigheit, of *aankomende sterkte*, dan ik gedaan hebbe. Waar op ik alleen zegge, dat ik niet dan te veel op zyne beloften en eerlykheit betrouwt hebbe, welke banden hy teffens, met het drukken van zyn eerste Duitsch en Fransch Woordenboek, in 8. stoutelyk heeft verscheurt, en voort alles wat hy konde, tot myne onteeringe, in 't werk gestelt; waar in hy noch niet ophoudt, alzoo zyn krop, naar 't schynt, altoos van ongedierte vervult, zich telkens, by verpoozinge, op my moet ontlasten; blykbaar uit het geen hier noch van 't voorneemen, om 't *Corpus Byzantium* te herdrukken, ter baane komt; *een werk*, schryft hy, *daar een milioen onkosten en Koninglyke belooningen toe vereischt wierden*, en dat ik zulks op de *perse wilde brengen*, terwyl ik als onder de boeken begraven lag, en in de grootste beslommering zat, en dat wel in eenen drukkenden oorlogstyd; enz. Zooveel woorden, zoo veel onwaarheden byna: en wat smaakt toch deze Pikardysche vink op myne zwaare onderneemingen? Wat raaken zy hem ook, 't zy dat ze zyn voortgegaan, of door voorzigtigheit en omstandigheden, gestaakt? Hoewel ik nu nooit gedacht hadde iets van 't bovengedachte geval en voorneemen te melden, zoo weete dan nu de wer-

D E R D E B E R E C H T.

reldt, tot beschaaminge des Valschaarts, dat het besluit, om dat werk te herdrukken, lang voor 't begin des oorlogs was genomen; dat het Koninglyk werk ook, naar ons bestek, niet boven het twintigste deel van een milioen zou gekost hebben, en echter zeer heerlyk zoude zyn uitgevoerd geweest; waar toe myne leidenen, en die myner Medestanderen, sterk genoeg waren, hoe 'er de *Meester Babbelaar* met mag schersien; gelyk uit andere zwaare werken, na dien tydt by my gedrukt en in 't licht gebragt ('t zy zonder roem geschreven) overtuigende blykbaar is.

Maar d'onvergeelykelyke Windtbreeker vindt noch al iets ten mynen laste, omtrent het gebruik der n in de byvoegzels der mannelyke naamwoorden, daar hy my over van onweetenheit, of van meesterlyke laatdunkenheit zoekt verdacht te maaken, om dat ik schryve een *grooten kreet*, een *kalkoenschen haan*, een *platten boezem*, een *open wagen*, en my hier in tegens de meeninge van den Heere van HOOGSTRATEN aankant. Hier op zegge ik, dat seilen te begaan, menschelyk is; doch daar by, dat 'er veele dingen in de spellinge der woorden willekeuryk zyn, en die onverschillig kunnen en mogen gebruikt worden, zonder dat daar over, ten zy by bet-wetende Haarklovers, veel berisping valt. Dit is en blyft ten minsten zeker, dat, indien men in den *Noemer*, of *Nominativus* de n van de byvoegzelen der mannelyke naamwoorden mag, of moet aflaten, zy altoos buiten tegenspraak haare plaats in den *reeler*, *geever*, *beschuldiger*, en *neemer* moet hebben en behouden, als uit d'*Aanmerkingen over de Geslachten* van den gedachten Heere, daar die woorden, of zommige van die in de reden voorkoomen, blykt. Op 't woordt *wagen* vinde ik het byvoegzel *ope* niet, zoo ook niet by *schuit*, hoewel hy dit laatste, als een vrouwelyk woordt, elders kon hebben. 't Is bekent, dat rechte Hollanders, in hunne uitspraak, de n veelzins verzwynen, daar zy behoorde te klinken; zoo zullenze zich gemeenlyk maar laten hooren, *met een ope wagen ryden*, docht iemand die schryft, en schryven verstaat, zich nooit zoo met de penne uitdrukken, alzoo luttel als dat hy zou schryven *maak de wagen open*, en nochtans zal dat dus veel, vooral uit de vrouwen, gehoort worden. Ik laate nu noch open, of *ope* wel een vol woordt is, vooral om by mannelyke naamwoorden, als byvoeglyk, te zetten; doch wraak 'et echter niet volslagen 't gebruik van; hoewel ik 't noch al liever by eenen *open*, voor een *ope*, *wagen* zoude houden.

Wat eene *ope schuit* belangt; die keure ik mede voor beter als een *open schuit*, doch dan is *schuit* by my, gelyk ook by den Heere van HOOGSTRATEN, vrouwelyk, zoo als ik ze in myn *Woordenboek* gestelt hebbe; zoo wil ik de woorden *Kreet*, en *Boezem* mede wel doorlaaten, naar yders verkiezinge, in den *noemer* met of zonder n; maar hoe vinden wy 't met den *Kalkoenschen haan*, dien d'overvliegende *Taalkenner* mede tekent, als in den *noemer* van my verkeert geschreven, omdat ik achter 't byvoegzel de n hebbe gevoegt? Vooral, daar men het volgende daar op onmiddelyk, van woordt tot woordt, dus van hem vindt neêrgestelt?

Ter dezer gelegenheit zal ik zeggen, (schryft hy) *dat voor Mannelyke Zelfstandige met een vocaal, ofte een H. beginnende*, in NB nominativo de N. in 't *Lid* en *Voornaam* woordt, my niet allen lydelyk, maar NB nootzakelyk schynt: *bondende het met de Zuid-Hollanders, welke doorgaans zeggen en schryven, een leeren emmer, een hoogen eed, den ouden bond, een brandenden yver*: kon hy 'er nu niet al zoo wel een *kalkoenschen haan*, als *den ouden bond*, tot een leerbeeldt zyner duistere en gewronge stellinge, immers voor d'eerste helft, by gezet hebben, want *bond* en *haan* hebben beide de H vooraan, daar de ratelende *Spraakmeester* van zegt, dat de N nootzakelyk moet voor staan? Doch heeft hy

D E R D E B E R E C H T.

hy dan alle reden en schaamte, door den *zwymelgeest* van eene snorkende hovaardye, die hem beheerscht, verloren, dat hy in my iets durft berispen en deurstryken, 't geen hy, nauwelyks zonder zinsnyding, zelf staaft, *ou* als nootzakelyk keunt?

Zal ik my, zal ik den lezer noch langer ophouden met dezen schoftachtigen Zwetzer, daar hy my, of mynen naam, noch tot verscheide reizen toe, aantrekt, als hy, ik en weet niet wat, zou de Ridder Cats zeggen, van den *binnenkant*, *de bovendeur*, enz. op zyne wyze revelt, en van myne *zichtbaare verslavinge aan de letter N*, in 't rymen, zegt hy, *regen bet hinken, of te schielyk vallen van 't Vaers hoognodig; tot zo' telyke krenkinge der klaarste regels der Geslachten, - - - komt te doen blyken?* Ik oordeel te van neen; want zulk een erbarmelyke haspelaar, en windverkoper is ons gedult niet langer waardig. Echter zal dat de man zyn, die van taal en schryfwyze kan oordeelen! Wat eene *zichtbaare verknechtinge* (zoo goet immers als *verslavinge*) aan 't hinken, en verwacht kakelen, daar hy eenen volzin moet uitbrengen! Hoe geestig *komt* hy dat, *tot krenkinge der klaarste regelen van 't schryven, te doen blyken!* Wat blykt hier, van top tot teen, een spraakmeesterlyk oordeel in de woorden, zoo aardig, zoo zinryk, zoo vloeiende, tot het laatste tipje toe, in ryen en geleederen! de Taalkundigen mogen vonnissen.

Doch nuschynt hy my eene poos wat in rust te willen laten, in 't verder deurzetten van zyn *Voorbericht*, en valt aan 't vitten op de Nederduitsche dichters, en hunne waarnemingen omtrent de geslachten der woorden, en haalt hier toe de *Aanmerkingen* van den Heere van HOOGSTRATEN, ten dien einde uitgegeeven, voor den dag, waar in ik, op 't woordt *Aflaat*, van hem den eersten *aflaat* kryge, als strydig, omtrent het geslacht van dit woordt, met den Ridder-Hoofst; waar in ik nu, by nader licht, myne seil erkenne. Al wat hy hier omtrent nu verder bylapt, schynt steekeliger den Heere van HOOGSTRATEN te treffen, dan my, dien hy met d'eene handt schynt te streelen, in hem zynen verdienden lof te geeven; maar met d'andere, (het snoodste merkteken van vuilardigheid) hem heimelyke neepen en strecken geeft, over d'uitgave van die zeer nutbaare en leerzaame *Aanmerkingen*, 't geen die Heer hem, by gelegenheit, wel mogt betaalt zetten, zoo hy anders dien *kooveraar* zoo veel waardig acht; want hier zou 't gemeen spreekwoordt kunnen gelden; dat dees krassende vogel de schoot niet waardig is; en dat hy veele woorden onnutteelyk den hals breekt, die hy niet verstaat, als, by voorbeeldt, over 't woordt *vrede*, van den Heere HOOGSTRATEN, op 't gezag van VONDEL, als mannelyk gestelt, schoon van HOOFT vrouwelyk, daar hy verder, tot bewys en stavinge dezer stellinge een vaers uit VOLLENHOVE en MOONEN bybrengt. Hier scherft de grilliche Pikardyer meê; eerst met VONDEL over zyne bygebragte plaats, *Wy boonen de zilvere vredetrompet den vrede inblazen.* Een *Vredetrompet*, smaalt hy, *die den Vrede inblaast; is een gelukkige uitdrukking, ôjn!* Maar, gaat hy voort, *wat doet toch de staatsiens, omhels den vrede, dat waardste pant, uit VOLLENHOVE: en, Al 't Christenryk gezaligt met den vrede, uit MOONEN, tot de zaak? Mogen, als gezegt is, de Dichters de taal niet wringen en buigen zoo zy willen?* Maar, om voor eerst van 't laatste te zeggen, dat het eene zotte vraage is, die alle Neêrduitsche Schryvers, in dicht of ondicht, als uit eenen monde, met neen zullen beantwoorden, daar by voegende, dat de *dichtkundige vryheit* niet te verre moet gaan, of dat ze voor *kwraakbaar*, en als eene buitenspoorigheid, zy te keuren; zoo antwoorde ik nader, dat 'er in deze twee aangehaalde vaerzen, immers niet de minste wringing, of buiging is, om 't woordt *vrede* eerder mannelyk, dan vrouwelyk te neemen; dat immers al de wereldt, behal-

ven

D E R D E B E R E C H T .

ven misfchfen de vermete Bedil-al *Marin*, zal moeten zien, en bekennen; overzulk hebben deze twee groote Lichten in onze Taale en dichtkunst dit woordt dus niet gebruikt, om hun vaers hier door te rekken, of te verkorten, maar omdat het doorgaans, ook by tymelooze Schryvers, zoo genomen wordt, en best klinkt. Waar? zal de Spraakmeester vragen. Ik antwoorde, om niet veel om te haalen, alom in de nieuwe overzettinge van onzen Nederduitschen Bybel; zoo leestmen van den *Godt des vredes; den weg des vredes; eenen zoon des vredes; jaagt den vrede na; Laat ons na-jaagen 't geen tot den vrede dient*, en zoo verder daar 't woordt vrede in eenigen zydelingsen naamval voorkomt. Nu weet men dat onze Vertolkers, schoon elkanderen niet in alles gelyk, deze vertalinge niet zonder groote omzigtigheid, en toebereidzen hebben ondernomen, en daar toe alle *Spraakkunsten*, toen ter tydt voorhanden, t'zamen gebragt, en daar uit eene *gemeene voor allen* gevormt, die noch by d'oor-sprongkelyke handschriften bewaart wordt. Daar men nu zoo eengansch Genootschap (om van alle anderen te zwygen) voor zich heeft, dat het woordt *vrede* in onduidelijk doorgaans in 't manlyk geslacht gebruikt; zal men hier na noch langer durven beweeren, of ingewikkelt babbelen, als of de Dichters dit woordt alleen dus naar 't manlyk geslachte gewrongen, of gebogen hadden, en dat 'er slechts een *enkeld voorbeelds van VONDEL* toe voorhanden was, dat te vergeefs door twee dichtregelen uit anderen wierd gesterkt? *Want, wat doen toch die twee staaltjens, van VOLLENHOVE en MOONEN, tot de zaak*, hooren wy boven den aldoorfnuffelenden *Marin*, (en wie zou niet durven zeggen, redenloos?) vragen: Doch meer dan te veel hier van. *Spoeden wy slechts met hem naar 't einde dezer Voorrede, de meeste Leezers veels te lang*, zoo leestmen dezen spoorflag aan zichzelf, dien wy overneemen, om ons eens uit al zyn spooreloos en steekelig haarklooven geredt te zien.

Maar hier op springt hem d'Aap uit de mouw, als men zegt, en toont hy waarom hy de Heeren MOONEN en HOOGSTRAATEN, onder den schyn van hen te pryzen, zulke verradersche steeken en strecken geeft; omdat, namelyk, de naam dezer twee Heeren, 't *werk van den Tegenstreever*, versta myne Woordenboeken, *koo-pers en gebruikers heeft doen vinden, schoon het inwendig onderzocht*, een elendig samen-raapfel der koudste en kroupelste Spreekwyzen bevonden werd te zyn. Wie dacht ooit zoo eenen stouten sprong van eenen hinkenden Spraakmeester te zien, die geen drie regels achter een, zonder zyne jammerlyke kreupelheit te toonen, kan op 't papier zetten? Wel, stoute Kakelaar, men zal u en uw werk nader vinden, en aan den toets der natuurlyke reden, en 't bevestigt gebruik stryken; want het gezagh der grootste Taalkundigen zyt gy in uwe leepe oogen ontwassen; ja op het puik onzer Schryveren durft gy schroomeloos 't vergif uwer verwaandheit uitgulpen, als of die mede uwe woedende raazernye tegen my moften ontgelden, daar geene andere bewyzen, dan deze uwe *Voorrede*, toe nodig zyn; doch laat ons dit wargaren voort afhaspelen.

Onmiddelyk valt hy daar op wylen den Heere MOONEN aan, over een gedeelte van zynen brief aan den Heere HOOGSTRAATEN, achter d'*Aanmerkingen over de geslachten der Naamwoorden* gedrukt. Hier trekt hy eerst eenige regelen uit, zoo als ze de Brieffchryver heeft opgeltelt, en velt 'er vervolgens zyn Oppermeesterlyk oordeel over, waar in hy, naar gewoonte, dien grooten Taalkenner niet duisterlyk hekelt, als ware hy onbequaam geweest eenen brief, naar vereisch, op te stellen, of dat hy in zyn schryven eene wraakbaare gemaaktheit gezocht hadde. Doch onze onweeten-

de

DERDE BERECHT.

de Heekelaar, de rechte smaak der Nederduitsche taale niet hebbende, kan niet oordeelen, wat hier van de lekkerny en fyne koit, om zoo te spreken, is; dies laten wy hem *zyn* hart met eenen ingebeelden waan van grondige kennisse, die noch tot den *grondt*, noch tot het *opperuis* komt, naar zyn genoegen ophaalen.

Maar, uit al dit steeken en heekelen der twee hooggedachte Heeren, schoon met vlejende Judasstreeken verzelt, trekt hy eindelyk een besluit tegens my, en myn Woordenboek, en dat bedoelde hy slechts in zyne gansche dwarreling; elk scherpe nu zyne ooren op, want hier zal weêr een vreemt Ezels gebalk gehoord worden. *Aan al het geene tot nu vermeld is, erkend de verstandige Leezer genoegzaam welke Secondes, of Medehelpers Fr. Halma tot het in 't licht brengen van zyn zoo lang beloofd, en alom nisgetrompet Woordenboek heeft gehad.* Wat antwoordt zal ik hier die steekende Mugge op toevoegen? Dat hy voor de helft hier, ten minsten, de waarheit spaart, of, in goet verstaanbaar Neêrduitsch, liegt, is tastbaar; want of schoon de Heer HOOGSTRATEN, ter aangeweze plaatze, iets tot lof van myn, toen noch onuitgegeeven, werk schryft, zoo heeft die Heer nimmer tot d'uitvoeringe de handt geleent, alleen dat ik zyn oordeel over deze of geene woorden, als de Spraakmeester dat van zyne Vrienden, somwylen mogelyk wel gevraagt, en zyn E. iets van 't Werk getoont hebbe, waar uit Zy dat gunstig getuigenis hebbe konnen opmaaken. Maar als zyn E. van vooren tot achteren myn werk nauwkeurig overzien hadde, gelyk wylen de Heer MOONEN, zoude ik my niet schaamen zulks opentlyk te roemen; en ware dit mogelyk het middel geweest om myn Woordenboek noch volleediger, en zuiverder de wereldt te hebben opgedischt; alzoo; naar 't gemeen spreekwoordt, vier oogen meer zien dan twee; en dat een Woordenboek naar vereisch op te stellen, zekerlyk geen werk voor een man is; dat d'Ondervinding best leert wanneer men 't werk op 't getouw heeft.

Dus schaamen wy ons geenzins, dat wylen de Heer MOONEN, die doorgeoefende Taalbouwer, ons, in d'overzieninge, zyne hulpe heeft bygezet, als wiens naam, geleerdheit, en gedachtenisse nooit door den vergiftigen adem van eenen aterlingfen Bolwurm kan besmet, of onteert worden; en moetmen dezès werk te meer verdacht houden, om dat hy d'affche van zulk eenen vermaarden Man, als den Heere MOONEN, naar zyn vermogen, poogt te ontwyden; en eenen levendigen aanbaf, wiens naam en roem in taalkunde geene tyden, men laat staan deeze Rabbelleest met zyne bende, zullen verdonkeren.

Wat gevoelt onderwylen onze woelende Taalmeester eene strooking, dat hy zoo overaardig eene gelykenis heeft weeten te vinden, en op 't papier te brengen, daar myn *papierekind*, van hem tusfchen deze twee aanzienlyke Doopheffers te pryke wordt gestelt, met de *kittelinge*, in zyne breinkasse, daar over van my gevoelt! Dat zyn gesleepe vonden! Dat zyn kers-versch verzierde herffenbeelden! Wien deert de spitsvinnigheit van dien Franschen Strijer niet? Waar konnen een zotte waan en onbeschaamtheit iemant al toe vervoeren, by wien zy, door den inborst, minnelyk gevoedt en gekoestert worden! Doch hy haale voort zyn hart met die kittelende gedachten op, die tot het wezen van ons geschil niet een zier, voor of tegen, konnen uitwerken.

Maar nu komt 'er noch een *My dunkt* achter aan, met eene scherffende zinspeeling op 't Roomfche *Driemanschap*, of de *Roomfche Driemannen*, waar by hy de Heeren MOONEN, HOOGSTRATEN, en My vergelykt; ontwyfelbaar eene nieuwe *kittelinge* voor hem aan 't harte, en eene vrolyke leverfchudding, om, na zoo veel schry-

vens

D E R D E B E R E C H T .

vens en wryvens, zich weder wat te verquikken, en op zyn gewoone Spraakmeesterlyke stel te raaken. Ondertusschen *dunkt* hem, dat wy een *louter Nederduitsch Woordenboek* hadden behooren op te stellen; dat hem te aangenaamer had *gewoest*, om dat hy dus met my buiten *kif en worsteling* (immers oogenschynlyk) *zou geleefd hebben*. De koude en zenuwlooze spotterny, onder dit voorstel gemengt, laate ik den ongezouten Hoddebek ten besten, en 'er naar zyn genoegen meê omspringen.

Nu moet eindelyk, voor 't slot, dezer scherpzinnige Voorrede, myn naam, of ik met eene omschryvinge, noch driemaal ter baane koomen; eerst als den *uitverkochten Drakker*; maar *hoe* in de reden van den *prys der kortbondigheid*, als 't *verkregeen eigendom der geleerde Mannen, die my met hunne werken, vol pit en merg*, gelyk zyne schimplust hier uitbarst, *ryk gemaakt hebben*, bekenne ik niet wel te kunnen vatten. Verder belooft hy een *toekomend stilzwygen*, *omtrent al het voorgevallene tussen Halma en Consorten*, met hem ontwyfelbaar; om daar door te toonen dat hy *noodeloze herhaalingen vermyden kan*; waar op wy niet anders zullen zeggen, dan dat hy, dus doende, den verderen loop myner penne ook wel konde stremmen, alzo ik met kleenen lust de handen in doornige struiken en struvelen steeke; en myn tydt my, zoo lang ik leeve, tot nutter en edeler bezigheden roept; echter zal dit my zoo verre niet verzetten, dat ik hier door niet alles wat ik kan zoude aanwenden, om myne Woordenboeken zoo veel verder in zwang te brengen als 't my mogelyk zy; welke weg ook voor den wreeveligen Tegendinger open staat, of hen, die 't recht zyner copye, door koop, eigen wordt; waar toe d'aankondiging hier opentlyk geschiedt.

Laat ons nu, volgens belofte, ook eenige woorden, of spreekwyzen, uit zyn *Compleet Woordenboek*, slechts gelyk zy, van vooren af aan, malkander volgen, ter toetse brengen, strekkende deze maar tot een *Voorloper* van eene grooter zwarte lyst van tastelyke feilen en misvattingen, die daar in by gansche schaaren voorkoomen; op dat daar door ten minsten zyne snorkende hovaardye, als of hy alleen de wimpel mogt boven de vlag voeren, wat inkrimpe, en gematigt worde, en hy niet voortvaare om gewydt en ongewydt, als men spreekt, aan te tasten; en, zoo al niet opentlyk te bespringen, mede niet door onkunde heimelyk te steeken, of tot voorwerpen zyner berispinge en spotternye te maaken; daar het spraakmeesterlyk brein zich op schynt te spitzen, om 't gezwollen hart meê te streelen, en zich te doen gelden, boven alles dat oorsprongkelyk is uit Nederlandt, of het toppunt der Nederduitsche spraakkunde heeft bereikt: doch laat ons eindelyk ter zaake zelve koomen.

Om de natuurlyke orde van 't A B C te volgen, beginnen wy met het woordt *Aanbranden*, verklaart voor *zyne handen branden*, een *kwade koop doen*, dat een botte misflag is; want hoe fraai zou 't klinken, *hy zal zich aanbranden*, of *hy brandt zich aan*, als men van het doen eenes quaaden koops sprak! Ook betekent *zyne handen branden* heel wat anders, namelyk, *in iemants ampt treden*, of *iets bestaan waar toe men geen recht heeft*, of *met gewettigt is*, daar men naderhant over beboet wordt, of schade lydt. Ook is 't gewis, datmen moet schryven, *zich ergens aan branden*, en niet van deze twee laatste woorden, in dezen zin, een t'zamengesteld woordt maaken, wanneer de betekenis gansch verandert. Blykbaar is 't ook dat de *complete* Schryver, met deze brabbeling en verminking van 't woordt, den eersten en eigentlyken zin heeft vergeeten; *zich aan 't vuur, aan het yzer, enz. branden*.

Doch, tot vergoedinge van dit gebrek, geeft hy ons, van 't zamengesteld woordt *Aanbranden*, noch eene nieuwgefinde betekenis, voor *aangaan, vlam vlassen*, even byster

byfter als de voorgaande: Want wie zeit ooit, of wie kan met gezont verftandt zeggen; *dat huis, die fchuur zal aanbranden, voor zal in brandt raaken, enz?* Hier na volgt het zelfftandig woordt van 't *aanbranden, of d'aanbranding van de melk in 't koken*, voor *gaar worden van de melk*, dat van geen beter alloy, dan de voorrige, in dezen zin is; waar van de Fransche Wargeest de rechte beduidenis door 't minfte keukensloofje zou kunnen leeren.

Wat is ook *Aandeelhebber*, in plaats van *Reeder* in een fchip, voor een woordt? en waar toch in gebruik? Mogelyk op de kufft van Barbaryen, dewyl 't zoo *Barbarifch*, en immers niet in Amftterdam; noch in eenige koopfteden van Nederlandt bekend is: doch de Meefter moet het weeten, is 't Friefch fpreekwoordt.

Aandoening, voor *aanranding van iemand op ftraat*, en *aantrekking van zyne kleederen*, is by geen Nederlander, die flechts de gemeene taal kent, gebruikelijk: Want fchoon men wel zegt, *Iemant op ftraat aandoen*, voor *iemant op ftraat aanspreeken*, of *aanranden*; dat ook *zyne kleederen aandoen*, voor *zyne kleederen aantrekken*, niet wraakbaar is, zoo deugt echter 't zelfftandig woordt *aandoening* in de betekenis niet, die de *Spraakmeefter* het, zonder 't minfte gezagh, wil aandraaijen.

Aangang, voor *begin, aanvang*; en verder *aangang maaken*, voor *de reis aanvangen, 't werk beginnen*; zyn alle verklaringen op een ongebruikelijk woordt, in des grooten Meesters breinkas verzonnen, en allen Nederlanderen onbekent; Taalkundigen mogen 't oordeelen.

Aangelegene zaaken, zyn ongebruikelijk, men zegt, *Zaaken van belang, of van aangelegenheit. Aangelegen zyn; van belang, enz. zyn*, deugt niet; noch ook; *Ik wift niet dat 'er zoo veel aangelegen was*, naardien *aan en gelegen* hier moeten gefcheiden, en geenzins t'zamen gevoegt worden.

Op 't woordt *AANGEMERKT*, heeft onze Wildtschermer niet aangemerkt dat dit geen bywoordt is, maar dat men in dien zin dan *gemerkt*, enz. zegt. Want kunnen wel in goet Nederduitsch zeggen, *Aangemerkt de zaak zoo is?* Altoos zegtmen, en moetmen zeggen; *Gemerkt, naardien, aangezien, dewyl, vermits de zaak zoo is, enz.* Dus zegtmen ook niet *aangemerkt*, maar *gemerkt het groot getal vyanden; gemerkt de zomer verloopen was, enz.*

AANGENAAMLJK, voor een bywoordt, komt my byfter voor; beter, ja met recht beter, zegtmen *Aangenaam, bevallig, op eene aangenaame wyze, enz.* By voorbeeldt, *Hy verhaalde dat heel aangenaam, enz.* klinkt wel, maar *hy verhaalde dat heel aangenaamlyk*, klinkt vals, is kreupel, en heeft de minfte *aangenaamheit* niet.

AANGEREKENT. Hoewel men wel zegt, *Die fchuldt wierd hem aangerekent*, zoo deugt het bygebragte Exempel van Abraham niet, *tot gerechtigheit aangerekent*; als ftrydig met den text der N. Overzettinge, daarmen leeft, *tot gerechtigheit gerekent*, ook is 'er een misval in de woordtkoppeling, voor Taalkundigen haast te merken.

AANGLIMMEN, is een onecht en ongebruikelijk woordt, echter van den *Spraakmeefter*, in zyne woordtlyft, geëcht. Wanneer zegtmen, *'t vuur begint aan te glimmen?* Zekerlyk nooit, of een onkundige Fransche Koeterwaal mogt het doen, en dan houdmen dit tatewaalen zyne onkunde, of tongbrabbeling ten goede: Anders zegtmen alom, en rechtzinnig; *'t vuur begint te glimmen*, of ook niet ganfch wraakbaar, *komt aan 't glimmen.*

Zich een ongemak aanhaalen, voor *zich een ongemak op den hals haalen*, deugt ganfche-

D E R D E B E R E C H T.

schelyk niet. Hoe fraai zou 't luiden; *Hy, of zy heeft zich een ongemak aangehaalt!* Daar op zyn de woorden *Aanhaalig*, en *Aanhaligheid*; ook het exempel tot stavinge; *Hy is een zeer aanhaalig mensch*, alle van valsche muntstoffe, en louter biljoen.

AANHEBBEN; en *een nieuw kleed aanhebben*, t'zamen gezet, in dien, en dierge-lyken zin, zyn beide ondeugend en ongebruikelijk: zeer wel zegtmén, de woorden gescheiden, *Een nieuw, of oud kleedt aan hebben*; *Schoenen, of mylen aan hebben*, enz. Doch onze Letterheldt ziet misschien verder dan alle Nederlanders, door de zoet-vloeiendheit zynér dagelyksche redenwisselingen.

AANHELPEN, ~~mede~~ als een t'zamengefelt woordt van *aan* en *helpen*, gebruikt, is al van de zelve waarde als *aanhebben*, doch heeft verdeelt zyn gebruik: als *iemant aan een ampt, of bediening helpen*, enz. Zoo zegtmén ook wel; *Ik, of hy zal hem daar aan helpen*, doch dan moeten het twee woorden blyven; dat elk verstaat die slechts eenigzins spraakkundig is.

Aankomst des Konings tot de Kroon, is vervalscht; want men zegt wel, *d'Aankomst des Konings van Engelandt in zyn ryk, of te Dowres*, enz. maar nooit anders, van de *kroon* spreekende, als de *komst des Konings tot de kroon*; welke onderscheiding, als wel gegrondt, men hebbe waar te neemen.

AANTILLEN, aan een gekoppelt; voor *aan tillen*, gescheiden; als, by voorbeeld, *ergens aan tillen*; en het eerste te verklaaren met *aanraaken om op te tillen*, is weér het spoor byster: want klinkt dat niet wonder fraai, *met zyn tienén eenen molensteen aantillen?* Doch *met zyn tienén aan eenen molensteen tillen* is goedt; maar dan verklaart die spreekwys 't woordt *aantillen* niet. Zoo deugt ook d'oneigentlyke spreekwys niet, *Gy moet daar niet aantillen*, die verdeelt, *Gy moet daar niet aan tillen*, goedt is.

Aantooner, voor *Aanwyzer*, en d'*Aantoning*, voor d'*Aanwyzing der begaane mislagen* zal by geen keurige Taalkundigen goetkenning vinden, of gevolgt worden.

AANTORNEN, gekoppelt, heeft zin noch betekenis, doch kan, gescheiden, eenig gebruik vinden; echter niet als *P. Marin* verklaart, voor *Tornen, fuzelen, rukken aan iets*, welke laatste woorden hier op passen, als, naar 't gemeen spreekwoordt, een tang op een varken. Men zegt wel *aan een oudt kleedt*, enz. *tornen*; maar beter, een oudt kleedt *lostornen*, om met *découdre un viel habit* te verklaaren. Oneigentlyk kan men ook zeggen, *ergens aan tornen*, voor *zich ergens meê moeijen*; zoo ook, *Gy moet daar niet aan tornen*, voor *gy moet daar af blyven, gy moet u daar van afhouden*; doch dit is al wederom verdeelt, daar wel op te letten zy.

Wie lacht ook niet met de verbaftering van des Spraaumeesters *Aantreed*; en *hy struikelde met de eerste aantreed?* Ik zou schryven *op den eersten tredt*, of *op den eersten stap*, en dan meenen dat ik Neêrduitsch schreef. Wie zeit ook ooit *de reis aantreedén*, voor *de reis aanvangen*; of *de vyandt nam de vlucht op het aantreedén der onze?* Recht schryftmen op *d'aankomst*, of 't *naderen der onzen*.

D'aandacht der toehoorders aantrekken, in plaats van *d'aandacht der toehoorderen tot zich trekken*, of *d'aandacht der toehoorderen opwekken, opscherpen*, is vry vreemt: De groote *Marin* schryft echter diervoegen, en meent dat hy de *Bovenbaas* aller Schryverén is. Ydele verwaantheit, die voor een rechtzinnig keurmeester, als eene uitgedraage paerdebloem uit den koedrek, op 't minste geblaas, moet verstuiven.

Van geen beter waarde is, *Zich de liefde, de haat des volks aantrekken, aanhaalen*; voor *de liefde des volks tot zich trekken*, en *den haat des volks op zich laaden*, of *zich op den hats baaten*.

Wie:

D E R D E B E R E C H T.

Wie schryft, wie zeit ook ooit, *Aantuigen*, of *Aantoogen*; en een groot getal Schryvers *aantuigen*, *aantoogen*, voor *aantrekken*, of *bybrengen*? En waar leeft men by eenig goetd Schryver *aantuiging der Oudvaders*, in plaats van *bybrenging*, of *aantrekking der Oudvaderen*?

Is 't ook niet natuurlyk; *Den aanvang beloofde een beter einde*? Zoo niet, 't is echter zuiver *Marins*; want zoo schryft hy altoos naar zyn eige glatvloeiende, of slibberige gronden.

De vyanden te water en te landt aanvechten, is meede in dat schraander Zeebrein ge-teelt; in plaats van met allen, die Neêrduitsch verstaan, te schryven, *bevechten*. Echter *vecht de Satan*, nevens 't *uteefch ons alle dagen aan*, als de Woordtvinder aantekent: maar hy leere, dat de woorden *aanvechten*, en *aanvechting* ook daar toe alleen zyn bepaalt, en niet tot wereldtlyke vyanden mogen worden overgebracht dan door wettig gezag en 't gebruik; en waar zal die winnige *Aanvechter* een dier grondvesten toch vinden?

Aanwaaijen, voor *aanhouden met waaijen*; ook voor *onverwacht aankomen*, naar des Meesters verklaringe; zoodat men kan zeggen, *Daar is hem eene erfenis aangewaait*; voor *aanbesturven*, zyn ongehoorde misduidingen der betekenisse; ten zy ten minsten, datmen 't laatste al boertende, of lachende zeide; doch zulks moft dan worden aangewezen.

Al verder wat vreemts van den Franschen Babbelaar. *Aanzynde*, geldt by hem voor *aanwezende*, *tegenwoordig*; en daar op de *aanzynde Burgermeesters* voor de *regeerende Burgermeesters*; wie van Nederlandtsche Taalminneren zal zich dit voor echte taal laaten in de handt stoppen?

Wie hoorde ook ooit in een der Zeven vereenigde Landtschappen het woordt *Aape-maaker*, voor *Poste-maker*, gemeenlyk *Hansop* of *Hansbeuling* genoemt, gebruiken? Immers zal geen Quakzalver, of Tonceffist zyne Maakgekken onder dien aapachtigen naam ooit kennen; de Woordtsmeeder ga eens by die Vraagbaaken te raade.

Nu dacht my hadde ik genoeg in de letter A gewroet, om tot een staaltje der zuiverheit van *P. Marins* onvolmaakt *Compleet Woordenboek* te strekken, waar uit men van al 't overige 't besluit kon opmaaken; want omr op dien voet met de volgende Letteren voort te gaan, lustte my niet, noch liet my myn tydt, thans aan andere werken bepaalt, niet toe; maar in 't weder omstaan der voorige bladen, slechts ter loops en zonder nauwe toezicht en opmerking, vinde ik noch verscheide Woorden, die verdienden gemeldt te worden: Laat ons slechts van AANK beginnen, om 'er ons af te maaken; al het ruidige voor uit, blyve tot nader lust en gelegenheit, gelykmen zegt, *in petto*.

AANKOPPELEN, vinde ik hier, doch is ongebruikelyk, en wraakbaar; *aan een koppelen*, of *samenkoppelen*, goetd en van gebruik. *Offen aankoppelen*; en *twee woorden met een streepje aankoppelen*, ook een *huwelyk aankoppelen*, zyn alle valsche spreekwyzen; vooral naar de verklaring die 'er de Spraakvormer aan hecht. Zoo ook *d'aankoppeling*, voor de *koppeling der offen*, enz. Dat de Hollandtsche Landbouwers zelfs, uit hiedagelyks gebruik, wel weeten.

Van gelyken is 't ongebruikelyk en ongehoort *Aandassching*, voor *aanryging* (*aan een ryging*, schryft de Spraakmeester) *van papieren*; ik stelle vast aan een *lias*, of *rygveeter*, tot bewaaring dezer papieren; schier by alle menschen in 't gebruik, die 'er derhalven van mogen oordeelen.

D E R D E B E R E C H T.

AANLEGGEN, voor *aan gelegen zyn*, of *ergens aan leggen*, is al weder valsche muntslag. *Keulen leit aan den Rbyn* is goet, doch zulks is door de scheiding en ver-zetting der twee leden van 't koppelwoordt, dat, volgens onze aanwyzing, in die beteekenis ook moet gefcheiden worden; waar in my elk Taalkenner moet toevallen.

AANLEGGEN, te verklaaren door *bereidschap om vuur te geeven*, is geen verkla-ring by 't krygsvolk gebruikelyk, als dat altoos deze taal is gewent, *zich gereeds maaken*, enz. En waar vindtmen 't woordt *bereidschap* toch anders dan in dit *Compleet Woordenboek*, met honderden anderen; in den herffenwinkel van den Franschen Op-snyder gesmeedt? ▽

Zyn ook *aanleggende wapenen*, alleen *wapenen met een lange schaft*, als *Pertuisaenen*, *Hellebaarden*; *Pieken*? Mag men ook *Musketten*, *Snaphaanen*, en ander klein schiet-geweer, zoo wel met dien naam niet benoemen, daarmen immers zoo wel mede op den vyandt *aanleit*, als met lang steelgeweer; volgens des Opstellers *aanleggen zelf*, met zyne verminkte verklaring, straks aangehaalt? Is 't ook geen gebruikeliker bevel-woordt aan de Schutters *Legt aan*, dan aan de Pickeniers, enz. daar altoos *velt de pieken* tegen gebruikt wordt?

AANLEGGER, door een *schutter die aanlegt om te schieten* te verklaaren, staaft wel myne stelling omtrent *d'aanleggende wapenen*, maar is echter in de krygsschool niet bekend; veel min dat het een zoo wel als 't ander, by verwisseling, zou ge-bruikt worden. Want, zalmen ooit vraagen, omtrent eene krygsbende, *hoe veel Aanleggers*, voor *hoe veel Snaphaanen*, of *hoe veel Muskettiers zyn'er in.*, by vaststel-ling dat'er ook *Piekeniers* in zyn? Zoo zietmen hoe weinig de Spraakmeester, by 't neêrstellen van een woordt, overweegt of 't in de reden gebruikelyk zy, daar 't im-mers eerst en meest op aankomt.

AANLOOP, voor *de loop van 't paard*, en *'t paard struikelde in zynen aanloop*, zul-len nooit Rostuischers, of Liefhebbers zeggen; maar wel *in zynen loop*; ten zy mo-gelyk zulken, die, met onzen Spraakmeester, halfbakken Nederduitsch verstaan, en kromtongig uitbrengen; en dus zal 't woordt *aanloop* by die Woordtverminkers vei-lig tegens allen *aanloop* zyn.

AANNADEREN, vindtmen by *P. Marin*, doch *Naderen* zal by Taalkenners ge-noeg zyn; vooral is de spreekwys, *de zomer nadert sterk aan*, ondeugend; men zegt *de zomer nadert sterk* in eene goede taal; ook wel, *komt sterk aan*; doch *aannaderen*, en *aankoomen* zyn de zelve woorden niet in allerlei kracht van betckenis.

AANPREEKEN, voor *voortvaaren met preêken*, is eene valsche verklaring in ee-nen ernstigen zin genomen; want schoon men spottende zou kunnen zeggen, *Laat hem al wat aanpreêken*, zoo bevestigt dit den eigentlyken en ernstigen zin niet. Dus vervalt ook het zeggen *al wilde by den beelen dag aanpreêken*, als wantaal; wel gespro-ken, moetmen zeggen, *al wilde by den beelen dag preêken*, dat Nederduitsch, en ge-noeg is.

Is ook *Aanpryzer*, voor *Verbeffer van iemants lof*, als goede munt aanneemelyk? Wel naar wy zien in des Spraakmeesters schoole, doch nergens anders by geoeffenden.

AANREEDEN, voor een gekoppelt woordt, is ongebruikelyk, maar *ergens aan reeden*, gescheiden, is goet. Zoo zeitmen niet alleen *aan een schip reeden*, maar ook, van schendbedryven spreekende, *Zy reeden'er mee aan*, dat is, *zy zyn'er medepligti-gen van*, of *zyn'er mee schuldig aan*.

De aanrekening van Christi gerechtigheit, is geene goede godtkundige taal, maar wel,
de

D E R D E B E R E C H T.

de toerekening van Christus gerechtigheit; zoo schryven ook welbesneede pennen nooit Christi gerechtigheit word ons aangeroekent; maar Christus gerechtigheit wordt ons toegereekent; en varenen in goede godtgeleerde schriften weten zulks; onkundigen moet men hunne verkeerde uitspraak en mistellingen ten beste duiden.

Aanrechters van schelmstukken, ook van maalyden, voor aanleggers, en uitvoerders van d'eerste, en bekostigers van de laatste, kan men in goet Nederduitsch zeggen: Maar of men de Bestierders van 't waarwerk van de Opera ook Aanrechters noemt, moetmen hier van eenen Franschman leeren, die het dus meesterlyk opgeeft; wylyden 't geerne.

AANRUIKEN, in een gekoppelt woordt, deugt niet, maar is goet wanneer 't in twee leden gesplitst wordt, als *aan een bloem ruiken, enz.* Zoo ook oneigentlyk, *by durft'er niet aan ruiken*; maar niet als de Spraakmeester, zonder eenig teken van onderscheidt (gelyk doorgaans) of 't eigentlyk, of leenspreukig te verstaan zy, en dan noch gekoppelt, *by durft'er niet aanruiken*, dat eene gansche verbattering van den zin en der reden is: zoo toontmen meesterlyk zyne onbedrevenheit in onze zaale.

Van geen beter muntstoffe is 't volgende woordt des Spraakmeesters AANRUKKEN, naar zyne drierlei betekenissen, als *Aan iemans moirw rukken*; Verklaart dit het gekoppelt woordt *Aanrukken*? Niet minder dan dat. Wie hoorde ook anders, dan van *Marins* uitspraake, *het rakte daar aan, voor 't scheelde weinig of?* En wie kent, *men moet daar niet aanrukken, aantikken*, voor gebruikelijk in den zin, *men moet daar niet aan raaken, of aan roeren?* of, deze woorden gekoppelt, met een *dat*, in plaats van *daar*, tusschen beiden, *men moet dat niet aanraaken, of niet aanroeren?* of, leenspreukig, wanneer 'er 't woordtje *aan* moet afblyven; *Men moet die snaar niet roeren*, door zyne laatste Fransche verklaring letterlyk en wel uitgelegt: *Il ne faut pas toucher à cette corde.*

Aanryder, geldt by *P. Marin* voor een *Looper*; en *aanryding* voor een *loop*, of *galop*: doch wie, of waar leerde dit de *Bet-weeter*? Beide die naamwoorden zyn valschelyk van 't werkwoordt *aanryden* gesmeedt.

Paerlen aanrygen; 't *zeil aanrygen*; *zich aanrygen*, is alle wraakbaar, en valsche munt; Men zegt, *Paerlen rygen*, of ook wel, *Paerlen aan een draadt, of snoer rygen*; zoo ook, 't *zeil aan slaan*, en schoon men kan zeggen, 't *bonnet aanrygen*, of 't *bonnet aan 't zeil rygen*, zoo zegt men 't van 't zeil niet. Dus zegtmen van een Vrouwspersoon, *Zy moet zich noch rygen, of is noch niet geregen*; maar nooit, *Zy moet zich noch aanrygen, of is noch niet aangereger*. Doch is 't ook niet een heel gebruikelijk Nederduitsch spreekwoordt; *Wy zyn hier niet om paerlen aan te rygen?* Schreef hy, *om vliegen te vangen*; hy toonde dat hy eene boertende spreekwys wel geleert had; maar wie spreekt, of waar spreektmen van *paerlen aan te rygen*, voor onnut, of vergeefs werk te doen?

Aanstaan, kan niet verklaart worden met *hangen aan*, en in 't vermogen zyn van--- Men zegt heel wel, *dat ampt staat aan hem*; *als die zaak aan my stont*, enz. Maar dan is dat gekoppelt woordt gescheiden en omgezet. Hoe kanmen in dezen zin zeggen: *dat ampt zal hem aanstaan*, voor *dat ampt zal aan hem staan*? Elk, die Nederduitsch verstaat, moge oordeelen.

Aanstaande, voor *nabystaande huizen*, is al weder een valsche stempel op de goede munt van *aanstaande* in verscheide andere betekenissen. Wie zeit ooit *d'aanstaande huizen wierden ook wat beschadigt*?

Aanstryken, van een muur spreekende, hebbe ik aangeteekent, en is in 't gebruik. Ik kon'er oneigentlyk hebben bygevoegt: * *Zy quam daar moedig aanstryken, of aangestreeken*; doch wien schiet alles ter rechter tydt in? Maar de taalkundige *Marin* heeft'er noch

D E R D E B E R E C H T.

noch verscheide beteekenissen aangeklampt, vol geest en aardigheid. Eerst verklaart hy *aanstryken* door *befstryken*, *opstryken*; dit was goet als men verdeelt zeide, ergens zalve aan *stryken*, of op *stryken*; maar gekoppelt, deugen in dien zin geen van beide de woorden. *De tuinpaden aanstryken*, voor *berken*; en *de buil*, *de kneuzing met zalf aanstryken*, voor *zalf op de buil*, *op de kneuzing stryken*, kan geen van beiden door den beugel; zoo ook niet, *dat paerdt strykt aan*, als het de beenen tegen malkanderen schuurt, dewyl eervarene paerdtryders, meesters in de konst, my verzekert hebben, dat men alleen zegt *dat paerdt strykt*, en niet anders; waar op ik gerust ben. *Aanstryking* voor *befstryking van een buil*, *kneuzing*, enz. is al weder valtche muntslag.

Aantieren, vinde ik by den Spraakmeester, doch waar vindtmen 't meer? Wie schreef, wie hoorde ooit van *aantieren*, voor *aangaan*, *raazen*, als 't ons meesterlyk Wyshoofd verklaart? *Tieren en raazen* voegtmen veel by malkanderen, voor *getier en geraas maken*; maar is 'er iets *mal*, of uitloporig, zoo is het dit, *Zich mal aantieren*, voor *Zich mal aanstellen*; datmen echter zoo by den opgeblazen Windtbreeker vindt.

Ik bekenne, dat hier myn gedult ten einde is; immers voor tegenwoordig, om langer deze verminkte en vervalschte woorden uit te trekken: nu is de letter A pas ten halven onderzocht, en dat noch maar ter loops: indien wy eens tydt en lust krygen, om, als wy andere zwaare werken achter den rugge hebben, dit gansch *defect compleet Woordenboek*, van vooren tot achteren, nauwkeurig te doorloopen, en uit te pluizen, zal het mogelyk op geen twee duizent woorden aankomen, die hier zyn uit te monstren, en waar over by verstandigen geen geschil vallen zal; nu scheiden wy 'er, als des twistens moede, voor eerst af.

Veel behoeve ik u niet te onderrechten, bescheide Lezer, omtrent de spelling, den opstal, en 't gebruik van dit Woordenboek, als reeds in de voorgaande Berechten, vooral in 't eerste, kortelyk afgedaan. Aanmerkelyk is deze druk, voornaamentlyk met gebruikelyke spreekwyzen, tot verklaringe van den verscheiden zin der woorden, vermeerdert: de Fransche spelling is naar 't gewoon gebruik der nieuwste vermaardste Schryveren, van grooten naam en achtinge in de Geleerde wereldt, geschikt; die van 't Nederduitsch, nergens slaafachtig aan verknocht, hoewel meest op den leeft van 't puik onzer Schryveren geschoeit; behalven misschien zommige verdubbelinge der letteren, dat wat naar den ouden uitgedienden zwier riekt; waar aan wy niemant, by af keuringe, of andere verkiezinge, willen verbinden. Het spellen schynt als vry, en willekeuryk te zyn by een iegelyk Schryver; en kan ik die verscheidenheit daar in wel dulden, als slechts de verhandelde zaaken bondig, klaar, en nutbaar zyn, en door eenen natuurlyken volgreeks aan een geschakelt. Voor 't laatste, bescheide Lezer, verzoeke ik uw onzydig oordeel over 't krakkeel, dat ik met eenen vermeetelen en opgeblazen Franschman hebbe, en in deze Voorrede vertoont wordt; is myne penne hier en daar wat scherp versneeden, zulks verdient zyne onbeschaamtheit, en heeft hy zich door zynen voortredt op den hals gehaalt. Hoe hy 't nu verder tegens my zal opnemen, wachten wy wel getroost af; terwyl onze aanvallende wapenen ook reeds in de smisse gloeijen, en haast, op 't aambeeldt der gezonde reden, in hunne rechte form zullen gesmeedt worden. Vaar wel, bescheide Lezer, gebruik onzen arbeid tot uwen nutte en voortzettinge der Taalkunde; terwyl wy u alle heil wenschen, en blyven,

Uw dienstgenegene

F. HALMA.

Leeuwaarden den 26^{ten} van
'Leentemaandt, 1717.

N O U V E A U D I C T I O N N A I R E, FRANCOIS & FLAMAND.

A.



A. *f. m.* La première lettre de l'Alphabet & la première des cinq voyelles. *A d'eerste letter van 't ABC, en d'eerste van de vyf klinkers.*

Ne favoir ni A, ni B, être tout-à-fait ignorant. *Geen A voor een B weeten; geheel onwetende zyn.*

On dit proverbialement d'un homme qui ne fait pas écrire; Il ne sauroit faire une panse d'A. Men zegt met een spreekwoordt (in 't Fransch) *Hy kan niet een trek van een A maaken; wy zeggen in dien zin: Hy kan niet een trek haalen; Hy kan niet een letter schryven.*

L'A en François se prononce quelquefois long, & quelquefois bref. Dans ce Dictionnaire on marquera l'A, qui est long, d'un accent circonflexe, & on ne mettra aucun accent sur l'A bref. *De A wordt zomtyds in de Fransche taal lang, en zomtyds kort uitgesproken. In dit Woordenboek zal men de lange A met een omgebogen geluidteken (zwaar accent) teekenen, en geen taalteken op de korte A stellen.*

A devant les noms. *A voor de naamwoorden.*

A, préposition, qui designe quelque repos, ou quelque mouvement. *A, (in 't Fransch) een voorzettel, dat eenige ruste, of beweging aanwyft. Il est à Paris, à Rome. Hy is te Parijs, te Rome. Il ira à Gand, à*

Anvers. Hy zal naar Gent, naar Antwerpen gaan.

A, particule, qui se met au lieu de la préposition *avec.* *A (in 't Fransch) een woordjen, dat in plaats van het voorzettel met word gebruikt. Peindre à huile, ou avec de l'huile. Met olieverf schilderen.*

Chandelier à six branches. *Een Kandelaar met zes armen.*

Canon chargé à cartouche. *Geschut met schroot geladen.*

Il abandonnoit sa patrie à regret. *Hy verliet met droefheit, of leetwezen zyn vaderlandt.*

A, servant à designer de certains temps: *A, strekkende om een zekeren tyd aan te wyzen: A midi, à deux heures. Te middag, te twee uren.*

A, au lieu d'auprès. *By: A la chandelle. By de kaers.*

A, au lieu d'environ. *Omtrent: La nége étoit haute de cinq à six piez. De sneeuw lag ontrent vyf, of zes voeten hoog.*

Il y en avoit jusqu'à mille. *Daar waren 'er tot duizendt toe.*

A, particule, qui étant mise devant un adjectif, signifie *manière, ou façon: A, een woordleedjen, voor een byvoegzel (in 't Fransch) gestelt, beteekent wyze; Etre vêtu à la François, ou à la maniere François. Op zyn Fransch, of op de Fransche wyze gekleed zyn.*

A, article, qui marque le datif, & qui doit être toujours marqué d'un accent grave, lorsqu'il n'est pas écrit avec une lettre Capitale. *A, een woordleedjen, dat (in 't Fransch) het geuevend geval beteekent, en dat altyd met een zwaar geluidteken,*

A

A.

wanneer het met geen Hoofdletter is geschreven, moet geteekend zyn: la terre & tout ce qu'elle contient est à Dieu. De aarde met al dat'er in is komt Gods toe.

A, au lieu de *pour.* *Om: un pot à l'eau; c'est-à-dire, un pot pour mettre de l'eau. Een waterkan. Een pot, of kan om water in te doen.*

A, au lieu de *par.* *Door: on le fit déchirer à des lions. Men deè hem door leeuwen verscheuren.*

Il se laisse prendre à l'apparence. *Hy laat zich door den schyn misleiden, bedriegen, of verblinden.*

A, étant mis au lieu de *en, ou dans.* *In: Il est à l'église. Hy is in de kerk.*

A, pour *entre.* *Onder: ils n'avoient qu'un écu à trois. Zy hadden onder hun driën maar een Ryksdaaler.*

A, au lieu de *suivant, ou selon.* *Naar, volgens; à ce quel'on dit. Naar men zegt.*

A mon avis, selon mon sentiment. *Naar myn gevoelen, volgens myne meeninge.*

A, la troisième personne du verbe avoir: *A, de derde persoon (in 't Fransch) van 't werkwoord hebben. Il a. Hy heeft.*

A devant les Infinitifs des verbes. *A voor de onbeaalde wyzen der werkwoorden.*

A, au lieu de *pour, ou afin.* *Om: à dire la vérité. Om de waarheid te zeggen.*

Aprendre à lire, commencer à parler.

ler. *Leeren leezân, beginnen te spreken.*

Nous omettons ici à dessein une infinité d'expressions, ou la lettre à, prise à part, se rencontre, comme, par exemple à droit, à gauche, à pied, à cheval &c. parceque nous jugeons plus à propos de rapporter ces façons de parler aux endroits, où se trouveront les mots de droit, de gauche, de pied, de cheval, &c. *Wy gaan hier met opzet oneindige uitdrukkingen voorby, alwaar de letter à, alleen genomen, gevonden word, voor te en ter, als ter rechter, ter linker zijde, te voet, te paard; vermits wy het bester oordeelen deeze spreekwyzen ter plaatze te verhandelen, daar de woorden van recht, links, voet, en paerd, zullen voorkoomen.*

AA.

Aage. v. Age.

ABA.

Nous avertissons ici, que tous les mots, qui sont écrits par deux BB dans les autres Dictionnaires, se trouveront écrits dans celui-ci par un seul B. *Wy berechten hier, dat alle de woorden, die in d'andere Woordenboeken met twee BB geschreeven zyn, in dit Woordenboek met eenenkele B zullen gevonden worden.*

ABADA, f. m. *Zeker wild dier in Neder Ethiopien.*

ABADIR, f. m. *De steen die Saturnus gegeven wierd om in te slokken.*

ABAÏE, ou Abbaïe, f. f. Pron. Abeïe. *Abdy, klooster, een woonplaats van monniken, of, nonnen, die onder 's bestier van eenen Abt, of eene Abdisse leven.*

ABAÏER, v. Aboier.

ABAÏSSE, f. f. *Pâte qui fait le dessus d'un pâté ou d'une tarte. D'onderste korst van een pastei, of taart.*

ABAÏSSE', Part. pass. & adj. *Baïssé, mis plus bas. Neêrgelaaten, laager gestelt, laager gezet, of gemaakt.*

* **Abaißé**. *Humilié. Vnedert, verootmoedig.*

Son orgueil est bien abaißé. *Zyn trots, of hoogmoedt is zeer gevallen, of vnedert.*

ABAÏSSEMENT, f. m. *Neêrzakking, zakking, uitzakking.*

L'Abaißement de la matrice. *De neêrzakking der lysmoeder.*

Abaißement. Diminution, retranchement de la hauteur. *Verlaging, afneeming, verkleining, vernedering.*

L'Abaißement de ce mur a fort égaré ce logis. *D'afneeming van dien muur heeft die woning veel lichts gegeven.*

Abaißement de la voix. *Zakking van de stem.*

* **Abaißement**. *Humiliation. Vernedering, verootmoediging.*

* L'Abaißement devant Dieu. *De vernedering voor Godt.*

* **Abaißement** de courage. *Neêrslagtigheid, moedeloosheit; verlies van moedt.*

* **Abaißement**. Diminution d'honneur, ou de dignité. *Verkleining van eere, of van waardigheid.*

ABAÏSSER, v. a. *Mettre plus bas quelque chose. Nederlaaten, iets laager zetten, of laager stellen.*

Abaißer. Oter de la hauteur. *Laager maaken, van de hoogte afneemen.*

Abaißer le toit d'une maison. *Het dak van een huis laager maaken.*

Abaißer les fumées du vin; les dissiper. *De dampen van den wyn verdryven.*

† **Abaißer** le caquet, ou le babil de quelqu'un. *Iemants mondt, of bek snoeren; of iemant den mondt snoeren die te veel snaps heeft.*

* **Abaißer**. *Humilier. Vernederen, verootmoedigen, klein maaken.*

Dieu abaiße les orgueilleux. *Godt vnedert de hovaardigen.*

s'Abaißer, v. r. *Devenir plus bas. Afloopen, laager worden, afdaalen.*

La riviere s'abaiße. *De rivier loopt af.*

Le theatre s'abaiße. *De schouburg, of het toneel zakt.*

Le vent s'abaiße. *De windt stilt, bo-daart, of gaat leggen; het wordt stiller.*

* s'Abaißer. *Se ravaler, s'humilier. Zich vernederen, zich verkleinen, zich verootmoedigen.*

* s'Abaißer. *Se proportionner à ceux qu'on instruit, & à qui l'on parle. Zich voegen, of schikken naar de bequaamheit zyner leerlingen, of toehoorderen.*

* s'Abaißer *jusques aux plus lâches flatteries. Zich tot de lastie of onwaardigste vleijeryen verkleinen.*

ABANDON, f. m. *Ce mot n'est pas fort usité, il signifie abandonne-*

ment. Verlaating, begeevening.

A l'Abandon, adv. *Au pillage, dans l'abandonnement. Ten beste, ten roef, ten prooi.*

Laisser son bien à l'abandon. *Zyn goed ten beste, ter plonderinge, of ten roef laten.*

Cette terre est à l'abandon. *Dat landt leit onbebouwt, of blyft onbebouwt leggen.*

Laisser aller ses enfans à l'abandon. *Zyne kinderen in 's wilt laten loopen, geene zorge voor zyne kinderen draagen; han wilt en woest laten opwassen.*

ABANDONNÉ', Abandonnée, Part. pass. & adj. *Quitté, laissé. Verlaaten, begeeven, opgegeeven.*

Abandonnés des Medécins. *Van de Dokteren, of geneesmeesteren verlaaten.*

Une affaire abandonnée. *Een zaak die men opgeeft; eene hoopeloze zaak.*

* **Abandonné**, ou entierement adonné à quelque vice. *Aan eenige ondeugte 'e enemaal overgegeeven.*

C'est un abandonné. *C'est un homme perdu de débauches. Dat is een overgegeeven mensch; een mensch die zich verloopt in alle godilootheit en ongebondenheit.*

* **Abandonnée**, f. f. *Fille ou femme de mauvaie vie. Allcmanshoer, straathoer, een vrouwemensch die zich van ieder een laat gebruiken.*

ABANDONNEMENT, f. m. *Verlaating, afftant, begeevening, overgeevening.*

Abandonnement. Cession qu'on fait de ses biens. *Afftant, of overgeevening van zyn goedt.*

Faire un abandonnement de tous ses biens. *Alle zyne goederen affstaan, of overgeeven; afftant van alle zyne goederen doen.*

Abandonnement. Déréglement, débauche. *Ongebondenheit, ongeschiktheit, onregeltheit.*

ABANDONNER, v. a. *Quitter, ceder, laisser à l'Abandon. Verlaaten, begeeven, opgeeven, overlaaten, ten beste laten, overgeeven.*

Abandonner les armes. *De wapenen wechsmysten, of van zich smyten. De wapenen neêrleggen.*

Abandonner tout son bien à ses créanciers. *Al zyn goedt aan zyn schuldeijchere overgeeven.*

Abandonner une entreprise. *Eenen aanslag, of eene onderneeming laten vaaren.*

Abandonner le parti de quelqu'un. *Iemants zyde verlaaten.*
 Les forces l'abandonnent. *De krachten begeeven hem.*
 Abandonner la mer. *De zee ruimen, uit zee wyken.*
 s'Abandonner, v. r. Se donner entièrement à quelque chose. *Zich t'eenemaal ergens aan overgeeven, of het ergens geheel optoelleggen.*
 s'Abandonner à ses passions. *Zich aan zyne driften, of hartsstogten overgeeven, zyne driften, of hartsstogten opvolgen, of den lossen toom vieren.*
ABANLIEUE. V. Banlieue.
ABAQUE. f. m. (Terme d'Architecture.) Le plus haut membre du chapiteau de la colonne Corinthienne. *Het dekstuk, of de deksteen van 't kapiteel der Korintische zuil-order.*
ABATANT. f. m. Terme de marchand de drap. *Een blind, of luik voor de bovenglazen in een stoffewinkel, dat men ophaalt en neerlaat.*
ABATARDI, ie. Part. passif & adj. Ontaards, verbafter.
 La valeur des soldats abardie par les voluptez. *De kkekmoedigheid des krygsvolks verbaftert door de wellusten.*
ABATARDIR. v. a. Faire degenerer, corrompre, alterer la nature d'une personne. *Ontaarden, verbafteren, verergeren.*
 s'Abatardir, v. r. Dégenerer, se corrompre. *Ontaarden, veraarden, van aart veranderen, verergeren, bederven, verbafteren.*
 s'Abatardir par l'oïiveté. *Zich door de ledigheid verbafteren. Door de ledigheid ontaarden.*
ABATARDISSEMENT. f. m. Peu usité. Depravation, corruption. *Verderving, verkeertheit, verergering, ontaarding, verbaftering.*
 Abatardissement des mœurs. *Verbaftering, ontaarding, of verwildering der zeden.*
ABATEMENT. f. m. (Ce mot ne se dit guere dans le propre signification.) Foiblesse, manque de force. *Verzwakking, vermindering, of afneeming der krachten.*
 Je sens un grand abatement dans tout le corps. *Ik voele eene groote verzwakking door 't gansche lichaam.*
 * Abatement. Acablement, langueur, foiblesse. *Verflaagenheit, neerslagigheid, flauwhartigheit, moede-*

loosheit, kleinmoedigheid, magtelootheid.
 * Cette nouvelle le mit dans l'Abatement. *Hy wierd door die ryding heel verflaagen, die ryding heeft hem heel neerslagtig gemaakt.*
 † **ABATEUR. f. m.** (Ce mot ne se dit que proverbialement;) Grand abateur de quilles, ou de bois. Fanfaron, qui se vante de faire beaucoup de choses au dessus de ses forces. *Opfnyder, blaaskaak, windbreker, pocher, zwetzer, jnoever. Een die voorgeeft veele dingen boven zyne krachten te kunnen d. en.*
ABATIAL, adj. Qui appartient à l'Abé. *Abts, van den Abt. Al 't geen den Abt toebehoort, of aan de Abdye vast is.*
ABAT-JOUR, f. m. Een vallicht; een licht dat ergens schuins in straalt.
ABATIS, f. m. Plusieurs choses abatues, ou démolies. *Puinhoopen, veele neergeworpe, neergevelde, of afgebrooke dingen.*
 Abatis d'arbres. *Neergevelde, of omgehakte boomen.*
 Abatis de maisons. *Puinhoopen, neergeworpen, of afgebrooken huizen.*
 Abatis, Terme de boucher. *Afval van geslagte beesten.*
ABATRE, v. a. Faire tomber, renverser, démolir. *Neerwerpen, afbreken, afmyten, neervellen, vellen, slegten, omverhaalen, afslaan.*
 Abatre de vieilles maisons. *Oude huizen afbreken, of onder de voet haalen.*
 Abatre les fortifications d'une place. *De werken van eene plaats slegten.*
 Le vent a abatu bien des arbres. *De windt heeft veele boomen geveld, of neergeslagen; Veel boomen zyn 'er omgewaait.*
 Abatie des noix. *Nooten afslaan.*
 La pluie abat le vent. *De regen doet den windt leggen, door den regen gaat de windt leggen.*
 Abatre. Couper. *Afhouwen, omhouwen, omhakken, afhakken.*
 Abatre une oreille à quelqu'un. *Iemant een oor afhouden.*
 Abatre. (Terme de marine.) Deriver, s'écarter de la vraie route. *Vervallen; den rechten streek niet houden.*
 * Abatre. Afoiblier. *Verzwakken,*

krenken, de kracht beneemen.
 * Abatre. Tuer, défaire. *Verflaan, dooden, afmaaken.*
 * Abatre. Faire perdre courage. *Neerslagtig maaken, den moed doen onszinken, of doen ontrvallen.*
 Les malheurs abatement le courage. *De rampen, of onheilen werpen den moed neder.*
 * Abatre le caquet à quelqu'un. *Iemant den mond snoeren, iemants klap vdrdryven, iemant doen zwygen, of aan 't zwygen helpen.*
 Abatre, Terme de boucher. *Enlever le cuir d'une bête. De huidt van een beest afvullen, of afsdoen.*
 s'Abatre, v. r. Se laisser tomber; tomber. *Neervallen, neerstorten, vallen, bezwyken.*
 Un cheval, qui s'abat sous l'homme. *Een paerd dat onder den beryder neervalt, bezwykt, of gaat logen.*
 L'oïseau s'abat. *De vogel strykt.*
 * s'Abatre. Perdre courage. *s'Afoiblier. Neerslagtig, of moedeloos worden, zyn moed verliezen, of laaten zakken. Zwak of magteloos worden, bezwyken.*
 * Ses forces s'abatement. *Zyne krachten begeeven hem, vervallen, of bezwyken.*
ABATU, pars. passif & adj. Coupé; démolí. *Omgehouden, afgebroken, neergeworpen, geslegt.*
 Arbres abattus. *Gevelde, omgewaaid, of omgehakte boomen.*
 * Abatu. Afoiblier. *Verzwakt, gekrenkt, verflaut, magteloos.*
 * Abatu. Terrassé, humilié. *Vernedert, onderdrukt, verootmoedigt, neerslagtig, mismoeedig, bedrukt, droevig, treurig.*
 * Avoir le visage abatu. *Een neerslagtig aangezigt, of een droevig wezen hebben.*
ABAT-VENT. f. m. Brise-vent (pour la conservation des plantes.) *Windtschut, windtscherm; een . . . dat om de gewassen tegens scherpe winden te dekken.*
 Abat-vents. *f. m. plur.* (dans les clochers.) *Windtschutters, windbrekers. Afslakjens, of schuinsse planken in de galmgaten van een kloktoren.*
ABATURES. f. f. plur. Foulures, broffailles que le cerf abat de son ventre en passant. *'t Spoor dat een gejaagt hert met zyn buik door struiken en struwellen maakt.*

ABC. ABD.

A, B, C. *f. m.* Les 24. Lettres de l'Alphabet. De 24. Letteren van 't A, B, C.

Cet enfant est encore à l'Abecé. *Das kindt is noch in 't A, B, of begins de letteren te kennen.*

* A, B, C. Le fondement, ou le principe de quelque Art ou de quelque Science. *De grondslag, of 's beginzel van eenige konst of wetenschap.*

* C'est l'A, B, C, c'est à dire, le fondement de toute nôtre Morale. *Das is de grondslag van onze gansche zedeker, of zedekunst.*

* Je ne suis encore qu'à l'Abecé de cette affaire; je ne commence encore qu'à l'entendre. *Ik begin die zaak eerst te verstaan.*

ABCES, *f. m.* Tumeur, où il y a des humeurs enflées. *Een zweer, een ettergezwel, of verzweering, gezwel.*

Percer un abcès, l'ouvrir. *Fen gezwel doorsteken, doorvlymen, of openen.*

ABDICATION, *f. f.* Renoncement. *Affiant, opzegging, neêrlegging, verlaten.*

Faire abdication de sa charge. *Zich van zyn ampt ontslaan, zyn ampt neêrleggen.*

Faire une abdication de biens. *Affiant van zyn goeds doen; (gemeenlyk gezegt) een ces, of cessie doen; boertende, zich met een papere harnas wapenen.*

ABDIQUER, *v. a.* Neêrloggen, afleggen, zich ontslaan.

Abdiquer le Consulat. *'t Burgermeesterschap afleggen, of neêrleggen.*

Abdiquer sa charge. *Zyn ampt neêrleggen, zich van zyns bediening ontslaan.*

Abdiquer un fils; (*Terme de droit*) l'abandonner, ne le vouloir plus reconnoître pour son fils. *Eenen zoon niet erkennen, hem laten dryven, hem niet meer willen kennen noch voor zyn zoon houden.*

ABECEDAIRE, *adj. & f. m.* Een Abeceling. *Een A, B, C, kindt; een kindt dat het A, B, leert.*

* Il n'y a rien de si ridicule qu'un vieillard abécédaire. *Daar is niet belachelyker, dan een oud man die een Abeceling, of een kindt in kennis is.*

ABE. ABH.

ABE', *f. m.* Chef d'Abatè. *Abt, Kloostervoogdt.*

Abé regulier. *Een geestelyk Abt, een Abt die 's geestelyk en wereldlyk bestier over zyn Abdy heeft.*

Abé seculier, ou commendataire. *Een wereldlyk Abt, een Abt die niet geestelyk is.*

Abé de Cour. *Een Abt van 't Hof, een Abt die veel te hoof komt, en vol hoofschèn zwier is.*

† On vous attend comme les Moines font l'Abé, (*Proverbe.*) *Men wacht u als de Monniken den Abt; dat is, al eeterds.*

ABEILLE, *f. f.* Mouche à miel. *By, bie, honigbye.*

Essaim d'Abeilles. *Een zwerm Byen, een Byezwerm.*

Celui qui a soin des Abeilles. *Een Byeman, een Bvenhouder.*

Une ruche d'abeilles. *Een byekorf.*

ABEQUER, ou Abécher, *v. a.* Terme d'oijelier. *Donner la bequée à un oiseau. Aazen, een vogel aazen, of vóeren.*

ABESSE, *f. f.* Abdisse, Kloostervoogdesse, Bestierster van een Nonneklooster.

ABETIR, *v. a.* Peu usité. *V. Abrutir.*

† AB HOC & AB HAC, Confusément, sans ordre. *Onder een, verwardelyk, in 's wildt, verwardt, in 't hondardt.*

† Il en parle, il en discourt ab hoc & ab hac. *Hy spreekt 'er zeer verward van.*

ABHORRER, *v. a.* Detester, avoir en horreur. *Verfciien, voor grouwelen, afkeerig van zyn, eengrouwel, of afkeer van hebben.*

Abhorrer le peché. *De zonde versoefjen, of voor de zonde grouwelen.*

ABJ. ABI.

ABJECT, *adj.* Vil, bas, méprisable. *Snood, gering, verachtelyk slecht, onwaardig, ongeacht.*

Il étoit d'une naissance basse & abjecte. *Hy was van een slechte en geringe afkomst.*

Un métier abject. *Een slecht, of verachtelyk ambacht.*

ABJECTION, *f. f.* Etat bas & abject. *Vernedering. Geringheit, slechte en verachtelyke staat, ongeachttheit.*

Christ a vécu dans la dernière ab-

jection. *Christus heeft in de grootste vernederinge geleest.*

ABIME, *f. m.* Profondeur immense, go. *Diepe, diep. Entfer. Afgronds, grondloose kolk, onpeilbaare diepte, pool. Helle.*

Abime. (*Terme de blazon.*) Ce mot signifie le milieu de l'écu. *'t Midden of binnenste van 's schildt in een wapen.*

ABIME, *part. pass. & adj.* Précipité dans un Abime, perdu, ruiné. *In een Afgronds verzonken. Vergaan, te grondt gezgaan, verdelgt, oversteipt, bedorven, bedolven.*

Abimé dans un gouffre. *In een draaikolk verzonken.*

* Un homme Abimé, ruiné, qui a perdu tout son bien. *Een man die te grondt is gezgaan, of die bedorven is, een man die al zyn goeds is quyt geraakt.*

ABIMER, *v. a.* Précipiter dans un Abime. *In een afgronds neêrstormen, in 't verderf slooten, verdolgen, doen vergaan.*

* Abimer, *v. n.* Perir. *Vergaan, te grondt gaan.*

* Abimer. *Consummer, dépenser. Verdoen, verquijsten, verteeren.*

s'Abimer, *v. r.* Se précipiter dans un Abime. *Zich in een afgronds werpen, of neêrstormen, in een afgronds stormen, of vallen.*

* s'Abimer. *Se jeter dans quelque chose de facheux. Zich in eenne ongelegenheit werpen, zich in een moeielyke zaak steeken, of inwikelen.*

* Il s'est abimé de dettes. *Hy heeft zich diep in schulden gestoken; hy zit tot de ooren toe in schulden.*

* s'Abimer. *S'appliquer profondément à quelque chose. Zich ergens diep inlaaten, of diep insteeken, iets tot den grondt doorsnuffelen, iets diep onderzoeken, of doorgronden.*

ABJURATION, *f. f.* Renoncement. *Afzweering, verzaaking.*

Faire abjuration du Paganisme. *Het Heidendom afzweeren, afzweering van 't Heidendom doen.*

ABJURER, *v. a.* Renoncer publiquement à quelque erreur, ou à sa créance. *Openlyk eenige dwaaling, of zyn geloove verloochenen, verzaaken, of afzweeren, verzwennen.*

* Abjurer, *quiter, renoncer. Afgaan, verlaten, verloochenen, verzaaken.*

* Elle

ABI. ABL. ABN. ABO.

* Elle a abjuré tout sentiment de pudeur, & de vertu. *Zy heeft alle gevoelen van schaamte en deugd verzaakt, of verloren.*

ABL. ABN.

ABLATIF, *f. m.* Terme de Grammaire. 't Afneemend, of wegneemend geval, in de Spraak-konst.

ABLE, *f. m.* Petit poisson de riviere. *Witvifch, blei.*

ABLUTION, *f. f.* Terme d'Eglise. *Wassching, afwassching, reiniging der handen na den misdienst.*

ABNEGATION, *f. f.* (Terme de devotion.) *Verloochening, verzaaking.*

l'Abnegation de soi-même. *De zelfsverloochening, de zelfsverzaaking, de verloochening, of verzaaking van zich zelven, dat is, van zyne lusten en begerlykheden.*

ABO.

ABOI, *f. m.* Le cri naturel du chien. *Gebaf, gebas, 't blaffen van een hondt.*

ABOIER, ou **Abaiier**, *v. a.* Japer. *Baffen, blaffen, aanbaffen.*

Chien qui aboie tout le monde. *Een hondt die alle man aanbafst.*

* **ABOIER.** Medire, crier après quelqu'un en lui disant des injures. *Blaffen, Lasteren, schelden. Lemant al scheldende na schreeuwen.*

* Il faut avoir du mepris pour eux, & les laisser aboier. *Men moet ze verachten, en laten blaffen.*

‡ **Aboier.** Aspirer avidement après quelque chose. *Ergens vieriglyk, happig, of greeetelyk naar haaken, naar staan, of naar verlangen, naar snakken.*

‡ Il y a des gens autour de lui qui aboient après sa succession. *Hy heeft menschen by zich die happig naar zyne erfenis verlangen.*

‡ **Aboyer à la lune.** *Proverbe.* Faire des efforts inutiles contre des gens qui sont au-dessus de nos atteintes. *Tegens de maan blaffen.* Een spreekwoordt. *Te vergeefs iets bestaan, tegen de genen die boven ons bereik zyn.*

ABOIS, *f. m.* Le moment où la bête expire. *Uitersten ademtocht, laatste adem, zieltooging, doodtsuipen van een beest.*

Abois. Agonie. *Zieltooging, doots benauwtheit, uiterste, doodsmoodt.*

ABO.

Être aux abois, ou à l'agonie. *Zieltoogen, in doots benauwtheit zyn, op 't uiterste in doodsmoodt- of op sterven leggen.*

Abois. Moment où une chose est prête à périr. *Hoogste, of uiterste noodt, uiterste gevaar of verlegentheit, uiterste ongeligentheit.*

Mettre ses ennemis aux abois. *Zyne vyanden in den uitersten noodt, of d'uiterste ongeligentheit, of in 't uiterste gevaar brengen.*

ABOLI, *part. pass. & adj.* Cassé, annulé, mis hors d'usage. *Vernietigt, uitgedient, afgeschast, te niet gemaakt, -uit het gebruik gebracht.*

Une loi abolie. *Eene afgeschaste, of vernietigde wet.*

ABOLIR, *v. a.* Détruire, casser, annuler, mettre hors d'usage. *Vernietigen, afschaffen, te niet doen, uit het gebruik, of in ongebruik brengen.*

Abolir une loi, une coutume, une superstition. *Een wet, een gewoonte, eene bygeloovizheit afschaffen, of uit het gebruik brengen.*

ABOLISSEMENT, *f. m.* Vernietiging, te niet doening, afschaffing.

ABOLITION, *f. f.* Ancantissement de quelque chose. *Remission. Vernietiging van iets. Vergiffenis, quyt-schelding, vergeaving.*

Demander l'abolition de quelques impôts. *D'afschaffing van eenige pachten verzoeken.*

* Lettres d'Abolition, ou de grace. *Genade- of vergiffenis brieven, pardon-brieven.*

ABOMINABLE, *adj.* Detestable. *Grouwelyk, verschrikkelyk, afschuwelyk, verfoeielyk, ysselyk.*

Action abominable. *Een growwelyke daadt; een verfoeielyk feit.*

Abominablement, *adv.* *Verfoeielyk, growwelyk, op eene growwelyke wyze.*

ABOMINATION, *f. f.* Horreur qu'on a d'une chose. *Crime horrible. Grouwel, verfoeiing, afschuwelykheit, schrik die men ergens van heeft.*

Le Seigneur a en abomination l'homme sanguinaire. *De man des bloets, of een bledorstig mensch, is den Heere een growwel.*

Abominations. *f. f. plur.* Des crimes abominables & énormes. *Grouwelen, growweldaadten, schandbedryven, godtloosheden, verfoeielykheitschelmstukken.*

ABO.

ABONDANCE, *f. f.* Grande quantité de quelque chose. *Overvloed, overvloedigheid, een groote meenigte van iets.*

Avoir toutes choses en Abondance. *Alles in overvloed hebben.*

‡ Abondance. (Terme de Colége.) Vin où il y a beaucoup d'eau. *Wyn met veel water gemengt.*

Abondant, *adj.* Fertile, qui a en abondance. *Vruchtbaar, overvloedig, dat iets in overvloed heeft.*

Un país abondant. *Een vruchtbaar landt.*

Abondamment, *adv.* En abondance. *Overvloediglyk, in overvloed, in groote meenigte.*

Trouver tout abondamment. *Alles in overvloed vinden.*

* Abonder. Avoir en Abondance. *Overvleien, in overvloed hebben, vol zyn.*

Toutes sortes de delices abondent à la Haie. *De Haag is vol van allerlei vermaaklykheden; allerhande vermaaklykheden vindmen overvloedig in 't Gravenhage.*

* Abonder en son sens. Être opiniâtement attaché à son sens. *Eigenwys, eigenzinnig, stuykoppig, waanwys, of stuyzinnig zyn, op zich zelven staan.*

ABONNEMENT, *f. m.* Le traité qu'on fait avec un fermier public. *Verdrag of verding met een Pachter of Tollenaar wegens het inslaan, of styten van zommige waaren.*

Abonnement. *f. m.* Traité ou convention du Droit feodal. *Verdrag, verding, of tot betalinge der lasten van leenroerige goederen.*

ABONNER, *v. a.* Traiter avec un fermier public. *Met een Pachter handelen, of verdraagen, een verdrag of een verding maaken.*

ABONNIR, *v. a.* Verbeteren, beter maaken, deugtzaamer maaken.

s'Abonner, *v. r.* Ecteren, beter worden, deugtzaamer worden.

Cet homme s'abonnit tous les jours. *(mot familier)* Die mensch leert zich dagelyk, of alle dagen; of die mensch wordt dagelyk beter.

Abonner, *v. a.* Terme de potier. Faire secher à demi. *Ten halven laten droogen, windt droog laten worden.* (Een Potte- of Steenbakkers woordt.)

ABORD, *f. m.* Entrée, ou arrivée, approche. *Landing, inkomst, aankomst.*

A notre abord dans l'isle nous fumes attaquez. *Zoo dra wy aan 't eiland gekomen waren, wierden wy aangestast, besprongen, of overvallen.*

Une côte de facile abord. *Een gemakkelijke kust; een kust daar men gemakkelijc kan aankomen, of landen.*

* Abord, affluence de personnes, ou de marchandies. *Toevloed, loop, aanloop, stroom, of aanval van menschen.*

* Lieu d'un grand abord. *Een plaats van een grooten toevloed, of aanloop.*

* Abord. Accès, entrée. *Toegang, ingang, nadering.*

* Avoir l'Abord civil & honnête. *Minzaam, vriendelyk, of beleefst zyn in iemant te begroeten, of aan te spreken.*

* Il a l'abord facile. *Men kan gemakkelijc by hem toegang krygen; of hem gemakkelijc spreken.*

* Eviter l'abord des amans. *'t Bezoeck, of d'aanspraak der minnaaren ontwyken, of ontgaan.*

* Du premier abord. *Ten eersten aanzien, ten eersten; in 't begin, met den eersten opslag.*

D'abord. *adv.* Du commencement. *Straks, terstont; in den beginne, of aanvang; in 't begin.*

Il a eu d'abord peu de succès. *Hy heeft in 't begin weinig voorspoeds, of weinig geluk gehad.*

D'abord, *adv.* Incontinent, aussitôt. *Aanstonds, terstonds, op staande voet, datelyk, straks, fluks.*

Il répond d'abord à ce qu'on lui propose. *Hy antwoordt op staande voet, op 't geen hem word voorgesteld.*

ABORDABLE. *Vieux mot, voyez Accessible.*

ABORDAGE; *f. m.* L'approche & le choc des vaisseaux ennemis, *Enterling, aanklamping, 't naderen en 't treffen der wyandyke schepen.*

Venir à l'abordage. *Enteren, makanderen aanklampen, of aan boord klampen.*

† Abordage. Quand un vaisseau par malheur tombe sur l'autre, & le fait couler bas. *Overzeiling. Wanneer een schip, door ongeluk, tegens een ander stoot, of een ander in den grondt zeilt.*

ABORDER, *v. n.* Venir, prendre terre. *Bezeilen. Havenen, aanlanden, aanleggen, ergens aankoomen, of voet aan landt zetten.*

Aborder. Venir en foule de toutes parts. *Van allen kanten koomen, of aankoomen.*

Les troupes abordoient de tous les côtez. *De krygsbenden quamen van allen kanten aan.*

* Les preïens abordoient chez lui de toutes parts. *De geschenken wierden hem van allen kanten toegebracht.*

* Aborder, *v. a.* Approcher quelqu'un pour lui parler. *Iemant aanklampen, of aan boord klampen. Tot iemant naderen om hem te spreken.*

* Je m'en vais l'aborder. *Ik ga, of ik zal hem aanklampen.*

* Aborder. *Terme de marine. Overzeilen, in den grondt zeilen.*

ABOUCHEMENT, *f. m.* Entretien qu'on a tête à tête avec quelqu'un. *Mondeling gesprek, samenspraak die men met iemant van mondt tot mondt heeft, mondtgesprek.*

L'abouchement de Charles quint avec François premier. *'t Mondtgesprek van Karel den vyfden met François den eersten.*

* Abouchement. *Terme d'Anatomie, rencontre, union. Vereeniging, ontmoeting, raaking, samenloping.*

* L'abouchement des veines & artères dans la matrice. *De vereeniging, of samenloping der aderen en slagaderen in de bysmoeder.*

ABOUCHER, *v. a.* Faire parler quelqu'un tête à tête avec un autre. *Iemant met een ander in gesprek doen koomen.*

s'Aboucher, *v. r.* Parler tête à tête avec quelqu'un. *Mondeling met iemant spreken. Met iemant mondtgesprek houden, in gesprek koomen, of treden.*

ABOUTIR, *v. n.* Toucher d'un bout à quelque chose. *Aanpaalen, aangrenzen, met een eind, kant, of punt ergens aanraken, uitloopen.*

Sa terre aboutit au jardin du Roi. *Zyn landt grenst, of leit aan des koningks tuin.*

Ce chemin aboutit à des lieux differens. *Die weg loopt op verscheide plaatsen uit.*

Aboutir. Finir, ou se terminer en pointe. *Spits eindigen, spits toelopen.*

* Aboutir. Tendre, conclurre. *Ergens toe strekken, ergens op uitloopen, of toe dienen.*

* Tout cela n'aboutit qu'à me faire du mal. *Dat strekt nergens toe dan om my quada te doen.*

Tous ses desseins aboutissent à la paix. *Alle zyne raadslagen strekken tot wede, of loopen op wede uit.*

Aboutir, *Vieux mot.* Supurer. *V. Supurer.*

Aboutissant. *Part. qui Aboutit. Aangrenzende, aanpalende, 't welk ergens aan grenst, of aan legt.*

Aboutissant. *f. m.* Champ où un autre aboutit. *Een aangelegen, of aangrenzende akker; een akker daar een ander aan grenst, of aan paalt.*

* Les tenans & les aboutissants d'une affaire. *De aankleeven van een zaak, al 't geen aan een zaak vast is.*

ABOYER. *V. Aboier.*

ABR.

ABRE'GE', *part. pass. & adj.* Acourci. *Verkort, bekort, ingetrokken.*

Abrégé, *f. m.* Sommaire. *Kort begryp, korten inhoudt, uittreksel.*

Faire l'abrége d'un livre. *Het kort begryp van een boek maaken.*

En abrégé, *adv.* En peu de mots. *Verkort, in 't kort, met weinige, of in korte woorden.*

Ecrire en abrégé. *Verkort schryven.*

Ecrire en abrégé les vies des grands hommes. *In 't kort het leven der grootte, of doorluchtige mannen beschryven.*

ABRE'GEMENT, *f. m.* (Terme renouvelé.) *Verkorting, bekorting, vermindering, inkrimping.*

C'est un abrégement de peine. *Dat is een verkorting van den arbeids.*

ABRE'GER, *v. a.* Acourcir. *Verkorten, bekorten, intrekken, inkrimpen.*

Abréger un discours. *Een rede verkorten, of inkrimpen.*

On a abrégé le temps de son exil. *Men heeft den tyd van zyn ballingschap verkort.*

ABREVIATION, *f. f.* Letterkorting, woordverkorting.

Mr. ou M. pour Monsieur est une abbreviation. *Mr. voor Heer is een letter- of woordverkorting.*

Abreviateur, *f. m.* Verkorter van een werk, een die een werk bekort, of korter maakt, uittrekker van een boek.

Sponde est l'Abreviateur de Baronius. *Spondaan is de verkorter van Baronius.*

ABREUVER, ou Abruver, *v. a.* Mener à l'abreuvoir. *Wateren. Drenken, naar het wedde, of de drinkplaats leiden.*

* Abre-

* Abreuver. Tremper, mouiller. *Waiken, nat maaken, bevochtigen, begieten, doortrekken.*
 Abreuver la terre. 't Landt bevochtigen, of begieten, dat het van 't water doortrokken wordt.
 * Abreuver, Informer, faire sçavoir. *Bekent maaken, ruchtbaar maaken, verbreiden, verftendigen, verkondigen, hondschappen, laaten weeten, berichten, of berechten, verwittigen.*
 * Il en abreuvera tout le pais. *Hy zal het door 't gansche landt verbreiden, of ruchtbaar maaken.*
 Tout le monde est abreuvé de cela; tout le monde le sçait. *Dat is alom ruchtbaar; al de wereldt weet dat; dat is elk bekent.*
 † Abreuver. *Terme de Vernisseur. Faire boire. Grondverven, drenken.*
 s'Abreuver, v. r. Boire. *Drinken.*
 Abreuver son esprit des sciences; s'en remplir. *Zyn verstandt met kennis, of wetenschappen opvullen.*
 s'Abreuver d'une opinion. *Een gevoelen aanneemen; eene meening, of gevoelen in 't hoofd krygen.*
 ABRÉUVOIR, f. m. Lieu, où l'on mene boire les bêtes. *Wedde, of drenkplaats, alwaar men de beesten te drinken leidt. Paardewedde.*
 † Abreuver à mouche; *Blessure sanglante à la tête. Een groot gat in den kop, of in 't hoofd.*
 ABRI, f. m. Lieu où l'on se met à couvert du mauvais terns. *Schuilplaats, veilige plaats. Een plaats daar men zich voor 't onweer verschuilt. Schaduwe.*
 Etre à l'abri, se mettre à l'abri. *Onder 't dak zyn. Schuilen, zich onder 't dak, of in een schuilplaats begeeven.*
 * Il est à l'abri des coups. *Hy is veilig voor de slagen.*
 * Il vit en repos à l'abri de son armée. *Hy leeft gerust onder de boede, of bescherming van zyn leger.*
 * Abri. *Seureté. Veiligheit, zekerheit, hoede, beschutting, bescherming.*
 * Leur amitié me doit servir d'abri contre la nécessité. *Hunne vriendschap moet my voor d'armede beveiligen, of zeker stellen.*
 Abri. *Terme de marine. Opperwal, een veilige ree, een goede ankergrondt.*
 ABRICOT, f. m. Un fruit. *Abrikoos, een vrucht.*

Abricotier, f. m. *Arbre. Abrikosboom.*
 ABRIER, v. a. *(Terme de jardinier.) Luuw maaken, voor stormwinden beschuiten.*
 ABROGATION, f. f. *Cassation d'une Loi, ou d'une coutume. Affchaffing, afzetting, te-niet-deening, vernietiging, vernietiging, van eene wet, of gewoonte.*
 ABROGER, v. a. *Terme de Palais, Casser, anuler. Affchaffen, afzetten, breeken, vernietigen, te niet doen.*
 Abroger un édit. *Een gebodt affchaffen, of te niet doen.*
 ABROTONNE, f. f. *Auronne herbe. Averoone, een kruide, of gewas.*
 Abrotome mâle; Abrotome femelle. *Mannetjes Averoone; Wyfjens Averoone.*
 ABRUTIR, v. a. *Faire devenir stupide, rendre comme bête. Verbeesten, iemans bos, dom, en als beestachtig maaken; 't verstandt beneemen, van 't verstandt berooven.*
 Le vin l'a abruti. *De wyn heeft hem verbeest, of van zyn verstandt berooft.*
 ABRUTISSEMENT, f. m. *Verbeestiging, beestachtigheid, redenloosheit, of plompheit.*
 ABRUVER. V. Abreuver.

ABS.

ABSCES. V. Abscés.
 ABSENCE, f. f. *Eloignement d'un lieu, ou d'une personne. Afweezen, afweezing, afweezigheid, afweezentheit.*
 Je ne puis souffrir vôtre absence. *Ik kan uw afweezen niet verdraagen.*
 * Absence d'esprit. *Egarement d'esprit. Afzweering van den geest. Verstrooijing der gedachten, of van 't verstandt; wildheit in de gedachten.*
 Absent, adj. *Qui est éloigné, qui n'est pas présent. Afweezig, afweezend, 's geen ergens van daan is, of niet tegenwoordig is.*
 Etre absent de la Cour. *Van 't Hof, of afweezig van 't Hof zyn.*
 Absent, f. m. *Afweezende, afweezige.*
 Je me passe aisément des absens. *Ik kan de afweezigen ligt vergeeten, of wel missen.*
 s'ABSENTER, v. r. *S'éloigner d'un lieu. Achter blyven, ergens van daan blyven, zich van afhouden.*

Il s'absenta de la Cour. *Hy bleef van 't Hof.*
 Il fut obligé de s'absenter de la ville. *Hy wierd genootzaakt uit de stad: te wyken, of zich uit de stad te houden.*
 ABSINTE, f. f. *Herbe. Alfem. Alfemkruide.*
 Du vin d'absinte. *Alfemwyn.*
 * Absinte, douleur, déplaisir. *Bitterheit, droefheit, ongenoege, smert, verdriet, hertzeuer.*
 ABSOLU, adj. *Independant, souverain. Oppermagtig, oppermogend, onverbonden, onafhankelyk, volstrekt.*
 Un Roi absolu. *Een oppermagtig Koning.*
 Il avoit un pouvoir absolu & sans bornes. *Hy hadde eene volstreckte en onbepaalde magt.*
 * Absolu. *Imperieux. Hoogmoedig, tross, meesterachtig, meesterlyk.*
 C'est un homme absolu, ou imperieux. *'t Is een meesterlyk, of heerschachtig mensch.*
 * Absolu, adj. *Ferme, entier, constant. Volstandig, staarvastig, onbeweeglyk, onverzettelyk.*
 Absolu, adj. *(Terme de Grammaire.) Ablatif absolu. 't Wegneemend geval, in de spraak konst, dat nergens van geregeert wordt.*
 Absolument, adv. *Souverainement, independamment. Oppermagtig, onafhankelyk, oppermogendlyk.*
 Il commande absolument dans la ville, ou avec un pouvoir absolu. *Hy gebiedt oppermagtig, of met een volle magt in de stad.*
 Absolument. *Entierement, tout à fait. Te eenemaal, ganschelyk, volkomen, volstrekt, volkomenlyk, geheel en al.*
 Cela est Absolument nécessaire. *Dat is te eenemaal, of volstrekt noodzakelyk.*
 Il le nie absolument. *Hy loochent het volkomenlyk, ten vollen, of geheel en al.*
 Absolument. *Generalement, ou sans reserve. In 't algemeen, zonder uitneming, of uitzondering.*
 Absolument, ou généralement parlant. *In 't algemeen spreekende.*
 Absolument. *Franchement. Rond uit, recht uit, vry uit, onbewimpelt.*
 ABSOLUTION, f. f. *Sentence, par laquelle une personne est déclarée innocente. Vryspreekning, vrysprake. Vonnis waar door een persoon*

ury of onschuldig word verklaart. On a conclu à l'Abolution. Men heeft hem vrygesproken, of vry verklaart.

Abolution. (Terme d'Eglise R.) Remission des péchez. Ontslaging, vergiffenis der zonden. Vry verklaring van de zonde, (in de R. kerke gebruikelijk).

ABSORBER, v. a. Engloutir. Opslokken, inslokken, verflinden, inzwelgen.

La mer absorbe tout ce qui se perd dans les naufrages. De zee verslindt alles 't geen door schipbreuk verloren wordt.

* Ses débauches absorbent tout son bien. Zyne ongebondenheden verflinden, of verzwelgen al zyn goeds.

ABSOUÏRE, v. a. Déclarer innocent. Ontslaan, vryspreken, onschuldig- of vry verklaaren.

Il a été absouï tout d'une voix. Hy is eenstemmiglyk, of eenparig vry verklaart.

Abouïdre. (Terme d'Eglise.) Donner l'abolution. Ontslaan, d'abolutie, of vergiffenis geeven.

Abouï, Abouïte, adj. Déclaré innocent. Vrygesproken, ontslaagen, onschuldig- of vry verklaart.

Abouï, Abouïte, adj. Qui a reçu l'abolution de ses péchez. Vrygesproken of ontslagen van zyn zonden, die vergiffenis van zyn zonden verkregen heeft; (geabfolveert).

ABSQUÏTE, f. f. Abolution. Ce mot se dit de la ceremonie du Jeudi saint, où l'Évêque donne l'abolution un Peuple. Vryverklaring van de zonde.

s'ABSTENIR, v. r. Se contenir à l'égard du boire & du manger, se modérer. Zich speenen, zich onthouden, zich van eeten en drinken wachten, vasten, zich in spys en drank matigen.

* s'Abstenir, v. neut. Se tenir, se retenir de faire une chose. Zich hoeden, zich wachten, zich afhouden, zich onthouden om iets te doen.

* s'Abstenir de juger. Suspendre son jugement. Zich onthouden van te oordeelen, zyn oordeel opschorten.

s'Abstenir de voler. Zich voor steelen wachten.

ABSTERSIF. Peusifité. V. Deterfif.

ABSTINENCE. f. f. Onthouding, matigheid in eeten en drinken. Vasten.

Appaiser la fièvre par l'abstinence. De keerts door vasten breeken, of verminderen.

ABSTRACTION, f. f. Separation, qui se fait par l'esprit ou par la pensée. Afstrekking, afzondering, afscheiding, die door 't verstands, of door de gedachte geschiedt.

ABSTRAIRE, v. a. (Terme de Philosophie.) Afstrekken, afscheiden, afzonderen. (Een woord der Wysheitbegeerte.)

ABSTRAIT, Abstraite, adj. Afgetrokken, afgescheiden, afgezonderd.

* Abitrait, Abitraite, adj. Contemplatif. Detaché des choses sensibles. Mal-aïc'a pénétrer. Beschouwig. Van de zinnelyke dingen afgescheiden, of afgetrokken, zwaar om te verstaan, overnatuurkundig.

* Sciences Abitraitées. Overnatuurkundige wetenschappen.

* Abitrait. Qui ne s'atache à aucun sujet préfix. Beschouwing, bespiegelen, afgetrokken, die zig op geen vastgestelt voorwerp bezig houdt.

ABSTRUS, Abstruie, adj. Mal-aïc'a à pénétrer. Verborgten, zwaar om te verstaan, diepzinnig, duister.

ABSURDE, adj. Sot, ridicule. Ongerymt, zot, gek, belachhelyk, bespottelyk, onredelyk, aanfootelyk.

Une proposition absurde. Een ongerymt voorstel.

ABSURDEMENT, adv. D'une manière absurde. Ongerymdelyk, op eene ongerymde wyze.

ABSURDITÉ. Sotie, impertinence. Ongerymtheit, zotheit, ongeschiktheit, onredelykheit.

Tomber dans quelque Absurdité. In eenige ongerymtheit vervallen.

Il y a en cela de l'absurdité. Daar steekt ongerymtheit in.

ABU.

ABUS, f. m. Mauvais usage. Misbruik, quaad gebruik, wangebruik.

* Abus. Erreur, faute, méprise, malentendu. Dwaling, mislag, misgreep, misverstant, misbruik.

* Avoir un Abus dans des comptes. Een mislag in 't rekenen hebben, zich misrekenen.

* Abus. Tromperie. Valsheit, bedrog, bedriegery.

Il se commet bien de l'abus dans la marchandise. In de koopmanschap wordt veel bedrog, of valsheit gepleege.

* Abus. Inutilité, peine perdue.

Onnuttigheid, vruchteloosheit; vergeefshe, of verloren arbeids.

* C'est abus que de labourer une terre sèche. 't Is vruchteloos, of verloren arbeids eenen dorren grondt te bebouwen.

ABUSER, v. a. En user mal, se servir mal, interpreter mal. Misbruiken, qualyk gebruiken, iess qualyk uitleggen, of verklaaren, misduyden.

* Abuser. Tromper, séduire. Verleiden, bedriegen, misleiden, of om den tuin leiden.

* Abuser d'une fille. Een vryster, of dochter bedriegen.

Je me suis abuté de cent florins en comptant. Ik hebbe my hondert guldens mistelt.

s'Abuser, v. r. Se tromper, se méprendre. Zich bedriegen, zich misgrypen, zich vergiffen, mistasten, misrekenen.

ABUSEUR. f. m. Voyez Seducteur.

ABUSIF, Abusive, adj. Pris improprement, inpropre. Oneigenlyk, rozen 't gemeen gebruik, verkeert, of qualyk gebruikt.

Terme abusif. Een woordt dat qualyk gebruikt is.

ABUSIVEMENT, adv. D'une manière abusive. 't Onrecht, verkeerdelyk, of qualyk, op eene verkeerde wyze.

Abusivement. Improprement. Oneigenlyk, tegen 't gewoon gebruik.

Un mot pris Abusivement. Een woordt oneigenlyk genomen, of gebruikt.

ABUTER, v. n. (Terme de joueurs de quilles.) Om eerst met een kegel naar de kloot werpen, om eerst gooijen. (Een kegelaars woordt.)

ABYSME. Voyez Abime.

ACA.

ACABIT, f. m. Bonne, ou mauvaise qualité d'une piece de viande. Goede of quade hoedanigheid van een stuk vleesch.

Acabit. Qualité des fruits. Aart of slach van vruchten.

Ces poires sont d'un bon acabit. Dat is goeds slach, of een goeden aart van peeren.

ACABLER, v. a. Abatre à force de trop charger. Overlasten, overladden, overstelpen, neêrvellen, doen bezwyken, bedelven.

Ils furent acablés sous les ruines de la

falle

falle. Zy wierden onder de, of onder het puin der zaale bedolven, of begraven.

* Acabler. Abatre à force de maux, d'affaires & d'embarras. Door veel quellingen, moeielykheden, en verwarringen doen bezwyken.

* Etre acablé de tristesse. Van droefheit overfelst zyn.

* Il m'acable de vilites. Hy overfelst, of overlast my met bezoeken, of by valt my met veel bezoeken lastig.

* Etre acablé d'affaires, être acablé de dettes. Met veel moeielykheden, met veel schulden bezwaart, of beladen zyn.

Acable de sommeil. Van vaak, of slaap overvallen, of overfelst.

* Acabler. Combler de faveurs, de graces. Met gunsten overladen, iemand veel gunstbewyzing doen, of roonen, of met weldaaden opheffen.

s'Acabler d'affaires. Veel op zynen hals neemen; zich zelven met veel zaaken bezwaaren; zich diep in veel zaaken steeken.

ACABLEMENT. *f. m.* Langueur, abatement. Quellling, verdriet, overlast, verslagenheit, droefheit, hartzweer, ongenoen.

* l'Acablement des loix & de la liberté. Verftreding der wetten en vryheit.

Acablement de poux. Verftapping van de pols.

Je sens un grand acablement dans tous mes membres. Ik voele eene groote verzwakking, of flapheit in al mijn leden.

ACADEMICIEN. *f. m.* Philofophe de la fecte de Platon à Athenes. Een Wyze, of Filofoof van Plato's aanhang te Athenen; Akademist.

Les Académiciens doutoient de tout. D'aanhangers van Plato twyfelden aan alles.

Académicien, *f. m.* Qui est d'une Academie de gens de lettres. Een lid van de Hoogeschool. Lid van een hedendaagfche oeffenschool, of Akademie.

ACADEMIE, *f. f.* Lieu où s'assemblent des gens de lettres, Hoogeschool, Opperlands-school, Oeffenschool, s'Landts leerschool. Vergaderplaats der Geleerden, en leer-oeffenaaren.

Académie. Assemblée de gens de lettres. Hoogeschool, Vergadering van geleerde luiden, Genootfchap van geleerden.

L'Académie royale des Sciences. Het

koninglyk genootfchap der wetenschappen.

Académie de peinture, de sculpture, &c. D'oeffenschool der fchilderkonst, der Beeldhouwkonst, enz.

Académie. Lieu où l'on apprend à monter à cheval, à faire des armes &c. Ry-school. Een plaats daarmede te paardt ryden, fchermen enz. leert.

Académie. Lieu où l'on joue d'ordinaire. Dobbelschool. Een plaats daar gemeenlyk gefpeeld word.

ACADEMIQUE, *adj.* Van de Hoogeschool. 't Geen een vergadering van geleerde lieden raakt, of betreft.

Académie. Celui qui est d'une Académie où l'on monte à cheval. Een die op de Ry-school gaat. Een die op de Ry-school zyne ridderlyke oeffeningen leert.

† s'ACAGNARDER, *v. r.* Plakken, of lang in kisten en kroegjes blyven zitten. Een luy en lekker leven leiden; ligtmissen; kroeg in-kroeg uit loopen; dagelyks stempen, of aan de flempe zyn.

ACANTE, *f. f.* Branche urfime. Planete. Beerenkluuw, een gewas.

ACARIATRE, *adj.* Fantafque, bourru, bizarre. Hoofdig, wonderzinnig, ftyfkoppig, halfwrig, koppig.

ACASTILLAGE. (Terme de marine.) Le château sur l'avant, & le château sur l'arrière d'un vaisseau. Schans en bak. 't Voor- en achterkaffel van 't Schip.

ACASTILLE. Un vaisseau Acastillé, pourvu d'un château sur l'avant, & d'un château sur l'arrière. Een fchip met schans en bak voorzien.

ACATIQUE, ou Aquatique. *adj.* Qui est dans les eaux. Waterig, waterachtig, dat in 't water leeft. Van 't water, dat in 't water legt.

Lieu acatique. Een waterachtige plaats, of een plaats die in 't water legt.

Oiseaux acatiques. Water vogels, vogels die in 't water leven.

ACC.

ACCELERATION, *f. f.* Augmentation ou accroissement de vitesse dans le mouvement des corps (En matiere de Physique.) Action par laquelle on avance une affaire. Voortzetting, voortdryving, aandryving van een zaak. (Meest die voor de vierschaar dient, en in de Natuurkunde gebruikelijk.)

Accelerer, *v. a.* (Mot peu usité.) Diligenter, presser une affaire. Een zaak voortzetten, voortdryven, of aandryven.

ACCENT, *f. m.* Une certaine inflexion de voix. Geluid, uitspraak. Een zekere buiging van de stem.

* Accent, cri. Geroep, gefchreeuw, gefchrei, geklag.

Accent. Petite note qui règle la prononciation. Een taalteken, of geluidteken; een klein tekenje om d'uitspraak wel te fchikken, (accent.)

Accent grave. Accent aigu. Accent circonflexe. Een zwaar-een fcherp; een omgeboogte taalteken.

ACCENTUER, *v. a.* Marquer d'un accent. 't Maatgeluids stellen. Met een taalteken teikenen.

ACCEPTABLE, *adj.* (Mot peu usité.) Recevable. Aanneemelyk, ontfangbaar, dat men redelyker wyze kan aanneemen, of ontfangen.

ACCEPTATION, *f. f.* Aanneeming, aanvaarding, ontfanging.

ACCEPTER, *v. a.* Recevoir ce qu'on offre. Aanneemen, aanvaarden, ontfangen 't geene aangeboden word.

J'accepte les conditions que vous me proposez. Ik neeme de bedingen aan die gy my voorftelt.

Accepteur. *f. m.* Peu utilisé. Qui accepte. Aanvaarder, aanneemer, een die iets aanneemt.

ACCEPTION, *f. f.* Egard. Aanneeming, aanzien.

Sans acceptation de personnes. Zonder aanneeming, of aanzien van personen.

ACCES, *f. m.* Abord. Entrée. Ingang, toegang.

Avoir accès dans la maison de quelqu'un. Tot iemants huys vrye toegang hebben.

Accès. Retour de fièvre. Koortsvlaag, wederkomst der koortze.

ACCESSIBLE, *adj.* Qu'on peut approcher. Genaaakbaar, genaakelyk, toegankelyk, bykoomelyk.

Cette place n'est pas accessible. Die plaats is ongenaakbaar; men kan by die plaats niet koomen.

* Ce Seigneur est fort accessible. Die Heer is heel wel te fpreken; of is heel vriendelyk en fpraakzaam.

ACCESSOIRE, *f. m.* Ce qui est joint au principal. Aanhangfel, aankleeve, toegave, toegift.

Une chose avec tous les Accessoires. Een

B

Een

Eenzaak met al den aankleeven van die, of met al haar toebehooren.

Accessoire. Circonstance. Byvoeglykheit, omstandigheit, toevalligheit.

Accessoire, adj. Aanhangelyk, Byvoeglyk, overmatelyk.

La chose est qu'accessoire. De zaak is maar aanhangelyk, of byvoeglyk.

ACCIDENT, f. m. Malheur, ce qui peut arriver de fâcheux. Ongeeluk, ongeval, toeval, ramp, droevig voorval.

Accident. (Terme de Médecine.) Symptome. Toeval in een ziekte.

Accident. (Terme de Philosophie.) Propriété accidentelle d'un sujet. Toeval, toevallige eigenschap van een zaak, of onderwerp.

Par accident. Par hazard. By geval, by toeval.

ACCIDENTEL, adj. Qui arrive par accident, qui n'est pas de l'essence d'une chose. Toevallig, gevaltig, dat by toeval komt, 's welk niet tot het wezen eenes dings behoort.

La blancheur est accidentelle à la cire. De witheit is toevallig aan het wasch.

ACCIDENTELLEMENT, adv. Par accident. Bygeval, by toeval, toevalligerwyze, toevalliglyk.

ACE.

ACENSER, v. a. Donner à cens ou à rente. In erfpacht geeven, of neemen, verhuuren, of huuren.

ACÉRER, v. a. Mettre de l'acier avec du fer. Izer verstaalen.

Acéré, adj. Un couteau bien acéré, qui coupe ou qui taille bien. Verstaalt. Een mes dat goet van staal is, eenscherp, of welsnydend mes.

ACH.

ACHALANDER, v. a. Donner des chalans à quelque marchand. Een koopman kopers, of kalansen toebrengen. Een winkel neering aanbrenge.

s'Achalander, v. r. Commencer d'avoir des chalans. Kalansen maaken, neering beginnen te krygen.

Il commence à s'achalander. Hy begint kalansen, of neering te krygen, by begint in de kennis te koomen; hy krygt goede neering.

† Cette fille est fort achalandée. Die juffer of dochter heeft goede neering, heeft veel bezeks, wordt sterk opgepast.

ACHARNER, v. a. Acôûtimer les oiseaux de proie à manger de la

chair. De gryp- of roofvogels tot vleesch-eeten gewennen.

s'Acharner, v. r. s'Atacher avidement à une proie. Greetiglyk, of verwoedelyk op eenig aas vallen.

* s'Acharner. s'Atacher cruellement l'un contre l'autre. Zich tegens mal-kanderen verbitteren, tegens mal-kanderen woedend, of vergramt worden, malkanderen by de kop krygen, met malkanderen vechten.

* s'Acharner l'un contre l'autre; Se déchirer par des injures & des calomnies. Malkanderen boosaardiglyk schenden en lasteren; malkanders eere en naam schenden.

* s'Acharner à persécuter quelqu'un à outrance & sans relâche. Iemant wreedyk en zonder ophouden vervolgen.

ACHARNEMENT, f. m. Greetige aanval op eenig aas; verwoedheit, woede om iets te verscheuren.

* Acharnement. Atache opiniâtre à faire du mal. Woede, verwoedheit. Een verwoede drift om quaadt te doen; à persécuter quelqu'un; om iemant te vervolgen.

ACHAT, f. m. Chose achetée. Koop, iets dat gekocht is.

Faire un bon achat. Een goede koop doen.

Il n'osâ faire cet achat en son nom. Hy durft dien koop op zynen naam niet doen.

ACHE, f. f. Herbe. Eppe, Juffrouwmerk. Zeker kruidt.

ACHEMINE, f. m. Etre Acheminé. Begonnen, aangelegt. Aan de gang zyn, beginnen gewent te worâen. Cette affaire est bien acheminée. Die zaak is wel aangelegt.

ACHEMINEMENT, f. m. Moien pour arriver à quelque chose. Toegang, aanbidding, schikking, een middel, of weg om ergens toe te geraaken. Cette victoire fut un acheminement à la paix. Die zege was een aanleiding, of middel tot de vrede.

ACHEMINER, v. a. Mettre en état de réussir, (parlant des affaires & des entreprises.) Aanleiden, schikken tot iets.

s'Acheminer. Aller, marcher. Gaan, zich op weg begeeven, op weg slaan, de reis aanneemen.

* s'Acheminer. s'Avancer. Zich haasten, voortgaan, loopen, aan de gang zyn.

* Il s'achemine vers sa ruine. Hy haast, of snelt zich naar zyn ver-

derf; hy loopt in zyn verderf.

ACHETER, v. a. Avoir à prix d'argent. Koopen, in koop neemen, inkoop.

Acheter argent comptant. Met gereeds geldt koopen, met gereeds penningen koopen.

* Acheter. Couter, avoir avec peine. Koopen, iets met veel moeite verkrygen.

* Il a acheté bien chèrement ce petit plaisir. Dat kleine vermaak heeft hy duur gekocht, of komt hem duur te staan.

ACHÉTEUR, f. m. Qui achete. Kooter, een die iets koopt.

ACHÈVE, f. m. Pars. pass. & adj. Fini, terminé. Geëindigt, een einde gebracht, voleindigt, voltooit, volbragt, opgemaakt.

* Achevé. Parfait, accompli, excellent. Volmaakt, volkomen, uitmunten, uitstekend, treffelyk.

C'est un homme achevé en tout point. Dat is een heel volmaakt man.

† Achevé. Entièrement. Volkomen, ten vollem, volslagen.

C'est un fou Achevé. 's Is een rechte of volslagen gek, of 's is een pwnstijpeide gek.

ACHEVER, v. a. Finir, terminer. Voleinden, eindigen, ten einde brengen, volbrengen, voltoojen, voltrekken, volmaaken.

Achever ses jours, sa vie, sa carrière. Zyn dagen, zyn leven, zynen levensloop eindigen.

* Achever. Donner la dernière main à un ouvrage. Voleinden. De laatste hands aan een werk leggen, een werk voltoojen, of voltrekken.

* Achever. Ruiner entièrement, ruiner. Ganschelyk, of 's eenmaal bederven; afmaaken, dooden.

ACHEVEMENT, f. m. La perfection qu'on donne à un ouvrage. Voleinding, volbrenging, volmaaktheit, voltoojing of einde van een werk.

ACHOPÈMENT, f. m. (Ce mot ne se dit pas au propre.) Aansfoot. Dit woord word in den eigen byken zin (in 't Franck) niet gebruikt.

* Achopement. Scandale, faute, obstacle. Aansfoot, ergernis, misflag, hinderpaal, struikelblok.

* Pierre d'Achopement. Steen des aansfoots.

ACI.

ACIDE, adj. Aigre. Zuurachtig, zerp, wrang, scherp, bysende.

Act.

Acide, *f. m.* Chose Acide. *Zuurigheid, zerpheit, wrangheit, fcherpigheit.*
Les acides gâtent l'estomach. *De zuurigheden bederven de maag.*
ACIER, *f. m.* Fer raffiné. *Staal, gezuiverd, en gehardt yzer.*
Boucles d'acier. *Staalte gefpen.*

ACL. ACO.

ACLAMATION, *f. f.* Cri qui marque une réjouissance publique. *Toeroeping, toejuiching, gelukwensching, heilwensching, gejuich, vreugdegalm, vreugde-geroep.*
 Il entra dans la ville parmi les acclamations du peuple. *Hy quam of tradt in de stadt onder de toejuiching van 's volk.*
 † **ACÔINTANCE**, *f. f.* (*Vieux mot.*) *Gemeenſchap, ommeegang, verkeering.*
ACOISER. (*Vieux mot*) voyez *A-paiser, adoucir.*
ACOLADE, *f. f.* (*Terme de Chevalerie.*) *Embrassement. Omhelzing, omarming.*
Donner l'acolade, ou faire Chevalier. *Ridder slaan.*
Acolade. (*Terme de rôtisseur.*) *Deux lapreaux joints ensemble. Twee Lampreien, of jonge Konynen t'zamen aan 's spit gebonden.*
 † **ACOLER**, *v. a.* *Embrasser. (Vieux mot) Omhelzen, omarmen, omvatten.*
 † **Acoler la cuisse, la botte à quelqu'un.** *Iemant heel laag, of onderdanig groeten.*
Acoler. (*Terme de rôtisseur.*) *joindre deux lapreaux ensemble pour les faire rôtir. Twee Lampreien t'zamen aan 's spit binden omze te braaden.*
ACOLITE, ou Acolythe, *f. m.* C'est le plus haut des ordres mineurs de l'Eglise. *Celui qui accompagne l'Evêque, & qui a droit de servir à l'Autel. Altaardienaar, Oppasser aan 's Altaar, aansleker der kaarsen, enz. een der minste bedienden in de R. kerke.*
ACOMMODABLE, *adj.* Qui se peut acorder. *Inſchikkelyk, dat kan ingefchikt, of bygelegt worden.*
ACOMMODAGE, *f. m.* Le salaire qu'on donne pour apprêter & assaisonner des viandes. *Het geldt dat men van 't bereiden, ('s zy braaden of kookten) der spyzen geeft.*
Acommodant, *part. pass. & adj.* Qui s'acommode, obligant, complaisant. *Geriefelyk, toegevende, inſchik-*

kend, gemakkeelyk, hensch, beleef.
C'est un esprit accommodant. *Hy is heel toegevende, 's is een heel inſchikkend mensch.*
Acommodé, *part. pass. & adj.* *Ajusté, propre. Opgefchikt, opgetooit, vertiert, opgepronkt, net.*
Acommodé, *adj.* *Riche, qui est à son aise. Ryk, welgestelt, welgegoedt.*
ACOMMODEMENT, *f. m.* *Faire des acomodemens à une maison. Gemak, gerief, verbetering. Gemaken aan een huis maaken.*
 * **Acommodement.** *Reconciliation, acord. Verzoening, vereeniging, bevrediging, vergelyk, verdrag.*
Mener, ou porter l'affaire à un acommodement. *De zaak tot een vergelyk, of verdrag brengen; een zaak poogen by te leggen.*
ACOMMODER, *v. a.* *Ajuster, habiller. Kleeden, opſchikken, vertieren, optooijen, oppronken.*
Acommoder un jardin, une chambre. *Een tuin, een kamer opſchikken.*
Acommoder. *Etre propre à quelqu'un. Iemant dienſtig zyn, iemant gelyken, of dienen; voor iemant bequaam zyn.*
Cette maison acommoderont fort bien un de mes amis. *Dat huis zou een van myne vrienden heel wel gelyken, of dienen.*
Acommoder. *Plaire. Behaagen, aangenaam zyn, aanſtaan, gevallen.*
Acommoder. *Conformer. Over een brengen, voegen, ſchikken, gerieven.*
Acommoder son discours à la portée des auditeurs. *Zyne rede naar de bequaamheit zyner toeoorderen voegen, of ſchikken.*
 * **Acommoder la Religion à ses intérêts.** *Den Godsdienst naar zyne belangen ſchikken.*
Acommoder. *Acorder, terminer. Vereenigen, byleggen, verzoenen, bevredigen, te vreedten ſtellen, beſtechten.*
Acommoder un diferent. *Een geſchil byleggen.*
Acommoder. *Préparer, assaisonner. Bereiden, gereed maaken, toemaaken, toebereiden.*
Acommoder. *Rétablir, mettre en meilleur état. Herſtellen, in beter ſtaat brengen, of ſtellen.*
Acommoder. *Aider, aſſiſter. Helpen, byſtaan. De behulpzame hand bieden, behulpzaam zyn.*
 † **Acommoder.** *Maltraiter. Qualyk*

handelen, teiſteren, mishandelen, onbehoorlyk met iemant te werk gaan, affmeeren, afroffen.
s'Accommoder, v. r. *s'Adjuster, s'habiller. Zich opſchikken, zich kleeden, zich spooijen, zich oppronken.*
s'Accommoder. *s'Acorder, terminer quelque diſſerend. Zich bevreedigen, eenig geſchil byleggen, of beſtechten.*
s'Accommoder. *Se conformer, être accomodant. Zich ſchikken, zich voegen, meêgaande zyn.*
s'Accommoder au tems. *Zich naar den tyd voegen, of ſchikken.*
s'Accommoder. *Se servir de quelque chose, se l'approprier. Zich ergens van dienen, zich iets toeëigenen, ergens mée handelen of 's zyn eigen was.*
s'Accommoder. *Se plaire en un lieu, ou avec quelqu'un. Genoegen, of behagen in een plaats, of by iemant ſcheppen, of vinden.*
s'Accommoder. *Se trouver bien de quelque chose. En être content. Iets wel vinden. Ergens wel over te vreden zyn, iemant wel bekomen, gelyken, of voegen, vergenoegt, genoegt, mée te vreden, of in zyn ſchik zyn.*
Le moi en qu'on pût s'acommoder de leurs personnes? *Hoe zou men met zulke menſchen kunnen te vreden zyn? Hoe kunnen met zulke menſchen leven?*
Cet heritage m'acommode fort. *Dit erfenis koort my heel wel.*
Je ne m'acommode point de cette maniere de vivre. *Die wyze van leven gelykt, of voegt my niet.*
ACOMPAGNE', *adj.* *Verzelt, vergezelschap.*
Acompagné. *Joint. t'Zamengevoegt, vereenigt, gekoppelt.*
Qui n'est pas acompagné. *Onverzelt, die alleen is.*
ACOMPAGNEMENT, *f. m.* *Tout ce qui accompagne. Vergezelschapping, verzelling. Gevoel, ſleep, ſtoet, rouſſeep.*
ACOMPAGNER. *v. a.* *Aler avec quelqu'un, le mener, ou le conduire. Etre joint avec quelque chose. Met iemant gaan, hem geleiden, verzellen, of bybyten. Ergens mée t'zamen gevoegt zyn, aan vaſt zyn, mede gaan.*
Il m'a acompagné jusqu'au bateau. *Hy heeft my aan de ſchuit gebragt,*
 B 2 *by*

hy is met my aan de schuit gegaan.
ACOMPAGNER. Servir a orner, ou à décorer quelque chose. *Verfieren, welftaan, welftant, of verfiering geeven.*
 Ce bois accompagne bien cette maison de campagne. *Dat bosch geeft eenen grooten welftant aan dat landhuis, of aan die huffteede.*
 La vieilleffe est accompagnée de beaucoup d'infirmités. *Douderdom is met veele zwakheden verzelt, of is veele zwakheden onderworpen.*
ACOMPARER, (Vieux mot) V. Comparer.
ACOMPLI, accomplie. part. p. & adi. Parfait, excellent, fini, achevé. *Volmaakt, volkoomen, uitmunten, uitsteekend, volcindigt, voltooid. Vervult, voltrokken, volbragt.*
 Un Prince accompli. *Een volmaakt Prins, of Vorst.*
 Une beauté accomplie. *Eene uitmunten, de schoonheit.*
 Il n'a pas encore vingt ans accomplis. *Hy is noch geen twintig jaaren ten volen.*
 Vœu accompli. *Een volbragte gelofte.*
ACOMPLIR, v. a. Achever tout à fait une chose. *Executer entierement. Een zaak volbrengen, uitvoeren, uitvoeren. Iets volbrengen, vervullen, voltrekken, houden, of nakomen.*
 Accomplir ses promesses. *Zyne beloften volbrengen, uitvoeren, of nakomen.*
ACOMPLISSEMENT, f. m. Achevement entier & parfait. *Voltooiing, voltrekking, vervulling.*
 Ces prédictions ont eu leur accomplissement. *Die voorzeggings hebben haare vervulling gehad.*
ACONIT, f. m. Une plante venimeuse. *Akonyt, Wolfswortel, Monniks-kappe. Een vergiftig kruisdt.*
 † **ACOQUINER,** v. a. Acoutumer à quelque chose. *Ergens aan of toe gewennen, iets gewennen, iemants iets aanwennen.*
 † **ACOQUINER.** Rendre faineant. *Lui en vadzig maken.*
 s'Acouiner, v. r. *Zich zeer ergens aan gewennen, zich iets sterk aanwennen.*
 s'Acouiner au jeu. *Heet op 't spelen worden.*
ACORD, f. m. Consentement. *Overeenstemming, overeenkomst, be-willingig, toestemming, inwillingig.*
 Demeurer d'accord, ou tomber d'a-

cord d'une chose. *Toestaan, iets toestemmen, of toegeeven, ergens in bewillingen.*
 Tout le monde tombe d'accord que la punition est juste. *Al de wereldt stemt toe dat de straffe rechtvaardig is.*
ACORD. Traité, accommodement. *Verdrag, overeenkomst, overeenstemming, vereeniging, overeenkoming.*
 Tout d'un accord. *adv.* Tout d'un consentement. *Met gemeene bewillingig, of inwillingig, met gemeene toestemming, eendrachtiglyk, eenstemmiglyk, eenparig.*
ACORD. Harmonie de voix, ou d'instrumens. *Welkidentheit, gelykkluidigheit, overeenkomst, gelykluidende, of overeenkonnende toon van stemmen, of van speelwiigen.*
ACORDABLE, adj. Qu'on peut acorder aisément. *Dat men ligtelyk kan byleggen, dien men ligtelyk bevreedigen kan.*
ACORDAILLES, f. f. Articles de mariage signez. *Huwelyksche voorwaarden. Trouwverbintenissen, 't huwelyk sluiten, het teikenen van 't huwelyks verdrag.*
Acordé, f. m. Celui qui a promis foi de mariage. *Verloofde, ondertrouwde. Een jongman die trouwbeloften gedaan heeft. Bruidegom.*
Acordé, part. p. & adj. Accommodé, pacifié. *Verdraagen, byzelegt, bevreedigt. Toegestaan, toegestemt, ingewillig.*
Acordée, f. f. Celle qui a promis foi de mariage. *Verloofde, ondertrouwde. Bruidt.*
ACORDER, v. a. Donner, céder, demeurer d'accord. *Geeven, verleenen, toegeeven, toestaan, inwilligen, be-willigen, toestemmen.*
Acorder. Promettre de donner. *Toestaan, beloven, uislooven, be-willigen, uitgeeven.*
Acorder une fille en mariage à quelqu'un. *Een dochter iemants ten huwelyk uitgeeven.*
Acorder. Pacifier, accommoder. *Verdraagen, bevreedigen, byleggen.*
Acorder. Faire convenir ensemble. *Over een brengen, vereenigen.*
Acorder des choses qui se contredisent. *Strydige dingen, of dingen zich zelven tegensprekende vereenigen.*
Acorder. (Terme de joueur d'instrumens) Mettre d'accord. *Een speel-tuig stellen.*

s'Acorder, v. r. *Convenir. Over eenkoomen, over een stemmen, mal-kanderen verstaan. Zich met mal-kanderen verdraagen.*
 Il ne s'accorde pas avec lui en bien des choses. *Hy komt met hem in veele dingen niet overeen.*
 Nos humeurs ne s'accordent pas. *Onze geneentheden komen niet overeen.*
ACORDOIR d'un clavestin. *Een sthamertje voor een klaverclimbak.*
ACORNE. adj. (Terme de blazon.) Pourvu de cornes. *Gehoorn, met hoornen voorzien. (In de wapen-schildtkunde.)*
ACORT, adj. (Vieux mot) Adroit, complaisant, civil. *Behendig, handig, kunstig, aardig, heusch, beleet, gedienslig.*
ACORTISE, f. f. (Vieux mot) Be-leetheit, heusheit, gediensligheit.
ACORTEMENT. adv. (Vieux mot, & peu usité.) Avec adresse, civilement. *Aardiglyk, beleetdelyk, heuschelyk, gedienslyk.*
ACOSTABLE, adj. Liefvallig, spraakzaam, gespraakzaam, beleet, vrien-delyk, minzaam.
ACOSTER, v. a. Approcher quelqu'un pour lui parler. *Iemant op zy schieten, of op zy komen, by iemant koomen om hem te spreken.*
 s'Acoster, v. r. s'Approcher de quelqu'un. *Zich by iemant woegen, by iemant koomen.*
 s'Acoster de quelqu'un; frequenter quelqu'un. *Met iemant verkeeren, of omgaan; gemeenschap met iemant heuden.*
ACOTER. (Vieux mot) V. Apuier.
ACOTOIR. Morceau de bois plat sur lequel on s'appuie. *Een leunplankje, de arm van een leunstoel, of draagstoel.*
ACOUCHEE, f. f. Femme qui est dans ses couches. *Kraam-vrouw, een vrouw die in de kraam, of 't kinderbed legt.*
ACOUCHEMENT. f. m. (Ce mot est moins usité que celui de couches) Kraam, kinderbed, kraambed, verlossing, arbeit in 't kinderbaaren.
ACOUCHER, v. n. Kraamen, baaren, in de kraam koomen, van een kindt bevalen.
Acoucher, v. a. Aider à mettre un enfant au monde. *Een vrouw in 't kinderbaaren helpen.*
ACOUCHEUR, f. m. Celui qui accouche les femmes. *Vroedmeester. Een Heelmeeſter die de kraamvrou-*

wen helpt.

Acoucheuie, *f. f.* ou Sage-femme. Een Vroedvrouw, Vroedmoeder, Vroedwyf.

ACOUDEUR, *v. r.* s'apuiet fur ses coudes. Op d'elkeboogen leunen, of rusten.

ACODOIR, *f. m.* Ce qu'on met sous les coudes pour s'apuiet dessus. Een steunfel, of leuning voor d'elkeboogen.

Acoudoir, (*Terme d'Architecture*) pour dire apui. Een schoor, steun, steun, of steunfel, schoorbalk (in de Boukunst.)

ACOUPLEMENT. Conjonction. Koppeling, paaring, of vereeniging der dieren tot de voortteeling.

Acouplement des bœufs. Koppeling van ossen onder 't jok.

* Acouplement. Conjonction pour le mariage. Paaring, huwelyks-verbintenis, huwelyks-vereeniging.

* Acouplement divin, celeste. Goddelyke, hemelche vereeniging.

ACOUPLER, *v. a.* Joindre ensemble, mettre deux à deux. Tzamen binden, t'zamen voegen, koppelen, paaren.

Acoupler, Joindre des bœufs devant la charue. Ossen voor de ploeg koppelen, of spannen.

Acoupler des pigeons. Duiuen paaren.

Acoupler. Joindre pour la generation. Tzamenkoppelen, paaren om te doen voortteelen.

s'Acoupler, *v. r.* Se joindre pour la generation. Zich paaren, zich t'zamen voegen, of zich t'zamenkoppelen tot de voortteeling.

* S'acoupler. Se joindre ensemble. Zich koppelen, zich t'zamen voegen.

ACOURCIR, *v. a.* Rendre plus court. Bekorten, afkorten, korter maaken, inkrimpen, instrekken, afsnyden.

Acourcir une jupe. Een rok korter maaken.

Acourcir son chemin. Zyn weg bekorten, of korter neemen.

Il ne faut pas allonger ce qu'on peut acourcir. Men moet niet uitrekken, noch verlenen het geen men verkorten kan.

ACOURCISSEMENT, *f. m.* Abrégement. Verkorting, korting; het korten.

Acourcissement du chemin. Verkorting van den weg.

Acourcissement des jours & des nuits.

Het korten der dagen, en der nachten.

ACOURIR, *v. n.* Aller vite vers quelque lieu. Toelooopen, aanloopen, toefchieten, naar een plaass schielyk toelooopen.

Acourir au secours de quelqu'un. Tot iemants hulpe toefchieten, of toelooopen.

† ACOUTREMENT, *f. m.* Ajustement, habit, ornement. Optooijfel, vertierfel, kleedt, sieraad.

† ACOUTRER, *v. a.* Habiller, ajuster, parer. Toefstellen, optooijen, vertuften, kleeden, opschikken, versieren, toetakelen.

† Acotrer. Maltraiter. Toefstellen, havenen, teiften, qualyk handelen, mishandelen.

† Qui vous a ainsi acoutez, mes amis? Vrienden, wie heeft u zoo toegestelt? zoo geteifert? zoo gehavent?

ACOUTUMANCE, *f. f.* Habitude, coutume. Aanwenfel, hebbykheit, gewoonte, wensel.

L'acoutumance est une seconde nature. De gewoonte is de tweede natuur.

Oter une acoutumance à quelqu'un. Iemant een aanwenfel afleeren.

ACOUTUMÉ. *Part. p. & adj.* Gewent, gewoon.

Qui n'est pas acoutumé. Ongeuwoon, ongewent, die niet gewent is.

Il n'est pas acoutumé à la fatigue. Hy is geen ongemak gewent.

Acoutumé à mentir, ou au mensonge. Tot liegen, of aan de leuzen gewent.

ACOUTUMER. *v. a. & n.* Donner, ou faire prendre une habitude à quelqu'un. Gewennen, iemant iets leeren, of ergens toe wennen, of aan gewennen.

Acoutumer. Gewoon, of gewent zyn, zich gewent hebben.

Les ignorans ont acoutumé de s'en fier aux personnes habiles. D'onwetenden zyn gewent zich op gauwe luiden te betrouwen.

s'Acoutumer, *v. r.* Contracter une habitude. Zich wennen, zich iets aanwennen, iets gewoon, of gewent worden.

S'acoutumer à la douleur. Zich aan de droefheit gewennen.

ACR.

ACRE, *adj.* Qui a de l'acrimonie. Scherp, bysend, ineetend.

Des humeurs acres. Scherpe vochten.

ACREDITER, *v. a.* Donner du crédit & de l'autorité à quelqu'un. In geloof en aanzien brengen, achtting doen verkrygen.

S'acrediter, *v. a.* Se mettre en crédit, en estime. Zich in geloof, en achtting brengen, zich geeert en geacht maaken.

ACRIMONIE, *f. f.* Qualité acre & piquante. Scherphheit, scherpigheit.

ACROC, *f. m.* (Peu usité.) Dechirure. Scheur in een kleedt, door ergens aan te haaken veroorzaakt.

Acroc. Haak, of iets scherps daarmen met de kleeren aan blyft hangen.

* Acroc. Retardement ce qui empêche quelque chose. Hindernis, beletzel, vertraging.

ACROCHE, *f. f.* (Peu en usage.) croc. Harpoen, haak.

* Acroche. Obstacle, empêchement. Hinder, hindernis, verandering,

hinderpaal, beletzel, vertraging. Il est survenu une acroche dans cette affaire. Daar is een hinderpaal, zwarigheid, of beletzel in die zaak gskoomen, of (oneigentlyk) een hink in de kabel geschoten.

ACROCHER, *v. a.* Pendre à un crochet. Aanhaaken, aan een haak ophangen, vast haaken.

Acrocher. Se joindre avec un vaisseau ennemi. Een vyandlyk schip aanklampen, of aan boord leggen.

† Acrocher. Atraper par adresse. Door list en behendigheid iemant verstrikken, of in 't net krygen.

† Acrocher. Empêcher qu'une chose ne se termine. Aan den spyker hangen, verhinderen, ophouden. Beletzen dat een zaak tot geen uitslag komt.

s'Acrocher, *v. r.* Etre pris à quelque chose qui arrête; se tenir avec les mains à quelque chose. Ergens vast aan blyven hangen, zich met de handen ergens aan vasthouden.

Mon habit s'est acroché à des buissons épineux. Myn kleedt is aan doornehaagen blyven hangen.

s'Acrocher. Se joindre dans un combat naval avec un vaisseau ennemi. Aanklampen, in een zeeslag zich aan een vyandlyk schip klampen.

ACROIRE, *v. n.* En faire acroire.

Diets maaken, wys maaken, op de mouw spellen.

S'en faire Acroire, *v. r.* Avoir meilleure opinion de soi-même qu'on

ne devroit. *Waanwys zyn, zich zelven te veel inbeelden, laaidunkend zyn, se grooten gevoelen van zich zelven hebben.*

ACROISSEMENT, *f. m.* Augmentation. *Aanwassing, aangroeiing, toeneeming, vermeerdering, verlenging.*

Acroissement de la lune. *Aanwas, of het wassen der maane.*

Acroissement des jours. *Verlenging, of het langden der dagen.*

* Acroissement. Augmentation, prospérité. *Vitbreiding, vermeerdering, voorspoed.*

Acroître, *v. a.* Augmenter. *Vermeerderen, aanzetten, doen toeneemen, vergrooten.*

* Les richesses ne font qu'acroître la soif. *De rykdommen vermeerderen maar de geldzucht.*

Acroître, *v. r.* s'Augmenter, s'entendre. *Aanwassen, grooter worden, zich uitbreiden, toeneemen.*

* Son credit & son pouvoir s'acroissent tous les jours. *Zyn gezag en magt wassen alle daag aan, of words dagelyks grooter.*

ACROSTICHE, *f. m.* Sorte de Poësie disposée de telle façon que chacun des vers commence par une lettre qui fait partie d'un nom qu'on écrit de travers en marge. *Naamdicht. Vaerzen die met de letters van een naam beginnen.*

ACROTE'RE, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Een voetje van een styl, een zuilvoetje. (Een bouwkundig woordt.)

s'ACROUPIR, *v. r.* Se courber sur le cou. *Op den aars neerzitten, of neerhuiken, op zyn gat zitten.*

Acroupi. (Terme de Blazon.) Affis. *Neerleggende, leggende.*

Il porte d'azur au Lion acroupi d'or. *Hy voert een leggende goude Leeuw op een blaauw veldt.*

ACT.

ACTE, *f. m.* Action. Tout ce qui se fait, ou qui s'est fait. *Daadt, werk, doening, bedryf, werking, al 't geen gedaan wordt, of gedaan is.*

Acte de contrition. *Douleur de ses péchez. Droefheit over zyn zonden.*

Acte de piété. *Een godvruchtig werk.*

Acte. (Terme de Pratique.) Ecrit passé au gré, ou devant un Notaire. *Blyk, bescheit, kennischrift. Een schrift voor een Beampfchry-*

ver of in de Griffie gemaakt. Bezegelt vonnis.

Acte de décharge. *Ontlastbrief, ontlastschrift.*

Acte de renvoi. *Verzendschrift, verzendbrief.*

Acte. Action, operation. *Werking, uitwerking, doening, bedryf, handeling.*

Acte d'une comédie. *Bedryf van een bly-fel.*

Actes. L'histoire des Apôtres. *De Handelingen der Apostelen.*

Actes. Registres publics. *Staatschriften, openbaare schriften, of besluiten; Staatshandelingen.*

Acte. Témoinage par écrit. *Schriftelyk getuigenis.*

Les actes du Concile de Trente. *De besluiten, of handelingen der Kerkvergadering van Trenten.*

ACTEUR, *f. m.* Celui qui joue un rôle dans une pièce de théâtre. *Tooneelspeeler. Speeler op 't schouburg. Komediant.*

* Acteur, *f. m.* Qui a eu part à la conduite de quelque affaire. *Bedryver, uitvoerder, bewerker, bevrerder van een zaak, een die de hands aan eenige zaak heeft geleent.*

ACTIF, Active, *adj.* Agissant. *Werkelyk, levendig, werkzaam, naerftig, vlug, snel, voortvarende, wakker, vlytig, gezwint, kloek.*

Il est fort actif, ou fort agissant. *Hy is heel vlytig, of voortvarende.*

† Actif. Verbe Actif. *Dadelyk. Een dadelyk werkwoordt.*

ACTION, *f. f.* Mouvement viv. *Een snelle beweeging, sterke drift.*

Action. Ce qui se fait, ou s'est fait. *Chofe. Daadt, doening, werk, verrichting, uitvoering, bedryf, handeling. Ding, zaak.*

C'est une action de courage, ou de valeur. *Dat is een dappere, of kloekmoedige daadt.*

Action. (Terme de Palais.) Le droit qu'on a de poursuivre quelqu'un en justice. *Aanspraak, opspraak, recht, aantal, actie, om iemand in rechten te vervolgen.*

Action. Gestes de l'Orateur. *Gebaar van een Redenaar.*

Action. Discours prononcé par un Orateur. *Rede, redvoering, gesprek van een Redenaar.*

Action réelle. Action personnelle. *Aanspraak, recht, of aantal op eenig goeds. Aanspraak op iemants*

persoon.

† Actions sur la Compagnie des Indes Orientales. *Inzelegt geldt, of aandeel in d'Oostindische Maatschappy; of Actien in d'Oostindische Compagnie.*

Action de graces. *Remercimens. Dankzegging, bedanking.*

ACTIVEMENT, *adv.* Dans un sens actif. *Dadelyk, werkelyk. Op een werkende wyze, bedryvelyk, in eenen werkelyken zin.*

Ce mot se prend là activement. *Dat woordt wordt daar bedryvelyk, of in eenen werkelyken zin genomen.*

ACTIVITE', *f. f.* Force, vigueur, effort. *Kracht, sterkte, ingespanne kracht, wakkerheit.*

Activité. *Vivacité. Levendigheid, vlygheit, wakkerheit, kloekheit, werkzaamheit, vlytigheit.*

ACTRICE. Comédienne. *Toneelspeelster, speelster op den Schouburg.*

ACTUEL, Actuelle, *adj.* Qui est en effet. *Dadelyk, dat in der daadt is.*

Péché actuel. *Dadelyke zonde.*

ACTUELLEMENT, *adv.* En effet. *In der daadt, waarlyk, dadelyk.*

Actuellement. *Nu, thans, tegenwoordig, op dezen tydt, nu ser ydt.*

L'armée est actuellement en marche. *Het leger is thans in optogt, of in beweeging.*

ACU.

ACUEIL, *f. m.* (Ce mot ne se dit qu'en bonne part, si on n'y a mis un mauvais.) *Onthaal, be'egening.* (Dit woordt wordt niet dan in eenen godden zin gebruikt, zoo'er geen quaadts word bygevoegt.)

Faire un bon accueil à quelqu'un. *Iemant een goeds onthaal aandoen, wel ontfangen, of wel be'egenen.*

ACUEILLIR, *v. a.* Recevoir. *Onthaalen, ontfangen, be'egenen.*

ACULER, *v. a.* Pousser & ferrer dans un coin. *Voortstooten, in eenen hoek, of in een engte dringen, of dryven.*

Aculer l'ennemi. *Den vyandt bezetten, of in een engte dringen, dat hy heen noch weder kan.*

s'Aculer, *v. r.* Se mettre le derrière contre quelque chose. *Zich ergens met den rug tegens aan zetten.*

S'aculer contre une muraille. *Zich met den rug, of van achteren tegens eenen muur zetten.*

ACU-

ACUMULATION, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Amas de plusieurs choses les unes sur les autres. *Ophooping, opstapelend van veele dingen op makhanderen.*

ACUMULER, *v. a.* Amasser. *Verzamelen, vergaderen, ophoopen, by een brengen, 't zamenhoopen, opstapelen.*

ACUMULER des richesses. *Groote schatten, of goederen vergaderen, of opstapelen.*

ACUSATEUR, *f. m.* *Aanklager, beschuldiger, beklapper, betichter, aanbrenner, verklikker.*

ACUSATIF, *f. m.* 's Beschuldigend geval, (in de woordtoeuvingen.)

ACUSATION, *f. f.* Beschuldiging, aanbrenning, aanklagt, betichsing.

ACUSATRICE, *f. f.* Celle qui acuse. Beschuldigster, aanbrennster, aanklaagster, verklikster, betichster.

Acusé, *Acusée*, *part. p. & adj.* Beschuldigt, aangeklaagt, beklapt, aangebragt, beticht, verklikt.

Acusé, *f. m.* Celui qui est déferé en justice. Beschuldigde, aangeklaagde, een die aan 't recht is beklagt.

ACUSER, *v. a.* Beschuldigen, aanklaagen, beklagen, aanbrennen, betichten, ('t zy in, of buiten rechten.)

Acuser quelqu'un de negligence à ne point écrire. *Iemant van traagheit, of nalatigheid in 's schryven beschuldigen.*

Acuser un acte de faux. *Fenis schrift van valsheit beschuldigen. Beweeren dat eenig schrift valsch is.*

* **Acuser** la reception d'une lettre de change. *Berichten dat men een wisselbrief heeft ontfangen.*

* **Acuser** son jeu. *Zyn spel ontdekken. Zeggen wat spel men heeft.*

Acuser soi-même. *Zich zelven beschuldigen, of schuldig verklaaren.*

ADA. ADD.

ADAGE, *f. m.* Proverbe. *Spreekwoorden, zinspraak.*

Les Adages d'Erasme. *De zinspreken van Erasmus.*

ADAPTER, *v. a.* (*Mot un peu vieux.*) appliquer, ajuster, faire quadrer. *Toepassen, toeëigenen, overbrengen.*

Cet exorde peut être adapté à plusieurs sujets, ou mieux peut convenir à plusieurs discours. *Die inleiding kan op veele zaaken worden*

toegepast, of tot veele redevoeringen overgebragt worden.

ADDITION, *f. f.* Augmentation. *Vermeerdering, byvoeging, toevoeging, bydoening, byzetting, byvoegzel, aanhangzel.*

Addition au livre de Daniel. *Aanhangzel, of byvoegzel aan 't boek van Daniel.*

Addition. *Art d'assembler plusieurs sommes. Opselling, oprekening, opcyffering van veele sommen.*

ADDITIONNER, *v. a.* De plusieurs sommes n'en faire qu'une. *Opreekenen, opcyseren, opstellen. Veele sommen in een betrekken, of tot een brengen.*

ADH. ADJ.

ADHERANT, *Adherante*, *part. a. & adj.* Qui tient fort à quelque chose. *Aanhangende, aankleevende, 't welk ergens vast aankleeft.*

* **Adhérant**, *f. m.* Sectateur. *Aanhanger, navolger, volger, leerling.*

* **On a condamné** cet heretique, ses fauteurs & ses adherens. *Men heeft dien ketter met zyne voorstanders en aanhang veroordeelt.*

Adhérence, *f. f.* *Aanhechting, aankleving, aangroeying.*

ADHÉRER, *v. n.* *Etre attaché contre quelque chose. Ergens vast aankleven.*

Adhérer, *v. n.* *Consentir, acorder. Toestaan, inwilligen, bewilligen, toegeeven.*

Adhérer, *v. n.* *Etre du sentiment, ou du parti de quelqu'un. Aanhangen, aankleeven, navolgen. Van iemants gevoelen, of zyde zyn. Het ergens meede, of met iemant houden.*

* **Adhérer** à quelque superstition. *Aan eenige bygelovigheid hangen.*

Adhérer à un sentiment. *Eenig gevoelen aanhangen, of aankleeven.*

ADJACENT, *Adjacente*, *adj.* Qui est auprès. *Aanzijgende, aanpaalende, naastgelegen, nabuurig, aanleggende.*

Terre adjacente. *Naastgelegen land.*

ADJECTIF, *f. m.* *Byvoegzel, toevoezel. (Een byvoeglyk woordt.)*

Adjectif, *adj. (Terme de Grammaire.)* *Byvoeglyk, toevoeglyk.*

Blanc, noir, heureux, &c. font des noms adjectifs. *Wis, zwart, gelukkig, enz. zyn byvoeglyke naamwoorden.*

ADIEU, *adv.* *Te Goda, Goda be-*

volen, zyt Gods bevolen, waar wel, Godt bewaare u.

Sans adieu, ou jusqu'à ce que je vous revoie. *Tot weêrziens toe, tot dat ik u weder zê.*

ADIMMAIN, *f. m.* *Een tam dier in Libien, niet angelyk een schaap.*

ADJOINDRE, *Adjourner*, *Adjouter*, *Adjurer*. *Foyez Ajoindre, Ajourner, Ajouter, Ajuger, fans d.*

ADJUDICATAIRE, *f. m. & f.* (*Terme de Palais.*) *Personne à qui on a ajugé quelque bien. Iemants dien iets van den Rechter toegeewezzen is.*

ADJUDICATION, *f. f.* *Toewyzing in 't recht, gerechtelyke toewyzing van eenig verkocht goet.*

ADIVE, *f. f.* *Zeker dier in Afrika, wat grooter dan een vos, doch van 't zelve haar, en dat huilt als een hondt.*

ADM.

ADMETTRE, *v. a.* *Recevoir. Ontfangen, toelaaten, toestaan, aanneemen, toegang geeven.*

Il admit leurs excuses. *Hy nam hunne verschoningen aan.*

Etre admis dans le Conseil. *In den Raadt toegelaaten worden.*

On l'a admis dans cette compagnie. *Men heeft hem in dat genootschap aangenomen.*

ADMICULE, *f. m.* (*Mot de Pratique.*) *Omstandigheid, bewysbaarheit, waarschynlykheit, blykbaarebeit, vermoeden, gissing, alles dat tot bewys strekt, of hslpt. (Een woordt der Rechtkunde.)*

C'est un grand, c'est un puissant *admicule.* 't Is een groote, 't is een krachtige bewysbaarheit.

Il n'y a point de preuves formelles, il n'y a que des *admicules.* *Daar zyn geen tastelyke, of uitdrukkelyke bewyzen van, maar alleen omstandigheden die tot bewys helpen.*

ADMINISTRATEUR, *f. m.* *Lajique qui a soin du temporel de quelque hôtel-Dieu. Bedienaar, Gasthuismeeſter, opzigtter, bezorger van een Godshuis, een die het sydelyk bewint over eenig Godshuis heeft.*

Administrateur des biens d'une personne. *Bewindtsman over-, of vezeerder van iemants goederen.*

ADMINISTRATION, *f. f.* *La conduite de quelque affaire. Bediening, bewint, uitvoering, bestiering, rege-*

geering, opzigt, waarneeming, voorflant.
 L'administration de la justice. De bediening van 't recht.
 Administration. Distribution. Bediening, uitdeeling, gedeeling.
 L'administration des sacrements. De bediening, of bedeling der Sakramenten.
 ADMINISTRER, v. a. Gouverner. Bedienen, bewint hebben, bestieren, regeren, uitvoeren, opzigt hebben, waarneemen.
 Administrer les finances. 't Bewint over de geldmiddelen hebben.
 Administrer. Distribuer, donner. Bedienen, uitdeelen.
 Administrer les Sacrements. De Verbondstekenen, of Sakramenten bedienen, of uitdeelen.
 ADMIRABLE, adj. Qui mérite d'être admiré. Wonderlyk, wonderbaar, verwonderenswaardig, verwonderlyk.
 Il y a quelque chose d'admirable dans les animaux. Daar is iets verwonderlyks in de dieren.
 † Admirable. (Ce mot se dit quelquefois en raillant, comme; votre excuse est admirable.) Wonderlyk, heel fraai. (Dit woordt word zomtyds spotswyze gezegt, als; Gy hebt een heele fraaije verschooning!)
 Admirable. Bon, excellent. Wonderlyk, heel goed, uitsmuntend, uitsteekend, schoon, treffelyk.
 Il est admirable en cela. Daar is hy wonderlyk in.
 Il fait un tems admirable. 't Is heel schoon weêr.
 ADMIRABLEMENT, adv. Avec admiration. Wonderlyk, wonderbaarlyk, op eene wonderlyke wyze, met verwondering.
 Admirablement. Fort bien. Wonderlyk wel, zeer wel, heel wel.
 Il chante admirablement. Hy zingt wonderlyk wel.
 ADMIRATEUR, f. m. Qui admire. Verwonderaar, een die zich ergens over verwondert. Een liefhebber, roemer, pryzer van iets. Een die veel van een ander houdt, of hem lief heeft.
 ADMIRATIF, adj. (Terme de Grammaire.) Point admiratif! Verwonderingsteken! in de spraak- en schryfskonst.
 ADMIRATION, f. f. Verwondering, verbaastheit, verrukking, opgetogenheit.

Ravir tout le monde en admiration. De gansche werelt in verwondering optrekken, of brengen.
 ADMIRATRICE, f. f. (Mot peu usité.) Verwonderster, roemster, pryzer, liefhebster.
 ADMIRER, v. a. s'Étonner, être surpris. Zich verwonderen. Ergens verwondert, verstaelt, of verbaast over staan, verwondert zyn, iets met verwondering zien.
 On admire en secret vos excellentes vertus. Men staat heimelyk over uwe uitsteekende deugden verwondert.
 S'admirer soi-même; se louer beaucoup. Veel met zichzelf ophebben, met zichzelf ingenomen zyn, zichzelf veel roemen, of pryzen.
 ADMISSIBLE, adj. Aanneemelyk, toelaatelyk, dat door mag gaan, oneigenlyk, dat door den beugel mag.
 Cet argument n'est pas admissible. Die bewysreden is niet aanneemelyk; of mag niet door den beugel.
 ADMISSION, f. f. Aanneeming, toelaating.
 ADMONÉTER, v. a. Vermaanen, doorstryken, overhaalen, bestraffen, aanmaanen.
 Admonéter quelqu'un à son devoir. Iemant tot zynen pligt vermaanen.
 ADMONITION, f. f. Avertissement. Waarschouwing, vermaning, onderrechting, aanmaning, bestrafing.

ADO.

ADOLESCENCE, f. f. Le premier âge après l'enfance. Jonkheit, jeugt, jongelingschap. De jaaren die de kindsheit volgen.
 Dès l'adolescence. Van der jeugt aan, van de jongelingschap af.
 † Adolécant, f. m. Jeune. Jongman, jong karel. Een oude vryer.
 † Pourquoi ne ferait-il pas l'amour, ce n'est encore qu'un jeune adolécant? Waarom zou hy niet vryen, of uit vryen gaan, 't is noch een fris jongman? of noch een fris jong karel?
 s'ADONNER, v. r. s'Appliquer à quelque chose. Zich aan iets overgeeven, zich ergens toe bezeeven, geheel toe schikken, of zetten.
 S'adonner au mal, ou à mal faire. Zich tot quaadt, of tot quaadt-

doen overgeeven.
 Il est fort adonné au vin. Hy is zeer tot den wyn genegen.
 ADOPTER, v. a. Prendre pour fils, ou pour fille. Verzoonen, voor zyn kindt kiezen, voor zyn kindt aanneemen: een kindt tot zyn eige zoon, of dochter aanneemen.
 Adopter, v. a. Zich toeëigenen, zich toeschryven.
 Adopter les œuvres d'autrui. Zich een anders werk toeëigenen.
 ADOPTIF, adoptive, adj. Qu'on a adopté. Aangenomen, voor zyn kindt (het zy zoon, of dochter) verklaart.
 Fils adoptif; Fille adoptive. Een aangenomen zoon; een aangenome dochter.
 ADOPTION, f. f. Verzooning, kindtkiezing, kinder-aanneeming, aanneeming tot zyn kindt.
 ADORABLE, adj. Qui mérite d'être adoré. Aanbiddeyk, aanbiddenswaardig.
 Dieu seul est adorable. Godt is alleen aanbiddeyk.
 * Adorable. Qui mérite d'être aimé d'un amour plein de respect. Eerwaardig, eerbiedig. Die waardig is bemint te worden met een liefde vol van eerbiedigheid.
 ADORATEUR, f. m. Celui qui adore. Aanbidder, een die aanbidt.
 * Adorateur. Celui qui aime d'une passion tendre & respectueuse. Aanbidder, minnaar. Een die iemant eene redere en eerbiedige liefdedoedraart.
 ADORATION, f. f. Aanbidding, Goddelyke eerbewyzing.
 * Adoration. Profond respect, soumission pleine d'estime & de passion. Aanbidding. Een diepe eerbiedigheid, een onderwerping vol van hoogachting, en gegengentheit.
 ADORER, v. a. Révéler par des actions d'humilité & de dévotion. Aanbidden, Goddelyke eer bewyzen.
 * Adorer. Aimer d'un amour violent & respectueux. Aanbidden. Met eene sterke en eerbiedige liefde beminnen.
 * Cette mère adore ses enfans. Die moeder is heel gek, of mal met haar kinderen.
 * Il adore jusques aux défauts de ses amis. Hy verheft, of pryft zelfs de gebreken zynrer vrienden.
 ADOSSÉ, adj. (Terme de Blazon.) Mis dos à dos. Met den rug tegen

gen malkanderen staande, of leggende.

ADOSSER, v. a. Mettre contre. Tegens aan zessen.

Elle a adossé ce lit contre le mur. Zy heeft dat ledikant tegens den muur aan gezet.

s'Adosser, v. r. Se mettre le dos contre quelque chose. Zich ruggelings, of met den rug ergens tegens aan zatten, of tegens aan gaan staan.

S'adosser contre un arbre. Met den rug tegens eenen boom gaan staan.

ADOUBER, v. a. (Terme de jeu d'échecs, de dames, & de triquetraac.) Herstellen, rechten, zonder te willen spelen. (Een spreekwyze in alle schyf-speelen.)

j'Adoube. Ik rechte.

ADOU CIR, v. a. Rendre plus doux. Verzachten, verzoeten, zachter, of gladder maaken.

* Adoucir. Apaiser. Te vreedden stellen, stillen, byleggen, bevreedigen.

* Adoucir. Rendre plus suportable, modérer, soulager. Verzachten, verzoeten. Verdraaglyker maaken, maatigen, verquikken, breeken.

* La fièvre est adoucie, n'est plus si violente. De koorts is verzacht, is verminderd, is zoo sterk, of vinnig niet meer.

* Adoucir quelqu'un, ou son esprit. Iemant, of iemants gemoeds verzachten, of vermorwen.

* Adoucir le son de la trompette, 's Geklank van de trompet verzachten, of breeken.

Adoucir. (Terme de Peinture.) Verzachten, verdryven, doezelen, dommelen.

s'Adoucir, v. r. Devenir plus doux. Zoeter, of zachter worden.

* s'Adoucir. s'Apaiser, n'être pas si fort en colère. Zich bevreedigen, of te vreden stellen, zagser, of gematigder worden, bevreedigt worden, zyn oploopenheit neerzatten, verzacht, of vermorwt worden.

ADOU CISEMENT, f. m. Verzachting, verzoeting.

* Adoucissement, f. m. Ce qui tempère les difficultez. Verzachting, verzoeting, matiging. 's Geen de zwaarigheden matigt.

Adoucissements dans le discours. Verzachtingen in de reden.

Ces adoucissements sont ces manieres de parler (Si je ose dire: Je di-

rai cela avec votre permission; &c.)

Deze verzachtingen zyn deze wyzen van spreken; (Indien ik het durve zeggen, indien 't my vry staat, of geoorloft is te zeggen. Ik zal dat zeggen met uw oorlof, of uwe veroorlovinge.)

Adoucissement de la voix, de la sentence. Verzachting der stemme, van 's vonnis.

Adoucissement. (Terme de Peinture.) Verzachting, verdryving, dommeling, doezeling. (In de Schilderkunst.)

ADR.

ADRESSE, f. f. Dessus de lettre, ou de paquet. Opschrift van een brief, of pak, schriftelyke aanwyzing eener woonplaats.

Adresse. Lieu où l'on adresse des lettres. Bestelplaats. De plaats daarmede de brieven bestelt, om voort te bestellen.

Adresse. Marque & enseigne qu'on donne pour trouver quelqu'un. Beduiding, aanwyzing en berecht 't welk men geeft om iemant te vinden.

Adresse. Moien, maniere de faire une chose. Greep, handigheid, middel, wyze om iets te doen, kunstgreep.

Adresse. Esprit, subtilité, finesse, prudence. Behendigheid, sneedigheid, gauwigheit, vernuft, scherpzinnigheid, bequaamheit, schranderheit, voorzichtigheit, verstand, geest.

Il est vif & a bien de l'adresse pour les affaires. Hy is, speedig en heeft veel bequaamheit tot de zaaken.

ADRESSER, v. a. Faire tenir à quelqu'un. Bestellen, beschikken, toefstieren, toezenden.

Adresser. Dédier un livre à quelqu'un. Iemant een boek opdraagen, of toeëigenen.

Adresser ses prières à Dieu. Zyne gebeden tot Gods richten.

s'Adresser, v. r. Aler voir, aler trouver, aler parler à quelqu'un pour affaire. Zich ergens om by iemant vervoegen, iemant over eenige zaak gaan spreken.

Il faut vous adresser au President. Gy moet u by den Voorzitter vervoegen.

s'Adresser. Avoir recours directement à quelqu'un. Zich naar iemant wenden, of keeren; tot ie-

mant zynen soevlucht neemen.

A qui m'adresserai-je? Naar wien, of tot wien zal ik my wenden, of keeren?

s'Adresser. Attaquer quelqu'un. Iemant aanhalen, aanranden, aanvallen, ahrasten, of aandoen.

ADRIATIQUE. Mer Adriatique, ou golfe de Venise. Adriatische zee. De inham, zeeboezem, of golf van Venetië.

ADRIEN, f. m. Nom d'homme.

Adrienne, f. f. Nom de femme.

Adriaan, een mans naam. Adriana, een vrouwe naam.

ADROIT, Adroite, adj. Qui a de l'adresse, fin, prudent, ingénieux. Behendig, gauw, loos, voorzichtig, vernuftig, schrander, listig, gesteept, handig, afgerecht, geestig.

Adroit à son profit. Afgerecht op zyn voordeel.

ADROITEMENT, adv. Avec adresse, avec esprit. Behendiglyk, voorzichtiglyk, verstandelyk, met verstand, handig, aardig, geestig, kunstig.

ADV. ADU.

ADVERBE, f. m. (Terme de Grammaire.) Bywoordt. (Een woordt der Spraakkunst.)

ADVERBIAL, Adverbiale, adj. En maniere d'adverbe. Bywoordig, als een bywoordt.

A tors & à travers est une façon de parler adverbiale. In 's wildt, in 's hondert, onbesuift, slinx en rechts is eene bywoordige spreekwyze.

ADVERBIALEMENT, adv. Bywoordiglyk, bywoordelyk.

ADVERSAIRE, f. m. Celui qui est opposé à un autre. Tegenparty, wederparty, wederpartyder, tegendinger, tegenstreever, tegenstander, tegenwroeter, wederstreever, wyandt.

Une adversaire. (En parlant d'une femme.) Een tegenstreefster, tegendingster, tegenpartye, wederpartye, tegenstandster, wyandinne.

ADVERSATIVE, f. f. (Terme de Grammaire.) Sorte de conjonction, qui marque opposition, comme mais, toutefois, &c. Een tegenstellig voegwoordt in de Spraakkunst, gelyk maar, doch, echter, evenwel, nochtans, enz.

ADVERSE. Comme ce mot s'écrit maintenant sans *d*, voyez la colonne *ave*.

ADVERSITE', *f. f.* Malheur, disgrâce. Ongeluk, tegenpoet, ongenade, onheil, ramp, ongeval, rampspoed.

AVIS, Advifer. Advies, Avis, Avifer.

ADULATEUR, *f. m.* Pluimstryker, vleijer, fikflooijer; boertende, smerschoen.

ADULATION, *f. f.* Flaterie, vleijing, vleijery, pluimstryking, pluimstrykery, fikflooiery.

ADULTE, *adj. & f.* Bejaart, volwassen, volwassene. Een die tot de jaren van onderscheide is gekomen. Bapriser les adultes. De bejaarden doopen.

ADULTERE, *f. m.* Commerce illegitime avec une personne mariée. Echtschending, echtbreuk, overspel, echtbreeking.

Adultère, *f. m.* Celui qui commet adultère. Echtschender, echtbreker, overspeelder.

Adultère, *adj.* Homme adultère, femme adultère. Overspeelig. Een overspeelig man, of overspeelder. Een overspeelig wyf, of overspeelster.

Adulterin, **Adulterine**, *adj.* Baster, overspeelig, in echtbreuk geteels, in overspel gewonnen.

ADUSTE, *adj.* Brulé. Verbrandt. Un sang aduste. Verbrandt bloedt.

AER.

AERE', **Aérée**, *adj.* Luchtig, helder, niet bedompt.

Une maison bien aérée, ou plutôt une maison qui est en bel air. Een luchtig huis, een huis dat luchtig staat.

AERIEN, **Aérienne**, *adj.* Qui est d'air. Van lucht, luchtsstoffe. 't Geen uit lucht bestaat, of tot de lucht behoort.

Des esprits aériens. Luchtgeesten.

AÉRIER, *v. a.* Brûler des fenteurs dans une maison pour en chasser le mauvais air. Luchten. Welriekende kruiden in een huis branden om 'er de quaade lucht uit te verdryven.

AÉROMANTIE, *f. f.* Divination par l'air. Waarzegging uit de lucht.

AFA.

AFA.

AFABILITE', *f. f.* (Mot un peu vieux.) Civilité. Gespraakzaamheit, gemeenzaamheit, vriendelykheit, minzaamheit, beleeftheit, heuschheit, goetvaardigheit.

AFABLE, *adj.* (Mot un peu vieux.) qui veut dire civil. Beleeft, vriendelyk, minzaam, spraakzaam, heusch, gemeenzaam.

AFABLIMENT, *adv.* Beleefdelyk, heuschelyk, vriendelyk.

AFADIR, *v. a.* Rendre fade. Doen walgen, walgelyk maaken, flaau maaken.

J'ai le cœur afadi. 't Hart walgt my.

AFaire, *f. f.* Chose à faire. Chose qui s'est passée. Zaak, handel, geschiedenis. Een zaak die te doen staat. Een zaak die geschiedt is.

C'est une affaire de la dernière conséquence. Dat is een zaak van 't uiterste gevolg.

Afaire. Emploi, le maniment des affaires. Bediening, of bewindt der zaaken.

Afaire. Disérend à décider, chose à terminer, & à démettre. Een zaak, geschil, of twist die te bestechten, of by te leggen is.

Afaire. Chose. Ding, zaak.

Je viens d'apprendre de belles affaires. Ik heb onlangs schoone dingen geboort.

‡ Amoureuse affaire. Service galant. Liefdewerk.

Afaire. Intérêt. Belang, eige zaaken, eige dingen.

Se mêler seulement de ses affaires. Zich alleen met zyn eigen dingen bemoeien.

Afaire. Embaras domestique. Zaaken, omslag van huiszaaken.

Avoir bien des affaires. Veel zaaken om handen hebben; veel, of een grooten omslag hebben; in een groote bestemming zyn.

Je suis sans affaires. Ik hebbe niet te doen.

Afaire. Querelle. Krakkeel, twist, moeijelykheit, geschil, ongenoegen, zwarigheit.

S'atirer une mechante affaire. Zich eene quaade zaak op den hals haalen.

Ne vous faites point d'affaire avec cet homme-là. Leg met dien man niet aan, laat u met dien man niet in; vang met dien man niet aan.

AFA.

‡ **Afaire**. Ce qu'il faut à une personne. Gading, 't geen iemandis gading is, of waar meede hy wel gedient is.

Ce n'est pas la vôtre affaire. Dat dient u niet, dat is u niet dienstig.

‡ **Afaire**. Chose qui demande du soin ou de la peine. Een zwaare zaak, een zaak waar toe veel zorge, of arbeids wordt vereischt.

‡ **Afaire**. Besoin. Gebrek, verlegenheit, benoeding.

Avoir affaire d'argent. Gelds gebrek, of van nooden hebben.

Afaires. Pratique, l'usage des coutumes. Styl en manier van rechts-handel, rechtspleeging.

‡ **Afaires**. Nécessitez naturelles. Dingen, natuurlyke nootzakelykheeden.

Afaires. Peine, chagrin, déplaisir. Moeite, droefheit, ongenoege, onvermaak, verdriet.

Afaires. Gain, profit. Dingen, winst, voordeel.

Faire bien ses affaires. Zyn dingen wel doen, wel vaaren, goede winsten doen.

Afaire. Accord, marché. Koop, handeling.

Avez-vous fait affaire avec lui? Hebt gy koop met hem gemaakt?

AFaïssement, *f. m.* Abaïssement de quelque chose. Neêrzinking, neêrzakking, zakking.

s'Afaïsser, *v. r.* s'Abaïsser. Neêrzakken, zakken, inzakken.

Plancher qui s'afaïsse. Een zoldering die zakt.

AFAlé, **Afalée**, *part. p. & adj.* (Terme de mer.) Door den wind te dicht onder 't lands, of aan lager wal vervallen.

Leur vaisseau est afalé. Hun schip is onder 't lands, of aan laager wal vervallen.

Afaler, *v. a.* (Terme de mer.) Af-schaaken, neêrtaaten, afluaten. (Een zeewoordt.)

Afaler une poulie. Een katrol neêrtaaten, afluaten, of afschaaken.

Afaler une manœuvre. Het touwerk, of loepend wandt afschaaken, of neêrtaaten.

AFAME', **Afamée**, *pars. p. & adj.* Qui a faim. Verhongerert, hongert, hongert.

Une ville afamée. Een uitgehongerde stad.

Un afamé, ou un homme afamé.

Een

Een verhongert mensch.
 * Afamé, Afamée. Qui a une grande passion pour quelque chose. *Hongerig, begeerig, greezig, happig. Die ergens met een groote drift, of verlangen naar haakt, of naar staat.*

De louange & d'honneur vainement afamée. *Idelyk verhongert naar lof en staat.*

AFAMÉR, v. a. Faire souffrir la faim. *Uithongeren, verhongeren.*

Afamer une ville. *Een stad uithongeren.*

Afamer. Faire avoir faim. *Honger verwekken, graag, of hongeric maaken.*

AFE.

AFEBLIR. V. Afoiblir.

AFFECTATION, f. f. Soit particulier & trop plein d'artifice. *Gemaaktheit, nabootzing, naeping, gemaakt gebaar, gezochtheit, al te groote naaukeurigheid.*

Affectation de langage; langage trop recherché. *Gemaaktheit, of gezochtheit in de taal.*

Il parle avec affectation. *Hy spreekt heel gemaakt.*

AFFECTE', Afectée, adj. Plein d'affectation. Trop étudié. *Gemaakt, gezocht, opgepronkt, gedwongen, gewrongen, al te naaukeurig, vol van gemaaktheit, of van gemaakt gebaar.*

Afecté, Afectée, adj. Joint, ataché. *Gehecht, eigen, vast gemaakt, verknocht, verbonden, geschikt, bestemt.*

Le nom de Taxile étoit affecté à ceux qui succédoient au royaume. *De naam van Taxilus was eigen, of verknocht aan de Volgeren in 't ryk.*

Cette somme est affectée à l'entretien des temples. *Dat geldt is tot onderhoudt der Kerken geschikt.*

Afecté, Afectée, adj. (Terme de Medecine. Malade, ataqué, indisposé. *Krank, ziek, qualyk te pas, ongefels, ongezoent, niet wel.*

AFFECTÉR, v. a. Tacher avec un soin trop étudié de paroître tel qu'on voudroit bien être cru. *Zich geelaaten, zoeken, poogen, veimzen, nabootzen, trachten, met gemaakt gebaar, zoodanig te schynen als waar voor men geerne zou willen gehouden zyn.*

Il affecte un extérieur dévot. *Hy tracht*

niterlyk godsdienstig te schynen, of te zyn.

Il affecte de ne point paroître triste. *Hy tracht niet droevig te schynen, of zyne droefheit te verbergen; hy poogt een bly gelaat te toonen, of aan te trekken.*

Afecter. Atacher, joindre. *Hechten, t'zamenvoegen, verbinden.*

Afecter. (Terme de Palais.) Hypothéquer. *Vestigen, verpanden, tot onderpand stellen, verbinden.*

AFFECTION, f. f. Amour, tendresse, amitié. *Geneegenheit, liefde, toegeneegenheit, vriendschap.*

* Afection. Attachement, zèle. *Geneegenheit, behartiging, yver, beyyering.*

J'ai de l'afection pour leur service. *Ik hebbe geneegenheit voor hunnen dienst; ik behartige, of beyyere hunnen dienst.*

AFFECTIONNE', Afectionnée, adj. *Toegeneegen, geneegen, toegedaan, wel gezint.*

* Afectionné, Afectionnée. Attaché aux interêts de quelqu'un. *Toegedaan, gunstig, gezint, geneegen.*

AFFECTIONNER, v. a. Avoir de l'afection. *Geneegen zyn, beminnen, bezinnen, geneegenheit toedraagen.*
 Le Roi affectionne un tel. *De Koning bemint zoodanig een, of is zoodanig een toegedaan, geneegen, of wel gezint.*

* Afectionner. s'Intéresser pour quelque chose. *Veel werks van iets maken, of zich veel aan iets laaten gelegen zyn.*

C'est une chose que je n'affectonne pas beaucoup. *Dat is een zaak daar ik luttel werks van maak, of daar ik my weinig aan laat gelegen zyn.*

s'Afectionner, v. r. s'Atacher. *Wel behartigen, zich beyytigen, ter harte neemen, beyyeren.*

s'Afectionner à l'étude. *De leeroeffening wel ter harte neemen, of behartigen.*

AFERMER, v. a. Donner à ferme. *Verpachten, in pacht goeven.*

Afermer une terre. *Een landt verpachten.*

AFERMIR, v. a. Rendre plus ferme, ou plus stable. *Vaster, of steviger maaken.*

* Afermir. Rendre plus ferme & plus vigoureux. *Versterken, bevestigen, verfrisschen. Vaster, ster-*

ker, en frisschen maaken.

* Afermir la santé. *Zyn gezondheid versterken.*

* Cela n'a servi qu'à afermir nôtre amitié. *Dg heeft maar gefrekt om onze vriendschap te versterken, of van te maaken.*

* Afermir. Assurer. *Bevestigen, verzeeken, steunen.*

* s'Afermir, v. r. S'assurer, se rendre ferme. *Zich bevestigen, vaster worden, bevestigt worden.*

* S'afermir dans ses connoissances. *Zich in zyns kennisse bevestigen; vaster in zyns kennisse worden.*

Afermissement, f. m. Ce qui rend une chose plus ferme. *Versterking, 's geen iets versterkt, of vaster maakt.*

L'afermissement de tout le corps. *De versterking van 's gansche lichaam.*

* Afermissement. Confirmation. *sureté. Bevestiging, bekrachtiging, staaving, zekerheit, verzeekering.*

A F E T E', Afétée, adj. Qui a des manieres étudiées, & pleines d'affectation. *Gemaakt, gezocht, tegen de natuur aangenomen, die gezogte en gemaakte manieren, of een gemaakt gebaar heeft.*

Langage afété. *Een gemaakte spraak.*
 Aféterie, f. f. Manières étudiées & concertées. *Lifzig beleid, looze handelingen. Gemaaktheit, loosheit, slinksheit. Gemaakte manieren, een gemaakt gebaar.*

Elle le prit par ses aféteries & ses carresses. *Zy nam hem in door haare loosheit, en liefkozigen.*

AFI.

AFICHE, f. f. Plakaat, plakhschrift. Mettre des afiches par tous les coins des ruës. *Plakaaten op alle hoeken der straaten aanslaan, of aanplakken.*

AFICHER, v. a. Mettre des afiches aux coins des ruës. *Aanplakken, aanhechten, aanslaan. Plakaaten op de hoeken der straaten stellen, of aanslaan.*

AFICHEUR, f. m. Celui qui met des afiches aux carefours &c. *Aanplakker, plakker. † Plakkaris.*

AFIDE, Afidee, adj. Confident, confidente. *Vertrouwt, getrouw, trouw, op wien, of op welke men zich vertrouwt.*

Il étoit afidé à Alexandre. *Hy was Alexander trouw, of getrouw.*

AFI-

AFILER, v. a. Eguiser sur la pierre à afiler. Slypen, wetten, aanzetten, snydende of scherp maaken, op sneet zetten.

Aflier un rasoir. Een scheermes aanzetten.

† Avoir le bec bien affilé. C'est-à-dire, Babiller beaucoup. Een gesleepe tong hebben; veel snaps, of veel klaps hebben.

AFIN, (Conjunctive.) Opdat, om. Afin qu'on ne fut informé de rien, il ordonna, &c. Opdat men nergens van berecht kregen, belastte hy, enz.

J'ai tenu cette conduite afin de faire voir mon innocence. Ik hebbe my zoodanig gedraagen, opdat ik blyk gave van myne onnozetheit, of om myne onnozetheit te laten blyken.

AFINAGE, f. m. L'action d'affiner. Zuivering, loutering.

AFINER, v. a. Rendre plus fin quelque metal, ou quelque autre chose. Zuiveren, louteren, eenig metaal, of iets anders zuiverder en fijnder maaken. Overhaalen.

Afiner. (Terme de Cordier.) Doorhaalen; de hennip door den hekel haalen.

AFINERIE, f. f. Een Izer-draattrek-kers-winkel.

AFINEUR, f. m. Een Izerdraat-trekker.

Afineur, f. m. Ouvrier qui affine l'or & l'argent. Louteraar, Fineerder. Een werkmán die 's goud, en zilver zuivert, of louteret.

AFINITE, f. f. Parenté, alliance. Maagschap, zwagerschap, verwantschap, bloetvriendschap, bloetverwantschap.

* Afinité. Liaison. Verbintenis, gemeenschap, overeenkomst, gelyk-waardigheid.

* Ces mots ont beaucoup d'afinité. Die woorden hebben eene groote overeenkomst.

AFINOIR, f. m. (Terme de Cordier.) Hekel, waar door men de hennip haalt, om ze te zuiveren.

† **AFIQUETS**, f. m. Tous les petits ornemens qui servent à lever la beauté des Dames. Hoofstierfel, vrouwenhulsel, hoofdstoofstierfel, jufferstierfel. Al do snuyfsteryen, of sieraaden welke dienen om de Jufferen op te smukken, of haar schoonheit op te zetten.

AFIRMATIF, Affirmative, adj. Qui affirme. Bevestigend, verzekerd, toestemmend, staavend.

Proposition affirmative. Een bevestigend voorstel.

AFIRMATIVE, f. f. Sentiment qui affirme. Bevestiging, 's bevestigend gevoelen.

AFIRMATIVEMENT, adv. Avec affirmation. Met bevestiging, met verzekering.

AFIRMATION, f. f. Verzekering, bevestiging, toestemming, bejaing, staaving.

Affirmation. Serment. Verklaring, eedt, bezweering.

Il sera cru sur son affirmation. Hy zal op zyne verklaring, of op zynen eedt geloof worden.

AFIRMER, v. a. Affirmer. Verzekeren, bevestigen, versterken.

Affirmer, qu'une chose est véritable. Verzekeren, dat een zaak waar is.

Affirmer. (Terme de Pratique.) Faire ferment. Met eede bevestigen, of verklaaren, of sterken; beedigen, bezweeren, met eede staaven.

AFL.

AFLICTION, f. f. Douleur, déplaisir. Quelling, kommer, droefheit, ongenoen, verdriet, moeijelykheit, barzweer, of hartzeer.

AFLIGÉ, Affligée, part. p. & adj. Qui a de la tristesse, ou du déplaisir. Bedroeft, droevig, treurig, gequelt, bedrukt, benauwt, neerslagtig.

Affligé, f. m. Qui est dans l'affliction. Een bedroeft, treurig, droevig, bedrukt, of benauwt man.

AFLIGEANT, Affigeante, part. a. & adj. Qui afflige. Verdrietig, moeijelyk, droevig. Quellende.

C'est une chose affigeante. Dat is eene bedroefde, of droevige zaak.

AFLIGER, v. a. Donner, ou causer de l'affliction. Quellen, bedroeven, beangstigen, plaagen, verdriet aandoen.

* Afliger. Desoler, ruiner. Verwoesten, vernielen, bederven.

La guerre afflige l'Etat. De kryg verwoest, of bederft den Staat.

* Afliger. Faire souffrir, macerer. Asmatten, pyzigen, lyden aandoen, vermageren.

Afliger son corps par les austeritez. Zyn lichaam door de gestrengeden asmatten.

s'Afliger, v. r. Avoir de la tristesse, ou du déplaisir. Zich bedroeven, bedroeft, bekommert, of droevig zyn.

AFLUENCE, f. f. Quantité, des choses, ou des personnes. Overvloed, overvloeiing, toevloed, toeloop, t'zamenloop, grooten toevloed van dingen, of van menschen.

On celebre les jeux avec un concours; & une affluence incroyable de peuple. Die spelen worden met eenen ongelooflyken toeloop, en toevloed van volk, of van menschen gevoert.

AFLUER, v. n. Toelooien, met hoopen byeen komen, . Of t'zamenkomen, toefchieten, te hoop schieten, te samen loopen, toevloeiën.

AFO.

AFOIBLER, v. a. Rendre plus foible. Verzwakken, krenken, zwak, of krachteloos maaken.

Le chaud afoiblit les corps. De hitte verzwakt de lichaamen; of door de hitte verzwakken de lichaamen.

* Afoiblir. Rendre moins vif, abatre, diminuer les forces. Verzwakken, krenken, krachteloos maaken, neerslaan, de kracht beneemen, of verminderen, ontzenuwen.

* Afoiblir une pensée; le courage. Eene gedachte ontzenuwen; den moeds beneemen, moedeloos maaken.

Afoiblir. (Ce mot se dit de la monnoie.) Empirer, rendre de moindre valeur. Geldt verslechten, van minder prys, aloi, of waarde maaken.

s'Afoiblir, v. r. Devenir plus foible. Verzwakken. Zwakker worden, in kracht afneemen, krachteloos worden, zyn krachten verliezen.

Sa fanté s'afoiblit. Zyn gezondheid verzwakt.

* Le parti des mutins s'afoiblit. De zyde der muiteren verzwakt, of word zwakker.

AFOIBLISSEMENT, f. m. Diminution de forces. Verzwakking, vermindering, krenking, of afnemming van krachten.

Afoiblissement de monnoie. Verslechting van 's geld.

AFOLE', Afolée, part. p. & adj. Verzot, verslingeret.

† **AFOLER**, v. a. (Mot vieux & com.) Bleiken

Bleffer l'imagination. *Zot, of gek maaken, de barstens quetzen, krenken, of onstellen.*

AFOURCHER, v. n. (Terme de mer.) *Vertuwen. Voor en achter een anker uitwerpen. (Een zeewoord.)*

AFR.

AFRANCHI, Afranchie, part. p. & adj. *Delivré. Bevrydt, vrygemaakt, verlost, ontslagen, geslaakt.*

Afranchi, f. m. *Qui est hors de servitude. Vryeling. Een vrye, vrygelatene, gevrydde, of vrygemaakte slaaf.*

Phedre étoit un afranchi d'Auguste. Fedrus was een vryeling, of vrygemaakte slaaf van Augustus.

Afranchie, f. f. *Celle qui est hors de servitude. Een gevrydde, vrygelatene, of vrygemaakte slavine; een vrouwmensch dat uit slavernye is verlost.*

AFRANCHIR, v. a. *Exempter. Bevryden, vrymaaken, verlossen, slaaken.*

s'Afranchir, v. r. *s'Exempter, se delivrer. Zich vrymaaken, zich ontslaan, zich redden, zich bevryden, zich slaaken.*

s'Afranchir de la tyrannie des passions. *Zich van de overheersching der driften ontslaan.*

AFRANCHISSEMENT, f. m. *Exemption. Vrymaaking, ontslag, verlossing, slaking, bevryding, vrying.*

AFRÊTEUR, f. m. *Un marchand qui loué un navire pour porter de la marchandise. Eevrachter. Een koopman die een schip huurt om koopmanschap te voeren.*

Qui est l'afeteur de ce vaisseau? Wie is de bevrachter van dat schip?

AFREUX, Afreufe, adj. *Qui épouvante. Verschrikkelijk, ysselyk, vervaarlyk, afschouwelyk, afgrypselyk, grouweelyk, vreeselyk, afschuwelyk.*

AFREUSEMENT, adv. *Horriblement, fort. Schrikkelijk, ysselyk, zeer, op een ysselyke, of afgrypselyke wyze. Elle est afreusement laide. Zy is afgrypselyk lelyk.*

† **AFRIANDER, v. a.** *Rendre friand. Verlekkeren, lekker maaken.*

† **Afriander un enfant.** *Een kindt verlekkeren.*

† **s'Afriander, v. r.** *Devenir friand, s'acoutumer à des friandises. Zich verlekkeren, lekker worden, zich aan lekkernyen gewennen.*

AFRIQUE, ff. *L'une des quatre parties du monde. Afrika, een van de vier deelen der wereld.*

AFRONT, f. m. *Mépris qui consiste à nuire de gayeté de cœur. Hoon, schimp, smaadt, verachting, eer- en naamrooving, eerschending, belediging, beschimping.*

Endurer un affront. *Een hoon verdraagen, of opkroppen.*

AFRONTE, (Terme de Blazon.) *Oposé de front. Met het aanzicht tegen malkanderen staande.*

AFRONTER, v. a. *Tromper malicieusement & finement. Boosaardiglyk en listiglyk, of met loosheit bedriegen, opligten, ot bedotten.*

Afronter. s'Expoier hardiment. *Zich stout in gevaar begeeven, of werpen, onbeschroomt het gevaar ondergaan.*

Afronter la mort & le danger. *Doodt, noch gevaar ontzien, onbeschroomt de doodt onder d'ooogen zien, zich in't gevaar werpen.*

Afronter. Ataque. *Aangrypen, onder de ooggen zien, aanvallen, aantasten.*

AFRONTEUR, f. m. *Trompeur adroit & malin. Een looze, listige, of geslepen, en boosaardige bedrieger.*

AFRONTEUSE, f. f. *Een listige en quaadsaardige bedrieger.*

† **AFUBLER, v. a.** (Vieux mot) *Couvrir. Bedekken, dekken.*

AFUTAGE, (Terme de Menuisier.) *Toute la fourniture d'outils pour travailler. 't Gereedschap van een Schrynwerker, 't Schrynwerkers gereedschap.*

AFUTER, v. a. (Terme de Menuisier.) *Slypen, aanzetten. (Een Schrynwerkers woordt.)*

Afuté, Afutée, adj. & part. *Geslepen, aangezet.*

AFUT, f. m. *Épée de chariot pour conduire les pièces d'Artillerie. Raapaardt. Affuit van 't geschut. Afut marin. Een zee-affuit.*

Afüt. (Terme de chasse.) *Lieu où on se met à couvert, & où l'on attend une bête pour la tirer. Verschuil-ling, of schuilplaats eens jagers, daar hy 't wildt verwacht om het te schieten.*

AGA.

AGACEMENT, f. m. *Eggigheid, stompheit der tanden.*

AGACER, v. a. *Agacer les dents. De tanden eggig, of stomp maaken.*

Le citron rafraichit, mais il agace les

dents. De citroen versfrist, doch maakt de tanden eggig.

* **Agacer. Irriter. Tergen, aanbitzen, tot toorn, of gramschap verwekken, verbitteren.**

AGARIC, f. v. *Drogue medicinale. Agarik. Een geneeskruid.*

AGATE, f. n. *Pierre précieuse. Aagaat, agaatsteen.*

Agate. Nom de femme. Agata, Aagt. Een vrouwe naam.

AGE.

AGE, f. m. *Certain temps de la vie. Ouderdom, tydtperk, zekere tydt, of zeker begrip des levens, of der jaaren.*

La vie de l'homme est partagée en divers ages. Het leven van den mensch wordt in vercheide tyden, of tydtperken verdeelt.

Age. Siecle. Tems. Eeuw. Tydt.

En cet age brutal. In deze booze eeuw, in dezen ontaarden tydt.

AGE, Agée, adj. *Qui a un certain âge. Oudt, die een zekerem ouderdom heeft.*

Il étoit agé de vingt ans. Hy was twintig jaren oudt.

Agé, Agée. Vieux. Oudt, bedaagt, bejaart, zeer oudt, hoog van jaaren.

Il est mort agé. Elle est morte fort agée. Hy is oudt gestorven. Zy is heel oudt gestorven.

AGENCER, v. a. *Arranger, mettre en ordre. Schikken, in order stellen, opschikken, vlyen.*

s'Agencer, v. r. *Se mettre d'une certaine maniere. Zich op een zekere wyze schikken, of stellen.*

AGENCEMENT, f. m. *Maniere dont une chose est agencée, ou disposée. Schikking, gelegenheit, manier of wyze hoe danig een ding geschikt, of gelegen is.*

† **AGENDA, f. m.** *Tablettes. Aanteikenboekje, memoryboekje.*

s'AGENOUIILLER. *Se mettre à genoux. Knielen, neerknielen, op de knien vallen, de knien buigen.*

AGENCE, f. f. *Charge ou fonction d'agent. Zaakvoeders ampt, zaakvoerderfchap.*

AGENT, f. m. *Soliciteur pour les intérêts de quelque Province, ou de quelque particulier. Zaakvoeder. Een Afgezondene om 't belang van eenig Landschap, of van iemand in 't byzonder waar te neemen.*

Il est l'Agent du Roi. Hy is de Zaakvoeder, of Bezorger van de zaak

ken des Koningks.

Agent, *f. m.* (Terme de Philosophie) Qui agit. Werker, bedryver, uirwerker, uirvoerder.

AGI

AGILE, *adj.* Dispos. léger. Lig, ras, snel, gezwint, wakker, fluks, vaerdig, vlug.

AGILEMENT, *adv.* Avec agilité, légerement. Ras, wakker, gezwint, snel, vaerdig, vlyng, vlug, fix.

AGILITE', *ff.* La maniere prompte & légère dont on se meut. Snelheit, wakkerheit, gezwintheit, rasheit, vaerdigheid, in de beweeginge.

AGIR, *v. n.* Se comporter, se conduire d'une certaine maniere, faire. Handelen, te werk gaan, zich op een zekere wyze gedraagen, doen, bedryven.

Agir en ami, en homme d'honneur. Als een vriendt, als een man met eere handelen.

Ils ont agi comme pour eux. Zy hebben gedaan als voor zich zelven.

Il s'agit. Il est question. 't Betreft, 't komt aan, 't geldt, 't geschil is.

Il s'agit d'une telle affaire. 't Komt hier op zulk een zaak aan.

Agir. (Terme de Physique.) Fraper, faire impression. Raaken, bewegen, eenen indruk geeven, verwekken.

Agissant, *part.* Qui agit. Werkende, doende, bedryvende.

Agissant, Agissante, *adj.* Vif, actif, diligent. Werkzaam, naerstig, arbeidzaam, vlytig, wakker, kloek.

Homme agissant; femme agissante. Een naerstig, of vlysig man; een wakker, of kloeke vrouw; een kloek wyf.

AGITATION, *ff.* Mouvement. Beweeging, geschok, schudding, arbeids, oefening.

* Agitation. Trouble d'esprit, ou de cœur. Beroering, ontfelstenis, onrust van 't gemoedt, of van 't harte.

AGITER, *v. a.* Mouvoir, remuer, pousser de côté & d'autre. Beweegen, beroeren, heen en weer dryven, of svingeren, schudden, hutzelen.

* Agiter. Troubler, tourmenter. Onrusten, quellen, pynigen, wroegen, knaagen.

L'honneur de son crime l'agitoit. De schrikkelijckheit zynen misdadaet wroegde hem.

* Agiter. Disputer, examiner de part & d'autre. Twistreedenen, reeden-twisten, zmtwisten, van beide kanten onderzoecken.

AGN.

AGNEAU, *f. m.* Le petit d'une brebis. Een lam, een lammetje.

* Agneau sans tache, Jésus Christ. Het onbevleete lam, Jesus Christus.

Agneau Paschal. 't Paaschlam.

Agneler, *v. a.* Faire des agneaux. Lammeren, lammeren werpen.

AGNES, *ff.* Nom de femme. Agnis. Een vrouwe naam.

AGNUS-CATUS. Arbrilleau. Kuischboom, kuischlam, een Heestergewas.

Agnus, ou Agnus-Dei, *f. m.* Gezeegent of gewydt lammetje; lammetje Gods, dat de Roomsche zinden om den hals hangen.

AGO.

AGONIE, *ff.* L'état d'un malade qui est à l'extrémité. Zieltooging, doodsbenauwtheit, zielbraaking, uiterste, doodsnoedt.

AGONISER, *v. n.* Etre à l'agonie. Zieltoogen, op 't uiterste leggen, in doodsbenauwtheit zyn.

Agonissant, *part.* Qui agonise. Stervende, zieltoogende, zielbraakende.

AGR.

AGRAFE, *ff.* Haak, kram.

AGRAFER, *v. n.* Atacher avec des agrafes. Toebaaken, vasthaaken.

AGRANDIR, *v. a.* Faire plus grand, accroître. Vergrooten, grooter maaken, uisbreiden.

* Agrandir. Elever à une meilleure fortune. Grooter maaken, tot een hooger stant verheffen, tot grooter staat brengen.

* Il tâche d'agrandir toute sa famille. Hy zoekt zyn gansche huis groot te maaken.

s'Agrandir, *v. r.* s'Elever à une meilleure fortune. Zich grooter maaken, grooter worden, grooter van staat worden, tot grooter staat opklommen.

AGRANDISSEMENT, *f. m.* Plus grande étendue. Aanwas, vergrooting, wyder uisbreiding, uislegging.

L'agrandissement d'Amsterdam est considerable. D'uislegging van Amsterdam is aanmerkelyk, of is heel groot.

* Agrandissement. Elévation à une plus grande fortune. Verhooging,

of opklimming tot grooter staat.
AGRAVE, *f. f.* (Terme d'Église.) Excommunication agravante. Verzwaaende kerkstraf, verzwaaende ban der kerke.

AGRAVER, *v. a.* Augmenter. Verzwaaeren, vergrooten.

Circonstances qui agravent le péché. Omstandigheden die de zonden verzwaaeren.

AGREABLE, *adj.* Qui plaît, qui agréé, divertissant. Aangenaam, behaaglyk, lieflyk, liefstallig, vermaakelyk, genoeglyk, bevallig.

Agreable, *f. m.* Tout ce qui agréé, tout ce qui plaît. Aangenaamheit, bevalligheid, vermaakelykheit, behaaglykheit. Al 't gene behaaglyk, en bevallig is. 't Behaaglyke.

AGREABLEMENT, *adv.* Avec plaisir. Plaaisamment, avec esprit. Vermaakelyk, met vermaak, met genoegte. Aardiglyk, geestig, behaaglyk, genoeglyk.

Passer agréablement sa vie. Zyn leven genoeglyk doorbrennen.

AGREER, *v. a.* Avoir pour agréable. Voor aangenaams houden, in dank aanneemen.

Agreer un mariage. Een huwelyk goet keuren.

Agreer un vaisseau. L'équiper de sa manœuvre. Een schip met zyn wandt, of touwerk voorzien.

Agreer. *v. n.* Plaire, être agreable. Bebaagen, welgevallen, behaaglyk zyn, genoegen, goet vinden, of goet keuren.

AGREGER, *v. a.* Recevoir quelqu'un dans un corps. Aanneemen ontfangen. Iemans in een zeker genootschap, gild, of gezelschap ontfangen.

AGREGATION, *ff.* Reception. Ontfanging, aanneeming.

AGREMENT, *f. m.* Manière agreable. Bevalligheid, behaaglykheit, aantrekkelijckheit, liefstalligheid.

Elle a dans toutes ses manieres un agrément qui enchante. Zy heeft in al haar doen eene betoverende bevalligheid.

Agrement. Consentement. Bewilliging, toestemming, goedkeuring. Avoir l'agrément du Prince pour une charge. De bewilliging van den Vorst voor een ampt hebben.

Agrement d'une broderie. 't Opzet van eenig stikwerk, of borduur-

duurfel.
 Agrémens d'une perruque. De zyd-
 lokken van een pruik.
 AGRES ou agreils, *f. m.* 's Wandt
 van een fchip.
 AGRESSEUR, *f. m.* Celui qui ataq-
 ue le premier. Aanvaller, aan-
 gryper, aantaster, aanrander, be-
 fpringer.
 AGRICULTURE, *f. f.* Landbouw,
 landbouwving, akkerbouw.
 † AGRIPER, *v. a.* Prendre. Aan-
 grypen, neemen, naar zich ha-
 len.
 † AGUET, *f. m.* L'action de la
 personne qui epic. Befpieding,
 verfpieding.
 AGUETER. Voyez Epier.
 AGUERRIR, *v. a.* Rendre propre
 à la guerre. D'oorlogskunft, of
 krygskunde leeren; tot den oorlog af-
 richten, of bequaam maaken; in
 d'oorlogskunft oefnenen.
 s'Agurrir, *v. r.* Zich in d'oorlogs-
 kunft oefnenen; bequaam tot den
 oorlog, of ervaren in den kryg wor-
 den.

AH. AHA. AHE. AHI.

AH! (Exclamation.) Ach! Och!
 (Een uitroeping.)
 * AHAN, *f. m.* Peine, éfort, tra-
 vail. Zwaaren arbeid, moeite,
 zucht onder den arbeid.
 AHEURTEMENT, *f. m.* V. Opini-
 niâteté.
 s'AHURTER, *v. a.* s'Atacher
 opiniâtément. Ergens op blyven
 ftaan, zyn eigen hoofdt of zin vol-
 gen, eigenzinnig, hartnekkig, of hal-
 ftarrig zyn.
 AHI. Interjection qui marque un
 sentiment de l'ame plein de dou-
 leur. Ach! och! Eene uitroeping,
 die een smartelyk gevoelen der ziele
 te kennen geeft.

AID. AIE.

AIDANCE, *f. f.* (Vieux mot.) Hulp,
 onderftant.
 AIDE, *f. f.* Secours. Hulp, byftant,
 onderftant.
 Apeller ses voisins à son aide. Zyne
 buuren te hulp roepen.
 Aide. Religieuse qui aide celle qui
 est en charge. Behulp, hulpe in een
 vrouwklooster.
 Aides. (Ce mot se dit des impôts sur
 le vin.) Tol, accyfen, of imposten
 op de wyn.
 Les aides font affermécs. De wyn is

verpacht.
 Aides. (Terme de Manège.) Le mou-
 vement du cavalier, pour faire
 obéir un cheval. De beweging
 van een ruiter met het lyf de been-
 en de hielcn, om een paardt
 wel te regeeren.

Aide de ceremonies, *f. m.* Offi-
 cier qui aide le maître des céré-
 monies. Een hulp van de meester
 der plichtplegingen, of plechtelyk-
 heden.

Aide de camp, *f. m.* Een Bevelheb-
 ber van 's Opperhoofst des legers af-
 gezonden, om zyne bevelen over al
 bekent te maaken.

Aide de cuisine. Koksmaat, Onder-
 kok.

Aide à Maçon. Opperman, hulp eens
 metzelaars.

A l'aide, *adv.* Au secours. Te hulp,
 ter byftants.

Crier à l'aide. Om hulp roepen.

AIDER, *v. a.* Aflifter, fecourir. Hel-
 pen, byftaan, hulp, byftant, of
 onderftant bewyzen, te hulp komen,
 de handt bieden.

Je te prie de m'aider à découvrir
 l'imposture. Ik bidde u kelp my 's
 bedrog ontdekken.

* Aider. Servir, être utile. Dienen,
 helpen, nuttig en voordeelig zyn,
 dienst doen.

s'Aider, *v. r.* Zich dienen, of zich
 bedienen.

S'aider des armes de la foi. Zich van
 de wapenen des geloofs bedienen;
 de wapenen des geloofs gebrui-
 ken.

AIEUL, *f. m.* Au pluvier Aieux.
 Le père du père, ou de la mère.
 Grootvader. Vaders, of moeders
 vader.

Aieule, *f. f.* La mère du père, ou
 de la mère. Grootmoeder, Vaders,
 of moeders moeder.

AIG.

AIGLE, *f. m.* Oiseau de proie.
 Arend, Adelaar, een roofvogel.

* Aigle, *f. f.* Enseigne des Legions
 des anciens Romains. Adelaar.
 Arendstanders der oude Romeinen.
 't Roomsche heir, of leger; de Ro-
 meinsche heirkracht.

Ils donnoient la terreur à l'aigle Ro-
 maine. Zy bragten de fchrik in 's
 Roomsche heir.

* Aigles, *f. f.* Enseignes de l'Empereur.
 Troupes Imperiales. Arend-
 den. Adelaars, Arendsvaanen.

Keizerlyke krygsbenden.

* Aigle. Esprit grand & pénétrant.
 Ame grande, ame haute. Adelaar.
 Een groot en doordringend
 verftand, een hooge, en verheven
 geest.

* Aigle dont je ne puis suivre le vol.
 Een Adelaar, wiens vlucht ik niet
 kan volgen.

Aigle-blanc. Ordre de Chevalerie
 de Pologne. De wisse Arends-
 order. Een ridderlyke order in Pool-
 len.

AIGLON, *f. m.* Jonge Arendt; A-
 rend'e, jong Adelaartje.

AIGLURE, *f. f.* (Terme de Fauconnerie.)
 Rode vlakken op den rug van
 een vogel. (Een Valkeniers woordt.)

AIGRE, *adj.* Qui a de l'aigreur. Zuur,
 wrang, fcherp.

* Aigre. Piquant, choquant, mor-
 dant, rude. Scherp, fteekend, bits,
 spytig, ftootend, rauw, bitter.

Tibère étoit aigre dans ses reprehens-
 ions. Tibeer was fcherp in zyne
 beffraftingen.

Aigre-fin, *f. m.* Een groot slag van
 weitsuig.

AIGREMENT, *adv.* Avec des pa-
 roles offensantes. Scherpelyk, vin-
 niglyk, beftiglyk, met fteekende
 woorden, vol van gramfchap en
 bitterheit.

AIGREMOINE, *f. f.* Plante. Oder-
 meenig of Agrimonie. (Een kruidt.)

AIGRET. Un peu aigre. Zuurach-
 tig, urangachtig.

AIGRETTE, *f. f.* Espèce de petit
 héron blanc. Een kleine wisse Rei-
 ger.

Aigrette. Plusieurs brins d'aigrette
 au milieu d'un bouquet de plumes
 de lit. Een bosch van wisse reigers
 vederen, in 's midden van een ve-
 derbosch op de hoeken van een led-
 kant.

Aigrette. Crin peint, qu'on met sur
 la tête des chevaux de carosse. De
 kuiven der koetspaerden.

AIGREUR, *f. f.* Qualité aigre. Zuur-
 heit, wrangheit, zuurigheid.

* Aigreur. Haine, averfion. Haat,
 afkeer, verbittering, bitterheit.

* Toute l'aigreur tomba sur lui. Al-
 le de verbittering, of haat viel op
 hem.

* Aigreur. Douleur, déplaisir. Droef-
 heit, ongenoege, onvermaak, bit-
 terheit, verdriet, hertzweer.

AIGRIR, *v. a.* Faire devenir aigre.
 Verzuuren, zuur maaken, doen

zuur

- zuuren.
- * Aigrir. Iriter. Tergen, vertoornen, verbitteren, ophitsen.
- * Aigrir les esprits. De gemoederen verbitteren.
- s'Aigrir, v. r. Deven r aigre. Zuur worden, zuuren, verznuuren.
- * s'Aigrir. s'Iriter. Zich verbitteren, zich vertoornen, zich vergrammen, quaad, of toornig worden.
- AIGU, Aiguë, adj. Pointu. Scherp, spits, puntig.
- * Aigu, Aiguë. Subtil, ingenicux. Scherpzinnig, spitsvinnig, vernuftig, geestig, aardig, schrandder.
- * Aigu, Aiguë. Percant, grêle. Scherp, doordringend, scherterend.
- † Une voix Aiguë. Een doordringende, of scherterende stem.
- Aigu, Aiguë. Violent. Hefstig, geweldig, vinnig.
- Maladie aiguë. Douleur aiguë. Een heftige ziekte. Een vinnige smart.
- AIGUADE, f. f. Voorraat van zoet water op zee.
- Aiguade. Lieu où l'on fait aiguade. Waterplaats, plaats om versch water te haalen.
- Faire aiguade. Faire de l'eau. Zich van versch water voorzien. Versch water haalen.
- AIGUIERE, Aiguille, Aiguillon, Aiguifer. Voyez la lettre E, colonne Egu.

AIL.

- AIL, f. m. Lock, knofook.
- AILE, f. f. Vleugel, wijk, vlerk.
- * Aile. Côté de quelque chose. Vleugel. De zyde, of kant van iets.
- * Les ailes d'un bâtiment; d'un pont, &c. De vleugels van een gebouw; van een brugge, enz.
- * Ailes de moulin à vent. Zwengels, vleugels, of wiken van een windmolen.
- * Aile. Vitesse. Snalheit, rasheit, gezwintheit.
- * Les ailes du vent, de l'amour, de l'esprit, du temps, &c. (Faisons de parler Poétiques.) De vleugels van den windt, der liefde, van 't verstand, van den tydt, enz. (Dichtkundige spreekwyzen.)
- † Aile. Protection. Vleugel, bescherming, behoeding.
- † Aile. Pouvoir. Vleugel, wijk. Magt, gezag, vermogen.

- † Je lui rognrai bien les ailes de près. Ik zal hem de vleugels, of wiken wel korten.
- † Aile. Ce mot se dit en riant pour marquer qu'on est pris. Ex: J'en ai dans l'aile. Ik heb 't in de wijk. Ik ben gevangen, ik ben verstrikt.
- * Ailes de lardoire. De veeren van een lardeer- of spekriem.
- * Aile. (Terme de guerre.) Troupes à la droite & à la gauche du corps de bataille. De rechter en linker vleugel van een lezer.
- * Commander l'aile droite. De rechter vleugel gebieden.
- * Aile. (Terme de Vitrier.) Petite bande de plomb. 't Buitenste loot, of 't kantloot van de glazen.
- AILE', Ailee, adj. Qui a des ailes. Gevleugels, gevulerte, die vleugels heeft.
- AILERONS, f. m. Petits corps cartilagineux situés aux deux côtés du bout du nez. Kleine kraakbeenen, die aan weérzyden van 't einde der neuze staan.
- AILLEURS, adv. En un autre lieu. Elders, ergens anders, in een andere plaats, in een ander oord.
- Il demeure ailleurs. Hy woont elders, of ergens anders.
- d'Ailleurs. D'un autre côté. Elders, naar eenen anderen kant.
- d'Ailleurs. De plus, qui plus est. Daarenboven, behalven dat, dat meer is, daar beneven, boven dien, boven dat.
- D'ailleurs il est très mécontent. Daarenboven is hy zeer t'onvreden, of heel kwalik te vreden.

AIM.

- AIMABLE, adj. Digne d'être aimé. Beminnelyk, minnelyk, liefwaardig, behaaglyk, beminnenswaardig.
- Des lieux aimables. Behaaglyke, of vermaakelyke plaatzen.
- AIMAN, f. m. Pierre qui attire le fer. Zeilsteen, Noordsteen, Magnetsteen.
- Aiman armé de fer. Een zeilsteen met yzer beslagen.
- Aimanté, aimantée, adj. Touché avec l'aimant. Met den zeilsteen gestreeken.
- AIME', aimée, part. p. & adj. Objet qu'on aime. Bemint, gelieft.
- Il est aimé des grands. Hy is bemint van de grootten.

- AIMER, v. a. Avoir de l'amitié pour quelque personne. Beminnen, lieven, liefhebben. Iemant genegenheit toedraagen.
- Aimer. Avoir de la passion pour quelque chose. Beminnen. Een groote genegenheit tot iets hebben, ergens veel van houden.
- Aimer. Se plaire. Ergens behaagen in scheppen, of vinden, trek of genegenheit ergens toe hebben.
- Aimer mieux. Préferer. Meer achten, beter houden, liever hebben, voortrekken, hooger schatten, of achten.
- J'aime mieux une fortune basse. Ik beminne meer eenen geringen, of nederigen staat.
- C'est l'homme du monde que j'aime le plus. Dien man beminne ik allermeest, of boven alle anderen.
- J'aime mieux me taire que de parler mal-à-propos. Ik heb liever te zwygen, dan t'onpas te spreken.
- AIMORAGIE, f. f. Ecoulement de sang par le nez. Bloeding, of bloedloozing door de neus.

AIN.

- AINÉ, aîné, f. f. Partie du corps où la cuisse & la hanche s'assemblent. De lies, liesch, of sechenis.
- AINÉ', aîné, f. m. Eerstgebooren, de oudste zoon.
- Il est l'ainé de la famille. Hy is d'oudste zoon van 't huis.
- Ainée, aînée, f. f. Eerstgeboorne, de oudste dochter.
- AINESSE, f. f. Droit d'ainesse. Eerstgeboorte. Recht van eerstgeboorte.
- Esaü vendit son droit d'ainesse à Jacob. Esaü verkocht het recht van eerstgeboorte aan Jakob.
- AINSI, (conjonctive.) De la sorte, de cette sorte. Tout de même, pourquoi. Zoo, zoo, dus, (een voegwoordt.) Aldus, van gelyken, zoodanig, daarom, overzulk, derhalven, diervoegen, invoegen, dienvolgens.
- Il parla ainsi à ses soldats. Hy sprak dus zyn soldaaten aan.
- Ainsi il conclut. Derhalven besloot hy.

AJO, *f. m.* Een krokusis, of krokus-bloemje. Een vroeg geel Lentebloemje.

AJOINT, *f. m.* (Terme de Palais.) Celui qu'on prend pour assister à quelque procedure. Byzister, bygevoegde Rechter, een dien men neemt om mede over eenig geding te zittan.

Ajoints, *f. m.* (Terme de Rhetorique.) Circonstances. Omstandigheden, byvoegzels, uitweidingen, uitbreidingen.

On se sert des ajoints pour amplifier la harangue. Men gebruikt uitweidingen om de rede te vergrooten.

AJOURNEMENT, *f. m.* Daging, dagvaarding, om in persoon voor den Rechter te verschynen.

AJOURNE', *f. m.* Gedagvaarde, gedaagde.

AJOURNER, *v. a.* Assigner. Dagvaarden, daagen. Voor 't recht daagen, of voor 't recht roepen.

AJOUTER, *v. a.* Joindre à quelque chose. Voegen, byvoegen, bydoen, byzatten, toevoegen, toedoen.

* Ajoûter foi. Croire. Geloof geeven, gelooven, geloof aan slaan.

* Ajoûter. Dire. Bydoen, byzeggen, byvoegen.

* Je n'ai plus qu'un mot à ajoûter. Ik heb er maar een woordt by te doen, by te zeggen, of by te voegen.

* Ajoûter à la verité. C'est-à-dire, exagérer en mentant. By de waarheit toedoen; dat is, al' liegende een zaak vergrooten.

AIR.

AIR, *f. m.* Un des quatre élémens. Lucht. Een van de vier hoofdstoffen.

Prendre l'air. Respirer l'air. Lucht scheppen. Adem scheppen.

* Air. Chanfon notée. Liedt, gezang, daun, liedtje. Voys, of wyze van eenig liedt, of gezang.

* Aprendre l'air d'une chanfon. De voys, of wys van een liedje leeren.

* Airs à boire. Drinkliedjes.

* Air. Physionomie, mine. Ge-daat, aangezichts, gedaante, wezen.

* Avoir l'air grand. Een dastig, of aanzienlyk wezen hebben.

* Discourir en l'air. In de lucht spreken; te vergeefs spreken.

* Air: Maniere, façon, forte. Wyze, aart, manier, zwier.

Air. (Terme de Peinture.) Harmonie des traits qui rend le visage plus agréable. Bervalligheid. Algemeene welstant van 't aangezichts, overeenkomst der trekken, waar door het aangezichts te fraaijer schrynt.

Air. (Terme de Manège.) Action que fait un cheval en s'élevant en l'air. Sprong, steigering. Beweging van een paardt als 't om hoog steigert, of om hoog springt.

Cheval qui fait un bel air. Een paardt dat eenen schoonen, of luchtigen sprong doet.

Air. (Terme de mer.) Trait, ou omb de vent, un des trente-deux vents. Een streek van den windt, een van de tweeëntig winden.

AIRAIN, *f. m.* Sorte de metal rouge. Koper, roods koper.

* Le ciel est d'airain, c'est-à-dire, il ne repand plus ses graces. De Hemel is van koper, dat is, hy houd zyne zegeningen in, of stort zyne zegeningen niet meer uit.

AIRE, *f. f.* Place dans la grange où l'on bat le grain. Dorfschvloer. Deel, daar men op dorfscht.

Aire de plancher. L'étendue de la chambre. De grondt, of ruimte van een kamer.

Aire. (Terme de Fauconnerie.) Nid d'oiseau de proie, ou de rapine. Nest van een gryp- of roofvogel.

Aire. (Terme de Géométrie.) La grandeur, ou la capacité d'une figure. De grootte, of innerlyke ruimte van een wiskonstige figuur.

AIRER, *v. a.* (Cemot nese dit que des Oiseaux de proie.) Faire son aire. Nestelen, zyn nest maaken. (Dit wordt maar van roofvogels gezegt.)

AIS.

AIS, *f. m.* Planche. Berd, bord, plank.

Ais de carton. (Terme de relieur.) Feuille de carton. Een blad bordpapier.

AISE, *f. m.* Plaisir, joie. Vermaak, blydschap, vrolykheit, genoegte, vreugd, lust.

Aise. Commodité, repos. Gemak, ruste, gemakkelykheit, genoeg.

La guerre trouble l'aise de nos jours.

D

D'oorlog stoort het genoeg onzer dagen.

Etre à son aise. Welgestelt zyn. Goeds genoeg hebben, of ryk genoeg zyn om gemakkelyk te leven.

A l'aise, *adv.* Aisément, sans peine. Gemakkelek, zonder moeite, of ongemak; op zyn gemak.

Aise, *adj.* Qui a de la joie. Qui est content. Verblydt, verheugt, blyde, wel te vreden, vrolyk, lustig.

N'êtes-vous pas bien-aise de ce mariage? Zyt gy niet bly met, of over dat huwelyk?

AISE, *aisee*, *adj.* Facile. Ligt, niet zwaar, gemakkelyk.

* Aisé, *aisee*, *adj.* Riche. Qui peut vivre tres-commodément. Welgestelt, ryk, wel gegoeds. Die heel gemakkelyk leeven kan.

* Aisé, *aisee*, *adj.* Traitable, accommodant, facile. Handelbaar, rekkelyk, gevoogelyk, gerislyk, gemakkelyk.

AISEMENT, *adv.* Facilement, sans peine. Gemakkelek, ligtelyk, zonder moeite.

AISNE, *V. Aine.* Aisné. V. Ainé.

AISSELLE, *f. f.* Creux sous le bras de l'homme. De ozelen onder de armen van den mensch.

AISSETTE, *f. f.* Sorte de petite hache dont les Tonneliers se servent. Een soort van een dijsteltje.

AISSIEU, *f. m.* As van een wagen, wagen-as.

AIT. AJU. AIX.

AITIOLOGIE, *f. f.* Oorzaakkunde. (In de Geneeskunst.)

AJUDICATAIRE, *Ajudication.* Voyez la colonne *adj.*

AJUGER, *v. a.* Donner une chose à quelqu'un dans les formes de la justice. Toewyzen. Iemant iets in rechten, of in 't recht toewyzen.

AJUSTEMENT, *f. m.* Habit, parure, propreté. Kleeding, kleedt, kleedadje, gewaadt, versierfel, sieraadt, optooisfel.

AJUSTER, *v. a.* Accommoder. Rendre juste & égal. Op'schikken, optooisjen, versieren. Vereffenen, glad en gelyk maaken.

Ajuster un enfant, une poupée. Een kindt, een pop op'schikken.

Ajuster des balances. Schaalen gelyk maaken.

Ajuster. (Terme de Maître d'armes.) Porter bien. Wél toebrengen.

* Ajuster. (Mot un peu vieux.) Accommoder. Vereffenen, byleggen.

‡ A-

† Ajuster. (*Terme bas & burlesque.*) Maltraiter. Teifseren, affmeeren, toestellen, afhaaken, afrossen, mishandelen, leelyk havenen.

s'Ajuster, v. r. S'accommoder proprement, se parer. Zich opschikken, zich sierlyk opsmukken, zich versieren, zich optoefen, zich opbullen.

s'Ajuster. Se conformer, convenir. Zich voegen, zich schikken, overeen komen.

Il faut que vôtre volonté s'ajuste à la sienne. Uw wil moet zich naar den zynen voegen, of schikken.

AIX la Chapelle. Aken. Een stad in Duitschlandt.

ALA.

A LA FIN, adv. (*En Poësie*) en prose on dit Enfin. Eindelyk, ten laastten, ten leste. (Een dichtkundig bywoordt.)

ALAI GRE, alaignement, alaignefse. Voyez la colonne Ale.

ALAITER, v. a. Nourrir de son lait. Zoogen, te zuigen geeven, met zyn melk voeden.

ALAMBIC, f. m. Distilleer-keetel.

ALAMBIQUER. (*Vieux mor.*) Voyez Distiler.

† s'Alambiquer; v. v. S'épuiser à force de réflexions. S'embarasser l'esprit. Zich zelven 't hoofft breeken, zyn geest uitputten, zyn hartfensen krenken.

ALARGUER, v. a. (*Terme de mer.*) S'éloigner de la côte, ou de quelque vaisseau. Van de wal, of van eenig schip afwenden, of afhouden, zich in de ruime zee begeeven.

ALARME, f. f. Toxin. Krygs-geschrei, wapenroep, wapenkreet; Alarm.

* Alarme. Crainte, apprehension, trouble. Vreeze, onsteltenis, verwaarnis, onrust, schrik.

Alarmer, v. a. Epouvanter. Verschrikken, onstellen; onsteltenis, vreeze, of schrik aanjagen.

S'alarmer, v. r. S'épouvanter. Zich verschrikken, zich onstellen, bevreesst, verschrikt, of vervaart worden.

* C'est bien là de quoi tant s'alarmer! Moet men zich daar zoo over onstellen?

ALATERNE, f. m. Arbrisseau toujours verd. Een heester die altydt groen is.

ALB. ALC. ALE.

ALB. ALC.

ALBATRE, albastre, f. m. Abaster, albast.

* Albâtre. (*Mot poëtique & un peu vieux, pour dire blancheur.*) Albast. (Een dichtkundig woordt dat wijsheit betekent.)

* Cou d'albâtre. Een albast, dat is, een heel witten hals.

ALBE-ROIALE. Ville de la Hongrie au Turc. Stul-Wiessenburg, een Stadt in Hongaryen.

ALBE-JULE. V. & E. en Transilvanic. Wiessenburg. Een stad in Bisdom in Zeevenbergen.

ALBERT, f. m. Nom d'homme, qui veut dire illustre. Aalbert, een mans naam, betekende doorluchtig.

ALBIGEOIS. Pais en Languedoc. Albigenfelandt. 't Land der Albigenfen.

ALBRAN. Voyez Halebran.

ALCALI ou Alkali, f. m. Zeker serpachtig zout.

ALCHIMIE, alchimiste. Voyez Chimie, Chimiste.

ALCION, f. m. Oiseau de mer qui fait son nid parmi les roseaux. Ysvogel. Een zeevogel die zyn nest in 't riet maakt.

ALCOISER, v. a. (*Terme de Chimie.*) Fynder, dunder en zuiverder maaken. (Een spreekwyze in de Stookkunst.)

ALCORAN, f. m. Le recueil des écrits de Mahomet. D'Alkoraan, het Turksche westboek, de schriften van Mahomet.

ALCOVE, f. m. & f. Mais le plus souvent féminin. Alkove. Een afgeschote plaats in een kamer waar in een ledikant staat.

ALE.

ALECHEMENT, f. m. (*Mot un peu vieux*) pour dire, Atraits, apas. Lokaas, aanlokking, aanlokzel, verlokking.

Resister aux aléchements de la volupté. D'aanlozelen der wellust wederstaan.

† ALE'CHER, v. a. Aanlokken, aanhaalen, lokken.

ALE'E, f. f. Passage pour entrer dans le corps de logis d'une maison. Een gang in een huis.

Alée de jardin. Een pad, of wandelgang in een hof.

Une alée couverte. Een overdekt pad.

ALE.

Une alée à ciel ouvert. Een open pad, of galdery.

ALEGATION, f. f. Passage d'auteur aleguc. Aantrekking, bybrenging, een aangetrokke, of bygebragte plaats van een Schryver.

ALE'GEMENT, f. m. (*Mot un peu vieux*) qui signifie, Soulagement. Verligting, verquikking, ontlasting.

ALEGER un vaisseau. (*Terme de mer.*) Een schip ligten. Een gedeelte van de vracht uit een schip ontladen.

* Aléger. (*Mot un peu vieux.*) Soulager, adoucir. Verquikken, verzoeten, verzachten.

ALE'GORIE, f. f. Byspreuk, bysprak, gelykspreuk, leenspreuk, verbloeming.

ALE'GORIQUE, adj. Qui renferme une alégorie. Byspreukig, leenspreukig, oneigentlyk, verbloems, dat een byspreuk behelst.

Sens alégorique. Een leenspreukige, of verbloemde zin.

ALEGORIQUEMENT, adv. Byspreukelyk, leenspreukelyk, bedektelyk, op een verbloemde wyze.

ALE'GORISER, v. a. Byspreukelyk uitleggen, door een leenspreuk, of verbloeming verklaaren.

ALE'GORISTE, f. m. Een verbloemt uitlegger, een die in d'uitlegging veel leenspreuken gebruikt, of de H. Schrift byspreukelyk verklaart.

ALEGRE, adj. Voyez Dispos, agile.

ALEGREMENT, adv. Voyez Gaïement.

ALEGRESSE, f. f. Joie, plaisir. Blydschap, verheuging, vrolykheit, lust, blygeestigheid, genoegte.

Venez, lions le Seigneur avec alégreffe. Komt, laat ons den Heere met blydschap looven.

ALE'GUER, v. a. Citer. Aantrekken, bybrengen, aanhalen.

Aléguer un exemple, un auteur, une raison. Een leerbeeldt, eenen schryver, een reden aantrekken, of bybrengen.

ALELUIA, f. m. Louïange de Dieu. Gods lof, Haleluja.

ALEMAGNE, f. f. Pais d'Europe avec titre d'Empire. Duitschlandt. 't Duitsche Ryk.

Haute Alemagne. Hoogduitschlandt.

Bassé

ALE.

Basse Alemagne. Nederduitſchland.
ALEMEN, *f. m.* Qui est d'Alemagne. *Duitſcher, Hoogduitſcher.*
ALENCOTRE. *Voyez Contre.*
ALENE, *akene, f. f.* Een elſen, *els.*
ALENIER, *f. m.* Ouvrier qui fait & vend des alenes. *Een Elſen- of Naaldemaker, of verkoper.*
ALENTOUR, *adv.* Aux environs. *Rontom, bygelegen, omleggende, omtrent leggende, omgelegen.*
Les lieux d'alentour. *D'omleggende plaatsen.*
ALER, *v. n.* Marcher. *Gaan, voortgaan.*
Aler à reculons, ou en arriere. *Te rug gaan, deinzen, achterwaarts gaan.*
Aler au devant de quelqu'un. *Iemant te gemout gaan, of tegen gaan.*
Aler. Etre mené, ou porté en quelque lieu. *Gaan. Ergens gevoert, of gebragt worden.*
Aler. Conduire, mener. *Loopen, brengen, leiden.*
Ce chemin va au camp. *Die weg loopt na 't leger.*
Aler. Tendre, avoir pour but. *Strekken, op zien, op uitloopen, raaken.*
Je n'ai rien dit qui aille à vous. *Ik hebbe niet gezegt dat u raakt.*
Aler. Parvenir, aquerir. *Gaan. Bekoomen, verkrygen, bereiken.*
Aler. Enchéirir. *Aler sur le marché de quelqu'un. Iemant iets onderſteek doen. Iemant iets onderkopen.*
Aler. S'étendre. *Gaan. Zich uitſtrekken.*
Cela va bien loin. *Dat gaat heel verre.*
Aler contre. S'oposer. *Tegens aan gaan, zich tegens aan ſtellen.*
Aler, v. n. *Se comporter, ſe conduire, en uſer, agir. Gaan. Zich gedraagen, re werk gaan.*
Aler. Réuſſir, ſuccéder bien, ou mal. *Gaan. Wel gelukken, een goede, of quade uitkomst hebben.*
Tout aloit bien de ce côté-là. *Alles ging wel aan dien kant.*
Aler. S'agir. *Gaan, betreffen, aan gelegen zyn.*
Il y va de votre réputation. *'t Gaat hier uw eer aan, of uwe eer is daar aan gelegen.*
Aler. Couper. *Un raſoir qui va bien. Gaan. Snyden. Een*

ALE.

ſcheermes dat wel gaat, of wel ſnydt.
Aler. *Ce mot ſe dit d'une choſe qui ſied bien à une perſonne. Staan. Dit woordt word van iets gezegt dat iemant wel ſtaat, of wel paſt.*
A habit noir vous va fort bien. *Een zwart kleedt ſtaat u heel wel.*
Aler. *Ce mot ſe dit du commerce, de la beſogne &c. Il ſignifie avoir, ou n'avoir pas cours. Gaan. Dit woordt woordt gebruikt in dan Koophandel, en van de handwerken &c. en beteekent, trek, of geen trek hebben.*
Le commerce ne va pas comme les autres années. *De koopmanſchap gaat niet gelyk in voorige jaaren, of gelyk eertydts.*
Aler au devant. Prevenir. *Voor-komen, te vooren komen.*
Aler. Etre prêt, ou être sur le point. *Gaan, naby zyn, op 't punt ſtaan, geroedt zyn.*
Aler. Tomber. Aler en décadence. *Vallen, vervallen, in verval komen.*
Aler. Chercher. *Gaan, zoeken.*
Aler. *On emploie ſouvent ce mot ſeulement par élégance. Gaan. Dit woordt word dikwils alleenlyk om de fraaijghheit gebruikt. Que je ſerois malheureux, ſi elle aloit m'abandonner. Hoe ongelukkig zou ik zyn indien ze my ging verlaaten. (Maar in 't Neerlandiſch is deeze ſpreekwys, iets gaan doen, of komen doen, enz. By de beſteſchryveren niet in gebruik.)*
s'Aler, s'en aler, v. r. *Se transporter en quelque lieu. Uitgaan. Ergens naar toe gaan, zich ergens naar toe begeeven, ergens heen gaan.*
S'en aler. Sortir, partir. *Uitgaan, vertrekken, weggaan.*
S'en aler en voiage; s'en aler en France. *Op reis gaan; naar Frankryk gaan.*
Laiſſer aler. *Lâcher, ne retenir plus, mettre en liberté. Laaten gaan, ontslaan, in vryheit ſtellen.*
Se laiſſer aler. *S'emporter, s'abandonner. Zich uitlaaten, vervoert worden. Zich overgeeven.*
Se laiſſer aler en des pleurs comme des enfans. *Zich in traanen uitlaaten als kinderen; beter zegmen, ſchreijen als kinderen.*
Elle s'est laiſſé aler à lui. *Zy heeft*

ALE. ALF. ALG. ALI. 27

zich naar hem toe begeeven.
ALEP. *Une ville dans la Sourie. Aleppo. Een ſtadt in Syrie.*
ALERION, *f. m.* *(Terme de blazon.)* *Aig'ion fans bec & fans ongles. Een Arendje zonder bek en klauwen. (In de Wapenkunde.)*
ALERTE, *adv.* *Mot dont on ſe fert pour s'ertir qu'on ſe tienne ſur ſes gardes. Vlytig, wakker, op zyn hoede, waakzaam.*
Avoir l'esprit alerte. *Vlug, of levendig van geest zyn; een vlug, of ſchrander verſtand hebben.*
ALEU. *Voyez Franc.*
ALEXANDRE, *f. m.* *Nom d'homme. Alexander, een mans naam.*
ALEXITERE, *f. m.* *Tegengift.*
ALEZAN, *alzan, f. m.* *Ce mot ſe dit du poil d'un cheval, & veut dire, rouffatre. Een ros, of roſachtig paardt, een voſch.*
Alezan clair, alezan brûlé. *Een blekvoſch, een zweetvoſch.*
Alezan, alezane, ou Alzan, alzane, adj. *Qui eſt du poil alezan. Ros, roſſe, roſhaairig, ros van haar.*
Cheval alezan. *Een ros paardt.*
Cavalle alezane. *Een roſſe Merrie, een voſchmerrie.*
ALFIER, *f. m.* *Een Soldaat die 't vaandel draagt.*
ALG. ALI.
ALGARADE, *f. f.* *Sorte d'insulte. Tross, trozzering, ſpyt, hoon, ſchimp.*
Faire une algarade à quelqu'un. *Iemant trozzeren, hoonen, of beſchimpen.*
ALGEBRE, *f. f.* *Stelregel, Algebra.*
ALGEBRISTE, *f. m.* *Qui fait l'Algebre. Stelregelkundige, een die zich d'Algebra verſtaat.*
ALIAGE, *f. m.* *Mélange de métal. t'Zamenſmelting, vermenging van bergſtof, of metaal.*
Aliage. *Vermenging, mengeling, vereeniging.*
Les Elemens ſont des êtres ſimples qui naiſſent du premier aliage des principes. *De hoofſtoffen zyn enkele lichaamen, die uit d'eerſte vermenging der beginſſelen onſtaan, of geboren worden.*
ALIANCE, *f. f.* *Sorte de parenté. Vermaagſchapping, maagſchap, verwantschap, zwagerſchap.*
Aliance. Amitié, liaiſon. *Vriendſchap,*

fchap, verbintenis, bandt van vriendschap.

Aliance. Confédération. *Verbondt, verbintenis, Bondsgenootfchap.*

Faire une aliance. Een verbondt maaken.

Recevoir en fon aliance. In zyn verbondt aanneemen.

* **Aliance.** Union, mélange. *Verceeniging, mengeling, vermenging.*

* **Faire aliance des maximas de l'Evangile,** avec celles du monde. *De gronden van 't Evangelie met die der wereldt vreenigen, of vermengen.*

Aliance. Anneau fait d'un fil d'argent. *Een ring van een goud en een zilverdraadt gemaakt.*

ALIE', f. m. Parent. *Verwant, behouwt vriendt, nabestaande.*

Aliez, f. m. Confédéréz. *Bondtgenooten, verbondelingen, verbondenen.*

Il commandoit les Aliez. *Hy voerde 't bevel over de Bondtgenooten.*

* **Alié, aliée, adj.** Confédéré. *Verbonden, vereenigt in belang; van 's-zelve belang.*

* **Alié, aliée, adj.** Mélé avec un autre métal. *Vermengt, 's zamengesmolten met een andere bergftof, of ander metaal.*

ALIENABLE, adj. Qu'on peut aliener. *Wandelbaar, vervreembaar, of dat vervreemt mag worden.*

Ce bien-là n'est pas alienable. *Das goeds mag niet vervreemt, of niet verkocht worden.*

ALIENATION, f. f. Aversion, haine. *Afkeer, haat, vyandschap, vyandigheid, verwydering, verkouding van vriendschap.*

Aliénation. Egarement d'esprit. *Mymering, seffery, verwarring, of zwakheit van 't verstand.*

ALIE'NER. Mettre en la poffeffion d'autrui. *Verkoopen, vervreemden, een ander overdraagen, in een anders bezit ftellen.*

* **Aliéner.** Faire perdre l'affection. *Iemants genegenheit, of liefde van eenen anderen vervreemden, af-trekken, of afkeeren.*

* **Cela lui alienoit les efruits de la Province.** *Das trok de gemoederen van 't Landfchap van hem af.*

ALIER, v. a. Faire aliance. *Mari-er. Verbinden, vriendschap maaken. Huuwen, trouwen, uithu-*

welken.

Aliez. Fondre & mêler des métaux.

Berouffen, of metallén, 's zamenfmetfen, of vermengen.

* **Aliez, mêler, joindre.** *Vermengen, 's zamenvoegen.*

Vous aliez les Loix humaines avec les divines. *Gy vermengt de menfchelyke Wetten met de goddelyke.*

Salier, v. r. Faire aliance. *Zich verbinden, een verbondt aangaan, of maaken. Zich vermaagfchappen, of verzwageren.*

ALIEURS. Voyez Ailleurs.

ALIGNEMENT, f. m. *Afmeeting, of afpaffing met het richtfnoer, of met de maat- of flaglyn.*

ALIGNER, v. a. Prendre les alignemens. *Afmeeten, afpaffen, met het richtfnoer iets meeten, of afpaffen.*

ALIMENT, f. m. Tout ce qui nourrit le corps. *Voedzel, fpyze, onderhoudt: al 't geen het lichaam voedt.*

Ne prendre aucun aliment. *Geen voedzel neemen.*

ALIMENTER, v. a. (Mot un peu vieux.) Fournir de l'aliment. *Vooden, fpyzen, onderhouden, onderhoudt geeven, voedzel verfchaffen.*

ALIMUS, f. m. Arbriffeau toujours vert. *Zeker Heefbergewas dat altoos groen is.*

ALISIER, f. m. Arbre. *Ltus-boom.*
S'ALITER, v. r. Se mettre au lit par la maladie. *Te bedde gaan leggen wegens eenige ziekte.*

ALL. ALM.

ALLOBROGE, f. m. On apelloit autrefois de la forte ceux qu'on apelie aujourd'hui *Sarvoiards.* *Voor-tydts wierden de geenen dus (in 't Fransch) genaamt dienmen nu Sarvoijaarts noemt.*

† **Allobroge, f. m.** *Groffier, dont on fait peu de cas. Botterik, botmuil, plompaart, weetniet.*

† Il parle François comme un Allobroge; il parle fort mal François. *Hy fpreekt Fransch als een Sarvoijaart; hy fpreekt heel qualyk Fransch.*

ALLUSION, f. f. Figure qui confifte dans un jeu de mots. *Zinspeeling, fchuiltzin, fchuiltreden. Speeling op eenige woorden.*

Faire allusion à quelque chose. *Een zinspeeling ergens op maaken.*

ALM. ALO. ALP.

ALMANAC, f. m. *Maandswyzen,*

dagwyzer, tydwyzer, Almanak.

ALMANDINE, f. f. Pierre précieuse. *Zeker edel geftoento.*

ALO. ALP.

ALODIAL, alodiale, adj. *Franc: Vry, vryhavig, onleemig, dat niet leenroerig is.*

Un bien alodial; une terre alodiale. *Een vry eigen goeds; een vry landt.*

ALOE', f. m. Drogue qui purge. *Alôe, een zuiverend geneesmiddel.*

ALOI, f. m. Degré de bonté de la monnoie. *Munftof, munstmetaal, alloy, waarde van 't munstof.*

ALOI'AU, f. m. Pièce de beuf qu'on leve sur la hanche. *Een dyharff. Een ftuk ossen- of rundvleefch van de dye.*

ALONGE, f. f. Ce qu'on ajoute à une étoffe, ou à autre chose pour la rendre plus longue. *Verlengftuk. Een ftuk ftof om iets te verlengen.*

ALONGEMENT, f. m. Agrandiffement, augmentation. *Verlenging, vergrooing, vermeederding.*

ALONGER, v. a. Etendre. Faire plus long. *Verlengen, uitsbreiden, uitsrekken, langer maaken.*

Il ne faut pas alonger ce qu'on peut raccourcir. *Men moet niet verlengen dat men bekorten kan.*

* **Alonger, ou porter une bote.** *Een fteek toebrengen.*

s'Alonger, v. r. Devenir plus long. *S'etendre. Langer worden, zich uitsrekken, uisgerekt worden.*

ALORS, adv. En ce temps-là. *Dan, alsdan, toen, alftoen, toen ter tyd, toenmaals, in dien tyd.*

Je verrai alors ce que j'aurai à faire. *Ik zal dan zien wat my te doen staat, of wat ik doen zal.*

Il parloit alors d'un ton hautain. *Hy fprak toen heel tross.*

ALOSE, f. f. Poiffon. *Elft, een vifch.*

ALOUER, v. a. Faire prix avec quelqu'un pour quelque ouvrage. *Aanbesteden, beding, een beding, of verding maaken. Iemant eenig-werk aanbesteden.*

ALOUETTE, f. f. Oifeau qui chante agreablement. *Leeuwerv, een zangvogel.*

ALPES, f. f. Montagnes qui feparent la France de l'Italie. *'t Alpfch Geberte dat Frankryk van Italien fcheidt.*

AL-

ALPHABET, *f. m.* Les 24 lettres de l'Alphabet. Petit livre où est l'Alphabet. *ABC. De 24. letteren van 't ABC. Het ABC boek.*
Alphabétique, *adj.* Rangé selon l'ordre de l'alphabet. *Naar d'order van 't ABC gestelt.*

ALT.

ALTE, *adv.* (Ce mot signifie,) demeure là, n'avance pas. *Hou stil, trek niet voort, staa stil, halte.*

Alte, *f. f.* Arrêt ou pause que les troupes font pendant leur marche. *Ruſt van een leger in het trekken, legering.*

Les troupes firent alte de temps en temps. *De Soldaaten ruſten van tyds tot tyds, of lagen van tyds tot tyds ſtil.*

ALTÉRATION, *f. f.* Soif. *Dorſt, droogte in de keel en lever.*

Altération. Changement de qualité. *Verandering van hoedanigheid.*

* **Altération**. Trouble, fâcherie. *Ontſteltenis, ontroering, ontruſting, moeielykheit, ontzetting.*

ALTÉRCATION. (Vieux mot.) *Voyez Contestation.*

ALTÉRE', altérée, *part. p. & adj.* Qui a soif. *Dorſtig, die dorſt heeft.*

Altéré, altérée, *adj.* Changé, corrompu. *Veranders, bedorven, onſtelt.*

* **Altéré**, altérée, *adj.* Avide, qui desire avec ardeur. *Dorſtig, groeſtig, vierig, happig, zeer begeerig. Die met vierigheid ergens naar haakt, of naar verlangt.*

* **Altéré** de sang. *Blootdorſtig. bloetgierig.*

ALTÉRER, *v. a.* Causer de la soif. *Dorſtig maaken, dorſt veroorzaaken, of verwekken.*

Altérer. Changer. *Veranderen, vervalſchen; verminken.*

Altérer. Nuire, afoiblir, corrompre. *Befchadigen, krenken, verzwakken, bederven.*

* **Altérer**. Fâcher. Troubler. *Verſoornen, vergrammen, ontſtellen, ontroeren, ontruſten.*

* **s'Altérer**, *v. r.* Se corrompre. Changer de nature. *Bederven, bedorven worden, ontaarden, veraarden, van aart veranderen.*

* **s'Altérer**. Etre troublé. *Zich ontſtellen, ontroert, of ontruſt worden.*

ALTERNATIF, alternative, *adj.* Qui se fait tour à tour. *By beurten om-gaande.*

ALTERNATIVE, *f. f.* Choix de deux choses. *'s Een of ander, keur van twee dingen.*

ALTERNATIVEMENT, *adv.* Tour à tour. *Beurtelings, by beurten, by beurtbouding, by beurt-wijſeling, beurtwys, over 's hands, over en weder.*

Faire une chose alternativement. *Iets beurtelings, of by beurten doen.*

ALTESSE, *f. f.* Qualité qu'on donne aux Princes, ou Princesses. *Hoogheit. Een eernaam dien men den Prinſſen, en de Prinſſeſſen geeft.*

Son Altesse Royale. Son Altesse sérénissime. *Zyne, of haare Koninglyke Hoogheit. Zyne, of haare doorluchtigſte Hoogheit.*

ALTIER, altière, *adj.* Fier. *Hoogmoedig, opgeblazen, trots, hooghartig.*

ALU. ALZ. AMA.

ALVEOLE, *f. f.* Cavité où est la dent. *De bolligheid van 't tandvleesch daar de tand in ſtaat.*

ALUMELLE, *f. f.* Taillant de couteau. *'t Lemmer van een mes.*

ALUMER, *v. a.* Exciter du feu, faire prendre feu. *Aanſteeken, ontſteeken, vuur maaken, aan brands ſteeken.*

Alumer la chandelle. *De kaers ontſteeken, of aanſteeken.*

* **Alumer** la guerre. *Den oorlog ontſteeken.*

* **Alumer**. Donner de l'amour. *In liefde ontſteeken, of in liefde doen blaaken.*

ALUMETTE, *f. f.* *Zwavelſtak, zwavelpriem, ſolferpriem.*

‡ **Alumette** de sedition. *Mutin, ſeditieux. Een ſtoekbrand van oproer, een muut- of oproermaaker, een muiter, muiteling, of wederſpanning.*

ALVIN, *f. m.* Poisson propre à multiplier. *Vyverviſch, viſch bequaam om voort te zetten.*

ALVINER, *v. a.* Remplir un étang de poissons propre à multiplier. *Viſch in een vyver poſten om voort te zetten.*

ALUN, *f. m.* Sorte de mineral. *Aluin, zeeke bergſtof.*

ALURE, *f. f.* Le pas d'une bête de chasse. *'s Spor van eenig wilds.*

ALZAN. *Voyez alezan.*

‡ **AMADOUER**, *v. a.* Flater. *Vleijen, ſtreelen, pluimſtryken, liefkoozen, ſtrooken.*

Amadoüter un chat. *Een kat ſtreelen.*

AMAIGRIR, *v. n. & a.* Devenir maigre. *Faire devenir maigre. Mager worden, afneemen, uitſteeren. Vermageren, doen afneemen.*

La fièvre amaigrit. *Men wordt mager van de keerts.*

AMAIGRISSEMENT, *f. m.* Diminution d'emboupoint. *Vermagering, magerheit, uitſteering, afneeming van gezondheid.*

AMALGAMER, *v. a.* Calciner un métal par le moiën du vif-argent. *Eenig metaal door quikzilver tot kalk maaken.*

AMANDE, *f. f.* Fruit. *Amandel, amandelkern.*

Amandes douces, amandes amères. *Zoete amandelen, bittere amandelen.*

Amande. Peine pécuniaire. *Boete, breuke, geldboete.*

Mettre à l'amande. *Beboeten, in boete; of breuke ſlaan.*

Amande honorable. *Kerkboete, openlyke ſchuldbekentenis, openbare boete.*

AMANDEMENT, *f. m.* Fumier. *Miſt, meſt, dong. ('t laatſt is Frieſch.)*

Donner de l'amandement aux arbres. *Miſt, of dong om de boomen leggen.*

* **Amandement**. Correction, conversion, changement. *Verbeetering, beetering der gebreken, bekeering, verandering des levens.*

* **Remettre** de jour en jour l'amandement de sa vie. *Van dag tot dag de beetering zyns levens, of zyne bekeering uitſtellen.*

‡ **Amandement**. Meilleur état d'un malade. *Beetering, beeterſchap van eenen zieken.*

‡ Il n'y a pas encore d'amandement. *Daar is noch geen beeterſchap.*

AMANDER, *v. a.* Engraïſſer la terre. *Meſten, de aarde meſten, (Frieſch dongen) met meſt of dung vet maaken.*

* **Amander**. Rabaïſſer de prix. *Voyez Ramander.*

‡ **Amander**. Se porter mieux. *Beeteren, beeter worden.*

s'Amander, *v. r.* Se corriger. *Zich beeteren, zyn leven, of zeden verbeeteren, beeter van leven worden, zich bekeeren.*

AMANDIER, *f. m.* Arbre, *Amandelboom.*

delboom.
AMANT, *f. m.* Celui qui aime. *Minnaar, minner, vryer.*
 Un amant qui persevere. *Een stantvastig minnaar.*
AMANTE, *f. f.* Celle qui aime. *Minnares, vryster.*
AMARANTE, *f. f.* Fleur. *Fluwelbloem.* Een onverschikelyke bloem.
AMARRER. *v. a.* (Terme de mer) Lier. *Vast leggen, met een Rabel-tou aan de wal leggen.*
AMARRÉS, *f. f.* Gros cables. *Dikke touwen, of kabels.* 't Scheeps kabelsuisg.
AMAS, *f. m.* Assemblage. *Hoop, meeninge, verzameling.*
AMASSER, *v. a.* Acumuler. *Op hoopden, verzamelen, vergaderen.*
Amasser des thrésors. *Schatzen vergaderen.*
Amasser. *Recueillir ce qui est tombé.* *Voyez Ramasser.*
't Amasser, *v. r.* 't Assembler. *'t Zamen koomen, by een, of te hoop koomen, zich 't zamen rotten.*
AMATELOTER, *v. a.* (Terme de mer.) *De bootsgezellen paaren.* (Een zecwoordt.)
AMATEUR, *f. m.* Qui aime, ou qui se plait à quelque chose. *Liefhebber, beminnaar, een die ergens behaagen in scheidt, of veel van houdt.*
 Le peuple est grand amateur des voluptez. *'t Volk is een groot liefhebber van wellusten.*
AMATIR, *v. a.* (Terme d'Orfèvre.) *Witkoken.* 't Zilver opkoken. 't Gout ontluisteren. (Een Zilverfinitis woordt.)
AMATISTE. *Voyez Ametiste.*
AMAUROSE, *f. f.* *Maladie des yeux.* *Hébétation.* Obscurcissement. *Een geheele verdonkering, of verduistering der oogen.*
AMAZONES, *f. f. plur.* Femmes généreuses qui se bruloient la mainelle gauche pour mieux tirer. *Amazoonen, krygshaftige vrouwen, die zich de stinkerborst afschroelden om beter te schieten.*
Amazone, *f. f.* Femme guerrière, ou courageuse. *Oorlogsheldin, kliekmoedige Heldin.* Amazoon.

AMB.

AMBAGES, *f. f. plur.* Circuit & embarras de paroles. *Een groote omtrek, of omslag van woorden.* *Omwegen in een rede.*

AMBAITINGA. *f. m.* Een wilde Pyn-of Cipresseboom in Brasil.
AMBASSADE, *f. f.* Commission dont un Prince, ou un Etat Souverain charge une personne. *Bevel, last, waar meede een Prins, of Staat iemant voorziet, en afzendt.*
Ambassade. *Fonction d'Ambassadeur.* *Gezantschap, verrichtingen van eenen Gezant.*
Aler en Ambassade. *In gezantschap gaan.*
 * **Ambassade.** *Gens envoyez.* *Bezending, Gezantschap, Gezanten.*
 † **Ambassade.** *Message.* *Boodschap.*
AMBASSADEUR, *f. m.* *Gezant, Afgezant, Afgezondene van eenen Koningk, Vorst, of Staat.*
 † **Ambassadeur.** *Celui qui fait quelque message.* *Boode, boodschapper, een die eenige boodschap doet.*
AMBASSADRICE, *f. f.* *Gezants vrouw.* *Vrouw van een Gezant.*
 † **Ambassadrice.** *Celle qui fait quelque message.* *Gezante, Boodinne, boodschapster, verkondigster.*
AMBAYBA, *f. m.* *Zekere wilde vygeboom in West-Indië.*
AMBIDEXTRE, *adj.* *Slinks en rechts, evenhandig.*
AMBIGU, *Ambiguë, adj.* *Qui a deux sens.* *Twyselachtig, dubbelzinnig, twyselzinnig.*
Mot ambigu. *Een dubbelzinnig woordt.*
Ambigu, *f. m.* *Festin où la viande & le dessert sont ensemble.* *Twyselmaal.* *Een maalydt, daar men al de gerechten, of spyse, met het nagerecht te gelyk opzet.*
 † **Ambigu.** *Mélange.* *Mengelhoop, mengeling.*
 † **C'est un ambigu de précieuses & de coquettes** que leur personne. *Haar persoon is een mengeling van viesneuzen en snollen.*
AMBIGUITE, *f. f.* *Paroles à double sens.* *Dubbelzinnigheit, twyselzinnigheit, woorden van tweederley, of van eenen dubbelen zin, of tweevoudige betekenis.*
AMBIGUMENT, *adv.* *à double sens.* *Dubbelzinnig, twyselzinnig, duister, twyselachtig.*
AMBITIEUX, *Ambitieux, adj.* *Ferzachtig, staatzuchtig, eergierig.* *Esprit ambitieux.* *Een staatzuchtig, of hooghartig gemoedt.*
Ambitieux, *f. m.* *Staatzuchtige, eerzuchtige.* *Een eer- of staatzuchtig mensch.*

AMBITIEUSE, *f. f.* *Een eer- of staatzuchtig wyf, eene staatzuchtige vrouw.*
AMBITION, *f. f.* *Desir d'avoir quelque chose de grand.* *Staatzucht, eorzucht, staatzuchtigheit.*
Borner son ambition. *Zyne staatzuchtige bepalen.*
Ambition. *Orgueil.* *Hoorvardy, hoovardigheit, hoogmoedt.*
AMBITIONNER, *v. a.* (Mot peu usité) *Souhaiter avec ambition.* *Staatzuchtig zyn, zeer naar eenige hoogheit staan.*
AMBLE, *f. m.* *Pas de haquenée.* *De tel, of selgang van een paerdts.*
AMBLER, *v. n.* *Aller l'amble.* *Den tel gaan.*
AMBLEUR, *f. m.* *Officier de la petite écurie du Roi.* *Stalmeeester van 's Koningks kleine stal.*
AMBRE, *f. m.* *Bernsteen, brandsteen, amber.*
Ambre gris. *Graanwe, of gryze Amber.*
 * **Ambre.** *Odeur agréable.* *Ambereur.* *Een aangenaame, of lieflyke reuk.*
AMBRER, *v. a.* *Amberen, met Amber doorluchten, bereiden, of toemaaken.*
Ambre des gands. *Handtschoenen met Amber doorluchten.*
AMBROISE, *f. m.* *Nom d'homme, qui signifie immortel.* *Ambrosius.* *Een mans naam betekende onsterfelyk.*
AMBROISIE, *f. f.* *Ambrosyn, Goddenbroodts.* *De spyse der Goden* (naar 't verzielen der Dichteren.)
AMBULANT, *Ambulante, adj.* *Qui n'est pas fixe en un lieu.* *Reizende, trekkende, wandelende, verwandelende, plaatswisselende, zweruende, die geen vast woonplaats heeft, die van d'eene plaats naar d'andere gaat.*
Un Sanctuaire ambulante. *Een verwandelend, of plaatswisselend heiligdom.*
AMBULATOIRE, *adj.* *Qui change de lieu.* *Wandelbaar, dat van plaats verandert.*

AME.

AME, *f. f.* *Substance qui pense.* *Ziel.* *Een denken de zelfstandigheit.*
L'ame raisonnable, *sensitive, &c.* *De redelyke, de gevoelige ziel, enz.*
 * **Ame.** *Esprit.* *Geest.*
 * **Ame.** *Principe de vie & de mouvement.*

vement. *Ziel. Beginfel des lovens, en der bewyngtoge.*
 * Ame. Personne. *Ziel, persoon, mensch.*
 * Vous venez de sauver un million d'ames. *Gy hebt een millioen menschen behouden.*
 * Ame. Conscience. *Gewisse, geweeten, gemoeds.*
 * Je vous dis cela sur mon ame. *Ik zegge u dat op myn gemoeds, of geweeten.*
 * Ame. Tout ce qui fait agir. *Ziel. Al's geene iets werksaam maakt.*
 * Sa Charité est l'ame des vertus Chrétiennes. *De liefde is de ziel der Christelyke deugden.*
 * Ame. Cœur, courage. *Hert, moeds, kloekmoedigheid.*
 * Ame. Objet qu'on chérit. *Ziel, hartje, liefste. Een voorwerp dat men zeer lief heeft.*
 * Ame. Esprit. *Gemoeds.*
 * Ame venale, mercenaire, &c. *Een omkoopelyk, of onzestelyk gemoeds.*
 * Ame de violon. *De stapel van een vell, of viool.*
 † Ame de fagot. *Het dikke hout van een rys- of sakkobosch.*
 * Ame. Paroles de devise. *Woorden eener zinspreuk. De ziel, of zin van een zinspreuk.*
 * Ame. Vivacité. *Levendigheid, wakkerheit, vlugheit, snedigheid, geest.*
 AME', Amée, adj. *(Vieux mot qui n'entre que dans les lettres patentes du Roi.) Lieve, beminde.*
 AMELETTE. *Voyez Omelette.*
 AMELIORATION, f. f. *Verbetering, herstelling in eenen beteren stant.*
 AMELIORER. v. a. *Mettre en meilleur état. Verbeteren, beeter maaken, in beeter staat brengen.*
 AMENDE, Amendement, Amender. *Voyez la colombe Ama.*
 AMENER, v. a. *Conduire. Geleiden, brengen, leiden, meervoeren, meebrengen.*
 On l'amena devant le Roi. *Men bracht hem voor den Koning.*
 * Amener. *Perfuader. Brengen, overreden, overhaalen.*
 * Je l'amenerai bien à ce sentiment. *Ik zal hem wel tot dat gevoelen brengen, of overhaalen.*
 Amener. *(Terme de mer.) Abaiffen. Neerlaaten, stryken, laaten vallen.*
 Amener les voiles. *De zeilen stryken.*
 AMENUISER, v. a. *Faire plus me-*

nu. *Verkleinen, dunnen, duner en kleiner maaken.*
 AMER, Amere, adj. *Bitter, dat bitterheit heeft.*
 Amandes ameres. *Bittere amandelen.*
 * Amer, Amere, adj. *Fâcheux, trifte. Bitter, moeijelyk, smertelyk, verdrietig, droevig.*
 * Souvenir amer. *Een bittere of smertelyke gedachtenis.*
 * AMEREMENT, adv. *Bitterlyk. Pleurer amèrement. Bitterlyk schreijen, of weenen.*
 AMERTUME, f. f. *Saveur amère. Bitterheit, bittere smaak.*
 * Amertume. *Déplaisir, douleur. Bitterheit, ongenoegen, verdriet, smart, droefheit, ongenoegte.*
 * Amertume. *Haine, rigueur. Bitterheit. Verbittering, haat, vyandschap, boosheit.*
 Cemariage lui a inspiré toute l'amertume d'une marâtre. *Dat huwelyk heeft haar alle bitterheit, of boosheit van een stiefmoer ingeboezemt.*
 † AMESSE, Amefcée, adj. *Die in de Mis geweeft is.*
 AMETISTE, f. f. *Pierre précieuse. Ametist. Een kostelyk purperverwig gesteente.*
 AMEUBLEMENT, f. m. *Les meubles d'une chambre. Stoffeering, huisraadt, huissteraadt, de stoffeering, of huisraadt van een kamer.*
 Ameubler. *Mot hors d'usage; Voyez Meubler.*
 AMEUTER, v. a. *(Terme de chasse.) De honden by een haalen om te jaagen.*

AMI.

AMI, f. m. *Celui qui aime, & qui est aimé. Vriendt, hy die bemint, of die bemint word.*
 En ami. *Sans façon. Als een vriendt, zonder veel beslags, gemeenzaam.*
 † AMIABLE, adj. *Doux, honnête. Vriendelyk, minnelyk, beleeft, heusch.*
 A l'amiable. *En ami, doucement, paisiblement. Minnelyk, in der minne, in vriendtschap, vreedzaam.*
 Terminer ses différens à l'amiable. *Zyne geschillen in der minne byleggen, of afdoen.*
 AMIABLEMENT, adv. *Voyez A l'amiable.*
 AMIDON, f. m. *Wit stoffzel.*
 AMIDONNIER, f. m. *Qui vend de*

l'amidon. *Stoffzelman, stoffzelverkooper.*
 AMIE, f. f. *Celle qui aime, & qui est aimée. Vriendinne. Zy die bemint, of die bemint word.*
 AMIGDALES, f. f. *Petites glandes aux côtés du conduit du gosier. De amandelen in de keel, kleine klieren aan weerzyden van de keel.*
 † AMIGNARDER, Amignoter, v. a. *Smeerschoenen, met zoete woorden vleijen, of pluimstryken.*
 AMIRAL, f. m. *Officier qui a l'intendance sur la mer. Vlootbeer, Zeevoogdt, Zeeoverste, Opperhoofzman ter zee. Ammiraal, of Admiraal.*
 Amiral. *Vaifseau que monte l'Amiral. Ammiraalschip, Ammiraal.*
 Nous montions sur l'Amiral. *Wy voeren op den Ammiraal, of op 't Ammiraalschip.*
 AMIRALE, f. f. *La femme de l'Amiral. Admiralsche, de vrouw van den Admiraal.*
 Amirale, f. f. *Galère que monte l'Amiral. Des Vlootheers, of Ammiraals galey.*
 AMIRANTE, f. f. *Charge d'Amiral. Vlootbeerschap, zeevoogdyfchap, Ammiraalschap, Admiraalfchap.*
 Amiraute. *Jurisdiction qui connoit des choses de la marine. Zeevoogdye, zeebewint, Admiraliteit.*
 AMIT, f. m. *Linge qui couvre la tête & les épaules du Prêtre quand il dit la Messe. Priefterslyk hoofdedekzel. Een stuk lynwaas op 't hoofd en de schouderen des Priefters, als hy de mis doet.*
 AMITIE, f. f. *Affection. Vriendfchap, toegeneegenheit, geneegenheit, liefde.*
 Une constante amitié. *Eene stantvastige vriendfchap.*
 Entretenir l'amitié. *De vriendfchap onderhouden.*
 Amitié. *Inclination. Geneegenheit, zin.*
 Prendre de l'amitié pour un mot. *Zin in een woords krygen.*
 † Il m'a fait mille amitiés. *Hy heeft my duizent beleeftheden bezezen, of getoont.*
 Amitié. *Faveur, plaisir. Vriendfchap, gunfte.*
 Faites moi une amitié. *Doe my eene vriendfchap.*
 † Amitié. *Honnêteté, civilité obligante. Beleeftheit, beleeft, of vriendelyk*

delyk onthaal.

Amitiez. Nouveaux amis. *Vriendſchap. Nieuwe vrienden.*

* Amitié. Convenance des couleurs. *Overeenkomst der verwen.*

AMNISTIE, ou amnestie, *f. f.* Oubli des injures passées. *Vergeeving, vergiffenis, of vergeeving van alle verongelykingen.*

Il y a une amnistie pour tout le parti. *Daar is eene vergiffenis voer den ganschen aanhang.*

AMO.

AMODIATEUR, *f. m. (Vieux mot.)* Voyez Fermier.

AMODIATION, *f. f.* Chose qu'on donne à ferme. Bail à ferme. *Paacht, verpachting, iets 's geen verpacht, of verhuurt word. Huurcell.*

AMODIER, *v. a.* Afermer, donner à ferme. *Verpachten, verhuuren, in huur, of pacht geeven.*

AMOINDRIR, *v. a.* Diminuer. *Verminderen, kleiner maaken, afneemen, verkleinen.*

La clarté du jour amoindrit l'horreur. *Het licht van den dag vermindert den schrik.*

AMOINDRISSEMENT, *f. m.* Diminution. *Vermindering, mindering, afneeming, verkleining.*

AMOINS QUE, (*Conjonction qui signifie*) si on ne. *Ten zy zake dat, of ten zy dat, indien men niet.*

A moins que de faire cela. *Ten zy dat men dat doe.*

AMOLIR, *n. a.* Rendre mou. *Verzagen. Week maaken, gedwee maaken.*

* Amolir. Adoucir. Rendre éfémîné. *Vermcrwen, verzachten. Verwyft, weekhartig, vertzaagt, of kleinmoedig maaken, verzwakken, krenken.*

Il amolir leur courage par les delices de la paix. *Hy verzwakte, of krenkte hunnen moeds door de zaetigheden van den vrede.*

s'Amolir, *v. r.* devenir mou. *Week worden, gedwee worden.*

* s'Amolir. Devenir moins vigoureux, ou éfémîné. *Verflappen. Weekhartig, kleinmoedig, vertzaagt, of verwyft worden.*

AMONCELER, *v. a. (Mot un peu vieux)* qui veut dire, mettre en monceau. *Hoopen, ophoopen, opſtapelen, op een hoop ſtellen.*

AMONT, *adv. (Terme de Bate-lier.)* En remontant. *Opwaarts,*

hooger aan.

AMORCE, *f. f.* Poudre fine qu'on met dans le baſſinet d'une arme à feu. *Laadpoeder, laadkruid.*

Amorce. (*Terme de Pêcheur.*) Ce qu'on met au bout de la ligne pour atraper le poisson. *Aas, lokaas waar mel de viſch word gevangen.*

* Amorce. Charme, apas. *Lokaas, aanlokzel, verlokking, aanwizxing, verleiding.*

Craindre les amorces de l'amour. *De verlokkingen der liefde vroezen.*

AMORCER, *v. a.* Mettre de la poudre fine dans le baſſinet d'une arme à feu. *Laadpoeder, of laadkruid op de panne van een vuurroer doen.*

Amorcer. (*Terme de Pêcheur.*) Plo-ter. *Aazen, lokken.*

Amorcer le poisson. *De viſch aazen, of lokken.*

† Amorcer. Atirer adroitement. *Aanlokken, verlokken, aanhalen, verſtrikken, verleiden.*

† Il lui faut donner quelque chose pour l'amorcer. *Men moet hem iets geeven om hem aan te lokken.*

AMORCOIR, *f. m.* Sorte de tériere. *Zeekers ſteekboor der wagen- of rademakers.*

AMORTIR, *v. a. (Terme de Pratique.* Eteindre. Amortir une rente. *Aflossen, afdoen. Een rente, of jaarlykſche inkomſt aflossen.*

Amortir un ſief. *Een leenrecht afdoen.*

* Amortir. Diminuer. *Verſterven, verminderen, verdooven.*

* Le temps amortit les paſſions. *Door den tydſt verſterven de hartsrogten, of de tydſt verdooft de driften.*

Amortir le ſon des cordes d'un instrument de muſique. *'s Geluidſt, of de klank verdooven, of verminderen.*

AMORTISSEMENT, *f. m.* Ex-tinction. Amortissement d'une rente. *Aflossing, afdoening. Aflossing van een rente.*

Amortissement. (*Terme d'Architecte.*) Tout ce qui finit, ou termine quel-que ouvrage d'Architecture. *Verſterving, de uiteindens van een gebouw, of van eenige timmeraadje.*

AMOUR, *f. m.* Dieu qu'on peint avec des ailes, un carquois, des flèches, & un bandeau. *De Min, Kupidô. De God der liefde, die met vleugelen, een pylkooker, pylen, en een band voor d'ogen geſchilderd*

word.

Amour, *f. m. & f.* Mais le plus souvent masculin. Passion amoureuse. Affection, inclination. *Liefde, Min, liefdedrift, liefde-rog, genegenheit, soegenegenheit, zucht.*

Faire l'amour. *De vryery, of vryaadje maaken. Vryen, minnen.*

Amour Divin; Amour sacré. *God-delyke liefde; heilige liefde.*

Avoir de l'amour pour la vertu. *Liefde, of genegenheit tot de deugde hebben.*

Amour. Objet de l'affection des gens. *Liefde, 's voorwerp van 's volks liefde.*

Amour propre. Amour, ou estime qu'on a pour soi-même. *Eigenliefde, zelfsliefde; liefde die men tot zichzelfven, of hoogachting die men van zichzelfven heeft.*

Amour. Egard, considération. *Liefde, inzicht, aanzien, aanmerking.*

Amour. Témoignage de passion amoureuse. *Vryaadje, vryery, geury, minnery, batooning van liefde.*

Amours, *f. m. plur.* Les jeux & les plaisirs de Venus. *Venusſpel, liefde-werk, de vermaanenlykheden en genoechten van Venus.*

s'AMOURACHER, *v. r.* Devenir amoureux. *Verlieven, verliest worden.*

† AMOURETTE, *f. f.* Atachement coquet qu'on a pour quelque belle. *Liefde, Minnery, genegenheit die men tot eene juffer heeft.*

AMOUREUX, *f. m.* Amant. Celui qui aime. Celui qui a de la passion pour les Dames. *Verliefde, minnaar, of minner. Een die op de Juffers verliest, of verſingert is.*

Amoureux, Amoureuse, *adj.* Qui aime. Qui est porté à l'amour. *Verliest, beminnende, liefhebbende. Die bemint, of lief heeft.*

Etre éperdument amoureux. *Smoorlyk verliest zyn.*

AMOUREUSEMENT. *adv.* Avec amour, ou tendresse. *Teederlyk, vriendelyk, minnelyk, met liefde.*

AMP.

AMPHIBIE, *adj.* Qui vit dans l'eau & sur la terre. *Halfſlagtig. Dat zoo wel in 't water als op d'aarde leeft.*

Le Castor est un animal amphibie. *De Bever is een halfſlagtig dier.*

AMPHIBOLOGIE, *f. f.* Ambiguité, parole à double ſens. *Twyfelachtigheid,*

achtigheid, dubbelzinnigheid, dubbelzinnige woorden.

Amphibologique, *adj.* Dubbelzinnig, twyfelachtig, dwiſter.

Un discours amphibologique. Een dwiſtere en dubbelzinnige rede.

Amphibologiquement, *adv.* Dubbelzinniglyk, twyfelzinniglyk.

Les Oracles parloient toujours amphibologiquement. De Godſpraaken niſten zich altoos dubbelzinniglyk.

AMPHISCIENS, *f. m.* Habitans de la zone torride. Tweezydſchaduwigen. Inwoonders van de verzengde luchtſtrek.

AMPHITEATRE, *f. m.* Lieu élevé par degrés pour affeoir les ſpectateurs & voir les Jeux. Schouwplaats, ſchouwburg, toneel. Een plaats by trappen verheven, waar op de aanschouwers der toneelſpelen zitten.

AMPLE, *adj.* Large, vaſte, étendu. Ruim, breedts, wydluſtig, wyds uitgebredts, of uitgeſtrekt.

Robe fort ample. Een zeer wyden rok. Edition plus ample que la première. Een druk boven den eerſten vermeerderd, of daar meer in is dan in den eerſten.

Amplement, *adv.* D'une manière étendue. Wydluſtig, in 't breede, uitvoeriglyk, breedts, op een ruime wyze.

AMPLIATION, *f. f.* Prorogation. Strekking on prolonge. Uitſtel, uitſtrekking, verlanging, verlenging.

AMPLIER, *v. a.* (Vieux mot) *V.* Prolonger, ou Proroger.

AMPLIFICATEUR, *f. m.* Uitbreider, vergrooter, vermeerderaar.

AMPLIFICATION, *f. f.* (Terme de Rétorique.) Agrandissement. Adresse d'étendre une chose par des circonstances. Uitbreiding, vergrooting. Kunst om een zaak door omſtandigheden uit te breiden.

AMPLIFIER, *v. a.* (Terme de Rétorique.) Agrandir. Étendre une chose par le moi en des circonstances. Vergrooten, vermeerderen, uitbreiden. Een zaak door omſtandigheden uitbreiden.

AMPOULE, *f. f.* Elevation sur la peau en forme de petite vessie. Een blaas, een klein gezwel op de huid.

Ampoule. Petit vase, où est l'huile dont on sacre les Rois de France. Een glazen flesje, waar in de olie is daar de Koningen van Frankryk

meê gezalfd worden.

Ampoulé, Ampoulée, *adj.* (Mot qui commence à vieillir, & qui veut dire, enflé.) Opgeblaazen, winderig.

Discours ampoulé. Een winderige rede.

AMU.

AMUSEMENT, *f. m.* Occupation légère & de peu d'importance. Tydſtyting, tydtkuiſſing, of lanterſanting, tydverdryf.

Charmant amusement. Een aangenaam tydverdryf.

AMUSER, *v. a.* Arrêter, occuper. Ophouden, bezig houden, werk geven.

Amuser l'ennemi. Den vyandt ophouden.

Amuser. Entretenir quelqu'un afin de le tromper. Iemant ophouden om hem te bedriegen, iemant by de neus, of om den tuin leiden.

s'Amuser, *v. r.* s'Appliquer, s'occuper. Zich ophouden, zich bezig, of onleedig houden.

AMUSEUR, *f. m.* Bedrieger, misleider, verleider.

Amuſoir, *f. m.* Misleiding, bedrog, iets dat iemant ophoudt, of misleidt.

AMYGDALLES, *f. f.* Amigdales. (Terme d'Anatomie.) De kliertjens, of amandelen van de keel. (Een woordt der Ontleedkunde.)

AN. ANA.

AN, *f. m.* Temps que le Soleil met à parcourir les signes du Zodiaque. Een Jaar, de tyd dat de Zon de teekenen van den Hemelkring doorloopt.

Nouvel an. An ſolaire. An lunaire. Nieuw jaar. Zonne-jaar. Maan-jaar.

Dans un an. In een jaar, binnen 't jaar.

Au bout de l'an. Op 't einde van 't jaar.

ANABATISTE, *f. m.* Herdooper, Wederdooper, Doopsgezinde, Menonymt, Mennist.

Anabatiste, *f. f.* Fille, ou femme Anabatiste. Een mennistische dochter, of vrouw.

C'est une Anabatiste fort jolie. Dat is een moy menniste zusje.

ANACORETE, ou Anachorete, *f. m.* Sorte d'Hermite. Kluisenaar, Woutbroeder.

ANACRONISME, *f. m.* Fautc con-

tre la Chronologie. Een misſlag tegen de Tydreckening.

ANAGOGIQUE, *adj.* Miſtifique. Verborgen, verborgenzinnig, diepzinnig, beſchouwig.

Il y a dans l'Écriture un sens littéral; allégorique, & anagogique. Daar is in de Schryftuur een letterlyk, byſpreukige, en verborgen zin.

ANAGRAMME, *f. f.* Mot retourné en changeant les lettres de place. Letterkeering, naamletterkeer.

Anagrammatiste, *f. m.* Fauteur d'Anagrammes. Letterkeerdichter, een die Letterkeerdichten maakt.

ANALE, ou annales, *f. f.* Histoire de ce qui s'est passé chaque année. Jaarboek, Geſchiedboek, Kronyk. De history van 't geene elk jaar is geſchieds.

ANALISE, *f. f.* Méthode de résoudre. Ontbinding, ontknopping, ontleding, ontloffing.

Faire l'analyse d'un discours. Een rede ontleeden, d'ontleding en maaken.

ANALISTE, ou Annaliste, *f. m.* Celui qui compose des annales. Geſchiedſchryver, Jaarboekſchryver, Kronykſchryver.

ANALOGIE, *f. f.* Rapport, conformité. Evenredigheid, gelykvoornigheid, overeenkomst, gelykſtandigheid.

L'Analogie éclaircit les doutes de la langue. D'overeenkomst verklaart, of verlicht de twyffelingen der taale.

L'Analogie de la foi. De gelykvoornigheid des geloofs.

Analogique, *adj.* Qui a du rapport. Evenredig, gelykvoornig, overeenkomstig.

ANARCHIE, *f. f.* Ce mot se dit lorsqu'il n'y a personne qui gouverne absolument. Onbeſchling, beerſchloosheit, de ſtaat van een land dat zonder Prins is, of 't jaar geen Overigheid is.

ANASTOMOSE, *f. f.* (Terme d'Anatomie.) L'union, ou la rencontre des extrémités des veines & des artères. Vereeniging, of koppeling, van de einden der aderen en slagaderen.

Anastomose. (Terme de Médecine.) H'ying, verwyng, opening, ontſluiting van de deelen des lichaams. (Een woordt der Genees-konſt.)

ANATE, *f. f.* Le revenu d'un an. E d'un

d'un bénéfice vaquant. *De eerste Jaarlykſche inkomſt van en openſtaande kerkelyk ampt.*

ANATEMATISER, *v. a.* Excommunier. Séparer du corps des fideles. *Verbannen, in den vloek, of ban doen. Van 't ligchaam der geloovigen afſnyden.*

‡ Anatematifer. Maudire. *Verloeken, verſoijen.*

Anatème. *f. m.* Excommunication. *Keriban, vloek, veruloeking, vloekbeſluit, ban, verbanning.*

Anatème, *f. m.* Celui qui est en horreur à tout le monde. *Vloek, veruloeking, verbannene, veruloekte, een waar voor de gansche wereld grozvelt.*

ANATOMIE, *f. f.* L'art de disséquer un corps. *Ontleedkunde, snykonſt, kunſt om een ligchaam te ontleeden.*

Anatomie, *f. f.* Dissection, action de disséquer. *Ontleeding, opſnyding. Ontleeding eens ligchaams.*

* L'Anatomie de la Messe. *D'ontleeding der Miſſe.*

Anatomique, *adj.* Qui regarde l'Anatomie. *Ontleedkundig, ontleedkundiglyk. Dat tot d'ontleedkunde behoort.*

Anatomiste *f. m.* Celui qui dissèque. *Ontleeder. Anatomist.*

Anatomiser, *v. a.* Ontleeden, aan ſtukken ſnyden.

ANCAN. *Voyez* Encan.

ANC.

ANCETRES, *f. m. p.* Ceux de qui nous sommes déçendus. *Voorvaders, voorouders, voorzaaten.*

ANCHE, *f. f.* Conduit de bois, par-où la farine tombe dans la huche. *Een houte buis waar door 't meelin den trêmel, of kiſt van de molen valt.*

Anche de haut-bois, ou de mufette. *Het tonzetjen van een ſchalamey, of ruispyp.*

ANCHOÏS, Anchoix, *f. m.* Petit poisson. *Anchoves, zekere kleine ongepekelde zeeviſch.*

ANCIEN, Ancienne, *adj.* Qui a été long-temps auparavant. *Oudt, 't welk lang te vooren geweest is.*

Aristote est plus ancien que Cicéron. *Ariſtoteles is ouder dan Cicero, of is voor Cicero geweest.*

Savoir l'histoire ancienne & moderne. *D'oude en nieuwe historie weeten.*

Ancien, Ancienne, *adj.* Illuſtre par

ANC.

son antiquité. *Oudt, doorluchtig door zyn oudheit.*

Maison ancienne. *Een oudt huis, of geſlachs.*

Anciens, *f. m. p.* Les vieux auteurs Grecs & Latins. *De Ouden. De oude Griekſche en Latynſche ſchryvers.*

Anciens d'Eglise. *Ouderlingen der Kerke.*

Anciennes, *f. f. p.* Religieuses qui sont depuis long-temps au Couvent. *Oude nonnen die lang in 't Klooster zyn geweest.*

ANCIENNEMENT, *adv.* Autrefois. *Van oudts, ouwelings, van oude tyden af, voortyds, eertyds.*

ANCIENNETÉ, *ff.* Le long temps qu'une chose a subsisté. *Oudheit. De tyds dat een zaak geweest is, of beſtaan heeft.*

Ancienneté. Temps qu'une personne est reçûe dans une charge. *Oudheit. De tyds dat iemand eens ampt heeft bekleedt.*

L'ancienneté regle le rang. *D'oudheit bepaalt den voorrang.*

ANCOLIE, *f. f.* Fleur. *Akeleybloeme, klokke.*

ANCRAGE, *f. m.* Mouillage. C'est un terrain de mer propre à jeter l'ancre. *Ankergronds, een plaats in zee bequaam om te ankeren, of voor anker te leggen.*

ANCRE, *f. f.* Liqueur noire qui sert pour écrire. *Inkt. Schryfsinkt.*

Ancre pour imprimer. Composition de noir d'Allemagne, de térébentine & d'huile de noix. *Drukinkt.*

Ancre pour imprimer des tailles douces. Composition de noir & d'huile claire & claire forte. *Plaatsdrukkers inkt.*

* Ancre. Stile, maniere. *Styl, manier van ſchryven.*

* Je lui écrirai de bonne ancre. *C'est-à-dire, d'un ſtile rude, ou choquant. Ik zal hem met een ſcherpe pen ſchryven.*

Ancre, *f. f.* Ancre de navire. *Anker van een ſchip, ſcheepsanker.*

Jeter l'ancre. *Het anker uitwerpen, ankeren, ten anker koomen.*

Lever les ancres. *De ankers ligten, opwinden, of ophaalen.*

Ancre. Barre de fer dans les murs. *Een huisanker, een anker in een muur.*

* Ancre. Recours. *Plechtsanker, toevlucht, toeverlaat, hoop.*

La paroisse n'est que comme une dernière ancre. *Het kerſpel is even als het plegtanker.*

ANC. AND. ANE.

Ancrer, *v. n.* Jetter l'ancre, mouiller. *Ankeren, het anker uitwerpen, of laten vallen.*

Ancrer. *v. a.* (Terme d'Imprimeur en taille-douce.) Ancrer une planche. *Een plaat robben, of inrobben.*

‡ s'Ancrer, *v. r.* s'Etablir. *Zich ankeren, zyn anker werpen. Zich vaſt maaken, zyn ſtaat beveſtigen.*

‡ Il s'est bien ancré dans la maison de son maître. *Hy heeft zich in 't huis van zyn meeſter wel geankert.*

ANCRÏER, *f. m.* Cornet à mettre de l'ancre. *Een inkt hoorn, inktkoker, inktpot, ſchryf koker.*

Ancrier. (Terme d'Imprimeur.) *De inktbak der Boekdrukkers.*

AND.

ANDOUILLE, *f. f.* Een beuling, of worst, een darmworst.

ANDOUILLERS, *f. m. pl.* Les chevilles, ou petites branches du bois du cerf. *De kleine takken der hartsboornen.*

ANDOUILLETTE, *f. f.* Chair de veau hachée. *Frikadel. Gebakt kalfsvleesch, dat op verſcheide wyzen word roegemaakt.*

ANDRÉ, *f. m.* Nom d'homme. *Andries, een mans naam.*

ANDROGYNE, (Peuſité.) *Voyez* Hermaphrodite.

ANE.

ANE, Afne, *f. m.* Ezel.

Ane sauvage. *Wilden Ezel.*

‡ Ane. Ignorant. *Ezel, weetniet, botmuil, botterik.*

‡ C'est un gros ane. *'t Is een botten Ezel.*

Ane. (Terme de Relieur.) Porte-ſpreſſe Ezel, Bok, (een boekbinders woordt.) *Een plaats waar tegen men de boeken rugt, &c.*

ANEANTIR, *v. a.* Détruire. *Vernietigen, te niet doen, vernielen, te niet maaken.*

Aneantir la morale Chrétienne. *De Chriſtelyke zedekunſt vernietigen.*

ANEANTISSEMENT, *f. m.* Destruction. *Vernietiging, vernieling, verandering, verwoesting.*

Aneantissement. *Caffation, abolition.*

* Vernietiging, afſchaffing, afzetting.

ANEAU, Anelé, Anelet. *Voyez* la colonne Ann.

ANECOTES, *f. f. pl.* Geheime ſtaatſchriſten. *Gefchriſten daar de*

heimlyke staatskunde der Vorfets in zyn betw.

ANEMONE, *f. f.* Fleur. *Anomone*, zeker bloemgras, waar van 'er Dodoneus zevenderlei optelt, van zommigen Klapperroos, of ook Windkruid genaamt.

‡ **ANERIE**, *f. f.* Ignorance groffiere. *Ezelachtigheid, plompigheid, plompe of grove onweetenheit.*

ANESSE, *f. f.* Femelle d'ane. *Ezelinne*. 't Wyffen van een Ezel.

‡ **Anesse**. Ignorante. Een ezelachtig vrouwenfch, of wyf.

ANEURISME, *f. m.* (*Terme de Medecine*). Een bol of weekachtig gewzel, voortkomende door uitzetting van een slagader. (Een woordt der Geneeskunde.)

ANEXE, *f. f.* Ce qu'on ajoûte à une chose. *Byvoegzel, aanhechtzel.* 't Geen men ergens byvoegt.

Anexer, *v. a.* Joindre. *Aanhechten, byvoegen, bydoen, byklampen.*

Cette Province est anexée à la Couronne. *Dat Landschap is aan de Kroon gehecht.*

ANG.

ANGE, *f. m.* Esprit créé. *Engel. Een gefchapen geest.*

* **Ange**. *Ce mot se dit des hommes par excellence. Comme, Il a de l'esprit comme un Ange. Engel.* Dit woordt word by uitneemtheit van de menschen gezegt, als, *hy heeft verstand als een Engel, of hy heeft een Engelachtig verstand.*

* **Ange**. Belle maîtresse. *Engel. Een schoone minnaars.*

Ange gardien, *f. m.* Ange qu'on attribué à chaque personne. *Beschermengel. Bewaar-engel. Een Engel die men wil dat elk in 't byzonder heeft.*

ANGELIQUE, *adj.* Qui appartient à l'Ange. *Engelachtig, dat tot een Engel behoort.*

* **Angelique**. Excellent. *Engelachtig. Uitmuntend, uitnemend, uitstekend.*

* **Esprit Angelique**. *Een Engelachtig, of uitmuntend verstand.*

Angelique, *f. f.* Nom de femme. *Engelot, Engelsje. Een vrouwe naam.*

Angelique, *f. f.* Instrument de musique à cordes. *Angelica. Zeker snaar speeltuig.*

ANGELOT, *f. m.* Sorte de petit fromage. *Zekere kleins kaas.*

ANGLE, *f. m.* Een wiskonstige hoek.

Angle obtus. *Angle aigu. Stompe hoek. Scherpe hoek.*

ANGLETERRE, *f. f.* Roiaume dans l'Europe. *Engelands. Een Koninkryk in Europa.*

ANGLICAN, *Anglicane, adj.* L'Église Anglicane. *Engelsch, Engelsche. De Engelsche Kerk.*

ANGLAIS, *f. m.* Engelsman, of Engelschman.

Angloise, *f. f.* Een Engelsche vrouw. *L'Anglois ou la Langue Angloise.*

Hot Engelsch, of de Engelsche taal.

ANGOISSE, *f. f.* (*Mot un peu vieux.*) Douleur amere. *Droefheit, angst, benauwtheit.*

Angoisses de la mort. *Doodts benauwtheden; doodangsten.*

ANGUICHURE, *f. f.* De bandt waar aan een jags- of posthoren hangt.

‡ **ANGUILLADE**, *f. f.* Fouët avec des peaux d'anguille. *Een zweep, of geestel van aalsvellen, of aalschuiden.*

ANGUILLE, *f. f.* Poisson. *Aal, zekere visch zonder schubben.*

ANGULAIRE, *adj.* Qui est à Angles. *Hoekig, hoekachtig, dat hoeken heeft.*

ANI.

ANIER, *f. m.* Qui garde les anes. *Ezelhouder, ezeldryver.*

ANIMAL, *f. m.* Créature animée. *Dier, gedier. Een levend schepzel.*

‡ **Animal**. *Een onnozeldier. Een gek, zot, gekkin, of zottin.*

Animal, *Animale, adj.* Qui est d'animal. *Dierbyk, zivlyk, van een dier.*

La vie Animale. *Het dierlyk leven.*

ANIMER, *v. a.* Donner l'ame & la vie. *Bezielen. De ziel en 't leven geeven.*

* **Animer**. *Rendre plus vif, échauffer. Oprwekken, verwekken, aanbitzen, gaande maaken.*

* **Animer** une passion. *Een drift, of hartstogt gaande maaken.*

* **Animer**. *Rendre sensible. Gevoelig maaken.*

* **Animer**. *Encourager. Moedigen, aanmoedigen, moeds geeven, een hart onder den riem steeken.*

s'Animer, *v. r.* Prendre courage. *Etre en colère. Moet grypen, eenen nieuwen moedt toonen. Zich quaadt maaken, onsteeken, boos worden. Quaadt worden, vertoorn, of vergamt zyn.*

Etre animé contre quelqu'un. *Tegen*

iemant quaadt, of gestoort zyn.

s'Animer. *Prendre un nouvel éclat. Een nieuwe schoonheit, of glans krygen, of aannemen.*

ANIMOSITE', *f. f.* Haine, aversion. *Haat, tegenheit, afkeer, verbittering, afkeer, boosheit.*

ANIS, *f. m.* Graine d'anis. *Anys; Anyszaadt.*

ANIVERSAIRE, *f. m.* Service qu'on fait tous les ans pour un mort, dans l'Eglise Romaine. *Dienst diemen jaarlyks in de R. Kerke voor eenen overledenen doet.*

Aniverfaire, *adj.* Jaarlyks. *Dat jaarlyks op den zelven dag geschiedt, of wederkomt.*

Messe aniverfaire. *Eene jaarlykse Misse.*

Fièvre aniverfaire. *Een jaarlykfekoorts, een koorts die alle jaar wederkomt.*

ANN. ANO.

ANNALES. *Voyez Annales.*

ANNEAU, *f. m.* Petite bague, d'or, d'argent ou d'autre metal, qu'on se met au doigt. *Een ring van goud, zilver, of ander metaal.*

Anneau. *Tout ce qui est rond en forme de bague. Een ring. Al 't gene rondt is als een ring.*

Anneau de clef. *Een sleutelring.*

ANNEE, *f. f.* Een jaar.

ANNELE', *Annelée, adj.* (*Mot un peu vieux.*) *Voyez Bonclé.*

ANNELET, *f. m.* Petit anneau. *Een ringetie.*

ANNOTATION. *Voyez la colonne Ano.*

ANNUEL, *Annuelle, adj.* Jaarlyks, van een jaar.

Annuel. *f. m.* Messe qu'on dit durant un an pour un mort. *Jaarmis. De Mis die een rond jaar voor eenen overledenen word gedaan.*

ANNUELLEMENT, *adv.* Jaarlyks, alle jaar.

ANNULER, *v. a.* Casser. *Afchaffen, afzetten, te niet doen, vernietigen.*

Voyez la colonne An.

ANOBLIR, *v. a.* Faire noble. *Edel maaken, veredelen.*

* **Anoblir**. *Rendre plus beau, plus vif. Verbeeteren.*

Anoblir son stile. *Beter, en krachtiger maaken, zyn styl verbeeteren.*

ANOBLISSEMENT. *f. m.* Titre par lequel on est anobli. *Edelmaaking.*

ANODIN, *Anodine, adj.* Adoucisfant, qu'apaise. *Pynstillend,*

smartsverdryvend. Verzachtend.
Remede anodin. Een pynstillend, of verzagtend geneesmiddel.
ANOMAL, Anomale, adj. (Terme de Grammaire.) Irregulier. Ongelyk-vormig, uiregelig, buitenregelg.
Verbe anomal. Een buitenregelg werkwoord.
ANON, f.m. Le petit d'une anesse. *Ezelsveulen, veulen van eene Ezelinne.*
ANONCE, f.f. Ban. Proclamation de mariage en face d'Eglise. *Afkondiging, voorstelling van een huwelyk in de Kerk. Gebodt, huwelyks gebodt.*
Anoncer, v.a. Publier. *Verkondigen, verbreiden, wereldkundig maaken.*
Anoncer les louanges de Dieu. *Godt lof verkondigen.*
Anoncer. Dire, rapporter. *Verkondigen, boodtschappen, verhaalen, vertellen, versendigen, overbrengen.*
Anoncer de méchantes nouvelles. *Quade rydingen boodtschappen, of overbrengen.*
ANONCIATION, f.f. Une des fêtes de la Vierge. *'s Feest van Mariabootschap.*
Anonciation. Image, ou tableau qui représente l'Anonciation à la Ste. Vierge. *Een Maria bootschap. Een afbeeldzel van Maria bootschap.*
ANONIME, adj. Auteur anonime. dont on ne fait pas le nom. *Een naamloos schryver. Een schryver die zyne naam niet meldt, of die zyne naam verzwijgt.*
ANONNER, v.n. Faire un anon. *Een ezels veulen werpen.*
‡ Anonner. Lire mal. *Qualyk leezen.*
ANOTATION, f.f. Notes sur quelque Auteur. *Aantekening, aanmerking. Verklaring over eenig schryver.*
Les annotations sur la Bible. *D'aantekeningen op den Bybel.*

ANS.

ANSE, f.f. Anse de pot. Anse de sceau. Anse de panier. *Hengel, handvatzel, hanger, henzel, handvat, oor. Oor van een kan. Hengel van een emmer. Hengel van een korf.*
Anse. Partie par où l'on pend la cloche. *Het oor waar aan een klok hangt.*
Anse. Bras de mer qui a la figure d'une anse. *Kreek, inwyk, een kleine*

baay. Inham der zee die boogswyze is.
ANSEATIQUE, adj. Ville Anseatique. *Hanse stad, een zee stad. Een vrye Rykstad.*
Lubec est la principale Ville anseatique. *Lubek is de voornaamste Hanse stad.*
ANSPEÇADE, f.m. Aide de Caporal. *Lanspeaet, onderkorporaal.*

ANT.

ANTARTIQUE, adj. Qui est opposé au Septentrion. *Zuider, tegenwoordt, dat tegen 's Noorden staat.*
Pole Antartique. *De Zuidpool.*
ANTE, f.f. Arbre gréte. *Een gegriffelde, of geente boom.*
ANTECIENS, f.m. Contre-habitans en une même moitié de Meridien & en divers paralleles éloignez également de l'Equateur. *Tegenwooners, tegenwoeters, tegenwaestlingen.*
ANTECHRIST, f.m. Contraire à Jesus-Christ. *Antichrist, een die tegen Christus is. Vyandt van Christus, 's zy opentlyk, of vermoont.*
Il y a plusieurs Antechrists dans le monde. *Daar zyn veele Antichristen in de wereldt.*
ANTENNE, f.f. Vergue. *Voyez Vergue.*
ANTER, v.a. Gréfer. *Entom, griffelen.*
ANTERIEUR, Antérieure, adj. Qui est devant. *'s Voorste, de voorste, dat voor is.*
Partie antérieure. *Het voorste deel.*
ANTICHAMBRE, f.f. Een klein kamertje, of vertrek by eene groote kamer.
ANTICIPER, v.a. Ocuper par avance, usurper. *Voorloopen, voor inneemen, bezit van te wooren neemen, onrechtvaerdig naar zich trekken.*
ANTICIPATION, f.f. Voorlooming, voorinneeming, voorbaat.
ANTIDATER, v.a. Dater d'un autre jour que de celui qu'on écrit. *Voor tekenen. Den dag vroegen, of anders stellen als hy is. Een vroeger dagtekening stellen.*
ANTIDATE, f.f. Date d'un autre jour que de celui qu'on écrit. *Voor tekening. Verzetting, vroeging, of verandering van den dag, of der dagtekening op welke men schryft.*
ANTIDOTE, f.m. Contre-poison. *Tegengift.*
ANTIENNE, f.f. (Terme d'Eglise.)

Beurtwisselende koorzang in de R. kerke.
ANTIMOINE, f.m. Sorte de minéral. *Spisglas, spiesglas. Antimonie.*
ANTIPAPE, f.m. Pape opofé à un autre, & qui n'est pas élu dans les fermes. *Een Tegenpauus, of Scheurpauus, een onwettige Paus.*
ANTIPATIE, f.f. Répugnance secrète entre deux choses. *Afkeer, weérzin, tegenzin, tegenzucht, tegenheit, strydigheid van twee dingen.*
J'ai une antipatie pour ce remede. *ik hebbe een tegenheit in dat geneesmiddel.*
ANTIPERISTASE, f.f. Qualité contraire. *Tezendrang, strydige beedantigheid.*
ANTIPODES, f.m. pl. Tegenwoeters. *'s Volk dat recht onder ons is, en met de voeten tegen ons aangaat.*
‡ Antipode. Contraire, opofé. *Tegenkanter, bestryder, tegenwoeter.*
‡ C'est l'antipode de la raison. *Dat is de bestryder, of tegenwoeter der reden.*
ANTIQUAILLE, f.f. Ce qui est vieux, ou antique. *Oudheitsstuk; een overblyfszel der Oudheit, overblyfszel van een oudt gebouwt.*
ANTIQUAIRE, f.m. Qui a connoissance des médailles & d'autres antiquitez curieuses. *Oudheitskenner, Oudheidskundige, Penningkundige. Een liefhebber der oudtheeden.*
ANTIQUÉ, adj. Vieux, ancien. *Oudt, antyk.*
Antique, f.f. Figure, de Peinture, ou de Sculpture fort ancienne. *Een zeer oude schildery, of oudt beeld, een antyk stuk.*
A l'antique, adv. A la manière ancienne. *Op zyn antyks, op d'oude wyze, onderwets, naar d'oude wyze.*
ANTIQUER, v.a. Enjoliver la tranche d'un livre de figures de diverses couleurs. *De sned van een boek met verscheide bloemen, enz. beschilderen.*
ANTIQUITE, f.f. Les siècles passez. Les ouvrages des siècles passez. Les personnes des siècles passez. *De Oudtheit. De voorgaande eeuwen. De werken der voorige eeuwen. De menschen der voorgaande eeuwen.*
Les héros de l'antiquité. *De holden der.*

- der oudheit.
 Ville fameufe pour fon antiquité.
Eene ftadt vermaart wegens haare oudheit.
- ANTITÈSE, *f. f.* Figure de Rhétorique. Oposition. *Tegenftelling, tegenzetting in een rede.*
- ANTOINE, *f. m.* Nom d'homme.
Antoni, Antonis. Een mans naam.
- Antonins, *f. m. pl.* Religieux de S. Antoine. *S. Antonis-monikken.*
- ANTOUSIASME. *Voyez.* Entoufiafme.
- ANTRACTE. *Voyez* Entracte.
- ANTRE, *f. m.* Caverne. *Een hol, of kuil onder de aarde. Een onderaardsch hol.*
- ANTROPOPHAGE, *f. m.* Qui mange les hommes. *Een menschen-eeter, of menschenvoreter.*
- ANTROPOLOGIE, *f. f.* Een mensch gelykvoormige spreekwys van Gods.
- AOR. AOU.**
- AORTE, *f. f.* Groffe artère. *De groote slagader des ligchaams.*
- AOUT, *f. m.* Pronon. Out. Nom de mois. *Augustus. Oogftmaand.*
- Août, *f. m.* Moiffon qui se fait durant le mois d'Août. *D'oogft die gedurende de maand Augustus geschied.*
- APA.**
- APAISSER, *v. a.* Faire taire. *Stillen, dien zwygen.*
- Apaiser un enfant. *Een kindt stillen.*
- * Apaiser. Empêcher qu'on ne se fache. *Stillen, bevreedigen, te vreedden stellen, neêrzetten. Beletten dat men niet quaad wordt.*
- * Apaiser la colère de quelqu'un. *Iemants gramfchap stillen. Iemants neêrzetten.*
- * Apaiser. Moderer, arrêter. *Stillen, matigen, bevreedigen, neêrzetten.*
- * Apaiser sa soif. *Zyn dorst verflaan.*
- * Apaiser une fédition. *Een oproer stillen.*
- s'Apaiser, *v. r.* Ne plus crier. *Zwygen, stil worden, bedaaren, niet meer fchreeuwen.*
- s'Apaiser. S'adoucir, n'être plus en colère. *Bedaaren, bevreedigt, geflilt, of te vreedden geflets worden.*
- * La tempête s'apaise. *'s Omweêr bedaart, flilt, of word filder.*

- APANAGE, *f. m.* L'argent, ou les terres que le Roi de France donne à ses enfans puînés. *'t Goed, of de heerlykheeden die de Koning van Vrankryk aan zyne laaift-geboorene kinderen geeft.*
- APARAT, *f. m.* Préparation. *Toefel, voorbereiding, toerusting.*
- APAREIL, *f. m.* Préparatif. *Toefel, gereetschap, toerusting, bereiding.*
- Apareil. (*Terme de Chirurgien.*) Linges & médicamens nécessaires pour panser une plaie. *Verbands; zwagtiels en geneesmiddelen om een wonde te verbinden.*
- Elle fit mettre le premier appareil à sa plaie. *Zy liet het eerste verbandt van haar wonde doen.*
- Apareil. Hauteur & épaisseur d'une pierre de taille. *Hoogte en dikte van een hartssteen.*
- Mettre des pierres de même appareil, *c'est-à-dire, de la même hauteur. Hartsteen op eene gelyke hoogte leggen.*
- APAREILLER, *v. a.* Aprêter. *Bereiden, toerusten, gereet maaken.*
- Apareiller. Affortir. *Uitschieten, forteenen.*
- Apareiller. (*Terme de mer.*) Se préparer à la voile. *Zeil maaken, zich zeilvaardig maaken. Alles vervaardigen om 't zeil te gaan.*
- APARENCE, *f. f.* Tout ce qui paroît. *Vraifemblance. Vermoeden, waarfchynlykheit, fchynbaarheit, fchyn, blykbaarheit.*
- Contre les aparences. *Buiten, of tegen vermoeden.*
- Toutes les aparences sont pour lui. *Al de waarfchynlykheit, of alle fchyn is voor hem.*
- Aparence. Phénomene. *Verschynfel, verschynning.*
- APARENT, *Aparente, adj.* Qui paroît. *Vraifemblable. Waarfchynlyk, oogfchynelyk, fchynbaar, naar allen fchyn.*
- Bonheur aparent. *Een oogfchynlyk geluk.*
- APAREMMENT, *adv.* Vraifemblablement. *Schynbaarlyk, naar allen fchyn, waarfchynlyk.*
- APPARENTE', *Aparentée, adj.* Alié, qui a des parens. *Vermaagfchaps, beviendt, die bloedvrienden heeft.*
- APARESSER, *v. a.* Loom, dof, of lui maaken.

- APARIER, *v. a.* Mettre ensemble deux choses qui sont égales. *Paaren, 't zamenvoegen, koppelen. Twee gelyke dingen by malkanderen voegen.*
- APARITION, *f. f.* Vision, spectre. *Verschyning. Nachgezigt, spookzel, spook.*
- L'Aparition de nôtre Seigneur à ses Apôtres. *De Verschynning onzes Heeren aan zyne Apostelen.*
- Aparition des Cometes. *Verschyning van Komeeten, of Staarftarren.*
- APAROITRE, *v. n.* Se faire voir. *Verschynen. Zich laaten zien.*
- s'Aparoitre, *v. r.* Se rendre visible. *Verschynen, zich vertoonen, gezien worden.*
- Une de mes statuéés s'aparoit à eux toute la nuit. *Een myner beelden verschynt hun den ganfchen nacht.*
- APARTEMENT, *f. m.* Partie, ou quartier d'une maison. *Vertrek. Een byzondere wooning, of gedeelte van een huis.*
- APARTENIR, *v. n.* Etre en la possession de quelqu'un. *Toebehooren, toekoomen, in iemants eigendom zyn.*
- Cette maison-là lui appartient. *Das huis kooft hem toe.*
- APAS, *f. m.* Charms, attraits. *Aanlokzel, aanlokking, aantrekkeelykheeden, bekoorlykheit.*
- APATER, *v. a.* Met deeg mesten.
- APAUVRIR, *v. a.* Rendre pauvre. *Verarmen, arm, of behoeftig maaken.*
- APATHIE, *f. f.* Ongevoeligheit ontrent eenige zaak.
- Il est dans une grande apathie. *Hy maakt nergens geen werk van.*
- APATHIQUE, *adj.* Ongevoelig, die geen werk van iets maakt.

APE.

- APEAU, *f. m.* Espèce de siffet qui imite le chant des caïlles. *Een quakkelstuijtje, een wachtelbeentje.*
- APEL, *f. m.* Défi pour se battre. *Uisfching, uitdaging tot een tweegevecht.*
- Faire un apel à quelqu'un. *Iemant tot een tweegevecht uitesschen.*
- Apel. Acte de la personne qui appelle. *Beroep op hooger recht, betrek van 't vonnis op hooger recht.*
- APELLER, *v. a.* Nommer. *Noemen, een naam geeven, hieten, beeten.*

Alexandre se fit apeller le fils de Jupiter. *Alexander liet zich den zoon van Jupiter noemen.*

Apeller. Faire venir. *Roepen, doen koomen.*

Apeller. Atirer. *Beroepen, trekken.*
Dieu l'avoit appellé à cela. *Godt had hem daar toe beroepen.*

Apeller en duél. *In een tweegevecht eiffchen, of uitdaagen.*

Apeller. Réclamer le secours d'un Juge supérieur. *Zich van een laager op een hooger recht, of vierschaar beroepen, verder geboor verzoeken.*

s'Apeller, v. r. Se nommer. *Ge-naams worden, heeten, hieten.*

Il s'appelle Jaques. *Hy hiet Jakob.*

Apellant, f. m. Personne qui appelle d'une sentence. *Beroeper. Een die zich op hooger recht beroept.*

Apellant, f. m. (Terme d'Oiselier.) *Lokvogel, vogel die d'andere aantlokt.*

Apellante, f. f. *Beroepster op hooger recht.*

APELLATION. *Voyez Apel.*

APENDRE, v. a. (Vieux mot.) *Atacher quelque chose dans une Eglise. Iets in een Kerk ophangen.*

APENTIS, f. m. *Luijfel voor een huis, asdak.*

APERCEVOIR, v. a. Découvrir. *Bespieren, gewaar worden, ontdekken.*

s'Apercevoir, v. r. Connoître, découvrir. *Kennen, bemerken, ontdekken, gewaar worden.*

Je m'aperçus trop tard de son artifice. *Ik wierd te laat zyne kunstgreep gewaar.*

APÉRITIF, Apéritive, adj. Qui fait uriner. *Afzettend, afdryvend, dat wel afzet, of afdryft, 's geen doet water loozen, of wateren.*

* APESANTIR, v. a. (Ce mot n'est en usage qu'au figuré.) *Il signifie, rendre plus lourd. Verzwaaren. Botter, of dommer maaken.*

APETISSER, v. a. Faire plus petit. *Verkleinen, kleiner maaken.*

APÉTIT, f. m. Desir de manger & de boire. *Lust, graagte, trek, graagheit, begeerte tot eeten en drinken.*

* Apetit. Desir, passion, ardeur. *Begeerte, lust, geneegenheit, vierigheid, zucht, trek, drift.*

* Apetit defordonné. *Ongeregelde lust, of begeerte.*

A PEU PRE'S, adv. Presque tout. *Byna, ten naaften by, ontrent, of ontrent.*

APH. APL.

APHORISME, f. m. Sentence qui comprend un grand sens en peu de mots. *Kortbondige spreuk, scheiregel, zetsregel, zinspreuk.*

APLANER, v. a. Faire venir la laine à une couverture. *Een deeken kaarden, of rouwen. De wol van een deeken ophaalen.*

APLANEUR, f. m. Celui qui fait venir la laine à une couverture. *Een deekenkaarder, of rowwer. Een die de wol van een deeken ophaalt.*

APLANIR, v. a. Rendre uni. *Effenen, slegten, effen en gelyk maaken, opruimen.*

Aplanir un chemin. *Een weg slegten, of opruimen.*

* Aplanir les difficultez. *De zwarigheden wegruimen, of uit de weg ruimen, of wegneemen.*

APLANISSEMENT, f. m. Action de celui qui aplanit. *Effening, slegting, gelykmaaking, opruiming.*

APLATIR, v. a. Rendre plat. *Plat slaan, breedt en dun maaken.*

S'aplatir, v. r. Devenir plat. *Invalken, plat worden.*

Les jouës s'aplatissent lorsqu'on bâille. *De wangen vallen in, of worden plat in 's geewen.*

APLAUDIR, v. a. Arouver par quelques marques extérieures. *Toejuichen, gelukwensching, begroeten.*

s'Aplaudir, v. r. Se savoir bon gré de quelque chose. *Zich zelven ergens in behaagen, ergens behagen in scheppen.*

APLAUDISSEMENT, f. m. Toejuiching, gelukwensching, begroeting.

APPLICABLE, adj. Qui doit être appliqué. *Ten behoeve. Dat ten behoeve van iets, of van iemand komt, of moet gebruikt worden.*

Amande applicable aux pauvres. *Eene boete ten behoeve van den armen.*

Applicable, adj. Qui peut être appliqué. *Toepasselyk, dat ergens op kan toegepast worden.*

Cette raison n'est pas applicable à ce sujet. *Die reden is op die zaak niet toepasselyk.*

APPLICATION, f. f. Action de celui qui applique. *Toepassing, toe-*

eigening, toevoeging.

Application. Soin, attention. *Aandacht, vlyt, zorge, overleg, opmerking.*

Faire quelque chose avec application. *Iets met aandacht, of opmerking doen.*

APLIQUER, v. a. Donner. *Appliquer un soufflet à quelqu'un. Geeven. Iemans een klap, of slag geeven.*

Appliquer. Aposer, mettre. *Op zetten, op leggen.*

* Appliquer. Atacher, employer. *Aanleggen, verbinden, gebruiken, beezigen.*

* Appliquer son esprit à la recherche de la vérité. *Zyn verstand tot het onderzoek der waarheit aanleggen.*

s'Appliquer, v. r. S'atacher, s'adonner à quelque chose. *Zich ergens aan verbinden, of overgeeven. Zich toe begeeven, zich schikken, zich zetten.*

s'Appliquer à la Philosophie. *Zich tot de wysbegeerte begeeven, zich tot de wysbegeerte zetten, of zich aan de leeroeffeninge der wysbegeerte overgeeven.*

APO.

APOCALIPSE, f. f. Révélation; les Visions & les Revelations arrivées à S. Jean. *Openbaaring van den H. Johannes.*

* Apocalipse, f. f. Discours fort obscur. *Een zeer duistere reden.*

APOCRIPHE, adj. Caché, secret, inconnu. *Faux, illegitime. Verborgen, bedekt, onbekent, buitenregel, ongehyft, onwettig.*

Les livres apocriphe. *De buitenregelige boeken.*

APOGÉE, f. m. Le point le plus haut & le plus éloigné du centre du monde. *Afaardig, of 't vershe punt. Het top-punt der zonne, dat het allerverst van d'aarde af is.*

APOINTE', f. m. Soldat qui a plus de paie qu'un simple soldat. *Adelborst. Een Soldaat die wat meer bezolding trekt dan 't gemeen.*

APOINTEMENS, f. m. pl. Gages. *Faargeldt. Inkomst van eenig ampt, of eenige bedieninge. Jaarlyks loon, huurloon, wedde.*

APOINTEMENT. Réglement. *Schikking, richting, naricht.*

APOIN-

APOINTER, *v. a.* Régler, accom-
moder. *Schikken, voegen.*
Apointer. (*Terme de Barreau.*) *Dag-
vaarden, daagen, bestemmen.*
APOLOGE'TIQUE, *f. m.* Verdeed-
digſchrift, verweerschrift, ſcherm-
ſchrift.
Apologétique, *adj.* Dat de verdeed-
diging van een perſoon behelſt.
APOLOGIE, *f. f.* Ce qu'on dit
pour ſa défenſe, ou pour celle
d'autrui. *Verdeediging, verant-
woording, verweerschrift, ſcherm-
ſchrift.*
Faire une apologie pour l'E'tat. *Eene
verantwoording voor den Staat
maaken.*
APOLOGIQUE, *adj.* Dat verdeed-
digt, rechtvaardigt, of verweert.
APOLOGISTE, *f. m.* Celui qui
fait une apologie. *Verantwoorder,
verdeediger, verweerder. Een die
een verantwoording maakt.*
APOLOGUE, *f. m.* Fable mora-
le. *Leerzaam verdictzel, of ver-
ſierſel.*
APOPHISE, *f. f.* Uitſtek, of aangroei
van eenig been.
APOPHTEGME. Sentence cour-
te & vive. *Gedenkspreuk. Korse en
bondige ſpreuk, zinspreuk.*
APOPLECTIQUE, *adj.* Geraakt,
beroert.
Remede Apoplectique, ou contre
l'Apoplexie. *Geneesmiddel tegen
van beroerteit.*
APOPLEXIE, *f. f.* Geraaktheit,
ligchaamsberoerteit.
APORTER, *v. a.* Porter à quel-
qu'un. *Aanbrengen, toevoeren,
tot iemand brengen.*
* Aporter. Aléguer. *Bybrengen, aan-
trekken, aanhaalen.*
Aporter de mauvaiſes raiſons pour
ſe défendre. *Quaade redenen tot
zyne verantwoording bybrengen.*
Aporter. Cauſer. *Veroorzaaken, ver-
wekken.*
Aporter. Venir dire. *Aanbrengen,
berichten, verſtendigen, bekend
maaken.*
APOSEME, *Apozeme, f. m.* Sorte
de remede liquide. *Afziedſel,
afkookſel. Een geneesmiddel van
kruiden t'zamen gekookt.*
APOSER, *v. a.* Mettre. *Stellen,
zetten, leggen.*
Apoſer un ſeau à des lettres de grace.
*Vergiffenisbrieven bezegelen, 't zegel
op genadebrieven zetten.*
Apoſer une peine à ceux qui rom-

pent un traité. *Een ſtraf zetten,
of ſtellen op die een verdrag bree-
ken.*
APOSITION, *f. f.* (*Terme de Gram-
maire.*) *Byzetting, toezetting.*
APOSTASIE, *f. f.* Renoncement
à la véritable Religion. *Afval,
afzweering. Verloochening, ver-
zaaking, verlating van den waeren
Godsdienst.*
APOSTASIER, *v. a.* Renoncer à
la véritable Religion. *Afvallen,
den waeren Godsdienst verloochenen,
of verzaaken.*
APOSTAT, *f. m.* Celui qui renon-
ce à la véritable Religion. *Af-
valligen, verzaker. Verloochenaar
van den waeren Godsdienst. Een die
zynen Godsdienst afgezwooren
heeft.*
Julien l'Apoſtat eſt très-fameux dans
l'hiſtoire. *Juliaan d'Afvallige is
zeer beſaamt, of berucht in de ge-
ſchiedeniſſen.*
APOSTATE, *f. f.* Celle qui renon-
ce à la véritable Religion. *Een af-
vallige, verzaakſter, verloochenſter
van den waeren Godsdienst. Een
vrouwenſch dat den waeren
Godsdienst heeft verzaakt.*
APOSTER, *v. a.* Suborner quel-
qu'un pour lui faire faire une fauſ-
ſe accusation. *Iemand omkopen,
of uitmaaken om een valſche be-
ſchuldiging te doen.*
Apoſter. Atirer, donner charge à
quelqu'un de tenter, & d'entre-
prendre quelque choſe. *Iemand
verſpreken tot eenigen toelg, of
onderneming.*
APOSTILLE, *f. f.* Petite note en
marge. *Kanſtekening, beſcheidt,
bytekening, aantekening op den
kant.*
Faire de curieufes apoſtilles. *Fraaije
kanſtekeningen maaken.*
Apoſtiller, *v. a.* Faire, ou écrire
des remarques en marge. *Kanſ-
teekenen, aanmerkingen op den
kant ſtellen.*
APOSTOLAT, *f. m.* Charge d'A-
pôtre. *Apoſtelſchap, Apoſtelamps,
kruisgezantschap.*
APOSTOLIQUE, *adj.* Qui eſt
d'Apôtre. *Apoſtoſiſch, 's geen van
een Apoſtel is.*
C'eſt un homme Apoſtolique. *Dat is
een Apoſtoſiſch man.*
Apoſtoliſquement, *adv.* A la manie-
re des Apôtres. *Saintement. A-
poſtoſiſch. Naar de wyze der A-*

poſtelen. Heiliglyk.
APOSTROPHE, *f. f.* (*Terme de
Grammaire.*) *Marque d'une voi-
le reſtranchée. Teken van een ler-
teruitlaating.*
Apoſtrophe. *Figure de Rhétorique,
par laquelle on adreſſe la parole à
quelqu'un. Spraakwending tot ie-
mand in een rede. Een reddes tot ie-
mand gericht, die in een andere re-
den is ingevoegt.*
APOSTROPHER, *v. a.* Adreſſer la
parole ou ſon diſcours à quelqu'un.
*Tot iemand zyn woorden richten,
of zyn reden wenden.*
APOSTUME, *f. f.* Sorte de tu-
meur. *Estergewel, zweer, zwel-
ling, etterbuil.*
APOSTUMER, *v. n.* (*Mot un peu
vieux.*) *Supurer. Zwoeren, zwel-
len, opzwellen.*
APOTEOSE, *f. f.* Cereemonie par
laquelle les Payens mettoient au
nombre de leurs faux Dieux cer-
tains hommes illuſtres. *Vergoeding.
Plegelykheit waar door de Heidenen
zoekere doorluchtige mannen
ouder 's getal van hunne valſche
Goden ſtelden.*
APOTICAIRE, *f. m.* Artzemy-
maker, artzonymenger, artzemy-
bereider, kruidmenger, Apote-
ker.
APOTICAIRERIE, *f. f.* Lieu où
l'on met les drogues, une bouti-
que d'Apoticaire. *Artzemywinkel,
Apoteek.*
APOTICAIREſſE, *f. f.* Een Non-
die de geneesmiddelen voor de zie-
ken in de kloofſters bereidt. (*Dit
woordt word ook zomtyts voor
een Apothekers vrouw genomen.*)
APOTRE, *f. m.* Apoſtel, Godts
gezant, Kruisgezant, Godts boe-
de, Godts tolk. *Een leerling van
Jeſus Chriſtus.*
Jeſus-Chriſt avec les douze Apôtres.
*Jeſus Chriſtus met de twaalf A-
poſtelen.*
‡ Apôtre. *Drole, qui eſt un peu li-
bertin. Een ruige Apoſtel, een los-
kop, een lichtmis.*
‡ C'eſt un bon Apôtre. *'s Is een rui-
ge Apoſtel, 's is een loſſe quant.*
APOZEME. *Voyez Apofeme.*
APR.
APRE, *adj.* Rude, desagréable au
goût. *Scherp, rouw, wrang, on-
ſmaakelyk, ſtreng.*
Van Apre. *Wrange wyn.*

Gelée àpre. *Fen strenge vorst.*
 * Apre. Ardent. *Vierig, greezig, begerig, hongerig. Happig naar 's een of 's ander.*
 * Apre après l'argent. *Geldgierig, geldzugtig, of happig naar geld.*
 APRECIER, *v. a.* Mettre le prix aux choses. *Waardeeren, schatten, of prys stellen.*
 Appréier une terre, une maison. *Een landt, een huis waardeeren.*
 APPRECIATION, *f. f.* Le prix & la valeur des choses. *Waardeering, de prys en waarde der dingen.*
 APPRECIATEUR, *f. m.* Schatter, waardeerder.
 Appréciateur des maisons. *Schatter van huizen.*
 APREHENDER, *v. a.* Craindre. *Duchten, zorgen, vreezen, schroomen.* *Bezorgt, beducht, bekommerst, of vreesst zyn.*
 Apprehender. (*Terme de Barreau.*) Saifir au collet. *By de kop vatten, gewangen neemen.*
 APREHENSIF, *Aprehensive, adj.* Qui craint. *Vreesachtig, schroomachtig, bekommert, vervaart, bevreest, die vreeze heeft.*
 Enfant fort apprehensif. *Een heel vervaart, of vreesachtig kindt.*
 APREHENSION, *f. f.* Crainte. *Vreeze, ontzetting, zorge, schroom, bekommering, vervaartheit.*
 Vivre dans une perpetuelle apprehension. *In eene geduurige vreeze leeven.*
 Apprehension, *f. f.* (*Terme de Philosophie.*) *Bevatting, begryp, begrip.*
 APREMENT, *adv.* Rudement. *Ardemment. Hardelyk, strengelyk, heftiglyk, vieriglyk.*
 APRENDRE, *v. a.* Acquérir de nouvelles lumières. *Leer. n. Eenig nieuw verstand, of licht ergens in krygen.*
 Apprendre. Enseigner. *Faire connoître. Leeren, onderwyzzen, onderichten, ontvowwen, doen kennen.*
 Apprendre. *Savoir quelque chose par le raport d'autrui. Leeren. Hooren, verneemen, verstaan, iets te weeten koomen door 't verhaal van een ander.*
 Apprendre par les sacrifices de succés des affaires. *Uit d'offerhanden d'uitkomst der zaaken leeren.*
 APRENTI, *f. m.* Celui qui apprend

un métier. *Leerling. Een leerjongen, of leerknecht. Een die een ambachts leert.*
 * Apprenti. Ignorant. *Een leerling, een onweetende, onkundige, of onbedreevene.*
 APRENTISSAGE, *f. m.* De leertydt, of leeriaaren, van een jongen om een handtwerk, of ambacht te leeren.
 Faire son Apprentissage. *In zyn leertydt, of leeriaaren zyn.*
 Sortir d'Apprentissage. *Uit zyn leeriaaren koomen, of gaan.*
 * Apprentissage. *Commencement d'exercer quelque art. Leeriaaren, leertydt. Begin van eenige kunst te oefenen.*
 * Il fait l'apprentissage de l'art de la guerre. *Hy is in de leeriaaren der oorlogskunst; hy begint d'oorlogskunst, of krygskunde te leeren.*
 APRENTISSE, *f. f.* Celle qui apprend un métier. *Een leermeisjen, een meisjen dat een handwerk leert.*
 APRES. (*Préposition.*) *Daar na, na dien tydt, naderhandt.*
 Vingt ans après. *Twintig jaaren daar na.*
 Après le Sermon. *Na de Predikatie.*
 Après, *adv.* Ensuite. *Daar na, vervolgens.*
 Un peu après. *Korts daar na.*
 Bientôt après. *Fluks, of straks daar na.*
 Après. (*Conjontive.*) *Na, nadat. (Een koppelwoordt.)*
 Il mourut après avoir régné 20 ans. *Hy stierf nadat hy 20 jaaren geregeert had.*
 Aprèsque. (*Conjontive.*) *Nadat. (Een koppelwoordt.)*
 Après qu'on eût lu les lettres. *Nadat men de brieven gelezen hadde.*
 Après-diné, *f. m.* *Après-midi. Namiddag, na den eeten.*
 Après-diné, *f. f.* *Le temps qui est entre le diné & le souper. De namiddag, de tydt tusschen 't middag- en avondtmaal.*
 Après-souper, *f. f.* *Le temps après le souper. Na d'avondtmaaltydt, na 't avondt eeten, de tydt na 't avondtmaal.*
 Après tout. *Tout bien consideré. Kortom, alles wel ingezien, of overwogen zynde.*
 APRET, *f. m.* *Apareil. Preparatif,*

preparation. *Toefsel, toerusting, gereedschap, toebereiding, soetvrijzel.*
 Faire de grands apêts. *Grooten toefsel, of groote toebereidzelen maaken.*
 Une viande sans apêt. *Een spyze uit het water, ongechoofde spyze.*
 Apêt. *Eau gommée avec quoi on lustre les étoffes ou les chapeaux. Pap, of gomwater daar men de stoffen, of de hoeden mee glanst.*
 Il n'y a pas d'apêt dans cette étoffe. *Daar is geen pap in dat stof; dat stof is niet gepapt.*
 APÊTE, *f. f.* *Saveur àpre. Fen ampere saus. Een scherpe smaak, of wrange vogtigheit.*
 L'Apêt d'un fruit. *De scherpigheit, of zerpheit van een vrucht.*
 APÊTE, *f. f.* *Morceau de pain coupé en tranche longue & étroite pour manger des œufs molets. Een reep broodt, om het zuivel uit een gekookt ey te eeten.*
 APÊTER, *v. a.* *Préparer. Bereiden, toefstellen, gereedt maaken, toereiden.*
 Apêter le diné. *Het middagmaal bereiden.*
 Apêter à rire à quelqu'un. *Iemant aan 't lachen helpen.*
 s'Apêter, *v. r.* *Se préparer. Zich bereiden, zich veerdig, of gereedt maaken, zich toefstellen, zich toeruffen.*
 Apêteur, *f. m.* *Peintre qui peint sur le verre. Een Glaschilder, of Glasbryver.*
 APRIS, *Apiife. (Part.)* *Onderweezen, opgevoedt.*
 Un jeune homme bien ou mal apri; bien ou mal élevé. *Een jongeling die wel, of qualyk is opgevoedt.*
 APRIVOISE, *Aprivoisée. (Part.)* *Rendu privé. Getemt, tam gemaakt.*
 APRIVOISER, *v. a.* *Temmen, tam maaken.*
 Aprivoiser une bête sauvage. *Een wildt beest temmen.*
 * Aprivoiser. *Adoucir le naturel sauvage. Temmen, tam, of gedwee maaken.*
 * Aprivoiser une personne. *Iemant temmen; of zynen wilden aart bedwingen.*
 s'Aprivoiser, *v. r.* *Tam worden, zyne wildheit verliezen.*
 Loup qui s'aprivoise. *Een Wolf die tam*

sam words.
 Qui aprivoife les bêtes farouches.
Temmer van wilde dieren.
 * S'apriver. Se rendre plus familier, s'acoutumer, s'adoucir. *Getemt, of sam worden, zachtzinniger, of gemeenzamer worden; verwonnen worden.*
 * La perfidie s'apriver par les bienfaits. *De trouweloosheit word door weldaaden getemt, of verwonnen.*
 APROBATEUR, *f. m.* Celui qui approuve. *Een goedskeurder, goedsvinder, goedskenner, of toestemmer.*
 APROBATION, *f. f.* Consentement. *Goedsvinding, goedskewing, goedtkenning, toestemming, bewilliging.*
 Avoir l'approbation de tout le monde. *De goedtkenning van al de werelt hebben.*
 APROBATRICE, *f. f.* Celle qui approuve. *Goedskeurster, goedskenster.*
 APROCHANT, Aprochante, *part. a. & adj.* Peu diférent. *Naby koomende, ist dat weinig verscheelt.*
 Couleur aprochante d'une autre. *Een kleur die weinig van eene andere verscheelt.*
 APROCHE, *f. f.* L'action de celui qui s'avance vers un lieu ou auprès d'une personne. *Nadering, genaking.*
 Aproches. Chemin creusé par lequel on s'approche d'une ville fans être aperçu de l'ennemi. *Loopgraaven. Genaakgroeven, nadernissen. Graaven kronkelwegen waar door men een belegerde Stadt nadert, zonder van den vyandt gezien te worden.*
 APROCHER, *v. n.* Venir proche ou être proche. *Naderen, genaaken, naby koomen, of naby zyn.*
 Approchez-vous de moi. *Koom by my, koom wat nader, koom wat naar my toe.*
 Approcher, *v. a.* Mettre proche. *Aanbrengen, aanzetten, naby stellen.*
 On aprocha les machines de guerre contre les murailles de la ville. *Men brags, of voerde het stormtuig aan de muuren der stadt.*
 Approcher. Etre proche d'arriver. *Naderen, genaaken, naby zyn.*
 La mort approche. *De doods nadert.*
 Approcher. Etre presque semblable. *Naby koomen, bykans gelyk zyn.*
 Un Poète approche fort d'un Orateur.

Een Dichter komt een Redenaar zeer naby.
 * Approcher. Avoir libre accès auprès de quelqu'un. *Naderen. Een vrye toegang by iemand hebben.*
 * Approcher la personne du Roi. *Een vryen toegang by den Koningk hebben.*
 s'Approcher, *v. r.* s'Approcher des murailles. *Naderen, genaaken. De muuren naderen.*
 APROFONDIR, *v. a.* Examiner à fond. *Doordringen, doorgronden, in den grondt onderzoeken, doorsnuffelen.*
 Aprofondir une matière. *Een zaak doorgronden, tot in den grondt onderzoeken.*
 APROFONDISSEMENT, *f. m.* Doordringing. *Doorgronding. Naukeurig onderzoek en doorsnuffeling.*
 Aprofondissement d'une affaire. *Doorgronding van eene zaak.*
 APROPRIATION, *f. f.* L'action de s'approprier & de s'attribuer une chose. *Toeëigening, toeschryving, aanmatiging.*
 APROPRIER, *v. a.* Ajuster. Rendre propre. *Toepassen, toeëigenen.*
 Approprier un exemple à un sujet. *Een voorbeeldt op een zaak toepassen.*
 s'Approprier, *v. r.* S'attribuer. *Zich toeëigenen, of aanmatigen. Zich toeschryven, zich toepassen, zich eigen maaken.*
 S'aproprier les ouvrages d'autrui. *Zich een anders werken toeschryven.*
 APROUVER, *v. a.* Trouver bon. *Goetskennen, toestemmen, goedsvinden, goeds keuren.*
 Arouver la conduite d'un General. *'t Beleit van eenen Veldtoversten goedskuren.*

APT. APU.

APTITUDE, *f. f.* Disposition à faire quelque chose. *Bequaamheit. Hebbelykheit om iets te doen.*
 APU, *f. m.* Soutien. *Steun, steunsel, ondersteuning, schoor, stut.*
 Apui fourchu dont on soutient les canons. *Een gespleete huyschoor.*
 Apui appelé Modillon. *Een krolsteen, een steutel onder een balk.*
 * Apui. Protecteur. *Steunsel. Beschermmer, Behoeder, Voorstander. Schutsheer.*

F

Le Seigneur est mon apui. *De Heer is myn steunsel, of myn Beschermmer.*
 * Apui. Protection. *Bescherming, behoeding, voorstant, beschutting.*
 Apui-main. Baguette dont les Peintres se servent en travaillant. *Handsteun, het stokje 't welk de Schilders gebruiken als sy schilderen.*
 APUIER, *v. a.* Apuier un mur. *Schooren, onderschooren, een muur schooren, of ondersteunen.*
 * Apuier. Défendre. Fortifier. *Verdeedigen, voorstaan. Sterken, ondersteunen.*
 * Apuier un parti. *Een zyde voorstaan, of verdeedigen.*
 * Apuier une opinion. *Eene meening voorstaan.*
 s'Apuier, *v. r.* Se soutenir sur quelque chose. *Leunen, ergens op leunen, ergens op rusten.*
 s'Apuier sur le coude. *Op den elleboog leunen.*
 s'Apuier contre un arbre. *Tegen een boom leunen.*
 APUREMENT, *f. m.* (Terme de Pratique) De klaarheit en nettheit van een reekening.
 APURER, *v. a.* (Terme de Finance & de pratique.) Een rekening klaar maaken, in 't net stellen.

AQU.

AQUATIL, *adj.* Qui nait & qui vit dans l'eau. *Van 't water. Dat in 't water geteelt word en leeft.*
 Les animaux aquatils. *De waterdieren.*
 AQUATIQUE, *adj.* Qui croit dans l'eau. *Dat in 't water groeit, of wast.*
 Herbe aquatique. *Water-kruid.*
 Aquatique, *adj.* Humide. *Waterig, waterachtig, vochtig.*
 AQUEDEC, *f. m.* Conduit souterrain pour mener les eaux, Riool. *Waterleiding, onderaardsche waterloop door konst gemaakt.*
 AQUEUR, *f. m.* Qui aquiert. *Verwerver, verkryger. Iemand die iets verkrygt, of verwerft.*
 AQUERIR, *v. a.* Faire quelque acquisition. *Verkrygen, verwerven, bekoomen, erlangen, aanwinnen.*
 Aquerir de grands biens. *Groote gederen bekoomen, of verkrygen.*
 s'Aquerir, *v. r.* Se procurer. *Voor zich zelven verkrygen, vdr zich zelven te wscg brengen, bezorgen, of maaken.*

s'A-

s'Aquerir des amis. *Zich vrienden maaken.*

AQUET, *f. m.* Aquisition. *Verkryging, aanwinning, winst.*
Faire un aquet. *Iets verkrygen, eenige winst doen.*

AQUEUX, Aqueuse, *ad.* (Terme de Medecine.) Plein d'eau. *Waterig, waterachtig, waterryk, iets dat vol water is.*

Tumeur aqueuse. *Een waterachtig gezwel.*

AQUIECER, *v. n.* Consentir. *Bewilligen, inwilligen, toestaan, goetkeuren, zyn toestemming geeven.*

AQUIECEMENT, *f. m.* Consentement. *Toestemming, bewilliging, inwilliging.*

AQUILIN, *adj.* En forme de bec d'aigle. *Arends, Adelaars, als een Arendsbek.*

Nez aquilin. *Fen Arends neus, een overhoefde neus.*

AQUILON, *f. m.* Septentrion, Nord. *Het Noorden. De Noordenwindt.*

AQUIS, *f. m.* Connoissances ou sciences aquises. *Wetenschap, verkregen kennis. Hebbelykheit, bequaamheit.*

AQUISITION, *f. f.* Verkryging, of verwerving, erfenis.

AQUIT, *f. m.* Payement. *Quyting, voldoening, betaling.*

* Pour l'aquit de sa conscience. *Tot quyting van zyn gewisse, of geweten.*

Par maniere d'aquit, *adv.* Negligement. *Om'er afte zyn, slordig heene. Rompsloms.*

Aquit, *f. m.* Quitance. *Een quyting, of quytingbrief.*

AQUITER, *v. a.* Paier. *Rendre quite, Betaalen, voldoen.*

Aquiter les dettes. *Zyn schulden betaalen.*

s'Aquiter, *v. r.* Paier ses dettes. *Faire ce qu'on est obligé de faire. Zyn schulden voldoen, of betaalen. Zich quyten. Doen het geene waar toe men verplicht, of verbonden is.*

s'Aquiter de sa promesse. *Zyn beloften houden, nakoomen, of gestant doen.*

s'Aquiter de son devoir. *Zich in zynen pligt quyten.*

ARA.

ARABE, *f. m.* Qui est d'Arabie. *Een Arabier, een die uit Arabie van daan is.*

L'Arabe, *f. m.* Le langage des Arabes. *'t Arabisch, de Arabische taal.*

† Arabe, *f. m.* Un homme impitoyable, qui ne fait pas quartier d'un double. *Avare féroce. Een woekeraar, een onmeidoogend mensch, een schrok, een onbeschofte gierigaart.*

ARABESQUE, *adj.* Qui est à la maniere des Arabes. *Op zyn Arabisch.*

ARABIQUE, *adj.* Arabisch, van Arabie.

Caractères Arabiques. *Arabische letters.*

Le Golphe Arabique. *De Arabische Golf, of Zeeboesem.*

ARAIGNEE, *f. f.* Insecte. *Spinne, of spinnekop.*

La toile d'une araignée. *Een spinne-web.*

ARAIGNEES, *f. m. pl.* Contrevitres de fil d'archal passé comme les fils de la toile d'araignée. *Glasze schutzels, glas-schermen van fyn doek gemaakt.*

ARB.

ARBALETE, *f. f.* Een boog, een voetboog.

ARBALETRIER, *f. m.* Celui qui tire de l'arbalète. *Een voetboog-schutter.*

ARBALETRIERS, *f. m. pl.* (Terme d'Architecture.) *Pieces de bois servant à la charpente d'un bâtiment. Balken, timmerbalken.*

ARBALETIER, *v. a.* (Terme d'Architecture.) *Apuier un édifice avec des arbalétriers. Een huis met balken onderschooren.*

ARBITRAGE, *f. m.* Decision d'un différend par des arbitres. *Verblyf aan de beslechting, beslissing, bemiddeling, of uitspraak van goede mannen.*

Etre en arbitrage. *Aan goede mannen verbleven zyn.*

ARBITRAIRE, *adj.* Libre. Qui dépend de la volonté. *Vrywillig, dat van den wil afhangt.*

ARBITRAL, Arbitrale, *adj.* Sentence Arbitrale. *Een uitspraak van gewillekeurde Rechters, of van goede mannen.*

ARBITRE, *f. m.* Gewillekeurde Rechter, Scheidsman in verschillende zaaken. *Goede man.*

Arbitre. Volonté. *Libre-arbitre. De Wil. De Vrye wil.*

* Arbitre. Maître souverain. *Opfferheerscher. Opfferheer, gezaghebber.*

* Il est l'Arbitre de la vie & de la mort de ses Sujets. *Hy heeft magt over het leven en de doods zynen Onderdaanen.*

ARBITRER, *v. a.* Régler comme Arbitre. *Een twijfzaak byleggen, of als Scheidsman beslissen. Twijfscheiding maaken.*

ARBORER, *v. a.* Elever & planter un étendard, ou une enseigne. *Een Vaandel of Standaard oprechten, of opsteken.*

ARBORISER. *Arboriste. Voyez Herboriser. Herboriste.*

ARBOUSIER, *f. m.* Petit arbre. *Een boomtje, een kleine boom.*

ARBRE, *f. m.* Plante. *Een Boom, een gewas.*

Arbre fruitier. *Een vruchtboom.*

Arbre franc. *Een geente boom.*

Arbre sauvage. *Een wilde, of ongeente boom.*

Arbre nain. *Een dwergboom, een laag boom.*

Arbre tournant de moulin à vent. *Draaispil van een windmolen.*

Arbre de prestioir. *De harditboom van een pers.*

Arbre de généalogie. *Gestichtboom.*

Arbre de science du bien & du mal. *De Boom der kennis van goed en quaadt.*

Arbre de vie. *Boom des levens.*

ARBRISSEAU, *f. m.* Plante boiseuse qui ne s'éleve pas fort haut. *Een Heester, of Heestergewas, rishout.*

ARBUSTE, *f. m.* Een laag houtachtig Heestergewas.

ARC.

ARC, *f. m.* Instrument pour tirer des flèches. *Een Boog. Een Boog om pylen met te schieten.*

Arc, ou arceau. *Le haut d'une porte, ou d'une fenêtre fait en arcade. Boog, het bovenste van een deur of venster, boogswyze gemaakt.*

Arc de triomphe. *Zegeboog, zegepoort, praalboog.*

Arc-en-ciel. *Regenboog.*

Arcs de carrosse. *Boogen van een koets.*

En forme d'arc. *Boogswyze, boogachtig, als een boog.*
 Faire en arc, courber, v. a. *Krommen, krom buigen, boogswyze maaken.*
 ARCADE, f. f. *Ouverture en arc. Een boog, een boogswyze opening.*
 Fait en arcade. *Als een boog gemaakt.*
 Arcade de pont. *De boog van een brugge.*
 ARC-BOUTANT, f. m. *Tout ce qui apuie, ou soutient quelque chose. Een boog, zuil, of al's geen dat iets onderschoort.*
 * Il est l'Arc-boutant de la tyrannie. *Hy is de grondsteun der geweldnarye.*
 ARCÉLER. *Voyez Harceler.*
 ARCNAL, ou Arcenac, f. m. *Wapenhuis, wuighuis, Magazyn.*
 ARCHAL, f. m. *Voyez Fil d'archal.*
 ARCHANGE, f. m. *Aarts- of Opperengel, hoofdt der Engelen.*
 ARCHÈ, f. f. *Arche qui sert pour un pont. De Boog van een brugge.*
 Arche de Noé, f. f. *De Arke van Noach, 't Schip waar in Noach met zyn huisgezin, enz. voor de zondvloedt wierd bewaart.*
 Arche de l'alliance, f. f. *De Bondkist; d' Arke des Verbonds.*
 ARCHER, f. m. *Soldat qui tiroit de l'arc. Een Boogschutter.*
 Archer de Prévôt. *Drostdienaar, hapscheerder.*
 † C'est un franc Archer. *'t Is een rechte hapscheerder.*
 ARCHET, f. m. *Archet de violon. Strykstok van een veël.*
 Archet, f. m. *Instrument de Serrurier. Een dril, of drilboog.*
 Archet de berceau. *Het hoofdt van een wieg.*
 † Il est sous l'archet; il sué la verole. *Hy legt in 't smeerbedde: hy zwet voor de pokken.*
 ARCHETYPE, f. m. *(Terme de Théologie.) Original. Het tegenbeeldt, 't oorspronkelyk voorbeeldt.*
 ARCHEVEQUE, f. m. *La dignité de l'Archevêque. Aarts-bisshops ampt, d' Aarts-bisshoppelyke bedieninge, Aarts-bisdom, d' Aarts-bisshoppelyke waardigheit.*
 Archevêché. *Maison d'Archevêque. Aarts-bisshops huis, of hof.*
 Archevêché. *Le Diocèse & l'étendue de Pais sur lequel l'Archevêque a juridiction Ecclesiastique. Aarts-*

bisdom.
 ARCHEVEQUE, f. m. *Aarts-bisshop. Opperbisshop.*
 ARCHIDIACONAT, f. m. *Dignité d'Archidiacre. Aartsdiaken-schap. De waardigheit van een Aartsdiaken.*
 ARCHIDIACRE, f. m. *Aartsdiaken, Opperdiaken.*
 ARCHIDUC, f. m. *Aartshartog.*
 L'Archiduc d'Autriche. *D' Aartshartog van Oostenryk.*
 ARCHIDUCHE', f. m. *Aartshartogdom.*
 L'Archiduché d'Autriche. *'t Aartshartogdom van Oostenryk.*
 ARCHIDUCHESSE, f. f. *Aartshartoginne.*
 Les Archiduchesses d'Autriche. *D' Aartshartoginnen van Oostenryk.*
 ARCHIEPISCOPAL, *Archiepiscopale, adj. Aartsbisshoppelyk, Opperbisshoppelyk.*
 ARCHIEPISCOPAT, f. m. *La dignité d'Archevêque. Aartsbisshops ampt, d' Aartsbisshoppelyke waardigheit. (Archevêché, is onvergelykelyk beter en gebruikelyk in 't Fransch.)*
 ARCHI-FOLE, f. f. *Aartszottin, een puur stapelde gekkin.*
 ARCHI-FOU, f. m. *Aartsgek, een puur stapelde gek.*
 ARCHIMANDRITE, f. m. *Kloostervoogdt, Prioor. D'Opperste van een klooster. (Dit woordt komt van 't Grieksch.)*
 ARCHI-PEDANT, f. m. *Qui est tout-à-fait pédant. Een aartsbeuzelaar, of aarts wysneus, een verwaande wysneus, of neuswyze.*
 ARCHIPEL, f. m. *Archipel, dat gedeelte van de Middelandfche Zee, 't welk voor deezen d'Egeefche Zee wierd genaamt.*
 ARCHIPOMPE, f. f. *Bergplaats voor de pompen. Een afgeschoote plaats onder in 't schip om de pompen te bewaaren.*
 ARCHI-PRESBITERIAL, *Archiepresbitérale, adj. Aartspriesterlyk.*
 Archi-presbiterat, f. m. *Aartspriesterdom, Aartspriesterschap, Aartspriesterlyke waardigheit.*
 ARCHIPRETRE, f. m. *Aartspriester.*
 ARCHIPRETRE', *Aartspriesterdom, Aartspriesterschap.*
 ARCHIPRIEURE', f. m. *Premier prieuré. Aartsprioorfchap, eerste*

prioorfchap.
 ARCHITECTE, f. m. *Een bouwmeester, een bouwkundige.*
 ARCHITECTONOGRAPHIE, f. f. *Beschryving der bouwkunde, of van gebouwen.*
 ARCHITECTURE, f. f. *Art de bâtir. Bouwkunde, bouwkunst.*
 Architecture antique & moderne. *D'oude en hedendaagfche bouwkunst.*
 ARCHITRAVE, f. m. *Groffe piéce de bois portée sur deux colonnes. Opperbalk, overbalk, een balk die op twee stylen rust. Architraaf.*
 ARCHIVEL, f. m. *Opperpapierbewaarder van een Koningryk, of Gemeenebest.*
 ARCHIVES, f. f. pl. *Lieu où l'on garde les papiers & les actes publics. Een plaats daar men de handvesten en Staatschriften opsluit.*
 Archives. *Papiers & registres publics. Staatschriften, handvesten, gemeene schriften van een Ryk, of Landt.*
 ARÇON, f. m. *Arçon de selle. De boom van een zaal.*
 Faire perdre les arçons à un Cavalier, le desarçonner. *Een ruiter nit de zaal ligten.*
 Arçon. *Instrument de Chapelier. Een boog. Een hoedemaakers werktuig.*
 ARÇONNER, v. a. *(Terme de Chapelier.) Faire voler la laine avec l'arçon. Boogen, (een Hoedemaakers spreekwyse.) Wol met den boog slaan.*

ARD.

ARDENT, Ardente, adj. *Alumé, qui est en feu. Gloeiend, glimmend, ontvoont, brandende, vurig, vierig.*
 Charbon ardent. *Gloeiende koolen.*
 * Ardent. *Vif, passionné, véhément. Vierig, beftig, driftig, togtig, sterk, geweldig, hevig.*
 * Passion ardente. *Een vierige drift.*
 * Ardent persecuteur. *Een beftig vervolger.*
 * ARDEMMENT, adv. *Avec ardeur, avec passion. Vieriglyk, met vierigheid, hartelyk, zeer, hevig.*
 * Aimer ardemment. *Vieriglyk beminnen, of lief hebben.*
 Disputer ardemment. *Vierig, of be-*

hevig zintwiflen.
ARDEUR, *f. f.* Grande chaleur.
Brandt, grootte hitte.
L'Ardeur du soleil. *De brandt, of hitte der zonne.*
 * Ardeur. Feu d'esprit. Amour, passion. *Vierigheid, liefde, drift, vierige geneegenheit, hevigheid.*
 * Avoir de l'ardeur pour les connoissances. *De wetenschappen vieriglyk beminnen.*
ARDILLON, *f. m.* Pointe au milieu d'une bouche. *Gesp-naalde, tongetie van een gesp.*
ARDOÏSE, *f. f.* Sorte de pierre tendre. *Schalie, Ley.*
ARDRE, *v. n.* (*Vieux mot.*) Voyez Bruler.
ARDU, Arduë, *adj.* (*Vieux mot.*) Voyez Difficile.

ARE.

ARENE, *f. m.* (*Mot d'ordinaire poëtique.*) Sable. Zandt.
 * Arene. Lieu couvert de sable dans l'Amphitheatre pour les combats des Gladiateurs. *'t Zant, de vloer in den Schouwburg met zant bestrooit, voor 't gevecht der scheremers.*
AREOPAGE, *f. m.* Lieu chez les Athéniens où l'on rendoit la justice. *Gerechtsplaats der Atheneren, of Athénienzeren.*
AREOPAGITE, *f. m.* Juge de l'Areopage. *Een Rechter in d'Athenische vierfschaar Areopagus genaamt.*
ARETE, *f. f.* Os de poisson. *Graat, vifchgraat.*
 Arête de plat. Arête d'affiète. L'extrémité qui environne le fond du plat, ou de l'affiète. *De randt van een schootel, of teljoor.*

ARG.

ARGENT, *f. m.* Métal précieux. Zilver. *Een kostelyke bergstof.*
 Argent mis en œuvre, ou de la vaisselle d'argent. *Gewerkt zilver, zilverwerk.*
 Argent en lingot, ou en masse. *Sraafzilver, baarzilver.*
 Argent batu & mis par feuilles. *Bladzilver, geslagen zilver.*
 Argent trait. *Zilverdraadt.*
 Argent. Monnoie d'argent. *Geldt. Zilver geldt.*
 Argent comptant. *Gereed geldt.*
 * Il prend cela pour argent comptant. Il reçoit cela pour excuse.

Hy neemt dat voor gereed geld aan; die verſchooning geldt by hem, of neemt by aan.
 * Argent. Biens, richesses. *Geldt. Schatten, goederen, rykdommen.*
 * Son argent lui tient lieu de fageſſe. *Zyn Geldt ſtrekt hem tot wyſheit.*
 * Argent. (*Terme poëtique.*) Eau belle & claire. *Zilver. (In de Dichtkunde.) Schoon en helder water.*
 * Elles conduisent leur argent sur un lit d'arènes. *Zy bruiſchen haar zilver over een zandsbedde.*
 Argent. (*Terme de Blazon.*) Blanc. *Zilver. (Een woordt in de wapenkunde gebruikelijk.) Wit.*
ARGENT-VIF, ou Vif-argent, *f. m.* *Quikzilver.*
ARGENTER, *v. a.* Verzilveren.
ARGENTERIE, *f. f.* Vaisselle ou tout autre ouvrage d'argent. *Zilver vaatwerk. Allerhande zilverwerk.*
ARGENTIER, *f. m.* Qui reçoit & manie l'argent d'un Grand. *Rentmeester van eenig groot Heer.*
ARGENTIN, Argentine, *adj.* Qui a la couleur ou le son d'argent. *Van zilver. Zilvergraau, zilververtwig, dat als zilver blinkt.*
 Source argentine. *Een zilvergroeve, of zilvermyn.*
 Argentine, *f. f.* Plante. *Zilverkruid, blik, zilverſchuur.*
ARGILE, *f. f.* Terre grasse & propre à faire des pots. *Leem, potaarde.*
ARGILEUX, Argileuse, *adj.* Van leem, of van potaarde.
ARGOT, *f. m.* (*Terme de Jardinier.*) 's Uiterſte einde van eenen verſtorven tak.
ARGOULET, *f. m.* Een ſoort van ruiters ten ryde van Lodewyk den elfden en Hendrik den tweeden.
ARGOUSIN, *f. m.* Een Oppasser der Galeypoeven, of Galeeroeijers.
ARGUER, *v. a.* (*Terme de Palais.*) Berispen, beſchuldigen. (*Een woordt der Vierſchaar.*)
ARGUMENT, *f. m.* Preuve. Raisonnement de deux ou trois propositions. *Bewys, bewysreden.*
 Refoudre un argument. *Een bewys, of bewysreden oploffen.*
 Argument. Sujet de quelque discours, ou de quelque livre. *Inhoudt van een reden, of van een boek; 't on-*

derwerp van een reden, ſtoffe van een boek.
ARGUMENTATION. (*Terme de Logique.*) Twiſtredening, zintwifting.
ARGUMENTER, *v. a.* Faire des argumens. *Twiſtredenen. Bewysredenen maaken, zintwiflen.*
 Argumenter sur une question. *Over een geſchil zintwiflen.*

ARI.

ARIANISME, *f. m.* *Ariancry, de kettery van Arius, Prieſter van Alexandrye.*
ARIDE, *adj.* Sec. Bar, dor, onvruchtbaar, ſchraal, droog.
 Terre aride. *Schraale aarde, een dor, of onvruchtbaar land.*
 † Il n'y a rien de plus sec, ni de plus aride que ses bonnes grâces. *Daar is niet ſchraalder, noch drooger dan zyne gunſtbewyzen.*
ARIDITÉ, *f. f.* Secheresse. *Dorheit, onvruchtbaarheid, ſchraalheit.*
ARISTOCRATIE, *f. f.* République gouvernée par les Grands. *Besterheerſching, Adelregering, der beſten regeering. Een Gemeeneveſt dat door den Adel, of voornaamſten van 's landt wordt geregeert.*
ARISTOCRATIQUE, *adj.* *Befterheerſchig.*
 Un gouvernement Aristocratique. *Een Besterheerſchige regeering. Eens regeering uit de beſten, of voornaamſten van een landt beſtaande.*
ARISTOCRATIQUÉMENT, *adv.* *Besterheerſchiglyk, op eene beſterheerſchige wyze.*
ARISTOLOÛCHE, *f. f.* Herbe appelée Sarrasine. *Oſterluacie, in 't Franſch, Sarrasyns-kruidt.*
ARITHMETIQUE, *f. f.* Science qui apprend à faire des calculs. *Cyfferkunſt, Rekenkunſt, Rekenkunde.*
 Qui enseigne l'Arithmétique. *Die in de rekenkunſt onderwys geeft.*
ARITHMETICIEN, *f. m.* Qui fait l'arithmétique. *Cyffer- of Rekenmeester, Cyfferaar, rekenaar.*
ARITHMETICIENNE, *f. f.* *Cyfferaarſter, Rekenmeesterſche. Een vrou die de Cyffer- of Rekenkunſt verſtaat.*

ARM.

ARM.

ARMATEUR, *f. m.* Celui qui par la permission d'un Etat arme un ou plusieurs vaisseaux pour faire la guerre. *Kaper. Een die met med- wessen van een Staat een of meer schepen tot de kaap uitrust.*
Vaisseau d'Armateur. Een kaper, een kapers schip, een schip ter kaap uitrust.
ARME, *f. f.* Instrument de guerre. *Wapen, geweer, krygswapen.*
Ce moufquet est une bonne arme. Dat is een goed musket.
Prendre les armes. De wapenen opneemen, of opvatten, tot de wapenen loopen.
Mettre bas les armes. De wapenen neêrleggen.
Etre en armes, ou sous les armes. In de wapenen zyn.
Combattre les armes à la main. Met de wapenen in de vuist vechten.
Porter les armes sous un General. Onder een Veldheer dienen, of de wapenen draagen.
Passer un soldat par les armes. Een soldaat doorschieten.
Faire des armes, les forger. Wapens maaken, of smeeden.
Armes offensives, & défensives. Beschadigende, en verweerende, of beschuttende wapenen: aanleggende en verdedigende wapenen.
 * **Armes. Guerre.** Wapenen, oorlog, kryg.
 * **Aimer les armes.** De kryg beminnen, veel van den oorlog houden.
 * **Porter les armes contre sa patrie.** De wapenen tegen zyn Vaderlands draagen.
 * **Faire ses premières armes.** Zyn eerste veldtocht doen.
 * **Armes. Valeur, courage.** Wapenen, Kloekheit, manhaftigheid, dapperheit.
 * **Signaler ses armes.** Zyne wapenen roemruchtig maaken.
 * **Armes. Charmes, apas.** Wapenen. Verlokkingen, aanminnelykheden, liefkooseryen, minzaamheden.
 * **Les armes de l'amour.** De wapenen der liefde.
Faire des armes. Schermen, vechten.
Maître d'armes, f. m. Schermmeester, Vechtmeester.

ARM.

Armes, f. f. pl. Armoiries. *Wapen. Wapenschildt.*
Armes parlantes. Spreekende wapens.
ARMEE, *f. f.* Leger, heyr, heyrleger, krygsheyr.
Une armée de terre, une armée navale. Een leger te lande. Een oorlogsvloot, of een zeemacht.
ARMEMENT, *f. m.* Aparcil de guerre. *Toerusting, uitrusting ten oorlog, krygstoesel, voorbereiding tot den oorlog, wapening, krygrusting.*
ARMER, *v. a.* Fournir des armes. *Wapenen, van wapenen voorzien.*
Armer un soldat. Een soldaat wapenen.
 * **Armer. Faire revolter, faire prendre les armes.** Opstookken, tot opstant aanhitzen, doen afvallen, de wapenen doen opneemen.
 † **arma les Sujets contre leur Souverain.** Hy stookte d'onderdanen tegen hunnen Heer, of Vorst op.
 * **Armer. Garnir, fortifier.** Verzorgen, bestaan, versterken.
 * **Armer une poutre de bandes de fer.** Een balk met yseren banden bestaan.
Armer, v. n. Se préparer à la guerre. *Wapenen, zich ten oorlog toerusten, of bereiden.*
On arme par-tout. Men wapent zich aan allen kanten. *Men rust over al ten oorlog toe.*
s'Armer. Se munir d'armes. *Zich wapenen, zich van geweer voorzien.*
 * **s'Armer. Se liguier.** Zich wapenen, de wapenen aanneemen, zich verbinden.
 * **Ils s'armerent tous contre lui.** Zy wapenden, of zy verbonden zich alle tegen hem.
 * **s'Armer. Se munir.** Zich wapenen, zich voorzien.
 * **s'Armer de patience.** Zich met hydzzaamheit, of gedult wapenen.
ARMET, *f. m.* (Mot un peu vieux.) Petit casque. *Een stormhoedje, een helmje.*
 † **Armet. Tête, cervelle.** De kruin, het hoofdt, het brein, de hersenen.
 † **Il en a dans l'armet.** Het schort hem in de kruin, of in de bol, de key leutert hem, het is hem in 't hoofdt, of in de hersenen gestagen.
ARMOIRE, *f. f.* Kast, kas.
ARMOIRIES, *f. f. p.* Armes de fa-

ARM.ARN.ARO.ARP. 45

mille peintes. *Wapens, geschilderde geslacht- of stam-wapens, wapenschilden.*
Jeu d'Armoiries. Wapenspel.
ARMOISE, *f. f.* Sorte de Plante. *Byvoet. Zeker kruid.*
ARMOISIN, *f. m.* Armofy. *Een soort van zyde stoffe.*
ARMONIAIC, *adj.* Sel armoniac. *C'est un sel qu'on tire de la terre. Armoniakszout. Een zout dat men uit de aarde trekt.*
ARMORIAL, *Armoriale, adj.* Qui traite d'armoiries. *Wapenkundig. Dat van geslachtwapenen handelt.*
ARMORIQUE. (Vieux mot.) Voyez Maritime.
ARMURE, *f. f.* Cuirasse, casque, & tout ce qui couvre un homme d'armes. *Wapen, beschuttend wapentuig, als daar is een Pantzier, harnas, stormboedt, helm, enz. Een wapen van den hoofde tot de voeten.*
ARMURIER, *f. m.* Celui qui fait & vend des cuirasses, des casques, &c. *Harnasmaaker, iemand die harnassen, stormboeden enz. maakt, en verkoopt.*
ARMURIÈRE, *f. f.* Een harnasmakers vrouw.
ARNAUD, *f. m.* Nom d'homme. *Arnold, Nout, een mans naam.*

ARO. ARP.

AROMATES, *f. m. p.* Ce qui a une senteur odoriférante. *Kruyde-ryen, welriekende speceryen, reukwerken.*
Aromatique, adj. Welriekend, geurig, lieffelyk van reuk, of van geur.
Senteurs Aromatiques. Welriekende reukwerken. *Drogues Aromatiques. Welriekende kruiden.*
ARPENT, *f. m.* Cent perches de terre. *Een mergen, of morgen, of mergental landis.*
ARPENTAGE, *f. m.* L'Art de mesurer la terre avec une perche. *Landmeeting, landmeetkonst.*
ARPENTER, *v. a.* Mesurer la terre avec la perche. *Landtmeeten, 's landt met de roede meeten.*
 † **Arpenter. Marcher à grands pas.** *Snel voortstreden, met groote schreden voortgaan, wyde stappen doen.*
ARPEŒTEUR, *f. m.* Celui qui mesure avec la perche. *Landmeester.*

ARQ.

ARQ.

ARQUEBUSADE, *f. f.* Un coup d'arquebuse. Een schiet met een vuuroer.

ARQUEBUSE, *f. f.* Arme à feu qui se bande avec une clef. Vuuroer, hantbas die met eenen sleutel wordt gespannen.

Soldat armé d'une arquebuse. Een soldaat met een vuuroer gewa-pent.

ARQUEBUSER, *v. a.* Met een vuuroer door de kop schieten.

ARQUEBUSERIE, *f. f.* 't Roermaken, 't lademaken, 't slotemaken. 't Roermakers ambacht.

ARQUEBUSIER, *f. m.* Artisan qui fait & vend des armes à feu. Slotemaker, roermaker, lademaker, een die schietgeweer maakt en verkoopt.

ARQUE, Arquée, *ad.* (Ce mot se dit des jambes des chevaux, & veut dire) plié en arc. (Dit woordt zegt men van de beenen der paerden, en betekent) gebogen, boogswyze gekromt.

ARQUER, *v. n.* Boogswyze buigen, of krommen.

ARR.

Les mots de cette colonne se prononcent comme s'il n'y avoit qu'une seule R. De woorden van deeze zyde worden uitgesproken, even als of er maar een R in was.

D'ARRACHE-PIED, *adv.* Sans discontinuer. Zonder ophouden, onophoudelyk, zonder stilstant.

ARRACHER, *v. a.* Tirer avec force une chose qui tient à une autre. Uittrekken, uittrekken, iets met geweld uithaalen, of met geweld uittrekken dat aan iets anders vast is, afscheuren.

Arracher une dent. Een tandt uittrekken.

* Arracher. Tirer, avoir. Uittrekken, uithaalen, uittrekken.

* Arracher un secret de quelqu'un. Een geheim uit iemand haalen, uittrekken.

ARRACHEMENT, *f. m.* Action de la personne qui arrache. Uittrekking, uittrekking.

ARRACHEUR de dents. *f. m.* Tandtrekker.

† Il ment comme un Arracheur de dents. Hy liegt als een Quakzalver. (Zoo zegt men in 't Duitfch, dat, vermids de Quakzalvers ge-

ARR.

meenlyk ook Tandtrekkers zyn, wel overeenkomt).

ARRANGEMENT, *f. m.* Ordre. Situation naturelle. Voeging, schikking, orde, natuurlyke flant, of gelegenheit, schikking.

Arrangement des mots. Schikking der woorden.

ARRANGER, *v. a.* Mettre en ordre. Voegen, schicken, opschikken, in orde stellen, of zetten.

ARRETEMENT, *f. m.* Bail à rente. Uitzetting, of opneeming van geldt.

ARRETER, *v. a.* Donner, ou prendre à rente. Op renten doen, of zetten; op renten neemen.

ARRERAGES, *f. m. pl.* Interêts d'une rente constituée. Achterballen, achterstallige renten.

* ARRES, *f. m. pl.* Assurance, gage. [Ce mot ne se dit d'ordinaire qu'au figuré, car au propre on dit ERRES.] Panden, onderpand, verzekering, Pand der minne.

* Les Arrés du salut. De panden der zaligheid.

ARRET, *f. m.* Ce qui arrête, ou retient. Klamp, houwvast, iets dat vast houdt, of tegenhoudt.

Arret. Jugement souverain, contre lequel il n'y a point d'appel. Uitspraak, gewysde, hoogste oordeel, of vonnis, waar tegen geen beroeping plaats heeft; een onherroepelyk besluit.

Arret. Saisie. Beslag, handoplegging op eenig goet.

Faire arret sur l'argent de quelqu'un. Iemand geldt, of goeds beslaan.

Mettre en arret quelqu'un, ou l'arrêter prisonnier. [Terme de Palais.] Iemand by de kop vatten, gyzelen, in gyzeling zetten, of brengen.

Mettre aux arrêts. [Terme de Guerre.] By den Geweldiger zetten.

* Arrêt. Promesse. Chose résolue. Besluit, belofte. Een bestote, of vastgestelde zaak, gegeven woordt.

* Defendez-moi, Seigneur, selon l'arret que vous avez prononcé. Bescherm my, Heer, naar 't woordt dat gy gesproken hebt.

* Arrêt de mort. Vonnis des doodts.

* Arrêt. Fermeté. Een vast besluit, opzet, of voornemen; stantvastigheid.

* C'est un homme sans arrêt. Dat is een mensch zonder besluit, of een onstandvastig mensch; dat is een mensch daer geen staaf op is te ma-

ARR.

ken. Arrête. Voyez Arête.

ARRETE-BEUF, *f. f.* Herbe. Pranzwortel, stalkruide.

ARRETER, *v. a.* Retenir. Empêcher d'avancer. Tegenhouden, staande houden, iemand in zyn vortgang verhinderen, of stuiten.

Ne m'arrête pas un moment. Houw my niet een oogenblik op.

Arrêter le sang. Het bloet stelpen, of stempen.

Arrêter les ennemis. De vyanden stuiten, of tegenhouden.

Arrêter. Prendre prisonnier. Vasthouden. In hechtenis neemen, of gevangen zetten.

Arrêter. Conclure. Refoudre. Besluiten, bestemmen, vast stellen.

Arrêter un mariage. Een koop sluiten.

* Arrêter. Engager, retenir par des charmes. Ophouden, verbinden; door verlokkingen tegenhouden.

s'Arrêter. Demeurer, n'aler pas plus loin. Blyven staan, stilstaan, niet verder gaan.

s'Arrêter. Cesser de faire quelque chose. Stilstaan, ophouden van iets te doen, niet voortgaan.

* s'Arrêter. Être retenu. Zich bedaanren, tot bedaanren komen; neêrgezet worden.

* s'Arrêter dans sa colère. Zyn toorn matigen, zyn gramfchap inbinden, inhouden, of niet uittauten.

* s'Arrêter. S'amuser. Zich ophouden, zich bezig houden.

* s'Arrêter à des sottises. Zich met zotterynen, of beufelingen ophouden.

ARRETIERS, *f. m. p.* Pièces de bois pour arrêter les membrures d'une ouverture. Daksperrren, dakribben, sperren, of ribben, waar op de latten van een dak leggen.

ARRIERE, *adv.* Loin d'ici. Wech, verre van hier.

Arriere tous ces conseils timides. Wech met al die vreesachtige raadslagen.

En arriere, *adv.* En reculant. Terug, achter uit, ruggewaarts.

Sauter en arriere. Terug springen.

Arriere, *f. m.* Poupe de navire. Het achterfchip, de achterstevan.

ARRIERE-BAN, *f. m.* De Leenmannen, die achterleenen bezitten in tydt van oorlog, ten dienst van den Koning, op ontboden.

Coriquer le ban & l'arriere-ban. Den Adelen Leenmannen op ontboden.

Ar-

Arriere-boutique, *f. f.* Een achterwink.
Arriere-faix, *f. m.* Les deux membranes qui environnent le fœtus. *Nageboorte, de vliexen waar in de vrucht beslooten legt.*
Arriere-fief, *f. m.* Fief qui relève d'un fief dominant. *Achter-leen, een leen die van een opper-leen word gegeven.*
Arriere-garde, *f. f.* Les demieres troupes de l'armée. *D'Achtertogt, of d'Achterhoede van een leger.*
Arriere-main, *f. m.* Revers de main. *'t Averechts, of 't bovenste van de handt.*
Recevoir un soufflet de l'arriere-main. Een averechtse klap krygen, of een klap met het averchts van de handt krygen.
Arriere-neveu. Le fils du petit-fils du frere, ou de la sœur. *Na-Neef, achterneef. De zoon van een broeders, of zusters neef.*
Arriere-point. *D'achternaadt van een hembdboordt.*
Arriere-saison, *f. f.* La fin de l'automne. *Najaar, natydt, d'uitgang van den herfst.*
*** Arriere-saison.** Vicilleffe. *De herfst der jaaren. D'Ouderdom, de gryzigeit.*
ARRIMAGE, *f. m.* (Terme de mer.) *Stuwving. (Een zeewoordt.)*
Arrimer ou Arrimer, *v. a.* (Terme de mer.) *Stuurwen, schikken. (Een zeewoordt.)*
ARRISER ou Arrisser, *v. a.* (Terme de mer.) *Inneemen, inhaalen. Aflaaten, afsneemen. (Een zeewoordt.)*
Arriser le pavillon. *De vlag inhaalen, of inneemen.*
ARRIVAGE, *f. m.* *Aankomst van goederen en koopmanschappen in een haven.*
ARRIVEE, *f. f.* *Venuë. Aankomst, koomst, komst.*
Arriver, *v. n.* *Venir en quelquelieu. Aankoomen, koomen, in deeze of geene plaats aankoomen.*
Arriver d'une flote ou d'un vaisseau. *Van een vloot, of schip koomen.*
Arriver. *Venir par accident. Geschieden, gebouren, by geval geschieden, onverhoeds gebouren.*
Arriver. (Ce mot se met souvent par elegance seulement. *Comme*) Il lui arriva de dire une sottise. *Overkoomen. (Een woordt dat zomtyds welsprekentheitshalve gebruikt word, als,) hem quam over iets*

belagchelyks te zeggen.
ARRÔCHE, *f. f.* *Herbe. Milde, melde. Zeker kruidt.*
ARROGANT, *Arrogante*, *adj.* *Fier, superbe. Laatdunkend, trots, vermeetel, hoogmoedig, hooghartig, groots, spytig, hovaerdig.*
ARROGANCE, *f. f.* *Oigucuil. Trotsheit, vermeetelheit, laatdunkentheit, fierheit, hoogmoedigheid, hooghartigheid, spytigheit, hovaerdigheid, grootsheit.*
ARROGAMMENT, *adv.* *Avec arrogance. Hovaerdiglyk, trotzelyk, stoutmoediglyk.*
Répondre arrogamment. *Trotselyk antwoorden.*
s'ARROGER, *v. r.* *S'attribuer trop. Verwaant, of laatdunkend zyn. Zich te veel aanmaatigen, of toeïgenen, zich zelven te veel toeschryven.*
ARRONDIR, *v. a.* *Faire rond. Rond maaken, ronden, afronden.*
*** Arrondir.** *Toufner tellement une periode qu'il y ait de l'harmonie. Een zin rond maaken, de deelen van een reden welvoegelyk zaamenbinden, een evenredigheid in een zin brengen.*
ARRONDISSEMENT, *f. m.* *Action d'arrondir. Afronding, ronding.*
Arrondissement d'une periode. *Rondigheid, of evenredigheid van een zin in een reden.*
ARROSEMENT, *f. m.* *Besproeiing, begiating, bevochtiging.*
ARROSER, *v. a.* *Jetter de l'eau avec l'arrosoir. Begieten, met een gieter besproeien, bevochtigen.*
Arroser un jardin. *Een tuin, of hof begieten, of besproeien.*
*** Arroser.** *Couler par quelque pays. Bespoelen, door eenig landsloopen.*
*** Le Danube arrose beaucoup de pays.** *De Donauw bespoelt veele landen, of loopt door veele landen.*
ARROSOIR, *f. m.* *Instrument pour arroser. Gieter, om een tuin mee te besproeien.*

ARS. ART.

ARS, *f. m.* *De aderen van een paerd die men gemeenelyk opent.*
ARSENAL, ou Arsenac, *f. m.* *Wapenhuis, Tuighuis. Magazyn.*
ARSENIC, *f. m.* *Espèce de poison corrosif. Rottekruidt, een soort van vergif dat bytend, scherp, en in-*

oetend is.

ART, *f. m.* *Recueil de préceptes. Konst. Wetenschap.*
Arts mécaniques. *Handwerks-konsten.*
Arts liberaux. *Vrye konsten.*
Maitre es arts. *Meester in de vrye konsten.*
*** Art.** *Adresse, subtilité. Vlugheit, gauwigheit, schrandereit, sneedigheid, loosheit, scherpzinnigheid, gaauwigheit, beslepenheit.*
ARTÈRE, *f. f.* *Sorte de vaisseau dans le corps. Slagader, hartader, ademader.*
L'apre-artere, ou la trachée-artere. *Lochtpyp, strot, strottepyp, lochtader, aassemader, ademgat.*
ARTÉRIEL, *Artériel*, *adj.* *Qui est d'artere. Slagaderlyk.*
Sang Artériel. *Slagaderlyk bloet.*
ARTICHAUT, *f. m.* *Plante, ou fruit de la plante. Artischok, zeekeer eetbaar distelkruidt.*
ARTICLE, *f. m.* *Sorte de particule, qui se met ordinairement devant les noms. Woordtleedje, dat gemeenlyk voor de naamwoorden word gestelt, waar door de geslachten onderscheiden worden.*
Article. *Partie de chapitre d'un livre. Lid deel, snee, snyding, stuk, gedeelte van het hoofdstuk eens boeks.*
Article. *Condition d'un traité ou d'un contract. Beding, voorwaarde van een verdrag.*
Les articles de paix. *De vredens-bedingen, de voorwaarden van vrede.*
Article de foi. *Geloofslied, geloofsartykel, geloofsstuk.*
Les douze articles de la foi. *De 12 leden, of artykelen des geloofs.*
Article. *Temps, moment. Tydt, uur, stond, oogenblik.*
Etre à l'article de la mort. *Op sterven leggen, zieltoogen, in doodsnoodd zyn, aan de poorten des doods loggen.*
Article. *Jointure de membres. Gewricht, samenvoeging der leden.*
ARTICULATION, *f. f.* (Terme d'Anatomie.) *Jointure de deux os qui se touchent par leurs extrémités. Geleiding van twee beebenten, die met hunne uiterste deelen aan malkanderen raaken.*
Articulation de la voix. *De onderscheide uitspraak der stemme.*
ARTICULER, *v. a.* *Prononcer distinctement les mots. Verstaanlyk,*

lyk, duidelyk, of onderscheidentlyk zyn woorden uitspreken.

Articuler. (*Terme de Pratique.*) Donner sa demande par articles. Zyn eisch door liederdeelingen, of leden voorstellen, of van lid tot lid verzoonen, of voordragen.

Articuler le corps d'un animal, y former les jointures. (*Terme d'Anatomie.*) De gewrichten aan 't lichaam van een dier maaken.

ARTIFICE, f. m. Adresse, subtilité, finesse. Kunst, kunstgreep, gezwintheit, spitsvinnigheid, scherpzinnigheid, sneedigheid, schranderheit, loosheit.

Ce font des artifices de la Demoiselle. Dat zyn kunstjes, of kunstgrepen van de Juffer.

ARTIFICIEL, Artificielle, adj. Qui est fait par art. Kunstig, dat kunstig is uitgewrocht, 't geen door kunst is gemaekt.

Une fontaine artificielle. Eene springbron door kunst gemaekt.

ARTIFICIELLEMENT, adv. Kunstiglyk, kunstwrochtlyk.

ARTIFICIEUX, Artificieuse, adj. Adroit, ingénieux. Fin, qui n'agit pas rondement. Kunstig, loos, spitsvinnig, wakker, schrander. Geslepen, doortrapt, listig.

C'est un homme artificieux. Dat is een loos, schrander, of listig man.

ARTIFICIEUSEMENT, adv. Avec finesse, avec une adresse maligne. Listiglyk, looflyk, met loosheit, arglistiglyk.

ARTILLÉRIE, f. f. Machines & armes de guerre. Geschut. Allerhande slag van grof en klein geschut. Schutgeveerte, kogels, bomben, flinkpotten, vuurkogels, enz.

ARTIMON, f. m. Bezaans-mast, achterste mast.

Voile d'artimon. 't Zeil van de bezaans-mast, dat op zyn Levants driehoekig is.

ARTIQUE, adj. Septentrional. Noordurlyk, naar 't Noorden.

Poleartique. Noorderaspunt.

ARTISAN, f. m. Qui fait profession de quelque métier. Konstenaar, ambachtsman, handwerker, handwerksman.

* Artisan. Qui est cause ou auteur de quelque chose. Werkmeester, maker, stichter, oorzaak.

Dieu est le souverain Artisan du monde. Godt is d'oppermagtigste stichter, oorzaak, of Schepper der we-

relkt.

* **Artifane, f. f.** (*Ce mot n'est en usage qu'au figuré, & signifie.*) Celle qui est cause de quelque chose. Werkmeester(sche, stichter, veroorzaakster, oorzaak.

ARTISTE, f. m. Ouvrier qui travaille avec esprit. Een konstige, of geestige werkbaas. Een konstenaar, een schrander werkmeester.

Artiste. Celui qui travaille aux opérations de Chymie. Stoffscheider, een arbeider in de scheikunst.

Artiste. Dans les Universitez, celui qui a étudié les arts liberaux. Een meester in de vrye konsten.

ARTISTEMENT, adv. Avec art, avec adresse. Konstiglyk, aardiglyk, met konst, met verstant, met overlegging, met beleid.

ARUSPICE, f. m. Ingewandwikkler. Waarzegger uit de ingewanden der geofferde beesten.

AS. ASC.

AS, f. m. Carte qui n'est marquée que d'un seul point. Aas, een kaartenas, aas in 't kaartspel.

ASAVOIR, mieux Savoir, particule indeclinable. Namelyk, te weeten.

Il lui expliquoit les parties de la Philosophie, a savoir, la Physique, &c. Hy verklaarde hem de deelen der Wysbegeerte, namelyk, de Natuurkunde, enz.

ASCENDANT, f. m. Signe qui paroit sur l'horizon au moment de la naissance. Geboortepunt, geboortsteken, dat op de kim, of gezicht-ring verschynt, op 's oogeblik dat iemand geboren wordt.

* Ascendant. Pente ou inclination naturelle. Inborst, natuurlyke neiging, of genegenheit, overhelling.

* Les honneurs forcent l'ascendant. De staatsampsen dwingen de genegenheit.

* Ascendant. Empire, autorité. Magt, gezag, heerschappye.

* Prendre un ascendant sur quelqu'un. Zich meesterlyk over iemand aanstellen, groot gezag over iemand aanmatigten.

ASCENSION, f. f. La fête de l'ascension. Hemelvaart. Hemelvaartsdag.

ASM. ASN. ASP.

ASME, ou Asthme, f. m. Difficulté de respirer. Obstruction des pou-

mons. Aamborstigheid, engborstigheid, kortademing, aamechrigheit, kortademigheid.

Afinatique, ou Asthmatique. Aamborstig, engborstig, aamechrig, kortademig.

ASNE, f. m. Voyez Ane.

ASPECT, f. m. Regard. Aanschouw, beschouwing, gezicht.

* Aspect. L'aspect, la vue, ou l'exposition d'un bâtiment vers quelque partie du monde. Gezicht, toon, of stant waar op een Gebouw staat.

Cette maison a un bel aspect. Dat huis heeft een schoone stant, of staat heel schoon.

ASPERGE, f. f. Herbe. Aspersje, Spersje, (van zommige geheeten) Koraalkruidt. Zeeker eerbaar gewas.

ASPHODELE, f. f. Asodille. Zeeker kruidt.

ASPERGEZ, ou Asperfoir, f. m. Goupillon pour jeter l'eau benite. Een wyquaft, of wyquispel. Een quast, of quispel waar meede men 't wywater sprenzt.

ASPERSION, f. f. Arroisement. Besproeiing, besprenging.

ASPIC, f. m. Sorte de serpent venimeux. Adder, adderslang. Zekere vergiftige slang.

ASPIRER, v. a. Prétendre. Verlangen, naar staan, naar trachten, naar haaken, begeerig naar zyn, naar blaaken.

Aspirer à la gloire. Naar eere, of hoegheit staan.

Aspirer. Prononcer avec aspiration. Uitblaazen, met geblaas een woordt, of letter uitspreken.

Le mot de heros aspire son h. In 't woordt heros (heldt) word de h nitgesproken.

Aspirant, Aspirante, adj. Qui se prononce avec aspiration. Uitblazend, dat met uitblazing gesproken word.

ASPIRATION, f. f. Prononciation aspirée. Geblaas, uitblazing. Een uitspraak met geblaas.

ASS.

ASSABLER, v. a. Zanden, bezanden, met zandt aanhoogen, of aanmaaken.

ASSAILLIR, v. a. (Mot un peu vieux.) Attaquer. Aanvallen, overvallen, aandoen, aantasten, bespringen.

Affaillant, f. m. Celui qui attaque.
Overvaller, aanvaller, aanrander, aansaster, bespringer.

Redoubler l'ardeur des affaillants. 's
Vuur, of de hitte der bespringeren verdubbelen.

‡ **Affaillant.** Qui attaque de paroles.
Kesser, blaffer, een die een ander met woorden aantast.

ASSAISONNEMENT, f. m. Apêt de viandes. *Spysbereiding, toebereiding der spyz.*

* **Assaisonement.** Mélange. *Cieraad, fraaijgheit, versiering.*

Les assaisonemens d'un discours.
De fraaijgheden, of versieringen van een reden.

ASSAISONNER, v. a. Apêter. *Bereiden, gered maaken, toebereiden, toemaaken.*

Affaïsonner les viandes. *De spys bereiden, de spys toemaaken.*

* **Affaïsonner.** Mêler, joindre. *Mengen, verzellen, voegen, vergezelschappen, byvoegen.*

* **Il faut assaïsonner le plaïsant à l'utile.** *Men moet het vermaaklyke by het nuttige voegen.*

ASSASSIN, f. m. Meurtrier. Qui tuë en trahison. Qui tuë impunément. *Moordenaar, moorder. Huurmoordenaar, verraderlyke doodslager.*

‡ **ASSASSIN.** Qui tuë impunément. *Moordenaar, die ongestraft iemand om hals brengt, of om hals helpt.*

Affaïne, f. f. Celle qui assassine. *Moorderesse, vermoordster.*

ASSASSINAT, f. m. Meurtre commis en trahison. *Moords, verraderlyke doodslag.*

ASSASSINER, v. a. Tuer en trahison. *Verraderlyk vermoorden, ombrengen, of van 's leuen berooven. Met opzet iemand doodden.*

‡ **Il portoit un grand fusil dont il avoit affaïne plusieurs pies.** *Hy droog een lange snaphaan daar by veele exters mee vermoort had.*

‡ **Affaïner.** Faire mourir amoureux. *Vermoorden; van liefde doen sterven.*

‡ **Il eût de ces maris que la jalousie affaïne.** *Hy is van die manzen die van yverzucht sterven.*

‡ **Affaïner de medifans.** *Met lasteringen, of quaadspreken zwart maaken.*

‡ **Affaïner de visites.** *Met veel bezoek verveelen, of overlast doen.*

* **Affassinant, Affassinante, part. a. 's**
adj. Ennuieux, fatiguant. Verdrietig, lastig, vermoosjend, moeijelyk.

* **Redite affassinante.** *Verdrietige berzeggung, of herhaaling; een lastig weeder verhaal van een en de zelve reden. Een onverdraaglyke koekoeksang.*

ASSAUT, f. m. Ataque. *Storm, bestorming, overval, geweldige aanval.*

Faire ou donner un assaut. *Stormen, bestormen, aanvallen, storm loopen.*

Aller ou monter à l'assaut. *Aan 's stormen gaan, den storm beginnen, beginnen te stormen.*

Repousser un assaut. *Een storm af slaan, of afweeren.*

Donner l'assaut general à une ville. *Eenen algemeenen storm of een stad doen.*

Emporter une ville d'assaut. *Een stad stormenderhandt inneemen, of bemagtigen.*

Assaut. (Terme de Maître d'armes.)
 Combat de deux personnes à coups de fleuret. *Gevecht van twee personen met schermdengens.*

ASSEMBLAGE, f. m. Union, jonction de deux ou plusieurs choses ensemble. *Verzameling, vergadering van twee, of van verscheide dingen, samenvoeging, samenichikking.*

ASSEMBLÉE, f. f. Gens assemblez pourquoi que ce soit. *Vergadering, byeenkoomst, volkverzameling, menschen by den anderen vergadert.*

Convoquer l'Assemblée. *De vergadering beroepen, of beleggen.*

Congedier l'Assemblée. *De vergadering afscheidt geeven, of laten gaan.*

Tenir des Assemblées. *Vergaderingen houden.*

Se trouver aux Assemblées. *Zich in de vergaderingen laten vinden, in de verzamelingen koomen.*

Assemblée. (Terme de guerre) *Certaine batterie de tambour. De vergadering. Zekere tromslag, om de soldaaten te doen vergaderen.*

Battre l'assemblée. *De vergadering slaan.*

ASSEMBLER, v. a. Mettre ou joindre ensemble. *Vergaderen, 's zamen brengen, 's zamen voegen, 's zamen stellen.*

Assembler les lettres, les arranger. *De letteren 's zamenvoegen, of 's zamen*

menbrengen.

Assembler. *Convoquer plusieurs personnes en un même lieu. Te samen roepen, veele op eene plaats te samen roepen, by een vergaderen, of by een brengen.*

s'Assembler en un lieu. *In een plaats byeen koomen, te samen koomen, of vergaderen.*

Assembler un livre. *Mettre toutes les feuilles d'un livre par ordre. Een boek vergaderen, al de bladeren van een boek vervolgens in laagen leggen.*

ASSENER, v. a. Porter un coup juste à l'endroit où l'on veut. *Wel raaken, of treffen, net slaan daer men op doelt, of daar men op mikt, recht raaken.*

ASSEOIR, v. a. Mettre sur un siège. *Neerzeten, op een stoel zeten.*

Affeoir. *Pofer, établir, mettre deffus. Zetten, stellen, nederzeten, ergens op zeten, neerslaan.*

Affeoir un camp. *Een leger neerslaan.*

s'Affeoir, v. r. *Etre assis. Se mettre sur un siège, se poser. Zich neerzeten, gaan zitten, op een stoel gaan zitten.*

s'Affeoir à table. *Zich aan tafel zeten.*

Etre assis au haut bout. *Aan 's hoogeind zitten, of gezeeten zyn.*

Affeoir ou imposer la taille. *Hoofdgeldt, of hoofdschatting opzeten.*

* **Affeoir un jugement.** *Le fonder, l'établir. Een vonnis uitspreken, vellen, of stryken.*

ASSERTION, f. f. (Terme de Philosophie.) *Proposition avancée comme veritable. Een voorstel dat als waarachtig word voorgedragen.*

ASSERVIR, v. a. Assujétir, dompter. *Dienstbaar maaken, onderdanig maaken, zich onderwerpen, 's onderbrengen.*

s'Asservir, v. a. *Zich onderwerpen, zich onderdanig maaken.*

ASSERVISSEMENT, f. m. *Onderwerping, onderdanigheid, dienstbaarheid.*

ASSESEUR, f. m. (Terme de Barreau.) *Sorte d'officier de justice. Bygevoegde rechter, Byzitter.*

ASSEYEUR, f. m. *Qui est commis pour affeoir & faire l'imposition des tailles. Een heffer van 's hoofdgeldt.*

ASSEZ, adv. *Genoeg, genoegzaam.*

ASSIDU, Assiduë, adj. *Qui a de*

G

fassi.

l'assiduité. *Vlytig, naerftig, werkzaam, wakker, ieverig.*
 Etre assidu au travail. *Zich vlytig aan 't werk houden, naerftig aan 't werk zyn.*
ASSIDUMENT, *adv.* Avec assiduité. *Vlytiglyk, naerftiglyk, werkzaamlyk, naerftig, vlytig, lustig.*
ASSIDUITE, *f. f.* Atachement assidu. *Vlytigheit, naerftigheit, werkzaamheit, geduurige beezigheit.*
ASSIEGER, *v. a.* Mettre le siege devant une place. *Belegeren. Het leger voor een stadt, of andere plaats neerflaan, een stadt, of plaats belegeren, of beleggen.*
 * **Assieger**. Etre assidu auprès d'une personne. *Environner. Iemant geduurig by zyn, of byblyven. Rondom iemant zwerwen.*
Les douleurs de l'enfer m'ont affligé. *De angsten der helle hebben my omvangen. Pl. 6.*
Affliegez, *f. m. p.* Ceux qui défendent une place affligée. *Belegerden, de geenen die eene belegerde stadt bewaaren en beschermgen.*
Les affliegez ont fait une fortie. *De belegerden hebben eenen uitval gedaan.*
ASSIEGEANS, *f. m. p.* Ceux qui assiegent une place. *Belegers, belegerers van een plaats.*
ASSIETTE, *f. f.* Situation. *Etat. Stant, gestalte, gelegenheit, soefstant, staat, gesteltheit.*
 Une ville forte d'assiette. *Eene stadt sterk van gelegenheit, of die uit de natuur sterk is.*
 * **Son esprit est toujours dans une bonne assiette.** *Zyn verstant is altydt in een goeden stant, of goede gesteltheit.*
Assiette de table. *Tafelbort, teljoor.*
Assiette. Ce qu'on met sur la tranche d'un livre, avant que de la dorer. *De grondt op de snee van een boek, om het te vergulden.*
Assiette. Pavé mis sur le sable du sens qu'il faut. *Een vloersteen, die in zyn perk wel geleit is.*
Assiette. *(Mor usité dans la Cour des Aides.)* Imposition de la taille sur chaque particulier. *Hoofdgeldt, hoofdtlast, hoofdschatting.*
ASSIGNATION, *f. f.* Rendez-vous. *Tydstelling, dagstelling, urbestemming, plaatsbestemming.*
 Donner une assignation. *Beschyden, tydt en plaats bestemmen.*
 Manquera l'assignation. *Ne pas ve-*

nir au lieu assigné & marqué. *Verzumen op de bestemde, of bescheide plaats te koomen.*
Assignation. *Ajournement. Exploit de Sergent pour comparoître. Dagvaarding, daging van een Deurwaarder om op zeker uur voor den Rechter verschynen.*
ASSIGNER, *v. a.* Marquer le jour ou l'heure, le lieu & le temps pour faire une chose. *Tydt en plaats bearaamen, of bestemmen om iets te doen, of te verrichten.*
Assigner. Donner. *Toelleggen, geeven, aanzeggen, aanuzyzen.*
Assigner une pension à quelqu'un. *Iemant een jaarlyk sche wedde toelleggen.*
Assigner. Donner assignation pour comparoître. *Dagvaarden, roepen, daagen, voor den Rechter roepen.*
ASSIS, *Assise.* *Voyez Assieoir.*
ASSISE, *f. f.* Rang de pierres mises les unes sur les autres. *Een laag steenen in een muur.*
Premiere assise de muraille. *De grondslaag, of eerste laag van een muur.*
Assises, *f. f. pl.* Seance d'un Juge supérieur dans des auditoires des Juges inférieurs. *Zitdagen, rechedagen. Zitting van een Opperrechter in de vierfchaar der onderhoorers, of laage Rechteren.*
ASSISTANCE, *f. f.* Aide, secours. *Hulp, bystant, handreiking, onderstant.*
Assistance. *Assemblée. Vergadering, byeenkomst.*
Demander l'avis de l'assistance. *De vergadering raadvraagen, met de vergadering raadpleegen.*
ASSISTANT, *f. m.* Celui qui assiste à un discours ou à un spectacle. *Omstand, bystand, soehoorder van eene reden, aanschouwer van een schouwspel.*
Assistant, *f. m.* Religieux qui est Conseiller du Général de l'Ordre. *Noodthulp, een die den Oppersten van een geestelyke Order voor raadsman dient.*
Assistant de Comedien. *Noodthulp van een toneelpeeler.*
ASSISTANTE, *f. f.* Religieuse qui fait les fonctions dans l'absence de l'Abesse. *Noodthulperffe. Een geestelyke dochter, die den dienst van d'Abdisse, in haar afzyn, bekleedt.*
ASSISTER, *v. a.* Aider, secourir. *Bystaan, helpen, handreiken, de handt*

bieden, te hulp koomen.
Assister. *v. n.* Etre présent. *Tegenwoordig zyn, iets bywoonen.*
Assister aux jeux. *De spelen bywoonen, zich in de spelen laten vinden.*
ASSOCIATION, *f. f.* Contract de société. *Vermaatschapping. Verdrag van maatschappye.*
ASSOCIER, *v. a.* Prendre quelqu'un pour agir de concert avec lui. *Maatschappy met iemant maaken, iemant by zich in den handel neemen.*
s'Associer, *v. r.* Entrer en association avec quelqu'un. *Zich met iemant verbinden, een verdrag aangaan, in 't verbonds treden, met iemant maatschappy maaken.*
Associer. Recevoir en une Compagnie ou Société. *In een genootschap, of maatschappy ontfangen, of inlaaten.*
ASSOCIE', *f. m.* Qui entre dans l'association. *Medehandelaar, medegenoot, medestander, medemakker, meemaal.*
ASSOMMER, *v. a.* Tuer à coups de hache. *Kollen, bollen, met een byl kollen, met een byl doodtslaan.*
Assommer. Tuer cruellement. *Doodtslaan, wreedyklyk dooden, of ombrengen.*
 * **Assommer** quelqu'un par des importunités & par des discours inutiles. *Iemant met onbeschofteden en ydel gezwets lastig vallen, verveelen, of moede maaken.*
 * **Assommer** de termes barbares. *Met uitheemsche woorden verveelen, of baloorig maaken.*
ASSOMPTION, *f. f.* Fête en mémoire du jour que la Vierge monta au Ciel. *Mariaas Hemelvaartsdag. Een feestdag der R. Kerke.*
Assomption. Image qui represente l'assomption. *Een Mariaas hemelvaart; een schildery, print, of verbeelding dezer hemelvaart.*
Achetter une assomption. *Eene Mariaas hemelvaart koopen.*
Assomption. *(Terme de Logique.)* La mineure ou la petite proposition d'un syllogisme. *De tweede, of minder stelling van een sluitreden.*
ASSORTIMENT, *f. m.* Accompannement. *Ce qui a raport à une chose avec laquelle on le met. 't Zamenfchikking, 't zamenverceging. Iet dat overeenkomst heeft met het gene waar by men het zet.*
ASSORTIR, *v. a.* Faire que des cho-

choses ayent raport ensemble. *s'Zamenfchikken*, by malkanderen fchikken, of voegen dat eenige overeenkomst heeft. *Overeenkomst hebben*; naar elkanderen gelyken.

* *Affortir*. Fournir une boutique de toutes les choses qu'on vend. *Verzorgen*, voorzien, foffeeren. Een winkel met alderhande waaren, die men verkoopt, wel voorzien.

Affortir des couleurs, les unir bien ensemble. *Kleuren wel by malkander voegen*, of mengen.

* *Affortir*, faire convenir l'un avec l'autre. *s'Zamenfchikken*, *s'zamenvoegen*, vereenigen, overeenbrengen.

L'amour a assorti leurs cœurs. *De liefde heeft hunne harten vereenigt.*

ASSOUPIR, v. a. Caufer du sommeil. *Slaperig*, vakerig, fuismerig, dodderig, of loom maaken. *Slaap verwekken.*

* *Affoupir*. Apaiser. *Stillen*, tot stillant brengen, byleggen.

* *Affoupir* une querelle. *Een krakkeel byleggen*, of stillen.

s'Affoupir, v. r. Etre abatu de sommeil. *Slaperig worden*, met slaap bevangen, of van den slaap overvallen worden, vaak krygen.

ASSOUPISSEMENT, f. m. Pente au dormir. *Slaperigheid*, *fuismerigheid*, *loomigheid*, *vakerigheid*.

* *Affouffement*. L'état d'un homme qui femble être infensible dans fes propres malheurs & comme endormi dans fes affaires. *Ongevoeligheid*, *gevoelloosheid*, *zorgeloosheid van iemand in zyn ongeluk*, of ongevallen.

ASSOURDIR, v. a. Doof maken, verdooven.

s'Assourdir, v. r. Doof worden.

ASSOUVIR, v. a. Raffenier. Contenter, fatisfaire. *Verzadigen*, genoegen, vergenoegen, voldoen.

Affouvir fa colère. *Zyn gramschap*, of toorn verzadigen, of voldoen.

ASSOUVISSEMENT, f. m. Verzadiging, voldoening, vergenoeging.

ASSUJETTIR, v. a. Soumettre, vaincre, dompter. *Onderdanig maaken*, *onderwerpen*, *overwinnen*, *s'onderbrengen*, *veroveren*, *hemagrijen*.

Affujettir fes ennemis. *Zyne vyanden s'onderbrengen*, of overwinnen.

* *Affujettir*. Vaincre par fes charmes. *Onderwerpen*, *veroveren*, *deur be-*

hoorlykheden overwinnen, of zich onderdanig maaken.

Ses yeux ont affujetti mille cœurs. *Haare oogen hebben duizent harten veroverd.*

s'Affujettir, v. r. Se soumettre. *Zich zelven onderwerpen.*

s'Affujettir aux loix, à la regle, à la discipline. *Zich zelven de wetten, het voorschrift, de tucht onderwerpen.*

ASSUJETTISSEMENT, f. m. Suggestion. *Onderwerping*, *onderdanigheid*.

ASSURANCE, f. f. Sûreté. *Zekerheit*, *verzekersheit*, *verzekering*.

Etre en assurance, ou en sûreté. *In verzekersheit*, of *zekerheit zyn*.

Mettre en assurance, ou en sûreté. *In zekerheit stellen*, of *brengen*.

Se retirer en un lieu d'assurance, ou de sûreté. *In een verzekerde plaats wyken*, of *zich begeeven*.

Assurance. Sûreté, précaution dans les affaires. *Verzekering*, *onderpand*, *pand* der minne.

Donner des assurances pour de l'argent. *Iets tot verzekering van eenig geldt geeven.*

Assurance. Gage. *Verzekering*, *blyk*, *bewys*, *proeve*.

Donner des assurances de son amitié. *Bewyzan*, of *blyken van zyn vriendschap geeven*.

Assurance. Certitude. *Verzekering*, *zekerheit*, *gewisheit*.

Assurance. Hardieffe. *Vrymoedigheid*, *floutsheit*, *floutmoedigheid*, *wrypfigheit*, *wryborfigheit*.

Parler avec assurance. *Met vrymoedigheid fpreken*, *vrymoedig zyn reden voeren*.

Personne n'avoit l'assurance de l'aprocher. *Niemant had de floutsheit hem te gemaaken*, of *te naderen*.

Assuré, *Assurée*, adj. Sûr, certain. *Hardi*, *plein de confiance*. De la fidelité duquel on est sûr. *Verzekert*, *zeker*, *onswiffelbaar*, *gewis*. *Van welkers trouwe men zeker is*. *Stout*, *floutmoedig*.

ASSUREMENT, adv. Certainement. *En verité*. *Voorzeker*, *zekerlyk*, *ongetwiffelt*, *onfeilbaar*, *gewiffelyk*.

ASSURER, v. a. Rendre sûr. *Verzekeren*, *zeker en veilig stellen*.

Assurer. *Affirmer*. *Verzekeren*, *bevestigen*, *bekrachten*.

Assurer une chose sur fa foi. *Iets op zyne trouwe verzekeren*.

* *Assurer*, Rendre plus hardi. *Moeds*

geeven, *kloekmoedig maaken*, *aanmoedigen*, *aanzetten*, *een hart onder den riem fteeken*.

s'Assürer, v. r. Se rendre sûr d'une chose. *Zich ergens van verzekeren*.

s'Assürer la couronne. *Zich van de kroon verzekeren*.

s'Assürer de quelqu'un. En être sûr. *Zich van iemand verzekert houden*. *Van iemand zeker zyn*.

s'Assürer de quelqu'un en l'arrétant prisonnier. *Zich van iemand verzekeren*, *iemand in verzekering*, of *hechtenis brengen*.

Assürer un oiseau de proie. (Terme de Fauconnerie.) *L'accoutumer à ne s'effrayer de rien*. *Een roofvogel tot de jage gewennen*.

Assürer la bouche à un cheval. (Terme de Manège.) *L'accoutumer à souffrir le mors*. *Doemmonds van een paerds tot den toom gewennen*.

AST.

ASTERISME, f. m. *Gesternte*, *s'zamensterring*.

ASTÉ RISQUE, f. m. *Een sterretje dat in de boeken tot een teken wordt gezet*.

ASTRE, f. m. *Etoile*, *Gesternte*, *star*, *ster*.

Observer les Astres. *Sterrekryken*, *den loop der starren naspeuren*, of *waarneemen*.

* *Astres*, yeux brillans. *Starren*. *Schitterende oogen*.

Les yeux de Philis sont des astres doux & benins. *D'oogen van Filis zyn vriendelyke en gunstige starren*.

ASTREINDRE, v. a. Obliger. *Dwingen*, *verbinden*, *verpligten*, *noorzaaken*.

ASTRINGENT, Astringente, adj. (Terme de Medecine) *Qui a la vertu de resserter*. *Stoppend*, *samentrekkend*.

Remede astringent. *Een samentrekkend geneesmiddel*.

Einplatre astringent. *Een trekpleister*.

ASTROLABE, f. m. (Terme d'Astronomie.) *Instrument qui marque les mouvemens des astres*. *Starreplatkloot*. *Starrehoogtemeeter*.

ASTROLOGIE, f. f. *Starrekrykkunde*, *starrekrachtkunde*, *starrevoorzegkunde*.

L'Astrologie Judiciaire. *L'Art de faire des prédictions par la connoissance*

fance des astres. *Starrewikkunde, starrevoorzegkonst, starrekery, starrewigshelary.*

ASTROLOGIQUE, *adj.* Qui est d'Astrologie. *Starrevoorzegkundig, starrekrachtkundig, dat de starrekykunde betref.*

ASTROLOGUE, *f. m.* Sterrekryker, starrekrachtkenner. *Voorwikkler uis de starren.*

ASTRONOME, *f. m.* Sterreloopkenner, Hemelloopkundige.

ASTRONOMIE, *f. f.* Sterreloopkunde, Hemelloopkunde.

ASTRONOMIQUE, *adj.* Qui est d'Astronomie. *Sterrekundig, starreloopkundig, dat de hemelloopkunde aangaat.*

ATA.

ATACHE, *f. f.* Lien. *Klamp, houvaft, zwaluweftaers.*

Atache de moulin à vent. *Molenstandert, standert van een windmolen.*

* **Atache.** *Aplication, ardeur, vlytigheit, yver, naefstigheid, vlyt.*

* **Etudier avec atache.** *Naarftig ftudeeren.*

* **Jouër avec atache.** *Met yver speelen, of yverig speelen.*

* **Atache.** *Attachement. Engagement. Verbintenis, verplichting, verbandt.*

* **Vivre sans atache.** *Zonder verbintenis leeven, vry en ongebonden leeven.*

Atache. *Permission de Juge qu'il atache au bas d'une Requête. D'onderrekening van een verzoekfchrift, waar by het word toegestaan.*

* **ATTACHEMENT**, *f. m.* Engagement. *Verbintenis, verbandt.*

* **Les atachemens de la terre.** *De aardfche verbinteniffen.*

* **Attachement.** *Passion, inclination, affiduité. Drift, liefde, geneegenheit, neigm, zugt.*

* **Il a un grand attachement pour sa maitresse.** *Hy heeft een groote liefde tot zyn vryfter.*

ATACHER, *v. a.* Lier. *Coudre une chose à une autre. Binden, vafsmaken, hechten. Het eene ding aan 't ander hechten, of naaijen.*

Atacher en croix. *Aan 't kruis hechten, slaan, of nagelen.*

* **Atacher.** *Engager, unir, joindre. Verbinden, verplichten, vereenigen, woegen.*

* **Mondevoir m'atuche auprès d'el-**

le. Myn pligt verbindt my aan haar, of houd my by haar.

s'Atacher, *v. r.* *Se joindre, se prendre à quelque chose. Zich ergens aan hechten, iets aanklappen, de handen ergens aan slaan, iets aangrypen, aanvatten, of aantasten.*

* **s'Atacher.** *S'apliquer. S'engager d'inclination. Se dévouër à quelque personne. Zich toe begeeven, of toe fchikken. Zich aan iemand verbinden, verplichten, of overgeeven.*

* **s'Atacher à l'étude.** *Zich tot de leeroeffening begeeven.*

* **s'Atacher auprès d'un grand Seigneur.** *Zich aan een groot Heer verbinden.*

* **s'Atacher.** *Demeurer ferme, ne pas démodre. Zich vafst houden, ftans houden, iets aankleeven, ergens niet van afstaan, onverzettelyk ergens by blyven.*

* **s'Atacher à une opinion.** *Een gevoelen aankleeven, of aanhangen, by een gevoelen blyven.*

ATAQUE, *f. f.* *Action d'attaquer. Aanval, overval, befpringing.*

Ataque d'une place. *Aantasting, of befpringing eener plaatze.*

Commencer une attaque. *Eenen aanval beginnen.*

Soutenir une attaque. *Eenen aanval onderfteunen.*

Ataque de maladie. *Overval van ziekte.*

* **Ataque.** *Paroles piquantes, atteinte, insulte. Scherpe of harde woorden, fchimpredenen, fcheldwoorden, bistera bejegening.*

* **Donner une attaque à quelqu'un.** *Iemand harde woorden geeven, iemand bits, of fcherp bejegenen.*

* **Ataques du Demon.** *Aanvalen, of verzoeking des duivels.*

ATAQUER, *v. a.* *Commencer une attaque, commencer à battre. Aanvallen, aantasten, een aanval beginnen, beginnen te slaan, of te vechten.*

Ataquer une ville. *Een ftadt aantasten.*

Ataquer l'ennemi. *Den vyant aantasten.*

* **Ataquer l'innocence d'une personne par de faux soupçons.** *Iemand onfchuld door valsfeh vermoeden verdacht maaken.*

* **Ataquer.** *Offenser, provoquer. Aanvallen, beleedigen, tergen.*

Ataquer quelqu'un par des medifan-

ces. Iemand met lasteringen bezwaaren, of beleedigen.

s'Ataquer, *v. r.* *S'en prendre à quelqu'un. Iemand aantasten, aandoen, aangrypen, of aanvallen.*

Etre ataqué de maladie. *Van ziekte, of krankheit aangetaft zyn.*

ATE.

ATEINDRE, *v. a.* *Toucher à quelque chose qui est un peu haut. Aankomen, bereiken, iets bereiken dat wat hoog is, by koomen.*

Atéindre. *Toucher, affener. Bereiken, treffen, raaken.*

Ceux qui lançoient des javelots ne pouvoient pas atéindre les frondeurs. *De fpieswepers konden de ftingeraars niet bereiken, of niet raaken.*

* **Atéindre.** *Parvenir, arriver. Bereiken, bekoomen, koomen, geraaken.*

Il a atteint l'âge de trente ans. *Hy heeft dartig jaaren bereikt.*

* **Tu aspirés où tu ne saurois atéindre.** *Gy haakt naar iets dat gy niet kond verkrygen, of daar gy niet toe kond geraaken.*

Atéindre un vaisseau sur qui on chafse. *Een fchip bezeilen, inzeilen, of inhaalen daar men jagt op maakt.*

Atéindre. *Atraper en marchant, on en courant. Achterhaalen, onderhaalen, gaande of loopende iemand krygen, of inhaalen.*

* **Atéindre à son but.** *Zyn einde bereiken, tot zyn oogmerk koomen.*

ATEINT, *Atéinte. part. p. & adj.* *Frapé, blessé. Convaincu. Aangetaft, geraakt, getroffen, geflagen, gequetft, gewondt. Overfuijt.*

Atéint de maladie. *Aangetaft van ziekte, met ziekte bezocht.*

* **Atéint de plusieurs crimes.** *Overfuijt van veel misdadaen.*

ATEINTE, *f. f.* *Coup léger. Een lichte wonde.*

Atéinte. *Tort. Ongelyk, nadeel, verongelyking, beleediging.*

Tout ce qu'il peut dire ne sauroit donner atéinte à ce qu'il a dit. *Alles wat hy kan zeggen, kan hem geen nadeel doen in 't geen hy zegt heeft.*

Donner atéinte. *Reden, of grondt geeven.*

Atéinte de maladie. *Overval van ziekte.*

Un cheval qui se donne une atéinte, qui se blesse en marchant. *Een paardt.*

paerdt dat in 't gaan een ongemak, of quetsuur krygt.

* Ateinte. Coup. Ataque. Aanval, aanslag, toeleg, benadeeling.

* C'est une ateinte à son honneur. Dat is eene benadeeling van haare eere.

Ateinte. (Terme de Manege.) L'action de toucher à la bague avec la lance sans l'emporter. 't Raaken van den ring met de speer zonder hem af te steeken.

* Il est au dessus de vos ateintes. Hy is boven uw magt, of geweld, hy is buiten of boven 't bereik van uwe magt, hy is uwe magt ontwaassen.

ATEL, f. m. Sorte de petit ais courbé qui est au dessus du colier d'un cheval de harnois. Een greebboom, een krom plankje, boven op de kraag van een karpaerdt.

ATELAGE, f. m. Chevaux, ou beufs atelcz. Gespan. Een gespan paarden voor een koets, karre, of ploeg; of van ossen voor een wagen, of ploeg.

ATELER, v. a. Atacher des chevaux, ou des beufs à un chariot, ou à une charrue. Aanspannen, inspannen. De paarden, of ossen voor een wagen, kar, of ploeg inspannen.

Les heures atellent les chevaux du soleil. D'uiuren spannen de zonnepaarden in.

ATELES, f. m. p. Eclisses dont on serre les os d'un membre rompu. Spalken waar tusschen een gebroke lid gespalkt word.

ATELIER, f. m. Lieu où travaillent les Peintres, les Sculpteurs & les Maçons. De winkel daar de Schilders, Beelds of Anryksnyders, en Metseleers hun werk doen.

ATELOIRE, f. f. Cheville ronde qui se met dans le timon des afuts des chariots, &c. Luns, of lens in een wagenas, karas, enz.

ATENDRE, v. a. Wachsen, verwachten, vertoeven, verbeiden.

Attendre sa mairesse. Zyn vryster wachten.

Attendre. Espérer. Se promettre. Verwachten, hoopen, in verwachting zyn.

Attendre son salut de la misericorde de Dieu. Zyn verlossing in Gods barmhertigheid verwachten.

Faire attendre. Retarder. Doen wachten, laten wachten, ophouden.

ATENDRIR, v. a. Faire devenir

plus tendre. Verzachten, zacht maaken, week maaken, gedwee maaken.

* Atendrir. Emouvoir, donner de la pitié. Verzachten, vermorwen tot mededogen verwekken. Tot deernis, of mededelyden brengen.

* Atendrir un cœur. Een hart vermorwen, of verzachten.

ATENDRI, Atendrie. Devenutendre. Zacht, week, of morw geworden.

* Atendri, Atendrie. Touché de compassion. Vermorwt, verzacht, mededelydend, door mededelyden geraakt.

ATENDRISSEMENT, f. m. Compassion. Vermorwing, mededelyden, deernis, metwarigheid.

ATENDUQUE, Conjonctive: Vuque, puisque. Aangezien, dewyl, vermits, naardien, nademaal, gemerkt.

ATENTAT, f. m. Entreprise sur l'autorité & sur la vie de quelqu'un. Verraadt, toeleg op iemants leven, of gezag, aanslag om een mensch te vermoorden. Toeleg om iemant van kant te helpen.

† Atentat. Entreprise criminelle. Een booze aanslag, een snoode bestaan en quade toeleg.

ATENTE, f. f. Espérance. Verwachting, hoop.

Table d'Atente. (Terme de Blazon.) Un écu où il n'y a rien. Een leeg, of open schild.

Pierre d'Atente dans les bâtimens qu'on laisse pour servir de liaison. Kansteen, verbandssteen in de gebouwen.

ATENTER, v. a. & n. Entreprendre sur l'autorité, sur la vie, ou sur l'honneur d'une personne. Op iemant sceleggen, op het leven van iemant toeleggen. Naar iemants leven, of gezag staan.

Atenter a la pudicité d'une fille. Op de kuisheit van eens dochter toeleggen, of een aanslag maaken.

ATENTIF, Atentive, adj. Qui a de l'attention. Aandachtig, opmerkende, die aandacht heeft.

* Atentif à ses intérêts. Naar op zyn voordeel, of belang gezet.

ATTENTION, f. f. Application d'esprit. Aandacht, opmerking, toelustifering.

Faire attention à une chose. Ergens aandachtig op letten.

ATTENTIVEMENT, ady. Avec

attention. Aandachtiglyk, met opmerking.

ATENUATION, f. f. (Terme de Droit & de Pratique.) Diminution. Vermindering, verkleining.

ATENUER, v. a. Diminuer, rendre plus menu. Verminderen, verkleinen, kleinder maaken.

ATENUE, Atenuée, part. p. & adj. Abatu de maladie. Verzakt, gekrenkt, van krankheit uitgeteert.

ATERRER. (Vieux mot.) Jetter par terre. Voyez Terrasser.

ATESTATION, f. m. Témoignage. Bewys, getuigenis, getuigfchrift.

ATESTER, v. a. Rendre témoignage. Getuigen, getuigenis geven.

Atester. Prendre à témoin. Tot getuige neemen, tot getuige roepen.

Atester les Dieux & les hommes. De Goden en menschen tot getuigen neemen.

ATH. ATI.

ATHEE, f. m. Qui ne connoit ou qui ne croit point de Dieu. Godtloochenaar, Godtverloochenaar, Godtverzaker, Ongodijf. Een die den waaren Godt loochent.

Athée, adj. Impie. Godtloos, godtloochenend, ongodijfich.

ATHEÏSME, f. m. Créance athée & impie. Sentiment impie de Dieu. Godtloochening, Godtverzaking, Ongodijfendom. Het Godtloocherend, heilloos, of Godtloos gevoelen.

ATHLETE, f. m. Luitteur. Worstelaar, kampvechter.

* Athlète. Qui combat, qui a combatu. Een srydbaar heldt, een sryder, een die vecht, of die gestreden heeft.

* Ce sont des athlètes de la foi. Dat zyn onvergeelykelyke sryders voor 't gelove.

ATIÉDIR, v. a. (Mot peu usité, dans le propre.) Rendre tiéle.) Verkoelen, laau maaken.

* Atiédir. Rendre plus froid. Verkoelen, koed maaken.

* s'Atiédir, v. r. Devenir froid, n'avoir plus tant d'amitié ni d'ardeur. Verkoelen, koel worden, in genegenheit verflaauwen; zoo veel liefde, noch drift niet meer tot iemant hebben als voorheen.

ATIEDISSEMENT, f. m. (Terme de Devotion.) L'Atiedissement de la pieté. Verflaauwing der Godtsvrucht;

- vrucht*, of *Godvruchtigheid*.
- † ATIFE, *Aufée*, *part. p. & adj.* Paré, ajusté. *Opgeschikt, opgetooit, opgepronkt, opgesmukt, opgeciert.*
- † s'Atifer, *v. r.* S'ajuster, se parer. *Zich opsmukken, zich optooijen, zich opschikken, zich oppronken.*
- † ATIFETS, *f. m. p.* Ajustemens de femme. *Vrouwensierfels, optooijingen, juffers soefjel, of sooifsel.*
- ATIRAIL, *f. m.* Harges, bagage, suite. *Sleep, reistuig, wapentuig, gevolg, tros, soet.*
- Un grand atirail. *Een groote sleep, een groot gevolg.*
- ATIRER, *v. a.* Tirer à foi. *Naar zich trekken, naar zich neemen, naar zich haalen.*
- Atirer. *Entrainer, emporter. Medsleepen, met zich sleepen, naar zich sleepen.*
- Un mal en atire un autre. *Het eene quaad sleept het ander met zich.*
- * Atirer. *Atraper finement. Afstruggelen, listiglyk naar zich trekken, afhandig maaken, afroonen.*
- * Atirer. *Gagner par des manières charmantes. Verlokken, verleiden, door bekoorlykheden tot zich trekken, of inneemen.*
- * Atirer les cœurs. *De barten winnen, de gemoederen tot zich trekken, of tot zich bewegen.*
- * Atirer l'ennemi dans l'embuscade. *Den vyandt in een hinderlaag lokken, of trekken.*
- * s'Atirer, *v. r.* Gagner adroitement. *Tot zich trekken, tot zich brengen, door list, of loosheit bekoemen.*
- s'Atirer le respect du peuple. *Des volks eerbied, of achting tot zich trekken, inwinnen, of bekoemen.*
- * s'Atirer. *Se causer quelque chose de fâcheux. Behaalen, over zich haalen, zich enige moeielykheit op den hals haalen.*
- * s'Atirer des querelles. *Zich woorden, gekys, krakkeel, twist, of onlusten op den hals haalen.*
- Atirant, Atirante, *part. a. & adj.* Atraiant, charmant. *Aantrekkeelyk, aantlokkelyk, bekoorlyk, betoverend.*
- ATISER, *v. a.* Atifer le feu. *Aanflooken, opflooken. 't Vuur opflooken.*
- * Atiser. *Exciter, alumer. Aanstlooken, aanhitzen, aanzetten, ver-*

- wekken, aanporren.*
- * Atifer la fureur de quelqu'un. *Iemant aanhitzen, iemants woede ontsteeken, aanflooken, of gaande maaken. Iemant opmaaken, opstlooken, opruien, of oprokkenen.*
- ATISONNOIR, *f. m.* Outil crochu dont se servent les Fondcurs pour atifer le feu. *De vuurstoker der Gieters.*

ATL. ATO.

- ATLAS, *f. m.* Recueil de Cartes géographiques. *Atlas. Een verzameling van Landkaarten; kaarten, of een kaartsboek van de ganfche wereldt.*
- ATOMÉ, *f. m.* Petit corps indivisible. *Een vezel, of vezeltje, een ondeelbaar lichaamtje.*
- A TORS ET A TRAVERS, *adv.* Inconfidément. *In 't hondert, onbedachtelyk, onbescheidenlyk, onbezonnen, in 't wildt.*
- Parler à tors & à travers. *In 't hondert, of in 't wildt spreekken; in 't wildt met woorden scherpen.*
- ATOUCHEMENT, *f. m.* Un des cinq sens externes. *'t Gevoel. Een van de vyf uiterlyke zinnen.*
- Atouchement. *L'action de toucher. Aanraking, raking, betafing, bevoeling, het aanraken.*
- Se fouiller par l'atouchement d'un mort. *Zich door 't aanraken van een lyk, of van eenen dooden bezoedelen, of besmetten.*
- † ATOURS, *f. m. p.* Parure de Dames. *Verfierzel, oppronkzel, sieraad, sooifsel, schoone kleeren.*
- Dame d'atours de la Reine. *Een kamemier der Koninginne.*

ATR.

- ATRABILE, *f. m.* (Terme de Médecine.) Bile noire. *Zwarte gal.*
- ATRABILAIRE, *adj.* Zwartegalachtig, zwartgallig.
- ATRACTION, *f. f.* L'action d'atirer. *Aantrekking, aanhaling.*
- ATTRACTIF, *Attractive, adj.* (Terme de Physique.) Qui a la vertu ou la force d'atirer. *Aantrekkend, dat een aantrekkende kracht heeft.*
- ATRAIANT, *Atraiante, adj.* Charmant. *Verlokkend, aantrekkelyk, aantlokkelyk; bekoorlyk.*
- Des yeux atraians. *Aantrekkelyk, of vriendelyke oogen.*
- ATRAIT, *f. m.* Ce qui nous excite & porte à une choix. *Aanlokzel,*

- aanlokking, bekooring.*
- L'impunité est un puissant Atrait pour pécher. *De straffeloosheit is een groot aanlokzel tot zondigen.*
- ATRAITS, *f. m. p.* Charms, apas, beauté. *Aantrekkelykheden, verlokkingen, bekoorlykheden, schoonheit.*
- ATRAPER, *v. a.* Surprendre. *Avoir finement. Verschalken. Mes list bekoemen, of verkrygen.*
- Atraper. *Ateindre. Betrappen. Achterhaalen, inhaalen, onderhaalen, onderscheppen.*
- Atraper quelqu'un sur le fait. *Iemant op de daadt betrappen.*
- Atraper quelqu'un à la course. *Iemant in zynen loop onderhaalen.*
- Atraper. *Fraper. Slaan, treffen, raaken.*
- Atraper quelqu'un d'un coup de pierre. *Iemant met een steen raaken.*
- * Atraper. *Tromper. Opligten, opzetten, bedriegen.*
- ATRE, *f. m.* Foier. *Haart, beert, haarssteede.*
- ATRIBUER, *v. a.* Aproprier, donner. *Eigenen, toeëigenen, eigen maaken, geeven, toefchryuen.*
- s'Attribuer, *v. r.* S'aproprier quelque chose. *Toeëigenen, of aanmaatsigen.*
- S'attribuer une gloire qu'on ne mérite pas. *Z. hzelven eene eere toefchryuen die men niet waardig is.*
- ATRIBUT, *f. m.* (Terme de Théologie & de la Chaire.) Perfection qu'on attribue à Dieu. *Eigenschap, toeëigening, eene volmaaktheit die men Godt toefchryft.*
- La bonté & la justice sont des attributs de Dieu. *De goetheit, en gerechtigheit zyn eigenschappen van Godt.*
- Atribut, *f. m.* (Terme de Logique.) Un des termes d'une proposition. *Voefassing, of besluit eener fluitreden.*
- ATRISTER, *v. a.* Rendre triste. *Bedroeven, droevig, of treurig maaken.*
- ATRITION, *f. f.* (Terme de Théologie.) Douleur de ses péchez. *Droefheit, gezacelen, of verslagenheit over zyne zonden.*
- ATROCE, *adj.* Enorme, horrible. *Gruwelyk, affchouwelyk, yfselyk, schrikkeelyk, verfoeijelyk.*
- Un crime atroce. *Een gruwelyk schelm-*

schilmftuk.
ATROCITE', *f. f.* La noirceur & la grandeur d'un crime. *De grouwelykheit, yffelykheit, fchrikke-lykheit, of verfoeijelykheit van een misdad.*

ATROUPE', Atroupée, (*Part.*) t'Zamen geloopt, t'zamen gefchoten, t'zamen gedrongen, te hoop geloopt.

s'Atrouper, *v. r.* S'asssembler. *Zich t'zamen vergaderen, by een koomen, t'zamen koomen, t'zamen dringen, te hoop loopen.*

Le peuple s'atroupe. *Het volk loopt te hoop, te zamen, of by een.*

ATT.

ATTICISME, *f. m.* Een Attische, of Griekische spreekwys.

ATTIQUE, *adj.* Qui est d'Athènes. *Atheensch, die, of dat van Athenen is.*

Stile Attique. *D'Atheensche styl.*
 Colonnes Attiques. (*Terme d'Architecture.*) Colomnes quarrées. *Atheensche zuilen. Vierkanse zuilen.*

ATTITRER, *v. a.* Aposter, suborner quelqu'un. *Iemant omkopen, omzeten, ergens toe uitmaaken, of toe bestellen.*

ATTITUDE, *f. f.* (*Terme de Peinture.*) L'action & la posture d'une figure dans un tableau. *De stans, of werking van een beeldt in een schildery.*

Attitude. Sorte de posture dans la danse. *De gestalte, of t' postuur in den dans.*

AU.

AU, ou **A I**, Article masculin qui marque le Datif singulier. *Een woordje (in 't Franfch) van 't mannelyk geflachte, dat het eenvoudig geevend geval beteekent.*

Obéir au Roi, & à l'Empereur. *Den Koning, en den Keizer gehoorzaamen.*

AUX, *marque le Datif pluriel.* Obéir aux Rois, & aux Reines. *Aan, wyft het meervoudig geevend geval aan. Den Koningen, en de Koninginnen gehoorzaamen.*

AU, ou **Aux**, *marque le lieu où l'on est, & où l'on va.* *Et logis.* Aller au logis. *Etre aux champs.* Aller aux champs. *In, naar.* Dit wyft de plaats aan daar men is, en daar men heene gaat. *T'huus.*

zyn. Naar huis gaan. In 't veldt zyn. Naar 't veldt gaan.

AU, *marque le temps.* Au Printemps. *In, wyft den tydt aan. In de Lent.*

AU, *marque l'instrument avec quoi l'on fait une chose.* Un tableau fait au pinceau. *Met, wyft het werktuig aan, waar meede iets gemaakt wordt; Een schildery met de penfel gefchildert.*

AU, *marque la maniere.* Nous sommes allez à Amsterdam au galop. *Op, te, dit wyft de wyze aan, hoe iets geschiedt. Wy zyn op een ren, of vollen loop naar Amsterdam gereeden.*

AU, ou **Aux**, *marque l'usage ordinaire que l'on fait d'un lieu.* Le marché au Bled. Le marché aux Chevaux. *Van, dit wyft (in 't Franfch) 't gewoone gebruik van een plaats aan (maar wy beezigen t'zamengefelde woorden om dezelve uit te drukken, als deeze voorbeelden aanwyzen.) De Korenmarkt. De Paardmarkt.*

AU, *marque quelque endroit, ou une partie d'un tout.* Il est blessé au cœur. *In, wyft eenige plaats, of gedeelte van 't geheel aan. Hy is in 't hart gequest, of gewondt.*

AU. Pour. Pot au lait. *Om. Een pot om melk in te doen; een melkpot.*

AU. Selon. Au jugement de &c. *Naar, volgens. Naar, of volgens het oordeel van, enz.*

AU pied levé. Dans une conjoncture fâcheuse & incommode. *In een groote ongelegenheit, in een zwaar en moeielyk toeval.*

AU pied de la lettre. Rigoureuusement & selon la signification des mots. *Naar de letter. Gestrengelyk, en naar de beteekenis der woorden.*

AVA.

s'**AVACHIR**, *v. r.* (*Terme de Cordonnier, &c.*) S'étendre comme les cuirs de vache quand on s'en sert. *Rekken als koeijeleer.*

AVAGE, droit d'avage, *f. m.* Droit que le Bourreau lève tous les jours de marché. *Beulsrecht, Scherprechtters gerechtigheid. Het recht dat de beul op de merktdagen, van verscheide koopmanschappen trekt.*

AVALE, *adv.* (*Terme de Baselier.*)

En descendant. *Nederwaarts, naar beneden, afwaarts.*

AVALER, *v. a.* Boire. Devorer. *Slikken, inslikken, slokken, inslokken, zuwelen, inzwelgen, indrinken, verslinden.*

AValer. Passer une voiture par quelque pertuis, ou par quelque vanne. *Een vaartuig door een engte, door een zyl, of stuis schuiven, of dourwen.*

† Il a tout Avalé. Il a mangé tout son bien. *Hy heeft alles doorgebracht, of opgegeten. Hy heeft al zyn goed opgemaakt. Hy heeft alles door 't keelgat, of door de billen gelapt.*

† **AValer**. Souffrir une injure sans ressentiment. *Verdourwen, opkropen, inkropen. Een scheldwoordt byden, of verdraagen, zonder over 't zelve gevoelig te zyn.*

† **AValer** un affront. *Een belediging verdourwen, eenigen hoon geduldighlyk ydem, verdraagen, of opkropen.*

s'**AValer**, *v. r.* Décendre dans l'estomac. *In de maag zakken, of koomen.*

* s'**AValer**. Décendre trop bas. *Al te laag afloopen, of inzakken.*

* Le ventre de ce cheval s'avale. *De buik van dat paerd t zakt in.*

AVALEUR, *f. m.* Un gros gourmand. *Een vraat, een gulzigaart, een gulzig mensch. Een stokop, een vreeter.*

† **AValeur** de charettes ferrées. Un fier-à-bras. *Een snoesbaan, een posthans, een groote opfnyder, of snorker, een blaaskaak; een mensch die drie man zeven armen zou afhakken.*

† C'est un **AValeur** de pois gris; c'est-à-dire, un goinfre, un gourmand. *Dat is een stokop, een vraat, een verslindend mensch, een gulzigaart.*

AVANCE, *f. f.* Verschot, voorafbetaling, uitschot, opschot.

Il lui a fait une avance de 100 écus. *Hy heeft hem 100. Ryksdaalders verschoten.*

* **Avance**. Ce qu'on fait pour parvenir à quelque chose. *Aanbieding, toezegging, belofte. Al wat men doet om ergens toe te geraken.*

Après les avances que j'ai faites elle ne m'a pu refuser son cœur. *Nr de belofien door my gedaan, heeft zy*

- zy my haar harte niet konnen weigeren.
- Avance, *f. f.* La faille du toit d'une maison. Ce qui avance hors d'œuvre. *Uitstek, uitsprong, oversteekzel van een dak over de muren, uitsprong buiten 's werk.*
- Par avance. Op rekening, op de handt.
- Il lui donna 10. Ducats par avance. *Hy gaf hem 10. Dukaten op rekening, of op de handt.*
- AVANCEMENT, *f. m.* Progrès dans les choses. *Vordering, voortgang in 't een, of 't ander.*
- Avancement. Agrandissement de fortune. *Progrès. Bevordering, winst, vermeerdering, of verhooging van staat, toeneeming in geluk.*
- AVANCER, *v. a.* Marcher en avant, approcher. *Voortgaan, voorttrekken, naderen, nader koomen.*
- Il fit avancer l'armée. *Hy liet het leger voorttrekken.*
- Avancer. Hâter. *Haaster, verhaasten, vorderen, spoijen, spoedigen.*
- Avancer son départ. *Zyn vertrek verhaasten.*
- Avancer ses affaires, les faire réussir. *Zyn zaken bevorderen, voortzetten, of wel doen slaagen.*
- Avancer. Proposer. *Voorstellen, voorstaan, voordraagen, voorhouden.*
- Je n'avance rien qui ne soit vrai. *Ik stelle niets voor dat niet waar is.*
- Avancer. S'étendre. *Zich uitbreiden, zich uitstrekken, over heen steeken, over hangen.*
- Le sommet de la montagne avancoit sur le chemin. *De kruin van den berg ting, of stak over den weg heen.*
- Avancer. Donner par avance. *Verschieten, voor af betaalen, voor af geeven.*
- Avancer. Commencer à s'achever. *Vorderen, voortgaan, op het einde koomen, of schieten.*
- La besogne avance fort. *'s Werk gaat wacker voort, of schiet lustig voort.*
- * Avancer. Faire la fortune de quelqu'un. *Iemants welvaart bevorderen. Iemant voorshelpen, of voortzetten.*
- * Avancer. Profiter, servir. *Bevorderen, voordeel doen, dienst doen,*

- voordeelig zyn.
- s'Avancer, *v. r.* S'approcher. *Naderen, genaaken, naby koomen.*
- s'Avancer. S'achever. *Voltrokken worden, ten einde gebragt worden.*
- s'Avancer. S'étendre. *Zich uitbreiden, zich uitstrekken, uitstrekken.*
- Un rocher qui s'avançoit sur la riviere. *Een Rots die over den stroom uitstak.*
- * s'Avancer. Faire du progrès. *Faire la fortune. Vorderen, toeneemen, voortgaan. Zyn fortuin maaken, zyn geluk voortzetten.*
- * S'avancer dans le chemin de la vertu. *Op den weg der deugds vorderen, toeneemen, of voortgaan.*
- AVANIE, *f. f.* Afiont. *Belediging, hoorn, smaadt, vcrachting.*
- AVANT, ou DEVANT. *Prép. Voor.*
- Avant sa mort. *Voor zyne doods.*
- Avant, ou Bien avant, *Adv. Profondément. Plus loin. Diep, verder, dieper in.*
- Creuser fort avant en terre. *Diep in d'aarde graaven.*
- Graver, ou imprimer bien avant dans son cœur, ou dans son esprit. *Zyn gemoeds, of verstandt diep indrukken.*
- Bien avant dans la nuit. *Heel diep in den nacht.*
- Aller en avant, ou marcher en avant. *Voor uit gaan, voor aan trekken.*
- Mettre en avant. *Proposer. Voorstellen, voordraagen, voorstaan.*
- Mettre en avant un traité de paix. *Een verdrag van vrede voorstaan.*
- Avant que. *Fer dat, voor dat.*
- Cela est arrivé, avant que Rome eut chassé ses Rois. *Dat is gebeurt voor dat Rome zyne Koningen wechjoeg, of had wech gejaagt.*
- AVANTAGE, *f. m.* Profit. *Voordeel, winst.*
- Cela est à mon avantage. *Dat strekt tot myn voordeel.*
- Avantage. Faveur, bien-fait. *Voordeel, gunst, weldaadt.*
- Avantage. Qualité de la nature. *Voordeel, gave, begaaftheit, natuurlyke hoedanigheit.*
- Elle avoit tous les avantages de l'esprit, & de la beauté. *Zy had alle de voordeelen, of gaven des*

- verstandts, en der schoonheit.
- Avantage. Gloire, honneur. *Voordeel, eer, heerlykheit.*
- l'Avantage du vent. *Het voordeel van den winds, de loef.*
- Les Hollandois avoient l'avantage du vent. *De Hollanders hadden de loef, of 's voordeel van den winds.*
- Parler à l'avantage de quelqu'un. *Tot iemants voordeel spreken, iemants eer voorstaan.*
- Avantage. Commodité. *Gemak, gemakelykheit.*
- Avantage. Prérrogative. *Voorrecht, voordeel, 't geen iemant voor mis heeft.*
- AVANTAGER, *v. a.* Faire quelque faveur particuliere. *Bevoordeelen, voordeel doen. Gunst, of weldaadt bewyzen. Iemant eenige bezondere gunst doen, of toonen.*
- AVANTAGEUX, *Avantageuse, adj.* Utile, excellent, honorable, considérable. *Voordeelig, nut, nuttig, dienstig, aanzienelyk, uitmuntend, eerwaardig, voortreffelyk, nuttiglyk.*
- AVANTAGEUSEMENT, *adv.* Favorablement, avec honneur, avec avantage. *Voordeeliglyk, gunstiglyk, met voordeel, met eer, voordeelig, gunstig.*
- Juger de quelqu'un favorablement. *Van iemant voorboelig, of gunstig oordeelen.*
- AVANT-BEC, *f. m.* Eperon des pilles d'un pont de pierre. *Uitstek van groote steenen, waar op de boog van een brug ten wederzyden rust.*
- AVANT-BRAS, *f. m.* Partie du bras depuis le coude jusqu'à la jointure de la main. *Voorarm, het gedeelte des arms van den elleboog af, tot het gewrigt van de handt toe.*
- AVANT-CORPS de logis, *f. m.* 't Voorhuis, de voorzaal.
- AVANT-COUR, *f. f.* Een voorhof. *een voorplaats, een voorplein van een-huis, of slot.*
- AVANT-COUREUR, *f. m.* Qui court devant. *Ce qui précède une chose. Voorloper, vooruitloper, 's G... anders voorgaars.*
- * La ... est l'avant-coureur de la gelée. *De hagel is de voorloper van de vorst.*
- Avant-courriere, *f. f.* Celle qui précède. *Voorloopster, zy die voorgaat.*
- Avant-

AVANT-FOSSE, *f. m.* Voorgracht.

AVANT-GARDE, *f. f.* Voortogt, voorhoede, eerste slagorde.

AVANT-GOUT, *f. m.* Voormaak.

AVANT-HIER, *adv.* Eergisteren, voor gisteren.

AVANT-MAIN, *f. f.* Le dedans de la main. Het binnenste van de hands.

AVANT-MUR, *f. m.* Mur placé devant un autre. Voormuur, een muur die voor een ander is gezet.

AVANT-PECHE, *f. f.* Vroeger perzik.

AVANT-PIED, *f. m.* De voorvoet.

AVANT-PROPOS, *f. m.* Préface. Voor-reden, voorgesprek.

AVANT-QUART, *f. m.* 't Voorslag dat voor 't quarstier van 't uur slaat.

AVANTIN, *f. m.* Brin de farment courbé en forme de petite crosse, qu'on coupe pour lui faire prendre racine. Een lot van een wyngaard dat men inlegt, om te doen wassen.

AVANT-TOIT, *f. m.* Toit avancé. Een voordak, een wistekend dak, een dak dat wistekt.

AVANTURE, *f. f.* Cas fortuit, hazard. Geval, voorval, weder-waren, geluk, kans, 't geen iemand gebeurt is.

Avanture fâcheuse, plaisante. Een moeijelyk, een aardig voorval.

A l'avanture, *adv.* Au hazard. By geval, by geluk.

D'avanture. (Vieux mot.) Voyez Par hazard.

Par avanture. (Vieux mot.) Voyez Peut-être.

Dire la bonne Avanture à quelqu'un. Iemand goeder geluk zeggen.

AVANTURE, Avantureuse, *part. p. & adj.* Qui est en danger d'être perdu. Hachelijk, gewaagt, in de waagschaal gezet, dat in gevaar is om verloren te gaan.

† AVANTURER, *v. a.* Waagen, in de waagschaal stellen.

† AVANTUREUX, Avantureuse, *adj.* Qui cherche, ou qui a quelque avanture. Gelukzoekend. Die eenig geluk zoekt, of heeft.

† AVANTURIER, *f. m.* Avanturicre, *f. f.* Celui, ou celle qui se hazarde & qui s'expose aux dangers pour faire sa fortune: Waaghals, gelukzoeker, zwerover. Gelukzoekster, zwerfster. Iemand die eenig geluk zoekt, of najagts met bysgevaar.

AVANTURINE, *f. f.* Een gest-

achtig edel gesteente, 't welk in Boheemen en Silefien gevonden word.

AVARE, *f. m.* Gierigaart, schraaper, vrek. Eenschrokkig, of schraapachtig mensch, een gierig mensch, of gierige schrok, of vrekkelig mensch.

Avare, *adj.* Gierig, happig, schrokkig, schraapachtig, vrekkelig.

AVARICE, *f. f.* Gierigheid, geld-zucht, happigheid, vrekheid, schraapachtigheid.

AVARICIEUX, *f. m.* Een gierigaart, een gierig mensch, vrek, of schraaper.

Avaricieux, Avaricieuse, *adj.* Gierig, happig, vrekkelig, schrokkig.

AVARIE, *f. f.* Havenrecht, 't rechts, of de tol, 't welk ieder schip, dat in de haven valt, moet betaalen.

Payer l'avarie. 't Havenrecht betalen.

Avarie. Havery, schade, of verlies 't welk een schip op zee doet.

Partager l'avarie. De Havery, of schade verdeelen.

AUB. AUD.

AUBADE, *f. f.* Violons qu'un amant donne le matin à sa maîtresse. Uchtentzang, morgenspel, eergezang, eergespeel, wekgezang van een minnaar ter eeren van zyne Minnares.

† Aubade. Criallerie qu'on fait en querellant quelqu'un. Gerucht, geschreeuw, geraas, getier, dat men in 't huven maakt.

† Vous auez tantôt l'aubade. Straks zult gy 't geraas hebben.

AUBAINE, *f. f.* Droit par lequel le Roi succède aux étrangers, qui meurent sans être naturalisez. Het recht des Konings om de goederen der Vreemdelingen, na hun overbyden, aan zich te trekken.

† Aubaine. Profit qui vient par hazard. Winst, of voordeel by geval, toevallig voordeel, onverwacht sterfval.

† Il lui est venu une aubaine qui l'a mis fort à son aise. Hy heeft een onverwacht sterfval, of voordeel gekregen, dat hem wakker in den zadel heeft gezet.

AUBE, *f. f.* Aurore. Point du jour. Dageraad, het krieken van den dag, 't morgenroos, het aanbreeken, of 't begin van den dag.

Aube, *f. f.* Vêtement sacerdotale fait de toile blanche. Een wit linnen Priesterlyk overkleed. Een

wit hemds, dat de Roomsche Priesters aan hebben als zy de Mis doen; Albe.

AUBEPINE, *f. f.* Petit arbre plein d'épines. Haagdoorn, witte haagdoorn, laage haagdoorn.

AUBER, ou AUBERE. *adj.* Poil de cheval approchant de la couleur de fleur de pêcher. Paerdshaair, ontrent van kleur als de bloesem van Perzikken.

AUBERGE, *f. f.* Lieu où on loge, & où on prend des pensionnaires. Herberg, een huis daar men nacht-gasten en kostgangers houdt, en spysst.

AUBERGISTE, *f. m.* Celui qui tient auberge. Herbergier, waard.

AUBIER, ou AUBOUR, *f. m.* Partie du chêne qui est tendre & blanche, & qui ne vaut rien à mettre en œuvre. Spint, 't spinnig hout van een Eike, dat onbruikbaar is om te verwerken.

AUBIFOIN, *f. m.* Fleur bleuë qui croît parmi les bleds. Korenbloem, roggebloem, blaauwe bloem in 't koren.

AUCUN, Aucune, *adj.* Pas un, nul. Niemand, niet een, geen.

AUCUNFOIS, *adv.* (Vieux mot.) Quelquefois. Somtyds, somwylen, eenige reizen, altemets.

AUCUNEMENT, *adv.* (Vieux mot.) Nullement. Ganschelyk niet, 't eenemaal niet, geenzins, in geenerlei wyze.

Je ne doute aucunement de leur bonté. Ik twyfele geenzins aan hunne goedheit.

AUDACE, *f. f.* Hardieffe. Stoutmoedigheid, stoutheit, kloekmoedigheid, oververzagtheit.

Audace. Hardieffe mêlée d'effronterie. Onbeschaamtheit, stoutigheid, vermetelheit, schaamseloosheit.

Bessus n'eut pas assez d'audace pour excuser son crime. Bessus had geen onbeschaamtheit genoeg om zyne misdadaat te verschoonen.

† Audace de chapeau. Een lis, of lus, daar men den rand van een hoed meede opzet; toom van een hoed.

AUDACIEUX, Audacieuse, *adj.* Stoutmoedig, stouthartig, kloekmoedig, oververzagt, vermetel.

* Audacieux, audacieuse. (Terme priëque.) Hart. Tross. Hoog, verheven.

* Des pins audacieux croissent parmi la neige & s'élevent aux cieus.

H

De

De trotsche pynboomen wassen in de sneeuw, en steeken hunne kruinen ten hemel op.

AUDACIEUSEMENT, *adv.* Stoutmoediglyk, stouthartiglyk, onverzaagdelyk.

AU-DÈÇÀ. De ce côté-ci. Herwaarts, aan dezee zyde, aan dezen kant.

AU-DELA. De l'autre côté. Derwaarts, aan geene zyde, aan d'ander zyde, aan d'overzyde, aan den anderen kant, aan d'overkant.

AU-DEVANT, *adv.* A la rencontre. Te gemoet, tegen, in 's gemoet.

Aler au-devant de quelqu'un. Iemant te gemoet gaan.

AUDIENCE, *f. f.* L'action d'écouter. L'attention que l'on donne à celui qui parle. Gehoor, aandacht waar meede men iemant hoort.

Demander audience auprès des Etats. Gehoor by de Staten verzoeken.

Audience. Lieu où l'on plaide. Dingzaal, gerechtskamer, gerechszaal, pleitzaal, vierfchaar, (op 't landt zegmen, Weerkamer, zoo veel als kamer ter verweering.)

AUDIENCIER, *f. m.* Huissier de presidial. Deurwaarder van 't ondergeroecht, of laage gerecht.

Grand Audiencier. L'un des premiers officiers du sceau, & celui qui examine les Lettres qu'on doit sceller. Een der eerste ampnaaren van 't zegel; en die de Brieven naziet, welke gezegels moeten worden.

AUDITEUR, *f. m.* Qui écoute. Toehoorder, hoorder.

Avoir beaucoup d'auditeurs. Veel toehoorders hebben.

Auditeur des Comptes. Officier de la chambre des Comptes, qui voit les comptes. Rekenmeester, Opzigtser in de rekenkamer.

AUDITION, *f. f.* (Terme de Barreau.) L'action d'ouïr. Verhooring, het hooren, of 't verhooren.

Audition des témoins. Het hooren van getuigen.

AUDITOIRE, *f. m.* Assemblée des auditeurs. Gehoor, toehoorende Vergadering.

Auditoire nombreux. Een talryk gehoor; veel toehoorders.

Auditoire, *f. m.* Lieu où s'assemblent les auditeurs. Gehoorplaats, vergaderplaats om te hooren.

AVE', *f. m.* La salutation de l'Ange à la Vierge. De groete, of groetenis van den Engel aan de H. Maagt.

AVEC, ou **Avecque**. *Prép.* (Le dernier ne se doit écrire en Prose que pour rompre la mesure d'un vers, ou pour arrondir une période.) Met, nevens, neffens.

Avec tout cela. Nonobstant tout cela. Met dat alles, niet tegenstaande dat alles.

AVEINDRE, *v. a.* Tirer hors. Uithaalen, uittrekken.

Aveignez votre linge. Haäl uw linnen uit.

AVEINE, ou **Avoine**, *f. f.* Haver. Zeker graangewas.

Faucher les aveines. De haver afmaaijen.

AVELINE, ou **Avelaine**, *f. f.* Sorte de noifette. Zeker slach van groote hazelnoot.

AVE-MARIA, *f. m.* De groetenis van den Engel aan Maria.

AVENANT, **Avenante**, *part.* (Vieux mot.) Propre, qui vient à propos. Te pas, ter snel, dat se pas komt.

AVENEMENT, *f. m.* Arrivée. Komste, aankomste.

Depuis son avènement à la couronne. Sedert zyne komste tot de kroon.

AVENIR, *v. n.* (Vieux mot.) Arriver. Koomen, gebeuren.

L'Avenir. Le temps à venir. Het toekomende, het toekomstige, de toekomende rydt.

A l'Avenir. Deformais. In het toekomende, voortaan.

AVENT, *f. m.* Temps qui précède la nativité de Jesus-Christ. De rydt voor Christus geboortedag, (dus in de R. Kerke genoemt.)

AVENTER, *v. a.* (Terme de Marine.) Mettre la voile au vent. Den windt vangen, 't zeil naar den windt zetten.

AVENUE, *f. f.* Chemin par où l'on aborde en quelque lieu. Toegang, een weg waar door men ergens aankoomt.

Se saisir des avenues d'un lieu. Do toegangen van een plaats bezetten.

Avenueü. Grande allée bordée d'arbres, qui conduit à une maison. Laan, wandeldreef. Een weg met

boomen beplant, waar door men naar een huis, enz. gaat.

AVERE', **Averée**, *part.* Reconnu pour vrai. Bekent, toegestaan, voor waar erkent.

AVERER, *v. a.* Verifier. Bewaarheeden, verzekeren, bevestigen, bekennen.

AVERSE, *adj.* Oposé, contraire. Tegengestelde, tegenstrydige.

La partie averse. (Terme de Palais.) Celui ou celle contre qui on plaide. Tegendinger, tegendingster, party.

AVERSION, *f. f.* Haine, horreur. Afkeer, haat, yzing, tegenbeis, schrik, weerzin.

Avoir de l'aversion pour quelqu'un ou pour quelque chose. Van iemant, of van iets een afkeer hebben, of afkeerig zyn. Eene groote afkeerigheid van iemant soonen.

Donner à quelqu'un de l'aversion pour une personne, ou pour une chose. Iemant van een persoon, of van iets afkeerig maaken.

AVERTIR, *v. a.* Donner avis. Waarschouwen, berichten, of berechten, kennis geeven, verstandigen.

AVERTISSEMENT, *f. m.* Avis, conseil. Waarschouwing, bericht, berecht, onderrichting, raadi.

Qui donne des avertissemens, qui avertit. Waarschouwer, een die een ander waarschouwt.

AVERTISSEUR, *f. m.* Officier qui avertit lorsque le Roi veut diner. Waarschouwer van 't hof. Een Amptenaar des Konings, die 't hof waarschouwt als de Koning wil eeten.

AVETTE, *f. f.* (Terme de Poësie.) Petite abeille. Een bytje, of bietje, een honigbietje.

AVEU, *f. m.* Confession de ce qu'on a fait. Consentement. Toestemming, bekenenis, bebydenis. Bewilliging, inwilliging.

AVEUGLE, *f. m.* Qui a perdu la vûë. Een blinde, een blindeman, iemant die 't gezicht quyt is.

Devenir Aveugle, *v. n.* Blindt worden, 't gezigt verliezen.

Aveugle, *adj.* Qui a perdu la vûë. Blindt. Die 't gezicht quyt is, die blindt is, of niet ziet.

* **Aveugle**, *adj.* Qui ne voit rien dans les choses. Blindt, onkundig, onweetende, die de zaaken niet inziet.

- * Amour avengle. *Blinde liefde.*
- * AVEUGLEMENT, *adv.* A l'aveugle, sans considération. *Blindelyk, onbedachtelyk, zonder aanzien, zonder opmerking.*
- * Il donne aveuglement dans le panneau. *Hy laat zich blindelings opzetten, of bedriegen; (boertende; Hy laat zich blindelings in de zak piffen.)*

AVEUGLEMENT, *f. m.* Privation, ou perte de la vûë. *Blindheit, verlies, of derving van 's gezichts.*

* Aveuglement. *Erreur. Blindheit, dwaling, doling.*

* Je m'étonne de vôtre aveuglement. *Ik verwondere my over uwe verblindings, of blindheit.*

AVEUGLER, *v. a.* Rendre Aveugle. *Elblouir. Blinds maaken, verblinden, 's gezicht verduisteren, verdonkeren, of doen schemeren.*

Le grand jour aveugle. *Het groot licht verblinds de oogen, of doet het gezigt schemeren.*

* Aveugler. *Jetter dans l'erreur, tromper. Verblinden, blindhokken, misleiden, bedriegen, iemant tot dwaling, of doling brengen.*

AUG.

AUGE, *f. f.* Piece de pierre ou de bois creusée, où mangent & boivent les animaux; où les Maçons gâchent le plâtre; & où les Serruriers éteignent leur fer au sortir de la forge. *Een trog, bak, etensbak, of drinkbak voor de beesten; de meselaars kalkbak; de koelbak, of lefcbak der smeden, slosemakers, enz. als ze 's yzer uit de smis haalen.*

AUGET, *f. m.* Sorte de petit vase, où l'on donne à boire aux oiseaux. *Een vogelpotje, een vogelglaasje, een drinkglaasje aan de vogelkooijen.*

AUGMENT, *f. m.* (*Termes de Droit*) Augment de dot, ce que le mari donne à la femme par son Contrat de Mariage. *Vermeerdering van bruidfchas.*

AUGMENTATEUR, *f. m.* (*Asot peu usité.*) *Vergrooter, vermeerderaar.*

AUGMENTATION, *f. f.* Acroissement. *Vermeerdering, aanwafing, aangroeiing, toenameing.*

AUGMENTER, *v. a.* Acroître. *Redoubler. Vermeerderen, vergrooten, doen aangroeiien, of toeneemen. Verdubbelen, grooter maaken.*

Augmenter la crainte, la douleur. *De vrees, de smart vermeerderen.*
 Augmenter un livre. *Een boek vermeerderen.*

s'Augmenter, *v. r.* Croître. *Groeijen, wassen, toeneemen, groot worden, aanneemen.*

AUGURAL, *Augurale, adj.* *Dat tot de wigcheling, wigchelary, voorwikking, of waarzeggerij behoort.*

Science augurale. Wigchelkunde, voorzegkunde.

Bâton augural. *Wigchelroede, wigchelftok, raadtroede.*

AUGURATION, *f. f.* Action d'augurer. *Wigcheling, wigchelary, voorwikking, waarzegging.*

AUGURE, *f. m.* Celui qui jugeoit de l'avenir par le vol des oiseaux. *Voorzegger, voorwikkler, wigchelaar uit den zang, of de vlucht der vogelen.*

Augure, *f. m.* Préfage. *Voorwikking, voorspelling, Voorteken, reken.*

AUGURER, *v. a.* Conjecturer. *Voorzeggen, voorwikken, voorgifsen, voorspellen.*

Il augura leur future grandeur par leur modestie. *Hy voorspelde, of voorwikte hun toekomstig geluk uit hunne zedigheid.*

AUGUSTE, *f. m.* Nom d'homme. *Augustus, een mans naam.*

* Auguste, *adj.* Vénéable, illustre. *Keizerlyk, Koninglyk, hoogadelyk, hoogwaardig, doorluchtig, aanzienlyk, uitmunten, voortreffelyk.*

Auguste compagnie. *Een doorluchtig gefelschap.*

AUGUSTIN, *f. m.* Nom d'homme. *Augustyn, een mans naam.*

AUGUSTINS, *f. m. p.* Religieux qui suivent la règle de S. Augustin. *Augustynermunniken. Kloosterbroërs van des H. Augustyns order.*

AUGUSTINES, *f. f. p.* Religieuses qui suivent la règle de S. Augustin. *Augustynernonnen, geestelyke dochters van des H. Augustyns order.*

AVI.

AVIDE, *adj.* Qui desire avec passion. *Greetig, begeerig, happig, hongerig, graag, die met vierige drift iets begeert, of najaagt.*

Avide de gloire. *Eergierig, roemgierig, eerzuchtig, begeerig naar eer.*

AVIDEMENT, *adj.* Avec un

desir ardent. *Grootgierig, vieriglyk, driftig, blakende, met een vieri-ge begerie.*

AVIDITE, *f. f.* Grand desir d'avoir. *Grootgierig, vierigheit, drift, blaking, happigheit. Groote begerie om iets te hebben, ofte verkrygen.*

AVILIR, *v. a.* Rendre vil & méprisable. *Verkleinen. Veracht, gering, of onwaardig maaken.*

s'Avilir, *v. r.* Zich veracht maaken.

AVILISSEMENT, *f. m.* Mépris. *Verachting, verontwaardiging, versmadings, verkleining.*

AVINE', *Avinée, adj.* Ce mot se dit des vaisseaux, où il y a eu du vin. *Wynig, van wyn doortrokken. Dit woordt word van de wynvaten gezegt, daar wyn in is geweest.*

AUJOUR'HUI. *Huiden, heden, van daag.*

Aujourd'hui. *En ce temps. Heden, hedendaags, te doezert yds, nu ier tydt.*

Y a-t-il quelqu'un aujourd'hui plus heureux que moi? *Is 'er heden iemants gelucktiger dan ik?*

Aujourd'hui. *Jamais. Nooit, nimmermeer.*

Je ne vous le dirai d'aujourd'hui. *Ik zal 's u heden niet zeggen, dat is, ik zal 's u nooit zeggen.*

Aujourd'hui. *Tantôt. Heden. Nu.*

Aujourd'hui le voici, demain le voilà. (*Proverbe dont on se sert pour marquer l'inconstance d'une personne.*) *Heden, of nu is hy hier, morgen, of dan is hy daar. (Een spreekwoord om iemants ongestadigheid uit te drukken.)*

AVIRON, *f. m.* Een riem, daar men een schuit, of boot meede roeit.

Tirer à l'aviron. *Roeijen, aan de riemen zitten.*

AVIS, *f. m.* Avertissement. *Waarschouwing, vermaning, berecht.*

Avis. *Sentiment, opinion. Gevoelen, meening, gedachte.*

Etre de l'avis de quelqu'un. *Van iemants gevoelen, of meening zyn.*

Avis. *Conseil. Raadt.*

Aider quelqu'un de ses avis. *Iemant met zynen raadt dienen.*

AVISER, *v. a.* Songer, penser, pourvoir à une chose. *Ergens op bedacht zyn, of om denken, ergens zorg voor draagen, iets bezorgen.*

On y avifera. Men zal'er om denken, men zal't bezorgen, men zal'er in voorzien.

s'Avifér, v. r. Penfer, fonger, inventer. Zich bedenken, zich erinneren, by zich overleggen, verzinnen.

Il s'avifa d'un stratagème. Hy verzon, of bedacht een krygslift, by diende zich van een krygslift.

AVISÉ, Avifée, adj. Sage, prudent. Wys, wel bedacht, voorzigtig, wel beraten.

Bien Avisé. Mal Avisé. Wel bedacht. Qualyk bedacht.

AVITAILLER, ou Envitailleur, v. a. Met leeftocht, of mondkoft voorzien.

Avitailler un vaiffcau. Een fchip met mondkoft voorzien.

AVITAILLEMENT, ou Envitaillement, f. m. Fezorging, voorziening, of verffchaffing van levensmiddelen, leeftocht, of mondkoft.

AVIVER, v. a. (Terme de Sculpteur.) Luchtig affchrabben en fchoonmaken.

Aviver, v. a. Eenen fteen luifter geeven.

AULIQUE, adj. Opperhoffelyk, van 't opperhof.

Confeil, cour, chambre aulique. Opperhofraadt, opperhofkamer.

AVIVÉS, f. f. p. Glandes auptès du gorfier du cheval, qui venans à s'enflier lui empêchent la refpiration. Klieren aan den gorgel van een paardt, die, zwellende, het zelve 't ademhaalen verhinderen.

AUM.

AUMELETE, f. f. Oeufs battus enfemble & fricaftez dans la poële. Een ftruxf, geflagen eyeren in de pan gebakken.

AUMÔNE, f. f. Aalmoes, of Aalmis.

Faire l'Aumône. Aalmoeffen geeven, aalmoes doen.

Demander l'Aumône. Beedelen, aalmoeffen lidden, of verzoeken.

Vivre d'Aumône. Bedelt worden van aalmoeffen, of van den beedeltzak leven.

Aumôner, v. a. (Terme de Palais.) Donner en forme d'aumône. Begifigen, begiften, voorzien. Iets als een aalmoes geeven.

AUMONIER, f. m. Serviteur ecclésiastique qui distribue les aumônes de quelque Prince. Aalmoesfevier,

armenbezorger. Een kerkelyk, of geestelyk Dienaar, die de aalmoeffen van eenig Prins mitdeelt.

* Aumônier, f. m. Charitable envers les pauvres. Een menfch die goet arms is, een mildadig menfch omtrent den armen.

AUMUSSE, f. f. Peau de marte, ou semblable bête, que les Chanoines portent fur le bras quand ils vont à l'office. Een armelynbont, of diergelyk, 't welk de Kanonniken op den arm draagen, als zy den dienst doen.

† L'ambition, l'avarice, & l'amour fe cachent fouvernt fons l'aumusse. De ftaatzugs, gierigheid en liefde verbergen zich dikwyls onder 't armelynbont, of zyn dikwyls onder 't armelynbont verholen, of verborgen.

AUN.

AUNAGE, f. m. Les aunes qu'on a mefurees. De gemeeten ellen, maat der ellen, 't getal der ellen die men gemeeten heeft.

AUNAIE, f. f. Lieu planté d'aunes. Elzenbofch, een plantagie van elzen.

AUNE, f. m. Arbre. Els, elze. Elzenboom.

Aune, f. f. Mesure pour mefurer l'étoffe &c. Een elle daar men mee meet.

* Je fai ce qu'en vaut l'aune. J'ai appris par ma propre experience & à mes dépens ce que c'en est. Ik weet wat dat koft, of wat daar op loopt. Ik weet, door eige ondervinding en tot myn fchade, wat daar van zy.

† Il mefure tout le monde à fon aune. Il croit que tout le monde lui refsemble. (Facens de parler proverbiales & familleres.) Hy meet al de wereldt met zyne elle. (Een gemeenzame fpreekwys.) Hy meent dat al de wereldt naar hem gelykt.

Acheter à l'aune. By d'elle koopen.

Aune. Chofe de la longueur d'une aune. Een el'. Iet dat de lengte van een elle heeft, of dat een el' lang is.

Une aune de drap. Een el' laken.

† Tout du long de l'aune. Tout-à-fait. De elle vol uit, t'eenemaal, ganschelyk.

AUNER, v. a. Mefurer avec l'aune. Met de elle meeten.

AUNEUR, f. m. Celui qui aune Meester, Lakenmeester; een ampteling die de ffukken lakens, bywaaften, enz. met d'elle meet.

AVO.

AVOCASSER, v. n. Faire les fonctions d'Avocat. 't Ampt van Voorspraak waarneemen; als Advokaat praktizeeren.

AVOCASSERIE, f. f. Profession d'Avocat. Het ampt van eenen Advokaat, of Voorspraak.

AVOCAT, f. m. Qui plaide & défend une cause. Voorspraak. Advokaat, of Pleiter.

Avocat consultant. Een raadgeevend Rechtsgeleerde.

* Avocat, f. m. Celui qui défend les intérêts de quelqu'un. Iemants voorspraak, voorftander, verdediger, of verweerder, voorspreker.

* AVOCATE, f. f. Celle qui défend les intérêts de quelqu'un. Iemants voorspraak, voorftandster, verdedigster, verweefster, voorsprekster.

Je veux prendre la verité pour mon avocate. Ik wil de waarheit tot myn voorspraak, of voorftandster neemen.

AVOINE, ou Aveine, f. f. Haver.

AVOIR, v. a. Posséder, jouir. Hebben, bezitten, genieten.

Avoir le pouvoir en main. De magt in handen hebben.

Y Avoir. Etre. Il y a un feul vrai Dieu. Il y a plusieurs faux Dieux. Zyn. Daar is een eenige waare Godt.

Daar zyn veele valffche Goden.

AVOISINER, v. a. (Mot un peu vieux.) Approcher. Naderen, nabykomen, genaaken.

AVORTER, v. n. (Mot qui ne se dit que des bêtes.) C'est mettre au monde avant le temps prescrit par la Nature. Misdraagen, misvallen. (Een woordt dat maar van de beesten word gezegt.) Dat is ter werelt brengen voor den tydt die door de Natuur bestemt is.

Faire avorter. Doen misvallen, doen misdraagen, een misval verwekken. (van beesten spreekende.)

Se faire avorter. De vrucht afdryven.

* Faire avorter une entreprise. Een aarfslag verfydelen, te niet maaken, of in rook doen verdwynen.

AVORTEMENT, f. m. Action d'avorter.

vorter. *Misdraaging, misdragt, misval* (van een beest.)

AVORTON, *f. m.* Qui n'est pas à terme. *Malfait, imparfait. Misdragt, misgeboorte, een onvolmaakte, of onvoldraage vrucht, een mismaakt mensch.*

AVOUEUR, *v. a.* Confesser, demeurur d'accord. *Toestemmen, bekennen, toestaan, toegerven.*

AVOUËR. *Aprouver, Goeskeuren, goetvinden, goetkennén.*

AVOUËR. *Reconnoitre. Bekennen, erkennen, toestaan.*

AUP.

AUPARAVANT, *adv.* *Prémierement. Te vooren, van te vooren, eerder.*

AU PIS ALLER, *adv.* *Tout le pis qui puisse arriver. Ten quaadsten, of ten ergsten genomen. 't Quaadst dat 'er van koomen kan.*

AUPRE'S, *adv.* *Tout contre. By, na by, dichte by.*

Auprès. (*Préposition qui se dit des choses & des personnes.*) *By.* (Een voorzetsel, dat van zaaken en persoonen word gezegt.)

Ils étoient auprès du feu. Zy waren, of stonden by 't vuur.

AUR.

AURICULAIRE, *adj.* *Qui se dit à l'oreille. Iet dat in 't oor gezegt, of geluistert wort.*

Confession Auriculaire. Oorbijgste. Témoin Auriculaire. Oorgetuige.

Le doigt Auriculaire. De pink, of kleinste vinger van de hands.

AVRIL, *f. m.* *Nom de mois. Grasmaandt, April.*

AURONNE, *f. f.* *Plante. Avernit, Averoone. Een gewas.*

AURORE, *f. f.* *Jeune Déesse que les Poëtes feignent. Aurora, een jonge Godinne, by de Dichters versiert.*

Aurore. Lumiere qui paroît au ciel avant que le soleil éclaire l'hémisphère. De dageraat, het morgenroos, het licht dat aan den Hemel schynt eer de zon zich op de kim vertoont.

* *Aurore. Beauté jeune. Fijffe jeugt, jonge schoonheit, een jong schoon misje.*

Aurore. La partie du monde qu'on nomme Orient. De dageraat, het Oosten, het oosterdeel der wereldt.

* *De l'aurore au couchant. Van den zonnen opgang tot den ondergang; van het Oosten tot het Westen.*

Aurore, adj. Qui est d'une couleur tirant sur le jaune. Auroorverwig, geelachtig van kleur.

Unruban Aurore. Een Auroorlint.

AUS.

AUSPICE, *f. m.* *Voorwikking, voor-spelling, of voorzegging door 't vliengen der vogelen.*

AUSPICES, *au pluriel, signifie quelquefois conduite heureuse, ou malheureuse de quelque grand Capitaine, ou de quelque homme illustre. In 't meervoud betekent dit woordt somtyts een gelukkig, of ongelukkig beleid van eenig groot Oorlogsheldt, of van een doorluchtig man: het betekent ook somtyds gezag, hoede of bescherming.*

Sous vos auspices. Onder uwre hoede, of bescherming; onder uw gezagh.

AUSSI, *conjunct.* *Autant. Zoo, zoo zeer, zoo veel.*

Il étoit aussi brave que lui. Hy was zoo kloekmoedig als hy.

Aussi Pour cela, néanmoins. Ook, daarom, nochtans, echter, evenwel.

Ce remède ne doit pas être rejeté, mais on ne doit pas croire aussi qu'il soit infailible. Dat geneesmiddel moet niet verworpen werden, maar men moet ook niet gelooven dat het onseilbaar zy.

Aussi. Encore, pareillement. Noch, desgelyks, even zoo, van gelyken.

Aussi-bien que, conjunct. *De même que. Zoo wel als, even eens als.*

Aussi-tôt que, ou Si-tôt que. Zoo haast als, ter zelve tydt als, zoo ras als, zoo dra als.

Aussi-tôt dit, Aussi-tôt fait. (Proverbe.) Zoo ras gezegt, zoo ras gedaan.

AUSTERE, *adj.* *Rude, sévère. Streng, hart, straf, scherp.*

AUSTÉREMENT, *adv.* *Avec austerité. Strengelyk, met gestrengheit, hardelyk.*

AUSTERITÉ, *f. f.* *Rigueur, sévérité. Chose dure & pénible. Gestrengheit, strengheit, strafheit, hardigheit, eene harde en moeijelyke zaak.*

Les austéritez de la vie religieuse. De gestrengheden van 't kloosterleven.

AUSTRAL, *Australe, adj.* *Méridional.*

diional. Zuidcr, zuidelyk. Pole Austral. Zuidcraspunt. La mer Australe. De zuidtzee.

AUT.

AUTAN, *f. m.* *Vent du Sud-Ouest. De Zuidweste winds.*

AUTANT. *adv.* *De même, comme aussi. Zoo zeer, zoo veel, van gelyken, gelyk, als.*

Autant. Pareil nombre, ou pareille quantité. Zoo veel, gelyk getal, of gelyke meenigte.

En autant de paroles. Met zoo veel woorden.

Autant que, conj. *De même que, comme, aussi. Even zoo, zoo veel als.*

D'Autant plus. Zoo veel te meer.

D'Autant moins. Zoo veel te minder, of te weiniger.

D'Autant que, conj. *Parce que. Naardien, overmits, dewyl dat, aangezien dat.*

Autant. *Extrêmement. Uittermaaten, ongemeen, ten hoogsten.*

AUTEL, *f. m.* *Lieu où se fait le sacrifice. Altaar, outer, waar op men offert, of offerhande doet.*

* *Autel. (Mot poétique) honneurs supérieurs qu'on rend à une personne. Gloire. Altaar, groote eere, eerpligt, of eerbewys dat men iemand aandoet.*

* *Il faut quitter Silvie, à qui ta folle amour élève des autels. Gy moet Silvia verlaten, voor wie uw dwaze liefde altaaren oprecht.*

AUTENTIQUE, *adj.* *Qui a toutes les formes prescrites par la loi. Qui fait preuve. Geloofwaardig, eigengeloofwaardig, ist dat alle vereischte voorwaarden heeft door de wet bepaalt. Dat bewys, of tot bewys dient.*

Autorité authentique. Een eigengeloofwaardig gezagh.

AUTENTIQUEMENT, *adv.* *Selon les formes prescrites. Niet eigengeloofwaardige stukken, of bewyzen, naar alle vereischte voorwaarden.*

AUTEUR, *f. m.* *Le premier qui a inventé quelque chose. Vinder, uitvinder, iemand die iets eerst verzonnen, of uitgevonden heeft. Oorzak, stichter, werker.*

Dieu est l'auteur de notre félicité. Godt is d'oorzaak onzer zaligheid.

Auteur. Celui qui a composé quelque livre imprimé. Schryver, of

maker van een boek. Boekſchryver, Boekſchryffer.
 Madame Dacier eſt un Autour célèbre. *Mevrouw Dacier is eene vermaarde Boekſchryffer.*
AUTOGRAPHE, *f. m.* Ecrit de la propre main d'une perſonne. *Iemants eige ſchrift, of handschrift.*
AUTOMATES, *f. m.* Machines naturelles qui ſe remuënt d'elles-mêmes. *Zelfsbeweeſels, zelfsbewegende werktuigen, konſtwerktuigen, die door zich zelf bewegen.*
AUTOMNAL, Automnale, *adj.* Qui vient dans l'automne. *Herſtig, herſtachtig, dat in den herſt komt, of van den herſt is.*
AUTOMNE, *f. m.* ou *f.* Une des quatre ſaiſons de l'année. *De herſt, een der vier getyden van 't jaar.*
 * Automne. Age qui approche de la vieilleſſe. *De herſt der jaaren, of des leeftyds. Afgaande jaaren, rydt die den ouderdom naby komt.*
AUTORISATION, *f. f.* (Terme de Pratique.) Magtiging, gezaggeeving.
 Autoriſation du mari, du tuteur, &c. *Magtiging van den man, van den voogdt, enz.*
AUTORISER, *v. a.* Apuier de ſon autorité, favoriſer de ſon crédit. *Gezag, of magt geeven, iets met zyn magt bekrachtigen, met zyn aanzien iets begunſtigen, beveſtigen, of ſtaaven.*
 Etre autoriſé de quelqu'un. *Van iemand gemagtigt zyn, volmagt van iemand hebben.*
 Autoriſé, *éc, part. p. & adj.* Bevoegt, gemagtigt, magtig gemaakt.
AUTORITE, *f. f.* Pouvoir, uiſſance, crédit. *Gezag, aanzien, magt, vermogen.*
 Uſer de ſon autorité. *Zyn gezag, of zyne magt gebruiken.*
 Autorité. Gouvernement, domination. *Gezag, gebieds, beerſchappy, regeering.*
 Autorité. Paſſage allégué de quelque Auteur conſiderable. *Gezag. Een aangetrokke plaats nis een vermaardt Schryver.*
AUTOUR. Aux environs. *Ontrent, omtrent, rondtom.*
 Autour de l'Egliſe. *Om de kerk.*
 Autour, *f. m.* Oiſeau de proie. *Een havik, of gier. Zekere roofvogel.*
AU TRAVERS, ou **A TRAVERS**. (Prépoſition.) *Dwars door, dwars over.*

Il lui donna un coup d'épée au travers du corps. *Hy gaf hem een ſteek duars door 's ligchaam.*
AUTRE, *adj.* Ander.
 L'un ou l'autre. *L'un des deux. Het een of 't ander; Een van beiden, een van tweeën.*
 L'un & l'autre. *Tous deux. 't Een en 't ander; Alle beiden, d'een en d'ander.*
 Ni l'un, ni l'autre. *Aucun des deux. Noch d'een, noch d'ander. Geen van beiden.*
 Autre part. *Ailleurs. Ergens anders, elders.*
 D'Autre part. *D'ailleurs. Aan of van den anderen kant; daar beneven, daarenboven.*
 Une autre fois. *Een andere reis, op eene anderereis, op een andermaal.*
 Je ferai cela une autre fois. *Ik zal dat op eene andere reis doen.*
 Autrefois, *adv.* Au temps paſſé. *Eerſtyds, voormaals, weleer, voor doozen, voortyds.*
AUTREMENT, *adv.* D'une autre forte. *Sans cela. Anders. Anderszins, op eene andere wyze. Zonder dat, buiten dat.*
 On parle tout autrement de cela. *Men ſpreekt daar heel anders van.*
AUTRUCHE, *f. f.* Oiſeau. *Een Vogelſtruis, of Struisvogel.*
AUTRUI. Iemant anders, een ander.
 Le bien d'autrui. *Eens anders goeds; 't goed van een ander.*
 Dire du mal d'autrui. *Van iemand anders, of van een ander quaads ſpreeken.*
AUTUMNAL. *Voyez Automnal.*

AUV. AUX.

AUVENT, *f. m.* Petit toit fait d'ais, élevé au devant de la boutique des marchands. *Een luiſſel voor een winkel, of huis.*
 Se mettre à couvert de la pluie ſous quelque auvent. *Voor den regen onder een luiſſel ſchuiten.*
AUXILIAIRE, *adj.* Qui aide. *'t Geen helpt, of hulpe geeft.*
 Troupes auxiliaires. *Troupes envoieés pour en ſecourir d'autres. Hulpbenden, krygsvolk dat te hulp wordt gezonden. Krygsbenden der Bondtgenooten.*
 Verbe auxiliaire. *Een helpwoords, of hulpwerkwoords. Gelyk Avoir, hebben. Etc, zyn.*

AXE. AXI. AXO.

AXE, *f. m.* Effieu. (Terme d'Architecturo & de Mathématique.) *As. Wagenas.*
AXIOME, *f. m.* Proposition ſi claire qu'elle n'a pas beſoin de preuves. *Geloofsſpronk, een ontwyfelbaar voorſtel. Een vaſte grondregel. Zetregel.*
 Le premier axiome de Phyſique eſt que le neant n'a aucune propriété. *D'eerſte grondregel der Natuurkunde is, dat het nies geene toeëigening, of eigenſchap geeft.*
AXONGE, *f. f.* Graiſſe d'homme préparée. *Menſchenvet tot een geneesmiddel bereid, of toegemaakt.*

AZE. AZI.

‡ **AZE**, *f. m.* Ane. *Ezel.*
AZILE, *f. m.* Lieu où l'on ſe retire pour conſerver ſa vie. *Een vryplaats, ſchuilplaats, vluchtplaats, een plaats waar heeme men zyn toevlucht neemt om de handen van 't gerecht te ontsaan.*
 * Azile. Lieu de ſûreté, protection, protecteur. *Toevlucht, toeverlaas, beſcherming, beſchermer.*
 * Le Seigneur eſt mon azile. *De Heer is myn toevlucht.*
AZIME. Pain fans levain. *Ongezuumt, ongereezen, ongehoevde broods.*
AZIMUT, *f. m.* Cercle vertical. *Topboog, ſtopkring.*
AZUR, *f. m.* Bleu, couleur bleuë. *Blauw, hemelsblauw, azuur.*
AZURE, *Azurée, part. p. & adj.* Qui eſt de couleur d'Azur. *Das hemelsblauw geverwt, of van kleur is.*
 * Les voutes azurées. *Le ciel. d'Azuurgewelven. Het azuur- of blauw gewelf. De hemel.*
AZURER, *v. a.* Peindre avec l'azur. *Met hemelsblauw ſchilderen.*

B.

B, *f. m.* Seconde lettre de l'Alphabet. *B. De tweede letter van 't ABC.*
 * Ne favori ni A ni B. *C'eſt-à-dire, être tout-à-fait ignorant. Geen A voor een B weeten, dat is, t'eenemaal onweetende zyn.*

BAA.

BAILLER, v. a. Ouvrir la bouche d'une manière qu'on marque de l'ennui. *Gezwven, onlustig gaapen.*

* **Bailler**. S'ouvrir ou s'entrouvrir. *Gaapen, open gaap, van malhanden gaan.*

* **Bailler après une chose**. Y aspirer fort. *Ergens naar haaken, ergens zeer naar staan, of hard naar dingen.*

BAILLEMENT, f. m. Gezwving, gezwuw, onlustige gaping.

BAILLON, f. m. Gebit, mondstuk, al was men een mensch, of beest in den mond steekt, om het schroeven, of byten te belasten.

BAILLONNER, v. a. Een mondstuk, of gebit aandoen, den mond stoppen, iets in den mond steeken.

Baillonner une personne. Baillonner un chien. Een mensch den mond stoppen, of sluiten. Een hondt een mondstuk aandoen, of muilbanden.

BAB.

BABET, f. f. Nom de fille. Petite Elizabeth. *Lysje, Lybetje.* Een meisjes naam.

BABEURRE, f. m. Lait de beurre. Kernemelk, botermelk, (in Friesland Sump).

BABICHE, f. f. Petite chienne. Een klein coesje, een juffers hondje.

BABIL, f. m. Vice qui confitte à trop parler. *Gefnap, gekakel, geklap, geswater.*

* **BABILLARD**, f. m. Klapper, kakelaar, snapper, snateraar.

† **BABILLARDE**, f. f. Causeuse. *Snapper, klapperye, labbeye, kakekaasster.*

† **BABILLER**, v. a. Avoir du babill, du caquet. *Klappen, snappen, snateren, kakelen, veel snaps hebben.*

BABINE, f. f. Tout ce qui couvre les dents des animaux par dehors. *De smoel, of muil der beesten.*

† **Babine**. *Levre. Lip, lippe.*

† **Ils torcherent leurs sales babines**, &c. Zy wifchten hunne wuile lippen af, enz.

BABIOLES, f. f. p. Choses de peu de valeur, nipes de peu de prix, bagatelles d'enfant. *Beufelingen, onwaardige dingen, kinderspeeltuig.*

kindertuig, poppegoed.

† **BABOUIN**, f. m. Petit sot, petit impertinent. Een bloesbenling, een zotskap, een halve gek.

† **Babouine**, f. f. Sotte, impertinente. *Zottin, malloot, gekkin.*

† **Baiser le babouin**. (Sorte de proverbe, pour dire, faire des foumissions à quelqu'un avec lequel on s'étoit brouillé. *Voor iemand onder doen met wien men eenige moesten, of woorden heeft gehad.*

BAC.

BAC, f. m. Bateau long, large & plat, dont on se sert pour passer les hommes, les bêtes, les charriots, &c. Een pont. Een broede, lange, en platte schuit, daar men menschen, beesten, wagens, enz. mel overzet.

Bac, ou petit bassin de fontaine. De kom, of waterbak van een bron.

BACCHANALES, f. f. p. Fêtes de Bacchus parmi les Anciens. *Bacchusdagen, Bacchusfeesten, Drinkfeesten der heidenen, heidensche stemdagen.*

BACCHANALE, f. f. Tableau qui représente les fêtes de Bacchus. Een Bachanaal, een Bacchanaalstuk; schildery van een Bacchusfeest.

BACCHANTES, f. f. p. Femmes éprises de la fureur de Bacchus. *Bacchanten, razende, of uitgelaten wyven op d'oude Bacchusfeesten. Wynpapinnen, Bacchuspriesterinnen.*

BACCHUS, f. m. Il est pris pour le Dieu du vin & pour le vin même. *Bacchus. Dit wordt voor den Wyngodt, en voor den wyn zelf genomen.*

* **Se donner garde de Bacchus & de Venus**. *Zich van Bacchus en Venus, of van den Wyn, en de Min wachten.*

BACHELIER, f. m. Docteur. Celui qui a pris ses degrés. *Meester in de Godkunde, Wysbegeerte, of Rechtsgeleertheit.* enz.

BACHIQUE, adj. Qui parle de Bacchus, de vin. *Bacchus, dat van Bacchus, of van den wyn gewaagt.* Chanson bachique. Een Bacchuslied, een drinklied.

BACHOT, f. m. Petit bâtiment pour aler sur les rivieres. Een bootje, een schouw, een schuitje, een overvaarschouw, of schuitje.

BACLE', Bacleé, adj. Arrêté, conclu. *Bestemt, vastgesteld, besloten, bepaalt.*

* **BACLER**, v. a. (Mor bas & du peuple.) Barrer, barricader une porte. *Een deur toebolwerken, of met een boom toesluiten.*

BAD.

BADAUD, f. m. Sot, niais. Een gek, een bormuil, een dom mensch.

† **Badaud**. Né à Paris. Een halve gek. *Een die te Parys geboren is.*

BADAUDE, f. f. Sotte, niaise. *Gekkin, zottin, malloot, slechtsofster.*

BADAUDISME, f. m. Sottise, niaiserie. *Zottery, slechtsofzigheit, onzofelheit, groezigheit.*

BADIN, f. m. Sot, fat. *Beufelaar, gek, zot. Quinkslager.*

Badine, f. f. Sotte. *Beufelaarster, zottin, gekkin.*

Badin, **Badine**, adj. Sot, ridicule. *Zot, mal, belagchelyk, bespottelyk.*

Badin, **Badine**. Enjoué. *Vrolyk, lustig, kluchrig, vermaaktyk, boertig, kortswylyg, koddig.*

BADINAGE, f. m. Action de badiner. *Zot bedryf, malle kuuren, kortswyly, quinkslagen. Vry handsgaabaar.*

Badinage. Enjouement, maniere de dire agréablement les choses. *Boertigheit, boerterye, koddigheit, een kluchtige wyze van iets te zeggen.*

† **Être fait au badinage**. Être fait à tout ce qu'on veut. *Op boertery, of kortswyly afgericht zyn. Alles konnen zeggen, of doen wat men wil.*

BADINER, v. a. Jouer. *Folâtrer de la main. Boerten, boerterye aanrechten, speelen, poezzen maaken, kortswylen, voolen, tasten, een zot handsgaabaar maaken.*

Badiner. Dire des choses d'un air fin & plaisant. *Kortswylen, iets met een quinkslag, of op een koddige wyze zeggen. Iets kluchtrigs, of aardigs voor den dag brengen.*

† **Badiner**. Avoir quelque petit mouvement agréable. *(Ce mot se dit en ce sens en parlant des petits ornemens qu'on attache.) Zwieren, wapperen, flingeren, een kleinzoete betweeing hebben.*

Il faut que cela badine un peu. *Dat moet wat zwieren, of wapperen.*

BADINERIE, f. f. Sorise, puerilité, niaiserie. *Beufelarye, matligheit, zottigheid, hinderlykheit, gekheit, malle kuuren, zottery.*

Badinerie. Enjouement, badinage.
Beertigheid, vrolijkheid, kortswyl.

BAF. BAG.

BAFOUER, v. a. Traiter quelqu'un injurieusement & avec ignominie. Beschimpfen, uitmaaken, doorstryken, doorhaalen. Iemant lasterlyk, of smadelyk handelen, tot niet verachten.

BAGAGE, f. m. Equipage. Reis-
tuig, zak en pak. Legeeruwig, toer-
rusting, uitrusting.

Plier Bagage. Decamper. 's Leger
opbreken, van legerplaats veran-
deren.

‡ Plier Bagage. S'en aler d'un lieu
pour n'y plus revenir. Met zak en
pak vertrekken. Ergens van daan
vertrekken zonder er ooit weer te
koomen.

Cheval de Bagage. Een lastpaerd.

BAGARRÉ, f. m. Bruit. Geraas,
gerucht, getier, geschreeuw, geweld.

BAGATELLE, f. f. Afaire de rien.
Petite chose qui ne mérite pas
d'être considérée. Beufelarye, beu-
feling, vodderye. Een zaak van
geen belang, iet geringe, of daar
niet aan vast is.

S'occuper de bagatelles, ou à des ba-
gatelles. Zich met beufelingen op-
houden, of bezig houden.

Donner dans la bagatelle. Zich door
beufelingen laten vervoeren, of
misleiden.

‡ Bagatelles. Point du tout. Wisje
wasje. Niet met al, daar is niets
aan, gan/sch niet.

BAGUE, f. f. Anneau au dessus du-
quel il y a quelque pierre pretieuse.
Een steenring, een ring met een steen.

‡ Sortir bagues fauves d'une affaire.
Heelschoofis van een zaak afkoomen,
gelukkig ergens afkoomen, of af-
raaken.

Courre ou courir la bague. Den ring
steeken.

Importer la bague dès la premiere
course. Met den eersten loop den ring
afsteeken.

BAGUENAUDE, f. f. Zekere oude
rymery. Ook zekere vrucht.

BAGUENAUDIER, f. m. Een klein
boomtje met gele bloemen.

BAGUER, v. a. (Terme de Couturie-
reen drap.) De pl oijen in een kleeds-
rygen, of bechten. (Een wolle-
naaisters woordt.)

BAGUETTE, f. f. Bâton long &
délié. Een lang en dun stokje,

wandelsokje, spitsgardje, of spits-
roedje.

Baguette divinatoire. Wichelroeds,
wichelstokje.

La baguette divinatoire a fait beau-
coup de bruit. De wichelroeds heeft
een groot gerucht gemaakt.

Baguettes de tambour. Les bâtons
avec quoi on bat la caisse. Trom-
melsstokken, tromstokken.

† Commander à baguette. Comman-
der absoluement. Met magt bevee-
len, meesterlyk gebieden.

BAH. BAI.

BAHUT, f. m. Cofre couvert de
cuir & orné de petits clous. Een
koffer met leér overtrokken, een reis-
koffer.

BAHUTIER, f. m. Ouvrier qui fait
& vend des bahuts, des cofres, des
valises, &c. Een koffermaaker, ie-
mans die koffers, of leere reiszak-
ken, &c. maakt en verkoops.

BAI, Baié, prononcez Bé. adj. Qui
est de couleur de chataigne. Kastan-
jeverwig, kastanjebruin.

Bai clair. Bai brun. Bleek bruin. Don-
ker bruin.

BAIE, f. f. Graine, ou fruit de cer-
tains arbres, comme de laurier,
de genévrier &c. Beezie, besje, kern,
of vrucht van zekere boomen, als
van Laurierboomen, geneverboo-
men, enz.

Baie. (Terme de Maçon.) Ouverture
qu'on laisse dans la muraille lors-
qu'on bâtit pour mettre une por-
te, ou une croisée. Een open vak,
eene opening die men in een muur
laat als men metselt, om een deur
of kruisraam in te zetten.

Baie. (Terme de mer.) Enfoncement
de la mer dans la terre beaucoup
plus large par le dedans que par
l'entrée. Een zeeboesem, of inham
van de zee in 't landt, in 't midden
breeder dan in den mond. Bay.

La baie de Cadix; la baie de Gibrat-
tar. De bay van Kadix; de bay van
Gibraltar.

‡ Baie. Espérance vaine, trompe-
rie. Ydele hoop, bedrog.

† **BAIER**, v. a. (Vieux mot.) Voir,
regarder. Aanzaapen, aanzien, aan-
kyken.

BAIGNER, v. a. Faire entrer dans
l'eau. Faire nager. Wateren, in 't
water doen gaan, te water brengen,
of dryven. Doen zwemmen.

Baigner un cheval. Een paerds wate-

ren, of te water brengen.

* Baigner. Arrofer, couler auprès.
Bejpoelen, tegens aan stroomen.

* L'Indus baigne la forteresse vers le
septentrion. D'Indus bejpoelt de
vesting aan de noordtzyde.

Se baigner, v. r. Prendre le bain.
Se mettre dans l'eau pour se rafraî-
chir. Baaden, in het badt gaan,
in 't water gaan om zich te ver-
verschen.

BAIGNEUR, f. m. Celui qui se bai-
gne. Een bader, iemans die baadt,
of 't badt gebruikt.

Baigneur, f. m. Qui a des bains chez
lui. Badmeester, een die badstoo-
ven in zyn huis tot gebruik van an-
deren heeft.

BAIGNEUSE, f. f. Celle qui se bai-
gne. Een vrouw die baadt, of die 't
badt gebruikt.

Baigneuse. Celle qui a soin des bains.
Een meids, of opzigtster in de ba-
den.

BAIGNOIRE, f. f. Vaisseau où l'on
se baigne dans la maison. Een badt,
baadkuip, of waschvat, daar men
zich binnens huis in baadt.

BAIL, f. m. Au pluriel Baux. Con-
tract pour louer quelque maison,
ou quelque terre. Huurcedel, huur-
cedul, huurcedul van een huis, of
eenig landt.

† Bail d'amour. Contract de maria-
ge, une assurance d'aimer, & de
ne pas quitter une maîtresse. Een
huwelyks verdrag. Een hand-
schrift, of briefje van trouwbelofte
aan een vryster.

BAILLER, v. a. Bailler des terres à
ferme. Verpachten, verhuuren. Lan-
deryen verpachten, of in pacht ge-
ven.

Bailler, v. a. Donner. Langen, ge-
ven.

‡ Il me l'a baillé belle. Maniere de
parler basse et familiere. Il s'est
bien moqué de moi. Hy heeft my
leelyk opgezet; hy heeft leelyk met
my de gek geschoren.

BAILLI, f. m. Juge d'un bailliage,
Droffaart, drofst, landvoogdt, land-
drost, of Bail uuw.

BAILLIVE, f. f. Femme de Bailli.
Droftin, Bailjuuw, of Droffaarts
vrouw.

BAILLIAGE, f. m. L'étendue de
la juridiction d'un Bailli. Baljuuw-
schap, Droffaartschap, landtvoog-
dyschap.

BAIN, f. m. Endroit d'une riviere
pro-

propre à se baigner. Een wed, een bequaame plaats in een rivier om te baaden.

Bains. Lieux destinez pour se baigner. Badstooven, baden, plaatsen gemaakt om te baaden.

Bain. Medicamens simples que l'on fait bouillir avec de l'eau. Stoving. Eenige geneeskruiden die men in water kookt, en op een gezwel, enz. legt.

Bain. Vaifseau fait exprès pour se baigner. Badkuip, badkuip, een vat gemaakt om in te baaden.

Bain-marie, f. m. (Terme de Chymie.) Vaifseau pour distiler. Waterstoom, een vat daar men in overhaalt, of distilleert.

BAIONNETTE, f. f. Couteau pointu & à deux tranchans. Een spits en tweefnydend mes.

Baionnette que l'on met au bout du fusil. Bajonnet dat men op een snaphaan zet, of schroeft.

BAISER, v. a. Kussen, zoenen.

† Baïser. Avoir la dernière faveur d'une Dame. Zoenen. D'uiterste gunstbewys eener Juffrouwe genieten.

* Se baïser. Se toucher sans qu'il y ait rien entre deux. Malkanderen raaken zonder dat er iets tusschen beiden is.

* Il ne faut pas que les ais se baïsent de peur qu'ils ne se gâtent. De planken moeten malkanderen niet raaken, op dat ze elkanderen niet beschadigen.

Baïser les mains à quelqu'un; l'affirmer de ses services. Iemants handen kussen, iemant groeten, hem van zynen dienst verzeeken.

Baïser, ou Baïlé. f. m. Kus, zoen.

Donner, prendre, rendre un baïser. Een kus geeven, ontfangen, wederom geeven.

Un baïser de Judas; un baïser plein de trahison. Een Judas kus; eene verraderlyke kus.

BAISE-MAINS, f. m. p. Assurance de services. Handkussen. Groetenissen, verzekering van dienst pligpleeging.

Vos baïse-mains ont été bien reçus. Uwe pligpleegingen, of groetenissen zyn zeer wel ontfangen.

† A belles baïse-mains. adv. avec joie, très-volontiers. Met blydschap, zeer gaerne, heel gereedelyk, met genoegen.

† BAISEUR, f. m. Qui baïse vo-

lontiers. Een zabber, zoener, of kuffer, iemant die geerne kust, of die veel van kussen houdt.

† Boire à la santé du Saint baïseur. Op de gezondheit van den H. kuffer drinken.

† BAISEUSE, f. f. Een zabster, een vrouw die geerne kust, of die veel van kussen houdt.

† BAISOTER, v. a. Baïser souvent. Niet doen dan zabben en likken. Dikwils kussen, i'elkens zoenen.

BAISSER, v. a. Abaïsser, s'abaïsser. Neêrlaten, buigen, bukken, zich verneederen.

Baïsser, ou caler les voiles sur mer. De zeilen op zee stryken, of laten vallen.

Baïsser la tête. 't Hooft buigen.

La mer se baïssc. De zee valt, of loopt af.

* Baïsser, diminuer; s'aboïblir. Verminderen, verzwakken, krenken, of zwak worden.

Se baïsser. Se courber. Zich nederbuigen, nederbukken.

Baïssc, Baïssc. Part. Voor overgebogen, hangende.

* Ils'en alla la tête baïssc de honte. Hy ging wech met een hangend hoofd van schaamte.

Aller tête baïssc contre l'ennemi. Met het hoofd voor over gebukt tegens den vyandt ingaan, moedig en onvertzaagt aanvallen.

* Aller tête baïssc dans une affaire. Heimelyk, of listiglyk in een zaak te werk gaan, iets looslyk beleggen.

BAL.

BAL, f. m. Assemblée de personnes qui dansent. Baal, een bryenkornst, of vergadering om te danssen.

Donner le Bal. Eenbaal geeven.

BALADE, f. f. Sorte de chanson. Een danslied. Een liedt dat in ieder vers de zelside herhaaling heeft.

BALADIN, f. m. Danseur. Farceur. Een poetzspeeler, of poetzemaker, een hansom.

† Baladin. Sot, ridicule. Een zot, een belachelyke poetzemaker, een halve gek.

BALADINE, f. f. Danseuse. Danster, poetzemaakster.

BALAFRE, f. f. Estafilade au visage. Een groote schram, of sneede in 't aanzicht.

BALAFRER, v. a. Faire une balafre. Een schram, of sneede in 't aanzicht

geeven, het aanzicht, of den bek opfnyden, een snel in 't aanzicht geeven.

Il a le visage Balafré. Hy heeft een schram, of snel in 't aanzicht.

BALAI, f. m. Beezem.

Balaier. Voyez Balier.

BALAIEUR, f. m. Celui qui fait & vend des balais. Een beezemmaker, een die bezemen maakt en verkoopt.

BALAIURES, f. f. p. Ordures amassées avec le balai. Uirveezfel, uirvaagfel, drok, vuiligheid.

BALANCE, f. f. Instrument pour peser. Weegschaal, schaal, wange, evenaar, waagfschaal.

* Balance. Egalité. Evenaar, gelykmaatigheid, gelykheit, onzydigheit.

* Il a tenu la balance égale entre son fils & son cousin. Hy heeft den evenaar gelyk gehouden, of hy heeft onzydelyk gehandelt, tusschen den zoon en zyn neef.

* Balance. Incertitude, irrésolution. Waagfschaal. Onzekerheit, twyffelachtigheid.

* Son esprit est en balance. Zyn geest staat tusschen beiden, is twyffelachtig, of onzeker.

* Tenir quelqu'un en balance. Iemant in twyfel, of in onzekerheit houden.

Balances. Le signe des balances; un des douze signes du Zodiaque. De weegfschaal. Een van de 12. hemelsteekenen.

BALANCEMENT, f. m. L'action de balancer. Weeing, het weegen in een waagfschaal.

BALANCER quelqu'un. Le faire aller ça & là sur une brandilloire. Iemant op een schopstoel schoppen.

Se balancer, v. r. Se faire aïer de côte & d'autre. Op een schopstoel schoppen.

* Balancer deux parties. Ne pas plus favoriser les uns que les autres. Den evenaar tusschen twee zyden houden. Deene niet meer gunstig zyn, of begunstigen dan d'andere.

* Balancer, v. a. Examiner, considerer. Wikken, weegen, overweegen, bedenken, overdenken, in bedenking neemen.

* Balancer, v. n. Héfiter, chanceler, être irrésolu. Waggelen, wankelen, onzeker, of twyfelachtig zyn.

* Il balançoit entre l'honneur & la crainte. Hy wankelde tusschen de eere en vrees.

BALANCIER, *f. m.* Artisan qui fait & vend toutes sortes de balances. *Schaalemaker, schaaleverkoper, balans-maker.*

Balancier, *f. m.* La poignée de fer, qui tient la balance suspendue par le milieu. *Een schaar aan een weeg-schaal, waar door d'evensaar staat.*

Balancier. La piece de l'horloge qui regle les heures. *Onrust, slinger aan een uur-werk.*

Balancier de toune-broche. *Het onrust van een braadspijt.*

Balancier. Machine à faire les monnoies, les jettons & les medailles. *Een schroef om geldt, en pennin en te sctroeven.*

BALANDRAN, *f. m.* Gros manteau. *Reismantel, een grove mantel.*

† **balandran**. Ténéreux, voile obscur. *Donker kleedt. Duisternis, of donkerheit.*

† **Nuit**, couvre l'Universe de ton noir balandran. *Nacht, bedek de wereld met uw donker kleedt, of met uwe duisternis.*

BALBUTIER, *v. n.* (Prononcez *balbucie*) Begnier. *Stameren, hakelen, stutten, stooten.*

BALCON, *f. m.* Saillie sur le devant d'une maison qui est entourée d'une balustrade. *Een uistek, bordes, of uisteezel, boven de deur, aan de voorgevel van een huis.*

BALE, *f. f.* Bale de plomb. *Een kogel, of kogel, een loode kogel.*

Bale de jeu de paume. *Een kaatsbal, een bal waar meede men in de kaatsbaan speelt.*

Bale, ou **Balot** de marchandise. *Een baal met koopmanschap, of waaren.*

Bale. Sorte de petit coffre que portent de pauvres Merciers. *Een kramers mars, die ze op hunnen rugge draagen.*

Bales. (Terme d'Imprimeur.) Instrument pour mettre de l'encre sur les formes. *Ballen, drukkballen, drukkers werkballen, om den inkt op de vormen te doen.*

BALÉINE, *f. f.* Gros poisson de mer. *Een Walvisch. Een zeer groote zeevisch.*

* **Baleine**. Côte de baleine qu'on met dans les corps de jupe. *Een walvischbeentje, een bulyn diemen in de rygtyven, en tabbaartstyven steekt.*

BALÉNON, *f. m.* Le petit d'une baleine. *Een on; walvisje.*

† **BALER**, *v. n.* Aller au bal. *Dansser. Dansjen. Op een baal gaan.*

BALET, *f. m.* Sorte de danse. *Ballet-dans. Zekere slach van dans.*

Balet. Les vers d'un balet. *Een ballet-stukje; zangstuk van een baal.*

BALIER, **Balaier**, *v. a.* Nétéier avec un balai. *Veegen, met een bezem veegen, of schoon maaken.*

Balier, **balaier**. (Ce mot se dit des habits longs qui traînent & amassent des ordures.) *Veegen.* (dit word van de lange kleeren gezegt die langs de vloer sleepen.)

D'une robe à long plis balier le barreau. *Met eenen langeplooiden tabbert de pleitzaal veegen.*

* **Eole** lache les vents quand il faut balier le monde. *Eool (de Wind-gode) lait zyne winden los als hy de wereld wil veegen, of zuiveren.*

BALIEUR, *f. m.* Celui qui balie. *Schoonmaker. Iemant die veegt.*

BALIEUSE, *f. f.* Celle quibalie. *Een schoonmaakster, een vrouw die veegt.*

BALISE, *f. f.* Een boei, een ton, of ander teken in zee.

BALISER, *v. n.* Boeijen, tonnen, of andere tekens in zee stellen.

BALISTE, *ff.* Zeekere slach van voerboog.

BALIVEAU, *f. m.* Jeune arbre qu'on laisse lorsqu'on coupe un bois. *Eenscheut, of jonge telg, die men laat staan als men een bosch afskapt.*

† **BALIVERNES**, *f. f. p.* Sottises, discours ridicules. *Idele praat, prantjens voor de vaak, onnut gelap, belachelykereedenen, sprookjens.*

BALON, *f. m.* Vessie entée & entouée de cuir. *Bol, een blaas vol windt met leer overtrokken.*

BALONNIER, *f. m.* Fauteur de balons. *Bollemaaker.*

BALOT, *f. m.* Marchandise, ou autre chose embalée. *Een baal, een groot pak koopwaaren.*

BALÔTADÉ, *f. f.* Certains sauts d'un cheval entre deux piliers. *Zekere sprongen van een paerd tusschen twee stylen.*

BALOTE, *f. f.* Petite bale qu'on jettoit dans une urne pour porter son suffrage dans les élections des Magistrats & pour tirer au sort. *Een keurballetje, lotballetje, of stemballetje in 't verkiezen der Overheden, of om mée te looten.*

BALOTER, *v. n.* Peloter. (Ce mot se dit quand on joue à la Paume, sans jouer partie.) *Alleen met een bal spelen.*

Baloter, *v. a.* Agiter, mouvoir de

divers côtés. *Heen en weer schudden, huzelen.*

Cheval qui fait baloter le mors dans sa bouche. *Een paerd dat het gebit in den bek heen en weer schudt.*

† **Baloter**. Se moquer de quelqu'un. *Scherffen, iemant soppen, met iemant den gek scheeren, iemant voor den boer houden.*

BALSANE, *f. f.* Marque blanche que les chevaux ont aux jambes. *Een spat aan 't been van een paerd.*

BALUSTRADE, *f. f.* Assemblage de plusieurs balustres, qui font une clôture. *Een hek, of hekken voor een huis.*

BALUSTRE, *Fenschei, of scheistok* van een hek voor een huis.

Baluttre. (Terme de Tourneur.) *Een slytie in de leuning van een gedraaide stoc.*

BAM. BAN.

BAMBOCHES, *f. f. p.* Marionnettes grandes comme nature. *Levensgroottes speelspoffen.*

Bamboche, *f. f.* Sorte de Canne qu'on desneuds de distance en distance. *Leedjesrotting.*

BAN, & **Amicre-ban**, *f. m.* Opbodt van edelen en onedelen die een leen bezitten, met beding dat zy den Koning op hun eizen kosten, des noodts zynde, zullen dienen.

Ban, *f. m.* Proclamation de mariage. *Gebodt, huwelyksvoorstelling, voorstelling, of uitroep van een huwelyk.*

Ban. **Banlieuë**. Etendue de jurisdiction. *Rechtsban, rechtsgebiedt.*

BANAL, **Banale**, *adj.* Qui est de la banlieuë. *Baander, rechtsbaander, dat vanden rechtsban, of 't rechtsgebiedt is.*

Taureau banal. *Een rechtsbaander bul. Een stier van een Heer daar al de koeijen van zyn rechtsgebiedt moeten by gebragt worden.*

BANALITE, *f. f.* L'étendue de la banlieuë. *Rechtsban, gebiedt, d'uitstrekking van het Rechtsgebiedt.*

BANC, *f. m.* Banc pour s'asseoir. *Een bank, een zitbank.*

Banc. Amas de table sous l'eau. *Bank, zeebank, zandbank, zandwel, zandplaat, plaat in zee.*

* **Banc**. **Ecueil**. Il faut éviter ces bancs, ou écueils. *Men moet die banken, of die klippen myden.*

BANDAGE, *f. m.* Bandes appliquées sur quelque partie du corps. *Zwangels,*

sels, windsels waar meede eenige deelen des ligchaams gezwaagtelt, of verwonden worden.

Bandage qu'on donne à ceux qui ont quelque décente de boiaux. Een *Breukbandt*.

Porter un bandage. In een bandt gaan.

Bandage. (Terme de Maréchal.) Bandes de fer autour des rouës de charriot, ou de carosse. *Beslag*, of *zyere banden om de raderen van een wagon, of koers*.

BANDE, *f. f.* Morceau d'étoffe ou de toile long dont on se sert pour bander & pour enveloper. *Zwaagsel, een lang stuk stof, of lynwaat, 's welk men gebruikt om te binden, of te bewinden*.

Bande. (Terme de Maréchal.) Partie du bandage de la rouë. Een *stuk, of plaat van den zyeren bandt om 's radt*.

Mettre à la bande. (Terme de mer) Pancher le vaisseau d'un côté pour le nérier de l'autre. *Krengen; een schip krengen. Een schip op een zyde haalen, om d'andere zyde schoon te maaken*.

† Bande. Plusieurs personnes de compagnie. *Gefelschap, bende, een hoop volks*.

† Il est de la bande. Hy is van 's volk, of van de bende.

† Faire bande à part, se retirer de la compagnie pour être seul. *Zich by zich zelven houden, zich van het gefelschap afzonderen, om alleen te zyn*.

Bandes, *f. f. pl.* Troupes de gens de guerre. *Benden, oorlogsbenden, krygsbenden, heirbenden, legerbenden*.

BANDEAU, *f. m.* Bande de toile ou d'autre chose pour couvrir le front. *Routip, roumuts. Bandt, windzel van krip, lynwaat, of iets anders; daar men het voorhoofds met bewindt*.

Bandeau. Medicament externe composé de fleurs, de semences, &c. qu'on applique sur le front. Een *geneesmiddel van bloemen, zaadt, enz. om op 's voorhoofds te leggen, tot stilling van hoofdpijn*.

* Bandeau. Aveuglement. *Bandt. Verblindung, blindheit*.

* Sa passion lui avoit mis un bandeau sur les yeux. *Zyn drift had hem een bandt voor de oogen gebonden, of hem d'oogen verblindt*.

* Le bandeau de l'amour. *De bandt van den Mingedr, of van de Liefde*.

* La Justice a un bandeau sur les yeux. *De gerechticheit heeft een bandt voor d'oogen, of is geblindt*.

BANDELETTÉ, *f. f.* Petite bande. Een *zwaagtelijje, bandje, of bindselje*.

BANDER, *v. a.* Lier avec quelque bande. *Binden, met een bandt binden*.

Bander. Boucher les yeux. *Blinden, de oogen blinden*.

Bander un fusil. Een *vuurroer spannen*.

Bander. Etendre en tirant. *Spannen, uitrekken*.

Bander un arc. Een *hoog spannen*.

Bander les cordes d'un luth. Een *luit stellen; de snaaren van een luit spannen*.

* Bander son esprit. L'appliquer à une chose avec contention. *Zyn geeft geweld aandoen, iets met groote tegenzin doen*.

* Bander. Faire soulever. *Aanhizen, 's volk oprokkenen, tot oproer verwekken, of opmaaken, doen opstaan*.

* Il a bandé tout le monde contre moi. *Hy heeft al de wereldt tegens my aangehitst, opgerokkent, of opgemaakt*.

* Se bander, *v. r.* Se soulever contre quelqu'un. *'s Zamen spannen, tegens iemand opstaan, een samenspanning maaken, zich tegen iemand opstellen, of aankanten*.

BANDEROLE, *f. f.* Petite enseigne qu'on arbore au haut des navires. *De wimpel, of wimpelvlag op den top van de masten der schepen*.

La banderole à la branche de la trompette. *De banderol aan een trompet*.

BANDIT, *f. m.* Voleur qui vit dans les montagnes des confins de Piémont & de Gènes. Een *rover die zich op het gebergte, omtrent de grenzen van Piémont en Genua, onthoud. Een Bandyt*.

BANDOUILIER, *f. m.* Sorte de fipon & de vagabond. *Vrybuitter, struikroover, strooper, een deugniet of luidtlooper*.

BANDOULIERE, *f. f.* Een *Bandelier, een leeren bandt der soldaten waar aan eertydts de kruismaaten hingen, en nu de patroontafel aan-*

hangt.

BANÈ, *f. f.* Espèce de grande manne, où l'on met le charbon qu'on porte à Paris. *Zekere groote mande waar in men de koolen naar Parys voert*.

Bane. Toile dont on couvre les bачots chargez de marchandise. *Zeildoek daar men de schuiten met overdekt, die met koopmanschap zyn geladen*.

BANER, *v. a.* Couvrir de bane. *Met zeildoek dekken*.

BANERET, *f. m.* Een *Baanderheer. Een groot Edelman*.

BANI, banie. *Part. Gebannen, uitgebannen*.

Un bani. *f. m.* Een *balling, of gebannen*.

Une banie. *f. f.* Een *balling, een uitgebannene vrouwmensch*.

Etre bani, ou être condamné au bannissement. *Gebannen zyn, tot ballingschap zyn verwezen*.

BANIERE, *f. f.* Banierie d'Eglise. Een *kerkvaan, of vaan waar in eenigen Heilig staat geschilders, en die men in d'omgangen vooruit draagt*.

Chaque paroisse a sa banierie. *Elk kerspел heeft zyn vaan*.

Banierie. Pavillon de vaisseau. Een *scheepsvaan, een vlag op een schip*.

BANIR, *v. a.* Exiler. *Bannen, uitbannen, uitzetten, iemand een plaats ontzeggen, of balling maaken*.

* Banir. Chasser. *Wegjaagen, verdryven*.

* On l'a bani de la compagnie des Dames. *Men heeft hem uit het gezelschap der Jufferen gebannen, of gejaagt*.

On l'a bani de la compagnie. *Aen, heeft hem uit het gezelschap gejaagt, of gebannen*.

BANISSEMENT, *f. m.* Exil. *Balling'schap, verbanning, uitbanning*.

BANLIEUE, *f. f.* L'étendue de la juridiction d'un lieu. *De gerechticheit, of 's gebiedt eener stad. D'uitstrekking, de paalen, of bepaling van 's rechtsgebiedt eener plaats*.

BANQUE, *f. f.* Lieu où on met son argent en dépôt. *De bank, of wisselbank, een plaats daar men zyn geldt in verzeekering, of bewaring legt*.

Tenir la banque au jeu de cartes. *De bank, of de pot in 's kaartspel houden*.

BANQUEROUTE, *f. f.* Achteruitvaart, bankbreuk, bankeroet.

‡ Banqueroute. Abandonnement qu'on fait de quelque chose. *Verlating van eenig ding.*

‡ Faire banqueroute à l'honneur. *D'eer verlaaten, of de schop geeven.*

BANQUEROUTIER, *f. m.* Celui qui fait banqueroute. *Achteruitvaarder, bankbrecker, of bankeroetier.*

Banqueroutiere, *f. f.* Celle qui fait banqueroute. *Een vrouw die achteruitvaart, of bankeroet speelt.*

BANQUET, *f. m.* (*Ce mot veut dire festin, mais il ne se dit qu'en parlant de choses sacrées, comme, le banquet de l'Agneau.*) *Bruilofst, gastsmaal, bruilofstfeest*: maar dit woordt wordt (in 't Fransch) niet gebruikt, ten zy men van H. dingen spreekt, als *de Bruilofst des Lamis.*

‡ BANQUETTER, *v. a.* (*Vieux mot.*) Faire un bon festin. *Teeren, brassen, gastereren, gastery houden.*

BANQUETTE, *f. f.* Chemin relevé, où il n'y a que les gens de pied qui marchent. *Een aangehoogde weg, of straat daar men alleen te voet over gaat.*

Banquette, *f. f.* (*Terme de fortification.*) Marche d'un pied & demi, derrière & au bas du parapet. *Een trap, of treede achter een borstwering daar de muskettiers op stygen om den vyandt te beschieten.* Banket.

BANQUIER, *f. m.* Celui qui fait la banque. *Bankhouder, wisselaar.*

BAQ. BAR.

BAQUET, *f. m.* Vaissieu de Tonnelier. *Een vlsot, vlocdje, of sobbetie.*

BAQUETER, *v. a.* Uithoopen, uitscheppen, uitschalen.

Baquetier de l'eau. *Het water met een vlotje, of schip uithoopen.*

BAQUETURE, *f. f.* De stort- of lekwyn die doer het tappen in de vlootjens valt.

BAR, *f. m.* Civière à porter des pierres & autres matériaux. *Een burry, of burrie waar op iets gedaagen wordt.*

BARAGOUIN, *f. m.* Sorte de langage qu'on n'entend pas bien. *Wanspraak, wantaal, ontaal, een ge-*

BAR.

brooke taal, of spraak, die niet wel verstaan wordt.

‡ BARAGOUINER, *v. a.* Parler un langage qu'on n'entend pas. *Tatewaalen, koeterwaalen, een wantaal, of gebrooke taal spreken.* (*Boertende zegt men ook wel, de Schotse trom slaan.*)

‡ BARAGOINEUX, *f. m.* Qui baragouine. *Tatewaal, koeterwaal, een die een gebrooke taal spreekt.*

‡ Baragouineuse, *f. f.* Celle qui baragouine. *Koeterwaalin. Een vrouw die een gebroke taal spreekt.*

BARAQUE, *f. f.* Logement de soldat. *Soldaaten huisje, barak in een vesting.*

BARAT, *f. m.* & Baraterie, *f. f.* Ontrouw, of trouwloosheit van een schipper in 't koopmanschapten.

BARBACANE, *f. f.* (*Terme de Maçon.*) Ventouse dans une muraille. *Tochtgat, luchtgat in een muur.*

BARBARES, *f. m. p.* Peuples qui vivent sans police & d'une manière grossière & sauvage. *Wilden; woeste menschen, volkeren die zonder wetten, en op eene onbeschofte, of woeste wyze leven, Barbaaren.*

* Barbare. Langage barbare, *c'est-à-dire*, qui est grossier & contre la pureté de la langue. *Wanspraak, wantaal, woeste spraak, dat is, die plomp, en tegens de zuiverheit der taale is.*

Barbare, *f. m.* Cruel, rude. *Een wreeds mensch, een Barbaar.*

Barbare, *adj.* Cruel, inhumain. *Wreeds, onmenschelyk, barbarisch.*

BARBAREMENT, *adv.* D'une manière cruelle. *Wreedelyk, onbarmhartiglyk, op een wreede wyze.*

Ma' acrer barbarement. *Barbarisch, of wreedlyk vermoorden.*

BARBARIE, *f. f.* La partie Septentrionale de l'Afrique. *Barbaryen, het noorderlyk gedeelte van Afrika.*

Barbarie. Cruauté. *Wreedheit, onmenschelykheit.*

BARBARISME, *f. m.* Vice contre la pureté du langage. *Wanspraak, taalwoestheit, een feil, of misgreep tegen de zuiverheit der taale.*

BARBE, *f. f.* Poil autour des jouës & du menton. *De baardt, het haair rondtom den mond en de kin.*

‡ A notre barbe. En notre presence,

BAR.

de vive force & malgré nous. *In ons gezicht, in ons bywezen, in onze tegenwoordigheit, met geweld en tegen onzen wil.*

‡ Il emporta la ville à notre barbe. *Hy vermeerste, of nam de staet wech in ons gezicht.*

Barbe de bouc, barbe de chevre. *Bokkebaardt, Geitebaardt.*

Barbe de cheval. La partie extérieure de la bouche du cheval. *De buitenmond, of 't buitenste deel van den mond eens paerds.*

Barbe de comette. *De Staert van een konet.*

* Barbe d'épis de blé. *De angels der kooerenayren.*

Barbe, *f. m.* Cheval de Barbarie. *Een paerd uit Barbarye.*

Barbe sainte. *Beter zegt men, Sainte barbe. De Konstapels kamer.*

Barbe, *f. f.* Barber. *Een vrouwe naam.*

Barbe-de-bouc, *f. f.* (*Plante.*) *Bokkebaardt.* (Een kruidt.)

BARBES, *f. f. pl.* Pustules qui viennent sur la langue des chevaux. *Puisten die op de tong der paerden koomen.*

BARBEAU, *f. m.* Poisson. *Barbeel, barm. Een visch.*

Barbeau. Herbe qui vient parmi les biez, & qui fleurit bleue. *Een blaau enkel korenbloemtje.*

BARBELE', *Barbelée, adj.* *Met weërhaaken, dat weërhaaken, of we'ren heeft.*

Les flèches barbelées sont dangereuses. *De pylen met weërhaaken zyn gevaarlyk.*

‡ BARBEROT, *f. m.* Barbox. *Een Barbiers jongen die noch niet scheeren kan.*

BARBET, *f. m.* Chien qui va à l'eau. *Een waterhondt.*

‡ Il me suit par-tout comme un barbet. (*Maniere de parler basse & familière.*) *Hy loopt my over al achter na als een waterhondt.*

BARBETTE, *f. f.* La femelle d'un chien barbet. *Teef van een waterhondt.*

Barbette, *f. f.* *Een Nonne halsdoek.*

BARBIER, *f. m.* Baardscheerder, baardschrabber, barbier.

Une boutique de barbier. *Een baardscheerders, of barbierswinkel.*

BARBIERE, *f. f.* *Een barbiersche, een baardscheerders vrouw.*

BARBON, *f. m.* Qui a beaucoup de barbe, qui est déjà vieux. *Een lang-*

langebaards man, een man met een grooten, of langen baard; een die lang gebaards is, of die op zyn jaaren is.

BARBOTER, *v. n.* (Ce mot se dit des canards & des oies, & signifie) chercher à manger dans des eaux bourbeuses en y fourrant le bec. *In modderig water slobberen, (dit word van de Eenden en Ganzen gezegt,) als ze in 't water de kost zoeken.*

‡ **Barboter**. *v. a.* Prononcer mal & entre ses dents. *Mompelen, binpens monds spreken, prenselen, prevelen.*

‡ **barbotte je ne fai quoy entre les dents.** *Hy prevelt, of mompelt ik weet niet wat tusschen zyn tanden.*

BARBOUILLAGE, *f. m.* Ouvrage de barbouilleur. *Méchante peinture. Een kladschilders stuk. Een slechte schildery, een dozynstuk.*

BARBOUILLER, *v. a.* Souiller, tacher. *Bemorssen, bekladden, besmeuren, bezommelen.*

Barbouiller le visage de quelqu'un. *Iemants aanzicht bekladden, of bemorssen.*

Barbouiller. *Peindre des chambres, des portes, &c. Kladschilderen, kamers, deuren, enz. schilderen, of verzen.*

‡ **Barbouiller.** *Peindre mal. Kladden, morssen, slecht schilderen.*

‡ **Il ne fait que barbouiller le papier.** *Hy doet niet anders dan 't papier bemorssen, of bekladden.*

BARBOUILLEUR, *f. m.* Celui qui barbouille les murailles des chambres, &c. *Kladschilder, kamerschilder.*

‡ **C'est un barbouilleur de jeu de paume.** *C'est un mechant Peintre. 't Is een kladder, of heel slecht schilder.*

‡ **C'est un barbouilleur de papier; c'est un mechant Auteur.** *'t Is een papier bekladder, een slecht schryver.*

BARBU, *Barbuë, adj.* Qu'un beaucoup de barbe. *Gebaardt, een die veel baards heeft.*

BARBUE, *f. f.* Poisson large qui ressemble assez au turbot. *Heilbot. Zekere breede platte visch.*

Barbuë, *f. f.* Sarment de vigne avec sa racine. *Een inzeleid wyngaardlot.*

BARDACHE, *f. m.* Jeune garçon

dont on abuse honteusement. *Schandjongen, schandjongen.*

BARDANE, *f. f.* Plante. *Klisseblad. Zeker gewas dat kliffen voortbrengt.*

BARDE, *f. f.* Borstwapenen van een paerd. *Wapentuig voor den hals en de borst van een paerd.*

Barde, *f. f.* Tranche de lard mince & large, dont on couvre le ventre des poulets ou des pigeons qu'on veut rôtir. *Een reep dun gesneden spek, daar men den buik der boenderen en duiven, die men braaden wil, met belegt.*

Bardé, *Bardée.* *Bespekt, gelardeert.*

Un chapon bardé. *Een bespekt, of gelardeert kapuin.*

BARDEAU, *f. m.* Petit ais quaré dont on couvre des maisons. *Een dekplankje, een vierkant plankje om de huizen met te dekken.*

BARDELLE, *f. f.* Een slechte boerenzadel, van linnen met stroo gevult.

BARDER, *v. a.* Armer un cheval d'une barde. *Een paerd van vooren wapenen, of een borstwapen aandoen.*

Barder, *v. a.* Couvrir d'une barde de lard quelque volaille. *Bespekken, met een reep spek eenig gevogelte beleggen, of lardeeren.*

BARDOT, *f. m.* Petit mulet qui porte le bagage. *Een Muilefelsje dat het reistuig, of de bagaadje draagt.*

BARGE, *f. f.* *Zekere visch.*

BARGUIGNER, *v. n.* Contester pour le prix de quelque chose qu'on marchande. *Dingen, iets bedingen, over den prys van iets dat men koopt knibbelen.*

BARGUIGNEUR, *f. m.* Celui qui barguigne. *Een knibbelaar, een nauwdinger, ' iemant die nauw dingt.*

Barguigneuse, *f. f.* Celle qui barguigne. *Een nauwdingster, een knibbelaarster, een vrow die nauw dingt.*

BARIL, *f. m.* Petit vaisseau relié avec des cerceaux. *Een tonnetje, of vaatje met hoepen gebonden.*

BARILLET, *f. m.* Petit baril. *Een klein vaatje, of tonnetje.*

BARIOLE, *Bariolée, adj.* Marqué de diverses couleurs. *Gevalst, veelvervig, kakelbont, gestippelt, geprikkelt.*

BAR-LONG, *Bar-longue, adj.* Qui

est plus long que large. *Langwerpig, langer dan breuder.*

BARIQUE, *f. f.* Zeker vaatwerk, of tonwerk.

BARNABITE, *f. m.* Barnabiter monnik, zekere monnik in Milaanen.

BAROMETRE, *f. m.* Tuyau de verre qui sert à marquer la pesanteur de l'air par le moyen du vif-argent. *Een luchtglas, een glaze spij, om, door middel van 't quikzilver, de zwaarte der lucht aan te wyzen.*

BARON, *f. m.* Titre qui est au dessus des Gentilshommes ordinaires. *Baanderheer, Vryheer. Baron.*

BARONNE, *f. f.* Femme de Baron. *Baanderheerinne, een Vryheers vrouw, Baronesse.*

BARONNIE, *f. f.* Terre & Seigneurie de Baron. *Vryheerlykheit, de landen en heerlykheit van een Baanderheer.*

BARQUE, *f. f.* Vaisseau pour décharger les grands vaisseaux. *Een schuit, een Lijter om de groote schepen te ontladen.*

* **Conduire bien sa barque ou ses affaires.** *Zyn vaartuig wel stieren, zyn roer wel in 't water houden. Zyn dingen wel doen, zyn zaken, of zich zelven wel bestieren.*

BAROQUE, *adj.* (Terme de Joaillier.) *Hoekig, bultig, onzelyk, scheef.* (Dit word van de paerlen gezegt die niet heel rond zyn.) *Ces perles sont un peu baroques. Die paerlen zyn wat hoekig, scheef, of onzelyk.*

BARQUETTE, *f. f.* Zeker pastiegebak in Languedocq.

BARRACAN, *ou Bourracan, f. m.* Sorte d'étoffe. *Barkan, zekere wolle stoffe.*

BARRAGE, *f. m.* Droit de péage qui se leve pour le Roi sur de certaines marchandises. *Een tol die wegens den Koning van zekere koopmanschappen geheven wordt.*

BARRAQUE. *Voiez Baraque.*

BARRE, *f. f.* Piece de bois qu'on met derrière une porte pour la fermer. *Een houten, of yzeren boom, dien men achter een deur zet om haar te sluiten.*

Barre de fer. *Morceau de fer long. Een sijf yzer.*

Barre de mud. *Un ais qui traverse*

le milieu du fond du muid. *Fen veel van een wynvat. Een berd, of stuk hout dat midden over den bodem van een oxhoofd legt.*
 La barre de la Cour. *Het staketsel, of schutsel in 's gerechtsbos.*
 Barre, ou ligne dont on marque ou efface quelque chose. *Een streep, waar mede men iets aantekent, of doorhaalt.*
 Barre. (*Terme de blazon.*) Une des parties de l'écu qui represente le baudrier. *Baar.* (Een woordt in de wapenkunst gebruikelyk.) *Een der deelen van het schildt dat den draagbands vertoont.*
 Jeu des barres. *Het jongens diefjensspel.*
 Jouër aux barres. *Diefje speelen; malhanderen naloopen en vangen.*
 * Rats qui jouënt aux barres. *Rotten die diefje speelen, dat is diemalkanderen naloopen.*
 * Donner barres ou prise sur soi. *Vat, of voordeel op zich geeven.*
 BARREAU, *f. m.* Barre de fer qu'on met aux fenêtres qui donnent sur la ruë. *Een yzere spy voor een venster, een diefzyer.*
 Barreau. Parquet, où est la barre de la Cour. *De vyerschaar van 't bos.*
 * Barreau. Lieu où l'on plaide. *Pleitzaal, vyerschaar, de plaats daar gepleit wordt.*
 * Frequenter le barreau. *In de vyerschaar koomen, pleiten, pleitzaaken waarnaemen.*
 * Dire adieu au barreau. *De vyerschaar verlaaten. Uit het pleiten scheiden, 't pleiten laten vaaren.*
 Barreau. (*Terme d'Imprimeur.*) Morceau de fer dans l'arbre de la presse qui sert à serrer les formes. *De boom van een drukpers.*
 BARRER, *v. a.* Fermer avec des barres. *Sluiten; met handboomen, of yzere bouten stuiten.*
 Barrer. Tirer des lignes sur une écriture pour la remarquer, ou pour la rayer. *Een schrift onderhaalen, of onderstreepen. Een schrift afstreepen, om 'er op aan te teekenen, of 't door te haalen.*
 BARRETTTE, *f. f.* Sorte de petit bonnet. *Een klajmus; s.*
 BARRICADE, *f. f.* Chaines & autres choses qu'on met aux avenues des ruës pour anêter l'effort de l'ennemi. *Straatschans. Ketens en andere dingen die men voor aan in*

de straaten spant, of zet, om 's vyandts geweldt te stuiten.
 BARRICADER, *v. a.* Faire des barricades aux avenues des ruës. *De straaten beschanffen, met ketenen en andere dingen afstuiten.*
 Se barricader, *v. r.* Oposer quelque chose pour anêter ceux qui veulent venir à nous. *Zich beschanffen, of verschanffen, iets stellen om hen te stuiten die ons overvallen, of bespringen willen.*
 BARRIÈRE, *f. f.* Een scheiboom, slagboom, of dwarsboom.
 * Barriere. Obstacle. *Verhindering, tegenstant, beletzel, hinderpaal.*
 Le Rhin n'étoit pas une assez forte barriere à leur courage. *De Rbyn was geene sterke hinderpaal genoeg voor hunne dapperheit.*
 Barriere. Le lieu d'où partoient chez les Romains les chariots dans la course. *De slagboom daar de wagens by de Romeinen in een wedloop van afreden.*
 BARRIQUE, *f. f.* Sorte de tonneau. *Wynvat, oxhoofd.*
 BARTHELEMI, *f. m.* Nom d'homme. *Bartholomeus, of Bartel. Een mans naam.*
 Saint Barthelemi. Le jour de St. Barthelemi. *St. Bartholomeus dag.*
 Le jour de St. Barthelemi est fort renommé à cause du massacre qu'on y fit des Reformez en France dans l'année 1572. *St. Bartholomeus dag is zeer vermaards, wegens de moordt die 'er in Vrankryk aan den Gereformeerden op geschiedde Anno 1572.*
 BAS.
 BAS, Basse, *adj.* Qui n'est pas haut, qui est au dessous. *Laag, leeg, dat niet hoog is, dat onder, of beneden is.*
 Toit fort bas. *Een heel laag dak.*
 Maison basse. *Een laag huis.*
 Bas, Basse, *adj.* Qui a peu d'eau. *Laag, of leeg, daar weinig water in is.*
 Le Rhin est bas. *De Rbyn is laag.*
 La Mer, la Meuze est basse. *De Zee, de Maas is laag.*
 Bas Languedoc, basse Normandie. *Neder-Lanzedok, Neder-Noormandy.*
 * Le vin est au bas. *De wyn is aan 't afsloopen, of is haast af.*
 † Il est bas percé. Il est gueux. *Hy is sot den bedelzak, hy is heel arm.*

* Bas, Basse, *adj.* Rempant. *Vl, abject. Laag, gering, verachtelyk, versmaad, slecht.*
 * Un itile bas. *Des pensées basses. Een slechte, kruipende, of zenuwlooze slyl. Slechte, of laage gedachten.*
 Bas, Basse, *adj.* (*Terme du jeu de cartes.*) Des cartes basses, ou qui ne valent pas tant que les autres. *Een laage, of slechte kaart in 't kaartspel.*
 Bas, Basse. Qui coute peu. *Laag, gering. Dat weinig kost.*
 Acheter à bas prix. *Tot eenen laagen prys koopen.*
 * Bas, Basse. Lâche, honteux, mal-honnête. *Snood, verachtelyk, schandelyk, oneerlyk, eerloos.*
 * Avoir l'ame basse. *Eerloos van gemoeds zyn.*
 Bas. Le monde, la terre. *Beneden, omlaag. De wereldt, d'aarde.*
 Tandis que nous vivons ici bas. *Zoo lang wy hier omlaag, of beneden woonen.*
 Bas, *f. m.* La partie la plus basse d'une chose. *Het onderste, 't benedenste, de voet, of 't laagste van eenig ding.*
 Le bas d'une montagne. *De voet, of het onderste van een berg.*
 Il y avoit au bas de votre lettre trois écritures diferentes. *Onder aan, of beneden in wven brief stont drie derlei verscheide schrift.*
 Devoiment par haut & par bas. *Een lossing van boven en onderen.*
 Bas, *f. m.* Kousen, boezen.
 Bas de soie. Bas de laine. *Zyde kousfen. Wolle kousfen.*
 Bas, *adv.* Doucement. *Zachtjes, zoetjes, stilletjes.*
 Parler bas. *Zacht, zoetjes, of stilletjes spreken.*
 Bas. Par terre. *Neder, ter aarde.*
 Jeter bas les armes. *De wapenen neerwerpen, of wechsmynen.*
 Bas. Abatement, foiblesse. *Verzwakking, krenking, zwakheit.*
 Sa maladie l'a mis bien bas. *Zyn ziekte heeft hem hard aangetast, of zeer verzwakt.*
 A bas. Par terre. *Ter neder, ter aarden gevelt.*
 Il y avoit déjà deux tours à bas. *Daar lagen alreeds twee torens gevelt, of ter aarde.*
 Bas-relief, *f. m.* Figure relevée en bas-relief,

boffe, de bronze, en d'autre matiere. *Baſterlevon*, vlak verbeven beeldwerk op metaal, marmer, enz.

BASANE, *f. f.* Peau de mouton préparée dont on se fert pour couvrir des livres. *Schaapsleer*, *schaapenleer*, *schaapsvellen bereidt om boeken mee te binden*, enz.

BASANE', *Balanée*, *adj.* Hälé, brûlé, noirâtre. *Verbrandt*, *bruin*, *zwartachtig van de zon*.

‡ Les troupes *balancées*. *De bruine*, of *Spaanſche benden*. (Een schimpwoordt.)

BAS-BORD, *f. m.* (Termo de mer.) 't *Bakboordt*, of de *ſinkerzyde van 't ſchip*, als men naar 't *galjoen* toe ziet. *Elttribord*, *Stuurboords*, words gezegt van de rechter zyde. (Een zeewoordt.)

BASCULE, *f. m.* Machine composée de deux pièces de bois soutenus sur un esliue. *Een wip*, of *boom* daar men water mee put.

Bascule d'un moulin à vent. *De vang van een windmolen*.

Bascule pour jeter des grenades. *Een ſlingerwip om handgranaaten te ſmyten*.

BASE, *f. f.* Fondement, foutien. *Grondsflag*, *grondt*, *grondrvest*, *ſteunſel*.

* **Base**. Principe. *Beginſel*, *grondt*, *grondrvest*, *grondregel*.

BASILIC, *f. m.* Dragon. *Draak*. *Bazilikus*.

Basilic. Plante. *Baſlikon*, een gewas.

BASILIQUE, *f. f.* Sale grande & ſpacieuſe. *Een groot Raadhof*, een *nuime zaal ten wederzyden met twee ryen pylaaren*, *panden*, en *vleugels*. Zoo worden ook de *kruiskenken*, *wegens d'overeenkomſte*, genaamt.

BASIN, *f. m.* Sorte de toile. *Bomezyn*, of *bombazyn*, *zekere ſtoffe*.

BASQUE, *f. f.* Petite pièce d'étoffe au bas d'un pourpoint. *Een schootje van een wambes*, een *wambes-schootje*.

Baſque, *adj.* Qui est de Biſcaie. *Een Biſkaier*, een *die uit Biſkaie is*.

‡ Il court comme un **Baſque**. Il court très-vite. *Hy loopt als een Biſkaier*. *Hy loopt heel ras*.

BASSE, *f. f.* Une des quatre parties de la Muſique. *De grondſtem*,

een van de vier ſtemmen in de zangkunſt, *de laagſte ſtem*, *de bas*.

Baſſe, *f. f.* Muſiciens qui fait la baſſe. *De zanger van de grondſtem*, een *die de grondſtem*, of *de bas zingt*.

Baſſe, *f. f.* Instrument de Muſique qui ſuplée au défaut de la baſſe. *De knievel*, *de bas*, *de basvel*.

BASSE-CONTRE, *f. f.* Une des quatre parties de la Muſique. *De tegengrondſtem*, een *van de vier deelen der Zangkunſt*.

BASSE-COUR, *f. f.* La cour du logis où font les volailles. *De voorplaats van een huis* daar 't *gevoegte loopt*, of *daarmen eerst op komt*.

BASSE-FOSSE, *f. f.* Prison fort obſcure. *Een donker en diep gat*, een *donkere onderaardſche gevangenis*.

BASSEMENT, *adv.* D'une maniere baſſe & mprifée. D'un ſtile bas & rampant. *Op eene ſlechte en verachtelyke wyze*. *Met eenen ſlechten en zenuwloozen ſtyl*.

* **BASSESE**, *f. f.* Abatement, ou état bas d'une perſonne. *Geringheit*, *ſlechte ſtaat*, *armelyke toefant*, *laage ſtaats van iemand*.

* **Baſſeſſe**. (Ce mot ſe dit du langage) & veut dire maniere de s'exprimer baſſe & rampante. *Een ſlechte en onwaardige uitdrukking*.

* **Baſſeſſe**. Lâcheté. *Een onwaardige verkleining van zich zelven*, of *vernedering van zich zelven*. (boertende, *gatlikery*.)

* **Faire des baſſeſſes**. *Zich zelven onwaardiglyk verkleinen*, of *te laag vernederen*. (boertende, *gatlikery*.)

BASSET, *f. m.* Sorte de chien de chaffe. *Een brak*, of *ſpion*; een *jachthondje kort van beenen en lang van lyf*.

BASSETTE, *f. f.* Zeker kaartſpel dat uit Venetie in Vrankryk gekoomen is.

BASSIERE. Voyez *Eſſiero*.

BASSIN, *f. m.* Grand plat dont on se fert pour laver les mains. *Een lampſchotel*. *Een bekken*, of *groot ſchotel* daar men de *handen in waſcht*.

Baſſin à barbe. *Een ſcheerbekken*.

Baſſin, où l'on detrempe la chaux & où l'on éteint. *Een bak*, of *tob* waar in men de *kalk beſlaat*, en

leſcht. *Een kalktob*, of *kalkbak*.

Baſſin, où cuve où l'on se baigne. *Een badkuip*, een *kuip*, waar in men zich baadt.

Baſſin à mettre les viandes sur la table. *Een bak*, *kom*, of *diepe ſchotel*, waar in men *ſpys opdijcht*.

Baſſin à cracher. *Een ſpuigbekken*, een *ſpuig- of quylpoſje*, een *kuifpedocr*.

Baſſin. (Termo de Chapelier.) Plaque de cuivre, ou de fer, pour fabriquer un chapeau. *Een kopere*, of *yzere plaat*, daar men de *hoeden op maakt*.

Baſſin de fontaine. Espace rond où demeure l'eau de la fontaine. *De kom van een waterbron*.

Baſſin de chambre, ou baſſin de chaise percée. *Een bekken onder een nachtfootel*, of in een *koffertje*.

Baſſin à queue. Baſſin dont les malades se ſervent dans le lit. *Een onderſteekſel*. *Een bekken dat de kranken op het bedde gebruiken*.

Baſſin de balance. Cuivre creux où l'on pèse. *De ſchaal van een weegſchaal*.

BASSINER, *v. a.* Etuver une playe & la laver de quelque liqueur. *Een wonde ſtooven en uitzuiveren*.

Baſſiner, *v. a.* Echauffer un lit avec la baſſinoire. *Een bed met de bedpanne warmen*.

BASSINET, *f. m.* La partie de l'arme à feu où l'on met l'amorce. *De laatpan van een roer*, *piſſool*, *ſnaphaan*, enz.

Baſſinet de gland. *De dop*, of 't *hoedje van een eikel*.

Baſſinet, *f. m.* (Termo d'Orfèvre.) *De llaker van een handelaar* of een *kerkkroon*.

BASSINOIRE, *f. f.* Instrument qui fert à échauffer les lits. *Een beſpan*, een *pan om 't bedde te warmen*.

BASSON, *f. m.* Een wind- of blaasſpeeltuig, omtrent vier voeten lang, dat een grof geluid geeft.

‡ **BASTER**, (Verbe vieux.) Aller, reuſſir. *Gaan*, *welſlaagen*.

‡ **PASTE**. Il ſuſtit, c'est aſſez. *Het is genoege*, dat kan *beſtaan*, daar van *genoege*, *hou maar op*, *zuylg maar ſtik*.

BASTILLE, *f. f.* Fortereſſe. C'est auſſi un chateau de Paris, où l'on met les criminels d'Etat. *Vefingſlot*, *ſterkte*. 't Is ook een *kaſteel te*

Parys waar in de gevangenen van Staat worden gezet.

BASTION, *f. m.* Een bolwerk.

† **BASTONNABLE**, *adj.* Qui mérite des coups de bâton. Die *stokslagen* verdient, of *waardig is*, *waardig afgeroest te worden.*

Bâtonnade, *f. f.* Coups de bâton. *Stokslagen.*

BASTONNER, *v. a.* Donner des coups de bâton. *Stokslagen geeven, met een stok slaan, afroffen, of afmeeren.*

BAT.

BAT, *f. m.* Sorte de harnois qu'on met sur une bête de somme. Een *eselszaal*, een draagzadel dat men op den rug van een lastbeest legt.

BATAILLE, *f. f.* Combat de deux armées ennemies. *Strydt, gevecht, veldslag.*

Donner ou livrer bataille. *Slag leveren. Een veldslag slaan.*

Présenter la bataille. *Den slag aanbieden.*

Se mettre en bataille. *Zich in slagorde stellen.*

Corps de bataille. Les troupes qui composent le milieu d'une armée. *De middelstogt, of middelhoede van een leger.*

Bataille navale. *Zeeslag, zeegevecht, scheepsstrydt.*

Bataille rangée. *Een geschaarde slagorde.*

Champ de bataille. *De plaats van 't gevecht, het slagveld.*

BATAILLON, *f. m.* Corps d'Infanterie prêt à combattre. *Een hoop voerwolks gereed om te vechten, of om slag te leveren.*

Bataillon carré. *Een vierkante krygshoop.*

Rompre un bataillon. (*Termes d'évolution.*) *Een krygshoop (bataillon) in benden herstellen, om te doen afbreken.*

BATANT, *part.* Qui bat. *Slaande, al slaande.*

Mener les ennemis batant. *De vyanden al slaande vervolgen.*

Sortir d'une place tambour batant. *Met slaande trommels uit een vesting, of plaats trekken.*

* Il a fait la chose tambour batant. *Hy heeft het stuk met slaande trommel, dat is opentlyk en voer 't oog van al de wereldt, gedaan.*

* Je les ai menéz dans cette affaire tambour batant. *Ik heb hen open-*

BAT.

lyk in die zaak gewikkelt, gebracht, of getrokken.

Batant de cloche, *f. m.* Een klokkepel, klepel van een klok.

Batant d'une porte. *De klopper van een deur.*

Batant de loquet. *De klink die in een kram achter de deur op en neergaat.*

Une porte à un batant. *Een deur van een stuk, of die aan eens kant opgaat.*

Une porte à deux batans. *Een slagdeur, of scheiddeur, een deur die aan weerkanten opstaat.*

BATARD, *f. m.* Enfant illegitime. *Een onecht- of onwettig kind, een achterling, een onechteling, of speelkindt. Een natuurlyk kindt, een Bastaard.*

Bâtarde, *f. f.* Fille naturelle, ou illegitime. *Een onechteling. Een onecht meisje, een natuurlyke dochter.*

* **Bâtard**, **Bâtarde**, *adj.* Qui n'est pas vrai. *Valsch, onwaarachtig, dat niet waar is.*

* **Pleurésie bâtarde**. *Een valsche- of bastaartpleuris.*

* **Batard**, **Bâtarde**, *adj.* (*Ce mot veut dire*) écriture qui approche de la lettre Italienne. *Bastaarschrift. Een schrift dat het Italiaansche nabyligt.*

Bâtard, **Bâtarde**, *adj.* Sauvage, quand on parle des arbres & des plantes. *Wild, ongegriffeld, ongeent, van boomen en gewassen sprekende.*

BATARDEAU, *f. m.* Cloison d'ais remplie de terre & de pierres, que l'on fait dans l'eau pour y bâtir. *Een dam, of plankesfel in 's water, met aarde en steenen aangevult, om op den grondt van 's water te kunnen bouwen, als 't water afgehoopen is.*

BATARDIÈRE, *f. f.* Plant d'arbres tous gréféz mis près à près. *Een jonge boomgaart, of enterye, een plantagie, of quékery van boomen, die alle gegriffelt zyn, en dicht by malkanderen staan.*

BATARDISE, *f. m.* Onwettige, of onechte geboorte. *Bastaardye.*

Bâtardise. Droit par lequel le Roi de France succède aux bâtarde. *Het recht dat de Koning van Vrankryk heeft om van de onechtelingen, of bastaarden te erven.*

BATE, *f. f.* (*Terme de Sellier.*) Mor-

BAT.

ceaux de cuir qui font autour du siege de la selle. *Zadelreepen, de reepen leër die om een zadel zyn.*

Bate. Machine à enfoncer le pavé. *Een stamper, of straatstamper.*

Bate. (*Terme de Blanchisseuse.*) Petit banc à quatre piez au bord des rivières, sur lequel on favonne & bat le linge. *Een viervoetige waschbank, aan d'oevers der stroomen, daar men (in Vrankryk) 't linnen op uisklopt, en wascht.*

Bate à beuf. **Bâton gros & court** dont les Bouchers batent les bêtes, lorsqu'elles sont tuées. *Een dikke en korte stok, daar de vleeshouwers, of slagters de beesten met slaan, of kloppen als ze geslagt zyn.*

Bate à beurte, *f. f.* **Bâton** dont on bat le beurre. *Een kernstok.*

BATEAU, *f. m.* Een schuit, een boot.

BATEU, *f. f.* (*Terme de Relieur.*) Ce qu'on bat à la fois de papier, ou d'un livre. *Een laag van een boek, die men teffens klopt.*

BATELAGE, *f. m.* Métier de Bateler. *Poetzemakery, kuuren, of grillen der poetzemakers.*

BATELÈ'E, *f. f.* La charge d'un bateau. *Vracht, de last waar mede een schuit bevracht is.*

BATELET, *f. m.* Sorte de petit bateau. *Een klein schuitje, een boorje.*

BATÉLEUR, *f. m.* Baladin qui monte sur le theatre, & qui amuse le peuple. *Een tooneelzot, hansom, maakgek, of poetzemaker. Een kluchtspeldler op het tooneel, of by de quakzalvers.*

Bateleuse, *f. f.* *Poetzemaakster, zotspeldster, of kluchtspeldster.*

BATELIER, *f. m.* Een Schipper.

Bâteliere, *f. f.* *Schipperse, of schippers wyf.*

BÂTEME, *f. m.* Un des Sacremens de l'Eglise. *De Doop, een van de H. bondteekenen, of verbondtszegelen der kerke.*

Conférer le batême. *Doopen, deis doop bedienen.*

BATEMENT, *f. m.* Action de celui qui bat, ou qui frappe. *Slaag, 's slaan, 't kloppen. De daad van iemand die slaat.*

Batement. Mouvement. *Klopping, beweeging.*

Batement d'artères. *Klopping der aderen.*

Batement de cœur. *Palpitation. Harsklop-*

klopping, hartsbeating.
 Batement des mains ou des pieds. *Handtgeklap, of voegstomp.*
 BATER, *v. a.* Mettre le bât sur une bête de somme. *Een lastbeest zadelen, of de zaal opleggen.*
 † C'est un âne bâte. *'t Is een gezadelden, geladen, of lastdragenden esel.*
 BATERIE, *f. f.* Gens qui se baten. *Gevechts, vechters, machtschen die vechten, vechtery.*
 Il y a toujours dans cette rue quelque batterie. *Daar is altoos in die straat eenige vechtery.*
 Batterie. Lieu où l'artillerie est à couvert & en état de tirer. *Een stormkat, schietschans, beukery, een Battery.*
 Batterie. Canons en batterie. *Een beukery gereedt om vuur te geeven, of los te branden. Geplant, of gestelt gescht om te schieten.*
 * Batterie. Adresse, invention pour surprendre quelqu'un. *Een listige aanslag, of looze vond om iemand te bedriegen.*
 * Dresser une batterie contre quelqu'un. *Eenen listigen aanslag tegens iemand smeeden.*
 * Changer de batterie. Changer de moyens. *Andere middelen gebruiken, of ter hand neemen.*
 Batterie. Morceau d'acier contre quoi bat le chien de l'arme à feu. *Het staal waar op de haan van een roer staat, als hy wordt overgehaalt.*
 Batterie. Maniere particuliere de battre la quaiße. *Slag, eene byzondere wyze van trommelslag.*
 L'assemblée, & la chamade sont des batteries diferentes de tambour. *De vergadering, en d'overgave (te slaan) zyn verscheide tromslag.*
 Batterie de cuisine. Tout ce qui sert à la cuisine. *Keukengereedschap, al het tuig dat men in de keuken gebruikt, keukengoeds.*
 BATEUR, *f. m.* (*Peu usité*.) Qui bat. *Slager.* (Dit woordt enkel genomen, is weinig in 't gebruik.) *Iemand die slaat.*
 Bateur en grange. Homme qui bat le grain. *Een dorrscher, een die het koren dorrscht, graandorrscher.*
 Bateur d'or. Ouvrier qui bat l'or pour le mettre en feuilles. *Een goutslager.*
 Bateur de pavé. Fainéant, qui ne fait que se promener. *Een straatwyper, linsersant, een luyant die geduu-*

rig by den weg is. Boertende, Een slyper van grove diamanten.
 Bateurs d'elrade. Soldats qu'on envoie courir la campagne. *Stroopers, vrybuiters, moeskoppers, soldaaten die men uitzendt om een sloop te doen.*
 BATEUSE d'or. *f. f.* Een gouddraadtrokster die 't gouddraadt op de pletmolen legt, om het plat te maaken.
 BATIER, *f. m.* Artisan qui fait & vent des bâts & des harnois pour des bêtes de somme. *Een draagzadelmaker, iemand die allerhande draagzadels voor de lastbeesten maakt en verkoopt.*
 BATIMENT, *f. m.* Een gebouw, of timmeraadje.
 Un superbe bâtiment. *Een trots, of prachtig gebouw.*
 Bâtiment. Navire. *Een vaarttuig, een schip.*
 Batir, *v. a.* Construire. *Bouwen, timmeren, fichten.*
 * Bâti. Fonder ses esperances sur quelque chose. *Zyn hoop ergens op bouwen, op vestigen, of op stellen.*
 * Le bien de la fortune est un bien perissable: quand on bâtit sur elle, on bâtit sur le sable. *De goederen van 't geluk zyn wisselbaar in stant: Wanneer men op hen bouwt, zoo bouwten op het zandt.*
 † Bâti des châteaux en Espagne. *Kasteelen in de lucht bouwen. Ydele voornemens smeeden, of verzin-*
 Je suis tout mal bâti. Je ne me porte pas bien. *Ik ben heel onthutst; ik ben heel niet wel.*
 Il est mal bâti, mal accommodé. *Hy is 'er slechts aan; 't staat slechts met hem.*
 † Je suis bâti ainsi. Je suis de cette humeur-là. *Zoo staat het met my, ik ben zoo gestelt; of ik ben van dien inborst.*
 † Bien bâti. Mal-fait. *Mismaakt, kwalik gemaakt.*
 † Voilà encore un homme bien bâti. *Dat is noch een wel gemaakt man! (dat is) een die mismaakt is.*
 Bâti. (*Terme de sailleur*.) Coudre à grands points. *Rygen.* (Een snyders woordt.) *Met grootte steeken naaijen.*
 BATISSEUR, *f. m.* Ouvrier qui bâtit. *Bouwer, bouwmeester, een metselaar, of simmerman.*
 BATISER, *v. a.* Conserer le baté-

me. Doopen, den doop bedienen.
 * Batifer les cloches; Laver les cloches avec de l'eau benite. *Deklokken doopen, of zegenen; de klokken wyen, of met wywater besprengen.*
 † Batifer. Mettre bien de l'eau dans son vin. *Wateren. Water in zyn wyn doen, zyn wyn met water mengen.*
 † Il faut batifer son vin tout l'été. *Men moet den ganschen zomer zyn wyn wateren, of zyn wyn met water mengen.*
 BATISMAL, batismale, *adj.* Qui appartient au batême. *Van den doop, des doops, dat tot den doop behoort.*
 BATISTÈRE, *f. m.* Certificat qui marque le temps auquel on a été batisé. *Doopbrief, doopcell, bewys-schrift van den tydt wanneer men gedoopt is.*
 Lever son batistère. *Zyn doopcell lieten.*
 Extrait batistère. *Doopbewys.*
 BATOIR, *f. m.* Sorte de palette dont le manche est long. *Zekere britisplank, of palet die lang van steel is.*
 Batoir. Instrument de bois dont on se sert pour battre le linge. *Een linneklopper, daar men in Vrankryk het linnen met klopt.*
 BATON, *f. m.* Een stok, of staf, wandelstok. *Een stok, of ronde knuppel.*
 Ils étoient armez de piques & de bâtons durcis au feu. *Zy waren gewapent met pieken en stokken die in 't vuur gehardt waren.*
 Bâton à deux bouts. Bâton ferré par les deux bouts. *Een stok aan beide de einden gepunt, of bestagen.*
 Bâton de Jacob. Instrument de Mathématique. *Jacobs staf. Een wiskunstigen werktuig. Guichelstokje, of goochelstokje.*
 Bâton de cire. Morceau de cire. *Een stuk, of pyp lak.*
 Bâton de Maréchal de France. Bâton féiné de fleurs de lis qui marque la dignité de Maréchal. *De Maarschalks staf van Vrankryk. Een stok met lelien beschildert; die de waardigheid des Maarschalks te kennen geeft.*
 * Baton de vieilleffe. Apui. *Stok of steun des ouderdoms, steunsel in hoogen ouderdom.*
 † Parler à bâtons rompus. Parler sans liaison & à l'étourdie. *Onbesuisst, af-*

- afgebroken, of brokkelig, in 't wild, of onbedachtelyk /preken.
- ‡ Dormir à bâtons rompus; mal dormir. *Niet wel slaapen, qualyk slaapen.*
- BATRE, v. a. Fraper, maltraiter. *Slaan, afstaan, aflossen, afkloppen, reïsteren, mishandelen.*
- Batre. Fraper avec quelque chose. *Slaan, kloppen. Ergens med slaan, of med kloppen.*
- Patre un livre. *Een boek kloppen.*
- Batre le beurre. *Boter kernen.*
- Batre le blé. *Koorn dorstchen.*
- Batre des œufs, les mêler en batant. *Eyeren slaan, of roeren.*
- Batre une ville à coups de canon, de bombes, &c. *Een Stadt met grof geschut, vuurkogels, enz. beschieten.*
- Le soleil batoit à plomb sur la terre. *De zon straalde recht neer, of schoot haare stralen recht neer op d'aarde.*
- Batre la quaiße. *De trom, of trommel slaan, of roeren.*
- Batre le pays. *Courir la campagne. Stroopen, moeskoppen, vrybuiten, 's lands doorkruiffen om buit te maaken.*
- Batre. Fabriquer. *Slaan, munten.*
- Batre monoié. *Geldt slaan, geldt munten. Munten.*
- Batre le fer. *Het yzer smeeden.*
- ‡ Ce n'est rien faire, si l'on ne bat le fer tandis qu'il est chaud. (*Proverbe usité & familier.*) *Men recht niets uit, zoo men 't yzer niet smeedt terwyl 't heet is.*
- Batre des ailes. *Met de vleugels, of wieken slaan, of klappen.*
- ‡ Il ne bat plus que d'une aile. Il n'est plus si grand Seigneur qu'auparavant. (*Façon de parler proverbiale & familiere.*) *Hy is gekortwiekt, hy vliegt zoo hoog niet meer; hy is zoo groot een heer niet meer als van te vooren.*
- Batre du plâtre. *Pleister bestaan, of mengen.*
- ‡ Batre quelqu'un comme plâtre. *Iemant zoo murw slaan als stokrvisch, of zoo plat slaan als een schol.*
- Batre la campagne. *Aller çà & là. Zwerven, 's lands doorkruiffen, of doorzwerven.*
- Batre l'estrade. *Aller aux nouvelles des ennemis. Op kondschap vanden vyands uitgaan.*
- Batre en ruïne une ville. *Een Stadt plat schieten, of tot een puin hoop*

- maaken.*
- * Je l'ai batu en ruïne, ou j'ai batu toutes ses railons en ruïne. *Je les ai entierelement detruites. Ik hebbe hem uit het veldt geslagen, of in d'outerste verlegenheit gebragt. Ik hebbe hem, of zyne redenen zoodanig wederlegt dat hy niets wist te antwoorden.*
- Je le bats par ses propres armes. *Ik bevechte hem met zyn eigen wapenen; ik sla, of doode hem met zyn eigen zwaerd.*
- Batre la mesure. (*Terme de Musique.*) *De maat slaan, in 't zingen, of speelen.*
- Batre. Se mouvoir. *Slaan kloppen, zich bewegen.*
- Le cœur bat sans cesse. *Het hart klopt zonder ophouden.*
- Batre des mains. *Aplaudir. Met de handen klappen, juichen, toejuichen.*
- ‡ Batre le pavé. *Etre faincant, ne faire que se promener. Straatslypen, lantersanten, luy en ledig by de straat wandelen.*
- ‡ Batre les oreilles à quelqu'un. *Iemant de ooren warm maaken, iemant baloorig maaken.*
- ‡ Il est batu de l'oïseau. *Il a été longtemps poursuivi par ses ennemis. Hy is lang van zyne vyanden vervolgt.*
- Se battre, v. r. *Se fraper. Combatre. Malkanderen slaan, vechten, stryden.*
- Se battre en duel. *In een tweestryds vechten, in duël vechten.*
- ‡ Se battre pour une chose. *S'empresfer fort pour l'avoir. Hard ergens naar dingen, of naar slaan.*
- Faire battre deux personnes ensemble. *Twee 't zamen aan 't vechten helpen.*
- Batu, batuë. *Part. Frapé, maltraité. Geslagen, afgeroost, mishandelt, gereïstert.*
- * Batu, batuë. *Fraïé. Gebaans, geflechts.*
- Chemin batu. *Een gebaande weg.*
- * Yeux batus. *Yeux qui paroissent comme meurtris autour. Holle, of ingezonken oogen.*
- Batu, f. m. *Celui qui est batu. De geslagenen, hy die geslagen is.*
- * Batu, batuë. *Baigné de quelque fleuve. Bespoels, van eenigen stroom bespoelt.*
- Cologne est batuë du Rhin. *Keslen wordt van den Rhyen bespoels.*
- * Le batu paie l'amande. *Dis gesta-*

gen is betaalt de boeten; d'onfschuldigen moeten 't onsgelden, of misgelden; d'onnosfelen moeten 't gelag betaalen.

BAU.

- ‡ BAVARD, f. m. *Bavarde, f. f. Qui dit étourdiment & indifféremment toutes choses. Een rabbelaar, een rabbelaarster, een die alles onbesuisft en zonder onderscheidt uitslapt.*
- BAUDET, f. m. *Anc. Een esel.*
- ‡ Baudet. *Ignorant. Een esel, plompaart, botsmuil, weertriet.*
- BAUDRIER, f. m. *Een draagbandt.*
- BAVE, f. f. *Écume qui sort de la bouche. Zever, quyl, spuw, spog, schuim dat uit den mondts komt.*
- BAVER, v. n. *Jetter de la bave. Zeveren, quylen, quyl uitwerpen.*
- ‡ Baver. *Etre traité de la verole. Quylen, van de pokken geneezen worden.*
- * Tuiau qui bave. *Een fonteinypp die quylt, dat is, geenem rechten sprong opgeeft.*
- BAVEUR, f. m. *Bavcuse, f. f. Qui bave. Quylter, zoveraar. Quylster. Iemant die zevert, of quylt.*
- BAVETTE, f. f. *Linge qu'on met devant l'estomac des enfans. Slabbe, of slabbedoek, quyldoek, dien men den kinderen voordoet.*
- BAUGE, f. f. *Le lieu où le sanglier se vautre & se retire. De bagger-en schuilplaats van een wild zwyn.*
- BAUME, f. m. *Onguent propre à guérir des blessures. Balsam, een bequaame zalve om wonden te geneezen.*
- Baume, f. m. *Arbre d'où decoule la liqueur de baume. Balsamboom. De boom daar de balsam uit druipet.*
- Baume. *Herbe medicinale & odoriférante. Munte. Een gences- en welriekend kruuidt, dat men op slaadt en in gestooft eet.*
- BAVOLET, f. m. *Coiffure de payfanne des environs de Paris. Een linnen kapsel van de boerinnen om trent Parys, dat haar als lingschaarten op den rugge afhangt.*
- BAUX, f. m. p. (*Terme de mer.*) *De knieftukken in de schepen. De balken die de verdedden der schepen onderschraagen. (Een zeewoordt.)*
- BAZ.
- BAZARI, f. m. *Een lange en breedde overwulde straat, dienstig tot den koop-*

koophandel in d'Oosterfche gewelfen.

† BAZOCHE, *f. f.* Een quinkslag, een fteek, of ftreek, een aardige en fteekende reden.

BEA.

BEANT, béante, *adj.* Qui a la bouche ouverte. Gaapende, geuwende met open mond, die de mond open heeft.

† BE'AT. *f. m.* Bienheureux. Homme de fainie vie. Een gelukzalige, een gelukzalig, of heilig menfch.
† Beat, *f. m.* Béate, *f. f.* (Terme de mépris.) Un devot, une devote. Een zalige ziel. Dit woordt word, in 't Nederduitfch, zomtyds ernftig, zomtyds frottende gebruikt. In den ernftigen zin betekent het; Een afgestorvene die gezaligt is. Boertende betekent het; Een bloetbeuling, een flecht onnofel menfch.

BEATIFICATION, *f. f.* Quand on eit mis au nombre des bienheureux. Gelukzaliging, zaliging, inwying onder 't getal der gelukzaligen, of heiligen.

BEATIFIÉRIER, *v. a.* Mettre au rang des bienheureux. Gelukzaligen, zaligen. Gelukzalig maaken, onder het getal der gelukzaligen, of heiligen ftellen, of inwryen.

BEATIFIQUE, *adj.* Qui eft de bienheureux, qui rend bienheureux. Gelukzalig, dat van de gelukzaligheid is, of gelukzalig maakt.

Elle étoit fujette aux vifions beatifiques. Zy hadde veel gelukzalige gezichten, of gezichten der gelukzaligheid.

BEATILLES, *f. f. p.* Toutes fortes de petites chofes délicates qu'on met dans les pâtés, comme des crêtes de coq, des ris de veau, &c. *Olipodro*, allerhande lekkernyen, die men in de Paftoyen doet, als haanekammen, zwezerikken, enz.

BEATITUDE, *f. f.* L'état des bienheureux. Vifion de Dieu. Gelukzaligheid, de ftat der gelukzaligen in den Hemel. De gemetiging van Godt. De zaligheid, of hemelfche heerlykheit.

BEAU, devant une conforne, Bel, devant une voyelle, *m.* Belle, *f. adj.* Qui a de la beauté. Schoon, fchoone, dat fchoonheit heeft.

Beau, bel, belle, *adj.* Excellent, agréable, qui eft bienfait. Schoon, aangenaam, welgemaakt, voortreffelyk,

lyk, aangenaam, welgemaakt. Un bel esprit. Un beau livre. Een fchoon, of uisftekend verftand. Een fchoon, of treffelyk boek.

Beau, bel, belle, *adj.* Poli, lefte. Schoon, fraai, net, kostelyk.

Il voit le beau monde. Hy gaat met de Grooten om.

Beau, bel, belle, *adj.* Honnête, vertueux. Rein, zuiver, eerlyk, deugdzaam.

Avoir l'ame belle. Een reine, of deugdzaame ziel hebben.

Beau, bel, belle, *adj.* Heureux, glorieux. Schoon, gelukkig, heerlyk.

Voilà un beau commencement! Dat is een fchoon, gelukkig, of heerlyk begin!

Beau. *Ce mot précédé du verbe avoir fignifie qu'oique.* Schoon, alhoewel, onaangezien.

Il a beau courir, cela ne lui fervira de rien. Alhoewel, of fchoon hy hard loopt, dat zal hem niet helpen; laat hem fchoon hard loopen 't zal hem niet helpen, of niet baaren.

† Nous l'avons échappé belle. Wy zyn hem, of zyne handen fchoon, of gelukkig ontkoomen.

† Vous m'en contez de belles. Gy vertelt my fchoone leugenen.

† Il me l'a donné belle. Il m'en a bien fait accroire. Hy heeft my dat fchoon wys gemaakt, of dat fraai op de mouw gefpelt.

Tout beau. Ne vous emportez point. Zonder quaad te worden; word niet quaad, niet moeielyk, of geemoelyk.

Tout beau. N'allez pas fi vite. Was zachter. Gaazou ras niet.

Tout beau. Tout doucement. Al zachter, al zoetjens.

Beau, *f. m.* Ce qu'il y a de beau dans une chofe. 't Schoone, de fchoonheit, of fraaiheit in iets.

Joindre enfemble le beau & l'éfroiable. Eit fchoone en verfchrèkelyke zamenvoegen.

BEAU-FILS, *f. m.* Le fils du mari, ou de la femme qu'on époufe. Schoonzoon; zwager, de zoon van den man, of van de vrouw die men trouwt. Stiefzoon; bubwden zoon.

BEAU-FRÈRE, *f. m.* Celui qui eft d'un autre lit. Celui qui a époufé nôtre fœur, ou dont nous avons époufé la fœur. Schoonbroeder, zwager. Halve broeder. Omge zuff-

ters man, of onze huisvrouws broeder.

BEAU-PÈRE. Celui qui a époufé nôtre mère. Celui dont nous avons époufé la fille. Schoonvader, stiefvader. Hy die met onze moeder is getrouwt, of wiens dochter wy getrouwt hebben.

BEAUCOUP, *adv.* Plusieurs. Veel, veels.

Les Mufes n'enrichiffent pas beaucoup de gens. De Zanggodinnen verryken 'er niet veel.

Debeaucoup. Bien davantage. Veel, meer.

Il eft plus riche que lui de beaucoup. Hy is veel ryker dan deze.

BEAUPRE', *f. m.* De boegfpriet.

BEAUTE', *f. f.* Proportion charmante entre les parties d'un tout. Schoonheit, bevalligheid, eene bekoorlyke evenmatigheit, of evenredigheit tuffchen de deelen van een geheel.

* Beauté. Objet charmant. Fille, ou femme fort belle. Een fchoone dochter, of vrouw. Schoonheit, een bekoorlyk, aanminnelyk, of aantlokkelyk voorwerp.

* La beauté que j'aime eft jeune comme moi. De fchoonheit die ik beminne is jong gelyk ik.

La beauté de la campagne, de l'esprit, dulangage, &c. De fchoonheit van 't landt, van 't verftand, der taale, enz.

BEC.

BEC, *f. m.* Bec d'oifeau. Bek, de bek van een vogel.

Bec. L'entrée, la bouche de certains poiffons qui fe termine en pointe. Bek, fnuif van zekere vijffchen die fpits uifchiet.

Bec de lievre. Een haazemondt; (die zommige menfchen hebben.)

* Bec d'éguiere. De tuyl van een lampetkan.

* Bec de plume. Le petit bout de la plume qui eft fendu & qui fert à former les lettres. De bek van een fchryffpen.

† Bec. Bouche, langue. Bek, mond, tong.

† Elle a le bec bien afilé. Zy is wel, of ftyf gebekt, heeft een gefleepen tong.

† Tour de bec. Baifer. Een bekje, een kus, of zoon.

† Coup de bec. Coup de langue. Een fteek van de tong, fpotterny.

† Donner des coups de bec à quelqu'un:

qu'un: le déchirer par des médiances. *Iemant happen geeven. Iemant leelyk uitsluchten, of uitschelden, iemant boonen, beschimpen, of bespotten.*

‡ Faire le bec à quelqu'un. L'instruire de ce qu'il doit dire. *Iemant in den monde geeven wat hy zeggen moet.*

‡ Il a bon bec. Il se défendra bien. *Hy is wel gebekt, hy is op zyn mond niet gevallen. Hy zal zich wel verantwoorden.*

‡ Il a bec & ongle. Il fait se défendre. *Hy weet wel van hem te byten. Hy kan zich wel verweeren, of verantwoorden. Hy heeft hair op zyn tanden.*

‡ Tenir le bec en l'eau à quelqu'un. (*Facon de parler proverbiale, qui veut dire,*) amuser. *Iemant ophouden, of te leur stellen, iemant met schoone woorden ophouden, of misleiden.*

‡ Passer à quelqu'un la plume par le bec: faire les choses sans lui. *Iemant iets door de neus booren; iets zonder hem doen.*

Bec, ou pointe de terre entre deux rivières. *Een tong, of spits rif landtusschen twee stroomen.*

‡ BEC-JAUNE, *f. m.* Apprentif. *Quin'a point encore d'experience. Ignorance. Een groentje, een onervaren leerling. Onkunde, onwetenschap.*

BECARD, *f. m.* Femelle de saumon. *Het wyfje van een zalm.*

BECASSE, *f. f.* Oiseau passager. *Een Snip, jnep, houtsnip, zekere vogel, (dus wegens haaren langen bek gebeten.)*

Bécasse de mer. *Zeesnip. Een snip grooter dan een endvogel.*

BE'CASSEAU, *f. m.* 't Jong, of 't kieke van een waterfnip.

BE'CASSINE, *f. f.* Oiseau passager plus petit qu'un bécasse. *Een waterfnip, of poelfnip. Een fnip kleiner dan een houtfnip.*

BE'CFIGUE, *f. f.* Petit oiseau qui se nourrit de figues. *Een zangvogeltje dat by vygen leeft.*

BE'CHE, *f. f.* Instrument pour creuser & couper la terre. *Een spaâ, of spade. Een werktuig om de aarde om te spitten, of om te graaven.*

BE'CHER, *v. a.* Couper & creuser la terre. *Spitten, spaaden, delven, graaven, omgraaven.*

BE'QUEE, Becqueter. *Voyez. Bcq.*

BED. BEF.

‡ BEDAINE, *f. f.* Gros ventre. *Dikbuik, dikzak, dikdarm, dikpens.*

BEDAUT, *f. m.* Huissier d'Université. *Pedel. Deurwaarder van een hooge School.*

Bedaut, ou Porte-verge. *Een roeddrager in de Roomsche kerke, die de Priesters oppast en dient.*

BEDON, *f. m.* Petit tambour dont on joue avec la flûte. *Een bom, een trommeltje daar men, onder het speelen van een fluitje, op staat.*

‡ BEFLER. (*Vieux mot.*) Voyez Se moquer.

BEFROI, *f. m.* Charpenterie qui soutient les cloches d'une tour. *Het houtwerk, of simmerwerk daar de klokken van een toren opruften.*

Béfroi. La cloche destinée pour sonner l'alarme. *Brandklok, alarmklok.*

Sonner le béfroi. *De brandklok, of alarmklok trekken, of kleppen.*

BEG.

BEGUE, *adj. & subst.* Qui bégueye. *Stameraar, lisper. Stamelaar, hakkelaar, stamelende, een die stamelt, of hakkelt, of die de letter R niet kan uitspreken.*

BEGUEYEMENT, *f. m.* Hakkeling, stameling, huttering, lipsping.

BE'GUEYER, *v. n.* Avoir un défaut de langue qui empêche de prononcer. *Stamelen, lippen, haken, hutteren, een gebrek aan de tong hebben, die de uitspraak belemmert.*

BEGUIN, *f. m.* Coiffe de toile qu'on met sur la tête des petits enfans. *Een hul, een linnen hufsel dat men op 't hoofds der kleine kinderen zet.*

‡ BEJAUNE, *f. m.* mieux Becjaune. *Ignorance, ânerie. Onwetenschap, efelachtigheid, buffelachtigheid.*

‡ Je lui ferai voir son béjaune. *Ik zal hem zyne onwetendheid aanwyzem, of verleen.*

BEL.

BELANDRE, ou Bélante, *f. f.* Een damloper, een sloopje dat met koopmanschap vaart, een groote schuit, waar meede men op de stroomen van de eene stad tot de andere vaart.

BE'LEMENT, *f. m.* Le cri naturel d'une brebis. *Gebleet, het bleaten van een schaaap.*

BELER, *v. n.* Faire un bélement. *Bleeten, een gebleet maaken.*

BELÉ'ITE, *f. f.* Petit animal. *Een weseltje, zekere roofdiertje.*

BELIER, *f. m.* Le male de la brebis. *Een ram, het mannetje van een schaaap.*

Belier. Machine de guerre dont on se servoit autrefois pour battre les murailles des villes. *Een stormbok, een stormram, een ramshoofds, of ramskop. Een out oorlogstunig, dat men wel eer plag te gebruiken om de muuren der steeden te beuken.*

Batte les murailles avec un bélier. *De muuren met een stormram beuken; de muuren rammen, of rammeijen.*

Belier. Le premier des 12 signes du Zodiaque. *De ram, of Steenbok, het eerste der 12 Hemelsteken.*

BELIÈRE, *f. f.* Anneau qui tient le batant de la cloche suspendu, &c. *De ring daar de klepel van de klok aan hangt. De ring van een hanglamp.*

BELIÈRE, *f. m.* Homme de néant, gueux, coquin. *Schobbejak, guit, beedelaar, deugniet, schurk.*

BELLE, *f. f.* Fille, ou femme, qu'on aime pour ta beauté. *Eene schoone, of schoonheit, eene schoone dochter of vrouw, die men wegens haare schoonheit bemint.*

Aimer les belles. *Een liefhebber van schoone juffers zyn, schoone vrouwen liefhebben, of beminnen.*

De plus belle, *adv.* Plus fort qu'au paravant. *Sterker, meer dan te voren, of dan ooit.*

Il recommence de plus belle à jurer. *Hy begint sterker te zwoeren dan te voren, of dan ooit.*

Belle. Danger. *Gevaar, perykel.*

Il l'a échappé belle. *Il a couru un grand danger. Hy is een groot gevaar ontkoomen. Hy heeft groot gevaar geloopen.*

BELLE-DE-NUIT, *f. f.* Plante. *Nachtschoon. Een bloemdragend gewas dat des nachts bloeit en open gaat, en by daag geslooten is.*

BELLE-FILLE. La femme du fils qu'on a mis au monde. *Fille d'un autre lit. Schoondochter, zyn zoons huisvrouw. Stiefdochter, of de dochter van een ander bedde.*

BELLE-MÈRE. Celle que notre père a épousée après la mort de notre mere. *Celle de qui nous avons épousé la fille. Schoonmoeder, stief-*

stief-

fie/moeder. Een vrouw die onzen vader, na onze moeders doot, getrouw heeft. Een vrouw wiens dochter wy getrouw hebben.

BELLE-SOEUR. Fille d'un autre lit. La femme de nôtre frère. Celle de qui nous avons épousé la sœur. *Schoonzuster, halvezuster, zuster van een ander bedde. Onzes broeders huisvrouw, onze vrouws zuster, zwagerin.*

BELLIQUEUX, belliqueuse, adj. Guernier. *Strydsbaar, oorloggezint, krygshaftig, dapper, manhaftig.*

Nation belliqueuse. *Een strydsbaar, of dapper volk.*

BELLISSIME, adj. Très-beau. *Allerschoonste, schoonste, heel schoon, uitspekend schoon.*

BELOUSE, f. f. Le trou où l'on pousse la bille en jouant au billard. *Het gat daar men de ballen in jaagt als men op de triktafel speelt.*

Beloué. Creux couvert de barreaux de bois aux bouts de la galerie d'un jeu de paume, qui sert à recevoir les bales. *Rooster. Gat en 't eind der galdery van een kaatsbaan, met latten bedekt, daar men de ballen in slaat.*

Beloufer, v. n. Jeter une bille dans un trou de billard. *Een bol op de triktafel in een gat slaan.*

† Se beloufer, se bloufer. v. r. Se tromper, se méprendre. *Zich bedriegen, mislaan, mistaften, zich vergrypen, of zich vergiffen.*

BELVEDERE, f. f. Herbe toujours verte. *Een kruid dat altyd groen is, met roode bloemen.*

BEN.

BENEDICITE', f. m. Priere qu'on fait avant le repas. *Gebeds voor den eten.*

BENEDICTION, f. f. Zegen, zegening, zegenwensch.

Donner la bénédiction à quelqu'un. *Iemant zegenen, of den zegen geeven.*

BENEDICTINS, f. m. p. Religieux de S. Benoît. *Benediktynen, Benediktynen Monniken.*

Bénédictines, f. f. p. Religieuses qui suivent l'Ordre de S. Benoît. *Nonnen, of Bagynen van de Benediktynen order.*

BENEFICE, f. m. Charge Ecclesiastique accompagnée d'un certain

revenu. *Een kerkelyk ampt dat zekere inkomsten heeft.*

Bénéfice d'inventaire. *Lettres par lesquelles il est permis d'appréhender une succession, sans être pour cela obligé aux dettes de la succession, & cela en faisant faire inventaire. Voorrecht van boedelbeschryving, 't welk meebrengt, dat men een erfenis mag aanvaerden, zonder in de schulden des boedels gebonden te zyn. Beneficium van Inventaris.*

Bénéfice de ventre. Flux de ventre favorable. *Een natuurlyke stoelgang, een gezonde buikloop.*

BENÉFICIAL, bénéficiale, adj. Qui regarde les bénéfices. *'t Geen tot de kerkelyke, of geestelyke ampren behoort.*

BENÉFICIER, f. m. Celui qui a un bénéfice. *Een kerkelyk, of geestelyk persoon. Iemant die een kerkelyk ampt heeft.*

BENET, f. m. Sot. *Een zotskap. Een slechtshoofd, een slechts, of onnossel mensch, een gek.*

† Un grand benet de fils, aussi sot que son père. *Een groote zotskap van een zoon, zoo gek als zyn vaar.*

BENIN, benigne, adj. Doux, favorable, humain, bien-faisant. *Goedtaardig, zachtzinnig, zachtmoedig, goedertieren, gunstig.*

Altre benin, influence benigne. *Een gunstig gestarnte, een gunstige invloed.*

BENIGNEMENT, adv. Doucement, favorablement. *Gunstiglyk, zachtzinniglyk, zachtmoedelyk, goedertierenlyk.*

BENIGNITE', f. f. Douceur, humanité. *Goetgunstigheid, zachtzinnigheid, goedaardigheid, goedertierenheit.*

BENJOIN, f. m. Sorte de gomme odoriférante. *Benzoin. Zekere welriekende gomme.*

BENIR, v. a. Donner la bénédiction. *Souhaiter du bien à quelqu'un. Louer. Zegenen, den zegen geeven. Iemant het goede toewenschen. Prynzen.*

Dieu vous benisse. *Souhait que l'on fait, lorsque quelqu'un éternué. Godt zegen u, wy zegen meest: wel bekoome het u; een wensch dien men doet als iemant niest.*

Dieu vous benisse. *(Façon de parler pour éconduire un pauvre, qui nous*

demande l'aumone.) Godt help u. Een spreekwoord om eenen bedelaar voort te zenden; doch wy zeggen meest: Gaa voorby, gaa voort, of gaa voort aan.

BENIT, benite, adj. *Gezegent, gewydt.*

Pain benit. *Eau benite. Gezegent broodt. Wywater.*

Sainte Vierge, vous êtes benite entre toutes les femmes. *Heilige Maagdt, gy zyt gezegent onder alle vrouwen.*

Beni, benie, part. *Gezegent, gewydt.*

Travail beni. *Gezegenden arbeid, of gezegent werk.*

Famille benie de Dieu. *Een huisgezinn van Godt gezegent.*

BENITIER, f. m. Vase où est l'eau benite. *'t Wywatervat, wywatersvat.*

BEQ. BER.

BEQUEE', f. f. Mangeaille qu'on met dans le bec d'un oiseau. *Het eten dat men een vogel in de bek steekt.*

BEQUETER, v. a. Donner des coups de bec. *Met den bek pikken.*

Prométhée est bequeté d'un vautour. *Prometheus word van een gier gepikt.*

BEQUILLE, f. f. Bâton dont on se sert pour marcher lorsqu'on est incommodé. *Een kruk, die men gebruykt als men kwalik gaan kan.*

Marcher avec des bequilles. *Op krukken gaan.*

BEQUILLARD, f. m. Een krukman, een man die met een kruk gaat.

BEQUILLER, v. n. Met een kruk gaan.

Bequiller, v. a. *(Terme de Jardinier.) Een bed in een hof omspitten.*

BERCEAU, f. m. Een wieg.

* Berceau. *Enfance. Wieg, kindsheit.*

* Dès son berceau. *Van zyn wiege, of kindsheit af.*

* Berceau. *Moment qu'une chose naît, ou paroît. Wieg, begin, opkomst, het oogenblik waar in iets opkomt, of tevoorschyn komt.*

* Etouffer l'hérésie dans son berceau. *De ketterye in de wieg smooeren.*

* Berceau. *Alée de jardin couverte en forme de voute. Galdry, een overdekt pad in een hof, of tuin.*

* En berceau. *En voute. Gewelsswyze, boogs-wyze.*

BERCELLES, *f. f. p.* (Terme d'Orfèvre.) *Tangetes om 't amaas, of 't amalleerjel meede aan te sassen.*

BERCER, *v. a.* Wiegen.

† Bercer. Amuser. Entretenir. *In slaap wiegen, ophouden, misleiden. Met zoete praatjens onderhouden.*

† Il se berce de ses propres chimeres. *Hy misleidt zich zelven door zyne eige herffenschimmen.*

BERGAME, *f. f.* Tapifferie qui vient de Bergame. *Slecht root, of graau. Tapywerk dat van Bergame, een stad in Italien, komt.*

BERGAMOTTE, *f. f.* Sorte de poire. *Bergamot, soppig groentje. Zekere peer.*

BERGER, *f. m.* Qui garde les brebis. *Herder, of harder, schaapherder, schaaphoeder.*

* Berger. Amant, galant. *Minnaar, vryer.*

BERGERE, *f. f.* Celle qui garde les brebis. *Herderin, harderin, schaaphoedster.*

* Bergere. Maitresse. *Herderin, minnares, vryster, liefste.*

BERGERIE, *f. f.* Etable de moutons. *Schaapsstal, schaapskooi, schaapshok.*

* Bergerie. Assemblée de personnes qui sont sous notre conduite. *Ver-gadering van menschen die onder ons opzicht staan.*

BERGERONNETTE, *f. f.* Hochequeuë. *Petit oiseau qui remuë toujours la queuë. Een Quikstaert, een vogeltje dat gedurig den staert roert.*

BERIL, *f. m.* Pierre précieuse. *Berilsteen. Zeker kostelyk gesteente.*

BERLE, *f. f.* Sorte d'herbe. *Waterpungen, beekpungen, waterpe, wilde porcelein. Zeker kruidt.*

BERLUE, *f. f.* Eclairs qui paroissent devant les yeux, & qui nous éblouissent en quelque façon. *Verblindung van 't gezicht, duisterheit der oogen, oogenschemering.*

Il a la berlue. *Il ne voit pas bien. Zyn oogen schemeren. Hy ziet niet wel.*

BERNABE', *f. m.* Nom d'homme. *Barnabas. Een mans naam.*

BERNABITES, *f. m. p.* Sorte de Religieux. *Barnabyten. Een soort van Monniken.*

BERNARD, *f. m.* Nom d'homme. *Barent. Een mans naam.*

BERNARDINS, *f. m. p.* Religieux

fondez par S. Benoît & reformez par S. Bernard. *Bernardynen Monniken, gesicht van den H. Benedictus, en door den H. Bernardus hervormt.*

Bernardines, *f. f. p.* Religieuses qui suivent la règle de S. Benoît. *Bernardynen Nonnen. Geestelyke dochters, die d'order van den H. Benedictus volgen.*

BERNE, *f. f.* Action de berner, ou couverture où l'on berne. *Fen deken, of kleedt waar meede men iemand opwipt, of om hoog werpt, (by ons ongebruikelyk.)*

BERNEMENT, *f. m.* Opwipping, opwerping in een deken. *Schimp, hoon, spotterny.*

BERNER, *v. a.* Mettre quelqu'un dans une couverture & le faire sauter en l'air. *Iemant met een deken opwippen, of op en neer werpen.*

* Berner. Railler, se moquer. *Scherfsen, spotten, foppen, de gek scheren.*

* On le berne par tout. *Men fopt, of scheert hem overal.*

BES.

BESACE, *f. f.* Biffac. *Beedelzak, knapzak.*

* Etre à la besace. Etre réduit à la mendicité, être fort pauvre. *Tot den beedelzak gebragt zyn, zeer arm zyn, doods arm, of heel arm zyn.*

* Mettre à la besace; rendre pauvre. *Tot den beedelzak brengen, arm maaken, kaal en beroois maaken.*

BESANT, *f. m.* Een out stuk gont, waarmede men 't rantzoen van Lodewyk den Heiligen betaalde.

Befant, bezant. (Terme de blason.) *Een goude, of zilvere penning in een wapenschildt.*

† BESICLES, *f. f. p.* Lunettes. *Een bril.*

† Il n'a pas bien mis ses besicles: Il n'y a pas bien regardé. *Hy heeft zyn bril niet wel opgezet; hy heeft niet wel toegezien, of toegekoken; of hy heeft 'er niet wel op gelet.*

BESOARD, ou BÉZOARD, *f. m.* Pierre précieuse qui naît dans l'estomac d'une espèce de chevre sauvage. *Bezoarsteen. Een kostelyk gesteente dat in de maag van een zekere wilde geit groeit.*

BESOGNE, *f. f.* Travail, quelque

chose à faire. *Werk, arbeid, bezigheid. Slommer, omslag.*

Avoir de la besogne. *Werk hebben. Wat se doen hebben.*

† Besogne. *Affaire embarrassante. Beslemmering, moeilik werk.*

† Il lui a taillé bien de la besogne. *Hy heeft hem veel werks gemaakt, of vry wat se doen gemaakt.*

BESOIN, *f. m.* Nécessité. *Noods, gebrek, behoefte, honger.*

Avoir besoin d'argent. *Geldt van nooden hebben, of gebrek van geldt hebben.*

On connoit les amis au besoin. *Men kent de vrienden in den noods.*

BESSIERE, *f. f.* Vin qui est au bas & où il n'y a presque plus que la lie. *Wyn die heel aan 't afdooften is, daar byna niet meer dan de moer op is.*

BESTIAL, *f. m.* (Ce mot n'est usité qu'au pluriel bestiaux.) *Il signifie bœufs, vaches, moutons.*

Beesten, Vee. (Dis woords word alleen in 't meervoudt gebruikt.) *Het beetecken, Offen, koeijen, schaa-pen, enz.*

Leurs bestiaux sont morts. *Hunne beesten zyn gestorven, hun vee is gestorven.*

BESTIALEMENT, *adv.* En bête. *Beestelyk, beestachtig, als een beest.*

BESTIALITE', *f. f.* Crime qui se commet avec des bêtes femelles. *Beestelykheit, vermenging met een beest.*

BESTIOLE, *f. f.* Petit animal. *Een beestje, of diertje.*

BET.

BETAIL, *f. m.* Ce mot signifie les bœufs, les vaches, & les moutons. *Vee. Offen, koeijen, en schaa-pen.*

BÊTE, *f. f.* Animal irraisonnable. *Beest, een onredelyk dier.*

Vivre en bête. *Als een beest leeven.*

† C'est une mechante bête. *Cest un mechant homme. 't Is een quaad beest, een boos mensch.*

* Bête. *Sot, sottte. Beest, dwaas, gek, gekkin.*

* Ne suis-je pas une bête? *Ben ik niet een beest? een gek?*

† Faire la bête. *Faire l'impertinent, brutaliser. Den beest speelen, zich beestachtig aansstellen.*

† Bête épaulée. *Fille qui a eu un enfant sans être mariée. Een dochter die bedrogen is, of die onge-trouwt*

BET. BEU.

trouwt een kindt heeft gehad.
 † Bête. Chofe. Beest. Ding, zaak.
 † Quelle bête est-ce là? *Wat is dat voor een beest, of voor een ding?*
 Bête. Jeu de cartes. Beest, zeker kaartspel.
 Faire la bête, perdre le jeu. *Beest zyn, 't spel verliezen.*
 BÊTE, *f. f.* Racine & herbe. *Beest. Zeker kruisdt.*
 BETERAVE, *f. f.* Racine rouge qu'on mange. *Beetwortel, roode wortel die gegeeten word. Kroot.*
 † Un nez de beterave. Un gros nez rouge. *Een krootneus; een groote roode neus.*
 BETISE, *f. f.* Sotise. *Beestachtigheid, domheit, botheit, onverstandigheid. Mislagen.*
 Il a fait la plus grande bêtise du monde. *Hy heeft de grootste botheit, of mislagen van de wereldt begaan.*
 BÉTOINE, *f. f.* Plante. *Betonie. Een gewas.*

BEU.

BEUF, *f. m.* Een Os.
 Assommer un beuf. *Een os kollen, of bollen.*
 Beuf. Chair de beuf. *Offenvleesch.*
 Beuf sauvage. *Een wilden os.*
 Etable à beufs. *Offenstal.*
 Marché aux beufs. *d'Offenmarkt.*
 † Beuf. Un grossier, un stupide. *Een os. Een onbeschoft, dom, of plomp mensch.*
 Beuf marin. *Een zeeok.*
 BEUGLER, *v. n.* Ce mot se dit des beufs & des vaches, lorsqu'ils pouffent leur cri naturel. *Loeijen, balken. Dit word van de offen en kooijen gezegt, als zy haar natuurlijk geluidt maaken.*
 BEURRE', *f. m.* Sorte de poire. *Boterpeer. Zekere Fransche peer.*
 Beurre, *f. m.* Boter.
 Beurée, *f. f.* Boterham. *Een stuk boter en broodt.*
 Beurter, *v. a.* Faire une beurée. *Een boterham maaken, of smeerren.*
 Beurter. *(Terme de Patissier.)* Faire tremper dans du beurre. *Boteren, met boter overgieten, of in boter weiken.*
 BEURRIER, *f. m.* Marchand beurrier. *Boterkoper, of verkoper.*
 Beurriere, *f. f.* Vendeuse de beurre. *Boterkoopster, of verkoopster.*
 BEUVEUR, *f. m.* Celui qui aime

BEU. BIA. BIB.

à boire. *Drinker, zuiper, zwelger, drinkebroer, likebroer. Een die veel van 't nat, of van den drank houdt.*
 Beauvaife, *f. f.* Celle qui aime à boire. *Een drinkster, een zuipster, een vrouwmensch dat veel drinkt.*
 BEUVETTE, *f. f.* Debauche. *Drinkery, stempery, zuipery.*
 † BEUVOTER, *v. a.* Boire fount le pot & la pinte. *Zuipen, sterk drinken, gedurig by 't nat zyn.*
 BEVUE, *f. f.* Faute. *Feil, mislag, misgreep.*
 Faire une bévuë. *Een mislag begaan.*

BIA.

BIAIS, *f. m.* Côté, travers. *Dwarsheit, scheefheit, schuinsheit, schuimte.*
 * Biais. Maniere, moyen. *Wyze. middel.*
 * Vous avez pris le bon biais pour toucher son cœur. *Gy hebt het rechte middel aangevat om zyn hart te raaken.*
 De biais, *adv.* De travers. *Dwars, schuins, scheef, over dwars.*
 BIAISER, *v. n.* Aler plus d'un côté que de l'autre. *Scheef, of schuins gaan, aan d'eene zyde overgaan. Meer over d'eene als d'andere zyde gaan, aan d'eene zyde overhellen.*
 * Biaiser. *N'aller pas rondement, n'agir pas sincèrement. Weiffelen, niet rond gaan, niet oprechtelyk handelen.*

BIB.

† BIBERON, *f. m.* Qui boit bien. *Een dronkaart, drinkebroer, natzak, stemper, of zuiper, een dronke stec.*
 † Biberonne, *f. f.* Qui boit bien. *Een drinkster, of zuipster, een vrouwmensch dat veel van den drank, of van 't nat houdt.*
 BIBLE, *f. f.* Le vieux & le nouveau Testament. *Bybel. Het oudt en nieuw Verbondsboek, of 't oude en nieuwe Testament.*
 BIBLIOTEQUE, *f. f.* Boekkamer, boekery, boekkas, boekvertrek, boekzaal.
 BIBLIOTEQUAIRE, *f. m.* Boekerybewaarder, opzichter eener boekerye. *boekbewaarder. Bibliothekaris.*

BIB. BIC. BID. BIE. 79

† BIBUS, *f. m.* *(Terme de mépris, comme.)* C'est un Poète debibus. *C'est-à-dire, C'est un méchant Poète. 't Is een arme, of kreupel rymmer, een slechte dichter.*

BIC.

BICHE, *f. f.* La femelle du cerf. *Hinde. 't Wyffe van een hert.*
 BICHON, *f. m.* Sorte de petit chien de chambre. *Een klein speelhondtje. Een juffers hondtje.*
 Bichonne, *f. f.* Een klein langhaarig zeeffe.
 BICOQUE, *f. f.* Petite ville mal fortifiée. *Een klein stedje dat onsterk, of niet wel versterkt is.*

BID.

BIDET, *f. m.* Petit cheval. *Een klein paerd, een paerdje.*
 BIDON, *f. m.* *(Terme de mer.)* Vaifseau de bois où l'on met le breuvage destiné pour chaque plat dans les vaisseaux. *Een houten but, daar men 't drinken in doet, voor de maats aan ieder bak in de scheepen.*

BIE.

BIEN, *f. m.* Chose fouthaitable à cause d'elle-même. *Patrimoine. Richesses. Goeds. Iets dat door zich zelven wenschelyk is. Vaders goedt, erfgoeds. Rykdom.*
 Le souverain bien. *Dieu. Het Hoogste, of 't Opperste goedt; Godt.*
 Un homme qui a beaucoup de bien, ou qui a de grands biens, qui est riche. *Een man die veel goeds, of die groot goeds heeft; een man die ryk is; een ryk, of wel gegoedt man.*
 Biens meubles. *Roerende, of tilbaare goederen.*
 Biens immeubles. *Onroerende, of ontilbaare goederen.*
 Bien. Utilité. Intérêt. *Goedt, 't beste, nuttigheit, belang.*
 Cela regarde le bien public. *Das gaat het gemeene best aan, dat raake het gemeen belang.*
 Cela se fait pour le bien de la Religion. *Das geschiedt tot welwezen des Godsdiensts.*
 Grand bien vous fasse. *(Maniere de parler populaire.)* *Das moet u veel goeds, of veel denyt doen.*
 Bien. Plaisir, bonheur. *Vermaak, genoegte, geluk.*
 Bien. Faveur grace. *Gunst, genade,*

de, weldaadt.
 Bien. Louange. *Wel, lof, prys, ecr.* Chacun dit du bien de lui. *Elk ſprecks wel, of lof van hem.*
 Bien. Probité. *Goeds, vroomheit, of vroomigheit, eerlykheit, deugdzaamheit.*
 C'est un homme de bien. *'t Is een goeds, vroom, eerlyk, of deugdzaam man.*
 Les gens de bien font rares. *Eerlyke, vroomme, of deugdzaamme luiden zyn dun gezaait, of zyn weinig te vinden.*
 Bien, *adv.* Très, fort. *Zeer, heel.*
 Une question bien subtile. *Een zeer ſcherpzinnig geſchil, of vraagſuk.*
 Bien. Sagement. *Wel, wyſſelyk.*
 Il fera bien de ſe faire. *Hy zal wyſſelyk, of wel doen dat hy zwygt.*
 Bien. A ſon aise, commodément. *Wel. Gemakelyk, op zyn gemak.*
 Quand on eſt bien, on s'y doit tenir. *Als men wel is, moet men blyven.*
 Tout va-t-il bien? *Gaat het alles wel?*
 Bien vous ſoit. *'t Gaa u wel, of dat het u wel gaa.*
 † Bien m'en a pris. *Men heeft 'er my wel, of vry was van gekleit.*
 Nous ne ſommes pas bien enſemble. *Wy verſtaan malkanderen niet wel, zyn zyn i'zamen in geſchil.*
 Bien. Avec juſtice, avec raiſon. *Wel, met billykheit, met reden.*
 Elle mérite bien cela. *Zy is dat wel waerds.*
 Bien. Environ. Presque. *Wel, om-trent, bykans, byna.*
 Nous étions bien cinq cens, ou environ. *Wy waren wel, of om-trent vyfhonderdt ſterk.*
 Bien, après la particule auffi. Vous le ſavez auffi bien que moi. *Gy weet het zoo wel als ik.*
 Bien, après la conjonctive &c. Et bien, que cela ſoit ainſi. *Wel nu, laat dat zoo zyn.*
 Bien, dans l'interrogation. Voilà bien de quoi faire tant l'entendu? *Das is wel wat ſchoons om zoo dan verſtandigen op te ſpeelen?*
 BIEN-DIRE, *f. m.* Langage poli. *Welspreekendheit, een nette, of beſchaafde taal.*
 Se mettre ſur ſon bien-dire. *Zyn beſt doen om wel te ſpreken.*
 Bien-dire, *v. n.* Bien reciter ſa leçon. *Zyn les wel opzeggen.*
 Il faut bien-dire ce que l'on fait bien.

Men moet wel verhaalen, of opzeggen 't geen men wel weet.
 BIEN-DISANT, Bien-disante, *adj.* Qui parle bien & poliment. *Welspreekend, welspreekende, die net en wel ſprekt.*
 BIEN-FAIRE, *v. a.* S'aquiter de ſon devoir. *Wel doen, zynen pligt doen, zich van zynen pligt quytten.*
 Bien-faire. Faire de bonnes œuvres. *Wel doen, goeds doen, deugds oefenen, goede werken doen.*
 Il faut bien-faire à ſes ennemis. *Men moet zyne vyanden goeds doen.*
 BIEN-FAIT, Bien-faite, *adj.* Bien exécuté. *Wel gedaan, wel gemaakt, wel uitgevoerd.*
 Bien-fait, Bien-faite. Qui a de la beauté & de l'agrément. *Wel gemaakt. Dat ſchoon en bevallig is.*
 C'est un homme bien-fait. *Het is een wel gemaakt man.*
 * Bien-fait, Bien-faite. Excellent, bien tourné. *Treffelyk, uitnemend, uitſteekend, uismuntend.*
 * Un eſprit bien-fait. *Een uitſteekend, of uismuntend verſtand.*
 Bien-fait, *f. m.* Faveur, grace. *Weldaads, gunſte, genade.*
 Un bien-fait reproché tient toujours lieu d'offenſe. *Een verweete weldaads is zoo erg als een belediging.*
 BIEN-FAITEUR, Bienfaiteur, ou Bien-facteur, *f. m.* Celui qui fait quelque liberalité. *Weldoender, weldadiger, mildadige, een die weldadig is, gunſtbewyzer.*
 Bien-faitrice, *f. f.* *Weldoenster, gunſtbewyſter.*
 BIEN-HEUREUX, Bien-heureuse, *adj.* Qui jouit d'un grand bonheur. *Gelukkig, gelukzalig, die een groot geluk bezit.*
 Bien-heureux, *f. m. p.* Ceux qui font au ciel. *Gelukzaligen, de heiligen in den hemel.*
 BIEN-LOIN, *conjunctive.* Au lieu. *Zeer verre, verre van daar, heel verre.*
 Bien-loin de le mépriſer, j'en fais grand cas. *Zeer verre van hem te verachten, ik maake veel werks van hem, of koudte hem in groote waerde.*
 BIEN-QUE, *conjunctive.* Quoique. *Hoewel, alhoewel, ſchoon.*
 Bien-que l'expérience nous faſſe voir qu'il n'y a pas d'innocence à l'épreuve de la calomnie. *Alhoewel ons de ondervinding leert, dat 'er geene onnoſſelheit beſtandig is voor*

de laſtering.
 BIENSEANCE, *f. f.* Maniere d'agir conforme à l'honnêteté. *Gevoegelykheit, geſchiktheit, gevoegzaamheit, betamelykheit.*
 Bienſeance. Tout ce qui eſt propre à quelqu'un, tout ce qui accommode quelqu'un. *Al dat iemans te pas komt, al 't geen iemans dienſtig, of voor iemans bequaam is.*
 BIEN-SE'ANT, Bienſéante, *adj.* Ce qui convient. *Gevoeglyk, betaamelyk, recht paſſelyk; dat wel voegt, wel paſt, of wel ſtaat.*
 Cela n'eſt pas bienſéant à un homme de qualité. *Dat paſt voor geen aanzienlyk man.*
 BIEN-VEUÛ, Bien-venuë, *adj.* Bien reçu, regardé de bon œuil. *Welkoom, wel ontfangen, met een goeds oog aangezien.*
 Bien-venuë, *f. f.* Entrée, venuë. *In-trede, welkomst, inkomst.*
 Paier ſa bien-venuë. *Zyn welkomst, of intrede geeven.*
 BIENVEILLANCE, *f. f.* Affection. *Goetwilligheit, geneegenheit, gunſt, vriendschap.*
 Bien-veillant, Bien-veillante, *adj.* Qui veut du bien. *Goedwillig, welwillende, die wel wil, die 't goede wil, genegen.*
 BIÈRE, *f. f.* Cercueil à mettre les morts. *Kiſt, doodkiſt. Baare.*
 Mettre un corps dans la bière. *Een lyk kiſten, of in de kiſt leggen.*
 BIÈRE. Sorte de boiſſon faite avec de l'orge & du houblon. *Bier. Zekere drank van gerſt en hop gebrouwen.*
 BIEVRE, *f. m.* Caſtor. Animal amphibie. *Bever. Een halfſlachtig dier.*

BIF. BIG.

BIFER, *v. a.* Effacer. *Uitwiſſchen, uitdoen, uitwryuen.*
 BIGAME, *f. m.* Qui a été marié deux fois. *Een tweemaal getrouwde, een die tweemaal getrouwt is geweest, of die twee vrouwen heeft gehad.*
 BIGAMIE, *f. f.* Quand on a été marié deux fois. *De tweede trouw, het tweede huwelyk.*
 BIGARRADE, *f. f.* Groſſe orange. *Een groote oranjenappel.*
 BIGARREAU, *f. m.* Sorte de groſſe ceriſe. *Zekere ſlach van groote kerſe van gemengelde kleur.*

BIGARRER, *v. a.* Mèler de diverses couleurs. Veelverwig maaken, met verscheide verwen mengen.

BIGARROTIER, *f. m.* Cerifier qui porte des bigarreux. Een kerfseboom die kerffen van een gemengelde kleur draagt.

BIGARRURE, *f. f.* Mélange de plusieurs couleurs. Mengeling van verscheide verwen.

BIGLE, *adj.* Louche. Scheel.

BIGNET, *Beignet*, *f. m.* Composé d'œufs, de farine, & de lait. Een pannekoek.

BIGORNE, *f. f.* Enclume à deux bouts. Een speerhaak.

Bigorneau, *f. m.* Petite bigorne. Een speerhaakje, een kleine speerhaak.

BIGORNER un morceau de fer, *v. a.* (Termes de Maréchal ou de Serrurier.) L'arrondir sur la bigorne. Een stuk yzer op de speerhaak rond slaan, of omkloppen.

BIGOT, *f. m.* Faux dévot. Een Scheinheilig, geveinsde, huichelbaar.

Bigote, *f. f.* Fausse dévote. Een queefel, een schynheilig vrouw-mensch, of geveinsde, een schynheilige.

† **BIGOTER**, *v. a.* (Mot peu usité.) Faire le bigot. Den huichelbaar, of geveinsden speelen.

BIGOTERIE, *f. f.* Fausse dévotion. Geveinstheit, schynheiligheit, huichelarye, quefelarye, valsche Godtsdienstigheid.

BIGOTISME, *f. m.* Profession que l'on fait de la bigoterie. Bygelooft, overgelooft, huichelary, schynheiligheit, valsche Godtsdienstigheid, geveinstheit.

BIJ.

BIJOUX, *f. m. p.* Espèce de petits meubles précieux, ou curieux, servant aux ornemens des personnes, ou d'un cabinet, &c. Juweelen, fraaijgheden, mooijgheden, klemodien, kostelyke steenen, en andere kleine versierfelen, voor vrouwen, konstverstreken, kameren, enz.

* Bijou, se dit aussi d'une maison fort jolie. Juweel. Dit wordt ook van een heel fraai huis gezegt.

* C'est un vrai bijou que cette maison. Dat huis is een recht juweel.

BIJOUTIER, *f. m.* Qui aime, qui cherche des bijoux. Een liefheb-

ber, of verzamelaar van fraaijgheden, of juweelen.

BIL.

BILBOQUET, *f. m.* Een el, daar de jongens mede speelen.

Bilboquet, *f. m.* (Terme de Doreur.) Een stokje daar een lapje stof aan is, daar de vergulders 's gout mede opleggen.

BILAN, *f. m.* (Terme de Marchand.) Etat de ce qu'on doit & de ce qu'on a reçu. De staat die een koopman maakt van zynen ontfang en uitgift, of van zyn inschulden, en uitstaande schulden. Balans.

BILÉ, *f. f.* Gal.

Bile jaune. Geele gal.

Bile noire. Zwarte gal.

Debordement de bile. Overloop van gal.

* **Bile**. Colere. Gal. Toorn, gram-schap, ooplopendheit, bitterheit, boosheit.

* **Decharger sa bile**. Zyn gal uitsbraaken; zyn boosheit den toorn vieren.

BILIEUX, **Bilieuse**, *adj.* En qui la bile domine. Galachtig, die veel gal heeft, galachtig van aart.

* **Bilieus**, **Bilieuse**, *adj.* Sujet à la colere. Ooplopend, toornig, haastig, quaadaardig, boos.

BILLARD, *f. m.* Jeu de billard. Het spel, dat men op de truktasfel speelt.

Billard. Bâton dont on joue au billard. Trukstok, een stok waar mede men op de troktasfel speelt.

Billard. La table sur laquelle on joue au billard. Troktasfel, of truktasfel, de tafel daar men op speelt.

Jouer au billard. Op de troktasfel speelen.

BILLARDER, *v. n.* Toucher sa bile deux fois en jouant. Zyn trokbal tweemaal in 't speelen aanstooten.

BILLE, *f. f.* Petite boule d'ivoire dont on joue au billard. Een bal, een kleine elpenbeene bol, waar mede men op de troktasfel speelt.

Placer bien ou mal sa bile. Zyn bal wel, of kwalik zetten.

Faire une bille, la jeter dans la beloufe. Een bal in 't zakje stooten.

Tirer une bille. Tâcher de la beloufer. Den bal trachten in 't zakje te stooten.

Doubler une bille. La prendre à plein & la renvoyer au bout du billard.

Den bal wel aanstooten, den bal wel raken, en naar 't eind van de tafel stooten.

Passer par le fer. Door de poort schieten.

Couper passe. Te rug door de poort schieten.

Se mettre en passe. Achter de poort speelen, dat 'er den bal wel doorschieten kan.

Etre fournisseur. Passer mal. Den bal kwalik door de poort speelen, met den eersten stoot door de poort stooten.

Se defournir. Zich herstellen om door de poort te kunnen speelen.

Coller une bille. La pouffer contre le rebord de la table. Een bal tegens den kant van de tafel aanstooten.

Etre collé. Tegens den kant van de tafel aanstooten.

Buter. Toucher la corde. De pin, of de koordt raaken.

Faire fauter une bille. Een bal uit de tafel stooten.

Prendre une bille à plein, de biais, par bricole. Een bal vol raaken, schuins, of van ter zyden, door een stuit.

Tous ces mots sont consacrez au jeu de billard. Alle deeze woorden (in 't Fransch) zyn eigen aan de Troktasfel, die veel in 't Neerlandtsch niet met de zelve kracht kunnen overgebracht worden.

Bille. Gros bâton de bouts avec quoi on ferre les balots, lorsqu'on les corde. Pakstok, pakkers stok, een dikke palmhoute stok, waar mede men de baalen, of groote pakkens pakt.

BILLER, *v. a.* Serrer avec la bille. Pakken, met een pakstok een baal styf soepakken, of toehaalen.

BILLET, *f. m.* Ecriteau qu'on attache. Plak-schrift, plakceel, een schrift dat men aanplakt.

Billet, petite lettre. Briefje. Cell, of cedel, een leetterje.

Billet. Promesse sous seing privé. Een handschrift, een ondertekent briefje, een briefje onder de hands.

Je lui ai prêté cent francs, dont il m'a fait son billet. Ik heb hem hondert guldens geleent, daar by my een briefje van gegeven heeft.

Billet pour entrer à la Comédie. Een merk om in den Schouwburg te gaan.

Billet d'enterrement. Een begraafnis-briefje.

BILLETTE, *f. f.* (Terme de Blason.) Barre d'argent. Een zilver vierkant blokje in een wapen.

† **BILLE-VESEES**, *f. f. p.* Folie. Imaginations en l'air. Gekheit, zotte inbeeldingen, ydele waan.

BILLON, *f. m.* Monnoie defectueuse. Quaad gelt, afgezet gelt, gelt dat niet zuiver van stof is, dat ligt, of vervalscht is.

Billon. Toute forte de monnoie décriée. Ongangbaare munt, ongangbaar gelt. Alderhande stach van munt, die niet meer gangbaar, of die afgezet is.

BILLONNER, *v. n.* Recueillir la monnoie décriée. Quaat gelt, ongangbaar gelt, gelt dat niet gangbaar, of dat afgezet is opwisselen, of inwisselen.

BILLOT, *f. m.* Morceau de bois gros & court, sur lequel on s'affied. Een blok hout, een kort dik stuk hout waar op men zit.

BIM. BIN.

BIMBLOQUIER, *f. m.* Ouvrier qui fait de petits plats & autres pièces de ménage pour les enfans. Een poppegoedtmaker. Een die kleine schotels en andere dingen voor de kinderen maakt.

BINER, *v. a.* (Terme de Vigneron.) Donner un second labour à la vigne. Den wyngaardt ten tweedemaal ompitten, omgraven, of omhaalen.

Biner, *v. n.* Dire deux Messes en un jour. Twee Missen op eenen dag doen.

BINET, *f. m.* Petit morceau de leton plat qu'on met dans la bobèche du chandelier. Een enkelblakerkje, dat men in de pyp van een handelaar zet, om de endjens kaers op te verbranden; een profytje.

BIS.

BIS, *Bise*, *adj.* Noir-brun. Zwart, zwartachtig, donkerbruin.

Du pain bis. Zwart broodt, roggen broodt.

BISAIEUL, *f. m.* Le père du grand-père, ou de la grand' mere. O- vergrootvader. Oud'rootvader. Grootvaders, of Grootmoeders vader.

Bisaieule, *f. f.* La mère du grand-père, ou de la grand' mère. O-

vergrootmoeder, Oudgrootmoeder. Grootvaders, of Grootmoeders moeder.

BISCOTIN, *f. m.* Pâte cuite avec du sucre. Een gebakke pasta met suiker.

BISCUIT, *f. m.* Pain cuit deux fois. Tweebak, beschuit. Broodt dat tweemaal gebakken is. Scheepsbroodt.

Biscuit de sucre. Suiker beschuit, suiker tweebak.

† Il s'est embarqué sans biscuit. Il a entrepris une affaire sans en avoir les moyens. Hy heeft iets begonnen, of ondernomen dat hy niet kan uitvoeren.

BISE, *f. f.* Vent du Septentrion ou du Nord. De Noordenwindt.

BISEAU, *Bizeau*, *f. m.* La marque qui est à coté du pain lors qu'il a été pressé au four. De schuinse indruk der zydkorst van 't broodt, als 't van den oven gedrukt is.

Biseau. (Terme de miroitier.) De schuins geslepen kant van een spiegelglas.

Biseau. (Terme de coutelier.) De schuinten aan den rug van een scheermes.

Biseau. (Terme d'orfèvre.) De randt van 't gout dat den steen var.

BISET, *f. m.* Pigeon biset, C'est-à-dire, qui est de couleur de plomb. Een duif, of duive die donkerblauwe veeren heeft. Een boere duif.

BISQUE, *f. f.* Potage succulent. Een krachtig sop, een krachtig nat.

Bisque. Avantage donné au jeu de paume à celui contre qui l'on joue. Vooruit. 't Voordeel dat men in de kaatsbaan aan iemand geeft tegens wien men speelt.

† Je vous donne quinze & bisque, si vous pouvez en venir à bout. (Maniere de parler familière.) Ik geve u vyftien vooruit, zoo gy 't kond te boven koomen, of winnen.

BISSAC, *f. m.* Beface. Knapzak, broodtzak, beedelzak. Een dubbele zak.

Reduit au bissac, ou à la mendicité. Tot den beedelzak gekoomen, ofgebracht, heel arm zyn.

BISSEXTE, *f. m.* Jour intercalaire. & Inschietende dag die, van vier jaaren tot vier jaaren, op den 24. van Sprokkelmaandt, in een schrikkeljaar komt.

BISSEXTIL, *Bisextile*, *adj.* L'année bisextile. Schrikkel. Het schrikkeljaar.

BISTOURI, *f. m.* Instrument de Chirurgien pour faire des incisions. Een incisemes. Een wondhelers werktuig om openingen te maaken.

BISTOURNER, *v. a.* Tordre tellement les testicules d'un cheval qu'il ne puisse engendrer. Een paerdts lubben. De teelballen van een paerdt zoodanig omdraaien, dat het niet meer teelen kan.

BIT. BIV. BIZ.

BITUME, *f. m.* Foodenlym, Lymachtig pek, leem.

BITUMINEUX, *Bitumineuse*, *adj.* Lymachtig, leemig, vol leem.

BIVOUCAC, *f. m.* (Terme de guerre.) Garde de nuit dans un camp. Velstwach, uitgezette schildwach. Een buitenwach des nachts in een leger.

† Il a toujours l'esprit au bivouac. Il est dans une continuelle crainte. Hy leeft, of is in een gedwurgere vrees.

BIZARRE, *adj.* Fantastique. Capricieux. Hoofdig, koppig, wonderlyk, gekkelyk, eigenzinnig, lastig, vreems, kluchtig.

Esprit bizarre. Een vreemdt verstandt; een wonderlyk mensch.

Conduite bizarre. Een gekkelyk gedrag.

BIZARREMENT, *adv.* D'une maniere bizarre. Koppiglyk, eigenzinniglyk, op eene wonderlyke wyze, gekkelyk.

BIZARRERIE, *f. f.* Caprice, fantaisie. Hoofdigheit, koppigheit, eigenzinnigheit, vreemdigheit, wonderlykheit.

BLA.

BLAFARD, *Blafarde*, *adj.* (Mot vieux & populaire.) Un peu pale & qui a perdu sa couleur. Verschoten, ingeschoten, bleekachtig, wat bleek. Dat zyn verzu was verloren heeft.

BLAISE, *f. m.* Nom d'homme. Blazius. Een mans naam.

BLAMABLE, *adj.* Méprisable. Verachtelyk, mispryselyk, berispeelyk, wraakbaar, te berispen, te laaken, of te wraaken.

BLAME. Laster, berisping, verachtting, wraking, afkeuring, lakings, naspreek.

En-

Encourir le blâme. *De laster, of naspraak behaalen.*

Tout le blâme retombe sur lui. *Al de naspraak valt, of horns weder op hem.*

Donner du blâme à quelqu'un. *Verachtelyk van iemand spreken.*

BLAMER, v. a. *Verachten, misprijzen, laaken, wraken, afkeuren, berispen, kwalijk van spreken.*

Blâmer la conduite de quelqu'un. *Iemants gedrag verachten, of wraken.*

BLANC, Blanche, adj. *Wit.*

Du pain blanc. *Wittebroods.*

Du vin blanc. *Witte wyn.*

Être blanc. *Wit zyn, of grys zyn.*

Devenir blanc. *Wit worden, grys worden.*

* Devenir blanc. *Pâler. Verbleeken, besterven, bleek worden.*

Papier blanc. *Papier où il n'y a rien d'écrit. Wit papier. Papier daar niets op geschreven is.*

Linge blanc. *Linge qui n'est pas sale. Schoon linnen, of lynwaas, linnen dat niet vuil is.*

Blanc, Blanche. *Qui a les cheveux blancs. Wit, grys, withaairig, die wit, of grys haar heeft.*

Il est tout blanc de vieillesse. *Hy is heel grys, of heel wit van ouderdom.*

* Blanc, Blanche. *Vertueux, pieux. Wit, dewgzaam, vroom.*

* Ils sont tout blancs au dehors & tout noirs au dedans. *Zy zyn heel wit van buiten, en heel zwart van binnen.*

* L'homme va du blanc au noir; il condanne au matin ses sentimens du soir. *De mensch, gedreven door zyne ongestadigheid, veroordeelt 's morgens, daar hy 's avonds hart voor pleit.*

Viande en blanc; viande qui n'est ni piquée, ni lardée. *Zuiver vleesch. Vleesch dat niet gepikt, noch met vet ingefloken is.*

Chapeau en blanc. *Een witten, of ongevurden hoed.*

‡ Il est au blanc. *Hi n'a plus rien. Hy is kaal. Hy heeft niets meer.*

* Il est sorti de chez lui un bâton blanc à la main. *C'est-à-dire, sans rien, étant ruiné de fonds en comble. Hy is uit zyn huis gegaan zoo als hy ging en font; dat is, zonder iets met te naemen, maardien hy 't alles quyt, of in den grond bedruven was.*

‡ Il se fait tout blanc de son épée. *(Façons de parler basses & familières.) Il se promet beaucoup. Hy snyd wakker op, hy belooft zich-zelven heel veel.*

Blanc, f. m. *Blancheur. Wisheit, wissigheid, 't wit.*

Blanc. *Sorte de pierre blanche & tendre dont on blanchit. Zekere witte en zachte steen waer mede men wascht.*

Blanc d'Espagne. *Sorte de fard. Spaansch wit. Zeker blanketsel.*

Blanc, f. m. *Sorte de monnoie valant environ 5 deniers. Een oud stuk gelts, omtrent 5 penningen waerdig.*

Blanc, f. m. *Morceau de papier en rond dans lequel on tire. Doel, wit, doelwit. 't Wit daar men naar schiet.*

Le blanc de l'œil. *Het wit van 't ooge.*

* Ils s'arrachent le blanc des yeux. *Ils s'entredifent mille paroles outrageuses. Zy haalen malkanderen 't wit uit de oogen. Zy gooven malkanderen duizend viwnigo scheldt-woorden.*

Blanc de chapon. *De spier van een kapoen.*

Blanc d'œuf. *Het wit van een ey.*

BLANC-MANGER, f. m. *Spaan- sche pap.*

BLANC-MANTEAUX, f. m. pl. *Witte Monniken. Benedictynen Monniken.*

BLANC-SIGNE, f. m. *Een vel, of half vel wit papier, waar op onder aan een naam gerekent staet.*

En blanc, adv. *Ouvert. Wit, open.*

Laisser une ligne en blanc. *Een regel wit, of open laaten.*

Livre en blanc. *Livre qui n'est pas relié. Een ongebonde boek.*

BLANCHAILLE, f. f. *Fretin, menu poisson. Witvisch. Bles, kleins witte visch.*

BLANCHATRE, adj. *Qui tire sur le blanc. Witachtig, naar 't wit trekkende.*

BLANCHEMENT, adv. *Witjens, schoon.*

Vous voilà bien blanchement, soyez propre, ne vous salifiez pas. *(Parlant à un enfant, à qui on auroit mis du linge blanc.) Gy zyt nu heel wiejens, of schoon, hou u net, of zindelyk, en maak u niet weer vuil. (Een kind aansprekende dat men schoon linnen heeft*

zagedaan.)

BLANCHERIE, f. f. *Lieu où l'on blanchit la cire. Waschbleekery. Plaats daar men het wasch bleikt; Bleek, bleik, linnebleekery.*

BLANCHE, (Terme d'imprimeur.) *Een witte wollen doek, tusschen den simpaan en 's fisket, aan een drukpers.*

BLANCHEUR, f. f. *Wisheit, wissigheid, witte verwe.*

BLANCHIMENT, f. m. *Maniere de blanchir. Bleiking, het bleiken (voornamentlyk van stukken lynwaat.)*

BLANCHIR, v. a. *Faire devenir blanc. Witten, wit maaken. Bleiken, wasschen.*

Blanchir une muraille. *Een muur witten.*

Blanchir de la toile. *Linnen, of bynwaat bleiken, of wasschen.*

Blanchir, v. n. *Devenir blanc. (Ce mot se dit du linge, de la cire, etc.) Bleiken, bleeken, wit worden. (Dit word van 't linnen, 't wasch, enz. gezegt.)*

‡ Blanchir. *Ne servir de rien. Nergens toe nut, of bequaam zyn, nergens toe deugen.*

‡ Cela n'a fait que blanchir. *(Façon de parler proverbiale & familière.) Je n'ai rien avancé. Dat is op nul uitgelopen. Ik hebbe, of ben niets gevordert.*

Blanchir, v. n. *Commencer d'avoir les cheveux blancs. Grys worden, wit haar beginnen te krygen, grys haar krygen.*

BLANCHISSAGE, f. m. *Travail de celui ou de celle qui a blanchi du linge. Wasching, bleiking, het wasschen, of bleiken, wasch- of bleiktoon.*

Paier son blanchissage. *Zyn wasch- of bleiktoon betaelen.*

BLANCHISSERIE, f. f. *Lieu où l'on blanchit les toiles. Bleik, bleek, bleikery, of bleekery, een plaats daar men 't lynwaat bleikt.*

BLANCHISSEUR, f. m. *Celui qui blanchit. Wascher, bleiker, of bleeker.*

BLANCHISSEUSE, f. f. *Waschter, bleikster. Een bleikers wyf.*

BLANQUE, f. f. *Sorte de jeu de hazard. Lottery, of lotspel, waar in men briefjens trekt, daar op zommigen de naamen der inleggeren slaan, en d'andere zonder naamen, of open zyn.*

- ‡ **Blanche**. Rien, fans effect. *Niet met al, zonder vrucht, of uitwerking.*
- ‡ **Il a tiré blanche**. Il n'a rien gagné. *Hy heeft niet getrokken, of niets gewonnen.*
- BLANQUETTE**, *f. f.* Vin blanc délicat qui vient de Gascogne. *Gaskonſche witte wyne.*
- BLASON**, *f. m.* La ſcience deſarmoinies. *Wapenkunſt, wapenkunde.*
- Entendre le blaſon**. *De wapenkunde verſtaan. In de wapenkunſt bedreven zyn.*
- BLASONNER**, *v. a.* Déchiffrer les armes de quelqu'un. *Iemants wapenen, of wapenſchildt uitlegen.*
- BLASPHEMATEUR**, *f. m.* Qui blaſphème, impie. *Lafteraar, Godſlaſteraar, godlooze vloeker.*
- BLASPHEMATOIRE**, *adj.* Godſlaſterlyk, godloos, laſterlyk.
- BLASPHEME**, *f. m.* Parole impie & injurieufe à Dieu. *Godſlaſtering, een laſterlyk woordt tegens Godt, godlooze taal.*
- BLASPHEMER**, *v. a.* Proferer un blaſphème. *Lafteren, Godt laſteren, een godſlaſtering uitbraaken.*
- Blaphémer le ſaint nom de Dieu**. *Godts heiligen naame laſteren.*

BLE.

- BLE'**, *f. m.* Plante. *Koren, graan, allerlei graangewas.*
- Blé**. Graine que porte le blé. *Koren. Het zaadt dat het koren in de halmen draagt.*
- Le blé eſt cher**. *Het koren is duur.*
- Marchand de blé**. *Koopman in graanen, korenkoper, graankoper.*
- Marché à blé**. *De korenmerks.*
- ‡ **Manger ſon blé en herbe**. *Manger ſon bien par avance. Zyn korentje groen opeeten. Zyn goed jong, of ontydig verdoen, of doorbrengen.*
- Blé Sarrazin**. *Boekweit. Zeker koren.*
- Blé de Turquie**. *Turkſch koren, of Turkſche tarwe.*
- BLEME**, *adj.* Pâle. *Bleek, beſturven, wit, dooſch.*
- Blémir**, *v. n.* Devenir blême. *Beſterven, verbleeken, bleek worden.*
- BLÉREAU**, *f. m.* Taiffon. *Sorte d'animal. Een bunſing. Zeker dier.*

- ‡ **Il pût comme un bléreau**. *Hy ſinkt als een bunſing.*
- BLESSER**, *v. a.* *Quetzen, wonden, verwonden.*
- * **Bleſſer**. *Offenſer. Quetzen, beledigen, verongelyken, te kort doen.*
- * **Sans bleſſer ſa conſcience**. *Zonder quetzing van zyn geweten, of zonder zyn geweten te quetzen, of te bezwaaren.*
- * **Bleſſer la pudeur**. *D'eerbaarheid quetzen.*
- * **Deux navires, ou deux galeres qui ſe bleſſent**. *Twee ſchepen, of twee galeijen, die elkanderen beſchadigen.*
- Bleſſé**, *f. m.* *Gequetſte, gewonde.*
- Avoir ſoin des bleſſez**. *Voor de gequetſten zorge draagen.*
- Bleſſé**, *Bleſſée*, *adj.* *Gequetſt, gewondt.*
- Bleſſé dangereuſement ou à mort**. *Zwaar, gevaarlyk, of doodelyk gequetſt, of gewondt.*
- Bleſſé légèrément**. *Ligr, of weinig gequetſt.*
- BLESSURE**, *f. f.* *Quetzuur, wonde.*
- * **Bleſſure**. *Outrage, injure. Ongeelyk, onrechts, laſter, ſmaadheit, eerſchending, eerroving, laſtering, ſaamrooving.*
- * **Cette langue pleine de venin vous a fait des bleſſures**. *Die vergiſtige tong heeft u belaſtert; heeft uwe eere geſchonden, of gerooft.*
- BLEU**, *f. m.* *Couleur bleuë. Blauw, of blaauw, hemelsblauw. Blauwe kleur, of blauwe verwe.*
- Bleu**, *bleuë*, *adj.* *Blauw, hemelsblauw.*
- Bleu mourant**. *Bleu pâle. Bleekblauw, ingeſchoten blauw.*
- Bleu Turquin**. *Hoog- of ſchoon blauw, hemelsblauw.*
- ‡ **Contes bleus**. *Bagatelles, fables. Beuſelingen, ſprookjes, quakjes, praatjes voor de vaak.*
- Bleuâtre**, *adj.* *Blauwachtig, uit den blauwen, naar den blauwen trekkend.*
- BLEVIR**, *v. a.* *Blauwen. Blauw maaken.*
- Blevir de l'acier**. *Staal blauwen.*

BLI. BLO.

- BLINDE**, *f. f.* *Zekere luiken die men gebruikt om de loopgraaven te dekken.*
- Blinder**, *v. a.* *(Terme de guerre.) Met luiken dekken.*
- Blinder une tranchée**. *Een loopgraaf met luiken dekken.*

- BLOC**, *f. m.* *Billot. Een blok, een dik ſtuk hout.*
- Bloc**, *f. m.* *Piece de marbre telle qu'on la tire de la carriere. Een blok marmmer, een ongehouwe ſtuk marmmerſteen, zoo als 't uit de ſteenkuijen word gebaalt.*
- Bloc de plomb**. *Billot de plomb rond, ſur lequel ceux qui gravent en creux poſent leurs ouvrages. Een ſtuk loot waar op de zegelſnyders hun werk ruſt.*
- En bloc & en tas**, *adv.* *En gros. By den hoop.*
- Acheter une marchandie en bloc & en tas**. *Een koopmanſchap by ders hoop koopen.*
- Blocaille**, *f. f.* *ou Blocage, f. m.* *Pierres qui ſervent à remplir une muraille. Strukken van ſteenen om een muur mee te ſtoppen, aan te vulen, of vol te raapen. Vul- of ſtopſteenen.*
- BLOCUS**, *f. m.* *Siege qui conſiſte à garder les avenues d'une ville. Beſchansſing, omſingeling, om de teegangen eener ſtadt te bewaaren. Blokkeering.*
- BLOND**, *Blonde*, *adj.* *Qui a les cheveux blonds. Blont, blonthaairig, die blont van haar is.*
- Etre blond**. *Blont zyn, blont van haar zyn, blont haar hebben.*
- Devenir blond**. *Blont worden.*
- Blond**, *f. m.* *Qui a les cheveux blonds. Een blonthaairige, een die blont haar heeft.*
- Blond doré**. *Blond qui tire ſur le jaune. Geelblont, goutgeel, geelachtig, naar 't geel trekkende, uit den geelen.*
- Blonde**, *f. f.* *Celle qui a les cheveux blonds. Een blonthaairige. Een vrouwmensſch dat blont haar heeft.*
- BLONDIN**, *f. m.* *Jeune homme qui a les cheveux blonds. Een jongman die blont van haar is.*
- BLOQUER**, *v. a.* *Garder les avenues d'une ville. Een ſtadt omſingelen, rondom bezetten, beſluiten, of beſloten houden.*
- Bloquer**. *(Terme d'Imprimeur.) Letters omkeeren. (Een drukkers woordt.)*
- C'eſt une lettre bloquée**. *Dat is eene omgekeerde letter.*
- SE BLOTIR**, *v. r.* *(Ce mot ſe dit des perſonnes qui ſe cachent en ſe ramassant.) Roefſten, te roeſt gaan, te ſamen roeſten. (Dit wordt van de Patryzen gezegt als ze by mal-kanderen)*

kanderen kruipen en stil blijven zitten.)

BLOUSE. *Voyez* Beloufè.

BLU. BOB.

BLUATRE, *adj.* Qui tire sur le bleu. *Blauwachtig, uit den blauwen, naar den blauwen trekkende.*

BLUET, *f. m.* Sorte de fleur bleuë qu'on trouve parmi les bleds. *Een blauwe korenbloem.*

BLUETTE, *f. f.* Etincelle de feu. *Een vonk vuur, een klein kooltje vuur.*

BLUTEAU, *f. m.* Instrument qui sert à passer la farine. *Meelbuidel, buidelzak.*

BLUTER, *v. a.* Passer de la farine avec le bluteau. *Buidelen, builen. Het meel builen.*

BOBECHE, *f. f.* Partie du chandelier où se met la chandelle. *De pyp van een kandelaar.*

BOBINE, *f. f.* Sorte de fuseau. *Een garenklos, een klos om garen op te spoelen.*

Bobiner, *v. a.* Dévider sur la bobine. *Spoelen. Garen op kloffen spoelen.*

BOC. BOH.

BOCAGE, *f. m.* Sorte de petit bois. *Een bosje, een plantsoen.*

C'est un plaisant bocage. - *Dat is een vermakelyk bosje.*

BOHEMIEN, *f. m.* Sorte de coureur & de vagabond. *Een heiden, een zwerver, of landlooper; een goedergelukzegger, of handkyker.*

Bohémienne, *f. f.* Coureuse. *Vagabonde. Een heidinne, een landlooper, een handkykster, of goedergelukzegster.*

BOI.

BOIAU, *f. m.* Intestin. *Darm, darm.*

Le boiau gras. *De dikke, of vette darm.*

Boiau. (*Terme de guerre.*) Tranchées qui vont en serpentant. *Affnydingen, of loopgraaven slangwyze gemaakt.*

BOIAUTIER, *Boiotier, f. m.* Artisan qui fait les cordes à boiaux des instrumens de Musique. *Een snaaremaker. Een die de snaaren der speeltuigen maakt.*

BOIRE, *v. a.* *Drinken, inzwelgen.*

Boire à petits coups. *Met kleine teu-*

gen drinken.

Boire à grands coups. *Groote teugen doen, met groote teugen drinken.*

Boire à longs traits. *Lange teugen, of lange trekken doen, met lange teugen drinken.*

Boire à quelqu'un ou à la fanté de quelqu'un. *Op iemants gezondheid drinken.*

† Boire à l'Allemande. Boire beaucoup. *Op zyn Duitsch drinken. Zuipen, sterk drinken.*

† Boire une raillerie. Boire un affront. *Een spotterny, of schimp verdraagen, of lyden. Een hoon, of smaad ophropen, verdowwen, of verzwelgen, verkroppen.*

† Tu as fait la faute, c'est à toi à la boire. (*Facon de parler proverb. & famil.*) *De mislag legt tot uwen laste, of gy hebt de seil begaan, gy moet 'er de naweenen van draagen.*

Boire. Tirer. *Door slaan, vloesjen, zuigen.*

Papier qui boit. *Papier dat doer slaat, vloest, of zuigt.*

Boire, *of* **aller boire**. *Gaan drinken, in de kroeg gaan.*

Lorsqu'il a gagné cinq fols, il les va boire au cabaret. *Als hy vyf stuivers gewonnen heeft, gaat hy ze in de herberg verdrinken, of brengt hy ze in de kroeg.*

Donner ou verser à boire. *Te drinken geeven, inschenken om te drinken.*

Faire ou mener boire le bétail. *Het vee te drinken, of aan het wed leiden. 't Vee ter wed dryven.*

Boire, *f. m.* Boisson, breuvage. *Drank, drinken.*

Elle lui aprête son boire & son manger. *Zy bereids hem zyn eeten en drinken.*

Faire boire, Faire tremper. *In de weik leggen, laten weiken, te weiken leggen.*

BOIS, *f. m.* Fôret. *Een bosch, woudt, of boschaadje.*

Un petit bois. *Een boschje.*

Un bois de haute futaie. *Een hoog bosch.*

Un bois taillis, qu'on coupe de temps en temps. *Een houwbosch, een bosch dat van tydts tot tydts afgehouden wordt.*

Bois, *f. m.* **Hout.**

Bois de quartier. *Talhout.*

Bois sec. *Droog hout.*

Bois verd. *Groen hout.*

Bois mort. *Doot hout.*

Couper ou fendre du bois pour mettre au feu. *Hout klooven om te branden.*

Mettre du bois au feu. *Hout aan 't vuur leggen.*

Faire provision de bois. *Hout opdoen, zich van hout voorzien.*

Bois à brûler. *Erandhout.*

Bois de charpente. *Timmerhout.*

Bois. Les coins d'un cerf. *De kroon, of 't gewigt van een bert. De hoornen van een bert.*

† Je sçai de quel bois il se chauffe. *C'est-à-dire, Je sçai sa conduite. Ik weet hoe hy 't maakt, of hoe hy zich draagt; ik ken zynen handel en wandel.*

† Ne sçavoir de quel bois faire flèche. *C'est-à-dire, Ne sçavoir comment subsister. Niet weten wat men zal aanvangen, beginnen, of ter handt slaan. Geen raad, of middel weeten om te leven.*

BOISER, *v. a.* Garnir les murailles d'une chambre de bois de menuiserie. *Beschieten. De muuren van een kamer met houtwerk bekleeden.*

BOISEUX, Boiseuse, *adj.* Qui est de bois. *Houtachtig, 't geen van hout is.*

Le bouleau est une plante boiseuse. *De berkenheester is een houtachtig gewas.*

BOISSEAU, *f. m.* Mesure qui sert à mesurer toute forte de grains. *Een ronde maat, een korenmaat. Een maat waar meede men allerlei koren meet.*

* Boisseau de blé, d'aveine &c. *Een maat koren, een maat haver, enz.*

BOISSELIER, *f. m.* Artisan qui fait & vend des boisseaux, & autres mesures de bois. *Een maatemaker. Een die korenmaaten, en andere hout maaten maakt en verkoopt.*

BOISSON, *f. f.* Tout ce qu'on boit. *Drank. Al 't geene men drinkt.*

BOITE, *f. f.* Een doos, of bus.

Boite à poudre. *Poetjerdoo.*

Boite à poivre. *Peperdoo, peperbus.*

Boite de montre. *De kas van een zakhorologie.*

Boite de roué. (*Terme de Charron.*)

Trou du moyeu où l'on met l'effieu. *Het lensgat van een wagenas.*

Boite des os. 's Gewrigt der beenderen.

Boite, *f. f.* Le temps où le vin est dans la boite. *De tyd dat de wyn genees gewerkt heeft, en goet is om te drinken.*

Vin qui est en la boite. *Wyn die bequaam is om te drinken.*

BOÏTER, *v. n.* Clocher. Hinken, mank, of kreupel gaan.

Cela fait boïter. *Dat maakt aan 's hinken, dat doet kreupel, of mank gaan.*

BOÏTEUX, Boiteuse, *adj.* Kreupel, mank, hinkende.

Boiteux, *f. m.* Celui qui boite. *Een kreupelen, een die kreupel gaat.*

Saint Pierre guerit un boïteux. *De H. Petrus genas eenen kreupelen.*

‡ Attendre le boïteux. (*Façon de parler familiere.*) Attendre l'occasion ou la fortune. *De gelegenheit, of kans verwachten.*

BOÏTIER, *f. m.* Petite boîte où les Chirurgiens mettent plusieurs onguens. *Een zalfbus. Een doosje daar de heelmeeesters verscheide zalven in doen.*

‡ BOÏ-TOUT, *f. m.* Een roemer, of glas zonder voet.

BOL. BOM.

BOL, *f. m.* Remède purgatif qu'on prend dans du pain à chanter. *Brok. Een zuiverend, of afdryvend geneesmiddel, dat met een onwel ingenomen wordt.*

Bol d'Arménie. Terre d'Arménie dont les Doreurs se fervent. *Grauwten, of rooden bolus, die de Vergulders gebruiken.*

‡ BOMBANCE, *f. f.* (*Vieux mot burlesque, qui veut dire,*) bonne chère, réjouissance. *Goeds cier, stempery, brassery.*

BOMBARDE, *f. f.* Canon gros & court qui fait beaucoup de bruit. *Een bombardeerstuk, een kort en dik stuk geschut, dat een groote slag*

BOMBARDER, *v. a.* Met bomben beschieten. *Groote holle yzere klooten, met kruis, enz. gevult, door middel van mortieren, in een plaats werpen. Bombardeeren.*

BOMBARDIER, *f. m.* Een konstapel die vuurkogels, of bomben in een stad werpt. *Een Bombardier.*

BOMBE, *f. f.* Grosse boule de fer remplie de feux d'artifice & de cloux. *Vuurkogel, brantskogel, een*

groeete yzere kogel, met vuurwerken en spykers gevult. *Bombe.*

Bombe foudroïante. Bombe qui tue & fiasse. *Een bombe, of vuurkogel die alles doodt, vernielt, en verbreekt.*

Bombe flamboyante. Bombe qui ne sert qu'à éclairer. *Een lichter. de vuurkogel, een bombe die alleen dient om licht en schynsel te geven.*

BON.

BON, Bonne, *adj.* Qui a de la bonté & de la vertu. *Goeds, goede. Dat goeds, of deugszaam is.*

C'est une action qui n'est ni bonne, ni mauvaise. *Dat is een daads die goeds, noch quaas is.*

Bon, Bonne, *adj.* Vaillant. Habile. *Goeds, kloek, kloekmoedig. Gauw, geoesent, bedreven.*

Un bon Soldat. *Een goeds, of een kloek soldaat.*

Un bon Medecin. *Een goeds Geneesmeester. Een goeden, of gaarwen Artz.*

Bon, Bonne, *adj.* Ingenieux, plaisant. *Goet, Spitsvinnig, aardig, geeflig, kluchtig.*

Un bon mot. *Een geeflig, of aardig woordt.*

Bon, Bonne, *adj.* Favorable. *Goeds, gunstig, voordeelig.*

Il a le vent bon ou favorable. *Hy heeft een goede windt.*

Bon, Bonne, *adj.* Fort, vigoureux. *Sterk, krachtig, hard, stevig.*

Un bon coup de bâton. *Een goede, of harde stokslag.*

Bon, Bonne, *adj.* Célèbre. *Vermaart, besaants, beroemt, bekend.*

Les bonnes fêtes de l'année. *De vermaarde vierdagen van 't jaar.*

Bon, Bonne, *adj.* Utile, propre. *Goeds, nut, nuttig, nuttelyk, bequaam, voordeelig, dienstig.*

N'être bon à rien. *Nergens toe dienen, nergens goeds, of bequaam toe zyn.*

Bon, Bonne, *adj.* Qui est de bon ufé. *Goed, duurzaam, sterk.*

De bon cuir. *Goed, of sterk leér.*

Bon, Bonne. (*Ce mot joint avec homme ou femme se prend en un bon sens quand on parle sérieusement, & signifie*) qui est de bon naturel, honnête. *Goed, goede.* (Dit woordt, op een man of vrouw gepast, word in een goeden zin genomen, als men ernstig ipreekt, en betekent)

die van een goeden aart, of inborst is, die eerlyk is.

‡ Bon, (*avec un ton burlesque, veut dire*) simple, niais. *Goeds,* (op een spotachtige wyze uitgesproken, wil zeggen) *eenvoudig, slechts, onnozel.*

‡ C'est un bon homme. *C'est-à-dire,* un homme simple. *Dat 's een goeds man. Dat is, een slecht, annojel man, een goeden bloet.*

Bon, *f. m.* Ce qu'il y a de meilleur. *Het goede, het beste.*

Tout le bon que je trouve en lui est, &c. *Al 't goede, of beste dat ik in hem vinde, is enz.*

Bon. Profit. *Voordeel, winst.*

Il y a cent écus de bon pour lui. *Daar is hondert ryksdaalders voor hem te goede in. Daar steekt hondert ryksdaalders winst voor hem in.*

Je fais bon de cent francs. *Ik staa in voor hondert guldens.*

Tout-de-bon, *adv.* Sérieusement. *Veritablement. Ter goeder trouwen. Oprechtelyk, waarlyk.*

Tenir bon. Résister contre. *Het houden, het mishouden, of misharden. Tegenstaan, verweeren, weerstands bieden.*

* Tenir bon. Ne point relâcher de ce qu'on a resolu & entrepris. *Het mishouden. By zyn opzet en onderzetting blyven.*

Trouver bon. Prendre goût à quelque viande. *Goeds vinden. Smaak in cerige spys vinden.*

* Trouver bon. Approuver, goûter. *Goeds vinden, goedtkennen, goedkeuren, zyn zegel aan hangen.*

* Trouvez bon que je vous écrive. *Laat het u welgevallen, of met uw welnemen, dat ik u schryve.*

Bon, *adv.* ou *interj.* Adverbe pour approuver, ou pour animer. *Een bywoordt tot goedtkenninge, of aarmoeeding.*

Bon. Courage. Voilà qui va bien. *Goeds. Lustig, treffelyk. Dat gaat wel.*

Bon-jour. Bon-soir. *Goeden dag. Goeden avondt, of goeden nacht.*

BONACE, *f. f.* ou bonasse. Calme sur mer. *Stilte op zee, stil weder.*

* Bonace. Paix & tranquillité. *Vrede en gerustheit.*

Bon-bon, *f. m.* Friandises d'enfant. *Kinderlekkernyen.*

BON-CHRETIEN, *f. m.* Grosse poire fort bonne. *Een Goedschrietenpeer.* (Dus zou ze naar 't Franck)

MOE-

moeten hieten.) *Zekere groote en lekkere Fransche peer.*
 Bon-Chrétien d'été. Bon-Chrétien d'hiver. *Een zomer Goedchristenpeer. Een winter Goedchristenpeer.*
 BOND, *f. m.* Saut que fait une bale. *De stuit van een bal.*
 Prendre une bale au bond. *Een bal in de stuit scheppen.*
 † Prendre la bale au bond. *Se servir de l'occasion presente. Zich van de tegenwoordige gelegenheit dienen.*
 BONDE, *f. f.* Morceau de bois qui ferme les escluses & les étangs. *Een klap, of klep, een valdeurtje, of schotdeurtje, waar meede men de stuizen en vuyvers sluit.*
 BONDIR, *v. n.* Faire des bonds, faire des sauts. *Stuizen, springen, sprongen doen, huppelen.*
 Le jeune taureau bondit sur l'herbe. *De jonge stier springt, of huppelt in 't gras.*
 Le cœur me bondit de joye. *Myn hart springt op van blydschap.*
 BONDON, *f. m.* Morceau de bois qui bouche le trou qui est sur les muids & autres futailles. *Bom. Een stop, of stopfel waar meede het gas, dat boven in de oxhoofden en andere wynnuten is, word toegelopt.*
 BONDONNER, *v. a.* Boucher avec un bondon. *Toebommen. Met een stopfel, of bom toestoppen.*
 BONHEUR, *f. m.* Geluk, heil, zegen, voorpoed.
 C'est un grand bonheur pour lui. *Das is een groot geluk voor hem.*
 BONIFIER, *v. a.* Beter maaken.
 BONITE, *f. m.* Zekere zeevisch.
 BONNAVENTURE, *f. f.* Horofcope. *Goedergeluk. Wederwaren. Ook een mans naam.*
 Dire la bonnaventure à quelqu'un. *Iemants wederwaren, uit zyn geboortepunt, voorzeggen. Iemant goedergeluk zeggen, iemants plansect lezen.*
 Bonne grace. *Voyez Grace.*
 Bonne Fortune. *Voyez Fortune.*
 BONNEMENT, *adv.* D'une maniere simple & sans finesse, franchement, de bonne foi. *Eenvoudiglyk, zonder arg of list, vry nit opracht, ter goeder trouwen.*
 Il y va tout bonnement. *Hy gaat er heel opracht, of ter goeder trouwen in.*
 BONNET, *f. m.* Muts, mutze.
 Bonnet d'homme. *Een mans muts.*

Bonnet de femme. *Een vrouwen muts.*
 Bonnet carré. *Een vierkante muts.*
 Bonnet de nuit. *Een nacht- of slaapmuts.*
 † Triste comme un bonnet de nuit sans coiffe. *C'est-à-dire, fort triste. Zeer bedroeft, of zeer droevig.*
 † Bonnet verd. *Porter le bonnet verd, c'est avoir fait cession de ses biens à ses créanciers. Zyn goedt aan zyne schuldeischeren overgegeeven hebben. Een ces gedaan hebben.*
 * Opincer du bonnet. *Zich stilzwygende, of met knikken verklaaren van een anders gevoelen te zyn, zonder 't zyne te uiten.*
 * Il a la tête près du bonnet. *(Maniere de parler basse & proverbiale.) Il s'empote aisément. Hy is kort van stof. Hy word ligtelyk quaadt. Hy is heel korfelig, of haastig.*
 Bonnette, *f. f.* Zeker klein ravelbyn, of halvemaantje.
 Bonnette, *f. f.* Lyzeil.
 † BONNETER, *v. a.* Saluër, ôter son chapeau. *Groeten, zyn hoedt afdoen, afligten, of afneemen.*
 BONNETIER, *f. m.* Ouvrier qui fait ou qui vend des bonnets, des bas, & autres ouvrages de laine. *Mutze-maker, mutzeverkoper. Een die mutzen, kouffen en andere wolle waaren maakt en verkoopt.*
 BONTE, *f. f.* *(Dans les choses naturelles.) Dewgzaamheit.* *(In de natuurlyke dingen.)*
 Bonté d'une terre, des herbes, & d'autres choses. *Dewgzaamheit vaneen landt, van kruiden, en andere dingen.*
 * Bonté. *(Dans l'humour & dans l'esprit.) Goedheit. Goedtaardigheit, zachtsinnigheit, goedheit van inborst.*
 Bonté. *Inclination à obliger, ou à faire du bien. Goedheit, goeddadigheit. Genegenheit tot weldoen, of om gunst te bewyzen.*
 Bonté. *(Ce mot se dit des choses fortes & qui peuvent résister.) Dewgzaamheit, hardigheit, sterkte, sterkheit, dat wat kan uitstaan, dat eenen douw, stoot, of slag kan verdraagen.*
 Il doit sa vie à la bonté de sa cuirasse, à la bonté de son cheval, &c. *Hy is zyn leven aan de dewgzaamheit van zyn borstwapen, aan de sterkte van zyn paerd, enz. ver-*

schuldigt.

Bontez, *au pluriel*, les bienfaits qu'on fait à une personne. *Goedheden, goeddadigheden, gunstbewyzen, weldaaden.*

Je vous suis bien obligé de toutes vos bontez. *Ik ben u wegens alle uw goedheden ten hoogsten verplicht.*

BOR.

BORAX, *f. m.* Sorte de mineral, qui sert à souder l'or. *Borax, zekere bergstof, waar meede men 't goud soudeert.*

BORD, *f. m.* L'extrémité de quelque chose. *Kant, randt, boordt. Het uiterste, of buitenste van iets.*

Bord. *(Terme de mer.)* Vaisseau. *Boordt. (Een zeewoord.) Een schip.*
 Nous arrivâmes à bord. *Wy quammen aan boordt, of 't schep.*

On lui tua dix hommes sur son bord. *Hem wierden tien mannen op zyn boordt, of schip doodgeschoten.*

* Un rouge bord. *Verre tout plein de vin. Een boarde volletje. Een glas vol wyn.*

* Être sur le bord de la fosse. *Être fort vieux. Op de kant van 't graf staan. Met zyn eene voet in 't graf gaan. Heel oudt zyn.*

Bordage, *f. m.* Les planches qui couvrent le vaisseau par dehors. *De buitemplanken van een schip.*

BORDEE, *f. f.* *Een gang die men zeilt, of gaat als men laveert, of tegens den windt zeilt.*

Notre vaisseau fit diverses bordées pour monter au vent. *Ons schip deed verscheide gangen om den windt te krygen, of om boven windt te raaken.*

Bordée, *f. f.* *(Terme de mer.) Een laag van 't geschut.*

Donner la bordée. *De laag geeven.*
 La bordée du haut rang. *De bovenste laag.*

La bordée du bas rang. *De onderste laag.*

BORDEL, *f. m.* Maison de débauche. *Hoerhuis, kit, hoerokot, bordeel.*

Courir le bordel. *In 't hoerhuis loopen, hoerejaagen.*

BORDELIER, *(Mas peu usité.)* Qui court le bordel. *Hoerejager, hoerendief, bordeelbrok.*

BORDER. *Couvrir le bord de quelque chose. Boorden, zoomen, omborden, met een boordfel belegen.*

Bor.

Border une jupe. *Een rok boorden.*
 Border une allée de jardin. Planter des arbres le long de ses bords. *Een hofpadt langs heen met boomen bepooten, of bezetten. Een ry boomen langs een padt in een hof zetten, of planten.*
 * Border. Etre au bord. S'étendre le long du bord. *Op den kant staan. Zich langs den kant uitstrekken, of leegeren.*
 * L'armée bordoit le rivage. *Het heir lag op den kant van den oever, of lag langs den oever gelegert.*
BORDEREAU, *f. m.* Mémoire. *Een briefje waar op men 't verscheideld geldt van een som zet. Bordereel.*
BORDURE, *f. f.* Bois de menuiserie pour mettre un portrait ou une glace de miroir. *De lyst van een schildery, of spiegel.*
 Bordure. Le haut & le bas d'une tapisserie. *De bovenste en onderste randt, of kant van een tapyt, of pronkbehangsel.*
 Bordure. Bouis qui borde les planches & les carreaux d'un jardin. *De palm langs de bedden en perken van een hof.*
BOREAL, Boreale, *adj.* Septentrional. *Noordelyk, of Noorderlyk, van 't Noorden.*
BORE'É, *f. m.* Mot poétique pour dire vent septentrional, bise; vent du Nord. *Boreas. Een dichtkundig woords, om den Noordenwindt te beteekenen.*
BORGNE, *adj. & subst.* Qui a perdu un oeil. *Eenoog, eenoogig, die een oog verloren heeft.*
 † Cabaret borgne. Cabaret qui n'est guères fréquenté. *Een slechte, of vaatze herberg. Een herberg daar weinig neering is, een slecht kroegje.*
 † Borgnesse, *f. f.* (Terme injurieux.) Celle qui est borgne. *Een eenogige. Een vrouwensch dat maar een oog heeft.*
BORNE, *f. f.* Pierre plantée dans un champ pour en marquer les limites. *Paal, paalsteen, paalreken, merksteen, in een lands gezet, om 'er depaalen van aan te wyzen.*
Bornes, *au pluriel*, limites. *Paalen, grenzen.*
 Etendre les bornes de l'Empire. *De paalen van 't Ryk uitbreiden.*
 * Bornes. Ce qui termine. Limite au-delà de laquelle on ne doit pas aller. *Paalen, bepaaling waar boven*

men niet gaan mag.
 * Sortir des bornes de la raison. *De paalen der reden te buiten gaan.*
 * Donner des bornes à son ambition. *Zyn staatzucht paalen stellen.*
 * Passer les bornes qu'on s'étoit prescrites. *De paalen te buiten gaan die men zich had voorgescreven, of voorgestelt.*
 * Mettre des bornes à ses desirs. *Paalen aan zyn begeerten stellen.*
BORNER, *v. a.* Mettre des bornes. *Afpaalen, paalen zetten, merkpaalen, of merksteen stellen.*
Borner un champ. *Een veldt, of akker afpaalen.*
 * Borner. Fixer, terminer. *Bepaalen, beperken, vast stellen, eindigen.*
 * C'est là où je borne toutes mes espérances. *Daar bepaal ik al myn hoop in.*
 * Se borner, *v. r.* Se fixer, se régler. *Zich bepaalen, zich bedwingen, zich inbinden, zich schikken, of voegen.*
Borné, *borné*, *adj.* Qui a des bornes. *Afgepaalt, bepaalt, dat paalen heeft.*
Champ borné. *Een afgepaalt landt, of veldt.*
 * Un esprit fort borné. *C'est-à-dire, un esprit dont la connoissance n'est pas fort étendue. Een zeer eng, bekrompen, of klein verstandt.*

BOS.

BOSQUET, *f. m.* Sorte de bocage. *Een entery, queekery, plantagie, of bosje, plantsoen.*
BOSSAGE, *f. m.* Pierres non taillées qu'on laisse en bâtissant pour y faire quelque ouvrage. *Ongehouwde, of rouwe steenen, die men in 't bouwen open laat, om 'er eenig werk in te brengen.*
BOSSE, *f. f.* Boffe sur le dos. *Een bult, of bogchel op den rug.*
 Elle tache à cacher sa boffe. *Zy tracht haare bogchel te verbergen.*
Boffe. Tumeur qui vient de quelque coup. *Een bult, of buil, die men door slagen krygt.*
Boffe ou Boffette. Eminence en forme de nombril, qui est au milieu d'un bouclier. *Een knop, of dop in 't midden van een schildt.*
Boffe. Corne qui commence à pousser aux bêtes à cornes. *Een knobbel, een hoorn die eerst wiskomt aan de hoornbeesten.*

Boffe. (Terme de Sculpteur.) Ouvrage en relief, ouvrage relevé en boffe. *Bastertleven. Vlak verheven beeldswerk in metaal, of edelgesteente gesneden. Gedreven werk op 's zilver.*
Boffette, *f. f.* (Mot peu usité.) Petite boffe. *Een bultje, of heuveltje.*
Boffette. Petite boffe qu'on met sur les livres d'Eglise. *Een dop op 't plaat van zommige bestagen Kerkboeken.*
Boflu, *Boslué*, *adj.* Gebult, gebogchelt, hoog gerugt.
Boflu, *f. m.* Bultenaar, gebulte, gebogchelde. *Een die een bogchel, bult, of hoogen rug heeft.*
Boslué, *f. f.* Gebulte, gebogchelde. *Een vrouwensch dat een bogchel heeft.*
BOSSUER, *v. a.* Faire des bosses à de la vaisselle. *Dryven, vlak beeldtwerk op eenige vaten maaken.*
BOSUEL, *f. m.* Geele kroon. *Reukstulp. (De eenigste stulp die reuk heeft, en echter in kleine waerde is.)*

BOT.

BOT, *adj.* Un pied-bot. *Stomp. Een stompvoet, of borrelvoet.*
BOTANIQUE, *f. f.* Art qui enseigne à connoître & à cultiver les herbes & les plantes. *Kruidkunde. Kunst van de gewassen te kennen en aan te queeken.*
BOTANISTE, *f. m.* Qui fait la Botanique. *Kruidkenner, kruidkundige. Een die in de kruidkunde ervaren is.*
BOTE, *f. f.* Chaussure de cuir. *Laers, stevel.*
Bote. Plusieurs choses liées ensemble. *Bosje. Verscheide dingen t'zamen gebonden.*
Bote de raves. *Bote d'alumettes. Een bosje radys. Een bosje zwavelsok.*
Bote. (Terme de Maître d'armes.) Coup. *Steek, stoot.*
 Porter une bote. *Een steek toebrengen.*
BOTELER, *v. a.* Mettre en bote. *Bossen. Aanbussels, of aanbussen binden.*
Boteler du foin. *Hooi bossen, hooi aanbussen, of aanbussels binden.*
BOTELEUR, *f. m.* Celui qui met le foin & la paille en bote. *Een hooibosser, een die het hooi en stroo aan bossen bindt.*
BOTER, *v. a.* Mettre les botes à quelqu'un. *Iemant laerzen, iemant zyn laerzen, of stevels aantrekken.*
Se boter, *v. r.* Mettre les botes. *Zich laer-*

laarzen. Zyn; laarzen, of stovels aantrekken.
Botine, f. f. Petite bote. Laersje, kleine laars, broosje.

BOU.

BOUC, f. m. Een bok, zeker dier. Qui sent le bouc ou le bouquin. Qui rend une odeur forte comme celle du bouc. Die stinkt als een bok, die een sterke lucht heeft als een bok.

† BOUCAN, f. m. Bordel. Hoerbuis, kit, hoerskot. Bordeel.

‡ BOUCANER, v. n. Kisten. In de boerkuizen loopen.

BOUCANIER, f. m. Een boschrover, of struikrover.

BOUCASSIN, f. m. Futaine pour doubler. Voeding, of netring.

BOUCHE, f. f. De mond. Une bouche bien fenduë. Een welbesneden mond.

Une bouche trop fenduë. Een al te wyden mond.

Un cheval qui a la bouche forte, ou qui est fort en bouche. Een paard dat sterk in den bek, of in den mond is.

* Bouche, au figuré, a divers sens. Mond, oneigentlyk genaomen, betekent verscheide dingen.

* Il a toujours ce mot à la bouche. Hy heeft altoos, of gedurig dat woordt in den mond.

* J'ai appris cela de sa propre bouche, ou de lui-même. Ik hebbe dat uit zyn eigen mond, of van hem zelf behoort.

* Fermer la bouche à quelqu'un, le faire taire. Iemant den mond stoppen, iemant den mond snoeren, hem door kracht van reden doen zwygen.

* Ouvrir la bouche à quelqu'un, le faire parler. Iemant den mond open doen, iemant doen spreken, of aan 't spreken helpen.

* Elle n'en fait point la petite bouche. C'est-à-dire, elle le dit franchement. Zy zegt het vry uit, of rond uit. Zy wind er geen doekjens om, zy lapt het er uit.

* Garder pour la bonne bouche. C'est-à-dire, pour la fin du repas. Voor het laatste van de maaltijd bewaaren.

* Avoir bouche cousuë. C'est-à-dire, ne parler pas. De klem in den mond hebben, zynen mond toehouden, geen praat hebben, of niet spreken.

* Avoir bouche à Cour. De vrye kost hebben.

† N'avoir ni bouche, ni éperon. C'est-à-dire, paroltre sot, n'avoir ni l'esprit, ni la résolution de répondre à quelqu'un. Geen mond noch tong hebben. Zoschynen, geen verstant noch hart hebben om iemant te antwoorden.

Bouche. Lieu où l'on met les viandes destinées pour être servies au Roi. Spyskamer van 't hof des konings.

Bouche, du cheval, du mulet, du faumon, de la carpe, & de la grenouille. De mond of bek van een paerd, van een muilesel, van een zalm, van een karper, en van een kikvoorsch.

* Bouche. Ouverture, entrée. Mond, opening, ingang, gat.

La bouche du ventricule; bouche de four; bouche de canon. De mond van de maage, de mond van een oven; de tromp van 't gescht.

‡ Bouche. Goumandise. Gulzigheit, happigheit.

‡ Il est sur sa bouche, ou il est âpre à sa bouche. Hy is op zyn bek gezet; hy houd veel van eten en drinken. Hy is heel happig, of heel gulzig.

* Epargner quelque chose sur sa bouche. Iets uit zynen mond spaaren; iets voor een ander spaaren, en zichzelf onthouden.

* Bouches, pl. Personnes. Monden, menschen, personen.

* J'ai dix bouches à entretenir. Ik hebbe tien monden, of tien menschen te onderhouden.

De bouche, adv. De parole. Mondeling, by monde, met den mond. Il me l'a dit de bouche. Hy heeft het my mondeling gezegt.

BOUCHEE, f. f. Plein la bouche. Een mond vol.

Une bouchée de pain. Een mond vol brood.

BOUCHER, v. a. Fermer avec un bouchon. Stoppen, met een stopsel toedoen, of toestoppen.

Boucher. Fermer. Stoppen, toestoppen, sluiten, toesluiten.

Se boucher les oreilles pour ne pas entendre une chose. Zyn ooren stoppen om iets niet te hooren.

* Il a l'esprit bouché. Hy is dom, hy heeft geen verstant.

BOUCHER, f. m. Vleeshouwer, beenhakker, beenhouwer, slagter, sla-ger.

Bouchere, f. f. Vleeshouster, vleeshouwers, of slagsters vrouw.

BOUCHERIE, f. f. Lieu où l'on vend la chair. Vleeshuis, vleeshal, de hal.

* Boucherie. Grand carnage. Plusieurs personnes tuées dans un combat. Moordt, groote bloestfloring, vleesbank, groote slagting. Veele gesnewelden in een slag; bloetbadt.

* On fit une grande boucherie des ennemis. Men richte eenen groeten moordt, of een groote slagting onder de vyanden aan.

BOUCHON, f. m. Ce qui sert à boucher. Stopfel, stop, prop.

Bouchon de cabaret. Un chou, ou quelques branches qu'on pend devant un cabaret. Een krans die men voor een herberg hangt.

Bouchon de paille tortillée pour froter les chevaux. Strooisch om de paerden te wryven, of te wisschen.

Mettre en bouchon. In malkanderen kreuken, of sommelen.

BOUCHONNER, v. a. Froter avec un bouchon. Met een strooisch wryven, of wisschen.

Bouchonner. Mettre une chose en bouchon, la friper. Iets in malkanderen sommelen, kreuken, of verkreuken.

BOUCLE, f. f. Boucles de foulier. Een gesp. Schoengessen.

Boucle de baudrier. Gesp van een draagbandt.

Boucle à boucler les cavalles. Ring om de merrien te ringen.

Boucle de porte. Ring van een deur, deurring.

Boucle, f. f. Clef ou prison. Boeijen. Gevangenis.

Tenir sous boucle, c'est-à-dire, sous la clef, ou en prison. Gevangen, of in de boeijen houden.

Boucle de cheveux. Cheveux anelez. Een ronde haairkrul, haair ringswyze gekrult.

Bouclé, Bouclée, adj. Qui a les cheveux boucléz. Gekrult, met krullen. Die gekrult haair heeft.

BOUCLER. Faire des cheveux en boucle. Haair ringswyze krullen.

Boucler une cavalle. Een merrie ringen.

BOUCLIER, f. m. Arme défensive dont on se servoit anciennement. Schildt, beukelaar. Een beschuttend wapen by de Ouden gebruikt.

* Bouclier. Protecteur. Defense.

- Befchermer. Befcherming. Hoeds.*
 • Le Seigneur est mon bouclier. *De Heere is myn schildt, of myn befchermer.*
 • Il se fait un bouclier de sa vertu. *Hy stelt zyne deugds tot een schildt.*
 ‡ Une levée de boucliers. Entrée prise de grand apparat & de grand bruit, qui demeure vaine & fans effet. *Een ydelen, of vergeeffchen aanslag van enen grooten toefel, of toerusting.*
 ‡ BOUCÓN, *f. m.* Breuvage empoisonné. *Een vergiftige drank.*
 BOUDER, *v. n.* Gronder. *Mompelen, morren, knorren, grynzen, grimmen, binnen mondis preutelen.*
 ‡ BOUDEUR, *f. m.* Celui qui gronde. *Knor, gryn, grimmert, grynbeek, een knorrig, of grynig mensch.*
 ‡ Boudeuse, *f. f.* (*Mots bas.*) Celle qui gronde. *Grynbeek, grimster, een grimmig, of knorrig wyf.*
 BOUDELLÉ, *f. m.* Petite plume pour écrire. *Een boutje, een fchryfpennetje, of kleine pen om te fchryven.*
 BOUDIN, *f. m.* Boyau de cochon rempli de sang & de graisse. *Bloetbeuling, bloetworft. Een verkensdarm met bloet en vet gevult.*
 Boudin blanc. Boudin qui est fait de blanc de chapon & d'autres bonnes choses. *Witte worft, die van 't spier van Kapoenen en andere lekernyen word gemaakt.*
 Boudin dont on se sert dans les mines. *Een worft in de mynen, met werk en andere brandtstoffen gevult.*
 BOUDINIÈRE, *f. f.* Petit entonnoir de fer blanc pour emplir les boudins. *Een worftborentje, een stophorentje, een klein blikke trechertje, of borentje om de worft door te stoppen.*
 Boudinière, *f. f.* (*Terme de mer.*) 't Woefel van den ankerring.
 BOUE, *f. f.* Terre remplie de pluie. *Slyk, drek, modder.*
 Je les ai ancantis comme la bouë des ruës. *Ik heb ze verdaan, of vergruift als slyk der ftraaten.*
 • Une ame de bouë. Une ame basse. *Een eerlooze ziel, een eerloos, of onedel gemoedt.*
 • Tu vas couvrir de bouë les beaux ritres de ta maison. *Gy gaat de fchoone ernaamen van uw huis met slyk befmeuren, dat is, ontseeren, te fchande maaken.*

- BOÛEUR, *f. m.* Celui qui ôte les bouës des ruës. *Vuilnisman, vuilnisraper, een die de ftraaten fchoon maakt.*
 Boueux, Boueuse, *adj.* Slykerig, modderig, slykachtig, vol slyk, of modder.
 BOUFFÉE, *f. f.* Une grosse vapeur d'air ou de vent. *Een groote damp, of dikke nevel, een windige stofregen.*
 BOUFFER, *v. n.* S'enfler. *Opblaazen, opzwellen.*
 Le vent fait bouffer les habits. *De windt blaast de kleederen op.*
 ‡ Bouffer. Etre en mauvais humeur, ou dans une colère qui n'écate pas. *Ontsteeken, opzwellen, van boosheit zwellen, in toorn of gramfchap onsteeken zonder uit te barften.*
 Bouffer. *v. a.* (*Terme de boucher.*) Souffler une bête tuée. *Een geflagt beest opblaazen.*
 BOUFFETTE, *f. f.* Touffe de petits rubans que les Dames se mettent aux oreilles. *Een strik van smal lint, die de juffers aan d'ooren, of aan 't hoofdtuifsel eertydts droegen.*
 BOUFI, Boufie, *adj.* Enflé. *Gezwollen, opgeblazen.*
 Il a les yeux boufis. *Zyne oogen zyn gezwollen.*
 • Boufi d'orgueil. Plein d'orgueil. *Opgeblazen, vol hoovaardye, van trois gezwollen.*
 BOUFISSURE, *f. f.* Enflure. *Zwelling, gezwel.*
 BOUFON, *f. m.* Celui qui plaifante. *Poetzermaker, hofgek, hofnar, speelgek, kluchtspeelder, grillemaker.*
 Boufonne, *f. f.* Celle qui plaifante. *Poetzermaakster, kluchtspeelster, grillemaker.*
 BOUFONNER, *v. n.* Plaifanter. *Poetzen, of grillen maaken, narre-poetzen, of malle kuuren bedryven, of aanrechten.*
 BOUFONNERIE, *f. f.* Plaifanterie. *Poetzen, grillen, kluchten, zotte kuuren.*
 BOUGE, *f. m.* Petite chambre à côté d'une grande. *Een klein kamertje, of vertrokje, naast een groote kamer.*
 Bouge. (*Terme de Tonnelier.*) Le milieu, ou la partie la plus grosse de la futaille. *De buik, of 't middelste van een vat.*
 BOUGEOIR, *f. m.* Sorte de petit

- chandelier. *Een waschlichtluchtersje, een kandelartaarje om waschlicht op te branden.*
 BOUGER, *v. n.* (*Ce mot ne se met point sans la négative ne.*) Dit woordt word in 't Fransch niet zonder d'ontkenning ne gebruikt.
 Ne bouger. Se tenir en sa place. *Etre toujours avec une personne. Niet wechgaan, niet uit zyn plaats gaan. In zyn plaats blyven. Altyt by iemand zyn, blyven staan, niet wyken.*
 Il ne bouge d'avec lui. *Hy gaat nooit van hem af, of hy blyft alsoos by hem.*
 Notre armée ne bougeoit. *Ons legerweek niet, of verzetste niet eenen voet.*
 Il ne bouge d'avec les Dames. *Hy is altyd by de Juffers.*
 BOUGETTE, *f. f.* Sac quel'on porte en voiage, & où l'on met des vivres. *Een knapzak, een maal. Een leere zak, die men op reis gebruikt om teerkost in te doen.*
 BOUGIE, *f. f.* Petite chandelle de cire. *Een waschlicht, een waschkaersje.*
 BOUGIER, *v. a.* (*Terme de tailleur.*) *Waschlichten.* (Een kleermakers woordt.) *Eenige zyde stoffe waschlichten.*
 BOUGRAN, *f. m.* Sorte de toile noire. *Zwart kanefas.*
 BOUILLANT, Bouillante, *part.* qui bout. *Kookend, ziedend, dat kookt, zied, of kookend heet is.*
 • Bouillant, Bouillante, *adj.* Ardent, chaud, prompt. *Tverig, driftig, vaerdig, voortvarende, vlug, gezwint, rad, snel. Oplopend, haastig.*
 • Esprit bouillant. *Een vlugge geest, een gaauw verstand.*
 Humeur chaude & bouillante. *Een heeten en oplopenden aart.*
 Tout bouillant de colère. *Geheel ziedende, of blaakende van gramfchap.*
 BOUILLIE. *Voyez plus bas.*
 BOUILLIR, *v. n.* Kooken, zieden. *Bouillir à gros bouillons. Hardt, of sterk kooken.*
 Faire bouillir de l'eau. *Water doen kooken.*
 Bouillir. Se gonfler en écumant. *Kooken, bruischen, arbeiden.*
 Le vin nouveau bout dans les vaisseaux. *De nieuwe wyn kookt, of arbeid in de vaten.*

* Bouil-

- * Bouillir. Etre chaud. *Koken. Heet zyn.*
 * Sang qui bouît dans les veines. *'s Bloet dat kookt in de aderen.*
 Bouilli, Bouillie, *part. p. & adj.* Qui a bouilli. *Gekookt, gezoden, dat gekookt, of gezoden is.*
 Bouilli, *f. m.* Viande bouillie. *Gezoden, of gekookt vleesch.*
 Il aime mieux le bouilli, que le rôti. *Hy houdt meer van gezoden, dan van gebräadt.*
 Bouillie, *f. f.* Pap, *kinderpap.*
 BOUILLON, *f. m.* Bruit que fait l'eau qui bouît sur le feu, ou la pluye en tombant, ou les torrens dans leur chute. *Gebruisch, geruisch, of ruising van een kokende vocht, van 's water als 't regent, of van de waterwallen in haare afforting.*
 Bouillon. Porage liquide sans pain. *Nat, vleeschmat, sop, vleeschop.*
 * Les bouillons de l'âge ou de la jeunesse. *De driften, of sogten der jeugt, of jonkheit.*
 * Modérer les bouillons de sa colère, *c'est-à-dire, l'excès. De drift, d'onstuijghheit, of d'oplopendheit van zyn gramschap bedwingen, intoomen, of matigen.*
 Bouillon blanc. Herbe qui a les feuilles larges. *Wit wollekruid met brede bladeren.*
 BOUILLONNEMENT, *f. m.* Action de bouillir. *Kooking, zieding.*
 BOUILLONNER, *v. n.* Bouillir à gros bouillons. *Hard, of sterk koken, of hard zieden, ter dege overkoken.*
 * Bouillonner. Bouillir, être chaud. *Koken, ziedend heet zyn.*
 * Son sang bouillonne dans ses veines. *'s Bloet kookt hem in d'aderen.*
 BOUIS, ou Buis, *f. m.* Buxboom, *palmboom.*
 Bouis. Instrument de Cordonier pour lifser les talons. *Een palmboomte lijsbont der Schoenmakersen.*
 BOULANGER, *f. m.* Bakker, broodbakker.
 Boulangere, *f. f.* Bakster, bakkerin, bakkersche, bakkers vrouw.
 Boulangere, *f. f.* Religieuse qui fait le pain d'un Couvent de Religieuses. *Bakkerisse, bakster van een klooster. Een Non die 's broods bakt voor een vrouwklooster.*
 BOULANGERIE, *f. f.* Lieu où l'on fait le pain dans les grandes maisons. *tout ce qui regarde le métier*

- de Boulanger. *Bakkerij, bakhuis, de plaats daar men in de groote huizen bakt. Al dat tot de bakkerij behoort.*
 BOULE, *f. f.* Corps spherique, tourné en rond. *Kloot, bal, bol.*
 Jouër à la boule. *Met de kloot, of met den bol speelen.*
 A boule-vüe. Inconfidément. *Onbedachtelyk, zonder overleg, of opmerking, in 's wildt.*
 BOULEAU, *f. m.* Arbre. *Berkenboom, berkenbeester.*
 BOULET, *f. m.* Boulet de canon. *Kogel, kogel, buskloot, kanonkogel.*
 BOULEVARD, *f. m.* Bastion. *Bolwerk, schans, sterkte.*
 * Boulevard. Défense. *Bolwerk, bescherming, beschutting, beschutsel.*
 * Le Tigre & l'Euphrate font les deux boulevards de ce Roiaume. *De Tiger en d'Eufraat zyn de twee bolwerken, of beschutsels van dat Koninkryk.*
 BOULVERSER, *v. a.* Renverser sens dessus dessous. *'s Onderste boven keeren, geheel omwerpen, of omkeeren, 's onderste boven smyten.*
 * Bouleverfer les consciences. *Les troubler. De gemoederen der menschen ontrusten, of ontroeren.*
 BOULVERSEMENT, *f. m.* Renversement, desordre. *Omkeering, verwoefing, wanorde.*
 Cela est un bouleversement dans l'empire des lettres. *Dat is eene verwoefing in 't ryk der geleerdheit.*
 BOULIMIE, *f. f.* (Mot qui vient du Grec.) Grande faim. *Groote honger, hongersmoed.*
 BOULIN, *f. m.* Trou du colombier où le pigeon fait son nid. *Een gat in den muur daar de duiven haar nest in maaken, en in broeden.*
 Boulines. (Terme de maçon.) Trous où l'on met les pieces de bois qui servent à échauder. *Steigergaten, de gaten in een muur daar men de sparren in steekt om te steigeren, of om steigeringen te maaken.*
 BOULINE, *f. f.* (Terme de mer.) Voile qu'on met de biais pour recevoir le vent de côté. *De kluisfok. Het zeil dat men voor op overdwars zet om den windt op zy te vangen.*
 Aler à la bouline. *Prendre le vent de biais. By den windt zeilen. Met*

halven windt zeilen.

- BOULINGUE ou Bourings, *f. f.* Petite voile au haut du mât. *Het topzeil. Het zeil dat men boven aan de mast voert.*
 BOULINGRIN, *f. m.* Parterre de gasons. *Een perk van groene aangezette zooden in een tuin.*
 BOULON, *f. m.* Morceau de fer rond. *Een yzeren bout met een knop, daar aan 's eind een spy door steekt.*
 † BOUQUER, *v. n.* Faire bouquer quelqu'un. Lui donner du dépit, ou le faire enrager à cause de l'avantage qu'on a sur lui. *Iemans razend maken, iemans tergen en kwaat maaken, om dat men hem ergens in te bouwen gaat, of overtreft.*
 BOUQUET, *f. m.* Plusieurs fleurs ensemble. *Een ruikertje, een boschje bloemen 's zamen gebonden. Een ruiker van bloemen.*
 Bouquet de fleurs d'Orange. *Een boschje, of ruiker van Oranjebloessem.*
 Bouquet de plumes. *Een vederboschje. Een bosch pluimen.*
 Bouquet de paille. *Een stroowisch aan de paardstaerten gestrikt, ten bewyze datze te koop zyn.*
 BOUQUETIER, *f. m.* Vase de Fayence en ovale, où l'on met des fleurs. *Een bloempot, een plaatsiele bloempot.*
 Bouquetiere, *f. f.* Celle qui fait & vend des bouquets. *Een bloemverkoopster. Een vrouw die ruikertjes maakt en verkoopt.*
 BOUQUETIN, *f. m.* Bouc sauvage à cornes longues & abbatues jusques sur les flancs. *Een wildde bok, met lange en neêrhangende hoornen, dat op de lenden.*
 BOUQUIN, *f. m.* Vieux bouc. *Een oude bok.*
 Le bouquin, ou l'odeur d'un bouc. *De bokslucht, de lucht, of stank van den bok.*
 Sentir le bouquin. *C'est lorsque les aisselles rendent une odeur forte comme celle du bouc. Stinken als een bok. Dat is, wanneer iemants oxelen zulk een sterke lucht geeven.*
 Bouquin, *f. m.* Vieux livre. *Een oud boek, een oude gril.*
 Il ne lit que de vieux bouquins. *Hy leeft niet dan oude boeken, of oude grollen.*
 BOUQUINER. *Ce mot se dit du lièvre lorsqu'il est en amour & qu'il tient la hase. Rammelen. Dit words*

van den haas gezegt als by met het wyffe speelt.

BOUVINER, v. n. Chercher de vieux livres. Oude grollen van boeken zoeken.

BOURBE, f. f. Terre molle & pleine d'eau bourbeuse. Modder, slyk, drek.

Enfoncer dans la bourbe. In den modder zakken.

BOURBEUX, Bourbeuse, adj. Plein de bourbe. Slykachtig, modderachtig, modderig, drekkig, slykerig, vol modder.

Un étang bourbeux. Een modderige vyver.

BOURBIER, f. m. Lieu plein de bourbe. Een modderkuil, een slykhoop, of modderhoop, slykpoel, modderpoel.

* Bourbier. Peril, danger, affaire fâcheuse. Gevaar, noodt, groote moeijelykheit, of zwaarheit.

* Laisser quelqu'un dans le bourbier. Iemant in de pekellaaten steeken. Iemant in den noodt, of in 't gevaar laten.

* Rentrer toujours dans le même bourbier. Ne point sortir d'une méchante affaire. Altoos weêr in den zelven drek vallen. Noois uit een quaaide zaak koomen.

BOURBILLON, f. m. Klont ester. Verdikte en verharde ester, die seffens uit het gezwel van een paerdts word gedruckt.

BOURCER, ou carguer, v. a. (Terme de mer.) 't Zeil half ophaalen, of opbyffen.

BOURCET, f. m. (Terme de mer.) De bezaan. Het onderste zeil aan de bezaansmaff.

BOURDALOU, f. m. (Mot nouveau.) Een zeer nedrig stoffe. (Dus genaamt, van Bourdaloué, zeker Jesuït, die geweldig tegen de pracht der vrouwe kleeding predikte.)

Bourdalou, f. f. Een platte gonde, of zilvere hoedbands.

BOURDE, f. f. Menfonge. Leugen, legen, verdrichtfel, verzorsfel.

Dire des bourdes. Leugens vertellen.

Donner une bourde à quelqu'un. Iemandt een leugen in de handt steeken, op de monw spellen, of verhaalen.

† C'est un donneur de bourdes. 't Is een leugenverdrichter, of leugenaar.

BOURDELOIS, f. m. Sorte de gros

raffin blanc. Zakere groote witte druif.

† **BOURDER**, v. n. Mentir. Liegen, leugens verziieren, of vertellen.

† **BOURDEUR**, f. m. Menteur. Leugenaar, leugenverdrichter, leugensmeeder.

† Bourdeuse, f. f. Menteuse. Leugenaarster, leugenverdrichtster.

BOURDON, f. m. Groffe mouche ennemie des abeilles. Een horfel, wespe, hommeling, of hommelyby; een groote by, die een vyandt van de honigbyen is.

Bourdon. Son & bruit que font les mouches. Hommeling, bromming, het gedommel, gebrom, of geruisch der muggen.

Bourdon. Un des jeux de l'orgue. De brompyp in 't orgel.

Bourdon de musette. De brommer van een zakpyp.

Bourdon. Bâton de pélerin. Een pelgrims stok, of staf, een palstestok, of S. Jakobs staf.

BOURDONNEMENT, f. m. Bruit que font les abeilles & les autres insectes bruyans. Gebrom, gehommel, gedommel, bromming, of hommeling der byen en andere brommende diertjes.

* Bourdonnement, f. m. Bruit sourd. Hommeling, dommeling, ruisching, gehommel, geruisch.

BOURDONNER, v. n. Bruire. Hommelen als de byen, brommen, ruischen, geruisch, of gebrom maaken.

Les mouches bourdonnent. De muggen brommen, of zingen.

† Bourdonner. Murmurer entre ses dents. Mompelen, morren, prevelen, tusschen zyn tanden mompelen.

BOURG, f. m. Gros village. Een vlek, een open plaats, een groot dorp.

La Haye est le plus fameux, & le plus agréable bourg de l'Europe. 's Gravenhage, of de Haag is het vermaarste, en vermakelykste vlek van gansch Europa.

BOURGADE, f. f. Gros bourg. Een groot vlek.

BOURGEOS, f. m. Celui qui est habitué dans une ville. Een borger, burger, poorter, of stedeling. Inwoonder van een stads die het burgerrecht heeft.

Un gros bourgeois. C'est-à-dire, un riche bourgeois. Een ryk, of wel-

geffels burger.

Un petit bourgeois. C'est-à-dire, un bourgeois qui ne fait pas figure. Een slecht, gemeen, of gering burger.

Bourgeois, Bourgeoise, adj. Qui est pour les bourgeois. Burgers, 't geen voor de burgers is.

Dupain bourgeois. Burgersbroodt, eigegebakke broodt, huisbakkenbroodt.

† Bourgeois, Bourgeoise. Qui n'a pas l'air de Cour, qui n'est pas assez respectueux. Burgerlyk, burgerachtig. Dat niet naar 't hof zwoemt, of die niet genoeg op zyn achtsbaareheit staat.

Maniere de vivre bourgeoise. Eene burgerlyke wyze van leeven.

Bourgeoise, f. f. Femme de bourgeois. Burgeresse, burgerin, burgersvrouw.

BOURGEOISEMENT, ad. v. (Mot un peu vieux.) En bourgeois. Burgerlyk, op zyn burgers, als een burger.

Vivre bourgeoisie. Burgerlyk leeven.

BOURGEOSIE, f. f. Le corps des bourgeois. De burgery, de burgerfchap. Al de burgers 't zamen genomen.

Toute la bourgeoisie étoit sous les armes. De gansche burgery stont in de wapenen, of was in 't geweer.

Bourgeoisie. Le droit de bourgeoisie. Burgerfchap, poortersfchap, borgerrechts, of burgerrechts.

Avoir sa bourgeoisie. Zyn burgerfchap hebben.

Donner ou accorder à quelqu'un le droit de bourgeoisie. Iemant het burgerrecht geeven, of verleenen.

Prendre le droit de bourgeoisie. Het burgerrecht verliezen.

BOURGEON, f. m. Jet de vigne, ou d'arbre. Petite branche tendre & jeune. Een knop, bot, lot, mispruitfel, of spruit van een wyngaardt, of boom. Een klein, teer, of jong takje.

* Bourgeon. Pustule, ou rougeur au visage. Een puist, of roode plak in 't aangezicht.

BOURGEONNER, v. n. Jetter ou pousser des bourgeons. Botten, knoppen, uitspruiten, uitsloopen.

La vigne bourgeonne à bourgeonner. De wyngaardt begint te botten, of uit te spruiten.

* Vilage bourgeonné. C'est-à-dire, qui

qui a des bourgeons. *Een puistig, of puistachtig aangezigt.* Dat is, dat volpuistig is.

BOURGUÉMAÎTRE, *f. m.* Le premier Magistrat d'une ville dans les Pais-Bas. *Burgermeester, of Burgmeester.* Een die d'eerste plaats van het Overheidsamp bekleeft in de steden van Nederlandt.

BOURGUIGNOTE, *ff.* Pot en tôte qui est à l'épreuve du moufquet & de la pique. *Een stormhoedt die, voor roer en pick, scheut- en steekvry is.*

BOURRACHE, *f. f.* Herbe. *Bernaasje, boraasje.* Een kruid.

BOURRADE, *f. f.* (Terme de Maître d'armes.) Bote qu'on porte à quelqu'un avec un fleuret. *Een steek die men iemand met een schermdogen toebrengt.*

Donner une bourrade à quelqu'un. *Batre à coups de fleuret celui contre qui on fait assaut. Iemand een steek toebrengen. Dien met een schermdogen wat affmeeren tegens wien men schermat.*

BOURRAS, *f. m.* Sorte de gros drap. *Py.* Een soort van grof laken.

BOURRASQUE, *f. f.* Tempête. *Onweel, onweder, storm, onstuijmig weel, buyig weel.*

* Je ne veux point effuyer ses bourraques, ou ses humeurs bourruës & emportées. *Ik wil zyne onstuijmigheden, of zyne quaade buyen niet afwachten, of mistfaan.*

BOURRE, *f. f.* Poil de beuf, de vache, & de veau, que le tanneur abat. *Scheerbaair, scheerulokkers. Offen-koeije- of kalfshaair, dat de leersouwers van de huiden haalen.*

BOURRE'E, *f. f.* Fagot de bois affez menu. *Een kleine takkebot; een dun takkebosje; een Oijervaars bosje.*

Bourrée. Sorte de danse gaie. *Zekere lustige dans, naar men meent uit Avergne herkomstig.*

BOURREAU, *f. m.* Scherprechter, beul, zy noemen zich zelven, *Meester van den scherpen zwaerde.*

* Bourreau. Cruel, méchant, impitoiable. *Een beul, een wreedt, boosaardig, onmedelydend mensch.*

BOURRELER, *v. a.* Tourmenter, troubler. *Boulen, pyniven, quellen, wroegen, knaagen, ontvrieten.*

Avoir la conscience bourrelée. *Een wroegend, of knagend geweten hebben.*

BOURRELET, *f. m.* Bourrelet pour coifer. *Een wrong waar met de vrouwen zich kappen.*

Bourrelet de chaîne percée. *Een kusfensje in een kakschoel.*

Bourrelet d'enfant. *Een kinder valhoedt, een valhoedt.*

BOURRELIER, *f. m.* Artisan qui fait toutes fortes de harnois. *Een zadelmaker, een die allerlei zadels voor de lastbeesten, en rytuig voor de koess- en karpaerden maakt.*

BOURRER, *v. a.* Bourrer un fusil. *Mettre de la bourre, ou autre chose semblable sur la charge d'une arme à feu. Een prop op een roer doen.*

† Se Bourrer de pain & de vin. (Fagon de parler basse & populaire.) *Zich met broodt en wyn opproppen, of opvullen.*

Bourrer. (Terme de Maître d'armes.) *Batre à coups de fleuret. Iemand met een schermdogen wel affmeeren.*

† Bourrer. Vaincre à coups de langue. *Maltraiter de paroles. Lustig uirluchten, of uitmaaken; scherp of rou bejegenen, bizzig doorstryken, harde en spytjige woorden geeven, het winnen in 't zintwisten.*

BOURRIQUE, *f. f.* Aneffe. *Eselin.*

Porter doublé sur des bourriques. *Koren op eselinnen voeren.*

Bourrique. Sorte de civiere à maçon pour élever les materiaux. *Een metselaars bak om de bouwstoffen met op te hysfen.*

BOURRU, Bourruë, *adj.* Bizarre, capricieux. *Hoofdig, spyzinnig, korpel; koppig, eigenzinnig, wonderlyk, wonderzinnig, vreemt van inborst.*

Vin bourru. Sorte de vin blanc qui est doux & trouble. *Stom.* *Zekere witte zoete wyn, die niet uitgewerkt heeft en heel koppig is.*

BOURSE, *f. f.* Enveloppe des fruits & des fleurs. *De schel of bast der vruchten, de knop der bloemen.*

Bourse, *f. f.* Ce dans quoi on met son argent. *Bours, geldibours.*

* Vivre sur la bourse d'autrui, ou vivre aux depens d'autrui. *Op een anders bours, of kosten leeven.*

† Donner au plus lardon sa bourse. *C'est-à-dire, se fier à celui à qui on devoit le moins se fier. Den grootsten dief zyn bours betrouwen; dat is, zich vertrouwen op iemand waar op men zich 't minst verlaa-*

ren moef.

* Aider quelqu'un de sa bourse. *Iemand met zyn beurs helpen; iemand onderstant van geldt doen.*

Mettre de l'argent en bourse. *Geldt in de beurs steeken.*

Demander la bourse à quelqu'un. *Iemand's beurs eischen, of afvorderen.*

* Offrir sa bourse à quelqu'un. *Iemand zyn beurs, dat is, iemand onderstant van geldt aanbieden.*

Bourse de Colège. *Certaine rente fondée dans des Coléges pour faire étudier quelques pauvres garçons. Beurs van 's Lands leeringhuis. Zekere jaarlyk sche inkomst aan deeze genootschaps huizen gemaakt, om eenige arme jongelingen tot de leeroeffening op te trekken.*

Bourse. Lieu où s'assembent les marchands. *Beurs, vergaderplaats der kooplieden. De plaats alwaar de kooplieden byeen kommen, of vergaderen.*

Aller à la bourse. *Op de beurs gaan.*

Bourse. Petite vessie. *Een klein blaasje.*

La bourse du fiel. *'s Galblaasje.*

Bourfes. *Ce mot au pluriel signifie la membrane des testicules. Het zakje van de soelballen.*

BOURSIER, *f. m.* Celui qui fait & vend des bourses. *Een beurzemaker, of beurzeverkoper.*

Bourfier. *Pauvre écolier qui étudie sur une bourse de Colège. Een arme student, of leeroeffenaar die op een beurs studeert.*

BOURSILLER, *v. n.* Contribuer chacun d'une petite somme pour quelque dépense. *Omgaan, wat geldt verzoeken, of inzamelen voor iemands behoefte. Wat uitmaaken, wat omleggen, wat soelleggen, elk een weinig geeven tot eenig gebruik.*

BOURSIN, *f. m.* (Terme de Maçon.) *Een klomp of korst aarde, die aan de hardsteen vast, en noch geen steen geworden is.*

BOURSON, *f. m.* *Een binnebeursje, een klein beursje in de broekbandt.*

BOURSOUFLE', Boursouffée, *adj.* *Enflé à cause de quelque reste de maladie. Bot, bolachtig, gezwellen, ontstaande uit omige overblyffelen van ziekte.*

† Boursouffé, *f. m.* (Terme de mépris.) *Dikbek, dikbakkus, trompetters bakke. (smaatwoorden.)*

† **BOURSOUFLE'**, *v. n.* (Mot bas)

of de Pasifiser.) S'enfler comme la pâte dans le four. *Opblaazen, opbullen, opzwellen, als de korst van een gebak in den oven.*

BOUSE, *f. f.* Ordure de vache. *Koedrek, koefstront.*

BOUSSOLE, *f. f.* Compas de mer. *Streekwyzer. Kompas, zeekompas.*

BOUT, *f. m.* Extrémité. *Einde, uiterste, end, eind.*

Le bout du monde. *Het end van de wereld.*

Bout. Reste de quelque chose. *Het overschot, of overblyffel van iets.*

* Vous demeurez au bout du monde, ou fort loin dans la ville. *(Manière de parler familière.) Gy woont aan 's end van de wereld. (Een gemeenzame spreekwys) gy woont heel ver, of diep in de stad.*

* Venir à bout de quelque chose. *Iets te boven koomen. Iets volbrengen, iets voltrekken.*

* Venir à bout de quelqu'un. Le réduire & le retenir dans son devoir. *Iemant te boven koomen. Iemant tot zynen pligt brengen en houden.*

* Tu mets ma patience à bout. *Gy brengt myn gedult ten einde.*

Le haut bout. La première place. *Het hooger eind, boven aan. D'eerste, of voorste plaats.*

Donner le haut bout à une personne. *Iemant het hooger eind geeven, of boven aan zetten.*

* La gâgesse tient aujourd'hui le haut bout. *De wyshet heeft hedendaags 's hooger eind in; zit bedem boven aan.*

Conter une affaire d'un bout à l'autre. *Een zaak van 's een end tot het ander vertellen, of verhaalen.*

Avoir sur le bout des levres. *Op de lippen hebben.*

* Toucher une chose du bout du doigt. En être fort proche. *Iets met het eind van een vinger raaken, (een Fransche spreekwys) Ergens heel naby zyn.*

Gôûter une science comme du bout des levres. Y étudier légèrement & comme en passant. *Een wetenschap als met het uiterste der lippen proeven. Eenige wetenschap doorloopen, of zich als ter loops in eenige kundigheid oefenen.*

Bout d'or; Bout d'argent. *(Terme de siveur d'or.) Een staaf verguld zilver; Een groote staaf fyn zilver. (Gout-en-zilverdraatrekkers woorden.)*

Bout de l'an. *(Terme d'Eglise.) Jaardienst; dienst dien men in de R. K. voor eenen overledenen doet, stip als 's jaar van zyn overlyden verscheenen is.*

Bout. Fin. *End, eind, einde.*

Je suis au bout de mon Consulat. *Ik ben op 's end, of einde van myn Burgermeesterschap.*

† Il est au bout de ion rolet, ou il est à bout. *(Facon de parler basse & proverbiale.) Il ne fait plus que dire ni que faire. Hy heeft zyn rol uitgepeeld; zyn rol is ten einde. Hy weet niet meer wat hy zeggen, of doen zal.*

Pouffer quelqu'un à bout. Le traiter rudement & dans la dernière rigueur. *Iemants gedult ten uitersten tergen. Iemant met d'uiterste gestrengheit handelen.*

Pouffer une femme à bout. La porter au mal. *Een vrouw tot het uiterste brengen. Haar tot oneer verleiden.*

A bout portant, *adv.* Le bout de l'arme à feu étant presque sur le corps de son ennemi. *Met de tromp op de borst. Het einde van 's roer byna aan 's ligchaam van zynen vyands raakende.*

Tirer quelqu'un à bout portant. *Iemant met de tromp op de borst nerschieten.*

A tout bout de champ. *Adverbe vieux & bas. Voyez Ordinaire-ment.*

BOUT-SAIGNEUX. La partie du colet de mouton où il y a du sang. *Het bloedig end van een schaapen hals.*

BOUTADE, *f. f.* Caprice, emportement. *Groote drift, eigenzinnigheid, koppigheid, vervoering, wonderlyke sprong, vreemde kuur, grik.*

Il lui prend souvent de fâcheuses boutades. *Hem komen zomtyds wonderlyke sprongen, of vreemde kuuren over.*

BOUTE-FEU, *f. m.* Celui qui de dessein formé met le feu en quelque lieu. *Brandlichter, brandstoker. Een die met overleg en opzet een plaats in brandt steekt.*

* Boute-feu. Celui qui sème des querelles, ou qui met de la division entre les personnes. *Stoekbrandt, roervink, belhamel, twistmaker, oproermaker. Een die twist zaait, of verdeelsheit verwoekt.*

Boute-feu. Fourchette, au bout de laquelle il y a une mèche pour mettre le feu au canon. *Een lontstok, een stok aan wiens eind een lont is om een stuk geschut aan te steeken.*

† **BOUTE-HORS**, *f. m.* *(Mot bas & vieux.)* Facilité de parler. *Een goede uitspraak, vloerjonsheit in 's spreken.*

† Jouer à bout-hors. Tâcher de se supplanter l'un l'autre. *Malkanderen poogen te verkloeken, of een voordeel af te zien; trachten om elkanderen voor te koomen.*

BOUTEILLE, *f. f.* Vase propre à mettre de la liqueur. *Een vlesch, of flesch.*

* Bouteille. Vin. *Flesch, wyn. De flesch voor den wyn zelf genomen.*

* Aimer la bouteille. *Veel van de flesch, of veel van den wyn houden.*

Bouteille d'eau. Petite boule qui s'éleve sur l'eau quand il pleut fort. *Een waterblaasje, of waterbobbel. Een klein blaasje dat op 's water komt wanneer 's hart regent.*

BOUTEILLER, *f. m.* Sommelier. *Schafmeester van 's Konings huis. (Wel eer een van de voornaamste amptenaaren van de Kroon.)*

BOUTE-SELLE, *f. m.* Le premier son de la trompette pour avertir les cavaliers qu'il faut monter à cheval. *Het geblaas te paerdt. Het eerste geblaas der trompet, om de ruiters te waarschouwen datze moeten opzitten, of te paerdt slygen.*

Sonner le boute-selle. *Te paerdt blaazen.*

BOUTIQUE, *f. f.* Winkel, kraam. *Leyer boutique. Winkel opstellen, of opzetten.*

† Faire de son corps une boutique d'Apoticaire. *C'est prendre souvent des medecines. Van zyn ligchaam een artzerywinkel maaken. Dat is, dikwils geneesmiddelen gebruiken.*

† Faire de sa tête une boutique de Grec & de Latin. *Van zyn kop een Grieksche en Latynsche winkel maaken. Niets doen dan Grieksch en Latyn leeren.*

BOUTIS, *f. m.* *(Terme de Chasse.)* De schuilplaats, of verblyfplaats van 's zwaate wildt.

BOUTOI, *f. m.* *(Terme de Chasse.)* De muil, of smool van 's zwaate wildt.

Le boutoi du fanglier. *De muil van een wild zwijn.*
BOUTOIR, *f. m.* Instrument pour parer le pied des chevaux. *Een veegmes, een mes om de hoeven der paerden af te steeken.*
BOUTON, *f. m.* Knoop die man aan de kleederen zet.
 * Bouton de fleur, bouton de rose. *Een bloemknop, een roosknop.*
 * Bouton à fruit. *Bloessemknop.*
 * Il y a bien des boutons à cet arbre. *Die boom is wel geknapt, of staat wel in zyn knop.*
 * Bouton de serrure. *De knop aan den trekker van een slot.*
 * Bouton. Bourgeon qui vient au visage. *Puist die in 't aangezicht komt. Knobbel in 't aangezicht.*
 * Bouton de verole. Sorte de pustule. *Zweer, of puist van de pokken.*
 * Serret le bouton à quelqu'un. *C'est le presser avec vigueur. Iemans ergens hard op dringen, of op aandringen.*
BOUTONNER, *v. a.* Knoopen, toeknoopen.
**Boutonner un pourpoint. *Een wambes toeknoopen.*
 * Boutonner. *v. n.* (*Ce mot se dit des arbres, & veut dire,*) pousser des boutons. *Botten, uitspruiten, knoppen.* (Dit wordt van de boomen gezegt, en betekent,) knoppen voortbrengen, of uitschieten.
 * Il a le visage boutonné, ou plein de boutons. *Zyn aangezicht is vol puisten, of hy heeft een heel puistig aangezicht.*
BOUTONNERIE, *f. f.* Marchandise de Boutonnier. *Knoophandel, koopmanschap in knoppen.*
BOUTONNIER, *f. m.* Knoopmaaker.
BOUTONNIERE, *f. f.* Fente au pourpoint, ou au juste-au-corps pour mettre les boutons. *Knoopgat aan een wambes, of rok.*
BOUTURE, *f. f.* Branche d'arbre qu'on plante. *Petits rejettons qui poussent au pié d'un arbre. Uitspruitfel, spruit, een lot, of takje van een boom, dat geplants wordt. Opslag van de wortelen der boomen, kleine takjes die aan den wortel van een boom uitspruiten.*
Bouture. Eau dont se servent les Orfèvres pour blanchir l'argent. *Wynsteenwater, of getempert sterkwater dat de zilvermits gebruiken om 't***

zilver wit te hooken.
BOUVERIE, *f. f.* Le lieu où le Bouvier tient les beufs. *De wei, of weide der ossen, de plaats daar de ossen in 't gras gaan. Offenstal.*
BOUVIER, *f. m.* Celui qui garde les beufs & les vaches. *Offenhoeder, offendryver. Koeherder. Een die d'ossen en koeijen hoedt, veedryver.*
 Bouvier. *Signe celeste. D'Offenhoeder. Een hemelsteken.*
 † Bouvier. *Grossier, incivil. Onbeleest, boersch, onheusch, ongeschikt, plomp.*
 † Quel bouvier est-ce là? *Wat boer, wat plomperst is dat?*
BOUVILLON, *f. m.* Jeune beuf. *Een osje, een jongen os.*

BRA.

BRACHMANE, *f. m.* Prêtre Indien. *Brachman, een Indiaansch Priester.*
BRAI, *f. m.* Composé noir qui sert à froter les bateaux. *Teer, pek, of pik, daar men de schepen en schuitzen mee besmeert.*
 † BRAIES, *f. f. p.* Haut de chauffes. *Een broek.*
 Braies. *Linge dont on envelope le cul des enfans qui sortent du maillot. Een steel. Een doek dien men de kinderen voor den aars steekt; of ook voor doet, om hunne tabbertsborst niet te besmeuren.*
BRAIER, *v. a.* Froter un vaisseau de brai. *Teeren, pekken. Beteeren, bepeken. Een schip met teer, of pek besmeeren.*
 Braier, *f. m.* Bandage pour ceux qui ont une décente de boiaux. *Een breukbandt, een bandt voor de geenen die gescheurt, of gebroken zyn. Porter le braier. In een bandt gaan.*
BRAIETTE, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Fente de haut de chauffe. *De voortrek, de spleet van de broek.*
 † BRAILLER, *v. n.* Criailler. *Luidt schreeuwen, hard roepen.*
BRAILLEUR, *f. m.* Criailleur. *Schreeuwer, roeper.*
 Brailleuse, *f. f.* Schreeuwster, roepster.
BRAIRE, *v. n.* Ce mot se dit de l'âne quand il pousse son cri naturel. *Ruchelen, schreeuwen. Dit wordt van den esel gezegt, als hy zyn natuurlijk geluidt maakt.*
 † Braire. *Crier. Chanter desagrablement. Schreeuwen, lollen, lee-*

lyk, of onaangenaam zingen.
BRAISE, *f. f.* Bois réduit en charbons. *Een gloedt gewonks vuur, gloeiende koolen.*
 * Braise. *Ardeur amoureuse. Liefdegloeds, minnegloeds.*
BRAISIÈRE, *f. f.* (*Terme de Boulanger.*) *Een groote smookketel, of doofpot in de bakkerij.*
BRAMER, *v. n.* (*Mot un peu vieux, qui sert à exprimer le cri du cerf: mais le vrai mot c'est rére.*) *Schreeuwen.* (Dit word van 't natuurlijk geluidt van 't hert gezegt.)
BRAN, *f. m.* Excrement d'homme. *Menschendrek, stont, 't uiswerpsel van een mensch.*
 † Bran. (*Terme de mépris.*) Bran de vous. *Ik schijt eens in u, ik heb den bruy van u.*
BRANCARD, *f. m.* Sorte de litière. *Een rosbaar die van muiljesen, of paerden gedragen wordt.*
BRANCHAGE, *f. m.* Petites branches. *Telgen, kleine takjes, dunne en teere rankjes.*
BRANCHÉ, *f. f.* Partie de l'arbre qui sort du tronc. *Een tak van een boom.*
 * Branche. *Partie qui sort d'une chose. Tak. Iet dat ergens uir voortkomt.*
 * Branche de veine. *Een tak van een ader.*
 * Branche de garde d'épée. *De beugel aan 't geveest van een degen.*
 * Branche de généalogie. *Een tak, of linie van een geslacht.*
 Branche de ciseau. *Het blad van een beugel- of knipschaer.*
 Branches de crochet. *De twee handboomen aan een kruiwagen.*
 Branche de trompette. *'t Handvat van een trompet.*
 * Il étoit descendu d'une autre branche. *Hy was uit eenen anderen tak, of uit een andere linie gesproten.*
BRANCHER, *v. a.* Pendre & attacher à une branche d'arbre. *Aan een tak van een boom hangen, of vast maaken.*
BRANCHU, *Branchuë*, *adj.* Qui a plusieurs branches. *Getakt, getakere, dat veel takken heeft.*
 Un arbre fort branchu. *Een dichtgetakte boom. Een boom die veel lot heeft geschoten.*
BRANDEBOURG, *f. f.* Sorte de manteau qui tient du manteau & de la calaque. *Een omhangrok, een*

reisrok; een kleedt dat half een mantel, en half een rok is.
BRANDEVIN, *f. m.* Beter zegt men, Eau de vie. Brandewijn.
BRANDILLER, *v. a.* Balancer. Schuppen, schoppen, op een schupstoel heen en weder slingeren.
BRANDILLEMENT, *f. m.* L'action de se brandiller. Het schuppen op een schupstoel.
BRANDILLOIRE, *f. f.* Cordes atachées au plancher qui servent à se brandiller. Een schupstoel. Een slingerkoord.
BRANDIR. (*Vieux mot.*) Voyez Lancer.
BRANDON, *f. m.* (*Mot un peu vieux.*) Feux errans. Dwaallicht, falkaers.
Brandon, *f. m.* Een stroo-soorts, een soorts van een stroowisch gemaakt.
 † Lebrandon de Cupido. De soorts, of fakkelt van Cupido.
Brandons, *f. m. pl.* Stroowisschen die men op iets steekt dat te koop staat.
BRANLE, *f. m.* Action de celui qui branle & qui remue quelque chose. Waggeling, schudding, husseling, beweeging, slingering.
 * Branle. Action de celui qui met une chose en train. Voortzetting, aandrijving, bevordering van een zaak.
 * Donner le branle à une affaire. Een zaak voortzetten, aandryven, of aan den gang helpen.
Branle. (*Terme de danse.*) Danse où plusieurs dansent en rond. Een rondendans.
 † Branle de fortie. Retraite qu'on est obligé de faire. Voortryling, vertrek dat men is genootzaakt te doen.
BRANLEMENT, *f. m.* Secousse, mouvement. Waggeling, husseling, schudding, beweeging, geschok, slingering.
BRANLER, *v. a.* Remuer, mouvoir. Schudden, beroeren, bewegen.
Branler la tête. Het hoofd schudden.
Branler, *v. n.* N'être pas ferme. Wankelen, waggelen, leusteren, los zyn, of niet vast zyn.
Dent qui branle. Een losse tand.
 * Branler. Avoir peur, trembler. Schrikken, trillen, vreezen, beven, schudden, wyken, deinzen, schroomen, geen stant houden.

* Les ennemis commençoient à branler. De vyanden begonden te wyken, of te deinzen.
 † Branler dans le manche. Proverbe. N'être pas ferme dans sa resolution. Wankelen, weiffelen. Niet vast in zyn schoenen staan. Een spreekwoordt. Niet stantvastig in zyn voornemen zyn.
BRANLOIRE, *f. f.* Petite chaine pour faire aler les soufflets d'une forge. Een trekker; een klein keten; e waar meede men den blaasbalk van een smis trekt.
BRANQUE, ou **BRANCHE-URSINE**, *f. f.* Herbe. Beerenklauw. Een kruid.
BRAQUE, *f. m.* Sorte de chien de chasse. Een brak. Zekere jagthondt.
BRAQUER, *v. a.* Tourner. Omwenden, omkeeren, zwaaijen, om-draaijen, wenden.
Braquer un caroilé. Een koets wenden.
Braquer. Tourner contre, ou vis à vis. Tegens aan, of recht tegens over stellen.
Braquer un canon. Een stuk geschut plantzen, of ergens tegens aan stellen.
BRAS, *f. m.* Arm.
A tour de bras. De toute sa force. Uit al zyn magt, uit al zyn vermogen.
Bras dessus, bras dessous, *adv.* Bovenarms, onderarms.
Embrasser quelqu'un bras dessus, bras dessous. Iemant boven-en onderarms omhelzen.
Recevoir à bras ouverts. Met opene armen ontfangen.
A plein bras, *adv.* A la brassée. By de vadem, of by de vaâm.
Prendre à plein bras. By de vaâm nemen.
Mourir entre les bras de quelqu'un. In iemants armen sterven.
Arracher d'entre les bras de quelqu'un. Uit iemants armen rukken.
 * Bras, au figuré, a divers sens. Arm, oneigenlyk genomen, heeft verscheide betekenissen.
 * Avoir des affaires, ou des ennemis sur les bras. Veel moeilijkheden, of vyanden op den hals hebben.
 * Tendre les bras aux affligés. Den verdrukten de behulpzame handt bieden.
 * Se jeter entre les bras de quelqu'un.

Avoir recours à lui. Zich in iemants armen werpen. Zyn toevlucht tot hem neemen.
 * C'est son bras droit, ou c'est son appui. 't Is zyn rechterhandt, of 't is zyn steunsel, of toeverlaat.
 * Prêter son bras à quelqu'un. C'est le servir dans une entreprise. Iemant de handt leenen. Dat is, hem in een aanslag behulpig zyn.
 * Demeurer les bras croitez, ou demeurer sans rien faire. Met de armen, of handen over malkanderen zitten, dat is, ledig blyven zitten.
 * Le bras séculier. Les Magistrats qui font exécuter les ordonnances d'un Juge Ecclésiastique. De wereldlyke arm. D'Overheden die de bevelen van eenen Kerkelyken rechter doen uitvoeren.
 * Livrer quelqu'un au bras séculier pour le punir. Iemant aan den wereldlyken arm of rechter overgeeven om hem te straffen.
 * Bras de mer. Bras de fleuve. Een arm der zee. Een arm van een stroom.
 * Bras d'écrevisse. De voorste pooten van een kreeft.
 * Bras de fauteuil. De armen, of leuningen van een armstoel.
 * Bras. Chandelieren forme de bras. Een arm. Een handelaar armswyze gemaakt.
 * Bras, *f. m.* (*Terme de mer.*) Cordes pour croiser les vergues. De spriet- of gaffeltouwen van een schip.
BRASIER, *f. m.* La braisè du feu. De gloet van 't vuur, gloeiende koolen.
Brasier. Sorte de vase de métal où l'on met du feu. Een komfoor daarmen vuur in doet.
 * Brasier. Flamme amoureuse. Liefdevlam, of minnevlam, liefde- of minnegloet.
 * Il porte dans le sein un brasier qui n'a point de fin. In het hart draage by een gloet, die eindeloos word aangevoedt.
BRASSAGE, *f. m.* (*Terme de Monnoie.*) Munsgeldt, muntloon; onkosten van de munting van 't geldt.
BRASSAR, *f. m.* Tout le fer qui couvre le bras d'un homme armé de pié en cap. Armwapen, armplaat, al 't yzer dat den arm van een man bedekt die van den hoofde tot de voeten gewapens is.
BRASSE, *f. f.* La longueur de deux bras

bras étendus. Een vadem, of vadem.
De lengte van twee uitgestrekte armen.

* Il est cent brasses au dessus de lui. Il est bien plus que lui. Hy is hondert vademmen boven hem. Hy is vry meer dan hy.

BRASSE'E, f. f. Ce qu'on peut embrasser avec les bras. Omarming, omvademing. 't Geen man met de armen omvatten kan.

BRASSELET, f. m. Petit ornement qui embrasse le bout du bras auprès des rafettes de la main. Arming, armgsmjyde, armcieraadt. Brazelet.

BRASSER, v. a. Faire de la biere. Brouwen, bier brouwen.

Brasser. Mêler des choses liquides en les remuant. Brouwen, onder malhanderen brouwen. Verscheide vloeiende dingen onder malhanderen mengen.

* **Brasser.** Machiner quelque mauvais dessein. Brouwen, eewig quaadt brouwen. Een quaaden aanslag sichten, of smeeden.

* **Die coquin a brassé cela contre lui.** Die gait heeft dat tegen hem gebrouwen.

BRASSERIE, f. f. Lieu où l'on fait la biere. Brouwery.

BRASSEUR, f. m. Celui qui fait brasser la biere. Brouwer, bierbrouwer.

Brasseuse, f. f. Femme de Brasseur. Brouwster. Brouwers vrouw.

BRASSIÈRES, f. f. p. Espèce de camifole que les femmes & les enfans mettent la nuit. Een nachtborsrok, of slaapborsrok, die de vrouwen en kinderen's nachts aantrekken.

‡ Etre en brassières. Etre embarrassé. Verwars, belemmert, of verlegen zyn.

BRASSIN, f. m. Cuves pleines de biere. Gebrouwt, brouwsel, kuipen vol bier.

‡ **BRAVACHE, f. m.** (Mot un peu vieux & burlesque, qui veut dire) Fanfaron. Grootspreeker, opsnyder, pogcher, snorker, poshans, zwetzer.

Bravade, f. f. Menace fiere & insolente. Trotsheit, hoogmoedt, opgeblazenheit.

BRAVE, ad. Courageux, hardi. Meedig, dapper, onvertzaagt, onverjchrokken, kloekhartig, manhaftig, kloekmoedig.

Brave, f. m. Qui a du courage. Een

...dig, dapper, manhaftig, Of kloekmoedig.

Brave. Bien venu. Wel uitgestreken, wel opgeschikt, wel uitgedoet, mooi gekleedt.

† Je crains peu les braves. In Parnasse. Ik vreeze luttel de snorker van Parnas; Of ik schrikke weinig a grootspreekers van Helikon.

* **Brave.** Honnête. Eerlyk, deftig, wakker, buspsch.

* **C'est un brave homme.** 't Is een eerlyk, of wakker man.

† **Brave, f. m.** Fanfaron. Zwetzer, snorker, opsnyder, pogcher, poshans.

† **Il fait le brave.** Hy zwetst lustig, hy snyd wakker op.

BRAVEMENT, adv. Fort bien. Deftig, heerlyk, treffelyk, heel wel.

BRAVER, v. a. Insulter. Trotzen, trotzeeren, snorken, pogchen, opsnijden.

‡ **BRAVERIE, f. f.** Beaux habits. Pracht, prachtige, Of kostelyke klederen.

‡ **Braverie, f. f.** Faste, ostentation. Pracht, praal, uiterlyk vertoon.

BRAVOURE, f. f. Valeur, courage. Dapperheit, kloekmoedigheid, manhaftigheid, onvertzaagtheit.

Bravoure. Fausse générosité. Faux courage. Ydele eer, roemzucht, vermetelheit, ydele roem, opgeblazenheit.

Il a fait cela par bravoure. Hy heeft dat door roemzucht, uit vermetelheit, of ydele eer gedaan.

BRE.

BREANT, f. m. Een groene vlaswink. Zeker donker groen vogeltje met een korte dikke bek.

BREBIS, f. f. Een schaaap.

La brebis béle. Het schaaap bleet.

Qui se fait brebis le ioup le mange. (Proverbe familier.) Die zich tot een schaaap maakt word van den wolf gezeeten; dat is, die te goeds is word van de boozen verongelykt.

BRECHE, f. f. Ouverture faite à une muraille. Een stormgat, of stormbreuk, een muurbreuk, een opening in een muur geschoten. Een bres.

Aller à la brèche, ou monter à la brèche. Ter muurbreuke oplygen, of door de muurbreuk opklimmen, op de bres stormen.

Défencler la brèche. De bres, of muurbreuk verweeren, of verdedigen.

Reparer la brèche. De muurbreuk stoppen, of toemaaken.

* **Brèche.** Tort, diminution. On-

gelyk, verongelyking, vermindering, verkleining.

* **Il a fait une grande brèche à sa réputation.** Hy heeft zyn eer en aanzien zeer verkleint, of verminderd.

BRECHÉDENT, adj. (De tout genre.) Breukentandig. Die een standt voor uit den mondts verlooren heeft.

Si elle n'étoit pas bréchedent, elle seroit belle. Zoo zy geentandt voor uit den monde quyt was, zou zy heel schoon, of goelyk zyn.

BREDOUILLE, f. f. Etre en bredouille, être troublé, ne savoir où l'on en est, soit en ses discours, soit en ses affaires. Verbyssere zyn, van 't stuk af zyn, verwart zyn, bedwelmt zyn, niet weeten waar men gebleven is, 't zy in zyn redenen, of in zyn zaaken.

BREDOUILLEUR, v. n. Avoir un vice de langue qui empêche qu'on ne se fasse bien entendre. Hutteren, stamelen, of stameren, hakkelen, halve woorden spreken, bryen.

BREDOUILLEMENT, f. m. Stammeling, stamering, hakkeling, huttering.

BREDOUILLEUR, f. m. Stamelaar, stameraar, hakkelaar.

Brédouilleufe, f. f. Stamelaarster, stameraarster, hakkelaarster.

BREF, Brève, adj. Court, qui a la prononciation courte. Kort, k. rie, dat een korte uitspraak heeft.

Discours fort bref. Een heels kort gesprek, een heels k. rie reden.

Syllabe brève. Een korte woordtgreep, of lettergreep.

† **Bref, adv.** (Mot un peu vieux.) En un mot, enfin. Kortlyk, kortom, met een woordt, eindebyk.

† **En bref, adv.** Bien-tôt, en peu de temps. In korten, heel haast, in weinig tydts, in korten tydt.

Bref, f. m. Un abrégé pour reciter l'Office Divin. Een kort begryp van den Roomschen kerkdienst.

Bref, f. m. Rescrit du Pape qui sert à confirmer les bénéfices à ceux qui les ont déjà obtenus. Brevet. Een brief van den Paus om den genen in huune geestelyke ampten te bevestigen, die er reeds mee begunstigt zyn.

BREVE, Brèvement, Brevet. Voyez plus bas.

BREHAIGNE, adj. Ce mot se dit des biches qui ne font point de fens. Een onvruchtbare hinde, N die

† It a briffé dans un moment tout ce qu'on avoit servi. *Hy heeft in een oogenblik opgeloost al was men opgedischt hadde.*

BRIGADE, *f. f.* Troupe de cavaliers. *Een hoop ruitery, of paardewolk; een ruitershoop.*

Brigade d'armée. Plusieurs corps de cavalerie. *Een ruitershoop van een leger. Veels ruiterbenden in een leger by een geschaart.*

† Brigade. Compagnie de plusieurs personnes. *Geselschap, volk; schaars.*

† Sur le bord de la Seine notre brigade se promène. *Langs, of op den oever van de Seine wandelt ons volk, of ons geselschap.*

BRIGADIER, *f. m.* Qui commande une brigade. *Bevelhebber over een ruitershoop, of van een hoop ruitery.*

Brigadier d'armée. Celui qui commande plusieurs corps. *Bevelhebber of Brigadier in 't leger. Een die 's bevel over veels krygsbenden heeft.*

BRIGAND, *f. m.* Voleur de grands chemins. *Rover, striukrover, strooper op de groote wegen.*

BRIGANDAGE, *f. m.* Vol sur les grands chemins. *Roverij, roof op 's Heeren wegen, of op de groote wegen.*

Vivre de brigandage. *Van den roof leven.*

BRIGANTIN; *f. m.* Petit vaisseau de bas bord, qui va à rames & à voiles, & dont se servent les Corsaires sur la Méditerranée. *Een roofschip, of roofjagt. Een klein laag schip, dat zeilen en riemen voert, en dat de rovers in de Middellandsche zee gebruiken.*

BRIGNOLES, *f. f. p.* Prunes qui viennent de Brignoles. *Brignolespruimen, pruimen die van Brignoles, een stad in Provence, koomen.*

BRIGNON. Voyez Brignon.

BRIGUE, *f. f.* Pour suite ardente pour obtenir quelque chose. *Bejag, kuipery, een ieverig najagen om iets te verkrygen, amptkuiping.*

La brigue étoit forte. *De kuipery was sterk; of daar wierd sterk gekuipt.*

BRIGUER, *v. a.* Tâcher d'avoir. *Kuipen, bejaagen, ieverig loopen om iets te verkrygen.*

Briguer une charge. *Een ampt bekuipen, of bejaagen.*

BRIGUEUR, *f. m.* (Mot peu usité.) Celui qui brigue. *Kuiper, amptkuiper, een die ergens om loopt, of om kuipt.*

BRILLANT, Brillante, *part. et adj.* Éclatant. *Glinsterend, stralend, schitterend, flinkerend, slonkerend, gleet v. d.*

Diamant brillant. *Een glinsterend, of schitterend gesteente.*

* Brillant, Brillante. Vif, plein de feu, plein d'esprit, enjoué. *Levendig, scherpzinnig, vlog, vol geest, blymoedig, vrolyk, lustig.*

* Il est aujourd'hui plus brillant qu'à son ordinaire. *Hy is nu veel vrolyker dan hy gewoon is.*

Brillant, *f. m.* Éclat. *Glans, luisfer, schynfel, schittering.*

Le brillant d'un diamant. *De glans of luisfer van een diamant.*

* Brillant, *f. m.* Feu d'esprit, vivacité. *Levendigheid, of vlogheit van geest, scherpzinnigheid, of schrandtheit des verstands.*

* Il a un brillant d'esprit qui charme tout le monde. *Hy heeft een vlogheit van geest die al de werelt bekoort, of behaagt.*

BRILLER, *v. n.* Eclater, reluire. *Glinsteren, flinkeren, straalen, schitteren, slonkeren.*

* Briller. Avoir du feu, ou de la vivacité d'esprit. *Levendig, of vlog van geest zyn, scherpzinnig, of schrandter van verstandt zyn.*

* C'est un esprit qui brille. *Das is een vlogge geest, of scherpzinnig verstandt.*

† **BRIMBALER**, *v. a.* Sonner des cloches, faire du bruit avec des cloches. *De klokken luiden, of luigen, gerammel met de klokken maaken, of iets dat klinkt.*

† **BRIMBORIONS**, *f. m. p.* Sortes de bagatelles. *Kleine vodderyen, of beuselingen.*

BRIN, *f. m.* Pronon. ez brain. Brin d'herbe. *Een zierje, of klein deeltje van iets. Een grasje.*

Brin à brin, *adv.* Un brin après l'autre. *Grasje voor grasje. Het eene grasje na 't ander.*

Arracher brin à brin. *Grasje voor grasje uittrekken.*

BRIN-D'ESTOC, *f. m.* Grand bâton dont on se sert en Hollande pour sauter les fossés. *Een pols, of springstok. Een stok die men in Hol-*

landt gebruikts om over de slooten te springen.

BRIOCHE, *f. f.* Sorte de gâteau que font les Parisiens. *Zeker koekgebak der pastelakkeren van Parys.*

BRIQUE, *f. f.* Tig belsteen, mopsteen, roode steen, gebakke steen, klinkert.

Faire ou mouler des briques. *Steen maaken, of vormen.*

BRIQUETE, Briquetée, *adj.* Fait de brique. *Van tig belsteen, of gebakken steen gemaakt.*

BRIQUETERIE, *f. f.* Lieu où l'on fait la brique. *Tigchelary, steenbakkerij, steenoven, tig beloven.*

BRIQUETIER, *f. m.* Ouvrier qui fait de la brique. *Steenbakker, tigchelbakker, tigchelaar.*

BRISANS, *f. m. p.* Rochers cachez sous l'eau. *Blinde klippen, verborgene klippen onder 't water.*

BRISANT, *f. m.* (Terme de mer.) Le réjaillissement de l'eau de la mer contre les rochers ou contre les côtes. *De branding, of barning van de zee, 't geklots van de baren der zee tegen de rotzen, of tegen 't strandt.*

BRISÉ, Brisée, *part.* Gebroken, gescheiden, verdeelt. *Verbryfeld.*

Une porte brisée, ou à deux battans. *Een scheidur, of slagdeur, een deur met twee opgangen.*

* Brisé. Avoir du regret. *Een hart door rouwe verbryfeld, of verslagen van droefheit.*

BRISEMENT, *f. m.* Verbreking, verbryfeling.

* Brisement de cœur. (Terme de dévotion.) *Verbreking, of verbryfeling van 't harte.*

BRISER, *v. a.* Rompre, mettre en pièces, fracasser. *Breeken, verbreeken, vermorselen, verbryzelen, te morsel, of aan stukken slaan.*

* Briser. Rompre un discours commencé. *Een begonnen reden afbreeken.*

* Brisons là dessus. *Laat ons daar van, of daar over afbreeken.*

* Briser. Renverser, détruire. *Verdelgen, vermorselen, vernielen, uitrooijen, overhoop smyten.*

BRISÉES, *f. f. p.* (Terme de Chasse.) Chemins marquez avec des branches que les Veneurs jettent parmi les bois pour se reconnoître. *Getekende wegen. Wegen met takken bestrooit, die de jagers in de*

boffchen werpen om 't rechte padt weêr te vinden.

* *Brifées.* Desein. Route, propos. Voorneemen, opzet, reden, voorstel, weg.

* *Retourner sur ses brifées.* Weêr op zynen weg, of tot zyne reden keeren.

BRISEUR de fel, *f. m.* Celui qui brise le fel dans les gréniers à fel. *Een zoutstamper. Een die 't zout in de zoutkeeten stampt, of breekt.*

BRISOIR, *f. m.* Instrument pour brifer le chanvre. *Een braak, een werktuig om de hennip mêde te braaken.*

BRISURE, *f. f.* (*Terme de Blason.*) Pièces étrangères ajoutées aux armoiries pour distinguer les cadets & les bâtards d'avec les aînez & les fils légitimes. *Een balk of keep in een wapen, om de jongstgeboornen en bastaarden, van d'oudste en wettiggeboorne zoonen te onderscheiden.*

BRO.

BROC, *f. m.* Grand vase pour mettre du vin. *Een but, of groote wynkan.*

Broc, (en la plupart des endroits de France est une mesure de deux pintes.) *Dit is in de meeste plaatsen van Frankryk, een maat van twee pinten.*

‡ *De broc en bouche.* Manger une chose de broc en bouche, *c'est-à-dire*, si-tôt qu'elle est rôtie. *Van 't spit in den mond.* Iets van 't spit in den mond steken, dat is, zoo ras als 't gebraden is.

BROCARD, *f. m.* Etofe à fleurs. *Beelde, of gebloemde stoffe.*

Brocard. Jeune cerf. *Een rhee, een jong hart.*

† **Brocard.** Injure, mot piquant. *Een steek, of streek, een spotreden, of schimpwoords.*

‡ **BROCARDER.** Piquer de paroles. *Stryken, met woorden steeken, beschimpfen, bespotten. steeken geeven, met iemand spotten, of den gek scheeren.*

BROCATELLE, *f. m.* Etofe de fil & de laine dont on fait des houffes de lit, &c. *Streepen. Stoffe van garen en wolle, waar van men behangfels, enz. maakt.*

BROCHE, *f. f.* *Een spit, een braadspit.*

Mettre à la broche. Speeten, aan 't

spit steeken.

Tourner la broche. *Het spit draaijen.*

Broche à rouët. *Een spil in 't klauwier van een spinnewiel.*

Broche. Petit baton où pendent les chandelles. *Een kaerspyl. Een spyl, of stokje daar de kaarsen aan hangen.*

Broche de tonneau. *Een tapje, of zwikje in een vat.*

Mettre une futaille en broche. *Een wynvat opsteeken; een zwikje, of tapje in een wynston steeken.*

BROCHES, *f. f. p.* (*Terme de Chasse.*) Les defenes d'un sanglier. Cornes de chevreuil. *De slaganden van een wildt zwyn. De hoorens van een geit.*

BROCHEE, *f. f.* Broche pleine de viandes. *Een spit volgebraat.*

Brochée. Plusieurs chandelles sur une broche. *Een spyl vol kaerssen.*

BROCHER, *v. a.* Travailler avec des éguilles à tricoter. *Breien, koussebreien.*

Brocher. Mettre un clou au pié d'un cheval. *Een nagel in de hoef van een paerd stian.*

Brocher. (*Terme de Cordonnier.*) Atacher avec des cloux. *De pollewyen der schoenen vast pinnen.*

Brocher. Méler avec de l'étofe quelque chose qui la relève. *Oplegwerk, of verheeven werk op een stoffe maaken.*

‡ **Brocher.** Faire à la hâte. *Byeen f. hrobben. Iets haastelyk, gezwindelyk, of schielyk doen.*

BROGHET, *f. m.* Poisson de riviere. *Een snoek. Zekereriviervisch.*

Brocheton. Petit brochet. *Een snoekje, een kleine snoek.*

BROCHETTE, *f. f.* Petit morceau de bois en forme de broche. *Een houtte speetje.*

BROCHEUR, *f. m.* Qui tricote. *Een breijer, een koussebreijer.*

Brocheuse, *f. f.* *Een breijster, een koussebreijster.*

BROCHOIR, *f. m.* Marteau de Maréchal pour atacher les cloux aux piez des chevaux. *Een hoefhamer, een smidts hamer om de paerden med te beslaan.*

† **BRÔDE**, *adj.* Ce mot se dit des femmes dont le teint est un peu noir. *Bruin, zwartahtig; dit word van de vrouwen gezegt die wat zwart van vel zyn.*

BRODEQUIN, *f. m.* *Chaussure ancienne des Comédiens. Een broosie, een halve laers. Een ont schoeisel der tooneelpeeleren.*

BRODEQUINS, *f. m. p.* Sorte de supplice, dont on ferre les jambes des criminels. *Beenzers, of woetzers waar in men de gevangenen sluit.*

BRODER, *v. a.* Faire de la broderie. *Stikken, stikwerken, borduuren, borduurwerk maaken.*

Broder du point. *Kant hoogen, of mes oplegwerk verfiereen.*

BRODERIE, *f. f.* *Borduurwerk, borduurfel, naaldwerk, of stikwerk.*

Broderie. (*Terme de Jardinier.*) Ouvrages figurez de bouis. *Bloemparken van palm gemakte.*

BRODEUR, *f. m.* Ouvrier qui brode. *Stikwerker. Borduurder, borduurwerker.*

BRODEUSE, *f. f.* Ouvriere qui brode. *Stikwerkster. Borduurster, borduurwerkster.*

BROIER, *v. a.* Briser ou casser menu. *Maalen, of klein vryven.*

Broier de la moutarde. *Moflaars maalen.*

Broier les couleurs. *De verwen wryven.*

BRONCHADE, *f. f.* *Struikeling, valsche stap, of tred. Een mistred.*

Son cheval fit une bronchade. *Zyn paerdts deê een valsche stap. Zyn paerdts struikelde.*

BRONCHER, *v. n.* Faire un faux pas. *Trebucher. Struikelen, schier vallen. Een valsche pas doen; (dit word van de paerden, en muilen, enz. gezegt.)*

‡ **Broncher.** Manquer. *Struikelen, seilen, haperen, missen.*

† *Si vous bronchez, on vous relevera d'une belle sorte. Zoo gy struikelt, of mist, men zal u naar behoren ophelpen, of te recht brengen.*

BRONZE, *f. m.* Airain, létou. *Metaal, zeker slach van gegoten koper met andere bergstoffen vermengt. Jetter une statue en bronze. Een metaale beeldts gieten.*

BRONZER, *v. a.* Faire en maniere de bronze. *Iets verkopereen, iets koperverwig, of als metaal maaken.*

BRQUETTE, *f. f.* Petit clou. *Een klein spykertje, nageltje, of klauwtertje.*

BROSSAILLES, ou brouffailles, *f. f. p.* Struiken, struwelen, doornen, haagen.

BROSSES, *f. f. p.* Sortes de vergettes. Borstel, kleerborstel, kleerbezem.

Broûtes. Pinceau de poil de cochon dont les peintres se servent. *Pinseel of pensel* daar de schilders mès schilderen.

BROSSER, *v. a.* Nétteier avec des broffies. Afborstelen. Met een borstel afvoegen, of schoon maaken.

Broffier les lettres. (*Terme d'imprimeur*.) En ôter l'ancre avec de l'eau & de la lessive. *De vormen wasschen, de letteren met water en loog afwasschen.*

Broffier. Courre au travers des bois. *Door heggen en struiken loopen, de bosschen doorkruissen.*

BROU'E, *f. f.* Bruine, petite pluie de peu de durée. *Mist, nevel, stofregen.*

BROUET, *f. m.* (*Vieux mot*.) Bouillon clair. *Vlaechnat, vleeschsoep.*

BROUETTE, *f. f.* Kruiswagen, kordewagen. (In Frieslandt zegtmen krooi, of krood.)

Mener la broûette. *Kruizen, met de kruiswagen loopen.*

BROUHHAHA, *f. m.* Le bruit qu'on fait à la Comédie lorsqu'on se récrie sur quelque bel endroit de la piece. *'t Geschreeuw, of geschal dat men in een blyspel maakt, als men over een fraaie vertooning hard uitroept, of luidkeels lacht.*

‡ **BROUILLAMINI**, *f. m.* (*Mot qui marque quelque chose d'obscur & d'embarassé*.) Mengelmoes, hutspos, vermengeling, of verwarring, mengelklomp.

BROUILLARD, *f. m.* *Mist, nevel.*

‡ **Brouillard de marchand**. Een koopmans kladsboek.

Papier brouillard. Qui boit l'ancre. *Zwignapier, kladpapier.*

BROUILLER, *v. a.* Mêler, confondre ensemble. *Vermengen, onder malkanderen mengen, of verwarren.*

Brouiller. (*Terme de Plumacier*.) Mêler ensemble le poil de plusieurs plumes qui ont des couleurs différentes. *Veelde veeren, van verscheide verwe, onder malkanderen mengen.*

* **Brouiller**. Sèmer la discorde. *Krakkeg of onlusten verwekken, twiſt, of oneenigheit zaaijen.*

* **Brouiller**. Embarasser. *Brabbelen, verwarren, onder malkanderen*

snyten, verwarring maaken.

* **Brouiller les affaires**. *De zaaken verwarren.*

Ce mot n'a été inventé que pour brouiller. *Das woordt is slechts uitgevonden om verwarring te maaken.*

Se brouiller, v. r. Se mêler, se confondre. *Zich vermengen, zich inlaaten, zich insteeken, zich bemoejen, zich verwarren.*

* **Se brouiller**. Rompre avec quelqu'un. *Met iemand van vriendschap breken.*

* **BROUILLERIE**, *f. f.* Trouble dans un Etat. *Verwarring, oneenigheit, oproer, tweedracht, onrust, of onlusten in een Staat.*

* **Brouillerie**. Petite querelle. *Onlust, een klein krakkeel, of geschil.*

* **Brouillerie**. Dispute embarassée & pleine de chicane d'école. *Verwarring, wargaren. Een verwarde zinswisting, of twistredening vol schoofhe spitsvinnigheden.*

Brouilleries. Petits bouts de ruban, de dentelle, &c. qu'on trouve mêlez ensemble. *Een warbosch van eindjes lint, kant, enz. die onder malkanderen leggen.*

BROUILLON, *f. m.* Papier sur quoi on jette ses premières pensées pour les corriger & les retoucher ensuite. *Klad. Papier waar op men zyn eerste gedachten stelt, om ze daar na te overzien en te verbeteren.*

Brouillon de Marchand. Een koopmans kladsboek.

* **Brouillon**, *f. m.* **Brouillonne**, *f. f.* Celui ou celle qui se plaît à brouiller les gens & les affaires. *Wargeest, twiſtstoker, twiſtzaaijer, Twiſtstookster, twiſtzaaiſter. Stookebrand, vantswisten krakkeel.*

‡ **Brouillon**. Petit étourdi, petit querelleur. *Een zorge, een gekje, een wargeestje. Een twiſtstokertje.*

BROUIR, *v. a.* (*Ce mot se dit des ôlez & des fruits, & signifie*) Brûler. *Verbranden, verzengen, verdorren.* (Dit wordt van 't koren en van de vruchten gezegt.)

Epi Broui, *Een verzengde aare, of halm.*

BROUISSURE, *f. f.* Een verbranding, verdorring, of verzenging van de bloesem en bladeren der boommen.

BROUT, *f. m.* Ce que pousse le bois au printemps. *De loopies, of*

spruitjes, die in 't voorjaar uit de boommen spruiten.

Brout, ou Brou de noix. Ecailles de noix vertes qu'on laisse pourrir dans un muid pour mettre le bois en couleur de noyer. *Schillen van groene nooten, die men in een ton laat rotten, om 't hout met te nooteboomen.*

BROUTER, *v. a.* (*Ce mot se dit des chèvres, & veut dire*.) Manger la pointe des plantes. *De toppen der gewassen afeeten.* (Van geiten sprekende.)

BRU.

BRU, *f. f.* (*Mot peu usité*.) Belle-fille. *Snaar, schoondochter, zoons wyf, zoons vrouw.*

BRUANT, *f. m.* Petit oiseau de chant, qui a les plumes jaunes. *Een cysje; zeker zangvogeltje met geel veeren.*

BRUGNOLES. *Voyez Brignoles.*

BRUGNON, *f. m.* Sorte de fruit à noiau de couleur rouge. *Zekere roosverwige vrucht met een steen.*

BRUIANT. *Voyez Bruire.*

BRUIERE, *f. f.* Plante. *Heide, hei. Een gewas.*

BRUINE, *f. f.* Petite pluie. *Stofregen.*

BRUINER, *v. n.* Faire de la bruine. *Stofregenen.*

BRUIRE, *v. n.* Faire quelque bruit sourd & confus. *Tieren, raazen, bruischen, gonzen, geraas, getier, of groot geschal maaken.*

Jentens bruire les vents & les flots. *Ik hoor de winden en golven raazen.*

BRUIANT, *bruïante, adj.* Qui fait un bruit éclatant. *Bruischende, ruzende, gonzende, dat een groot gerucht maakt.*

Voix bruïante. *Een sterke, harde, of krachtige stem.*

BRUISSÈMENT, *f. m.* Bruit des flots de la mer. *'t Gebruisch, of het bruischen der zeebaaren.*

BRUIT, *f. m.* Le son en général des choses naturelles, comme des cloches, &c. *Geluidt, klank; in 't algemeen van alle dingen, als van de klokken, enz.*

Bruit, *f. m.* Tintamarre, tumulte. *Getier, geraas, gerucht, geweld.*

Faire du bruit. *Geraas, of gerucht maaken. Tieren, of raazen.*

* **Bruit**. *Eclat. Réputation. Vermaartheit, roemruchtigheid, beroemdheit, roem, naam.*

- * Son nom fait grand bruit dans le monde. *Zyn naam is zeer vermaart, of maakt een groot gerucht in de wereldt.*
- * Ses exploits auront un bruit toujours durable. *Zyne daanden zullen eeuwighlyk vermaart zyn.*
- * Bruit. Nouvelle. *Gerucht, tyding, roep, maare.*
- * Faire courir le bruit de la mort de quelqu'un. *'t Gerucht, of de roep van iemants doods uitstrooten.*
- Bruit. Querelle. Dispute. *Geraas, geweld, gerucht, krakkeel, twiſt, razerny, moeite, moeielykheit.*
- Avoir du bruit avec quelqu'un. *Aset iemant twiſt, of krakkeel hebben.*
- BRULANT, Brülante, *part. actif.* Chaud. *Brandende, heet.*
- Les deserts brûlans de l'Aſrique. *De heete woefnyen van Afrika.*
- * Brülant de quelque paſſion. *Van eenige hartstogt brandende, of blaakende.*
- BRULE', Brülée, *part. paſſif.* *Verbrant, gebrandt, getaant.*
- Brülé, *f. m.* *Chose cuite & un peu brûlée. Gebrandt, aangebrandt, gefmeult, verzengt, gezengt.*
- Omelette qui ſent le brûlé. *Een ſtruiſ die was gefmeult, of gebrandt is.*
- Il a le teint tout brûlé. *Zyn aanzicht is heel verbrandt.*
- BRULER, *v. a.* *Consumer par le feu. Branden, verbranden, met vuur verbranden, door 't vuur verteeren.*
- Brüler. *Faire du mal à quelqu'un en le touchant avec quelque chose de chaud. Branden. Iemant met iets dat heet is branden.*
- Brüler, *v. n.* *Etre en feu. Etre embrasé. Branden, verbranden, in den brandt ſtaan, of zyn, door 't vuur verteeren.*
- La maison d'Ucalegon, qui est proche, brûlé déjà. *Het huis van Ukalegon, hier dicht by, ſtaat al in den brandt.*
- * Brüler de quelque paſſion. *Van eenige hartstogt, of drift branden, of blaaken.*
- * Il brûle d'envie de ſe vanger. *Hy blaakt van wraakzucht, of hy brandt van verlangen om zich te wreken.*
- * Brüler. *Etre consumé d'amour. Déſirer ardemment. Van liefde blaaken, of branden; in liefde, of geneegenheit onſteeken zyn, of verteeren. Vierighlyk begeeren.*
- * Je brûle pour elle. *Ik brande van*

- liefde tot haar.*
- Se brûler, *v. r.* *Zich zelven verbranden.*
- A brûle-pourpoint, *adv.* *Tirer contre quelqu'un à brûle-pourpoint.* C'est, *poſer l'arme à feu preſque ſur ſon corps. Met de tromp byna op de borſt, of op 't lyf iemants dood ſchieten.*
- BRULEUR, *f. m.* *Brûleur de maisons. Brandſlichter, aanſteeker, of verbrander van huizen.*
- BRULOT, *f. m.* *Vaiſſeau deſtiné pour brûler un autre vaiſſeau. Een brander, of brandſchip, een ſchip om een ander ſchip te verbranden. Een werptoorts der Ouden.*
- † Brulot, *f. m.* *Morceau trop ſalé & trop poivré. Een brandtbrok. Een ſtuk dat te ſterk gezouten en gepert is.*
- † J'ai avalé un brulot, & j'en ai la gorge toute en feu. *Ik hebbe een brandtbrok ingeſtingert, en heb 'er victory van in de keel.*
- BRULURE, *ſf.* *Brandt, gebrandheit.*
- BRUMAL, *Brumale, adj.* *Qui vient en hiver. 's Winters, dat in den winter komt.*
- Jacinte brumale. *Winterhyacint.*
- BRUME, *f. f.* *(Terme de mer.) Brouillard épais qui s'éleve quelquefois ſur la mer. Een dikke miſt, of zwaare nevel; een overtoeg, of dikbetrokke lucht.*
- BRUN, Brune, *adj.* *Qui est preſque noir. Donker, bruin, zwartachtig, dat byna zwart is.*
- Brun, *f. m.* *Qui a les cheveux bruns. Ce qui est de couleur brune. Een bruinhaarige. Een die bruin haar heeft. Dat bruinverwig is.*
- Brune, *f. f.* *Celle qui a les cheveux bruns. Een bruinet, een vrouwmensch dat bruin haar heeft.*
- † Humeur brune. *Humeur ſombre, ou melancholique. Een treurachtigen, of zwaarmoedigen aart, een droefgeestigen inborſt.*
- Brune, *f. f.* *Le temps entre le ſoleil couché & la nuit. Schemering, de tydt tuſſchen den ondergang van de zon en de nacht.*
- Sur la brune. *(Mot un peu vieux.)* *Sur le ſoir. Op den avondt, in de schemering.*
- Brunette, *f. f.* *Petite brune. Een bruinetje, een bruin meisje.*
- BRUNIR, *v. a.* *Eclaircir avec le brunilſoir. Bruineeren, gladtmaaken. Met het bruineerſtaal een glans*

- geeven.*
- Brunir. *(Terme de Relieur.)* *Polir la tranche d'un livre. Bruineeren. De ſnet van een boek gladtmaaken.*
- BRUNISSAGE, *f. m.* *Ouvrage de bruniffeur. Bruineerwerk, 't bruineeren.*
- Paier le brunissage de la vaiſſelle. *'t Bruineeren van 't zilverwerk beſtaalen.*
- BRUNISSEUR, *f. m.* *Celui qui brunit la vaiſſelle d'argent. Bruineerder, een die 't zilverwerk bruineert.*
- Bruniſſeuſe, *f. f.* *Celle qui brunit la vaiſſelle d'argent. Een bruineerſter van 't zilverwerk.*
- BRUNISSOIR, *f. m.* *Instrument propre à brunir les métaux. Een bruineerſteen, of bruineerſtaal.*
- BRUNISSURE, *f. f.* *L'action de brunir. Bruineering, het bruineeren.*
- BRUSC, *f. m.* *Myrthe ſauvage. Wilde Myrtboom.*
- BRUSQUE, *adj.* *Précipité, rude. Bars, ſtuurs, haafſtig, mors, wildt, twiſt, oſloopend, rou, onheufch.*
- BRUSQUEMENT, *adv.* *Barſſelyk, norſſelyk, haafſtiglyk, rowwlyk.*
- BRUSQUERIE, *f. f.* *Barſheit, ſtuursheit, norſheit, haafſtigheit, rouheit.*
- BRUSQUER, *v. a.* *Traiter quelqu'un rudement & d'une maniere rebutante. Onbeſchoft tegen iemant uitruaaren, iemant rou, of onheufch bejegenen.*
- BRUT, brute, *adj.* *Qui est rude & qui n'est point poli. Rom, roww, ongeſteepen.*
- Un diamant brut. *Qui n'est point poli. Een rowwe, of ongeſlepe diamantſteen.*
- Brut, brute, *adj.* *Onredelyk, redeloos.*
- Bêtes brutes. *Onredelyke dieren.*
- Brutes, *f. f.* *Bêtes brutes. Redeloos ve, onredelyke dieren.*
- † C'est une bête brute. *'t Is een redeloos beest, of een beeftachtig menſch.*
- † Il est devenu brute a force de boire. *Hy is door ſterk drinken heel beeftachtig geworden.*
- BRUTAL, brutale, *adj.* *Qui tient de la brute, ou de l'animal. Onbeſchoft, woef, beeftachtig, onbehouten, onverſtandig.*
- * Brutal, *f. m.* *Qui a des ſentimens brutaux. Ruſtre, impertinent. Een beeftelyk, beeftachtig, of onbeſchoft menſch. Een lompen boer, kinkel, of ſchoft.*

* Brutale, *f. f.* Rustre, gróssiere, incivile, impertinente. Een beestelyk, onbeschoft, boerachtig, of onbeleest vrouwenmensch. Een schonek.

BRUTALEMENT, *adv.* D'une maniere brutale, rude, & gróssiere. Beestelyk, onbeschoftelyk, onverstandelyk, onredelyk, op eens onbeschofte, of beestachtige wyze.

BRUTALITE', *f. f.* Action brutale, action outrageuse. Beestachtigheid, onbeschoftheid, onredelykheit, woestheid. Een onbeschofte, of beestelyke daadt.

BRUVAGE. Voyez Breuvage.

BUB. BUC.

BUBE, *f. f.* Petite enflure qui vient sur le corps. Een puistje, of blaartje. dat op 't ligchaam komt.

BUBERON, *f. m.* Petit vase propre à donner à boire aux enfans qui font à la mamelle. Een pyp, of pypkan, een zuigtuitje waar uit men de kinderen, die noch zuigen, te drinken geeft. Een hul.

Buberon. La partie du vinaigrier, par où coule le vinaigre. De tuit van d'azynfles, waar door d'azyn loopt.

BUBON, *f. m.* Tumeur à l'aîne. Liesontsteeking, zwelling van of gezwel aan de liesklieren.

BUCENTAURE, *f. m.* Espèce de galion où la Seigneurie de Venise va époufer la mer. Zeker galjoen, of oorlogschip waar op de Raads van Venetië de zee gaat trouwen.

BUCHE, *f. f.* Gros morceau de bois pour brûler. Een dik stuk brandhout, een blok dat geklooft wordt.

‡ Buche. Sot, âne. Een blok, een kloen, een bot, of onverstandig mensch.

BUCHER, *f. m.* Pile de bois qu'on faisoit anciennement pour brûler les morts. Een houtstapel, of houtmyt, waar op men by ouds de lijken verbrandde.

Bücher. Lieu d'une maison où l'on met le bois à brûler. Een houtzolder, of houtschuur, een plaats van 's huis daar men 's brandhout legt.

BUCHERON, *f. m.* Celui qui fend le bois. Houthouwer, houtklover, houtbakker, een die 't hout stapelt.

BUCHETTE, *f. f.* Petit morceau de bois sec. Een klein droog rysje, of hantsje.

BUCOLIQVES, *f. f. pl.* Les Poësies pastorales de quelque Poëte. Herderszang, vaarzen waar in men herders sprekende invoert. Les Bucoliques de Virgile. De Herderszangen van Virgilius.

BUF. BUG.

BUFET, *f. m.* Table où l'on étale la vaisselle & les verres. Aanrechtisch, aanrechtstafel, een tafel waar op men de glazen, 't vaatwerk, enz. zet.

Bufet. Toute la vaisselle d'argent qu'il faut pour un service de table. Een silver servies. Al 't silverwerk dat tot de tafel diens.

Bufet. Le bois sur quoi sont posés les tuyaux d'orgues. D'orgelkas. 't Houtwerk waar in d'orgelpypen staan.

BUFETIN, *f. m.* Petit juste-au-corps de bufle. Een buffelsletra koldertje.

BUFLE, *f. m.* Sorte d'animal sauvage. Een buffel, of wilden os. Zeker wilt dier.

* Bufle. Juste-au-corps de peau de bufle. Een buffelsche kolder. Een leere kolder.

‡ Bufle. Ignorant, sot. Een buffel, een onwetend, of onverstandig mensch.

‡ Cacher un bufle sous son pourpoint. Ette un sot. Een gek, of zot zyn.

BUGLOSSE, *f. f.* Herbe. Ofsetong, Buglossie. Een kruid.

BUH. BUI.

BUHOTS, *f. m. p.* Plumes d'oye peintes qui servent de montre sur la boutique des plumaciers. Toonvedren. Geversde ganzevedren, die de pluimmakers voor hunne winkels ten toon op de vensters zetten.

BUIRE, ou Buye, *f. f.* Een groote silvere, of porcelaine pot met een oor.

BUIS. Voyez Bouis.

BUISSON, *f. m.* Touffe de petits bois. Een doornbosch, doornhaage, of braambosch.

Buiffon ardent. Buiffon où Dieu aparut à Moïse. Het brandende braam- of doornbosch. Het braambosch waar in Godt aan Mozes verscheen.

Buiffon. Arbres que les Jardiniers taillent en figure. Een heining, haage, of hegge, van doorn, of

van ander gekoemde, die de hoveniers op verscheide wyzen snoeien, of scheeren.

Planter des arbres en buiffon. Boomen tot haagen zetten, of planten.

BUL. BUR.

BULBE, *f. f.* Oignon de Plante. Bolle, bloembolle, bolwortel.

BULBEUX, bulbeufe; *adj.* Ce mot fe dit des plantes qui ont des oignons avec des racines fibreuses. Bolachtig, veselachtig. Dit word van de gewassen gezegt die bollen met veselachtige wortels hebben.

BULLE, *f. f.* Ecrit authentique du Pape qui sert à conférer les bénéfices, &c. Een bul, of bulle; een opene brief des Paus om de geestelyke ampten te vergeeven. Een Getuigenis brief die d'aangenomen Meesters in de rechten, Geneesoeffenaars, enz. van de hooge Schoolen krygen.

BURAT, *f. m.* Sorte de grosse étoffe grise. Grof laken, pylaken. Zekere grove grauwe stoffe.

BUREAU, *f. m.* Table pour écrire qui est dans les cabinets des gens d'affaires. Een schryfstafel die in de vertrekken der kooplieden staat.

Bureau. (Terme de Palais.) Table où l'on met les sacs des procès à juger. Tafel waar op men de zakken met de stukken der gedingen legt, die noch uitgezezen, of noch afgedaan moeten worden.

Bureau. Lieu établi pour vendre de certaines marchandises. Een koop-hal, een plaats opgerecht om zekere waaren te verkoopen.

Bureau. Lieu où sont les Commis. Lieu où un homme d'affaire a ses papiers. De Kommisskammer, 't Pefskomtoor, d'impofskamer der pachters. Een vertrek daar een bediende van Staat, of van een groot Heer zyn papieren heeft.

‡ Bureau. Lieu, endroit. 't Komtooir, plaats, oord.

‡ Paris est le grand bureau des merveilles. Parys is het groot komtooir der wonderheden.

Bureau. Sorte de grosse étoffe. Py. Zekere grove stoffe.

Il n'étoit vêtü que d'un simple bureau. Hy was maar enkelyk met een py gekleedt.

* Prendre l'air du bureau. Naworschen wat gevoelens de rechters wegens

gens een zaak hebben.

* Le bureau n'est point pour lui. De rechtbank is niet, of de rechters zyn niet voor hem.

BURETTE, *f. f.* Petit vase pour mettre le vin & l'eau quand le Prêtre dit la Messe. Pul, of pulletje, waar in de wyn en 't water is als de Prieſter de Mis doet.

Burette. Petit vase pour mettre de l'huile d'olive. Een boomolypotje, of boomolysflesje.

BURIN, *f. m.* Outil d'acier avec quoi on grave sur les métaux. Een graveeryzer, graafzyzer, of steekzyzer.

BURINER, *v. a.* Graver sur les métaux avec le burin. Snyen, snyden, graveeren.

BURLESQUE, *adj.* Plaisant. Spasachtig, aardig, vermakelyk, boertachtig, koddig, kluchtig, boertig.

Burlesque, *f. m.* Maniere d'écrire plaisante. Een boertachtige, of spasachtige schryfwyze.

BUS. BUT.

BUSE, Bufard, ou Buifard, *f. m.* Sorte d'oiseau de proie. Een havik. Zekere roofvogel.

‡ Buse. Sot, niais. Een gek, zot, bormuil, vlegel, steiloor.

BUSQUE, ou Busc, *f. m.* Een tabertshout, of walvischbeen, dat de juffers voor en achter in de taberden steeken.

* BUSQUER, *v. a.* Chercher. Zeken, naar trachten, op uit zyn.

† Bufquer fortune. Geluk, of forsuin zoeken.

BUSTE, *f. m.* Figure de sculpture qui finit un peu au dessous des mammelles. Een borststuk van een beeldt. Een beeldt met een half bys dat even onder de borst eindigt.

BUT, *f. m.* Point où l'on vise. Wit, doelwit, 't punt waar naar men mikt, of doelt.

* But. Fin, dessein. Oogwit, einde, voornemen, doelwit, oogmerk.

* Arriver à son but. Zyn einde, of oogmerk bekoemen, of bereiken; tot zyn voornemen koomen, of geraaken.

* Fraper au but. Trouver la difficulté de l'affaire. Doel treffen, de knoop van 't geschil raaken, of vinden.

* Aller droit au but. Aller directement à la fin qu'on se propose. Recht toe rechts aan naar zyn voor-

gestels ogwyt, of einde gaan.

‡ De but en blanc, *adv.* Inconfidérément, à l'étourdie. Loffelyk, onbedachtelyk, onbezonnen, zonder overleg, los toe.

But à but, *adv.* (Terme de jeu.) Sans avantage. Gelyk op, kamp op, of zonder voordeel van den eenen, of anderen kant.

Jouer but à but. Gelyk op, of kamp op speeken.

BUTE, *f. f.* Petite hauteur. Een hoogte, een heuveltje.

Bute. Le lieu où tirent les Chevaliers de l'arquebuse. De doelen, de plaats daar de Ridders, of Buschietters naar zeker wit schieten.

* Etre en bute à quelqu'un. Etre exposé aux atakes de quelqu'un. Het doeltwis van iemants gramſchap, of woede zyn, voor iemants aanvallen bloot staan.

BUTER, *v. n.* Tendre, ou viser à quelque chose. Mikken, doelen, ergens op ooggen, of naar trachten.

Il bute là, mais on ne fait s'il y parvenira. Hy doelt, of oogt daar op, maar men weet niet of hy 'er toe zal kunnen geraaken, of hy zyn wit zal kunnen beschieten.

BUTIN, *f. m.* Ce qu'on prend sur l'ennemi. Buis, roof, 't geen men op den vyandt haalt.

BUTINER, *v. a.* Faire quelque butin. Buis maaken, buis haalen, rooven, plonderen.

BUTOR, *f. m.* Oiseau de la grandeur d'un heron. Een roerdomp, of putoor. Een vogel zoo groot als een reiger.

‡ Butor. Sot, mal-adroit. Een boroer, een schoft, een twy, of onbeschoft mensch.

BUV.

BUVEUR, *f. m.* Celui qui aime à boire. Drinkster, drinkebroër, likkebroër, zuiper, zwelger; eendronken bleet, of nathals.

Buveur d'eau. Celui qui ne boit d'ordinaire que de l'eau. Een waterdrinker. Een die gemeenlyk niet dan water drinkt.

Buveuse, *f. f.* Celle qui aime à boire. Zuipster, een wyf dat veel van 't nat, of van den drank houdt; een dronke tul, of snuit.

C.

C, *f. m.* Troisième lettre de l'alphabet. C. De derde letter van 't A, B, C.

Le C se prononce fortement à la fin de presque tous les monosyllabes, comme, Bec, choc, croc, sec, &c. De C word, in 't Fransch, sterk misgesproken, op 't einde van byna alle de woorden die van eene lettergreep zyn, als in de bovenstaande voorbeelden blykt.

Le C se prononce comme le K devant ces voyelles a, o, u. Exemple, Camarade, comédie, cuir. De C word, in 't Fransch, als de K misgesproken voor deeze klinkletteren a, o, u, als in de bovenstaande voorbeelden blykt.

Le C a le son de l's devant e & devant i. Exemple, Céléste, circulation. De C klinkt, in 't Fransch, als de s, voor de e, en i, als in de bovenstaande voorbeelden blykt.

Le C accompagné d'une cédille (ç) se doit prononcer comme une double s. Exemple, Façon, leçon. Prononcez façon, leçon. De C met een halfmaantje onder aan (ç) moet, in 't Fransch, byna misgesproken worden als een dubbele s, gelyk in de bovenstaande voorbeelden blykt.

CA.

CA. *Pron. ça.* Interjection qui marque quelque commandement. 't Sa, lustig aan, wakker aan, een inwerpſel dat eenig bevel te kennen geeft.

Ca qu'on mette la main à l'œuvre. 't Sa dat men werk beginne, of dat men de hands aan 't werk sta.

Ca, *prep.* Hier, herwaarts. Courir ça & là. Gins en herwaarts loopen.

Ils s'en font enfuis, qui ça, qui là. Zy zyn d'een hier, en d'ander daar gevluht.

Errer ça & là. Hier en daar zwerven, ransom doelen, of dwaalen.

Les uns sont allez de-ça, les autres de-là. D'een zyn naar deeze, en d'andere naar geene zyde gegaan, of d'een zyn herwaarts, en d'andere derwaarts gegaan.

Au de-ça ou en de-ça. Aan deeze zyde, aan deezen kant.

CAB.

CAB.

- CABALE**, *f. f.* Theologie secrete de l'écriture à laquelle quelques Juifs s'attachent. *Geheimkunde, verborge konst.* Een heimelyke Godtgeleertheit der H. Schrifture, waar aan sommige Jooden zich vasthouden. *Verborge uitlegging van de woorden der H. Schrift door een zekere oprekening en verzetting der letteren.*
- * **Cabale**. Personnes qui font d'intelligence pour faire réussir une affaire. *Een t'zamenrotting, of t'zamenspanning van sommigen, die malkanderen heimelyk verstaan, om een zaak tot een uitslag te brengen; een kabaal.*
- * **CABALER**, *v. a.* Tâcher par de secrettes pratiques, qu'un dessein réussisse. *t'zamen spannen, om door heimelyke konsten en vonden eenen aanslag, of een voorneemen uit te voeren.*
- * **CABALEUR**, *f. m.* Celui qui cabale. *Een t'zamenrotter, of aanspander, een die met anderen aanspant om eenen heimelyken aanslag uit te voeren.*
- CABALISTE**, *f. m.* Juif qui est de la Cabale. *Een geheimkundige, een Jood die in de verborge konst van d'uitlegging der H. Schrift ervaaren is.*
- CABALISTIQUE**, *adj.* De la Cabale. *Geheimkundig, dat de verborge uitlegging der H. Schrift aangaat.*
- Reverie Cabalitique**. *Een Joodsche droom.*
- CABANNE**, *f. f.* Méchante petite maison. *Een klein slecht huisje, een hutje, een visschers stulp.*
- Cabanne de Berger**. *Een harders hut, of hutje.*
- CABARET**, *f. m.* Herberg, kroeg, wynhuis.
- ‡ **Cabaret borgne**. Méchant petit cabaret. *Een vaats kroegje, een klein, of slecht herbergje, daar weinig nering is.*
- CABARETIER**, *Cabartier*, *f. m.* Waards, of weerd, herbergier, tapper.
- Cabaretiere**, *Cabartiere*, *f. f.* Waardin, of weerdin, een herbergiers vrouw, of herbergiersster. *Een vrouw die herberg houdt, een tapper.*
- CABAS**, *f. m.* Petit panier de jonc. *Een bieze korfje; een vygekorfje,*

of raxynekorffe, een kabas.

- CABESTAN**, *f. m.* (Terme de mer.) *Het braadspit. De dikke houtse spil daar het kabeltouw omlaapt als 't anker wordt geligt, of opgehaalt.*
- CABINET**, *f. m.* Petit appartement dans une maison. *Vertrek, geheimvertrek, studeerkamer, kantoor, of komtooir.*
- Cabinet**. Lieu dans une maison où sont des tableaux de grand prix. *Konstkamer, kunstvertrek, een kamer waar in kostelyke schilderyen hangen.*
- Cabinet d'étude**, où l'on se retire pour étudier. *Een boekvertrek, of boekkamer, een vertrek ter leeroffeninge geschikt.*
- * **Cabinet**. (Pris pour les choses qui se traitent dans le Cabinet des Princes.) *Geheimvertrek, (genomen voor de zaken die in de geheimvertrekken der Vorsten verhandeld worden.)*
- * **La science du cabinet**. *De kennis van de geheimen der Vorsten.*
- * **Homme de Cabinet**. *Homme d'étude. Een geleerd man, een man van studie, of geleerdheit.*
- * **Cabinet**. *Le conseil particulier d'un Roi. De geheime Raadt van een Konink.*
- Cabinet**. Espèce d'armoire avec des tiroirs. *Een kas met laden, een kabinet.*
- Cabinet de jardin**. *Een tuinhuisje, of speelhuisje, een prieel in een hof. (t'Utrecht zegt men, een weesje.)*
- Cabinet d'orgues**. *De kas van 't orgel, d'orgelkas.*
- CABLE**, *chable*, *f. m.* Een kabeltouw. *Een dik scheeps touw.*
- CABLER**, *v. a.* Asembler plusieurs fils & les tortiller pour n'en faire qu'une corde. *Touw spinnen. Van veele draaden een touw maaken.*
- CABOCHE**, *f. f.* Petit clou à grosse tête. *Een taats, of schoenspyker, een kleine spijker met een groot hoofds.*
- ‡ **Caboché**. *Tête. Hoofds, kop.*
- CABOCHON**, *f. m.* (Terme de Joalier.) *Rubis qui n'est pas taillé. Een rouwe, of ongestepe robynsteen.*
- CABOTER**, *v. n.* (Terme de mer.) *Langs de kust van d'eene haven naar d'andere zeilen.*
- CABRER**, *se cabrer*. (Ce mot se dit des chevaux, v. n.) *s'élever fur les deux piez de derriere, se renverser. Steigeren, om hoog steigen.*

geren. Dit word van de paerden gezegt, en beduidt; *zich op de twee achterste voeten oprechten, of achter over vallen.*

Cheval qui se cabre. *Een paerd dat steigerd, of een steigerend paerd.*

‡ **Se cabrer**. *Se fâcher, s'emporter pour peu de chose. Opluigen, opstuurven, van quaadheit opspringen, om een beuseling boos, of quaade worden.*

‡ **Se cabrer contre la raison**. *Tegende reden aandruischen; zich tegen de reden aankantien.*

CABRI, *f. m.* *Het jong van een goit, een geitje.*

CABRIOLE, *capriole*, *f. f.* *Saut haut & élevé tout d'un temps que fait un cheval. Een hooge en luchtige sprong van een paerd, een kabriool, of krulprong van een paerd.*

Cabriole. (Terme de danse.) *Saut figuré. Kruldans, krulprong, een losse sprong in 't danssen.*

CABRIOLER, *v. n.* *S'élever de terre en sautant & frisant les pas en retombant. Krulprongen maaken.*

CABRON, *f. m.* *Peau de cabri. Geiteler, leer van een jong geitje.*

CABUS, *f. m.* *Choux cabus. Kabuis-kool, of sluitkool.*

CAC.

‡ **CACA**. *Excrément d'enfant. Kak, kinderstront, kinderdrek.*

CACAO, *f. m.* *Kakau. Zekere kern, of pit van een vrucht, 't voornaamste inningsel van de Chokolaade.*

CACHE, *f. f.* *Lieu où l'on cache quelque chose. Schuilhoek, schuilplaats, plaats om iets te verbergen, of te versteeken.*

Caché, cachée. (Part. passif.) *Verborgen, verhoolen, geheim, versteeken.*

* **Caché**. *Couvert, dissimulé. Bedekt, vermoemt, ontveinst.*

CACHER, *v. a.* *Verbergen, wechsteeken, bedekken, versteeken.*

* **Cacher**, *ne pas découvrir, dissimuler. Verbergen, wechhouden, inhouden, niet vertoonen, of ontdekken, ontveinzen.*

* **Cacher la passion**. *Zyn drift inhouden, binnen houden, of ontveinzen.*

Se cacher, *v. r.* *Zich versteeken, zich verschuilen, zich verbergen, niet te voorschyn koomen.*

Cacher son jeu. *Ne pas montrer ses car-*

cartes en jouant. Zyn spel achterhouden. Zyn kaart in 't spelen niet laaten zien.

* Cacher son jeu. Ne pas faire paroître son adresse au jeu, afin d'y engager les autres. Zyn spel verbergen. Zyn gauwigheit in 't spelen niet laaten blyken, om anderen aan de gang te krygen.

* Cacher son jeu, c'est-à-dire, ses pensées, ses desseins. Zyn spel verbergen, dat is, zyne gedachten raadslagen, of voornemens bedekken.

CACHET, *f. m.* Petit sceau où sont les armes ou les chiffres d'une personne. Een zegelring, of merkring, waar op iemants wapen, of letters staan.

CACHETER. Zegelen, bezegelen, toezegelen, verzegelen.

Cacher une lettre. Een brief toezegelen, of toedoen.

En cachette, *adv.* In 't heimelyk, in 't verborgen, in 't geheim.

CACHOT, *f. m.* Lieu obscur de la prison où l'on met les criminels.

Een gat, een onderaardsche, of zeer duistere gevangenis. Een donker hol.

CACHOU, *f. m.* Kachou. Een Oostindische gom.

CACOCHEMIE, *adj.* Qui est plein de mauvaises humeurs. Qui a un mauvais suc. Quaadvochtig, quaadbloedig, onzuiver van bloed. Quaadvoedzaam, dat quaad voedel heeft.

Esprit cacochemie. Esprit sot, qui convertit tout en mal. Een verkeert verstand, dat alles ten quaaden duyd, of uitlegt.

CACOCHEMIE, *f. f.* Plenitude de mauvaises humeurs. Quaadvoedzaamheit, quaadvochtigheit, onreinigheit van bloed, quaadbloedigheit.

CACOPHONIE, *f. f.* Concours de mots faisant un mauvais son. Een 't zamenloop, of 't zamenvoeging van woorden die in d'uispraak een quaad geluidt maaken.

CAD.

CADAVRE, *f. m.* Corps mort. Een lyk, een dood ligchaam.

CADEAU, *f. m.* Trait de plume figuré autour des exemples à écrire. Een konstige trek met de pen om de voorchristen getrokken.

Cadeau. Grand repas. Een groote maalyd, een treffelyk gastmaal.

CADENAT, ou Cadenas, *f. m.* Een maalfloot, een hangflootje

CADENASSER, *v. a.* Iets met een maalfloot, of hangfloot toeluisen.

CADENCE, *f. f.* Harmonie de période. Welluiding. Een nette overeenkomst van de deelen eener rede.

Cadence. (Terme de danse.) Chûte du mouvement du corps. De val der beweging van 't ligchaam in 't danssen.

Cadence. (Terme de musique.) Stembvalling in de zangkunst.

CADET, *f. m.* Le plus jeune des deux frères. De jonger broeder, de jongste van twee broeders.

Cadet aux Gardes. Jeune Gentilhomme volontaire qui est dans le Régiment des Gardes. Een adelborst in 's Konings lyfwacht. Een jongen edelman die vrywillig onder 's Konings lyfwacht dient.

† Cadet de haut apétit. Celui qui est toujours prêt à manger & à boire. Een hongerig, gulzig, of happig mensch; een die 't eeten en drinken nooit 't onpas komt.

CADETTE, *f. f.* La plus jeune des deux sœurs. De jonger zuster. De jongste van twee zusters.

CADRAN. Voyez Quadrant.

CADRE, CADRER. Voyez Cadre, Quadrer.

CADUC, Caduque, *adj.* Vieux, infirme & cassé. Bouwvallig, oudt, zwak, gekrenkt, verzwakt, afgegaan, afgenomen.

* Caduc. Périssable, fragile. Vergankelyk, zwak, broos, nietig.

Mal caduc. De vallende ziekte.

Quitombedu mal caduc ou du haut mal. Die de vallende ziekte krygt.

CADUCEE, *f. m.* Autrefois baguette de Mercure entortillée de deux serpens, & depuis la baguette que portoient les Ambassadeurs pour la paix. Mercuriusstok. De roede, of stok van Mercurius, met twee slangen omwrochten; en naderhandt de stok der Vredegezanten.

CADUCITE, *f. f.* Vieillesse, débilité. Bouwvalligheit. Zwakke ouderdom, zwakheit.

Voyez la colonne Qua.

CAF. CAG. CAH.

† CAFARD, *f. m.* Hypocrite, bigot. Huichelaar, schynheilige, of geveinsde. Een Goetdsdienstige in schyn, doch niet in der daadt.

CAFÉ, *f. m.* Sorte de fèves dont on fait un breuvage qui porte le même nom. Koffy, koffyboonen, xere

kere slach van Turkische boonen; waar van men den koffydrank maakt, die ook de zelue naam heeft.

Café. La maison où se vend le Café. 's Koffyhuis, 't huis daer men de koffy drinks.

Allons au café boire (ou prendre) une tasse. Laas ons om 't koffyhuis een kop koffy gaan drinken.

CAFFETIERE, *f. f.* Vaisseau où l'on fait le café. Een koffyketel, koffyspot, of koffykan.

CAGE, *f. f.* Cage d'oiseau. Een vogelkooi, of vogelkooi, een kevie.

† Mettre en cage. Mettre en prison. Kooijen, in de kooi zetten. Vast zetten, opsluisen, gevangen zetten.

Cage. Treillis d'osier à mettre devant les fenêtres. Een bordetje, of teemmatje voor de vensteren.

Cage. Hune du navire. De kajuit, of roef van een schip.

Cage. (Terme de Meunier.) Le corps d'un moulin à vent. Het huis, of de romp van een windmolen.

Cage. (Terme d'Orfèvre.) Sorte de cage où les Orfèvres étalent leur marchandise. Een tray waar in de zilververfmidts hunne koopmanschap voorzetten, of toonen.

Cage de bâtiment. Encinte de bâtiment. D'omrook, of d'omkreiss van een gebouw.

Cage d'Écalier. 't Bechot, of schuifsel van een trap.

† CAGNARD, cagnarde. *adj.* (Mot bas.) Leegloper, straatstyper, standeraar.

CAGNEUX, cagneuse, *adj.* Qui cloche, qui boite. Manck, kreupel, binkenode.

CAGOT, *f. m.* Hypocrite. Een huichelaar, geveinsde, of schynheilig.

Cagote, *f. f.* Hypocrite. Een huichelaresse, een geveinsde, of schynheilig vrouwmensch.

CAGOTERIE, *f. f.* Hypocrisie. Huichelarye, schynheiligheit, geveinstheit.

CAGOTISME, *f. m.* Maniere d'agir d'hypocrite. Huichelarye, schynheiligheit, geveinstheit.

CAHIEU, ou caieu, *f. m.* (Terme de Jardinier.) Een klein tulpbolletje dat aan de moerbol vast is.

CAHOS, *f. m.* Mengelklomp, verwarde klomp, bajert.

* Cahos. Confusion. Verwarring, ver-

vermaning, mangelkloof, mangelmoos.
CAHOT, *f. m.* Saut que fait un chariot, *en* une charette en roulant. *Stoot*, of *schook van een wagen of kar.*
CAHOTAGE, *f. m.* Het *geschok*, 's *schokken*, 's *borzen*, 's *schudden*, of *gehots kan een kar*, of *wagen.*
Je ne puis souffrir le cahotage d'un coche. Ik kan 's *schokken van een kar niet verdraagen.*
CAHOTER, *v. a.* Donner des cahots. *Schokken*, *schudden*, *borzen*, *stooten* geuen.
 † **CAHUTE**, *f. f.* Petite cabane. (*Mot bas.*) Een *hutje*, een *stulpje.*

CAI. CAJ.

CAIER, *f. m.* Trois ou quatre feuilles de papier couteés ensemble. *Quatern*, *drie of vier vellen papiers* 's *zamen genaait.*
CAILLE, *f. f.* Oiseau passager. Een *quakkel*, *wachtel*, of *quartel.*
SE CAILLER, *v. r.* Se prendre, s'épaissir. *Runnen*, *stremmen*, 's *zamenstremmen*, *stollen*, *bestollen*, *dik worden*, *hotten.*
Le lait se caille. Le *fang* se caille. De *melk* *stremt*. 's *Bloet* *runst*, of *stolt.*
Faire cailler ou prendre le lait. De *melk* *te* *stremmen* *zetten*, of *laaten* *stremmen.*
Caillé, *f. m.* Lait pris dont on fait des fromages. *Wrongel*. *Gestremde* of *geronne* *melk*, *waar van men de kaas* *wringt.*
CAILLEMENT, *f. m.* *Hotting*, *schifting*, *stremming*, of 's *zamenrunning van de melk.*
CAILLETTE, *f. f.* La peau où sont les testicules du mouton. *Schaapsbeursje.* Het *zakje van een schaap.*
CAILLO-ROSAT, *f. m.* Sorte de poire fort bonne; nommée aussi poire d'eau rose. *Zeker* *slach van lekkere peer*, (*in 't Fransich*) ook *roozewaterspeer* *geheten.*
CAILLOTAGE, *f. m.* Een *groote hoop keijen*, *keisfeenen*, of *keisfeenen.*
CAILLOU, *f. m.* Een *keisfeen*, *keisfeen*, of *kei.*
CAIMAND, *f. m.* Sorte de gueur. *Schooijer*, *bedelaar*, *landlooper*, *truggelaar.*
Caimande, *f. f.* *Schooijster*, *bedelaarster*, *truggelaarster*, *landlooperster.*

CAIMANDER, *v. a.* *Gueuer*. *Schooijjan*, *bedeljen*, *truggeljen.*
CAJOLER, *v. a.* Dire des paroles civiles & obligantes. *Liefkoozen*, *pluimsbryken*, *vleijen*, *met woorden streelen*, *beleefde en vriendelyke woorden geuen*; (*boertende* *zegt men*, *smoerschoenen.*)
Cajoler *fa* *maitresse.* *Zyn minnares liefkoozen.*
CAJOLERIE, *f. f.* Paroles obligantes. *Liefkoozing*, *geulei*, *vleijery*, *pluimsbryking*, *vriendelyke en beleefde woorden.*
CAJOLEUR, *f. m.* *Vleijer*, *pluimsbryker*, *een zoete*, of *aangenaame praater*, *een liefkoozer*; (*boertende* *zegt men*, *een smoerschoen.*)
Cajoleuse, *f. f.* Een *vleijster*, of *pluimsbrykster*, *een aangenaame en vriendelyke praatster*. Een *vrouwmenfch dat iemans liefkooft*, of *streelt.*
CAISSE, *f. f.* Sorte de coffre. Een *kist*, of *koffer.*
Caiffe. *Tambour.* De *trom*, of *trommel.*
Batre la caiffe. De *trom slaan*, de *trommel roeren.*
Caiffe, où les Banquiers & les Marchands ferment leur argent. Een *geldkist*, *een kist* *waar in de Bankhouders en Koopluiden hun geldt opsluiten.*
Caiffe. (*Terme de jardinier.*) *Quarré creux*, *fait de bois*, où l'on met des Orangers. Een *Oranjebak*. Een *vierkante bak om Oranjeboomen in te zetten.*
CAISSIER, *f. m.* Garçon marchand qui a soin de la caiffe. Een *kassier*, of *koopmans knecht*, *die de kas van zyn meester houdt.*
CAISSON, *f. m.* Sorte de grand coffre où l'on met des vivres quand on va à l'armée. Een *legerkist*, *een kist* of *koffer om teerkoft in te doen als men naar 's leger gaat.*

CAL.

CAL, *f. m.* Durillon qui vient aux pieds & aux mains. *Eelt*, *voorelding*, *hardigheid die aan de handen en voesen komt.*
CALAMENT, *f. m.* Herbe. *Kattekruid.*
CALAMINE, *f. f.* Sorte de pierre. *Kalamynsteen.* Een *steen* *waar mede het koper gegeelt*, of *geel gemaakt wordt.*
CALAMITE, *f. f.* Malheur. *Elen*, *de*, *ongeluk*, *ongeval*, *zegeispoed*,

rampspoed, *rampzaligheid.*
CALAMITEUX, *calamiteuse*, *adj.* (*Mot bas & vieux.*) *Malheureux.* *Elen*, *rampzalig*, *ongelukkig*, *rampspoedig.*
CALANDES, *f. f. p.* Le premier jour du mois parmi les anciens Romains. *D'eerste dag van ieder maandt by d'oude Romeinen.*
 † *Renvoyer* *quelqu'un aux Calandes* *Grèques.* *Ne lui vouloir pas accorder ce qu'il demande.* *Iemant zyn verzoek onzeggan*, *afslaan*, of *weigeren.*
CALANDRE, *f. f.* Petit insecte noir. *Kalander*, *koronworm.* Een *klein zwart wormtje dat het koren op de solders verslindt.*
Calandre. Sorte de grosse alouëtte. *Zekere* *slach van groote leeuwwerk.*
Calandre, *f. f.* *Kalander*, *klander*, *molen.*
CALANDER, *v. a.* Presser avec la calandre. *Kalanderen*, *glans geuen*, *glansje* *maaken.*
CALANDRIER, *f. m.* Petit livre, où sont marquez les jours & les mois. *Maandwyzer*, *dagwyzer*, *daglyst.* *Almanach*, of *almanak.*
CALCEDOINE, *f. f.* Sorte d'agate. *Kalcedonysteen.* *Zeker* *slach van Agaasteen.*
CALCINER, *v. a.* Reduire en chaux. *Verkalken*, *tot kalk verbranden*, of *tot kalk maaken.*
CALCINATION, *f. f.* (*Terme de Chymie.*) *Verkalking*, *kalkmaking.*
CALCUL, *f. m.* La pierre, la gravelle. De *steen*, 's *graveel.*
Calcul. *Compte*, *supputation.* *Rekening*, *overrekening*, *oprekening.*
Se tromper en son calcul. *Zich misrekenen*, *zyn rekening* *qualyk opmaaken*, *een mislag in 't rekenen hebben*, *zich vergiffen in 't rekenen.*
CALCULER, *v. a.* Compter, supputer. *Rakenen*, *oprekenen*, *overrekenen*, *opsellen*, of *opmaaken.*
CALE, *f. f.* Sorte de bonnet de laine. *Zekere* *wolle muts*, *die de boerinnen in zommige plaatsen van Frankryk draagen.*
Cale. *Bonnet d'étofe en forme de petit chapcau large & froncé.* Een *kirpoers.* Een *stoffo* *muts*, *als een hoedje opgedaan*, *die de jongens*, of *knechts der juffrouwen draagen.*
Cale. *Fond de cale.* (*Terme de mer.*) *Le fond du vaisseau.* De *kiel*, *bo-*

dem, of het onderste van 's schip.
Cale. Estrapade marine. Kielhaling. *Zekere straf op zee.*
 Donner la cale. Kielbaalen.
Calc. Petit morceau de bois qu'on met sous le pied de quelque ouvrage de menuiserie. Een spaantje dat men onder de voet van eenig schrynwark steekt.
CALEBACE, ou Calebasse, *f. f.* Sorte de fruit qui croit en forme de citrouille. Kalabas, zekere flesch van pompoen. Een vrucht die als een pompoen wass.
Calebace. Bouteille faite d'une calebace. Een kalabas- of pompoene flesch. Een flesch van een gedroogde kalabas gemaakt.
CALECHE, *f. f.* Sorte de petit carosse pour deux perionnes. Een koetsje van twee, of voor twee menschen. Een kales.
CALEÇON, calçon, *f. m.* Een onderbroek.
CALER, *v. a.* (Terme de mer & un peu vieux.) Abaisser, amener. Neerlaten, laten vallen, sryken.
Caler les voiles, ou plutôt amener les voiles. De zeilen sryken.
 ‡ **Caler la voile.** Obeir, se foumettre. 't Zeil sryken; gehoorzaamen, zich onderwerpen, zich naar den rydt schikken, of voegen.
Caler. Mettre une cale sous quelque ouvrage de menuiserie. Een spaantje onder eenig schrynwark steeken.
CALEVILLE. Sorte de pomme rouge. Roodde kalkviel, of roode guldeling. Zeekere roode appel.
CALFAS, *f. m.* Etoupes fourrées avec force dans les fentes d'un vaisseau, sur lesquelles on applique du brai tout bouillant. Werk dat met geweld in de scheuren van een schip geslaagen, en waar op ziedend-heete pik gegoten wordt.
CALFAT, *f. m.* (Terme usité sur la mer Méditerranée.) Een scheeps-kalfasenaar, een lapper, of stopper van schepen. (Een woordt op de Middellandsche zeegebruikelyk.)
CALFATER, *v. a.* Garnir de poix & d'étoupes les fentes d'un vaisseau. Een schip kalfateren, een schip stoppen, lappen, of dicht maa-ken.
CALFATEUR, *f. m.* Celui qui calfate. Scheepskalfasenaar, of scheeps-lapper. Een die de schepen stoppt,

lapt, of dicht maakt.
CALFATIN, *f. m.* De knochts van een scheeps kalfasenaar, enz.
CALFEUTRER, *v. a.* Boucher des fentes, avec de la colle & du papier. Schewren, of reczen met slyffel en papier, of iets anders toeplassen, of oestoppen.
CALIBRE, *f. m.* La largeur de la bouche du canon ou d'une arme à feu. De vorm, of wydte van een grof geschut, of van de loop van een roer.
Canon de gros calibre. Een geschut van groote wydte.
Calibre. L'étendue d'une chose en grandeur & en grosseur. De grootte en dikte van iets.
 * **Calibre.** Qualité, caractère. Hoedanigheid, bequaamheid, waardigheid.
 * Il est bien d'un autre calibre que lui. Hy is vry van een andere hoedanigheid dan deez.
CALIBRER, *v. a.* Faire de calibre. Vormen, op de vorm, of wydte maaken.
Calibrer les boulets de canon. De stukkogels vormen, of op de wydte van het geschut maaken.
CALICE, *f. m.* Kelk, drinkbeker.
 * **Calice.** Tristesse, malheur acblant. Drinkbeker, droefheit, groot, en hart drukkend lyden.
 * **Mon Père, faites que ce calice passe & s'éloigne de moi.** Myn Vader, laat deezen drinkbeker van my voorby gaan.
 * **Calice d'une fleur.** C'est le haut d'une fleur qui forme comme une espèce de calice. De kelk van een bloem, de koker van een bloem, die zich kelkwyze verstoont.
 * **Calice de tulipe.** De kelk van een tulip.
CALISTE, *f. f.* Nom que les Poëtes donnent à leurs maîtresses. Kaliste. Een naam die de (Fransche) dichters aan hunne minnaressen ge-ven.
CALME, *adj.* Tranquille. Stil, onbewogen, onberoert, dat door on-ruet niet bezwogen wordt.
Mer calme. Een stille zee.
 * **Calme, adj.** Qui n'a l'esprit ni ému, ni agité. Stil, vreedzaam, gerust. Wiens gemoeds niet ontroert, noch ontrufft is.
Calme, f. m. Bonage. Stille, stilweder, kalmtc.

* **Calme.** Repos, tranquillité. Ruste, vreedzaamheit, gerustheit, stilheit.
CALMER, *v. a.* Faire cesser la tempête. Het onweer stillen, tot bedaa-ren brengen, of doen ophouden.
Se calmer. (Ce mot se dit de la mer.) Devenir calme. Bedaaren, stil worden. (dù wordt van de zee gezegt.)
 * **Calmer.** Apaiser, modérer. Stillen, bevreedigen, neerzetten, te vreedden stellen.
 * **Calmer les esprits.** De gemoederen stillen, neerzetten, of bevreedigen.
 * **Calmer son dépit.** Zyn harzээр verdryven; zyn spyt verzetten, of verkroopen.
CALOMNIATEUR, *f. m.* Lasteraar, eerdief, eerroover, eerscherder, saamschander.
CALOMNIATRICE, *f. f.* Lasteresse, quaaadspreekster, vuilspreekster.
CALOMNIE, *f. f.* Fausse accusation. Lastering, schandrulek, eerrooving, valsche beschuldiging.
Une noire calomnie. Eene booze, smode, of helsche lastering.
CALOMNIER, *v. a.* Lasteren, eerrooven, saamrooven, iemand valsche diagen oprygen, of nageven, iemand valschelyk beschuldigen, of betichten.
CALOMNIEUX, calomnieuse, *adj.* Faux. Lasterlyk, lasterachtig, valsch. Chose calomnieuse. Eene valsche zaak, of lastering.
CALOMNIEUSEMENT, *adv.* Fauffement. Lasterlyk, valschelyk.
Acuser quelqu'un calomnieusement. Iemand lasterlyk, of valschelyk beschuldigen.
CALOTE, *f. f.* Een leere muts onder den hoedt. Een kalot.
Calote de pistolet. De kap van een pistool.
CALOTIER, *f. m.* Celui qui fait & vend des calotes. Een kalot- of leere mutzemaker, een die de kalotten maakt en verkoopt.
CALQUER, *v. a.* Contretirer un dessin pour en avoir les memes traits. Doortrekken, om den selven omtrak te hebben. (Een schuldens en plaatsvinders woordt.)
CALVAIRE, *f. m.* Mont où Jesus-Christ est mort. De berg van Kalvarie, waar op Jesus Christus gesforven is.
CALVINISME, *f. m.* Calvinisdom;

de navolgers van Kalvyn.

CALVINISTE, *adj.* Kalvinist, die de gevoelens van Kalvyn volgt.

CALVITIE, *f. f.* Kaalheit. Kaalhoofdigheit. Haarloosheit.

CALUS, *f. m.* Durillon qui vient aux mains à force de travailler. Eelt, vereelding, of hardigheit, die door hard werken in de handen komt.

CAM.

CAMAIEU, *f. m.* Ouvrage de peinture qui n'est que d'une couleur. Graww schilderwerk, witte en zwarte schildery. Schilderwerk dat maar met eenerlei verwe geschildert is.

CAMAIL, *f. m.* Sorte de couverture de tête, dont les Evêques & les Prêtres se fervent. Een kap die de Bisschoppen en Priesters draagen, van Wintermaands tot Paaschen toe.

CAMALDOLITES, *f. m. p.* Religieux habillez de blanc & fondez par S. Romuald. Witte Monniken, door den H. Romualdus aangestelt.

CAMARADE, *f. m.* Compagnon. Metgefel, spitsbroër, makker, medemaat, medegefel.

CAMARD, *f. m.* Een breedneus, of platneus.

Camarde, *f. f.* Een breedneus, of platneus, een breed- of platneuzig vrouwmensch.

CAMBOUI, *f. m.* Graisse noire qui vient au bout de l'ellieu d'un chariot. Wagenfmeer, zwars vet om de wagenassen te smeerren.

CAMBRAY, *f. m.* Ville entre la France & les Pays-Bas, Kameryk, een stadt sussichien Vrankryk en de Nederlanden.

CAMBREUR, *v. a.* Plier. Courber. Krommen, buigen, krom maaiken.

CAMBURE, *f. f.* Maniere dont une chose est courbée. Bogt, kromte, wyze waar op iets gebogen is.

CAMELEON, *f. m.* Animal qui se nourrit d'air & des raisons du soleil, & qui change de couleur selon les objets. Kamelon. Een dier dat door de lucht en straalen der zonne word gevoedt, en allerlei gedaanten der voorwerpen aanneemt.

CAMELOT, *f. m.* Étouffittue de poils de chèvre ou de bouc. Camelot. Zekere stoffe van geiten- of bokkenhaair geweven.

Camelot ondé. Gewaters kamelot.

CAMERIER, ou Chambrier, *f. m.* Maître de la chambre chez le Pape. De Kamerbeer, of Kamerbevaarder van den Paus.

CAMION, *f. m.* Sorte de charette trainée par deux hommes. Een srekswagen. Zekere slag van kar die van twee mannen getrokken word.

Camion. Epingle courte & déliée. Een kleme dunne spelde.

CAMISADE, *f. f.* (Mot peu usité.) Ataque qu'on donne aux ennemis la nuit. Een schielijke overval des nachts op den vyandt.

CAMISOLE, *f. f.* Hemdtrök, borstrok. Kamizool.

CAMOMILLE, *f. f.* Plante. Kamille, witte kamilleblsem.

Camomille. Graine de camomille. Kamillezaadt.

CAMOUFLET, *f. m.* Cornet de papier qu'on brûle par le bout, & dont on pousse la fumée au nez de quelqu'un qui dort. Een peperhuis, of toegerokt papier dat aan 't einde word aangestoken, en waar van men den rook in iemants neus blaast die slaapt.

CAMP, *f. m.* Lieu où une armée se loge. Veldleger. De legerplaats van een heir, de plaats daar een leger is neêrgeflagen.

Afficoir bien son camp. Zynleger wel neêrslaan, een gosde legerplaats kiezen.

Se tenir dans son camp. Zich in zyn leger, of legerplaats houden.

Enlever le camp ennemi, s'en rendre le maître. 't Vyandtyk leger opflaan, zich meester van 's vyandts legerplaats maaken.

Camp-volant. Grand corps de Cavalerie & d'Infanterie, qui tient la campagne. Een vliegend leger. Een heir van ruitery en voerfolk, dat heen en weêr trekt om op den vyandt te passen.

Maréchal de camp. Maarschalk van 't leger.

Maître de camp. Legermeester.

CAMPAGNE, *f. f.* Étendue de pays sans montagnes. Veldt, een vlakke, een vlak veldt, of vlakke landstreek.

Rafe campagne. Campagne où il n'y a point de bois. Een vlak effen veldt, daar geen bosschen staan.

Battre la campagne. (En parlant d'une armée qui va çà & là.) 't Veldt

afloopen, heen en weêr trekken. (Van een leger spreekende.)

* **Battre la campagne.** (En parlant d'un Orateur ou d'un Avocat qui ne dit rien de son sujet.) In 't wild loopen, scherpen, of draaven. Niets ter zaak zeggen. (Van een Redenaar, of Voorpraak spreekende die van zyn stuk afloopt.)

* **Il y a quelque affaire en campagne.** Daar is iets voorhanden, of op handen; daar zal iets te doen vallen.

Campagne. Les champs. Het landt; buisen.

Il se tient ordinairement à la campagne. Hy houd zich gemeenlyk op 't landt, of buisen.

Se mettre en campagne. Se mettre en marche. Zich te veldt begeeven, te veldt gaan, uittrekken, te veldt trekken.

Campagne. Espace de temps qu'on sert à l'armée. Een veldtstogt. De rydt dat men te veldt legt, of in 't leger diens.

Faire une campagne. Een veldtstogt doen.

† **CAMPAGNARD**, *f. m.* Qui est des champs, ou de la campagne. Een landtman, of boer. Iemans die van 't landt is, of die op 't landt woont.

† **Campagnarde**, *f. f.* Een boerin, landt-vrouw, of landt-wyf.

CAMPANE, *f. f.* Ornement en maniere de frange. Een verciersel in een franje, zeker boordfel als een schelletje, of klokje. Kampaan.

CAMPANELLE, *f. f.* Sorte de fleur. Klokje, klokbloem. Een wit, blaau, of roodt bloemtje als een schel, of klokje.

CAMPEMENT, *f. m.* Logoring; veldtlegering.

CAMPER, *v. n.* (Terme de guerre.) Chercher un lieu commode pour affoier le camp. Een leger affteeken. Een bequaame legerplaats zoeken, een welgeleze plaats zoeken om 't leger neêr te slaan.

Se camper, v. r. Afficoir son camp. Zich legeren, 't leger zeêrslaan.

* **Se camper.** (Terme de Maître d'armes.) Se mettre en garde. Zich wel in postuur, of zich schrap zetten, zich wel op zyn goede stellen. (In 't scherpen.)

CAMPHRE, *f. m.* Sorte de gomme. Kamfer. Zekere gom die uit Oostindie komt.

CAMPOS, *f. m.* (Terme de Collège.) Oorlof, of verlof om te speelen, of om op 't landt te gaan. (Een schoolwoordt.)

CAMUS, *f. m.* Camard. Een breed-neus, of platneus.

Camuse, *f. f.* Camarde. Een breed-neus, of platneus. Een breedneuzig, of platneuzig vrouwmensch.

† **Camus**, *Camuse*, *adj.* Hon-teux. Die een lange neus krygt, beschaamt.

CAN.

CANAILLE, *f. f.* Les gens de la plus basse condition d'un lieu. Petites gens. Coquins. 't Grakw, jan rap en zyn maat, gebeeste, gespuis, jan hagel. Slecht, ongeacht, of gering volk, schuim van volk, rucht van volk.

CANAL, *f. m.* Een gracht, grift, of gegrave water, een waterbeek.

Canal. Lit de fleuve. De kil, de grondt en oever van een water.

Canal. Lieu par-où conle l'eau. Een waterloop, goot, buis, pyp, of groeve.

* **Canal**. (Ce mot en terme d'anatomie veut dire,) étendue d'une chose creuse. Pyp, holligheid. (Dit woordt in d'Ontleedkunde gebruikt wil zeggen) d'uistrekking van iets dat hol is.

* **Le canal thorachique**. Le canal de la bile. De borstpyp. De galpyp, of galblaaspyp.

* **Canal**. Creux pour mettre la baguette d'un fusil, ou d'un pistolet. Stampergat. De holligheid van de laade van een snaphaan, of pistool waar in de stampet steekt.

* **Canal**. Personne par qui nous vient une chose. Bronader. Een persoon waar door ons iets toekomt, of toevloeit.

* **J. Christ** est le canal d'ou vient nôtre souverain bonheur. J. Christus is de bronader waar door ons het hoogste geluk toevloeit.

* **Cela** vous doit venir par un autre canal. Dat moet tot u door eenen anderen weg koomen.

CANAPSA, *f. m.* Sac de cuir que portent les Fantassins. Knapzak, een leeren zak die de voetknechten, en de soldaaten jongens op den rugge draagen.

CANARD, *f. m.* Canard sauvage. Canard privé. Eend, end, of endvogel. Een wilde eend. Een

CAN.

ramme eend.

Canard. Chien, Barbet qui va à l'eau. Een waterhondt. Een hondt die te water gaat en de vogels haalt die men geschooten heeft.

† **Donner** un canard à quelqu'un. Le tromper, & se moquer de lui. Iemant bedriegen, en met hem soppen.

† **CANARDER**, *v. a.* Tuer avec une arme à feu. Iemant neerschietsen, of onder de voet schieten,

CANARIES, *f. f. p.* Iles de la mer Atlantique. De Kanarische eilanden.

CANARI, *f. m.* Oiseau qui vient des Canaries. Kanaryvogel.

CANARIES, *f. f. p.* Sorte de danse. De Kanarydans. Een dans waar in men de voeten zeer ras beweegt.

CANCER, *f. m.* Ecrevisse. Un des douze signes célestes. Kreeft. Een van de twaalf beelsteken.

Cancer. Tumeur impure & maligne. De kanker. Een quade en onzuivere vochtigheit, uit zwarte gal onstaande.

CANCRE, *f. f.* Een krab, een zeekrab.

† **Cancré**. Misérable, maraud. Een modderkrab, een guis, deugniet, of schobbejak; een schun, of plug.

CANDELABRE, *f. m.* Een groote kroonkandelaar met armen.

CANDEUR, *f. f.* Sincérité. Oprechtigheit, ongeveinstheit, openhartigheit.

CANDI. Sucre candi. Sucre blanc, ou rouffatre. Kandy-suiker. Witte, of roode kandy-suiker.

Se CANDIR, *v. r.* Devenir en croûte. Verstyven, hard, of styf worden.

Confitures qui se candissent. Suikergebak dat hard wordt.

CANDIDAT, *f. m.* Verwachting, een die naar eenige trap, hoogheit, of waardigheid staat.

CANDIDE, *adj.* Sincère. Oprecht, ongeveinst, openhartig.

CANDIDEMENT, *adv.* Avec candeur. Oprechtelyk, met oprechtigheit.

CANDOU, *f. m.* Fen boom die aan de Maldivisse eilanden wascht, waar van 't hout, op malkander geslagen, vuur uitgeeft.

CANE, *f. f.* La femelle du canard. Een eend, 't wyfjen van een endvogel.

† **Faire** la cane. (Façon de parler pro-

CAN.

verbale & basse.) Se retirer d'une entreprise. Een aanslag laten stoken, of laten vaaren.

CANELER, *v. a.* (Terme d'Architecture.) Faire des canelures. Uitschillen, uitgroeven, uisteeken, met groeven maaken.

Caneler des colonnes. Pylaaren, of zuilen uithoelen, groeven in pylaaren maaken.

CANELLE, *f. f.* La seconde écorce d'un arbre odoriferant, qui croit dans l'île de Zeilan. Kaneel. De tweede schors, of bast van een boom die op 't eiland Ceylon wass.

Canelle. Robinet. Een houts kraan, of rap.

CANÉLURE, *f. f.* (Terme d'Architecture.) Demi-canaux creusés le long des colonnes. Groeven in pylaaren, of zuilen.

CANETTE. C'est le nom des petits d'une cane. Eend'e, eendvogeltje, 't kuiken van een eend.

CANÉVILLE, *f. f.* Trefse de soie plate, ou ronde. Liskoort, een dun rond, of plat zyde snoerrie.

GANEVAS, *f. m.* Kanefas, zwelg, zeildoek, grof ongebleikt linnen, dat tot tapytwerk word gebruikt.

CANGRENE, *f. f.* ou Gangrène. Vuur, 't kout vuur.

* **Cangrène**. Mal, desordre contagieux. Kanker, verderffelyke wanorde, of onlust, be/mettelyk quadt.

* C'est fait des loix, si, pour arrêter cette cangrène, vous n'emploiez le fer & le feu. 't Is gedaan met de wetten, zoo gy, om deze kanker te stuiten, geen staal en vuur gebruikt.

Se CANGRE'NER, ou se gangrèner. Etre ataqué de la cangrène. 't Vuur, of 't kout vuur krygen.

Ses reins commencent à se cangrèner. 't Vuur begint aan zyn lendenen te koomen.

CANICULAIRE, *adj.* Jours caniculaires. Hondts. De hondtsdagen. De dagen waar op de hondtsjar ver-schynnt.

CANICULE, *f. f.* Signe céleste. De hondts, de hondtsjar. Zekere jar van eenen schadelyken in-vloedt.

CANIF, *f. m.* Een pennemes.

CANIN, *canine*, *adj.* (Ce mot n'est usité qu'au féminin.) Qui tient du chien. Hondts, van den hondt, iets dat naar den hondt gelykt.

Dent

Dent canine. Faim canine. *Hondsvand. Hondshonger.*
 CANNE, *f. f.* Roieau d'Inde. Een Rotting. Een Indiaansch riet.
 Canne de sucre. Suikerriet.
 Canne, *f. f.* voyez Cane. La femelle de l'oieau qu'on appelle Canard.
 Eendr, 't wyffe van een Eend, (in tegenstelling van 't mannetje, dat een weerd, of woerd hiët.)
 Canne privée. Een tamme eend, of huiseend.
 Cannette, *f. f.* Petit de l'oieau qu'on appelle Canne. Eendje, het jong van een Eendvogel.
 CANON, *f. m.* Piece d'artillerie. Een stuk gefchut, of grof gefchut.
 Canon de fonte. Metaal gefchut.
 Canon de fer. Yzer gefchut.
 Une volée de canon. Een vlucht, of laag van 't gefchut.
 On nous falua d'une volée de canon. Men begroette ons met een vlucht van 't gefchut, of met een vlucht kanonschooten, wy wierden met een vlucht, of laag kanonschooten begroet.
 Canon de fusil. De loop van een fnaphaan.
 Canon de mousquet. De loop van een musket, of lontroer.
 Canon. Régle, statut, ordonnance de l'Eglife. Recht, wet, inzetting, of infteiling der Kerke.
 Les canons des Conciles. De befluiten der Kerkevergaderingen.
 Le droit canon, ou la science des canons de l'Eglife. 't Geestelyk recht, of de kennis van d'infteelingen der Kerke.
 Canon. Partie de la Messe qui se dit immédiatement après la préface. Het deel der Miffe dat onmiddelyk na d'inleiding volgt.
 Canon. (Terme d'Imprimeur.) Sorte de lettre pour imprimer. Kanonletter. Zekere flach van drukletter.
 Canon. Goutiere de plomb ronde. Een ronde loode pyp.
 Canon. (Terme de Serrurier.) Espece de tuiau de fer qui est dans les ferrures. De pyp in een flut daar de flutet in draait.
 Canon de clé. De pyp van een flutetel.
 Canon. Pot de faïance un peu long. Een zalfpot.
 Canon de la jambe du cheval. De pyp van 't been van een paerd.

Canon. (Terme d'Epronnier.) Sorte de mords de bride. Zeker flach van gebit aan den toorn van een paerd.
 Canon de feringue. De tuis van een klifkeersfuit.
 Canon. Tuiju d'arrofoir. De hals van een gietter daar men 't landt med befpoeit.
 CANONIAL, canoniale, *adj.* Kanonikaal, Kanoniks, van een Kanonik, of Domhoer vastgeftelt en bepaalt door 't gezagh der R. Kerke.
 Une maison Canoniale, oud d'un Chanoine. Een Kanoniks huis.
 Les heures canoniales. Kanonikaale, of bepaalde uren, waar in 's daags en 's nachts in de R. Kerke gezongen wordt.
 CANONICAT, *f. m.* Dignité & bénéfice de Chanoine. Domheerschap, 't domheers ampt.
 CANONIQUE, *adj.* Regulier. Légitime. Regelmatig, wettig; dat voor goet en heilig gekoert, of volgens den regel der Kerke is.
 Livres canoniques de la Bible. De regelmaatige, of kanonyke boeken des Bybels.
 CANONIQUEMENT, *adv.* Suiuant les canons & les regles. Naar de kerkebyke befluiten, en infteelingen.
 CANONISTE, *f. m.* Qui entend, ou qui enseigne le droit Canon. Een geestelyk rechtskundige; een geveffende, of erwarene in 't geestelyk recht, of die een ander in 't zelve onderwyft.
 CANONISATION, *f. f.* Cérémonie où le Pape met une personne morte dans le Ciel. Inwyng, heiligung, heiligmaking. Een kerkegebruik waar in de Paus eenen gestorvenen in den hemel onder 't getal der heiligen stelt.
 CANONISER, *v. a.* Mettre une personne morte au nombre des bienheureux. Onder 't getal der heiligen stellen, eenen gestorvenen in den hemel onder 't getal der gelukzaligen plaatsen.
 CANONNADE, *f. f.* Een schoot met grof gefchut, een kanonschoot.
 CANONNER, *v. a.* Batre à coups de canon. Schieten, befhieten, met grof gefchut befhieten.
 CANONNIER, *f. m.* Een Busfchietter, of Konftapel, een die 't gefchut plant, leids, en leift.

CANONNIERE, *f. f.* Ouverture dans une muraille pour tirer le canon. Schietgat, een gat in een muur waar door men schiet.
 Canonniere, *f. f.* Ouverture qu'on laisse dans les gros murs pour écouler les eaux. Een goot, of opening in de dikke muuren om 's water door te loozem.
 Canonniere. Morceau de fareau que les petits garçons voident, &c. Een klappus, of klappert. Een fluk fluerhouw dat de jongens mischellen, en daar zy met prappen med schieten.
 CANOT, *f. m.* Vaiffeau fait d'un tronc d'arbre, dont se servent les Indiens pour naviger. Een boomfchuit; een fchuitje uit den flam van een boom gemaakt, daar d'Indiannen med vaaren.
 CANTAL, *f. m.* Sorte d'excellent fromage. Zekere mischende lekkere kaas, die in 't landschap van Auvergne word gemaakt.
 CANTARIDE, *f. f.* Insecte. Een Spaansche vlieg, een goudgraven vlieg.
 CANTIQUE, *f. m.* Remercement qu'on fait à Dieu pour quelque action de bonté envers les fidèles. Lofzang. Dankzegging aan Godé voor eenige weldaadt den geloovigen bewezen.
 Cantique. Chanfon à la louange de Dieu, ou d'une personne. Lofzang. Lieds, gezang ter eere van God, of van een mensch.
 CANTINE, *f. f.* Petite cave pour mettre des bouteilles. Een kelderje om fluffchen in te zetten.
 CANTON, *f. m.* Etendue de pais en forme de Province. Een landstreek op de wyze van een landschap.
 Kanton.
 La Suisse est divisée en treize Cantons. Zwitserlands is in dertien landstrecken, of kantons verdeelt.
 Se CANTONNER, *v. r.* Se mettre en un certain canton. Zich enigens neerzatten, zich in zekere landstreek neerhaan.
 CANTONNIERE, *f. f.* Morceau d'étoffe qui couvre la colonne de pié du lit. Een stuk fluffe waar monde de flyl van een ledikant is bekleedt.
 CANULE, *f. f.* Tuiju pour mettre dans une plaie. Een pyp om in een wunde te zetten.

CAP.

CAP, *f. m.* Tête. (*Expressio militaire.*) Hoofdt. (Een krygskundige uitdrukking.)
 Armé de pied en cap, ou depuis les pieds jusqu'à la tête. Van 's hoofd tot de voeten gewapent, heel in 't harnas, of heel in 't yzer.
 Cap, *f. m.* Pointe de terre, ou de rocher qui avance dans la mer. Een hoek, of hoofdt in zee. Een punt van aarde, of van een rots die in zee uitsteekt. Een kaap.
 Doubler le cap. C'est-à-dire, le passer. Een hoek in zee voorby vaaren, of voorby zeilen.
 Cap. (*Terme de mer.*) L'éperon qui est à la proué du navire. De steven, de voorsteven van een schip.
 Mettre le cap au vent. Den steven in de windt zetten.
CAPABLE, *adj.* Savant, qui peut faire quelque chose. Susceptible de quelque chose. Qui peut contenir. Geleerd, bequaam, gaau, die iets doen kan. Vazzaam, vatbaar; bequaam om iets te ontfangen, ontfangbaar.
 Un Medecin fort capable. Een zeer gaauwen, of bequaamen Geneesheer.
 N'être capable d'aucun divertissement. Niet bequaam tot enig vermaak zyn.
 Il fit creuier un port capable de mille galères. Hy liet een haven graaven bequaam voor duizent galeryen, of daar duizent galeryen in konden leggen, of geborgen worden.
CAPABLEMENT, *adv.* Doctement. Bequaamelyk, geleerdelyk.
CAPACITÉ, *f. f.* Suffisance, indultrie, doctrine, savoir. Bequaamheit, vatbaarheid, begryp, verstands, geleerdheit.
 Avoir une profonde capacité. Een grondige, of groose geleerdheit hebben.
 Capacité. (*Terme de Geometrie.*) Entendu d'une figure. D'uitbrekking, of uitbreiding van een figuur, of aftekening.
 Capacité. (*Terme de Médecine.*) Cavité. Holligheit.
 La capacité de la poitrine. De holligheit van de borst.
CAPARAÇON, *f. m.* Couverture pour mettre sur un cheval qui est à l'écurie. Een dekkleedt om op een paards te leggen dat op stal staat.

CAPARAÇONNER. Mettre le caparaçon à un cheval. Een paerdt dekken, of een dekkleeds opleggen.
CAPE, *f. f.* Een sluyer die de iuffers omdoen als ze ongekleet uitgaan.
Cape. La grande voile d'un vaisseau. Het schoverzeil. Het groote zeil van een schip.
Cape, capre. *f. f.* Fruit de câpier. Kappers, vrucht van 't kappergewas.
Cape de Bearn. Sorte de manteau court fait de gros drap, au derrière duquel il y a un capuchon. Een korte mantel van grof laken maakt, daar achter een kap aan is.
 † N'avoir que l'épée & la cape. Avoir fort peu de chose. N'avoir rien. Niet dan den degen en de kap hebben. Zeer weinig hebben. Niet met al hebben.
 † Rire sous cape. Rire en soi-même & en son cœur. Onder de kap, of onder den hoedt laghen. In zich zelven, of in zyn vuist laghen.
CAPLET, *f. m.* Tumeur qui vient à l'extrémité du jarret au train de derrière du cheval. Kniegezwell aan een paerdt. Gezwell dat aan de knieboogen van een paerdt komt.
CAPÉLINE, *f. f.* Bonnet couvert de plumes, au dessus duquel il y a une petite aigrette. Een muts met pluimen, daar boven op een klein kwif e staat; een pluimmuts.
CAPENDU, ou **Court pendu**, *f. m.* Sorte de pomme, qui a la queue courte. Een pipping, of pippeling. Zekere slach van appel met een korte steel.
CÂPIER. *f. m.* Plante qui s'étend en rond, dont le fruit s'appelle cône. Kapperheester, kappergewas.
CAPILAIRE, *f. f.* Herbe médicinale. Vrouwenhaair. Zeker geneeskruidd om stroopen van te maaken.
 Capilaire, *adj.* Qui est fait de capilaire. Van vrouwenhaair, dat van vrouwenhaair is gemaakt.
 Sirop capilaire. Stroop van vrouwenhaair gemaakt.
 Capilaire, *adj.* Qui est menu comme les cheveux. Als haair, dat zoo dun als haair is.
 Les veines capillaires. d'Endeladers.
CAPILLATURE, *f. f.* Capillament, *f. m.* (*Terme de Botanique.*) Veelachtigheit der wortelen, of der bladeren. (Een kruidkundig woordt.)
CAPILOTADE, *f. f.* Ragoût de quelque rôtte de viande. Opstooffel

van vleesch. Eenig overgeschors vleesch dat klein gebakt, of gesneden en opgestoast wordt.
 † Mettre quelqu'un en capilotade. C'est le railler, le jouer. Iemans soppen, bespotten, belaghen, iemant voor den gek, of voor den droel houden, iemant opzetten.
CAPION, *f. m.* (*Terme de mer.*) De steven. (Een zeewoordt.)
 Capion de proué. De voorsteven.
 Capion de poupe. d'Achtersteven.
CAPITAINE, *f. m.* Hoofdtman, hoptman, bendhoofd, krygsoverste, Kapitein.
 Capitaine de Cavalerie. Capitaine d'Infanterie. Riismeesster. Hoptman, of Kapitein te voet.
 Capitaine aux gardes. Capitaine au régiment des gardes. Hoofdtman van de lysfwacht, of van de lysfchutzen.
 Capitaine des gardes. Capitaine des gardes du corps. Hoofdtman van de lysfchuitbende.
 Capitaine des guides. Oppergits, opperleidsman.
 Capitaine de château. Celui qui commande dans un château fort. Bevelhebber in een sterkte, slot, of vesting.
 Capitaine de vaisseau. Schepskapitein, scheepsbevelhebber, zeekapitein, kapitein ter zee, of bevelhebber van een schip.
 Capitaine des chasses. Oppenjagermeester.
 Capitaine général des chariots de l'artillerie. Algemeen krygstuig- of veldtuigmeesster.
 Capitaine général. Opperveldtheer, algemeen krygshoofd, of Veldtheer.
 Capitaine. Grand guerrier. Een groot oorlogsheldt, krygsheldt, of krygsman.
 Monsieur de Turenne étoit un grand Capitaine. De Heer van Turenne was een groot krygsheldt, of krygsman.
 * Capitaine, ou le chef d'une entreprise. 's Hoofdt van een aanslag.
CAPITAINESE, ou **Capitane**, *f. f.* La galère où est le Commandant. Bevelhebbers, of Overstens reeifchip. De galei waar op de Bevelhebber vaart.
CAPITAINERIE, *f. f.* Charge, ou maison du Capitaine des chasses. Oppenjagermeesterschap, oppenjagermeestershuis; het ampt, of huis van een oppenjagermeester.

Capitainerie. *f. f.* Charge de Capitaine de château. *Slorvoogdyschap, het ampt van een slorvoogds.*

CAPITAL, capitale, *adj.* (*Ce mot en parlant des lettres veut dire*) grande. *Groote, kapitaale.* (Van letteren spreekende.)

Lettre capitale. *Hoofdsletter, groote letter.*

Capital, capitale. Irréconciliable. *Onverzoenlyk, onbevreediglyk, doodelyk.*

Ennemi capital. *Een onverzoenlyke, of doodsvryand.*

Capital, capitale. Qui mérite d'être puni au corps. *Halsstraffelyk, strafwaardig aan het lyf, dat verdient aan 't lyf gestraft te worden.*

Crime capital. *Een halsstraffelyke, of doodtwaerdige misdaad.*

Peine capitale. *Lyfstraffe.*

Capital, capitale. Principal. Fondamental. *Voornaamste, voornaame, aanmerkelyk, Grondstellig.*

* Il en fait son capital. Il en fait son occupation principale. *Hy maakt 'er zyn voornaamste werk, of bezigheid van.*

Le point capital d'une affaire. *'t Voornaame punt, of 't hooftpunt van een zaak.*

Les vertez capitales de la foi. *De hoofwaarheden, of grondwaarheden des geloofs.*

Capital, *f. m.* Le corps d'une rente. *Hoofdsom van een jaarlyksche inkomst. Kapitaal.*

Capital, capitale, *adj.* (*Ce mot en parlant d'une ville, veut dire*) Prémiere. *Hoofdt.* (Dit woordt van een stad spreekende, betekent) *Eerste, voornaamste.*

CAPITALE, *f. f.* La principale ville d'un Roiaume, ou d'une Province. *De hoofdstad van een Koninkryk, of Landschap.*

Paris est la capitale du Roiaume de France. *Parys is de hoofdstad van 't Koninkryk Vrankryk.*

† CAPITAN, *f. m.* (*Terme de mepri*) pour dire forte de fanfaron. *Een blaaskaak, opfnyder, zwetzer, of snoker.*

CAPITOLE, *f. m.* Forteresse de l'ancienne Romo, aujourd'hui le palais du Senat. *'t Roomsche kapitol.* 't Raadhof van 't Oude Romo. *Een sterke, of vesting in 't oude Romo, nu 't gewoone Raadhof.*

CAPITOLIN, *adj.* Qui est du Capitole. *Kapitolynsch. Van 't Roomsche*

Kapitol, dat van 't Roomsche Kapitol is.

Jupiter Capitolin. *De Kapitolynsche Jupiter.*

CAPITOUX, *f. m. p.* Echevins de Toulouse. *De Schepens, of Gerechtheeren van Toulouse.*

CAPITULAIRE, *adj.* Qui est de Chapitre. *Dat, of die van 't kapittel is.*

Capitulaires, *f. m. p.* Réglemens touchant les choses Ecclésiastiques. *Inzettingen, instellingen, of 't bestel over de geestelyke dingen.*

CAPITULANT, *f. m.* Qui a voix au Chapitre. *Domheer, een die een stem in 't Domkapittel heeft.*

CAPITULATION, *f. f.* Conditions auxquelles une ville assiégée s'est rendue. *Verdragshandel, verdragsstukken, bedingen, of voorwaarden waar op eens belegerde stad zich overgegeven heeft.*

CAPITULER, *v. n.* Proposer aux assiégés des conditions auxquelles on se rendra. *Verdragsartikelen opstellen, den belegeraaren eenige bedingen voorstellen, waar op men zich overgegeven zal, van overgave spreekende.*

La ville demande à capituler. *De stad verzoekt van overgave te spreekende.*

CAPONNIERE, *f. f.* (*Terme de fortification.*) Een galderye die men over een drooge gracht van een belegerde stad brengt.

CAPORAL, *f. m.* Rotmeester, korporaal.

CAPOT, *f. m.* (*Terme de jeu de Piquet.*) Lors qu'on ne fait aucune main. *Kapot, jan, beeft.* Een woordt in 't kaartspel gebruikelijk wanneer men niet eens trek heeft.

Faire capot. *Iemant jan, of kapot maaken.*

Capot, *f. m.* Cape de femme. *Een vrouwe kaper, of kap.*

CAPRES, *f. f. p.* Fruit de caprier. *Kappers. Voyez Câne.*

CAPRICE, *f. m.* Fantaisie bourruë, boutade, bizarrerie. *Hoofdigheit, koppigheid, wonderlykheit, eigenzinnigheit, styfzinnigheit.*

CAPRICIEUX, capricieuse, *adj.* Fantaisique, bourru, bizarre. *Hoofdig, koppig, of styf koppig, wonderlyk, eigenzinnig.*

CAPRICIEUSEMENT, *adv.* D'une maniere bizarre. *Wonderlyk, styfkoppiglyk, op een wonderlyke,*

of eigenzinnige wyze, eigenzinnig.

CAPRICORNE, *f. m.* Un des 12 signes célestes. *De Steenbok. Een van de 12 hemelsekenen.*

CAPRIER, *f. m.* Arbr'reau qui porte les capres. *Kapperboom. Een beestergewas dat de kappers voortbrengt.*

CAPRIOLE. *Voyez Cabriole.*

CAPTIEUX, captieuse, *adj. et subst.* Trompeur, qui surprend. *Drogdenaar, bedrieglyk, bedrieger, een die iemant achterhaalt, of in 't redeneeren bedriegt.*

Raisonnement captieux. *Een bedriegreden, drogreden, of bedrieglyke redeneering, of sluitreden.*

CAPTIF, *f. m.* Chrétien que les Pirates ont fait prisonnier. *Een Christen slaave die by den Turk gevangen zit.*

Delivrer, ou racheter les Captifs. *De Christen slaaven lossen, of vrykopen.*

Captif, captive, *adj.* Prisonnier de guerre. *Gevangen, oorlogsgevangen, krygsgevangenen.*

* Captif, captive. Tenu de court. *Ingetuugelt, kort gehouden. Die men weinig vryheit geeft.*

CAPTIVER, *v. a.* (*Mot peu ou point usité dans le propre, il signifie*) assujettir, ou dompter. *Onderwerpen, 't onderbrengen, dienstbaar, of onderdanig maaken.*

† Captiver. Gagner le cœur, gagner l'esprit des gens. *'t Hart, de genegeheit, of 't gemcedt van 't volk winnen, of inneemen.*

Se captiver, *v. r.* S'assujettir, se contraindre. *Zich ergens aan verbinden, zich aan onderwerpen, iets ondergaan.*

CAPTIVITE', *f. f.* Grande sujettion. *Gevangenis, dienstbaarheid. Groote onderwerping, of onderdanigheit.*

Sa captivité ne lui a point abatu l'esprit. *Zyne gevangenis heeft hem niet neerslagtig, of kleinmoedig gemaakt.*

Emmener en captivité, ou captif. *Gevangen voeren, gevangelyk wechvoeren.*

CAPTURE, *f. f.* Butin. *Roof, buit.*

Faire une bonne capture. *Veel roofs, of buit maaken.*

CAPUCE, *f. m.* Een kovel aan een Monnikskap die boven spits toeloopt.

CAPUCHON. Morceau d'étoffe, ou de toile cirée dont on se couvre la tête & les épaules contre le mauvais temps. *Een regenkap. Een stuk stof, of gewascht lynwaas, waar meede men 's hoofdt en de schouderen bedekt voor den regen, enz.*

Capuchon, f. m. La partie de l'habit qui couvre la tête du Religieux. *Monnikskap. Het deel van 's kleedt dat de Monniken op 's hoofdt draagen.*

CAPUCINS, f. m. p. Religieux reformez. de l'ordre de Saint François. *Kapucynen. Kapucynen Monniken, hervormde monniken van St. Franciskus order.*

Capucines, f. f. p. Religieuses de l'ordre de Saint François. *Bagynen, of Nonnen van St. Franciskus order.*

Capucine, f. f. Een klein sauspannetje, of boterpannetje.

CAQ.

CAQUE, f. m. Quart de muid. Een ton, een half vat. Het vierde deel van een oxhoofd.

Caque de harang. Een ton haring.

Caque de poudre. Een ton buskruit.

† **Caque fangue, f. f.** Flux de sang. Bloetvloeds.

CAQUER, v. a. Caquer le harang. Kaaken, haring kaaken, den haring de keel opsnijden en 's ingewandts wittaalen, om te tonnen, of in tonnen te doen.

CAQUEROLE, f. f. Een klein koper pannetje met drie voeten en een lange steel.

CAQUET, f. m. Babil. Geklap, gesnap, gesnater, gezwees, klapperij, gerel.

Le caquet est ordinaire aux femmes.

† **Rabbat, ou Rabbailier** le caquet de quelqu'un. Iemants den bek, of den mondts snoeren; iemants gesnap, of geklap inbinden, of bezeugelen; iemants aan 's zwynen helpen.

Caquets. Rapports indiscrets qu'on fait les uns des autres. *Gesnap, geklap, snapperij, praaterij, gerel, of klapperij van malkanderen.*

Je n'aime point les caquets. *Ik hou niet van gesnap, of praaterij.*

CAQUETTE, f. f. Sorte de petit baquet de poissonniers. *Een vloot, of sobstje waar in de vischkopers leuendige visch doen.*

CAQ. CAR.

CAQUETTER, v. n. Causer, avoir du babil. *Klappen, snappen, snatsen, praaten, hoesen, veel klappen, of veel snaps hebben, rollen.*

CAQUETEUR, f. m. Snapper, klapper, kakelaar, praatvaar.

Caqueteuse, f. f. Klapperij, klapper, snapster, praatmoer, praatster.

CAQUETOIRE, f. f. Praatstoel, klapsloel, een dwarshout in de ploeg, waar op de landbouwer gaat zitten, als hy met iemant spreekt.

CAR.

CAR. Conjonctive. A cause que, parceque. *Want.* (Een voegwoord.) *Vermids, omdat, dewyl, nadeemaal, naardien, doordien.*

CARABIN, f. m. Cavalier qui porte une carabine. Een roermiter, of karabyner, een mitser die een roer met een draaislot, of een karabyn voert.

CARABINE, f. f. Arme à rouët. Een roer met een draaislot, een karabyn.

CARABINIERS, f. m. p. Certains soldats dans les gardes qui font armez de mousquetons. *Zekere soldaaten onder de lyswacht die met korte wyde roers, of muskettons zyn gewapent.*

CARACHÉ, f. m. Tribut que les Chrétiens payent au Grand Turc. *Tol, of schatting, die de Christenen aan den Groosten Turk betaalen.*

CARACOL, caracole. Mieux caracol, f. m. Tour en rond que le cavalier fait faire à son cheval. *Omloop, omrenning, of omryding van een paardt.*

CARACOLER, v. n. Te paardt omryden, of omrennen.

CARACTERE, f. m. Lettre pour imprimer. *Drukletter, boekstaaf, letterommed te drukken.*

Caractère. Ecriture d'une personne. *Iemants schrift, of handt.*

Je connois fort bien son caractère. *Ik ken zyn handt heel wel.*

Caractère. Sortilège. *Bezweering, tooverteken.*

Avoir un caractère. *Magt hebben om te bezweeren, of te toveren. Hard zyn.*

* **Caractère.** Marque qui distingue une personne d'une autre. *Humeur des personnes. Genie, esprit particulier. Le fort, om la chose en quoi on excelle. Merkteken, kensteken, waar door d'ene persoon van*

CAR.

een ander onderscheiden words. D'eigen aart, of inborst der menschen. Dat geene, waar in men boven anderen mistunt, of mistoet.

* **Donner le véritable caractère des gens.** *Den eigen aart, of inborst der menschen terecht vertoemen, of uitbeelden.*

* **D'abord qu'il fort de son caractère, il réusit très-mal.** *Zoo dra hy buiten zyn bestek gaat, dat is, buiten 't geene waar in hy bedreven is, slaagt hy heel qualyk.*

* **Caractère.** Profession. *Ampt, bediening, beroeping.*

* **Faire des choses indignes de son caractère.** *Dingen doen die zyn ampt, of beroepinge onwaardig zyn.*

* **CARACTE RISER, v. a.** Donner le caractère des personnes. *Een waare schets, of afbeelding van de menschen maaken. De luiden te recht uitbeelden, afschilderen, afmaalen, of vertoonen.*

* **Moliere caractérisoit bien les gens.** *Moliere maalde de luiden wel af.*

CARAFE, f. f. Vase de verre. *Een flesch, of glas dat beneden wydt, en boven eng of naau is.*

CARAFON, f. m. Sceau où il y a un flacon plein d'eau, autour duquel on met de la glace pour rafraichir l'eau du flacon. *Een ommer waar in een koelvat vol water staat, daar men 's rondom legt, om 's water in 't vat te verkoelen.*

CARAMEL, f. m. Sucre fort cuit. *Gedraaide suiker. Hard gebakke suiker.*

CARAMOUSSAIL, f. m. Vaiffeur marchand de Turquie qui a la poupe fort haute. *Een Turksche koopvaarder, of koopvaardyer, een Turksch koopvaardyschip, dat een heel hoog achterkastel heeft.*

CARAT, f. m. Degré de bonté de l'or pur. *Karaas. Een gewigt by d'Assajeurs, of Goutsproevers gebruikelijk, om het gehalt van goud, of zilver te weeten.*

Carat de fin. Vingt-quatrième degré de bonté d'une portion d'or. *Een karaas sin goud, zynde het vierentwintigste deel van een mark zilver.*

Carat de prix. Une vingtième partie de la valeur d'un marc d'or fin. *Het twintigste gedeelte van een mark goud.*

Carat de poids. Petit poids de quatre grains dont on se sert pour l'eti-

ination des pierres. Een ka-
raat van vier gryn, zynde een ge-
wijze om edele gesteenten of paerlen
te weegen.

CARAVANE, *f. f.* Troupe de mar-
chands qui vont de compagnie
par les deserts du Levant. Kara-
vaans. Een geselschap, of bande
kooplieden die t zamen door de woo-
stynen van 's Oosten reizen, en van
Turksch krygsvolk, voor d'overval-
len der roueren, begeleidt wordt.

Caravane. Course que les Chevaliers
de Malte font sur mer pendant
leur noviciat. De togt die de Rid-
ders van Malta in hunnen proefstyd
op zee doen.

† Caravane. Troupe des gens qui
courent la campagne. Vrybuiters,
moeshoppers, veldskruissers, lands-
lopers.

CARAVELLE, *f. f.* Petit vaisseau
rond dont les Portugais se servent
sur mer. Een boeyer, of karveel.
Een klein rond schip dat de Por-
tugezzen op zee gebruiken.

CARBATINES, *f. f. p.* Peaux de bê-
tes nouvellement écorchées. Vel-
len, huiden, of vachten van beesten
die versch geslagt zyn.

CARBONNADÉ, *f. f.* Viande qu'on
lève de dessus un porc frais pour
la faire griller. Varkenskrabben, of
krapjes. Vleesch dat men van een
versch varken afsnydt en op den
rooster braadt.

CARCAN, *f. m.* Colier de fer at-
ché à un pôteau dans un lieu pub-
lic. Een yzaren halsbands, of hals-
beugel, die op een openbare plaats
aan een paal hangt, waar in d'
misdadigers gezet worden.

Etre condamné au carcan. Veroor-
deelt, of verwezen zyn om in den
halsbands, dat is, te pronk te
staan.

CARCASSE, *f. f.* Corps où il n'y
a presque plus que les os. Een
romp, een ligchaam daar byna niet
meer als 't gebeente aan is.

Carcaffé de poulet d'Inde. De romp
van een kalkoen.

† Carcaffé. Personne maigre, sèche,
& déchamée. Een dor, mager,
vervallen mensch, die 's vel maar
over 't gebeente heeft.

† Je n'ai plus que la carcasse. Je
fuis d'une extrême maigreur. Ik
heb maar 's vel over 't gebeente; ik
ben heel mager.

* Carcaffé. Machine de guerre, dont

on se sert à present. Zekere groote
vuurkogel, die uit een mortier ge-
schoten wordt.

CARCOIS, carquois, *f. m.* Een pyl-
koker, of pylbus.

CARDAGE, *f. m.* ou L'action de
carder la laine. Wol-kaarding.

CARDAMOME, *f. f.* Graine de
Paradis. Paradyzkoren. Zeker ge-
was.

CARDES, *f. f. p.* Côtes de poirée.
Stoelen van de beet, of arichok-
ken.

Cardes, *f. f. p.* Instrument pour
carder la laine. Wol-kaarden. Kaar-
den om de wol met te kaarden.

CARDEE, *f. f.* Morceau de laine
cardée. Een kaardsfel, zoo veel wol
als men te gelyk kaardt.

CARDER, *v. a.* Accommoder la lai-
ne avec les cardes. Wol kaarden,
de wol met kaarden (tot bakens) be-
reiden.

CARDEUR, *f. m.* Wol-kaarder.

Cardeuse, *f. f.* Wol-kaardster.

CARDIAQUE, *adj.* (Terme de Mé-
decine.) Qui est bon pour le cœur.
Hartsterkend, dat het Hart sterkt.

CARDIER, *f. m.* Ouvrier qui fait
& vend des cardes pour carder la
laine. Een kaardemaaier. Een die
de wol-kaarden maakt en verkoopt.

CARDINAL, *f. m.* Celui qui pos-
sède la seconde dignité dans l'E-
glise Romaine. Een Kardinaal.
Een die de tweede eerplaats in de
Roomsche Kerke bekleedt.

Cardinal, *f. m.* Een vogeltje als een
kleine Papegaai, dat een roode bek
en roode veeren heeft.

Cardinal, cardinale, *adj.* Principal.
Voornaamste, hoofdt.

Les vertus cardinales. De voornaam-
ste- of hoofdtdeugden.

Les quatre vents cardinaux. De vier
hoofdtwinden.

Points cardinaux. De vier hoofdspun-
ten van een Sphcer, of hemelkloot.

CARDINALAT, *f. m.* Dignité de
Cardinal. Kardinaalschap, Kardi-
naalsamp, of waardigheid, Kar-
dinaalshoedt.

CARDON, *f. m.* Sorte d'herbe. Ze-
kere distel, daar de stonken van
eetbaar zyn.

CAREME, *f. m.* De vasten. De zes
weeken die voor Paaschen gaan.

Observer le carême. De vasten on-
derhouden.

Rompere le carême. De vasten brecken.

Carême-prenant, *f. m.* Lest trois der-

niers jours du carnaval. De vasten-
avondt, de drie laatste dagen van den
vastenavondt, voor dat de vasten in-
gaat.

† Carême-prenant. Homme en maf-
que, & habillé ridiculement. Een
vastenavondsgeek, een mensch die
vermoot en belagchelyk gekleedt is.

CARENAGE, *f. m.* Lieu où l'on
donne le radoub aux navires.
Scheeps timmerwerf. De plaats daar
de schepen gelapt, of gekalfateret
worden.

CARENÉ, *f. f.* C'est proprement le
fond d'un navire. Radoub d'un
vaisseau. De kiel van een schip; ver-
dubbeling, of 't lappen van een schip
zoo ver als 't in 't water gaat.

Mettre un vaisseau en caréné. Een
schip krengeu, of op zy haalen, om
de kiel te voorzien.

CARENÉ, *v. a.* Radouber un vais-
seau. Een schip kalfateren, of verdub-
belen zoo ver als 't in 't water gaat.

Caréner un vaisseau. Een schip kren-
gen, of geheel op zy overhaalen,
om de kiel te teeren.

CARESSÉ, *f. f.* Témoignage exté-
rieur d'amitié, ou de bienveillan-
ce. Liefkosing, troeteling, vrien-
delyk onthaal, gestreel, geulei.

Faire des caresses à quelqu'un. Ie-
mant troetelen, of vriendelyk han-
delen, iemand beleefdheit, of vrien-
dschap toonen.

Careffé. Témoignage de l'amitié
qu'on a pour une personne. Be-
leefdheit, vriendelyke handeling,
betoning van vriendschap, troete-
ling, vleijing.

Il m'a fait mille careffes en arrivant.
Hy heeft my by zyn aankomst duiz-
ends beleeftheden getoont.

CARESSER, *v. a.* Lief-zoeken, troe-
telen, streelen, vriendelyk onthaa-
len.

Careffer une fille. Een dochter liefkoo-
zen, streelen, enz.

Careffer quelqu'un. Iemant liefkoo-
zen, troetelen, vriendelyk hande-
len, beleefdelyk onthaa-len.

Careffier un chien. Een hondt stree-
len.

Careffant, careffante, *part. a. e. ad.*
Qui careffe. Vriendelyk, beleefst,
onthalend, troetelend, streelend.

Il est d'une humeur fort careffante.
Hy is van eenen heel vriendelyken
aart, of inborst.

CARET, *f. m.* Sorte de tortuë. Ze-
kere slach van een schildpadt wiens
P 2 vleesch

vleesch heel goet om te eeten is.
CARGAISON, *f. f.* (Terme de marine.) De lading van een schip.
CARGUER, *v. a.* (Terme de marine.) Optuijen, ophaalen.
 Carguer la voile. 't Zeil ophaalen, of opruijen.
CARIATIDES, *f. f. p.* (Terme d'Architecture.) Figures de femmes vêtues de robes longues. Vrouwenbeelden met lange kleederen, die onder de gebouwen staan.
CARIE, *cariee*, *adj.* (Terme de menuiserie.) Piqué des vers, (parlant du bois.) Vermollemt, doorwormt, vermolt, wormstekig, (van hout spreekende.)
 Carié, cariee. (Terme de Chirurgien.) Pourri, gat. (Parlant des os.) Verrot, bedorven, opgedroogd. (Van beenderen spreekende.)
 Se **CARIER**, *v. r.* (Ce mot se dit du bois, & veut dire) se pourrir, ou être piqué des vers. Vermollemen, vermolt. (Dit wordt van 't hout gezegt, en wil zeggen) verrotten, of van de wormen doorknaagt worden.
CARILLON, *f. m.* Sonnerie harmonieuse de plusieurs cloches. Klokkesjel, voorslag der klokken; gespeel, of beying der klokken.
 † Il a fait un beau carillon, ou un beau bruit devant nôtre porte. Hy heeft een schoon geraas voor ons huis, of voor onze deur gemaakt.
 Le carillon des verres. Het klinken der glazen, of wynroemen.
CARILLONNER, *v. n.* Faire un carillon de cloches. Beijeren, op de klokken speelen.
CARILLONNEUR, *f. m.* Klokspeeler, klokkenist, een die op de klokken beijert, of speelt.
CARIOLE, *f. f.* Maniere de petit carosse. Een koetsje.
CARISE, *f. f.* Sorte d'étoffe qui se fait en Angleterre. Karsey. Zekere wolle stoffe die in Engelandt word gemaakt.
CARLET, *carlet*, *f. m.* Sorte de poisson de mer plat. Zekere platte zeevisch.
 Carlet. Sorte d'éguille dont les Cordonniers se servent. Een schoenmakers naaldt.
CARLINE, *f. f.* Fleur blanche, ou noire. Everwortel, Karline. Een witte, of zwarte bloem.
CARME, (*vieux mot burlesque.*)

Voyez Vers.
CARMES, *f. m. p.* Religieux qui rapportent leur origine au Prophète Elic. L. Vrouwenbroërs, Karmeliten, Karmeliter munniken die hunnen oorsprong van den Propheet Elias rekenen.
 Carmes déchauffez. Carmes reformez par Sainre Thérèse. Barrevoeter Karmeliten, die door de H. Theresia hervormt zyn.
CARMELITES, *f. f. p.* Sorte de Religieuses. Karmeliter nonnen, van de zelve order als de L. Vrouwenbroërs.
CARMIN, *f. m.* Couleur faite de bois de brésil & d'alun. Brazilieverwe, verwe van brazilienhout en alun gekookt, om in de waterverf te schilderen.
CARMINATIF, *carminative*, *adj.* Qui empêche, ou qui chasse les vents. Windverdryvend, dat de winden in 't lichaam belet, of verdryft.
 Lavement carminatif. Een spuitarszeny, een klisteer die de winden verdryft.
CARNAGE, *f. m.* Massacre, tuerie d'animaux. Moordt, moordery, Slagting, veeslagting.
 Carnage, *f. m.* Massacre. Multitude de gens tués. Bloedbadt, moordt, slagting, of bloestorting. Veel volks gedoodt, of omgebracht.
 Faire un grand carnage. Een groote moordt, of een groot bloesbadaanrechten, een groote slagting doen.
CARNASSIER, *carnaassiere*, *adj.* Qui aime la chair. Vleeschgreedig, verblindende, die veel van vleesch houdt.
 Le loup est le plus carnaassier de tous les animaux. De wolf is 't verblindende beest van alle dieren.
 † C'est un grand carnaassier. Il mange beaucoup de viande. 't Is een groote vleescheeter, of vleeschvraat. Hy eet veel vleesch.
 * Carnassier, *carnaassiere*. Bloetdrig, bloetgierig, wreedt.
CARNATION, *f. f.* (Terme de Peinture.) Les chairs qui sont peintes dans un tableau. Vleeschverwe. 't Naakt der beelden in een Schildery.
 Ce peintre a une belle carnation. Die meester schildert het naakt beel wel.
CARNAVAL, *f. m.* Les jours gras. Vastenavondt. De slomp- of bras-

syds die voor de vasten gaat.
 Faire le carnaval. Vastenavondt houden.
CARNE, *f. f.* Angle de quelque chose dure. De spitzen hoek van iets dat hard is.
CARNE, *carnée*, *adj.* (Terme de Fleuriste.) Qui est de couleur de chair. Vleeschverwig, lyfverwig, dat een lyfverwige kleur heeft.
 Anémone carnée. Lyfverwige klapperros, of anemie.
CARNOSITE, *f. f.* Excroissance de chair. Uitwas, uitwassing van vleesch.
CAROGNE, *f. f.* Friponne, qui ne vaut rien. Een looze, of doortrapte seex, een schandsthoer, of ondeugend vrouwmensch.
CAROLUS, *f. m.* Dix deniers. Zeker geldt in Frankryk dat tien penningen waard is.
 Carolus. Monnoie d'Angleterre valant treize livres quinze sols. Een Carolus. Een stuk Engelsch geldt, waardig dertien gulden vyftien stuivers.
 † Avoir des Carolus. Etre riche. Wel geldt, of wel penningen hebben; ryk zyn.
CARON, *f. m.* Bande de lard d'où le maigre est ôté. Een reep spek daar 't mager af gesneeden is.
CARONCULE, *f. f.* (Terme d'Anatomie.) Een klierachtig, sponcieus, of overtollig vleesch.
CAROTE, *f. f.* Racine rouge, ou jaune qu'on mange. Beetwortel, of geele wortel die gezeeten wordt. Kroot, of geele pee.
CAROUGE, *f. m.* Arbre. St. Jansbroodsboom.
 Carouge, *f. f.* Fruit de carouge. St. Jansbroodt.
CAROUSSE. Voyez carrouffe.
CARPE, *f. f.* Poisson d'eau douce. Karper. Een riviervisch.
CARPEAU, *f. m.* Petite carpe. Een karperkje, een kleine karper.
CARPOT, *f. m.* Een heerlyk rechs dat men op de wyngaarden neemt.
CARRAQUE, *f. f.* Nom que les Portugais donnoient autrefois à leurs vaisseaux de guerre & de marchandie. Karaak. Een naam die de Portugeezen eertyds aan hunnen oorlogs- en koopvaardyschepen gaven.
CARRE. Voyez la colonne. Qua.
CARREAU, *f. m.* Couffin pour coudre. Een naaikussen.

Carreau. Couffin de velours, ou d'autre étoffe, sur lequel les personnes de qualité se mettent à genoux dans les Eglises. Een kussen van fluweel, of andere stoffen waar op de groote liuden in de Kerk knielen.

Carreau. (Terme de Vitrier.) Morceau de verre taillé en carré. Een vierkante ruit van een glas.

Carreau. Planche de jardin. Morceau de terre fait en carré. Een park, of vierkants in een hof. Een vierkant bodde in een hof.

Carreau. (Terme de Tailleur.) Fer pour presser les coutures. 't Persyzer der kleermakers, om de naaden met meer te persen.

Carreau. Point de carte rouge & carré. Een roodernis op een kaartblads.

Un as de carreau. Ruisten aas.

Carreau. Vloersteen, of extrik.

Carreau crud. Een ongebakke vloersteen.

Carreau cuit. Een gebakke vloer- of plaveisteen, een extrik.

Carreau. Corps dur qui sort de deux nuës. Een dondersteen, een steen die uit twee wolken schiet.

Carreau de pierre. Grosse pierre pour bâtir. Een baksteen, een mop, of groote vierkante metselsteen.

* Jetter les meubles de quelqu'un sur le carreau, ou sur le pavé. Iemants huisraads op de vloer, of tegen de vloer smyten.

† Il m'a mis sur le carreau. Hy heeft my op den dyk gezet, hy heeft my uitgezopen, of kaal gemaakt.

* Jetter quelqu'un sur le carreau. Donner à quelqu'un tel coup qu'il en tombe mort par terre. Iemant een slag geeven dat hy 'er doods van ter aarde valt.

CARREFOUR, f. m. Kruisstraat, kruisweg.

CARRELAGE, f. m. Ouvrage de carreleur. Plaveisel, 't werk van een vloerlegger, of plaveijer.

CARRELER, v. a. Placer dans une chambre des carreaux avec du plâtre. Met vierkante steenen, of extrikken een kamer vlakren, of plaveijen.

CARRELEUR, f. m. Ouvrier qui carrelé. Plaveijer, vloerlegger, een metselaar die de vloeren legt.

CARRELET. Voyez Carlet.

CARRELETTES, f. p. Zoetvrylen; heele syne wylen.

CARRELURE, f. f. (Terme de Savelier.) Une paire de fouliers remontée. Een paar verzoelde schoenen.

† Une bonne carrelure de ventre. Une ventre bien rempli de viande. Een buik die wel met spys opgevult, of opgepropt is.

Se CARRER, v. r. Marcher les bras aux côtes, & d'un air fier & orgueilleux. Met de handen in de zy gaan, trots en hoovaerdig gaan, of treden.

CARRET, f. m. De vesels, of 't uitgepluist werk van oud gepikt touw.

CARRIER, f. m. Marchand qui fait faire des carrieres. Een koopman die steenkuielen, of steengroeven laat openen.

Carrier. Manceuvre qui travaille à tirer la pierre des carrieres. Een steenbouwer, of steenbikker. Een werkgaft die de steenen uit de steengroeven haalt.

CARRIERE, f. f. Een steengroeve, of steenkuiel, waar uit de steen word gehaalt.

Carriere. Grande place destinée pour courir la bague, la tête, &c. Renbaan, renplaats. Een groote plaats geschikt om den ring te steeken, 't hoofds af te werpen, enz.

* Carriere. Chemin, course, cours de la vie. Tâche. Loop, weg, levensloop, dagwerk, taak.

* Sa carriere ne pouvoit être plus heureuse. Zyn levensloop kon niet gelukkiger zyn.

* Fournir, ou achever sa carriere. Zynen loop voleindigen, of ten einde brengen.

* Donner carriere à son esprit. Ne le point contraindre sur quelque sujet. Zyn verstand den toorn vieren. Zich vryelyk ergens over nistlaaten.

† Se donner carriere. Se divertir, se donner du bon temps. Los en ongebonden leeven, zyn vermaak en genoegte neemen. Mooi weër speelen, uit den bands springen.

CARROSSE, f. m. Een koets, of karos, zeker rysuig met vier raderen. Carrosse à deux, à quatre, à six chevaux. Een koets met twee, met vier, met zes paerden.

Mener le carrosse. Aler en carrosse. De koets ryden, of mennen. Met de koets ryden, of in een koets ryden.

CARROSSIER, f. m. Faiseur de carrosses. Een koetsmaker, een rademaker, of zadelmaker: (naardien d'een het hout, en d'ander 't bekleedusel der koets bezorgt.)

CARROUSEL, f. m. Course accompagnée de chariots, de machines, &c. Een ryffel, Ridderspel, of wedloop, daar wagens, konstwerkhuizen, enz. in gezien worden.

† CARROUSSE, f. f. Debauche. Slempery, ligtmissery, brassery.

† Faire carrousse. Slempen, lichtmissen, optrekken; brassen, mooi weër speelen.

CARRURE, f. f. L'étendue d'un quarré. La partie de l'habit qui couvre l'estomach & le derriere du dos. 't Begryp van een vierkant. De voorpanden, en achterpanden van een kleedt.

CARTE, f. f. Cartes à jouer. Kaart. Speelkaarten.

Batre les cartes. Donner les cartes. De kaart doorschieten. De kaart geeven.

Carte. Feuille de carton où il y a plusieurs cartes sans être coupées. Een kaartblads, een blads, van veele kaarten die niet doorgesneden zyn.

Carte de Geographie. Landkaart.

Carte marine. Paskaart, zeekaart.

* Donner la carte blanche à quelqu'un. C'est lui donner le choix de faire, ou de ne pas faire une chose. Iemant wit papier geeven, dat is, Iemant de keur geeven om een zaak te doen, of niet te doen.

CARTEL, f. m. Défi pour le battre. Uitdaagbrief, uisdaging.

Envoyer un cartel à son ennemi. Zynen vyandt een uitdaagbrief zenden.

CARTESIEN, f. m. Philosopher qui est dans les sentimens de Descartes. Kartexiaan. Een wysbegeerige die de gevoelens van Descartes volgt.

CARTIER, f. m. Celui qui fait & vend toutes sortes de cartes. Een kaartemaker. Een die allerlei speelkaarten maakt en verkoopt.

CARTILAGE, f. m. Kraakbeen, knarsbeen.

CARTILAGINEUX, cartilagineuse, adj. Kraakbeenig, kraakbeenachtig, knarsbeenig.

CARTON, f. m. Sorte de gros & grand papier. Bordpapier, styf papier, of dik geplakt papier.

Carton. (*Terme d'imprimeur.*) Deux feuillets qu'on imprime de nouveau pour mettre en la place des autres où il y a des fautes. *Een blaadje, of quartje damen herdrukt, om in plaats van een ander te zetten waar in drukfeilen zyn.*

CARTONNER, v. a. Couvrir un livre de carton. *Een boek in bordpapier maaken.*

CARTONNIER, f. m. Een bordpapiermaker.

CARTOUCHE, f. m. Ornement de Sculpture, ou de Peinture. Ornement qu'on met autour des inscriptions & des armes. 't *Loofwerk, of bycieraadt van 't beeld- of schilderwerk. Helmdekken, 't loofwerk dat men rondom d'opschriften en wapenen stelt.*

Cartouche. Morceaux de fer, de chaîne, de cloux, &c. envelopées dans un carton pour charger un canon. *Een kardoes. Stukken van yzer, ketenen, en spykers, &c. in een gerolt bordpapier gedaan om een geschut méé te laaden.*

Charger à cartouches. Met kardoesen laaden.

Cartouche. Rouleau en forme d'étui pour enveloper la charge d'une arme à feu. *Een kardoes. Een rolletje papier tuiswysze gemaakt, om een schoot kruis van een roer in te doen.*

CARTULAIRE, f. m. Registre qui contient les titres d'un Monastère. *Blafferts, of rollen waar in de be- wyzen en blyken van de stichting eens kloosters staan.*

CAS.

CAS, f. m. Accident, malheur, événement. *Geval. Toeval, onge- luk, uitkomst, of uitslag.*

En ce cas. Lorsque cela arrive. *Au cas que cela arrive. In dat geval, wanneer dat gebeurt. Zoo, of in- dien dat gebeurt, of voorvalt.*

En tout cas. Quoiqu'il arrive. *Au moins. In allen gevalle. Hoe het zy, hoe het gaa. Ten minsten.*

En ce cas-là. En cette occasion. *In dat geval. In die gelegenheit.*

Par cas fortuit. Par hazard. *By ge- val, by geluk.*

Pofons le cas que cela soit. Je veux que cela soit. *Laat ons stellen dat het zoo zy; ik zal roegeven, of vaststellen dat het zoo zy.*

Cas. Occasion, rencontre. *Geval, gelegenheit, wederwaren.*

Entel cas on en doit user de la forte. *In zulk een geval moet men zooda- nig handelen.*

Cas. Chose. *Geval, ding, zaak.*

Voilà un étrange cas. *Zie daar een vreemde zaak, of vreemd geval.*

Cas. Action. *Daadt, werk, mis- daadt.*

C'est un cas pendable. *Dat is een galgestuk, eene galwaardige daadt; dat is een stuk dat de gal ver- dient.*

Cas. Estime. *Achting, hoogachting.*

Faire cas de quelqu'un. *Iemant hoog achten, of van iemand veel werks maaken; iemant zeer hoog zet- ten.*

Cas. Matière. **En cas d'appel.** *Ge- val. In geval van beroep op hooger recht.*

Cas de conscience. (*Terme de Ca- suiste.*) *Question de morale. Ge- val des geweetens, of der concien- tie.*

Refoudre un cas de conscience. *Een geval des geweetens oplossen.*

Enseigner les cas de conscience. *De gevallen des geweetens leeren.*

Cas réservés. *Certains péchez dont le Pape, ou l'Evêque se réserve l'absolution. Voorbehoudens, of uitzonderde gevallen. Zekere zon- den welkers vergeevening de Paus, of Bisschop aan zich behoudt.*

Cas. (*Terme de Grammaire.*) *Naamval.* (*Een woordt der Spraakkonst.*)

Au cas que. *Si. Zoo, indien, by al- dien, ingeval, by zoo verre.*

Au cas qu'il meure. *Ingeval, of by aldien hy sterft, zoo hy sterft.*

En tout cas. *In allen geval.*

† **CASANIER, f. m.** *Qui ne fort presque point du logis. Een asse- vijster, of kluizenaar. Een die by- na altydt in huis zit, of nooit uit- gaat.*

CASAQUE, f. f. *Habillement plus large qu'un juste-au-corps. Een ryrok, of ruiters rok, een wyde rok, een reisrok, die men over d'an- dero heen trekt.*

† **Tourner casaque.** *Changer de parti. Zyn roeje omkeeren, of omhan- gen. Een ander party, of zyde kiezen.*

CASAQUIN, f. m. *Petite casaque étroite. Een nauw of eng rokje.*

CASCADE, f. f. *Chute d'eau. Wa- terval, watervalling.*

Il y a de belles cascades à Loo. *Op 't Loo zyn schoone watervallen.*

CASE, f. f. (*Terme de triquetrac.*) *Deux dames ensemble. Twee schy- ven te gelyk. (Een woordt in 't verkeerpel gebruykelyk.)*

CASEMATE, f. f. *Een gewelffel onder den wal waar in schietgaten zyn.*

CASER, v. a. (*Terme de triquetrac.*) *Placer les dames. De schyven zet- ten. (Een woordt van 't verkeer- pel.)*

CASERNES, f. f. p. *Petites cham- bres proche du rempart qui se tien- nent ensemble pour loger les sol- dats dans une ville de guerre. Brak- ken. Kleine kamertjes by de stadts wallen aan-malkanderen gebouwt, om 't krygsvolk van een grensstadt in te huisvesten.*

CASQUE, f. m. *Armure de tête. Stormhoedt, helm.*

† **CASSADE, f. f.** *Tromperie. Be- drog, list, schalkheis, loosheit.*

† **Donneur de cassades.** *Trompeur. Schalk, bedrieger.*

CASSANT, cassante, adj. *Fragile. Bros, of broos, braekende, breeke- lyk, breekbaar, dat breeken kan.*

CASSATION, f. f. *Acte de justice qui casse & qui annule. Affchaf- fings, vernietiging, bezegels vonnis dat iets te niet doet, of affchaft.*

CASSE, f. f. *Medicament purgatif. Kasse, een asdryvend geneesmid- del.*

Casse. *Ce dans quoi les Imprimeurs mettent leurs lettres. Kas, kast, letterkas, of kast daar de zettens hunne letteren in leggen.*

Casse. *La partie de l'écritoire où l'on met les plumes. De pennekak, of pennelade van een schryfstoek.*

† **Casse-nolette, f. m.** *Een nootekra- ker.*

CASSE, cassée, part. p. & adj. *Rompu. Gebroken, aan stukken, vermorfeld, verbryfeld, vergruisd.*

Bras cassé. *Een gebroken arm. Verte cassé. Een gebroken glas.*

* **Cassé, cassée.** *Annulé. Verbroken, afgeschast, vernietigt, te niet ge- daan, krachteloos. Ingetrokken.*

* **Privilege cassé.** *Een afgeschast, of ingetrokken voorrecht. Sentence cassée. Een vernietigt vonnis.*

* **Cassé, cassée.** *Vieux, infirme. Oudt, zwak, krachteloos, gekrenkt, verzwakt, ageleest.*

* **C'est un homme cassé.** *Dat is een oudt, of zwak man.*

* **Cassé, Cassée.** (*Ce mot se dit de la* (voix.)

voix.) Hees, schor, zwak. (Dit wordt van de stem gezegt.)
 * Une voix cassée. Een hoefche, schoorre, of zwakke stem.
 CASSER, v. a. Rompre, briser. Breeken, verbreeken, vermorsfelen, aan stukken slaan, verbryfelen.
 Casser la tête à quelqu'un d'un coup de pistolet. Iemant met een pistool door de kop schieten.
 Casser une noix. Een noot, of nouw kraaken.
 Casser. Reformier un soldat & le remercie de son service. Een soldaat afsdanken, of zyn afscheidt geeven. Een soldaat ontwapenen, en voor zynen dienst bedanken.
 Casser un regiment. Een krygsbende afsdanken.
 † Casser quelqu'un. Se défaire de quelqu'un qui est à charge. Iemant afschaffen. Zich van iemant ontslaan die ons tot een last is.
 Se casser, v. r. Se rompre, se briser. Breeken, gebroken worden, aan stukken vallen.
 Une glace de miroir qui est en danger de se casser. Een glas van een spiegel dat in gevaar is van te breeken, of gebroken te worden.
 Se faire casser la tête. Zich den hals laten breeken.
 CASSEROLE, f. f. Een kopere stoofschotel, een kopere vertinde diepe schotel, om in te stooven, of spys te verwarmen.
 CASSERON, f. m. Sorte de poisson volant. Zekere vliegende visch.
 † CASSETETE, f. f. Hoofdbreeking.
 CASSETTE, f. f. Petit coffre. Een klein koffertje, of kistje.
 CASSETIN, f. m. (Terme d'Imprimer.) Een bakje in de letterkas.
 CASSIDOINE, f. f. Sorte de pierre précieuse. Een Kassidoonysteen. Zeker kostelyk gesteente.
 CASSINE, f. f. Een landshuisje, of hofstedeje.
 CASSOLETTE, f. f. Vase de métal, où l'on met des senteurs. Een metaale reukvat, of wierookvat.
 * Cassiolette. Senteur agréable. Aangename geur, liefelyke reuk.
 CASSONADE, cassonade, f. f. Grauw, of bruine suiker.
 CASTAGNETTES, f. f. p. Kleine klaphoutjes waar op men speelt, (veel in Spanjen gebruykelyk.)
 CASTLÛGNE, f. f. Couverture de lit qui est faite de laine tres-

fine. Een zeer fyne wolle deken.
 CASTOR, f. m. Sorte d'animal amphibie. Bever. Een halfslagtig dier, dat zoo wel op 't land als in 's water leeft.
 Un castor, ou un chapeau de castor. Een kastoor, of kastoorhoedt.
 CASUEL, casuelle, adj. Toevallig, gevallig. Dat by geval geschiedt.
 Parties casuelles. Voyez Parties.
 Casuel, f. m. Een zeer groote vogel, in 't Latyn Casuaris geheten.
 CASUELLEMENT, adv. Toevallyklyk, toevallyger wyze, by geval.
 CASUISTE, f. m. Qui explique les cas de conscience. Een gevalschryver, een uitlegger, of verklaarder van de gevallen des gewetens.

CAT.

CATACOMBS, f. f. p. Onderaardtsche begraaftplaatsen die by Rome en Napels gevonden zyn.
 CATCHRESE, f. f. (Terme de Grammaire.) Lorsqu'on se fert d'un mot qui n'est pas tout-à-fait propre à la chose dont on parle. Misbruiking van een woords, dat is, wanneer men een woords gebruikt, dat niet zeer gepast is tot de zaak waar van men spreekt.
 CATALOGUE, f. m. Liste de plusieurs noms de suite. Naamsafel, naamlyst, naamcêl, naamrol.
 CATAPLASME, f. m. Een stoving, zekere pap van kruiden, zaaden, meelbloeme, olie, enz. om op een gezwel te leggen.
 CATARACTE, f. f. Aleration de l'humeur cristalline qui est devenue opaque. Schemering, of duisterheit van de kristalvane vochtigheit der oogen.
 Cataractes. Chute d'eau avec grand bruit. Watervallingen, waterwallen.
 Les cataractes du Nil. De watervallingen des Nyls, of van den Nyl.
 * CATASTROPHE, f. f. Evénement facheux. Een droevig, of slechts voorval, of geval.
 CATAUT, f. f. Pron. Catô. Petite Catherine. Kaatje, of Katryntje, een meisies naam.
 CATECHISER, v. a. Instruire sur les articles de la foi. In 't geloove, of in de geloofs artikelen onderwyzen, by vraagen en antwoorden. Catechizeeren.
 CATECHISME, f. m. Geloofs onderwysing. Catechismus.

Faire le catéchisme. In 't geloove onderwyzen. Catechizeeren.
 CATECHISTE, f. m. Celui qui fait le catéchisme. Een Geloofs onderwyzer. Een die anderen in 't geloove onderwyft; een Catechizeerder.
 CATECHUMENES, f. m. p. Ceux qu'on instruit anciennement au Christianisme. Eerste leerlingen van 't Christendom, of in 't Christen geloof, die in oude tyden uit het Heidendom tot het Christendom overquam.
 CATEDRAL, catédrale, adj. Ce mot se dit des Eglises qui ont pour chef un Evêque, ou un Archevêque. Dom. Dit wordt van de Kerken gezegt die een Bisschop, of Aartsbisschop tot haar hoofdt hebben.
 Catédrale, f. f. Eglise catédrale. De Domkerk of Hoofdkerk, de Dom.
 CATEGORIES, f. f. p. Diverses classes auxquelles Aristote a voulu réduire les objets de nos pensées. Slotwoorden, vraagwoorden. Verscheide hoofddeelen, waar toe Aristotele de voorwerpen onzer gedagtenheft willen brengen.
 CATEGORIQUE, adj. Qui est comme il faut, qui est dans les regles de l'honnêteté & du devoir. Betamelijk, gevoelyk, behoorlijk, wel geschikt, eerlyk, zoo als 't behoort.
 CATEGORIQUEMENT, adv. Raisonnement, comme il faut. Betamelijk, redelyk, gelijk het behoort.
 Voilà parler catégoriquement. Dat is redelyk gesproken.
 CATERINE, f. f. Nom de femme. Katarina, of katrijn, een vrouwe naam.
 CATERRE, catarre, f. m. Zinking, hersenvloedr.
 CATERREUX, caterreuse, adj. Sujet aux fluxions. Zinkingachtig, hersenvloedig, met zinkingen gekweld.
 CATIN, f. f. Petite Catherine. Kaatje. of Katryntje, een meisies naam.
 CATIR, v. a. (Terme de bonnetier.) Presser. Perssen, of perssen.
 Catir des bas. Kouffen perssen.
 CATOLICITE, f. f. Algemeenheit van 't geloof. Katholykheit.
 CATOLICON, f. m. Composition de plusieurs médicaments. Een t'zamenmengsel van verscheide al-

gemeene geneesmiddelen.
CATOLIQUE, *adj.* Univerfel. *Algemeen, algemeen, Katholyk.*
 Eglise Catholique. *De algemeene of Katholyke kerk.*
 Catolique, *f. m. & f.* Celui ou celle qui est catholique. *Een belijder, of belijder van 's algemeene geloof, een Katholyk, een lid van de algemeene Kerke.*
 Catolique-Romain. *Een Roomsche-katholyk.*
 ‡ Catolique à gros grain. *Catholyque peu dévot. Een grove katholyk. Dat is, een die niet zeer godsvruchtig is. (Wy zeggen boertende.) Een Katholyk zoo grof of hy door een wenteltrap was gezift.*
 * **CATOLIQUEMENT**, *adv.* Picusement. *Christelyk, godsvruchtiglyk, godtsdienstelyk.*
 * Vivre catoliquement. *Godsvruchtelyk leeven.*
CATOPTRIQUE. *f. f.* Spiegel-schouwkunde, spiegelkunde, spiegelzichkunde.

CAV.

CAVALCADE, *f. f.* Ryding, te paerds ryding, wanneer men iemand te paerds inhaalt, of uitgelei doet.
CAVALE, *f. f.* Een merrie, of merry-paerds.
CAVALERIE, *f. f.* Soldats à cheval. *Ruiserbenden, ruisery, paerdevolk.*
 Les ennemis font forts en cavalerie. *De vyanden zyn sterk in ruisery.*
CAVALIER, *f. m.* Qui va à cheval. *Een die te paerds rijdt.*
 Cavalier. *Soldat qui sert à cheval. Een ruiter. Een die te paerds dient.*
 Cavalier. *Gentilhomme qui porte l'épée. Een jonker, een edelman die den degen draagt.*
 Cavalier. *(Terme de fortification.) Hauteur qu'on élève pour mettre de l'artillerie. Een kat, of schietkat, hoogte om 't geschut op te stellen, en iets van verre te ontdekken.*
 Cavalier, cavaliere, *adj.* Libre, honnête, qui n'est point contraint, noble, galant. *Ridderlyk, vry, heusch, onbedwongen, edel, fraai, eerlyk, aardig, zwierig.*
 Un file cavalier. *Een fraaie, of zwierige styl. Un air cavalier. Een ridderlyk gelant, of wazen.*
 Cavalier, cavaliere, *adj.* Un peu trop libre. *Al te los, al te vry, of*

te stout.
 Ce procédé est un peu cavalier. *Dat doen, of die handel is was los.*
 A la cavaliere, *adj.* D'un air libre, ou dégagé. *Ridderlyk, op eene vrye en losse zwier, of wyze.*
CAVALIEREMENT, *adv.* Librement. *Fierement. Loffelyk, vryelyk, vry uit. Trotzelyk.*
 Parler de la religion cavalierement. *Loffelyk van den Godsdienst spreken.*
 Traiter quelqu'un cavalierement. *Iemant trotzelyk bejegenen, of handelen.*
CAUCHEMARE. *Voyez Cochemar.*
CAVE, *f. f.* Een kelder.
 Cave, *coffre où l'on met des bouteilles de vin quand on voyage. Een keldertje, of koffertje waar in men flesschen met wyn heeft als men reist, of op reis is.*
 Cave, *adj.* La veine cave. *De holle ader, de leverader.*
CAVEAU, *f. m.* Petite cave. *Een kleine kelder, of keldertje.*
 Caveau. *Petite cave dans les Eglises pour mettre les corps morts. Een keldergraf, of begraafkelder. Een kelder in de Kerken waar in men de dooden begraaft.*
CAVEÇON, *f. m.* Sorte de bride. *Een kaproen, of paerde neusmyper.*
CAVEHANE, *f. f.* *(Ce mot vient des Turcs.) Koffthuis. (Dit woordt is vande Turken afkomstig.)*
CAVER, *v. a.* Creuser. *Uitgraven, uithoelen, hol maaken.*
CAVERNE, *f. f.* Antre. *Een hol of kuil onder de aarde, een spelonk, of onderaardsch hol.*
CAVERNEUX, *adj.* Plein de cavernes. *Holachtig, spelonkachtig, vol holen en gaten.*
CAVITE, *f. m.* *(Terme d'anatomie.)* Ce qui est creux dans quelque partie du corps. *Holligheit, 't geen in eenig deel van 't ligchaam hol is.*
 Les cavitez du cœur. *De holligheden van 't hart.* Les cavitez du cerveau. *De holligheden van 't brein, of de hersengroeven.* Cavité d'os. *De holligheid der beenderen.*
CAUSE, *f. f.* Oorzaak, al dat iets voortbrengt, of uitwerkt.
 Cause physique. *Natuurlyke oorzaak.*
 Cause morale. *Zedelyke oorzaak.*
 Le Soleil est la cause physique de la chaleur. *De Zon is de natuurlyke oorzaak der hitte, of warmte.*

Etre cause, ou la cause de quelque chose. *Oorzaak, of de oorzaak van iets zyn.*
 Vous avez été cause de sa condamnation. *Gy zyt de oorzaak geweest van zyne veroordeeling, of veruryzinge.*
 Vous en êtes la cause. *Gy zyt 'er de oorzaak van.*
 Cause. *Raison, sujet, prétexte. Reden, voorwendfel, voorgeving, dekmantel.*
 Sans alléguer aucune cause, il rompit avec moi. *Zonder eenige reden te geeven, brak hy met my, of sneeds hy met my de vriendschap af.*
 A cause. *Préposition. Om, ter oorzaak, of uit oorzaak, wegens, nit inzicht, van wegen.*
 Je l'aime à cause de sa sincérité. *Ik beminne hem om, wegens, of nit inzicht van zyne oprechtigheit.*
 Sans cause, *adv.* *Buiten reden, s'onrechts, zonder reden, of oorzaak.*
 Ce n'est pas sans cause que vous craignez tant. *Het is niet buiten reden dat gy zoo bevreesd zyt.*
 Cause. *Partie. Zaak, zyde, party.*
 Etre pour la bonne cause. *Voor de goede zaak zyn. Het met de goede party houden.*
 Cause. *Affaire qu'on doit plaider. Een zaak die bepleit moet worden, een gerechtszaak, pleitzaak, of geding.*
 Plaider une cause. *Een zaak bepleiten.*
 Donner gain de cause à ses adversaires. *Zyn zaak zynen tegendingen gewonnen geeven.*
 Perdre sa cause. *Zyn geding, pleit, of recht verliezen.*
 Gagner sa cause. *Zyn geding, of rechts winnen.*
CAUSER, *v. a.* Produire, faire naître. *Verwekken, veroorzaaken, te weeg brengen.*
 Cela cause des vomissements. *Dat verwekt, of veroorzaaks brakingen.*
 * Causer. *Apporter. Donner. Veroorzaaken, aanbrengeen. Geeven.*
 * Il lui causa une sensible affliction. *Hy veroorzaakte hem eene gevoelige droefheit.*
 Causer de la joie à quelqu'un. *Iemant bly maaken, of verblyden.*
 Causer, *v. n.* Caqueter. *Praaten, klappen, snappen, kouten.*
CAUSEUR, *f. m.* Caqueteur. *Praater,*

ter, klapper, snapper, kouter, praat-
vaer.
Causense, *f. f.* Celle qui caquette.
Praaſter, ſnapper, klappy, praat-
meêr.
CAUSTIQUE, *adj.* Corroſif. Bran-
dende, wegeetende, doorbytende.
CAUTELEUX, cauteleuſe, *adj.*
Fin, ruſe, trompeur. Liſtig,
loos, doortrapt, bedrieglyk, geſte-
pen.
Cauteloux, *f. m.* Fin, ruſe. Een be-
drieger, of ſchalk, een loos door-
trapt menſch.
CAUTERE, *f. m.* Een zypgat, zyp-
tap, of fontanel.
Appliquer un cautere. Een fontanel
zetten.
CAUTERISER, *v. a.* Faire un
cautere. Een zypgat maaken, of
fontanel zetten.
* Conſcience cauteriſée. C'eſt-à-
dire endurecie. Een afgebrandt, of
afgeſchreit geweten, eene afge-
ſchroevde, of afgebrande conſcien-
tie, dat is, die ongevoelig en ver-
hardt is.
CAUTION, *f. f.* Assurance, ga-
rant. Donner caution, &c. Borg-
togt, borge, verzekering.
Etre caution. Borg zyn, voor iemand
inſtaan.
Elargir ſous caution. Onder borgtogt
ontſtaan, of loslaaten.
‡ Il eſt ſujét à caution. C'eſt-à-dire,
que c'eſt un homme en qui on ne
ſe doit pas trop fier. Hy is gehou-
den borge te ſtellen. Dat is, dat het
een man is waar op men zich niet
te veel vertrouwen mag.
CAUTIONNEMENT, *f. m.* Borg-
togt. Een brief van borgtogt, of
verzekering.
CAUTIONNER, *v. a.* Etre cau-
tion pour quelqu'un. Iemants bor-
ge blyven, voor iemand inſtaan.

CE.

CE, ou Cet, pronom démonſtratif,
ſuit au féminin Cette, & au plu-
riel Ces. Ce ſe met devant un ſub-
ſtantif qui commence par une con-
ſon- & cet devant un nom ma-
ſculin qui commence par une
voïelle ou par une h fans aspira-
tion. Ce, of cet (dat is, dat, die,
of deere) Een aanwyzende voor-
naam in de Franſche taal, maakt
in 't vrouwelyk geſlacht cette, en in
't meervoud ces. Ce wordt voor
een zelfſtandig woordt geſleit, dat

door een klinkletter begint, en cet
voor een naam van 't mannelyk ge-
ſlacht die door een klinker, of door h
begint zonder uitblazing.
Ce qui eſt le plus déplorable, c'eſt.
ou eſt, &c. 't Geen het beklaglykſt
is, dat is, of is, enz.
La meilleure voie qu'on ſauroit pren-
dre deſormais, eſt, ou, c'eſt. De
beſte weg, dien men voortaan kan
neemen, of inſtaan, is.
Ce livre eſt bien écrit. Dat boek is
wel geſchreven.
Get animal eſt éſtroiable. Dat dier
is verſchrikkelyk.
Cet homme eſt ſavant. Die man is
geleert.
Cette action eſt louable. Deeze, of
die daadt is pryſſelyk.
Ces gens ſont hardis. Dat zyn ſtoute
menſchen, of dat volk is ſtout, of
dat is een ſtout volk.
Outre ce. (Mots hors d'uſage.) Out-
tre cela. Boven dat, boven dien,
behalven dat.
Ce. Choſe. Dat, het geen, een zaak.
Il fait ce qu'on lui commande. Hy
doet dat, of 't geen men hem ge-
biedt.
Ce. Particule. C'eſt un honnête hom-
me. 't Is een eerlyk man.
Ce qu'il vous plaira, & non pas, ce
qui vous plaira. 't Geen u believen
zal, dat u believen zal.
Ce que. 't Geen, dat.
Ce que vous ſavez. 't Geen gy weet.
A ce qu'on dit, ou A ce que l'on dit.
Naar men zegt, of zoo als 'er gezegt
wordt.
A ce que je vois. Naar ik zie.
A ce que l'on croit. Naar men ge-
looft.
C'eſt-à-dire. Dat is, dat is te zeg-
gen.
CEANS, *adv.* Ici. En cet endroit,
en ce lieu-ci. Hier binnen, hier, in
deze plaats.
CECI. Pronom démonſtratif. Cette
choſe. Dit, dat, een aanwyzende
voornaam, Deeze zaak.
Ceci eſt faux. Dat is valſch.
Ceci eſt érange. Dat is vreemd.
CECILE, *f. f.* Nom de femme. Ce-
cilia. Een vrouwe naam.
CECITE, *f. f.* Beter zegt men, a-
veuglement. Blindheit, verblind-
ding.

CED.

CE'DER, *v. a.* Abandonner, don-
ner. Aſtaan, aſtaant doen, verlaa-

ten, overgeeven, overlaten.
Céder ſon bien à ſes créanciers. Zyn
goeds aan zyne ſchuldeſcheven aſ-
ſtaan, of overgeeven.
Ceder. Donner l'avantage. Wyken,
-zwigten, minder zyn.
Il lui cede en tout genre d'érudition.
Hy wykt voor hem in allerlei ſing
van geleertheit.
Ne pas céder. Surpaſſer. Niet wy-
ken, te boven gaan, overtreffen.
Nos maux ne cedent point à ceux de
Job. Onze quaalen wyken niet voor
die van Job, dat is, zyn niet min-
der dan die van Job, of gaan die
van Job te boven.
Céder. Succomber. Bezwyken, on-
der een liſt neervallen, of neer-
zinken.
CEDILLE, *f. f.* Petite virgule qu'on
met ſous le c pour montrer qu'il ſe
prononce comme une s. Een klein
tekening, of ſtreepje dat men (in de
Franſche taal) onder de c zet, ons
aan te wyzen datze als een s moet
uitgeſproken worden, dus ç.
CEDON, *f. m.* Sorte de plante. Se-
don. Zeker gewas.
Cedon arboreſcent. Een boom- of
houtachtige ſedon.
CEDRAT, *f. m.* Eſpèce de citron-
nier. Zekere ſlach van Citroenboom,
die een welriekende vrucht draagt.
CEDRE, *f. m.* Arbre fort grand.
Een Cederboom. Een zeer hooge
boom.
CEDULE, *f. f.* (Mot peu uſité.) Bil-
let. Een handſchryft.

CEI.

CEINDRE, *v. a.* Entourer. Gerden,
omgorden.
CEINTES, *f. f. pl.* (Terme de mari-
ne.) De barkhouzen, of berhouten.
(Een ſcheepswoordt.) De niſſte-
kende randen of ombakken die rondt-
om een ſchip loopen, daar men in 't
opklimmen op treedt.
CEINTURE, *f. f.* Gordel, riem,
gordelbandt, of gerdetriem.
Ceinture de muraille. Een bandt, of
ſteene liſt rondom een muur.
Ceinture de Venus. (Terme de chiro-
mancie.) Venusgordel. Zekere ſtreep
in de handt, die beginnende tuiſſchen
den tweeden en derden vinger, en
lopende halfmaanswyze over de
bobbels der vingeren, aan de pinkt
uitſchiet.
Ceinture de haut de chauffe. De
bandt van de broek, de breekbands.

CEI-

CEINTURE. Sangle pour porter l'épée.
Gordel, draagbandt. Een riem, of gordel waar in de degen hangt.
 CEINTURE. Petit listeau au haut & au bas de la colonne. *Een lystje, of bandtje, boven, en onder aan een pylaar, of zuil.*
 CEINTURETTE, *f. f.* Een leder riemtje.
 CEINTURIER, *f. m.* Marchand qui fait & vend toute sorte de baudriers, de fangles, &c. *Riemsnyder, gordelmaker. Een koopman die allerlei draagbanden en gordels, enz. maakt en verkoopt.*
 CEINTURON, *f. m.* Een heupriem, of heupgordel.

CEL.

CELA. (*Prænom démonstratif.*) Cette chose. *Dat. (Een aanwyzende voornaam.) Deze, of die zaak.*
 Cela est vrai. *Dat is waar.*
 Je ne voi rien de si galand que cela. *Ik zie niets zoo fraai, of aardig als dat.*
 CELADON, *f. m.* Sorte de couleur verte. *Zeegroen. Zekere groene verve.*
 CELEBRANT, *f. m.* Ecclesiastique qui célèbre & qui officie en cérémonie. *Een Kerkelyk persoon die plegtelyk eenigen kerkdienst doet.*
 CELEBRATION, *f. f.* Gedenkpleging, viering, grootmaking, bediening, plegtelykheit, plegtigheid.
 Célébration de fête, de mariage. *Festviering, huwelyks plegtigheid.*
 CE'LEBRE, *adj.* Illustre, fameux. *Doorluchtig, beroemt, vermaart, roemruchtig.*
 Célébre, *adj.* Solennel. *Plegtelyk, statelyk, heerlyk.*
 Fête célébrée. *Een plegtelyk feest.*
 CELEBRER, *v. a.* Publier, dire. *Verkondigen, roemen, pryzen, uitbrommen, uitgalmen, melden.*
 Célébrer les louanges des grands hommes. *Den lof der groote mannen verkondigen, uisbazunen, of uitrompetten.*
 Célébrer. Solennifer. *Vieren, plegtelyk, of statelyk vieren, voltrekken.*
 Célébrer une fête, la messe, le mariage. *Een feest vieren, de misse doen, het huwelyk voltrekken.*
 CE'LEBRITE', *f. f.* Solennité. *Plegtelykheit, viering, plegtigheid.*
 CE'LER, *v. a.* Cacher, ne pas di-

re, ne pas découvrir. *Verbergen, verzwynen, verbeelen, bedekken, geheim, of verborgen houden, niet ontdekken.*
 CE'LERI, *f. m.* Sorte de racine qu'on mange. *Selri, groote epe. Zeker gewas dat met den wortel rauw gegeten wordt.*
 CELERIN, *f. m.* Petit poisson de mer. *Zeker klein zeevischje.*
 CE'LERIER, *f. m.* (*Terme de Religieux.*) Celui qui a soin de tout le temporel du couvent. *Leekebroër in een klooster. Verzorger van een klooster. Een die het gansche tydelyk bewint over een klooster heeft.*
 Célière, *f. f.* (*Terme de Religieuse.*) Celle qui a l'administration du bien de la maison. *Leekezuster. Verzorger van een klooster. Een Non die 't bewint over de goederen van 't klooster heeft.*
 CE'LERITE', *f. f.* Snelheit, vaerdigheid. (*Beter zegt men in 't Fransch promptitude.*)
 CE'LESTE, *adj.* Hemelsch, dat van den hemel is, of van den hemel komt, dat tot den hemel behoort.
 Esprits célestes. *Hemelsche geesten.*
 Globe céleste. *Hemelkloot.*
 * Céleste, *adj.* Admirable, grand, charmant. *Hemelsch, wonderlyk, groot, schoon, bekoorlyk.*
 * Air céleste. *Een hemelsch galaat; of wezen.*
 CELESTINS, *f. m. p.* Religieux de l'ordre de S. Benoît réformez par le Pape Célestin cinquième. *Celestijner monniken. Monniken die van de order van den H. Benedictus, door Paus Celestijn den V. hervormt zyn.*
 † C'est un plaissant Célestin. *C'est-à-dire, C'est un impertinent, ou un ridicule. Dat is een koddige hondt, een kluchtig heerel; dat is een halve gek, of zotkap.*
 CE'LIBAT, *f. m.* E'tat oposé à celui du mariage. *De ongeschwde, of maagdelyke staat.*
 Embrasser le Célibat. *Den ongeschwden staat aanneemen, of verkiezen; niet trouwen.*
 CELIER, *f. m.* Lieu où l'on serre quelque chose, comme huile, vin, &c. *Een spyskelder. Een plaats waar in men iets opsluit, als oly, wyn, enz.*
 CELLULE. *Voyez plus bas.*

CELUI. (*Prænom démonstratif, dont le féminin est Celle.*) Hy, de goeme, die, (een aanwyzende voornaam.)
 Heureux celui qui craint le Seigneur. *Gelukkig is hy die den Heere vreeft.*
 Je serai celui qui vangerai. *Ik zal 't zyn die 't zal wroeken, ik zal de wrecker zyn.*
 Celui-ci, celle-ci. *Die, dooze.*
 Celui-là, celle-là. *Die, deeze, by, zy.*
 CÉLULE, *f. f.* Chambre du dortoir où couchent les Religieux, ou les Religieuses. *Een cel, of kloosterkamer. Een slaapkamer voor de monniken, of nonnen.*

CEM. CEN.

CEMENTATION, *f. f.* (*Terme de Chimie.*) Goutzuivering, gontloutering. (Een woordt der Stook- of Scheikunde.)
 CEMENTER, *v. a.* (*Terme de Chimie.*) 't Gout zuiveren, of louteren. (Een woordt der Stookkunde.)
 CENACLE, *f. m.* Le lieu où l'on mange. *Fetplaats, eetzaal, eekamer.*
 CENDRE, *f. f.* Asse, asch, asche.
 Cendre chaude. *Heete asch.*
 * Cendre. Très-peu de chose. *Asfche. Iets dat zeer slecht, of gering is.*
 * Seigneur, t'oserai-je parler moi qui ne suis que cendre & poudre? *Heer, zou ik my onderwinden met u te spreken, die maar stof en asfche ben?*
 * Cendres. Manes, ame. *Asfche, ziel, geest, gedachtenis.*
 * Réverer les cendres des morts. *D'asfche, dat is, de gedachtenis der dooden in eere houden.*
 Le jour des cendres. *Aschdag, of asdag; een vierdag der R. kerke.*
 CENDRE', cendrée, *adj.* *Aschverwig.*
 CENDRE'E, *f. f.* Ecume de plomb. *Lootschuim, schuim van loot.*
 CENDREUX, *adj.* couvert ou mêlé de cendres. *Affig, aschachtig, met asch bestrooit, vermengt, of bestoven.*
 CENDRIER, *f. m.* La partie d'un fourneau où tombent les cendres. *De aschbak. De bak van een vuuroven waar in de asch valt.*
 CENE, *f. f.* Le dernier souper de Jesus-Christ avec ses Apôtres. *Het laatste*

laatste Avondsmaal van Jesus Christus met zyne Apostelen.
CENE. Communion. Nachtsmaal, Avondsmaal, het houden van 's Avondsmaal.
 Faire la Cene. Communier. Het Avondsmaal houden, of ten Avondsmaal gaan.
CENS, *f. m.* Rente seigneuriale. *Cyns.* Een jaarlyksche inkomst van eene heerlijkheit.
CENSE. (*Vieux mot.*) Voyez *Ferme.*
CENSE, *ceñsée. adj.* Estimé. Geacht, geschat, gehouden.
 Cela est censé bien fait. Dat wordt geacht wel gedaan te zyn.
CENSEUR, *f. m.* Officier qui autrefois à Rome avoit soin des mœurs & de la Police. Magistrat à Venitie qui a l'œil sur les mœurs. Zedenmeester, Tuchmeester, Opziender over de zeden. Een amptenaar van 't oudt Rome, die 's opzigt over 's Staat bestier, en 's volks zeden hadt. Een Oeverheit te Venetië die 's oog op de zeden houdt.
 * **Censeur.** Critique qui juge bien des ouvrages d'esprit. Berisfer, Taalzifster, Taalordelaar; een die over de boeken, of schriften oordeelt; een die iets berispt.
CENSIER, *f. m.* Een Grondtbeër, een Heer die magt heeft om eenig grondrecht te eischen.
CENSIVE, *f. f.* Rente que fait un heritage au seigneur. Een oudteigen, of grondrecht op zeker goeds, een jaarlyksche rente die een Heer uit zeker goeds trekt.
CENSURABLE, *adj.* Qui merite la censure. Berispelyk, wraakbaar, bestraffelyk, berispens- of bestraffenswaardig, te laa en.
 Leur censure, toute censurable qu'elle est, aura son effet. Hunne berisping, hoe berispelyk, zal haare uitwerking hebben.
CENSURE, *f. f.* Dignité de Censeur. Zedenmeesterschap. Opzichtersamp over de zeden.
 * **Censure.** Critique, reprehension. Berisping, woordzifping, bestraffing, wraaking, kraking, afkeuring.
 Encourir la censure de tout le monde. De berisping of wraking van al de werelt behaalen; van al de werelt gebeld of berispt worden.
 Eviter la censure. De berisping ontwyken, ontgaan, of schuiven.
 Craindre la censure. De berisping vrezen, voor de belediging der vaert zyn.

Mettre un ouvrage à la censure. Een werk te onderzoeken geeven.
Censure. (*Terme de l'Eglise.*) Excommunication. Kerktucht, kerkelyke ban, of uitsluiting uit de gemeente.
CENSURER, *v. a.* Critiquer. Berispen, bestraffen, wraaken, laaken, afkeuren.
 Aimez qu'on vous censure. Zie gerne dat gy berispt wordt, of datmen u berispe.
CENT. Nom de nombre. Honderd. Een naam van getal.
 Cent. plusieurs. Honderd, Veele.
 Il dit cent belles choses là-dessus. Hy zegt daar honderd, dat is, heel veele fraaie dingen over.
CENTAINÉ, *f. f.* Nombre de cent. honderd, honderdtal, of een getal van honderd.
 Il y a plusieurs centaines d'ans. 't Is veel honderdt jaaren geleden.
CENTAURE, *f. m.* Montre qu'on a fait comme étant moitié homme & moitié cheval. Een Puerd-mens h. Een half mens h, en half paerdt. Een wangedrocht dat men verziert heeft, als of 's half mensch en half paerdt ware.
CENTAUREE, *f. f.* Herbe medicinale. Santorie. Een geneeskruidt.
 Grande centauree. Petite centauree, Grootte santorie. Kleine santorie.
CENTENAIRE, *adj.* Honderdjarig, dat honderd jaaren oudt is.
CENTENIER, *f. m.* (*Ce mot ne se dit que dans des sujets de pieté.*) Capitaine de cent hommes. Een Hoofzman over honderd (Dit is alleen een Bybelwoord.)
CENTIEME, *adj.* De honderdste, het honderdste.
CENTON. Poëme dont les vers sont pris dans des auteurs connus. Een gedicht waar van de vaerzen uit verscheide bekende schryveren genomen zyn.
CENTRAL, *le. adj.* (*Terme de Géometrie.*) Qui aboutit au centre. Middelpuntig, dat op 's middelftip, of middelpunt uitloopt.
CENTRE, *f. m.* Le point du milieu d'une chose. 't Middelpunt, of middelftip van iets.
 Le centre de la terre. 't Middelpunt van de aarde.
CENTUPLE, *f. m.* Cent fois autant. Honderdvout. Honderdmaal zoo veel.

CENTURIATEURS, *f. m. p.* Ce mot n'est en usage qu'en parlant des Centuriateurs de Magdebourg qui ont distribué leur histoire par centaines d'années. Ker. elyke Geschiedtschryvers van Maagdenburg; die de kerkelyke geschiedtschryfsen uit veele schryvers en getrokken, en in eeuwen, of hondert jaaren verdeelt hebben.
CENTURIE, *f. f.* Nombre de cent. Compagnie de cent hommes parmi les anciens Romains. Een honderdtal. Een honderthoop. Een Krygsbende van honderd mannen onder de oude Romeinen.
 Les centuries de Nostradamus. De voorzeggingen van Nostradamus, die in honderdtallen zyn verdeelt.
CENTURION, *f. m.* (*Ce mot en parlant de milice Romaine veut dire.*) Capitaine de cent hommes. Een Hoofzman over honderd in de Romeinsche krygsmagt.
CENVE. Voyez *Senve.*

CEP. CER.

CEP, *f. m.* Tronc, ou tige de vigne. Wynstok, stam van den wyngaard, wyngaardstam.
CEPENDANT, ou pendant ce temps, (*Conjonctive qui ne doit jamais être immédiatement suivie d'un que.*) Ondertusschen, middelerlydt middelerwyl. Terwyl, gedurende dezen tydt. (Een koppelwoord dat nooit van een dat onmiddelyk moet gevolgt worden.)
Exemple. L'armée se met en bataille, & cependant il court par les rangs & exhorte le soldat. Het leger stelt zich in slagorder, en ondertusschen loopt hy door de geleiden en vermaant den soldaat.
 Cependant. Toutefois. Ondertusscher, echter, evenwel, nochtans.
CEPHALIQUE. Veine céphalique. Hoofstader. Herbe céphalique. Hoofststerkendt kruidt.
CEPS, *f. m. p.* Fer, ou bois qu'on met aux pieds des prisonniers. B. i. e. n. yers diemen aan de voeten der gevangenen slijt, of een slijtblak waar in men de gevangenen mer de voeten zet.
CERAT, *f. m.* Sorte de médicament externe. Waj. h. z. l. v. e. s. i. n. e. r. z. a. l. v. e. c. e. r. e. o. n. e. n. z. a. l. v. e. v. a. n. w. a. s. c. h. g. e. m. a. a. k. t. , o. f. g. e. m. e. n. g. t.
CERCEAU, *f. m.* Bois propre à lier des

des cuves, des muids, &c. *Fen hoepel, of hoep om vaten med te binden.*

Chasser un cerceau. *Fen hoep aandryven.*

Cerceau. Sorte de filet pour prendre des oiseaux aux abreuvoirs. *Fen Hoepnet, zeker vogelnet om de vogelen op de kant van 't water te vangcn.*

CERCELLE, *f. f.* Oiseau aquatique, plus petit qu'un canard. *Fen pylstaert, taling, of teeling. Fen wattervogel wat kleinder als een Eend.*

CERCLE, *f. m.* Ce qui entoure une chose. *Een kring, ring, kreits, of rond perk.*

Cercle noir qui entoure la mamelle. *Fen zwarte kring rontom de borst.*

Cercle. Ligne tirée en rond sur une surface. *Een kring, of ronde streep op een oppervlakte getrokken.*

Cercle d'Allemagne. C'est une partie de l'Empire. *Kreits van Duitschland. Dit is een gedeelte van 't Keizerryk.*

Cercle. Assemblée de Duchesses & de Dames de qualité qui sont en conversation avec la Reine. *De kring der Hofvrouwen. Een vergadering van Hertoginnen en groote Mevrouwen, die met de Koninginne gemeenzaam verkeerem, of omgaan.*

Le cercle de la Reine. Le cercle Royal. *Der Koninginne kring of cirkel. De Koninklyke cirkel of kring.*

CERCUEIL, *f. m.* Cofte pour mettre un corps mort. *Doodtkist, kist. (Dichtkundig.) doodbus, of lykbus. (In Vrieslandt zegmen het vas, of lykvat.)*

Mettre au cercueil. Causer la mort. *In de kist, of in 't graf helpen; De doodt veroorzaaken.*

CERDEAU. *Voyez Serdeau.*

CERELIER. *f. m.* Een hoepmaker, of hoefelmaker.

CEREMONIAL, *f. m.* Livre où sont les cérémonies de l'Eglise. *Kerkgewoonteboek. Een boek waar in de gebruiken, of gewoonten der kerke staan. Ceremonieboek der kerke.*

CEREMONIES, *f. f. p.* Le culte extérieur de la religion. *Dierstplinging, kerkdienst, kerkgebaar, kerkzede, kerkgebruik, kerkgewoonte. Alle de uiterlyke plegtelykheit des Godsdiens.*

Grand Maître des cérémonies. Op-

perhofmeester. Grootmeester der plegtelykheden.

Maître des cérémonies. *Onderhofmeester, meester der plegtelykheden.*

En cérémonie. *adv.* Avec solennité. *Plegtelyk, met plegtelykheit, of plegtigheit, met plegtgebaar.*

Mener quelqu'un en cérémonie. *Iemant plegtelyk geleiden, of omleiden.*

Cérémonie. Actions honnêtes & respectueuses qui se font extérieurement. *Hoflykheit, beleeftheit, uiterlyke eerbiedigheden en beleeftheden.*

Sans cérémonie, point de cérémonie. *Librement, sans contrainte. Zonder pligtpleging. Vryelyk, onbedwongen.*

CEREMONIEL, cérémonielle. *Dienstpligtig, kerkgewoonlyk, kerkgewoontig, schaduwachtig.*

La Loi cérémonielle. *De dienstpligtige, kerkgewoontige, kerkezede, of schaduwachtige wet, de wet der kerkezeden, of kerkpligten.*

CEREMONIEUX, cérémonieuse, *adj.* Qui fait trop de cérémonie, qui a des manières de civilité trop affectées. *Al te hoflyk, of te beleefst, die al te gemaakt is in beleeftheden, of pligtplegingen.*

CERF, *f. m.* Animal sauvage. *Een Hert, of hart, zeker wildt dier.*

Corne ou bois d'un cerf. *'s Gewigt, of de kroon van een hert, de hoorns van een hert.*

Courre le cerf. *Een hert jaagen.*

CERFEUIL, *f. m.* Herbe qu'on mange. *Kervel. Zeker eetbaar kruidt.*

CERF-VOLANT, *f. m.* Een schalbyster, een kevervlieg met scherpe schaaeren.

Cerf-volant. *Autrement, Dragon. Een vlieger (in Vrieslandt en Groningen, een draak) die de kinders in de lucht laten vliegen.*

Faire monter le Cerf-volant. *De vlieger opschieten.*

CERISAIE, *f. f.* Lieu où l'on a planté plusieurs cerisiers. *Een kersgebogaardt. Een boomgaardt waar in veel kersboomen staan.*

CERISE, *f. f.* Fruit de cerisier. *Een kers, kriek, -f moerel.*

CERISIER, *f. m.* Arbre. *Een kersse, krieke, of moerelleboom.*

CERNE, *f. m.* Trait en forme de cercle au dessous de l'œil. *Een ring onder 't oog.*

Cerne. Circuit. *Een omkring, omtrek, kreits, of krans.*

CERNEAU, *f. m.* Ce qu'on ôte d'une noix verte en cerçant. *De pit, of kern die men uit eene ongebolsterde noot haalt, of stikt.*

CERNER, *v. a.* Couper en rond. *Ront, of kringwyze snyden.*

Cerner des noix. *Groene nooten opdoen, of midden doorsnyden en er de pit uitsikken.*

CERTAIN, certaine, *adj.* Sûr; assuré. *Zeker, voorzeker, gewis, vast.*

La victoire est certaine. *De zege, of overwinning is zeker.*

Savoir pour certain. *Voor zeker weten, zekerlyk weeten.*

Tenir pour certain. *Voor zeker, of voor gewis houden.*

Certain, certaine. *(Ce mot devant un substantif signifie,) quelque. Zeker, of zekere. (Dit woordt voor een zelfstandig woordt, betekent) zommige, of eenige.*

Il y a de certaines gens &c. *Daar zyn zekere, of zommige luiden enz.*

CERTAINEMENT, *adv.* Assurément. *Zekerlyk, voorzeker, gewisfelyk.*

CERTES, *adv.* *(Mot un peu vieux.)* Assurément, en vérité. *Voorzeker, voorwaar, in der waarheit, gewisfelyk.*

CERTIFICAT, *f. m.* Verzekering, verzekerbrieff, verklaring.

CERTIFIER, *v. a.* Assurer, déclarer. *Verzekerem, bewaarheden, zeker maaken, voor de waarheit verklaren.*

CERTITUDE, *f. m.* Assurance. *Zekerheit, gewisheit, verzekering, vastigheit.*

Savoir de certitude. *Met een volle, of volkome zekerheit weeten.*

CERVAISON, *f. f.* Terme de chafse. C'est lorsque les cerfs sont gras & bons à manger. *De hertseydt, de rydt dat een hert vet en goet om te eeten is.*

CERVEAU, *f. m.* Substance molle & blanche. *Breim, herssenen. Een weeke en wiste zelfstandigheit in 's hoofdt.*

* Cerveau. Esprit. *Herssenen. Verstand, geest.*

* Avoir le cerveau blessé. *In de herssenen geprikt zyn, of van verjandt berooij zyn; gek zyn.*

* Cerveau. La partie de la cloche qui est au dessous de l'anse. *Het lig-*

- Ligchaam der klok. Het gedeelte der klok dat onder 't oor is.*
- CERVELAT**, *f. m.* Saucisse courte fort épicée. Een korte sterk gekruide vleeschworst.
- CERVELLE**, *f. f.* Cerveau. Herfsenen, brein.
- * Cervelle. Esprit, jugement. Verstands, oordeel, geest.
- * C'est une pauvre cervelle. 't Is een arm verstand.
- ‡ Avoir la cervelle en écharpe, *c'est-à-dire*, mal-faite, démontée. In de hersenen geprikt zyn. De kei in de bol hebben; het niet vast hebben; half gek zyn.
- ‡ Renverser la cervelle à quelqu'un, C'est le rendre fou. Iemans hersenloos, of gek maaken.
- ‡ Mettre quelqu'un en cervelle, C'est le mettre en peine & en inquiétude. Iemans bang en ongerust maaken.
- ‡ Tenir quelqu'un en cervelle, ou en inquiétude. Iemant in ongerustheit houden.
- ‡ Etre en cervelle, C'est-à-dire, en peine, en inquiétude. Bang zyn, ongerust zyn, bekommert zyn.
- CERVELET**, *f. m.* La partie postérieure du cerveau. Achterbrein, bybrein, byhersenen, 't minder brein.
- CERVOISE**, *f. f.* Breuvage des anciens. Zeker sloop van bier. Een drank der Ouden.
- CERUSE**, *f. f.* Blanc de plomb. Loetwilt.
- * Ceruse. Faux brillant. Een valsche schyn, klatergout.
- * Tu n'éblouis pas tes lecteurs avec la ceruse & le plâtre. Gy verblindt uwe lezers niet met pleister en klatergout; dat is, met eenen valschen schyn.

CES.

- CÉSAR**, *f. m.* Nom d'homme. Cesar. Een mans naam.
- César. Empereur. Souverain. Keizer, Oppervoogt.
- Rendez à César ce qui appartient à César. Geeft den Keizer dat des Keizers is.
- Suctone a écrit la vie des douze Césars. Suetonius heeft het leven der twaalf Keizers beschreven.
- César. Titre d'honneur que les Empereurs donnoient quelquefois à leurs enfans. Cesar, een eernaam dien de Keizers somtyds aan hunne

- kinren gaven.
- CÉSARIEN**, Cefarienne, *ad.* Keizerlyk.
- Operation ou section cesarienne. De Keizerlyke snee. (Een heelkundige spreekwyze.)
- CESSATION**, *f. f.* Intermision, discontinuation. Aflating, stilstant, ophouding.
- La cessation du poux. De stilstant van de pols.
- CESSÉ**, *f. f.* Discontinuation. Ophouding, staking, aflating, nalating.
- Sans cesse. Incessamment. Zonder ophouden, onophoudelyk, zonder verpozing, of stilstant.
- CESSER**, *v. n.* Ophouden, stilhouden, aflaaen, stilstaan, poozen.
- Cesser de parler. Ophouden te spreken.
- Cesler, *v. a.* Ophouden, staaken, aflaaen, nalaaten.
- Ceslez vos plaintes, vos cris, vos poursuites. Staak uwe klagen, uw schreeuwen, uw onderzoek, of navorsing.
- CESSION**, *f. f.* Acte de la personne qui cede, ou abandonne. Aflant, overgeving, overlating.
- Faire cession de son bien. Zyn goeds afstaan, of overgeeven, of aflant van zyn goeds doen.
- CESSIONNAIRE**, *f. m.* Celui qui a cédé son bien. Aflander van zyn goeds, een die zyn goeds afgestaan, of overgegeven heeft. (Rechtkundig zegt men) Een die een ces heeft gedaan.
- C'EST-POURQUOI**. (Conjonction.) Derhalven, overzults, dienswegen. (Een koppelwoordt.)
- CESTE**, *f. m.* Ceinture de Venus, ou de Junon. De gordel van Venus, of van Juno.
- Ceste. Gros gantelet de cuir, dont les anciens Athletes se servoient. Want, of offeleers handschoon, waar mede de oude worstelaars, of kampvechters malkanderen te keergingen.
- CÉ SURE**, *f. f.* Een suet in de dichtkunst.

CHA.

- CHABLAGE**, *f. m.* Travail de chableur. Hyfing, ophyfing, optrekking, hei hyffen.
- CHABLE**. Voyez Cable.
- CHABLEAU**, *f. m.* Petit cable. Een dun kabeltouw.

- CHABLER**, *v. a.* Atacher un cable à une piece de bois pour la lever. Een dik touw om een stuk hout slaan om het op te hyffen.
- CHABLEUR**, *f. m.* Officier sur les ports de Paris qui fait partir les bateaux qui vont le long de la rivière. Een Opzigter, of Kommissaris in de havens van Parys, die op 't afvaaren der schuiten past die den stroom bevaaren.
- CHABOT**, *f. m.* Petit poisson. Pugsaal, grondeling. Een vischje dat een zeer dik hoofd heeft, en waar van 't lyf als een staert spijs scoelopt.
- CHACELAS**, *f. m.* Sorte de raisin blanc très-doux. Zekere witte druif die heel zoet is.
- CHACUN**, *chacune*, *adj.* Elk, elke, een iegelyk, ieder, elkeen.
- Chacun le dit, chacun le croit. Elk zegt het, elk geloofst het.
- CHAGRIN**, *chagrine*, *adj.* Fâché, triste. Moeijelyk, gryngig, bedroeft, onlustig, droevig, gemelyk, s'onvreden, verdrietelyk.
- Humeur chagrine. Een gemelyke, of gryngige aart.
- Chagrin, *f. m.* Fâcherie, tristesse. Moeijelykheit, hartzeer, verdriet, droefheit, ongenoegen.
- Déivrer quelqu'un de chagrin. Iemant uit ongenoegen, of moeijelykheit helpen, iemants hartzeer verdryven, of ongenoegen verzeeten.
- Prendre du chagrin. Moeijelyk, of gemelyk, of s'onvreden worden.
- Le chagrin le rongé & le tué. Da hartzweer knaagt en verteert hem.
- Chagrin. Sorte de cuir. Segryn leér.
- CHAGRINER**, *v. a.* Causer du chagrin, donner de la peine. Moeijelyk, verdrietig, of gemelyk maaken.
- Se chagriner, *v. n.* Moeijelyk, verdrietig, of gemelyk worden.
- CHAHUANT**. Voyez Chat-hüant.
- CHAINE**, *f. f.* Een keten, of ketting.
- Tendre les chaines. Fermer avec des chaines les avenues des rues. De ketenen spannen. De toegangen der straten met ketenen afsluiten.
- Chaîne de forçat. Een keten, of reeks van galeboeven.
- Mettre à la Chaîne. In de ketting slaan.
- Etre à la chaîne. In de ketting gaan.
- * Chaîne. Suite continüe. Keten, schakeling, reeks, geduurig vervolg.

- * **Ce pain est enfermé d'une longue chaîne de montagnes.** Dat landt wordt van een lange reeks bergen besloten.
- * **Chaîne.** Lien amoureux. Liefdebande, liefdeketen, liefdeboeien.
- * **Rompre les chaînes.** Zyne boeien breeken; het minnen laaten vaaren, of de schep geeven.
- Chaîne.** (Terme de siffierand.) Le fil qui est monté sur le métier. Ketting, scheering. (Een wevers woord.) Het garen dat op het touw geschooren staat.
- Chaîne de pierre.** (Terme d'Architecte.) Pile de pierres. Een zuil, of pylaster van steenen, als een bands of milkanderen gemetselt daar de balken oprusten, of om den muur stevig te maken.
- Chaîne d'avaloire.** Chaîne qui est attachée au timon. Een keten aan den distelboom van een wagen.
- CHAÎNETTE, f.f.** Petite chaîne de montre. Een keten van een zakuurwerk, die gespannen wordt, en afsloopt.
- Chamettes.** Petites chaînes qui tiennent l'embouchure en état. Kinketting. Kleine ketentjes die 't mondstuk van een room in stant houden.
- CHAÎNETIER, f.m.** Ouvrier qui fait & vend toute sorte de chaînes. Een ketenmaker. Een die allerlei slich van ketenen maakt en verkoopt.
- CHAINON, f.m.** Anneau de chaîne. Ketenschakel, d. schakel van een keten.
- CHAIR, f.m.** Ce mot se dit des hommes & des animaux. Vleesch, of vlees. Dit wordt van menschen en beesten gezegt.
- Chair.** Ce mot se dit des poissons. Vleesch. Dit wordt (in 't Franfich) van de visschen gezegt.
- Le brochet a la chair ferme.** De snoek is vast van vleesch. (Wy zeggen van visch.)
- Chair.** Ce mot se dit des fruits. Vleesch. Dit wordt (in 't Franfich) van de vruchten gezegt.
- Il y a des pommes qui ont la chair rouge. Daar zyn appelen die roodt van binnen zyn. (Letterlyk in 't Franfich,) die roodt van vleesch zyn.
- * **Chair.** (Ce mot au figuré veut dire,) l'homme enfant que sujet aux passions & aux faiblesses de la na-

- ture. Vleesch. Dit wordt ontgentlyk genomen, betekens den Mensch, voor zoo veel hy aan de hartstogten en zwakheden der natuure onderworpen is.
- * **L'esprit est prompt, & la chair est infirme.** De geest is gewillig, maar het vleesch is zwak.
- * **Nous portons tous avec nous un cœur de chair.** Wy draagen alle met ons een vleeschen hart om.
- Chair.** (Terme de peinture.) Qui représente bien la chair. Vleeschachtig, vleezig, dat het vleesch wel verzoont, of naar 't vleesch wel gebykt.
- Ce bras est bien de chair.** Die arm is zeer vleeschachtig, of vleezig, of gebykt wel naar 't vleesch.
- CHAIRCUTIER.** Voyez Charcutier.
- CHAIRE, f.f.** Siège élevé, où est assis celui qui parle en public. Stael, proekstael, zesel. Een verheve zitplaats, spreekstoel voor een Redenaar.
- Le prédicateur est en chaire.** De predikant is op stoel.
- Disputer une chaire de droit.** Om een Hoogleeraars ampt in de Rechten twisten.
- CHAISE, f.f.** Siège où l'on est assis. Een stoel, een zitstoel.
- Chaise, où l'on se fait porter.** Een draagstoel, een stoel waar op men gedraagen wordt.
- Aler en chaise, ou se faire porter en chaise.** Op een stoel gedraagen worden.
- Porteur de chaise.** Een stoeldrager, een drager die iemand op een stoel draagt.
- Chaise à bras.** Een armstoel.
- Chaise à dos.** Een leunstoel, of een stoel waar tegens men met de rug leent.
- Chaise percée.** Een ka'stoel.
- Chaise roulante.** Een rolstoel, of een stoel op rollen.
- Chaise de moulin à vent.** Pièces de bois sur quoi le moulin tourne. Molenstander. Een dikke houtemiddelstiel, waar op de molen draait.
- CHALAND, adv.** Ce mot se dit de certain pain blanc qui se vend à Paris. Zeker wittebroodt dat te Parys wordt verkecht.
- Chaland, f.m.** Koopvercand. Een die gewoon is by een zeker koopman te koop en kalant.
- Chalande, f.f.** Koopvriendin. Een

- vrouw die gemeenlyk by een zeker koopman koopt, kalant.
- ‡ **T'on lit, Margot, a perdu des chalans.** Uw bed, Grietje, heeft zyn kalanten verlooren.
- CHALANDISE, f.f.** Neering. Avoir de la chalandie. Veelneering, of goede neering hebben.
- CHALANT, f.m.** Sorte de bateau long & étroit dont on se sert sur les rivières en France. Zekere lange schuit op de stroomen van Frankryk gebruikelijk: Men zom ze een Aak mogen hieten.
- CHALEMIE, f.f.** (Vieux mot burlesque.) Voyez Muiette.
- CHALEUR, f.f.** Le pouvoir qu'ont certains corps de causer en nous le sentiment du chaud. Hitte, 't vermogen dat zekere lichaamen hebben om in ons 't gevoelen der warmte te verwekken.
- Chaleur.** Chaud, temps chaud. Hitte. Heet weder.
- Il fait une chaleur excessive.** 't Is wintermaaten heet, of heet weder, de hitte is uitmeemend groot.
- Chaleur naturelle.** Natuurlyke warmte, of warmte.
- Chaleur de fièvre.** Hitte der koorffe.
- * **Chaleur.** Ardeur, feu, activité, vehemence, ziele. Vierigheid, vlijzheit, gezwinnheit, groote drift, yver, wakkerheit, vlyt.
- * **Travailler avec chaleur pour quelqu'un.** Met yver voor iemand arbeiden, of werken.
- Chaleur.** (Ce mot veut dire,) le temps que les animaux entrent en amour. Speeltyd der dieren. De tyd dat de dieren verhit worden om te speelen. Van de herten zegmen de bronsttyd; van de katten de kroltyd.
- Cavalle qui entre en chaleur.** Een merrie die hengstlyk wordt.
- CHALIT, f.m.** (Vieux mot.) Bois de lit. Een koette, of bedsteele.
- CHALOUPE, f.f.** Petit vaisseau. Een sloep, een zeer sneedig vaartuig om te roeien.
- CHALUMEAU, f.m.** Petit tuyau. Een klein pypje, of ruitje.
- Chalumeau.** Petit instrument à vent fait de blé qui a un ou plusieurs trous. Een rietfluitje, een klein speeltuigje, waar in een gat, of verscheide gaten zyn.
- Chalumeau.** Sorte de flûte attachée sur la peau de la musette. De fluit van de za'pyp, of pypzak.

Chalumeau. (*Terme d'orfèvre.*) Petit instrument de cuivre qui sert à souder. *Een blaaspypje, of soudeerpypje der gout en zilverfmeden.*

CHAMADÉ, *f. f.* Son de tambour pour avertir qu'on veut parler. *De tromslag van overgave, of die te kennen geeft dat men van overgeeven wil spreken.*

Batre la chamade. *De trom tot overgave slaan.*

CHAMAILLER, *v. n.* ou SE CHAMAILLER, *v. r.* Se battre en frappant à tors & à travers du plat & du tranchant de l'épée. *Slaan, met malkanderen vechten, in 't hondert staan, slings en rechts, met het plat en het scherp van den degen.*

CHAMAILLIS, *f. m.* Combat où l'on chamaille. *Een gevecht in 't hondert.*

CHAMARER, *v. a.* Een kleedt boorden, een kleedt met verscheide boordfels bezetten, beleggen, of boorden.

Chamarer un manteau. *Een mantel boorden.*

CHAMARURE. Paffemens dont un habit est chamaré. *Boordfel. De boorden waar meede een kleedt is geboordt.*

CHAMBELLAN, *f. m.* Le premier officier de la chambre du Roi. *Des Koninks kamerheer, of de kamerheer van den Konink; de eerste bediende van 's Koninks kamer.*

CHAMBRE, *f. f.* Kamer.

Chambre basse. Chambre haute. *Benedenkamer. Boven- of opperkamer.*

Chambre haute. Chambre basse. Les deux parties qui composent le Parlement d'Angleterre. *Het Hooger Huis, het Laager Huis. De twee deelen die 't Parlement van Engelandt uitmaaken.*

La grand' Chambre. Lieu du Palais où l'on donne les audiences célebres. *De gehoorkamer. De plaats in 's Koninks hof daar de Konink plegtelyk gehoor verleent.*

Chambre de Justice. Juges établis pour faire rendre compte à ceux qui ont manié les affaires du Roi. *Gerechtskamer. Gestelde Rechters om den genen reekening te doen geeven, die 't bewindt over 's Koninks zaaken hebben gehad.*

Chambre de la Tournelle, où l'on juge des crimes. *De halsgerechts ka-*

mer, 't Gerechtshoff waar in de halszaaken gevonnikt worden.

Chambre ardente, où l'on juge des assassins & des empoisonnemens. *De gerechtskamer over moorden en vergiftigen.*

Chambre des Enquêtes. *De onderzoekkamer, of pynkamer.*

Chambre des Comptes. *De Rekenkamer.*

Chambre mi-partie. *Wederzyds kamergerecht. Halfverdeelde gerechtskamer.*

Chambre des Requête. *De verzoekschrift, of requestkamer.*

Chambre du Trésor. *De schatkamer, of thesorie.*

Chambre. (*Terme de vitrier.*) Creux dans la verge de plomb pour mettre le verre. *De groeve, of holligheid in 't lood waar in 't glas wordt gezet.*

Chambre de mine. *De kruidskamer van een myn.*

Chambre de selle. *De kamer van een zaäl, of zadel.*

Chambre de canon. *De kruiskamer van 't geschut.*

CHAMBRE'E, *f. f.* Personnes qui vivent & demeurent dans une même chambre. *Kamervolk, luiden die op de zelve kamer te zamen woonen, en leeven.*

Chambrée. Ce que reçoivent les Comédiens de la représentation d'une pièce de théâtre. *'t Geldt dat de Toneelpeelers voor 't vertoonen van een spel ontfangen.*

CHAMBRÈRE, *v. a.* (*Terme de sellier.*) Faire de petits creux dans une selle. *Kamers, of holligheden in een zaäl maaken, om 'er 's haair uit te trekken wanneer 't paerdt gedrukt wordt.*

CHAMBRERIE, *f. f.* Uitsmaanderschep van de inkomst eener Abdye ten platten lande.

CHAMBRETTE, *f. f.* Een klein kamertje.

CHAMBRIER, *f. m.* Uitsmaander der inkomsten van een Abdye ten platten lande.

CHAMBRIERE, *f. f.* (*Vieux mot.*) Voyez Servante.

† CHAMBRILLON. (*Mot burlesque.*) Petite servante de peu de considération. *Een sloofje, of poezegroes'e van een dienstmeidt, een slecht ongeacht dienstmeisje.*

CHAMEAU, *f. m.* Sorte d'animal à quatre piez. *Kemel, of kameel.*

Een viervoetig dier.

Chameau. Poil de chameau filé. *Kemelsbaair. Haair van een kemel, dat gesponnen is.*

CHAMELIER, *f. m.* Kemelhoeder, oppasser van de kameelen.

CHAMOIS, *f. m.* Sorte d'animal à quatre piez. *Een wilde geit.*

Chamois. Peau de chamois passée. *Bereidt geiteleër.*

CHAMP, *f. m.* Pièce de terre. *Veldt, akker. Een stuk lands.*

Champ de bataille. Le lieu où deux armées se sont batues. *Het slagveldt, gerechtsplaats. 't Veldt van 't gevecht. De plaats alwaar twee legers malkanderen hebben slag gelevert.*

Champs Elifées. *De Elizeesche velden.*

* Champ. Occasion, matiere. *Gelegenheit, kans, stoffe.*

* Il avoit là beau champ de battre son ennemi. *Hy had daar een schoone kans, of gelegenheit om zynen vyandt te slaan.*

Champ de tableau. Fond, ou derrière de tableau. *'t Paneel, of de doek van een schildery.*

Champ. (*Terme de blazon.*) Le fond de l'écu. *'t Veldt. (Een woordt der wapenkunde.) De grondt van 't schildt.*

Champ. (*Terme de peignier.*) Le milieu d'un peigne qui a des dents de côté & d'autre. *'t Middelsduk van een kam die aan weerzyden tanden heeft.*

Les champs, ou la campagne. *Het lands, buiten.*

Demeurer aux champs. Demeurer à la campagne. *Buiten woonen, op 't lands woonen.*

* Avoir l'esprit aux champs. *N'être point attentif. Verstrooide gedachten hebben; niet aandachtig zyn.*

† Mettre quelqu'un aux champs. Mettre quelqu'un en colere. *Iemant tergen, iemant quaad, boos, of toornig maaken.*

Sur le champ, *adv.* Aussitôt. *Op staande voet, terstont, datelyk, flux, straks, zonder te draalen.*

Répliquer sur le champ. *Op staande voet antwoorden.*

A tout bout de champ. A tous momens. *Telkens, elke oogenblik, gedurig, alle oogenblik.*

CHAMPART, *f. m.* Zeker recht dat een Heer heeft, om een gedeelte der inkomsten van een landhuis

- zynen huurderen af te vorderen.
- CHAMPETRE**, *adj.* Qui est des champs, qui est aux champs. Groffier. *Dat van 't land is, 't geen op 't landt staat.* Boersch, plomp.
- Lieu champêtre. Maison champêtre. Een landtplaats. Een landhuis, een lusthuis op 't landt, een boerwoning, of boerenhuis.
- CHAMPIGNON**, *f. m.* Kampernoelie, paddesteele, duivelsbroodt.
- CHAMPION**, *f. m.* Combatant plein de cœur. Celui qui dans un champ de bataille combat contre un autre. Een kampvechter, of kampioen, een moedig strijder. Een die in 't veldt daar twee lezers tegen malanderen leggen met een ander lyf om lyf recht.
- ‡ **Champion**. Brave, courageuk. Een krygsman, een strydbaar heldt, een moedig, dapper, of onvertzaagt man, een die zynen vyandt durft onder de oogen zien.
- ‡ **CHANCE**, *f. f.* Bonheur. Kans, geluk.
- ‡ Ce n'est pas là une grande chance. *Dat is geen groote kans.*
- Chance**, *f. f.* Sorte de jeu à deux ou trois dez. Zeker spel met twee, of drie teerlingen.
- ‡ **CHANCEUX**, chanceuse. *adj.* Heureux. Gelukkig, voorspoedig.
- CHANCELLER**, *v. n.* N'être pas ferme sur les piez. Etre prêt à tomber. Wankelen, waggelen, struikelen, stronkelen. Niet vast op zyn beenen staan. Naby zyn om te vallen, of op 't vallen staan.
- * **Chanceler**. N'être pas assuré, n'être pas ferme. Wankelen, waggelen. Niet zeker zyn, onstandvastig zyn, weifelen.
- * Sa fortune chancele. Zyn geluk waggelt.
- Chancelant**. *Part.* Vacillant. Qui est prêt à tomber. Waggelende, struikelende, wankelende, dat, of die dreigt te vallen, of op 't vallen staat.
- * **Chancelant**, chancelante, *adj.* Qui n'est pas ferme. Onstandvastig, wankelbaar, onzestadig, weifelend.
- * Il est chancelant dans ses résolutions. *Hy is onstandvastig in zyne uornemens.*
- * La multitude est toujours chancelante. *De menigte, of 't gemeene volk is altydt wankelbaar.*

- CHANCELERIE**, *f. f.* Lieu où l'on expédie les affaires qui regardent les sceaux. *Stads boekkamer.* De plaats daar de zaaken worden verricht die bezegelt moeten worden. Kancelery.
- CHANCELIER**, *f. m.* Le chef de la justice & du conseil du Roi. *Het hooft van 't Gerecht, en van des Koninks raads.* Kancelier.
- Chancelier d'Université. Kancelier, of Opperhoofd van eene hooge Schoole.
- Chanceliere, *f. f.* Femme de Chancelier. Kanceliersche. Kanceliersvrouw.
- SE CHANCIR**, *v. r.* Se moisir. Schimmelen, verschimmelen.
- Pain qui se chancit. Broodt dat schimmelt.
- Chanci, chancie, *part. p. & adj.* Moisi. Geschimmelt, verschimmelt.
- CHANCESSURE**, *f. f.* Schimmeling, beschimmeling, uitslag.
- CHANCRE**, *f. m.* Tumeur dure & noisâtre. Kanker, kout vuur. Een hard en zwartachtig gezwel, dat heel gevaarlyk is.
- ‡ Manger comme un chancre. Manger beaucoup. (Maniere de parler proverbiale.) *Als een wolf eeten; schrokken, veel eeten.*
- CHANCREUX**, Chancreuse, *adj.* Qui a de la malignité du chancre. Kankerachtig, die de kanker heeft.
- CHANDELE**, *f. f.* Kaars, kaers, of keers.
- ‡ Le jeu ne vaut pas la chandele. (Proverbe pour dire,) qu'il y a plus de frais que de gain. 't Spel is de kaers niet waardt, (Een spreekwoordt om te zeggen,) dat 'er meer onkosten zyn als 'er gewonnen wordt.
- ‡ Elle est belle à la chandelle. (Proverbe pour dire,) elle est laide. *Zy is kaerschoon, zy is moos by de kaers.* (Een spreekwoordt om te zeggen:) *Zy is leelyk.*
- ‡ Sa chandele brule par les deux bouts. *Zyn kiers brandt aan twee einden: dat is; de man verquist zyn geedts buiten, en de vrouw binnens huus.*
- Chandele de glace. *Ysgezels.*
- CHANDELEUR**, *f. f.* La purification de la Vierge. *Vrouwe lichtmisse, vrouwendag.*
- CHANDELIER**, *f. m.* Kandelaar, luster.

- Chandelier. (Terme de guerre.) Entassement de fascines sur de grosses pièces de bois pour couvrir les travailleurs. *Een blinde, een hoop takkebosschen op dikke stukken hout, om de arbeiders, of graveers te dekken.*
- Chandelier. Artisan qui fait & vend des chandelles. *Kaersmaker. Een die kaerssen maakt en verkoopt.*
- Chandelieze, *f. f.* Femme, ou veuve de chandelier. *Een kaerssemaakster, of kaersseverkoopster, een kaersmakers vrouw, of weduwe.*
- CHANFREIN**, *f. m.* Morceau d'étoffe noire qu'on met sur le front des chevaux de deuil. *Een lap. Een stuk zwart stof dat men op het voorhoofd der rouwpaerden zet.*
- Chanfrein blanc, ou belle face. *E'toile au front d'un cheval. De kol, of bles voor de kop van een paerd.*
- Chanfrein. Coiffure de plumes pour un cheval aux jours de pompe. *Een vederbos op 't hoofd van een paerd op plegtelyke praaldagen.*
- CHANGE**, *f. m.* Changement. *Verandering, verwisseling.*
- Ne perdre rien au change. *Niets by de verandering verliezen.*
- Change. Lieu établi par le Roi pour changer les monnoies. *De wisselbank. Een plaats door den Konink gestelt om 't geldt te wisselen.*
- Change commun. Profit que reçoit un banquier d'une lettre de change. *Wisselwinst. Winst die een bankboudet van een wisselbrief trekt.*
- Change. (Terme de chasse.) La ruse qu'a le lièvre pour se dérober des chiens, & leur donner à courre quelqu'autre lièvre. *Dwarsloop, of zyldoop van een haas. De list die een haas aanwendt om van de bonden ontslaagen te worden, op datze eenen anderen haas zouden nalooopen.*
- * **Change**. Tromperie qui se fait lorsqu'on oblige adroitement quelqu'un à prendre une chose, ou une personne pour une autre. *Personverandering, zaakverandering. 't Bedrog dat men pleegt wanneer men iemand behendiglyk poogt de ene zaak, of persoon voor de andere op te dringen.*
- Donner le change. *Een valsche stuitreden maken. Iemand misleiden, of in een dwaling brengen.*
- Prendre le change. *Zich zelven misgrypen.*

grypen, of tot een dwaling overvallen.

CHANGEANT, Participle. Qui change. Veranderlyk, wisselbaar, wisselvallig, 's geen veranders.

Changeant, changeante, adj. Inconstant, léger. Veranderlyk, onstandvastig, ongestadig, wispelturig, ligs, of ligvvaardig.

* **Esprit changeant**. Humeur changeante. Een onstantvastig, of wankeelbaar gemoeds. Een veranderlyke zin, aart, of inborst.

CHANGEMENT, f. m. Verandering, verwisseling.

Aimer le changement. Veel van verandering houden.

* **Changement**. Remûment, nouveutez qui changent la forme du gouvernement. Verandering, opschudding. Nieuwigheden die de gedaante van 's staatsbestier veranderen.

* **Aspirer au changement**. Naar verandering staan, haaken, of verlangen.

CHANGER, v. a. Donner une chose pour une autre. Troquer. Wisselen, ruilen, mangelen. Verwisselen, verruilen, vermangelen, iets voor wat anders geeven, of 's een voor 't ander geeven.

Changer une paire de pistolets. Een paar pistoolen verruilen.

Changer une pièce d'or ou d'argent. Een stuk goud of zilver wisselen.

Changer. Convertir. Veranderen, omkeeren.

Il changea son amitié en amour. Hy veranderde zyne vriendschap in liefde.

Changer. Quitter un lieu pour aller en un autre. Quitter une chose pour en prendre une autre. Van plaats veranderen, of verwisselen. Een zaak verlaaten, om er een ander voor in de plaats te neemen.

Changer de maison. Verhuizen, van woning, of woonplaats veranderen.

Changer d'habit. Van kleeds veranderen, zich verkleeden.

Changer. Innover. Veranderen, nieuwigheden invoeren.

Changer. Donner un autre air à quelque chose. Veranderen, iets een andere gedaante geeven, van gedaante veranderen.

La face de la Chrétienté est changée. De gedaante van 's Christendom is verandert.

On ne doit rien changer en matière de Religion que quand elle est corrompue. Men moet niets veranderen in 's stuk van Godsdienst, men moet geene nieuwigheden in den Godsdienst invoeren, dan wanneer dezelve bedorven is.

CHANGEUR, f. m. Celui qui change les monnoies. Wisselaar. Een die geldt wisselt.

CHANLATE, f. f. Vorstbalk, de groote dwarsbalk op den top van een gebouw, daar de sperren, of ribben op leggen.

CHANOINE, f. m. Een Domheer, Stiftsheer, of kanonik.

Chanoine régulier. C'est un Religieux Chanoine comme ceux de St. Augustin. Een geestelyke Kanonik, gelyk die van des H. Augustyns Order.

Chanoine séculier. Prêtre séculier. Een wereldlyke Kanonik. Een wereldlyk Priester.

CHANOINESSE, f. f. Een geestelyke dochter, of bagyn, die haar goeds blyft bezitten.

CHANOINIE, f. f. Bénéfice de Chanoine. Domheerschap, stiftsheerschap, of kanonikschap.

CHANSON, f. f. Een liedt, liedtje, of zangstuk.

Chanter une jolie chanson. Een aardig lietje zingen.

‡ **Chanson**. Bagatelle. Beuseling, wijze wasje.

‡ **Chanson que tout cela: pures bagatelles**. Loustere beuselingen, vodderyn, wijze was es.

‡ **Tout ce qu'il dit font des chansons**. Al 's geen hy zegt zyn beuselingen, of wijze wasjes.

CHANSONNETTE, f. f. Petite chanson. Een liedtje, of deuntje.

CHANSONNIER, f. m. Liedtjesmaker, Liedtjesdichter.

CHANT, f. m. Ce mot se dit des hommes & des oiseaux. Zang, gezang. Dit wordt van de menschen, en van de vogelen gezegt.

Le chant d'Eglise ne doit pas être gai. De kerkzang moet niet ligs, of ligvvaardig zyn.

Le chant du rossignol est agréable. De zang van den nachtegaal is aangenaam.

Chant. Air de chanson. Voix Air. Wys, of voys van een liedt.

Chant. Partie de poème héroïque. Gezang. Een deel van een heldendicht, dat gemeenlyk een boek

words genaams.

Chant royal. Sorte de poème François. Koninklyk gezang. Zeker Fransch gedicht, op drie, vier, of vyf rymsklanken.

Chant du coq. 't Kraaijen van den haan. 's Haanogkraai.

Chant nuptial. Bruilofzang.

Chant pastoral. Herderzang.

Chant de victoire. Zegezang.

Chant funebre. Lykzang, rouwzang.

CHANTEAU, f. m. Gros morceau de pain qu'on donne à celui qui doit faire le pain benit. Een groot stuk gezegent broods dat men den geenen geeft die het broods zal wryen.

Chanteau. (Terme de Tailleur.) Grandes pièces d'étoffe rentrées au bas d'un manteau. Lassen die onder aan een mantel staan, of stukken die onder aan een mantel zyn gelast.

Chanteau. (Terme de Tonnelier.) La dernière pièce du fond d'un muid. 's Maanstuk van den bodem eens axhoofds.

CHANTE-PLEURE, f. f. Een wynverlaters trechter met een lange pyp.

CHANTER, v. a. Ce mot se dit des hommes, des oiseaux, & des cigales. Zingen. Dit wordt van de menschen, van de vogelen, en van de krakels gezegt.

Les François chantent mieux que les Italiens. De Franschen zingen beter dan de Italiaanen.

Le rossignol chante agréablement. De nachtegaal zingt bestlyk.

Chanter. Dire l'air d'une chanson. Entonner. Zingen, de wys, of voys van een liedtje houden. Den toom stellen, ophesjen.

* **Chanter**. Louer, célébrer. Opzingen. Looven, pryzen, roomen.

* **Il n'y a point d'Historien ni de Poète** qui puisse assez dignement chanter les victoires. Daar is geen Historyschryver, noch Dichter die naar waerde zyne overwinningen kan opzingen, pryzen, of verhefsjen.

Chanter toujours la même chanson. Dire la même chose. Altoos het zelve liedtje zingen; Altydt het zelve herhaalen.

‡ **Chanter** pouilles à quelqu'un. C'est lui dire des injures. Iemans lustig uitmaaken, of uiluchten, iemans schelden, wilschelden, of scheldwoorden geeven.

R

‡ Chan-

‡ Chanter. Changer de train de vie. *Van leven, of wandel veranderen, een ander leven leiden.*
 ‡ Lorsqu'une fois on est marié, il faut chanter. *Wanneer men eenmaal getrouwt is, moet men een ander leven leiden.*
 ‡ Chanter. Avouer, confesser, dire la vérité. *Opzinnen, klappen, bekenen, beyliden, de waarheit zeggen.*
 ‡ Quand un criminel est à la torture, il faut bien qu'il chante. *Als een misdadiger gepeynigt wordt, of aan de ples is, moet hy wel opzinnen, of klappen.*
CHANTERELLE, f. f. La plus petite corde d'un instrument de musique. *De quint, de eerste, of fynste maar van een speelzug.*
CHANTEUR, f. m. Celui qui chante. *Zinger, of zanger.*
Chanteuse, f. f. Celle qui chante. *Zangster, zangeresse.*
CHANTIER, f. m. Lieu où les marchands de bois arrangent leur bois. *Een houttuin. De plaats daar de houtkoopers hun hout zetten.*
Chantier. Lieu où les charpentiers travaillent. *Een loots, of werkplaats der timmerlieden.*
Chantier. Pieces de bois où le vin est rangé quand il est en cave. *Een stel, of stelling waar op de wyne in de kelder legt.*
CHANTRE, f. m. Celui qui chante à l'Eglise. *Een voorzanger, of opperzangmeester in de Kerke.*
Chantre. Celui des Religieux qui dirige le chœur. *Een voorzanger, een Monnik die in den hoorzang opheft, of voorzingt.*
Chantre, f. f. Religieuse qui a bonne voix, & qui redresse les maquemens qui se font au chœur. *Een voorzangster. Een klop, of Non die een goede stem heeft, en de gebreken in 's zingen op 's hoor te rechte brengt.*
CHANTRÉRIE, f. f. Bénéfice, dignité de chantré dans une Eglise. *'s Zangerschap, of 's voorzangerschap in eene kerke.*
CHANVRE, f. m. Kennis, of kennip.
Chanvre mâle. Chanvre femelle. *Zadeling. Helling. Mannetjes kennip. Wyfjens kennip.*
Brifer le chanvre. *Kennis braaken.*
CHANVRIER, f. m. Ouwrier qui

habille le chanvre. *Hekelaar. Een die de kennip bekelet.*
CHAPE, f. f. Vêtement d'Eglise sans manches. *Een hoorkleedt, of wyd kerk-kleedt zonder mouwen.*
Chape. Grande robe fort ample que portent plusieurs sortes de Religieux. *Een groote wyde tabberdt die veldertes slag van Geestelyken draagen.*
Chape. Partie de la boucle où est le bouton. *Het plaatsje van een gesp daar 't knoepje aan is.*
Chape. Le dessus d'un fourneau de chimite. *De kap, of 't bovenste van een uunroven der stoffchoiden.*
 ‡ Disputer de la chape de l'Evêque. *Proverbe. Contelter fur une chose où l'on n'a point d'intérêt. Over de muts van den Bisschop zinswiften; dat is, over iets dat ons niet raakt, of niet aangaat, of daar ons niet aan gelegen is.*
CHAPEAU, f. m. Een hoedt. *Het mannelijk hoofdekfel.*
Chapeau en blanc. Chapeau qui n'est pas teint. *Een grawwe, of ongeverfde hoeds.*
Chapeau à l'épreuve du mousquet. Maniere de coiffe de fer que les soldats mettent dans la forme de leur chapeau. *Een scheutvryen hoedt. Zekere yzere muts die de soldaaten in 's hol van hunnen hoeds doen.*
 * **Chapeau de fleurs**. Couronne de fleurs. *Een rozenboedt. Een kroon, of krans van bloemen, een bloemkrans.*
 * **Chapeau**. Dignité de Cardinal. *Hoedt. Kardinaalhoedt. Kardinaalchap. De waerdigheit van een Kardinaal.*
 * **Pretendre au chapeau**. *Naar den hoedt, of naar 't Kardinaalchap staan, of dingen.*
CHAPELAIN, f. m. Een Kapelaan. *Zeker Kerkedienaar.*
Chapelain, f. m. Celui qui a le revenu d'une chapele. *Een die d'inkomst van een kapel trekt.*
Chapelain. Prêtre gagé pour dire la messe de quelque Prince, ou d'une personne de qualité. *Kapellaan. Een loonsrekkend Priester om de Misse voor eenig Prince, of groote personaadje te doen.*
CHAPELE, f. f. Een kapel, of afgezonderde plaats in de B. kerken, zekeren byzandere Heilig toege-

wydt.
Chapele. Le revenu d'une chapele. *De inkomst van een kapelle.*
Chapele de viele. *Het huysje, of kasje van een lier.*
CHAPELLER, v. a. Oter la croûte du pain. *De korst van 't broedt raspen, broedt ontkorsten.*
CHAPELET, f. m. Een roozekrans, of Paternoster.
Dire son chapelet. *Zyn paternoster leezen.*
Chapelet de marons. Marons enfilez comme des grains de chapelet. *Een keten van kastanjes.*
 * **Le Chapelet se defile**. *De streng breekt. (Dit zegtmen van bondtgenooten die zich van malkanderen scheiden.)*
Chapelets. (Terme de manège.) *Stryg-leeren, strygiemen.*
CHAPELLIER, f. m. Een hoedemaaker.
Chapeliere, f. f. Femme de chapelier. *Hoedemaakster. Een hoedemakers vrouw, of weduwe.*
CHAPELURE, f. f. Croûte de pain chapelé. *Het afschrapfel, of de korst van geraapte brood.*
CHAPERON, f. m. Sorte de coiffure ancienne. *Kaperoen. Een oude vrouwwe kap, of kaper, zeker oud kapfel.*
Chaperon. Ornement qu'on porte sur l'épaule pour marquer les degrés de l'Université. *Zeker schoeder-sjerfel, om de strappen der leeroffeningen van een hooge school, of Akademie te vertoonen.*
Chaperon de moines. *Een monnikskovel, of kaproen.*
Chaperon d'oieau de proie. *De kap, of huif van een roofvogel.*
Chaperon de potence. *Het dwarshout van een galg.*
Chaperon. (Terme d'Architecture.) *Le haut d'une muraille fait en talus. De kap van een muur die schuin te loopt.*
Chaperon de fourreau de pistolet. *De kap van een pistoolholster.*
CHAPERONNER, v. a. *Kappen. Een kap opzaten.*
Chaperonner un faucon. *Een valk kappen.*
CHAPIER, f. m. Prêtre qui porte chape. *Een gasabbarde Priester, of die gedurende den dienst een wyde sabberdt aan heeft.*
CHAPITEAU, f. m. Le haut, ou le couronnement des colonnes. *Het*

**Het hoofstuk; of de kroon der py-
kaaren, het kapiteel.**
CHAPITRE, f. m. Hoofstuk, hoof-
deel. Kapittel.
Chapitre. Lieu où les Chanoines
s'assemblent. 't Kapittel, de verga-
derplaats der Domherren, of Ka-
noniken.
Chapitre. Assemblée de Chanoines.
Het kapittel, of de vergadering der
Kanoniken.
 * Avoir voix en chapitre. Proverbe
qui signifie avoir quelque autorité
dans une affaire. Een stem in 't ka-
pittel hebben. Een spreekwoord
dat betekent: In een zaak wat
te zeggen hebben.
 * Chapitre. Sujet, matiere. Hoofst-
stuk, onderwerp, zaak, stoffe.
 * On s'est entretenu sur votre cha-
pitre. Men heeft zich met uwe
zaak bezig gehouden.
 * Chapitre. Reprimande, correction.
Berijping, bestraffing, doorneming,
doorfrying.
CHAPITRER, v. a. Reprimander,
reprenre. Kapittelen, bestraffen,
doornemen, doorfryken, berijpen,
bekyven.
CHAPON, f. m. Coq châtré. Ka-
poen. Een gekapwylde, of gefneede
haan.
CHAPONNER, v. a. Châtrer un
petit coq. Een haantje kapwylen,
of snyden.
CHAPONNIERE, f. f. Vaisseau
d'argent, ou de cuivre étamé
pour mettre des chapons en ra-
goût. Een kapoenshotel, een zil-
vere, of kopervertinde shotel om
kapoenen in te foorven.
CHAQUE, Pronom adjectif. Cha-
cun, chacune. Ieder, elk, elkeen.
CHAR, f. m. Chariot. (Le mot de
char ne se dit que dans le figuré.)
Een koets, kar, of wagen. Dit
woordt wordt (in de Franfche taal)
alleen in eenen oneigenlyken zin
gebruikt.
Char de triomphe. Zegekar, zege-
koets, zegewagen.
Le char du soleil. De zonnemagen.
CHARBON, f. m. Bois alumé
qu'on fait cuire & qu'on éteint
avant que d'être réduit en cendre.
Houtskool. Hout dat men brandt en
mit doofs voor dat het tot asche ver-
teert is.
Charbon de feu. Een gloeyende kool.
Charbon de terre. Aardskoolen, steen-
koolen.

Charbon, Tumeur pustuleuse.
Peftkool, peftzwavel.
CHARBONNÉE, f. f. Morceau de
chair maigre qu'on fait griller. Een
stuk mager vleesch dat men rooftert,
of op den roofter brandt. Karbo-
nade.
CHARBONNER, v. a. Noircir avec
du charbon. Mit houtskool zwart
maaken.
 † Charbonner. Noircir & déchiret
quelqu'un par une sanglante rail-
lerie. Iemant met een zwarte kool
rekenen. Iemant door een ftekende
spotterny zwart en verdacht ma-
ken.
CHARBONNIER, f. m. Ouvrier
qui fait le charbon dans les bois.
Een koolbrander. Een die in de bof-
fchen de koolen brandt.
CHARBONNIERE, f. f. Lieu où
l'on fait le charbon dans les bois.
Koolbrandery, de plaats in de bof-
fchen daar men houtskool brandt.
CHARCUTIER, Charcutier, f. m.
Celui qui vend du lard & de
la chair de cochon crüe, ou cuite
& falée. Een spekkooper, of ver-
kenslager. Een die spek en verkens-
vleesch, rauw, gebraden, en ge-
zouten, als ook allerlei worst ver-
koop.
Charcutiere, f. f. Een spekkoopster, een
spekkoopers vrouw, of een vrouw die
spekkoopers meering doet.
CHARDON, f. m. Distel, distel-
kruidt.
Chardon benit. Gezegende distel, Kar-
debenedikt.
Chardon à carder. Kaardendistel, distel
om kaarden van te maaken waar
mede men de wol op de lakenen
haalt.
CHARDONNER, v. a. Tirer le
poil d'un habit avec des chardons.
Een kleeds ophaalen, de wol van
een kleed opkaarden.
CHARDONNERET, f. m. Petit
oiseau à chant. Een distelwink, of
pauzer. Zeker zangvogeltje.
CHARETTE, f. f. Een kar.
CHARETTE, f. f. Een kar vol.
CHARETIER, charrtier, f. m. Een
karraman, of karrvoerder.
CHARGE, f. f. Fardeau. Last, vracht,
voeder.
Charge de ville. Stads last; al 's
geene wadr toe een burger verbon-
den is ten beste van de stads daar
hy woont.
Charge. Tout ce qui incommode

une personne. Last. Al 's geest
iemand matijelyk vals, of in de
weg is.
Etre à charge à sa famille. Zyn huis
tot een last zyn.
Charge. Ordre, commission. Last,
bevol, gebod.
Il m'a donné charge de vous dire. Hy
heeft my belast, of last gegeven om
u te zeggen.
Charge. Emploi. Ampt, bediening,
beroeping.
Acheter une charge. Een ampt koo-
pen.
Se défaire d'une charge. Een ampt
verleggen, zich van een ampt ont-
staan.
 * Etre en charge. In bediening, of
dienst zyn.
 * Sortir de charge. Uit den dienst,
of uit de bediening gaan.
Charge. Office, devoir. Bediening,
ampt, pligt.
Faire sa charge ou son devoir. Zyn
ampt waarnemen, zynen pligt be-
trachten, of doon.
Charge de fusil. De lading van een
fnaphaan.
Charge de canon. De lading van een
grof geweer.
Charge de bandouliere. Een kruis-
maat die aan den bandelier hangt.
Charge. Combat. Strydt, gevecht,
slag, aanval op den vyand.
Commencer la charge. Den srydt,
of 't gevecht beginnen; beginnen te
slaan, of te vechten.
Revenir à la charge. Recommencer
le combat. 't Gevecht hervatten,
of weer beginnen.
 † Revenir toujours à la charge. Ne
se point rebuter de demander une
chose. Telkens het weder weer vra-
gen; van vragen niet moede wor-
den.
Charge. Son de trompette, ou batte-
ment de tambour, pour avertir le
soldat de charger l'ennemi. 't Ge-
blaas der trompettes, of 't slaan van
de trom om den soldaat te waar-
fchouwen dat hy op den vyand
moet los gaan.
Charge. Cataplasme que les maré-
chaux appliquent sur la partie ma-
lade d'un cheval. Paf van ver-
fcheide kruiden gekookt, die de smids
op de wonde van een paerds leg-
gen.
A la charge que. A condition que.
Onder besprek dat, onder beding
dat, onder voorwaarde dat, enz.
 R 2 Je

je vous aiméral, à la charge que vous m'aimerez aussi. *Ik zal u beminnen, onder beding dat gy my ook beminnen zult.*
 Chargé. Voyez plus bas.
CHARGEUR, *f. m.* Instrument pour charger les pièces d'artillerie. *Een lader van 't geschut, een werktuig om 't geschut te laaden.*
CHARGER, *v. a.* Laaden, bevrachten, belaaen, of een last opleggen.
 Charger un mulet. *Een muilefel belaaen, of zynen last opleggen.*
 Charger des meubles sur un chariot. *Huisraadt op een wagen laaden.*
 Charger. Mettre la charge dans une arme à feu. *Een roer laaden.*
 Charger l'ennemi. Donner sur l'ennemi, le battre. *Op den vyandt los gaan, den vyandt aangrypen, aantasten, of aanvallen, hem slaan.*
 * Charger quelqu'un d'honneurs, de louanges, de présens. *Iemant met eerbewyzingen, lofsuitingen, geschenken ophoopen, of overlaaden.*
 * Charger quelqu'un d'injures. *Iemant met scheldwoorden overlaaden, of bezwaaren. Iemant lustig misluchten, mischelden, of uitmaken.*
 Charger d'impôts une ville. *Een stad met schattingen bezwaaren.*
 Charger son estomac de viandes. *Zyn maag overlaaden, met eeten oprullen, of bezwaaren.*
 Charger. Donner ordre, ou commission. *Belasten, gelasten, bevelen, bevel, of last geeven.*
 Ils m'ont chargé de lui dire. *Zy hebben my belast hem te zeggen.*
 Charger. Acuser. *Bezwaaren, beschuldigen, betigten.*
 On l'a chargé de plusieurs crimes. *Men heeft hem met vele misdaden bezwaart.*
 Charger. (Terme de vinaigrier.) Emplir. *Vullen, oprullen, volmaken.*
 Charger les vaisseaux. *De vaten oprullen.*
 Se charger, *v. r.* Se mettre un fardeau sur la tête, sur les épaules. *Zich belaaen, zich zelven een last op 't hoofd, of op de schouderen leggen.*
 Se charger. S'obliger. *Zich verbinden, of verplichten.*
 Se charger de faire une chose. *Zich verbinden om een zaak te doen, of*

mit te voeren.
 Chargé, chargée, *part. p. & adj.* Belaaen, belast, bezwaart.
 Charge, chargée, *adj.* (Ce mot se dit des chevaux qui ont trop de quelque chose.) *Zwaar, dik.* (Dit word van de paerden gezegt die iets ergens te veel van hebben.)
 Cheval chargé de tête. *Een paerdts zwaar en dik van kop.*
 Cheval chargé d'encolure. *Een paerdts zwaar van hals.*
 * Le ciel est fort chargé. *Le ciel est sombre & couvert de nuées. De lucht is heel dik, of heel betrokken. De hemel ziet heel droevig.*
 Une couleur chargée, sombre & fort obscure. *Een heele donkere verwe.*
 Pistole chargée. *Pistole trop légère à laquelle on a ajouté de l'or, ou quelque autre métal pour la rendre de poids. Een verzwaarde pistool. Een pistool die al te ligt zynde, met goud, of eenige ander metaal is wigzig gemaakt.*
CHARGEUR, *f. m.* Buschietser, konstapel, een die 't geschut laadt en last.
 Chargeur, *f. m.* Stapelmeester, houtmeester. *Een die oppast of het hout wel gestapelt en gemeesen wordt.*
CHARIAGE, *f. m.* Het ryden met een wagen.
 Le chariage est fort difficile en cette saison. *Het ryden is zeer ongemakelyk in dit jaargety.*
 Chariage, *f. m.* De wagenvracht.
 Le chariage coute beaucoup. *De wagenvracht loopt hoog, of kost veel.*
CHARIER, *v. a.* Met een wagen, of kar voeren, of ryden.
 Chariet de la pierre. *Steen ryden, of steen voeren.*
 * Chariet. Entraîner des glaçons. *Kruyen. Schotzen ys op malkanderen spoelen, of op malkanderen kruyen.* (Dit word van de stroomen gezegt als 'er 't ys driftig in is.)
 La riviere charie. *De stroom kruidt, of de rivier is aan 't gaan.*
 * Chariet. (Ce mot se dit de l'urine et veus dire anssi entraîner.) *Afdryven, afzetten.* (Dit word van 't menichenwater gezegt.)
 * Urine qui charie des matieres épaisses. *Pis die veel dikke stoffe afdryft, of afzet.*
 * Chariet. Se conduire. *Zich draan-*

gen, zich bestieren, zich houden.
 * Il faut charier droit. *Men moet rechts handelen, of oprecht in zyn handel en wandel zyn; men moet zich wel draagen, of gedraagen.*
CHARIER, *f. m.* (Terme de blanchisseuse.) *Couris qu'on étend sur le linge du cvivier, & sur lequel on met les cendres quand on fait la lessive. Een loogdoek, die men over het linnen spreidt, en waar op men de asch strooit als men de loog op 't linnen giet.*
CHARIOT, *f. m.* Een wagen.
 Chariot d'enfant. *Een kinderwagentje.*
 Chariot. (Terme de cordier.) *Een sled die de lyndraaiers gebruiken.*
CHARITABLE, *adj.* Weldadig, meelydend, meëwaarig, meedogende, goet arms, liefdadig.
 Charitable envers son prochain. *Weldadig tegens zynen naaften.*
CHARITABLEMENT, *adv.* *Weldadig, weldadiglyk, meëwariglyk, liefdadiglyk, met den geest van liefde, minnekyk, vriendelyk.*
 Corriger charitablement son prochain. *Zynen naaften vriendelyk, of met den geest van liefde berispen.*
CHARITE', *f. f.* Amour de Dieu & du prochain. *Liefde. De liefde tot Godt en den naaften.*
 Charité. Aumône. *Liefdegift, aalmis, of aalmoes.*
 Faire la charité. *Aalmoes geeven.*
CHARIVARI, *f. m.* Gejour, 't geraas, of 't getier 't welk men maakt om iemant beschaamt te maaken.
CHARLATAN, *f. m.* Een quakzalver, of zalfverkoper.
 † Charlatan. *Cajoleur, trompeur, hableur. Kwakzalver. Vleijer, bedrieger, zwetszer, opsnyer.*
 † Charlatane, *f. f.* *Cajoleuse, trompeuse. Quakzalfster. Vleijster, bedriegster, een vrouwenfch dat door vleijende woorden en leugenen, de menschen zoekt te bedriegen, of op te ligen.*
 † CHARLATANNER, *v. a.* *Faire le charlatan pour atraper quelque chose. Zwerzen. Den quakzalver speelen, of kuuren aanrechten om iets listelyk te verkrygen.*
 * CHARLATANNERIE, *f. f.* *Quakzalvery, gewiss, geules, gestroel om listelyk iets magtig te worden.*
CHARLES, *f. m.* Nom d'homme.

Kerel, een mans naam.
Petit Charles. Karetje.

* CHARMANT, charmante, *Part. a. & adj.* Qui plait. *Betoverende, bekoorlyk, bevallig, behaaglyk, aantrekkelijk, aanlokkend, aanminnig.*
* Beauté charmante. *Een betoverende, bekorende, of bevallige schoonheit.*

CHARME, *f. m.* Arbre. Jokboom.

Charme, *f. m.* Enchantement. *Betovering toverye, bezweering.*

* Charme. Apas, atraits. *Aanritzing, aanlokking, aantrekkelijkheit, bekoorlykheit, bekering.*

* Charme. Moien & adresse de gagner le cœur. *Betovering, bekering, behendigheit, en list om 't hart te winnen.*

Ses yeux savent les mêmes charmes. *Haare oogen kennen de zelve bekingen.*

CHARMER, *v. a.* User de fortilege. *Toveren, betoveren, toverye, of duivelskonst pleegen. Bezweeren.*

Charmer une arme à feu. *Een roer betoveren.*

* Charmer. Agréer par sa beauté, par son mérite, par sa douceur. *Betoveren, verlokken, bekooren. Door zyne schoonheit, verdiensten, en zoeten ommevang behaaglyk zyn.*

* Charmer. Apaiser, enchanter. *Stillen, verzetten, neêzetten, verdryven.*

* Sa voix peut charmer les douleurs. *Zyn stem kan de smart stillen, verzetten, of verdryven.*

CHARMEUR, *f. m.* Een duiveljager, duivelbanner, of waarzegger.

* Charmeuse, *f. f.* Een toveres, een vrouwenfch dat iemand als dwinget en betovert om haar te beminnen.

CHARMILLE, *f. f.* Kleine Jokboomtjes, die men queekt om galderijen en laanen te versteren.

CHARNAGE, *f. m.* Temps où l'on mange de la viande. *De vleeschtyd. De tyd wanneer men vleesch eet.*

CHARNEL, charnelle, *adj.* Sensuel. *Vleeschelyk, zinnelyk, dierlyk.*

Plaisir charnel. *Een vleeschelyk vermaak.*

CHARNELLEMENT, *adv.* Selon la chair. *Vleeschelyk, naar den*

vleesche.

CHARNIER, *f. m.* Lieu dans un cimetière où l'on met en pile les os des morts. *Knekelhuis, beenderhuis, of beenhuis, beenekowp. De plaats op een kerkhof alwaar de doedsbeenderen by malkanderen worden gestapelt.*

Charnier. Lieu où l'on communie dans les paroisses de Paris. *De plaats daar men 't Sakrament van Christus vleesch en bloet ontfangt, in de kerspelen van Parys.*

CHARNIÈRE, *f. f.* De herren, of hengfels en dwimen van een deur, of venster.

CHARNU, charnué, *adj.* Vleesig, of vleizig, wel in 't vleesch, lyvig, diklyvig.

Partie charnué. *Een vleesig deel.*

Bout charnu de l'oreille. *Het vleesig eind van 't oor.*

CHARNURE, *f. f.* La chair. *(Il ne se dit que des personnes.)* Charnure femme, molle, belle, &c. 't Vleesch. *(Dit woordt in 't Franfch wordt niet dan van menschen gebruikt.)* Een vast, zacht, schoon vleesch, enz.

CHAROGNE, *f. f.* Bête morte & puante. *Een krong, of doods aas. Een doods stinkend beest.*

* Charogne. Puanteur. *Stank, onreinigheit, vuile lucht.*

CHARPENTE, ou Charpenterie, *f. f.* Tout le bois qui sert à la construction d'un bâtiment. *Timmerwerk. Al het hout dat tot de timmeraadje van een huis noodig is.*

CHARPENTER, *v. a.* Timmeren, timmerwerk maaken.

CHARPENTERIE, *f. f.* Métier de Charpentier. *Het timmeren, het timmermans handwerk.*

CHARPENTIER, *f. m.* Een Timmerman.

CHARPIE, *f. f.* Plukfel. Geplukt bynwaat, of een wiek van geplukt doek.

CHARRIER, Charriot. *Voyez* Chariot, Chariot.

CHARROI, *f. m.* De wagenvracht, vrachtloon van een wagen, of 't voeren van eenig goeds met den wagen.

Paler le charroi. *De wagenvracht betaalen.*

CHARRON, *f. m.* Rademaker, wagenmaker, karremaker.

CHARRUE, *f. f.* Een ploeg.

† Mettre la charruë devant les boeufs.

Faire une chose à rebours. *De ploeg (wy zeggen de wagen) voor de paerden spannen. Een zaak verkeert doen.*

CHARTE PARTIE, *f. f.* Vrachtbrief van een schip.

CHARTI, *f. m.* Le corps de la chartrette. *De bak, of het bovenste deel van de kar.*

CHARTIER. *Voyez* Charetier.

CHARTRE. Maladie de langueur. *Teering. Een quynende ziekte.*

Etre en chartre. *De teering hebben, aan de teering gaan.*

CHARTRES, *f. f.* Titres & papiers qui regardent l'histoire. *Betoon- of bewysfchriften. Gemeene brieven, en registers van een landt.*

CHARTREUX, *f. m.* Sorte de Religieux. *Een Karthuizer monnik.*

Chartreux, *f. m.* Couvent de Chartreux. *Karthuizers klooster.*

S. Louis a fait bâtir les Chartreux de Paris. *Lodewyk de Heilige gebrynaamt heeft de Karthuizers kloosters van Parys gesticht, of doen bouwen.*

Chartreuse. *Een Karthuizer klooster.*

La grande Chartreuse est auprès de Grenoble. *Het groote Karthuizerklooster is naby Grenoble.*

Chartreuses. *Religieufes. Karthuizer Nonnen.*

CHAS, *f. m.* (Terme de maçon.) Een pasloot, dat de metselaars gebruiken.

CHASSE, *f. f.* De jagt.

Aller à la chasse. *Op de jagt gaan.*

Chasse. (Terme de jeu de paume.) *De kaats in 't kaatspel.*

† Chasse. *Aktion qui choque, ou qui fâche. Eenhoon, pots, schimp, of belediging.*

Remarque bien cette chasse, tu ne la porteras pas loin. *Let wel op die pots, gy zult het niet ver brengen.*

* Chasse. *Poursuite. Vervolging, najaaging, nadryving.*

* Donner la chasse à l'ennemi. *Den vyandt vervolgen, of najaagen.*

Châsse. *Sorte de coffre. Een kas waar in eenige overblyffels der heiligen bewaart worden. Een kas voor reliquien der heiligen; een reliquiekas.*

Chasse de boucle. *Het plaatje van een gesp.*

Chasse de balance. *De scheer van een weegschaal.*

Châsse de miroir. *De lyst van een spiegel.*

CHASSE-AVANT, *f. m.* Celui

qui dans les grands ateliers conduit & fait marcher les ouvriers. Een meesterknecht. Een opzigtter over 't werkvolk. Een die in groote werkplaatzen 's bevel over de arbeiders heeft.

CHASSE-COQUIN, *f. m.* Een diender van de bedelaars, een die de bedelaars, of 't geboefte van de straat helpt. Boetende, een luizevangter.

† **CHASSE-COUSIN**, *f. m.* (Terme de maître d'armes.) Een styven schermdegen die niet buigt.

† **Chasse-cousin**. Méchant vin qu'on donne à ceux qu'on ne veat plus régaler. Slechte wyn dien men den geenen geeft, die men gaarne quyt (ou willen) zyn, of niet meer onthaalen wil.

CHASSE-MAREE, *f. m.* Celui qui amene le poisson de mer à Paris. Een vischvoerder, of vensjager. Een die de zeevisch te Parys brengt.

CHASSE-MULET, *f. m.* Valet de munier. Een molenaars knecht, die 's korn te meulen haalt, en weér 's huis brengt.

CHASSER, *v. a.* Jaagen.

Chasser un lièvre. Een haas jaagen.

* Chasser. Pour suivre. Na jaagen, vervolgen.

* Chasser l'ennemi. Den vyandt na jaagen, of vervolgen.

* Chasser. Mettre hors d'un lieu. Weg jaagen, verdryven, uit een plaats dryven.

* Chasser de la mer une flote ennemie. Een vyandilyke vloot uit zee slaan.

* Il chassa les ennemis de la demi-lune. Hy joeg, of verdreef de vyanden uit de halvermaan.

CHASSEUR, *f. m.* Een jager.

Chasseuse, *f. f.* Jagerin, jaagster.

CHASSIE, *f. f.* Excrément qui colle les yeux & les paupieres. Dragt, of draging der oogen. Ester der oogen als ze loopen, waar door de oogen, en oogschellen gefloten worden.

CHASSIEUX, *chassieuse*, *adj.* Qui a de la chassie aux yeux. Leepoogig, die leep, loopende, of dragende oogen heeft.

CHASSIS, *f. m.* Een raam.

Chassis (Terme de menuisier.) Een raam waar op men geolty papier plakt om voor de glaze vensters te zetten.

Chassis d'osier. Een teene matje om voor de glazen te zetten.

Chassis de léton. Een raam van koperdraadt gevulochten.

Chassis de tableau. 's Raam van een schildery.

Chassis de paravant. Een scherm.

Chassis de table. De voet van een tafel.

Chassis pliant. (Terme de menuisier.) De voet van een vouwtafel.

CHASSOIR, *f. m.* (Terme de Tonnelier.) Een dryvter, een dryfhout, een stuk hout daar de kuipers de hoepen mede aandryven.

CHASTE, *adj.* Kuisch, kuis, eerbaar, rein, zuiver, eerlyk.

Elles font plus chastes des oreilles que de tout le reste du corps. Zy zyn kuischer aan d'ooren, dan aan al 't overige van 's lichaam.

* **Chaste**. Pur, net, exact, correct. Zuiver, net, nauwkeurig, volkomen.

* Stille chaste. Een zuivere styl.

CHASTEMENT, *adv.* Avec chasteté. Kuischelyk, eerbaar, rein, zuiver.

CHASTETE, *f. f.* Pureté de mœurs. Kuisheit, tucht en eerbaarheid. Zuiverheit der zeden.

Conserver sa chasteté. Zyne kuisheit bewaaren.

CHASUBLE, *f. m. & f.* Kasuisel, een misgewaad, of miskleedt. Een kleedt dat de priester aan heeft als hy de mis doet.

CHASUBLIER, *f. m.* Een kasuiselmaker. Een die de miskleederen maakt en boordt.

CHAT, *f. m.* Een kater, of kat.

Chat domestique, ou privé. Een huiskat.

Chat sauvage. Een wilde kat.

† Vendre le chat en poche. Proverbe. Vendre une chose sans la faire voir. Een kat in een zak verkoopen. Een spreekwoordt, iets verkoopen zonder het te laten zien.

† Eveiller le chat qui dort. Proverbe. Réveiller une querelle assoupie. De slapende kat, (of liever den slapenden hondt) wakker maaken. Een spreekwoordt, Een bygelegd, of doods en begraaften krakkeel weér ophaalen.

† Emporter le chat de la maison. Proverb. S'en aller sans rien dire. Stiltzwygens doorgaan. (Een Fransch spreekwoordt.)

† Laisser aller le chat au fromage. Proverbe. Donner à un gaïant la dernière faveur. De kat aan de kaas laten gaan. (Een spreekwoordt.) Een minnaar de witerste gunstbeuyzing geeven.

† Jeter le chat aux jambes à quelqu'un. Proverbe. Accuser une personne de quelque faute. Iemans een kat aan 's been werpen. (Een spreekwoordt.) Iemans ergens mede beschuldigen, of bekladden.

† A bon chat, bon rat. Bien attaqué, bien défendu. (Prov. vulgaire.) Wel besprongen, wel verweert.

Chate, *f. f.* La femelle d'un chat. Kat, het wyfje van een kater.

Chate, *f. f.* Zekere slach van schiuit, als een ligter, of vlotfchuit, om geschut in te laden.

Chate. Zekere Egyptische konkommer.

Chatee, *f. f.* La portée d'une chate. De dragt, of al de jongen van een kat.

Chaton, *f. m.* Le petit d'une chate. Een jong katje.

Chat-huant, hibou. Voyez Hibou.

CHATEIGNE, *f. f.* Fruit. Kastanje, zekere vrucht.

CHATEIGNER, *f. m.* Een kastanjeboom.

CHATEIGNERAIE, *f. f.* Lieu planté de chatigners. Een kastanjeboomgaard, een plantagie van kastanjeboomen.

Chatin, *adj.* (Cet adjectif n'est usité qu'au masculin.) Kastanjebruin. (Dit byvoeglyk woordt is (in 't Fransch) alleen in 't mannylyk geslacht gebruykelyk.)

Cheveux chateins. Kastanjebruin hair.

CHATEAU, *f. m.* Maison seigneuriale. Slot, kasteel, of heerenhuis.

Château. La partie de devant du navire. De bak, 's voorasteel, de voorplegt van een schip.

Château de poupe. Achterkasteel, schans, of stuurplegt van een schip.

Château. Sorte de citadelle. Burg, kasteel, vesting, of sterkte.

† Bâtir des châteaux en Espagne. Proverbe. Se forger des chimères dont on se repait. Kasteelen in de lucht bouwen. Een spreekwoordt, zich met zotte, of ydele inbeeldingen voeden, of kistelen.

CHATELAIN, *f. m.* Seigneur qui a terre & maison seigneuriale avec droit de justice. Ambachtsheer, een heer die een heerlykheit met

een *stet*, en *het* halgeroecht heeft.
Een Landvoogde, of Burgvoogdt.
CHATELLENIE, *f. f.* Terre de
Seigneur Châtelain. Een ambachts
heerlykheid, burgvoogdye, of landt-
voogdye.
CHATELET, *f. m.* Sorte de juris-
diction Royale à Paris. Het konink-
lyk rechtsbuis te Parys.
† **CHATEMITE**, *f. m. & f.* (Vieux
mot. *burlesque*.) Hipocrite. Een
pylaarbyster, huichelaar, schynbe-
lige, of geveinsde.
CHATER, *v. n.* Jongen, jongkas-
sen werpen, of voorbringen.
La chate a chaté. De kas heeft ge-
jongt.
CHÂTIÈRE, *f. f.* Een kassegat. Een
gat in een deur waar door de kat
loopt.
CHÂTIABLE, *adj.* Qui merite
châtiment. Strafbaar, strafwaar-
dig, die, of dat straf verdient.
CHÂTIMENT, *f. m.* Punition.
Kasfyding, tuchtiging, straf.
Prendre châtement des rebelles. Straf
over de wederstaandigen doen, of
oeffenen.
CHÂTIER, *v. a.* Kasfyden, tuch-
tigen, straffen.
Châtier un enfant. Een kindt kasfy-
den.
Châtier un chien. Een hondt slaan,
of straffen.
* Châtier un ouvrage. Een werk lub-
ben, of vervalschen; eenige plaat-
zen met een boek ligten, of mischrap-
pen.
CHATON, *f. m.* Chaton de bague.
De kas van een ring waar in de
steen staat.
Chaton. Le verd qui couvre la co-
quille de la noixette. De groene, of
buitenste schil van een haselnoot.
CHATOUILLEMENT, *f. m.* Kist-
eling, ketseling.
C'est un chatouillement qui se rend
universel par tout le corps. Dat is
een kisteling die zich door 't gansche
lichaam verspreidt.
CHATOUILLER, *v. a.* Kistelen,
ketselen.
* Chatouiller. Donner un plaisir dé-
licat & sensible. Flater agréable-
ment quelque sens. Kistelen. Een
aangenaam en gevoelig vermaak
geeven. Lieflyk eenige zinnen snee-
den.
* La louange chatouille bien un Au-
teur. De lof kistelt een Schryver
zeer.

* Chatouiller l'oreille. De ooren kist-
telen, of streelen. Tot iemand eeni-
ge redenen voeren die hy gaerne
hoort.
CHATOUILLEUX, chatouilleux-
se, *adj.* Kistelig, kistelachtig.
Chatouilleux, chatouilleuse. Qui se
fâche pour peu de chose. Keiteloo-
rig, kisteloorig, kerselig, die alles
ten quaaden opneemt, en om de
minste zaak moeijelyk wordt.
* Esprit chatouilleux. Een kerselig,
of keiteloorig mensch.
* Chatouilleux, chatouilleuse. Sca-
bieux. Kisteloorig, morselig, door-
nig, moeijelyk, bezwaarlyk, gevaar-
lyk, zorgelyk.
* C'est une affaire chatouilleuse. Dat
is een nestelige, of zorgelyke zaak.
CHATPART, *f. m.* Animal féro-
ce. Een Chivekas. Zeker wild dier
dat naar een kat gelykt, maar wat
grooter is.
CHÂTRER, *v. a.* Lubben, snyden.
De teelden afsnyden.
† Châtrer. Diminuer, ôter d'une
chose. Lubben, uerminderen, er-
gens van afneemen.
† Châtrer un Poëte. Een Dichter
lubben.
Châtré, *f. m.* Gelubde, gesneden.
CHAUD, *f. m.* Chaleur. Histe,
warmte.
Il fait un grand chaud. Het is zeer
heet, of 't is heel heet weder.
Avoir grand chaud. Heel heet zyn,
zeer verhit zyn.
Chaud, chaude, *adj.* Heet, warm.
De l'eau chaude. Heet water, warm
water.
Devenir chaud. Heet worden.
Etre chaud. Heet zyn.
* Chaud, chaude. Ardent, bouillant,
zélé. Heet, vierig, brandende,
yverig.
* Batre le fer tandis qu'il est chaud.
Poursuivre avec ardeur ce qu'on a
entrepris. Het zeer smeeden terwyl
het heet is. Met yver voortzetten
't geen men ondernomen heeft.
* Il y fera chaud pour lui. On le mal-
traitera. 't Zal daar heet, of slecht
voor hem afsloopen. 't Zal hem daar
qualyk vergaan.
* Il faisoit chaud dans ce combat. On
s'y battoit comme il faut. 't Ging er
heet toe, of heet van den rooster in
dat gevecht; daar wierd heftig in
dian slag gevochten.
* Chaud en amour. Heet, of vierig
in liefde.

* Il avoit un chaud protecteur. Hy
had een yverige voorstander, of be-
schermer.
Chaud. Sorte d'adverbe. Boire chaud.
Warm drinken.
A la chaude, *adverbe.* Du premier
abord. Op heeter daad, schielyk,
op staande voet, ten eerste, zon-
der toeven, zonder wachten.
Chaude. (Terme d'Orfèvre.) Gegløeit,
gloeijende.
Donner une chaude à la besogne.
Een werk gloeijen, of gloeijende
maaken.
* CHAUDEMENT, *adverbe.* A la
chaude. Indersyl, gezwindelyk, op
heeter daadt, schielyk.
Se tenir bien chaudement dans le lit.
Zich warmjes in een bed toegedekt
houden.
Etre bien chaudement dans une
chambre. Heel warm besloten in een
kamer zyn.
CHAUDÉ-PISSE, *f. f.* Druipert.
CHAUDERON, chaudron. *f. m.*
Een ketel.
CHAUDERONNIER, chaudron-
nier, *f. m.* Een koperlager, of ke-
telmaker.
CHAUDERONNERIE chaudron-
nerie. *f. f.* Marchandise de chau-
dronnier. Koperwerk. Alderhande
koopmanschap van een koperlaga-
ger.
CHAUDIÈRE, *f. f.* Een groote ke-
tel.
CHAUFAGE, *f. m.* Ce qu'on brûle
pour se chauffer. Brandt. Al 't geen
men brandt om zich te warmen.
Je n'ai plus de chauffage. Ik heb geen
brandt meer, of myn brandt is op.
CHAUFÉ-CIRE, *f. m.* Koninklyke
zegelaar, verzegelaar der Konink-
lyke brieven.
CHAUFÉ-PIE, *f. m.* Een stoof,
of stoove, waar op men de voeten
warmt.
CHAUFER, *v. a.* Warmen; heeten,
of heet maaken.
Chauffer ses mains. Zyn handen war-
men.
Chauffer le four. Den oven heeten, of
stoken.
Se chauffer. Zich warmen.
CHAUFÉUR, *f. m.* Een blazer, een
die des smits blaasbalkentrekt.
CHAUFOIR, *f. m.* Lieu dans un
Couvent où l'on se chauffe. De
haerd, of stookplaats in een klo-
ster, alwaar men zich warmt.
CHAUFOUR, *f. m.* Fourneau à
faire

faire de la chaux. Een kalkoven. Een oven waar in men kalk brandt.

CHAUFOURNIER, *f. m.* Celui qui fait de la chaux. Kalkbrander. Een die kalk maakt.

CHAUFRETTE, *f. f.* Een stoof, of floovus.

CHAUME, *f. m.* Stroo, stoppel, koornstoppel. De stoppels die na den oogst op 't velds blyven staan.

Chaume. Dekstroo, dekriet, riet, of stroo waar mede men de huizen dekt.

CHAUMER, *v. a.* Couper, ou arracher le chaume. De stoppelen afsnyden, of uittrekken.

CHAUMIERE, ou **Chaumine**, *f. f.* Méchante petite maison de campagne couverte de chaume. Een stroo huisje, of stroo hutje; een slecht boeren huisje met stroo, of riet gedekt; een boeren stulp.

CHAUSSES, *f. f.* Bas. Kouffen.

Chausse d'hipocras. Een zak om hypocras door te lekken.

Chausse de page. Staatjonkers broek, of kouffen.

Prendre les chaussees. Een staatjonker, of page worden.

Tirer les chaussees. Se déchauffer, Zyn kouffen, of boezen uittrekken.

* **Tirer les chaussees**; s'enfuir d'un lieu à la hâte. Zyn biezen pakken. Schielyk, of in aller yl uit een plaats vluchten.

CHAUSSEE, *f. f.* Chemin élevé. Een dyk, of booge weg, een kaai.

CHAUSSE-PIE', *f. m.* Een aantrekker, een schoeijer. Een ledere riem om de schoenen aan te trekken.

CHAUSSER, *v. a.* Chauffer quelqu'un. Schoeijen, iemans schoenen aantrekken, of aandoen.

Chauffer ses bas. Zyn kouffen, of boezen aantrekken.

Chauffer. Faire des fouliers qui soient justes aux piez. Schoeijen, schoenen maaken die wel aan de voeten passen.

C'est le Cordonnier de Paris qui chauffe le mieux. Die schoenmaker schoeit het best, of maakt de beste schoenen te Parys, of is de beste schoenmaker van Parys.

Chauffer. Etre propre au pié. Wel aan de voeten passen.

Soulier qui chauffe bien. Een schoen die wel past.

* Chauffer les éperons aux troupes

ennemies: Les mettre en fuite. Den Vyands voeten maaken, of op de vlucht dryven.

* Il a chauffé cette opinion dans sa tête. Hy heeft die meening vast opgevat, of in zyn kop gekregen.

CHAUSSE-TRAPE, *f. f.* Fer à quatre pointes. Een voetangel, of voetyzer, met vier punten.

Semer des chauffe-trapes. Voetangels leggen.

CHAUSSETIER, *f. m.* Ein kousse-koper, of hoozekoper, of koopman in kouffen, of boezen.

CHAUSSETTE, *f. f.* Bas de toile fans pié. Een linne kous zonder voet.

CHAUSSON, *f. m.* Een zok.

Chausson. Soulier fort léger dont on se sert dans les saies d'armes, & dans les jeux de paume. Dunne schoenen. Schoenen met eene zool, zonder hielen, die men op 't scherm-schol, en in de kaatsbaan gebruikt.

CHAUSSURE, *f. f.* Schoeijing, schoeijsel. Kouffen en schoenen.

† Trouver chaussure à son pié, proverbe. Trouver aussi méchant que soi. Een schoen tot zyn voet vinden. Een spreekwoordt, Zyn rechten maat vinden. Iemant zoo boos vinden als zich zelven.

CHAUVE, *adj.* Qui n'a point de cheveux sur la tête. Kaal; kaalhoofdig, haarloos, zonder haar, die geen haar op 's hoofte heeft.

Etre chauve. Kaal zyn.

Devenir chauve. Kaal worden.

CHAUVE-SOURIS, *f. f.* Een vledermuis, of vledermuis.

Une chauve-souris prise. Een gevangen vledermuis.

CHAUVETE', *f. f.* Kaalheit, kaalhoofdigheit, haarloosheit.

CHAUX, *f. f.* Kalk waar met men metselt, metselkalk.

Chaux vive. Ongelechte- of ongebluschte kalk, steenkalk.

Faire, ou cuire de la chaux. Kalk branden, kalk maaken.

Eteindre la chaux. De kalk lesschen, of blusschen.

Four à chaux. Een kalkoven.

Maïson bâtie à chaux & à sable. Een huis met kalk en zandt gebouwt.

CHE.

CHEF, *f. m.* Celui qui commande à la guerre. Overste, Opperbevelhebber, Opperhoofstman, het Hoofst

van een leger, Krygshoofst, Veldheer, Legerhoofst.

Chef de parti. Het hoofst van eenen aanhang, of van eene gezindheit.

Chef. Le premier d'un corps. Het hoofst, of de voornaamste van een genootschap, of maatschappye.

Le Pape n'est pas le chef de l'Eglise. De Paus is 't hoofst van de Kerke niet.

Commandant en chef. Oppermagtig bevel voerende. Als Opperhoofst gelidende.

Chef d'escadre. Opperhoofst, of bevelhebber over een vlog, of hoofstgedeelte van een vlogt, Vice-admiraal, Schout by nacht.

Chef. Point principal de quelque écrit. 't Hoofstpunt, 't hoofststuk, of 't voornaamste punt van eenig schrift.

† **Chef**. (Terme burlesque.) Tête. Hoofst, kop.

Le chef de Meduse. Het hoofst van Medusa.

Chef. (Terme de blason.) Le haut de l'écu. Het hoofst, of 's bovenste van een wapenschildt.

De son chef, adverbé. De sa propre tête. Naar zyn eigen hoofst, uit zyn eigen kop, door eige beweging, op zyn eigen houtsje, naar zyn zin nelykheit.

Faire quelque chose de son chef. Iets naar zyn eigen hoofst, of op zyn eigen houtsje doen.

Gouverneur en chef. Stadshonder, een die van 's Konings wege met een volkomen magt ergens 't bevel voers. Steevoogdt.

Chef de famille. Hoofst van 's huisgezins, vader des huisgezins.

Chef d'œuvre, *f. m.* Ouvrage que fait un artisan pour être passé maître. Proef, proefstuk, meesterstuk. Een werk dat een handwerker maakt om voor meester aangenomen te worden.

* **Chef d'œuvre**. Ouvrage achevé, ou qui est dans sa perfection. Een meesterstuk, of hoofstwerk, een uitmuntend, of welgemaakt werk.

* **La belle Philis est le chef-d'œuvre des cieux**. De schoone Filis is het meesterstuk des hemels.

* **Les Dieux ont fait ce chef-d'œuvre parfait qu'on appelle Julie**. De Goden hebben dit volmaakt meesterstuk gemaakt dat men Julia heet.

CHEFECIER, *f. m.* Een Kerkbe-diende die de waskaarsen, en klede

ren bezorgt en gade slaas.
CHELIDOÏNE, *f. f.* Prononcez *Kélidoiné*. Herbe. Stinkende gouwe, schelkruidt, scherwortel, goudwortel, groose gouwe. Zeker gewas.
CHEMIN, *f. m.* Een weg.
 Grand chemin, chemin passant. *De groote, of gemeene weg.*
 Chemin qui va à la ville. *Een weg die naar de stadt loopt.*
 Chemin batu. *Een gebaande weg.*
 Le droit chemin. *De rechte weg.*
 Chemin raccourci. *Een binneweg, of toepadt.*
 Chemin rompu. *Een gebroken, of doorgesneeden weg.*
 Chemin découvert. *Een vlakke, of opene weg.*
 Chemin mauvais, beau, &c. *Een quaaide, een schoone weg, enz.*
 Chemin de traversie. *Een dwarsweg, of dwarspadt.*
 Ohemin par terre, par mer. *Een weg over landt, over zee.*
 Chemin faissant. *Voortgaande, weg spoeijende, weg vorderende.*
 Passe ton chemin. *Ga wus weegs.*
 Avancer chemin. *Weg spoeden, weg vorderen.*
 Se mettre en chemin. *Zich op weg begeeven; op weg slaan.*
 * Chemin. *Route, moien. Weg, middel.*
 * Aler à la gloire par le chemin de la vertu. *Door den weg der deugt tot de heerlykheit gaan.*
 * Prendre le chemin. *Commencer. Beginnen. Aanvang maaken.*
 * Le monde prend le chemin de nous voir. *Het volk begint ons te bezoeken.*
 * Couper chemin. *Arrêter, empêcher le cours. Den weg affnyden. Den loop, of voortgang stuiten.*
 * Couper chemin à l'ennemi. *Den vyandt den weg affnyden.*
 * Couper chemin à une maladie. *Den loop van eene ziekte stuiten.*
 * Remettre quelqu'un dans le bon chemin. *Iemant weér op den rechten weg, of op het padt der dewgdt brengen.*
 * Mener quelqu'un par un chemin où il n'y a point de pierres. *Le faire marcher droit. Iemant rechte gangen leeren gaan.*
 * Aler son grand chemin. *Agir fincerement. Den koninklyken weg gaan; oprecht handelen, recht door zee gaan, rond gaan, zonder arg*

of list te gebruiken.
 Chemin couvert. *(Terme de fortification.) Een bedekte weg.*
 Chemin des rondes. *(Terme de fortification.) De weg voor de ronde. Een weg tusschen de wal en den muur, voor de wacht die de ronde doet.*
 Chemin. *(Terme de Tonnelier.) Mastboome balken, waar op men in de havens van Parys den wyn legt, die uit de schepen gelost wordts.*
 * Le chemin de S. Jaques, ou la voie de lait. *De melkweg. Zekere witte streep aan den Starrenhemel, gemeenlyk dus genoemt.*
 * Le chemin de l'école. *De Schoolweg, de langste weg.*
 * Le chemin de l'hôpital. *De weg naar 't gasthuis. De weg tot de armoede.*
CHEMINÉE, *f. f.* Schoorsteen, of (als men in Zeelandt zegt) *schouw.*
 * Mariage fait sous la cheminée. *C'est-à-dire, en secret & sans les formalitez. Een huwelyk onder de schoorsteen volstrooken, dat is, in 't heimelyk, en zonder de gewoone plechtelykheden.*
 * Un arrêt sous la cheminée. *Een heimelyk vonnis, of besluit.*
CHEMINER, *v. n.* Aler, marcher. *Gaan, reizen, trekken.*
 * Je vis les vents & les nuës cheminer sous mes pas. *Ik zag de winden en wolken onder myne voeten dryven.*
CHEMISE, *f. f.* Een hemd.
 * Mettre quelqu'un en chemise. *C'est le ruiner. Iemant in 't hemd zessen, dat is, hem bederven.*
 * Chemise. *(Terme de fortification.) Ouvrage de maçonnerie qui revêt le rempart. Een muur die den wal bekleedt.*
CHENAYE, *f. f.* Lieu planté de chènes. *Een eikebosch. Een plaats met eikeboomen beplant.*
CHENE, *f. m.* Arbre. *Een eike, eikenboom, of eikelenboom.*
 Les Anciens faisoient des couronnes de chène pour honorer la valeur des grands hommes. *D'Ouden maakten eike kranssen om de dapperheit der groose mannen te vereren.*
Chêne-verd, *f. m.* Chêne qui est toujours verd. *Eengroene, of groenende eike. Een eike die altyt groen is.*

CHENEAU, *f. m.* Jeune chène. *Een eike telg. Een jonge eike, of jonge eikeboom.*
Chéneau, *f. m.* *(Terme de plombier.) Een loode goot, of geut langs het dak.*
CHENET, *f. m.* Een brandstoker.
 Chenet d'acier, chenet d'argent. *Een staal brandstoker, een zilver brandstoker.*
CHENEVI, *f. m.* Grain de chanvre. *Hennipzaadt, of Kennipzaadt.*
CHENEVIÈRE. Lieu planté de chanvre. *Een hennip- of hennipakker.*
CHENEVOTE, *f. f.* Een stukje, of splintertje van een hennipstok.
CHENIL, *f. f.* *(Prononcez cheni.)* Le logement des chiens. *Hondenest, hondekot, hondenhuis.*
CHENILLE, *f. f.* Infecte. *Een rups, of rupsje.*
 Chenille. *Plante qui porte une forte de vesse. Een soort van vitzzen, of wikken. Zeker gewas.*
CHENU, chenuë, *adj.* Tout blanc de vieille. *Grys, gryze. Heel wit van ouderdom.*
 Tête chenuë. *Een grys hoofdt.*
 * Chenu, chenuë. *(Mot poërique.)* Blanchissant d'écume. *Wit van schuim.*
 * Onde chenuë. *Een wiste, of schuimende golf.*
CHER, chère, *adj.* Qui coute beaucoup. *Duur, andere zeggen dier, hoog van prys, dat veel kost.*
 La viande est chère. *'t Vleesch is duur.*
 Cher, *adv.* Beaucoup. *Veel, duur.*
 Etofe qui coute cher. *Duure stoffe, stoffe die veel kost.*
 Vous fites une sortie qui couta cher aux ennemis. *Gy deedt eenen uitsval, dien de vyanden duur quam te slaan, of die den vyanden veel volks kostte.*
 Cher, chère, *adj.* Qui est aimé. *Lief, waard, dierbaar, bemint.*
 Cher ami. *Waarde vriends.*
 Mon cher cœur. *Myn lieve hartje.*
 Mon cher, ma chère. *Celui, ou celle qui j'aime bien. Myn liefste, myn lief. Dien, of die ik zeer beminne, of liefhebbe.*
CHÈRE, *f. f.* Régal. *Een groote maaltyd, goed sier.*
 Faire bonne chère, ou grand' chère. *Goed sier maaken, lustig eeten en drinken, vrolyk zyn, teeren.*

Faire mauvaise ou maigre chère. *Schraal eeten, magere soppen eeten, een slechte maaltijd doen.*

CHEREMENT, *adj.* Tendrement. *Tederlyk, hartelyk, setrhartelyk, van harte.*

Aimer chèrement ses enfans. *Zyne kinderen tederlyk beminnen, of hartelyk lief hebben.*

Chèrement, *adv.* A haut prix. *Duur, of dier, kostelyk, tot eenen hoogen prys.*

Acheter des vivres bien chèrement. *Levensmiddelen zeer duur, of tot eenen hoogen prys koopen.*

* Il lui a vendu bien chèrement ce petit plaisir. *Die kleine vriendschap, of dat klein vermaak, heeft hy hem heel duur verkocht.*

CHERCHER, *v. a.* Zoeken, trachten om te bekomen, of om te vinden, naar staan, naar trachten.

Il ne cherche pas tant à vivre, qu'à combattre. *Hy zoekt niet zoo zeer te leeven, dan te vechten.*

Chercher sa bourse. *Zyn beurs zoeken.*

‡ **CHERCHEUR** de franchises hipées. Un écornifleur, un parasite. *Een tafelbroeder, schuimer, panlikker, schotellikker. Een die op schuifjes, of op schuim loopt.*

CHÉRIR, *v. a.* Aimer. Beminnen, leeven, hartelyk lief hebben.

Chérir sa femme. *Zyn vrouw hartelyk lief hebben.*

CHÉRONÈSE, *f. f.* Pron. Kersonese. Préqu'île. Cheronefus. *Dit is een half eilandt, of een landt dat byna rontom in 's water legt.*

CHÉRTE', *f. f.* Haut prix. *Dierste, of daurste, hooge prys.*

Cherté de vivres. *Duurste der levensmiddelen.*

CHÉRUBIN, *f. m.* Een Cherub, of Cherubin, een hemelsche Geest, een Engel.

Les Chérubins du Sanctuaire. *De Cherubynen van 's Heiligdom.*

CHÉRVÉ, *f. m.* Racine qu'on mange. *Suikerwortel, zekere eetbaare wortel.*

CHÉTIF, chétive, *adv.* Pauvre, miserable. *Elendig, arm, slecht, gering.*

Un chétif garçon de boutique. *Een arme winkeljongen.*

C'est un chétif argument. *Dat is een arme, of slechte bewysreden.*

Vivre chétivement. *Armelijk, of elendlyk leeven.*

CHEVAL, *f. m.* Paards, paerds, of peerds.

Petit cheval. Un bidet. *Een paerdje, een looperijs.*

Cheval hongre, ou châtré. *Een ruïn, een gelubt paerds.*

Cheval entier, ou qui n'est pas châtré. *Een hengst. Een paerds dat niet gelubt, of niet gesceeden is.*

Cheval ombrageux. *Een schichtig paerds.*

Cheval retif. *Een paerds dat achter nis loopt.*

Cheval pouffif. *Een dampig paerds.*

Cheval indomté. *Een ongetemt paerds.*

Cheval fort déchargé. *Een rein paerds.*

Cheval fier. *Eest moedig paerds.*

Cheval léger à la main. *Een paerds dat ligt in de handt is.*

Cheval de main. *Een handtpaerds.*

Cheval à deux mains. *Een ry- en trekpaerds. Een paerds dat onder den man en voor de wagen wordt gebruikt.*

Cheval de litiage. *Een huurpaerds.*

Cheval de carosse. *Een koetspaerds.*

* C'est un cheval de carosse. *Hy is een kostelyk paerds op stal. Hy verteert veel.*

Cheval de relais. *Een versch paerds.*

Cheval de course, ou un coureur. *Een postlooper, of hartsdraver.*

Cheval qui est fort en bouche. *Een paerds dat hardt, of styf in den mond is.*

Cheval qui bronche. *Een hinkend, of krepel paerds.*

Cheval qui jette par terre son homme. *Een paerds dat zynen beryder afwerpt, of ter aarde smyt.*

Cheval qui se couche. *Een leggend paerds, of een paerds dat gaat legen.*

Cheval qui mord & qui rüe. *Een bytend en rinnkend paerds.*

Cheval qui va le trot. *Een dravend paerds; een paerds dat op een draf loopt.*

Cheval de bât. *Een lastpaerds, of lastdragend paerds.*

‡ Cheval de bât. Sot, grossier. *Een esel, een vlegel, een zot, een dom, of onwetend mensch.*

Cheval de selle. *Een rypaerds, of zadelpaerds.*

Cheval de pas. *Een pasganger.*

Cheval de bataille. *Een ruyters paerds.*

Cheval de poste. *Een postpaerds.*

Travailler un cheval. *Een paerds beryden, of beschryden.*

Achever un cheval. *Een paerds uitleeren.*

Etre bien à cheval. *Wel te paerds zitten.*

Un bon homme, ou un bel homme de cheval. *Een goeds ryder, of ruiter; een man die wel te paerds zit.*

Cheval de Barbarie. *Een Turksch paerds.*

Cheval sauvage. *Cheval qui naît dans les déferst d'Arabie. Een wild paerds. Een paerds dat in de woestynen van Arabie geworpen wordt.*

Cheval marin. *Een zeepaerds.*

‡ Cheval échapé. *Libertin. Een loskop, of ligtmis, een los, ongebonden mensch.*

Cheval de bois. *(Terme de manège.) Een houtpaerds, waar op men in 't scherm/school springt.*

Cheval de Frise. *(Terme de fortification.) Een Vriesche ruiter. (Een woordt der vestingbouw.)*

CHEVAUX-LE-GÈRS, *f. m.* Cavaliers armez légerement. *Ligte paerden, liggewapende ruyters.*

* Chevaux. *Cavaliers. Paerden, Ruyters, paerdevolk.*

* Son armée étoit de vingt mille chevaux. *Zyn leger bestont uit twintig duizend paerden.*

CHEVALET de peintre. *Een schilders esel, daar 's stuk op staat.*

Chevalet d'instrumens à corde. *De kam van de speeltuigen, daar de saaren op rusten.*

Chevalet d'épinette. *De kam van een klavecimbaal.*

Chevalet. *(Terme d'Imprimeur.) De galg van een drukperse.*

Chevalet pour mettre les soldats qui ont fait quelque faute. *Het houte paerds, daar men de soldaaren op zet die eenig quaatt gedaan hebben.*

CHEVALERIE, *f. f.* Ordre de chevalerie. *Ridderschap, Ridderorder.*

CHEVALIER, *f. m.* Qui est d'un ordre de chevalerie. *Een ridder, een die onder een ridderorder behoort.*

Le Roi l'a fait chevalier de St. Michel. *De Konink heeft hem ridder van St. Michiel gemaakt, of gestegen.*

Chevalier errant. *Een doolend Ridder.*

Chevalier du guet. *Een Wachtmeester.*

ster, die een ster op de borst draagt, en 's hooft is van een ruiserwende, die 's nachts in Perys de straaten veilig houdt.

Chevalier de l'arquebuse. Een Gildebrotter van de handebus.

† **Chevalier de la coupe.** Celui qui aime l'honnête debauché du vin. Een ridder van den beker. Een die veel van een glas wyn houdt.

Chevalier. Oiseau aquatique. Zekere watervogel was grooter als een duif, met heelte lange beenen.

CHEVAUCHER, v. n. (Vieux mot.) Aller à cheval. Te paerds ryden.

Chevaucher. (Terme de courvreur.) Se croiser. Kruiswys op malkanderen schieten, of leggen. (Een leiddekkers woord.)

CHEVAUCHEE, f. f. Een schouw, of bezichtiging der landen te paerds, van hen die daar toe gemachtigt zyn.

A CHEVAUCHONS, adv. Schrylings de beemen van malkanderen.

S'asseoir sur un banc à chevauchons. Schrylings op een bank zitten.

CHEVECHE, f. f. Chouette. Steenwiel.

CHEVELU, cheveluë, adj. (Vieux mot.) Qui a de grands cheveux. Lang gehaart, langhaarig. Die lang haar heeft.

Clodion le chevelu. De langhaarige Klodion. (De tweede Konink van Frankryk.)

Chéveli, chévelië. (Ce mot se dit des comètes, et des racines qui jettent plusieurs fibres.) Haairig, vefelachtig. (Dit wordt van de staartsterren, en van de wortelen gezegt, die met verscheide straalen, of vefelen uitschieten.)

Comète chévelië. Racine chévelië. Een haairige staartsterre. Een vefelachtige wortel.

CHEVELURE, f. f. Tous les cheveux de la tête. Het hoofthaair. Al 's haair des hoofdes, of van 's hoofds.

* **Chévelure de comète.** De staert, of straalen van een komeet, of staertsterre.

* **Chévelure de racines.** De vefels, of uitschietfels van de wortelen.

* **Chévelure.** (Mot poétique.) Les feuilles d'un arbre. Haair. (Een dichtkundig woord.) Het loof, al de bladen van een boom.

* **Les arbres ont perdu leur chevelu-**

re verte. De beemen hebben hun groen haair, dat is, hun loof, of al hunne bladen vertoran.

CHEVET, f. f. Traversin de lit. Een hoofspauwle, of beddepaulew.

CHEVETRE, f. m. Licou. Een halster, of halster waar meede men een paerds aan de krib bindt.

CHEVEUX, f. m. Het haair, het hoofshaair.

Cheveux blancs. Grysh haair.

Il a les cheveux blancs. Hy heeft grysh haair.

Cheveux heriffez. Opstaande, of borstelhaair.

Cette nouvelle lui fit heriffer les cheveux. Dietyding deed hem 's haair te berge ryzen.

Cheveux abbatus. Hangend, of sluik haair.

Cheveux frifez. Gekrult haair.

Faire les cheveux à quelqu'un. Iemans haair krullen, poeijeren, enz.

Se faire faire les cheveux. Zich 's haair laten krullen, poeijeren, enz.

Se prendre aux cheveux. Malkanderen by 's haair vatten, of strekken.

Tirer par les cheveux. By 's haair floepen.

† **Tirer un discours par les cheveux.** (Cela se dit d'un discours qui n'est pas naturel, et qui est forcé.) Een reden by 's haair strekken. (Dit wordt van een reden gezegt, die niet natuurlyk, maar gedrongen, of ver gezegt is.)

* **Il faut prendre l'occasion aux cheveux.** Men moet de gelegenheit by 's haair grypen. Men moet goene gelegenheit, of boquaamen ryden laten voorby gaan.

CHEVILLE, f. f. Een yzere, of houtse pin, om in een gat te steecken.

† **Autant de trous, autant de chevilles.** (Proverbe qui veut dire,) autant de mots, autant de répliques. Zoo veel gaten, zoo veel pinnen. (Een Franfch spreekwoord, betekenende,) zoo veel woorden, zoo veel tegenredenen.

Chevilles des piez. De enklaarwen, of enkels der voetten.

Chevilles. Andouillers des perches du ceif. De takjes der harsboornen.

Chevilles d'instrumens de musique à cordes. De pinnen van de snaarspeeluygen.

* **Chevilles dans un vers.** Tout ce qui

n'y est mis que pour la mesure, ou pour la rime. Een lap. Een stopgat in een vaers. Al dat in een vaers slechts is gestaats om de maat, of den rytm te vinden.

CHEVILLER, v. a. Atacher avec des chevilles. Pinnen, vast pinnen, met houtse, of yzere pinnen vastmaaken.

CHEVILLETTE, f. f. (Terme de relieur.) Een sroel. Een klein plat stukje gegaat koper. (Een boeckbinders woord.)

CHEVILLON, f. m. (Terme de tourneur.) Een gedraait stukje aan den rug van een stool. (Een wicdraaijers woord.)

CHEVRE, f. f. Een geit, 's wyffe van een bok.

† **Prendre la chevre.** S'emporter, s'acher tout d'un coup. Opliegen, of opstuiven van quaadheit, schielik quaad worden.

Chevre sauvage. Een das, of wilde geit.

CHEVRE-PIEDS. Qui a des pieds de chevre. Geitvoet, horrelvoet, die geitvoeten heeft.

Chevre. Machine pour élever des fardeaux. Een kraan, zeker werktuig om zwaare lasten op te winden.

CHEVREAU, f. m. Le petit d'une chevre. Een gaitje, het jong van een geit.

CHEVRE-FEUILLE, f. m. Arbrisseau. Kamperfoeli, geiteblad, memmetjes kruuid.

Chevre-feuille Romain. Roomsche kamperfoeli.

CHEVRETTE, f. f. La femelle du chevreuil. Een wilde roe, of reegeit. Zeker wilds dier.

La chevrette & le chevreuil se gardent la fidelité tant qu'ils vivent. De reebok en roegeit blyven elkanderen getrouw zoo lang zy leven.

Chevrettes. Petits chenets avec une pomme pour soutenir le bois du feu. Kleine brandyzers met een knop om 's hout op te lazen.

Chevrette. (Terme d'Apoticaire.) Een srooppot.

CHEVREUIL. Sorte de bête fauve. Een reebok, zeter wilds dier.

CHEVRIER, f. m. Gardeur de chevres. Geitenhoeder, Geitenherder.

CHEVRON, f. m. Een sper, of rib, waar op het dak van een huis rust.

Chévron. (*Terme de blazon.*) Een keper in een wapenschildt.

CHEVRONNE, *adj.* (*Terme de blazon.*) Qui a un chévron dans son écu. Met een keper voorzien. Die een keper in zyn schildt voert.

CHEVROTIER, *v. n.* Faire de petits chèvresaux. Gemjes werpen, of voortbrengen.

CHEVROTIN, *f. m.* Peau de chéveau préparée. Geitelér, reegitjes léér.

CHEZ. Préposition. Tot, by.

Il mange chez moi. Hy eet tot mynent, of by my.

De chez. Je viens de chez vous, d'auprès de chez vous. Ik koom van uwent, of van omtrent uwent, of van uw huis.

Par chez. J'ai passé par chez vous. Ik heb voorby uwent, of voorby uw huis gezaan.

Avoir un chez-moi, un chez-foi. Een inkomst, een eige woning hebben.

CHI.

CHIAOUX, *f. m.* Sergent, ou huif-fier Turc. Chiaix. Een Turksche deurwaarder, of gerechtsdienaar.

CHICANE, *ff.* Chicanie. 't Haarkloven, haarkloving, vistersy, haarklovery, gezochte uitluchten; kunstjes, looze streeën en bedriegerijen in de pleitzaaken, of gerechtshandelingen.

Entendre bien la chicane. 't Haarkloven, of 't rechten en pleiten wel verstaan, loos zyn in pleitzaaken.

CHICANER, *v. a.* Faire des procès à quelqu'un. Iemant in 't recht trekken, of iemant eenig geding aandoen.

* Chicaner. Vetiller. Haarklooven, muggeziften, woordtzyffen, knibelen, harrewarren, vissen, knibelen.

* Chicaner sur des bagatelles. Over beufelingen haarklooven.

* Il ne faut pas chicaner les poètes sur cela. Men moet de dichters daar over niet lastig vallen, of berispen; men moet met de dichters daar over niet vissen, knibelen, of haarklooven.

CHICANERIE, *f. f.* Chicane. Haarklovery, kibbeling, streeken en loosheden in de pleitzaaken, of gerechtshandelingen.

Il m'a fait cent procès & cent chicaneries.

CHI.

Hy heeft hondertmaal met my gepleit en gehaarklooft.

CHICANEUR, *f. m.* Een warvogel, pleister, of krakkeeler, een die om de minste beufeling een geding aanvangt. Een harrewarder, of kibbelaar.

Chicaneuse, *f. f.* Een krakkeelster. Een pleitzugtig vrouwmensch, of dat altyt recht en pleit; een harrewarder, of kibbelaarster.

CHICHE, *adj.* Avare. Gierig, vrekig, vrek, karig, nauw, deun, zuinig.

Humeur chiche. Een gierige aart, of inborst.

† Etre chiche de reconnaissance. Karig in dankbaarheid zyn. Ongezint zyn de weldaaden te erkennen die men ontfangen heeft.

CHICHEMENT, *adv.* Gieriglyk, kariglyk, deun.

CHICHÈTE, *f. f.* Avance. Gierigheid, karigheid, deunheit, te groote zuinigheit.

CHICORÉE, *f. f.* Herbe. Suikerei, schorie. Eeneetbaar kruuid.

Chicorée sauvage. Wilde suikerei.

CHICOT, *f. m.* Petite partie de la racine d'un arbre. Een wortelstuk. Een stuk van den wortel eens booms.

Chicot. Reste de dent qui demeure dans la gencive. Een wortel van een tand, een stuk van de tand die in het sandsvlesch blyft zisten.

CHICOTIN, *f. m.* Herbe. Wonden kruids. Een soort van wrangen bitter kruids.

CHIEN, *f. m.* Een hondt.

Chien courant. Een brak. Zekere jagthondt.

Chien couchant. Een staande hondt. Zekere slag van patryshondt.

Chien enragé. Een doller hondt.

Chien de chasse. Een jagthondt.

Meute de chiens. Een hoop honden die t'zamen loopen.

Dresser un chien. Een hondt leeren.

Châtier un chien. Een hondt slaan, of straffen.

Coupler les chiens. De honden koppelen.

Découpler les chiens. De honden losmaaken.

† Faire le chien couchant: Faire des careffes basses & flateuses. Iemant vleijen en liefkoozen. Iemant met vleijeryen en liefkozigen onderhouden, of met laffe vleijeryen streelen.

CHI.

* Chien. (*Terme injurieux.*) Méchant, coquin. Hondt. (Een scheldwoordt.) Deugniet, guist, schobbejak, schurk.

* Chien de fripon. Een ondeugendt hondt, een guist.

† Entre chien & loup. (*Proverbe.*) Sur le soir, quand on ne voit pas assez pour discerner un chien d'un loup. In de schemering, tusschen licht en donker, wanneer men niet genoeg ziet om een hondt van een wolf te onderscheiden. In de nienvlucht.

Chien de mer. Een zeehondt.

Chien d'une arquebuse. De haan van een handtbuis, musket, roor, of snaphaan.

CHIEN-DENT, *f. m.* Herbe. Hondtsgas, hondtstandt, graswortel.

CHIENNE, *f. f.* La femelle du chien. Teefe, of teef. Het wyfje van een hondt.

* Chienne. (*Mot injurieux.*) Carogne, friponne. Teef. (Een scheldwoordt.) Varken, zog, schandhoer; een ondeugendt vrouwmensch.

CHIENNER, *v. n.* Faire de petits chiens. Jongen, jonge honden werpen, of voortbrengen.

La chienne a chienné, ou plutôt a fait des petits. De teef heeft gejongt, of jonge honden geworpen.

CHIER, *v. a.* Décharger son ventre. Kakken, zyn gevoeg doen. (Ongeschikt zegt men schryten.)

† Chier de peur. Avoir une peur excessive & honteuse. Van vrees in zyn broek kakken; ene groote en schandelyke vrees hebben.

† Cet homme a chié dans ma malle: il a fait avec moi, je ne m'y fierai plus. Die kerel heeft my beschetten, of bedot; die schurk heeft by my uit; ik betrouw hem niet meer.

† Chier sur quelqu'un. Se moquer de lui en lui faisant injure. In iemant schryten. Hem al scheldende besposten, of uitlagchen.

† Chier sur la besogne. Travailler & ne rien faire qui vaille. Arbeiden en niets doen dat deugt.

CHIEUR, *f. m.* Kakker, schryter, een die zyn gevoeg doet, of dikwils kakt.

Chieuse, *f. f.* Kakster, schryfter. Een vrouwmensch dat haar gevoeg doet, of niet doet dan kakken.

CHIEURE, *f. f.* (Il ne se dit que de s

des ordures que les mouches font.)
Vliegeſteeten, vliegeſtront. (Dit
woordt wordt in 't Franſch alleen
aangaande de vliegen gebruikt.)

CHIFLER. Voyez Sifler.

‡ Chifler. Boire à longs traits. Zui-
pen, inſlaan, binnen lappen. Met
grootte, of lange teugen drinken.

CHIFLET. Voyez Siflet.

CHIFON, *f. m.* Morceau de linge,
ou de drap ufé. Voddé, lompe, ver-
ſteete, of verſcheurde voddé, oude
lap die men op ſtraat vindt.

CHIFONNER, *v. a.* Froiffer. Kren-
ken, verkruiken, ſommelen, in een
ſommelen, of frommelen.

Chifonner un rabat. Een bef kren-
ken.

‡ Chifonner. Patiner & baiſer d'une
maniere brulque & étourdie.
Op eene ongeſchikte, of onbeſchof-
te wyze iemand aantasten en kuſ-
ſen.

CHIFONNIER, *f. m.* Een voddem-
an, of makerol, een die oude vod-
den en lappen van de ſtraaten op-
raapt.

Chifonniere, *f. f.* Een voddewyf,
makerol, of lapwyf.

CHIFRE, *f. m.* Cyſer, cyfergetal.

Chifre Arabe. Cyſer. Arabiſch cyſer,
zoo als gemeenlyk gebruikt wordt;
dus 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.

Chifre Romain. Romeins cyſer, dus
M. D. C. L. X. V. I. clb. enz.

Aprendre le chifre. 't Cyfergetal leer-
ren.

* Chifres. La ſcience des chifres.
De Cyferkonſt, de kennis der cyfer-
getallen, of kennis om te ontcyfer-
eren.

Ecrire des lettres en chifres. Brieven
in cyfer ſchryven.

Avoir l'intelligence des chifres. Schriſt
in cyfer kennen ontcyferen.

* Chifres. Entrelas. Cyfer, 't zamen-
vlechting van letteren door mal-
kanderen die een naam uitmaak-
ken.

CHIFRER, *v. a.* Cyferen, cyferge-
ſtellen.

CHIFREUR, *f. m.* Qui compte
bien avec la plume. Cyſeraar, een
die wel cyferen kan, of de cyferkonſt
wel verſtaat.

CHIGNON, *f. m.* Le derriere du cou.
De nek, het achterſte van den
hals.

Donner un coup de bâton ſur le chi-
gnon du cou. Een ſtokslag in den
nek geeven.

CHILE, *f. m.* De gyl in 's menſchen
lichaam. 't Maagſap.

Le chile ſe meut dans les hommes
comme dans les bêtes. De gyl
wordt in de menſchen bewogen als
in beſteen.

CHIMERE, *f. f.* Een gedrocht, of
ſchrikdier, by de Dichters ver-
ziert.

* Chimere. Viſion, choſe chimé-
rique. Een verdiſtſel, of ver-
zierſel, een ydele inbeelding, een
wonderlyk verdiſt werk, of ver-
ziert ding.

* Avoir l'esprit rempli de chimé-
res. De geest vol ydele inbeeldingen
habben.

CHIMERIQUE, *adj.* Viſionnai-
re, frivole. Verdiſt, verziert,
ydel.

Eſprit chimerique. Een verſtand dat
vol ydele inbeeldingen is.

Idee chimerique. Een verziert denk-
beeld.

CHIMERIQUEMENT, *adj.* Yde-
lyk op eene zotte wyze.

CHIMIE, *f. f.* Stoffſcheidery, ſtof-
brandery, vuurkunſt, ſtoſſcheikun-
de, ſcheikunſt.

CHIMIQUE, *adj.* Van de ſcheikunſt;
dat de ſtoſſſcheidery, of vuurkunſt
aangaat, 't geen 'er toe behoort.

Ecole chimique. Een ſchool der ſchei-
kunſt, of daar de ſcheikunſt wordt
geleert.

CHIMISTE, *f. m.* Een ſtoſſſcheider,
of ſtoſſbrandery, een die de vuurkunſt
verſtaat.

CHINQUER, *v. a.* (Terme Baehi-
que & bas.) Boire beaucoup. Zui-
pen, zwelgen, luſtig veegen, ſterk
drinken.

CHIOURME, *f. f.* Les forçats d'une
galere. Galeiſlaven, galeiboeven,
of roeijers op een galei.

Chioume, *f. f.* De roeibank van de
galei, waar op de ſlaven zitten.

Renforcer la chiourme. De roeibank,
of roeijſlaven van een galei verſter-
ken.

CHIPRE. Voyez Poudre.

CHIQUENAUDE, *f. f.* Een knip
met den vinger.

Donner une chiquenaude à quel-
qu'un. Iemant een knip geeven.

CHIROMANCIE, *f. f.* ou Chiro-
mantie. Handſkykkunde, hand-
kykery.

CHIROMANTIEN, ou Chiroman-
tien, *f. f.* Qui fait profeſſion de la
chiromancie. Handſkyker, hand-

waarzegger. Een die uit de trekken
van de handt iets voorzezt.

CHIRURGIE, *f. f.* Heelkunſt. Wond-
heelkunſt, handmeeftery.

CHIRURGIEN, *f. m.* Wondheeler,
handmeester, heelmester.

Chirurgien bondagite. Chirurgien
hernier. Eruukmeester.

Monſieur Boekelman eſt un fameux
Chirurgien hernier à Amſterdam.

Mr. Boekelman is een vermaart
breukmeester t Amſterdam.

CHIRURGICAL, *le, adj.* Ope-
rations chirurgicales. Wondheeters,
van een wondheeler. Wondheeters
werkingen.

CHIRURGIQUE, *adj.* Heelkunſtig,
't geen de heelkunſt aangaat.

Une operation chirurgique. Een heel-
kunſtige werking, of handgreep.

CHO:

CHOC, *f. m.* Stoot, hort.

Il le renverſa d'un choc. Hy wierp hem
met eenen ſtoot onder de voet.

* Choc. Attaque, combat. Aanuul,
gevecht, ſtrydt, ſlag, het treffen
van twee legers.

* Soutenir le premier choc des enne-
mis. Den eerſten aanuul, of het
eerſte vuur der vyanden uitſtaan.

* Soutenir un choc amoureux. Een
ſtoot der liefde uitſtaan, of verduu-
ren.

CHOCOLATE, *f. m.* Chokolaat;
Chokolade, zekere drank die heet
gedronken wordt.

CHOCOLATIER, *f. m.* Een Cho-
kolaatverkooper, of chokolaatſchen-
ker.

CHOCOLATIERE, *f. f.* Vaſe pour
faire du chocolat. Een chokolaat-
kan, zekere kan met een tuyt om
chokolaat in te maaken.

CHOCQUER. Voyez Choquer.

CHOEUR, *f. m.* Pron. cœur. En-
droit de l'Eglise où ſe mettent ceux
qui chantent. 't Koor, 't kerkkoor,
't koor van de kerk. Een plaats in de
Roomſche Kerk daar de zangers zit-
ten.

Chanter au chœur. Op 't koor zin-
gen.

* Chœur. Ceux qui chantent au
chœur. 't Koor. De koorzangers, of
koraalen die op 't koor zingen.

Le chœur répond au Prêtre. Het koor
antwoordt den Friester.

CHOIER, *v. a.* Avoir grand ſoin de
ne pas choquer une perſonne, &c
de ne lui pas déplaire, la ménager.

ger. *Iemans zeer ontziet, of groot ontzag toedragen. Zeer bezorgts zyn om een persoon niet te beledigen, nochtens mishagen; hem zeer wagen, of vieren.*

Se choier. *v. r. Se ménager, avoir grand soin de sa santé. Zich zeer vieren, of wachten; zeer bezorgt voor zyn gezondheid zyn; of groote zorg voor zyn gezondheid draagen.*

CHOIR, *v. n. (Mot poétique.) Tomber. Vallen, neervallen, neerflorten.*

CHOISIR, *v. a. Kiezen, verkiezen, uitkiezen, uitkippen, mislezen, de keur doen.*

Choisir l'un plutôt que l'autre. *Het een voor 't ander kiezen.*

CHOIX, *f. m. Keur, verkiezing, keuze.*

Donner le choix à quelqu'un. *Iemant de keur geeven.*

Faire un bon choix. *Een goede keur doen.*

† CHOMER, *v. a. Célébrer. Vieren, eerbiedig onderhouden.*

† Chomer une fête. *Eenem feestdag vieren.*

† CHOMABLE, *adj. Qu'on doit célébrer. Dat te vieren is; 't geen men vieren moet.*

† Fête chomable. *Een feest dat gevierd moet worden. Een vierdag.*

CHOPER. *Voyez Heurter.*

CHOPINE, *f. f. La moitié d'une pinte. Een halve pint.*

* Chopine. *Chopine pleine. Een halve pint vol.*

† Boire chopine. *Een halfpintje drinken.*

† CHOPINER, *v. n. Boire à petites mesures. Pimpelen, met halve pintjes, of met kleine maatjes drinken.*

CHOQUER, *v. a. Heurter. Stooten, aanvallen, aangrypen, aantasten.*

Une de nos galères choqua celle des ennemis qui abordait la rade. *Een van onze galieën tastte die der vyanden aan die den Admiraal aanboort lagh.*

* Choquer. *Ofenser, blesser. Beledigen, raaken, quetzen.*

* Sans choquer personne. *Zonder iemant te raaken, of te beledigen.*

* Choquant, choquante, *adj. Ofensant. Beledigend, bitzig, schampfer, lebbig, scherp.*

* *Esprit choquant. Een schampfer, bits, scherp, of lebbig menich.*

CHORISTE, *f. m. Pron. coriste. Celui qui chante au chœur. Een koraal, of koorzanger.*

CHOROGRAPHIE, *f. f. Description de région. Landsbeschryving, of landschapsbeschryving.*

CHOSE, *f. f. Tout ce qui est. Ding, zaak, al 't geene is.*

Chose. *Action, affaire. Ding, daadt, zaak.*

Il faut dire comment les choses se font passées. *Men moet zeggen hoe de dingen geschiedt, of voorgevallen zyn.*

Quelque chose, *f. m. Quelque action, quelque affaire. Iets, iets, eenige daadt, eenige zaak, eenig ding.*

Ai-je fait quelque chose que vous n'aiez fait? *Hebbe ik iets gedaan dat gy niet gedaan hebt?*

La pauvreté est quelque chose de bien dur. *D'armoede is een harde zaak.*

CHOU, *f. m. Herbe potagere. Kool, moes.*

Choux blancs. *Choux friser. Choux cabus. Wisse kool. Krulkool. Kambuis- of sluis kool.*

Choux rouges. *Choux pomez. Choux de Milan. Choux-fleurs. Rode kool. Kappers, Savoy kool. Bloemkool.*

† Chou pour chou. *Proverbe. L'un vaut l'autre. Loot om out yzer. Een spreekwoordt, waarde voor waarde.*

† Je n'en donnerois pas un tronç de chou. *Proverbe, qui marque le peu de cas qu'on fait d'une chose. Ik zoud' er niet een koolstronk voor geeven. Een spreekwoordt, berekenende hoe weinig werk men er gens van maakt.*

† Envoyer un homme planter des choux. *Le renvoyer par ordre de la cour dans sa maison de campagne. Iemant wechzenden om kool te planten. Dat is hem wegens 't hof naar zyn landsthuys verzedden.*

† Faire les choux gras. *Faire les delices. Lustig reeren en smeeren; (hoertende) vetpot speelen.*

CHOUCAS, *f. m. Corneille apri-voisée. Een tamme kraai, of kanw.*

CHOUETTE, *f. f. Oiseau. Een steenuil, kerkuil.*

† *Larron comme une chouette. (Proverbe.) Diefachtig als een steenuil. (Wy zeggen in 't Duitich; by steelt als een rave.)*

CHR.

L'h dans les mots de cette colonne ne se prononce pas; &c, excepté le mot *Christ*, on peut écrire les autres sans h. De h word in de woorden die op deeze zyde staan (in de Franche taale) niet uitgeproken; en, nitgezonderd het woordt *Christ*, konnen de andere zonder h geschreeven worden.

CHREME, *f. m. Huile sacrée. De zalf-olie, of heilige olie.*

CHRETIEN, *f. m. Een Christen, of Christen mensch.*

Chrétien, *f. m. Nom d'homme. Christiaan. Een mans naam.*

Chrétien, *Chrétienn, adj. Christen, 't geen van een Christen is, dat een Christen betaamt, Christelyk.*

L'Église Chrétienne. *De Christenkerk, of Christelyke kerk.*

La charité Chrétienne. *De Christelyke liefde.*

† Chrétien, *adv. Intelligiblement. Verstaanlyk, duidelyk, verstaanbaar.*

† Il faut parler chrétien. *Men moet duidelyk spreken.*

CHRETIENNEMENT, *adv. Christelyk, op eene Christelyke wyze.*

Vivre chrétiennement. *Christelyk leeven.*

CHRETIENNE, *f. f. De Christenheit, 't Christendom. Alle de Christenen door de gansche wereldt verspreids.*

CHRESTOFLE. *Voyez Christofle.*

CHRIST, *f. m. Jésus-Christ. Le nom du Sauveur. Christus. Gzalfde, De naam des Heilands.*

Christ. *Terme d'imager.) La tête de notre Seigneur en taille douce.*

Christus. *(Een schilders, of plaatsfynders woordt.) Een Christus beeldt. Een kruisbeeldt, of 't hoofd onzes Heeren in prent, of schildery.*

CHRISTIANISME, *f. m. La religion Chrétienne. 't Christendom, de Christelyke Godsdienst.*

La persécution n'est pas de l'esprit du Christianisme. *De vervolging komt niet over een met het Christendom; of is strydig met den aart des*

des Christendoms.

CHRISTOFLE, Chrestoffe, *f. m.*
Nom d'homme. *Christoffel. Een mans naam.*

CHRISTIERNE, *f. m.* Nom d'homme. *Christiaan. Een mans naam.*

CHRONOLOGIE, Chronique. *Voyez la colonne Cro.*

CHU.

CHUCHETER, *v. a.* Parler tout bas à l'oreille. *Luisieren, fluisieren, heimelyk in 's oor luisieren, flilletjes in 's oor spreken.*

CHUT. (*Sorte d'adverbe ou d'interjection.*) Paix, silence, sans bruit. *Sns, stil, weest stil, houd u stil.*

Chut, chute, (*Part. p. pensifé.*) Tombé. *Gevallen, ter aarden gestort.*

La rosée est chut. On parleroit mieux si on disoit, la rosée est tombée. *De dau is neêrgevallen. Men sprak beter als men zaide, de dau is neêrgezegen.*

CHUTE, *f. f. Val.*
Il est mort de sa chute. *Hy is van zynen val gestorven.*

La chute de Phaëton dans le Pô est fameuse. *De val van Faëton in de Po is vermaart.*

Chute d'eau. Cascade. *Waserval, watervalling.*

Chute, ou pente de toit. L'égout du toit. *Een hangende goot. De geut, of goot van een dak, daar 't water by afloopt.*

* **Chute**. Pêché, malheur. *Val, zonde, ongeluk, onheil.*

* Adam après sa chute, &c. *Adam na zynen val, enz.*

* **Chute**. Fin de période. *Val, eindval eener rede. Het einde van den uitgang eener rede.*

* Les chutes des périodes doivent être diversifiées. *D'eindvallen in eene rede moeten verscheiden zyn.*

CI. CIB.

CI. (*Ce mot est une particule qui se joint à la fin du pronom démonstratif Celui car on dit, Celui-ci, Celle-ci. Ci, is een deeltje dat aan 't end van den aawyzenden vornaam celui, deez, of die gevoegt wordt.*

CIBOIRE, *f. m.* Vase où l'on met les hosties. *Ouwelkas; kasje daar de Hostien in de Roomsche Kerke in bewaart worden. Cibory.*

CIBOULE, *f. f. Prei. Kleine rijken, of ajain.*

CIBOULETTE, *f. f. Petite ciboule. Kleine prei.*

CIC. CID.

CICATRICE, *f. f. Lidteken van een geneeze wonde.*

CICATRISER, *v. a. Huidt, of vel maaken, opdroegen.* (Dit wordt van een wonde gezegt, als 'er, door opdroegende genesmiddele, 't vel over wordt gemaakt.)
Se cicatrifer. *Tot huidt, of vel worden.*

CICLAMEN. Plante. *Verkensbroodt, aardbroodt. Een gewas.*

CICLE Solaire, *f. m. Zonnekring. Cicle Lumaire. Maanekring.*

CICLOPE, *f. m. Een der Cyklopen. Een naam door de dichters aan de smeden van Sicilie gegeven, die zy zelden dat onder Vulkaan Jupyns blixemen gesmeedt hadden.*

CICOMORÉ, *Voyez Sicomire, ou Sicomore.*

CI-DESSOUS, *adv. Plus bas. Hier onder, hier beneden, hier omlaag. Il est ci-dessous. Hy is hier beneden, of hier omlaag.*

CI-DESSUS, *adv. Lieu plus haut. Hier boven, hier omhoog.*

Il demeure ci-dessus. *Hy woont hier boven.*

CIDRE, *f. m. Appeldrank, drank van appelen geperst.*

CIE.

CIEL, *f. m. Toute la matiere fluide qui environne l'air & la terre. Hemel. Al de vloeiende stoffe die de lucht en aarde omringt.*

Le ciel est beau, ou serain. *De hemel is klaar, of helder; 't is schoon weder, of een klare lucht.*

Ciel. Le Paradis. *De Hemel, het Parady, de plaats der Gelukzaligen.*

* **Ciel**. Dieu, & tous les esprits célestes. *De Hemel, Godt, en al de hemelsche geesten.*

* Nos péchez ont irrité le Ciel contre nous. *Onze zonden hebben den Hemel tegen ons vertoorn.*

Ciel. País, climat. *Lucht, lands, luchtstreek, gewest, streek.*

* **Aler vivre sous un autre ciel**. *Onder eene andere lucht gaan leeven.*

* **Ciel**. (*Terme de Peintre & de Carrier.*) Le haut du tableau, ou de

la carrière. *Luchr.* (Een Schilders en Steengravers woordt.) *Het bovenste der schilderye, of der steengroeve.*

* **Ciel de lit**, *f. m. (Mot qui vieillit.)* Fond de lit, *c'est-à-dire*, le haut du lit. *'s Gehemelte, of 's verhemelsel van een ledikant, of bedstede.*

* **Reinuer ciel & terre contre quelqu'un**, *c'est*, faire tous ses efforts pour le perdre. *Hemel en aarde tegens iemand bewegen.* Dat is, al zyne krachten inspannen om hem te bederven.

* Vous m'ouvrez les cieux; *c'est-à-dire*, vous me comblez de joie. *Gy doet my den Hemel open; dat is, gy vervult my met blydschap.*

O ciel! Exclamation qui marque de la joie, de l'admiration, ou de la tristesse. *O Hemel! Eene uitroeping die eenige blydschap, verwondering, of droefheit te kennen geeft.*

O Ciel! tout est perdu. *O Hemel! alles is verloren.*

CIERGE, *f. m. Chandele de cire. Waschkaars, of waschkaars.*

CIERGIER, *f. m. Ouvrier qui fait ou vend des cierges. Waschkoper, waschkaerssemaker, of verkoper.*

CIG. CIL.

CIGALE, *f. f. Sorte d'insecte. Krekkel, koornkrekkel. Zeker bloedeloos diertje.*

Cigale, *f. f. Zekere zoete rivieruisch, als een krekkel (misschien een pos.)*

Cigale de mer. *Een zoekrekkel; zekere schaaluisch, met pooten en een staert als een kreeft.*

CIGNE, *f. m. Oiseau. Een zwaan; poët, of groot dichter.*

* **Le Cigne du Vecht** ne fait plus entendre ses chants. *De Vechtzwaan laat zyne zangen niet meer hooren.*

CIGOGNE, *f. f. Oiseau. Een oijevaar; zekere vogel.*

† **Contes de la cigogne**. *Contes fabuleux inventez à plaisir. Sprookjes, quakjes, verzierde vertellingies. Oudwysfche fabeltjes, of spinrokpraatjes.*

CIGONEAU. Le petit de la cigogne. *Een oijveaartje; een jonge oijevaar.*

CIGUE, *f. f. Plante. Dulle kerzel, dulle pieterfelis, sckoorling.*

CILICE, *f. m.* Ceinture faite de fil & de crin de cheval. *Een haaire gordel. Een gordel van garen en paerdts haair gemaakt.*

Affiger son corps de cilices & de jeûnes. *Zyn ligchaam met haaire gordels, en met vasten, pyningen, quellen, of s'onderbrengen.*

CILINDRE, *f. m.* Figure ronde & longue comme une colonne. *Een ronde en langwerpige gedaante als een zuil.*

CILINDRIQUE, *adi.* Qui est fait en maniere de cylindre. *'s Geen ronds en langwerpig, of als een zuil is gemaakt, of getrokken.*

CIL, *f. m.* Le poil des paupieres. *'s Haair der winkbrauwen.*

CILLER, *v. a.* Ciller les yeux, c'est remuer souvent les paupieres. *Met de oogen blikken, of met de oogen winken, de oogshellen dikwils open toedoen.*

Ciller, *v. a.* (Terme de saucconnerie.) *Een valk blinden, de oogen van een valk toenaaijen. (Een valkeniers woordt.)*

CILLEMENT, *f. m.* (Terme de médecine.) *Een geduurige winking, of blikking der oogen. (Een genees- of heelkundig woordt.)*

CIM.

CIMAISE, *f. f.* (Terme d'Architecture.) *Kroonlyst aan een gebouw, waar van d'een helst hol, en d'andere bol is.*

CIMARRE, *f. f.* Sorte de robe de femme ample & longue. *Een samaar, zekere wyde & lange vrouwe tabberds.*

CIMBALE, *f. f.* *Een Cymbaal. Zeker speeltsuig.*

CIME, *f. f.* Le haut d'une montagne, ou d'un arbre. *Het opperste, de top, het toppunt, de kruin, of de spits van een berg, of van een boom.*

* Cime. Le plus haut degré. *Het toppunt, de hoogste top.*

* Ils se croient à la cime du bonheur. *Zy meenen op het toppunt van 't geluk te staan, of het toppunt van 't geluk bereikt te hebben.*

CIMENT, *f. m.* Cement, *tras.* Cement. (Terme d'orsevre.) *Cement van rooden gebakken steen, hars, en wasch gemaakt, by de goutsmeden tot het verzetten gebruikelyk.*

* Ciment. Liaison, union. *Cement, verbintenis, bands, vereeniging.*

CIM. CIN.

* La vertu est le vrai ciment de l'amitié. *De deugd is het rechte cement, of de waare bands der vriendschap.*

CIMENTER, *v. a.* Lier avec du ciment. *Met cement, of tras iets op malkanderen metselen.*

* Cimeter. Confirmer, affermir. *In 's cement leggen, bekrachtigen, bevestigen, versterken.*

CIMENTIER, *f. m.* Artisan qui fait le ciment. *Cementmaker, tras-maker.*

CIMETERRE, *f. m.* Sorte d'épée fort large. *Een Persisch zwaerd, of Turksche sabel.*

CIMETIERE, *f. m.* Het kerkhof, de begraafplaats der dooden.

* Cimetiére, Lieu où il meurt beaucoup de gens. *Kerkhof. De plaats daar veel volks sterft, sneuvelt, blyst, of omkomt.*

* L'Italie est ordinairement le cimetiére des François. *Italien is gemeenlyk het kerkhof der Franschen.*

CIMIER, *f. m.* Chair de beuf en rond sur la croupe du beuf. *Een osse schyf, een schyf van een ossenbil.*

Cimier. (Terme de blason.) *Figure ou ornement sur le haut du casque. Het helmstuk, helmstieraad, het stieraad boven op den helm van een wapen.*

Alexandre le Grand portoit pour cimier la tête d'un belier. *Alexander de Groote droeg een ramskop boven op den helm.*

CIN.

CINABRE, *f. m.* Vermillon. *Vermillioen, zekere roode verwe.*

CINGLER, *v. n.* Aler à toutes voiles. *Loopen. Alle zeilen byzetten. Met volle zeilen vaaren.*

Il cingla avec cent voiles vers les îles. *Hy liep met honderdt zeilen naar d'eilanden.*

Cingler, *v. a.* Cingler un coup de fouet par le visage. *Iemant met een zweepslag in 't aanzicht geeven.*

CINIQUE, *f. m.* Philosophe ancien sectateur d'Antisthene, qui étoit d'une humeur satirique & mordante. *Een Cinische Wyze, of Hondsche Filosoof, een navolger van Antisthenes, die van eenen schimpachtigen en scheldenden aart was.*

CINNAMOME, *f. m.* Sorte d'ar-

CIN. CIO. CIP. CIR.

brisseau odoriférant & très précieux. *Zeker welriekend, en kostlyk heestergewas.*

CINQ. *Vyff, of vyve, vyf in getal.* Ils étoient cinq. *Zy waren met hant vyven.*

Cinq fois. *Vysmaal, vyf reizen, vyf werf.*

Cinq cens. *Vyf honderds.*

CINQUANTE. *Vyftig.*

Cinquante fois. *Vyftig maal, vyftig werf, vyftig reizen.*

Il en demeura cinquante sur la place. *Vyftig bleeven 'er op de plaats doodt.*

CINQUANTAINE, *f. f.* Nombre de cinquante. *Een vyftig, of vyftigtal.*

CINQUANTAINIER, *f. m.* (Mot peu usité.) *Qui commande à cinquante hommes. Een hopman, of bevelhebber over vyftig.*

CINQUANTIEME. *De vyftigste.*

CINQUIEME, *adj.* *De vyfde.* Il étoit le cinquieme. *Hy was de vyfde.*

Cinquieme, *f. m.* *Cinquieme part. Een vyfde, het vyfde deel.*

Il eut un cinquieme pour lui. *Hy hadde een vyfde voor hem.*

La cinquieme. *C'est la cinquieme classe d'un college. Het vyfde. Het vyfde school waar in men Latyn leert.*

Cet écolier est en cinquieme. *Die knaap zit, of is in 's vyfde, dat is, in 't vyfde school.*

CINQUIEMEMENT, *adv.* En cinquieme lieu. *Ten vyfden, in de vyfde plaats.*

CINTRE, *f. m.* Arcade. *Een boog, of gewelf.*

CINTREER, *v. a.* Faire un cintre. *Faire en arcade. Overwelfen, een gewelf, of boog maaken. Boogwyze maaken.*

CIO. CIP. CIR.

CION, *f. m.* Jet d'arbre planté en terre. *Een loot, een takje van een boom dat geplant wort.*

CIPRE'S, *f. m.* Arbre. *Een Cypresseboom.*

CIPRIEN, *f. m.* Nom d'homme. *Cypriaan, Cyprianus. Een mans naam.*

CIRAGE, *f. m.* Certain composé qui sert à cirer les botes. *Laerze smeersel, schoenvet. Zeeker smeersel om de laerzen en schoenen met te smercen.*

CIR-

CIRCONCIR, *v. a.* *Befnyden, de voorhuidt afnyden.*

CIRCONCISEUR, *f. m.* *Befnyder. Een Food die befnydt.*

CIRCONCISION, *f. f.* *Befnydenis, befnyding.*

Circoncision. Estampe qui représente la circoncision de J. Christ. *Een befnydenis. Een print die de befnydenis van Jesus Christus verbeeldt.*

H. Goltzius a fait une circoncision à la maniere d'Albrecht Dur. *H. Goltzius heeft eene befnydenis volgens de handeling van Aalbert Duur gemaakt.*

CIRCONFERENCE, *f. f.* *Letour de quelque chose. Omtrek, ronde omloop, omgang, rondomtrek, buitenrondt.*

Tirer une ligne du centre à la circonférence. *Een lyn van het middelpunt tot den omtrek haalen.*

CIRCONFLEXE, *adj.* *Aan weerzyden netgeboogen, of omgeboogen.*

Un accent circonflexe. *Een kap'e, of omgebogen geluidteken (waar mede men de klinkletteren tekent, die men lang uitpreekt, dus ^.)*

CIRCONLOCUTION, *f. f.* *Sorte de périphrase. Omspraak, uitbreiding van een zaak.*

Ufer de circonlocution. *Omspraak gebruiken.*

CIRCONSCRIRE, *v. a.* *Omschryven, omtrekken, omtekenen.*

Circonscrire un cercle autour d'un triangle. *Een kring om een driehok trekken.*

CIRCONSPECT, *circonspécte, adj.* *Prudent, sage. Omzichtig, voorzichtig, wys.*

CIRCONSPÉCTION, *f. f.* *Prudence, retenue. Omzichtigheit, toezicht, voorzichtigheit.*

Parler avec circonspéction. *Met omzichtigheit spreken.*

CIRCONSTANCE, *f. f.* *Omstandigheid, aanhangsel, byvoegsel, aankleven eener zaak.*

CIRCONSTANCIER, *v. a.* *Dire les circonstances d'une affaire. De omstandigheden eener zaak verhaalen.*

CIRCONVALATION, *f. f.* *(Terme de guerre.) Omwalling, omschansing. Een borstweering rondom een leger.*

Tirer une circonvallation. *Een leger omwallen, of beschanssen. Een borstweering rondom een leger maaken.*

CIRCONVOISIN, *circonvoisine, adj.* *Gebuurig, aangrenzende, naast gelegen, omliggende.*

Un lieu circonvoisin. *Een gebuurplaats, een aangrenzende, of bygelegen plaats.*

CIRCUIT, *f. m.* *Enceinte d'un lieu. De omtrek, of omkring eener plaatze, of van een plaats.*

Faire un grand circuit. *Eenen grooten omtrek maaken.*

† **Un long circuit de paroles**. *Een groote omtrek, of een breede om spraak van woorden.*

CIRCULAIRE, *adj.* *Qui va en circuit. Rond, rondachtig, dat in 's rond loopt.*

Ligne circulaire. *Een ronde lyn, of streep.*

Lettre circulaire. *Lettre qu'on envoie à diverses personnes en divers endroits. Een brief die rondtom, of aan verscheide persoonen in verscheide plaatsen wordt gezonden. Uitschryving.*

CIRCULAIREMENT, *adv.* *In 't ronde, rondtom gaande.*

Une rouë se meut circulairement. *Een wiel, of radt beweegt zich in 't ronde.*

CIRCULATION, *f. f.* *Mouvement du sang des arteres dans les veines, & des veines dans les arteres. De omloop des bloets. De vloeds of beweeging van 's bloet uit de slagaderen in de aderen, en uit de aderen in de slagaderen.*

Circulation, *f. f.* *(Terme de Chimie.) Een dikwils herwaste overhaling. (Een woordt der Stookkunde.)*

CIRCULER, *v. n.* *Ce mot se dit du mouvement du sang. Omlopen. Dit wordt van de beweginge des bloets gezegt.*

Le sang circule incessamment. *Het bloet loopt onophoudelyk om.*

Circuler, *v. a.* *Dikwils overhaalen. (Een woordt der Stookkunde.)*

CIRE, *f. f.* *Wasch, of was.*

Cire jaune, cire blanche. *Geele wasch, of bodemwasch, wisse, of maugde wasch.*

Cire vierge. *Maagde wasch, wasch die versch uit de bykerf komt.*

‡ **Cire**. *Chaille aux yeux. Dragt, of ester aan de oogen.*

Cire à cacheter. *Lak, zegellak.*

Cire d'Espagne. *Lak, zegellak, Indisch lak.*

CIRER, *v. a.* *Froter avec de la cire. Wassen, met wasch wryven.*

Cirer une paire de bottes. *Een paar leuzen wasschen.*

Cirer. *(Terme de tailleur.) Froter le fil avec de la cire. Garen wasschen, het garen door wasch haalen.*

CIRIER, *f. m.* *Celui qui vend & fait toutes sortes de cierges & de bougies. Een waschmaker, of waschkoper. Een die allerlei waschkaerjen, en waschlichts maakt en verkoopt.*

CIRON, *f. m.* *Een ziert'e, een klein wormtje, dat jeukte aan de handen veroorzaakt.*

CIRURE, *f. f.* *Cirage appliqué sur le cuir. Smcer'el, of wasch waar mede 's lecris ge-meert.*

CIRQUE, *f. m.* *Lieu où les anciens Romains faisoient des jeux & des courses. Renbaan, Renplaats. Een plaats daar de oude Romeinen hunne schouw- en respelen hielden, die de zonne was toegewydt.*

CIS.

CISAILLES, *f. f. p.* *Fort gros ciseaux pour couper le metal. Een koperjschaer, een zeer groote schaer waar mede de koperflagers het koper snyden.*

CISEAU, *f. m.* *Instrument d'acier pour travailler sur de la pierre & pour ciseler. Een beitel. Een werktuig van staal om op steen te houwen.*

Ciseaux, *f. m. p.* *Een schaer, of scheer.*

CISELER, *cizeler, v. a.* *Former des figures sur la besogne. Met den beitel werken, uithouwen. Eenige loofwerken op steen, zilver, enz. houwen.*

CISELET, *f. m.* *Een goudsmit's dryfzyert'e, of beitel.*

CISELEUR, *f. m.* *Snyder, selsnyder. Een die bloem- en loofwerken op 't stuwel maakt.*

CISELURE, *f. f.* *Ouvrage de ciseleur. Gesneeden werk.*

Ciselleur. *(Terme de tailleur de pierre.) Ce qui est fait sur la pierre avec le ciseau. Beeldwerk, of loofwerk, dat met den beitel op steen gehouwen is.*

CISOIR, *ou cizoir, f. m.* *Outil d'orfèvre propre à couper l'or & l'argent. Een zilvermits schaer waar mede zy 't goud en zilver snyden.*

CISTRE, *f. m.* Instrument de musique à cordes d'argent. *Een Cyster. Zeker speelsig met zilveren snaaren.*

CIT.

CITADELLE, *f. f.* Burgt, kasteel, klokhuis, vesting, of sterkte eener stad.

Une forte citadelle. *Een sterk kasteel.*

CITATION, *f. f.* Assignation devant un Juge, sur tout dans les affaires Ecclésiastiques. *Dizvaarding.*

Citation, *f. f.* Passage d'un auteur qu'on allègue. *Aanhaling, aantreking. Een aangetrokke, of aanzetoge plaats van eenen schryver.*

CITE', *f. f.* (Vieux mot.) Ville. *Een stad.*

La cité de Paris; *c'est l'ancien Paris. Het oudt Parys.*

* La sainte cité. La sainte Jérusalem. *De heilige stad. Het heilig Jeruzalem.*

CITER, *v. a.* (Terme de pratique.) Sommer de comparoître en justice, &c. *Daagen, dagvaarden, voor 's recht roepen, of doen verschynen.*

Citer. Aleguer des passages d'un auteur. *Aantrekken, bybrengen, aanhaalen; plaatsen uit eenen schryver aantrekken, of bybrengen.*

Voyez un peu quelles gens je vous cite. *Zie eens, wat volk ik u bybreng, of aanhaale.*

CITERNE, *f. f.* Réservoir d'eau pour boire. *Een regenbak.*

CITOIEN, *f. m.* Ce mot se dit des anciens Grecs & Romains qui avoient droit de Bourgeoisie. *Burger onder de oude Grieken en Romeinen, of die 't Burgerrecht onder hen hadden.*

J'espère de vous faire voir qu'Archias est citoien Romain. *Ik hoop u te toonen, dat Archias een Roomsch burger is.*

CITRON, *f. m.* Fruit. *Een citroen, een citroenappel, of citroenpeer.*

Citron. Couleur de citron. *Citroenverwe. Bleekgeele verwe.*

CITRONNE, *citronnée, adj.* Qui sent le citron, qui a le goût de citron. *Citroenachtig. 't Geen als een citroen ruikt, of smaakt.*

Tifanne citronnée. *Gerstedrank daar citroen in is.*

CITRONNIER, *f. m.* Arbre. *Een citroenboom.*

CITROUILLE, *f. f.* Een kanwoerde, of pompoen gewas.

CIV.

CIVADE, *f. f.* Gernaat, gernaal, gerneel. *Zekere kleine geschubde baarvisch; zeer gemeen in Hollandt.*

CIVADIERE, *f. f.* (Terme de mer.) Blinde, onderblinde, groote blinde, 's Zeil van de boegspriet. (Een zee-woord.)

CIVE', *f. m.* Zekere voorspyze uit het binnenste van een haas gemaakt.

CIVETTE, *f. f.* Herbe. *Bieslook.*

Civette. Animal. *Een sivetkat, of reukkat.*

Civette. Odeur très-agréable. *Sivet. Een zeer liefstlyke reuk.*

CIVIERE, *f. f.* Een burrie, kruiwagen, of kordewagen. In Vrieslandt zegmen, een krooi, of kroy.

CIVIL, *civile, adj.* Qui regarde les peuples d'une même ville, ou d'un même pays. *Burgerlyk, 't geen het volk van eene zelve stad, of van het zelve landt aangaat, of betreft.*

Guerre civile. *Burgerkryg, Burgeroorlog, binnenlandtsche beroerte, inlandtsche kryg, of oorlog.*

Droit civil. *'t Burgerlyk recht.*

Civil, *civile.* Qui n'est pas criminel. *Burgerlyk, 't geen niet byzaakig, of geen halszaak is.*

C'est une affaire civile. *'t Is een burgerlyke zaak. (Men zegt gemeenlyk, 't is een geldzaak.)*

Civil, *civile.* Honnête, poli. *Heusch, beleest, of wel gemaniert, hoflyk.*

Il est fort civil. *Hy is zeer beleest.*

CIVILEMENT, *adv.* Honnêtement. *Beleesdelyk, heuschelyk, of eene beleesde, of heusche wyze.*

CIVILISER, *v. a.* Rendre civil, ou honnête. *Heusch, beleest, of wel gemaniert maaken.*

La conversation des Dames l'a un peu civilisé. *De omgang, of verkeerling met de Jufferen heeft hem wat beleest gemaakt.*

Civiliser. (Terme de pratique.) Rendre civile une affaire criminelle. *Een halszaak in een geldzaak veranderen.*

CIVILITE', *f. f.* Honnêteté. *Heusheit, beleestheit, welgemaniersheit, goede zeden, of manieren.*

Civilité. Livre qui enseigne les regles de la civilité. *Welgemaniersheit, een boek om beleesheden, of goede zeden te leeren.*

La civilité Française. *De Fransche welgemaniersheit.*

CIVIQUE, *adj.* Couronne civique. *Een krans van eike loof, een eike praalkrans, een krans van eike takken gevlochten.*

CLA.

CLABAUD, *f. m.* Chien courant dont les oreilles sont extrêmement grandes. *Een brak met lange hangende ooren.*

† **Clabaud**. Fat, sot, malfait. *Een hangoor, loboer, pafzak, lompe vlegel, bakbeest, druyf.*

† **CLABAUDER**, *v. n.* Crier, crier. *Roepen, schreeuwen, rieren, blaffen.*

† Que deviendrai-je, entendant les Libraires me clabauder au palais. *Wat zal van my worden, terwijl ik de Boekverkopers my hoore nafschreeuwen, of nablassen op het hof?*

† **CLABAUDERIE**, *f. f.* Criailerie. *Geroep, geschreeuw, getier, geblaas.*

† **CLABAUDEUR**, *f. m.* Criailleur importun. *Roeper, schreeuwer, blaffer.*

CLAIE, *f. f.* (Terme de vanier.) Ouvrage d'osier, qui est plat, long de 4 ou 5 pieds, plus ou moins, & large d'environ 3 ou 4 & quelquefois davantage. *Een teene horde.*

Une claie à faire sécher des fruits, comme raisins, prunes, &c. *Een horde om vruchten op te droogen, als druiven, pruimen, enz.*

Trainer sur la claie. *Op een horde sloopen.*

CLAION, *f. m.* Een hoepeltje met teentjes doorwurucht.

CLAIR, *claire, adj.* Net, qui n'a point d'ordure. *Klaar, zuiver, schoon, rein, dat geen vuiligheid by zich heeft.*

Vin clair, eau claire. *Klaare wyn, klaar water.*

Clair, claire. Net, poli, au travers de quoi on peut voir. *Klaar, helder, zuiver, doorluchtig, daar men door heen kan zien.*

Les vitres sont claires. *De glazen zijn helder.*

Vûë claire. *Vûë nette & distincte. Een klaar gezigt, een helder doordringend gezigt.*

Son clair. *Een helder geluid.*

Voix claire. *Eene heldere, of klare stem.*

Clair, claire. Qui n'est pas épais. *Klaar, dun, vloeiende, vloeibaar dat niet dik is.*

* Clair, claire. Qui est clair & sans obscu-

obscurité. **Klaar**, *duidelijk*, 'tgeen klaar en zonder duisterheit is.

* Il a un stile clair & aisé. *Hy heeft eenen klaarenen gemakkelijken styl.*

* Clair, claire. Evident, manifeste. *Klaar, openbaar, onwederpreekelyk, klaarblykelyk, blykbaar.*

* Cela est clair. *Das is klaar, of onwederpreekelyk.*

Clair. *adv.* **Klaar**, *duidelijk*.

Voir clair. *Klaar, of duidelijk zien.*

* Clair. Avec pénétration. *Klaar, diep, grondig, ver.*

* Il voit clair dans cette affaire. *Hy ziet die zak diep, of ver in.*

Clair, *f. m.* Clarté, lumière. *Licht.*

Il fait clair de lune. *Het is lichte maan.*

Clair, *f. f.* Nom de femme. *Klara. Een vrouw naam.*

Clair-obscure, *f. m.* (*Terme de peinture.*) La science de placer les jours & les ombres. *De kunst om een schilderye te daagen en te schaduwen.*

‡ Clair-foncé, clair-femée, *adj.* Rare. *Dun gezaait, zeldzaam*, raar.

‡ Les véritables honnêtes gens sont bien clair-femez. *De rechte eerlyke luiden zyn dun gezaait.*

* Clair-voiant, clair-voiante, *adj.* Qui a de la pénétration. *Doorziende, verziende; doordringend van verstand.*

* Un esprit clair-voiant. *Een doorziende, of doordringend verstand.*

* CLAIREMENT, *adv.* Nettement, distinctement, sans obscurité. *Klaar, duidelijk, onderscheidentlyk, zonder duisterheit.*

* Parler clairement. *Ecrire clairement.* *Duidelyk spreken. Klaar schryven.*

CLAIRET, *adj.* Qui n'est pas fort rouge. *Licht- of bleekrood.*

Vin clair. *Bleeker, wyn die bleekrood is, bleekroode wyn.*

CLAIRON, *f. m.* Sorte d'instrument à vent qui sonne clair. *Bazuin. Een blaaspeelsuig dat helder klinkt.*

Clairon. Jeu d'orgues harmonieux qui représente le bruit d'un cornet. *Het kornetreguler van een orgel.*

CLAMEUR, *f. f.* Cri. *Geschreeuw, geschrei, geroep.*

Remplir tout de clameurs. *Alles met geschreeuw vervullen.*

CLANDESTIN, clandestine, *adj.* Caché, secret. *Verborgen, verho-*

len, geheim, niet openbaar.

Mariage clandestin. *Een geheim huwelyk, of Echt die niet openbaar is.*

CLANDESTINEMENT, *adv.* En cachette, en secret. *In 't verborgen, in 't geheim, heimelyk, of in 't heimelyk.*

Se marier clandestinement. *In 't heimelyk trouwen.*

CLANDESTINITE', *f. f.* (*Terme de palais.*) Verbovenheit, geheimheit. (Een woordt van 't Gerechtshof.)

La clandestinité d'un mariage le rend nul. *Een huwelyk dat in 't heimelyk, of in 't verborgen geschiedt, wordt onwettig en van geender waerde gehouden.*

CLAPET, *f. m.* 't Klepje, of de klep in een pomp.

CLAPIER, *f. m.* Lapin qui n'est pas de garenne. *Een tam konyn.*

Clapier, glapier, *f. m.* Le lieu où l'on nourrit des lapins. *Konynestok, konynestok.*

CLAPIR, *v. a.* Piepen. (Dit wordt van de konynen gezegt, wanneer zy geluidt geeven.)

Le lapin clapit. *Het konyn piept, of geeft geluidt.*

CLAQUE, *f. f.* Coup de la paume de la main. *Klap. Een slag met de vlakke handt.*

Donner une claque sur la fesse. *Een klap op de bil geeven.*

‡ CLAQUEDENT *f. m.* Un gueux, un miserable. *Een bedelaar, of schooier, een arm mensch.*

CLAQUEMENT de mains, *f. m.* Handgeklap, 't klappen in de handen.

CLAQUEMURER. *Voyez Renfermer.*

‡ Se claquemurer, *v. r.* Se réduire, se resserrer. *Zich bepalen, zich betrekken, zich verkleinen.*

‡ Se claquemurer aux choses du ménage. *Zich met de keuken, of met het huishouden bemoeien.*

CLAQUER. Faire du bruit avec un fouet à fouetter les chevaux. *Klappen. Geklap met een zweep maaken.*

Faire claquer son fouet. *Met zyn zweep klappen.*

Claque des mains. *In de handen klappen.*

Claque des dents. *Klappertanden.*

‡ Faire bien claquer son fouet. *Faire parler de soi dans le monde. Een*

groot gerucht maaken. Veel van zich doen spreken in de wereldt.

CLARIFICATION, *f. f.* Klaring, klaarmaking.

CLARIFIER, *v. a.* Rendre clair. *Klaaren, helder, of klaar maaken.*

Se clarifier. *v. r.* Devenir clair. *Klaar, of helder worden.*

Sirop quite clarifié. *Stroop die klaar, of helder wordt.*

CLARINE', clarinée, *adj.* (*Terme de blason.*) Dit wordt van de dieren gezegt, die in de wapenschilden een klakje, of schelletje draagen. (Een woordt der wapenkunde.)

CLARTE', *f. f.* Lumière. *Chandelle alumée. Licht. Een brandende kaers.*

Faire aporter de la clarté. *Licht doen brengen.*

* Clarté. Netteté, beauté. *Klaarheit, netheit, zuiverheit, schoonheit.*

* La clarté de son stile. *De netheit, of zuiverheit van zyn styl.*

* La clarté de son teint. *De helderheit van haar kleur.*

CLASSE, *f. f.* Classe de Collège. *School.*

Les basses classes, les hautes classes. *De laage scholen, de hooze scholen.*

* Classe. Rang, ordre. *Orde, aanzien, achtung.*

* C'est un Auteur de la première classe. *'t Is een Schryver van de grootste achtung; 't is een van de beste, of misseekendste Schryveren.*

‡ Classe. (*Terme de Crocheteur.*) Lieu où s'assemblent d'ordinaire les crocheteurs d'un quartier. *De vergaderplaats, of zamelplaats der kruyers van een wyk der stad, om op werk te wachten.*

CLASSIQUE, *adj.* Auteur qu'on enseigne dans les classes, &c. *Schoolich, van de scholen. Een boek dat in de scholen geleert, of verklaart wordt, enz.*

Cicéron & Terence sont des Auteurs classiques. *Cicero en Terentius zyn schryvers die in de scholen verklaart, of uitgelegt worden.*

CLAUDE, *f. m.* Nom d'homme, & de femme. *Klaudius, Klaudia.* (t'ieniteeemans naam, t'haute een vrouwe naam.)

CLAVEAU, *f. m.* Et mieux Clavelée, *f. f.* Maladie des bœufs. *Knebbels, of pokken aan de schaap per.*

pen. Schaapziekte.

CLAVEAUX. (Terme d'architecture.) Pierres ou bois du dessus d'une porte, ou d'une fenêtre. Slotstukken. Steenen of houten, die een boog sluiten boven een poort, of venster.

CLAVECIN, *f. m.* Klavecimbaal. Zeker snaartuig.

CLAVETTE, *f. f.* Morceau de fer qui passe au travers d'une cheville de fer. Schaer. Een stuk yzer dat door een yzeren bout gesteken wordt.

CLAVICULE, *f. f.* Sleutelbeen, kropbeen.

CLAVIER, *f. m.* Rang de certaines touches d'instrumens de musique.

Klawier. Een ry hout es, of beentjes van een sleetuig.

Clavier d'orgue, de clavecin, de viele. 's Klawier van een orgel, van een klavecimbaal, van een lier.

Clavier. Chaine a pendre des clefs. Sleutelriem, sleutelreeks, sleutelring.

CLAUSE, *f. f.* Article de contract, condition stipulée. Beding, toezegging, bepaling, beaalde voorwaarde.

Claué de l'avantageuse. Een nadeelig beding.

CLAUSTRAL, claustrale, *adj.* Qui est de cloître. Kloosterlyk. Dat van een klooster is, of tot een klooster behoort.

Dignité claustrale. Kloosterlyke waardigheid.

CLE.

CLEF, *f. f.* Sleutel.

Fermer à clef. Met den sleutel toe sluiten, of in 's slot sluiten.

* Clef. Lieu par où l'on entre en quelque pays. Sleutel. Een plaats waar door men in een land komt.

♣ Calais est une des clefs de la France. Kalais is een van de sleutelen van Frankryk.

† Jeter les clefs sur la fosse. Renoncer à la succession de quelqu'un. Den sleutel op de baar leggen. Van eene erfenisse afzien.

Fausse clé. Een valsche, of nagemaakte sleutel.

Une clé faussée ou forcée. Een verdraaide sleutel.

Clef. (Terme de musique.) Sleutel. (Een woordt der zangkunst.)

Cet ou clé de voute. De slotsteen, of middelste steen in eenig boog metselwerk, of verwevelsel.

Clé de pressoir. Perssleutel, het niterste

van de schroef of spil, dat de vastigheid aan de pers geeft.

Cle de poutre. Een balsleutel, een yzere pen die men door een balk dryft om hem vast in de muur te houden.

Clé de mousquet. De sleutel van een roer.

Clé de montre. Sleuteltje van een zakhorologie, of uurwyzer.

La puissance des clefs. (Terme de Théologie.) De magt der sleutelen. (Een Godtsgeleerde spreekwyze.)

Clef de forme de cordonnier. Sleutel van een schoenmakers leest.

Clef d'étau. De sleutel van een smidts schroef.

Clef de vielle. Sleutel, of pin van een lier, daar men de snaaren med' slet.

Clef à vis. Schroefleutel, schroefdraaier.

CLE MENCE, *f. f.* Douceur. Goedertierenheit, zachtmoedigheid, zachtzinnigheid, goedaardigheid.

Clémence. Nom de femme. Klementia. Een vrouwe naam.

CLEMENT, clémente, *adj.* (Mot un peu vieux.) Doux, benign. Goedertieren, zachtmoedig, zachtzinnig, goedaardig.

Clément, *f. m.* Nom d'homme. Klemens. Een mans naam.

CLEMENTINES, *f. f.* Les Constitutions du Pape Clement cinquième. De Instellingen van Paus Klemens den vyfden.

CLERC, *f. m.* Clerc de Notaire. Schryfknecht, klerk.

† Pas de clerc. Faute, bevuë. Misflag, seil.

† Vous avez fait un pas de clerc. Gy hebt een misflag bezaan.

Maitre clerc. Le premier clerc de l'étude. Opperschryver, opperschryfknecht, opperklerk.

Clerc. Celui qui est tonsuré. Een klerk die geschooren is. Een Geestelyke klerk die d'eerste scheering heeft gekregen.

† Clerc. Habile, savant. Gauw, geleert.

† Les plus grands clercs ne font pas les plus fins. De grootste klerken zyn de gauwste niet, de geleerdste luiden zyn de locsste niet.

CLERGE, *f. m.* Le corps des Ecclésiastiques. De Geestelykheit, de Geestelyken, of Kerkelyken.

CLE RICAL, clérical, *adj.* Kerkelyk, of geestelyk.

CLERICATURE, *f. f.* L'état de celui qui est tonsuré. Klerkdom,

klerkschap. De staat van een die geschooren is, om daar na Priester te worden.

CLI.

CLIENT, *f. m.* (Mot un peu vieux.) Party. De meester daar een Voorpraak voor pleit, of wiens zaak hy beweert.

Cliente, *f. f.* Partye. Een vrouw daar een Voorpraak voor pleit.

CLIENTELE, *f. f.* Protection d'un puiffant citoyen chez les Romains. Bescherming van een magtig burger by de Romeinen.

CLIGNER, *v. a.* Remiter les paupiers. Knipooogen, blikken met de oogen. De oogschellen beweegen.

Cligner les yeux. Knipooogen. De oogschellen beweegen, of op-en-toedoen.

CLIGNE-MUSSETTE, *f. f.* Certain jeu d'enfant. Schuilewintje, schuilemuiltje. Zeker kinder spel.

Jouer à cligne-mussette. Schuilewintje steelen, schuilemuiltje speelen.

CLIGNEMENT, *f. m.* Action de cligner la paupiere. Oogblikking, bes op-en-toedoen der winkbrauwen.

CLIGNOTER, *v. a.* Cligner souvent. Dikwils knipooogen. De oogschellen dikwils beweegen, of op-en-toedoen.

CLIMAT, *f. m.* Espace de terre entre deux paralleles. Landstreek, gewest, luchstreek.

* Climat. Pais, contrée. Landt, landschap, gewest.

* La France est un heureux climat. Frankryk is een gelukkig landt, of een gelukkige landstreek.

CLIMATERIQUE, *adj.* Ce mot se dit de chaque septième année d'une personne. Zevende, klimmende. Dit wordt van ieder zevende jaar gezegt.

Année climaterique. 't Zevende jaar. 't Klimmende jaar, 't moordjaar.

CLIN-D'OEIL, *f. m.* Coup d'œil. Oogwenk, oogwenking, oogblikking, oogenblik.

Il obeissoit au moindre clin-d'œil. Hy gehoorzaamde op de minste oogwenk.

En un clin-d'œil. En un moment. In een oogenblik, heel schieelyk.

CLINQUALIER, ou quinquulier. *f. m.* Yzerkramer, yzerkoper.

CLINQUAILLERIE, ou quinquallerie, *f. f.* Marchandise de quinquulier. Yzerkramery. Koopmanschap in yzer, of yzerwerk.

CLINQUANT, *f. m.* Gontdraas,

getrokke zilver dat verguldt is. *Val'ch goud, of zilver.*
 Faux clinquant. *Plat getrokken koper, dat verguldt, of verzilverd is.*
 * Clinquant. Faux brillant. *Klatergout. Val'che glans, of schyn.*
 * Il juge de travers & préfère le clinquant du Taffe à tout l'or de Virgile. *Hy oordeelt verkeert, en acht het klatergout van Tasso boven al't gout van Virgilius.*
 CLINQUANTER, v. a. *Met goude, of zilver kanten boorden.*
 Clinquantier un habit. *Een kleedt met goude, of zilver kanten boorden.*
 CLIQUET, f. m. *Een onrust in een molen.*
 CLIQUETES, f. f. *Klapbeentjes.*
 Jouër des cliquettes. *Op de klapbeentjes speelen.*
 CLIQUETIS, f. m. *Le bruit que font des armes lors qu'elles se touchent. 't Gerinkel, of gerammel der wapenen alsze tegen malkanderen stooten.*
 CLISTERE, f. m. *(Mot un peu vieux & burlesque.) Lavement. Spuizartzeny, spuiting, spuitgeneesmiddel, klittere.*
 ‡ Vos mots coulent si doucement que chacun d'eux vaut un clistere. *Uwe woorden rollen zoo zachtzins dat elk een klittere waardig is.*
 CLITORIS, f. m. *Kistelaar. 't Vlee'ch dat boven tusschen de lippen en den ingang van de lysmoeder is.*

CLO.

CLOAQUE, m. & f. *Lieu plein d'ordures & de puanteur. Aftogt, rioel, verlaat, vuilniszyp. Een plaats die vol vuilzichheit en stank is.*
 Jeter dans un cloaque. *In een rioel smysen.*
 * Cloaque. *Personne puante. Een rioel. Een vuil stinkend mensch.*
 CLOCHE, f. f. *Een klok.*
 Sonner les cloches. *De klokken luiden, of trekken.*
 Batifer une cloche. *Een klok doopen.*
 Cloche. *Verre en forme de cloche. Een glaaze klok, in de tuinen gebruykelyk.*
 Cloche. *Vase où l'on fait cuire du fruit. Klok daar men appelen, of peeren onder braadt.*
 Cloche. *Petite ampoule qui s'éleve sur la premiere peau. Een blaart, e op de bovenhuid.*
 Fondeur de cloche. *Klokgieter.*

‡ Il est étonné comme un fondeur de cloche. *(Proverbe.) Hy staat verwondert als een klokgieter. (Zeker Fransch spreekwoord) Wy zeggen. Hy staat of hy bedondert of betovert was.*
 Cloche de jacinte. *De kelk van een Hyacins. Een bloemiltten woordt.*
 A CLOCHE-PIE, adv. *Hinken-de.*
 Aler à cloche-pié. *Hinken. Op een been gaan, of springen.*
 CLOCHER, v. n. *Boiter. Mank gaan, kreupel gaan, hinken.*
 * Clocher, *N'agir pas rondement, ou sincèrement. Mank gaan. Niet recht in zyn schoenen gaan, niet recht door zee gaan, niet oprecht handelen.*
 * Cette comparaison cloche. *Elle n'est pas juste ni droite. Die gelykenis gaat mank. Zy heeft geen overeenkomst met de zaak.*
 Clocher, f. m. *Lieu le plus élevé de l'Eglise. Toren, of toorn. De verhevenste plaats der kerke.*
 ‡ Clocher. *Eglise. Kerk.*
 ‡ Il foutient jusqu'au bout l'honneur de son clocher. *Hy staat ten uitersten d'eere zynere kerke voor.*
 * Clocher. *Paroisse. Kerspelkerk, buurkerk.*
 * Il y a en France un grand nombre de clochers. *Daar zyn een groote menigte kerspelkerken in Frankryk.*
 CLOCHETTE, f. f. *(Mot peu usité.) Petite cloche. Schel, of bel, klokje.*
 CLOCHETTES. *Fleur. Klokjes. Zeker bloem.*
 CLOISON, f. f. *Séparation dans quelque lieu d'une maison. Een schut, beschos, of afschutjel, daar men in een huis, enz. iets mede afschiet.*
 CLOISSONNAGE, f. m. *De verdeling, binnemuuren, of afdeeling der vertrekken in een huis. - Le cloissonnage de cette maison a couté tant. De binnemuuren van dat huis hebben zoo veel gekost.*
 ‡ C'est du cloissonnage que cela. *Dat is maar krotwerk.*
 CLOITRE, f. m. *Klooster, een beslote plaats voor monniken, of nonnen.*
 ‡ CLOITRER, v. a. *Kloosteren. In een klooster steeken, of opsluiten.*
 ‡ Cloitrer une fille. *Een dochter, of*

meisje kloosteren, of in een klooster steeken, of opsluiten.
 ‡ CLOPINER, v. n. *Boiter. Hinken, kreupel, of mank gaan.*
 CLOPORTE, f. f. *Infectée à plusieurs pieds. Duizendbeen. Zeker gekorven diertje dat veel pooten heeft.*
 CLORRE, v. a. *Fermer. Entourer de hayes, de murs, &c. Sluiten, besluiten, toemaaken, beheinen, afschutten. Met schuttingen afsluiten, afmuuren, bemuuren.*
 * Clorre la bouche à quelqu'un. *L'empêcher de parler, ou le reduire à ne pouvoir répondre. Iemand den mond stoppen, of snoeren. Hem beleiden te spreken, of daar toe brengen dat hy niet kan antwoorden.*
 Clorre, v. a. *(Terme de pratique.) Achever. Sluiten, afdoen.*
 Clorre un compte. *Een rekening sluiten.*
 Clorre. *(Terme de vanier.) Serrer l'otier. Op slaan, met het werkyzer aankloppen. (Een mandemakers woordt.)*
 CLOS, close, adj. *Fermé. Toe, gesloten, geloken. Dat gesloten is. Si tot qu'il eut les yeux clos, &c. Zoo dra zyne oogen toe, geloken, of gesloten waren; zoo dra hy dootd was.*
 * Ce sont lettres closes. *C'est une chose secrette & cachée. Dat zyn geslotene, of verzegelde brieven. Dat is, een geheime en verborge zaak.*
 A yeux clos. adv. *Aveuglement & sans examen. Met geslotene oogen. Blindelings, zonder onderzoek.*
 Se tenir clos & couvert: *Se tenir en lieu de feureté de peur d'être pris. Zi h dicht en bedekt houden, uit vreeze van gevangen te worden.*
 Clos, f. m. *Enclos. Een beslote plaats, of een plaats die omringt, of omsingelt is.*
 CLOSTRAL, clostrale, adj. *Voyez Claustral.*
 CLOTOIR, f. m. *Outil de vanier. Een sluitzyzer, een mandemakers werkyzer.*
 CLOTURE, f. f. *Toutes les murailles qui ferment un Couvent. De ringmuur van een klooster, 't muurwerk rond: in een klooster.*
 CLOTURIER, f. m. *Een mandemaker die muur geslagen tecrwerk maakt.*

CLOU, *f. m.* Spyker, nagel.
Gros clou. Een groote spyker.
Petit clou. Een kleine spyker.
Clou à late. Clou à deux têtes. Clou à crochet. Latnagel, of leinagel.
Een spyker met twee hooften. Een haaknagel, of haakspyker.
* Un clou chassé l'autre. Prozerbe. Une chose en détruit une autre. De eene nagel dryft den anderen uit. (Een Fransch spreekwoordt. Door het een wordt het ander vernietigt.)
* Je ne donnerois pas un clou de tout son favori. Ik gaf geen speldt voor al zyn cleertheit.

Clou de girofle. Kruidnagel.
Clou. Sorte de tumeur. Bloetvin, bloetzweer.
Arracher un clou. Een spyker uittrekken.

Attacher un clou. Een spyker slaan.
Enfoncer un clou. Een spyker diep inslaan, of diep indryven.

‡ River le clou à quelqu'un. Lui répondre fortement, vertement sur quelque chose qu'il dit mal-à-propos. Tegens niemant scherp uitvaaren over iets dat hy buiten pas zegt; niemant over eenige onbezonne, of ongezoute taal scherp heklen.

CLOUCOURDE, *f. f.* Herbe gris-de-lin qui vient parmi les blez. Een bleekrede korenbloem. Zekere bloem die in 't koren wast.

CLOUER, *v. a.* Atacher avec des cloux. Vast spykeren, vast nagelen.
Clouër des lates. Latten vast spykeren, of vast nagelen.

‡ Etre cloué. Etre fortement ataché en un lieu; être cloué à quelque chose. Ergens als aan vast gespykert, of genagelt zyn. Zeer vast aan een plaats gebonden zyn. Ergens zeer aan gebonden zyn.

‡ Etre cloué à sa maison. Zeer aan zyn huis gebonden zyn.

CLOUTERIE, *f. f.* Trafic de cloux. Spykerkoopmanschap, koopmanschap in spykers.

CLOUTIER, *f. m.* Nagelsmis, spykermaker.

Cloutiere, *f. f.* Een doorgaant stuk yzer, dat de nagelsmits gebruiken om de hooften aan de spykers te maaken.

COA.

COADJUTEUR, *f. m.* Celui qui est reçu pour être Evêque, ou Archevêque après la mort de l'Evêque, ou de l'Archevêque titulaire.

Opvolger van een Bisschop. Een die aangenomen is om Bisschop, of Aartsbisschop te zyn, na 't overlyden van dien die 't Bisdum bezit.

COADJUTORERIE, *f. f.* Dignité de Coadjuteur. Bisschopselyk opvolgerschap; de waerheit eens Opvolgers van een Bisschop.

COADJUTRICE, *f. f.* Celle qui a la survivance d'une Abaie. Opvolger in een Abdy. Een Non die een Abdy te verwachten heeft na de doot van d'Abdisse.

COAGULATION, *f. f.* Stremming, running, zamersstremming, verdikking, stolling.

COAGULER, *v. a.* Stremmen, verdikken, stollen, doen stremmen, of stollen.

Il y a des poisons qui coagulent le sang. Daar zyn vergiften die het bloet stremmen, of stollen.

COASSER, *v. n.* Ce mot se dit du cri des grenouilles. Quakken. Dit wordt van 't geschreeu der kikvorschen gezegt.

COC.

COCAGNE. Voyez Pays.
COCHE, *f. m.* Sorte de carosse de louage. Koets, ketswagen. Overdekte vrachtwagen.

Coche. Sorte de grand bateau qui est tiré par des chevaux lorsqu'on remonte une riviere. Een groote tontshuit, die door trekpaerden tegen den stroom van een rivier opgetrokken wordt.

Coche, *f. f.* (Mot peu usité.) Voyez Truie.

‡ Coche. Femme trop grosse, ou trop grassé. Een dikke trag, of zog; een wyf dat al te dik, of te vet is.

COCHEMAR, cauchemar, *f. m.* Oppression nocturne. De nachtmerrie, zekere nachtziekte.

COCHENILLE, *f. f.* Graine dont on se sert pour teindre en écarlate. Kochenille, zeker zaadt daar men scharlaken mede verwt.

COCHER, *j. m.* Een koetszier, of voerman.

COCHER, *v. a.* Ce mot se dit du male des oisèaux lorsqu'il couvre la femelle. Treden, dukken. Dit wordt van het mannetje der vogelen gezegt, als hy het wyf dekt.

Le coq coche la poule. De haan treedt de hen.

Porte cochere. Voyez Porte.

COCHET, *f. m.* Petit coq. Een haant'e, eenkleine haan.

COCHEVIS, cochevi, *f. m.* Sorte d'alouëtte hupée. Een gekuigde leeuwverik. Een leeuwverik met een kuif.

COCHON, *f. m.* Een verken, een zwyn; in Vrieslandt zegmen een barg.

‡ Gros cochon. (Terme choquant qui veut dire) un homme gros, gras, & lourd. Een dik zwyn. Een scheldwoordt, dat een dik, plomp, gros men chbetent.

Cochon d'Inde. Een Indiaansch verken.

COCHONNE'E, *f. f.* Een worp biggen, of jonge verken.

COCHONNER, *v. n.* Biggen werpen.

COCHONNET, *f. m.* Een beene, of el; een beene draaitollet'e, daar men mede op een ta'el speelt.

‡ COCIGRUES, *f. f.* Fables, contes à la cigogne. Praaries voor de vaak, vertellingjes, kinderpraaries, beufbraaries.

COCLUCHE. Voyez Coqueluche.

COCO, *f. m.* Kokosboom.

COCOLE, *f. f.* Petite Nicole. Klaasje. Een jongens naam.

COCON. Voyez Coucou.

COCTION, *f. f.* Koking, verteerung in de maag.

Coction tardive. Eene langzame koking, of verteerung.

COCU, *f. m.* Celui qui a une femme infidelle. Koekek, hoornbeest, hoorndrager. Een die een trouwloos, of een oneerlyk wyf heeft.

‡ Etre cocu en herbe. Vroeg een hoorndrager zyn.

COCUAGE, *f. m.* Commerce illegitime d'une femme mariée. Hoorndragerschap. Overspel, ecbreuk. Onwettige gemeenschap van eene getrouwde vrouwe.

‡ Le cocuage est en regne autant que jamais. 't Hoorndragerschap gaat zoo veel in zwang dan ooit.

COD.

CODE, *f. m.* Livre de droit civil. Wetboek. Een boek daar de burgerlyke wetten in begrepen zyn.

Le Code Theodosien. Het Wetboek van Keizer Theodosius.

Le Code Justinien. Het Wetboek van Keizer Justinian.

Le Code Gregorien. Het Wetboek van Paus Gregorius.

Le Code Henri. *Het Wetboek van Konink Hendrik.*
 Le Code Louis. *Het Wetboek van Konink Lodewyk.*
 CODICILE, *f. m.* Ecrit qui marque les dernières volontés d'une personne. *Erfdeelmaking, namaking, nabesprek, een open brief, maakbescheid, of onvolkomen uiterste wil.*
 CODICILLAIRE, *adj.* Dat in een codicil, of nabesprek begrepen is.

COE.

COEFE. *Voyez Coife.*
 COENNE. *Voyez Coine.*
 COETERNEL, coeternelle, *adj.* Mede-eeuwig, die, of dat gelyk met een ander eeuwig is.
 Dieu le Fils est coeternel à son Pere. *Gudt de Zoon is mede-eeuwig met zynen Vader.*
 COEUR, *f. m.* Hart, hers.
 Le cœur palpite. *Het hart klopt, of slaat.*
 J'ai mal au cœur. Le cœur me fait mal. *Ik heb pyn voor 't hart. 't Hart doet my zeer, of wee.*
 Faire mal au cœur, ou faire soulever le cœur. *Zeer aan 't hart doen, of harsklopping verwekken.*
 * Cœur. Milieu. *Hart, hartje. Het midden.*
 * Au cœur de l'hiver. *In 't hartje, of in 't midden van den winter.*
 * Au cœur de la France. *In 't hartje, of in 't midden van Frankryk.*
 * Cœur. Courage. *Hart. Moedt, moedigheid, kloekmoedigheid.*
 * Avoir du cœur. *Hart, of moedt hebben. Kloekmoedig zyn.*
 * Manquer de cœur, ou de courage. *Geen hart hebben. Bloo zyn, niet durven, kleinmoedig zyn.*
 * Perdre cœur. *Den moedt verliezen, laten vallen, of laten zakken.*
 * Donner du cœur. *Hart inspreken. Moed geeven, aanmoedigen.*
 * Redonner du cœur à quelqu'un. *Lui remettre le cœur au ventre. Iemant een hart onder den riem steeken: iemant aanmoedigen, of moedt geeven.*
 * Cœur. Esprit. *Hart. Gemoedt.*
 * Dites moi ce que vous avez sur le cœur. *Zeg my wat gy op 't hart hebt, of wat u op 't hart legt.*
 * Le cœur me dit qu'il m'arrivera quelque malheur. *Ik voel aan myn*

hart dat my iets quaadts, of een ongeluk zal overkemen.
 * Parler cœur à cœur. *Hart aan hart spreken. (Een Fransche spreekwys.)*
 * À cœur ouvert. *Openhartig, onbewimpelt, ronds uit, of recht uit.*
 * A contre-cœur. *Tegen zyn zin, ongaerne, ongewillig.*
 * Il est bien avant dans mon cœur. *Hy staat diep in myn hart gevest, of gegrift: ik heb hem zeer lief.*
 † Il s'en donne à cœur joye. *Il se divertit comme il faut. Hy leeft vrolyk van harte; hy neemt lustig zyn vermaak; hy leeft als een hartje zonder zorg.*
 * Cœur. Joie, plaisir. *Hart, vreugde, vermaak, genoegen.*
 * Baïser de fort bon cœur. *Met een heel goet hart zoenen, of kussen.*
 * Cœur. Générosité, grandeur d'ame. *Grootmoedigheid, edelmoedigheid.*
 * Il avoit un cœur de Roi. *Hy had een koninklyk gemoedt, of edelmoedig hart.*
 * C'est un homme tout de cœur. *Het is een man vol hart, of vol moedt.*
 * Cœur. Reconnoissance. *Hart. Dankbaarheid, erkentenis.*
 * Je reconnois vos bontez avec ce cœur que vous savez que j'ai. *Ik erken uw goetheden, met zulk een hart als gy weet dat ik hebbe.*
 * Cœur. Mémoire. *Geheughenis, gedachtenis, onsbouding.*
 * Apprendre par cœur. *Van buiten leeren.*
 * Cœur. Sentiment. *Hart. Gevoelen.*
 * Ouvrir son cœur à un ami. *Zyn hart aan een vriends openen, of openbaaren.*
 * Pénétrer jusques dans les replis du cœur d'une personne. *Iemants hart tot in de verholenste hoeken kennen. Tot in de binnenste schuilhoeken van iemants hart indringen.*
 * Cœur. Desir, envie. *Hart. Lust, begeerte.*
 * Il a le cœur au métier. *Hy werkt met hart en zin, of hy heeft groote lust in zyn werk.*
 * Prendre une affaire à cœur. *Een zaak behartigen, ter harte neemen, of zeer beyveren.*
 * Parler à cœur ouvert. *Openhartig,*

of zonder enige geheimzinnigheid spreken.
 * Cœur. Passion. *Hartstogt, drift.*
 * Pour plaire, il faut remuer le cœur. *Om te behaagen moet men 's hart roeren, of de hartstogten beweegen.*
 * Cœur. Amitié, amour, affection. *Hart. Vriendschap, liefde, genegenheit.*
 * Donner son cœur à une maitresse. *Zyn hart aan een minnares, of vryster overgeeven.*
 * Se ronger le cœur. *Se chagriner. Zyn hart knaagen, vol onlust, zorgen, of ongerustheit zyn.*
 * Mon cœur, ou mon petit cœur. *(Terme de careffe.) Myn hart, of myn hartje. (Een woordt van liefkozing.)*
 * Adieu, quoi que le cœur m'enfende. *Ik scheid, ik verstreke, hoewel my 'er 't hart van scheurt.*
 * Mon cœur me dit que vous êtes le plus cher de mes amis. *Myn hart getuigt dat gy myn waardigste vriends zyt.*
 * Cœur. *(Terme de vitrier.) Het hart, of het midden van een glasloodt.*

COF.

COFIN, *f. m.* Petit panier d'osier. *Een klein rond hengelmantje met een dekfel.*
 Se COFINER, *v. a.* *(Terme de fleuriste.) Vrijchroinkelen. Omkrullen. (Een bloemist woordt.)*
 Les feuilles de mes oeillets se cofinent toutes. *De bladen van myn angelieren krullen alle om.*
 COFRE, *f. m.* Kist, koffer.
 Cofre fort. *Geldtkist. Een yzere kist, of een kist van dik sterk hout, met yzere banden beslagen.*
 Les cofres de l'Epargne. *De spaarkist.*
 * Cofre de clavecin. *De kist, of het buitenste van een klavecimbael.*
 * Cofre de cerf. *De romp van een gewei hart, of daar 't ingewandt uit is.*
 * Cofre de presse d'Imprimeur. *De kar van een drup pers.*
 † Elle est belle au cofre. *Proverbe, pour dire, elle est laide, mais riche. Zy is schoon in de kist. (Een Fransch spreekwoordt, om te zeggen, Zy is leelyk, maar ryk.)*
 † Piquer le cofre. *Op een kist zisten wachten.*

‡ COIRER, *v. a.* Mettre en prison. *Sluten, opsluiten, vast zetten, of gevangen zetten.*

COFRET, *f. m.* (Mot peu usité.) Petit coffre. *Een klein kistje. Een koffertje.*

COFRETIER, *f. m.* Een koffermaker, een die reismaalen, leere reis-zakken, en kisten maakt.

COG.

COGNASSE, ou coignasse, *f. f.* Coin sauvage. *Een wilde quee.*

COGNASSIER, ou coignassier, & mieux coignier, *f. m.* Queeboom, queeappel- of queepeereboom.

Le coignassier aime les lieux froids & humides. *De queeboom wil koude en vochtige plaatzen hebben.*

COGNEE, coignée, *f. f.* Espèce de hache. *Een byl, of axe.*

COGNER, coigner, *v. a.* Enfoncer en frappant. *Inkloppen, inslaan, met klppen indryven.*

Cogner un clou. *Een spyker inslaan, indryven, of inklppen.*

Cogner. Fraper une chose contre une autre. *Stooten, aanschooten, iets tegen iets anders schooten.*

Il lui a cogné la tête contre la muraille. *Hy heeft hem met het hoofd tegen de muur gestooten.*

Se cogner, *v. r.* Se heurter. *Zich ergens tegen schooten.*

Je me suis cogné la tête contre ce poteau. *Ik hebbe myn hoofd tegen die post, of tegen dien styl gestooten.*

COH.

COHERITIER, *f. m.* Mede-erfgenaam, mede-erfe. *Een die nevens, of met een ander erfgenaam is.*

Contraindre ses coheritiers. *Zyne mede-erven, of mede-erfgenamen dwingen.*

COHOBATION, *f. f.* (Terme de Chimie.) *Weder overhaling, weder afsyping, weder afsrekking.*

COHOBÉ, *v. n.* (Terme de Chimie.) *Weder overhaalen, weder afsrekken, weder opgieten en afsrekken.* (Woorden der Scheikunst.)

COHORTE. Regiment d'Infanterie parmi les anciens Romains. *Een krygstende, of krygshoop van roet alk onder de oude Romeinen.*

‡ Cohorte. Troupe de monde. *Een schiare, of hoop volks by malkandeen.*

COHUE, *f. f.* Ce mot se disoit au-

trefois des assemblées des Officiers de Justice; mais il ne se dit plus que des assemblées tumultuaires où il n'y a point d'ordre, & où chacun parle en confusion. Il signifie encore, cri de plusieurs personnes. *Gefchreeuw van veele menschen te gelyk.*

COI.

COI, coie, *adv.* Tranquille, quine fait point de bruit. *Gerust, stil, die geen gerucht maakt.*

Se tenir coi. *Zich stil, of gerust houden.*

Il cherche des lieux sombres & cois. *Hy zoekt eenzaam en stille plaatsen.*

Coi, *adv.* En repos, sans faire du bruit. *Stil, gerust, zonder gerucht te maaken.*

Je leur commande de se tenir coi. *Ik beveele hen zich stil, of gerust te houden.*

COIFE, *f. f.* Kap, muts.

Coife, coinette. *Korzetmuts.*

Coife de nuit. *Nachtmuts, slaapmuss.*

Coife de chapeau. *De kap van een hoedt.*

Coife de ventre. Ce qui couvre les boiaux. *Het net, of darmvlies in den buik. Het vlies dat de darmen bedekt.*

Coife. Membrane que quelques enfans ont sur leur tête en venant au monde. *Een helm. Zeker vlies waar mede zonnige kinderen op 't hoofd geboren worden.*

COIFER, *v. a.* Accommoder les cheveux d'une femme. *Kappen, hullen. Het haar van een vrouw tooijen.*

Coifer sa maîtresse. *Zyn Juffrouw kappen, of hullen.*

* Coifer. Donner un chapeau, ou une perruque qui soit propre a quelqu'un. *Iemant een hoedt, of pruik geeven die hem wel past.*

* Chapelier qui coife bien. *Een goet hoedemaker, die wel passende hoeden maakt.*

* Se coifer, *v. r.* Accommoder ses cheveux. *Zich kappen, of hullen. Zyn haar tooijen.*

‡ Se coifer d'un froc. Se faire moine. *De kap aantrekken. Monnik worden.*

‡ Se coifer. Boire trop. *Een roes drinken. Te veel drinken.*

‡ Se coifer. S'amouracher d'une personne. *In de kap raaken; op iemand verlief worden.*

‡ Coifé, coifée, *adv.* Heureux. *Met een helm, gelukkig, gehelmt.*

‡ Il est né coifé. *Hy is met een helm geboren, of hy is gelukkig geboren.*

Coife, coifée, *adv.* Ce mot se dit des chiens dont les oreilles passent le nez de quatre doigts. *Laffent of hangoerig. Dit wordt van de honden gezegt, welker ooren vier vinger breect over den smool hecne staan.*

COIFFUSE, *f. f.* Kapster, kappezetster.

COIFFURE, *f. f.* Kapfel, hulsel. Cette coiffure-là vous sied bien. *Das kapfel, of hulsel staat, of past u wel.*

COIN, coing, *f. m.* Fruit de cognassier. *Quee, queeappel, queepeer. De vrucht van den queeboom.*

Coin. Angle. *Hoek.*

Il étoit dans un coin. *Hy was in een hoek.*

Coin. Partie, endroit. *Hoek. Gedeelte, of plaats.*

Par tous les coins du monde. *In al de hoeken, plaatzen, of gedeelten van de werelds.*

Le coin de l'œil. *De hoek van 't oog.*

Coin de rue. *De hoek van een straat.*

Coin. Poignon avec quoi on marque l'argent. *Stempel, daar men geldt mede munt.*

* Coin. Sorte, maniere, façon. *Stempel, stach, wyze.*

* Vous favez à quel coin se marquent les bons vers. *Gy weet met welk een stempel de goede vaerzen gemunt worden.*

Coin. Cheveux atachez autour de la tête. *Scheelen, baarscheelen, krullen die de Juffers om 't hoofd draagen.*

Porter des coins. *Scheelen, of krullen draagen.*

Coins. Certaines dents d'un cheval qui marquent l'âge. *De hoektanden van een paerds die zynen ouderd. m tekenen.*

Coin de bas de chauffe. *De klink van een kous.*

Coins. (Terme de Cordonnier.) *Een dop van de schoenmakers.*

Coin à fendre du bois. *Beitel, of wig om hout te klooven.*

COINE, *f. f.* La peau du lard. *'t Zwaart, of 't zwoert van 't spek.*

‡ COION,

† COION, *f. m.* *Mot vieux.* Lâche, poltron. Een bloohartig, of lafhartig mensch.

† COIONNER, *v. a.* Maltraiter, afronter. Hoonen, smaaden. Smaadt, of hoon aandoen, smadelijk handelen.

‡ COIONNERIE, *f. f.* Sotifes, choses basses & miserables. Zottigheden, beufelingen, nietsige, of onwaardige dingen, wiesjewasjes.

COIT, *f. m.* (*Terme de medecine.*) De paring, vereeniging, vermenging, of t'zamenkomst van man en vrouw, van 't mannetje en 't wyfje der dieren. (Een geneeskundig woordt.)

COL.

COL, *f. m.* *woon COU.*

COLACHON, *f. m.* Instrument de musique qui aproche du luth. Zeker Italiaansch speelsnig met snaaren, als een luit.

‡ COLAS, *f. m.* Nicolas, nom d'homme. Klaas, of Niklaas. Een mans naam.

COLATERAL, colaterale, *adj.* Qui n'est pas heritier en droite ligne. Zydelings, die door zydelingsche maagfchap erst.

Ligne colaterale. Succession colaterale. Zydelingsche linie. Zydelingsche erving, of erfverijfse.

Colateraux, *f. m.* Heritiers en ligne colaterale. Zydelingsche erfgenamen; oomen, neeven, enz.

COLATION, *f. f.* Repas léger entre le diné & le foupé. Avondsontbyt, een versnapering tusschen 't middag- en avondsmaal.

Faire la colation. 't Avondsontbyt doen, of houden.

COLATIONNER, *v. a.* Faire colation. Avondsontbyten, een avondsontbyt doen.

Colationner. (*Terme de pratique.*) Conferer une copie avec l'original. Een naschrift, of afschrift met het eerste, of oorspronkelyke schrift vergelyken. Een afschrift tegen het principale, of oorspronkelyke schrift overzien, of vergelyken. Collationneeren.

Colationner. (*Terme de Relieur.*) Nazien of de bladen van een boek malkanderen wel volgen. Collationneeren.

COLCHIQUE, *f. f.* Fleur de l'autonne. Tydeloos. Een herfstbloem.

COLE, *f. f.* Lym, styffel.

Cole forte. *Engelsche lym die de Schrynwerkers gebruiken.*

Cole de poisson. *Vischlym.*

Cole de Leide. *Leidsche lym.*

Cole de farine. *Sryffel.*

‡ Cole. *Voyez Bourde.*

COLE'GE, *f. m.* Lieu pour enseigner la jeunesse. 's Landts leerlinghuis. Het Latynsche school. Het openbaare leerling school. School om de jonkheit te leeren, of te onderwyzen in de gronden van den Godtsdienst, in de Grieksche en Latynsche taale, enz.

Colége. Compagnie, assemblée. Geselschap, genootschap, vergadering, byeenkomst.

Le Colége des Secretaires du Roi. De vergadering, of 't genootschap der Geheimfchryveren des Koninks.

Le colége des Cardinaux. De vergadering, of 't ligchaam der Cardinaalen.

COLE'GIAL, colégiale, *adj.* Ce mot se dit des Eglises où il y a des Chanoines, qui ont pour chef un Abé, ou un Prieur. Kanonikaal. Dit words van de Kerken gezegt daar Kanoniken in zyn, en die een Abt, of Prioer tot hun hoofds hebben.

COLE'GUE, *f. m.* Compagnon en charge publique. Amptgenoot, amptgefel, medegefel, of medegenoot in eene openbare bediening.

COLER, *v. a.* Joindre avec de la cole. Lymen, plakken. Met lym, of styffel aan malkanderen hechten, of vast maaken.

Coler du papier. Pampier lymen. Se coler, *v. r.* S'atacher. Kleeven, aankleeven, aan malkanderen kleeven.

Deux feuilles qui se colent. Twee bladen die aan malkanderen kleeven.

* Se coler. Se joindre immédiatement a quelque chose, comme si on y étoit colé. Ergens pal tegen aan staan, zich ergens pal tegen aan zetten als of men 'er aan gelym ware.

* Se coler contre un mur. Zich pal tegen een muur zetten.

COLERA-MORBUS, *f. m.* Maladie. Een ziekte in de maag, als men overloop van galle van bovenen en van onderen quyt raakt.

COLERE, *f. f.* Toorn, gramfchap, haastigheit, oloepandheit, woede. Etre en colére. Toornig, of gram zyn,

quaadt, of boos zyn.

Mettre en colére. Vergrammen, verstoornen, toornig, of gram maaken.

Se mettre en colére. Gram, quaadt, boos, of toornig worden.

Apaiser sa colére. Zich bedaaeren, zyn toorn laten vooegaan.

Décharger sa colére. Zyn gramfchap uitlaaten, of den vryen toorn vieren.

L'amour est fans raison, & la colére fans conseil. De liefde is zonder reden, en de toorn zonder raadt.

Colére, *adj.* Qui est sujet à se mettre en colére. Haastig, toornig, korselig. Die zich ligt vertoornst, die haastig gram, of toornig wordst.

Esprit colére. Een toornig gemoedt.

Femme colére. Een toornig, of boos wyf.

COLERIQUE, *v. m.* Mot peu usité. Voyez Colére adjectif.

COLERETTE, *f. f.* Een vrouwe neerstik, of onderste.

COLET, *f. m.* Rabat. Een bef.

Colet de pourpoint. De kraag, of krop van een wambes.

Prendre quelqu'un au colet. Iemant by den hals grypen. Iemant by de krop vatten.

* Mettre la main sur le colet à quelqu'un. Le prendre, se saisir de lui. Iemant by den hals grypen, of by de krop vatten: iemant vasthouden, of zich van iemant verzekeeren.

‡ Prêter le colet à quelqu'un. Essaiet ses forces avec un autre, lui tenir tête. Iemant het hoofdt bieden. Zyne krachten tegens eenen anderen beproeven. Om 't best tegens een ander maaken.

Colet de manteau. De kraag van een mantel.

Colet de chemise. 't Halsboordt van een hembde.

Colet de hote. De bovenrandt van een ruggekorfs, of kramers mars.

Colet de tombereau. De kant van een storkarre.

Colet d'arbre. 't Onderste gedeelte van den stam eens booms dicht aan den wortel. (Een tuiniers woordt.)

Colet de forme de foulié. De roef van een schoenmakers leest.

Colet de chandelier. De blaker van een kandelaar.

Colet de violon. De krul van een veél, of viool.

Colet. Corde qu'on tend pour attraper des renards, des lièvres, & des lapins.

lapins. Een strik daar men vossen, haazen, en konynen in vangt.
 Colet de mouton. De hals van een schaaap.
 COLETER, v. a. Jetter par terre en lutant. *Worfelende ter aarden werpen, of onder de voeten smyten.*
 Se coleter, v. r. Luter. *Worstelen, met malkanderen worstelen.*
 COLETIN, f. m. Een leêre pelgrims halsdoek, met schulpen voorzien; een bedevaerdt-reizers halsdoek.
 COLEUR, f. m. Qui cole. *Plakker, lymer, een die plakt, of lymt.*
 COLIBRI, f. m. Een kolimbyntie. 's Kleinsten en 's aangenaamste van alle vogelen.
 COLIER, f. m. Halsbandt. Halsfieraadt.
 Colier de perles. Een parelnoer, of perelnoer, een snoer paerlen.
 Colier d'ambre. Een bernstene halsketen, die de vrouwen draagen.
 Colier d'ordre de Chevalerie. Een Ridderlyk halsbands. Ridderlyk halsfieraat.
 Colier de cheval de harnois. Halsriem. Een leêre riem die voor den hals der paerden legt, daar zy den langen disselboom mede ophangen.
 Colier de chien garni de clous. Een hondts halsbandt met yzere pinnen.
 COLIFICHET, f. m. Bagatelle, chose de rien. *Quinkslag, gril, wisjewasje, boufeling, quint.*
 Il est riche en colifichets. Hy is vol quinkslagen, grillen, of wisjewasjes.
 COLIGER, v. a. (Mot peu usité.) Voyez Recueillir.
 COLIN, f. m. Petit Nicolas. *Klaasie.*
 COLIN-MAILLARD, f. m. Certain jeu d'enfant. *Suikermommetje. Zeker kinderspel.*
 Jouër à colin-maillard. *Suikermommetje speelen.*
 COLINE, f. f. Petite hauteur. Een heuvel, of bergje, eens kleine hoogte.
 † COLINTAMPON, f. m. Treize Cantons. Le fon du tambour des Suiffes. *Dertiens Kantons. De Zwitserse marsch, de Zwitserse tromslag.* (om dat deze slag net het bovenstaande geluidt uitdrukt.)
 COLIQUE, f. f. Buikpyn, darm-pyn, darmsteking, darmkrimpung, darmjicht. *Kolyk.*
 Colique bilieuse. *Buikpyn van gal, of darm-pyn, door scherpe gal veroorzaakt.*

Colique néfretique. *Nierzwucht, nierstwee.*
 Colique ventreuse. Een winderige darm-pyn.
 Colique. Petite coquille, qui, à ce qu'on croit, guérit de la colique. *Een schulpje dat (700 men meent) de darm-pyn geneest.*
 COLIRE, f. m. Médicament pour la maladie des yeux. *Oogwater, oogartzeny, oogzalve.*
 COLISE'E, f. m. Amphithéâtre que Vespasien fit bâtir à Rome. *De schouwburg, of schouwplaats, die Vespasiaan te Rome liet oprichten. Het Colizee.*
 COLLATEUR, f. m. Celui qui a le droit de conférer un bénéfice vacant. *Verkooper van eenig geestelyk ampt. Een die het recht heeft om een geestelyk ampt te vergeeven.*
 COLLATIF, collative, adj. Qui se confère. *Dat vergeeven, of opgedraagen wordt.*
 Prieur collatif. *Prioorchap dat vergeeven wordt.*
 COLLATION, f. f. Le don qu'on fait d'un bénéfice à une personne capable. *'s Vergeeven van eenig geestelyk ampt aan een bequaam persoon.*
 COLLECTE, f. f. Priere générale que l'Eglise Romaine fait pour les fidèles. *Een algemeen gebedt der Roomsche Kerke voor alle de geloovigen.*
 Collecte pour les pauvres. *Geldsgadering, of geldsamelung voor den armen.*
 Faire la collecte. *Geldsamelung voor den armen doen. Gelds voor den armen verzamelen, of vergaderen.*
 COLLECTEUR, f. m. Celui qui est élu pour lever la taille pour le Roi dans le lieu où il est habitué. *Inmaander, uitmaander, of in-vorderaar der schastingen. Iemant die de schastingen voor den Konink inmaant, ter plaatse daar hy woont.*
 COLLECTIF, collective, adj. (Terme de Grammaire.) *Verzamellende, verzamentlyk.* (Een woordt der Spraakkunde.)
 COLLECTION, f. f. (Mot peu usité.) Voyez Recueil.
 COLLOQUER, v. a. Placer. *Stellen, zetten, plaatsen.*
 Le Pape le colloqua entre les Saints.

De Paus selds, of plaatsje hem onder de Heiligen.
 COLOFANE, colofone, f. m. Poix réfine dont on frote le crin d'un archet. *Gezuiverde harst, harst daar men het haar van een strykstok mede bestrykt.*
 COLOMBE, f. f. Femelle de pigeon. Een duif, of duive. *Het wyfje van de duive.* (Tegen een Doffier, die het maunetje is, gestelt.)
 Colombe. (Terme de Tonnelier.) Een Kuipers schaaftbank, daar zy hante duigen op stryken.
 COLOMBIER. Voyez Coulombier.
 COLOMBIN, colombine, adj. Qui est d'une couleur qui tire sur la couleur de colombe. *Doortverwig. Duurkleur, dat wat naar de verwe van een duif trekt, of gelykt.*
 Fleur colombine. Een loortverwige bloem.
 COLOMNADÉ, f. m. Een strykring, of kring die op stylen rust.
 COLOMNALISON, f. f. Zetere stelling, of plaatsing van stylen, of zuilen.
 COLONEL, f. m. Chef d'un Régiment d'Infanterie. *Overste, Hoofst, of Bevelhebber van een hoop voetknechten, uit verscheide bunden bestaande. Kornel.*
 Colonel general de l'Infanterie. *Officier qui commande toute l'Infanterie. Opperoverste van 's voetvolk. Een algemeen Krygshoofd, of Generaal van 's voetvolk.*
 Colonel, colonelle, adj. Qui appartient au Colonel. *Van den Oversten, of Kornel, dat 'er see behoort.*
 Lieutenant Colonel. *Overste Luytens, Overstens Onderhopman.*
 COLONELLE, f. f. Compagnie colonelle. *De lyscompagnie, of lyschubende van den Oversten.*
 COLONIE, f. f. Peuplade. *Volkplanting, volksuizetting.*
 Etablir une colonie. *Eens volkplanting oprichten.*
 COLONNE, f. f. Pylaar, pilaar, zuil, styl. *Colom.*
 Colonne torse. *Een gestingerde kolom.*
 Colonne canelée. *Een gegroefde kolom.*
 Colonne de marbre. *Een marmerezuil, of pilaar.*
 Colonne de pierre. *Een steene zuil.*
 Colonne de bois. *Een houte styl.*

Les colonnes d'Hercule. Les deux montagnes du Détroit de Gibraltar. De pylaaren van Herkules. De twee gebergten van de Straat Gibraltar.

Dresser une colonne. Een zuil oprichten.

* Colonne de table. Een voet, stut, of styl van een tafel.

Colonne de lit. Een styl van een ledikant, of bedsteede.

* Colonne de livre. Een halve zyde, of colom van een boek.

* Colonne. Apui, foutien. Steunsel, stuisel, stut, pylaar. Beschermer, voorstander.

* C'est une des Colonnes de l'Eglise. 't Is een van de Pylaaren, of steunfels der Kerke.

* Colonne. (Terme de guerre.) Longue file de troupes ou de bagage d'une armée qui est en marche. Een lange ry, of sleep krygsvolk, of krygstuig van een loger dat in aansigt is.

Il fit marcher ses troupes sur deux colonnes. Hy deedt zyn volk, of leger in twee ryen trekken.

COLOPHANE, f. f. Voyez Colofane.

COLOQUE, colloque, f. m. (Vieux mot.) Conférence. 't Zamenpraak, redenwisseling, onderling gesprek.

Le Coloque de Poiffi. De zamenpraak van Poiffi.

Coloque. (Vieux mot.) Dialogue. Tweespraak, 't zamenpraak, 't zamenpreking, 't zamenkousing.

Les colokes d'Erasme. De 't zamenprekingen van Erasmus.

COLOQUINTE, f. f. Fruit de courge sauvage. Quinsappel, wilde kauwoerdstappel.

Coloquinte. Bitterappel.

COLORER, v. a. Donner de la couleur. Verwen, verwe, of kleur geeven.

La Rubarbe colore nos excréments. De rabarber verft, of kleurt onzen afgaang.

* Colorer. Excuser, palier. Verschoonen, onschuldigen, opsmukken, een verfte geeven.

* Il fit tout ce qu'il put pour colorer le crime de son ami. Hy deedt al wat hy konde, om de misdadants van zynen vriend een verfte te geeven, of te verschoonen.

COLORE, colorée, adj. Gewerwt, of geverft, gekleurt.

Fruits bien colorez. Vruchten, die schoon van verwe, of van kleur zyn.

* Coloré, colorée, adj. Lumineux. Helder, klaar, doorduchtig, doorschynend, doorstralend.

* Objets colorez. Doorschynende voorwerpen.

* Coloré, colorée. Aparent. Waarschynlyk, schynbaar, schynende, in den schyn.

* Preuve colorée. Een schynbaar, of waarschynlyk bewys.

COLORIER, v. a. Entendre bien le coloris. De verwen, of 't koloryt wel verstaan; een goet koloryt maaken.

COLORIS, f. m. Partie de la Peinture, qui donne aux objets la couleur qui leur convient. Verwe, of koloryt. Een deel van de Schilderkunst, dat de behoorlyke koleuren aan de voorwerpen geeft.

COLORISATION, f. f. (Terme de Pharmacie.) Verfverandering. (Een woordt der Artzenymakery.)

COLORISTE, f. m. Peintre qui entend bien le coloris. Een schilder die de verwen, of 't koloryt wel verstaat.

COLOSSE, f. f. Statuë d'une énorme grandeur. Een Zonnebeeldt, een Kolossusbeeldt. Een beeldt van nuttermaate, of onmaatige grootte.

Le Colosse de Rhodes. Het zonnebeeldt van Rhodés.

* Colosse. Homme d'une grandeur extraordinaire. Een Reus. Een man van nuttermaate grootte.

* C'est un colosse que cet homme-là. Dat is een reus van een mensch.

COLOSSAL, ale, adj. De grandeur démesurée. Van eene onmaatige grootte, dat heel groot is.

COLPORTEUR, f. m. Celui qui à Paris porte à vendre par les rues les gazettes, les édits, les arrêtés, & les déclarations du Roi. Een nieuwe tydingloper. Een looper met nieuwe maaren. Een die te Parys de posttydingen, bevelen en plakkaaten van den Koning langs de braaten te koop draagt.

Colporteur. Petit mercier qui porte la boutique pendue à son col. Een marskramer. Een kleine kramer die met een mars loopt.

COLURES, f. m. Deux grands cercles de la sphere céleste. Kreis-

kringen. Twee groote cirkels, of kringen van den bemalkloot.

COM.

La premiere m de tous les mots de cette colonne se prononce comme une n. De eerste m van alle de woorden dezer zyde worden (in 't Franfch) als een n uitgesproken.

COMBAT, f. m. Bataille de deux armées ennemies. Slag, strydt, gevecht, veldslag van twee vyandtyke legers.

Combat sanglant, rude, opiniâtre. Een bloedige, harde, hardnekkige slag, of strydt. Een zwaar, of bloedig gevecht.

Combat naval ou sur mer. Een zeeslag, zeegevecht, scheepsstrydt.

Combat sur terre. Een veldslag, een landtgevecht.

Combat à cheval. Een gevecht te paerd.

Combat à pied. Een gevecht te voet.

* Combats. Exercices des anciens Romains dans le Cirque. Gevechten der oude Romeinen in de Renbaan.

Combat de taureaux en Espagne. Stierengevecht in Spanje.

Se préparer au combat. Zich tot den strydt toerusten, gereedt maaken, of bereiden.

Atirer l'ennemi au combat. Den vyandt tot slaan, of tot een gevecht lokken, of uitlokken.

Donner combat à l'ennemi. Den vyandt slag leveren, met den vyandt slaan, of handgemeen zyn.

Combat de deux personnes, ou combat d'homme à homme. Tweegevecht, tweestrydt, tweekamp. Gevecht van man tegens man.

Combat de plusieurs personnes qui se batent à coups d'épée, de poing, de baton, &c. Een gevecht in 't honderdt, van verscheide menschen, die met degens, vuisten, stokken enz. slaan.

* Combat. Maux qu'on doit endurer. Strydt, rampen, tegenspoeden, ongevallen die men moet uitstaan.

* Combat. Dispute d'esprit. Redenstrydt, twistreden, redenweging, redentwist, zintwisting.

* Combat. Effort pour vaincre ses passions. Strydt, poging om zyne driften, lusten, of hartstogten 't onder te brengen, of te overwinnen.

COMBATANT. *Participe.* Qui combat. *Strydende, vechtende, staande.*

Combatans, *f. m.* Soldats armez qui combattent. *Weerbaare mannen. Gewapende krygsluiden die slaan, of vechten.*

Il n'avoit que six mille combatans dans son armée. *Hy had maar zes duizent weerbaare mannen in zyn leger.*

‡ Combatans. Gens qui se baten à coups de poing. *Vechters, smyters, menschen die met vuisten zechten, of slaan.*

‡ On fut d'avis de jeter 2 ou 3 seaux d'eau sur les combatans. *Men wierd te rade om 2 of 3 emmeren waters op de vechters te gieten.*

COMBATRE, v. a. *Vechten, slaan, stryden, tegenstryden, bevechten, bestryden.*

Combatre. Se battre avec quelqu'un. *Met iemand slaan, of vechten, met iemand handgemeen zyn.*

* Combatre. Réfluter. *Tegenstaan, bestryden, bevechten, wederstaan, weerslaans bieden.*

* Nous avons à combattre toutes les puissances du Démon. *Wy hebben alle de magten van den Duivel tegen te staan, te bevechten, of te bestryden.*

* Combatre. Tacher de renverser, ou de détruire. *Bestryden, iets trachten om ver te werpen, iets wederleggen.*

* Ils veulent combattre nôtre doctrine. *Zy poogen onze leere te bestryden, of om ver te werpen.*

COMBIEN, adv. (*Terme de quantité.*) *Hoe, hoe veel, zeer, veel.*

On ne peut dire combien la miséricorde de Dieu est grande. *Men kan niet zeggen hoe groot Godts barmhertigheid is; dat is, Godts barmhertigheid kan niet bepaalt worden.*

Combien? (*Adverbe interrogatif.*) *Hoe veel?* (Een vragend bywoordt.)

Combien vous faut-il? *Hoe veel moet gy hebben?*

Combien sont-ils? *Hoe veel zyn'er? hoe sterk zynze?*

Combien y a-t-il? *Hoe lange is't geleden?*

Combien de fois? *Hoe dikwils? hoe dikmaal? hoe meenigmaal?*

Combien de fois-là avez vous ouï

dire, que &c.? *Hoe dikwils hebt gy hem hooren zeggen, dat?*

Combien de tems? *Hoe lange? Hoe veel tydts?*

Dans combien de tems? *In hoe veel tydts?*

‡ Le combien, *f. m.* Le prix de quelque chose. *Het hoe veel, de prys van iets.*

‡ Il me veut vendre sa charge, nous en sommes fur le combien. *Hy wil my zyn amt verkoopen, en wy zyn op het hoe veel, of wy spreken over den prys.*

Combien que, (*Conjonction hors d'usage.*) Bien que, quoique. *Schoon dat, alhoewel dat.*

COMBINER, v. a. (*Terme d'Algebre & d'Arithmétique.*) Koppelen, paaren. *Zamenvoegen.* (Een woordt van de Algebra en Telkunst.)

COMBINAISON, f. f. Koppeling, of verandering van letteren, van cyfers, zangnooten, enz.

COMBLE, f. m. Charpenterie qui porte la tuile, & qui fait le faite du bâtiment. *De top, of de naaldt van een gebouw, daar de vorsten van 't dak op leggen.*

Comble. Monceau. *Hoop, myt, stapel, rook.*

Comble de foin. *Een hoop, myt, of rook hooi.*

Comble de fagots. *Een hoop, of myt rakke- of rysbosshen.*

* Comble. Le plus haut point de quelque chose. *De top, of het hoogste van eenig ding.*

* Alexandre mourut au comble de sa gloire. *Alexander storf op den hoogsten trap, of in den top van zyne glory, of heerlijkheit.*

* Pour comble de malheur. *Tot een overmaat van ongeluk.*

Comble. (*Ce mot est opposé à rase.*) *adj.* Opgehoopt vol. (Dit woordt is gestelt tegen strecke vol.)

Il y a des lieux où l'on donne le grain aux meuniers à mesure rase, & ils le doivent rendre à mesure comble. *Daar zyn plaatsen daar men den moolenaars 't koren streckemaat toemeet, en moeten zy 't met opgehoopte maat weder geeven.*

La mesure est comble. *De maat is opgehoopt vol.*

De fonds en comble, *adv.* *In den grondt, geheel, zonder berfelling.*

Ruiné de fonds en comble. *In den grondt bedorven, gansch bedorven.*

COMBLER, v. a. Remplir un lieu creux. *Vullen, dempen, een holle plaats vullen.*

Comblir un fossé. *Een gracht vullen, of dempen.*

* Comblir. Remplir, charger beaucoup. *Vervullen, ophoopen, opvullen.*

* Comblir quelqu'un de joie & de contentement. *Iemant met blydschap en vergenoeging ophoopen. Iemant alle vermaak en genoegen aandoen.*

* Etre comblé de plaisirs. *In wellusten zwemmen. Alle vermakelykheden hebben, of genieten.*

COMBOURGEOIS, f. m. (*Vieux mot.*) Compagnon en bourgeoisie. *Mediburger. Een medegenoot in 't burgerschap.*

COMBUSTIBLE, adj. Susceptible de feu. *Brandbaar, verbrandbaar, verbrandelyk, dat vuur kan vatten.*

Matiere combustible. *Brandbaare stoffe.*

COMBUSTION, f. f. Trouble, desordre. *Oproer, oploop, muitery.*

Mettre tout en combustion. *Mettre le feu & le desordre par tout. Alles in vuur en vlam zetten; overal oproer, of muitery sichten.*

Tout le Royaume étoit en combustion. *Het gansche Ryk lag overhoop, of was in oproer.*

COME, f. m. Nom d'homme. *Kosmus, een mans naam.*

COMEDIE, f. f. Blyspel, schouwspel.

Aler à la comédie. *Naar de schouwburg, of naar de comédie gaan.*

Jouer, représenter la comédie. *Een toneelspel-vertoonen, of speelen.*

Acteurs, ou Personnages de la Comédie. *Speelers, of personaadjen in het Toneelspel.*

Donner la comédie à sa maîtresse. *Zyn vryster in den schouwburg, of in de Comédie brengen.*

* Comédie. Divertissement plaisant qu'une personne donne par ses manieres bouffonnes. *Narrepoezen, aardige poezzen, of kuuren die iemant aanrecht, snaakeryen, koddigheden.*

* Son chagrin nous fut une seconde comédie. *Zyne gemelykheit was voor*

voor ons, of strekte ons tot een tweede blyspel.

COMÉDIEN, *f. m.* Toneelpeeler, blypeeler, Comediant.

* Comédien. Hypocrite, dissimulé. Een geveinde, een veinzer, een loos mensch.

* Innocent dixième étoit un grand Comédien. Innocent de tiende was een groot veinzer.

COMÉDIENNE, *f. f.* Toneelpeelster, blypeelster.

* Comédienne. Dissimulée. Een geveinde, een veinster, een loos vrouwenfch.

COMETE, *f. f.* Een staertster, een star met een staert, een gehaarde ster, of komeet.

Comete qui darde ses raions fort-loin. Een staertster die haare straa-len heel ver uitschiet.

COMIQUE, *adj.* Plaissant, qui fait rire. Vermakelyk, kluchtig, aardig, drollig, snaaks, koddig.

Comique. Qui est propre à être mis en comédie. Kluchtig, aardig, geestig. Dat bequaam is om een blyspel van te maaken.

Vers comique. Een koddig, of kluchtig gedicht.

Poète comique. Een geestig, boertig, of kluchtig Poet, een koddige dichter.

Comique, *f. m.* Le rôle le plus plaissant d'une comédie. De klucht, de aardigste, of kluchtigste rol van een blyspel.

Feu Moliere jouoit le comique de toutes ses pieces. Wylm Moliere was de kluchtspelder van alle zyne stukken.

COMIQUEMENT, *adv.* Aardiglyk, drollig, koddig, kluchtig, op eene kluchtige wyze.

COMITE, *f. m.* Officier des galères qui a soin de faire voguer la chiourme. Een Bevelhebber over de galeiboeven, of roeislaaven.

COMITE, *f. m.* Zekere gekorene Parlementsbeeren in Engelandt, tot het onderzoeken van zommige zaaken, die hun verslag aan 't Hooger- of Lagerhuis doen.

COMMANDANT, *Parti. ipe.* Qui commande. Gebidende, beveelende, belastende.

Commandant, *f. m.* Celui qui commande dans une place. Stedvoogdt, Stadsvoogdt, bevelhebber in een plaats. Een die 't opperbevel in een plaats heeft.

COMMANDATAIRE, *adj.* Abé qui n'est pas religieux. Een wereldlyk Abt, een Abt die niet geestelyk is.

COMMANDE, *f. f.* Chose commandée à un artisan. Verlooft, of aanbesteedt werk.

C'est de la besogne de commande. 't Is verlooft, of aanbesteedt werk.

Commande. Abaie en commande. Abaie dont l'Abé n'est point obligé de se faire religieux. Een wereldlyke Abdy, een Abdy daar d'Abt niet behoest geestelyk te zyn.

COMMANDEMENT, *f. m.* Ordre, loi d'un Souverain. Bevel, gebodt, last. Wet van een hooge Overigheid.

Faire commandement à quelqu'un de fortir. Iemant gebieden, beveelen, of belasten uit te gaan.

Les dix Commandemens; le Decalogue. De tien geboden; de zedelyke Wet, of Wet der zeden.

Je vous prie de m'honorer de vos commandemens. Ik bidde u my te vereeren met uwe bevelen.

Commandement. Le pouvoir de conduire, ou de commander. Opperbevel, oppergebiedt, hoofdtgebiedt, opperste bevel. De magt om over een leger te gebieden.

On lui donna le commandement de l'armée. Men gaf hem 't opperbevel van 't leger.

COMMANDER, *v. a.* Gebieden, beveelen, belasten, 't gebiedt voeren.

Un Roi commande à ses sujets. Een Koning gebiedt, of voert het gebiedt over zyne onderdaanen.

On leur commanda d'avancer. Men beval hen voorts te trekken.

Commander. Conduire, être chef. Gebieden, 't gebiedt hebben, Hoofst, of Opperbevelhebber zyn.

Il commandoit l'armée pour lors. Hy gebodt toen 't leger, of had toen 't bevel over 't leger.

Commander. (Ce mot se dit des places & des hauteurs.) Dominer. Gebieden, dwingen, bestryken. (Dit wordt van plaatzen en hoogtens gezegt.)

Un chateau qui commande sur la ville. Een kasteel dat over de stadt gebiedt, of dat de stadt bestrykt.

Les montagnes commandent la plaine. De bergen bestreken de vlakke, of konden de vlakke dwingen.

COMMANDERIE, *f. f.* Bénéfice

d'un Chevalier de quelque Ordre. Kommandeurschap. Een Ridderfchap van enige Order.

COMMANDEUR, *f. m.* Chevalier qui a une Commanderie. Een Ridder die een Kommandeurschap heeft, of een gebiedend Ridder.

COMME, *adverbe.* De même. Gelyk, als, zoo, eveneens.

Il fait comme lui. Hy doet als deze, of gelyk hy.

Comme on dit. Als men zegt, zoo men zegt; gelyk, of naar men zegt.

Comme si. Als of, gelyk of.

Comme quoi? *adv.* (Terme peu usité.) Comment? Hoe? op wat manier & op wat wyze?

Comme quoi a-t-il fait cela? Hoe heeft hy dat gedaan?

Comme. Lorsque. Als, toen, zoo, als, wanneer.

Il entra comme je sortois. Hy quam in zoo als ik uiging.

Comme. Vuque, parceque. Gelyk, naardien, dewyl, vermits, doordien.

Comme je sai qu'il est honnête homme, je ne veux pas le maltraiter. Dewyl, naardien, of om dat ik weet dat hy een eerlyk man is, wil ik hem niet qualyk handelen.

COMMEMORATION, *f. f.* Gedachtenis, geheughenis, wedergedachtenis.

En commémoration des péchez. Toegedachtenisse der zonden.

COMMEMORER, (l'ieux mot.) Voyez Ressovenir.

COMMENCEMENT, *f. m.* Beginn, beginsel, aanvang.

Au commencement. In 't begin, in den beginne, in den aanvang.

Depuis le commencement jusqu'à la fin. Van 't begin af tot het end, of tot het einde.

Commencer, *v. a.* Beginnen, aanvangen.

Il commença à rire. Hy begon te lachen.

Je commence d'esperer. Ik begin te hoopen, of hoop te scheppen.

Il commençoit son discours. Hy begon zyne reden, of zyn gesprek.

COMMENSAUX, *f. m.* Officiers domestiques des maisons royales qui ont bouché en Cour. Hofbedienden, die de vrye tafel hebben aan de hoven der Koningen, en Vorsten.

COMMENSURABLE, *adj.* (Ter-

me de Geometrie.) T'zamenmetelyk, t'zamenmeetbaar, (Een woordt der Wiskunde.)

COMMENT? *adv.* De quelle sorte? de quelle maniere? *Hoet op wat manier? op wat wyze?*

Comment vous portez-vous? *Hoe vaart gy al?*

Comment faut-il faire? *Hoe moet men doen? Hoe moet men te werk gaan?*

Je vous dirai comment. *Ik zal u zeggen hoe, of op wat wyze?*

Comment! (Cet adverbe marque quelque admiration.) *Hoe!* (dit bywoordt betekent eenige verwondering.)

Comment! est-il mort? *Hoe! is hy doot?*

COMMENTAIRE, *f. m.* Explication que l'on donne d'un Auteur. *Verklaring, uitlegging, aantekening, uitsbreiding van eenig schryver.*

Le commentaire de Servius sur Virgile est le meilleur de tous. *De uitlegging, of verklaring van Servius over Virgilius is de beste van allen.*

Commentaires. Les commentaires de Cesar. *L'Histoire que J. Cesar a écrite de sa vie. Het gedenkboek van Julius Cesar. 't Levens verhaal van Julius Cesar. De Hiltori die J. Cesar van zyn leven geschreven heeft.*

Faire des commentaires. *Verklaringen, of uitleggingen maaken: verklaren, of uitleggen.*

* Il fait des commentaires sur toutes choses. *Il glofe sur tout. Hy maakt over al uitleggingen over.*

COMMENTATEUR, *f. m.* *Verklaarder, uitlegger; Uitsbreider van een boek, of schryver.*

COMMENTER, *v. a.* Faire des commentaires sur un livre. *Verklaringen, of uitleggingen over een boek maaken.*

Commenter un Auteur. *Een schryver verklaren, of uitleggen.*

COMMERCE, *f. m.* Traffic de marchandise. *Koophandel, koopmanschap, handel.*

Le commerce ne va plus. *De koopmanschap gaat niet, staat stil, of wordt niet meer na behoren gedreven.*

* Commerce. Frequentation. *Onderhandeling, ommegang, verkeer, gemeenzaamheit.*

* Je n'ai aucun commerce avec lui.

Ik hebbe gansch geen gemeenzaamheit met hem. Ik verkeere gansch niet met hem. Ik hebbe in 't geheel niet met hem te doen, of te schakelen.

* Commerce illégitime d'une femme mariée. *Onbehoorlyke, of oneerlyke handel van eene getrouwde vrouwe.*

* Commerce. Correspondance qu'on a par lettres avec des personnes d'esprit fur les sciences. *Onderhandeling, die men door brieven met geleerde luiden over de wetenschappen houdt.*

* Entretenir un commerce de lettres avec une personne. *Door brieven met iemand onderhandeling houden.*

COMMERE, *f. f.* Celle qui tient, ou qui a tenu l'enfant d'un autre au batême. *Celle qui a tenu un enfant avec nous. Gemoeder, doophelster, peet, eene vrouw die een kindt ten doop houdt, of gehouden heeft. Eene vrouw die met ons te gelyk een kindt heeft ten doop gegeven.*

† C'est une bonne commere. *C'est à dire, une bonne gaillarde, qui aime à se réjouir. 't Is een lustig, of vrolyk wyf; 't is een wakker, of rustige tas.*

COMMETTRE, *v. a.* Employer, donner charge, donner ordre. *Stellen, gebruiken, bevel, of last geeven.*

On l'a commis pour avoir l'œil sur ce qui se passe. *Men heeft hem gestelt om 't oog te houden, of te waaken op 't geen'er omgaat.*

Commètre. Faire quelque action. *Begaan, bedryven, verrichten, uitvoeren, iets doen.*

Commètre un péché par ignorance. *Eene zonde door onweetenheit begaan. Onweetende zondigen.*

Commètre. Confier. *Betrouwen, overgeeven, aanbeveelen.*

Je commets cela à vos soins. *Ik beveele, of betrouwe dat aan uwe zorge.*

Commètre quelqu'un. *L'exposer à recevoir quelque mortification, quelque afront, quelque chagrin. Iemant waagen; iemant voor eenigen hoon, verachting, of ongenoegts bloot stellen.*

Commètre le nom & l'autorité de quelqu'un: *S'en servir en des choses qui ne le meritent pas. Iemants naam en gezag misbruiken: zich*

van de zalve dienen in dingen die 't niet waerdig zyn.

Commètre deux personnes l'une avec l'autre: *Les brouiller, les mettre mal ensemble. Twee menschen met den anderen oneenig, of ruzigstig maaken.*

Se commètre, *v. r.* S'exposer à recevoir quelque déplaisir, à tomber dans quelque disgrâce. *Zich voor eenig ongeval, moesjelykheit, of gevaar bloot stellen.*

* Se commètre avec quelqu'un. *S'exposer d'avoir une affaire, ou un dénié avec lui. 't Met iemans aanleggen. Zich met iemans in krakkeel steeken, of mengen.*

* Se commètre avec un faquin. *Zich met een guis in krakkeel steeken, of inlaaten.*

COMMINATION. (Mot hors d'usage.) *Voyez Menace.*

COMMINATOIRE, *adj.* Déclaré, ordonné par forme de menace. *Verklaart, gelaft, verleent, bevelen, vast gestelt, bedreigt.*

Sentence comminatoire. *Een verleent vonnis.*

Peine comminatoire. *Dreigende straf.*

COMMIS, commise, *adj.* Employé, fait. *Gestelt, gezet, gebruik, te werk gestelt. Belast, begaan, gepleegt.*

Juge commis pour décider un différent. *Een rechter gestelt om een geschil af te doen, of by te leggen.*

Faute commise. *Een begaane misflag.*

Commis. *f. m.* Qui a une commission, ou une charge. *Ampenaar, amptbediende, bevelhebber. Een die een ampt, of bediening heeft. Een Kommiss.*

Commis. Celui qu'on met en la place d'un autre pour faire quelque commerce. *Gevolmagtigde, zaakvoerder, koopmans handeldryver, bewinthebber, Factoor.*

C'est le Commis de &c. *Het is de Zaakvoerder, of Factoor van enz.*

COMMISSAIRE, *f. m.* Juge commis pour informer, &c. *Een gezette, of gestelde rechter, om iets te onderzoeken, of ergens kennis van te nemen enz. Commissaris.*

Monsieur Fouquet ne fut pas plutôt à la Battille qu'on lui donna des Commissaires. *De heer Fouques was zoo dra niet in de Bastille gezet, of hem wierden gestelde rechters, of Commissarissen toegevoegt.*

Commissaire. Officier commis à quelque emploi. Een Bewinsthebber, of Bezorger, een die ergens 't bewinst over heeft.

Commissaire des vivres. Bezorger van den leeftogt.

Commissaire de l'artillerie. Opzigtter over 't geschut, of krygstuig.

Commissaire des guerres. Monsterbeer. Heirschouwer. Iemant die gestelt is om 't krygsvolk te monstieren. Krygskommissaris.

Commissaire de la Marine. Een Opzichter, of Gevolmagtigde over de Zeezaaken.

Commissaire. Celui qui est établi par autorité de Justice pour gouverner des biens saisis, ou mis en sequestre. Een gevolmagtigde gestelt over de goederen die in beslag zyn genomen, of verbeurt verklaart.

† **Chère de Commissaire.** Repas où l'on sert chair & poisson. Een visch- en vleeschmaal. Een maaltijdts waar in men vleesch en visch opdijst.

Commissaire Général de la Cavalerie. Officier qui a inspection sur toute la Cavalerie Legere. Een algemeen Opzigtter over de ruisery, of ligte paerden.

COMMISSION. Pouvoir. Magt, rechts, last.

Avoir commission pour connoître d'une affaire. Rechts, of magt hebben, om kennis van een zaak te neemen.

S'acquiescer bien de sa commission. Zynen last wel uitvoeren, zich in zynen last, of in 't goen hem aanbevelen is wel quytten.

Commission. Emploi. Ampt, bediening.

Il lui a fait donner sa commission. Hy heeft hem aan zyne bediening gebolpen.

COMMISSIONAIRE, f. m. Een gemaetigde, of bevelhebber.

COMMISERATION, f. f. Erbarming, medelyden, meedogen, deernis.

COMMITTUS, f. m. Lettres Roiaux que le Roi donne à ceux qui ont leurs causes commises au Requêtes du Palais. Koninklyke brieven, welke de koning geeft, aan den genen, die hunne zaken in handen der Verzoekschrijftmeesters van het gestelt hebben.

COMMUNE, adj. Propre, convenable. Gemakkelyk, bequaam, geveestlyk.

Une maison fort commode. Een heel

gemakkelyk huis.

* **Commode.** Aisé, doux. Gemakkelyk, zacht.

* **Un Confesseur commode.** Een gemakkelyk, of zacht Biegsvader.

COMMÓDÉMENT, adv. Avec commodité. Gemakkelyk, met gemak.

Il est logé fort commodément. Hy woont zeer gemakkelyk; hy heeft eens gemakkelyke woning.

Commodément, adv. Sans embarras. Gemakkelyk, zonder omslag.

Ils vivent commodément. Zy leeven gemakkelyk, of zonder omslag.

Commodément. A son aise. Gemakkelyk, op zyn gemak.

Il peut vivre commodément. Hy kan gemakkelyk, of met gemak, of op zyn gemak leeven.

COMMÓDITÉ, f. f. Chose propre à quelqu'un. Gemak, gemakkelykheit.

C'est une commodité nécessaire dans un logis. Dat is een nootzakelyk gemak in een huis.

Commodité. Utilité, avantage. Nut, dienst, nuttigheit, voordeel.

Il reçoit beaucoup de commoditez de cette maison. Hy geniet veel dienst, nut, of voordeel van dat huis.

Commodité. Moyen, pouvoir. Middel, magt, gelegenheit.

Je n'ai pas maintenant la commodité de vous payer. Ik heb tegenwoordig de magt, of de gelegenheit niet om u te betaalen.

Commoditez. Aises. Gemak.

Prendre ses commoditez. Zyn gemak noemen.

Vous ferez cela à votre commodité. Gy zult dat op uw gemak doen, of gy zult dat doen als 't u gelegen komt.

Commoditez. Toutes les petites choses qui sont nécessaires dans un ménage, comme vaisselle &c. Al het nootzakelyke in een huishouding.

Al de kleinigheden die in een huishouden van nooden zyn, als vaatwerk, enz.

Je n'ai que faire de rien emprunter, j'ai chez moi toutes mes commoditez. Ik behoeve niet met al te gaan leenen, ik heb tot mynent al wat ik nodig heb.

COMMÓTION, f. f. (Terme de Médecine.) Ebranlement violent.) Beroerte, onroerinz, geweldige beweging. (Geneeskundiglyk.)

COMMUER, v. a. (Terme de Barreau.) Changer. Veranderen, ver-

wisselen.

Commuer la peine. De straffe veranderen, of verwisselen.

COMMUN, commune, adj. Général, universel. Qui appartient à tous. Gemeen. Dat ieder een toebehoort, of aan elk gemeen is.

L'air est commun à tout le monde. De Lucht is al de wereldt, of alle menschen gemeen.

Leur bien est commun. Hun goeds is gemeen, of zy hebben gemeenschap van goederen.

Qu'y a-t-il de commun entre vous & moi? Wat is 'er gemeens tusschen u en my? Wat hebben wy gemeens, of wat hebben wy te doen, met malkanderen?

La mort est commune à tous les hommes. De doot is allen menschen gemeen, of alle menschen zyn de doot onderworpen.

Commun, commune. Ordinaire, vulgaire, qui est de peu de valeur. Gemeen, slecht, gering, van kleine waarde.

Cela est fort commun. Dat is heel gemeen.

C'est une pensée fort commune. Het is een zeer gemeene, of slechts gedachte.

Lieux communs. Discours sur des matieres générales. Redeneeringen over algemeene zaken.

Sens commun. La faculté de juger raisonnablement des choses. 't Gezont verstandt, of de gezonde reden. De gemeene bevattings. 't Vermogen om redelyker wyze van de dingen te oordeelen.

Cela est contre le sens commun. Dat strydt tegen 't gezont verstandt, tegen de gezonde reden, of tegen de gemeene bevattings.

Cet homme n'a pas le sens commun. Diemensch heeft geene gemeene bevattings.

Le bruit commun. L'opinion commune. 't Gemeen gerucht. 't Gemeen gevoelen.

Poète, Peintre commun. Een gemeen Dichter, Schilder.

Le commun des hommes: Le commun des Philofofes: La plus grande partie des hommes: Le plus grand nombre des Philofofes. 't Gemeen der menschen; 't Gemeen der Wyzen. Het grootste gedeelte, of getal der menschen, of der Wyzen.

Commun, f. m. Peuple. 't Volk, 't gemeene volk, de gemeente.

Les gens du commun. *De gemeene luiden, het gemeene volk, de gemeene man.*

C'est un esprit du commun. *C'est à dire, qui n'a rien d'extraordinaire. 't Is een eemeen verstandt, Dat is, dat nergens in uisjeekt.*

La salle du commun. *De gemeene zaal, de burgerzaal.*

Commun, *f. m.* Societé de deux ou de plusieurs personnes. *Gemeen, gemeenschap van twee, of meer personen.*

Ils vivent sur le commun. *Zy leeven op 't gemeen, of op kosten van 't gemeen.*

Ils prennent cette dépense sur le commun. *Zy slaan, of rekenen deeze kosten over 't gemeen.*

En commun, *adv.* En communauté. *In 't gemeen, in gemeenschap.*

Tout étoit en commun parmi eux. *Alles was gemeen onder hen: Zy hadden alle dinzen gemeen.*

COMMUNAUTE, *f. f.* Le corps des habitans de quelque bourg, ou de quelque vilage. *Gemeente. Alle de opgezetenen van een vlek, of dorp.*

Communauté. Tout le corps des gens de quelque métier. *'t Gildt. Al de gildebroeders van een ambacht, of handwerk.*

Une partie de l'amande est aplicable à la boîte de la communauté. *Een gedeelte van de boete komt voor de bus van 't gildt, of voor de gildebus.*

Communauté. Le corps de tous les Religieux. *'t Gefelschap, of het gansche ligchaam der Monniken.*

Communauté de draps. Chambre où font les habits des Capucins. *De kleerkamer der Kapucynen.*

Communauté de mariage. *Gemeenschap van 't huwelyks goeds, of van goederen susschen man en vrouw.*

Communauté de biens. *Gemeenschap van goederen.*

COMMUNAUTIER, *f. m.* Frere lai des Augustins déchauffez qui fait les habits des Religieux. *Een keebroeder onder de onzechoeide Augustynen die huanne kleederen maakt.*

COMMUNE, *f. f.* Le corps des habitans d'un bourg, ou d'un vilage. *Gemeente. Alle de opgezetenen van een vlek, of dorp.*

A la commune, *adv.* *(Mot hors d'u-*

sage.) Voyez Communément.

Communes, *au pluriel*, Les peuples des Paroisses de la campagne. *De gemeente, 't volk van de kerspoelen op 't lands.*

Affembler les communes. *De gemeente vergaderen.*

Communes. Pâturages qui apartiennent à un ou à plusieurs bourgs ou villages. *Gemeene weiden van verscheide vlekken, of dorpen.*

La Chambre des communes. *'t Lagerhuis, van 't Parlement in Engelandt.*

COMMUNEMENT, *adv.* Ordinairement. *Gemeenlyk, gewoonlyk.*

Cela se dit communément. *Dat word gemeenlyk gezegt.*

On les trouve communément dans les ruës. *Men vindtze gemeenlyk op straat, of in de straaten.*

COMMUNIANTE. Participe. Qui communie. *Lidtmaat, ledemaat, een die ten avondmaal gaat.*

Il avoit deux mille communians dans son Eglise. *Hy hadde twee duizent Lidtmaten in zyne Kerke.*

COMMUNICABLE, *adj.* Mededeelebaar. *Dat medegedeelt kan worden.*

COMMUNICATIF, communicative, *adj.* Qui se communique volontiers. *Mededeelzaam, mededeelbaar, dat zich gaerne mededeelt; openhartig, gemeen, gemeenzaam.*

C'est un homme fort communicatif. *'t Is een heel openhartig man, of een man die heel gemeen, of gemeenlykzaam is.*

Des biens communicatifs. *Mededeelbare goederen, of die zich geerne mededeelen.*

COMMUNICATION, *f. f.* Entretien. Familiarité. *Gemeenzaamheit, Gemeenschap, vriendschap.*

Avoir une étroite communication avec quelqu'un. *Een naauwe gemeenschap met iemand hebben.*

Communication. Vuë, connoissance. *Gezicht, kennis.*

Je lui ai donné communication de toutes les pièces. *Ik heb hem kennis van al de stukken gezeeven, of ik heb hem al de stukken laten zien.*

Communication. Correspondance. *Onderling verstandt, onderhandeling, gemeenschap.*

La citadelle avoit communication

avec 'a ville. *'t Kasteel had een onderling verstandt met de stad, of had gemeenshap met de stad.*

COMMUNIER, *v. n.* Faire la Cène. *Ten avondmaal gaan, het avondmaal houden, of ontfangen.*

Communier dévotement, dignement, sous les deux especes. *Godsvruchtiglyk, waardiglyk, onder de twee gedaanten 't avondmaal ontfangen.*

Communier, *v. a.* Distribuer la Cène. *Het avondmaal, of nachmaal bedienen, of uitdeelen.*

COMMUNION, *f. f.* Union de plusieurs personnes dans une même foi. *Gemeinschap, vereeniging van veele menschen in 't zelve geloof.*

La communion des fidelles. *De gemeenschap der geloovigen, of der heiligen*

Etre retranché de la communion des fidelles. *Van de gemeenschap der geloovigen afgesneden worden.*

Communion, *f. f.* Cène. *Avondmaal. Nachmaal.*

Se preparer à la Communion. *Zich tot het avondmaal bereiden.*

Donner la Communion. *Het avondmaal uitdeelen, of uitreiken.*

Admettre, recevoir à la communion. *Tot het avondmaal toelaten, of ontfangen.*

COMMUNIQUER, *v. a.* Parler, conférer avec quelqu'un. *Met iemand spreken, raads slaan, of redewisselen, in onderhandeling zyn.*

Communiquer. Faire part, donner. *Mededeelen, aanzetten, deel aan geeven.*

Il m'a communiqué son mal. *Hy heeft my zyn quaaft, of quaal aangezegt.*

Il m'a communiqué sa science. *Hy heeft my zyne wetschap medegedeelt.*

Communiquer. Faire voir. *Kennis geeven. Laaten zien.*

Il m'a communiqué sa lettre. *Hy heeft my zynen brief medegedeelt, of laten lezen.*

Communiquer les pieces d'un procès. *De stukken van een geding iemand mede deelen, laten zien, of laten lezen.*

Se communiquer, *v. r.* Se découvrir à quelqu'un. *Zich aan iemand openen, openbaaren, of ontdecken.*

COMMUTATION, *f. f.* (*Terme de droit.*) Changement. *Verandering, verwisseling.*
Commutation de peine. *Verandering, of verwisseling van straffe.*
COMMUTATIVE, *adj. f.* Justice commutative. La Justice qui regarde le commerce & l'échange d'une chose contre une autre. *Verwisselende gerechtigheit. 't Recht dat den handel en verwisseling van een zaak tegen eene andere betreft.*
COMPACTE, *adj.* Tzamengedrongen, gedrongen, zwaar, wigtig.
Substance compacte. *Een gedronge zelfstandigheit.*
COMPAGNE, *f. f.* *Gefellin, medegesellin, speelgenoot, of speelnoos.*
C'est ma fidelle compagne. *Het is myne trouwe medegesellin, of speelgenoot.*
Compagne. Femme mariée par rapport à son mari. *Gefellin, ega, egade, een getrouwde vrouw in opzigt van haaren man.*
Il est bien à plaindre, il a perdu sa compagne. *Hy is zeer te beklagen, hy heeft zyn ega verloren.*
Compagne d'une tourterelle. *De gade van eene sortelduiv.*
COMPAGNIE, *f. f.* Assemblée de personnes. *Gefelschap, vergadering of byeenkomst van menschen.*
Tenir, faire compagnie à quelqu'un. *Iemants gefelschap houden.*
Recevoir compagnie chez soi. *Gefelschap, of bezoek aan zyn huis, of tot zynens ontfangen.*
C'est un homme qui voit compagnie. *Het is een man die by gefelschap komt, of die veel in gefelschappen verkeert.*
Fausser compagnie à quelqu'un. *Iemants gefelschap afsnyden.*
Fuir les compagnies. *'s Gefelschap myden, of vlieden.*
Etre de bonne compagnie. *Etre de belle & d'agréable humeur en compagnie. Vermaakelyk, of vrolyk in 't gefelschap zyn.*
Aler de compagnie. *Mes gefelschap, of te zamen gaan.*
On ne peut parler à Monsieur, il a compagnie. *Men kan myn Heer niet spreken, hy heeft gefelschap, of volk by hem.*
Compagnie. *Société. Gefelschap, Maatschappij, of genootschap. So-*

ciétéit.
Compagnie de Jesus. *La société, ou le Corps des Jeuites. Het gefelschap, 't ganfche lichaam, of 't genootschap der Jeuites.*
Toute la Compagnie s'en formalisa. *Het ganfche lichaam der Jeuites nam dat kwalyk.*
Compagnie de Cavalerie. *Een bende Ruuters, of paerdevolk, een ruiterbende.*
Compagnie d'Infanterie. *Een bende voertvalk, of voerknechten.*
Compagnie franche. *Qui n'est incorporée dans aucun Regiment. Een vrye bende, of Compagnie.*
Compagnie de perdrix. *Een kudde veldthoenderen.*
*** Avoir la compagnie d'une femme.** *En avoir la jouissance. 't Genot, of 't bezit van een vrouw hebben.*
COMPAGNON, *f. m.* Celui que nous fréquentons souvent, & qui est nôtre ami. *Medegesell, medegenoot, deelgenoot, maat, makker, vriendt. Een daar wy dikwyls med omgaan, of verkeeren.*
Fidelle compagnon. *Getrouwe medegesell, vriendt, of makker.*
Ils ont été compagnons de ses victoires. *Zy zyn deelgenooten geweest van zyne overwinningen.*
‡ Compagnon. *Gaillard, qui aime à se divertir. Een vrolyke baas, een aardige quant, een kluchtige, of koddige vent. Een die geerne vrolyk is.*
‡ C'est un bon compagnon. *Hy is een vrolyke baas, aardige quant, of een drollige baas.*
C'est un dangereux compagnon. *'t Is een gevaarlyk makker.*
‡ Petit compagnon. *Homme de basse condition, & qui a peu de pouvoir. Een klein maatje, een gering mensch, een slecht man. Een man van slechte en geringe afkomst en staat.*
‡ Est-ce à un petit compagnon, comme vous, de parler de la sorte? *Past het een klein maatje als gy zyt, zoo te spreken?*
Compagnon de métier. *Ambachtsgesell, of ambachtsknecht.*
Compagnon Imprimeur. *Compagnon Cordonnier. Drukkers knecht, of drukkergesell. Schoenmakers knecht, of schoenmakers gesell.*
Qui a compagnon a maître. (*Proverbe.*) *Die een makker heeft, heeft*

een meester, of is zyn eigen meester niet. (*Een spreekwoordt.*)
‡ Il ne peut souffrir ni compagnon ni maître. *Hy kan noch makker noch meester verdraagen.*
‡ Faire le compagnon. *Faire l'entendu. Zich meesterlyk aanstellen.*
COMPARABLE, *adj.* Qui peut, ou qui merite d'être comparé. *Vergelykelyk, 't geen te vergelyken is, of waerdig is vergeleken te worden.*
Ils ne lui sont en rien comparables. *Zy zyn by hem nergens in te vergelyken.*
Les biens de ce monde ne sont pas comparables à ceux de l'éternité. *De goederen dezer wereldt zyn niet te vergelyken met die van de eeuwigheit.*
COMPARABLEMENT, *adv.* (*Vieux mot.*) *Voyez En comparaison.*
COMPARAISON, *f. f.* *Vergelyking, gelykenis.*
Une comparaison belle, juste, sensible. *Een schoone, welgepaste, tastlyke gelykenis.*
Faire comparaison de deux personnes, ou entre deux personnes. *Een vergelyking tusschen twee menschen maaken; twee personen met mal-kanderen vergelyken.*
Il n'y a point de comparaison entr'eux. *Daar is geen gelykheit tusschen hen: de een is by den ander niet te vergelyken.*
Faire comparaison d'une chose avec une autre. *Eene zaak met eene andere vergelyken.*
Mettre quelque chose en comparaison avec une autre. *Iets ergens anders med vergelyken.*
Toutes comparaisons sont odieuses. *Alle vergelykingen zyn hatelyk.*
Toute comparaison cloche. *Alle gelykenis gaat mank.*
Je dis cela sans comparaison. *Ik zegge dat zonder vergelyking.*
En comparaison, à comparaison. *Au prix, à l'égal. In vergelyking, in waarde, in gelykheit.*
Les anciens Heros ne sont rien en comparaison des Heros modernes. *De oude Helden zyn niets in vergelyking met de hedendaagsche, of komen by de hedendaagsche niet te pas.*
COMPARATIF, *f. m.* (*Terme de Grammaire.*) *Vergelyking, (in de Spraakkunst.)*

C'est un comparatif, ceci vaut plus que cela. *'t is eene vergelyking, dis is meer waerd dan dat.*

COMPARATIVEMENT, *adv.* Par comparaisón. *Vergelyken der wyze, by vergelyking.*

COMPARER, *v. a.* Faire comparaisón. *Vergelyken, een vergelyking maken.*

Comparer Cesar avec Alexandre. *J. Cesar by Alexander vergelyken, of een vergelyking tusschen J. Cesar en Alexander maaken.*

Se comparer a quelqu'un. *Zich met iemand vergelyken, of gelyk stellen.*

Il se compare à moi. *Hy vergelykt zich by my.*

COMPAROIR. (*Terme inusité.*) Voyez Comparoître.

COMPARANT, *adj.* (*Terme de Palais.*) Qui compareoit, qui se présente en Justice. *Verschynde, die voor 't recht verschynt.*

COMPARITION, *f. f.* L'action de compareoître en Justice. *Verschyning voor 't recht.*

J'ai fait acte de comparation. *Je suis venu. Ik ben verschenen.*

COMPAROITRE. Venir devant le Juge. *Voor den rechter verschyuen.*

Compareoître en personne. *In persoon, of persoonlyk verschyuen.*

COMPARTIMENT, *f. m.* Embellissement. *Op'schikking, sieraads.* Compartiment de vitres. *Loofwerk in de glazen.*

Compartiment de jardin. *Het bloemperk van een hof, of tuin.*

COMPAS, *f. m.* Een passer. Compas de cordonnier. *Een schoenmakers maat.*

Compas de joaillier. *Een diamantsjypers kompasje.*

* Compas. Ordre. *Ajustement affecté & étudié. Maat. Gemaakte schikking, gemaakteit.*

* Il marche par compas. *Hy gaat, of schikt zyne treden naar de maat.*

* Son discours & ses gestes sont tous mesurez au compas. *Zyne redenen en gebaar zyn alle naar de maat, of met den passer gemaeten, of zyn vol gemaakteit.*

COMPASSER, *v. a.* Mesurer avec le compas. *Passen, met den passer afmessen.*

Compasser un livre. *Een boek afmeten.*

Compasser. *Ajuster. Passen, afpas-*

sen, schikken.

Compassier la méche. *De lont passen.*

* Compasser. *Regler. Afmessen, schikken, verdeelen.*

* Compasser son temps. *Zynen tyd afmessen, of verdeelen.*

COMPASSION, *f. f.* Pitié. *Medelyden, meddogen, meddogenheit, barmhartigheit, deernis.*

Avoir compassion de quelqu'un. *Medelyden, of meddogen met iemand hebben.*

Donner de la compassion, ou émoi-voir à compassion. *Iemant tot medelyden, of meddogen verwekken.*

Etre touché de compassion. *Met meddogen, of medelyden geraakt zyn.*

Faire compassion. *Deernis, of meddogen verwekken.*

Cet homme-la fait compassion. *Die mensch verwekt deernis, of meddogen.*

COMPATIBILITE', *f. m.* Convenance, conformité. *Overeenkomst, gelykvoortigheit.*

Ils n'ont aucune compatibilité. *Daar is geen overeenkomst tusschen hen: zy hebben gansch geen overeenkomst te samen.*

COMPATIBLE, *adj.* Conforme. Qui s'accorde. *Overeenkomende, gelykvoormig, overeenkomstig.*

Leurs humeurs ne sont pas compatibles. *Hunne inborst koms geenzins, of gansch niet over een; zy zyn van eenen heel strydigen inborst.*

Compatible, qui peut bien subsister avec un autre. *Bestaanbaar met iets anders, dat met een ander wel kan bestaan.*

Offices compatibles. *Ampten die met den anderen kunnen bestaan, of die te gelyk door iemand kunnen bekleeds, of bedient worden.*

COMPATIR, *v. n.* Etre touché de compassion. *Medelyden, meddogen, of deernis hebben. Medelydig, of meddogend zyn.*

Compatir à la douleur de quelqu'un. *Met iemand smart medelyden, of deernis hebben.*

Compatir. *S'accorder avec quelque personne, ou quelque chose. Overeenkomen, verdraagen, met iemand, of iets eene overeenkomst hebben.*

Les foux ne peuvent compatir ensemble. *De gekken kunnen met den anderen niet overeenkomen, kunnen*

malkanderen niet verdraagen, of verstaan.

COMPATRIOTE, *f. m.* Landsman, vaderlander.

Tous ses Compatriotes étoient jaloux de sa fortune. *Alle zyne Land:sluiden benydden zyn geluk.*

COMPENSATION, *f. f.* *Verevening, vereffening, gelykstelling.*

Faire compensation de ce qui a été déboursé. *'t Verschot, of 't geen uitgegooten is vereffenen, of gelyk maaken.*

COMPENSER, *v. a.* Faire une estimation équivalente. *Vereffenen, regens malkanderen gelyk stellen, of schasten, ophaalen, of opweegen.*

Compenser les dépens. *De kosten gelyk stellen; elk zyn zigen kosten soe wyzen.*

Le service qu'ils avoient rendu n'étoit pas capable de compenser leur crime. *Hunne bewezen dienst kon hunne misdaadt niet ophaalen, of niet opweegen.*

COMPÈRE, *f. m.* *Gevader, doopheffer, peet.*

† Compere. Gaillard, bon compagnon. *Een lustige gast, of quant, een koddige vent, een urolyke baas.*

‡ C'est un compère. *Hy is een drollige vent, of een kluchtige haan.*

COMPERAGE, *f. f.* *Gevaderschap, peetschap.*

COMPE TANCE, *f. f.* Le pouvoir, ou le droit qu'a un Juge de connoître d'une affaire, ou de la juger. *Westelykheit, onderhoorigheit. Het recht, of de magt die een rechter heeft om een zaak te onderzoeken, of te wyzen.*

Compétance. *Brigue de compétiteurs. Dispute sur le rang, ou sur la juridiction. Kuipery van mededingersen. Twist over de waardigheit van staats, of 't rechtsgebiedt.*

Entrer en compétence avec quelqu'un pour une charge. *Met een ander te gelyk naar een ampt dingen, of naar een bediening staan.*

COMPE TANT, *compétante, adj.* Convenable, legitime. *Behoorlyk, wettig, onderhorig.*

Juge compétant. *Een behooryk, of wettig rechter.*

* Compétant, *compétante.* Qui est capable de juger d'une chose. *Wettig, bequaam. Die bequaamheit heeft om van een zaak te oordeelen.*

* Il est juge compétant en matiere de langage. Hy is een bequaam rechter in 's stuk der saale.

* **COMPETAMMENT**, *adv.* (*Mot un peu vieux.*) Sufiamment. Genoeg, genoegzaam.

* Il y a du bien competamment. Daar is goeds genoeg.

Compétamment. (*Terme de pratique.*) Avec pouvoir, ou droit de juger. Westelyk, onderhooriglyk. Met magt, of rechts om te wonsissen, of om te wyzen.

COMPETEMMENT, *adv.* Behoorlyk, redelyk.

COMPETER, *v. n.* (*Terme de pratique.*) Toebehooren, toekoomen. (Een woordt der rechtkunde.)

COMPETITEUR, *f. m.* Celui qui aspire, ou prétend aux mêmes charges, ou dignitez que nous. Medekupper, mededinger, een die nevens een ander naar een ampt staet.

* C'est mon compétiteur. Hy is myn mededinger.

COMPILATEUR, *f. m.* Celui qui compile quelques Auteurs. Een Uitschryver, een die uit verscheide schryveren een boek by een raapt, of verzamelt.

Ce n'est qu'un compilateur, ou un écrivain qui se pare des ouvrages d'autrui. 't Is maar een uitschryver, of een schryver die met een anders werken pronkt.

COMPILATION, *f. f.* Verzameling; 't zamenraapfel, by een raping uit verscheide schryveren.

Ce livre n'est qu'une compilation. Das boek is maaraan 't zamenraapfel.

COMPILER, *v. a.* Ramasser, ou recueillir de plusieurs Auteurs. Uit verscheide schryveren by een raapen, by een brengen, of verzamelen.

COMPLAINANT, *adj.* Celui qui se plaint en justice du tort qu'on lui a fait. Aanklager. Een die in rechts klaagt, wegens geleden ongety.

Complainant, *f. m.* Aanklager, beklager.

Complainante, *f. f.* Aanklaagster, beklagster.

Se **COMPLAINDRE**, *v. r.* (*Vieux mot.*) Voyez Se plaindre.

COMPLAINTE, *f. f.* (*Vieux mot.*) Voyez Plainte.

Complainte, *f. f.* (*Terme de Prati-*

que) Plainte. Aanklagte, klagte, beklag.

Former fa complainte. Zyn beklag instellen.

COMPLAIRE, *v. n.* S'accommoder au sentiment, au goût, à l'humeur de quelqu'un pour lui plaire. Believen. Zich naar iemants zinnelykheit, of inborst schikken om hem te behaagen.

Complaire à sa maitresse. Zyn minnares believen, of trachten te behaagen.

Se complaire, Se plaire en soi-même, en ses productions, &c. Zich kistelen, zich zelven behaagen, veel met zich zelven, met zyne werken, enz. op hebben.

COMPLAISANCE, *f. f.* Believing, gediensligheit, behaaglykheit.

Avoir de la complaisance pour ses amis. Gediensligheit voor zyn vrienden hebben. Zyne vrienden gedienslig zyn, of believen.

COMPLAISANT, complaisante, *adj.* Gedienslig, gevoeglyk, gerieflyk, beleeft, meêgaande, dienstvaerdig.

Esprit doux & complaisant. Een zagtzinnig en beleeft mensch.

Humeur complaisante. Een meêgaande inborst.

Etre complaisant aux Dames. De Juffers gedienslig zyn, of wel oppassen.

COMPLAISAMMENT. (*Adverbe peu usité.*) Avec complaisance. Gediensliglyk, beleeftelyk. Met gediensligheit, of met beleeftheit.

COMPLET, complete, *adj.* Achevé, parfait. Vol, volle, volmaakt, volbragt, volkomen, voltooit.

Armes completes. Volle wapenen.

Victoire complete. Eene volle zege, of overwinning.

† C'est un fou complet. Het is een volk:men gek, boertende, een puur stapelde gek.

COMPLEXION, *f. f.* Temperament, naturel. Aart, gestelheit, gematigheit.

Complexion robuste. Een sterke aart.

Complexion delicate. Een teire, of zwakke aart.

Complexion, Humeur, inclination. Inborst, aart, neiging, genegenheit, geneigheit.

Il est de complexion amoureuse. Hy is van eenen minzicken aart; by is tot de min genegen.

COMPLEXIONNE, *éc, adj.* Qui

est de certaine complexion. Geaart, die van eenen zekeren aart is.

Complexionné, bien ou mal. Wel, of qualyk geaart.

COMPLICATION, *f. f.* Concours de maladies. 't Zamenzetting van ziekten, 't zamengezette, of 't zamengepakte ziekten.

Complication. Mélange de crimes de diferente nature. Vermenging van verscheide stach van schelmstukken.

COMPLICE, *adj.* Qui a part au crime d'un autre. Medepligtig, medeschuldig aan eenige misdaadt.

Etre complice de la mort de quelqu'un. Medepligtig, of medeschuldig aan iemants doot zyn.

COMPLICITE, *f. f.* Medepligtigheit, medeschuldigheit.

La complicité du même crime les avoit tellement liez ensemble, que &c. De medepligtigheit van de zelve misdaadt had hen zoodanig te zamen verknocht, dat, enz.

COMPLIES, *f. f. plur.* Een van de zeven kanonikaale uren. Psalmen en lozangen die, in de Roomsche Kerke, na 't avondgebedt gezongen worden.

COMPLIMENT, *f. m.* Beleeftheit, dienstbieding, dienstreden, pligtreden, pligtpleging.

Faire un compliment à quelqu'un. Iemant eene pligtpleging, of dienstreden doen.

Faites lui mes complimens. Bied hem mynen dienst aan; groot hem van mynent wegen.

Acabler de complimens. Met pligtplegingen verveelen, of lastig vallen.

Tréve de complimens. Point de complimens. Laissions là tous les complimens. Geene beleeftheit meer. Geene pligtplegingen meer. Alle pligtplegingen aan een zyde.

Compliment. Harangue courte & pleine de louange qu'on fait à quelque Grand. Een dienstreden, of pligtrede. Een korte lofrede die men aan een groot Heer doet.

COMPLIMENTER, *v. a.* Faire des complimens à quelqu'un. Iemant zynen dienst aanbieden, zyne dienstbiedingen, of pligtplegingen doen.

COMPLIMENTEUR, *f. m.* Pligtpleger, een mensch vol overtollige beleeftheden.

Complimenteuse, *f. f.* Pligtpleester.

een vrouwspersoon volgemaakte beleefteden.

COMPLIQUEE, compliquée, *adj.* (*Terme de Médecine.*) Joint ensemble. *t'Zamengezet*, *t'zamengebecht*. (Een woordt der Geneeskunde.)

Maladies compliquées. *t'Zamenzette ziekten.*

Affaire compliquée. Mêlée avec une autre. *Een zaak met eene andere vermengt*, of *die aan een andere vast is.*

COMPLIT, *f. m.* Desein malin. *Booze aanslag*, of *toeleg.* *t'Zamenpanning*, *t'zamenzweering*, *verbintens.*

Un detestable, un noir complot. *Een gruwelyke*, *verfoeielyke*, *schelmische*, *hulpsche*, *duwelsche*, of *booze aanslag.*

Faire des complots contre quelqu'un. *Aanstaen tegen iemant smeeden.* *Tegen iemant t'zamenpannen*, *aanspannen*, of *t'zamenzweeren.*

Etre de complot avec quelqu'un. *Met iemant aanspannen zyn.*

COMPLÔTER, *v. a.* Machiner quelque dessein malin. *Eenen boozen aanslag brouwen*, *tegen iemant t'zamenzweeren*, of *t'zamenpannen.*

Ils ont comploté ma ruïne. *Zy hebben myn bederf*, of *ondergang gezworen.*

Comploter, *v. n.* Faire complot. *Aanspannen*, *raadt slaan*, *overleggen*, *enen aanslag maaken*

Ils comploterent entr'eux de faire assassiner un tel. *Zy raat slaagden onder malkanderem om zoodanig een te doen vermoorden*, of *vankant te helpen.*

COMPNCTION, *f. f.* Regret, douleur de ses péchez. *Berouw*, *droefheit*, *verbryseling*, of *berouw over zyne zonden.*

Il faut demander à Dieu la composition du cœur. *Men moet Gods om de verbryseling des harsen bidden.*

COMPORTER, *v. a.* Porter avec soi. *Medebrengen*, *met zich brengen.*

Ce sont des plaisirs que comporte la jeunesse. *Het zyn vermakelykheden die de jongheit medebrengt.*

Se comporter, *v. r.* Se conduire. *Zich gedraagen*, of *aansstellen*, *zich quytten.*

Il s'est bien comporté dans cette affaire. *Hy heeft zich wel gequeten*,

of gedraagen in deze zaak.

COMPORTEMENT, (*Vieux mot.*) Voyez Conduite.

COMPOSER, *v. a.* Mettre plusieurs choses ensemble pour n'en faire qu'une. *t'Zamenstellen*, *t'zamenzetten*, *t'zamenmengen*, *beveiden*, *van veele dingen maar een maaken.*

Dieu a composé l'homme d'un corps & d'une ame. *Gods heeft den mensch uit ligchaam en ziel geschapen.*

Composer. Faire une partie du tout. *t'Zamenstellen*, *t'zamenzetten*, *uitmaaken*, *maaken.* *Een deelmaaken van een geheel.*

Les membres composent le corps. *Deleden maaken het ligchaam uit.*

Composer. Faire des ouvrages d'esprit, ou des livres. *Schryven*, *boeken schryven*, of *maaken.* *Dichten.*

J'ai composé ce Livre, ces vers, &c. *Ik heb dat boek*, *dat gedicht*, enz. *gemaakt.*

Composer un médicament, ou une médecine. *Een geneesmiddel bereiden.*

Composer, sans régime. Travailler à quelque ouvrage d'esprit. *Maaken schryven aan eenig boek*, *t' zy in dicht*, of *ondicht.*

Composer. (*Terme d'Imprimeur.*) Ranger les lettres, mieux, les caractères. *Zetten*, *letterzetten.*

Composer. (*Terme de Guerre.*) Parlemerter. *In onderhandeling koomen*, *van overgave spreken*, of *handelen.*

La ville compose. *De stadt spreekt van overgave.*

* **Composer.** Convenir, s'accorder. *Overeenkomen*, *verdraagen.* *Een verdrag maaken*, of *aangaan.*

* **Composer** avec ses créanciers. *Met zyne schuldeischers verdraagen.*

Composons à l'amiable. *Laat ons malkanderen in der minne verstaan.*

Composer un diferent. L'accorder, l'accommoder. *Een geschil byleggen*, of *in der minne afdoen.*

* **Se composer**, *v. r.* Affecter de prendre un air grave, modeste & honnête. *Zich statig*, of *zedig houden.* *Een statig*, of *zedig gelaat aanneemen*, of *aantrekken.*

Composé, composée, *part. p. & adj.* *T'zamengefelt*, *bestaande uit*, enz.

Ce mot est composé. *Dat woordt is*

t'zamengezet, of *t'zamengefelt.*

Cet homme est bien composé. Il est d'un bon temperament. *Die man is wel gestelt*, *heeft eene goede gesteltheit*, of *ligchaams gesteltemis.*

Son armée étoit composée de dix mille hommes de pié. *Zyn leger bestont uit tien duizent voetknechten.*

Remède composé. *Een t'zamenmengt geneesmiddel.*

Composé. Grave, ou modeste par affectation. *Statig*, *zedig*, *stommig*, *door gemaaktheit.*

Elle a l'air composé. *Zy heeft een statig*, of *zedig gelaat*, of *wzen.*

Cet homme est composé, ou fort composé. *Die man is gezet*, of *heel gezet*, of *heel dik.*

Composé, f. m. Tout ce qui est composé. *Mengsel.* *Al dat t'zamenmengt*, *t'zamengefelt*, of *t'zamengezet is.*

Son teint est un composé de roses & de lis. *Haar kleur is een mengsel van roozen en lelien.*

COMPOSITE, *adj.* Ordre compositte, un des cinq ordres de l'Architecture. *De gemengde*, of *t'zamengevoegde order.* *Een der vyf ordenen van de Bouw-kunst.*

COMPOSITEUR, *f. m.* (*Terme d'Imprimerie.*) Zetter, letterzetter.

Compositeur en musique. *Een maker van muzykstukken*, of *van zangstukken*, *Componist.*

Compositeur. Celui qui termine un diferent par les voies de la douceur & à l'amiable. *Goede man*, *bylegger van eenig geschil in der minne.*

COMPOSITION, *f. f.* Mélange de plusieurs choses. *Mengsel*, *menging*, *vermenging van verscheide dingen.*

Composition. Ouvrage d'esprit. *Pièce de Musique.* *Boek.* *Gedicht.* *Zangstuk.*

Composition. Thème que les Ecoliers font sur le sujet qui leur a été donné. *Gestel*, of *stelling die de schooljongens maaken op t' onderwerp dat hun gegeven wordt.*

Composition. Mélange & incorporation des drogues. *Vermenging*, of *t'zamenmengsel der kruideryen.*

Composition. Partie de la Peinture. *Schikking.* *Ordmeering.* *Een deel van de Schilderkunst.*

Composition. Accord des assiégés pour

- pour se rendre. *Verdrag der belegenden, nopende de voorwaarden van overgave.*
- Se rendre à composition. *Zich met verdrag overgeeven.*
- Prendre une place par composition. *Een stad met verdrag inneemen.*
- * Composition. Acord, paix, convention. *Verdrag, overeenkomst, onderhandeling, vereeniging, vrede.*
- * Entrer, venir en composition. *In verdrag, of onderhandeling treden, of koomen.*
- C'est un homme de bonne composition: de difficile composition. *Das is een gemakkelyk man: een ongemakkelek mensch.*
- Composition. (*Terme d'Imprimeur.*) *Letterzetting, het letterzessen.*
- COMPOSTEUR, *f. m.* (*Terme d'Imprimeur.*) *Zethaak, de haak daar de Zetters hunne letters in zessen.*
- COMPOTE, *f. f.* Pommes, poires, ou autres choses cuites avec du sucre. *Appelen, peeren, of andere dingen met suiker gestoofst.*
- ‡ Il lui a mis la tête à la compote. *C'est à dire. Il lui a amoli la tête à force de coups. Hy heeft hem de kop murw geslaagen.*
- COMPREHENSIBLE, *adj.* *Begrypelyk, bevattelyk, verstaanlyk, verstaanbaar.*
- Chose comprehensible. *Een begrypelyke, of bevattelyke zaak.*
- COMPREHENSION, *f. f.* Faculté de comprendre, de concevoir. *Begrip, bevaating, t'vermogen om te begrypen.*
- Compréhension aisée, dure. *Een ligt, een zwaar begrip.*
- COMPRENDRÉ, *v. a.* Concevoir. *Vatten, begrypen, bevatten, verstaan.*
- Je comprends bien ce que vous dites. *Ik begryp, of vatte wel het geene gy zegt.*
- Comprendre. Contenir, renfermer. *Omvatten, bevatten, inhouden, begrypen, in zich besluiten.*
- Cela comprend bien des choses. *Das bevat, of begrypt zeer veel dingen.*
- COMPRESSE, *f. f.* Linge en plufieurs doubles que l'on met sur la veine ouverte, ou sur une plaie. *Een popje om op eenen geopenden ader, of eene wonde te leggen.*
- COMPRESSION, *f. f.* L'action de

- referrer. *Drukking, perssing, t'zamenperssing, t'zamendringing.*
- La compression de l'air. *De perssing van de lucht.*
- COMPRIMER, *v. a.* Presser avec violence. *Perssen, drukken, dringen.*
- Comprimer l'air. *De lucht perssen, of drukken.*
- L'eau monte dans les pompes à cause de la pesanteur de l'air qui la comprime. *Het water word naar boven in de pompen gedreven door de zwaarte van de perssende lugt.*
- COMPROMETTRE, *v. a.* Toeslaan, bewilligen, of overeenkomen in 's kiezen van scheidsmannen.
- Compromettre quelqu'un. *L'exposer à essuyer quelque chagrin ou quelque affront. Iemant ergens in waagen; hem voor eenige moeilijkeheit, of ongemak bloot stellen.*
- Compromettre son autorité, l'exposer à quelque diminution. *Zyn gezagh waagen, in de waagschaal stellen, of zessen.*
- Se compromettre, *v. r.* Se commettre, ou s'engager en querelle avec quelqu'un. *Zich waagen. Zich met iemant in twiif, of krakkeel inlaaten. Door krakkeel zyn eer en aanzien in de waagschaal stellen.*
- Il ne faut pas qu'un honnête homme se compromette avec des coquins. *Een eerlyk man moet zich niet geen quisten waagen, inlaaten, of in de waagschaal stellen.*
- COMPROMIS, *f. m.* *T'zamenbelofte, wederzyds verbintenis, verblyf. Een schrift waar door twee partyen overeen komen om iets te doen, of na te komen, onder straffe aan den overtreder.*
- Faire un compromis. *Eene t'zamenbelofte maaken.*
- * Mettre en compromis. *Contester, mettre en balance. Berwisten, onzeker stellen, in de waagschaal zessen.*
- * Alexandre ne pouvoit souffrir qu'on lui mit en compromis le titre d'invincible. *Alexander kon niet byden dat men hem den eernaam van onverwinnelyk berwistte.*
- Mettre quelqu'un en compromis. *L'exposer à recevoir quelque affront. Iemant waagen om eenig leet, of eenigen hoont te konnen ontfangen.*
- Mettre l'autorité, le crédit, la dignité de quelqu'un en compromis.

- L'exposer à quelque diminution. *Iemants gezagh, aanzien, waardicheit waagen, of in de waagschaal zessen.*
- COMPTABLE, ou Comtable, *adj.* *Celui qui doit rendre les comptes. Te verantwoorden, te verrekenen, die schuldig, of gehouden is rekening te doen, of rekenfchap te geeven.*
- Il étoit comptable de cinquante mille livres. *Hy moft vyftig duizent guldens verantwoorden, of van vyftig duizent guldens rekening doen.*
- Comptable, *f. m.* *Een die van eenig bewint rekenfchap moet geeven.*
- COMPTANT, *comtant, adv.* *Argent à la main. Gereeds, gereeds gelds, met geld in de hand, goldt by de waare, geldt op de bank: (gemeenlyk zegimen; geldt by de visch.)*
- Payer comptant. *Met gereeds gelds betaalen.*
- ‡ Avoir du comptant. *Gereeds gelds, of gereede penningen hebben.*
- COMPTE, *f. m.* *Supputation. Rekening, opstelling.*
- Le compte est juste. *De rekening is wel, komt wel uit, of is wel opgemaakt.*
- * C'est un homme de fort bon compte. *Das is een man daar wel met te handelen is.*
- Dresser son compte. *Zyn rekening opmaaken.*
- Faire le compte avec quelqu'un. *Een rekening met iemant effenen, met iemant afrekenen, of een rekening met iemant stuiten.*
- Demander compte à quelqu'un d'un bien. *Rekening van iemant wegens eenig goeds eifchen.*
- Rendre les comptes à quelqu'un. *Aan iemant zyne rekeningen overgeeven.*
- Recevoir les comptes de quelqu'un. *Van iemant rekening ontfangen.*
- Les bons comptes font les bons amis. (*Proverbe.*) *Goede rekeningen maaken goede vrienden. (Een spreekwoord.)*
- Livre de comptes. *Een rekenboek, of schuldboek.*
- Enrendre bien les livres de comptes. *'s Boekhouden wel verstaan.*
- Chambre des Comptes. *De rekenkamer.*
- Président à la Chambre des comptes. *Voorzitter in de rekenkamer.*
- Arrêt de la Chambre des comptes.

- Een beſluit van de rekenkamer.*
Compte. Raifon de l'adminiftration de quelque bien. *Rekening, rekenſchap, blyk, of bewys van 't bewint over eenig goed.*
Les tuteurs rendent compte à leurs mineurs. *De voogden doen rekening aan hunne onmondigen, of minderjarigen.*
Tenir compte d'une choſe à quelqu'un. *Iemant ergens rekenſchap van houden.*
Compte. Rapport, récit. *Verhaal, vertelling. Voyez Conte.*
Vous me rendrez compte de tout ce qui ſe fera. *Gy zult my rekenſchap doen van al wat er zal geſchieden, of omgaan.*
Clorre un compte. *Een rekening ſluiſten.*
‡ Manger à bon compte. *Onbekommerd eeten en drinken, zonder op eenige nauweën te denken.*
‡ Il en a pour ſon compte. *Hy is oppeligt, hy is verſtrikt, verſchalkt, of bedrogen.*
* Je prens cela ſur mon compte. *Ik neem dat op myn rekening. Ik ſta daar voor in, of blyve daar borge voor.*
* Compte. Eſtime que l'on fait de quelqu'un, ou de quelque choſe. *Achting die men voor iemand, of voor iets heeft.*
* Je fais compte de cet homme. *Ik heb achtung voor dien man.*
* Je fais compte de cette fleur. *Ik houde veel van die bloem, ik hebbe achtung voor die bloem, ik beminne die bloem.*
* Je n'en fais pas grand compte. *Ik maak'er geen groot werk van, ik heb'er geen groote achtung voor.*
* Compte. Contentement, ſatisfaction, prétention. *Rekening, genoegen, voldoening, eiſch, oogwit, roeleg.*
* Il ne trouvera pas là ſon compte. *Hy zal daar zyn rekening niet vinden. Hy zal daar geen genoegen, of voldoening krygen.*
* Faire compte ſur quelqu'un, ou faire fond ſur lui. *Op iemand zyn rekening, of ſtaat maaken.*
* Avoir à bon compte. *Avoir à bon marché. Goed koop hebben. Goed koop koopen.*
* Vous avcz eu ce drap à bon compte. *Gy hebt dat laken goed koop gehad, of gekocht.*
* Ce Marchand vous a fait bon

- compte. *Die Koopman heeft u goed koop gegeeven.*
A ce compte-là. *Comme vous le poſez. Naar die rekening. Gelyk gy het ſtelt.*
Au bout du compte. *Tout confidéré, après tout. Alles wel ingezien, of wel aangemerkt.*
Au bout du compte, que m'en arrivera-t-il? *Alles wel ingezien, wat zal er voor my van worden?*
COMPTER, *v. a. pron. conter. Supputer. Oprekenen, opcyfferen, optellen. Rekenen, cyfferen, tellen. Compter une ſomme. Een ſom oprekenen.*
Compter parmi ſes ayeux, parmi ſes ancêtres. *Onder zyne voorvaderen tellen, of rekenen.*
Il compte des Rois parmi ſes ayeux. *Hy telt Koningen onder zyne voorvaderen.*
Compter. Eſtimer. *Rekenen, ſchaten, achten, waardeeren.*
On doit compter pour mort cet homme-là. *Men moet dien man voor doods rekenen.*
Vous comptez pour rien tous mes ſervices. *Gy rekent, of acht al myne dienſten voor niet met al.*
* Compter. Faire fond ſur quelque choſe, ou ſur quelqu'un. *Ergens, of op iemand rekening, of ſtaat maaken.*
* Il faut compter ſur la vertu, & non pas ſur la nobleſſe. *Men moet ſtaan op de deugt, en niet op den adeldom maaken.*
‡ Qui compte ſans l'hôte, compte deux fois. *(Prov.) Die zonder den waerds rekent, rekent kwalyk.*
‡ Compter les morceaux. *De beesten in den mond tellen.*
* Compter ſes pas. *Marcher lentement. Zyn treden tellen; langzaam gaan.*
* Compter tous les pas de quelqu'un. *L'obſerver fort. Al iemants gangen, of bedryf letten; hem nauw gade ſtaan.*
Compte, *éc. part. paſſ. Getelt, gezelde.*
Brebis comptées. *Getelde ſchaapen.*
Tout compté, tout rabatu. *(Prov.) Tout confidéré. Alles wel ingezien, wel overwogen, of wel aangemerkt.*
COMPTOIR, *f. m. Een ſchryf- of rekenkaſel, een rekenkamer, bank, of wiſſelbank.*

- Comptoir. *Bureau général. Kantoor, algemeene handelbank.*
Les Hollandois ont pluſieurs Comptoirs dans les Indes. *De Hollanders hebben veel Kantooien in de Indiën.*
COMPULSER, *v. a. Se faire montrer quelque pièce qui eſt chez un Notaire. Zich eenig ſchrift, dat onder een Beampſchryver ruſt, doezn vertoonen.*
Compulſer un contract. *Zich een verdrag doen vertoonen.*
COMPULSOIRE, *f. m. Een ſchrift van den Rechter, waar door hy iemand toelaat om de ſtukken, die onder een Beampſchryver beruſten, te mogen zien.*
COMTAT, *f. m. Comtat d'Avignon. Het graaſſchap Avignon.*
COMTE, *f. m. Een Graaf, of Grave.*
Comte & Pair de France. *Grave en Pair van Vrankryk.*
Comte du S. Empire. *Grave van 't H. Roomsche ryk.*
Comte Palatin, ou Comte du Palais. *Zekere rechter, oudryſt in Vrankryk, over kleine zaaken: zekere onder- of nederrechter by ouds in Vrankryk.*
Le Roi l'a fait Comte. *De Koning heeft hem Graaf gemaakt.*
Prendre, donner la qualité de Comte. *De waardigheit van Graaf aanneemen, geeven.*
COMTE, *f. m. ou f. Terre ou dignité. Graaſſchap. Graaſtykheit. Graaſtyk land. Graaſtyke waardigheit.*
Franche-Comté, ou le Comté de Bourgogne. *Het Graaſſchap van Bourgundie.*
Eriger une Terre en Comté. *Een Landt tot een Graaſſchap maaken.*
COMTESSE, *f. f. Gravin, Gravinne.*
- CON.**
- CONCASSER, *v. a. Caffer à demi. Kraaken, kneuzen, half bryſelen.*
Concaſſer des amandes. *Mandelen kraaken.*
CONCATEINATION, *f. f. (Terme de Philoſophie.) Schakeling, ſamenſhakeling. (Een woordt der wysbegerte.)*
CONCAVE, *adj. Qui eſt creux. Hol, holle.*
Miroir concave. *Een holle ſpiegel.*
CONCAVITE', *f. f. The concave d'un corps ſpherique. Creux. De holte*

holte van een ronds ligshaam. Hol-
licheit, 's binnenste, de inwendige
holte eenes dings.

La concavité de la lune. *Het binnen-
ste der maane.*

La concavité d'une voute. *De bol-
licheit van een gewelf.*

CONCÉDER, *v. a.* Acorder,
oefroyer favorablement des gra-
ces, droits, privilèges, &c. *Toestaan,
inwilligen, gunstiglyk verleenen; een-
nige gunsten, voorrechten, enz. geven.*

Concéder. (*Terme de Logique.*) Ac-
corder une proposition, un argu-
ment. *Een voorstel, of bewysreden
toestaan, of toegerven.*

Je vous concède la majeure, la mi-
neure, &c. *Ik sta u de meerder- de
minder stelling, enz. toe.*

CONCENTRATION, *f. f.* (*Ter-
me de Philosophie.*) Dryving tot
het middelpunt, zakking op het
middelpunt. (*Een Filofofisch
woordt.*)

SE CONCENTRER, *v. r.* (*Terma
de Philosophie.*) Tot het middelpunt
dryven, tot op 's middenstip zakken,
(*Een woordt der wysbegeerte.*)

CONCENTRIQUE, *adj.* Qui a
un même centre. *Evenmiddelpun-
tig, eemiddelpuntig.*

Cercles concentriques. *Evenmiddel-
puntige kringen, of cirkels.*

CONCEPTION, *f. f.* L'action par
laquelle la femme conçoit. *On-
fangang, bevruchting, ontfangenis
van een vrouw.*

Conception immaculée de la Ste.
Vierge. *De onbevulekte ontfangenis
van de H. Maagd.*

La Conception. Fête de l'Eglise Ro-
maine. *De ontfangenis van onze
L. Vrouw. Een vierdag der Room-
sche Kerke.*

* Conception. Idée qu'on a des cho-
ses. *Bevatting, begrip, beseffing van
't verstand, het denkbeelds dat men
van de dingen heeft.*

* Former une conception. *Een be-
vatting, of begrip maaken.*

* Avoir de belles conceptions. *Fraai-
je bevattingen hebben.*

* Conception. Elprit, imagination.
*Begrip, verstand, veruust, in-
beelding.*

* Avoir la conception un peu dure.
*Niet sneedig van begrip zyn. Was
bot, of plomp van vernuft zyn.*

CONCERNANT, *prép.* Betreffende,
rakende, belangende, nopende,
aangaande.

Concernant les intérêts d'un ami.
Nopende 't belang van eenen vriend.

CONCERNER, *v. a.* Toucher, re-
garder. *Raaken, aangaan, betreffen.*
La liberté publique concerne tout le
monde. *De openbaare vryheit gaat
al de wereldt aan.*

CONCERT, *f. m.* Harmonie de
voix & d'instrumens. *Overeen-
stemming, gelykluiding van stem-
men en van speelzigen.*

* Le plaisant concert des oiseaux.
De zoete wildtzang der vogelen.

Concert. Lieu où l'on fait concert.
*Muzykkamer. De plaats daar ge-
zongen en gespeelt wordt.*

* Concert. Commun acord. Intel-
ligence. *Overeenkomst. Gemeene
toestemming, of bewilliging.*

* Il faut agir de concert. *Men moet
eenstemmig, of met gemeene bewil-
liging te werk gaan, of eene lyn
trekken.*

CONCERTER, *v. n.* Accorder les
voix & les instrumens pour chan-
ter & jouer ensemble. *De stemmen
en speelzigen overeenbrengen, om te
zamen te zingen en te spelen.*

Concert. Faire concert. *Een con-
cert maaken, of houden.*

* Concerter, *v. a.* Conferet ensemble,
prendre des mesures, refoudre d'un
commun acord. *Raadspieegen, o-
verweegen, 's zamen handelen, een
gemeen besluit maaken, overleggen,
zich beraaden. Met gemeene bewil-
liging, of stemmen iets voornemen,
vast stellen, of besluiten.*

* Concerter une lettre, une réponse.
Een brief, een antwoordt overleggen.

* Un dessein bien concerté. *Een
raadslag die wel, of rypelyk over-
wogen, of wel overlegt is.*

* Un homme fort concerté. *Ajusté,
trop étudié. Een opgestoot, of op-
gepronkt man. Een mensch die al
te gemaakt is.*

CONCESSION, *f. f.* Permission.
Privilège. *Toegeving, soelating,
verlof, inwilliging, bewilliging,
voorrecht.*

Tout cela n'est que par concession.
*Das alles is maar by vergunning,
of soelating.*

CONCEVABLE, *adj.* Begrypelyk,
bevatteleyk, bedenkeleyk, betatbaar.
La chose n'est pas conceivable. *De
zaak is niet begrypelyk.*

CONCEVOIR, *v. a.* Devenir en-
ceinte ou grosse. (*On le dit aussi
des femelles des autres animaux.*)

Onfangen, zwanger, of bevrucht
worden. (*Men zegt het ook van
de wyfjes der andere dieren.*)

* Concevoir. Comprendre, péné-
trer. *Begrypen, bevatten, beseff-
fen, verstaan, door 't licht van 't
verstandt ergens indringen.*

* Concevoir une difficulté. *Een zwa-
righeit bevatten, of verstaan.*

* Concevoir. Inventer, se former
une idée de quelque chose. *Ver-
zinnen, bedenken. Zich in 't ver-
standt iets voorstellen, een denk-
beeldt, of ontwerp ergens van ma-
ken.*

* Concevoir le dessein d'une agréa-
ble comédie. *'t Ontwerp van een
vermakelyk blyspel maaken.*

* Concevoir. Exprimer en de cer-
tains termes. *Begrypen, bevatten,
in zekere woorden uitdrukken.*

* Il falloit concevoir cette condi-
tion en des termes plus précis.
*Men moet deze voorwaarde in stip-
ster woorden begrypen, of uitdruk-
ken.*

* Concevoir des esperances, de
l'horreur, &c. *Met hoop, schrik,
enz. bevangen worden.*

CONQU, conquë, *part.* (*Il a les si-
gnifications de son Verbe.*) *Bevat,
begrepen.* (*Het heeft de betekenif-
fen van zyn werkwoordt.*)

‡ CONCHIER, *v. a.* Remplir &
fouiller de merde. *Befchryten, met
front bevuilen.*

‡ Il a conchié toute la chambre.
*Hy heeft de gansche kamer beschee-
ten.*

CONCHÏLE, *adj.* Krom, gebogen.
Ligne conchile. *Een geboge lyn.
(Een Landtmeeters woordt.)*

CONCHOÏDÈ, *adj.* *Halvemaans-
wyze.*

CONCIERGE, *f. m. & f.* Gardien
d'un Château, d'un Hôtel, d'un
Palais. *Een Kastelein, een hofbe-
waarder, of bewaarder van een slot,
of kasteel.*

Concierge. Portier de Comédie.
Deurwachter der tooneelpeelderen.

Concierge. Géolier. *Een evangen-
hoeder, stokwaarder, Cipier.*

CONCIERGERIE, *f. f.* Charge de
Concierge, ou la maison du Con-
cierge. *Het Cipiers ampt, of de
Cipiers woning.*

Conciergerie, *f. f.* *Gevangenis, ge-
zancenhuis, kerker.*

CONCILE, *f. m.* *Een Kerkelyke
vergadering, Kerkvergadering, of
ker-*

kerkelyke byeenkomst. Een Concilie.
 Concile œcuménique ou général. *Een algemeene Kerkelyke vergadering.*
 Assemblee, convoquer un Concile. *Een Kerkelyke vergadering, of kerkelyke byeenkomst beroepen.*
 Tenir un Concile. *Een Kerkelyke vergadering houden.*
 Congedier, rompre le Concile. *De Kerkvergadering afbreken, of doen scheiden.*
 Citer quelqu'un au Concile. *Iemant voor de Kerkvergadering dagvaarden, of roepen.*
 En apeler au futur Concile. *Zich op de toekomstige Kerkvergadering beroepen.*
 Sessions, canons, decrets, décisions, actes du Concile. *Zittingen, regelen, besluiten, vonnissen, handelingen der Kerkvergadering.*
 Concile. Lieu de l'assemblée des membres du Concile. *De vergaderplaats der Kerkelyke vergadering, de plaats daar de leden van 't Concilie by malkanderen koemen.*
 CONCILIABULE, *f. m.* Een onwettige, of 't zamengerotte Kerkvergadering.
 CONCILIATION, *f. f.* Acord. Conciliation des esprits, des auteurs, des passages, des loix, &c. *Overeenkomst, vereeniging, of overeenbrenging van gemocderen, schryvers, plaatsen, wetten, enz.*
 La conciliation de tous les passages de l'Écriture est difficile. *De vereeniging van alle de plaatsen der H. Schrift is zwaar, of moeylyk.*
 CONCILIATEUR, *f. m.* Celui qui acorde & concilie des personnes, des passages, des opinions qui semblent contraires. *Vereeniger, beurediger. Een die personen, schryvers, plaatsen, en schryfsyrdige gevoelens vereenigt, of overeenbrengt.*
 CONCILIATRICE, *f. f.* Celle qui acorde. *Vereenigster, beuredigster.*
 CONCILIER, *v. a.* Mettre d'accord deux ou plusieurs personnes. *Vereenigen, verscheide personen tot de zelve meening brengen.*
 Concilier. Acorder diverses choses. *Vereenigen, verscheide dingen overeenbrengen.*

Concilier les passages de l'Écriture. *De plaatsen der H. Schrift vereenigen, of overeenbrengen.*
 Se concilier. Gagner, attirer à soi. *Tot zich trekken, winnen, inwinnen.*
 Se concilier la bienveillance des Juges. *De genegenheit der Rechten winnen, inwinnen, of tot zich trekken.*
 CONCIS, concise, *adj.* Court, ferré, succint. *Kort, beknopt, 't zamengetrokken, gestoten, bondig.*
 Un stile concis. *Een korte, beknopte, of bondige styl.*
 Il est concis dans ses harangues. *Hy is gestoten in zyne redenvoeringen.*
 Un Auteur concis. *Een kort, of beknopt schryver.*
 CONCITOYEN, *f. m.* Medeborger, of medeburger, stedegenoot.
 CONCLAVE, *f. m.* Lieu où les Cardinaux s'enferment pour élire un Pape. *'t Konklave. De plaats daar de Kardinaalen zich opsluiten om eenen Paus te verkiezen.*
 Conclave, l'Assemblée du Conclave. *De vergadering der Kardinaalen tot het verkiezen van eenen Paus.*
 CONCLAVISTE, *f. m.* Een knecht die een Kardinaal in 't Konklave oppast.
 CONCLUANT, Concluante, *adj.* Qui prouve bien ce qu'on veut prouver. *Dringende, bindende, besluitende, dat wel bewys 't geen men voorheeft.*
 Raison concluante. *Een dringende reden.*
 CONCLURRE, *v. a.* Besluiten, zyn reden eindigen.
 Conclurre un discours. *Een reden besluiten.*
 Je conclus qu'il est un sot. *Ik besluit dat hy een gek is.*
 Conclurre. Opiner. *Stemmen, wyzen.*
 Tous conclurent à sa mort. *Alle verweezen ze hem ter doods, of stemden ze in zyn doods.*
 Conclurre. Arrêter, déterminer. *Sluiten, besluiten, een besluit nemen, vast stellen, voor zich nemen.*
 Conclurre un mariage. *Een huwelyk sluiten.*
 Le traité fut conclu. *'t Verdrag wierd gestoten.*
 CONCLUSION, *f. f.* Fin. *Besluit, slot, einde.*

La conclusion d'un discours. *'t Slot, of 't einde eener rede.*
 Conclusion. (Terme de Logique.) *'t Besluit. Het laatste voorstel eener sluitreden.*
 Conclusion. (Terme de Pratique.) *'t Verzoek, of de eisch des Voorzpraaks. Een korte stelling en grondt waar op een geding word aangelegt.*
 On lui a jugé ses conclusions. *Men heeft hem zynen eischen toegewezen.*
 Conclusion. (Terme de Pratique.) *Avis. Besluit, raadt, oordeel, meening, gevoelen.*
 Les conclusions de Monsieur l'Avocat général ont été suivies. *Het oordeel, of 't gevoelen, de meening van den Heere algemeenen Voorzpraak is gevolgt.*
 CONCOCTION, *f. f.* (Terme de cuisine.) *Coëtion. Koking, verteerung in de maag, verdouwing.*
 CONCOMBRE, *f. m.* Een Konkommer. *Zekere aardtrvrucht.*
 CONCOMITANCE, *f. f.* (Terme de la Théologie Scholastique de Rome.) *Vergelyschapping, verselling, inhangung.*
 Concomitante, *adj. f.* *d'usage en ce sens.* La grace concomitante. *Inhangende. De inhangende gemade.*
 CONCORDANCE, *f. f.* Convenance, rapport. *Overeenkomst, gelykvoornigheit, gelykheit.*
 Il y a une merveilleuse concordance entre les Évangélistes. *Daar is een wonderlyke overeenkomst tusschen de Evangelyschryvers.*
 Concordance, *f. f.* Petit rudiment pour apprendre le Latin. *Een woordboekje. Een klein boekje waar men de eerste beginselen van 't Latyn leert.*
 Concordance de la Bible. *Een woordenboek des Bybels.*
 CONCORDAT, *f. m.* Transaction, accord, principalement en matières Ecclésiastiques. *Verdrag, overeenkomst, voornamentlyk in geestelyke zaaken.*
 Le Concordat entre François I. & Leon X. *'t Verdrag van François den I. met Leo den X.*
 Faire, passer un concordat. *Een verdrag maaken, of aangaan.*
 CONCORDE, *f. f.* Union, paix, bonne intelligence. *Eendragt, eenigheit, eenstemmigheit, eenmoedigheid, ruste, vrede, eendragt, goeds*

goeds verstands.

Vivre en concorde. *In rust, of eendragt leven.*

Alterer la concorde. *De eenigheid, of eendragt breeken.*

* CONCOURIR, *v. n.* (Co mot ne se dit pas au propre.) *t'Zamenloopen.* (Dit woordt wordt in 't Franfch niet eigentlyk gebruikt.)

* Concourir. Aider de son concours. *t'Zamenloopen, helpen, invloeiën.*

* Dieu concourt aux actions des causes secondes. *Godt loopt met de werkingen der tweede oorzaaken t'zamen.*

* Tout concourt à sa fortune. *Alles loopt, of vloeit t'zamen tot zyn geluk.*

CONCOURS, *f. m.* Foule de peuple. *Een t'zamenloping, of toeloop van volk, een t'zamenvloeiing, of fchaare van volk.*

* Concours. Secours que Dieu donne aux causes secondes pour les faire agir. *Invloeiing. De hulp die Godt de tweede oorzaaken geeft om ze werkzaam te maaken.*

CONCUBINAGE, *f. m.* *Byzitschap.* *Een onachtelyke t'zamenleving, t'zamenwoning, of onwettige t'zamenleving.*

Les Loix divines & humaines defendent le concubinage. *De goddelyke en menfchelyke wetten verbieden het byzitschap, of d'onachtelyke zamenleving.*

Concubinaire, *f. m.* Qui entretient une concubine. *Een byzithouder, een Kerkeley perfoon die een byzit heeft.*

CONCUBINE, *f. f.* *Een byzit, of bywyf.*

Ce Prêtre a une concubine. *Die Priester houd of heeft een byzit.*

Les Orientaux ont des concubines. *De Oosterlingen hebben bywyven.*

CONCUPISCENCE, *concupifcencie, f. f.* *Begeerlykheit, genegenheit, drift, of neiging tot zondigen.*

CONCUPISCIBLE, *adj.* (Terme de Philosophie vulgaire.) *Apetit concupifcible. De begeerlyke luft, of wil.* (Een woordt der gemeene wysbegeerte.)

CONCURRENCE, *adv.* Par concurrence de deux compétiteurs. *Conjointement, ensemble. Door t'zamenclinging. Te zamen, se gelyk, t'zamengevoegt, met mal-*

kanderen.

Ils briguoient concurremment cette charge. *Zy kuispen te gelyk om dit ampt.*

Il faut que vous agiffiez concurremment avec cet homme-là. *Gy moet te gelyk met dien man aanspannen, of uwe zaak aanleggen.*

CONCURRENCE, *concurrence, f. f.* *Brigue, ou dispute entre deux personnes pour obtenir quelque chose. Mededinging, medefteuring, medeverzoek tot verkryginge van iets; kuispery tuffchen twee perfoonen om iets te verkrygen.*

CONCURRENT, *concurent, f. m.* *Compétiteur. Medeverzoeker, mededinger, medevryer, een die nevens een ander ergens naar staat, of om kuispt.*

CONCUSSION, *f. f.* *Exaction. Knevelary, uitzuiping, geldtafperffing, onbehoorlyke overschatting van 't volk.*

Faire des concussions. *Knevelaryen pleegen, of 't volk veel geldts afperffen.*

CONCUSSIONNAIRE, *f. m.* *Celui qui est convaincu de concussion. Een knevelaar. Een uitzuiper des gemeenen volks door onbehoorlyke overschattingen.*

CONCUSSIONNER. (Vieux mot.) *Voyez Concussion.*

CONDAMNABLE, *adj.* *Criminel, digne de punition. Strafwaerdig, strafbaar, een die straf verdient.*

On la trouva condamnable. *Men vond hem strafwaerdig, of strafbaar.*

* Condamnable. *Blâmable. Berispe-lyk, bestraffelyk, berispenswaerdig, mispryffelyk, wraakbaar, te laaken, of te wraaken.*

* Son procédé est condamnable. *Zyn handel is wraakbaar, of te mispryzen.*

CONDAMNATION, *f. f.* *Sentence, ou arrêt qui condamne. Verwyzing, verdoeming, veroordeeling, vonnis, of besluit waar door iemand veroordeelt wordt.*

Condamnation. *Chose qui est cause qu'on est condamné. De oorzaak of reden waar om men veroordeelt of verwezen wordt.*

C'est là sa condamnation. *Dat is de reden van zyne veroordeeling.*

Passer condamnation. *Consentir que sa partie obtienne le jugement*

qu'elle demande. *Zyn vonnis onderiekenen; schuldbekentenis doen. Inwilligen, of toestaan dat den tegendinger vonnis tot zyn voordeel verkryge.*

* Passer condamnation. *Donner volontairement cause gagnée. Avouër qu'on a tort. De zaak gewillig opgeeven, het gewonnen geeven. Bekennen dat men ongelyk heeft.*

Ne parlons plus de cela, je passe là-dessus condamnation. *Laat ons daar niet meer van spreken, ik bekenne dat ik daar in ongelyk hebbe.*

Subir condamnation. *Acquiescer à un jugement dont on pourroit appeler. (Terme de Pratique.) Zich een vonnis onderwerpen, waar van men zich op hooger vierfchaar koo beroeyen.*

CONDAMNATOIRE, *adj.* *Sentence condamnatore. Een verwyzend, of veroordeelend vonnis.*

CONDAMNER, *v. a.* *Prononcer un arrêt contre une personne. Dommen, veroordeelen, verwyzen. Een vonnis tegens iemand uitspreken.*

Condamner aux dépens. *In de kosten wyzen.*

Condamner à la mort. *Ter dootd verwyzen.*

* Condamner, *blâmer, defaprouven. Laaken, mispryzen, verachten, quaatkeuren, wraaken.*

* Condamner la conduite de quelqu'un. *Iemants gedrag, of handel en wandel laaken, wraaken, of mispryzen.*

* Se condamner. *Avouër sa faute. Zich zelven veroordeelen; schuldt bekennen, tot schuldbekentenis koomen.*

* Je me condamne moi-même. *Ik veroordeele my zelven, ik bekenne schuldt.*

* Condamner une porte, une fenêtre. *C'est les fermer tout-à-fait de sorte qu'on n'en tire plus aucun usage. Een deur, of venster toemaaken, of toefpyken, dat men die, of dat men het nooit meer gebruikt.*

CONDESCENDANCE, *f. f.* *Complaisance pour nos inferieurs. Inwilliging, bewilliging, toegeving aan die beneden ons in staat zyn.*

CONDESCENDANT, *te, adj.* *Qui condescend facilement. Toegeeven-*

Y

de, inwilligende, meêgaande.
 Vous êtes fort condécendant. Gy zyt heel toegeevende.
 Il a l'humeur condécandante. Hy is scegeevende, of meêgaande van aars.
CONDECENDRE, v. n. S'accommoder, ou se conformer aux volontez d'autrui. Zich naar iemants wil voegen, of schikken, iemants (die onder ons is) iets involgen, of toegeeven.
CONDENSATION, f. f. (Terme de Physique.) Verdikking. (Een woordt der Natuurkunde.)
CONDENSER, v. a. (Terme de Physique.) Verdikken. (Een woordt der Natuurkunde.)
CONDESCENDANCE, condescendence. Voyez Condécendre, &c.
CONDISCIPLE f. m. (Mot peu, ou points usité.) Compagnon d'étude. Medeleerling, medescholier, schoolgesel, leergesel.
CONDITION, f. f. Convention. Clause. Voorwaarde, besprek, beding.
 Les conditions furent jurées de part & d'autre. De voorwaarden wierden wederzyds bezworen.
 Condition. Chose requise afin qu'une autre soit valable. Voorwaarde, vereisching. Iets 't geene vereischt wordt om een zaak behoorlyk te maaken.
 Condition. Offre. Aanbieding. J'accepte la condition qu'il m'a offerte. Ik neeme d'aanbiedinge aan die by my gedaan heeft.
 Condition. Service, qualité de domestique. Dienst, huur.
 Chercher condition. Een huur zoeken.
 Etre en condition. In een huur, of in iemants dienst zyn.
 Condition. Profession, état de vie. Staat, gelegenheit, beroeping, iemants burgerlyke staats.
 Ce sont des vices, où l'on est porté dans toutes sortes de conditions. Dat zyn gebreken, tot welke men in allerlei staats, of beroepinge verwoert wordt, of vervuult.
 Changer la condition des miserables. Den staats der elendigen verbeteren.
 Condition. (Mot qui commence à vieillir.) Qualité. Waardigheit, aanzien, aanzienlykheit, booge staats.
 C'est un homme de condition. Dat

is een man van staats, of van aanzien.
 A condition que, adv. A la charge que. Onder besprek dat, onder voorwaarde dat, onder beding dat.
 Je vous donnerai cela à condition que vous travaillerez. Ik zal u dat geeven, onder beding dat gy arbeiden zult.
 A condition. Sous condition. Onder beding. Onder voorwaarde, midts.
 Je vous ai vendu cela sous condition. Ik hebbe 't u verkocht onder beding.
 Je vous l'ai donné à condition, que, &c. Ik hebbe 't u gegeeven onder beding dat, enz. of midts dat, enz.
CONDITIONNE', conditionnée, adj. Preparé, ajusté. Gemaakt, bereids, toegemaakt, toegestelt.
 Un livre bien ou mal conditionné. Een boek dat wel, of qualyk gestelt, of gebonden is.
CONDITIONNEL, conditionnelle, adj. Voorwaardig, met voorwaarde, of beding.
 Proposition conditionnelle. Een voorwaardige voorstelling.
CONDITIONNELLEMENT, adv. Onder verding, beding, of voorwaarde.
CONDITIONNER, v. a. Maaken, bereiden, toestellen.
 Si vous voulez avoir bon débit de vos draps, il les faut micux conditionner. Zoo gy goede afstrek van uwwe lakenen wilt hebben, moet gy z. a. beter maaken.
 Conditionner, v. a. Bedingen, voorwaarden by een verdrag, of uitersten wille stellen.
CONDOLE'ANCE. La part qu'on prend à la douleur d'autrui. Leet, beklag, rouwklagt, rouwbeklag, over een anders ongeval.
 Faire des compliments de condoléance à une personne. Den rouw by iemant beklagen, of den pligt van rouwklagte by iemant afleggen.
CONDULOIR, se condouloir, v. n. p. Aan iemants smarte deel neemen, gevoelig over iemants leet zyn. (Il n'a d'usage qu'à l'infinif.)
 Se condouloir avec quelqu'un. Mededroevig, of medelydig zyn over iemants smarte, verlies, ongeval, enz.
 Je suis venu me condouloir avec

vous. Ik ben gekomen om u myn gevoelen over uw leet te toonen.
CONDUCTEUR, f. m. Leidzman, leider, bestierder, opvoerder, aanvoerder, voorganger, Hertog.
 Moÿse fut le conducteur du peuple de Dieu. Mozas was de Leidzman, Leider, Voorganger, of Hertog van Godts volk.
 Conducteur de la jeunesse. Bestierder, leider, of voorganger der jeugs.
CONDUIRE, v. a. Mener. Leiden, geleiden, aanvoeren.
 Conduire un aveugle. Ennen blinden leiden.
 Conduire. Faire aller. Leiden, doen loopen.
 On conduit les eaux par des aqueducs. Men leid het water door buizen, verlaaten, of rioolen.
 † Conduire bien sa barque, Prov. Conduire bien ses affaires, sa fortune. Zyn schuit wel stuurren, of in 't waarwater houden. Zyne zaken wel beleggen, of bestieren.
 * Conduire. Instruire. Onderwyzen, bestieren, onderwys geeven.
 * Conduire un enfant dans sa jeunesse. Een kindt in zyne jongheit bestieren, of onderwyzen.
 * Conduire. Manier quelque affaire. Een zaak bestieren, of beleggen. 't Bewimt, 't beleit, of 't bestier ergens over hebben.
 * Il a bien conduit cette affaire. Hy heeft die zaak wel bestiert, of wel beleit.
 Se conduire, v. r. Aler sans être conduit. Alleen gaan, zonder leidzman gaan.
 Un aveugle se conduit fort bien avec son bâton. Een blinde gaat zeer wel alleen, of zonder leidzman, met zyn stok.
 * Se conduire. Se gouverner. Zich bestieren, zich gedraagen.
 * Il s'est conduit sagement dans cette occasion. Hy heeft zich wyselyk in deze gelegenheit gedraagen.
CONDUIT, f. m. Sorte de petit canal. Pyp, zyp, verlaas, goot, buis, gens, riool.
 Un conduit souterrain. Een onderaardsche goot, pyp, of buis.
 Les conduits de l'urine. De waterpeezen.
 Faire un conduit. Een riool maaken.
 Faire passer par un conduit. Door een riool, of buis leidz.

Boucher un conduit. Een riool, of bruis floppra.
CONDUITE, *f. f.* Direction, intendantance. *Bevins, bestier, belein, gezag.*
Avoir la conduite d'un enfant. 's Bestier over een kinds hebben.
Prendre la conduite. Het bevel, of 't gebiedt aanvaarden.
Abandonner la conduite. Het gebiedt laaten vaaren.
Conduite. Commandement. Bevel, gezag, magt, bevins.
On lui donna la conduite de l'aile gauche. Men gaf hem 't bevel over de linker vleugel.
Conduite. Procédé, maniere d'agir. Handel en wandel, bedryf, gedrag, wyze van doen.
Elle a une étrange conduite. Zy heeft een wonderlyk gedrag; of zy is wonderlyk in haar doen.
Conduite. Sageffe. Beleit, wysheit, voorzichtigheit.
C'est une personne de conduite. 't Is een persoon van een goet beleit; 't is een wys, of voorzigtig man.
Manquer de conduite. Geen goet beleit, of bestier hebben.
CONE, *f. m.* (Terme de Mathématique.) Sorte de Piramide ronde qui est en forme de pain de sucre. Een Kegel. (Een woordt der wiskunde) een ronde spits.
CONIQUE, *adj.* Qui a la figure d'un cône, qui fait partie d'un cône. Kegelachtig. Dat de gedaante van een kegel heeft, of een deel van een kegel is.
Miroir conique. Een kegelachtig spiegel.
CONE'TABLE, Conétablie. *Voyez* Connétable.
‡ CONFABULATION, *f. f.* (Vieux mot) Entretien familier. 's Zamenkouting, gemeenzaams zamenpreking, of zamenpraak.
‡ CONFABULER, *v. n.* (Vieux mot) S'entretenir familièrement. Gemeenzaam 's zamenkouten, of 's zamenpreken.
CONFEC TION, *f. f.* (Terme d'Apoticaire.) Toemaking, toebereiding, toemaaksel van verscheide uitgelezenene geneesmiddelen.
La confectio du chile. (Terme de Médecine.) De gylmaking. (Een geneeskundig woordt.)
CONFEDERATION, *f. f.* Bondtgenootschap, verbondtmaking, verbintenis.

CONFEDERE', confédérée, *adj.* Allié. Verbonden, 's zamen veraanigt.
Ville confédérée. Een verbondtschapts stad.
Confédéré, *f. m.* Bondtgenooten, verbondenen.
CONFEDERER, se confédérer, *v. n. p.* Se liquer ensemble. Zich 's zamen verbinden. Een verbintenis, of bondtgenootschap maaken.
CONFERENCE, *f. f.* 's Zamenpraak, redewisseling, gesprek. Zintuifing van gebeden over netelige geschillen.
Etre en conference avec une personne. Met iemand in gesprek zyn, 's zamen spreken, of redewisselen.
Entrer en conference avec quelqu'un. Met iemand in gesprek treden, of koornen.
CONFERER, *v. n.* Parler avec quelqu'un. Met iemand spreken, of redewisselen, gesprek met iemand hebben.
Après qu'ils eurent conféré ensemble. Na dat ze 's zamen gesproken hadden.
Conférer. v. a. Comparer. Vergelyken, bypassen, tegen malkanderen overzien, of 's zamen vergelyken.
Conférer une copie avec l'original. Een afschrift tegen het oorspronkelyke overzien, of vergelyken.
Conférer. Donner. Opdraagen, vergeeven.
Conférer des bénéfices à des gens qui le meritent. Geestelyke ampten vergeeven aan personen die 's waerdig zyn.
CONFESSE. *Voyez* plus bas.
CONFESSER, *v. a.* Avouër. Bekennen, belyden.
Confesser son crime. Zyn misdaadt bekennen, of belyden.
‡ Confesser la dette. Avouër qu'on a tort. Schuld bekennen; toetsiaan dat men ongelyk heeft.
Confesser Jésus Christ, la foi: Etre Chrétien. Jesus Christus belyden, het geloove belyden: Een Christen zyn.
Confesser de cœur & de bouche. Met hart en mond belyden.
Confesser. Ouir un pénitent en confession. Biechten. De belydenis van iemants zonden hooren.
Il a confessé aujourd'hui dix personnes. Hy heeft van daag tien personen gebiecht.
Se confesser, v. r. Dire ses pechez à un Prêtre. Biechten, se biecht

gaan, zyn zonden aan een Priester bekennen, of belyden.
‡ Se confesser au renard. Proverbe. Se découvrir à une personne fourbe & rusée. By den duivel se biecht gaan. Een spreekwoordt, zyn zaken aan een boos bedrieglyk mensche ontdekken.
CONFESSEUR, *f. m.* Prêtre qui confesse. Een Biechtvader, een Priester die de biecht ontfangt.
Confesseur. Saint qui confesse constamment la foi de Jésus Christ, jusqu'à exposer sa personne. Belyder van 's Christen geloove, een Heilige die 's Christen geloove volstandig belydt tot de vervolging, of tot den bloeds see.
Confesseur, qui fait profession de l'Évangile. Belyder van 's Evangelie, of van 's Christen geloove.
CONFESSE. (Sans régime & sans genre.) Aller à confesse. Biecht. Tu biecht gaan.
Etre à confesse. To biecht zyn.
Venir de confesse. Van de biecht koornen.
CONFESSION, *f. f.* Aveu. Bekenentenis, belydenis.
Confession. Déclaration de ses péchez. Biecht, of belydenis van zyn zonden.
Confession de foi. Geloofsbelydenis, geloofsbekentenis.
La Confession d'Augsbourg. De Augsburgsche Geloofsbelydenis.
CONFESSORAL. Biechtstoel, een houtse stoel daar de Priester de biecht in hoort.
CONFIANCE, *f. f.* Fonds qu'on fait sur une personne, ou sur quelque chose. Betrouwen, toeverlaat, vertrouwen, hoop diemen op iemand, of op een zaak stelt.
Mettre sa confiance en Dieu. Zyn betrouwen op Gods stelen.
Mettre sa confiance aux richesses, en soi-même, en ses propres forces. Zyn betrouwen op de rykdommen, op zich zelven, op zyne eige kracht en stelen.
Prendre confiance en une personne. Op iemand zyn betrouwen stelen, op iemand vertrouwen, of steunen.
Parler à quelqu'un en confiance. Met iemand in vertrouwtheit spreken.
Confiance. Assurance. Betrouwen, verzekertheit, vrymoedigheit.
Parler à quelqu'un avec confiance, l'aborder avec confiance. Vrymoedig, of met vrymoedigheit iemand

aanspreken.
CONFIDEMENT, *adv.* En confidence. *Vertrouwelyk, in vertrouwen.*
CONFIDENCE, *f. f.* *Vertrouwtheit, vertrouwelykheit.*
 Faire confidence à quelqu'un de ses secrets. *Iemant zyne geheimenissen betrouwen, of openbaaren.*
 Confidence. (*Terme d'Eglise.*) La garde d'un bénéfice qui n'est pas à nous. *'t Waarneemen, of bedienen van een geestelyk ampt voor een ander.*
CONFIDENT, *f. m.* Celui à qui on confie ses secrets. *Vertrouweling, geheimbewaarder, geheimweeter. Een dien men zyne geheimenissen vertrouwt.*
CONFIDENTE, *f. f.* Celle à qui on confie ses secrets. *Geheimbewaarster, geheimweester, een vrouw diemen zyne geheimenissen openbaart, of vertrouwt.*
CONFIDENTIAIRE, *f. m.* Celui qui garde un bénéfice pour un autre. *Een waarnemer van een geestelyk ampt voor een ander.*
CONFIER, *v. a.* Mettre à la garde d'une personne, commettre à sa discretion. *Iemant iets vertrouwen, iet onder iemants toezicht en bewaring stellen, iemant iets te bewaaren geeven.*
 Confier son bien à quelqu'un. *Iemant zyn goeds vertrouwen.*
 Confier un secret à un ami. *Een geheim aan een vriends vertrouwen.*
 Se confier, *v. r.* Faire fond sur quelqu'un. *Opiemant betrouwen, zyn hoop op iemant stellen, zich op iemant verlaaten, of op iemant steunen.*
 Se confier à un ami. *Zich op een vriends betrouwen, of verlaaten.*
 Se confier. S'assurer, fieser en quelque chose. *Zich ergens op betrouwen, of verlaaten.*
 Je me confie en la Providence. *Ik betrouwe my op Godts voorzienigheid.*
 Il se confie en ses forces. *Hy betrouwt, of hy betrouwt zich op zyne krachten.*
CONFINER, *v. n.* Aboutir, être situé proche des confins d'un pays. *Aanpaalen, aangrenzen, naby leggen, of gelegen zyn.*
 La Zelande confine avec ou à la Flandre. *Zeeland grenst, of paaldt aan Vlaanderen.*

Confiner. Reléguer, bannir. *Bannen, iemant in zekere landpaalen bannen, of verzenden.*
 On le confina dans les déserts &c. *Men verzondt, of bande hem in de woestynen, enz.*
 Se confiner, Se retirer dans quelque lieu éloigné. *Vertrekken, zich in een verre afgescheide plaats begeeven, in eene afgelege plaats wyken.*
CONFINS, *f. m. p.* Bornes d'un pays. *Grenzen, landpaalen, uiterste paalen van een landt.*
 Il entra dans les confins de la Perse. *Hy trok in de grenzen van Perse.*
CONFIRE, *v. a.* Inzulten, zulten, inlaggen, doorsuikeren, konfyten.
 Confire des abricots, des cerises, des coings, &c. *Abrikoozen, kerffen, quein, enz. inlaggen.*
 Confire du pourpie, des concombres. *Porcelein, konkommers inzulten, of inlaggen.*
 * Fruits confits sur l'arbre. Extrêmement mûrs & cuits par le soleil. *Vruchten die heel boomryp zyn; die heel murw en door de zon als gebraden zyn.*
 * Une femme confite en dévotion. Qui est bien avant dans la dévotion. *Een vrouw doorzult in Godsvruchtigheid; een vrouw die heel godtvruchtig is.*
 † Une femme confite en malice. Extrêmement malicieuse. *Een wyf doorzult in boosheit; die heel boos, of quadaardig is.*
CONFIRMATIF, confirmative, *adj.* Bekrachtigend, bevestigend, versterkend, slavend.
 L'Arrêt confirmatif de la sentence. *Het bevestigend vonnis van 't gowyfde, of 't bekrachtigend besluit van 't vonnis.*
 Lettres patentes confirmatives d'un privilege. *Opene brieven tot bevestiging van een voorrecht.*
CONFIRMATION, *f. f.* Ce qui rend une chose ferme, ou certaine. *Assurance. Bevestiging, verzekering; zekerheit, bekrachtiging, dat iets vast, of zeker maakt.*
 La confirmation d'une sentence, d'un arrêt. *De bekrachtiging van een vonnis, van eene uitspraak.*
 La confirmation d'une nouvelle. *De bevestiging van eene nieuwe rydinge, of maare.*
 Avoir, recevoir, apoter, atendre la confirmation d'une nouvelle.

De bevestiging, of 't vervolg van een nieuwe ryding krygen, brengen, verwachten.
 Cela a besoin de confirmation, ou merite confirmation. *Das heeft nader vervolg, of bevestiging van nooden.*
 Confirmation. Sacrement de l'Eglise Romaine. *Het Vormsel, of 't Vroomsel. Een Sakrament der Roomsche Kerke.*
 Donner la Confirmation. *Vormen; 't vormsel geeven.*
 Recevoir la Confirmation. *'t Vormsel ontfangen, gevormt worden.*
CONFIRMER, *v. a.* Assurer. *Bevestigen, versterken, bekrachtigen; slaaven.*
 Confirmer une nouvelle. *Een nieuwe ryding bevestigen.*
 La nouvelle se confirme. *De ryding wordt bevestigd.*
 Confirmer. Rendre ferme. *Bevestigen, versterken, sterker, of vaster maaken.*
 Confirmer quelqu'un dans de bons sentimens. *Iemant in eenige goede gevoelens bevestigen, of versterken.*
 Se confirmer dans la foi. *Zich in 't geloove bevestigen; sterker, of vaster in 't geloove worden.*
 Confirmer, (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Donner le Sacrement de confirmation. *Iemant Vormen, of 't Sakrament van 't Vormsel geeven.*
 Confirmer en grace. (*Terme de Theologie.*) Rendre impeccable. *In de genade bevestigen, onzondig maaken.*
 Les Anges ont été confirmés en grace. *De Engelen zyn in de genade bevestigd geworden.*
 Se confirmer, *v. r.* Se rendre ferme, ou assuré. *Vaster worden, zekerder worden, zich bevestigen, of versterken; bevestigd, of versterkt worden.*
CONFISCABLE, *adj.* Qui peut être confisqué. *'t Geen verbeurt kan gemaakt worden; aantastelyk, aansprekebyk, 't geen aangezlagen, of aantast kan worden.*
CONFISCATION, *f. f.* Verbeurtmaking, of het aanslaan van eenig goeda.
 Demander la confiscation d'un bien. *De verbeurtmaking van eenig goeds verzoeken. Verzoeken dat men eenig goeds mag aanslaan, of verbeurt maaken.*

CONFISSEUR, *f. m.* Een suikerbakker, of Konfituur-maker.

CONFISQUER, *v. a.* Verbeurt maaken, aantasten, aanslaan.

On confisqua tous ses biens. Men sloeg al zyn goederen aan, of maakte al zyn goedt verbeurt.

‡ Confisqué, confisquée. Ruiné de santé, ou de biens. Perdu. Bedorven, 't zy in gezontheit, of in goederen. Verlooren.

‡ C'est un homme confisqué. 't Is een bedorven man.

‡ C'est un corps confisqué. 't Is een bedorven ligchaam.

CONFITURE, *f. f.* & plus souvent au pluriel. Confitures. Suikergebakk; suikerwerk, suikerooft, gesuikers ooft. Ingemaakte, of ingezulte vruchten.

CONFITURIER, *f. m.* Suikerbakker. Konfituur-maker, inzulter van vruchten: die gemeenlyk t'effens een Suikerbakker is.

Confituriere, *f. f.* Femme de confiturier. Een suikerbakster. Een suikerbakkers' vrouw, of weduwe.

CONFLIT. (*Terme de pratique.*) Conflit de juridiction. Tweestrydt, tweespalt, oneenigheit, of ruiwt tusschen twee Rechters, over 't recht van vyerfchaar, of gerechtigheit.

CONFLUENT, *f. m.* La jonction de deux fleuves. De zamenvloeying, of vereeniging van twee stroomen.

Cette ville est bâtie au confluent des deux rivières. Die stad is op de zamenvloeying van twee stroomen gebouwt.

CONFONDRÉ, *v. a.* Mêler ensemble, brouiller. Ne pas distinguer entre des choses & des personnes différentes. Verwarren, vermengen, onder malkanderen werpen, of vermengen, geen onderscheid tusschen verscheide zaaken en personen maaken; 't een voor 't ander neemen.

* Confondre. Jetter dans le trouble. Verwarren, verbaazen, verbaast maaken, van 't stuk afbrengen, verwart maken.

* Cela le confondit tellement qu'il ne put plus parler. Dat verwarde hem zoodanig dat hy niet meer spreken konde.

* Dieu confond l'orgueil des superbes. Godt beschaamt den trots der hovaerdigen.

* Confondre. Convaincre, réduire à n'avoir rien à répondre. Niet be-

schamig overtuigen, iemand brengen dat hy niet meer spreken, of antwoorden kan.

* Confondre l'auteur d'un faux bruit. Den stichter van een vals ch gerucht overtuigen, of verlegen maaken.

* Vous me confondez. Ce que vous dites là me confond. Gy maakt my verlegen. 't Geen gy daar zegt brengt my in verlegenheit.

CONFORMATION, *f. f.* Constitution, ou disposition naturelle. Natuurlyke schikking, of gesteltheit.

La conformation des parties du corps. De natuurlyke schikking, of gesteltheit van de deelen des ligchaams.

CONFORMER, *v. a.* Rendre conforme. Gelyk stellen, voegen, schikken, of richten, gelykvormig maaken.

Conformer sa volonté à celle de Dieu. Zynen wil naar dien van Godt schikken; of aan Godts wille onderwerpen.

Se conformer. Se rendre conforme. Zich schikken, zich voegen, zich gelykvormig maaken.

Se conformer à la volonté d'autrui. Zich naar den wil van een ander voegen, of schikken.

CONFORME, *adj.* Qui a de la conformité. Gelykvormig, gelykstaalig, overeenkomstig, dat een gelykvormigheid, of overeenkomst heeft.

Doctine conforme à l'Evangile. Eene leere die gelykvormig, of overeenkomstig is met het Evangelie.

CONFORMEMENT, *adv.* Gelykvormiglyk, gelykstaalig, naar de voorgeschreven order, naar den wil, naar, volgens.

Agir conformément aux ordres du Roi. Naar de bevelen des Koninks te werk gaan.

CONFORMITE, *f. f.* Convenance, rapport. Gelykvormigheid, gelykheit, overeenkomst, onderling opzicht.

CONFORT; Conforter. (*Vieux mots.*) Voyez Consolation, Consoler.

CONFORTATIF, confortative, *adj.* Qui fortifie. Versterkend, verquikkend, krachtgevend, dat sterkte, of kracht geeft.

Remede confortatif. Een versterkend geneesmiddel.

Confortatif, *f. m.* Een versterkend geneesmiddel.

La theriaque est un puissant confortatif. De Veneesche Triakel is een zeer versterkend geneesmiddel.

CONFRAIRE, *f. f.* Gens qui ont une dévotion à quelque Saint, Broederschap, luiden die zekeren Heilig eene byzondere godtvruchtigheid toedraagen.

Confrairie. Gildt, gildebroederschap, gildsgenootschap.

‡ Etre de la grande confrairie. Etre du nombre des cocus. Van 't groote gildt zyn. Onder 't getal der Hoorn dragers behooren.

CONFRERE, *f. m.* Qui est d'une confrairie. Medebroeder, gebroeder, die een lidt van een broederschap is.

Confriere. Celui qui est du même métier. Een gildebroter, of gildebroeder, een die van het zelve handwerk, of ambacht is.

‡ Nos confreres les Poëtes. Onze medebroeders de Dichters.

Confriere. Camarade. Spitsbroeder, medebroeder, metgesel, makker.

CONFRONTATION, *f. f.* Vergelyking, verhooring der getuigen tegen eenen beschuldigten.

La confrontation des témoins. De vergelyking der getuigen; het hooren der getuigen tegen malkanderen.

La confrontation des Ecritures. De vergelyking der H. Schriften.

CONFRONTER, *v. a.* Conferer une chose avec une autre. Vergelyken, tegen malkander stellen, 't zamen vergelyken, tegen den anderen overzien.

Confronter. Présenter à l'accusé les témoins qui l'ont chargé. Getuigen bybrengen, of hooren tegen eenen beschuldigten, die hem bezwaart, of bēricht hebben.

Confronter des témoins. Getuigen tegen malkanderen hooren.

Confronter les témoins au criminel. De getuigen tegen den misdadigen hooren.

CONFUS, confuse, *adj.* Mêlé ensemble. Verwart, onder malkanderen gemengt, vol verwarring.

Cri confus, formé par plusieurs personnes à la fois. Een verwart geroep, of geschreeuw.

Ils jeterent un cri confus. Zy sloegh een verwart geschreeuw uit, of maakten een verwart geschreeuw.

Bruit confus. Incertain, dont on ne fait aucune particularité bien distincte. Een onzeker gerucht.

waar van men geene byzonderheden weet.

Il court un bruit confus. Daar loopt een onzeker gerucht.

Confus. Obscur, embrouillé, mal en ordre. Verward, duister, in geen goede order.

Dilcours confus. Een verwarde reden, of redenuoering.

Confus, confufe. Celui, ou celle qui a reçu de la honte & de la confusion. Beschaamt, schaamroot, onstelt, die beschaams is gemaakt.

Il étoit confus en pleine assemblée. Hy staat beschaamt in de volle vergadering.

CONFUSEMENT, adv. Obscurément. Verwardelyk, duisterlyk, onordenselyk, niet onderscheidelyk.

Une fait les choses que confusement. Hy weet, of verstaat de zaaken maar verwardelyk.

CONFUSIBLE, adj. (Terme d'Augustin.) Religieux qui merite d'être châtié avec confusion. Schaamse- of schande waardig. Een monnik die verdient gestraft, en openlyk beschaamt gemaakt te worden.

CONFUSION. Defordre, trouble. Verwarring, onrust, onsteltienis, oproer, beroerte.

Tout étoit en confusion. Alles was in verwarring, of in onsteltienis, alles lag over hoop.

Confusion. Quantité. Een bos, een hoop, zeer veel.

Une confusion de rubans. Een bos linten.

En confusion, adv. Sans ordre, d'une maniere confuse. Verwardelyk, door malkander, zonder order, in 't hondert.

Marcher en confusion. Zonder order, verward, of door malkander trekken.

Se battre en confusion. In 't hondert wechsen.

Confusion. Faute publique qu'un Augustin fait en lisant, ou en chantant. Een openbare mislag die een Augustijner monnik 't zy in 't lezen, of in 't zingen begaat.

CONFUTATION, Confuter. (Termes hors d'usage.) Voyez Réfutation, Réfuter.

CONGE, f. m. Permission de s'en aller. Verlof, afscheidsbrief, afscheidt, verlof om te mogen vertrekken.

Donner le congé à un domestique, à un soldat. Een knecht laten gaan; een soldaat afsdanken, of zyn afscheidt geeven.

Obtenir congé. Afscheidt krygen.

Ce soldat a obtenu congé de son Capitaine. Die soldaat heeft van zyn Hopman afscheidt gekregen.

Audience de congé. Gehoor van afscheidt.

Cet Ambassadeur a eu son audience de congé. Die Gezant heeft zyn gehoor van afscheidt gehad.

Congé. Adieu qu'on dit à quelqu'un en le quittant. Afscheidt, goeden nacht dien men iemand wenscht als men van hem afscheidt.

Prendre congé de ses amis. Afscheidt van zyn vrienden neemen, of zyn vrienden goeden nacht zeggen.

Congé. Exemption qu'on accorde aux Ecclésiastiques d'aller en classe. Oorlof diemen den scholieren in de scholen geeft.

Congé d'encavement. Permission de mettre du vin en cave. Verlof om wyn in de kelder te mogen instaan.

Congé. (Terme de Palais.) Een ontslagging des Rechters, waar door hy den gedaagden ontslaat van den eisch des eischers, by mangel dat de laatste ter gezetter tyd niet verschynt.

CONGEDIER, v. a. Licentier. Donner permission de se retirer. Verlof, of afscheidt geeven. Ontstaan, afsdanken. Verlof geeven om te mogen vertrekken.

Congédier les troupes. De krygsbenden afsdanken.

Congédier un domestique. Een knecht afscheidt geeven, of laten gaan.

CONGÉLATION, f. f. (Terme de Chimie.) Bevrizing, stremming, befalling, stolling.

Le cristal se fait par congélation. Het krystal stremt, of stolt zich 't zamen.

La congélation des graisses. De stolling van 't vet.

CONGELER, v. a. Durcir par le moyen du froid. Stremmen, hard door de koude maaken.

Le grand froid congele l'eau dans les grottes. De groote koude stremt het water in de holen.

Congeler. Figer, coaguler. Stollen, stremmen.

Il y a des poisons qui congelent le sang. Daar zyn vergiften die 't

bloes stollen.

Congeler, v. a. (Terme de Chimie.) Bevrizen, stremmen, befalling, stollen.

Se congeler, v. r. Stremmen, oostremmen, bevrizen, stollen.

L'eau se congele facilement. Het water stremt ligtelyk toe.

CONGRATULATION, f. f. (Mor qui commence un peu à vieillir.) Part qu'on prend au bonheur, ou à la joie d'une personne. Begroeting, gelukwensching. Het deel 't welk men in iemand geluk, of blydschap neemt.

CONGRATULER, v. a. Ou pour mieux dire, Féliciter. Begroeten, geluk wenschen.

CONGRE, f. m. Poisson de mer long comme une anguille. Een zeeaal, zekere lange visch als een aal.

CONGREGANISTE, f. m. (Terme de Jésuite.) Een scholier, of lid van de Broederschap van onze L. Vrouw onder de Jesuiten.

CONGREGATION, f. f. Ordre de Religieux. Vergadering, of geselschap der monniken, Godsdiensfige broederschap, monniksorder. Congrégation des Cardinaux. De vergadering, of byeenkomst der Cardinaalen.

Congrégation. Sorte de confrairie. Zekere broederschap van onze L. Vrouw onder de Jesuiten, die gemeenlyk des Zondags, en alle H. dagen vergadert.

Congrégation. Chapelle où s'affembloit les Congréganistes. De kapel daar deze Broederschap by de Jesuiten vergadert.

CONGRÈS, f. m. (Terme de Palais.) Vleschelyke zamenkoppeling van man en vrouw door last van 's gerechtshof. Onderzoek voor getuigen, of de man of de vrouw onbekwaam tot de voortteeling is.

CONGRU, congruë. adj. Sufisant. Genoegzaam, dat genoeg is.

Portion congruë. Een genoegzaam deel.

Congru, congruë. Correct. Nauwkeurig, wel bedreven, of ervaren in een taal.

Etre congru en François. Wel ervaren in 's Fransch, of in de Fransche taal zyn.

CONGRUMENT, adv. Correctement. Nauwkeuriglyk, zuiverlyk.

Parler congrument. Zuiverlyk spreken.

CONJECTURAL, conjecturale. *adj.* Los, onzeker, giffende, vol giffingen.

La Médecine est une science fort conjecturale. *De Geneeskunst is een wetenschap vol giffingen.*

CONJECTURALEMENT, *adv.* Par conjecture. *By giffing, by vermoeding, vermoedelyk.*

L'Astrologie ne traite les choses que conjecturalement. *De starrekykunde verhandelt de zaaken maar by giffinge, of vermoedelyk.*

CONJECTURE, *f. f.* Een giffing, radings, raming, of vermoeding.

CONJECTURER, *giffen, raaden, raamen, vermoeden.*

CONJOINDRE, *v. a.* (Mot peu usité.) Joindre ensemble. *t' Zamen voegen, t' zamen zetten.*

Conjoint, conjointe, *part.* Joint ensemble. *t' Zamen gevoegt, verzamelt, by een gevoegt.*

CONJOINTEMENT, *adv.* Ensemble. *t' Zamen, gezamenlyk, te gelyk.*

Agissons conjointement en cette affaire. *Laat ons te gelyk, of gezamenlyk deze zaak aanbinden.*

CONJONCTIF, *f. m.* (Terme de Grammaire.) Een zamenvoegend werkwoord; in de spraakkunſt.

Conjonctif, *ive, adj.* (Terme de Grammaire.) Qui a la force de conjoindre. *Koppelend, dat de kracht heeft om t' zamen te koppelen.*

Et, ni, mais &c. font des particulies conjonctives. *En, noch, maar, enz. zyn koppelwoordsjes.*

CONJUNCTION, *f. f.* Union d'un homme & d'une femme par mariage. *Paaring, vereeniging van man en vrouw door t' huwelyk.*

Conjunction. (Terme de Grammaire.) Een koppelwoordt, koppeling, of t' zamenvoeging.

On est une conjunction disjonctive. *Of is eene scheidend koppelwoordt.*

Mais est une conjunction adverbative. *Maar is een tegenstellend koppelwoordt.*

Conjunction. (Terme d'Astrologie.) *De ontmoeting, of regekomsft van de Maan met de Zon, of andere dwaalsterren onder dan zelven graadt des Tekenkrings.*

Mars & Venus étoient en conjunction. *Mars en Venus ontmoeten makenderen.*

CONJONCTURE, *f. f.* Ocaſion.

Etat. *Gaſtelheit, loop des tydts, ſtaat, gelegenheit, geſchapenheit, toefant.*

Selon la conjoncture du tems, ou des affaires. *Naar de gelegenheit van den tydt, of den zaaken.*

La conjoncture est favorable. *De gelegenheit is gunſtig, of voordelig.*

Cela est arrivé dans une fâcheuse conjoncture. *Dat is in eenen ongelukkigen tydt gebeurt.*

SE CONJOUR, *v. r.* Se rejouir avec quelqu'un. *Zich mede verblyden, zich met iemand verblyden, of verheugen.*

S'aller conjouir avec un pete du mariage de son fils. *Zich met eenen vader, wegens t' huwelyk van zynen zoon, vrolyk gaan maaken.*

CONJOUISSANCE, *f. f.* Medeblydſchap, blydſchap die men met iemand over zyn geluk toont.

Ecrire une lettre de conjouissance. *Eenen brief van gelukwensching ſchryven.*

CONJUGAISON, *f. m.* (Terme de Grammaire.) *Vervoeging, t' zamenvoeging, byvoeging.* Een woordt der Spraakkunde.)

Les verbes de la premiere, &c. de la seconde conjugaison. *De werkwoorden van de eerste, en tweede vervoeging.*

Conjugaison des nerfs. (Terme d'Anatomie.) *t' Zamenvoeging, of vereeniging der zenuwen.*

CONJUGAL, conjugale, *adj.* *Huwelyks, echte, echteylyk, t' geen op t' huwelyk, of den echt ziet.*

Amour conjugal. *Echte huwelyks liefde, liefde tusſchen man en vrouw.*

CONJUGALEMENT, *adv.* Selon l'union qui est entre le mari & la femme. *Echteylyk, naar de vereeniging die 'er tusſchen man en vrouw is.*

Vivre conjugalement. *Echteylyk leven.*

CONJUGUER, *v. a.* (Terme de Grammaire.) *t' Zamenvoegen, byvoegen. Vervoegen.* (Een woordt der Spraakkunde.)

Conjuguer un verbe. *Een werkwoordt vervoegen.*

Se conjuguer, *v. r.* *Zich vervoegen, vervoegt worden.*

Ce verbe se conjugue ainsi. *Dit werkwoordt vervoegt zich deazer wyze, of dusdanig.*

CONJURATEUR, *f. m.* (Vieux mot.) *Voyez Conjuré.*

CONJURATION, *f. f.* Conspiration. *t' Zamenzweering, eedtgeſpan, vloekgenootſchap, vloekverwantschap, t' zamenſpanning, verbintenis; aanslag op eenen Koning, of Staat.*

Decouvrir une conjuration. *Eene zamenzweering ontdekken.*

Etoufer la conjuration. *De zamenzweering dempen, of ſmooren.*

Conjuration. *Paroles* dont on se sert pour conjurer le Démon, la tempête, &c. *Bezweering. Woorden die men gebruikt om den duivel, het onweêr, enz. te bezweeren.*

Conjuration. (Mot un peu vieux.) *Instante priere* qu'on fait à une personne. *Ootmoedige bede, of verzoek dat men iemand doet.*

CONJURE, *f. m.* *Een zamenzweerder, een eedt- of vloekgenoot, een vloek- of eedtverwant.*

Les conjurez furent condamnnez à la mort. *De t' zamenzweerdors wierden ter doods verwexen.*

CONJURER, *v. a. & n.* *Conspirer. t' Zamenzweeren, t' zamenſpannen, heimelyk een aanslag maaken.*

Ils ont conjuré contre leur Patrie. *Zy hebben t' zamen gezwoeren tegen hun Vaderlandt.*

Conjurer. *Prier instamment. Bezweeren, ootmoediglyk bidden, ſmoeken, of verzoeken.*

Je vous conjure de faire cela. *Ik bezweere u, of bidde u ootmoedig dat te doen.*

Il le conjura par tout ce qu'il avoit de plus cher au monde. *Hy smeekte, of bezwoer hem door al het dierbaarſte dat by in de wereld hadde.*

Conjurer. *Exorciser. Bezweeren; bannen, uisdryven.*

Conjurer le Diable. *Den Duivel bezweeren, of uisdryven.*

Conjurer l'orage, la tempête. *Het onweêr, den storm bezweeren.*

CONNÉTABLE, *f. m.* *Ryks Veldmaarschalk, Opperveldtoverſte, de eerste der hooge Amptmaaren van t' Ryk, en die, na den Koning, het Hoofd van t' leger is.*

CONNÉTABLIÉ, *Connétablerie, f. f.* *Opperveldtbeerschap, Opperveldtmaarschalts nempt.*

CONNEXE, *adj.* *Qui a de la liaison, du raport. Overgekomsftig, aan mekander verknoot, ver-*

bonden, of gehecht.
 Ces principes sont connexes. Die beginselen zyn aan mekander verknocht.
 CONNEXION, *f. f.* Liaison, rapport. Zamenknoping, of zamenbinding, aaneenbinding, overeenkomst, verbandt, overeenstemming.
 Ces matieres n'ont aucune connexion. Die stoffen hebben geen verbandt, of overeenkomst met mekanderen.
 CONNEXITE', *f. f.* Rapport d'une chose à une autre. Overeenkomst, onderling opzichts van een zaak met een andere.
 CONNIN, *connil, f. m.* Peau de lapin. C'est aussi un lapin. 't Vel van een Konyn, konynvel. Een lampreisje, of jong konyn.
 † Connin. Sorte de petite tasse d'argent. Zeker zilver drinkschaaltje dat men in de zak draagt, (boerenteen eens kous genoemd.)
 CONNIVENCE, *f. f.* Oogluiking, gedooging, soelating.
 CONNIVER, *v. n.* Oogluiken, door de vingers zien, ongemerkt laten doorgaan, gedoogen, soelaten.
 CONNOISSABLE, *adj.* Kennelyk, kenbaar, dat te kennen is.
 Il étoit si changé qu'il n'étoit plus connoissable. Hy was zoo verandert dat hy niet meer kenbaar was.
 CONNOISSANCE, *f. f.* Kennis, wetenschap, geleertheit.
 Acquérir de belles connoissances. Grootte wetenschap, of geleertheit bekoomen.
 Il avoit déjà perdu toute connoissance. Hy had alreede alle kennisse verlooren.
 * Connoissance. Personne qu'on connoit familièrement. Kennis. Een persoon die men heel gemeenzaam kent.
 * C'est une des mes anciennes connoissances. 't Is een van myne oude kennissen, of van myne oude vrienden.
 Faire connoissance avec quelqu'un. Met iemand kennis maaken.
 Cela n'est pas de ma connoissance. Dat is my niet bekend.
 Condamner sans connoissance de cause. Verwyzen, of doemen zonder kennis van zaaken te neemen.
 Prendre connoissance d'une affaire, en vouloir juger. Kennis van een

zaak neemen; over een zaak willen oordeelen.
 CONNOISSEMENT. (*Terme de mer.*) Bekenbrief. Een schrift waar in een schipper bekent dat hy zultke, of zultke waaren gelaaden heeft.
 CONNOISSEUR, *f. m.* Celui qui se connoit en quelque chose. Kennen. Een die iets ter dege kent, of zich ergens wel op verstaat.
 Il faut s'en rapporter aux connoisseurs. Men moet zich aan 't oordeel der kenneren gedraagen.
 Connoisseuse, *f. f.* Celle qui s'entend bien en quelque chose. Kenster, een vrouw die iets ter dege kent, of zich ergens wel op verstaat.
 CONNOITRE, *v. a.* Distinguer par le moyen de la vue. Kennen, door 't gezicht onderscheiden.
 Je ne connois point cet homme-là. Ik kenne dien man niet.
 Connoître. Avoir une idée distincte de quelque chose. Kennen. Een met en onderscheiden begrip, of denkbeeld van een zaak hebben.
 Je connois la plupart des simples. Ik kenne het meeste deel der kruiden.
 Je ne le connois que de vue. Ik kenne hem maar van aanzien.
 Se connoître soi-même. Zich zelven kennen.
 Connoître. Avoir un commerce charnel. Eekennen, vleeschelyke gemeenschap hebben.
 Il ne connoit point d'autre femme que la sienne. Hy bekende geen andere vrouw dan de zyne.
 Connoître. Etre juge d'une affaire. Kennis van een zaak hebben, rechter over een zaak zyn.
 Se connoître. Savoir qui on est. Zich zelven kennen, ter dege weeten, of bewyft zyn wie men is.
 Il ne se connoit plus. Hy kent zich zelven niet meer.
 Se connoître, *v. r.* S'entendre en quelque chose. Zich ergens op verstaan, ergens in geoeffent, of ergens in bedreven zyn.
 Se connoître en gens. Het volk, of de menschen kennen, of wel weeten te onderscheiden.
 Se connoître en peinture. Goede kennis van de schilderkunst hebben, de schilderkunst wel verstaan.
 Connu, connue, *Part. pass.* Bekent, beroemt, of vermaart.

C'est un auteur très connu. 't Is een zeer bekent schryver.
 CONOÏDE, *f. m.* (*Terme de Géométrie.*) Een kegelachtig lichaam. Een lichaam naar een kegel gelykende.
 CONQUE, *f. f.* Trompette de Triton. De blaasboorn, of boorn van Triton.
 Conque. Coquille. Een zeeschelp, of schulp.
 CONQUERANT, *f. m.* Overwinnaar, veroveraar, vermeerderaar, uitbreider van zyn ryk.
 Un glorieux, un célèbre Conquerant. Een doorluchtig, een vermaart overwinnaar, of veroveraar.
 † Conquerant en amour. Verwinmer in 't minnen; veroveraar van de genegenheit der jufferen.
 † Conquerante, *f. f.* Conquerante en matiere d'amour. Eene overwinster in de min; eene bevallige juffer, die de harten der minnaaren vermeerstert.
 CONQUERIR, *v. a.* Gagner par les armes sur les ennemis. Winnen, overwinnen, vermeerstern, door de wapenen van de vyanden winnen.
 Il conquit la Normandie sur les Anglois. Hy won Normandyen van de Engelsen.
 † Conquerir en matiere d'amour. Gagner les cœurs. De harten winnen, veroveren, vermeerstern, of innemen.
 CONQUET, *f. m.* (*Terme de Pratique.*) Qui est toujours joint avec Acquêt. Winst en verlies staande het huwelyk.
 Elle a sa part dans tous les acquêts & conquests. Zy heeft haar deel in alle winst en verlies.
 CONQUETE, *f. f.* Verovering, overwinst, veroverde plaats, al 't geen men van de vyanden gewonnen heeft.
 Conserver ses conquestes. Zyne veroveringen, of gewonne plaatsen bewaaren.
 * Conquête. Personne dont on gagne le cœur. Een persoon van wien men 't hart wint.
 * Conquête amoureuse. Een liefdeswinst, of verovering der min.
 CONQUETER, *v. a.* (*Vieux mot.*) Conquerir. Winnen, verkrygen, veroveren, door de wapenen vermeerstern.

CONQUIS, conquise, *part.* Overheert, door de wapenen overwonnen, of vermeerst.

Un pays conquis. *Fen overwonnen, of overheert landt.*

CONROYER, conroyeur. *Voyez Corroyer, &c.*

CONSACRANT, *f. m.* Qui sacre un Evêque. *Wybiffchop, een Biffchop die eenen anderen Biffchop wydt.*

Le Consacrant. *De wybiffchop.*

CONSACRER, *v. a.* Mettre au rang des Dieux. *Vergooden, in, of onder 't getal der Goden stellen.*

On consacroit les Empereurs après leur mort. *Men vergoodde de Keizers na hunne doods, of men stelde hen in 's getal der Goden.*

Consacrer. Dédier. *Toeheiligen, toewyten, opdraagen, inwyden.*

Consacrer une Eglise à quelque Saint. *Een Kerk aan zekeren Heilig toewyten.*

* Consacrer. Sacrifier, donner tout-à-fait. *Opofferen, opdraagen, geheel overgeeven, of besteeden.*

* Consacrer son tems à des ingrats. *Zynen tyd aan ondankbaare menschen besteeden.*

* Consacrer. Rendre immortel. *Onsterffelyk maaken, vereeuwigen.*

* On eût consacré sa mémoire à la posterité. *Men hadde zyne gedachtenis vereeuwigt, of onsterffelyk gemaakt by de nakomelingen.*

Consacrer. (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Dire les paroles sacramentales. *Heiligen. De heiligende, of verwezenende woorden over het misbroodt uitspreken.*

Consacrer une hostie. *Een ouwel, of heftie heiligen, of wyten.*

Consacrer le pain & le vin. *Het broodt en den wyn heiligen, of zegenen.*

CONSACRE', consacrée, *adj.* Dédicé. *Geheiligt, gewydt, toegeheiligt, toegeeigent, toegewydt.*

Autel consacré. *Een gewydt altaar.*

* Consacré, consacrée. (*Ce mot se dit des termes, & des phrajes qui ne sont bonnes qu'en un certain endroit. Par exemple. Incarnation, Trinité, &c.*) *Eigen, byzonder; (Dit wordt van de woorden en spreekwyzen gezegt, die niet dan in een zeker geval gebruikt worden. By voorbeeldt, Menfchwording, Drieenheit, enz.)*

CONSANGUINITE', *f. f.* Paren-

té. *Bloetvriendfchap, maagfchap, bloetverwantschap.*

Degré de consanguinité. *Trap van bloetverwantschap.*

CONSCIENCE. *Voyez Confience.*

CONSECRATION, *f. f.* Action par laquelle une chose est consacrée. *Wying, heiliging, inwying.*

La consecration d'une Eglise; d'un calice. *De inwying eener kerke; de wying van een kelk.*

Consecration, *f. f.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) *Heiliging, wying.* (Een woordt der Roomfche Kerke.) *Het gedaelse der Miffe waar in de Prieffer de vyf woorden uitspreekt.*

Avant, après la consecration. *Voor, na de heiliging.*

CONSECUTIF, consécutif, *adj.* Qui s'entreluit. *De fuite.* (*Il ne se dit que du temps.*) *Vervolgens, na malkander, 's geen malkanderen volgt.* (Het wordt alleen van den tydt gezegt.)

Il a étudié trois jours consécutifs. *Hy heeft drie dagen na malkanderen geftudert.*

CONSECUTIVEMENT, *adv.* De fuite, immédiatement après. *Vervolgens, onmiddelyk daar na, of na malkanderen.*

Ce pays a souffert les trois grands fleaux consécutivement. *Das landt heeft de drie hooftplaagen vervolgens, of na malkander gevoels.*

CONSEIL, *f. m.* Avis. *Raadts, bericht, onderrichting.*

Donner un fidelle conseil à quelqu'un. *Iemant eenen getrouwden raadts geeven.*

* Conseil. Celui qui donne conseil. *Raadts, raadtsgever, raadtsman, die iemant raadts geeft, of met wien men te raade gaat.*

* Monsieur un tel est son conseil. *Zoodanig een Heer is zyn raadts, raadtsman, of raadtsgever.*

Conseil. *Assemblée de Juges pour décider des affaires. De Raadts, het Hof, de Vergadering der Raadtsheeren, of Rechters om de rechtzaaken uit te wyzen.*

Conseil. *Lieu où s'assemblent les Juges. Het hof. De Raadtsplaats, de Vergaderplaats der Rechteren.*

Conseil d'Etat. *De Raadts van Staten.*

Conseil privé. *De geheime Raadts.*

Conseil de conscience. *De Raadts des gewetens. Een byzondere raadts*

waar in de Konink, nevens zyn Eechtvaader, en eenige andere zyn.

Le grand conseil. *De groote, of hooge Raadts.*

Conseil de guerre. *De Krygsraadts.*

Tenir conseil de guerre. *Krygsraadts houden.*

CONSEILLER, *f. m.* Celui qui conseille. *Raadts, raadtsman, raadtsgever.*

Conseiller d'une Cour souveraine. *Een Raadtsheer van een oppermagtig Hof.*

Conseiller lai. *Een wereldlyk Raadtsheer.*

Conseiller clerc. *Een geestelyk Raadtsheer.*

Conseillers de la Seigneurie. *De Raadts van Venetië. De tien Raadtsheeren die de Venetiaanfche Republyk vertoonen.*

Conseiller né. *Ceux qui ont droit de séance au Parlement. Geboren Raaden, of leden der Koninklyke raadtsvergadering.*

Conseiller du Roi. *Titre d'honneur que prennent presque tous les Officiers du Royaume. Raadts des Koninks. Een eernaam dien bynaal de Ampfenaars des Ryks aanneemen.*

† Le conseiller des graces. *Le miroir. Een fpiegel.*

† Le conseiller muet dont les Dames se servent; le miroir. *De stomme Raadts daar de juffers zich van bedienen; de fpiegel.*

Conseiller, *v. a.* Donner conseil. *Raaden, raadts geeven.*

On lui conseilla de partir. *Men raadde hem te vertrekken.*

Il est dangereux de conseiller les Grands. *Het is gevaarlyk, of zorgelyk de Grooten te raaden.*

Se conseiller à quelqu'un, *v. r.* *Zich met iemant beraaden; by iemant te raade gaan.*

Conseillère, *f. f.* (*Mot peu usité.*) *Femme de Conseiller. Raadtsheerfche, een Raadtsheers Vrouw.*

CONSENTANT. *Voyez plus bas.*

CONSETEMENT, *f. m.* Acquiescement. *Bewilliging, toestemming, inwilliging, verwilliging.*

Donner son consentement à quelque chose. *Ergens zyne toestemming, of bewilliging toe geeven.*

Refuser son consentement à quelque chose. *Ergens zyn bewilliging aan weigeren; iets niet inwilligen, of niet toestaan, ergens niet in bewilligen.*

ligen, of zyne toestemming aan weigeren.

Arracher, extorquer le consentement de quelqu'un. *Temants bewilliging a'persen, afdwingen, of inwoekeren.*

Il s'est marié sans le consentement de son père. *Hy is zonder bewilliging, of tegens wil van zynen vader getrouwt.*

D'un commun consentement. D'un commun accord. *Met gemeene toestemming, met gemeene bewilliging; eenstemmiglyk.*

CONSENTIR, v. n. Donner son consentement. *Bewilligen, toestemmen, inwilligen, toestaan.*

Consentir au péché. *Tot de zonde bewilligen.*

Les parens ont consenti à ce mariage. *De ouders hebben in dit huwelyk bewilligt.*

‡ Qui se trait, consent. (*Maniere de parler proverbiale.*) *Die zwygt, bewilligt, geeft zyne toestemming, of staat iets toe. (Een spreekwoord.)*

Consentir, v. a. (*Terme de Pratique.*) Acquiescer. *Toestaan, inwilligen. (Een woordt der Rechtskunde.)*

CONSENTANT, consentante, adj. Qui consent, qui acquiesce à tout ce qu'on veut. *Toestaande, inwilligende, die alles toestaat, of alles inwilligt 't geen men wil.*

CONSEQUÈMENT, adv. *Gevolgelyk, by gevolg.*

CONSEQUENCE, f. f. (*Terme de Logique.*) Conclusion d'un raisonnement. *Gevolg. Besluit eener redeneering.*

Tirer une conséquence. *Een gevolg maaken, of trekken.*

Prouver la conséquence. *Het gevolg bewyzen.*

Nier la conséquence. *'t Gevolg loochenen.*

* Conséquence. Tout ce qui resulte d'une action. *Gevolg; al 't geene ergens uit ontstaat, of uit voortkomt.*

* C'est une affaire d'une mauvaise conséquence. *Dat is een zaak van een quaat gevolg.*

* Conséquence. Importance. *Gevolg, gewigt, belang, aangelegenheit.*

* Cela est d'une extrême conséquence. *Dat is van een groot gevolg, belang, of groote aangelegenheit.*

CONSEQUENT, f. m. (*Terme de*

Logique.) 't Gevolg. (Een woordt der Redenkunst.)

Ce conséquent est absurde, ainsi l'antecedent ne peut pas être vrai. *Dat gevolg is ongerymt, overzulkts kan de meerder stelling niet waar zyn.*

Par conséquent, conj. C'est pour quoi, ainsi. *By gevolg, overzulkts, daarom, derhalven, zoo.*

Par conséquent c'est un honnête homme. *By gevolg is 't een eerlyk man.*

CONSERVATEUR, f. m. Celui qui conserve, protecteur. *Behoeder, bewaarder, handhaver, beschermmer, beschutter, voorstander.*

Il sacrifioit à Jupiter sous le titre de Conservateur. *Hy offerde aan Jupiter onder den naam van Beschermmer.*

Conservateur des privilèges. *Voorstander, of beschermmer der voorrechten.*

CONSERVATION, f. f. *Bescherming, bewaring, beschutting, handhaving, behoeding.*

CONSERVATRICE, f. f. Celle qui conserve. *Bewaarster, beschermster, behoedster.*

Cette Dame est la conservatrice du bien de cette Abaye. *Die Mevrouw is de bewaarster van 't goeds dezer Abdye.*

Conservatrice des privilèges. *Beschermster der voorrechten.*

CONSERVER, v. a. Garder. *Bewaaren, behoeden.*

Il ne peut rien conserver. *Hy kan niets bewaaren.*

Conserver. Maintenir. *Beschermen, beschutten, handhaaven, voorstaan, onderhouden.*

Il jura de conserver nos privilèges. *Hy zwoer onze voorrechten te zullen handhaaven.*

Se conserver, v. r. Ne se point gâter. *Bewaars worden, dueren, niet bederven.*

La viande ne se conserve pas durant le grand chaud. *De spy kan niet dueren in de groote hitte.*

Se conserver. Avoir soin de soi. *Zich zelven bewaaren. Zorge voor zich zelven draagen.*

La peur de mourir l'oblige à se conserver. *De vrees van te sterven noorzaakt hem om zich zelven te bewaaren.*

CONSERVES, f. f. p. Sorte de lunettes pour conserver la vue. *Brij-*

len tot bewaring van 't gezigt, brillen die niet vergrooten, maar alleen dienen om 't gezicht te bewaaren.

Conserve. Sorte de confitures. *Ingsuikerde vruchten, als bezien enz.*

Conserve. (*Terme de mer.*) Ce mot se dit des navires qui vont de compagnie. *In geselschap, te zamen, in een vloot. Dit wordt van de schepen gezegt.*

Aler de conserve. *In geselschap, of 't zamen vaaren, in een vloot vaaren, met gelei, of Konvoy vaaren.*

Navire de conserve. *Een geselschap, een Konvoyer.*

CONSIDERABLE, adj. Remarquable. *Aanzienlyk, aanmerkebyk, merkwaardig, achtbaar, merkebyk, voornaam.*

Il s'est rendu considerable à la Cour par ses services. *Hy heeft zich aan 's Hof door zyne diensten aanzienlyk, of achtbaar gemaakt.*

Faire une faute considerable. *Eenen aanmerkebyken, of grooten mislagb begaan.*

CONSIDERABLEMENT, adv. Fort, beaucoup. *Aanmerkebyk, zeer, veel.*

Il augmenta considerablement ses biens. *Hy vermeerderde zyne gaderen aanmerkebyk.*

CONSIDÉRATION, f. f. Réflexion sur quelque chose. *Aanmerking, bewerking, bespiegeling, overdenking.*

La consideration de la mort. *De overdenking des doods.*

* Consideration. Importance. *Gevolg, belang, gewigt, aangelegenheit.*

* Cela est d'une grande consideration. *Dat is een zaak van groot belang, of gewigt.*

* Consideration. Egard, respect. *Eerbiedigheit, ontzagb, inzigt.*

* Il n'a aucune consideration pour les gens de qualité. *Hy heeft het minste ontzagb, of de minste inzigt niet voor luiden van aanzien.*

* En consideration de ses services. *Uit inzigt van, of van wegen zyne diensten.*

CONSIDÉRER, v. a. Regarder avec attention. *Faire réflexion sur quelque chose. Bemerken, aanmerken, beschouwen, met aandacht overweegen, inzien, bezinnen, ergens acht op slaan, overdenken.*

Quand on considère bien la mort.

Als men de doods wel aanmerkt.
 * **Considérer.** Avoir des sentimens d'estime. *Achten, hoog achten, een hoog gevoelen hebben.*
 * On considère les gens pour leur mérite. *Men acht de lui den wegens hunne verdienste, of om hunne deugd.*
Considéré, ée, Part. pass. Tout bien considéré. Toutes choses étant bien considérées. *Alles wel ingezien, of wel overwogen zynde.*
 * **Considéré, considérée, adj.** Estimé. *Geacht, aanzienlyk, hooggeacht.*
CONSIDEREMENT, adv. Omzigtiglyk, voorzigtiglyk.
 Il agit fort considérément. *Hy gaat heel omzigtiglyk te werk.*
CONSCIENCE, f. f. Geweten, gewispe, gemoeds. *Conscientie. Kennisse die wy van ons zelven hebben.*
Delicateste de conscience. *Scrupule de conscience. Tederheit, Beschroomtheit van 's geweten.*
Cas de conscience. *Een geval van 's geweten, of des gewetens.*
Parler, agir contre sa conscience. *Tegen zyn geweten spreken, doen, of handelen.*
Avoir des remords de conscience. *Knagingen van 's geweten hebben.*
Trahir sa conscience. *Zyn geweten ver-raaden.*
Faire l'aquit de sa conscience. *Zyn gemoeds, of conscientie wel quytien.*
Conscience. Scrupule. *Schroom, angst, bekommring, angstvalligheid.*
Faire conscience de manger de la chair. *Beschrooms, of angstvallig zyn om vleesch te eten.*
 † **Avoir la conscience large.** *N'avoir nul scrupule de mal faire. Een ruim gemoeds, of geweten hebben.*
Geen schroom, of bekommring hebben om quaat te doen.
En conscience. *En verité. In der waarheit, voorwaar, zekerlyk, op myn gemoeds.*
CONSCIENCIEUX, consciencieux, adj. *Qui a de la conscience. Van een natw gemoeds, vroom, oprecht, nauwgezet.*
C'est un homme consciencieux. *Dat is een man van een natw gemoeds.*
CONSCIENCIEUSEMENT, adv. *D'une maniere consciencieuse, avec conscience, en conscience. Op eene nauwgezette wyze, naar gemoede, gemoedelyk.*
CONSIGNATAIRE, f. m. *Dépositaire d'une somme consignée.*

(Terme de Pratique.) Een bewaar-dor van eenig verzekert, of verzegels geldt. (Een woordt der recht-kunde.)
CONSIGNATION, f. f. *(Terme de Pratique.) Onder recht legging, verzekering, verzegeling.*
CONSIGNER, v. a. *Onder recht leggen, verzekeren, verzegelen.*
Consigner de l'argent au Greffe. *Geldt in de gedingkamer, of griffie verzekeren, of onder recht leggen.*
Consigner. *(Terme de guerre.) Betrouwen, overgeeven, te bewaren geeven.*
 Je vous consigne ce prisonnier. *Ik geewe u dien gevangenen over.*
CONSISTENCE, f. f. *Etat auquel une chose est. Toestant, staat, of gelegenheit van een zaak.*
 Telle étoit alors la consistance de la Monarchie. *Zoodanig was toen de toestand der Heerschappye, of van 's ryk.*
Consistance. Fermeté. *Bestendigheid. Vastigheid.*
Les choses du monde n'ont point de consistance. *De dingen der wereldt hebben geene vastigheid.*
Consistance. *La vigueur de l'âge. Vastigheid, of de kracht der jaaren. De kracht van 's menschen ouderdom.*
Etre dans l'âge de consistance. *In de kracht van zyn jaaren zyn.*
Consistance. *(Terme d'Apoticaire.) Lyuigheid. Behoorlyke dikte van een stroop.*
Donner la consistance au sirop. *De lyuigheid aan de stroop geeven; Stroop op zyn behoorlyke dikte koken.*
CONSISTER, v. n. *Bestaan, in gelegen zyn, nergens toe strekken dan.*
La loi de Jesus-Christ consiste à aimer Dieu. *De Wet van Jesus Christus bestaat in Gods lief te hebben.*
Voilà en quoi consiste la difficulté. *Zie daar waar de zwaarigheid in gelogen is, of bestaat.*
CONSISTOIRE, f. m. *Conseil du Pape. De Raadt van den Paus.*
Consistoire. *Assemblée des Ministres & des Anciens d'une Eglise. De Kerkenraadt. De Vergadering der Predikanten en Onderlingen eener Kerke.*
CONSISTORIAL, consistoriale, adj. *Kerkelyk, van den Kerken-raadt; n. s. dat van den Kerken-*

raadt is, of tot den Kerkenraadt behoort.
CONSISTORIALEMENT, adv. *De l'avis du Conseil du Pape. Naar 't gevoelen, of de mispraak van den Raadt des Paus.*
Consistorialement, adv. *En Consistoire, selon les formes du Consistoire. In de Kerkenraadt, naar de wyze des Kerkenraads.*
CONSOLABLE, adj. *Verstroostelyk, die te vertroosten, of te troosten is, die troost van noeden heeft.*
 Elle n'est pas consolable de la mort de son galand. *Zy is onverstroostelyk, of niet te vertroosten over de doods van haaren vryer, of minner.*
CONSOLATEUR, f. m. *Celui qui console. vertrooster, trooster.*
 Dieu est le consolateur des affligés. *Godt is de trooster der bedrukten.*
Le Consolateur. *(Terme de Théologie.) Le S. Esprit, la troisième Personne de la Trinité. De Trooster, de H. Geest, de derde persoon der H. Drieenheit.*
CONSOLATION, f. f. *Verstroosting, troost, troosting.*
 Ce fut un grand bonheur pour moi de recevoir tant de consolation. *Het was een groot geluk voor my zoo veel troost te ontfangen.*
Recevoir de la consolation. *Troost ontfangen. Verstroost worden.*
CONSOLATOIRE, adj. *(Terme peu usité.) Qui console. Troostelyk, sgeen verstroost, of troost geeft.*
CONSOLATRICE, f. f. *Celle qui console. Troosterische, vertroosterische.*
CONSOLE, (Terme d'Architecture.) *De lyst, of see waar op de gevel van een huis rust.*
CONSOLER, v. a. *Troosten, vertroosten.*
Consoler les affligés. *De bedrukten vertroosten.*
 Se consoler, v. r. *Zich zelven troosten, xi' h zelven te vreden stellen.*
 Il se console de tout. *Hy is alles vertroost, of hy troost xi' h in alles; hy stelt zich in alles te vreden.*
CONSOLIDATION, f. f. *Terme de Chirurgie.) Tocheeling, toemestering.*
La consolidation d'une plaie. *De tocheeling eener wonde.*
 * **Consolidation d'amitié.** *Confirmation d'amitié. Versterking der vriendschap, aanwas van vriendschap.*

CONSOLIDE, *f. f.* Plante medecinale. Een arzeny, of geneskruidt.

CONSOLIDER, *v. a.* (Terme de Chirurgie.) Réunir. 't Zamenhechten, geneezen, toeheelen, 't zamenheelen.

Consolider une plaie. Een wonde toeheelen.

* Confolider une amitié, un traité. Afemirj une amitié, un traité. Een vriendschap, een verdrag bevestigen, versterken, of staaven.

CONSOMMATEUR, (Terme de Théologie.) Qui accomplit. Voleinder, volbrenger, vervuller. Die iets vervult.

CONSOMMATION, *f. f.* Accomplissement. Fin. Voltrekking, volbrenging, voleinding, einde.

La consommation d'un mariage. De voltrekking van een huwelyk.

La consommation des siècles. La fin du monde. De voleinding der eeuwen, het einde der wereld.

Consummation. (Terme d'Artillerie.) Tout ce qui se consume dans une place. Versteering, steet. Al 't geene in een plaats versteert, of geseeten wordt.

CONSUMME', consummée, *part. p. & adj.* Accompli. Achevé. Volbragt, vervult, voleindigt, voltrokken, voltooit, volmaakt.

Mariage consommé. Een voltrokken huwelyk. Vertu consummée. Eene volmaakte deugt.

Consummé, *f. m.* Bouillon fait de bonnes viandes. Krachtig vleeschop, of vleeschnat, dat men den kraken tot versterking geeft.

Ne vivre que de consommé. Niet dan van vleeschoppen leeven.

CONSUMMER, *v. a.* Accomplir. Volbrengen, vervullen, voleinden, voltrekken, ten einde brengen.

Consummer un mariage. Een huwelyk voltrekken.

Consummer de la viande. Vleesch styten, of gebruiken.

CONSUMTION, *f. f.* Verdoening, verslyting, versteering, doorbrenging.

C'est une maison où il se fait une furieuse consommation. 's Is een huis daar geweldig veel in verdoen, of versteert wordt; daar heel veel omzoot.

Consumtion. Espece de phtisie. Zekere seering, of witterende ziekte, waar door 't ligchaam gansch mis-

droegt.

CONSONANCE, *f. f.* (Terme de Musique.) Accord de deux sons. Meeklank, 't zamenklank, eenstemmigheit, 't zamenstemming, gelykluiding, overeenstemming van twee klanken, of gelyden.

Confonance. Mots qui ont un raport de son choquant à la fin. Gelykluidende woorden, die in een reden wanschikkelyk zyn, en in den uitgang als een rym maaken, en dus qualyk luiden.

CONSONANTE, *ad. f. & quelquesfois subst.* Consonne. Medeklinker.

Lettre consonante. Een medeklinker.

CONSONE, *f. f.* Medeklinker. Een letter van 's A. B. C. die zonder 't byzetten van een klinkletter geen klank heeft.

CONSORS, *f. m. p.* (Terme de Palais.) Medestanders, medegezellen, makkers, medegenooten.

CONSPIRATEUR, *f. m.* Celui qui conspire contre l'Etat, les personnes publiques, &c. 't Zamenzweerder, aanspanner, vloekverwant, eedgenoot, eedverwant tegen den Staat, of de leden der regeeringe, enz.

CONSPIRATION, *f. f.* Conjuration. 't Zamenspanning, aanspanning, 't zamenzweering, vloekverwantschap, eedgespan, vloekgenootschap, vloekverwantschap, verbintenis.

Faire, ou tramer une conspiration contre les Souverains. Een 't zamenzweering tegen de Oppermagten maaken, brouwen, of smeeden.

CONSPIRER, *v. a.* ou *n.* 't Zamenspannen, aanspannen, 't zamenzweeren, zich verbinden.

Conspirer contre sa Patrie. Tegen zyn Vaderlandt aanspannen.

CONSTANCE, *f. f.* Persévérance. Stantsvastigheit, volharding, bestendigheid, volstandigheid.

Avoir de la constance. Stantsvastigheit hebben, stantsvastig zyn.

CONSTANT, constante, *adj.* Ferme. Stantsvastig, bestendig, onverzettelyk, gestadig, volstandig.

Un amant fort constant. Een zeer stantsvastig minnaar.

Constant, constante. Certain, sûr. Zeker, gewis, onseilbaar, onwyfelbaar.

Il n'y a rien de plus constant que ce-

la. Daar is niets zekerder dan dat.

CONSTAMMENT, *adv.* Stantsvastiglyk, volstandiglyk, bestendiglyk.

Aimer constamment. Stantsvastiglyk beminnen, of liefhebben.

CONSTELLATION, *f. f.* Signe céleste composé de quelques étoiles. Gesternte, 't zamensterring. Een gesternte daar veel sterren 't zamen in een teken zyn.

* Constellation. Etoile, influence. Hemelseken, ster, gesternte, invloedt, planeet.

Etre né sous une heureuse constellation. Onder een gelukkig hemelseken, men zegt gemeenlyk, onder een gelukkige planeet geboren zyn.

CONSTELLE', constellée, *adj.* Gesternt, als een 't zamensterring.

Gravure constellée. Gesterns snywerk.

CONSTER, (Verbe *n.* impersonnel hors d'usage.) Etre constant. Vast, of zeker zyn, vaststaan.

CONSTERNATION, *f. f.* Abatement de courage. Onstelenis, schrik, verlagenheit, kleinmoedigheid, neerslagtigheit, beroertheit van 't gemoeds, of van den geest.

Cet accident mit la consternation dans l'armée. Dat toeval bragt de verlagenheit in 't leger.

CONSTERNER, *v. a.* Jetter dans la consternation. Verschrikken, ontroeren, onstellen, neerslagtig, of kleinmoedig maaken.

CONSTIPE', constipée, *part. pass.* Verstopt, die een verstopping in den buik heeft.

Constipé, *f. m.* Een die verstopt in den buik is, of een verstopping in den buik heeft.

‡ Il a la mine d'un constipé. Il a le visage chagrin. Hy ziet 'er uit als iemand die pyn, of een verstopping in den buik heeft. Hy ziet 'er heel grynis, of gemelyk uit.

CONSTIPER, *v. a.* Resserer le ventre. Den buik stoppen, of verstoppen.

CONSTITUANT, *f. m.* (Terme de Pratique.) Belegger, insteller, magtgever, lastgever, overdrager.

CONSTITUER, *v. a.* Former un tout. 't Zamenstellen, een geheel uitmaaken.

L'ame & le corps constituent l'animal. De ziel en 't ligchaam maake

ken het dier niet.
 Constituer. Etablir, mettre. Stellen, instellen, beleggen, magtig maaken, inzetten, in zyn plaats stellen.
 Constituer une personne en dignité. Een persoon in aanzien stellen, of aanzienlyk maaken.
 Constituer une rente. Geldt beleggen, geldt uitdoen, of uitzetten.
 Constituer un homme en frais, en dépense. Een man op kosten jaagen.
 Se constituer. Se mettre. Zich stellen, zich zetten, zich maaken.
 Se constituer juge d'une affaire. Zich tot rechter van een zaak stellen, of maaken.
 CONSTITUÉE, constituée. Part. pass. Etabli, mis. Gesteld, gezet, ingesteld, gevestigd, beleid.
 Personne constituée en dignité. Een persoon die in aanzien is gesteld.
 Rente constituée. Een gezette jaarlyksche inkomst, een gevestigde rente.
 Un homme bien ou mal constitué. Een mensch die wel, of kwalik gesteld is.
 CONSTITUTION; f. f. Etat, disposition. Gesteltheit, staat, gesteltemis, gelegenheit, staat.
 La constitution du corps. De gesteltheit des ligchaams, of van 't ligchaam.
 Constitution. Loi. Ordonnance. Wet, inzetting, keur, gebod.
 Constitution. Rente annuelle. Een jaarlyksche inkomst, of geldtwinst.
 CONSTRUCTION, f. f. Bouwing, timmering, stichting.
 La construction d'un bâtiment. De stichting van een gebouw.
 * Construction. (Terme de Grammaire.) Arrangement de mots pour faire un discours. T'zamenstelling, of zamenvoeging der woorden eener rede. Woordschikking, of woordvoeging om eene rede te doen.
 CONSTRUIRE, v. a. Bâtir. Stichten, bouwen, timmeren.
 Construire. (Terme de Grammaire.) Arranger. De woorden t'zamenveegen, of schikken.
 CONSUBSTANTIALITÉ. (Terme de Théologie.) Medewezentlykheit, gelykstandigheit. (Een woordt der Godgeleertheit.)
 Les Ariens nient la consubstantialité du Fils avec le Pere. De Arria-

nen loochenen de medewezentlykheit van den Zoon met den Vader.
 CONSUBSTANTIEL, adj. (Terme de Théologie.) Coëfficient. Medewezentlyk, medewezig, van 't zelve wezen. (Een woordt der Godgeleertheit.)
 Les trois Personnes de la Trinité sont consubstantielles. De drie Personen der H. Drieëenigheit zyn medewezig.
 CONSUBSTANTIELLE-MENT, adv. Op eene medewezentlyke wyze, medeweziglyk.
 Le Fils est consubstantiellement avec le Pere. De Zoon is medeweziglyk met den Vader.
 CONSUL, f. m. Souverain Magistrat de la République Romaine. Een Burgermeester van 't Roomsche Gemeenebest.
 Créer, faire, ou élire des Consuls. Burgermeesters maaken, aanstellen, of verkiezen.
 Consul des marchands. Een Rechter, of Scheidsman der kooplieden, en 't geen den handel betreft. Een Consul.
 CONSULAIRE, adj. Qui est de Consul. Burgermeesterlyk, Burgermeesterlyk, dat tot een Roomsche Burgermeester behoort.
 Dignité consulaire. Burgermeesterlyke waardigheit, 't Roomsche burgermeesterlyk ampt.
 CONSULAT, f. m. Dignité de Consul. 't Roomsche Burgermeesterampt, of Burgermeesterlykchap, de Roomsche Burgermeesterlyke bedieninge, of waerdigheit.
 CONSULTANT, part. Qui consulte. Raadtvragend, die om raad vraagt.
 Consultant, adj. Qui est consulté. Raadtgeevend, die om raad gevraagd wordt, of die iemant raad geeft.
 CONSULTATION, f. f. Avis d'Avocats. Raadtgeving der Rechtsgeleerden over een zaak.
 Consultation de Médecin. Oordeel, of gevoelen van een Geneesheer over een ziekte.
 Consultations. Chambres du Palais où les Avocats vont consulter. De Kamers van 't Hof, daar de Rechtsgeleerden gaan om raad te geeven.
 CONSULTEUR, v. a. Demander avis. Raadt vraagen, raadpleeggen, beraaden, raadt bezeeren,

raadt leeven.
 Consulter l'Oracle. By de Godspreek te raade gaan, de Godspreek raadt vraagen.
 Consulter les Avocats. Met de Rechtsgeleerden raadpleegen.
 Consulter un Médecin. Een Geneesheer raadt vraagen, over een ziekte by een Geneesheer te raade gaan.
 Consulter. Délibérer. Raadtstaan, overleggen, in beraadt neemen, bezinnen, overweegen.
 CONSULTEUR, f. m. (Terme de Capucin.) Raadtgever. Een Kapucynier Monnik die den Generaal met zynen raadt diens.
 CONSUMER, v. a. Dissiper, dépenser. Verdoen, verstyten, verteeren, doorbrengen, verquisten.
 Consumer son bien. Zyn goet doorbrengen, of verteeren.
 Consumer. Ruiner, détruire. Krenken, verzwakken, afmatten, bederven, styten.
 Consumer les forces. Zyn krachtem krenken, of styten.
 Se consumer. Zich zelven verteeren, of verquynen; verteert worden, of vergaan, verteeren.
 Se consumer d'ennuy. Zich door onlusten verteeren; van zorgen verteeren, of vergaan.
 CONTACT, f. m. (Terme de Physique.) Aanraking. (Een Natuurkundig woordt.)
 CONTAGIEUX, contagieuse, adj. Besmettend, besmettelijk, aanhangend, aanklevend.
 Maladie contagieuse. Besmettelijke ziekte.
 * Contagieux, contagieuse. Qui corrompt les mœurs. Besmettelijk, bezoedelend, zedebedervend. 's Geen de zeden bederft.
 * L'exemple est contagieux. Het voorbeeld is besmettelijk.
 CONTAGION, f. f. Besmetting, pest.
 * Contagion. Tout ce qui corrompt les mœurs. Besmetting, al 's geen de zeden bederft.
 * La contagion ne s'étoit encore guere répandue dans les écoles publiques. De besmetting hadt zich noch weinig verspreid in d'openbare scholen.
 CONTE. Voyez Compte.
 Conte, f. m. Fable. Verdichtsel, verfierting, vertelling, spreekje, quak, klucht.

Un beau, bon, divertissant, agréable conte. *Een fraaije, aardige, vermakelyke, genoeglyke vertelling.*

Un conte pour rire. *Een vertelling om te laghen, een lachpraatje.*

Conte. Folie, fantaisie. *Zotheid, groote inbeelding, een zot verhaal.*

‡ Conte bleu. Conte de la cigogne. *Spinrokpraatje, praatje voor de vaak, of sprookje van 't roods kousje.*

‡ Conte de vieille. *Een oud wyfs praatje, of spinrokspraatje.*

CONTEMPLATEUR, *f. m.* Celui qui contemple, & principalement de la pensée. *Beschouwer, bespiegeler, aanschouwer, overdenker; een die iets met aandacht beschouwt, bespiegelt, of overdenkt.*

Contemplateur des merveilles de Dieu, des secrets de la Nature. *Beschouwer, of bespiegelaar van Godts won leren, van de verborgenheden der Natuure.*

CONTEMPLATIF, contemplative, *adj.* Adonné à la contemplation. *Beschouwend, beschouwelyk, bespiegeland, beschouwig; aan diepe gepeinzen, of gedachten over gegeven, of gewent; opgetrokken in gedachten.*

Vie contemplative. *Het beschouwend, of beschouwige leven.*

CONTEMPLATION, *f. f.* Action, ou attachement de l'esprit qui contemple quelque chose. *Bespiegeling, beschouwing, opgetrokkenheit, opmerking, beschouwing van 't verstant.*

Etre dans la contemplation. *In de beschouwing zyn, opgetrokken in den geest zyn.*

CONTEMPLER, *v. a.* Considerer, regarder avec une profonde attention. *Overpeinzen, met aandacht beschouwen, aanschouwen, bespiegelen, overdenken, of opmerken.*

Contempler les cieux. *De hemelen aandachtig beschouwen, of bespiegelen.*

CONTEMPORAIN, *adj.* Gelyktydig. *Tydsgeoor, een die met iemand in den zelven tydt leeft.*

Les Auteurs contemporains. *De gelyktydige Schryvers.*

C'est mon contemporain. *Hy is myn tydsgeoor.*

CONTEMPTEUR, *f. m.* (Vieux

mot.) Qui méprise. *Verachtter, verfmader, smader.*

CONTEMPTIBLE. (*Terme un peu vicieux.*) Digne de mépris. *Verachtelyk, verwerpelyk, verfmadelijk, wraakbaar.*

CONTENANCE, *f. f.* Mine, geste, posture. *Gelaat, gebaar, wezen, stant, gestalte, gestaltenis, zwier, beweging, postuur.*

Cette femme ne fait quelle contenance tenir. *Die vrouw weet niet wat stant, of gelaat zy zal houden, of in wat postuur zy zich zal zetten.*

Cet homme n'a point de contenance. Il ne fait de quelle maniere se tenir. *Die man weet niet hoe by zich houden, of in wat stant by zich zetten zal.*

Porter par contenance. *Welsaanshalven draagen.*

Cette femme porte cet éventail par contenance. *Deze vrouw draagt die waajer welsaanshalve.*

Il oblieroit la contenance des ennemis. *Hy sloeg den stant der vyandengade, of hy paste op de beweging der vyanden.*

Etre dans une contenance forcée, qui marque de l'embarras dans l'esprit. *In een gedronge gestalte zyn, verlegen, of in verlegenheit zyn.*

Perdre contenance. *Verlegen worden, in verlegenheit koomen.*

Contenant, contenante, *adj.* *Houdende, 't geen houdt.*

Le contenant est toujours plus grand que le contenu. *Het houdende, of 't geen houdt, is altyd grooter dan 't geen gehouden wordt.*

CONTENDANT, *f. m.* Qui conteste. *Twistser, kyver, krakkeeler.*

CONTENIR, *v. a.* Comprendre. *Bevatten, begrypen, inhouden, bergen laten.*

Les anciennes prisons ne pouvoient contenir les prisonniers. *De oude gevangnissen konde de gevangenen niet bergen, of niet laten.*

* Contenir. Arrêter, retenir. *Beletten, verhoeden, verhinderen, weêrhouden, inhouden.*

* Contenir le peuple dans le devoir. *'t Volk in zynen pligt houden.*

* Se contenir. Se moderer. *Zich matigen, zich weêrhouden, zich inbinden, zich bedwingen, zich inhouden.*

Le pauvre garçon ne sauroit se contenir, & c'est son malheur. *D'ar-*

mo jongen kan zich niet inhouden, of bedwingen, en dat is zyn ongeluk.

* Se contenir dans les bornes de la raison. *Zich in de paalen der reden houden.*

* Se contenir. S'abstenir des plaisirs. *Zich inhouden, zich inbinden, zich weêrhouden; zich van vermaaklykheden speenen.*

* Il ne peut pas se contenir. *Hy kan zich niet bedwingen, of speenen.*

CONTENU, contenuë, *adj.* Renfermé, compris. *Besloten, begrepen, bevat, bevangen.*

Contenu, *f. m.* Ce que contient un écrit. *Inhoudt, begrip, of begryp. 't Geen een schrift bevat, of begrypt.*

Le contenu d'une lettre. *De inhoudt van een brief.*

CONTENT, contente, *adj.* *To vreden, genoegt, vermoegt, of vergenoegt, voldaan.*

Etre content de sa fortune. *Met zynen staat te vreden zyn.*

Etre content. Agréer, acquiescer. *Te vreden zyn, toestaan, toestemmen, bewilligen, inwilligen.*

Si vous voulez vous promener, j'en suis content. *Zoo gy wilt gaan wandelen, ik ben daar med te vreden.*

Cet homme est content de lui-même. *Die man is genoegt met zich zelven; of heeft veel met zich zelven op.*

CONTENTEMENT, *f. m.* Joie. *Plaisir. Vergenoeging, genoegts, vermaak.*

Jouir d'un grand contentement. *Een groote vergenoeging hebben.*

Contentement. Paiement ou satisfaction pour ce qui est dû. *Voldoening, vergenoeging, betaling van 't geen men schuldig is.*

Il a donné contentement à ses créanciers. *Hy heeft zyne schuldeischers voldoening, of genoegen geeven.*

CONTENTER, *v. a.* Satisfaire. *Voldoen, vergenoegen, te vreden stellen, betalen.*

Contenter les gens. *De luiden voldoen, of te vreden stellen.*

Se contenter. Etre content, ou satisfait. *Zich vergenoegen, te vreden, of vermoegt zyn.*

Se contenter de peu. *Zich met weinig vergenoegen, of met weinig te vreden zyn.*

CONTENTIEUX, *euse, adj.* Qui est en debat. *Qui aime à disputer. Twistig,*

Twisfig, twisftzugtig, krakkeelzugtig, twisftgierig. Die in twisft, of krakkeel is. Die veel van twisften houdt.

CONTENTION, *f. f.* Debat, dispute. Chaleur & véhémence dans la dispute. *Twisft, krakkeel. Hevigheit in 't zintwisfen.*

Ces deux Auteurs ont écrit avec grande contention. Die twee Schryvers hebben met groote hevigheit gefchreven.

Contention d'esprit. Application d'esprit. *Groote yver, of lust, vierigheid.*

CONTER. *Voyez Compter.*

Conter, *v. a.* Raconter. *Vertellen, verhaalen, een verhaal doen.*

Conter une aventure. *Een geval, of voorval verhaalen.*

† Cet homme en conte bien, il en conte de belles, il conte des fornettes. *Die mensch vertelt wel; hy verhaalt schoone dingen; hy vertelt een deel pispraatjes, of zotternyen.*

† En conter à une femme. *La cajoler. Een vrouw streelen, vleijen, of liefkoozen.*

† S'en faire conter. *Se faire cajoler par un amant. Zich door een minnaar laaten streelen, liefkoozen, of vriendelyk handelen.*

CONTESTANT, *te, adj.* (*Terme de Palais.*) Celui qui conteste en justice. *Dingende, twisfende, krakkeelende party voor de vyerfschaar.*

Les deux contestans. *De twee twisfende partijen.*

CONTESTABLE, *adj.* *Betwistelyk, betwistbaar, dat betwist kan worden, of in krakkeel kan worden getrokken.*

CONTESTATION, *f. f.* Debat. *Twisft, ftrydt, krakkeel, ftrydreden, betwisting.*

CONTESTE, *f. f.* Contestation. *Twisft, krakkeel, gefchil.*

Ils font en conteste sur ce point. *Zy zyn in gefchil over dat ftuk.*

CONTESTER, *v. a.* Disputer. *Twisfen, krakkeelen, redentwisfen, zintwisfen, betwisten.*

Contester la couronne au Roi. *Den Konink de kroon betwisten.*

CONTEUR, *f. m.* Een *zwetzer, of ftryder, leugenverteller, beufelaar, snapper, klapper.*

Conteufe, *f. f.* Qui fait des contes & des discours ennuyeux. *Een*

zwetster, beufelaar, snapper, klapper. Een vrouwwensch dat een deel zotternyen vertelt.

CONTEXTURE, *f. f.* Een *t'zamenweving, of t'zamenweffel.*

* On ne fauroit assez admirer la texture des fibres du cerveau, &c. *Men kan zich over de t'zamenweving van de vefelen der hersenen niet genoeg verwonderen, enz.*

CONTIGU, *contiguë, adj.* Qui se touche. *Aanrakende, aanpallende, aanleggende, naaststaande, tegen malkanderen leggende, of staande.*

Maisons contiguës. *Naaststaande huizen. Huizen die naast, of neffens malkanderen staan.*

CONTIGUITE, *f. f.* *Aanraking, raking, aanpaling, (dat is als twee dingen zoodanig aan malkander zyn gevoegt, dat men niets tusfchen beiden ziet.)*

CONTINENCE, *f. f.* *Matigheid, matiging, gefchiktheid, onthouding, ingetogenheit, ingebondenheit, fpeeming van welluften.*

Alexandre surpassa en continence tous les Rois. *Alexander ging in ingetogenheit alle Koningen te boven.*

Ils trouvoient insupportable le joug de la continence. *Zy vonden 't jok der onthoudings onverdraaglyk.*

CONTINENT, *contiente, adj.* *Matig, ingebonden, ingetogen, gefchik, gefpeent van welluften; die zich kan onthouden.*

Continent, *f. m.* (*Terme de Geographie*) Terre ferme. *Werelddeel. 't Vaste landt.* (Een woordt der landtbeschryving.)

L'Asie est le plus grand continent. *Azië is 't grootste werelddeel.*

CONTINGENCE, *f. f.* *Gebeurlykheit, toevalligheid, gevalligheid.*

CONTINGENT, *contingente, adj.* *Casuel. Gebeurlyk, toevallig, gevallig, onzeker.*

Tous les évènements humains sont contingens. *Alle menschelyke gevallen zyn gebeurlyk.*

Contingent, *f. m.* *Aandeel, deel.*

Les Princes & les Villes d'Alemagne doivent fournir tant d'hommes, tant de munitions & tant de deniers pour leur contingent. *De Vorsten en Steden van Duitslandt moeten zoo veel manschap, zoo veel oorlogsbehoefsen, en zoo veel pen-*

ningen voor hun aandeel leveren, of opbrengen.

CONTINUATION, *f. f.* Suite. *Vervolg, achtervolging, volharding, aanbouding.*

La continuation d'une guerre. *'t Vervolg, of d'aanbouding van eenen oorlog.*

Je vous demande la continuation de vôtre amitié. *Ik verzoekte van u de volharding uwer vriendschap.*

CONTINUATEUR, *f. m.* Auteur qui continuë l'ouvrage d'un autre. *Vervolger van eenig schryver.*

CONTINU, *continuë, adj.* Qui est sans relâche. *Gedurig, geftradig, onverpoofst, dat zonder tusschenpozing is.*

Fièvre continuë. *Een geduurige koors.*

Continu, continuë. (*Terme de Physique.*) *Van een ftuk, aan malkander hangende, verknocht.*

Un corps continu. *Een ligchaam dat van een ftuk is.*

A la continuë, *adv.* Par la fuite du tems. *By aanbouding, in 't vervolg van tyd.*

CONTINUEL, *continue, adj.* *Gedurig, geftradig, doorgaans.*

Pluie continue. *Een geftradige regen.*

CONTINUELLEMENT, *adv.* Sans cesse. *Geduuriglyk, onophoudelyk, zonder ophouden, zonder verpozing.*

CONTINUMENT, *adv.* Sans interruption. *Gedurig, aan een, zonder ophouden, of aflaat.*

Il écrit continûment depuis le matin jusqu'au soir. *Hy schryft gedurig van den morgen tot den avondt.*

CONTINUËR, *v. a.* Etendre davantage. *Pourfuivre. Perfister. Volharden, aanbouden, vervolgen, achtervolgen, byblyven.*

Continuër son travail. *Zynen arbeide vervolgen. Gedurig aan zyn werk blyven.*

Continuer. Prolonger le temps de quelque officier en charge. *Laaten blyven. Een amptenaar, of bediende boven den gewoonen tyd in bediening laaten.*

CONTINUE', *f. f.* (*Terme de Physique.*) *Verknochtheit, 't vervolg van iets in zyne ganfche uitftekking, eenige dingen die aan malkanderen aanhangen, of verknocht zyn.*

CONTONDANT, *contondante, adj.*

adi. (Terme de Chirurgie.) Knez-
zend, pletterend. (Een heelkundig
woordt.)
Une matluë est un instrument con-
dondant. Een knuppel, of knods is
een pletterend wapentuig.
CONLORSION, f. f. Stuij, om-
wringing, of verdraaging des lig-
chaams.
Faire des contorfions. De stuijpen heb-
ben. Zyn ligchaam omwringen, of
met groot geweld omdraaijen.
CONTOUR, f. m. Circuit. Om-
trek, omkring, omgang, omkreits.
† Le vaste contour. Le monde. De
wyde omkreits, of omkring. Het
wereldtruim, het wereldronds.
De wereldt.
Contour. (Terme de Peinture & de
Sculpture.) De omtrek van eenig
schilder- of beeldtwerk.
CONTOURNER, v. a. Faire les
contours d'un corps. De omtrek-
ken van een ligchaam maaken.
CONTRACT. Voyez Contrat.
Contract, contracte, adj. (Terme
de Grammaire Gréque.) Verkortend,
of letterkortend. (in de Griek-
sche taalkunde.)
CONTRACTANT, part. a. & f. m.
Celui qui contracte. Onderhande-
laar, die een verdrag, of onderhan-
deling aangaat.
CONTRACTER, v. a. Faire un
contrat. Overeenkoomen, verdraa-
gen, onderhandelen, handelen, een
verdrag aangaan, of maaken.
Contracter. Acquérir. Verkrygen, be-
koomen, aanerven, aanneemen,
aanwennen.
Contracter une maladie, une habi-
tude. Een ziekte aanerven, een
hebbelykheit verkrygen, of aanne-
men.
Contracter. Faire. Maaken, sluiten,
aangaan.
Contracter amitié, une alliance.
Vriendſchap maaken, een verbonds
maaken, of sluiten.
CONTRACTION, f. f. Contraction
de neris. Kramp. t'Zamen-
trekking, krimpung. t'Zamentrek-
king der zenuwen.
Contraction. (Terme de Grammaire
Gréque.) Réduction de deux syl-
labes en une. Verkorting der letter-
greepen, betrekking van twee
woordtgreepen in een, in de Griek-
sche taale.
CONTRACTUEL, contractuelle,
adj. Qui est de contrat. t'Geen

van een verdrag is, of stot een ver-
drag behoort, t'geen een vordrag
aangaat.
CONTRADICTION, f. f. Opo-
sition. Contrariété de sentimens.
Tegenſpraak, tegenzegging, tegen-
ſpreking, wederſpraak, ſtrydigheit
van gevoelen.
Acorder des contradictions aparen-
tes. Schynſtrydigheden vereenigen,
of over een brengen.
Esprit de contradiction. Een war-
geest, een haairig menſch. Een menſch
die het nooit eens is met een ander,
een die altoos tegenſpreekt.
CONTRADICTOIRE, adj. Qui
ſe contredit. (Terme de Philosophie.)
Tegenſtrydig, tegenzegglyk, t'geen
zich zelven tegenſpreekt, of mal-
kander omver ſtoot.
Propositions contradictoires. Ter-
mes contradictoires. Strydige voor-
ſtellen. Woorden die tegen malkan-
deren ſtryden.
Ce ſont deux choses contradictoires.
Dat zyn twee ſtrydige dingen.
Contradictoire, adj. Opoſé. Tegen-
ſtrydig, tegenzegglyk, ſtrydig.
Contradictoire, adj. (Terme de Pa-
lais.) Van den Rechter in 't by-
wezen van twee partyen uitgeſpro-
ken.
Arrêt contradictoire. Een vonnis, of
uitspraak des Rechters in 't bywe-
zen van twee dingende partyen.
CONTRADICTOIREMENT,
adv. (Terme de Palais.) In 't bywe-
zen van partyen.
CONTRAINDRE, v. a. Forcer.
Dwingen, nootzaaken.
La pauvreté le contraint de s'en
aller. De armoede dwong, of noot-
zaakte hem te vertrekken.
Contraindre. (Terme de Palais.) O-
bliger quelqu'un par justice à payer.
Dwingen om te betaalen, door 't
recht doen betaalen.
Contraindre. Serrer, presser, met-
tre à l'étroit. Klemmen, spannen,
benauwen, benauwt maaken.
Cet habit le contraint. Dat kleedt
klemt hem, of ſpant hem om 't lyf.
* Contraindre. Génér. Quellen, ver-
moijen, in een ſtaat zyn tegen zyn
gegenheit, tegen de borst zyn, la-
ſtig vallen.
* L'étude le contraint fort. De leer-
oeffening vermoeit hem zeer, is hem
zeer tegen de borst, of valt hem
heel laſtig.
* Se contraindre. Se forcer, se gê-

ner. Zich zelven weêrhouden, of
inhouden; zich zelven inbinden,
bedwingen, of intoomen.
* Il faut se contraindre devant le
monde. Men moet zich voor de
wereldt inhouden, of bedwingen.
Contraint, contrainte, adj. Forcé,
obligé. Gedwongen, genootzaakt.
* Contraint, contrainte. Génér;
forcé, qui n'est pas naturel. Ge-
dwongen, benauwt, beklemt, die
niet vry is in zyn doen, verlegen,
in verlegenheit.
* Il est fort contraint avec les per-
sonnes de qualité. Hy is, of ſtaat
by de Groosten, of luïden van aan-
zien heel verlegen, of in verlegen-
heit.
* Son ſtile est contraint. Zyn ſtyl
is gedwongen, gedrongen, of ge-
zocht, by heeft een gedronge, of
gezochte ſtyl.
Contraint. Serré. Eng, nauw, be-
nauwt, beklemt, geprangt, ge-
drongen.
Contraint dans son habit. Benauwt,
of geprangt in zyn kleeds.
Un chemin contraint. Een enge
weg.
CONTRAINTÉ, f. f. Etat gê-
nant, forcé, ou peu naturel. Dwang,
bedwang, een ſtaat die verdriestig
en moeilijk is, gedwongen, of niet
natuurlyk.
Sans contrainte. Onbedwongen, on-
gedrongen, zonder bedwang, vry.
Contrainte par corps, f. f. (Terme de
Pratique.) Een vonnis om iemand
aan 't lyf te komen, iemand by de
kop te vatten, of gevangen te nee-
men.
CONTRAIRE, adj. Opoſé. Tegen,
ſtrydig, tegenſtrydig, hinderlyk,
t'geen verhindert, dwarsboomt,
belet, of tegen is.
Avoir le vent contraire. Den winde
tegen hebben, in den windt zeilen.
Contraire. Qui nuit, qui est enno-
mi. Tegen, hinderlyk, tegenſtre-
vend, wederſtrevend, dwars, vyan-
dig.
La fortune lui a toujours été con-
traire. t' Geluk is hem altyd te-
gen, of vyandig geweest; of heeft
hem altoos gedwarsboomt.
Il m'a été contraire dans mon affai-
re. Hy is my tegen geweest in myn
zaak.
Contraire, f. m. Chose contraire.
Het tegendeel, het ſtrydige, een ſtry-
dige zaak.

Voir

Voir le contraire. *Het tegendeel zien.*
Contraires, *f. m.* (*Terme de Philosophie*) *Strydige*, of *tegenstrydige dingen.*
Le froid & le chaud sont deux contraires. *De koude en de hitte zyn twee strydige dingen.*
Au contraire, *adv.* *Tout autrement.* *Bien loin de cela.* *In tegendeel, zeer verre van daar, gansch anders.*
aller au contraire d'une chose. *S'y opposer, y contredire.* *Ergens tegen aangaan, zich ergens tegen aanzetten, aanstellen, of aankantens, iets tegen spreken, of weder spreken.*
CONTRARIER, *v. a.* *Contredire.* *Tegen spreken, weder spreken, tegen streven, weder streven, weder staan, tegen staan, tegen aangaan.*
Il contrarie tout le monde. *Hy weder spreekt al de wereld.*
Contrarier, (*mis absolument ou sans régime*) *Tegen loopen, tegen streven, tegen spreken.*
Vous ne faites que contrarier. *Gy doet niet dan tegen streven.*
Contrariant, *contrariante*, *adj.* *Contredifant.* *Tegen sprekend, weder sprekend, kibbelig, twijfgerig, kibbelzugtig.*
Esprit contrariant. *Een kibbelzugtig mensch.*
Humeur contrariante. *Een kibbelige aart, of inborst.*
CONTRARIÉTÉ, *f. f.* *Oposition.* *Strydigheit, verschil, verscheidenheit, tegenstrydigheit.*
Une contrariété manifeste. *Een openbaare strydigheid.*
CONTRASTE, *f. m.* (*Vieux mot.*) *Debat, dispute.* *Woordenstrydt, zwijft, redenzwijft, krakkeel.*
Contraste. (*Terme de Peinture & de Sculpture.*) *Een verscheidenheit in de gesteltheit der voorwerpen, en van de deelen der afbeeldselen.*
CONTRASTER. (*Vieux mot.*) *Voyez Disputer.*
Contralter. (*Terme de Peinture & de Sculpture.*) *Het gebaar en de gestelthenissen der afbeeldselen veranderen, of verscheidenlyk vertoonen: (zoo dat het eene beeld gebogen, het ander staande, het eene naar dezen, en het ander naar geen kant ziet.)*
CONTRAT, *f. m.* *Contract. Over-*

eetkoming, verdrag, overkomst, voorwaarde, gestose onderhandeling, verding, beding.
Faire un contrat; passer un contrat. *Een verdrag maaken, of aangaan; een beding laaten beschryven.*
Contrat de mariage. *Huwelyks voorwaarde, of beding.*
Signer un contrat. *Een verdrag, of onderhandeling teekenen.*
CONTRAVENTION, *f. f.* *Overstreding, verbrekking, brauk.*
C'est une contravention manifeste au traité de paix. *Dat is een openbaare overtreding, of verbrekking van 's vredensverdrag; dat is een openbaare vredensbreuk.*
CONTRE. (*Préposit.*) *Tegen, tegens.*
Agir contre les loix. *Tegen de wetten handelen, doen, of aangaan; de wetten overtreden.*
S'élever contre. *Etre contre.* *Il signifie s'opposer.* *Zich tegen aanstellen, aankantens, of aanzetten.*
Je n'ai rien à dire contre. *Je ne m'y oppose pas.* *Ik heb 'er niet tegen te zeggen, of tegen in te brengen; ik zet er my niet tegen.*
Contre. Malgré. *Tegen, in spyt, in wederwil.*
Il fait cela contre la volonté de tous ses parens. *Hy doet dat tegen de zin, in wederwil, of in spyt van alle zyne vrienden.*
Contre, f. m. *Tout ce qui fait contre quelque sujet.* *Tegen, al 's geen ergens tegen strydt.*
Dire le pour, & le contre. *Het voor, en tegen zeggen.*
Contre. Auprès. By, nevens, naby, naast, neffens.
Il étoit assis contre moi. *Hy zat by my, of nevens my.*
Contre-Amiral, f. m. *Le second Officier après l'Amiral.* (*Il n'y en a point en France.*) *Schout by nacht.* *Een zeewoordt.* (*Mien heeft ze niet in Vrankryk.*)
Contre-approches, f. m. pl. *Tegenloopgraaven.* *Loopgraaven die de belegerden tegen de belegeraars aannaaken.*
*** CONTREBALANCER**, *v. a.* (*il ne se dit qu'au figuré.*) *Egalier.* *Oprweegen, ophaalen, evenaaren, by vergeleken worden, zoo goeds zyn als eemander, of als iets anders.*
*** Cette perte ne peut contrebalancer le profit qu'il a fait auparavant.**

Dat verlies kan de winst niet opweegen, of ophaalen, of kan niet vergeleken worden by 't voordeel dat hy te voren gedaan heeft.
CONTREBANDE, *f. f.* *Marchandise de contrebande.* *Verbodene goederen, onvrnye goederen, verbodene, of onvrnye waaren.*
CONTREBATERIE, *f. f.* *Tegenbeukery, tegenschiet schans, een schiet schans, of beukery die tegen een ander wordt gemaakt.*
*** Contrebaterie.** *Oposition aux desfeins de ceux qui nous sont contraires.* *Tegenbeukery.* *Aankanting tegen de voornemens van hen die ons vyandig zyn.*
CONTRECARRER, *v. a.* *Contredire avec mépris.* *S'opposer.* *Tegen streven, tegen loopen, tegen druischen, tegen staan, smadelijk tegen spreken.* *Zich tegen iemand aanstellen, of aankantens, iemand den voet dwars zetten.*
Il ne cherche qu'à me contrecarrer. *Hy zoekt niet anders dan my tegen te loopen, of den voet dwars te zeten.*
CONTRECHANGE, *f. m.* *Verwisseling, wisseling, ruiling, vermangeling.*
Faire un contrechange. *Een gelyke ruiling doen.*
CONTRECHARMES, *f. m. plur.* *Charmes contraires.* *Tegenverlokingen, tegenbekoorlykheden.*
CONTRECOEUR, *f. m.* *Plaque au milieu de la cheminée.* *Een plaats in een schoorsteen, een heertplaat daar men tegen vuurt.*
A contrecœur. *adj.* *Avec répugnance.* *Onwillig, tegen zyn hart, of zin, tegen de borst, met tegenheit, of tegenzin.*
Faire une chose à contrecœur. *Een zaak met tegenzin, of tegen de borst doen.*
CONTRECROUP, *f. m.* *Tegenstuit, weersluit, weerslag.*
Blessé par le contrecoup. *Door den weerslag gequetst.*
CONTREDIRE, *v. a.* *Tegen spreken, tegen zeggen, weder spreken.*
Contredire une vérité. *Eene waarheit tegen spreken.*
Contredire une personne. *Iemand tegen spreken.*
Il me contredit en tout. *Hy s' heeft roek my in alles tegen.*
Contredire. (*Terme de Palais.*) *Réfuter.* *Tegen spreken, weder leggen.*
 A a Sc

Se contredire. Se couper en ses discours. Se contrarier. Zich zelven tegenpreken, of wederpreken, zich in zyn eigene redenen verstrikken, zyn eigen zeggen omverooten.

Auteur qui se contredit. Een Schryver die zich zelven tegenpreekt.

Ces choses se contredisent. Die dingen spreken zich zelven tegen.

Contredisant, contredisante, *part. a. & adj.* Qui aime à contredire. Wedersprekend, tegensprekend, kibbelend, twijfelgierig, twijfel- of krakkeelzugtig, die alreys genezen is tegen te spreken.

CONTREDIT, *f. m.* Contestation. Tegenpraak, betwisting, tegenspreking, wederpraak.

C'est sans contredit le premier homme de son siècle. Dat is buiten tegenspraak de grootste man van zynen tyd, of van zyne eeuw.

Contredit. Réfutation. Wederlegging, bewysreden die iets wederlegt.

Contredits, *f. m. p.* (Terme de Palais.) Wederlegging, inspraak, of beantwoording der stukken die door den tegendinger inbragt zyn.

Donner des contredits. Een inspraak doen.

CONTRE'E, *f. f.* Pays. Landsbrook, landschap, gewest, land, oord.

De contrée en contrée, *adv.* De pays en pays. Van lands tot lands, van gewest tot gewest.

CONTREFAIRE, *v. a.* Naarmaken, naarbootsen, navolgen, naaraapen.

Contrefaire quelqu'un. Iemants naarbootsen, iemants gelaas en gebaar naaraapen.

* Se contrefaire, Diffimuler. Zich geveinst aanstellen, veinzen, een ander gelaas, of andere gebaar vertoonen.

Contrefait, contrefaite, *part. p. & adj.* Imité. Peint. Naargemaakt, naargeboots, naargeaapt, naargevolgt.

Écriture contrefaite. Een naargeboots, of naargemaakt schrift.

Contrefait, contrefaite. Malfait, diforme. Mismaakt, leelyk, ongedaan, die een gebrek aan 's lichaams heeft.

CONTREFENETRE, *f. f.* Een dubbeld venster.

CONTREFORT ou Eperon, *f. m.* C'est un mur contreboutant. Tegenmuur, steunmuur, schoormuur, een muur waar mede men eenen ander

ven onderschoort en vast maakt.

CONTREFEU, *f. m.* (Mot peu usité.) Plaque de cheminée. Vuurplaat, heersplaat.

CONTREFUGUE, (Terme de Musique.) Een wotrgalm, wotrhlanck, of wotrgeluidt in 't zingen.

CONTREGARDER, *v. a.* (Mot un peu vieux.) Défendre, garder. Bewaaren, behoeden, beschuuten, bescherman.

Se contregarder. (Mot un peu vieux.) Se conserver. Zich zelven bewaaren, nauw op zyn gezondheid letten, zich nauw wachten, of hoeden.

CONTREGARDES. Voyez. Conservees.

CONTREHUTIER, *f. m.* Een spootyzer, een staande yzer met verscheide haaken, of zanden, daar men de spaeten met het eene einde op legt te draaijen.

CONTREJOUR, *f. m.* Een valsch licht.

Le contrejour ôte beaucoup de la beauté d'un tableau. Het valsch licht beneemt veel van de schoonheit deschildery.

CONTRELATES, *f. f.* Des perron, of ribben van een dak, waar op de lasten gespykert worden.

CONTRELATER, *v. a.* Sparren op een dak leggen.

CONTRELETTRE, *f. f.* Een tegenbrief, een herroeping, of verwerping van eenen voorgaanden brief.

CONTRELIGNES. Voyez. Contrevallation.

CONTREMAÎTRE, *f. m.* (Terme de mer.) Een Onderstuurman op een schip.

CONTREMANDEMENT, *f. m.* Een tegenbevel, of tegengebods, een bevel dat tegen een voorgaande bevel heel srydig is, of het voorige bevel herroeft.

Donner un contremandement. Een tegenbevel geeven.

CONTREMANDER, *v. a.* (Mot peu usité.) Rapeler, faire revenir. Terug roepen, weder- of te rug doen keeren, weêr inroepen.

CONTREMARCHE, *f. f.* (Terme de Guerre.) Een tegentogt, of te rugtogt, een togt srydig met die men eerst deede.

Faire une contremarche. Een tegentogt doen.

CONTREMARQUE, *f. f.* Mar-

que qu'on met pour empêcher quelque tromperie. Een tegenteken. Een tweede teken dat men ergens op zet, om eenig bedrog voor te koornen.

CONTREMARQUER, *v. a.* Mettre la contremarque. Tegentekenen, een tweede teken ergens op zetten.

CONTREMINE, *f. f.* Tegengraving, tegenmyn.

CONTREMNER, *v. a.* Faire des contremines. Tegenmyneren, tegen aangraaven, mynen tegen aan maaken.

CONTREMINEUR, *f. m.* Tegengraver, tegenmynner.

CONTREMONT, *f. m.* Le haut de quelque fleuve. Het opperste, of 's hoogste deel van een vloods, of stroom.

A contremont, *adv.* En montant un fleuve. Opwaarts, tegen den stroom van een vloods, of rivier.

Aler à contremont. Opwaarts, of tegen den stroom vaaren.

CONTREMUR, *f. m.* Een tegenmuur, of dubbele muur.

CONTREMURER, *v. a.* Faire un contremur. Een muur verdubbelen. Een tegenmuur maaken.

CONTR'ORDRE, *f. m.* Een tegengebods, of afzeggung, een tegenbevel.

* CONTREPESER. (Vieux mot.) Voyez. Ecaler.

CONTREPIE, *f. m.* Tout le contraire. Het tegendeel, het srydige, gansch het tegendeel.

Il prend le contrepie de tout ce qu'il dit. Hy doet gansch het tegendeel van al 't geen hy zegt.

CONTREPOIDS, *f. m.* Tout ce qui contrebalance. Tegenwigt, tegengewigt, webrwigt, al 't geen iets in gewigt houd.

Contrepoids d'une horloge. Het tegengewigt van een uurwerk.

Contrepoids de danseur de corde. De stok van een hoordedansser.

Contrepoids de tournebroche. 's Gewigt van een loepend spit.

* Contrepoids. Balancement. Waggeling, krenking, krenking, verkleining.

* Ce défaut fait un grand contrepoids à son mérite. Dat gebrek krenkt of verkleint zeer zyne waerdigheid. Door dat gebrek wordt zyne deugt, of verdienste zeer verkleint.

A CONTREPOIL, *adv.* Tegen 's haar aan.
Drap à contrepoil. Laken waar van de wol verkeert loopt.
Raser à contrepoil. Tegen 's haar aan scheeren.
 * **Prendre une affaire à contrepoil**. Een zaak verkeert opvatten.
Contrepointe. Voyez Courtepointe.
CONTREPOINTER, *v. a.* (Vieux mot.) Voyez Contredire.
CONTREPOISON, *f. m.* Tegengif.
Donner du contrepoison. Tegengif geven.
CONTREPORTE, *f. f.* Een dubbele deur.
CONTREPORTEUR, *v. n.* By de bruis, of by de huizen met koopmanschap ontmoeten.
Il est défendu de contreporter. 't Is verboden met koopmanschap by de straat, of by de huizen om te loopen.
CONTREPORTEUR, *f. m.* Een letterouwer, die, tegen de wetten aan zyn gildt; zyns huidense koop wilt.
CONTREPREUVE, *f. f.* Een overdruk, een tegendrukfel, of overtesfel van een prijs.
CONTREPREUVER, *v. a.* Een overdruk, of tegendrukfel van een prijs maken.
CONTREQUEUE D'ARONDE. *f. f.* Een dubbele zwaluwveestaart. (Een woordt der veldingbouw.)
CONTREQUILLE; *f. f.* (Terme de mer.) Een dubbele kiel. (Een zeewoordt.)
CONFRERONDE, *f. f.* Een tegengeronde; een nachtwaacht die tegen een ander de ronde doet.
CONTRESANGLÔT, *f. m.* (Terme de Selmer.) Een riemtje met een gesp aan den zadelboom, om den buikriem van een paerds wafst te gorden. (Een zadelmakers woordt.)
CONTRESCARPE, *f. f.* Een binnen bolwerk, tegensterkte, binnen-schans.
CONTRESCARPER, *v. a.* Faire une contrescarpe. Een binnen bolwerk, of binnen-schans maaken.
CONTRESEL, *contrefesl*, *f. m.* Tegenzegel, tegenmerk, tegen-tekenen, een klein zegel dat by 's groote word gezet.
CONTRESELER, *contrefeeler*, *v. a.* Tegenzegelen, tegenmerken,

tegen-tekenen.
CONTRESENS, *f. m.* Sens contraire. Een srydige meening, een andere zin, of andere meening, een verkeerde zin.
C'est un contrefens. Dat is een srydige zin.
A contrefens, *adv.* Tout au contraire. Verkeerdelyk, geheel in 't tegendeel, averechts, verkeert.
CONTRESEIN, *f. m.* Een tweede handt, of ondertekening.
CONTRESIGNER, *v. a.* Tegen-tekenen, mevens of mede tekenen.
CONTRETEMS, *f. m.* Een onrydige, of onpasselyke daadt. Eene daadt die men buiten rydts, of op eemen onbequamen rydt verricht.
Faire un contretems. Een onrydige daadt doen.
A contretems, *adv.* Mal à propos. Onpasselyk, onrydig, buiten pas.
Parler à contretems. Onrydig, of buiten pas spreken.
Contretems (Terme de danse.) Een tred tegen de maat in 's danssen.
CONTRETIRER, *v. a.* Naartrekken, naarboozzen, naattekenen, daurtrekken, naarschilderen, dezelfde trekken naarmaken.
Contretirer un tableau. Een schildery naarschilderen, of (zoo als de schilders spreken) kopieeren.
CONTREVALLATION, *f. f.* Een tegenborstweering, of borstweering tegen de stad aan in een leger, om zich voor de uitvalen van de belegerden te dekken.
Faire des lignes de contrevallation. Borstweeringen tegen de stad aan maaken.
CONTREVENANT, *f. m.* Transgresseur. Tegenstrevter, verbreeker, of overtreder van eenige wet, of instelling.
CONTREVENIR, *v. n.* Aller au contraire-dece qui est ordonné. Overtreeden, tegenstreeven, tegendoen, het tegendeel doen van 's geent geboden is.
Contrevenir aux ordres du Roi. De bevelen des Konings overtreeden, of tegen de bevelen des Konings doen.
CONTREVENT, *f. m.* Volet de fenêtre. Een schat, luik, blik, of blind voor den windt, dat men voor de glazen doet.
CONTREVENTION. Voyez Contrevention.
CONTREVERITEZ, *f. f.* Sorté

de satire ironique. Schimpdicht; schotschrift, of spotschrift, waar in men iemand eenige eer en lof geeft, dien men weet dat hem niet toekomt.

CONTREVISITE, *f. f.* Een tweede bezoek, eene tweede schouwing, of roeijing, om de herbergiers te betrappen. (Een wynroeijers woordt.)
CONTRIBUABLE, *adj.* Sujet à contribution. 't Geen brandschatting moet opbrengen, dat onder brandschatting staat, of gefest is.
Pays contribuable. Een landt dat onder brandschatting staat.
CONTRIBUER, *v. a.* Donner, aider. Gevoen, helpen, toebrengen, mededoen.
Il contribuë beaucoup à sa fortune. Hy brengt veel toe tot zyn geluk.
Contribuer. Payer des contributions. Brandschattingen opbrengen, lasten, of schattingen aan de vyanden betaalen, om van plonderen en branden bevrjdt te zyn.
CONTRIBUTION, *f. f.* Brandschutting, al 't geene men aan de vyanden geeft om van plonderen en branden bevrjdt te zyn.
Payer de grosses contributions. Groote brandschattingen betaalen.
Mettre un pays sous contribution. Een landt onder brandschutting zetten, of stellen.
Lever les contributions. De brandschattingen invorderen.
CONTRISTE, *v. a.* Causer ou donner de la tristesse. Afliger. Bedroeven, droevig maaken, droefheit verwekken, of veroorzaken.
Contrister le Saint Esprit. Den Heiligen Geest bedroeven.
Se contrititer, *v. r.* S'affliger. Zich bedroeven, zich quellen, bedroeft, of droevig worden.
CONTRIT, *contrite*, *part. p. et adj.* Repentant. Bedroeft, boesvaerdig, bedrukt, rouwig.
Un cœur contrit. Een bedroeft, of boesvaerdig hart.
 † **Contrit**, *contrite*. Fâché de quelque chose. Moesjelyk, gemelyk, rouwig, of bedroeft over iets.
CONTRITION, *f. f.* Douleur de ses péchez. Droefheit, of berouw over zyne zonden, bedroeftheit wegens zyne zonden.
CONTRÔLE, *f. m.* (Terme de Sergeant.) Getuigenis, of verklaring dat de verrichting van een Deurwaarder wel is gedaan.
 Aa 2

CONTROLER, *v. a.* Verifier le reçu d'un Commis. *Tegenboek houden. Den ontfang van een Boekhouder bewaarheden.*

Contrôler. (*Terme de Sergent.*) Verklaaren dat de verriehing van een Deurwaardar wel gedaan, of van waarden is.

‡ **Contrôler**. Trouver à redire, reprendre. *Berispen, bekibbelen, doorbryken, bedillen, doorneemen, wraaken, in te berispen vinden.*

‡ Il contrôle tout le monde. *Hy berispt al de wereld, of hy heeft op elk, of van elk wat te zeggen.*

CONTROLEUR, *f. m.* Celui qui tient registre de la recette, en qui examine les comptes de quelqu'un. *Tegenrolhouder, tegenboekhouder. Een die tegenboek houdt van iemants ontfang, of die iemants rekeningen naziet.*

Contrôleur des portes. (*Terme de Comedien.*) Een der Toneelpeelderen die de briefjes naziet, en de plaatsen in den schouwburg aanwysft.

‡ **Contrôleur**. Critique. *Berispar, kibbelaar, bedilal, bediller.*

Contrôleuse, *f. f.* Femme d'un Contrôleur. *Een tegenboekhouders vrouw.*

‡ **Contrôleuse**. Qui blâme & critique tout. *Een bedilal, een vrouwenfchad dat alles bedilt en berispt.*

CONTR'ORDRE, *f. m.* Tegenbevel, tegengebode, tegenlast.

CONTROVERSE, *f. f.* Debat, contestation. *Rodensstryds, geschil, twiſt, twiſtreden, verſchil.*

Cela est hors de controverse. Il ne faut pas mettre cela en controverse. *Dat is buiten geſchil, dat moet men niet in geſchil trekken, daar valt geen geſchil over. (Lomnige zeggen dat is buiten kyf, doch heel wanſchikkelyk.)*

Controverse. Dispute sur les points de la foi. *Verſchil, of geſchil over de geloofſtukken.*

Point de controverse. *Verſchilſtuk, verſchilpunt, geloofſgeſchil.*

Faire la controverse. *Over de geloofſgeſchillen zinswiften.*

Prêcher les controverſes. *Ecrire des controverſes. Over de geloofſgeſchillen prediken, ſchryven.*

CONTROVERSE, controverſée, *adj.* Contesté. *Betwiſt, verſchillig, daar geſchil over valt.*

Lieux de l'écriture controverſez. *Schryfſtuurplaatsen die in geſchil*

ſtaan, of waar over gezintwiſt words; daar geſchil over valt.

CONTROVERSISTE, *f. m.* Twiſtredenaar, twiſter, zinswifter over de geloofſgeſchillen.

Un ſavant, celebre, habile controverſiſte. *Een geleert, vermaart, gauw zinswifter over de geſchillen.*

CONTROUVER, *v. a.* Inventer une fauſſeté pour nuire à quelqu'un. *Verzieren, uirvinden, verdichten, ſmeeden, verzinnen, een valsheit ſmeeden om iemant quaat te doen.*

Controuver un menſonge. *Een leugen uirvinden, verdichten, of ſmeeden.*

CONTROUVEUR, *f. m.* (*Mot peu uſité.*) Qui controuve. *Vinder, uirvinder, verzieder, ſichter, ſmeder.*

CONTUMACE, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) Gerechts verachting, verſtek, nalatigheid, of verzuim om voor den Rechter, of voor 't Recht te verſchynen.

Condamner par contumace. *By verſtek vonniſſen, of wegens verzuim om voor 't recht te verſchynen.*

CONTUMACER, *v. a.* Pourſuivre & faire condamner par contumace. *Verfolgen, en by verſtek doen vonniſſen.*

Contumacé, contumacée, *part.* Jugé par contumace. *Verweezen. of gevonnift by verſtek, of by verzuim om voor 't recht te verſchynen.*

CONTUMAX, *adj.* Criminel qui ne comparoit point après avoir été cité en justice. *Die zich t'zoek maakt, die zich t'schuil houdt, of niet verſchyns na dat hy voor 't recht is gedaagt.*

CONTUS, contuſe, *adj.* (*Terme de Médecine & de Chirurgie.*) Gekneuf. *geplet. (Een Genees- en Heelkundig woordt.)*

Cela est tout contus. *Dat is ganſch gekneuf.*

CONTUSION, *f. f.* Blutzing, kneuzing.

CONVAINCRE, *v. a.* Overtuigen, overreeden, klaarlyk aanwyzzen, aantoonen, bewyzen, betoonen, of doen zien.

On l'a convaincu de vol. *Men heeft hem van roverye oertuigt.*

Convaincant, convaincante, *adj.* Fort, qui est puissant pour per-

suader. *Overredend, oertuigend, betooglyk, ſterk, of krachtig om te oertuigen, of te bewyzen.*

Une preuve convaincante. *Een overredend, of oertuigend bewys.*

CONVALESCENCE, *f. f.* Rétablissement de ſanté. *Geneezing, berſtelling van gezontheit.*

Convalescent, convalescente, *adj.* Qui est hors de maladie. *Herſtels in gezontheit, uit een ziekte opgeſtaan.*

CONVENABLE, *adj.* Propre, qui convient, qui est tel qu'il faut. *Behoorlyk, paſſelyk, welvoegende, bequaam, gevoeglyk, betaamelyk, genoegzaam, zoodanig als 't behoort, overeenkomſtig.*

Cela est convenable au bien de l'Etat. *Dat is bequaam voor, of overeenkomſtig met het welwezen van den Staat.*

Agir d'une manière convenable. *Op eene betaamelyke wyze handelen, of te werk gaan.*

CONVENANCE, *f. f.* Rapport, conformité. *Overeenkomſt, gebykvoormigheid, gelykenis, gelykheit.*

Quelle convenance y avoit-il entre l'ofrande & celui qui la recevoit? *Wat overeenkomſt, of gebykheit was er tuſſchen de offerhande, en hem die haar ontfing?*

CONVENIR, *v. n. pas.* Etre propre. *Overeenkoomen, paſſen, voegen, bequaam, of gevoeglyk zyn.*

Cela ne convient nullement au ſujet. *Dat komt geenzins met het onderwerp over een.*

Convenir. Tomber d'accord, réſoudre ensemble. *Overeenkoomen, verdraagen, overeenſtemmen, t'zamen beſluiten, t'zamen voorneemen.*

Convenir d'une chose. *Ergens in overeenkoomen, over een zaak verdraagen.*

CONVENT. Voyez Couvent.

CONVENTICULE, *f. m.* Een ſluipvergadering, of beimelyke byeenkomſt van eenige Monniken in een klooster om een verkiezing te bekuipen.

CONVENTION, *f. f.* Condition qu'on fait, accord. *Overeenkoming, verdrag, overeenkomſt, voorwaarde, beſprek, beding, verding.*

Les conventions d'un contrat de mariage. *De bedingen van een huwelykſche voorwaarde.*

Faire une convention avec quelqu'un.

qu'un. *Met iemand een verdrag aangaan, of bespreken.*
CONVENTIONNEL, conventionnelle, *adj.* Besproken, bedongen.
CONVENTUEL, conventuelle, *adj.* Qui est de couvent. Kloosters, kloosterlyk, kloosterachtig, 't geen tot een klooster, of gemeenschap behoort.
 Messe conventuelle. *Een kloostermiss, een mis die in 't klooster word gedaan.*
CONVENTUELLEMENT, *adv.* En communauté. In gemeenschap, naar de regelen en 't gebruik van 't geestelyk geselschap.
 Vivre conventuellement. *In gemeenschap leeven.*
CONVERGENT, convergente, *adj.* In 't middelpunt t'zamenlopende. (Dit word van de stralen van 't licht gezegt.)
 Les verres convexes rendent les rayons convergens. *De bolle glazen verzamelen, of trekken de stralen in 't middelpunt.*
CONVERS, *f. m.* Frere convers. Religieux qui n'est employé qu'aux œuvres serviles. *Een leek, een leekbroder. Een monnik die in een klooster alle dienstwerk doet.*
 Une sœur converse. *Een leeke zuster.*
CONVERSABLE, *adj.* Avec qui on peut convertir. *Liefstallig, spraakzaam, gemeenzaam, aangenaam van ommeegang. Met wien men wel kan omgaan, of verkeerren.*
 C'est un bourru, un chagrin, il n'est pas conversationnel. *'t Is een styf kop, een grynige vent, daar geen ommeegang by is, die met geen mensch weet te leeven.*
CONVERSATION, *f. f.* Entretien familier avec une ou plusieurs personnes. *Gemeenschap, ommeegang, verkeering, gemeenzaam gesprek, onderhandeling met een, of veelo personen.*
 Entrer en conversation. *Gemeenzaam met iemand in gesprek koomen.*
 Rompre la conversation. *Het gesprek, of d'onderhandeling afbreken.*
CONVERSER, *v. n.* Hanter. *Met iemand omgaan, of verkeerren, met iemand vriendschap, of gemeenschap houden.*
 Il ne converse avec personne. *Hy verkeert met niemant, of hy gaat*

met niemant om. Hy houd met niemant kennis, of gemeenschap.
CONVERSION, *f. f.* Amendement de vie. *Bekeering, verandering van 't gemoed, of van 't harte, bestering des levens.*
 La conversion des pécheurs. *De bekeering der zondaaren.*
 Conversion. (Terme de guerre.) *Tour d'un demi-cercle. Keer van een halve kring.*
 Conversion de proposition. (Terme de Logique.) *Omkeering, of verandering van 't voorstel eener bewysreden.*
 Conversion. (Terme de Physique.) *Changement d'une chose en une autre. Omkeering, verwisseling, verandering van de eene zaak in de andere. (In de Natuurkunde.)*
CONVERTIR, *v. a.* Changer. *Veranderen, verwisselen, verkeerren.*
 On convertit les vases facrez en des usages profanes. *Men verkeerde de heilige vaten tot onheilige gebruiken.*
 * Convertir. *Mettre dans le chemin du salut. Bekeeren, ten goede veranderen, op den weg der zaligheid brengen.*
 † Convertir. *Gagner par prières, ou par adresse. Omzeten, bepraaten. Door bidden en smecten, of door list en behendigheid iemand winnen, om hem ergens toe te brengen, waar toe hy ongenegen is.*
 Se convertir. *Se changer. Zich veranderen, of zich verkeerren. Verandert worden, veranderen.*
 Les vapeurs se convertissent en eau. *De dampen worden in water verandert, of veranderen in water.*
 Se convertir. *Changer sa vie en une meilleure. Renoncer à une faulise religion. Zich bekeeren, zyn leven beeteren. Eenen valschen Godtsdienst afzweeren, of verzaaken.*
 * Converti, *f. m.* *Een bekeerde, een bekeert mensch, een die den valschen Godtsdienst verlaat, en den waaren aangenomen heeft.*
 Les nouveaux convertis. *De nieuwbekeerden.*
 * Convertie, *f. f.* *Een bekeerde, een bekeert vrouwenfch.*
CONVEXE, *adj.* *Bol, uitgeboegen, uitpuilend.*
 Miroir convexe. *Een bolle spiegel.*
CONVEXITE', *f. f.* *Bolligheid, bolheit, uitpuiling, uitgebogenheit.*

CONVICTION, *f. f.* *Preuve convaincante d'une vérité, d'un fait. Overtuiging. Een overtuigend bewys van eene waarheit, of van eene daadt.*
 La conviction y est toute entiere. *D'overtuiging leit 'er ten vollen in.*
CONVIE', *f. m.* *Qui est prié à un repas. Genoodigde, genoodde gast. Een die te gast, ter maalydt, of ten eten is verzogt.*
 Convie, conviée, *adj.* *Invité. Genodigt, genoodt, ten eten, of ter maalydt verzogt.*
CONVIER, *v. a.* *Inviter. Nodigen, nooden, ter maalydt nodigen, of verzoeken.*
 Convier. *Prier de faire quelque chose. Porter. Nodigen, aanporren, bidden, of verzoeken om iets te doen. Ergens toe zoeken te brengen, of te bewegen.*
 Cyrus convia les Atheniens à quitter l'alliance de son frere. *Cyrus nodigde d'Atheners om 't verbonds zyns broeders te verlaten.*
 La nécessité le convia à se réconcilier. *De noodt drong, of porde hem om zich te verzoenen.*
CONVIVE, *f. m.* *Qui mange à une même table avec d'autres dans un festin. Genoodde op een gastmaal, gast op een maalydt.*
 Tous les convives étoient de bonne humeur. *Alle de gasten waren wel in hun schik, of recht vrolyk.*
CONVOCATION, *f. f.* *Beroeping, t'zamenroeping, byeenroeping.*
 La convocation d'un Concile. *De beroeping van eene kerkelyke Vergadering.*
CONVOI, *f. m.* *Geley. Een grooto sloop van karren en wagens, die met leeftogt voor een leger zyn geladen, en van eenige krygsbenden gedekt worden.*
 Convoi. *Un ou plusieurs vaisseaux de guerre qui escortent des vaisseaux marchands. Gelei, convoy. Geleider, geleyschip, Convoyer, (of in 't meervoud,) geleyschepen, enz. Een, of verscheide oorlogschepen die koopvaarders geleiden.*
 Convoi. *Une flotte marchande avec son escorte. Een vloot koopvaarders met haar gelei.*
 Le convoi de Smyrne, d'Alexandrie, &c. *De vloot van Smyrne, Alexandrye, enz.*

Convoi. (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Gelei, *sleep achter een lyk, uitvaart.* Het meeste deel der kerkelyken van een kerspel, met den Priester, die al zingende en biddende een lyk ter aarden brengen.

Convoi general. *De gansche sleep der Geestelyken van een kerspel, om eenen dooden ter aarden te helpen.*

Convoi de chœur. 't Koorgelei. *Een gedeelte der Geestelyken die in 't midden van een kerspel woonen, en een lyk ter aarde brengen.*

CONVOITABLE, *adj.* (*Vieux mot.*) *Voyez Desirable.*

CONVOITER, *v. a.* (*Mot un peu vieux.*) *Desirer. Begeeren, lustig, en begeerig naar zyn, begeerte, trek, of lust toe hebben.*

CONVOITEUX, *convoiteuse.* (*Vieux mot adj.*) *Qui desire. Begeerig, lustig, naar haakende, of verlangende.*

CONVOITISE, *f. f.* *Grand desir. Begeerlykheit, grootte begeerte, groote trek, of lust.*

Une infatigable convoitise. *Eene onverzadelyke begeerlykheit.*

La convoitise ne se peut prescrire de bornes. *Men kan de begeerlykheit geen paalen zetten, of stellen.*

Vivre sans convoitise. *Zonder begeerlykheit leeven.*

CONVOLER, *v. n.* (*Terme de Palais.*) *Se manier une seconde fois. In een tweede huwelyk treden, een tweede trouw, of huwelyk aangaan, ten tweedemaal trouwen, of hertrouwen.*

Convolver en secondes noces. *Straks een tweede huwelyk aangaan.*

CONVOQUER, *v. a.* *Assembler. Beroepen, t'zamenroepen, byeenroepen, vergaderen.*

Convoquer un Concile. *Een kerkelyke vergadering, of byeenkomst beroepen.*

CONVULSIF, *convulsive, adj.* (*Terme de Médecine.*) *Opkrimpend, t'zamentrekkend.* (Een Geneeskundig woordt.)

Mouvement convulsif. *Een t'zamentrekkende, of opkrimpende beweging.*

CONVULSION, *f. f.* *t'Zamentrekking, of krimpung der zenuwen, stuipen, krampe.*

† Convulsion. *Evanouissement, forte de pamoison. Stuipen, zekere zwyming.*

COO.

COOBLIGE', *éc, adj.* (*Terme de Pratique.*) *t'Zamen verpligt, die met, of nevens een ander verpligt is.* (Een woordt der Rechtskonde.)

COOPERER, *v. n.* *Travailler conjointement. Mede werken, t'zamen werken.*

Cooperer à son salut. *Tot zyn zaligheid mede werken.*

C'est Dieu qui a coopéré à toutes ces merveilles. 't Is Gods die in alle deze wonderen heeft medegewerkt.

COOPERATEUR, *f. m.* (*Mot peu usité.*) *Medewerker, medearbeider.*

COOPERATION, *f. f.* (*Terme de Theologie.*) *L'action de contribuer à une chose. Medewerking, toebrenging tot een zaak.*

COP.

COPEAU, *f. m.* *Spaander, spaan, splinter, schaaffel, krul, al 't gemeen van 's hout afbakt, of afschaaft.*

COPIE, *f. f.* *Affchrift, uitschrift, naschrift. Copy.*

Copie. (*Terme d'Imprimeur.*) *Copy, het oorspronkelyk schrift daar iets naar gedrukt wordt.*

COPIER, *v. a.* *Transcrire. Uitschryven, affchryven, naschryven, overschryven.*

* Copier. *Imiter. Navolgen, nadoen, na-aapen. Tot een voorbeeldt neemen, of stellen.*

Il n'est rien tel que les Jesuites, les autres Religieux ne les font que copier. *Daar haalt, of daar komt niet by de Jesuiten, d'andere orders aapen hen slechts wat na.*

COPIEUX, *copieuse, adj.* *Abondant. Ruim, ryk, overvloedig, breedt.*

La langue Grèque est fort copieuse. *De Grieksche taal is heel ryk.*

COPIEUSEMENT, *adv.* *Abondamment. Overvloediglyk, ryklyk, veel.*

† Boire copieusement. *Veel, of sterk drinken.*

COPISTE, *f. m.* *Affschryver, naschryver, uitschryver.*

Copiste. (*Terme de Comédien.*) *Een Boekhouder van de Tooneelspeelderen, die de stukken bewaart, en de rollen verdeelt.*

COPROPRIETAIRE, *f. m. & f.*

Celui, ou celle qui possède avec un autre. *Medebezitter, medebezister. Een man, of vrouw die te zamen iets met een ander bezit; een mandeelige eigenaar.*

COPULATIF, *ive, adj.* (*Terme de Grammaire.*) *Conjonction copulative. Koppelwoordt, voegwoordt.*

† COPULATION, *f. f.* *T'zamenvoeging, koppeling, t'zamenkoppeling.*

† Copulation charnelle. *Een vleeschelyke t'zamenkoppeling; gemeenschap, of vermenging.*

† COPULE, *f. f.* *Copule charnelle. Vleeschelyke gemeenschap.*

COQ.

COQ, *f. m.* *Een haan.*

Coq sauvage. *Zekere slag van faisantsvogel, dien men in de Noorder landen vindt.*

Coq de bois, ou de bruyere. *Een korhaan, of knorhaan.*

Coq d'Inde. *Een kalkoensche, of Indiaan(sche) haan.*

Coq-faisant. *Le mâle du faisant. Een faisant-haan.*

Coq de clocher. *De weerhaan van een toren.*

† C'est le coq du village. *Hy is de haan, de haas, of de voornaamste van 't dorp, of van de buurt.*

Coq. (*Terme d'horloger.*) 't Loof, of de kloof van een zak-horlogie, of uurwyzer.

Coq. *Plante. Kost, of kostkruidt.*

† Coq-à-l'âne. *Discours hors de propos. Van den os op den esel. Een buitenpoorige reden, waar in men van 't een op 't ander valt, of springt.*

† Coq-à-l'âne. *Zeker Fransch los schimpdicht, door Klement Marot uitgevonden, waar in men van den eenen op den anderen springt.*

† Un joli, un plaissant coq-à-l'âne. *Een kluchtig, of snaaks los schimpdicht.*

Coq. *Cuisinier de vaisseau. De kok op een schip.*

COQUE, *f. f.* *Een eyerschaal, de dop van een ey, eyerdop.*

Manger un œuf à la coque. *Een ey uit den dop eeten.*

Coque ou cocon de ver à soie. *Het scnetje van een zyworm.*

Coques. (*Terme de Serrurier.*) *De veeren van een slot, waar door de schoot van 't slot in de kram springt.*

CO-

COQUELICOT, *f. m.* Fleur rouge. *Klappernoos, kallebloem. Een rode bloem.*

Coquelicot, *f. m.* 's Haanegekraai. (Een woordt in 't Franfch verzonnen om 't haanegekraai uit te beelden.)

COQUELUCHE, *f. f.* Quinte, ou roux violente. *De kinkhoest, een zeer zwaaren hoest.*

COQUELUCHON, *f. m.* Capuchon ou Chaperon de Religieux. *Een monniks kap, of kovel.*

Il a quité le coqueluchon. *Hy heeft de kap op des tuis gehangen. Hy heeft de monnikskap verlaaten.*

COQUERET, coquerelle, ou alkekengi. *Krieken over zae; zekst gewas.*

COQUEMAR, *f. m.* Een aasde, of metaale kap. *Een errothav.*

COQUET, coquette, *adj.* Smotsachtig; snobachtig; boerachtig; lichtvuerdig; snellig; smotszig.

Coquet, *f. m.* Een pronkster, een saliejonker, een die niet anders doet dan de Juffers op te passen, en met nusterlyke minnaryen te onderhouden.

Coquet. Sorte d'esquif. *Zekere slag van een kleine schuit die van Normandye naar Parys vaart.*

Coquette, *f. f.* Een pronkster, een smotsachtig, of snobachtig vrouwwenssch, een Juffer die zich opzuvert of verweent opschikt, om de minnaars in 't oog te loopen, die veel houdt van verkeerige met vryers, en met hen heel gemeen is.

COQUETER. Cajoler. Ecouter des douceurs. *Vleijen, fraelen, de Juffers met vleijende redenen onderhouden. Naar de vleijeryen der minnaaren het oor leenen. Den minnaar speelen.*

COQUETERIE, *f. f.* Looze minnestreken en vleijeryen van een vrouwwenssch, dat de minnaars poogt aan te lokken.

COQUETIER, *f. m.* Marchand d'œufs. *Een eyerverkoper.*

Coquetier. Sorte de petit vase. *Een klein zilver, of sinne schaaltsje, om een ey in den dop in te zetten.*

COQUELAGE, *f. m.* Quantité de coquilles. *Een hoop schelpen. Schelpwerk, iets van schelpen gemaakt.*

COQUILLE, *f. f.* Sorte de poisson à têt dur. *Schelpvisch, schaalvisch. Een schelp, schulp, of schaal.*

Il a fait un instrument de la coquille d'une tortue. *Hy heeft een schuld-paddewerktuig, of een werktuig van schuld-padd gemaakt.*

Coquille d'œuf. *Een eyerschaal.*

Coquille de noix. *Een nooeschelp, nooeschaal, of nooesdop.*

* C'est trop discourir, je rentre dans ma coquille. *Dat is te veel gepraat, of gezegt, ik kruip wel in myn schulp; dat is, ik wil niet weten dat ik soo veel gezegt heb.*

‡ A qui vendez-vous vos coquilles? *Proverbe pour dire, à qui pensez vous avoir affaire? Met wie moenje dat go te doen hebt? Of wie moenje dat gy voor hebt?*

‡ Qui a de l'argent, a des coquilles. *Proverbe pour dire. Qui a de l'argent, a tout ce qu'il lui plaît. Die guld heeft kan doppen manken. Een spreekwoordt; die guld heeft, heeft alles wat hy begeert.*

‡ La coquille lui demange. *C'est à dire, elle a grande envie d'être mariée. De schulp jukt haar; dat is, zy is verliest, of wou gerno trouwen.*

Coquille de loquet. (*Terme de serrurier.*) *Een ligterije aan een deursklink.*

COQUIN, *f. m.* Gueux, miserable, sans honneur. *Een schobbejak, guis, schelm, bedelaar, dwangniet, schun, schooier, schurk, sielt, een eerloos mensch.*

‡ Coquin, coquine, *adj.* Ce qui acoutine, ou acoutume à une vie fainçante. *'r Geen iemant tot fraasstylen, of loogloopen gewent.*

Coquine, *f. f.* Sorte de gueufe & de friponne. *Een schooister, een bedelaarster, een vadder, een ondeugend vrouwwenssch.*

COQUINERIE, *f. f.* Guisery, schelmery, ondeugt, sieltery.

COR.

COR, *f. m.* Instrument à vent. *Een hoorn, een jagthoorn.*

Sonner du cor. *Op den hoorn blaazen.*

Cor de mer. *Een zeshoorn, of kinkhoorn.*

‡ A cor & à cri. *A toute force. Uit al zyn magt, met een groot geweld, of getier.*

Crier a cor & à cri. *Uit al zyn magt roepen, of schreeuwen.*

Cor, ou Cors. Durillon qui vient

aux pieds, & quelquefois aux mains. *Exterooog, likdoorn, hardigheid die aan de voeten, en somtyds aan de handen komt.*

CORAIL, coral, *f. m.* Sorte de plante qui croit dans la mer. *Koraal. Zeker zeegewas.*

* Corail. (*Ce mot au figuré se dit de la rougeur des lèvres.*) *Koraal. (Dit woordt oneigentlyk genomen wordt van de roodheit der lippen gezegt.)*

* Des lèvres de corail. *Koraale lippen. Lippen van koraal.*

Le corail est rouge, blanc, noir, ou jaunâtre. *Mes koraal is roodt, wit, zwart, of goelachtig.*

CORALINE, *f. f.* Sorte de plante qui croit dans la mer. *Koraalboom, koraalgewas. Zeker zeegewas.*

CORBEAU, *f. m.* Oiseau noir. *Een rave; zekere zwarte roofvogel.*

Corbeau. Poisson de mer. *Zweertvisch. Zekere zeevisch.*

Corbeau. *Grosse pierre, ou pièce de bois en faille pour soutenir une poutre. Een krolsteen, of krolnaus, die in een muur wisteekt, en waar op een balk rust.*

* Corbeaux. *Gens qui enterrent les pestiferez. Cellebroers. Luiden die de pestdooden begraaven.*

CORBEILLE, *f. f.* Een korf, of mand.

CORBEILLE'E, *f. f.* Une corbeille pleine. *Een korf vol, een mande vol.*

CORBILLON, *f. m.* Petit piquotin où l'on met les bales dans les jeux de paume. *Een klein korfje, waar in men de ballen in de kaatsbaan legt.*

Corbillon d'Oublieur. *Een onblybakkers korf, of doos.*

Corbillon. Sorte de jeu. *Zeker draaispel.*

CORCELET. *Voyez Corfelet.*

CORDAGE, *f. m.* Tonwerk, touw. *Allerlei slag van dik en dun touw.*

CORDAGER, *v. a.* Faire du cordage. *Lyndraaijen, allerlei slag van tonwerk maaken.*

CORDE, *f. f.* Een touw, koord, lyn, of zeel.

Corde d'instrument de Musique. *Een snaar van een speeltuig.*

Corde de violon. *Een snaar van een veél, of viool.*

Corde de clavecin. *Een snaar van een klavecimbaal.*

Corde d'arc. *Corde d'arbalète. De pes-*

pees van een boog. De pees van een voetboog.
 Corde à danser. Een koord om op te dansen.
 Danser sur la corde. Op de koord dansen.
 Danseur de corde. Koorddanser.
 Corde d'étoffe. De ketting van stoffe, of laken.
 * Filer sa corde. Proverbe. Mener une vie qui doit finir par le gibet. Zyn strop draaijen. Een spreekwoordt. Een leven leiden dat op de galg aanloopt.
 * Ne touchez pas cette corde-là. Proverbe. Ne parlez pas de cela. Trek aan dat lyntje niet. Een spreekwoordt. Spreek daar niet van; roer die zaak niet.
 † Toucher la grosse corde. Proverbe. Parler d'une affaire d'importance qu'on devoit menager. Iets rondt nit lappen, dat best gezwegen ware.
 Friser la corde. (Terme de jeu de paume.) Een bal snyen. (Een woordt van de kaatsbaan.)
 † Avoir plusieurs cordes à son arc. Prov. Avoir plusieurs moiens pour venir à bout d'une chose. Veel pylen op zyn koker hebben; veel middelen aan de handt hebben om iets te boven te koomen.
 † Ce font des gens de sac & de corde; des gens qui ne valent rien. Dat is ruicht van volk, of een ondeugend volk.
 † Se mettre la corde au cou. Zich den vryen toom vieren. Los en ongebonden leeven, doen al wat men wil. Het op de galg aanzetten.
 Corde de bois, ou voie de bois. Een stapel, myst, of hoop hout, een houtstapel, of houtmyst.
 CORDEAU, f. m. Corde menuë. Een lyn, dun touw, of snoer.
 Cordeau de maçon. Cordeau de Jardinier. Een slaglyn, of meestsnoer van een metselaar, van een hovenier, enz.
 CORDELER, v. a. Treffer, corder quelque chose de délié. Braaijen, of breijen, vlechten.
 Cordeler des cheveux. Haar vlechten.
 Cordelé, ée, part. Gevlochten, gebreidt.
 CORDELETTE, f. f. (Mot peu usité.) Petite corde. Een klein touwtje, of snoertje.
 CORDELIER, f. m. Religieux de

Saint François. Een Grauwmonnik. Minnebroeder, of Franciskaner monnik.
 CORDELIÈRE, f. f. Religieuse de Saint François. Een Franciskaner nonne.
 Cordelière, f. f. Corde à plusieurs nœuds, comme est celle dont les Cordeliers ceignent leurs robes. Een touw vol knopen, als de Grauwmonniken tot een gordel draagen.
 CORDER, v. a. Faire de la corde. Lyndraaijen, een touw maaken, souw spinnen.
 Corder du bois. Hout stapelen, of in laagen of malkanderen leggen.
 Corder des balots. Baalen pakken.
 Se corder. Devenir dur comme du bois. Hard, stokkig, of houtachtig worden.
 Certaines racines se cordent. Zommige wortels worden houtachtig.
 Cordé, cordée, part. p. Lié avec des cordes. Gepakt, met touwen gebonden.
 Des balots cordés. Gepakte baalen.
 Cordé, cordée, adj. Gestapelt, in laagen gelegd.
 Bois cordé. Gestapelt hout.
 Rave cordée, boileuse, ou dure. Een stokkige, of harde radys.
 CORDÈRIE, f. f. Lieu où l'on fait des cordes. De lynbaan. De plaats daar men touw draait.
 CORDIAL, cordiale, adj. Qui fortifie le cœur. Versterkend, hartsterkend, verquikkend, veruolykend, 't geen 't hart sterkt, of veruolykt.
 Cordial, f. m. Remede cordial. Hartsterking, of een hartsterkend, geneesmiddel.
 * Cordial, cordiale, adj. Sincere, fidele. Hartelyk, oprecht, getrouw.
 * Un ami cordial. Een hartevriendt. Een getrouwe, of oprechte vriendt, een recht genegen vriendt.
 * CORDIALEMENT, adv. Sincèrement. Hartelyk, oprechtelyk, getrouwelyk.
 * Agir cordialement. Oprechtelyk handelen, of toewerk gaan.
 CORDIALITE, f. f. Sincérité. Hartelykheit, oprechtigheid, getrouwheit, oprechte vriendschap, hartelyke genegenheit.
 Avoir de la cordialité pour ses amis. Een hartelyke genegenheit tot zyne vrienden hebben.
 CORDIER, f. m. Een lyndraaijer, of xeldraaijer, een souwspinder.

CORDON de chapeau. Hoedsbandt De bandt van een hoeds.
 Cordon bleu qui portent les Chevaliers du S. Esprit en France. Een blauwe hoedsbandt die de Ridder van den H. Geest in Vrankryk draagen.
 Cordon bleu. Chevalier du S. Esprit qui porte un cordon bleu. Een Ridder van den H. Geest, die een blauwe snoer om den hoeds draagt, dat hy van den Konink ontfangt.
 * Cordon de muraille. Een bandt van een muur. Steenen op de wys van eenen bandt gelogt, die de muren der sterke plaatsen omringt.
 Cordon de foulié. Schoenriem, schoenbandt, schoenlint.
 Cordon de Minime, ou Cordon de Saint François. Een gordel, of koordt der Minnebroers, of Franciskaner monniken.
 Cordon à lacer. Een platte snoer, een platte ryg/snoer.
 Cordon de fil, ou de soie. Een gerame, of zyde snoer.
 Cordon. (Terme de Cordier.) Drie, of vier hennipdraaden om een touw van te maaken.
 Cordon, f. m. De navelfstremg.
 CORDONNER, v. a. Treffer avec du cordon. Een snoer breijen, of vlechten.
 CORDONNERIE, f. f. Een schoenmakers winkel, schoenmakery, of de schoenmerkt.
 CORDONNET, f. m. Een garene ryg/snoer, of rygvester, die de vrouwen en kinderen gebruiken.
 CORDONNIER, f. m. Een schoenmaker, of schoeijer.
 Boutique d'un Cordonnier. Een Schoenmakers winkel.
 Métier de Cordonnier. 't Schoenmakers ambacht, 't schoenmaken.
 Cordonnière, f. f. La femme d'un Cordonnier. Een schoenmakers vrouw, of weduwe.
 CORDOUAN, f. m. Peau de bouc, ou de chèvre passée en tan. Bokke- of geite-leër, met run bereids. Spaanscb leër.
 COREVEQUE, ou Chorévêque, f. m. Een Landideken.
 CORIACE, adj. Dur. Taai, hard, langdraadig.
 Viande coriace. Taai vleesch.
 CORIANDRE, f. f. Plante. Een korianderboom; zeker heesfergewas.
 Coriandre, f. f. Graine de coriandre. Korianderzaadt.

CORLIEU, *f. m.* Oiseau aquatique. Een wulp. Zekere watervogel.

CORME, *f. m.* Fruit de cormier. Sorben, de vrucht van den sorbenboom.

CORMIER, *f. m.* Arbre qui porte les cormes. Sorbenboom.

CORMORANT, *f. m.* Oiseau de riviere. Een waterrave. Zekere waterservogel met een langen bek en hals, die visch eet.

CORNALINE, *f. f.* Kornalyn. Zeker roodt gesteente, waar op gesneden wordt.

‡ **CORNARD**, *f. m.* Cocu. Een hoorndrager, hoornbeest, of koekoek. Een wiens wyf de hoer speelt.

CORNE, *f. f.* Een hoorn.

Come de bœuf. Een ossenhoorn.

Bêtes à cornes. Hoornbeesten, gehoort vee.

Come du pié d'un cheval. De hoef van een paerd. Het eel van een paerdts vee.

Come de cerf. (Pour parler en termes de chasse il faut dire, bois de cerf.) Hertschoorn. (Om naar de wyze van de jagt te spreken, moet men zeggen, het gewigt, of de kroon van 't hert.)

Come de cerf. Herbe. Hertschoorn. Zeker kruid.

Come Ducale. De Hertoglyke muss van den Doge te Venetië.

Come d'abondance. De hoorn des overvloedis.

Ouvrage à cornes. (Terme de fortification.) Een hoornwerk. (Een woordt der vestingbouw.)

Cornes du croissant de la lune. De hoorens, of spitze punten van de wassende maan.

‡ Cornes. Cocuage. Hoorens, hoorn-dragery.

‡ Porter les cornes. Hoorens draagen.

‡ Elle fait porter des cornes à son mari. Zy zet haar man horens op; zy maakt haar man tot eenhoorn-dragery.

CORNEE, *f. f.* 't Hoornachtig vlies van 't oog.

CORNEILLE, *f. f.* Een kraai, een zwarte kraai.

Corneille émantelée. Een bonse kraai.

CORNEMUSE, *f. f.* Instrument de Musique à anches. Een zakpyp, ruijchpyp, of pypzak.

Jouer de la cornemuse. Op de zakpyp

speelen.

Joueur de cornemuse. Een zakpyp, of speeler op de zakpyp.

CORNER, *v. n.* Sonner du cornet. Op den hoorn blaazen.

Corner. Sonner du cor de chasse. Op den jagschoorn blaazen.

‡ Les oreilles me corrent. C'est-à-dire, il me semble qu'on parle de moi. De ooren taiten, of ruijschen my, dat is, my dunkt dat'er van my gepraat wordt.

‡ Viande qui corne. C'est-à-dire qui commence à sentir. Vlesch dat begint aan te komen, te ruiken, of te luchten.

CORNET, *f. m.* Instrument de Musique à vent. Een trompschoorn, blaaschoorn, of kromschoorn.

Cornet d'écritoire. Een inktkoker, of inktpot.

Cornet pour jouer aux dez. Een hoornetje waar uit men de dobbelsteenen werpt als men speelt.

Cornet de papier. Een peperhuis, of toegerolt papier.

Cornet à ventouse. Koppen, van tin, of glas, waar mede men kopt, of koppen zet.

Cornet de Patissier. Een oubly, of toegerolde dinne wafel.

Cornet à bouquetin. Een bokshoorn. Zekere kromme blaaschoorn.

CORNETIER, *f. m.* Een hoornbrander. Een die de hoornen der gestagte beesten voor de hammemakers bereids, en recht maakt.

CORNETTE, *f. f.* Coife de toile pour une femme. Een zuitmuss, een kornetmuss die de vrouwen draagen.

Cornette, *f. m.* Officier qui porte la cornette. Een standaarddrager, een Kornet.

Cornette, *f. f.* Etendart de Cavalerie. Een standaard, of standert der ruiserbenden.

CORNICHE, *f. f.* (Terme d'Architecture.) De kroonlyst aan een zuil, of pylaar, (als met hoornen en spitze hoeken uitgesneden.)

Corniche. Queles enfans font tourner en fouettant. Een dryfstol, waar mede de kinderen spelen.

CORNICHON, *f. f.* Petite come. Een kleine hoorn. Een hoornetje.

Les cornichons d'un chévreau. De hoornetjes van een geit.

Cornichon, *f. m.* (Terme de Jardinier.) Een konkommertje, of angurkje. (Een tuiniers woordt.)

On confit des cornichons. Men legt, of zult d'angurkjes in.

Cornier, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Een hoekstyl. (Een bouwkundig woordt.)

Corniere, *f. f.* (Terme de charpentier.) Een loode dakgoot, of hanggoot, die 't water ontfangt. (Een huistimmermans woordt.)

CORNOUILLE, *f. f.* Fruit de cornouiller. Korzel, vrucht van den kornelleboom.

Cornouiller, *f. m.* Arbre. Een Kornelleboom.

CORNU, cornuë, *adj.* Gehoort, die hoorens heeft.

‡ Cornu. Cocu. Gehoort, die hoorens draagt, of een hoorndrager is.

CORNUË, *f. f.* (Terme de Chimie.) Rétoire. Een kromme kolf. (Een woordt der Scheikunde.)

COROLLAIRE, *f. m.* Conséquence d'une proposition. Aanhangsel, gevolg van een voorstelling.

CORONAL, coronale, *adj.* (Terme d'Anatomie.) Kroon, van de kroon, of krans.

Os coronal. L'os du front. Het kroonbeen, 't been van 't voorhoofd.

Suture coronale. De kransnaadt.

Artere coronale. Veine coronale. Kroonslagader. Kroonader.

CORPORAL, Voyez Caporal.

Corporal, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een Altaardoek in de Roomsche Kerke.

CORPORALIER, *f. m.* (Terme de l'Eglise.) Een beurs, of zak waar in den altaardoek wordt gestoken.

CORPOREL, corporelle, *adj.* Ligchamelik, 't geen op het ligchaam ziet, of tot het ligchaam behoort.

Plaisir corporel. Ligchamelik, of vleschelyk vermaak.

Punition corporelle. Lyfstraf, straf aan den lyve.

CORPORELLEMENT, *adv.* Aan den lyve, aan 't ligchaam.

Punir corporellement. Aan den lyve straffen.

Il ne faut pas prendre cela corporellement, mais spirituellement. Men moet dat niet ligchamelik, maar geestelyk neemen, of opvatten.

CORPORIFIER. (Terme de Chimie.) Beligchaamen, de geesten 't ligchaam doen aanneemen dat ze te vooren hadden, eer ze zich van de zouten scheidden. (Een woordt der Scheikunde.)

- CORPORIFICATION**, *f. f.* *Be- ligchaaming.*
- CORPS**, *f. m.* *Chose étendue. Lig- chaam, lyf. Een uitgebreid, of uitgebrekt ding.*
- Corps à corps**. *Lyf tegen lyf, lyf om lyf.*
- Se battre corps à corps**. *Lyf om lyf vechten.*
- A son corps défendant**, *adv.* *Zyn lyf verweerende.*
- A corps perdu**, *adv.* *Blindeling, bals over kop, dol, onstuuriglyk, ver- twyfeld.*
- Répondre corps pour corps**. *Lyf te- gen lyf zetten.*
- Prendre l'ombre pour le corps**. *De schaduw voor 's ligchaam neemen.*
- ‡ **C'est un corps sans ame**. *Proverbe. C'est-à-dire, qui n'a ni esprit, ni vigueur. Dat is een ligchaam zon- der ziel. Een spreekwoordt, Dat is 'er een die verstant, noch kracht heeft.*
- * **Corps**. *Compagnie, ou société. Een ligchaam, een geselschap, ge- nootschap, of maatschap van veele personen.*
- * **Le Parlement l'alla saluer en corps**. *De Raadsvergadering ging hem ge- zamenlyk begroeten.*
- * **C'est un homme qui n'est pas de notre corps**. *'s Is een man die van ons geselschap niet is.*
- * **Corps d'armée**. *Een heir, krygs- heir, of leger, of een gedeelte van een leger dat uitgezonden wordt.*
- * **Corps de bataille**. *De middelstogt van een leger.*
- * **Le corps de ville**. *Les Magistrats de l'Hôtel de ville. De Vroedschap eener stadt.*
- * **Corps de garde**. *Een krygswacht, of wachthuis.*
- * **Corps de jupe**. *Een tabberts lyf, 's bovenlyf van een vrouwe tabberts, of samaar.*
- * **Corps de droit**. *Wetboek, rechts- boek.*
- * **Corps de droit civil**. *Het burger, of wereldlyk wetboek.*
- * **Corps de droit canon**. *'s Geestelyk wetboek.*
- * **Corps de droit Romain**. *'s Roomsche burger wetboek.*
- * **Un vieux corps**. *Een oude krygsben- de, een oud regiment.*
- * **Corps**, *ce qu'une chose a de plus essentiel.* *'s Beloop, 's voornaamste, of wezenlykste van iets.*
- * **Le corps d'un vaisseau**. *'s Beloop*

- van een schip.*
- * **Corps de logis**. *Een deel van een huis, een woning in een huis, of een vertrek.*
- * **Corps de discours**. *De kracht, kern, of 's pit eener reden.*
- * **Corps de cuirasse**. *Een yzer, of staale borstwapen.*
- * **Vin qui a du corps**. *Sterke wyn, stevige wyn, wyn die lyf heeft.*
- * **Etoffe qui a du corps**. *Dikke stoffe, lyvige stoffe.*
- CORPULENCE**, *f. f.* *La taille de l'homme confidérée comme grosse & grande. Lyvigheit, zwaarly- vigheit, diklyvigheit, dikte, of ge- zettheit des ligchaams.*
- ‡ **Voilà une belle corpulence d'homme**. *Dat is een fraaije lyfstat, of lyvigheit van een mensch.*
- CORPUSCULE**, *f. m.* *Petit corps Physique. Ligchaamtje, een na- tuurkundig deeltje.*
- Les atomes sont des corpuscules**. *De veselen zyn ligchaamtjes.*
- CORRECT**, *correcte*, *adj.* *Goet, volkomen, verbeter, zonder seilen, ongebrekkellyk, naar de kunst, zuiver, fraai, beschaaft.*
- Stile correct**. *Een zuivere, of be- schaafde styl.*
- Un livre correct**, *c'est-à-dire*, *sans fautes*. *Een net gedrukt boek, een boek zonder drukfeilen.*
- Discours correct**. *Een bondig, of fraai gesprek, een beschaafde reden, een reden die wel in den baakis.*
- Le dessein du peintre est correct**. *C'est-à-dire, selon les regles. De schets, of 's ontwerp van den schilder is heel fraai.*
- Correct**. *(Adverbe pen usité.) Net, zuiver.*
- Ecrire, parler correct**. *Zuiver schry- ven, spreken.*
- CORRECTEMENT**, *adv.* *Pure- ment. Zuiver, ongebrekkellyk, naar de kunst, zonder seilen, heel net.*
- Parler correctement**. *Zuiver spre- ken.*
- Ecrire correctement**. *Heel net schry- ven.*
- CORRECTEUR**, *f. m.* *Qui corri- ge, qui reprend. Verbeteraar, be- rispor. Een die iets verbetert.*
- Vous êtes un sévère correcteur**. *Gy zyt een streng berispor.*
- Correcteur des comptes**. *Een opne- mer der rekeningena.*
- Correcteur d'imprimerie**. *Een ver- beteraar der drukkeij, of prof-*

- lazer op een Drukkery.*
- Correcteur de Minimes**. *De Opperste van een Minnebroeders klooster.*
- Correcteur du Collège des Jésuites**. *Een kastyder der schoolieren onder de Jesuiten.*
- CORRECTIF**, *f. m.* *Tout ce qui corrige, ou adoucit. Verzagrend, verzachtend, al 's geen verzagt, of verzoos.*
- * **Correctif**. *Verzagting, verzoe- ting, van sommige harde spraek- uyzen.*
- * **Cette expression est trop forte, elle a besoin de correctif**. *Die uit- drukking is te sterk, zy heeft eenige verzagting van noden.*
- CORRECTION**, *f. f.* *Verbetering, berisping, vermaning.*
- Correction**. *Châtiment. Kastyding, bestraffing, straffe.*
- Correction fraternelle**. *Avertisse- ment doux & charitable. Een broe- derlyke bestraffing, een zachte en vriendelyke vermaning.*
- Sauf correction ou sous correction**. *Sauf le respect. Onder verbetering, of onder 's wel nemen; behoudens de eer, of het aanzien van, enz.*
- Il en a menti sous correction de la compagnie**. *Hy heeft 'er aan gelo- gen, onder 's wel nemen van 's ge- selschap.*
- CORRELATIF**, *ive, adj.* *(Terme de Philo(sophia). Opzigtelyk, betrek- kelyk. (Een woordt der Wysbe- geente.)*
- Pere & fils font des termes correla- tifs**. *Vader en zoon zyn opzigtelyke, of betrekkellyke woorden.*
- Ce sont des idées corrélatives**. *Dat zyn opzigtelyke denkbeelden.*
- CORRESPONDANCE**, *f. f.* *Com- merce de deux personnes éloi- gnées l'une de l'autre. Onderhan- deling, onderlinge 's zamenhand- ling van twee personen die afwee- zig zyn.*
- Avoir de particulieres correspondan- ces dans les pais étrangers**. *Byzon- dere onderhandelingen in vreemde landen hebben.*
- Correspondance**. *Sympathie, con- venance. Concorde, bonne ami- tié. Overeenkomst, overdragt, goede vriendschap.*
- Il y a grande correspondance d'hu- meurs entre eux**. *Daar is groota overeenkomst van inborst, of gene- genheden onder hen.*
- Correspondance de sentiments**, *d'a- mi-*

mitié, &c. *Overeenkomst van gevoelens, van vriendschap, enz.*
 Correspondance. Commerce des Marchands. *Onderhandeling, of t'zamenhandeling der Koopluiden.*
 CORRÉSPONDANT, te, adj. Qui a du rapport, de la sympathie. *Overeenkomstig, dat overeenkomt, of een onderlinge trek heeft.*
 Correspondant, f. m. *Onderhandelaar, medehandelaar, t'zamenhandelaar.*
 Ce Marchand a des correspondans dans toutes les villes de negoce. *Die Koopman heeft zyne medehandelaaren in alle koopsteden.*
 CORRÉSPONDRE, v. m. Répondre aux soins, aux bons offices, aux intentions, à l'amitié, à la bonté de quelqu'un. *Beantwoorden, erkennen. De zorge, dienst, t'oogmerk, de vriendschap van iemand erkennen, of beantwoorden.*
 CORRIDOR, f. m. (Terme d'Architecture.) *Een galdery die ronstom een huis loopt.*
 Corridor. (Mot un peu vieux.) *Cheminiin couvert. Een bedekte weg.*
 CORRIGER, v. a. Oter les fautes. *Verbeeteren, de feilen, of gebreken wegneemen.*
 Corriger un ouvrage, un livre. *Een werk verbeteren, een boek van drukfeilen zuiveren.*
 Corriger. Reprendre, châtier. *Be-straffen, doornemen, berispen, eenige gebreken afteeren, kastyden.*
 On l'a corrigé de mille fautes désagréables qu'il ne fait plus. *Men heeft hem duizend wansykkelyke mislagen afgeleert, die hy niet meer bezaat.*
 * Corriger. Temperer, adoucir. *Verzagen, matigen.*
 * Corriger la froideur des tamarins avec de la canelle. *De kondachtigheid der tamarisch met kaneel wat temperen, of matigen.*
 * Se corriger, s'Amender. *Zich beeteren, zich behoeren, beeter worden, zyn leven beeteren, of beeter aanstellen.*
 * Se corriger de quelque vice. *Zich van eenige ondeugt beeteren.*
 * CORRIGIBLE, adj. Il ne se dit que dans la négative. *Verbeterlyk, die of dat verbeterd kan worden. Het wordt alleen ontkennender wyze gezegt.*
 Cet homme n'est pas corrigible. *Die*

mensch is onverbeterlyk.
 CORRIVAL, f. m. (Vieux mot.) *Voyez Rival, ou Concurrent.*
 CORROBORATIF, ive, adj. Qui a la vertu de corroborer, de fortifier. *Versterkend, dat een versterkende kracht heeft.*
 Un remede corroboratif. *Een versterkend geneesmiddel.*
 Corroboratif, f. m. *Un excellent corroboratif. Een uitstekend versterkend geneesmiddel.*
 CORROBORER, v. a. Fortifier. *Versterken, sterkte, of kracht geven.*
 Cela corrobore le cerveau, l'estomac, la vuë, &c. *Dat versterkt de hersenen, de maag, t'gezigt, enz.*
 Le vin corrobore. *De wyn versterkt.*
 CORRODER, v. a. Ronger, manger. *Dooreeten, doorknaagen, doorvreeten.*
 Ce poison lui avoit corrodé les intestins. *Dat vergif had hem de darmen doorgeeten.*
 CORROI, ou Conroi, f. m. La façon que le Corroyeur donne aux cuirs. *Leertouwing, leerbereiding.*
 CORROMPRE, v. a. Gâter, alterer. *Bederven, vervalschen, ondeugend maaken.*
 * Corrompre. Gagner par des moyens illégitimes. *Omzetten, omkoopten, buigen, door geschenken, of door andere middelen iemand beweegen om eenig quaad te doen.*
 * Corrompre des témoins. *Getuigen omkoopten.*
 * Corrompre ses juges. *Zyn rechters omkoopten, of omzetten.*
 * Corrompre. Alterer, falsifier. *Veranderen, vervalschen, verminken.*
 * Corrompre un passage, un texte. *Een Schriftuurplaats vervalschen.*
 * Corrompre. Débaucher. *Bederven, verleiden, ondeugend maaken.*
 Corrompre. (Terme de Corroyeur.) *Den erf op het leër maaken.*
 Se corrompre. Se gâter. *Bederven, aankomen, bedorven worden.*
 La viande se corrompt en été. *'s Vleesch bederst in den zomer.*
 Bois qui est sujet à se corrompre. *Hout dat bederf onderworpen is.*
 * Se corrompre. Se fouiller, tomber en pollution. *Zich bevleeken,*

zich besmetten, zich verontreinigen, zich bezoodelen.
 Conompu, corrompuë, adj. Gâté. *Bedorven, ondeugend.*
 Maximes, maxims corrompues. *Heillooze gronden, bedorve zeden.*
 Siécle corrompu. *Bedorve eeuw.*
 CORROSIF, corrosive, adj. *Bytend, scharp, ineetend, wegstend, doorbytend, invretend.*
 Corrosif, f. m. *Jets dat bytend, scharp, of ineetend is.*
 CORROSION, f. f. Effet de tout ce qui est corrosif. *Ineeting, of invreting van al wat bytende, of scharp is.*
 Ce poison fit une grande corrosion. *Dat vergif vras heel diep in.*
 CORROYER, corroyer, v. a. *Leër bereiden, na het getouwt is.*
 Corroyer. (Terme de Serrurier, ou de Coustelier.) *Twee stukken yzer, of staal aan malkander smeeden, of lassen.*
 Corroyer. (Terme de Menuisier.) *Hout sbaaven.*
 Corroyer. (Terme de Maçon.) *Kalk beslaan, zandt en kalk wel onder een mengen.*
 CORROYEUR, f. m. *Een leërbe-reider, of leertouwer.*
 Corroyeuse, f. f. *Een leërbereders vrouw, of weduwe.*
 CORRUPTEUR, f. m. Qui débauche. Qui falsifie. *Bedorver, schender, verleider, vervalscher, verminker.*
 Corrupteur de la jeunesse. *Bedorver der jeugt, verleider der jonkheit.*
 Corrupteur de l'Ecriture. *Vervalscher, of verminker der heilige Schrift.*
 CORRUPTIBILITE', f. f. *Bederslykheit, verganklykheit.*
 CORRUPTIBLE, adj. Sujet à corruption. *Bedersfelyk, vergankelyk, de bederving, of t'bederf onderworpen.*
 Tous les éties matériels sont corruptibles. *Al de stoffelyke wazens zyn bedersfelyk.*
 * Corruptible. Qu'on peut gagner par argent, ou autrement. *Omkoopelyk, omzetteblyk, die ergens door kan omgezet, of omgekocht worden.*
 * Juge corruptible. *Een rechter die om te koop is.*
 * CORRUPTION, f. f. *Bederving, bedersf, verdorvenheit, ongebon-denheit, ongergelheit.*

Le monde est dans une étrange corruption. *De wereldt legt in een groot verderf, is verzonken in 't verderf, of is 't eenemaal bedorven.*

* Corruption. Omkoopning, omzetting.

* Corruption des mœurs. Déréglément. *Bederwing der zeden, ongeregeltheit, ongebondenheit.*

‡ CORSAGE, *f. m.* La taille du corps humain depuis les épaules jusques aux hanches. *'t Lysf. De gestalte, of leest van 't ligchaam, van de schouderen af tot de heupen toe.*

‡ Beau, joli corsage. *Een schoon, fraai lysf.*

‡ Cette fille a le corsage délié. *Das meisje is dun van lysf, of heeft een dun lysf.*

CORSAIRE, *f. m.* Pirate. *Zeeroover, zeeſchuimer.*

Un vaisseau corsaire. *Een roofſchip, een rover.*

* Corsaire. Avare inhumain & sans pitié. *Een gierig, vreakig, onmenschelek, onmedelydend, of onmededogend mensch.*

CORSELET, *f. m.* Cuirasse de piquier. *Een borstbarnas, of borstwapen voor een pikenier.*

CORSET, *f. m.* Corps de jupe de payſane. *Een boerinne lysf, of rokslyf, een kraag met mouwen.*

Corſet. Petit corps sans baleine, que les Dames mettent en leur deshabillé. *Een lysfe zonder walvisbeenen, dat de Juffers draagen als ze uitgekleet zyn.*

CORTÈGE, *f. m.* Accompagnement d'un grand Seigneur, ou Ambassadeur dans des actions de cérémonie. *De sleep, stoet, of 't gevolg van een groot Heer, of Gezant, in plegtelyke oorfſtation.*

CORVÉE, ou Courvée, *f. f.* Travail qu'un vassal doit à son Seigneur. *De dienst, of plicht die een leenman zynen Leenheer schuldig is.*

‡ Corvée. Travail pénible qu'on fait pour un autre. *Zwaare, of moeilelyke arbeide die men voor een ander doet.*

CORVETTE, *f. f.* Petit vaisseau léger. *Een jacht dat op kondſchap uizeilt; een advyſjacht.*

On a envoyé des corvettes pour découvrir la flote ennemie. *Men heeft advyſjachten uizegezonden, om*

de vyandslyke vloot te ontdekken.

‡ CORYPHE'E, *f. m.* (*Mot peu usité.*) Qui a le plus de mérite ou de dignité. *'t Hoofdt, de voornaamſte, of d'uitſtekenſte onder anderen. Die boven alle anderen uitmunt, of uitſteekt.*

COS.

COSMOGRAPHE, *f. m.* Wereldbeschryver, aardryksbeschryver, wereldkundige.

COSMOGRAPHIE, *f. f.* Wereldbeschryving, aardryksbeschryving, wereldkunde.

COSMOGRAPHIQUE, *adj.* Appartenant à la Cosmographie. *Van de wereld- of aardryksbeschryving, of 't geen 'er toe behoort.*

COSSE, *f. f.* Couverture de légume. *De ſchil, ſchel, peul, of baſt van peulgewaſſen.*

Coffe de pois. *De baſt van erweten, of erten.*

COSSEIGNEUR, *f. m.* (*Terme de Pratique.*) Celui qui est Seigneur avec un autre. *Medebeer, medeheerſchap, een die een Heer met, of nevens een ander is.*

COSSER, *v. n.* ou Se cosser, *v. r.* Stooten, malkanderen stoeten. (*Dit wordt van de Rammen gezegt.*) Ces béliers coſſent ou ſe coſſent d'abord qu'ils font fortis de la bergerie. *Die rammen ſtoeten malkander zoo dra zy uit de ſtal zyn.*

COSSIN. *Voyez Couſſin.*

COSSON, *f. m.* Vermisseau qui ronge les pois. *Erteworm, Schietworm in de erten.*

COSSU, *uë, adj.* Qui a beaucoup de cosse. *Dikbaſtig, dikhuidig, dik van ſchil, of baſt.*

Des fèves bien coſſuës. *Dikbaſtize boonen.*

COSTIERE, *f. f.* (*Terme de Jardinier.*) *Een lang bedde langs een muur, of ſchutting, om de luurte voor 't gezaaide.*

COT.

COTAU. *Voyez Côteau.*

COTE, *f. f.* Os courbe & plat, qui prend de l'épine du dos jusque à la poitrine. *Een rib, een krom en plat been, dat uit het ruggraat tot de borst komt.*

Côte. Coline. *Heuvel, hoogte.*

La place est située sur une petite côte. *De plaats legt op eenen kleinen heuvel.*

‡ Côte. Race. *Geflacht, afkomst, ſtam.*

‡ Il croit venir de la côte de S. Louis. *Hy meent dat hy uit den ſtam van S. Lodewyk geſproten is.*

Côte. Le penchant d'une montagne ou d'une coline. *Het hangen van eenen heuvel, of berg.*

Côte. Terres le long de la mer. *De oever, het ſtrandt, of de kuſt der zee.*

Garde-côte. *Een kuſtwaht. Een uitlegger op een kuſt, tegen de zeerovers.*

La Côte de Genes. *De kuſt van Genua.*

Côte de melon. *Een rib, of ſtuk van een meloen, ribswyze geſneden.*

Côte de lut. *De rib van een luut.*

Côte-rouge. *Sorte de fromage. Edamſe kaas, kaas met roode korſen.*

Côte à côte, *adv.* A côté l'un de l'autre. *Zy aan zy. Aan malkanders zy.*

Ils marchoient côte à côte. *Zy gingen zy aan zy.*

CÔTE, ou cote, *f. f.* Jupe. *Een vrouwe rok.*

Cote d'armes. *Een krygsrok, een wapenrok.*

Cote de maille. *Een pantzier, of malienkolder.*

Cote. *Quote part. Schatting, hoofdſtaf, hoofdſchatting.*

Payer sa cote. *Zyn ſchatting betalen.*

Cote part. *Portion. Deel, aandeel.*

Cote. (*Terme de Pratique.*) *Een letter waar mede de Rechtsgeleerden hunne ſtukken aftekenen.*

CÔTE', *f. m.* Partie droite, ou gauche du corps. *De zyde, de rechte, of ſinke zyde des ligchaams.*

Une douleur, ou un point de côté. *Zydpyn, zydwes, ſteeking in de zyde.*

Côté. *Endroit. Zyde, kant, plaats, gedeelte.*

A côté, *adv.* *Aan de zyde, nevens, ter zyden.*

A côté. *A l'écart. Ter zyde, aan een zyde, aan een kant.*

Mettez cela à côté. *Leg dat aan een been, dat uit het ruggraat tot de borst komt.*

De côté, *adv.* *De biais. Bezyden, ter zyden uit, dwars, zydelings uit.*

• Aller de côté. *Ter zyden uit gaan.*

* Regarder de côté, *avec indignation.*

- tion. *Van ter zyden, over schouder, of met verontwaardiging aanzien.*
- On y entra de tous les côtez. *Men quam 'er van alle zyden, of van alle kanten in.*
- * On le venoit voir de tous les côtez du monde. *Men quam hem uit alle hoeken der werelds zien, of bezoeken.*
- * Côté. *Kant, zyde, geslacht.*
- * De mon côté je ne lui suis pas contraire. *Van mynen kant, of wat my belangt, ik ben hem niet tegen.*
- * Du côté de sa mere il est mon cousin. *Van zyn moeders kant, of zyde, is hy myn neef.*
- Cet homme est ou descend du côté gauche, *c'est-à-dire, il est bâtarde. Die man is, of komt van de linker zyde; dat is, 't is een basterdt, of onechteling.*
- Côté d'étofe. *De zyde van eenige stoffe.*
- * Le côté. *De zyde, de kant.*
- * Il se fait voir, il se montre par le beau côté. *Hy laat zich van de beste zyde zien.*
- * Il ne regarde les choses que du côté qui le touche. *Hy ziet de zaken alleen aan van den kant die hem raakt.*
- * Côté. *Parti. Zyde, kant.*
- * Avoir les gens de son côté. *'t Volk op, of aan zyn zyde hebben.*
- * Être du côté de la justice & de la raison. *Aan de zyde der gerechtigheit en der reden zyn.*
- * Se mettre du côté de quelqu'un. *Zich aan iemants zyde voegen.*
- * Il ne fait de quel côté se tourner. *Hy weet niet naar welken kant hy zich wenden, of keeren zal.*
- COTEAU, còtau, *f.m.* Petite coline. *Een heuveltsje, eene hoogte.*
- COTELETTE, *f.f.* Een krapje, of ribbetje, dat men gemeenlyk op den rooster braadt.
- Cotelette de porc, de mouton. *Een verkens krapje, een sbaaps ribbetje.*
- COTER, *v. a.* (Terme de Finance.) Marquer avec des nombres, ou des lettres alphabétiques. *Den rug van een schrift met cijfers, of letteren tekenen.*
- Coter. *Citer, aleguer. Aantrekken, bybrengen, kantteekenen, op den randt van een boek iets aantekenen.*
- Coter les chapitres à la marge. *De*

- hoofdstukken aan den kant rekenen.
- COTE MORTE. *Le bien d'un Religieux après sa mort. Het goeds van een Monnik na zyn doodt.*
- L'Abbé à la côte morte des Moines. *Do Abt erft het goeds van de Monniken.*
- COTERET, *f. m.* Sorte de petit fagot. *Een rysbosje, of zakkebosje.*
- ‡ CÔTERIE, *f.f.* Societé de plaisir. *Een gelaght. Een vrolyk geselschap.*
- COTERON, *f.m.* Een bovenrokje.
- COTI, cotie, *adj.* Geblust, gekneust. (Dit wordt van de vruchten gezegt.)
- Les fruits cotis pourrissent bientôt. *De gebluste vruchten verrotten haast.*
- Les pommes ou poires coties ne se gardent pas long-tems. *De gebluste appelen of peeren duuren niet lang, bederven haast, of blyven niet lang goet.*
- COTIGNAC, *f. m.* Queevleesch, marmelade.
- ‡ Cotignac de Bacchus. *Fromage. Kaas.*
- ‡ COTILLON, *f.m.* Cote de dessous. *Een vrouwe onderrok, een onderkeursje.*
- COTISATION, *f.f.* Taxe de répartition. *Schasting, belasting, hoofdschasting, algemeene schasting. Sibatting op elk byzonder hoofdt.*
- COTISER, *v. a.* Taxer. *Schatten, een algemeene schasting opleggen.*
- Se cotiser, s'obliger de contribuer de sa quote part à une certaine somme. *Zich verpligten, of verbinden om een zekere som op te brengen.*
- COTISSURE, *f.f.* Kneuzing, of blutzing der vruchten, door 't vallen veroorzaakt.
- COTITE. *Voyez Quotité.*
- COTON, *f. m.* Espèce de bourre que porte le cotonnier. *Katoen, zekere wolle van den katoenboom.*
- Coton. *Duvel* qui vient aux fruits, ou aux feuilles de certains arbres. *Pluis dat aan de vruchten, of bladen van zekere boomen komt.*
- Coton. *Laine* en forme de coton qui vient aux draps qui se frisent. *Noppen op de krullakens.*
- ‡ Coton. (Mot Poétique.) *Poil follet. Een vlaasbaards van een jongeling.*

- COTONNE', cottonnée, *adj.* Friët. *Genopt, gekruls.*
- Drap cottonné. *Genopt laken. Laken waar op veel noppen zyn.*
- COTONNER, *v. a.* Renfler de coton. *Met katoen weder vullen, of voeren.*
- Se cottonner, *v. r.* Se friser. *Met noppen opwerpen, krullen.*
- Drap qui se cottonne. *Laken dat met noppen ruig opwerpt.*
- COTONNEUX, *le, adj.* Qui devient mollasse. *Vooz, week, slap, beurs.*
- Des pommes cottonneuses. *Appelen die beurs zyn.*
- Raves cottonneuses. *Vooze knollen, of raapen.*
- COTONNIER, *f. m.* Arbusse qui porte le coton. *Katoenboom. Zeker heestergewas daar 't katoen aangroeit.*
- COTONNINE, *f.f.* Toile de gros coton, dont on fait des voiles. *Katoen zeildoek, grof katoen waar van men zeilen maakt.*
- COTOYER, *v. a.* Ter zyden gaan, langs heene gaan, of langs heene vaaren.
- Cotoyer le rivage. *Langs den oever, of langs de kust vaaren.*
- COTTÉ. *Voyez Cote.*
- COTURNE, *f. m.* Chaussure de l'ancienne Tragedie. *Broosje, laarsje, of schoeisel der oude tooneelspeelden van 't treurspel.*
- * Chauffer le coturne, s'appliquer à faire des vers pompeux. *Hooge laerzen aantrekken; toeleggen om grootze, of hoogdravende vaerzen te maaken.*
- * Mettre bas le coturne. *Een hoogdravende. styl in 't schryven, of spreken, (gelyk men in de tooneelspeelen gebruikt) afleggen, of laaten vaaren.*
- * Les coturnes ne font pas une chaussure qui me plaise. *Ik bonde niet van treurspeelen te maaken, of voor den schouwburg te arbeiden.*

COU.

- COU, col, *f. m.* (En prose on dit & on écrit cou.) *De hals.*
- ‡ Un cou de grue. *Een kraanhals, een groote, of lange hals.*
- Couper le cou. *Den hals affnyden.*
- Rompre le cou. *Den hals breken.*
- Cou. *Entrée. Hals, ingang.*

Le cou de la vessie. *De hals van de blaas.*

Le cou de la matrice. *De hals van de lysmoeder.*

COU-DE-PIE', *f. m.* Het bovenste, of 't opperste van den voet.

Cou-de-pié de forme de foulier. *De hoogte van een schoenmakers leest.*

COUARD, *f. m.* (Mot un peu vieux.) Poltron. *Een lachhartige, bloode, vertzaagde, een bloo, of bloohartig mensch.*

COUARDISE, *f. m.* (Mot peu usité.) Poltronnerie, lâcheté. *Lachhartigheid, blooheit, vertzaagtheit.*

COUCHANT, *f. m.* Voyez plus bas.

COUCHE, *f. f.* Bois de lit. (Il n'est gueres en usage.) *Een bedsteedje, kreb, slaapbank, of hoetsje zonder gordynen.*

Couche de bois de noyer. *Een notenboome hoetsje, of kreb.*

Couche nuptiale. 't Huwelyks bedt, 't Bruilofts bedt, Bruidts bedt.

Couche Royale. *De Koninklyke hoetsje.*

Couche. Lit. *Bedt, hoets, slaapplaats.*

* Souiller la couche de son hôte. *Abuser de sa femme. Zyn huiswaarts bedde, of hoets bezoedelen. By zyn wyf slaapen.*

Le Soleil est comme un époux qui sort de sa couche. *De Zon is als een bruidegom die uit zyn slaapkamer gaat.*

Couche, ou couches. *Enfantement. Kinderbed, kraam.*

Faire ses couches, ou être en couche. *In de kraam, of in 's kinderbedt leggen.*

Faulte couche. *Een miskraam, misval, of quaaide kraam.*

Couche. Maillot. *Een feitel waar in men de kinderen windt.*

Couche. Planche de jardin. *Een zaai-bak, of broebak, een bak waar in men zaait.*

Couche. *Enduit de couleurs. De grondt, of grondverwe van een schildery, de eerste verwe waar mede een schildery wordt aangelegt.*

Couche. Crépi. *Een eerste pleistering van een muur.*

Couche de mousquet, de fusil. *De kolf van een roer, van een snaphaan.*

Couche. *Ce qu'on met sur une carte. Zet; het geen men op een kaart in 't spel zet.*

La plus haute couche étoit d'une pif-

tole, la moindre couche étoit d'un écu. *De hoogste zet in 't spel was van een pistool, de laagste van een ryksdaalder.*

COUCHEE, *f. f.* Gite. *Slaapplaats, vernachtlplaats, verblyfplaats, de plaats daar men 's nachts slaapt als men op reis is.*

Notre couchée est à deux lieues d'ici. *Onze slaap- of verblyfplaats is twee mylen van hier.*

COUCHER, *f. m.* Le tems qu'on se va coucher. *Slaapenstrydt, de rydt als men zich te slaapen legt, ter rust begeeft, of te bedde gaat.*

Je fus hier au coucher du Roi. *Ik was gisteren by den Koning als hy te bedde ging.*

Prier Dieu à son coucher. *Godt bidden als men te bedt gaat.*

* Le coucher des astres, du soleil, &c. *De ondergang der gesternien, der zonne, enz.*

Coucher, *v. a.* Mettre au lit, ou dans le berceau. *Te bedt, of in de wieg leggen, te bedt dekken, of te bedt brengen.*

Coucher un malade. *Een zieken te bedt leggen.*

Allez coucher votre maître. *Ga breng uw Heer te bedde, ga uw Heer te bedt brengen.*

Coucher. *Etendre de long. Neerleggen, overlans uitleggen.*

On le coucha sur un banc. *Men lei hem op een bank neder.*

On le coucha par terre. *On le mit sur le carreau. Men smet hem ter aarde, of onder de voet; boertende, men smet hem op zyn gat.*

Coucher la vigne. *Den wyngaardt inleggen.*

La grêle a couché les bleds, les a versez. *De hagel heet het koren neergefagen.*

Coucher du galon. *Een boordfel opleggen.*

Coucher les couleurs. *Les apliquer. De verwen aanleggen.*

* Coucher l'or. (Terme de Doreur en or.) 't Gout opdraagen, of opleggen.

Coucher par écrit. (Phrase qui vieillit.) *In geschrift stellen.*

* Coucher. *Mettre au jeu sur une carte. Zetten, opzessen. In 't spel op een kaart zetten.*

* Vous couchez trop gros pour nous. *Gy zet te hoog op voor ons.*

* Il couche de son reste: *Il hafarde tout. Hy zet het al, of hy zet al-*

les by: *Hy waagt het al.*

Se coucher. *Te bedde gaan.*

Allez vous coucher. *Ga te bedde.*

* Se coucher. (Ce mot se dit des astres.) *Ondergaan. (Dit wordt van de gesternien gezegt.)*

* Le soleil se va coucher. *De zon gaat onder, of is aan 't ondergaan.*

Coucher, *v. n.* Etre étendu pour se reposer. *Te slaapen, of te rusten leggen.*

J'ai couché dehors. *Ik heb buiten 's huis geslaapen.*

Coucher sur la dure. *Op de vloer slaapen.*

Il couche avec elle. *Hy slaapt by haar.*

Couchant, *part. a. et adj.* Qui se couche. *Nederleggende, te bedde leggende. Ondergaande.*

Chien couchant. *Een staande, of leggende hondt; zekere jagthonds.*

† Faire le chien couchant. *Liefkoozen, vleijen, streelen, slijkstoojen.*

* J'arrivai à soleil couchant. *Ik quam by zonnen ondergang aan.*

* On adore plutôt le soleil levant que le soleil couchant. *Men bids veel eer d'opgaande, dan d'ondergaande zon aan. D'opgaande zon wordt veel eer dan d'ondergaande aangebeden.*

Couchant, *f. m.* L'endroit où le soleil se couche: l'Occident. *Het Westen. Het wester gedeelte der wereld, daar de zon ondergaat.*

Etre tourné vers le couchant. *Naar 't wester gekeert zyn.*

COUCHETTE, *f. f.* Petit lit de Religieux, ou de Religieuse. *Petite couche. Een monnik, of nonne bedsteedje, of hoetsje. Een kreb.*

† Un mignon de couchette. *Un jeune homme bien fait, propre, poli, & un peu effeminé. Een welgemaakt, zindelyk jong pronkertje.*

COUCHEUR, *f. m.* Un bon, un méchant coucheur. *Un incommode coucheur. Een byslaap, of byslaaper. Een goede, een quaaide byslaap. Een ongemakkelyke byslaap.*

Coucheuse, *f. f.* Une bonne, une mauvaise coucheuse. *Une incommode coucheuse. Een byslaapster, of byslaap. Een goede, een quaaide byslaap. Een ongemakkelyke byslaap.*

COUCON, *f. m.* *Een tonnetje van een zyworm, waar in hy zich besluit om te spinnen, en waar mis by*

by te voorfchyn komt in een wit witte verandert.

COUCOU, *f. m.* Oifcau. Een kookboek. Zekere vogel.

COUDE, *f. m.* De elleboog. Etre apuyé fur le coude. Op den elleboog launen, of rusten.

Donner un coup de coude. Een floot met den elleboog geeven.

Coude. L'endroit de la manche qui couvre le coude. De elleboog van de mouw in een kleedt.

Son habit ne vaut rien, il a les coudes percez. Zyn kleedt deugt niet meer, zyne elleboogen hangen door de mouwen.

* Cette muraille fait un coude, c'est-à-dire, un angle extérieur. Die muur maakt een elleboog, dat is, een buitenhoek.

* Cette riviere fait un coude en cet endroit. Die stroom maakt daar een elleboog, of grooten bogt.

COUDEE, *f. f.* Een elleboog, een elleboogs lengte, de maat van anderhalve voet.

‡ Avoir les coudees franches. Faire tout ce qu'on veut. Etre en pleine liberté. Zyn handen ruim, of vry hebben. Doen al wat men wil. In volle vryheit zyn: een vryen bals hebben.

COUDER, *v. a.* (Terme de Tailleur.) Den elleboog van een mouw maaken.

COUDOIER, *v. a.* Heurter du coude. Elleboogen geeven; met den elleboog flooten.

Il coudoie ceux qui sont assis auprès de lui. Hy geeft elleboogen, of floot ze met elleboogen die by hem zittingen.

COUDRAIE, *f. f.* Lieu planté de coudriers. Een hafelaars bosch, of plantaadje, of een plaats daar niet dan hafelaars wassen.

COUDRAN, *f. m.* (Terme de Bachelier.) Zekere harpuit daar de fchippers hun touwerk med smeeren.

COUDRANNER, *v. a.* Een touw smeeren, of seeren.

COUDRE, *v. a.* Naaijen.

Coudre une chemise. Een hemdt naaijen.

Coudre une paire de foulier. Een paar fchoenen naaijen.

‡ Coudre. Joindre, atacher. Byvoegen, aanlaffen, aanhechten, bylappen, aan malkanderen lappen.

‡ Coudre des mots. Woorden aan malkanderen lappen.

COUDRE, *ou coudrier, f. m.* Een hafelaar, of hafelmoozeboom.

COUENNE. Voyez Coine.

COULAMMENT, *adv.* D'une maniere coulante, aisée. Vloeiende, op eene vloeiende wyze, gemakkelyk, ligt.

Il parle, il écrit coulamment. Hy fpreekt, by fchryft vloeiende.

COULANT, *te, adj.* Loopende, vloeiende.

Ruiffeau coulant. Een loopende beek.

* Stile, discours coulant. Een vloeiende ftyl, of reden, een vloeiend gefprek.

* Veine coulante, *ou* poësie facile. Een vloeiende dichtfader, of gemakkelyke dichtftyl.

* Vers coulans. Vloeiende waerzen. Nœud coulant. Nœud qui se serre & desferre fans se dénouer. Een ftrikknoop, of lisknoop.

Coulant, *f. m.* Ornement de pierrieres que les femmes portent au cou. Een fnoer met gefteenten die de Mevrouw om den hals draagen, (gemeenlyk een karkant geheeten.)

COULEMENT, *f. m.* Vliesing, vloeiing.

Coulement, *f. m.* (Terme de maître d'armes.) Een vaerdige toefchieting in 't fchermen met den degen: een gezwinde floot.

Faire un coulement d'épée. Met den degen in 't fchermen vaerdig toefchieten, een gezwinde floot met den degen doen.

COULER, *v. n.* Loopen, vloeijen, stroomen, vlieten.

Un ruiffeau couloit dans la prairie. Daar liep, of vloede een beek door de weide.

Le fang coule dans les veines. Het bloet loopt, zweet, of vloeit door de aderen.

La fueur lui couloit le long du vifage. Het zweet liep hem langs 't aanzigt af.

Les larmes lui coulerent des yeux. De traanen liepen, of biggelden hem uit de oogen.

Cette ancre ne coule pas bien. Die inkt vloeit niet wel, is te dik, of te drabbig.

Chandelle qui coule. Een kaars die afloopt.

* Le tems coule infensiblement. De tyd loopt ongevoelig voors.

* Couler, être aisé & naturel. Vloeijen, zacht, ligt en natuurlyk zyn,

't geen niet hard is, noch floot.

* Vers qui coulent doucement. Vaerzen die zoet, of zacht vloeijen.

* Les paroles lui coulent de la bouche. De woorden vloeijen, of rollen hem uit den mond.

* Couler. Aler à la file. In 't gelis gaan, in den ry gaan.

Couler à fond. Zinken, te grondt gaan.

Dix vaisseaux coulerent à fond. Tien fcheepengingen'er te grond, of zonnen'er.

Couler à fond. *v. a.* Faire aller à fond. In de grondt booren, of fchieten; laaten zinken.

Couler un vaisseau à fond. Een fchip in de grondt fchieten, booren, of laaten zinken.

Couler. (Terme de vigneron.) Queelen, quynen. Door de koude bevangen zyn.

Ma vigne a coulé. Myn wyngaarde queet, of is bevangen.

Couler. (Terme de maître à danser.) Gliffer doucement. Zagtjes voortgilyen in 't dansfen.

Couler, *v. a.* Zygen, door een teem, of zeeve laaten loopen, doorklaizen.

Couler du lait. Melk zygen.

* Couler de faux Louis parmi de bons. Valfche goudt Louizen, of piftoolen onder goede mengen.

Couler. (Terme de Fondeur.) Loot, of tin fmelten, om in de vorm te gieten.

* Couler. Fourrer, faire gliffer. Bebandig, of ftilletjes inftoeken, of laaten inghyen.

* Il coula fa main dans ma poche. Hy ftak ftilletjes zyn handt in myn zak.

* Il lui a coulé de l'argent dans la poche. Hy heeft hem ftilletjes geldt in de zak geftooken.

Se couler. Se gliffer doucement. Zoetjes voortgilyen, of afgilyen, zacht zoetjes neerlaaten.

Coulez-vous parmi les autres. Dring gy met de anderen zoetjes in.

Se couler dans le fossé. Zoetjes in de gracht afgilyen, of zich zachtjes in de gracht neerlaaten, of aflaaten.

COULEUR, *f. m.* Verw, verf, kleur, koleur.

Perdre fa couleur. Verfchieten, zyn verf, of kleur verliezen, infchieten.

Du ruban couleur de feu. Hoog roodt lint, fchoon roodt lint.

Couleur. Le teint du visage. *De verwe, 't gelaat, of de koleur van 't aangezigt.*

Avoir une mauvaife couleur. *Bleek zyn, een quade kleur hebben.*

Pâles couleurs. *Voyez Pâle.*

* Couleur. Prétexte. *Voorwendfel, dekfel, mantel, fchyn.*

* Il ne manque ni de preuves, ni de couleurs pour apuyer la conjecture. *Daar ontbreken noch bewyzen, noch fchynredenen om de giffing te bevestigen, of te ftaaven.*

* Couleur. Aparence, raifon. *Schyn, reden, waarfchynlykheit.*

* Donner couleur à une chose. *Een zaak een verfje geeven, of verfchoonen.*

* Il lui reprochoit avec quelque couleur fon ingratitude. *Hy verweet hem met eenigen fchyn zyne ondankbaarheit.*

* Couleur. Termes pompeux. *Cierlyke, opgefmutte woorden, bloemtjes in de redenrykkonf.*

* L'éloquence n'a point de couleurs affez vives pour repréfenter cette action. *De welfprekenheit heeft geene verven, of cierlyke woorden genoeg, om deeze daadt te vertoon, of uit te beelden.*

COULEUVRE, *f. f.* Sorte de ferpent. *Adder, adderflang.*

‡ Il a bien avalé des couleuvres. *Hy heeft veel harde brokken verdouwt. Hy heeft vry wat verdriet en droefheit gehad.*

COULEUVRE E, *f. f.* Plante rampante, femblable à la vigne. *Een foort van wilden wyngaardt.*

COULEUVRINE, *f. f.* Sorte de pièce d'artillerie. *Een flang, zeker metaal ge'chut, dus wegens zyne lengte genaamt.*

COULIS. *Voyez Vent.*

COULISSE, *f. f.* Terme de Menuifler. *Een fponde, of fponning, een houtegroeve waar in een raamt, of venfter op-en toegaat.*

COULOIR, *f. m.* Een zeeff, of zeeve, teems, of zyg vat, waar door men iets giet, doorkleinf, of laat doorloopen.

COULOIRE, *f. f.* Een vlootje dat de wynkoopers onder hunne vaten zetten.

Couloire, *f. f.* *Zekere flach van trechter, zygdoek.*

Couloire d'Apoticaire. *Een Apotekers trechter, of zygdoek.*

COULOMBIER, *ou mieux colombier, f. m.* Een duivenhuis, duivenflag, duivrekot, of duivenhok.

* Faire venir, attirer les pigeons au colombier. *Atirer des chalans. De duiven op 't slag likken: kalanden aantlokken, aanhaalen, aanzoeken, of trekken.*

COULPE, *f. f.* (Terme de pieté.) *faute. Schuld, gebrek.*

Trois fois la femaine les Capucins difent leur coulpe devant leur Gardien, & en prefence de tous les Religieux. *Drie maal s'wecks belyden de Capucynen hunne fchuld voor hunnen Opzigter, en in tegenwoordigheit van alle de Monniken.*

COULURE, *f. f.* ou coulement. *Vloeiing, vloeibaarheit.*

La coulure du métal fondu. *De vleiing van de gefmolte bergstoffe.*

* La coulure de la vigne. *'t Afvallen van den bloeffem des wyngaards, (in plaats van zich te zetten.)*

COUP, *f. m.* *Slag, ftoot, fteek, fcheut, fchoot.*

Recevoir des coups de bâton. *Stokflagen krygen, afgeroft worden.*

Donner un bon coup de poing. *Een fterken vuiffslag geeven.*

Le coup qu'il a reçu eft mortel. *De fteek, of slag dien hy gekregen heeft is doodelyk.*

Donner des coups d'épée. *Steeken met een degen, of rapier geeven.*

Affommer, charger, rouer de coups. *Doodftaan, luftig affmeeren, of afroffen.*

Sans coup férir. *Sans fe battre, fans tirer aucun coup. Zonder slag of ftoot, zonder te vebten, of een fchoot te fchieten.*

On a pris cette ville fans coup férir. *Men heeft die ftadt zonder slag of ftoot gewonnen.*

Coup de grace. *Le coup que le bourreau donne fur l'estomac du patient qui eft fur la roué. De genadefflag. De slag die de beul op 't hart van den lyder ftlaat, die op 't rad legt.*

Coup fourré. *(C'est quand deux hommes qui fe baten, donnent & reçoivent un coup à même tems.) Een wederzyd'fche fteek. (Dat is, wanneer twee vechters malkander te gelyk eenen fteek toebrengen.)*

Coup. Bleifure. *Steek, wonde, quetsuur.*

Coups. Combat, bataille. *Slag, ftrydt, flagen, gevecht, de plaats des gevechts.*

Aler aux coups tête baiffée. *Voor overgebukt naar den slag, of naar 't gevecht gaan.*

* Coups. Ateintes des paffions. *Steeken, wonden, ontfteekingen der driftten, of der hartsstogten, prikkeling.*

* L'amour me fait sentir fes coups. *De liefde doet my hare wonden, of prikkelingen gevoelen.*

* Coup de langue. *Een fteek van de tong, eene faamrovig, of laftring.*

* Coup. Efet. *Slag, uitwerkfel, vrucht, uitkomst, werkrucht.*

* C'est un coup de hafard. *Dat is een slag, of werkrucht van 't geval.*

* Un coup de defefpoir. *Een uitwerkfel, of uitwerking der wanhoop.*

* Coup. Bruit, éclat. *Slag, gerucht, geraas.*

* Coup d'Etat. *Een looze, of ftaatkundige raadtflag, een loos gefmeedd raadtflag een voerdeel van eenen Staat.*

Un coup de canon, de mousquet. *Een kanonfchoot, een musketfchoot.*

Un coup de foudre. *Een donderflag.*

* Un coup de vent. *Een storm- of dwarrelwindt, of draarwindt.*

‡ Avoir un coup de hache. *Etre un peu fou. Een slag van de molen hebben. Hals gek zyn.*

‡ Ses plus grands coups font ruez. *Ses plus grands efforts font faits. Zyn grootste krachten zyn gefpit; zyne horens zyn afgeloopen.*

* Après coup. *Après le tems qu'il faloit. Na den behoorlyken rydt. Ontydig, te laat, te fpade, achter 't net.*

* Faire d'une pierre deux coups. *Proverbe. Faire deux affaires en un même tems. Twee vlieden met eene lap ftiaan. Een fpreekwoordt. Twee dingen te gelyk doen.*

‡ Faire un coup de la main. *Dérober. Fehendig, of ftilletjes neemen, of fteelen.*

* Coup. Action. *Slag, daadt, werk, bedryf, verrichting.*

* C'est lui qui a fait le coup. *Hy heeft den slag gedaan, hy is de handdadige, of de dader; hy heeft het werk verricht, of uitgevoert.*

* Faire un mauvais coup. *Een quader*

den slag doen, eenig ongeluk hebben, een verlies doen.
 * Un coup de partie. Un coup avantageux. Een groote slag, of groot voordeel.
 * Coup. Fois. Reis, maal, werf.
 * Boire dix coups. Tienmaal, of tien reizen drinken.
 Baüer encor un coup. Noch eens zoenen, of kussen.
 * Un coup de dé. Een worp met den eerling.
 Un coup de boule. Een balslag.
 * Coup sur coup, adv. De suite. Slag op slag. Aaneen, vervolgens, na malkanderen.
 * Il but douze verres coup sur coup. Hy dronk twaalf glazen na malkanderen.
 * Coup de maître. Un beau coup. Een meesterstuk, een braave slag.
 * Tout d'un coup. En même tems. Met eenen slag, ter zelver tydt, te gelyk.
 * Tout à coup, adv. Soudainement, en un moment. Met eenen slag, schielik, in een oogenblik.
 * Cette maison est tombée tout à coup. Dat huis is met eenen slag ingestort.
 * A tous coups, adv. A tout propos, souvent. Telkens, geduurig, elke reis, dikwils, menigwerf, menigmaal.
 * Il tomboit à tous coups. Hy viel telkens, of gedurig.
 * La moindre faute porte coup. C'est-à-dire, est de conséquence. De minste misflag is van gevolg; aan den minsten misflag is iets vast.
 COUPABLE, adj. Schuldig, misdadig, handdadig.
 Il est coupable d'un tel crime. Hy is, of staat schuldig aan zulk eene misdaadt, of hy is aan zulk een schelmstuk vast, of handdadig.
 Ne se sentir coupable en aucune chose. Zich nergens schuldig aan kennen.
 Les innocens font punis pour les coupables. De onnosfelen worden voor de schuldigen gestraft.
 COUPE, f. m. (Terme de Danse.) Een snying, een buiging die met de knie in 't dansen geschiedt.
 Coupé, adj. (Terme de Blazon.) Doorsneeden. Verdeelt door een leggende streep.
 Il porte de gueules coupé d'or. Hy voert een verdeelt schildt boven

root, en onder gout.
 COUPE, f. f. Sorte de vase à boire. Drinkbeker, beker, kelk.
 Coupe de calice. De schaal van de kelk daar de wyn is.
 Coupe. Abatis de bois. De houw, of de afhouwing van een bosch, afgehouden hout.
 La coupe du bois est faite. De afhouwing van 't hout is gedaan.
 Coupe. Maniere de tailler, ou de couper. Houw, snee. De wyze van houwen, of snyden, (van steenhouweis, kleer- en schoenmakers spreekend.)
 Avoir la coupe bonne. Een goede handeling van houwen, of snyden hebben.
 Coupe, ou Coupole. Dome. De kom, koepel, het toorne dak.
 La coupe de cette Eglise se voit de loin. De koepel van die Kerke word van verre gezien.
 Coupe de cartes. Afneeming, afheffing, of afstiging van de kaart.
 Il est heureux à la coupe. Hy is gelukkig in 't afheffen der kaart.
 Coupe-bourgeon. Voyez Lifette.
 A coupe-cu, adv. (Terme de joueur.) Sans revanche. Met een spel afscheidende, zonder meer te speelen.
 Jouër une pistole à coupe-cu. Een pistool verspeelen zonder meer.
 Coupe-gorge, f. m. Een moordskuil, een moordenaars huis, een gevaarlyke plaats wegens roovers en moordenaren.
 Ce lieu-là est un coupe-gorge. Die plaats is een moordskuil.
 Coupe-jarret, f. m. Assassins. Een moordenaar, een huurmoordenaar, een die zich laat omkopen om een ander te vermoorden.
 Coupe-pâte, f. m. Instrument de boulanger. Een deegmes, een mes om het deeg door te snyden.
 COUPEAU, f. m. Sommet, cime d'une montagne. Spits, top, 't opperste, of hoogste van een berg.
 Il étoit sur le coupeau de la montagne. Hy was op de kruin, op den top, of boven op den berg.
 COUPELLE, f. f. (Terme d'Orfèvre.) Vase pour afiner l'or & l'argent. Een smelkroes, een kroes om 't gout en zilver in te louteren.
 Jeter l'or dans la coupelle. 't Gout in de smelkroes werpen, of smyten.

* Mettre à la coupelle, passer à la coupelle. Mettre à une rigoureuse épreuve, passer par un examen sévère. Op de proef zetten, een scherpe proeve, of scherp onderzoek laaten uitslaan.
 COUPER, v. a. Trancher net. Snyden, affnyden, snyen.
 Couper du pain. Broodt snyden.
 Couper court. Voyez Court.
 Couper. Abatre en trenchant. Afhouwen, omhaken, afhakken, omhouwen, houwen.
 Couper du bois. Hout houwen.
 Couper les blez. Voyez Sicr.
 * Couper. (Terme de Guerre.) Traverser. Affnyden, voorkomen.
 * Couper chemin aux ennemis. De vyanden den weg affnyden, of allen toegang beneemen.
 * Couper. (Terme de Chasse.) Raamen naar eenig loopend wildt.
 Couper les cartes. De kaarten in 't spel afneemen, afheffen, of afligten.
 Couper les mats. (Terme de mer.) De masten kerven. (Een zeevoordt.)
 Couper. (Terme de Danse.) Snyen, de knie in 't dansen buigen.
 Couper. (Terme de Tailleur & de Cordonnier.) Snyden, snyen, de stoffe, of het letr snyden gelyk 't behoort.
 Couper. (Terme de Mesureur.) Afstryken, met een stryfstok de maat afstryken als ze vol is.
 Se couper. Zich snyden, zich zelven snyden.
 Il s'est coupé le doigt. Hy heeft zich zelven den vinger afgesneden.
 * Se couper. Se contredire. Zich zelven tegenspreken, strydige dingen zeggen.
 * C'est un étourdi qui se coupe à tous momens. 't Is een botterick die zich zelven geduurig tegenspreekt.
 * Couper l'herbe sous le pié. Proverbe. Empêcher que quelqu'un ne fasse une chose. Iemans het gras onder de voeten wechmaaijen. Een spreekwoordt. Iemans een zaak beletten te doen.
 * Couper cu. Quitter le jeu dans le tems qu'on gagne. Uit het speelen scheiden als men aan 't winnen is.
 Coupé, coupée, adj. & part. Gesneden, gehouwen, gekurven, of gekorven.
 Du pain coupé. Gesneden broodt.

Dubois coupé. *Gehouwen, of gekapt hout.*
 Mats coupez. *Gekurven masten.*
 COUPERET, *f. m.* Maniere de grand couteau court & large. *Een hakmes, of breed snymes.*
 COUPEROSE, *f. f.* Vitriol. Sorte de sel mineral. *Kopperroot. Zeker bergzout.*
 * COUPEROSE, *couperosée, adj.* Plein de rougeurs. *Puistig, puistachtig, vol roode puisten.*
 * Visage couperosé. *Een puistig aanzicht.*
 COUPEUR, *f. m.* Celui qui coupe la vendange. *Druivesnyder, druivelezer.*
 Coupeur de boursés. *Bourzesnyder, gauwdief.*
 Coupeuse, *f. f.* Celle qui coupe la vendange. *Druivesnydster.*
 COUPLE, *f. f.* Deux choses de même espece. *Een koppel, een paar, twee dingen van het zelve slag.*
 Une couple de pigeons. *Een koppel, of paar duiven.*
 Couple. (*Ce mot en parlant d'amant & de maîtresse est toujours masculin.*) *Een paar, een minnaar en een minnares; een vryer en vryster.*
 Un beau couple d'Amans. *Een paar schoone Liefjes.*
 Couple. (*Terme de chasse.*) *De koppelband van de honden.*
 Couples. (*Terme de mer.*) *Côtes de navire. Derribben van een schip.*
 COUPLER, *v. a.* Atacher ensemble. *Koppelen, paaren, t'zamen, of aan malkanderen binden.*
 Coupler les chiens. *De honden aan malkanderen koppelen.*
 COUPLET, *f. m.* Certain nombre de vers. *Een vaers; zeker getal regels in een gedicht die een slot maaken.*
 Cette chanson n'a qu'un couplet de deux, de quatre, &c. vers. *Das liedje heeft maar een vaers van twee, vier, enz. regelen.*
 COUPOIR, *f. m.* (*Terme de monnaie.*) *Een yzere mystang, daarmen de gouds, of zilvere plaatsen med vast houd als men het geldt ronds.*
 COUPON, *f. m.* Reste d'étofe chez un marchand drapier. *Een lap stof by een zyde lakenkoper.*
 COUPURE, *f. f.* Een sneet; boertende, een jaap, of veeg.
 J'ai une coupure au doigt. *Ik hebbe*

een sneet in den vinger.
 Il y a une coupure à cette étofe, à ce cuir. *Daar is een sneet in die stofse, in dat leër.*
 Coupures. (*Terme de guerre.*) *Retranchemens, fosses, palissades, &c. qui se font derrière une brèche pour s'y défendre. Affnyding, verschaansingen, grachten, stormpaalen, enz. achter een muurbresse om zich te verdedigen.*
 COUR, *f. f.* Een voorplaats, of voorplein van een huis, gemeenlyk gepleveit.
 Cour de collège. *Een groote plaats daar de schooljongens op speelen.*
 Avant-cour, *f. f.* Voorhof, voorplein, voorplaats.
 Basse-cour, *f. f.* 't Voorhof van een hofsteede, daar't gevogelte loopt.
 † Nouvelles de la basse-cour. *Nouvelles fausses, mal-fondées, ridicules. Ongegronde, valsche, bespottelyke tydingen.*
 Cour. Palais de Prince. *Het Hof of 't Paleis van een Vorst; 's Konings, of 's Prinzen Hof.*
 Cour. Le Prince & ses Courtisans. *Tous ceux qui composent la cour du Prince. Het Hof. De Vorst en de Hovelingen. Al die aan 't Hof van den Prins behooren.*
 Gens de cour. *Ceux qui suivent la cour & la maniere de vivre de la cour. Hovelingen, luiden van 't hof. Zy die 't hof en den zwier van 't hof volgen.*
 Cour. L'air & la maniere de vivre de la Cour. *Het hof. De zwier en wyze van 't hof leven.*
 Cet homme-là entend, fait bien fa cour. *Die man verstaat zyn hof of 't hof leven wel.*
 C'est un vrai homme de Cour. *'t Is een rechte hoveling.*
 † Eau benite de Cour. *Les vaines promesses, les caresses trompeuses, & les complimens que font les gens de Cour. Wywater, of windt van 't hof. Ydele beloften, vleyerijen, bedrieglyke troetelingen en streelingen van de hovelingen.*
 † Ne vous assurez pas sur tout ce qu'il vous a promis, c'est eau benite de Cour. *Betrouw niet op alles wat hy u beloofd heeft, 't is maar windt van 't Hof.*
 † Amis de Cour. *Faux amis. Hoofsche vrienden. Valsche vrienden.*

† Efronté comme un page de cour. *Onbeschaamt als een hofjonker.*
 Cour. Le Souverain & son Conseil. *Het hof. De Vorsten zyn Raadt.*
 Les ordres de la Cour. *De beveelen van 't Hof.*
 La Cour ne veut pas que &c. *'t Hof wil niet dat, enz.*
 * Cour. Les devoirs qu'on rend à un Prince. *Hof. De dienstpligten dien men aan een Prins bewyft.*
 * Faire sa cour. *Zyn hof maaken; door beleeftheit en gediensfigheits zich by iemand aangenaam maaken.*
 * Faire la cour aux belles. *Zyn hof by de juffers maaken, de juffers oppassen; zich by haar aangenaam maaken.*
 Cour. Parlement, ou le Palais où les Juges s'assemblent. *Hof, raad-hof, pleithof, gerechtshof; de plaats daar de Rechters vergaderen.*
 Aler à la Cour. *Naar 't hof gaan.*
 * Cour. Les Juges du Parlement. *'t Hof, 't gerecht, 't hofgerecht, de Rechters, de Raadsheeren.*
 * Il fut condamné par arrêt de la Cour. *Hy wierd by vonnis van 't Hof verweezen.*
 Mettre hors de Cour, ou hors de Cour & de procès, (*en termes de Pratique.*) *De dingende partyen, of een van beiden, van 't hof, of van 't pleiten helpen, (als 'er geen reden toe is.)*
 Cour des Aides. *Het Hulp-hof, of 't hof der onderstandsgelden. 't Hoogerecht dat over de rollen, schattingen, en pachten des Koninks zit.*
 † La Cour des aides n'est pas loin. *'t Hulp-hof is niet ver te zoeken, (als een man zyne vrouwe niet kan voldaen.)*
 La Cour des monnoies. *Het Hof over de muntzaaken.*
 COURAGE, *f. m.* Valeur, cœur. *Moedt, moedigheit, onverchrokkenheit, hars, manhaftigheit, dapperheit.*
 Donner courage. *Moedt geeven, aarmoedigen, een hart inspreken, of een hart onder den riem steeken.*
 Abatre le courage. *Den moedt beneemen, of den moedt neerwerpen, neerslagtig maaken.*
 Perdre courage. *Moedt verliezen. Den moedt laaten vallen, of zaaken, neerslagtig worden.*
 † Si j'en croyois mon courage, je le

le tuerois. (*Façon de parler basse qui veut dire;*) Si je me laissois emporter à mon ressentiment, ou à ma colere. *Indien ik my door mynen toorn liet uervoeren, ik zou hem den hals breeken.*

Courage. (*Terme dont on se sert pour animer quelqu'un.*) Houmoeds, neem moeds, hou u sterk, wel aan, t'za, lustig, wakker, braaf aan.

Courage soldats, ils font à nous. *Hou moeds mannen, wakker aan mannen, lustig mannen, zy zyn ons, of wy hebben ze geslagen.*

* **Courage.** Avoir bon courage. Avoir bonne esperance. Etre content. *Goeden moeds hebben, of wel gemoeds zyn. Goede hoop hebben. Wel te vre:en zyn.*

COURAGEUX, courageuse, adj. Vaillant, qui a du courage, & de la vigueur. *Moedig, dapper, kloekmoedig, onverschrokken, onvertzaagt.*

Un esprit courageux. *Een dapper, of onvertzaagt gemoeds.*

COURAGEUSEMENT, adv. *Moediglyk, kloekmoediglyk, stoutelyk, onvertzaagtdelyk, rustig.*

S'opposer courageusement aux ennemis. *Zich kloekmoediglyk tegen de vyanden verweeren; de vyanden rustig afweeren, of afkeeren.*

COURAMMENT, adv. Avec précipitation. *Ter loops, gezwindt, snellyk, ras, haastig, meester haast, vaerdig, ylings.*

On ne fait pas bien les choses quand on les fait couramment. *Men doet de dingen niet wel als men ze ter loops doet.*

Couramment, sans hésiter. Vaerdig, vaerdiglyk, ras, zonder flooten, of haperen.

Lire, écrire couramment. Vaerdig lezen, schryven.

COURANT, f.m. Eau qui court. *Een loopend, vlietend, stroomend, of vloeiend water.*

Un courant d'eau fait tourner ce moulin. *De stroom van een water dryft dien molen om.*

Courant. (Terme de mer.) Vloedt. Ebb en vloedt der zee.

Le courant de la mer emporta nôtre vaisseau. *De vloedt van de zee voerde ons schip wech.*

Un courant rapide. *Een snelloopend water, een snelle stroom.*

* **Courant. Cours. Train ordinaire.**

Loop, gewoon gebruik, gewoone trant, fleur, slender, gewoonte.

* **Suivre le courant des affaires. De fleur, slender, of 't gewoon gebruik der dingen volgen.**

Courant, courante, adj. & part. Qui court. *Stroomend, loopend, vloeiend, vlietend.*

Chien courant. Sorte de chien de chasse. *Een brak, zekere jagthoudt.*

Eau courante. Stroomend, vlietend, of loopend water.

Courant. Le mois qui court. De loopende maands.

La lettre est du dixième du courant. *De brief is van den tienden dezer maands, of dezer loopende maands.*

* **Prix courant. Een vaste, zekere, of gewoone prys.**

Monnaie courante. Gangbare munt, of gangbaar geldt.

Tout courant, adv. Sans difficulté, fans peine. *Heel vlug, vaerdig, gereeds, gezwindt, zonder moeite.*

Lire tout courant. Lire couramment. Heel vlug, of heel vaerdig lezen.

Ce livre se vend un Louis tout courant. *Das boek wordts gereeds voor een pistool verkocht.*

COURANTE, f.f. Sorte de danse. *Een dans van een mans-en-vrouwspersoon te zamen.*

† **Ma belle a dansé la courante: j'ai perdu ma belle. Ik hebbe myn liefste verloren.**

COURBATU, courbatué, adj. (*Terme de manège.*) Stryf, afgewerkt, afgereeden.

Cheval courbatu. Een styf, of afgewerkt paerd.

COURBATURE, f.f. Stryfheit, afgematheit van een paerd.

COURBE, f.f. Piece de charpenterie. *Een krom hout.*

Courbes, & courbatons. (Ce sont toutes les côtes d'un navire.) De knien van een schip. (De kromhouten die aan de balken onder het verdek van een schip staan, als gebooge knien, daar de balken op rusten.)

Courbe. Tumeur dure qui vient au dedans du jarret des chevaux. Een gezwel dat de paerden achter de knieschryven aan de beenen krygen, waar door ze hinkende worden.

Coube, adj. (De tout genre.) Krom, gekromt, gebogen, boogswyze.

Ligne courbe. Een kromme lyn.

COURBER, v. a. Plier en arc. *Buigen, krommen, krommaaken, boogswyze maaken.*

Courber un bâton. Een stok buigen, krommen, of krombuigen.

COURBETTE, f.f. (Terme de Manège.) Zekere paerds sprong, (op het ryschool alzo genaamt.)

COURBURE, f.f. Kromte, kromheit, bogt.

COUREUR, f.m. Vagabond. *Een landlooper, een zwerver, een looper, een die van lands tot lands loopt, en geen vaste woonplaats heeft.*

* **Coureur. Qui court les rues tout le jour. Een looper, een schobbejak van een jongen, een deugniet, of ondeugende jongen, die veel langs de straat loopt.**

* **C'est un petit coureur. 't Is een recht lopertje, of schobbejake.**

Coureur. Cheval déchargé de taille. Een harddraver. Een snelloopend paerd.

Coureur de vin. Een losbediende, die wyn en teerkost voor den Konink op reis bezorgt.

Coureurs d'armée. Cavaliers détachés pour aller à la découverte, ou en parti. Verspieders, spieruiters, uitgezonde ruiterbenden om den vyandt te ontdekken, of om nit te loopen.

COUREUSE, f.f. Prostituée, qui court les ramparts. *Een straathoer, een schandhoer, een nachloopster, een vrouwmensch dat 's nachts op stadts wallen, of vesten loopt.*

* **Coureuse. Fille qui se tient peu à la maison. Een loopster, of lantsersantjer, een vrouwmensch dat steeds uithuizig is, of weinig in huis blyft.**

COURGE, f.f. Plante rampante qui est de la nature des citrouilles. *Zekere kauwoerde, of Pompoengewas. Een kruipend gewas.*

Courge domestique. Een samme kauwoerde.

Courge sauvage. Een wilde kauwoerde.

COURIER, f.m. Een looper, bode, of post te paerd.

Courier ordinaire ou extraordinaire. Een gemeene, of byzondere bode, of looper.

Courier de cabinet. Een afgezonden, of bode van Staat; een Staaten bode.

COURIR, v. n. Aler en hâte. *Loopen,*

pen, snel, of ras gaan.
 Courir aux armes. *Tot de wapenen loopen, de wapenen aangrypen, of opneemen.*
 Courir à son épée. *Naar zyn degen taffen, of grypen.*
 Ils courent au feu comme à une noce. *Zy loopen naar 't vuur als tot een bruiloft.*
 Courir fus. (*Mots presque hors d'usage.*) Se jeter sur quelqu'un. *Iemant aantaffen, of aanvallen, iemant op't lyf schieten.*
 Courir. Aler de côté & d'autre, de Province en Province. *Loopen, zwerwen, heen en weer zwerwen, gins en herwaarts loopen, 't landt doorkruiffen.*
 Il a bien couru ou voyagé. *Hy heeft wel gezworven, of gereift.*
 * Courir. Faire des courfes. *Kruiffen, ftoopen, op buit loopen, of vaaren.*
 * Courir. Se hâter. *Ras loopen, zich haasten. Zich spoeden, of spoedigen.*
 * Lisez doucement, ne courez pas. *Lees langzaam, loop zoo ras niet.*
 * Courir à une chose. Prendre le chemin qui doit y mener dans peu. *Naar een zaak hard staan, of sterk dingen; den weg inftaan om'er haast toe te koomen.*
 * Il court à la pourpre, il fera bientôt Cardinal. *Hy staat, of dingt hard naar 't purper, hy zal haast Kardinaal zyn.*
 Courir à fa ruine, à son malheur. *In zyn bederf, ongeval, of onheil loopen.*
 Courir après quelqu'un. *Iemant na-loopen.*
 * Courir après une chose: La pour-suivre, la rechercher avec ardeur. *Ergens najaagen, iets met yver zoeken, of natrachten, iets najaagen, ergens sterk naar staan.*
 On court après les plaifirs. *Men jaagt de vermaaklykheden na.*
 Courir après la victoire. *Naar de zege jaagen, alles aanwendend om de zege te bekoomen.*
 * Courir sur le marché des gens. Encherir sur eux. *Iemants koop onderkruipen; hooger, of meer dan een ander bieden.*
 * Courir sur les briffés d'un autre. Tâcher d'emporter ce qu'il a prétendu le premier. *Iemant ergens in onderkruipen, iets trachten te bekoomen daar hy 't eerst naar geftaan heeft.*

* Courir. Couler. *Voortloopen, voortgaan, voortschieten.*
 * Le tems court. *De tyd loopt voort.*
 * Les rentes courent tous les jours. *De renten loopen dagelyks voort.*
 * Courir. (*Ce mot se dit des bruits, des nouvelles, &c.*) Se répandre. *Loopen, uitceftrooit, of verspreidt worden.* (Dit wordt van 't gerucht der nieuwe tydingen, of nieuwmaaren gezegt.)
 * Le bruit court que les ennemis font batus. *'t Gerucht loops dat de vyanden geflagen zyn.*
 Courir, v. a. Aller de côté & d'autre. *Heen en weer loopen, zwerwen.*
 Il a couru le monde. *Hy heeft de wereldt doorgezworven.*
 Courir les mers. *De zeeën doorkruiffen.*
 Courir les ruelles. *Vifiter les Dames d'une ruelle à l'autre. De ftraaten op en neer loopen. De Juffers de eene ftraat uit en de andere in bezoeken.*
 † Courir les rues. *Etre fou en allant çà & là. Voor gek langs ftraat loopen.*
 * Courir rifque, ou fortune. *Etre en danger. Gevaar loopen, in gevaar zyn, of staan.*
 * Il court rifque de perdre tout. *Hy loopt gevaar van alles te verliezen, of quyt te raaken.*
 COURONNE, f. f. *Partie de la tête entre le devant & le derriere. De kruin, of de krans van 't hoofdt.*
 Couronne. *Marque de dignité qu'on met sur la tête des Rois, &c. De Kroon van Koningen, enz.*
 La triple couronne. *La tiare. De driedubbele kroon.*
 * Couronne. *Royaume. Kroon, ryk, koninkryk.*
 * A son avènement à la couronne. *By zyne komfte tot de kroon.*
 * On lui ofrit la couronne. *Men boodt hem de kroon, of 't ryk aan.*
 * Il lui a mis la couronne sur la tête. *Il l'a fait Roi. Hy heeft hem de kroon op 't hoofdt gezet. Hy heeft hem Konink gemaakt.*
 Couronne de fleurs. *Een bloemekrans, of krans van bloemen.*
 Couronne de Prêtre. *De kruin van een Priester, of Monnik.*
 * Couronne de Martir. *De martelaars kroon, de kroon van 't martel-*

laarfchap.
 Couronne foudroyante. (*Terme de guerre.*) *Een krans vel vuurwerken, die men in de belegerde fteden werpt.*
 Couronne Imperiale. *Fleur printaniere rouge ou jaune. Kroon Imperiaal, of Keizers kroon. Zekere gele, of roode lentebloem.*
 Couronne. (*Terme de Papetier.*) *Papier daar een kroon in ftaat.*
 COURONNE', éc, part. *Qui porte une couronne. Gekroont, die een kroon draagt.*
 Les têtes couronnées. *De gekroonde Hoofden, de Keizers, Koningen, enz.*
 Ouvrage couronné, ou à couronne. (*Terme d'Architecture militaire.*) *Een kroonwerk.* (Een woordt der Vellingbouw.)
 * Une plaine couronnée de montagnes. *Een vlakke met bergen omringt.*
 COURONNEMENT, f. m. *Krooning, of inhuldiging van een Konink.*
 Voir le couronnement d'un Roi. *De krooning van een Konink zien, of bywoonen.*
 Couronnement. (*Terme d'Architecture.*) *De kap, top, of fpijs van eenig gebouw.*
 Couronnement de ferrure. *Een loofplaatje boven 't fteutelgat van een deur.*
 * Couronnement. *Fin glorieufe. Bekrooning, voltooiing, voleinding, volmaking, een gelukkig eind.*
 Couronnement. (*Terme d'imager.*) *Taille-douce qui represente la maniere dont on a couronné quelqu'un. Krooning, een print, of fchildery daar een krooning in verbeeldt wordt.*
 Le couronnement d'épines de Jesus-Christ. *De doornekrooning, of krooning met doornen van Jesus Christus.*
 COURONNER, v. a. *Kroonen, een kroon op 't hoofdt zetten.*
 Couronner un Souverain, un Vainqueur. *Een oppermagtig Vorft, een Overwinnaar kroonen.*
 * Couronner. *Terminer glorieufement. Bekroonen, voltooijen, heerlyk voleindigen, of ten einde brengen.*
 * Cette dernière action couronna toutes les autres. *Deeze laafte daadt bebroonde alle de andere.*

* Couronner. Environner en forme de couronne. *Kroonswyze*, of *rontom omringen*.

* Couronner. Recompenser. *Kroonen*, *vergelden*, *beloonen*.

* Couronner la valeur. *De dapperheit bekroonen*, of *beloonen*.

COURRE, v. a. *Loopen*, *rennen*, *jaagen*, *draaven*, *gezwindt ergens naar toe snellen*.

Courre le cerf. *Een hert jaagen*.

Ne courre que des vaisseaux richement chargez. (*Terme de Corsaire*.) *Niet dan op rykgeladene schepen jags maaken*.

Courre un lièvre. *Een haas nalopen*.

Courre la bague. *Den ring steeken*, of *naar den ring rennen*.

* Courre. Pour suivre. *Naar jaagen*, *naar trachten*, *naar staan*.

* Il court une belle fortune. Il est en passe de s'élever. *Hy staat om gevordert te worden*, *tot hoogheit te koomen*, of *tot een groot geluk op te klimmen*.

* Courre un bénéfice, une charge. *Naar een ampt*, of *bediening staan*, *een ampt bekuijen*.

* Courre. Aller avec passion écouter quelque chose. *Ergens naar toe loopen om iets te hooren*.

* On ne court plus qu'à cela. *Men loopt nergens meer dan daar om*.

Courre fortune de s'enrichir considérablement. *Staan*, of *in staat zyn om zich merkelyk te verrieken*, of *merkelyk verriekt te worden*.

* Courre fortune de la vie. *Levensgevaar loopen*, *in gevaar van 't leven zyn*.

La ville courroit fortune d'être prise. *De stad liep gevaar van verovers te worden*.

COURROIE, f. f. *Lien de cuir*. *Een leere riem*, of *bands*.

Atacher avec des courroies. *Met leere riemen binden*.

Les courroies des sandales des Capucins. *De leere riemen van de voetzoolen der Kapucynen*.

* Etendre, alonger la courroie. *Augmenter ses droits excessivement*. *Zyn recht uitrekken*, of *onmatig vergrootten*.

Courroie de guindage. *Een leere riem waar op een koets hangt*.

COURROUCER, v. a. *Mettre en colere*. *Vergrammen*, *vertoornen*, *versfooren*, *toornig*, of *vergramt maaken*.

Courroucer le Ciel. *Den Hemel vergrammen*, of *vertoornen*.

* Courroucer les Puissances. *De hooge Magten*, of *Overheden tergen*, of *vertoornen*.

* La mer se courrouce. *De zee word onstuimig*, of *verbolgen*.

COURROUX, f. m. *Colere*. *Verbolgenheit*, *toorn*, *gramschap*, *verstoortheit*.

Prenez garde que je ne me mette en courroux. *Zie toe dat ik niet verbolgen*, of *toornig worde*; *dat ik niet in gramschap uitbarste*.

Apaiser le courroux de Dieu. *Den toorn*, of *de gramschap van Godt stillen*.

S'attirer le courroux du Prince. *De gramschap van den Vorst op zyn hals haalen*.

* La mer est en courroux. Elle est émuë, agitée. *De zee is verbolgen*, *beroert*, of *onstuimig*.

COURS. Mouvement. *Loop*, *beweging*.

Le cours d'une riviere. *De vloed*, of *loop van een rivier*.

Detourner le cours d'une riviere. *Den loop eener rivier verleggen*.

Cours de ventre. *Dévoiemment*. *Buikloop*, *buikvloed*.

Le cours des astres. *De loop der sterren*, of *gesternens*.

Cours. Durée. *Loop*, *duuring*, *voortgang*.

Le cours de la vie. *De loop des levens*, of *de levensloop*, *de leefrydt*.

Arrêter le cours d'une maladie. *Den loop*, of *den voortgang van eene ziekte stuiten*.

* Cours. Vogue. *Debit*. *Loop*, *gebruik*, *gangbaarheid*, *trek*, *versterking*, *steet*.

* Ce mot n'a plus de cours. Il est hors d'usage. *Dat woordt is niet meer gebruikelijk*, *is niet meer in zwang*, of *is buiten gebruik*.

* Monnoie qui a cours. *Geldt dat gangbaar is*, of *gangbaar geldt*.

Monnoie qui n'a plus de cours. *Qui est décriée*. *Geldt dat niet meer gangbaar is*, *dat verboden*, of *afgezet is*.

* Marchandise qui n'a point de cours. *Waaren*, of *koopmanschap daar geen trek*, of *verster in is*, *die geen afstek*, of *verster hebben*.

* Le cours du marché. *Le prix des denrées du marché*. *De merkt*, *de*

loop van de merkt; *de prys der waaren*.

* Cours. Description suivie de toutes les parties d'une science. *Een begrip*, of *t'zamenstelling van eenige wetenschap*.

* Faire un cours de Philosophie. *Een t'zamenstelling der Wysbegeerte maaken*.

Cours. Le tems qu'on est à étudier une certaine science. *De leertyds eener zekere wetenschap*; *de tyds dat men zich in een wetenschap oeffent*.

* Cours. Belle & grande allée publique pour se promener en carrosse. *Een groote dreef*, of *laan om met de koets te ryden*.

COURSE, f. f. *Loop*, *gang*. *De lengte van den weg dien men gaat*, *'t zy te voet*, of *te paerdt*.

Je vais faire une course jusques-là. *Ik zal tot zoo verre toe gaan*, of *ryden*.

Faites une course jusques là, allez y vite. *Loop*, of *draaf daar eens heenen*.

Course, f. f. *Action de courir*. *Het loopen*, *de loop*.

Leger à la course. *Ligt*, *gezwint*; of *snel in 't loopen*.

Course de lice. *'t Loopen*, of *de loop in de loopbaane*.

Course de bague. *'t Ring steeken*; *'t rennen naar den ring*.

* La course de nos jours. *De loop onzer dagen*.

* J'ai achevé ma course. *Ik hebbe mynen loop voleindigt*.

Course. Irruption des ennemis. *Stroop*, *stropery*, *inval der vyanden*.

Nos courses fréquentes ont ruiné le plat pais. *Onze gedurige strooperyen hebben 't platte landt bedorven*.

Course. Expedition de corsaire. *Stroop*, *roof*, *rovery van een zee-rover*.

Aller en course. *Op roof uitzeilen*; *uitloopen*, of *in zee gaan*, *uitloopen om te rooven*, of *stroopen*.

COURSIE, f. f. (*Terme de mer*.) *De doorgang*, of *overloop in een galey*, *tusschen de roebanken*.

COURSIER, f. m. *Cheval de raisonnable grandeur*, &c. *Een draaver*, *een hartloper*, *een paerdt van eene matige grootte*.

COURSON, f. m. *Een afgesneden lot van een wyngaardstrank*. *Een wyngaardstrot*.

COURT, courte, *adj.* De peu de longueur. Kort, klein, dat niet ver, of niet lang is.

Un bâton court. Een korte stok.

Court, courte. De peu de durée. Kort, van kleinen duur, dat niet lang duurt, of ras omloopt.

Les nuits font courtes en été. De nachten zyn kort in den zomer.

Les plus courtes folies font les meilleures. De kortste gekheden, of zotternyen zyn de beste.

Un chemin fort court. Een zeer korte weg.

* Le plus court. Le plus expédient. Het naaste, het kortste, het geraadzaamste, het beste, of bequaamste.

* Le plus court est de le laisser faire. Het kortste, of 't beste is hem te laten begaan.

* Couper court. Dire en peu de mots. Kort afbreeken, in weinige woorden zeggen.

* Demeurer court dans un discours. In een reden blyven steeken, plotselyk in een reden ophouden.

Etre court d'argent. N'avoir point d'argent. Kort van geldt zyn. Geen geldt hebben.

* Etre court, ou succinct. Kort, of beknopt zyn.

Il faut dire Monsieur tout court; c'est-à-dire, sans ajouter de nom. Men moet enkelyk Myn Heer zeggen; dat is, zonder er een naam by te voegen.

Il tourna tout court sur l'infanterie. Hy zwenkte heel kort naar 's voetvolk.

COURTAGE, *f. m.* Entremise ou négociation d'un Courtier. Bemiddeling van een makelaar, makelary, of handeling van een makelaar.

Courtage. Salaire ou droit que le Courtier prend pour sa peine. Mahelaardloon, makelgeldt, of makelloon.

Il a eu tant pour son courtage. Hy heeft zoo veel voor zyn makelaardy gehad.

COURTAUD, aude, *f. m. & f.* Qui est de taille courte, grosse, & entassée. Een korte dikkers, een die kort en in een gedrongen is; boertende, een dikpens, of dikbast.

† Courtaud de boutique, ou simplement Courtaud, *f. m.* Garçon de boutique. Een winkelknecht, of winkeljongen.

Courtaud. Cheval, ou chien, à qui on a coupé la queue & les oreilles. Kortoor, een paerdt, of hondt die den staart en d'ooren afgesneeden zyn, een gekortoor paerdt.

Il étoit monté sur un courtaud. Hy zat op een gekortoor paerdt.

Il avoit un beau chien courtaud. Hy hadt eenen fraai en gekortoorde hondt, of eenen fraai en hondt die d'ooren afgesneeden waren.

† Etriller, froter quelqu'un en chien courtaud, (proverbe.) Le bien battre. Iemant lustig afrosfen, of afmeeren.

Courtaut. Instrument à anche & à vent. Zeker windt- of mondtpeelsuig, de bas van een zakpyp.

COURT-BOUILLON, *f. m.* Kort sop; een sop van wyn, laurierbladen, rozemaryn, zout, peper, en oran'ea;pelen, waar in men visch stooft.

Manger une carpe au court-bouillon. Een gestoofde karper eeten.

COURTE-PAILLE, *f. f.* Zeker spel waar in men eenige strootjes in de hand neemt, en om 't langste trekt.

Tirer à la courte-paille. Om 't langste strootje trekken.

COURTE-PAUME, & courteboule. Het korte kaats- en klootspel.

COURTE-POINTE, *f. f.* Een sprai, of pron'deken, die van een bedstede, of ledikant hangt.

COURTIER, ou Courtetier, *f. m.* Qui s'entremet des ventes & achats de certaines marchandises. Een makelaar, een sussespreker, een bemiddelaar in de koopmanschap.

Courtier de vin. Een keurmeester van den wyn, een wynmakelaar.

Courtier de chevaux. Celui qui fait vendre des chevaux. Een paerdekooper, roskammer, rostuischer.

Courtier de sel. Keurmeester van de zoutmaaten.

Courtier de lard. Een keurmeester van spek en andere vette waaren.

* Courtier, & Courtiere de mariage. Ceux qui se mêlent de faire des mariages. Koppelaar, en koppelaares van huwelijken.

† Courtier, & Courtiere d'amour. Ceux qui s'entremettent d'amour deshonnête. Roffiaan, hoerewaerdt, kochel. Hoerewaerdin.

COURTILLERE, *f. f.* Een wormtje dat de steelen van de meloenen, van de latuuz, en suikery door-eet.

COURTINE, *f. f.* (Mot un peu vieux.) Rideau de lit. De gordyn van een bedstede, of ledikant.

Courtine. (terme de fortification.) Een gordyn tusschen twee bolwerken. (Een woordt der vetingbouw.)

COURTISAN, *f. m.* Een hoveling, hojonker, een die aan 't hof leeft.

Courtisane, *f. f.* Fille, ou femme de mauvaite vie. Een hoer, of onuchtig vrouwenfch.

Il y a de fort belles courtisanes à Rome. Daar zyn heele schoone hoeren te Rome.

COURTISER, *v. a.* Faire la cour à quelqu'un dans l'esperance d'en obtenir quelque chose. Iemant vleyen, liefkoozen, of oniegentlyk, honig om den mondt smeeren, in de hoep om iets van hem te verkrygen.

† Courtier les Dames. Leur faire l'amour. De Jufferen onderhouden, of oppassen; de vryery of minnery aan de Jufferen maaken.

* Courtier les Muses. Se plaire, s'adonner aux belles lettres, particulièrement à la Poësie. De Zangodeffen vieren, of oppassen, zich in de wetenschappen, byzonder in de Dichtkunde, ontfen, of in haar behagen scheppen.

COURTOIS, courtoise, *adj.* (Mot qui vieillit.) Civil. Hoofsch, heusch, vriendelyk, minzaam, beleef.

COURTOISEMENT, *adv.* D'une maniere courtoise. Heuschelyk, beleefdelyk, op eene heusche, of beleefde wyze.

Il le reçut fort courtoisement. Hy ontfing hem heel beleefdelyk.

COURTOISIE, *f. f.* (Mot qui vieillit.) Civilité. Hoofsheit, beleefsheit, heusheit, minzaamheit, vriendelykheit.

COURTPENDU ou Courpendu, *f. m.* Een kortsteeltje, een grauw appeltje met een korte seel, vermidjoenroost gestreept.

COURVE E. Voyez Corvée.

COUSIN, *f. m.* Neef, neeve. Cousin germain. Broeders, of zusters kinds, rechte, of volle neef.

Cousin issu de germain. Achterneef, naneef, volle neefs zoon.

Coufin, *f. m.* Een eernaam die de Konink van Vrankryk aan de Kardinaalen, vreemde Prinssen, de Maarschalken van Vrankryk en den Aartsbisshof van Parys geeft.

* Coufin. Zekere koek, of een gebak, van melk, boter, eyeren en kaas.
Coufin. Moucheron. Een mugge.
Les coufins sont fâcheux en Italie. De muggen zyn heel lastig in Ita-
lië.

COUSINAGE. Parenté. Neefschap, neefmaagfchap, neefverwantfchap.
‡ Coufinage. Degré de coufin, parentage. Neefschap, verwantfchap.
‡ Le coufinage est un pretexte pour se voir fans scandale. Het neefschap is een dekmantel, om malkanderen te zien zonder ergernisse.

COUSINE, *f. f.* Nicht.

Cousine germaine. Nicht. Onzes ooms, of moeis dochter, eige of volle nicht.

Cousine issuë de germaine. Nanicht, achternicht.

‡ COUSINER, *v. a.* Apeller coufin. Neeven, neef noemen, of neef heeten.

COUSOIR, *f. m.* (Terme de Relieur.) Een boekbinders naaibank.

COUSSIN, *f. m.* Een kussen, een zittekussen,

Couffin de carosse. Een kussen in de koets, een koetskussen.

Couffin, couffin. (Terme de Doreur sur cuir.) Een verguldt kussen. Een kussen daar de vergulders hun goet op fnyden.

COUSSINET, *f. m.* Petit couffin. Een kussentje.

Couffinet de cheval de carosse. Een kussentje dat op den rugge der koetspaerden legt.

COUTEAU, *f. m.* Een mes.

Couteau de poche. Een zakmes.

Couteau de boucher. Een slagters mes, een vilmes.

Couteau. Petite épée de ville. Een kortpronkdegentje, waar met men door de ftaadt gaat.

‡ Jouër des couteaux. Sebatre. Vechten. Aan 't vechten koomen, aan 't vechten raaken, messen, degens, of fcherp trekken.

Us sont à couteaux tirez. Ils sont prêts à se battre. Zy fpreeken altoos op 't mesje. Zy zyn altyds gereedt om te vechten.

* Mettre couteaux sur table. Se préparer à faire bonne chere à ses amis. Zich gereedt maaken, of ge-

reedsfchap maaken om zyne vrienden wel te onthaalen.

* Aiguifer les couteaux. Se préparer au combat ou à la dispute. 't Mesje wetten; zich tot vechten, of zintwiffen gereedt maaken.

Couteau de chaffe. Courte épée, qui d'ordinaire ne tranche que d'un côté. Een jagfhouwer, een houwertje dat gemeenlyk aan d'eene zyde maar fcherp is.

Couteau de Tripiere. Couteau qui tranche des deux côtez. Een penmes. Een mes dat aan weêrkanten fnydt.

‡ Couteau pendant. Celui qui accompagne, qui affifte toujours un autre, soit de son épée, soit de son conseil. Een die een ander altoos op zy hangt, verzelt en byftaat, 't zy met zyn degen, met zynen raadt, of anderzins.

‡ Un tel est toujours avec lui, c'est son couteau pendant. Zoo een hangt hem altoos op zy, hy is altyt by hem, of hy verzelt hem altyt.

COUTELAS. Sorte de fabre. Een fabel, een slagzwaerd, of een korte breede degen.

COUTELERIE, *f. f.* Art de faire des couteaux. 't Messenmaken, messenmakery.

Il entend bien la coutellerie. Hy verftaat het messenmaken wel.

COUTELIER, *f. m.* Een messenmaker.

Un Maître Coutelier. Een Meefters messenmaker.

COUTELIERE, *f. f.* La femme ou la veuve d'un Coutelier. Een messenmaakster, een messenmakers vrouw, of weduwe.

Couteliere, *f. f.* Etui à couteaux. Een messekoker, een staande koker, waar in men gemeenlyk zes tafelmessen steekt.

COUT, *f. m.* Ce qu'une chose coute. Dat een zaak kost, of bedraagt.

Cela est de grand coût, de peu de coût. Dat kost veel, dat kost weinig.

COUTER, *v. n.* Valoir un certain prix, être acheté. Kosten, waerds zyn, van zulk een prys zyn, gekocht zyn.

Cela coute cinquante francs. Dat kost vyftig guldens.

* Vous m'avez déjà bien couté des larmes. Gy hebt my alreeds vry wat traanen gekoft.

* Son amitié me coute bien cher.

Zyn vriendfchap kost my veel, of komt my duur, of dier te staan.

COUTIL, *f. m.* Espece d'étoffe de fil de chanvre ou de lin. Tyk, bedderyk, tensdoek, grof, gestreect doek.

Coutil de Flandres. Vlaamsch tyk.

COUTRE, *f. m.* Ploegzyer, ploegkouter die d'aarde doorsnydt.

COUTUME, *f. f.* Gewoonte, gebruik dat in zwang gaat.

Avoir coutume ou de coutume. Gewoon, of gewent zyn; voor een gewoonte hebben.

Introduire une coutume. Een gewoonte, of gebruik invoeren.

Des mauvaises coutumes naiffent les bonnes Loix. Uit quaaide gewoonten worden de goede wetten geboren, of ontftaan de goede wetten.

Coutume. Droit coutumier. 't Gewoonte recht, Landrecht, Staadsrecht, Staderecht, 't Burgerlyk wetboek van een staadt, of landt.

La coutume de Normandie. Het Landrecht van Normandye.

COUTUMIER, coutumiere, *adj.* (Terme de Palais.) Gewoon recht, 't geen naar 't Staadsrecht, of naar de gewoonte der plaatzen is.

Le droit coutumier. Het gewoon Staadsrecht.

COUTURE, *f. f.* Een naadt, zoom, of 't naaifet.

Preffer les coutures. De naaden netperffen.

* A plate couture. Tout à fait. Gansch, geheel en al; dat 'er (als men zegt) kas noch bondt afkomt.

* Défaire une armée à plate couture. Een krysheir gansch verftaan, of in de pan hakken.

Couture. (Terme d'Augustin.) De plaats daar de kleedren der Augustyner monniken gemaakt worden.

Couture. Cicatrice d'une plaie, ou grande marque que laisse la petite verole sur le visage. Een lidteken van een wondt, of een zoom der kinderpokjes in 't aangezichts.

Il a le visage tout plein de coutures. Hy heeft het aanzigt vol lidtekenen, of zoomen der kinderpokjes.

COUTURIER, *f. m.* (Mot peu usité.) Tailleur. Een naaijer, fnyder, of kleermaker.

Couturiere, *f. f.* Een naaifter.

Couturiere en ling. Een linnenaaifter.

Couturiere en drap. Een wollenaaifter.

COUVE'E, *f. f.* Tous les petits d'une poule. *Een gebroeds, of broedsfel, al de kiekens van een hen.*

* Couvée. *Engance. (Il se prend le plus souvent en mauvais part.) Gebroeds, gebroedsfel. (Het wordt meest in eenen quaden zin genomen.)*

* Le pere, la mere, les enfans, sont tous fripons, toute la couvée n'en vaut rien. *De vader, moeder, kinderen zyn alle snooden, 't gansche gebroedsfel deugt niet, of is onduygende.*

COUVENT, ou Convent, *f. m.* Een klooster.

Se mettre, se jeter dans un Couvent. Se rendre Religieux ou Religieuse. *In een klooster gaan. Zich in een klooster steeken. Een Monnik, of Non worden.*

Couvent. Tous les Religieux ou toutes les Religieuses qui sont dans un même Monastere. *'t Klooster. Al de Monniken, of Nonnen in een klooster.*

Tout le Couvent s'assembla pour l'élection d'un Supérieur, d'une Abbesse &c. *'t Gansche Klooster vergaderde om eenen Oversten, eene Abdissse, enz. te verkiezen.*

COUVER des œufs, ou couvrir, *v. a.* Broeden, uitsbroeden, broeijen, eyeren broeden.

* Couvrir, *v. n.* Etre caché. *Broeijen, smeulen, verborgen zyn, verborgen leggen.*

* L'efeu couve sous la cendre. *'t Vuur smeult, legt verborgen onder de asse.*

* Cette vapeur maligne couva long-tems. *Die quadaardige damp broeide lang.*

* Couvrir, *v. a.* Tramer sourdement, *Broeijen, heimelyk beleggen, besteecken, of smeeden.*

* Il couve de mauvais desseins. *Hy broeis, of smeeds quade raadslagen.*

* Couvrir, *v. n.* ou Secouvrir. *Broeijen, smeulen, heimelyk belegt, of besteecken worden.*

* Il se couve la dessous je ne sai quoi. *Daar broeis ik weet niet wat onder.*

* Couvrir, *v. a.* Nourrir secrettement. *Broeijen, heimelyk voeden.*

* Vous couvrez une grande maladie. *Gy broeis, of hebt een groote ziekte onder de leden.*

* Cette guerre a couvé long-tems. *Die oorlog heeft lang gebroeis, of ge'meult.*

COUVERCLE, *f. m.* Een dekfel, een potdekfel.

Un couvercle de marmite bien fait. *Een welgemaakte keteldekfel; een dekfel op een ketel dat wel sluit.*

Mettre un couvercle sur le pot. *Een dekfel op de pot leggen, een pot toedekken.*

COUVERT, *f. m.* Tout ce dont on couvre la table. *Tafelgoedts, al 't geen waar mede men de tafel dekt.*

Mettre le couvert. *De tafel dekken.*

Couvert. Assiete, cuillier, fourchette, serviete, qu'on sert sur table pour une personne. *Een tel'oor, lefel, work, een servet, die men voor iemand op tafel legt.*

Il n'y avoit point de couvert pour lui. *Daar was voor hem niet gdekt. Daar was voor hem geen tel'oor, servet, enz. geleg.*

Couvert. Le logement qu'on donne à quelqu'un. *Huisvesting, herberg, herberg.*

Donner le couvert à un voyageur. *Een reiziger huisvesting geeven, of onder 't dak neemen.*

Couvert. Ombrage épais. *Schaduw, belommering, beschaduwing van boomen, lommer.*

Il n'y a point de couvert dans ce jardin. *Daar is geen lommer in dien hof.*

Couvert, *te, pars. pass.* Gedekt. Maison couverte de chaume. *Een huis met stroo gedekt.*

Table couverte de mets exquis. *Een tafel daar keurlyke, of lekkere gerechten op slaan.*

Chemin couvert. Coridor. *Een bedekte weg. (Een woordt der vestingbouw.)*

* Couvert, *te.* Tout plein. *Bedekt, heel vol, als overgooten.*

* Il étoit couvert de sueur. *Hy was heel bezwees, of 't zwet liep hem van alle kanten af, of brak hem overal uit.*

* Couvert de gloire. *Gloryryk, vol eer en lust.*

* Couvert de honte, d'opprobres. *Met schaamte, met schande overdekt; heel beschaamt, in groote schande.*

* Servir quelqu'un à plats couverts. *Iemant met gedekte schotelen opdyschen. Iemant heimelyk, of onder de handt, eenigen quaden dienst*

doen. (Naar de betekenis der Fransche spreekwyze.)

Couvert, *te.* Vétu. *Gedoff, gekleeds.* Il étoit fort bien couvert. *Hy was heel wel gekleedt.*

Couvert. Qui a son chapeau sur sa tête. *Gedekt, die zyn hoeds op 's hoofst heeft.*

Couvert, *te, adj.* Ombragé. *Beschaduwst, overschaduwst, gelommert, vol boomen, of dicht beplant.*

Allée couverte. *Een dichte laan, of dreef.*

Pays couvert. *Een landt vol geboornete.*

* Du vin couvert. *Dikke roode wyn.*

* Couvert. Obscur. *Bede't, duister.*

* Tém couvert. *Tém obscur. Donker, of duister weer, een betrokke, of betogte lucht.*

* Parler en mots couverts. *Met bedekte woorden spreken.*

* Couvert. Caché, dissimulé. *Geheimst, loos, arglistig, digt, gestoten, die niets openbaart.*

* C'est un homme couvert. *'t Is een man die heel digt is, die zich digt, of gestoten houdt; 't is een zuygert.*

A couvert, *adv.* A l'abri. *Onder 't dak, veilig, bevrydt, in een schnilplaats.*

Se mettre à couvert de la pluie. *Voor den regen schuilen.*

Etre à couvert du canon, de la mousqueterie. *Gedekt, veilig, schorvry voor 't geschut, of voor de handbussen slaan, of zyn.*

Etre a couvert d'un bois, d'un marais, d'une riviere, &c. *Door een bosch, moeras, stroom, enz. gedekt, bevrydt, beveiligd, of beschermt worden.*

* A couvert, en sureté. *In verzekering, verzekert, bevrydt, veilig, in zekerheit.*

* Mettre son bien à couvert. *Zyn goeds in verzekering stellen, of brengen.*

* Son honneur est à couvert. *Zyn, of haar eer is veilig, beveiligd, of beschut voor de laster.*

* Il s'est mis à couvert de la mauvaise fortune. *Hy hee't zich gedekt, of geveiligd voor den tegenspoed.*

* Il est à couvert des insultes de ses ennemis. *Hy is gedekt, of veilig voor den boon zynen vyanden.*

† A couvert. En prison. *Gevangen, in de gevangenis.*

Couvert, *f. m.* Envelope d'un paquet de lettres. *Een omslag van een pak brieven.*

Je lui ai écrit sous le couvert de l'Ambassadeur. *Ik heb hem onder 't omslag van den Gezant geschreven.*

COUVERTEMENT, *adv.* Bedekt, bedektelyk, heimelyk, achterhoudende, geveinst, in 't geheim.

* Faire quelque chose couvertement. *Iets heimelyk, of bedekt doen.*

* Il faut se défier des gens qui parlent couvertement. *Men moet de menschen misstrouwen die bedektelyk, of met bedekte woorden spreken.*

COUVERTURE, *f. f.* Tout ce qui couvre quelque chose. *Deksel, dekgoeds, dekkleeds, al 't geene iets bedekt.*

Couverture de lit. *Een deken, of beddedeken.*

Couverture de mulet. *Een badeken, een dekkleeds van een muilezel.*

Couverture de toit. *Het dak van een huis.*

Couverture de chaises, de sièges. *Bekleedjel van stoelen, zitbanken.*

Couverture d'un livre. *De bands van een boek.*

Couverture de vélin. *Een hoorne, of perlamene bands.*

Fausse couverture d'un livre. *Bekleedjel van een boek.*

* Couverture. Prétexte. *Deksel, dekmantel, voorwending, voorwendsel, voorgeving, schyn.*

* Sous couverture d'amitié. *Onder den dekmantel, of onder den schyn van vriendschap.*

* Il cherche une couverture à son crime. *Hy zoekt een dekmantel voor zyn schelmstuk.*

COUVERTURIER, *f. m.* Marchand ou Artisan qui fait, ou vend des couvertures. *Een dekenmaker, of dekenverkoper.*

COUVER, *f. m.* Een aarde, of koper vuurtest.

COUVEUSE, *f. f.* Qui couve. *Broedster, broedster, die broeit.*

Cette poule est une bonne couveuse. *Die hen is een goede broeiben.*

COUVI, *adj. m.* Il se dit d'un œuf à demi couvé, ou gâté pour avoir été gardé trop long-tems. *Vuil, dit wordt van een ei gezegt, dat half gebroeit, of door te lang be-*

waaren, stinkend geworden, of bedorven is.

Il y a dans cette omelette quelque œuf couvi qui la gâte. *Daar is in die struif een vuil ei dat ze bederft.*

COUVRECHÉF, *f. m.* Sorte de coiffure de paylane. *Hoofddeek, hoofdmuts. Zeker hufsel, of kopsel waar mede zich sommige boerinnen in Vrankryk kappen.*

† Jupiter fit à Tiphon leur grand chef, d'une montagne un couvrechef. *Jupyn gaf Tifon, hun Hoofdt, (zoo Nazo dient gelooft) voor straf, een' ganschen berg tot dekfel van zyn hoofdt.*

COUVREFEU, *f. m.* Een schut, of scherm, 't welk men achter 't gebruaat zet, dat aan het spij legt.

COUVREUR, *f. m.* Een Leydekker, een Dekker.

Couvreuse, *f. f.* Femme, ou veuve de couvreur. *Een Leydekkers vrouw, of weduwe.*

Couvreuse de chaises. *Een stoelemaster, of stoelewindster.*

COUVRIR, *v. a.* Dekken, bedekken. Couvrir une maison. *Een huis dekken.*

Couvrir son corps. *Zyn ligchaam bedekken.*

Se couvrir. *Mettre son chapeau. Zich dekken, zyn hoofdt dekken, zyn hoedt opzesten.*

On ne se couvre point devant les Dames. *Men dekt zich niet, of men zet zyn hoedt niet op by de Juffrouwen.*

† Couvrir la joue. *(Façon de parler vulgaire.) Donner un soufflet. Een kinnebakslag, oorbands, oorveeg, klap, of kaakslag geeven.*

* Couvrir. Remplir. *Bedekken, vervullen.*

* Couvrir la plaine de bataillons. *'t Veldt met krygsbenden bedekken.*

* Couvrir de honte, d'opprobre, de confusion, d'infamie. *Rendre confus. Deshonoré. Heel beschaamt, of schaamroods maaken, met schaamte overdekken, te schaamde maaken.*

* Se couvrir de gloire. *Aquerir beaucoup de gloire. Zich met eere bedekken. Veel eer en roem verkrygen.*

Le ciel, le tems se couvre. *Il se brouille, s'obscurcit par des nuages. De lucht wordt donker, of duister. De lucht betreft, 't wordt donker weer, de lucht bewolkt.*

* Couvrir. Voiler, cacher. *Bedekken, bekleeden, bemantelen, ver-*

schoonen, bewimpelen.

* Ils couvrent leur prudence humaine du prétexte d'une prudence Chrétienne. *Zy bedekken hunne menschelyke toezigt, met den dekmantel van eene Christelyke voorzichtigheit.*

* Il fait bien couvrir ses desseins, ses défauts, son foible, sa passion, &c. *Hy weet zyne raadsflagen, zyne gebreken, zyne zwakheit, zyns driften, enz. wel te bedekken.*

* Couvrir. *(Terme de guerre.) Défendre. Empêcher qu'on n'attaque aisément. Dekken, schutten, beschutten, beschermen. Beletten dat men niet ligelyk besprongen wordt.*

* Couvrir l'aile gauche. *De rechter vleugel dekken.*

Couvrir sa marche. *(Termes de guerre.) Cacher sa marche. Zynen sogt bedekken, bedekt, verholen, of geheim houden.*

Un bon Général doit savoir couvrir sa marche aux ennemis. *Een goeds Veldtheer moet zynen sogt voor de vyanden weeten te bedekken, of bedekt te houden.*

Couvrir. *(Ce mot se dit des chevaux, des chiens, & des taureaux.) Dekken, bespringen. (Dit wordt van de paerden, honden, en stieren gezegt.)*

Faire couvrir une cavalle. *Een merrie laten dekken, of staan.*

Se couvrir d'un bois, d'une colline, d'un marais, &c. *(Termes de guerre.) Zich met een bosch, met een moeras dekken. Zich achter een bosch, een heuvel, een moeras, enz. legeren, of verschanssen. (Krygskonstwoorden.)*

Se couvrir de son bouclier. *Zich met zyn schildt dekken.*

* Se couvrir d'un sac mouillé. *Voyez Sac.*

COY.

COY. *Voyez Coi.*

† COYON, *f. m.* Poltron, lâche. *Een blaadaart, een bloo, of lasthartig mensch. (Boertende) Een schyielbroek.*

† C'est un franc coyon. *'t Is een rechte schyielbroek.*

† COYONNER, *v. a.* Traiter quelqu'un en coyon. *Iemant soppen, met iemant de gek scheeren; met iemant onwaerdig boerten. Iemant boertende opzesten.*

† Pense-t-il me coyonner? *Meent hy my*

D d

my te foppen?
 ‡ Il n'est pas homme à se laisser coyonner. Hy is geen man om zich te laten foppen, of scheeren.

COYONNERIE, *f. f.* Bassesse de cœur, lâcheté, indignité. Pauvreté, impertinence. Blooheit, lafhartigheid, onwaardigheid. Zotterny, ongerymtheit, zottigheid, gekheit.

‡ A-t-on jamais ouï parler d'une pareille coyonnerie? Heeft men ooit van zulk eene zottigheid, of ongerymtheit gehoord?

‡ Il nous a dit cent coyonneries. Hy heeft ons honderdt zotternyen vertelt.

CRA.

CRAC. (*Mot imaginé pour marquer le bruit que font certains corps durs, secs, & solides, soit en se pressant violemment, soit en se rompant.*) Krak, gekraak. (Een verzonnen woordt, om uit te drukken 't geraas dat zommige harde, drooge en vaste lichaamen maaken, tzy als ze geweldig gedrongen worden, of dat ze breeken.)

CRACHAT, *f. m.* Speeksel, spuwsel, spuwvel, kliek, roghel, of roghel.

Remplir une chambre de gros crachat. Een kamer vol groote roghels leggen, of spuwven. Een kamer vol roghelen.

CRACHEMENT, *f. m.* Spuwwing, spuing, spuwwing, fluimlossing, gekliek, rogheling, geroghel.

‡ Il lui a pris ce matin un crachement très-facheux. Hy heeft van de morgen zeer veel fluimen gelost.

CRACHER, *v. a.* Spuwven, spuwven, spuingen, klieken, roghelen, of roghelen.

‡ Cracher au nez de quelqu'un. Le mépriser, le basouër. Iemant in 't aanzigt spuwven. Hem verachten, of hoonen.

* Cracher contre le ciel. Parler contre Dieu, ou contre des Puissances auxquelles on est soumis. Tegen den hemel spuwven. Godt in 't aangezigt spuwven. Tegen Godt, of tegen de Overheden uitvaaren.

* Cracher des injures. Injurier, dire beaucoup d'injures. Scheldwoorden uitbraaken. Veel schelden, veel scheldwoorden geeven.

‡ Cracher du Latin, du Grec. (*Façon de parler proverbiale & railleuse.*)

CRA.

Parler Latin & Grec mal à propos. Latyn, of Grieksch uitbraaken. Ontydig, of onpas Latyn en Grieksch spreken.

* Cracher au bassin. Donner de l'argent qu'on voudroit bien ne donner pas. In de bus blaazen. Iets bataan daar men noode aan wil.

CRACHEUR, *f. m.* Qui crache souvent. Een spouwer, klieker, of spuuwer, roghelaar, of roghelaar, een die dikwils spuwv.

Cracheuse, *f. f.* Een spuwster, klieker, of spuwster, roghelaarster.

CRACHOIR, *f. m.* Vase pour cracher. Een spuwbakje, spuwpotje, of kliekpotje, een quispedor.

CRACHOTER, *v. n.* Cracher souvent & peu à la fois. Spuwven, klieken, roghelen, roghelen.

‡ Il ne fait que crachoter. Hy doet niet dan klieken, of roghelen.

CRACHOTEMENT, *f. m.* Action de crachoter. Spuwwing, klieking, 's spuwven, of klieken, rogheling, rogheling.

CRAIE, *f. f.* Kryt, wit kryt.

CRAIGNANT, (*adj. indeclinable, qui n'est d'usage qu'en la phrase suivante.*) Vreezende. (Een bywoeglyk woordt alleen in deeze volgende spreekwys gebruikelyk.)

Un homme, une personne craignant Dieu. Un homme pieux. Een Godt-vreezend, Godtvruchtig, of Godtsdienstig mensch; een mensch die Godt vreeft.

GRAINDRE, *v. a.* Vreezen, zorgen, schrikken, beureest, of vervaart zyn.

Craindre la mort. De doot vreezen.
 ‡ C'est un homme qui ne craint ni Dieu, ni Diabie. Dat is een mensch die noch Godt, noch Duivel vreeft, anders; die om duivel noch doodts geest.

Craindre Dieu. Redouter sa Majesté souveraine. Avoir de la piété. Godt vreezen, Godt ontzagh toedraagen. Een eerbiedig ontzagh hebben voor Godts opperhoogheit; Godtvruchtig zyn.

Craindre. Reverer, respecter. Vreezen, eeren, eerbiedt, of ontzagh toonen, of toedraagen.

Craindre son pere, sa mere, &c. Zyn vader en moeder vreezen, enz. Se faire craindre. Zich ontzagheilyk maaken, zich doen vreezen, of doen ontzien.

CRA.

CRRAINT, crainte, *part. pass.* Gevreesst, geducht; zeer ontzien.

‡ Il est craint dans son vilage. Hy wordt in zyn dorp zeer ontzien.

CRAINTE, *f. f.* Appréhension, peur. Vreeze, schrik, verschriktheit, onstelenis, beureestheit.

‡ Etre sans crainte. Onbeureest zyn, zonder vreeze zyn.

Donner, inspirer, imprimer de la crainte à quelqu'un. Iemant vreeze aanjaagen, of indrukken. Iemant beureest, of vervaart maaken.

Oter la crainte, délivrer de crainte. De vreeze wechneemen, van de vreeze-verlossen.

Perdre la crainte ou toute crainte. Alle vrees verliezen.

C'est un homme sans crainte & sans pudeur, sans nulle crainte. Dat is een mensch zonder vreeze, en zonder schaamte, zonder eenige vreeze.

Crainte respectueuse. Eene eerbiedige vreeze.

La Crainte de Dieu. De vreeze Godts, of voor Godt. Een eerbiedig ontzagh voor Godts majesté.

Avoir la crainte de Dieu devant les yeux. Godts vreeze voor oogen hebben.

Crainte servile. Knechtelyke, of slaafachtige vreeze.

Crainte filiale. Crainte qui naît d'amour & de respect. Kinderlyke vreeze, vreeze die uit liefde en eerbied onstaat.

De crainte, *conj.* De peur que. Vits schroom, of vreeze van; op dat, om niet.

De crainte de pecher. Vits schroom, of vreeze van te zondigen.

De crainte que vous ne tombiez dans la tentation. Op dat gyny niet in verzoeking valt.

Crainte de pis. Vreeze voor erger.

CRAINTIF, craintive, *adj.* Timide. Vreesachtig, beureest, bloo, bloohartig, bedeeft, schroomachtig, beschroomt.

Un enfant craintif. Een bloo, of vreesachtig kindt.

Une ame craintive, un homme craintif. Een vreesachtig gemoeds; een beschroomt mensch.

CRAINTIVEMENT, *adv.* Avec crainte. Beureest, beschroomt, schroomachtig, met vreeze, of schroom.

‡ Il agit, il parle craintivement. Hy hand-

bandels, by sprakt heel febroom-achtig, of beschroomt.

CRAION, Crayon, *f. m.* Tekenkryt. Kryt daar men met tekent.

Craion noir, craion rouge. Zwart kryt, root kryt.

* **Craion**. Portrait qu'on fait d'une personne. Schets, affchetsing, of losse afbeelding die men van iemand, of van iemandens deugden maakt.

CRAIONNER, *v. a.* Dessiner ou ébaucher avec du craion. Tekenen, of teikenen, schetsen, met kryt tekenen. Een schets maaken.

CRAMOISI, *f. m.* Karmozynverwe, karmozynroot.

Cramoisi, *ie*, *adj.* Qui est teint en cramoisi. Karmozyn, dat karmozynroot gevorst is.

Soie cramoisie. Karmozyn zyde.

Velours cramoisi. Karmozynroot fluweel.

‡ **Fou en cramoisi**. Fou achevé. Een groote gek, een puurstepelde gek.

CRAMPE, *f. f.* De kramp.

Il est sujet à la crampe. Hy is de kramp onderworpen, by krygt dikwils de kramp.

La crampe le prit en nageant. Hy kreeg de kramp in 't zwemmen.

Crampe, *adj.* Goutte crampe. De vliegende jigs, zekere zenuwtrekking.

CRAMPON, *f. m.* Lien de fer. Een yzere haak, of kram. Een yzere houwwaaf in den zwaare muur.

Crampon de felle. Een zaalkram, of lis daar de pijfbolhoofers aan vast gemaakt worden.

CRAMPONNER, *v. a.* Attacher avec des crampons. Vast haaken, met yzere haaken en krammen aan malkanderen klampen.

CRAMPONNET, *f. m.* Petit crampon. Een krammetje, of yzer braakje.

Cramponnet de tergette. Een glad grendelkrammetje.

CRAN, *f. m.* Een tans, of haak in eenig yzer- of kopertuig gevylt.

Hauser la crémière d'un cran. De heugel een haak opschorsen.

CRANE, *f. m.* Os de la tête où est le cerveau. Het bekkeneel van 't hoofds, de horssenpan, de hoofdschedek.

Ouvrir le crane. 't Bekkeneel openen, eene opening in 't bekkeneel maaken.

CRAPAUD, *f. m.* Een padde, of pad.

‡ Il est chargé d'argent comme un crapaud de plumes. Hy is met goldt bezwaard als een padde met veren.

CRAPAUDINE, *f. f.* Espece de pierre précieuse, qui se trouve dans la tête d'un crapaud. Een paddesteen, zeker kostelyk gesteente dat in 't hoofds van een padde wordt gevonden.

CRAPULE, *f. f.* Débauche d'ivrogne. Dronkenschap, overdaadt in drank, zuipen, zwelgen.

CRAPULER, *v. n.* Etre dans la crapule. Dronken zyn, vol, of zat zyn.

Il crapule jour & nuit. Hy is nacht en dag dronken, of vol.

CRAQUELIN, *f. m.* Sorte de petit gâteau. Een krakeling. Zeker gebak.

CRAQUEMENT, *f. m.* Geknars, karssing, kryfseling.

Craquement de dens. Knarssing der tanden.

Avez-vous ouï le craquement de cette poutre? Hebt gy 't gekraak van dien balk gehoort?

CRAQUER, *v. n.* Faire un bruit qui marque qu'une chose romt. Kraaken, knarssen, kryfselen, knakken. Een kraak geeven, ten blyk dat 'er iets breekt.

Ses os ont craqué. Zyn beenen hebben gekraakt.

CRAQUETER, *v. n.* Petiller. Kraaken, knarssen, gekraak, of geknars maaken.

On entend craqueter le sel, le laurier, lors qu'ils brûlent. Men hoort het zout, de laurier kraaken, als ze in 't vuur leggen, of branden.

Craqueter des dens. Op de tanden knarssen.

J'entens craqueter le tonnerre. Ik hoore den donder kraaken, klateren, rommelen, of schommelen.

CRAQUIGNOLE. Voyez Croquignole.

CRASSE, *f. f.* Ordure de la tête & du corps. Vastigheid, vuiligheid, onzuiverheit, smeer of smeerigheid van 't hoofds, of van 't ligchaam.

Crasse des métaux. Ordure qui fort des métaux quand on les fond. Drek en vuiligheid die van de bergstoffen in 't smelten komt.

* **Crasse du Collège**, de l'Ecole. Stof van het School, schoolstof. Schoolmeesterlyke newswyshout.

* **Crasse**, *adj.* (Il n'est d'usage qu'en féminin.) Grossier, &ci. Grof, onbeschoft, dom, plomp.

* **Ignorance crasse**. Eene grove onwettheit.

CRASSEUX, crasseuse, *adj.* Plein de crasse. Vuil, besmeurt, besmeert, onzuiver, morffig, smeerig.

Un vilain crasseux. Een vuil smeerig mensch.

Une petite crasseuse. Een vuil morffig meisje.

CRAVATE, Croate, *f. m.* Een Kroaat. Een Keizers soldaat uit Kroatie.

Cravate. Cheval de Croatie. Een paerdt uit Kroatie, een Kroatische paerdt.

Cravate, *f. f.* Linge ou tafetas qu'on porte au cou. Een das om den hals.

Une cravate simple; une cravate à dentelles. Een slechte das; een das met kant.

CRE.

CRE'ANCE, croyance, *f. f.* Ce qu'on croit en matière de Religion. Geloove, geloof. Al 't geen men in den Godtsdienst geloof.

Ma créance est qu'il y a un Dieu qui récompense, & qui punit. Myn geloof is dat 'er een God is die beloon, en die straft.

Créance. Foi. Geloof, toeflemming. Ajouter créance à quelqu'un. Iemant gelooven, of iemant geloove geeven.

Créance. Crédit. Geloof, gezagh, aanzien.

Avoir de la créance parmi les gens de guerre. Gezagh, of aanzien onder het krygsvolk hebben.

Créance. Con fiance. Geloof, betrouwen, vertrouwen.

Avoir de la créance en quelqu'un. In iemant geloof stellen: op iemant betrouwen.

Lettres de créance. Geloofsbriefven; volmagtbrieven, Credentialen, die een Afgezondene, of Gezant van een Konink, of van een Staat beeft.

Créance. Opinion. Geloof, gevoelen; meening.

Il est maintenant dans cette créance. Hy is nu in die meening, of in dat gevoelen.

Etre de légère créance. Etre crédule. Ligegeloovig zyn.

Créance, *f. f.* Dette active. Schuld, eijch op iemant.

Sacréance est bonne, ancienne, &c. *Zyn schuldt is goet, out, enz.*

CRÉANCIER, *f. m.* Celui à qui on doit. *Schuldteiffcher, geloofgever, de gene dien men iets schuldig is.*

Créancier chirographaire. (*Terme de Palais.*) Een schuldtteiffcher die op een verdrag, belste, handschrift, of brief is gevestigd.

Créancier hypothécaire. Een schuldtteiffcher die op een vonnis, of uitspraak des rechtens is gevestigd.

Créancier engagiste. Een leener op onderpand.

Créancière, *f. f.* Een schuldtteiffcherse, geloofgeeffter. Een vrouw die men iets schuldig is.

CREAT, *f. m.* Celui qui dans une Académie enseigne à monter à cheval. Sous-écuyer. Een Onderrymmeester, of Onderstalmeester in een rjschool, een Onderpiqueur.

CRÉATEUR, *f. m.* Schepper. Die iets uit niets voortbrengt.

Dieu est le Créateur du Ciel & de la Terre. Godt is de Schepper van Hemel en Aarde.

CRÉATION, *f. f.* Schepping. Voortbrenginge van iets uit niets.

La création du monde. De schepping der wereldt, de wereldtmaking, of wereldtschepping.

Ovide a parlé de la création fabuleuse du monde. Ovidius heeft van de verdichte wereldtschepping gewaagt.

- * Création de nouvelles charges. 't Maaken, of 't oprichten van nieuwe ampten.
- * Création de Magistrats. Verkiezing, of aanstelling van Overheden.

CRÉATURE, *f. f.* Chose créée. Schepsel, alle geschapene dingen, of al wat geschapen is.

Toutes les créatures dépendent de leur Auteur. Alle schepselen hangen af van hunnen Maker, of Schepper.

- * Créature. Personne. Schepsel, een mans- of vrouwsperfoon.
- * Etrange, maudite, la meilleure créature du monde. Een vreemde, vervloekt, 't beste schepsel van de wereldt.
- * Julie, aimable, belle, sale, vilaine créature. Een fraai, beminnelyk, schoon, vuil, morsig vrouwmensch.
- * C'est une plaisante créature. 't Is een koddig schepsel, een aardig

vrouwmensch.

- * Créature. Personne qu'on avatice, & qu'on fait ce qu'elle est. Gunsteling, begunstigde ahangeling. Een perfoon die door iemand voortgezet, en tot eenen hoogen staat gevordert wordt.
- * Les créatures du Pape. De gunstelingen van den Paus. De Kardinaalen die door den Paus gemaakt, of bevordert zyn.

CRÉCERELLE, *f. f.* Espèce d'oiseau de proie. Kerkuil. Zekere roofvogel.

Crecerelle. Espèce de moulinet de bois. Een ratel, een hout ratel.

CRÉCHE, *f. f.* Mangeoire de bœufs, d'anes, de chèvres; de brebis &c. Een kribbe. De eesbak der ossen, eselen, geiten, schaapen, enz.

Crèche. Le berceau de Jésus Christ. Dekribbe, of wieg van Jesus Christus.

Allons adorer le Sauveur du monde dans la crèche. Laat ons den Heiland der wereldt in de kribbe gaan aanbidden.

CRÉDENCE, *f. f.* Een klein kasje ter zyden den Altaar in de Roomsche Kerke.

CRÉDIBILITE', *f. f.* (*Terme de Théologie.*) Gelooflykheit, geloofbaarheid, redenen, of beweegmiddelen om een zaak te gelooven.

Motifs de crédibilité. Motifs qui rendent une chose croyable. Beweegredenen om te gelooven. Redenen die een zaak geloofbaar maaken.

CRÉDIT, *f. m.* Réputation où l'on est de bien payer. Geloof. Achtung die men heeft van wel te betaalen.

Conserver son crédit. Zyn geloof bewaaren.

Ruiner ion crédit. Zyn geloof verrededen, of onder de voet smyten.

Faire crédit. Geloof maaken.

Prendre, donner, vendre, acheter à crédit. Borgen, uitborgen, op geloof, of op borg neemen, geeven, verkoopen, koopzen.

Qui donne à credit perd son bien & son ami. Die op borg geeft, of die uitborgt, verliest zyn goeds en zyn vrienden.

- * Crédit. Autorité, pouvoir, faveur. Gezagh, magt, vermoegen, aanzien, gunst.
- * Employer son crédit pour quel-

qu'un. Zyn gezagh, of magt voor iemand gebruiken.

- * Mettre quelqu'un en crédit. Iemant in gunst, of in aanzien brengen.
- * Perdre son crédit. Zyn gezagh, of aanzien verliezen.
- * A crédit. Inutilement, en vain. Sans preuve, sans fondement. Te vergeefs. Idelyk. Zonder bewys, grondt, of blyk.
- * Vous vous donnez de la peine à crédit. Gy wendt vergeeffsche moeite aan, gy doet verloren arbeids.
- * Vous avancez cela à credit. Gy zegt dat zonder grondt, of bewys,

CRÉDITEUR. (*Vieux mot.*) Voyez Créancier.

CRÉDULE, *adj.* Qui croit aisément. Ligtgelovig, die al te ligt geloofst.

CRÉDULITE', *f. f.* Ligtgelovigheid.

La trop grande crédulité nuit souvent. Al te groote ligtgelovigheid schaadt dikwyls.

CRÉER. Faire de rien. Scheppen, iets uit niets voortbrengen.

Dieu a créé le Ciel & la Terre. Godt heeft den Hemel en de Aarde geschapen.

- * Créer. Elire, faire. Verkiezen, maaken, oprichten, aanstellen.
- * Créer des Officiers. Amptenaars verkiezen, of aanstellen.
- * Créer une dette. Een schuldt maaken.
- * Créer une rente, une pension. Constituer, établir sur soi une rente, une pension. Zich tot het betalen van eene jaarlyksche inkomst, of wedde verbinden.

CRÉMAILIERE, ou cremiliere, *f. f.* Een haal, of heugel.

CRÉMAILLON, ou Cremillon, *f. m.* Een heugeltje, of haaltje.

CRÈME, *f. f.* Room, melkroom, 't ves, of 't vliis van de melk.

Crème de tartre. Wynsteen. Gezuiverde wynsteen tot een poeder gemaakt.

- * Creme. Ce qu'il y a de meilleur en quelque chose. De room, het beste van iets.
- * Creme fouettée. Discours où il n'y a que de belles paroles, & rien de solide. Een reden daar niet dan schoone woorden, en geen zaken in zyn.

Crème, & mieux crème. Huile dont on se sert dans l'Eglise Romaine

maine pour oindre les petits enfans dans le Batême. *De zalfoly in de Roomsche Kerke waar meede de kinderen na den Doop gevormt, of geschryft worden.*

Crème dont on se sert dans l'Eglise Romaine pour l'Extreme onction. *De heilige olie, waar meede men in de Roomsche Kerke het laatste olyfel geeft.*

CRÉMEAU, *ou mieux chrêmeau, f. m.* Petit bonnet de toile fine, que l'on met sur la tête de l'enfant après l'onction du chrême. *Een vormselmutsje. Een fyn linne mutsje dat men de kinderen na 't ontfangen van 't vormsel opzet.*

CRÉMER, *v. n.* Faire de la crème. *(Il se dit du lait.) Roomen, room worden.* (t'Wordt van de melk gezegt.)

CRÉMILIERE. *Voyez* Crémaille-re.

CRÉNEAU, *f. m.* Een schiërgat in de stads wal, dat in den muur uitgekerft is.

CRÉNELER, *v. a.* Uistervuilen, uistervuilen, hocken; met kanten, of spitzzen maaken.

CRÉPE, *f. m.* Lamper, floers.

Un crepe de deuil. *Een rouwbandt.*

CRÉPER, *v. a.* Se créper. *Dicht krullen, in malkander kroezen, of krullen.*

Les cheveux se crepent. *'t Haar kroest in een.*

CRÉPI. *Voyez* Crépir.

CRÉPINE, *f. f.* Frange de lit. *Lange franje die men aan de behanzelen der ledekanten zet.*

Crépine, *f. f.* 't Net, of darmvulies van een lam.

CRÉPIR, *v. a.* (Terme de maçon.) Plaafteren, pleisteren, beplaafteren, bepleisteren, met kalk bestryken.

Crépir. (Terme de Corroieur.) *Den erf op 't leër maaken.*

Crépi, crépie, *adj.* Enduit de mortier, ou de plâtre. *Beplaaftert, bepleistert, met kalk bestreeken.*

Crépi, crépie. (Terme de Corroieur.) *Geërst, gekorrelt, daar erf op is.*

Cuir crépi. *Geërst leër.*

Crépi, *f. m.* (Terme de Maçon.) Plaafter, of pleisterkalk.

CRÉPISSURE, *f. f.* ou crépissement, *f. m.* Bestryking met kalk. *Een plaaftering, of pleistering.*

La crépissure de cette muraille cou-te tant. *De pleistering van diens*

muur kost zoo veel.

CRÉPON, *f. m.* Krip, gekronkelt floers.

CRÉPU, crépuë, *adj.* Frisé. *Gekronkelt, gekrult.*

Des cheveux crépus. *Gekrult haar, digt gekrult, of gekroest haar; haar dat digt in malkander krult.*

CRÉPUSCULE, *f. m.* Schemering, schemerlicht, de morgen- of avond-schemering, 't morgen- of avond-roos.

Le crépuscule du jour. *Het kricken van den dag.*

CRESSON, *f. m.* Herbe qu'on mange quelquefois en salade. *Waterkers, of waterkors. Zeker kruidt dat men somtyds tot salaads eet.*

Creffon, *f. m.* Een soort van dubbele gestreepte violet; zekere bloem.

CRESSONNIERE, *f. f.* Lieu où croit le creffon. *Een plaats, flook, of kreek daar veel waterkers wasft.*

CRÊTE de coq, *f. f.* Haanehaan, de kam van een haan.

‡ Crête. Tête. *Kam. Hoofst.*

‡ Lever la crête. *Faire le superbe, s'enorgueillir. Zyn kam opsteeken. Zich trots en opgeblazen aanstellen, zich verhoovaerdigen.*

‡ Baisser la crête. *Perdre de son orgueil, de sa vigueur, de ses forces. De kam laten hangen. Zyn trots, en krachten verliezen.*

‡ Rabaisser la crête à quelqu'un, lui donner sur la crête. *Rabatre l'orgueil de quelqu'un, le mortifier. Iemans in de kam byten. Iemans hoogmoedt betemmen, inbinden, of betwengelen, iemant vernederen, of verkleinen.*

Crête de casque. *De vederbosch op een helm.*

* Crête de moruë. *De rugvin van een abberdaan.*

CRÊTIEN. *Voyez* Chrétien.

CREU. *Voyez* Cru.

CREVASSE, *f. f.* Fente. *Kloove, kloof, spleet, scheur, reet, keën, barst.*

Crevasse à la muraille, à la terre. *Een reet, of spleet in den muur, in de aarde.*

Crevasse à la main. *Een kloove in de handt.*

CREVASSER, *v. a.* Faire des crevasses. *Klooven, of keenen maaken.*

Le froid lui a crevassé les mains. *De koude heeft hem klooven in de handen gemaakt; door de koude heeft*

hy klooven, of keenen in de handt n gekregen.

Se crevailler. *Se fendre. Klooven, klieven, opbarsten, splyten, opsplyten.*

CRÊVE-COEUR, *f. m.* Déplaisir qui abat. *Hartenlees, verdriet, hart-zeer, droefheit, hartzweer.*

Quel creve-cœur est-ce à un honnête homme de subir l'examen d'un sot! *Wat is 't een hartzeer voor een eerlyk man 't onderzoek van een gek te ondergaan!*

CRÊVE'. *Voyez* plus bas.

CREVER, *v. a.* Percer. *Doorsteeken, uisteecken, uitgraaven.*

Crever le ventre. *Den buik doorsteeken.*

Crever les yeux. *De oogen uisteecken, of uitgraaven.*

Crever un paté. *Een pastey afsnyden.*

* Crever un cheval. *C'est le tant fatiguer qu'il en meure. Een paardt te barsten ryden, een paardt den hals, of den bek afryden.*

* Crever. *Faire trop manger. Tos barstens toe doen eeten.*

* Si vous lui donnez à manger davantage, vous le creverez. *Indien gy hem meer te eeten geeft, gy zult hem doen barsten.*

* Cela vous creve les yeux. *Dat steekt u de oogen uit. Dat legt, of staat vlak voor uwe oogen.*

Les faletz y crevent les yeux. *De vuiligheden steeken 'er in 't ooge; of loopen 'er in 't ooge; worden daar over al gezien.*

Crever, *v. n.* Barsten, aan stukken springen.

Canon qui creve. *Geschut dat barst, of aan stukken springs.*

* Il crevera. Il mourra. *Hy zal voortgaan. Hy zal sterven.*

* Crever de dépit. *Van spyt barsten, veel verdriet hebben.*

* Crever de rire. *Zich te barsten lagchen, of lagchen dat men zyn buik vast houdt.*

* Se crever. *Manger trop. Zich te barsten eeten, te veel eeten.*

* Se crever à force de travailler. *Zich te barsten werken, werken dat men 'er onder bezwykt, of by nedervalt.*

* La vague se creve, ou se brise. *De baare, of de golf breekt.*

CRÊVE', *crévé, adj.* Gebersten, gespleeten, gereeten, gescheurt.

‡ Crévé, *f. m.* Gourmand, gouter.

- Een *flokop*, een *vraat*, een *groot-eeter*, een *gultig mensch*.
- CREUSER, *v. a.* Graaven, uisgraaven, delven, uis hollowen, hol maaken.
- Creuser un puits. Een put graaven.
- Creuser, (*sans regime*.) Creuser en terre. Creuser bien avant. Graaven, delven. In de aarde graaven. Heel diep graaven.
- * Creuser sa fosse. Avancer sa mort. Zyn graf delven. Zyne doods verhaalen.
- † Quand on est vieux, & qu'on se marie, on creuse sa fosse. *Als men oudt is en trouwt, delft men zyn graf.*
- † Creuser. Aprofondir, pénétrer bien avant dans une science, ou dans une affaire. Een wetenschap, of zaak tot in den grondt toe doordringen, of doorgronden.
- CREUSET, *f. m.* Een smeltkroes.
- Eprouver, épurer, raffiner l'or & l'argent dans le creuset. 't Gout en 't zilver in den smeltkroes proeven, louteren, of zuiveren.
- CREUX, *creuse*, *adj.* Profond. Diep, diepe, laag uitgegraven.
- Fossé fort creux. Een zeer diepe gracht.
- Creux, *f. m.* Profondeur. Een hol, een kuil.
- Il est tombé dans un creux. Hy is in een kuil gevallen.
- Le creux de la main. 't Hol, of de holligheid van de handt.
- Le creux de l'estomac. Cavité qui est au bas de l'estomac. Het hol, of de holligheid der maage.
- Creux. Un moule, ou un coin gravé. Een vorm, of stempel om iets in af te gieten, of af te slaan.
- Un creux de plâtre, d'acier. Een plaaster vorm, een staale stempel.
- Creux, *f. m.* Fond. De grondt, het onderste.
- * Creux, *creuse*, *adj.* Vuide. Hol, holachtig, ledig, leeg.
- * Avoir le ventre creux. Een ledigen, of hollen buik hebben.
- * Discours creux. Een holle reden, of gesprek, een reden zonder zin en slot, een reden zonder pit, of kern.
- † Viande creuse. Un regal de violons, musique, harmonie, &c. Holle gerechten. Een onthaal op muzyk, van vedelen, en andere speelsuigen,

- CRI, *f. m.* Geschrei, geschreeuw, hard geroep, klagt, geklagh.
- Jetter des cris. Klagten uisforten, of uisboezemen.
- Cri public. Een openbaare uitroep, of omroep.
- Cri d'alegresse, de joie. Vreugdegeroep, vreugdegeschrei.
- CRIAILLER, *v. n.* Ne faire que crier. Tieren. Niet doen dan roepen en schreeuwen. Een groot geschreeuw, of getier maaken.
- CRIAILLERIE, *f. f.* Cris de gens qui se querellent. Een hardt geschreeuw, getier, of geroep van menschen die met malkanderen kyven, of vechten.
- Socrate ne se foucioit pas des criaileries de sa femme. Sokrates trok zich 't schreeuwen van zyn wyf niet aan, of kreunde zich niet aan het tieren van zyn wyf.
- CRIAILLEUR, *f. m.* Een roeper, of schreeuwer. Een die veel geschreeuw, of geroep maakt.
- Y a t-il un plus grand criailleur parmi les Libraires? Is 'er een grooter schreeuwer onder de boekverkopers?
- Criailleuse, *f. f.* Een schreeuwster, of roepster. Een vrouwmensch dat niet doet dan roepen en schreeuwen.
- CRIARD, *f. m.* Een roeper, of schreeuwer. Een die veel geschreeuw maakt.
- B. B. est un franc criard. B. B. is een rechte schreeuwer.
- Criarde, *f. f.* Een roepster, of schreeuwster; een luidruchsig vrouwmensch.
- Oiseaux criards. Qui crient souvent. Schreeuwvogels. Vogels die veel schreeuwen, of veel geschreeuw maaken.
- Dettes criardes. Petites dettes dues à divers petits créanciers. Kryende schulden, quakkelschulden, kleine schulden aan verscheide & verschuldigt.
- CRIBLE, *f. m.* Een zeeve, of zeef.
- CRIBLER, *v. a.* Ziften, kooren ziften, kooren met de zeeve zuiveren.
- † Cribler. Bien examiner. Choisir. Ziften, schiften, wel onderzoeken. Verkiezen, uiskiezen, uitzoeken, uiskippen.
- † Cribler ses raisons. Zyne redenen ziften, schiften, of uiskippen.

- CRIBLEUR, *f. m.* Een zifter, een koornzifter.
- Cribleur, *adj.* Os cribleur. Kraakbeen.
- CRIBLURE, *f. f.* Uitziftsel. De bolder, of bolster, al 't geen men uit het kooren zift.
- CRIBRATION, *f. f.* (*Terme de pharmacie*.) Een doorzifting, of scheiding van eenige deeltjes in de arzenybereiding.
- CRIC, *f. m.* Instrument pour lever des fardeaux. Een kraan, een werktuig om alle zwaare lasten op te hyffen.
- † Cric & croc. Sorte d'adverbe qui représente le bruit que fait le choc des verres pleins de vin. Ting, tang. 't Geklink der wynglaazen, als men ze, op iemants gezontheit drinkende, tegen malkander sloot.
- † Masse, tope, cric & croc. Laat ze maar voortgaan, laat zoo maar voortgaan. (Dit zegt men in 't klinken van de glaasjes die men op iemants gezontheit drinkt.)
- CRIEE, *f. f.* Publication faite dans les formes de justice. Kerk- of merktdaags gebodt. Openbaare uitroep, of afkondiging van wegen 's Rechts, nopens eenige goederen die aangestagen zyn, en te koop gestelt worden.
- Mettre une terre en criée. Een Landt by openbaaren uitroep te koop stellen.
- CRIER, *v. a.* Roepen, schreeuwen, uitroepen, luide, hardt, of met luider keele roepen.
- Crier à pleine tête. Uis al zyn magt roepen, of schreeuwen.
- Crier liberté. Vryheit uitroepen.
- Crier. Publier, proclamer à haute voix. Verkondigen, afkondigen, uitroepen, openlyk omroepen, roepen.
- Crier quelque chose qu'on a perdu. Iets omroepen 't geen verloren is.
- Crier. Criailleur, quereller, faire du bruit. Roepen, schreeuwen, kyven, tieren, raazen, baeren.
- Que sert la raison à ce méchant poëte, qui lui crie; ne fais plus de vers? Wat baat aan dien slechten dichtster de reden, die hem toeroept; Maak geene vaerzen meer!
- Crier après quelqu'un. Iemant naropenen, iemant al scheldende naschreeuwen.
- Crier au meurtre, & au feu. Moorde

en brandt roepen. *Cela crie vengeance. Dat roept om wraake.*

Crier merci. Demander pardon. *Om genade roepen, om genade bidden.*

Crier aux armes. Een wapenkreet maaken. Tot de wapenen roepen.

Crier. (*Ce mot se dit des chiens de chasse.*) Aboyer en chassant. In 's jagen nablassen. (Dit wordt van de jagthonden gezegt.)

CRIERIE, *f. f. Voyez Criallerie.*

CRIEUR, *crieuse, f. m. & f. Qui crie, qui fait du bruit. Schreeuwer, schreeuwster, roeper, roepster.*

Faites taire ce crieur, cette crieuse. *Doe dien schreeuwer, die schreeuwster zwygen, of help dien schreeuwer, die schreeuwster aan 't zwygen.*

Crieur, *f. m. Juré crieur, ou crieur public. Roeper, omroeper. Stadts roeper, of gemeen uisroeper.*

Crieuse de vieux chapeaux, *f. f. Femme qui va par les rues acheter de vieilles hardes. Een lapwys, of voddewys die langs straat oude hoeden, en oude kleeren, enz. opkoopt.*

CRIME, *f. m. Een misdaadt, lasterdaadt, lasterstuk, schuld, booze, of strafwaardige daadt, schendsbedryf, schelmstuk, misdryf, zonde.*

Un crime capital. Een halszaak, een groot lasterstuk, of misdryf.

Crime de lèse-majesté. *Misdaadt van gequeste hoogheit, een misdaadt van gequeste majesté tegen zynen Overheer, of Vorst.*

Commettre un crime. Een misdaadt begaan, een schelmstuk ploegen.

‡ Crime de lèse-faculté. *Faute contre la faculté de Médecine. Een mislagh tegen de faculteit der Geneeskunst.*

CRIMINEL, *f. m. Een misdadige, of misdadiger, een boosdoender, een doodswaardig, of strafwaardig mensch, een die de dood heeft verdienst.*

Criminel, *criminelle, adj. Condamnable, blamable. Misdadig, strafwaardig, strafschuldig, strafbaar, byzaakig, misprijzelyk, wraakbaar.*

Une action criminelle. Een strafwaardige daadt.

Sa conduite est criminelle. *Zyn ge-*

dragh is te laaken, te misprijzen, is wraakbaar, of doemwaerdig.

Juge criminel. Een halsrechter, een bloetrechter.

Criminel de lèse-majesté. Een schuldige aan gequeste hoogheit, of misdaadt van Staat.

‡ Prendre quelque chose au criminel. (*Façon de parler fig. & proverb.*) S'en tenir ofensé. Iets ewvel opvatten, of opneemen. Zich ergens over beledigt houden.

* Aller d'abord au criminel. Juger malignement de quelque chose sur la moindre aparence. Straks iets ten quaadsten, of ten ergsten duiden. Op den minsten schyn, of op 's minste vermoeden ergens qualyk van oordeelen.

CRIMINELLEMENT, *adv. D'une maniere criminelle. Strafwaardig, op eene zondige, of strafbare wyze.*

Regarder criminellement une femme. Een vrouw oneerlyk, of met zondige oogten aanzien.

Aimer criminellement. *Strafwaardig, of oneerlyk beminnen.*

Poursuivre quelqu'un criminellement. Le poursuivre en Justice pour quelque crime. *Iemant in rechten over eenig schelmstuk vervolgen.*

* Expliquer criminellement quelque chose. L'expliquer en mauvaise part. *Iets ten quaaden, of in eenen quaaden zin duiden, of uitleggen.*

* Criminellement. Séverement. *Gestrenghelyk, op eene gestrenge wyze.*

* Juger criminellement de l'action de quelqu'un. *Van iemants daadt, of bedryf gestrenghelyk oordeelen.*

CRIN, *f. m. Le long poil d'un cheval. De maanen, en de staert van een paerdt, al 's lange haar van een paerdt.*

Faire le crin. *De maanen niskammen.*

Tresser le crin. *Den staert opkoppelen.*

Se tenir, s'attacher aux crins d'un cheval. *Zich aan de maanen van een paerdt vasthouden.*

* Ils se prirent au crin, *c'est-à-dire, anx cheveux. Zy greepen, of vastten malkander in 's haar.*

Crin d'archet. *'s Haar van een sryk-stok.*

Les crins d'un lion. *De maanen van een leeuw.*

CRINIER, *f. m. Een haarbereider. Een die 's paerds haar bereidt.*

CRINIERE, *f. f. De maanen van een paerdt, of van een leeuw. Al 's haar dat langs den hals van een paerdt zit, of al 's lange haar op 's lyf van den leeuw.*

Criniere. Een halsdek van een paerdt; een kleedt, of dek over den hals en kop van een paerdt.

‡ CRIQUET, *f. m. Petit cheval foible & de vil prix. Een jakhals van een paerdt, een slecht paerdt; een schansloper. (Om dat de oude afgebezigde paerden somtyds wel achter de schans gejaagt worden.)*

‡ Ce n'est qu'un criquet. *'t Is maar een jakhals, of schansloper.*

CRISE, *f. f. (Terme de Médecine.) Symptome deciffé dans les maladies, soit en bien ou en mal. Stillstant eener ziekte. Of wel; eeneschieflyke verandering in een ziekte.*

Bonne ou mauvaise crise. Een goede; of quade verandering.

Une crise imparfaite. Een onvolkomen verandering in een ziekte.

* Crise. Point de déction. *Punt van beslegting, de tydt van uitspraak, of uirwyzing.*

* L'affaire est dans la crise. *De zaak staat op 's wyzen, of op d'uitspraak, of zal haast een uitslagh hebben.*

CRISSER, *v. n. Faire craquer les dents. Met de tanden knarssen.*

CRISTAL ou cristal, *f. m. Kristal, zeker doorluchtig gesteente.*

Cristal de roche. *Roskristal.*

Cristal de montre. Een kristalyn glas op een uurwyzer.

Cristal d'alun. *Alun calciné & dissous. Aluinkristal.*

Cristal mineral. Een geneesmiddel van salpeter, en bloem van zwavel gemengt.

Cristal de tartre. *Crete de tartre. Wynsteen.*

Cristal de tartre. *Gezuiverde wynsteen, tot kristal door de stookkunde gebragt.*

* Le cristal des eaux, des fontaines, &c. *'s Kristalyn der wateren, bronnen, enz.*

* Dans le cristal d'une fontaine un cerf se miroit autrefois. *In 't kristalyn eener bron spiegeld zich voor tyds een hert.*

CRISTALLIN, *f. m. De kristallyne vachtigheid van 't ooge.*

Cristallin, *cristalline, adj. Clair & transparent comme du cristal.*

Kristallyn, doorluchtig als kristal. Des eaux cristallines. *Kristallyne wateren, zeer heldere en zuivere wateren.*

Il y a des Philosophes qui admettent un ciel cristallin. *Daar zyn Natuurkundigen die eenen Kristallynen hemel beweeven.*

CRISTALLISATION, *f. f.* (Terme de Chimie.) *Kristallyning, verandering in kristal.* (Een woordt der Stookkunde.)

CRISTALLISER, *v. a.* Congeler en maniere de cristal. *Kristallynen, als kristal stollen, of maaken.*

CRISTOFLE. *Voyez* Christophe.

CRITIQUE, *f. m.* Celui qui se mêle de juger des ouvrages d'esprit. Qui se plaît à censurer tout. *Taalzifter, boekzifter, visser, oordeeler over de schriften van anderen. Berisfer van alles, hekelaar, bediller.*

Un bon, un méchant Critique. *Een goet, een quaat oordeeler.*

Il n'y a que des critiques qui trouvent à redire à cela. *Niet dan taalzifters vinden hier wat tegen te zeggen, of in te brengen.*

Critique. *f. f.* Discernement fin dans le jugement qu'on fait des Auteurs. *Art ou maniere de nauwkeurigheid, of geslepenheit van oordeel over de kunst der schryveren, of wyze om 'er wel van te oordeelen.*

Il a beaucoup de critique. *Hy heeft een heel geslepen, of nauwkeurig oordeel.*

Etre habile dans la critique. *Gauw in de oordeelkunde zyn.*

Rien n'échape à leur critique. *Niets ontsnapt hunne berisping.*

Critique, *adj.* Porté à censurer. *Hekelzugtig, genegen om te berispen.*

Jour critique. (Terme de Médecine.) *Dag van verandering, of stilstant in de ziekte.*

CRITIQUER, *v. a.* Censurer. Reprendre. Trouver à redire. *Berispen, doorstryken, tegenspreken, overhaalen, hekelen, wraaken.*

Critiquer un ouvrage, un vers. *Een werk, of boek, een vaers hekelen.*

Critiquer les actions, les mœurs de quelqu'un. *De daaden, de zeden van iemand berispen.*

Il critique tout, mais pour son malheur il critique mal. *Hy berispt alles, maar, tot zyn ongeluk, hy berispt kwalik.*

‡ **CRITIQUEUR**. Censeur. *Berisfer. Kibbelaar. Een die een anders getrcken aanwyft, en alles doorstrykt, of berispt.*

CRO.

CROACER, croasser, *v. n.* Crier. (Ce mot se dit du cri naturel du corbeau.) *Kraffen.* (Dit woordt betekent het geschreeuw van den rave.)

‡ Croacer, criailler. *Kraffen, of schreeuwen als een rave.*

CROACEMENT, croasement, *f. m.* Le cri naturel du corbeau. *'s Gekras, of 's geschreeuw van den rave.*

CROATE. *Voyez* Cravate.

CROC. *f. m.* Instrument à une ou plusieurs pointes courbées. *Een kroon, of haak om iets aan op te hangen.*

Croc. Harpon. *Een harpoen, of werp-haak.*

Croc de Batelier. *Een Schippers haak.* Mettre de la viande au croc. *'s Vleesch aan den haak, of aan den kroon hangen.*

‡ Pendre les armes, ou l'épée au croc. *De wapenen, of den degen aan den wandt hangen.*

* Le procès est pendu au croc. *On ne le poursuit plus. 't Pleit, of de rechtszaak hangt aan den spyker: Men vervolgt ze niet meer.*

Arquebuse à croc. *Een zwaar musket dat men in 't lossen ergens op legt.*

Croc d'un cheval. *De bakranden in den mond van een paerdt.*

Croc en jambe. *Een dwarffe voet tusschen iemants beenen waar door men hem doet vallen.*

Donner le croc en jambe à quelqu'un. *Iemant een dwarffe voet, of een voetje zetten, en zoo omsmyten.*

* On lui a donné le croc en jambe: *On l'a suplanté. Men heeft hem de voet dwars gezet, of 't gras voor de voeten afgemaait. Men is hem te gauw geweest, of hem voorgelomen.*

* Ce matin a eu de grands crocs. *Deze morgen heeft groote tegenspoedt gehadt.*

CROCE. *Voyez* Crosse.

CROCHE. *f. f.* (Terme de Musique.) *Een halve noot in de zangkunst; een noot met een haakje achter aan den staert; vele zwarte nooten aan*

walkander.

CROCHET, *f. m.* *Fen haak.*

Crochet. Bâton armé d'un crochet. *Fen haak. Een beslage stok met een haak.*

‡ Aller aux mûres sans crochet. *Proverbe. L'entreprendre une chose qu'on n'a pas le moyen d'exécuter. Iets ondernemen dat men niet kan uitvoeren.*

Crochet à pendre de la viande. *Een haak, of kroon om vleesch aan te hangen.*

Crochet bien garni. *Een haak, of kroon die wel voorzien is.*

Crochet à péter. *Een waag. Zeker slag van zeeschaal.*

Crochet de ferrurier. *Een haak, of krom yzer daar men de sloten med opsteekt.*

CROCHETER, *v. a.* Ouvrir avec un crochet. *Opsteeken, met een haak open sluiten, of openen.*

Crocheter une porte, un coffre. *Een deur, een koffer opsteeken.*

CROCHETEUR, *f. m.* *Fen arbeider, kruijer, of pakke drager.*

Crocheteur de serrures. *Een opsteeker van deuren; een dief die met een haak de sloten der deuren opsteekt.*

Crocheteuse, *f. f.* *Een arbeidster, een kruijster, of pakke draagster.*

CROCHETONS, *f. m. pl.* *Haakies die de Fransche arbeiders, of pakke dragers gelruiken.*

CROCHU, crochuë, *adj.* *Krom, gebogen, gekromt, bogtig, een weinig omgebogen als een haak.*

Un bec crochu. *Een kromme bek.*

Un nez crochu. *Een kromme neus.*

CROCODILE, *f. m.* *Animal amphibie. Een krokodil, of kaaiman. Een halfslagtig dier, of een dier dat zoo wel in 't water als op 't landt leeft.*

* Des larmes de crocodile, des larmes feintes. *Krokodilstraanen, geveinsde traanen.*

CROIABLE, *adj.* *Gelooflyk, geloofwaardig, geloofbaar. 't Geen geloof verdient.*

CROIANCE. *Voyez* Créance.

CROIRE, *v. a.* *Avoir opinion. Tenir pour vrai. Ecouter avec déférence. Gelooven, voor waar houden, op een anders gesuigenis aannemen, of, geloof aan slaan: naar luisteren.*

On croit fortement, que, &c. *Men gelooft vastelyk, dat, enz.*

Croire

Croire une chose legerement. *Een zaak ligtelyk gelooven.*
 Croire un homme sur sa parole. *Een man op zyn woordt gelooven.*
 Il ne croit point les Médecins. *Hy geloofte den Geneesheeren niet.*
 Il est bon de croire conseil. *'t Is goet naar raadt se hooren; men moet naar raadt luifteen.*
 Croire en Dieu, en Jésus-Christ. *In Godt, in Jesus Christus gelooven.*
CROISADE. *f. f.* Croix sur l'habit de ceux qui alloient à la guerre fainte. Expedition des Chrétiens contre les mecreans. *Kruis op de klederen van hen, die in den zoo genaamdten H. kryg gingen. Kruisvaart. Optogt der Christenen te zegen de ongelovigen.*
 Prêcher la croisade. *De kruisvaart, of optogt tegen de ongelovigen verkondigen, of afkondigen.*
CROISAT, *f. m.* Sorte de monnoie d'argent valant environ un écu & demi à Genes. *Een kruisdaalder, een stuk zilver geldt dat te Genua ontrent anderhalve ryksdaalder doet.*
CROISEE de fenêtre. *Een kruisraamt.*
 Croisée de ruche à miel. *Kleine houtjes, kruiswyze over malkander gelegd boven in een byekorf.*
 Croisée. *(Terme de Tisserand.) De inslag van een weefsel, of webbe lijnen.*
CROISER, *v. a.* Mettre en forme de croix. *Kruiffen, kruiswyze, of kruiffelings over malkander leggen.*
 Croiser des couteaux. *Messen kruiffelings, op, of over malkander leggen.*
 Croiser. *(Terme de Tisserand.) Het linnen digt aanslaan.*
 Croiser. *(Terme de Vanier.) Een mande op slaan, een mande vlechten.*
 Croiser. *(Terme de mer.) Kruiffen, op zee kruiffen. Op een zekere streek heen en weêr zeilen.*
 Se croiser, *v. r.* Se mettre en forme de croix. *Kruiffelings, of kruiswyze gelegd worden.*
 Se croiser. *(Terme de Tailleur.) De beenen kruiffelings onder 't bystaan, of leggen.*
 Se croiser. *Setraverser. Kruiffelings, of kruiswyze loopen.*
 Chemins qui se croisent. *Wegen die kruiswyze loopen.*

Se croiser. Mettre une croix sur son habit pour montrer qu'on est de la croisade. *Zich kruiffen. Een kruis op zyn kleedt zetten, om te toonen dat men tot de kruisvaart behoort.*
 Croisée, *croisée, adj.* Mis en forme de croix. *Gekruift, kruiffelings, of kruiswyze gelegd, of gemaakt.*
 † Se tenir les bras croisés. *Se tenir fans rien faire. Met de handen, of armen over malkander zittten. Letg zittten zonder iets te doen.*
 Croisé, *f. m.* Qui est de la croisade. *Een kruisvaarder. Een die van 't leger der kruisvaart is.*
CROISIÈRE, *f. f.* Certaine étendue de mer, dans laquelle les vaisseaux croisent. *Het kruiswater, zekere streek van de zee, waar in de schepen kruiffen.*
 Il y avoit six vaisseaux dans la croisere, depuis Malthe jusqu'à Alger. *Daar waren zes schepen in 't kruiswater, van Malthe af tot Algiers toe.*
CROISILLON, *f. m.* Een half kruisraamt, het dwarshout, of de dwarsbalk van een kruisraamt.
CROISSANCE, *f. f.* Augmentation en grandeur. *Wasdom, toeneeming in grootte, aangroeiing, aanwas in grootte.*
CROISSANT, *f. m.* La figure de la lune dans les premiers & derniers quartiers. *Een halve maan. De wassende, of afgaande maan.*
 Croissant. Arme que porte le Grand Seigneur dans les drapeaux. *Een halve maan. Een wapen dat de Groote Turk in zyne vaandelen voert.*
 * Croissant. *Turcs. De halve maan. De Turken.*
 * Faire pâlir le croissant. *De halve maan doen verbleeken. De Turken verschrikken, of vreeze aanjaagen.*
 Croissant de violon. *De reep van een veël, of viool.*
 Croissant. Instrument de fer en forme de croissant, dont les Jardiniers se servent. *Een sikkel, of rond sneemes der hovenieren.*
CROISSILLON, *f. m.* *(Terme d'architecture.) Een kruiskofyn, een kruisraamt. (Een bouwkundig woordt.)*
CROISURE, *f. f.* De keper van de sergie. *(Van 't laken zegten filure,*

de draadt.)
 On connoit la finesse de la serge à la croisure, & celle du drap à la filure. *Men kent de fynte, of fynigheit van de sergie aan de keper, en die van 't laken aan den draadt.*

CROITRE, *v. n.* *Wassen, groeijen, toeneemen, aanwassen, vermeerderen, groot worden.*
 Les Plantes croissent mieux quand on les arrose. *De Gewassen groeijen beter als men ze giet, of besproeit.*
 Le Nil croit & décroît quarante jours. *De Nyl wast en loopt af veerzig dagen.*
 Les jours croissent. *De dagen lengen, of worden langer.*
 Le genre humain a beaucoup crû. *'t Menschdom, of 't menschelyk geslacht is zeer aangewassen, of aangegroeit.*
 Il croît de bon bled dans ce pays. *Daar wast goetd kooren in dat landt.*
 Croitre, *v. a.* Faire croître, augmenter. *Doen wassen, vermeerderen, doen opzwellen.*
 Les pluyes ont bien crû la riviere. *De regen heeft den stroom zeer doen wassen, of doen opzwellen; of door den regen is de stroom zeer gezwollen.*
CROIX, *f. f.* Espece de gibet, où l'on attachoit autrefois les criminels. *Kruis. Een galg kruiswyze gemaakt, waar aan voortydts de misdadigers gehangen wierden.*
 Il le fit attacher en croix. *Hy liet hem aan een kruis nagelen, of hangen.*
 La croix étoit le supplice des brigands, des esclaves, &c. *Het kruis was de straffe der moordenaaren, der slaaven, enz.*
 Croix pour rouër. *Een kruis om op te rabaaken.*
 Croix saint André, ou croix de Bourgogne. *Croix faite en forme de la lettre X. Een sint Andries kruis, of Burgundisch kruis, als een X gemaakt.*
 Croix saint Antoine. *Croix faite en forme de T. St. Antonis kruis. Een kruis als een T gemaakt.*
 Faire le signe de la croix. *Een kruis maaken, het teken van 't kruis maaken, of slaan.*
 * Croix. Souffrance. *Kruis, lyden, zwaarigheit, ellende, droefheit.*
 * Porter la croix de Jésus-Christ. *'t Kruis van Jesus Christus draagen.*
 E e † Na

‡ N'avoir ni croix ni pile. N'avoir point d'argent. *Kruis noch munt hebben. Geen geld hebben.*

Jouer à croix & à pile. (Sorte de jeu.) *Kruis of munt speelen. (Leker spel.)*

Croix de Jerusalem. *Het Jerusalemse kruis, of 't wapen van Jerusalem. Ook zekere schoone bloem, met breede bladeren.*

Grand-croix. La seconde dignité de l'Ordre des Chevaliers de Malte. *Groot kruisdrager, kruisheer. De tweede trap, of waardigheid van d'order der Malteesche Ridder-schap.*

Le corps du Grand-Maitre fut porté à l'Eglise S. Jean sur les épaules des principaux grands-croix. *Het lyk van den Groot-Meester werd op de schouderen der voornaamste Kruisheeren in de St. Jans kerk gebracht.*

CROMATIQUE, *f. f.* (Terme de peinture.) C'est le coloris qui est la troisième partie de la peinture. *'t Koloryt, de verfmenging, of tempering; het derde deel der schilderkunst.*

CRONE, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Bâtiment en maniere de moulin, qui sert à enlever les marchandises des vaisseaux. *Zekere kraan, of windaas, als een molen gemaakt, en bequaam om allerlei koopmanschappen uit de schepen te ligten. (Een woordt der bouw-kunde.)*

CRONIQUE & mieux chronique, *f. f.* *Jaarboek, tydboek, tyd-schryft. Kronyk.*

‡ Cronique scandaleuse. Mauvais bruits, discours médisans. *Quaade geruchten, lasterlyke redenen, uitstrooisels, quaaide naspraak.*

‡ Si l'on en croit la cronique scandaleuse. *Zoo men 'er de quaaide geruchten van geloofst.*

Cronique, *adj.* (Terme de Medecine.) Qui est de longue durée. *Langduurig, langzwylyg, 't geen lang duurt.*

Maladie cronique. *Eene langduurige, of langzwylyze ziekte.*

‡ CRONIQUEUR, *v. a.* (Vieux mot.) Faire une cronique. *Een jaarboek, of tydboek schryven, of maaken.*

‡ CRONIQUEUR, *f. m.* (Vieux mot.) Fauteur de croniques. *Een jaarboek, of Kronyk-schryver.*

CRONOLOGIE, & mieux chronologie, *f. f.* *Tydtrekening, tydt-beschryving, tydtrekenkunde.*

CRONOLOGIQUE, *adj.* 't Geen de tydtrekening aangaat, of tot de tydtbeschryving behoort.

Table cronologique. *Een tafel der tydtbeschryvinge, of tydtrekeninge.*

CRONOLOGISTE, *f. m.* *Een tydt-beschryver, een die de tydtrekening wel verstaat, een tydtrekenkandige.*

CRONOLOGUE, *f. m.* *Een tydt-beschryver, een die in de tydtrekening wel ervaren is, een tydtrekenkandige.*

CROQUANT, *f. m.* (Mot bas.) Un homme de néant, un misérable. *Een bedelaar, een slecht, of gering mensch; een kalis, of kaale vink.*

CROQUER, *v. n.* Faire du bruit avec les dents en mangeant quelque chose de dur. *Kraaken, knarssen, knappen, tusschen de tanden knarssen, of knappen.*

Ce pain d'épice croque entre les dents. *Die koek knarst tusschen de tanden.*

Croquer. (Terme de Peinture.) *Niet opmaaken, niet opchilderen.*

Croquer un tableau. *Een stuk, of schildery niet opmaaken, of ten halven laten slaan.*

‡ Croquer. Faire à la hâte. *Schielyk, gezwint, of ras doen.*

‡ Croquer, *v. a.* Manger vite en faisant croquer sous la dent. *Kraaken, ras opeeten, of knappen.*

‡ Le chat croque les souris. *De kat kraakt, of knaapt de muizen.*

‡ Croquer. Atraper par ruse. *Avaler. Verschalken, door list betrappen. Verstinden, instekken.*

CROQUET, *f. m.* Sorte de pain d'épice. *Knapkoek.*

‡ CROQUEUR, *f. m.* Qui prend & atrape par ruse. *Een kraker, een schalk, een listige, doortrapte, of looze bedrieger.*

‡ Un vieux renard, grand croqueur de poulets. *Een oude vos, groot kraker der hoenderen.*

CROQUIGNOLE, *f. f.* *Een knokslag die men met den tweeden en derden vinger op 't hooft geeft.*

CROSSE, *f. f.* *Crosse d'Evêque. Bisschops staf, Bisschoplyke staf.*

Crosse pour jouer. *Een kolf om met te speelen.*

Crosse d'éguiere. *Het oor aan een lampet.*

Crosse de mousquet. *De kolf van een musket, of handbus.*

CROSSER, *v. n.* Pouffer une bale avec la crosse. *Kolven, den bal slaan.*

Crossé, crossee, *adj.* Qui a droit de porter crosse. *Geslaft, die recht heeft om een Bisschops staf te voeren.*

Abbé crosié. *Een geslaafte Abt.*

CROSSEUR, *f. m.* Jeune garçon qui joue avec la crosse. *Een kolf-speler, een jongen die met de kolf speelt.*

CROTE, *f. f.* Boué de rue. *Slyk, medder, drek, of vuiligheid der straaten.*

Crote. Excrement d'animal. *Eestendrek, beesienstront, keutels.*

Crote de chèvre. *Geiten-drek.*

Crote de rat. *Rottestront, of rotte-keutels.*

CROTIER, *v. a.* Remplir de boué. *Bekladien, bedrekken, beslyken, bevuilen, vuil en bedrekt maaken.*

Croter fa jupe. *Zyn rok beslyken.*

Se croter, *v. r.* Se faire de boué. *Zich bedrekken, zich beslyken, zich met slyk vuil maaken.*

CROTE, crotée, *part. pass.* Qui amasse des crottes de rue. *Beslykt, beklad, bedrekt, bevuilt.*

‡ Croté, crotée. Qui est pauvre & méprisé. *Een die arm en veracht is. (Dus kan men zeggen, Een slyk-jonker, een slyk-offer.)*

‡ Comtesse crotée. *Een slyk-gravin, een arme Gravin.*

‡ Poète croté. *Pauvre Poète. Eenz-drekpoet, een slecht, of vaatsch dichter, een arme, of zenuwlooze rymmer.*

‡ Une nouvelle crottée. *Een valsch straatgerucht, een versierde straatmaare.*

Il fait bien crotté dans les rues. *Il fait bien sale. 't Is heel beslykt op straat. Het is heel vuil, of heel vuil te gaan op straat.*

CROULER, *v. n.* Trembler, branler. *Tomber sur ses fondemens. Schudden, dreunen, waggelen, wankelen, daveren, dreigen om te vallen. Omvallen, instorten.*

Muraille qui croule. *Een muur die dreigt om te vallen, of die omvalt.*

CROULANT, *te, part. a. & ad.* Qui croule. *Bouvallig, vallende,*

dat

- dat op 's vallen staat, of dreigt om te vallen.*
- Edifice croulant. Maison croulante. Een vallend gebouw. Een bouwval-
lig huis.
- CROULEMENT, *f. m.* Tremble-
ment. Schudding, davering, dreu-
ning, beweging, beeving, waggel-
ing.
- Le croulement des terres maréca-
geuses. Schudding, of dreuning
der maerassige landen.
- Croulement. (Vieux mot.) Voict
renverlement.
- CROUPE, *f. f.* (Terme de man-
ege.) Een vierprong, een hooge
sprong die een paerd doet, met de
voorste en achterste beenen van de
aarde, zonder zyne yzers te ton-
nen. (Een woordt der rykout).
- CROUPE, *f. f.* Croupe de cheval.
Het achterste, of het achterop van
een paerd; boeitende, 't gat van
een paerd.
- Porter en croupe. Achter op draa-
gen; boeitende, op 't gat draa-
gen.
- * Porter en croupe. Entrainer avec
foi. Met zich sleepen, naar zich
sleepen, medebrengen.
- * L'himen porte d'ordinaire en
croupe le repentir & la misere.
Het huwelyk sleept gemeenlyk be-
rouw en armoede naar zich, of
brengt gemeenlyk berouw en armoe-
de mede.
- * Croupe de montagne. De spits,
de top, of de kruin van een berg.
- CROUPIER, *f. m.* Celui qui eit de
part au jeu avec quelqu'un qui
tient la carte ou le dé. Medestan-
der in 't spel. Iemant die met een
ander het spel houdt, in 't kaartspe-
len, of verkeeren.
- CROUPIERE, *f. f.* De slaartriem
van een paerd.
- ‡ Croupiere. Nom satirique qu'on
donne à certaines femmes. Een
schimpnaam dien men aan lig-
vaardige vrouwen geeft.
- ‡ Elle haülle la croupiere; Elle a
des galands avec qui elle se diver-
tit. Zy heeft minners daar zy mooi
wèer mé speelt.
- ‡ Croupieres. Affaires chagrinantes.
Moeylykheden, zwaarigheden, veel
werks, of veel moeite.
- ‡ On lui taille des croupieres. Men
maakt hem veel moeite, of veel
werks, men brouwt hem veel moei-
lykheden.

- CROUPION, *f. m.* L'extrémité
de l'os sacrum. Het einde van het
heilig- of suis-been. De stuit.
- ‡ Croupion. Cu. Aars, gat.
- ‡ Sangler le croupion. Voor 't gat
geffelen, of staan.
- ‡ Remuer le croupion. 't Gat roe-
ren, of beweegen.
- Croupion de volaille. De stuit van
eenig gevogelte.
- CROUPIR, *v. n.* Ne couler pas.
Stil staan, niet loopen.
- L'eau croupit dans les fosses. 't Wa-
ter staat stil in de grachten.
- * Croupir. Demeurer nonchalant
dans quelque état. Stil bly-
ven zitten, luy en ledig zitten,
schandelyk ergens in blyven.
- * Croupir dans la misere. In d'elen-
de blyven zitten.
- * Croupir dans le péché. In de zon-
de zitten, of blyven.
- CROUPISSANT, croupissante, *adj.*
Stilstaande, 't geen stil staat, of
niet loopt.
- De l'eau croupissante. Stilstaande wa-
ter.
- ‡ CROUSTILLE, *f. f.* Petite crou-
te. Een korstje broodt.
- ‡ CROUSTILLER, *v. a.* Manger
une petite croute pour boire. Een
korstje broodt eeten om op te drinken.
- ‡ CROUSTILLEUX, croustilleux-
se, *adj.* Bouton, plaisant, qui fait
rire. Boertig, koddig, kortswylyg,
kluchtig, vermaaklyk, poetsachtig,
dat, of die iemant aan 't lag-
chen helpt.
- ‡ C'est un croustilleux corps. 't Is
een koddige vent, een kluchtig ka-
rel.
- ‡ CROUSTILLEUSEMENT,
adv. D'une maniere boutonne.
Poetzig, poetsachtig, boersachtig,
boertig, vermaaklyk, koddig, kluchtig,
kortswylyg.
- ‡ Il parle croustilleusement. Hy praat
heel koddig, of kluchtig.
- CROUTE, *f. f.* De korst, of kant
van 't broodt.
- La croute de dessus. La croute de
dessous. De bovenkorst. De onder-
korst.
- ‡ Ne manger que des croutes. (Fa-
çon de parler proverbiale.) Faire
mauvaise chere. Schraal eeten, een
slecht maal doen.
- Croute de pâté, de tourte, &c. De
korst van een pastei, van een taart,
enz.

- Croute. Tout ce qui s'attache &
s'endurcit sur quelque chose. Korst,
al dat zich ergens op vast zet, en
hardt wordt.
- Le corps de cet homme n'est qu'u-
ne croute. Il est tout couvert de
gale. Het lyf van dien mensch is
maar eene korst. Hy is heel schurf-
tig.
- Croute de plaie, ou d'ulcère. De wo-
ve van een wonde, of zweer.
- CROULETE, *f. f.* Petite
croute de pain. Een korstje. Een
korstje broods.
- CROUTON, *f. m.* Een korstje, een
hagje, een schuins gesneede stuk
broodt, dat meer korst, dan kruim
heeft.

CRU.

- CRU, *f. m.* Terroir. Lands, gewas;
grondt.
- C'est du vin de son crû. Dat is wyn
van zyn eigen gewas, van zyn ei-
gen lands, of grondt.
- * Cela n'est pas de son crû. C'est
à-dire, Cela n'est pas de lui.
Dat is geen gewas, of geen vrucht
van zynen akker. Dat is,
Dat is niet van hem, of komt van hem
niet voort.
- Crû, *crûé, part. pass.* Devent
grand. Gewassen, gegroei, toe-
genomen, groot, of lang gewor-
den.
- Is font crûs de six doigts. Zy zyn
zes vingeren gewassen.
- Elle est crûe en sageüe. Zy heeft toe-
genomen in wysheit.
- Crû, *crûé, part. pass.* A quoi on
ajoute foi. Geloof, dien men ge-
looft, of die geloof wordt, daar
men geloof aan geeft.
- Il n'est crû de personne. Hy wordt
van niemant geloof.
- CRUAUTE', *f. f.* Inhumanité.
Wreedheit, onmenschelykheit, bloe-
dorstigheid.
- Affouvir sa cruauté. Zyne wreed-
heit verzaaden, of verzadigen.
- Cruauté. Action cruelle. Wreedheit,
eene wreede daadt.
- Exercer, faire des cruautés. Wreed-
heden pleegen, of bedryven.
- * Cruauté. Insensibilité. Rigueur.
Wreedheit, ongevoeligheit, strafheit,
gestrengheit.
- * Souffrir la cruauté de sa maitresse.
De wreedheit zyner minnares ly-
den, of verdragen.
- * La cruauté du sort, du destin, de
Ec 2 la

la fortune. *De wreedheit van 't lot, van 't nootlot, van de Fortuin, of 't geval.*

* Cruauté. Chose fâcheuse & insupportable. *Wreedheit. Een moejelyke en onverdraaglyke zaak.*

* Quelle cruauté, de te voir trahir par les amis! *Wat eene wreedheit, zich door zyne vrienden verraaden te zien!*

CRUCHE. Grand vase à mettre quelque liqueur. *Een kruik, een waterkruik.*

† Tant va la cruche à l'eau qu'elle se casse. *Proverbe qui veut dire, qu'on fait tant de fois du mal qu'on est pris & puni. De kruik gaat zoo lang te water tot dat ze breekt. Een spreekwoord betekenende, dat men zoo lang quaast doet, tot dat men eindelykeens gevangen, en gestraft wordt.*

CRUCIFIER, v. a. Kruiffen, kruiffigen, aan 't kruis hechten, nagelen, of slaan.

Jesus-Christ est crucifié par les Juifs. *Jesus Christus door de Jooden gekruift.*

* Crucifier. Macérer. *Kruiffigen, afmatten, t'onderbrengen, quellen, bedwingen, beteugelen.*

* Crucifier le corps & la chair. *'t Ligchaam en 't vleesch kruiffigen.*

* Être crucifié avec J. Christ. Être tout-à-fait mort au monde. *Met Jesus Christus gekruift zyn. De wereldt gan'ch afgestorven zyn.*

† Je me ferois crucifier pour cela. Je souffrirais toutes choses pour cela. *Ik zou my daar om laten hangen. Ik zou alles daar omlyden, of uitstaan.*

CRUCIFIMENT, f. m. Action de crucifier. *De kruiffiging, de daadt kruiffigen.*

Crucifiment. (Terme d'Imager.) *Een kruiffing, of kruiffiging. Een print der kruiffiging van Jesus Christus.*

CRUCIFIX, f. m. Een kruisbeeldt, een kruisje waar op de kruiffiging van J. Christus afgebeeldt is. *Een print, of schildery van Christus aan 't kruis.*

CRUD, cruë, adj. (Le d de cet adjectif ne se prononce pas.) *C'est-à-dire. Qui n'est pas cuit. Rauw, ongekookt, dat niet gekookt, of gebraden is.*

Chair cruë. *Rauw vleesch.*

* Crud, cruë. Non travaillé. *Rauw,*

ruuw, ongewerkt, onbearbeidt, onbereidt.

* Chanvre crud. *Rauw, of ongewerkte kennaip, of hennip.*

Soie cruë qui n'est ni lavée, ni teintée. *Ruue zyde; zyde die ongewaschen en ongevर्स is.*

* Crud, cruë. Rude, incivil. *Rauw, bot, onbeschaaft, grof, boersch, onbeleest, onbeschoft, plomp, hardt.*

* Cela est un peu cru. *Dat is wat rauw, of wat plomp.*

A crud, adv. Sans bas. *Bloot, zonder kousfen, blootbeens.*

Seboter à crud. *Zich blootbeens laersfen.*

CRUDITE', f. f. Qualité de ce qui est crud. *Rauwigheit, rauwheit.*

La crudité des fruits, de l'eau, &c. *De rauwigheit der vruchten, van 't water, enz.*

Crudité, f. f. Indigestion. *Rauwigheit der maage, waar door de spys niet verteert wordt.*

Avoir des cruditez d'estomac. *Rauwigheden in de maag hebben.*

CRUEL, cruelle, adj. *Wreedt, onmenschelyk, straf.*

Un cruel Tyran. *Een wreede dwinglandt, of geweldenaar.*

* Cruel, cruelle. Qui n'a point de bonté, dur, rude. *Wreedt, hard, straf, gestreng, onmeêdogend, onmedelydend.*

* Maitresse cruelle. *Eene wreede, of straffe minnares.*

C'est une beauté cruelle. *Dat is eene wreede schoonheit, of juffer.*

Elle n'est pas trop cruelle. Elle est facile. *Zy is zoo heel hard, of straf niet; zy is rekkelyk.*

Cet homme fait bien le cruel. Il fait le dedaigneux à l'égard des Dames. *Die mensch speelt wel den wreedaart, of toont zich wel een verachter der vrouwen te zyn.*

Cruel, f. m. Inhumain. *Een wreedaart, geweldenaar, of dwinglandt, een wreedt mensch.*

Néron étoit un cruel. *Nero was een wreedaart, een wreedt, of onmenschelyk mensch.*

* Cruelle, f. f. Celle qui ne fait nulle faveur. *Eene straffe, of wreede juffer, eene juffer die een minnaar geen gunst bewyft.*

* C'est une cruelle. *'t Is eene straffe of onmeêdogende juffer.*

CRUELLEMENT, adv. *Wreedelyk, onmenschelyk, gestrengelyk. Faire mourir cruellement. Wreedelyk*

ombrengen, dooden, of doen sterven.

CRUMENT, adv. Incivilement. *Rauw, boersch, onbeleest, ongeschikt, onbeschoft, op eene onbeschofte wyze, onbeleesdelyk, onbeus; onbeschoftelyk.*

Il ne faut pas dire les choses si crument. *Men moet de dingen zoo rauw niet zeggen.*

CRURAL, curale, adj. (Terme d'anatomie.) *Dat aan 't been, of aan den schinkel hoort. (Een woordt der ontleedkunde.)*

Artere curale. *De been- of schinkeit slagader.*

Veine curale. *De been- of schinkelder.*

Muscle cural. *De schinkelspier.*

Crystal. *Voyez Crital.*

CU.

CU, cul, f. m. D'aars, het hinderste, het achtergedeelte van een mensch. (Boertende, het gat.)

Montrer son cu. *Zyn aars laten zien.*

† Avoir le cu sur la selle. Être à cheval. *Met zyn aars in de zaal zitten: te paerdt zitten.*

† Cu par dessus tête. A la renverse. *Ten ondersten boven, met de beenen, of het gat omhoog.*

† De cu & de tête. Avec feu & de tout son pouvoir. *Met het hoof en den aars. Met yver, en uit al zyn magt.*

† Il y va de cu & de tête. *Hy gaat 'er uit al zyn magt heemen, of naar toe.*

† On le tient au cu & aux chaufes. Il est pris & atrapé. *Hy is by de kop gevat. Men heeft hem gevangen.*

† Tirer le cu en arriere. Ne vouloir pas faire ce qu'on avoit témoigné de vouloir faire. *Aarfelen, te rug kriipen, achterwaarts deinzen. Niet willen doen 't geene men beloofs hadde.*

† Un cu de plomb. Un homme sédentaire & attaché à son travail. *Een loot aars, een zister, een mensch die altydt zit en gedurig aan zyn werk is.*

† Donner le pied au cu à un garçon; le chaffer. *Een jongen een voet in 't gat, of onder 't gat geeven; hem wechjaagen, of de zak geeven.*

† Être à cu. Être réduit à l'extrémité. *Tot het uiterste gebragt zyn, bedorven zyn, geen magt meer hebben.*

ben, arm, of onvermogen zyn.
 † A écorche-cu; à regret. *Mot ongenoozen, tegen zyn zin; met berouw, of verdriet.*
 † Se grater le cu au foleil. Etre faineant. *Zich in de zon bakeren. Lui en ledig zyn, lanterfanten, niets doen.*
 Cu de lampe. Cu de chapeau. Cu d'archaut. *Het onderste van een lamp. De bodem van een hoedt. De bodem, of stoel van een artischok.*
 Le cu d'une éguille. *Het hoofd, of het oog van een naalde.*
 Cu de charrette. *De bodem, of het onderste van een karre.*
 Cu de jatte. Celui qui n'ayant point de jambes est obligé de se trainer le cu dans une jatte. *Bakgat, een nagat. Een napkruiper, of bakkruiper. Een die geen beenen heeft, en genootzaakt is in een houten bak zich voort te steepen.*
 Cu de fac. *Ruë fans issuë. Een blinde straat, een straat zonder uitgang; een zak.*
 Cu-bas. *Sorte de jeu de cartes. Lanterlu. Zeker kaartspel.*
 Cu de fosse. *Cachot obscur. Een donker gat, een onderaardische gewangenis.*

CUB.

CUBE, *f. m.* (Terme de Géométrie.) Corps solide, qui a six faces quarrées égales. *Een vierhoek, of vierkant. (Een woordt der Landmeetkunde.)*
 Cube, *adj.* cubique. *Vierkantig, vierhoekig.*
 CUBIQUE, *adj.* Qui a la figure d'un cube. *Vierhoekig, vierkantig, in't vierkant.*
 Pied cubique. *Een voet in't vierkant.*
 CU-BLANC, *f. m.* Sorte d'oiseau de riviere. *Een wisbuikje. Zeker watervogeltje dat onder den buik en de staart wit is.*
 CUCURBITE, *f. f.* (Terme de Chimie.) *Een overhaalglas met eenen langen hals. Een kolf. (Een woordt der Stookkunde.)*

CUE.

CUEILLER. *Voyez* Cuillier.
 CUEILLETTE. (Mot peu usité.) *Voyez* Recolte.
 Cueillette pour les pauvres. *Voyez* Collecte.
 CUEILLEUR, *f. m.* (Ce mot ne se dit guere seul.) *Een plukker, of*

plokker, een die de vruchten afplukt, of inzamelt.
 Cueilleur de pommes. *Een appelplukker, of appelbreeker.*
 CUEILLIR, *v. a.* Plukken, afplukken, afstrekken, verzamelen, inzamelen.
 Cueillir de la violette. *Viooltjes afplukken.*
 Cueillir des fruits. *Vruchten plukken, of inzamelen.*
 * Cueillir. Jouir. *Plukken, genieten.*
 * Cueillir les fruits amoureux. *De vruchten der liefde plukken, of genieten.*
 CUEILLOIR, *f. m.* Panier dans lequel on cueille les fruits. *Een haander, een plukmandt, een hangmandt, of hangkorf; een korf daar men oaft in plukt.*

CUI.

† CUIDER, *v. a.* (Vieux mot burlesque.) *Penfer. Meinen, vermoeden, waanen, het daar voor houden.*
 CUILIER, *culier, culiere, f. f.* (Prononcez Cuilië. Le premier de ces mots est le plus usité.) *Een lepel.*
 Cuilier d'argent. *Een zilvere lepel.*
 Cuilier à pot. *Een pollepel. Een groote houte lepel.*
 Cuilier. *Coquille longue de poisson. Een langwerpige zeeschelp.*
 Cuilier. *oiseau semblable au heron. Een lepelaar. Zekere vogel byna als een riger.*
 CUILIERE'E, *cuillerée, f. f.* *Een lepel vol.*
 CUILIERON, *culieron. f. m.* *Het blad van een lepel.*
 CUIR, *f. m.* *Peau d'animal tannée. Leer, leder, een berside huid van een beest.*
 Faire boire le cuir. *'s Leer weiken, in de weiken, of te weiken leggen.*
 Cuir. *Peau. Vel. Huidt.*
 Entre cuir & chair. *Tusschen vel en vleesch.*
 † Visage de cuir bouilli. *Een roode tronny, een root puiffig aanzicht.*
 CUIRASSE, *f. f.* *Armure de fer, qui couvre le corps du soldat par devant & par derriere. Een yzer, of staal borstwapen, een harnas.*
 Cuirassier, *f. m.* *Een piekenier met een harnas gewapent.*
 CUIRE, *v. a.* *Kooken, zieden, bakken, braaden, gaar maaken.*

Cuire. *Faire bouillir le pot. De pot kooken.*
 Mettre le soupé à la broche & le bien cuire. *'s Vleesch voor 't avondmaal aan 't spij steeken, en 't wel braaden.*
 Cuire un pâté. *Een pastei bakken.*
 † Cuire. Brûler. *Braaden, branden, verbranden.*
 † Je crois que tout étoit prêt pour me cuire. *Ik meende dat alles gereedt stont om my te verbranden; anders, om my te villen en te braaden.*
 Cuire. *Etre cuisant & piquant. Byten, scherpen bytend zyn, smerten, of smarten.*
 L'eau de vie cuit sur la blessure. *De brandewyn byt op de wonde.*
 † Cela vous cuira. *Vous vous en repentez. Dat zal u rouwen, daar zult gy berouw van hebben.*
 Cuire. *Digerer. Kooken, verteeren, verdouwen.*
 L'estomac cuit les viandes. *De maag kookt, of verteert de spyzen.*
 * Cuisant, cuisante, *part. a. & adj.* *Piquant. Scherp, bytend, smartelyk, gevoelig.*
 * Douleur cuisante. *Smartelyke, of gevoelige pyn.*
 * Cuisant, cuisante. *Sensible, fâcheux. Gevoelig, smartelyk, moeielyk.*
 * Regret cuisant. *Een gevoelig leet; of ongenoozen.*
 CUISINE, *f. f.* *De keuken.*
 Une cuisine fort belle & fort propre. *Eene heele schoone en neste keuken.*
 * Cuisine. *l'Aprêt des viandes. Het kooken, de toebereiding der spyzen.*
 * Faire bien la cuisine. *Wel kooken, de spyze wel toemaaken, of wel toebereiden.*
 * Fonder la cuisine. *Etabliir de quoi vivre. Voor de keukens zorgen. Zorge draagen om van te leven.*
 † Chargé de cuisine. *Gros & gras. Een die voor de keuken ziek gelegen heeft. Een dik, en vet mensch.*
 CUISINER, *v. a.* *Faire la cuisine. Kooken, de spyz toebereiden, of toemaaken.*
 CUISINIER, *f. m.* *Een kok.*
 Cuisinière, *f. f.* *Een kokkin, of keukemeid, een vrouw die kookt.*
 CUISSARDS, *f. m.* *De dystukken van 't harnas eens mans die van den hoofde tot de voeten toe gewapent is.*
 CUISSÉ, *f. f.* *De dye.*

Cuisse de poulet. Een boutje van een been.
 Cuisse de noix. Een viereindeel van een noot.
 CUISSON, *f. f.* Huisbak, eige gebak.
 Pain de cuisson. Huisbakke broodt.
 CUISSOT, *f. m.* Cuisse de cerf. Een hartsbout.
 Cuillôt. (*Vieux mot.*) Voiez éclanche.
 Cuit, cuite, *part. p.* Gezoden, gebraden, gebakken, gekookt, gaar.
 * Trouver son pain cuit par tout. Over al de kost vinden.
 CUISTRE, *f. m.* Valet de regent de coléje. De knecht in een luynsche school.
 CUIVRE. *f. m.* Koper.
 Cuivre rouge, cuivre jaune. Root koper, geel koper.
 CUIVRETTÉ, *f. f.* Een koper mondstuk dat men op een blaaspeeltuig, enz. zet.
CUL. CUM.
 CUL. Voyez cu.
 CULASSE. *f. f.* (*Terme d'Arquebutier.*) De achterste schroef in een roer, de schroef van een loop.
 CULBUTER, Culbuter, *v. a.* Tuimelen, ombuitleen, over 't hoofd buiselen, omrollen.
 CULBUTE, *f. f.* Chûte. Omtuimeling, ombuitleing, val over 't 't hoofd.
 Il a fait une culbute. Hy heeft rontom getuimelt.
 CULERON, *f. m.* (*Terme de sellier.*) De staetriem van een paerd.
 CULIER. Voyez Cuilier.
 Culier. *f. m.* Le boiau culier. De aarsdarm.
 CULOT, De voet, of het onderste van een Kerklamp.
 CULOTE, *f. f.* Espèce de haut de chauffe. Een toebroek.
 CULOTIN, *f. m.* Een rolbroek. Een broek die men met de kous oprolt.
 CULTE, *f. m.* Honneur religieux. Eer, dienst, godsdienstige eerbewyzing.
 Dieu veut qu'on lui rende un culte raisonnable. Godt wil datmen hem eenen redelyken dienst bewyze.
 Les faux cultes ont leurs martyrs. De valsche godsdiensten hebben hunne martelaars.
 Culte de dulie. De dienst die de Roomsche Kerk aan de Heiligen bewyft.
 Culte d'hyperdulie. De dienst die de

R. Kerk aan de H. Maagt Maria bewyft.
 Culte de latric. De dienst die de Roomsche Kerk allsen God bewyft.
 CULTIVER, *v. a.* Bebouwen, bouwen, aanqueeken, aansokken.
 Cultiver une terre, un jardin. Een landt, of akker bouwen, een hof, of tuin beplanten, of opmaken.
 Cultiver les plantes. De gewassen aanqueeken.
 * Cultiver les belles lettres, les arts. Les étudier, les cheir ou favoriser. De geleerdheit, de kunsten aanqueeken, beminnen, begunstigen, voortzetten.
 * Cultiver le commerce. Den koophandel aanqueeken, slyven, of voortzetten.
 * Cultiver la bienveillance, ou l'amitié de quelqu'un. Iemants gunst, of vriendschap aanqueeken, of aanvoeden.
 CULTURE, *f. f.* Action de cultiver. De landbouw, d'akkerbouw, de aanqueeking, of aansokking der vruchten.
 * La culture des Sciences. De aanqueeking, voortzetting, of bevordering der wetenschappen.
 * Songer à la culture de son esprit. Poogen zyn verstandt aan te queeken, op te scherpen, of op te schranderen.
 CUMIN, *f. m.* Komyn. Zeker gewas.

CUP. CUR.

CUPIDITE', *f. f.* (*Terme de Theologie.*) Begeerlykheit, zondige begeerte.
 CURABLE, *adj.* Geneeslyk, geneesbaar, heilbaar, dat men heelen, of geneezen kan.
 Une phie curable. Een geneeslyke wonde.
 CURATELLE, *f. f.* Administration des biens d'un pupille, ou d'un autre. Mombarschap, voogdyschap, voogdye.
 Elle a la curatelle de ses enfans. Zy heeft het voogdyschap over haare kinderen.
 On l'a inis en curatelle. Men heeft hem voogden gegeven, stadtskindt gemaakt, of 't bewint van zyn goedt ontnomen.
 CURATEUR, *f. m.* Chargé d'une curatelle. Een mombaar, voogdt, of bezorger.
 Il faut lui donner un Curateur. Men

moet hem onder voogden, of voogdye stellen.
 † Curateurs d'une Academie. Bezorgers van eene landts Opperschools, of Opperlandtschools.
 CURATRICE, *f. f.* Een mombersche, of voogdesse. Een vrouw die voogdyschap heeft.
 CURÉ, *f. m.* Prêtre qui a la conduite spirituelle d'une paroisse. Prieester van een kerspel in de R. Kerke. Een Prieester der R. Kerke die de zorge der zielen is aan te voelen.
 CURE, *f. f.* Benefice de Curé. Prieesterschap, Kerspel, bediening van een Kerspel.
 Une bonne cure. Een goet, of vet priesterschap, of kerspelschap.
 Cure. (*Terme de Chirurgie.*) Geneezing, heeling, wondheeling.
 Il a entrepris une cure difficile, il n'y reussira pas. Hy heeft eene zware geneezing ondernomen, zy zal hem niet gelukken.
 Il a fait une belle cure. Hy heeft de wonde wel, of geuktig geneezen.
 Faire prendre la cure à l'oiseau. Een jagtvoegel een brokje ingeeven om hem te zuiveren.
 Cure. (*Vieux mot.*) Voyez Soins.
 CURE-DENT, *f. m.* Een tandestooker.
 CURÉER, *f. f.* Pâturer qu'on donne aux chiens, ou aux oiseaux du gibier qu'ils ont pris. 't Geene men den honden, of jagtvoegelen geeft van 't wilt datze gevangen hebben.
 CURE-OREILLE. Een oorlepel die daar men de ooren mee schoonmaakt, of uithaalt.
 CURER, *v. a.* Nétayer. Schoonmaaken, reinigen, uitveezen.
 Curer la charruë. De ploeg afsdoen, of schoonmaaken.
 Curer un canal, un puits, un fossé, &c. Een water, een put, een gracht, enz. schoon maaken.
 Curer la bergelie. De stal uitveegen, of reinigen. De mist van onder 't vee uithaalen en wegbrengen.
 Curer les vaches, les chevaux. Leur ôter le fumier de dessous. De koeijen, of de paerden bestellen, of bezorgen. De mist en vuilgheit van onder hez wegdoen.
 Curer les chardons. Kaarten steeken. De wol uit de kaarten steeken waar meede men de lakens rouwt.
 Se curer les dents, se les nettoyer. Zyn tanden reinigen, of schoon maaken.

Se curer les oreilles. *Zyn ooren uis-
haalen, of reinigen.*
 Curer. Penfer. *Voyez Penfer.*
CURETTE, *f. f.* (Terme de Cou-
verturier.) Een priem waar meede
men de wol uit de kaarten steekt.
CUREUR de puits, *f. m.* Een put-
ruimer, een schoonmaker van put-
ten, en regenbakken.
 Cureur de lieux. Een stilleveger, of
nachtwerker, een die de heimelyke
gemakken verlaat, of schoonmaakt.
CÛRIAL, curiale, *adj.* Qui est de
Curé. *Kerspels.* 't Geen tot een
Kerspelkerk, of Kerspelchap be-
hoort.
 Fonction curiale. *Kerspelsbediening.*
Roomschpriesterlyke bediening in een
Kerspelkerk.
CURIÉUX, curieuse, *adj.* Weetgie-
rig, nieuwsgierig, nauwkeurig, net,
zindelyk, zorgvuldig.
 Elle est curieuse dans les habits. *Zy*
is zeer net, of zindelyk over haar
kleeren, gewaadt, of kleding.
 Curieux, rare, nouveau. *Nieuw,*
zeldzaam, ongewoon, fraai, aar-
dig, zonderling.
 Cette nouvelle est curieuse. *Die ty-*
ding is zonderling.
 Un livre curieux. *Een fraai, of aar-*
dig boek.
 Curieux, *f. m.* Een weetgierig, of
nieuwsgierig mensch.
 C'est un curieux. *'t Is een nieuwsgierig*
mensch.
 Curieux. Indiscret. *Nieuwsgierig, on-*
heusch, onbescheiden, ongeschikt.
 Vous êtes bien curieux, de fouiller
dans mes poches. *Gy zyt heel*
nieuwsgierig, of ongeschikt, dat gy
in myn zakken voelt, of tast.
CURIEUSEMENT, *adv.* Avec
curiosité. *Nieuwsgieriglyk, nauw-*
keuriglyk, weetgieriglyk.
 Il recherche curieusement toutes
choses. *Hy onderzoekt alles heel*
nieuwsgieriglyk; hy doorsnuffelt al-
les.
CURIOSITE', *f. f.* Weetgierigheid,
nieuwsgierigheid, nauwkeurigheid.
 Curiosité impertinente. *Eene wan-*
hebbelyke, of ongeschikte nieuw-
gierigheid.
 Curiosité. Grande boîte que portent
certains Savoiards. *Zeker kasje dat*
zommige Savoiarts op den rugge
draagen, waar in ze eenige dan-
sende popjes, enz. aan de kinderen
vertoon.
CUIROIR, *f. m.* (Terme de Labou-

reur.) Een stok waar met de land-
bouwers de ploeg schoon maaken.
CUR-OREILLE. *Voyez Cure-*
oreille.
CURVILIGNE, *adj.* (Terme de Geo-
metrie.) Kromlynig, of dat krom-
me lynen heeft. (Een woordt der
Landmeetkunde.)
 Angle curviligne. *Een kromlynige*
hoek.
 Figure curviligne. *Een kromlynige*
figuur; een kromlynig afbeeldsel.
CÛRURES, *f. f. pl.* Vuilnis, modder,
't geen men op den grondt van een
riool, of modderpoel vindt.

CUS. CUT.

CUSTODE, *f. f.* Chaperon de
fourreaux de pistolets. *De kap*
van de holsters der pistoelen, waar
mede zy voor den regen bewaart
worden.
 Custode. (Terme de sellier.) *De ma-*
tras van een koets.
 Custode, *f. m.* (Terme de Religieux.) *De*
Prioor der Franciskaner monniken,
of Minnebroederen.
 † Sous la custode, *adv.* En secret.
In 't heimelyk, van binnen.
 † Avoir le fouët sous la custode. *Van*
binnen, of in 't heimelyk gegeeffelt
worden.
CUSTODIE, (Terme de Capucin.)
Een Prioorchap. Zeker deel van een
Provintie waar over een Prioor der
Capucynen het opzicht heeft.
CUTICULE, *f. f.* (Terme de Medeci-
ne & d'Anatomie.) *De opperhuid.*
Het opperste velletje dat de waare
huidt bedekt. (Een woordt der
Ontleedkunde.)

CUV. CZA.

CUVE, *f. f.* Een kuip, een wynkuip,
een wynpersbak.
 A fond de cuve, *adv.* (Terme de For-
tifications.) Fort creux & en ma-
niere de cuve. *Zeer diep, kuipswy-*
ze, op de wyze als een kuip.
 Fossiez à fond de cuve. *Grachten die*
kuipswyze toelopen.
 † Dejeuner à fond de cuve. *Dejeu-*
ner largement. Sterk ontbyten, een
goet ontbyt doen.
CUVÉE, *f. f.* Cuve pleine de vin
& de grapes de raisin. *Een kuip*
vol wyn en trossen druiven.
 Cuvée de linge. *Een kuip, of tobbe*
vol linnen.
CUVER, *v. a.* (Terme de Vignerons.)
De afgejende druivetroffen eenigen

rydt aan de ranken in de kuip laa-
sen leggen.

† Cuver son vin. *Dormir pour se*
desenyvrer. Zyn wyn uitslaapen.
Slaapen om te ontnuchteren.
CUVETTE, *f. f.* Petite cuve. *Een*
klein kuipje.
 Cuvette. *Vaifseau où l'on jette les*
restes des verres & l'eau des bas-
ins à laver. Een waschvat, dat
in de eetzaalen wordt gebruikt om
't overschot van 't geen in de wyn-
roemers is, en 't water der wasch-
bekken in te gieten.
CUVIER, *f. m.* *Vaifseau pour cou-*
ler la lessive. Een tobbe, een wasch-
tobbe.
 Cuvier de Harangère. *Een visch-*
tobbe, een vloot waar in de visch-
koopsters hun visch doen.
 Cv. *Voyez Ci.*
CZAR, *f. m.* C'est le nom ou ti-
tre d'honneur que prend le grand
Duc de Moscovie. *Czaar, Groot-*
vorst, De eernaam dien men den
Keizer van Moskovië geeft.

D.

D *f. m.* Quatrième lettre de l'Al-
phabet. *D. De vierde letter*
van 't A, B, C.
 Le D devant une voicelle qui com-
mence un mot se prononce com-
me un T. Exemple. *Grand esprit*
se prononce comme si on écrivoit
grant esprit. De D. voor een vokaal,
of klinker, waar door een nieuw
woordt wordt begonnen, wordt
(in de Fransche taal) als een T. uit-
gesproken, als in het bovenzestelde
voorbeeldt blykt.

DA. DAB. DAC. DAD.

DA. Sorte d'interjection usitée dans
le stile familier. *Voorwaar, zeker.*
(Een inwerpsel.)
 Ouida je le ferai. *Ja voorwaar, ik*
zal het doen.
D'ABORD, *adv.* Tout d'abord.
Aanfondts, straks, flux, op staan-
de voet, dadelijk, terfondt.
 Dès qu'illa vit il l'aima d'abord. *Zoo*
dra als hy ze gezien hadde, of zag,
bemide hy ze aanfondts, of kreeg
'er straks liefde toe.
DACES, *f. f.* C'est un impôt qui se
leve sur le peuple, pour le trans-
port

port de marchandises. (*Ce mot ne se dit qu'au pluriel.*) Tol, of belasting op 't vervoeren van koopmanschappen van 't een land naar 't ander.

DACTILE, *f. m.* C'est un pié de la poësie Latine composé d'une syllabe longue & de deux brèves. *Drieling, een voet van de Latynsche dichtkunst, die eene lange en twee korte lettergreepen heeft.*

DACTILONOMIE, *f. f.* Science de nombrer par les doigts. *Telkunst op de vingeren.*

DADA, *f. m.* Terme qu'on dit aux enfans pour designer un cheval. *Hui, hui, huipaerdie. Een woordt 't welk men tegen de kinderen gebruikt om een paerd mit te beelden.*

DAG. DAI. DAL.

DAGORNE, *f. f.* Vache à qui on a rompu une corne. *Een koe die men eenen hooren afgebroken heeft.*

DAGUE, *f. f.* Sorte d'épée courte & large. *Een dolk, pook, of moordspriem, een korte breede degen, een dagge.*

† Il est fin comme une dague de plomb. *Hy is geslepen, of sijn als een loode pook.*

DAGUER, *v. a.* (*Vieux mot.*) Tuer d'un coup de dague. *Doorpriemen, doorrygen. Met een dolk, of pook doorsteeken.*

DAGUES. (*Terme de Chasse.*) 't Gewigt, of de hoorens van 't hert als ze eerst uitkoomen.

DAGUETS. (*Terme de Chasse.*) Jonge herten die in haar tweede jaar zyn en hun eerste gewigt draagen.

DAIGNER, *v. n.* Avoir la bonté de &c. *Verwaerdigen, waerdig achten, de goetheit hebben van, enz.*

Il n'a pas daigné me parler. *Hy heeft my niet verwaerdigt, of niet waerdig geacht te spreken.*

DAILLOTS, *f. m. pl.* (*Terme de marine.*) Anneaux pour amarrer la voile. *Lewertjes. Ringen om 't zeil aan te slaan.*

DAIM, *f. m.* Sorte d'animal sauvage. *Een das. Zeker wildt dier.*

DAÏNE, *f. f.* Femelle de daim. *Eene dassie. Het wyfje van een das.*

DAIS, *f. m.* Sorte de ciel carré qu'on met sur la tête des Princes. *Een vierkante hemel van kostelyke*

stoffe, dien men over het hoofd der Vorsten zet.

Dais sous lequel on porte le S. Sacrement dans l'Eglise Romaine. *De hemel waar onder het Sakrament der Roomsche kerke gedraagen wordt.*

DALE, *f. f.* de pompe. *De daal van de pomp.*

Dale. Petit auge. *Een bakje.*

DALOTS. Gaaten, spiegaten.

DALLE, *f. f.* Een moot of snee van eenige vijch, als van Zalm, Elst, enz. *Ook besekens het, een groote steen.*

DALMATIQUE, *f. m.* Zeker misgewaadt, dat de Diakens, en Onderdiakens in 't doen van de misse aan hebben.

DAM.

DAM, *f. m.* (*Vieux mot.*) Dommage. *Schade, binder, nadeel, verlies.*

C'est à son dam. *'t Is tot zyn nadeel, of schade.*

DAMAS, *f. m.* Damast, zekere zyde stoffe.

Prunes de Damas. *Pruimen van Damask, of die oorspronkelyk van Damaskus zyn.*

DAMASQUINER, *v. a.* Damast werken, Damast maaken.

DAMASQUINEUR, *f. m.* Een Damastwerker.

DAMASQUINURE. L'ouvrage damasquiné. *Damastwerk, Damast kruisbeeldt.*

DAMASSER, *v. a.* Damast kruisbeeldt maaken, bloem- of beeldtwerk op lynwaat maaken.

DAMASSURE, *f. f.* L'ouvrage damassé. *Damastwerk.*

DAME, *f. f.* Titre de femme de qualité. *Mevrouw, een eernaam van eene aanzienlyke vrouwe.*

La Dame du logis. *De Mevrouw, of Vrouw van 't huis.*

Dame. La maitresse d'un lieu. *De Vrouw van een plaats, of dorp.*

C'est la Dame du village. *'t Is de Vrouw van 't dorp.*

* Dame du cœur. *Meeftres, of heerjchster van 't harte. Een juffer die eens minnaars hart bezit.*

† Dame. *Ce mot signifie, fille, ou femme. Juffrouw, juffer, of joffer, een jonge dochter, of getrouwde vrouw.*

† Dame Jeanne, Dame François.

Juffrouw Johanna, Juffrouw Francina, of Francynste.

Dame d'atour. *De voornaamste kamerjuffer der Koninginne, die haar juweelen bewaart.*

Dame d'honneur de la Reine. *Staatjuffer der Koninginne.*

Aimer les Dames: aimer le beau sexe. *Veel van de jufferen, van de vrouwen, of van 't vrouwelyk geslachte houden.*

* Dame. Sorte d'interjection. *Ja trouwens, voorwaar, zeker. Een inwerpjel.*

* Dame, j'en'en fai rien. *Voorwaar, ik weet 'er niet van.*

Dame, *f. f.* Sorte de Digue. *Een dam om 't water te stuiten.*

Dames, *f. f. pl.* Sorte de jeu. *Het damspel, 't spel op 't dambordt.*

Jouer aux dames. *Dammen, op 't dambordt speelen.*

Aller à dame. *Een dam haalen.*

Dame de Triquetrac. *Een schyf van 't verkeerbordt.*

Dame de cartes. *De vrouw in 't kaartsfel.*

Dame. La seconde piece du jeu des échets. *De koningin in 't schaakspel, het tweede stuk in 't schaakspel.*

Dame blanche, dame noire. *De witte koningin; de zwarte koningin.*

DAME-LOPRE, *f. m.* Sorte de petit batiment. *Damlooper. Zeker binnenlandis vaartuig.*

DAMER, *v. a.* (*Terme de jeu de Dames.*) Een dam opzetten. *(Een woordt van 't Damspel.)*

† Damer le pion à quelqu'un. *Le suplanter. Iemant het gras voor de voeten wech maaijen, iemant ergens in voorkoomen, iemant eerig voordeel afzien.*

DAMERET, *f. m.* Voyez Damoiseau.

† **DAMIER**, *f. m.* Een Dambordt.

Damier de carton. *Een dambordt van bordtpapier.*

Damier de bois. *Een hout dambordt.*

† **DAMOISEAU**. *Een jonker, of pronker, een mooi welgemaakt jonkman, die zich heel verwyft opzichtig en draagt.*

DAMOISEL. Voyez Damoiseau.

DAMOISELLE. Voyez Demoiselle.

DAN. DAP.

‡ **DANDIN**, *f. m.* Sorte de sot & de niâs. Een gek, of weetsniet, een vlegel, esel, of onbeschofte botzerik; een wydsbek, of hangwambais; een jool, of onnossele jul.

‡ **DANDINER**, *v. n.* Se balancer en niâs. Als een gek loopen, langs den weg slingeren.

‡ Il dandine du cu comme un sonneur de cloche. Hy steekt het gat uit als een klokluier.

DANEMARC, *f. m.* Denemarken, een Koninkryk in 't Noorden.

DANGER, *f. m.* Gevaar, noodt, perykel.

S'exposer au danger. Zich in gevaar begeren.

Danger. Inconvenient. Zwaarigheid, ongemak, moeijelykheid.

Il n'y a point de danger à faire cela. Daar steekt geen zwaarigheid in om dat te doen.

DANGEREUX, dangereuse, *adj.* Périlleux. Gevaarlyk, zorgelyk.

Blessure dangereuse. Een gevaarlyke wonde.

Cet homme est dangereux. Dat is een gevaarlyk mensch.

Il y a du danger à se fier à lui. 't Is gevaarlyk, of zorgelyk zich op hem te betrouwen, of te verlaaten.

DANGEREUSEMENT, *adv.* Gevaarlyk, op eene gevaarlyke wyze.

Etre dangereusement blessé; malade, &c. Gevaarlyk gewondt, of gequeest zyn; gevaarlyk ziek, of krank zyn, enz.

DANNABLE, damnable, *prononcez* danable, *adj.* Pernicieux. Schadelijk, verderfelyk, verdoemlyk, ondeugende.

Une doctrine dannable. Eene verdoemlyke leere.

DANNATION, damnation, *f. f.* Verdoemenis, verdoeming, verwyzing tot de eeuwige straffe.

Dannation éternelle. De eeuwige verdoemenis.

Jurer sur la dannation de son ame. Op de verdoemenis van zyn ziel (wy zeggen, by zyn ziel en zaligheid) zweeren.

DANNE, dannée, damné, *adj.* Qui est aux enfers. Verdoems, die in de hel is, of die de hel'sche straffe lydt.

* C'est une ame damnée. C'est un

miserable qui souffre comme un damné. 't Is een verdoemde ziel, 't is een elendige, die als een verdoemde, of als de hel'sche straffe lydt.

DANNEZ, *f. m.* Ceux qui sont aux enfers. De verdoemden in de helle.

Il n'y a que les dannez de malheureux. Alleen de verdoemden zyn rampzalig.

DANNER, damner, *v. a.* Priver du Paradis, condanner aux Enfers. Verdoemen, den hemel ontzeggen, met de hel'sche pyn straffen.

DANOIS, *f. m.* Een Deen. Les Danois sont de bons soldats. De Deenen zyn goede soldaaten.

Danois. La langue Danoise. Deenssch. De Deensche spraak.

DANS, Préposition. In, binnen. Il est dans sa chambre. Hy is in zyn kamer.

Dans. Pendant. In, onder, gedurende.

Il vivra dans la posterité. Hy zal onder de nakomelingen, of in 't volgende geslachte leven.

Dans Plutarque. In Plutarque, of in de werken van Plutarque.

Dans la colère où je suis. In den toeren, of in de gramfchap daar ik in ben.

Dans deux jours. Dans une heure. In, of binnen twee dagen. In, of binnen een uur.

DANSE, dance, *f. f.* Een dans, een beweging des ligchaams op zekere maat.

Danse nouvelle. Een nieuwe dans.

‡ Commencer la danse; être puni le premier. Den dans bezinnen; 't eerst gestraft, of gegeeffelt worden.

* Entrer en danse. S'engager dans une affaire, dont on n'étoit que spectateur. Aan den dans koomen, of raaken; zich in een zaak wikkelen, of steelen, daar men buiten was.

DANSER, dancier, *v. a.* Danssen. Naar zekere maat het ligchaam bewegen.

Danser une courante. Een courant danssen.

Danser au violon. Op de wjoel, of 't speelen van de veel danssen.

‡ Il ne fait sur quel pié danser. (Proverbe.) Il ne fait que faire. Hy weet niet wat hy doen, of beginnen zal. Zyn zaaken staan heel qualyk, hy weet geen raad.

‡ Je vous ferai danser. Je vous maltraiterai. Ik zal u leeren danssen. Ik zal 't u verleen.

‡ Faire danser un branle de fortie à quelqu'un. Iemant ten huize uitboenen, of uitstoeten.

‡ Je vais rentrer en danse avec les neuf sœurs: je vais recommencer à faire des vers. Ik ga den rei met de negen zusteren weer bezinnen: ik ga weer vaerzen maaken.

DANSEUR, *f. m.* Een dansser, of dansmeester.

Danseur de corde. Een koordedansser.

DANSEUSE, *f. f.* Een dansster. Een juffer die dansf.

Danseuse de corde. Een koordedansser.

D'APRES, *adv.* Daar na, daar aan, de volgende.

Le jour d'après. De dagh daar na, of daar aan.

D'après. (Terme de Peinture.) Naar, volgens.

Faire, ou peindre d'après. Naschilderen, naar iets schilderen. (Men zegt het een en t ander.)

DAR.

DARD, *f. m.* Een werpschicht, of werppyl, een pyl waar meede men werpt, of schiet.

Lancer un dard. Een pyl, of schicht werpen, een werppyl schieten.

* Dard d'une fleur. Een zwaertje van een bloem dat in de kelk groeit.

* Dard. Action malicieuse. Pyl. Een booze daadt, een quade trek waar uit veel onheils komt.

* Vous avez ouï quels dards le Diable décocha contre Job sans l'ébranler. Gy hebt gehoort welke pylen de Duiwel tegen Job schoot zonder hem te doen wankelen, of zonder hem te bewegen.

DARDER, *v. a.* Lancer. Met een werppyl schieten, of werpen, ergens mee werpen, of smyten.

Darder un couteau. Met een snies werpen, of smyten.

* Darder. Repandre çà & là. Uitschieten, aan allen kanten verspreiden.

* Le soleil darde ses rayons sur la terre. De zon schiet haare sraalen uit op de aarde.

DARDEUR, *f. m.* Een pylschutter, of pylwerper. Een die met pylen werpt.

Il rangea devant son aile gauche les

dar-

cardeurs. Hy stelde de pilschutters voor zynen slinker vlagel.

DARIOLE, *f. f.* Een struif, een pannekoek.

DARSE, ou darfine, *f. f.* Dok, of kom. Gedeelte van een Haven dat in de stad komt, en met een keten afgesloten wordt.

La darie de Toulon. Het dok van Toulon.

La darine de Gennes. Het dok, of de kom der haven van Genua.

DARTRE, *f. f.* Droogkruusfel. Vierige schurfsheit, schurfsheit in 's aangezigt, lazerye, loopend zeer, enz.

Dartre farineuse. Bloemachtig droogkruusfel, of schurfsheit.

DAT.

DATAIRE, *f. m.* Chancelier de Rome. De Kancelary, of Opperschryver der kancelarye van Rome.

DATE, *f. f.* La date d'une lettre. Dagtekening, dagstelling, tydstelling, de dagh, of tyd dat een brief geschreven is. Datum.

Lettre de vieille date. Een brief van een oude dagtekening.

Date. Fruit de palmier. Dadel, de vrucht van den dadelboom.

DATER, *v. a.* Mettre la date à quelque écrit. Dag stellen, dagteekenen, den tyd, of dagh in eenig schrift stellen.

Dater une lettre. Een brief dagteekenen. Den dagh, of datum in eenen brief stellen.

DATERIE, *f. f.* De plaats in Rome daar de schriften en bescheiden der geestelyke ampten gedagtekent worden.

DATIF, *f. m.* (Terme de Grammaire.) De Gever, het Gevend geval in de spraakkunde.

DATURA, *f. f.* Fleur qui fleurit en Août & qui est de bonne odeur. Een bloem die in Oogstmaand bloeit en een goede reuk heeft.

DAV. DAU.

DAVANTAGE, *adv.* Plus. Meer, hooger, boven.

Je vous estime davantage que lui. Ik acht u meer dan hem, of boven hem.

Je n'ai que faire d'en savoir davantage. Ik behoeve daar niet meer van te weten.

DAVIER, *f. m.* Instrument de Chi-

DAU. DE.

rurgien qui sert à arracher les dents. Een tandtrækker. Een Heelmeesters werktuig, dienstig om de tanden met uit te haalen.

DAUBE, *f. f.* Sorte de fausse. Zekere doop, waar meede men de spyzen stooft.

Un poulet d'Inde à la daube. Een Kalkoen gelardeert, en in een doop van wyn en citroen gekookt.

† DAUBER, *v. a.* Médire en railant. Scheuten onder water geeven; heimelyke steeken geeven; iemand foppen, of scheeren.

DAUPHIN, *f. m.* Poisson. Dolfyn. Dolfyn, Zekere zeevisch.

Les Dauphins aiment les hommes. De Dolfynen beminnen de menschen.

Dauphin. Titre que porte le premier fils du Roi de France durant la vie de son Pere. Dolfyn, Dolfyn. Een eernaam die de oudste zoon der Koningen van Frankryk, gedurende het leven van zynen Vader, draagt.

DAUPHINE, *f. f.* la femme du Dauphin. De Daufine, de Gemalin van den Daufin.

DAURADE, Voyez Dorade.

D'AUTANT QUE, *Conjonctive.* Parceque. (Ce mot vieillit.) Naardien, nademaal, doordien, vermits, aangezien, dewyl.

D'autant plus, & d'autant mieux. Te meer, des te meer, zoo veel te meer.

On pêche d'autant plus qu'on pense le moins à Dieu. Men zondigt zoo veel te meer hoe men minder aan Gods denks.

Boire d'autant; boire beaucoup. Veel, of sterk drinken.

DE.

DE. Article qui marque ordinairement le genitif, & l'ablatif singulier. Van. Een woordtje 't welk gemeenelyk den Teeler, of Wechnemer, anders het barend, en wechneemend geval, in 's enkelvouds der spraakkunde betekent.

La loi de Dieu. De wet van Gods, Godts wet. (Qualy zegtmen, de wet Godts.)

De est aussi la marque du genitif & de l'ablatif pluriel. Van, is ook het teken van den Teeler en Wechnemer in 't meervouds.

La coutume de nos ancêtres. De

DE.

gewoonte van onze voorouders, of de gewoonte onzer voorouders.

De se met devant l'infinitif des verbes. De, words (in 't Fransch) voor de onbepaalde werkwoorden gestelt, en betekent, van.

Achever de dire. Voleinden van te zeggen.

De. Se met devant les mots de Seigneurie. Van, words voor de woorden van een heerlykheit gestelt.

Monfieur de Château-neuf. Myn Heer van Niewkasteel.

De. Se met quelquefois devant l'adjectif pluriel au nominatif, datif & acusatif. De, words somtyds (in 't Fransch) voor 's meervoudig byvoegsel in den Noemer, Gever, en Beschuldiger gestelt.

Dieu reserve de précieuses couronnes à ses enfans. Gods bruaert diebaare Kroonen voor zyne kinderen.

De. Preposition qui marque le lieu. Van. Een voorzetfel dat de plaats betekent.

Il est venu de Rome. Hy is van Rome gekomen.

De. Depuis. Van.

Il y a une lieuë de Paris à St. Denis. Parys is, of legt een myl van St. Denys.

De. (Preposition qui se met au lieu de par.) Van. Een voorzetfel dat in plaats van door words gestelt.

Il est aimé de tout le monde. Hy is, of words van al de wereldt bemint.

De. Pendant, durant. Van, gedurende.

Il n'a mangé de tout le jour. Hy heeft van den ganschen dagh niet geeten.

Partir de nuit. 's Nachts vertrekken.

Partir de grand matin. 's Morgens heel vroeg vertrekken.

De. Avec. Met.

Repouffer quelqu'un de la main. Iemand met de handt te rug slooten.

DE'. Dé à coudre. Een vingerhoedt.

Dé à jouer. Een teerling, een dobbelsteen.

Jouer aux dés. Met teerlingen, of dobbelsteenen speelen; dobbelen.

* Le dé en est jetté. Proverbe. La résolution en est prise. De teerling is geworpen. Een spreekwoordt, 's Besluit is genomen, of de zaak is be-

besloten.

* Sans flater le dé. Franchement, sans déguiser. *Randruit, zuchtuit, zonder beuimpeling.*

‡ Cet homme veut toujours tenir le Dé dans la conversation. *Die man wil altoos te zeggen hebben in 't geselschap.*

‡ Faïze quitter le Dé à quelqu'un. *Iemant den mondt snoeren, aan 't zuwygen brengen, of helpen.*

Dé. (Terme d'Architecture.) *'t Vierkant middelftuk van den voet eener zuil, 't middelste der voetstukken.*

DEB.

DEBACLE, debaclage, *f. f. Een redding, of ontlasting der havenen.*

Debacle, *f. f. Ysgang, 't losbreeken van 't ys.*

DEBACLER, *v. n. Losbreeken, aan 't gaan raaken.*

La Riviere a debaclé cette nuit. *'t Ys in de rivier is van de nacht losgebroken, of aan 't gaan geraakt.*

* Debacler. Ouvrir, debarasser. *Openen, ontsluiten, opdoen.*

* Debacler une porte, une fenêtre. *Een deur, een venster openen, of opdoen.*

Debacler, *v. s. Dehavens redden, of van alderhande ledige vaartsuigen ontlasten.*

DEBACLEUR, *f. m. Een havenmaester; een die order op het te rug vaaren der leege schepen en schuiten stelt.*

‡ DEBAGOULER, *v. a. Dire sans suite, & hors de propos. Onbedacht, of loshoofdig spreken. Iets zonder samenhang, en buiten dat het te pas komt zeggen, of uitslaan; Kakelen, snappen, babbelen.*

‡ Debagouler des sottises. *Zotte, of gekke praat uitslaan.*

DEBALER, *v. a. Ontpakken, een baal ontpakken, los maaken, of opdoen.*

Debaler de la marchandise. *Waaren ontpakken.*

‡ Debaler. *S'en aller. Optruimen. Wechgaan, heen gaan, vertrekken.*

‡ Il a debalé. *Hy is opgekraamt, heen gegaan, of vertrokken.*

DEBANDER, *v. a. Oter les bandages qui lient. Ontbinden, los maaken, de banden los maaken, die iets binden.*

Débander le bras. *Den arm ontbinden.*

Débander. Détendre. *Ontspannen, iets dat gespannen is los laaten, of los maaken.*

Débander un arc. *Een boog ontspannen.*

Se débander, *v. r. Se détendre. Los springen.*

Cordes qui se débendent. *Snaaren die los springen.*

Se débänder. *Quiter le gros des troues. Van 't leger ter zyden afloopen, of afzakken, ter zyden afdruiwen, het gros van 't leger verlaaten.*

Soldats qui se débendent. *Afdruipers. Soldaaten die 't gros van 't leger verlaaten, die ter zyden afloopen, afzakken, of afdruiwen.*

A la DEBANDADE. *Par troupe & sans ordre. Met gebroke gelederen, in 't wildt, verstrooit, zonder order; alseen koppel schaapen.*

Aller à la débändade. *Verstrooit, in 't wildt, of met gebroke gelederen gaan.*

‡ Mettre tout à la débändade. *Alles in 't wildt laten loopen; alles op haaren en snaaren zetten.*

DEBARASSER, *v. a. Tirer d'embarras. Ontwarren, ontwikkelen, ontlasten, verlossen, uit ongelegenheit helpen.*

Je l'ai débarassé d'une compagnie incommode. *Ik heb hem van een moeijelyk geselschap ontlast, of uit een lastig geselschap geholpen.*

* Débarasser. *Dégager. Ontwikkelen, los maaken, ontslaan.*

* Débarasser son cœur des engagements du monde. *Zyn hart van de verbintenissen der wereldt los maaken, of ontslaan.*

Se débarasser, *v. r. Se tirer d'embarras. Zich ontwikkelen, zich ontslaan, zich uit ongelegenheit redden.*

Se débarasser de sa compagnie. *Zich van zyn geselschap ontslaan.*

* Se débarasser, se dégager. *Zich ontwikkelen, zich los maaken, zich afstrekken, zich ontlasten, zich ontslaan; afleggen.*

* Se débarasser l'esprit. *Zyn gemoet van alle zorgen ontlasten, alle bekommernis afleggen.*

DEBARBOUILLER, *v. a. Afwischen, afwasschen, reinigen, zuiveren, afveegen, schoon maaken, de vuiligkeit afdoen.*

Débarbouiller un enfant. *Een kindt het aangezicht wasschen.*

Se débarbouiller, *v. r. Zich wasschen, zich reinigen.*

Se débarbouiller le visage. *Zyn aangezicht wasschen.*

DEBARCADOUR, *f. m. Losplaats, plaats daar men goet uit een schip lost, of goetd ontscheept.*

DEBARDER, *v. a. Se décharger d'un fardeau qu'on porte sur le dos. Zich ontlasten, zich ontdoen, afleggen. Een last afleggen dien men op den rug draagt.*

Débarder une charge de coterets. *Een dragt rys- of takkebossen, afleggen.*

DEBARDEUR, *f. m. Een loffer, of ontlader der scheepen, een die de scheepen lost.*

DEBARQUEMENT, *f. m. Ontscheeping, ontlading, het uitgaan uit een schip.*

DEBARQUER, *v. a. Prendre terre. Ontscheepen, aanlanden, aan landt koomen, uit het schip gaan, voet aan landt zetten.*

Débarquer. *Oter du vaisseau. Lossen, ontscheepen, ontladen, uit het schip lossen.*

Débarquer des marchandises. *Waaren ontscheepen, of waaren uit een schip lossen.*

DEBARRER, *v. a. Ontsluiten, open doen, den handtboom otdoen, openen, opdoen.*

Débarrer une porte. *Een deur opdoen, of openen.*

DEBÂT, *f. m. Contestation. Twist, geschil, oneenigheid, rweedragt, strydt, betwisting, krakkeel.*

DEBÂTER, *v. a. Oter le bat d'une bête de somme. Ontzadelen, den zadel van een lastbeest afneemen.*

Débarter un ane. *Een esel ontzadelen.*

‡ DEBATISER, *v. a. (Terme burlesque.) Changer de nom. Herdoopen. Van naam veranderen, of verwisselen; eenen anderen naam aanneemen, of geeven.*

DEBATRE, *v. a. Contester de paroles. Betwisten, bestryden, weder spreken, tegenspreken, bepleiten.*

* Débatre. *Disputer, examiner. Betwisten, onderzoeken, zintwisten.*

* Débatre une affaire. *Een zaak onderzoeken, of betwisten.*

Se débatre, *v. r. s'Agiter. Zich be-*

- wezen, heen en weêr loopen.*
- * Se débattre des pieds & des mains. *Zyn handen en voeten beweegen, of rseren; een zaak met handen en voeten beweeren.*
 - * Se débattre. Se mettre en peine. *Bekommert, of bezorgt zyn. Zich bekommeren; kommer, of angst voor hebben.*
 - * De quoi vous debater-vous? *Waar bekommert gy u over? Waar zyt gy bekommert, of bezorgt over?*
- Debatu, débatué. *Contesté. Onderzocht, wederlegt, betwist, overwogen.*
- DE BAUCHE, *f. f.* Dereglement de mœurs; excès de boire & de manger. *Abandonnement aux femmes. Ongebondenheit, of ongeregeltheit der zeden; een ongebonden, of ongeregel leven. Overdaat in eeten en drinken, stemerry; oneerlyke gemeenschap met vrouwen.*
- C'est un homme plongé dans la débauche. *Die mensch leit verzoepen in d'ongebondenheit, of ongeregeltheit.*
- Un lieu de débauche. *Een oneerlyk, of ongeregel huis, een hoerhuis; een kit.*
- * Débauche. Recreation gaye, & qu'on prend en faisant bonne chere avec ses amis. *Vrolykheit, verlustiging, genoeglyke uitspanning. Een vrolyke maalydt die men met zyne vrienden doet, of houdt.*
 - * Aimer l'honnête débauche. *Vel houden van eens eerlyk vrolyk te zyn.*
- DE BAUCHER. *Conompre. v. a.* *Vervoeren, verleiden, bederven, van 't goede, of van 't padt der dwagt afbrengen, of afrekken.*
- Débaucher un jeune homme. *Een jongman verleiden.*
- Débaucher une femme. *Een vrouw verleiden, of tot zyn wil brengen.*
- * Débaucher. Dégouter une personne d'une autre. *Oprokkenen, opruijen, opmaaken, iemand van een ander afstroonen, afrekken, of tegen een ander opstooten.*
 - * Débaucher un valet. *Een knecht opruijen, of van een ander afstroonen.*
 - * Débaucher. Détourner. *Afrekken, afstroonen, verlokken, verleiden, afhouden, afkeerig maaken.*
 - * Débaucher quelqu'un de son tra-

- vail. Iemant van zyn werk afrekken.*
- * Cela m'a débauché l'estomac; cela m'a causé de l'indigestion. *Dat heeft my de maag ontsiets, of bedurven, dat heeft my eene teerloosheit in de maag verwekt.*
- Débauché, débauchée, *adj. & part. p.* *Libertin. Vervoert, ongebonden, bedurven, loskoppig, ontsuchtig, oneerlyk, cerloos.*
- Débauché, *f. m.* *Qui aime la débauche. Een stemper, lichtmis, optrekker, doorbrenger, zuiper en zwelger; hoerjager, een die veel van stempen houdt.*
- * Débauché. *Qui aime des plaisirs honnêtes. Een vrolyk mensch, vroomte ziet; een die geerne eens op eene eerlyke wyze vrolyk is.*
- Débauchée, *f. f.* *Celle qui est de mauvaise vie. Een hoer, een ontuchtig, of oneerlyk vrouwmensch.*
- DEBILE, *adj.* *Foible. Zwak, mat, krachteloos, magteloos, aamechtig.*
- Cet homme a le cerveau debile. *Il a l'esprit foible. Die man hee't zwakke hersenen, of is zwak van hoofdt, of van hersenen.*
- DEBILITATION, *f. f.* *Afoiblissement. Verzwakking, krenking, afneeming van krachten.*
- DEBILITE' *f. f.* *Foiblesse. Zwakheit, matheit, krachteloosheit, magteloosheit, aamechtigheit.*
- DEBILITER, *v. a.* *Afoiblir. Krenken, verzwakken, afnatten, krachteloos maaken.*
- La débauche debilité les nerfs. *D'ongebondenheit, of d'ontucht krenkt, of verzwakt de zenuwen.*
- DEBILLER, *v. a.* *(Terme de Bâtelier.) De lyn, (aan de jaagschuitten) losmaaken, laten vallen, of afstaan.*
- Quand on rencontre quelque pont, il faut debiller les chevaux. *Als men by een brug komt, moet men de lyn losmaaken, of laten vallen.*
- DEBIT, *f. m.* *Vente. Sleet, afstek, trek, verkooping, goede afgang, yertier.*
- Marchandise qui a un grand débit. *Waare die groote sleet, trek, of goede afstek heeft, of die welafgaat.*
- * Débit. *Facilité de s'exprimer. Eene vaerdigheit, vlygheit, gezwind-*

- heit, of raffigheit in 't spreken, of om zich uit te drukken.*
- DEBITER. *Vendre. Verkoopen, vertieren, flysen.*
- Débitier du drap. *Laken verkoopen.*
- * Débitier. *Parler avec facilité. Klappen. Vaerdig en ras spreken.*
- Débitier. *(Terme de Menuisier.) Het hout op zyn lengte afkappen, of op zyn maat aftekenen, of kappen.*
- DEBITEUR, *f. m.* *Schuldenaar, jchuldtplichtige, een die een ander wat schuldig is.*
- Débitieur. *Qui debite (il ne se dit qu'au figuré.) Uitstrooijer, verbreyder, verspreider, een die iets uitstrooit, of verbreydt.*
- C'est un grand débiteur de nouvelles. *'t Is een groot verbreyder van nieuws, of nieuwe rydingen; Onduitsch, 't is een groot nouvelit.*
- DEBOIRE, *f. m.* *Dégout, saveur désagréable d'une liqueur. Onsmaklykheit, wansmaak, of quade smaak van eenigen drank.*
- † Deboire. *Déplaisir. Ongenoegen, ongenoegte, onvermaak, verdriet, misnoegen.*
- DE'BOITE', déboitée, *adj.* *Disloqué. Verstuikt, verzet, uit het lit gegaan.*
- Un os déboité. *Een verstuikt been.*
- DEBOITEMENT, *f. m.* *dislocation. Uitleiding, verstuiking, verzetting van een been.*
- DE BOITER, *v. a.* *Een been verzetten, of uit zyn natuurlyke plaats stellen.*
- DEBONDER, *v. a.* *Lâcher la bonde d'un étang. Het val- of schotdeurtje van een vyverfluisje open doen.*
- Débonder. *Dit wordt zomtyts gefelt voor déborder. Overstromen, overvuloijen, overloopen.*
- DEBONDONNER, *v. a.* *De bom van een vat opligten. De stop uit een vat trekken.*
- Débondonner un muid. *De stop uit een oxhoofst trekken.*
- DEBONNAIRE, *adj.* *(Ce mot se dit d'un des Rois de France, comme Louis le debonnaire:) mais hors de là il signifie doux, & ne se dit qu'en riant. Zagtmoedig, goedaardig, (dit woordt word van eenen der Koningen van Frankryk gezegt, als Lodewyk de zagtmoedige, of goedaardige,) maar buiten dat betekent het (in 't*

Fransch boetende) goedertieren, zachtzinnig, goetsdadig, zagmoedig, goetaardig.

DEBONNAIREMENT, adv. Avec bonté. Zagmoediglyk, goedertieren, goetsdadiglyk, goedertierenlyk.

Le vainqueur les a traiteit debonnairement. *De overwinnaar heeft hen goedertierenlyk gehandelt.*

DEBONNAIRETE, f. f. Douceur, clémence. (Ce mot vieillit.) Zagmoedigheid, goedertierenheit, zachtzinnigheid, goetsdadigheid, goetsaardigheid.

DEBORDÈMENT, f. m. Inondation. Overvloeiing, overlooping, overstroming, of inbreuk der wasseren; watervloed.

Le débordement du Nil. *De overvloeiing des Nyls, of van den Nyl.*

* Débordement. Epanchement de quelque humeur. Overloop, ontlasting van enige vochtigheid.

* Débordement de bile. Overloop van gal.

* Débordement. Irruption de peuples ou de troupes dans un pais. Overstroming. Inval van volken, of krygsbenden in een land.

* Tout l'Europe court risque si l'Empereur Charles ne s'opose à ce débordement d'Infidèles. *Gansch Europe loopt gevaar indien Keizer Karel zich niet aansfelt tegen deze overstroming der Onzelveigen.*

* Débordement. Dérèglement. Ongeregeltheit, ongebondenheit, bederving der zeden.

* Il ne peut ignorer ce débordement des mœurs. *Hy kan van die ongebondenheit der zeden niet onwetende zyn.*

DEBORDER, v. a. Oter la bordure. *Het boordtsel afsdoen, of afstornen.*

Déborder une jupe. *Het boordtsel van een rok doen.*

Déborder. Passer le bord. *Overhangen, afhangen, uisfeeken.*

Ardoite qui déborde. *Een lei die uissteit.*

* Déborder. (Ce mot se dit de l'eau qui sort de son lit.) Overloopen, overstromen, overvloeijen, over zyne oevers lopen. (Dit wordt van 't water gezegt, als 't uit zyn kil stroomt.)

* Riviere qui déborde. *Een rivier die overloopt, of een overlopende*

rivier.

* Se déborder, v. r. (Ce mot se dit des fleuves qui sortent de leur lit.) Overloopen, overvloeijen, overstromen. (Dit wordt van de stroomen gezegt, die buiten hunne kil vloeijen.)

* Quand le Nil se déborde. *Als de Nyl overloopt.*

* Se déborder. Se répandre. *Uitgegoeten, uitgestort, of uitgestrekt worden. Toevloeijen, met een groot gedrang toekoomen.*

* Sa cruauté se déborda sur toutes fortes d'âges. *Zyne wreetheit strekte zich over allerlei slag van jaaren uit.*

* Se déborder en paroles impures. *Zich in vuile, of ongeschikte woorden uitlaaten.*

Débordé, débordée, adj. Déréglé. Ongeregelt, ongebonden, reukeloos, uitgelaaten, quaads, of ergerlyk van leven.

Mener une vie débordée. *Een reukeloos, of ergerlyk leven leiden.*

DEBOSSER, v. a. (Terme de marine.) Debossier les cables. *Den stopper los maaken. (Een Zeewoordt.)*

DEBOTER, v. a. Déboter son maître. *Ontlaerzen, de stevels, of laerzen uittrekken; zyn heer ontlaerzen.*

Se déboter, v. r. *Zyn laerzen uittrekken.*

DE BOUCHER, v. a. Openden, open maaken, open doen, opdoen, de stop afsdoen.

Déboucher un trou. *Een gat open maaken.*

Cette medecine vous débouchera. *Dat geneesmiddel zal u opening maaken, of geeven.*

DEBOUCLER, v. a. Oter les boucles à une cavale. *Een merrie onttringen, de ringen van eene merrie afsdoen.*

Déboucler une perruque. *Een pruik uitkammen, de vaste krullen uit een pruik kammen.*

DEBOUILLIR, v. a. (Terme de Teinturier.) Kleene lapjes, of staaltjes verweten, om te zien of de kleur goet is.

DEBOURBER, v. a. Tirer la bourbe. *Modderen, baggeren, den modder uithaalen.*

Débouber un étang. *Een vyver modderen.*

* Débouber. Arracher du bourbier.

Tirer de la bourbe. *'t den modder irekken, of haalen.*

† Il est embourbé, il faut tâcher à le débouber. *Hy is bemodderd, men moet hem trachten schoon te maaken.*

DEBOURRER, v. a. (Mot peu usité.) Tirer la bourre de quelque chose. *'t Scheerbaar, of de scheerwolle ergens uit trekken.*

† Débouurer. Donner l'air du monde à une personne, la perfectionner. *Beschaaven. Iemant naar den zwier der wereldt leeren leeven; iemant goede zeden, en eenen goeden omgang met menschen leeren.*

† Se débouurer, v. r. Prendre l'air du monde. *Beschaaft worden. Naar den zwier der wereldt leeren leeven; met de menschen leeren omgaan, of verkeeren.*

DEBOURSEMENT, f. m. Action de déboursier. *Uitgeving, uitgift, of uitschot van geldt.*

Déboursement. L'argent qu'on débourse. *Uitgift, uitschot, 't geldt dat men uitgeeft.*

Faire un déboursement considérable. *Een groote uitgift, of uitschot doen, een groote somme geldts uitgeeven, of uitschieten.*

DEBOURSER, v. a. Tirer de sa bourse de l'argent qu'on emploie à quelque chose. *Geldt uitgeeven, of uitschieten; geldt uit zyn zak haalen dat men ergens toe gebruikt.*

Il a déboursé cent pistoles à la poursuite de cette affaire. *Hy heeft honderdt pistoolen uitgeschooten om die zaak te bevorderen, of te vervolgen.*

Déboursier. Avancer de l'argent. *Verfchieten, geldt verschieten, geldt van se voeren geeven.*

J'ai déboursé pour lui. *Ik hebbe voor hem verschooten.*

DEBOUT, adv. Sur les piez. Sur pié. *Staande, over eindt.*

Se tenir debout. *Staan, over eindt staan, zich overeindt houden.*

La muraille étoit encore debout. *De muur stont nach, of stont neech overeindt.*

Debout, être levé. *Op zyn, opzitten, op de been zyn.*

Il se porte mieux, il est debout. *Hy vaars beter, hy is op.*

Debout. (Ceci se dit absolument pour signifier; levcz-vous.) *Op, overeindt. (Dit wordt volstrekt gebie-*

dender wyze gezegt, om te beteken; *Sia op, rys op.*)
 Hôla, debout. *Hou, overeinds, sta op, rys op.*
 * Il ne fauroit tomber que *debout*. Il aura toujours des ressources, quoi qui lui arrive. *Hy zal altoos uitkomst vinden wat hem overkomt.* (Eigentlyk; *Hy kan niet dan staan-de vallen.*)
 Ces marchandises passent debout par la ville, sans payer aucun droit. *Die waaren gaan vry door de stadt, zonder iets te betaalen.*
 Debout. (Terme de marine.) *Recht naar toe, recht toe, recht aan.*
 Donner debout à terre. *Courir droit à terre. Zynen streek recht naar 't lands zetten, recht op 't lands aansteevenen, of aanzelen.*
 Debout au vent. *Vlak in den windt.*
 Avoir vent debout. *Met de neus in den windt steken, tegen den windt oplaveeren, of opzeilen.*
 Debout à la lame. *Dwars zees zeilen, met halve windt zeilen.*
 DEBOUTEMENT, *f. f.* (Mot peu usité.) *Refus. Afslag, weigering, ontzegging, verwerping.*
 DEBOÛTER, *v. a.* (Terme de Palais.) *Exclurre. Ontzeggen, afstaan, afwyzen, verwerpen, uitsluiten.*
 On l'a debouté de son opposition. *Men heeft hem zyne tegenstelling ontzegt.*
 DEBOUTONNER, *v. a.* *Ontknoopen, de knoopen los maaken.*
 Deboutonner un pourpoint. *Een wambais ontknoopen.*
 Se deboutonner, *v. r.* *Zich ontknoopen.*
 † SE DE'BRAILLER, *v. r.* *Se deboutonner in forte qu'on fasse voir la chemise qui couvre l'estomach. De borst ontblooten, zich ontknoopen, of ontrygen, dat men van vooren geheel het hembd en de borst ziet.*
 † Etre tout débrillé. *De borst geheel ontbloot, of geheel bloot hebben.*
 DEBRIDER, *v. a.* *Oter la bride. Onttoomen, ontbreidelen, den toom afdoen, of afneemen.*
 Debrider un cheval. *Een paardt onttoomen.*
 Sans débrider. *Tout d'une traite. Zonder te onttoomen. Met eenen loep, zonder stilstaan, zonder ophouden, zonder afstyggen, of af-*

zitten, met eenen reedt.
 Faire six lieues sans débrider. *Zes mylen ryden zonder afstigten.*
 † Sans débrider; sans discontinuer. *Zonder afstaan, of ophouden, zonder stilstant, of stilstaan.*
 DE'BRIS, *f. m.* *Ce qui reste d'une chose rompuë, ruinée, ou défaite. Overblyffel, overschot, puinhoop. Overgeschoote stukken, van iets dat gebroken, vernielt, gesloopt, of verslagen is.*
 Chercher Rome dans ses vastes débris. *Rome in zyne groote overblyffels zoeken.*
 Le débris d'un navire. *De stukken van een vergaan, of gestrandt schip.*
 Il recueillit les débris de l'armée. *Hy verzamelde het overschot, of 't overblyffel van 't leger.*
 * Il lui reste peu de chose des débris de sa fortune. *Hy heeft lustel, of weinig behouden van 't overschot zyns geluks.*
 * On fit donner tant à l'hôte pour les débris. *Men doede den waardt zoo veel betaalen voor 't overschot.*
 DE'BROUILLEMENT, *f. m.* *Ontwarring, of ontwerring, ontlofing, een schikking der deelen elk op zyn order en plaats.*
 Le débrouillement du cahos. *D'ontwarring van den mengelklomp, of baaiert.*
 DE BROUILLER, *v. a.* *Débarasser, éclaircir. Ontwarren, ontlossen, verlichten, verklaaren, oplossen, ontwinden, ontwikkelen.*
 Débrouiller une intrigue. *Eene heimelyke onderhandeling ontdekken.*
 * Débrouiller une affaire. *Een zaak ontlossen, ontwarren, verklaaren, of licht roebrengeen.*
 * Débrouiller des papiers. *Papieren in order, of te recht brengen.*
 DEBRUTALISER, *v. a.* *Défaire quelqu'un de sa brutalité. Iemant tot verstand en reden brengen; iemant zyns beestachtigheid, buffelachtigheid, onbeschoftheit, of quaade zeeden afleeren.*
 Se débrutaliser, *v. r.* *Se défaire de sa brutalité. Zyne domheit en onwetenschap afleggen; zyne onbeschoftheit afleeren; tot verstand en reden gebragt worden, zyn verstandt opscherpen.*
 DEBRUTIR, *v. a.* (Terme de gens qui travaillent aux glaces de mi-

voirs.) Het ruuwe der spiegelglazen afstyggen. De spiegelglazen glas en gelyk styggen. (Een woordt van 't volk dat in de spiegelglazen werkt.)
 Débruter une glace de miroir. *'t Glas van een spiegel glas styggen.*
 DEBTE. *Voyez Dette.*
 DEBUCHER, *v. n.* *Terme de chasse.* *Voor den dagh koomen. Uit zyn hol, of schuilplaats koomen.* (Dit wordt van 't wildt gezegt.)
 La bête débuche. *'t Beest komt uit zyn hol.*
 Débucher, *v. a.* *Uit zyn hol, of schuilplaats jaagen.*
 Débucher un cerf. *Een hert uit zyn schuilplaats jaagen.*
 DEBUSQUER. *Chasser de son poste. Wegjaagen, verdryven, verjaagen, uit zyn plaats dryven.*
 Debusquer l'ennemi de son poste. *Den vyandt uit zyn post jaagen, of verdryven.*
 † Debusquer. *Etre cause qu'on chafse quelqu'un. Iemant den voet lichten, iemant uit zyn gelegenheit stooten, oorzaak zyn dat men iemant wegjaagt.*
 † Le perfide l'a debusqué de la condition où il étoit. *De verrader, of troubooze heeft hem uit de gelegenheit gestooten daar hy in was.*
 DE'BUT, *f. m.* *Le coup qui pousse une boule de dessus le but. Een scheut met een kloot, waardoor een andere kloot van den doel gedreven word.*
 * Début. *Commencement de discours. 't Begin, de inleiding, of aanvang eener reden.*
 * Il a fait là un beau début. *Hy heeft daar een schoon begin gemaakt, of een fraaije inleiding gedaan.*
 DEBUTER. *Pouffer une boule de dessus, ou d'auprès du but. Mais il vaut mieux dire, tirer une boule. Een kloot met een scheut van den doel afdryven.*
 * Débuter. *Commencer quelque discours. Een reden, of gesprek aanvangen, of beginnen.*
 * Il a malheureusement débuté auprès d'elle. *Hy heeft ongelukkig zyn gesprek by haar aangevangen.*
 † C'est bien débuté. *(Ce mot se dit par ironie.) Dat is treffelyk aangevangen! dat is een schoon begin! dat is fraai begonnen! (Dit wordt spottende gezegt.)*

- DEÇA**, *adv.* De ce côté-ci, de ces quartiers. Van hier, hier van daan. Van deezem kant, van deezem zyde, uit dezes strecken, of gewesten.
- Je vous envoie**rai les nouvelles de deça. Ik zal u het nieuws van hier laten toekoomen, of overzenden.
- Deça & delà**, *adv.* De côté & d'autre. Weerzydts, heen en weêr, over en weêr, herwaarts en derwaarts.
- Courir deça & delà**. Heen en weêr zuwervn, herwaarts en derwaarts loopen.
- Deça**, *preposition.* De ce côté-ci. Aan deezem kant, aan dezes zyde.
- Deça la riviere**. Aan deezem kant van de rivier, of van den stroom.
- Au deça**, en deça, par deça. De ce côté-ci. Aan dezes zyde, aan deezem kant.
- DE'CACHETER**, *v. a.* Ontzeggen, het zegel opbreken, opdoen, of openen.
- Décacher une lettre**. Een brief opdoen, een brief opbreken, of openen.
- DECADE**, *f. f.* Nombre de dix. Tiental, tien getal.
- Les décades de Tite Live**. De tientallen van Titus Livius.
- DECADENCE**, *f. f.* Ruïne, déclin. Verval, ondergang, afneming, afgang.
- Aler**, ou tomber en décadence. Vervallen, ondergaan, in verval koomen, afneemen.
- La décadence de l'Empire**. 't Verval van 's Keizerryk.
- DE'CAGONE**, *f. m.* (*Terme de Géométrie*.) Een tienhoek. (Een woordt der Landtmeetkonst. 't Is ook een woordt der Vestingbouw, en beteekent dan, een plaats met tien bolwerken versterkt.)
- DE'CAISSER**, *v. a.* (*Terme de Jardinier*.) Tirer de la caisse. Uit de kisten, of bakken haalen, of doen. (Een tuiniers woordt.)
- Décaisser un figuier**, un oranger, un citronnier, un jasmin, &c. Een vygeboom, een oranjeboom, een citroenboom, een jasmyneboom, enz. uit de kist haalen.
- DE CALOGUE**, *f. m.* Les dix commandemens de Dieu. De Wet, of de Tien geboden des Heeren. De tien

- woorden.
- Un commentaire sur le Décalogue**. Eene uitlegging, of verklaring over de tien geboden.
- DE'CAMPEMENT**, *f. m.* Action de decamper. Opbrekking, of 't opbreken van een leger.
- Une heure après le decampement**. Een uur na dat het leger was opgebroken.
- DE'CAMPER**, *v. n.* Lever le camp. Het leger opbreken. Van legerplaats verwisselen, of veranderen.
- † **Décamper**. Fuir, se sauver vite. De vlucht neemen, of kiezen, opkraamen, oppakken, zich schielijk wegmaaken, zyn spullen pakken.
- † **Je le ferai bien decamper**. Ik zal hem wel doen opkraamen.
- DE'CANAT**, *Voyez Doienné.*
- DE'CANTATION**, *f. f.* (*Terme de Chimiste*.) Een ingieting, of instorting van eenig vocht met eene zachte nederbuiging van 't vas. (Een woordt der Stookkunde.)
- DE'CAPITER**, *v. a.* Couper le cou, couper la tête. Onthoofden, onthalzen, het hoofdt, of den kop afstaan.
- Il fit pendre les uns, & décapiter les autres**. D'oem, of zommigen liet hy hangen, en d'anderen onthalzen.
- DE'CARRELER**, *v. a.* Oter les carreaux. Den vloer opneemen. De vloersteen op- of wegneemen.
- DE'CE DER**, *v. n.* Mourir. Overlyden, sterven; ter zielen vaaren.
- Décédé, décédée**, *adj.* C'est est un peu vieux.) Mort. Overleden, afgeleest, gestorven, doods.
- DE'CELÉR**, *v. a.* Découvrir quelqu'un qui vouloit être caché. Iemant ontdekken, aanbrengen, aangeeven, of verklikken, die zich verbergen wilde.
- Déceler son maître**. Zynen heer aanbrengen, of verklikken.
- Ils promirent abolition de tout crime à celui qui auroit décelé un Prêtre**. Zy beloofden dien vergiffenis van alle misdadaat, die een Priester aangebragt hadde.
- DE'CEMBRE**, *f. m.* Le premier mois de l'hiver. Wintermaands, December.
- DECEMVIERS**, *f. m.* Tienmannen. Tien Heeren met een volkomen gezag, die het Roomsche Gemeenebest twee jaaren regeerden.

- DE'CENDANCE**, *f. f.* Extraction. Afkomst, geslacht, stam, afdaaling.
- Prouver sa décadence**. Zyne afkomst bewyzen.
- Décendant, décadante**, *part. & adj.* Qui décad. Afdaalende, afkomende, afklimmende, afkomstig zyn, zynen oorsprong neemende, uitspruitende.
- Veine cave ascendante & décadante**. De op- en afklimmende holader.
- Décadans**, *f. m.* Posterité. Afkomelingen, nakomelingen, nazaaften, nageslacht, 't navolgende geslacht, naneeven.
- Il a fait cela pour lui & pour ses décadans**. Hy heeft dat voor hem en voor zyne nakomelingen gedaan, of gemaakt.
- DE'CENDRE**. (Verbe actief & neutre passif.) Afgaan, neêrdaalen, daalen, neêrlaaten, afkoomen, afloopen, van boven naar beneden gaan, afstyggen, afklimmen.
- Décendre les degrez**. De trappen afgaan.
- Décendre du vin dans la cave**. Wyn in den kelder aflossen.
- Décendre de cheval**. Van 't paerdt stygen, of klimmen.
- Ses cheveux lui décadent jusqu'à la ceinture**. Zyn haair hangt hem tot zyn middel toe.
- * **Décendre**. *v. n. p.* Tirer son origine. Afkoomen, afkomstig, of gesproten zyn, afdaalen, zyn oorsprong hebben.
- * **Il croit être décadu d'Hercule**. Hy meent van Herkules gesproten, of afkomstig te zyn.
- * **Décendre**. S'abaïffer, se ravalen. Zich neêrlaaten, neêrdaalen, afdaalen, afreeden, afgaan.
- * **De ses importantes occupations, elle décad dans le plaisir de nos spectacles**. Zy treedt, of gaat van haar gewigtige bezigheden af, en komt in 't vermaak van onze schouwspelen.
- * **Décendre**. Dechoir de son rang. Daalen, van zyn aanzien vervallen, tot een laagere staat koomen.
- * **Plus l'on est élevé, plus l'on doit craindre de décadre**. Hoe men hooger verheven is, hoe men meer te vreesen heeft voor daalen, of tot laagere staat te koomen.
- Décendre dans le détail**. Zich in by

byzonderheden inlaaten, tot byzonderheden overgaan, of koo-
men.

DE'CENT, décente, *adi.* Bien-
féant, convenable. *Gevoelyk, be-
hoorlyk, uelstaande, betaamlyk,
welpassende.*

Etre en habit décent. Een kleeds draa-
gen naar zyn staat.

DE CENTE, *f. f.* Action de la per-
sonne qui déceud. Chûte de quel-
que chose de haut en bas. *Afging,
afjuling, neêrdaling, landing, zak-
king. Neêrvalling, val, neêrfor-
ting, instorting.*

Faire une décente en pais ennemi.
*Op 's vyandts bodem landen, een
landing op 's vyandts bodem doen,
voet aan landt op 's vyandts bodem
zetten.*

Tenter une décente. *Poogen te lan-
den; een landing zoeken, of trach-
ten te doen.*

La décente d'Annibal in Italie pensa
ruiner les Romains. *De landing
van Hannibal in Italië dreigde den
Romeinen te verdelgen.*

La décente de l'aliment dans l'esto-
mach. *De zakking, of daling van
't voedsel in de maag.*

Décente de croix. (*Terme d'Imager.*)
*Een kruisafneeming. Een print waar
in 't afneemen van Jesus Christus
van 't kruis wordt vertoont.*

Décente. (*Terme de Plombier.*) *Een
hangende goot, een loode, of blikke
fyp, die langs de muuren der hui-
zen hangt, waar in 's water uit de
goot naar beneden loopt.*

Décente. Incommodité dans laquel-
le les boyaux fortent de leur place.
*Breuk, gefcheurtheit, uitzakking
van 's gedarmte.*

Le Brayer est le meilleur remede
contre la décente. *Een bands is 't
beste middel voor een breuk, of voor
de gefcheurdheit.*

A la décente, *adv.* *By 't uitgaan,
of uittreedens, als hy uitging, of
uittradt.*

Il alla le complimenter, à la décen-
te du carosie. *Hy ging hem, zoo
als hy uit de koets tradt, of by 't
uittreedens van de koets bezroeten.*

DE'CEPTION, *f. f.* Tromperie.
*Bedrog, valheit, list, loosheit,
schalkheit.*

Cela s'est fait sans fraude ni dé-
ception. *Dat is zonder arg en list
gedaan.*

DE CE QUE, *conjonction.* Parce-

que. *Newyl, omdat, overmidts,
vermidts, doordien.*

Seigneur, je vous rends graces de ce
que vous avez fait justice. *Heer
ik danke u omdat gy hebt rechts ge-
daan.*

DE'CERNER, *v. a.* Ordonner.
*Bestemmen, besluiten, beschikken,
bestellen.*

On lui décerna les honneurs divins.
*Men besloot, of bestemde hem God-
delyke eer te bewyzen.*

DE'CES, *f. m.* Mort naturelle. *Het
overlyden, of sterven, de natuur-
lyke doot, ontslaping.*

Elle s'est remariée six semaines après
le décès de son mari. *Zy is zes
weeken na haar mans doot, of
na het overlyden van haaren man,
weer getrouwt.*

DECEVOIR, *v. a.* Tromper. *Be-
driegen, misleiden.*

Decevoir une fille. *Een dochter, of
meisje bedriegen.*

Deçu. *Part.* Trompé. *Bedrogen, mis-
leidt.*

* DE'CHAINEMENT, *f. m.* Em-
portement contre quelqu'un. *Ver-
voering, verbittering, opstuwving
tegen iemand.*

DE CHAINER, *v. a.* Ontbinden,
*'ontketenen, van zyne banden ont-
binden, of los maaken.*

Déchainer un chien. *Een hondt los
maaken.*

Déchainer les forçats. *De roeiflaaven,
of galeibooven ontketenen.*

* Déchainer. Animer. *Aanhitzen,
ophitzen, aanporren, opmaaken,
opstooten, opruijen.*

* Il l'a déchainé contre moi. *Hy heeft
hem tegen my aanzehist, of opze-
maakt.*

Se déchainer, *v. r.* Se défaire de ses
chaines. *Zich ontketenen, zyne ke-
tenen breeken, zich van zyne ke-
tenen ontslaan, zich los maaken.*

* Se déchainer. *Se emporter contre
quelqu'un. Tegen iemand uitaanen,
of opstuwven; tegen iemand
boos, quaat, vervoert, of ver-
gramt worden, zich tegen iemand
uitlaaten, tegen iemand uitaanen.*

* Se déchainer en invectives. *Zich
in scheldtwoorden uitlaaten; tegen
iemand raazen, of sieren.*

DE'CHALANDER, *v. a.* Débau-
cher les chalans de quelqu'un. *Ie-
mant zyn kalanten, of kopers ont-
trekken, onderkruijen, of afvroo-*

men.

† DE'CHANTER, *v. a.* (*Terme
qui n'est usité que dans le burles-
que.*)

† Il y a bien à déchanter. *C'est-à-
dire, on n'en est pas où l'on
penoit. 't Staat 'er zoo niet als
men wel dacht; 't gaat 'er zoo
niet; men bevindt 'er zich zoo
niet als men zich inbeelde, of
zoorstelde.*

DE'CHARGE, *f. f.* Ontlading, los-
sing, aflading.

Faire la décharge des marchandises.
*De waaren ontladen, lossen, of
uit de schepen lossen.*

Décharge. (*Terme de Medecine.*) *Ac-
tion par laquelle la nature se dé-
charge de ce qui lui nuit. Onslaf-
ting, of lossing, waar door de na-
tuur zich zelve quyt maakt 't geen
haar schadelyk is.*

La décharge des mauvaises humeurs.
*De ontlasting, of lossing der quade
vochtigheden.*

* Décharge. Soulagement. *Ont-
lasting, verquikking, verligting,
ligtenis.*

* C'est autant de décharge pour l'E-
tat. *Dat is zoo veel ontlasting, of
verligting voor den Staat.*

* Décharge de conscience. *Onslaf-
ting van 't gemoeds, of van 's ge-
weesten, verligting van 's geweesten,
of 't gemoeds.*

Décharge. (*Terme d'Architecture.*) *Een
boog, of dwarsbalk, boven een
deur, of venster; het kalk boven
een deur, of deurraamt.*

Décharge. (*Terme de Praticien.*) *Een
quytting, quyttingsbrief, onslaf-
schrift; een schrift waar in men
iemand ontslaat van iets waar toe
hy verbonden was.*

Donner une décharge à quelqu'un.
Iemand een quyttingsbrief geeven.

Acte de décharge. *Onslafbrief, onslaf-
schrift.*

Décharge d'armes à feu. *Algemeens
losbranding. 't Lossen, of slaaken
van een deel snaphaanen, hand-
bussen, of roers te gelyk.*

Faire une décharge. *Een algemeene
losbranding doen, eens menigte
roers te gelyk lossen, slaaken, of
afschieten.*

DE'CHARGEMENT, *f. m.* L'ac-
tion de décharger un vaisseau.
*Ontlading, lossing van de goederen
uit een schip.*

DE CHARGER, *v. a.* Ontlaaden,
af-

- aflaaden, ontlasten, den last afnemen.*
Décharger un mulet. Een muilefel ontslaaden.
Décharger un chariot. Een wagen ontslaaden.
Décharger. (*Terme de Barbier.*) Couper le trop de cheveux qu'on a sur la tête. *Het hoofthaar was dunnen. Het al te zwaaren haar op 's hoofst affnyden.*
Décharger. Vuiden, mettre dehors. *Ontlasten, ontslaaden, lossen, ledigen, ledg maaken, loozen.*
Décharger son ventre. Zyn buik ontslasten, of loozen.
Décharger du vin. Wyn lossen, wyn uit een schip ontslaaden.
Décharger. Diminuer. *Ontlasten, verminderen, verligten.*
Décharger la masse du sang. Iemant van 's dikke bloedts ontslasten.
Décharger un fusil: le tirer. Een snapbaan, of roer lossen, of affschieten.
Décharger l'artillerie. 's Geschut lossen, losbranden, of slaaken.
Décharger un canon; en ôter la charge. Een geschut ontslaaden; de lading uit een geschut doen.
Décharger. Verser dans. *Ontlasten, instorten, ingieten.*
La veine cave décharge le sang dans la cavité droite du cœur. De holle ader ontslast het bloed in de rechter bolligheit van 's harse.
Décharger. (*Terme de Marchand.*) Décharger un livre des marchandises dont il étoit chargé. *Door-doen, uiddoen, doorschrappen, doorhaalen, doorstreepen, doorslaan. De schulden in een schuldboek door-doen, of onder aan betaalt zetten.*
Décharger les voiles. (*Terme de marine.*) De zeilen afbrassen.
Décharger. (*Terme libre.*) Zyn zaads schieten.
Décharger. Donner. Geeven.
Il lui déchargea un coup de poing. Hy gaf hem een vuistslag, (boertende, een bruy om zyne ooren.)
Décharger. Excuser. *Ontlasten, verschoonen, ontschuldigen, verontschuldigen.*
Les témoins l'ont déchargé. De getuigen hebben hem ontschuldige, of ontslast.
Décharger. Delivrer. *Ontlasten, verlossen, bevryden, vrymaaken, verligten.*

- Déchargez mon cœur de l'ennui que vous lui donnez.** *Ontlast myn hart van de smarte die gy het aandoet.*
Décharger. Exemter, soulager. *Ontlasten, ontheffen, bevryden, vry maaken, verligten.*
Décharger le peuple des subsides 's Volk van de schattingen ontslasten, of ontheffen.
Décharger. Acquiter. *Ontlasten, quytien.*
Décharger sa conscience. Zyn gemoeds quytien, of ontslasten.
Décharger un contract. Een verdrag breeken, of vernietigen.
Décharger son cœur à un ami. C'est se soulager en lui ouvrant son cœur. *Zyn hart aan eenen vriendt openen, of uitstorten.*
Décharger sa colère sur quelqu'un. C'est lui faire ressentir les effets de sa colère. *Op iemant zyn gramschap lossen, of uitsortien. Iemant de uitwerkingen van zynen tooren doen gevoelen.*
Se décharger, v. r. Oter le fardeau qu'on porte. *Zich ontslasten, den last afleggen dien men draagt.*
Se décharger. Pouffer dehors. *Zich ontslasten, zich quyt maaken, uitsortien.*
La nature se soulage en se déchargeant des excréments superflus. *De natuur wordt verligt als ze zich van de overvullige vuiligheden, of uitwerpsels ontslast.*
Se décharger. Se reposer sur quelqu'un de quelque affaire. *Zich ontslasten, zich ergens van ontslaan. Een zaak op iemant laten rusten, laten staan, op iemant steunen, zich op iemant verlaaten, iets op iemant laten aankoomen.*
L'Empereur se déchargeoit des foins de l'empire sur ses Ministres. *De Keizer ontsloog zich van de zorge des ryks, en liet alles op zyne Staatsdienaaren rusten, staan, of aankoomen.*
Se décharger. S'excuser, montrer qu'on n'eût pas coupable. *Zich ontslasten, zich verschoonen, zich ontschuldigen, bewyzen dat men onschuldig is.*
Se décharger. Perdre son lustre. *Verschieten, zyn glans verliezen, inschieten. Kaal worden.*
Couleur qui se décharge, ou qui devient moins vive. *Verwe die verschiet, of die inschiet, die haar glans,*

- of levendigheid verliest.*
Drap qui se décharge fort. *Laken dat heel kaal wordt.*
Se décharger. Couler, s'aler rendre. *Zich ontslasten, inloopen, invloeiien, invallen, instorten.*
Ce fleuve se va décharger dans la mer. *Die vloedts ontslast zich, of loopt in zee.*
Déchargé, déchargée, adi. Cheval déchargé de taille. *Een sijn of rank paerd. Een paerd dat niet te dik van lyf en leden is.*
Cheval déchargé d'encolure. *Een paerd dat sijn van hals is.*
DÉCHARGEUR, f. m. (*Terme de Tisserand.*) Een weversboom. *De boom daar de wevers 's linnen om rollen.*
DÉCHARGEUR, f. m. Een losseder scheepen. *Een die de waaren uit de scheepen doet lossen.*
Déchargeur de vin. Een wynlosser, een die de wynen opteent, en doet lossen.
DÉCHARNER, v. a. Oter la chair des os. 's Vleesch van 's gebeente doen, of afsnaalen. ('t Woordt ontvleeschten, best met het Fransch overeenkomstig, schynt wat te hard te zyn.)
Décharner un os. 's Vleesch van een been doen, een been 't vleesch afdoen, of afsnaalen.
Décharner. Amaigrir, ôter l'embonpoint. *Vermageren, vleesch en bloet wechneemen, uittieren.*
Cette maladie l'a fort décharné. *Die ziekte heeft hem heel uitgeteert. Door die ziekte is hy heel afgenomen, of mager geworden.*
† Décharné, décharnée, adi. Fort maigre, qui n'a que la peau & les os. *Heel mager, die niet dan 's vleesch over 's gebeente heeft, uitgeteert, schraal, die niet wel in 's vleesch is.*
Décharné, décharnée. Sec, maigre. *Droog, mager, slecht, schraal, dor, zenuwloos.*
Stile décharné. *Een magere, zenuwlooze, of slechte styl.*
DÉCHAUSSEUR, v. a. Tirer les fouliez & les bas à quelqu'un. *Iemant kousfen en schoenen uittrekken: iemant ontschueien.*
Déchauffer son maine. *Zyn beer ontschoeien, of kousfen en schoenen uittrekken.*
Déchauffer une dent. *Het tandvleesch rontom een tandt afsdoen,*

- om ze uit te trekken.
- * Déchau: er un albre. En ôter la tene qui couvre les racines. Een boom ontscheijen, den wortel van eenen boom lucht geeven, d'aarde rontom eenen boom losgraaven.
- Déchauffé, déchauffée, adj. Qui ne porte ni chauffes ni fouliez. Blootsvoets, barvevoets, die geen kouffen noch schoenen draagt.
- Augustin déchauffé. Carme déchauffé. Een barvevoeter Augustyner monnik. Een barvevoeter Karmelyt.
- DE CHAUSSOIR, f. m. Instrument pour déchauffer les dents. Een werktuig om de tanden met los te maaken.
- * DE'CHE'ANCE, f. f. (Terme de droit.) Verval, verstek. (Een woordt der Rechtkunde.)
- A peine de déchéance de son droit. Op verbeurte van verval, of verstek van zyn recht.
- DÉCHEOIR. Voyez Dechoir.
- DECHET, f. m. Perte, diminution. Verlies, aflagh, afneeming, vermindering in prys, of waarde, schade; lekaadje.
- Il y a beaucoup de dechet. Daar is veel verlies aan, of daar is een grooten aflagh in.
- Vous porterez le dechet. Gy zult de schade draagen.
- Il y a beaucoup de dechet dans la fonte des métaux. Daar is veel lekaadje in 't gieten der metaalen, of bereystoffen.
- DE'CHÉVELER, v. a. Décoiffer une femme en la tirant aux cheveux. Een wyf de kap afhaalen, de kap afirekken, of de kap van 't hoofd haalen.
- DE'CHIFREMENT, f. m. Ontcyffering, ontwarring, ontknooping, ontdekking, verklaring.
- DE'CHIFRER, v. a. Expliquer des chiffres. Ontcyfferen, 's cyffergetal uitleggen, of verklaaren.
- Déchifrer une lettre. Een brief ontcyfferen, een brief in cyffer geschreeven uitleggen, of verklaaren.
- * Déchifrer. Lire une chose difficile. Een quaaft, of moeijelyk schrift leezen.
- * Déchifrer. Démêler, deviner. Ontcyfferen, ontknoopen, onswarren, raaden.
- † Déchifrer une personne. C'est faire connoître tous ses défauts. Iemant afschilderen. Dat is, met

- alle zyne gebreken vertoonen.
- * Déchifrer une affaire, une intrigue. Een zaak, eene heimelyke onderhandeling ontcyfferen, of ontdekken.
- DE'CHIFREUR, f. m. Qui explique les chiffres. Een ontcyfferaar van brieven, een die 's cyffergetal, of de cyfferletteren uitlegt, en verklaart.
- DE'CHIQUETER, v. a. Decouper. Versnyden, versnipperen, door en door snyden, doorkerven, aan veela kleine stukjes snyden.
- Déchiqueter la peau. Het vel door en door snyden.
- Les soldats déchiqueterent les corps morts d'une étrange façon. De soldaaten sneeden en kerjden de lyken op eene yffelyke wyze.
- DE'CHIQUETURE, f. f. Decoupure. Stukken, snippers, affnydsel, 's geen men affnydt.
- Il ne faut point de déchiqueture à cet habit. Men moet geen stukken in dat kleedt brengen, of aan dat kleedt zetten.
- DE'CHIREMENT, f. m. (Ce mot n'est pas généralement approuvé.) Scheuring, verscheuring. (Dit woordt vindt, in 't Franfch, geene algemeene goetkenning.)
- DE'CHIRER, v. a. Mettre en pieces. Scheuren, verscheuren, aan stukken scheuren.
- Déchirer un papier. Een papier aan stukken scheuren.
- Déchirer ses vêtements. Zyne kleedren scheuren.
- * La populace le vouloit déchirer. 't Gemeene volk wilde hem verscheuren.
- * Déchirer. Perdre, ruiner. Bederven, vernielen, in de grondt helpen.
- * Ils ont déchiré la République. Zy hebben 't Gemeenebeste bedurven, of in de grondt geholpen.
- * L'Etat est déchiré par diverses factions. De Staat is door verdeelsbeden gescheurt.
- * Les passions oppofées déchirent le cœur. De srydyge driften, of togtan verscheuren het harte.
- * Cette mere, voyant souffrir son fils, se sentoit déchirer les entrailles. Deze moeder voelde in zich, op 't zien van 't lyden van haaren zoone, de ingewanden als verscheuren.
- † Il ne s'en est pas fait déchirer le

- manteau. Il ne s'en est pas fait prier. Hy liet zich den mantel niet scheuren. Hy liet zich niet hardbiddegen, of sterk nooden.
- * Déchirer. Médire, noircir la réputation. Schenden, lasteren, quaaft spreken. Iemants eer en aanzien krenken, iemant zwart en verhaat maaken.
- * Il la déchira par tout où il se trouva. Hy schonds haar over al, of maakte haar over al zwart daar hy was, of quam.
- * Déchiré, part. Geschonden, zwart gemaakt, belasters, ontsoert.
- † Cette fille n'est pas déchirée: Elle n'est pas laide. Dat meisje is niet lelyk.
- DE'CHIRURE, f. f. (Ce mot se dit en parlant d'habits et d'ésofe.) Scheur. (Dit wordt gezegt als men van kleederen en stoffe spreekt.)
- Je me suis fait une déchirure dans ma jupe. Ik hebbe een scheur in myn rok gehaalt.
- DE'CHOIR, v. n. Tomber d'un meilleur état dans un pire. Vervalen, in verval koomen, afnoemen, verminderen, in een sloegen, of toterger staat koomen.
- Déchoir du faite de la gloire. Van het toppunt der eers vallen. Van hoogheit laagheit staet koomen.
- Il est déchû de son autorité. Hy is in zyn aanzien vervallen. Hy heeft zyn gezagh verlooren.
- Déchoir de son espérance. En être frustré. Van zyn hoop vervallen, of van zyn hoop berooft, of versteen worden; in zyn hoop bedrogen zyn.
- Cet homme commence à déchoir. Il commence à devenir infirme. Die man begint te vervallen, of zwak te worden.
- Dechû, part. Vervallen, verzwaakt.
- DE'CIDER, v. a. Déterminer, résoudre. Besechten, vonnissen, besliffen, wyzen, uitspreken, zyn oordeel ergens over sryken, of vellen, oordeelen, afsdoen.
- Décider une question, une difficulté. Een geschild, eene zwaarheit besechten, of afsdoen.
- * Elle peut décider de ma bonne, ou de ma mauvaise fortune. Zy kan my gelukkig, of ongelukkig maaken.
- Décider. Juger avec trop de presumption. Te meesterlyk oordeelen, of vonnissen.

C'est un homme qui aime à décider. *Das is een man die meesterlyk oordeelt, of meesterlyk in 's oordelen is.*

Décider. Terminer, mettre fin à une chose. *Beflechten, afdoen, ten einde brengen, een end van maaken.*

Décider un différend par une bataille. *Een verschil door eene veldslag beflchten.*

Décider. Ordonner, disposer. *Beschikken, bezorgen, bevorderen, beflten, magt, of beschikking over hebben; zorge voor draagen.*

C'est à vous à décider de ma fortune. *'s Sdaas aan u myn geluk te bevoornden, of om my gelukkig te maaken.*

DECILLER. *v. a.* Ouvrir les paupiers. Commencer à ouvrir les yeux. *Zyn oogen beginnen te openen; nis den slaap koomen.*

* **Tu m'as décillé les yeux & je vois clairement la vanité des choses.** *Gy hebt my de oogen geopent, en ik zie klaar d'ydeltit der dingen.*

* **Le tems décillera les yeux.** *De syds zal d'oogen openen; door den syds zullen d'oogen open gaan, of geopent worden.*

DECIMATEUR, *f. m.* Een Tientbesser, een die ergens de tienden van eischt en ontfangt.

DECIMATION, action de décimer. *Vertiening, loting om den tienden man.*

La décimation des soldats. *De vertiening der soldaaten, of loting om den tienden man van 't krygsvolk.*

DECIME, *f. f.* Ce que le Roi prend sur les benefices. *De tienden. 's Geen de Koning van de geestelyke goederen neemt.*

Lever les décimes. *De tienden van de geestelyke goederen heffen, of nemen.*

Decime, *f. f.* Dimé. *Tienden. Landstienden.*

DECIMER. *(Terme de guerre.)* Prendre au fort le dixième soldat pour le faire mourir. *Vertienem om den tienden man dubbelen. By 't lot den tienden soldaat neemen om hem ter doot te wonniffen.*

DECINTRER, descintrer, *v. a.* *(Terme d'Architecture.)* Oter les cintres. *De mal, of het houtte boogwerk wegneemen, daar men een boog, of gewelf opgemetselt heeft.*

(Een Bouwmeesters woordt.)

DECISIF, decisive, *adi.* Qui décide, qui refoud. *Beflechtend, beflfend, eindelyk, 't geen iets beflcht, of flcheidt.*

Raison décisive. *Een beflchtende reden.*

Sentence decisive. *Een beflchtend, of eindelyk vonnis.*

DECISION, *f. f.* Détermination. Résolution de quelque chose de difficile. *Beflechting, vonnis, beflfing, uitspraak, gewysde. Ontloffing, of ontknooping van eenige zwaarigheit.*

Les décisions des Papes. *De uitspraken der Pauzen.*

Du succès de cette querelle dépend la décision de tous les autres différends. *Aan de uitkomst van dit krakkeel hing de beflchting van alle d'andere gefchillen.*

DECISIVEMENT, *adv.* Beflechtende, op eene beflchtende wyze.

DECISOIRE, *adj.* Décifif. Beflechtend, beflfend, eindelyk; al 't geen een gefchil beflcht, beflft, of ten einde brengt.

Serment décisoire. *Een beflchtende eedt.*

DECLAMATEUR, *f. m.* Ecolier qui recite quelque ouvrage dans le colège. *Een redenaar onder den Opperbestierder in de school. Een fcholier die een reden in de school overluit uitsprekt.*

* **Déclamateur.** *Auteur qui déclame & qui exagère. Een zwerzer, een groot opgever, een uitpluizer van eenige stoffe; een fchryver die van de zaaken een groot gezwets maakt, en haar vergroot.*

DECLAMATION, *f. f.* Discours. *Een reden die een Schoolbestierder zyne fcholieren laat uitspreken.*

DECLAMATOIRE, *adj.* Qui appartient à la déclamation. *Schoolachtig, van een schoolreden. Dat tot een schoolreden behoort.*

Stile déclamatoire. *Een schoolstyl. Een styl als van een schoolreden.*

DECLAMER. *(Terme de Collège.)* Réciter publiquement. *Eens reden, van 't opstel eens Schoolbestierders, uitspreken.*

* **Déclamer.** *Parler ou crier contre quelqu'un, ou contre quelque chose. Uitroepen, uitschreeuwen. Tegen iemant, of tegen eenige zaak roepen, rieren, uitschreeuwen.*

* **Déclamer contre le gouvernement.** *Roepen, of schreeuwen tegen de Regeeringe: Luffig tegen de Regeering uitvaaren.*

DECLARATION, *f. f.* Aveu de bouche. *Verklaring, betuiging, mondelinge bekentenis, openbaring, of bekenmaking.*

Faire une déclaration d'amour. *Fene liefdesverklaringe doen. Zyn liefste mondeling bekent maken, of openbaaren.*

Je lui ai fait ma déclaration que je ne pouvois être son ami. *Ik hebbe hem verklaart dat ik zynen vriendt niet wezen konde.*

Déclaration du Roi. *Een verklaring, willakeur, plakkaat, of afkondiging des Konings.*

Déclaration. *(Terme de Pratique.)* Bosdelopfchryving, beschryving van goederen; een lyst, of rekening der goederen die van stuk tot stuk opgefchreven zyn.

Donner une déclaration des biens qu'on possède. *Een lyst van zyne goederen geeven, of de goe'dren opgeeven die men in eigendom heeft, of bezit.*

DECLARATOIRE, *adi.* *(Terme de Pratique.)* Verklaarende, getuigende, beweerende.

Acte déclaratoire. *Een verklarfchrift, of getuigfchrift.*

DECLARER, *v. a.* Faire savoir, faire connoître. *Verklaaren, bekent maaken, openbaaren, openen, verftendigen,*

Déclarer sa pensée à un ami. *Zyn gedachte aan eenen vriend openbaaren.*

Déclarer. *Manifester par acte public. Verklaaren, door een verklar- of getuigfchrift verkondigen, of bekent maaken.*

Il a été déclaré criminel de Lèze-Majesté. *Hy is fchuldig verklaart aan gequetste Hoogheit, of Majestit.*

Déclarer. *Dénoncer. Verklaaren, verkondigen, aankondigen, aanzeggen.*

Déclarer la guerre. *Den oorlog verklaaren.*

Se déclarer, v. r. *Faire connoître ses sentimens. Zich verklaaren, zyn gevoelen openbaaren, bekent maaken, ontdekken, of toonen.*

Il s'est déclaré là-dessus. *Hy heeft zi h daar over verklaart.*

Se déclarer: prendre parti dans une guerre.

guerre. *Zich verklaaren; zyde in eenen oorlog kiezen.*

L'Electeur de Cologne s'est déclaré pour la France. *De Keurvorst van Keulen heeft zich voor Frankryk verklaart.*

DECLIN, *f. m.* Qui panche vers la fin. *Afgang, verval, vermindering, ondergang, afneeming, einde.*

Tomber dans le déclin. *In verval koomen.*

Le déclin du jour. *'t Afneemen, 't daalen van den dag; het neigen van den dag ten avonds.*

Etre sur le déclin de ses jours. *Op den afgang, of het einde zyner dagen zyn.*

Le déclin de l'âge. *Afgang, of afneeming des ouderdoms.*

Déclin de maladie. *D'afgang, 't styten, of 't afneemen der ziekte.*

DECLINAISON, *f. f.* (Terme d'Astronomie.) La mesure de l'éloignement à l'égard des astres. *Afwyking, afflant; afmeeting van den afflant der sterren, van de middellyn in den tekenkring.*

Déclinaison. (Terme de mer.) L'éloignement de l'aiman du Nord. *Afwyking des zeilsteens van 't Noorden.*

Déclinaison. (Terme de Grammaire.) *Buiging, woordbuiging in de Spraakkunde.*

DECLINATOIRE, *f. m.* (Terme de Palais.) *Uitvlucht tot wraking van den rechter, of om den rechter als onwettig te wraaken, waar voor men gedaagt is.*

DECLINER, *v. n.* Diminuer. *Afneemen, daalen, zich neigen.*

Le jour décline. *De dag daalt, of neigt zich ten avonds.*

Décliner. S'afoblir. *Afgaan, afneemen, verzwakken, zwak worden.*

Le bon homme commence fort à décliner. *De goeds man begint zeer af te neemen, of af te gaan.*

Décliner. (Ce mot se dit de l'aiman & des astres.) Se détourner. *Afwyken, zich afwenden.* (Dit wordt van den zeilsteen, en van de sterren gezegt.)

L'aiman ne décline pas toujours de même en un même endroit de la terre. *De zeilsteen wykt niet altyt even eens af in 't zelve gewest der aarde.*

Décliner la juridiction. (Terme de

Palais.) Déclarer que le juge est incompetent. *Den rechter, of 't recht gebiedt wraaken; verklaaren dat den Rechter onwettig is, of dat men onder zyn gebiedt niet staat.*

DÉCLINER. (Terme de Grammaire.) *Een woordt buigen, (onduitsch declineeren.)*

DÉCLOUER, *v. a.* Oter les cloux. *De spykers los maaken, de nagels, of spykers ergens mistrekken, los breekken, of uit slaan.*

Déclouer un ais. *De spykers uit een plank trekken.*

DÉCOCHER, *v. a.* Lancer. *Schieten, werpen, los schieten.*

Décocher un dard. *Een pyl, of schicht werpen.*

* Décocher les traits de sa colere contre quelqu'un. *Tegen iemant de pylen zyner gramschap los schieten; zegen iemant scherp uirvaaren, iemant winnig bejegenen.*

DÉCOCTION, *f. f.* (Terme d'Apoticaire.) *Afziedsel van eenige kruiden.*

DÉCOIFER, *v. a.* Défaire la coiffure. *Ontkappen, onthullen, de kap afzetten, of de kap afstrekken.*

Décoifer sa maitresse. *Zyne juffrouw onthullen, of ontkappen.*

‡ Décoifer une bouteille. *Een vlesch ontkappen, dat is, opdoen, open doen, of open maaken.*

DECOLATION, *f. f.* Fête de l'Eglise Romaine. *De onthoofding van Johannes den Doper. Een feestdag der Roomsche Kerke.*

DÉCOLER, *v. a.* Separer des choses qui étoient colées. *Dingen los maaken die t'zamen gelymt waren.*

Décoler les feuillets d'un livre. *De bladen van een gelymt boek los maaken.*

Décoler. (Mot peu usité.) Couper le cou. *Onthoofden, onthalzen, het hoofd af slaan.*

DÉCOLORE', décolorée, *adj.* Qui a perdu sa couleur. *Ingeschoten, bleek, 't geen zyn verwe, of kleur verlooren heeft.*

Décolorer. Oter la couleur. *De verf uitbysten, of wechbysten, bleek maaken.*

Le vinaigre decolore les levres. *De azyn maakt de lippen bleek.*

DECOMBRE, *f. f.* (Terme de maçon.) *Puin, keisfel, of wuiligheid, die na 't afbreken van eenig muur-*

werk overblyft.

DÉCOMBRER, *v. a.* (Terme de maçon.) *De puin of keisfel wegdraagen.* (Een metselaars woordt.)

DECOMPTE, *f. m.* Ce qu'on a à prendre & à rabattre sur une somme quel'on paye. *Korting, 't Geen men kort, of afstreekt op eenre rekening die men betaalt.*

Il y a tant de compte. *Daar is zoo veel af te trekken, of daar valt zoo veel korting op.*

DÉCOMPTER. *Rabattre d'une somme. Afstrekken, of korten op eenre somme gelds.*

Sur ce qu'on lui doit, il faut décompter ce qu'il a reçu. *Op 't geen men hem schuldig is, moet men korten, of afstrekken dat by ontfangen heeft.*

* Il croit avoir 2000 écus; mais il y a bien à décompter. *Hy meent 2000 Ryksdaalers te hebben, maar daar valt vry wat op te korten, of af te trekken.*

DÉCONCERTE', déconcertée, *adj. & part.* Décontenance, trouble. *Ontstelt, ontroert, verbaast, ontzet, verzet, verwart, buiten stal, of buiten postuur, buiten zich selven, verlegen.*

Il est tout déconcerté quand il est parmi les gens de qualité. *Hy is heel verlegen, ontstelt, of verzet, als by onder de Grooten, of by luiden van aanzien is.*

DÉCONCERTER, *v. a.* Décontenancer. *Troubler, Ontstellen, ontroeren, buiten stal, of buiten postuur brengen, verzetten, van 't stuk afbrengen, verlegen maaken, in verlegenheit brengen.*

Il aime à déconcerter les gens. *Hy houdt veel van de menschen verlegen te maaken, of in verlegenheit te brengen.*

Déconcerter les desseins de ses ennemis. *De aanslagen zyner vyanden verzetten, of verydelen.*

Déconcerter. *Troubler un concert. Een welluidenheit, of muzyk, vervalschen, of wanluidig maaken.*

Il ne faut qu'une voix discordante pour déconcerter toutes les autres. *Daar behoeft maar eenre valsche stem, om alle andere te vervalschen, of wanluidig te maaken.*

‡ DÉCONFIRE, *v. a.* (Mot peu usité.) *Défaire, tailler en pieces. Verslaan, verdoen, in stukken houwen, in de pan hakken, tot houts-*

pot kappen.
‡ Dame Venus & son fils étoient prêts d'être déconfits. *Mevrouw Venus en haar zoon stonden om in de pan gebakt te worden.*

Se DE CONFORTER, v. r. S'affiger. *Zich bedroeven, mistrooslig, droevig, bedroeft, en rouwig zyn, den moedt verliezen, moedeloos worden.*

DE CONSEILLER, v. a. Dissuader. *Onttraaden, afraaden, ergens van afbrengen.*

Deconseiller quelqu'un de faire une chose. *Iemant een zaak ontraaden, of afraaden te doen.*

DE CONTENANCE', décontenance, adj. & part. Déconcerté. *Ontroert, onistelt, verzet, verlegen, buiten stal, of postuur, die niet weet hoe hy zich houden, of wat hy doen zal.*

Il est tout décontencé. *Hy staat heel verzet, of verlegen.*

DE CONTENANCER, v. a. Déconcerter, faire perdre contenance. *Ontstellen, in verlegenheit brengen, verzet, of verlegen maaken.*

DÉCORATEUR, f. m. Celui des Comédiens qui met les tentures. *Een behanger, of opschikker van den schouwburg.*

DÉCORATION, f. f. Tous les ornemens qui servent à jouer une piece de theatre. *Toneelversiering, toneelsieraadt. Al de toefel die dient om een toneelstuk te speelen.*

Décoration d'Eglise. Décoration de lice. *'s Sieraadt der Kerke, of 's Kerk'sieraadt. De toersijing, toefel eener renbaane.*

DÉCOUCHER, v. n. Coucher hors de sa maison ordinaire. *Buitens huis, of uit den huis slaapen; op eene vremde plaats, of op een ander slaapen.*

C'est un libertin qui découche tous les jours de chez lui. *'s Is een lichtmis die alle daag buitens huis, of uit den huis slaapt.*

Découcher. Ne pas coucher avec la personne avec qui on couche d'ordinaire. *By een ander slaapen als by wien men gewent is.*

Il ne découche point d'avec elle. *Hy slaapt nooit van haar, of altyd by haar.*

Déoucher, v. a. Etre cause qu'une personne quite son lit pour nous le donner. *Iemant zyn bedt*

doen ruimen; een ander zyn bedt doen verlaaten om 't voor ons in te ruimen.

DE'COUDRE, v. a. Tarnen, tornen, ontornen, of ontarnen, los tornen, astornen; iets dat genaait is los snyden.

Découdre la ceinture d'un haut-de-chauffe. *Den bandt van een broek tornen.*

‡ Il en faut découdre. *(Proverbe pour dire,) il en faut venir aux mains. Men moet daar een torn op doen. Men moet daar eens over plukhaaren, of een krabbelvuusje omleggen.*

* Les affaires sont fort découduës, ou en mauvais état. *De zaaken staan zeer slecht, heel verwacht, of onzeker.*

* Ce sanglier d'un coup de défense, a découfü le ventre à deux de nos chiens. *Dat wildt zwyn heeft met zyn slaganden twee van onze honden den buik opgeschéurt.*

DÉCOULEMENT, f. m. Mouvement d'une chose liquide de haut en bas. *Afdruiping, aflekking, afvloeiing.*

Le découlement des humeurs. *Afvloeiing, of toezetting der vochtigheden.*

Le découlement de l'eau de la pluie sur ce mur, l'a entierement gâté. *De drop van den regen op dien muur, heeft hem gansch bedurven.*

DÉCOULER, v. n. Couler depuis le haut jusqu'au bas. *Afvliesen, afloopen, afvloeiën, neërdaalen, afdaalen, afleken. Van boven naar beneden loopen.*

L'huile de parfum découla jusques sur le bord dell'habit. *De welriekende olye daalde, of liep af tot in den zoom der kleedinge.*

Découler. Tomber goutte à goutte. *Afdruipen, afdruppen, afdropelen, by droppels afwallen, of afloopen.*

La sueur lui découle de toutes parts. *'t Zweet loopt hem aan allen kanten met droppelen af.*

* C'est par ce canal que les graces du Prince découlent sur le peuple. *Door dien weg, of dien stroom, vloeiën de gunsten des Vorsten tot het volk.*

DÉCOUPER, v. a. Couper en plusieurs morceaux. *Snyden, afsnyden, in stukken snyden.*

Il faut découper cette viande. *Men*

moet dat vleesch aan stukken snyden.

Découper. *(Terme de Decoupeur.) Stof, of laken door slaan, of pikeeren.*

DECOUPEUR, f. m. Een pikeerder, een die stof, of laken pikeert.

DÉCOUPURE, f. f. Gepikeert, of doorgeslagen laken, gepikeerde stofse. *(Men vindt geen Hollandts woordt, om dit naar de kunst, of 't gebruik uit te drukken.)*

Découpé, f. m. *(Terme de Jardinier.) Een bloemperk.*

Voilà un beau découapé. *(Quint. Jardins.) Dat is een schoon bloemperk.*

Ce découapé est régulièrement parfumé de fleurs. *Dat bloemperk is sierlyk, of ordentelyk met bloemen bezet.*

DÉCOUPLER, v. a. Séparer, détacher ce qui étoit acouplé. *Ontkoppelen, ontpaaren, losmaaken 's geen te zamen gebonden, of gepaars was.*

Découpler du linge. *Linnen losmaaken, dat aan malkander genaait, of in een gewrongen was.*

Découpler des chiens. *Honden ontkoppelen, of losmaaken, die t'zamen gepaart waren.*

DE COURAGEMENT, f. m. Abatement de courage. *Moedeloosheit, kleinmoedigheid, neërslagrigheit, verslagenheit, lusteloosheit, vertzaagtheit, onlust.*

DÉCOURAGER. Oter le courage. *Den moedt benemen, moedeloos, kleinmoedig, of neërslagtig maaken, vertzaagt maaken.*

Décourager. Détourner, dégoûter quelqu'un d'une resolution qu'il avoit prise. *Afkeeren, afwenden, afstrekken, iemant afwenden, of afstrekken van een voorneemen 's geen by genomen hadt.*

Se discourager, v. r. Perdre courage. *Den moedt laten zinken, of zakken, den moedt verliezen, moedeloos, neërslagtig, of kleinmoedig worden.*

DECOURS, f. m. Le déclin de la lune. *Het afneemen, of het afgaan der maane.*

La lune est en son décours. *Demaan is in 't afneemen, of in 't afgaan.*

DE COUSU, découfüé, adj. & part p. *Ontornit, los getornit, los geaan.*

Un habit découfü. *Een kleedt dat ontornit is.*

- * Découfuit, découfuit. Qui est en mauvais état. Ongefelt, ongeredert, reddeloos, in eenen quaaften toefiant.
- * Ses affaires font fort découfuites. Zyn zaaken ftaan heel fle. ht, of heel reddeloos.
- DECOUSURE, f. f. (Terme de chafse.) Een wonde, of quersuur die een jagthondt van een wildt zwyn krygt.
- DECOUVERTE, f. f. Aétion par laquelle on découvre quelque chose. Ontdekking, of vinding van iets.
- La découverte de l'Amérique. De ontdekking van Amerika.
- La découverte d'une vérité. De ontdekking eener waarheit.
- * Il a fait de belles découvertes dans la Physique. Hy heeft fchoone waarheden in de Natuurkunde ontdekt.
- Envoier à la découverte. (Terme de guerre.) Op kondfchap uitzenden.
- Découverteure. (Mot hors d'usage.) Voyez Découverte.
- DECOUVRIR, v. a. Oter la couverture. Ontdekken, opflaan, open ftaan, afrekken, afligten, het dekfel, of 't dak afneemen.
- Découvrir un lit; une maifon. Een bedt afrekken, of opflaan; het dak van een huis neemen.
- * Découvrir. Réveler, divulguer. Ontdekken, openbaaren, bekennt maaken, aan den dag brengen, wereldkundig, of ruchtbaar maaken, verbreiden, verfpreden.
- * Découvrir un fecret. Een geheim ontdekken, of openbaaren.
- * Découvrir. Faire la découverte d'un pais. Ontdekken, een landt ontdekken, of een nieuw landt vinden.
- * On découvreit la Floride en mille cinq cens treize. Men ontdekte Florida in 't jaar vyftienhondert dertien.
- Découvrir. (Terme de guerre.) Degarnir de ses forces. Ontblooten, onbezet laaten. (Een woordt der krygskunde.)
- Les frontieres font découvertes. De grenzen zyn gansch ontbloot, of onbezet, of leggen gansch bloot. De grenzen zyn gansch onvoorzien.
- * Découvrir. Reconnoître où une personne est. Ontdekken, kennis

- krygen, of gewaar worden waar iemant is.
- * On l'a découvert lorsqu'il y pensoit le moins. Men heeft hem ontdekt als hy 't minst om dacht.
- * Découvrir. Apercevoir. Ontdekken, gewaar worden, zien.
- * Découvrir une vérité. Eene waarheit ontdekken, of tot kennisfe eener waarheit koomen.
- * Il découvreit sur son vilage des marques de ce qu'il avoit dans l'ame. Hy toonde in zyn wezen, of men zag uit zyn aangezigt blyken van 't geen in zyn harte verborgen lag.
- † Découvrir le pot aux roses. (Prov.) 't Geheim ontdekken.
- Se découvrir, v. r. Oter fa couverture. Zich ontdekken, zich ontblooten, zyn dekfel afligten.
- Se découvrir. Oter fon chapeau. Zyn hoedt afdoen, zyn hoedt afneemen, of afligten.
- Le tems se découvre: Les nuages se dissipent. 't Weér klaart op, of 't wordt helder weér; de lucht wordt helder, of klaar.
- * Se découvrir. Etre connu, être fâ. Zich ontdekken, zich openbaaren. Bekent worden, openbaar worden, aan den dag koomen, geweeten worden.
- * Cela se découvrira avec le tems. Dat zal met den tydt ontdekt worden, of aan den dag komen.
- * Se découvrir. Se déclarer à quelqu'un. Zich aan iemant ontdekken, of openbaaren, iemant zyn gevoel bekennt maaken.
- * Se découvrir. (Terme de Maître d'armes.) Donner jour à son ennemi. Zich bloot geeven, zich aan zynen tegenvechtter bloot geeven om een fteek te krygen.
- Découvert, découverte, adj. & part. Qui n'a rien qui le couvre. Ontbloot, bloot, dat, of die nergens mee bedekt wordt.
- Elle a toujours la gorge découverte. Zy draagt altydt den boezem bloot.
- Une allée découverte. Allée où il n'y a point d'arbres. Een open gallery, zonder geboomte.
- * Pais découvert. Pais dont on a fait la découverte. Een nieuw ontdekt, of nieuw gevonden landt.
- * Pais découvert. Pais où il y a fort peu d'arbres. Een bloot, of vlak landt, een landt dat weinig beplant is, of daar weinig geboomte is.

- A découvert, adv. Sans être couvert. Openlyk, in 't openbaar, in 't open veldt.
- * A découvert, adv. Manifestement, fans ambiguité. Openlyk, rechtuit, rondtuit, zonder bewimpeling, of omwegen.
- * Il lui dit tout à découvert qu'il s'étoit trompé. Hy zeide hem openlyk, of rondtuit, dat hy zich bedrogen hadde.
- DECRASSER, v. a. Oter la crasse du corps, ou du vilage. Wafschten, reinigen, fchoon maaken. Het ligfchaam, of 't aangezigt de vuilheit afwafschten.
- DECRÉDITER, v. a. Oter le crédit, ou la réputation à quelqu'un. Iemant uit zyn geloof en aanzien brengen; iemant zyn gezagh en achtung beneemen.
- La mauvaise foi décrépite un Marchand. De ontrouw, of onoprechtheit bringt een koopman buiten geloof. Door ontrouw verliest een koopman zyn geloof, of raakt buiten achtung.
- DECRÉPITÉ, décrépite, adj. Fort vieux. Zeer oudt, heel oudt, ftoekoudt, uitgeleest, afgeleest.
- Age décrépit. Een zeer hooge ouderdom.
- * DECREPITER, v. a. (Terme de Chimie.) C'est faire sécher le fel commun au feu & le calciner. Gemeen zout droogen en nitbranden tot dat 'er geen vochtigheid meer in is. (Een woordt in 't Fransch, der Stookkunde.)
- Décrépite, f. m. Gedroogt en nitbrandt gemeen zout.
- DECRÉPITUDE, f. f. Age décrépit. Een zeer hooge ouderdom, heel hooge jaaren.
- DECRÉT, f. m. Ordonnance de Pape. Réglement de juge. Befluit, infelling, inzetting, raadtsbefluit, last, gebodt, vonnis. (Van den Paus, of van den Rechter.)
- Les décrets des Papes. De infellingen, of befluiten der Pauzen.
- Obtenir un décret de prise de corps contre quelqu'un. Een vonnis krygen om iemant by den kop te mogen vatten, of te vangen, of om iemant aan 't lyf te mogen komen.
- Vendre une terre par décret. Eenig landt door 't gerecht, of ten overftaan van 't gerecht voor de fchulden verkoopen.
- Décret. (Terme de Droit canon.) Li-

vre qui contient plusieurs canons touchant les matieres Ecclesiastiques. *Het geestelyk rechtsboek, het Pauschelyk recht, of wetboek.*

Décret. Ce que Dieu a resolu dans ses conseils. *Godts besluit, raadsloot, of eeuwig-voornemen.*

Les décrets eternels de la Providence. *De eeuwige besluiten der Goddebyke voorzienigheid.*

DECRE'TALE, f. f. Epitre, ou lettre du Pape par forme d'ordonnance. *Brief van den Paus by wyze van een gebod.*

Décrétales, f. f. Recueil des Constitutions des Papes. *Het geestelyke recht, de inzettingen der Pausen, 't Pauschelyk wetboek.*

DECRÉTER. (Terme de Palais.) Décerner, ordonner. *Den gerechtsdienaar magtigen om iemand by den kop te vatten, of te vangen.*

Décréter. Vendre par ordre de Justice. *By dekreet, of ten overstaan van 't Gerechts voor de schulden verkoopen.*

DECRÉUSER, v. a. (Terme de Teinturier.) Certaine préparation que les teinturiers donnent à la soie par le moiën du savon blanc. *De zyde met witte zeep opkookken. (Een Verwers woordt.)*

Décréuser la soie. *De zyde optooken.*

DECRI, f. m. Publication qu'on fait qu'une monnoie ou quelque autre chose n'aura plus de cours. *Afzetting van geld; afstelling. Een openlyke afkondiging dat zekere munt niet meer gangbaar, of een zaak niet meer in gebruik zal zyn.*

Le décri des Passemens d'or, des dentelles, &c. *'t Verbodt der goudde boordfelen, van kanten, enz.*

† Il est dans un décri public. Il est entierement perdu de reputation. *Hy is in eene algemeene verachting. Hy is al zyn eer en achting quyt. Hy is openlyk te schanda.*

DECRIER. Publier qu'une chose n'aura plus de cours. *Afzatten, iets by openlyke afkondiging, of uitroep afzatten, ongangbaar maaken, of in ongebruik brengen.*

Décrier la monnoie. *'t Geldt afzatten.*

• **Décrier.** Médire. Tâcher de faire perdre la reputation. *Uitmaaken, uitluchten, uitschelden. Poogen om iemand eer en aanzien te beneemen, te krenken, of te quetzen.*

• **Décrier** quelqu'un dans l'esprit du peuple. *Iemand by 't volk verdacht, of verhaat maaken.*

• **Décrié, décriée, adj.** Qui a perdu sa reputation. *Een die zyn eer en aanzien quyt is, een die ser quaader naam en faam staat, of die qualyk by de wereldt te boek staat.*

• Il est à present fort décrié parmi les honnêtes gens. *Hy staat tegenwoordig heel ter quaader naam en faam, of heel qualyk te boek by eerlyke luiden.*

DECRIRE, v. a. Mot peu usité pour dire transcrire. *Overfchryven, uitschryven, afschryven, naschryven.*

Décrire. Tracer, faire. *Trekken, haalen, maaken.*

Décrire une ligne courbe. *Een kromme byn maaken.*

• **Décrire.** Representer vivement par des paroles. *Beschryven, een beschryving maaken. Door woorden levendig afmaalen, of vertoonen.*

• **Décrire les malheurs de l'Etat.** *D'onheilen van den Staat beschryven, of afmaalen.*

DE'CROCHER, v. a. Détacher une chose acrochée. *Onthaaken, los haaken, iets dat toegehaakt is los maaken.*

DE'CROIRE, v. a. (Ce mot n'est gueres usité qu'en cette occasion.) Je ne le croi, ni ne le décroi. *Mistrouwen, of wastrouwen, niet gelooven. Ik geloove noch ja, noch neen; ik geloove noch mistrouwe hem niet.*

DECROISSEMENT, f. m. Diminution sensible d'un corps en sa propre substance. *Afneeming, afgang, vermindering, of verkleining eens lichaams.*

DE'CROITRE, v. n. Diminuer. *Afneemen, afloopen, verminderen, kleiner, of kleinder worden.*

Le Nil croit quarante jours & en décroît autant. *De Nyl wast veertig dagen, en loopt ook zoo veel dagen af.*

DE'CROTTER, v. a. Afveegen, schoon maaken, het slyk, of de vuiligheid afdoen, afborstelen, afboonen.

Décrotter des fouliez, ou des bas. *Schoenen, of kousen schoon maaken.*

† Elle mérite bien la peine d'être

décrotée. *(Termes libres & burlesques.) Zy is wel waart eens geborstelt, eens gestreelt, of gezoent te worden.*

DE'CROTOIRE, f. f. Een schoenborstel.

DE'CROUTER, v. a. (Terme de Venerie.) Schuuren, klowwen. (Dit wordt van de herten gezegt, die hunne hoofden tegen de boomen schuuren. Een woordt der hertenjagt.)

Ce cerf va décroouter sa tête. *Dat hert gaat zyn hoofs schuuren, of klowwen.*

DE KUIRE, v. r. (Ce mot se dit des sirops & des confitures.) Ontlaaten. (Dit wordt van de siroopen en 't suikerwerk gezegt, die, by gebrek van genoegzaame kooking, te dun, of week worden.)

DE'CURIE, f. f. (Terme de Milice des anciens Romains.) Een tienhoop, een rot van tien soldaaten onder de oude Romeinen.

DE'CURION, f. m. Chef de décurie. *Een tienleider. Een rotmeester onder de Romeinsche krygsbenden.*

DED. DEE.

DE'DAIGNER, v. a. Mépriser. *Versmaaden, verachten, verontwaardigen.*

Je les dédaigne si fort que je n'en puis médire. *Ik veracht ze zoodanig, dat ik ze niet waardig achtte om 'er qualyk van te spreken.*

DE'DAIGNEUX, dédaigneuse, adj. Méprisant. *Verachtende, versmaadende, verontwaardigend.*

DE'DAIGNEUSEMENT, adv. Avec mépris. *Verachtelyk, versmadelyk, met verachting, onwaardiglyk.*

Regarder dédaigneusement. *Met verachting aanzien.*

DE'DAIN, f. m. Mépris. *Versmaading, verachting, verontwaardiging, afkeer.*

Avoir un grand dédain pour tous les coquins. *Een groote afkeer van alle schelmen, schurken, of guiten hebben: alle schelmen, schurken, of guiten in groote verachting houden.*

DEDANS, adv. In, binnen.

Il est entré dedans. *Hy is binnen gegaan.*

Didans. Prépositie, & adverb. Door.

Il est passé par dedans la ville. Hy is door de stad gegaan.
 Garnir par dedans. Van binnen bezetten, of woëren.
 Au dedans. Inwendig, van binnen.
 Le mal est au dedans. Het quaaft is, of zit inwendig.
 Dedans, *f. m.* Partie intérieure. Het binnenste, 't intoendige deel.
 Le dedans d'une maison. Het binnenste van een huis.
 Dedans, *f. m.* (Terme de jeu de paume.) Binnen.
 DEDICACE, *f. f.* Consécration de quelque Eglise. Inwyding, of inwyding eener Kerke.
 La dédicace de S. Pierre, le jour de la dédicace de S. Pierre. (Fête de l'Eglise Romaine.) De Inwyding van St. Pieter; de dagh der inwydinge van St. Pieters Kerke te Rome. (Een vierdag der Roomfche Kerke.)
 Dédicace. Epître dedicatoire. Opdrage, opdrachtbrief, toeëigening. (In onduitsch Dedicatie.)
 La dédicace d'un livre. De opdracht van een boek.
 DEDICATOIRE, *adj.* (Il n'est en usage que quand l'on dit Une Epître dedicatoire.) Opdrachtbrief.
 D'ÉDIER, *v. a.* Consecrer au culte Divin. Toeheligen, heiligen, wyen, toewyden, aan den Godsdienst heiligen.
 Dédier une église à quelque Saint. Eene kerke aan zekeren Heilig toewyden.
 Dédier. Adresser un livre à une personne. Toeëigenen, opdraagen. Een boek aan iemand opdraagen.
 D'ÉDIER, *v. a.* Défavourer ce qu'un autre a fait. Van onwaerde houden 't geen een ander gedaan heeft; Iemants woordt inhaalen, of intrakken, zich niet houden aan 't woordt van iemand anders, iemants woordt niet gestant doen.
 Puisque je l'ai promis ne m'en dédit pas. Naardien ik het beloofst hebbe, zoo haal myn woordt niet in, of zoo wees'er my niet in tegen.
 Se dédire. Se retracter. Herroepen 't geen men gezegt heeft; zyn woordt in den hals haalen, te ruz kruijen, zyn woordt breeken, zyn woordt niet houden, of niet gestant doen.
 Un honnête homme ne se dédit jamais. Een eerlyk man haalt zyn woordt nooit in den hals, breekt zyn woordt, of belofte niet; dat

is, houdt altoos zyn woordt.
 * Se dédire. Se relacher, se démentir. Zich niet vasthouden, niet op blyven staan, niet staande houden, zich zelven tegenspreken, afwyken.
 * Se dédire de ses anciennes maximes. Zich niet aan zyn oude gronden houden, van zyn oude gronden afwyken, of afsgaan.
 DEDIT, *f. m.* Retraction. Herroeping, herzegging, of wederroeping, van 't geen men gezegt, of gedaan heeft.
 Avoir son dit & son dédit. Zyn zegen, en herzeggen hebben.
 Le dédit est de vingt pistoles. Die zyn woordt niet houdt verbeurt twintig pistoolen.
 DEDOMMAGEMENT, *f. m.* Réparation de dommage. Vergeding, of bevrjding van schade, schadelooshouding, schadeloosheit.
 D'ÉDOMMAGER, *v. a.* Indemnifier, réparer le dommage. De schade vergoeden, of vergelden, schadeloos houden, buiten schade houden.
 D'ÉDORER, *v. a.* Oter la dorure. Gout, of 't vergultsel afdoen.
 Dédorer un caroffe. 't Vergultsel van een koets doen.
 Se dédorer, *v. r.* Perdre la dorure. 't Gout, of 't vergultsel verliezen, afsgaan.
 Les choses dont on se fert, se dédorant dans peu de tems. De dingen die men dagelyks gebruikt, verliezen in 't korte hun vergultsel, of gaat het vergultsel in korten af.
 D'ÉDOUBLER, *v. a.* Oter la doubleure. De voëring uit doen.
 Dédoubler un manteau. De voëring uit een mantel doen.
 D'ÉDUCTION, *f. f.* Rabat de somme. Afslag, vermindering, afkorting, afrekkening van eene somme.
 Il m'a donné vingt pistoles en déduction de ce qu'il me doit. Hy heeft my twintig pistoolen gegeven in mindering, of op afkorting van 't geen hy my schuldig is.
 D'ÉDUCTION. Recit. Verhaal, vertelling, bericht, berecht.
 Il fit une longue déduction de tout ce qui s'étoit passé. Hy maakte een lang verhaal van al 't geen'er geschiedt, of gebeurt was.
 D'ÉDUIRE, *v. a.* Rabatre d'une somme. Afstrekken, of afkorten van een somme.
 Déduire sur le principal. Van de

hoofstomme afstrekken.
 D'ÉDUIRE. Tirer. Trekken, haalen, afleiden.
 Déduire des veritez d'un principe. Waarheden uit een beginsel strekken, of van een beginsel afleiden.
 D'ÉDUIRE. Raconter. Verhaalen, vertellen, voortbrengen, voordraagen.
 Si je voulois déduire tout ce qui s'est passé. Indien ik verhaalen wilde al 't geen'er gebeurt is.
 † D'ÉDUIRE, *f. m.* Plaisir. Vermaak, sydkorting, uitspanning, genoegte, verlustiging, vrolykheit, vreugde, blydschap.
 † Prendre le déduit avec sa nouvelle épouse. Zich met zyn nieuwe bruidt vermaaken, of verlustigen.
 D'ÉESSE, *f. f.* Nom de Divinité fabuleuse. Godin, Godés. Een vrouwelyke eernaam van eene versferde Godtheit.
 * Déesse. Maitresse belle & charmante. Godin, Godés. Een schoone, goetlyke, of bekoorlyke juffer.
 * Belle Déesse que j'adore, ne pleurez plus. Schoone Godés die ik aanbidde, schrei niet meer.
 DEF.
 D'ÉFACHER. Se défacher, *v. r.* (Il n'est en usage que dans ce proverbe :) S'il se fâche, qu'il se défâche. Goeds worden. (Dit is alleen in deeze spreekwyze gebruikelijk :) Zoo hy quaaft words, hy mag weer goeds worden.
 D'ÉFAILLANCE, *f. f.* Foiblesse. Flauwte, onmagt, bezwyking van krachten, magteloosheit, bezwyking.
 Il lui prit une défaillance dans l'Eglise. Hy kreeg eene flauwte in de Kerke.
 Défaillance. (Terme de Chimie.) Afdruijing. (Een woordt der Stookkunde.)
 Huile de tartre par défaillance. Oly van wynsteen door afdruijing overgehaalt.
 D'ÉFAILLIR, *v. n.* Manquer. Gebreeken, ontbreeken; schorten; bezwyken, begeeven, vergaan, afneemen.
 Rien ne lui defaut que d'avoir le sang trop chaud. Hem schort, of gebreect niet dan dat hy te heet van bloet is.
 Sentir defaillir ses forces. Voelen dat zyn

zyne krachten bezwyken, afneemen, of vergaan.

DE FAIRE, v. a. Detruire ce qui est fait. Breeken, te niet doen dat een ander gemaakt, of gedaan heeft.

CE que l'un fait, l'autre le défait. Dat de een maakt, breekt de ander.

Défaire, v. a. Délier. Ontbinden, ontknoopen, los maaken.

Défaire un nœud. Ien knoop ontbinden, of los maaken.

Défaire. Rompre ce qui étoit fait. Verbreeken, of breeken 's geen gemaakt was; vernietigen, te niet doen.

Défaire un mariage. Een huwelyk breeken, of te niet doen.

Défaire: Débarasser. Ontlasten, bevrjden, quyt maaken.

Je vous prie de me défaire d'un homme si incommode. Ik bidde u my van zulk een ongemaklyk mensch te onlasten.

* **Défaire.** Faire mourir. Verdoen, ombrenzen, om hals brengen, doden, om 's leven brengen.

* **Cette malheureuse a défait son fruit.** Die ongelukkige, of rampzalige, heeft haar kindt verdaan, of omgebracht.

* **Défaire.** Ternir. Verdooven, minder doen schynen.

* **L'Ecarlate défait (ou ternit) toutes les autres couleurs.** 't Scharlaken verdooft alle andere verwen.

* **Défaire.** Mettre en déroute, tailer en pieces. Verstaan, ombrenzen, neêrhouden, in de pan hakken.

* **Défaire une armée.** Een leger verstaan.

* **D'un mot je vous pourrais défaire.** Met een woordt konik u belemeren, of stom maaken.

Se défaire, v. r. Vendre, se débarasser. Verkoopen, zich onlasten, zich quyt maaken.

Il s'est défait de toute sa marchandise. Hy heeft al zyne waaren verkocht; hy heeft zich al zyne waaren quyt gemaakt.

Se défaire. Se débarasser. Eloigner, ou chasser d'auprès de soi. Zich ontdoen, of ontslaan, zich afscheiden, wegjaagen, of van zich jaagen.

Se défaire d'un domestique. Zich van een knecht ontdoen; een knecht wegjaagen.

Se défaire. Quitte. Zich ontslaan, verlaaten, afleggen, laaten vaaren.

Se défaire de son ambition. Zich van zyn staatzucht ontslaan, zyne staatzucht laaten vaaren, of afleggen.

Se défaire d'une charge. Zich van een ampt ontslaan, een ampt neêrleggen.

Se défaire. Tuër, faire massacrer. Zich ontslaan, doden, doen ombrenzen, of doen vermoorden.

* **Darius vouloit se défaire d'Alexandre par le moiën de ses domestiques.** Darius wilde zich van Alexander ontslaan door middel zynêr huisbedienenden.

Se défaire. S'étonner, se troubler. Zich verwonderen, zich ontroeren, verzetten, verlegen worden.

Lui, sans se défaire, répondit. Hy, zonder zich te ontroeren, antwoordde.

* **Défait, défaite, adj. & part. p.** Taillé en pieces, batu. Verslagen, omgebracht, neêrgehouden, gansch, of heel geslagen.

* **L'armée est défaite.** 't Leger is gansch geslagen.

Défait, défaite. Pâle, méconnoissable à cause de quelque mal. Ongedaan, bleek, onkenbaar ter oorzaak van eenige ziekte.

Elle est truite & défaite. Zy ziet 'er droevig en ongedian uit.

DE FAITE, f. f. Déroute de troupes. Nederlaag, 's verstaan van een heir, of leger.

Après la défaite des ennemis, il se retira. Na de nederlaag der vyanden, trok hy te rugge.

Défaite. Débit de marchandise. Groot trek, sleet, of vertiering van waaren.

Ce cheval est d'une belle défaite. Dat paerd is heel wel om te verkoopen, of zal wel verkocht worden.

† **Défaite.** (Ce mot au figuré est bas & burlesque.) Il signifie mille. Gangbaar, die wel gewilt is.

† **C'est une fille d'une belle défaite.** Die dochter is heel gangbaar, of is wel gewilt.

* **Défaite.** Excuse, prétexte. Verschooning, verontschuldiging, voorwendisfel, dekmantel.

* **Voilà une plaisante défaite!** Dat is een aardige verschooning!

DEFALQUER, v. a. (Mot qui vieillit.) Rabaate, deduire. Inkorten,

afkorten, afstrekken.

DEFAROUCHER, v. a. (Vieux mot.) Voiez Aprivoiser.

DEFAVEUR, f. m. (Vieux mot.) Voiez Disgrace.

DEFAUT, f. m. Manquement, vice. Gebrek, seil, ondeugd, mangel.

Il n'y a personne sans défaut. Daar is niemant zonder gebrek.

Par un défaut de charité. Door gebrek, of mangel van liefde.

Défait. (Terme de chasse.) La perte qu'un chien fait des voies de la bête. 't Verlies van 't spoor als een hondt eenig wildt naloopt.

Défait. (Terme de Pratique.) C'est lorsque celui qui est ajourné ne comparoit pas. Rechtsverzuim, verzuim, of nalating van op den bestemden tydt voor 't recht te verschynen.

Condanner par défaut. Verwyzen by rechtsverzuim, of by gebrek van te verschynen.

* **Le défaut des côtes.** L'endroit où se terminent les côtes. Onder de ribben; de plaats daar de ribben eindigen.

Il a été blessé au défaut des côtes. Hy is onder de ribben gequets, of gewondt.

DEFECTIF, adj. (Terme de Grammaire.) Verbe defectif, c'est-à-dire qui n'a pas tous ses temps. Onvolkomen, onvolmaakt. Een woordt der Spraakkunde.) Een onvolmaakt werkwoordt, dat alle zyne tyden niet heeft.

DEFECTION, f. f. Revolte, rébellion. Opstant, oproer, wederspannigheid, wederhoorigheit.

Il fut sur le point de perdre les provinces obeïssantes, par la defection de la haute noblesse. Hy stont op 't punt van de gehoorzaamelandtschappen te verliezen, door den opstant van den hoogen Adel.

DEFECTUEUX, defectueuse, adj. A qui il manque quelque chose. Gebrekkelyk, daar iets aan ontbreekt, dat niet vol is, of dat eenig mangel heeft.

Livre defectueux. Een boek dat niet vol is, of daar iets aan ontbreekt. (Gemeenlyk zegtmen in Onduifsch; Een defect boek.)

Défectueux, adj. (Terme de Grammaire.) Verbe defectueux, qui n'a pas tous ses temps. Onvolmaakt; een onvolmaakt werkwoordt dat

H h alle

- alle zyne tyden niet heeft.
- DEFECTUOSITE**, *f.f.* Defaut, manquement. Gebrek, gebrekke-lykheit, mangel.
- DÉFENDANT**, *part. aff.* Verweerende, verdedigende.
- A** son corps défendant. Zyn lyf verweerende.
- DÉFENDERESSE**, *f.f.* *(Terme de Palais.)* Celle qui se défend en justice. Verweerster, verdedigster, verantwoordster voor 't recht; gedaagde.
- La** défenderesse a été condamnée à paier. De verweerster, of gedaagde, is gevonnist te betaalen.
- DÉFENDEUR**, *f.m.* *(Terme de Palais.)* Celui qui se défend en justice. Verweerder, verdediger, verdediger, verantwoordster, gedaagde, een die zich voor 't recht verantwoordt, of verdedigt.
- DÉFENDRE**, *v.a.* Garder, conserver, empêcher de prendre. Beschermen, verdedigen, beschutten, bewaaren, verdedigen, verweeren.
- Défendre une place contre les ennemis. Een plaats tegen de vyanden beschermen, of verdedigen.
- Défendre l'entrée du port aux ennemis. Den vyanden den ingang van de haven belesen.
- Défendre sa vie. Zyn leven verdedigen; zyn lyf verweeren.
- Défendre son Prince, ses amis, ses concitoyens. Zynen Vorst, zyne vrienden, zyne medeburgers verdedigen.
- * Les femmes mettent des masques pour se défendre du soleil. De vrouwen doen momaanzichten voor, om zich voor de zon te beschutten, of te dekken.
 - * On l'accuse d'une telle chose, mais il s'en défend. Hy wordt met zulk eene zaak beschuldigt, maar hy verdedigt'er zich over.
 - * Défendre. Protéger, soutenir. Beschermen, voorstaan, handhaven, bewaaren, staande houden.
 - * Défendre les intérêts de ses amis en leur absence. 't Belang zynen vrienden in hun afwezen waarneemen, of voorstaan.
 - * Défendre une cause. Een zaak be- weeren, een zaak voorstaan, verdedigen, beschermen, of verantwoorden.
 - * Il le défendit contre la domination d'Espagne. Hy beschermde hem tegen de Spaansche heerschappye.

- Défendre.** Prohiber, faire défense de faire. Verbieden, belesen, verhinderen, verbodt doen.
- Défendre le duel. Het lyfgevecht verbieden.
- Dieu a défendu de blasphémer. Godt heeft verboden te lustren.
- Se défendre, *v.r.* Repousser la force par la force. Zich verweeren, zich verdedigen, zich te weér stellen, geweld met geweld te keer gaan, zyn lyf verweeren.
- Ils ne pouvoient pas bien se défendre contre un si grand nombre. Zy konden zich niet wel verweeren, of verdedigen tegen zulk eene groote menigte.
- * Se défendre. Contester sur le prix de ce qu'on achette. Dingen, knibelen, het oecens over den prys zyn van 't geene men hoopt.
 - * Se défendre. S'excuser. Zich verontschuldigen, zich verschoonen, zich ontschuldigen.
 - * Se défendre de faire quelque chose. Zich weêrhouden, of zich onthouden van iets te doen.
 - * Se défendre. Pouvoir s'empêcher de &c. Zich weêrhouden, zich bedwingen, zich onthouden, nalaa- ten, zich wachten om, enz.
 - * Elle a tant d'esprit qu'on ne peut se défendre de l'aimer. Zy heeft zoo veel verstandts, dat men zich niet kan onthouden haar te bemin- nen, of lief te krygen.
 - * Se défendre. Ne se laisser pas corrompre. Op zyn hede zyn; het staande houden. Zich niet laten vervoeren, of verleiden.
 - * Il est rare qu'un homme se défende de sa bonne fortune. 't Is wat zeldzaams dat een mensch zich door den voorpoet niet laat ver- voeren, of verleiden.
- Défendu, défenduë. *Part.* Protégé. Interdit. Beschermt, verweert, verdedigt. Verboden.
- DÉFENSE**, *f.f.* Soutien, protection, apui. Verweering, verdediging. Be- waring, behouding, steunsel, be- scherming.
- Se mettre en défense. Zich tot tegen- weer stellen, zich tot verweering zetten.
- Cet homme a fait une belle défense dans la place. Die man heeft eene schoone verdediging, of verantwoor- ding op de markt gedaan.
- Défense.** Protection. Apologie. Be- scherming, verantwoording, ver-

- dediging, verweering.*
- Entreprendre la défense d'une per- sonne. Iemants verdediging, of verantwoording opneemen.
- Défense.** *(Terme de Palais.)* Réponse par laquelle on se défend de la de- mande. Verantwoording in recht- zaaken. Antwoords dat men op den eijch voor 't Recht geeft.
- Défense.** Prohibition, interdiction. Verbodt, afkenning.
- On a fait défenses d'avoir aucun com- merce avec la France & l'Espagne. Men heeft een verbodt gedaan, of verboden eenigen handel met Frank- ryk en Spanje te houden.
- Défense.** Ouvrage de fortification. Een borstweering, bolwerk, schans, hoornwerk, sterkte, of vesting- werk.
- Rétablir les défenses d'une place. De sterkten, of vestingwerken eener plaats weêr opmaaken.
- On avoit abatu avec le bélier les principales défenses. Men hadde met den ram de voornaamste sterk- ten gewelt.
- Défenses.** Les deux dents dont le sanglier se défend. De twee slag- tanden der wilde zwynen.
- Défenses de l'Elephant, & du Che- val marin. De twee groote voor- tanden des Olyfants, en van 't zeepaerd.
- Défense.** *(Terme de Couvreur.)* Een lat kruisselings over malkander ge- spykert, die men ter waarschou- winge, van de daken der huizen hangt, die men dekt.
- DÉFENSEUR**, *f.m.* Celui qui sou- tient, qui défend, qui protège. Beschermmer, verdediger, voorstan- der, beschutter, behoeder, voor- spraak, verweerder.
- Heureux celui qui a Dieu pour son défenseur. Gelukkig is hy die Godt tot zyn beschermmer heeft.
- DÉFENSIF**, *défensive*, *adj.* Qui défend. Beschermend, beschuttend, verdedigend, verweerend, weer- baar, 't geen beschut, of beschermt.
- Emplâtre défensif. *(Certain nom d'emplâtre de Vigon qui est rouge.)* Een bescherm- of beschutplaster. (Zekere roode plaaster door Vigo beschreven.)
- Ligue offensive & défensive. Een beschadigend en verdedigend ver- bondt.
- Armes défensives. Beschuttende, of verweerende wapenen.

Défensive, *f. f.* Etat pour se défendre. *Hoede. Stans om zich te verweeren, of om zich te weer te stellen.*

Etre sur la défensive. *Op zyn goede zyn. Ssaan om zich te verweeren.*

DEFERANCE, déférence, *f. f.* Respect, acquiescement à ce qu'un autre desire. *Eerbiedigheit, onzagh, hoogachtig, wyking, bewilliging, of inwilliging van 't geen een ander begeert.*

Avoir de la déférence pour les personnes de mérite. *Veel achting voor luiden van verdiensten, of van bequaamheit hebben.*

DEFERER. Ceder par respect. *Concedendre, obeir. Toegeven, wyken, door onzagh bewilligen. Ondertwerpen, gehoorzaamen.*

Déférer, donner, décerner. *Toestaan, bewilligen, bestemmen, geeven, inwilligen, beschenken.*

Le Sénat déféra l'honneur du triomphe à Pompée. *De Raadt bestemde de eere der zagepraal aan Pompejus.*

Déférer aux avis d'un ami. *Zich aan den raadt van eenen vriendt houden, of gedraagen.*

Déférer. Dénoncer, acuser d'un crime. *Aanbrengen, betichten, beklagen, aanklaagen, van een misdadaat beschuldigen.*

On l'a déféré aux Juges. *Men heeft hem aan de Rechtsers beklaagt.*

DEFERRER, *v. a.* (Terme de Maréchal.) Onzyzeren; de hoefzyzers van een beests voet staan.

Déferrer un cheval. *Een paerdt de hoefzyzers afstaan.*

* Déferrer. Troubler, mettre quelqu'un hors d'état de répondre. *Iemant verbysteren, iemant verlegen, of verwart maaken, of hem in verlegenheit brengen, of van zyn stuk afbrengen, of afhelpen.*

* Il le déferra tellement qu'il ne scut plus que dire. *Hy verbysterde hem zoodanig, dat hy niet meer wist wat hy zeggen zoude.*

DEFI, *f. m.* Apel pour se battre. *Uiteiffching, misdaging, of beroeping tot een tweegevecht.*

Faire un défi. *Accepter un défi. Iemant uitdaagen, of uiteiffchen. Een uitdaging aanmeemen.*

DEFIANCE, *f. f.* Mistrouwen, wantrouwen, quaadt verrouwen, of quaadt vermoeden.

Etre toujours dans la défiance. *Al-*

tyds in wantrouwen, of mistrouwen zyn.

Il lui leva toutes sortes de défiance par ses careffes. *Hy ontnam haar alle gedachten van wantrouwen door zyne liefkozingen.*

DEFIANT, défiante, *adj.* Soupçonneux. *Mistrouwend, wantrouwig, wantrouwend, vol quaad vermoeden.*

Le loup est un animal défiant. *De wolf is een wantrouwend dier.*

DEFIER, *v. a.* Faire un apel, ou un défi, provoquer. *Uiteiffchen, uitdaagen, beroepen, ten stryde eiffchen, tot een gevecht uitdaagen.*

Je m'en vai défier les vents au milieu de l'Océan. *Ik ga in 't midden van de zee de winden uitdaagen.*

Se défier. *Avoir de la défiance. Mistrouwen, wantrouwen, wantrouwend, of wantrouwig zyn.*

Se défier des promesses de quelqu'un. *Iemants beloften mistrouwen, of wantrouwen, zich op iemants beloften niet verlaaten.*

Se défier de ses forces. *Zyn krachten wantrouwen, zich op zyn krachten niet verlaaten, of niet betrouwen.*

DEFIGURER, *v. a.* Efacer & gâter les traits & la forme de quelque chose. *Mismaaken, schenden, de gestaltenis van iets bederven, verminken.*

Défigurer le visage. *Het aangezicht mismaaken, of schenden.*

* Il défigure tellement les Auteurs qu'ils ne font plus reconnoissables. *Hy schendt, of verminkt zoodanig de Schryvers, dat ze niet meer kenbaar zyn.*

Défiguré, défigurée, *adj.* Changé de visage. *Mismaakt, geschonden, lelyk, van gestalte of gedaante verandert, verminkt.*

Il étoit défiguré pour lors. *Hy was toen heel lelyk, of mismaakt.*

DEFILE, *f. m.* (Terme de guerre.) Passage étroit. *Een nauwe, of enge wegh.*

DEFILER, *v. a.* Oter le fil, le cordon qui étoit passé dans quelque chose. *Den draadt, of een snoer ergens uit trekken, of uit haalen.*

Défiler une éguille. *Den draadt uit een naald trekken.*

Défiler. *Aler à la file. Achter mal-*

kander trekken. *In eenen engen wef man voor man gaan, of de een na den ander gaan.*

Défiler. (Terme de Chandelier.) Oter la chandelle des broches. *De kaerffen van de kaerspylen affstryken, of afsdoen.*

Défiler un chapelet. *Een roozenboedstje ontrygen, of los maaken.*

DEFINIR, *v. a.* Expliquer clairement la nature d'une chose. *Beschryven, uitbeelden, de beschryving eener zaak maaken, de natuur van eenig ding uitleggen, of bepaalen.*

On définit l'ame une substance qui pense. *Men beschryft de ziel eene denkende zelfstandigheit te zyn.*

Définir. Marquer, déterminer. *Beschryven, aanwyzyn, bepaalen.*

Définir, décider. *Bepaalen, beslechten.*

* C'est un homme qu'on ne fauroit définir. *'t Is een man die niet te beschryven, of te doorgonden is.*

Défini, définie, *part. p. & adj.* Expliqué. *Beschreven, verklaart, uitgebeeld, uisgelezt.*

Une chose mal définie. *Een zaak die kwalik beschreven is.*

Défini, *f. m.* Chose définie. *'t Bepaalde, 't uitgebeelde. Een beschrevene zaak.*

Substituer la définition en la place du défini. *De bepaling in de plaats van 't bepaalde stellen.*

DEFINITEUR, *f. m.* (Terme de certains Religieux.) Le conseiller du General, ou du Provincial. *De Raadtgever van 't Opparboofd, of Provinciaal der Geestelyken.*

DEFINITIF, définitive, *adj.* Qui régle, qui décide. *Bepalend, eindelyk, beslechtend, beslissend. 't Geen iets beslecht, of bestijcht.*

Sentence définitive. *Een beslechtend vonnis, een eindelyke uitspraak.*

DEFINITION, *f. f.* (Terme de Philosophie.) Discours qui explique nettement la nature d'une chose. *Beschryving, bepaling, uitbeelding, affcherzing. Een nette verklaring van den aart eener zaak.*

Définition. (Terme de Capucin.) *De vergaderplaats van de Raaden der Capucynen over hunne zaken.*

DEFINITIVEMENT, *adv.* Tout à fait. *Ten vollen, volkomen, gansch, ganschelyk, geheel, geheel en al.*

Juger une affaire définitivement. *Een zaak*

zaak ten vollen uitwyzzen, of geheellyk afdoen.

DEFINITOIRE, *f. m.* Chapitre de certains Religieux. *Het Kapittel van zommige Geestelyken.*

DEFLEURIR, *v. n.* (Il se dit des arbres) & signifie, peidre sa fleur. (Dit wordt van de boomen gezegt, en beteekent) Zyn bloessiem verliezen, of laten vallen.

Les grands vents font bien défleurer les arbres. *De zwaare winden berooven de boomen geweldig van bunnen bloessiem.*

Les arbres sont tous défleuris. *De boomen hebben al bunnen bloessiem verloren. De bloessiem is geheel en al van de boomen gevallen.*

DEFLORATION, *f. f.* (Vieux mot.) L'Action par laquelle on ravit la virginité à une fille. *Ontmaazding. (Een out woord.) Schoffeering, onteering. Beroving van den maagdom eener jonge dochter.*

DEFLORER, *v. a.* (Vieux mot.) Dépuceler. *Ontmaazden. (Een out woord.) Schoffeeren, onteeren, schenden, een jonge dochter den maagdom beneemen.*

DEFUXION, *f. f.* (Mot peu usité.) Fluxion. *Zinking, hoofdvroedts.*

DEFONCEMENT, *f. m.* Ontbodeming, uitstooting, of instooting van den bodem.

DEFONCER, *v. a.* Den bodem inslaan, uitstooten, of instooten.

Défoncer un muid. *Een oxhoofd den bodem inslaan.*

Défoncer. (Terme de Corroieur.) *Een huidt treden.*

Se défoncer, *v. r.* Invallen, inzaken, inspringen, instorten.

Tonneau qui se défonce. *Een ton die den bodem inspringt.*

Lit qui se défonce. *Een bedt dat invallt, of daar d'onderlaagen van invallen.*

DEFORMER, *v. a.* Faire perdre la forme à quelque chose. *Iets mismaaken, of verminken, iets van zyne schoonheit, of natuurlyke gedaante berooven.*

DEFORMITE. *Voyez Difformité.*

DEFRAIER, *v. a.* Paier les dépens pour une personne. *Kostvryen, kostvry houden, vry houden, voor iemand betaalen.*

Défraier un étranger. *Een vreemdeling vry houden.*

* Défraier une compagnie de bons mots. *Een geselschap met fraaije*

loopjes, of quinkslagen onderhouden, of vermaaken.

† Défraier une compagnie; servir de risée, à une compagnie. *Vry lagehen aan een geselschap geeven: de spot van eenig geselschap zyn.*

DEFRICHER, *v. a.* Mettre une terre en état d'être cultivée. *Een landt toemaaken, of in staat brengen dat het kan bebouwt worden.*

Défricher une affaire; la débrouiller. *Een zaak ontwarren, ophelderen, of ontvoorwen.*

DEFRISER, *v. a.* Defaire la frisure. *Ontkrullen, de krul uitdoen.*

Défriser une perruque. *Een pruik uit de krul doen.*

DEFRONCER, *v. a.* Défaire les plis de quelque chose. *Ontploojen, de plooiën ergens uitdoen.*

Défroncer les poignets d'une chemise. *De handboordries van een hemdt uit de plooiën doen.*

DEFROQUE, *f. f.* Biens, meubles qu'un Moine, Abbé, &c. laisse en mourant. *'s Goedt, of de nalatenschap van eenen Abt, Monnik, enz. Afgelegt gewaads, of kleedt van een Monnik, of Ridder van Maltha.*

La défroque d'un Moine appartient à l'Abbé. *'s Afgelegt kleedt van eenen Monnik komt den Abt toe.*

La défroque d'un Chevalier de Malthe appartient à l'Ordre. *'s Afgelegt gewaads van een Ridder van Maltha komt de Ridderorder toe.*

DEFROQUER, *v. a.* Faire quitter le froc à un Moine. *Een Monnik uit de kap praaten, te weeg brengen dat een Monnik de kap verlaat, of op den ruim hangt.*

† Défroquer. Prendre à une personne ce qu'elle a. *Iemant van de huigh ligten, opligten, berooven, of sroopen. Iemant onzetten van 's geen hy heeft, of van 's gedaelte daar van.*

† On l'a vilainement défroqué. *Men heeft hem elendig van de huigh geligt, of gestroopt.*

DEFUNT, *défunte*, *adj.* Mort, décédé. *Overleden, gestorven, wylen, doodt.*

Les enfans du défunt. *De kinders van den overledenen.*

Le Roi défunt. *Wylen de Konink. De overleden Konink.*

DEGAGEMENT, *f. m.* Action par laquelle on se dégage. *Ontslaging, ontlasting, intrekking, ontlossing, afsrekkings.*

Etre dans un entier dégagement de toutes les choses du monde. *Geheel van de dingen der wereldt losgemaakt, afgetrokken, of afgescheiden zyn.*

* Dégagement de sa parole. *Inhaling, of intrekking van zyn woordt.*

DEGAGER, *v. a.* Retirer ce qui est en gage. *Lossen, ontpandem. Lossen 's geen verzet is, of verpandst staat.*

* Dégager la parole de quelqu'un. *Iemant van zyn woordt ontslaan.*

* Dégager. Debarasser, detacher, délivrer. *Ontwikkelen, los maken, afstrekken, verlossen, afwenden.*

* Dégager les cœurs de l'interêt du monde. *De harten van 't belang der wereldt afstrekken.*

* Dégager son épée de celle de son ennemi. *Zyn degen van dien van zynen vyandt vry houden.*

Dégager. Retirer sa parole. *Zich ontslaan, of ontdoen. Zyn woordt intrekken, of inhaalen, zyn woordt in, of door den hals haalen.*

Il s'est dégagé adroitement. *Hy heeft bekwendig zyn woordt ingehaalt, of ingetrokken.*

* Dégagé, déagée, *adj.* Libre, qui n'est point forcé. *Vry, los, zuiverig, onbedwongen, niet gemaakt, aardig.*

* Une taille dégagée. *Un air dégagé. Een losse gestalte. Een losse zwier.*

* Chambre dégagée. *Qui a une issue secrète. Een kamer met een achterdeur, met een vryen, of heimlyken uitzang.*

† DEGAÏNE, *f. f.* Belle dégaïne. *Façon, maniere ridicule. Eene belagchelyke, kluchtige, of bespostelyke wyze.*

† DEGAINER, *v. a.* Tirer l'épée. *Van leër trekken, den degen trekken.*

† Il n'est pas homme à dégaîner. *Hy is geen man om van leër te trekken.*

DEGANter, *v. a.* Oter les gans. *De handschoenen uittrekken.*

DEGARNIR, *v. a.* Oter ce qui garnit.

nit. Ontblooten, afneemen, beneemen, 's boordfel afdoen.
 Dégarnir un habit. 's Boordfel van een kleeds doen.
 Dégarnir une place, en ôter une grande partie de la garnison des munitions, &c. Een plaats ontblooten; een deel volk, krygsbehoef- ten, enz. uit een plaats ligten.
 DEGAT, *f. m.* Ravage de troupes. Verwoefing, schade, rovery, of plondering van 's krygsvolk.
 Faire le dégât dans un pais. Een landt verwoefen, of plonderen.
 DEGEL, *f. m.* Dooi, ont-dooijing, ontlasting van de vorst.
 Le temps est au dégel. 's Is dooi weêr.
 DE GELER, *v. n.* Dooijen, ont-dooien.
 Il égèle tout-à-fait. Het dooit door, het dooit sterk, 's weêr ontlaat zich geheel.
 DÉGENERER, *v. n.* Se relâcher de la vertu de ses ancêtres. Ont-aarden, verbafteren, van de deugt zyner voorouderen afwyken.
 Dégenerer de la pieté de ses Peres. Van de godvruchtigheid zyner Vadersen ont-aarden, of afwyken.
 † DEGOBILLER, *v. a.* Degueuler. Kalven, een kalf maaken; braaken, spriegen, overgeeven.
 † DE GOBILLIS, *f. m.* Le vin & les viandes dégoillées. Braakfel, uitbraakfel. Overgegeevne spyze en wyn.
 † Cela sent le dégoillis. Dat stinkt als uitbraakfel.
 DEGOISER, *v. a.* (Mot peu usité pour marquer) le chant des oiseaux. Zingen, queelen. (Dit wordt van de vogelen gezegt.)
 † Dégouler. Chanter. Zingen, queelen.
 † Dégouiser. Babiller. Klappen, snappen, kakelen.
 DÉGORGEMENT, *f. m.* (Terme de Plombier.) Reiniging, doorstooting, doorsteeking van iets dat vervuult, of verstopt is.
 Dégorgement. Ipanchement. Uitwerping, uitstorting, overloping.
 Dégorgement de bile. Uitstorting, of overloop van galle.
 DE GORGER, *v. a.* Terme de Plombier.) Dégorgier un tuyau. Een goot doorsteeken, of een loode pyp schoon maaken, die van vuilghout verstopt is.
 Dégorgier. (Terme de Marchand de

poisson.) Fisch verwateren, visch in versch water brengen.
 Poisson dégorgé dans la Seine. Fisch die in de Seine verwatert is.
 Se dégorger. Se décharger. (En parlant d'une riviere.) Zich ontlasten. Instorten, inloopen. (Van een rivier spreekende.)
 DÉGOURDIR, *v. a.* De verdoving van een lit verdryven.
 Dégourdir ses mains. De verdoving uit zyn handen verdryven.
 Se dégourdir, *v. r.* Weêr gevoelen, en beweeging in eenig verdoofst lit des lichaams krygen.
 † Se dégourdir. S'éveiller, commencer à n'être plus si lourd. Suediger worden; vlugger van geest en oordeel worden, zyn domheit afleggen.
 DÉGOURDISSEMENT, *f. m.* Verdrijving van de doofheit uit eenig lit.
 DÉGOUT, *f. m.* Onsmaklykheit, walzing, wanfmaaklykheit, wanfmaak.
 Viande qui donne du dégoût. Spyze die walzing veroorzaakt.
 * Avoir un dégoût pour une personne. De walg van iemand steeken; een weêrzin in iemand hebben, van iemand afkeerig zyn.
 * Dégoût. Déplaisir. Verdriet, onlust, moeiljkheit, droefheit, ongenoegen, ongenoegten.
 * On a divers sujets de dégoût dans la vie. Men heeft veel redenen van ongenoege in 't leven.
 Dégoût, *f. m.* Drop. Afdruijing, afdruijsel, lek, lekking.
 DE GOUTANT, dégoûtante, *adj.* Onfmaaklyk, wanfmaaklyk, walgelyk.
 Viande fort dégoûtante. Zeer walgelyke spyze.
 * Dégoûtant, dégoûtante. Qui déplaît. Walgelyk, onbevallig, onbehaaglyk, onaangenaam, afzienlyk, leelyk, waar in men een tezenheit, of weêrzin heeft.
 * Une femme fort dégoûtante. Een zeer walgelyk, of onbevallig wyf.
 Dégoûtant, dégoûtante. Qui decoule goût à goût. Druipende, afdruijende, met druppelen afvallende, of aflekkende.
 † Dégoûté, *f. m.* Un bon dégoûté. Un bon drole qui aime à se divertir. Een ligtmis, een optrekker, een kluchtige snaak, die veel van stempen, of mooiweêr speelen houdt.

DÉGOUTER, *v. a.* Walgen, aan 's walgen helpen.
 Viande qui dégoûte. Walgende spyze.
 * Dégoûter. Rebuter. Onfmaaklyk, onaangenaam, of tegen maaken, afkeerig van maaken, ergens van afstrekken, of een weêrzin in geeven.
 * Se dégoûter du service. Een weêrzin in den dienst krygen.
 DÉGOUTER, (Pron. degouté.) *v. n.* Tomber goutte à goutte. Afdruppen, afdruijpen, aflekken, droppen, lekken.
 Le toit dégoûte. Het dak lekt.
 DEGRADATION, *f. f.* Destitution du grade où l'on est. Ont-edeling, beroving van iemants staat daar-hy in is.
 Dégradation d'Eclesiastique. Ontwying, of afzetting van eenen Geestelyken, of kerkelyken.
 Dégradation, *f. f.* Degat qu'on fait dans un heritage. Vermindering, nadeel, of schade die men in een erfenis doet.
 DÉGRADER, *v. a.* Priver quelqu'un d'un titre, ou d'une qualité. Afzetten, ontwyjen, iemand van eenen eernaam, of van een eeramt berooven, of ontzetten.
 Dégrader un Gentilhomme. Een Edelman ontdecken, of van zynen adeldom berooven.
 Dégrader un Prêtre. Een Priester ontwyjen, of ontwyden.
 * Dégrader. Dishonorer. Schenden, onieeren.
 * En cent lieux il me degrada. Hy schondt my in hondert plaatsen.
 Dégrader. Ruiner, detruire des bâtimens, des terres, des bois, &c. Gebouwen, landeryen, bosschen; enz. vernielen, verdelgen, verwoefen, bederven, omhaalen, afbreeken, slegten.
 * Dégrader. Abatte par le pié. Tot den grond toe afbraeken, of slegten.
 * Dégrader une muraille. Een muur afbreeken, of slegten.
 DE GRAFER, *v. a.* Onthaaken, los haaken, los maaken.
 Dégrafer un juste au corps. Een rok los haaken, de haaken van een rok maaken.
 DE GRAISSER, *v. a.* Oter la graisse Oter les taches de graisse d'un habit. 's Vet uitsnyden, of afdoen. Smeer- of verwakken uit een kleeds doen.

DE'GRAISSEUR, *f. m.* Celui qui ôte les taches des habits & leur donne leur premier lustre. Een vlakker, of uitvlakker, een die de smeer- of vetvlakken uit de kleederen doet, en ze hunnen voorigen glans weêr geeft.

DE'GRE, *f. m.* Marche de montée. Een trap, trel, of treede.

Monter les degrés. De trappen opklimmen.

Descendre les degrés. De trappen afdgaan.

Degré. Escalier, montée. Een trap.

Degré. Division de plusieurs choses, qui reçoivent du plus ou du moins. Graadt, trap, verdeling van veel dingen, die min, of meer aannemen.

Un degré de chaleur. Een graadt van hitte, of warmte.

Un degré de gloire. Een trap van eere.

* Être dans un haut degré de sainteté. Opeenen hoogen trap van heiligkeit zyn. Tot eenen hoogen trap van heiligkeit zyn gekomen.

* Degré. Proximité de patente. Graadt, lids in maagschap.

* Degré. Moyen de parvenir à quelque dignité. Trap. Middel om ergens toe te geraaken.

* Il a passé par tous les degrés de la Faculté, de la Magistrature. Hy is alle de trappen der Wetenschap, der Regeeringe doorgaagan.

* Drogue chaude au troisième degré. Een kruidt heet tot in den derden graadt.

* Degré. (Terme de Philosophie.) Perfection essentielle d'un être. De wezenslyke volmaaktheit van een wezen.

* Degré métaphysique. Een overnatuurkundige volmaaktheit.

* Degré. (Terme de Géométrie, & de Géographie.) La 360. partie d'un cercle. Een graadt. Het 360. deel van een wereldtrondt, of kring.

* Degré de longitude. Degré de latitude. Een graadt der, of in de lengte. Een graadt der, of in de breedte.

† DE'GRINGOLER, *v. a.* Descendre vite. Dégringoler les montées. De trappen afdvlieden. Schielyk de trappen afdloopen.

DE'GROSSER, *v. a.* (Terme de Tireur d'or.) Degrosser l'or. Gouds draadt trekken, uitrekken, of dunder maaken.

DEGROSSIR, *v. a.* Diminuer de la grosseur. Verdunnen, van de dikte afneemen, dunder maaken.

DE'GUAINER. Voyez Dégainer.

DE'GUERPIR, *v. a.* (Terme de Palais.) Quitter un héritage. Een boedel met den voet slooten. Van een erfenis afzien; een erfenis laaten vaaren, of ten beste laaten; de sleutel op de kist leggen.

† Déguerpir. (Vieux mot burlesque.) Quitter le pais. Voortgaan. 't Haazepadt kiezen. 't Landt ruimen, 't landt verlaaten.

DE'GUERPISEMENT, *f. m.* (Terme de Pratique.) Abandonnement d'héritage. Verlating, of overgeeving van een erfenisse aan de schuldeiffchers.

† DE'GUEULER, *v. n.* Rendre gorge. Spuigen, kalven, braaken, overgeeven.

DE'GUISE, déguisée, *adj. & part. p.* Vermomt, verfleet, verandert, verkleedt, vervalscht.

Aler en habit déguisé. Vermomt gekleedt gaan.

DE'GUISEMENT, *f. m.* Dissimulation. Verbloeming, onsvinzing, bedekking, vermomming.*

Déguisement. Choses qui déguisent. Een dekmantel, een schyn. Dingen die iets verbloemen, of bedekken.

DE'GUISER, *v. a.* Rendre méconnoissable. Changer. Vermommen, veranderen, onkenbaar maaken.

Déguiser. Travailler. Vermommen, mommen, verkleeden.

Déguiser un prisonnier pour le sauver. Eenen gevangenen verkleeden om hem te bergen.

Déguiser son nom. Zyn naam veranderen, een valschen naam aannemen.

* Déguiser. Dissimuler, couvrir. Vermommen, verbloemen, onsvinzen, bedekken.

Se déguiser, *v. r.* Se rendre méconnoissable en changeant d'habit. Zich vermommen, zich verstellen, zich verkleeden, zich door verkleeden onkenbaar maaken.

* Se déguiser. Dissimuler. Vinzen, vermommen.

* Son cœur se déguise quand il veut. Zyn hart vermomt zich, of veinst als hy wil.

DE'HERANCE, *f. f.* (Terme de Palais.) Erfrecht des Koninks omrens iemant, die zonder uiterste wil te maaken, of zonder weittige erfgenaamen sterft.

DEHORS, *f. m.* La partie extérieure. Buiten, het uiterwendige deel, het buitenste.

Cela vient du dehors. Dat komt van buiten.

Dehors. Fortifications hors l'enceinte d'une ville. Buitenwerken. Sterken die buiten den omtrek van een stad leggen.

Défendre les dehors. De buitenwerken verdedigen.

* Dehors. Apparence, extérieur. 't Uiterwendige, de uiterlyke schyn, de waar/schynlykheit, of schynbaarheit; de schorffe.

* Une honnête femme doit au moins sauver les dehors. Een oortlyke vrouw moet ten minsten den uiterlyken schyn bewaaren.

Dehors, *adv.* Buiten, buiten de deur.

Ils sont là dehors. Zy zyn daar buiten.

Mettre quelqu'un dehors. C'est le chasser. Iemant buiten de deur zetten, of slooten; iemant weg jaagen.

Par dehors, *adv.* Van buiten, uiterwendig.

La maison est belle par dehors. 't Huis is van buiten schoon.

* Au dehors, *adv.* A l'extérieur. Uiterlyk, uiterwendig, van buiten.

* Le deuil n'est qu'au dehors. De rouw is maar uiterlyk, of van buiten.

DE'JA, *adv.* Al, alreê, reeds, albereids, alreede, algereeds.

Il est déjà grand. Hy is al groot. Cela est déjà fait. Dat is alreede gedaan.

DEICIDE, *f. m.* Crime de ceux qui firent mourir le Sauveur du monde. Godtsmoordt. Misdrif van hen die den Heilands ter doods bragten.

DE'JECTION, *f. f.* (Terme de Médecine.) Stoeigang, uitwerping der vuiligkeit.

DE'JETTER, *v. a.* (Vieux mot.) Jetter çà & là. Verwerpen, wegwer-

werpen, wegfmyten.
Se dejetter, *v. r.* (*Terme de Menuisier.*) *Se gonfler. Opkrimpen, krom worden, zwellen.*
Le bois de ce cabinet commence à se dejetter. *'t Hout van die voetkas begint te zwellen, of op te krimpen.*
DÉJEUNE', *f. m.* Ontbyst, ontnuchtering, morgenmaal.
Déjeûner, *v. n.* Ontbyten, zich ontnuchteren, een ontbyst doen.
DEIFICATION, *f. f.* Apotheose. *Vergoding, het stellen van iemand onder de Goden.*
DEIFIER, *v. a.* Mettre au rang des Dieux. *Vergoden, in 't getal der Goden stellen, van iemand een Godt maaken, iemand als een Godt achten, of eeren.*
DEISME, *f. m.* Créance de ceux qui pour toute religion ne croient qu'un Dieu. *Godstendom. 't Gewoelen der geener, die van den ganschen Godtsdienst alleen maar gelooven dat'er een Godt is.*
DEISTE, *f. m.* Qui croit seulement un Dieu. *Godist. Eendie slechts alleen gelooft dat'er een Godt is.*
DEITE, *f. f.* Divinité. *Godtheit, Goddelykheit.*
DEJOINDRE, *v. a.* Defunir, séparer. *Ontbinden, scheiden, los maaken, los binden.*
Se déjoindre, *v. r.* *Afwyken. Losgaan, van malkanderen gaan, van een gaan.*
Déjoint, *part.* *Van malkander, los, van een, afgeweken.*
Ais déjoints. *Planken diel los, of van een geweken zyn.*
DEJUCHER, *v. a.* C'est faire ôter les poules du lieu, où elles se font juchées, ou perchées. *Van het rek jaagen, of roepen. (Dit wordt van de hoenderen gezegt.)*
Déjucher des poules. *Hoenders van 't rek jaagen, of roepen.*

DEL.

DELA, *adv.* *Van daar, daar van daan.*
 Il étoit à quatre pas delà. *Hy was vier treden van daar.*
Delà. Préposition. *Van geene zyde, van de andere zyde.*
 Ils venoient de delà la mer. *Zy kwamen van geene zyde der zee.*
Audelà, *adv.* *Over, naar de andere zyde.*
Passer au delà. *Over-sieken, naar de*

andere zyde vaaren.
Au delà. Préposition. *Tebuiten, bovenmaaten, onmaaitig.*
S'emporter au delà des bornes. *In zyn gramfchap de paalen te buiten gaan.*
Par delà. (*Adverbe & Préposition.*) *Aan de overzyde, aan de andere zyde.*
Delà, *adv.* *De ce lieu là. Van daar, van die plaats.*
Delà il est passé en France. *Van daar is hy naar Vrankryk getrokken, of gereist.*
Delà. D'ou. *Waar uit, daar uit.*
Delà il s'enfuit que &c. *Daar uit volgt dat, enz.*
Delà vient que, &c. *Daar uit komt dat, enz.*
DÉLABRE', délabrée, *adj. & part.* *Celui dont les habits sont découfus, ou déchirez. Gefcheurt, geplukt, ontdaan, schunnig, slecht in de pluimje, of in de kleeren.*
 Il s'en revint à la maison tout délabré. *Hy kwam heel gefcheurt en geplukt 't huis.*
 * Délabré, délabrée. *Qui est en desordre, ou en mauvais état. Onfelt, in wanorder, verwacht in eenen quaaden ftant, slecht, gekrenkt, verzwakt.*
 * Vos affaires étoient fort délabrées. *Uwe zaaken stonden heel slecht.*
DE LABRER, *v. a.* Déchirer, mettre en lambeaux. *Krenken, verfcheuren, aan stukken fcheuren.*
 * Les fatigues ont fort delabré l'armée. *'t Ongemak heeft het leger zeer gekrenkt.*
DELACER. *Voyez Délasser.*
DELAI, *f. m.* Remise d'une affaire à un autre jour. *Vertoeving, fchorfing, opfchorting, uistfel, vertrek. Verfchurving van eene zaak tot eenen anderen dagh.*
Sans delai. *Terftont, zonder toeven, zonder uistfel, of vertoeving.*
DELAIER, *v. a.* Déremper quelque chose dans une liqueur. *Weeken, ontslaaten, week maaken, beflaax, mengen.*
Délaier la bouillie. *Pap, of bry mengen.*
DÉLAISSEMENT, *f. m.* Manque de tout secours. *Verlating, gebrek van alle hulpe.*
Delaiſſement. *Abandonnement d'un heritage. Verlating, afftant, of overgeeving van eene erffenisse.*
DELAISSER, *v. a.* Abandonner.

Bogeeven, verlaaten, afwyken, de fchop geeven, laten vaaren.
Delaiffer sa maitresse. *Zyn minnares verlaaten.*
DELASSEMENT, *f. m.* Delassement du corps, ou de l'esprit. *Uitruſing. Verquikking van 't ligchaam, of van den geest.*
DELASSER, delacer, *v. a.* Défaire le latic. *Ontrygen, los rygen, den rygveeter los doen.*
Délaſſer, *v. a.* Défaire quelqu'un de sa lassitude. *Verquikken, iemand van zyn vermoetheit ontslaften.*
Le feu délaſſe. *'t Vier, of vuur verquikt.*
 * Délaſſer. *Donner quelque relâche. Verquikken, eenige verademing, of uitſpanning geeven.*
 * Délaſſer son esprit des occupations ſerieuſes. *Zynen geest van ernſtige bezigheden afstrekken, of zynen geest wat uitſpanning geeven.*
Se délaſſer, *v. r.* *Se défaire de sa lassitude. Zich verquikken, ruſten, zich verhaalen, de vermoeide leden laaten ſitruſten.*
Se délaſſer de ſes fatigues. *Zich van zyne vermoetheit verquikken. Van zyne vermoetheit uitruſten.*
DELATEUR, *f. m.* Acufateur. *Aanbrenger, verklikker, overdrager, betichter, beſchuldiger, beklapper.*
DELATION, *f. f.* Accuſation. *Beſchuldiging, betichting, aanklaging, verklikking.*
DELECTABLE, *adj.* *Qui apporte du plaifir. Vermaaklyk, luſtig, verheugend, verurolykend, genoeglyk.*
 † **DELECTATION**, *f. f.* *Plaifir. Vermaak, verheuging, genoegte, verluſtiging.*
 † **DELECTER**, *v. a.* (*Vieux mot.*) *Donner du plaifir. Vermaaken, verheugen, verurolyken, vermaak en genoegte geeven.*
DÉLÉGATION, *f. f.* *Commiffion donnée à quelque juge. Een laſt, bevel, of volmagt aan eenigen rechter gegeeven.*
La délégation porte expreſſément que, &c. *De volmagtiging, of de laſt aan den Rechter houd uitdrukkelyk in, of brengt uitdrukkelyk mede dat, enz.*
DELE'GUE', *f. m.* Député. *Gezondene, afgezondene, gemagtigde, afgezant.*

Juges délégués. *Gefelde, of gemagtigde rechters. Rechters die over een zaak gekoozen zyn.*

DELEGUÉ, v. a. Députer. *Afzenden, bevel geeven, magtigen; iemans over een zaak stellen.*

Déleguer un juge. *Een rechter stellen, magtigen, magt geeven, of verkiezen.*

DELESTER, v. a. (Terme de mer.) *Oter le lest d'un vaisseau. Ontballasten, den ballast uit een schip doen. (Een zeewoordt.)*

DELIBÉRANT, adj. & part. Qui n'a point de résolution. *Draaiende, overleggende, overweegende, beradende, bezinnende; die geen vast voornemen, of besluit heeft.*

DELIBÉRATIF, deliberative, adj. *Overweegende, overleggende, beradende; dat d'overlegging, of 't beraadst betreft.*

Il a voix deliberative au Chapitre. *Hy heeft een beradende stem in 't Kapittel.*

DELIBÉRATION, f. f. *Berading, bezinning, overweeging, overleg, beraadslaging.*

Mettre une chose en délibération. *Een zaak in beraad stellen, over een zaak raadslaan, een zaak in bedenking, of overweeging geeven.*

DELIBÉREMENT, adv. *Hardiment, résoluement. Stoutelyk. Onverzaagt, schroomeloos, onbeschroomt.*

Marcher délibérément. *Stoutelyk voortgaan, of voorttrekken.*

DELIBÉRER, v. a. Mettre en délibération. *Beraaden, raadslaan, bezinnen, overweegen, in beraad, of bedenking neemen.*

On délibérera sur cette affaire. *Men zal over die zaak raadslaan; men zal die zaak overweegen, of in bedenking neemen.*

Il n'est plus temps de délibérer. *'t Is niet langer tydts om te raadslaan.*

De propos délibéré. *A dessein. Met voorbedachten raadt, met voorzicht, met opzet, met een voornemen, opzettelyk.*

Delibéré, adj. *Hardi, résolu. Stout, onverzaagt, onbeschroomt, onvervaert.*

Cet un homme délibéré. *Dat is een stout, of onverzaagt mensch.*

DELICAT, délicate, adj. *De bon goût. Lekker, welmaakende, van*

goeden smaak.

Delicat, délicate. Qui a de la délicatesse, qui n'est pas grossier. *Lekker, vies, die in zyn eeten en drinken lekker, of vies is, die niet bot, of plomp is.*

Delicat, délicate. De foible complexion. Qui n'est pas robuste. *Tenger, teér, zwak, van eenen zwakken, of teeren aart, die niet sterk is.*

Delicat, délicate. Douillet, mince. *Zacht, gladt, gemakkeelyk, die veel van zyn gemak houdt.*

Avoir la peau délicate. *Zacht van vel zyn. Een zacht vel, of zachte huid hebben.*

Il est tout à fait délicat. *Hy is heel gemakkeelyk.*

* Delicat, délicate. Fin, subtil, adroit. *Listig, scherpzinnig, spitszinnig, behendig, gauw, aardig, schraander, sneelig.*

* Esprit délicat. *Een gauw, of scherpzinnig verstand.*

* Oreille délicate. *Een scherphoorende oor.*

* Raillerie délicate. *Een aardige, of geestige spotterny.*

* Delicat, délicate. Chatouilleux, pointilleux. *Haastig, opruigende, scherp, kitteloorig, die om een beuveling opsluift, of quaadt wordt.*

* Il est délicat la-dessus. *Hy is daar kitteloorig over.*

* Delicat, délicate. Epineux, difficile, Teér, teder, moeijelyk, ongemakkeelyk, netelig, zwaar.

* C'est une affaire délicate. *'t Is eene netelige, of teere zaak.*

DELICATEMENT, adv. *Delicatement. Lekker, kostelyk, lekkerlyk.*

Manger délicatement. *Lekker eeten.*

* Delicatement. Ingenieusement. *Sierlyk, aardig, kunstig, vernuftig, geestig, behendig.*

* Travailler délicatement. *Kunstig arbeiden.*

* S'exprimer délicatement. *Zich aardig, of sierlyk uitdrukken.*

Delicatement, adv. *D'une façon douce. Zagties, zoeties, zagte-lyk, zoetelyk, op eene zagte wyze.*

* Manier une chose délicatement. *Eene zaak zagte-lyk behandelen.*

Toucher une chose délicatement. *Eene zaak zoeties, of zagties aanraken.*

DELICATER, v. a. *Traiter avec*

trop de mollesse. *Koesteren, tederlyk, wellustig, broodronken, of darsel opvoeden, of opbrengen.*

C'est gâter les enfans, que de les trop délicater. *Men bederft de kinderen, wanneer men ze al te darsel opbrengt.*

Se délicater, v. r. *Avoir grand soin de soi. Zich wat goeds doen, zich koesteren, groote zorg voor zich zelven draagen, zyn gemak houden. Op zyn mondts gezet, of gestelt zyn.*

Il se délicate fort. *Hy koestert zich zeer. Hy is zeer op zyn mondts gezet.*

Il ne faut pas tant se délicater. *Men moet zich zoo zeer niet koesteren.*

DELICATESSE, f. f. *Delices. Lekkerny, wellust.*

Vivre avec délicatesse. *In wellust, of wellustig leven.*

* Délicatesse. *Bizarreerie scrupuleuse & raffinée. Teederheit, viesheit, trettigheid, nauwgezetheit.*

* Je ne puis souffrir cette délicatesse qui prend tout en mauvaïse part. *Ik kan die viesheit niet verdraagen, die alles ten quaade duidt, of neemt.*

* Délicatesse. *Subtilité, adresse d'esprit. Fynheit, beslepenheit, scherpzinnigheid, behendigheit, gauwheit, of vlugheit des verstands, sneedigheid.*

* Il avoit une grande délicatesse d'esprit. *Hy was zeer scherpzinnig, of vlug van verstand.*

* Délicatesse. *Ce qu'il y a de plus fin dans un art, ou dans une science. Spitszinnigheid, 't geen het aller spitszinnigste in een kunst, of wetenschap is.*

Savoir toutes les délicateses d'une langue. *Alle de fynheden, of fynigheden eener taal weeten.*

DELICES, f. f. (Ce mot n'a point de singulier.) *Plaisir. Vermaak, genoegte, wellust, vermaaklykheden.*

Gôuter les délices d'un Pais. *'t Vermaak van een landts hebben, of genieten.*

Se plonger dans les délices. *Zich in de wellust dompelen, of baaden.*

Delices. *Mets délicieux. Lekkernyen, lekkere spyzen, lekkere gerechten.*

J'aime mieux du pain sec que toutes les délices de sa table. *Ik hebbe liever droog broodts als al de lekkernyen*

vryen van zyn tafel.

(On dit quelquefois delice au singulier, & alors il est masculin.)

DELICIEUX, délicateuse, adj. Agréable au goût. Lekker, welsmaakende, aangenaam van smaak, smaakelyk.

Vin délicieux. Mets délicieux. Lekker wyn. Lekker, of welsmaakende gerechten.

Délicieuse, délicateuse. Qui aime les plaisirs. Wellustig, die veel van vermaak, of genoegten houdt.

C'est un homme fort délicieux. 't Is een zeer wellustig mensch.

DELICIEUSEMENT, adv. Délicatement. Avec délices. Lekker, lekkerlyk, wellustig, wellustiglyk, met lekkernyen, in wellust.

Manger délicieusement. Lekkerlyk eeten.

Vivre délicieusement. Wellustig leeven.

DE LIER, v. a. Ontbinden, los binden, los maaken, ontslechten, opdoen, open maaken.

Délièr une bote de foin. Een bos hooi ontbinden.

Délièr un paquet. Een pak opdoen, los doen, of onspakken.

* Voici le jour qui délie ma langue. Dit is de dag waar op myne tong wordt los gemaakt, of aan 't spreken raakt.

DELIE', déliecé, adj. & part. Qui n'est plus lié. Los, ontbonden, los gemaakt, ontslechten.

Délié, déliecé. Tres menu. Dun, fyn, teer.

Un fil très délié. Een zeer dunne, of fyne draad.

* Délié, déliecé. Subtil. Scherpzinnig, kloek, gauw, sneedig, schrander.

* Il avoit l'esprit délié. Hy was scherpzinnig van verstand.

Trait délié de la plume. Een fyne trek met de pen.

DELINEATION, f. f. Ichnographie. Tekening, aftekening.

DELINQUANT, f. m. Criminel. Misdadige, schuldige, misdadiger, Aander.

DELIRE, f. m. Alienation d'esprit causée par la violence de la fièvre. Raaskalling, mymering, onsteltenis der hersenen, zinneloosheit, die door de hitte der koorts veroorzaakt wordt.

Etre en délire. Leggen raaskallen, of buiten verstand leggen.

DELIT, f. m. Faute, crime. Misdaadt, schelmstuk, oversreeding,

misdrif, schennis.

Il fut surpris en flagrant délit. Hy wierdt op de heete daadt, of op heeter daadt betrapt.

DELITER, v. a. (Terme de maçons.) Een steen in 't bouwen verleggen, of anders leggen, dan by in de steengroeve lag.

Il ne faut point déliter les pierres. Men moet de steenen niet verleggen, of niet anders leggen dan zy in de steengroeven gelegen hebben.

DELIVRANCE, f. f. Verlossing, redding, vrymaking, bevryding, lossing, slaking.

La délivrance du peuple de Dieu. De verlossing van Godts volk.

Délivrance. Livraison. Levering.

Marchandise payable trois jours après la délivrance. Koopmanschap die drie dagen na de levering moet betaalt worden.

Délivrance d'une femme grosse. Verlossing van eene zwangere vrouwe.

DELIVRER, v. a. Verlossen, reddden, bevryden, vry maaken, los laten, in vryheit stellen, slaaken.

Delivrer les captifs. De gevangenen verlossen.

Delivrer. Livrer, donner. Leveren, overleveren, geeven.

Delivrer de la marchandise. Waaren leveren, of afleveren.

Délivrer une femme: la faire accoucher. Een vrouw verlossen, of van 't kinds helpen.

† **DELIVREUR**, f. m. (Vieux mot.) Libérateur. Verlosser, heilands.

DELOGEMENT, f. m. Déménagement. Opbreeking, optogt, verhuizing, vertrek.

DELOGER, v. a. Quitter un logis. Verhuizen, van huis, of woonplaats veranderen.

* **Déloger**. Partir d'un lieu. Opbreken, vertrekken, weg trekken, ergens van daan trekken.

* Le regiment délogea à la pointe du jour. De krygsbende brak op met het kriecken van den dagh.

† Je le ferai bien déloger. Ik zal hem wel doen opbreken, ik zal hem wel doen oppakken, of opkraamen.

† **Déloger** fans trompette. Sortir d'un lieu en cachette. Meeten stille trom vertrekken. Zich heimelyk wepakken, of wegmaaken.

DELOIAL, déloiale, adj. Infidé-

le. Trouwloos, ontrouw, ongetrouw, bedrieglyk.

Un ami déloial peut trahir ton dessein. Een trouwlooze vriendt kan wien toelag verraaden.

DELOIALEMENT, adv. Ongetrouwelyk, bedrieglyk, trouwlooslyk.

DELOIAUTE, f. f. Perfidie. Trouwloosheit, ontrouw, ongetrouwbeis.

DELUGE, f. m. Zondvloedt, overvloeijing van 't water over den gansch aardebodem.

* Un déluge de larmes. Een traanenvloedt, een vloedt van traanen.

Du grand déluge de ses pleurs. Elle noia toutes les fleurs.

Door zich in traanen te verdrinken, Deedze al het bloemgewas verzincken.

* C'étoit delà qu'étoient venus tous ces deluges d'armées qui inonderent toute la Grece. Van daar waren alle deze krygshere gekoomen, die gansch Griekenlands overstroonden.

DELUTER, v. a. (Terme de Chimie.) Oter le lut. De leem, of sluitsmeering, van een stoffscheiders werktuig afdoen.

Déluter un vaisseau. Een vat de leem, of sluitsmeering afdoen. Een stoffscheiders kolf, helm, of oven losmaaken. (Zy zeggen, ontlutteen; doch dat is geen goet Duitlich.)

DEM.

DEMAÇONNER, v. a. Abattre la maçonnerie. 't Metselwerk afbreken, affmyten, of omver haalen, sloopen.

DEMAIGRIR, v. a. (Terme de Charpentier.) Rendre plus aigu. Scherper, spitszen, punten, scherper, spitzer, of puntachtiger maaken.

DE MAILLOTER, v. a. Ontwinden, ontzwagelen, los maaken, uit de windelen, of doeken doen.

DEMAIN, adv. Morgen, den volgenden dagh.

Il se marie demain. Hy trouwt morgen.

Après-demain. Overmorgen, in twee dagen, op den tweeden dagh.

DE MANCHER, v. a. 't Hecht, of de steel afdoen, uit het hecht, of uit de steel trekken.

Démancher un couteau, une hache.

Il

't Hecht

's Hacht van een mes doen. De steel uit een byl trekken.

DEMANDE, *f. f.* Begeerte, eisch, vraag, beede, verzoek.

On lui acorda sa demande. Hem wiarde zynen eisch, zyn verzoek, of zyne beede toegestaan.

Faire des demandes ridicules. Zotte, of belagchelyke verzoeken doen.

Demande. Action en justice. Eisch in rechten.

DEMANDER, *v. a.* Verzoeken, bidden, begeeren, eischen, vraagen.

Demandeur une fille en mariage. Een dochter ten huwelyk verzoeken.

Demandeur quelqu'un; le chercher. Naar iemand vraagen; iemand zoeken.

Qui demandez-vous? *Wien zoekt gy? Naar wien vraagt gy?*

Demandeur. Desirer, avoir besoin. Vereischen, vorderen, van nooden hebben.

Cet ouvrage demande toute vôte occupation. Dat werk vereischt, of vordert al uwe bezigheid, of al uwen tyd.

DEMANDERESSE, *f. f.* (Terme de Palais.) Een eischerfche. Een vrouw die iemand voor recht roept, of daagt.

DEMANDEUR, *f. m.* (Terme de Palais.) Een eischer voor 's recht. Een die iemand voor 's recht roept, of daagt.

Être pour le demandeur. Voor den eischer zyn.

DEMANGEAISON, *f. f.* Jooking, jenkung, jenkte, jenkfel.

J'ai par tout le corps des demangeaisons qui me font enrager. Ik hebbe over 's gansche lyf eene jenkte die my razende maakt.

* Demangeaison. Envie, desir. Jenking. Trek, lust, begeerte, gemegenheit.

* Avoir une furieuse demangeaison de parler. Een geweldige jenkung, trek, of lust tot spreekken hebben.

DEMANGER, *v. n.* Jenken, jenkten hebben.

L'épaulé me demange. De schouder jenk my.

‡ Demanger. Brûler d'envie de faire. Jenken. Een brandende begeerte hebben om iets te doen.

‡ Les mains commencent à lui demanger. De handen beginnen hem te jenken.

DE MANTELER, *v. a.* Abatre les

murailles d'une place. Ontwallen, ontvesten, de muuren en sterkten van een plaats stekten, neerwerpen, of afwerpen.

Louis XIII. fit démanteler la Rochelle. Lodewyk de XIII. liet de muuren van Rochelle stekten, of afwerpen.

‡ DEMANTIBULE', *adj.* Disloqué, mis en pieces. Verstuikt, uit het lit, verruikt, verzet, aan stukken.

‡ Il avoit la machoire toute démantibulée. Zyn kaakebeen was heel verzet, of aan stukken.

DEMARCHE, *f. f.* Pas. Gang, of tredt van een mensch.

Avoir la démarche grave. Eenen statigen, of deftigen gang hebben.

* Demarche. Avance. Voorgang, gedragh, bedryf, handel en wandel.

* C'est à lui à faire les premières démarches. 's Staat aan hem om eerst voor te gaan, of 's eerste by te koomen.

Observer toutes les démarches d'une personne. Op iemants gedragh, of handel en wandel acht slaan, of acht geeven.

DEMARER, *v. n.* Partir de l'endroit où l'on étoit ancré. 's Anker lizten, van de plaats vertrekken daar men geankert lag.

La flotte démarra de bon matin. De vloot lichtte 's morgens vroeg het anker.

DE MARIER, *v. a.* Diffoudre le mariage. Echtscheiden, 's huwelyk breeken, den bandt des huwelyks los maaken, onstrowwen, onshuwen.

DEMARQUER, *v. a.* Oter la marque. Uitswissen, uitsdoen, het teken uitswissen, of uitsdoen.

Démarquer. (Ce mot se dit des chevaux dont on ne connoît plus l'âge par aucune marque de leurs dents.) Niet meer teikenen. (Dit wordt van de paerden gezegt, wier ouderdom door geen teken van de tanden meer kenbaar is.)

Ce cheval est jeune, il ne démarque pas encore. Dat paerd is jong, het tekent noch niet.

DE MASQUER, *v. a.* Oter le masque. Ontmommen, ontmaskeren, het momaanzicht afdoen, afstrekken, of afligten.

DE MATER, *v. a.* (Terme de mer.) Oter les mats. Ontmasten. Der mast

van een schip afschieten, de mast onbruikbaar maaken.

Les coups de canon demâtèrent son vaisseau. Zyn schip wierden de masten afgeschoten.

DE ME'LE', *f. m.* Quérelle. Krakkeel, moeste, twiſt, geschil, onlust.

Je n'ai aucun démêlé avec lui. Ik hebbe geen geschil met hem.

Démêlé, démêlée, *adj.* Séparé, distingué. Onward, ontknoopt, gescheiden, onderscheiden, beslecht, geslicht, bygelegt.

DE ME'LER, *v. a.* Distinguer, séparer. Défaire une chose mêlée. Ontwarren, ontknoopen, onderscheiden, scheiden. Een verwarde zaak los maaken, of uit de war doen.

Démêler une fusée. Een spil, of klos garen ontwarren.

* Démêler. Décider, vuider. Beslechten, besliffen, byleggen, ten einde brengen.

* Démêler un différend l'épée à la main. Een geschil met den degen in de hands beslechten.

* Je n'ai rien à démêler avec lui. Ik hebbe met hem niet te doen, of niet te schaffen.

* Démêler. Debrouiller, decouvrir. Ontlossen, ontknoopen, ondekken, ontwarren.

* Démêler une vérité. Een waarheit ontdekken, of ontknoopen.

Se démêler, *v. r.* Se débarasser. Zich ontdoen, zich ontslaan, zich ontwikkelen, zich reddden, zich uit eene moeilijkykheit reddden.

DE MEMBREMENT, *f. m.* Verscheuring van lit tot lit.

Le démembrément d'un animal. De verscheuring van een dier.

* Démembrément, *f. m.* Verdoeling, scheuring.

* Le démembrément de l'Empire Romain. De scheuring van 's Roomsche ryk.

DE MEMBRER, *v. a.* Diviser en parties. Verdeelen, aan stukken scheuren, in doelen scheiden.

Démembrer un Roiaume. Een Koninkryk verdeelen, of scheuren.

Les Bacchantes démembrèrent Orphée. De Bacchanten, of Priessterinnen van Bacchus, verscheurden Orpheus.

DE MEME. Voyez Mème.

DE MENAGEMENT, *f. m.* 's Verhuizen, of 's veruaren, 's overbre-

brengen, of 's vervoeren van huis-raads.

Mon déménagement m'a couté vingts écus. *Mijn verbuizen heeft my twintig ryksdaalders gekost.*

DE MENAGER, v. n. Verhuizen, vervaaren, zyn huisraads vervoeren, van woonplaats verwijfelen.

Allons, déménagez; partez d'ici. *Versrek; pak op; hier uit; pak u voort; vertrek van hier.*

DE MENCE, f. f. Folie, alienation d'esprit. *Zorheit, dwaasheit, herfsenloosheit, krankzinnigheit.*

Il est tombé en démence. *Hy is in herfsenloosheit vervallen. Hy is zot, gek, of krankzinnig geworden.*

SE DEMENER, v. r. Se remuer. s'agiter. *Zich beweegen, zich roeren, zich heen en weer beweegen, flingeren.*

DE MENTI, f. m. Een leugenstrafing, of leugenverwyt, (dat is, iemand te heeten liegen.)

Donner un démenti à quelqu'un. *Iemand heeten liegen.*

* Il en aura le démenti, ou il n'en viendra pas à bout. *Hy zal misloopen, of niet te recht raaken, hy zal zyn oogmerk niet bereiken; 's zal hem mislukken; hy zal 's niet te boven komen.*

DE MENTIR, v. a. Donner un démenti. *Iemand heeten liegen, of van leugen straffen.*

* Démentir. Faire paroître le contraire. *Verzaaken, loochenen, niet overeen komen, tegen stryden, niet beantwoorden, het tegendeel vertonen.*

* Ses actions démentent ses paroles. *Zyn daaden stryden met zyn woorden, of komen met zyne woorden niet overeen.*

* Sa mine ne dément point le lieu de sa naissance. *Zyn wezen strydt niet met zyn geboorteplaats, of toont wel waar hy van daar is.*

* Démentir sa naissance, son caractère; faire des choses indignes de sa naissance, de son caractère, &c. *Zyn geboorte, of afkomst verzaaken, zyne waardigheis benadeelen, of te kort doen, dingen doen die zyn geboorte, of die zynen staat onwaardig zyn.*

* Se démentir, v. r. Se dedire, se relâcher. *Zich zekven tegen spreken, strydige dingen zeggen. Afwyken, zich afrekken, afgaan.*

* Se démentir de ses belles actions.

Van zyne doorluchtige daaden wyken, zyne groots daaden door lasthartigheit benevelen, of verduistren.

Un homme qui ne se dément point; qui est toujours le même. *Een man die niet afvalt; die altoos de zelve is.*

DE MENTIBULE, Voyez Demantibulé.

DE MERITE, f. m. (Vieux mot.) Voyez Péché.

DEMESURE, démesurée, adj. Excessif. *Overdadig, overfallig, onmatig, bovenmatig, onmanierlyk, buiten maate.*

Grosleur démesurée. *Onmatige dikte.*
Ambition démesurée. *Eene onmatige staatzucht.*

DE MESUREMENT, adv. Excessivement. *Onmatiglyk, onmanierlyk, buitensmatiglyk.*

DE METTRE, v. a. Déposer. *Afzetten, iemand van zyn ampt, of bediening zetten.*

Se démettre de sa charge. *Zich van zyn ampt ontslaan. Zyn ampt neerleggen.*

Se démettre. Disloquer. *Verstuiken, verzetten, uit het lidt gaan.*

Se démettre un bras. *Een arm verstuiken.*

Demis, démise. *Voyez plus bas.*

DE MEUBLEMENT, f. m. *Afneeming, afhanging, of ontblooting van huisraads.*

DE MEUBLER, v. a. Oter les meubles d'une maison. *Den huisraads afhangen, afnemen, of uit den huis brengen.*

† DEMEURANCE, f. f. *Woonplaats, verblyf, woonsteede.*

† DEMEURANT, f. m. 's Overfchot, 's overige. (Reite is beter in 't Fransch.)

Au demeurant, *Voyez Au reste.*

DEMEURE, f. f. Lieu où on demeure. *Woonsteede, woonplaats, verblyf, verblyfsplaats.*

Voilà le lieu de ma demeure. *Daar is myn woonplaats.*

* Etre en demeure auprès de ses créanciers; ne les pas satisfaire au temps qu'on a promis. *Achterlyk met de betalinge zyner schuldeijcheren zyn. Zynen schuldeijcheren op den behoorlyken tydt niet betaalen.*

DEMEURER, v. n. Faire sa demeure. *Wonen, zyn verblyf houden,*

of hebben.

Demeurer. Tarder trop. *Toeven, ver-toeven, te lang wachten, of te lang achter blyven.*

Vous avez trop demeuré à faire ce que je vous avois ordonné. *Gy hebt te lang gewacht met te doen 't geen ik u belaft hadde.*

Demeurer. S'arrêter. *Blyven staan, zich stil houden, stil staan.*

Demeure, ou je te tué. *Blyf staan, of dat gaat 'er door; sta stil, of ik breek u den hals.*

Demeurer. Etre. *Blyven staan, zyn.*
Il demeurait immobile. *Hy bleef onbewerlyk, onbeweegbaar, of onbeweeglyk staan.*

Demeurer. Rester mort sur la place. *Blyven, doods blyven, op de plaats sneuvelen, of omkoomen.*

Demeurer. Croupir honteusement. *Blyven, met schande in blyven steken.*

* En demeurera là. Ne pouffer pas une affaire. *Het daar by laaten, of daar by laaten blyven, een zaak laaten zitten, of laaten steeken. Een zaak niet aandringen, voortzetten, of bevoorieren.*

* Il n'en demeurera pas là. *Hy zal 't daar niet by laaten.*

La victoire nous est demeurée. *De zege is aan ons gebleven; wy hebben de zege, of overwinning behouden.*

Demeurer. (Terme de joueur de bou-
le.) N'aler pas jusques au but. *Te kort schieten, achter blyven. Den doel niet raaken.*

Demeurer court dans un discours. *In een reden blyven steeken.*

Demeurer en arriere; rester debiteur. *Ten achteren blyven; een schuldenaar blyven, of schuldig blyven.*

DEMI. (Ce mot signifie diminution de moitié, & entre dans la composition de plusieurs mots.) *Half, halve.* (Dit woordt betekent de vermindering van de helft, en komt in de t'zamenstelling van veele woorden.)

A demi, adv. *Half, ten halve.*

A demi-foul. *Half dromken, half zat, half vol.*

Demi-an, f. m. *Een half jaar.*

Demi-aune, f. f. *Een halve elle.*

Demi-bain, f. m. *Een badt daar men maar met het halve lyf in staat.*

Demi-batoir, f. m. *Een kleins brissplank, of paletplank.*

Demi-cent, *f. m.* Een zilvere riem die de vrouwen om 't lyf draagen.
 Demi-cercle, *f. m.* Een halve kring, een half ronds.
 Demi-coudée, *f. f.* Een halve ellebooge, (in de lengte, of hoogte.)
 Demi-dénier, *f. m.* Een halvepenning. Zeker oude munt.
 Demi-Dieu, *f. m.* Een halve Godt. Een Godt die op de aarde woont.
 * Demi-Dieu. Sorte de Héros. Een halve Godt. Een heldt, een groot, of doorluchtig man.
 * Vous autres demi-dieux avez peur comme les autres hommes. Gy, halve Goden, hebt vreeze, of zyt bevreest als andere menschen.
 Demi-douzaine, *f. f.* Six. Een half dozyn. Zes.
 Demi-fou, *f. m.* Een halve gek.
 Demi-heure, *f. f.* Een half uur.
 Demi-lieuë, *f. f.* Een halve myl.
 Demi-livre, *f. f.* Een half pondt.
 Demi-lune, *f. f.* Een halve maan. (Zeker werk der *U*ltingbouw.)
 Demi-once, *f. f.* Een halve once, een loodt.
 Demi-pié, *f. m.* Een halve voet.
 Demi-quarteron, *f. m.* Een half vierendeel pondts, of een half vyf-entwintig.
 Demi-queucé, *f. f.* Een aam wyn.
 Demi-savant, *f. m.* Een halfgeleerde, of halfwyze.
 Demi-fou, *f. m.* Een halve stuurver.
 Demi-stier, demi-setier, *f. m.* Een halve pint.
 Demi-ton, *f. m.* Een halve toon in de zangkunst.
 Demi-tour, *f. m.* Een halve keer van 't krygsvolk.
 Demi-tour à droit. Een halve keer rechts om.
 Une heure & demie. Anderhalf uur.
 DÉMIS, démise, *adj. & part. p.*
 Déposé de sa charge. Afgezet, van zyn ampt gezet, of uit zyn bediening gestooten, of gezet.
 Démis, démise. Disloqué. Verstuikt, verzet, uit het lit gegaan.
 Avoir la jambe démiso. 't Been verstuikt hebben.
 DÉMISSION, *f. f.* Acte par lequel on declare qu'on se démet de sa charge. Afscheidt, ontslagh. Neerlegging, of afftant van zyn ampt, een verklaring waar door men be-tuigt dat men zyn ampt neerlegt.
 Donner à quelqu'un sa demission.

Iemant zyn afscheidt geeven.
 DEMOCRATIE, *f. f.* Gouverne-ment populaire. Volksregeering, volksheersching, volksheerschappy, een regeering uit het volk, of uit de gemeente gekoren.
 DEMOCRATIQUE, *adj.* Populaire. Volks, van 't volk, uit het volk, of de gemeente.
 Gouvernement démocratique. Een volksregeering.
 DEMOISELLE, *f. f.* Fille noble. Juffer, joffer, juffrouw. Eene edele dochter.
 Demoiselle. Instrument dont on se sert pour enfoncer les pavez. Hie. Heiblok, straatstamper, stamper waar meede men de straas effen, of gelyk maakt.
 † Faire sauter la demoiselle. De juffer laaten danssen; de straat stampen.
 Ma-demoiselle. La fille aînée du frere du Roi de France. Meijuffer. De oudste dochter van des Konings van Frankryks broeder.
 DÉMOLIR, *v. a.* Afbreeken, slechten, sloopen, afwerpen, neerwerpen, neersmyten.
 Démolir un temple. Een kerk afbreeken, of slechten.
 DÉMOLITION, *f. f.* Action de démolir. Afbreeking, neerwerping, afwerpen, slechting, slooping.
 Démolitions. Les materiaux d'un bâtiment. D'afbraak, of afbreuk van een gebouw. De steenhoopen, puinhoopen, of overgebleven stukken van een afgebroken gebouw.
 DÉMON, *f. m.* Diable. Duvel, of duivel, de booze geest.
 * Démon. Sorte de fureur. Duivel, verwoedheit, woede.
 * Quel démon vous agite? Wat duivel, of wat verwoedheit maakt u gaande? wat woede dryft, of voert u aan?
 † Démon. Méchant, enragé. Een duivel van een mensch, een boos, verwoeds, dol, of razend mensch.
 † C'est un petit démon. 't Is een boos duiveltje.
 DÉMONIAQUE, *adj.* Enragé, possédé du démon. Duivelsch, boos, razend, woedend. Bezeten, van den duivel bezeten.
 Démoniaque, *f. m. & f.* Een bezeete-ne, een bezeeten mensch.
 DÉMONOMANIE, *f. f.* Duivel-

kunde. De kennisse der duivelen, of de eerdienst der duivelen.
 DEMONSTRABLE, *adj.* Betooglyk, betoogbaar, bewyslyk, dat betooglyk, of bewyslyk is.
 DÉMONSTRATIF, démonstrative, *adj.* Betooglyk, betoogend, wiskundig; bewyzende, dat iess bewys, of betoogt.
 Une preuve démonstrative. Een betoogend, of wiskundig bewys.
 DÉMONSTRATION, *f. f.* Argument qui démontre. Betooging, bestooring, bewys. Een onweder-spreeklyke bewysreden.
 Une démonstration mathématique. Een wiskunslig bewys, of wiskundige betooging.
 Démonstration. Marque extérieure de quelque passion. Een uitwendig teken, of blyk van eenige harts-tocht.
 Il le reçut avec de grandes démonstrations de joie. Hy ontfing hem met groote rekenen van blydschap.
 DÉMONSTRATIVEMENT, *adv.* Betooglyk, overtuigende, onweder-spreeklyk.
 DÉMONTER, *v. a.* Oter la monture à un cavalier. Eenen ruiter zyn paerd en toerusting onnemen.
 Cavalier démonté. Een voetruiter, een ruiter wiens paerd ontnomen, of doodt is.
 Démonteur un canon. Een gescht van zyn raampaerd neemen, of ychieten.
 Démonteur un fusil. Een snaphaas sloopen, of uit malkander doen.
 Démonteur. (Terme de Menuisier.) Défaire un ouvrage monté. Eenig schrynwerk sloopen, of uit malkander doen.
 † Démonteur. Déconcerter. Verzetten, onstellen, buiten stal, of postuur brengen, te rug zetten.
 † Ces paroles démontent toutes vos esperances. Die woorden sloopen, of verzetten alle uw hoop.
 DÉMONTRER, *v. a.* Faire voir clairement. Betoogen, klaar betoopen, bewyzen, doen zien.
 Démonteur une vérité. Een waarheit betoogen.
 Démonteur les proportions des lignes. D'evenredigheit der lynen betoogen.
 DÉMORDRE, *v. a.* Lâcher ce qu'on tient avec les dents. 't Geen men met de tanden gevat heeft los-
 laa-

laaten, van 's byten aflossen.

* N'en pas démodre. Persister dans ce qu'on a entrepris. Niet los laten, niet bezwyken, of volharden in 's geen men ondernomen heeft.

DEN.

DENATER, v. a. Défaire la nate. Ontmatten, de mat afdoen.

Dénater une chaise. Een stoel ontmatten.

DENATURE', dénaturée, adj. Cruel. Onnatuurlyk, wreedt, onmenschelyk, ontaardt.

Monstre dénaturé. Een wreedt gedrocht.

DENCHE', denchée, adj. (Terme de blazon.) Qui a des dents. Gevandt, 's geen tanden heeft. (Een woordt der wapenkunde.)

DENEGATION, f. f. Negation en justice. Ontkenning, of loochening voor de vierfchaar.

DÉNI, f. m. (Terme de Palais.) Loochening, ontkenning. (Een woordt der Vierfchaare.)

Déni. f. m. Refus. Weigering, ontzegging.

Déni de justice. Weigering van recht.

Le déni des alimens qu'on fait à son père est un crime punissable. De weigering van voetsel, of onderhoudt aan zynen vader is een strafbaare misdaadt.

‡ DENIAISER, v. a. Tromper avec adresse. Opligten, betrekken. Behendiglyk, looslyk, of listiglyk bedriegen.

‡ Déniaiser. Rendre plus fin. Slypen. Loos, listig, snedig, erg, doorsleepen, besleepen, of doortrapt maaken.

‡ Afin de me déniaiser je suis resolu de voir un peu le monde. Om my te slypen, ben ik voornemens de wereldt wat te zien.

Déniaisé, f. m. Fin, adroit. Een loos, listig, erg, doortrapt, of doorsleepen mensch.

DENICHER, v. a. Oter du nid. Stooren, uit het neest neemen, vernestelen, uit het neest jaagen.

‡ Dénicher. Sortir d'un lieu. Uit een plaats vertrekken, of een plaats ruimen.

‡ Il faut dénicher de céans. Men moet hier zyn spullen oppakken, of men moet hier opkraamen; men moet van hier vertrekken.

DÉNIER, v. a. Refuser. Weigeren, ontzeggen, afstaan, niet toestaan.

Dénier une faveur. Een gunst weigeren.

Dénier. Nier. Ontkennen, loochenen.

Dénier un crime. Een misdaadt ontkennen.

DÉNIER, f. m. Espèce de monnoie. Een penning. Zekere munt.

Déniers. Une somme d'argent. Penningen, eene somme geldts.

Faire une levée de déniers sur le peuple. Eenige penningen, of een schatting van 's volk ligten, of heffen.

Léver le deux-centieme dénier. Den tweehonderdsten penning heffen, of ligten.

Dénier de fin. (Terme de monnoie.) Degré de bonté de l'argent pur.

Een penning fyns. Zeker gewigt by de Essayeurs gebruikelijk, om geproeft zilver meê te weegen.

Intérêt au dénier vingt. Renten, of geldwinning tegen den twintigsten penning, of tegen vyf ten honderdt.

Dénier de monnoiage. Een gemunte penning, een gemunt stuk geldts.

Dénier-à-Dieu, f. m. Errhes. De Godtspenning, 's geldt dat men op de handt geeft als men iemand huurt, of iets koop. Onderpandt.

‡ DENIGRER, v. a. (Vieux mot.) Mépriser, blâmer. Zwart maaken, of afschilderen, schenden, verachten, lasteren, saamrooven, eerrooven.

DENIS, f. m. Nom d'homme. Denys, of Dionysus. Een mans naam.

DENISE, f. f. Nom de femme. Dionysia. Een vrouwe naam.

DÉNOMBREMENT, f. m. Telling, optelling, overslag, overrekening.

Faire un dénombrement de plusieurs choses. Een optelling van veele dingen maaken.

Dénombrément de fief. (Terme de Pratique.) Een staats, of register der goederen die een leenman bezit.

DENOMINATEUR. Voyez Numerateur.

DENOMMER, v. a. (Terme de pratique.) Nommcr. Noemen, be-noemen.

DÉNONCER, v. a. Déclarer. Acu-

fer. Verkondigen, verklaaren, bekennt maaken. Aanklaagen, aanbrengen, berichten, beschuldigen, afkondigen.

Il denonça deux Chevaliers Romains. Hy beschuldigde, of betichtte twee Roomsche Ridders.

Dénoncer un excommunié. Een gebannenen uit de kerke afkondigen.

DÉNONCIATEUR, f. m. Qui dénonce. Qui accuse. Verkondiger. Aanklager, beschuldiger, verklikker, berichter.

Il s'est rendu dénonciateur du crime. Hy is een verklikker van 's schelmstuk geworden.

DÉNONCIATION, f. f. (Terme d'Eglise.) Afkondiging, of verkondiging dat iemand onder de Kerkelyke tucht, of den Kerkelyken ban is gestelt.

DÉNOTER, v. a. (Terme de Pratique.) Indiquer, marquer. Beduiden, bedieden, betekenen, te kennen geeven, aanwyzen.

Je ne fai ce que cela dénote. Ik weet niet wat dat beduidt, wat dat wil zeggen, wat dat aanwyft, of te kennen geeft.

DÉNOUMENT, f. m. Ontknooping, ontbinding, of losmaaking van knoop.

* Dénoûment. Eclaircissement. Ontknooping, ontlossing, verklaring, verlichting, oplossing.

* Dénoûment d'une piece de Theatre. Ontknooping, of verklaring van een toneelstel.

DÉNOUER, v. a. Défaire un noeud. Ontknoopen, ontbinden, een knoop los maaken.

* Denouër sa langue. Zyn tong los maaken; beginnen te spreken.

* Dénoûer une difficulté. Een zwarigheid ontknoopen, ontlossen, of oplossen.

DENRÉE, f. f. Koopmanfchap, koopwaare, of koopgoeds, waare. Cette denrée est fort chere. Dat is haale duure waare.

DENSE, adj. (Terme de Physique.) Epais, compacte. Dik, gedrongen, in een- of in malkander gedrongen.

Un corps dense. Een ligchaam dat in een gedrongen is.

DENSITÉ, f. f. Dikte. Gedrongenheit.

La pesanteur de l'or vient de sa densité, ou de la petitesse de ses pores.

- De zwaarte van 't gout komt uit zyn gedrongenheit, of uit de kleinste zynere openingen.
- DENT**, *f. f.* Een tandt.
- Dent de lait. *Melksandt.* De eerste tandt die de kinderen krygen.
- * Avoir une dent de lait contre quelqu'un. Avoir quelque haine, ou ressentiment contre lui. Een wrok, of haat tegen iemand hebben.
- Grosses dents, ou dents machelières. *Kiezen, bakstanden, maaltanden.*
- * Parler des grosses dents à quelqu'un. Lui parler hardiment. *Iemant hardelyk aanspreken, iemant toefnauwen, of toegrauwen.*
- Dents canines. *Hondsstanden.*
- Dent œillère. *Oogtandt.*
- Grincer les dents. *Knaarsstanden, op de tanden knarssen.*
- Il n'est personne qui ne dife entre ses dents, les Princes sont d'étranges gens. *Niemant, of hy mompelt tusschen zyn tanden, dat de Vorsten een vreemd volk zyn.*
- Il n'en tatera que d'une dent. Il n'en mangera point du tout. *Hy zal 'er heel niet van trekken, of van eeten.*
- Malgré ses dents. *Malgré lui. In spyt, of in weêrwil van hem.*
- ‡ Elle a mis son mari sur les dents. Elle a épuisé ses forces. *Zy heeft haaren man op de tanden genoomen. Zy heeft zyne krachten uitgeput.*
- * Montrer les dents à quelqu'un. Montrer qu'on a du cœur pour lui résister. *Iemant zyn tanden laten zien; toonen dat men barts en moeds heeft om hem weêrstant te bieden.*
- ‡ Avoir les dents longues. Avoir faim, ne manger pas son faoul. *Hongerig zyn, zynen buik niet vol eeten.*
- ‡ Donner un coup de dent à quelqu'un. Le railler. *Iemant een steek geeven, iemant beschimpen, of bespottan.*
- * Les dents d'une scie. *De tanden van een zaage.*
- * Dent. Breche dans un couteau. *Schaar in een mes.*
- * Dent de herse. *Een tandt der egge.*
- * Dent de roue de tournebroche. *Een tandt van 't radt van een lopend spie.*
- DENTÉE**, *f. f.* (*Terme de chasse.*)

- Quetzing der slagstanden van een wildt zwyn.* (*Een jagtwoordt.*)
- DENTELLE**, *f. f.* *Kant, spelde-werk.*
- Dentellé, dentellée. *Façonné en forme de dent. Getandt, sandtsuwyze gemaakt.*
- DENTELER**, *v. a.* *Faire des entailles. Tanden, scherpen, tanden aan vlyen.*
- Denteler une scie. *Een zaag scherpen, of tanden; tanden aan een zaag vlyen.*
- DENTELURE**, *f. f.* *Ouvrage dentellé. Getant werk, werk sandtsuwyze gemaakt.*
- DENTURE**, *f. f.* *Rangée de dents. Een ry tanden, de stant der tanden, de order waar in de tanden staan.*
- Une belle denture. *Een schoone ry tanden.*
- DENUÉ**, *dénuée.* *Dépourlé de tout. Ontbloom, van alles ontbloom, of berooft.*
- Etre dénué de toutes choses. *Van alles, of van alle dingen ontbloom zyn.*
- DÉNUMENT**, *f. m.* (*Terme de dévotion.*) *Afírekking, afscheiding, losmaaking, afgetrokkenheit.*
- Etre dans un parfait dénument des creatures. *In eene volkome afírekking van de schepselen zyn.*

DEP.

- DEPAISER**, *v. a.* *Iemant ergens van daan trekken daar by gezaght en aanzien heeft, iemant verplaatzen.*
- Il faut le dépaïser. *Men moet hem daar van daantrekken.*
- Depaïser quelqu'un; le deniaïser. *Iemant besteepon, of scherpzinnig maaken.*
- DEPAQUETER**, *v. a.* *Ontpakken, een pak los maaken, een pak openen.*
- DE PAR**, (*Préposition.*) *De la part. Van wegen, door bevel, wegens.*
- On a défendu de par le Roi, &c. *Men heeft van 's Koninkts wegen verboden, enz.*
- DEPAREILLER**, *v. a.* *Ontpaaren, de paaren van malkander doen.*
- Dépareiller des gants, des bas &c. *Handchoenen, kuffen, enz. ontpaaren.*
- ‡ Déparer. *v. a.* *Ontfieren. (beter zegt men défigurer.)*

- DÉPARIER**, *v. a.* *Ontpaaren, (dit wordt van de dieren gezegt.)*
- Un de mes chevaux est mort, l'autre qui reste est déparié. *Een van myne paerden is doodt, het ander dat overblyfs is ontpaart.*
- DÉPAR**, *f. m.* *Vertrek, verreizing, wegtang.*
- Etre sur son départ. *Op zyn vertrek staan.*
- Départ. (*Terme d'Orfèvre.*) *Scheiding van 't gout en zilver door sterk water.*
- Faire le départ de l'or & de l'argent. *Gout van 't zilver scheiden.*
- DÉPARTEMENT**, *f. m.* *Certaine étendue de juridiction. Gebiedt, zekerer uitírekking van rechtsdwang.*
- Il a trente vilages dans son département. *Hy heeft dertig dorpen onder zyn gebiedt.*
- Département. (*Terme usité entre les Secrétaïres d'Etat.*) *Verdeeling, bewint. Een gedeelte van 's Ryk, waar in de zaken, die 's Koninkts belang betreffen, den Geheimíchryver van Slaat zyn aanbevolen.*
- Département. (*Terme de Guerre.*) *Verdeeling der quartieren van een leger.*
- DÉPARTIR**, *v. a.* *Distribuer. Uitsdeelen, omdeelen, verdeelen.*
- Départir. (*Terme de Palais.*) *Een geding uitwyzzen, waar over weêrzydts gelyke stemmen waren.*
- Se départir, *v. r.* *Quiter, se déporter. Toegeeven, afstaan, laaten vaaren.*
- Se départir de son droit. *Van zyn recht afstaan.*
- DÉPASSER**, *v. a.* *Weder uithaalen, of uittrekken. (In de volgende voorbeelden gebruikelijk.)*
- Dépasser un lasset ou lacet. *Een rygveeter, of snoer weder uithaalen, of uittrekken.*
- Dépasser ce ruban. *Haal dat lint weder uit.*
- DÉPAVER**, *v. a.* *Oter les pavés. De vloer opbreken, of opneemen, (men kon zeggen ontvloeren.)*
- Dépaver une rue. *Een straat opbreken, of opneemen.*
- DÉPÉCER**, *v. a.* *Mettre en piéces. In stukken houwen, slaan, slyden, of verdeelen.*
- DÉPECHER**, *v. a.* *Envoyer. Afvaardigen, afzenden.*
- Dépécher un courier. *Een looper, of postboode afvaardigen.*

Se dépêcher, *v. r.* Se hâter. *Zich spoedigen, zich haasten.*

Dépêcher. Faire mourir. *Afmaaken, ombrengen, om hals brengen, doden, doen steruen.*

Dépêches, *f. f.* Lettres écrites touchant des affaires d'Etat. *Brieuen nopende de zaaken van Staats.*

‡ Voilà une belle dépêche; (*en parlant d'une personne dont on est bien aise d'être quise.*) Daar heb ik hem fraai afgevaardigt! (Van iemand spreekende van wien men gaame ontslagen was.)

* DEPEINDRE, *v. a.* Représenter, décrire. *Affschilderen, uitbeelden, afmaalen, vertoonen, beschryuen.*

Dépeindre les gens. *De luiden affschilderen, of uitbeelden.*

DEPENDANCE, *f. f.* Afschngendheit, afgang, aanhangsel, toebehooren, aankleven.

Une chose avec toutes ses dépendances. *Een zaak met al haar aankleuen, of toebehooren.*

La Bresse est des premières dépendances de la Couronne. *Bresse is een van de voornaamste ahangselen van de Kroon.*

DEPENDEMMENT, *adv.* Avec dépendance. *Afhangig, met afganging, of ahangelykheit.*

DEPENDRE, *v. a.* Oter une chose qui est pendue. *Afneemen, ahangen, iets afneemen dat opgehangen is.*

Dependre. (*Vieux mot.*) Voyez Dépendre.

* Dépendre. Etre dépendant. *Afhangen, ahangig, of ahangelyk zyn.*

* La fortune des gens dépend souvent de leur mérite. *'t Geluk van de menschen hangt dikwyls van hunne deugt, of verdiensten af.*

* Dépendre. Relever. *Afhangen, ahangig, of ahangelyk zyn.*

* Il y a en France beaucoup de bénéfices, qui dépendent du Roi. *In Frankryk zyn veele geestelyke ampten die van den Konink ahangen, of die de Konink te vergeeuen heeft.*

Dependre; s'ensuivre. *Volgen, ergens uit volgen.*

* Dépendant. *Dependante. adj. & part.* Qui relève d'un autre. *Das van een ander verheft wordt, of van een ander ahangig is.*

* Fief dépendant. *Een leengoed dat verheft wordt.*

DEPENS, *f. m.* Frais. *Onkosten, kosten.*

Vivre aux dépens d'autrui. *Op een anders kosten leeuuen.*

Dépens. Frais d'un procès. *Kosten, of onkosten van een geding.*

Etre condamné aux dépens. *In de kosten verwezen zyn.*

* Dépens. Tort, dommage. *Kosten, ongebyk, nadeel, schade.*

* Se justifier aux dépens d'autrui. *Zi h tot eens anders kosten, of nadeel rechtvaerdigen.*

DEPENSE, *f. f.* Uitgift, uitgave, onkosten.

L'aumône ne se fait pas sans dépense. *D'aalmoes geschiedt niet zonder uitgave.*

Faire une grosse dépense. *Groote onkosten doen.*

Dépense. Office dans une maison. *De spinde, eesspin, of etenskas in een huis.*

DEPENSER. Employer de l'argent à quelque chose. *Uitgeeuuen. Ergens geldt aanbesteeden, aan te kost leggen, of te kost hangen.*

Dépenfer, *v. a.* Consummer. *Verteeren, verdoen, doorbrengen, verquisten.*

Dépenfer tout son bien. *Al zyn goeds verteeren, verdoen, of doorbrengen.*

DEPENSIER, *f. m.* (*Terme de Religieux.*) *De spymaester, schafmaester, of huisbezorger onder de monniken.*

Dépenfiere. (*Terme de Religieuse.*) *Een huisbezorgster. Een Non die over de spys en drank in de Kloosters 't opzicht heeft.*

DEPERIR, *v. m.* Commencer à perir, ou à diminuér. *Smelten, versmelten, verminderen, vergaan, minder worden.*

L'armée déperit. *'t Leger smelt, of versmelt.*

DEPERISSEMENT, *f. m.* *Ondergang, afneeming, bederuing, afgang, verval.*

Le déperissement d'une famille. *'t Verval, of ondergang van een huis.*

DEPETRER, *v. a.* Débarasser. *Ontwikkelen, los maaken, uittrekken, uit het styk trekken.*

Dépetrer un cheval. *Een paerd uit het styk trekken.*

‡ Se dépetrer. *Se débarasser, se dé-*

faire. *Zich ontwikkelen, zich ontslaan, zich quyt maaken, zich af-trekken, zich uit reddend.*

‡ Se dépetrer de quelqu'un. *Zich van iemand ontslaan.*

DEPEUPLE, dépeuplée, *adj. & part.* *Ontvolkt, van volk onbloeot, volkloos, onbewoont.*

Pais dépeuplé. *Een onbewoont, of onbevulkt landt.*

DEPEUPLER, *v. a.* Détruire ou chasser le peuple d'un lieu. *Ontvolken, verwoesten, volkloos maaken, van volk onbloeoten, 't volk vernielen, of verjaagen.*

La peste dépeupla la Hollande. *De pest ontvolkte Hollandt, of ontbloeote Hollandt van volk.*

Dépeupler, *v. a.* Verjaagen, versterren, flooren.

Dépeupler le gibier, le poisson, &c. *'t Gevogelte, de visschen, enz. verjaagen.*

DEPEULEMENT, *f. m.* *Ontvolking, ontblooting van volk. Verjaging van volk, en van vee.*

Dépeulement d'une forêt. *Ontblooting van een woudt. Ashowwing van boomten in een bosch.*

Le dépeulement de l'Asie & celui de la Grèce vient du gouvernement violent des Turcs. *De ontvolking van Asie en Griekenlands komt van de geweldige, of harde regeeringe der Turken.*

DEPILATION, *f. f.* Action de dépiler, ou faire tomber le poil. *Uittraking van 't haar.*

DEPILATOIRE, *f. f.* Sorte de pâte dont on se sert pour ôter le poil. *Zalve om 't haar uit te daen vallen.*

DEPILER, *v. a.* Oter, ou faire tomber le poil. *'t Haar uittrekken, of doen uitvallen.*

DEPIQUER, *v. a.* Oter le chagrin. *Verzetten, verzoeten, de droefheit verdryuen, of wegneemen.*

Cela me dépique de toutes mes pertes. *Das verzet, of verzoet al myne schade.*

DEPIT, *f. m.* *Spyt, hartenlees, verdriet, hartzeer, hartzweer.*

Faire dépit à quelqu'un. *Iemand spyt aandoen.*

En dépit. (*Préposition.*) *Malgré. In weêrwil, ter spyt.*

Je ferai cela en dépit de lui. *Ik zal dat doen in weêrwil van hem. Ik zal dat hem ter spyt doen.*

DE PITER, *v. a.* Tergen, vergrammen, verstoornen; boos, gram, toornig, of quaadts maaken.

Se depiter, *v. r.* Se fächer. Zich stooren, moeijelyk worden, zich moeijelyk maaken, quaadts, of toornig worden.

Un amant dépitc. Een geftoort minnaar.

DE PITEUX, *dépitreuse, adj.* Qui se dépite. Toornig, geftoort, gemeelyk, moeijelyk, die quaadts wordts.

DE PLACEMENT, *f. m.* Verplaatsing, verzetting in eene andere plaats.

DE PLACER, *v. a.* Oter de la place. Verplaatszen, van plaats veranderen, uit de plaats neemen.

Déplacer quelqu'un; prendre sa place. Iemant uit zyn plaats footen, of zetten: iemants plaats inneemen.

DE PLAIRE, *v. n.* Mishaagen, mishaaglyk, of onbehaaglyk zyn, qualyk gevallen.

Déplaire à Dieu & au monde. Godt en menschen mishaagen.

Se déplaire, *v. r.* Se chagriner, se dégouter. Een mishaagen, of tegenheit krygen, moeijelyk, of bedroeft worden.

‡ Ne vous en déplaife. Sauf correction. Met uw verlof; neem het niet qualyk; 't mishaage u niet; onder verbetering.

DE PLAISANT, *déplaisante, adj.* Qui déplaît, fâcheux. Mishaaglyk, onbehaaglyk, onaangenaam, moeijelyk, verdrietig.

DE PLAISIR, *f. m.* Fâcherie, chagrin. Ongenoegte, onvermaak, leet, moeijelykheit, verdriet, onlust, misnoegen.

Causer du déplaisir à quelqu'un. Iemant leet, of verdriet aandoen.

DE PLANTER, *v. a.* Transplanter. Verplanten, verzetten, verpooten.

DE PLATRER, *v. a.* Oter le p'atre. De plaaster afbikken. De plaaster afdoen.

DE PPLIER, *déployer, v. a.* Los doen, open doen, opdoen, uit de vrouwen doen.

Déplier une serviette. Een servet open doen, of afdoen.

* Déplier. Ouvrir, découvrir. Ontvrouwen, openen, ontdekken, open leggen, vertoonen.

* C'est là qu'il a déplié tous les trésors de son ame. Daar heeft hy al

de schatten van zynen geest ontvrouwen, of in vertoont.

DEPLOYER. (Il n'est en usage que dans les phrases suivantes.) Dit woords wordts (in 't Fransch) niet dan in de volgende spreekwyzen gebruikt.

Rire à gorge déployée. Luidkeels lachen, uitschateren in 't lachen.

Enseignes déployées, ou dépliées. Vliegende vaandels, ontrolde vaanen.

DE PLISSER, *v. a.* Oter les plis. Ontploojien, de ploojien uitdoen.

Dépliter une jupe. Een vrouwe rok ontploojien.

DE PLORABLE, *adj.* Beweenbaar, beschreijelyk, beklaaglyk, erbarmelyk.

Mort déplorable. Een beklaaglyke doot.

DE PLOERER, *v. a.* Plaindre, avoir pitié. Beklaagen, beschreijen, beweemen, meedelyden hebben.

Déplorer la misère du temps. De elende des tyds beklagen.

DE PLUMER, *v. a.* Oter les plumes. Plukken. De veeren uittrekken.

* Déplumer quelqu'un, le filouter. Iemant plukken, of kaal maaken.

DE POLIR, *v. a.* Oter le poli d'une chose. Oter l'éclat. Ontluisieren, 't gepolyste, den luister, of den glans van iets wechneemen.

Dépolir de l'acier. Den glans van 't staal afdoen, of wechneemen.

DEPONENT, *adj.* (Terme de Grammaire Latine.) Van eenen lydenden uitgang, en een werkelyke berekenisse. (Een woordt van de Latynsche spraakkunde.)

Un verbe déponent. Een werkwoordts dat een lydenden uitgang, en een werkelyke berekenisse heeft.

DE PORT, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Droit de déport. 't Recht van zekere Bisschoppen om de inkomsten van de openstaande kerken te trekken.

DEPORTEMENT, *f. m.* Conduite, maniere d'agir. Gedrag, leven, handel en wandel, eens menschen levensbestier, levenwyze.

Les mauvais deportemens de la jeunesse. 't Quaadts gedrag, of d'ongezeltheit der jeugt.

Se DEPORTER, *v. r.* Se defister de quelque affaire. Zich van een zaak afstrekken, van een zaak afstaan, een zaak laaten vaaren, zich een zaak onttrekken.

DEPOSANT, *f. m.* Temoin, qui dépose comme témoin. Getuige, een die getuigenisse geeft.

DEPOSER, *v. a.* Oter à quelqu'un sa charge. Iemant afzetten, iemant zyn ampt beneemen, of uit zyn bediening footen.

Déposer un Ecclesiastique. Een Kerkeleyk persoon afzetten.

Déposer. Mettre en dépôt. In bewaring leggen, verzekeren, onder 't rechts leggen.

Déposer de l'argent au gréfe. Geldt in de staats griffie in bewaring leggen.

Déposer. Rendre témoignage. Getuigen, gesuigenis geeven.

Il a déposé contre elle. Hy heeft tegen haar getuigt.

Déposé, déposée, *adj. & part.* Demis de sa charge. Afgezet van zyn ampt gezet, of uit zyn ampt, of bediening gefooten.

DE POSITAIRE, *f. m. & f.* Celui ou celle à qui on confie quelque dépôt. Bewaarder, of bewaarster van eenig goeds. Dien, of die men eenige goederen in bewaring, of te bewaaren geeft.

* Dépositaire. Celui, ou celle à qui on découvre son cœur. Iemants hartvriendt, of hartsvriendin; dien, of die men zyn hart openbaart, en zyn geheimen betrouwt.

Dépositaires. (Terme d'Augustin.) Een Augustynyer monnik, die de handvesten en schriften van 't klooster bewaart.

DE POSITION, *f. f.* Privation d'office. Afzetting, of berooving van een ampt.

Déposition. Témoignage. Getuigenis, bevestiging.

On a jugé suivant la déposition des témoins. Men heeft naar 't getuigenis, of de bevestiging der getuigen gevonniss, of geoordeelt.

DEPOSSEDER, *v. a.* Uit het bezit zetten, uit zyn erve en bezit footen, of zetten; iemant het zyne ontnemen, of van 't zyne ontzetten.

DEPOSSESSION, *f. f.* Action de déposséder. Ontzetting, of footing uit het bezit.

DEPOSTER, *v. a.* Chasser de son poste. Iemant uit zyn plaats jaagen, dryven, of verdryven.

Déposter l'ennemi. Den vyandt uit zyn post jaagen, of dryven.

DEPOT, *f. m.* Vertrouwt goeds, ad

al't geen men onder iemant 'te bewaaren legt.
 Mettre de l'argent en dépôt. Geldt in bewaring leggen.
 Dépôt. Epaiſſeur qu'on voit au fond des urines. De dikte die men onder op 't water ziet leggen.
 Dépôt. (Terme d'Auguſtin.) De kiſt waar in de handſveſten van d'Auguſtynar kloofſeren zyn opgeſloſen.
 DEPOUILLE, f. f. Tous les habits que portoit une perſonne. Afgelegt gewaadt, afgelegde kleeren, al de kleederen die iemant plag te draagen.
 Valet qui a la dépouille de ſon maître. Een knecht die zyn meesters afgelegde kleeren heeft.
 Dépouilles. Tout ce qu'on remporte ſur l'ennemi. Roof, buis, al't geen men op den vyandt haalt.
 Ils'en revient chargé de dépouilles. Hy quam wederom belaauden met buis.
 Dépouille de ſerpent. 't Uitsgeſchudde vel van een ſlang.
 DEPOUILLER, v. a. Oter les habits. Uitschudden, uistrekken, ontkleeden. Iemants kleeren neemen.
 * Dépouiller. Se défaire. Uitschudden. Zich ontslaan, afleggen, zich quyt maaken, verlaaten, zich ontdoen.
 * Dépouiller ſon humeur farouche. Zynen ſtuurſchen inborſt, of aart afleggen.
 * Dépouiller. Oter. Ontblooten, berooven, neemen, ontsetten.
 * On l'a dépouillé de tous ſes biens. Men heeft hem van al zyne goederen berooft.
 Dépouiller. (Terme de ſculpteur.) De vorm van een beeldt los maaken daar 't in gegoosten is.
 Se dépouiller, v. r. Zich ontkleeden, zyn kleederen uistrekken, of uitsdoen.
 * Se dépouiller de ſa rigueur. Zyn geſtrangheit afleggen.
 DÉPOURVOIR, v. a. Ontblooten, onledigen, berooven van 't geene nodig was.
 Dépourvoir une place, &c. Een plaats, enz. ontkleeden, of 't nodige uit een plaats ligten.
 Dépourvu, dépourvû. adj. & part. Privé, dénué. Berooft, onvoorzien, onbloomt.
 Dépourvu de ſens. Zinneloos, of van zyn zinnen berooft.
 Au dépourvû, adv. Onvoorzien, onbedacht, onverhoeds.
 Prendre quelqu'un au dépourvû. Iemant onvoorzien vatten.

DEPRAVATION, f. f. Corruption. Ondeugd, boosheit, bederf, onregelſheit.
 Dépravation d'appetit. Wanhonger, mishonger, vreesde eetſucht, vreesde eetluſt.
 DÉPRAVE', dépravée, adj. Gâté, déréglé. Bedorven, quaadt, onregel.
 Appétit dépravé. Wanhonger, mishonger, vreesde eetſucht.
 Dépravé, dépravée. Corrompu. Bedorven, of bedurven, boos, booze, quaadt, ondeugend.
 Mœurs dépravées. Bedorve, of booze zeden.
 † DEPRAVER, v. a. Corrompre le goût, les mœurs ou la doctrine. Oordeel, zeden of leere bederven.
 DEPREDATION, f. f. (Mot peu usité.) Pillage, ruine, vol. Verwoefling, vernieling, beroving, plondering, dieſtal.
 DÉPRENDRE, v. a. Détacher. Ontdoen, ontsbinden, los maaken. Jeſus-Chriſt nous a dépris du commerce des choses de la terre. Jeſus Chriſtus heeft ons van de gemeenſchap der aardſche dingen ontsonden, of afgetrokken.
 DE-PRE'S, ou de près. Tout contre. Naby, dicht by.
 Voir une chose de-près. Een zaak van naby zien.
 DEPRESSER, v. a. Uut de pers doen, of haalen. (Een boekbinders woordt.)
 Dépreſſez ces livres-là. Doet, of haalt die boeken uit de pers.
 † DEPRESSION, f. f. (Terme de Physique.) Nederdrukking van een ligchaam door een ander dat zwaarder is. (Een Natuurkundig woordt.)
 * Dépreſſion, f. f. Vernedering, onderdrukking.
 † DÉPRIER, v. a. Opzeggen, iemant een gaſtmaal ontzeggen die men genoods hadt.
 † Après m'avoir prié à diner, il m'a envoyé déprié. Nadat hy my ten eeten genoods hadt, heeft hy 't my weder laaten opzeggen.
 DEPRIMER. (Mot hors d'usage.) Voyez Ravalier.
 DÉPRISER, v. a. Avilir, mépriſer. Verachten, laaken, mispryzen.
 Dépriſer la marchandise de quelqu'un. Iemants koopmanſchap, of waaren laaken, of verachten.
 DEPUCELER, v. a. Faire perdre

le pucelage. Een dochter den maagdom beneemen. (Zommige zeggen ontsmaagden.)
 DEPUIS. (Prépoſition.) Van, ſedert. Depuis le lever du ſoleil juſques à la nuit. Vander zonne opgang tot den nacht.
 Depuis, adv. Sedert, daar na. Cela s'est passé depuis. Dat is'er ſedert omgegaan.
 Depuis peu. Onlangs, niet lang geleden.
 Depuis-que. (Conjonction.) Dès le temps que. Sedert dat, van dien tyd af, dat.
 Depuis quand? adv. Depuis quel temps? Sedert wanneer?
 DÉPUTATION, f. f. Envoi avec commiſſion. Bezending, afzending met magt om te handelen.
 Quel étoit le ſujet de leur députation? Wat was de reden van hunne bezending? of uit wat inzicht wierden zy afgezonden?
 Députation. Perſonnes députées. Bezending, afgezondenen.
 On lui envoya une députation. Men deede hem ene bezending.
 DÉPUTE', f. m. Gezondene, afgezondene, afgezant.
 DEPUTER, v. n. Envoyer avec commiſſion. Afzenden, met laſt, een bezending doen.
 DEQ. DER.
 DEQUOI? De quelle chose? Waar van? van welke zaak?
 Dequoi parlez-vous? Waar ſprekt gy van?
 * Il n'a pas dequoi payer. Hy heeft niets daar hy med kan betaalen. Hy kan niet beſaalen.
 Vous n'avez pas dequoi douter, ou raison de douter. Gy hebt geen reden van twyſeling, of om te twyſelen.
 * Il n'y a pas dequoi. Cela ne mérite pas vos remerciemens. Dat is geenen dank waardig.
 * Avoir dequoi. Etre riche. Geldt en goeds hebben. Ryk zyn.
 DERACINER, v. a. Onrwortelen, uit de aarde rukken, uitrooijen. (Qualyk zegtmen uitrooijen.)
 Déraciner un arbre. Een boom onrwortelen, of uitrooijen.
 * Déraciner le vice. De zonde uitrooijen.
 DERAISONNABLE, adj. Onredelyk, onbillyk, onbehoorlyk, onbetamelyk, tegensbillykheit en reden.
 K k DE-

DERAISONNABLEMENT, *adv.* D'une maniere deraisonnable. *Onredelyk, op eene onredelyke wyze.*

DERAIURE, *f. f.* (*Terme de Laboureur.*) De laatste voors die men maakt als men 't landt ploegt.

DERANGEMENT, *f. m.* Verwarring, wanorde, wanfschik, wanfschikkelykheit.

Le dérangement des parties. De wanfschik, of wanorde der deelen.

DERANGER. Oter de fon rang. *Verzetten, van zyn plaats neemen, van of uit zyn plaats zetten.*

Déranger des chaises. Stoelen ongelyk, of uit haar plaats zetten.

* **Déranger.** (*En parlant des personnes.*) Troubler, mettre en desordre. *Verzetten, ontroeren, van 't fuk aflengren, verwarran, (van menschen sprekende.)*

Son premier argument derangea tout-à-fait son adverfaire. *Zyn eerste bewysreden bragt zynen tegenstander gansch van 't fuk af.*

† **DERÂTE**, *adj.* Fin, iufc. Loos, listig, eeslepen.

DERÉCHÉF, *adv.* (*Mot qui vieillit.*) Encore, de nouveau. *Wederom, nochmals, op nieuw.*

DERÉGLÉ, *déréglée*, *adj.* Demefture. Qui est en desordre. *Ongefchikt, onmaatig, ongeregelt, onmanierlyk, onbehoorlyk, ongebonden.*

Ambition déréglée. Een onmaatige staatzucht.

Mener une vie déréglée. Een ongebonden leven leiden.

DERÉGLEMENT, *f. m.* Desordre. Corruption. Débauche honteufe. *Ongeregeltheit, ongefchiktheit, ongebondenheit. Bederving, verwildering. Een fchandelyk leven.*

Déréglement de mœurs. *Bederving, of verwildering der zeden.*

Le déréglement des saisons leur a voit donné l'épouvante. *D'ongestadigheid der getyden had de f. brik onder hen gebragt.*

Ce font des marques du déréglement de fa raison. *Dat zyn blyken, of bewyzen van d'ongesteltheit zynere reden.*

DERÉGLEMENT, *adv.* D'une maniere déréglée, avec excès. *Uitfpoorig, wanhebbelyk, ongefchikt, op eene ongeregelde, of uitfpoorige wyze.*

DERÉGLER, *v. a.* Mettre en

desordre. *In wanorde brengen, buiten ftal, of ftans brengen.*

Se dérégler. Devenir debauché. *Uitfpaten, verwilderen, ongeregelt, of ongebonden van leven worden.*

DERIDER. (*Vieux mot.*) Oter les rides. *Ontrimpelen. De vrouwen, rimpels, of kreuken uitdoen, gladt maaken.*

† **Dérider.** Rendre plus gai, ou plus ferain. *Ontrimpelen. De rimpels uit het voorhoofd doen; veruolyken; uolyker, luftiger, of blygeftiger maaken.*

† **Dérider le front.** *Zyn voorhoofd ontrimpelen.*

DERISION, *f. f.* Moquerie. *Befpotting, spottermye, fchimp, spot, uitjouwing, uitlagching, belagching.*

Ils les porterent en dérision par toute la ville. *Zy droegenze ten spot de gansche ftadt door.*

DERIVATIF, *ve, adj.* *Afkomende, afkomstig, afgeleids, oorspronkelyk.*

DERIVATION, *f. f.* Origine d'un mot. *Afkomst, oorsprong, afleiding van een woordt.*

DERIVER, *v. n.* Venir, décedre. *Afkomen, ftruiten, voortkomen, zynen oorsprong neemen, oorspronkelyk, of afkomstig zyn.*

Mot qui derive du Grec. *Een woordt dat van 't Grieks afkomstig is.*

Deriver. (*Terme de mer.*) Aller au gré des vents & des vagues. *Op Godts genade dryven. Zich aan 't geweldt der winden en baaren overgeeven, vervallen.*

On va rarement aux Indes fans dériver. *Men zeilt, of vaart zelden naar Indië zonder te vervallen, of weg te dryven.*

DERIVE, *f. f.* *Verval, of wegdryving in 't zeilen.*

Aller à la dérive. *Vervallen, wegdryven, op Godts genade dryven.*

DERNIER, *derniere*, *adj.* De laatste, de lefte.

Le dernier de tous. *De laatste van allen.*

* **Dernier, derniere.** Le plus chetif. *De geringfte, de flechtste, de ongeachtste, de armste, of verachtste, de minste.*

* **C'est le dernier des hommes.** *'t Is de geringfte der menschen.*

* **Dernier, derniere.** Grand. Groot, grooelyk, zeer, ten uiterften.

* **Je lui ai la dernière obligation.** *Ik ben ten uiterften aan hem verplicht.*

DERNIEREMENT, *adv.* Depuis peu. *Laast, laastmaal, onlangs, laastleden, kortst, niet lang geleden, kortelings.*

Il arriva dernièrement, que, &c. *'t Gebeurde laast, dat, enz.*

DEROBER, *v. a.* *Voler. Steelen, neemen, rooven.*

* **Dérober.** Cacher. *Verheelen, verbergen, verborgen, of verholen houden.*

* **Dérober une chose à la connoissance de quelqu'un.** *Voor iemant, of iemant een zaak verheelen, of verbergen, iemant van de kennisfe eener zaak afhouden.*

* **Se dérober, v. r.** S'enfuir fans être aperçu. *Zich steelswyke wegpakken, of weg maaken. Heimelyk vluchten. Boertende, met een ftilletrom vertrekken; ftil het hazard kiezen.*

Dérober des fèves. (*Expression usitée parmi le peuple.*) *En oter la robe. Boonen pellen, boonen uitdoppen.*

A la dérobee, adv. *En cachette. Steelswyke, in 't heimelyk.*

Ils ne se voient qu'à la dérobee. *Zy zien malkander niet dan steelswyke.*

Escalier dérobé. *Escalier qui ne paroit pas. Een fuisptap die ergens in een hoek ftaat, en van elk niet gezien wordt.*

DÉROGATION, *f. f.* *Afte qui déroge. Verbreeking, vernietiging, afbreeking.*

DEROGATOIRE, *adj.* (*Terme de Pratique.*) *Afneemend, afbreekend, ontrekend, nadeelig.*

DEROGER, *v. a.* *Diminuer, faire tort. Afbreeken, afneemen, ontrekken, verongelyken, befchadigen, te kort doen, benadelen, krenken.*

Déroger à son droit. *In zyn recht benadelen.*

Déroger. Statuër quelque chose pour abolir un écrit, une loi, &c. *Iets inftellen, om een gefchrift, een wet, enz. te vernietigen, of af te fchaffen.*

DEROÏDIR, *v. a.* *Oter la roideur. Slap maaken, de ftyste, of ftysteit wegnemen.*

Déroïdir du linge auprès du feu. *Sryf bevroren linnen by 't vuur ontdoo-*

jen, of slap maaken.
DEROUGIR, v. n. Cesser de rougir. Ophouden, of aflaaten van te bloozen, of schaamroot te zyn. Zyn voordrige verwe weder krygen.
DEROULLER, v. a. Iets schuurren, of schoon maaken dat verroeft is, den roeft ergens asdoen.
 Deroouiller un fusil. Een snapbaan schoon maaken.
DÉROULER, v. a. Défaire une chose qui est roulée. Ontrollen, los rollen, open rollen.
DÉROUTE, f. f. Défaite. Nederlaag, 't verlies van een slag.
 Mettre les ennemis en déroute. De vyanden slaan en op de vlucht drijven.
DERRIERE, adv. Après les autres. Achter, na de andere.
 Demeurer derriere. Achter blyven.
 Derriere. (Terme de chasseurs, quand ils veulent qu'un chien demeure derriere.) Achter. (Een jagers woordt, als ze willen dat een hondt achter blyft.)
 Derriere. (Preposition.) Après, à couvert de. Achter, onder de beschutting, of bescherming van.
 Il se retira derriere un retranchement. Hy verschuilde zich achter een borstweering.
 Derriere, f. m. La partie de derriere. Achter, het achterste deel.
 Le derriere d'une maison. 't Achterhuis, het achterste, of achterste gedeelte van 't huis.
 Derriere, f. m. Cu, fesses. Het achterste, het achterste, 't hinderste, d'aars, de billen.
 Elle laisse voir son derriere. Zy laat haar achterste zien.

DES.

DES. (Pluriel de l'arsicle ou préposition de.) Van, der, uit. 't Meer-voudt (in 't Fransch) van 't voorzetsel. De.
 La beauté des femmes. De schoonheit der vrouwen.
 J'ai vu des hommes. Ik hebbe mannen gezien.
 Venir des Indes. Uit Indie hoornen.
 Dès. (Ce mot avec un accent grave est une préposition, qui signifie depuis, & marque le commencement d'un certain tems, soit passé, présent, ou à venir.) Van, zedert. (Dit woordt (in 't Fransch) met een hardt geluidteken gemerkt,

is een voorzetsel, dat het begin van eenen zekeren tyt, 't zy verleden, tegenwoordig, of toekomstende, aanwyft.)
 Dès le point du jour. Van 't begin des daags, van den dageraadt af.
 Dès-hier. Van gisteren, zedert gisteren.
 Dès-demain. Van morgen.
 Dès-lors. Van toen af.
 Dèsque. (Conjonction.) Afsittôtque. Zoo ras, zoo dra als.
 Dèsqu'il eut appris la nouvelle. Zoo ras by de ryding gekregen hadde.
DESABILER. Voyez Deshabiller.
DESABUSER, v. a. Détromper. Beter berechten, te recht helpen, onderrechten, uit dooising, of uit den dut helpen.
DESACORDER, v. a. Défaire les accords d'un instrument de musique. Ontstellen, een speeltuig ontstellen.
DESACOUPLER. Voyez Découpler.
DESACOUTUMANCE, f. f. (Mot peu usité.) Quand on quite une coutume. Ontwenning, afwenning, afgelegde, of onzwende gewoonte.
DESACOUTUMER, v. a. Faire perdre une habitude à quelqu'un. Perdre la coutume ou l'habitude qu'on avoit contractée de quelque chose. Ontwennen, afwennen, de gewoonte verliezen, ongewoon, of ongewent maaken, iemand eene gewoonte, of drift tot iets afleeren.
 Defacoutumer quelqu'un du jeu. Iemand het speelen afwennen.
 Il a defacoutumé le vin. Hy heeft de wyn afgewent.
 Se defacoutumer, v. r. Zich onwennen, zich afwennen, ongewent, of ongewoon worden.
 Se defacoutumer de boire. Zich van drinken onwennen.
DESAGENCER, v. a. Défaire ce qui étoit agence. In wanstal brengen, of overhoop werpen 't geen geschikt was.
DÉSAGRE ABLE, adj. Onaangenaam, onbehaaglyk, onbevallig, onvermaaklyk.
 Un air desagréable. Een onbevallig wezen.
DÉSAGRE ABLEMENT, adv. Onbevalliglyk, onlieffelyk, onbehaaglyk, dat geen aangenaamheit heeft, onsiertlyk.
 Il parle desagréablement. Hy spreekt

onbevallig, of onbevalliglyk.
DÉSAGRE MENT, f. m. (Terme qui commence à s'établir.) Onbevalligheid, onaangenaamheit, onbehaaglykheit.
 Elle a un grand desagrément en toute sa personne. Zy heeft eene groote onbevalligheid in haar gansche persoon.
DÉSAGREER, v. n. N'agréer pas. Mishaagen, niet behaagen, onbehaaglyk zyn.
 Il a le malheur de desagrèer à tout le monde. Hy heeft het ongeluk van al de wereldt te mishagen.
SE DESAISIR, v. r. Quitter ou céder ce qu'on tenoit. Iets overgeeven, iets uit zyn handen geeven, iets los laaten 't geen men vast hielt.
DES SAISSEMENT, f. m. Abandonnement. Loslating, verlatting, of overgeeving van iets dat men vast hielt.
DES AJUSTER, v. a. Défaire ce qui étoit ajusté. Ontsieren, wanschikken, in wanstal brengen 't geen opgeschikt was, over hoop smyten.
DÉSALTERER, v. a. Oter la soif. Laaven, den dorst verdryven, den dorst verflaan.
DÉSANCERER, v. n. Léver les ancres. 't Anker ligten, vertrekken, 't zeil gaan.
 Nous desancrâmes dès le lendemain. Wy ligten ons anker 's anderen daags, of gingen 's anderen daags al 't zeil.
DÉSAPAREILLER, v. a. Défaire des choses qui étoient assorties. Door malkander haalen, of smyten; dingen die by malkander waren geschikt, los maaken.
DÉSAPLIQUER, v. a. Défaire de l'application. Afstrekken, afheeren, afwendens van enige bezigheid.
 Le temps me desapliquera des objets qui m'occupent. De tyd zal my afstrekken van de voorwerpen daar ik meede bezig ben, of die my bezig houden.
DÉSAPPOINTER, v. a. Oter les appointemens. De wedden, of inkomsten antnoemen, of intrekken.
DÉSAPRENDRE, v. a. Ontleeren, afleeren, verleeren.
 Avant que d'apprendre quelque chose il faut qu'il desaprenne ce qu'il a appris. Voor dat hy iets leere, moet hy eerst afleeren 't geen hy geleert heeft.
 Kk 2

DESAPROUVER, *v. a.* Improu-
ver. *Quaads keuren, quaads ach-
ten, afkeuren, verwerpen, wraa-
ken.*
Je desaproouve son procédé. *Ik wraa-
ke zynen handel, of zyn bedryf,
of zyne wyze van doen, of van
handeling.*
DESARÇONNER, *v. a.* Jetter hors
des arçons de la selle. *Uit den zadel
ligten, uit den zadel werpen.*
Desarçonner un cavalier. *Een ruiter
uit den zadel werpen.*
† Elle le desarçonna. *Zy wierp hem
uit den zadel.*
* Desarçonner. Décontenancer, dé-
concerter. *Buiten stal, of postuur
brengen, verwart, of onstels ma-
ken.*
DESARGENTER, *v. a.* (*Mot qui
n'est pas fort usité.*) Oter l'argent.
*Ontzilveren. 't Zilver afdoen van
iets dat verzilvert is.*
Une tasse desargentée. *Een ontzil-
verde drixkschaal.*
DESARMER, *v. a.* Oter les armes
à quelqu'un. *Ontwapenen, weer-
loos maaken, de wapenen, of 't ge-
weer afneemen.*
Desarmer sa partie. *Zynen vyandt
ontwapenen.*
Desarmer un vaisseau. (*Terme de mer.*)
*Een schip ontakelen, of opleggen; de
toerusting, of 't lopend want van
een schip afneemen.*
* Desarmer la colère du Ciel. *De
gramschap des Hemels stillen.*
DÉS-ARANGER. *Voyez Déran-
ger.*
DÉSARROI, *f. m.* (*Vieux mot.*) Pau-
vre & triste état. *Arme en elen-
dige staat, slechte toefstel, arme toe-
stant.*
Etre en un triste desarroi. *In eenen
bedroefden staat, of slechten toefstant
zyn.*
DÉSASSEMBLER, *v. a.* Séparer,
démontér. *Scheiden, uit malkan-
der doen, sloopen.*
Desassembler un ouvrage de pie-
ces rapportées. *Een werk dat in
een sluit uit malkander doen, of
sloopen.*
DÉSASTRE, *f. m.* Malheur. *Ramp-
spoedt, regenspoedt, onheil, onge-
luk, ongeval, ramp.*
DÉSATELER. *Voyez Détéler.*
DÉSAVANTAGE, *f. m.* Préjudi-
ce. *Nadeel, benadeeling, schade,
hinder.*
Cela est à son désavantage. *Dat strekt*

tot zyn nadeel.
Désavantage. Du dessous. *Schade,
verlies, nederlaag.*
La cavalerie eut du désavantage. *De
ruitery leedt vry wat, of schoot te
kort.*
Désavantage. Incommodité. *Onbe-
quaamheit, ongelegenheit, onge-
mak, nadeelgheit.*
Ils furent vaincus par le désavantage
du lieu. *Zy wierden door de nadee-
ligheit, of onbequaamheit der plaat-
ze overwoomen.*
DÉS-AVANTAGER, *v. a.* Des-
avantager les enfans. *Benadeelen,
zommigen zyner kinderen benadee-
len, of te kort doen, door al te groot-
ten voordeel aan een van hen te be-
wyzen.*
DÉS-AVANTAGEUX, *adj.* Pre-
judiciable. *Où l'on a du désavan-
tage. Nadeelig, schadelijk, hinder-
lyk, 't geen tot nadeel strekt, waar
in men verlies lydt.*
Cela m'est désavantageux. *Dat is my
nadeelig, of schadelijk.*
Combat désavantageux. *Een nadee-
lig gevecht, een gevecht waar in
men gestagen wordt, of de nederlaag
heeft.*
DES-AVEU, *f. m.* (*Le contraire de
l'aveu.*) *Ontkenning, loochening,
afstemming.* (*Het tegendeel van
toestemming.*)
Desaveu. (*Terme de Pratique.*) *Be-
klag voor 't recht, (om dat men,
zonder onze bewilliging, iets on-
behoorlyks aan den tegendinger
toegestaan heeft.)*
DES-AVEUGLER, *v. a.* (*Terme qui
n'est pas généralement reçu.*) *Tir-
rer de son aveuglement. Ont-
blindthokken, uit zyne blindtheit
trekken.*
DES-AVOUER. *v. a.* Nier. *Ont-
kennen, loochenen.*
Desavouer. *Ne tenir pas ce qu'un
autre a fait. Afstemmen, of van
geener waarde houden 't geen een
ander gedaan heeft.*
Le Roi desavoüa le procédé de son
Ambassadeur. *De Konink hielt
het bedryf zyns Gezants van ge-
ner waarde.*
DÉS-CINTRER. *Voyez Décin-
trer.*
DESCRIPTION, *f. f.* Represen-
tation par paroles, ou par écrit.
*Beschryving, uitbeelding door woor-
den, of geschrift.*
Faire la description de la conduite

*d'une personne. Eene beschryving
van iemants gedragh maaken.*
La description d'un pais. *De beschry-
ving van een land.*
DESEMBALER, *v. a.* Oter des
balots. *Ontpakken; uit de baalen,
of pakken doen.*
DESEMBOURBER, *v. a.* Tirer
hors de la bouë. *Uit het slyk, of
uit den modder trekken, of haa-
len.*
DESEMPARER, *v. a.* Quitter un
lieu. *Een plaats verlaaten, een
plaats ruimen, ergens van daan
trekken, zich ergens van daan be-
geeven.*
Desemparer un vaisseau. (*Terme
de mer.*) *Le dématé, ruiner sa
manœuvre. Een schip reddeloos, of
de mast en 't wandt afschieten.*
Vaisseau désemparé. *Een ontredders,
reddeloos, of reddeloos geschoten
schip.*
† **DÉSEMPELLE**, *adj.* Dégarni
de plumes. *Kaal, onpluimt. Zon-
der middelen, ontbloomt, of onvoor-
zien van bequaame middelen.*
DESEMPLIR, *v. a.* Vuider. *Le-
digen, ledigen, ledig maaken, uit-
gieten.*
Desemplir une bouteille. *Een flesch
ledigen.*
DESEMPRISONNEMENT, *f. m.*
(*Mot peu usité.*) *Delivrance de
prison. Uitslaating, slaking, of ver-
lossing uit de gevangenis.*
DESEMPRISONNER, *v. a.* (*Mot
peu usité.*) *Delivrer de prison. Uit
de gevangenis verlossen, slaaken, of
laaten gaan.*
DESENCHANTER, *v. a.* Ontto-
veren, van de betovering, verblin-
ding, of drift, die onze zinnen als
bedwelmen, verlossen.
DESENCLOUER. *v. a.* Oter l'en-
clouüre à un cheval. *Een paardt de
hoefzyers afstaan.*
DESENFLE, *v. a.* Doen sinken,
verdunnen, of dun maaken dat ge-
zwoollen was.
Onguent pour desenfle les jam-
bes. *Zalve om de beenen te doen
sinken.*
Tumeur qui se desenfle. *Een gezwel
dat sinkt.*
DESENNIVRER, *v. a.* Nuchteren
maaken. *De dronkenschap verdry-
ven.*
DESENNUIER, *v. a.* 't Verdriet,
of d'onlust verdryven, vrolijk en
lustig maaken.

Se defennuier, v. r. Zich verlostigen, een zoet rydtverdryf hebben, met genoegen zynen rydt slyten.
 La lecture defennuie. 't Lezen verdryft d'onlust.
 DESENROLER, v. a. Afdanken, op de rolle door doen.
 DES-SENROUER, v. a. Heesheit, of schorheit verdryven.
 Se des-enrouier, v. r. Zich van schorheit helpen, raadt voor de heesheit doen.
 DESENROMER; v. a. Chasser le rûme. De verkoutheit verdryven, raadt voor de verkoutheit doen.
 DESENSEIGNER, v. a. Ontleeren, afleren, verleren.
 DESENSEVELIR, v. a. (Mot un peu vieux.) Opgraven, opdruiven, uit den grave, of uit het graf haalen.
 DESENSORCELER, v. a. Beleezen, ontstoveren, van betovering verlossen, of geneezen.
 DESENTETER, v. a. Uit het hoofd praaten, uit den zin brengen.
 On l'a desentété de son mariage. Men heeft hem zyn huwelyk uit het hoofd gepraat.
 DESENTRAVER, v. a. De voetstrikken, of yzere voetbanden los maaken.
 Desentraver un cheval. Een paerdt de voetstrikken los maaken.
 DESENVENIMER, v. a. Oter le venin. 't Vergif verdryven, 't fenyn wegneemen, van fenyn zuiveren.
 DESERT, f. m. Lieu solitaire. Woestyn, wildernis; woeste, eenzaam, of onbewoonde plaats, woudt, woesteny.
 DESERTER, v. n. Quitter les troupes. Wegloopen, overloopen, voor schelm van 't vaandel loopen.
 * Defertier. Quitter. Verlaaten, verlopen, begeeven, de schop geeven.
 * Tous ses galans desertent. Al haare minnaars verlopen.
 DESERTEUR, f. m. Overlooper, weglooper, een die voor schelm van 't vaandel loopt.
 DESERTION, f. f. 't Overloopen, of 't wegloopen der soldaaten.
 DE'SERVIR, v. a. (Mot peu usité.) Nuire, defobliger. Ondienst doen, schaden, beleedigen.
 Deservir. (Mot peu usité.) Oter le service de la table. De tafel opneemen, of opzetten.
 † DESESPERADE, f. f. Defef-

poir. Vertwyfelsheit, wanhoop, hoopeloosheit.
 † Etre à la desespérade. In vertwyfelsheit, of wanhoop zyn.
 DESESPERE, defespérée, adj. & part. Sans espérance. Wanhoopig, hoopeloos, buiten hoop.
 L'affaire est desespérée. De zaak is hoopeloos, of buiten hoop.
 Desespéré, desespérée. Déterminé. Vertwyfeld, verwoeds, onvertzaagt.
 Ils se batoient en desesperez. Zy vochten vertwyfeld, of als vertwyfelde menschen.
 DESESPEREMENT, adv. Hoopeloos, zonder hoop, buiten hoop, gevaarlyk.
 Etre desespérément malade. Gevaarlyk krank zyn, buiten hoop van opkoomen zyn.
 DESESPERER, v. n. Perdre l'espérance. Wanhoopen, hoopeloos worden, de hoop verliezen, geen hoop hebben.
 * Desespérer. Faire enrager. Tergen, tot vertwyfeling brengen, verwoeds, of razende maaken.
 Se desespérer, v. r. Attenter sur sa vie. Wanhoopen, wanhoopig, of vertwyfeld zyn. Op zyn eigen leven toeleegen.
 DESESPOIR, f. m. Wanhoop, hoopeloosheit, vertwyfeling.
 * Desespoir. Déplaisir. Droefheit, ongenoegen, verdriet, moeijelykheit, verlegenheit.
 * Je suis au desespoir de ne pouvoir vous servir. Ik ben ten hoogsten moeijelyk, of verlegen dat ik u geen dienst kan doen.
 DESHABILLE, f. m. Robe de chambre d'une dame. Een nachtabbers, of nachtgewaadt van een juffrouw, of mevrouw.
 Elle est en son deshabilité. Zy is in haar nachtgewaadt.
 DESHABILLER, v. a. Ontkleeden, de kleederen uittrekken, of uitdoen.
 Se deshabiller, v. r. Zich ontkleeden, zich uittrekken, zyn kleeren uittrekken, of uitdoen.
 DESHABITER, v. n. Verhuizen, van woonplaats veranderen. Een lands, stadt, of huis, datmen bewoonde, verlaaten.
 La guerre & la peste font deshabiter grand nombre de personnes. De kryg en de pest doen veele menschen verhuizen, of van woon-

plaats veranderen.
 Deshabité, deshabitée, adj. & part. Qui a été abandonné. Verlaaten, onbewoont, leeg, of ledig.
 Un pais deshabité. Een onbewoont landt.
 Cette maison est deshabitée depuis long-temps. Dat huis is lang onbewoont geweest, of heeft lang leeg gestaan.
 Se DESHABITUER, v. r. Zich ontwennen, een quaade gewoonte verlaaten, of afwennen.
 Se deshabiter de jurer. Het zweeren afwennen. Zich ontwennen te zweeren.
 DESHALER, v. a. Se deshaler, v. r. Het steeken, of branden der zonne beneemen, of beletten; zich voor het steeken der zonne dekken.
 DESHARNACHER un cheval. Den toorn en zadel van een rypaerdt afnemen, of afdoen.
 DESHERITER, v. a. Ontervon, ontgoeden, zyn goeds ontmaaken.
 Un père ne peut sans cause légitime deshériter son fils. Een vader kan zonder wettige reden, of oorzaak, zynen zoon niet ontverven.
 DESHONNETE, adj. Oneerlyk, oneerbaar, schandelyk, schendig, eerloos.
 Action deshonnête. Eene schandelyke daadt.
 DESHONNETETE', f. f. Oneerlykheit, eerloosheit, schandelykheit.
 DESHONNEUR, f. m. Honte, infamie. Oneer, schande, eerloosheit.
 DESHONORER, v. a. Ontseeren, schenden, schande en oneere aandoen.
 Deshonorer sa famille. Zyn huis schande aandoen.
 DESIGNER, v. a. Marquer. Aanwyzen, toonen, beduiden, te kennen geeven.
 C'est lui que l'oracle désigne. Hy wordt door de Godtspraak, of 't Orakel aangewezen. Hy is 't diens de Godtspraak aanwyft.
 DES-INCORPORER, v. a. Van een scheiden, van malkander deelen.
 DES-INFATUER, v. a. Van eenem zotten waan, of van eenre inbeeldinge geneezen, of afhelpen.
 DESINTERESSE, definteressée, adj. Dégagé de tout intérêt. Cznydig, onpartydig, vry van alle eenzydigheit; van alle belang afgescheiden.
 K k 3

C'est un juge desintereffé. 't Is een onzijdig rechter.

DESINTERESSEMENT, *f.m.* Dégagement de tout intérêt. Onzijdigheid; onpartijdigheid.

Il est dans un grand desintereffement. Hy is heel onzijdig, of vry van alle onzijdigheid.

DESINTERESSER, *v.a.* Dédommager. Schadeloos houden, vry van schade, of buiten schade houden.

DÉSIR, *f.m.* Souhait. Begeerte, wensch, trek, lust, genegenheit, zucht.

Satisfaire à ses desirs. Zyne begeerten voldoen.

DESIRABLE, *adj.* Souhaitable. Begeerlyk, wenschelyk, wenschbaar.

DÉSIRER, *v.a.* Souhaiter. Begeeren, wenschen, lust, of trek toe hebben.

DÉSIREUX, *desireuse, adj.* (Mot qui vieillit.) Qui a desir. Begeerig, verlangende, die lust, trek, of begeerte heeft.

Il étoit desireux d'étendre davantage ses conquêtes. Hy was begeerig om zyne overwinningen verder uit te zetten, of uit te breiden.

DESISTEMENT, *f.m.* Afsiant, aflating, ophouding.

Se DESISTER, *v.r.* Se déporter d'une chose. Van een zaak aflaan, een zaak ophouden te doen, een zaak laten vaaren, oogens van afzien, of aflaan.

DÉSILORS, *adv.* Dès ce temps-là. Sedert, sint, van toen af, van dien tyd af.

DÉSOLÉ, *v.n.* Ongehoorzaam zyn, niet gehoorzaamen, wederhoorig zyn.

Désolé à son père. Zynen vader ongehoorzaam zyn.

DÉSOLÉISSANCE, *f.f.* Ongehoorzaamheit, wederhoorigheit, wederpannigheid.

DÉSOLÉISSANT, *desoléissante, adj.* Ongehoorzaam, wederhoorig, wederpannig.

DÉSOLÉISSEMENT, *adv.* D'une manière desolégante. Onheuschelyk, op eene onheusche wyze.

DÉSOLÉISSEUR, *v.a.* Rendre un mauvais office. Een en quaaden dienst doen, of eenen trek speelen. Ondienst doen, belcedigen.

Desolégant, desolégante. *adj.* Onbeleeft, onheusch, onverpligtend.

Cela est fort desolégant. Dat is zeer onbeleeft.

DÉSOLÉMENT, *f.f.* (Mot qui n'est pas encore bien établi.) Verlediging, ledigheid, afrekking van bezigheid.

Se DESOLÉMENT, *v.r.* Se défaire de l'occupation. Zich verledigen, zich van bezigheid ontslaan, alle bezigheid laten vaaren.

Se desolément de tous les soins de la vie. Zich van alle zorg des levens ontslaan.

DÉSOLATION, *f.f.* Douleur, affliction. Droefheit, treurigheit, droefenis, rouwe.

Etre dans la desolation. In droefheit zyn, of zitten.

* Desolation. Ruïne, degât. Verwoesting, verwoering, bederving, vernieling.

* La guerre est cause de la desolation du pais. De kryg, of 't oorlogh is oorzaak van de verwoesting des lands.

DÉSOLER, *v.a.* Afiger. Bedroeven, bedroeft, treurig, rouwig, of droevig maaken.

* Désoler. Ruiner. Verwoesten, verwoeren, woest, eenzaam, en onbewoont maaken.

* Désoler la campagne. 't Plasse landt verwoesten.

* Pais tout desolé. Een ganzsch woest, of bedruven verwoest landt.

* Desolé, desolée, *adj.* Afigé. Ruiné. Bedroeft, droevig, troosteloos, mistrooslig, trouwig, mismoedig. Bedruven.

* Une femme desolée. Een bedroefde, of mismoedige vrouw.

DÉSOPILATIF, *désopilative, adj.* (Terme de Médecine.) L'osend, onstoppend, openend, de verstoptheit openende. (Een woordt der Geneeskunde.)

Remède désopilatif. Een onstoppend hulpmiddel. Een openend geneesmiddel.

DÉSOPILATION, *f.f.* (Mot peu usité.) Opening der verstoptheit.

DÉSOPILER, *v.a.* Oter les obstructions. Afzetten, een opening maaken, de verstoppingen wegneemen.

DÉSORDONNÉ, *desordonnée, adj.* Deregél. Ongefchikt, wanfchikkelyk, ongeregel, onmatig.

Apetit desordonné. Onmaatige lust, of begeerte.

Desordonné. Excessif. Onmatig,

uitfpoorig, buitenfpoorig, bovenmaaten.

DÉSORDONNEMENT, *adv.* Sans régle. Onmatiglyk, ongefchikt, ongeregel, zonder maat, of regel.

Vivre desordonnément. Ongeregelde leeven.

DÉSORDRE, *f.m.* Degât. Plondering, rovery, knovelary, geweld, overlast, wanorder.

Les troupes passèrent sans faire de desordre. 't Krygsvolk trok door zonder eenigen overlast te doen, of wanorder te seegen.

* Desordre. Trouble, confusion. Libertinage. Onsteltens, ontroering, verwarring, ongeregeltheit, slordigheid, losfigheid, ongebondenheit, quaads.

* Elle étoit mal vetuë & tout en desordre. Zy was slechts gekleedt, en zag'er heel slordig uit.

* Jetter le desordre dans une ame. Een ziel beroeren, of onstellen; onstelt, of ontroert maaken.

* Est-il tombé dans un tel desordre? Is by tot zulk een quaads, of ongeregeltheit vervallen?

DÉSORIENTER, *v.a.* Dépaifer. Iemant uit zyn landt voeren, of uit zyn landt slepen.

‡ Désorienter. Déconcerter. Iemant verwacht, of verlegen maaken, iemant van 't stuk, of van zyn stuk brengen.

DÉSORMAIS, *adv.* A l'avenir. In het toekomstige, voort aan, van nu voort, van nu voortaan, in 't vervolg.

DÉSOSSER, *v.a.* Oter les os de la chair. 't Been uit het vleesch doen.

* **DÉSOURDIR**, *v.a.* Ontweeven, ontscheeren, los doen.

* On a dit que Pénélope désourdisoit la nuit la toile qu'elle avoit faite le jour. Men heeft gezegt, dat Pénélope des nachts de webbe ontweefde, die zy des daags gemaakt hadde.

DÉSPOTE, *f.m.* Prince qui dépend de l'empire Otoman. Een Prins die van 't Otomannisch Ryk afhangt.

DÉSPOTIQUE, *adj.* Souverain. Hoogste, opperste, oppermagtige, oppermogende, onbepaalde.

Pouvoir despotique. Onbepaalde macht.

DÉSPOTIQUEMENT, *adv.* Sou-

verainement. *Oppermagtiglyk, onbepaald.*
 Gouverner despotiquement. *Oppermagtiglyk heerſchen.*
 DESPUMATION, *f. f.* (Terme de Pharmacie.) *Schuiming, affchuimmine.* (Een Apothekers woordt.)
 SE DESSAISIR, *v. r.* *Dessaiffement.* Voyez Défaifir, Défaiffement.
 DESSALER, *v. a.* *Weaken, wiken, ontzouten, de zoutigheit wegneemen, 't zout doen uittrekken.*
 Défalé, deffalée, *adj.* *Geweikt, of geweekt, ontzouten, zouteloos gemaakt.*
 Moruë deffalée. *Geweeke abberdaan.*
 † Deffalé, *f. m.* *Fin, rufté.* *Eengeſtepen, liſtige, looze, of afgerechten boef, een ſchoun, of ſchurk.*
 DESSANGLER, *v. a.* *Défaire, ou lacher les fangles.* *Ontgorden, de gordels van een paerds los maaken.*
 DESSECHER, *v. a.* *Droogen, opdroogen, droog maaken.*
 Deffécher une plaie. *Een wonde opdroogen.*
 DESSEIN, *f. m.* *Intention.* *Opzet, voornemen, toezeg, oogwit, oogmerk, wil om te doen.*
 Il a formé le deffein de &c. *Hy heeft het opzet genomen om, enz.*
 Deffein. *Le plan, ou le projet de ce qu'on veut faire.* *'t Bewerf, of 't ontwerf van 't geene men doen wil.*
 Deffein. (Terme de Peinture.) *De afſchetsing, of uiterlyken omtrek van eenig ſchilderwerk; de maatſtelling der beelden.*
 Deffein. *L'Art de deffiner.* *Tekening. Tekenkunde, tekenkunſt.*
 Il entend parfaitement le deffein. *Hy verſtaat volkomen de tekening, of de tekenkunſt.*
 A deffein, *adv.* *De deffein formé.*
 • *Met opzet, met voorbedachten raade, of opzettelyk, met een oogwit, of toezegb.*
 DESSELLER, *v. a.* *Ontzadelen, den zadel afneemen.*
 Deffeller un cheval. *Een paerds ontzadelen.*
 DESSERRE, *f. f.* *Il eſt durà la deſſerre.* *Pour dire, il ne donne pas volontiers.* *Hy is karig in 't aſlangen, hy geeft niet geerwe, hy houdt zyn beurs gefloten.*
 Defferrer, *v. a.* *Lâcher une choſe trop ferrée.* *Loslaaten, los maaken, onſluiten, los rygen, los doen.*

Defferez mon corps de jupe, je ſuis trop ferrée. *Maak myn ryglyf wat los, ik ben te vaſt geregen.*
 * Defferrer. *Lancer.* *Los laaten, ſchieten, uittſchieten.*
 * Jupiter defferra ſes foudres. *Jupiter ſhoot zynen blixem uit.*
 DESSERT, *f. m.* *Het nagerecht, het laaſte gerecht op tafel.*
 Servir le deffert. *Het nagerecht opzetten.*
 DESSERTÉ, *f. f.* *Al 't geen van 's Koninks tafel komt; het overſchot van 's Koninks tafel.*
 Defferte. (Terme de l'Egliſe Romaine.) *De dienſten die men in een kerſpelskerk, of ander geeſtelyk ampt doet.*
 DESSERVIR, *v. a.* (Terme de l'Egliſe Romaine.) *De dienſten waarneemen van een kerſpelskerke, of ander geeſtelyk ampt.*
 Deffervir. *Oter ce qui étoit ſur la table.* *Afneemen, van de tafel neemen. De tafel opneemen.*
 * Deffervir. *Rendre de mauvais offices.* *Iemant quaaide treeken ſpeelen, iemant ondienſt doen.*
 DESSICCATIF, deſſicative, *adj.* *Qui deſſeche.* *Opdroogende, 't geen opdroogt, of een opdroogende kracht heeft.*
 Onguent deſſicatif. *Opdroogende zalve.*
 DESSILLER, *v. a.* *Deffiller les yeux.* *De oogen openen, of onſluiten.*
 * Deffiller les yeux à quelqu'un. *bedetromper.* *Iemant de oogen openen, of verlichten; iemant uit een dooling, misverſtaant, of misvatting helpen.*
 DESSINATEUR, *f. m.* *Celui qui deffine.* *Een tekenaar, een die tekeningen, of ontwerpen maakt.*
 DESSINER, deſſigner, *v. a.* *Tekenen, ſchetzen ontwerpen, een tekening maaken.*
 Deffiner un portrait. *Een afbeeldſel tekenen.*
 † Deffiner. *Faire, former.* *Maaken, ſoefſtellen, vormen, toetakelen.*
 † Vous verrez de quel air la nature a deffiné ſa perſonne. *Gy zult zien hoedanig de natuur haar perſoon heeft toegeſtelt.*
 DESSOLÈR, *v. a.* *Arracher la ſole du pié d'un cheval.* *Den hoef, of het hoorn van een paerds voet doen, of ſteeken.*
 DESSOUDER, *v. a.* *Déſſire la ſoudure.* *'t Souderſel los maaken,*

iet los maaken dat gefoudeert is.
 DESSOULER, *v. a.* *Faire perdre l'ivreſſe.* *Nuchteren maaken, de dronkenſchap wechneemen.*
 DESSOUS, *adv.* *Beneden, omlaag, onder.*
 Il eſt deffous. *Hy is beneden.*
 Deffous. (Prépoſition.) *Onder, beneden.*
 Il eſt au deffous de vingt ans. *Hy is onder, of beneden de twintig jaaren.*
 Deffous la terre. *Onder de aarde.*
 Deffous, *f. m.* *La partie inferieure.* *Het onderſte, het onderſte deel, of gedeelte.*
 Le deffous du pié. *Het onderſte van den voet.*
 † Avoir du deffous, ou du deſavantage. *Onder leggen, in 't onderſpit zyn, naadeel hebben.*
 Au deffous, *adv.* *Deffous. Onder, beneden.*
 Par deffous. *Van onder, van onderen.*
 On le menoit par deffous le bras. *Men leidde hem onder den arm.*
 DESSUS, *adv.* *Boven, daar boven, boven op.*
 Il eſt deffus. *Hy is boven.*
 Deffus. (Prépoſition.) *Boven, hooger.*
 On le met au deffus de moi. *Men ſtelt hem boven my.*
 Deffus, *f. m.* *Sorte de ſurface, la partie la plus haute.* *Het bovenſte. De opperulakte van iets; het bovenſte deel. De kruin, of top. Het blaad, of bledt.*
 Gagner le deffus de la montagne. *Het bovenſte, of den top van den berg krygen; boven op den berg koomen.*
 Le deffus d'une table. *'t Bovenſte, of 't bledt van een tafel.*
 Deffus, *f. m.* *Adresse d'une lettre.* *Het opſchriſt eens briefs, of van een brief.*
 * Deffus, *f. m.* *Avantage, le rang le plus honorable.* *De hoogſte plaats, de voorzitting, de voorplaats, het boveneind.*
 * Avoir le deffus. *Boven leggen, meeſter zyn.*
 * Prendre le deffus. *De hoogſte plaats neemen; zich aan 't boveneind zetten.*
 Deffus. *Une des quatre parties de la Muſique.* *De bovenſtem, de bovenzang. Superius. Een van de vier ſtemmen der zangkunſt.*
 Chanter le deffus. *De bovenſtem zingen.*
 DESTIN, *f. m.* *Sort, deſtinée.*
 Noot-

Nootlos, nidschikking, lot.
 Il a eu un cruel destin. Hy heeft een hard nootlos gebads.

DESTINATION, *f. f.* Schikking, voor schikking, nootlos, lot.

DESTINEE, *f. f.* Destin. Nootlos, lot, Godts voor schikking.

Se plaindre de sa destinée. Zi h over zyn nootlos beklagen.

DESTINER, *Déterminer. v. a.* Voor schikken, toeschikken, schikken, toeleggen, bepalen.

On le destine à l'Eglise. Men schikt hem voor de kerke, of tot den Kerkendienst.

On lui destine des couronnes. Hem worden kroonen toegelegd.

Vaiffeaux destinés pour un certain port. Schepen naar een sekere haven geschikt, of bevracht.

DÉSTITUABLE, *adj.* Ontblootbaar, dat ontbloot, of berooft kan worden.

DÉSTITUE', *destituée, adj. & part.*

Dépourvú, dénué. Verlaaten, onvoorzien, ontbloot, berooft, verseecken.

Déstitué de tout secours. Van alle hulpe ontbloot, berooft, of verseecken.

DÉSTITUER, *v. a.* Priver, manquet. Berooven, ontblooten, verseecken.

DÉSTITUTION, *f. f.* Berooving, ontblooting, versteeking.

DESTRUCTEUR, *f. m.* Celui qui détruit. Verwoester, vernielder, verdorver.

DESTRUCTION, *f. f.* Ruïne. Vernieling, verwoesting, verderving, ondergang.

Rien ne tend de soi-même à sa destruction. Niets helt van zich zelve tot zynen ondergang.

DESUNION, *f. f.* Separation, divifion. Scheiding, verdeling.

La desunion des parties d'un corps. De scheiding van de deelen eens lichaams.

* **Desunion.** Dissension. Tweedragt, oneenigheid, tweespalt, twist, onlust.

* Il y a une étrange desunion parmi eux. Daar is een wonderlyke, of groote tweespalt tusschen hen.

DÉSUNIR, *v. a.* Diviser, separer. Verdeelen, scheiden, van een doen.

* **Desunir.** Mettre la divifion, brouiller. Verdeelen, tweedrachtig, of oneenig maaken.

Se desunir, *v. r.* Se séparer. Van

malkander gaan, los gaan, spouwen.

Petits filets qui se desunissent. Fyne draaden die spouwen.

DÉTACHEMENT, *f. m.* Soldats qu'on détache du gros des troupes. Een afgezonden krygshoop. Eenige uitgezondene soldaaten om eenen aanslag uit te voeren.

Faire un gros détachement. Een grooten krygshoop op eenen aanslag uitzenden.

* **Détachement.** Dégagement. Losmaking, afscheiding, afstrekking, afzondering.

* Être dans un entier détachement des choses de la terre. Van alle aardfche dingen afgetrokken, of los gemaakt zyn.

DÉTACHER, *v. a.* Défaire, délier. Ontdoen, ontbinden, los maaken, ontslaan, afzonderen, afnemen, afhangen.

Détacher un tableau. Een schildery afnemen.

* **Détacher.** Dégager. Los maaken, afstrekken, afkeeren, afweeden.

* **Détacher** quelqu'un de sa maitresse. Iemant van zyne minnares, of liefste afstrekken.

Détacher. (Terme de guerre.) Faire un détachement. Eenige krygsbenden van 't leger uitzenden, of afzenden.

Se détacher, *v. r.* Se défaire, se délier. Uitrafelen, van malkander gaan, los worden.

Ruban qui se détache. Lint dat uitrafelf.

* **Se détacher.** Se dégager, se débarrasser. Zich los maaken, zich ontslaan, zich afstrekken, zich afzonderen.

* **Se détacher** du monde. Zich van de wereldt afstrekken, of los maaken.

Détacher. Oter les taches de dessus les étoffes, le linge, &c. De vlakken uidoen, de vlekken, of smetten uit flossen, lynwaat, enz. doen.

DÉTACHEUR, *f. m.* (Mot peu usité.) Dégraisseur qui ôte les taches des habits. Ontvulakker, uitvulakker. Een die de vlakken, of smetten uit de kleederen doet.

DÉTAIL, *f. m.* Partie à partie. Par le menu. By 's stuk, in 't klein, by de kleine maat.

Vendre & acheter en détail. By 't

stuk koopen en verkoopen.

* **Détail.** Le particulier des choses. 's Byzondere, of de byzonderheit der dingen, of zaaken.

* **Décendre, ou entrer** dans le détail d'une affaire. Tot de byzonderheden eener zaak koomen, een zaak van stuk tot stuk verhaalen.

Faire un détail plus net & plus confidentiel. Een zaak was klaarder en omstandiger ontvouwen.

En détail, *adv.* Par le menu. In 't klein, by de kleine maat.

Vendre en détail. In 't klein, of by de kleine maat verkoopen.

DÉTAILLER, *v. a.* Vendre en détail. In 't klein, by de el, by de kleine maat, of by 's stuk verkoopen.

* **Détailleur, v. a.** Faire le détail de quelque chose. Een zaak omstandig zeggen, schryven, ontleeden, of ontvouwen, een zaak van stuk tot stuk verhaalen.

Détailer. Couper en pieces. In stukken snyden, doorsnyden.

DÉTAILLEUR, *f. m.* Qui vend en détail. Een verkoper in 't klein, by 's stuk, of by de kleine maat.

DÉTALER, *v. a.* Oter l'étalage. De voorgezette waaren inneemen, opkraamen, zyn kramerye oppakken.

Détaler fa boutique. Zyn winkel, of winkelgoeds inneemen.

† **Détaler.** S'enfuir d'un lieu. Opkraamen, zich wegpakken, zyn spullen pakken, vluchten.

DÉTE, dette, *f. f.* Schuldt, verbintenis om iets te betaalen.

Faire ou contracter une dette. Een schuldt maaken.

* **Dete.** Devoir. Schuldt, pligt, verbintenis, verpligting.

* Je m'acquie d'une dette. Ik doe eene schuldt af. Ik quyste my van eenen pligt.

DÉTÉINDRE, *v. r.* Ou se déteindre. Perdre fa teinture. Verschie- ten, van verwe veranderen. Zyn verwe verliezen.

Drap qui se déteint. Laken dat verschieft.

DÉTÉLER, *v. a.* Dételer des chevaux. De paerden uitspannen.

DÉTENDRE, *v. a.* Oter ce qui est tendu. Afhangen, afnemen 's geen opgehangen is.

Détendre une tapisserie. Een tapyt, of pronkbehang sel afhangen, of afnemen.

Détendre. Debander, lâcher une diao-

chose bandée. *Ontspannen, los maaken, iets dat gespannen is los laaten.*

Détendu, détenduë, *adj.* Débandé. *Ontspannen, los gemaakt, los ge-laaten.*

Détendu, détenduë. *Oté.* *Afgehan-gen, afgenomen.*

DÉTENIR, *v. a.* (*Mot un peu vieux.*) Tenir injustement. *Vasthouden, aanhouden, ten onrecht houden.*

Detenir quelqu'un prisonnier. *lemant gevangen houden.*

DÉTENTE, *f. f.* (*Terme d'Arque-busier.*) De trekker van een roer, of pistool.

DÉTENTEUR, *f. m.* Celui qui possède un héritage. *Bezitter van eenig erfgoed.*

DÉTENTION, *f. f.* Possession d'un héritage. *'t Bezit eener erf-schijf.*

Detention, *f. f.* Prison, captivité. *Vasthouding, ophouding, gevangenhouding, gevangenis.*

Après sa detention il se retira de la Cour. *Na zyne gevangenis verliet hy 't hof.*

DÉTÉRIORATION, *f. f.* Beder-ving, verergering, verslimme-ring.

DÉTÉRIORER, *v. a.* Gâter, rendre pire. *Bederven, verergeren, erger maaken, verslimmen.*

DÉTÉRMINATION, *f. f.* (*Terme de Physique.*) Fixation, dispo-sition fixe & arrêtée d'une chose. *Bepaling, vaststelling. De vaste ge-seltheit eener zaak.*

La détermination du mouvement vers un certain côté. *De bepaling der beweeging naar eenen zekeren kant.*

DÉTÉRMINER, *v. a.* Borner. Pré-scrire. *Schikken, besluiten, bestemmen, afspaalen, bepaalen. Voor-schryven.*

Chaque chose est déterminée à continuer dans la façon d'être. *Elk ding is bepaald om in zyne wyze van zyn, of wezen te blyven, te dauren, of te volharden.*

Déterminer. Porter, faire résoudre. *Bewezen, overhaalen, doen be-sluiten.*

Cela le détermina à partir. *Dat be-woog hem te vertrekken.*

Se déterminer, *v. r.* Se résoudre. *Zich bepaalen. Besluiten, voor zich neemen, een besluit, of opzet neemen.*

Déterminé, déterminée, *adj.* Brave, courageux. *Stoumoedig, onver-tzaagt, stouthartig, onverschrok-ken, kloek, kloekmoedig, dapper, manhaftig.*

Déterminé, déterminée, *adj.* Mé-chant, enragé, emporté. *Vertwy-felt, boos, verwoeds, boosaardig, reukeloos, schelmisch.*

Déterminé, *f. m.* Méchant, empor-té. *Een vertwyfelt, boos, schelmisch, of verwoeds mensch.*

Jurer en déterminé. *Zweeren als een vertwyfelt mensch.*

Déterminé, déterminée, *adj.* Fer-me, constant. *Bepaald, stantsvastig, onbeweeglyk, onbeweegbaar, vast, bestendig, gezet.*

Agir par des jugemens déterminez. *Door bestendige, of vaste gedachten te werk gaan.*

DÉTÉRMINEMENT, *adv.* Posi-tivement, affirmativement. *Stel-liglyk, met verzekering, of ver-zekertheid.*

Parler d'une chose déterminément. *Stelliglyk, of met verzekering van eene zaak spreken.*

DÉTERRER, *v. a.* Tirer un corps de terre. *Ontgraaven, opgraaven, opdelven, een lichaam uit de aarde haalen.*

* Déterrer. Trouver. Découvrir. *Vinden, ontdekken, uitvinden.*

* Il a déterré mille choses curieuses. *Hy heeft duizent fraaije dingen ontdekt.*

DÉTERSIF, déterfive. (*Terme de Medecine.*) Qui netoie. *Zuiverend, afveegend, afwijsschend.*

Medicament détersif. *Een afveegend geneesmiddel.*

DÉTESTABLE, *adj.* *Vervloekelyk, verfoeijelyk, growwelyk, affchou-welyk, vervloekt, vloekbaar.*

Action détestable. *Een vervloekte, of verfoeijelyke daadt.*

† Détestable. Horriblement laid. Qui ne vaut rien. *Affchouwelyk, of affchuwelyk. Schrikkellyk leelyk. Dat niet deugt.*

‡ Les vieilles les plus détestables. *De allerleelykste oude wyven.*

DÉTESTABLEMENT, *adv.* *Verfoeijelyk, growwelyk, op een verfoeijelyke en growwelyke wyze.*

Il vit détestablement. *Hy leeft grow-welyk, of op eene verfoeijelyke wy-ze.*

DÉTESTATION, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Horreur, abomination.

Grouwel, *affchuw, affchuwelyk-heit, verfoeijelykheit.*

DETESTER, *v. a.* Avoir en hor-reur. *Verfoeijen, grootelyk afkeerig van zyn, voor yzen, of grow-welen, een growwel van hebben.*

† Détester. Enrager, se fâcher fort. *Schuimbekken van quaadheit, zeer toornig, of zeer gram worden.*

‡ Vous le feriez detester. *Gy zoudt hem doen schuimbekken.*

DÉTIRER, *v. a.* *Rekken, uitrek-ken.*

Détirer du ligne. *Linnen rekken.*

DÉTISER, *v. a.* *Het vuur rekenen, dekken of uitdooven.*

DÉTONNER, *v. a.* *Sortir de ton. Van de zangwys raaken.*

Détonner & fulminer. (*Termes de Chimie.*) *De bergstoffen zuiveren.*

DÉTORCE, *f. f.* *Pour mieux di-re, entorce. Verdraaijing, ver-stuiking, verwringing, verrek-king.*

DÉTORDRE, *v. a.* *Ontwringen, ont draaijen, iets dat ge wrongen, of gedraait is los doen.*

Tordre & détordre du linge. *Linnen wringen en los doen.*

DÉTORTILLER, *v. a.* *Défaire une chose tortillée. Ontvlechten, ontbreiden, iets dat gevlochten is los maaken, of los doen.*

DETOUPILLONNER, *v. a.* (*Terme de jardinier.*) *De onnutte takjes van eenen Oranjeboom snoeien.*

DÉTOUR, *f. m.* *Tournant de che-min, ou de ruë. Een hoek, of omkeer van eenen wegh, of eens straat.*

Détours. Lieux écartez. *Omwegen, kromten, kromme wegen, afwegen, dwaalwegen.*

Les détours des montagnes. *De kromten, of omwegen der geberg-sen.*

* Détour. Circuit de paroles. *Omwegh, omreden, omslagh van woor-den.*

* Détour. Ruse. Excuse. *Omwegh, list, bedrog, loosheit. Verschooning, verontschuldiging.*

* Il ne cherche ni détour, ni finesse. *Hy zoekt noch omwegh, noch list te gebruiken.*

* Le détour est plaisant. *'t Is een aardige verschooning.*

DÉTOURBIER, *f. m.* (*Mot un peu vieux.*) *Empêchement. Beletsel, hindernis, verhindering.*

DE'TOURNEMENT, *f. m.* (Mot peu usité.) Omdraaijing, omwending, omkeering.

Détournement de tête. De omdraaijing des hoofds, of van 't hoofd.

DE'TOURNER, *v. a.* Ecarter. Afleiden, afbrengen, doen doelen, doen dwaalen.

Détourner quelqu'un de son chemin. Iemant van zynen wegh afbrengen, of afleiden.

Détourner une rivière. Een rivier verleggen, of elders heen leiden.

* **Détourner.** Mettre à part à dessein de dérober. Versteeken, verbergen, wegsteeken, achterhouden, verheelen, weghouden.

* **Il a détourné la plupart de ses effets.** Hy heeft zyn meeste goet weg gestookt, of achter gehouden.

* **Détourner.** Dissuader. Afwenden, afkeeren, afbrengen, ontraaden, afraaden.

* **Détourner quelqu'un de son dessein.** Iemant van zyn voornemen afbrengen.

Détourner. Détorquer le sens d'un passage. Den zin van eene plaats verdraaijen.

Se détourner, *v. r.* S'écarter. Zich afwenden, zich afkeeren, verdwaalen, verdoolen, van den rechten wegh raaken.

DETRACTER, *v. n.* (Mot qui vieillit.) Médire. Achterklappen, schelden, eerrooven, saamrooven, lasteren, quaaatspreken.

DETRACTEUR, *f. m.* (Mot qui vieillit.) Médisant. Achterklapper, lasteraar, eerroover, saamroover, quaaatspreker.

DE'TRACTION, *f. f.* (Mot un peu vieux.) Médifance. Achterklap, achterklapping, eerrooving, saamrooving, lastering, eerschending, naspraak.

DE'TRAQUER, *v. a.* (Vieux mot.) Voyez Détourner.

Détraquer une horloge. (Mot un peu vieux.) Gâter ses ressorts. Een uurwerk ontstellen, of bederven.

Se détraquer, *v. r.* Zich ontstellen, ontstelt, of bederven worden.

Détraqué, *adj.* Ontstelt, ontreddert, siltstaande, of van de gang zynde.

Le moulin est détraqué. De molen is ontreddert, of is ontstelt.

Ma montre est détraquée. Myn hor-

logie is van de gang, staat silt, is ontstelt, of is qualyk.

DE'TREMPE, *f. f.* (Terme de peinture.) Waterverve waar meedemen schildert.

Peindre en détrempe. Met waterverve schilderen.

DE'TREMPER, *v. a.* Weiken, of weeken, week maaken.

Détremper du plâtre. Pleister, of plaaster weiken.

Détremper. Faire perdre la trempe à un morceau de fer. Een stuk yzer ontslaaten, of week maaken.

DE'TRESSE, *f. f.* (Vieux mot.) Grande affliction. Angst, benauwtheit, druk, kommer, noodt.

DE'TRIMENT, *f. m.* (Terme de Palais.) Schade, verlies, nadeel. (Een woordt van 't Gerechtshof.)

Cela va à notre détriment. Dat gaat, of strekt tot ons nadeel.

DE'TRIPLER, *v. a.* (Terme d'évolution militaire.) Een van drie gelederen uitzonderen, of wegneemen. (Een woordt der wapenhandeling.)

DE'TROIT, *f. m.* Mer étroite entre deux terres. Straat, engte, of doorvaart in de zee.

Le détroit de Gibraltar. De engte, of straat van Gibraltar.

Détroit. Passage étroit par des montagnes. Een nauwe, of enge wegh tusschen de gebergten.

Détroit. Étendue de juridiction. Uitsprekking van rechtsgebiedt, of rechtsdwang.

DE'TROMPER, *v. a.* Defabuser. Uit dooling brengen, onderrechten, te recht brengen, uit den dust helpen.

DE'TRONER, *v. a.* Ontstroomen. Van den troon stooten, van den troon zetten.

DE'TROUSSER, *v. a.* Iets dat opgespelt, opgedaan, of oppenaait is neêrtaalen, of laten vallen.

Détrousser une jupe. Een opgespelde rok neêrtaalen.

* **Détrousser.** Voler. Afzetten, berouwen, plonderen, stroopen, uitschudden.

* **On l'a détroussé en chemin.** Man heeft hem tusschen wege afgezet, of uitsgeschudt.

DE'TRUIRE, *v. a.* Ruiner. Vernielen, verdelgen, verwooften, verstooren, omkeeren, verderven.

Détruire une ville. Een stadt verwooften, of omkeeren.

* **Détruire.** Décréditer. Iemants goet en aanzien beneemen; iemants zwart, en verdacht maaken; iemants goeden naam, en saam krenken.

* **Détruire une personne dans l'esprit d'une autre.** Iemant by een ander verhaat en verdacht maaken.

Se détruire, *v. r.* Zich bederven, zich verwooften.

DE'TTEUR, *f. m.* Celui qui doit; mais en sa place on dit Débiteur. Schuldenaar.

Dette. Voyez Dête.

DEU.DEV.

DEU, *deuë*, *part. p.* Voyez Devoir.

DE'VALER, *v. a.* (Vieux mot.) Descendre. Neêrdaalen, afdaalen, laaten zakken, aflaaften, neêrtaalen.

L'âme d'Orphée dévala dans les enfers. De ziel van Orfens daalde in de helle neder.

DE'VALISER, *v. a.* Voler. Berouwen, afzetten, plonderen, uitschudden.

On l'a dévalisé. Men heeft hem uitsgeschudt.

DE'VANCER, *v. a.* Prendre, ou gagner les devans. Vooruit gaan, vooraf gaan, den voortogt neemen, onderhaalen, voorkomen.

Il devança le Roi de trois journées. Hy quam den Koning drie dagreizen voor.

* **Devancer.** Surpasser. Overstreffen, te boven gaan.

* **Il le devance en tout.** Hy overtreft hem in alles.

DEVANCIER, *f. m.* Een voorzaat van een ander in eenig ampt.

Devanciers. (Vieux mot.) Prédécesseurs. Voorzaaten, voorouders.

Devanciere, *f. f.* Voorzaatin. Een vrouw die voor een ander in eenige bedieping is geweest.

DEVANT, *f. m.* Partie antérieure. Voor. Het voorste, het voorste deel.

Le devant d'un logis. Het voorhuis, het voorste gedeelte van een huis.

Devant de chemise. Een voorpandt van een hemdt.

† **Bâtir sur le devant.** Commencer d'avoir le ventre gros. Dikbuikig, of dikbuig worden.

* **Devaat**, *f. m.* C'est quand on devance-

vance. *De voorzigt.*
 * Prendre les devans. *Den voorzigt neemen, vooruit, of vooraf gaan.*
 * Prendre le pas devant. *Eerst in of uitgaan.*
 Devant, *adv. Voor, vooruit.*
 Marcher devant. *Vooruit gaan.*
 Par devant, *adv. Van vooren.*
 Il fut blessé par devant. *Hy wierdt van vooren gequetst.*
 Au devant, *adv. Te gemoet, tegen.*
 Aler au devant de quelqu'un. *Iemand te gemoet gaan.*
 * Aler au devant. *Prévenir. Voorkomen, ontgaan, ontwijken.*
 * Aler au devant des coups. *De slagen voorkomen, of ontwijken.*
 Devant. (*Préposition.*) En présence. *Voor, in tegenwoordigheid, in 's gezicht.*
 Il fit cela devant tout le monde. *Hy deed dat voor al het volk, of voor 't ooge van al de werelds.*
 Devant. (*Préposition.*) Vis à vis. *Voor, tegens over.*
 Il fut tué devant sa porte. *Hy wierdt voor zyne deur gedoodt.*
 Devant que. (*Conjonctive qui est peu en usage.*) Avant que. *Voor dat, eer dat.*
 Devant-hier, *adv. (Mot peu usité.)*
 Avant-hier. *Eergisteren, voor gisteren.*
 DEVANTEAU, devantier. (*Vieux moss.*) Tablier. *Een voorschoot, chorteldoek, of schortkleedt.*
 DÉVASTATION, *f. f.* Défoliation entiere. *Eene ganche verwoesting, of omkeering.*
 DEVELOPER, *v. a.* Ontwinden, de windsfels afdoen, ontzachtelen, los maaken.
 * Développer un mystère. *Een geheim ontwinden, ontdekken, of verklaren.*
 Quelques aventures me viendra développer une naissance illustre. *Eenig geluk zal my eene doorluchterige geboorte koomen ontdekken.*
 DEVENIR, (*verbe neutre passif.*) Worden. (*Een onzijdig lydend werkwoordt.*)
 Devenir savant. *Wys, of geleert worden.*
 On ne fait ce qu'il est devenu. *Men weet niet wat van hem geworden is, waar hy gebleven is, of wat hem overgekomen is.*
 Que deviendrez vous après cela? *Wat zult gy daar na worden?*

SE DEVERGONDER, *v. r.* Perdre sa honte. *Onbeschaamt, of schaamteloos worden. Eer en schaamte verliezen.*
 Dévergondé, *dévergondée, adj.* Qui n'a point de honte. *Schaamteloos, onbeschaamt, eerloos, die eer noch schaamte heeft.*
 C'est une dévergondée. *'t Is eene onbeschaamde, of schaamteloze hoer.*
 DEVERROUILLER, *v. a.* Oter le verrouil. *Los grendelen, ontgrendelen, de grandel van, of af doen.*
 Déverrouiller une porte, une fenêtre. *Een deur, een venster ontgrendelen.*
 DEVERS. (*Préposition qui vieillit.*) Vers. *Tegen, naar, tot.*
 Par devers. (*Terme de Pratique.*) By zich, onder zich.
 Il a les papiers par devers lui. *Hy heeft de papieren onder zich.*
 DE VÉTIR. (*Vieux mot.*) Voyez Dépouiller.
 Dévetir, *v. a.* Deposser d'une charge. *Afzetten, van een ampt, of bediening zetten.*
 Se dévetir. *Défaire ses habits. Zich ontkleeden, zyn kleederen uittrekken.*
 DÉVIDER, *v. a.* Opwinden, haspelen, tos strengen, of klouwens maaken.
 Dévider du fil en écheveau. *Garen haspelen, of tos strengen maaken.*
 Dévider par peloton. *Garen tos klouwens winden.*
 DÉVIDEUSE, *f. f.* Een haspelaarster, een garenwindster.
 DÉVIDOIR, *f. m.* Een haspel.
 DEUIL, *f. m.* Rou, rougewaad, roukleederen.
 Porter le deuil. *Rou draagen.*
 Prendre le deuil. *Den rou aanneemen.*
 Grand deuil. *De groote rou.*
 Petit deuil. *De kleine rou.*
 * Deuil. Douleur, tristesse. *Rou, leet, droefheit, treurigheit, druk, rouwe.*
 * Pourquoi me laissez-vous dans le deuil? *Waarom laat gy my in den rouwe, of in de droefheit?*
 DEVIN, *f. m.* Een waarzegger.
 Devine, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Femme qui se mêle de deviner. *Een waarzegster, een vrouw die waarzegt, of die waarzeggersy pleegt.*
 DEVINEMENT. (*Mot inusité.*)

* Voyez Divination.
 DEVINER, *v. a.* Prédire, ou conjecturer l'avenir. *Waarzeggen, het toekomende voorzeggen, raaden, of gissen.*
 Vous avez bien deviné. *Gy hebt wel geraaden.*
 † DEVINERESSE, *f. f.* Een waarzegster.
 DEVINEUR, *f. m.* Een waarzegger.
 DEVIS, *f. m.* (*Vieux mot.*) Voyez Babil.
 Devis, *f. m.* (*Terme d'Architecture.*) 't Bespek, of ontwerp van een gebouw; beschrijving van alles dat tot een gebouw behoort.
 DEVISAGER, *v. a.* Defigurer le visage en l'égratignant. *In 't aangezicht krabben, het aangezicht schenden met krabben.*
 DEVISE, *f. f.* Een zinspreuk, gezandspreek, of zinnebeeld.
 Faire une belle devise. *Een fraaije zinspreuk maaken.*
 DEVISER, *v. v.* (*Mot vieux & bas.*) S'entretenir. *Praaten, kouten, klappen, snappen, met makander spreken.*
 DEVOILEMENT, *f. m.* Ontsluizing, ontdekking. *Afsligting des sluysers, of van 't dekkleedt.*
 DEVOILER, *v. a.* Oter le voile. *Ontdekken, ontsluijeren, het dekkleedt afsligten, of opligten.*
 Religieuse dévoilée. *Eene ontsluijerde nonne.*
 * Dévoiler un mystère, une intrigue. *Een geheim, of verborgenheit ontdekken, eenen sluiphandel ontdekken.*
 DEVOIMENT, *f. m.* Flux de ventre. *Buikloop, buikvloed, loop, dunlyvigheis.*
 DEVOIER, *v. a.* Causer un dévoiment. *Dunlyvig maaken, den buikloop veroorzaken.*
 Etre devoié. *Avoir un dévoiment - De loop, of buikloop hebben.*
 DEVOIR, *v. a.* Etre endetté. *Schuldig zyn, schulden hebben.*
 Devoir au tiers & au quart. *Alle man schuldig zyn.*
 Deu, deué, *adj. & part.* Prononcez dù, dùe. *Verschuldt, of verschuldigt, schuldig, 't geen men schuldig is.*
 Argent deu. *Verschuldt gelds. Geldt dat men schuldig is.*
 Deüment, *adv.* Prononcez dûment, jusement, comme il faut. *Behoorlyk, gelyk 't behoort, keeraamlyk.*

Devoir. Etre obligé. *Schuldig, verplicht, gehouden, of verbonden zyn. Meeten.*
 Vous deviez l'assister. *Gy moft hem byftaan, of helpen.*
 † Le vassal doit hommage à son Seigneur. *De leenman is zynen Leenheer hulde schuldig.*
 * Il est tout nud; il doit avoir bien froid. *Hy staat, of is heel naakt. Hy moet wel koude hebben, of wel koud zyn.*
 DEVOIR, *f. m.* Ce qu'on est obligé de faire. *Pligt, ampt, 't geen men doen moet, of waar toe men verbonden, of verplicht is.*
 S'aquiter de son devoir. *Zich in, of van zynen pligt quytten.*
 Manquer à son devoir. *Gebrekkelyk, of nalaatig in zynen pligt zyn; zynen pligt verzuimen.*
 Rendre les derniers devoirs à un ami. *C'est assister à ses funeraillies. Eenen vriendt de laatste eer aandoen, of den jongsten pligt bewyzen. Dat is, zyne lykstatie, of uitvaart bywoonen.*
 Rendre ses devoirs à quelqu'un. *Iemant zynen schuldigen pligt bewyzen.*
 Ranger quelqu'un à son devoir. *Iemant tot zynen pligt brengen.*
 S'aquiter des devoirs du mariage. *Zich van de huwelykspligten quytten, de huwelykspligten volbrengen.*
 Devoir, *f. m.* Etat. *Staat, postuur.*
 Se mettre en devoir de se défendre. *Zich in staat stellen om zich te verweeren.*
 DÉVOLU, *f. m.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) *Een brief van den Paus, waar door men in een geestelyk ampt wordt gestelt dat een ander bezit, wegens eenig mangel van den bezitter.*
 Dévolu, dévoluë, *adj.* Echu. *Vervallen, gevallen, aanbestorven, te beurt gevallen.*
 La couronne lui étoit dévoluë. *De kroon was op hem vervallen.*
 Le droit de sacrer la Reine lui étoit dévolu. *'t Recht om de Koningin te zelve, was op hem gevallen.*
 DÉVOLUTAIRE, *f. m.* Celui qui a obtenu un bénéfice par dévolu. *Een die van den Paus eens anders ampt, of bedieninge verkregen heeft.*
 DE VOLUTION, *f. f.* La dévolution d'un bénéfice à l'Evêque.

Vervalling van een geestelyk ampt op den Bisschop.
 DÉVORATEUR, *f. m.* Qui dévore. *Verslinder, opslokker, slokop, instokker, inzwelger, een die iets opslokt, inzwelgt, of verslindt.*
 DÉVORER, *v. a.* Mettre en pièces. *Opslokken, verslinden, verscheuren, inzwelgen, instokken.*
 * Dévorer. Manger goulument. *Opslokken, verslinden, inzwelgen, instingeren, instokken, gulzig eeten, vreeten.*
 * Dévorer. Consumer. *Verslinden, verteeren, slyten.*
 * Le temps dévore tout. *De tydt verslindt alles.*
 * Dévorer. Avoir grande envie d'avoir. *Zeer naar haaken, naar blaaken, of naar verlangen; zeer greezig, of happig naar zyn.*
 * Dévorer les livres: lire force livres. *De boeken verslinden, of opeeten, veel boeken lezen.*
 † Devoreur de livres, *f. m.* Qui lit force livres & prontement. *Een verslinder, of opeeter van boeken; een die veel boeken wel, en ras leest.*
 DÉVOT, *dévôte, adj.* *Godvruchtig, godtsdienstig, godtzalig, godtvreezend.*
 Dévot, *f. m.* *Een godtvruchtig, of godtsdienstig mensch.*
 Dévoté, *f. f.* *Femme dévoté. Eene godtvruchtige dochter, of vrouw.*
 DÉVOTEMENT, *adv.* *Godvruchtelyk, godtsdienstelyk, aandachtelyk, met aandacht.*
 Prier Dieu dévotement. *Met aandacht Gods bidden.*
 † Dévotement. *Tout net. Geheel, zuiver, netjes, schoon op.*
 † Il soupa lui tout seul, & fort dévotement il mangea deux perdrix. *Hy at 's avonts heel alleen, en kloof netjes een paar patriezen op.*
 DÉVOTION, *f. f.* *Piété envers Dieu. Godvruchtigheid, godtsdienstigheid, godtzaligheid.*
 Faire ses dévotions. *Zyne godvruchtigheid pleegen.*
 † Dévotion. *Amour grand & respectueux. Een groote en eerbiedige liefde.*
 * Dévotion. *Entiere disposition. Believen, wil, believing, volkomen gebiedt.*
 * Tous ces gens-là sont à ma dévotion. *Al die menschen staan tot mynen wil, onder myn volkomen gebiedt, of myne believing.*

DEVOUEMENT. *Torwyding, toewyding, opdragt, toeheilizing.*
 DÉVOUER, *v. a.* *Consacrer. Offeren, opdraagen, toeheiligen, toewyden, geheel overgeeven, verplichten, verbinden.*
 Etre dévoué au service de son maître. *Aan zyne meesters dienst geheel overgegeven zyn.*
 Les grands hommes se font dévouez à la gloire. *De groote mannen hebben zich de glori toegeewyd.*
 DEVOULOIR. (*Mot inusité.*) *Cesser de vouloir. Van wil veranderen, niet willen.*
 DEUTERONOME, *f. m.* *Le dernier livre de Moïse. Het laatste boek van Mozes; Deuteronomium.*
 DEUX. *Nom de nombre. Twee. De naam van een getal.*
 Ils font deux. *Zy zyn met haar tweeën, of met hun beiden.*
 Deux à deux. *Twee aan twee, paar aan paar.*
 Marcher deux à deux. *Paar aan paar gaan.*
 A deux fois. *In twee maalen, of in twee reizen.*
 Etre à deux de jeu. *Etre égaux. Gelyk zyn, gelyk op spelen.*
 DEUXIÈME, *adj.* *De tweede.*

DEX.

DEXTERITE', *f. f.* *Adresse, indultie. Gauwigheit, behendigheid, vaerdigheid, gezwindheit, handigheid, vluigheid, aardigheid.*
 DEXTRE, *f. f.* (*Ce mot ne se dit qu'en terme de piété.*) *& il signifie main droite. (Dit woordt wordt alleen, (in 't Fransch) in de Bybeltaal gebruikt) en berekent; De rechte handt, of rechter hands.*
 La dextre du Tout-puissant. *De rechter handt des Heeren, of des Almachtigen.*
 DEXTREMENT, *adv.* *Adroitement. Kunstiglyk, kunstig, aardig, handig, geestig.*
 Un peintre peignit un rideau si dextrement qu'on s'avisâ de vouloir le tirer. *Een schilder schilderde een gordyn zoo kunstig dat men ze verschuurden wilde.*

DIA.

DIA. (*Terme de chartiers.*) *pour faire tourner leurs chevaux à droit. Een woords der Fransche kat.*

karluiden, om de paerden rechts om te wenden.

DIABLE, *f. m.* Un des anges rebelles. *Duivel, Satan, de Boosa. Een der gewallene Engelen.*

* **Diable**. Méchant, espèce d'enragé. *Een duivel van een mensch, een boos vertwysels mensch.*

‡ Faire le diable à quatre. *Den beest speelen, lustig raazen en tieren.*

‡ Tirer le diable par la queue: avoir bien de la peine à vivre. *Qualyk van 'teene broods aan 't ander konnen komen; qualyk aan de kost konnen geraaken.*

‡ Il a été batu en diable. Il a été fort batu. *Hy heeft duivels slaag gehad. Hy is zeer geslagen.*

‡ Cela est peinant comme tous les diables. C'est à dire, fort peinant. *Das is duivels zwaar; dat is heel zwaar.*

‡ C'est un diable en procès. C'est un insigne chicaneur. *Das is een duivel in 't pleiten. Dat is een groote warvoegel, of wargeest.*

‡ C'est là le diable. C'est là la difficulté. *Das is de duivel, of de zwaarigheid; daar legt de zwaarigheid in.*

‡ C'est un bon diable. 't Is een goede flokkert, een goede bloedt.

‡ **DIABLEMENT**, *adv.* Extrêmement. *Duivels, zeer, heel.*

‡ Il est diablement fort la-dessus. *Hy is daar duivels, of heel sterk op gezet.*

DIABLERIE, *f. f.* Sorcellerie, enchantement. *Duivelary, tovery, betovering, bezweering.*

* **Diablerie**. Méchante humeur. *Duivelsaars, boosaardigheid, quaataardigheid, boosheit.*

* Avec toute sa diablerie je ne saurois m'empêcher de l'aimer. *Onaangezien al haare boosaardigheid, kan ik niet nalaaten haar te beminnen.*

* **DIABLESSE**, *f. f.* Méchante femme, ou fille. *Duivelin. Een boos wyf, of quaataardig vrouwenfch.*

* **DIABLOTIN**. Petit Diable. *Een duiveltje, een klaine duivel.*

DIABOLIQUE, *adj.* Méchant, qui est du diable. *Duivels, of duivelsch, boos, quaadt, dat van den duivel komt.*

Eprit diabolique. Invention diabolique. *Een booze geest. Een duivelsche vonds, of vinding.*

DIABOLIQUEMENT, *adv.* *Als een duivel. Op eene duivelsche wyze. Duivelsch.*

DIACONAT, *f. m.* Het Diakenfchap, het Diakens ampt, bediening van een Diaken.

DIACONISSE, ou diaconesse, *f. f.* Een Diakonés. Een weduwe in de oude kerke die de armen bezorgde.

DIACRE, *f. m.* Diaken, medehelper des Priesters, Armbezorger.

DIADÈME, *f. m.* Couronne de Prince souverain. *Konings kroon, koninklyke tullebandt, hoofstierfel der Koningen.*

DIAFANE. Voyez, Diaphane.

DIAGONALE, *f. f. & adj.* (Ce mot est Grec & est un terme de Geometrie.) Een tienhoek, of tienhoekig. (Dit woordt, in 't Franfch, is een Grieksch landmeetkundig woordt.)

DIAGONALEMENT, *adv.* Tienhoekig, met tien hoeken.

DIALECTE, *f. m. & f.* Langage particulier d'une contrée. *Taaluispraak, wyze van uitspraak eener byzondere landstreek.*

DIALECTICIEN, *f. m.* Celui qui fait, ou qui enseigne la logique. *Een redenkonstenaar. Een opperleermeeft in de redenkonst.*

DIALECTIQUE, *f. f.* Logique. *De redenkonst, de redeneerkonst.*

DIALOGUE, *f. m.* Ouvrage qui contient des entretiens. *Een famenspraak, famenspreking, onderling gefprek, of redenuiffeling.*

Les dialogues de Lucien font beaux. *De famenspraaken van Lucianus zyn fraai.*

DIAMANT, *f. m.* Een diamantsteen, een kostelyk edel gesteente.

Diamant fin. Diamant faux. *Een fyn steen. Een valsche steen, of bergsteen, (gemeenlyk een gladbek geheeten.)*

Diamant. (Terme de vitrier.) *Een diamantsteentje waer meel de glazemakers 't glas snyden.*

DIAMANTAIRE, *f. m.* Een diamantslyper, diamantklover, of diamantzager.

DIAMÉTRAL, diamétrale, *adj.* *Middellyn, middelstreepig.*

Ligne diamétrale. *Een middellynige ftreep.*

DIAMÉTRALEMENT, *adv.* *Recht tegen malkander, recht draas, of lynrecht tegen malkander.*

Diamétralement opoic. *Recht tegen*

malkander ftrydig.

DIAMÈTRE, *f. m.* *Middellyn, middelstreep.*

DIANE, *f. f.* Déesse de la chasse entre les Poëtes. *Diana. De jagtgoddin, of godinne der jagt by de Dichteren.*

Diane. (Terme de guerre.) *Baterie du tambour à la pointe du jour. De dagwaak, of morgenwaak. Zeker tromslag in 't kriecken van den dag.*

‡ **DIANTRE**, *f. m.* Diable. *Duivel.*

‡ Au diantre soit le fou. *De gek magh voor den duivel vaaren.*

DIAPALME, *f. f.* Sorte d'emplâtre. *Diapalma. Zekere trekplaafter.*

DIAPHANE, *adj.* Transparent. *Doorluchtig, doorschynig, doorschynend, doorzichtig, helder.*

Un corps diaphane. *Een doorluchtig ligchaam.*

DIAPHORETIQUE, *adj.* (Terme de Medecine.) *Onstlofende, zweetverwekkende.*

DIAPHRAGME, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) *Middelschot, middelrijs. (Een ontleedkundig woordt.)*

DIAPRE, *éc. adj.* Varié, de plusieurs couleurs. *Veelverwig, van veele, of verscheide verwen.*

DIARREË, diarnhèze, *f. f.* Sorte de flux de ventre. *Zekere buikvloeds, buikloop, of loop.*

DIC.

DICERNEMENT, Discernement, *f. m.* Jugement. *Oordeel, onderscheiding, kennis om te onderscheiden.*

Avoir le discernement bon. *Een goet oordeel hebben.*

DICERNER, Discerner, *v. a.* Distinguer. *Onderscheiden, onderkennen.*

Dicerner le bien d'avec le mal. *'s Goet van 't quaade onderscheiden.*

Je ne pus bien dicerner qui étoit avec vous. *Ik kon niet wel onderkennen wie'er by u was.*

DICIPLE, Disciple, *f. m.* Ecolier. *Leerling, scholier.*

Les disciples de Jesus Christ. *Les Apôtres. De leerlingen van Jesus Christus. D' Apostelen, Godsgezanten, of Kruisgezanten.*

DICIPLINABLE, disciplinable, *adj.* Qui est capable d'être instruit. *Leerzaam, vatzaam, die bequaam*

- is, om geleert te worden.
- DICIPLINE**, *dificipline, f. f.* Conduite de gens qui enseignent. *Beftier, of leerwys eener fchools; onderwys, beleids der leerlinge.*
- Il est sous la discipline des Jéfuites. *Hy legt fchool by de Jéfuiten, of hy is onder 't fchoolbeftier der Jéfuiten.*
- Dicipline.** *Ordre exact & bien difcipliné. Tucht, nauwe, of ftronge order.*
- Dicipline.** *Régles & constitutions. Wetten, inzettingen, keuren, inftellingen.*
- La dicipline militaire.** *De krygstucht.*
- La dicipline Ecclefiaftique.** *De kerkyke tucht.*
- Dicipline.** (*Terme de Religieux, & de Religieufe.*) *Zekere zwoep, van gedraaide perkamentjes, of touwjes gemaakt, (daar de klooftebroërs en zufters zich zelven mée geefelen.)*
- Se donner la dicipline.** *Zich zelven geefelen.*
- DICIPLINER**, *difcipliner, v. a.* *Inftituere, régler. Leeren, onderwyzen, onderrichten, in eenen goeden regel brengen.*
- Il a bien difcipliné cette maifon-là. *Hy heeft dat huis in eenen goeden regel gebracht.*
- Dicipliné, diciplinée, adj.** *Enfeigné, inftituit. Onderwezen, geoeffent.*
- Enfant bien dicipliné.** *Een wel onderwezen kindt.*
- Troupes bien diciplinées.** *Wel geoeffende krygsbenden.*
- DIGTAM**, *f. m.* *Herbe medicinale. Wilde polsi. Een geneeskruids.*
- DICTATEUR**, *f. m.* *Souverain Magiftrat de la Republique Romaine. Hooggezaghebber, Opperwoogdt, Opperbevelhebber der oude Romeinen.*
- DICTATURE**, *f. f.* *Dignité de Dictateur. 't Roomsche opperwoogtschap, of hooggezaghebberschap.*
- DICTÉE**, *f. f.* (*Terme d'Ecolier.*) *De lessen die een meefter zyne leerlingen voorzeft.*
- DICTER**, *v. a.* *Voorftellen; voordichten, dichtten, voorzeggen, opftellen.*
- Dictér une lettre.** *Eenen brief voordichten, of opftellen.*
- * **Dictér.** *Enfeigner. Leeren, onderwyzen, onderwys geeven. (Zommige zeggen ook leeren.)*
- * **La raifon nous dicte cela.** *De reden*

- leert ons dat.*
- DICTION**, *f. f.* *Mot. Elocution. Een woordt, een zeggen, of fpreekwys. Uitspraak.*
- Diction noble.** *Een fierlyk woordt, een fraai zeggen.*
- DICTIONNAIRE**, *f. m.* *Een woordenboek, of woordenfchas.*
- Le dictionnaire de M.....** *eft fort confus & trop chargé. Het woordenboek van M..... is heel verward en te vol gepropt.*
- DICTON**, *f. m.* (*Terme de Palais.*) *'t Gewyfte, 't gewezen, of uitgefproken vonnis.*
- † **Dicton.** *Mots fentencieux. Spreuken, fprekwoorden, aardige redenen.*

DID. DIE.

- DIDACTIQUE**, *adj.* *Inftuëctif. Onderwyzend, onderwyzig, leerzaam.*
- Stile didactique. Een leerzame ftyl.*
- DIDIER**, *f. m.* *Nom d'homme. Didrik. Een mans naam.*
- DIESE**, *f. f.* (*Terme de musique.*) *Een halve, kleins, of onvolmaakte toon. (Een woordt der maatzang.)*
- DIÈTE**, *f. f.* *Abftinence qu'on fait pour conſerver fa fanté. Eetregel, leefmaat, ſoberheit, een gefchikte maat in eeten en drinken, om zyne gezondheid te bewaaren.*
- Faire diète.** *Op zyn gezondheid leeven.*
- Diète.** *Affemblée des Etats en Allemagne. Pologne, &c. De ryksdagh. De vergadering der Staaten in Duitslandt, Poolen, enz.*
- Affembler la diète.** *Den ryksdagh befchryven, of beroepen.*
- DIEU**, *f. m.* *Etre ſouverain très parfait. Godt. Het oppermagtig volmaakt wezen.*
- Dieu ſubſtitue de toute éternité par ſoi-même.** *Godt beftaat van eeuwigheit door zich zelven.*
- L'eſſence de Dieu eft incomprehenſible.** *'t Wezen van Godt is onbegrypelyk.*
- * **Dieux.** *Souverains, Grands de la terre. Goden, Opperheeren, of Heerſchers der aarde.*
- * **Les Rois ſont les Dieux de la terre.** *De Koningen zyn de Goden der aarde.*
- * **Avec les Dieux il oſe ſe mêlér.** *Hy durft zich by de Goden voegen.*
- Mon Dieu!** *Sorte d'exclamation. Myn Godt! Zekere uitroeping.*

- Les Dieux, f. m.** *Les Divinites fabuleuſes des paiens. De Goden De verziarde Godtheden der heidenen.*
- A Dieu ne plaiſe!** *Dat gabenge Godt niet! daar behoeds, of bewaare ons Godt voor!*
- Dieu merci.** *Gods dank, Gode zy dank, Godt zy gedankt.*
- Dieu aidant.** *Met Godts hulpe, zoo Godt wil.*
- Au nom de Dieu.** *In Godts naam.*
- Dieu-donné, Dieu-donnée, f. m. & f.** *Nom propre. Een Godts geſchenk, of Godts gave. Zekere eigen naam.*
- Louis XIV. fut appelle Dieu-donné.** *Lodewyk de XIV. werd Godts gave genaamt.*

DIF.

- DIFAMATEUR**, *f. m.* *Naamsfchender, eerroover, faamroover, lafteraar.*
- DIFAMATION**, *f. f.* *Décri de l'honneur d'une perſonne. Eerrooving, naamschennis, faamrooving, 't feelen van iemants eere.*
- DIFAMATOIRE**, *adj.* *Qui deshonne. Onteurende, ſmaadende, lafterende, ſchendende.*
- Libelle difamatoire.** *Een lafterſchrift.*
- DIFAMER.** *v. a.* *Deshonorer. Eerrooven, onteeren, ſchenden, achterklappen, faamrooven.*
- Difamant, difamante, pars. & adj.** *Faam- of naamroovende, eerrovendende.*
- Ce ſont des difcours difamants.** *'t Zyn eerrovendende redenen.*
- Ce ſont des paroles ou injures difamantes.** *'t Zyn naam- of faamroovende ſcheldtwoorden.*
- DIFÈREMENT**, *adv.* *Diverſement. Verſcheidenſtyk, op verſcheide wyzen, opſchietwin, opſchorsen.*
- On parle des choſes diférement.** *Men ſpreekt verſcheidenſtyk van de zaaken.*
- DIFÉREND**, *f. m.* *Querelle, difpute. Geſchil, krakheel, twiſt, ſtrydt, oneenigheit, verſchil, onluſt.*
- Avoir diférend avec quelqu'un.** *Met iemant geſchil hebben, of in verſchil zyn.*
- DIFÉRENCE**, *f. f.* *Diſtinction. Verſchil, ondersheids, verſcheidenheit, ongelykheit.*
- Il y a de la différence de vous à lui.** *Tuſſchen u en hem is ondersheids.*

Diférence. (Terme de Philosophie.) Eene wezenlyke eigenfchap die d'eene foort van d'andere onderscheidt.

DIFÉRENT, diférente, adj. Divers, diftingué. Onderscheiden, verſcheiden, ongelyk, verſchillig, ongelykvormig, overeenkomftig.

Leurs opinions font diférentes. Hunne gevoelens zyn verſcheiden.

Il eft fouverent différent de lui-même. Hy is menigmaal zich zelf ongelyk, of verſchillende van zich zelven.

DIFÉRER, v. a. Prolonger, remettre. Uiftellen, verſchuiven, uiftel nemen.

Diférer la chofe jusques au lendemain. De zaak tot morgen uiftellen.

Ce qui eft diféré n'eft pas perdu. Dat in 't vat is zuurt niet. (Een ſpreekw.) Lang borgen is geen quytſchelden. Dat men uiftelt is niet verloren.

Diférer, v. n. Etre diférent, ou diftingué. Verſchillen, verſcheelen, ſcheelen, ongelyk zyn, niet overeen koemen.

Ces deux chofes diférent beaucoup. Die twee dingen verſchillen veel.

DIFICILE, adj. Pénible, malaiſé. Zwaar, moeiljk, zwaar om te doen, zwaarwigtig.

Ouvrage difficile. Een zwaar werk. Il eft difficile à contenter. Men kan hem kwaljk vergenoegen, of voldoen, hy is kwaljk te vergenoegen.

Il fait le difficile. Hy houdt zich heel trots, of heel kwaljk.

Tems difficile. Een benauwde tydt.

DIFICILEMENT, adv. Avec peine. Zwaarlyk, moeiljk, met moeite, of arbeids.

DIFICULTE, f. f. Peine. Empêchement. Obftacle. Zwaarigheit, moeite, moeiljkheit, verandering, hinder, hindernis. Beletſel.

La chofe n'eft pas fans difficulté. De zaak is niet zonder zwaarigheit.

Dificulté. Objection difficile à réfoudre. Een zwaarigheit. Eene zwaare tegenwerping die niet wel op te loffen is.

Propofer une difficulté. Eene zwaarigheit voorftellen.

Dificulté. Doute. Zwaarigheit. Twyfel, twyſeling.

Cela ne fouffre point de difficulté. Dar heeft geen zwaarigheit in. Daar valt geen twyfel over.

Sans difficulté. Indubitablement. Zonder hinder, of zwaarigheit. Onwifelbaar, zekerlyk, gewiffelyk.

Dificulté d'haleine. Wanaaſſeming, benauwtheit in 't ademen, aarmborftigheit, engborftigheit.

Dificulté d'urine. Droppelpis, koude pis, ongemak in 't wazeren.

DIFORME, adj. Laid. Leelyk, mismaakt, misftalig, misvormig.

Diformité, f. f. Laideur. Leelykheit, mismaaktheit.

* La diformité du vice. De leelykheit der zonde.

DIFUS, difufe, adj. Etendu. Wydtloopig, wydtluftig, wydt uitgebreidt.

Le ftile de Cicero eft un peu difus. De ftyl van Cicero is wat wydtloopig.

DIFUSEMENT, adv. Wydtloopig, uitgebreidt.

DIG.

DIGERER, v. a. Faire la digestion. Verdouwen, verteeren, verduuwen.

Digerer bien ce qu'on mange. Wel verteeren 't geene men eet.

Digerer. (Terme de Chimie.) Uittrekken, laaten ſtaan weiken, aan 't vuur zetten. (Een woordt der Stoffſcheiding.)

* Digerer. Souffrir patiemment. Verdouwen, of verduuwen, lydtzaam verdraagen.

* Ne pouvoir digerer un affront. Geen boon, of ſmaadt konnen verduuwen.

* Digerer. Examiner avec ſoin. Wel kookken, wel overweegen, wel overleggen.

* Il ne digère pas affez ce qu'il dit. Hy kookt, of overweegt niet genoeg 't geen hy zegt.

DIGESTÉ, f. m. Pandectes. De Digesta in de rechten. Vyftig boeken waar in de antwoorden der oude Rechtsgeleerden zyn vervat.

DIGESTION, f. f. Coction de l'Estomac. Koking, verdouwing, of verteering der spyze in de maag.

Digestion. (Terme de Chimie.) Weeking, weeking. (Een woordt der Scheikunde.)

* Cela eft de dure digestion; c'eft à dire, difficile à fuporter. Dat is hard te verduuwen, dat is kwaljk te lyden, of te verdraagen.

DIGITALE, f. f. Plante. Vingeroedskruids.

DIGNE, adj. Qui mérite. Waerdig, weerdig, waardt.

Digne de compaffion. Medelyden waerdig.

Digne d'être puni. Waerdig geſtrafte te worden.

DIGNEMENT, adv. Waerdiglyk, behoorlyk, naar behooren, naar vereiſch.

Parler dignement d'un fujet. Behoorlyk van een zaak ſpreken.

DIGNITE, f. f. Charge honorable. Waerdigheit, eerampt, aanzien, ſtaas.

* Dignité. Grandeur, beauté, nobleſſe. Schoonheit, uitmuntendheit, edelheit.

* Avilir la dignité de fon fujet par des expreffions baffes. De uitmuntendheit zynere ſtoffe door ſtechte uitdrukkingen verontwaerdigen, of verkleinen.

Soutenir la dignité de la matiere par la grandeur de ſes penſées & des expreffions. De waerdigheit der ſtoffe, door de grootheit zynere gedachten en uitdrukkingen ophouden.

DIGRESSION, f. f. Buitenreden, omweg, buitentredt, buitensprong, uitſtapping, zydtgang, uitloop, uitweiding.

Faire des digreffions ennuyeufes. Verdriegtige buitenredenen maaken.

DIGUÉ, f. f. Amas de terre contre les eaux. Een dyk, of dam tegen 't water.

* Digue. Obftacle. Dyk, dam, hinderpaal, hindernis, beletſel.

* La licence a ravagé toutes ſes digues. D'ongebondenheit heeft alle zyne hinderpaalen verbryſelt; (eigentlyk; heeft alle zyne dyken vernield.)

DIL.

DILAIER. Voyez Diferer.

DILATER, v. a. Etendre, élargir. Uittspannen, verwyden, wyder maaken, doen zwellen.

Dilater les vaiſſeaux. De vaten doen zwellen.

Se dilater, v. r. Zich uittspannen, dikker worden, wyder worden, zwellen, opzwellen, zich uitzetten.

Le veines ſe dilatent. De aderen ſpannen zich uit.

DILATATION, f. f. Uittſpanning, uitzetting, verwyding, zwellung. La dilatation des artères. De uittſpanning der ſlagaderen.

DILATOIRE, *adj.* (*Terme de Palais.*) Qui tend à retarder. *Uitſtellig, verſchuivende 't geene ſtrekt om iets uit te ſtellen, of te verſchuiven.*

Exceptions dilatoires. *Verſchuivende uitvluchten*, (dat is, die maar ſtrekken om een zaak uit te ſtellen.)

Dilatoire, *f. m.* (*Terme de Chirurgie.*) Een verwydende, of uitpannende tong. (Een woordt der Heelkunde.)

DILECTION, *f. f.* Amour. *Liefde.* Pour l'amour du fils de ta dilection. *Om den wille van den Zonne uwer liefde.*

DILEMME, *f. m.* Sorte d'argument. *Een tweeledige bewysreden.*

DILIGEMMENT, *adv.* Promtement, avec affiduité. *Naerſtig, vlytig, gezwindt, vaerdig, ſpoedig, haafſtelyk, ylings, in der yl, ras.*

Ecrire diligemment. *Vaerdig ſchryven.*

DILIGENCE, *f. f.* Naerſtigheit, neerſtigheit, vlyt, vaardigheid, gezwindheit, nyverheit.

Faire une choſe en diligence. *Een zaak heel gezwindt doen.*

Diligence. Coche par eau, ou par terre. *Een vrachtwagen, of vrachtschuit.*

Diligences. (*Terme de Pratique.*) Poursuite. *Vervolg van eene rechtzaak, of van een pleit.*

DILIGENT, diligente, *adj.* Naerſtig, vlytig, gaau, gezwindt, vaerdig, noeft, nyverig.

DILIGENTER, *v. n.* Faire hâter. *Bevorderen, voortzetten, aandringen, aandryven, afvaerdigen, doen ſpoedigen.*

DIM. DIN.

DIMANCHE, *f. m.* (*Four autrement consacré au soleil.*) Zondagh, ruſtdagh. (De dagh voortyts de zonne toegewydt.)

DIME, *f. f.* Tiendt, of tiende. Paier la dime. *Tiendt geeven, de tiende betaalen.*

DIMER, *v. a.* Lever des dimes. *Ver-tienden, tiende neemen, tiende eifchen.*

DÎMEUR, *f. m.* Tiendthaffer, tiendteijſcher, ontſanger, of verpachter van tienden.

DIMENSION, *f. f.* Afmeeting, meetting.

Considérer un corps dans toutes ſes

dimensions. *Een ligchaam in alle zyne afmeetingen bemerken, of aamerken.*

DIMINUER, *v. a. & n.* Amoindrir, rendre plus petit. *Minderen, verminderen, afneemen, verkleinen, of verkleenen, kleinder maaken, of kleinder worden.*

Verre qui diminuë les objets. *Een glas dat de voorwerpen verkleint.*

Son crédit diminue. *Zyn aanzien neemt af, of verkleint.*

DIMINUTIF, *f. m.* (*Terme de Grammaire.*) Een verkleinwoordt, verkleinnaam, of verkleining.

DIMINUTION, *f. f.* Vermindering, verkleining, afneeming.

Diminution de crédit. *Vermindering van geloof, van gezagh, of aanzien.*

DISSION. (Mot inuſité.) *Voyez Demission.*

DISSOIRE, *f. m.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Zekere Biſſchoppelyke brieven, volmagtbrieven.

DISSORIAL, *adj.* Lettres diſſorials. *Zekere volmagtbrieven van eenen Biſſchop.*

DINANDERIE, *f. f.* Allerhande geel koperwerk.

DINDON, *f. m.* Jeune poulet d'Inde. *Een jonge kalkoen.*

DINDONNEAU, *f. m.* Petit dindon. *Een kieken van een kalkoen.*

DINE, diner, *f. m.* 't Middagmaal, de middagmaaltydt, (Brabantſch, De noon, of noonmaaltydt.)

DINE'E, *f. f.* Lieu où l'on va diner quand on voiage. *Demiddags plijfſterplaats. De plaats daar men 's middags eet als men opreis is.*

DINER, *v. a.* Faire le repas du midi. *'t Middagmaal houden, 's middags eeten.*

† C'est un grand dineur, c'est à dire, un grand mangeur. *'t Is een groot of ſterk eeter.*

DINTIERS, *f. m.* Les roignons du cerf. *De hersklootjes, de zaadbalerjes van een hert.*

DIO. DIR.

DIOCE'SAIN, diocéſaine, *adj.* Qui est du même diocèse. *Die onder het zelve kerſpel, of biſdom behoort.*

Evêque diocéſain. *Evêque du diocèse. De Biſſchop ener kerſpel kerke, of van een kerſpel.*

Diocéſain, *f. m.* Een onderhoorige, of inwooner van een biſdom.

Diocéſain. *Evêque du diocèse. De Biſſchop ener kerke.*

DIOCE'SE, *f. m.* Een Biſdom, of Biſſchoppelyk gebiedt; zekere Landſtreek waar over een Biſſchop 't kerkeſpelyk gebiedt heeft.

DIOPTRIQUE, *f. f.* Verrekykkunde, verregezichtkunde.

DIPH'THONGUE, *f. f.* Tweeklank, dubbelklank.

DIRE, *v. a.* Prononcer, exprimer, réciter, anoncer. *Zeggen, uitſpreken, uitdrukken, vertellen, verbaalen, verkondigen.*

Dire fa pensée en peu de mots. *Zyne gedachten in korte woorden uitdrukken, of met weinige woorden zeggen.*

* Dire. *Faire connoître, ſignifier. Zeggen, betekenen, beduiden.*

* Que veut dire cela? *Was wil dat zeggen? wat betekent dat?*

* C'est à dire. *Dat is te zeggen.*

* Cela ne dit rien. *Cela ne conclut rien. Dat zegt niets; dat beſluit niets.*

* Le cœur me dit. *Myn hart zegt, of getuygt my.*

* Trouver à dire. *Trouver qu'il manque. Iets te zeggen vinden: dat is, vinden dat 'er iets ſchoelt, of ontbreekt.*

* Il y a bien à dire, entre ces deux choſes. *Il y a bien de la difference. Daar is vry wat te zeggen, of vry wat onderscheidts tuffchen deze twee dingen.*

Dire la meſſe. *De mis doen.*

Dire des nouvelles. *Nieuwe tydingen vertellen.*

Dire, *f. m.* (*Mot peu uſité.*) Discours. *Zeggen, geſprek, reden.*

A son dire. *A ce qu'il dit. Naar zyn zeggen. Naar byt zegt.*

On en trouva plus de vingt à dire, ou plus de vingt de manque. *Men vondt 'er meer dan twintig te kort.*

On vous trouve à dire. *On ſouhaitte vôtre preſence. Men miſt u hier. Men verlangt naar uwe tegenwoordigheid.*

Trouver à dire à une choſe. *C'est la critiquer. Iets op een zaak weerem te zeggen: een zaak beknibbelen, of berifpen.*

* Bien dire. *Elegance dans le discours. Welſprekendheit, vloeiendheit in de reden.*

DIRECT, directe, *adj.* Qui va directement à quelqu'un. *Rechtsweegs,*

wagt, regelrecht, rechtuit, randuit, dat tegen iemant rechtuit, of onbewimpelt gezegt woord.
Harangue directe. Een reden die rechtuit tot iemant gaat, of tot iemant regelrecht gericht wordt.
Direct, directe. Qui va tout droit. *Recht, rechtstreeks, lynrecht. Dat recht loopt.*
Ligne directe. Een rechte lyn.
DIRECTEMENT, adv. Entièrement, droit à. *Regelrecht, rechtuit.*
Cela s'adresse directement à vous. *Dat woord rechtuit tegen u gezegt; dat zegmen regelrecht tegens u.*
DIRECTEUR, f.m. Administrateur laïque du bien de quelque hôpital. *Een lekebroër die 't opzicht en 't bewindt heeft van een gasthuis, bewindtsman van een gasthuis.*
Directeur. (Terme de Palais.) Een gevolmagtigde over den boedel, (door de schuldeiffchers getfelt om 't opzicht over de goederen des schuldenaars te hebben.)
Directeur. Confesseur ordinaire d'une personne. *Een bestierder, of leider des gewetens. Iemants gewoone biechtvader.*
*** Directeur de conscience.** Raadsgiver, geheimzuster.
Directeur de la compagnie des Indes Orientales. Een Bewindtshebber der Oostindische maatschappye.
DIRECTION, f.f. Maniment, ou administration de quelque chose. *Bestiering, belei, bewindt, opzicht, regering, bestel.*
Avoir la direction d'une affaire. 't Bewindt van, of over een zaak hebben.
Direction. Lieu où l'on traite des finances. *De kamer der geldmiddelen, of de finantiekamer.*
Direction. L'assemblée des Directeurs. *Vergadering der Bewindtslieden, of gevolmagtigden over een boedel.*
Direction. (Terme de Mathématique.) La ligne de direction. *De richtlyn.*
DIRECTRICE, f.f. Bestierster, of roegerster van een huis, huishouderster, huishoudster.
DIRIGER, v.a. Conduire. *Bestieren, stieren, beleggen.*
C'est lui qui a dirigé toute l'affaire. *Hy heeft de ganse zaak bestiert;*

of belegt.
Diriger. Rectifier. *Bestieren. Te recht brengen, of helpen.*
Diriger l'intention. *Het oogmerk bestieren, of te recht brengen.*

DIS.

DISCIPLE. Voyez Dicile.
DISCEPTION, f.f. Dispute. *Zinswijfing, twistredening, of twistreden.*
DISCONTINUATION, f.f. Interruption. *Ophouding, afbreking, uitscheiding, aflating, slaking.*
DISCONTINUER, v.a. Interrompre. *Afbreken, uitscheiden, aflaten, niet voortvaaren, staaken.*
Discontinuer un travail. *Een werk staaken, of afbreken.*
DISCONVENANCE, f.f. Disproportion. *Ongeelykheit, verschil, ongeelykvoormigheid, verscheidenheit.*
DISCONVENIR, (verbe neutre passif.) Ne pas convenir d'une chose. *Verschillen, niet overeenkomen, ongeelyk zyn, niet overeenstemmen.*
Il n'est pas homme à disconvenir de cela. *Hy is geen man om daar van te verschillen.*
DISCORDANT, discordante, adj. Qui n'est pas d'accord. *Wanstemmig, wanluidende, niet overeenstemmende, niet overeenkomende.*
Voix discordantes. *Wanluidende stemmen.*
DISCORDE, f.f. Diffention. *Tweedracht, oneenigheid, ruoespalt, verschil, twiſt, verdoeling.*
Semer la discorde entre deux personnes. *Twiſt tusschen twee personen zaajen.*
† DISCOUREUR, f.m. Causeur, ou babillard. *Prater, koster, snapper, klapper.*
† Discoureuse, f.f. Causeuse, babillarde. *Praatster, praatmoer, klappere, snapster.*
DISCOURIR, v.n. Parler. *Spreeken, redeneeren, redenvoeren, praaten, redenwiffelen.*
Discourir sur une matiere. *Over een zaak spreken, of praaten.*
DISCOURS, f.m. Reden, gesprek, redenvoering, redeneering.
Il a fait un fort beau discours. *Hy heeft eene schoone reden gedaan.*
Entrer en discours. *In gesprek koo-*

men, of treden, beginnen te spreken.
DISCRET, discrette, adj. Sage, retenu. *Befcheiden, wys, voorzichtig, omzichtig, gematigt, bedaart.*
Quantité discrette. (Terme de Logique.) *Onderscheide- of verdeelde hoegroothait. (Een woordt der Rekenkunst.)*
Discret, f.m. (Terme de quelques Religieux.) *Een voorpraak van eenig klooster.*
DISCRETTE, f.f. (Terme de Religieuse.) *De noothulperſſe eener Abdijſſe.*
DISCRETTEMENT, adv. Avec retenue. *Befcheidenlyk, wyſſelyk, voorzichtiglyk, omzichtig, met beſcheidenheit, met voorzichtigheit.*
En user discrètement. *Befcheidenlyk handelen, met beſcheidenheit te werk gaan.*
DISCRETION, f.f. Prudence; retenuë. *Befcheidenheit, voorzichtigheit, omzichtigheit, bedaartheit.*
Discretion. Ce que veut donner celui qui en jouant, ou gageant a perdu. *'t Geen iemant naar beſcheidenheit geveen wil, die iets ſpeelende, of weddende verlooren heeft.*
Jouer une discrétion. *Op beſcheidenheit ſpeelen. Spelen dat hy, die 't verliest, iets naar zyn beſcheidenheit geveen zal.*
Discretion. (Terme de guerre.) *Volonté. Wil, believen, goetduncken, genade en ongenade.*
Se rendre à discrétion. *Zich op genade en ongenade overgeeven.*
Vivre à discrétion. *Naar zyn wit, goetduncken, of believen leeven.*
DISCULPER, v.a. Purger d'une faute. *Vryſpreken. Van een misdadant ontſchuldigen, of zwinveren.*
On l'a disculpé auprès du Roi. *Men heeft hem by den Konink ontſchuldigt.*
DISCUTER, v.a. Examiner avec soin. *Onderzoeken, navorschen, met vyſt naſporen, aandachtig overweegen, wel inzien.*
Discuter. (Terme de Palais.) *Iemands goet opzoeken, om voor ſchuld te doen verkoopen.*
DISCUSSION, f.f. Examen d'affaire. *Onderzoek, naſpooring, aandacht-*

dachtige overweeing, of navorsching eener zaak.
 Entrer en discussion d'une affaire. In 's onderzoek eener zaak treden; een zaak beginnen te onderzoeken.
 Discussion. (Terme de Pratique.) Onderzoek naar iemants goet.
 DISERT, diferte, adj. Qui parle avec des paroles choisies. Welspreekende, net in 's spreken, die met uitgelezen woorden spreekt.
 DISERTEMENT, adv. Welspreekende, zuiver, net in 's spreken.
 Ecrire difertement. Heel net schryven.
 DISETTE, f. f. Pauvreté. Armoede, gebrek, behoeftigheid, benooidiging, schamelheit.
 Etre dans une extrême difette. Heel arm, of doodt arm zyn; in d'uiterste armoede zitten.
 DISETTEUX, difetteuse, adj. (Vieux mor.) Qui est dans la difette. Gebrekkelyk, behoeftig, noodlydende, die in armoede is, schamel.
 DISEUR, f. m. Celui qui dit. (Ce mot ne se dit pas seul.) Verteller, spreker. (Dit woordt wordt (in 't Fransch) niet alleen gebruikt.)
 Un difeur de contes. Een verteller van sprookjes, of quakjes.
 Difeur de rien. Een snapper, of beufelaar; een die niets fraais voortbrengt.
 Difeur de bons mots. Een die aardig in 't zeggen is.
 DISGRACE, f. f. Perte de faveur & de crédit. Wangunst, ongunst, ongenade, verlies van gunst en aanzien.
 Tomber en disgrace. In ongunst, of ongenade vallen.
 Disgrace. Colère, indignation. Ongenade, gramschap, tooren, wangunst.
 Tomber dans la disgrace du Dieu vivant. In de ongenade van den levendigen Godt vallen.
 Disgrace. Infortune, malheur. Tegenspoed, ramp, rampspoed, ongeval, onheil, ongeluk.
 Cette dernière disgrace achevé de le ruiner. Dit leste ongeval, deze laatste ramp, bederft hem voort, of 'eenemaal, of geheel en al.
 DISGRACIER, v. a. Oter quelqu'un de la faveur où il étoit. In genade, of ongunst brengen, iemants gunst en aanzien beneemen, of krenken.

Disgracié, disgraciée, adj. Qui n'est plus en faveur. Die in ongenade, of in ongunst is; (Onduidich, gedisgracieert.)
 Disgracié de la nature. Malfait. Misgedeelt, of onbegunstigt van de natuur. Ongedaan, leelyk, mismaakt.
 * Disgracié, disgraciée. Qui n'a ni bon air, ni bonne grace. Onbegaaft, heel, onaardig, onbevallig, daar geen zuiver, wellevendheit, noch bevalligheid in is.
 DISJOINDRE, v. a. Separer. Scheiden, verdeelen, vaf malkanderen scheiden.
 DISJONCTION, f. f. (Terme de Grammaire.) Verdeeling, scheidning. (Een woordt der Spraakunde.)
 DISLOCATION, f. f. (Terme de Chirurgien.) Ontplaatzing, verstuiking, verzetting uit het lit. (Een Wondtheelers woordt.)
 DISLOQUE, disloquée, part. p. Mis hors de sa place. Verstuikt, uit het lit, verzet.
 Os disloqué. Een verstuikt been.
 DISLOQUER, v. a. Demettre, deboiter un os. Verstuiken, verzetten. Een been verstuiken.
 DISPARITE', f. f. Différence. Verschil, verscheidenheit, ongelykheit.
 Disparité. (Terme de Philosophie.) Onpaarigheid, ongelykheit. (Een Natuurkundig woordt.)
 DISPAROÎTRE, v. n. S'évanouir. Verdwynen, uit het gezicht gaan, raaken, of komen, niet meer verschynen.
 Il disparut incontinent. Het verdwynt straks.
 DISPENSATEUR, f. m. Qui distribue. Uitdeeler, bedeeler, uitreiker.
 Jesus-Christ est le dispensateur des graces. Jesus Christus is de uitdeeler der genaden.
 Ils sont les dispensateurs des trésors célestes. Zy zyn d'uitdeelders van de hemelsche schatten.
 DISPENSATION, f. f. Distribution. Uitdeeling, uitdeiling, uitreiking.
 La dispensation des Sacremens. De uitdeeling der H. Verbondsstecken.
 DISPENSATRICE, f. f. Celle qui distribue. Uitdeelfter, bedeelfter, uitreikster.

Les Muses sont les dispensatrices de la gloire. De Zanggodinnen zyn d'uitdeelders der glorie.
 DISPENSE, f. f. Exemption, permission. Ontslag, vrygeving, ontflaging, lospreeking, bevryding.
 Obtenir une dispense du Pape. Een ontslag van den Paus verkrygen, of verwerven.
 DISPENSER, v. a. Exempter. Vrygeeven, ontslaan, bevryden.
 Se dispenser des réglez. Zich van de regelen, of voorchristen ontslaan.
 Qu'y a-t-il de plus horrible que de dispenser les hommes de l'amour de Dieu? Wat is 'er afsgrifelyker dan de menschen van de liefde Godts t'ontslaan?
 Dispenser. Distribuer, donner. Uitdeelen, geeven, omdeelen, uitreiken, gemeen maaken.
 Dispenser ses faveurs. Zyne gunsten uitdeelen.
 DISPERSER, v. a. Répandre en divers lieux. Verspreiden, verstrooijen, in verscheide plaatsen verdedelen.
 DISPERSION, f. f. (Vieux mor.) Voyez Diffipation.
 DISPOS, adj. (Dont le feminin n'est pas en usage.) Leger, agile. Ligt, vaardig, ras, gezwindt, vlieg.
 DISPOSER, v. a. Préparer. Voorbereiden, bereiden, beweegen, aanporren, aanzetten, brengen, overreeden.
 Il l'avoit disposé à cela. Hy hadt hem daar toe bewoogen, of gebragt.
 Disposer. Faire ce qu'on veut d'une chose. Schikken, beschikken, bestellen, ergens mede doen dat men wil, magt en bewint ergens over hebben.
 Il ne peut pas disposer de son bien. Hy is geen meester van zyn goeds, hy heeft het bewint van zyn goeds niet.
 Bien disposé. Mal disposé. Qui se porte bien. Qui se porte mal. Wel te pas. Qualyk te pas. Gezont, of welvarende. Ongezont.
 L'homme propose, & Dieu dispose. (Prov.) De mensch wikt, maar Godt schikt. (Een spreekw.)
 DISPOSITIF, f. m. (Terme de Palais.) 's Vonnis, d'uitspraak, of 's gewysde des rechtters.
 DISPOSITION, f. f. Gesteltheit, schik, ordening der dingen, gesteltenis, toestand.
 Disposition. Maniment, pouvoir.

*Befchikking, beftel, beſchik, be-
winds, believen, vermogen, magt,
wil.*
Il laiffa tout à fa difpofition. *Hy liet
alles aan zyn believen.*
Disposition. Etat, réfolution. *Voornemen, staat, genegenheit, be-
ſluit.*
Il n'est pas dans la difpofition de vous
faire du bien. *Hy heeft geene ge-
regenheit, of hy is niet in staat,
om u goeds te doen, of om u wel te
doen.*
Disposition de droit. Décifion. *Be-
ſtechting, vonnis, wifpraak, ge-
wyfde.*
Disposition. Aptitude. Penchant. *Le-
quaamheit, trek, luft, genegen-
heit, neiging; overhelling.*
Il n'a aucune difpofition à l'étude.
*Hy heeft geen trek, geene bequaam-
heit, of genegenheit tot de ſtudie,
of leer oefening.*
Elle n'a point de difpofition à l'a-
mour. *Zy is niet vryerziek, niet
vryerachtig, of niet vryergezint,
zy houd niet van minneryen.*
Disposition. Santé. Gefteltheit, ge-
fteltheit, toeftant, welſtant, ge-
zondtheit.
Il est en bonne difpofition. *Hy is in
goede gezondtheit of gefteltheit; hy
is welvarende, of in goeden wel-
ſtant.*
Disposition. Réfolution. *Genegen-
heit, voornemen, toeleg, opzet,
trek.*
Je ne fuis pas dans la difpofition
d'y aller. *Ik hebbe geen genegen-
heit, trek, of voornemen om 'er te
gaan.*
DISPROPORTION, *f. f.* Inéga-
lité. *Ongelykheit, onevenredigheit,
ongelykvormigheit, onovereenkomft.*
DISPROPORTIONNER, *v. a.*
*Ongelyk maaken, ongelykvormig
maaken.*
Les chofes étoient égales, mais pour
les difproportionner on a fait tel-
le chofe. *De dingen waren gelyk,
maar om ze ongelyk te maaken,
heeft men dat gedaan.*
DISPUTABLE, *adj.* (*Mot qui vieil-
lit.*) Qui peut être en difpute,
douteux. *Berwifpelyk, berwifpbaar;
's geen men betwiften mag, twy-
felachtig, dat over en weder kan
betwif worden.*
L'affaire est difputable. *De zaak is
twyfelachtig, of 's is een twyfel-
achtige zaak.*

DISPUTE, *f. f.* Conteftation. *Ge-
ſchil. Redenweeging, redensfrydts,
twiftraden, zintwifing.*
Dispute. Querelle. *Twif, krakkeel,
onluſt, geſchil.*
DISPUTER, *v. n. & a.* Défendre
fon ſentiment contre quelqu'un.
*Zintwiften, zyn gevoelen tegen te-
mant verdedigen, beweeren, of
ſtaande houden.*
Disputer. Discourir avec chaleur fur
quelque matière de ſcience. *Twif-
redenen, zintwiften, met hevigkeit
over een zaak redeneeren, of ſpre-
ken.*
* Disputer. Défendre avec opiniâ-
treté. Conteller. *Berwiften. Hal-
ſtarrig verdedigen, of beweeren.*
* Il prétend lui difputer la couron-
ne. *Hy wil hem de kroon berwif-
ten.*
* Disputer le terrain. *Den gronds be-
twiften.*
Se difputer, *v. r.* Se quereller. *Met
malkanderen twiften, of krakke-
len, met malkanderen woorden, ge-
ſchil, of krakkeel hebben.*
DISPUTEUR, *f. m.* (*Vieux mot.*)
Qui difpute. *Een wargeeft, of war-
vogel, een twiſter, of krakkeelder,
een twiffigerig menſch.*
DISQUE, *f. m.* *Zekere plat-ronde
werpſteen by de Ouden gebruik-
lyk.*
Difque, *f. m.* (*Terme d'Aſtronomie.*)
*De platronde gedaante van zon en
maan, gelyk zy ons gezicht aan-
doen.*
Difque, *f. m.* (*Terme d'Optique.*) *La
grandeur des verres de lunettes. De
grootte van de brilglazen in de Ver-
rezeerkunde gebruikelyk.*
DISQUISITION, *f. f.* Examen,
critique, recherche. *Onderzoek,
ondervraging, navorſching, na-
ſpeuring.*
DISSECTEUR, *f. m.* *Een ontleder,
of onleedtkundige.*
DISSECTION, *f. f.* *Ontleding, op-
fryding, onleedtkunde.*
Faire la difſection d'un corps. *Een lig-
chaam ontleeden.*
DISSEMBLABLE, *adj.* *Ongelyk,
ongelykvormig, verſchillende, niet
overeenkomende, verſcheiden.*
DISSEMBLANCE, *f. f.* (*Vieux mot.*)
Difparité. *Ongelykheit, ongelyk-
vormigheit, verſchilligheit, ver-
ſcheidenheit.*
DISSENSION; *Voyez* Diffention.
DISSENTERIE, *f. f.* Flux de ſang.

*Roodeloop, bloedgang, roodtmeli-
zoen.*
DISSENTION, *f. f.* *Discorde, di-
vifion. Tweedracht, oneenigheit,
verdeeltheit, onluſt, misverſtand,
tweefpalt.*
Mettre la difſention-entre des amis.
*Verdeeltheit, onluſt, of tweefpalt
onder vrienden zaajen.*
DISSEQUER, *v. a.* *Ontleeden, op-
fnyden, van lidt tot lidt verdee-
len.*
DISSERTATION, *f. f.* *Een onder-
wysreden, of redenvoering.*
DISSIMILAIRE, *adj.* (*Terme d'A-
natomie.*) Qui n'est pas de même
nature. *Ongelykaardig, ongelyk-
ſlachtig, meerſlachtig.*
Parties ſimilaires & difſimilaires.
*Gelykaardige en ongelykaardige,
of gelykſlachtige en ongelykſlachtige
deelen.*
DISSIMULATION, *f. f.* *Deguife-
ment. Ontveinzing, veinzing,
veinzery, bewimpeling, vermom-
ming, bedekking.*
Ufer de difſimulation. *Veinzery ge-
bruiken.*
DISSIMULER, *v. a.* *Déguifer, feindre,
cacher. Ontveinzen, bewim-
pelen; veinzen, vermommen, ver-
bergen, bedekken, verheelen.*
Qui n'a plus qu'un moment à vivre,
n'a plus rien à difſimuler. *Die noch
maar een oogenblik heeft te leeven,
heeft, of behoeft niet meer te vein-
zen.*
Difſimuler. Faire ſemblant de ne pas
remarquer. *Ontveinzen, den ſchyn
maaken of men iets niet merkte, of
gewaar wierdt.*
Difſimulé, difſimulée, *adj.* *Feint,
déguiſé. Bewimpelt, geveinf, ver-
momt, ontveinf, bedekt, verheelt.*
Haine difſimulée. *Een ontveinfde
haat.*
Difſimulé, *f. m.* *Qui uſe de difſimu-
lation. Een veinzer, een die vein-
zerye gebruikt, een bedekt menſch.*
Difſimulée, *f. f.* *Celle qui difſimule.
Een veinfster, een vrouwmenſch dat
met looze ſtreken omgaat, of ge-
veinf is.*
DISSIPATEUR, *f. m.* *Qui difſi-
pe, qui confume. Verdoender,
verquifter, doorbrenger, verteeder,
opmaker.*
DISSIPATION, *f. f.* *Verquifing,
doorbrenging, verteering, verdoe-
ning.*
* Diſſipation. Perte. *Verlies, ver-
vlieging.*

- vliezing.*
 * La dissipation des esprits. *De ver-vliezing der geesten.*
 * Dissipation. Distraction. *Verstrooi-jing, of afrekkling van gedachten, onaan-dachtigheid.*
 DISSIPER, *v. a.* Consumer, perdre. *Verquisten, verdoen, vertceren, door-brengeen, opeeten.*
 Il a dissipé tout son patrimoine. *Hy heeft al zyn vaders goeds doorge-bragt, opgegeeten, of (boertende) door de billen gelapt.*
 * Dissiper. Chasser, dissoudre. *Ver-dryven, wezjaagen, verjaagen.*
 * Dissiper les ténébres. *De duisterheit, of duisternis verdryven.*
 * Dissiper la crainte. *De vreeze ver-jaagen, of verdryven.*
 Esprit toujours dissipé. *Esprit qui ne s'applique jamais. Een verstand dat alrydt wildt, afgetrokken, of verstrooit is in zyne gedachten, dat nooit vaste gedachten heeft, of al-toos onaan-dachtig is.*
 DISSOLU, dissolué, *adj.* Débauché, libertin. *Ongebonden, los, dartel, ongeschikt, oneerlyk, wel-lustig.*
 Mener une vie dissolue. *Een ongebon-den leven leiden.*
 DISSOLUMENT, *adv.* Licentieu-fement. *Ongeschiktelyk, losselyk, ongebonden, laskoppig; op eene on-geschikte, of ongebonde wyze.*
 DISSOLVANT. (Terme de Chimie.) *Losmaakende, ontlossende, ontbin-dende, scheidende, al 't geene iets los maakt, of scheidt.*
 DISSOLUTION, *f. f.* (Terme de Chimie.) *Reduction des corps durs en forme liquide. Ontlossing, ont-binding, smelting van harde lig-chaaften tot eene vloeijende stoffe.*
 Dissolution. (Terme de Chimie.) *Chose dissoute. Iets dat gesmolten is. Een hardt ligchaam dat tot eene vloeijende stoffe is gemaakt.*
 Dissolution. Destruction. *Verbree-king, ontlossing, ontbinding, schei-ding.*
 La dissolution du composé. *D'ont-binding, of scheidung der zamen-stelling; de doodt, die ziel en lig-chaaft scheidt.*
 Dissolution. Separation. *Ontbinding, scheidung.*
 Dissolution de mariage. *Scheidung van 't huwelyk, echtscheidung.*
 * Dissolution. Débauche, déégle-ment. *Ongebondenheit, lossigheid,*

- ongeschiktheid, of ongeregeltheit van leven.*
 DISSONANCE, *f. f.* Wanluiding, wanluidigheid. ** Een valsche toon van stemmen, of speelsugen.*
 DISSOUDRE, *v. a.* Reduire les corps durs en liqueurs. *Smelten, onlossen, ontbinden, harde lig-chaaften tot eene vloeijende stoffe maaken.*
 Dissoudre, ou rompre un maria-ge. *Een huwelyk scheiden, of bree-ken.*
 * Se dissoudre, *v. r.* Se défaire, se rompre. *Breeken, gesroken worden, scheiden, gescheiden worden.*
 * La société se dissout. *'t Geselschap, of 't genootschap scheidt, of wordt gescheiden.*
 Dissout, dissoute, *adj.* Gesmolten. *Ontloft, ontbonden, gescheiden.*
 DISSUADER, *v. a.* Détourner. *Ontraaden, afraaden, afkeeren, af-wenden, omzetten, afrekken.*
 Il l'a dissuadé de cela. *Hy heeft hem daar van afgeraaden.*
 DISSUASION, *f. f.* Onstrading, af-rading, afrekking, omzetting, af-wending.
 DISTANCE, *f. f.* Eloignement d'un lieu à l'autre. *Ruimte. Tusschen-beit, wytte, afstand, tusschenruimte van d'een plaats tot de andere, spatie.*
 DISTANT, *adj.* Eloigné. *Ver, van een staande, afgelegen, af-leggende.*
 DISTENTION, *f. f.* De nitrekking der ledemaaten.
 La distention des membres à la ques-tion est fort douloureuse. *De nit-rekking der ledemaaten aan de plei, of op de pynbank, is zeer smarte-lyk, of heel gevoelig.*
 DISTILATEUR, *f. m.* Waterbran-der, stoker, overhaalder.
 DISTILATION, *f. f.* Waterbran-ding, afdruijing, afrekking, over-haling, stoking.
 DISTILER, *v. a.* Purifier par l'al-lambic. *Afdruijen, afzypen, over-haalen, stoken, water branden.*
 * Distiler, *v. n.* Degouter. *Afdrui-pen, afloopen.*
 * Il en distilloit des gouttes de sang. *Daar dropen, of liepen druppelen bloedts af.*
 * Se distiler en larmes. *Se fondre en larmes. In traanen smelten, veel traanen storten.*
 Eaux distillées, *Gebrande wateren.*

- DISTINCT, *diffincte, adj.* Net, clair. *Onderscheiden, klaar, zai-ver, duidelyk.*
 Avoir une idée distincte d'une chose. *Een klaar, of onderscheiden denk-beeldt van eene zaak hebben.*
 DISTINCTEMENT, *adv.* Net-tement. *Onderscheidendlyk, klaas-lyk, duidelyk.*
 Voir distinctement une chose. *Iets onderscheidendlyk, of duidelyk zien.*
 DISTINCTION, *f. f.* Différence. *Onderscheidt, verschil, verschei-denheit.*
 Faire la distinction des gens. *On-derscheidt tusschen menschen ma-ken.*
 Un homme d'une grande distinction, ou d'un grand mérite. *Een man van uitstekende dewgts, van groo-te, of van veele verdiensten.*
 Distinction. (Terme de Droit canon.) *Eene onderscheidung in 't geestelyk Rechtsboek.*
 Distinction. (Terme de Philosophie.) *Eene onderscheidung in de reden-kunst.*
 Par le moien d'une petite distinction il eludera la difficulté. *Door eene kleins onderscheidung zal by de zwaarigheid onlossen, of wegwaa-men.*
 DISTINGUER, *v. a.* Mettre de la différence. *Onderscheiden, onder-scheidt maaken, verschil stellen.*
 Distinguer les personnes de mérite. *Onderscheidt tusschen luden van verdienste maaken.*
 Se distinguer des autres par son esprit. *Boven anderen door zyn verstands uitmunten, of uitsteeken.*
 Distinguer. (Terme d'Ecole.) *Faire une distinction. Onderscheiden, eene onderscheidung maaken.*
 † DISTINGUO, *f. m.* (Terme Latin & de Philosophie.) *pour dire dis-tinction. Eene onderscheidung in de redankunst.*
 DISTIQUE, *f. m.* Deux vers La-tins qui font un sens parfait. *Twee Latynsche vaarzen die een volko-men zin uitmaaken.*
 DISTRACTION, *f. f.* Inapplication d'esprit. *Afrekking, afwending, onaan-dachtigheid, of verstrooijing van 't verstand.*
 DISTRAIRE, *v. a.* & *défectueux.* Détourner. *Afrekken, afwenden, afleiden, verleiden, afbrengen.*
 Distraire. *Separer une partie du tout. Afrekken, een deel van een geheel af-*

afcheiden, of afneemen.
 Distrainre plusieurs sommes du thrésor. *Verfcheide geldtformmen uit de fchakstift ligten.*
 * Distrainre. Detourner, diffuader. *Afwenden, afstrekken, ontraaden, afraaden.*
 Se distraire, v. r. Se détourner. *Zich afstrekken, zich afwenden, zich afkeeren.*
 Distrait, distraite, adj. Qui n'a nulle, on peu d'application. *Onaandachtig, versprooit van gedachten, d'e geene, of weinige aandacht heeft.*
 DISTRIBUER, v. a. Partager, donner à plusieurs. *Uitdeelen, omdeelen, verdeelen, uitreiken, aanveelen geuen.*
 Distribuer. Disposer, ranger. *Verdoelen, bestellen, schikken.*
 On distribua les troupes dans leurs quartiers. *Men verdoelde de krygsbenden in bunne wyken.*
 DISTRIBUTEUR, f. m. Celui qui distribue. *Uitdeeler, omdeeler, uitreiker, die iets uitdeelt.*
 DISTRIBUTIF, distributive, adj. Qui distribue. *Uitdeelig, uitdeelende, verdeelende, die uitdeelt.*
 La justice distributive. *De verdeelende, of uitdeelende gerechtigheid.*
 DISTRIBUTION, f. f. Dispensation. *Uitdeeling, omdeeling, beedeeling, uitreiking.*
 Faire la distribution des aumônes. *D'aalmoeffen uitdeelen.*
 Distribution de procès. (Termes de Palais.) *Overgeueving der stukken van een geding in handen eens Rechtgeleerden, om zelve te zien.*
 DISTRIBUTRICE des liqueurs, f. f. *Drankverkoopster, of zote-laarster in den Schouwburg. Een vrouw die in den Schouwburg drank en veruverschingen verkoopt.*
 DISTRICT, f. m. (Mor peu usité.) *Etendue de jurisdiction. Rechtsmagt, rechtsgebiedt, rechtsdwang, gebiedt, ban.*

DIT. DIV.

DIT, dite, adj. *ex pars.* Prononcé, proféré. *Gezegt, uitgesproken, gedaan, u. s., volcinds.*
 Le sermon est dit. *De predikatie is uit, of is gedaan.*
 Dit, f. m. Paroles d'une personne. *Zeggen, gezagh, gesprok. Iemants woorden.*

Avoir son dit & son dédit. *Zyn zeggen en wederzeggen hebben. Zyn woords en wederwoords hebben.*
 DITIRAMBE, Dithyrambe, f. m. *Himne en l'honneur du vin & de Bacchus. Een Bacchuslied. Een lofzang ter eere van den wyn en van Bacchus. Een drinklied.*
 Ditrambique, adj. Poète ditrambique. *Een dichter van drinkliedjens.*
 DIVAN, f. m. Le conseil du Grand Seigneur. *De Raadt van den Grootten Heer; de Divan.*
 DIVERS, diversé, adj. Différent. *Verfcheiden, men gerlei, onderscheiden, van verfcheiden slach.*
 Diverses personnes. *Verfcheide personen.*
 DIVERSEMENT, adv. *Verfcheidenslyk, op verfcheide wyzen.*
 On en parle diversement. *Men spreekt 'er verfcheidenslyk van.*
 DIVERSIFIER, v. a. Varier. *Veranderen, schakeeren, verfcheiden maaken, op verfcheide wyzen maaken, veranderlyk maaken.*
 Il faut diversifier les choses, si on veut qu'elles plaisent. *Men moet de dingen wat schakeeren, zo men wil dat ze zullen behaagen.*
 DIVERSION, f. f. (Termes de guerre.) *Een afwending. Eenige uitgezonde krygsbenden om eenen aanslag van den vyants voor te koemen.*
 Faire diversion. *Eene afwending maaken. Eenige krygsbenden uitzenden om den vyants op te houden, of elders werk te geuen.*
 * Elle ne cherchoit qu'à faire diversion à sa douleur. *Zy zocht niet dan haare smart te verdryuen, of te verzetten.*
 Diversion des deniers publics. *Bekeering, of uitgift van 's landts penningen tot een ander gebruik.*
 DIVERSITE', f. f. Variété. *Verfcheidenheit, onderscheidt, verschil, schakeering.*
 DIVERTIR, v. a. Détourner, distraire. *Afbrengen, afwenden, afstrekken, afleiden, afkeeren, ontraaden, verzetten, omzetten.*
 Un de ses amis le divertit de détruire la ville. *Een zyner vrienden ontviendt hem de stad te verwoesten, of te verdelgen.*
 Divertir les deniers du Roi. *'s Konings penningen, of geldt qualyk aanleggen, of tot een ander gebruik besteeden, of keeren.*

Divertir. Réjouir. *Verheugen, verlustigen, vermaaken.*
 La comédie divertit. *Het tooneelspel vermaakt.*
 Se divertir. Se réjouir. *Zich verlustigen, zich vermaaken, zyn vermaak neemen, mooi weér spelen, optrekken.*
 Se divertir de quelqu'un, ou aux dépens de quelqu'un. *C'est-à-dire, le railler. Iemant foppen, of scheeren; iemant voor de gek, of voor den droel houden; met iemant de gek scheeren, of den draak steeken.*
 DIVERTISSANT, divertissante, adj. *Vermaakelyk, genoeglyk, vrolyk, aangenaam, kortswylyg, koddig, aardig, kluchtig.*
 Esprit divertissant. *Een kortswylyg mensch.*
 Divertissant, f. m. Le bouffon des bateleurs. *De toneelzot, de hansop der toneelsteelderen.*
 DIVERTISSEMENT, f. m. Plaisir, joie. *Vermaak, genoegte, blydschap, vrolykheit, verlustiging, kortswyl.*
 Divertissement des deniers. *Bekeering, bekeering, of aanleg van penningen tot een verkeert gebruik.*
 DIVIN, divine, adj. *Goddelyk, 't geen op Gods ziet, 't geen de Godsdienst aangaat, of betrefte.*
 Service divin. *Goddelyke dienst.*
 * Divin. Divine. Excellent dans son genre. *Goddelyk, uitmuntend, voortreffelyk, schoon, treffelyk, edel, uitsteekend in zyn slach.*
 * Pensée Divine. *Eene Goddelyke, of voortreffelyke gedachte.*
 DIVINEMENT, adv. D'une manière céleste & Divine. *Hemelsch, heiliglyk, Goddelyk, op eene Goddelyke, of heilige wyze.*
 La Vierge a conçu divinément le Fils de Dieu dans son chaste sein. *De Maagd heeft op eene goddelyke wyze Gods Zoon in haaren kuischen schoot ontfangen.*
 * Divinement. Excellentment. *Uitmuntend, treffelyk, uitsteekend, heerlyk, schoon, ongemeen.*
 * Chanter divinément. *Schoon, of ongemeen wel zingen.*
 DIVINITE', f. f. Dieu. *Essence Divine. Godheit, Goddelykheit, God, 't Goddelyk wezen.*
 Adorer la Divinité. *De Godheit aanbidden.*

Divinité. Faux Dieu, ou Déesse. Godtheit. Een versierde Gods, of Godeffe.

DIVISER, v. a. Séparer, partager. Scheiden, deelen, verdeelen, onderscheiden, afscheiden.

Diviser un livre en deux tomes. Een boek in twee stukken verdeelen.

Diviser. Brouiller, mettre de la division. Verdeelen, twisfig en verdeelt, of oneinig maaken, tweedrachtig maaken, twisf rokkenen, of slooken.

DIVISEUR, f. m. (Terme d'Arithmétique.) Deeler, het deelend getal.

DIVISIBILITE', f. f. (Terme de Physique.) Deelbaarheid. (Een Natuurkundig woord.)

La divisibilité de la matiere. De deelbaarheid der stoffe.

DIVISIBLE, adj. Deelbaar, dat gedeelt kan worden.

La matiere semble être divisible à l'infini. De stoffe schijnt deelbaar te zyn tot het oneindige.

DIVISION, f. f. (Terme de Philosophie.) Partage d'un tout en ses parties. Verdeeling van een geheel in zyne deelen.

Division. (Terme de Rhétorique.) Partage d'un discours en 2 ou 3 points. Een verdeeling van een reden in twee of drie leden.

Division. (Terme d'Arithmétique.) Deeling, verdeeling, verdeeltoeken in de telkunst.

Division d'une escadre. (Terme de mer.) Een smaldeel; een gedeelte van een vloot, of van een vlagdeel.

Division; f. f. (Terme d'évolution militaire.) Een verdeeling van eenig voet- of paerdevolk, onder een krygshoop.

* Division. Dissention, trouble. Verdeeltheit oneenigheit, onlust, tweespalt, tweedracht, beroerte.

Mettre de la division entre des frères. Verdeeltheit tusschen broeders maaken, twisf tusschen broeders zaaijen, slooken, of rokkenen.

Divisions. Les bornes qui séparent diverses contrées dans les cartes de Géographie. Een verdeeling, of scheiding in een landskaart. De grenzen der verscheide gewesten in een landskaart, of ook de verscheide verwen der scheidingen in een landskaart.

DIVORCE, f. m. Séparation entre mari & femme. Echtscheiding van een huwelyk, of van man en vrouw.

Faire divorce avec sa femme. Van zyn vrouw scheiden.

* Il a fait divorce avec l'Eglise. Hy is van de Kerk geweeken, of gescheiden.

* Il a fait divorce avec le bon sens. Hy is van 't gezondts verstandt afgeweken.

DIURETIQUE, adj. (Terme de Médecine.) Apéritif. Openend, afzettend, waterloozend, pisdryvend.

Un remède diurétique. Een pisdryvend geneesmiddel.

DIURNAL, f. m. Een dagelyks gedebeboek in de R. Kerke.

DIURNE, adj. (Terme d'Astronomie.) Qui est de jour. Dagelyks, dat van den dagh is.

Mouvement diurne. Een dagelyksche beweeging.

DIVULGUER, v. a. Publier, découvrir. Gemeen maaken, ruchtbaar maaken, verbreiden, verspreiden, openbaaren, ontdekken.

Divulguer un secret. Een geheim openbaaren, of ontdekken.

DIX. DIZ.

DIX, Nom de nombre. Tien, het tiental.

Dix fois. Tien maal, tienwerf, tien reizen.

On l'a vu plus de dix fois. Men heeft hem meer dan tienmaal gezien.

Dixième, adj. De tiende.

Dix-sept. Zeventien.

Dix-septième, adj. De zeventiende.

Dix-huit. Achtien.

Dix-huitième, adj. De achtiende.

Dix-neuf. Neuzentien.

Dix-neuvième, adj. De negentiende.

DIZAIN, f. m. (Terme de Patenotric.) De tien kleine koraaen die aan de roozenhoedjes tusschen de groote staan.

Dizain, f. m. Ouvrage de dix vers François. Een gedicht van tien Fransche vaerzen.

Dizaine, f. f. Nombre de dix. Een tiengetal, of tiental.

DIZEAU, f. m. (Terme de Moissonneur.) Een tienhoop schooven, of gerven korens, een hoop van tien schooven, of gerven koren.

DOC. DOD.

DOCILE, adj. Leerzaam, vatzaam, begrypelyk, die iers wel aanneemt, of ligteyk leert.

DOCILEMENT, adv. Leerzaamlyk, op eene leerzame wyze.

DOCILITE', f. f. Leerzaamheit, vatzaamheit, vaabaarheit.

DOCTE, adj. Savant. Geleert, van groote wetenschap, of kennisse.

Homme docté. Een geleert man.

Les doctes, f. m. Les savants. De Geleerden.

DOCTEMENT, adv. Geleerdelyk, op eene geleerde wyze.

Parler doctement. Geleerdelyk spreken.

DOCTEUR, f. m. Een Leeraar, of Onderwyzer, Meester, Dokter.

DOCTORAL, adj. (Ce mot se peut dire en cette phrase.) Bonnet doctoral, ou pour mieux dire, bonnet de docteur. Meesterlyk, meesters, leeraars. Een leeraars muss.

DOCTORAT, f. m. Degré de docteur. Leeraarschap, leeraars ampt, de eertrap, of waardigheit van eenen Leeraar.

DOCTRINE, f. f. Science. Leers, leering, waerenschap, geleerdtheit.

Livre plein de doctrine. Een boek vol geleerdtheit.

DOCUMENT, f. m. Preuve, pièce qui sert à prouver. Bewys, bewysreden, bewysstuk, een stuk om iets te bewyzen.

DODECAEDRE, f. m. (Terme de Geometrie.) Dat twaalf gezichten, kanten, of grondvlakken heeft. (Een woordt der Landtmeetkunde.)

DODECAGONE, adj. & f. m. (Terme de Géometrie.) Twaalfhoek. Dat twaalf gelyke hoeken heeft, twaalfhoekig. (Een woordt der Landtmeetkunde.)

Faire un dodecagone. Een twaalfhoek maaken.

Dodecagone, f. m. (Terme de Fortification.) Een plaats met een twaalfhoek, of met twaalf bolwerken versterkt. (Een woordt der Vestingbouw.)

† DODINER. Chanter pour endormir des enfans. De kinderen dodynen, of in slaap zingen.

† Se dodiner. Se dorloter; avoir beaucoup de foin de sa personne. Veel werks van zichzelf maaken,

ken, veel met zichzelf op hebben, veel beschiks hebben met zichzelf.

† DODO. *Zisja, dodyn.* (Een kinderwoordt dat men gebruikt om de kinderen in slaap te wiegen.)

DOGDU, *dogdû, adj.* Gras & plein de chair. *Vet als een mol, wel in 't vleesch, vlezig, mals.*

Ces pigeons sont dodus. *Die duiven zyn vlezig.*

† Elle est doduë. *Zy is wel in 't vleesch; zy is heel poselig.*

DOG.

DOGAT, *f. m.* Dignité de Doge de Venise, ou de Gènes. *Het Dogeschap, of 't Hertogs ampt van Venetië, of van Genua.*

DOGE, *f. m.* Le Chef de la République de Venise, ou de Gènes. *De Doge, of Hartog van Venetië, of van Genua.*

DOGMATIQUE, *adj.* Instruëtif. *Onderwyzende, onderwyzig, leerende, leerzaam.*

Stile dogmatique. *Een onderwyzende styl.*

DOGMATIQUEMENT, *adv.* D'une manière dogmatique. *Leerende, onderwyzende, op eene leerende wyze.*

DOGMATISER, *v. a.* (Ce mot se dit en riant.) Enseigner, instruire. *Leeren, onderwyzen, onderrechten, eene leere invoeren.* (Dit woordt, als ook 't volgende, wordt (in 't Fransch) al laghende, of in eenen quaden zin gebruikt.)

DOGMATISEUR, *f. m.* (Ce mot se prend en mauvaïse part.) Qui dogmatise. *Een leeraar, of invoerder van een nieuwe leere.*

DOGME, *f. m.* Précepte, instruction. *Leerstuk, grondleer, leerling.*

Il débite de pernicious dogmes. *Hy leert schadebyke leerstukken, of spreidt verderfelyke leeringen.*

DOGUE, *f. m.* Sorte de groschien fort qui vient d'Angleterre. *Een Engelsche dog, een groote Engelsche hondt.*

Se DOGUER, *v. r.* (Ce mot se dit des beliers & moutons.) Se heurter la tête les uns contre les autres. *'t Hooft tegen malkander stooten.* (Dit wordt van de rammen en schaapen gezegt.)

DOI.

DOIEN, *f. m.* Le Chef du corps des Chanoines. *Deken, Domdeken. 't Hooft der Kanoniken.*

Doien rural. *Een dorppriester. voor zekeren tyt gestelt om de geschillen zynere amptgenooten by te leggen.*

DOIENNE', *f. m.* Dignité de Doien. *'s Dekenschap, 't Dekens ampt.*

Doienné. *La maison du Doien. Het Dekens huis.*

DOIGT, *f. m.* Een vinger.

Doigt. (Ce mot se dit aussi des canards, des poules d'eau, du plongeon, de la bécasse, des oiseaux de proie, du crocodile & de la grenouille.) *Klau, of poot van de eenden, waterhoenderen, duikelaaren, houtsnippen, roofvoogelen, krokodillen en kikvoorschen.*

† Il s'en mordra les doigts. *Il s'en repentira. Hy zal 'er de nagels over knauwen, of byten. 't Zal hem berouwen.*

† Etre à quatre doigts de la mort. *Etre proche de la mort. Vier vingerbreeds van de doods zyn. Naby de doods zyn.*

† Mon petit doigt me l'a dit. *C'est-à-dire, je fais la chose de quelqu'un. Ik heb dat uit myn pink gezogen. Dat is, Ik heb 't van iemand gehoort.*

* Faire toucher une chose au doigt. *La faire voir clairement. Een zaak met de handt doen tasten, of met den vinger doen aanraaken; dat is, klaarlyk doen zien, of aanwyzen.*

† Savoir une chose sur le bout du doigt. *C'est la bien favoir. Een zaak op zyn duim weeten. Een zaak heel wel weeten.*

† Donner sur les doigts à quelqu'un. *C'est le reprimander. Iemant op den duim kloppen. Iemant doornemen, of bestraffen.*

Montrer quelqu'un au doigt. *Iemant met den vinger aanwyzen.*

J'en mettrois les doigts au feu. *Ik zou 'er de vingers voor in 't vier steeken.*

† Montrer quelqu'un au doigt. *Iemant met vingers nawyzen, dat is, boonen, of bespotten.*

* Un doigt de vin. *Un peu de vin. Een vingerhoet wyns, een weinig wyn.*

DOL.

DOL, *f. m.* (Mot vieux.) Tromperie. *Bedrog, arglistigheit, bedriegerij.*

DOLEANCE, *f. f.* Plainte. *Gemissemens. Geklagh, weeklagte, gekerm, klagte.*

DOLEMMENT, *adv.* Tristement. *Bedroeft, droeviglyk, treuriglyk, op eene treurige wyze.*

DOLENT, *adj.* Triste, affligé. *Bedroeft, droevig, treurig, rouwig.*

Voix triste & dolente. *Eene droeve en klaaglyke stemme.*

DOLER, *v. a.* Unir le bois avec la doloire. *Schaaven, beschaaven. Hout schaaven.*

DOLOIRE, *f. f.* (Outil de Tonnelier & de Charpentier.) *Een schaaf, of schaave.* (Een Kuipers en Timmermans werktuig.)

Doloire. (Terme de Chirurgie.) *Sorte de bandage simple & inégal. Zekere eenvoudige en ongelyke winding, of zwachteling.* (Een woordt der Heelkunde.)

DOM.

DOM. (Mot Espagnol) qui veut dire Monsieur. *Don.* (Een Spaansch woordt, beteekenende, *Myn Heer.*)

DOMAINE, *f. m.* Droit de propriété qu'on a sur des terres. *Grond-eigen, eigendom, erfgrond.*

Domaine. *Le revenu ordinaire des Princes. 's Landts inkomst, 's Vorstems, of Prinszen inkomst, heerlykbeden.*

Domaine. *Tout le bien d'une personne. Iemants gansche goeds.*

Acroître son domaine. *Zyn goeds vermeerderen.*

DOMANIAL, *domaniale, adj.* Qui appartient au domaine. *'t Geen aan 's landts inkomsten behoort.*

DOME, *f. m.* Couverture ronde d'église, ou d'autre bâtiment. *Een kom, een ronde toren op het dak van een kerk, of ander gebouw.*

DOMESTIQUE, *f. m.* La femme, les enfans, les serviteurs & servantes. *Huisgenoot. De vrouwe, de kinderen, de knechts en meiden, van eenig huis.*

Domestique, *f. m.* Serviteur qui sert dans une maison. *Dienaar, huisbediende, bediende, huisknecht.*

C'est un des domestiques de Mr. un tel. *'t Is een der bedienden van den Heere zulk een.*

* Du-

- * Domestique, *adj.* Aprivoisé, privé. *Getemt, tam.*
- * Animal domestique. *Een huisdier, een tam dier.*
- Le domestique. Les affaires domestiques. *De huiszaaken, of huislyke zaaken. Dat de huishouding betreft.*
- DOMESTIQUEMENT, *adv.* In huis, huislyk.
- Il vit domestiquement. *Hy leeft zoeties in huis. Hy is een huislyk man. Hy leeft huislyk. (Dus zeggen wy ook; hy is geen looper.)*
- DOMICILE, *f. m.* Woonssteede, woonplaats, woning.
- Elire un domicile. *Een woonplaats verkiezen.*
- DOMICILIE, domiciliée, *adj.* Qui a un domicile fixe. *Gehuisf. Een die ergens gehuisf is, of een vaste woonplaats heeft.*
- Il étoit domicilié à Rome. *Hy was te Rome gehuisf.*
- ‡ DOMINATEUR, *f. m.* (*Mot burlesque.*) Heer, heerschap, baas.
- ‡ Il fait le dominateur. *Hy speelt het heerschap, of den baas.*
- DOMINATION, *f. f.* Gouvernement souverain, puissance absolue. *Heerschappy, heersching, oppermagt, boog gezagh.*
- Une rude domination. *Een harde heerschappy.*
- Domination. (*Terme d'Eglise.*) Ordre de la hierarchie céleste. *Order der hemelsche heerschappy.*
- DOMINER, *v. a.* Commander avec autorité & puissance. *Met magt en gezagh gebieden, of beveelen. Heerschen, beheeren, regeeren, heerschappy voeren, meester zyn, magt en gezagh hebben.*
- Dominer sur tout le monde. *Over de gansche werelds heerschen.*
- * Une montagne qui domine, ou qui commande la ville. *Een berg die over de stadt gebiedt, die de stadt bestrykt, of die hooger dan de stadt is.*
- * Les pluyes ont dominé pendant cet été. *De regen heeft van dezen zomer de overhandt gehad. Beter zegt men; Men heeft een regenachtige, of natte zomer gehad.*
- * Il veut dominer par tout où il est. *Hy wil overal 't grootste gezagh voeren.*
- Dominant, dominante, *adj.* Heerschende, heerschappyvoerende.
- Vice dominant. *Heerschende zom-*

- de, heerschend gebrek, of misdryf.*
- DOMINICAIN, *f. m.* Jacobin. *Een Dominikaner, of Jakobynner monnik, een Predikmonnik.*
- Dominicaine, *f. f.* *Een Non van St. Dominikus order.*
- DOMINICAL, dominicale, *adj.* Qui est du Seigneur. *Onzes Heeren, van onzes Heere.*
- L'oraïson Dominicale. *'t Gebedt onzes Heeren.*
- La lettre Dominicale. *La lettre qui marque les dimanches dans les almanachs. De Zondags letter in den Almanak.*
- Dominicale, *f. f.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) *Zondags Evangelij, Zondags texten die in den Almanak getekent staan.*
- Prêcher les Dominicales. *De Zondags Evangelien preken.*
- DOMINIQUE, *f. m.* Nom d'homme. *Dominikus. Een mans naam.*
- DOMMAGE, *f. m.* Tort, perte. *Sorte de malheur. Schâ, schade, verlies, nadeel, jammer.*
- Causer du dommage à son prochain. *Zynen naasten schade aandoen, of toebrengen.*
- C'est dommage qu'il ait été condamné. *'t Is jammer dat hy verwezen, of veroordeelt is.*
- Dommages & interêts d'un procès. *Kosten en schaden van een geding, of pleit.*
- DOMTABLE, *adj.* Pron. dontable. Qui peut être domté. *Temmelyk, tembaar, dat men temmen, of tam maaken kan.*
- DOMTER, *v. a.* (*Ce mot se dit des bêtes*) *et vous dire, rendre doux & obeïssant. Temmen, tam maaken, bedwingen. (Dit wordt van de beesten gezegt,) en betekent, gedwee en gehoorzaam maaken.*
- Alexandre domta Bucephale. *Alexander bedwong, of temde Bucephal.*
- * Domter. *Vaincre, subjuguier. Temmen, beteugelen, bedwingen, overwinnen, t onderbrengen.*
- * Domter ses passions. *Zyn hartsogten, of driften bedwingen, of t onder brengen.*
- DOMTEUR, *f. m.* Conquerant. *Overwinnaar, veroveraar, vermeesteraar, bedwinger.*

- DON, *Voyez Dom.*
- DON, *f. m.* Présent. *Gifte, geschenk, schenkaadje, vereering.*
- Don gratuit. *Een willige, of vrywillige gifte.*
- Le Clergé de France fait tous les cinq ans un don gratuit au Roi. *De Geestelykheit van Frankryk geeft den Konink alle vyfjaaren een vrywillige gifte.*
- DON mutuel. (*Terme de Pratique.*) *Een gifte over en weêr, of van beide zyden. (Een woordt der Rechtkunde.)*
- DON. Faveur qui vient du Ciel. *Talent. Gave. Hemelsche gave, een gunst des Hemels, bequaamheit, bequaafheit.*
- C'est une personne qui a de beaux dons. *'t Is een mensch die schoone gaven, of bequaamheden heeft.*
- ‡ Don. *Talent. Gave, bequaamheit.*
- ‡ Il a le don de beaucoup parler & de ne rien dire. *Hy heeft de gave van veel te snappen, of te praaten, en niets te zeggen.*
- ‡ Don. *Facilité. Gave, ligtheit, gemakelykheit.*
- ‡ Elle a le don des larmes autant que personne. *Zy kan zoo ligt traanen laaten, schreijen, of traanen starten als iemand.*
- DONATAIRE, *f. m. & f.* *Begaafde, begiftigde, dien, of die iets vereert, of geschenken wordt.*
- DONATEUR, *f. m.* Gouver, begiftiger, schenker die iets vereert, of schenkt.
- DONATION, *f. f.* *Ce qu'on donne par contract, ou par testament. Erfmaking, erf gave, erf gift, making by uitersten wille, 't geen by uitersten wille, of verdrag gemaakt wordt.*
- Donation entre vifs. *Gifte onder de levenden.*
- DONC, donques, *conjonction* qui sert à conclurre. *Dan, alsdan, dienswegen, dienvolgens, derhalven. (Een voegwoordt om een slot te maaken.)*
- Si l'ame est immatérielle, donc elle est aussi immortelle. *Indien de ziel onstoffelyk is, dan is ze ook onsterfelyk.*
- Que faut il donc faire? *Wat moet men dan doen?*
- ‡ DONDON, *f. f.* *Jeune fille grosse &*

- & grasse & de taille un peu ramassée. *Dikkers, dikgat, dikpens. Een kort, dik, vet, en was in een gedrongen vrouwmansch.*
- DONGEON**, ou donjon, *f. m.* Tour au milieu d'une forteresse. *Een toren in 't midden eener sterke, of vesting. De sterkste, en zekerste plaats eener vesting.*
- Dongeon**, ou donjon. Lieu élevé au haut d'une maison. *Een torentje op een huis.*
- DONNE**, donnée, *part.* Gegeeven, vereert, geschonken.
- Donné**. Écrit, signé. *Gegeeven, geschreven, getekent.*
- Donné** à Versailles. *Gegeeven te Versailles.*
- DONNER**, *v. a.* Faire quelque présent. *Geeven, schenken, vereeren, beschenken, begifigen.*
- Donner**. Livrer. *Leeveren.*
- Donner** bataille. *Slagbegeren, slaan, een veldslag slaan.*
- * **Donner** à entendre. *Te kennen, of te verstaan geeven.*
- * **Donner** sur l'ennemi. *C'est le charger. Op den vyandt los gaan, den vyandt aantasten.*
- * **Donner** jusqu'au camp des ennemis. *C'est avancer jusques au camp &c. Tot in de logerplaats der vyanden dringen.*
- * **Donner** tout aux apparences. *C'est s'y laisser aller. Zich aan den schyn vergaopen; alles naar den schyn oordeelen, alleen naar den schyn te werk gaan.*
- * **Il n'est pas homme à donner** là dedans. *C'est-à-dire, dans ce dessein. Hy is geen man om dat toe te slaan, om zich daar toe te laten brengen, of beweegen. Dat is, om in dat voorneemen te bewilligen, of om tot dien toelag te verstaan.*
- * **Donner** dans un blanc. *'t Wis, of den deel treffen, in 't wis, of den doel schieten.*
- * **Donner** dans le panneau. *Croire légèrement, & se laisser tromper. Lichtvaardig gelooven, zich laten bedriegen, zich iets laten wys maaken, zich by de neus, of om den swin laten leiden.*
- † **Elle s'en fait donner.** *(Termes libres.) Zylaat zich gebruiken.*
- Donner**, au jeu de cartes. *Geeven, de kaart geeven.*
- Donner** caution. *Borg stellen.*
- * **Je vous donne** ma parole. *Ik geewe u myn woordt.*

- * **Cela donne** la fièvre. *Dat verwekt de koorts.*
- † **Donner** du nez en terre. *Met de neus op de aarde vallen, of storten.*
- * **Donner** la mort. *Causer un extrême déplaisir. Een doodlyk ongenoegeeven, of baaren.*
- † **En donner** à garder; en faire accroire. *Wys, of diets maaken, op de mouw spelden.*
- * **Donner** le bonjour. *Goeden dagb zeggen.*
- * **Donner** au travers quelque banc, *(Terme de Marine.) Dwars tusschen een bank, of zandplaats heen zeilen.*
- * **Ne favoir** où donner de la tête. *Niet weeten waar men 't hoest zal steeken, of waar men zich bergen zal; geenen raadt, of geene uitkomst weeten.*
- * **Donner** un livre au public. *Een boek uitgeeven, of in 't licht geeven.*
- Se donner** à quelqu'un. *Zich aan iemand overgeeven.*
- Se donner** de garde de faire une chose. *Zich wachten, of hoeden van eene zaak te doen.*
- Se donner** du bon temps. *Mooi weer speelen, goede dagen neemen.*
- DONNEUR**, *f. m.* Qui donne. *Geever, begifiger, beschenker, een die iets geeft.*
- † **Un donneur** de bonjour. *Een groter, een die veel werks van groeten maakt.*
- † **Donneuse**, *f. f.* *Geeffter, begifigster, een vrouw die iets geeft.*
- † **C'est** une grande **donneuse** des choses qui ne content rien. *Zy is eene groote geeffter van dingen die niets kosten.*
- DONT**. *Ce mot se met au lieu de duquel, de laquelle, desquels, desquelles, dequoi. Waar van, van wien, van wie, van welke.*
- C'est** lui, ou elle **dont** nous parlions. *Ce sont eux, ou elles dont il médisoit. Hy, of zy is 't van wien, of van wie wy spreken. Zy, of zylieden zyn 't van welke, of waar van by qualyk sprak.*
- Ce dont** ils agit. *Daar 't op aan komt, daar van gehandelt wordt.*
- DONTER**. *Voyez Domter.*
- † **DONZELLE**, *f. f.* *(Terme burlesque) pour dire, Demoiselle. Joffer, een spotachtig woordt, om te zeggen, Juffrouw.*

DOR.

- DORADE**, *f. f.* Sorte de poisson de mer. *Een zeebraasssem.*
- DORÉE**, *f. f.* *(Terme de chasse.) Les fumées du cerf qui sont jaunes. 't Geweide van 't hart. Hartekoutels die geel zyn.*
- DORÉE**, dorée, *adj.* Verguldt, dat verguldt is.
- Argent doré**. *Verguldt zilver.*
- * **Doré**, dorée, jauné. *Goudtgeel, naar den geelen strekkende.*
- † **Blond doré**. *Goudtgeel, rosachtig.*
- DORER**, *v. a.* Vergulden. *'t Verguldt sel op een boek, pastey enz. doen.*
- Dorer** un livre sur tranche. *Een boek op sneel vergulden.*
- Dorer** un pâté. *Een pastey vergulden, en stryken.*
- * **Le soleil** dore les cieux. *De zom verguldt den hemel.*
- DORNAVANT**, *adv.* Desormais. *Voortsaan, van nu af aan.*
- DOREUR**, *f. m.* Celui qui dore. *Een vergulder.*
- Doreuse**, *f. f.* Femme ou veuve de doreur. *Een vergulders vrouw, of weduwe.*
- DORIQUE**, *adj.* Ordre Dorique dans l'architecture. *De Dorische order in de bouwkunst.*
- Colonne Dorique**. *Een Dorische zuil.*
- DOROIR**, *(Terme de Pâtisier.) Een borsteltje, of quassje waar mede men 't goudt op een pastey legt, ook een quass daar men 't gebak met bestrykt.*
- † **DORLOTER**, *v. a.* Careffer, slater. *Liefkoozen, streelen, troetelen, vleijen.*
- † **Se dorloter**, *v. r.* **Se donner** toutes ses petites commoditez. *Zyn gemak neemen, zyn gemak zoeken, zich zelven zeer vieren.*
- DORMEUR**, *f. m.* Qui aime à dormir long-temps. *Een slaper, een lange slaper. Een die geerne lang slaapt.*
- Dormeuse**, *f. f.* Celle qui dort beaucoup. *Een slaapster, een lange slaapster; een Vrouwspersoon die geerne lang slaapt.*
- DORMIR**, *f. m.* **De** slaap, **het** slaapen.
- Le dormir** ne vaut rien après le diné. *De slaap na den eeren deugt niet, de namiddagslaap is ongezondt.*

Dormir, v. a. Slaapen, rusten.
 Dormir un bon somme. Een goede poos aan den ander slaapen. Lang slaapen zonder wakker worden.
 Dormir la grasse matinée. Een gat in den dagh slaapen.
 Dormir à batons rompus. Mal dormir. Ongerust slaapen, niet wel slaapen, veel wakker zyn.
 * Laisser dormir ses ressentimens. Zyn wraaklust smooren. Geen wraak neemen.
 * L'Eau dort. 't Water staat stil.
 * Dormant, part. Quid dort. Al slaapende, in den slaap.
 * Les biens lui viennent en dormant. 't Goeds komt hem al slaapende toe.
 * Dormant, dormante. Qui ne coule point. Stilstaande, dat niet loopt.
 * Eau dormante. Stilstaande water.
 * Eau qui dort. Esprit sombre & caché. Een stil water. Een stil treurachtig gemoeds.
 Pont dormant. Een vaste brug, of die niet words opgehaalt.
 Fenêtre à verre dormant. Een venster dat nooit open gaat.
 La fable des sept dormans. 't Verdichtsel van de zeven slapers.
 Dormans, f. m. (Terme de marine.) De vaste touwen van een schip. (De loopende touwen worden coulanres geheeten.)
 DORMITIF, ve. adj. Qui fait dormir. Slaapverwekkend, dat slaap verwekt.
 DORTOIR, f. m. De slaapkamer, of slaaptoede in de kloosters.
 DORURE, f. f. Verguldsel. 't Goudt waar mede iets vergulds is.
 Dorure. (Terme de Paticier.) Beslagh van eyeren waar mede men de pasteyen srykt; ook 't verguldsel aan 's gebak.

DOS.

DOS, f. m. De rug, of rugge.
 Dos de poisson. De rug van een visch.
 Dos d'un livre. Dos d'un couteau. De rug van een boek. De rug van een mes.
 Dos de montagne. De bulstap, of kruin van een berg.
 * Tourner le dos. S'enfuir. Den rugge toekeeren, vluchten, de vlucht neemen, of kiezen.
 * Tourner le dos à quelqu'un. L'a-

bandonner. Iemant den rugge, of de nek toekeeren. Iemant verlaaten.
 * Cela est sur son dos. Cela est sur son conte. Dat staat op zyn rekening; dat heeft by voor zyn rekening.
 † Batre dos & ventre. Den rug schuurren, lustig aflossen.
 * Il a bon dos. Il portera bien ces frais là. Hy heeft een goede rug, of een goeds steunsel; hy zal die onkosten wel draagen.
 * Avoir quelqu'un à dos. En être poursuivi. Iemant achter zich hebben. Van iemant vervolgt worden.
 * Fait en dos d'âne. Courbé, convexe. Als een eselsrug gemaakt; gekroms, gebogchelt, hoog gerugt.
 * Couteau à dos de carpe. Een mes met een krommen rug.
 Dos à dos, adv. Dos contre dos. Rug tegen rug. Ruggelings tegen malkander.
 Dos-d'âne, f. m. (Terme de boucher.) Een eselsrug. Een bank als een bouste paerds, (die de slaggers gebruiken.)
 Endos-d'âne, adv. (Terme de jardinier.) Als een eselsrug, van beide kanten afwaterende. (Een hoveniers woordt.)
 DOSE, f. f. (Terme d'Apoticaire.) Artzenymaat, of gewigt, artzenygift. Zoo veel men op eenmaal inneemt.
 DOSSE, f. f. Een schut, of schoorplank die men in de mynen en graafwerken gebruikt, op dat d'aarde van ter zyden niet zou uickalven.
 DOSSIER, f. m. Le derriere d'une chaise. Ruggestewn, de achterleuning van een stoel.
 Dossier de hotte. Het ruggestuk van een kramers mars.
 Dossier de lit. Het hoofden- of boven-einds van een ledikant.
 Dossier de serge. 't Boven-einds van 's behangsel van een ledikant.
 Dossier. (Terme de Procureur.) Een lyst der stukken die tot een geding behooren.
 Dossier de carosse. Voyez Fond de carrosse.

DÔT. DOU.

NOTE, dot, f. f. Ce qu'on donne en mariage à une fille. Huwelykgoeds, huwelyksgift, huwelyks-

gawe, bruidtschat, nitzet van een dochter.
 DÔTER, v. a. Begaaven, begiften, ten huwelyk geeven, een dochter baaren bruidtschat, of haar huwelyksgoeds geeven.
 * Doter une Eglise. Een kerk beschenken, of begiften.
 D'OU? adv. De quel lieu? Van waar? waar van daan? uit welke plaats?
 D'où venez vous? Van waar komst gy?
 DOUAIRE, f. m. Weeduwbezit, weeduwgift, lyfsocht, vruchtgebruik. De inkomsten die een man van zyn goeds aan zyne vrouw maakt zoo lange zy leeft.
 DOUAIRIÈRE, f. f. (Ce mot se dit des Dames de grande qualité.) Een vruchttrekkende weduwe. (Dit woordt wordt van de grootste Vrouwen van staat gezegt.) Eene aanzienlyke vrouw die haar mans goederen in lyfsocht, of in vruchtgebruik bezit.
 DOUANE, f. f. De tol, of schasting op de koopmanschap.
 Paiër la douane. Den tol betaalen.
 DOUANIER, f. m. Officier de la Douane. Tollenaar, opzigtter van den tol.
 DOUBLE, f. m. Sorte de monnoie de cuivre. Een duist. Zekere kopere munt.
 Double, f. m. Une fois autant. Dubbel, of dobbel, de helft meer, eens zoo veel.
 Rendre au double. Dubbel vergelden, of wedergeeven.
 Double, adj. Qui est plié en deux. Dubbel, toegevouwen, dubbel gevouwen, in tweeën gevouwen.
 Linge double. Dubbel gevouwen linnen.
 En double, adv. En deux. Dubbel. In tweeën.
 Mettre un linge en double. Linnen in tweeën toevouwen.
 Double, adj. Qui augmente une fois autant. Dubbele, dat eens zoo veel is, dat eens zoo dik is.
 Une double pistole. Een dubbele pistool.
 * Double. Dissimulé. Traître. Dubbelhartig, geveinst, verraderfch.
 Double fripon. Een dubbele geveinst.
 Le double d'un écrit. Het dubbel van een schrift, of geschrift.
 DOUBLEMENT, f. m. (Terme d'évolution militaire.) Verdubbeling.

ling. (Een woordt der wapenhandeling.)
 Le doublement se fait par rangs, ou par files. *De verdubbaling geschiedt by rgen, of galaderen.*
 Doublement, *adv.* Une fois autant. *Dubbel, eens zoo veel.*
 Doublement, *adv.* Au double. *Eens zoo veel, dubbel.*
 Il a été doublement recompensé. *Hy is dubbel vergolden geworden, hy heeft dubbele vergelding gebaad, of gekregen.*
 DOUBLER, *v. a.* Mettre double, ou mettre en double. *Verdubbelen, dubbel zetten, of leggen.*
 † Doubler. Mettre une étoffe contre une autre. *Voeren, wederen; een stofftegen eene andere zetten.*
 Doubler. Multiplier, augmenter le nombre. *Verdubbelen. Vermoederen, 't getal vergrooten.*
 Cela double à l'infini. *Dat vermeerdert tot het oneindige.*
 * Doubler le cap. *Den hoek voorby zeilen.*
 * Doubler son argent. *Zyn geldt verdubbelen.*
 * Doubler le pas. *Zyn schreeden verdubbelen. Lustig aanstappen, wakker aanzaan.*
 DOUBLON, *f. m.* Een Spaansche pistool, of dubbloon.
 Doublon, *f. m.* (Terme d'Imprimeur.) *Dubbelling in 't zetten.* (Een drukkers woordt.)
 DOUBLURE, *f. f.* Voeding, voering.
 * Fin contre fin n'est pas bon pour faire doublure. (Proverbe.) *Fyn tegen fyn deugs niet om te voeren.* (Een spreekwoordt.) dat is: twee vossen kunnen maklander niet ligt bedriegen.
 DOUÇAIN, *f. m.* Een appelboom. (omtrent een foort als van een Paradys-appel.)
 DOUÇATRE, *ou* doucâtre, *adj.* *Zoetachtig, laf.*
 DOUCEMENT, *adv.* *Voiez, doux.*
 DOUCEREUX, *doucereuse, adj.* Qui n'a rien qui réveille le gout. *Onsmaklyk, smaakeloos, zonder smaak, laf.*
 † Doucereux, *f. m.* Qui fait le beau & l'agréable auprès des Dames. *Een vlei'er, een oppasser, of liefkozer der jufferen.*
 † DOUCETTE, *f. f.* Qui contrefait la douce. *Een veinstster, een geveinst vrouwenfich, een scheinheitig,*

deugdzaam in schyn.
 Doucette. Sorte de salade. *Vettekous, zekere salaas.*
 DOUCEUR, *f. f.* Saveur douce. *Zoetigheid, zoetheit, zoetsmaak.*
 * Douceur. Vertu qui modère la colère. *Zachtzinnigheid, zachtheid, zachtsmoedigheid, goedaardigheid, gematigtheid.*
 * Douceur. Plaisir, aises. *Zoetigheid, vermaak, gemakkelykheden, genoegte.*
 * Chercher les douceurs de la vie. *De genoegten, of zoetigheden des levens zoeken.*
 * Douceur. Petite récompense. *Een zoetigheid, eene erkenstentis, kleine vergelding, of belooning.*
 * Faites cela & il y aura quelque petite douceur pour vous. *Doet dat, en gy zult'er eens kleine zoetigheid voor hebben.*
 * Douceurs. Cajoleries amoureuses. *Vleijeryen, liefkoozingen, vleijende, of streelende woorden, zoete woorden, minnekoozingen.*
 * Dire des douceurs aux belles. *De juffers met liefkoozingen, of vleijende woorden onderhouden.*
 * Douceurs. Petites friandises. *Zoetigheden, lekkernyen, snoepery, (als suikergebak, enz.)*
 DOUCINE, *f. f.* Voiez Cimaize.
 DOUER, *v. a.* Assigner le dotâire à une femme. *Een vrouw lyfsochten, of 't vruchtgebruik van zyn goeds maaken.*
 * Douër. Orner. *Pourvoir. Begaaven, bezigtigen, versieren, voorzien.*
 * Dieu l'a dotié d'une grande vertu. *Godt heeft hem met eene groote deugd begaast, of versiert.*
 Douë, douëe, *adj.* Qui a un dotâire. *Gelyfsocht, die enig goeds in lyfsocht bezit, of 't vruchtgebruik van enig goeds heeft.*
 * Douë, douëe. Qui a de belles qualitez. *Begaast, die eenige schoone gaven, of bequaamheden heeft.*
 DOUILLE, *f. f.* Le fer du bas de la pique. *Het yzer dat onder aan de piek is.*
 Douille. (Terme d'Arquebuser.) *'t Holle yzer aan 't einde des stampers van een roer.*
 DOUILLET, *douillette, ad.* Délicat. *Teer, zwak van aart, teder.*
 DOULEUR, *f. f.* Sentiment douloureux. *Smart, pyn, weedom, smartelyk gevoelen.*

* Douleur. Affliction d'esprit. *Droefheit, verdriet, moeijelykheit, weedom des harte.*
 * Etre acablé de douleur. *Van droefheit overflept zyn.*
 Se DOULOIR. (Vieux mot.) *Voiez Se plaindre.*
 DOULOUREUX, *douloureuse; adj.* Qui cause de la douleur. *Smartelyk, pynlyk, 't geen smart, of pyn veroorzaakt.*
 Mal douloureux. *Eene smartelyke, of gevoelige quaal.*
 * Douloureux, *douloureuse.* Affigeant. *Verdriestig, moeijelyk, droevig, bedroeft, treurig.*
 * DOULOUREUSEMENT, *adv.* Tristement. *Verdriestlyk, droevig, treurig, op eene droevige, of treurige wyze.*
 Se plaindre douloureusement. *Treurig klaagen.*
 DOUTE. *f. m.* *Twysel, twyseling, onzekerheit.*
 Etre en doute. *In twysel zyn, of staan.*
 Doute. *Scrupule. Soupçon. Twysel, twyseling, schroom, bekommering, nadenken.*
 Douter, *v. n.* Etre en doute. *Twyselen, in twysel zyn, in twysel staan.*
 Se douter, *v. r.* *Twyselen, in twysel zyn, of staan.*
 Je me doutois bien qu'il ne voudroit pas. *Ik twyselde wel dat hy niet kommen zoudt.*
 * Se douter. *Soupçonner, se defier, craindre. Twyselen, verdenken, vermoeden, wantrouwen, borgen, vreezen.*
 * Sa mauvaise conduite me donne à douter. *Zyn quaads gedragh geeft my reden van twyselen, van vermoeden, of nadenken.*
 DOUTEUSEMENT, *adv.* Avet doute. *Twyselachtig, met twyseling.*
 Douteusement. *Ambigument. Twyselachtig, twyselzinnig, dubbelzinnig.*
 DOUTEUX, *douteuse, adj.* Incertain. *Twyselachtig, onzeker.*
 Evenement fort douteux. *Een zeer twyselachtige uitkomst.*
 DOUVE, *f. f.* (Terme de Tonnelier.) *Een duig van een ton.*
 Douve, *f. f.* *De gracht van een kasteel.*
 Douve, *f. f.* *Herbe qui fait mourir les moutons. Zeker kruidts waar*

van de Schaapen steruen.
DOUX, douce, adj. Qui a de la douceur. Zoet, dat zoet van smaak is.

Vin doux. Zoete wyn.

* Doux, douce. Paisible, modéré. Zachtzinnig, vreedzaam, gematigde, zachtmoedig, goetaardig.

* Avoir l'humeur douce. Zacht van aart zyn; zachtzinnig, of goetaardig zyn.

* Doux, douce. Galant. Zoet. Minzaam, vriendelyk, beleeft, minnelyk. Aardig.

* Billet doux. Een minnebriefje.

* Yeux doux. Vriendelyke, of minnelijke oogen.

Taille-douce. Een kopere prent, print, of plaat.

DOUCEMENT, adv. Sans bruit. Sans précipitation. Zoeties, zachtjes, langzaam, stil, stillestjes, niet schielyk.

Marcher doucement. Zachtjes voortgaan.

Doucement. Sans emportement. Sans rudesse. Zachtjes, zachtelyk, bezadigt, zonder oloopendheit, stillestjes.

Recevoir doucement une reprimande. Eene berisping, of bestraffing stillestjes ontfangen, of verdraagen.

DOUZAIN, f. m. Vieille monnoie valant un fol. Een oude Fransche stuiver.

DOUZAIN, f. f. Douze. Twaalf, twaalfstal. Een dozyn.

À la douzaine. Par douze. By 't twaalfstal, by 't dozyn.

‡ Un Poète à la douzaine. Un méchant Poète. Een dozyndichter. Een slecht Dichter.

DOUZE. Nom de nombre. Twaalf. Een getal.

Livre in douze. (Terme d'imprimeur.) Een boek in twaalven. (Een drukkers woordt.)

DOUZIE'ME, adj. De twaalfde, de twaalfste.

DRA.

DRACHME. Voyez Dragme.

DRAGEE, f. f. Suikererret, of ander klein suikergebak, als Anyszaadt, Kerwe, enz.

Boîte de dragées. Een suikerdoos.

Dragée. Petit plomb à tirer. Hagel om mel te schieten.

‡ Ecarter la dragée. Faire sauter la salive sur le visage, ou sur les ha-

DRA.

bits de ceux qui sont près de nous. In 't spreken 't speeksel uit den mond spatten, in 't aanzicht, of op de kleeren van hen die dicht by ons staan.

DRAGEOIR, f. m. Zeker slag van een drinkbeker.

DRAGE'S, f. f. pl. Een mengsel van zaaden, dat men den paerden geeft, als lynkoeken, raapkoeken, enz.

DRAGME, f. f. Huitieme partie de l'once. Een viendeel loodts.

Dragme. Sorte de monnoie des Grecs. Dragma. Zekere Grieksche munt.

* Il me semble qu'il y a dans cette lettre quelques dragmes d'amour. My dunkt dat 'er in dezen brief eenige vonkjes, of sprankjes van liefde zyn.

DRAGON, f. m. Sorte de serpent. Een draak. Zekere groote slang.

DRAGONS. Mousquetaires à cheval qui se batent aussi quelquefois à pié. Roerruiters. Dragonders, Soldaaten die te voet en te paerd vechten.

* Dragon. Méchant, furieux. Méchante, furieuse, emportée. Een draak; een verwoed, of razend wyf. Een draak, een boos, of stuurs mensch.

Dragon, f. m. (Terme de Jardinier.) Opslag. Een uispruisel by den wortel van eenen boom, of van eenig kruid.

Dragon d'eau, f. m. (Terme de mer.) Een zuiger. (Een zeewoordt.)

Dragon, f. m. Maladie, qui vient aux yeux des chevaux. Leepoogigheid der paerden. Een ziekte die aan de oogen der paerden komt.

Dragon. De draak. Zeker gestarnte.

DRAGONNEAU, f. m. Een lange worm die tusschen vel en vleesch aan beenen, of armen komt.

DRAGONNER, v. a. (Mot nouveau.) Dragonderen. Door geweld van Dragonderen dwingen om van Godtsdienst te veranderen.

Louis XIV. a fait dragonner les Reformés dans son royaume. Lodewyk de XIV. heeft den Gereformeerden in zyn ryk gedragondert, of door Dragonderen gedwongen van Godtsdienst te veranderen.

DRAMATIQUE, adj. Qui regarde les pièces de Théâtre. Van de toneeldichkunde. 's Geen de dichtkunst der toneelspeelen betreft.

Poème dramatique. Een toneelsluk, een toneeldicht.

DRA. DRE.

Poète dramatique. Een toneeldichter; een dichter der toneelspeelen.

DRAP, f. m. Sorte d'étoffe de laine. Laken. (Dit woordt betekent in 't Fransch allerlei wolte stoffe.)

* Drap de lit. Linceul. Een slaaplaken.

Mettre des draps blancs au lit. Schoone lakens leggen, of op 't bedde spreijen.

‡ Mettre quelqu'un en beaux draps blancs. C'est le railler & en médire. Iemans foppen, met iemans de gek scheeren; iemans voor de gek, of voor den droel houden; de gek met iemans floeken.

DRAPEAU, f. m. Vieux linge. Oude linnen, lomp, vadden, linze steten.

Drapeau. Enseigne d'Infanterie. Een vaandel van 't voervolk.

DRAPER, v. a. Faire du drap. Laken maaken, laken bereiden, wolleweeven.

Draper. Tendre du drap noir dans une maison pour marquer le deuil. Een huis met rouw, of baai, of met roubaai behangen.

Draper. (Terme de Peinture.) Kleeden, de kleederen der beelden schilderen.

‡ Draper. Railler quelqu'un fatiriquement. Iemant foppen, doorbaalen, of beschimpen, iemant schampelyk bespotten, of doornemen. Met iemant de gek scheeren.

DRAPERIE, f. f. Commerce de Drapier. Lakenhandel, lakenwerk, wollewevery, lakenmakery.

Draperie. (Terme de Peinture.) De kloederen, of kleedaadje der beelden in schilderyen.

DRAPIER, f. m. Ouvrier qui fait du drap. Een wollewever, een lakenwever, een lakenbereider.

Marchand drapier. Een lakenhandelaar, lakenkoper, of koopman in lakenen.

DRE.

DRE'GE, f. m. (Terme de mer.) Sorte de filet dont on se sert sur les côtes de l'Océan. Zeker net dat men op de kusten van den Ocean gebruikt. (Een zeewoordt.)

DRELIN, f. m. (Mot qui représente le son d'une sonnette.) Een woordt betekende (in 't Fransch) 't klinken, of de klank van een schel, of bel.

DRES-

DRESSE, *f. f.* (*Terme de Cordonnier.*) Een tuffchenftukfel. Een ftukje leër dat man tuffchen de zoolen der fchoenen floekt, voor 't overzwikken.

DRESSER, *v. a.* Rendre droit. Rechten, recht buigen, recht maaken.

Dresser. Lever ce qui eft tombé. Opheffen, opheuren, oprachten, op-raapen, opzatten, oprillen 't geen gevallen legt.

Dresser les quilles. De kegels opzatten.

Dresser une ftatuë à quelqu'un. Iemant een beeldt oprachten, of ter eere van iemand een beeldt oprachten.

Dresser un lit. Een bedt fproijen, of gereedt maaken.

Dresser des embûches. Laagen leggen.

* **Dresser**. Former, inftruire, façonner. Onderwyzen, leeren, afrechten, oefenen, drillen.

Dresser des foldats. Soldaaten drillen.

Dresser un cheval. Een paerds beryden, een paerds afrechten.

* **Dresser**. Diriger fon intention. Zyn oogwit befieren, zyn oogmerk fhikken.

* **Dresser** les oreilles. De ooren opfteeken; nauw toelufferen.

* **Dresser** un écrit. Een gefchrift inftellen, of opftellen.

Dresser. (*Terme de Relieur.*) Een boek gelyk, of glads kloppen.

Dresser le potage. De potfpyts, of potagie overgieten; 't fop heel heet op 't broodt gieten, om het te doen weiken.

Se dresser, *v. r.* Se tenir droit. Zich oprachten, recht over eindt ftaan.

DRI.

DRIADES, Dryades, *f. f.* Nimphes des bois. Bofchgodinnen, Woudsgodessen, Woudsgodinnen.

‡ **DRILLE**, *f. m.* Sorte de bon garçon un peu libertin. Soldat un peu fripon. Een lofkop, een lichtmis, een potzemaker, een ligte vink. Een moeskopper, een foldaat die wat loopt moeskoppen, of op den boer loopt.

‡ **DRILLER**. Aler vite. Ras, of snel loopen, vlieden, vluchten, wechloopen, naar toe loopen.

DRO.

DROGUE, *f. f.* Marchandise que vendent les Droguiftes. Drogrery, allerhande geneeskruiden en waaren die de Drogriften verkoopen; allerhande drogreryen die uit verre gewesten komen.

DROGUER, *v. a.* Medicamenter. Inneemen. Geneesmiddelen gebruiken.

DROGUET, *f. m.* Sorte d'étofe. Drogrer. Zekere wolls ftoffe.

DROGUISTE, *f. m.* Drogrift, een die drogreryen, of geneeskruiden verkoopt.

DROIT, *f. m.* Loix, coutumes. Recht, wetten, gewoonten, gebruiken.

Droit canon. 't Geestelyk recht.

Droit civil. Burgerlyk rechts, of burgerrecht.

Le droit coutumier. 't Gewoonlyk, of gebruikelyk recht.

Le droit naturel. 't Natuurlyk recht, of recht dat uit de natuur vloeit.

Droit Pouvoir, puiffance. Recht, magt, vermogen.

Avoir droit de faire une chofe. Recht, of vermogen hebben om een zaak te doen.

Droit. Ce qui apartient à quelqu'un. Recht, 't geen iemand gerechtelyk toekomt.

Conferver fon droit. Zyn recht bewaaren, of behouden.

Le droit des gens. 't Recht der volken, 't gemeene recht dat by alle volken onderhouden wordt.

Violer le droit des gens. 't Recht der volken fhenden.

Droit. Impôt qu'on met pour le Souverain. Cyns, tol, laff, of fchatting van de Overheit.

Droit. Ce qu'on eft obligé de paier pour obtenir quelque chofe. 't Recht, 't geen men verfhuldigt is te betaalen om iets te verkrygen.

Droit, droite, *adj.* Qui n'eft pas courbé. Rechts, dat niet krom, bogtig, noch gebogen is.

Bâton droit. Een rechte flok.

* **Droit**, droite. Qui agit felon la justice. Oprecht, eerlyk, vroom, die rechtmatig handelt, rechtmatig.

* **Avoir le cœur droit**. Een oprecht hart hebben.

* **Droit**, droite. Judicieux, jufte. Verftandig, goet, fcherpzinnig, fchrander.

* **Avoir le fens droit**. Een goet oordeel hebben.

Droit, *adv.* Sans fe détourner. Recht uit, recht op aan, zonder af te wyken.

Aler tout droit. Recht uit gaan.

* **Droit**, *adv.* Sincèrement. Oprecht, oprechtelyk, eerlyk, vromelyk, vroom, rechtmatig.

* **C'eft un homme qui va droit**. 't Is een man die recht door zee, of recht in zyn fchoenen gaat; dat is, die oprecht in handel en wandel is.

A bon droit, *adv.* Juftement. Met recht, behoorlyk.

A droit & à gauche, *adv.* Slinks en rechts, ter rechte en finke zyde.

* **Marcher droit**. Ne faire point de faute. Recht wandelen, oprecht te werk gaan, geen mislagh begaan.

Droite, *f. f.* Main droite. De rechte, of rechter handt.

Droite. Aile droite. De rechter vleugel van een leger.

Il commandoit la droite. Hy gebodt, of hadde 't gebiedt over de rechter vleugel.

A droite, *adv.* A main droite. Rechts om. Ter rechter handt.

Turner à droite. Rechtsom keeren, of draaijen.

* **DROITEMENT**, *adv.* Sincèrement. Oprechtelyk, vromelyk, ongewinsdelyk, ter goeder trouwe.

* **DROITURE**. Equité, fincerité. Oprechtigheid, gerechtigheid, billykheit, vromigheid, of vroomheit.

* **Droiture d'esprit**. Pénétration vive & profonde. Scherpzinnigheid, of fchranderheit des verftands. Een gezont, of doordringend oordeel.

A droiture. Directement. Recht toe, rechtsweegs, recht toe recht aan.

Ecrire à droiture à quelqu'un. Recht toe aan iemand fchryven.

Aller à droiture à Amfterdam. Recht toe, of recht aan naar Amfterdam gaan.

DROITURIER, iere, *adj.* Equitable. Redelyk, billyk, betaamlyk, rechtmatig.

DROLE, *f. m.* Gaillard, éveillé. Een fnaak, een geest, een koddige vent, een kluchtig, of kortswylyg menfch.

Drôle, *adj.* Plaifant, qui fait rire. Kluchtig, kortswylyg, vermaak-

lyk, snaaks, geestig, koddig, aardig, genoechlyk.

Drole, *f. m.* (Ce mot se prend très-souvent en mauvaife part, & pour une espece d'injure.) Snaak, een klachtige, of koddige vent. (Dit woordt wordt zeer dikwyls in eenen quaaden zin, en voor een hoon genomen.)

‡ Droleffe, *f. f.* Une effrontée, une femme debauchée. Een aardig, klachtig, snaaks, of koddig vrouwenfch. Eene onbefchaamde hoer, een fchaamteloos vrouwenfch.

DROLEMENT, *adv.* Plaifamment. Koddig, aardig, vermaaklyk, klachtig, geestig, genoechlyk.

DROLÉRIE, *f. f.* Snakery, koddigheid, kortswyl, geestigheid, aardigheid.

DRÔMADAIRE, *f. m.* Sorte de petit chameau fort vite. Een dromedaris. Zekere kleine snelloopende kameel, of kemel.

DROUINE, *f. f.* (Terme de Chaudronnier.) Een zak daar de ketelboeters, of ketellappers hun gereedschap op den rugge in dragen.

DROUINEUR, *f. m.* Chaudronnier de campagne. Een ketelboeter, of ketellapper die langs 't lands loopt.

DRU.

DRU, druë, *adj.* Epais. Dik, dicht, nabij malkander.

L'herbe y étoit druë. 't Gras stont 'er dik.

Parfémé dru & menu. C'est-à-dire, fort épais. Zeer dik en dicht by malkander gezaait.

DRUIDE, *f. m.* Een Priester, of Natuurkundig der oude Franken.

DU. DUC.

DU. Article du genitif & de l'ablatif fingulier masculin. Van de, des. Een woordtje van het teelend en 't wechneemend enkelvondig geval, van 't manneyk geflachte, (in de Spraakkunde.)

C'est le devoir du sage. 't Is de pligt van den wyzen, of van een wys man.

Être aimé du Seigneur. Van den Heere bemint zyn.

Du. Article qui marque quelquefois le nominatif & l'acufatif. Een woordtje (in 't Fransch) dat somtyds het noemend en 't beſchuldigend geval betekent.

C'est du pain. Donnez moi du vin. 't Is broode. Geef my wyn.

Du. Préposition qui marque le lieu. Van uit. Een voorzetfel dat de plaats te kennen geeft.

Il vient du Brésil. Hy komt van, of uit Brazyl, of uit Brazilië.

Du. Préposition qui défigne le tems. Van, by, in. Een voorzetfel dat den tyd betekent.

Rome fut gouvernée du commencement par des Rois. Rome ward in 't begin van koningen geregeert.

Du vivant de son pere. By 't leven van zyn vader.

DU, duë. Voyez Devoir.

DUC, *f. m.* Hertogh, Leider, of Hoofd van een volk.

Duc. Sorte d'oiseau de rapine. Een katuil. Zeker slag van een roofvogel.

DUCAL, ducale, *adj.* Qui est de Duc. Hertogs, Hertoglyk, dat eenen Hertogh toekomt, of van een Hertogh is.

Couronne ducale. Een Hertoglyke kroon.

Ducale, *f. f.* Lettres patentes du Sénat de Venise. Bevelbrieven van den Raadt van Venetië.

DUCAT, *f. m.* Sorte de monnoie d'or. Een dukaat. Zekere goude munt.

Double ducat. Een dubbele dukaat.

Or ducat. Or de ducat. Dukaten gout.

DUCATON, *f. m.* Sorte de monnoie d'argent. Een dukaton, zeker zilver geldt.

Demi ducaton. Een halve dukaton.

DUCHE, *f. m.* & *f.* Een Hertogdom.

Duché-pairie, *f. m.* & *f.* Een Hertogdom, of ryksvorstendom.

Eriger une terre en duché-pairie. Eening landgoedt tot een hertogdom, of ryksvorstendom maaken.

DUCHESSÉ, *f. f.* Femme du Duc. Hertogin, de gemalin eens Hertogs, of van een Hertogh.

DU DEPUIS. (Vieux mot.) Voyez Depuis.

DUCTILE, *adj.* (Ce mot se dit des metaux, & signifie) Qui peut s'étendre & se forger sous le marteau. (Dit woordt wordt van de bergstoffen gebruikt, en betekent) 't Geen tot draadt kan getrokken worden, of door hamerſlagen uitgerekt. Smedig.

DUCTILITE, *f. f.* Gedweeheit, taaiheit, smedigheid.

Ductilité de metal, Gedweeheit, of smedigheid der bergstoffe om tot draadt getrokken, of tot platen geflagen te worden.

DUE. DUI.

DUEL, *f. m.* Combat de deux personnes. Kamp, tweeftrydt, tweegevecht, sweekamp, een gevecht van twee perſoenen byf om byf.

Se battre en duël. In een tweeftrydt, of byf om byf vechten.

Apeler en duël. Tot een sweekamp, of byfgevecht uitdaagen.

Duël. (Terme de Grammaire Grique.) Tweevoudt, tweevondig. (Een woordt van de Griekſche Spraakkunſt.)

Le nombre duël. Het tweevondig getal.

DUELISTE, *f. m.* Qui se plaît à se battre en duël. Een kampvechter, of kampioen, een tweevochter. Een die geerne in een tweeftrydt vecht.

‡ DUIRE, *v. n.* (Qui n'a son usage que dans le burlesque.) Convenir, plaire. Dienen, bequaam zyn, behaagen, paſſen, wlyen. (Alleen in 't Fransch boertende gebruiklyk.)

‡ Voyez si cela vous duit. Zie of dat u diens, of wlyt.

DUL. DUN.

DULCIFIER, (Terme de Chimie.) Zoet maaken. (Een woordt der Scheikunde.)

Dulcifier le Mercure. De quik zoet maaken.

Dulcifié, dulcifée, *part.* & *adj.* Zoet gemaakt.

Mercure dulcifié. Zoet gemaakte quik.

DUNE, *f. f.* (Mot qui nous est venu du Flamand.) Côteau de sable sur le bord de la mer. Een dwin, of groote zandberg op den oever der zee.

DUP. DUR. DUV.

DUPE, *f. f.* Celui, ou celle qui se laisse tromper. Een ſlechthoof, een bloetſweling, een ſlecht onnoſſel menſch, een die zich ligetlyk laat bedriegen, een bloedt van een menſch.

Il est la dupe de tout le monde. Al de wereldt bedot hem; hy is allemans gekje; elk houdt hem voor een ſlechthoof, of voor de zot; elk ſopt, of ſcheert hem.

L'esprit est souvent la dupe du cœur. 't Verſtandt wordt dikwyls door 's hart misleidt.

DUPER, *v. a.* Tromper. Bedriegen, opligten, om den min, of by de nieuws leiden,

leiden, misleiden.

Il ne songe qu'à duper ses meilleurs amis. *Hy zoekt niet dan zyn beste vrienden op te listen, of te bedriegen.*

DUPLICATA, *f. m.* Le double d'un écrit. *Het dubbel van eenig schrift.*

DUPLICATION, *f. f.* (Terme d'Arithmétique & de Géométrie.) Een dubbele vermenigvuldiging. (Een woordt der Reken- en Landtmeekunst.)

* DUPLICITE', *f. f.* Dubbelhartigheid, tweevoudigheid des harte, valsheit van 't harte, onoprechtheid, gevalsstheit.

DUPLIQUE, *f. f.* Seconde réplique. *Wederantwoordt, tweede antwoords.*

Dupliques. (Terme de Palais.) Ecritures contre les répliques du demandeur. *Wederantwoordt op het antwoordt des eischers. Een tweede antwoords.* (Een rechtkundig woordt.)

DUPLIQUER, *v. a.* (Terme de Palais.) *Wederantwoorden, een tweede antwoords geeven, verschaffen, of bybrengen.* (Een Rechtkundig woordt.)

DUQUEL. *Voyez* Lequel.

DUR, dure, *adj.* Hardt, vast, ongedwee.

Un corps dur. *Een hardt ligchaam.*

Dur, dure. Coriace. *Taa, hardt.*

Pouie dure. *Een taai boon.*

* Dur, dure. Fâcheux, triste. *Hardt, zwaar, moeilijk, ongemakkelyk, droevig, bedroeft.*

* Dans cettedure extrémité. *In deezeharden uitersten noodt.*

* Dur, dure. Insensible, cruel. *Hardt, ongevoelig, straf, wreedt, onbeweeglyk.*

* Elle a le cœur dur. *Zy heeft een ongevoelig hart.*

* Il a l'oreille dure. *Il est un peu sourd. Hy is hardhoorende, of hardhoorig, hy is een weinig doof, of wat doofachtig.*

* Stile dur. *Stile qui n'est pas coulant. Een harde, of stootende styl, een styl die niet vloeit.*

* Dur à la vente. (Terme de Marchands Libraires.) *Traag in 't verzier, langzaam in 't verkoopen, van een langzaam steet.* (Een Boekverkopers woordt.)

DURABLE, *adj.* Duurzaam, geduurzaam, dat duuren kan.

DURANT, *part.* Quidure. *Duurende, 's geen duurt.*

Durant. (Préposition.) Pendant. *Gedurende.*

Ils se font défendus durant tout l'hiver contre une puissante armée. *Zy hebben zich gedurende den heelen winter, of den ganschen winter lang tegen een magtig leger verweert, of verdedigt.*

Durant la nuit. *Gedurende de nacht.*

DURCIR, *v. a.* Rendre dur. *Harden, hardt maaken.*

Le vin fait durcir la viande. *De wyn maakt het vleesch hardt.*

L'eau sert à durcir le plâtre. *'s Water diens om de plaaster hardt te maaken.*

* Cela durcit l'esprit, ou l'hébéte. *Dat verstoppt het verstandt, dat maakt het verstandt bot, stomp, of plomp.*

DURÉ, *f. f.* Terre. *D'aarde, de vloer, de harde vloer, de grondt.*

Coucher sur la dure. *Op den vloer, of op den grondt slaapen.*

DURÉE, *f. f.* Duuring, geduurzaamheit.

La durée des siècles. *De duuring der eeuwen.*

Il n'y a rien dans le monde d'éternelle durée. *Niets is 'er in de wereld van eene eeuwige duuring.*

DUREMENT, *adv.* Non mollement. *Hardt, onzacht, of niet zacht.*

Etre couché durement. *Hardt leggen, onzacht te slaapen leggen.*

Ecrire, parler durement. *Rou, hardt, of onbeschaft schryven, spreken.*

DURE-MERE, *f. f.* (Terme d'Anatomie.) 't Harde moederulies, 't harde breinulies, dat om 't been van 't bekkeeneel zit.

DURER, *v. n.* Duuren, in wezen blyven, bestendig zyn.

Etoffe qui dure long-temps. *Stoffe die lang duurt.*

Durer. Résister. *Refter. Duuren, harden, lyden, uitslaan. Blyven.*

Il y fait si chaud qu'on n'y sauroit durer. *Het is 'er zoo heet dat men 'er niet duuren, niet blyven, of niet harden kan.*

Il ne peut pas durer en un lieu. *Hy kan in geen eene plaats duuren, of blyven.*

DURET, durette, *adj.* Un peu dur. *Hardachtig, vast.*

DURETÉ, *f. f.* Hardigheid, hardachtigheid.

Dureté. Calus qui vient aux mains. *Hardigheid, of eelt in de handen.*

* Dureté. Insensibilité. *Hardigheid, ongevoeligheit.*

* Dureté du cœur. *Hardigheid, of ongevoeligheit des harten.*

DURILLON, *f. m.* Eelt in de handen.

DUVET, *f. m.* Plumes douces & molles. *Dons, zachte veeren.*

† Duvet. (Mot vieux & burlesque.) *Barbe de jeune homme. De vlasbaart eens jongelings.*

DUVETTE, *f. f.* L'étage le plus élevé de l'arrière du vaisseau. *De hoogste verdieping van de kajuis op een schip.*

E.

E, *f. m.* La cinquième lettre de l'alphabet. *E. De vyfde letter van 't A, B, C.*

EAU.

EAU, *f. f.* Un des quatre éléments. *Water. Een der vier hoofstoffen.*

Eau de citerne. *Regenbakwater, bakwater.*

Eau de pluie. *Regenwater.*

Eau bénite. *Wywater, gezegent water.*

Eau. Pluie. *Water, regen.*

Il tombe de l'eau. *Daar valt water, het regent.*

Eau. Liqueur qu'on distille. *Gebrandt, of overgehaalt water.*

Eau. Urine. *Water. Pis, of pisse.*

Faire de l'eau. *Pisser. Wateren, zyn water maaken. Pissen.*

Eau de vie. *Brandewyn.*

Eaux. Eaux minerales. *De wateren. Bergstoffige wateren.*

Aler aux eaux. *Naar de wateren gaan. In 't badt gaan.*

Eau vive. *Springend water, bronwater, fonteinwater.*

Eau forte. *Stark water.*

† Mettre de l'eau dans son vin. *N'être plus si fier. Was water in zynen wyn doen. Zoo trots, of hoogmoedig niet meer zyn.*

* Etre tout en eau. *Etre tout enflé. Van 't zweeten als in 't water leggen; heel nat bezweet zyn.*

* Tout s'en est allé à l'eau. *Tout a été dissipé. Alles is in rook ver-*

verduwenen; men spreekt daar niet meer van, men denkt daar niet meer om.

* Il n'y a rien pire que l'eau qui dort. C'est-à-dire, que les gens fombres font pires que les autres. Daar is niets stimmer dan stille wateren. Dat is: stille luiden zyn erger dan andere.

* Nager en grande eau. Avoir abondance de toutes choses. Alles ruim, of volop hebben.

* Pêcher en eau trouble. In beroert water visschen.

* L'eau lui en vient à la bouche. C'est-à-dire, il desire. 't Water komt'er hem van in den mond; hy waterlandt'er naar. Dat is, hy heeft'er trek en begeerte naar.

* Eau benite de Cour. Hoofsch wywater. Hoflykbeden, hoflyke beleeftheden.

* Faire venir l'eau au moulin. Water op den meulen brengen; geldt, of middelen verschaffen.

* Tenir quelqu'un le bec en l'eau. Iemant met schoone praatjes ophouden, of te lewr stellen.

* Le navire fait eau. Daar komt water in 't schip; het schip lekt.

* Eau. (Terme de lapidaire.) Lustre, éclat. Water, waterigheid, glans, luister, of schoonheit van gestoetsen.

Ces perles ont une fort belle eau. Die paerlen hebben een heel schoon water.

* Eau. Suc. Sap, sop, sappigheid.

* Poires qui ont bonne eau. Peeren die heel foppig, of lekker van sop zyn.

Donner trois eaux au veau. (Terme de tanneur.) Kalfshuiden drie maal verwateren, of versch water geeven.

Les eaux & forêts. Cour souveraine qui juge des eaux, des bois & des moulins. Het hof, of hooge gerecht ouer de wateren, bosschen en molens.

Battre l'eau. (Terme de chasse.) In 't water plompen. (Een jagtwoordt.)

EBA. EBE.

SEBAHIR, v. r. (Vieux mot.) S'étonner. Zich verwonderen, zich verbaazen, verbaast, of verwondert staan.

† EBARBER, v. a. Faire la barbe. Afbaarden, een baardt scheeren.

Ebarber. (Terme d'Orfèvre.) Afbaarden, afschroeijen, affnoeijen, de baarden, of rouwigheit van 't zilver rontom affhroeijen.

Ebarber le papier. 't Papier affschroeijen.

† EBAT, f. m. (Vieux mot.) Plaisir, divertissement. Genoegte, vermejning, verlustiging, vermaak, spel, kortswyl.

† Prendre ses ebats. Zyn vermaak neemen, kortswylen, zich vermaaken.

† EBATEMENT, f. m. (Vieux mot.) Divertissement. Kortswyl, genoegte, verlustiging, vermaak.

† S'EBATRE, v. r. Se réjouir. Zich verlustigen, zich vermaaken, zyn vermaak neemen.

† EBAUBI, ébaubie, adj. Etonné. Verwondert, verbaast, verruuts, opgetogen, opgetrokken.

EBAUCHE, f. f. Een ruwe affschetzing, of ruuw ontwerp.

Faire l'ébauche d'un tableau. Een schildery f bezen. De schets eener schildery maaken.

EBAUCHER, v. a. Faire imparfaitement. Affschetzen, uit den ruwen maaken, ontwerpen.

Ebaucher une statuë. Een beeldt uit den ruwen houwen.

Ebaucher. (Terme de Cordier.) Kennip hekelen.

* Ebaucher un discours. Een reden, gesprek, of redevoering ontwerpen; 't ontwerp eener reden maaken.

EBAUCHOIR de sculpteur, f. m. Een steekbeitel, (van eenen beeldthouwer.)

Ebauchoir de Cordier. Een groven hekel, (van eenen lyndraaier.)

E'BE'NE, f. f. Ebbenhout.

E'BE'NIER, f. m. Ebbenboom.

Ebénier ou Ebéner, v. a. Donner de la couleur del'ébène. Kleur van ebbenhout geeven.

E'BE'NISTE, f. m. Een ebbenwerker, een ebbenhouwer.

Un bon ébéniste. Een goeds ebbenwerker.

EBL. EBO.

E'BL'OUIR, v. a. Verblinden, blindt maaken.

Le soleil éblouit. De zon verblindt de oogen.

* L'éclat d'une couronne éblouit la raison. De glans eener kroone verblindt de reden.

E'BL'OUISSEMENT, f. m. Ver-

blinding der oogen door de zonne.
* Eblouissement. Seduction d'esprit. Verblinding van 't verstands.

E'BO'RGNER, v. a. Crever l'œil. Het eens ooge uitgraaven, uitbooren, of uitsteeken, eenoogig maaken, van een oog berooven.

Ulisse éborgna Polypheme. Ulisse stak, of boorde Polifeem het een oog uit.

S'E'BOUFER de rire. In lagchen uitbarsten, of uitschateren.

S'E'BOUILLIR, v. r. Se confumer. Verkooiken, verzieden, zich verteeren.

Le pot commence à s'ébouillir. De pot begint te verkooiken.

E'BOULEMENT, f. m. Invallung, inzaking, opbarsting, instorting. omvalling.

Eboulement d'une muraille. De instorting van een muur.

Ils font cause de l'éboulement de la pile de bois. Zy zyn oorzaak van 't omvallen der houtmyte, of des houtstapels.

S'E'BOULER, v. r. Se crever. Opbarsten, invallen, instorten.

La terre s'éboula. De aarde stortte in.

E'BOULIS, f. m. Instorting, invallung, opbarsting.

E'BOURGE ONNEMENT, f. m. (Terme de vigneron & de jardinier.) Snoeiing, of afsnyding van 't quaade hout en d'onnutte ranken. (Een hoveniers woordt.)

EBOURGEONNER, ébourjonner, v. a. Oter les bourgeons. 't Quaade hout, of de onnutte ranken van de boomen, of wyngaarden uitsnyden, of uisnoeijen.

EBR. EBU.

E'BR'ANCHER, v. a. Eenen boom snoeijen, of dunnen; d'onnutte takken wechneemen, of wechsnijden.

* E'BRANLEMENT, f. m. (Ce mot n'est usité que dans le figuré.) Trouble, crainte. Beroering, ontroering, onstelenis, schrik, vrees.

E'BRANLER, v. a. Faire mouvoir, secouer. Doen schudden, doen daveren, vellen, te neer vellen.

Il ébranla dans peu de tems une partie du mur avec les machines. Hy veldt in korten tydt een deel van den muur met de werktuigen.

* Ebran-

- * Ebranler, *v. n.* Chanceler. *Waggelen, wankelen, onzeker zyn, tusschen beiden staan.*
- * La multitude étoit déjà toute ébranlée. *De meenigte was alreeds ganfch aan 't waggelen.*
- * Ebranler. Tâcher à détruire. *Los maaken, omver smyten, onder de voets smyten; poogen om te vernielen, of te vernietigen.*
- * Ebranler les règles les plus saintes de la conduite Chrétienne. *D'aller heiligste regelen van het Christelyk bestier omver smyten.*
- * Ebranler. Etonner. *Verschrikken, verschromen, of verbaast maaken.*
- * La fraieur de la mort ébranle les plus fermes. *De vreeze des doods verschrikt de stoutvastigsten.*
- * s'Ebranler, *v. r.* s'Etonner. *Verbaast worden, verschrikken, zich onstellen, ontselt worden.*
- * S'ébranler. *Se préparer pour faire quelque chose. Zich beweegen, zich bereiden, of gereeds maaken.*
- * L'armée commença à s'ébranler pour donner. *Het leger begon zich te beweegen om aan te vallen.*
- * Il répondit fans s'ébranler. *Hy antwoordde zonder te verschrikken, of te onstellen.*
- EBRECHER, *v. a.* Rompre une petite partie de quelque chose. *Schaarden. Een klein stukje ergens van afbreken, ergens een schaarde in maaken.*
- Ebrécher un couteau. *Een mes schaarden, een schaarde in een mes maaken.*
- Ebrécher une dent. *Een tandt afbreken, of een stuk van een tandt breeken.*
- Un couteau ébreché. *Een geschaardt mes.*
- Une dent ébrechée. *Een afgebroke tandt.*
- * EBRIETE, *f. f.* Ivresse. *Dronkenschap, dronkenheit.*
- S'EBROUER, *v. r.* (Terme de manège.) *Proefsten. (Een woordt der ryfchoole.)*
- EBULITION, *f. f.* Humeurs acres & chaudes. *Scherpe en heete vochtigheden, of vochten.*
- Ebulitions de sang. *Scherpigheden van 't bloedt.*
- Ebulition d'une liqueur. *Overkooking, overzieding van eenige vochtigheit.*
- † Ebulitions de cerveau. *Extrava-*

- gances. Herffenloosheden, buitenfpoorigheden, zotternyen.*
- ECA.
- ECACHER, *v. a.* Aplatis. *Plat staan, breedt en dun maaken.*
- ECACHEUR D'OR, *f. m.* *Een goudstager.*
- ECAILLE, *f. f.* Ecaille de poisson. *Een schub, een vischschub.*
- Ecaille de Tortuë. *De schulp, of schaal van een schildpadde.*
- ECAILLER. *Visch schoon maaken, de schubben van de visch schrapen.*
- † La troupe écaillée, les poissons. *De geschubde schaare, de visfchen.*
- ECALÉ de noix. *De bolster, of groene schil van een noot.*
- ECALER, *v. a.* Oter la grosse couverture des noix. *Nooten bolsteren, den bolster van de nooten doen.*
- ECARLATE, *f. f.* Sorte de couleur rouge. *Scharlakenverwe. Zeer schoone roode verwe.*
- Ecarlate, *f. f.* Sorte de drap rouge. *Scharlaken. Zeker hoog roodt laken.*
- † ECARQUILLER, *v. a.* Ecarquiller les jambes, les ouvrir trop. *Scharrelbeenen, de beenen wydt van een sperren.*
- ECARRIR. *Voyez Equarrir.*
- ECART, *f. m.* Action des écarter. *Afwyking, afdwaling.*
- Faire un écart. *Ergens van afdwaa-len, of afdoolen.*
- * Faire des écarts. *Faire de folles dépenses. Geldt verquisten, onnutte kosten doen.*
- * Ecart, cartes dont on se défait en jouant. *Kaarten die men in 't spe-len wechfnyet, of verandert.*
- Ecart. (Terme de danse.) *Een zwenking met den voet in 't danssen.*
- Ecart d'os. *Verzetting, of afwyking van een been van dat geene daar 't mede most veraenigt zyn.*
- A l'écart, *adv.* A part. *Byzyden weegs, ter zyden af, in een plaats van de wereldt afgescheiden.*
- Tirer à l'écart. *Ter zyden trekken.*
- ECARTELER, *v. a.* Tirer à quatre chevaux. *Vierendeelen, met vier paerden van een trekken, of scheuren.*
- Ravaillac fut écartelé. *Ravailjak wierd met vier paerden van een gecheurt.*
- Écartelé, écartelée, *adj.* (Terme de

- Blazon.)* Divisé en quatre. *In wa-ren verdeelt, of doorsneden. (Een wapenkundig woordt.)*
- ECARTER, *v. a.* Disperser çà & là, éloigner de soi. *Verstrooijen, verspreiden, verjaagen, verdryven, van zich jaagen.*
- Ecarter ses ennemis a coups d'épée. *Zyne vyanden met den degen in de vuist verdryven.*
- Fufil qui écarte la dragée. *Een snaphaan die den hagel verspreidt.*
- Ecarter. (Terme de jeu de piquet.) *Eenige kaarten in 't piket spel wegwerpen.*
- S'écartier d'un lieu. *S'en éloigner. Van een plaats vertrekken, wechgaan, aan een kant gaan.*
- S'écartier de son chemin. *S'égarer. Verdwaalen, verdoolen, van den rechten wegh afdwaa-len, afgaan, of afraaken.*
- * S'écartier des sentimens des autres. *Van 't gevoelen van anderen afgaan, of verschillen.*
- Écarté, écartée, *adj.* Dispersé. *Verstrooit, verjaagt, verdreven.*
- Ennemis écartez. *Verstrooide vyanden.*
- Vûe écartée. *Een wilt, of verstrooit gezicht.*

ECE. ECH.

- ECERVELE, *écervelée, adj.* Fou, étourdi. *Herffenloos, gek, zin-ne-loos, onzinnig, krankzinnig.*
- Ecervelé, *f. m.* écervelée, *f. f.* Fou, fans cervelle. *Een herffenloos, of gek mensch. Een gekkin, een mal-loot, of een herffenloos, of zot vrouwmensch.*
- ECHAFAUDAGE, *f. f.* Construc-tion d'échafauts. *Steigerung, het steigeren, 's maaken van steigerin-gen om te bouwen.*
- ECHAFAUDER, *v. a.* (Terme de Maçon.) *Steigeren, steigeringen maaken.*
- Ils ont été une bonne heure à écha-fauder. *Zy hebben een goet uur met steigeren bezig geweest, of toege-bragt.*
- ECHAFAUT, *f. m.* *Een schavot, een bloettoneel, strafplaats voor de misdadigers.*
- Echafaut. (Terme de Maçon.) *Een steigerung, of stelaadje.*
- ECHALAS, *f. m.* Morceau de bois qui sert à soutenir les scps des vignes. *Een wyngaardstaak, een*

flok daar men den wyngaardt aan bindt.

E'CHALASSER, *v. a.* Ficher des échalas dans les vignes. *Stokken, of staaken in de wyngaarden zetten.*

E'CHALOTE, *f. f.* Schalowie. Een soorte van knoflook. (Gemeenlyk Charlotte geheeten.)

E'CHANCRER, *v. a.* (Terme de Tailleur.) Couper en maniere d'arc. *Afronden, rondt uithoelen, rondt uitsnyden, boogswyze snyden.*

E'CHANCRURE, *f. f.* Chofe échancree. *Uitsnydijel. Iets dat rondt uithoelt, of rondt uitsneeden is.*

E'CHANGE, *f. m.* Troc. *Mangeling, wisseling, ruiling.*

Faire un échange. *Een ruiling doen.*

En échange, *adv.* Daar tegen, aan den anderen kant, in vergoeding.

Il a ce vice, mais en échange il a plusieurs bonnes qualités. *Hy heeft dat gebrek, maar daar tegen heeft by ook verscheide fraaije bequaamheden, of deugden.*

E'CHANGER, *v. a.* Troquer. *Ruilen buiten, vermagelen, verwisselen, verruilen.*

E'CHANSON, *f. m.* Een schenker des Konings.

Ganymede étoit l'échanfon de Jupiter. *Ganymedes was de schenker van Jupyn, of van Jupiter.*

E'CHANSONNERIE, *f. f.* Schenkery, schenkkamer. *De plaats in 's Konings hof daar de wyn wordt uitgedeelt.*

E'CHANTILLON, *f. m.* (Terme de Marchand de drap.) Een staal van laken, of stoffe: monster van eenige koopmanschap.

† Ecoutez un échantillon de leur stile. *Hoor eens een staaltje van hunnen styl.*

Echantillon. (Terme de Chevalier de l'arquebuse.) Een merk, of teken 't welk de Ridder des doelschutteren neemen, als ze zich wel in de wapenoefening gequeeten hebben.

E'CHAPATOIRE, *f. f.* Excuse frivole & fine. *Een uitvlucht, een looze en slechte verschooning.*

E'CHAPER, *v. a.* Eviter, se sauver, fuir. *Ontkoomen, ontsloopen, ontvluchten, ontsnappen.*

Echaper d'un danger. *Een gevaar ontkoomen.*

* Il lui échapa de dire cela. *Dat ontviel hem, of dat viel hem uit den*

mondte te zeggen.

* Rien n'échape à sa prévoiance. *Niets ontglipt zyne toeverzicht, of toezicht.*

* S'échaper en paroles deshonnêtes. *Zich in oneerlyke woorden uitslaaten.*

† Cheval échapé. *Un débauché. Een lichtmis, een ongebonden mensch, een optrekker, of doorbrenger, een verdorveling.*

Echapé, *f. m.* (Terme de manège.) *Een paerd van een hengst en merrie, verscheiden van aart, voortgekoomen.*

* Échápée, *f. f.* Escapade. *Action imprudente. Een lichtvaerdige en onvoorzichtige daadt.*

Echapée, *f. f.* (Terme de peinture.) *Iets dat heel ver in 't verschieft in een schildery verdwynt.*

* Echapée, *f. f.* Intervalle. *Tusschenrydt, tusschenval, tusschenpozing.*

E'CHARDE, *f. f.* Een splinter, of doornstijp. *Een distel.*

* Il m'a été mis une écharde à la chair; (dit St. Paul.) *My is eenen doorn in 't vleesch gegeven; (zegt de H. Paulus.)*

E'CHARDONNER, *v. a.* De distels, of doornen uittrekken, of uithaalen.

E'CHARNER, *v. a.* (Terme de Tanneur.) *Ontvleezen. 't Vleesch van een huid snyden.*

E'CHARPE, *f. f.* Een veldsteker, armband, of sluyer.

† Avoir l'esprit en écharpe. *Etre un peu fou. Een streep in 't verstand hebben, half gek zyn; een slag hech hebben.*

Echarpe de femme. *Een vrouwe sluyer.*

Echarpe. (Terme de Brodeur.) *Een gestikt borststijf, dat de juffers draagen.*

Echarpe de poulie. *Het hout van een windtaas daar de schijf in loopt, of in draait.*

Echarpes, cordages pour atacher les engins quand on veut lever des fardeaux. *Lengen, lengtouwven, om de haaken in te slaan, als men pakken wil ophysen.*

† Echarper, *v. a.* Donner un coup d'estramacon en travers. *Iemant eenen dreef, of slag van ter zyden geeven.*

E'CHARS. (Vieux mot.) *Voyez Avare, chiche.*

E'CHASSES, *f. f.* Stelten waar op men gaat.

E'CHAUDE', *f. m.* Sorte de petit gateau. *Zeker koekje, van syne bloeme, eyeren, boter, en zouts gebakten.*

E'CHAUDER, *v. a.* Brûler avec de l'eau chaude, nettoyer avec de l'eau chaude, tremper dans de l'eau bouillante. *Broeijen, met heet water begieten, of zengen.*

Echauder un cochon de lait. *Een speenverken broeijen.*

E'CHAUDOIR, *f. m.* (Terme de Boucher.) *De slagplaats der beesten te Parys.*

E'CHAUFATION, *f. f.* Verhitting, verbrandtheit, verzanging.

E'CHAUFER, *v. a.* Rendre chaud. *Warmen, warm maaken, beeten, heet maaken.*

Le Soleil échaufe la terre. *De zon verwarmt d'aarde.*

* Echauffer. *Animer, rendre plus vif. Ontsteken. Opwekken, aanmoedigen, aanhitzen, opstoken.*

* Echauffer sa valeur. *Zynen moedt, of zyne dapperheit opwekken.*

* Echauffer un dicours. *Een reden vuur, of kracht byzetten.*

S'échauffer, *v. r.* Prendre une échaufaison. *Zich verhitzen, verhit worden.*

* S'échauffer. *Se mettre en colère, s'emporter. Heet, of verhit worden. Zich vertoornen, zich vergrammen, zich verstooren; opstuiwen, oprliegen, quaadt, of boos worden.*

* Echaufez du vin & de la debauché ils montent tout armez au haut du rempart. *Verhit van den wyn en 's brassen stygen ze wel gewapent de hoogte van de wal op; of beklimmen ze de hoogte der vest.*

E'CHAUGUETTE, *f. f.* Lieu d'où l'on découvre de loin. *Een wachttoreen, een spietoreen, om van verre iets te zien.*

E'CHE, *f. m.* Amorce. *Aas om te visschen.*

E'CHEANCE, *f. f.* Terme ou jour auquel une chose est échué. *Vervaldag.*

E'CHEC, *f. m.* Ce mot au singulier est un terme du jeu des Echecs, & signifie que le Roi est en prise. *Schaak.* (Een woordt van 't schaakspel als men de konink moet dekken.)

Echec & mat. *Schaakmat.* (Zeker woordt van 't schaakspel.)

† Donner échec & mat à tous les plats. *Alle schotels leegen, of uit-*

- uitveegen.*
 * Echec. Perte, dommage. *Ongeluk, schade, verlies, nadeel.*
 * Echec. Défaite dans quelque combat. *Nederlaag in een gevecht.*
 * Tenir en échec. Tenir en crainte. *In zorge, in kommer, in benauwtheit, of in vreesz houden.*
 Echecs, *f. m. p.* Le jeu des Echecs. *Het schaakspel, de stukken van 't schaakspel.*
 Jouer aux Echecs. *Schaaken, op 't schaakbords speelen.*
 ECHELLE, *f. f.* Een letr, of ladder, (in Vrieslandt, een ledder.)
 Echelle double. *Een dubbele letr, een stormletr, of stormladder. Ook een tuinladder, om de vruchten te plukken.*
 Planter les échelles. *De stormladders planten, of tegen de vesten zetten.*
 Echelles de cordes d'un navire. *Wevelingen. Ladders van touw om s' sloop te gebruiken.*
 † Echelle de rubans. *Een ry van linnen die de juffers eertyds voor aan de zabberts droegen.*
 † Après lui il faut tirer l'échelle. *C'est-à-dire, qu'on ne peut rien davantage que ce qu'il a fait. Na hem moeten de ladder optrekken; na hem valt 'er niet meer te doen. Dat is, men kan niet meer doen dan by gedaan heeft.*
 Echelle. Ville de commerce, & port de mer dans la Méditerranée. *Een zeebads, een koopbads een zeehaven in de Middelandische zee.*
 Smirne & Alexandrie sont les deux plus fameuses échelles du Levant. *Smirne en Alexandrye zyn de twee beroemste, of vermaardste koopsteden van 't Oosten.*
 Echelon, *f. m.* Degré d'échelle. *Een sport van een ladder, een ladder-sport.*
 ECHENILLER, *v. a.* *Rupzen. De rupzen, of rypen uit de boomen doen, flooren, of vangen.*
 ECHEVEAU, *f. m.* Echeveau de fil. *Een streng garen, of zyde.*
 Un petit écheveau de foie. *Een strengje zyde.*
 E'CHEVELE', échevelée, *adj.* Qui a les cheveux en desordre. *Ongelucht, ongevlochten, ongesuis, los, ongekams, verward; met los, of ongevlocht haair.*

- Les mères échevelées pleuroient la mort de leurs enfans. *De moeders met ongevlochten haair, bewenden de dood van hunne kinderen.*
 E'CHEVIN, *f. m.* Schepen, (in een stadts Vierschaar.)
 E'CHEVINAGE, *f. m.* 't Schepenschap, 't Schependom, 't Schepen-ampt, de tyds dat men Schepen is.
 E'CHINE, *f. f.* Epine du dos. *Dos. Het ruggebeen, de ruggegraad. De rug.*
 * Du monde entier Atlas charge sa vaste échine. *Atlas corst de gansche wereldt op zynen breedten rug.*
 E'CHINÉE de cochon, *f. f.* *Het ruggestuk van een varken.*
 E'CHINER quelqu'un. *Lui rompre l'échine. Iemants ruggegraat breeken, of aan stukken slaan.*
 E'CHIQUETE', échiquetée, *adj.* (*Termes de Blazon.*) *Ruistwyze, als een schaakbords. (Een woordt der wapenkunde.)*
 E'CHIQUIER, *f. m.* Ce fur quoi on joué aux échecs, ou aux dames. *Een schaakbords, of dambords.*
 Planter en échiquier. *In 't verbandt planten, of pooten.*
 Echiquier. *Assemblée de hauts Justiciers de Normandie. De Vergadering der hooge Rechteren van Normandy.*
 ECHO. *Voyez Eco.*
 E'CHOIR, *v. n. p.* Arriver, tomber. *Verschynen, vervallen, verloopen.*
 La rente est échuë. *De rente is verfloenen.*
 Le terme est échu. *De tyds is vervallen.*
 E'CHOLE. *Voyez Ecole.*
 E'CHOPE, *f. f.* Instrument pour graver. *Een etsnaaldt, een naaldt om met te etzen.*
 Echope. *Petite boutique atachée contre une maison. Een kas, kraam, of kleine winkel, tegen een huis aan.*
 E'CHOUER, *v. n.* & quelquefois *a.* Toucher, ou donner sur le sable, ou sur une côte. *Een schip verzeilen, of te bersten doen slooten. Schipbreuk lyden, stranden, op 't drooge raaken, of vervallen.*
 Le navire échoua sur la côte. *Het schip strandte op den oever.*
 * Echouër. *Ne pas réussir. Schipbreuk lyden, mislukken, een quaden uitslag hebben.*
 * Il échouë dans tous ses desseins. *Al*

zyne voornemens mislukken hem; by mist in alle zyne voornemens.

ECL.

- E'CLABOUSSER, *v. a.* *Iemant bestyken, bevuilen, vuil, of nat maaken, bespatten.*
 E'CLABOUSSURE, *f. f.* *Bekladding, bestyking, bevuiking, bespating. Water daar iemant mē bespat is.*
 E'CLAIR, *f. m.* *Blikzem, wedricht.*
 Le tonnerre précède un peu l'éclair. *De donder gaat even voor den blikzem.*
 Pront comme un éclair. *Snel als een blikzem.*
 E'CLAIRCIR, *v. a.* *Faire devenir clair & net. Verklaaren, ophelderen, verhelderen, klaar, zuiver en helder maaken.*
 * Eclaircir. *Oter d'une troupe. Openden, gaten maaken, wegneemen, verdunnen.*
 * Le canon éclaircit les rangs. *'t Geschut verdunt de gelederen.*
 * Eclaircir. *Débrouiller. Verklaaren, uitleggen, oplossen, ontlossen, ontwinden.*
 * Eclaircir une difficulté. *Een zwargheit oplossen.*
 Eclaircir quelqu'un d'une chose. *Iemant ergens over verlichten, of licht over geeven.*
 S'éclaircir, *v. r.* *Devenir plus clair. Ophlaaren, klaar, of helder worden.*
 Le tems commence à s'éclaircir. *'t Weer begint op te klaaren.*
 * S'éclaircir, *s'informer d'une chose. Iets navorschen, of naspeuren, naar een zaak verneemen, een zaak onderzoeken.*
 * ECLAIRCISSEMENT, *f. m.* *Explication de quelque chose d'obscure. Verklaring, uitlegging, ontlossing, of oplossing van een duistere zaak.*
 * Eclaircissement. *Querelle. Twist, krakkeel, oneenigheit.*
 * C'est un homme à éclaircissement. *'t Is een twistigerig, of krakkeelzuchtig mensch.*
 E'CLAIRE', *f. f.* *Grande éclair. (Sorte d'herbe.) Grootte gouw, stinkende gouw, goudwortel, schelkruide.*
 Petite éclair. *Kleine gouw, speenkruide.*
 E'CLAIRER, *v. n.* *Faire des éclairs. Blix-*

Blixemen, weêrlichten.
 Eclairer. *v. a.* Conduire quelqu'un à la faveur de quelque lumière. *Lichten, voorlichten, met eenig licht geleiden. Verlichten.*
 Prens ce flambeau & m'éclaire. *Neems dien fakkel en licht my.*
 Le Soleil éclaire le monde. *De Zon verlicht de wereldt.*
 Eclairer, *v. a.* Donner de la lumière. *Verlichten, licht geeven.*
 * Eclairer quelqu'un. C'est l'observer. *Opiemant acht geeven, iemant gade slaan, opiemant paffen.*
 Éclairé, éclairée, *adj.* Qui a quantité de grandes fenêtres. *Licht, luchtig, dat veel groote vensters heeft.*
 Une maison éclairée. *Een licht, of luchtig huis.*
 * Éclairé, éclairée. Qui a des lumières particulières. *Verlicht, geleerd, verstandig, wys, die een groot licht, of byzonder verstand heeft. Die zeer geleert is.*
 C'est un homme fort éclairé. *Dat is een hoog verlicht man.*
 Être fort éclairé sur une matière. *Zeer verlicht over eene stoffe zyn.*
 E'CLANCHE, *ff.* Le quartier de derrière d'un mouton. *De achterbout van een schaaap.*
 E'CLAT, *f. m.* Éclat de bois. *Een splinter van eenig hout.*
 Éclats de marbre, ou de pierre. *Steenstukken, of steencherven, stukken, of scherpen die in 't houwen van den steen springen.*
 Éclat. Grand bruit du tonnerre. *Zwaare, of sterke donder, of donderslagen.*
 * Éclat. Splendeur, brillant. *Glans, schynfel, luisfer, schittering, flinkerering, flonkering.*
 * Éclat de diamant. *De glans, of luisfer van een diamantsteen.*
 * L'éclat des couronnes l'éblouit. *De glans der kroonen verblindt hem.*
 * Cela fit un grand éclat dans le monde. *C'est-à-dire, un grand bruit. Dat baarde, of maakte een groot gerucht in de wereldt.*
 * Éclats de rire. *Geschater, schattering, schettering, of geschetter van laghen.*
 SE'CLATER, *v. r.* Affplinteren, affschilferen, met spaanderen, of splinteren afbreeken.
 * Éclater de rire. *Overluidt laghen, uitscherpen, of uitschateren van lag-*

chen. Laghen dat het schateren.
 * Faire éclater ses ressentimens: c'est les faire paroître. *Zyn gevoelen toonen, of laten blyken, zichergens gevoelig over toonen.*
 * Éclater. S'emporter de colère. *Opstuiven, opvolgen van quaadtheit, boos, gram, of toornig worden.*
 * Éclater. Briller. *Glinsteren, schitteren, flikeren, flonkeren.*
 Éclatant, éclatante, *adj. & part.* Brillant. *Glinsterend, flikkerend, schitterend, flonkerend.*
 * Éclatant, éclatante. Illustre. *Doorluchtig, uitstekend.*
 * Bruit éclatant. Grand bruit. *Een groot geraas, gerammel, of gewelt.*
 E'CLÉSIASTE, *f. m.* (Mot Grec qui veut dire) Prédicateur. *De Prediker.*
 E'CLÉSIASTIQUE, *f. m.* Een kerkelyke. *Een kerkelyk, of geestelyk persoon.*
 E'CLIPSE, *ff.* Verduistering, zwyming, tanning, lichtderving.
 Éclipse de lune. *Eclipsie de soleil. Verduistering der maane, of maantaaning. Verduistering der zonne, zonnezwym, zonnezwyiming, of zonnetauning.*
 * Éclipse. Ruine, décadence. *Verval, verderf, ondergang.*
 SE'CLIPSER, *v. r.* Zwymen, taanen. *Verduistert worden, donker worden, verduistern, verdonkeren.*
 * S'éclipser. Disparoître. *Verdwynen, uit het gezicht gaan, uit het gezicht raken.*
 * De vos beaux yeux les raions s'éclipserent. *Van uwe schoone oogen verduisterden de straaalen.*
 E'CLIPTIQUE, *f. f.* Tekenkring, zonnewegh, kring die den jaarlykschen loop der zonne aanwysft.
 E'CLISSE, *ff.* Instrument à faire du fromage. *Een kaasvat, een kaasvoorm.*
 Eclisse de petit tambour. *Het hout van een kindertrommel.*
 Eclisse de luth. Côte de luth. *De rib van een luit.*
 E'CLOPE'. (Vieux mot.) Voyez Estropié.
 E'CLORRE, *v. n.* Uit den dop koomen, gekipt worden.
 Les oiseaux iont éclores. *De vogels zyn gekipt, of uitgebroit.*
 * La terre fit alors éclore mille fleurs. *De aarde ontlook, of ont-*

stoot toen duizent bloemen, of de- de voen duizent bloemen ontsliken.
 * Le jour commence à éclore. *De dagh begint aan te breeken.*
 E'CLUSE, *f. f.* Een sluis, spui, xyl, of schutsluis.
 Ecluses. Plusieurs gros ais assemblez avec des bandes de fer pour retenir les eaux. *De sluisdeuren, de schut- of schotdeuren der sluisen.*
 Lâcher les écluses. *De sluisen openen, of open zetten.*

ECO.

E'CO, Echo, *f. f.* Fille de l'air parmi les Poètes. *Echo. De dochter der lucht onder de Dichteren.*
 Eco, *f. m.* Son redouble. *Weergalm, weêrklank, weêrgeluid.*
 Eco, *f. m.* Sorte de poème. *Zekers gedichten die een weêrklank hebben.*
 E'COFFROI, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) Een schoenmakers snybord.
 Le maître est à l'écoffroi. *De meester staat aan 't snybords.*
 E'COLE, *f. f.* Lieu où l'on enseigne quelque science. *Een school, een plaats daar eenige wetenschap wordt geleert.*
 Petites écoles. *Laage scholen, kinderschoolen.*
 Tenir école. *School houden.*
 † Faire l'école buissonniere. *Sabfenter de l'école pour jouer. Loopen schooben, loopen lieren, of stuzten. Uyt de school blyven om te spelen.*
 * Cè fut pour lui une école de sagesse. *Dat was voor hem eene schoole der wysheit.*
 Ecole. Faut qu'on commet en jouant au Triquetrac. *Een misflagh diemen in 't tiktakken, of verkeeren begaat.*
 E'COLIER, *f. m.* Een schoolier, schooljongen, leerling, of boekoffenaar.
 Ecoliere, *f. f.* Een schoolmeisje, een dochter die school gaat.
 E'CONDUIRE, *v. a.* Refuser. *Ontzeggen, weigeren, afwyzzen, afstaan, afzetten.*
 Se voiant éconduit & moqué il ne garda plus de mesures. *Zich ziende afgewezen en bespot hield by geene maatregels meer.*
 ECONOMAT, *f. m.* Charge d'Econome. *'t Bewint van een huisbouders, of huishoudster.*
 E'CONOME, *f. m. & f.* Celui, ou celle

eelle qui a soin de la conduite d'une famille. *Een huishouder*, of *huishoudster*, *een huisbezorger*, of *huisbezorgerster*.

Econome, *adj.* Menager, ou menagere. *Spaarzaam*, of *zuinig*, *deun*, *nauwziende*.

ECONOMIE, *f. f.* Soïn & conduite d'une famille. *Huishouding*, *huisbezorging*, *de regering van een huisgezin*.

Economie. Ménage. *Spaarzaamheit*, *zuinigheit*, *deunheit*.

* L'économie du corps. C'est la bonne disposition du corps. *De overeenkomst*, of *'t onderling verband van de deelen des lichaams*; *de ordentelyke gesteltenis des lichaams*.

L'économie de Dieu dans le vieux, & dans le nouveau Testament. *De huishouding*, of *'t bestier van Godt*, *in het O. en N. Verbondt*.

ECONOMIQUE, *adj.* *Huishoudend*, *huislyk*, *'t geen het huishouden aangaat*, of *betreft*.

E'COPE, *f. f.* (*Terme de Chirurgien*.) *Verdeeling van de vleezige deelen*. (*Een woordt der Heelkunde*.)

Ecope. (*Terme de Batelier*.) *Scheeps hoosvat*.

E'CORCE, *f. f.* Ce mot se dit de la peau des arbres, des melons, des citrons, oranges & grenades. *De schil*, *schorsse*, of *bast der boomen*, of *der vruchten*, *als meloenen*, *citroenen*, *oranje- en granaat-appelen*, enz.

* Ecorce. Apparence. *Schorffe*, *schyn*, *waarschynlykheit*, *f. hynbaarheit*.

* Le peuple s'arrête à l'écorce. *'t Volk blyft aan de schorsse*, dat is, *aan den uiterlyken schyn hangen*; *'t Volk vergaapt zich aan den schyn*.

ECORCER, *v. a.* *Ontschorffen*, *de schorsse*, of *den bast afsdoen*, *schillen*. Il faut écorcer les arbres en Mai. *Men moet de boomen in May ontschorffen*, of *schillen*.

ECORCHER, *v. a.* Enlever la peau. *Villen*, *'t vel afstroopen*, of *afbaalen*.

Apollon écorcha le Satyre Marfyas tout vif. *Apol wilde den Boxvoet Marfias levendig*.

‡ Ecorcher. Faire paier trop cher. *Villen*, *stroopen*, *scheeren*, *te veel doen betaalen*.

‡ Ecorcher une langue. *La parler un peu*. *Een taal stamelen*, of *tatelen*;

een taalen weinig spreken.

‡ Vous criez avant qu'on vous écorche, ou avant qu'on vous fasse mal. *Gyschreenuw eer men u wildt*, of *quaadt doet*.

S'écórcher, *v. r.* S'enlever de la peau. *Op het vel uitslaan*, of *oploopen*.

E'CORCHÉRIE, *f. f.* *Voirie*. *Vil-plaats*, *villery*, *de plaats daar de doode beesten geuult worden*.

‡ Ecorcherie. Cabaret, où l'on fait trop paier. *Villery*, *vilplaats*. *Een herberg daar men de menschen vilt*, of *te veel rekent*.

E'CORCHEUR, *f. m.* Celui qui écorche les bêtes mortes. *Een viller*, of *vilder van doode beesten*.

E'CORCHURE, *f. f.* *Een schram*. *Ophaaling van 't vel*.

E'CORGE'E, *f. f.* (*Vieux mot*.) *Voyez* *Etriviere*.

E'CORNER, *v. a.* Rompre les cornes. *Onthoornen*, *de hoorens afbreken*, of *afzaagen*.

Ecorner une table, en rompre les coins. *De hoeken van een tafel breeken*.

* Ecorner, endommager. *Afbreuk doen*. *Beschadigen*, *schade*, *nadeel*, of *hinder toebrengen*.

* Ecorner l'arrière-garde des ennemis. *De achterhoede des vyandts afbreuk doen*; *den vyandt in den staert*, of *in d'achterhoede slaan*.

E'CORNIFLER, *v. a.* *Schuimen*, *op schuim loopen*, *ongenoedt ergens gaan eten*; *panlikken*.

E'cornifler un diner. *Op schuim van een middagmaal loopen*.

E'CORNIFLEUR, *f. m.* *Parasite*. *Een schuimer*, *een panlikker*, *een tafelbroër*.

Ecornifleuse, *f. f.* *Een schuimster*, *een panlikster*.

E'COSSE, *f. f.* *Coffe*, *couverture de fèves*, *de pois* & *de lentilles*. *De schel*, *bast*, of *schil van boonen*, *erreten*, *en linzen*.

Ecoffe dure, écoffetendre. *Een harde bast*, *een zachte*, of *weeke bast*.

ECOSSER, *v. a.* *Schelgewassen* (als boonen, erreten, en linzen) *uitdoppen*, of *uitstellen*.

E'COSSÉ, *f. f.* *Royaume dans les Iles Britanniques*. *Schotland*. *Een ryk in de Britanische Eilanden*.

L'Ecoffe & l'Angleterre font unies en un Roiaume. *Schotland en Engelandt zyn hereenigt tot een koninkryk*.

E'COSSOIS, *f. m.* *Een Schot*, of

Schotsman.

Une Ecoffoise, *f. f.* *Een Schotin*, *eene Schotsche vrouw*, of *juffer*.

Ecoffois, Ecoffoise. *adj.* *Schots*; *Schotsche*.

L'Ecoffois, la langue Ecoffoise. *Schots*, *de Schotsche taal*.

Une femme Ecoffoise. *Eene Schotsche vrouw*.

E'COT, *f. m.* Ce qu'on paie partête au cabaret. *Gelag-geld*; *gelagh*. *'t Geen men hoofdt voor hoofdt*, of *'t geen elk in een herberg betaalt*. *Paier son écot*. *Zyn gelagh betaalen*.

E'COUÉ, écouée, *adj.* Qui a la queue coupée. *Zonder staart*, *dien de staart afgesneeden is*.

E'COUFLÉ. *Voyez* *Milan*.

E'COULEMENT, *f. m.* *Mouvement de l'eau qui s'écoule*. *Afwatering*, *waterloozing*, *waterloop*, *beweging van loopend water*.

E'COULER, *v. n.* *Couler doucement*. *Afwateren*, *vliezen*, *afvlieten*, *afloopen*, *afstroomen*. *Faire écouler l'eau*. *'t Water laten afloopen*, of *wech loopen*.

S'écouler, *v. r.* *Couler doucement*. *Zachtjes afloopen*, *afvlieten*, of *afstroomen*.

* S'écouler. S'échaper doucement. *Stilletjes ontsluipen*, *ontvluchten*, of *doorgaan*, *zagtjes voorby gaan*.

* Les ennemis s'écoulerent entre les montagnes. *De vyanden ontsloopen*, of *vlichten 't stilletjes tusschen de gebergten*.

* Notre vie s'écoule, ou se passe insensiblement. *Ons leven gaat ongevoelig*, of *zagtjes voorby*, of *loopt stilletjes door*.

* Il s'écoulera bien huit jours avant que &c. *'t Zal wel acht dagen aarloopen voor dat*, enz.

E'COURTER, *v. a.* *Couper l'extrémité de la queue ou des oreilles à des chevaux*. *Korttoeren*, *kortstaerten*, *de ooren*, of *den staert korten*, of *afkorten*.

E'COUTES, *f. f.* *Etre aux écoutes*. *Ecouter ce qui se passe*. *Luistering*, *beluistering*. *Staan luisteren*, *hooren 't geen'er omgaat*.

E'COUTER, *v. a.* *Ouir*. *Donner audience*. *Hooren*, *toeluiseren*, *het oor leenen*, *gehoor geeven*, of *verleenen*.

* Ecouter les pleurs des miserables; en être touché. *'t Gechrei der elendigen hooren*; dat is, *over hen geraakt*, of *bewogen zyn*.

- * Ecouter. Se rendre à la raison
Hooren, naar luisteren. Zich aan
de reden onderwerpen.
- * Il n'écoute que son emportement.
Hy luistert niet dan naar zyne drift,
of opspandheit.
- * S'écouter parler. Zich zelven hoor-
ren, heel zedig spreken.
- Ecoutes, f. f. Certains cordages de
navire. Schoten van een zeil.
- E'COUILLE, f. f. (Terme de ma-
rine.) 't Luik van een schip.
- Ecouille de la fosse aux câbles. Het
kabelgats luik. (Een zeewoord.)
- Ecouille des vivres. 't Luik van de
bottelery. (Een scheepswoord.)
- Ecouille des soutes. 't Luik van
de kruit- en beschuiskamer. (Een
scheepswoord.)
- E'COUVILLON, f. m. Instrument
pour neteier le four. Een dweil
waar mede men den oven schoon
maakt.
- Ecouvillon. (Terme de Canonnier.)
Een wijscher waar mede men 't ge-
schut schoon maakt, of uirwijcht.
- E'COUVILLONNER. v. a. (Ter-
me de Boulanger.) Den oven uit-
dweilen.
- Ecouvillonner. (Terme de Canonnier.)
Een stuk geschut uitwischen.

ECR.

- E'CRAN, f. m. Een vuurscherm, dat
men in de handt houdt.
- Ecrain à pié. Een schut, of staande
vuurscherm; een vuurscherm met
een voet.
- E'CRASER, v. a. Briser, froisser.
Vermorsjelen, verpletteren, verbry-
selen, vergruizen, vertreeden.
- La roué du chariot écrasa son chien.
't Rads van den wagen verpletterde
zynen hondt.
- * Ecraser quelqu'un. Le ruiner enti-
erement. Iemant ten eenemaal
bederven. Iemant in 't voetzant,
of in den grondt helpen.
- Ecrasé, adj. Plat, geplettert, te
pletter.
- ‡ Nez écrasé. Een platte neus, een
ingevalle neus.
- E'CREMER, v. a. Oter la crème
de dessus le lait. Den room van de
melk scheppen.
- Lait écrémé. Ontroomde, of afge-
schepte melk.
- E'CRÉVICE, f. f. Een kreeft.
- Ecrévice de riviere. Ecrévice de mer.
Een rivierkreeft. Eens zee-kreeft.
- Le signe de l'écrevice, ou du Cancer.

- Het hemelsteken van den Kreeft, of
van Cancer.
- S'E'CRIER, v. r. Uisroepen, uit-
schreeuwen, schreeuwen, roepen,
om hulp schreeuwen, juichen, klaa-
gen.
- S'écrier de joie, s'écrier de douleur.
Van blyschap juichen, van pyn
schreeuwen.
- Tout le monde s'écrie contre ce
mot. Al de wereldt schreeuwts te-
gen dat woords, of schreeuwts dat
woords nit.
- Seigneur, je m'écrie vers vous. Heer,
ik roepe tot u.
- E'CRIRE, v. a. Schryven.
- Ecrire une lettre. Eenen brief schry-
ven.
- * Ecrire. Composer. Schryven, be-
schryven, maaken, ingeschrift stel-
len.
- * Ecrire l'histoire de son temps. De
geschiedenis van zynen tydts be-
schryven.
- Ecrit, écrite, part. p. Geschreven,
beschreven.
- Ecrit, f. m. Promesse sous feing
privé. Een handschrift, een brief-
je onder de handt.
- Ecrit. Papier écrit, chose imprimée.
Een schrift, of geschrift, een be-
schreven papier, iets dat gedrukt is.
- Ecrits, f. m. Ouvrages de quelque
Auteur. Schrijven, werken van
eenig Schryver.
- D'Ablancourt a laissé quelques écrits
qui n'ont pas été imprimés.
Ablancourt heeft eenige schriften
nagelaaten die niet gedrukt zyn.
- E'CRITEAU, f. m. Een opschrift,
brief, of rystel.
- Ecritéau de maison. Een huurbrief
voor een huis.
- Ecritéau d'Epicier, ou d'Apoticaire.
Een opschrift op een Kruideniers, of
Apotekers doos.
- Ecritéau de maître d'école. Een
schoolmeesters bordt.
- E'CRITOIRE, f. f. Een schryfko-
ker, of inktkoker.
- Ecritoire de poche. Een zakink-
koker.
- Ecritoire de table. Een tafelin-
koker, of schryfko-ker; een inktkoker
die men op tafel zet.
- E'CRITURE, f. f. Caractères qui
expliquent nos pensées. Schrift,
geschrift, letters die onze gedachten
uitdrukken.
- Connoître l'écriture d'une personne.
Iemants schrift, of handt kennen.

- Ecriture. Le vieux & le nouveau
Testament. De H. Schriftuur, of
H. Scrijft, het oude en nieuwe
Verbondtsboek.
- Ecritures. (Terme de Palais.) Schrij-
zen, of stukken van een geding.
- E'CRIVAIN, f. m. Maître à écrire.
Een schryver, of schryfmeester.
- Ecrivain. Écolier qui apprend à écri-
re. Een schryver, of schryfjon-
gen, een schooljongen die schryven
leert.
- Un maître d'école qui a dix écri-
vains. Een schoolmeester die tien
schryvers heeft.
- Ecrivain. Auteur qui a fait imprimer
quelque ouvrage. Een Schry-
ver, boekschryver, een die eenig
werk heeft laaten drukken, of uit-
gaan; maker van eenig boek.
- E'GROUE, f. m. Het gas, of de
moer van een schroef.
- Ecroûé. Arrêté de la dépense ordi-
naire qui se fait chez le Roi. Rebo-
ning van 't geen gemeenlyk by den
Konink vertoert wordts.
- Ecroûé. Registre des prisonniers. De
gevangensrol, of gevangenslyst, de
naamrol, of naamlyst der gevang-
genen.
- E'CROUER. (Terme de Goolier.) Op
de gevangensrol zetten.
- Le Goolier l'a écroué. De Cipier
heeft hem op derol, of lyst gezet.
- E'GROUELLES, f. f. Maladie de
la gorge. Kropzweer, kliergezweel,
keelgezweel, honds klieren.
- E'CROULEMENT, f. m. (Mot peu
usité.) Ebranlement. Beving, schud-
ding, waggeling, davering.
- E'CROULER, v. a. Ebranler. Be-
weegen, aan 't beeven, schudden,
waggelen, of daveren helpen; doen
beeven, schudden, of waggelen.
- Ecrouler un mur. Een muur doen wag-
gelen.
- E'CROUTER, v. a. Couper la
croute qui est autour du pain.
Onkorfsten, de korsten ronsom het
broodt affnyden.
- ECRU, écrué, adj. Il se dit des
soies & des toiles qui n'ont point
été mouillées. Ruuw, ongebleekt,
ongewerkt, roww, ('t Eerste wordt
van lywaaten gezegt, die niet ge-
bleekt zyn; 't leste van zyde die
niet gewonden is.)
- Fil é cru. Ruuw garen.
- Toile écrué. Ongebleekt linnen.
- Soie écrué. Rowwe zyde.

ECU.

E'CU, *f. m.* (*Vieux mot.*) Bouclier. Een schildt.

Ecu. (*Terme de Blason.*) Een schildt, wapen, of wapenschildt.

Ecu, ou écu blanc. Piece d'argent. Een Franſche ryksdaalder.

Ecu d'or. Piece d'or. Een Franſche goude kroon.

E'CUÉIL, *f. m.* Banc de fable en mer. Een klip, bank, of zandplaats in zee.

* L'amour est l'écueil des plus grands courages. De liefde is de klip voor de kloekmoedigſten, of waar op de kloekſte mannen ſchippbreuk lyden.

* La haine & la flaterie ſont des écueils où la vérité fait naufrage. De haat en vleijery zyn klippen daar de waarheit ſchippbreuk op lydt.

* Des écueils de la Cour il ſauvera ſa vertu. Hy zal zyne deugd voor de klippen van 't hof beveiligen, of bewaaren.

E'CUELLE, *f. f.* Vafe rond à deux oreilles. Een kom met twee ooren.

E'CUELLE'E, *f. f.* Plein l'écuelle. Een kom vol.

E'CUIER, *f. m.* Titre de noblesse. Stalmeeſter. Een tytel, of eernaam van adeldom.

Grand écuiet. Officier chez le Roi. Opperſtalmeeſter. Een groot amptenaar des Koninks.

Le premier écuiet de la grande écurie. De eerste Stalmeeſter van de groote ſtal. De Onderſtalmeeſter des Koninks.

Le premier écuiet de la petite écurie. De eerste Stalmeeſter van de kleine ſtal. Opperopzichter over 's Koninks gewoone paerden.

Écuiet tranſtant. Des Koninks voorſnyder.

Écuiet de bouche. Des Koninks opdijſcher.

Écuiet de cuisine. De keukenmeeſter van eenen Prins, of eens Prinſen.

Écuiet. Celui qui tient Académie. Een rymeeſter, een paratſberyder, een die een ryf hool houdt. Een Pikeur.

Écuiet cavalcadour. Een opzichter over de paerden van eenig Heer.

Écuiet d'une dame de qualité. Een leijonker van eene groote Mevrouw.

E'CULER, *v. a.* Replier le derrick d'un foulié. Een ſchoen neerkak-

ken, of neergaan; de achterſtukken van een ſchoen neergaan.

Soulié qui s'écule. Een ſchoen die neergaat.

E'CUME, *f. f.* Schuim.

Ecume de métaux. Schuim van bergſtoffe.

Ecume de cheval. Schuim van een paerd.

Ecume de mer. Zeeſchuim, ſchuim van de zee.

E'CUMENIQUE, *adj.* Algemeen. Concile écuménique. Een algemeene kerkvergadering, of kerkelyke vergadering, een algemeene kerkelyke byeenkomst.

E'CUMER, *v. n.* Rendre de l'écume. Schuimen, ſchuim opwerpen, of opruiſchen. Schuimbekken.

La mer écume. De zee ſchuimt, of werpt ſchuim op.

Cheval, chien qui écume. Een paerd dat, een hondt die ſchuimbekt.

Ecumer, *v. a.* Oter l'écume. Schuimen, het ſchuim afdoen.

* Ecumer. Pirater. Piller fur mer. Zeeſchuimen, zeerooven, op zee ſtroopen.

* Les Corſaires ne ceſſoient d'écumer toutes les côtes. De zeeroovers hielden niet op alle kuſten ſchoon te ſchuimen.

E'CUMEUR de mer, *f. m.* Pirate. Een zeeſchuimer, een zeeroover, een ſtrooper op zee.

† Ecumeur de marmite. Paraſite. Een ſchuimſpaan, een ſchuimer, een panlikker, teljoorlikker, of tafelbroer.

E'CUMEUX, écumeuſe, *adj.* (*Mot Poétique.*) Schuimig, ſchuimachtig, ſchuimend. (Een dichtkundig woordt.)

Les flots écumeux. De ſchuimende golven, of baaren.

E'CUMOIRE, *f. f.* Een ſchuimſpaan.

E'CURER, *v. a.* Nettoier, froter, éclaircir. Schuuren, waſſchen, ruimen, ſchoon maaken.

Écurer la vaſſelle. De vaten waſſchen.

Écurer un puis. Een put ruimen.

E'CUREUIL, écurieu, *f. m.* Een eikhooventje, of eekhoorentje; zeker klein wilt diertje.

E'CUREUR de puis, *f. m.* Een nachtwerker, ſillevezer, puſterruimer, beerſteeker, of ſchoonmaker van regenbakken.

Écureuſe, *f. f.* Een ſchuurſter, of

ſchoonmaakſter.

E'CURIE, *f. f.* Een ſtal, een paerdeſtal.

E'CUSSON, *f. m.* (*Terme de Blazon.*) Het ſchildt van een wapen.

Ecuffon. (*Terme de ferrurier.*) Een yzer plaatje op het ſteutelgat van een deur.

Ecuffon. (*Terme de Jardinier.*) Okulatie, okuleering. (Een hoveniers woordt.)

E'CUSSONNER. (*Terme de Jardinier.*) Okuleeren, inenſen door okulatie.

EDE. EDI.

E'DENTE', édentée, *adj.* Qui n'a plus de dents. Tandeloos, zonder tanden, die geen tanden heeft.

C'est une vieille édentée. 't Is een tandeloos beſje.

* Édenté, édentée, *adj.* Onttandt. Zonder, of met gebroke tanden.

(Dit wordt ook van levenlooze dingen gezegt, die tandeloos, of wier tanden gebroken zyn.)

Un peigne édenté. Eene onttandte kam, een kam waar in eenige tanden gebroken zyn.

Une ſcie édentée. Een onttandte zaag, of een zaag daar eenige tanden van uitgebroke zyn.

ÉDENTER, *v. a.* De tanden uitbreken.

Édenter un chien. Een hondt de tanden uitbreken.

Édenter un peigne, une ſcie, &c. Een kam, een zaag ontstanden. Eenige tanden van een kam, zaag, enz. breeken.

E'DIFICATION, *f. f.* (*Ce mot ne ſe dit pas au propre.*) Conſtruction. Bouwing, opbouwing, ſtichting. (In den oneigentlyken zin.)

* Édification. Bon exemple, instruction. Stichting, een goeds voorbeeldt, onderwys.

* Donner de l'édification à ſon prochain. Zynen evennaaſten ſtichten, of ſtichting aan zynen evenmenſch geeven.

E'DIFICE, *f. m.* Bâtiment. Timmeraadje, gebou, timmering, geſicht.

E'DIFIER, *v. a.* (*Ce mot n'est pas uſité au propre.*) Voyez Bâir, on conſtruire.

* Édifier. Inſtruire par de bons exemples. Opbouwen, ſtichten, door goede voorbeelden leeren, of leſſen geeven.

Edi-

Edifier son prochain par une vie vrament Chrétienne. *Zynen naasten door een oprecht Christelyk leven sichten.*

Je ne suis pas fort édifié de lui : Je ne suis pas fort satisfait de sa conduite. *Ik ben niet zeer van hem geficht, of niet wel over hem voldaan, zyn gedragh behaagt my niet te zeer.*

ÉDILE, *f. m.* Een Wykmeester binnen Rome, een opzichter van 't burgerlyk bestier in 't oudt Rome.

EDIT, *f. m.* Ordonnance. Gebodt, afkondiging, bevel, instelling.

L'édit de Nantes de Henri IV. a été aboli par Louis XIV. son petit-fils. *'t Gebodt van Nantes van Henderik den IV. is vernietigt door Lodewyk den XIV. zynen kleinzoon.*

ÉDITION, *f. f.* Impression. Publication. Druk, uitgave van een boek.

Seconde édition d'un livre. *De tweede druk van een boek.*

EDU.

EDUCATION, *f. f.* Instruction. Opvoeding, of onderwyzing der kinderen in hun opwassen.

Navoir nulle éducation. *Geene opvoeding hebben.*

EFA. EFE.

ÉFACER, *v. a.* Raïer. Uitveegen, uitwissen, doordoen, uitchrappen, uitdoen.

* Éfacer. Obscurcir. *Verdonkeren, verduisteren.*

* Il éface tous ceux qui l'ont précédé. *Hy verduistert, dat is, overtreft alle zyne voorzaaten, of alle die voor hem geweest zyn.*

* Éfacer. Détruire, consumer. *Uitwissen, vernielen, verdelen, verbryfelen, verbreeken, slyten, versteren.*

* Le temps éface tout. *De rydt wyscht alles uit, of verteert alles.*

ÉFACURE, *f. f.* Rature. *Uitwisching, doorstreeping, doorhaling.*

ÉFARE, éfaré, *adj.* Tout troublé. *Tout hors de soi. Verschrikt, ontstelt, verbaast, ontroert, geheel buiten zich zelven.*

ÉFAROUCHER, *v. a.* Rendre farouche, ou sauvage. *Verwilderen, schuw, en wils maaken.*

Éfaroucher une bête. *Een beest schuw, of wils maaken.*

* Il ne faut éfaroucher personne. *Men moet niemant schuw maaken, of voor 't hoest slooten.*

EFFECT. *Voyez Efect.*

EFFECTIF, efective, *adj.* Vrai, qui est en éfet. *Waarlyk, dadelyk, dat in der daadt, of in der waarheit is, ten vollen, volkomen.*

Il y a mille hommes efectifs. *Daar zyn volkomen, of ten vollen duzendt mannen.*

EFFECTIVEMENT, *adv.* Veritablement, en éfet. *Waarlyk, dadelyk, in der daadt.*

EFFECTUER, *v. a.* Executer. *Uitrichten, uitvoeren, te weeg brengen, uitwerken, volbrengen, verrichten, nakomen.*

Efectuer ce qu'on a promis. *Zyne belofte, of 't geen men beloofst heeft volbrengen, of nakomen.*

EPEMINE', éfeminée, *adj.* Verwyft, wysachtig, weekhartig, welustig, lasthartig.

Efeminé, *f. m.* Een verwyft, of welustig mensch.

ÉPERVESCECE, *f. f.* Opzieding, opkoking.

ÉFET, *f. m.* Daadt, werk, gewrocht, uitwerkfel, uitwerking, maakfel, vrucht.

Tout éfet presupose une cause. *Alle gewrocht stelt eene oorzaak vast, of ondersfelt eene oorzaak.*

Efet. Execution. *Uitvoering, uitwerking, volbrenging, nakoming, daadt.*

On atend l'éfet de ses promesses. *Men verwacht de volbrenging, of nakoming zynere beloften.*

Plus d'efets que de paroles. *Meer daaden dan woorden.*

Efet. Dessein. *Oogwit, oogmerk, toelegh.*

Efets. (*Terme de Marchand.*) Les biens meubles & les papiers d'un marchand. *Een koopmans roerende goederen en papieren.* (Onduitich, lemants effecten.)

En éfet. (*Conjonction.*) Efectivement. *Voorwaar, in der daadt, in der waarheit.* (Een voegwoordt.)

EFEUILLER, *v. a.* (*Terme de Jardinier.*) Ontbladen, onsbladeren, de bladen afdoen. (Een Hoveniers woordt.)

On éfeuille les arbres, quand les feuilles font trop d'ombre, &

qu'elles empêchent les fruits de mûrir. *Men ontblaadt de boomen, als de bladen te veel schaduw maaken, en de vruchten beletten te rypen.*

EFI.

ÉFICACE, *adj.* Krachtige, uitwerkelyke, of uitwerkende.

Grace efficace. *Uitwerkende genade.*

Efficace, *adj.* Goeds, krachtig. (Dit wordt van de geneesmiddelen gezegt.)

Remede efficace. *Een krachtig geneesmiddel.*

Efficace, *f. f.* Force, vertu. *Kracht, mogendheit, vermogen.*

L'efficacité de la grace. *De krachts der genade.*

Leur exemple a une efficace particulière. *Hun voorbeeldt heeft eene zonderlinge kracht.*

ÉFICACEMENT, *adv.* Avec efficace. *Krachtsiglyk, met kracht, krachtdadelyk.*

Dieu dispose efficacement de nôtre cœur. *Godt regeert ons harte krachtdadelyk.*

ÉFICACITÉ, *f. f.* (*Terme nouvellement introduit dans les manieres de Philosophie.*) Ce mot signifie, vertu. *Kracht, invloeds.*

L'efficacité des planètes. *De invloeds der dwaalsterren.*

ÉFICIENT, éficiente, *adj.* (*Terme de Physique.*) *Werkende, werkelyke.* (Een woordt der Natuurkunde.)

Cause éficiente. *Werkende oorzaak.*

ÉFIGIE, *f. f.* Image, statuë. *Beeldt, schildery, gelykenis naar 't leven, beeltenis.*

Pendre en éfigie. *In schildery, of in beeltenis ophangen.*

ÉFIGIER, *v. a.* (*Vieux mot.*) Puniren éfigie. *In beeltenis straffen.*

S'ÉFILER, *v. r.* Se détacher du corps de l'étoffe, ou de la toile. *Uitraselen, uitwaselen, los raselen, los draaijen.*

Chemise qui s'éfile. *Een hems dat uitraselt.*

† Un grand cou éfilé. *Een lange dunne hals.*

† Avoir le visage éfilé. *Een schraale en magere tronie hebben.*

† Ailes d'armée éfilées. *Dunne uitgebreyde vleugels van een leger.*

EFL. EFO.

EFLANQUE, éflanquée, *adj.* Cheval éflanqué. Een paerds dat den bek afgereden is.

FLEURER, *v. a.* Blesser légèrement. Bluzzen, knieuzen, 't vel een weinig ophaalen, of afschaa-ven.

Le coup n'a fait qu'éfleurer la peau. De schoot heeft het vel maar een weinig afgeschaaft.

* Esfleurer une matiere. C'est n'en parler que superficiellement. Eene stoffe ligtjes behandelen. Over eene zaak ligtelyk heen loopen. Van eene zaak maar in 't algemeen spreken.

EPONDRER, (*Terme peu usité.*) Vuider de la volaille, ou du poisson. Het ingewandt uit gevogelte, of uit visch haalen; vogelen, of visch schoon maaken.

Efondrer, *v. a.* (*Terme de Jardinier.*) Omtrent drie voeten diep spitten, of graaven. (Een Hoveniers woordt.)

† Efondrer. Rompre avec violence. Met geweld inslaan, inbonzen, instooten, opslaan, oplopen, of breeken.

† Efondrer une porte. Een deur oplopen, of opslaan.

SEFORCER, *v. r.* Tâcher. Zich onderwinden, poogen, onderstaan, zich bemoeijen, trachten, be- slaan.

Seforcer de domter ses passions. Poogen zyne hartstochten te temmen, of zyne driften te bedwingen.

EFORT, *f. m.* Kracht, geweld, sterke pooging, onderwinding.

Il a fait tous ses efforts pour cela. Hy heeft al zynen vlyt, of alle zyne krachten daar toe aangewend, of ingespannen.

Efort. (*Ce mot se dit des chevaux*) & signifie rupture de veine, ou extension de nerfs. Bezeerdheit, scheuring der aderen, of uitspanning der zenuwen van de paerden.

Cheval qui a pris un effort. Een paerds dat bezeert is.

EFR. EFU.

EFRAIER, *v. a.* Epouvanter. Ver-vaaren, verschrikken, vervaart

maaken, ontfstellen, schrik aanjaagen.

Un spectre est capable de l'éfraier. Een spook is magtig hem te verschrikken; een spook zelf zou hem verschrikken, of schrik aanjaagen.

Un homme éfraié est un homme à moitié perdu. Een onstelt, of verschrikt man is een half verloren man.

EFRAIANT, éfraiante, *adj. & part.* Qui éfraie. Schrikkelyk, vervaarlyk, yffelyk, schrikverwekkende, naar.

Songe éfraiant. Een vervaarlyke droom.

ETRE'NE', éfrénée. Dérégulé. Ongeregelt, toemeloos, ongebreidelt, ongebonden.

Licence étrénée. Een ongeregelde vryheit.

EFROI, *f. m.* Epouvante. Schrik, yzing, vervaardheit, ontfsteltenis.

Porter l'éfroi partout. Over al schrikt in brengen; alles verschrikt, of vervaart maaken.

EFROIABLE, *adj.* Epouvantable. Verschrikkelyk, yffelyk, vervaarlyk, grouwelyk, afschouwelyk.

* Efroiable. Excessif, extraordinaire. Vervaarlyk, schrikkelyk, ongemeen, wonderlyk, groot, zwaar.

* Il fait une dépense éfroiable. Hy maakt, of doet schrikkelyke, of zeer groote onkosten.

EFROIABLEMENT, *adv.* Ex- treme-ment. Schrikkelyk veel, zeer veel, of heel veel.

Il dépense éfroiablement. Hy brengt schrikkelyk veel 't zoek, of door.

Elle est éfroiablement laide. Zy is schrikkelyk lelyk.

EFRONTE', éfrontée, *adj.* Impudent. Onbeschaams, schaamteloos, stout, zonder schaamte.

Efronté, *f. m.* Een onbeschaams mensch.

Efrontée, *f. f.* Een onbeschaams vrouwenmensch, of schaamteloze hoer.

EFRONTEMENT. Onbeschaam- delyk, stoutelyk, schaamteloos.

Regarder éfrontément. Onbeschaam- delyk aanzien, of aankyken.

EFRONTERIE, *f. f.* Impuden- ce. Onbeschaamsheit, schaamteloosheit.

EFUSION, *f. f.* Epanchement. Uitsforting, uitgieting, overloop.

Efufion de sang. Bloetsforting.

Efufion de bile. Overloop van galle.

* Efufion de cœur. Uitsforting van 't harte. Ontvooring, of opening van zyne gedachten.

EGA.

EGAIER, *v. a.* Rendre gai. Ver- blyden, veruolyken, verheugen, vermaaken, vrolyk maaken.

* Égaier un discours. Eene reden smaakelyk, of behaaglyk maaken.

† Pour nous divertir égaions un peu notre veine. Laat ons onzen ader, toeg ons vermaak, wat veruolyken.

S'égaier, *v. r.* Zich verheugen, zich verlustigen, zich verblyden, vrolyk zyn.

Egaier, *v. a.* (*Terme de Jardinier.*) Dunnen, lucht geeven. De takken uit het midden van eenen boom we- neemmen.

EGAL, égale; *adj.* Gelyk, even- gelyk, gelykvoermig, eenparig, ef- fen.

Is font égaux en cela. Daar zyn ze, of staan ze gelyk in.

* Egal, égale. Qui est toujours dans une même assiette d'esprit. Effen- baar, eenparig, altoos de zelve, die altyt in den zelve stans, of zichzelven gelyk is.

* Une humeur égale. Een gelyken in- borst, of eenparige gestalte.

A l'égal, *adv.* En comparafion. In vergelyking, ten aanzien, in op- zigt.

Ce n'est rien à l'égal de cela. Dat is niet in vergelyking van dat.

EGALEMENT, *adv.* Gelykelyk, evengelyk, op gelyke wyze.

EGALER, *v. a.* Rendre égal. Ef- fenen, gelyk maaken, evenaaren, vereffenen.

Egaler. Comparer. Vergelyken, ge- lyk stellen, tezen malkanderen stel- len.

Egaler une chose à une autre. Een zaak met eene andere vergelyken, of gelyk stellen.

S'égaler, *v. r.* Se rendre compara- ble à quelqu'un. Zich met iemand gelyk stellen, of zich iemand gelyk maaken.

EGALISATION, *f. f.* Vereffening, gelykstelling.

EGALISER, *v. a.* Rendre des par- tages égaux. Gelyk doordeelen. Iets in gelyke deelen verdeelen.

EGALITE, *f. f.* Effenheit, gelyk- heit, eenparigheit, evenredigheit.

EGARD, *f. m.* Confidération, respect. *Achtung, aanzien, hoogachtig, eerbiedigheit, eerbiedt.*

On doit être honnête à son égard, & à l'égard des autres. *Men moet ten zynen aanzien eerlyk zyn, en ten aanzien van anderen.*

Avoir égard au temps. *Den tyt aanzien, of in acht neemen.*

Avoir égard à toutes les circonstances d'une chose. *Alle omstandigheden eener zaak in acht neemen.*

Avoir de grands égards pour les gens de mérite. *Veel achtig voor brave, of wakkere luiden hebben.*

* **EGAREMENT**, *f. m.* Mauvaise conduite. *Afdwaling, dooling, een quaadt gedragh.*

* **Egarement.** Erreur, aveuglement. Doctrine erronée. *Dwaling, dooling, blindheit. Eene valsche leer.*

EGARER, *v. a.* Détourner quelqu'un de son chemin. *Aan 't dwaalen brengen, aan 't doolen helpen; iemand van den wegh afbrengen, of van zynen wegh hielden.*

Il m'a égaré dans la forêt. *Hy heeft my in 't bosch van den wegh gebragt.*

S'égarer, *v. r.* Se détourner de son chemin. *Verdwaalen, verdoolen, van zynen wegh raaken.*

* **S'égarer.** Devenir un peu fou. *Mis slaan. Aan 't suffen vaaken, van den wegh raaken, half gek worden.*

* **Son esprit commence un peu à s'égarer.** *Zyn verstandt begint van den wegh te raaken, of aan 't suffen te slaan.*

* **Yeux égarer**, *c'est-à-dire*, dont le regard n'est pas ferme & arrêté. *Vliegende, of onvaste oogen, dat is, die niet vast van gezichts zyn, of die heen en weêr zwerven.*

EGL. EGO.

EGLANTIER, *f. m.* Sorte de rosier sauvage. *Een wilde roozeboom, of rooselaar, een eglantier.*

Fruit d'églantier. *Voyez Gratecu.*

EGLISE, *f. f.* Assemblée des fidèles. *Kerk. De vergadering der geloovigen.*

Eglise. Les fidelles. *Kerk. De geloovigen.*

L'Eglise militante, l'église triomphante. *De strydende, de zegepalende kerk.*

L'église visible & invisible. *De zichtbare, en onzichtbare kerk.*

Eglise. Lieu où l'on rend le culte à la Divinité. *Kerk. De plaats van den Godtsdienst.*

Eglise Catedrale. *De hooftkerk.*

Declier une Eglise. *Eene kerk inwyden.*

E'GLOGUE, *f. f.* Poème champêtre qui décrit les amours des bergers. *Een herderszang, veldtdeun, of veldlied.* (Waar in de minneryen der herderen beschreven worden.)

E'GOGER, *v. a.* (Terme de Teneur.) *Een geslagt heeft de ooren, en 't einde van den staert afsnyden.*

E'GORGER, *v. a.* Couper la gorge. *Keelen, de keel afsteeken, of afsnyden, slagten, dooden, vermoorden, ombrengen, de strot, of den gorgel afsnyden.*

† **E'GOSILLER**, *v. n.* s'Egofiller, *v. r.* Crier si haut qu'on se fasse mal au gosier. *Zich overschreeuwen. Zoo hart schreeuwen dat men zich in de keel bezeert.*

Je m'égosille à force de vous appeler. *Ik overschreeuwe my met u te roepen.*

E'GOUT, *f. m.* Cloaque. *Riool, astocht, of vuilniszyp.*

Egout. (Terme de Couvreur.) *Een asdrop van een dak. Leyen die overhangen, of oversteeken.*

E'GOUTER, *v. a.* Te droogen hangen, of zetten, opvangen om uit te druipen.

Egouter de la vaisselle. *Vaatwerk te droogen zetten.*

E'GOUTOIR, *f. m.* Hérisson. *Een deurslagh, vergiettest, of gateplaat.*

EGR.

E'GRAINER, *égréner*, *v. a.* Oter les grains. *De kernen, of korlen uitdoen, of uithaalen.*

Egrainer, *v. n.* (Terme de Constelier.) *Ebrécher. Schaarden, uitwallen, afbreken.* (Een Messmakers woordt.)

E'GRATIGNER, *v. a.* Déchirer la peau avec les ongles. *Krabben, 's vel met de nagelen opkrabben, of ophaalen.*

E'GRATIGNEUR. *Voyez Découpeur.*

E'GRATIGNURE, *f. f.* *Een krab, schram, of kras met de nagelen.*

E'GRENER. *Voyez Egrainer.*

† **E'GRILLARD**, *égrillarde*, *adj.* *Eveillé, gaillard. Lustig, levendig, vrolyk, koddig, korswylig.*

E'GRISER, *v. a.* (Terme de Lapidaire.) *Twee diamantsloenen tegen malkander wryven.*

E'GRUGE'ÔIR, *f. m.* Vaissseau de bouis pour égruger le sel. *Een groote palmhoutse bak, of vryjel, om 't zout in te stampen.*

E'GRUGER, *v. a.* (Ce mot se dit du sel) & signifie briser, broier. *'s Zout stampen, 't zout breken, of klein maaken.*

EGU.

E'GUADE, *f. f.* (Prononcez égade.) *Provision d'eau douce. Voorraat van versich, of van zoet water.*

Faire éguaide. *Versch water haalen.*

† **S'E'GUEULER**, *v. r.* Se faire mal à la gorge à force de crier. *Zich verschreeuwen, of overschreeuwen; zich hees schreeuwen, zyn keel hees, of schor schreeuwen.*

E'GUIERE, *f. f.* *Een lampetkan.*

E'GUIERE'E, *f. f.* *Plein l'éguiere. Een volle lampetkan.*

E'GUILLE, *f. f.* *Een naaldt, een naainaaldt.*

† **De fil en éguille.** (Prov.) *Depuis le commencement jusqu'à la fin. Van den draadt tot de naaldt.* (Een spreekw.) *Van 't begin tot het einde.*

Eguille aimantée. *Een naaldt met den zeilsteen bestreeken, of een naaldt van 't kompas.*

Eguille à tricoter. *Een breinaaldt, of breispriem.*

Eguille de tête. *Een haairnaaldt, of hoofdnaaldt.*

Eguille de montre. *De naaldt, of wyzer van een uurwerk.*

Eguille à embaler. *Een paknaaldt.*

Eguille de cadran. *De naaldt van een zonnewyzer.*

Eguille de fleau. *De naaldt van een weegschaal, van een unster, of evenaar.*

Eguille. Sorte de poisson de mer à bec long & pointu. *Een sneeper. Zekere zeevisch met een lange spitze snuit.*

Eguille. Clocher haut & pointu. *Een spits, een hooge spitze tooren.*

E'GUILLEE, *f. f.* *Een vademdraadt, een draadt om in een naaldt te vademmen.*

Eguillée de fil, ou de foie. Een vademdraadt van garen, of zyde.
 EGULLER, *f. m.* Een naaldmaker.
 E'GUILLETE, *éguilletée, adj.* Gneflets, die aan zyn kleedt neflets, of nefelingen draagt.
 EGUILLETTE, *f. f.* Een nefel, nefeling, of nafeling.
 † Courir l'éguillette. Se prostituer. (En parlant d'une femme.) Zich laaten gebruiken. (Van eene vrouwe sprekende.)
 † Lâcher l'éguillette. Décharger son ventre. Lossen. Kakken, zyn buik loozen.
 † Nouër l'éguillette à quelqu'un. Iemant de nefeling knoopen; iemant door eenige woorden bezweeren dat hy de huwelykspijgt niet volbrengen kan.
 EGUILLETTIER, *f. m.* Een nafelingmaker, of nefelingmaker.
 EGULLON, *f. m.* Een prikstok. Een prikkel, of angel.
 Eguillon de mouche. De angel van een bye.
 Eguillon de sangüé. De angel eens bloedtzuigers.
 * La louange fert d'éguillon à la vertu. De lof is een prikkel, of aanprikkeling tot de deugd.
 * EGUILLONNER, *v. a.* (Mot peu usité.) Exciter, enflamer. Aanprikkelen; aanbitzen, aanporren, neopen, aanslooken, ophitzen.
 EGUISER, *v. a.* Weten, fipen, fcherpen, spitzen, fcherp maaken, een punt aan maaken.
 Eguiser un couteau. Een mes weten, of fipen.
 Eguiter un craion. Een tekenpen fcherpen, of een punt aan maaken.

EH. EHA.

EH! Sorte d'exclamation. Ach! Och. Zekere uitroeping.
 Eh, mon Dieu! Och, myn Godt!
 EHANCHE', éhanchée, *adj.* Qui a la hanche rompuë. Ontheupt, dien de heup uit het gewricht is.

EJA.

EJACULATION, *f. f.* Een geweldige uitwerping, of uitschieting.
 Ejaculation de la semence. (Terme de Medecine.) Een uitschieting des zaads. (Een woordt der

Geneeskunde.)
 EJACULATOIRE, *adj.* (Terme de Medecine & d'Anatomie.) Uitschietende, uitwerpende. (Een woordt der Genees- en Ontleedkunde.)
 Les vases ejaculatoires font mal disposés. De uitschietende zaadvaa- sen zyn quaarlyk gefelt.

ELA.

ELABORATION. La dernière coction du sang. De laatste, of volmaakte kooking van 's bloet.
 ELABOURER, *v. a.* Donner au sang sa dernière coction. De laatste kooking aan 's bloet geeven.
 Sang bien élaboré. Wel gekookt bloet.
 E'LAGUER, *v. a.* (Terme de Jardinier.) Een boom onder aan wat affnoeijen.
 ELAN, *f. m.* Action de celui qui s'élançe. Een sprong.
 Cheval qui fait de furieux élans. Een paerd dat vervoerlyke sprongen doet.
 * Elan. Transport, ou mouvement du cœur qui s'élançe vers quelque objet. Een zucht, een trek, of beweeging des harte naar eenig voorwerp.
 Elan affecté. Een gemaakte zucht.
 Elan. Sorte d'animal sauvage. Elandt. Zeker wildt dier.
 ELANCEMENT, *f. m.* Mouvement du cœur qui s'élançe. Een zucht, of zuchting. Een beweging, of trek des harte.
 ELANCER, *v. a.* Darder. Schieten, werpen, uitschieten.
 La mort fait élançe ses traits. De doods weet zyne pylen uit te schieten.
 S'élançe, *v. r.* Se jeter sur quelqu'un. Uitschieten. Iemant aanval- len, iemant bespringen, op iemant toeschieten, of aanvallen.
 Un lion s'élança sur lui. Een leeuw schoot op hem toe, of schoot op hem uit.
 E'LARGIR, *v. a.* Etendre. Verwyden, verbroeden, wyder, of breeder maaken.
 Elargir un chemin. Een weg verbroeden, wyder, of breeder maaken.
 Les ennemis n'eurent pas le moi- en de s'élargir. De vyanden konden hunne gelederen niet openen, of

uitbreiden.
 Elargir un habit. Een kleedt nitte- gen, of wyder maaken.
 Elargir un prisonnier. Een gevangen- los laaten, of laaten gaan.
 * Elargir, *v. a.* Mildelyk, of rykelyk uitdeelen.
 * Dieu nous élargit ses graces. Godt deelt ons zyne genaden/schatten mildelyk uit.
 ELARGISSEMENT, *f. m.* Verwyding, verbreeding, uitzetting, uitlegging.
 Elargissement. Sortie de prison par ordre de Justice. Ontslag, los- lating, vrylating, staking van eenen gevangenen. (Door last van 't Gerecht.)
 ELARGISSURE, *f. f.* (Terme de tailleur d'habis.) Uitlegging. (Een kleermakers woordt.)

ELB. ELE.

ELBE, *f. m.* Riviere d'Alemagne. De Elbe, zekere rivier in Duitsch- landt.
 ELECTEUR, *f. m.* L'un de ceux qui élisent l'Empereur. Een Keur- vorst, een Verkiezer, of Kiesheer des Keizers.
 Electeur Ecclesiastique. Electeur se- culier. Een geestelyke Keurvorst, een wereldtlyke Keurvorst.
 Le Duc d'Hanovre est à présent le neuvième Electeur, & Roi de la grande Bretagne. De Hertogh van Hanover is nu de negende Keur- vorst, en Konink van groot Brit- tanie.
 ELECTIF, élective, *adj.* Qui se choisit. Verkiezbaar, verkiezelyk, dat verkoren wordt, of te verkie- zen staat.
 Un Roiaume électif. Een verkieze- lyk Ryk.
 ELECTION, *f. f.* Choix. Verkie- zing, keur.
 Election. Etendue de pais qui paie la taille. Zekere landstreek die hoofdschatting betaalt.
 Election. Lieu où l'on juge des tail- les & des aides. De gerechtplaats daar de gesindten over de tollén en schattingen gevonnist worden.
 ELECTORAT, *f. m.* Dignité d'E- lecteur. Het Keurvorstschap, de staat, waardigheid, of hoogheit van eeren Keurvorst.
 Electorat. Terres d'un Electeur. 's Keurvorstendom. De landen van eenen

eenen Keurvorst.
ELECTORAL, Elektorale, *adj.* Keurvorstelyk, van eenen Keurvorst.
Atelie Electorale. Keurvorstelyke Doorluchtigheid, of Hoogheit.
ELECTRICE, *f. f.* Keurvorstin, gemalinne eens Keurvorsts.
ELECTUAIRE, *f. m.* (*Terme d'Apoticaire*.) Slikartzeny, slikgeneesmiddel.
ELEFANT, *f. m.* Een Olyfant, of Olyphant, (ook wel Elefant,) het grootste van alle aarddieren.
Un Elefant male, un Elefant femelle. Een mannetjes Olyfant, een wyfjes Olyfant.
ELEGAMMENT, *adv.* Zuiver, sierlyk, fraai, aardig.
Ecrire élégamment. Zuiver, of sierlyk schryven.
ELEGANCE, *f. f.* Netteté de fille. Sierlykheit, aardigheid, zuiverheit, keurlykheit van styl.
ELEGANT, élégante, *adj.* Sierlyk, zuiver, net.
Discours élégant. Een sierlyke reden.
ELEGIAQUE, *adj.* Treurig, klagtig, droevig, rouwig.
ELEGIE, *f. f.* Treurzang, treurliedt, klagt, klaagliedt, rouwzang; minneliedt, minnezang.
ELEMENT, *f. m.* Corps simples dont les mixtes sont composez. Hoofdstof. Enkele ligchaamen waar uit de gemengde s' zamengesteld worden.
Les Philosophes admettent quatre elements. De Wysbegeerigen staan vier hoofdstoffen toe.
 * **Element**, *adj.* Principe. Beginfel, eerste grondregel.
 * **Elémens de Géometrie**. De beginfelen der Meetkunst.
 * **Element**. Plaisir. Genoegste, vermaak, vreugde, schik, element.
 * **Etre dans son élément**. In zyn element, of in zyn schik zyn.
 * **Élément liquide**. La mer. De vloeiwaare, of natte hoofdstof. De zee.
ELEMENTAIRE, *adj.* Hoofdstoffelyk, dat de hoofdstof aangaat.
E'LEONOR, *f. f.* Nom de femme. Leonora. Een vrouwe naam.
ELEPHANT. Voyez Elefant.
E'LESE, *f. f.* Linge qu'on met dans le lit sous les malades. Een linnen ondersteekfel, een linnen doek, dien men eenen zieken in 's bedde on-

dersteekt.
ELEVATION, *f. f.* (*Terme de l'Eglise Romaine*.) De opheffing van 't misbroodt in de Roomsche Kerke.
Élévation. (*Terme d'Architecture*.) De voorgevel van een gebouw.
 * **Élévation**. Acroissement de fortune. Verheffing, verhooging, aanwas van geluk, hooge staat, grootheit.
Élévation de pôle. De verheffing van 's aspunt.
Élévation d'un cœur à Dieu. (*Terme de piété*.) Opheffing, of verheffing van 't hart tot Godt.
ELEVATOIRE, *f. m.* Instrument de Chirurgien qui sert à élever des os brisez, enfoncez ou gâtez. Een ophaalder, een heelmeefters werktuig dienende tot opligting van vermorselde, ingeboge, of bedorve beenderen.
ELEVE, *f. m.* Disciple de peintre. Een Schilders leerling, of knaap.
Élève. Celui qui s'atache à quelque Auteur pour en être formé. Een voedsterling, of navolger van iemand.
ELEVEMENT, *f. m.* (*Terme qui n'est pas généralement reçu*.) Verheffing, opheffing.
Un élèvement de cœur. Een verheffing, of opheffing van 's harte.
ELEVER, *v. a.* Hauffer. Verheffen, opheffen, verhoogen, om hoog heffen, optullen, hooger optrekken.
Elever une muraille. Een muur hooger optrekken.
 * **Éléver**. Agrandir. Verheffen, verhoogen, groot maaken, tot eenen hoogen staat brengen.
 * **Je ne croiois pas que la fortune me pût jamais autant élever**. Ik dachte niet dat het geluk my ooit zoo hoog verheffen zoude.
 * **Elever des arbres, ou des fleurs**. Boomen, of bloemen aanqueeken, of aansokken.
 * **Elever**. Nourrir. Opbrengen, opqueeken, opvoeden.
 * **Elever un oiseau**. Een vogel opbrengen.
 * **Elever des enfans**. Leur donner de l'éducation. Kinderen opvoeden, kinderen opbrengen, of optrekken.
 * **Elever quelqu'un jusqu'au ciel**: le louer extrêmement. Iemand tot den hemel toe verheffen: hem hemelhoog, of zeer pryzen.

S'élever. *v. r.* Se foulever. Se rebeller. Opstaan, zich opwerpen; wederspannig, of oproerig worden.
Il ne faut pas s'élever contre son Prince légitime, ou légitime Souverain. Men moet niet tegen zynen wettigen Vorst, of tegen zynen wettige Overighheit opstaan, of wederspannig worden.
 * **Élevé en dignité**. Tot waardigheid, staat, of aanzien verheven.
 * **Élevé**. Bien, ou mal élevé. Opgebragt, opgevoedt, opgetrokken. Wel, of qualyk opgebragt.
ELEVURE, *f. f.* Sorte de pustule. Een puist, of blaas.

ELI. ELL.

ELIE, *f. m.* Nom d'homme. Elias. Een mans naam.
ELIRE, *v. a.* Choisir. Verkiezen, uir'iezen, kiezen, uit zonderen, uir'kippen.
On l'élut pour Roi de Pologne. Hy wierdt tot Konink van Polen verkoren, of gekozen.
ELISION, *f. f.* Suppression d'une voyelle. (*Terme de Grammaire*.) Een opslurping, of achterlating eener klinkletter. (Een woordt der spraakkunst.)
ELITE, *f. f.* 't Uitsgelezene, 't puik, de bloem.
L'élite des troupes. 't Puik, of de bloem der krygsbenden.
C'étoient tous gens d'élite. 's Was altemaal uitgelezen volk.
ELIZABETH, *f. f.* Nom de femme. Lysbet. Een vrouwe naam.
ELIXATION, *f. f.* (*Terme de pharmacie*.) Zekere opzieding. (Een woordt der artzenybereidkunt.)
ELIXIR, *f. m.* Uittrekfel, verwesfel.
ELLE, (*Pronom feminin, dont le masculin est lui*.) Zy. (Een voorzetsel van 't vrouwelyk geslachte, waar van 't mannelyke is by.)
ELLEBORE, *f. m.* Sorte de Plante. Nieskruidt, niesworsel.
ELLIPSE, *f. f.* (*Terme de Rétorique*.) Een woordsuitaling, achterlating van een woords dat ergens onder verstaan wordt. (Een woordt der Redenrykkunst.)
Ellipse, (*Terme de Geometrie*.) Een eirondt, een langwerpigrondt. (Een woordt der Landtmeetkunde.)
ELLIPTIQUE, *adj.* (*Terme d'As-*

tronomie.) Een eirondt, een langwerpig rondt. (Een woordt der Sterrekunde.)

L'Orbite des planètes n'est pas circulaire mais Elliptique. De wegstreek der dwaalsterren is niet kringrondt maar eirondt.

ELO. ELU.

E'LOCUTION, f.f. Expressie. Uitspraak, bewoording, uitspraak.

Elocution nette. Eene nette uitspraak.

L'LOGE, f. m. Panégyrique. Een lofschrift, lofdicht, lofreden, of lofspraak.

ELOIGNEMENT, f. m. Absence. Distantie d'un lieu à un autre. Afwezigheit, afwezigheit, afwezen. Afgelegentheit van d'eene plaats tot de andere.

Eloignement. (Terme de Peinture.) 't Verschiet in een schildery.

E'LOIGNER, v. a. Envoyer loin de soi. Wegzenden, verzenden, verre van zich weg zenden.

On l'a éloigné de la Cour. Men heeft hem van 't Hof verzonden.

S'éloigner, v. r. Se retirer loin. S'absenter. Weg gaan, zich weg maaken, achter blyven, zich 't zoek maaken, afwyken, afgaan.

S'éloigner de son droit chemin. Van zynen rechten wegh afwyken, of afgaan.

* S'éloigner du respect qu'on doit à quelqu'un. Iemant d'eerbiedigheit niet bewyzen die men hem schuldig is.

* Il est fort éloigné de le croire. Hy is 'er ver af van hem te geloven.

ELOQUEMENT, adv. Met welspreekende woorden; sierlyk, met sierlyke woorden.

E'LOQUENCE, f.f. Welspreekendheit, gladheit en zuiverheit in 't spreken.

E'LOQUENT, éloquente, adj. Welspreekende, taalvaardig, sierlyk in 't spreken.

E'LU, élué, adj. & part. Choisi. Verkozen, verkoren, gekozen, gekoren.

Elu, f. m. Qui est élu de Dieu. Een uitverkoorne. Een die van Godt uitverkoren is.

Elu, f. m. Officier roial qui juge des différends qui naissent au sujet des tailles & des aides. Een gekoren Ko-

ninklyke Rechter over de tollē en schattingen.

Eluë, f.f. Femme d'élú. De vrouw van eenen Rechter die over de tollē en schattingen is gestelt.

E'LU'DER, v. a. Rendre vain. E-viter. Te loor, of te leur stellen, verydelen, ontzeenuwen, krachteloos maaken. Myden, ontgaan, ontwyken.

Eluder une proposition. Een voorstel ontzeenuwen, of krachteloos maaken.

Eluder les intentions de quelqu'un. Iemants oogmerk verydelen.

EMA.

E'MAIL, f. m. Doorulamsel, brandtverve.

Peinture en émail. Brandtschilderwerk, brandtschildering.

* L'émail des prez (Phrase poétique.) 't Schakeerfel, of 't bloemfiaraadt der velden. (Een dichtkundige spreekwys.)

E'MAILLER, v. a. Doorulammen, brandtschilderen.

E'MAILLEUR, f. m. Een schilder die met brandtverve schildert.

* E'MAILLEURE, f. f. (Terme de Fauconnerie.) De roffe vlakken die op de slagveelen der roofvogelen zyn. (Een woordt der Valkenjagt.)

E'MANATION, f. f. Uitsloeiing, uitgang, uitwerking van eene oorzaak die van eene oppermagt, of mogendheit komt.

L'Emanation du S. Esprit. De uitgang van den H. Geest.

E'MANCIPATION, f. f. Terme de Palais.) Handilgting, vrygeving, vrystelling. Ontslag uit de voogdye.

E'MANCIPER, v. a. (Terme de Palais.) Vrymaaken, vrystellen, handilgten, uit de magt laaten.

* S'émanciper, v. r. Prendre trop de liberte. Uit den bandt springen, te veel vryheit neemen, zich te buiten gaan.

E'MANER, v. n. Sortir d'une certaine source, en tirer son origine, proceder. Afvloeiē, afsdaalen, afkomen.

Emané, émanée, adj. & part. Écoulé, venu. Uitgevoeis, afgevoeis, afgedaalt, afgekomen, gekomen.

Détenés émanées du conseil des Cardinaux. Verboden die uit den Raadt der Kardinaalen komen.

EMB.

Prononcez comme un a l' e de la première syllabe des mots suivants. De e van de eerste woordtgreep der volgende woorden, wordt (in 't Fransch) als een a uitgesproken.

EMBABOUINER, v. a. Endormir par des paroles flatueuses. In slaap wiegen, met soete en vleijende woorden omlēiden, of bedriegen.

EMBALAGE, f. f. Action d'emballer; salaire d'embaieur. Het pakken, inpakking; 't pakgeldt dat men den pakkeren geeft.

EMBALER, v. a. Pakken, inpakken, toepakken.

EMBALEUR, f. m. Een pakker.

† Embaleur. Hableur. Een opspyder, zwetzer, grootspreker, om te bedriegen.

* EMBARAS, f. m. Tracas. Afaire embarrassante. Verwarring, moeijelykheit, moeite. Hindernis. Eene moeijelyke zaak.

* Embaras. Trouble, defordre. Ontsteltēnis, beroerte, onstroering, schrik, verlegenheit.

Embarassiant, embarrassante, adj. & part. a. Moeijelyk, verdrietig, zwaar.

* Embarrassé, embarrassée, adj. & part. p. Troublé. Ontstelt, beangst, ontroert, verschrikt, benauwt, verlegen.

* Je me trouvai alors fort embarrassé. Ik vondt my toen zeer verlegen, ik vondt my toen in groote verlegenheit.

* EMBARASSER, v. a. Faire de l'embaras. Dwarsboomen, moeite aandoen, moeijelykheit maaken. Beletten, belemmeren, binderen.

* Cette difficulté l'a fort embarrassé. Die zwaarigheit heeft hem veel te doen gemaakt, of heel verlegen gemaakt.

S'embarasser, v. r. Zich insseken, zich inwikkelen, zich inlaaten.

Il s'embarasse de tout. Hy steekt zich overal in.

* Il s'y est embarrassé mal à propos. Hy heeft 'er zich 't onpas, of ontydig ingewikkelt, of ingelaaten.

EMBARQUER, v. a. Inscheepen, 't'scheep doen.

Embarquer en grénier. In 't schip uitstorten.

* Embarquer. Engager. Inwikkelen, intrekken, insleepen.

* Il embarqua la dupe. Hy trok 'er 't sechtshoof in.

S'embarquer, *v. r.* Zich inscheepen, 's'cheep gaan, zich 's'cheep begeeven.

* S'embarquer. s'Engager. Zich inwikkelen, zich inlaaten, zich verbinden.

EMBARQUEMENT, *f. m.* Af-scheeping, inscheeping.

* Embarquement. Engagement. Inwikkeling, verbintenis, inlating.

EMBASSADE, embassadeur. *Voiez* Ambassade &c.

† EMBATONNE', *adj.* Met stokken gewapent, of voorzien.

EMBATRE, *v. a.* (Terme de *maréchal.*) Met yzere banden, ringen, of hoepen beslaan.

Embatre des rouës. Wielen, of raderen met yzere banden, of hoepen beslaan.

EMBAUCHER, *v. a.* (Terme de *Cordonnier.*) Een schoenmakers knecht op een winkel bestellen, of besteden.

EMBAUCHEUR, *f. m.* De gildknecht der schoenmakers.

EMBAUMER, *v. a.* Embaumer un corps. Balsamen, zalven; een lichaam balsamen.

* Embaumer. Faire sentir bon. Welriekende maaken, een lieflyke geur, of reuk geeven.

† EMBÉGUINER, *v. r.* S'en-têter. Iets in den kop krygen, iets in 't hoofdt krygen, met zyn hoofdt door willen.

EMBELIR, *v. a.* Versieren, opschikken, oppronken, optooijen.

Embelir une maison. Een huis opschikken.

EMBELISSEMENT, *f. m.* Versiering, versierfel, sieraadt, oppronking, tooijel.

EMBLAVE', emblavée, *adj.* (Vieux mot.) Enfemencé. Bezaait, bebrooit.

D'EMBLE'E, *adv.* Tout d'un coup. D'alfaut. Teffens, te gelyk, met eenen slag. Stormenderhandt.

Prendre une ville d'emblée. Een stad stormenderhandt inneemen, een stad overrompelen.

EMBLEMATIQUE, *adj.* Zinnebeeldelyk, zinspreukig.

EMBLEME, *f. m.* & *f.* Een zinnebeeldt, of zinspreuk.

Les 99. emblèmes d'Etat de Savédra. De 99. zinspreuken van Staat van Savédra.

† EMBLER, *v. a.* (Vieux mot.) Prendre, volcr. Steelen, ontneemen,

behendig neemen; kleijen.

EMBOIRE, *v. n.* (Terme de *Peinture.*) Inschieten, zyn glans verliezen. (Een Schilders woordt.)

† EMBOISER, *v. a.* Amuser de contes. Met leugenen, of zwetzeren onderhouden. Leugens vertellen, of verdichten.

† EMBOISEUR, *f. m.* Een opsnyder, zwetzer, of leugenaar.

† Emboiseur, *f. f.* Een opsnyster, een leugenaarster.

EMBOITER, *v. a.* (Terme de *Confiturier.*) In doozen doen, in doozen leggen.

Emboiter. Enchaffer une chose dans une autre. Iets ergens in zetten, invoegen, of inschieten.

S'emboiter, *v. r.* (Terme d'*Anatomie.*) Inschieten, z' h in voegen. (Een woordt der Ontleedkunde.)

EMBOITURE, *f. f.* (Terme de *Chirurgien.*) De sluiting, of 't zamenvoeging van eenige leden. (Een Wondheeler's woordt.)

Emboiture. (Terme de *Charon.*) De schenkel van een wagenas.

EMBONPOINT, *f. m.* Welvaren, welstant, gezondheid.

Avoir de l'embonpoint. Welvarende, of gezont zyn.

EMBOUCHER, *v. a.* (Terme d'*Ecuyer & d'Epronnier.*) Een paerdt het gebid in den mondt leggen.

Emboucher un instrument à vent. Een blaaspeeltuig aan den mondt zetten.

† Emboucher. Informer, instruire. Ingeeven, insleeken, in den mondt geeven, of leggen, onderrechten.

S'emboucher, *v. r.* (Ce mot se dit des fleuves qui se jettent dans la mer.) Zich in zee lossen, of onlasten; in zee loopen, vallen, of storten. (Dit wordt van de stroomen gezegt.)

EMBOUCHOIR, *f. m.* (Terme de *Cordonnier.*) Een Schoenmakers laerzeleest.

EMBOUCHURE, *f. f.* (Terme d'*Epronnier.*) 't Gebid, of 't mondstuk van een paerdt. (Een Spoor-makers woordt.)

Embouchure. Entrée de pot, om de fourneau. De mondt, of opening van een pot, of stookoven.

Embouchure de flute. Het mondstuk van een fluit.

Embouchure de fleuve. De mondt, of uitloop eener rivier in zee.

Il mit ses navires à l'embouchure du

port. Hy plaatste zyne schepen in den mondt van de haven.

Embouchure de canon. De tromp van 't geschut.

EMBOUCLE, embouclée. (Terme de *blason.*) Gegeft. Met een gefstooten. (Een woordt der wapenkunst.)

S'EMBOURBER, *v. r.* Zich bemodderen, in de modder zakken, zinken, of blyven steeken.

Jurer comme un chartier embouber. Zweeren als een bemodderde harreman.

* S'embourber dans le vice. In de zonden verzingen, of versmooren.

EMBOURRER, *v. a.* Met scheerhaair, of scheerwolle vullen, en met linnen overtrekken.

EMBOURRURE, *f. f.* Een linnen overtrekfel over schoelen met scheerwolle gevult, of gevulde schoelen.

EMBOURSER, *v. a.* In zyn beurs, in zyn buidel, of in zyn zak steeken.

EMBOUTIR, *v. a.* (Terme d'*Orfèvre.*) Een stuk zilver stampen.

EMBRASEMENT, *f. m.* Brandt, verbranding.

* Embrasement. Combustion, desordre. Brandt, ontroering, ooploep, mistery, oproer.

* Embrasement. Les flammes de l'Amour. Brandt, blaking, ontfleeking. De vlammen der liefde, of liefdevlammen.

EMBRASER, *v. a.* Mettre en feu. Verbranden, in brandt steeken, in de vlam zetten.

* Embraser. Enflamer. Ontsteeken, ontvonken, verwekken.

* Embraser. (En parlant de l'amour.) Ontsteeken, aansteeken, doen ontblaaken, in vlammen zessen. (Van de liefde spreekende.)

EMBRASURE, *f. f.* (Terme de *Cordonnier.*) Een snyding, of opening in de wal waar door 't geschut speelt.

Embrasure de portes, ou de fenestres. Schuinsheit in een muur, of raamt, om een deur of venster meer licht te geeven, of wyder te konnen openen.

Embrasure de fourneau. Het bovengat van een stookoven daar men den bals van een kolf inzet.

EMBRASSADE, *f. f.* Omarming, omhelzing, omvatting, omvademing.

EMBRASSEMENT, *f. m.* Omhelzing, omarming, omvatting.
Embrassement malhonnêtes. Oneerlyke omhelzingen.
EMBRASSER, *v. a.* Omhelzen, omarmen, omvatten, omvademmen.
 * Embrasser la chasteté. De kuisheit omhelzen.
Embrasser le célibat. Den ongehuwden staat omhelzen; niet trouwen.
Embrasser. Entreprenre une affaire. Onderneemen, zich onderwinden zich inlaaten; beslaan.
 * Qui trop embrasse mal étrecint. (Proverbe.) Die te veel onderneemt slaagt qualyk. (Een spreekw.)
 † **EMBRE'NER**, *v. a.* Remplir de merde. Bestronsen, bekakken, beschieten, met front bevuisen.
EMBRION, Embryon, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) De vrucht in 's moeders ligchaam, daar de beginselen van de hersenen, van 't hart, en van de lever zich vertoonen.
EMBROCHER, *v. a.* Mettre en broche. Speeten, aan 't spit steeken.
EMBROUILLEMENT, *f. m.* Embarras. Verwarring, belemmering, moeijelykheit, moeite.
EMBROUILLER, *v. a.* Embarrasser. Verwarren, belemmeren, verbroddeu, verduistern, in 't war smyten.
Embrouiller une affaire. Een zaak verwarren, of verbroddeu.
S'embrouiller, *v. r.* S'embarrasser. Zich verwarren, zich belemmeren, zich ergens diep inwikkelen, of insteeken.
 Il s'embrouille quelquefois si fort qu'il ne sait, où il est. Hy verwart zich zelveu dikwyls zoo zeer, dat hy niet weet waar hy is.
EMBRUME', *adj.* Tems embrumé. Tems de brouillard. Mistig, mistachtig, nevelig, of nevelachtig. (Van 't weder spreekende.)
EMBU, embuë, *adj. & part.* (Terme de Peintre.) Ingeschoten. (Een Schilders woordt.)
EMBUCHES, *f. f.* Heimelyke laaggen.
Dresser des embuches aux ennemis. Den vyandt heimelyke laaggen leggen.
EMBUSCADE, *f. f.* Een hinderlaag, een heimelyke laag. (Krygsvolk dat men ergens verborgen legt, om

den vyandt te verrassen, of te bezetten.)
 Voyez la colonne amb.

EME.

E'MERAUDE, *f. f.* Sorte de pierre precieuse. Een Smaragd. Zeker kostelyk gesteente.
EMÉRI, *f. m.* (Terme de Lapidaire.) Amaril, een harde grauwa:btige steen, die de juweliereu en zwaerdsvegers gebruiken.
EMÉRILLON, *f. m.* Oiseau de proie fort petit. Een krem, of smeerle; zekere kleins gespikkelde jagsvogel.
E'MÉRILLONNE', émerillonée, *adj.* Qui a de la couleur. Gespikkelt, geverwt, of geverft, dat kleur heeft.
E'MERVEILLABLE. (Vieux mot.) Voyez Admirable.
S'EMERVEILLER. (Vieux mot.) Voyez s'Etonner, ou admirer.
EMÉTIQUE, *f. m.* Remede qui provoque le vomissement. Een braakdrank, braakmiddel, of spouwdrank.
 Vin Emetique. Sorte de vomitif. Braakwyn. Wyn die braaking verwekt.

EMEU. Voyez Emù.
EMÉUTE, *f. f.* Sédition. Oproer, beroerte, oloop, rumoer.
EMÉUTIR, *v. n.* (Terme de fauconnerie.) Den drek loozen. (Dit wordt alleen van de roofvogelen gezegt, die zich van hunnen drek, of vuiligheden ontlasten.)

EMI.

E'MIER, *v. a.* Mettre en mie. Brokelen, kruimelen, tot kleine stukjes, of kruimelen vryven.
EMINEMENT, *adv.* Uitspreekendlyk, op eenen hoogen, of uitspreekenden trap; op eene verhevene wyze.
EMINENCE, *f. f.* Petite hauteur. Een heuvel, verhevenheit, of kleine hoogte.
L'ennemi se posta sur une éminence. De vyandt stelde, of zette zich op eenen heuvel.
Eminence. Titre des Cardinaux. Uitspreekendheit, Uitmuntendheit. De eernaam der Kardinaalen.
EMINENT, éminent, *adj.* Haut. Hoog, uitspreekend, verheven.
Lieu éminent. Een hooge, of verhevene plaats.

* Eminent en dignité. Uitmuntende in waardigheit; uitspreekend in bediening.

Épîl, ou danger éminent. C'est-à-dire, qui est prêt de nous acabler. Een hoogdringende noot, een gevaar dat nabys, of ons dreigt.

EMINENTISSIME, *adj.* Titre des Cardinaux. Zeer uitmuntende, zeer uitspreekende. Eernaam der Kardinaalen.

E'MIR, *f. m.* Een afkomeling, of nakomeling van Mahomet.

Les Emirs ont seuls le droit de porter un turban verd. D'afkomelingen van Mahomet hebben alleen 't recht van eenen groenen tulbandt te draagen.

EMISSAIRE, *f. m.* Celui qu'on envoie pour épier. Een afzending, of uitzending. Een verpieder, een spion, een uitgezondens om te verspieden.

EMISSION, *f. f.* (Terme de Physique.) Een uitzetting, of uitzdrijving. (Een woordt der natuurkunde.)

Voyez la colonne. Enm.
 Tous les mots qu'on écrit d'ordinaire par emm se trouveront ici écrits par enm. Al de woorden die gemeenlyk (in 't Fransch) door emm geschreven worden, zal men hier door enm vinden.

EMO.

E'MOI. (Vieux mot.) Voyez Craincte.
EMOLLIENT, émolliente, *adj.* (Terme de Medecine.) Verzagtend, pynstillend, smertverdryvend, weekmakend.
 Remede émollient. Een verzagtend geneesmiddel.
ÉMOLUMENT, *f. m.* Gain. Winst, gewin, voordeel, genot, baas, nus, vrucht.
E'MONCTOIRE, *f. m.* ou *f.* (Terme de Chirurgien.) Uitsnuitter, onslaster. (Een Wondtheelers woordt.)
E'MONDER, *v. a.* Couper les branches d'un arbre. Een boom van anderen snoeijen, of de laagte rakkén afsnoeijen; een boom opsnoeijen.
ÉMONDES, *f. pl.* Rys, snoesfel. De kleine rakkén uit den stam van een boom, (daar men gemeenlyk takkebosschen van maakt.)
E'MORAGIE. Voyez Aimorrhagie.
 E'MOR-

EMORCELER, *v. a.* Aan stukjes breeken, vermorfelen, vergruizen, verbryfelen.

EMOTION, *f. f.* Trouble, fédition. Beroerte, oproer, oploop, muistry, opstant.

Exciter des émotions. Beroerten, of muistryen verwekken.

Apaiser une émotion. Eene beroerte, of een oproer stillen.

* **Emotion**. Crainte. Onsteltenis, schrik, vreeze, bekommring, schroom.

* Cela lui donna quelque émotion. Dat bragt hem eenige onsteltenis, of eenigen schrik aan.

* **Emotion**. Alteration. (Ce mot se dit en parlant de fièvre.) Fazing, of onsteltenis van de pols, die door de koorts veroorzaakt wordt.

* Il a encore un peu d'émotion. De pols jaagt hem noch een weinig, of hy is noch wat onstelt.

EMOUCHER, *v. a.* Chasser les mouches. De vliegen, of muggen verdryven, of verjaagen.

EMOUCHOIR, *f. m.* Instrument pour chasser les mouches. Een waaijer waar mede men de vliegen afkeert.

Emouchoir, ou émouchette, *f. f.* Certaine couverture de cheval. Een net, of vliegekledt der paerden.

EMOUDRE, émeudre, *v. a.* Slypen, op een steen slypen, of aanzetten.

Couteau émoulu. Een gesleepen mes.

EMOULEUR, *f. m.* Gagne-petit. Een slyper, (een messe- en schaerslyper. (Gemecnlyk een slyp-scheermes geheeten.)

EMOUSSER, *v. a.* Oter la pointe. Stompen, affstompen, de punt afbreeken.

* **Emousser l'esprit**. Den geest verstoppen, 't verstandt stomp en bot maaken, den geest uitbluschen.

Canif émouffé. Een pennemes zonder punt, of daar de punt afgebroken is.

EMOUVOIR, *v. a.* Toucher. Beweegen, beroeren, raaken, roeren.

Emouvoir ses auditeurs. 't Hart van zyne toehoorderen raaken, of roeren.

Emouvoir. Altérer la fanté. Beroeren, ontstellen, ongezont maaken.

Emouvoir. Lâcher le ventre. Beweegen. Lozen, buikloozen.

Il est difficile à émouvoir. Hy is niet li ht te beweegen. Men kan hem qualyk aan 't loffen krygen.

S'émouvoir, *v. r.* Se sentir touché. Bewogen worden, gevoelig zyn, geraakt, of ontroert zyn, zich laten beweegen.

Il s'est laissé émouvoir aux pleurs de la perdue. Hy heeft zich door 't schreijen, of de traanen van de trouwlooze pry laten beweegen.

S'émouvoir. Se troubler. Zich ontstellen, zich ontroeren, ontstelt, of beroert worden.

EMP.

Prononcez comme un a l'e de la première syllabe des mots suivans. De e in de eerste woordsgreep van de volgende woorden moet (in 't Franfch) als een a uitgesproken worden.

EMPAILLER, *v. a.* Couvrir une chaise de paille. Matten, een stoel matten.

EMPAILLEUSE, *f. f.* Een stoelwindster, of stoelmatster. Een vrouw die stoelen windt, of mat.

EMPALEMENT, *f. m.* Spiessing, of spietzing.

EMPALER, *v. a.* Spiessen, of spietzen, paalen; aan een paal spieffen. (Zekere halftraf onder de Turken.)

EMPAN, *f. m.* Mesure du pouce, & du petit doigt étendus. Een span. De maat van den duim en van de pink uitgestrekt.

EMPANACHÉ, *v. a.* Met pluimaadje, of vederbossen versieren, opschikken, of tooien.

Empanaché, empanachée, *adj.* Met pluimaadje voorzien, opgeschikt, of versiert.

EMPANONS, *f. m.* (Terme de Charon.) De armen van het achterste eener koetze.

EMPAQUETER, *v. a.* Pakken, inpakken, 't zamen pakken, oppakken.

S'EMPARER, *v. r.* Se saisir d'une chose. Bemagtigen, veroveren, overweldigén, inneemen, zich meester maaken, om iets onder zyn geweld, of gebiedt brengen.

S'emparer de l'Empire. 't Ryk bemagtigen, of onder zyn geweld brengen.

Il s'est emparé de tous les biens de ses voisins. Hy heeft zich van al 't goeds zynen nabuuren meester gemaakt.

EMPASTELER, *v. a.* (Terme de Teinturier.) De stoffen blauwem. (Een Verwers woordt.)

EMPATEMENT, *f. m.* (Terme d'Architecture.) De voet, of grondslag van een gebouw.

EMPATER, *v. a.* (Terme de Peintre.) Doodtverwen.

Empaté, empatée, *adj.* Bedoegt, vol deeg.

Elle a les mains empatées. Zy heeft de handen vol deeg.

† **EMPAUMER**, *v. a.* Donner un soufflet. Iemans een muilpeer, of klap met de vlakke hands geeven.

† **Empaumer**. Saisir, se rendre maître. Inneemen, zich meester van maaken, inwinnen.

† **Empaumer l'esprit** de quelqu'un. Iemans gemoeds inneemen.

EMPAUMURE, *f. f.* (Terme de Gan-tier.) 't Binnenste handstuk van een handschoen.

Empaumure. (Terme de chasse.) 't Gewigt, of de hoorens van een ouds bert.

EMPECHEMENT, *f. m.* Beletsel, verhindering, hindernis, hinderpaal, belet.

EMPECHER, *v. a.* Beletten, verhinderen, hindoren, tegenhouden, dwarsboomen; een spraak in 's wiel steeken.

Empêcher quelqu'un de faire une chose. Iemans een zaak beletten te doen.

Je suis empêché par un empêchement dont le nom n'est pas trop honnête. Ik ben door een beletsel belet, verhindert, of gedwarsboomt, daar de naam niet al te eerlyk van is.

Le voilà bien empêché, ou bien embarassé. Daar heeft hy vry was meê te doen; daar is by vry was meê bezet, of belemmert.

EMPEGNE, *f. f.* Le dessus d'un foulié. Het overleêr van een schoen.

EMPEREUR, *f. m.* Keizer, of Kaizer.

L'Empereur des Romains, des Turcs, &c. De Roomsche, de Turksche Keizer, enz.

EMPESAGE, *f. m.* Stryving, besstryven, (van linnen.)

EMPESER, *v. a.* Mettre de l'empois dans du linge. Stryven, linnen met stryffel stryven, of stevigheis geeven.

EMPESEUR, *f. m.* 's Konings stryver, of lynwaaststryver.

Empeseuse, *f. f.* Een styfster, een kinnenstyfster.

EMPESTÉE, *empetée, adj.* Qui sent très-mauvais. Slinkende, wans, dat een heele quaade reuk heeft.

Haleine empesée. Een sinkende adem.

EMPETRER, *v. a.* Lier la jambe d'une bête qu'on met en pature. Den voet van een beest dat men in de weide doet, vast aan den halfster binden.

S'empêtrer, *v. r.* S'embarasser. Zich verwarren, ergens in vast raken, ergens aan, of in blyven hangen.

Cheval qui s'empêtre. Een paardt dat zich in den toom verwart.

EMPHASE, *f. f.* Nadruk, kracht, krachtige uitdrukking.

Parler avec emphase. Met nadruk spreken.

EMPHATIQUE, *adj.* Nadrukke-lyk, krachtig, dat een nadruk heeft.

Expression emphatique. Een krachtige uitdrukking.

EMPHATIQUEMENT, *adv.* Nadrukke-lyk, krachtiglyk, met nadruk.

EMPHITEOSE, Emphytéose, *f. f.* Bail qui va jusques à cent ans. Een hondertjarige erfpacht, een pacht die tot hondert jaaren gaat.

EMPHITEOTIQUE, *adj.* Bail emphytéotique. Hondertjaarig, langwylig, langduurig. Een hondertjarige erfpacht.

EMPIÈTER, *v. a.* Usurper. Inneemen, verweldigen, onrechtvaardig aan zich trekken, of naar zich haalen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

Empieter sur les droits d'autrui. Iemants recht verweldigen; onrechtvaardig in iemants recht treden, of zich iemants recht aanmatigen.

't gebiedt over iemants willen vooren.

Empire. Regne d'un Empereur. Keizerryk, 't ryk van eenen Keizer.

* Avec empire, *adv.* Avec orgueil, avec hauteur. Trosfelyk, hovaardiglyk, hoogmoedig, opgeblazen.

* L'empire des lettres. 't Ryk der geleerdheit, de geleerde wereld, alle de Geleerden.

EMPIRÉE, *f. m.* Le ciel empirée. D'opperste, de derde, of hoogste hemel.

EMPIRER, *v. n. & aff.* Devenir pire. Rendre pire. Verergeren, verslimmeren, erger worden, erger maaken, verslechteren, slechter worden, stimmer worden.

EMPIRIQUE, *adj. & f. m.* (Terme de Medecine.) Medecin empirique. Een Lapzalver. Een ongeletterde Arts, een Geneesmeester alleen door ervarentheit.

EMPIREUME, *f. m.* Empyreume. (Terme de Medecine & de Chimie.) Een verbrande, of gezongde reuk, of smaak, die eens zaak behoudt, die door 't vuur is toebereid. (Een woordt der Genees- en Stookkunde.)

EMPLATRE, *f. m.* Een plaaster, of pleister.

† C'est un grand emplâtre, ou un grand fat. 's Is een lompe vlegel, of een groote zot, of plomper.

EMPLATRIER, *f. m.* Een plaasterkas, of een pleisterplaats.

EMPLETTE, *f. f.* Achat qu'on fait. Inkoop, of koop van eenige waaren.

Faire une emplette. Een koop doen.

EMPLIR, *v. a.* Vullen, opvullen, vol maaken, vervullen.

Emplir un vaisseau. Een vat vullen.

† Il lui avoit empli le ventre. Il l'avoit engrossée. Hy had haar den buik gevult; hy had haar bestruift, of met kindt gemaakt.

EMPLOI, *f. m.* Charge, commission. Ampt, bediening, dienst.

On lui donna de l'emploi. Men gaf hem eene bediening.

Emploi. Usage qu'on fait de quelque chose. Aanleg, of gebruik dat men ergens van maakt.

L'emploi des materiaux, des deniers, &c. 's Gebruik, of de aanleg, der bouwstoffen, der penningen, enz.

EMPLOIER, *v. a.* Ocuper, don-

ner de l'emploi. Gebruiken, beezigen, te werk stellen, aanleggen, besfeeden.

On l'emploie à écrire. Men gebruike hem om te schryven, of tot schryven.

Emploier bien son argent. Zyn geldt wel aanleggen, of wel besfeeden.

Emploier mal son temps. Zynen tydts kwalyk besfeeden, of doorbrennen.

Emploier. User. Gebruiken, zich van dienen, of zich van bedienen.

Il pouvoit bien emploier des paroles plus civiles. Hy konde wel beleefder woorden gebruiken.

S'emploier, *v. r.* S'ocuper à quelque chose. Zich bezig houden, bezig zyn, zich ophouden.

Il s'emploie à peindre, à danser, à chasser. Hy is, of hy houd zich met schilderen, met danssen, met jaagen bezig.

EMPLUMER, *v. a.* (Vieux mot.) Met veederen voorzien.

* S'emplumer, *v. r.* S'enrichir. Zich wel voorzien, zich verryken.

EMPOCHER, *v. a.* Zakken, in de zak steeken.

EMPOIGNER, empogner, *v. a.* Aangrypen, aanvatten, aantasten met de hands, of vuist aangrypen.

EMPOIS, *f. m.* Styffel.

EMPOISONNEMENT, *f. m.* Vergifiging, of vergifing, ombrenning door vergift.

EMPOISONNER, *v. a.* Vergeeven, vergiften, vergiftigen.

Empoisonner un homme, un chien, &c. Een mensch, een hondt, enz. vergeeven.

* Empoisonner. Gâter, corrompre. Vergiftigen, bederven, schenden, een quaaden draai geeven.

* Les médifans empoisonnent tout. De lasteraars, of quaadspreekers vergiftigen, of schenden alles.

EMPOISONNEUR, *f. m.* Een vergiftiger, of gifmenger.

† Empoisonneur. Méchant Cuifinier. Een slechte kok, brader, of gasthouder.

* Empoisonneur. Qui corrompt les mœurs. Een vergiftiger, of bederwer der goete zeden.

Empoisonneuse, *f. f.* Een vergiftigster, of gifmengster.

EMPOISSER, *v. a.* Teereven, beteeren, pekken, bepekken, met pek, of teer besmeeren.

EMPOISSONNER, *v. a.* Remplir de poisson. *Met visch bezetten, visch in een water poosen, of zetten, om voort te teelen.*

Empoisonner un étang. *Een vyver met visch bezetten.*

EMPORTE', emportée, *adj. & pars.* Porté ailleurs. *Weggebracht, vervoert, weggevoert, verplaatst, elders heen gebracht, of gevoert.*

* Emporté, emportée. *Violent, fougueux. Vervoert, toornig, verwoeds, vergramt.*

* **EMPORTEMENT**. Déréglement d'imagination. *Zottery, buitensporigheid, zotte inbeelding.*

* Empotement, *f. m.* Colère. *Verwoedheit, tooren, gramschap, woede, quaadheit.*

* Un juste emportement. *Een rechtvaardige, of billyke tooren.*

EMPORTER, *v. a.* Porter d'un lieu en un autre. *Wegdraagen, vervoeren, wegbrengen, wegvooeren.*

Emporter. *Enlever. Wegneemen, mede neemen, meesleepen.*

Il eut le bras emporté d'un coup de canon. *Zyn arm was door een kanonschoot weggenomen.*

Emporter. *Obtenir. Wegdraagen, verkrygen, verwerven.*

Il a emporté ce qu'il demandoit. *Hy heeft verkregen, dat hy verzogte.*

Emporter une place d'allaut. *La prendre de force. Een plaats stormenderhandt inneemen. Een plaats met gewelds veroveren, of bemagtigen.*

Emporter. *Avoir l'avantage. Te boven gaaz, overtreffen, overwinnen.*

Les Platoniciens l'emportent sur tous les autres Philosophes. *De Platonisten gaan alle andere Wysbegeerigen te boven.*

* S'emporter, *v. r.* Se mettre en colère. *Toornig worden, quaad, of moeijelyk worden, zich vertoornen, of vergrammen, opstuiven van quaadheit.*

* Se laisser emporter à la flaterie. *Zi b door de vleijery laten vervoeren, naar vleijery hat oor leenen, of lusteren.*

EMPOTER, *v. n.* (Terme de fleuriste.) *Potten, in potten zetten. (Een bloemisten woordt.)*

Empoter des œillets. *Anjelieren in potten zetten.*

EMPOULE. *Voyez Ampoulé.*

EMPOURPRER, *v. a.* (Mot poétique.) *Rougir de sang. Bepurperen. (Een dichtkundig woordt.) Met bloet beverwen.*

Empourpré, empourprée, *adj.* (Mot poétique.) *Qui a un rouge qui tire sur le noir. Bepurpert, purpere. (Een dichtk. woordt.) Bruinroods, donkerroods.*

Raisin empourpré. *Een purpere, of bruinroode druif.*

EMPREINDRE, *v. r.* (Mot un peu vieux.) *Imprimer, graver. Inprenten, indrukken, insnyden, ingraaven.*

EMPREINT, empreinte, *adj. & pars.* *Imprimé. Ingedrukt, ingeprent, ingegraaven, ingegrift, ingesneeden.*

* Une idée fortement empreinte. *Een denkbeeld dat sterk is ingedrukt.*

EMPREINTE, *f. f.* (Terme de Graveur.) *Een drukker, of afdrukfel; iets dat gesneeden is om met te drukken.*

EMPRESSE', empressée, *adj.* *Hâté. Haastig, drifstig, zeer bezig, die veel te doen, of veel bezigheden heeft.*

Faire l'empressé. *Zich zeer bezig toonen. Heel bezig zyn, zich zeer haasten, sterk woelen.*

EMPRESSEMENT, *f. m.* *Ardeur, zèle. Yver, vierigheid, ernst.*

Demandeur une chose avec empressement. *Iets met yver, of met ernst verzoeken.*

S'EMPRESSER, *v. r.* *Avoir de l'empressement. Zich haasten, zeer bezig zyn, zich spoedigen, met yver en vlyt iets doen.*

S'empresser de travailler. *Met yver zoeken te arbeiden, of te werken.*

Il s'empresse fort pour cela. *Hy is daar heel haastig mede; Hy dringt dat sterk aan.*

EMPRISONNEMENT, *f. m.* *Gevangenis, gevangenhouding, opsluiting in den kerker, of gevangen- nis.*

EMPRISONNER, *v. a.* *Mettre en prison. Gevangen zetten, in den kerker, of in de gevangenis sluisen.*

EMPRUNT, *f. m.* *Ontleening, al 't geen men leent.*

Faire un emprunt. *Iets leenen.*

EMPRUNTER, *v. a.* *Leenen, ontleenen.*

* Emprunter. *Prendre, Ontleenen,*

aanneemen.

* Il avoit emprunté son nom. *Hy hadde zynen naam ontleent, of aangenomen.*

† **EMPRUNTEUR**, *f. m.* (Mot peu usité.) *Een leener. Een die iets van eenen anderen leent.*

† Emprunteuse, *f. f.* (Mot peu usité.) *Een leenster, eene vrouw die iets van eene andere leent.*

EMPUANTIR, *v. a.* *Stinkende maaken, met stank vervullen.*

S'empuantir, *v. r.* *Devenir puant. Stinkende worden, versinken, aankomen, beginnen te ruiken, of te sinken.*

Viande qui s'empuantit. *Vleesch dat aankomt, of begint te sinken.*

EMU.

ÉMU, *ë, part. p.* *Ontroert, beroert, gaande; bewogen, ontfeld.*

Je ne l'ai jamais vu si ému qu'il étoit ce jour-là. *Ik hebbe hem nooit zoo ontfeld gezien als dien dagh.*

Une populace émue. *Een ontroert, of oproerig grauw, eene ontfelde, of oproerige gemeente.*

ÉMULATEUR, *f. m.* *Een naver- raar, een medestreever, een medestryder, of navolger.*

ÉMULATION, *f. f.* *Nayver, volgzucht, volgyver, nastreeving.*

ÉMULE, *f. m.* (Terme de Collège.) *Een tegenstreever, een schooljongen die tegen eenen anderen aan leert.*

ÉMULGENT, émulgente, *adj.* (Terme d'Anatomie.) *Uismelkende. (Een woordt der Ontleedkunst.)*

Rameau émulent. *Een uismelkende tak.*

Veine émulgente. *Een uismelkende ader.*

ÉMULSION, *f. f.* (Terme d'Apoticaire.) *Amandelmelk. (Een Kruidmengers woordt.)*

EN.

EN. *Prononcez an. Préposition qui signifie dans, & qui régit l'acculatif, ou l'ablatif. In, naar. Een voorzetsel dat het beschuldigend, of wechneemend geval regert.*

Aler en Espagne. *Etre en France. Naar Spanje gaan. In Vrankryk zyn.*

En. *Cette préposition se met d'ordi-*

dinaire sans article devant les noms de Roiaume, ou de Province. Comme aler en Allemagne, en Pologne. Naar. Dis voorzetsel words gemeenlyk voor de Koninkryken, of Landschappen, zonder een woordleedje, gezet. Als naar Duitslands, of naar Poolen gaan.

En; ou dans, se mettent devant les adjectifs de nombre. In, wordt voor de byvoegende getalwoorden gezet.

En, ou dans mille occasions. In duizent gelegenheden.

En, marque quelquefois le temps. In, betekent zomwylen den tyd.

En deux jours. In twee dagen.

En. Particule qui signifie comme. Als, gelyk, even als.

Agir en homme d'honneur. Als een eerlyk man handelen.

En. Particule qui marque le gerondif, comme en se promenant. Al. Een voorzetsel dat het gerundium aanwyft; gelyk, Al wandelende.

En mangeant. Al eetende.

En beuvant. Al drinkende.

En dormant. Al slapende.

En. Pour devant. In, voor.

Je m'en vais, tu t'en vas. Ik ga heen, gy gaat heen.

En. Particule relative, qui signifie, de cela. Een opzichthelyk woordje, beteekenende, daar van.

Il en mourra. Hy zal er van sterven.

En pleine assemblée. In de volle vergadering.

En bas. En haut. Voyez plus bas.

ENA. ENC.

‡ ENAMOURE', enamourée, adi. (Vieux mot) qui veut dire, qui est amoureux. Verloft, vorflingert, blakende, verzot.

EN BAS, adv. Beneden, nederwaarts, omlaag.

EN HAUT, adv. Boven, opwaarts, omhoog.

ENÇA, adv. (Mot un peu vieux.) qui signifie depuis. Zedert, van dien tyt af.

ENCAGER, v. a. Kooijen, in een kouw, of kooi sluiten, of zetten.

ENCAISSER, v. a. In kassen, of kisten pakken, sluiten, enz.

Encaiffer, v. a. (Terme de Jardinier.) Kisten, in een houten bak,

of kist zatten. (Een Hoveniers woordt.)

Encaiffer un oranger. Een oranjeboom kisten, of in een bak zatten.

ENCAN, f. m. Vente publique & au plus offrant. Een openbaare verkoping ten overstaan van 't Gerecht. Een verkoping by openbaaren uitroep, by verhooging, of strykgeldt. Boelhuis, erfshuis.

Vendre à l'encan. By openbaaren uitroep verkoopen.

S'ENCANAILLER, v. r. Hanter des canailles. Met schuim van volk, met pluggen, of met jan hagel verkeeren, of omgaan.

S'encanailler. Dégénérer. Ontaarden, verbasteren; zich tot geringe en onwaerdige dingen overgeeven. Pluachtig worden.

ENCAQUER, v. a. Mettre dans une caque. Tonnen, vaaten; in een ton, of vat doen.

ENCASTELE', encastelée, adj. Cheval encastelé. Volvoetig. Een volvoetig paerd; een paerd dat de hoef van den voet t'zamen wast, waar door 't hinkt, of kreupel gaat.

ENCAVEMENT, f. m. (Terme de Cabaretier.) Keldering, instagh, of het inslaan van eenigen drank in den kelder.

ENCAVER, v. a. Mettre quelque boisson dans la cave. Eenigen drank inslaan, inloggen, of kelderen.

ENCEINDRE, v. a. (Mot peu usité.) Environner. Omvangen, omgorden, omringen, omsingelen, omgeeven.

Encoint, enceinte, adj. Une femme encointe, ou une femme grosse. Zwanger, bevrucht, zwaar, eene zwangere, of bevruchte vrouw.

Encointe, f. f. Circuit. Omvang, begrip, omtrek, omkring.

ENCENS, f. m. Wierook.

* Encens. Louange. Lof, eer, lofsuiting, vleijery, pluimstryking.

* Vendre, ou donner de l'encens. Zeer pryzen, hoog opvyselen, opzatten, of verheffen.

ENCENSEMENT, f. m. Wierooking, bewierooking.

ENCENSER, v. a. Donner de l'encens. Wierooken, bewierooken.

Encenser. Louer. Wierook toezwaaijen. Loven, pryzen, opvyselen, verheffen.

ENCENSOIR, f. m. Een wierookvat, reukvat.

* Encensoir. Louange. Eer, lof, vleijery, verheffing, pluimstryking.

* ENCHAINEMENT, f. m. Liaison, ou connexion. T'zamenhang, t'zamenketening, t'zamenfchakeling, t'zamenbinding, t'zamenknooping.

ENCHAINER, v. a. Ketenen, aan een keten, of ketting sluiten, of vast maaken.

Enchainer. Captiver. Sluiten, boosjen, gevangen zetten.

* Vouloir avec la rime enchaîner la raison. De reden met den rym willen samenfchakelen, of vereentgen.

* ENCHAINURE, f. f. Enchainement. Schakel, fchakeling, t'zamenketening, t'zamenfchakeling.

ENCHANTEMENT, f. m. Charme, paroles de magie. Betovering, toverry, bezweringen.

* Enchantement. Charms, plaisir, merveilles. Betovering, aanlokkingen, bekoorlykheit, vermaak, wonderen, zeldzaamheden.

ENCHANTER, v. a. (Mot plus usité au figuré qu'au propre.) Enforcer. Betoveren, toveren. (Een woordt meer leenspreukig, dan in den eigentlyken zin gebruikelyk.)

* Enchanter. Charmer. Betoveren, bekooren, verlokken, verleiden, verrukken.

* Tout ce qu'elle fait m'enchanté. Al dat zy doet betovert my.

* Enchanté, enchantée, adj. Qui plaît, qui charme. Betoverend, bekoorlyk, aanlokkelyk, behaaglyk, fchoon, heerlyk, verrukkend.

* Un palais enchanté. Een betovert slot, een fchoon, of heerlyk paleis.

‡ ENCHANTERIE, f. f. Charlatanerie, tromperie. Guichelary, quakzalvery, guiterry, bedriegery.

ENCHANTEUR, f. m. Sorcier, magicien. Een toveraar, of tovenaer, een dwi'elkskonfenaar.

* Enchanteur. Trompeur, charlatan. Een guichelaar, bedrieger, of quakzalver.

* Enchanteur. Qui charme, qui ravit. Een toveraar, of verleider; een die een ander bekoort, verleids, of verrukt.

ENCHANTERESSE, f. f. Sorciere. Een toveres, (naar de gemeene uitspraak, een Tovenaarster,) eene

- duivels konstenares.*
 * Enchanteresse. Ceile qui charme. Trompeuse. Een toveres, een bedriegster, een loos bedrieglyk vrouwwenssch.
 † Vous êtes une grande enchanteresse. Gy zyt eene groote toveres.
 ENCHAPERONNER, v. a. (Vieux mot.) Couvrir d'un chaperon. Kaperen, een kap, of kaper opzetten.
 ENCHARGER, v. a. (Charger vaut mieux, ou donner charge.) Lasten, belasten, last geeven, bevelen, bevel geeven.
 ENCHASSEMENT, f. m. Action d'enchasser. Besluiting, inzetting, insluiting.
 ENCHASSER, v. a. Mettre dans, enfermer. Inzessen, besluiten, insluiten.
 Enchasser une pierre dans de l'or. Een steen in goud zessen.
 * La nature enchasse les plus grands esprits dans les plus petits corps. De natuur besluit de grootste verstanden in de kleinste ligchaamen.
 Un mot bien enchassé. Een woordt dat wel is ingevoegt.
 * S'enchasser dans un fauteuil. S'y enfoncer. Zich in een armstoel zessen, in een leuningstoel gaan zessen.
 ENCHASSURE, f. f. Besluiting, bezetting, inzetting, insluiting.
 ENCHERE, f. f. Augmentation de prix. Opbodt, verhooging van prys.
 Faire une enchère. Opbieden, verhoogen, hooger bieden, een hooger, of meerder bodt doen, den prys verhoogen.
 † Il en paiera la folle enchère. Proverbe. Il en fera puni. Hy zal de zotte verhoging, of den zotten koop betaalen. Hy zal 'er straf over lyden, of over gestraft worden.
 Enchère. Encan, vente publique. Een openbaare verkoping, of veiling. Boelhuys, ershuys.
 Mettre à l'enchère. Op 't ershuys, of boelhuys brengen, openlyk opveilen.
 ENCHERIR, v. a. & m. Augmenter de prix. Opstaan, opbieden, den prys verhoogen, meer bieden; een hooger, of meerder bodt doen; duurder worden.
 * Il enchérit sur tous les ouvriers de son tems. Il les surpassa tous. Hy overtreft alle werkmensekers van zy-

- nen tyt; of hy gaat alle werkbazen van zynen tyt te bozen.
 ENCHERISSEUR, f. m. Verhoger van den prys, de meestbiedende.
 S'ENCHÉVETREUR, v. r. (Ce mot se dit des chevaux.) Met den achtersten voet in den toom vast raaken, of verwarren. (Dit wordt van de paerden gezegt.)
 ENCHIFRENEMENT, f. m. Rûme au cerveau. Hoofdrvloegt, hoofdzinking, verkoudheit in 't hoofdt.
 ENCHIFRE'NE', adj. Qui a un rûme au cerveau. Verkoudt, die in 't hoofdt verkoudt is.
 Elle est tout-à-fait enchifrenée. Zy is geheel en al, of deur en deur verkoudt.
 † ENCICLOPÉDIE, Encyclopedie, f. f. (Mot qui n'est plus guères usité que dans le burlesque.) Cercle, ou amas de toutes les sciences. Weetkring, leerkring, een algemeene kennisse aller wetenschappen. (Een woordt dat in 't Fransch nu meest boertende gebruikt wordt.)
 ENCLAVÉ, v. a. Mettre dedans, enfermer. Inzessen, insluiten, besluiten, inschieten.
 Enclaver des poutres l'une dans l'autre. Balken in malkander schieten.
 * Province enclavée dans un Etat. Een Landschap dat in een Staat beslooten ligt, of inschiet.
 ENCLIN, incline, adj. Qui a du penchant à quelque chose. Gemeigt, genogen, bellende, overhelende.
 Enclin à la poésie. Tot de dichtkunst genogen.
 ENCLINER. Voyez Incliner.
 ENCLORRE, v. a. (Mot peu usité.) Enfermer. Besluiten, insluiten, omringen.
 ENCLOS, f. m. Cloture. Een omstrekk, of omkring van eene bestote plaatze.
 ENCLOUER, v. n. (Terme de Maréchal.) Vernagelen, te diap in 't paerds voet slaan.
 Cheval encloué. Een vernagelt paerdt.
 Encloûer un canon. Een stuk geschut vernagelen.
 † Encloûer un raisonnement. Eene redeneering veriydelen.
 ENCLOUÛRE, f. f. Vernageling van een paerds voet.

- † C'est là qu'est l'enclouûre, ou la difficulté. Daar leit de knoop, of de zwaarigheit in.
 † ENCLUME, f. f. Een aambeeldt, of aanbeeldt.
 ENCOCHER. Mettre la flèche sur la corde de l'arc. Aanleggen met den booge. Den pyl op de pees van den booge leggen.
 ENCOFRER, v. a. (Vieux mot.) Mettre en coffre. Kisten, in een kist, of koffer sluiten.
 ENCOGNURE, encoignure, f. f. Angle. Een hoek.
 ENCOURURE, encoulure, f. f. Le cou d'un cheval. De hals van een paerdt.
 Cheval déchargé d'encolûre. Een paerdt dat syn van hals is.
 † Encolûre. Mine, air. Gelaat, gedaante, wezen.
 † Il n'en a pas l'encolûre. Il n'en a pas la mine. Hy gelykt daar niet naar; hy heeft 'er geen zwier naar; ik zie hem daar niet voor aan.
 ENCOMBRE. (Vieux mot.) Voyez Malheur.
 ENCONTRE. (Vieux mot.) Voyez Rencontre.
 ENCORE, adv. Noch, wederom, nochmaals, noch eens.
 Je vous demande encore cette grâce. Ik verzoeke noch deeze gunste van u.
 Encore. Jusqu'à cette heure. Noch, tot dezen tyt, of tot deeze uurs toe.
 Il n'est pas encore venu. Hy is noch niet gekomen.
 Encore. Du moins. Noch, ten minsten.
 Encore s'il vouloit le relâcher. Zoo hy hem noch wilde loslaten.
 Encore que. (Conjonction qui commence à vieillir.) Bien que, quoi que. Alhoewel dat, niet tegenstaande dat, onaan gezien dat.
 ENCOULURE. Voyez Encolure.
 ENCOURAGEMENT, f. m. (Mot un peu vieux.) Courage. Moedsgaeving, aanmoediging.
 ENCOURAGER v. a. Moedt geeven, aanmoedigen, een hart inspreken, of onder den riem steeken; aanzetten, aanporren, aanprikkeken.
 Chacun encourageoit les siens à se hâter. Elk moedigde de zynen aan om zich te haasten.
 ENCOURIR, v. a. Subir. In vallen, behaalen.
 Encourir la disgrâce de quelqu'un.

In *iemants ongunst*, of *ongenade vallen*, of *iemants ongunst*, of *ongenade behaalen*.

S'ENCRASSER, *v. r.* Se remplir de craffe. *Zich bevreren*, *zich bevrilen*, *zich vuil en smeerig maaken*; *vuil en smeerig worden*.

ENCRE. Encre. *Voyez* Ancr. Ancrer.

ENCROUTER, *v. a.* (*Mot vieux*.) *Voyez* Enduire.

ENCUIRASSER, *v. a.* (*Vieux mot*.) Mettre une cuirasse. Een *pantzier*, *harnas*, of *borstwapen aantrekken*.

S'encuirasser, *v. r.* (*Ce mot se dit du linge qui devient sale & plein de craffe*.) *Vuil*, *smeerig*, en *sinkende worden*. (Dit wordt van 't linnen, of lynwaat gezegt.)

ENCULASSER, *v. a.* (*Terme d'Arquebuser*.) Een *staertsuk aan de loop van een roer maaken*.

ENCUEMENT, *f. m.* Inkuiping, *inlegging in de kuip*, of *tobbe*.

ENCÜVER, *v. a.* Mettre dans une cuve. In een *kuip*, of *tobbe doen*, in de *kuip leggen*, in de *tobbe zeten*.

END.

Prononcez encore comme un A le premier E des mots suivants. De eerste E van de volgende woorden wordt (in 't Franfch) ook als een A uitgeprooken.

EN DEDANS, *adv.* Binnenwaarts, naar binnen.

EN DEHORS, *adv.* Buitenwaarts, naar buiten.

EN DE PIT, (*Préposition*.) In weérwil, ter spyt, of 't *iemant lief of leet is*.

En dépit des pluies & de l'hiver. In weérwil van den veelvuldigen regen en den winter.

ENDENTER, *v. a.* (*Vieux mot*.) Garnir de dents. *Tanden aan maaken*, of *aan vilen*.

Endenter une herse. *Tanden aan een egge maaken*.

ENDETER, *v. a.* Charger de dettes. *Schulden brengen*, of *steeken*, met *schulden bezwaaren*.

Sendéter, *v. r.* Faire des dettes. *Schulden maaken*, *zich in schulden steeken*.

Il n'aime point à s'endéter, & il est sage. Hy zoekt geen schulden te maaken, of zich in geen schulden te steeken, en hy doet wyffelyk.

ENDEVER, *v. n.* (*Mot bas*.) Avoir grand dépit. *Quaad worden*, *zeer moeiljelyk*, of *razende worden*, *groots spyt hyden*.

Il me fait endéver. Hy maakt my razende.

† **ENDIABLE**, *endiabée*, *adj.* Furieux, enragé. *Verduivelt*, *verwoedt*, *woedende*, *bezeten*, *dol*.

ENDIVE, *f. f.* Sorte de chicorée. *Endrvis*. Een soort van *Chicorey*.

ENDOCTRINER, *v. a.* (*Vieux mot*.) Enseigner. *Onderwyzen*, *leeren*, *leeraaren*. (Dit laatste woordt is niet algemeen doorgedaan.)

ENDOMMAGER, *v. a.* Faire du dommage. *Beschadigen*, *benadeelen*, *schade aandoen*, *schade toebrengen*, *nadeel doen*.

† **ENDORMEUR** de couleurs, *f. m.* Conteur de fariboles pour tromper. Een *slangenbeleger*, *leugenverzierder*, *leugendichter*, of *leugenverteller*; een *bedrieger*, of *looze vleijer*.

ENDORMIR, *v. a.* Faire dormir. in *slaap brengen*, *doen slaapen*, in *slaap wiegen*.

Endormir un enfant. Een *kindt in slaap wiegen*.

* Endormir. Tromper en flatant. In *slaap wiegen*, *listig met vleijereien bedriegen*.

C'est un coquin qui tâche à l'endormir. 't Is een *quyt*, of *schurk die haar zoekt in slaap te wiegen*.

S'endormir, *v. r.* In *slaap vallen*; *beginnen te slaapen*.

* S'endormir. Negliger ses affaires, ou son devoir. In *slaap vallen*. *Slaperig*, of *slap in zyn dingen zyn*. *Zyne dingen*, of *zynen pligt verzuimen*.

Les officiers s'endorment sur la bonté de leurs maîtres. De *amptenaars worden slaperig op de goedheit hunner heeren*.

ENDORMISSEMENT, *f. m.* (*Mot vieux*.) *Slaperigheid*, *vakerigheid*.

† **ENDOSSÉ**, *f. f.* La fatigue, le fais d'une affaire. De *last*, of *moeijelykheit van eene zaak*.

ENDOSSEMENT, *f. m.* *Achteropshryving*, *achteroptekening*.

† **ENDOSSER**, *v. a.* Mettre sur son dos, porter. *Op zyn rugge nemen*, *draagen*, *aantrekken*, *aandoen*.

† Endoffer le harnois. 't *Harnas aantrekken*, of *aangespèn*.

Endoier. Ecrire sur le dos d'un pa-

pier. *Achterop schryven*, *achterop stellen*, *op den rug van een papier schryven*, of *zatten*.

Endoffer un livre. (*Terme de Relieur*.) Een *boek ruggen*. (Een *boekbinders woordt*.)

ENDOSSEUR, *f. m.* (*Terme de banquier*.) Een die achter op een *wisselbrief schryft*. (Een *bankhouders woordt*.)

ENDOSSURE, *f. f.* Tekening op den rug, *ruggetekening*.

Endossure d'une lettre de change. *Ruggetekening van eenen wisselbrief*.

ENDROIT, *f. m.* Place. *Plaats*, *geuist*, *oordt*, *streek*.

En cet endroit-là. In die *plaats*, *aan dien oort*, in die *streek*.

Endroit. Partie. *Stuk*, *deel*, *gedeelte*.

Le meilleur endroit d'un chapeau. 't *beste stuk*, of 't *lekkerste beetje van een kapoen*.

Endroit d'une étoffe. De *rechter zyde van eenige stoffe*.

* Connoître quelqu'un par son bel endroit, ou par ses meilleures qualitez. *Iemant van de beste zyde kennen*, *iemant door zyne deugden kennen*.

En mon endroit. In *myne plaats*.

En son endroit. In *zyne plaats*.

ENDUIRE, *v. a.* (*Terme de maçon*.) *Beplasteren*, *bepleisteren*, *een muur met kalk bestryken*. (Een *Metselaars woordt*.)

ENDUIT, *enduire*, *adj.* *Beplaaft*, *gepleistert*, *met kalk bestreken*.

Enduit, *f. m.* (*Terme de maçon*.) *Plaafterkalk*, *pleisterkalk*.

ENDURANT, *te*, *adj. & part.* Qui endure. *Lydende*, *die bydt*.

Endurant, *endurante*, *adj.* Qui souffre, qui a de la patience. *Geduldig*, *bydzaam*, *verdraagzaam*.

ENDURCIR, *v. a.* (*Mot peu usité*) pour dire durcir. *Harden*, *hardt maaken*, *aan iets zwaars gewennen*.

* Endurcir. Acoutumer au travail. *Hardt maaken*, *tot den arbeidt gewennen*.

* S'endurcir, *v. r.* S'acoutumer à quelque chose de difficile. *Zich verharden*, *zich aan moeiljelykheden*, of *iets dat veel moeite in heeft gewennen*.

* S'endurcir au travail. *Zich aan den arbeidt gewennen*.

* Pécheur endureci. Een *verhardt*

zondaar.
 * ENDURCISSEMENT, *f. m.* Durété de cœur. Opiniâtreté criminelle. *Verharding, hardigheid des harte. Een booze styfzinnigheid.*
 * L'endurcissement du pécheur. *De verharding des zondaars.*
 ENDURER, *v. a.* Souffrir, supporter. *Verdraagen, dulden, lyden, uitslaan, verduuren.*

ENE.

ENEIDE, *f. m.* Poëme héroïque de Virgile en faveur d'Énée. *Enéis. Een heldendicht van Virgilius nopende 't bedryf van Eneas.*
 ENEMI, ennemi, *f. m.* Vyandt. Mortel ennemi. *Een erfvyandt, een doodtvyandt.*
 Enemi, éniemie, *adj.* Vyandtyk, *v. m.* den vyandt.
 Les troupes éniemies. *De vyandtylke krygsbenden.*
 ÉNERGIE, *f. f.* Kracht, nadruk van een woords, of van eene uitspraak.
 Mot plein d'énergie. *Een woords dat vol kracht steekt, dat heel krachtig, of heel nadrukkelek is.*
 ÉNERGIQUE, *adj.* Krachtig, nadrukkelek, van kracht, of nadruk.
 ÉNERGUMENE, *f. m.* Démoniaque. *Een bezetene, een duivel-bezetene.*
 ÉNERVER, *v. a.* Afoiblir beaucoup. *Ontzenuwen, verzwakken, krenken, krachteloos, of magteloos maaken.*
 * Enerver. Oter l'énergie du langage. *Ontzenuwen, verzwakken, de kracht der taale wechneemen.*
 * Stile énérvé. *Een slechte, of zenuwlooze styl.*

ENF.

ENFAITEMENT, *f. m.* (Terme de plombier.) Dekking, of belegging met loot. (Een lootgieters woords.)
 ENFAITER, *v. a.* (Terme de plombier.) Met loot dekken, of beleggen. (Een lootgieters woords.)
 Enfaïter une maison. *Een huis boven op met loot beleggen, of dekken.*
 ENFANCE, *f. f.* Kindtsheit, de kindtschejaaren, of jaaren der kindtsheit.
 * L'enfance du monde. Le premier âge. *De kindtsheit der wereldt; de eerste jaaren, of eerste tydts der wereldt.*

ENF.

Enfant, *f. m.* & *f. f.* Een kindt.
 Un bon enfant. *Een goet, of zoet kindt.*
 † Un bon enfant. Un bon garçon. *Een goede jongen, of goede slakker; een likkebroër, stemper, of ligtwais.*
 Enfants trouvez. *Vandelingen, gevonden kinderen.*
 Enfants bleus. *Weezen, weeskinderen in 't blau gekleedt.*
 Enfants rouges. *Weeskinderen in 't roods gekleedt.*
 Enfants de cuisine. *Koks maats, koks jongens.*
 Enfant gaté. *Een bedorven kindt.*
 * Enfants perdus. *Vrywilligers, waaghalzen om eerst aan te vallen, of te stormen.*
 Enfants de France. *De kinderen, en kindts kinderen van den regeerenden Konink van Vrankryk.*
 Enfant de chœur. *Een koorist, of koorjongen. Een jongen die in 't koor zingt, of die den koorzang zingt. Een koraal.*
 † C'est l'enfant de sa mere; l'enfant gaté. *'t is zyn moeders kindt; 't is een bedorven kindt.*
 * Les enfans perdus d'une armée. *Verlorene schildwachters van een leger.*
 ENFANTEMENT, *f. m.* Mieux accouchement. *Kraam, kinderbedt, baring.*
 * Enfantelement. *Production d'esprit. Baring, of voortbrenging van 't verstand.*
 ENFANTER, *v. n.* (Mot peu usité dans le propre.) *Acoucher. Kraamen, kinderbaaren, in de kraam komen, een kindt krygen.*
 * Enfanter une bonne pensée. *Een goede gadachten teelen, of voortbrengen.*
 * L'amour du gain enfante mille ouvrages frivoles. *De liefds, of gonenheit sot winste, brengt duizent beuselwerken voort.*
 ENFANTINE, *enfantine, adj.* Kinderlyk, kinderachtig, kindtsch.
 Jeu enfantin. *Een kinderlyk spel, of kindtspel.*
 ENFARINER, *v. a.* Remplir de farine. *Bemeelen, met meel bestrooijen, in meel wentelen.*
 † Enfariner. *Poudrer ses cheveux. Zyn haair poeijeren.*
 † Il s'en revint la gueule toute enfarinée, ou tout plein d'espérance. *Hy quam vol verwachtinge, of vol hoopde wederom, of te rugge.*

ENF.

ENFER, *f. m.* Lieu où font les dannez. *De hel, of helle, de plaats der verdoemden.*
 * Enfer. Les démons. *De helle, de heeljsche magt, de duivelen.*
 * L'enfer est défarmé. *De hel is ontwaapent.*
 * Enfer. Lieu, où l'on souffre. *Hd, een plaats van lyden en verdries.*
 * Elle m'a fait voir le paradis dans cet enfer, où je suis. *Zy heeft my den hemel gesoont in deze helle, daar ik in ben.*
 * Enfer. Grand bruit, tintamarre. *Hel, een groot geraas, een groot gedruisch, of geweld, veel gewelds.*
 † Je pense qu'avec eux tout l'enfer est chez moi. *Ik meene, of my dunkt dat met hen de ganjsche hel in huis is.*
 ENFERMER, *v. a.* Serrer. *Opfluitan, wegsluitan, sluitan.*
 Enfermer son linge. *Zyn linnen wegsluitan.*
 Enfermer quelqu'un à la clé. *Iemans opsluitan, of vastzetten.*
 * S'ENFERRER. *Se nuire à soi-même par ses paroles, on par sa conduite. Zich zelven den hals afsnyden, zich zelven benadeelen, of tegenpreeken; zich zelven in zyne woorden, of daaden verslikken, of verwarren.*
 ENFICELER, *v. a.* (Terme de Chapelier.) *Met een smitkoordtje verbinden.*
 ENFILER, *v. a.* *Vademen, draaden, rygen.*
 Enfiler une aiguille. *Enfiler un chapelet. Een naaldt vademen. Een voozenhooldtje rygen.*
 * Enfiler. *Entrer dans un chemin, ou dans une rue. Eenen wegh, of eene straat inslaan.*
 Le vent enfle les rües. *De windt blaast de straaten in.*
 † Enfiler la venelle. *S'enfuir. Wegloopen, ontvluchten, ontvlieden. Zich wechpakken, 't hazepadt kiezen.*
 † Enfiler des perles. *S'amuser à des bagatelles. Zich met boufelingen, of zostermyen ophouden.*
 * Enfiler. *Passer son épée au travers du corps. Doorrygen, met een degen door en door 't byf steeken.*
 S'enfiler, *v. r.* *Se jeter soi-même dans l'épée de son ennemi. Zich zelven doorloopen; zelf in zyne vyandts degen loopen.*
 * Il s'enfila lui même. *Hy liep zelf in zyne vyandts degen.*

EN-

ENFIN, *adv.* Eindelyk, ten laaſten, ten leſte.

Enfin il mourut. Eindelyk ſtarf hy.

ENFLAMER, *v. a.* Mettre en feu. Aanſteeken, verbranden, met vuur aanſteeken, in vuur en vlam zetten.

* Enflamer. Donner de l'amour. Ontſteeken, in liefde ontvonken, of van liefde doen blaaken.

* Enflamer. Exciter, animer. Ontſteeken, opwekken, aanzetten, aanmoedigen, aanhizen, aanporren.

* Enflamer le courage des foldats. Den moeds der krygsknechten ontſteeken, of opwekken.

* S'enflamer, *v. r.* S'allumer. Ontſteeken, ontvlammen, aan brandt raaken.

* S'enflamer de colere. Van tooren, of gramſchap ontſteeken.

ENFLE', enflée, *adj. & part.* Opgeblazen, gezwellen.

* Enflé d'orgueil. Opgeblazen van hoogmoeds, of hovaardy.

ENFLER, *v. a.* Opblaazen, doen zwellen.

Enfler une veſſie. Een blaas opblaazen.

* Enfler. Enorgueillir. Opgeblazen maaken, verbeuwaardigen.

* La ſcience enflé. De kennis maakt opgeblaazen.

* Enfler. Animer, augmenter. Aanblaazen, aanmoedigen, aanzetten, aanporren, vermeerderen.

* Cela enfla le courage des ennemis. Dat blies den moeds der vyanden aan; dat vermeerderde den moeds der vyanden.

* Enfler. (Ce mot ſe dit du ſtile.) Stile enflé, ou trop élevé. Winderig, te hoogdravend, een winderige ſtyl.

* Le fleuve enfla ſon cours. De vloeds, of ſtroom zwoel op.

* S'enfler. Devenir gros. Opzwellen, dik worden.

* La mer & les rivieres s'enflent, ou ſe groſſiſſent. De zee en rivieren zwellen op, waffen, of worden hooger.

ENFLURE, *f. f.* Tumeur. Zwelliſing, gezwel.

* Enflure d'un diſcours. Winderigheid, of oplazing eener redens.

ENFONCEMENT, *f. m.* Ce qui va en enfonçant. Afdaling, afloop, afelling.

L'enfoncement d'une vallée. De afloop, of afdaling van een dal, of

valleije.

Enfoncement d'une porte, d'une barrique. De oplooping, of inſtooting eener deure, van een ton, of ſchuſſel.

ENFONCER, *v. a. & n.* Pouſſer avant. Voortſtooten, in den grondt heijen, aflaaten, zinken.

Enfoncer des pilotis. Paalen in den grondt heijen.

Enfoncer ſon chapeau. Zynen hoeds in de oogen trekken.

Enfoncer dans le ſable. In 't zandt zinken, of wechzinken.

* Enfoncer. Rompre. Breeken, inſtooten, aan ſtukken breeken, onder de voet ſtooten, oploopen.

* Enfoncer une porte. Een deur met geweld inſtooten, of op de vloer loopen.

* Enfoncer. Percer. Door keene breeken, doorbreeken.

* Enfoncer les rangs. Door de gelederen breeken.

* Enfoncer une matiere, la pénétrer. Een zaak doorgronden, of in den grondt onderzoeken.

Enfoncer. Couler ou aller au fond. In den grondt booren, of ſchieten; te grondt gaan, zinken.

Enfoncer. (Terme de potier d'étain.) Verdiepen, eenige tinne ſchotels, of ander tin vaatwerk dieper maaken.

Enfoncer. (Terme de Tonnelier.) Den bodem in een vat maaken, of zetten.

S'enfoncer, *v. r.* Aler en avançant. Zich ergens diep in begeeven, ergens diep ingaan.

S'enfoncer dans une forêt. Diep in een boſch gaan.

S'enfoncer; aller au fond. Zinken, te grondt gaan.

* Ne vous enfoncez pas ſi fort dans cette matiere. Steek u zoo diep niet in die ſtoffe.

ENFONCURE, *f. f.* (Terme de Tonnelier.) De bodemſtukken van allerlei vaatwerk.

Enfoncure de lit. De onderlaagen van een bedde.

ENFONDRE, *v. a. & n.* Rompre, brifer. Breeken, verbryſelen, aan ſtukken ſtooten.

Enfondre une porte. Een deur oploopen, of onder de voet loopen.

ENFORCER, *v. n.* Devenir plus fort. Sterker worden, in krachten toeneemen.

ENFORMER, *v. a.* Mettre un bas,

ou un chapeau dans la forme. Een kous op 't been trekken, of een hoeds in de vorm zetten.

ENFOUIR, *v. a.* (Mot peu uſité) pour dire, mettre en terre. Begraaven, bedelven, in de aarde begraven, verſteeken, of verbergen.

Enfouir un trésor. Een ſchat begraven.

* Enfouir les talens que Dieu nous a donnez. De bequaamheden begraven die Godt ons gegeeven heeft.

ENFOURNER, *v. a.* 't Broods in den oven ſchieten.

† Il n'y a qu'à bien enfourner d'abord: c'est-à-dire, à bien commencer. Men moet maar flux, of ten eerſten wel beginnen.

ENFREINDRE, *v. a.* Violer. Verbreeken, ſchenden, overtreden.

Enfreindre les ordonnances. De inſtellingen verbreeken. De bevelen, of willekeuren overtreden.

ENFROIDURE', enfroidurée, *adj.* (Terme bas) pour dire, gelé de froid. Verſtyft, van koude bevrooren, of bevroozen.

S'ENFUIR, *v. r.* Vluchten, ontvluchten, de vlucht neemen, wegloopen, vlieden, de vlucht kiezen.

ENFUMER, *v. a.* Remplir de fumée. Berooken, roeken, vol rook maaken, ongemak door den rook aandoen.

ENG.

Prononcez comme un A le premier E des mots ſuivants. De eerſte E van de volgende woorden moet (in 't Franſch) als een A miſgeſproken worden.

ENGAGEANTES, *f. f. plur.* Lobbomzjes, lubben, of lobben, met, of zonder kant, die de juffers voor ſit de mouwen van een tabbert, of ſaenaar hebben hangen.

ENGAGEMENT, *f. m.* Atachement. Verbindiſing, verbintenis, aankleviſing, verpligtiſing.

Les engagements du monde. De verbinteniſſen der wereldt.

* Engagement. Promeffe. Obligatiſing. Verbintenis, verpligtiſing, beſloſte, woords.

* Engagement. Action. Slagh, veldtſlagh.

* Les armées en ſon venues à un engagement general. De legers

zyn tot eenen algemeenen veldslagh gekoomen.
ENGAGER, *v. a.* Mettre en gage. *Verpanden, verzatten, tot onderpand: stellen, of geeven.*
 * Engager à une bataille; contraindre à se battre. *Tot eenen veldslagh brengen, noodtzaaken om te slaan.*
 S'engager, *v. r.* S'obliger pour quelqu'un. *Zich voor iemand verbinden, voor iemand instaan.*
 * S'engager dans une affaire. *Zich in een zaak steeken, zich in een zaak ontwikkelen, of inlaaten.*
ENGAGISTE, *f. m.* Qui jouit d'un domaine par engagement. *Bezitter van eenig goeds door verbintenis.*
ENGAINER, *v. a.* Opsteeken, in de scheel steeken.
ENGALLER, *v. a.* (Terme de Teinturier.) Met galnoten verwoon. (Een Verwers woordt.)
S'ENGARDER, *v. r.* S'empêcher. *Zich wachten, zich hoeden.*
ENGAIN, *engin, f. m.* Machine à lever des pierres. *Een kraan. Een windaas, of katrol om steenen op te hysfen.*
Engain, *engin.* (Terme de Meunier.) *Het windaas van een molen om hem naar den windt te zetten: ook een katrol om de zakken op te hysfen.*
SENGELER, *v. r.* Mot usité parmi le peuple.) Prendre des engelures. *De kou, of winter in de handen; of in de voeten krygen; winterhanden, of wintervoeten krygen; kakklielen krygen.*
ENGELURE, *f. f.* De kou, of winter in handen, of voeten.
ENGENCE, *f. f.* Gebroeds, gebroedsfel.
Engence de vipère. *Race maudite. Adderen gebroedsfel. Vervloekt geslacht.*
ENGENDRER, *v. a.* Teelen, baaren, gewinnen.
 Dieu le Pere engendre le fils. *Godt de Vader teelt dan Zoon.*
 * Engendrer. *Causer. Baaren, voortbrengen, veroorzaaken, verwekken.*
 * L'abondance engendrait les divisions. *De overvloedt baarde de verdeeltheden.*
ENGOLER. *Voyez Enjoler.*
ENGERBER (v. a. (Terme de Moissanneur.) *Tot schooven, of*

geroven binden. (Een korensnyders woordt.)
Engerber, *v. a.* *Op malkanderen leggen, of stapelen.* (Een Wynkopers woordt.)
Engerber des pièces de vif. *Stukken wyms op malkanderen leggen.*
 Ce marchand a trois rangs de muids engerber. *les uns sur les autres. Die koopman heeft drie ryen oophoofden op malkanderen gestapelt.*
ENGLANTE', *adj.* (Terme de blason.) *Verscheidenlyk geakert.* (Een woordt der Wapenkunde.)
ENGLOUTIR, *v. a.* Absorber. *Instokken, opstokken, versinden, inzwelgen, verzwelgen.*
 La mer engloutit tout. *De zee versindt alles.*
 * Il engloutit tous mes trésors. *Hy versindt alle myne schatten, hy brengt al myn goeds door.*
 * A force de boire il a englouti tout son bien. *Door sterk drinken, of zuipen, heeft hy al zyn goeds doorgebracht, doorgelapt, of door de billen gelapt.*
ENGLUER, *v. a.* *Fröter de glu. Belymen; met vogellym bestryken.*
 Engluer. *Se prendre à de la glu. Aan den lymstang blyven hangen, of blyven zisten.*
 Oiseau qui s'est englué les ailes. *Een vogel die met zyn vleugels aan den lymstang is vast geraakt.*
S'engluer, *v. r.* *Se prendre à de la glu. Aan den lymstang blyven hangen, of vast raaken.*
ENGORGEMENT, *f. m.* Engorgement de tuiiau. *Verstopping van een pyp.*
ENGORGER, *v. a.* Remplir d'ordures. *Stoppen, met vuilgheit, of drek stoppen.*
 S'engorger. *(Ce mot se dit de la fumée.) Niet optrekken, in den schoorsteen blyven zitten.* (Dit wordt van den rook gezegt.)
ENGOUER, *v. a.* *Faire peine à avaler. Verkroppen, verstikken.*
 S'engouër, *v. r.* S'embarasser le gosier. *Zich verkroppen, zich verstikken, gulzig eeten.*
 † S'engouër. *S'entêter de quelque chose. Iets sterk in den zin krygen; veel ergens meê ophebben; als overkropt van gedachten ergens over zyn; veel beslags ergens over maaken.*
S'ENGOUFRE, *v. r.* (Ce mot se

dit du vent & de l'eau.) Huislen; raazen, ruisfchen, bruisfchen, gonzen. (Dit wordt van den windt en van 't water gezegt.)
 Le vent s'engoufre entre les montagnes. *De windt huilt tusschen de gebergten.*
 L'eau s'engoufre dans l'ouverture d'un rocher. *Het water ruischt in de kloove, of scheure eener rotze.*
ENGOULER, *v. a.* (Vieux mot.) *In eene reis opflokken, of inzwelgen.*
ENGOURDIR, *v. a.* *Causer l'engourdissement. Verdooven, verkouwen, verstyven, verstrammen, verstyving uitwerken.*
 Avoir les mains engourdies de froid. *De handen van koude verstyft, of verdooft hebben.*
 Engourdir. *(Se dit aussi de l'Esprit, & du courage.) Verstyven, verdooven.* (Dit wordt ook van 't verstandt, en van den moedt gezegt.)
ENGOURDISSEMENT, *f. m.* *Verstyving, strammigheit, of verstyftheit der leden.*
 * Engourdissement d'esprit. *Verdooving, of verzwakking van 't verstandt.*
ENGRAIS, *f. m.* *Lieu où l'on engraisse le bétail. Een weide, of verweide, een meststal, een stal daer men 't vee mest.*
ENGRAISSER, *v. a.* *Vetten, vet maaken, mesten, vet weiden.*
 Engraïsser un cochon. *Een varken mesten.*
 Engraïsser, *v. n.* *Devenir gras. Vet worden.*
 Engraïsser la terre: *la fumer. De aarde mesten, of misten.*
 * Engraïsser. *Enrichir. Zich mesten, vet worden, zich verryken, ryk worden.*
 * Engraïsser-toi du fuc des malheureux. *Mest u met het sap der ongelukkigen.*
 S'engraïsser, *v. r.* *Devenir gras. Zich mesten, vet worden.*
ENGRANGER, *v. a.* *Mettre les grains dans la grange. Het koren schuuren, of in de schuuren doen.*
 L'aveine est engrangée. *De haver is in, of in de schuuren.*
ENGRAVER, *v. a.* *Demeurer sur le sable. Pouffer sur le sable. Vast raaken, aan den grondt raaken, tegen 't zandt stooten, of aanzetten; op 't zandt, of op eene droogte vast*

vast raaken, of blyven zisten.
 Bateau engravé. Een schuit die aan den grondt, op 't zant, op een plaat, of op een droogte zit.
 ENGRÉLURE, f. f. Een achterwerkje aan kant.
 ENGRÉNER, v. a. Mettre le grain dans la trémie. 't Koren in den trechter van de meulen doen, of gieten.
 ENGROSSER, v. a. Bezwanteren, bevruchten, (boertende, bestruiven, of met kinds maaken.)
 II a engrossé fa servante. Hy heeft zyn meid bestruift.

ENH.

Le premier E des mots suivants se prononce comme un A, excepté énigme & énigmatique. De eerste E van de volgende woorden word als een A (in 't Fransch) uitgesproken, behalven die aangetekent zyn.
 ENHARDIR, v. a. Verflouten, stout maaken, stoutmoedig maaken.
 S'enhardir, v. r. Zich verflouten, stout, of stoutmoedig worden.
 ENHARNACHER, v. a. Mettre le harnois à un cheval. Een paerdstroomen, en zadelen.
 † Enharnacher. Habiller. Opschikken, kledcen, optooijen, oppronken.
 † Qui vous a enharnaché de la forte? Wie heeft u zoo opgeschikt? wie heeft u zoo uiteruist?
 ENHASE, enhaléc. (Vieux mot.) Voyez Empressé.
 ENHAUT, adv. Boven, omhoog.
 Il est enhaut. Hy is boven.
 D'enhaut, adv. Van boven.
 Cela tombe d'enhaut. Dat valt van boven.
 * D'enhaut. Du ciel. Van boven, uit den hoogen. Van den hemel.

ENJ. ENI.

ENJABLER, v. a. (Terme de tonnelier.) Mettre les fonds des tonneaux, cuves, &c. dans leurs jables. De bodems der vaten in de kroozen, of gergels stuisen. (Een kuipers woordt.)
 ENJAMBEÉ, f. f. Een schreede.
 ENJAMBEMENT, f. m. (Terme de Poésie.) C'est lorsqu'un vers enjambe sur un autre. Overfchreed

ding in een vaers, dat is, wanneer 't eene vaers van een gedicht 't ander overschreedt, of in 't ander springt.
 ENJAMBER, v. a. Overfchreeden, overschryden, een schreede maaken.
 Enjamber par deflus. Over heen schryden.
 ENJERBER, engerber, v. a. Mettre en jebes. Schooven, tot schooven, of gerven binden.
 ENJEU, f. m. L'argent qu'on met au jeu. De pot. 't Geldt dat men in 't spel inzet.
 ENIGMATIQUE, adj. Obscur. Raadselachtig, duister, verborgen, niet klaar.
 ENIGME, f. f. Raadsel, zinspreuk.
 * Enigme. Obscurité, chose obscure. Een raadsel, of duisterheit, eene duistere zaak, of reden.
 ENJOINDRE, v. a. Commander. Opleggen, beveelen, belasten.
 On lui enjoind de répondre. Men belast hem te antwoorden.
 † ENJOLER, v. a. Atraper quelqu'un par de belles paroles. Beguichelen, iemand met schoone woorden misleiden, of bedriegen.
 † ENJOLEUR, f. m. Een guichelaar, een bedrieger, of misleider met schoone woorden.
 † Enjoleuse, f. f. Een guichelares, een bedriegster.
 ENJOLIVEMENT, f. m. Ornement. Versiering, sieraadt, opsmukking, opquikking.
 ENJOLIVER, v. a. Parer, orner. Versieren, opschikken, opzwieren, optooijen, tooijen, opquikken, opsmukken.
 ENJOLIVEUR, f. m. Een versierder, een die iets versiert, of opschikt.
 ENJOUÉ, enjouée, adj. Agréable, gai. Vrolyk, lustig, levendig, kortswylyg, aardig, geestig, bevallig.
 Esprit enjoué. Een vrolyke geest.
 * ENJOUER, v. n. Versieren, opschikken, opsooien.
 * Enjouer un discours, le remplir d'agrémens. Een reden versieren, of opschikken.
 ENJOURNEMENT, f. m. Levendigheid, vrolykheit, aardigheid, geestigheit, vlugheit, bevalligheid, aangenaamheit.
 Quand Cléopatre se faisoit voir avec Antoine, elle laissoit briller

tout son enjouement. Toen Cleopatra zich met Antonius in 't openbaar liet zien, vertoonde zy alle hare bevalligheid.
 ENIVRER, v. a. Dronken, zat, of vol maaken.
 * Etre enivré de sa bonne fortune. Dronken van zyn geluk zyn. Door den voorspoed dartel, of opgeblazen zyn.
 * C'est un pédant enivré de sa vaine science. 't Is een wysneus, of betweter, die dronken van zyne ydele wetenschap is.

ENL.

Le premier E de tous les mots de cette colonne se prononce comme un A. De eerste E van alle de woorden dezer zyde worden (in 't Fransch) als een A uitgesproken.
 ENLACER, v. a. Enveloper dans des filets. Verstrikken, verschalken. Door heimelyke laagcn, of strikken vangen.
 Enlacer un renard. Een vos verstrikken, of in een strik vangen.
 ENLAIDIR, v. n. Devenir laid. Verleelyken. Leelyk worden.
 Elle est fort enlaidie. Zy is veel verleelykt, of leelyker geworden.
 Enlaidir, v. a. Rendre laid. Verleelyken. Leelyk maaken.
 ENLAIDISSEMENT, f. m. (Mot peu usité.) Verleelyking. (Een woordt weinig gebruikelyk.)
 ENLEVEMENT, f. m. Rapt. Wegvoering, ontvoering, roof, schaking.
 ENLEVER, v. a. Lever en haut. Ophessen, ophaalen, ophysen, opbeuren, optillen.
 Enlever avec des cordes une piece de bois. Een stuk hout opbysen, of met touwen ophaalen.
 Enlever. Emporter. Wegneemen, afrukken, opscheuren, ophaalen.
 Enlever. Ravir. Ontvoeren, wegvoeren, vervoeren, rooven, schaaken.
 Enlever une fille. Een dochter wegvooeren, of schaaken.
 On lui enleva tous ses meubles. Men roofde hem al zynen huisraadt, men nam al zynen huisraadt weg.
 ENLEVEURS de quartier, f. m. pl. Soldaaten die hunne vyanden in een wyk, of pest van 't leger verrassen, of oplichten. Opsters der quartierren.

ENLUMINER, *v. a.* Verlichten, afzetten, met verve afzetten.
 Carte enluminée. Een afgezette kaart.
 ENLUMINEUR, *f. m.* Een afzetter, of verlichter.
 ENLUMINURE, *f. f.* Verlichting, afzetting.

ENM.

Le premier E des mots de cette colonne se prononce comme un A. De eerste E der woorden van deze zyde worden (in 't Fransch) als een A uitsgesproken.

ENMAILLOTER, *v. a.* Bakeren, in doeken winden, in de luijeren, of luuren doen.
 Enmailloter un enfant. Een kindt bakeren.

ENMANCHER, *v. a.* Een hecht, of steel ergens aan doen.
 Enmancher un couteau. Een hecht aan een mes doen.

ENMANTELE, enmantelée. *adj.* Cendré. Asgrau, bont.
 Corneille enmantelée. Een bonte kraai.

ENMENAGEMENT, *f. m.* Behuisraiding; 't koopen van huisraads, stoffeering, of opschikking van een huis.

ENMENAGER, *v. r.* Ranger proprement des meubles dans un logis. Een huis opschikken, met huisraads stoffeeren, of voorzien.

Enménager, *v. r.* S'acheter peu à peu les meubles nécessaires. Alengskien den noodzakelyken huisraads koopen. Zich allengs van huisraadt voorzien.

ENMENER, *v. a.* Wegbrengen, wegvoeren, weggleiden, medeneemen, medvoeren.

ENMENOTER, *v. a.* Mettre des menotes aux mains. In de boeijen sluiten, kluisferen. De boeijen aan de handen doen. (Boertende, Pater-nosters aandoen.)
 Enmenoter, *v. a.* Kluisferen, handboeijen aandoen.

ENMEUBLER, *v. a.* Voyez Ameublement & meubler.

† ENMIELER, *v. a.* (Mot burlesque & poétique.) Honig om den mondts smeeren, bonigzoets woorden geeven.

ENMIE LURE, *f. f.* (Terme de Maréchal.) Zekere homigpap voor verzeerde paerden.

† ENMITOUFLE, enmitouflée, *adj.* Bien envelopé d'habits. Wel

gedoest, in zyn kleeren gedoken als een schildtpad in zyn schelp.
 ENMUSELER, *v. a.* Muilbanden, den mondt breidelen, een muilbands, of breidel aandoen.
 Enmuseler un veau. Een kalf muilbanden.

ENN.ENO.ENQ.

Le premier E des mots de cette colonne se prononce comme un A. Hoymis enneagone, énoncer & ses dérivez, énorme & énormité. Behalven deeze aangetekende woorden, wordt de E van alle de andere (in 't Fransch) als een A uitsgesproken.

ENNEAGONE, *f. m.* (Terme de Géométrie.) Negenhoek. Een afbeeldsel dat negen hoeken heeft. (Een woordt der Landtmectkunde.)

ENNEMI. Voyez ennemi.

ENNOBLIR. Voyez Anoblir.

ENNUI, *f. m.* Déplaisir. Onnoegte, onvermaak, quelling, leet, verdriet, overlast, hartzeer, of hartzweer.
 Causer de l'ennui à quelqu'un. Iemants verdriet, of hartzeer aandoen.

ENNUIER, *v. a.* Queller, verveelen, verdriet aandoen, lastig vallen.

ENNUIEUX, ennuieuse, *adj.* Verdrietig, moeielyk, lastig.

Discours ennuieux. Een verdrietige, of lastige reden.

ENNUIEUSEMENT, *adv.* Verdrietelyk, lastig.

ENONCE, *f. m.* Chose énoncée. Verklaring, uitspraak, uitspraak.

Un faux énoncé. Eene valsche verklaring.

ENONCER, *v. a.* Déclarer, exprimer. Verklaaren, uitspreken, uitspreken.

L'article y est énoncé. Het woordt leedje is er, of staat er in uitsgedrukt.

S'énoncer, *v. r.* S'expliquer. Zich uitspreken, zich verklaaren, uitspreken.

Il s'énonce fort bien. Hy spreekt heel wel. Hy drukt zich heel wel uit.

ENONCIATION, *f. f.* Tout ce qui est énoncé. Uitspraak, 't gezegde, al 't geen uitsgesproken is.

SENORGUEILLIR, *v. r.* Zich

verhovaardigen, opgeblazen en hovaardig worden.

Enorgueillir quelqu'un; lui enfler le cœur. Iemant hovaardig, trots, of opgeblazen maaken.

E'NORME, *adj.* Atroce. Grouwelyk, of gruwelyk, afschouwelyk, yffelyk, schrikkelyk, onnatuurlyk, onmaatsig.

Un crime énorme. Een gruwelyk scheldstuk, schrikkelyke misdadaat, of yffelyk misdryf.

ENORMEMENT, *adv.* Demesurément, excessivement. Schrikkelyk veel. Onmatiglyk, magtig veel, of boven maaten veel.

E'NORMITE'. Grandeur de crime. Grouwelykheit, afschouwelykheit, yffelykheit, schrikkelykheit eener misdadaat, of van eenig misdryf.

S'ENQUERIR, *v. r.* Verneemen, onderzoeken, ondervraagen, navorschen, naspeuren, onderzoek naar doen.

On s'est enquis de lui. Men heeft naar hem vernomen, of gezocht.

Enquis. Interrogé. *part. p.* Ondervraagt, onderzagt, gevraagt.

ENQUETE, *f. f.* Sorte d'information. Onderzoek, verneeming, navorsching, naspooring, of naspeuring.

S'ENQUETER, *v. r.* S'enquérir. Se foucier. Onderzoeken, ondervraagen, verneemen, naspeuren. Zich bekreunen, zich bemoeijen, zich bekommeren, zich aan laaten gelegen zyn.

Ils ne s'enquêtent point de cela. Zy bemoeijen, of bekommeren zich daar niet mee; zy doen daar geen onderzoek naar.

ENQUETEUR, *f. m.* (Vieux mot.) Qui informe. Onderzoeker, navorscher, naspeurder, verneemer, (Boertende, verneem al.)

ENR.

ENRACINE, enracinée, *adj.* Gewortelt, ingewortelt, diepgewortelt, die diepe wortelen in 't aarde heeft.

Un arbre fort enraciné. Een diepgewortelde boom.

* Le mal est enraciné. 't Quaads is ingewortelt, of verouderd.

S'ENRACINER, *v. r.* Prendre racine. Wortelen, inwortelen, wortelenschietsen.

ENRAGE, enragée, *adj.* Malade de

de la rage. **Dol**, razende, verwoedt, onzinnig, krankzinnig, uitzinnig, in de berfpenen geflagen.
Homme enragé. Een dol mensch.
Chien enragé. Een dolle hond.
 * **Enragé**, enragée. Furieus de colére. **Dol**, verwoedt, woedende, boos, vergramt.
ENRAGER, v. n. Devenir enragé. **Dol**, krankzinnig, razende, of verwoedt worden.
 * **Enrager**. Etre furieux de colére. **Raazen**, dol en verwoedt zyn, van boosheit zich als een dol mensch aanstellen.
 * Il enrage contre lui. Hy is dol op hem, of hy raast op hem als een dol mensch.
ENRAIER, v. a. (Terme de Laboureur.) De eerste voors in 't lands maaken als men begint te ploegen.
Enraier. (Terme de Charon.) De spylen in de raderen steeken. (Een Rademakers woordt.)
ENRAIURE, f. f. (Terme de Laboureur.) De eerste voore als men 't landt ploegt. (Een Landtbouwers woordt.)
ENREGITREMENT, f. m. Opfchryving, in fchryving, optekening.
ENREGISTRER, v. a. Mettre sur le registre. In fchryven, op fchryven, optekenen, te boek zetten. Op de naamrol, of lyst stellen.
Enregistrer au greffe. In 't stads boek fchryven, of zetten.
Se faire enregistrer. Zich laaten in fchryven, of intekenen, zich laaten op fchryven, of op de naamrol zetten.
ENRHEUMER. Voiez Enrûmer.
ENRICHIR, v. a. Faire riche. Verryken, ryk maaken.
Les Muses n'enrichissent guere de gens. De Zanggodinnen maaken 'er weinigen ryk.
 * **Enrichir la langue**. De taal verryken.
 * **ENRICHISSEMENT**, f. m. Ce qui enrichit & embéit. Verryking, verfyking, 't geen iets verrykt, of verfykt.
ENROLER, v. a. Optekenen, aanneemen, op de rol zetten, aanfchryven, in fchryven.
Enrôler des foldats. Soldaaten aanneemen, of op de krygsrol zetten.
S'enrôler, v. r. Se faire foldat. Dienft neemen, soldaat worden.
ENROUE, enrouée, adj. Heefch, fchor.

S'enrouier, v. r. Heefch, of fchor worden. Zich heefch, of fchor fchreuwten.
S'ENROUILLER, v. r. Verroesten, roesten, roestig worden.
Per qui s'enrouille. Tzer dat roeft.
 * **L'esprit s'enrouille à la campagne**. De geest verroeft, verftompt, of verdooft op 't landt.
ENRUMER, v. a. Caufer le rûme. Verkouwen, verkouws maaken.
S'enrûmer, v. r. Verkouwen, verkouws worden.

ENS.

Le premier E des mots de cette colonne se prononce comme un A. De eerste E van de woorden dezer zyde worden (in 't Franfch) als een A uitgesproken.
ENSABLE, enfablée, adj. (Vieux mot.) Engagé dans le fable. Geftandt, op 't zandt geloopt, in 't zandt blyven zisten, of steeken.
ENSACHER, v. a. Zakken, in zakken doen.
Enfacher du blé. Kooren zakken, of in zakken doen.
ENSAISINEMENT, f. m. (Mot de palais.) Bezitneeming. (Een woordt van 't Gerechtshof.)
ENSAISINER, v. a. (Terme de palais.) In 't bezit stellen. (Een woordt van 't Gerechtshof.)
Ensaïner quelqu'un d'une terre. Iemant in 't bezit van een stuk landts, of van een landsgoeds stellen.
ENSANGLANTER, v. a. Couvrir de sang. Met bloedt bemorffen, of bezoedelen; bloedig, of bebloedt maaken.
Enfanglante. (Terme de Comedien.) Het tooneel met bloet bemorffen, bepurperen, of bezoedelen.
Enfanglanté, enfanglantée, adj. & part. p. Bebloedt, bloedig.
Mouchoir enfanglanté. Een bebloede neusdoek.
ENSEIGNE, f. f. Marque pour signifier quelque chose. Een teken, of teiken, een merkteken; een uithangbordt.
Enseigne de cabaret, ou d'auberge. Een bordt, of krans van een kroeg, of herberg.
Enseigne qui pend devant la maison des marchands. 't Uithangbordt eens koopmans, of dat voor de deur der koopliiden hangt.
 * **Demander quelqu'un à fausses en-**

feignes. Looslyk, en buiten last naar iemant komen vraagen.
 † **A l'enseigne de la lune**; C'est à dire, Dehors, à l'air. Buiten, in de lucht.
Enseigne. Drapeau. Een vaan, vendel, of vaandel van 't voetvolk.
Combattre enseignes déployées. Met ontrolde vaanen vechten.
Enseigne, f. m. Officier qui porte le drapeau. Een vaandraager, vaandrig, of vendrig.
ENSEIGNEMENT, f. m. (Mot un peu vieux.) Précepte. Onderwys, gebodt, leer, leerftuk.
ENSEIGNER, v. a. Onderwyzen, leeren, leeraaren, (dit laatste gaat niet by allen deur.)
Enseigner la Philosophie. De wysgeerte onderwyzen, of leeren; onderwys in de wysgeerte geeven.
ENSEMBLE, adv. t'Zamen, te samen, te gelyk, met malkander, te gader.
ENSEMENCER, v. a. Bezaaijen, zaadt in de aarde werpen.
Ensemencer un champ. Een akker bezaaijen.
ENSERRER, v. a. (Mot qui vieillit.) Contenir. Besluiten, begrypen, bevatten, bevangen, inhouden.
ENSEVELIR, v. a. Begraaven, ter aarde bestellen.
 * **S'ensevelir dans la solitude**. Zich in eenzaamheit opsluiten; zyn leven in eenzaamheit styten, of doorbrengen.
 * **Plusieurs actions héroïques font ensevelies dans l'oubli**. Veele heldendaaden zyn in de vergetelheit begraven.
ENSOIER, v. a. (Terme de Cordonnier.) De borstels aan 't pekdraadt slaan. (Een Schoenmakers woordt.)
ENSORCÉLER, v. a. Beswoeren. Door toverye bezweeren.
 † **Un soir que j'attendois la belle**, qui depuis deux ans m'enfonce. Op een avonds als ik de schoone wachtte, die my sedert twee jaaren betovert heeft.
ENSORCELEUR, f. m. Qui enchante. Tooveraar, of tozeraar.
ENSOUFREUR, v. a. (Mot peu usité.) Froter de soutie. Zuavelen, bezwavelen, besofseren, met fofpher besfryken.
ENSOUPLE, f. f. (Terme de Tisserand.) Een wevers boom.

Enfouple. (Terme de Brodeur.) Een raamt om op te borduuren, of te stikken.
 ENSUBLE, f. f. (Terme de Ferandier.) De boom van een zyde-werker.
 ENSUIVRE. (Ce verbe n'est usité qu'en de certains temps.) Suivre immédiatement. Volgen, navolgen, onmiddelyk volgen.
 Il fit la réponse qui s'ensuit. Hy gaf'er de volgende antwoordt op.
 Il s'ensuit donc nécessairement que &c. Het volgt dan noodzaakelyk dat, enz.

ENT.

ENTABLEMENT', f. m. (Terme d'Architecture.) Het bovenste van een muur waar op het timmerwerk van 't dak rust.
 ENTACHE, entachée, adj. (Mot bus.) Souillé, taché. Bezoeidelt, bezeukt, besmet.
 Il est entaché de ce vice-là. Hy is met d'e zonde besmet.
 ENTAILLE, f. f. (Terme de Menuisier.) Inkeruing, inhouwing, inkiping. (Een Schrynwerkers woordt.)
 ENTAILLER, v. a. (Terme de Menuisier.) Inkippen, inkeruen, uithouwen.
 ENTAILLURE, f. f. Inkeruing, inhouwing, insnyding.
 ENTAMER, v. a. Couper d'une chose entiere. Opsnyden, onginnen, beginnen te snyden.
 * Entamer un discours. Een gesprek onginnen, aanvangen, of beginnen.
 ENFAMURE, f. f. Le premier morceau d'un pain. De bovenkorst, of d'eerste sneet van 't broodt.
 ENTANT QUE, adv. Ten aanzien dat, voor zoo veel, voor zoo ver.
 L'homme entant qu'homme. De mensch voor zoo veel by mensch is.
 ENTASSER, v. a. Mettre l'un sur l'autre. Ophoopen, op malkanderen hoopen, of stapelen, op malkanderen leggen, werpen, of smyten.
 Ils étoient tous entassés les uns sur les autres. Zy lagen altermaal op malkanderen.
 Entasser le blé. 't Kooren op malkanderen hoopen.
 * Entasser crime sur crime. Zonde op zonde, of schelmstuk op schelm-

stuk hoopen.
 ENTE, f. f. Arbre gréfé. Een ent, een gegriste, gegriffelde, of géente boom.
 Ente. (Terme de Meunier.) De las aan een molenroede.
 Enter. Voyez plus bas.
 ENTENDEMENT, f. m. Une des facultez de l'ame. Verstandt. Een van de vermogens der ziele.
 Il a de l'entendement. Hy heeft verstandt, of oordeel.
 Il perdra l'entendement, ou l'esprit. Hy zal zyn verstandt verliezen.
 ENTENDRE, v. a. Ouir. Hooren, verstaan.
 Entendre. Concevoir. Verstaan, begrypen, bevatten.
 * Entendre. Etre habile en quelque chose. Verstaan, ergens gauw, of bedreven in zyn.
 * Entendre bien les fortifications. De vestingbouw wel verstaan.
 * S'entendre, v. r. Etre d'intelligence. Malkander verstaan, eensgezint zyn, met malkander overeenkomen.
 * S'entendre. Se connoître en quelque chose. Zich ergens op verstaan, ergens gauw, of bedreven in zyn.
 * J'entends que vous fassiez cela: c'est-à-dire: Je veux, &c. Ik versta dat gy dat doet: dat is: Ik wil, enz.
 Entendu, entendue, adj. & part. Oui. Conçu. Verstaan, gehooft. Begrepen, bevas.
 * Entendu, entendue. Intelligent, habile. Verstandig, ervaren, bedielen, gauw, geoesent.
 * Il est entendu dans les mathématiques. Hy is gauw, of ervaren in de wiskonst, of wiskunde.
 * Entendu, entendue. Régulier. Wel geregelt, wel geschikt.
 * Un bâtiment bien entendu. Een welgeregelt gebouw, of een gebouw naar de regelen der bouwkunst.
 † Faire l'entendu. Faire le glorieux. Den gauwers speelen. Zich verwaant aanstellen, van alles kennis willen hebben; alles willen weeten, of voorgeeven te weeten.
 * C'est un mal entendu. 't Is een misverstant, of misgreep.
 ENTENTE, f. f. Signification. Beduiding, betekenis, zin.
 Un mot a double entente. Een dubbelzinnig woordt, of een woordt

van tweederlei zin, of betekenis.
 ENTER, v. a. Gréfer. Enten, inenten, griffelen.
 Enter en fente. In de kloove enten.
 ENTERINEMENT, f. m. (Terme de Palais.) Verification. Volmaking. Waarmaking, bevestiging, bekrachtiging.
 ENTERINER, v. a. Vérifier. Valmaaken. Waarmaaken, bevestigen, bekrachtigen.
 ENTERRÈMENT, f. m. Begravenis, of begravenis, begraving.
 Aller à l'enterrement d'un ami. Met een vriendt te begravenis gaan.
 ENTERRER, v. a. Begraven, ter aarde brengen, of bestellen.
 * Enterrer un secret. Een geheim begraven, verheelen, zwygen, of verbergen.
 * Vous me voulez enterrer toute vive; c'est-à-dire, ne me faire voir personne, me faire renoncer à tout commerce. Gy wilt my levendig begraven; dat is, allen ommevang met menschen afstryden.
 Enterrer. (Terme de Jardinier.) Inleggen, in de aarde leggen. (Een Hoveniers woordt.)
 ENTETEMENT, f. m. Koppigheid, sterke inbeelding, of gedachten van iets, een sterk verkeerd waan.
 ENTETE', entétée, adj. Vol sterke inbeeldingen, met ingenomen.
 Etre entété de quelque chose. Ergens met ingenomen zyn, of veel met op hebben.
 ENTETER, v. a. Faire mal à la tête. Hoofdig zyn. Naar 't hoofdt stygen, in 't hoofdt loopen, of trekken, pyn in 't hoofdt verwekken.
 Le vin blanc entête. De witte wyn is hoofdig, of trekt in 't hoofdt.
 S'entêter, v. r. Se mettre follement dans l'esprit. Zich zottelyk inbeelden. Eens zotte inbeelding van iets krygen; veel werks van iets maaken; ergens veel met op hebben, of met ingenomen worden.
 S'entêter de sa noblesse. Veel met zynen adeldom op hebben, zeer met zynen adel ingenomen zyn.
 ENTIER, entiere, adj. Geheel, gansch, vol, dat alle zyne deelen heeft.
 La femme est entiere. De som is vol.
 * Cheval entier. Cheval qui n'est pas châtré. Een hengst, een ongefneden, of ongelubt paardt.

Entier, entiere. Obliiné, opiniátre. *Hardnekkig, styfzinnig, styf-koppig, onverzettelyk, wrevelmoedig, die wil dat by wil.*
 Un homme entier. *Een styf-koppig, of styfzinnig mensch.*
 Nombre entier. (*Terme d'Arithmétique.*) *Een rondt, of vol getal.*
 ENTIEREMENT, *adv.* Tout à fait. *Geheel, ten vollen, gansch, geheelyk, ganschelyk, t'eenemaal.*
 Défaire une armée entierement. *Een leger gansch verlaan, of in de pan bakken.*
 ENTIMÈME, enthymème, *f. m.* *Een sluitereden van twee voorstellingen.*
 ENTOIR, *f. m.* *Entmesje, entzyertje.*
 ENTOISER, *v. a.* (*Terme de Jardinier.*) *By de roede koop en ver-koop.* (Een Hoveniers woordt.)
 Entoiser de la terre. *Landt by de roede koop en, of verkoop.*
 Entoiser du fumier. *Mist by de roede koop en, of verkoop.*
 ENTONNER, *v. a.* Verfer avec un entonnoir dans un vaisseau. *Door een trechter in een vas gieten.*
 Entonner. (*Terme de Musique.*) *Opheffen, den toon stellen, of zetten; een stem, of toon zingen.*
 * Entonner les louanges de quelqu'un. *Iemants lof opzingen, uitsgalmen, of uitsbazinnen.*
 ENTONNOIR, *f. m.* *Een trechter.*
 ENTORCE, entorse, *f. f.* *Verdraaijing, verreedjing, verreiking, verstuiking.*
 Entorce d'une jambe. *Verstuiking van een been.*
 ENTORTILLEMENT, *f. m.* *Omwindjing, omvlechting, omklimming.*
 ENTORTILLER, *v. a.* Entrelacer tout autour. *Omwinden, omvlechten, omslingeren, omklimmen. Rontom klimmen, rontom vlechten, rontom winden.*
 † Entortiller son stile. *Zyn styl verwarren, een verwerde styl hebben.*
 ENTOUR. *Voyez Alentour.*
 ENTOURER, *v. a.* Environner. *Omringelen, omsingelen, rontom bezetten.*
 ENTOUSIASME, Enthoufiasme, *f. m.* *Dryving, poëtische drift, Geestdryving, inblazing, verruk-*

king, of opstrekking buiten zich zelven.
 † ENTOUSIASME', entoufiasmée, *adj.* Charmé. *Verrukt, opgetrokken, opgetogen, bekoort.*
 ENTRACTÉ, *f. m.* *Het tusschen- spel. Het spelen der speelluiden in het toncelspel tusschen de vertooningen.*
 S'ENTRACUSER, *v. r.* *Malkanderen, of den anderen beschuldigen, of betichten.*
 S'entracuser de divers crimes. *Malkanderen van verscheide misdadaen beschuldigen.*
 S'ENTRAIDER, *v. r.* *Malkander helpen, of bystaan.*
 ENTRAILLÉS, *f. f.* *Het ingewandt, d'ingewanden.*
 * La terre ouvre ses entrailles. *De aarde opende hare ingewanden.*
 * Entrailles. Cœur. *Objet qu'on aime. Ingewanden. Harte.* 't Voorwerp dat men bemint, of lief heeft.
 * La loi de Dieu étoit gravée dans le fond de ses entrailles. *De Goddelyke wet was in 't binnenste zynes ingewandts, of van zyn harte geprent, of gedrukt.*
 * Recevez-le comme mes entrailles. *Neem hem aan, of ontfang hem als myne ingewanden.*
 * C'est lui arracher les entrailles. *C'est l'affliger extrêmement. Dat is hem de ingewanden uit te rukken. Dat is hem ten uitersten te bedroeven.*
 * Il est armé contre ses propres entrailles, ou contre ses propres enfans. *Hy is tegen zyn eigen ingewanden gewapent, of hy is zyn eigen kinderen vyandig.*
 S'ENTRAIMER, *v. r.* *Malkanderen beminnen, of liefhebben.*
 ENTRAINER, *v. a.* *Wegsleepen, wegrukken, met geweld voorttrekken, of overhaalen.*
 * Par ses raisons il m'a entraîné de son côté. *Door zyne redenen heeft hy my aan zyne getrokken, of overgehaalt.*
 ENTRANT, entrante, *adj. & part.* *Vrypostig, vryberstig, vrymoedig, die zich in een geselschap vrymoedig kan inlaaten, of invoegt.*
 S'ENTRAPELER, *v. r.* *Malkanderen roepen, of toeroepen.*
 ENTRAVES, *f. f.* *Voetsbrikken, blokken, of yzers aan de beenen der paerden, op dat ze niet wechloopen.*

FN TRAVERS. *Voyez Travers.*
 S'ENTRAVERTIR, *v. r.* *Malkanderen waarfchouwen.*
 ENTRE. (*Préposition.*) *Tusschen, tusschen beiden.*
 Entre vous & moi. *Tusschen u en my.*
 S'ENTREBAISER, *v. r.* *Malkanderen kussen, of zoenen.*
 S'ENTREBÂTRE, *v. r.* *Malkander slaan, met malkanderen vechten.*
 S'ENTREBLESSER, *v. r.* *Malkander quetzen, of wonden.*
 ENTRECHAT, *f. m.* *Saut figuré. Voyez Saut.*
 S'ENTRECHOQUER, *v. r.* *Tegen malkanderen stooten, of aanstooten.*
 S'ENTRECOMMUNIQUER, *v. r.* *Malkanderen meedeelen, malkanderen openbaaren.*
 ENTRECOLONNEMENT, *f. m.* (*Terme d'architecture.*) *De wyte, ruimte, of plaats tusschen de zuilen; de tusschenplaats der pylaaren.* (Een woordt der bouwkunst.)
 S'ENTRECONNOITRE, *v. r.* *Malkanderen kennen, kennis van malkanderen hebben.*
 ENTRECUPER, *v. a.* *Afbreken, blyven steeken.*
 Entrecuper ses paroles de sanglots. *Zyne woorden met snikken afbreken.*
 S'entrecuper, *v. r.* *Se contredire. Zich zelven tegenspreken, of wederpreken.*
 Mots entrecoupez. *Mots interrompus. Halve woorden, afgebroke, of afgeschuurde woorden.*
 S'ENTREDEFAIRE, *v. r.* *Malkanderen om hals brengen, afmaken, dooden, of ombrengen.*
 ENTREDEUX, *f. m.* *Tusschenheit, wyde, tusschenruimte, of afstand van twee dingen.*
 Remplir les entredeux. *De tusschenruimten vervullen.*
 * Entredeux, *adv.* *Médiocrement. Tusschen beiden, passelyk, tamelyk, redelyk.*
 S'ENTREDIRE, *v. r.* *Malkanderen, of elkanderen zeggen.*
 S'ENTREDONNER. *Malkanderen geeven, over en weder geeven.*
 ENTREE, *f. f.* *Lieu par où l'on entre. Inzang, de plaats waar door men ingaat.*
 Entrée publique d'un Ambassadeur.
 Rr 3 D 03

D'openbaare intrede van eenen Gezant, of Afgezant.
 Entrée de manchon, ou de chapeau. 't Gat van een mof; 't hol van een hoedt.
 * Donner entrée, ou accès à quelqu'un chez un autre. Iemant by een ander vryen ingang geeven.
 * Entrée. Le temps qu'on commence à frequenter le beau monde. Komst in de wereldt. De rydt dat men in de wereldt komt; of dat men met luiden van verstandt begint om te gaan, of te verkeerren.
 Entrée. Les ragouts qu'on sert d'abord avec la grosse viande. Het eerste gerecht op een maaltyd. 't Gestoofs dat men te gelyk met het grootste eeten opdischt.
 Entrée de ballet. 't Begin, of d'opening van een dansspel.
 Entrée. Impôt. Inkoomen, tol, tolrecht, of cyns van inkomende waaren.
 Paier les droits d'entrée. Den tol van 't inkomen betaalen.
 S'ENTRE'GORGER, v. r. Malkanderen den hals, of de stros afsnyden, malkander keelen.
 S'ENTREFACHER, v. r. Malkanderen quaadt maaken, malkanderen vergrammen, tergen, verbitseren, of versoorren.
 ENTREFAITES. adv. Pendant ce temps-là. Middelerwyl, ondertusschen, onderwyle, terwyl.
 Il arriva sur ces entrefaites. Hy quam middelerwyl aan.
 S'ENTREFOUETTER, v. a. Malkanderen geesselen, of met roeden slaan, (boertende) malkanderen voor 't gat geeven, of geesselen.
 S'ENTREFRAPER, v. a. Malkanderen slaan, of afklappen.
 ENTRÉ'GENT, f. m. (Vieux mot.) Maniere civile de s'introduire parmi le monde. Aardigheid, bevaligheid, kostlykheit, of bequaamheit om met menschen te leeren omgaan.
 S'ENTREHANTER, v. r. Met malkanderen omgaan, of verkeerren; omgang, of verkeering met elkanderen hebben.
 S'ENTREHEURTER, v. r. Malkanderen stooten; tegen malkanderen aanslooten.
 ENTRELARDE', entrelardée, adj. Doerspekt, met vet doorwaffen.
 Viande entrelardée. Wel doorwaffen

vleesch, vleesch dat met vet doorwaffen is.
 ENTRELAS, f. m. (Terme de Vintrier.) Krullen in de glazen
 ENTRELASSEMENT, entrelacement, f. m. 't Zamenvlechting, krul, 't zamenvoeging.
 ENTRELASSER, entrelacer, v. a. 't Zamenvlechten, 't zamenvoegen, door malkander vlechten.
 Entrelasser. Inférer. Inkuffen, invoeegen, inzetten.
 S'ENTRELOUER, v. r. Malkanderen pryzen, roemen, verheffen, of lof geeven.
 S'ENTREMANGER, v. r. Malkanderen eeten, opeeten, of verslinden.
 Les loups ne s'entremangent pas. De wolven eeten malkanderen niet.
 * S'entremanger. Se quereller. Malkander verbyten, malkander geduurig in 't haar zitten; met den ander geduurig brakkeel, of geschild hebben.
 ENTREMELER, v. a. Mêler parmi. Vermengen, onder malkanderen mengen, ondereen mengen, inmengen.
 S'entremêler, v. r. Se mêler de quelque chose. Zich ergens inmengen, zich ergens in steeken, of med bemoeijen.
 ENTREMETS, f. m. De tusschengerechten op tafel.
 ENTREMETTEUR, f. m. Tusschenpreeker, middelaar. Bemiddelaar, een door wiens tusschenpraak, of toedoen iets geschiedt.
 Entremetteuse, f. f. Middelaares, een vrouw die iets bemiddelt, of tot een uitslag brengt.
 S'ENTREMÊ'TRE, v. r. Se mêler. Zich inmengen, zich insteeken, zich bemoeijen.
 S'entremette du gouvernement. Zich met de regering bemoeijen.
 ENTREMISE, f. f. Moien, secours. Bemiddeling, middel, hulp, bystant, tusschenpraak, tusschenkomst, toedoen.
 Cela s'est fait par son entremise. Dat is door zyn bemiddeling, of door zyn tusschenpraak geschiedt.
 S'ENTREMOQUER, v. r. Malkanderen bespotten, sippen, of begekken; met malkander de gek scheeren.
 S'ENTREMORDRE, v. r. Malkanderen blyten.
 ENTRENAGER, v. n. & a. Tuf-

schien dryven, tusschen zwommen.
 S'ENTRENTENDRE. Voyez s'Entendre.
 S'ENTRENUIRE, v. a. Malkanderen beschadigen, of benadeelen, hinder, of schade doen, of toebrengen.
 ENTROUIR, v. a. Ouir à demi. Half hooren, ten halven hooren, een weinig hooren.
 ENTROUVIR, v. a. Ouvrir un peu. Met een reet, of sleet opdoen, een weinig openen.
 S'entrouvir, v. r. Met een reet open gaan.
 S'ENTREPARLER, v. r. Malkanderen spreken.
 ENTREPARLEUR, f. m. (Vieux mot.) Een 't zamenspreker, of 't zamenkouter; een die in een 't zamenspraak wordt ingevoers.
 S'ENTREPERCER, v. r. Malkanderen steeken, door malkanderen booren.
 S'ENTREPLAIDER, v. r. Met malkanderen rechten, pleiten, of een geding hebben.
 Deux freres entreplaidant. Twee broeders met malkanderen pleitende.
 ENTREPOS, f. m. Cessation de travail. Verpoozing, of ruste van arbeid.
 Entrepos. Personne interposée. Een tusschenpreker, een middelaar; een goede man, of scheidsman.
 S'ENTREPOUSSER. Malkanderen stooten, of verstoeten.
 ENTREPRENDRE, v. a. Onderwinden, onderneemen, by de hands neemen, aanvangen, bestaan, ter handt neemen.
 * Entreprendre quelqu'un: le vouloir pousser à bout. Iemant steeken geeven; iemant beschimpen, iemant bespotten, quellen, sarren, of tergen.
 * Entreprendre sur la vie de quelqu'un. Naar iemants leven staan, op iemants leven soe leggen.
 Entreprenant, entreprenante, adj. & part. Hardi. Stout, stoutmoedig, koen, onvertzaagt, stout in iets te bestaan, of te onderneemen.
 ENTREPRENEUR, f. m. Een onderneemer, of waaghals.
 Entrepreneur de batimens, &c. Een bouwmeester, een aannemer van gebouwen, of andere werken.
 Entrepreneuse, f. f. Aannemster van een werk.
 Entrepris, entreprise, adj. & part. Aan-

Aangerangen, ondernoomen, onderwonden, begonnen, bestaan.

Ouvrage entrepris. Een begonnen, of aangevangen werk.

Entrepris, entreprife. Voyez Perclus.

ENTREPRISE, *f. f.* Aanflagh, voornemen, bestaan, onderwinding, onderneeming.

S'ENTREQUERELLER, *v. r.* Met malkanderen krakkeelen, kyven, of twiften; gefchil, of krakkeel met malkanderen hebben.

ENTRER, (*verbe neutre passif.*) Ingaan, binnen gaan, inkomen, binnen koomen, binnen raaken.

Entrer dans la ville. In de ftaadt koomen.

* Entrer dans le fens de quelqu'un. In iemants gevoelen koomen; in, of tot iemants gevoelen overgaan.

* Entrer dans les interêts de quelqu'un. In iemants belang treden, iemants belang opneemen, voorftaan, of verdedigen.

* Entrer dans le ridicule des hommes. Tot een spot der werelds worden.

Entrer dans le port. Invullen, binnen loopen, in de haven koomen, binnen zeilen.

* Entrer en discours. In gefprek koomen, of treden; een reden, of gefprek beginnen.

S'ENTREREGARDER, *v. r.* Malkanderen aanzien, of aankyken.

S'ENTREREPONDRE, *v. r.* Malkanderen antwoorden, of antwoords geeven.

S'ENTRESALUER, *v. r.* Malkanderen groeten.

S'ENTRESECOURIR, *v. r.* Malkanderen helpen, of byftaan, malkanderen de behulpzaame handt bieden, of leenen.

S'ENTRESUIVRE, *v. r.* Se suivre l'un l'autre. Malkanderen volgen, d'een den ander volgen.

S'ENTRETAILLER, *v. r.* Se couper. (*Ce mot se dit des chevaux.*) In 's gaan de voeten tegen malkanderen ftooten, ftryken. (Dit wordt van de paerden gezegt.)

Cheval qui s'entretaille. Een paerd dat de voeten tegen malkander ftoot, of dat ftrykt.

ENTRETEMES, *f. m.* Een fuffchenrydt, eene gunftige gelegenheit, eenig voorval.

C'est un heureux entretems. Dat is een gelukkig voorval.

ENTRETEENEMENT, *f. m.* Entretien. Onderhoudt, leeftogt, levensmiddelen.

ENTRETEENIR, *v. a.* Fournir à quelqu'un ce qu'il faut pour fubfifter. Onderhouden, onderhoudt, of levensmiddelen verfchaffen.

Entretenir. Garder, observer. Onderhouden, bewaaren, nakomen, houden.

Entretenir la paix. Den vrede onderhouden.

Entretenir une putain. Een hoer onderhouden.

* Entretenir les déffiances. Les faire durer. 's Wantrouwen voeden, onderhouden, of aanqueeken.

Entretenir quelqu'un; parler avec lui. Iemant onderhouden, met iemant fpreken, of praaten.

Entretenir. Amuser quelqu'un pour le détourner d'un deffein. Iemant onderhouden, of ophouden, om hem van eenig voornemen af te brengen, of af te trekken.

ENTRETIEN, *f. m.* Onderhoudt, levensmiddelen, leeftogt.

Entretien. Conversation. 's Zamenfpraak, zamenfpreeking, onderling gefprek, redenwiffeling, zamenkouting.

Les mauvais entretiens gâtent les bonnes mœurs. Quaade zamenfprekingen bederven goede zaden.

ENTRETOISE de caroffe, *f. f.* Regel, of half van een koets, of karos.

S'ENTRETOUCHER, *v. r.* Malkanderen raaken, of aanraken.

S'ENTRETUER, *v. r.* Malkanderen doden, of ombrenzen.

ENTREVOIR, *v. a.* Voir un peu. Half zien, een weinig zien, ten halve zien, merken.

Entrevoir l'intention de quelqu'un. Half iemants oogmerk zien, of merken.

ENTREVUE, *f. f.* Een 's zamenkomst, of byeenkomst over eenige zaaken.

Convenir d'une entrevuë. Een byeenkomst beftemmen, of beraamen.

ENTURE, ou entreure, *f. f.* (*Terme de Jardinier.*) Een ent, een geente, gegrifte, of gegriffelde boom. (Een Hoveniers woordt.)

ENV. ENVY.

Le premier E des mots de cette colonne se prononce comme un A

excepté enumeration. De eerste E van de woorden dezer zyde word als een A uitgesproken, behalven Enumeration.

ENVAHIR, *v. a.* S'emparer. Overweldigen, bemagtigen, inneemen, veroveren, zich meester van maaken.

Envahir l'empire. 's Ryk bemagtigen, of innemen.

ENVELIOTER, *v. a.* Mettre du foin en veliotes. 's Hooi op kleene hooplen leggen.

ENVELOPE, *f. f.* Een omhangfel, omslagh, dekfel, of windfel.

ENVELOPER, *v. a.* Inwinden, inrollen, inbinden, intrekkèn.

Enveloper dans de la foie. In zyde winden.

* Il l'envelopa dans sa ruine. Hy trok hem in zyn bederf.

* Discours envelopé. Een bewimpelde, of duifere reden.

* Enveloper l'ennemi, l'investir. Den vyant bezetten, insluisen, of omfingelen.

ENVENIMER, *v. a.* Vergiften, vergiftigen, met vergif befmetten, of aanfteecken.

* Envenimer. Donner un tour malin à ce qu'on dit. Vergiftigen, verdraaijen, verkeeren, iemants zeggen, of doen kwalijk uirleggen.

* Esprit envenimé. Esprit animé de haine & de colére. Een vergiftigt, boos, of boosaardig mensch.

ENVERQUER une voile. (*Terme de mer.*) Een zeil aan de ree takelen, of vast maaken. (Een zeewoordt.)

ENVERS, *f. m.* Le dedans d'une étofe. De binnenzyde, de averechtse, of omgekeerde zyde van eenige stoffe.

Envers. (*Préposition.*) Tegen, jegens, omtrent.

Charitable envers les pauvres. Mitdadig omtrent, of tegen den armen.

A l'envers. A verrechts, verkeert, aan de verkeerde zyde.

Rabat attaché à l'envers. Een bef die verkeert, of averchts is omgedaan.

A L'ENVI, *adv.* A qui fera le mieux. Om ftrydt, elk om 's bef, elk om 's eerst, tegen malkander aan, door nayver.

Ils étudient à l'envi. Zy ftudeeren omftrydt, elk om 's bef, of om 's eerst.

ENVIE, *f. f.* Nydt, haas, afgunft, wangunft.

Porter envie à quelqu'un. Op iemant

nydig zyn, iemand haat, of een quaat hart toedraagen.

Envie. Delir. *Luft, trek, begeerte, zugt.*

Avoir envie de manger d'une viande. *Luft, of trek tot eene spyze hebben.*

Envie. Petite peau qui vient à la racine des ongles. *Een nagelriem, of nymnagel, een vellelje dat aan den wortel der nagellen komt.*

ENVIEILLI, envieillie, *adj.* (Ce mot ne se dit guères qu'au figuré.) Qui est depuis long-temps. *Veroudt, verouderd, dat voor lange geweest is.*

Les pêcheurs les plus envieillis. *D'oudste, of verhardste zondaars.*

ENVIEILLIR, *v. a.* Verouderen, verouden, oudt maaken.

S'envieillir, *v. n. & r.* Oudt worden, verouden.

ENVIER, *v. a.* Porter envie. *Benyden, nydig zyn, misgunnen, wangunnen, wangunstig zyn.*

Je n'envie point son bonheur. *Ik benyde zyn geluk niet.*

ENVIEUX, envieufe, *adj.* Nydig, wangunstig, afgunstig.

Envieux, *f. m.* Een nydigaart, een nydig, of wangunstig mensch.

ENVIRON. Préposition qui marque le temps. *Omtrent, of omtrent. Een voorzetsel dat den tydt te kennen geeft.*

Il vécut environ cent ans. *Hy leefde omtrent hondert jaaren.*

Environ, *adv.* A peu près. *Omtrent, ongevaaar, omstreeks.*

Il y demeura environ deux mille hommes. *Daar bleeven omtrent twee duizent menschen.*

Environs, *f. m.* Lieux circonvoifins. *Buitenstreeken, omleggende, of omgeleegde plaatsen.*

Les environs de Paris. *De buitenstreeken, of omleggende plaatsen van Parys.*

Il se faïsit des montagnes qui étoient aux environs. *Hy maakte zich meester van de omgelegene bergen.*

ENVIRONNEMENT, *f. f.* Action d'environner. *Omsingeling, omringing, insluiting.*

ENVIRONNER, *v. a.* Entourer. *Omringen, omsingelen, besingelen, rondom bezetten.*

Ils environnerent la maison. *Zy omringden, of omsingelden 't huis.*

ENVISAGER, *v. a.* Regarder le visage. *Aanzien, aanschouwen,*

in't aangezicht zien, onder d'ooogen zien.

* Envisager. *Considérer avec attention. Aanschouwen, beschouwen, met aandacht bemerken, of overdenken.*

* Envisager la mort. *De doodt overdenken, zich de doodt voorstellen, of voor oogen stellen.*

ENVITAILLER, *v. a.* (Vieux mot.) Fournir des vivres. *Voeden, spyzen, met levensmiddelen, of mondkost voorzien.*

ENUMERATION, *f. f.* Dénombrément. *Optelling, oprekening.*

ENVOI, *f. m.* Verzending, wegzending, afzending.

ENVOIE, *f. m.* Celui qui est envoyé de la part d'un Prince, ou d'un Etat souverain. *Een Gezant, een Afgezant van eenen Vorst, of oppermagtigen Staat.*

Envoié, envoïe, *adj. & part.* Gezonden, afgezonden.

Homme envoïé exprès. *Een man die uitdrukkelyk afgezonden is.*

ENVOIER, *v. a.* Zenden, afzenden, verzenden, wegzenden, toezenden, wegschikken, toeschikken, toeflieren, of toefluaren.

Il a envoïé son fils au devant du Roi. *Hy heeft zynen zoon naar den Konink gezonden.*

Envoyer des livres à quelqu'un. *Iemant boeken zenden.*

S'ENVOLER, *v. a.* Wegvliegen, vervliegen.

L'oïseau s'en est envolé. *De vogel is weggevolgen.*

† Son ame est prête à s'envoler. *Zyn ziel staat gereedt om uit het lyf te vliegen.*

† Loin de moi, mon pauvre argent s'envole. *Wegh van hier, myn armgeldt vervliegt.*

* S'ENYVRER. *Voyez Enivrer.*

EPA.

EPACTE, *f. f.* Invoering, indringing, jaarsteutel, elf dagen die het gemeen zonnejaar heeft boven 't gemeen maanjaar.

EPAGNEUL, *f. m.* Chien qui ne chasse que la plume. *Een spion, of patryshondt.*

Epagneule, *f. f.* Femelle d'épagneul. *Het teefje van een patryshondt.*

EPAIS, épaisse, *adj.* Dik, grof, groze, lyvig, dicht.

Planche épaille. *Een dikke plank.*

Bois épais. *Een dicht bosch.*

* Un esprit épais, ou grossier. *Een grof, of plomp verstand.*

E'PAISSEUR, *f. f.* Dikte, lyvigheit, 't dichtste.

Entrer dans l'épaisseur d'un bois. *In 't dichtste van een bosch gaan.*

E'PAISSIR, *v. a.* Verdikken, dik, of lyvig maaken, binden.

Epaïssir une sauce. *Een doop dikmaaken, of binden.*

S'épaïssir, *v. r.* Verdikken, dik, of lyvig worden.

E'PAISSISSEMENT, *f. m.* (Terme de Physique.) Verdikking, pakking op malkeerden.

L'épaïssissement des nuës. *De verdikking der wolken.*

EPAMPÉRER, *v. a.* (Il se dit de la vigne.) *Afbladeren.* (Dit wordt van den wyngaardt gezegt.)

E'PANCHEMENT, *f. m.* Overloop, overvloeiing, uitsforting, uitsgieting.

Epanchement de bile. *Overloop van galle.*

* Epanchement de cœur, d'affection. *Uitsforting van 't harte, van gemengheit.*

E'PANCHER, *v. a.* Répandre. *Uitsforten, uitsgieten, verjeten, storten, verspreiden.*

Jesus Christ a épanché son sang pour nous. *Jesus Christus heeft voor ons zyn bloeds gestort, of vergoten.*

Bile qui s'est épanchée par tout le corps. *Gal die door 't gansche lichaam is verspreidt.*

E'PANDRE, *v. a.* Répandre. *Overvloeijen, uitsforten.*

Le fleuve s'épand dans la plaine. *De rivier vloeit, of stroomt over 't vlakke landt, of in de vlakke.*

S'EPANOUIR, *v. r.* S'ouvrir, s'épandre. *Ontluiken, opgaan, opengaan.*

Bouton de rose qui s'épanouit. *Een rooze knop die opgaat.*

† Son cœur s'épanouit de joie. *Zyn hart gaat op van blydschap.*

E'PARGNE, *f. f.* Economie dans le ménage. *Spaarzaamheit, zuinigheit, karigheid, deunheit, overleg in 't huishouden.*

Epargne. *Spaarpot, spaarkist.*

Epargne. *Treſor public. Schatkist van een Staat, d'openbaare schatkist.*

E'PARGNER, *v. a.* Ménager. *Spaaren, bewaaren, zuinig zyn.*

Epargner son argent. *Zyn geldt spaaren,*

ren, bespaaren, of bewaaren.
II épargne tous les ans cent pistoles.
Hy bespaars jaarlyks honderd pistoolen.

S'épargner, v. r. Agir avec mollesse. Ne se pas employer vigoureulement. Zich zelven spaaren, of vieren, zich slap aansstellen in zyn bedryf.

* Quand on raille il faut du moins épargner ses amis. Als men spot, of scherst, moet men ten minsten zyne vrienden spaaren, of ontzien.

* On n'épargna ni âge, ni sexe. Men spaarde, of verchoonde noch jaaren noch geslacht, men spaarde niemant.

E P A R P I L L E R, v. a. Epandre çà & là. Verstrooijen, verspreiden, hier en daar strooijen.

‡ S'éparpiller la rate. Se réjouir. Zyn mildt (wy zeggen zyn lever) schudden van blyfschap. Zich zeer verheugen.

E P A R S, éparse, adj. Dispersé. Versprooit, verspreidt.

Gens épars. Verstrooit volk.

Cheveux épars. Verwart haair.

E P A R V I N de beuf, f. m. Sorte de tumeur qui vient au bas du jarret du cheval. De kniezucht der paerden, een etterig gewel onder de knieboogen der paerden.

Eparvin sec. Engourdissement du jarret qui empêche le cheval de plier la jambe. Een verdooving in de knieboogen der paerden, waar door zy de beenen niet kunnen biegen.

‡ ÉPATE, épatée, adj. Elargi, étendu. Wydt, breedt, plat.

‡ Nez épaté. Een platte neus.

E P A T I Q U E. Voyez Hépatique.

E P A V È S, f. m. (Terme de Palais.) Leedig staande roerende goederen, die hier en daar zyn verstrooit, en waar van men geenen eigenaar weet.

E P A U L E, f. f. De schouder.

* Cela fait hausser les épaules. Dat doet de schouders optrekken, dat jaagt een schrik aan.

Epaule de bastion. De zyden van een bolwerk.

Epaulé, épaulée, adj. Qui s'est démis une épaule. Ontschouderd, (indien men zoo spreken mag.) Die een schouder uit het lidt heeft gevallen.

Cheval épaulé. Een paerd dat kreupel in de borst is.

EPAULEMENT, f. m. (Terme de guerre.) Een borstwering.

E PAULER, v. a. Apuier. Schooren, ondersteunen, ondersteuten.

‡ Epauler. Aider. Onder(schouderen. Onder(schraagen, ondersteunen, helpen, ondersteuten.

‡ Il n'entreprendroit pas cela s'il n'étoit pas bien épaulé. Hy zou dat niet ondernemen, zoo hy niet wel ondersteunt wierdt.

EPAULETTE, f. f. (Terme de Couturière.) Deschoudermaats van een hemd.

Epaulette. (Terme de Tailleur.) Deschoudermaats van een kleeds.

E PA U T R E, ou épeautre, f. m. (Sorte de blé.) Spelto. (Een slag van kooren.)

EPE.

E P E ' E, f. f. Een rapier, of degen.

Mettre la main à l'épée. Naar den degen tasten, de handt aan den degen, of aam't rapier slaan.

Passer tout au fil de l'épée. Alles met de scharpste des zwaards slaan; alles met den zwaerde dooden, of ombrengen.

* C'est une bonne épée. C'est un brave. 't Is een man die 't rapier, of den degen met eere voert: 't is een wakker soldaat.

‡ Son épée est vierge. Il n'a encore jamais tiré l'épée. Zyn degen is noch maagt. Hy heeft nooit van leër getrokken.

‡ Mettre du côté de l'épée. Prendre pour foi d'une manière malhonête. Naar zich haalen, of naar zich krawwen, naar zich schraapen.

‡ N'avoir que l'épée & la cape. Etre pauvre. Een kaale jonker zyn; arm zyn.

‡ Se faire blanc de son épée. Habler sur sa bravoure. Zoer op zyn degen, of dapperheit roemen, of snorken. Lustig opsmiden van zyne kloekheit.

Tenir l'épée sur la gorge. Den degen op de keel, of op de strot zetten.

* Il veut tout avoir à la pointe de l'épée. C'est-à-dire, par force. Hy wil alles met het punt van den degen, dat is, met geweld haalen.

E P É E, (Terme de Cordier.) Een palm-boome stok daar de lyndraaiers de singels mee slaan.

E P Ê L E R, v. a. Spellen, spelden.

Epeier les lettres. De letteren spellen.

E P E R D U, éperdué, adj. Etonné. Verbaast, verzaagt, ontstelt, verschrikt, ontzet.

E P E R D U M E N T, adv. Entièrement. Geheellyk, ganschelyk, geheelendal, i'eenmaal, smoorlyk.

Etre éperdument amoureux. Ganschelyk, smoorlyk, of met hart om ziel verliest zyn.

E P E R L A N, f. m. Sorte de petit poisson. Spiering. Zekere kleine visch.

E P E R O N. Voyez Epron.

E P E R V I E R, éprevier, f. m. Oiseau de proie. Een Sperwer. Zekere roofvoogel.

Epervier. Sorte de filet. Een werpnet.

‡ Epervier. (Mot dont quelques uns se servent pour dire) un petit garçon d'imprimeur. (Zommige drukken hier mede uit) een drukkers jongen, een proefdrager van een drukkerij.

EPH. EPI.

E P H E M E R E, f. m. (Terme de Médecine.) Dagkoorts, koorts van eenen dag, of van een etmaal.

E P H E M E R I D E S, f. f. Dagsafel, dagboek.

E P H O R E S, f. f. Juges de Lacédémone. Rechters van Lacedemonië, of Lacedemonische Rechters.

E P I, f. m. Een aare, koorenaar, halm, of korenhaln.

Epi égréné. Een gepelde, of gedorste aare, een leege aare.

Epi au front d'un cheval. Een kof voor 't hoofd van een paerd.

E P I C E N E, adj. (Terme de grammaire.) Le genre confus. Van 's verwart geslachte. (Een woordt der Spraakkunde.)

E P I C È S, f. f. Epiceries. Speceryen, kruideryen, drooge kruiden, om de spys toe te maaken.

Epices. (Terme de Palais.) Kosten, die aan de Raadsheeren, of Rechters betaalt worden. 's Gelds, of 's loon dat de Rechters van een geding trekken.

E P I C E R, v. a. Kruiden, iets met speceryen, of kruideryen toemaaken.

E P I C E R I E, f. f. Toutes fortes d'épices. Speceryen, kruideryen, allerhande kruiden.

E P I C I C L E, Epicycle, f. m. L'épicycle de la lune. Bykring, opperkring. De bykring van de maan.

EPICIER, *f. m.* Eenkruidenier, of kruinier.
EPIDEMIQUE, *adj.* Populaire. *Algemeen. Geflachtgeigen. Dat eigen is aan zekere volken.*
 Maladie épidémique. *Algemeene ziekte, landziekte, volkziekte. Een ziekte die aan zekere volken, of landen eigen is.*
EPIDIMIE, ou épidémie, *f. f.* Maladie Epidémique. *Een algemeene ziekte, een landziekte, of volkziekte,*
EPIDERME, *f. m.* De opperhuid, 't oppervel.
EPIDIME, ou epididime, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) Klootmutsje, klootkapje, klootdekfel.
EPIER, *v. n.* Se former en épi. Aaren. Tot aaren, of halmen schieten.
 Le seigle est tout à fait épié. *De rogge staat in haar volle aaren.*
Epier, *v. a.* Observer. Bepieden, verspieden, acht geven, gade slaan, in a. h. nemen.
Epier la contenance des ennemis. *Den standt der vyanden verspieden, of gade slaan.*
Epier. Attendre. Bepieden, verwachten, waarnemen.
Epier l'ocasion. *De gelegenheit waarnemen.*
Épié, épiée, *adj.* Formé en épi. *Tot aaren, of halmen geschooten, in zyn halmen, of aaren staande.*
 Le blé est épié. *'t Kooren staat in zyn aaren, of halmen.*
ÉPIERRER, *v. a.* (Terme de Jardinier.) Van steenen zuiveren. (Een Hoveniers woordt.)
Epierrer un jardin, un champ, &c. *Een hof, een stuk lands, of veldt, enz. van steenen zuiveren.*
EPIEU, *f. m.* Sorte de lance hors d'usage. *Een zwynspriet. Zekere speer by d'Ouden gebruikelijk, doch nu in ongebruik.*
EPIGLOTTE, *f. f.* Sorte de petite membrane. *Zeker dun vliesje, of vellerje.*
EPIGRAMMATISTE, *f. m.* Poëte qui fait des épigrammes. *Een Puntdichter, een dichter die puntdichten maakt.*
EPIGRAMME, *f. f.* Een puntdicht, byschrift, of overschrift.
 Martial a fait de très-belles épigrammes. *Martial heeft heel schoone puntdichten gemaakt.*
ÉPILEPSIE, *f. f.* Mal caduc. Val-

lende ziekte.
ÉPILEPTIQUE, *adj.* Met de vallende ziekte gequeelt.
 Maladie épileptique. *De vallende ziekte.*
EPILOGUE, *f. m.* Conclusion d'un ouvrage. *Slustreden, nareden, besluit, slot.*
EPILOGUER, *v. n.* Trouver à dire à tout. *Alles bedillen, of bekniwbelen, op alles wat te zeggen hebben, of weeten te zeggen.*
ÉPINAIE, *f. m.* (Mot un peu vieux.) Lieu planté d'épines. *Een doorenbosch, een haagbosch.*
ÉPINARS, *f. m.* Herbe à manger. *Spenaade, of spenaadt. Zeker eetbaar kruid.*
ÉPINE, *f. f.* Een doorn, of dooren.
 † On dirait qu'il marche sur des épines. *C'est-à-dire, qu'il ne marche pas ferme. Men zou zeggen dat hy op doornen (wy zeggen in dien zin, of hy op eijeren) ging. Dat is, dat hy heel beschroomt gaat, of niet stout toetreedt.*
 * Marcher sur les épines. *Etre irrefolu, dans la crainte d'un mauvais succès. Als op doornen gaan. Onzeker zyn, of tusschen beiden slaan, uit vrees van eenen quaden uitslag; tusschen hoop en vrees zyn.*
 * Le commencement de son regne ne fut pas sans épines. *'s Begin van zyn ryk was niet zonder doornen, of moeijeligheden.*
 * C'est lui qui peut changer les épines en roses. *Hy kan de doornen in roozen veranderen.*
Épine du dos. *'t Ruggbeen, 't ruggraat.*
ÉPINETTE, *f. f.* Instrument de Musique. *Een klavecimbaal. Zeker speeltuig.*
ÉPINE-VINETTE, *f. f.* Sorte de plante. *Barbarisse. Zeker gewas.*
ÉPINEUX, épineuse, *adj.* (Mot peu usité au propre.) *Doornachtig, doornig, stekelig.*
 * Epineux, épineuse. *Dificile. Doornig, stekelig, netelig, moeijelyk, zwaar, ongemakkelek.*
 * Affaire épineuse. *Een stekelige, netelige, of moeijelyke zaak.*
ÉPINGLE, *f. f.* Een speldt, of spelde.
 † Tirer son épingle du jeu. *Se retirer d'une affaire, où l'on étoit prêt s'engager. Zich woetjes van eene*

zaak afstrekken, waar in men zich wilde stekken.
 * Épingles. *Ce qu'on donne outre le marché. Speldegeldt, 't geen men boven den koop geeft.*
 * Je n'en donnerois pas une épingle. *Ik zoud' er niet een speldt, dat is, niets voor geeven.*
ÉPINGLIER, *f. m.* Een speldemaker.
Épinglier. *Petit couffinet, ou étui à mettre les Épingles. Een speldekussen, of speldekokerkje.*
ÉPIPHANIE, *f. f.* (Mot Grec qui signifie) la fête des Rois. *Driekoningendagh, 't feest van Driekoningen.*
ÉPIQUE, *adj.* Héroïque. *'s Goen, of die de heldendaaden, of heldtdryden bevat, of beschryft.*
 Poëme épique. *Een heldendicht.*
 Les plus excellens Poëtes Épiques Latins, ce sont Virgile & Stace. *D'uitstekendste Latynsche Helden-dichters zyn Virgilius en Stadius.*
ÉPISCOPAL, épiscopale, *adj.* Bisschops, Bisschoplyk.
 Dignité épiscopale. *Bisschops ampt. Bisschoplyke waardigheid.*
ÉPISCOPAT, *f. m.* 's Bisschops ampt.
ÉPISEDE, *f. f.* Een tusschenzang, byverdictsel, of byvoegsel. *Een zang die tusschen het speelen der toneelpeelderen gezongen wordt.*
ÉPISTOLAIRE, *adj.* d'Épître. *Eens briefs, van eenen brief.*
ÉPITAPHE, *f. f. & m.* Grafdicht, grafchrift.
ÉPITHALAME, Epithalame, *f. m. & f.* Een bruiloftsdicht, bruiloftszang, echtzang, huwelykszang.
ÉPITHÈTE, Epithete, *f. m. & f.* Een bynaam, een byvoeglyke naam.
ÉPITOME, *f. m.* Abrégé. *Een kort begryp, of kort begrip, een verkorting, of korten inhoudt.*
 Florus a fait un épitome de l'histoire Romaine. *Florus heeft een kort begryp van de Romeinsche historie gemaakt.*
ÉPÎTRE, *f. f.* (Mot consacré aux lettres anciennes.) *Een zendbrief.* (Een woordt waar mede men oude brieven betekent,) beft zegt men een brief.
 Les épîtres de saint Paul. *Les épîtres de Cicéron. De zendbrieven, beter de brieven van den H. Paulus. De brieven van Cicero.*
 Épître dédicatoire. *Een opdragt, toe-eigenbrief, of toeëigening.*

EPL.

EPLÉURE', épléurée, éploré, éplorée, *adj.* Tout en pleurs. *Bitterlyk schreiende, of weenende, in traanen smeltende.*

Une femme toute éplorée. *Een vrouw die in traanen smelt, of die bitterlyk schreit.*

EPLUCHER, *v. a.* Lezen, verlesen, uitlesen.

Eplucher les herbes. *De kruiden verlesen.*

Eplucher. Oter le bois mort des arbres. *Het dorre, of doode hout uit de boomen snoeijen.*

Eplucher. (*Terme de Rubanier.*) Uitspluizen, afpluizen, de pluizen afsnyden.

Eplucher. (*Terme de Vanier.*) Afsteeken, de ruige teenen van een mandt rondom afsteeken. (*Een Mandemakers woordt.*)

* Eplucher. Examiner avec soin. *Uitspluizen, nauwkeurig onderzoeken, met aandacht overweegen.*

* Eplucher un écrit. *Een schrift uitspluizen, of nauwkeurig onderzoeken.*

EPLUCHOIR, *f. m.* (*Terme de Vanier.*) Een mandemakers mesje.

EPLUCHURES, *f. f.* Ce qu'on ôte des herbes en les épluchant. *Onkruidt, drek en vuiligheid dat men uit de kruiden leest.*

EPO.

EPODE, *f. f.* Een nazang, of gezang 't welk gezongen wierdt na de lofzangen der Goden.

EPOINTER, *v. a.* Rompre la pointe. *Afspunten. De punt afbreken, of afslaan.*

Epointer un clou. *Een spyker de punt afbreken.*

EPONGE, *f. f.* Een spongie, of spons.

* Passer l'éponge sur quelque chose. *De spons eggens over haalen; iet uitswissen, of uitdoen.*

* Presser l'éponge. *De spons uitsdrukken. Gestolen, of onrechtvaardig goeds doen wedergeeven.*

EPOPEE, *f. f.* Poëme épique. *Een heldendicht.*

EPOQUE, *f. f.* (*Terme de Chronologie.*) Tydtmerk, tydtbestemde tydscheiding, tydtverdeling, tydtbegren, tydtwortel.

EPOUDRER, *v. a.* Oter la poudre. *Stoffen, afstoffen, afvaagen, het stof wechneemen.*

EPOUILLER, *v. o.* Het hoofdt kemmaen, de luizen van 't hoofdt vangen, 't hoofdt luizen.

EPOUSAILLÉS, *f. f.* De Trouw die in de Kerk geschiedt; voltrekking van 't huwelyk in de kerk.

EPOUSE, *f. f.* Bruidt; Gernalin. * L'épouse de Jesus-Christ. *De bruidt van Jesus Christus.*

EPOUSÉ, *f. m.* Le marié. *Een nieuwgetrouwde, een nieuwgetrouwde man.*

EPOUÉE, *f. f.* La mariée. *Eene nieuwgetrouwde, eene nieuwgetrouwde vrouw.*

EPOUSER, *v. a.* Trouwen, ten huwelyk neemen, houwelyken, huwen.

Il l'avoit épousée. *Hy hadde haar getrouwt.*

* Epouser. Prendre le parti, ou les intérêts de quelqu'un. *Zich in iemandts party, of belang inlaaten. Iemandts zyde kiezen, of aannemen.*

* Il ne faut épouser personne; c'est-à-dire, il ne faut s'attacher à personne. *Men moet niemant aanhangen, of niemants zyde kiezen.*

EPOUSSETER, *v. a.* (*Terme d'Orfèvre.*) Afstoffen, afborstelen. *Het stof, of de as van 't zilver afslaan, als het uit het vuur komt.*

† Epouffeter. Fouetter, roffer. *Geefselen, affmeeren, aflossen, afkloppen.*

EPOUSSETTE. (*Vieux mot.*) Voyez Vergettes.

EPOUVANTABLE, *adj.* Efroiable. *Yffelyk, schrikkebyk, afschuwelyk, verwaarlyk, growwelyk, verschrikkebyk.*

EPOUVANTABLEMENT, *adv.* *Yffelyk, verschrikkebyk, op eene schrikkebyke wyze.*

EPOUVANTAIL, *f. m.* Een moluk, of ruinspook om de vogels te verjaagen.

EPOUVANTE, *f. f.* Schrik, vrees, onsteltens, vervaartheit, angst, vervaarnis.

Donner de l'épouvante. *Schrik aanjaagen, vervaart maaken.*

EPOUVANTER, *v. a.* Verschrikken, vervaaren, schrik aanjaagen, vervaart maaken, een-schrik op den hals jaagen.

EPOUX, *f. m.* Bruidegom, bruidgom, Gemaal, man.

* Christ est l'époux de l'Eglise. *Christus is de bruidegom der Kerke.*

EPR.

EPREINDRE, *v. a.* Faire sortir quelque suc à force de presser. *Uitdowwen, of uitduuwen, uitsperren, uitsdrukken, eenig sap ergens uitsperren, of uitsdrukken.*

EPREUVE, *f. f.* Expérience. *Proef, proeve, ondervinding, ervaring, ervarenis.*

Faire l'épreuve d'un remède. *Do proef van een geneesmiddel neemen.*

Cuirasse à l'épreuve du mousquet. *Een musket-schoorvry harnas.*

* Etre à l'épreuve de la médisance. *Schoorvry, of veilig voor de lastering, of 't quaadspreken zyn.*

* Je suis à toutes épreuves votre serviteur. *Ik ben in alle gevallen uw dienaar.*

Epreuve. (*Terme d'Imprimeur.*) Een proef, een proefdruk, het eerste afgedrukte blaad om de feilen op aan te tekenen.

Epreuve. La première estampe qu'on tire. *D'eerste proefdruk van een print.*

EPRIS, éprise, *adj.* Saifi, enflammé. *Bevangen, ingenomen, ontsteeken, blaakende.*

Epris d'amour. *Verliesdt, met liefde bevangen, van minne blaakende.*

EPRON, éperon, *f. m.* Een spoor.

Donner un coup d'épron à un cheval. *Een paerdt de sporen, of een spoorslagh geeven.*

* N'avoir pas besoin d'épron. *Etre assez animé de soi-même. Geen sporen, of spoorlagen van nooden hebben; vlytig, naerstig, of yverig genoeg van zich zelven zyn.*

† N'avoir ni boucle, ni épron. *Geen mondt noch verstandt hebben; noch geest noch aangenaamheit hebben.*

Epron. (*Terme d'Architecture.*) Een steek-schoor, of balk waar mede men een muur onderschoort.

Epron de navire. *De voorstevan, of plecht van een schip.*

EPRONNER, *v. a.* (*Vieux mot.*) Een paerdt aanspooren, of de sporen geeven.

EPRONNIER, *f. m.* Een spoor-maker.

EPROUVER, *v. a.* Beproeuen, be-

zoeken, toetzen; onderstaan, op de toets zetten.

Eprouver un remède. Een geneesmiddel bezoeken, de proeve van een geneesmiddel neemen.

Eprouver l'or. Gout beproeven, gout toetzen.

* Eprouver un ami. Een vriendt beproeven, of op de toets zetten.

EPROUVETTE, f. f. (Instrument de Chirurgien.) Een provet, of tentteeryzer. (Een Heelmeesters werktuig.)

EPT. EPU.

EPTAGONE, f. m. (Terme de Géométrie & de Fortification.) Een zevenhoek. Een plaats met zeven bolwerken versterkt. (Een woordt der Vellingbouw en Landtmeetkunde.)

Cet eptagone est irrégulier. Die zevenhoek is buitenregelg.

† SEPUCER, v. r. Zich vloojien, zyn vloojien vangen.

EPUÏSEMENT, f. m. Action d'épuiser. Uitputting, verspilling, verdraving.

Epuïsement d'une humeur superflüe. De verdryving van eene overtollige vochtigheid.

* Epuïsement. Dissipation de forces. Uitputting, verspilling, of verulling van krachten.

EPUÏSER, v. a. Uitputten, leeg putten, droog maaken.

Epuïser un puits. Een put leeg putten, of droog maaken.

* Epuïser ses forces. Zyne krachten uitputten, of verspillen.

* La médiançe ne s'épuïse point. De lastering wordt nooit uitgeput, of houdt nooit op.

EPURER, v. a. Afiner l'or, ou l'argent. 't Gout, of zilver louteren, of zuiveren.

* Epuré par la Philosophie. Door de Wysbegeerte gezuiverd.

EQU.

Le premier q des mots des colonnes suivantes se prononce comme un k. Excepté les mots d'Equateur, d'Equestre, d'Equilateral; qui se prononcent comme ils sont écrits. De eerste q der woorden van de volgende zyde worden (in 't Franck) als een k uitgeproken, behalven de woorden die aangekeekent zyn.

EQU.

E'QUARIR, équairir, v. a. Glads schaaven, gelyk schaaven, in den haak schaaven.

E'QUARISSAGE, f. m. 't Gelyk-schaaven, 't vierkantschaaven, de arbeids en onkosten van 't in den haak schaaven.

L'équarrissage de ces poutres coute tant. 't Vierkantschaaven van die balken kost zoo veel.

E'QUARISSEMENT, f. m. Vierkantschaving, gelykschaving.

E'QUARISSOÏR, f. m. Een vierkante staale roede daar men 't metaal meede boort.

E'QUATEUR, f. m. La ligne. De middellyn, de linie.

EQUATION, f. f. (Terme d'Astronomie, de Chronologie & d'Algebre.) Vergelyking, evening.

E'QUERRE, équière, f. f. Een winkelhaak.

EQUESTRE, adj. Qui est de Chevalier. Ridder, ridderlyk.

Statuë équestre. Een ridderbeeldt, of beeldt te paerdt.

E'QUIANGLE, adj. Qui a les angles égaux. Evenhoekig, gelykhoekig, die, of dat alle de hoeken gelyk heeft.

E'QUILATERAL, équilatérale, adj. Qui a tous ses côtez égaux. Evenzydig, gelykzydig, wiens hoeken alle gelyk zyn.

E'QUILIBRE, f. m. Evenwigt, evenwigtigheid.

Balance en équilibre. Een gelyke schaal, of evenaar, een schaal die gelyk is, die wederzydts gelyk hangt.

E'QUINOXE, f. m. Nachtevening, gelykdagh, de tyd dat dagh en nacht even lang zyn.

E'QUINOXIAL, équinoxiale, ou équinoctial, adj. Nachtevening van de middellyn.

La ligne équinoxiale. De middellyn, de linie (die men midden tusschen de Noordtpool en de Zuidtpool stelt.)

EQUIPAGE, f. m. Tout ce qu'il faut pour équiper. Toerusting, uitrusting; uitreding, toetakeling.

Etre en mauvais équipage. Qualyk toegerust zyn, slechts in de planje zyn.

Equipage. Etat. Strant, staat, gelegenheit, toestant.

† Vous voila dans un bel équipage! Gy zyt schoon toegerakelt, of uistgedost! Gyt zyt fraai toegerust, of

EQU.

opgeschikt! Gy komt heel fraai voor den dagh!

† EQUIPEE, f. f. Folle entreprise. Een zotte aanslagh, een gek beslaan, of dwaaze onderneming.

EQUIPER, v. a. Toerusten, uitrusten, toetakelen, uistrededen, kleeden.

Equiper un soldat. Een soldaat uitrusten.

Equiper une flote. Een vloot uitrusten, of toetakelen.

A L'EQUIPOLENT, adv. A proportion. Naar maate, naar gerade, naar behooren, zoo veel, of omtrent zoo veel.

Donner à l'équipolent. Naar gerade, of naar behooren geeven.

E'QUIPOLEÏR. (Vieux mot.) Etre autant. Even gelyk zyn, evenmatig zyn.

EQUITABLE, adj. Juste, raisonnable. Bilyk, behooryk, redelyk, rechtmatig, betaamlyk, rechtvaardig.

Juge équitable. Een bilyk, of rechtvaardig Rechter.

E'QUITABLEMENT, adv. Rechtvaardiglyk, bilyklyk, betaamlyk, of een bilyke wyze.

E'QUITE, f. f. Sorte de justice. Bilykheit, betaamlykheit, rechtmatigheit.

E'QUIVALENT, adj. Qui vaut autant. Evenwaardig, gelykwaardig, gelyk in waarde, of van gelyke waardye.

Rendre l'équivalent. Gelyke vergelding doen. Met gelyke munt betaalen.

E'QUIVALENCE, f. f. Evenwaardigheid, gelykwaardigheid.

E'QUIVOQUE, adj. A double sens. Dubbelzinnig, twyfelzinnig, twyfelachtig.

Mot equivoque. Een dubbelzinnig woordt.

Equivoque, f. f. Een dubbelzinnigheid, of dubbele zin.

Il faut éviter les equivoques. Men moet de dubbelzinnigheden myden.

* Equivoque. Méprise. Mislagh, dwaling, misgreep, doling.

† E'QUIVOQUER, v. a. Dubbelzinnigheden maaken, dubbelzinnig spreekken, dubbelzinnige woorden gebruiken.

† SE'QUIVOQUER, v. r. Se méprendre. Mistaken, zich misgrypen, of zich vergrypen, zich bedriegen.

ERA.

- ERABLE, *f. m.* Erable commun. *Booghoudt, halderboom, gemeen booghout.*
 Erable de montagne. *Aborn. Masthoutboom, mastboom.*
 ERAFLER, *v. a.* Oprakben, opryzen, ophaalen.
 Les épingles éraflent la peau. *Despelden rysten, of haalen het vel op, of open.*
 ERAFLURE, *f. f.* Opryting, oprakbing, ophaling.
 ERAÏLLE'; *adj.* Oeil éraillé. *Opgespert, opgespalkt. Een opgespert oog.*
 ERAÏN, *airain, f. m.* Sorte de cuivre. *Koper, root koper.*

ERE. ERG.

- ERECTION, *f. f.* Uitspanning, uitsprekking.
 Erection. Etablissement. *Oprechting, aanstelling.*
 Erection d'un nouveau Comte. *Aanstelling van eenen nieuwen Grave.*
 ERE'SIPELE, *érisipéle, f. f.* Sorte de tumeur bilieuse & acre. *Roos, galgezwel, St. Antonis vuur. Een galachtig en scherp gezwel.*
 ERGOT, *f. m.* Corne en forme de crochet derrière le pié de certains oiseaux. *De spoor, of achterklauw van zeker gevogelte.*
 Les ergots d'un cocq. *De sporen van een haan.*
 ERGOTE', *ergotée, adj.* Gespoort, die sporen heeft.
 † ERGOTER, *v. a.* Disputer sur des matieres frivoles. *Haairklooven, vissen, over beuselingen zintwisten.*
 † ERGOTEUR, *f. m.* Qui chicane sur des bagatelles. *Een haairklover, vister, of twistzugtig mensch; een twister over beuselingen.*

ERI. ERM.

- ERIGER, *v. a.* Dresser. Elever. *Oprechten, aanstellen, maaken, verheffen.*
 On lui érigea une statue. *Men rechte hem een beeldt op.*
 Eriger une terre en Duché. *Een Heerlykheit tot een Hertogdom maaken.*
 S'ériger, *v. a.* S'établir, prendre un

- air d'autorité. *Zich meesterachtig, of opgeblazen aanstellen, zich eenig gezagh aanmatigen.*
 S'ériger en cenfeur. *Zich tot een oordeelaar, of tot een berisper opwerpen; zich meesterlyk aanstellen, meesterlyk een anders doen berispen, hekelen, of doorsnyken.*
 ERMITE. *Voyez Hermite.*

ERO. ERR.

- EROSION, *f. f.* (Terme de Médecine.) *Invreesting, maeting. (Een Geneeskundig woordt.)*
 ERRANT. *Voyez Errer.*
 ERRATA, *f. m.* Fautes d'impression. *Drukfeilen, drukfouten.*
 ERRE. (Vieux mot.) *Aler grand erre, aler grand train. Wegh spoedigen, ras gaan, schielyk, of ylings vooregaan, lustig aanspappen.*
 ERRENER, *v. n.* Rompre les reins. *Laaten zwicken. De lendenen breeken.*
 Errener quelqu'un. *Iemant laten zwicken, of de lendenen breeken.*
 ERRES, *f. f.* Dénier à Dieu. *Godtspenning, 't geldt dat men op handt geeft.*
 Donner des erres. *Eenen Godtspenning, of geldt op handt tot verzekering van eenen koop geeven.*
 ERRER, *v. n.* Aler ça & là. *Dwaalen, doolen, heen en weér zwerwen, 't rechte padt missen.*
 Errer dans les bois. *In de bosschen dwaalen.*
 * Errer. Faillir, se méprendre. *Dwaalen, doolen, misvatten, mistaften, missen, feilen, zich misgrypen.*
 * Sans errer en vain dans ces vagues propos. *Zonder te vergeefs in die wilde redenen te dwaalen.*
 Errant, errante, *adj. & part.* Qui va ça & là. *Vagabond. Dwalende, doolende, heen en weér zwerwend.*
 Etoile errante. *Een dwaalstar, of zweefstar.*
 ERREUR, *f. f.* Méprise, faute. *Dwaling, dooling, misgreep, misvatting, mislagh, missasting.*
 Tomber dans l'erreur. *Tot dwaling vervallen, in dwaling vallen.*
 Erreur. Sorte d'hérésie. *Dooling, dwaling, kettery.*
 Erreur capitale. *Een hoofdwaling, een groote dwaling.*
 ERRONE, *erronée, adj.* Dwalend, doolend, valsch.

- Opinion erronée. *Een dwalend gevoelen, of dwalende meening.*
 ERRONNEMENT, *adv.* Valschelyk, ten onrechte.

ERS. ERU. ES.

- ERS, *f. m.* Sorte de legume. *Kleine wikken. Een stach van erreen.*
 ERUDITION, *f. f.* Savoir, doctrine. *Geleerdheit, wetenschap, leerling.*
 C'est un homme de grande érudition. *'t Is een man van groote geleerdheit.*
 ES. (Préposition peu usitée) qui signifie dans, en, ou aux. *In. Een voorzetfel dat (in 't Fransch) weinig gebruikt wordt.*
 Maître es arts. *Meeftcr in de vrye kunsten.*

ESC.

- ESCABEAU, *f. m.* Een zitbank, schabel, of voetbank.
 ESCABELLE, *f. f.* Escabeau. *Een voetbank, of schabel.*
 ESCACHE, *f. f.* Sorte d'embouchure de cheval. *Een gebit, of mondstuk van een paerd.*
 ESCADRE, *f. f.* Terme de mer. *Escadre de navires. Smaldeel, vlagdeel, of Eskuader van een vloot scheepen.*
 Escadre bleuë. *'t Blauwe smaldeel. De blauwe vlagh. 't Smaldeel, of Eskuader van de blauwe vlagh.*
 ESCADRON, *f. m.* Corps de cavalerie d'environ 100. *Maitres, ou Cavaliers. Een ruiter-schaar, ruiterdrom, of hoop ruiterbenden, omtrent van 100. ruiteren.*
 Rompre un escadron. *Door een ruiterdrom heen breeken.*
 Detacher 60. escadrons d'une armée. *Zestig ruiterdrommen van een leger afzenden, of ergens op uitzenden.*
 ESCAFE, *f. f.* (Terme de Colège de Paris.) *Coup de pié au cu. Een vuet onder 't gat.*
 ESCAFER, *v. a.* Donner des coups de pié au cu. *Voeten onder 't gat geeven.*
 Escifer le balon. *Een blaas met voeten slooten.*
 ESCAFIGNON, *f. m.* Puanteur du pié. *De stank, of zweeterygheit der voeten.*
 ESCALADE, *f. f.* Beladdering, ladder-

deraanflagh, beklimming met stormladders, of stormleeren.

ESCALADER, v. a. Monter à l'escalade. Beladderem, met stormladders beklimmen.

Escalader une muraille. Een muur beladderem, of met ladders beklimmen.

ESCALIER, f. m. Montée. Een trap, een wenseltrap, of wendeltrap.

ESCALIN, f. m. Monnoie valant six sols en Hollande. Een Hollandtsche schelling, waardig zes stuivers.

ESCAMOTE, f. f. (Terme de joueur de gobelers.) Een klein bolletje van kurk, waar mede de goochelaars speelen.

ESCAMOTER, v. a. Met een kurkbolletje uit de goocheltas speelen.

† Escamoter. Voler subtilement. Ontfutselen, behendig ontfutselen, kleijen, rollen, of ontnemen.

† Il m'a escamoté un livre. Hy heeft my een boek ontfutselt, of gerolt; hy heeft van my een boek gekleit, of genomen.

† ESCAMPETTE, f. f. (Prendre de la poudre d'escampette.) Wegvluchten, zyn pillen pakken, haazepads kiezen, zich wechpakken.

ESCAPADE, f. f. Elancement du cheval malgré l'Ecuyer. Een verkeerde sprong van een paerd, tegen dank van den Stalmeeſter.

† Faire des escapades. Se dispenser de son devoir. Lanterfantem, zynen pligt verwaarloozen, verzuimen, of niet waarneemen.

† ESCARABILLAT, f. m. Gailard, éveillé. Een arge, snoode, of doortrapte jongen; een snoode quit.

ESCARBOT, f. m. Sorte d'infecte. Een kever. Zeker gekorven diertje.

ESCARBOUGLE, f. f. Sorte de pierre précieuse. Een karboñkel, of karkonkelfteen, een edel gesteente.

† ESCARCELLE, f. f. Poche, bourſe. Zák, beurs, taſch, buidel. (De Vriezen zeggen buis.)

ESCARGOT, f. m. Sorte de limaçõn à coquille. Een hoſſlek, een ſtek in een ſchelp.

ESCARMOUCHE, f. f. Een ſchermuſſeling, of voorgevecht. Une rude eſcarmouche. Een harde ſchermuſſeling.

† Escarmouche amoureuse. Een

lieſdeſchermuſſeling, liefkozeryen.

ESCARMOUCHER, v. a. Schermuſſelen, een voorgevecht houden.

ESCARMOUCHEUR, f. m. Soldat qui eſcarmouche. Een voorvechter.

On a tué deux ou trois de nos eſcarmoucheurs. Men heeft twee of drie van onze voorvechters gedoodt.

ESCARPER, v. a. Oter d'un roc, ou d'une montagne pour la rendre inaccessible. Een rotze, of berg ontoegangeelyk, ongenaakbaar, of ongenaaklyk maaken; de wegen, en toegangen van eens rotze, of eenen berg wechnaemen.

Roc eſcarpé. Een onbeklimmelyke, of ongenaakbaare rotz.

ESCARPIN, f. m. Soulié découpé. Een dunne ſchoen.

ESCARPOULETTE, f. f. Een ſchupſtoel, ſchongel, of ſlingerkoord.

ESCARRE, f. f. (Terme de Chirurgien.) Croute qui ſe forme ſur une plaie. Een korſt, of roof die op een wonds komt. (Een Heelmeesters woordt.)

* Le canon fit une grande eſcarre dans les eſcadrons, ou fit une grande ouverture. 't Geſchut maakte een groote opening, of een groot gat onder den ruiſterhoop, of ruiſterdrom.

ESCAUT, Riviere du Pais-bas. De Schelde. Zekere Rivier in Nederlandt.

ESCIENT, à eſcient, adv. De propos délibéré. Opzettelyk, voordachtelyk, met overlegh, of voorbedachten raad.

A bon eſcient, adv. Tout de bon, ſérieuſement. Voorbedachtelyk, ernſtelyk, in goeden ernſt.

† ESCLANDRE, f. m. (Mot vieux.) Malheur, deſordre. Ongeluk, onheil, ongeval, ramp.

ESCLAVAGE, f. m. Slaverny, dienſtbaarheid, ſlaafſche dienſt.

ESCLAVE, f. m. Serf. Een ſlaave, of ſlaaf, een lyſeigene.

* Etre eſclave de ſes paſſions. Een ſlaaf van zyne hartſtochten, of driftten zyn.

ESCLAVON, f. m. Qui eſt d'Esclavonie. Slavonier, of Slavonier; die uit Slavonie is.

† ESCOGRIFE, f. m. Eſcroc. Een grypvoegel, ſchrok, of onbeſchaamde truggelaar.

ESCOMPTE, f. m. (Terme de Marchand.) Korting, of aſtrekking van

't hondert.

ESCOMPTEUR, v. a. Aſtrekken, korten, iets behoorlyk, aſtrekken, of korten.

ESCOMPETTE, f. f. Petite arquebuſe hors d'uſage. Een zinkroer. Zekere ſlagh van een kort roer, nu buiten gebruik.

† ESCOPETERIE. Décharge d'armes à feu dans un même temps. De ſlagh, ſchoot, of 't klappen van veel roeren te gelyk.

ESCORTE, f. f. Een gelei van krygsbenden.

On le renvoia avec bonne eſcorte. Men zoudt hem met een goeds gelei te rugge.

ESCORTER, v. a. Acompagner. Geleiden, vergeſelſchappen, verſellen.

ESCOUADE, f. f. Le tiers d'une compagnie de gens de pié. Het derde deel van een bende voetvolks.

ESCOUSSE, f. f. Een toeloop, of te rug deinzing om te ſpringen.

ESCRIME, f. m. (Vieux mot.) Maître d'escrime. (On dit maître d'armes.) Een Schermmeester, of vechtmeeſter.

† Escrime d'amour. Een ſchermuſſeling van de min.

S'ESCRIMER. (Vieux mot.) Faire des armes. Schermen, op 't ſchermſchool vechten.

† S'escrimer. Combatre. Vechten, ſtryden.

† Il s'escrimoit de la machoire. Il mangeoit goulément. Hy ſchermde luſtig met de kaakebeenen. Hy at heel gulzig.

† ESCROC, f. m. Qui eſcroque. Een truggelaar, likkebroër, bedelaar, of bedrieger.

† ESCROQUER, v. a. Prendre d'une manière fine & peu honnête. Aſtruggelen, aſtroonen, aſtrauwen, liſtig afhaalen.

ESP.

ESPACE, f. m. Etenduë. Wydte, ruimte, uitſtrekking, tuſſchenruimte, ſpatie.

Un grand eſpace. Eens groote ruimte.

Espace. (Terme d'Imprimerie.) Een ſpatie, of ſpaantje tuſſchen de regels. (Een Letters woordt.)

Espace, f. m. De loop, of dauring van den tydt. De tydt.

L'ef-

L'espace d'un siècle. *De tydt, of de loop eener eeuw.*
ESPACEMENT, *f. m.* Distance. *Tusschenheit, wydte, afstand, tusschenwydte, tusschenruimte.*
 Espacement de colonnes. *De wydte, of ruimte tusschen de pilaren.*
ESPACER, *v. a.* Placer d'espace en espace. *Op zyn maat zetten, even wydt van malkander zetten, of plaatsen.*
 Espacer des colonnes. *Pilaaren op zyn maat zetten.*
ESPAGNE, *f. f.* Roiaume. *Spaanjen, Spanjen, of Spanje. Een koninkryk.*
ESPAGNOL. Qui est d'Espagne. *Een Spanjaart.*
 L'Espagnol. *Le langage Espagnol. Spaansch, de Spaansche taal, of spraak.*
 Il parle bien Espagnol. *Hy spreekt goedt Spaansch.*
ESPALIER, *f. m.* Latwerken waar tegen eenige boomen geleikt, of gezet zyn.
 Mettre en espalier. *Boomen tegen latwerken planten, zetten, leiden, of leggen.*
ESPATULE, spatule, *f. f.* Een spatel, (een Wondtheelers werktuig.)
ESPECE, *f. f.* Geslacht, gemeen geslacht.
 Le corps & l'esprit sont les espèces de la substance. *Het ligchaam en de ziel zyn de geslachten der zelfstandigheit.*
 Espèce. *Sorte. Slagh, soort, zekere byzondere soort.*
 Le chameau est une espèce d'animal. *De kameel is een zeker slagh van dier.*
 Songer à la propagation de l'espèce. *Op de voorszetting der soort denken, of bedacht zyn.*
 Espèce de monnoie. *Een stuk geldts, zeker slagh van geldts.*
 Espèce. (Terme de Pratique.) *Question dont il s'agit. Geschil, stuk, of zaak daar 't in rechten op aankomt.*
 Espèces. *Images des choses visibles. Gedaanten, verbeeldingen, denkbeelden, of beeltenissen der zienlyke, of zichtbaare dingen.*
ESPERANCE, *f. f.* Hoop, verwachting, vertrouwen, betrouwen.
 Mettre son espérance en Dieu. *Zyn*

hoop, of betrouwen op Godt stellen.
 Concevoir de grandes espérances. *Groote hoop krygen, of scheppen.*
ESPERER, *v. a.* Hoopen, hoop hebben, in verwachting zyn van eenig toekomstende goods.
 Espérer en Dieu. *Op Godt hoopen.*
 Espérer la vie éternelle. *Op 's eeuwig leven hoopen.*
ESPIEGLE, *f. m. & f.* Eveillé qui fait de petites malices. *Een boefje, of guitje; een snood meisje, of arg kindt, dat kleene snoodheden pleegt.*
ESPION, *f. m.* Een verspieder, een spion.
 L'espion a été pris & pendu. *De spion is gevangen en gehangen.*
 Espionne, *f. f.* Een verspiester, een spion.
ESPIONNER, *v. a.* Verspieden, bespieden, acht slaan, waarnemen, beloeeren, beklussen, acht geeven.
 On a donné ordre de l'espionner sous main. *Men heeft last gegeeven om hem onder de handt te bespieden.*
ESPLANADE, *f. f.* Aplaniissement. *Fiffening, stichting, gelykmaking.*
 Faire une esplanade; c'est aplanir un lieu. *Een plaats stechten, of gelyk maaken.*
 Esplanade. *Voyez Terre-plain.*
ESPOIR, *f. m.* Espérance. *Hoop, verwachting.*
ESPRIT, *f. m.* Substance qui pense. *Geeft. Een denkende zelfstandigheit.*
 Esprit saint. *Esprit de Dieu. De Geeft van Godt, Godts Geeft.*
 Le Saint Esprit. *De Heilige Geeft.*
 Malin esprit. *Le démon. De booze geeft. De duivel.*
 * Esprit malin. *Esprit malicieux. Een quaade geeft. Een boosaardig mensch.*
 Esprit. *Ame d'une personne morte. Geeft, de ziel van eenen gestorvenen.*
 Il y en a qui croient que les esprits reviennent. *Daar zyn 'er die de verschyningen der geesten gelooven, of die gelooven dat de geesten weder komen.*
 Rendre l'esprit. *Mourir. Den geeft geeven. Sterven.*
 Esprits. *Les parties les plus subtiles & les plus agitées du fang. De geesten, de levendige geesten van 't*

bloedt.
 Les esprits animaux. *De dierlyke, of zielelyke geesten.*
 Esprit. (Terme de Chimie.) *La substance la plus subtile d'un corps. Geeft; de vluchtigste en alderdunste stoffe, of deelen van een ligchaam.*
 Esprit de vin. *Wyngeest, geeft van wyn, brandewyn.*
 Esprit volatil. *Vluchtig zout.*
 Esprit de vin rectifié. *De geeft van brandewyn, of overgehaalde wyn.*
 Esprit. *Pénétration, intelligence. Geeft, verstandt, oordeel, vernuft.*
 Il a beaucoup d'esprit. *Hy heeft veel geeft, of veel verstandt.*
 Gens d'esprit. *Luiden van een grooten geeft, verstandige, of heel gaauwe luden; luden van verstandt en oordeel.*
 * Esprit. *Gens, personnes. Geeft. Luiden, personen.*
 * C'est un étrange esprit. *'t Is een wonderlyke geeft, een wonderzinnig, of wonderlyk mensch.*
 * Esprit. *Caractère. Geeft, merkten, eigen aart, inborst.*
 * On voit là l'esprit de Jésuite. *Men ziet daar den Jesuïtischen geeft, of aart in.*
 Voici quel est l'esprit de notre contrat. *Zie daar wat d'inhoudt, of meening van ons verdrag is.*
 Avoir un esprit de vengeance. *Wraakgierig van aart, of van gemoeds zyn.*
 Esprit. *Spectre. Geeft, spook, spooksch.*

ESQ.

ESQUADRE, esquadron. *Voyez Escadre, escadron.*
ESQUELETTE. *Voyez Squelette.*
ESQUIF, *f. m.* Petite barque. *Een boot, of sloop.*
ESQUILLE, *f. m.* Morceau d'un os cassé. *Een schilfering, of splinter van een gebroken been.*
ESQUINANCIE, squinancie, *f. f.* Maladie de la gorge. *Keelquaal, keelgezwel, keelontsteeking, halsstreng, halsgezweer.*
ESQUIPOT, *f. m.* Een bus waar in men op een barbierswinkel 't scheergeldt steekt.
ESQUISSE, *f. f.* (Terme de Peintre.) *Légère ébauche. Een ruuw ontwerp, of schets eener schilderye.*

ESQUILLER, v. a. (Terme de Peintre.) Een ontwerp, of schets van een schildery maaken.

ESQUIVER, v. a. Eviter, eluder, fuir. Ontwyken, ontgaan, verydelen, wegvulchten, ontvlieden.

Il esquiva la force de la demande. Hy ontweek de kracht van de vraag.

Se'quiver. Se fauver. Stilletjes ontsnappen, ontvulchten, of doorgaan.

ESS.

ESSAI, f. m. Prononcez, écé. Epreuve. Proef, proeve, proeving, proefftuk.

Faire l'essai de l'argent. De proef van 't zilver neemen.

* Un coup d'essai. Een proefftuk.

* C'est un essai des louanges du Roi. Dat is een proefftuk van 's Koninks lof.

Essai. Pain pour le Roi. Proefbroodts voor den hofmeester des Koninks.

Essai. Tasse d'argent pour goûter le vin. Een proeffschaaltje, een klein zilver schaaltje om den wyn te proeven.

Essais. (Terme de Verrier.) Kleine stukjes glas die men in den oven legt als men de verwe op 't glas bakt.

ESSAIER un canon. Een stuk geschut beproeven.

Essaier du vin. Le goûter. Wyn proeven.

Essaier. Tâcher. Bezooiken, poogen, trachten, onderstaan, toelaggen, bestaan.

Il faut essaier de gagner son amitié. Men moet poogen zyne vriendschap te winnen.

ESSAIEUR, f. m. Een geldtproever. Een Assaieur.

ESSAIM, effain, f. m. Een zwerm byen, of byzwermt.

† Un essaim de diverses pensées. Een zwerm van verscheide gedachten.

ESSAIMER, v. a. Faire un essaim. Zwarmen, of zwarmen, een zwarm maaken.

Mouches qui essaient. Byen die zwarmen.

ESSARTER, v. a. Couper des buissons. Doornestruiken, of doornhaagen afhouwen.

ESSE, f. f. Cheville au bout de l'es-

ESS.

fieu d'un chariot. De lunts, of luntze in de as van een wagen, een wagenlunts.

Essé de fleau de balances. Een es aan een weefschaaie.

ESSENCE, f. f. Wezen, wezendheit.

L'essence de Dieu. 't Wezen, of de wezendheit van Godt.

* L'essence, ou le principal d'une chose, ou d'une affaire. 't Wezen, of 't voornaamste eener zaak.

L'essence d'un triangle. 't Wezen van eenen driehoek.

Essence. (Terme de Parfumeur.) Welriekende olie.

Essence de jafmin. Jafmynolie.

ESSENTIEL, essentielle, adj. Wezenslyk, 't geen tot het wezen behoort.

Propriété essentielle. Wezenslyke eigenschap.

* Essentiel, essentielle. Vrai, solide. Wezenslyk, byzonder, waar, stantvastig.

* Je lui ai des obligations essentielles. Ik hebbe byzondere, of wezenslyke verplichtingen aan hem.

ESSENTIELLEMENT, adv. Par sa propre essence. Wezenslyk, door zyn eigen wezen.

* Je lui suis essentiellement obligé; c'est-à-dire, particulièrement. Ik ben byzonderlyk, of op eene byzondere wyze aan hem verplicht.

ESSIEU, f. m. As, aspunt, spil, wagenas.

ESSOR, f. m. Elancement d'un oiseau dans l'air. Steile vlucht van een vogel in de hoogte.

* Donner l'essor à son imagination. Zyne inbeelding, of verbeelding den vryen teugel geeven, of den room vieren.

ESSORER, v. a. In de lucht droogen, of te droogen hangen.

Essorer du linge. Linnen in de lucht te droogen hangen.

S'ESSORER, v. r. (Terme de Fauconnerie.) Zoo verre wech vliegen, dat men nauwelyks weér op de handt komt. (Een woordt der Valkenjagt.)

ESSORILLE, effonillée, adj. Celui, ou celle à qui on a coupé les oreilles. Zonder ooren, oorloos, by, of zy wiens ooren afgesneeden zyn.

ESSORILLER, v. a. Kortooren, de ooren afsnyden.

ESOUFLÉ, effouffée, adj. Qui est

ESS. EST.

hors d'haleine. Buisen zyn adem, 't einde van zynen adem.

ESSUI, f. m. Linge pour essuier les mains. Een handsdoek, of droogdoek, een doek om de handen aan te droogen.

Effui. (Terme de Tanneur.) Droogplaats der Leertouwen. De plaats daar men 't getouwde leer te droogen legt.

ESSUI-MAIN, f. m. Een handsdoek des Priesters die de Mis doet.

ESSUIER, v. a. Oter l'humidité. Droogen, afdroogen, afwisschen, 't nat, of de vochtigheit afneemen.

Effuier ses larmes. Zyne traanen afdroogen.

* Effuier un outrage. Le souffrir. Een ongelyk ophropen, verkropen, lyden, of verdraagen.

Effuier une décharge de coups de moufquet. Eene algemeene schoot, slaking, of lossing van muskettery uitstaan.

Ces vaisseaux ont effuie une rude tempête. Die scheepen hebben eenen zwaaren storm uitgestaan.

EST.

EST, f. m. Vent d'Orient, ou du Levant. De Oostewindt.

ESTACADE, f. f. Een stormpad die in 't water staat.

ESTAFIER, f. m. Celui qui conduit des chevaux de main dans un tournoi. Staffier. Een die in een ridderspel 't bewindt over de handpaerden heeft.

Estafier. Valet de pié. Een lakkei, een knecht te voet.

† C'est un plaisant estafier. 't Is een koddige vent, of een kluchtige snaak.

† ESTAFILADE, f. f. Coupure. Een veeg, een snee, een gesneede wonde.

† Il lui a fait une estafilade au visage. Hy heeft hem een veeg, of snee in den bek gegeeven.

ESTAME, f. f. Breiwoel, of sajete. Bas d'estame. Sajete kousfen. (In Vrieslandt, Utrecht, en elders zegt men boozen.)

ESTAMPE, f. f. (Terme de Peintre & de Graveur.) Een prent, een gestek, gesneede, of houte plaat.

ESTAMPÉ, v. a. (Terme d'Orfèvre.) Een stuk zilver stampen. (Een Zilvermitsdts woordt.)

ESTT-

ESTIMABLE, *adj.* Pryswaardig, pryfelyk, achtbaar, dat te achten, of te pryzen is.

Qualité estimable. Eene pryswaardige hoedanigheid, of bequaamheit.

ESTIMATEUR, *f. m.* Qui juge du prix, & de la valeur des choses. Waardeerder, waardyn: een die van den prys, of de waarde der dingen oordeelt.

ESTIMATION, *f. f.* La valeur d'une chose. Waardeering, de waarde van enig ding, of van iets.

ESTIME, *f. f.* Prys, waarde, waardyd.

Estime. Etat qu'on fait d'une personne. Achtung, hoogachting. Staat dien men van iemand maakt.

J'ai beaucoup d'estime pour lui. Ik hebbe veel achtung voor hem. Ik acht hem zeer hoog.

ESTIMER, *v. a.* Dire le prix d'une chose. Waardeeren, pryzeeren, op prys stellen, of zetten, schatten, waardig achten, of schatten.

Estimer un diamant cent pistoles. Een diamantsteen hondert pistoolen waardeeren, of waardig schatten.

Estimer. Honorer. Achten, hoogachten, eeren, hoog zessen.

Il l'estime extrêmement. Hy acht hem zeer hoog; hy zet hem heel hoog.

Estimer. Juger. Achten, schatten, oordeelen, meenen.

On estimoit la place imprenable. Men achte de plaats onwinbaar te zyn.

ESTIVE, *f. f.* (Terme de mer.) Balast, tegenwigt voor de schepen om hen gemaklyk te doen zeilen, en voor 't omslaan te schutten. (Een zeewoordt.)

ESTOC, *f. m.* (Vieux mot.) Tronc d'arbre. De stam van een boom.

† Cela ne vient pas de son estoc. Cela ne vient pas de lui. Dat komt uit zyn koker, of uit zyn breinkas niet; dat komt van hem niet voort. Anders, dat is geen vrucht van zynen akker.

† Estoc. (Vieux mot.) Longue épée. Braadspeer. Een lange degen.

† Fraper d'estoc & de taille. Houwen en steeken.

ESTOCADE, *f. f.* Sorte de longue épée. Een stokaas. Zekere lange degen.

† Alonger l'estocade. Demander l'aumône. Truggelen, of beedelen; om aalmoessen gaan.

† **S'ESTOCADER**, *v. r.* (Vieux mot.) Se porter des coups d'épée. Malkander steeken toebrengen.

† Estocader. Demander avec importunité. Stout en onbeschaams verzoeken, truggelen, beedelen.

† Estocader la tristesse. De droefheit verzetten, of verdryven.

ESTOMAC, *f. m.* De maag, of maage.

ESTRADE, *f. f.* Lieu élevé dans une chambre, où on met un lit. Een verheve plaats in een kamer, daar een ledikant staat.

Batre l'estrade: faire des courées pour découvrir quelque chose. Opkondschap uitsgaan, op party, of op een stroop loopen; stroopen, of moeskoppen op 't platte landt.

ESTRAGALE, *f. f.* (Terme de Tourneur.) Een zwarte streep om eenig gedraait werk.

ESTRAGON, *f. m.* Herbe qu'on mange en salade. Dragon. Een kruidt dat men by de salaas eet.

Vinaigre d'estragon. Dragon azyn, dragon edik.

ESTRAMAÇON, *f. m.* Sorte de fabre hors d'usage. Een slagzwaardt, zekere sabel buiten gebruik.

Estramaçon. Een houw in 't hoofdt.

ESTRAMAÇONNER, *v. a.* Met slagzwaarden, of houwdegens vechten.

ESTRAPADE, *f. f.* Machine où l'on donne l'estrapade. Een wip.

Estrapade. Le supplice de l'estrapade. 't Wippen, de wipstraffe, de straf van 't wippen.

Donner l'estrapade. Wippen.

On lui donnoit l'estrapade. Hy wierd gewipt.

ESTRAPADER, *v. a.* Donner l'estrapade. Wippen.

ESTRAPONTAIN, *f. m.* Een zibankje in 't midden van een koers.

ESTROPIER, *v. a.* Emporter quelque membre. Verminken, verlemmen, eenig lidt wegneemen.

Il s'en revient de l'armée estropié. Hy quam verminkt uit het leger.

† Estropié de la cervelle; fou. In de hersenen geslaagen. Gek.

† Expulsion estropiée. Een verminkte uitdrukking.

† Il est estropié à la bourse. Hy is gestroopt in de beurs.

Estropié, *f. m.* Een verminkte, of verlemde; een die verminkt is.

Batir un hôpital pour les estropiés.

Een gashuis voor de verminkte bouwen.

ESTURGEON, éturgeon, *f. m.* Poisson. Een fleur. Zekere visch.

ET. ETA.

ET. (Sorte de conjonctive.) En, ende. (Een koppelwoordt.)

E'TABLE, *f. f.* Een stal, of stal-ling.

Etable à beufs. Etable à cochons. Een ossstal. Een verkens kot, of verkens schor.

Etable. (Terme de mer.) De bogt van de kiel, of van de kielbalk.

E'TABLER, *v. a.* Mettre dans l'écurie. Stallen, op stal zetten.

E'TABLI, établie, *f. f.* Een werkbank, of werktafel.

E'TABLIR, *v. a.* Faire, créer. Instellen, oprichten, maaken, sichten, aanstellen; verkiezen, kiezen.

Etablir, des Magistrats. Overheden aanstellen, of kiezen.

Etablir des loix. Wetten instellen.

Etablir des impôts. Pacht, of cynssen opzetten.

* Etablir. Donner un établissement. Helpen, voors helpen, aan een ampt, of bediening helpen, in een beroep zessen.

* Je suis fort mal établi dans son esprit. Ik sta heel qualyk, of heel in 't quaadt blaadje by hem. Hy heeft ganich geen goet oog op my; boertende, hy heeft geen muss op my.

S'établir, *v. r.* Se faire un établissement. Eenige neering, of koopmanschap ter handt neemen. Zich ergens neerzessen, of neerstellen.

* Mot qui aura peine à s'établir. Een woordt dat qualyk zal door willen, of qualyk zal kunnen ingevoers worden.

ETABLISSEMENT, *f. m.* Fondation. Stichting, oprichting, vesting, grondvesting.

Pour l'établissement d'une Academie. Tot oprichting eener Rykschule.

Etablissement de quelque droit nouveau. Opzetting, of opstelling van eenige nieuwe schattinge, of tol- len.

* Etablissement. Etat pour subsister en repos. Een ampt, bediening, gelegenheit, of berceping, waar van men gerust kan leven.

L'Etablissement d'une fille en servi-

T t cc

ce. Verhuring eener dienstmeids, bestelling, of besleeding van een meids in eene huure.

* C'est un établissement pour le reste de ses jours. Dat is een gelegenheit voor al zyn leven, of een staat daar by voor al zyn leven genoeg aan heeft.

E'TAGE, *f. m.* Verdieping, of zoldering van een gebouw.

Premier & second étage. De eerste en tweede verdieping.

Étage. (Terme de Vanier.) Een verdieping, of scheiding in een glazemars.

‡ Son menton sur son sein décent à double étage. Haar kin hangt op haar boezem met eene dubbele plooi, of kreuk.

E'TAI, *f. m.* (Terme de mer.) Een hoofstouw. (Een zcewoordt.)

E'TAIE, *pron.* Etée, *f. f.* Apui. Schoor, steunsel, stut, ondersteuning, schraag.

E'TAIER, *v. a.* Apuier avec des étaies. Onder-schraagen, schooren, onderschooren, onderstaan, met schooren ondersteunen, of onderzetten.

E'TAIM, étain, *f. m.* Tin. Zekere bergstof.

Étain fin. Fyn tin, bloktin, of Engelch tin.

E'TAÏMER. Voyez Etamer.

E'TAL, *f. m.* (Terme de Boucher.) Vleeschstal, vleeschkraam.

E'TALAGE, *f. m.* Toon. Voorzetting, of voorlegging van winkelwaaren; 't uithangen, uitleggen, of voordoen van eenig winkelgoed.

Mettre de la marchandise en étalage. Toonen met eenige koopmanschap. Waaren voorzetten, of voorleggen. Koopmanschap voordoen, of uithangen.

‡ Mettre sa science en étalage. Met zyne geleerdheit pronken. Mooi met zyne geleerdheit zyn.

E'TALER, *v. a.* (Terme de Marchand.) Voordoen, toonen. Waaren voorzetten, uithangen, of uitleggen.

* Etaler son zèle. Zynen yver betoonen, of laten blyken.

* Etaler sa folie. Blyken van zyn dwaasheit geveven.

E'TALEUR, *f. m.* Een boekkramer, een arme boekwurm die met een kraam op bruggen, of sluizen staat.

E'TALIER, *f. m.* Een vleeshouwer, of slachter, die met een vleeschkraam staat.

E'TALON, *f. m.* Een hengst, een springhengst.

Étalon. Sorte de mesure de cuivre. Een kopere maat daar alle andere naar geukt worden.

E'TALONNER, *v. a.* Marquer les mesures aux armes du Roi, ou de la ville. De maaten yken, 's Koninks, of Stadts wapen op de maaten zetten.

ÉTALONNEUR, *f. m.* Een yker, een die de maaten ykt.

E'TAMER, *v. a.* Couvrir avec de l'étain. Vertinnen, met tin belooopen.

Étamer une marmite. Een vleschetel versinnen.

Étamer les branches d'un mords. De slangen van een gebit vertinnen.

E'TAMINE. *f. f.* Sorte d'étoffe légère. Estemin, of Estemyn. Zekere ligte wollestoffe.

Étamine. Tamis, fas. Een baaire zeeve, een teems.

* Passer par l'étamine. Examiner soigneusement. Door de zeeve laten loopen. Nauw ziften. Scherp onderzoeken.

E'TAMPE, étamper. Voyez estampe &c.

E'TAMURE, *f. f.* (Terme de Chaudronnier.) 't Vertinsel van koperwerk. (Een Ketelboeters woordt.)

E'TANCHÉMENT, *f. m.* Stelpling. Lessing.

Étanchement de sang. Bloeststopping.

Étanchement de soif. Dorststopping.

E'TANCHER, *v. a.* Arrêter. Stelpen, stempen, lesschen, blusschen.

Étancher le sang. 't Bloest stempen, of stelpen.

Étancher la soif. Den dorst lesschen, of blusschen.

E'TANÇON, étanson. Apui. Een schoor, stut, steunsel, schraag.

E'TANÇONNER, *v. a.* Apuier avec des étançons. Onder-schooren, onderstuten, onderschraagen.

E'TANG, *f. m.* Vivier. Een yver.

Étang de mer. Een kraak in de zee, een zeeboezem.

E'TAPE, *f. f.* Een plaats daar men appeldrank en wyn verkoopt.

Étape. (Terme de guerre.) Lieu distant d'un autre de quatre ou cinq lieues, où il y a un magasin pour fournir des vivres aux soldats qui font sur la route. Een plaats, daar men voorraadt heeft van levensmiddelen, om die aan de doortrekkende zoldaten te geven.

Étape. Ce qu'on donne pour vivres

à des soldats qui passent. De levensmiddelen, het onderhouden, of de leestogt voor de doortrekkende krygsbenden.

Étape de soldat. De leestogt, of voorraadt van een voetknecht, of soldaat.

E'TAPIER, *f. m.* Een proviantmeester, een bezorger van den leestogt voor 't krygsvolk.

E'TAT, *f. m.* Disposition. Staat, stant, gelegenheit, gestelsheit, toestand, geschapenheit.

Savoir l'état des affaires. De gelegenheit, of toestand der zaaken weten, of kennen.

État. Maniere dont on se porte. Staat, gestelsheit, wyze hoe men vaart, of gestelt is.

Si vous m'aviez vu dans l'état où j'étois. Indien gy my in dien staat gezien had daar ik in was, of my in bevondt.

État. Pouvoir. Staat, magt, vermogen.

Etre en état de servir ses amis. In staat zyn, dat is, de magt of 't vermogen hebben, om zyne vrienden dienst te doen.

État. Desssein. Staat, voorneemen, opzet.

Il faisoit état de les ataqer. Hy maakte staat om ze te bevechten, om hen aan te tasten, of te bespringen.

État. Espérance. Staat, hoop, verwachting.

Ils font état de prendre la ville. Zy maaken staat, of zy hebben hoop de stad te winnen.

État. Estime. Staat. Achtting, aanzien, hoogachtting.

Faire état d'une personne. Veel werks van iemand maaken. Iemand hoog achten, of veel met iemants ophebben.

Faires état. Maak staat, houd het daar voor, geloof.

Faites état que les Pères n'ont jamais parlé de la forte. Maak staat, of geloof dat d'Ouvaders nooit zoo gesproken hebben.

État. Roiaume, Empire. Staat, Koninkryk, Ryk, Landt.

Crime contre l'État. Misdadaats tegena den Staat.

Les Seigneurs les Etats des Provinces unies. De Heeren Staten der vereenigde Nederlanden.

Un coup d'État. Een staatszaak van belang, of aangelegenheit.

État d'armement, liste. Een staat, of lyst van de krygsrusting.

État. Rang politique. Staat, burgerstaat. Staat der regeeringe.

Le tiers état. *De derde staat. De Gemeente.*

Etats. *Afemlée de la Noblesse, du Clergé & du Peuple. Staten. Vergadering van den Adel, van de Geestelykheit, en van de Gemeente.*

Etat. *Denombrement des Officiers de la maison du Roi. Staat. Zeker getal der amptenaaren van 't Huis des Koninks.*

Etat d'innocence. *De staat der onnooselheit.*

Etat de la nature pure. *De staat der enkele nature; de dierlyke staat.*

E'TAU, *f. m. (Terme de Serrurier.) Een schroef. (Een Slotemakers woordt.)*

ETE.

E'TE', *f. f. Une des saisons de l'année. De zomer. Een van de getyden des jaars.*

L'été Saint Martin. *De tyd tusschen Allerheiligen en St. Maerten.*

E'TEIGNOIR, *étendoir, f. m. Een domper, een kaersdomper.*

E'TEINDRE, *v. a. Etoufer le feu. Uitblusschen, uitblaazen, uitdoen, uitdooven, lesschen. 's Vuur uitblussen, smooren.*

Eteindre une chandelle. *Een kaers uitblaazen, of uitdoen.*

Eteindre le fer. *'s Yzer koelen, of lesschen.*

* Eteindre ses passions. *Zyne hartstogten uitblusschen, of verdooven; zyne driften bedwingen, intoomen, of beteugelen.*

Leur haine n'est pas encore éteinte. *Hunne haat is noch niet gesmoort.*

E'TENDART, *f. m. Enseigne que porte un Cornette. Standaards, of slandert, een ruitervaan.*

Arborer l'étendart. *Den slandert planten, of uitsteeken.*

Etendart. *(Terme de fleuriste.) De drie hoogste bladen van de lijchbloeme.*

E'TENDOIR, *f. m. (Terme d'Imprimerie.) Een ophanger, een kruisbout, waarmede de drukkers het afgedrukte natte papier ophangen.*

E'TENDRE, *v. a. Uitstrekken, verlegen, uitbreiden, uitspannen, uitzetten, uitspreiden.*

Etendre les bras. *De armen uitstrekken, of uitsteeken.*

* Etendre ses conquêtes. *Zyne veroveringen uitbreiden, wyder uitstrekken, of uitzetten,*

S'étendre, *v. r. Zich uitstrekken, of*

uitrekken.

* Son pouvoir ne s'étend pas si loin. *Zyne magt, of zyn gezagh strekt zoo verre niet, of strekt zich zoo verre niet uit.*

Etendre la main. *De hands uitstrekken, of uitstrekken.*

S'étendre sur son lit. *Zich op zyn bedde uitstrekken.*

* S'étendre sur les louanges de quelqu'un. *Zi h in iemants lof uitlaaten. Bredts iemants lof ophaalen, of uitbreiden.*

Etendu, étenduë, *part. p. Uitgestrekt, uitgebreidt, uitgespannen, uitgerek.*

E'TENDUE, *f. f. Espace. Uitgestrekteit, uitstrekking, uitbreiding, wyde, lengte, grootte.*

* Je veux donner à ma haine une libre étendue. *Ik wil mynen haat den vrijen toom vieren, of een vrijen teugel geeven.*

* Etendue d'esprit. *Grootheit, of uitgestrekteit van verstands.*

E'TERNEL, *f. m. Dieu. Godt, de eeuwige Godt.*

Eternel, *adj. qui est de tout tems. Eeuwig, dat altyt geweest is.*

Eternel, *éternelle, adi. Qui n'aura point de fin. Eeuwig, eeuwigduurende, eindeloos, zonder einde.*

La vie éternelle. *Het eeuwig leven.*

* Eternel, *éternelle. Perpetuel. Geduurig, onophoudelyk.*

* Une éternelle inquietude. *Eene eeuwige, of geduurige onrust.*

E'TERNELLE, *f. f. Sorte de fleur. Eeuwigduurende bloem.*

E'TERNELLEMENT, *adv. de toute éternité. Eeuwiglyk, van alle eeuwigheit.*

Eternellement: *pour toute l'éternité. Eeuwiglyk, voor alle eeuwigheit.*

Les dannez souffriront éternellement. *De verdoemden zullen eeuwiglyk lyden.*

Eternellement, *adv. Toujours. Eeuwiglyk, geduurig, altyt, altoos.*

Eternellement. *Sans cesse. Eeuwiglyk, eeuwige, geduurig, onophoudelyk, zonder ophouden.*

* Ils sont éternellement ensemble. *Zy zyn eeuwig, of geduurig te samen.*

E'TERNISER, *v. a. Immortaliser. Vereeuwigen, onsterfelyk maken.*

Eterniser les belles actions des grands hommes. *De schoone daaden der groote mannen vereeuwigen.*

E'TERNITE, *f. f. Qui n'a ni commencement, ni fin. Eeuwigheid, 's geen noch begin no. h einde heeft.*

L'éternité. *L'immortalité, le salut éternel. D'eeuwigheid, d'onsterfelykheit, d'eeuwige zaligheid.*

E'TERNUER, *v. a. Niezen, (t Gemeene volk zegt sniezen.)*

Il ne fait qu'éternuer. *Hy doet niets dan niezen.*

E'TERNUMENT, *f. m. Niezing.*

E'TETER, *v. a. (Terme de Jardinier.) Knotten. De kruin, of den top van een boom afhouwen.*

Un arbre étêté. *Een geknotte boom.*

E'TEUF, *f. m. Bale. Een kaatsbal.*

* Repousser, *ou renvoyer l'éteuf. Den bal wederom kaatsen. (Een spreekwoordt.) Het zelue wederom zeggen.*

E'TEULE, *f. f. Stoppels. 's Overblyffel van 's stroo op het lands na 's snyden van 's kooren.*

ETH. ETI.

E THIQUE, *f. f. La Morale. De zedenleer, de zedenkunst.*

E TIENNE, *f. m. Nom d'homme. Steven. Een mans naam.*

E TIMOLOGIE, *f. f. Etymologie, Oorspronkelykheit, oorspronkskennis, woordkennis, waare afkomst en betekenis van een woordt.*

E TIMOLOGISTE, *f. m. Een taalkundige, een woordkundige, een die de oorspronkelykheit der woorden eener taale beschryft.*

E TINCELLE, *f. f. Vonk, sprank, sprankel.*

Les corps durs qui se choquent produisent des étincelles. *Als harde ligchaamen tegen malkander slooten sprinken er vonken uit.*

* Il ne leur resta pas une étincelle de courage. *Zy behielden niet een vonk moeds overig.*

E TINCELLER, *v. n. Jetter des étincelles. Vonken, vuur geeven, met vonken, of spranken uitspringen: flikkeren, glinsteren, schitteren, fonkeren.*

Feu qui étincelle. *Vuur dat vonkt, of met vonken uitspringt.*

* Ses yeux étincelloient, *ou brillèrent. Zyn, of haar oogen glinsterden, flikkerden, of fonkerden.*

* Ses ouvrages étincellent de sublimes beautés. *Zyne werken schitteren*

ven van hoogdravende schoonheden.

Étincellant. *Part.* Qui étincelle. *Springende*, 's geen met vonken uitspringt.

* Étincellant, étincellante, *adj.* Brillant. *Glinsterend*, *flikkerend*, *schitterend*, *flonkerend*.

* Des yeux étincellans. *Glinsterende oogen*.

ÉTIQUE, *adj.* Maigre, qui n'a que la peau & les os. *Mager*, *ongedaan*, *ingevallen*, *uitgereert*, *die niet dan 't vel over 't gebeente heeft*.

ÉTIQUETTE, *f. f.* (*Terme de Procureur.*) Een opschrift, of ryzel op een pleitzak, of zak met gedingstukken.

* Juger sur l'étiquette-du sac. Juger légèrement. *Naar 't opschrift van de zak vonnissen*. *Ligtelyk*, of *ligtvaardiglyk oordeelen*. *Vonnissen zonder genoegzaame kennis van zaaken te neemen*.

ÉTIQUETTER, *v. a.* Een opschrift op de pleitzak chryven.

ÉTIRER, *v. a.* (*Terme de Serrurier.*) *Uitmeeden*, *uittrekken*. (Een Slotemakers woordt.)

Les ferruriers étirent le fer chaud sur l'enclume. *De Slotemakers smeeden*, of *rekken 't gloeiend yzer uit op 't aanbeeldt*.

ETO.

ÉTOFE, *f. f.* *Stoffe*, *stof*. *Wolle*, of *zyde stoffe*.

Lever de l'étofe chez un Marchand. *Stof by een koopman neemen*, of *kooppen*.

‡ Bourgeois & gens de telle étofe. *Burgers en volk van zulk een stofse*, of *maakfel*, of *van zulk een slag*.

* Etofes. (*Terme de Brodeur.*) *Zyde op bobynen gewonden*, *waar meede men sikt*, of *borduurt*.

ÉTOFFER, *v. a.* Orner. *Bekleeden*, *stoffeen*, *versieren*.

Étoffer des chaises. *Stoelen bekleeden*.

ÉTOILE, *f. f.* Een star, of ster.

Étoile fixe. Een vaste star.

Étoile errante. Een dwaalstar, of zweefstar.

Étoile volante. Een star die verschiet, of verschietende star.

Étoile. Sorte de fleur. *Starretje*. *Zekere bloem*.

Étoile. (*Terme d'Imprimeur.*) Een

ETO.

starretje 't welk men in een boek drukt.

Étoile au front d'un cheval. Een kol voor de kop van een paerd.

* Étoile. Destin. *Geboortestar*, *noodstlos*, *noodtgebeem*.

* Il n'importe que les étoiles me soient contraires. 't Scheelt my niet of de starren my tegen zyn; of dat het nootlos my tegen is.

ÉTOILE', étoilée, *adj.* Plein d'étoiles. *Gestart*, *vol starren*.

Le ciel étoilé. *De gestarnde hemel*.

Le ciel est fort étoilé. *De hemel is vol starren*.

ÉTOLE, *f. f.* Ornement de prêtre. Een stool, een kruisbands die de Priester voor de borst bindt als by de Missa doet.

ÉTONNEMENT, *f. m.* Surprise, admiration, épouvante. *Verwondering*, *verbaastheit*, *onstetemis*, *verschrikking*, *ontzetting*.

ÉTONNER, *v. a.* Surprendre, épouvanter. *Verwonderen*, *verbaazen*, *onstellen*, *verbaast maken*, *verschrikken*.

Cela étonna tout le monde. *Das verbaaste al de wereldt*.

Je suis étonné de son procédé à mon égard. *Ik ben verwondert wegens zyn gedrag omtrent my*.

Étonnant. *Part.* Qui étonne. *Verwonderend*, *verbazend*.

Étonnant, étonnante, *adj.* Surprenant. *Wonderlyk*, *wonderbaar*, *verbaast*, *verwonderlyk*.

Sa conduite est étonnante. *Hy is wonderlyk in zyn gedrag*.

C'est une chose étonnante. *Dat is een wonderlyke zaak*.

Étonné, étonnée, *part. a.* *Verwondert*, *verbaast*, *verstelt*, *ontzet*, *verschrikt*; *als bedondert*.

ÉTOUFEMENT, *f. m.* Sufocation. *Verstikking*, *verfmooring*, *smooring*.

ÉTOUFER, *v. a.* Sufoquer. *Verstikken*, *smooren*, *verfmooren*.

Étoufer une personne enragée. Een dol mensch smooren.

Étoufer, *v. n.* Etre presque sufocé. *Verstikken*, *smooren*, *verfmooren*; *byna verstikt zyn*.

Étoufer de chaud. *Van hitte smooren*.

S'étoufer de manger. *Zich in 't eeten verkroppen*, of *bezwaaren*.

* Étoufer les sémences d'une guerre. *De zaaden van eenen oorlogh smooren*, of *nietblusschen*.

ETO.

* Sa grande joie étouffa toutes ses paroles. *Zyne groote blydchap smoorde alle zyne woorden*.

Étoufer ses ressentimens. *Zyne wraakzucht smooren*, of *verbergen*.

Étoufant, étoufante, *part.* *Strikkende*, *smoorende*.

Étoufant, étoufante, *adj.* Excessif. *Smoorende*, *onmaasig*.

Chaleur étoufante. *Eene smoorende*, of *onmaasige hitte*.

ÉTOUFOIR, *f. m.* Een smoorpot, doofpot, smoorkestel, of doofkestel.

ÉTOUPER, *v. a.* Boucher avec des étoupes. *Met werk te stoppen*.

ÉTOUPES, *f. f.* *Werk van vlas*, of *bennip*; *stoppels en vlakken die men uit de bennip braakt*, of *uit het vlas bekeelt*.

‡ Mettre le feu aux étoupes. *Mettre en querelle*. 't *Vuur in 't werk steeken*. *Aanshooken*, *aanhitzzen*, *oprekkenen*, *opmaakken*.

ÉTOUPILLON, *f. m.* (*Mot peu usité.*) Bouchon. Een stop, of stopfel.

ÉTOURDERIE, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Action étourdie. *Dommigheid*, *bostigheid*, *een domme*, *onbezonne*, of *botte daadt*.

ÉTOURDIR, *v. a.* Rompre la tête à force de bruit. *Verdooven*, *baloorig maaken*, *door groot geraas 't hoest breeken*.

Le son des cloches étourdit. 't *Geluy der klokken maakt iemant baloorig*.

* Vous nous étourdissez de vos contes. *Gy maakt ons baloorig met uwe vertellingen*.

S'étourdir, *v. r.* S'ôter le sentiment. *Zich verharden*, *zich ergens 't gevoelen van beneemen*.

* S'étourdir sur la crainte de la mort. *Zich tegen de vrees des doods verharden*.

Étourdi, *f. m.* Imprudent, précipité. *Een dom*, *bot*, *onbezonnen*, of *onvoorzichtig mensch*.

Étourdie, *f. f.* Een dom, bot, onvoorzichtig vrouwemensch.

Étourdi, *adj.* Étonné. *Verbaast*, *verwondert*, *ontstelt*.

Ce bruit, cette nouvelle l'a rendu tout étourdi. *Das gerucht*, *die tyding heeft hem heel verbaast ge maakt*.

A l'étourdie, *adv.* *Onbezonnen*, *onbedachtelyk*, *onvoorzichtelyk*, *bostelyk*, *dommelyk*.

Il a fait cela à l'étourdie. *Hy heeft dat onbedachtelyk gedaan*.

ÉTOUR-

E TOURDIMENT, *adv.* Ontzozonnen, onbedachtelyk, onvoorzichtelyk.
E TOURDISSEMENT, *f. m.* Verdooving, baloorigheid, doofheit.
 * Dieu répandit sur lui l'esprit d'étourdissement. *Gods stortte over hem nit eenen geest van verhardinge, of van ongevoeligheit.*
E TOURGEON, *f. m.* ou Eturgeon. Sorte de poisson. *Steuri. Zekere visch.*
E TOURNEAU, *f. m.* Sorte d'oiseau. *Een spreekw. Zekere vogel.*
 † C'est encore un bel étourneau! *C'est-à-dire, un beau sot. Dat is een aardige vogel! dat is, een fraaije gek.*

ETR.

E TRANGE, *f. m.* (*Vieux mot.*) Voyez Etranger.
 * Etrange, *adj.* Surprenant. Fâcheux. *Vreemt, zeldzaam, wonderlyk. Moeijelyk.*
 * C'est une chose étrange. *'t is een vreemde, of wonderlyke zaak.*
 * Une humeur étrange. *Een wonderlyke aart, of imborst.*
 * Etrange. *Impertinent. Vreemt, onhebbelyk, onbehoorlyk, ongerymt, onbeschoft.*
 * Raisonnement étrange. *Een ongerymde redeneering.*
 Ils content une chose étrange de leur origine. *Zy verhaalen iets vreemds, of zeldzaams van hunnen oorsprong, of van hunne afkomst.*
E TRANGEMENT, *adv.* Extraordinairement. *Wonderlyk, ongemeen, heel, zeer, sterk, op eene wonderlyke wyze.*
 Il est étrangement emporté. *Hy is heel, of zeer gestoort, of quaaft.*
E TRANGER, *étrangère*, *adj.* *Vreemdt, vreemde, uitlandsch.*
 * Etranger, *étrangère.* Qui n'est pas essentiel, ou propre à une chose. *Vreemds, oneigen, byvallig, bykomend, 't geen niet wezenslyk, of eigen aan een zaak is.*
 * Qualité étrangère. *Eens bykomende hoedanigheid, of kracht.*
 Etranger, *f. m.* Celui qui n'est pas du pais. *Een vreemdeling, een die nit een vreemdt landt is: een uitlander.*
 Nations Etrangères. *Vreemde, of uitlandsche volken.*
E TRANGLER, *v. a.* Sufoquer par le cou. *Worgen, verworgen.*

E trangler. *Tuer. Verworgen, verslikken, dooden, ombrengen.*
S'étrangler, *v. r.* Zich verworgen, zich ombrengen, slikken, verslikken.
 Il s'étrangla d'un pépin. *Hy slikte aan een appelkern.*
 * Vous étranglez les affaires; vous ne leur donnez pas le tems qu'il leur faut. *Gy overvult de zaaken; gy geeft haar den versochten rydt niet.*
 * Etrangler. *Criailler, ou quereller fort. Schreeuwen, kyvon, tieren, baaren en raazen.*
ETRE, (*verbe auxiliaire passif.*) *Zyn, wezen, bestaan, in wezen zyn, (een lydend byvoeglyk werkwoordt.)*
 Etre de toute éternité. *Van alle eeuwigheit zyn, of bestaan.*
 Je le fus voir. Je l'allai voir. *Ik was hem bezoeken. Ik ging hem bezoeken.*
 Etre. *Consister. Zyn, bestaan.*
 La douceur est dans le goût, & non pas dans le fruit. *De zoetigheid is in de smaak, en niet in de vrucht.*
 Etre. *Prendre le parti. Zyn, de zyde kiezen, voorstaan.*
 Je suis pour elle. *Ik ben voor haar.*
 Etre: *Apartenir, relever. Toekoomen, toebehooren, ahangen.*
 La pierre est au Seigneur. *D'aarde is des Heeren, behoort den Heere, Of komt den Heere toe.*
 Etre. *Passer, ou employer. Zyn, doorbrengen, toebrengen: besteden.*
 Nous fumes deux jours à monter la montagne. *Wy waren twee dagen bezig, of besteedden twee dagen met den berg op te klimmen.*
 Il est à craindre. *Hy, of het is te vreesen, of te duchten.*
 Etre bien ou mal avec quelqu'un. *Met iemand wel of qualyk staan.*
 Il n'est pas encore ou il pense être. *Hy is noch niet daar hy meent te koomen.*
 C'est à moi à parler. *'t Komt my toe te spreken.*
 Etre, *f. m.* (*Terme de Philosophie.*) Ce qui existe. *Wezen, 't geen is, 't geen bestaat, of een bestaan heeft.*
 Etre créé. *Een geschapen wezen.*
ETRES. (*Mot peu usité.*) Chemins, détours. *Wegen, omwegen, toegangen, plaatsen.*
E TRECIR, *v. a.* Inleggen, enge,

intrekken, enger, of nauwer maaken.
Etrecir un habit. *Een kleedt inleggen.*
E TREINDRE, *v. a.* Serrer. *Benauwen; 't zamen drukken, 't zamen douwen, omsvatten, besluisen, prangen.*
 * Qui trop embrasse mal étreint. (*Proverbe.*) *Dit te veel ondernoemt slaagt qualyk. (Een spreekw.)*
E TREINTE, *f. f.* 't Zamendrukking, 't zamendruiging, of 't zamempranging.
E TRENNE, *étréne*, *f. f.* Present qu'on fait le jour de l'an. *Een nieujaar, of nieujaars gift, een geschenk, dat men op nieujaar doet.*
 Donner les étrennes à quelqu'un. *Iemant een nieujaar geeven.*
 † Etrenne. *La premiere chose qu'un marchand vend dans sa boutique. Handgift. Het eerste geldt dat een koopman ontfangt van 't geen hy nit zyn winkel verkoopt.*
 † Voilà mon étrenne d'aujourd'hui. *Dat is myn handgift van vandaag.*
E TRENNER, *v. a.* Donner des étrennes. *Nieujaaren of nieujaarsgiften geeven.*
 † Etrenner un habit. *Le mettre pour la première fois. Een nieu kleedt voor de eerste reis aantrekken, of aandoen.*
 † Etrenner. (*Terme de Marchand.*) *Handgift ontfangen, handgift krygen.*
 † Etrenner. *Acheter le premier à un marchand. Handgift geeven, allereerst by een koopman iets koopen, of besteden.*
E TRIER, *f. m.* (*Terme d'Epronnier.*) *Stevellengel, slygbeugel, waar in men den voet zat om te paerd te klimmen.*
E TRILLE, *f. f.* *Een roskam.*
 † On est logé ici à l'étrille. *C'est-à-dire, dans un cabaret trop cher. Men legt hier in de roskam, (Wy zeggen in de schaer) 't huis. Dat is, in een zeer duure herberg.*
E triller, *v. a.* *Roskammen, roffen.*
E triller un cheval. *Een paerds roskammen.*
 † Etriller. *Rosfer. Fouëtter. Roskammen, afrassen, geesselen, lustig afhaalen, of affmeeren.*
 † Il a été bien étrillé. *Hy is wakker afgeroost.*

- ETRIPER**, v. a. (*Terme de Fleuriste.*) Een bloem openen, of opdoen. (Een Hoveniers woordt.)
- ETRIVIERES**, f. f. Coups de fouët. Rgedeslagen, geesseling, geesselslagen.
- Donner les étrivieres à quelqu'un. Iemants geesselen.
- Etriviere**. (*Terme de sellier.*) Stevelriem, stevelreep, slygelreep daarmen mede te paerdt stygt.
- ÉTROIT**, étroite, adj. Smal, eng, nauw.
- Drap étroit, adj. Smal laken.
- A l'étroit**, adv. Etroitement. Nauw, eng, bekrompen.
- Se mettre à l'étroit. Zich nauw besluiten, zich in een engte stellen.
- † Il a l'esprit étroit. Hy heeft een klein, of heel bepaalt verstand.
- * Etre dans une étroite amitié. In een zeer nauwe vriendschap zyn, of staan.
- * Embrasser une vie plus étroite. Een nauwgezetter leven omhelzen, of aanneemen.
- ÉTROITEMENT**, adv. A l'étroit. Nauw, eng, bekrompen.
- Etre logé étroitement. Nauw, of eng gehuisd zyn.
- * Etroitement obligé. Zeer, zonderling, of byzonder verplicht.
- † **ÉTRON**, f. m. Een drol, of keutel; een dikke stromt.
- ÉTRONÇONNER**, v. a. (*Terme de Jardinier.*) Ontkruinen. Ontkroonen; of kroon van een boom afhouwen. (Een Hoveniers woordt.)

ETU.

- ÉTUDE**, f. f. Leeroefening, geleertheit, wetenschap, boekoefening, geleertheitsoefening. Studie.
- Homme d'étude, ou homme de lettres. Een man van geleertheit, of van letteren, een geleert man.
- Étude. Application d'esprit. Zorge, overleg, vlyt, oefening, bezigheid.
- C'est là toute son étude. Daar in bestaat al zyn overleg.
- Étude. (*Terme de Procureur & de Notaire.*) 's Kantoor van een Pleitbezorger, of Beampschryver. Een sinderkamer, of oefenkamer.
- ÉTUDIER**, v. a. Apprendre. Leeren, zich ergens in oefenen.
- Étudier le Grec. De Grieksche taal leeren.
- Étudier. Faire ses études. Leeroefening,

- nen, geleertheit oefenen, boekoefenen. Studeeren.
- Étudier l'esprit de quelqu'un. Op iemants verstand scherp merken, of nauwkeurig letten; iemants verstand poogen te ontdekken.
- Étudier le monde. Op de wereldt acht geeven, of scherp letten; de wereldt zoeken te kennen.
- S'étudier, v. r. S'appliquer à quelque chose. Zich ergens op leggen; zich bezlytigen, zich benaerfzigen.
- Étudié, étudiée, adj. Fait avec soin. Doorwrocht, wel bearbeidt.
- Discours étudié. Een doorwrochte reden.
- Façons de faire trop étudiées, ou affectées. Gemaaktheden, gemaakt en gezocht gebaar, eene wyze van doen die al te gezo ht is.
- ETUI**, f. m. Een koker, of kas.
- Étui de chapeau. Een hoedkas.
- Étui à cifeaux. Een schaerkoker.
- ÉTUVE**, f. f. Een stooft, stoove, of kagchelkamer.
- Une étuve pour les femmes. Een stooft voor de vrouwen.
- Étuve. (*Terme de Chapelier.*) Een hoedemakers kagchel, of droogplaats.
- ÉTUVÉE**, f. f. Gestooft. Gestooft eeten, gestooftde spys.
- ÉTUVER**, v. a. Laver & néteier uné plaie. Stooven, eene wonde wasschen, en zuiveren. (Stooven is eigentlyk by ons pap op een gezwel leggen.)
- Étuver de la viande. Spys, of eeten stooven.
- ÉTUVISTE**, f. m. Een bader. Een die badstooven houdt.

EVA.

- ÉVACUATION**, f. f. (*Terme de Medecine.*) Lossing, ontlasting, of afdryving van schadelijke vochtigheden.
- Grande évacuation d'humeurs. Een groote lossing, of ontlasting van vochtigheden.
- ÉVACUER**, v. a. Ledigen, ontlasten, doen lossen, afdryven.
- Évacuer la bile. De gal afdryven.
- ÉVADER**, v. n. Fuir, échaper, sauver. Ontsnappen, ontkoomen, ontloopen, ontvluchten, ontvlieden.
- On l'a fait évader. Men heeft hem laten loopen, of laten ontkoomen.

- S'ÉVADER**, v. r. Se sauver. Ontvluchten, zich wegpakken, de vlucht neemen, of kiezen.
- Il s'est évadé la nuit. Hy is des nachts ontvlucht.
- ÉVALUATION**, f. f. Estimation de prix. Schatting, waardeering, pryzeering.
- EVALUER**, v. a. (*Mot peu usité.*) Apprécier. Schatten, waardeeren, op prys stellen.
- ÉVANGÉLIQUE**, adj. Evangelisch, van 't Evangelie.
- Doctrine évangélique. Evangelische leere.
- Évangéliques, f. m. p. Evangelischen, aanhangers van 't Evangelie.
- ÉVANGÉLIQUEMENT**, adv. Op eene Evangelische wyze.
- ÉVANGÉLISER**, v. a. (*Mot peu usité.*) Anoncer l'évangile. He Evangelie prediken, of verkondigen. (Eigentlyk naar 't oirspronkelyke Grieksch eene goede, of blyde boodschap brengen, eene goede maare verkondigen; onduttich Evangeliseeren.)
- ÉVANGÉLISTE**, f. m. Een Evangelist, een verkondiger van goede tydinge, van eene blyde boodschap, of blyde maare.
- ÉVANGILE**, f. m. (*Mot Grec*) qui signifie bonne nouvelle. Evangelie, (Een Grieksch woordt) Eene goede, of blyde tyding, eene blyde boodschap, of blyde maare.
- S'ÉVANOUIR**, v. r. Tomber en foiblesse. Bezwymen, flauw worden, in zwym, of in onmagt vallen.
- * Évanouir. Disparoitre. Verdwynen, uit het gezicht gaan, koomen, of raaken.
- * Sa gloire s'est évanouie. Zyn heerlykheit is verdweenen.
- * Crois-tu que mes chagrins se doivent évanouir? Meent gy dat myne ongenoegen moeten verdwynen?
- ÉVANOUISSEMENT**, f. m. Deffaillance. Bezwyning, onmagt, flauwte, flauwigheit.
- Il lui prit un évanouissement. Hy viel in onmagt.
- ÉVANTER**. Voyez éventer.
- ÉVAPORATION**, f. f. Cpdamping, uitdamping, uitwaassering.
- S'ÉVAPORER**, v. r. Aler en vapeurs. Utdampen, verwaasseren,

EVA.EUC.EUD.EVE.

EVE.EVI. EUN.EVO.EUP.EUR.EUX. 335

men, in damp veruliegen, uitwaassmen.
 ‡ S'évaporer. S'emporter pour peu de chose. Opstuiwen, opuliegen, om een beuseling quaadts worden, of zich vergrammen.
 E'VASER. (Vieux mot.) Voyez lâcher, ou élargir.
 ‡ Nez évafé. Nez plat & large. Een dikke plaste neus.
 E'VASION, f. f. Fuite secrette. Ontvluchting, ontsnapping, ontsoming, vlucht.

EUC. EUD.

EUCARISTIE, eucharistie, f. f. Un des Sacremens de l'Eglise. Het beilig Avondmaal, de dankmaaltijd, de dankzegging, of 's dankoffer in de Kerke. Een van de Verbondsteken der Kerke. (Dus in 't Grieksch van d'Outvaderen genaamt.)
 EUDOXE, f. m. Eudoxes. Een mans naam, (beteekenende een aanzienlyk, of vermaart man.)

EVE.

EVECHE', f. m. Een Bisdom.
 Evêché. Maison de l'Evêque. 't Bisschops hof, of huis.
 Evêché. Carte d'un Evêché. Kaart van een Bisdom.
 E'VEILLER, v. a. Opwekken, wakker maaken, doen ontswaaken, verwakkeren.
 * Le vin éveille l'esprit. De wyn verwakkeret den geest.
 * Eveillé, éveillée, adj. Gaillard, vif. Vrolyk, lustig, helder, levendig, vlug, snedig.
 * Oeil éveillé. Een helder, of levendig oog.
 E'VÈNEMENT, f. m. Tout ce qui arrive. Geschiedenis, geval, voorval, gebeurtenis, uiskomst, uitslagh, uitgang.
 Un heureux, un fâcheux événement. Een gelukkig, een moeijelyk voorval.
 A tout événement, adv. Quoi qu'il arrive. Hoe het ga, was 'er van komt, 't ga hoe 't wil.
 E'VENTAIL, f. m. & f. Een waaijer.
 E'VENTAILLISTE, f. m. Een waaijermaker, of waaijerschilder.
 E'VENTAIRE. Inventaire, f. f. (Terme de Vanier.) Een langwer-

pig mandje, of korfje van groene teen zonder ooren. (Een Mandemakers woordt.)
 E'VENTER, v. a. Rafraichir en agitant l'air. Expofer à l'air. Waaijen, verkoelen, verluchten, te luchten hangen.
 * E'venter. Faire ouverture. Doorgraaven, opening maaken, lucht geeven.
 * E'venter une mine. Een myn doorgraaven.
 * E'venter. Divulguer. Verspreiden, ruchtbaar maaken, ontdekken, verbreiden.
 * La mine est éventée. 't Gebeim is ontdekt.
 ‡ E'venter. Evaporer. Verwaassmen, veruliegen.
 ‡ Laisser éventer son cerveau. Zyn brein laten veruliegen.
 S'éventer, v. r. S'évaporer. Verschaalen, zyn kracht verliezen.
 Vin éventé. Verschaalde wyn.
 * Eventé, éventée, adj. Ecervelé, étourdi. Lichthoofdig, loshoofdig, los, loskoppig, hersenloos, breinloos.
 E'VENTE, f. f. (Terme de Chandelier.) Een kaerskijs.
 E'VENTRER, v. a. Vuider, ou ôter les entrailles. Ontweyen. 's Ingewandt uithaalen.
 E'VEQUE, f. m. Een Bisschop, of Opziender der Kerke.
 E'VERRER, v. a. (Terme de chasse.) Een hondt van de worm snyden.
 S'EVERTUER, v. r. S'eforcer de faire. Poogen, trachten, zyn best doen, zyne krachten inspannen.

EVI.

E'VICTION, f. f. (Terme de Palais.) Uitswinning, afwinning in rechten, wederkryging van iets dat onze tegendinger ter goeder trouwe verkregen hadde.
 E'VIDEMMENT, adv. Clairement. Klaarlyk, oogschynlyk, blykbaar, zichtsbaarlyk.
 E'VIDENCE, f. f. Certitude manifeste. Klaarblyklykheit, blykbaarheid, volle zekerheit.
 E'VIDENT, évidente, adj. Clair, manifeste. Klaar, bekent, blyklyk, openbaar, blykbaar, middagklaar, zonneklaar.
 E'VIDER, v. a. (Terme de Tailleur.) Afronden, ronds affnyden. (Een Kleermakers woordt.)

E'VIER, f. m. Een gootsteen, geusteen, of watersteen.
 E'VINCER, v. a. (Terme de Palais.) Uitswinnen, overtuigen, afwinnen, iets wederkrygen dat onze tegendinger ter goeder trouwe gekregen hadde.
 E'VITER, v. a. Echaper, fuir. Schuwven, myden, ontwyken, vermijden, ontgaan, ontvluchten, ontrulieden.
 Eviter un péril. Een gevaar ontwyken.
 Eviter les petites fautes de même que les grandes. De kleine feilen, of gebreken zoo wel myden als de grooten.

EUN. EVO.

EUNUQUE, f. m. Châtré. Een gesneden, of gelubde.
 E'VOCAATION, f. f. Paroles qu'on profère pour appeller quelqu'esprit. Bezweering, oproeping, woorden die men gebruikt om eenigen geest op te roepen.
 Evocation. (Terme de Palais.) Uitsdaging. Klage van geweigert recht, overdaging, uitroeping, betrekking voor hooger recht.
 E'VOLUTION, f. f. p. Exercice de soldats. De driukonst, het drillen, de wapenhandling.
 E'VOQUER, v. a. Apeler à soi quelque esprit. Bezweeren, eenen geest oproepen.
 Evoquer. (Terme de Palais.) Uitsdagen, uitroepen, beroepen, ontbieden, voor hooger rechts trekken, of roepen.

EUP. EUR. EUX.

EUPATOIRE, f. f. (Plante medicinale.) Oedermeenig, of Agrimonie. (Een geneeskruidd.)
 EUPHORBE, f. f. (Arbre medicinal.) Een boom in Lybië, Euphorbium geheeten.
 EUPHRAGE, ou Eufraife. (Plante medicinale.) Oogentrooft. (Een geneeskruidd.)
 EURIPE, f. m. Een ongte in de zeesniffchen Boërie en 't eilands Negeroens.
 EUROPE, f. f. Europe. Een van de vier deelen der werelds.
 EUROPEEN, adj. Qui est d'Europe. Europeër, een die uit Europe is.
 EUX. Pluriel du singulier lui. Zy, zy lieden, 's meervoudt van 's enkelvoudt hy.

EXA.

EXA.

EXACT, exacte, adj. Doorwrocht, nauw, nauwkeurig, scherp.

Recherche exacte. Een nauw, of scherp onderzoek.

EXACTEMENT, adv. Nauwkeuriglyk, vlytiglyk, zuiver, met eenen netten, of beschaafden styl.

Ecrire exactement. Zuiver schryven, een nette styl hebben.

EXACTEUR, f. m. Qui exige les deniers publics. Invoorderaar, inmaander van de gemeene middelen, ook wel een knevelaar der gemeente; een die 's landts tollen, inkomsten, of gelden invoordert, of inzamelt.

EXACTION, f. f. Afsporssing, onrechtmaatige schatting, geldtaspersing, afkneveling.

EXACTITUDE, f. f. Nauwkeurigheid, vlytigheid, scherpe, of nauwe toezicht.

EXAGERATION, f. f. Vergroo-ting, opsnydning, of breede nis-ting ener zaake.

EXAGERER, v. a. Augmenter par paroles. Vergrooten, opsnijden, door woorden grooter maaken, of broeder uitmeeten.

Il exagé un peu le fait. Hy vergroot de daads een weinig.

EXALAISSON, exaler. Voyez exhalaison, exhaler.

EXALTATION, f. f. (Terme d'Astrologie.) 's Hemelpunt daar een Dwaalstar den meesten invloedt heeft.

* Exaltation. (Terme de l'Eglise Romaine.) Verheffing, opheffing, verhooging.

* Exaltation de la croix. Kruisverheffing, verhoging van 's kruis.

* Exaltation. Creation du Pape. Verkiezing, verheffing, of aanstelling van een Paus.

EXALTER, v. a. Elever par paroles. Verheffen, pryzen, verhooggen, opvlyelen, hoog opzetten.

Exalter la gloire de la Poësie. De heerlijkheid der Dichtkunde verheffen.

Exalter. (Terme de Chimie.) Rendre plus subtil & plus pur. Verdunnen, zuiveren, vluchtiger en zuiverder maaken.

EXAMEN, f. m. Onderzoek, onder- vraaging, uitvorsching, proef, soets, voorgestelde vragen.

Examen de conscience. 's Onderzoek van 's gemoedt, of geweeten.

Examen d'une affaire. 's Onderzoek van een zaake.

Examen à futur. (Terme de Palais.) Onderzoek voor het toekomende.

EXAMINATEUR, f. m. Onderzoeker, ondervraager, navorscher, naspeurder.

On lui a donné des examinateurs fort doux. Men heeft hem heele zachte ondervragers gegeven.

EXAMINER, v. a. Interroger quelqu'un. Ondertastem, onderzoeken, beproeven, ondervraagen.

* Examiner. Considérer avec attention. Pefer miterement. Onderzoeken, navorschen, naspeuren, aandachtelyk beschouwen. Rypelyk overweegen.

Il faut examiner les choses par la raison. Men moet de zaaken door de reden onderzoeken.

EXARQUE, f. m. (Terme d'église.) 's Hooft der grootste Bisdommen.

Exarque. Opperhoofd van Italië. (De eernaam van eenen Landtvoogdt, dien de Grieksche Keizers in Italië zonden, en die te Ravenne woonden.)

L'Empereur Justinien envoya Longin pour être Exarque en Italie. Keizer Justiniaan zond Longyn naar Ravenne om Opperhoofd in Italië te zyn.

EXARQUAT, ou Exarcate, f. m. De waardigheid, rydt, of 's gebiedtsrecht van eenen Opperhoofd te Ravenne in Italië.

EXAUCER, v. a. Écouter favorablement. Verhooren, gunstiglyk hooren.

Seigneur, exauce ma priere. Heer, verhoor myz gebedt.

EXC.

EXCEDER, v. a. Aler au delà de ce qui est réglé. Overtreffen, overspringen, te boven of te buiten gaan, oversteigeren.

Il excéde le prix ordinaire. 's Gaat den gemeenen prys te boven; 's oversteigert den gemeenen prys.

* EXCELEMMENT, adv. Uitspekende, voortreffelyk, uitneemende, by uitneemendheit, uitspekend, of uitneemend wel.

EXCELLENCE, excellence, f. f. Uitmuntendheit, uitspekendheit, voor-

treffelykheit, uitneemendheit.

L'excellence des ouvrages de Dieu. De uitsmuntendheit van Godts werken.

Cela est bon par excellence. Dat is by uitspekendheit goeds.

EXCELENT, excéente, ou excellent, adj. Délicieux. Uitspekend, uitmuntend, zfer lekker, treffelyk, ongemeen, uitneemend, voortreffelyk.

Vin excéent. Uitspekende wyn; zeer lekkere wyn.

* Excéent, excéente. Extraordinaire, qui excéle. Uitmuntende, uitspekende, uitneemende, voortreffelyk, buisen gemeen.

EXCELER, v. a. Surpasser. Overtreffen, uitspeken, uitsmunten, te boven gaan.

Il excéle en son art. Hy steekt, of munt uit in zyne kunst.

EXCENTRIQUE, adj. (Terme de Géométrie & d'Astronomie.) Onveermiddelpuntig, buisen 's middelpunt, of middenpunt.

Cercle excentrique. Een oneveermiddelpuntige kring.

EXCEPTER, v. a. Reserver. Uitsneemen, uitszonderen, bebouden, voorbebouden.

Il donna tout sans rien excepter. Hy gaf alles zonder eenige uitsondering, of uithouding.

Excepter. (Terme de Grammaire.) Uitsneemen, of uitszonderen van den gemeenen regel.

Il faut en excepter ce mot. Men moet 'er dit woordt van uitsonderen.

EXCEPTE. (Préposition.) Hormis. Behalven, uitzgexondert, uitsgenomen.

Excepté vous & moi. Behalven u en my.

EXCEPTION, f. f. Reserve. Uitsondering, uitsneeming, uithouding.

Il faut faire exception entre les personnes. Men moet eenige uitsondering, of onderscheidt tusschen menschen maaken.

Exception. (Terme de Grammaire.) Een uitregeling, uitsondering, of uitsneeming van den gemeenen regel.

Exception déclinatoire. Een uitsvlucht om zynen onderhoorigen rechter te ontwyken.

Exception dilatoire. Een uitsvlucht, of verzet van uitsstel.

EXCES, *f. m.* Ce qui est superflu. *Overdaadt, overmaat, overtolligheit.*
 Il y a là de l'excès. *Daar is overdaadt in.*
 Faire excès. Faire débauche. *Overdaadt pleegen; de maat in eeten en drinken te buiten gaan.*
 * Excès de rigueur. *Onmaatige gestrengheit.*
 * Excès. Dérèglement dans les mœurs. *Overdaadt, ongeregeltheit, buitenspoorigheit, uitspoorigheit.*
 * Excès. Efforts excessifs. *Sterke pogingen, onmaatige verspillling van krachten.*
 * Les nouveaux mariés sont sujets à faire des excès. *De nieuwgetrouwden verspillen dikwyls onmaatig hunne krachten.*
EXCESSIF, *excessive, adj.* Trop grand. *Overdaadig, overstallig, onmaatig, overtollig, te veel, te groot.*
 Travail excessif. *Onmaatigen, of te grooten arbeid.*
 Excessif. Déréglé. *Onmatig, magtig veel, of schrikkelijk veel, zeer groot, heel zwaar.*
 Des dépenses excéllives. *Zeer groote, of heel zwaare onkosten.*
EXCESSIVEMENT, *adv.* *Overdaadiglyk, onmaatiglyk, zeer veel.*
 Manger excessivement. *Overdaadiglyk, of onmaatiglyk eeten.*
EXCITER, *v. a.* Emouvoir. *Verwekken, aanbitzen, aanstoken, aanzetten, opstoken, opwekken, oprokken, opruijen, aanporren.*
 Exciter une sédition. *Een oproer, of opstant verwekken.*
 Exciter les soldats à prendre les armes. *De soldaaten aanbitzen, of opruijen om de wapenen op te nemen.*
EXCLAMATION, *f. f.* *Uitroeping, uitschreeuwling, misbersting.*
 Exclamation pathétique. *Een beweeglyke uitroeping.*
EXCLURRE, *v. a.* *Uitsluiten, uitweeren, buiten houden, of sluiten.*
 Exclurre quelqu'un du gouvernement. *Iemant van de regeringe uitsluiten. Iemant buiten de regeringe houden.*
 Exclu, *adj.* Excepté. *Behalven, uitgezonderd.*
EXCLUSIF, *exclusive, adj.* *Uitsluitelyk, uitsluitende, uitweerende.*

Voix exclusive. *Een uitsluitende stem.*
EXCLUSION, *f. f.* *Uitsluiting, verstek, uitweering.*
EXCLUSIVEMENT, *adv.* *Uitsluitelyk, op eene uitsluitende wyze, dat is, dat de zaak daar men van spreekt niet gerekent wordt.*
EXCOMMUNICATION, *f. f.* *Ban, kerkban, uitsluiting uit de Kerke, of Gemeinte.*
EXCOMMUNIER, *v. a.* *Bannen, uitsluiten, in den ban doen, van de Kerke afsnyden, uit de gemeente bannen.*
 Excommunié, *f. m.* *Gebannene, afgesneene, een die uit de Kerk, of Gemeinte gebannen is.*
 † *Vifage d'excommunié.* *Vifage afreux & défait. Een leelyk ongedaan aangezichts, een leelyke stromy, of vies bakhuis.*
 † *Excommunié.* *Méchant, scelerat. Een guet, schelm, schurk, fielt, deugniet, verdorveling.*
EXCOMPTÉ. *Voyez Escompte.*
 * **EXCORIATION**, *f. f.* *(Terme de Chirurgie.) Een onthuiding, of ontvellinç. (Een Heelmeesters woordt.)*
 * **EXCROCENCE**, *f. f.* *(Terme de Chirurgie.) Een uitwas, of uitwassing van vleesch. (Een Heelmeesters woordt.)*
EXCREMENT, *f. m.* *Uitwerpsel, vuiligkeit. Drek, afgang.*
EXCRÉMENTEUX, *excrémenteuze, adj.* *(Terme de Médecine.) Dat van de natuur, of den aart van een uitwerpsel is. (Een Geneeskundig woordt.)*
 * **EXCRETION**, *f. m.* *(Terme de Médecine.) Uitsdryving, uitwerping. (Een Geneeskundig woordt.)*
EXCUSABLE, *adj.* *Verschoonbaar, verschoonlyk, verantwoordelyk, dat te verschoonen is.*
 Sa faute est excusable. *Zyn mislagh is verschoonbaar, of verschoonlyk.*
EXCUSE, *f. f.* *Paroles par lesquelles on s'excuse. Ontschuldiging, verantwoording, verschooning.*
 Faire excuse à quelqu'un. *Zich by iemant ontschuldigen, of verschoonen.*
 Demander excuse. *Ou plutôt demander pardon. Verontschuldiging, of vergiffenis verzoeken.*
EXCUSER, *v. a.* *Exemter de faute. Ontschuldigen, verontschuldigen, verschoonen, van eene misdadts*

vry keuren, of vry kennen.
 Je l'ai excusé auprès de son ami. *Ik hebbe hem by zynen vriendts ontschuldigt.*
 S'excuser, *v. r.* *Prendre quelque prétexte. Zich ontschuldigen, een voorwendel, of dekmantel nemen.*
 Il s'excusoit sur sa pauvreté. *Hy ontschuldigde zich op zyne armoede.*
 S'excuser. *Prier qu'on nous pardonne. Zich ontschuldigen, of verontschuldigen. Schuld bekennen; om vergiffenis bidden; zyne ontschuldiging doen.*
 Je me suis excusé auprès de lui. *Ik hebbe my by hem ontschuldigt.*

EXE.

EXEAT, *f. m.* *(Terme de Colège.) Oorlof om uit het school te mogen gaan.*
EXÉCRABLE, *adj.* *Horrible. Afgriffelyk, affchouwelyk, afschuwelyk, vervloekelyk, schrikkelijk, verfoeijelyk, yffelyk.*
 Crime exécration. *Eene afgriffelyke misdadts.*
EXÉCRATION, *f. f.* *Horreur. Afgryzing, verlocking, verfoeijing.*
 Son nom étoit en exécration à sa Patrie. *Zyn naam was in verlockinge by zyn Vaderlandt.*
EXÉCUTER, *v. a.* *Mettre en exécution. Uitvoeren, uitvoeren, verrichten, nakomen, volvoeren, volbrengen.*
 Exécuter un dessein. *Een aanslagh uitvoeren, of volbrengen.*
 Exécuter un testament. *Een uiterste wil uitvoeren.*
 Exécuter. *Faire mourir. Rechten, doen sterven, ter doods brengen, met de doods straffen.*
 On excuta les auteurs de la revolte. *De stichters, of belhamels van den oproer wierden met de doods gestraft.*
 Exécuter. *(Terme de Prati. que.) Panden, iemant goeds panden, iemant uitwinnen.*
 Exécuter, *f. m.* *Bourreau. De Scherp-rechter, of beul.*
 Exécuter testamentaire. *Exécuter d'un testament. Uitvoerder van eenen uitersten wille.*
EXÉCUTION, *f. f.* *Acomplissement d'une chose. Verrichting, uitvoering.*

voering, uitrechting, volvoering, volbrenging, nakoming.
 L'exécution d'un traité. Nakoming, of volbrenging van een gedragh.
 Exécution. Punitio par la main du bourreau. Halsstraffe, halsrecht, straffe door beuls handen.
 Exécution. (Terme de Pratique.) Panding van iemants goeds.
 EXECUTOIRE, *f. m.* (Terme de Pratique.) Een volmagt des Rechters om tot zynen kosten 's goeds te mogen panden.
 EXEMPLAIRE, *adj.* Qui est de bon exemple. Voorbeeldelyk, ten voorbeeld strekkende, voorbeeldig, sichtigelyk.
 Mener une vie exemplaire. Een voorbeeldig, of sichtigelyk leven leiden.
 C'est une punition exemplaire. Dat is eene voorbeeldelyke, of zwaare straffe.
 Exemplaire, *f. m.* Copie de quelque ouvrage. Afschrift, afdrukfel, naschrift van eenig boek.
 EXEMPLAIREMENT, *adv.* Voorbeeldelyk, ten voorbeelde, sichtigelyk.
 EXEMPLE, *f. m.* Een voorbeeld, spiegelbeeld, of Exempel.
 Donner de bons exemples. Goede voorbeelden geeven.
 Par exemple, *adv.* By voorbeeld.
 * Exemple. Modelle. Voorbeeldt, staal, meesterstuk.
 Pour se rendre habile il faut imiter les grands exemples de l'antiquité. Om wel bedreven, of gauw in de kunst te worden, moetmen de groote voorbeelden der Oudheit navolgen.
 Exemple, *f. f.* (Terme de Maître à écrire.) Modèle d'écriture. Een voorbeeld om naar te schryven. (Een Schryfmeesters woordt.)
 EXEMPTION, *f. f.* Bevryding, vrydom, vryheit, uisneeming, uiszondering.
 Exempt, *exempte*, *adj.* prononcez
 Exant. Bevrydt, vry, ontslagen, ontslast, ontheft.
 Il est exempt de jüner. Hy is bevrydt van 't vasten.
 Exemt des tailles. Schattingvry, tol-vry, vry van tollens, of schattingen.
 Exemt des gardes, *f. m.* Een vryeling van de wacht. Een bevelhebber van 's Koninks lyswacht die niet behoort te waaken.

EXEMTER, *v. a.* Bevryden, vry maaken, uiszonderen, verlossen, vry houden, ontslasten, ontheffen.
 Exemter quelqu'un de soldats. Iemant van inlegeringen des krygsvolks bevryden, of vryhouden.
 EXERCER, *v. a.* Mettre en pratique. Oefenen, plegen, onderhouden, hantzeren, handelen, bedienen, bekleeden, waarnemen.
 Exercer la Medecine. De Geneeskunde oefenen.
 Exercer sa charge. Zyn ampt bedienen, of waarnemen.
 Exercer la justice. Recht doen, 't recht handhaven, of oefenen.
 S'exercer, *v. r.* S'appliquer. Zich oefenen, zich argens toe begeeven, of aan overgeeven.
 S'exercer à la chasse. Zich met de jagt, of in 't jagen oefenen.
 EXERCICE, *f. m.* Occupation. Oefening, bezigheid, onledigheid.
 La chasse est un bel exercice. De jagt is eene fraaije oefening.
 L'exercice d'une charge. De bediening van een ampt.
 Les exercices spirituels. De geestelyke oefeningen.
 L'exercice militaire. De wapenhandel, of wapenoefening.

EXF. EXH.

EXFUMER, *v. a.* (Terme de Peintre.) Een gedeelte van een schildery uiswiffelen, of uisdoen. (Een Schilders woordt.)
 Tous les H des mots de cette colonne ne se prononcent point. Alle de H der woorden van deeze zyde worden (in 't Fransch) niet uitgesproken.
 EXHALAISON, *f. f.* Damp, uiswaassening, waassem.
 EXHALER, *v. a.* Uiswaassenen, uisdampen, rook, of damp uiswerpen.
 La terre exhale des vapeurs. De aarde waassemt dampen uit.
 EXHAUSSEMENT, *f. m.* Hauteur. Verhooging, hoogte.
 EXHAUSSER, *v. a.* Elever. Verhoogen, hooger maaken, hooger optrekken, hooger ophaalen.
 Exhausser un bâtiment. Een gebouw verhoogen, of hooger optrekken.
 EXHEREDATION, *f. f.* (Terme de Palais.) Onterving, outmaking van 't goeds.

EXHEREDER, *v. a.* (Terme de Palais.) Onterven, 't goeds outmaaken. (Naar eene gemeene taale, bastert maaken.)
 Il a exherédé sa fille. Hy heeft zyn dochter ontorst.
 EXHIBER, *v. a.* (Terme de Pratique.) Produire. Bybrengen, voortbrengen, voor den dag brengen, vertoonen, te voorfchyn brengen.
 Exhiber les pieces. De stukken voortbrengen.
 EXHIBITION, *f. f.* (Terme de Pratique.) Aanwyzing, voortbrenging, vertooning, te voorfchynbrenging.
 EXHORTATION, *f. f.* Aanmaning, vermaning, aanrading, aanporring, aanzetting.
 EXHORTER, *v. a.* Vermaanen, aanmaanen, aanporren, aanzetten, aanraaden.
 Il l'exhortoit d'entreprendre cela. Hy raadde, of riedt hem zulk te beftaan, of te onderneemen.
 Il l'exhorta de me faire violence. Hy riedt my om my zelven geweld aan te doen, of 't overdwarsen.
 EXHUMATION, *f. f.* Opgraving, of opdelving van een lyk.
 EXHUMER, *v. a.* Een ligchaam opgraven door bevel van 't gerecht.
 Exhumez ce corps, pour voir s'il n'est point mort de poison. Graaf dat lyk weder op, om te zien of 't niet door vergif gestorven is.

EXI.

EXIGENCE, *f. f.* Vereisch, vordering.
 Suivant l'exigence des choses. Naar vereisch van zaaken.
 EXIGER, *v. a.* Demander, Af-eiffchen, afvorderen, eiffchen, vorderen.
 Exiger un serment. Eenens oeds af-eiffchen, of afvorderen.
 EXIGIBLE, *adj.* Qu'on peut exiger. 't Geen geeffcht, afgeeiffcht, of gevordert kan worden.
 La dette n'est pas encore exigible. De fchuld kan noch niet geeffcht worden.
 EXIL, *f. m.* Bannissement. Ban, uitbanning, ballingchap.
 Envoyer en exil. In ballingchap zenden, of verzenden, bannen, balling maaken.
 * Exil. Absence. Ballingchap, afwezen.

wezen, afwezigheit.

EXILER, v. a. Bannir. Bannen, uitbannen, in ballingschap verzenden, balling maaken.

‡ S'exiler, v. r. S'ablenter, se retirer. Zich ergens van daan bannen. Achter blijven, ergens van daan blijven, ontwyken, verstreken, zich ontsrekken.

Exilé, *exilé*, adj. Envoié en exil. Balling, gebannen, in ballingschap gezonden, of verzonden.

Exilé, f. m. Banni. Een balling, een gebannene, of uitgeweekene.

On fit rapeller les exilés. Men deedt de ballingen weder inroepen.

‡ Exilé, f. m. Absent, éloigné. Balling, afwezige.

EXISTENCE, f. f. Wezentlykheit, bestaanlykheit, bestandigheit.

EXISTER, v. n. In wezen zyn, daadlyk zyn, bestaan; wezentlyk zyn, of bestaan.

Ce qui n'exiite point ne difere en aucune façon du néant. Het geen niet bestaat, verscheelt nergens in van 't niets.

EXO.

EXODE, f. m. Uitgang, of uistocht. (Denaam van het tweede boek van Mozes.)

EXOINE, f. f. (Terme de Palais.) Een verzekerbrief, waar door men weet dat onmogelykheit van zig op zoodanig een plaats te laaten vinden.

EXORABLE, adj. Verbiddelyk, die men verbidden kan, die te verbidden is.

EXORBITAMENT, adv. Excessivement. Uitspooriglyk, onmaatiglyk, overmaatiglyk.

EXORBITANT, *exorbitante*, adj. Excessif. Uitspoorig, buisenspoorig, onmaatig, overmaatig, overtollig.

Dépense exorbitante. Onmaatige kosten, of cortooring.

L'EXORCISER, v. a. Bezweeren, den duivel uitdryven, of uitbannen.

Exorciser un possédé. Eenen bezestenen bezweeren.

EXORCISME, f. m. Bezweering, duivelban, duivelbanning.

L'EXORCISTE, f. m. Bezweerder, duivelbanner, duiveljager.

EXORDE, f. m. (Terme de Rétorique.) Begin, aanvang, voorreden,

inleiding eener reden.

L'Exorde doit être tiré des lieux, des personnes, ou des circonstances des choses. D'inleiding moet gehaalt worden uit de plaatsen, de personen, of d'omstandigheden der zaa-hen.

EXORTATION. Voyez exhortation, exhorter.

EXP.

EXPECTATIF, expectative. Voyez Grace.

Expectative, f. f. (Terme de Sorbonne.) Een twisfreden die van eenen leerling der Sorbonne verdedigt wordt.

EXPÉDIENT, f. m. Moien. Middelen, wyze, of wegh om iets te doen.

Donner des expédiens. Middelen verschaffen, of aan de handt geeven.

Expédient, expédiente, adj. Ce qu'il est à propos de faire. Nuttig, noodig, heilzaam, voordeelg, oorbaar, betaamlyk, 't geen oorbaar is te doen, gevoegzaam.

Cela est expédient. Dat is gevoegzaam, of oorbaar.

EXPÉDIER, v. a. Dépêcher. Afvaerdigen, afzenden, afhandelen, afdoen, verrichten.

Expédier une affaire. Een zaak afdoen.

‡ Expédier. Tuer. Faire mourir. Afmaaken, dooden, omhengen, om hals brengen.

EXPÉDITIF, expéditive, adj. Qui dépêche vite. Vhytig, vaerdig, gauw, klok, vlug, gezwindt.

Expéditif, expéditive, adj. Verrichtende, afvaerdigende, verzendende, afhandelende, enz.

‡ Médecin expéditif. Een Arts die de zieken gauw afvaerdigt.

EXPÉDITION, f. f. Exploit de guerre éclatant. Krygstogt, een groote verrichting in den oorlogh, oorlogsverrichting, krygsverrichting.

Expédition. (Terme de Palais.) Een afschrift van allerlei slach van gedingstukken.

Homme d'expédition. Homme expéditif. Een vaerdig, vlug, of gezwindt man.

EXPERIENCE, f. f. Ondervinding, ervaring, beproeving, uitvinding, bevinding, ervaarendheit.

Connoître par expérience. Door ervaarendheit kennen.

Expérience. Epreuve. Ondervinding, proef, proeve.

Faire une expérience. Eene proeve naemen, of hebben, iets ondervinden.

EXPERIMENTER, v. a. Epruver, essaier. Ondervinden, beproeven, bezoeken, ervaaren.

Il faut experimenter cela. Men moet dat bezoeken, of beproeven.

Ils étoient experimenter au fait de la guerre. Zy waren in 't stuk van den oorlogh bedreven, of ervaaren.

EXPERT, experte, adj. Savant & consommé en quelque chose. Ervaaren, geoeffent, geleert, gauw, bedreven, afgerecht.

Experts, f. m. Les jurez d'un métier. Gezwoorens. De gezwoorens, of voornaamste meesters van een handtwerk.

‡ Experts. Les plus favans en quelque science. De geleerdste, of ervaarenste in enige wetenschappen.

EXPIABLE, adj. Qu'on peut expier. Verzoenlyk, verzoenbaar, voldoende, dat verzoent kan worden.

EXPIATION, f. f. Verzoening, boeting, voldoening, uitwiffching.

Pour l'expiation de ses péchez. Tot verzoeninge zyner zonden.

EXPIER, v. a. Souffrir quelque peine pour un crime. Verzoenen, voldoen, boeten, eenige straf voor een misdadaats lyden.

Il a expié son crime par sa mort. Hy heeft zyne misdadaats met zyne doods geboet.

EXPIRER, v. n. Rendre l'esprit. Den geest geeven, steruen, overlyden.

Expier. Echoir. Verstryken, verschynen, vervallen, eindigen.

Le terme est expiré. De tydt, of gezette tydt is verstreben.

EXPLICATIF, explicative, adj. Sujet à explication. 't Geen uitlegging, of verklaaring van noden heeft.

EXPLICATION, f. f. Interprétation. Uitlegging, verklaring, ontvouwing, verklarende reden.

EXPLIQUER, v. a. Interpréter. Uitleggen, verklaren, ontvouwen.

Expliquer une énigme. Een zinnebeeldt, of raadfel verklaren.

S'expliquer, v. r. Dire sa pensée. Zich verklaren, zyne gedachten, of meening ergens over zeggen, of over uiten.

Il s'explique bien. *Hy verklaart zich wel.*
EXPLOIT, *f. m.* Action de guerre éclatante. *Krygstogt, heitogt, een droelachtige krygsdaad, of krygsverrichting.*
 Bessus faisoit de grands exploits de sa langue. *Bessus deedegroote krygsdaaden met de tonge.*
Exploit. Affignation de fergent. *Verrichting, of dagvaarding van een deurwaarder, van een pander, of gerechtsbode.*
EXPLOITABLE, *adj.* Dat door een deurwaarder, pander, of gerechtsbode kan aangetast, of in beslag genomen worden.
EXPLOÏTER, *v. a.* (Terme de Sergent.) Aanflaan, aantasten, besnaan, verrichten, uitvoeren, panden.
EXPOSER, *v. a.* Montrer, faire voir. *Open leggen, vertoonen, ontdekken, doen zien, zeggen, verklaren, voorstellen, ontvouwen.*
 Exposer l'éat de sa conscience. *Den staat van zyn gemoedt, of geweten open leggen.*
 Exposer. Tourner d'un certain côté. *Zetten, stellen, keeren, naar eenen zekeren kant zetten, of draaijen.*
 On expose les chambres au Couchant. *Men keert, of zet de kamers naar 't Westen.*
 Lieu exposé au soleil. *Een plaats tegen de zonne gelogen.*
 S'exposer, *v. r.* Se mettre au hazard. *Zich zelven waagen, iets lichtvaardig bestaan, zich in de waagschaal stellen, zich in gevaar werpen, of begeeven, zich bloot geeven, of stellen.*
 S'exposer à la mort. *Zich in gevaar des doodts stellen.*
EXPOSITION, *f. f.* Explication. *Uitlegging, verklaring.*
 Exposition. *Vertooning, het ten toonstellen.*
 L'exposition du Sacrement. *Het ten toonstellen van 't Sakrament, of 't eerwaardigste. (In de R. Kerke.)*
 Exposition. *Façade tournée d'un certain côté. Stant, draaijing, wending naar zekeren kant.*
 Ce bâtiment demandoit des expositions toutes différentes. *Dat gebouw vereischte eenen ganfch anderen stant.*
EXPRES, *f. m.* Een afgezondene. *Een die tot eene byzondere zaak, of*

die uitdrukkelijk afgezonden is.
 Envoyer un exprès. *Iemand uitdrukkelijk, of tot eene byzondere zaak afzenden.*
Expres, *expresse*, *adj.* Commandé expressement. *Uitdrukkelijk, duidelyk, met voordacht, uitdrukkelijk belast, of bevolen.*
 Un ordre exprès. *Een uitdrukkelijk bevel, of uitdrukkelijke last.*
Expres, *adv.* Expressement. *Uitdrukkelijk, met klaare, of uitgedrukte woorden.*
EXPRESSEMENT, *adv.* *Uitdrukkelijk, met uitgedrukte woorden.*
 Commander expressement. *Uitdrukkelijk gebieden.*
EXPRESSIF, *expressive*, *adj.* Qui exprime bien. *Krachtig, nadrukkelijk, 't geen iets wel uitdrukt.*
 Mot expressif. *Een nadrukkelijk woordt.*
EXPRESSION, *f. f.* Enonciation. *Uitdrukking, uitspraak, wyze van spreken.*
 Avoir l'expression belle. *Zich fierlyk uitdrukken, eene fraaije wyze van zeggen hebben.*
EXPRIMABLE, *adj.* *Uitdrukkelijk, uitleggelyk, dat uitgedrukt, of uitgelegt kan worden.*
EXPRIMER, *v. a.* Dire. *Uitdrukken, zeggen, door woorden vertoonen.*
 Exprimer ses pensées. *Zyne gedachten uitdrukken.*
 Exprimer le suc d'une plante. *Le tirer en pressant. 't Sap van een gewas uitdowwen, uitdrukken, of uitpersen.*
 S'exprimer délicatement. *Zich aardiglyk uitdrukken.*
 S'exprimer en des termes exprès. *Zich in duidelyke woorden uitdrukken.*
EXPULSER, *v. a.* Chasser avec violence. *Contraindre à sortir. Verdryven, of verjaagen. Met geweld uitjaagen, of verdryven; dwingen om te vertrekken.*
EXPULSION, *f. f.* *Uitdryving, uitjaging, verjaging, verdryving.*
EXPULTRICE, *adj.* *Uitdryvende, dat een uitdryvende kracht heeft.*
 Vertu, ou faculté expultrice. *Een uitdryvende kracht.*

EXQ. EXT.

EXQUIS, *exquis*, *adj.* Excellent. *Uitgelezen, uitmuntend, uitspekend,*

treffelyk, uitnemend, uitgekijpt, uitgezocht.
 Ce font des paroles exquisés. *Dat zyn uitgezochte, of uitgelezene woorden.*
EXTASE, *f. f.* *Verrukking, verwoering, oprekking, verrukking van zinnen.*
 Être ravi en extase. *In een verrukking van zinnen zyn, opgetogen, of opgetrokken zyn.*
 † **EXTASIER**, *v. a.* Ravi en extase. *Verrukken, verwoeren, optrekken.*
 Extasié, *adj.* Ravi en extase. *Opgetrokken, verrukt, buiten zich zelve verwoert, opgetogen.*
EXTATIQUE, *adj.* Qui est souvent ravi. *Die dikwyls verrukt, of opgetrokken is.*
EXTENSION, *f. f.* Etendue. *Uitstrekking, rekking, uitspanning, uitbreiding.*
EXTENUATION, *f. f.* (Terme de Medecine.) *Afneming, quyning, uitteering, verzwakking, vermagering.*
EXTENUÉ, *extenuée*, *adj.* Languiissant, maigre, défat. *Afgewomen, verquynst, mager, ongedaan, vervallen, uitgeteert.*
 Visage extenué. *Een ongedaan wesen, een vervallen aangezicht.*
EXTENUER, *v. a.* Oter l'enbonpoint. *Diminuer. Vermageren, de welvarendheit wechneemen, mager maaken, verminderen.*
EXTERIEUR, *extérieure*, *adj.* Qui est du dehors. *Uitwendig, witerlyk, van buiten.*
 Aparence extérieure. *Uiterlyke schyn.*
Extérieur, *f. m.* Air, mine. *Gelaar, wesen, gedaante, witerlyk aanzien, schyn.*
 Il a l'extérieur fort beau. *Hy is zeer schoon van gedaante.*
 Les devoirs extérieurs de la Religion. *D'witerlyke, of uitwendige pligten van den Godtsdienst.*
EXTERIEUREMENT, *adv.* A l'extérieur. *Witerlyk, inwendiglyk, naar den witerlyken schyn, waarfchynlyk.*
EXTERMINATEUR, *f. m.* Qui détruit. *Uitrooijer, verdelger, verwoester, verderver, vernielers.*
 L'Ange exterminateur. *De slaande, of verdervende Engel, of wraakengel.*
EXTERMINATION, *f. f.* *Uitrooijing, of (naar 't gemeen gebruik)*

uitrooiing, verdelzing, vernieling, omkeering.
L'extermination des méchants. *D'uitrooiing der boozen, of schelmen.*
EXTERMINER, v. a. Détruire. *Uitrooien, verdelgen, verwoesten, omkeeren, vernielen, verderven, (Men zegt gemeenlyk, doch qualityk, uitrooien.)*
EXTERNE, adj. De dehors. *Uitserlyk, uitwendig, van buiten.*
Qualitez internes, & externes. *Inwendige, en uitwendige hoedanigheden, of bezwaambheden.*
EXTINCTION, f. f. (Terme de Chimie.) *Uitbluffching, lessing, uitdooving.*
*** Extinction. Aneantissement.** *Uitbluffching, vernieling, vernietiging, wechneeming.*
*** L'extinction de la chaleur naturelle.** *De uitbluffching, of wechneeming der natuurlyke warmte.*
EXTIRPATEUR, f. m. Qui détruit. *Uitrooijer, of (naar't gemeen gebruik) uitrooijer, verdelger.*
L'extirpateur des hérésies. *De uitrooijer der ketteryen.*
EXTIRPATION, f. f. Abolition. *Uitrooiing, verdelzing, vernietiging.*
L'exurpation des héfies. *D'uitrooiing der ketteryen.*
EXTIRPER, v. a. Détruire, déraciner. *Uitrooien, (of naar't gebruik, uitrooien,) verdelgen, tot den wortel toe uitrukken.*
Extirper une hérésie. *Eene ketterye uitrooien.*
EXTORQUER, v. a. Tirer par force. *Asperffen, ontwringen, ontweldigen, afdwingen, afknevelen.*
Extorquer de l'argent de quelqu'un. *Jemans geldt asperffen, of afknevelen.*
EXTORSION, f. f. *Gewelt, knevelerye, asperffing, ontweldiging, afkneveling, knevelarye, kneveling.*
Ce sont des extorsions qu'on ne peut souffrir. *Das zyn onverdraaglyke, onduldeyke, of onydelijke knevelaryen.*
EXTRACTION, f. f. *Actieon de celui qui tire une pierre de la vefcie. Uithaaling van een steen uit de blaas.*
*** Extraction. f. f.** *Naiffance. Geboorte, afkomst, gelycht.*
*** Il n'est pas de grande extraction.**

Hy is van geen groote afkomst, of van geen groot gelycht.
*** Extraction.** (Terme d'Arithmétique.) *Wortelrekkung. (Een woordt der Redenkunst.)*
EXTRAIRE, v. a. Prendre, ou tirer une copie de quelque regitre. *Uitrekken, uitschryven, naarschryven, ergens een afschrift van maaken.*
Extraire. (Terme de Chimie.) *Uitrekken, uitdowwen, uitdrukken.*
EXTRAIT, f. m. Copie qu'on a tirée de quelque chose. *Een uittrekfel, uitschrift, afschrift, of naschrift dat ergens uit getrokken, of naar afgeschreven is.*
Un extrait des regitres du Palais. *Een afschrift, of uittrekfel der blaffers, klappers, of regiters van 't Hof.*
Extrait. Abrégé. *Een kort begryp, een korte inhoudt.*
J'ai fait un extrait des coutumes des Lacedemoniens. *Ik hebbe een kort begryp van de gewoonten der Lacedemoniers gemaakt.*
Extrait. (Terme de Chimie.) *Uittrekfel, extract.*
EXTRAORDINAIRE, adj. Rare, surprenant. *Ongeuoon, onmaatig, ongemeen, buiten gewoon, buitengewoontig, buiten gemeen, zeldzaam, wonderlyk.*
Il étoit d'une grandeur extraordinaire. *Hy was van eene ongemeene, of onmaatige grootte.*
Son discours étoit tout à fait extraordinaire. *Zyn reden, of gesprek was heel ongemeen.*
Extraordinaire, f. m. *Memoire des nouvelles étrangères, qu'on donne avec la gazette. Een briefje met tydingen uit vreemde gewesten, 't welk men te gelyk met de loopmaaren uitgeeft.*
Extraordinaire, f. m. *Celui qui fait la dépense de la guerre. Een bezaalsheer van 't krygsvolk.*
EXTRAORDINAIREMMENT, adv. *Ongeuoon, buiten gewoonte, op eene vreemde, of zeldzaame wyze.*
EXTRAVAGAMMENT, adv. *Uitspooriglyk, buitenspooziglyk, ongerymdelyk.*
EXTRAVAGANCE, f. f. *Sotife, impertinence. Buitenspoozigheit, uitspoozigheit, zotternye, ongerymtheit.*

Dire des extravagances. Zotternyen, of ongerymtheden vertellen, of voor den dag brengen.
EXTRAVAGANT, extravagante, adj. *Buitenspoozig, uitspoozig, ongerymt.*
Esprit extravagant. *Een uitspoozig mensch.*
Extravagant, f. m. *Een uitspoozig, of buitenspoozig mensch.*
Extravagante, f. f. *Een uitspoozig, of buitenspoozig vrouwmensch.*
EXTRAVAGUER, v. n. *Uit het spoor slaan, spoorbyster raaken, buiten reden gaan, van 't spoor der reden raaken, uitspoozig zyn, mislaan.*
EXTRAVASE', extravasée, adj. *(Ce mot se dit du sang) qu'est sorti des vaisseaux. Buiten de vaten gestort. (Dit wort van 't bloet gezegt.)*
EXTREME, adj. Très-grand. *Pénible. Uitneemende, uitterste, uit der maaten, boven maaten, heel groot, zwaar, of moeilijck.*
Souffrir des peines extrêmes. *De uitterste, of heele zware straffen lyden.*
Péril extrême. *Een uitterste gevaar.*
EXTREMEMENT, adv. *Beaucoup. Uitneemende, zeer veel.*
Il a extrêmement d'esprit. *Hy heeft zeer veel verstandt.*
EXTREMITÉ, f. f. *Bout, fin. Uitterste, uiteinde, einde, endt.*
Les extrémités d'un bâton. *De einden van een stok.*
*** Extrémité.** *Quand on change une maniere d'agir en une toute contraire. Uitterste: wanneer men eene wyze van doen in een geheel srydigge verandert.*
*** Passer d'une extrémité à l'autre.** *Van 't eene uitterste tot het ander overgaan.*
*** Extrémité.** *L'état le plus fâcheux où l'on puisse être. Uitterste, uitterste noodd, d'elendigste staat waar in men gebragt kan worden.*
*** Etre réduit à l'extrémité.** *Tot het uitterste gebragt zyn.*
*** Extrémité.** *Violence, excès, quelles. Gewelt, moeilijckheden, kraakkeelen, onlusten.*
*** En venir à de fâcheuses extrémités.** *Aan groote moeilijckheden koomen, of geraaken.*
*** Etre malade à l'extrémité.** *Etre fort malade. Op 't uitterste krank leggen, doodkrank zyn.*

* Etre à l'extrémité. Etre à l'agonie. Op 't nisterste leggen. Op sterven leggen, zicthoogen.

EXTREMONCTION, extrême onction, *f. f.* Un des Sacremens de l'Eglise Romaine. Het laatste Olyfel. Een van de Sakramenten der R. Kerke.

Il a reçu l'Extrémionction avant que de mourir. Hy heeft voor zyn sterven 't laatste olyfel ontfangen.

EXU.

EXUBERANCE, *f. f.* Surabondance. (Terme de Palais.) Overvloet, overtolligheit, overmaat. (Een woord van 't Gerechtshof.)

Par exubérance de droit. Ten, of tot overvloet van recht.

EXULCERATION, *f. f.* (Vieux mot.) Ulcère. Zweering, miszweering, verzwearing.

EXULCERER, *v. a.* Causer des ulcères. (Terme de Medecine.) Aan 't zweeren helpen. Invreeding, of zweering veroorzaaken. (Een woord der Geneeskunst.)

EXULTATION, *f. f.* (Vieux mot.) Grande joie. Verheuging, opspringing van vreugde, groote blydschap, of vrolykheit.

F.

F, *f. f.* La fixième lettre de l'Alphabet. F. De zesde letter van 't A, B, C.

FA. FAB.

FA, *f. m.* (Terme de Musique.) Fa, een noot, of toon van de zangkunst.

Un fa feint. Een valsche fa.

FABLE, *f. f.* Een leerzaam verdichtsel, of verzierfel, een fabel.

Les fables d'Esopé. De verdichtselen van Esopus.

Fable. Huitoire fabuleuse. Een verdichtsel, een verziende geschiedenis; de verzierfelen der Dichteren.

Savoir l'histoire & la fable. De geschiedenissen en verdichtselen weeten.

* Fable. Chose fausse, conte. Een verzierfel, verdichtsel, sprookje, quak, leugen, klucht.

* Raconter des fables. Leugens, of quakjes vertellen.

* Fable. Jouct, entretien. Spot, spel, onderhoudt.

* Servir de fable à tout le monde. Tot een spot van al de wereldt zyn.

FABRICATEUR, *f. m.* (Vieux mot.) Een bouwmeester, timmermeester, maker.

FABRICATION, *f. f.* Making, bouwning, timmering. Munting.

Fabrication d'étoffe; fabrication de monnoie. 't Maaken van stoffe; 't munten, of 't slaan van geldt.

FABRIQUE, *f. f.* Le travail, ou la peine qu'on a prise à fabriquer. Maaksel, making, d'arbeidt, of moeite die men heeft om iesse te maaken.

Drap de fabrique étrangère. Vreemdts laken, laken van een vreemdts maaksel, of laken dat elders gemaakt is.

Fabrique. (Terme d'Eglise.) Kerken-goedts, d'inkomst eener kerke tot haar onderhoudt.

Fabrique. Lieu où l'on fabrique la monnoie. De munt, muntplaats, de plaats daar men 't geldt slaat.

Les anciens érigeoient des autels à milieu des fabriques de la monnoie. D'ouden rechtten in 't midden der muntten altaaren op.

FABRIQUER, *v. a.* Maaken, bereiden, bouwen, timmeren.

Fabriquer du drap. Laken bereiden, of maaken.

Fabriquer monnoie. Geldt munten, of geldt slaan.

Fabriquer des vaisseaux. Scheepen bouwen.

† C'est ainsi que le Ciel l'avoit fabriqué, ou formé. Zoo hadt hem de Hemel gemaakt, of toegestelt.

FABULEUX, fabuleuse, *adj.* Qui n'est pas vrai. Beuselachtig, leugenachtig, verdicht, verziert, onwaar.

Savoir l'histoire fabuleuse. De verdichte historis weeten.

FAC.

FAÇADE, *f. f.* (Terme d'Architecture.) De voorgevel van een gebouw.

FACE, *f. f.* Le visage. Aangezicht, aanschyn, gezicht.

A la face, ou en présence de tout le monde. In 't gezicht, in 't aan-

zien, of voor 't ooge van al de wereldt.

Acuser en face. In 't aangezicht beschuldigen.

Regarder en face. In 't aangezicht zien, sterk aankyken.

Resister en face. In 't aangezicht wederstaan.

* Face. Devant de bâtiment. De voorgevel van een gebouw.

* Face de bastion. D'opperulakte van een bolwerk.

* Face. Superficie. Opperulakte, bovenste.

* La face de la mer étoit unie comme un miroir. De zee was boven op, of de opperulakte der zee was zoo effen als een spiegel.

* Face. Etat. Stant, staat, aanzien.

* Changer la face des affaires. Den staat der zaaken veranderen.

Face. (Terme de blazon.) Een balk in een wapen, een breede streep die midden door een wapen loope.

Face à face, *adv.* L'un devant l'autre. Van aangezicht tot aangezicht, d'een voor den ander.

FACETTE, *f. f.* (Terme de Lapidaire.) De hoeken, of verscheide zyden van een edel gestoense. (Een Juweliers woordt.)

FACETTER, *v. a.* (Terme de Diamantaire.) Met ruiten en boeken stypen. (Een Diamantflypers woordt.)

† FACE TIE, *f. f.* Plaifanterie. Kortswyl, boortery, vermaaklykheit, genoegte, kluchtigheit.

† FACE TIEUX, facétieuse, *adj.* Plaifant. Kortswylyg, boortig, vermaaklyk, genoeglyk, koddig, kluchtig.

† C'est un facétieux corps. 't Is een kortswylyge vens.

† FACETIEUSEMENT, *adv.* D'une maniere facétieuse. Aardiglyk, koddiglyk, kluchtig, op eene koddige, of kluchtige wyze.

FACHER, *v. a.* Donner du chagrin. Mettre en colère. Moeijelyk maaken, quellen. Verstoornen, vergrammen, quaadt, of toornig maaken, verdriet aandoen.

Cela le fâche extrêmement. Dat verdriet hem zeer, dat valt hem zeer moejelyk, of verdrietig.

Se fâcher, *v. r.* Quaadt, toornig, gram, of moejelyk worden.

FACHERIE, *f. f.* Chagrin, déplaifir. Verdriet, quelling, ongenoege, meei-

moeylykheit, droefheit.
FACHEUX, fâcheuse, *adj.* Qui donne du déplaisir. *Moeylyk, verdrietig, droevig.*
Accident fâcheux. Een droevig toeval.
Fâcheux, *f. m.* Importun. Qui fatiguet. Een moeylyk mensch, een die een ander verveelt, of lastig valt.
Se defaire d'un fâcheux. Zich van een moeylyk mensch ontslaan.
Fâcheuse, *f. f.* Qui importune, qui ennuie. Een moeylyk, of lastig vrouwmensch, een vrouwmensch dat een ander verveelt, of moeylyk valt.
FACILE, *adj.* Aisé. Ligt, of licht om te doen, om uit te voeren, of te verrichten.
Chose facile à faire. Een zaak ligt om te doen, of die ligt te doen is.
 * *Stile facile, c'est-à-dire*, naturel & coulant. Een ligte, gemaklyke, of vloeiende styl.
Facile. Complaisant. Qui se laisse aler facilement. Toegeevende, toegeeflyk, involgend, gerieflyk, gediensig, gevoeglyk, die zich ligt laat uitvoeren, of verleiden.
Etre un peu trop facile. Al te toegeeflyk zyn. Zich al te ligt laten uitvoeren, overhaalen, of verleiden.
FACILEMENT, *adv.* Aisément. Ligteglyk, gemaklyk.
FACILITE. Maniere aisée. Ligtheit, gemaklykheit.
Avoir de la facilité à faire des vers. Zeer ligt vaerzen kunnen maaken.
 * *Facilité. Condescendance.* Gevoeglykheit, inwilliging, gediensigheit, gerieflykheit, beleeftheit, toegeeflykheit.
 * *Abuser de la facilité d'une personne.* Iemants beleeftheit, of gediensigheit misbruiken.
FACILITER, *v. a.* Rendre aisé. Ophelderen, verstaanlyk maaken, verligten, ligt maaken.
Faciliter l'intelligence d'une chose. Den zin van een zaak ophelderen. Een zaak ligt om te verstaan maaken.
FACINE, fascine, *f. f.* Grand fagot pour remplir les fossés d'une place assiégée. Een groote ra'kebosch om de grachten van een belegerde plaats te vullen.
FACON, *f. f.* Travail d'artisan.

Maakfel, maakloon, vorm, fatsoen. *Arbeid van een handwerksman.*
Paier la façon d'un habit. 't Maken, of maakloon van een kleedt besaalen.
Ce font des vers de sa façon, ou des vers qu'il a faits. Dat zyn vaerzen van zyn maakfel, of die hy heeft gemaakt.
Façon. Maniere, sorte. Wyze, manier. Wyze van doen.
Il raconte les choses d'une étrange façon. Hy vertelt de dingen op eene wonderlyke wyze.
Petites façons. Petites aféteries. Aardigheden, zoetigheden, zwiersjes, bevalligheden.
Vos petites façons m'ont charmé. Uwe bevalligheden hebben my bekoort, of besuoert.
Façon. Cérémonies affectées. Gemaakte beleeftheeden, overtollige pligtplegingen, of hoslykheden.
On vit sans façon entre amis. Onder de vrienden leeft men vry met maklander. Vrienden leeven vry, of zonder veel pligtplegingen, of hoslykheit met elkander.
Façon. Air, mine. Gedaante, gestalte, gelaat, zwier.
Un petit homme sans façon. Een klein ongedaan mensch.
Paier les façons de la vigne. (Termes de vigneron.) 't Snyder van den wyngaardt besaalen.
Façon de faire. Maniere d'agir. Wyze van doen. Zwier van handel.
Il se met sans façon au rang des beaux esprits. Hy stelt zich zonder schroom, of zonder omzien onder de fraaije vernuften.
C'est sa façon de faire: c'est son geste ordinaire. Dat is zyne wyze van doen; dat is zyn gewoon gebaar.
De façon que, *adv.* De forte que. Zoo dat.
FACONNER, *v. a.* Figurer du ruban. Figuurlint maaken.
Ruban façonné. Figuurlint.
 † **Façonner.** Faire des façons, ou des cérémonies. Veel plichtplegingen, of hoslykheden maaken.
 † **Vous façonnez trop.** Gy zyt overtollig in hoslykheden, gy zyt al te beleef.
 † **Façonner.** Polir, rendre civil. Beleef, gesteepe, of doortrap maaken. Dru zwier der wereldt

leeren.
 † **FACONNIER**, *f. m.* Qui fait force cérémonies. Een hosjonker, een die vol hoslykheden is, of te veel beleeftheeden heeft.
 † **Façonniers**, *f. f.* Een hospop, een juffer die vol hoofsche zwieren en beleeftheeden is.
FACTEUR, *f. m.* Commis de marchand. Zaakvoerder, bewindthebber, gemagtigde, koopmans handeldryver: factoor.
Facteur d'orgues. Een orgelmaker.
FACTIEUX, factieufe, *adj.* Mutin. Oproerig, rotachtig, muitachtig, muitziek, muitzugtig.
Factieux, *f. m.* Séditieux. Een muitmaker, of muiser, een oproermaker, roervuink, of belhamel van eenen oproer; een roervuink, of oproerig mensch.
FACTION, *f. f.* Parti séditieux. Rotting, t'zamenrotting, muitery, verdeeltheit, tweespalt, oneenigheit.
Faction. Cabale, parti. Plusieurs personnes unies pour faire réussir, ou échoüer une affaire. T'zamenzweering, aanspanning, t'zamenzweering, verbintenis van veelen om een zaak uit te voeren, of te stemmen.
Faction. (Terme de guerre.) 't Schilderen. Het staan op schildtwacht, 't schildtwacht houden.
Etre en faction. Op schildtwacht staan.
FACTIONNAIRE, *f. m.* Een schildergast, een steche soldaat die tot alle diensten van den oorlogh verbonden is.
FACTORERIE, *f. f.* Een koopmans kantoor, daar de gemagtigden, voor hunne rekening, handel dryven.
 † **FACTOTON**, *f. m.* Qui se mêle de tout. Bemoeial, bedilal, een die zich met alles bemoeit, of bekreunt.
FACTUM, *f. m.* (Terme de Palais.) Sorte d'Apologie. Een schermbrist, verweerbrist, of verantwoord'ng. Een geschreven, of gedrukt sbrist tot iemants verweering.
FACTURE, *f. f.* Manufacture. Handwerksfel, redery.
Facture de draps & étoffes. Een redery van lakenen en stoffen.
Facture, *f. f.* (Terme de Marchand.) Diefstal, of lyft van een koopmans haa-

handeldryver. Koopmans factuur.
FACULTE, *f.f.* (Terme de Philosophie & de Médecine.) Vertu, puiffance. *Kracht, vermogen, magt, vermoëndeheit.*
 Les facultez de l'ame. *De vermogens, of krachten der ziele.*
 Faculté expultrice. Faculté motrice. *Uitdryvende kracht. Beweegende kracht.*
 Faculté attractive, retentrice, concoëtrice. *Aantrekkende kracht, behoudende kracht, kookende kracht.*
 Faculté. Science. *Kennis, wetenschap.*
 La faculté de Médecine. 't Genootschap, (onduitsch, de Faculteit) der Geneeskunst.
 La faculté de Théologie. 't Genootschap (onduitsch de Faculteit) der Godgeleertheit. 't Ligchaam der Godgeleerden.

FAD.

FADAISE, *f.f.* Sotise, bagatelles ridicules. *Beufelarye, gekheit, zotterny, belagchelyke beufelingen, ongerymheden.*
 Ce ne font que des fadaïses. *Dat zyn maar zotternyen, of beufelingen, dat zyn maar wisjewasjes.*
FADE, *adj.* Insipide. *Onfmaaklyk, fmaakeloos, laf, ongezoeten.*
 Viande fade. *Onfmaaklyke, of laffe spyze.*
 * Comparaison fade, ou fotte. *Eene lasse, onwaardige, zenuwlooze, of onnossele gelykenis.*
 * Esprit fade. *Esprit niais. Een beufelaar, een bloetbeuling, een onnossel stecht mensch.*

FAG.

FAGOT, *f.m.* Een rysbos, of takkebos, (Brabantsch, een mutzaart.)
 † Sentir le fagot. *Avoir en quelque façon merité d'être condamné au feu. Naar den mutzaardt ricken. Op eenige wyze verdient hebben verbrandt te worden.*
 † Doëtrine qui sent le fagot. *Eene leere die naar den mutzaardt riekt; dat is, naar men wel menschen om verbrandt heeft.*
 † Elle est farte comme un fagot. *Zy ziet'er uit als een rysbos. Zy is heel lelyk, of mismaakt.*
 Fagot. Sorte de grand haut-bois hors d'usage. *Zekere groote schalamey nu buiten gebruik.*
FAGOTAGE, *f.m.* 't Boffen van

takken, binding van takkebossen.
 † Vous voila bien tagotée. *Gy zyt heel mooi opgeschikt! Gy ziet'er heel aardig, of wonder fraai uit!*
FAGOTER, *v.a.* (Mot inusité.) Faire des fagots. *Hout bossen. Rysbossen, of takkebossen binden.*
 † Fagoter. *Habiller ridiculement. Belagchelyk opschikken, gekkelyk klededen, bespottelyk tooijzen, of oppronken.*
 † Se fagoter, *v.r.* (Mot bas pour dire) se moquer. *Spotten, joppen, de gek scheeren.*
 † Vous vous fagotez de moi. *Gy scheert my, gy jopt my, of gy scheert de gek met my.*
FAGOTEUR, *f.m.* Celui qui fait des fagots. *Een houtbesser, of takkebosser.*
FAGOTIN, *f.m.* Valet d'opérateur, qui monte sur le théâtre. *Een hantsop, of jan potagie van enen quakzalver, die op de stellaadje zweeft; een quakzalvers knecht.*
 † **FAGUENA**, *f.m.* Odeur vilaine & dégoutante. *Een vuusse, of vieze lucht, een vuile, of leelyke stank.*
 Sentir le faguena. *Vuns stinken.*

FAL

FAIANCE, *f.f.* Sorte de poterie de terre. *Romaansch, of Delfs porcelein. Zeker glat aardewerk.*
FAIANCIER, *f.m.* Marchand de faïance. *Een aardewerks verkoper, een die allerlei stach van aardewerk verkoopt.*
FAILLIR, *verbe neutre & défectueux.* Manquer, faire quelque faute. *Pécher. Missen, seilen, ergens in gebreken, eenigen misflagh begaan. Misdryven, misdoen, zondigen.*
 Châtier ceux qui faillent. *Hen kastyden die seilen, of zondigen.*
 Il faillit à être lapidé. *Hy verdiende gesteenigt te worden.*
 Faillir impunément. *Ongestraf zondigen, of misdoen.*
 Le cœur commençoit à lui faillir. *'s Hart begon hem te ontvallen. De moedt begon hem te ontzakken, of te ontzinken.*
FAILLITE, *f.f.* (Terme de Marchand.) Banqueroute. *Achteruitvaart, bankbreuk, bankeroet.*
FAIM, *f.f.* Prononcez fein. *Honger, lust, of trek tot eeten.*

Il a grand faim. *Hy heeft groote honger.*
 Faim canine. *Hondshonger, onverzadelijke honger.*
 Faim-vale, *f.f.* Sorte de maladie des chevaux. *Zekere ongezieslyke ziekte der paerden.*
FAINEANT, *faïneante, ad.* (Prononcez féncant.) Pareilleux. *Lui, ledig, niet d'ende, ongezint te werken, of iets te doen.*
 Faineant, *f.m.* Een luijaart, straatstyjer, ledigganger, lanterjanter.
FAINEANTISE, *f.f.* Lanterjanting, luiheit, straatstyging, lediggang.
FAIRE, *v.a.* Agir, travailler, venir à bout, exécuter. *Doen, maaken, werken, verrichten, volvoeren, voltrekken, in 't werk stellen, volbrengen.*
 Faire de belles actions. *Doorluchtige, of treflyke daaden doen.*
 Avoir fort à faire. *Zeer veel te doen hebben.*
 Faire. Tâcher, s'éforcer. *Doen, trachten, poogen.*
 Je ferai tant que j'en viendrai à bout. *Ik zal zoo veel doen dat ik het volvoeren zal, of ik zal zoolang aanhouden, tot dat te boven zal komen.*
 Faire. Exciter, causer. *Maaken, verwekken, stooken, veroorzaaken.*
 Faire des querelles. *Twist stooken, of verwekken, krakkeel maaken.*
 † Faire un enfant à une fille; l'engrosser. *Een dochter met kindt maaken, of bezwangeren.*
 Elle a fait un gros garçon. *Elle a acouché &c. Zy is van een vette jongen bevallen, of in de kraam gekomen.*
 Faire. Apêter. *Maaken, toerechten, bereiden, gereedt maaken, toemaaken.*
 Faire le lit. *Faire la cuisine.* 't Bedt maaken. 's Eeten gereedt maaken.
 † Faire. (Terme libre.) *Doen.*
 † Le faire un petit coup. *Het eens doen.*
 Faire. Composer. *Maaken, t'zamenstellen, schryven.*
 Faire un livre. *Een boek maaken.*
 Faire un conte. *Le raconter.* *Een sprookje, of quakje vertellen.*
 Faire. Commander. *Doen, beveelen, belasten.*
 Faire tirer le canon. *'s Geschut doerslossen.*
 Faire le maître. *Den meester, of de za*

baas speelen; zich heel meesterlyk aanspellen.
 Aussi-tôt dit, aussi-tôt fait. Zoo dra gezegt, zoo dra gedaan.
 Chacun fait ce qu'il peut. Elk doet wat hy kan.
 Faire ses affaires. Décharger son ventre. Zyn dingen doen: zyn buik loozen.
 Faire le fou. Le contrefaire. Den gek maaken. Den gek speelen; hem nabootzen.
 Avoir à faire à un fou. Avoir à démêler avec lui. Met een gek te doen hebben. Eenig geschil met hem hebben.
 Faire argent de tout. Van alles geldt maaken, of alles tot geldt, of te gelde maaken.
 Faire prisonnier. Gevangen nemen, of zetten.
 Faire un present. Donner. Een ver-eering doen, of geeven.
 Faire à sa fantaisie. Segouverner, ou se conduire comme on veut. Naar zyn zin doen, naar zyn zin, of zinnelykheit leeven. In alles zyn zin volgen.
 Faire. Disposer. Employer. Doen, gebruiken.
 Vous ferez de moi ce qu'il vous plaira. Gy zult met my doen al't geen u believen zal.
 C'est un homme à tout faire, ou à tout entreprendre. 't Is een man om alles te doen, om alles te be-staan, of te ondernemen.
 Il cit homme à tout faire. Il fait ce que l'on veut. Hy is een man die al doet wat men wil; hy is een heel toegeevend mensch.
 Avoir à faire de quelqu'un. En avoir besoin. Iemant van doen hebben; iemant van nooden hebben.
 Il fait chaud. Le temps est chaud. 't Is heet weêr, of weder.
 Il ne fait que d'arriver. Hy komt zoo eerst aan, hy is daar even aangekomen.
 Faire. Priser, estimer. Looven, schatten, waardeeren, op prys sellen, of zeten.
 Combien faites-vous l'aune de ce drap? Hoe veel looft gy de elle van dat laken?
 C'est à lui à faire. C'est à lui à donner les cartes. Hy moet de kaart geeven.
 Il ne fait que lire. Il lit sans cesse. Hy doet niet dan leezen. Hy leeft zonder ophouden, of onophoudelyk.

Il se fait fort de cela; il croit qu'il en est assuré. Hy maakt zich daar sterk voor. Hy meent dat hy'er van verzekert is.
 Faire. (Terme de Boucher.) Faire le beuf. Een os slagten, een os slaan.
 Faire. (Terme de mer.) Naviguer ou courir sur un rumb de vent. Zeilen, op eenen zekeren streck zeilen, ergens naar toe zetten.
 Faire le Nord. Naar 't Noorden zeilen.
 Se faire des affaires, v.r. S'atirer de fâcheux embarras, ou des querelles. Zich veel moeijelykheden, of onlusten op den hals haalen.
 Il commence à se faire. C'est-à-dire, à prendre l'air du monde. Hy begint met volk te leeren omgaan, of te verkeeren.
 C'est fait de lui. Il est perdu. 't Is met hem gedaan, 't is met hem omgekomen. Hy is verloren.
 FAISABLE, adj. Doenlyk, mogelyk, denbaaar, dat uitgevoert kan worden.
 La chose est faisable. De zaak is doenlyk.
 FAISAND, f.m. Sorte d'oiseau bon à manger. Een Faisant, of Faisantvogel. Zekere vogel die goet om te eeten is.
 Faisande, faisanne, faisante, f.f. Femelle de faisand. Het wyfje van een faisantvogel.
 FAISANDEAU, faisanneau, f.m. Petit faisand. Een faisantje, 't jong van een faisantvogel.
 FAISANDER, v.a. Mortifier. De spys laaten besterven, of laaten staan, datze wat begint aan te koomen, of een snofse te krygen.
 Viande trop faisandée. Spys die sterk begint aan te koomen, (boertende, die te sterk naar den jonker ruikt.)
 FAISANDERIE, f.f. Faisanthok. Een plaats daar men faisanten houdt.
 FAISANDIER, f.m. Qui nourrit des faisans. Een faisantkoper; een die faisanten jaagt, queekt, opvoedt, en verkoopt.
 FAISEUR, f.m. (Mot peu usité étant seul.) Maker. (Een woordt dat weinig alleen gebruikt wordt.) Een die iets doet.
 Faiseur d'Almanacs. Een Almanaks-maker.
 Faiseur d'instrumens de Mathématique. Een maker van wiskonstige

werktuigen. (Onduitsch, en ge-woonlyk een *Matematische Instru-mentmaker*.)
 Faiseur d'instrumens de Musique. Een maker van speeltuigen.
 Faiseur de balais. Een bezemmak-ker.
 Faiseuse, f.f. (Mot qui ne se dit pas seul.) Celle qui fait quelque chose. Maakster. (Dit woordt wordt niet alleen gezegt.) Een vrouw die iets maakt.
 Faiseuse de coiffures de deuil. Een roukappemaakster.
 FAISSEAU, f.m. Bondelwylen. Wylen met roeden omvlochten die voor de Burgermeesteren van Roma gedraagen wierden.
 FAIT, faite, adj. & part.p. Achevé, exécuté. Gemaakt, gedaan, voltrokken, volvoert, voltooit, volbragt.
 Travail fait. Chose faite. Gemaakt werk. Een gedaane zaak.
 * C'est un homme bien fait, ou qui a bon air. 't Is een welgemaakt man, of een man die'er wel uitziet, 't is een man van een fraaijen opslag, of van een fraai wesen.
 C'est un homme fait. C'est-à-dire, qui est déjà grand. 't Is een vol-wassen man.
 C'est le père tout fait. C'est-à-dire, qu'il lui ressemble parfaitement bien. 't Is geheel en al de vader. Dat is, dat hy hem volkomenlyk wel gelykt.
 Fait, demi fait. Gedaan, half ge-daan.
 Fait; né pour quelque chose. Ergens voor gemaakt, of geboren.
 Je suis fait pour souffrir toutes sortes d'injustices. Ik ben geboren om allerlei onrechtsvaerdigheden te lyden.
 Il est fait pour les belles lettres. Hy is voor de geleerdheit, of letteren geboren.
 Fait, f.m. Chose faite, ou passée. Action, queftion. Een gedaane, of gebeurde zaak, een voorval, geval, gebeurtenis, of geschiede-nis, een daadt, of geschil. Gedragh, handel.
 Raconter un fait. Een voorval, of gebeurde zaak verhaalen.
 Il fut pris sur le fait. Hy wierdt op de daadt betrapt, of gevat.
 Faits. Belles actions. Grootte daaden, heerlyke verrichtingen.

Les faits de nos guerriers. *De daaden van onze oorlogshelden.*
 Je mets en fait que &c. Je suis assuré que &c. *Ik stelle vast dat, enz. Ik ben verzekert dat, enz.*
 Il y a quelque chose en son fait qu'il ne va pas bien. *Daar is iets in zyn gedragh, of in zynen handel, dat niet wel is.*
 Etre sûr de son fait. *Van zyn doen verzekert zyn. Zeker zyn dat men wel doet.*
 Entendre bien son fait. *Zyn dingen wel verstaan.*
 C'est le fait d'un faquin. *Dat is guisten, of schurkenwerk.*
 En fait de guerre. *In 't stuk van den oorlogh.*
 Ce n'est pas là mon fait. Je n'entends pas cela. *Dat is myn werk niet. Ik versta my daar niet op.*
 Faits d'armes. *Krygsverrichtingen, oorlogdaaden, krygsbedryven.*
 FAITAGE, *f. m.* (Terme de Charpentier.) *'s Gebiedt van een gebouw.*
 Faitage. (Terme de Couvreur.) *'s Looft dat men boven op het dak van een huis legt.*
 FAITARD, faitardise. (Vieux mots.) *Voyez Pareffieux, pareffie.*
 FAITE, *f. m.* Le haut d'un bâtiment. *De top van een huis, het toppunt van een gebouw.*
 • Faite. Le comble, le plus haut point. *De top, het toppunt, de hoogste trap.*
 Déchoir du faite de la gloire. *Van den top der eere, of heerlykheit afvallen.*
 FAITIÈRE, *f. f. & adj.* Tuile courbe. *Een vorst, of kromme pan die men boven op 't dak van een huis legt.*
 Fatière. Sorte de colonne d'une tente. *Een styl van een hutte.*
 FAIX, *f. m.* Charge, pesanteur. *Last, pak, gewigt, zwaarte.*
 Etre acablé du faix des affaires. *Met den last der zaaken bezwaart zyn.*
 Le faix de la guerre. *De last van den oorlogh.*

FAL.

FALAISE, *f. f.* Côteau sur le bord de la mer. *Een duin, een zandduin, een zandberg op den oever der zee.*
 FALAISER, *v. n.* (Terme de mer.) *La mer falaise, c'est-à-dire, vient briser sur la côte. Spoelen, bruis-*

schen. De zee spoelt, of bruischt tegen de duinen, of tegen 's strand.

FALLACE, *f. f.* (Vieux mot.) *Tromperie. Bedrogh, misleiding, bedriegerij.*

FALOIR. (Ce verbe n'est pas usité à l'infinif.) *Etre nécessaire. Etre contraint. Moeten, genootzaakt zyn, gedwongen zyn.*

Il faloit faire cela. *Men moft dat doen.*

Il falut céder à la nécessité. *Men moft voor den noods wyken.*

Faloir. *Manquer. Scheelen, ontbreken, feilen.*

Peu s'en est falu que &c. *'s Scheelde zeer weinig, of beel luttel, dat enz.*

FALOT, *f. m.* Lanterne au bout d'un bâton. *Een lantaern die op een stok, of houten arm staat.*

† Falot. *Fat. Een groote lantaern zonder licht. Een lompe vlegel.*

† Vous êtes un plaifant falot. *Gy zyt een kluchtige snaak, een drolrige vent.*

† Falot, falote, *adj.* Grotisque. *Drolig, snaaks, belagchelyk.*

† Vifage falot. *Een drolig aangezichts.*

FALOTIER, *f. m.* *Een opzichter over de lantaernen eener stadt, (boertende Schout by nacht geheeten.)*

FALOUQUE. *Voyez Felouque.*

FALOURDE, *f. f.* *Een bos dik brandhout.*

FALSIFICATEUR, *f. m.* (Vieux mot.) *Qui falsifie. Vervalscher, valschaart, bedrieger.*

FALSIFICATION, *f. f.* *Vervalsching, bederving.*

FALSIFIER, *v. a.* *Corrompre. Vervalschen, bederven.*

Passage falsifié. *Eene vervalschte plaats.*

FAM.

FAMELIQUE, *adj.* *Schraal, honggerig, die honger heeft.*

Table famelique. *Een schraale tafel.*

FAMEUX, fameuse, *adj.* (Ce mot se prend en bonze & en mauvaife part.) *Berucht, beroems, bekend, ruchtbaar, vermaart, befaams. (Dit woordt wordt ten goede en ten quade genomen.)*

Il est fameux par toute l'Europe. *Hy is vermaarts, of beroems door ganfch Europe.*

Fameux cabaret. *Een vermaarde her-*

berg.

La fameuse Macette à la Cour fi connuë. *De befaamde Macetta, zoo bekend aan 't Hof.*

FAMILIARITE', *f. f.* *Gemeenschap, gemeenzaamheit, gemeenzaame vriendschap, of ommeegang.*

Prendre un peu trop de familiarité. *Zich wat te gemeen maaken. Al te veel vryheidt neemen.*

Se FAMILIARISER, *v. r.* *Se rendre familier. Zich gemeen maaken, zich gemeenzaam maaken, of aafstellen.*

FAMILIER, *f. m.* *Een goede bekende, een goetd vriends, een gemeenzaame, of vertrouwde vriends.*

Il fit entrer ses familiers. *Hy liet zyne goede bekenden, zyne goede, of vertrouwde vrienden inkoomen.*

Familier, familiere, *adj.* *Gemeen, gemeenzaam, gespraakzaam, gemeen in ommeegang, of verkeer.*

Il est familier avec elle. *Hy is gemeenzaam met haar.*

* Familier, familiere. *Facile, naturel, simple. Gemeenzaam, ligt, natuurlyk, eenvoudig.*

* Stile familier. *Een gemeenzaame styl.*

FAMILIEREMENT. *Gemeenzaamlyk, gemeenzaam, op eene gemeenzaame wyze.*

Parler familierement à quelqu'un. *Gemeenzaamlyk met iemandt spreken.*

* Ecrire familierement, *ou d'un stile simple. Gemeenzaam schryven, met eenen eenvoudigen styl schryven.*

FAMILLE, *f. f.* *Le père, la mère & les enfans. Gezin, huisgezin. De ouders (dat is, vader en moeder) en kinderen.*

Souper en famille. *'s Avondts met zyn huisgezin eeten.*

Famille. *Tous les parens les plus proches. De naaste bloetvrienden, of bloetverwanten.*

Etre brouillé avec sa famille. *Met zyne vrienden over hoop leggen, of in geschil zyn. (In Vrieslandt zeggen, met zyn vrienden deils zyn.)*

La famille Roiale. *Le Roi, la Reine & les enfans de France. Het Koninklyk Huis. De Konink, de Koningin en de Koninklyke kinderen van Frankryk.*

* Famille. *Naissance, extraction. Huis, afkomst, geslacht, stam.*

* Il étoit d'une ancienne famille. *Hy*

Hy

FAM. FAN.

Ety was van een oudt huis, of oudt gestachte.
 Pére de famille. De vader des huisgezins, of van 't huisgezin.
 Enfant de famille. Een kindt van goeden huize.
 FAMINE, *f. m.* Faim extrême. Dissette de vivres. Honger, hongersnoodt, gebrek van leefstocht.
 Prendre une ville par famine. Een staet door hongersnoodt winnen, inneemen, of bemagtigen.

FAN.

FAN, faon, *f. m.* Le petit d'une biche, d'une daine, ou d'une chevette. Het jong van een hert, van een das, of van een rbe.
 FANAL, *f. m.* Groffe lanterne sur la poupe d'un vaisseau. Een groote lantaern op het hekkords, of achterste van een schip.
 Faire fanal. Op een schip vuuren. De lantaern achter op een schip ontfleeken.
 FANATIQUE, *adj.* Insensé, extravagant, visionaire. Uitzinnig, buitenspoorig, droomachtig, volzotte inbeeldingen, droomeryen, ydela meeningen, of gedachten.
 C'est un fanatique. Dat is een quaker, of geestlyver.
 FANATISME, *f. m.* Inspiration divine, enthousiasme. Goddelyke aanblazing, verrukking der zinnen.
 FANCHON, *f. m.* Fransje. Een jongens naam.
 Fanchon, *f. f.* Francynstje. Een meisjes naam.
 FANE, *f. f.* (Terme de fleuriste.) Het blaet van een gewas, of bloem. (Een bloemist woordt.)
 FANER, *v. a.* (Terme de faucheur.) Faner l'herbe. Hooijen, het gras op 't veldt te dorren, of te droogen leggen.
 Se faner, *v. r.* Se sécher, se flétrir. Verstenffen, verwelken, verdroogen, verdorren, droog, of dor worden.
 † Se faner. Perdre de sa beauté. Verwelken, verstenffen. Zyn schoonheit verliezen.
 FANEUR, *f. m.* Een hooijer, een die hooit.
 Faneuse, *f. f.* Een hooijster.
 † FANFAN. (Terme de caresse, mais bas & burlesque.) pour dire enfant. Kindtje, bekje, zoetertje. (Vleiwwoorden, om te zeggen, kindt.)
 FANFARES, *f. f.* Airs de trompette. Trompetgeschal, trompetgeklank,

FAN.

trompetdeunties, veldstujukjes.
 * Faire fanfare de quelque chose. Se faire valoir sur quelque chose. Ergens op stoffen, op pogchen, of op snorken; ergens breet van opgeeven.
 FANFARON, *f. m.* Faux brave. Een blaaskaak, pogcher, snorker, opfnyder, zwetzer, of windtbreker, zonder hart en moeds.
 † Fanfaron en éloquence. Een zwetzer, of opfnyder in de welsprekendheit.
 FANFARONNADE, *f. f.* Bravade. Pogchery, snorkery, gezwets, opfnydery, windtbreking.
 † FANFRELUCHES, *f. f.* Ornement de bagatelles. Strikken, en quikken, beufelingen waar meede men zich versiert, opschiks, of opzoot.
 FANGE, *f. f.* Bourbe. Slyk, modder, drek.
 FANGEUX, fangeuse, *adj.* Slykachtig, stykerig, modderig.
 FANION, *f. m.* (Terme de guerre.) Etendard de ferge. Een standaart van wolle stoffe, die tusschen den heitros van een leger voor elke benede gedraagen wordt.
 FANON. (Terme de l'Eglise Romaine.) De twee banden, of slippen aan een Bisschops myter, of muss.
 Fanon. Toupet de poil au derriere du boulet de certains chevaux. Uislök, visslök, een vlök haair achter aan de voeten van sommige paerden.
 Fanon. (Terme de mer.) Racourcissement du point de la voile d'artimon. Ingypping, inbinding, of inhaling van 't marszeil.
 FANTACIN, fantaffin, *f. m.* Een voetsknecht, een soldaat te voet.
 FANTAISIE, *f. f.* Caprice, folie. Verbeelding, inbeelding, herffenschim, zwerfgedachte, eigenzinnigheid, gekheit.
 Avoir des fantaisies dans l'esprit. Zotte inbeeldingen in 't hoofdt hebben.
 Fantaisie. Volonté. Zin, wil, zinnelykheit, lust, goetduncken, welgevallen, voornemen.
 Vivre à sa fantaisie. Naar zyn zin, of zinnelykheit leeven.
 Fantaisies. Ce qu'on joué sur quelque instrument, & qui n'est pas un air réglé. Gedachten. 't Geen zonder maat, of regel, op eenig speelsuig gespeelt wordt.
 FANTASQUE, *adj.* Bourru, capri-

FAN. FAO. FAQ. FAR. 347

cieux. Hoofdig, koppig, styfzinnig, eigenzinnig, gek, vol inbeeldingen.
 Fantaisie, *f. m.* Een hoofdig, koppig, of styfzinnig mensch.
 FANTASTIQUE. (Mot peu usité.) Voyez Fantaisie.
 FANTOME, *f. m.* Spectre qu'on croit voir la nuit. Spookfel, spook, schim, moluk, bullebak, bysabaaw, gedrocht, nachtgezicht, nachtspook.
 * Fantôme. Chimere qu'on se met dans l'esprit. Zotte inbeelding, herffenschim, ydela verbeelding.

FAO.

FAON. Voyez Fan.
 FAONNER, *v. a.* Faire des fans (Ce mot se dit des biches, des daines & des chevrettes.) Jongen, jongen werpen. (Dit wordt van de herten, van de dassen, en van de rheen gezegt.)

FAQ.

FAQUIN, faquin, *adj.* Sans honneur. Coquin, misérable. Schurkachtig, vuil, lelyk, verachtelyk, oneerlyk, beestig, guistachtig, eerloos, plugachtig.
 Cela est faquin. Dat is guistachtig, of eerloos.
 Faquin, *f. m.* Misérable, sans honneur, homme de néant. Een guist, plug, schurk, schobbejak, deugniet, schan. Een slecht, eerloos, en ongeacht mensch.
 Un faquin achevé. Een volstagen guist, of plug.
 Faquin. (Terme de tournoi.) Een hoofdt, of bouste man, waar tegen een ridder in een steekspel met een volle ren een speer breekt.
 Courte le faquin. Naar 't hoofdt rennen.
 Faquine, *f. f.* Femme de néant. Een vodde, todde, stinkvel, een slecht, verachtelyk, of eerloot vrouwwensch.

FAR.

FARCE. Mélange de viandes hachées ensemble. Vulfel, klein gebakte vleesch onder malkander, (dat de Franschen in speenvarkens, kalcoenen, enz. vullen.)
 Farce. (Terme de Comedien.) Een klucht, of kluchtspel.
 Jouer une farce. Een klucht speelen.

‡ Farce. Chose, ou action bouffonne. Klucht, kortswoyl, peets, snakery.

FARCEUR, *f. m.* Sorte de baladin. Een hantsop, tooncilzot, poetzemaker, goochelaar, of kluchtspeler.

FARCIN, *f. m.* Tumeurs avec ulcères qui viennent aux chevaux. Vaarnen, of faarnen. Zekere ongenesbaare schurfsheit der paerden.

FARCINEUX, *farceuse, adj.* Qui a le farcin. Vaarnachtig, dat met vaarnen gequelt is.

FARCIR, *v. a.* Remplir de farce. Vullen, stoppen, opvullen.

Farcir un cochon. Een speenverken vullen.

FARD, *f. m.* Blanketfel, opsmukfel van 't aangezichts, al wat de juffers over 't aangezichts smeeren, om zich mooi te maaken, of haar schoonheit op te zetten.

* Sans fard. Sans déguisement. Zonder blanketfel, zonder vermoming, of veinzery.

FARDE', *fardee, adj.* Geblanket, met blanketfel besmeert.

* Un discours fardé. Een geblankette, of opgesmukte reden.

* Des amities fardées. Geveinsde vriendschappen.

FARDEAU, *f. m.* Charge qu'on porte. Een last, of pak. Een last dien men draagt.

* Fardeau. Chose incommode & difficile à soutenir. Een last, een moeilijcke zaak, een zaak die zwaar te draagen is.

* Se delivrer d'un grand fardeau. Zich van eenen grooten last ontslaan, of ontdoen.

FARDER, *v. a.* Embelir avec du fard. Blanketten, met blanketfel besmeeren, of bestryken.

* Farder son discours. Zyn reden opsmukken, oppronken, eenen zwier, of een versje geeven.

FARE, PHARE, *f. m.* Tour élevée sur la côte. Een vuurbaken, of groote lantaern aan den zeekant, een hooge wachtooren aan de zee, waar op gevuurt wordt.

‡ FARFOUILLER, *v. a.* Patiner, chifonner. Behandelen, begrobellen, besaften, op eene onbeschofte wyze aantasten.

‡ FARIBOLE, *f. f.* Contes, bagatelles. Sprookje, quakje, praatie voor de vaak, beufelpraat, vertelkukje.

‡ Conter des fariboles. Quakjes vertellen.

FARINE, *f. f.* Meel, gemaalen graan, of koreen.

Farine de froment. Tarwenmeel, of weitemeel.

Pure farine. Bloem, of blom, meelblocm.

FARINEUX, *farineuse, adj.* (Terme de Fruistier.) Meelachtig, meelig, droog, nies soppig. (Een Vruchtverkopers woord.)

C'est une poire farineuse. 't Is eene meelachtige peer.

Farineux, *farineuse, adj.* (Terme de Chirurgien.) Bloemachtig, witsachtig.

Dartre farineuse. Bloemachtig droog krussel, witte schurfsheit.

FAROUCHE, *adj.* Cruel, séroce, sauvage. Wilt, growwzaam, woest, wreedt, ongetemt.

Bête farouche. Animal farouche. Een wreedt beest. Een wilt dier.

* Farouche. Retiré du monde, ennemi de la conversation. Schouw, of schuw, gestreng, straf, van de wereldt afgezondert, die alle geselschappen mydt.

* Vertu farouche. Vertu trop austère. Een al te straffe, of te gestrenge deugt.

Avoir le regard farouche. Een wreedt, of stuurs gezicht hebben.

FAS. FAT.

FASCINE. Voyez Facine.

FASCINATION, *f. f.* Enchantment. Betovering.

FASEOLES, *f. f. pl.* Een soort van gespikkelde boontjes, in Spanje, Italië, en in Provence zeer gemeen.

FASTE, *f. m.* Orgueil. Apareil superbe. Hovaardy, hoogmoedt, hoogmoedigheid, trots, pracht, trotsheit, opgeblazenheit, trotse toerusting.

Le faste des Rois de Perse. De pracht der Persische Koningen.

Fastes. Sorte de calendrier. Zekere slag van rydswyzer, of almanach.

FASTUEUX, *fastueuse, adj.* Plein de faste. Hovaardig, opgeblazen, trots, prachtig.

Eloge fastueux. Eene opgeblaze, of trotse lofreden.

FASTUEUSEMENT, *adv.* Prachtiglyk, trotsefelyk, hovaardiglyk.

FAT, *fate, adj.* Impertinent, sot.

Onbeschoft, ongeschikt, gek, ongerymt.

Fat, *f. m.* Sot, impertinent. Een gek, een schoft, een wuilik, een ongeschikt, of onbeschoft mensch.

FATAL, *fatale, adj.* (Ce mot se prend d'ordinaire en mauvaise part.) Funeste, fâcheux. Ongelukkig, rampzalig, verdrietig, noodtschikkelyk, noodtschikkig, ongevalig.

Jour fatal. Een ongelukkige dagh.

FATALEMENT, *adv.* Par 'a destinée. Nootloos, ongelukkig, door 't noodlot, door 't hoog bestier, by ongeluk, of by ongeval.

FATALITE', *f. f.* Destinée, destin. Noodlot, noodtschikking, noodtdwang, noodtgeheim.

Fatalité. Malheur. Noodlot, ongeluk, onheil, ongeval.

Cela arriva par la plus grande fatalité du monde. Dat gebeurde door 't grootste ongeval der wereldt.

FATIGUE, *f. f.* Peine, grand travail. Vermoeitheit, zwaars arbeids, groote moeite.

Etre fait à la fatigue, ou au travail. Tot den arbeid gebooren zyn.

* Etre fait à la fatigue. Etre accoutumé à une chose. Aan den arbeid gewent zyn; ergens aan gewent zyn.

FATIGUER, *v. a.* Lasser. Vermoeijen, afmatten, moede maaken, mat maaken.

Le travail fatiguer. D'arbeid vermoeit, of mat iemand af.

Fatiguer. Travailler. Arbeiden, werken.

Les femmes fatiguoient comme des ouvriers. De vrouwen arbeidden als werklieden.

* Fatiguer. Ennuier. Importuner. Vermoeijen, verveelen, lastig wilen.

* Fatiguer quelqu'un, lui donner de la peine. Iemand vermoeijen, of moede maaken.

* Fatiguer, fatiguer, *adj.* Ennuieux, importun. Lastig, moeilijck, verveelende, ongemakkelijck.

FATRAS, *f. m.* Choses superflues qui ne font qu'ennuier, & embrouiller. Onnutte dingen, slechte lompe dingen, beufelingen die maar verveelen, of lastig vallen, of die slechts tot een last zyn.

FATUITE', *f. f.* (Terme nouvellement introduit.) Iotie. Gebreit.

zothheit, ongerymtheit, uitspoorigheit, spooreloosheit.

FAU.

FAU, *f. m.* Arbre de haute futaie. Een Beuke, een beuken- of boekenboom.

FAUBOURG, *f. m.* Les faubourgs d'une ville. Voorstadt. De voorsteden eener stad.

FAUCET. Voyez Fauffet.

FAUCHAGE, *f. m.* 't Gemaaiide, de maaijing, de maaijdt, 't maai-loon.

Payer le fauchage des prez. 't Maaijen der velden, of weiden betaalen.

Fauchage, *f. m.* Travail de faucheur. Maaijing, afmaaijing, 't maaijen, korensnyding.

FAUCHER, *v. a.* Maaijen, afmaaijen, afsnyden.

Faucher les orges, les aveines. Garst snyden, haver snyden.

Prez fauchez. Gemaaiide akkers, of weiden.

* Faucher, *v. n.* (Ce mot se dit des chevaux.) Hinken, met den voorsten voet kreupel gaan.

FAUCHET, *f. m.* Sorte de râteau, qui a des dents des deux côtez. Een bark, of herk, een houte ryf die aan weérzyden getant is.

FAUCHEUR, *f. m.* Een maaijer, een grasmaaijer, een korensnyder.

FAUCILLE, *f. f.* Instrument pour couper le blé. Een sikkel, waar mede men 't koren snydt.

FAUCON, *f. m.* Sorte d'oiseau de leurre. Een valk. Zekere jagtvoegel.

FAUCONNEAU, *f. m.* Sorte de piece d'artillerie. Een valkener. Zeker stuk geschut zoo genaamt.

FAUCONNERIE, *f. f.* L'art de dresser les oiseaux de proie. De valkerye. De konst van valken en andere jagtvoegels te leeren.

FAUCONNIER, *f. m.* Een valkenier, een valkenmeester.

Le grand Fauconnier. De grootvalkenier, d'apperste valkenier des Koninks.

Fauconniere. (Terme de Veneur.) Een jagtstasch, een valkeniersstasch.

FAVEUR, *f. f.* Grace, plaisir. Gunst, hulp, beleeftheit, dienst. Il m'a fait une faveur. Hy heeft my eene gunst bewezen, of be-

toont.

Faveur. Apui. Crédit. Gunst, steunsel. Aanzien, gezagh, geregenheit.

Avoir la faveur du peuple. De gunst des volks hebben.

Etre en faveur. In gunst staan, in gunst zyn.

Avoir les demieres faveurs d'une maitresse. De uiterste gunst van eene vryster, of minneres genieten.

A la faveur. A l'aide. By gunste, met hulpe, begunstigt zynde, by begunstiging.

Il surprit l'ennemi à la faveur des ténébrés. Hy overrompelde den vyandt by gunste van de duisterheit.

FAUFILER, *v. a.* (Terme de Tailleur et de Couturiere.) Rygen, met wyde steeken naaijen. (Een Kleermakers en Naaisters woordt.)

FAUNE, *f. m.* Sorte de satire. Een boschgod, of wousgod, een boxvoet.

FAVORABLE, *adj.* Gunstig, goetgunstig, genegen, gezint, toegedaan.

Que les Dieux lui soient favorables. Dat de Goden hem gunstig zyn.

Acueil favorable. Een gunstig, of beleest onthaal.

FAVORABLEMENT, *adv.* Gunstiglyk, goetgunstiglyk, beleefde-lyk, heusselyk.

Il fut favorablement reçu. Hy wierdt gunstiglyk ontfangen.

FAVORI, *f. m.* Gunsteling, gunstgenoot, begunstigde.

Favori disgracié. Een gunsteling die in ongenade is.

FAVORISER, *v. a.* Begunstigen, gunstig zyn, gunst bewyzen, gunst betoonen.

Favoriser une opinion. L'apui. Een gevoelen begunstigen. Een gevoelen voorstaan, beweerden, of verdedigen.

FAVORITE, *f. f.* Celle qu'on chérit le plus. Lieffte, beminde, eene die men zonderling lief heeft, of meest bemint.

FAUS. Voyez Faux.

FAUSSAIRE, *f. m.* Een valschaart, bedrieger, uervalcher, of mynedige.

FAUSSE-ALARME. Een looze, of valsche wapenkreet.

FAUSSE-BRAIE, *f. f.* (Terme de fortification.) Walgang, walvoet, laage wal, onderwal, onderwals-

ganh.

FAUSSE-COUCHE. Een miskraam, of quaaide kraam.

Fausles fleurs, *f. f.* Bedriegers, bloemen die niet bloeijen.

Fausse porte. Heimelyke deur, verborgen uitgang, achterdeur, looze uitgang, sluipdeur.

FAUSSEMENT, *adv.* A faux. Valschelyk, ten onrechte, tegen de waarheit.

Accuser quelqu'un fausement. Iemand valschelyk beschuldigen.

Soupçonner fausement. T onrecht vermoeden, of verdenken.

* FAUSSER, *v. a.* Violer. Verbreeken, schenden, breeken.

* Fausser sa foi. Zyna trouwe breeken, mynedig worden, zyn woordt, of belofte niet houden, of niet nakoomen.

* Fausser. Quitte, abandonner. Verlaaten, zich afscheiden, of zich afzonderen.

* Fausser compagnie. 't Geselschap verlaaten.

Fausser. Plier, ou courber une chose en la forçant. Krommen, krom draaijen, krom buigen, verdraaijen. Fausser une épée. Een degen krom buigen.

Fausser une clé. Een steutel verdraaijen.

FAUSSET, *f. m.* Petite broche. Een zwik, of zwikje, een wynpenneje.

Fausset. (Terme de Musicien.) Een-gemaakte valsche stem in de zangkunst.

FAUSSETE', *f. f.* Chose fausse, mensonge. Valsheit, leugen, leugentaal, iets dat vals is.

IL FAUT. (Verbe impersonnel.) Il est besoin. Men moet, 't is noodig. Il faut partir. Men moet vertrekken.

FAUTE, *f. f.* Gebrek, seil, verzuim, mislagh, misgreep, schuld.

Faire une faute. Een mislagh begaan.

C'est sa faute. 't Is zyn schuld.

Faute. Manque. Besoin. Gebrek, man-gel, seil.

Faute de. (Espece d'Adverbe) au lieu de dire, A faute de. By gebrek, by mangel.

Des guirlandes faites d'herbes seiches faute de fleurs. Kraussen van dorrekruiden gevlahten, by gebrek van bloemen.

Faute d'avoir examiné la chose. By gebrek van de zaak onderzocht te

hebben.
 Faute d'impression. Een drukfeil.
 † Faute d'argent on n'est qu'un fot.
 By gebrek van gelds is men maar een gek.
 Faute. Crime. Péché. Gebrek, misdaadt, misdryf. Zonde.
 Demander pardon à Dieu de ses fautes. God is om de vergiffenis, of vergevingo zyner zonden bidden.
 Sans faute. Sans qu'il y ait aucune faute. Ongebreklyk, ongebrekelyk, onberispelyk, onwraakbaar, zonder mangel, zonder feilen, of gebrek.
 Vers qui sont sans fautes. Vaerzon die zonder gebreken zyn.
 Sans faute. Sans manquer, assurément. Zonder twyfel, buisen twyfel, ontwyfelyk, ontwyfelbaar, voorzeker, zekerlyk, zonder feil, zonder ontbreken.
 Je m'y rendrai sans faute. Ik zal my daar ontwyfelyk begeeven, of daar laaten vmlen; ik zal daar onfeilbaar koemen.
 A faute de quoi, &c. adv. By gebrek van, enz. by mangel van, enz.
 Rejetter la faute sur autrui. Zyn schuld op iemand anders leggen, of smyzen.
 Faute d'écriture. Een schryffteil.
 FAUTEUIL, *f. m.* Chaise à dossier & à bras. Een leunstoel, of armstoel.
 FAUTEUR, *f. m.* Qui favorise, qui apuie. Gunstdrager, begunstiger, die iemand gunstig, of genegen is.
 FAUTIF, *fautive*, *adj.* (Mot bas pour dire,) qui fait des fautes. Kreupel, gebrekkig, die mislagen begaart.
 FAUTRICE, *f. f.* Begunstigster, gunstdraagster.
 Fautrice d'heretiques. Begunstigster der kettersen.
 FAUVE, *adj.* Qui tire sur le roux. Ros, rosachtig, vaalroodt, bruinroodt, naar den rooden trekkende.
 Bêtes fauves. Roffe, of vaalroode besten.
 FAUVETTE, *f. f.* Sorte de petit oiseau. Een bastert nachtegaal, zeker zangvogeltje.
 FAUX, *fausse*, *adj.* Qui n'est pas vrai. Valsch, onwaar, verdicht, verziert, gelogen.
 Cela est faux. Dat is valsch.
 Faux, *fausse*. Falfific. Valsch, ver-

valscht.
 Obligation fausse. Een valsche, of vervalschte schuldbrief.
 Faux, *fausse*. Ruif, méchant. Valsch, loos, listig, erg, of arg, doortrapt, beslepen, geslepen.
 * Faux, *fausse*. Contrefait. Double. Valsch, gemaakt, geveinst, nagebootst, dubbelhartig.
 * Fausse humilité. Eene gemaakte, of geveinsde nederigheid.
 * Esprit faux. Een valsch, of dubbelhartig mensch.
 * Suivre de fausses lumieres, ou des lumieres trompeuses. Een valsch, of bedrieglyk licht volgen. Een dwaallicht volgen.
 * Or faux. Argent faux. Valsch, of vervalscht gout. Valsch, of vervalscht zilver.
 A faux, *adv.* Faussement. Valschelyk, ten onrechte.
 Accuser à faux. Valschelyk beschuldigen.
 Faux, *f. m.* Instrument pour faucher. Een zeiffen, een werktuig om te maaijen; ook een sikkel om 't koren te snyden.
 FAUX-BOIS, *f. m.* (Terme de Jardinier.) Een waterlot, of onvruchtbaare tak. (Een Hoveniers woordt.)
 FAUX-BOND. Sorte de faut que fait une bale. Een verkeerde stuit van een bal die geslagen word.
 * Faire faux-bond à son honneur. Zyn eer verwaarloozen, of laten rooven.
 FAUX-BOURDON, *f. m.* Sorte de chant irregulier. Wiltzang, zekere matelooze, of ongeregelde zang.
 FAUX-BOURG, *f. m.* Een voorstad.
 FAUX-BRILLANT, *f. m.* Uiterlyke glimp, of schyn; klatergout, bedrieglyke schyn.
 FAUX-FOURREAU, *f. m.* Een boos, of stoffe holsterzak waar in men de pistoolen steekt.
 FAUX-FUIANT, *f. m.* (Terme de Chasse.) Een nauw, of eng padt in een bosch.
 * Faux-fuiant. Adresse pour fuir, ou éviter une chose. Een wivolucht, list, loosheit, of behendigheit om een zaak te ontkoomen, of te ontwyken.
 FAUX-JOUR, *f. m.* Petite clarté qui vient par un trou. Een vallicht, een valsch licht, een klein licht dat door een gat komt.

FAUX-MONNOIEUR, *f. m.* Een valsche munter.
 Faux-monoieuse, *f. f.* Een valsche munster.
 * FAUX-PAS, *f. m.* Een valsche stap, of tredt. Een mislagh.
 FAUX-SAUNIER, *f. m.* Qui fait trafic de sel défendu. Een valsche zoutkoper. Een zoutzoper die (in Vrankryk) verboden zout verkoopt.

FEA.FEB.FEC.

FE'AL, *feale*, *adj.* (Terme de Chancellerie.) Fidèle. Gestrouw, trouw.
 Louis par la grace de Dieu &c. à nos amez & feaux. Louis door Godis genade, enz. aan onze lieve, en gestrouwe.
 † Mon cher & féal ami. Myn waarde en trouwe vriendt.
 FEBLE, *fébleffe*. Voyez Foible, foibleffe.
 FEBRICITANT, *f. m.* Qui a la fièvre. Een koortzige. Een die de koorts heeft.
 FEBRIFUGE, *f. m.* Sorte de poudre bonne pour les fièvres intermittentes. Koortsmiddel, koortspoeder. Zeker poeder dat goede is voor de afgaande koortzen.
 FE'CAL, *fécale*, *adj.* Qui est d'excrément. Gifachtig, stontachtig, drekachtig.
 Matière fécale. Stromachtige stoffe.
 FE'COND, *féconde*, *adj.* Abondant. Vruchtbaar, ryk, overvloedig.
 Rendre fécond. Vruchtbaar maaken, tot vruchtbaarheid verwekken, of brengen.
 Esprit fécond. Langue féconde. Een vruchtbaar verstand. Een ryke taal. (Ook eene welbehang, gladdes, of welbespraakte tong.)
 FE'CONDITE', *f. f.* Abondance, fertilité. Vruchtbaarheid, overvloed.
 Fécondité des animaux. Vruchtbaarheid der dieren.
 FE'CULENT, *adj.* (Terme de Médecine.) Drabbig, onklaar, dik. (Een woordt der Geneeskunst.)
 Le sang de cette demoiselle est tout à fait féculent. 't Bloot van deeze juffer is geheel drabbig, of dik.
 Des humeurs féculentes. Dikke, of drabbige vochten.

FEE. FEI.

FE'E, *f. f.* Celle qui prédit l'avenir.

Een hex, een waarzegster, voorzegster, of voorpelster.

‡ Vieille fée. Vieille fille. *Een oude hex. Een oude vryster.*

FEINDRE, *v. a.* Verdichten, verzinnen, verziereu.

Les Poètes doivent feindre vraisemblablement. *De dichters moeten waarschynlyk verziereu.*

Feindre. N'oser mettre le pié à terre à cause qu'on y a mal. *Hinken, zagtyes treden. Den voet niet durven neêrzetten om dat men 'er eenige pyn aan heeft.*

Feindre. Dissimuler. Faire semblant. *Veinzen, den schyn maaken, zich gelaaten.*

Savoir l'art de feindre. *De kunst van veinzen kennen.*

Il feint d'être mon ami. *Hy veinst myn vriend te zyn.*

Feint, feinte, *adj. & part. p.* Contretrouvé. Qui n'est pas vrai. Diffimulé. *Verzonnen, verducht, verziereu, gesmeedt. Geveinst.*

Chofe feinte. *Een verziere zaak, een verduchtfel, of verzierefel.*

FEINTE, *f. f.* Diffimulation, semblant. *Veinzing, geveinstheit, schyn, loosheit, looze streek.*

Ufer de feinte. *Geveinstheit gebruiken.*

Feinte. (*Terme de Maître d'armes.*) *Een verleiding, schyn van een steek in 't schermen.*

Faire une feinte. *Zich toonen een steek te zullen geeven.*

Feinte. (*Terme de Rétorique.*) *Een streek in de redenrykkonst, (waar door men van een zaak schynt te willen zwygen, die men onderuuffchen niet voorby gaat.)*

Feinte. (*Terme de Fauteur d'orgues.*) *Het ivoor, of elpenbeen dat op de klavieren van 't orgel legt.*

FEINTISE, *f. f.* Diffimulation. *Geveinstheit, veinzing, veinzery, verheeling, vormomming.*

FEL. FEM.

FE'LER, *v. a.* (*Ce mot se dit du verre & de la poterie de faianco, lors qu'il y a quelque potise fente.*) *Barsten, scheuren, of reeten. (Dit wordt van 't glas en aardewerk gezegt, als 'er een scheur, rect,*

of barst in komt.)

L'eau trop chaude a félé le verre. *Het al te heete water heeft het glas doen barsten.*

Pot de faiance félé. *Een aarde gereete, of gescheurde pot.*

FE'LICITE', *f. f.* Bonheur. *Voorpoet, heil, goedt. Welvaart, geluk, gelukzaligheid.*

Troubler la félicité de quelqu'un. *Iemants geluk stooren.*

FE'LICITER, *v. a.* Faire un compliment à quelqu'un sur son bonheur. *Iemant geluk, of heil wenschen, iemant over zyn geluk begroeten.*

FELON, felonnie, *adj.* Cruel, colére. *Wreedt, gram, set, straf, toornig.*

FELONIE, *f. f.* Eedbreuk, of ontrouw van eenen leenman tegen zynen Leenheer.

Felonie. Cruauté, férocité. *Felheit, wreedheit, verwoedheit.*

FELOUQUE, falouque, *f. f.* Chaloupe de la mer Méditerranée. *Een sloep, roeischip, of boot in de Middelandtsche zee gebruiklyk.*

FELURÉ, *f. f.* Fente d'un vase félé. *Een barst, reet, of scheur in eenig aardewerk.*

Il y a là une petite félture. *Daar is een klein scheurtje in.*

FEMELLE, *f. f.* (*Ce mot se dit proprement des animaux & des plantes.*) *Wyffe. (Dit woordt word eigentlyk van de dieren en gewasfen gezegt.)*

La lionne n'est pas la femelle du lion. *De leeuw is 't wyffe niet van den leeuw.*

Chanvre mâle. Chanvre femelle. *Zaadeling, zaatdraagende hennip. Helling. Hennip die geen zaat heeft.*

‡ Femelle. Femme, ou fille. *Een wyffe, of vrouwtje; een vrouw, of dochter.*

‡ C'est une étrange femelle. *'t Is een wonderlyk wyffe.*

FEMININ, féminine, *adj.* (*Terme de Grammaire.*) *Vrouwelyk. (Een woordt der Spraakkunst.)*

Substantif féminin. *Een zelfstandig vrouwelyk woordt.*

FE MINISER, *v. a.* Faire du genre féminin. *Van 't vrouwelyk geslachte maaken.*

FEMME, *f. f.* *Vrouw, wyf.*

Un homme abandonné aux femmes. *Een man op de vrouwen verflingert, of aan de vrouwen*

overgegeeven.

Femme de chambre. *Kamenier, kamerjuffer.*

Femme de chambre de la Reine. *Staatjuffer, of kamerjuffer der Koninginne.*

Femme de charge. *Huishoudster, opzigtster over 't huis.*

FEMMELETTE, *f. f.* Femme qui a peu de sens & d'expérience. *Een slecht onnosel wyffe, of vrouwtje; een wyffe van klein verstand en ervarendheit.*

Femmelette. Petite femme. *Een wyffe, een vrouwtje, een kleene vrouw.*

FEN. FEO.

FENAIISON, *f. f.* *De maaijing, ook de maaisyd.*

‡ FENDANT, *f. m.* (*Mot vieux & bar.*) Brave, méchant. *Een stout, boosaardig, onvertzaagt mensch. Een schelm, sielt, of booswicht.*

‡ Faire le fendant. Faire le brave & le méchant. *Den heeft speelen, schelmstukken pleegen, of aanrechten.*

‡ FENDEUR de naseaux, *f. m.* Fanfaron, faux brave. *Een blaaskaak, opnyder, grootspreeker, snorker, windsbuil, windsbreker.*

FENDRE, *v. a.* Faire une fente. *Klieven, klooven, opklooven, sphyten.*

Fendre du bois. *Hout klooven.*

Fendre la tête. *Den kop opklooven.*

* Il me fend la tête. Il m'étourdit. *Hy scheurt, of breekt my 't hoofdt: hy maakt my baloorig.*

* Fendre la presse. *Door een schaarre, of gedrang heen dringen.*

Se fendre, *v. r.* S'entrouvrir. *Klieven, sphyzen, barsten, opbarsten.*

Fendu en deux. *In tweeu gespleeten.*

FENER. *Voyez Faner.*

FENETRAGE, *f. m.* Tout ce qui concerne les fenêtrés. *Vensterwerk, al wat de vensters aangaat.*

FENETRES, *f. f.* *Vensters.*

* Les yeux sont les fenêtrés de l'ame. *De oogen zyn de vensters der ziele.*

FENIL, *f. m.* Lieu à ferrer le foin. *Hooiberg, hooischuur, hooizolder.*

FENOUIL, *f. m.* Sorte d'herbe. *Venkel. Zeker kruidt.*

FENTE,

FENTE, *f. f.* Kloove, spleet, kloof, reet.

Fente de haut de chauffe. *De voorbroek, spleet voor in de broek.*

Fente de muraille. *Een spleet, reet, of barst in een muur.*

FEODAL, féodale, *adj.* Qui regarde le fief. *Leengoedig, tot het leengoeds behoorende, 't leengoeds betreffende.*

FER.

FÈR, *f. m.* Sorte de métal. *Izer. Zekere bergstof.*

Le fer est un aiman imparfait. *Het yzer is een onvolmaakte zeilsteen.*

* Batre le fer pendant qu'il est chaud. *Ne pas laisser échaper l'occasion. Het yzer smeeden terwyl het heet is. De gelegenheit niet laten ontglippen, voorby gaan, of voorby slippen.*

Fer. Ancre de galère. *'t Anker van een galei.*

Les galères étoient sur le fer. *De galeijen lagen op anker, of voor anker.*

Fer de cheval. *Een hoefzyer.*

Fer à cheval. *Ouvrage de fortification pour loger un corps de garde contre les surprises. Een halve maan. Zeker werk der vestingbouw, om een wacht krygsvolk in te leggen, tegen de overrompelingen der vyanden.*

Fer d'éguillette. *De naaldt, of 't beslag van een nestel.*

Fer à friser. *Een haairyzer, een krulzyer.*

* Fer. *(Ce mot a plusieurs significations au figuré.) Izer, staal. (Dit woordt heeft in den oneigentlyken zin veele betekenissen.)*

* A travers le fer & les flames. *Dwaars door 't staal en 't vuur.*

* Employer le fer & le poison pour se vanger. *'t Staal en 't gift gebruiken om zich te wreken.*

* Siècle de fer. *Izere eeuw. Een schraale, of behoefstige rydt.*

Fers. *Outils de fer de quelques artisans. Izers. Zekere werktuigen van zommige ambachtslieden.*

Fers. *Liens de fer & chaines des prisonniers. Izers. Izere boeijen en ketens der gevangenen.*

* L'amour le tient dans ses fers. *De min houdt hem in hare boeijen.*

* Les fers en font au feu. *On y tra-*

FER.

vaile. *'t Izer legt in 't vuur, men arbeidt lustig, of wakker.*

FERAILLE, férailler. *Voyez Ferraille &c.*

FERANDINE, *f. f.* Sorte d'étofe de soie. *Ferandyn. Zekere zyde stofte.*

FÉRANDINIER, *f. m.* Ouvrier qui fait des étofes de soie. *Ferandynwerker, zydewerker.*

FERBLANC, *f. m.* *Blik, of blek.*

‡ FERBLANTIER, *f. m.* *Taillandier en feblanc. Een bliklager, of blekflager.*

Fil de fer. *Fil d'archal. Izerdraadt.*

FÉRIE, *f. f.* Fête. *Vierdag, feestdag, H. dagh.*

‡ FERIR, *v. a.* *Fraper, batre. Slaan, smyten, treffen.*

‡ Sans coup férir. *Sans combat. Zonder slag of stoot, zonder iets te doen.*

FERLER, *v. a.* *(Terme de mer.) Serrer, ou troubler les voiles en fagot. De zeilen ingyppen, inbaalen en toebinden.*

FERMAIL, *f. m.* *(Usité dans son pluriel Fermaux.) Agrafe. Slot, haak.*

Des fermaux d'argent. *Zilveres sloten, of haaken.*

FERME, *f. f.* *Métairie. Hoffstede, landhoeve, landthuis, lusthuis.*

Ferme. *Le prix que le fermier rend de la ferme. Landthuur, hoefpacht, landpacht.*

Prendre à ferme. *Pachten, huuren, in pacht, of huur neemen.*

Bailler à ferme. *Verpachten, of verhuuren, in pacht verhuuren, of in huur geeven.*

Ferme, *adj.* *Fixe, qui ne branle point. Vast, stantvastig, onverzettelyk, styf, bestendig, die, of dat niet verzet wordt.*

Se tenir ferme sur ses piez. *Vast, of styf op zyn beenen staan.*

Combatre de pié ferme. *Vast staan in 't vechten. Vechten zonder te aarselen; niet wyken, of niet deinzen in 't vechten.*

Ferme. *Dur. Vast, hardt, styf. Chair ferme. Vast, of hardt vleesch.*

* Ferme. *Constant, solide. Vast, stantvastig, onwankelbaar, bondig.*

* Amitié ferme. *Vaste vriendschap.*

La terre ferme. *Le Continent. 't Vaste landt.*

FER.

* Ferme, *adv.* *Résistance vigoureuse. Hoofsbieding, sterke wederstant, dappere verweering, of tegenstant.*

* Faire ferme. *Résister vigoureusement. Dappere wederstant bieden, kloekelyk tegenstaan.*

* Nier fort & ferme. *Sterk en styf loochenen.*

* Fraper fort & ferme. *Heel sterk slaan; lustig afroffen.*

Ferme à ferme. *(Terme de Manège.) Sans partir d'une même place. Op de zelve plaats; zonder van de zelve plaats te wyken.*

* FERMEMENT, *adv.* *Hardiment, avec fermeté. Vastelyk, stoutelyk, omverzaagt, kloekmudiglyk, stantvastiglyk.*

Il a répondu fermement qu'il ne consentiroit à rien. *Hy heeft stoutelyk, of vastelyk gezegt dat by nergens in bewilligen zonde.*

FERMENTATION, *f. f.* *(Terme de Medecine.) Inflammation. Gifting, ontfleeking.*

La fermentation des humeurs. *De gifting van de sappen, of vechtigheden.*

Fermentation. *(Terme de Chimie.) Ryzing, gifting.*

FERMENTER, *v. a. & n.* *(Terme de Chimie.) Ryzen, giften.*

Se fermenter, *v. r.* *S'enflamer. Aan 't giften raaken. Ontfleeken.*

Humeurs qui se fermentent dans les entrailles. *Vochtigbedem die d'ingewanden ontfleeken, of aan 't gijcken raaken.*

FERMER, *v. a.* *Entourer d'une clôture. Besluiten, omringen, omvangen. Sluiten, toedoen.*

Fermer une ville de murailles. *Een stadt met muren omringen.*

Fermer la porte. *De deur toedoen, de deur sluiten, of toesluiten.*

* Fermer la bouche à quelqu'un. *Joemans den mond stoppen.*

Fermer un livre. *Een boek toedoen.*

Fermer une plaie. *La cicatrier. Een wonde toehelen.*

* Fermer les yeux à quelque chose. *Faire semblant de ne pas la voir. D'oogen ergens voor toedoen. Iets als niet zien, of niet willen zien.*

Zich houden als of men iets niet zag.

* On est souvent obligé de fermer les yeux à bien des abus. *Men is dikwyls gedwongen voor veel misbruiken de oogen te sluiten, of*

veele gebroken als niet te willen zien.

* FERMETE, *f.f.* (Ce mot n'est pas usité au propre.) Alſurance. Vastigheid, verzekering, zekerheit, verzekering, onveranderlykheit.

* La fermeté de sa parole. De vastigheid van zyn woords.

* Fermeté. Constance, courage, résolution. Stansvastigheid, onverzettelykheit, moeds, opzet, voor-nemen, besluit.

* Il les étonna parla fermeté de son courage. Hy verbaasde hen door de stansvastigheid van zynen moeds, of van zyne dapperheit.

FERMETURE, *f.f.* Tout ce qui sert à fermer. Slot, sluiting. Al 't geene dient om iets te sluiten.

FERMIER, *f.m.* Qui tient à ferme. Pachter, hoespachter, een die iets in pacht heeft.

Fermier des Gabelles. Een pachter der tollén.

Fermiere, *f.f.* Femme de fermier. Een pachters vrouw.

FERMOIR, *f.m.* (Terme de Relieur.) Haak, of slot van een boek. Boekslot, boekhaak.

Mettre des fermoirs à un livre. Sloten aan een boek doen.

Fermeir. Sorte de ciseau de Menuisier. Een smalle beisel die de Schryfwerkers gebruiken.

FEROCE, *adj.* Cruel, sauvage. Wreedt, wylt, ongetemt.

Bêtes féroces. Wreede, of wilde beesten.

* Naturel féroce. Een wreede, of straffen aart, of inborst.

FEROCITE, *f.f.* Naturel féroce des bêtes. Wreedtheit, wyltheit, de wreede, of wilde aart der beesten.

* Ferocité. Naturel farouche. Wreedtheit, strafheit. Een wreeden, of slurssen aart, of inborst.

FERRAILLE, *f.f.* Vieux morceaux de fer. Oudt yzerwerk. Stukken oudt yzer.

FERRAILLER, *v.n.* En se batant à l'épée ne porter que sur les lames. Met het rapier vechtende niet dan op de klingén raaken.

† FERRAILLEUR, *f.m.* Een slecht schermer.

FERRER, *v.a.* Beslaan, met yzers voorzien.

Ferrer un cheval. Een paerds beslaan.

Ferrer à glace. Beslaan om op 't ys te

loopen. Scherpen.

Ferrer. Atacher quelque ferrure. Beslaan, beslagh, of yzerwerk aan iets doen.

Ferrer une armoire. Een kas beslaan. Yzerwerk aan een kas doen.

Ferrer. Garnir d'argent. Beslaan, met zilver beslaan.

Selle de cheval ferrée d'argent. Een zadel met zilver beslagen.

Ferrer. (Terme d'Eguillier.) Beslaan, een stukje blik, of koper aan lints, of nestels slaan.

Ferrer du ruban, ou des éguillettes. Lint, of nestelingen beslaan.

† Ferrer la mule. Compter plus cher qu'on n'a acheté. Duurder, of meer aanrekenen dan men iets gekocht heeft.

Ferré, ferrée. Garni d'une ferrure. Beslagen, met beslagh voorzien.

* Ferré, ferrée. (Ce mot se dit du file.) Dur. Hardt, harde, gedrongen, hortende. (Dit wordt van den styl gezegt.)

* Stile ferré. Een harde styl.

Eau ferrée. Koelwater. Water daar gloeijent yzer in gekoelt is.

† Il est ferré à glace là dessus. Il fait cela à fond. Hy komt op dat stuk beslagen ten ys. Hy verstaat dat grondig, of in den grondt.

FERRÉMENS, *f.m.* Fers dont les Chirurgiens se servent dans leurs opérations. Wondtheelers werktuigen.

FERRER, *f.m.* Ce qu'on met au bout des rubans, ou autre chose. Beslagh aan 't einde van lint, of nestelen. Nestelbeslagh.

FERRONIER, *f.m.* Een oudt yzerverkoper, een oudt yzerkramer.

FERRURE, *f.f.* Tout ce qui sert à ferrer. Beslagh, yzerwerk, yzer beslagh.

Ferrure d'armoire. 't Beslagh van een kas.

FERS, *f.m.* Ceps. Yzers, boesjen, yzere boeijen.

Avoir les fers aux piez. Yzers, of boeijen aan de voeten hebben.

FERTILE, *adj.* Abondant. Vruchtbaar, overvloedig.

Pais fertile. Een vruchtbaar landt.

† Fertile en mauvaises pensées. Vruchtbaar, of overvloedig in quaade gedachten.

FERTILEMENT, *adv.* Vruchtbaarlyk, overvloediglyk.

FERTILISER, *v.a.* Rendre ferti-

le. Vruchtbaar maaken.

Fleuve qui fertilise les campagnes. Een stroom die de velden besproeit, of vruchtbaar maakt.

FERTILITE, *f.f.* Abondance. Vruchtbaarheid, overvloed.

FERU, férue, *adj.* Blessé, frappé. Gestoffen, gewondt, gequetst.

Nerf feru. Een gequetste zenuwe.

† Je suis feru. C'est-à-dire, épris d'amour. Ik ben gewondt, ik ben verlief, ik ben van liefde getroffen, of verwonnen.

FERULE, *f.f.* Een plak.

† Etre encore sous la férule. Etre sous la discipline des maîtres. Noch onder de plak zyn. Noch onder de tucht der meesteren slaan.

FERVEMENT, *adv.* Avec ferveur. Vieriglyk, met yver.

FERVENT, *fervente, adj.* Ardent. Vierig, yverig, heftig, blakende.

Avoir un zèle fervent. Een blakenden yver hebben.

Priere fervente. Een vierig gebedt.

FERVEUR, *f.f.* Ardeur. Zele. Vierigheid, yver, drift, blaking.

Une sainte ferveur. Een heiligen yver.

FES.

FESSE, *f.f.* Bil, aarsbil.

Donner sur les fesses. Op de billen geeven.

† Fesse-mathieu, *f.m.* Avare fiéfé. Een schrok, een vrek, of grootte giergaart.

† Jean-fesse, *f.m.* Jan-gat.

† C'est un franc Jean-fesse. 't Is een rechte Jan-gat.

FESSER, *v.a.* Donner sur les fesses, fouetter. Op de billen geeven, geesselen.

† FESSIER, *f.m.* Cu. Billen, aars, gat.

FESTIN, *f.m.* Gastmaal, gasterye, groote maaltyd.

Faire un superbe festin. Een prachtig gastmaal aanrechten.

† FESTINER, *v.a.* Régaler. To gast houden, gastmaal, of gasterye houden, wel onthaalen.

† Festiner les dames. De juffers wel onthaalen.

FESTON, *f.m.* (Terme d'Architecture.) Loofwerk, looffieraadt, bloem-en loofwerken aan de gebouwen.

Festons. Couronnes & ornemens de fleurs. Loofwerken van bloemen,

men, bloemekranffen, bloemfieraaden.

FET.

FETE, *f. f.* Vierdagb, feestdagb, H. dagb.

Chomer une fête. Een feestdagb houden, of vieren.

La fête-Dieu. Fête célèbre de l'Eglise Romaine. Sakraments-dagb. Een groote feestdagb der Roomfche Kerke.

Fêtes solennelles. Hoogryden, plechtelyke vierdagen.

* Fête. Careffe. Fefteering. Liefkozing, troeteling, fireeling, vriendelyk onthaal.

* Il se fait de fête par tout. Il se fourre par tout. Hy maakt dat hy overal in zang vindt, hy dringt zich overal in.

Un chien fait fête à son maître. Een hondt streels zynen meester; een hondt doet, of toont zynen meester vriendfchap.

Fête. Joie. Régál. Divertiffement. Blydfchap, vreugdt, bly onthaal, genoegte, vrolykheit.

Troubler la fête. De vreugdt, of blydfchap stooren.

Trouble-fête. *f. m.* Breekfpiel. Stoorder der vreugde. Een wargeeft, een onhebbelyke fchoft die een vrolyk gefelfchap door zyne ongaligheit floort.

Le Roi a donné une fête aux Dames. De Konink heeft de Hofjufferen een feft gegeven.

‡ Faire fête de quelque chose. La prier beaucoup. Iets hoog opzetten. Eenen heiligen dagb van iets maaken. Het zeer hoog fchatten, of achten.

Fête. Voyez Faite, faitiere.

FETER, *v. a.* Célébrer la fête de quelque Saint. Vieren, eenen vierdagb, of heiligen dagb houden.

FETOIER, *v. a.* Feefielyk onthaa-len.

FETU, *f. m.* Een stoppel, of stroobalm, een splinter.

Je n'en donnerois pas un fetu. Ik zoud' er niet een stroo voor geeven.

Fétu. Barre de fer avec quoi le bourreau roué les criminels. Een yzere koevoet waar mee de beul de misdaadigen vabraakte.

FETUS, *f. m.* (Terme de Medecine.) De vrucht in 's moeders ligchaam, d'ongebore vrucht.

FEU.

FEU.

FEU, *f. m.* Un des quatre Elemens.

Vuur, vyer, of vier. Een van de vier hoofstoffen.

Alumer du feu. Vuur ontfleeken.

Cuire à petit-feu. C'est-à-dire, en faisant peu de feu. Met klein vuur kooken.

* Cuire à petit feu. Consumer peu à peu. Altenkskens verteeren.

Mettre le feu par tout. Alles in vuur en vlam zetten.

Les ennemis firent des feux sur les montagnes. De vyanden vuurden, of ftookten vuuren op de gebergens.

Mettre tout à feu & à fang. Alles te vuur en te zwaardt verwoefien.

Faire des feux de joie. Vreugdevuuren ontfleeken, vuuren, vieren.

Feu d'artifice. Vuurwerken, kunstvuurwerken.

Atifer le feu. 't Vuur opflooken.

Donner le feu à un cheval. (Terme de Maréchal.) Een gezwel van een paerd branden.

* Feu. Maison. Huis, wooning.

* Il y avoit trois cens feux dans le bourg. Daar ftonden drie hondert huizen in 't vlek.

* Feu, Chenets, pelle, pincettes, &c. 't Vuurgereetschap. Brandfyzers, fchup, fang, enz.

* Feu. Plusieurs coups d'arme à feu. Vuur. Verscheide fchooten van bufsen te gelyk.

* Les ennemis firent feu toute la nuit. De vyanden gaven den ganschen nacht vuur, of fchooten den ganschen nacht.

* Feu. Combustion, trouble. Twistvuur, brandt. Onrust, onluft, beroerte, oproer.

* Ils mirent en feu toute la Province. Zy zetteden 't gansche landt in vuur en vlam; zy ontfaken het twistvuur door 't gansche landtschap. Zy maakten 't gansche landt oproerig.

Feu folet. Sorte de météore. Dwaallicht, stallicht, stalkaers.

Feu. (Terme de mer.) Fanal de vaiffeau. Vuur, een lantaern achter op een fchip.

Mettre des feux fur les vaiffeaux. Op de fchepen vuuren, de lantaerns achter op de fchepen ontfleeken.

* Feu. Amour. Vuur, liefde, liefdevlammen, minnevuur.

FEU.

* Feu. Vivacité d'esprit. Vuur. Vloegheit des verstandts, of van den geest.

* Feu. Ardeur. Vuur, vierigheit, vyer.

* Feu. Colère, fougue. Toorn, verbolgenheit, boosheit.

* Jetter ion feu. Zyn gal, of boosheit uitbraaken.

* Prendre feu. Se mettre en colère. Ontfleeken. Toornig worden, gram, boos, of quaadt worden.

* Les feux de la nuit. (Phrase poétique pour dire) les aîtres. De nachtvuuren, de nachtlichten, de hemellichten. De farrnen.

* Cheval qui a du feu. Qui a de l'ardeur. Een moedig, of fier paerd.

Feu. (Mot indéclinable qui signifie) défunt. Wylen, overleden, zaliger.

Feu Monsieur. Feu Madame. Wylen myn Heer. Wylen Mevrouw.

* Feu. Eclat que jettent les pierres précieuses. Vier, luyfter, flonkering, fchittering, of glans van edele gfeentens.

Feu follet; que l'on voit courir çà & là. Dwaallicht, een valfchlicht dat hier en daar zweeft.

Feu actuel. (Terme de Médecine.) Het werkelyk vuur; dat is, een gloeiend brandfzyer. (Een woordt der Geneeskunde.)

Feu potentiel. Een brandend en invreutend geneesmiddel.

Le feu S. Antoine. S. Antonis vuur, een zeer zwaare quaal.

Feu volage. Sorte de dardres avec inflammation. De vliegende roos.

FEUDATAIRE, *f. m.* Een leenman, die een afhangelyk leengoeds van eenen anderen Heer bezit.

FEVES, *f. m. plur.* Groote boonen, Roomfche boonen.

FEVEROLES, *f. f.* Turkfche boontjes. Zeeuwfche boontjes.

FEUILLAGE, *f. m.* 't Boomloof, 't loof van eenen boom. De takken eens booms met de bladeren.

* Feuillage. (Terme d'Architecture.) Loofwerk, bloemwerk, kapitelen, en andere looffieraden der bouwkunft.

FEUILLANS, *f. m.* Sorte de Religieux qui fuivent la règle de S. Benoît. Benedictynen. St. Benedictyner Monniken, (dus genaamt, om datze een tak vol bladeren in hun wapen draagen.)

FEUIL-

FEUILLANTINES, *f.f.* Sorte de Religieuses. *Nonnen van St. Benedictus order.*

Feuillantine, *f.f.* Certaine pièce de pâtisserie. *'t Middelftuk van een pasta.*

FEUILLE, *f.f.* Een blad.

Feuille d'arbre. Feuille de fleur. *Bladt van een boom. Bladt van een bloem.*

Feuille-morte, *f.m. & f.* Paarsbruin. *Zekere verwe.*

Feuille de papier. *Een blad papier.*

Feuille d'or. *Een bladt gout, of een bladt geslagen gout.*

Feuille. (*Terme d'Imprimeur.*) *Een bladt papier dat gedrukt wordt.*

Feuille de paravant. (*Terme de Tapissier.*) *Een deur, of bladt van een scherm.*

Feuille. (*Terme d'Orfèvre.*) *Het bladt of bladt van een zilvers lepel, of van een vorksteel.*

FEUILLEE, *f.f.* Feuillage. *De bladen, of 't loof van eenen boom.*

FEUILLET, *f.m.* Deux pages d'un livre. *Een bladt van een boek, twee zyden van een boek.*

FEUILLETAGE, *f.m.* Pâte feuilletée. *Zekere pastaikorst van boter-deeg.*

FEUILLETTE, *feuillete, f.m.* Ou plutôt demi-muid, ou demi-queue de vin. *Een half oxhoofst wyn.*

FEUILLETTER, *v.a.* Tourner les feuillets d'un livre. *Doorbladen. De bladen van een boek omstaan.*

* **Feuilleter**. Lire. *Doorbladen, doorbladeren, doorlezen, lezen.*

* **Feuilleter les auteurs**. *De schryvers doorbladen, of doorlezen.*

Feuilleter. (*Terme de pâtissier.*) Rouler de la pâte avec du beurre. *Gebak van boterdeeg, of een korst van boterdeeg rollen, of maaken.*

Gâteau feuilleté. *Een koek van boterdeeg gekneedt.*

FEUILLU, *feuillué, adj.* Plein de feuilles. *Bladerryk, vol bladen, of bladeren.*

FEUILLURE de porte, ou de fenêtre. *De kanten van een deur, of venster, die in 't raamt sluiten.*

FEVRIER, *f.m.* Nom de mois. *Sprokkelmaandt, Snoeiemaandt, Februarius. (De tweede maandt in 't jaar.)*

FEUTRE, *f.m.* Sorte de bourre. *Zekere scheerwol, of wulwol, die de zadelmakers in de zadels steeken.*

† **Feutre**. Méchant chapeau. *Een vilt, een oude, of slechte hoedt.*

FEUTRER, *v.a.* (*Terme de sellier.*) *Voeren. Scheerwolle in een zadels steeken, een zadels met scheerwolle vullen.*

FI. FIA. FIB.

FI. Sorte d'interjection qui marque dudégout. *Foei, fy. Zeker inwerpsel, dat een weerzin, of afkeer te kennen geeft.*

Fi, le vilain. *Foei, de guit, of vuilik.*

FIACRE, *f.m.* Carosse de louâge de Paris. *Een huurkoets te Parys.*

† **Fiacre**. Méchant carosse. *Een slechte koets.*

FIAMET, *fiamette, adj.* Qui tire sur le rouge. *Vuurroodt, vuurverwig, naar den rooden trekken-de.*

FIANÇAILLES, *f.f.* Ondertrouw, ondertrouwing, verbinding, of verlovings ten huwelyk.

FIANCE', *f.m.* Ondertrouwde, verloofde, bruidegom.

FIANCE'E, *f.f.* Ondertrouwde, verloofde, bruidt.

FIANCER, *v.a.* Ondertrouwen, ondertrouw doen, zich verlooven, zich ten huwelyk verbinden.

Le Prêtre les fiança. *De Priester ondertrouwde ze.*

FIBRE, *f.f.* Een vesel, of veltje.

Fibre nerveuse. *Een zenuwachtige vesel.*

Fibres. Filets des racines des plantes. *Vesels van de wortelen der gewassen.*

FIBREUX, *fibreuse, adj.* Composé de fibres. *Veselachtig, dat vol veselen is.*

FIC.

FIC, *f.m.* Excroissance de chair. *Uitwassing van vleesch.*

FICELLE, *f.f.* Bindgaren, zeilgaren; een snoer.

Ficelle. (*Terme de Chapelier.*) *De kneep in een hoedt.*

FICHER, *v.a.* Insteecken, inzetten, indouwen, indrukken, inheijen.

Ficher un pieu dans la terre. *Een paal, of staak in de aarde steeken, of heijen.*

Avoir les yeux fichés sur quelqu'un. *De oogen op iemants gevestigd hebben, of op iemants geslagen houden;*

iemants sterk aanzien.
FICHOIR, *f.m.* (*Terme d'Imager qui étale.*) *Een voorhangstokje, waar nan de kunstverkopers hunne prenten voorhangen.*

† **FICHU**, *fichué, adj.* (*Mot bas.*) *Ridicule. Belagchelyk, bespottelyk, dat, of die het gezicht niet waardig is.*

† **Elle a un fichu mari**. *Zy heeft een bespottelyk, of een zottebol van een man.*

FICTION, *f.f.* Action de l'esprit qui imagine. *Verzierung, verduchtfel, verziersel, vinding.*

Fiction ingénieuse. *Een aardig, geestig, of kunstig verduchtfel.*

FID.

FIDEI-COMMIS, *f.m.* (*Terme de droit.*) *Erfbeveeling, erfbetrouwing, erfslating over de hands, erfenis over de hands, erfmaking met last van overgift.*

Fidei-commissaire, *f.m.* Celui qui est chargé d'un fidei-commis. *Erfgenaam met last van overgift. Erfgenaam over de hands.*

FIDÈLE, *adj.* *Getrouw, trouw, oprecht.*

Être fidèle à son Roi. *Zynen Konink getrouw zyn.*

Le chien est fidèle à son maître. *Een hondt is zyn heer getrouw.*

Relation fidèle. *Copie fidèle. Een getrouw verhaal, of verslagh. Een getrouw afschryft.*

FIDÈLEMENT, *adv.* *Getrouw, getrouwelyk, met getrouwigheid.*

Servir fidèlement. *Getrouw dienen.*

FIDÈLITE', *f.f.* *Getrouwigheid, getrouwheit, trouwigheit, trouw.*

Prêter serment de fidélité. *Eeds van getrouwigheid doen.*

FIE.

FIEF, *f.m.* *Leen, leengoedt.*

Fief mouvant. *Een verheffende leen.*

† **Fifié**, *fiefcé, adj.* (*Ce mot se dit en mauvaise part.*) *Achévé. Geheel, volslagen. (Dit wordt in eenen quaden zin gezegt.)*

† **Un sot fifié**. *Een volslagen, of puur-spelde gek.*

FIEL, *f.m.* *Gal, galle.*

La veslie du fiel. *De galblaas.*

* **Fiel**. *Aigreur, colere, haine, ressentiment. Gal, bitterheit, toorn, haat, wraaklust, wraakzucht.*

* **C'est un homme sans fiel**. *'t Is een man*

man zonder gal, of zonder bitterheit.

* Satire pleine de fiel. Een schimpdicht dat vol gal steekt, of dat heel stekelig, of scherp is.

FIENTE, *f. f.* Excrément de certains animaux. Mist, mest, drek, of stont van zommige dieren.

Fiente de cheval. Paerdemist, paerdedrek, paerdestont.

Fiente. Excrément des oiseaux. Vogelstont, vogeldrek, vogelmist.

FIENTER, *v. a.* Ce mot se dit des animaux. Kakken. Dit wordt van de dieren gezegt.

Cheval qui fiente. Een paerd dat kakt.

FIER, fiere, *adj.* (Ce mot se prend souvent en mauvaise part.) Orgueilleux. Trots, moedig, opgeblazen, vermetel, hoogmoedig, hooghartig, stout, fier.

Il est fier de sa noblesse. Hy is trots op zynen adel, of op zyn edeldom.

Regard fier. Een trots, stout, of onbeschaamt aanzien, of gezicht.

Fier, fiere. (Ce mot en parlant de Peinture, signifie.) Noble, hardi. Trots, treffelyk, stout, deestig, uitvoerig.

Figure fiere. Een trots beeldt.

Il a dans sa mine quelque chose de fier & de grand. C'est-à-dire, quelque chose de noble. Hy heeft iets verhevens, of iets groots, dat is, wat edels in zyn wezen, of ge-laas.

Cheval fier. Een moedig paerd.

FIER, *v. a.* Confier. Betrouwen, vertrouwen, aanbetrouwen.

Fier quelque chose à quelqu'un. Iemant iets betrouwen.

Se fier, *v. r.* Avoir de la confiance. Zich betrouwen, vertrouwen hebben, zyn hoop en betrouwen stellen.

Se fier en Dieu. Op Gods betrouwen. Zyn hoop en betrouwen op Gods stellen.

Se fier à quelqu'un. Zich op iemant betrouwen, betrouwen, of ver-laanen.

Se fier. (Ce mot se dit du marbre & des pierres qui se cassent aisément.) Bryjelen. (Dit woordt wordt (in 't Fransch) van 't marmere en van de steenen gezegt die lichtelyk breeken.)

† FIERABRAS, *f. m.* Fanfaron, faux brave, qui fait le méchant.

Een blaasktak, opsnyder, snorker, windbuil, een die den beest, of den onvertzaagden speelt.

FIEREMENT, *adv.* Stoutelyk, vermetelyk, trotselyk, opgeblazen.

Parler fierement. Vermetelyk spreken.

Répondre fierement. Trotselyk antwoorden.

FIERTE, *f. f.* Orgueil. Hoogenoed, vermetelheit, trotsheit, stoutigheit, opgeblazenheit, pytygheit.

Noble fierté. Edelmoedigheid, of edele trotsheit.

Il n'a rien qu'une sottie fierté. Hy heeft niets dan eene zotte trotsheit, of vermetelheit over zich.

Fierté. (Ce mot se dit de la sévérité des femmes.) Trotsheit, wreedheit, strafheit, gestrengheit. (Dit wordt van de strafheit der vrouwen gezegt.)

Elle a une fierté pleine de charmes. Zy heeft eene trotsheit vol bekoorlykheden.

* Cheval qui a de la fierté. Een trots, of moedig paerd.

FIÈVRE, *f. f.* Koorts, koortza.

Fièvre froide. Een koude koorts.

Fièvre chaude. Brandende koorts, heete koorts.

Fièvre tierce. D'anderendaagsche koorts.

Fièvre double tierce. Een dubbele anderendaagsche koorts.

Fièvre quarte. Derdendaagsche koorts.

Fièvre double quarte. Een dubbele derdendaagsche koorts.

Fièvre éphémère. Een koorts die maar eens komt, en een etmaal duurt.

Fièvre pourprée. Blutskoorts.

Fièvre pestilentielle. De pestkoorts.

Fièvre étique. Een witteerende koorts.

Fièvre anniversaire. Een jaarlyksche koorts, een koorts die alle jaaren wederkomt.

Fièvre accidentelle. Een toevallige koorts.

Fièvre rude. Een harde koorts.

Fièvre tremblante. Een beuvende koorts.

Fièvre critique. Een afscheidende koorts.

Fièvre errante. Een dwaalkoorts.

Fièvre maligne. Een quaadaardige koorts.

Fièvre quotidienne. Daagelyksche koorts.

Fièvre continuë. Geduurige koorts.

Fièvre intermittente. Aflaatende,

of afsgaande koorts.

Fièvre lente. Binnenkoorts.

† Avoir une fièvre de veau. Avoir peu ou point de fièvre. Een koortsje hebben. Geen, of zeer weinig koorts hebben.

FIÈVREUX, fièvreuse, *adj.* Qui donne la fièvre. Koortzig, koortsachtig, koortsverwekkende.

Le melon est fiévreux. De meloen is koortzig.

Fiévreux, fiévreuse. Qui a la fièvre. Koortzig, koortsachtig, die de koorts heeft.

FIF. FIG.

FIFRE, *f. m.* Instrument de musique à vent. Dwarsfluit. Zeker blaaspeelsuig.

Fifre. Celui qui jouë du fifre. Pyper, fluitier. Een die op de dwarsfluit speelt.

SE FIGER, *v. a.* S'empêcher, se coaguler. Stremmen, runnen, stollen, bestollen.

La graisse se fige. 't Vet stolt, of bestolt.

FIGUE, *f. f.* Fruit de figuier. Vyge, vyge. De vrucht des vygenbooms.

† Faire la figue à quelqu'un. C'est se moquer de lui en faisant quelque grimace. Iemant foppen, bespotten, of scheeren, leeuwjes, of babbeleguigjes over iemant maaken; met wezenstrekken iemant beguichen.

FIGUIER, *f. m.* Arbre. Een vygenboom.

Figuier domestique. Figuier sauvage. Een tamme vygenboom. Een wilde vygenboom.

FIGURIERIE, ou figurie, *f. f.* Een vygenboomgaard, of vygenbogaard.

S'aler promener à la figurie. In den vygenbogaard gaan wandelen.

FIGURE, *f. f.* Representation. Verbeelding, gedaante, afbeeldsel, gestalte, vertooning.

Une belle figure. Een schoon afbeeldsel, of schoone gedaante.

Figure. (Terme d'Astrologie.) 't Afbeeldsel des hemels en der dwaalsterran.

Figure. (Terme de Géométrie.) Een oppervlakte die aan allen kanten gesloten is. Een wiskonstige figuur.

Figure. (Terme de Peinture.) Een beeldt, een menschenbeeldt in een schildery.

Tableau rempli de figures. Een schildery die vol beeldt is.

Figure. (Terme de Rhétorique.) Een leen/preuk, een verbloemde, of oneigentlyke spreekwys in de Redenrykting.

Figure. (Terme de Grammaire.) Een spreekwys die van de gemeene regelen der spraakkunste afwykt.

Figure. (Terme de Danse.) Een aardige draai van 't ligchaam in 't danssen.

* Figure. Representation. Verbeelding, vertooning, afschaduwing, afschetsing.

* L'ancienne loi étoit la figure de la nouvelle. De oude wet was de verbeelding, of afschaduwing van de nieuwe.

‡ C'est une plaifante figure d'homme. Dat is een zeldzaam, of kluchtig maakfel van een mensch.

‡ Faire figure dans le monde. Etre fur un bon pié. Op een goeden voet staan. Gezien en geacht in de werelds zyn; in staat en aanzien zyn.

FIGURE', figurée. Métaphorique. Verbeeldende, verbloemt, oneigentlyk, leen/preukig.

Maniere de parler figurée. Een verbloemde, of leen/preukige wyze van spreken. Eene oneigentlyke spreekwys.

Danité figurée. Een sprong in 't danssen, als men de handt los laat.

Ruban figuré. Gebeeldt lint, (onduitsch, figuurlint, of gefigureerts lint.)

FIGUREMENT, adv. Métaphoriquement. Oneigentlyk, verbloemdelyk, in zenen oneigentlyken zin, op eene oneigentlyke, of verbloemde wyze, leen/preukig.

Mot pris figurément. Een woords oneigentlyk, of leen/preukig genomen.

FIGURER, v. a. Tracer quelque figure. Verbeelden, eenig afbeeldfel maaken.

* Se figurer, v. r. S'imaginer. Zich verbeelden, zich inbeelden, zich voorstellen.

* Il se figure bien des choses qui n'arriveront pas. Hy beeldt zich veele dingen in, die niet zullen gebeuren.

FIL.

FIL, f. m. Garen, draadt. Fil de chanvre. Kennigaren. Fil de lin. Garen van vlas.

* Le fil de nos jours. Le cours, ou le terme de notre vie. De draadt van ons leven. De loop, of 't einde van onze dagen, of van ons leven.

* Fil. Suite. Draadt, vervolg.

* Le fil d'un discours. De draadt, of 't vervolg eener reden.

* Le fil de l'eau. Le courant d'une riviere. De vloedt, of stroom van 't water.

* Fil. La partie de l'alumelle qui coupe. De scherpte, of snee van een lemmer, of mes.

* Donner le fil à un couteau. Een mes aanzetten, of op zyn snel zessen.

* Faire passer par le fil de l'épée. Met de scherpte des zwaerds slaan; door de scherpte des zwaerds verdelen; over de kling laaten springen.

Fil d'archal, f. m. Kerdraadt, mesfing.

FILAMENT, f. m. Petit filet, petite fibre. Een draatje, een veltje.

Les filamens des nerfs. De veltjes der zenuwen.

FILANDRES, f. f. Maladie de faucon. Valkewormen, wormen die de valken in 't lyf wassen.

Filandes. (Terme de mer.) Wier. Lange groente die in zee wast.

Filandes. (Terme de chasse.) Herfst, zomerdraadjes, dunne witte draadjes die in den herfstyde door de lucht vliegen.

FILASSE, filace, f. f. Gehekelt vlas, gehelalde, of syn gebrakte benip.

FILATRICE, f. f. Sorte d'étofe. Zekere halfzyde stoffe.

FILE, f. f. (Terme de guerre.) Rang. Gelit, of ry soldaaten.

Doubler les files. De gelederen verdubbelen.

Remettre les files. De gelederen herstellen.

A la file. In 't gelit. Marcher à la file. In 't gelit gaan.

Défiler file à file, ou file après file. Gelit na gelit afzakken, of afstrekken.

FILER, v. a. Spinnen, affspinnen; vlas, of kernip spinnen.

* Les Parques filent notre vie. De Schikgodinnen spinnen ons leven af.

* Les veis à foie filent. De zywormen spinnen.

* L'araignée file & fait de la toile. De spinnekop spint, en maakt een

webbe.

* Filer. (Terme de Civier.) Waslicht door 't trekzyer haalen.

* Filer. (Terme de Tonnelier.) Wym met touwen in de kelder aflaat.

* Filer. (Terme de mer.) 't Loopend wandt, of het touwerk van een schip wat vieren, wat schoot geven, of zwat los laaten.

* Filer, v. n. Aler à la file. Op een ry gaan, in 't gelidit gaan.

* Le bagage filoit derniere. De legerstros, het legerstuig, de legerufling quam achter aan.

‡ Filer doux. Etre souple, n'être plus si fier. Zachtjes spinnen; gedwee zyn; zoo trots noch moedig niet meer zyn.

‡ Filer fa corde. Faire des choses qui peu à peu mènent à la potence. Zyn strop draaijen. Dingen doen die allengs op de galg aanloopen.

FILET, f. m. Fil. Garen, draadt. Filet fort fin. Zeer fyn garen, een zeer syne draadt.

Filet. Le filet de la langue. Riem; tongriem.

Il a fallu lui couper le filet. Men heeft hem van den tongriem moeten snyden.

Filet. Sorte de rets. Een net, een vischvogel- of ander net.

Filet de pêcheur. Een vischnet.

Filets à caïles. Een wachtelnet.

Filets de jeu de paume. De netten van de kaatsbaan.

Tendre les filets. De netten spannen. De netten uiszetten.

* Filet. (Terme de Tireur d'or.) Een gouds draadt met zyde getwint.

* Filet. (Terme de Doreur sur cuir.) De vergulde lynen op den rug van een boek.

* Filet de porc. De haas van een varken.

* Filets. (Terme de chasse.) Vlesch dat binnen of buiten op de lendenen van 't hart zit.

* Filet. Sorte de bride. Zekere slag van een toom.

* Filet de vinaigre. C'est-à-dire, tant soit peu. Een scheutje, of een wijsje azyn.

* N'avoir qu'un filet de voix. Een syne, of piepende stem hebben.

* Filets. Piéges, embuches. Strikken, laaghen, heimelyke aanslagen.

* Echaper des filets que nos ennemis

mis nous tendent. *De strikken ontkomen die onze vyanden ons spannen.*
 † Etre au filet. Etre à table fans manger. *Aan tafel zitten zonder te eeten.*
 † Demeurer au filet. Demeurer sans rien faire. *Stil blyven zitten zonder iets te doen.*
FILEUR, f. m. Celui qui tire la soie des coucons des vers à soie. *Een zyhafpelaar, een die de zyde van de tonnetjes der zywormen opbafpelt.*
 Fileur de cordes d'instrumens de musique. *Een snaaremaker der speelzuigen.*
FILEUSE, f. f. *Een spinster. Een wol-vlas- of kennispinster. Een twynster, of tweernster van gouddraadt.*
FILIAL, adj. Un amour filial. *Kinderlyk, zoonlyk, als van enen zoonne. Een kinderlyke liefde.*
 Tendresse filiale. *Kinderlyke tederheit, teerhartigheid, of genegenheit.*
 Obedissance filiale. *Kinderlyke gehoorzaamheit.*
FILIALEMENT, adv. *Kinderlyk, op een kinderlyke, of ongeveinde wyze.*
FILIATION, f. f. *Décendance de père en fils. Zoonfchap. Afkomst van vader tot kindt, of van vader tot zoon.*
FILIERE, f. f. *(Terme de Tireur d'or, d'Épinglier &c.) Een trekzyer, waar door 't goudt draadt, koperdraadt, enz. getrokken wordt.*
 Filiere. *Petite corde attachée au pied de l'oiseau. Een touwtje aan de poot van een vogel gebonden.*
FILIERES, (Terme de Carrier.) *Aderes, of spleeten in de steengroeven.*
FILIGRANNE, f. m. ou f. *Ouvrage d'Orfèvre travaillé à jour. Zilver, of goudt draadtwerk, doorkluchtig goud, of zilverwerk.*
FILIPENDE, f. f. *Herbe. Roode steenbreeke. Zeker kruidt.*
FILLE, f. f. *Dochter, meisje.*
 Petite fille. *Fille fort jeune. Dochtertje, meisje, een klein dochtertje, een klein meisje.*
 Petite fille. *C'est la fille de notre fils, ou de notre fille. Kleindochter. Onzes zoons- of dochters dochter.*
 Fille naturelle. *Bâtarde. Een natuurlyke dochter. Een basterdt, een on-*

echt meisje.
 Belle fille. *Fille qui a de la beauté.*
Een schoone dochter. Een dochter die schoon is.
 Belle fille. *La femme de notre fils. Fille d'un autre lit. Schoondochter, behuude dochter, zwagerin, 't gemeene volk zegt veel snaar. Onzes zoons vrouw. De dochter van een ander bedde. Stiefdochter.*
 Filles de France. *De dochters van Vrankryk. Des Koninks van Vrankryks dochters.*
 Filles de la Reine. *De staatjuffers der Koninginne.*
 Fille de boutique. *Een winkeldochter.*
 Fille de chambre. *Kamenier, kamermeid.*
 Fille de joie. *Débauchée. Een onzuchtig, of oneerlyk vrouwenfch. Een hoer.*
 * Filles Religieuses. *Geestelyke dochters.*
 * Fille en Jesus-Christ. *(Mot dont le Pape se sert parlant à la Reine de France.) Dochter in Jesus Christus. (Een woordt dat de Paus gebruikt als hy de Koningin van Vrankryk aanspreckt.)*
 † FILLETTE, f. f. *Jeune fille. Een jong dochtertje, een jong meisje.*
FILLEUL, f. m. *Een doopzoon, of doopkindt. Een kindt waar van men peet is, of dat men ten doop gebeven heeft.*
 Filleule, f. f. *Een doopdochter. Een dochter waar van men peet is.*
FILOSELLE, f. f. *Groffe soie pour faire de la tapisserie. Grove zyde om tapywerk van te maaken. Filefel.*
FILOU, f. m. *Gauwdief, beurzefnyder, een looze behendige dief.*
FILOUTER, v. a. *Dérober adroitement. Beurzesnyden, listiglyk steelen, behendiglyk neemen.*
FILOUTERIE, f. f. *Trait de filou. Vol subtil & adroit. Beurzesnyding, beurzesnydery, gauwdievery, stinksche dieffstal.*
FILS, f. m. *Prononcez fis. Zoon.*
 Fils. *(Terme de carresse) Zoon, lieveling, lief kindt.*
 Fils de France. *Zoon van Vrankryk, Zoon van de Koningen van Vrankryk.*
 Fils naturel. *Fils bâtard. Een natuurlyke zoon. Een basterdt zoon,*

een zoon buiten echt gewonnen, een speelkindt.
Beaufils. *Schoonzoon, dochters man; zoon van een ander bedde, behuude zoon.*
Petit-fils. *Fils de notre fils, ou de notre fille. Zoons zoon, of dochters zoon. Kleinzoon.*
Le Roi Philippe est le petit-fils de Louis le Grand. *Konink Filips is de kleinzoon van Lodewyk den Grooten.*
Arriere-petit-fils. *Achterling. Een zoon in 't derde lit.*
 * Fils en Jesus-Christ. *Celui dont on dirige la conscience. Zoon in Jesus Christus. Die wiens geweten men bestiert.*
 * Fils en Jesus-Christ. *(Terme dont use le Pape parlant au Roi de France.) Zoon in Christus Jesus. (Een woordt dat de Paus gebruikt als hy tot de Koningen van Vrankryk spreekt.)*
FILTRATION, f. f. *(Terme de Chimie.) Klenfing door grauw papier.*
FILTRE, f. m. *Bruvage amoureux. Een liefdedrank, een minnedrank, een drank waar door men op iemants verliest.*
FILTREUR, v. a. *(Terme de Chimie.) Door grauw papier klenfen.*
FILURE, f. f. *Gefpin, of spinfel, de draadt.*

FIN, f. f. *Einde, endt, eindt.*
 Sur la fin de l'été. *Op 't einde van den zomer.*
 La fin couronne l'œuvre. *'t Einds kroont het werk; anders, 't einds goedt al goeds.*
 Mettre fin à ses travaux. *Zyn werken voleinden, afmaaken, of ten einde brengen.*
 Sur la fin de ses jours. *Sur ses dernières années. Op 't einde zynere dagen. In zyn laatste jaaren.*
 Il a fait une triste fin. *Hy heeft een droevig einde gehadt.*
A la fin, adv. *Enfin. Eindelyk, ten leste, of ten laatste.*
Fin. *Motif, but. Einde, beweegreden, oogwit, doel, doelwit, oogmerk.*
 Voilà la fin qu'il s'étoit proposée. *Zie daar het einde dat hy zich hadde voorgestelt.*
 La fin de l'orateur est de persuader.

Het

Het einde van eenen redenaar is t'overreden.

Fin. Limite. End, paal, eindpaal, grenspaal.

Fins de non recevoir. (Termes de Palais.) Antwoords des verweerders, of des gedaagden. Redenen die de verweerder inbrengt, op dat het verzoek van den eischer niet worde ingewilligt. (Rechtkundige woorden.)

Obtenir ses fins & ses conclusions. Gagner son procès. Zyn geding, of pleitzaak winnen.

Fin, fine, adj. Fyn, dun.

Drap fin. Fyn laken.

Toile fine. Fyn linnen.

Argent fin. Fyn zilver.

* Fin, fine. Rusé, adroit. Listig, loos, doortrapt, erg, snoodt, gestepen, fyn.

* Fin, fine. Subtil. Scherpzinnig, aardig, geestig, schrander.

* Raillerie fine. Eene fyne, of aardige spottery.

* Fin, fine. Délicat, bien-fait. Aardig, bevallig, aangenaam, welgemaakt, eel.

* Elle a les traits du visage fins & délicats. De trekken van haar aangezicht zyn zeer eel en beval-
lig.

* Prendre le fin des choses. C'est-à-dire, le plus subtil. 't Fynste, of scherpzinnigste der zaaken opvatten.

FINEMENT. Voyez Plus bas.

FINAGE, f. m. (Mor peu usité.) Le territoire de quelque juridiction. De landstreek van eenig rechtsgebiedt.

FINAL, finale, adj. Qui est à la fin. Eindigend, 't geen op 't einde, of op 't end komt. Sluitende.

Lettre finale. Slotletter, of sluitletter, de laatste, of leste letter.

Final, finale. Ce qu'on a pour but. Eindelyk, 't geen men tot een einde, of oogwit heeft.

Cause finale. Eindelyke oorzaak.

FINALEMENT, adv. (Vieux mot.) Enfin. Eindelyk, ten laatsten, ten leste.

‡ FINANCE, f. f. Argent monnoié. Geldt, gemunt gelt; goeds, rykdom.

‡ Avoir de la finance. Geldt hebben.

Finance. Certaine somme d'argent qu'on paie au Roi pour jouir de quelque grace. 't Geldt dat men

den Konink voor eenig voorrecht, of voor eene gunste betaalt.

Finances. Le trésor public. Gemeene landts schatkist, of schatten.

Finances ordinaires. Gewoone inkomsten van 't gemeene landt.

Finances extraordinaires. Hoofstlasten, tollen, en schattingen.

‡ FINANCER, v. a. Paier. Betaalen, geldt opbrengen, geldt schieten, geldt schaffen.

‡ On les a fait financer. Men heeft ze kuit doen schieten, of geldt doen opbrengen.

FINANCIER, f. m. Officier des finances. Schatmeester, penningmeester, rentmeester, ontfanger.

Financier. Partisan. Een pachter.

FINEMENT, adv. Avec adresse. Listiglyk, bebediglyk, looslyk, geestig, aardiglyk. Op eene looze wyze.

‡ FINESSER, v. n. Faire le fin. Allerhande listige kunstgreepen, en looze strecken gebrûiken.

FINESSE, f. f. Rusé. List, loosheit, arglistigheid, strecken, fynigheid.

Toutes les finesces sont découvertes. Al zyne strecken zyn ontdekt.

‡ Ses finesces sont coulûés de fil blanc. C'est-à-dire, sont grossières. Zyn strecken zyn met wit garen genaait, (Een Fransch spreekwoordt, om te zeggen,) zyn grof en elk bekent.

* Finesse. Ce qu'il y a de plus délicat dans une chose. Fynigheid, greepen, spitsvinnigheid, scherpzinnigheid, geestigheit, beslepenheit.

* Entendre toutes les finesces d'un art, d'une langue. Al de greepen van eene kunst, alle fynigheden eener taale verstaan.

‡ FINET, finette, adj. Qui est rusé. Listig, loos, bedrieglyk.

‡ Finet, f. m. Bedrieger, een listig, loos, of bedrieglyk mensch, een doortrapte gast.

‡ Finette, f. f. Bedriegster. Een listig, loos, bedrieglyk vrouwmensch, een doortrapte, looze, of snoode seex.

FINIR, v. a. Terminer, achever. Eindigen, volindigen, ten einde brengen, asmaaken, voltoojen, volenden.

Finir les jours. Zyn dagen eindigen.

Finir une affaire. Een zaak voleindigen, volenden, asmaaken, voltrekken, asdoen, of teneinde brengen.

* Finir. Mourir. Zyn leven eindigen,

sterven, omkomen.

* Finir un ouvrage, le mettre dans la perfection. Een werk voleinden, voltrekken, volmaaken, of voltoojen; een werk tot volkomenheit brengen.

Finissez. Achevez de parler. Eindig, sluit uwe reden. Maak een end. Eindig te spreken.

FIO. FIR. FIS.

FIOLE, f. f. Petite bouteille de verre. Een glaze flesje.

FIRMAMENT, f. m. Le ciel des étoiles. Starrenhemel, uitpansel, hemelgewelf. (Dichtkundig, 't Starrenhof, of 't starrendak.)

FIS, f. m. 'Sorte d'ulcere. De Vyt. Zekere verzweering.

FISC, f. m. Ce qui revient par amende, par confiscation &c. au Souverain. Boete, inkomst van verbeurmakingen voor den Heer van 't Landt.

Procureur fiscal. 's Landts rechtvoerderaar, d'aanhaalder, of prysmaker der verbeurde goederen.

FISSELLE, f. f. Menuë corde. Snoer, bindgaren, dun touw.

Couper de la fisselle. Een end bindgaren afsnyden.

FISTULE, f. f. Sorte d'ulcere profond. Nauwe lange etterholts, loopend gat, ettergoot, diepe zweer, fissel.

Fistule lacrimale. De traanpyp, een vocht tusschen den binnenbaek van 't oog en de neus.

FIX.

FIXATION, f. f. (Terme de Chimie.) Vastmaking, stremming, inbouwing, onvuluchtiging. Werking die een vluchtig ligchaam inhoudt.

* La fixation des offices. Le prix arrêté pour les offices. De gezette prys dien men voor d'ampnen en bedieningen geeft.

Fixe. (Terme de Chimie.) Vast, onvluchtig.

Sel fixe. Vast zout, onvulchtig zout.

* Fixe. Arrêté déterminé. Sryf, sterk, vast, onbeweeglyk, onbeweegbaar, onverzettelyk.

* Regard fixe. Een sterk aanzien, een stouts opslagh van d'oogen, of een stouts gezicht.

* Demeure fixe. Vaste woonplaats.

* FIXE, fixée, adj. Determiné. Ge-

zet, gestelt, bestendig, bepaalt.
 Prix fixe. Gezette, of vaste prys.
 FIXEMENT, *adv.* Stijf en sterk, stoutelyk, zonder te verblikken.
 Regarder fixement. Stijf en sterk aanzien.
 FIXER, *v. a.* (Terme de Chimie.) Een vluchtig ligchaam vast, of onvluchtig maaken.
 * Fixer son esprit. Zynen geest ergens aan verbinden, of vastbechten.
 * Fixer un temps. Eenens tyds bestemmen, bepaalen, of vast stellen.
 * Fixer le prix des choses. De dingen op eenen vasten prys stellen, of zetten.
 * Se fixer, *v. a.* S'arrêter à quelque chose. Zich ergens aan verbinden, zich ergens mee bezig houden, of toe bepaalen.

FLA.

FLAC, *Voyez* Flic.
 FLACHE, *f. f.* (Terme de Paveur.) Een kuil, del, gat, of holte in een straat.
 FLACON, *f. m.* Espèce de bouteille qui se ferme à vis. Een schroeffles.
 Un petit flacon de cristal. Een kristal schroefflesje.
 FLAGELLATION, *f. f.* La maniere dont Jesus-Christ fut fouetté. Geeseling. De wyze op welke Jesus Christus gegeroefelt wierdt.
 FLAGELLER, *v. a.* (Mot peu usité.) Fouetter. Geeselen, met roeden, of zweepen slaan.
 FLAGEOLET, *pronon.* Flajolet, *f. m.* Een klein fluitje met vier gaten boven, en twee onder.
 Jouer du flageolet. Op een fluitje spelen.
 † FLAGORNER. (Mot peu usité.) Faire des rapports de fateur. Overdraagen, snappen, aanbrengen, oorblaazen. Oogdiennen, dienen om een plasdank te behaalen.
 † FLAGORNERIE, *f. f.* (Mot peu usité.) Rapports de fateur. Oorblazing, klappery, snappery.
 FLAGORNEUR, *f. m.* Un valet fateur qui fait de mauvais rapports. Een oogdienaar, een valsche aanbrenger om een plasdank te behaalen.
 FLAGRANT DELIT. *adv.* Sur le fait. Op heeter daadt. Op de daadt.
 Etre pris en flagrant délit. Op hee-

ter daadt betrapt, of gevat worden.
 FLAIRER, *v. a.* Sentir l'odeur de quelque chose. Rieken, ruiken, de reuk, of snof ergens van krygen.
 Le flairer, *f. m.* L'odorat. Un des cinq sens. De reuk. Een der vyf zinnen.
 FLAMAND, *f. m.* Habitant de Flandre. Nederlander, Vlaming. Een inwoonder van Vlaanderen, of Nederlandt.
 Flamand, *f. m.* La langue Flamande. Nederduitsch, Vlaamsch. De Nederduitsche, of Vlaamsche taal, de Nederlandtsche spraak.
 FLAMAN, *f. m.* Sorte d'oiseau aquatique. Zekere roode en witte watervogel met een langen bek, en hooge beenen; (hier onbekent.)
 FLAMBE, *f. f.* Sorte de fleur. Een lyschbloem, een waterbloem als met lelybladen. Zeker watergewas.
 FLAMBEAU, *f. m.* Sorte de cierge. Fakkelt, toorts.
 Fabriquer des flambeaux. Fakkels maaken, toortzen maaken.
 Flambeau. Instrument de métal où l'on met la chandelle. Een zilverre, kopere, of tinne kandelaar, of lichter.
 * Le flambeau de la guerre. De fakkelt, of stookebrandt des oorlogs.
 * Flambeau de doctrine. Een fakkelt der geleerdheit.
 FLAMBER, *v. n.* Vlammen, vlamt geeven, branden.
 Le feu flambe. Het vuur vlamt.
 Flambe. (Terme de Rotisseur.) Zengen, boven 's vuur afzengen.
 † Il est flambé. Il est perdu. Hy is geknakt, hy heeft het spek wech. 's Is met hem gedaan; hy is bedorven, of verloren.
 * FLAMBERGE, *f. f.* Epée. Degen, rapier.
 † Mettre flamberge au vent. Tiren l'épée. Van leer trekken, den degen trekken.
 FLAMBOIANT, flamboiante, *adj.* Qui jette du feu. Vlammente, slikerende, brandende, 's geen vuur uitwerpt.
 FLAMME, *f. f.* Vlam, vlamme.
 La flamme se prit aux tours. De vlam sloeg in de torens.
 * Flamme. Passion amoureuse. Vlam, liefdevlam, minnevlam, liefde.
 * Je sens bruler une nouvelle flamme.

me. Ik voels eene nieuwe vlam blaaken.
 Flamme. (Terme de Maréchal.) Paardevlam. Smidts laazyer.
 Flamme. Sorte de banderole, ou de pavillon fort long. De wimpel, of wimpelvlagh op een schip.
 FLAMMECHÈ, *f. f.* Étincelle de chandelle. Vonk van een kaers.
 FLAN, *f. m.* Sorte de petite tartre. Zeker slag van een taartje, een vla, of vlade.
 Flan, *f. m.* Piece de métal dont on fait de la monoye. Een koper plaasje om gemunt, of geslagen te worden.
 FLANC, *f. m.* Partie du corps située au dessus des hanches. De zydelike deelen des ondersten buiks, het dun, of het week van den buik.
 Les flancs d'un cheval. Het week van den buik van een paerd.
 * Flanc. Côte. Zyde.
 Flanc d'un navire. De zyde van een schip.
 * Couvrir le flanc d'un bataillon. De zyde van een bende voetvolk dekken.
 * Prendre l'ennemi en flanc. Den vyandt van ter zyden invallen.
 Flanc. (Terme de Fortification.) Certaine partie de bastion. Stryk, strykweer, strykboek, een gedeelte van een bolwerk tusschen de oppervlakte en de gordyn.
 Flancs. (Terme de monnoie.) Plaaten. Goude, of zilverre stukken, rondt gesneden om gemunt te worden.
 FLANCONNADE. Botte qu'on porte dans le flanc. Een sloek in de zyde.
 FLANDRE, *f. f.* Province des Pays-Bas à l'Espagne. Vlaanderen, een van de Spaansche Nederlandtsche landschappen.
 FLANQUER, *v. a.* (Terme de Fortification.) Strykkoeken, of strykweeren aan een bolwerk, of eenig ander werk der vestingbouw maaken.
 † Il lui a flanqué cela par le nez. Il lui a dit cela franchement. Hy heeft hem dat door de neus gewreven: Hy heeft hem dat recht mit gezegt.
 † Il lui flanqua un soufflet. Hy gaf hem een klap van ter zyden. Hy gaf hem een averechtiche klap, of een muilpeer.
 FLAON, *f. m.* (Terme de monnoie.) Pie-

Piece non marquée. Een ongemunte plaat, een plaat om te munten.

FLASQUE, *adj.* Qui a peu de vigueur. Slap, laf, verflenscht, dat, of die weinig kracht heeft.

Flasque, *f. m.* Een slap, magteloos, of krachteloos mensch.

FLATER, *v. a.* Cajoler. Pluimstryken, vleijen, streelen, sproetsen.

Le plaisir flate les sens. 't Vermaak streelt de zinnen.

* Se flater d'une vaine espérance. Zich met eene ydels hoop vleijen.

FLATERIE, *f. f.* Vloijing, vleijery, pluimstrykery, geulei.

FLATEUR, *f. m.* Vleijer, pluimstryker.

Flateuse, *f. f.* Vleijster, pluimstrykster.

‡ **FLATEUX**, *flateuse*, *adj.* Qui flate. Vleijende, 't geen vleit.

‡ **Espérance flateuse**. Eene vleijende hoop.

FLATIR, *v. a.* (Terme de Monieur.) Een plaat op 't aanbeelt tot haars boboorlyke dikte slaan eer ze gemunt is. (Een munters woordt.)

FLATRER, *v. a.* Appliquer un fer rouge sur le front d'un chien qui a été mordu d'un chien enragé. Een hondt, die van eenen dollen hondt gebeeten is, met een gloeiend yzer voor 't hooft branden.

FLATRURE, *f. f.* (Terme de chasse.) De plaats daar de haazen en wolven op hunnen buik gaan leggen, wanneer zy van de windtbonden gejaagt worden.

FLATUOSITE, *f. f.* (Terme de Médecine.) Winderigheid, windachtigheid. (Een Geneeskundig woordt.)

FLATUEUX, *flatueuse*, *adj.* Qui cause des flatuositez. Winderig, windachtig, dat winden, of winderigheid veroorzaakt.

Les legumes font des alimens flatueux. De houwruchten, peulvruchten, of schelgewassen zyn een winderig eten, of zyn een winderig voedsel.

FLE. FLI.

FLEAU, *f. m.* Instrument pour battre le grain. Vlegel, dorschvlegel.

* C'est un des fleaux de la vie humaine. 't Is een van de vlegels,

geeffels, of roeden van 't menschelyk leven.

Fleaux. (Terme de ferrurier.) Yzere bandsboomen waar meede men de groote deuren sluit.

Fleaux de balance. D'unster van een weegschaal.

FLECHE, *f. f.* Dard. Pyl, schicht. Tirer une fleche. Een pyl schieten.

* **Flèches Traits de malice**. Pylen, booze treken, schelmstukken, heilloos bedryf.

* Quelles fleches le Diable ne décocha-t-il pas contre Job? Hoedanige pylen schoot de Duivel niet tegen Job uit?

Fleche de carosse. De disselboom van een koets.

Fleche. Moitié de cochon. Een halfvarken, of verken; een zy spek.

FLECHIR, *v. a.* Plier. Buigen, krommen, vouwen.

Flechir le genou. De knie buigen.

* **Flechir un juge**. Een rechter vermurwen, verbidden, of beweegen tot genade.

FLEGMATIQUE, *adj.* Piteux. Kouwvochtig, snotterig, stymerig, stymachtig.

Tempérament flegmatique. Een kouwvochtige aart.

FLEGME, *f. m.* Pituite. Snot, vochtigheit, stym.

Flegme. Crachat, pituite. Fluim. Slymerig speeksel, rachel.

* **Flegme**. Modération, patience. Gematigheit, lydzaamheit, gedult, geduldigheid.

* Un peu de flegme ne gête rien lors qu'on traite avec les hommes. Een weinig gedults schaadt niet als men met menschen te doen heeft.

FLE TRIR, *v. a.* Verwelken, verschiezen, verslenssen, bederven, inschiezen, zyne verwe verliezen.

Le trop grand chaud flétrit les fleurs.

De al te groote hitte verwelkt de bloemen.

* **Flétrir**. Deshonoré. Bederven, onteeren, schenden.

Se flétrir, *v. r.* Verwelken, verslenssen, verschronkelen, vergaan.

La beauté se flétrit. De schoonheit vergaat, of verwelkt.

FLE TRISSURE, *f. f.* Verwelking, verslenssing, bederving.

* **Flétrissure**. Marque d'ignominie. Krenking, of verwelking van zynen naam; een teken van on-

eere.

Flétri, *flétrie*, *adj.* Verwelkt, verslenst, verschronkelt, vergaan, verschooten.

Teint flétri. Verbleekte verwe van 't aangezicht.

Fleur flétrie. Een verwelkte bloem.

FLEUR, *f. f.* Bloem, bloeijsel, bloessem.

Fleur de la passion. Bloem van Christus lyden, Passibloem.

Fleur de lis. Lis. Leli, Lely, lilibloem.

Fleur de lis. Armes des Rois de France. Lelien, (eigentlyk, lijchbloemen.) 't Wapen van de Koningen van Vrankryk.

Fleur de lis. Fer avec lequel le bourreau donne la fleur de lis. 't Brandsterkyzer, daar een lely op staat, waar mede de beul (in Vrankryk) de misdadigers brandsterkt.

Fleur artificielle. Een versierde, of gemaakte bloem.

Fleurs de broderie. Gestikte bloemen, gestikt bloemwerk.

* **Fleur**. Superficie. Vlake, oppervlake.

* **A fleur de terre**. Gelyks de aarde, vlak, of sleepende langs de aarde.

* **A fleur d'eau**. Waterpas, boven op 't water.

* **Fleur de farine**. Meelbloem, het fynste van 't meel.

* **Fleur de cuir**. De rechte zyde, of erfzyde van 't leér.

* **Fleur**. L'élite. De bloem, 't puik, 't uitgelezen.

* Il lui donna la fleur de sa cavalerie. Hy gaf hem de bloem, of 't puik zynér ruiterbonden.

* **Fleur**. Vigueur. Bloei, kracht, sterkte.

* **A la fleur de son âge**. In de bloei zynér jaaren, of zyns onderdoms.

* **Etre dans la fleur de sa fortune**. In zyn bloei zyn; in de bloei van zyn geluk zyn. In zynen grootsten voorspoed zyn.

Fleurs. Ordinaires, mois, ou purgations. De stonden, of maandsstonden der vrouwen.

Fleurs blanches des femmes. Witte bloed der vrouwen.

FLEURDELISER, *v. a.* Donner la fleur de lis. Brandsterken, met een lely brandsterken.

Fleurdelisé, *fleurdelisée*, *adj.* † part. p. Qui

Qui a eu la fleur de lis. *Gebrandtmerkt, die met een lely gebrandtmerkt is.*

Bâton fleurdelisé. Bâton féiné de fleurs de lis. *Een stok met leliën beschildert, of bezaait.*

FLEURET, *f. m.* Vechtdegen, schermdegen.

Faire un coup de fleuret. *Een steek met een schermdegen geeven.*

Fleuret. (*Terme de Mercier.*) Lint tusschen zyde en saai, Floret- of filozel lint.

Fleuret. Sorte de soie grossiere. *Zekere grove zyde die om de tonnetjes der zywormen zit.*

Fleuret. (*Terme de Danse.*) *Zekere luchtige sprong in 't danssen.*

FLEURETTES, *f. f.* Cajoleries amoureuses. *Liefkozingen, liefkozeryen, minneredenen, lieflyke, of streelende woorden.*

Dire des fleurettes à quelque Dame. *Een Juffer met minneredenen, of liefkozeryen onâerhouden.*

FLEURIR, *v. n.* Bloeyen, in bloei staan.

Arbre qui fleurit. *Een boom die bloeit.*

Fleurir. (*En parlant des villes, des royaumes, des republicques, &c.*) Bloeyen, in bloei zyn. (Van steden, ryken, gemeenebesten, enz. spreekende.)

La Republique des Provinces-Unies fleurit davantage durant la guerre, que bien d'autres Etats pendant la paix. *'t Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden bloeit meer in den oorlogh, dan veele andere Staaten in den vredenstyd, of in den vrede.*

† Sa barbe commence à fleurir, ou à blanchir. *Zyn baardt begint te gryzen, of wit te worden.*

* Discours fleuri. *Eene opgepronkte, of versierde reden.*

* Teint fleuri, ou vermeil. *Een bloozend wezen.*

FLEURISE, *f. m.* (*Terme de Fleuriste.*) *De verandering, of schaakeering der bloemen. (Een Bloemisten woordt.)*

FLEURISON, *f. f.* *De bloestyd, de bloemtyd.*

FLEURISTE, *f. m.* *Bloemist. Een die bloemen aanqueekt. Een liefhebber van bloemen.*

FLEURON, *f. m.* (*Terme d'Imprimeur.*) *Een bloem- of loofwerkje, een staertloofje dat men achter de*

hoofstukken der boeken drukt, als 'er lége plaats, of wit is.

Fleuron. (*Terme de Doreur sur cuir.*) *Een middelstempel die men op den rug der boeken zet.*

Fleurons. Ornaments d'Architecture. *Bloemwerken, of loofwerken aan de gebouwen.*

FLEUVE, *f. m.* Grande riviere. *Een vloedt, stroom, of groote rivier.*

FLEXIBILITE', *f. f.* *Buigzaamheit, gedweeheit.*

FLEXIBLE, *adj.* *Buigzaam, gedwee, handelbaar.*

Corps flexible. *Een buigzaam lichaam.*

* Esprit flexible. *Een buigzaam gemoeds.*

* Il n'est pas flexible là-dessus. *C'est-à-dire, qu'on ne le peut flechir. Hy is daar toe niet te beweegen, of te brengen.*

FLIBOT, *f. m.* *Een vlieboot, of kapersje.*

FLIBUSTIERS, *f. m. pl.* *Rovers op de Amerikaansche eilanden.*

† FLIC-FLAC, *adv.* *Mots imaginez pour marquer les coups drus qu'on donne à quelqu'un. Flink, flonk. Verziende woorden om de muilpeeren, of muilschellen uit te drukken als iemand wat voor zyn smoel krygt.*

FLO.

FLOCON, *f. m.* (*Ce mot se dit de la nége, & de la laine.*) *Vlok. (Dit wordt van de sneeuw, en van de wol gezegt.)*

La nége tombe par flocons. *De sneeuw valt met vlokken.*

Flocon de laine. *Een wolvlok. Een vlok wolle.*

† FLORE'S, *f. m. plur.* *Merveilles. Wonderen, wonderheden, wonderlyke dingen.*

† Il fait florés. *Hy doet wonderen, of hy recht wonderen uit.*

FLORIN, *f. m.* *Sorte de monnoie. Een Duitche Gulden.*

* FLORIR. *Etre en réputation. Etre dans la perfection. Bloeyen. In aanzien, of achting zyn. Gelekkig, of voorspoedig zyn.*

* Les belles lettres florissoient sous le régime d'Auguste. *De geleertheit bloeide onder 't ryk, of onder de regeringe van Augustus.*

* Florissant, florissante, *part.* *Bloei-*

jend, groeiend, aanwaffchend, toeneemend.

* Etat florissant. *Een bloeiende Staat.*

FLOT, *f. m.* *Watersgolf, baare der zee, vloedt, waterwells.*

La ville étoit batuë des flots. *De golven sloegen, of spoelden tegen de staats aan.*

Flot montant. *'t Opgaande sy, of gesty.*

† Verser des flots de larmes. *Traanenvloeden storten.*

FLOTE, *f. f.* *Armée navale. Nombre de navires de guerre. Een vloot perlogsvloot, zeevragt, krygsmagt in zee; een vloot oorlogschepen.*

Flote. *Nombre de navires marchands. Vloot, scheepsvloot, koopvaardyvloot.*

Equiper une flote. *Een vloot uitrusten, of toerusten.*

FLOTER, *v. n.* *Etre soutenu sur l'eau. Dryvende, vlossen, op 't water dryven.*

Navire qui flote. *Een schip dat vlot is, of dryft.*

* Floter. *Etre irrésolu, être en balance. Wankelen, waggelen, wisselen, ongestadig, twyffelachtig, of onzeker zyn, in twyffel, of tusschen beide staan.*

* Il flotoit entre la crainte & l'espérance. *Hy waggelde tusschen hoop en vreeze.*

* Flotant, *part.* *Irresolu. Vlozzende. Weifelende, twyfelende, onzeker, tusschen beide staande, twyffelachtig, in twyffel, of in onzekerheit.*

* Il est flotant, ou irrésolu. *Hy weifelt, hy staat in twyffel, of tusschen beide, hy is onzeker, of zonder besluit.*

Floté, *flotée, adj.* *Qui flote sur l'eau. Dryvende, vlozzende, op 't water dryvende.*

Bois floté. *Dryvend hout.*

FLOUET, *flouette, adj.* *Délicat, ou foible de complexion. Teer, teder, of zwak van aart.*

FLU.

FLUER, *v. n.* *Couler. Vlieten, vloeyen, loopen.*

L'ancre fluë. *D'inkt vloeit.*

FLUIDE, *adj.* *Qui coule. Vloeiend, vlietend, loepend, vloeibaar.*

L'eau est fluide. *'t Water is vloeiend.*

* Discours fluide. Een vloeiende reden.
FLUIDITE, *f. f.* Vloeijendheit, vloei-
 baarheit.
 La fluidité de l'eau. De vloeijendheit
 van 't water.
FLUTE, *f. f.* Fluit, speelfluit.
 Flûte douce. Een zachte, of zoete
 fluit.
 Flûte. (Terme d'Organiste.) 't Fluit-
 register in een orgel.
 Flûte. Sorte de navire. Fluit, zeker
 zee fchip.
 † Il y a de l'ordure dans sa flûte. Il
 y a quelque chose dans ses affaires
 qui ne va pas bien. Zyn fluit is
 veroruit. Daar is iets in zyn din-
 gen dat niet wel gaat.
 † **FLUTER**, *v. n.* (Mot peu usité
 pour dire.) Jouër de la flûte. Fluit-
 ren, op de fluit speelen.
 † Se faire flûter au derriere. Se faire
 donner un lavement. Zich ach-
 ter in laten blaazen. Zich laten
 wifteen.
FLUX, *f. m.* Vloedt, de tydt dat
 de zee oploopt.
 Attendre le flux. De vloedt wacht-
 ten.
 Le flux & reflux de la mer. De vloedt
 en ebbe der zee.
 † Sa bourse a le flux. Son argent se
 dépenfe fort vite. Zyn beurs
 heeft de loop. Zyn geldt gaat ras
 voort.
 Flux de paroles. Beaucoup de paro-
 les inutiles. Een vloedt van woor-
 den. Veele onnutte woorden.
 Flux de fang. Bloedloop, bloed-
 gang, roode loop, 't roodt meli-
 zaen.
 Flux de ventre. Loop, buikloop.
 Flux hépatique. Leverloop, lever-
 vloedt.
 Flux de bouche. Quyling, speekfel-
 vloedt, sterke fpouwing.
FLUXION, *f. f.* Vloedt, zinking,
 toefchieting van vochtigheden.

FOI.

FOI, *f. f.* Consentement aux veri-
 tez. révélées. Religion. Geloof, ge-
 loove. Toeftemming aan de geopen-
 baarde waarheden. Godtsdienft.
 Sans la foi les œuvres font mortes.
 Zonder geloove zyn de werken
 doodt.
 Mourir pour la foi. Voor 't geloof
 fterven.
 Foi. Assurance, témoignage, créan-

ce. Geloof, verzekering, bevestiging,
 getuigenis.
 Historien digne de foi. Een geloof-
 waardig historyfchryver.
 Foi. Promesse. Belofte, woords, toe-
 zegging.
 Violer sa foi. Zyn belofte breeken. Zyn
 woords niet houden, zyn woords
 breeken, of schenden.
 Foi. Fidélité. Troww, getrouwig-
 heit.
 Il y a peu de foi dans le monde.
 Daar is weinig troww in de we-
 relt.
 Foi. Sorte de ferment. Troww, eer.
 Zekere flagh van eadt.
 Jurer sa foi. Op zyn troww, of op
 zyn eer zweeren.
 Foi de Roi. 's Konings troww, of
 woords; de troww, of 't woords
 des Konings.
 On le laisse aler sur sa bonne foi. On
 le laisse agir à sa fantaisie. Men
 laat hem naar zyn zin, zinnelyk-
 heit, of goetduncken begaan.
 En bonne foi. En vérité. Ter goeder
 trowwe, voorwaar, waarlyk, in
 der waarheit.
 En bonne foi : à n'en pas mentir.
 Waarlyk, ter goeder trowwe, op-
 recht, zonder liegen.
 En foi de quoi. Ten oirhonde van;
 tot fterking, of bevestiging van.
FOIBLE, *adj.* Prononcez féble.
 Zwak, mat, magteloos, krachte-
 loos, onmagtig.
 Foible de complexion. Teer, of zwak
 van aart, of geftelenis.
 Foible. Léger. Slecht, licht, of ligt,
 niet wigtig.
 Piece trop foible de poids. Een stuk
 geldt dat te licht is.
 Les ennemis étoient foibles d'infan-
 terie, ou avoient peu d'infante-
 rie. De vyanden waren zwak van
 voetvolk, of hadden weynig voet-
 volk.
 Foible. Qui a des foiblesses. Zwak,
 die zwakheden heeft.
 * Foible. Qui se laisse toucher, ou
 atendrir. Teerhartig, meedelydend,
 medwarig, meddogende, die zich
 laat vermorwen, beweegen, of tot
 meedelyden brengen.
 * Je suis foible comme un autre. Ik
 ben zwak, of ik ben te beweegen
 als een ander.
 * Foible, *f. m.* Qui n'est pas tout
 à fait atermi. Zwak, die niet ge-
 heel en al vast, gesterkt, of beve-
 stigst is.

* Il ne faut pas scandaliser les foi-
 bles. Men moet de zwakken niet
 ergeren.
 Le fort & le foible de quelqu'un, ou
 de quelque chose. Iemants fterkte
 en zwakheit. De fterkte en zwak-
 heit van iemand, of van iets.
 Voilà son fort, voilà son foible. Dat
 is zyn krachts, dat is zyn zwak-
 heit. Daar is by fterk in, daar is by
 zwak in.
 Foible, *f. m.* La partie la plus foi-
 ble d'une épée. 't Zwakfte van een
 degen.
 * Foible, petits défauts. Zwakheit,
 kleine gebreken.
 * Chacun a son foible. Elk heeft zyn
 zwakheit.
FOIBLEMENT, *adv.* Zwakke-
 lyk, met weinig kracht, flauwacht-
 tig.
FOIBLESSE, *f. f.* Prononcez fé-
 bleffe. Peu de vigueur. Zwakheit,
 krachteloosheit, onmagt, magt-
 loosheit.
 * Foibleffe. Peu de fermeté, défaut.
 Zwakheit, onvastigheit, gebrek.
 * La foibleffe de son sexe. De zwak-
 heit van haar geflacht.
 Foibleffe. Evanouissement, défaut-
 lance. Onmagt, flauwte, flauwig-
 heit, bezwyming.
 Tomber en foibleffe. In zwym,
 flauwte of onmagt vallen; flauw
 worden, bezwymen.
 * Foibleffe de poux. Flauwte van de
 pols.
 * Flater les foibleffes des hommes.
 De zwakheden der menschen vleij-
 en.
FOIE, *f. m.* Partie interieure du
 corps. De lever. Een inwendig deel
 van 't ligchaam.
 * C'est une petite chaleure de foié.
 (Prov.) 't Is een kleene oplopend-
 heit. (Een spreekw.)
FOIER, *f. m.* L'âtre de la che-
 minée. Haart, of heert, haert-
 steede.
 Foier. (Terme de Potier.) De haert der
 pottebakkeren.
 Foier. (Terme de Dioptrique.) Le
 point où les rayons du soleil se con-
 centrent, & auquel ils brûlent.
 Het middelpunt waar in de ftraalen
 van de zonne t'zamenloopen, en
 waar in ze branden.
FOIN, *f. m.* Hooi, gemaait gras.
 Faner le foin. Hooijen, 't hooi uit fprei-
 den om te droogen.
 † Foin de vous. (Sorte d'imprécation.)
 ZL 2 lk

Ik heb den brui van u. (Zekere verwenfching.)
FOIRE, *f. f.* Jaarmerkt, kermis, mis.
 Une belle foire. *Een fchoone jaarmerkt.*
 La foire de Francfort. *De Frankfoortfche*, of *Frankfurtfche mis.*
 Foire. Flux de ventre. *Buikloop, loop*, (onheufch, *fchytery.*)
 † **FOIRER**, *v. n.* Jetter par le fondement des excemens fort liquides. *Dun kakken, dun fchyten, de fchytery hebben.*
 † **FOIREUX**, foireufe, *adj.* *Die de buikloop heeft, die week van buik is, die aan de kakkery of fchytery vast is.*
 † Foireufe, *f. m.* *Een dunneschryter, een die de buikloop heeft.*
 † Foireufe, *f. f.* *Een dunneschryfter, een vrouwwensch dat de loop heeft.*
FOIS. Ce mot ne se dit pas feul. *Reis, maal, wersh.* Deze woorden worden niet alleen gezegt.
 Une fois, deux fois. *Eene reis, twee reizen. Eenmaal, tweemaal.*
 De fois à autre. *Quelquefois. Zomtyds, altemets, zomwylen, bywylen.*
 Une fois pour toutes. *Eens voor al. Eens zonder meer.*
 Une fois autant. *Eens zoo veel.*
 Parler tous à la fois. *Alle te gelyk fpreken.*
 Remettre la chose à une autre fois. *De zaak tot op eene andere reis uitstellen.*
 En faire à plusieurs fois. *In verfcheide reizen doen.*
 Tant de fois. *Zoo dikwyls, zoo menigmaal, zoo menigwerf.*
 Il a fait cela tant de fois. *Hy heeft dat zoo dikwyls, enz. gedaan.*
 Fois, faix, ou faux du corps. *Le milieu du corps. 't Middelfte, of 't middel, of 't midden van 't lichaam.*
 Prendre quelqu'un par le fois du corps. *Iemant om den middel vatten, of om 't midden van 't byf vatten.*
FOISON, *f. f.* Abondance. *Overvloedt, groote menigte.*
 On entrouve à foifon. *Men vindt 'er in overvloedt van.*
 † **FOISONNER**, *v. n.* Abonder. *Overvloeijen, in overvloedt zyn, vol: p. zyn.*

FOL, fole, *adj.* *Voiez Fou.*
FOLEMENT, *adv.* *Zottelyk, dwaafsefelyk, gekkelyk.*
 S'engager folement dans une affaire. *Zich dwaaffelyk in eene zaak inwikelen, of infteeken.*
FOLATRE, *adj.* *Badin, enjoué.* *Zotachtig, mal, belagchelyk, kortswylyg, koddig, poetzig, kluchsig, boertig, fnaaks.*
 Folâtre, *f. m.* *Een kortswylyg, of boertachtig mensch, een koddige fnaak, een vrolyke poetzemaker, een kluchsig karel.*
 Folâtre, *f. f.* *Een kortswylyg, of kluchsig vrouwwensch.*
FOLATRER, *v. n.* *Badiner, faire de petites folies. Boerten, foeijen, boertery bedryven, kortswylen, poetzen maaken, kluchsen, of kuuren aanrechten.*
 Lors que nous fumés au lit, elles commencerent à folatrer. *Wanneer wy te bedde waren, begonden zy te foeijen, of te kortswylen.*
FOLET, *f. m.* *Petit poil. Vlashaar, fyn haar.*
 Poil folet. *Vlashaar, vlasbaart.*
 Esprit folet. *Een spook, of spookfel, een nachtgeest.*
FOLIE, *f. f.* *Gekheit, zotheit, dwaasheit.*
 Sa folie est dangereufe. *Zyne gekheit is gevaarlyk, of zorgelyk.*
 Folie. *Sotife. Gekheit, zotheit, dwaasheit, gekke daadt.*
 Faire une folie. *Een gekheit, of gekke daadt doen, of begaan.*
 † Folies. *Chofes plaifantes & jolies. Koddigheit, aardigheit, kortswyl, boerterye, genoegelyke reddenen, poetzen, kluchsen, koddige dingen, fnaakeryen.*
 † Nous fimes mille folies. *Wy rechtten duizent poetzen aan.*
 † Faire folie de fon corps. *Se prostituer. Zyn ligchaam ten beste geeven; zyn ligchaam laaten misbruiken.*
FOLLE ENCHERE, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) *Verkooping, of wederopveiling van eenig goeds daar iemant in 's opveilen aan blyft hangen.*
 Vendre une chose à la folle enchère. *Iets weder opveilen dat eens verkocht is, ten kofte van hem die 't eerst gemynst heeft.*

† Il en portera feul la folle enchère. *Il portera la peine pour tous les autres. Hy zal alleen 's gelagh bozaalen. Hy zal de straf voor alle andere draagen.*

FOMENTATION, *f. f.* (*Terme de Chirurgien.*) *Pap. Stoorving, ftoofsel.* (Een Wondhealers woord.)
FOMENTER, *v. a.* (*Mot peu usité.*) *Appliquer une fomentation. Stoorven, iets ftooven, eene ftooving gebruiken.*
 * Fomenteur. *Entretenir. Aanflooken, aanblaazen, onderbonden, aanvoeden, voeden.*
 * Fomenter la divifion. *De tweedracht, of tweefpalt aanvoeden.*
FONCER, *v. a.* *Mettre un fond. Bodemen, een bodem inzetten.*
 Foncer un tonneau. *Een ton bodemen, of een bodem inzetten.*
 Foncer, ou plutôt fondre fur l'ennemi. *Op den vyandt los gaan; den vyandt aantaften.*
 † Foncer. (*Mot un peu vieux.*) *Financer. Geldt fchieten, geldt fchafsen, geldt opbrengen.*
FONCIER, fonciere, *adj.* (*Terme de Palais.*) *Van den grondt, 't geen de grondt, of 't eigendom betreft.*
 Rente fonciere. *Grondtrente, grondtpacht, oudteigen.*
 Seigneur foncier. *Grondtbeer.*
FONCTION, *f. f.* *Bediening, dienft, pligt, ampt.*
 Faire les fonctions de fa charge. *Da pligten van zyn ampt waarnemen.*
 Estomac qui fait bien ses fonctions. *Een maag die haars werking wel doet.*
FOND, *f. m.* *Bodem, grondt.*
 Fond de plat. *Fond d'affiette. De bodem van een fchotel. De bodem van een telyor.*
 Fond de muid. *De bodem van een oxhoofst.*
 Fond, fonds. *Terre. Grondt, landt, landtgoeds, vast goeds.*
 Il a six mille livres de rente en fonds. *Hy heeft zes duizends guldens inkomft van landtgoeds.*
 Fond. *Sommes d'argent. Kracht van geldt, veel geldt, groot geldt, groote fommen geldts.*
 Il fut un grand fond d'argent pour une si grande entreprife. *Tot zulk eene onderneming wordt groot geldt.*

geldt, of veel geldts vereifcht.
 Fond. La superficie de la terre au dessus des eaux. *De grondt, of bodem der wateren.*
 Donner fond. Mouiller, ou jeter l'ancre. *Ankeren, 't anker nistwerpen.*
 Aler à fond. Zinken, te grondt gaan.
 * Du fond de mon cœur. *Uit grondt van myn harte, uit den grondt myns harte, of uit myns harte grondt.*
 * Entendre le fond d'une affaire. *Een zaak in den grondt, of grondig verstaan.*
 * Avoir un grand fond de probité. *In den grondt heel goeds, eerlyk, of deugtzzaam zyn; heel deugdelyk en vroom zyn.*
 Fond. Vallée. *Laagte, dal.*
 La ville est située dans un fond. *De stad legt in een laagte, of dal.*
 Fond de tableau. *'t Achterste van een Schildery.*
 Fond de miroir. *Het paneel van een spiegel.*
 * A Fond. *adv. Grondig, tot in den grondt.*
 * Traiter une matiere à fond. *Eens stoffe tot in den grondt verhandelen.*
 * De fond en comble. *Tout à fait. Van top tot teen, van den sop tot den grondt; van boven tot beneden, geheel en al.*
 * Ruiné de fond en comble. *Geheel en al bedorven. In den grondt bedorven.*
 Fond. Le terroir. *Da grondt, de aarde.*
 Ce fond est bon. *Die grondt is goet.*
 Ce fond est mauvais. *Die grondt is quaat.*
 FONDAMENTAL, fondamentale, *adj. Grondstellig, voornaamste, 't geen tot een grondt, grondtvest, of grondtflagh strekt.*
 Loix fondamentales. *Grondtzwetten. Grondtstellige wetten.*
 FONDATEUR, *f. m. Grondtlegger, slichter, vespiter, een die een klooster, of Godtshuis heeft gesticht, en met onderhandt voorzien.*
 * FONDATION, *f. f. Fondement de batiment. Grondtvest, grondtflagh, de grondt van een gebouw.*
 La fondation n'est pas encore achevée. *De grondtvest is noch niet heel gelegd, of noch niet voltrokken.*
 * Fondation. *Revenu fondé pour une Eglise, &c. Jaarlyksche in-*

komt waar mede eene kerke begijft is.
 FONDATRICE, *f. f. Stichtster van een klooster, of Godtshuis.*
 FONDEMENT, *f. m. Intestin par où sortent les excréments. De rechte darm, of de aarsdarm; d'aars, het achterste.*
 Le fondement. *Le siege. De grondtvest. De zatel.*
 * Fondement de bâtiment. *De grondt, grondtvest, of grondtflagh van een gebouw.*
 * Fondement. *Principe, base. Grondt, beginsel, grondtvest, grondtflagh, grondtregel.*
 * La crainte de Dieu est le fondement de la sagesse. *Godts vrees is 't beginsel der wysheit.*
 * Il jeta les premiers fondemens de l'Empire. *Hy lei d'eerste gronden van 't Keizerryk.*
 * Fondement. *Fonds. Grondt.*
 * Faire un fondement solide sur l'amitié de quelqu'un. *Een vasten grondt op iemants vriendschap maaken.*
 * Fondement. *Raison, cause. Grondt, reden, oorzaak.*
 * Ce ne fut pas sans fondement. *Het was niet zonder grondt. 't Was niet zonder reden.*
 FONDER, *v. a. Jetter les fondemens. Grondtvesten, vestigen, de grondtvest leggen.*
 Fonder un édifice. *De grondtvest van een gebouw leggen.*
 * Fonder un hospital. *Een gasthuis stichten.*
 * Avant tout il faut fonder la cuisine. *Voor al moet men voor de keuken zorgen.*
 * Fonder. *Apuiet. Gronden, vestigen, bouwen, steunen.*
 * Sur quoi fondez-vous votre demande? *Waar op vestigt gy uwen eisch?*
 * Se fonder sur un faux principe. *Op een valsch beginsel steunen, of bouwen; een valsch beginsel tot zyn grondt neemen.*
 FONDERIE, *f. m. Lieu où l'on fond les caractères pour les imprimeries, ou les monnoies. Gieterij, smelterij, Lettergieterij, smeltshuis; de plaats daar 't geldt gesmolten wordt, of daar de letters gegoten worden.*
 FONDEUR, *f. m. Ouvrier qui fond des canons & des cloches. Gieter, smelter, geschtgieter, klok-*

gieter.
 FONDOIR, *f. m. (Terme de Boucher.) De smeltplaats daar 't vet en d'ongel der beesten word gesmolten.*
 FONDRE, *v. a. Smelten, gieten.*
 Fondre de l'argent. *Geldt smelten.*
 * Fondre. *S'afaisser. Daalen, zinken, neerzakken, zakken, inzakken.*
 * La terre fondit sous ses pieds. *De aarde boog, of zakte wech onder zyne voeten.*
 * Fondre. *Réfoudre en eau. Smelten, tot water maaken.*
 * Le soleil fait fondre la neige. *De zon doet de sneeuw smelten.*
 * Fondre en larmes. *In traanen smelten, bitterlyk weenen, of schreijen.*
 * Fondre sur l'ennemi. *Op den vyandt los gaan, den vyandt aanvallen, aantasten, of aangrypen.*
 * Fondre une matiere. *Een stoffe wel opstellen, of in goede orde stellen.*
 * Fondre, *v. n. Afgaan, mager worden, vermageren.*
 * Cet homme fond tous les jours à vue d'œil. *Die man gaat alle dagen oogenschynlyk af.*
 * Fondre. *Ver smelten, vergaan, te niet gaan, ondergaan, verarmen.*
 * On vit fondre cette famille opulente. *Men zagh dat magige huis ver smelten, of ondergaan, of te niet gaan.*
 Fondre. *(Terme de Jardinier.) By den wortel vergaan, of verrotten. (Een Hoveniers woordt.)*
 Mes piez de melons fondent. *Myne melonwortels verrotten, of myne melonen verrotten by den wortel.*
 Fondre, fonduë, *part. p. Gesmolten.*
 Etain fondu. *Gesmolte tin.*
 Plomb fondu. *Gesmolte loor.*
 * Fondu, fonduë. *Vergaan, te niet gegaan; verarmt, doot arm.*
 * N. N. est un homme fondu, & c'est dommage. *N. N. is een man die doot arm, of heel verarmt is; en 't is jammer.*
 FONDRIERE, *f. f. Sorte de gouffre marécageux. Een modderpoel, een diep moeras, een diepe pool.*
 FONDRILLE, *f. f. (Mot peu usité.) Lie. Hef, droeffem, grondt-sop.*
 FONTAINE, *f. f. Bron, wél, springader, springbron, waterwék.*
 Zz 3. fon-

fontein.
Fontaine. Vaifseau de metal dans une cuifine pour mettre de l'eau. *Een waterbakje, of fonteintje dat men in een keuken hangt, om water in te doen.*
Fontaine. Robinet de cuivre dans une fontaine. *Fonteinkraantje, een koper kraantje in een keuken-fonteintje.*
FONTAINIER, *f. m.* Bronmeester, fonteinmeester, een die 't bewint over de bronnen en wateren heeft.
FONTE, *f. f.* Smelting, gieting, 't smelten, 't gieten.
La fonte des métaux. 't Smelten der bergstoffen.
Fonte. Métail fondu. Gegoten metaal.
Canon de fonte. Een metaal stuk geschnut.
Fonte. Toutes les lettres d'un certain caractère pour imprimer. *Schrift, geut. Alle de letters van een zeker slag om te drukken.*
Une fonte de St. Augustin. Een Augustyn letter, of schrift.
FONTS de batême. Doopvat, doopvont, doopsteen.
Tenir un enfant sur les fonts de batême. Een kindt ten doop houden, of heffen.

FOR.

FORAIN, foraine, *adj.* Qui n'est pas du lieu. *Van buiten, uitlandig, vreemd, uitlandsch, uitheemsch.*
Marchand forain. Een uitlandsch, of vreemd koopman.
FORBAN, *f. m.* Corfaire qui n'a point de parti affecté. Zeerover, zeeftroper, zeeschuimer. Een die op vrienden en vyanden rooft.
FORBU FORBURE. Voyez Fourbu, Fourbure.
FORÇAT, *f. m.* Galérien. Galeiboef, roeiflaaf, roeijer op een galei.
Travailler comme un forçat. Als een galeiboef werken.
FORÇE; *f. f.* Vigueur de corps. *Krachtie, sterkte, sterkheit des lichaams;*
* Force. Grandeur de courage. *Sterkte, dapperheit, grootmoedigheid, onvertzaagtheit, kloekmoedigheid.*
Force. Contrainte, puissance. *Dwang,*

FOR.

nootzaak, noodt, geweld, noodtdwang, magt.
Ceder à la force. *Voor den noodt, of voor 't geweld wyken.*
Tout par amour & rien par force. *Alles door liefde, en niets door dwang, of door geweld.*
Repouffer la force par la force. *Gewelt met geweld afweeren, afkeeren, of te keer gaan.*
Forces. Troupes, armées. *Magt, kracht, krygsmagt, heirkraft, krygsbenden, heiren, legers.*
Il l'ataqua avec toutes les forces. *Hy greep hem met al zyne magt aan.*
Force. L'une des quatre vertus Cardinales. *Kracht. Een van de vier hoofdeugdén.*
* Force d'esprit. *Kracht, of sterkte van den geest, of van 't gemoedt.*
* La force du discours. *De kracht der reden, of van 't gesprek.*
* La force d'un mot. *De kracht van een woordt.*
Force, *adv.* Beaucoup. *Magtig veel, heel veel, overvloedig, veelvuldig.*
Il y avoit là force gens. *Daar was magtig veel volks.*
A force, *adv.* By meenigte, door veel, of door veelvuldige.
A force de coups. *Door veel slagen.*
Par force. *Geweldelyk, met geweld, door geweld.*
Ufer de force. *Gewelt gebruiken, overlast doen.*
Forces. Sortes de grands ciseaux. *Een beugelschaer. Een groote schaer.*
Forces. Éforts, pouvoir. *Krachten, magt, geweld, vermogen.*
Employer toutes ses forces. *Al zyne krachten gebruiken, besteeden, of aanleggen.*
FORGÈNE, forcenée, *adj.* Furieux. *Dol, razende, woedende, krankzinnig, uitzinnig.*
FORCÈNERIE, *f. f.* (Mot peu usité.) *Épée de fureur. Dolheit, woede, krankzinnigheid, uitzinnigheid, razernye.*
FORCER, *v. a.* Contraindre. *Dwingen, nootzaaken.*
* Forcer. *Violer. Schoffeeren, verkrachten, schenden.*
* Forcer une fille. *Een dochter schoffeeren, of verkrachten.*
* Forcer une ville. *La prendre par force. Een stad met geweld innemen. Een stad overweldigen, win-*

FOR.

nen, veroveren, bemagtigen, of dwingen.
* Forcer un bataillon. *C'est le rompre. Een bende voetvolk scheuren. Door ene bende heen breeken, of heene slaan.*
* Forcer les portes des prisons. *De deuren der gevangnissen opbreken.*
* Forcer une clé, une épée. *La plier par quelque éfort. Een sleutel verdraajen. Een degen verzetten, of verbuigen.*
* Forcé, forcée, *adj. & part. p.* Peu naturel. *Gedwongen, gedrongen, gemaakt.*
* Des vers forcez. *Gedronge verzen.*
* Contenance forcée. *Een gemaakt wezen, of gelaat.*
FORCLORE, *v. a.* (Terme de Palais.) *Exclurre. Uitsluiten, uitsweeren; buiten houden, buiten sluiten.*
On l'a forcos de produire sa défense. *Men heeft hem uitgeweert zyne verweering te doen.*
FORCLUSION, *f. f.* *Uitsluiting, verstek, uitweering.*
FORER, *v. a.* (Terme de Serrurier.) *Percer. Booren, een gat in maaken.*
Forer une clef. *Een sleutel booren.*
FORET, *f. m.* Instrument pour percer un muid. *Zwik, wynzwik.*
FORÊT, *f. f.* *Bosch, woudt.*
FORETIER, *f. m.* Titre qui a été changé en celui de Comte. *Houtvester, Woudtmeester. Een tytel die in den eernaam van Graaf verwijfeld is.*
‡ FORFAIRE, *v. a.* Manquer. *Misdoen, misdryven, te kort doen.*
‡ Elle a forfait à son honneur. *Zy heeft haar eer te kort gedaan.*
FORFAIT. Crime. *Boosdaadt, misdaadt, schelmsluk, lasterluk, misdryf, zonde.*
FORFAITURE, *f. f.* (Terme de Palais.) *Een misdaadt die een bedienende van 't gerecht begaat, en waar over hy van zyne bediening afgezet wordt. (Een woordt van 't Gerechtshof.)*
‡ FORFANTE, *f. m.* (Mot pris de l'Italien.) *Coquin, fripon. Schobbejak, schun, schurk, deugniet, schelm, guis, felt.*
‡ FORFANTERIE, *f. f.* *Friponnerie. Guitery, schelmerly, schurkery,*

kery, *felttery.*

‡ Découvrir les forfanteries de la médecine. (Molière.) *De loopjes en kunsjes, anders de schelmeryen der Geneeskunde ontdekken.*

FORGE, *f. f.* Lieu où l'on forge. *Een smidts winkel, smedery.*

FORGER, *v. a.* Smeeden.

Forger. Batre la vaiffelle. *Tim, of zilverwerk plat slaan.*

* Forger. Inventer. *Smeeden, verzinnen, uitvinden, verzieren, verdenken.*

* Forger des nouvelles. *Nieuwe tydingen, of nieuwe maaren smeeden, of verdenken.*

* Forger, *v. n.* (*Ce mot se dit des chevaux.*) Avancer trop les piez de derriere. *Overtreeden. De achterste voeten al te veel voortzetsen. (Dit wordt van de paerden gezegt.)*

FORGERON, *f. m.* Een smidt, een yzersmidt.

FORGEUR, *f. m.* (*Terme de potier d'étain.*) Gladstlager. *Een die de sinne schotels en tehooren slaat.*

Forgeur. Celui qui forge l'argent. *Draadsmeder. Een die 't zilverdraads rekt.*

‡ Forger de contes. *Leugensmidt, leugensmeder, versierder van leugenen.*

FORHUS, *f. m.* (*Terme de Chasse.*) Les petits boiaux du cerf qu'on donne aux chiens. *De kleine hertsdarmen die men den hondem geeft.*

‡ FORLIGNER, *v. a.* Dégénéter. *Ontaarden, veraarden, verbasteren, vervreemden, afwyken.*

FORLONGER, *v. n.* (*Terme de chasse de Cerf.*) De honden voorby, of verre voor uit loopen. (*Een woordt der Hertejagt.*)

SE FORMALISER, *v. r.* Se choquer, s'offencer. *Qualyk neemen. Moeijelyk worden, zich verstooren, zich verstooren, quaadt worden, iets euvel opneemen.*

Je ne me faurois formaliser de cela. *Ik zou daar over niet quaadt kunnen worden.*

‡ FORMALISTE, *f. m. & f.* Qui fait des façons. *Een pligtpleger, of pligtpleegster. Een die vol beleeftheden en pligtplegingen is.*

FORMALITE, *f. f.* Formules de droit. *Voorchrift der rechten, manier van rechtshandel, wyze van rechtspleginge.*

FORMATION, *f. f.* *Vorming, gedaantegoving, formeering.*

La formation de l'enfant dans la matrice. *De vorming van 't kindt in de lyfmeder.*

Formation. (*Terme de Grammaire.*) *Vorming. Afleiding, afstrekking, afhaling van een woordt.*

FORMATRICE, *adj.* Qui sert à la forme. *Vormende, dat tot de vorming dient.*

Vertu formatrice. *De vormende deugd.*

Forme, *f. f.* *Figure. Vorm, gedaante, gestalte, afbeelding, beeltenis.*

Forme. Maniere. Régularité. *Gedaante, wyze. Manier van doen, of zeggen. Geregeltbeit.*

Forme de gouvernement. *De gedaante, of wyze der regeeringe.*

Mette un argument en forme. *Een bewysreden in hare leden stellen, of voordraagen, of op haar voeten stellen.*

Lettres royaux en bonne & duë forme. *Koninklyke brieven in eene goede en behoorlyke form, of kracht.*

Sans autre forme de procès. *Zonder andere wyze van rechtspleginge.*

Commission en forme. *Een bevel, of last naar verrijch. Bezegelt bevel.*

Faire les choses dans les formes. *De dingen op eene behoorlyke wyze doen.*

Forme. (*Terme de Paveur.*) *Een laag zandt waar op men de vloer legt.*

Forme. (*Terme de Chapelier.*) *De vorm van een hoedt.*

Forme de chapeau. *De bol van een hoedt.*

Forme de foulie. *Leest, schoenleest.*

Forme de bas. *Kouffevorm, kouffebeen.*

Forme. (*Terme d'Imprimeur.*) *Een boekdrukkers vorm; een zyde van een blad.*

Forme de lièvre. *De leggingwyze van een haas in zyn leger.*

Forme. (*Terme de Philosophie.*) *Vorm, gedaante, gestaltemis. Beginsel.*

Forme substantielle. *Zelfstandige vorm.*

Forme. Tumeur au paturon du cheval. *Zeker gezwel achter aan den voet van een paerdt.*

FORMEL, formelle, *adj.* *Vormelyk 't geen aan eenige zaak de vorm, of gedaante geeft.*

Cause formelle. *Vormelyke oorzaak.*
Ecrit formel. *C'est-à-dire, Qui est en termes exprés. Een uitdrukke-lyk schrift. Dat is, 't welk in uitgedrukte woorden vervat is.*

FORMELLEMENT, *adv.* En termes exprés. *Uitdrukke-lyk, in uitgedrukte, of met uitdrukke-lyke woorden.*

L'Édit du Roi porte formellement, que, &c. *'t Gebodts des Koninks behelst uitdrukke-lyk, dat, enz.*

FORMER, *v. a.* Faire la figure de quelque chose. *Faire. Vormen, gedaante geeven, toestellen, iets afbeelden, formeeren. Maaken.*

Dieu a formé l'homme à son image. *Godt heeft den mensch naar zyn beeldt gemaakt.*

Former les temps d'un verbe. *De tyden van een werkwoordt maaken.*

Former son esprit. *Zynen geest, of zyn verstant oefenen, of bequaam maaken.*

Les belles lettres forment les jeunes gens. *Door de letteroefeninge worden jonge luiden bequaam gemaakt.*

Former un dessein. *Een aanslagb smeeden, een toelagh maaken.*

* Former à la vertu. *Instruire. In de deugd optrekken, of onderwyzen; de deugd leeren, inprenten, of inscherpen.*

* Former. Prendre pour modelle. *Naar voegen, naar schikken, tot een voorbeeldt, of voorchrift neemen, of stellen.*

* Former son esprit sur les actions des Heros. *Zich de heldendaaden ten voorbeelde stellen; zich naar de daaden der Helden schikken, de daaden der helden poogen na te volgen.*

Formées. *Voyez Fumées.*

FORMIDABLE, *adj.* *Vreesse-lyk, ontzagchelyk, verschrikke-lyk, ontzachtbaar, die te vreezen is.*

Formidable à ses voisins. *Ontzagchelyk voor zyne nabuuren.*

FORMIER, *f. m.* Een leestemaker.

FORMULAIRE, *f. m.* *Voorchrift. Formulier van wetten en voorwaarden.*

FORMULE, *f. f.* *Règles pour les procédures. Voorchrift van rehtspleging. Wyze van rechtshandel. Zekere voorgescrevene regelen omtrons.*

- trent de gedingen.
- FORNICATEUR**, *f. m.* Impudique. Hoereerder, echtbreker, hoerejager, over-speeler, ontuchtige. Een onkuisch, of ontuchtig mensch.
- FORNICATION**, *f. f.* Impudicité. Hoerery, onkuisheid, ontucht.
- FORS**. (Mot hors d'usage.) Voyez Hormis.
- FORT**, forte, *adj.* Robuuste. Sterk, krachtig, magtig.
- * Ils font forts en Infanterie. Zy zyn sterk van voetvolk.
- * Fort, forte. Ce mot se dit des monnoies qui ont trop de poids. Te zwaar, overwigtig. Dit wordt van 't geldt gezegt dat te veel weegt.
- * Vin fort. Sterke wyn, krachtige wyn.
- * Fort, forte. Qui a de la pénétration, mais qui est relâché sur les sentimens de la religion. Sterk, fcherpzinnig, die doordringend van oordeel, maar los omtrent de gevoelens van den Godsdienst is.
- * C'est un esprit fort. 't Is een sterke geest.
- * Femmes fortes. Femmes qui ont un courage d'homme. Heldinnen, manmoedige vrouwen.
- * Il est fort là dessus. Il est entendu dans cette matiere. Hy is daar op afgerecht. Hy verstaat die stoffe grondig, of dooren door. Hy is daar wel in ervaren, of bedreven; hy is daar op gestepen.
- * Beurte fort. Beurte qui sent mauvais. Sterke boter.
- * Ce que vous dites est un peu fort. C'est-à-dire, un peu ofensiant. Dat gy zeet is wat hardt, dat is wat beledigend.
- † Fort, forte. Gros. Dik, groot, zwaar.
- † Cette élanche n'est pas assez forte. Die achterbout is niet dik, of zwaar genoeg.
- * Fort, *adv.* Très, beaucoup. Zeer, veel, heel veel, zeer veel.
- * Cela est fort bon. Dat is heel goet.
- * Il se fait fort de cela. Il s'assure de venir à bout de cela. Hy maakt zich daar sterk voor. Hy verzekert zich dat hy dat zal bereiken, of te boven koomen.
- * Fort, *f. m.* Force. Kracht, sterkte, hevigheit.
- * Dans le fort de sa maladie. In 't sterkste, of 't hevigste van zyne

- ziekte.
- * La Philosophie est son fort. C'est en quoi il excelle. De wysbegeerte is zyn werk. Daar munt hy in uit, die verstaat by grondig.
- Fort, *f. m.* Petit lieu fortifié. Sterkte, vesting, schans, een kleine versterkte plaats.
- * Fort, *f. m.* Buiffon épais où quelques bêtes se retirent. Een dicht bosch, waar in zich eenige wilde beesten verschuilen.
- * Fort, *f. m.* La partie de l'épée à un pié de la garde. De kracht van den degen; 't bovenste van den degen dat een voet van 't geveest is.
- * Gagner le fort de l'épée. De kracht van den degen krygen.
- * Le fort d'une pique. De kracht, of 't midden van een piek.
- * Fort de boule. Le côté qui emporte la boule. De kracht van den loop van een kloot.
- A plus forte raison. Met zoo veel te meer reden, zoo veel te meer.
- FORTEMENT**, *adv.* Krachtiglyk, sterk, op eene krachtige wyze.
- J'en suis fortement persuadé. Ik ben 'er krachtelyk van overreedt, of overtuigt.
- FORTERESSE**, *f. f.* Place forte. Sterkte, schans, vesting, sterke plaats.
- FORTIFICATION**, *f. f.* Art de fortifier. Vestingbouw, sterktemaking, sterktebouwing.
- Entendre la fortification. De vestingbouw verstaan.
- Fortification, *f. f.* Ouvrages pour fortifier. Sterkte, versterking, werken om te versterken.
- On a fait des ouvrages, & des fortifications autour de la Ville. Men heeft werken en sterkten rontom de stadt gemaakt.
- FORTIFIER**, *v. a.* Rendre une place plus forte. Versterken, sterken, sterk maaken, vesten.
- * Fortifier. Donner de la vigueur. Afermir. Versterken, kracht en sterkte geeven. Bevestigen, sterken, vast maaken.
- * Le bon vin fortifie. De goede wyn versterkt.
- * Il fut fortifié dans son opinion. Hy wierdt in zyn gevoelen bevestigt, of gefterkt.
- * Cela le fortifie dans le mal. Dat sterkte hem in 't quaadt.
- * Fortifier. (Terme de Peinture,)

- Sterker uitbeelden, krachtiger om verwe maaken, krachtiger vertonen.
- FORTIN**, *f. m.* Petit fort fait en étoile. Een starreschans.
- FORTUIT**, fortuite, *adj.* Gevallig, soevallig; avontuurlyk.
- Cas fortuit. Een gevallige zaak.
- FORTUITEMENT**, *adv.* Par hazard. Gevallig, by geval, by soeval; by avontuur.
- FORTUNE**, *f. f.* Déesse des Païens. Fortuin. Godinne des geluks onder de Heidenen.
- Fortune. Hazard. Geval, soeval, wijfjello.
- Remettre tout à la Fortune. Alles aan 't Geval stellen, of overgeven.
- Fortune, aventure. Geval, voorval, ontmoeting, wedervaren.
- Raconter ses fortunes. Zyne gevallen, zyn wedervaren vertellen, of verhalen.
- Fortune. Bonheur. Geluk, voorspoet, heil, welvaart.
- Faire fortune. Wel vaaren, welvarende, voorspoedig, of gelukkig zyn.
- Pouffer sa fortune. Tâcher de réussir. Zyn geluk voortzetten. Trachten, of poogen omeenig geluk te bereiken, of te bekoomen.
- * Bonne fortune. Les dernières faveurs d'une Dame. De wiserste gunstbewyzen van eene Juffer aan haaren minnaar.
- * Soldat de fortune. Een krygsman van geluk. (Gemeenlyk zeggen wy; een soldaat van fortuin.)
- Fortune de vent. Orage, tourment. Storm, onweder, donderbus, vliag.
- FORTUNE'**, fortunée. (Mot qui vieillit.) Heureux. Gelukkig, welvarende, voorspoedig.
- Les îles fortunées. Les Canaries. De gelukkige, of Kanarijsche eilanden.
- FORURE**, *f. f.* 't Gat van een sleutel, 't sleutelgat.
- FOS**.
- FOSSE**, *f. m.* Creux qu'on fait pour enterrer une personne. Graf, kuil om iemant in te begraven.
- † Etre sur le bord de la fosse. Op den kant van 't graf staan. Met den eenen voet in 't graf gaan.
- Fosse. (Terme de vigneron.) Een groeve waar in men een lot van een

wyngaardt legt.
Fosse. (Terme de Posier d'ésaim.) Een groote ketel waar in men het tin smelt.
Fosse. (Terme de Tanneur.) Een kuip waar in de lebrtouwvers hun leer be-reiden.
 Couvrir un cuir dans la fosse. Een huidt in de kuip leggen.
Fosse. Cachot noir & obscur. Een gat, kuil, of hol, een donkere onderaardsche gevangenis.
 Etre dans une basse fosse. In een donker gat, of hol zitten.
 † Etre dans un cû de fosse. In een gat zitten.
FOSSE. f.m. Espace creusé entre une place & la campagne. De gracht, of gracht, de stadts gracht. De gracht die rontom de stadts loopt.
Fossé. Creux autour d'un champ. Een sloot die rontom een veldt loopt.
FOSSETTE. f.f. Petit creux en terre. Kleine hooftjes, of kuiltjes in d'aarde waar in de kinderen spelen.
 Jouer à la fossette. Negenhoolen, negenkuisen.
Fossette du menton. Kinkloove, een kloove in de kin.
Fossettes aux joués. Putjes, of kuiltjes in de wang.
FOSSILE. adj. Un corps fossile, que l'on trouve dans la terre en creusant. Een begraven lyk, of lig-schaam dat men in 't graven in de aarde vindt.
FOSSOIEUR. f.m. Doodsgraver, grafdelver, gravemaker.

FOU.

FOU, folle, adj. Qui a perdu l'esprit. Gek, zot, zinneloos, buiten wesen, die 't verstant verlooren heeft.
Fou, folle. Sot, impertinent. Gek, onbeschoft, ongerymt, anhebbelyk.
Fou, f.m. Een gek. Een zinneloos mensch.
 Les foux font les fêtes, & les fages en ont le plaisir. De gekken maaken de vyerdages, en de wyzen hebben er 't vermaak van.
FOUACE. f.f. Sorte de gâteau. Zekere slag van zwarte koek.
FOUCADE. Voyez Fougade.
FOUDRE, f.f. & f.m. Le feu du ciel. Blixem, blixemvuur, 't vuur

van den hemel.
 La foudre tomba sur l'arbre. De blixem sloeg in den boom.
 * Un foudre de guerre. Een oorlogsblixem, een schrikkeelyk oorlogsvuur.
FOUDROIER, v. a. Fraper de la foudre. Blixemen, met den blixem slaan, blixemstraalen uitschieten.
Foudroier. Batre à force de coups de canon. Met grof geschut blixemen, of beschieten, met geweld van geschut beuken.
 * Foudroier d'anathême. Den ban uitschieten, met den blixem van den ban slaan.
 * Il tonne, il foudroie en chaire. Hy dondert, hy blixemt op stool. Hy predikt met een groote onstuimigheis.
Foudroiant, foudroiante, adj. & part. a. Blixemend, blixemstraalen uitschietende.
Bombe foudroiante. Een blixemende vuurkogel. Een vuurkogel die alles vernielt.
 * Foudroiant, foudroiante. Terrible, plein de colére. Yffelyk, schrikkeelyk, vervaarlyk, vol toorne en verholgensheit.
 * Regards foudroians. Vervaarlyke blikken, een blixemend gezicht.
 * Paroles foudroyantes. Blixemende, of heele krachtige woorden.
FOUET, Prononcez foit, f.m. Verges. Roede, geesfel, garde, geesfelroede.
Foüet. Coups de foüet. Roede, garde; geesfelstagen, roedeslagen.
 Il aura le foüet. Hy zal de roede hebben, hy zal gegeesfelt worden.
Foüet pour toucher les chevaux. Een zweep om de paerden voort te dryven.
Foüet. Petite ficelle. Het snoer van de zweep.
 † Faire bien claquer son foüet. Zyne zweep wel doen klappen. (Zie Claquer.)
FOUËTER, Prononcez, foiter. Geesfelen, met roeden slaan.
Foüeter. (Terme de Maçon.) Plaafteren, pleisteren, met kalk bestryken, pleister met den troffel tegen den muur smyten.
Foüeter. (Terme de Relieur.) Kordeeren, een boek kordeeren.
FOUËTEUR, f.m. Qui aime à foüeter. Geeselaar, een die veel van geesfelen houdt.

Foüetëuse, f.f. Geesfester, een-vrouw-mensch dat geesfelt.
FOUGADE, f.f. Petite mine, ou fourneau. Een myntje, een kleine myn, om een muur te laaten springen.
FOUGERE, f.f. Herbe, Varen, varenkruidt. Zeker gewas.
Fougere, f.f. Lieu où il vient quantité de fougere. Een varenbosch: een plaass daar veel varen wass.
Fougere mâle. Fougere femelle. Mannetjes varen. Wyfjes varen.
Verre de fougère. Slecht glas, gemeen glas.
FOUGON, f.m. Cuifine de vaisseau. Kombuis, scheeps kombuis.
FOUGUE, f.f. L'emportement d'un cheval. 't Woeden, of 't schuimbekken van een paerd.
 * Fougue. Colére, emportement. Vigueur. Toorn, gramschap, boosheit, ooploepndheit. Kracht, sterkte.
 * Se mettre en fougue. Boos, of gram worden, toornig worden, in toorn, of gramschap ontsieken.
 * Etre dans la fougue de l'âge. In de kracht zyner jaeren zyn.
FOUGUEUX, fougueuse, adj. Woedende, brieschend, wildt.
Cheval fougueux. Een woedend, of brieschend paerd.
 * Fougueux, fougueuse. Emporté, capricieux. Woedende, ooploepnd, toornig, vergramt, boos, styf koppig, styfzinnig.
Esprit fougueux. Een ooploepnd, of toornig gemoedt.
FOUILLE, f.f. Action de celui qui fouille la terre. 't Graven, 't delven, of 't zoeken in de aarde.
FOUILLER, v. a. (Terme de Maçon.) In de aarde naar eenen goeden grondt zoeken, of om een gebouwt op te zessen.
Fouiller. Chercher. Zoeken, doorzoeken, ondertasten, betasten, bevoelen, doorsnuffelen.
Fouiller dans un coffre. Een kist doorzoeken.
Fouiller quelqu'un. Iemant bevoelen, of betasten.
 * Fouiller dans l'antiquité. De oudtheit doorzoeken, of doorsnuffelen.
FOUILLEMERDE. Voyez Écarbot.
FOUINE, f.f. Martre domestique. Een wezeltje.
FOUIR, v. a. Graaven, delven,
 A a a uit-

mitgraaven, omgraaven, omspitten, omdelven.
 Fouir la terre. De aarde omgraaven, of omspitten.
 FOULE, *f. f.* Multitude. Gedrang, schaare, groote meenigte, hoop.
 Foule de gens. Eene meenigte, eene groote schaare volks, een hoop volk.
 * Foule de mots. Zeer veel woorden.
 En foule, *adv.* A la foule. By meenigte, met een groot gedrang, met hoopen.
 Entrer en foule. Met een groot gedrang inkoomen.
 FOULEES, *f. f.* Traces du cerf. Sporen, of *vestia*; pan van 's herts.
 FOULER, *v. a.* Verrieden, met voeten treden, verstrappen.
 Fouler des fleurs aux piez. *Bk.* emen met voeten treden.
 * Il foule aux pieds la Majesté du Senat. Hy treedt de Majesteit, of hogheit van den Raadt met voeten.
 Fouler. Ecraser le raifin avec les piez. De wyndruiven in een kuip treden.
 Fouler du drap. Laken vollen.
 Fouler un chapeau. Een hoedt walken, of bearbeiden.
 Fouler. Fatiguer trop un cheval. Een paerds drukken, of afryden.
 Nerf foulé. Nerf ofenité, ou blesfé. Een gequetsé, of gedrukte zenuw.
 * Fouler aux piez. Mépriser. Met voeten treden, verachten, vermaanden.
 * La Province est trop foulée, ou trop chargée. Het Landschap wordt te hard gedrukt, of is te veel bezwaart.
 Ceux de Crète étoient foulez par les garnisons. Die van Kreta wierden gedrukt door de bezettingen.
 FOULERIE, *f. f.* Lieu où l'on foule les étofes & les bas. Volmeulen, vollerye. De plaats daar de stoffen en kousfen gevult worden.
 FOULEUR, *f. m.* Druivetrededer. Een die de druiven in de wyndruiven treedt.
 FOULOIRE, *f. f.* (Terme de Chapelier.) Een hoedemaakers walkbank, of werkbank.
 Fouloure. (Terme de Bonnetier.) Vol-sobbe, volkuip. Zekere slag van een groote sobbe, om kousfen en andere dingen in te vullen.

FOULON, *f. m.* Ouvrier qui foule. Voller, of volder. Een die de wolle lakenen en andere wolle stoffen volt.
 FOULQUE, *f. m.* Sorte d'oifeau. Waterhoen, meerkoet. Zekere vogel.
 FOULURE, *f. f.* Mal qui vient à un cheval pour avoir quelque nerf foulé. Drukking. Een quaaids dat een paerdt krygt wanneer 's afgere-den, of dat 'er een zenuw van gequetsé is.
 FOUR, *f. m.* Een oven.
 Chauffer le four. Den oven heeten, den oven stoken.
 Four à chaux. Kalkoven.
 FOURBE, *adj.* Trompeur. Bedrieglyk, loos, listig, schalkachtig.
 Fourbe, *f. m.* Bedrieger, schalk, een loos bedrieglyk mensch.
 Fourbe, *f. f.* Tromperie. Bedrog, schalkheit, list.
 FOURBER, *v. a.* Tromper. Bedriegen, verschalken, opligten, bedotten.
 Les Lapons fourbent les gens avec plaisir. De Laplanders bedriegen de luiden met genoegen.
 FOURBERIE, *f. f.* Tromperie. Bedrog, schalkheit, list, bedriegery.
 FOURBIR, *v. a.* (Terme de Fourbisseur.) Polir. Vaagen. Polysten, schuuren, schoon en gladt maaken.
 Fourbir une lame d'épée. De kling van een degen vaagen.
 † Fourbir, *v. a.* Byllaapen, enz.
 FOURBISSEUR, *f. m.* Een zwaerds-vager.
 FOURBISSEURE, *f. f.* L'action de fourbir. Zwaerds-vaging, 's vaagen van klingen.
 FOURBU, fourbuë, ou forbu, *adj.* Bevangen, verwater.
 Cheval fourbu. Een bevangen paerds, een paerdt dat al te zeer afgere-den is.
 FOURBURE, *f. f.* Rhumatifme universel sur les nerfs des jambes d'un cheval. Bevanging van een paerdt. Eene algemeene verkouwing die op de zenuwen der paerden valt, door te veel loopen, of arbeids.
 FOURCHE, *f. f.* Vork, gaffel, drietands.
 Fourches patibulaires. (Terme de Palais.) Zwielen, of pylers, waar op de wyze der rechtspleeginge van eenen Heer geschreven staat; en die ook te kennen geeven, in wat voor

een landt men is.
 SE FOURCHER, *v. r.* Zich als een vork van malkander splysen, zich klieven.
 Rameau qui se fourche. Een tweestandig, of gekleefte takje, een takje dat zich als een vork van malkander splyt.
 † Sa langue a fourché. C'est-à-dire, a prononcé un mot pour un autre. Zyn tong heeft gefeilt. Hy heeft het eene woords voor 's ander gerabbelt.
 FOURCHETTE, *f. f.* Instrument dont on se sert à table. Een vorkje, of gaffelje dat men aan tafel gebruikt.
 Fourchette de moufquet. Een sorkstok voor een roer. (Thans in ongebruik.)
 Fourchette d'arbalète. 's Mityzer van den voetboog.
 Fourchette, (Terme de Vigneron.) Krulvselejes van den wyngaart. (Een Wyngaardeniers woordt.)
 Fourchette. (Terme de Gantier.) De vingerstukket van een hand-schoen.
 Fourchette de carosse. Een stuk bouis als een vork onder den voetbeugel van een koets.
 Fourchette du pié d'un cheval. De straal van een paerds voot.
 FOURCHON, *f. m.* De standen van een gaffel, of vork.
 Fourchette à trois fourchons. Een vork met drie standen, een driestandige vork, een drietands.
 FOURCHU, fourchuë, *adj.* Fajt en fourche. Gevorkt. Gespleeten, gekleefte.
 Pié fourchu, ou tendu. Een gekleefte voot, of gespleete klauw.
 Chemin fourchu. Ein driewegh, of driesprong, een wegh die op drie wegen uitloopt.
 FOURGON, *f. m.* Sorte de charrette. Een zoetelaarskarre.
 Fourgon. (Terme de Boulanger de Provin.) Rable. Een bakers rakelstok, hoolkrabber, of gloozyzer.
 † FOURGONNER. Mot bas. Remuer la braïse & les tisons du feu. 's Vuur opstoken, in 't vuur wroeten, den gloet omroeren.
 FOURMI, *f. f.* Een mier.
 FOURMILLEMENT, *f. m.* Demangeaifon. Jeukte, jookte, kriebeling.
 FOURMILLER. Paroître comme uno

une multitude de fourmis. *Krielen, grimmelen, als mieren door mal-kander loopen.*

Etang qui fourmille de poissons. *Een vyver die van visch krielt.*

Fourmillere, *f. f.* Mierenest, mierenhol.

FOURNAISE, *f. f.* Vyeroven, of vuuroven, schouw, stookoven.

Fourneau, *f. m.* (Terme de Chimie.) Vuuroven, stookoven, smeltoven.

Fourneau. (Terme de Guerre.) Een myn die men laat springen.

Fournée, *f. f.* Een gebak, of oven vol.

FOURNIER, *f. m.* Celui qui est fermier d'un four bannal. *Die een oven van een rechtsban, of rechtsgebieds in pacht heeft.*

Fournière, *f. f.* De pachters vrouw, of ook een vrouw die een oven van een rechtsban in pacht heeft.

FOURNIR, *v. a.* Donner, pourvoir. *Verschaffen, opbrengen, geeven, leveren, voorzien, bezorgen.*

La riviere leur fournit du poisson. *De rivier verschaft hun visch.*

* Il a fourni sa carrière avec honneur. *Il a fini sa vie, &c. Hy heeft zynen loop met eers voleindigt, of afgedaan; Hy heeft zyn leven gelukkig geëindigt.*

FOURNITURE, *f. f.* Provision. *Vorraat, voorziening.*

Avoir fa fourniture de beurre. *Zyn voorraat van boter hebben.*

Fourniture. (Terme d'Organiste.) *Veruulling, verdubbeling der registers van een Orgel in 't speelen.*

Fourniture de salade. *Het toekruid van een salaad.*

Cette salade est assez bonne s'il y avoit un peu plus de fourniture. *Die salaad is goet genoeg was er een weinig meer toekruid by.*

Fourniture d'habit. *De soffel, de toereeding, of het toebehooren van een kleed.*

Fourniture. (Terme de Gantier.) *Stukken leër om de duimen, vingers en hoeken der handschoenen van te maaken.*

FOURRAGE, *f. m.* Tout ce qu'on donne au bétail. *Voeder, al 't gaene men den beesten te eeten geeft.*

Aler au fourrage. *Voeder gaan haalen, om voeder uitgaan.*

FOURRAGER, *v. a.* (Terme de Guerre.) *Ravager. Verwoesten, ver-*

nien, steelen, rooven, plunderen, kaal maaken, in den grondt bederven.

FOURRAGEUR, *f. m.* Voederbaalder, een die om voeder uitgaat wanneer hy in 't leger is.

Nos fourrageurs ont été chargez par les ennemis. *Onze voederhaalders zyn van de vyanden besprongen, aangesast, of beschoten.*

FOURRÉAU, *f. m.* Maniere d'étui. *Schéel, schede, schei, kooker, overtrekfel, holster.*

Fourreau d'épée. *De sched van een degen.*

Fourreaux de pistolets. *Holsters van Pistoolen.*

Fourreau de robe d'enfant. *Een overtrekfel van een kindts tabbortje, een jurk.*

Fourreau d'épi. *'t Loof dat het koorn geslooten houdt, eer 's noch tot halmen, of aairen is geschooten.*

FOURRER, *v. a.* Garnir de fourrures. *Voederen, voeijeren, voeren.*

Fourrer un juste-au-corps. *Een rok voederen.*

Fourrer. (Terme de Monnoie.) *Een stuk ongemunt gelds met een gous, of zilver plaatje overtrekken.*

Fourrer. *Glijser, mettre. Insteeken, laten inglyen.*

Il fourra sa main dans ma poche. *Hy stak zyn hands in myn zak, of (als de Vriezen zeggen) in myn buis.*

* Se fourrer, *v. r.* Entrer, s'introduire. *Zich indringen, zich byvoegen, zich insteeken.*

* Se fourrer par tout. *Zich over al indringen, of byvoegen.*

* Se fourrer. *S'engager, se mêler. Zich inmengen, zich insteeken, zich inlaaten, zich inwikkelen, zich bemoeijen.*

* Pourquoi s'aler fourrer où il n'avoit que faire? *Waarom ging hy zich insteeken, of inmengen daar hy niet meede te doen hadde? of dat hem niet raakte?*

* Coup fourré. *Coup qu'on se donne l'un l'autre. Een steek die men malkanderen te gelyk geeft.*

* Paix fourrée. *Paix où les deux partis ont dessein de tromper. Een bedrieglyke vrede, een geveinsde vrede, een schynvrede; een vrede waar in de partyen voor hebben malkander te bedriegen.*

FOUREILLIER, *f. m.* Faiseur de fourreaux d'épée, de pistolets, &c.

Kokermaker, schedemaker, scheimaker.

FOURREUR, *f. m.* Pelter, bontwerker.

FOURRIER, *f. m.* Huisbestelder, bestelmeeſter, wykmeester, fourrier.

Fourrière, *f. f.* Houschuur, of houzolder, in een Koninks, of Prinſen hof.

FOURRURE, *f. f.* Peltery, voering van bontwerk.

SE FOURVOIER, *v. r.* S'égarer. *Verdwaalen, verdoolen, verdoot gaan, 's rechte padt missen, van den wegh raaken.*

FOY. *Voyez Foi.*

FRA.

FRACAS, *f. m.* Bruit. *Gekraak, geraas, geknars.*

Faire un fracas horrible. *Een schrikkelijk geraas maaken.*

FRACASSER, *v. a.* Briser, casser. *Verbreken, breken, verbryſelen, vermorselen, verknusen, aan stukken slaan.*

FRACTION, *f. f.* (Terme d'Eglise.) *De breking van 't broodt in 't H. Avondsmaal, of van de Hostie in de Misſe.*

Fraction, *f. m.* (Terme d'Arithmétique.) *Gebroken, 't gebroken getal. (Een woordt der Rekenkunst.)*

Il entend parfaitement les fractions. *Hy verstaat volkomen het gebroken, of de gebroken getallen.*

FRACTURE, *f. f.* (Terme de Chirurgie.) *Beenbreuk. (Een Wondheilers woordt.)*

FRAGILE, *adj.* Aisé à rompre. *Broos, bros, kortbreukig, breekslyk.*

La porcelaine est fragile. *'s Porcelain is broos.*

* Fragile. *Foible, délicat. Broos, zwak, teer, vergankelyk.*

* La chair est fragile. *'s Vlesch is broos, of zwak.*

FRAGILITE, *f. f.* Facilité à se casser. *Broosheit, breeikbaarheit, ligtheit om te breken.*

* Fragilité. *Foibleſſe. Zwakheit, gebrekkelykheit.*

La fragilité de l'homme est grande. *De broosheit, of zwakheit van den mensch is groot.*

FRAGMENT, *f. m.* Partie de quelque ouvrage. *Stuk, brok, overschat,*

oerbylffel. Een deel, of afgebroke stuk van een werk.

* Les Fragmens de Petrone. De Oerbylffels van Petronius.

Les fragmens de l'Hoflie. De kruimelen van den gewyden Ouwel (of der Hoflie) die'er door 't breeken afvallen.

FRAICHEMENT, *adv.* Recement. *Verfch*, heel nieuw.

Des nouvelles venues tout fraichement. Nieuwe tydingen, of nieuwe maaren, eerst verfch aangekomen.

Fraichement. Au frais. Koeltjes, in de koelie.

Etre assis fraichement à l'ombre. Koeltjes in de fchaduwte zitten, of gezeten zyn.

FRAICHEUR, *f. f.* Een koeltje.

La fraîcheur du teint. De blos, of frisheit van 't wezen.

FRAIER, *v. a.* Fouler un chemin avec les piez. Eenen wegh baanen, betreeden, of begaan.

Chemin fraié. Een gebaande wegh.

* Fraier le chemin à quelqu'un. Lui faciliter les moiens. Iemant den wegh baanen; hem middelen aan de handt geeven, of verfchaffen.

Fraier. (Ce mot se dit des poissons qui jettent leurs œufs & leur fémence.) Kuit, of hom fchieten. (Dit wordt van de viffchen gezegt.)

Fraier. (Terme de Venerie.) De kraan tegen eenen boom wryven, of fchuuren. (Dit wordt van de Herten gezegt.)

FRAIEUR, *f. f.* Epouvante. Vreeze, fchrik, verbaaftheit, onftelzenis.

Jetter la fraieur par tout. Alles in fchrik en vreeze brengen.

FRAIOIR, *f. m.* De fchuur- of vryfpaal der herten. De plaats daar de herten hunne kroonen en hoofden aan fchuuren.

FRAIURE, *f. f.* De fchuring, of vryving van een hert.

FRAIS. Dépens. Voyez Fraix.

Frais, *f. m.* Fraicheur. Koeltje.

Frais, fraîche, *adj.* Koel, frifch.

Matinée fraîche. Een koele, of frifche morgenftonds.

* Frais, fraîche. Nouveau. Verfch; varfch, nieuw, nieuw, nieuwbakken.

* Oeufs frais. Verfche eyeren.

* Pain frais. Verfchbroodt, of nieuwbakken broodt.

* L'exemple est encore frais. 't Is

noch een verfch voorbeeldt.

* Frais, fraîche. Qui a de la fanté & de la vigueur. Frifch, kloek, gezont, jeugdijg.

* Il est encore frais pour son âge. Hy is noch jeugdijg, of noch kloek naar zyne jaaren.

* Gens tout frais. Verfch volk.

Teint frais. Teint beau & bien coloré. Een frifch wezen. Een gezonde kleur.

FRAISE, *f. f.* Fruit. Aardtbezie, aardibey, aardibeffe.

Fraife. Linge pliffé & goderonné qu'on ne porte plus. Een lobbe; of kraag. Zekere halsdoek nu buiten gebruik.

Fraife de veau. De omloop van een kalf.

Fraïfes. (Terme de Fortification.) Spitz stormpaalen, die in een bolwerk fteeken; inftekende stormpaalen.

FRAISER, *v. a.* (Terme de Fortification.) Stormpaalen in een bolwerk, of fterkte fteeken.

Fraiser un bataillon. Border de piquiers les mousquetaires. De fchutters van een bende voetvolk met geveldde pieken dekken.

Fraiser. Bien manier la pâte. Het deeg wel kneeden.

Fraiser des fèves. C'est en ôter la robe. Boonen pellen.

FRAISI, *f. m.* Cendres de charbon de terre. Uisgebrande fmelkoolen.

FRAISIER, *f. m.* Plante. Aardtbezie, of aardbezieplant. Zeker gewas.

FRAISQUE, *f. f.* Peindre à fraifque. Natte kalk. In natte kalk fchilderen.

FRAIX, *f. m.* Dépens. Onkosten, kosten, bokoftijg.

Paier les fraix. De kosten betaalen.

Se mettre en fraix. Kosten maaken. Zich in kosten fteeken.

Les fraix funéraires font grands à Paris. Donkosten der begraveniffen zyn groot, loopen hoog, of bedraagen veel te Parys.

FRAMBOISE, *f. f.* Fruit. Hinnebezie, hinnebraam, Frambois. Zekere flagh van braam.

FRAMBOISER, *v. a.* (Terme de Confiturier.) Framboizenas, of hinnebezienas ergens ingieten, dat het 'er een geur naar krygt.

FRAMBOISIER, *f. m.* Plante. Hinnebezieboom. Zekere flagh van braamboom. Framboisboom.

FRANC, franche, *adj.* Libre, excmnt.

Vry, bevyrdt, uitgenomen, uitgezondert, onfslagen.

Franc & quite de dettes. Vry en onfslagen van fchuldén.

Je lui ai dit tout franc. Ik hebbe 't hem rechsuit, onbewimpelt, vryuit, of rondsuit gezegt.

* Franc coquin. Veritable coquin. Een rechte guit, een aartsguit, of aartsfchelm.

* Franc, Franche. Sincère. Vroom, oprecht, ongeveinf.

* C'est un homme franc. 't Is een vroom, of oprecht man.

Franc, *f. m.* Arbre qui n'est pas sauvage. Een tamme, of geplants boom, een boom die niet wild is.

Enter sur le franc. Op eenen tammén fiam enten.

Franc, *f. m.* Livre, vingt fous. Een gulden. Twintig ftuivers.

On ne dit pas (en François) deux francs, mais quarante ious. Men zegt (in 't Fransch) niet twee gulden, maar veertig ftuivers.

De même, on ne dit pas cinq francs, mais cent fous. Van gelyken zegt men niet vyf gulden, maar hondert ftuivers.

FRANC ALEU. Vry van alle latten.

FRANCE, *f. f.* Roiaume en Europe. Vrankryk, of Frankryk, een Koninkryk in Europe.

FRANCHÉ-Comté, *f. f.* Province. 't Vrye Graaffchap. Een Landfchap.

FRANCHEMENT, *adv.* Librement. Vryuit, rechsuit, rondelyk, rondsuit, onbewimpelt, onbezwaartzelt.

* Franchement. Sincèrement. Op rechselyk, vroomelyk, ongeveinfdelyk, openhartig.

FRANCHIR, *v. a.* Passer en fautant. Overfpringen, over heen fpringen.

Franchir un fossé. Over een floot fpringen.

Il avoit franchi les montagnes, c'est-à-dire, traversé. Hy hadde het gebergte overgeworven, of overgewriff.

* Franchir les bornes de la pudeur. De paalen der fchaamte, of knisheit overfpringen, of se buiten gaan.

† Franchir le faut. Passer outre fans rien confidérer. Uit den bandt fpringen. Allen regel en maat se buiten gaan, alles doen zonder iers

aan te zien.
 † Franchir le mot: C'est le dire librement. *Joffer uit den mond spelen; vry uit iets zeggen; zonder 'er deekjes om te winden.*
 FRANCHISE, *f. f.* Liberté. *Vryheit.*
 Lieu de franchise. Azile. *Vryplaats, schuilplaats, vluchtplaats, toevlucht.*
 Franchise de quartier. *Vryheit van kwartier, of van een wyk in een stad.*
 La franchise des quartiers a fait beaucoup de bruit à Rome. *De vryheid van de wyken heeft te Rome veel gewelds gemaakt, of veel geruchts gebaart.*
 Franchise. Exemption de se faire passer maître. *Bevryding; of vryheit dat men zyn proef niet behoef: te doen om meester te worden.*
 * Franchise. Sincérité. *Oprechtigheit, vroomigheid, openhartigheid, gulhartigheid, rondigheid.*
 * Franchise de pinceau. *Losheit, of zwierigheid van 't penseel.*
 FRANCISQUE, *f. f.* Hache à deux tranchans hors d'usage. *Een heibyl die aan wecrzyden scherp is, doch nu buiten gebruik.*
 FRANÇOIS, François, *adj.* Prononcez François. *Fransch, Fransche.*
 Il est François de nation. *Hy is een Fransman van geboorte.*
 A la François, *adv.* A la maniere des François. *Op de Fransche wyze, op zyn Fransch.*
 François, *f. m.* Le langage François. *Fransch, de Fransche taal, of spraak.*
 C'est-à-dire en bon François, que vous n'avez pas de quoi payer. *Dat is in goeds Fransch te zeggen, dat gy niet hebt waarmede gy kond betaalen.*
 François, *f. m.* Nom d'homme. *Frans, François. Een mans naam.*
 François, *f. f.* Nom de femme. *Fran yntje. Een vrouwe naam.*
 FRANCOLIN, *f. m.* Sorte d'oiseau. *Hafelkroon, korhoen. Zekere vogel zeer goet om te eeten.*
 FRANCONIE. Province d'Allemagne. *Frankenlands. Een landschap van Duitschlands.*
 FRANGE, *f. f.* Franje. *Zoom, boordstiel.*
 FRANGER, *v. a.* Gamir de fran-

ges. *Met franje bezetten, met franje boorden.*
 Franger, *f. m.* Franjemaker, franje-verkoper. *Een koopman die allerlei franjes, behangfels, enz. maakt en verkoopt.*
 FRANGIPANE, *f. f.* Sortes de gans parfumez. *Zeker slach van Italiaansche welriekende handschoenen.*
 FRAPER, *v. a.* Batre. *Slaan, smyzen, kloppen.*
 Il l'avoit frapé. *Hy hadt hem geslagen.*
 Fraper. Heurter à une porte. *Aan een deur kloppen.*
 Fraper une piece de monnoie. *Een stuk geldts slaan.*
 * Fraper d'anathème. *Met den vloek slaan.*
 * Vos beaux yeux l'ont frapé. *Uwe schoone oogen hebben hem getroffen, of geraakt.*
 * Les objets extérieurs frappent les sens. *C'est-à-dire, font impression sur les sens. De uiterlyke voorwerpen treffen, of raaken de zinnen. Dat is, geeven een indruk op de zinnen.*
 Frapé, *adj. & part. p.* Geslagen, bezogt.
 Frapé de peste. *Pestiferé. Met de pest bezogt, pestig.*
 FRASQUE, *f. f.* Tour choquant. *Een looze trek, of trek, een poets, of poss.*
 Il m'a fait une frasque. *Hy heeft my een poets gespeelt.*
 † FRATER, *f. m.* Garçon Chirurgien, ou Apoticaire. *Een Wondheeler, of Kruidmengers knecht.*
 FRATERNEL, fraternelle, *adj.* Broeders, broederlyk.
 Amour fraternel. *Broederlyke liefde.*
 FRATERNELLEMENT, *adv.* Broederlyk, op eene broederlyke wyze.
 S'aimer fraternellement. *Elkanderen broederlyk lief hebben.*
 FRATERNITE', *f. f.* Broederschap, broederlyke verbintenis, of vereeniging.
 FRATRICIDE, *f. m.* (Mot peu usité.) Meurtre de frère. *Broedermoord.*
 FRAUDE, *f. f.* Tromperie. *Bedrog, bedriegerij, arglist, arglistigheid, schalkheit.*
 FRAUDER. Tromper. *Bedriegen, sluiken, smokkelen.*

Frauder les droits. *De imposten sluiken, of smokkelen.*
 FRAUDULEUX, frauduleuse, *adj.* Trompeur. *Bedrieglyk, arglistig; loos.*
 Contrat frauduleux. *Een bedrieglyk verdrag.*
 FRAUDULEUSEMENT, *adv.* D'une maniere frauduleuse. *Bedrieglyk, arglistiglyk, looslyk; op eene bedrieglyke wyze.*
 FRAXINELLE, *f. f.* Plante. *Esschenkruid. Een gewas.*

FRE.

FRE'DAINE, *f. f.* Niaiserie, sottise. *Tour de jeunesse. Gekkermy, gekheit, malle kuuren, zotternyen; postzew. Kinderlyke dingen; liefkozingsen.*
 FREDON, *f. m.* (Terme de joueur de violon.) *Een slooping in 't speelen op de velle, ook in 't zingen.*
 Fredon, *f. m.* (Terme de jeu de cartes.) *Drie of vier boeven, of boeren in 't kaartspel.*
 J'ai fredon troisième. *Ik heb drie boeven.*
 FREDONNER, *v. a.* Faire des fredons en chantant. *Sleepen in 't zingen.*
 FREGATE, *f. f.* Sorte de vaisseau léger à la voile. *Fregat, jagschip; een ligt wel bezeilt schip.*
 FREGATON, *f. m.* Sorte de bâtiment Venitien. *Zeker Venetiaansch schip, of vaarstuig.*
 FREIN, *f. m.* Ce mot dans le propre ne se dit presque plus, & en sa place on dit mords, ou embouchure. *Gebit, breidel, mondstuk.*
 Frein, *f. m.* (Terme de Mounier.) *De praam, of vang van een molcn.*
 * La citadelle étoit un frein aux mutins. *'t Kasteel was een toom, of breidel voor den oproerigen.*
 * Seigneur, mettez un frein à ma langue. *Heer, leg my eenen breidel in den mond, of aan de tonge.*
 † Ronger son frein. *Repasser avec chagrin sur son peu de conduite. Op zyn gebit knauwen. Met droefheit zyne gepleegde dwaasbeden beklagen.*
 * Prendre le frein aux dents. *Iets op zyn tanden neemen, of kloekmoedig beginnen, daar men door zyn eigen belang toe gedreven wordt.*

FRE'LATER, v. a. Falfifier le vin. Verlaaten. Den wyn mengen, of vervalschen.

FRE'LE, adj. Fragile. Broos, teér, breekelyk, breekbaar, dat ligt kan gebroken worden.

Le verre est frêle. 't Glas is broos.

* Frêle. Tendre, délicat. Broos, teér, zwak, verganklyk.

La beauté du visage est un frêle ornement. De schoonheit van 't aanzicht is een broos versierfel.

FRE'LON, f. m. Sorte de grosse mouche. Horfel, hommelyk.

FRE'LUCHÉ, f. f. Petite houpe à côté de certains boutons. Plus die op zeker slag van knopen wordt gezet.

Fréluche. Petits fils qui volent en l'air en été. Herfst, zomerdraatjes, witte dunne draatjes die des zomers door de lucht vliegen.

FRE'MIR, v. n. Trembler de peur. Avoir de la fraieur. Beeven, schudden, trillen, tzigderen. Vrees en schrik hebben.

Son nom seul fait frémir le monde. Zyn naam alleen doet de wereldt beeven, of is ontzagbaar voor de wereldt.

FRE'MISSEMENT, f. m. Fraieur. Beeving, tzigdering, schrik, vrees.

* Frémissement. Bourdonnement foud des cloches. De klank, of 't Huilen der klokken na den slag.

FRENE, f. m. Arbre. Effche, Effé, Effchenboom, essenboom.

FRENESIE, f. f. Altération d'esprit. Krankzinnigheit, uitzinnigheit, herffenwoede.

Frénésie. Passion ardente. Razernye, vierige drift, of togt.

FRENETIQUE, adj. Qui a l'esprit altéré. Krankzinnig, uitzinnig, buiten reden en verstand, gek.

FRE'QUEMMENT, adv. Souvent. Dikwyls, dikwylen, dikmaal, veelvuldig, veelmaal, menigwerf, menigmaal.

FRE'QUENT, fréquente, adj. Ordinaire. Gemeen, gewoon, gebruikeelyk.

FRE'QUENTATION, f. f. Hantise. Ommegang, gemeenschap, verkeering.

FRE'QUENTER, v. a. Hanter. Omgaaen, bezoeken, verkeeren, ommegang, of gemeenschap houden; ergens dikwyls koomen.

Fréquenter quelqu'un. Met iemand omgaaen, of verkeeren.

Fréquenter un lieu. Een plaats dikwyls bezoeken, ergens dikwyls koomen.

Lieu fort fréquenté. Een plaats daar veel menschen koomen, of verkeeren.

Chemin fréquenté. Een wegh daar veel gegang is, of die veel bewandelt, of begaan wordt.

FRE'RE, f. m. Broeder, broër.

Frère de lait. Medezuigeling, een die met een ander de zelve borsten gezogen, of eer zelve voedster gehadt heeft.

Frères-Jumeaux. Tweelingen, tweelings broeders.

Demi-frère. Frère de Père, ou de Mère. Halvbroeder. Broeder van Vaders, of Moeders zyde.

En frère, adv. Fraternellement. Als een broeder, broederlyk.

Beau-frère. Schoonbroeder, halve broeder, zwager.

Frère. Religieux qui n'est pas Prêtre. Leekbroer, kloosterbroër. Een monnik die geen Priester is.

Frères mineurs. Minnebroeders, of Minderbroeders. Franciskaner monniken.

Frères de la charité. Broeders der liefde. Zeker slag van monniken.

Frères prêcheurs. Jacobins. Predikbeeren, Jakobynar monniken.

† **Frère fripart**. Religieux un peu libre. Een likkebroër, een losse of loskoppige monnik.

† **Frère coupe-chou**. Religieux de nul mérite. Een arme leekbroër. Een arme slechte monnik.

† **C'est un bon frère**. C'est un gailard qui aime à se divertir. 't Is een goede broeder. 't Is een rechte likkebroër, of smeerborst.

† **Frerie**. f. f. Regal & bonne chere qu'on fait avec ses amis. Broederfchap, een goet onthaal, of vrolyke maalyds met zyne vrienden.

FRESAYÉ, f. f. Oiseau de nuit. Zekere nachtvogel.

FRESQUE, fraîche. (Terme de Peinture.) Natte kalk die eerst verscht tegens een muur is geseeken, om in te schilderen.

Peindre à fresque. In natte kalk schilderen.

FRESSURE, f. f. D'Asual, of 't ingewandt van eenig beest, de lever, 't hart, enz. van een beest.

FRET, f. m. Louage de navire. Schip-

vracht, of scheepsvracht, schiploon, vaarloon, veergeldt.

FRE'TE, f. m. Anneau, ou lien de fer. Een yzere ring, of yzere bandt.

FRE'TER, v. a. Louer un navire. Een schip huuren, of uisreeden.

Frété, frétée, adj. (Terme de blason.) Géralys, geroofers. (Een wapenkundig woordt.)

† **FRE'TILLE**, f. f. Paille. Stroo.

† **Coucher sur la frétille**. Op straw slaapen.

FRE'TILLER, v. n. Huppelen, springen, dartel zyn, zich altyds bewegen, alsoo in beweeging zyn.

† **FRE'TILLANT**, frétillant, adj. Qui est toujours en mouvement. Broodsdrongen, dartel, uitgelaasm, die van dartelheit altyd huppelt en springt.

FRE'TIN, f. m. Ce qu'il y a de moins bon, parmi les fruits, les poissons, & autres denrées. Utschot van visch, vruchten, en andere waaren.

† **Frétin**. Livres, ou autre chose de rebut. Utschot van boeken, of van andere dingen. Vadden, leuren, maschudding.

Frétins, f. m. pl. (Terme de Jardinier.) Dunne, of onnutte takjes. (Een Tuiniers woordt.)

Il faut à la taille ôter tout le frétin. Men moet in 't snoeijen alle dunne, magere en onnutte takjes wechneemen.

FRI.

FRIABLE, adj. Broos, breekelyk, breekbaar, 't geen ligt tot stof kan gemaakt worden.

Le verre est friable. 't Glas is broos.

FRIAND, friande, adj. Lekker, die eene lekkere song heeft.

Morceau friand. Morceau délicat. Een lekker beetje.

† **Friand**, friande. Qui aime quelque chose. Verlekkers, keurlyk, begerig, naar haakende.

† **Friand de louanges**. Op lofspraak verlekkert. Lof- of eergierig.

FRIANDISE, f. m. Appétit pour des choses délicates. Lekkerheit, lust, of trek naar lekkernyen.

Friandises. Choses délicates à manger. Lekkernyen, snoeperyen, lekkere, welfmaakende dingen.

Friandise de louanges. Lekkerny van lofredenen.

FRIBUT, f. m. Flibot. Een kaper. of

of vrybuiser.
FRIBUITIERS, ou fluitbuisers. Vrybuisers, of kapers op zee.
FRICANDEAU, *f. m.* (Terme de Cuisinier.) Een dun schyffe kalfsvleesch gekneust en toegemaakt. (Een Koks woordt.)
FRICASSE E, *f. m.* Een opstooffel. Spyze die in een pan gefruist, gefryt, gefnerkt, of opgestooft is.
Fricassée de poulet. Gefruiste, of opgestooftde hoenderen.
FRICASSER, *v. a.* Fruisen, snerken, opstooven.
 † Il a fricassé tout son bien. Hy heeft al zyn goet door de billen gelapt, of doorgebragt.
FRICHE, *adj.* Qui n'est point cultivé. Braak, ongebouwt, onbebouwt.
Laisser la terre en friche. Een lands braak, of onbebouwt laten liggen.
FRICITION, *f. f.* Wryving.
FRILLEUX, frilleuse, *adj.* Sensible au froid. Huisverig, huisverachtig, koudtachtig.
FRIMAS, *f. m.* Rym, wiste nevel die 's winters op de aarde valt.
 Il vient de ies noirs frimas atritter la nature. Hy komt met zyne zwarte nevels de natuur dreevig maaken.
FRINGANT, fringante, *adj.* Qui va en sautant. Steigerend, springend.
Cheval fringant. Een springend paerd.
 † Fringant, fringante. Alerte. Huppend, springend. Lustig, wakker, vrolyk.
 † **FRINGUER**, *v. n.* Danser. Huppelen, danssen, springen.
Fringuer, *v. a.* Rinier un verre. Een glas spoelen.
 † **FRIOLET**, *f. m.* Petit friand. Lekkerongetje, snoepertje, lekkerbekje.
FRIPER, *v. a.* Ufer, gâter. Verstyten, afstyten, bezigen, afbezigen, gebruiken, bederven.
Friper un habit. Een kleeds afstyten.
 † **Friper tout.** Mangert tout son bien. Alles opeeten, of door de billen lappen. Al zyn goet doorbrengen, of vertieren.
FRIPERIE, *f. f.* Oude kleermarkt, luizemarkt.
 † Se jeter sur la friperie de quelqu'un. Iemant op 's lyf koomen; o iemant doorhaalen, beekelen, of

doorstryken.
 † **FRIPÉ SAUCE**, *f. m.* Goinfre. Lichtmis, doorbrenger, opmaker van zyn goet.
FRUPIER, *f. m.* Een uitdrager, een oude en nieuwe kleerkooper.
Fripier, *f. f.* Een uitdraagster, een oude en nieuwe kleerkoopster.
FRIPON, *f. m.* Maraut, coquin. Guis, schelm, schun, schurk, deugniet, boeve, fiels, verdorveling.
Fripou. Jeune garçon libertin. Plasje, boesje, guisje, schobbejakje, fielsje.
 † **Fripou.** (Terme de caresse.) Guisje, schalkje, boesje, fielsje. (Een boertend woordt, waar mee de Juffers somtyds haare minnaars benoemen.)
 † **Fripou, friponne**, *adj.* Engageant. Guisachtig, boerachtig, verleidend, aanlokkead.
 † **Des yeux fripons.** Hoerachtige, of verleidende oogen.
Fripoune, *f. f.* Coquinne, fourbe. Een vodge, een ondeugend vrouw-mensch, een bedriegster, of verleiderster.
 † **Fripoune.** (Terme de caresse.) Verleiderster. (Een woordt dat de Minnaars somtyds al boetende tegen de Juffers gebruiken.)
FRIPONNER, *v. a.* Faire quelque friponnerie. Guisery, of schelmery pleegen, boevrye bedryven; iets listiglyk steelen, of wehkraven.
 † **Vos beaux yeux ont friponné mon cœur.** Uwv schoone oogen hebben myn harte gestoolen, oververt, of overwonnen.
FRIPONNERIE, *f. f.* Guisery, boevrye, schelmery, bedriegery.
FRIQUET, *f. m.* Sorte de moineau. Boommuschje, ringelmuschje.
Frquet. Sort d'écumoire. Een vierkant schuimspaanje, of kleine schuimspaan.
FRIRE, *v. a.* In de pan roosten, fruisen, snerken, of bakken.
Frir un brochet. Een snoek in de pan bakken.
 † Il n'y a rien à frir. Il n'y a rien à gagner. Daar is niets te winnen, of te verdienen; daar is niets te haalen, daar is niets ten besten.
 † **Tout est frit.** Tout est perdu. Alles is verloren; 't is alles op, daar schiet niet over.
FRISE, *f. f.* Une des Provinces unies. Vrieslands, of Frieslands. Een Landtschap van de vereenigde

Nederlanden.
Le Prince d'Orange & de Nassau est Gouverneur hereditaire de la Frise. De Prins van Oranje en Nassau is Erffstadhouder van Vrieslands.
Frise. Sorte d'étoffe de laine frisée. Baai, zeker noppige wolle stoffe.
Frise. (Terme d'Architecture.) Fries, of platte faas. (Een woordt der Bouwkunit.)
FRISER, *v. a.* Krullen.
Frifer tes cheveux. Zyn haair krullen.
Frifer une serviette. Een servet kunstig vouwen.
Frifer du drap. C'est le faire cottonner. De wol van laken ophaalen; laken met noppen ophaalen. Laken frizeren.
Frifer. Toucher presque. Even, of twyfelachtig raaken.
La bale a filé la corde. De bal heeft het touw even geraakt.
FRISON, *adj.* Qui est natif de Frise. Vries, of Fries, die in Vrieslands is geboren.
La langue Frisonne. De Vriesche spraak.
FRISOTER, *v. a.* Friser souvent. Dikwyls krullen.
 * **FRISQUE**, *adj.* Aardig, mooi, bevallig, sierlyk.
 * **Un homme frisque.** Een aardig man.
 * **Une femme frisque.** Eene bevallige vrouw.
FRISQUETTE, *f. f.* (Terme d'Imprimeur.) Fisket van een drukpers.
FRISSON, *f. m.* Froid au commencement d'un accès de fièvre. Kou, schudding, huisvering, of beerving in 't begin der koortze.
FRISSONNER, *v. n.* Avoir le frisson. Beerven, de kou in 't begin der koortze hebben.
 * **Frisonner d'épouvante.** Van schrik trillen, of beerven.
FRISURE, *f. m.* Krul, krulling. Bonne frisure. Een goede krul.
FRIT, *fiite.* Voyez frire.
FRITURE, *f. f.* Boster, of oly om iets in de panne te roosten, of te bakken.
FRIVOLE, *adj.* Vain. Ydel, stecht, lewrechtig, onnosel, beuselachtig.
Excuse frivole. Een ydele, of stechte verchooning, een onnosle verontschuldiging.

FRO.

- FROC, *f. m.* Habit de Religieux. *Kap, Monnikskap, Monnikskleeds.*
- * Quitter le froc, ou jeter le froc aux orties. Quitter l'habit de Religieux. *De kap op den tuin hangen. 's Monniks kleeds afleggen. 's Monnikleeven verlaten.*
- FROID, *f. m.* Froidure. *Kou, koude.*
- * Faire le froid. ~~Faire~~ le réservé, ou l'indifferent. *Zich koel houden, zich inhouden; zich onverschillig toonen.*
- Froid, froide, *adj.* Kou, koude.
- Temps froid. *Kout weder, of weder.*
- * Froid, froide. Indifferent. *Koel, inhoudende, ingetogen, onverschillig.*
 - * C'est un homme fort froid. *'s Is een heel koel, of onverschillig mensch.*
 - * Il est fort froid là dessus. *Hy is daar heel koel omtrent.*
- Parler de sang froid. *In koelen bloede spreken.*
- * Froid, froide. Fade, fot. *Kout, slecht, benelachtig, zenuwloos, kinderlyk, zot, onnosfel.*
 - * Pensée froide. *Eene koude, of slechte gedachte.*
- Une raillerie froide. *Eenekoude, on aardige, of slechte spotterry, of scherffing.*
- FROIDEMENT, *adv.* Kout, kouwelyk, koutachtig.
- * Froidement. *D'une manière froide. Koeltjes, opeene koele wyze.*
 - * Il lui répondit froidement. *Hy antwoordde hem koeltjes.*
- FROIDEUR, *f. f.* Qualité froide. *Kou, koude.*
- * Froideur. *Prononcez Frédeur. Grande indifférence. Koelheit, onverschilligheid.*
- Parler d'une personne avec froideur. *Heel koeltjes van iemand spreken.*
- FROIDIR. (*Mot inusité.*) Voyez Refroidir.
- FROIDURE, *f. f.* Froid. *Kou, koude.*
- FROISSER, *v. a.* Briser. Breeken, verbreeken, vernorselen, verkneuzen, verbryelen, aan stukken slaan.
- Froiffer. Chifonner. *Kreuken, verkneuken, in een sommelen.*
- FROMAGE, *f. m.* Kaas, kaaze,

- kaes, of kees. (Naar de verscheide uitspraak der Landtschappen.)
- FROMENT, *f. m.* Tarwe, serwe, tarw, weit.
- FROMENTÉE, *f. f.* Tarwemeel.
- * FRONCEMENT, *f. m.* Ophaling der winkbrauwen, rimpeling des voorhoofds.
- FRONCER, *v. a.* Plisser. Ploojen, rimpelen.
- * Froncer le sourcil. *C'est se refroidir. De winkbrauwen ophaalen, het voorhoofd rimpelen, of in rimpels trekken.*
- FRONCEURE, ou fronçure, *f. f.* *De plooi, of vou van een stof.*
- FRONCLE, *f. m.* Bloetzweer, bloetvijn.
- FRONDE, *f. f.* Slinger, werpflinger.
- * Fronde. *Parti des Parisiens durant les dernières guerres contre le Cardinal Mazarin. De party der Parysche ingezetenen, die het in de jongste oorlogen tegen den Kardinaal Mazarin hieldt.*
- FRONDER, *v. a.* Slingeren, met een slinger werpen.
- † Fronder. Railler, Attaquer. *Bespotten, belagchen, beschimpen, uitjouwen, begekken. Ergens meê foppen, of den gek scheeren.*
- † Fronder les ridicules. *De gekken uitslagchen.*
- † On a frondé ses pieces. *Men heeft met zyne stukken den gek geschooren, of gelagchen.*
- FRONDEUR, *f. m.* Slingeraar, slingerwerper.
- * Frondeur. *Qui est du parti de la fronde. Een van de party tegen den Kardinaal Mazarin.*
- FRONT, *f. m.* Voorhoofd.
- Front de poisson. *De snuit, de neus, of 's voorste van een vischhoofd.*
- Front de chien. *De smoel, of bek van een hondt.*
- * Front. *Impudence, hardieffe. Voorhoofd, onbeschaamtheit, stoutigheid, schaamteloosheit.*
 - * Il n'a point de front; c'est un impudent. *Hy heeft geen schaamte; hy is schaamteloos.*
- Un front ridé. *Een gerimpelt, of gefronst voorhoofd.*
- Un front serain. *Een gladt voorhoofd.*
- * De quel front m'osez-vous dire cela? *Met wolk een voorhoofd durft gy my dat zeggen?*
 - * Front. *Face, devant. Spitze, voor-*

- ste gelis.
- * Front de bataillon. *De spitze, of 's voorste gelis eener slagorder.*
 - * Faire front de tous côtés. *Van alle kanten 's hoofds bieden.*
 - * Chemin où il ne peut passer que quatre hommes de front. *Een wegb daar maar vier mannen nevens malkanderen konnen gaan.*
- FRONTEAU, *f. m.* (*Mot qui se dit en parlant des Cerémonies Juives.*) *Een hoofdspansel, een voorhoofdspansel, of hoofdbands der Jooden, waarop eenige woorden du wet geschreven staan.*
- Fronteau de cheval de deuil. *Een hoofdspansel, of hoofdbands der roupaerden.*
- Fronteau. (*Terme de Bourrelier.*) *De riem, of 's gespan aan 's paerds hoofdt.*
- FRONTIERES, *f. f.* Limites. *Grenzen, kusten, paalsteden, de paalen, of uiterste grenzen van een landt.*
- Frontiere, *adj.* Aangrenzende, 's gen op de grenzen legt.
- Ville frontiere. *Grensstadt, frontierstadt.*
- FRONTISPICE, *f. m.* (*Mot peu usité.*) *Face de bâtiment. Voorgevel van een gebouw.*
- * Frontispice d'un livre. *Tête, ou devant de livre. 's Hoofdt, 's opschrift, of de tytel van een boek.*
- FRONTON, *f. m.* (*Terme d'Architecture.*) *Een boog boven een deur, of kruisraams.*
- FROTEMENT, *f. m.* Friction. *Wryving, schuring.*
- Ufer de frotmens. *Wryvingen gebruiken.*
- FROTTER, *v. a.* Wryven, krabben, krauwen, tegen malkanderen wryven, of schuuren.
- Froter deux corps l'un contre l'autre. *Twee ligchaamen tegen malkanderen wryven.*
- Froter un plancher. *Een vloer schuuren, of schrobben.*
- † Froter. *Batte, rosser. Affmeeren, afschalen, afstossen, afskrauwen.*
- † Se froter à quelqu'un. *C'est se jouer, ou s'attaquer à quelqu'un. Zich aan iemand wryven. Iemand aanhaalen, of aandoen; met iemand lagchen, of scherffen.*
- Croyez-moi, ne vous y frottez pas. *Geloof my, wryf 'er niet aan, of wryf u niet aan hem.*

FROTEUR, *f. m.* Schrobber, vloer-schrobber, schoonmaker, schuurder.
Froteuse. Schoonmaakster, schrobster, schuurster.
FROTOIR, *f. m.* Chose avec quoi on frote. Borstel, bezem, wryfborstel, wryver, wryfdoek.
Frotoir de chapeaux. Een hoedeborstelje.
Frotoir. (*Terme de Barbier.*) Een frykdoek. Een doekje waar op de baartscheeders het haar afwrijfben.

FRU.

FRUCTIFIER, *v. n.* Faire profiter. Vruchtbaar zyn, of worden; vrucht geeven.
 Si vous oïrez à Dieu vôtre travail, il le fera fructifier. Zoo gy uwen arbeid Gode opdraagt, zal hy dien zegenen, of vruchtbaar maaken.
FRUCTUEUX, fructueuse, *adj.* Utile. Vruchtbaar, voordelig, nuttelyk, dienstig.
FRUGAL, frugale, *adj.* Tempé- rant. Spaarzaam, matig, nuchteren, zuinig.
FRUGALEMENT, *adv.* Spaarzaamlyk, matiglyk, zuiniglyk.
FRUGALITE, *f. f.* Temperance, sobriété. Nuchterheit, spaarzaamheit, matigheid, zuinigheit.
 Vivre dans une grande frugalité. Zeer zuinig, of nuchteren leeven.
FRUIT, *f. m.* Vrucht, oost, fruyt.
 Fruit à noiau. Steenvrucht. Vrucht, of oost met een steen.
 Fruit à pépin. Vrucht, of oost met kernen.
 Fruit. Dessert de fruit— Oost, nagereht van vruchten.
 * Fruit. Utilité. Eset. Vrucht, voordeel, nut. Uitwerking.
 Fruit, *f. m.* Portée de quelque animal. De vrucht, of dragt van een dier.
FRUITAGE, *f. m.* Allerhande oost.
FRUITERIE, *f. f.* Lieu où l'on garde le fruit. Oostkelder, vrucht-kelder, een plaats daar 's oost opgestoten en bewaart wordt.
FRUITIER, *f. m.* Jardin où font les fruits. Oosthof, vruchthof, een hof waar in vruchten staan.
Arbre fruitier. Vruchtboom, vrucht-dragende boom.
Fruitier, *f. m.* Vendeur de fruits.

Een oost- of vruchtverkoper.
Fruitiere, *f. f.* Een vrucht- of fruit-verkoopster.
FRUSTRATOIRE, *adj.* (*Terme de Palais.*) Vruchteloos, te vergeefs. (Een woordt van 't Gerrechtshof.)
FRUSTRER, *v. a.* Priver. Tromper. Berooven, misleiden, onswenden, te loor stellen, beneemen, onthouden. Bedriegen.
Frustrer l'attente de quelqu'un. Iemants verwachtinge te loor, of te leur stellen. Iemant in zyne verwachtinge bedriegen.

FUG. FUI.

FUGITIF, fugitive, *adj.* Qui fuit. Vluchtig, die vlucht, die vluchtig is.
 Fugitif, *f. m.* Een vluchteling, een die gevlucht is, en omdwaalt.
FUGUE, *f. f.* (*Terme de Musique.*) Een loopje in de zangkunst, dat op verscheide toonen beginnende, elkander naloopt. Fuug.
FUIARD, *f. m.* Soldat qui fuit. Vlieder, een vluchtende, een soldaat die in 't gevecht de vlucht neemt.
 Pour suivre les fuiards. De vluchtenden vervolgen.
FUIR, *v. a.* Prendre la fuite. Vlieden, vluchten, onsvlieden, ontsloopen, de vlucht neemen, of kiezen.
 Fuir. Eviter. Onsvlieden, myden, vermyden, schuwven.
 Fuir quelqu'un. Iemant myden, iemant schuwven.
 Fuir. Chercher des échapatoires. Ontwyken, uitsvluchten zoeken.
FUITE, *f. f.* Vlucht, onsvlieding, onsvluchting.
 Prendre la fuite. De vlucht neemen, of kiezen. Vluchten.
 Mettre en fuite. Op de vlucht dryven, of jaagen.
 Fuite. Action de la personne qui évite. Schuwving, myding, vermyding van iemant, of iets.
 Fuite. Echapatoire. Uitsvlucht.
 Fuite. Défaite, excuse. Verschooning, ontschuldiging, verontschuldiging.

FUL. FUM.

FULIGINEUX, fuligineuse, *adj.* Qui approche de la suie. Roetachtig, donker, zwartachtig, rook-

achtig.
 Vapeurs fuligineuses. Donkere dampen.
FULMINANT, fulminante, *adj.* (*Terme de Chimie.*) Ontdaan, in sterk water gesmolten.
FULMINATION, *f. f.* (*Terme d'Eglise.*) Uitsblikzeming, uitsdondering, uitvoering, of plegtelyke uitspraak van een vloekvonnis der R. Kerke.
FULMINER, *v. a.* Prononcer anathême. Een vloek der Kerke uitsblikzemen, of uitsdonderen. Den vloek uitspreken.
 * Fulminer. Tempêter. Vloeken, tieren, raaxen, bulderen, uisvaaren.
 Il fulmine contre sa femme. Hy raast, of tiert tegen zyn wyf.
FUMÉE, *f. f.* Rook, damp.
 * Fumée. Néant. Rook, ydelheit; niestigheid.
 * Se repaître de vent & de fumée. Zich met windt en rook voeden; zich met eene ydele hoop voeden.
 * La gloire des hommes n'est que fumée. De heerlijkheit der menschen is maar damp, of rook.
Fumées. (*Terme de chasse.*) Fiente des bêtes fauves. De mist, of dreck der roffe wilde dieren.
 * Les fumées, ou les vapeurs du vin. De dampen van den wyn.
FUMER, *v. n.* Jetter de la fumée. Rooken, rook van zich geeven, rook uitswerpen.
 Fumer, *v. a.* Pendre à la fumée. Rookken, in den rook hangen, te rooken hangen.
 * Fumer. Prendre du tabac. Rookken; tabak rooken, tabak zuigen, of drinken.
 * Fumer de colère. Van toorn, of gramschap rooken; zeer toornig, of heel gram zyn.
 Fumer. Engraisser la terre avec du fumier. Mesten, misten, 's landt mesten, (in Vrieslandt zegt men donzen.)
 Fumé, *adj.* & part. p. Gerookt.
 Un jambon fumé. Een gerookte ham, of s. hink.
 Des portraits fumez, ou gâtez par la fumée. Berookte schilderyen, of die door den rook bedorven zyn.
 Un champ fumé. Een gemest, of gemist landt.
FUMET, *f. m.* Een zekere aangename reuk die een goede paerys van

van zich geeft.

Fumet. Een patrys met een graage saus, kampernocle, vleeschsoep, enz. bereids.

FUME-TERRE, f. f. Plante. Duiwekervel, of gryzekom. Zeker gewas.

FUMEUX, fumeuse, adj. Qui envoie des vapeurs. Dampachtig; rookachtig, 't geen dampen uitwaasemt, of uitwerpt.

Vin fumeux. Zwaare wyn, dampige wyn, zwavelachtige, of hoofdige wyn.

FUMIER, f. m. Mesthoop, misthoop, mestvaal, mist, dong.

* Fumier. Hofe meprisfable. Mift, drek, een slechts verachtelyk ding.

Il regarde le monde comme fumier. Hy ziet de werelds als mift, of drek aan.

FUMIGATION, f. f. Doornooking.

FUMIGER, v. a. (Terme de Chimie.) Door rook doorbyten, doorrooken. (Een woordt der Schiekunst.)

FUN.

FUNE'BRE, adj. Van een lyk, of overledenen; 't geen tot een lyk, tot de lykftatie, of begravenis behoort.

Oraison funébre. Lykreden, rouwrede. Openbare reden over eenen overledenen.

FUNER, v. a. Garnir de cordages. Met lopend want, of touwerk voorzien.

Funer les mats. De masten met touwerk, of lopend want voorzien.

FUNERAILLES, f. f. Enterrement. Begravenis, uitvaart, lykftatie.

Faire de belles funéraisles. Een schoone uitvaart doen, of lykftatie houden.

FUNERAIRE, adj. Qui regarde les funéraisles. 't Geen tot de uitvaart, lykftatie, of begravenis behoort.

FUNESTE, adj. Malheureux. Ongelukkig, rampzalig, elendig, jammerlyk, erbarmelyk, rampspoedig.

Accident funeste. Een ongelukkig toeval.

FUNESTEMENT, adv. Rampzaliglyk, ongelukkiglyk, elendiglyk.

FUR.

FUNIN, f. m. Le cordage d'un vaisseau. Het lopend want; het touwerk van een fchip.

FUR.

FURET, f. m. Een fret. Een kleen wefsteje 't welk de jagers gebruiken om de konynen uit de hollen te jaagen.

FURETER, v. a. Chercher par tout. Alles doorzoeken, overal zoeken, alles doorsnuffelen.

* FURETEUR, f. m. Een snuffelaar, een die alles doorzoekt, of doorsnuffelt.

FUREUR, f. f. Transport de colère. Verwoedtheit, verbolgenheit, grimmigheid, uitzinnigheid, woede, razernye.

Entrer en fureur. Verwoeds, of verbolgen worden.

* Fureur. Enthoufiastme. Transport. Verrukking, optrekking buiten zich zelven. Vervoering.

* Fureur poétique. Een dichtkundige verrukking.

* Fureur martiale. Een kryghaftige vervoering.

FURIBOND, furibonde, adj. Furieux. Dol, razende, uitzinnig, woedende.

FURIE, f. f. Razernye, uitzinnigheid, woede, dolligheid, verbolgenheit, verwoedheit.

La furie des bêtes feroces. De verwoedheit der wilde dieren.

Furie. Déesse des enfers. Helche Furie, of Razernye. Godin van de helle.

* Furie. Violence, ardeur. Vierigheid, hitte, felheit, hevigheid, heftigheid.

* Durant la furie du combat. Gedurende de hitte, of de hevigheid van den ftrydt, of van 't gevecht.

* La furie des vents. 't Gewelt, of de kracht der winden.

* La furie de la mer. Het woeden, of bruischen der zee.

FURIEUX, furieuse, adj. Plein de furie. Verwoeds, woedende, fel, woedig, dol, razende, verbolgen.

* Furieux, furieuse. Grand, excessif. Schrikkelyk, zeer groot, buiten maaten, onmaatig, overdadig.

* Une furieuse dépense. Eene overdadige verquifing, of overdadige onkosten.

FUR. FUS.

* FURIEUSEMENT, adv. Fort; beaucoup. Schrikkelyk, zeer, veel.

* Furieusement loud. Schrikkelyk bot, of plomp.

FURTIF, furtive, adj. Qui s'est fait en cachette. Heimelyk, fteelwyze, 't geen in 't verborgenis geschiedt.

FURTIVEMENT, adv. En cachette. In 't heimelyk, in 't verborgen.

Cela s'est fait furtivement. Dat is in 't heimelyk geschiedt.

FUS.

FUSAIN, f. m. Arbrisseau. Papenhout: zekere heefter.

FUSEAU, f. m. Een klos, of spil waar op men 't garen fpiet.

Fufeau de moulin. De spil van een molen.

FUSEE, f. f. Fufeau plein de fil. Een klos vol garen.

Fufée. (Terme de Blazon.) Spil. (Een woordt der Wapenkunde.)

Il porte d'argent à cinq fufées de gueule. Hy voert vyf roode spillen op een zilver veldt.

Fufée de montre. De fiek van een uurwyzer.

Fufée de poudre à canon. Een vuurpyl, of vierpyl.

* Fufée. A faire embrouillée. Een verwarde klos. Een verwarde zaak.

* Démêler la fufée. De klos, of zaak ontwarren, of ontwinden.

† Ma fufée est achevée. Més jours font finis. Myn spil is afgelopen. Myn dagen zyn op 't endt, of ten einde.

FUSELE', fuselée, adj. (Terme de Blazon.) Gefpilt, met spillen voorzien. (Een woordt der wapenkunde.)

FUSELIER FUSILIER, f. m. Een fnaphaan, een soldaat die een fnaphaan voert.

Fusilier, f. m. Artisan qui fait des fusils. Een roermaker.

FUSIBLE, adj. Qui se peut fondre. Smeltbaar, 't geen gefmolzen kan worden.

Métal fusible. Smeltbaare bereftoffe.

FUSIL, f. m. Prononcez Fufi. Snaaphaan, roer.

Fufil pour faire du feu. Een vuurflagh, of vuurftaal.

Fufil de boucher. Een ftaal waar op de vleeshouwers, of flagers hunne messen wetten.

FUS. FUT.

- FUSION, *f. f.* (*Terme de Chimie.*) Smelting in de Scheikunst.
 FUSTE, *f. f.* Sorte de vaisseau à voiles & à rames. Een jagt, ligt jagtschip, met zeilen, en rmen voorzien.
 FUSTIGATION, *f. f.* Geëffeling, kastyding met roeden.
 La fustigation est le suplice ordinaire des coupeurs de bourie. De geëffeling is de gemeene straf der beurzemyderen.
 † FUSTIGER, *v. a.* Fouëter. Geëffelen, met roeden kastyden.

FUT.

- FUT, *f. m.* Bois d'une arme à feu. De laade van een roer, 't houtwerk van een roer.
 Fût de colonne. De styl van een pylaar, of zuil, tusschen den voet en 't kapiteel.
 Fût de coureau. 't Hout van een boekbinders ploeg.
 Fût de rabot. 't Hout van een schaaf, of schave.
 Fût de tambour. 't Hout van een trommel.
 Fût. Gout de bois. Smaak van 't hout.
 Vin qui sent le fut. Wyn die naar 't vat, of naar 't hout smaakt.
 FUTAILIE, *f. f.* Bois de haute futaitie. Een bosch met hoogslammige boomen.
 FUTAILLE, *f. f.* Muïd vuide. Een ledig exhoofst.
 FUTAINIE, *f. f.* Geweven katoen, dubbelt katoen.
 FUTILITE', *f. f.* (*Mot peu usité.*) Bagatelles. Beuvelingen, beuselachtigheid, kinderlyke dingen, kinderachtigheid.
 FUTUR, *future, adj.* Qui est à venir. Toe omende, toekomstig, 't geen te komen staat.
 La vie future. Het toekomstende leven.
 • Futur époux. Toekomstende bruidegom.
 Futur, *f. m.* (*Terme de Grammaire.*) De toekomstende tyds. (Een woordt der Spraakkunst.)

G. GAB.

G.

- G, *f. m.* La septieme Lettre de l'Alphabet. G, De zevende letter van 't A, B, C.
 G devant e, ou i se prononce comme un j confone. Par exemple gerbe, gibier se prononcent comme s'ils estoient écrits jerbe, jibier. G Voor een e of i wordt (in 't Fransch) als een j meedeklinker uitgesproken, gelyk in de bovenstaande voorbeelden blykt.
 G devant a, o, u, se prononce comme le Gamma des Grecs, comme gage, gorge, augure. G voor a, o, u, wordt (in 't Fransch) als de Grieksche Gamma uitgesproken, als de voorbeelden aanwyzzen.

GAB GAC.

- GABAN, *f. m.* (*Vieux mot.*) Sorte de gros manteau contre la pluie. Reismantel, regenmantel.
 † Ils ont raison ces couriers lumineux de prendre leurs gabans, c'est-à-dire, se couvrir de nuages. Die schitterende lopers hebben gelyk dat ze zich met hunne regenmantels, dat is, met wolken bedekken.
 GABARE, *f. f.* Barreau plat & large sur la riviere de Loire. Een platte breede schuit, die op den Loirestroom vaart.
 GABATINE, *f. f.* Een listig bedrog, een looze strek, of streck.
 Donner de la gabatine. Tromper par de belles paroles. Door schoone woorden, of listigheid bedriegen. Listig om den tuin leiden.
 GABELAGE, *f. m.* De tydt dat het zout op zolder legt.
 GABELE, *f. f.* Imposition sur le sel. De tol, pacht, of impost op 't zout, zoutpacht.
 Gabelle. Lieu où l'on vend le sel. Zouthuis; de plaats daar men 't zout by de kleene maat verkoopt.
 † GABELEUR, *f. m.* Partisan. Pachtier, impostmeester, pachtenaar. (Boertende, krauwver.)
 GABIONNER, *v. a.* (*Terme de Guerre.*) Met schanskorven dekken. (Een krygskundig woordt.)

GAC. GAD. GAG. 379

- GABIONS, *f. m. pl.* (*Terme de Guerre.*) Schanskorven.
 GACHE, *f. f.* (*Terme de Serrurier.*) Een plaat, of een kram daar het slot in schiet.
 GACHER, *v. a.* (*Terme de Maçon.*) Beslaan, klink beslaan.
 GACHIS, *f. m.* Eau repandue dans la poussiere d'une chambre. Gestort, of geplengt water, 't geen onvoorziens op de vloer van een kamer is gestort.

GAD. GAG.

- † GADOU, *f. f.* Ordures de lieux. Drek, stont, vuiligheid.
 † GADOUARD, *f. m.* Ecureur de lieux. Strontdief, stilleveger, nachtworwerker.
 GAGE, *f. m.* Salaire de service. Loon, wedde, huurloon, huur, winst, bezolding, loongeld, huurgeld.
 Avoir cent écus de gage. Hondert ryksdaalders aan huur, of bezolding hebben.
 Gage. Ce qu'on engage pour une dette. Pandt, onderpandt voor eene schuld.
 Gage. Ce que ceux qui font quelque gageure mettent comme en dépôt entre les mains d'un tiers. Geldt dat men in een wedspel eenen derden in bewaring geeft.
 Gage. Sureté. Pandt, onderpandt, verzekering.
 Prendre pour gage. Tot onderpandt neemen.
 * Donner des gages de son amour. Onderpandt, verzekering, of verzegeling van zyne liefde geeven.
 GAGER, *v. a.* Parier. Wedden, een wedding, of wedspel aangaan.
 Gager. (*Mot peu usité.*) Donner des gages. Bezolden, bezoldigen, huur, loon, of soldy geeven.
 GAGEUR, *f. m.* Wedder, een die een wedding aangaat.
 GAGEURE, *f. f.* Wedding, wedspel.
 GAGISTES, *f. m. pl.* Speelers op den Schouburg; loonrekkende toneel-speelers.
 GAGNAGE, *f. m.* (*Terme de Vénér.*) Terres labourées. Koorenlands, bouwlandt, zaailands, bebouwt, of bezaait landt.
 Gagnage. (*Terme de chasse.*) Lieux où les bêtes fauves vont vianter la nuit. Koorenlanden daar
 Bbb 2 's nach. s

'snachts het roffe wildt in gaat wieden.
GAGNER, v. a. Faire du gain. Winnen, winst doen.
 Gagner du bien. Goeds, of geldt winnen.
 Gagner. Obtenir, remporter. Winnen, verkrygen, verwerven, behaalen, bekemen, wegdraagen.
 Gagner la victoire. De zege winnen, of wegdraagen.
 Gagner un procès. Een geding, pleitzaak, pleit, of recht winnen.
 On ne gagne rien à mentir que de n'être pas cru quand on dit la vérité. Men wint niets met liegen, dan datmen niet word geloofd als men de waarheit spreekt.
 * Gagner les devans. Devancer. De voorsten onderhaalen; vooruitgaan, vooraf gaan. Den voortogt nemen.
 * Gagner. Parvenir. Se retirer. Winnen, toe komen, toe graaken, verwerven. Heene gaan, zich heene begeeren.
 * Le feu gagna jusqu'aux tours. 't Vuur, of de vlam quam tot datoren.
 * Ils gagnerent les vaisseaux à la nage. Zy raakten met zwemmen in de scheepen.
 † Gagner au pié. S'enfuir. Gaan loopen, vluchten, zich wechpakken, zich wechmaaken.
 * Gagner ses juges par présens. Zyne rechters door geschenken winnen, of omzetten.
 * Gagner l'inclination des soldats. De genegenheit van 't krygsvolk winnen, of tot zich trekken.
 † Il n'y a là que des coups à gagner. Daar zyn niet dan slaggen te winnen, of te haalen.
 * Gagner une maladie. Een ziekte, of krankheit haalen, of op den hals haalen.
 Il est inutile que vous vous empressiez tant, vous n'y gagnerez rien. Het is onnodig, of te vergeefs dat gy u zoo haast, of spoedt, gy zult er niets mede winnen, of mede mit haalen.
 Gagner tems. Tydt winnen.
 Prolonger une négociation pour gagner tems. Eene onderhandeling verlengen om tydt te winnen.
 Gagner un œillet. (Terme de Fleuriste.) Een angelier uit zaad winnen. (Een Bloemisten woordt.)

Gagnant, part. Qui gagne. Winnende, die wint.
 Gagnant, f. m. Winner, by die wint.
 Les gagnans & les perdans. De winners en verliezers.
 Gagne-denier, f. m. Kruijer, arbeider, pakkedraget.
 † Gagne-pain, f. m. Chose avec quoi on gagne la vie. Kostwinning. Neering, handswerk, ambacht, dat geene waar mede men zynen kost wint.
 Gagne-petit, f. m. Emouleur. Slyper. Een schaere-en messeslyper.
 GAGNEUR, f. m. (Mot peu usité.) Celui qui a gagné. Winner. De geen die iets wint.
 † GAGUI, f. f. Jolie fille qui a beaucoup d'embonpoint. Een dikke gezonde zus. Een kleeke vette juffer.

GAI.

GAI, gaie, adj. Vrolyk, lustig, levendig, vermaaklyk, blygeestig.
 Humeur gaie. Een vrolyke aart, of inborst.
 GAIEMENT, adv. In vrolykheit, met vreugde, op eene vrolyke wyze.
 GAIETE', f. f. Joie. Vrolykheit, vreugt, of vreugde, blydschap, of blydschap.
 De gaieté de cœur. Opzettelyk, met opzet, met voordacht, voorbedachtelyk, met beradene zinnen, met voorbedachten raade.
 Il l'a tué de gaieté de cœur. Hy heeft hem opzettelyk, of met voordacht gedoodt, of omgebracht.
 † GAILLARD, gaillarde, adj. Eveillé. Vrolyk, lustig, kortswylyg, koddig, snaaks, boertig, kluchsig, geestig, aardig.
 † Gaillard, f. m. Een snaak, een koddige, of kortswylyge vens, een kluchsig kerel.
 † Gaillarde, f. f. Eveillée. Een vrolyk, of aardig vrouwmensch. Een snaak van een juffer, eene kortswylyge snaakin.
 Gaillarde. Sorte de danse gaie. Een soort van een lustigen dans.
 † GAILLARDEMENT, adv. Kortswylyg, koddig, boertig, kluchsig, aardig, op eene koddige, of snaaksche wyze.
 † Il lui a répondu un peu gaillardement. Hy heeft hem wat koddig,

of wat kluchtig geantwoordt.
 † GAILLARDISE, f. f. Kortswylyg, snakery, koddigheid, boerstery, aardigheid.
 AIN, f. m. Profit. Avantage. Winst, winning, nut, voordel, overbant.
 Le gain d'une bataille. 't Winnen van een slag.
 GAINE, f. f. Een messescheel, of messekoker.
 GAINIER, f. m. Kokermaker, schetmaker.

GAL.

GALAMMENT, adv. De bonne grace, avec esprit. Proprement. Aardiglyk, sierlyk, schoon, fraai, geestig, rechtschapen, kuisch, net, zuiverig.
 Faire toutes choses galamment. Alles aardiglyk doen, uitvoeren, of verrichten.
 S'habiller galamment. Zich sierlyk, of net kledzen.
 GALANT, galante, adj. Agréable, amoureux, enjoué. Aangenaam, bevallig, verliest, vrolyk, levendig, kortswylyg, snaaks, lustig.
 Billet galant. Een minnebriefje.
 Galant, galante. Qui fait les choses de bonne grace & avec esprit. Qui a de la bonne grace. Aardig, sierlyk, fraai, geestig, welgemaakt, vol aardigheden, wellevende, bevallig, rechtschapen.
 C'est un galant homme. 't Is een aardig man.
 C'est un homme galant. 't Is een jufferziek man, of een man die veel van 't vrouwvolk houdt, of die op de juffers verslingert is.
 Galant, f. m. Amant. Minnaar, vryer, oppasser.
 Elle a un galant. Zy heeft een minnaar, minner, of vryer.
 * Galant, f. m. Celui qui désire ardemment quelque chose. Een vryer, of dinger naar iets; een die ergens vierig naar staat, of haakt.
 † Galant, f. m. Egrillard, éveillé. Een snaak, een koddig kerel, een kortswylyg mensch, een aardige quant, een vrolykaart.
 Galant, f. m. (Mot qui vieillit.) Nœud de ruban. Een lint, of strik op den boed, of op een kleedt.
 † Galante, f. f. Eveillée. Een vrolyke juffer, een kortswylyg vrouwmensch,

of een aardige bazin.
GALANTERIE, *f. f.* Fleurettes, douceurs amoureuses. Aardigheid, liefkozingeren, minneredenen, minnerijen, kortswyl, aangenaame vleijeryen.
Galanterie. Air de cour, civilité. Hoflykheit, beleefdheit, heusheit.
C'est un homme tout rempli de galanterie. Dat is een heel hoflyk man, of een man vol beleefdheit, of vol hoflykheden.
Galanterie. Amour, amourette. Vryery, minnery, liefkozing.
Galanterie. Ouvrage galant en vers, ou en prose. Een geestig, of aardig stukje, of geschrift in dicht, of on-dicht.
‡ GALANTISER, *v. a.* Faire la cour aux Dames. De juffers oppassen, de juffers onderhouden, den minnaar speelen, juffrizeeren.
‡ Se galantier, *v. r.* Se faire la cour à soi-même. Zi h'zelven wat goets doen, veel van zich zelven houden, zich zelven oppassen, of viereen.
GALATES, *f. m.* Habitans de Galatie. Galaters. Inwoonders van Galatië.
L'Épître aux Galates. De brief aan de Galateren.
GALATIE, *f. f.* Province de Grèce. Galatië. Een Landschap van Griekenlandt.
GALBANON, *f. m.* Een soort van gom die zeer bitter is.
‡ Donner du galbanon. Veel belooven en weinig geeven. (Een spreekwoordt.)
GALE, *f. f.* Schurft; of schorft, schurftigheid, krauwagie.
Gale. Noix de gale. Galnoot, of galneut.
GALE'ACE, galéasse, *f. f.* Grosse galere. Galei, een groot roeischip.
GALE'E, *f. f.* (Terme d'Imprimeur.) Een galei der letterzetteren.
‡ GALEFRETIER, *f. m.* Gueux, faquin. Schurk, schijn, schobbejak, bedelaar, guit, fielt.
GALER, *v. a.* Froter la gale. Krabben, schrobben, krauwen, schurft krabben.
Se galer, *v. r.* Zich krabben, zich zelven krabben.
GALERE, *f. f.* Bâtimet de bas bord à voiles & à rames. Galei, roeischip, een schip met zeilen en riemen dat laag van boord is.
Galero capitane. D'opperhoofstmans

galei, de galei des Opperhoofstmans.
GALERIEN, *f. m.* Forçat. Galei-roejer. Galeiboer, roeislaave. Een die op de galei zit.
GALÉRIE, *f. f.* Wandelgang, wandeldreef, gaandery, galery, gang.
Galerie couverte. (Termes de Guerre.) Een galery, of bedekte gang van planken in een bezegering gebruiklyk.
GALETAS, *f. m.* De vliering, of sliering van een huis; de hoogste zoldering van een huis, die onder 't dak komt.
Chambre en galetas. Een kamer onder 't dak.
Etre logé dans un galetas. Op een sliering gehuist zyn.
GALETTE, *f. f.* Zeker slag van een koekie.
GALEUX, galeuse, *adj.* Schorftig, of schurftig, schurftachtig, die schurft is, of krauwagie heeft.
Galeux, *f. m.* Een schurftig mensch, een die de krauwagie heeft.
Cheval galeux. Een schurftig paerd.
Galeuse, *f. f.* Een schurftig vrouw-mensch.
GALICE, *f. f.* Province d'Espagne. Galicië, of Galiffen. Een Landschap van Spanje.
Vigos en Galice. Vigos in Galicië.
GALILÉ'E. Pais de la Palestine. Galilea. Een Landstreek van Palestina.
GALILÉ'EN. Habitant de Galilée. Galileer. Een inwoonder van Galilea.
GALIMAFRÉE, *f. f.* Sorte de hachis de haut goût. Gebakt, of gesneden vleesch dat opgestoof, en van een hoogen smaak is.
‡ Manger à la galimafrée. Onge-schikt en gulzig esten.
GALIMATIÁS, *f. m.* Discours obscur & sans connexion. Warreden, een mengelmoes van duistere reden zonder 't zamenhang; een ongerymde reden, of reden zonder slof of eind.
GALION, *f. m.* Sorte de grand vaisseau de haut bord. Een groot Spaansch koopvaardyschip. Een galjoen.
GALIOTE, *f. f.* Petite galère. Een klein roeischip, een galjoet.
GALLICAN, Gallicane, *adj.* (qui n'est usité qu'au féminin.) Van de Fransche kerke, 't geen op de Fransche kerke ziet, of de Fransche kerke betreft.

Les libeitez de l'Eglise Gallicane. De vrydommen der Fransche kerke.
GALLES, *f. f.* Principauté d'Angleterre. Wales, of Wallis. Een Prinssdom in Engelandt.
Le Prince de Galles c'est le fils du Roi George d'à present. De Prins van Wallis is de zoon van den tegenwoordigen Koning George.
GALOCHE, *f. f.* Sorte de fabot. Een klomp. Zeker schoefsel.
GALON, *f. m.* Ruban de soie, ou de fleuret. Lint, boordisfel, galon, koordt.
Galon d'or & d'argent. Gout en zilver boordisfel.
Galon. (Terme d'Epicier.) Een ronde specerydoos, of kruidsdoos.
GALONNER, *v. a.* (Terme de Tailleur.) Boorden. Met passementen boorden, met boordisfel beleggen, of bezetten.
GALOP, *f. m.* Train d'un cheval qui court. De ren, of draf van een lozend paerd.
Le grand galop. De harde ren, of sterke draf.
Le petit galop. De handt ren, of zachte draf.
*** La mort nous poursuit au galop**. De doods vervolgt ons op een ren.
‡ Aller au grand galop à l'hospital. Met een sterken ren naar 't gasthuis draaven.
GALOPADE, *f. f.* 't Rennen, of draaven van een paerd.
GALOPER, *v. n.* Aler au galop. Rennen, op een ren loopen.
Galoper uni. Wel rennen.
Galoper aux Qualyk rennen.
‡ GALOPIN, *f. m.* (Mot bas & burlesque.) Demifetier de vin. Een halve pint wyn.
Galopins. Wyns de cuisine chez le Roi. Koks maats, of koks jongens van 's Koninks keuken.

GAM:

GAMACHE, *f. f.* Guêtre. Een grove linne kous zonder voet.
GAMBADE, *f. m.* Huppeling, een kromme sprong, een luchtige sprong.
‡ Paier en gambades. Met gekschereu betaalen.
GAMBADER, *v. n.* Faire des gambades. Huppelen. Kromme sprongen doen, of maaken, luchtige sprongen doen, zich in 't springen

rontom draaijen.

‡ Ils requèrent Vulcanin entre leurs bras comme il gambadoit par l'air. Zy ontfingen Vulcan in haare armen terwyl hy door de lucht hupfelde.

GAMBILLUR, v. n. Slingerbeenen, met de beenen slingeren.

GAME, f. f. (Terme de Musique.) De stucels, of grondregels der zangkunst.

‡ Il lui a bien chanté sa game. Il lui a bien dit ses veritez. Hy heeft hem zyn les wel gelezen. Hy heeft hem wakker doorgehaalt, of deurgestreeken.

‡ Game, f. f. Wyze, gewoonte, manier, gebruik.

‡ Il introduit la fote game. Hy voerde, of bragt de zotte gewoonte in.

GAN.

GANACHE, f. f. (Terme de Maréchal.) 't Kakebeen van een paerd.

GANCE, f. f. Liskoordt, een zyde snoertje.

GAND, f. f. Ville de Flandres. Gent. Een stad in Vlaanderen.

GANGE, f. m. Riviere des Indes. De Ganges, of Gangesstroom. Een stroom in Indië.

GANGREINE. Voyez Capgreine.

GANIF, Ganif, f. m. Avec quoi l'on coupe les plumes. Een penne-mes.

GANT, f. m. Prononcez gan. Handschoen.

‡ Être souple comme un gant. Gedwee als een handschoen zyn.

‡ Il n'aura pas les gans; il ne fera pas le premier. Hy zal geen bodenloon hebben; hy zal d'eerste niet zyn.

Gant bourré. (Terme de Maître d'armes.) Een gevoerde handschoen. Een stormwant. (Een Schermmeesters woordt.)

GANTELEE, f. f. Sorte de fleur. Halskruidt. Zekere slag van een bloem.

GANTELET, f. m. Gant de fer. Een yzere handschoen.

GANTER, v. a. Iemant handschoeijen, of de handschoenen aantrekken.

Se ganter, v. r. Zyn handschoenen aantrekken.

GANTERIE, f. f. Marchandises de gans. 't Handschoenmaaken. De koopmanschap van handschoe-

ren.

GANTIER, f. m. Handschoeijer, handschoenenmaker, handschoenenverkerper.

Gantier, f. f. Handschoenmaakster, handschoenenverkoopster.

GAR.

GARANCE, f. f. Herbe. Mee, krap, meekrap: zeker gewas waar mede men lakens en stoffen rood verwt.

GARANCER, v. a. (Mots peu usité.) Teindre en garance. Kraproods verwen.

GARAND, f. m. Borge, waarborge, bevryder, waarfchap, schutsman, beschermer.

* J'en suis garand. J'en répons. Ik ben, of blyf 'er borge voor. Ik sta 'er voor in.

Être garand d'une opinion. Voor een gevoelen instaan.

GARANNE. Voyez Garenne.

GARANNIER, garennier, f. m. Een duinmaaijer, een opzichter, of bewaarder van een konynewoudt.

GARANTIE, f. f. (Terme de Palais.) Vrywaring, bevryding.

GARANTIR, v. a. Vrywaaren, vry van alle gebreken toezeggen.

Garantir un cheval de tous vices. Een paerd vry waaren, of vry van alle gebreken verkoopen.

* Garantir. Exempter. Bevryden, vryhouden, beschutten, verschoonen, bewaaren, behoeden.

* Garantir une province de ravage. Een landfchap van plundering bevryden, of verschoonen.

Se garantir, v. r. Se préserver de quelque chose de nuisible. Zich hseden, zich wachten, zich voor iets schadelyks bewaaren, hoeden, of wachten.

‡ GARBE, f. f. (Vieux mot burlesque.) Air, mine. Gelaat, gedaante, wezen.

GARBIN, f. m. Nom de vent sur la Méditerranée, qu'on nomme Sudouët sur l'Océan. De naam van een windt in de Middellandsche zee, die men in de groote zee Zuidwest noemt.

GARCE, f. f. Lichtekooi, hoer, smots.

Une grosse garce. Een dikke hoer; een hoer als een paerd.

GARÇON, f. m. Enfant mâle. Jongen, zoon.

Garçon. Qui n'est point marié. Jon-

geling, jongman, vryer.

D'Ablancourt est mort garçon. D'Ablancourt is vryer gestorven.

C'est un vieux garçon. 't Is een oude vryer.

Un brave garçon. Een fraai jongman.

Garçon. Valet de quelque métier. Knecht van enig handtwerk. Een werkknecht, of gefel.

Garçon tailleur. Een snydersknecht.

Garçons de la chambre. Kamerdenaars van den Konink.

GARDE, f. f. (Ce mot se dit des choses qui se peuvent garder.) (Dit wordt in 't Fransch) van de dingen gezegt die kunnen duuren.)

Fruit de garde. Een vrucht die duuren, of die men bewaaren kan, een duurzaame vrucht.

Garde, f. f. Conservation, soijn qu'on prend de garder. Bewaring, nauwe acht, zorg, bescherming, handhaving, beschutting, behoeding, toezicht.

Donner quelque chose en garde. Iets in bewaring geeven.

La garde de deux filles est un peu trop pelante. Twee meisjes te bewaaren, valt al te lastig.

Prendre garde à foi. Voor zich zien. Op zich zelven letten. Acht op zich zelven geeven.

Se tenir sur ses gardes. Op zyn hoede zyn, zich wachten, zich hoeden, wel letten, of wel toezien.

Garde. Protection. Bescherming, beschutting, hoede.

Je me mets sous vôtre garde. Ik geve, of stelle my onder uwe bescherming.

Il n'a garde de se laisser tromper. Hy wacht zich wel van zich te laaten bedriegen; hy draagt wel zorge, of ziet wel toe, dat hy niet bedrogen wordt.

Prenez garde à vous. Zie voor u, zie wel toe.

Prenez garde à ce que je dis. Let wel, of neem acht op 't geene ik zegge.

Garde. Action de foldats qui gardent. Soldats qui gardent. Wacht. 't Houden van de wacht. 't Krygsvolk dat de wacht houdt.

Faire bonne garde. Goeds wacht houden.

Monter la garde. Op de wacht trekken, optrekken.

Renforcer la garde. De wacht verster-

sterken.
 Décendre la garde. *Van de wacht trekken, afrekken.*
 Relever la garde. *De wacht afloffen.*
 Garde avancée. *De voorwacht.*
 Gardes, *f. m.* Regiment qui a soin de la garde d'un Roi, ou de quelque Souverain. *De lyswacht eens Koninks, of Vorsten. Lyffschusten des Koninks, enz.*
 Capitaine aux gardes. *Hoofman van 's Koninks lyswacht.*
 Les gardes du corps, *f. m.* Les gardes à cheval. *'s Koninks, of Vorsten lyswacht te paerd.*
 Gardes de la manche. *Ridders die de Konink in de Misse versellen.*
 Gardes de Jupiter. *Satellites de Jupiter. De wachters van Jupiter. De sterren die om de ster Jupiter loopen.*
 Juges gardes. *Oficiers de la monnoie. Proefmeesters van 't geldt. Opzichters, of Amptsluiden over 't geldt.*
 Garde, *f. f.* Celle qui garde un malade. *Een krankebewaarder, of opasster der zieken.*
 Garde, *f. m.* *Wachter, bewaarder, beschutter, beschermer.*
 Un bon garde. *Een goede wachter.*
 * Garde. *Wachter, wachster.*
 Quand une jeune beauté aime, la pudeur est une garde aisément subornée. *Als een jonge schoonheit bemint, is de schaamte eene wachster die ligt om te zetten is.*
 Garde de port, *f. m.* *Havenwachter. Boomwachter, boommeester, boomsluiter.*
 Garde de bois, *f. m.* *Houtvester, boschbewaarder.*
 Garde pertuis, *f. m.* *Wachten op de gevaarlyke plaatsen der rivieren gestelt, om de reizigers over te helpen.*
 Garde des sceaux, *f. m.* *Zegelbewaarder.*
 Gardes de serrure, *f. f.* *De veeren van een slot.*
 Garde d'épée, *f. f.* *De plaat van een rapier, of degen.*
 Se mettre en garde. *(Terme de Maître d'armes.) Zich schrap zetten, zich in postuur stellen.*
 GARDE-BOUOTIQUE, *f. m.* *Winkelbewaarder. Waare die geen af trek, of vertiering heeft.*
 GARDE-COTE. *Voyez Côte.*
 GARDE-FEU, *f. m.* *Een hekje, of*

yzere leuning om den haerd tot schutting voor de kinderen.
 GARDE-FOUX, *f. m.* *Bruggeleuning, een leuning, baly, of schut sel op een brugge.*
 GARDE-MANGER, *f. m.* *Een vlieg gekas, waar in men 't overgeschote eeten zet.*
 GARDE-MEUBLE, *f. m.* *Lieu, où l'on serre des meubles. Een plaats waar in den afgenomen huisraadt wordt opgestoten en bewaart.*
 Garde-meuble. *Celui qui garde les meubles d'un Roi, ou d'un Prince. Een bewaarder van, of opzichter over den huisraadt eens Koninks, of eens Vorsten.*
 GARDE-NAPE, *f. m.* *Porte-affiette d'osier. Een opzetter van teen gevlochten.*
 GARDE-NOBLE, *f. f.* *(Terme de Pratique.) Voogdyschap, of mombaar schap over eenige edele kinderen.*
 GARDE-NOTES, *f. m. plur.* *Bewaarders der oorspronkelyke verbondschriften, of Actens (van Beamptfchryvers sprekende.)*
 GARDEROBE, *f. f.* *Privé, lieux. Heimelyk gemak, sekreet, huisje. (Onheusch, Kakhuis.)*
 Garderobe. *Cabinet à ferrer des hardes. Kleérkamer, kleérkas.*
 Garderobe. *Toile que les petits enfans portent pour garder leurs habits. Een overtrekfel, of keel van kleine kinderen, om hunne kleeren te bewaaren.*
 GARDE-VAISSELLE, *f. m.* *Een bewaarder van 't zilver waarwerk, dat op, of tot een Koninks, of Vorsten tafel wordt gebruikt.*
 GARDER, *v. a.* *Conserver. Bewaaren, beschermen, acht op geeven, gade slaan, behoeden, hoeden, beschuiten, dekken.*
 Garder son bien. *Zyn goeds bewaaren.*
 Garder un troupeau. *Le mener paître. Een kudde vee hoeden, of weiden.*
 Garder une ville. *Een stad bewaaren.*
 * Garder la chambre: *n'en pas fortir. De kamer houden, niet uitgaan.*
 * Garder le lit. *Het bedde houden.*
 * Garder. *Tenir, observer. Houden, onderhouden, na:loomen, waarnemen, betrachten.*
 * Garder sa foi. *Zyn trouw, woordt,*

of belofte houden.
 Garder les fêtes. *De feestdagen onderhouden, of vieren.*
 † En donnerà garder: *en faire croire. Iemant opzetten, iemant was wys maaken, iemant was diets maaken, of wat op de mouw spel den.*
 Se garder, *v. r.* *S'abstenir. Zich wachten, zich onthouden, zich hoeden, zich afhouden, zich myden.*
 Se garder de dire des folies. *Zich wachten van zotternyen te zeggen, of te verbaalen.*
 Se garder. *Se préserver. Se donner de garde. Zich wachten, zich bewaaren, zich hoeden, voor zich zien.*
 Se garder d'un hypocrite. *Zich voor eenen geweinsden hoeden, of wach ten.*
 GARDIEN, *f. m.* *Celui qui garde. Bewaarder, beschermer, behoeder.*
 Il étoit gardien du trésor. *Hij was de schatbewaarder, of de bewaarder van den schat, of der schatkamer.*
 Père gardien. *Supérieur d'un couvent de Religieux. D'Overste, of de Gardiaan van een klooster.*
 Ange gardien. *Beschermengel, Schutzengel.*
 GARDON, *f. m.* *Poisson. Braassem. Zekere visch.*
 GARE. *Faites place. Voor u. Zie voor u, maak plaats, ruimbaan.*
 Crier gare. *Wacht u roepen, voor u, of ruimbaan roepen, ziet voor u roepen.*
 SE GARDER, *v. a. (Mot bas.) Se détourner du chemin. Verdwaalen, verdoolen, van den wegh afraaken, uit den wegh wyken.*
 GARENNE, *f. f.* *Lieu peuplé de lapins. Konynewoudt, konynebosch.*
 GARENNIER, *f. m.* *Garannier. Een duinmaajer, of opzichter over een konynewoudt, of konyne gebergte.*
 GARGAMELLE, *f. f.* *Krop, keel, gorgel, strot.*
 GARGARISER, *v. a.* *Laver sa bouche. Gorgelen, zyn mondts spoelen.*
 GARGARISME, *f. m.* *Gorgel drank, gorgelwater.*
 GARGOTE, *f. f.* *Petit cabaret de Paris. Een gaarkeuken, of kleene herberg te Parys.*
 GARGOTIER, *f. m.* *Een vetfpyzer, een waards die een gaarkeuken*

ken houdt.
GARGUILLE, *f. f.* Goutiere de pierre. Een steene goot op een dak.
GARNEMENT, *f. m.* Débauché, méchant. Een deugniet, lichtmis, loskop, vrygeest, verdorveling.
GARNIR, *v. a.* Van alles voorzien, stoffeeren, opschikken, toerusten, versieren, optooijen.
Garnir des gans. Franje, of kant aan hantschoenen zetten.
Garnir un chapeau. Een hoedt opmaaken.
Garnir les endroits foibles avec des fraiches. De slechte plaatzen met aerdtbessen bepooten, of bezetten.
Garnir de longs pieux. Met lange paa-len bezetten.
 Il a la bourse bien garnie. Zyn beurs is wel voorzien, (boertende, zyn beurs is wel gespekt.)
Garni, garnie, *adj. & part.* Pourvû. Voorzien, gestoffeert.
Chambre garnie. Een gestoffeerde kamer.
GARNISON, *ff.* Bezetting, of krygsvolk van een plaats.
 Mettre garnison dans une place. Bezetting in een plaats leggen.
 * **Garnison**. Lieu de garnison. Bezettingplaats. De plaats daar bezetting in legt.
Garnison. (Terme de Pratique.) Staats dienaars, of dienders. Staats boden die 's goeds bewaaren wanneer 's beslagen is.
 Il y a garnison chez lui. De dienders zitten 'er in 't goeds.
GARNISSEUR, *f. m.* Marchand qui vend des chapeaux garnis. Hoedekramer, hoedestoffeerder.
GARNITURE, *f. f.* Affortiment. Stoffeering, versiering, sieraat, al 's geen een kleedt versiert.
Garniture de baudrier. 's Bestagh van een draagbandt.
Garniture de cheminée. Stelsel voor een schoorsteen. Allerlei aardewerk 's welk men voor een schoorsteen zet.
Garniture de lit. Les rideaux, & tout ce qui est nécessaire à un lit. 's Behang, of behangsel van een ledikant. De gordynen, en alles wat tot een ledikant behoors, of vereischt wordt.
GARRER, *v. a.* (Terme de baselier.) Lier, atacher. Binden, vastmaaken, vastleggen.
Garrer un bateau. Een schuit vast-

maaken, of vastleggen.
GARROT, *f. m.* (Terme de Maréchal.) De schoft van een paerdt.
Garrot, (Mot peu usité.) Gros bâton court. Een kneppel, of knuppel. Een korte dikke stok.
GARROTTER, *v. a.* Lier. Kneeven, binden, vastmaaken.
Prisonnier lié & garroté. Een gevangen die geknevelt en gebonden is.
 † **GARS**, *f. m.* (Mot bas & burlesque.) Garçon. Jongen.
 † **GARSAILLER**, *v. n.* Frequenter des filles débauchées. Hoerejaagen, by de hoeren loopen.
 Il ne fait que garfaiiler. Hy doet niets dan hoerejaagen.
 † **GARSON**. Voyez Garçon.

GAS. GAT.

GASCOGNE, *f. f.* Province de France. Gaskonje. Een Landschap van Frankryk.
GASCON. Qui est de Gascogne. Gaskonjer. Een die uit Gaskonjen is.
GASCONNADE, *f. f.* Fanfaronnade. Snorkery, opsnydery, opjnyding, gezwets, zwetzerij.
GASCONISME, *f. m.* Façon de parler Gascone. Een Gaskonjesche, dat is snorkende, of zwetzende spreekwys, of uitdrukking.
GASON, gafouiller. Voyez Gazon, gazouiller.
GASPARD, *f. m.* Nom d'homme. Casper, Kasper, een mans naam.
 † **GASPILLER**, *v. a.* Opmaaken, door de billen lappen, onnuttiglyk verdoen, verteeren, of verquisten.
 † Ce jeune homme a gaspillé tout son patrimoine. Die jongeling heeft al zyn goeds verteert, opgemaakt, door de billen gelapt, verquist, enz.
GASTADOUR, *f. m.* Voyez Pionnier.
GATEAU, *f. m.* Een koek, of gebak.
Gâteau feuilleté. Een koek, of gebak van boterdeeg.
 † **Avoir part au gâteau**. Avoir part au profit. Med van de koek deelen. Deel aan den buit, of aan de winst hebben.
Gâteau. Morceau de cire rempli de miel. Een honigkoek, een stuk wasch vol honig.
Gâteau. (Terme de Sculpteur.) Beeld-

houwers leem of zandt, daar zoiets in afdrukken, om af te gieten.
GATER. *v. a.* Souillier, tâcher. Bederven, besmetten, bevuilen, bezoevelen, bevlecken, of bevlakken.
Gâter un habit. Een kleedt bederven, of bevlakken.
Gâter. Corrompre. Bederven, verderven, schenden.
Le grand chaud gâte certaines pierres. De groote hitte bederft zekere steenen.
Avoir les poumons gâtez. Een bedorve longe hebben.
 * **Gâter**. Pervertir. Bederven, verkeeren, verle den, erger maaken.
 * **La bonne fortune gâte la nature**. De voorspoeds bederft de natuure.
 * **Gâter les affaires**. De zaaken bederven, verbrodden, of verknoeijen.
Se gâter. Se corrompre. Bederven, bedorven worden.
Viande qui se gâte. Spys die bederft.
 † **Enfant gâté**. Een bedorven kindt. Een kindt dat men niet kashydt, om dat men 'er te gek mede is.
GATE-METIER, *f. m.* Een kladder, brodder, broddelaar, of knoeijer.
 † **GATEUR** de papier. Barbouilleur. Een kladder, een papierbemorsser, of papierbedorver.

GAU.

GAVACHE, *f. m.* (Mot Espagnol.) Coquin & lache. Bloodaart, lachhartige, guis, deugniet. (Een Spaanisch woordt.)
GAUCHE, *adj.* Main gauche. De sinke, of linker handt.
Prendre à la gauche. De sinke handt om slaan, of omgaan.
Il y avoit un marais à gauche. Daar was een moeras aan de linker handt.
A gauche, A main gauche. Ter sinke handt, slinks om.
Gauche. Qui n'est pas droit. Slinks, krom, dat niet recht is.
Une regle gauche. Een kromme lyn.
 * **Un esprit gauche**. Een slinks, of bedorve verstandt.
GAUCHER, gauchère, *adj.* Slinks, slinks handt.

GAU.

Gaucher, *f. m.* Een die links is.
GAUCHIR, (*Vieux mot.*) Aler à gauche. Ter linkse hands omgaan.
 * Gauchir, *v. n.* Biaiser, n'être pas sincère. Slinks zyn, weiffelen, niet tonds gaan, niet oprechtelyk handelen.
 * Gauchir aux difficultez. C'est les éluder. De zwaarigheden ontsliipen, ontgaan, ontwyken, of myden.
 † **GAUDIR** le papat. (*Vieille expression.*) Etre à son aise. Welgefelt, of welgegoeds zyn, op zyn muiltjes gaan, wel konnen leeven.
GAUFRE, *f. f.* Honigraat, honigkoek.
Gaufre, *f. f.* Een wasel.
GAUFRIER, *f. m.* Een waselyzer. Homme qui fait ou cuit des gaufres. Een waselbakker.
 Lieu où l'on cuit des gaufres. Waselhuis, waselkraam.
GAULE, *f. m.* Par ce mot on entendoit autrefois tout le pais qui est en deçà & au delà des Alpes. De Gaulen. Door dit woordt wierdt eertyds het gansche Landt aan dezze, en aan geene zyde van 's Alpische gebergie verstaan.
Gaule. Royaume de France. Oudt Frankryk. 's Koninkryk van Frankryk.
Gaule. Houffine. Roede, seen, rysje, spitsgarde; lange stok, spar, kloet.
GAULER, *v. a.* Abatre les fruits des arbres avec des gaules. De vruchten met stokken van de boommen afslaan.
Gauler des pommes. Appelen met stokken afslaan.
 † Gaulé, gaulée, *adj. & part.* Ruiné. Bedorven, verwoest, uitgeplondert.
 La campagne est gaulée. 's Platte landt is verwoest.
 † Gaulé, gaulée. Hors de mode. Ouderwets, uitgedient, buiten gebruik, uit het gebruik, versteen.
 † Sa galanterie est tout à fait gaulée. Zyne vryery is heel ouderwets.
GAULIS. Voyez Golis.
GAULOIS, gauloise, *adj.* Qui est de Gaule. Een Franschman. Een die uit Frankryk van daan is.
Gaulois. Gauloise. Vieux, qui sent le Gaulois. Oudt, veroudt, verouderd.
 Mot Gaulois. Een oudt Fransch woords.

GAU. GAZ.

Gaulois, *f. m.* Langage Gaulois. Veroudt Fransch.
 Parler Gaulois. Oudt, of veroudt Fransch spreken.
GAVOTE, *f. f.* Sorte de dance gaie. Zekere lustige dans.
 † **GAUSSER**, *v. a.* (*Vieux mot.*) Railler. Begekken, bespotten, scherfsen, beschimpen, voor den gek houden, voor den boer houden.
 † **GAUSSERIE**, *f. f.* (*Vieux mot.*) Raillerie, Spottery, schimp, gekerny, scherfery, beschimping.
 † **GAUSSEUR**, *f. m.* Railleur. Spetter, schimper, scherfser.
GAUTIER, *f. m.* Nom d'homme. Wouter. Een mans naam.
Gautier. Garguille. Sor, badin. Beuselaar, gek, bloet, bloetbeuling.

GAZ.

GAZE, *f. f.* Sorte de toile fort claire. Stramyndoek, gaas, zeer dun doorschynend doek.
GAZELLE, *f. f.* Sorte d'animal. Zeker dier dat wel naar een das gelykt.
GAZETTE, *f. f.* Loopmaare, gedrukte nieuwe tyding, gedrukte posttyding, (Onduitsch, Courant.)
 † Gazette. Causeur. Courant: praatster, snapper, snapster.
 † C'est la gazette du quartier. 's Is de courant van de buurs.
GAZETTIER, *f. m.* Celui qui fait la gazette. Courantier, Loopmaarschryver, Courantdrukker.
Gazettier. Colporteur qui vend les gazettes par la ruë. Courantlooper. Een kramer die met de couranten langs straat loopt.
GAZON, *f. m.* Een groene zoode aarde.
Gazon. Le bruit que fait un ruisseau coulant. 't Geruisch, of ruischen van een loopende beek.
GAZONNEMENT *f. m.* Bezooding. Versterking, of belegging met groene zooden.
GAZONNER, *v. a.* Bezooden, met zooden beleggen, voorzien, of versterken.
Gazonner une alée. Een laan bezooden, of met zooden beleggen.
Gazonner un bastion. Een bolwerk bezooden, of met zooden versterken.
Gazonner un parterre. Een bloemperk bezooden.
Gazonné, *adj.* Fortifié de gazons.

GAZ. GEA. GEI. GEL. 385

Bezoodt, met zooden versterkt.
GAZOUILLEMENT, *f. m.* L'amage des oiseaux. 't Queelen, 's gequeel, of 't zingen der vogelen, vogelgezang, 't quinkeleeren der vogelen.
GAZOUILLER, *v. n.* (*Ce mot se dit du ramage des oiseaux, & du bruit des ruisseaux & des fontaines.*) Queelen, zingen, quinkeleeren. (Dit wordt van de vogelen; ruischen, vlieten, (en dit van 't geruisch der beeken en bronnen gezegt.)
 * Gazouiller. (*Ce mot se dit des petits enfans qui commencent à parler.*) Queelen, stamelen. (Dit wordt van de kinderen gezegt die eerst beginnen te spreken.)

GEA. GEI.

GEAI, *f. m.* Oiseau. Een Meerkol, meerkoet. Zekere vogel.
 Le geaitombe en épilepsie. De meerkol krygt de vallende ziekte.
GE'ANT, *f. m.* Een reus. Een mensch van een bovenmaatige grootte, een onmaatig lang mensch.
 † Geant. Un homme bien grand. Een reus, een heel lang man.
Geante, géanne, *f. f.* Femme de géant. Reuzin, het wyf van eenen reus, of van een onmaatig lang man.
 † Géante. Grande femme. Een reuzin. Een zeer lang wyf.
 † **GEINDRE**, *v. n.* (*Vieux mot.*) Gémir. Schreijen, klaagen, weemen, kermen, gieren.
Geindre, *f. m.* Maître garçon de boulanger. Een bakkers meesterknecht.

GEL.

GELE'E, *f. f.* Grand froid. Vorst, groote koude.
 Gelée blanche. Ryp, rym.
Gelée, *f. f.* (*Terme de Cuisinier.*) Schalei. Krachtig gestolt vleyschnat.
Gelée de poisson. Schalei van vischnat.
Gelée de groseilles, de cerifes, &c. Schalei van aalbessen, kerffen, enz.
GELER, *v. n.* Vriezen, bevroezen.
Geler. Se congeler. Vriezen, bevroezen, stremmen.
 Il gele fort. 't Vriest sterk.
Gelé, gelée, *adj. & part.* Pris par la gelée. Bevroren, bevrozen, toegevrozen,
 C c c d n a r

daar de vorst, of koude in gevat heeft.
 Eau gelée. Bevrozen water.
 GELINOTE, *f. f.* Een jong hoentje, een mals vet kiekken.
 Gelinote de bois. Een korhoen.

GEM. GEN.

G'EMEAUX, *f. m.* Signe du Zodiaque. Tweelingen. Een van de 12. hemelsteken.
 Gémeau. Voyez Jumeau.
 GEMIR, *v. n.* Se plaindre, soupirer, pleurer. Zuchten, kermen, klaagen, steenen, schreijen, weenen, weeklaagen, treuren.
 G'EMISSEMENT, *f. m.* Zuchting, weeklagt, kerming, geklagh, geschrei, geweene, gekerm.
 Pouffer des gemissemens. Weeklagten, of zugten uitboezemen.
 GENCIVE, *f. f.* Tandrolleesch.
 Ses gencives sont pleines d'ulceres. Zyn onder- en boven tandrolleesch zit vol blaären.
 GENDARME, *f. m.* Cavalier pe-famment armé. Een zwaar gewapent ruiter, een geharnascht ruiter.
 † Sa femme est un vrai gendarme. Zyn wyf is een rechte ruiter.
 Gendarmes du Roi. Ruiterbenden des Koninks in 't roodt gekleedt.
 GENDARMERIE, *f. f.* Tous les gendarmes. Krygsvolk te paerd, alle de zwaargewapende ruiterbenden, paerdevolk.
 † Se GENDARMER, *v. r.* Se fâcher. Quaadt worden, moeielyk worden, opsluiven, of opvliegen van quac d'hoer.
 GENDRE, *f. m.* Behoudzoon, schoonzoon.
 L'amour d'un gendre est semblable au soleil d'hiver. De liefde van een schoonzoon is de winterzon gelyk.
 GENE, *f. f.* Torture. De pynbank, pyniging.
 * Gène. Fatigue. Pynbank, pyniging, vermoelijng, afsmatting, moeielykheit.
 * Donner à gène à son esprit. Zynen geest op de Pynbank zetten. Zynen geest vermoelen, of afsmatten.
 GENES, *f. f.* Ville d'Italie. Genua. Een Stadt in Italië.
 GENEALOGIE, *f. f.* Geslachtreex, afkomst, geslachtboom, geslachtenrekening, geslachtenregister.
 Dresser la genealogie d'une person-

GEN.

ne de qualité. Het geslachtenregister van een aanzienlyk man opstellen, of opmaaken.
 GENE'ALOGIQUE, *adj.* Van een geslachtenrekening, dat tot de geslachtenrekening behoort.
 Table généalogique. Geslachtenstafel, afzetting van een geslacht.
 Arbre généalogique. Geslachtenboom.
 Degré généalogique. Geslachtenstrap.
 GENE'ALOGISTE, *f. m.* Geslachtenrekenaar. Een die de geslachtenboomen, of geslachtenrekeningen maakt.
 * GENER, *v. a.* Fatiguer. Pynigen, quellen, verveelen, vermoeijen, lastig vallen, afsmatten.
 Sa compagnie me gêne. Zyn geselschap verveelt my, valt my lastig, of is my lastig.
 Gênant, *adj.* Qui fait de la peine. Pynigend, quellend, lastig, ongemakkelyk, moeielyk; dat zwaar valt, of moeite geeft.
 GENE'RAL, générale, *adj.* Univerfel. Gemein, gemeen, algemeen.
 Il faut savoir les principes généraux des arts & des sciences. Men moet d'algemeene gronden, of beginselen der konsten en wetenschappen kennen.
 Général, *f. m.* Chef. Overste, of Opperhoofst van een heir. Veldtheer, Veldtoverste, Veldtmaarschalk.
 Le Général des troupes. De Overste, of Veldtheer van 't leger.
 Général. Chef d'un ordre de Religieux. 't Hoofst, of de Overste van een Monniksorder.
 En général, *adv.* En gros. In 't gemeen, in 't algemeen, op eene algemeene wyze.
 Il ne fait cela qu'en général. Hy weet dat slechts in 't gemeen. Hy verstaat dat maar in 't gemeen.
 GENE'RALAT, *f. m.* Charge de Général d'Armée. Veldtheersampt, Veldtheerschap, Opperhoofstman-schap, Veldtmaarschalkschap.
 Généralat. Charge de Général d'un ordre religieux. Algemeen bestier, of opzicht over een geestelyke Order.
 GENE'RALE, *f. f.* (Terme de guerre.) D'algemeene marsch, of marschslag des trommels.
 GENE'RALEMENT, *adv.* Univerfellement. Algemeenlyk, in 't algemeen.

GEN.

Cela regarde généralement tout le monde. Dat raakt in 't algemeen de ganfche wereld.
 GENE'RALISSIME, *f. m.* Algemeene Veldtheer, Opper Krygsoverste.
 GENE'RALITE', *f. f.* Etendue de pais où le Receveur général fait sa fonction. 't Algemeene landt. De landtsreek, daar de Ontfanger van de gemeene landts middelen den ontfang heeft.
 GENE'RATIF, générative, *adj.* (Terme de Physique.) Voortteelende, voortbrengende. (Een Natuurkundig woordt.)
 Vertu générative. Voortbrengende kracht.
 GENE'RATION, *f. f.* Teeling, voortbrenging, voortzetting.
 La génération & la corruption. De teeling en bederving.
 * La génération des métaux se fait ordinairement sous terre. D'aanwas, d'aanteeling, of groei der bergstoffen geschiedt gemeenlyk onder d'aarde.
 Génération. Les descendants. Geslacht, afkomst, nakomelingen.
 Génération. Parenté. Geslacht, maagschap, verwantschap, bloetverwantschap.
 GENE'REUX, généraleuse, *adj.* Grootmoedig, edelmoedig, edelhartig.
 GENE'REUSEMENT, *adv.* Edelmoediglyk, edelhartiglyk, op eene edelmoedige wyze.
 En user généraleusement. Edelmoediglyk met iets handelen.
 GENE'ROSITE', *f. f.* Grandeur d'ame. Edelmoedigheid, edelhartigheid, grootmoedigheid.
 GENE'SE, *f. f.* 't Boek der scheppinge, of werelddwordinge, Genesis.
 GENET, *f. m.* Brem. Een heesterachtig gewas.
 Genet, *f. m.* Petit cheval d'Espagne. Een Spaansch paerdje.
 GENE'TE, *f. f.* Sorte d'embouchure de cheval. Een Turksch gebit, of mondstuk van een paerd.
 A la genéte, *adv.* Porter les jambes à la genéte. Te paerd ryden met korte stygbeugels.
 GENETIN, *f. m.* Sorte de vin blanc. Zekere slag van wiste Orleanfche wyn.
 GENE'VRE, *f. m.* Baies de génévriër. Geneverbazien, Geneverbesfen.

GENEVRIER, *f. m.* Arbre. *Geneverboom, jeneverboom, een boom die altydt groen is.*
GENIE, *f. m.* Naturel. Esprit. *Eigen aart, inborst, natuur, geneigtheit. Overkelling, verstand, oordeel.*
 Un beau génie. *Een schoon verstand.*
 Un pauvre génie. *Een arm, of slecht verstand.*
 Genie. Un genie. Divinité de l'ancienne Rome. *Beschermgods. Een godtheit van 't oude Rome.*
GÉNISSE, *ff.* Een veerze, of jonge koe die noch niet gekalfst heeft.
GENITAL, génitale, *adj.* Van de voortteeling, 't geen tot de teeling behoort, of vereischt words.
 Partie génitale. *Het teellid.*
GENITIF, *f. m.* (Terme de Grammaire.) *De teeler, het teelend, of barend geval.* (Een woordt der Spraakkunst.)
GENITOIRES, *f. m.* Parties qui servent à la génération. *Teelleden. Leden die tot de voortteeling dienen.*
GENITURE. *Vieux mot.* Voyez race.
 Géniture, *ff.* (Terme d'Astrologie.) *Geboortepunt, geboortestar, uurschouw.* (Een woordt der Sterrekunde.)
GENOIS, *adj.* Qui est de Génes. *Genoues. Een die van Genua is.*
GENOU, genouil, *f. m.* *Knie.*
 Plier le genou. *De knie buigen, knielen.*
 Se mettre à genoux. *Op de kniën vallen, knielen.*
GENOUILLERE, *ff.* Partie de l'armure qui couvre le genou. *Knieuapen, 't kniestuk van een yzer wapen.*
 Genouillère de bote. *'t Kniestuk van een laers.*
 Genouillère. (Terme de Couvreur.) *Een kniestuk der leidekkers, een stuk van een vils dat de leidekkers onder de knie leggen.*
 † Genouillère de gouteux. *Een jigt-kniefstuk, of hazewel daar de jigtigen huzans knie met dekken.*
GÉNOUILLEUX, genouilleuse, *adj.* (Terme de Jardinier.) *Knobbelig, knodsachtig, knoestig.*
GENRE, *f. m.* Sorte, maniere. *Sla:h, soort, wyze, kunst.*
 Vous ôtez ce premier homme du monde en ce genre-là. *Gy neemt den woornaamsien, of den eer-*

sten man der wereld in dat slach wech.
 Il est habile en son genre. *Hy is gauw in zyne kunst.*
 Genre. (Terme de Grammaire.) *Geslacht.* (Een woordt der Spraakkunst.)
 Genre masculin. *Mannelyk geslacht.*
 Genre féminin. *'t Vrouwelyk geslacht.*
 Genre neutre. *Het onzijdig, of anders 't geenerlei geslacht.*
 Genre. (Terme de Logique.) *Geslacht.* (Een woordt der Redenkunst.)
 Le genre humain. *'t Menschelyk geslacht, 't menschedom.*
GENUFLEXION. Voyez, Plus bas.
GENS, *f. m.* Domestiques. *Volk, huisgenooten, bedienden, dienstboden, knechts en meiden.*
 Mes gens font-ils venus? *Is myn volk, of zyn myn knechts gekomen?*
 Les gens du Roi. *De Gerechtsheeren des Koninks.*
 Gens, *f. m. & f.* Personnes. *Luiden, volk, menschen, lieden, personen.*
 Les honnêtes gens. *De eerlyke lieden, of liuden van eere.*
 De fotes gens. *Slechthoofden, zottebollen. Slechte, of onnossele menschen. Luiden van geen verstand noch oordeel.*
 Gens de pied. *Voetvolk.*
 Gens de cheval. *Paerdevolk.*
 † GENT. (Vieux mot.) *Nation. Volk, geslacht, natie.*
 † Gent, gente, *adj.* (Vieux mot.) *Propre. Fraai, aardig, net, geestig, puntig.*
GENTE. (Terme de Charron.) *Voyez Jante.*
 † GENTIL, gentille, *adj.* *Plaisant, agréable, joli. Aardig, sterlyk, fraai, bevallig, mooi, geestig, hupsch.*
 Gentil. *Payen. Heiden, engeloovige.*
 † GENTILLATRE. *Een slecht Edelman, een kaale jonker, zonder geldt, of verdiensten.*
GENTILLESSES, *ff.* *Petits tours divertissans. Aardigheden, fraaijgheden, geestigheden, aardige greepen, of sprongen, grappen, geestige kuuren.*
 Gentilleses. *Jolies bagatelles. Fraaijgheden, mooie dingen, kinder pop-*

pegoedt, snuisteryen.
 † Gentilleses. *Jolies choses d'esprit. Aardigheden, scherpzinnigheden des verstands, geestigheden.*
 Il nous dit mille gentilleses. *Hy vertelt ons duizendt aardigheden.*
GENTILHOMME, *f. m.* *Edelman, een die van adelyke afkomst, of van een adelyk geslacht is.*
 Gentilhomme servant. *Een Edelman, of hofjonker; een die in dienst van een Konink, of Prins is.*
 Gentilhomme de la chambre. *Kamerheer, of kamerjonker van een Konink, Vorst, of Prins.*
 Gentilhomme ordinaire. *Een gewoon Edelman by een Konink, of Vorst.*
 † GENTILHOMMERIE, *f. f.* *Qualité de Gentilhomme. Adel, Edeldom, adelyke afkomst.*
 † Gentilhommerie. *Maison de campagne un peu belle. Een schoon, of fraai landthuis.*
GENTILS, *f. m.* *Les Païens. De Heidenen.*
GENTILISME, *f. m.* *'t Heidendom, de valsche Godtsdienst der Heidenen.*
GENTILITE, *ff.* *'t Heidendom. De afgodendienaars.*
GENTIMENT, *adj.* *Joliment. Aardig, fraai, geestig.*
GENUFLEXION, *ff.* *Kniebuiging, 't buigen der knie.*
 Faire une genuflexion en passant devant l'autel. *In 't voorbygaan de knien voor 't antaar buigen.*

GEO.

GEOFROI, *f. m.* *Nom d'homme. Godtsfried. Een mans naam.*
GEOGRAPHIE, *ff.* *Aardtbeschryving, wereldtbeschryving, aardt-klookkunde.*
GEOGRAPHE, *f. m.* *Qui fait, ou enseigne, ou fait des traités de Geographic. Aardtryksbeschryver, wereldtbeschryver, aardt-klookkundige; een leermeester der wereldtbeschryvinge.*
GÉOGRAPHIQUE, *adj.* *Qui regarde la Geographic. Van de wereldtbeschryving. 't Geen de wereldtbeschryvinge aangaat, raakt, of becrest.*
 Carte géographique. *Een landtkaart.*
GÉOLAGE, *f. m.* *'t Sluitgeldt, Kerkerloon, 't geldt dat een gevangen*

gen aan den Cipier betaalt.
 Paier le geologe. 't Sluit- en ontsluit-
 geldt betaalen.
 GÉOLE, *f. f.* Prifon. (*Vieux mor.*)
 Prononcez jôle. Kerker, gevanke-
 nis, gevangenhuis.
 GEOLIER, *f. m.* Prononcez jolié.
 Cipier. Stokwachter, kerkermee-
 ster, gevangenhoeder, stokwaar-
 der.
 Geoliere, *f. f.* Femme de geolier.
 Stokwaarders vrouw, cipers
 vrouw, gevangenhoeders wyf.
 GEOMANCE, Géomancie, *f. f.*
 Stiprekunst, fipwaarzeggerij,
 aardtkunst.
 GEOMANCIEN, *f. m.* Stipreke-
 naar, fipwaarzegger.
 GEOME TRAL, Géométrale, *adj.*
 Meeskunfzig, meetkundig.
 GEOMETRE, *f. m.* Landmeester,
 meetkundige.
 GEOME TRIE, *f. m.* Meetkunst,
 meetkunde, landmeestery, landt-
 meetkunst, aardmeesting.
 GEOME TRIQUE, *adj.* Meeskun-
 dig, meeskunfzig, 't geen de meet-
 kunde aangaat.
 Pas géométrique. Een meetkundige
 fchreede, of treede.
 GEOME TRIQUEMENT, *adv.*
 Meeskunfleyk, meetkundiglyk.
 GEORGE, *f. m.* Nom d'homme.
 Juriaan, Joris. Een mans naam.
 GEORGIE, *f. f.* Pais d'Asie. Georgië.
 Een landt van Azië.
 Les GEORGIQUES de Virgile. De
 Landtgedichten van Virgilius.

GER.

GERANION, *f. m.* Fleur. Ooije-
 vaarsbok, kraanenbek. Zekere
 bloem.
 GERBE, *f. f.* Een schoof, of ger-
 ve van koren, korenschoof, koren-
 gerve.
 Mettre le blé en gerbe. 't Koren fchoo-
 ven, 't koren tot fchooven, of tot
 gerven binden.
 GERCE, *f. m.* Ver qui ronge les
 livres. Motte. Boekwurm, fchiet-
 wurm. Mor.
 GERGER, *v. a.* Faire fendre. Klie-
 ven, fplyten, dien klieven, doen
 berften, doen fplyten.
 Le froid gerce les levres. De koude
 fplyt de lippen. (Beter zegt men:
 door de koude fplyten de lippen.)
 Bois gercé. Bois tendu. Geklieft, of
 geklooft hout.

Se gercer, *v. r.* Barften, fplyten,
 ryyen. (Dit wordt van 't hout,
 en van bestreken muuren ge-
 zegt.)
 GERER, *v. a.* (*Terme de Palais.*)
 Administrer. Bedienen, bewindt
 hebben, waarneemen, waarneemen,
 bestieren, of bestier heb-
 ben.
 Gérer une tutelle. Een voogdyfchap
 bedienen, of waarneemen.
 GERFAUT, *f. m.* Oiseau de Ra-
 pine. Gierwalk. Een roofvogel.
 GERMAIN, *f. m.* Nom d'homme.
 Harmen. Een mans naam.
 GERMAINE, *f. f.* Nom de femme.
 Hermina. Hermyntje. Een vrouwe
 naam.
 Germain, germaine. Voyez Cou-
 fin.
 Germains, *f. m. p.* Les Anciens
 peuples de l'Allemagne. German-
 nen. De oude Duitschen.
 GERMANDREE, *f. f.* (*Plante*
Médecinale.) Manderkruidt. (Een
 Geneeskruidd.)
 GERMANIE, L'Allemagne. Ger-
 manje. Duitschlandt.
 GERME, *f. m.* De keen van 't
 zaadt.
 Le germe d'un œuf. De haanetred
 in een ey.
 Faux germe. Mole. Wanvrucht,
 misdragt, onvrucht.
 GERMER, *v. n.* Uitspruiten, uit-
 fchieten, voortkomen.
 Les bleds commencent à germer.
 De graanen, of 't koren begint uit
 te fpruiten.
 GERONDIF, *f. m.* (*Terme de*
Grammaire.) Een der onbepaalde
 ryden. (Een woordt der Spraak-
 kunst.)
 GERSER. Voyez Gercer.
 GERSURE, *f. f.* Fente dans le
 bois. Een kloove, of fpleet in 't
 hout.
 GERVAIS, *f. m.* Nom d'homme.
 Servaas. Een mans naam.

GES.

GE'SIER, gifier, *f. m.* L'estomach
 des volailles. De maag van de vo-
 gelen, of van 't gevogelte.
 GESTE, *f. m.* Gebaar, gelaat, be-
 weezing.
 Orateur qui a le geste beau. Een re-
 denaar die een fchoon gebaar heeft.
 † GESTICULATEUR, *f. m.* Zwet-
 zer, gebaarmaker, quakzalver.

† GESTICULATION, *f. f.* Ge-
 zwets, overvloedig gebaar, groot
 bohaai.
 † GESTICULER, *v. n.* Faire trop
 de gestes. Zwetzen, te veel ge-
 baar, gewoel, of bohaai ma-
 ken.
 GESTION, *f. f.* (*Terme de Palais.*)
 Bewint, bestier, regeering, of hand-
 having eener zaake. (Een woordt
 van 't Gerechtshof.)
 Il a rendu compte de sa gestion. Hy
 heeft rekenfchap van zyn bewint
 gegeeven.
 Sa gestion a été approuvée. Zyn be-
 stier is goeds gekeurt, of goest ge-
 kent.

GIB.

GIBECIERE, *f. f.* Bourfe pour met-
 tre du plomb. Een hageltas, een
 tas om hagel in te doen.
 Jouer de la gibeciere. Uit de gochel-
 tas fpeelen.
 Gibeciere de berger. Een herders tas,
 tafch, of tefliche.
 GIBET, *f. m.* Potence. Galg.
 Mener au gibet. Naar de galg lei-
 den.
 GIBIER, *f. m.* Ce qu'on prend à
 la chaffe. Wildt, wildtbraadt, al
 't geen men op de jagt vangt.
 † Cela n'est pas de votre gibier.
 C'est une chose dont vous ne de-
 vez pas vous mêler. Dat roert u
 niet; dat raakt u niet; dat gaat u
 niet aan; dat is buiten u, gy moet
 u daar niet moeien.
 † Gibier. Femme de mauvaife vie.
 Een hoer, een lichtekooi, een licht-
 vaerdig vrouwenfch.
 GIBLET. (*Vieux mor.*) Voyez Fo-
 ret.
 † Avoir un coup de giblet. Etre un
 peu fou. Een flagh weg hebben,
 half gek zyn, een flagh van de mol-
 len hebben.
 † GIBOIER, *v. a.* Chaffer. Jaagen,
 op de jagt gaan.
 † GIBOIEUR, *f. m.* Chasseur. Ja-
 ger, jagermeester.
 GIBOULE'E, *f. f.* Ondée de pluie.
 Vlaagh, stortvulaagh, slagregen, buy,
 een onweër.
 Une giboulée de Mars. Een Maart-
 fche buy.
 GIBALTAR, *f. m.* Villed'Espagne.
 Gibraltar. Een ftadt van Spanje.
 Le detroit de Gibraltar. De Straat,
 of 't nauw van Gibraltar.

GIG.

GIG. GIL.

- GIGANTESQUE**, *adj.* Qui tient du géant. *Van een reus, reusachtig, dat naar een reus gelykt.*
 Une figure gigantesque. *Een reuzen gedaante, of gestalte, de stant van een reus.*
- GIGANTOMACHIE**, *f. f.* De reuzenstrydt, met de Goden.
- GIGOT**, *f. m.* Eclanche. *Een bout; een quartier.*
 Un gigot de mouton. *Een schapenbout; een quartier van een schaap.*
 † Etendre ses gigots, ou les jambes. *Zyn beenen uitstrekken, of uitschenken.*
- GIGOTE**, *gigotée.* (*Terme de Chasse.*) *Wel gebeent, sterk gebeent.*
 Cheval bien gigoté. *Cheval qui a les jambes bien fournies & proportionnées à la croupe. Een wel gebeent, of sterk gebeent paerds. Een paerds dat goede sterke beenen heeft.*
- GIGUE**, *f. f.* Sorte de danse Angloise. *Zeker slag van eenen Engelschen dans.*
- † **GIGUER**. *Danser, sauter. Danssen, huppelen, springen.*
- GILBERT**, *f. m.* Nom d'homme. *Elbert. Een mans naam.*
- GILLES**, *f. m.* Nom d'homme. *Jelis, Gillis. Een mans naam.*
- † **Faire gille.** *S'enfuir. Zyn spullen pakken, zich wegmaaken, 's hazepadt kiezen. Vluchten.*

GIM. GIN. GIP.

- GIMBELETTE**, *f. f.* *Zeker koekje daar eieren, suiker, amber, en muskelaat in komt.*
- GIMNOSOPHISTES**, *Gymnosophites, f. m.* Philosophes Indiens qui aloient presque nuds. *Schoolwyzen, Indiaansche Philosophen die bykans naakt gingen, en zich van allen wellust speenden.*
- GINGEMARE**, *f. m.* Sorte de plante. *Gember. Zeker gewas.*
- GINGEMBRE**, *f. m.* Sorte d'Epicerie. *Gengber. Zekere kruidery.*
- GINGUET**, *f. m.* *Mechant petit vin verd. Een slecht rauw wyntje.*
- GIPON**, *f. m.* (*Terme de Cordonnier.*) *Een borstel waar mede de schoenmaakers 't lecr wasschen.*

GIR. GIS.

- GIRAFE**, *f. f.* Sorte d'animal sauvage d'Afrique. *Zeker wildt dier in Afrika omtrent zoo groot als een kalf.*
- GIRANDOLE**, *f. f.* Chandelier de cristal à plusieurs branches. *Een kristalyne kandelaar met verscheide rieten, of armen.*
- GIROFLE**, *f. m.* Clou de girofle. *Kruidnagel, nagel.*
- GIROFLEE**, *f. f.* Fleur. *Testbloem, nagelbloem, giraffelbloem, angelier, anjer.*
- GIROFLIER**, *f. m.* *Nagelboom, angelierplant, of angeliergewas, of welenkelyk, angelier.*
- GIRON**, *f. m.* *Schoot.*
 * Rentrer au giron de l'Eglise. *In den schoot der Kerke, dat is in de gemeenschap der kerke wederkeeren.*
- GIRONNER**, *v. a.* (*Terme d'orfèvre.*) *Arondir. Ronden, afronden, rondt maaken.*
 Gironner un suage. *De pyp van een kandelaar ronden.*
 Gironné, gironnée, *adj.* (*Terme de blazon.*) *Achtdeelig, die acht stukken in zyn schilt voert.*
- GIROUETTE**, *f. f.* *Een weerhaan.*
 † Tourner à tous vens comme une girouette. *Als een weerhaan met alle winden draaijen.*
- GISANT**, *gisante, adj.* *Qui est étendu de son long. Leggende, liggende, in de lengte uitgestrekt.*

GIT. GIV.

- GIT**. *Ci git sous cette tombe. C'est-à-dire, ici repose. Ligt. Hier ligt, hier legt, of hier rust onder deeze zark.*
- Gite**, *f. m.* *Lieu où se couche un lièvre. 't Nest, of 't leger van een haas.*
- Gite**. *Lieu où l'on couche. Legerplaats, rustplaats, slaapplaats, herberg.*
- Gite**. *Ce qu'on paie dans une auberge pour y avoir couché. Gelagh, slaggeld, 's geen men in een herberg geeft voor dat men 'er geslaapen heeft.*
- GITER**, *v. n.* (*Terme de Messager.*) *Coucher en un lieu. Ergens slaapen.*
 Nous giterons aujourd'hui à Leide.

Wy zullen te nacht te Leiden slaapen.

- GIVRE**, *f. m.* *Yseling, ysel, bevrooze daau, of regen.*
 Craindre le givre pour les arbres. *Voor de yseling op de boomen vreezen.*

GLA.

- GLACE**, *f. f.* *Eau gelée. Ijs, bevrozen water.*
 Du vin à la glace. *Wyn met ys koel gemaakt.*
 Cheval ferré à glace. *Een paerds dat gescherpt is, of scherp beslagen is, om op 's ys te loopen.*
 * Etre ferré à glace. *Etre ferme sur ses principes, ou sur son art. Ergens op gescherpt zyn. Beslagen ten ys komen. Vast in zyne beginnselen zyn, of in zyne kunst wel erwaaren zyn, zyn dingen wel verstaan.*
 * Glace. *Froideur de cœur. Yskoudt, koelheit van 's harte.*
 * Elle est pour moi toute de glace. *Zy is omtrent my zoo koudt als ys, of yskout.*
 * Glace de miroir. *'s Glas van een spiegel.*
 * Glace de carosse. *'s Glas van een koets.*
 * Glace. (*Terme de confesseur.*) *Suiker met eiwit gemengt.*
 * Rompre la glace à quelqu'un. *Lui fraier le chemin. Het ys voor iemand breken. Iemant den wegh baanen.*
- GLACER**, *v. n.* *Bevroezen, ys worden.*
 Faire glacer de l'eau. *Water doen bevroezen, of tot ys maaken.*
 Se glacer, *v. r.* *Bevroezen, toevriezen, tot ys worden.*
 Eau qui se glace. *Water dat bevroest.*
 * Glacer, *v. a.* *Verstyven, doen bevroezen, yskoudt maaken, alle liefde en genegenheit beneemen.*
 Ai-je glacé son esprit. *Heb ik zyn, of haar gemaeds verstyft, of doen bevroezen?*
 * Glacer. (*Terme de Confesseur.*) *Suiker met eiwit gemengt ergens over gieten.*
 * Glacer. (*Terme de Tailleur.*) *De stof met de voering van een kleeds gelyk naaien.*
 Glacé, glacée, *adj. & part.* *Bevroezen, toegevroezen, bevrooren.*
 * Glacé, glacée. *Froid, sans amour.*

Bevrooren, yskoudt, zonder liefde, of genegenheit.
 * Tafetas glacé. Tafetas liffé & luitant. *Blinkend, of glimmend Taf.* (Zekere zyde stoffe.)
 GLACIAL, glaciale, *adj.* Qui est glacé. *Bevrooren, bevrooren, van ys.* Mer glaciale. *Yssee. Bevroore zee.*
 GLACIERE, *f. f.* Yskelder, yskamer, een plaats daar 't ys des zomers word bewaart.
 GLACIS, *f. m.* (Terme de Fortification.) *Schuinthe, klif, naar den bedekten wegh aflopende.*
 Glacis. (Terme de Tailleur.) *Een naadt waar med de voering in een kleedt wordt vast gemaakt.*
 GLAÇON, *f. m.* Morceau de glace. *Yskegel, een stuk ys, yschol, yschots.*
 Il est froid comme un glaçon. *Hy is zoo kout als een stuk ys.*
 GLADIATEUR, *f. m.* Een schermer, of vechter in de Romeinsche schouwburgen.
 † Gladiateur. *Homme d'épée, fanfaron. Voorvechter, schermer, blaaskaak, opfnyder.*
 GLAIEUL, *f. m.* Herbe. *Welriekende lisch, kalmus; zeker kruidt.*
 GLAIRE, *f. m.* Blanc d'œuf. *Eiwit, 't wit van een ei.*
 Glaire. *Humeur visqueuse. Slym, slymachtige vochtigheit.*
 GLAIRER, *v. a.* (Terme de Relieur.) *Een boek met eiwit smeeren, of met eiwit bestryken.*
 GLAIREUX, *glaireuse, adj.* *Vifqueux. Slymchtig, drabbig.*
 Humeur glaireuse. *Slymachtige vochtigheit.*
 GLAIS, *f. m.* (Terme de sonneur.) *'s Klokkegelui over eenen overledenen Priester. (Een klokkeluiders woordt.)*
 GLAISE, *f. f.* Terre grasse propre à faire de la poterie. *Klei, potaarde, vette aarde om aardewerk van te bakken.*
 GLAIVE, *f. m.* Sorte de courte épée. *Zwaardt, of zweerd.*
 Qui trape du glaive périra par le glaive. *Die met het zwaardt staat, zal door het zwaardt vergaan.*
 La puissance du glaive. *De magt van 't zwaardt, of van leven en doot.*
 GLAND, *f. m.* Fruit de chêne. *Eikel, ekel, aker. De vrucht van de eike, of van den eikeboom.*
 Engraissier des cochons avec des glands. *Varkens met eikelen mesten.*

* Gland. *Bout de la verge. 't Hoofdstie der roede.*
 * Gland. *Ornement de fil en forme de houpe. Aker, of eikel die men aan nousdoeken zet, of in de bef draagt.*
 GLANDE, *f. f.* *Klier, sponsachtig vleesch aan 't menschelyk ligchaam.*
 Glandes lacrimales. *Traanklieren.*
 GLANDE'E, *f. f.* Tous les glands d'une forêt. *Al de eikels van een bosch.*
 GLANDULE, *f. f.* Petite glande. *Kliertje, een kleine klier aan 't ligchaam.*
 Glandule pinéale. *Conarion. Pynappelklier.*
 GLANDULEUX, *glanduleuse, adj.* *Klierachtig, vol klieren.*
 GLANE, *f. f.* Poignée d'épis. *Een handt vol koorenaaren.*
 GLANER, *v. a.* Ramasser des épis. *Koorenaaren opleezen, de aaren naleezen.*
 GLANEUR, *f. m.* Een naleezer der koorenaaren.
 Glaneuse, *f. f.* *Een naleester der koorenaaren, een vrouw die koorenaaren opleeft.*
 GLAPIR. *Crier d'un fon aigu. Schetteren, met een scherpe, of schetterende stem schreeuwen.*
 Le renard glapit. *De vosch schreeuwt, of schettert.*
 * Glapissant, *glapissante, adj.* *Schetterend, doordringend.*
 * Voix glapissante, *ou perçante.* *Een schetterende, of doordringende stem.*
 GLAPISSEMENT, *f. m.* *Cri perçant & aigu. Een schetterend geschreeu.*

GLI.

GLISSADE, *f. f.* *Uitglying, uitslibbering, uitglijping.*
 Faire une glissade. *Uitglyen, uitslippen, uitslibberen.*
 GLISSER, *v. n.* *Glyen, uitglyen, uitslibberen, uitslippen, uitslibberen, sullen.*
 Son pié a glissé. *Zyn voet is uitglijpt.*
 Glisser sur la glace. *Op 't ys glyen, of sullen.*
 * Il glissa sa main dans ma poche. *Hy stak zyn handt stiltes in myn zak.*
 * Laisser glisser une méprise. *Een mislagh voorby laten gaan.*

* Glisser, *v. a.* *Infinuer. Inglyen, indringen, inkoomen.*
 * Il glissa dans mon cœur un venin fatal. *In myn hart drong een doodelyk gift.*
 Glissant, *glissante, adj. & part.* *Glads, slibberig, glibberig.*
 Chemin glissant. *Een glibberige, of slibberige wegh.*
 * C'est un pas bien glissant pour vous. *Dat is voor u een slibberige, of glibberige grondt. Gy staat daar niet vast. Gy hebt daar geen vastigheit.*
 * Il est dans l'âge le plus glissant de la vie. *Hy is in d'allerglibberigste jaaren van 't leven.*
 GLISSOIRE, *f. f.* *Glybaan, sullenbaan.*

GLO.

GLOBE, *f. m.* *Kloot, bol.*
 Globe celeste. *Hemelkloot.*
 Globe terrestre. *Aardkloot.*
 Globe. *Verre de forme circulaire. Een glaze bol.*
 * Les globes de son sein sont plus blancs que la neige. *De bollen van haren boezem, dat is, haare borsten zyn witter dan sneeuw.*
 GLOBULE, *f. m.* (Terme de Physique.) *Een bolletje, een kloortje. (Een Natuurkundig woordt.)*
 Le mercure épanché se forme toujours en globules. *De verspreide quik verandert zich altyt in bolletjes.*
 GLOIRE, *f. f.* *Honneur. Heerlykheit, eer, lof, luister, glory.*
 Avoir de la gloire. *Eer, of heerlykheit hebben.*
 Gloire. *Ornement. Eer, versiering, sieraadt.*
 Il est la gloire de la société. *Hy is de eer van 't geselschap.*
 Il fait gloire d'être ignorant. *Hy stelt 'er eere in dat hy onwetende is.*
 Gloire. *Orgueil. Hoogmoedt, hovaerdye, opgeblazenheit, laatdunckenheit.*
 Avoir une sotte gloire. *Opgeblazen zyn. Een ydele glory hebben.*
 GLORIEUX, *glorieux, adj.* *Ilustre, célèbre. Loflyk, lofsryk, doortuchtig, heerlyk, beroemts, roemruchtig, vermaart, roemwaardig.*
 Action glorieuse. *Een heerlyke, doortuchtige, of luisterryke daadt.*
 Glorieux, *glorieuse. Superbe, fier.*
 Hoog-

Hoogmoedig, opgeblazen, laetdunkend, hovaerdig, on, fier.
 Avoir l'air glorieux. Een trots wezen, of gelaat hebben.
 Glorieux, *f. m.* Vain, superbe. Een hovaerdige; een trots, hoogmoedig, of opgeblazen mensch.
 Glorieuse, *f. f.* Orgueilleuse. Een trots, hovaerdig vrouwmensch.
 GLORIEUSEMENT, *adj.* Roemwaerdig, heerlyk, met eere.
 Combattre glorieusement. Roemwaerdig vechten.
 GLORIFIER, *v. a.* Rendre gloire. Verheerlyken, looven, pryzen, roemen, lof en eere geeven.
 Glorions Dieu de toutes choses. Laat ons Godt over alles verheerlyken.
 Se glorifier, *v. r.* Faire gloire de quelque chose. Zich berisemen, ergens met praalen, pronken, of oplossen, ergens mooi met zyn.
 GLOSE, *f. f.* Woordelyke uitlegging, of verklaring, uitbreiding.
 GLOSER, *v. a.* Interpreter. Uitleggen, verklaaren, een verklaring ergens over maaken.
 † Gloser. Trouver à redire. Berispen, doorstryken, doorhaalen, doornemen, bekelen.
 GLOSSAIRE, *f. m.* (Mot peu usité.) Dictionnaire. Woordenboek, woordenschat. (Doch dus in 't Franck weinig gebruiklyk.)
 GLOSSATEUR, *f. m.* Uitlegger, verklaarder, uitbreider.
 GLOTTE, *f. f.* (Terme d'anatomie.) Een tongetje. (Een ontleedkundig woordt.)
 GLOU glou, *f. m.* Het borrelen van wyn, of water uit een fles. (Men zegt gemeenlyk in 't Duitisch: Klok, klok.)
 GLOUSSER, clouffer, *v. n.* (C'est mot se dit du cri naturel des poules, qui ont des petits.) Klokken. (Dit wordt van 't natuurlyk geluit der hennen gezegt, die kiekens hebben.)
 GLOUTON, gloutonne, *adj.* Gourmand, friand. Gulzig, vragtig, lekker.
 † Glouton, *f. m.* Vraat, sokaart, stokop, een gulzig mensch.
 † Il mange tout, le gros glouton. De dikke vraat eet, of stokt alles op.
 † GLOUTONNEMENT, *adv.* Gulziglyk, vraatachtig.
 † Manger gloutonnement. Gulzig-

lyk eeten.

GLOUTONNIE, gloutonnerie, *f. f.* Gourmandise. Gulzigheit, stokkigheid, vraatachtigheit.

GLU. GNO.

GLU, *f. f.* Vogelym.
 GLUAU, *f. m.* Vergé frotée de glu. Lym slang, een stok met lym bestreken, waar meede men vogelen vangt.
 GLUER, *v. a.* Froter de glu. Lymen, met lym bestryken.
 Gluant, gluante, *adj. ex part.* Vif-queux. Lymachtig, kleevende.
 GNOMONIQUE, *f. f.* Science qui enseigne à faire des cadrans. Zonnwyzerkunde, zonnurwyzerkunde. De kunst om zonnwyzers te maaken.

GOB.

GOBE, *f. m.* Een lekkerbeetje.
 Gobe, *f. f.* Een vergiftig bootje, 't welk de jagers uitleggen om vossen, of ander schadelijk gedier te dooden.
 GOBELET, *f. m.* Petit vase pour boire. Beker, drinkbeker, kroes.
 Gobelier. Sorte de gobelet de fer blanc. Beker, een blikke bekertje om verscheide kunsjes mee te doen.
 Jouër des gobelets. Met de bekertjes speelen, uit de goheltas speelen.
 Gobelet. Office qui n'est que pour le Roi. Een voorraadkamer des Koninks.
 † GOBELIN, *f. m.* Esprit folet. Spook, bullebak, bitebau, nachtspook.
 † GOBELOTER, *v. n.* (Mot bas.) S'amuser à boire. Beekeren, zuipen en zwelgen.
 † GOBER, *v. a.* Avaler. Slokken, inslokken, verslinden, inslurpen, inzwelgen.
 GOBERGES, *f. f.* Enfonçure de lit. Onderlaagen, planken waar op het bedde rust.
 † SE GOBERGER, *v. r.* (Mot bas.) Se réjouir tout à son aise. Optrekken, mooi veer speelen, los en ongebonden leeven.

GOD.

† GODELUREAU, *f. m.* Jeune homme qui fait le damoiseau. Stroojonker, pronker, hojpop.

GODENOT, *f. m.* Petit marmouset de bois. Een houtse poppe waar mee de goochelaars speelen.

† Godenot. Folâtre. Poetsmaker, snaak, een kortswylyg mensch, een koddige vent.

GODET, *f. m.* Petite écuelle de terre. Een aarde kommetje.

Godet. (Terme de Maçon.) Een voeg in een muur.

Godet de plomb. Een klein loot pypje aan een goot, om 't water als 't overloopt uit te werpen.

Godet. (Terme de Fleuriste.) Bloemtest, bloempot.

GODIVEAU, *f. m.* Sorte de pâté. Een open pastei van kalfsvleesch, waar in kampernoelje, en stoelen van artichokken zyn.

GODON, *f. m.* Petit Claude. Klaasje. Een jongens naam.

GODRON, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Een ovaal hardsteene stuk aan een gebouw.

Godron. (Terme de Blanchisseur.) Een plooi, of vouw in een linne mouw, of handlobbe.

GODRONNER, *v. a.* (Terme de Blanchisseur.) Een linne mouw, of handlobbe de plooijen in stryken.

Manchettes bien godronnées. Een mouw daar de plooijen wel in gestreken zyn.

GOF. GOG.

GOFRE, *f. f.* Wasel, zeker gebak.

GOFRER, *v. a.* (Terme de Découpeur.) Beeltenissen op een stoffe met heete yzers maaken.

GOFREUR, *f. m.* Découpeur. Eerpikeerder, een die op stoffe eenige beeltenissen maakt.

GOFRIER, *f. f.* Een waselbakker.

† GOGAILLE, *f. f.* Bonne chère. Vrolykheit, goeds cier, goeds en lustig leeven, waar in men zich met eeten en drinken vrolyk maakt.

† Faire gogaille. Vrolyk zyn, goeds cier maaken, mooi veer speelen, optrekken.

† A GOGO, *adv.* A son aise. Gemakkeglyk, genoeglyk, vrolyk, lustig, naar zyn lust, op zyn vermaak.

† Vivre a gogo. Genoeglyk leeven, naar zyns harten lust leeven.

† GOGUES, *f. f.* Humeur gaie. Vrolykheit, kortswyl, genoege.

† Il est en fes gogues. Hy is in zyn vrolykheit, of in zyn knopies.

† GOGUENARD, goguenade, a. l.

adi. Plaifant, railleur. *Spotachtig, fchimpachtig, urolyk, kortswylyg, genoeglyk, fchersachtig, fnaaks.*
 † Espiit goguenard. *Een fcherffer, of spotter, een fcherffend, of spotachtig menfch.*
 † Goguenard, *f. m. Spotter, fchimper, fcherffer.*
 † Goguenarde, *f. f. Spotter, fchimper, fcherffer.*
 † GOGUENARDER, *v. a. Plaifanter. Spotten, fchimpfen, fcherffen, kortswylen.*
 † GOGUETTES, *f. f. Injures. Schampfcheuten, ftrecken, ftecken, fchimpwoorden.*
 † Chanter goguettes à quelqu'un. *Iemant befcchimpfen, iemant fteeken geeven.*

GOI.GOL.

GOINFRE, *f. m. Sorte de gourmand & de debauché. Vraat, doorbrenger, ftopok, flemper, lichtmis, flampumper.*
 GOINFRE, *v. a. Mener une vie de goinfre. Slempen, flampampen, optrekken, lichtmiffen, zyn goedt doorbrengen, of verquiffen.*
 GOLFE, *f. m. Inham, zeeboezem, golf.*
 Le golfe Adriatique. *De golf, of inham van Venetië, de inham der Adriatifche, of Middellantfche zee.*
 GOLIS, *f. m. (Terme de Chaffe.) Achtien- of twintigjarige boffchen, of boomen.*

GOM.GON.

GOMME, *f. f. Gom, een lymachtige, of kleevende vochtigheit.*
 GOMMER, *v. a. Gommen, met gom befcryken, door gomwater haalen.*
 Gommer du ruban. *Lint gommen.*
 Gommé, *gommée, a. f. & part. Gegomt, daar gom in is.*
 Eau gommée. *Gomwater.*
 GOMMEUX, *gommeufe, a. f. Gemmig, gomachtig, flobberig.*
 GOND, *f. m. Een herre, of d'inn waar op de heng'els van een deur, of venfter draaen.*
 GONDOLE, *f. f. Petite barque. Een klein Venetiaanfch fpeel fchuitje, een Gondel.*
 Gondole. *Vaifteau à boire. Een drink fchuitje. (Hier gemeenlyk een kous gebeten.)*

GONDOLIERS de trajet, *f. m. Venetiaanfche fchuitvoerders, of gondelroeiers.*
 GONFANON, *f. m. Sorte d'étendard, ou de banniere. Een zekere standert, of veldtflang.*
 GONFLER, *v. a. Enfler. Vullen, opvullen, opblaazen.*
 Se gonfler, *v. r. S'enfler. Opzwellen, zwellen, zich uitzetten.*

GOR. GOS.

† GORET, *f. m. Cochon. Varken, zerken, zwyn, (in Vrielandt zegt men Barg.)*
 Goret. *(Terme de Cordonnier.) Een fchoenmaakers meefterknecht.*
 GORGE, *f. f. Strot, gorgel, keel.*
 Gorge. *Sein de femme. De boezem van een vrouw.*
 * Cette affaire me coupe la gorge. *C'est-à-dire, me ruïne. Die zaak fnyd, of fteekt my de keel af, dat is, is myn bederf.*
 * Rendre gorge. *Vomir. Braaken, overgeeven, spouwen.*
 * Prendre un homme à la gorge, *ou tenir le pié fur la gorge. Een man by de keel grypen, of den voet op de keel zetten. Iemant met geweld dwingen om iets te doen.*
 † Cela ne paflera pas le neud de la gorge. *Dat geheim, of die zaak zal uit myn mond niet gaan.*
 † Rire à gorge deplouée. *Luidkeels lagchen. Schateren van lagchen. Overdadig lagchen.*
 Gorge. *(Terme d'Imager.) Een flok boren aan een landtkaart, of print, waar by men ze ophangt.*
 Gorge de pot d'étain. *De bals van een tinne kan.*
 Gorge de ballin à barbe. *De hals, of holligheit van een fcheerbekken.*
 Gorge de colonne. *De hals, of t'bovendeel van een zuil.*
 Gorge de pigeon. *Sorte d'embouchure. Een zeker flagh van gebit, of mondtflak.*
 Gorge d'oiseau. *De krop van een vogel.*
 Gorge de baffion. *De Keel van een biltwerk.*
 GORGE, *f. f. Plein la gorge. Een hals wol, een keel wol.*
 Avaler une gorgée de bouillon. *Een keel vol vlee, hnat inzwelzen.*
 GORGER, *v. a. (Terme de Maréchal.) Enfler. Deen opzwellen.*
 Se gorger, *v. r. Se remplir jufques*

à la gorge. *Zich tot de keel toe opvullen, eeten dat het de keel, of den hals weder uithomt.*
 Se gorger de viandes. *Zich met fyps opvullen, of overlaaden.*
 * Se gorger d'or & d'argent. *Zich met gout en zilver opvullen, of overlaaden.*
 Gorgé, gorgée, *adj. Rempli. Vol, gevult, opgevult.*
 Langue gorgée d'humidité. *Een tong vol vochtigheit.*
 Gorgé, gorgée. *(Ce mot fe dit des chevaux.) Enflé. Gezwollen, opgezwollen, opgeblazen.*
 GORGERETTE, *f. f. Een vrouwe neerflik, of onderfle.*
 GORGETTE, *f. f. (Terme de Tailleur.) Een vierkante halsdoek.*
 GOSIER, *f. m. Keel, fros, gorgel.*
 † Il a le gosier pavé. *Hy heeft een verftaalde keel.*

GOT. GOU.

GOTIQUE, *adj. Gotfch, Gotifch, op de Gotfche wyze.*
 Architecture Gotique. *Gotifche bouwkunft.*
 GOTON, *f. f. Petite Marguerite. Margrietje, Tietje. Een meisjes naam.*
 GOUDRAN, *f. m. (Terme de guerre.) Een pekkran in den oorlogh gebruikelyk, om galeryen en bruggen des vyandis aan brandt te fteeken.*
 GOUDRON, *ou goudran. (Terme de Marine.) Pik, pek, of teer waar mede men de fchepen fmeert.*
 GOUDRONNER, *v. a. Teeren, pikken, met teer, of pik befmeeren.*
 GOUET *ou GOUAIS, f. m. Een foors van groote, doch ftechte druif: (de wyn die 'er uit geparit wordt, is ook zoo genaamt.)*
 Le gouet est le moindre de tous les vins. *De gouetwyn is de fteefte van alle wynen.*
 GOUETRE, *f. f. Kropgezwel. Een krop, of gezwel, aan de keel onder de kin.*
 Les Piémontois font tourmentés de la gouette. *De Piemontojen zyn met kropgezwellen gequelt.*
 GOUETREUX, *gouetreufe, a. f. Met kropgezwellen gequelt, kropgezwellen ontworpen.*
 GOUFRE, *f. m. Endroit tournoiant d'un*

d'un fleuve. Draaikolk, afgronds, draaikuil, maalstroom.
 * Se plonger dans un gouffre de malheurs. Zich in eenen afgronds van zwaarigheden storten, of werpen.
 † GOUGE, f. f. Putain. Hoer, lichtekooi, een ontsuchtig vrouwenfch.
 Gouge. (Terme de Menuisier.) Een guis. Een fchrynwerkers werktuig.
 GOIJAT, f. m. Valet de fantassin. Een legerjonge, een trosdrager. Een voetknechts jongen.
 Goujat. (Terme de Maçon.) Een opperman. Een mesfelaars knecht.
 † GOUINE, f. f. Putain. Hoer, wipkooi, lichtekooi, een ontsuchtig vrouwenfch.
 GOIJON, f. m. Sorte de petit poisson. Een grondel, of grondeling. Een zeker slagb van kleine vijsch.
 Goujon. (Terme de Charon.) Een fpeek van een radt.
 Goujon. Chevillc de fer. Een yzere bout, of pin.
 GOULOT, f. m. La partie d'un vase par où coule la liqueur. De hals, de pyp, of fuit van een kan, pot, of vlesch.
 GOULU, goulüé, adj. Gourmand. Gulzig, vragtig, flokkig, greezig.
 Goulu, f. m. Vraat, flokop, gulzig-aart. Een gulzig menfch.
 Goulu, f. m. Animal sauvage fort noir qu'on trouve dans la Laponie. Een veelvraat. Zeker wildt pikzwart dier dat in Laplands gevonden wordt.
 GOULUMENT, adv. Gulziglyk, vragtiglyk, greeziglyk.
 Manger goulument. Gulziglyk eeten.
 GOUPILLE, f. f. (Terme d'Horlogeur.) Een kleine spie, of fchaer, waar meede de uurwerken worden vafst gezet.
 Goupille. (Terme de Chartier.) Een gedraais leet, of iets anders aan 't endt van de luntts, om ze vafst in 't gat te houden.
 Goupille. (Terme d'Arquebusier.) Een roerspie, een yzer pennetje, dat door de laade van een roer fleekt, waar meede de loop aan de laa wordt vafst gemaakt.
 GOUPILLON, f. m. Bâton où l'on atache du poil pour neteier des pots. Een kannewaffcher.

GOUPILLONNER, v. a. Neteier avec le goupillon. Een kan met een kannewaffcher reinigen, of fchoon maaken.
 GOURD, gourde, adj. Qui a perdu le sentiment à caufe du froid. Verfyft, verdooft, verkleurt, styf van koude, die door de koude alle gevoelen heeft verloren.
 Avoir les mains gourdes. Verfyfde handen hebben.
 † GOURDIN, f. m. Gros bâton court. Een knuppel, of kneppel. Een korte dikke ftok.
 † GOURDINER, v. a. Met een knuppel afrofien, of affmeeren.
 † On l'a gourdiné comme il faut. Men heeft hem naar behooren afgeroft, of afgefmert.
 GOURGANNES, f. f. Turkfche boonen, groote boonen.
 GOURMADE, f. f. Vuifstloek, vuifstlagen.
 GOURMAND, gourmande, adj. Gulzig, vragtig, flokkig, greezig.
 Gourmand, f. m. Vraat, gulzigaart, flokop, braffer.
 Gourmande, f. f. Een gulzig vrouwenfch.
 † GOURMANDER, v. a. Maltraiter de paroles. Doorhaalen, doorftryken, uitmaaken, uifchelden, bekyven, toefnauwen.
 GOURMANDISE, f. f. Gulzigheit, vragtigheit, greezigheit, flokkigheit.
 GOURME, f. f. Maladie de jeunes chevaux. Droes. Zekere ziekte der jonge paerden.
 Jetter la gourme. De droes hebben.
 GOURMER, v. a. Atacher la gourmette à un cheval. Een paerdt den kinketen aandoen.
 † Gourmer. Batre à coups de poing. Vuifstloek, vuifstlagen, of kinnelbakflagen geeven. Met vuifften slaan, met vuifften afrofien, of affmeeren.
 GOURMET, f. m. Celui qui goûte le vin. Wynproeuer. Een die den wyn proeft.
 GOURMETTE, f. f. (Terme d'Éprouver.) Kinketen der paerden.
 GOUSSE, f. f. Coffie. De bafien, of fchellen der houwvruchten.
 Gouffe d'ail, f. f. Een afzetfel van den knooplook, of knoflook.
 GOUSSET, f. m. Petit fâchet. Een diizzak, of dyzak.
 N'avoir rien au gouffet. Niets in de

zak hebben. Geen geldt hebben.
 Gouffet de chemife. Een geer van een bemdt.
 Sentir le gouffet. Onder d'oxelen ftinken.
 Gouffet. (Terme de Menuisier.) Een houste houvaft, waar op een plank ruft.
 GOUT, f. m. Un des cinq fens. De fmaak. Een der vyf zinnen.
 Le gout. La faveur qui eft dans les viandes. De fmaak, de geur die in de fpyzen is.
 Le gout du vin eft agreable. De fmaak van den wyn is aangenaam.
 Le Verjus eft rude au goût. De Verjus heeft een ftraffe, of wrange fmaak.
 * Homme de bon goût, ou qui a le difcernement bon. Een man van een goeden fmaak, dat is, van een goeds oordeel, of verftant.
 * Trouver une chose à fon goût, ou à fa fantaifie. Iets naar zyn fmaak, of naar zyn zin vinden.
 * Ouvrage de grand goût. (Terme de Peinture.) Een heerlyk ftuk, een fchoone fchildery.
 GOUTER, v. a. Proeuen, fmaaken.
 Gouter du vin. Wyn proeuen.
 Gouter. (Vieux mot.) Voyez Faire colation.
 * Gouter. Aproveuer. Goetkeuren, goetkennen, goetachten, aanneemen, van waarde houden.
 * Gouter. Prendre plaisir. Genoegte neemen, genoegen fcheppen, vermaak in fcheppen, behaagen in vinden.
 * Gouter. Eprouver. Effaier. Smaaken. Beproeuen, bezoeken, naar trachten, naar ftaan.
 * Gouter la douceur de la vie. De zoetigheid des levens fmaaken.
 GOUTE, f. m. (Vieux mot.) Voyez Colation.
 GOUTE, f. f. Druppel, druppel.
 Goute d'eau. Een druppel waters.
 Tomber goutte à goutte. Afdruipeu, afleken, met druppelen afloepen, of afwallen.
 Vin de la premiere goutte. Druipwyn. Wyn die zonder perffen gewonnen wordt, of die van zelfs van de druiven aflekt.
 * Il n'y a pas là une goutte de bon fens. Daar is niet een druppel, of niet een zier gezont verftant in.
 Ddd GOU-

GOUTE, *f. f.* Douleur dans les jointures. *Jicht*, *sterezyn*, of *trekking der zenuwen*.

Goute aux piez. Goute aux mains. *Voetswiel*, *voetsjicht*. *Handswiel*, *handjicht*, *handsterezyn*.

* Goute sciatique. *Heupjicht*.

* Goute, *adv.* Rien du tout. *Niets*, *niet met allen*, *niet een zier*.

* Ne voir goutte. *Niets zien*. *Niet een zier zien*.

GOUTEUX, *gouteuse*, *adj.* *Jichtig*. *Die het voetswiel*, of *de jicht heeft*.

Gouteux. *f. m.* Qui est tourmenté de la goutte. *Een jichtige*, *een die de jicht*, of *'s voetswiel heeft*.

GOUTIERE, *f. f.* Een goot op een dak.

Goutiere. (*Terme de Relieur.*) *De voorsnel*, of *holle snel van een boek*.

Goutiere, (*Terme de Sellier.*) *Een breedde leëriem waar op een koets rust*, of *hangt*.

Goutiere. (*Terme de Chasse.*) *Groeven in 't gewigt van 't hert*.

GOVERNAIL, *f. m.* Het roer, *stier*, of *'t stuur van een schip*.

* Tenir le gouvernail. *Aan 't roer zisten*, *het roer houden*; *regeeren*, *'s bewint van zaken hebben*.

GOVERNANTE, *f. f.* Femme d'un Gouverneur de place. *Stadsvoogdesse*. *Een Stadsvoogdts vrouw*.

Gouvernante. Celle qui a soin d'un enfant de qualité. *Opzichtster*, of *Bestierster over een kindt van aanzien*.

GOVERNEMENT, *f. m.* Direction. *Regeering*, *beleit*, *beheersching*. *Magt om te regeeren*. *Heerschappye*, *gebiedt*.

Gouvernement, administration, conduite. *Bestier*, *bestiering*, *regeering*, *bewint*, *bestier*.

C'est un homme d'un mauvais gouvernement. *'t Is een man van een quaar bestier*.

Gouvernement. Ceux qui gouvernent. *Regeering*, *de Regeerders*, *de wyze van regeering*.

Gouvernement populaire. *Volksheersching*, *volkregeering*, *regeering uit de voornaamsten des volks bestaande*.

Parler contre le Gouvernement. *Tegen de Regeering spreken*.

Gouvernement de place, ou de Pro-

vince. *Stadsvoogdye*, *Landtvoogdye*. *Stadsvoogdyschap*, *Landsvoogdyschap*.

GOUVERNER, *v. a.* Avoir la direction de quelque chose. Disposer de quelqu'un. *Regeeren*, *heerschen*, *'s bewint ergens over hebben*. *Iemant regeeren*, *bestieren*, of *naar zyn handt zetten*.

Gouverner une Province. *Een Landtschap regeeren*.

Comment le gouvernez vous? *Hoe regeert gy hem?*

Il est assez grand &c assez sage pour gouverner son bien. *Hy is groot en wys genoeg om zyn goeds te regeeren*.

Gouverner une affaire. *Een zaak bestieren*; *'t bestier*, of *bewint over een zaak hebben*.

* Se gouverner, *v. r.* Se conduire. *Zich gedraagen*, *zich aanstellen*.

* Se gouverner sagement. *Zich wysfelyk gedraagen*.

Gouverner. (*Terme de mer.*) Tourner le gouvernail. *Stuurven*, *'t roer wenden*, *aan 't roer staan*, *stieren*, *'t roer draaijen*.

GOUVERNEUR, *f. m.* Celui qui commande dans une place, ou Province. *Landtvoogdt*, *Stadsvoogdt*, *Ryksvoogdt*, *Ruwaardt*.

Gouverneur. Celui qui a soin de l'éducation d'un enfant de qualité. *Opzichter*, *voogdt*, *bestierder*. *Een die de opvoeding van een aanzienlyk kindt is betrouwt*.

GRA.

‡ **GRABAT**, *f. m.* Petit lit. *Een kleim rustbeddeje*.

‡ **GRABUGE**, *f. m.* Trouble, desordre. *Onrust*, *twiſt*, *twedracht*, *tweespalt*, *krakkeel*, *oneenigheid*, *gekyf*, *kyvazie*.

GRACE, *f. f.* Faveur, plaisir. *Gunſt*, *goedgunſtigheit*, *weladaats*, *beleeftheit*, *viendſchap*.

Faites moi une grace. *Bewyſt my eene gunſte*. *Doe my eene viendſchap*.

Par la grace de Dieu. *Door Godts genade*.

Grace. Rémiſſion. *Quydschelding*, *ſtrafvergiſſenis*. *Genade en vergiſſenis over een begaane miſdaadt*.

Avoir ſa grace. *Quydschelding van zyne miſdaadt hebben*.

Grace expectative. (*Terme de la Cour de Rome.*) *Een bevel des Paus no-*

pende 't vergeeven van openſtaande ampnen.

Grace. (*Terme de Théologie.*) *Genade*. (*Een woordt der Godtgeleetheit*.)

Grace actuelle. *Dadelyke*, of *werkelyke genade*.

Erace efficace. *Uitwerkende*, of *kracht-dadige genade*.

Les graces, ou les beautez d'une langue. *De aardigheden*, of *fraaijgheden van een taale*.

Grace. Bon air. *Zwier*, *fraaijgheit*, *aardigheit*, *bevalligheit*.

Avoir bonne grace. *Een fraaije zwier hebben*.

Vraiment, vous avez bonne grace de mereprocher cela. *Zeker*, *'t paſt u wonder wel my dat te verwyſten*, of *te gemoet te voeren*.

Bonnes graces. *Bienvveillance*. *Goedwilligheit*, *gunſt*, *genegenheit*.

Gagner les bonnes graces du Prince. *De genegenheit des Vorſten winnen*.

Bonne grace. (*Terme de Tapiffier.*) *Een gordyn aan 't hoofteinde van 't bedde*.

Graces. Remerciment. *Dankzegging*, *bedanking*, *dankbaarheid*, *erkentenis*.

Rendre graces. *Danken*, *bedanken*, *dankzeggen*.

De grace, *adv.* Je vous prie. *Ik bidde u*.

GRACIABLE, *adj.* (*Terme de Chan-cellerie.*) *Vergeeflyk*. (*Een woordt der Ryksſchryfaale*.)

Cecrime est gracieable. *Die miſdaadt is vergeeflyk*.

GRACIEUX, *gracieuse*, *adj.* *Doux*, *civil*. *Lieftalig*, *minnelyk*, *viendelyk*, *beleeft*, *minzaam*.

Viſage gracieux, ou, pour mieux dire, viſage charmant. *Een bevallyg*, *aansrekkelyk*, of *bekoorlyk aanzicht*.

Figure qui a l'air gracieux. *Een beeldt dat een fraaije*, of *aardige zwier heeft*.

GRADATION, *f. f.* (*Terme de Rhétorique.*) *Trapſpreuk*. *Opſtyging*, of *opklimming in zene reders*.

Gradation, *f. f.* (*Terme de Peinture.*) *Een ſlauwe vermindering der ſchaduwe*. (*Een Schilders woordt*.)

GRADE, *f. m.* *Trap van eere*, of *eertrap in den geeſtelyken ſtaat*.

La Préſtife eit un grade fort confiderable. *'t Prieſteramp is een zeer*

aanzienlyke trap van eere.
GRADIN, *f. m.* Petit degré sur l'au-
 tel. Een richel op een altaar.
Gradins, *f. m. pl.* Een trapbankje van
 drie of vier trappen.
GRADINE, *f. f.* Een getande schaer
 van een beeldhouwer.
GRADUE, *f. m.* Celui qui a pris
 ses degrés. Een die tot den eere-
 stant, of staat van eere is gebragt
 diens men in de hooge schoolen
 krygt. Een die gepromoveert is.
 Doctor.
Gradué, *graduée*, *adj.* (Terme de Géog-
 raphie.) Met graden. Daar de trap-
 pen van lengte en breedte in getekent
 staan. (Een woordt der Aardt-
 klootkunde.)
Cartes graduées. Getekende paskaar-
 ten. Kaarten met graden.
GRADUEL, *f. m.* (Terme de l'E-
 glise Romaine.) Trapzang. 't Geen
 in de Mis gezongen wordt tot voor-
 bereiding van 't Evangelie.
Graduel, *graduella*, *adj.* (Terme de
 l'Eglise Romaine.) Pleaumes gradu-
 els. De trapzakken. (Dit wordt
 in de Roomiche Kerke van 15.
 Psalmen gezegt.)
 Se faire **GRADUER**, *v. r.* Prendre
 ses degrés. Zynen eertrap noemen.
 Zich laten promoveeren. Zich
 Doctor laten maaken.
GRAILLON, *f. m.* Reste de ce
 qu'on a mangé. Overshot. Over-
 blyffel. Overgeschote brokken van 't
 geen men gegeten heeft.
 Je n'ai que faire de vos grailions. Ik
 heb nu overshot niet van nooden;
 my lusten nuw overgeschote brokken
 niet.
GRAIN, *f. m.* Graan, kern, zaadt.
 Grain de froment. Tarwe graan.
 Grain de grenade. De kern van een
 granaatappel.
 Grain de railin. Druivekern, de kern
 van een druiwe.
 Grain de fable. Grain de sel. Een
 zandje, een zandskorrel. Een kern,
 of korrel zout.
 * Grain. Certain poids. Grein, of aas.
 Zeker gewigt.
 † Avoir un grain de folie. Een halve
 slagh wegh hebben, een streep heb-
 ben, een weinig gek zyn.
 ‡ Catholique à gros grain. Een ruige
 Katholyk.
 Grain de cuir. Erf op 't leér.
 Grain de vent. Een schielyk draai-
 windt.
GRAINE. Voyez Gréne.

GRAINER, grainier. Voyez Gréner,
 grénier.
GRAISSE, *f. f.* Vet, smeer.
GRAISSEUR, *v. a.* Froter de graisse.
 Smeeren, besmeeren, met vet be-
 stryken.
 † Graisser la pate. Gagner par pre-
 sens. De handen smeerren, of vuk-
 ken: met geschenken winnen, of
 omzassen.
GRAISSET, *f. m.* Een groenzand-
 tikvoorsch.
GRAISSIER, *f. m.* Vettevarier, kra-
 mer, of koopman in vette en zeete
 waaren.
GRAMEN, *f. m.* Plante. Gras,
 hondsgras. (Een gewas.)
GRAMMAIRE, *f. f.* Spraakkunst,
 spraakkunde, lesserkunst.
GRAMMAIRIEN, *f. m.* Een spraak-
 kunstenaar, of spraakmeester.
GRAMMATICAL, Grammatica-
 le, *adj.* Letterkundig, lesserkundig,
 spraakkundig, spraakkunstig.
 Terme grammatical. Een spraakkun-
 stig woordt.
GRAMMATICALEMENT, *adv.*
 Suivant les règles de la Gramma-
 ire. Letterkundiglyk, spraakkun-
 diglyk, naar de regelen der Spraak-
 kunde.
GRAND, grande, *adj.* Qui a une
 grande étendue. Groot, wydt, dat
 eene groote uitsbreiding heeft.
 Une grande place. Een groote plaats.
 * Faire une grande dépense. Groote
 kosten, of onkosten doen.
 * Grand, grande. Illustre. Groot,
 doorluchtig, roomruchtig, vermaart,
 aanzienlyk.
 * Les grands hommes de l'antiquité.
 De groote, of vermaarde mannen
 der oudtheit.
 * Grand, grande. Sonnant. Groots,
 opgepronkt, hoogdravend, krach-
 tig.
 * Vous m'etourdissez avec vos grands
 mots. Gy verdooft my met uwe
 grootsche woorden.
 * Grand, grande. Noble, généreux.
 Groot, edel, verheven, edelmoed-
 ig.
 * Avoir l'ame grande. Edelmoedig
 van geest zyn, groot van gemoeds
 zyn.
 * De grand matin. 's Morgens heel
 vroeg.
 * Grands, *f. m.* Seigneurs de qua-
 lité. Grooten. De voornaamste, of
 aanzienlykste Heeren.
 * Grands d'Espagne. De Grooten

van Spanjen.
 * Faire le grand. Trancher du grand.
 Den grooten meester, of den baas
 spoolen. Den heer speelen.
 Grand-père, grand-mère. Grootva-
 der, grootmoeder.
 Grand-croix, *f. m.* 't Groot kruis;
 een van de voornaamste waerdig-
 heden der Ridderen van Malta.
GRANDEMENT, *adv.* Fort,
 beaucoup. Grootelyk, zeer, veel.
GRANDEUR, *f. f.* Groots, groot-
 heit.
 * Grandeur. Enormité. Grootheit,
 growwelykheit, schrikkellykheit.
 * La grandeur du péché. De groot-
 heit der zonde.
 * Grandeur d'ame. Grootmoedigheid,
 edelmoedigheid, deftigheit, of groot-
 heit van gemoeds.
 * Grandeur. Importance. Grootheit,
 gewigtigheit.
 Vous voyez assez la grandeur & la
 difficulté de l'entreprise. Gy ziet
 genoeg de grootheit en moeijelykheit
 der onderneeminge.
 * Grandeur. Les grands. De Groo-
 ten.
 Flater les grandeurs humaines. De
 grooten vleijen, of pluimstryken.
 * Grandeur. Grand éclat, ma-
 jesté. Grootheit, glans, heerlyk-
 heit, luister, hoogheit, hoogacht-
 baarheit.
 Les grandeurs humaines. De men-
 schelyke grootheden, of hooghe-
 den.
 Votre Grandeur. Titre d'honneur
 qu'on donne à certains grands
 Seigneurs au lieu de dire Vous.
 Uwe Grootheit. Een eernaam dien
 men zommige doorluchtige perso-
 naadjen geeft, in plaats van te
 zeggen, Gy.
 * GRANDISSIME, *adj.* Fort grand.
 Zeer groot, allergrootst.
 Une grandissime fortune. Een zeer
 groote staat, of heel groot geluk.
GRAND-MAITRE, *f. m.* Groot-
 meester, bewindthebber.
 Grand-maitre des cérémonies. Groot-
 meester der plechtlykheden.
 Grand-maitre de l'artillerie. Opper-
 veldtsuigmeester.
 Grand-maitre de la garde-robe. Groot-
 meester der klederkasse.
 Grand-maitre de Malte. Grootmeester
 van Malta. 't Hoofd der Maltee-
 zer Ridderen.
 Grand-maitre de Colège. Opperbe-
 stierder van een hooge school, Op-
 per-

1796 medice le
 Lucie
 Lotie

perleermeeſter.
GRAND-MAÎTRISE, *f. f.* Charge de Grand-maitre. Grootmeesterſchap. 't Amp van eenen Grootmeester.
GRAND-MERCI, *f. m.* Grooten dank, ik bedanke u.
 Dire grand-merci à quelqu'un. Iemant dank zeggen.
GRANDIR, *v. n.* Groot worden, waffen, groeiën, toeneemen.
GRANULATION, *f. f.* Korreling, verandering van metalen in korreljes.
GRANULER, *v. a.* (Terme de Chimie. In korrelen, of hageltjes veranderen. (Een woordt der Stookkunde.)
 Granul du plomb. Loot tot hagel gieten.
GRAPHOMETRE, *f. m.* Instrument de mathématique. Een halvkring in 180 graden verdeelt. Een wiskundig werktuig.
GRANGE, *f. f.* Schuur, korenschuur.
GRAPE de raifin, *f. f.* Druivestros, een bos, of tros druiven.
 * Mordre à la grape. Donner dans le panneau. Zich laten doeken; zich iets laten wys maaken, of op de mouw spellen.
 Grape de mer. Sorte d'infécté marin. Zeker bloedeloos zeediertje.
GRAPILLER, *v. a.* Chercher des grapes de raifin. Naleezen. Druiven naleezen in een wyngaard.
 † Grapiller. Prendre d'une maniere mal-honnête. Met een kromme handt naar zich krauwen. Op eene eerlooze wyze neemen.
GRAPILLEUR, *f. m.* Naleezer. Een die de druiven naleeft.
 Grapilleuse, *f. f.* Naleester. Een vrouw die de druiven naleeft.
GRAPIN, *f. m.* Sorte de croc. Een haak.
 Grapin. Sorte d'ancre à quatre bras. Een dreg, of harpoen. Een anortje met vier armen.
 Grapin à main. (Terme de mer.) Een enterdreg, die in 't vrydants staande wandt geworpen wordt, om hem aan boordt te klampen.
GRAS, grasſe, *adj.* Vet, dik.
 Beuf gras. Terre grasſe. Een vette os. Vette aarde.
 Femme grosse & grasſe. Eene dikke vette vrouw.
 † Vous en êtes bien plus gras. Vous n'en tirez aucun avantage. Gy zyt er heel vet van geworden! Dat

is, gy hebt 'er geen voordeel van gehaadt.
Mortier trop gras. (Terme de Maçon.) Al te dikke, of at te vette kalk.
Piece de bois trop grasſe. Een stuk hout dat al te dik is.
Manger gras. Vet eeten.
Faire gras. Manger de la viande dans les jours maigres. Vleesch in de vasten eeten.
Mardi gras. Vastenavondt, vastelavondt.
 † Paroles grasses. Paroles trop libres. Lofse, of vuile woorden, ongeſchikte redenen.
 † Dormir la grasſe matinée. Een gat in den dagh slaapen.
Gras de jambe. De kuit van 't been.
GRAS-FONDURE, *f. f.* Sorte de maladie de chevaux. 't Smelten van 't vet in 't lyf der paerden die al te zeer verbit zyn.
 * GRASSEMENT, *adv.* Splendidement. Heerlyk, welluſtiglyk, kostelyk.
GRASSET, grasſette, *adj.* Un peu gras. Verachtig, dikachtig.
 † GRASSOUILLET, grasſouillette. (Ce mot se dit des personnes déliées & grasses.) Gras. Poefelig, vleezig, wel in 't vleeſch. (Dit wordt van tedere vette menſchen gezegt.)
GRATECU, *f. m.* Fruit d'églantier. Hiepel, of haagbeye. De vrucht van eenen eglantier, of wilden roozeboom.
 † Il n'y a point de si belle rose qui ne devienne gratecu. Daar is geen roos zoo ſchoon die geen hiepel wordt. Daar is geen vrouw zoo ſchoon, die in 't laaſt niet rimpelt, verwelkt, of leelyk wordt.
GRATELLE, *f. f.* Petite gale. Drooge krauwagie, ſchorſcheit.
GRATER, *v. n.* Krabben, krauwen.
 † Il le grate par où il lui démange. Hy krabt hem daar 't hem jeukt.
 Se grater, *v. r.* Zich zelven krabben.
 Grater à la porte d'une chambre. Tegen een kamerdeur krabben.
 Les poules gratent la terre, ou la creudent avec leurs doigts. De bennen krabben d'aarde met haare poaten.
 Grater. (Terme de Tailleur.) De wol van 't ſtaf oprabben, om een naadt

te bedekken.
GRATIFICATION, *f. f.* Don gratuit. Faveur qu'on fait pour récompenser le mérite de quelque personne, ou les services qu'on a rendus. Genadebewys, weldaadt, dienſtbewyzyng, gunſtbewyzyng, genadegifte. Gunſte.
GRATIEUX, gratieufe. Voyez gracieux, gracieufe.
GRATIFIER, *v. a.* Begunſtigen, gunſt bewyzen, dienſt doen, gunſt toonen, gunſt zyn.
GRATIN, *f. m.* Het ſchrapſel, of aſſchrapſel van de pot, of panne, 't geen onder aan de pot, of pan gebakken zit.
GRATIS, *adv.* Gratuitement. Om niet, uit liefde, uit genegenheit, uit gunſte, uit beleefſtheit.
GRATITUDE, *f. f.* Reconnoiſſance. Dankbaarheid, erkenſenis.
GRATOIR, *f. m.* Outil de Maçon. Een bikyzer der Meſſelaaren.
GRATZ, *f. m.* Ville capitale de la Stirie en Allemagne. Gratz. De hoofdstadt van Stiermark in Duiſchlandt.
GRATUIT, gratuite, *adj.* Genadig, vrywillig, om niet.
 Don gratuit. Genadegifte. Een vrywillige gunſtbewyzyng, of gifte.
 Une liberalité gratuite. Eene vrywillige mildadigheit.
GRATUITEMENT, *adv.* Om niet, gunſtiglyk, uit liefde.
GRAVAS, *f. m.* (Terme de Maçon.) Gravois. Puin van kalk, keiſel.
GRAVE, *adj.* Sérieux. Deſtig, ſtaſtig, ernſtig.
 Mine grave. Een ſtaſtig gelaat, een deſtig, of ernſtig wezen.
 * Son grave. Son bas & creux. Een brommend, of doof geluidt.
 * Grave. Majeſtueux. Deſtig, heerlyk, treffelyk, hoogachtbaar, hoogdravende, ernſthaſtig, aanzienlyk.
 * Discours grave. Eene ernſthaſtige reden.
 * Auteur grave. Een deſtig, of ernſtig ſchryver.
 * Accent grave. Een zwaar geluitteken.
GRAVE, *f. f.* Ville de Brabant. De Graaf. Een ſtadt van Brabant.
GRAVELEE, *f. f.* Loog, die de verwers en bleekers gebruiken.
GRAVELINES, *f. f.* Ville de Flandre à la France. Gravelingen. Een ſtadt van Vlaanderen, Frankryk ſoekomende.

GRAVELLE, *f. f.* Maladie des reins. *Gravel, steengruis, lendenquaal.*
 GRAVELEUX, *graveleuse, adj.* Gravelachtig, die met het gravel is gequelt.
 Graveux, *graveleuse, adj.* Steenachtig.
 Terroir graveleux, terre graveleuse. *Steenachtige grondt, steenachtige aarde.*
 GRAVEMENT, *adj.* Statig, deftig, ernsthaftig, ernstig.
 Marcher gravement. *Statig gaan, deftig treden, een deftige gang hebben.*
 GRAVER, *v. a.* Snyden, etzen, inzetten, uitsteeken, graveeren.
 Graver une planche. *Een kopere plaat snyden.*
 * La loi de nature est gravée dans nos cœurs. *De Wet der natuure is gegrift, of gegraveert in onze herten.*
 GRAVEUR, *f. m.* Een plaatsnyder.
 Graveur à l'eau forte. *Een plaatsnyder, of etzer. Een die met sterkwater plaatsen etst.*
 Graveur en bois. *Een houtfnyder, een hout plaatsnyder.*
 GRAVIER, *f. m.* Sable de riviere. *Dryfzands, graf keiachtig zands, grondt zands van een rivier.*
 Gravier. *Sable qu'on jette en pissant. Gruis en zandt dat men in 't wazeren quyt wordt.*
 GRAVITE', *f. f.* Le serieux. *Defthigheid, statigheid, ernstigheid, ernsthaftigheid.*
 Marcher avec gravité. *Statig gaan, of treden: eenen statigen gang hebben.*
 * Gravité de discours. *Defthigheid eener reden.*
 * Gravité de son. *Qualité qui rend le son creux & bas. Doofheit van 't geluit, bromming van 't geluit.*
 Centre de gravité. *(Terme de Méchanique.) 't Middelpunt, van de zwaarte eens lichaams.*
 GRAVOIS. *Voyez gravas.*
 GRAVURE, *f. f.* Art de graver. *Graveerfel. 't Plaatfnyden, de kunst om in hout, of koper te snyden, of in koper te etzen. Gesneden, of geëst werk op platen.*
 Une belle gravure. *Een schoone snel, een fraai graveerfel.*
 Gravure. *(Terme de Cordonnier.) Een*

randt rontom de zool van een schoen, waar in de steeken koomen.

GRE.

GRE', *f. m.* Desir, volonté. *Zin, wil, wensch, begeerte, welgevallen.*
 Cela est à mon gré. *Dat is naar myn zin, dat behaagt my.*
 Bon gré mal gré. *Willens, of onwillens; met lief of leet, goetdwillig of quaadwillig.*
 Gré. *Reconnoissance. Dankbaarheid, erkentenis, dank.*
 Je vous en saurai gré. *Ik zal het u danken, of u dank weeten.*
 GREC, Gréque, *adj.* Qui est de Grèce. *Grieksch, die, of dat van Griekenlandt is.*
 Grec. Gréque. *Escrit en Grec. Grieksch. Een Grieksch schrift.*
 Livre grec. *Een Grieksch boek.*
 Grec, *f. m.* Langue Gréque. *Grieksch. De Griekche taal.*
 Entendre le Grec. *'t Grieksch, of de Griekche taal verstaan.*
 † C'est du Grec pour vous. *Cela vous passe. Dat is Grieksch voor u. Dat verstaat gyniet. Dat gaat u te boven.*
 † Il est Grec là dessus. *Il est habile en cela. Hy is daar gauw in. Hy is daar op geslepen, in bedreven, of op afgerecht.*
 † GRÉCE, *f. f.* Pais d'Europe au Turc. *Griekenlandt. Een landt van Europe onder den Turk behorende.*
 GREDIN, *f. m.* Gueux. *Een bedelaar, een schooier, een landtloper.*
 Gredine, *f. m.* Gueuse. *Een bedelaarster, een schooijster.*
 GREFFE, greffe, *f. m.* Gedingstukkamer, *Stadts schryfkamer, griffic.*
 Gréte, *f. f.* Jetton d'arbre qu'on ante sur un autre. *Entse, griffel, een loot, of takje dat men op een boom ent.*
 GRÉFER, *v. a.* Mettre une gréte, *anter. Griffelen, enten.*
 Gréfer des papiers. *Peereboomen-enten, of griffelen.*
 Gréfer en écuillon, en fente. *In den bast, in de kloofenten.*
 GREFIER, *f. m.* Hofschryver. *Ge-rechtschryver, Griffier.*
 GREFOIR, *f. m.* Grifzyer, *of entmesje.*
 GREGEOIS, feu Gregeois. *Sorte de feu d'artifice. Zeker kunstvier-*

werk.

GRE GOIRE, *f. m.* Nom d'homme. *Gregorius. Een mans naam.*
 † GRÉGUES. *f. f.* Haut de chauffe. *Toebroek, boxen, broek.*
 GREINE, greiner. *Voyez gréne, gréner.*
 GRELE, *f. f.* Sorte de météore. *Hagel, hagelsteenen.*
 * Une grêle de flèches. *Een hagelbui van schichten, of pylen.*
 * Grêle de coups. *Een hagelbui slagen.*
 Grêle, *adj.* Mince, délié. *Dun, kleen, klein, fyn.*
 Cou grêle. *Voix grêle. Een dunne hals, Een fyne stem.*
 GRELER, *(verbe impersonnel.)* Hagelen.
 † Qu'il vente & qu'il grêle. *Laat het waaijen en hagelen.*
 Grêlé, grêlée, *adj.* Batu de la grêle. *Van den hagel gestagen.*
 Blez grêlez. *Koorn dat van den hagel is gestagen.*
 † Grêlé, grêlée. *Marqué de petite vérole. Gepokdaals, gepokput, van de kinderpokken geschonden.*
 † Grêlé, grêlée. *Ruiné. Bedurven, verarmt.*
 GRELON, *f. m.* Hagelsteen.
 Il y a eu des grelons qui pesoient une livre. *Daar zyn hagelsteenen gevallen die een ponds woegen.*
 GRELOT, *f. m.* Een belletje, *of schelletje.*
 † GRELOTER, *v. n.* Trembler de froid. *Van koude schudden en beeven; trillen van koude.*
 GREMIAL, *f. m.* *(Terme de l'Eglise Romaine.) Een liane voor schoot, die de Bisschop gebruikt als hy Dienst doet.*
 GREMIL, *f. m.* Perelkruid.
 GRENADE, *f. f.* Fruit de grenadier. *Granaatappel.*
 Grenade. *(Terme de guerre.) Een handgranaat.*
 Jetter des grenades. *Handgranaaten smyten, afwerpen.*
 † Ils jettent dessus les gens des grenades avec les dens. *Zy smyten met de tanden handgranaaten onder 't Volk.*
 Grenade, *f. f.* Ville & Royaume d'Espagne. *Grenade. Een Stadt en Koninkryk van Spanje.*
 GRENADIER, *f. m.* Arbre. *Granaatappelboom, granaatboom.*
 Grenadier. *Soldat qui jette des grenades. Een granadier. Een soldaat.*

die handgranaaten werpt.
GRENADIÈRE, *f. f.* Gibeciere de Grenadier. Een granaatas, waar in een soldaat de handgranaaten steekt.
GRÉNAILLE, *f. f.* Korrel van eenige bergsloffe.
 Or en grenaille. Korrelgout.
 Argent en grenaille. Korrelzilver.
GRÉNAT, *f. m.* Sorte de pierre précieuse. Granaatsteen. Een kostlyk gesteente.
GRÉNE, greine, ou graine, *f. f.* Sémence de plante. 't Zaads der gewassen. Graan.
 Grène de mélon, de concombre. Ce sont les pépins. Meloenezaad, komkommerzaad; de kernen van meloenen, en van komkommeren.
 Grène de ver à foie. Oeufs de papillon blanc. Eijertjes, of oytjes der zydeuormen.
GRÉNER, greiner, grainer, *v. n.* Produire du grain, ou de la graine. Schieten. Zaad draagen, vol zaad zyn, geschoten zyn.
 Plante qui commence à grener. Een gewas dat begint te schieten, of dat begint zaad te krygen.
GRÉNETERIE, *f. f.* Commerce de marchand grenier. Zaadkoopmanschap, handel in zaad.
GRÉNETIER, *f. m.* Officier du grenier à sel. Een Amptman die in Vrankryk 't opzicht over 't zout heeft.
 Grénétier, grenier, *f. m.* Marchand qui vend toutes sortes de grènes. Zaadverkoopster. Koopman in zaaden.
 Grénétiere, grénere, *f. f.* Femme qui vend des grènes. Zaadverkoopster, koopvrouw in zaad.
GRÉNIER, *f. m.* Zoutzolder, zoutpakhuis.
 Embarquer en grenier. (Terme de marine.) De lading in 't schip nederflorten. Waaren ongepakt in een schip laaden.
 Grénier à sel. Zoutzolder, zoutpakhuis.
 Grénier, grénétier. Celui qui vend toutes sortes de grènes. Zaadverkoopster. Koopman in zaaden.
 Grénier. Armoire où l'on enferme les grains. Zaadkas, kas waar in men de zaaden legt en bewaart.
 Grénere, grénétiere, *f. f.* Celle qui vend toutes sortes de grènes. Zaadverkoopster, koopvrouw in zaaden.
GRENOUILLE, *f. f.* Vorsch, kik-

vorsch.
 La grenouille coasse l'été. De kikvorsch quakt des zomers.
 † **GRENOUILLER**, *v. n.* Boire en faquin dans un cabaret. Zich vol en zat zuipen in een kroeg. Drinken dat men quakt.
GRENOUILLÈRE, *f. f.* Een Kikvorsche poel. Een sloot daar veel kikvorschen in zyn.
GRÉNU, grénué. (Mot peu usité.) Plein de grains. Gegraant, gekorrelt, vol graanen, of korrelen.
GRÉSIL, *f. m.* Kleine hagel. Stofhagel.
 * Gréfil. Fyn gestoote glas.
GRÉSILLER, *v. n.* Stofhagelen.
GRÉSILLON, Voyez grillon.
GRÈVE, *f. m.* (Vieux mot.) Sable. Zands, grof zands.
GRÈVER, *v. a.* Tourmenter. Quelen, plaagen, pynigen, bezwaaren, benauwen.
 Grévé, *adj.* (Mot peu usité.) Rompu. Gebroken, gefcheurt, die een breuk heeft.
GRÈZ, *f. m.* Sorte de pierre. Keisteen, kei, keiselsteen.
 Gréz. (Terme de Chasse.) De slaganden van een wilt zwyn.

GRI.

GRILETTE, *f. f.* (Terme de Charcutier.) Een reep spek. Een dun stuk gesneden spek.
GRIÈCHE, *adj.* Gespikkelt, gesprenkelt, bont.
 Ortie grièche. Gespikkelde brandstetel, of barmstetel.
 Pie grièche. Een bonte kraai.
GRIÈF, griève, *adj.* Fâcheux, rude. Zwaar, hardt, lastig, moeijelyk, verdrietig.
 Grièves peines. Zwaare straffen.
 Grièfs, *f. m.* Bezwaarnis(s)chrijsen. Schrijsen waar in men in rechten zyne bezwaarnissen aan eenen hooger Rechster overgeeft.
GRIÈVEMENT, *adv.* Rudement. Zwaarlyk, hardelyk, gestrongelyk, scherpeplyk.
 Punir grièvement. Gestrongelyk straffen.
GRIÈVÈTE, *f. f.* (Mot peu usité.) Enormité, grandeur. Zwaarwigtigheid, lelykheid, growwelykheid, grootheit.
 La grièveté du péché. De grootheit der zonde.
GRIFE, *f. f.* Espèce d'ongle. Een

klaau, of klauw van een beest.
 Les grifes du lion. Les grifes du chat. De klauwen van den leeuw. De klauwen van de kat.
 † Ses louanges ont des ongles & des grifes. Zyn lofs is vol steeken en strecken, (naar de letter) zyne lofredenen hebben nagelen en klauwen.
 † **GRIFER**. (Vieux mot.) Ravir. Rooven, naar zich haalen, of krauwen.
GRIFON, *f. m.* Oiseau fabuleux. Een Griffioen. Een verziorde roofvogel, of grypvogel.
 † **GRIFONNAGE**, *f. m.* Méchante écriture. Krabbelschrift, haneklauwen, hanepooten, slecht, lelyk schrift.
 † **GRIFONNER**, *v. a.* Ecrire mal. Krabbelen, haneklauwen maaken, slecht en lelyk schryven.
 † Vieux manuscrit griffonné. Een oudt gekrabbelt schrift.
 † **GRIGNON**, *f. m.* Crouton de pain. Een kant, hacht, of korst broodt.
 † **GRIGNOTER**, *v. a.* Croustiller. Knaagen, knabbelen, babbelen, de korsten van 't broodt knabbelen.
 Enfant qui commence à grignoter. Een kindt dat begint te babbelen.
GRIL, *f. m.* Instrument pour griller. Een rooster.
GRILLADE, *f. f.* Viande grillée. Gerooft, of gerooftert vleesch. Vleesch dat op den rooster is gebraaden.
 Faire une grillade d'une aile de poulet d'inde. Een vleugel van een kalkoen(s)che hen roosteren, of op den rooster braaden.
GRILLE, *f. f.* Cloison de fer ou de bois. Een yzere, of houtte tralie, of hek(s)chusfel.
 Grille de tripot. De rooster in een kaatsbaan.
 Grille de feu. Een vuurrooster, of vierrooster.
GRILLER, *v. a.* Faire cuire sur le grill. Roosten, roosteren, op den rooster braaden.
 Griller, *v. a.* Mettre une grille. Betralien, met een trali voorzien.
 Griller une fenêtre. Een trali voor een venster maaken.
GRILLON, *f. m.* Sorte d'insecte. Een kriek, of krekel.
GRIMACE, *f. f.* Mouvement laid de la bouche & des yeux. Grynzing, een (scheve) vertrekking des aangezichts, een lelyk gezicht.

Faire des grimaces. *Grynzen. Een leelyk aanzicht trekken.*
 † GRIMACER, *v. a.* Faire des grimaces. *Leelyke bekken trekken, een misselyk gezicht opslaan, leeuwjes maaken.*
 † GRIMACIER, *f. m.* Poetzemaker, *hansop, grillemaker, een aanrecht van malle kuuren. Grynzer.*
 † Grimaciere, *f. f.* Poetzemaakster, *grillemaakster, een aanrecht van malle kuuren.*
 † GRIMAUD, *f. m.* (*Terme de mepris.*) Petit garçon. *Een babok, een woestniet, een onweetende jongen.*
 GRIME, *f. m. & f.* Ecolier de basse Classe. *Scholier van een laage school, of laage bank.*
 † GRIMÉLIN, *f. m.* Grimaud. *Een bormuil, een babok, een botterik, een woestniet.*
 GRIMOIRE, *f. m.* Livre avec lequel on prétend conjurer les démons. *Een toverboek. Een boek waer mede men waant den duivel te bezweeren.*
 † Grimoire. *Vieux livre obscur. Een oudt duister boek.*
 GRIMPER, *v. a.* Monter. *Klimmen, klauteren, opklimmen, opklauteren.*
 Ils grimperent sur le haut de la montagne. *Zy klauterden tot op den top van den berg.*
 GRINCEMENT de dens, *f. m.* Tandeknarssing, *tandegeknars, knarssing der tanden.*
 GRINÇER, *v. a.* Grincer les dens. *Op de tanden knarssen.*
 † GRINGOTER, *v. a.* Neuriën. *Zoetjes zingen, of speelen.*
 † Gringoter un air nouveau. *Een nieuw deuntje neuriën.*
 GRIOTE, *f. f.* Sorte de cerises. *Moerellen, groote kerffen.*
 GRIOTIER, *f. m.* Morelleboom, *of moerelleboom.*
 † GRIPER, *v. a.* Prendre, atraper. *Wechkrauwen, neemen, rooven, naar zich klauwen, weggrypen, kaapen, kleijen.*
 † Il gripe tout ce qu'il voit. *Hy kaapt, of kleit al wat hy ziet.*
 † GRIPÉ-SOU, *f. m.* Een snuiverkruwer, *grypsnuiver. Een Rentheffer van 't stadthuis te Parys, die een grootje van ieder gulden voor zyne moeite trekt.*
 GRIS, *grië, adj.* De couleur gri-

fe. *Grys, of grauw, grauwwerwig.*
 Gris, *grië.* Qui a les cheveux gris. *Grys, diegrys, of grauw haar heeft.*
 Gris, *f. m.* Couleur. *Grys, grauw, grauwe verwe.*
 Gris de lin. *Sorte de couleur. Appelbloesem, zekere verwe.*
 Gris de perle. *Paarelgrauw, Parelkleur.*
 Ruban gris de lin. *Appelbloesemverwig lint.*
 Gris argenté. *Gris brun. Zilvergrauw. Donkergrauw.*
 Gris blanc. *Gris cendré. Lichtgrauw. Afschgrauw.*
 GRISAILLE, *f. f.* Een grauwtje. *Een schildery met wit en zwart geschilders.*
 GRISAILLER, *v. a.* *Grauwschilderen. Met wit en zwart schilderen.*
 GRISATRE, *adj.* Qui tire sur le gris. *Gryssachtig, grauwwachtig, uit den gryzen, naar den grauwen strekkende.*
 † GRISSETTE, *f. f.* Fille qui est simplement habillée. *Een meisje in 't grauw, dat is, die in 't grauw, of slecht gekleedt is.*
 GRISON, *Grifonne, adj.* Celui on celle dont les cheveux commencent à blanchir. *Gryzaart, of die grys words.*
 Cheval grison. *Een grauw paerd.*
 Grison. *Il se dit d'un âne, parce qu'ils sont ordinairement gris. Een ezel.*
 GRISONNER, *v. n.* *Grys worden, grauw haar krygen.*
 Il commence à grisonner. *Hy begint grys te worden.*
 GRISONS, *f. m. p.* Peuples voisins & confederez des Suisses. *De Graubunders. Gohuurvolken en bondsgenooten van Zwitserland.*
 GRIVE, *f. f.* Oiseau. *Een kramvogel, of lyfter.*
 GRIVÉLE, *grivelée.* (*Vieux mot.*) *Bigarré. Kakelbont, gespikkelt, veelverwig.*

GRO.

GROIN, *f. m.* Groin de cochon. *Varkensmuil, varkenssmoel, de smoel van een zwyn.*
 † Il lui a donné sur le groin, *on sur le nez. Hy heeft hem wat op de neus, voor den smoel, of voor den bek gegeven.*
 GROIGNER, *grogner, v. n.* Ce mot se dit du cri naturel des cochons. *Knorren. Dit words van 't natuurlyk geschreeuw der varkens gezegt.*

† Groigner, *ou grogner.* *Gronder. Knorren, morren, preutelen, mompelen, moppen, grimmen, gryzen.*
 † GROIGNEUR, *f. m.* *Knor, grimmert, gryn, preutelaar.*
 † Groigneuse, *f. f.* *Knorrepot, grimster, grynbeke, preutelfter.*
 GROMMELER, *v. a.* Gronder fourdement. *Knorren, morren, mompelen, preutelen, moppen, grimmon.*
 GRONDEMENT, *f. m.* *Bruit found. Gerommel, rommeling, klatering, schommeling, een dommelend geluid.*
 Le grondement du tonnerre. *'t Gerommel des donders.*
 † GRONDER, *v. a.* *Murmurer. Knorren, morren, mompelen, preutelen.*
 Gronder quelqu'un. *Iemant begrauwen, tegen iemant knorren.*
 * Le tonnerre gronde. *De donder klater, of rommelt.*
 † GRONDERIE, *f. f.* *Chagrin, mecontentement qu'on temoigne sans en dire la cause. Kyvagie, bekyving.*
 † GRONDEUR, *f. m.* *Knor, grimmert, gryn, preutelaar, knorrepot.*
 † Grondeuse, *f. f.* *Knorrepot. Een knorrig wyf, een mopster.*
 GRONINGUE, *f. m.* Ville capitale, & avec le pais circonvoin une des Provinces unies. *Groningen, een Hoofdstad, en met d'Omlanden, een van de vereneigde Landschappen.*
 GROS, *f. m.* La plus grande partie. *'t Grootste, of 't meeste gedeelte. 't Gros.*
 Le gros de l'armée. *'t Grootste deel, of 't gros van 't heir, of van 't leger.*
 Gros, *f. m.* *Monie qui vaut onze deniers en Lorraine. Een grootje. Een stukje geldts van elf penningen in Lottharinge.*
 Gros, *f. m.* *Sorte de poids. Een vierendeel loots. Zeker gewigt.*
 Gros, *grosse, adj.* *Dik, diklyvig, zwaarlyvig.*
 Un gros homme. *Een dik man.*
 Louis le gros est le trente-cinquième Roi de France. *Lodewyk de dikke, of zwaarlyvige, is de vyfendertigste Konink van Frankryk.*
 Gros fil. *Graf garen.*
 Gros drap. *Groflaken, pylaken.*
 Grosses lettres. *Groote letters.*
 * Gros, *grosse.* *Qui est enceinte.*
 Zwan-

Zwanger, zwaar, bevrucht.
 * Femme grosse. Een zwangere, of bevruchte vrouw.
 † Gros, grosse. Qui desire avec passion. Begeerig, driftig, haakende, blaakende, naar verlangende.
 † J'étois gros de vous voir. Ik haakte, blaakte, of verlangde zeer om u te zien.
 En gros, adv. By groote partyen, in 't groot, in 't gros.
 Vendre en gros. In 't gros, of by groote partyen verkoopen.
 * Je fai l'affaire en gros. Ik weet de zaak in 't gemeen.
 * Jouër gros jeu. Grof spel speelen.
 GROS-BEC, f. m. Oiseau. Dikke. Kersevinck. Zekere vogel.
 Gros temps. Tempête. Hard weder. Storm, onweder.
 Il fit un gros tems sur mer. 't Was hard weer op zee.
 GROSELLÉ, groifelle, f. f. Kruisbezie, doornbezie, kruisbeie, kruisbesse, doornbesse.
 GROSELIER, groifelier, f. m. Arbre. Doornbezieboom, kruisbezieboom, doornbessieboom.
 GROSSE, f. f. (Terme de Pratique.) De Afte die door een Geheim- of Beampfchryver word gefchreven, naar het ondertekende ontwerp.
 Grosse de boutons. Een gros knopen. Twaalf dozyn knopen.
 GROSSESSE, f. f. Le temps qu'une femme porte. Zwangerheit, het zwanger zyn, of bevrucht zyn van eene vrouwe.
 Achever sa grosseffe. Op 't lest van zyne zwangerheit gaan; heeft moeten kraamen.
 GROSSEUR, f. f. Dikte, diklyvigheit, zwaarlyvigheit.
 Homme d'une grosseur prodigieuse. Een mensch van eene onmaatige dikte. Een man die heel dik, of heel zwaarlyvig is.
 Prendre la grosseur d'un homme. (Terme de Tailleur.) Iemant de maat neemen. (Een Kleermaakers woordt.)
 GROSSIER, groffiëre, adi. Qui n'est pas fin. Grof, grove, dat niet fyn is.
 Etouffe grossiere. Grove stoffe.
 * Grossier, grossiere. Ruttique, peu civilisé. Boers, plomp, bot, onbeschoft, onbeschaaft, ongelepen.
 * Air grossier. Een boers wezen, of gelaat.

Grossier. Marchand grossier. Qui vend en gros. Een grossier; een koopman die in 't gros verkoops.
 GROSSIEMENT, adv. Bot, plomp, lomp, onbeschaaft.
 Ouvrage grossièrement travaillé. Een werk dat plomp gemaakt is.
 * Dire grossièrement les choses. De dingen bot uitslappen, of rechtsuit zeggen; onbeschaaft, of rauw de dingen zeggen.
 * GROSSIÈRETE', f. f. Rudesse. Boersheit, plompheit, onbeschoftheit, onbeschaaftheit, rauwigheit.
 * Grossièreté de stile. Onbeschaaftheit van styl.
 GROSSIR, v. n. Devenir gros. Dik worden, zwaarlyvig worden.
 Grossir, v. a. Faire voir plus gros. Vergroeten, grooter verzoonen.
 Les microscopes grossissent les objets. De verrezichtglazen vergroeten de voorwerpen.
 Là renommée grossit les choses. De Faam, of 't gerucht vergroot de dingen.
 GROSSISSEMENT des objets. Vergrooting der voorwerpen.
 GROSSOIER, v. a. Iets ontwerpen, of in 't rauw opstellen; ergens een opstel van maaken.
 GROTE, f. f. Sorte de caverne. Een spelonk, hol, of kuil onder d'aarde. Een onderaardsche kuil, of onderaardsch hol.
 GROTESQUE, adj. Plaifant, burlesque. Belagchelyk, koddig, drolig, snaaks, aardig, geestig, spotachtig.
 Groteique, f. f. (Terme de Peinture.) Snakeryen. Aardige snaakze verbeeldingen van versierde dingen. Koddige prenten, of schilderyen.
 † Grotisque. Imaginations ridicules. Zotte inbeeldingen, belagchelyke gedachten, herffenschimmen, uitspoorige verbeeldingen.
 GROTESQUEMENT, adv. Ridiculement. Belagchelyk, bespottelyk, uitspoorig, drollig, koddig, snaaks, op eene koddige wyze.
 Etre habillé grotesquement. Belagchelyk, koddig, of snaaks gekleedt zyn.
 GROUETEUX, grouëteufe, adj. Pieneux. Steenachtig, gruisachtig, steenig, gruisig.
 † GROUILLER, v. n. Remuër. Weemelen, wriemelen, krielen,

zich beweegen, zich roeren.
 † Vers qui grouillent dans du fromage. Maaden die in kaas krielen.
 † Se grouiller, v. r. Se remuër. Zich roeren, zich beweegen, zich verroeren.
 † La tête lui grouille; c'est-à-dire; il est vieux, ou elle est vieille. Hy, of zy s'had met het hoofd: dat is, hy, of zy is oudt.
 † Ils font si étroitement logez qu'ils ne se sauroient grouiller. Zy zyn zoo nauw gehuist datze zich niet konnen roeren.
 † Grouillant, grouillante, adj. & part. Quifé meut, qui a vie. Weemelend, wriemelend, kruipend, krieland, dat zich roers, beweegt, en lefsi.
 Il a neuf enfans tout grouillans. Hy heeft negen kruipers van kinderen.
 GROUPE, f. m. (Terme de Peinture.) Een groep, een hoop. In een tros, of in een trop geschildert.
 GROUPER, agrouper, v. a. (Terme de Peinture.) In een groep, in een hoop, of in een trop schilderen; kunstig veele beelden by malkanderen schilderen.

GRU.

GRUAU, f. m. Ruig meel, meel met zemelen, gort.
 Gruau d'orge. Garste-gort.
 Gruau d'aveine. Haver-gort.
 Gruau. Le petit d'une gruë. Een kraantje. 't Jong van een kraanvogel.
 Gruau. (Terme d'Architecture.) Een katrol, of windtaas om zwaare steenen en stukken hout op te hyffen.
 GRUE, f. f. Oiseau. Kraan, kraanvogel.
 † Cou de gruë. Long cou. Een Kraanenhals, Zwaanenhals, een langen hals.
 † N'être pas gruë. N'être pas fot. Niet gek zyn.
 † Faire le pic de gruë. Atendre.
 Gruë de mer. Poisson. Zeekraan. Zekere zeevisch.
 Gruë. Machine pour élever des fardeaux. Een kraan, een windtaas om zwaare lasten op te hyffen, of meër te laaten.
 Gruë. Instrument de suplice dont

on se fert dans les corps de garde. Een juffer waar in men de soldaaten in de wachthuizen sluis om hen te straffen.

‡ GRUGER, v. a. Manger. Schaffen, bikken, eeten.

‡ N'avoit pas de quoi gruger. Niets te bikken, of te eeten hebben.

Gruger. (Terme de Tailleur de Pierre.) Uit den ruigen slaan. (Een Steenhouwers woordt.)

GRUIER, f. m. Officier qui a soin des bois. Houtvester, woudtmeester, boschwaarder.

GRUIERE, f. m. Sorte de fromage à grands yeux. Zekere kaas vol groote oogen, of gaten.

GRUIERIE. Voyez grurie.

GRUMEAU, f. m. Klonster, klont, klompje.

Se mettre par grumeaux. Klonsteren, tot klonters worden.

Grumeau de sang. Een klont bloets.

Grumeau de lait. Klonters in de borsten der kraamvrouwen.

SE GRUMELER, v. r. Klonsteren, tot klonters worden.

GRUMELEUX, grumeleuse, adj. Plein de grumeaux. Vol klonters, vol hardigheden.

Elle a les mamelles grumeleuses. Zy heeft de drop in haar borsten, of de borsten vol klonters.

GRURIE, f. f. Charge de grurier. Houtvesterchap, woudtmeesterchap, boschwaarderschap.

GUA.GUE.

GUAHEUX, f. m. Vache sauvage. Een wilde koe.

GUARAL, f. m. Sorte d'insecte. Zekere spin, of spinnekop.

GUE, f. m. Endroit d'une riviere, où on peut passer sans bateau. Eene waadbaare plaats, of ondiepte in een rivier, daar men door waaden kan.

Passer une riviere à gué. Een rivier doorwaaden, door een rivier waaden.

* Sonder le gué. Tâcher à découvrir si l'on pourra réussir. Den grondt peilen. Poogen te vernemen of iets zoude konnen gelukken, of wel slaagen.

GUEABLE, adj. Qu'on peut passer à gué. Waadbaar, ondiep, daarom, wegens d'ondiepte, door waaden, of door gaan kan.

Riviere guéable. Een waadbaare ri-

vier. Een rivier die men doorwaaden kan.

GUE'ER, v. a. Baigner. Te wedde, of te water leiden, wateren, in een wedde wasschen.

Guéer un cheval. Een paerdt te water leiden.

GUELDRE, f. f. Duché & une des dix-sept Provinces du Pais bas. Gelderlandt. Een Hertogdom, en een van de zeventien Nederlandsche Provinzien.

‡ GUENILLE, f. f. Lambeau. Een oudt versleeten kleeds. Een flarde, of onds gefcheurde lap van een kleedt.

Ses habits sont en guenilles. Zyn kleeren zyn aan flarden.

GUENILLON, f. m. Een oude lap.

‡ GUENIPE, f. f. Débauchée, friponne. Hoer, looze feex, vods, een doortraps ondegend vrouwensch.

GUENON, f. f. Singe femelle. Een meerkat, 't wyfje van eenen aap.

‡ Guenon. Fille, ou femme laide. Meerkat. Een leelyk vrouwensch.

‡ Quelle guenon est cela? Wat meerkat is dat?

GUENUCHE, f. f. Petite guenon. Een klein meerkasje.

GUEPE, f. f. Sorte de mouche. Wespe. Zekere slag van een groote wliege.

‡ GUERDON, f. m. (Vieux mot.) Récompense. Vergelding, loon, belooning.

‡ GUERDONNER. (Vieux mot.) Récompenser. Vergelden, loonen, beloonen.

GUERE, ou guères, adv. Peu. Weinig, luttel, niet veel, niet zeer.

Il ne s'en est guère fait, que. 't Scheelde weinig, of luttel dat, enz. 't scheelde niet veel of, enz.

Ne tardez guère. Wacht niet lang.

De guère, adv. Weinig, niet veel.

Il n'est de guère plus grand que moi. Hy is niet veel grooter dan ik.

GUÉRET, f. m. Terre qu'on sème de deux ans l'un. Braaklands, braakveldt. Een landt dat alle twee jaaren eens bezaait wordt.

GUERIDON, f. m. Een knaap waar op men licht zet.

GUERIR, v. a. & (quelquefois neutre.) Guéerzen, heelen, gezondt

maaken, gezondt worden.

Guérir un malade. Eenen zieken geneezen.

Guérir de sa blessure. Van zyne wonden geneezen.

* Se guérir de sa passion. Van zyne rogten, of driften geneezen worden. Zyn driften, of lusten overwinnen.

* Guérir les ames par des austéritez pénibles. De zielen door zwaars gestrengheden geneezen.

* Le tems qui guérit tout, guérira tes douleurs. De rydt, die alles geneest, zal uwe smarten geneezen.

GUÉRISON, f. f. Guéerzing, heeling, herstelling der gezondheid, 't geneezen, het heelen.

Travailler à sa guérison. Tot zyn guéerzing arbeiden. Poogen om geneezen te worden.

GUÉRITE, f. f. Sorte de petite cabane pour loger une fentimelle. Een schildwachthuisje, een schildderhuisje.

GUERRE, f. f. Oorlogh, kryg, tweespalt die door de wapenen beslijcht wordt.

Guerre civile. Burgerlyke oorlogh, inlandtsche oorlogh, burgerkryg.

Faire la guerre à un Prince. Een Vorst beoorlogen, of den oorlogh aandoen. Een Prins bekrygen, of bestryden.

Déclarer la guerre. Den oorlogh verklaaren, den oorlogh verkondigen, of afkondigen.

La guerre. L'art ou la science de la guerre. De kryg, de krygskunde, of oorlogskunde, de kunst van oorlogen.

Gens de guerre. Krygsknechten, krygsvolk, krygslieden, oorlogsvolk.

Aler à la petite guerre. Aler fourrager. Stroopen, moeskoppen, loopen om te rooven en te stroopen.

* Guerre. Querelle, brouillerie. Oorlogh, twist, tweespalt, onenigheid, onlust, krakkeel.

* Faire la guerre au vice. Le décrier. De zonde des oorlogh aandoen. De zonde leelyk afmaalen, of vyandig zyn.

* Faire la guerre à quelqu'un. Le reprendre en ami. Iemant als een vriendt doorneemen, of berispen.

* Qui terre a guerre a. (Proverbe.) Die landt heeft, heeft kryg. Die goeds heeft, heeft twist. (Een

Ecc spreck-

- spreekwoordt.)
 * Faire la guerre à l'œil. Prendre des résolutions à mesure que les occasions se présentent. *Besluiten neemen naar voorkomende gelegenheden.*
 GUERRIER, *f. m.* Qui aime la guerre, vaillant. *Krygsman, krygsheldt, oorlogsmán, oorlogsheldt, een strydbaar heldt.*
 Guerrier, guerriere, *adj.* Strydbaar, oorlogsgesindt, heldhaftig, krysgesint.
 Peuples guerriers. *Strydbaar volken.*
 † GUERROIER, *v. a.* (*Vieux mot burlesque.*) Faire la guerre. *Beoorlogen, bekrygen, bestryden, den oorlogh aandoen.*
 GUET, *f. m.* Action de celui qui épie. *Wacht, verspieding, toezicht, beloeving, begluring.*
 Etre au guet. *Op de wacht staan.*
 † Avoir l'œil au guet. *Regarder de tous côtéz. Goede wacht houden. Een oog in 't zeil houden. Aan allen kanten toezien.*
 Guet, *f. m.* Celui qui fait le guet. *Wacht, schildtucht.*
 Le mot du guet. *'t Woordt van de wacht, de looze, of leus.*
 Guet. *Troupe de soldats qui font la ronde. Stadts wachters. Wacht van een stadt die de ronde doet, of de stadt doorkruist.*
 Guet à pié. *Een wacht te voet.*
 Guet à cheval. *Een wacht te paerd.*
 Guet à pens. *Crime prémédité. Een overlegt, voorbedacht, of beraadslagt schelmstuk.*
 De guet à pens, *adv.* A dessein. *Met voordacht, met opzet, met voorbedachten raade.*
 GUETER, *v. a.* Epier. *Bespieden, beloeven, beghuuren, luisteren.*
 Le chat guète la souris. *De kat loert op de muis.*
 GUÈTRE, *f. f.* *Grove wolle kous zonder voet.*
 GUËTTEUR, *f. m.* Celui qui épie. *Bespieder, beloeder, verspieder, spie.*
 GUEULE, *f. f.* *Muil, smel, bek.*
 Gueule de lion. *De muil van een leeuw.*
 Gueule de chien. *De smel van een hondt.*
 Gueule de loup. *De muil van een wolf.*
 † Etre trop fort en gueule. *Etre tuop insolent en paroles. Al te*

- stout, of te styf in den bek zyn. Te spytig in woorden zyn.*
 † Avoir la gueule morte. *Ne répondre mot. Den bek toehouden. Niet een woordt antwoorden.*
 † On l'a charmé par la gueule. *Men heeft hem door een vesten muil bekoort.*
 † N'avoir plus de dents en gueule. *Geen tanden meer in den bek hebben. Tandeloos zyn.*
 Gueule de four. *De mond van een oven.*
 Gueule de sac. *De mond, opening, of 't gat van een zak.*
 Gueules. (*Terme de blazon.*) Couleur rouge. *Roodt, roede verwe in de wapenschilden.*
 GUEUSAILLE, *f. f.* *Gueux, canaille. Schuim, geboefte, 't grauw, jan hagel, jan rap en zyn maat, gebsuis.*
 GUEUSE, *f. f.* *Celle qui mandie. Bedelaarster, schooijster, bedelares, een arm wyf, truggelaarster.*
 Gueuse de fer. *Een groot stuk yzer, 't welk gesmolten wordt, en waar van de yzere slaven gesmeeds worden.*
 GUEUSER, *v. n. & a.* *Mandier. Beedelen, schooijen, truggelen, aan de huizen gaan om aalmoesen.*
 Gueuser des louanges. *Loffpraaken beedelen.*
 GUEUSERIE, *f. f.* *Bedelary, schooijery, truggelery.*
 GUEUSETTE, *f. f.* (*Terme de Cordonnier.*) *Een aarde potje, of potscherf waar in de schoenmakers hunne verf hebben.*
 GUEUX, *gueuse, adj.* *Pauvre. Arm, verarmt, kaal, schamel, behoeftig.*
 Gentilhomme un peu gueux. *Een edelman die wat kaal is.*
 † Gueux comme un rat. *Zookaals een ros.*
 † Gueux revêtu. *Coquin devenu riche. Een guit of schurk, die van niets opgekoomen is.*
 Gueux, *f. m.* *Nom injurieux que les gens des Pais-bas donnent à ceux de la Religion Reformée. Geuzen. Een scheldt naam dien 't Nederlandsche volk aan de Geformeerden geeven.*

GUI.

- GUI. *Sorte de plante qui croît sur le tronc de certains arbres. Varen.*

- Varentakken; zeker gewas op den stam van sommige boomen.*
 GUICHET, *f. m.* *Een venstertje met een tralie in de deur der gevangenhuizen.*
 Guichet. *Voyez Volet de fenêtre.*
 Guichet de confessional. *Een kleen venstertje in de biechtstoel.*
 GUICHETIER, *f. m.* *Celui qui prend garde à la porte d'une prison. De deurwachter eener gevangenis, of van een gevangenhuis.*
 GUIDE, *f. m.* *Wegwyzer, leidtsman, leider, gits.*
 Un bon guide. *Een goede leidtsman.*
 Guide, *f. f.* *Wegwysster, leidster, een zaak die iemand iets aanwyft.*
 La crainte de Dieu est une sainte guide. *Godts vrees is eene heilige leidster.*
 Guides, *f. f.* (*Terme de Sellier.*) *De leis waar mede de koetziers de paerden stieren, of regeeren.*
 GUIDER, *v. a.* *Conduire. Geleiden, den wegh wyzen.*
 GUIDON, *f. m.* *Etendard de gendarmerie. Standaard, standert, ruitervaan.*
 Guidon. *Officier qui porte l'étendard. Ruitervaanndrig, vaandrig te paerd, standaarddrager, kornet.*
 Guidon d'une arme à feu. *Het vizier op een roer.*
 Guidon. (*Terme de Musicien.*) *Een aanwyzing, of teken op 't einde van een regel, dat de eerste noot van den volgenden regel aanwyft.*
 GUIGNARD, *f. m.* *Een vogel om trent gelyk een quakkel, of leeuwerik.*
 GUIGNE, *f. f.* *Fruit de guignier. Een Spaansche kers, een groote zoete kers.*
 GUIGNER, *v. a.* *Regarder du coin de l'œil. Lonken, een weinig van ter zyden zien.*
 Elle guigne un peu. *Zy lonkt een weinig.*
 † Elle guigne de travers. *Zy lonkt wat op zy; zy ziet heel loens, of heel scheef.*
 GUIGNIER, *f. m.* *Sorte de Cerif. Een kersseboom die groote zoete kerssen draagt.*
 † GUIGNON, *f. m.* *Malheur. Onheil, ongeluk, zwaarigheid, ongeval, ramp.*
 † Porter guignon à quelqu'un. *Iemand onheil toebrengen.*
 GUILLE, *f. f.* *Ondée de pluie. Plas-*

regen, stortregen, regenvalag, regenbui.
GUILLAUME, *f.m.* Nom d'homme. *Willem, Wilhelm, of Wilbern. Een mans naam.*
 † Guillaume, outil de Menuisier. *Espece de rabot. Een soort van een schaavu.*
 † Gros guillaume. *Broodt met zemen. Grof broodt dat men den dienstboden geeft.*
GUILLEDIN, *f.m.* Cheval Anglois hongre. *Een Engelsch ruinpærd; een Engelsche ruïn.*
 † **GUILLEDOU**, *f.m.* Hoerejager, bordelbrok, hoerendief.
 † Coupir le guilledou. *Frequenter les bordels. In hoerhuizen loopen. Hoerejaagen.*
GUILLEMETTE, *f.f.* Nom de femme. *Willemina, of Willemynsje. Een vrouwe naam.*
GUILLOTS, *f.m.* Vers qui s'engendent dans le fromage. *Madden, of wormen die in de kaas groeijen.*
GUIMAUVE, *f.f.* Witte maluwe. *Zeker gewas.*
GUIMPE, *f.f.* (*Terme de Religieuse.*) Een ronde bagyne neusdoek, waar meede zy haaren boezem dekt.
GUINDAGE, *f.m.* (*Terme de mer.*) Ophysing en slyking der waaren in een schip. *Ontlading der koopmanschappen. Het loon dat het scheepswolk voor d'ontlading heeft.*
GUINDAL, guindeau, *f.m.* Een windaas, schyff, of katrol daer men meede hyff.
GUINDER, *v. a.* Elever en haut. *Ophysen, ophaalen, optrekken, om hoog haalen.*
 Guinder les voiles. *De zeilen ophaalen.*
 * Se guindertrop haut. *Te hoog vliegen. 's Zeil te hoog in top haalen; zich te opeblazen aanstellen.*
 † se guinde si haut qu'on le perd de vue. *Hy vliegt zoo hoog dat hy uit het gezicht raakt; of dat men hem uit het oog verliest.*
GUINDERESSE, *f.f.* Hystoww. *Touw daer men meede ophaalt, of hyff.*
GUINDRE, *f.m.* Een klos om garen, of zyde op te winden.
GUINE, *f.f.* Sorte de cerise. *Zekere kers.*
GUINE'E, *f.f.* Pais d'Afrique. *Guinee. Een landt van Afrika.*

Guinée, *f.f.* Pièce d'or d'Angleterre. *Een Guini. Een stuk Engelsch goud.*
 † **GUINGOIS**. (*Mot burlesque.*) Qui est tout de travers. *Averchts, scheef, schuins, verkeert, op een zyde.*
 † Perruque qui va tout de guingois. *Een pruik die heel scheef, of op een zyde draait, of staat.*
 † Vôtre mouchoir de cou est tout de guingois. *Uwe halsdoek staat heel op zy.*
GUIORANT, guiorante, *adj.* (*Ce mot se dit du cri naturel des rats & des souris.*) Piepende. (*Dit woord van 't natuurlijk geluidt der rotten en muizen gezegt.*)
GUIPER, *v. a.* (*Terme de Rubanier.*) Een zyde-gout- of zilverdraadje over den draadt spinnen die al getwernt is.
GUIPURE, *f.f.* Sorte de dentelle de soie pour parer les jupes des dames. *Zyde kanten waar meede de rokken der jufferen geboordt worden.*
GUIRLANDE, *f.f.* Couronne de fleurs. *Roozenhoedt, bloemkrans. Een krans van bloemen.*
 Guirlande. (*Terme de Coiffeuse.*) Een floers lins 't welk de vrouwen om haar kappen, of wrongen in den rouw draagen.
 Guirlande. (*Terme de Chaudronnier.*) De randt, of bandt aan 't paviljoen van een trompet.
GUISE, *f.f.* Façon, maniere. *Wyze, aart, manier, fatsoen.*
 Chacun vit à sa guise. *Elk leeft op zyne wyze.*
 Manger du poisson en guise de chair. *Visch als vleesch, of op de wyze van vleesch eeten.*
GUITARRE, Guiterre, *f.f.* Sorte d'instrument de Musique. *Een Cyther. Zeker speelsuig.*
GUIVRE, *f.f.* (*Terme de blason.*) Vipère. *Adder, adderslang. (Een Wapenkundig woordt.)*
GUTTURAL, gutturale, *adj.* Qui se prononce du gosier. *Van de keel. 's Geen uit de keel gesproken wordt.*
 Lettre gutturale. *Keelletter. Een letter die uit de keel komt.*
GUY, *f.m.* Guy de Chêne. *Varen. Eikevaren.*

H.

H, *f.f.* Huitième lettre de l'Alphabet. *H. De achtste letter van 't A, B, C.*
 L'H s'aspire, ou se prononce fortement dans les mots purement François. *De H. wordt in 't Fransch sterk uitgeblaazen in de woorden die zuiver Fransch zyn.*
 L'H ne s'aspire point dans les mots qui viennent du Latin, ou du Grec, hormis dans quelques mots qu'on en exceptera dans la fuite. *De H. words (in 't Fransch) niet sterk uitgeblaazen in de woorden die van 't Laryn of van 't Grieksch afkomstig zyn, behalven in eenige woorden, die wy in 't vervolg zullen uitzonderen.*

HA. HAB.

HA! Sorte d'interjection. *Ha! Zekere inruerspel.*
 Ha! qu'elle est belle. *Ha! hoe schoon is zy!*
 Ha! Coquin. *Ha! Schelm.*
 † Ha-ha. *Vieille ha-ha. Vieille méchante & décrépite. Een leelyk oudt, uitgeleest wyf.*
HABILE, *adj.* Adroit, savant, expert. *Gauw, behendig, geleert, verstandig, ervaren, bedreven, geoesent, afgerecht, loos, gestepen.*
 Habile à cacher ses desseins. *Gauw, loos, of behendig om zyne voornemens te bedekken, of te verbergen.*
 Etre habile en son art. *Gauw, of wel bedreven in zyn kunst zyn.*
 Habile. *Actif, prompt. Wakker, vaerdig, ras, vlug, gezwint, vlytig.*
 Un homme habile dans les affaires. *Een man die gauw is in 't bestier van zaaken; die in de zaaken wel bedreven is, of afgerecht is.*
 Un pilote habile. *Een welbedreven loots.*
HABILEMENT, *adv.* Avec adresse. *Behendiglyk, verstandelyk, met verstant, of oordeel.*
 Il s'est tiré d'affaires habilement. *Hy heeft zich verstandelyk uit de moeijeligheden geredt.*
 Habilement. *Adroitement, promptement. Ras, vaerdig, vlytig, gezwint.*
 Eec 2 zwin-

zwindelyk, wakker, gezwindt, *sneedig*.
 Travailler habilement. Vaerdig, of *sneedig* arbeiden.
 HABILÉTE, *f. f.* Capacité, science. *Gauwheit, bequaamheit, geleertheit, ervarentheit, bedrevenheit, sneedigheid*.
 C'est une grande habileté que de savoir cacher son habileté. 't Is eene groote *sneedigheid* als men zyne *sneedigheid* weet te bedekken.
 Habilité. Adresse, conduite. *Gauwheit, behendigheit, beleis, voorzichtigheit*.
 HABILISSIME, *adj.* Très-habile. *Zeer gauw, zeer ervaren, zeer geoefent, of bedreven, heel sneedig, wel afgerecht*.
 HABILAGE, *f. m.* (*Terme de Rotisseur.*) Toemaking, of toebereiding. 't Plukken, opmaaken, en spekken van een vogel. (Een Braders woordt.)
 HABILLEMENT, *f. m.* Habit. *Kleeding, kleeds, gewaad*.
 Habillement de tête. (*Terme d'Armurier.*) *Een helm op 't hoof*.
 HABILLER, *v. a.* Vêtir. Donner un habit. *Kleeden, kleederen aantrekken. Een kleeds aandoen, in de kleëren steeken. Met kleederen voorzien*.
 Habiller son maître. *Zynen heer kleeden*.
 On l'habilla depuis les pieds jusqu'à la tête. *Men kleedde hem van den hoofde tot de voeten*.
 Une femme habillée en homme. *Een vrouw in mans kleederen, of in mans kleëren verkleeds*.
 S'habiller, *v. r.* *Zich kleeden, zyn kleederen aantrekken, of aandoen*.
 Habiller. (*Terme de Rotisseur.*) *Het gevoegte toemaaken, of toebereiden*.
 Habiller un chapon. *Een kapoen toemaaken*.
 Habiller. (*Terme de Cordier.*) *Kennip beekelen*.
 Habiller. (*Terme de Potier.*) *Ooren en pooten aan een aarde pot maaken*.
 Habiller. *Faire un habit. Kleeden, een kleeds maaken*.
 Ce tailleur m'habille depuis plusieurs années. *Die kleermaker kleeds my sedert veete jaaren*.
 HABIT, *f. m.* Habillement. *Kleeds, kleeding, gewaad*.
 Couper un habit. *Een kleeds snyden*.

Habit de deuil. *Rouwkleeds, rouwgewaad*.
 Habit. Habillement de Religieux. *Een monnikskap, een monnikskleeds*.
 Prendre l'habit de Capucin. *Zich in een Kapucyns kap steeken*.
 Habit de chœur. *Koorkleeds*.
 L'habit ne fait pas le Moine. (*Proverbe.*) 't Kleeds maakt den Monnik niet. (Een spreekw.)
 HABITABLE, *adj.* Bewoonlyk, bewoonbaar, dat bewoont kan worden.
 Lieu habitable. *Een bewoonbaare plaats*.
 HABITANT, *f. m.* Inwooner, inwoonder, opgezeetene, ingezeetene.
 HABITATION, *f. f.* Lieu où l'on demeure. *Wooning, woonplaats, verblyf, verblyfplaats*.
 HABITER, *v. a.* Demeurer. *Wonen, zyn woonplaats, of verblyf houden, zich onthouden, zyn verblyf hebben*.
 Habiter les bois. *In de bosschen wonen, de bosschen bewonen*.
 * Habiter avec une femme. *Vleeschelyke gemeenschap met eene vrouw hebben; een vrouw bestaapen*.
 HABITUDE, *f. f.* Qualité acquise par plusieurs actes. *Acoutumance. Bequaamheit, hebbelykheit, aanwensel, gewoonte, wensel*.
 L'habitude est une seconde nature. *De gewoonte is de tweede natuur*.
 Contracter une habitude. *Zich iets aanwennen, eene hebbelykheit ergens van krygen*.
 Habitude. *Frequentation. Omme-gang, gemeenschap, verkeering*.
 Habitude. *Disposition du corps. Ligchaams gestelsheit, gestelsenis des ligchaams*.
 HABITUE, habituée, *adj.* Acoutumé à quelque chose. *Gewoon, gewent, aangewent, ergens aan gewent*.
 Habitué, habituée. *Qui a un établissement, ou une demeure fixe. Woonachtig, woonende. Die ergens eene vaste woonplaats heeft*.
 HABITUEL, habituelle, *adj.* (*Terme de Théologie.*) *Hebbelyke, inwoonende. (Een woordt der Godtgeleertheit)*.
 Grace habituelle. *De hebbelyke, of inwoonende genade*.

S'HABITUER, *v. r.* S'établir en quelque lieu. *Zich ergens neerslaan, zich ergens neerzetten, ergens een woonplaats verkiezen*.
 S'habituier. *S'acoutumer à quelque chose. Zich ergens aan gewennen, zich iets aanwennen, ergens eene gewoonte van maaken*.
 HABLER, *v. n.* Parler en exagérant & en mentant. *Opsnyden, zwetzen, groot, of breedts opgeeven, blaazen, snorken*.
 Les Gascons sont fujets à habler. *De Gaskonjers zyn gewent op te snyden*.
 HABLIERIE, *f. f.* *Opsnydery, gezwess, een breedts opgeeven, snorkery*.
 HABLEUR, *f. m.* Celui qui ment en exagérant. *Opsnyder, zwetzer, snorker, blaaskaak. Een die al liegende breedts opgeeft*.
 Hableuse, *f. f.* *Opsnyster, zwester, snapster, snorkster*.

HAC.

On aspire l'H de tous les mots de cette colonne. *De H van alle de woorden dezer zyde worden hardt uitgesproken*.
 HACHE, *f. f.* *Cognée. Een byl*.
 Hache d'armes. *Heirbyl, oorlogbyl*.
 Hache d'armes. (*Terme de mer.*) *Een enterbyl. (Een zeewoordt)*.
 † Avoir un coup de hache. *Etre un peu fou. Een slagch wech hebben. Halfgek zyn*.
 HACHER, *v. a.* Couper fort menu. *Hakken, kleen hakken, kappen*.
 Hacher de la viande. *Vleesch kappen, of klein hakken*.
 Hacher du bois. *Hout kappen, hout houwen, hakken, of vellen*.
 Hacher. (*Terme de Graveur.*) *Croiser les traits d'un craion, ou d'une plume. Arfeeren. (Een woordt der Plaatsnyderen.) De trekken met de naalde, of 't yzer kruisselings over malkanderen leggen*.
 Hacher le plâtre. *Een muur afskappen, of afbikken*.
 HACHETTE, *f. f.* *Outil de Maçon. Een houwhamer, of bikhamer. Een mes/elaars werktuig*.
 HACHIS, *f. m.* *Ragoût de viande hachée. Klein gehakt vleesch*.
 HACHOIR, *f. m.* (*Terme de Cuisinier.*) *Een hakbank, of hakblok*.

HAC.HAG.HAI.

waar op de koks het vleesch bakken.
 Hachoir, *f. m.* Een bakmes.
 HACHURE, *f. f.* (Terme de Fourbisseur.) In'nydsel. (Een Zwaerdteveggers woordt.)

HAG.HAI.

‡ HAGARD, hagarde, *adj.* Farouche, étrange. Wildt, woest, nors, stuurs, bars, wuft, vreemdt.
 Hagard. Qui a le regard affreux. Wreedt, stuurs, of straf van gezicht.

HAI! Sorte d'interjection. Hei! Zeker inwepfel.
 HAIE, *f. f.* Prononcez hêe. Een doornen hegge, een omtuining van doornen. Een heining om een hof.

Haie. Rang de foldats. Een ry, of gelids soldaaten.
 Mettre des foldats en haie. Soldaaten op een ry, of in 't gelids stellen, of zetten.

La HAIE, *f. f.* Ville ou bourg d'Hollande où s'assemblent les Etats Generaux des Provinces-Unies. 's Gravenhaage, de Haag. Een Stadt, of vlek van Hollandt daar de Algemeene Staten der Vereenigde Nederlanden vergaderen.

HAILLON, *f. m.* Een oudt versteeten kleedt, oude versteete voden, stetten, of starden.

LE HAINAULT. L'une des dixsept Provinces. Henegouwe. Een van de zeventien Nederlandsche Landtschappen.

HAINÉ, *f. f.* Averfion. Haat, nydt, afgunst, vyandschap, weerzin, afkeerigheid, afzien.

Avoir de la haine pour quelqu'un. Iemant haat toedragen, van iemant afkeerig zyn.

Encourir la haine du peuple. Den haat van 't volk op zich laaden, of zich op den hals haalen.

HAINÉUX. (Vieux mot.) Voyez ennemi.

HAIR, *v. a.* Haaten, een weerzin, of afkeerigheid ergens van hebben.

Se faire hair. Zich zelven in den haat brengen. Zich verhaat, of haatelyk maaken.

HAIRE, hère, *f. f.* Een haaren kleedt dat de monniken draagen.

Rorter la haire. Een kaaren kleedt draagen.

HAI.HAL.

‡ Haire, hère, *f. m.* Pauvre haire, pauvre diable. Een arme duivel; een arm elendig menscb.

HAIRON. Voyez heron.
 HAIRONNEAU, haironniere. Voyez héronneau, héronniere.

HAISSABLE, *adj.* Haatelyk, 't geen te haaten is.
 Le vice est haissable. De zonde is haatelyk, of is te haaten.
 C'est une femme haissable. Dat is een haatelyk wyf.

HAL.

HALAGE, *f. m.* (Terme de Batelier.) Voortstrekking van een schuit, of schouw.

HALBRAN, *f. m.* Petit canard sauvage. Een taling, of teeling, een kleene wilde eend.

‡ HALBREDÉ, *f. m.* Grand corps mal bâti. Een groote lompe vlegel, een onbeschoft menscb.

HALE, *f. m.* L'éfet de la grande chaleur du soleil. 's Steeken der zonne, een groote hitte die door de zon wordt veroorzaakt.

Hale, *f. f.* Lieu couvert où l'on expose des marchandises en vente. Hal, een overdekte gallery daar eenige waaren worden te koop gelegd, en verkocht. Een marktplaats, of veilplaats.

Hale au vin. De wynhal te Parys.
 HALEBARDE, *f. f.* Hellebaardt, of partizaan.

HALEBARDES, *f. m.* Halebardiers. Hellebaardiers.

HALEBARDIER, *f. m.* Hellebaardier. Een die de hellebaardt draagt.

Halebardier. (Terme de Maçon.) Steendrager, een arbeider die de groote steenen aanbrengt.

HALEBRAN, halbran, *f. m.* Jeune canard sauvage. Een jonge endvogel, een jonge wilde eend.

HALECRET, *f. m.* Sorte de cuirasse. Borstharnas, borstwapen.

HALEINE, *f. f.* Halène. Adem, aasem, ademtogt, ademing, ademhaling.

Courte haleine. Aamborstigheid, engborstigheid, een korten adem.

Prendre son haleine. Zyn adem scheppen.
 Retenir son haleine. Zyn adem inhouden.

Difficulté d'haleine. Zwaaren ademtogt, zwaare ademhaling.
 * Les vents retiennent leur haleine.

HAL.HAM. 405

De winden bonden hun geblaas in, of zyn gestilt.

Mettre un cheval hors d'haleine. Een paerd't den bek afryden.

Ouvrage de longue haleine. Een werk van eenen langen adem, een zeer groot werk.

HALEINEE, halénée, *f. f.* Voyez Haleine.

‡ HALEINER, *v. a.* Pressentir, découvrir. Iets in de neus hebben, ergens de lucht van hebben, iets weeten te ontdekken.

Halciner, *v. a.* (Terme de Venerie.) De lucht van 't wildt, of 't gewogelte hebben. (Een Jagtwoordt.)

Depuis que ce chien a haliné la bête, il ne la quitte point. Sint dat die hondt de lucht van 't beest heeft gehadt, verlaat hy het niet.

HALER, *v. a.* Rendre bazané. Verbranden, verzengen, zwartachtig maaken.

Le soleil hale les gens. De zon verbrandt de menschen.

Hâler les chiens contre quelqu'un, les irriter. De bonden tegen iemant ophitzen, of op iemant aanbitzen.

Hâler. (Terme de mer.) Hardt roepen, of schreeuwen op zee, wanneer twee schepen malkanderen tegen koomen; wie daar?

Hâler. (Terme de Batelier.) Een schuit met een lyn optrekken.

Hâler. (Terme de Charpentier.) Een stuk houtt aan een dik touw vast maaken.

HALETER, *v. a.* (Mot un peu vieux.) Reprendre souvent son haleine. Hygen, naar zynen adem hygen. Snurven.

HALEUR, *f. m.* (Terme de Batelier.) Een die een schouw met een lyn voorttrekt.

HALIER, *f. m.* Buisson épais. Een bosch vol struiken, en struvelen, een dicht doornbosch.

HALTE, *adv.* (Terme de guerre.) Houd stil, trekt niet verder. Halte. (Een krygswoordt.)

HAM.

HAMEAU, *f. m.* Een gehucht, een buurt, een klein dorpe.

HAMEÇON, *f. m.* Visbaak, haakje, vishangel.

‡ Mordre à l'hameçon. Donner dans le panneau. De hock in de keel krygen. Zich laten opzetten, misleiden.

Ecc 3. den,

den, ophigten, verschalken, of beriepen.
HAMPE, *f. f.* Bois de halebarde. De schaft, of stang van een hellebaardt.
Hampe. Manche de pinceau. De steel van 't penceel.

HAN.

HANAP, *f. m.* Een groote wyngan, een wyngruik.
HANCHE, *f. f.* De heup van een mensch.
Hanches de cheval. Het gat, of achterste van een paerdt.
HANETON, *f. m.* Sorte d'insecte. Een kever. Zeker bloedeloos diertje.
HANIR, *hennir, v. n.* (L'H s'aspire.) Brieffchen, runniken, of rinniken.
Le cheval hanit. 't Paerdt briefcht, of rinnikt.
HANISSEMENT, *f. m.* Brieffching, gebrieffch, of 't brieffchen van een paerdt. 't Gerinnik van een paerdt.
HANSE, ou anse, *f. f.* Een verbondt, of maatschappy voor den koophandel.
HANSEATIQUE, *adj.* Verbonden, vereenigt voor den koophandel.
Ville hanféatique. Een Hanssestads. Een verbonde stadt voor den koophandel.
Lubec est la premiere des villes hanféatiques. Lubek is de eerste der hanssesteden, dat is, die zich voor den vryen koophandel vereenigt heeft.
HANSIERE, *f. f.* (Terme de mer.) Een touw dat men uitsmyt, om een ander vaartuig aan 't scheepsboords te haalen en te houden. (Een Zeewoordt.)
HANTER, *v. a.* Fréquenter. Omgaan, verkeerren, gemeenschap houden, kennis houden.
Hanter chez quelqu'un. By iemand verkeerren, met iemand omgaan.
HANTISE, *f. f.* Fréquentation. Verkeering, ommeegang, gemeenschap, gemeenzaamheit.
 † Elle pourroit perdre dans ces hantises les semences d'honneur. Zy kon in die verkeering de zaaden der deugd verliezen.

HAP. HAQ.

HAPE-FOIE, *f. m.* Haplever. Een zeevogel met een sterken bek die zeer greezig naar de levers der vissen is.
HAPELOURDE, *f. f.* Faux diamant. Een valsche steen. Een bergsteen, of gladbek.
 † **Hapelourde**. Lourdaut bien fait. Een welgemaakte weestriet, of botterik. Een die van buiten wat schrynt, maar in der daadt een botte vlegel is.
 † **HAPER**, *v. a.* Toevatten, toehapen, toegrypen.
HAQUENEE, *f. f.* Cavale qui va l'amble. Een telle, telpaerdt, of hakenei. Een merriepaerdt dat den tel gaat.
 La haqueneé du gobelet. Een paerdt, of merrie die op reis den voorraadt des Koninks draagt.
 † La haqueneé des Cordeliers. De telle, of het telpaerdt der Bedelmoniken. Een stok om mel te gaan, een wandelstok.
HAQUET, *f. m.* Een groote onoverdekte wyngkarre.

HAR.

HARAN, *hareng, f. m.* Haring. Haran foré. Droogen haring, bokking, bokken.
HARANGEAISON. Haringvangst, haringrydt. De tydt dat de haring gevangen wordt.
HARANGÈRE, Haringwyf, haringverkoopster, vishwyf, vishverkoopster.
HARANGUE, *f. f.* Reden, beweegreden, vertoog, eene opentlyke redenvoering.
HARANGUER, *v. a.* Dire une harangue. Eene reden doen, een opentlyk vertoog doen in eene reden begroeten, of geluk wenschen.
Haranguer le Roi sur l'heureux succès de ses armes. Den Konink in eene reden begroeten over den gelukkigen voortgang zyner wapenen.
HARANGUEUR, *f. m.* (Ce mot se prend d'ordinaire en mauvaïse part.) Celui qui harangue. Een redenaar, een zwetser. Een die opentlyk eene reden doet.
HARAS, *f. m.* Troupeau de cavales avec un étalon. Een hoop, of stal merrien met een spring-

hengst.
HARASSER, *v. a.* Fatiguer, lasser. Vermoeijen, afmatten, afmennen, moede en mat maaken.
Harasser un cheval. Een paerdt afryden, of den bek afryden.
Les troupes font harassées. De krygsbenden zyn gansch vermoeit, of 't krygsvolk is afgemat.
HARCELER, *v. a.* Tourmenter par des atakes frequentes. Quelen, door geduurige aanvallen afmatten en moede maaken.
Harceler les ennemis. De vyanden geduurig quellen, of werk geeven.
HARD, hart, *f. f.* Lien de fagot. De bandt van een rysbosch, of takbosch; een mutzaartbandt.
 † **Sur peine de la hard**. Sur peine de la corde. Op straffe van de strop, of van de galg.
HARDE, *f. f.* (Terme de Chasse.) Een kudde, een hoop, of troep herten.
Cerf en harde. Een hert dat met anderen in een troep is.
Hardes, *f. f.* Equipages. Toerusting, uitrusting, uitreeding, 't goeds dat iemand by zich heeft.
HARDI, hardie, *adj.* Qui a de la hardiesse. Stout, onverschrokken, onvertzaagt, stoutmoedig, vrymoedig, vrypostig, onbedeest, onvervaart, onbeschroomt, onbeschaamt, schaamteloos.
Un hardi soldat. Een stout soldaat.
Un hardi menteur. Een stouts, of onbeschaamde leugenaar.
Hardi. Prelomptueux. Audacieux. Stout, vermetel, laad dunkend, hooggevoelende, verwaant.
HARDIESSE, *f. f.* Stoutheit, vrymoedigheid, onvertzaagtheit, vrypostigheid, onvervaartheit, onbedeestheit, onbeschroomtheit.
Parler avec hardiesse. Met vrymoedigheid spreken.
La hardiesse du dessein de la peinture. De stoutheit van 't ontwerp, of van de ordinantie der schilderye.
HARDILLON, *f. m.* La pointe d'une bouche. Het tongetje van een gesp.
HARDIMENT, *adv.* Stoutelyk, onvertzaagdelyk, stoutmoediglyk, vrymoediglyk, onbeschroomdelyk.
HARGNEUX, hargneuse, *adj.* Querelleux. Korfel, kyfachtig, knibbelig, twistgerig, twistzuchtig.

HARICOT, *f. m.* Fève blanche. *Een witte boon.*
 Haricot. Sorte de ragoût. *Opgewarmde bintspot van schaapenvleesch met knollen, of raapen.*
 † **HARIDELLE**, *f. f.* Roffe, chetif cheval. *Een jakhals van een paerds, een slecht afgereden paerds.*
HARLEQUIN, *f. m.* Poetzemaker, hansop, *toonoolzot in d' Italiaansche kluchspeelen.*
HARMONIE, *f. f.* Acord de divers sons. *Welluiding van verscheide stemmen, eenstemmigheit, overeenstemming, t'zamenstemming, zoetluidigheit.*
HARMONIEUX, harmonieufe, *adj.* Plein d'harmonie. *Overeenstemmend, welluidend, t'zamenstemmend, zoetluidig, liefhelyk.*
 * Discours harmonieux. *Eene welluidende reden.*
HARNACHEUR, *f. m.* Een zadelmaker, of zâlemaker, *een die de paerdetuigen maakt.*
HARNOIS, *f. m.* 't Paerdetuig, 't gansche tuig van een paerds. *De toom, zaal, enz. van een paerds.*
 Harnois. Sorte de charette. *Een laderkar, een kar om waaren op te voeren.*
 * Harnois. Habillement d'homme d'armes. *Harnas, borstwapen.*
 * La mort vous sembloit belle autrefois à cheval, & fous le harnois. *De doodt schoen u voorttyds, te paerds gezeten en in 't harnas, aangenaam, of behaaglyk.*
 * Endosser le harnois. *Een harnas aantrekken.*
 † Blanchir fous le harnois. *Exercer long-temps la même profession. Gryns onder 't harnas worden. Lang de zelve beroeping doen.*
HARO. Sorte de cri par lequel on demande secours. *Help! Geroep, geschreeuw, of geschrei om hulpe, zegen iemand die ons beledigt, of geweld doet.*
 Crier haro sur quelqu'un. *Tegen iemand om hulp roepen.*
HARPE, *f. f.* Instrument de Musique. *Harp. Een speeltuig met snaaren.*
Harpes, (*Terme de Maçon.*) Tanden. *(Een metselaars woordt.) Uitstekende kansfeenen aan een muur, om dien aan enen anderen te koppelen, of te hechten.*
HARPER, *v. n.* (*Ce mot se dit des chevaux*) Hinken. *Kreupel gaan.*

(Dit wordt van de paerden gezegt.)
 Cheval qui harpe d'une jambe. *Een paerds dat het eene achterste been hooger oplitgt dan 't ander.*
 † Harper, *v. n.* (*Mot burlesque & peu usité.*) Jouër de la harpe. *Harpen, op de harp speelen.*
 † Se harper, *v. r.* Se blâmer, ou se déchirer les uns les autres. *Malkanderen beschrobben, uitschelden, uitluchten, of uitmaaken. Op malkanderen schrollen, of schelden.*
Harpé, *harpée*, *adj.* (*Ce mot se dit des chiens qui ont les hanches larges.*) Breet van gat. (*Dit wordt van de honden gezegt die van achteren breed zyn.*)
HARPIE, *Harpye*, *f. f.* Oiseau fabuleux. *Een harpy. Een verzierde vogel, die, naar 't zeggen der Dichteren, half vrouw, en half vogel is.*
 † Harpie. Femme qui prend tout ce qu'elle peut atraper. *Een harpy, een grypvogel van een wyf, een giorg schraapachtig wyf, dat alles naar zich krawwt, of naar zich haalt.*
 † Se **HARPIGNER**, *v. r.* (*Mot bas.*) Se battre. *Malkanderen afsmieren. Malkanderen afrossen, of afhaalen, met malkanderen vechten, of slaan.*
HARPON, *f. m.* Mains de fer. *Harpoon, drag, werpanker, een yzere haak daar men de walvisschen mee schiet.*
HARPONNEUR, *f. m.* Harpoenier in de walvischvangst.
HART. Voyez hard.

HAS. HAT.

HASARD, hasarder. *Voyez hazard, hazarder.*
HASE, *f. f.* Femelle de Lièvre, ou de lapin. *Moërhaas, moërkonynt. Het wyffe van een haas, of van een konynt.*
HATE. *f. f.* (*Vieux mot.*) Broche. *Spit, braadspit.*
Hâte, *f. f.* Vitesse, diligence. *Haast, haastigheit, schielykheit, gezwindheit, vlyt, vlytigheit.*
 Faire une chose à la hate. *Iets vlyngs, of met der haast doen, in der yl iets doen, met haast iets doen, of verichten.*
 Avoir hâte. *Haast hebben, haastig*

zyn.
HATER, *v. a.* Dépêcher, faire avancer. *Verhaasten, voortzetten, doen spoedigen, afvaerdigen, doen voortgaan.*
 Hâter la mort d'une personne. *Iemants doodt verhaasten.*
 Se hâter, *v. r.* Zich haasten, haast maaken, spoedigen, of zich spoeden, voortrylen, iets gezwindt doen.
Hâte, *adj.* Qui se hâte. *Haastig, schielyk, die zich haast, of spoeds.*
 Vous voilà bien hâté. *Gy zyt wel haastig.*
Hâté. Fait à la hâte. *Verhaast, haastig, of schielyk gedaan, of gemaakt.*
HATEUR, *f. m.* Officier qui a soin du rôti de la cuisine du Roi. *Een opzichter over 't gebrachts des Koninks.*
HATIERS, *f. m.* Chenets sur quoi on met la broche. *Branryzers, waar op het spit wordt gelegd.*
HATIF, *hative*, *adj.* Précoce. *Vroeg, voor den tydt koemende, voortydelyk.*
Pêche hative. Tulipe hative. *Een vroege perzik. Een vroege tulp.*
HATIVEAU, *f. m.* Een vroege peer.
HATIVEMENT, *adv.* Vroeg, schielyk. *Op eene vroege wyze.*
HATIVETE, *f. f.* Precocité. *Vroegrypigheit, voortydelykheit.*

HAV. HAU.

HAVE, *adj.* Hideux, laid. *Leelyk, mismaakt, ongedaan. Van de zonne verbrandt.*
 Visage have. *Een leelyk, of ongedaan aangezicht.*
HAUBANS, *f. m.* (*Terme de mer.*) Dikke kabeltouwen.
HAUBOIS, *f. m.* Grande flûte. *Hobo. Zekere groote fluit.*
HAVIR, *v. n.* Brûler en faisant trop grand feu. *Verbranden, verzengen, dor maaken, zengen, schoeijen.*
 Le trop grand feu fait havir la viande. *Al te groote vuur doet het vleesch schroeijen, door al te sterken vuur verzengt het vleesch.*
HAVRE, *f. m.* Port. *Haven, zeehaven.*
 Havre d'entrée. *Een diepe haven, om ten allen tyden in te loopen.*
 Havre de barre, ou de marée. *Een drooge haven, daar men niet dan met*

met hoog water kan inloopen. Een ebbe en vloedthaven.

HAVRESAC, *f. m.* Biffac de fantaffin. Een soldaate knapzak.

HAUSSE, *f. f.* (Terme de Lutier.) Het sloefje in den boog, of ftryk-stok van een veél, of viool.

HAUSSECOL, hauffecou, *f. m.* Ringkraag, kopere halskraag die de Hoofsiluiden der krygsknechten draagen.

HAUSSER, *v. a.* Elever. Verheffen, verhoogen, opheffen, opbeuren, optillen.

Se hauffer, *v. r.* S'élever sur les piez. Zich oprichten, zich uitrekken, op zyn toonen gaan staan.

Hauffer la paye des soldats. De soldy, of bezolding van 't krygsvolk verhoogen.

Faire hauffer le prix des vivres. Den prys der levensmiddelen doen ryzen, of opjaagen.

‡ Le temps se hauffe, ou s'éclaircit. Het weer klaart op, of word klaarder.

HAUT, *f. m.* La partie la plus élevée. De top, de spits, de kruin, het hoogste, het opperste, of verhevenste deel.

Gagner le haut d'une montagne. Op den top van een berg raaken, den top van een berg bereiken, of winnen.

Il grimpa sur le haut de la coline. Hy klauterde tot op den top van den heuvel.

Haut, *f. m.* Hauteur. Hoogte, verhevenheit.

Tomber de son haut. Van zyne hoogte vallen.

Un mur de cent piez de haut. Een muur van hondert voeten hoog.

Haut, *f. m.* La bouche. Boven, de mondt.

Dévoiment par haut, & par bas. Een lossing van boven en van onderen.

Le très-haut. Dieu. De Allerhoogste. Gods.

Haut, haute, *adj.* Hoog, verheven. Maison haute. Een hoog huis.

* Il faut du haut & du bas dans la vie. Men moet het hoog en laag, of goeds en quaads hebben in de wereld.

* Haut en couleur. Qui a beaucoup de couleur. Hoog van verwe, sterk van verwe.

Le soleil étoit déjà fort haut. De zon was alreede heel hoog.

* Haut, haute, *adj.* Considerable.

Hoog, aanzienlyk; groot van staat.

Hautes Puiffances. Titre des Etats Generaux des Provinces Unies. Hoog Mogenden, of Hoog Mogentheden. Tytel, of eernaam van de Algemeene Staten der Vereenigde Nederlanden.

* Hauts & puiffants Seigneurs. Les Etats Generaux des Provinces Unies. Hoog Mogende Heeren. De algemeene Staten der Vereenigde Nederlanden.

* Une haute entreprise. Een groote aanslag, of onderneeming. Een treffelyk, of groot bestaan.

* Haut Alemand, *f. m.* Hoogduitsch, de Hoogduitche taal.

* Avoir le cœur haut. Hooghartig zyn, hoogmoedig zyn.

* Un Orateur d'une haute éloquence. Een zeer welspreekend Redenaar, een Redenaar van groote welspreekendheit.

* Haut, haute. Enflé. Hoog, gezwellen.

* La mer est haute. De zee is hoog.

* Le carême est haut cette année. De vasten komt laat van dit jaar.

* Carte haute. Een hooge kaars, (in 't kaartspel.)

* A haute voix. Met luider stemme, overluidt.

Haut, *adv.* Hard, overluidt, met een harde stem.

Parler haut. Hard spreken.

* Haut, *adv.* D'une maniere belle & un peu fiere. Op eene fraaije en deftige wyze.

Haut, *adv.* D'une maniere haute, avec éclat. Hoog, zeer, uitstekend, uitmunten.

De haute lute. Stoufelyk, met een verheven hands.

Si haut je veux louer Silvie, que toute autre en meure d'envie. Ik wil Silvia zoo hoog pryzen, dat'er alle andere van spyt over zullen bersten.

En haut, *adv.* Omhoog, boven, naar boven.

Monter en haut. Naar boven klimmen, of naar boven gaan.

HAUTAIN, hautaine, *adv.* Fier, orgueilleux. Hoogmoedig, hooghartig, trots, stout, opgeblazen, bovaerdig, groots.

Esprit hautain. Een trots, of opgeblazen mensch.

HAUT-BOIS, *f. m.* Een schalamei. Zeker speeltuig.

Haut-bois. Celui qui joue du haut-bois. Een schalamei; peeler.

HAUTE-CONTRE, *f. f.* (Terme de Musique.) Bovenzang, bovenstem, hoogste stem, alt.

Haute-contre. Celui qui tient cette partie de musique. Een die den bovenzang zingt.

HAUT DE CHASSE, *f. m.* Een broek.

‡ Femme qui porte le haut de chauffe. C'est-à-dire, qui est maîtresse. Een wyf dat de broek aan heeft, of draagt. Dat is, die den meester in huis speelt.

HAUTE-JUSTICE, *f. f.* Hoog recht, 't hoogste gerecht, halsrecht.

HAUT-JUSTICIER, *f. m.* Halsrechter, hoogste rechter.

HAUT-MAL, *f. m.* Mal caduc. Vallende ziekte.

Tomber en haut-mal. De vallende ziekte krygen.

HAUTE-MAREE, *f. f.* Hoog water, hooge vloed.

* HAUTÉMENT, *adv.* Courageusement. Moediglyk, openlyk.

* Soutenir hautement un parti. Moediglyk een party verdedigen, of voorstaan.

* Hautement, *adv.* Clairement. Klaarlyk, hooglyk, openlyk, middagklaar.

* Cela témoigne hautement, que. Dat getuigt klaarlyk, dat, enz.

HAUTESSE, *f. f.* Titre qu'on donne au grand Seigneur. Hoogheit. Een eernaam dien men den grooten Heer, of Sultan geeft.

HAUTEUR, *f. f.* Hoogte.

La hauteur d'une tour. De hoogte van een tooren.

Hauteur du pole. De hoogte van den aspunt.

Hauteur. Petite coline. Hoogte. Een heuveltje, of bergje.

Hauteur d'un bataillon. De lengte van een bende voetvolks, dat in slagorde staat.

* Hauteur. Sublimité, grandeur. Perfection. Hoogheit, verhevenheit, grootmoedigheid, doorluchtigheid, uitmuntenheit. Volmaaktheit.

* Avoir une hauteur d'ame. Grootmoedig van geest zyn.

* Hauteur. Empire, autorité. Gezagh, magt, heerschappy, geweld.

* Emporter quelque chose par hauteur. Iess door geweld wechneemen, of vervoeren.

HAZ.

HAZARD, *f. m.* Péril. Gevaar, geval, zorgelykheit.

S'exposer au hazard. *Zich in gevaar beereven, zich bloot voor 't gevaar stellen.*

Il a couru hazard de se perdre. *Hy heeft gevaar gelopen van te sneuvelen, of om te koomen.*

Par hazard, *adv.* By geval, by toeval, gezellig.

HAZARDER, *v. a.* Waagen, beproeven, bezoeken.

Hazarder une bataille. *Een slag waagen.*

Se hazarder, *v. r.* S'exposer au hazard. *Zich zelven waagen, zich in gevaar bezeeven, zich in gevaar stellen, of stellen.*

HAZARDEUX, *hazardeuse*, *adj.* Qui depend du hazard. *Hagchelyk, gevallyg, dat van 't geval afhangt.*

Hazardoux, *hazardeuse*, *adj.* Dangereux. *Gevaarlyk, hagchelyk, zorgelyk, die te veel waagt.*

Action hazardeuse. *Een gevaarlyke, of zorgelyke daadt.*

C'est un medecin hazardoux. *'t Is een waaghals van een Arts; 't is een Arts, of Geneesheer die 't ligt waagt.*

HAZE. *Voyez* hase.

HE. HEA.

HE! Sorte d'interjection. *Hei! Zeker inwerpsel.*

HEAUME, *f. m.* Casque. *Helm, stormbreed.*

HEAUMIER, *f. m.* *Helm-maker, harnasmaker.*

HEB. HEC. HEE.

‡ **HEBERGER**, *v. a.* Loger. *Herbergen, huisvesten, woonen.*

‡ Il est plainement hébergé. *Hy is aardig, of koddig gehuisvest.*

HEBETER, *v. a.* Rendre stupide. *Dom, of bot maaken.*

Hébété, *hébété*, *adj.* & *part.* Devenu stupide. *Dom, bot, plomp, onverstandig, onwiciend.*

HESDOMADAIRE, *f. m.* (Terme de Religieux.) *Een die in zyne week van bedieninge is.* (Een Kloosterwoordt.)

HEBRAIQUE, *adj.* *Hebreusch,*

Hebreusche.

Langue Hébraïque. *De Hebreusche taal, of spraak.*

HEBRAISME, *f. m.* Façon de parler Hébraïque. *Een Hebreusche wyze van spreken, een Hebreusche spreekwyze.*

HEBREU, *adj.* *Hebreusch, van Hebreuschen afkomst.*

Le peuple Hébreu. *De Hebreën, of Hebreuwen; 's Hebreusche volk.*

Hébreu, *f. m.* Langue Hébraïque. *Hebreusch, De Hebreusche spraak, of taal.*

Manuscrits Hébreux. *Hebreusche handschriften.*

HECATOMBE, *f. f.* Sacrifice de cent bêtes. *Een offerhande van hondert beesten, (by de Grieken en Romeinen.)*

HEE! Sorte d'interjection. *Ei! een inwerpsel.*

Hée! *Que dis-tu? Ei! Wat zeggy?*

HEG. HEL.

HEGIRE, *f. f.* (Terme de Chronologie.) *De tydmerk, tydswortel, het tydbegin, of het tydbestek daar de Arabiers en Turken hunne jaaren naar reekenen.*

HÉLAS. Sorte d'interjection. *Eilaas! Och! Zeker inwerpsel.*

Hélas! *Puis-je être heureux? Eilaas! kan ik gelukkig zyn?*

Hélas, *f. m.* *Een zucht, een klagt.* Voila un hélas bien passionné. *Dat is een diepe zucht, of een zucht die uit het hart komt.*

HELEINE, *f. f.* Nom de femme. *Helena. Een vrouwe naam.*

HELICE, *f. f.* (Terme de Géométrie & d'Architecture.) *En gestingerde streep, of lyn om een ronde zuil.* (Een woordt der Landmeet- en Bouwkunde.)

Un escalier en hélice. *Een wentel- of wendeltrap met een gestingerde spijl.*

HÉLIOTROPE, *f. f.* Plante. Soleil, ou tournesol. *Zonnebloem. Een schoone geele bloem.*

Héliotrope. *Pierre précieuse. Zekere groenachtige edele steen, met roode stipies.*

HELLEBORE, *ellébore*, *f. f.* Plante. *Nieskruidt, niesworich. Zeker gewas.*

HELLESPONT, *f. m.* Le détroit de Gallipoli. *De straat, of nauwe van Gallipolis.*

HEM. HEN.

HEM! Interjection pour appeller. *Hem! hou! hoor hier! Een inwerpsel om iemand te roepen.*

HEMÉROCALE, *f. f.* Sorte de fleur. *Ielle van eenen dagb. Zekere bl em.*

L'hémérocale est belle & même elle est bonne a plusieurs maux. *De Ielle van eenen dagb is een schoone bloem, en zely goeds voor veel gebreken.*

HEMÉTIQUE. *Voyez* émétique.

HEMISPHERE, *f. m.* Moitié du globe. *Halfrondt, halfkloot. De helft van den aardkloot.*

HEMISTICHE, *f. m.* Demi-vers François. *Halve, of doorgeceda Franse waerzen.*

HEMORRAGIE, *aimorrhagie*, *émorrhagie*, *f. f.* Perte de sang par le nez. *Bloetlozing door de neus; bloeding uit de neus.*

Provoquer l'hémorrhagie pour guerir le mal de tête. *'s Bl. elozen uit de neus verwekken om de hooftpyn te verdryven.*

HEMORROIDES, *f. f.* Tumeurs aux extrémités des veines qui sont autour du fondement. *Zimbejen, speunen, daamen, gezwelien aan de uiteinden der aderen aan den aars.*

Hémorroides. *Veines du fondement. Speenaders; aders van den aars.*

HEMORROISSE, *f. f.* Femme qui a une perte de sang. *Een vrouwe die een bloedgang, of bl. er vloedt heeft.*

HENNIR, *hennissement*. *Voyez* hanir, hanissement.

HENRI, *f. m.* Nom d'homme. *Henderik, Henrik. Een mans naam.*

HENRIETTE, *f. f.* Nom de femme. *Henrika, Hendrina. Eene vrouwe naam.*

HEP. HER.

HEPATIQUE, *f. f.* Plante. *Leverkruidt. Een gewas.*

Hépatique, *épatique*, *adj.* (Terme de Médecine.) *Leverzuchtig.*

Flux hépatique. *Leverloop, levervloedt.*

HEPTAGONE, *adj.* *Zevenhoekig, dat zeven hoeken heeft.*

F f f

Fi-

Figure heptagone. (*Terme de Géométrie.*) Een zevenhoek, een zevenhoekig afbeeldsel, eene zevenhoekige figuur. (Een Landmeeters woordt.)

Heptagone, *f.m.* (*Terme de Fortification.*) Een zevenhoekige vesting, een plaats, of vesting met zeven bolwerken voorzien. (Een woordt der Vestingbouw.)

HERALDIQUE, *adj.* Qui regarde le héraut, ou le blazon. 't Geen tot een Schildknaap, of wapendrager, of tot de wapenkunst behoort.

La science heraldique; le blazon. De wapenkunde, of wapenkunst.

HERAUT, *f.m.* Schildknaap, wapenooft, wapendrager, schildvoerder, krygsboode, krygverkondiger; aankondiger van den oorlogh.

Je suis le héraut de la liberté. Ik ben de verkondiger der vryheit.

HERBAGE, *f.m.* Groente, gras, allerlei eetbaar kruidt.

HERBE, *f.f.* Groente, gras, kruidt. Mettre un cheval à l'herbe. Een paerd in 't gras jaagen.

‡ Etre cocu en herbe; commencer à être cocu. Een groene, of jonge hoorndrager zyn.

‡ Manger son b'é en herbe. Manger son revenu avant le temps. Zyn koorentje groen opeeten. Zyn goeds ontydig opmaaken.

HERBER, *v.a.* (*Terme de Maréchal.*) Kruideren. Een stuk nieswortel op de borst van een paerd leggen, dat eenig ongemak heeft.

‡ HERBETTE, *f.f.* 't Groen, groente, gras.

‡ Dormir sur l'herbette. In 't groen, of in 't gras slaapen.

HERBEUX, *euse, adj.* Abondant e herbes, plein d'herbes. Grazig, grasryk, vol gras, daar overvloedig gras, of kruide wast.

HERBIERE, *f.f.* Groenwyf, warmezierster, groenverkoopster.

HERBORISER, arboriter, herbouwer, *v.a.* Chercher des plantes medicinales. Kruiden lezen, of zoeken; kruiden plukken, geneeskruiden, groente, of wortelen zoeken.

HERBORISTE, arboriste, herbouwer, *f.m.* Kruidtkenner, kruidtkundige, kruidtzoeker. Een die in de velden geneeskruiden en wortelen zoekt.

HERBU, herbuë, *adj.* Grazig, vol gras, grasryk.

Pré herbu. Een grasryke, of grazige weide.

Chemin herbu. Een grazige wegh; een wegh waar langs veel gras wast.

HERCE, *f.f.* (*Terme de Labourer.*) Een egge der landbouwveren.

Herce. (*Terme de Parcheminier.*) Een raamt daar men 't perkament op spant, om het te schrapen.

Herces. (*Terme d'Architecte.*) Barrières qu'on met devant les logis. Hekken voor de huizen.

HERCER, *v.a.* (*Terme de Labourer.*) Eggen, een geploegt land met de egge gelyk maaken.

Champ bien, ou mal hercé. Een veldt dat wel, of qualyk geëgt is.

HERCEUR, *f.m.* Egger. Een die 't landt egt.

HE'RE. Voyez haire.

HE'REDITAIRE, *adj.* Erflyk, dat geërft wordt, 't geen van de ouders op de kinderen komt.

Roiaume héréditaire. Een erflyk Koninkryk.

L'Angleterre n'est pas un Roiaume électif, mais héréditaire. Engelandt is geen verkieslyk, maar een erflyk Koninkryk.

HERÉDITE, *f.f.* Succession. Erfenis, nalatenschap, erfgoedt.

Il a été pourvu de l'hérité toute entiere. Hy heeft de gansche erfenis getrokken, of gekregen.

HE'RESIARQUE, *f.m.* Chef, ou auteur d'une secte hérétique. Aartskester, Eertskester, hoofskester. Hoofdt, of slichter van eene kettersche gezindheit.

HE'RESIE, *f.f.* Kettery, ongelooft, wangelooft, een valsche gevoelen in den Godsdienst.

HE'RETIQUE, *adj.* Erroné. Ketterch, valsche, dwalend.

Sentiment hérétique. Een kettersche gevoelen.

Hérétique, *f.m.* Ketter, een die in kettery steekt.

HERGNE, hernie, hargne, *f.f.* Décence de boiau. Breuk, scheursel, gescheurtheit, uitzakking van 't darmvlies.

HERISSER, *v.a.* Dresser. 't Haair opborstelen, 't haair doen opryzen, 't haair opzetten, 't haair over einds zetten.

Cela me fait hérisser les cheveux. Dat doet my 's haair te berge-ryzen.

‡ Un pendant hérissé de Grec & de Latin. Een beuselaar met Grieks en Latyn opgevult.

HERISSON, *f.m.* Sorte d'animal. Een egel. Een yzer varken. Zeker dier.

Hérifon de mer. Een zeeëgel. Zekere zeevisch.

* Hérifon. Rouë dentelée. Een kamradt, een getandt radt. Een radt dat rontom met houte pinnen steekt.

Hérifon. (*Terme de Fortification.*) Een haspel, een Spaansche, of Vriessche ruiter. Zeker oorlogswerktuig, om de wegen af te stuiven.

HERITAGE, *f.m.* Erfgoedt, erfdeel, erfenis, erve.

Héritage feodal. Een leenroerend erfgoedt. Leenroerende goederen.

HE'RITER, *v.a.* Erven, eene erfenis krygen.

Hériter de cinq cens livres, ou hériter cinq cens livres. Vyf honders guldens erven.

HERITIER, *f.m.* Erfgenaam, erve, een die iets erft.

HE'RITIERE, *f.f.* Erfgenaam, erve, een vrouwspersoon die iets erft.

HERMAPHRODITE, *adj.* Qui a les deux natures. Manwyf, man en vrouw te gelyk, die beide de naturen heeft, van beide de geslachten.

* Anémone hermaphrodite. Een klapperroos van beide geslachten.

HERMINE, *f.f.* Sorte de belette. Hermelyn. Een soort van een welselje dat in de Noordtsche landen gevonden wordt.

Fourrure d'hermine. Voeding van hermelynvelen.

HERMITAGE, *f.m.* Een kluis, een kluisenaars hut.

Hermitage. Solitude. Eenzaamheit, een eenzaam afgezondert leven, een kluisenaars leven.

HERMITE, *f.m.* Kluisenaar, Woudtbroeder, Heremyt.

‡ Hermite. Celui qui ne fréquente personne. Kluisenaar. Een die een eenzaam leven leidt, en nauwelijks met iemand verkeert, of kennis houdt.

Hermite de Saint Augustin. De groote Augustynner monniken.

Hermite de Saint Paul. Barrevoeters die in 't wit zyn gekleeds, en de regelen van den H. Augustyn volgen.

HERNIE. Voyez hergne.

HEROINE, *f.f.* Heldin, een held-

heldhaftig wyf, of kloekmoedige vrouw.
HEROÏQUE, *adj.* Grand, noble. *Heldfich, heerlyk, braaf, dapper, kloek, edel.*
ACTION héroïque. Een heldendaad, of heldenftuk.
HÉROÏQUE. Sublime, élevé. *Hoogdravend, verheven, groots.*
Stile héroïque. Poëme héroïque. Een heldenftyl, een hoogdravende ftyl. Een heldendicht.
Le meilleur poëte héroïque Latin, c'est Virgile. *De beste Larynſche heldendichter is Virgilius.*
HERON, *f. m.* Oifeau. Reiger. Zekere vogel.
Le héron est fort bon à manger. *De reiger is heel goet om te eeten.*
HERONNEAU, *f. m.* Petit héron. Een reigerjtje.
HERONNIÈRE. Een hutje op den kant van een beek.
HEROS, *f. m.* Demi-Dieu. Een heldt. Een halve Godt.
Hercule est un des plus fameux héros de l'antiquité. *Herkules is een van de vermaardſte helden der oudheit.*
Héros. Homme d'un rare mérite. Een heldt. Een uitſteekend, deſtig, of treffelyk man.
Héros. Le principal personnage d'un poëme, ou d'un roman. *Heldt. De voornaamſte perſonaadje van een zonneeldicht, of van eene verſierde geſchiedenis.*
HÉRSE. Voyez herce.

HES. HET.

HESITER, *v. n.* Haperen, ſtooten, ſtuteren, blyven ſteeken. *Duſten, twyſelen, waggelen, wankeſten, ſtilſtaan, tuſſchen beiden ſtaan, weifelen.*
Hésiter en parlant. *In 't ſpreken haperen, of ſtuteren.*
 * **Hésiter**. Être irrefolu. *Wankelen, waggelen, onzeker zyn, tuſſchen beide ſtaan, weifelen.*
 * **Hésiter** à prendre parti. *Weifelen, of tuſſchen beide ſtaan om zyde te kiezen.*
HESSE, *f. f.* País d'Allemagne. *Heſſen. Een Landſgraafſchap in Duitschlandt.*
La Princesse héréditaire de Heſſe-Caſſel, Filie unique du Roi de Pruſſe, est morte de la petite vérole. *De Erſprinses van Heſſen-*

Kaſſel, eenige Dochter des Koninks van Pruſſien, is aan de kinderpokjes overleden.
HÉTÉROCIENS, *f. m.* Habitans des zones tempérées. *Tegenzydſchaduwigen. Inwoonders van de getemperde luchtſtreken.*
HÉTÉROCLITE, *adj.* (Terme de Grammaire.) *Anders geboren, buitenregelig.* (Een woordt der Spraak-kunde.)
Nom hétéroclite. Een buitenregelig naamwoordt.
 † **Hétéroclite**. Sot, ridicule, humeur particuliere. *Eigenzinnig, gek, koppig, belagchelyk, op zich zelven leevende.*
HÉTÉROGENE, *adj.* (Terme de Physique.) *Meerſlachtig, anderſlachtig, andersaartig, dat van eenen anderen aart, of van eene andere natuur is.* (Een Natuurkundig woordt.)
HÉTRE, *f. m.* Arbre. Een Beukeboom, of beuke.

HEU. HEX.

HEU! Interjection. *Hei! Zeker inwerpſel.*
HEUR, *f. m.* (Mot peu uſité.) *Bonheur. Geluk, voorſpoed, heil.*
HEURE, *f. f.* Uur, uure.
 Il est deux heures. *Het is twee uren.*
Heure. Temps, momens. *Uur, tyd, oogenblik.*
 Il partit à l'heure même. *Hy vertrok op het zelve uur, of oogenblik.*
Heure. Ocaſion. *Uur, tyd, gelegenheit.*
Trouver l'heure du berger. *Het berders uur, of 't uur van den berder aantreffen.* (Een Franſch ſpreekwoordt.) *De gelegenheit aantreffen om van zyne minnares wel ontfangen te worden.*
Heures. Livre de prieres dans l'Eglise Romaine. *Uuren. Zeker gebedeboekje in de Roomsche Kerke.*
Les quarante heures. *Het gebedt van veertig uren in de Roomsche Kerke.*
D'heure à autre, *adv.* De temps en temps. *Peu à peu. Van uur tot uur, van tyd tot tyd, allenshens.*
D'heure en heure, *adv.* De moment en moment. *Van uur tot uur. Van oogenblik tot oogenblik.*

L'esperance du pillage multiplie d'heure à autre le nombre des revoltez. *De hoop tot plondering vermeerders van uur tot uur 't getal der wederhorigen.*
A toute heure, *adv.* A tout moment. *'t Aller uure, alle oogenblik, 't allen tyde, of tot allen tyden.*
A cette heure, *adv.* Presentement. *'t Ter dezer uure, of tydt, nu ter tydt, tegenwoordig, nu.*
Tout à l'heure, *adv.* Sur l'heure. *Terſtont, datelyk, aanſtont, nu zoo, ſtraks, in een oogenblik.*
De bonne heure, *adv.* Vroeg, by tydts, tydelyk.
Se lever de bonne heure. *Vroeg opſtaan.*
A la bonne heure, *adv.* Zeer wel, heel wel; 't is goeds, zoo veel te beter, des te beter.
A la bonne heure, *ſoit.* Zeer wel, het zy zoo.
S'il est riche, à la bonne heure. *Is by ryk, des te beter.*
A la bonne heure, qu'il se marie. *Zeer wel, laat hem trouwen.*
Une grosse heure. Een groot uur.
HEUREUX, *heureuse, adj.* (prononcez ureux.) *Gelukkig, gelukzalig.*
Personne abſolument ne se peut dire heureux. *Niemans kan volſtrekt zich gelukkig noemen.*
HEUREUSEMENT, *adv.* *Gelukhelyk, gelukkiglyk.*
HEURLADE, *heurler.* *Voyez hurler &c.*
HEURT, *f. m.* (Vieux mot.) *Voyez choc.*
HEURTER, *v. a.* *Fraper, choquer. Kloppen, slaan, ſtooten.*
Heurter à la porte. *Aan de deur kloppen.*
 * **Heurter** le ſens commun. *Tegen het gezont verſtand, de gezonde reden, of de gemeene bevatting aanloopen.*
HEURTOIR, *f. m.* (Mot peu uſité.) *Marteau pour fraper à une porte. Klopper aan een deur.*
HEXAGONE, *adj.* (Terme de Géométrie.) *Zeshoekig.* (Een woordt der Landmeetkunde.)
Hexagone, *f. m.* (Terme de Fortification.) *Een zeshoek. Een veſting met zes bolwerken verſterkt.* (Een woordt der Veſtingbouw.)
HEXAMÈTRE, *adj.* *Qui a ſix pieds. Zesvoetig, dat zes voeten heeft.*

Vers hexamètre. Een gedicht van zes voeten, een zesvoetig waars.

HIA. HIB.

HIACINTE, hyacinthe, *f. f.* Sorte de fleur. *Blauwe meibloem, hyacint.*

Hiacinte. Sorte de pierre preticuse. *Hyacint, hyacintsteen. Zeker kostelyk steente.*

Confection d'hiacinte. Een toebeleidtel van hyacintsteen.

HIBERNIE, *f. f.* Ierland, Roiaume. *Ierlandt, of Ierlandt. Een Koninkryk.*

HIBOU, *f. m.* Sorte d'oiseau de nuit. *Uil, uyl, nachtuyl.*

‡ **Hibou**. Qui fuit le commerce du monde. *Een uyl, een uyl van een mensch; een mensch op zich zelve; een die den ommevang met andere menschen schauwt.*

HID.

HIDEUX, hideuse, *adj.* Laid, afreux. *Lelyk, mismaakt, grouwzaam, yffelyk, afgryffelyk, verwaarlyk, afschuwelyk.*

HIDEUSEMENT, *adv.* *Afgryffelyk, afschuwelyk, verwaarlyk.*

Elle est hideusement laide. *Zy is verwaarlyk lelyk.*

HIDRAULIQUE, hydraulique, *f. f.* L'art hydraulique. *De waterleikunst.*

Hidraulique, *adj.* Qui agit par le moiën de l'eau. *'t Geen door 't water omgaat, of bewoogen wordt.*

Machine hydraulique. Een waterspeeltuig, of waterwerktuig.

HIDRE, hydre, *f. m.* Sorte de serpent aquatique. *Een geprenkelde waterslangh.*

Hidre. Sorte de couleuvre dans les deserts de Libye. *Hydrslangh. Zekere slangh in de Woestynen van Lybie.*

Hidre. Constellation. *De draak. Zeker gestarnte.*

Hidre. Dragon qui a deux piez & sept têtes. *De zevenhoofdige slangh, of draak, die, naar de Dichters verhalen, door Herkules gedoodt wierdt.)*

* On vit bien-tôt renaître toutes les têtes de l'hidre. *Men zagh wel haast alle die slangenknippen, of de knippen der hydrslangh weër aanroeyen. Men zagh wel haast alle deeze on-*

HID. HIE.

lusten weër opkoomen.

HIDROCELE, hydrocele, *f. f.* (Terme de Medecine.) *Waterbreuk, watercheursel. (Een Geneeskundig woordt.)*

HIDROGRAPHIE, hydrographie, *f. f.* Description des eaux. *Waterbeschryving. Beschryving der wateren.*

HIDROMANCE; Hidromantie, hydromance, *f. f.* Art de deviner par le moiën de l'eau. *Waterkunst. De kunst om uit het water iets te voorze gen.*

HIDROMEL, hydromel, *f. m.* *Aerde, mel, honigwater.*

HIDROPSIE, hydropisie, *f. f.* Maladie. *Waterzucht, het water, zekere ziekte, of ongesteltheit.*

HIDROPIQUE, hydropique, *adj.* *Waterzuchtig, een die het water heeft.*

Un hidropique, *f. m.* Een waterzugtige. *Een waterzugtig mensch.*

HIE HIM.

HIE, *f. f.* Billot de bois pour enfoncer les pieux. *Hei, heiblok. Een dik blok om paalen in te heijen.*

Hie. Instrument de paveur. *Demoifelle. Een stamper, of straatstamper.*

Une hie bien ferrée. *Een weeststamper.*

HIEBLE, *f. f.* Herbe. *Hadik, adik, wilde wher.*

HIER, *adv.* *Gisteren, daags te voren.*

Hier, *v. a.* (Terme de Paveur.) *Stampen, de straat stampen.*

HIERARCHIE, *f. f.* *Kerkvoogdy, kerkheerschappy, kerkregering.*

Hierarchie celeste. *De hemelche regering, der Engelen heerschappy.*

HIEROGLIFFE, hieroglyphe, *f. m.* Sorte de symbole. *Beeldtschrift, beeldtspraak, zinnebeeldt.*

HIEROGLIFIQUE, *adj.* *Beeldtspraakig, beeldtspraaklyk, zinnebeeldelyk.*

HIEROME, Jérôme, *f. m.* Nom d'homme. *Hieronimus. Jeronimus. Een mans naam.*

HIERONIMITES, Jeronimites, *f. m. p.* Sorte de Religieux. *St. Hieronimus kluizenaars. Zekere Monniken.*

HIERUSALEM, Jerusaleem, *f. f.* *Ville capitale de Judée. Jeruzalem.*

HIE. HIP.

De hoofstads van Judea.

HIMEN, hymen, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) *'t Schortvlies. (Een Ontleedkundig woordt.)*

Himen. Le Dieu du mariage au dire des Poëtes. *Hymen. De Houwelyks Godt, naar 't zeggen der Dichteren.*

* **Himen**. Mariage. *Houwelyk, huwelyk, trouw.*

Si les choses dependoient de moi, cet himen ne se feroit pas. *Indien de zaaken van my afhingen, dat huwelyk zou niet geschieden, of niet voortgaan.*

HIMENEE, *f. m.* Mariage. *Huwelyk, houwelyk, trouw.*

Un heureux himénée. *Een gelukkig huwelyk.*

HIMNE, hymne, *f. m. & f.* Poëme à la louange de Dieu. *Een lofzang, of gedicht ter eere van Godt.*

HIP.

HIPERBOLE, hyperbole, *f. f.* (Terme de Rhétorique.) *Grootspraak, stoffering. Vergrooting, leenspreuk.*

Pour vouloir porter trop haut une hyperbole, on la detruit. *Als men eene vergrooting, of leenspreuk te hoog wil voeren, doet men ze te niet.*

Hiperbole. (Terme de Géométrie.) *Wassende sned, leegkegelsned. (Een Wiskundig woordt.)*

HIPERBOLIQUE, *adj.* (Terme de Rhétorique.) *Leenspreukig, oneigentlyk. Vergrootend, of verkleinend.*

HIPERBOLIQUEMENT, *adv.* *Leenspreukig, oneigentlyk, op eene vergrootende, of verkleinende wyze.*

Parler hiperboliquement d'une chose. *Oneigentlyk van eene zaak spreken.*

HIPERCRIQUE, *adj.* Très critique. *Naauwzigtend, knibbelig, albedillend, allerispënd, newsuys.*

HIPOCRAS, *f. m.* *Kruidswyn, kanclwyn, hipokras.*

HIPOCONDRES, hypocondres, *f. m.* *De bovenste zyde des buiks, bovenbuik, 't weel der zyde, daar de lever en milt leggen.*

Hipocondre, *adj.* *Hipocondriaque. Miltzuchtig, miltziek, zwaarmedig.*

* **HIPOCONDRIAQUE**, *adj.* *Bizarre, capricieux. Gek, hoofdig, kop-*

414 **HOL. HOM.**

Hola, hola, *adv.* C'est assez. *Houd, houd, al genoeg.*

Hola, hola, il faut avoir pitié des gens. *Houd, houd, men moet medelyden met de menschen hebben.*

Hola, *f. m.* Mettre le hola: mettre la paix. *Den twist beslissen, 't krakkeel neerleggen, of byleggen, den vrede maaken, bevreedigen.*

HOLANDE, *f. f.* Une des sept Comtez du Pais-bas, & une des Provinces Unies. *Hollands. Een van de zeven Graaffschappen van Nederlandt, en een van de vereenigde Landtschappen.*

Toile de Hollande. *Hollandsch linnen, Hollandsch lynwaas.*

HOLANDER une plume. *Een pen bereiden.*

HOLANDOIS, *f. m.* Hollander. *Een die uit Hollandt is.*

L'Hollandois. La langue Hollandoise. *Hollandsch. De Hollandsche taal, of spraak.*

HOLOCAUSTE, *f. m. & f.* Brandsoffer, brandsofferhande.

Un faint holocauste. *Een heilig brandsoffer.*

HOLOGRAFE, *adj.* (Terme de Palais.) Geheel en al door den uitersten wiltmaker geschreven en gekant.

Testament holografe. *Een eigen geschreven en ondertekende uiterste wille.*

HOLSACE, ou Holstein. Pais d'Allemagne. *Holstein. Een landt van Duitschlands.*

HOM.

HOMAR. (Mot peu usité.) Ecrivisse de mer. *Zeekreeft.*

L'HOMBRE, *f. m.* Jeu de cartes pris des Espagnols. 's Omber spel. *Een kaartspel van de Spanjaarden overgenomen.*

Jouer à l'ombre. *Omberen, omberspeelen.*

HOME LIE, *f. f.* Instruction familiere. *Leerreden, predikatie. Gemeenzaame leering, lesse, of onderwijzing.*

Les homélies de saint Chrysofome. *Do leerredenen, of Predikationen, van den H. Chrysofomus.*

HOMICIDE, *f. m.* Meurtre. *Moordt, doodslag, manslagh.*

Homicide. Meurtrier. *Doodslager, moorder, moordenaar.*

HOMMAGE, *f. m.* Soumission

HOM.

qu'un vassal doit à son Seigneur. *Hulde, hulding, gerrouwheit, onderdanigheit, onderwerping die een leenman zynen Leenheer schuldig is.*

Faire hommage à son Seigneur. *Hulde, of gerrouwheit aan zynen Heere zweeren.*

* Hommage. Respect, honneur. *Ontzag, eer, eerbiedigheit, eerbiedenis, eerbiedt.*

* Tous les beaux esprits lui rendent hommage. *Alle fraaije vernuftigen draagen hem eerbiedt toe.*

HOMMASSE, *adj.* Qui tient de l'homme. *Mannelyk, manhaftig, dat naar een man zweemt.*

Femme hommasse. *Een mannelyk, of kloekmoedig wyf.*

HOMME, *f. m.* Composé d'un corps & d'une ame raisonnable. *Een mensch, of man. Een redelyk schepsel uit ziel en ligchaam bestaande.*

Homme de bien. *Een vroom, deugdzzaam, of degelyk man.*

Homme. Vassal. *Leenhouder, leenman, onderzaat.*

Le Seigneur feudal faute d'homme peut mettre en sa main le fief mouvant de lui. *De Leenheer kan by verzuim des leenmans het leen aan zich houden dat van hem afhangt.*

Homme de guerre. *Oorlogsman, krygsman.*

Homme de mer. *Zeeman, zeeridder.*

† Les bons hommes. *Les Minimes. Minnebroeders. Franciskaner Monniken.*

Bon homme. *Homme qui a de la bonté. Een goetd man, een deugtzzaam mensch.*

† Bon homme. *Homme simple & de peu d'esprit. Een goetd, of onnosel man. Een slecht eenvoudigh mensch.*

HOMME'E, *f. f.* *Dagwerk van een man. D'arbeidt die een man op eenen dagh kan doen.*

HOMOGENE, *adj.* (Terme de Physique.) *Gelykslachtig, diergelyk, zenaardig, eenlachtig, van gelyken aart, van gelyke slach.*

HOMOLOGATION, *f. f.* (Terme de Palais.) *Goedtkening, goedtkeuring, bevestiging, bekrachtiging, stavang.*

L'homologation du contrat est faite dans les formes. *De bevestiging*

HOM. HON.

van 't verdragh is behoerlyk geschiedt.

HOMOLOGUER, *v. a.* (Terme de Palais.) *Goedtkennen, goedtkennen, bekennen, bevestigen, bekrachtigen, stavaven.*

HOMONIME, homonyme, *adj.* (Terme de Logique.) *Gelyknaamig, dat van den zelven naam is. (Een woordt der Redenkunst.)*

HON.

HON, HON. Interjection. *Hei, Hei! Een inwerpsel.*

† Hon, hon, vous êtes un méchant diable. *Hei, hei, gy zyt een booze duivel.*

HONGRE, *f. m.* Cheval châtre. *Een ruyw. Een geluht paerds.*

HONGRELINE. (Mot peu usité.) *Een mans rok.*

HONGRER, *v. a.* Châtrer. *Ruynen, lubben, de teelleden affnyden.*

Hongrer un cheval. *Een paerds ruynen, of lubben.*

HONGRIE, *f. f.* Roiaume électif d'Europe. *Hongarye, of Ongaarye. Een Koninkryk van Europa.*

HONGROIS, Hongroise, *adj.* *Hongarisch, Ongarisch, hongerisch.*

Hongrois, *f. m.* *Hongaar, Ongaar, of Ungaar.*

Les Hongrois sont assez braves. *De Hongaaren zyn dapper genoeg.*

HONNETE, *adj.* *Eerlyk, eerbaar, lofw aardig, beleest, oprecht, vroom, welvoegende.*

Un honnête homme. *Een eerlyk man.*

Honnête. *Chaste, pudique. Eerlyk, kuisch, eerbaar.*

Une honnête femme. *Een eerlyke vrouw.*

Un entretien peu honnête. *Een gesprek dat niet zeer eerlyk is.*

Honnête. *Civil. Eerlyk, beleest, heusch.*

Procédé honnête. *Een oprichte, of eerlyke handel.*

Un présent honnête. *Een eerlyk geschenk.*

Honnête, *f. m.* *Het eerlyke, het loflyke.*

Joindre l'utile avec l'honnête. *Het nutte met het eerlyke, of loflyke paaren, of voegen.*

HONNETEMENT, *adv.* *Eerlyk, heuschelyk, beleefdelyk, op een eerlyke*

lyke wyze.
 Il en a usé fort honnêtement. *Hy heeft'er zeer eerlyk in gehandelt.*
HONNETETE', *f. f.* Procédé honnête, civilité. *Eerlykheit, eerbhaarheit, beleeftheit, vriendelykheit, heusheit.*
 Etre sensible à l'honnêteté de quelqu'un. *Gevoelig, of aangedaan zyn over iemants beleeftheit.*
 Honnêteté. Châteté, pudeur. *Eerlykheit, eerbhaarheit, kuisheit.*
HONNEUR, *f. m.* Eer, eere.
 Un homme d'honneur. *Een man van eere, of een eerlyk man. Een man die eerlyk is, of die eere waardig is.*
 Acquérir de l'honneur. *Eer verkrygen, of bekoomen, in eere koomen.*
 Faire honneur à quelqu'un. *Iemant eere aandoen. Iemant eer bewyzen.*
 Honneur. Ornement. *Eer, sieraadt, puik, pronk.*
 Il eit l'honneur de la cour. *Hy is de eer, of 's sieraat van 's hof.*
 Honneur. Réputation. *Eer, aanzien, hoogachting, gezagh, naam en faam.*
 Oter l'honneur à quelqu'un. *Iemants eer, of aanzien krenken, of benemen.*
 Ravir l'honneur à une fille. *Eene dochter van haare eere berooven, of onteren.*
 Dame d'honneur. *Staatsjuffer.*
 Honneurs. Civilitez. *Eer, beleeftheden, plichtplegingen.*
 Faire les honneurs de la maison. *De eere van 't huis waarneemen.*
 Honneurs. Charges, dignitez. *Eerampten, bedieningen, waardigheden, staatsampt, staatsbediening.*
 Les honneurs changent les mœurs. *D'eerampten veranderen de zeden.*
 † **HONNI,** honnie, *adj.* Plein de confusion, & de honte. *(Il n'est usité que dans cette devise.) Honni soit qui mal y pense. Die erg denkt vaart erg in 't hart. Heel beschaamt en verlegen. (Dit woordt wordt alleen in deze zinspreuk gebruikt.)*
HONORABLE, *adj.* Eerlyk, eerbbaar, eerwaardig, aanzienlyk.
 Charge honorable. *Een aanzienlyk ampt.*
 Faire amende honorable. *Kerkboete, of een openlyke schuld:bekentenisse doen.*
HONORABLEMENT, *adv.* Eer-

lyk, treflyk, heerlyk, kostelyk, deftig, wistekend.
 On l'a traité fort honorablement. *Men heeft hem, of hy wierd heel treflyk onthaalt.*
HONORAIRE, *adj.* Qui n'exerce que par honneur. *Die alleen iets om den naam en eere doet.*
 Tuteur honoraire. *Een naamvoogdt, een toezienende voogdt.*
HONORE', *f. m.* Nom d'homme. *Honorins. Een mans naam.*
HONORER, *v. a.* Eeren, eer bewyzen, eer betoonen, eere aandoen, vereeren.
 Honorer les funeraillies de quelqu'un. *Iemants uitvaart, lykstatie, of begraafnis, met zyne tegenwoordigheid, vereeren: iemant de laatste eere aandoen; met iemant te begravenis gaan.*
HONTE, *f. f.* Schaamte, schande, oneer.
 N'avez-vous pas de honte? *Hebt gy geen schaamte?*
HONTEUX, honteuse, *adj.* Qui a de la honte. *Beschaamt, schaamachtig, schaamroodt.*
 Elle est honteuse devant les personnes qu'elle ne connoit pas. *Zy is beschaamt, of schaamachtig by de menschen die zy niet kent.*
 † Les parties honteuses. *De schaamdeelen, of schaamleden.*
 † Le morceau honteux. *'t Brokje van eere, dat in de schotel blyft.*
 Honteux, honteuse. *Malhonnête. Schandelyk, eerloos, schendig, onbetaamlyk.*
 Action honteuse. *Eene schandelyke daadt.*
HONTEUSEMENT, *adv.* Avec ignominie. *Schandelyk, met schande, met verachting, of verontwaardiging.*
 Finir sa vie honteusement. *Zyn leven schandelyk eindigen.*

HOP. HOQ.

HOPITAL, *f. m.* Gasthuis, Godshuis.
 † Hopital allant & venant; un pauvre homme. *Een gaande en komend gasthuis; een arm man.*
HOQUET, *f. m.* De hik.
HOQUETON, *f. m.* Sorte de casaque. *Een korte wapenrok, dien zommigen van 's Koninks byschutten draagen.*
 Hoquetons. *Hapscheerders, de roode reede.*

HOR.

HORAIRE, *adj.* (Terme de Géographie.) Van een uur.
 Cercle horaire. *Een uurkring, een ronde kring van een uur.*
HORDE, *f. f.* (Terme de Géographie.) Horde. *Een bende zwervende volken, als Arabiars, Tartars, enz. die dan hier, dan daar in hutten hun verblyfneemen. (Een woordt der Aardklootkunde.)*
HORION, *f. m.* Grand coup qu'on décharge sur quelqu'un. *Een zwaare, of harde slag die men iemant geeft.*
HORISON, *f. m.* (Terme de Géographie.) Gezichteynder, kim, gezichting, zichteinder.
HORIZONTAL, horizontale, *adj.* Gezichteynderich, zichteinderlyk.
 Cadran horizontal. *Een zichteinderlyke zonnewyzer.*
HORISONTALEMENT, *adv.* Zichteinderlyk, gelyk met de kim, of met den gezichting.
HORLOGE, *f. f.* Machine pour montrer les heures. *Uurwerk, uurwyzer, een werk dat de uren wysft.*
 Horloge. Petite montre, qu'on appelle ordinairement, montre sonnante. *Een zakuurwerk, of een zakhorologie dat slaat; een slagwerk.*
 Horloge de sable. *Ou sable tout seul. Zandslooper, of looper alleen.*
HORLOGER, horlogeur, *f. m.* Uurwerkmaker, horologiemaker.
 Horlogère, *f. f.* Een uurwerkmakers vrouw, of weduwe.
HORLOGERIE, *f. f.* Trafic d'horloger. *'s Uurwerk maken, uurwerk-makery, uurwerkshandel.*
HORMIS. (Préposition.) Excepté. *Uitgenomen, behalven, uitgezonderd. (Een voorzetsel.)*
 Hormis vous. *Uitgezonderd u. Behalven u.*
 Capable de tout faire, hormis une amitié. *Bequaam om alles te doen, behalven een vriendtschap.*
HOROGRAPHIE, *f. f.* Uurwerkkunde, kennis van uurwerken.
HOROSCOPE, *f. m.* & *f.* Geboorbegin, geboortepunt, geboortestar, geboortestip, uurshouw.
 Tirer l'horoscope à quelqu'un. *Iemants geboorbegin naspereen.*
HORREUR, *f. f.* Aversion. *Afschrik, afkeer, afkeerigheid, schrik, wecr-*

weêrzin, vervaarnis, yzing, tegenzin.
 Avoir de l'horreur pour une personne. *Van iemand een afkeer, of in iemand een weêrzin hebben; afkeerig van iemand zijn.*
 Horreur. Déolation. *Schrik, verweesting, verflooring, bederving, vernieling, verdorf, omkeering.*
 Tout étoit plein d'horreur & de sang. *Alles was vol schrik, of verwoest en met bloed beklad.*
 HORRIBLE, *adj.* Epouvantable. *Schrikkelyk, yffelyk, vervaarlyk, afgryffelyk, vreesfelyk, afschuwelyk.*
 Crime horrible. *Eene gruwelyke, of schrikkelyke misdaad.*
 * Horrible. Excellent. *Schrikkelyk, boven maaten, overdadig, overfialtig, onmaatig, zeer veel, heel groot.*
 * Horrible dépense. *Schrikkelyke onkosten. Eene schrikkelyke, of onmaatige verquisting.*
 HORRIBLEMENT, *adv.* Affreusement, fort. *Schrikkelyk, yffelyk, vervaarlyk, op eene schrikkelyke wyze, heel zeer.*
 Horriblement laid. *Schrikkelyk leelyk. Zeer leelyk.*
 HORS. (*Préposition.*) Hormis. *Buiten, behalven, uitgenomen, uitgezondert. (Een voorzetfel.)*
 Hors cette occasion. *Buiten deze gelegenheit.*
 Hors de propos. *T'onpas, ontydig, buiten pas.*
 Hors de prix. *Buiten, of boven den prys.*
 Hors de Paris. *Buiten Parys.*
 * Je suis hors de vos atteintes. *Ik ben boven uw bereik, of magt; ik ben buiten uw vermogen.*
 HORTOLAGE, *f. m.* Tuingewas, bosgewas. (*Behalven boomvruchten.*)
 HORTOLAN. *Voyez* Ortolan.

HOS.

HOSPICE, *f. m.* Logis où l'on reçoit les étrangers. *Herberg, daar reizigers, nachtgasten, of vreemdelingen huisvesten, of hun verblyf neemen.*
 HOSPITALIER, *f. m.* Gasthuismeester. *Bezorger der armen, die den armen verzorgt.*
 HOSPITALITÉ, *f. f.* Huisvesting, gastvryheit, herbergzaamheit,

waardtschap.
 Violer l'hospitalité. *'s Recht van gastvryheit schenden.*
 HOSTIE, *f. f.* D'ouwel, die door de Roomsche Priesters gezegent wordt; *Misbroedt. Zegenoffer.*
 HOSTILEMENT, *adv.* Vyandiglyk; *vyandig, vyandelyk.*
 HOSTILITÉ, *f. f.* Vyandtschap, *vyandelykheit, vyandigheid.*
 Nos soldats ont fait toutes sortes d'hostilités sur les terres des ennemis. *Onze soldaaten hebben allerlei vyandtslykheden op 's vyandts bodem gepleegt, of aangerecht.*

HOT.

HOTE, *f. m.* Waerd, herbergier, gasthouder, hospes. *Een die herberg houdt. Een die iemand een kamer verhuurt.*
 † Compter sans son hôte. *Zyne rekening zonder, of buiten den waerdts maaken.*
 Hôte. *Celui qui est reçu dans une maison. Gast. Een die ergens 's huis leet, of zyn verblyf heeft.*
 Régaler ses hôtes. *Zyne gasten wel onthaalen.*
 HOTE, *f. f.* Mars, kramers mars, ruggekorf, k rf.
 HÔTE, *f. f.* Een mars vol, een korf vol.
 HÔTEL, *f. m.* Maison de quelque grand Seigneur. *Een Heerenhuis, een vorstelyk hof.*
 Hôtel de ville. *'t Stadhuis, 't Raadhuis.*
 Hôtel-Dieu. *Godts huis, 't zieke gasthuis.*
 HÔTELERIE, *f. f.* Herberg, waerdts huis.
 HOTELIER, *f. m.* Waerd, herbergier, gasthouder.
 Hotelier. *Religieux Bernardin. Zekere Bernardynen Monnik, die op de gasten past.*
 Hôtelière, *f. f.* Maitresse d'hôtelierie. *Waerdin, een waerdts vrouw, een vrouw die herberg houdt.*
 HÔTESSE, *f. f.* De vrouw van 's huis daar men woont.
 HÔTEUR, *f. m.* Celui qui porte la hôte. *Marskramer, marsdrager, marsman.*

HOU.

‡ HOU, HOU. *Vieille hou, hou. Méchante vieille. Hex. Oude hex,*

toverhex, een oudt leelyk wyf.
 HOUAGE, *f. f.* (*Terme de mer.*) Silage. *De streek, of 't zog van een schip in 't water.*
 HOUBLON, *f. m.* Sorte d'herbe. *Hop, b. pte. 1 eker kruid.*
 HOUBLONNIERE, *f. f.* Hoplandt, hofakker, h pveldt.
 HOUE, *f. f.* Een spâ, spade, of griep, waar mede de wyngaardeniers de wyngaarden ompitten.
 HOUER, *v. a.* (*Terme de Vigner.*) *De wyngaarden ompitten, of omhaalen. (Een Wyngaardeniers waerd.)*
 HOUILLE, *f. f.* Kolaarde, een vette en zwarte aarde, die voor smedkoolen dient.
 HOULE, *f. f.* (*Terme de mer.*) *Een hooge golf, een hooge baar der zee.*
 HOULETTE, *f. f.* Een herders staf.
 Houlette. (*Terme de Jardinier.*) *Een griepje der boevenieren.*
 HOUE, *f. f.* Toufe de soie. *Een quast, quispel, of pluus van zyde.*
 Houpe d'éguilleite. *De pluus van een nejel.*
 HOUPELANDE, *f. f.* Sorte de cagaque. *Ryrok, reisrok, regenrok.*
 HOUPER, *v. a.* (*Terme d'Eguilleiter.*) *Pluizen aan de nestelen maaken.*
 Houper. (*Terme de chasse.*) *Zynen marker op de jagt toeroepen.*
 HOUARDAGE, *f. f.* Maçonnerie grossière. *Een roaw, of graf metselwerk.*
 HOURDER, *v. a.* Maçonnerie grossière. *Rouw metselen, toeraaen.*
 HOURET, *f. m.* Sorte de chien de Chasse. *Zee ene jagthondt.*
 HOURVARI. *Voyez* Ourvari.
 HOU, *Voyez* Houx.
 Se HOUSPILLER, *v. r.* *Se renverser l'un l'autre en se batant. Worstelen, vechten om malkanderen onder de voet te smyten; al vechtende malkanderen om ver smyten.*
 HOUSSE, *f. f.* Couverture de chaise. *Overtrekkel van een stoel. Het stof waar mede de stoelen zyn bekleedt.*
 Houffe de lit. *Een slekt buitenbehang om de gordynen van een bedde, of ledikant.*
 Houffe de cheval de selle. *Een paerdeleedt, een dekkleedt der rypaerden.*

Houffe

HOU. HUC. HUE.

HUG. HUI.

HUI. HUM. 417

Houffe de selle. Een leers overtrekfel van een zadel.
 Houffe de cheval de harnois. Een schaapsvel, schaapsvacht, of geitvacht, die om den halsriem der karparden is.
 HOUSSER, v. a. Nétoier avec le houffoir. Afftoffen, afraagen, afveogen. Met den stoffer schoonmaaken.
 Houffernetapissierie. Een behangfel, of promkbehang afveogen, of schoonmaaken.
 HOUSSEUR, f. m. Schoonmaker, huishomeler, (naar de Vrieffche uitpraak.)
 Houffeufe, f. f. Schoonmaakster, huishomelfter, (naar de Vrieffche uitdrukking.)
 HOUSSINE, f. f. Baguette. Spijsroede, spitsgartje, stokje.
 HOUSSOIR, f. m. Sorte de grand balai de plume. Een stofbezem, stofborstel, of stoffer, van veeren, of penen gemaakt.
 HOUX, f. m. Sorte d'arbriffeau. Hulst, steekpalm. (Een heeltergewas.)
 HOYAUX, f. m. Avec quoi on fouit la terre. Een spade, schop, schop, griep, om d'aarde om te haalen.

HUC. HUE.

HUCHE, f. f. Baktrog, de trog waar in men 't broodt kneedt.
 Huche. (Terme de Meunier.) Tremel. Een open kist in de meulen waar in 's gemaalen meel valt.
 † Se HUCHER, v. a. (Vieux mot burlesque.) S'appeller, se nommer. Zich hieten, zich noemen.
 HUCHET. (Vieux mot.) Cor. Jagthoorn, posthoorn.
 HUE. (Inserjection.) Dont se servent les chartiers. Hu, hu. Een woords der voerluiden.
 HUE'E, f. f. Cri tumultueux de plusieurs personnes. Geschreeuw, geschrei, geroep. Een groot verwart geschreeuw.
 Il se fit une huée qui le deconcerta. Daar geschiedde een geschreeuw dat hem verbysterde.
 HUER, v. a. Roepen, schreeuwen, een groot geschreeuw maaken.

HUG.

HUGUENOT, f. m. Hugenoot. Een woords waar mede men de Gereformeerden in Vrankryk benoemt. (Gelyk men hier zegt Geus.)
 Huguenote, f. f. Een Gereformeerde vrouwspersoon, dus in Vrankryk geheeten.
 Sentiment Huguenot. 't Hugenoisich gevoelen. 't Gereformeerde gevoelen.
 Huguenote, f. f. Sorte de marmite sans piez. Een ketel zonder voeten.
 HUGUENOTISME, f. m. La doctrine des Huguenots. De leer der Hugenoosten, of Gereformeerden.
 HUGUE, f. m. Nom d'homme. Huig, Hugo. Een mans naam.
 L'illustre Hugue Grotius. De doortuchtige Huig de Groot.

HUI.

HUILE, f. f. Oli, oly, olie.
 Huile d'olives. Boomolie, olie van olyven.
 Huile de noix. Noosolie. Olie die uit nooten is geperst.
 Huile d'amendes. Amandelolie. Olie van amandelen, of uit amandelen geperst.
 Huile vierge. Maagdeolie.
 Huile. Esprit. Geest.
 Huile de vitriol. Olie van koperroodt.
 † Huile de cotret. Coups de bâton. Stokslagen.
 Les saintes huiles. (Termes de l'Eglise Romaine.) De H. Olie, het H. Olyfel. (Een woords der R. Kerke.)
 * Huile. Peine, travail. Moeite, arbeit, moeijelykheit.
 HUILER, v. a. Froter d'huile. Oliën, beoliën, met olie besmeeren, of bestryken.
 Huiler des chaffis. Raamten oliën.
 Huiler. (Terme de Doreur sur cuir.) Beoliën. Met olie stryken. (Een Boekvergulders woords.)
 Huiler le dos d'un livre. Den rug van een boek beoliën, of met oli stryken.
 HUILEUX, huileuse, adj. Gras comme de l'huile. Oliachtig, oli-verwig, smeerachtig, vetachtig, zoo vet als olie.
 Urine huileuse. Oliachtige pis.

HUILIER, f. m. Marchand d'huile. Olimaker, oliflager, oliverkooper.
 HUIS, f. m. (Vieux mot.) Porte. Deur.
 Plaidier à huis clos. (Terme de Palais.) Met gesloote deuren pleiten. (Een woords van 't Gerechtshof.)
 HUISSIER, f. m. Deurwaarder. Gerechtsdienaar, Pander.
 Huiffier de la Cour. Deurwaarder van 't Hof.
 Huiffier audiencier. Deurwachter, deurwaarder, gerechtsdienaar die op de deuren der rechtkamer past.
 Huiffier de la chambre du Roi. Deurwaarder, of deurwachter van des Koninks kamer.
 HUIT. Nom de nombre. Acht. De naam van een getal.
 HUITAIN, f. m. Stance de huit vers. Een achtregelig vaers. Een gedicht van acht vaersen.
 HUITAINE, f. f. (Terme de Palais.) Huit jours. Acht dagen.
 L'affaire est renvoïée à la huitaine. De zaak is tot over acht dagen uitgesteld.
 HUITIÈME, adj. De achtste.
 Huitième, f. m. Huitième jour. Achtste. D'achtste dagh.
 Lettre datée du huitième. Een brief den achtsten geschreeven.
 Huitième, f. m. Huitième partie. Een achtste; een achtendeel, of achtste gedeelte.
 Il lui en appartient un huitième. Hem komt'er een achtste, of achtendeel van toe.
 Huitième. (Terme de Gabelle.) Een achtste. De impost op den wyn die te Parys by de kleine maat wordte verkocht.
 Huitième, f. f. (Terme de piquet.) Een acht-tiende, acht kaarten van de zelve kleur die malkanderen volgen. (Een woords van 't Piketspel.)
 Huitième. Partie de l'aune. Een half vierendeel van eene elle.
 HUITRE, f. f. Poisson couvert de têt dur. Oester. Zekere schulpvisch.
 Ouvrir une huitre. Een oester opdoen.

HUM. HUN.

HUMAIN, humaine, adj. Qui appartient à l'homme. Mens belyk, dat tot den mensch behoort.
 Tout le genre humain. 't Gansche men-

menfchelyk geflacht, 't Menfchdom.
 * Humain, humainc. Doux, honnête. *Vriendelyk, beleeft, zacht, minnelyk, heufch, minzaam.*
 * Un Prince fort humain. *Een zeer beleeft Vorft, of Prins.*
 Humains, *f.m.pl.* Les hommes. *De menfchen.*
 Heureux entre tous les humains. *Ge-lukkig onder alle menfchen.*
 HUMAINEMENT, *adv.* A la maniere des hommes. *Menfchelyk, menfchelyker wyze.*
 Humainement parlant *Menfchelyker wyze fprekende, of gefproken.*
 * Humainement. Honnêtement, doucement. *Vriendelyk, beleeftelyk, zachtelyk, minnelyk, heufchelyk.*
 * Traiter quelqu'un humainement. *Iemant vriendelyk handelen, of bejegenen.*
 † S'HUMANISER, *v.r.* Se conformer aux autres hommes, devenir plus humain. *Menfchelyker worden, zich menfchelyk aanftellen, zich naar andere menfchen voegen; vriendelyker, gefchikter, of heufcher worden.*
 † Il commence un peu à s'humanifer. *Hy begint wat menfchelyker te worden.*
 ‡ Ne paroiſſez pas fi favant, humanifez vôte discours. *Toon u zoo geleert niet, fprek als andere menfchen.*
 HUMANISTE, *f.m.* Celui qui fait les humanitez. *Een taal, en hiftorikundige. Een Geleerde, die in de zeden, hiftorien, boeken, welfprekendheit, en dichtkunde der Ouden ervaren is.*
 HUMANITE', *f.m.* La nature humaine. *Menfchheit, de menfchelyke natuur.*
 L'Humanité de Jesus Christ. *De Menfchheit van Jesus Christus.*
 * Humanité. Douceur, honnêteté. *Heufchheit, beleeftheit, vriendelykheit, minnelykheit, minzaamheit, gefchiktheit.*
 Humanitez. La connoiffance des Poëtes & des Orateurs. *De menfchelyke wyfheit, of geleerdheit. De kennis der Dichteren en Redenaaren. De geleertheit in de zeden, hiftorien, welfprekendheit, en dichtkunde der Ouden.*
 HUMBLE, *adj.* Soumis. *Nederig, ootmoedig, demoedig, zedig, onderdanig.*

* Humble fortune. *Baffe fortune. Een laage, of geringe ſtaat.*
 Humbles, *f.m.pl.* D'ootmoedigen, de nederigen, of zachtmoedigen.
 Les humbles recevront la terre pour leur héritage. *D'ootmoedigen zullen 't aardtryk beërven.*
 HUMBLEMENT, *adv.* Ootmoediglyk, demoediglyk, zedelyk, onderdaniglyk.
 Suplier humblement. *Ootmoediglyk ſmeeken, of verzoeken.*
 HUMECTATION, *f.f.* (Terme de Pharmacie.) *Bevochtiging, natmaking.* (Een woordt der Artzneybereidkunde.)
 HUMECTER, *v.a.* *Bevochtigen, bevochten, nat maaken.*
 † Cela humecte les poumons. *Dat bevochtigt de longe.*
 Humecter un pinceau. *Een pinceel met de tong wat maaken.*
 HUMER, *v.a.* Avaler quelque chose deliquide. *Inforpen, inzwelgen, inzuigen, inſlaan.*
 Humer l'air. *Delucht inzuigen.*
 † Humer une pint de vin. *Een pint wyn inſlaan, of (boertende) overboort zetten.*
 HUMEUR, *f.f.* *Vocht, vochtigheid.*
 Humeur aqueufe. *Waterachtige vochtigheid.*
 Humeur criftaline de l'œil. *De Kriſtalyne vocht van 't ooge.*
 Humeur prédominante. *Overmaartige, of overheerſchende vochtigheid.*
 Humeur. Naturel, certaine disposition d'esprit. *Eigen aart, inborſt, zinlykheit, geſteltenis, zin, zekere geſteltheit des gemoeds.*
 Humeur fiere. *Een trotsche inborſt.*
 Être de méchante humeur. *Gemelik boos, of meijelyk van aart zyn. Quaataardig zyn.*
 † Humeur de hibou. *Humeur chagrine & retirée. Een uilenaart. Een grynige, of grimmige aart, een eigenzinnige aart.*
 Être en humeur d'étudier. *Lust, of genegenheit tot ſtudeeren, of tot de leeroefening hebben.*
 Humeur. Fluxion. *Vochtigheid. Zinking.*
 Une humeur froide. *Een koude zinking.*
 Une humeur froide s'est jettée sur son bras. *Daar is een koude zinking op zyn arm geſchoten.*
 HUMIDE, *adj.* *Vochtig, waterig,*

waterachtig, nat.
 Lieu humide. *Een vochtige plaats.*
 Humide radical. *'t Oorſpronkelyke vocht.*
 HUMIDEMENT, *adj.* *Vochtiglyk, vochtachtig.*
 HUMIDITÉ, *f.f.* *Vochtigheid, natigheid, iets dat vochtig is.*
 HUMILIATION, *f.f.* *Vernedering, verootmoediging, demoedigheid, nederige ſtaat.*
 Les humiliations que Dieu envoie aux hommes. *De vernedering die Godt den menfchen toezends.*
 HUMILIER, *v.a.* *Rendre souple & fousmis. Verneederen, verootmoedigen, onderwerpen, 't onderbrengen.*
 * Humilier l'audace de quelqu'un. *C'est l'abaiffer & le mortifier. Iemants ſtoutmoedigheid, of vermetelheit bedwingen. Iemant vernederen en 't onderbrengen.*
 S'humilier devant Dieu. *Zich voor Godt vernederen, of verootmoedigen.*
 HUMILITE', *f.f.* *Nederigheid, ootmoedigheid, demoedigheid, onderdanigheid.*
 L'humilité est une vertu Chrétienne. *De nederigheid is eene Chriſtelyke deugd.*
 HUNE, *f.f.* (Terme de mer.) *De mars van de maſt, op een ſchip.*
 Hunier, *f.m.* (Terme de mer.) *'t Marszeil, 't zeil van de groote maſt.* (Een zeewoordt.)
 Legrand hunier. *De groote maſt, of 't marszeil.*
 Lepetit hunier. *De fokkemaſt, de fok, of 't zeil dat aan de fokkemaſt is.*

HUP.HUR.HUT.

HUPE, *f.f.* *Oiſeau. Hop. Zekere vogel met een kuif.*
 Hupe. *Touffe de plumes fur la tête de certains oiſeaux. De kuif op 't hooft van zekere vogelen.*
 HUPE', Hupée, *adj.* *Gekuiſt, die een kuif heeft.*
 Alouette hupée. *Een gekuiſde leeuwrik, een leeuwrik met een kuif.*
 † Hupé, hupée. *adj.* *Fin, adroit. Geſtepen, loos, afgerecht, argliſig.*
 HURE, *f.f.* *Tête de gros brochet, ou de ſanglerier. De kop van een groote ſnoek, of van een wils zwyn.*
 † Hure. *Tête d'homme mal peignée,*

gnéc. Een warbofch, een verwarde kop. 's Hoofs van een menfch dat ongekeert, of wiens haair in de war is.

HURLADE, *f. f.* Grand cri. Gehuil, gefchrei, gefchreeuw.

Faire cinq ou fix hurlades. Vyf of zes fchreeuwen geeven.

HURLEMENT, *f. m.* Cri de loup. Gehuil, of 's huilen van den wolf.

Hurlement. Grand cri d'une perfonne. Gehuil, gefchreeuw, gefchrei, geklagh van een menfch.

HURLER, *v. n.* Heurler. Huilen, een gehuil maaken.

Le loup hurle dans la forêt. De wouwen huilen in 't bofch.

HUTE, *f. f.* Cabane. Hut. Soldaaten hut.

HUTER, *v. a.* (Terme de Mer.) De groote reën kruiffen. Dat is, de twee nokken, of uiterfte einden, d'een om 'hoog en d'andere om laag, tegen de waften binden, om 's flingeren van 's fchip te beletten. (Een Zeewoordt.)

HY.

Tous les mots qu'on écrit ordinairement par HY, fe trouvent aux colonnes HI. Alle de woorden die men gemeenlyk (in 't Franfch) door HY fchryft, worden hier op de zyden van HI gevonden.

J.

J, *f. m.* La neuvième lettre de l'alphabet. J. de negende letter van 't A, B, C.

J confone. J een medeklinker.

Ja, *adv.* (Ce mot est peu, ou point usité.) Point. Déja. Niet. Alreede, reeds, nu.

JAB. JAC. JAD.

JABLE, *f. m.* (Terme de Tonnelier.) De gergel, of kroos van een tonne daar den bodem in fhuut.

JABLER, *v. a.* (Terme de Tonnelier.) Kroozen. De kroos, of den gergel in een vat maaken.

JABLOIRE, *f. f.* Een gergelyzer, krooszyzer, of krooszaag. Een kuispers werktuig.

JABOT, *f. m.* L'endroit où se re-

çoit la mangeaille de l'oifeau. De krop van een vogel.

† Jabot. Dentelle attachée sur la fente de la chemise. Kant aan de borst van een hemdt.

JACE'E, *f. f.* Sorte de fleur. Een roods, of wit roosje.

JACHERE, *f. f.* (Terme de Laboureur.) Braaklandt; landt dat men braak- of onbezaait laat leggen.

JACHERER, *v. a.* Donner le premier labour à un champ. Een akker de eerste reis omploegen.

JACHT, *f. m.* Sorte de vaisseau très-léger. Jagt. Zeker ligt en welbezeilt vaartuig.

JACINTE fleur. Voyez Hiacinte.

JACOB'E, *f. f.* Sorte de plante. Zeker houtachtig gewas, met witte bloemen.

JACOBINS, *f. m.* Religieux fondez par Saint Dominique. Dominikaanen. Jakobiner, of Dominikaner Monniken, door St. Dominikus geficht. Predikheeren.

Jacobines, *f. f.* Religieuses de Saint Dominique. Jakobiner Nonnen; Dochters van den H. Dominikus.

JACOBUS, *f. m.* Piece de monnoie d'Angleterre. Een Jakobus. Een stuk Engelsch goud gelt.

JACOB, *f. m.* Petit Jaques. Jakobusje, Jakobje. Een jongens naam.

JACQUES. Voyez Jaques.

JACULATOIRE, *adj.* Qui s'élançe vers Dieu. Uitschietend, uitwerpend. 't Geen tot Godt uitgeschoten wordt.

Oraison jaculatoire. Een uitschietend gebedt.

JADE, *f. f.* Sorte de pierre précieuse verdâtre. Een kostelyk gesteente uit den groenen.

JADIS, *adv.* (Mot vieux.) Autrefois. Voortyds, eertyds, voormaalt, voorheene.

† Au temps jadis. Au temps passé. Eertyds, oudtyds, in den woorden tydt, of in den ouden tydt.

† Cela étoit bon au tems jadis. Dat was goet in den ouden tydt.

JAI. JAL.

JAIET, *f. m.* Sorte de pierre noire. Een foort van zwarte Agaasteer.

JAILLIR, *v. n.* (Vieux mot.) Rejaillir. Uitspringen, met ftraalen

uitschieten.

Jaillissant, Jaillissante, *adj.* & *part.* Qui fort par jets. Springende, met ftraalen uitspringende.

Eaux jaillissantes. Springende wateren.

JALAP, *f. m.* Plante medecinale. Jalappe. Zeker geneeskruiddt, dat in nieuw Spanje wafst.

JALET, *f. m.* Petite boule de terre. Een knikker dien men op een kluisboog zet.

Arbalète à jalet. Een kluisboog.

JALONS, *f. m. pl.* Staande bakens daar men boomen naar plant.

JALONNER, *v. n.* Bakens van plaats tot plaats zetten, of stellen, om 'er boomen naar te planten.

JALOUSE', jaloufée, *adj.* Qui a un treillis. Getralyt. Dat een houtte tralie heeft.

Fenêtre jaloufée. Een traly venster; een venster met een traly, of daar gaten in zyn geboort.

JALOUSIE, *f. f.* Tristesse où l'on est de perdre ce qu'on aime. Yverzugt. Argwaan, belgzucht, minnerydt, nayver, minyver, wantrouw.

Jaloufie. Ardeur. Vierigheid, yver, drift.

Jaloufie. Emulation. Vierigheid, nayver.

Jaloufie. Envie. Misgunning, wangunft, afgunft, nydigheit.

Jalouie. Treillis devant une fenêtre. Een houtte tralie, of een tralyvenster.

Jaloufie de confessional. Het tralietje in een biechtfoel.

JALOUX, jaloufe, *adj.* Belgziek, belgzuchtig, nayverig, minyverig, yverzugtig, argwaanig, wantrouwig.

* Etre jaloux de sa gloire. Nayverig over zyne eer zyn.

Jaloux. Envieux. Nydig, wangunftig, afgunftig, ongezynt, ongenegen.

Les gens de même metier font pour l'ordinaire jaloux les uns des autres. Luiden van 't zelve ambacht zyn gemeenlyk nydig op makanderen.

JAM.

JAMAIS, *adv.* Nooit, nimmer, nimmermeer.

Je ne l'avois jamais vû. Ik hadde hem nooit

- nooit gezien.*
A jamais, adv. Pour toujours. *Voor altyt, voor altoos, eeuwiglyk, in der eeuwigheit.*
 C'est fait de lui à jamais, ou pour jamais. 't Is met hem voor altoos gedaan.
JAMBAGE, f. m. (Terme d'Architecture.) Posten, zuilen, of stylen van een gebouw.
Jambage. (Terme d'Ecrivain.) De beenen van een letter.
JAMBE, f. f. 't Been van een mensch, of beest.
 Le gras de la jambe. De kuit van 't been.
 † Jambes de Cavalier. (Terme de Manège.) Ruiterbeenen. De wyze waar op een ruiter met zyne beenen een paardt regeert.
 † Avoir ses jambas de quinze ans. Bien marcher. Noch jonge, of goede beenen hebben. Wel gaan, of wel kunnen gaan.
 † Faire jambe de vin. Bien boire pour bien marcher. Een roes drinken om wel te kunnen gaan.
Jambes de forces. (Terme d'Architecture.) Een noot, of neut, of steene zuil in een muur waar op de balken rusten. (Een Bouwkundig woordt.)
Jambes, ou forces. (Terme de Charpentier.) 't Gebint van een gebouw daar 't dak op rust.
Jambe de compas. Een been, of punt van een passer.
JAMBETTE, f. f. Een slecht mesje.
Jambettes. (Terme d'Architecture.) Muurplaat. Kleine balken waar op de sperren van een dak rusten.
lambe, f. m. (Terme de Poësie.) Een voet, of maat in een vaers, van een korte, en een lange letter-greep. (Een woordt der Dichtkunde.)
JAMBON, f. m. Een ham, of schink.
 Un jambon de Maïence. Een Westfaalsche ham; eigentlyk, een ham van Meniz.

JAN. JAP. JAQ.

- JAN, ou Jean, f. m.** Nom d'homme. Jan. Johannes. Een mans naam.
 † Jan. Cocu. Hoornträger, hoornbeest, koekoek.

JAN. JAP. JAQ.

- La saint Jan.** La fête de saint Jan. St. Jan, St. Jansdagh, de feestdagh van den H. Johannes.
 † Janin. Cocu. Hoornträger, hoornbeest, koekoek.
JANISSAIRES, f. m. La meilleure infanterie du Grand Seigneur. Janiziers. Janitjaren. 't Beste voetvolk van den Grooten Heer.
JANNE, Jeanne, f. f. Nom de femme. Johanna, Jannetje. Een vrouwe naam.
JANNETON, f. f. Petite janne. Johannaatje. Een meisjes naam.
JANOT, f. m. Petit Jan. Jansje. Een jongens naam.
JANSE NISME, f. m. Opinion de S. Augustin & de Jansenius touchant la grace. 't Jansenisdom. De leere van den H. Augustyn, en van Jansenius, nopende de genade.
JANSENISTES, f. m. Les Sectateurs de Jansenius. Jansenisten. De navolgers van Jansenius, of van den H. Augustyn in de leere der genade.
 Les Jansenistes se nomment les disciples de St. Augustin, ou les disciples de la grace. De Jansenisten noemen zich leerlingen van den H. Augustyn, of leerlingen van de genade.
JANTES, f. f. (Terme de Charron.) De randen van een radt die beslagen worden.
JANTILLE, f. f. De schepper van een watermolen. De planken die om het waterrad zyn en 't water scheppen.
JANTILLER, v. a. De waterranden met scheppers verzien om 't water te ontfangen.
JANVIER, f. m. Nom de mois. Loumaandt. Januarius.
JAPEMENT, f. m. Gebas, of geblas van eenen hondt.
JAPER, v. n. Aboier. Bassen, baffen, blaffen.
 Le chien jape. De hondt blaft.
JAPON. Grand Royaume en Asie. Japan. Een groot Koninkryk van Azië.
JAPONOIS. Qui est du Japon. Japannees, of Japanner. Een die uit Japan is.
 † JAQUE, f. f. (Vieux mot.) Sorte de camisole de guerre. Een malienkolder, voortyds in den oorlogh gebruikelyk.
JAQUELINE, f. f. Jakomyne. Een

JAQ. JAR.

- vrouwe naam.*
JAQUES, Jaque, f. m. Nom d'homme. Jakob, Jakobus. Een mans naam.
 Petit Jaques. Jakobje, Jakobusje. Een jongens naam.
JAQUETTE, f. f. (Mot peu usité.) Robe d'enfant. Een kindts tabbertje, of chamberloetje; een kinder rokje.
 Enfant à jaquette. Een kindt dat in de rokken is.

JAR. JAS.

- JAR, f. m.** Mâle d'oie. Gent, 't mannetje van een gans.
JARDIN, f. m. Een hof, een tuin. Jardin potager. Een moeshof, of moestuin.
 Faire le jardin. Tuinieren, hooven, den hof, of tuin opschikken.
 † On appelle Tours le jardin de la France; c'est-à-dire, le plus beau lieu. Men noemt Tours den Hof, of 't Parady van Vrankryk; dat is, de schoonste plaats.
 † Vous jetez des pierres dans mon jardin; Prov. Vous m'ataquez, ou vous m'acusez avec adresse. Gy bespringt, of beschuldigt my listiglyk.
JARDINAGE, f. m. Maniere de cultiver le jardin. Het hooven, het tuinieren; 't hoveniers werk, wyze om eenen hof, of tuin te bebouwen.
JARDINER, v. n. Faire le jardin. Tuinieren, hooven, den hof, of tuin opschikken.
JARDINIER, f. m. Hovenier, tuinnier, tuinman.
JARDINEUX, jardineuse, adj. (Terme de Foulage.) Takachtig. Dit wordt van zommige edele gesteenten gezegt. (Een Juweliers woordt.)
JARDON, ou jarde, f. m. Tumeur caleuse au dehors du jarret des jambas de derriere d'un cheval. Een eeltachtig gezwel aan den knisboog van de achterste beenen van een paardt.
 † JARGON, f. m. Langage particulier fait à plaisir. Patois. Brabbeltaal, kramers latyn. Een byzondere verzierde taal. Een lompe onbeschaafde spraak.
 † JARGONNER, v. n. Brabbelen, brabbeltaalen, kramtongen, tatewaalen, kramers latyn spreken; da.

de Schotsche trom slaan.

‡ Jargonner. Commencer à parler. *Stamelen, kromtongen, be-ginnen te spreken, halve woorden spreken.*

‡ Ils ne font que jargonner toute la journée. *Zy doen niet dan krom-tongen den ganschen dag.*

‡ Enfant qui commence à jargonner. *Een kindt dat begint te spre-ken, of te stamelen.*

JARRE, *f. m.* (Terme de Chape-larie.) *Beverhaair. Het haar van eenen bever, waar van men hoeden maakt.*

JARRET, *f. m.* *Knieschryve, knie-boog.*

• N'avoir point de jarrets. *Etre sans vigueur sur un cheval. Geen knie-schryven hebben. Niet wel te paerdt zisten. Een paerdt niet wel bery-den.*

Jarrets. (Terme d'Architecture.) *Hob-bels, blaaren, bulten, knobbels, knurven, oneffenheden.*

Il y a des jarrets dans cette voute. *Daar zyn knobbels in dat gewelf.*

Jarret d'arbre, *f. m.* *Een knobbel, bult, of wirwas aan den stam van een boom.*

JARRETIERE, *f. f.* *Kouffebandt, kuitlint.*

‡ Jarretieres. *Coups de fouet sur les jambes. Zweepslagen, of roedesta-gen om de beenen.*

Ordre de la jarretiere. *De Order van den kouffebandt.*

‡ JASER, *v. n.* *Causer, caqueter. Snappen, klappen, kakelen, kouten, koozen, beufelen.*

‡ JASEUR, *f. m.* *Causeur. Snap-per, klapper, kakelaar, beufelaar, kouter, koozer, prater, praat-waer.*

‡ Jaseuse, *f. f.* *Caqueteuse. Praat-ster, snapster, klapster, klappee, praatmoer, kousster.*

JASMIN, *f. m.* *Plante. Jasmyn. Zeker welriekend kruidt.*

JASPE, *f. m.* *Espèce de marbre. Jaspis. Een slagb van marmar.*

Jaspe. (Terme de Relieur.) *Roodde en groene verwe waar meede de Boekbinders de snee der boeken spreken-len.*

JASPER, *v. n.* (Terme de Relieur.) *Sprekelen, sprikelen, spikelen. (Een Boekbinders woordt.)*

JASPURE, *f. f.* *Sprekeling, of sprikeling op de snee der boeken.*

JAT. JAU. JAY.

JATE, *f. f.* *Grande écuelle de bois. Een groote houtse bak, of nap. Cû de jate. Estropié qui se conduit dans une jate. Een nappgat. Een verlemde, of lamme die in eenen houten bak rydt.*

JAVARIN, *f. m.* *Raab. Forteresse de Hongrie. Raab. Een Vesting in Ongaryen.*

JAVART, *f. m.* *Tumeur au patu-ron du cheval. Een gezwel onder aan den voet der paerden.*

JAVELLE, *f. f.* (Terme de Moissonneur.) *Een bussel, bos, of arm vol afgesneeden kooren.*

JAVELINE, *f. f.* *Een korte spies, een halve piek, een werpspies.*

JAVELOT, *f. m.* *Sorte de dard. Een werpspies, een werpschicht die de oude Romeinen gebruikten.*

Javelot. (Terme de Moissonneur.) *Een arm vol afgesneeden haver.*

JAUGE, *f. f.* *Bâton pour mesurer le vin d'un vaisseau. Een roestok, of peilstok, om een wynvat te roe-ijen, of te peilen.*

Jauge. Exercice de Jaugeur. *Roei-jing, peeling, of 's peilen van den wyn.*

Jauge. (Terme de Charpentier.) *Een timmermans ry, of maatstok.*

Jauge, *f. f.* *Maatstok van een fontein-werker, hovenier, enz.*

JAUGER, *v. a.* *Roeijen, peilen, den wyn peilen, of roeijen.*

Jauger. (Terme de Tailleur de pierre.) *De dikte van een steen meeten. (Een Steenhouwers woordt.)*

JAUGEUR, *f. m.* *Wynroei-er, roei-er, wynpeilder. Een die den wyn roeit zoo dra hy aankomt.*

JAUNATRE, *adj.* *Qui tire sur le jaune. Geelachtig, wit den geelen, naar den geelen trekkende.*

JAUNE, *adj.* *Geel, geelverwig. Ruban jaune. Geel lint.*

Jaune, *f. m.* *Geel, geel verwe. Un beau jaune. Een schoon geel.*

Jaune d'œuf, *f. m.* *De dooijer van een ei.*

JAUNIR, *v. n.* *Devenir jaune. Geel worden.*

Quand les coins commencent à jaunir ils commencent à mûrir. *Als de queen beginnen geel te worden, komen ze aan 's rypen.*

JAUNISSE, *f. f.* *Bile répandue par tout le corps. Galzucht, geelzucht, geeluw. Gak die door 's gansche lig-*

chaam is verspreidt.

Pour guerir une fille de la jaunisse, il la faut marier. *Om een dochter van de geelzucht te geneezen, moet men ze uittrouwen.*

JAYET, *f. m.* *Pierre noire & luifante. Een zekere zwarte blinkende steen.*

ICE. ICI.

ICELUI, icelle, *adj.* (Vieux mot.) *Celui, celle. Die, deez.*

ICI, *adv.* *Hier, hier ter plaats, hier ter steede.*

Il est ici. *Hy is hier.*

Ici bas, *adv.* *Hier beneden, hier om-laag.*

ICN. ICO.

ICNOGRAPHIE, *f. f.* (Terme de Fortification.) *Grondstekening, grondtlegging, grondstrek, platte grondtbeschryving van een sterkte, of gebouw.*

ICNOGRAPHIE, *f. f.* *Description des images. Beeldtbeschry-ving. Beschryving der beelden.*

ICONOLOGIE, *f. f.* *Discours sur les images. Beeldtverklaring. Redeneering over de beelden.*

L'Iconologie de Ripa est bonne pour les peintres, &c. *De Beeldtverklaring van Ripa is goet voor de schil-ders, enz.*

IDE. IDI.

IDE'E, *f. f.* *Image de quelque chose. Denkbeeld, beeltenis, verbeelding, verbeeltenis, ontwerp in de herffenen.*

Se former l'idée d'un triangle. *Het denkbeeld van eenen driehoek maaken.*

* Idée. *Opinion, pensée. Gevoelen, meening, gedachte, waan.*

* Avoir une haute idée de sa per-sonne. *Een groot gevoelen van zich-zelven hebben.*

IDES, *f. f.* *Terme dont les anciens Romains se servoient pour compter les jours du mois. Een woordt der oude Romeinen daar zy de dagen van de maandt naar selden.*

IDILE, Idyle, *f. f.* (Terme de Poëte.) *Een klaagdicht, of minnedicht.*

IDIOME, *f. m.* *Langage particu-lier d'un certain lieu. Taaleigen-schap. De eige taal van een zekere plaats.*

IDIOT, idiote, *adj.* *Sot, niais. Ongeleert, ongelettert, dom, on-*

weetende, onverstendig.
Idiot, *f.m.* Weetniet, leek, ongeleerde, ongelctterde, plattert, een onweetend, of gemeen mensch, een man van klein verstandt.
Idiote, *f.f.* Een dom, onweetend, of onnosel vrouwenmensch.

IDO.IDR.

IDOINE, *adj.* (Vieux mot.) Voyez propre, ou capable.
IDOLATRE, *adj.* Afgodisch, die eene valsche Godtheit dient, of aanbidt.
Nation idolâtre. Een Afgodisch volk.
* Etre idolâtre de sa femme. Verzot op zyn vrouw zyn. Zyne vrouw overmaatige liefde toedraagen.
Idolâtres, *f.m.* Afgodendienaars; zy die vreemde Goden, of Afgoden dienen.
* IDOLATRER, *v.a.* Aimer passionnement. Afgodeeren. Vieriglyk, of heftiglyk beminnen. Onmaatig lief hebben, of lieven.
IDOLATRIE, *f.f.* Afgodery, Afgodendienst, aanbidding der Afgoden.
IDOLE, *f.f.* Afgodt, een valsche, of verzierde Godtheit, buiten den eenigen waaren Godt.
* Idole. Objet d'amour. Afgodt. 't Voorwerp van liefde en geneegenheit.
* L'or est l'idole des avares. 't Goud is d' Afgodt der gierigaarts.
IDROGRAPHIE, hydrographie, *f.f.* La description des eaux. Waterbeschryving, waterkunde, beschryving der wateren.

JE.JEA.JEN.

JE. Pronom. Moi. Ik.
Je vis. Ik levee.
Jene fai quoi, *f.m.* Certaine chose. Ik weet niet wat. Iets.
Elle a un je ne fai quoi qui la fait aimer. Zy heeft zoo iets, of ik weet niet wat, in haar, dat haar beminlyk maakt.
Je ne fai qui, *f.m.* Ik weet niet wie; ik kan niet zeggen wie.
Un certain je ne fai qui. Een zekere, ik kan niet zeggen wie.
‡ Un je ne fai qui. Un fat. Een ik weet niet wie. Een gek, een zotskap. Een uitpooriz mensch.
JEAN, Jeannot, Jeanne. Voyez la

colonne. Jan.
JEBLE. Voyez Hieble.
JENISSE. Voyez Genisse.
JENTE. Voyez Jante.

JER.JES.

IERARCHIE, *f.f.* Hierarchie. Heerschappye, gebiedt, regeering.
Les sept Ierarchies. De zeven Heerschappyen.
JERBE, Voyez gerbe.
JERBER, gerber, *v.a.* (Terme de Marchand de vin.) Oxhoofden, of Wynvaten op malkanderen leggen, of stapelen.
JEREMIE, *f.m.* Nom d'homme. Jeremias. Een mans naam.
IEROGLIFE, Ieroglique. Voyez Hieroglife, &c.
JEROME. Voyez Hierome.
JERUSALEM, *f.f.* Ville capitale de la Terre Sainte. Jeruzalem. De hoofdstadt van 't H. Landt.
JESUATES, *f.m.* Sorte de Religieux. Zekere barvoeter Monniken, (door Jan Colombine in 't jaar 1387. ingestelt.)
JESUITE, *f.m.* Sorte de Religieux. Jesuwyt. Jesuït. Een van St. Lolas Order.
Les Jesuites font, outre les trois vœux de Religion, un quatrième vœu d'obeir au Pape. De Jesuiten doen, behalven de drie geloften van Godtsdienst, eene vierde gelofte van den Paus te zullen gehoorzaamen.
JESUS-CHRIST, *f.m.* Le Fils de Dieu. Jesus Christus. De Zoon van Gods, en de Heilandt der wereldt.

JET.

JET. Een worp, of wurp, het werpen.
Un jet de pierre. Een steenworp.
Faire le jet. (Termes de mer.) Een uitworp doen, 't Geschut en de waaren over boort in zee werpen (om 't schip te ligten.)
Jet d'eau. Een waterstraal, of watersprong. Een straal water.
Jet d'arbre. Een uitspruitjel, los, of spruit van een boom.
Jet de voile. (Terme de mer.) Een stel zeilen. Al de zeilen die tot een scheeps toerusting behooren. (Een Zeewoordt.)
Jet. (Terme de Fondcur en Bronze.)

Een wassche pyp, een pyp van wasch gemaakt. (Een Geelgieters woordt.)

JETTER, *v.a.* Werpen, smyten, goojien.
Jetter une pierre. Een steen werpen, of smyten.
Jetter, ou mettre bas les armes. De wapenen neersmyten, of neerleggen.
Jetter par terre. Terrasser. Ter aarde werpen, verstrappen, met voeten treden.
Jetter une fille dans un couvent. Een dochter in een klooster steeken.
Jetter en moule. Gietsen; in de vorm gietsen.
‡ Cela ne se jette pas en moule. Cola ne se fait pas sans peine. Dat wordt niet gegoten. Dat gaat zoo glat niet. Dat gaat zoo licht niet toe. Dat geschiedt niet zonder moeite.

Jetter. Compter avec des jettons. Met leppenningen reekenen, of cysferen.
* Quand on commence à composer il faut jeter sur le papier tout ce qui vient en l'Esprit. Als men begint te schryven, of boeken te maaken moet men op 't papier werpen al dat iemant voorkomt, of in den zin schiet.
* Plusieurs n'aprouvoient pas qu'on me jettât dans les lettres. Veele keurden niet goedt dat men my tot de leeroeffening bestelde.
Se jetter, *v.r.* Se lancer sur quelqu'un. Op iemant aanvallen, iemant aantasten, op iemant los gaan.

Il s'est jetté entre ses bras. Hy heeft zich in zyne armen geworpen.
Se jetter dans un couvent. Zich in een klooster begeeven. In een klooster gaan, zich in een klooster opsluiten.
Se jetter sur un discours. Op, of in een gesprek, of reden vallen.

JETTONS, *f.m.* Leppenningen, rekenpenningen.

JEU.

JEU, *f.m.* Spel, speloesning.
Jeux publics. Openbaare speelen. Schouwspelen.
Jouer gros jeu. Grof speelen, of grof spel speelen.
Jeu de cartes. 't Kaartspel.
Jeu d'amour. 't Minnespel, 't liefdespel.

JEU.

Le jeu des cannes. Jeu que les Espagnols ont pris des Mores. *Het rotingspel, het rotingssteekspel. Een spel dat de Spanjaards van de Moeren ontleent hebben.*

Jeu. Lieu où l'on joué. *De speelplaats, de plaats daar gespeelt wordt.*

Le jeu de mail. De maliebaan.

Jeu de paume. De kaatsbaan.

Jeu. (Terme d'Organiste.) Een spel, of rezister van een orgel.

Jeu. (Terme de Comédiën.) Een spel, of tooneelspel.

‡ Il y aura beau jeu. Daar zal veel spels zyn: het zal er haperen.

Jeu. Raillerie. Spel, jok, boerterye, kortswyl.

Prendre une chose en jeu. Een zaak in 't jok neemen. Een zaak ten goeden opvatten.

Jeu de mots. Sorte d'allusion. Een speeling op de woorden. Een zinspeeling.

Jeu d'esprit. Galanterie. Geestigheid, aardigheid. Een spelosening van 't verstand.

‡ Couvrir son jeu. Ne pas découvrir ses desseins. Een ander niet in zyn kaart laten zien. Zyn voornemens bedekken, of bedekt houden.

‡ Mettre une personne en jeu. Iemant in 't spel trakken. Iemant ergens inwikkelen.

‡ Faire bonne mine en mauvais jeu. Een goet gelaat in quaad spel, of in eenen ysaaden toefstans toonen; iemant geveinsdelyk een goet gelaat toonen om hem op te ligtten.

‡ Le jeu ne vaut pas la chandelle. 't Spel is de kaers niet waerd; anders, 't sop is de kool niet waerd. De zaak is de onkosten niet waerd.

‡ Donner beau jeu à son ennemi. Zynen vyandt schoonen kans, of schoone gelegenheit geeven.

‡ Être cocu de bon jeu; c'est être franc cocu. Een vrywillige hoorn-draer zyn.

* A deux de jeu. Gelyk, gelykop.

Jeux. Petits amours. Liefdespel, minnetreken.

JEUDI, f. m. Donderdag.

A JEUN, adv. Nuchteren.

JEUNE, f. m. Vasten, vastendagh, onthouding van spyze en drank.

JEUNE, adj. Jong, jeugdig.

Un jeune homme. Een jongman. Een jongeling.

Une jeune fille. Een jonge dochter,

JEU. IF. IGN.

een meisje.

Une jeune femme fort jolie. Eene heele mooie jonge vrouw.

‡ Jeune. Badin, fat. Jonge, melkmuil, lobbes, gek, zot.

‡ Vous êtes encore trop jeune. Gyzyt noch te lobbesachtig, of te jongensachtig.

JEUNER, v. m. Vasten, vastendagh houden, zich van spyze en drank onthouden.

Jeûner au pain & à l'eau. Water en broods eeten.

JEUNESSE, f. f. Jonkheit, jeugt, jongelingschap.

Dés sa jeunesse. Van zyne jonkheit aan. Van jongs op.

‡ Il y a un peu de jeunesse en cela. C'est-à-dire; il y a un peu de folie. Daar is wat van de jonkheit in. Daar steekt wat wildszang, of wat gekheit in.

Jeunesse. Les jeunes gens. Jonge manschap, jongelingschap, de jonge luiden.

Mettre la jeunesse sous les armes. De jonge manschap op de wapenen zetten, of tot het draagen der wapenen opschryven.

JEUSE, Ieuse, f. f. Sorte d'arbre. Een steeneike. Zekere wilde boom.

IF. IGN.

IF, f. m. Arbre. Ievenboom, iebenboom, taxisboom.

IGNACE, f. m. Nom d'homme. Ignatius. Een mans naam.

IGNARE, adj. Ignorant. Onkundig, onweestende.

IGNE'E, adj. f. (Terme de Physique.) Vuurachtig, van vuur, bevuurt, met vuur voorzien. (Een Natuurkundig woordt.)

Il y a des parties ignées dans tous les corps. Daar zyn in alle lichamen vuurachtige deeltjes.

Matiere ignée. Vuurstoffe, vuurachtige stoffe.

IGNOMINIE, f. f. Infamie. Schandde, oneer, boon, smaadt, naam-schending, schandvlek, smaadheit, eerloosheit, laster, eerkrenking.

IGNOMINIEUX, ignominieufe, adj. Schandelyk, smaadelyk, eerloos, oneerlyk, lasterlyk, naam-schending.

IGNOMINIEUSEMENT, adv. Schandelyk, versmaadelyk, met versmaadheit.

IGNORANCE, f. f. Onkunde, on-

IGN. IL. ILE. ILL. 423

wetenheit, onbewustheit, onervarenheit, onbedrevenheit.

Croupir dans l'ignorance. In d'onweerdheit blyzen.

IGNORANT, ignorante, adj. Prononcez, iniorant. Onweestende, onkundig, onervaren, onbedreven.

Ignorant, f. m. Weetniet, onkundig, een onweestend, of onkundig mensch.

Ignorante, f. f. Een onweestend vrouwmensch.

‡ IGNORANTISSIME, adj. Zeer onweestende, aleronweestendst.

IGNORER, v. a. Ne savoir pas. Onkundig zyn, onweestende zyn, niet weeten, geen kennis van hebben.

IL. ILE. ILI.

IL, elle. Pronom. Hy, zy. Een voor-naam.

Il aime. Elle aime. Hy bemint. Zy bemint.

Il n'est que de servir Dieu. Niet is 'en beter dan Godt te dienen.

Il en est des Heros comme des autres hommes. Het is met de Helden gelegen als met andere menschen.

Il fera de sa félicité comme d'un son-ge. Het zal met zyn geluk zyn als met een droom.

Ile. Voyez Isle.

ILIADE, f. f. Homeers boek van den Troojaanschen kryg.

ILL.

ILLE'GITIME, adj. Onwettig, onwettelyk, onecht.

Mariage illégitime. Een onwettig huwelyk.

Fils illégitime. Een onwettige, of onechte zoon. Een bastaards zoon.

ILLE'GITIMEMENT, adv. Onwettiglyk, op eene onwettige wyze.

Ils ont contracté illégitimement. Zy zyn onwettiglyk verdraagen, of over een gekomen.

ILLICITE, adj. Qui n'est pas permis. Ongeoorloft, verboden, onbetaamlyk, onvry.

Plaisirs illicites. Ongeoorlofde wellusten, of vermaaklykheden.

ILLUMINATION, f. f. Decoration des figures. Verlichting, 't afzetten van kaarten, of printen.

* ILLUMINER, v. a. Eclairer. Ver-

- Verlichten, licht geeven.*
 * *Esprit illuminé. Een verlicht verstand.*
 * *Craignez les vivans, qui tôt ou tard feront illuminer sur vôtre conduite. Vrees, of schroom voor de levendigen, die vroeg of laat licht zullen krygen over uw bedryf, of gedragh.*
 ILLUSION, *f. f.* Tromperie des sens. *Beguicheling, verblindung, bedrieging der zinnen, bedrog.*
 ILLUSOIRE, *adj.* Qui trompe. *Verblindend, bedrieglyk, verleiddende.*
 Illusoire. Inutile & qui est sans étet. (*Terme de Palais.*) *Vruchteloos en zonder uitwerking. (Een woordt van 't Gerechtshof.)*
 Rendre un arrêt vain & illusoire. *Een gewysde, een vonnis, of besluit vruchteloos maaken.*
 ILLUSTRATION, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Ce qui donne du lustre. *Verlichting, opluistering. 't Geen glans en luister geeft.*
 ILLUSTRE, *adj.* Doorluchtig, vermaart, beroemt.
 L'Illustre d'Ablancourt repose dans ce tombeau. *De doorluchtige, of vermaarde Ablancourt rust in dit graf.*
 Plutarchus de la vie des hommes illustres. *Plutarchus van 't leven der doorluchtige mannen.*
 ILLUSTRER, *v. a.* Donner du lustre. *Verlichten, ophelderen, verklearen, opseren.*
 ILLUSTRÉ, *adj.* Epithète qui se donne aux Cardinaux. *Doorluchtigste. Een bynaam die den Kardinaalen gegeven wordt.*

IMA.

- IMAGE, *f. f.* Beeldt, gelykenis, beeltenis.
 L'homme est l'image de Dieu. *De mensch is 't beeldt van Gods.*
 L'image d'un Saint. *'t Beeldt van eenen Heilig.*
 * *L'image de l'enfer. De verbeelding, of vertooning van de helle.*
 * *Image. Idée. Beeltenis, verbeelding, denkbeeldt.*
 IMAGER, *f. m.* Kunstkooper, prentkooper.
 IMAGINABLE, *adj.* Bedenkelyk, inbeeldelyk.
 Il a fait tout le mal imaginable. *Hy heeft alle denkelyk quaads gedaan.*

- IMAGINAIRE, *adj.* Ingebeeldt, verziert, verdicht.
 Hérésie imaginaire. *Een ingebeeldt kettery.*
 IMAGINATIF, imaginative, *adj.* Vernuftig, schrande, vlug, bequaam om wat te verzinnen.
 Esprit imaginatif. *Een vernuftige geest, een vernuftig, of schrande verstandt.*
 Imaginatif, imaginative, *adj.* Waanwys, die zich veel inbeeldt, die een groot gevoelen van zich zelven heeft.
 IMAGINATION, *f. f.* Faculté de l'ame qui imagine. *Inbeelding. 't Vermogen der ziele om zich de zichtbaare dingen voor te stellen.*
 Avoir l'imagination vive. *Vlug van geest, of van inbeelding zyn.*
 Imagination. Idée, pensée frivole. *Inbeelding, denkbeeldt, ydele gedachte, of verbeelding, of berfenschim.*
 Ce n'est qu'une imagination. *Dat is maar een inbeelding.*
 IMAGINER, *v. a.* Concevoir. *Verzinnen, uitvinden, bedenken.*
 Imaginer un expédient. *Een middel uitvinden, of bedenken.*
 S'imaginer, *v. r.* Se persuader, croire. *Zich inbeelden, zich wys maaken, gelooven, waanen, meenen, denken, zich verbeelden.*
 S'imaginer qu'on est docte. *Zich inbeelden dat men geleert is.*
 S'imaginer. Concevoir. *Zich inbeelden, of verbeelden, begrypen, verzinnen, bedenken, bevatten.*
 On ne peut rien s'imaginer de plus ridicule. *Men kan zich niets belagchelyker inbeelden.*

IMB. IMI.

- IMBECILE, *adj.* Sot, niais. *Slecht, onnosel, gering, gek, krankzinnig.*
 Esprit imbécile. *Een slechthoofd, een slecht verstandt, of slecht mensch.*
 IMBECILITE', *f. f.* Foiblesse d'esprit. *Slechtheit, onnoselheit, zwakheit des verstandts. Slegtheit, gebrek van oordeel, of verstandt.*
 IMBIBER, *v. n.* Tremper. *Weiken, of weeken, drenken, in 't water leggen, doen doortrekken.*
 † IMBRIQUE, *f. m.* (*Mot peu usité.*) Ivrogne. *Een drenkeling, dronkaart, of zuiper; een dronke stet.*
 IMBU, imbué, *adj.* Instruit, entété. *Onderwezen, onderricht, of onderricht, ingenomen.*

- Être imbu d'un préjugé. *Met een vooroordeel ingenomen zyn.*
 IMITABLE, *adj.* Navolglyk, navolgbaar, 't geen na te volgen, of te volgen is.
 IMITATEUR, *f. m.* Navolger, nabootzer, of namaker.
 IMITATION, *f. f.* Navolging, nabootzing, namaking.
 IMITATRICE, *f. f.* Qui imite. *Navolger, volger, nabootster.*
 IMITER, *v. a.* Navolgen, nabootzen, nadoen, namaaken.
 Imiter un exemple. *Een voorbeeldt navolgen.*

IMM.

- IMMACULE, immaculée, *adj.* Pur. *Onbevlekt, vlekkeloos, onbesmet, zuiver, rein.*
 Conception immaculée. *Onbevleete ontfangenis.*
 IMMANCABLE, *adj.* Qui ne peut manquer. *Onseilbaar, onwyselbaar, zeker. 't Geen niet feilen kan, 't geen niet missen, of mis loopen kan.*
 Affaire immancable. *Een onseilbare zaak.*
 IMMANCABLEMENT, *adv.* Afzurément. *Onwyselyk, onwyselbaar, zekerlyk, onseilbaar.*
 Je m'y trouverai immancablement. *Ik zal 'er my zekerlyk laten vinden.*
 IMMANENT, *adj.* Action immanente. *Uitsteekend, uitmunsend. Een uitsteekende daadt.*
 IMMATERIEL, *adj.* Qui n'est point matériel. *Onstoffelyk, dat niet stoffelyk is.*
 Dieu est un être immatériel. *Godt is een onstoffelyk wezen.*
 IMMATRICULER, *v. a.* Enregistrer sur la matricule. *Inschryven, opteekenen. Op de naamlyst stellen, of zetten.*
 IMMEDIAT, immediate, *adj.* Qui vient immédiatement d'une personne. *Direct. Onmiddelyk.*
 IMMEDIATEMENT, *adv.* Incontinent après, ou devant. *Directement. Onmiddelyk, zonder middel, strak daar na, of daar voor. Rechtsreeks, rechtuit, rechtsweegs, regelrecht, onmiddelbaar.*
 Cela suit immédiatement. *Dat volgt onmiddelyk.*
 Cela vient immédiatement du Roi. *Dat komt regelrecht, of onmiddelyk van den Konink.*

IMMEMORIAL, *immémoriale*,
adj. Ongedenkbaar, boven 't ge-
heugen, ongeheuglyk, buiten geden-
ken, buiten geheugnis, aaloudt,
overoudt.

De temps immémorial. Van onge-
denkbaaren tyde.

Possession immémoriale. Een aal-
oude, of overoude bezitting.

IMMENSE, adj. Onmeeselyk, on-
maatelyk groot, onmeetbaar.

IMMENSITE', *f. f.* (*Attribut di-
vine.*) Onmeetelykheit. (Eene God-
delyke eigenschap.)

IMMEUBLES, *f. m.* Onroerende,
ontilbaare, of onroerlyke goe-
deren.

Les meubles & les immeubles. De
roerende en onroerende goederen, of
silbaare en ontilbaare goederen.

IMMOBILE, adj. Onbeweeglyk, on-
tilbaar, onberoerlyk, roereloos.

Demeurer immobile. Onbeweeglyk,
of roerloos blyven staan.

IMMOBILITE', *f. f.* Onbeweegbaar-
heit, onbeweeglykheit.

L'immobilité de la terre. De onbe-
weegbaarheid der aarde.

IMMODÉRATION, *f. f.* Onmaa-
righeit, ongeregelheit.

IMMODÉRE', *immodérée*, adj.
Dérégé. Ongemaatigt, ongeregelt,
scherp.

Esprit immodéré. Een ongematigt
mensch.

IMMODESTE, adj. Onzedig, on-
geschikt, onheusch, ontuchtig.

IMMODESTEMENT, *adv.* Onze-
diglyk, onheuschelyk, ongeschiktele-
lyk, onmanierlyk, ontuchtiglyk.

IMMODESTIE, *f. f.* Onzedigheit,
onheusheit, ongeschiktheit, ontucht,
wilt, uitspoorig.

IMMOLER, *v. a.* Sacrifier. Opoffe-
ren, offeren.

* On l'immole à la haine. Hy wordt
aan wven haat opgeoffert.

* S'immoler à la rière publique. Zich
tot een spot, of ter belagching van
de wereldt stellen.

IMMOLATION, *f. f.* Sacrifice de
victimes. Slagoffer, slagofferhande.

IMMONDE, adj. Impur. Onrein,
vuil, onzuiver.

Esprit immonde. Een onreine geest.

IMMONDICE, *f. f.* Ordures. Vui-
ligheit, onreinigheit, vuilnis, drek.

On avoit jetté cette immondice sur
la Dame. Men hadde de Mevrouw
we met die vuiligheit, of dien drek
gefmeeten.

IMMONDICES. (*Terme de Chaf-
seur.*) Hondiskeutels, drek der jagt-
honden.

IMMORTALISER, *v. a.* Eterni-
ser. Vereeuwigen, onsterfelyk ma-
ken, d'onsterfelykheit, of d'eeuwig-
heit toewyden.

Immortaliiser sa memoire. Zyn ge-
dachtenis vereeuwigen. Zynen naam
onsterfelyk maaken.

IMMORTALITE', *f. f.* Eternité,
perpetuité. Onsterfelykheit, eeu-
wigheit, eeuwigdurendheit.

IMMORTEL, *immortelle*, adj. On-
sterfelyk, eeuwigdurend, onsterf-
baar.

Immortels, *f. m.* (*Mot Poéti-
que.*) Les Dieux. De onsterfelyke
Goden.

Comme les immortels vous aurez
des autels. Gy zult, als d'onsterf-
lyke Goden altaaren hebben.

IMMORTELLE, *f. f.* Fleur. Mar-
telaarsbloem.

IMMORTIFICATION, *f. f.* On-
verfturnenheit, doodelykheit.

IMMORTIFIE', *immortifiée*, adj.
Qui n'est pas mortifié. Ongedoodt,
vleeschelyk, 't geen niet gedoodt, of
'ondergebragt is. Onverfturnen.
Niet overwonnen.

Esprit immortifié. Een vleeschelyk
mensch. Een overfturnen gemoedt.

IMMUABLE, adj. Onveranderlyk,
onwiffelbaar, onveranderbaar.

La justice de Dieu est immuable.
Godts gerechtigheit is onverander-
lyk.

IMMUNITÉ, *f. f.* Exemption, pri-
vilège. Vryheit, vrydom, bevry-
ding, onbelastheit, voorreht.

Immunité Ecclésiastique. Kerkelyke
vryheit.

IMMUTABILITE', *f. f.* Onveran-
derlykheit, onwiffelbaarheid.

**L'immuabilité est un attribut de
Dieu**. D'onveranderlykheit is eene
Goddelyke eigenschap, of eene eigen-
schap van Godt.

IMP.

IMPAIR, *impaire*, adj. Ongelyk, on-
even, onpaar, onessen.

Nombre impair. Een oneven getal.

IMPALPABLE, adj. Qui est si
menu qu'on ne le peut toucher.
Ontastelyk, ontastbaar, onhande-
lyk, onhandelbaar, ongevoelig,
zoo klein datmen 't niet voelen, of
handelen kan.

IMPANATION, *f. f.* (*Terme de
l'Eglise Luthérienne.*) Het wezen-
lyk zyn van Christus ligchaam,
met, in, en onder 't broods (naar 't
gevoelen der Luterfchen.)

Impané, adj. (*Terme de l'Eglise Lu-
thérienne.*) Met, in, en onder 't
broods zyn.

IMPARDONNABLE, adj. (*Mot
qui n'est pas généralement reçu.*)
Qu'on ne peut pardonner. Onver-
geeflyk, onvergeefbaar, dat niet
vergeeven kan worden, of geen ver-
giffenis verdient.

Faute impardonnable. Een onvergeef-
lyke misdadaat, of misflagh.

Outrage impardonnable. Een onver-
geefbaar ongelyk; of eene onver-
geeflyke verongelyking.

IMPARFAIT, *imparfaite*, adj. On-
volmaakt, onvolkomen, onvoltooit,
gebrekelyk, onopgemaakt.

Ouvrage imparfait. Een onvolmaakt
werk.

Imparfait, *f. m.* (*Terme de Grammai-
re.*) D'onvolmaakte rydt. (Een
woordt der Spraakkunft.)

Imparfait. (*Terme de Libraire.*) On-
volkomen, daar een bladt uit is,
dat niet vol is, daar iets aan ont-
breekt, of mangelt, defect. (Een
Boekverkopers woordt.)

**On ne doit pas vendre de livres im-
parfaits**. Men moet geene defecte
boeken, of boeken daar iets aan ont-
breekt verkoopen.

IMPARFAITEMENT, *adv.* On-
volkomenlyk, onvolmaaktelyk.

IMPASSIBILITE', *f. f.* Onlydelyk-
heit. De staat en hoedaanigheit van
iets dat niet lyden kan.

IMPASSIBLE, adj. Onlydelyk, dat
niet lyden kan.

IMPATIENTMENT, *adv.* Onlyd-
zaam, ongeduldig.

**Souffrir quelque chose impatient-
ment**. Iets ongeduldiglyk lyden.

IMPATIENCE, *f. f.* Onlydzaam-
heit, onverdueligheit, ongedult,
ongeduldigheit.

Brûler d'impatience. Van ongedult
branden.

IMPATIENT, *impatiente*, adj. On-
lydzaam, onverduelig, ongedul-
dig.

La jeunesse est impatiente. De jonk-
heit is ongeduldig.

S'IMPATIENTER, *v. r.* Etre dans
l'impatience. Onlydzaam zyn, on-
geduldig zyn, in ongeduld zyn,
geen geduld hebben, zich ongedul-
dig

dig aanstellen.
 † SIMPATRONISER, v. r. Zich indringen, zich invoegen, zich invoeren.
 † Simpatroniser en un lieu. Zich in een plaats dringen.
 IMPECCABLE, adj. Onzondig, zondeloos, die niet zondigen kan.
 IMPECCABILITE', f. f. Onzondigheid, zondeloosheit, onbequaamheit om te zondigen.
 IMPE' CUNIEUX, impécunieuse, adj. (*Mot qui n'est pas encore reçu.*) Qui n'a point d'argent. Geldeloos, zonder gelds, die geen gelds heeft.
 IMPE'NE' TRABILITE', f. f. (*Terme de Physique.*) Ondoordringelykheit. (Een Natuurkundig woordt.) L'impenétabilité de la matiere. De ondoordringelykheit der stoffe.
 IMPE'NE' TRABLE, adj. Ondoordringelyk, dat men niet doordringen kan.
 Corps impénétrable. Een ondoordringelyk ligchaam.
 * Secret impénétrable. Een onnaspeurlyk, of onnavorschelyk, of onuitvorschelyk geheim.
 IMPÉNITENCE, f. f. Defaut de repentance. Onboetvaerdigheid, onbekeerlykheit; hardigheid des harten.
 IMPÉ'NITENT, impénitente, adj. Onboetvaerdig, onbekeerlyk, verhard.
 Pécheur impénitent. Een onboetvaerdig zondaar.
 IMPÉ' RATIF, f. m. (*Terme de Grammaire.*) De gebiedende wyze van een werkwoordt. (Een woordt der Spraakkunde.)
 IMPÉ' RATRICE, f. f. Femme, ou veuve d'Empereur. Keizerinne. Een Keizers vrouw, of weduwe.
 IMPERCEPTIBLE, adj. Onzichtbaar, onzienlyk. Dat men niet zien, of niet gewaar worden kan.
 Un corps imperceptible. Een onzichtbaar ligchaam.
 IMPERCEPTIBILITE', f. f. Etat ou qualité imperceptible. Onzichtbaarheid, onzienlykheit, staat, of hoedanigheid die onzichtbaar is.
 IMPERCEPTIBLEMENT, adv. Ongevoeliglyk, allengskens, dat men 't niet gewaar wordt.
 IMPERFECTION, f. f. Defaut. Onvolmaaktheit, onvolkomenheit, mangel, gebrek.

Imperfections. (*Terme de Libraire.*) Defecten. Alle de bladen die aan een boek ontbreeken, of die 'er van over zyn. Defecten van boeken.
 IMPÉ' RIAL, Impériale, adj. Keizerlyk, Keizersch.
 Armée Impériale. 's Keizerlyk, of 's Keizersch leger.
 Impériaux, f. m. Troupes de l'Empereur. De Keizerschen, de Keizerlyke krygsbenden.
 Impériale, f. f. Fleur. Keizers bloem, Koninks kroon.
 Impériale. Dessus de carosse. De bemel, of 's verhemeltfel, van een koets.
 Impériale. (*Terme d'Architecture.*) Een schuins dak dat tegen malkanderen oploopt.
 IMPÉ' RIEUX, imperieuse, adj. Arrogant, fier. Heerschachtig, heerschezugtig, meesterachtig, vermeeten, of vermeetel, spytig, trotsch, hoogmoedig, opgeblazen, grootich.
 Humeur impérieuse. Een grootche, heerschezugtige, of meesterachtige aart.
 IMPÉ' RIEUSEMENT, adv. Fierement. Heerschelyk, meesterlyk, vermeetelyk, hoogmoediglyk, trotselyk.
 Il en use imperieusement. Hy handelt 'er trotselyk mede.
 IMPERSONNÉL, impersonnelle, adj. (*Terme de Grammaire.*) Onpersoonlyk. (Een woordt der Spraakkunde.)
 Verbe impersonnel. Een onpersoonlyk werkwoordt.
 IMPERSONNELLEMENT, adv. Onpersoonlyk, op eene onpersoonlyke wyze.
 IMPERTINEMENT, adv. Onbescheidenlyk, onbeschoft, onbeschiktelyk, op eene onbescheide, of onbeschofte wyze.
 Parler, ou répondre impertinément. Onbeschoft spreken, of antwoorden.
 IMPERTINENCE, f. f. Ongerymtheit, onhebbelykheit, ongeschiktheit, onbescheidenheit, bouwen spoorigheid, onbeschoftheit.
 IMPERTINENT, impertinente, adj. Ongerymt, wanhebbelyk, storidig, wanschikkelyk, buitenspoorig, onbehoorlyk, ongeschikt, onbescheiden, onbeschoft.
 Conduite impertinente. Een wanhebbelyk, of ongeschikt gedrag.
 IMPÉ' TRABLE, adj. Verwerve-

lyk, verkrygelyk, bekoomelyk, dat te verkrygen, of te bekoomen is.
 Bénéfice impétable. Een verwervelyk, of bekoomelyk ampt.
 IMPÉ' TRATION, f. f. (*Terme de Palais.*) Verkryging, verwerving, erlanging, bekooming.
 IMPÉ' TRER, v. a. Obtenir. Verwerven, verkrygen, erlangen, bekoomen.
 Il a impétre ce qu'il demandoit. Hy heeft verkregen 's geen hy verzocht.
 IMPÉ' TUEUX, impétueuse, adj. Violent. Onstuimig, heftig, geweldig, driftig, oplopende.
 Vent impétueux. Een onstuimige, of heftige winds.
 * Esprit impétueux. Een onstuimig, of toornig mensch, of gemoeds.
 IMPÉ' TUEUSEMENT, adv. Onstuimiglyk, heftiglyk, geweldelyk.
 IMPÉ' TUOSITE, f. f. Violence. Onstuimigheid, hevigheid, heftigheid, geweld, oplopendheit.
 Torrent qui roule avec impétuosité. Een watervloeds, die met een groote onstuimigheid voortschiet, of doorbreekt.
 * Parler avec impétuosité. Met hevigheid, of onstuimigheid spreken.
 IMPÉ' IE, adj. Godtloos, of godeloos, ongodsvruchtig, ongodtsdienstig.
 IMPÉ' IETE', f. f. Godtloosheit, ongodsvruchtigheid, ongodtsdienstigheid.
 IMPÉ' ITEUX, impiteuse, adj. Onbarmhartig, onmeedogend, onmedelydend, ongenadig.
 L'impiteuse main du bourreau. D'onbarmhartige, of ongenadige hand van den beul, of des beuls.
 IMPÉ' IOIABLE, adj. Ongenadig, onbarmhartig, onmeedelydende, onmeedogend.
 IMPÉ' IOIABLEMENT, adv. Ongenadiglyk, onbarmhartiglyk, zonder meedelyden.
 IMPLACABLE, adj. Onverzoenlyk, onverzoenbaar, onbevrედiglyk, dat, of dien niet te verzoenen is.
 Haine implacable. Een onverzoenlyke haat.
 IMPLIQUER, v. a. Enveloper. Inwikkelen, insluiten, inwinden, invouwen, bevangen.
 Cela implique contradiction. Dat wikkelt, of sluit tegenzegging in.
 IMPLORER, v. a. Aanroepen, ootmoediglyk verzoeken, smeeken, bidden.

Implorer le secours de Dieu. *Oosmoediglyk Godts bystans verzoeken.*

IMPOLLU, impolluë, *adj.* (*Mot peu usité.*) Pur, fans tâche. *Onbesmet, onbevlekt, zuiver, rein, vlekkeloos, zonder smet.*

IMPORTANCE, *f. f.* *Aangelegenheit, belang, gewigt.*

Affaire d'importance. *Een zaak van belang, van groot gewigt, of van groote aangelegenheit.*

Faire l'homme d'importance. *Zich veel doen gelden, zich hoog beroemen, breeds van zyne gaven en verdiensten opgeeven. Breeds opgeeven. Zich grootfch aanstellen.*

IMPORANT, importante, *adj.* *Grwigtig, daar aangelegen is.*

Matiere importante. *Eene gewigtige stoffe, eene stoffe van aangelegenheit.*

IMPORTER, *v. n.* *Aan gelegen zyn, moeten gelden.*

Cela m'importe. *Daar is my aan gelegen.*

N'importe. *Dat geldt niet, daar is niet aan gelegen.*

IMPOTUN, importune, *adj.* *Lastig, moeijelyk, overlafsig, onbeschoft, bezwaarlyk.*

IMPOTUNEMENT, *adv.* *Moeijelyk, lastig, op eene lastige, of verveelende wyze.*

IMPOTUNER, *v. a.* *Overlasten, moeijelyk, of lastig vallen, lastig zyn, quellen, verveelen.*

IMPOTUNITÉ, *f. f.* *Overlast, moeijelykheit, quelling.*

Causer de l'importunité à quelqu'un. *Iemant lastig vallen, iemant verveelen, of overlast aandoen.*

IMPOSER, *v. a.* *Enjoindre. Donner. Opleggen, gebieden. Geeven.*

Imposer une pénitence. *Eene boese, of straffe opleggen.*

Imposer un nom à quelqu'un. *Iemant een naam geeven.*

Imposer. *Acuser à faux. Opleggen, te last leggen, aanrygen, opirygen, betichten, valschehlyk beschuldigen.*

Imposer. *En faire accroire, tromper. Bedriegen, wys maaken, diets maaken, op de mouw spelden.*

L'Hypocrisie impoie aux plus fins, *Door geveirftheit worden d'aller-gauwsten bedrogen.*

Imposer silence à quelqu'un. *Iemant een stilzwigen opleggen.*

IMPOSITION, *f. f.* *Impôt. Schatting, belasting, tol, geldlast.*

Mettre des impositions sur le peuple. *Schattingen op 't Volk zetten, of stellen. 't Volk belasten.*

L'imposition des mains. *D'oplegging der handen.*

IMPOSSIBILITÉ, *f. f.* *Onmogelykheit, ondoenlykheit, onuitvoerlykheit.*

IMPOSSIBLE, *adj.* *Onmogelyk, ondoenlyk, ondoenbaar, onuitvoerlyk.*

La chose est impossible. *De zaak is onmogelyk.*

Tenter l'impossible. *Het onmogelyk bezoeken, of beproeven.*

IMPOSTEUR, *f. m.* *Trompeur. Bedrieger, verleider, vervoerder. Valsche beschuldiger.*

IMPOSTURE, *f. f.* *Tromperie. Calomnie. Bedrog, verleiding, valsheit, valsche betichting. Lastering; iets dat men iemant wys maakt.*

Imposture réfutée. *Een wehrleide lastering, of valsche betichting.*

IMPOT, *f. m.* *Imposition. Schatting, tol, belasting. Impôt.*

Charger le peuple d'impôts. *'t Volk met schattingen bezwaaren.*

IMPOTENT, impotente, *adj.* *Perclus. Lam, geraakt, beroert, onmagtig om zich te beweegen.*

A L'IMPOURVU, *adj.* *Onvoorziens, onverwacht, schielyk.*

IMPRATICABLE, *adj.* *Misselyk, of wonderlyk in omgang; daar men niet meede kan omgaan, of verkeeren.*

C'est un homme impraticable. *'T is een man daar men niet meede kan omgaan. 't Is een vuilaardig, of een wrevelig mensch.*

IMPRECATION, *f. f.* *Vervloeking, vloek, quaads wensching.*

Faire des imprécations contre quelqu'un. *Iemant quaadt wenschen, iemant vloeken, tegen iemant vloekwenschen doen.*

IMPRENABLE, *adj.* *Onverkrygelyk, onwinnelyk, onwinbaar.*

Ville imprenable. *Een onwinbaar stad.*

IMPRESSION, *f. f.* *Edition. Druk. De druk van een boek.*

Impression belle, nette, correcte. *Een schoone, zuivere, feillooze druk.*

† Noble de nouvelle impression. *Een nieuwbakken, of nieuwemaakt Eddelman.*

* Impression, action d'un objet. *Indruk, indrukfel; werking van een*

voorwerp.

* Faire impression. *Agir, mouvoir. Een indruk geeven, een indruk maaken. Roeren, beweegen.*

* Les objets extérieurs font impression sur les organes des sens. *De uiterlyke voorwerpen geeven een indruk op de werksuigen der zinnen.*

* Vos raisons n'ont fait aucune impression sur son esprit. *Uwe redenen hebben den minsten indruk op zyn gemoed niet gemaakt, of gegeeven.*

* Donner de méchantes impressions à quelqu'un. *Iemant eenen quaaden indruk geeven.*

Je connois l'impression que les raisons faisoient sur son esprit. *Ik kenne den indruk die de redenen op zyn gemoed maaken.*

IMPREVU, imprévuë; *adj.* *Onvoorziens, onverwacht, schielyk.*

Accident imprévu. *Een onverwacht soeval.*

IMPRIMER, *v. a.* *Drukken, boekdrukken, (van outs zeide men prentem.)*

Imprimer un livre. *Een boek drukken.*

Imprimer. (*Terme d'Imager.*) *Plaatdrukken.*

Imprimer. (*Terme de Teinsurier.*) *Kaatoen drukken.*

Imprimer. (*Terme de Peintre.*) *Gronden. Den grondt op een doek, of paneel leggen.*

* Les objets imprimant leurs images dans les organes. *De voorwerpen drukken hunne beeltenissen in de zinsuigen.*

* Il lui avoit imprimé ses sentimens. *Hy hadde hem zyne gevoelen ingeprent, of ingedrukt.*

IMPRIMERIE, *f. f.* *Tout ce qui sert à imprimer. Drukkery, drukgereedschap, al de soestel der boekdrukkeren.*

Imprimerie. *Lieu où l'on imprime. Drukkery, de plaats daar gedrukt words.*

Imprimerie. *Commerce d'imprimeur. Drukkery, drukhandel, boekhandel.*

IMPRIMEUR, *f. m.* *Drukker, boekdrukker, (van outs boekprenter.)*

Imprimeur en tailles douces. *Plaatdrukker.*

Imprimeur. *Celui qui travaille à la presse. Drukker, drukkers gesel,*

H h h 2

di-2-

drukkers gaff, een die aan de pers staat.
IMPRIMURE, *f. f.* (Terme de Peinture.) De grondt, of grondtverwe op een dtek, of paneel.
IMPROBATION, *f. f.* (Mot qui n'est pas encore reçu.) Quand on improuve. *Quaadtkeuring, afkeuring, verwerping, wraaking.*
IMPROMPTU, *f. m.* Chose d'effrit fans préparation. *Iets datmen voor de vuist, of op staande voet zegt, of voortbrengt, zonder voorbereiding.*
 Faire un impromptu. *Iets voor de vuist voortbrengen, of opzeggen.*
IMPROPRE, *adj.* Oneigentlyk, leenspreukig.
 Mots impropres. *Oneigentlyke woorden.*
IMPROPREMENT, *adv.* Oneigentlyk, leenspreukig, op eene oneigentlyke wyze.
 Parler improprement. *Op eene oneigentlyke wyze spreken.*
IMPROPRIÉTÉ, *f. f.* Ongevoeglykheit, ongevoegzaamheit, onbehoorlykheit, onbetaamlykheit.
A L'IMPROVISTE. *A l'impourvu, adv.* Onvoorzien, schielyk, onverwacht.
 Faire une chose à l'improviste. *Iets schielyk, of onverwacht doen.*
IMPROUVER, *v. a.* *Quaadtkeuren, quaadt achten, wraaken, afkeuren, verwerpen.*
 Ils ont raison d'improver ce sentiment. *Zy hebben gelyk dat gevoelen te wraaken.*
IMPRUDEMMENT, *adv.* Onvoorzichtiglyk, onwysselyk, onbedachtelyk.
IMPRUDENCE, *f. f.* Onvoorzichtigheit, onwysheit, onachtzaamheit, onbedachtheit.
 Imprudence. *Erreur, faute. Onvoorzichtigheit, mislagh, misgreep, feil.*
 Vous avez fait une grande imprudence. *Gy hebt eene groote onvoorzichtigheit, of eenen grooten mislagh begaan.*
IMPRUDENT, *imprudente, adj.* Onvoorzichtig, onwys, onachtzaam.
IMPUDEMENT, *adv.* Efrontément. *Onbeschaamdelyk, stoutelyk, onbeschojtelyk, onbeschaamt, stout.*
 Parler & répondre impudemment. *Onbeschaamt, of stout spreken,*

en antwoorden.
IMPUDENCE, *f. f.* Efronterie. *Onbeschaamtheit, schaamtelootheit, onbeschoftheit.*
 Impudent, impudente, *adj.* Efronteté. *Onbeschaamt, stout, schaamteloos, onbeschoft.*
IMPUDICITÉ, *f. f.* Onkuisheit, oneerbaarheid, onucht.
IMPUDIQUE, *adj.* Onkuisch, oneerbaar, oneerlyk, onuchtig.
 Impudique, *f. m. & f.* Een onkuische, een onkuisch mensch; man, of vrouw.
IMPUGNER, *v. a.* Combatre quelque raison, ou quelque sentiment. *Bestryden, bevechten, tegenstreeven, zich tegen eenig gevoelen aanzetten.*
 Impugner une doctrine. *Eene leere bestryden.*
IMPUISSANCE. *Defaut naturel qui empêche la génération. Onmagt tot de voortteeling. Onbequaamheit tot het huwelyk. Een natuurlyk gebrek dat de voortteeling verhindert.*
 Sa femme l'acuse d'impuissance. *Zyne vrouw beschuldigt hem van onmagt, of van onbequaamheit tot den huwelykspligt.*
 Impuissance. *Defaut de pouvoir. Onmagt, magteloosheit, onvermogen, krachteloosheit, gebrek van te kunnen.*
 Etre dans l'impuissance de servir ses amis. *In onmagt zyn om zyne vrienden dienst te doen.*
 Impuissant, impuissante, *adj.* Foible. *Onmagtig, krachteloos, onvermogen, zwak.*
 Efforts impuissans. *Zwakke pogingen.*
 Impuissant, impuissante. *Qui ne peut engendrer. Onbequaam, of onmagtig tot de voortteeling.*
 Mari impuissant. *Een man die onbequaam tot de teeling is.*
IMPULSION, *f. f.* Action de pousser. *Voortdryving, voortstooting, voortzetting.*
 Tout mouvement se fait par impulsion. *Alle beweeging geschiedt door voortstooting.*
 Impulsion. *Infligation. Inblazing, ingeeving.*
IMPUNE MENT, *adj.* Avec impunité. *Straffeloos, ongestraft, vry van straffe, zonder strajflyingd.*
 Tuér impunément. *Ongestraft ombrengen, of dooden.*
IMPUNI, *impunie, adj.* Ongestraft,

dat niet gestraft worde.
 Crime impuni. *Een ongestraft misdadaat.*
IMPUNITE, *f. f.* Ongestraftheit; strafvryheit, straffeloosheit.
IMPUR, *impure, adj.* Onrein, onzuiver, bevlekt.
 Vie impure. *Esprit impur. Een onrein leven. Een onreine geest.*
 Impur. *Impudique. Onrein, onuchtig, onkuisch, oneerlyk.*
IMPURETÉ. *Impudicité. Onreinheit. Onkuisheit, onucht, onuchtigheid.*
 Impureté, *f. f.* *Onreinheit, onzuiverheit, vuiligheid.*
IMPUTATION, *f. f.* *Wytting, aantygging, toemeeting, toerekening, toeschryving.*
IMPUTER, *v. a.* *Attribuer quelque faute. Wytten, aantyggen, toemessen, toerekenen, te last leggen, op leggen, toeschryven.*
 Imputer une faute à quelq'un. *Immans eene misdadaat opleggen, of toeschryven.*

INA.

INACCESSIBLE, *adj.* *Ontoegangelyk, onmaakbaar, onbykomelyk, ongenaaklyk, ongenaakbaar.*
 Place inaccessible. *Een onsoegangelyke plaats.*
INACOSTABLE, *adj.* *Trotsch, barsch, stuurfsch, die niet te spreken is.*
 Il est inacostable. *Hy is niet te spreken, hy is heel barsch, of stuurfsch.*
INACOUTUME, *inacoutumée, adj.* *Ongewoon, ongewent.*
 Les plaisirs inacoutumés. *D'ongewoone vermaaklykbeden.*
INACTION, *f. f.* *Werkeloosheit, daadeloosheit, ledigheid, nietdoening, onwerkzaamheit. Ophouding van werken, of van doen.*
INADMISSIBLE, *adj.* *Onaanneemlyk, ontoelaatlyk.*
 La preuve par témoins est inadmissible en de certains cas. *'s Bewys door getuigen is in zekere gevallen onaanneemlyk.*
INADVERTANCE, *f. f.* *Peu de soin, mégarde. Onachtzaamheit, nalatigheid, achteloosheit, zorgeloosheit, onbekommerdheit, onbedachtzaamheit, verzuim.*
 C'est une cruauté de prendre avantage de l'inadvertance d'autrui. *'s Is eene wreedheit zyn voordeel met een anders onbedachtzaamheit te*

te doen.

INALIENABLE, *adj.* Qu'on ne peut engager ni vendre. *Onvervreemdbaar.* Dat men niet verpanden, niet vervreemden, noch verkoopen magh.

INALLIABLE, *adj.* Qui ne fe peut alier. (*Il se dit des metaux.*) *Onvermengelyk, dat niet kan vermengt worden.* (Dit wordt van de bergtstoffen gezegt.)

INANIME', *inanimée*, *adj.* Qui n'a ni ame, ni vie. *Onbezielt, levenloos, dat ziel noch leven heeft.*

INANITION, *f. f.* Mot opofé à repletion. *Leedigmaking, onleediging, gebrek van vochtigheit en bloes.*

Il meurt plus de gens d'inanition que de repletion. *Daar sterft meer volks aan gebrek van vochtigheit, dan van overvloedt, of overmaarige volheit.*

INAPPLICATION, *f. f.* Defaut d'aplication. *Achteloosheit, onachtzaamheit, onbedachtzaamheit.*

INATTENTION, *f. f.* Defaut d'attention. *Onaandachtigheid, gebrek van aandacht, verstrooisheit van gedachten.*

INAUGURATION, *f. f.* Inwyding, of inwyding van eenen Keizer, Konink, Vorst, of Kerkvoogdt.

INC.

INCAPABLE, *adj.* Onbequaam, onvermogene, onmagtig.

Il est incapable de sa charge. *Hy is onbequaam tot zyn ampt.*

Il est incapable de faire aucune bassesse. *Hy is onmagtig om iers onwaardigs, of onedelmoedigs te doen. Hy kan zich niet kruipende aanstellen.*

* Incapable. Ignorant. *Onbequaam, onweetende.*

INCAPACITE', *f. f.* Infufifance. *Onbequaamheit, onvermogenheit.*

INCARNADIN, *incarnadine*, *adj.* Incarnat, fort vif. *Hoog roodt, schoon roods.*

INCARNAT, *incarnate*, *adj.* Qui tire sur la couleur de chair. *Lysverwigt. Appelbloessem roodt, roozeroodt, naar de lysverwigt trekkende.*

Incarnat, *f. m.* Couleur incarnate. *Lysverwigt, verwigt tusfchen roods en wit.*

‡ Incarnat, *f. m.* Rouge vif aux joués. *Roode blozendheit der wangen.*

INCARNATION, *f. f.* Union du Fils de Dieu avec la nature humaine. *De menschwording, of vleeschwording van Godts Zoone, 't aanneemen der menschelyke natuure van Godts Zoone.*

Le mytère de l'incarnation. *De verborgenheit der menschwording.*

S'INCARNER, *v. r.* (*Terme de pieté.*) *Mensch worden, de menschelyke natuure aanneemen, vleesch worden.*

Jesus Christ s'est incarné pour le salut des hommes. *Jesus Christus is vleesch geworden tot zaligheid der menschen.*

‡ INCARTADE, *f. f.* Brusquerie impertinente. *Onbeschofte haastigheid, haastige opstuwring, of opvlieding.*

‡ Faire une incartade à quelqu'un. *Onbeschoft tegen iemant uitvaaren, heel haastig tegen iemant worden.*

INCENDIAIRE, *f. m.* Brandstichter, brandstooker.

INCENDIE, *f. m.* Feu mis à deflein. *Brandt, brandtsiching, brandstooking, aansteeking van huizen, enz.*

Il y a eu cette nuit un incendie en nos quartiers. *Daar is dezen nacht brandt in onze wyken geweest.*

* Incendie. Combustion, defordre. *Brandt. Oproer, oploop, muistery, onrust in eenen staat, tweespalt, onlust, oneenigheid tweedracht.*

* Il avoit arrêté lui seul l'impetuosité de cet incendie. *Hy alleen had de woede van dezen brandt gestuit.*

INCERTAIN, *incertaine*, *adj.* Onzeker, onwis, ongewis, twyfelachtig.

Incertain. (*Ce mot se dit des chevaux inquiets & turbulents.*) *Onbereden, onbedreven, ongeoesent.* (Dit wordt van zommige onrustige en steigerachtige paerden gezegt.)

INCERTITUDE, *f. f.* Onzekerheit, ongewisheit, twyfelachtigheid.

Etre dans l'incertitude. *In onzeker-*

heit zyn, tusfchen beiden staaf.

INCESSAMMENT, *adv.* Sans cesse. *Onophoudelyk, zonder ophouden, zonder tusfchenpoozing, of verpoozing.*

Incessamment. Sans delai. *Opstaande voet, aansondts, zonder wistfel, of verzuim; datelyk, terstont, straks.*

Il obéit incessamment à ce qu'on lui commande. *Hy gehoorzaamt aansondts 't geen hem geboden wordt.*

INCESTE, *f. m.* Bloetschande. Commettre un inceste. *Een bloetschande pleegen, of begaan.*

INCESTUEUX, *f. m.* Bloetschander.

Incestueux, incestueuse, *adj.* Bloetschandig, of bloetschendig; daar bloetschande in is.

Marriage incestueux. *Een bloetschandig huwelyk.*

INCHARITABLE, *adj.* Qui n'a point de charité. *Liefdeloos, onbarmhartig, die geen liefde heeft.*

Moine incharitable. *Een liefdelooze monnik.*

INCIDENT, *f. m.* Dificulté, ou question nouvelle dans le cours d'un procès. *Inval, voorval, toeval, tusfchenval. Een nieuwe zwarigheid, of nieuw geschil in een geding, of rechtzaak.*

Incident. (*Terme de Poësie.*) *Een aardige uitkomst in een tooneelspel.*

INCIRCONCIS, *adj.* Onbesneden, die niet besneden is.

INCISER, *v. a.* Couper. *Snyden, insnyden.*

INCISION, *f. f.* Coupure. *Sneet, insnyding, doorsnyding, opsnyding.*

Incision. Entailleure dans l'écorce d'un arbre. *Insnyding, of inkerwing in de schorsse van een booms.*

INCITER, *v. a.* Exciter, pouffer. *Aanporren, opstooen, beweegen, aanhizen, verwekken, oprokkenen, aanrizen, aansturen, aanmoedigen, aanlokken.*

Inciter à mal faire. *Aanporren om quaads te doen.*

INCIVIL, *incivile*, *adj.* Onheusch, onbeleef, onburgerlyk, boersch.

INCIVILEMENT, *adv.* Onbeleefdeyk, onheuschelyk.

En user incivilement. *Onbeleefdeyk te werk gaan.*

INCIVILITE', *f. f.* Onbeleeftheit, Onheuschheit, onburgerlykheit.

INCLEMENCE, *f. f.* Colère, rigueur.

gueur. *Ongenade, toeren, strafheit, gestrengheit, hardigheit.*
 l'Inclémence de l'air. *De gestrengheit der lucht.*
 INCLEMENT, inclémente, *adj.* (*Mot peu usité.*) Rigoureux. *Ongenadig, straf, hart, streng.*
 INCLINATION, *f. f.* Penchant. *Neiging, overhelling, geneigheit, genegenheit, helling.*
 Inclination de tête, de corps, &c. *Neiging van 's hoofds, van 's lichaam, enz.*
 Avoir de l'inclination au mal. *Geneigheit tot het quaade hebben, genegen tot het quaade zyn.*
 * Inclination. Afection. *Genegenheit, toegenegenheit, vriendschap, een goet harte.*
 * Avoir de l'inclination pour quelqu'un. *Tot iemant genegenheit hebben. Iemant genegenheit, of een goet hart toedraagen; iemant genegen zyn.*
 * Inclination. Maitresse. *Liefste, minnares, vryster.*
 * Avoir une inclination. *Een vryster, of liefste hebben.*
 Inclination. (*Terme de Chimie.*) *Zachte afsjieting.*
 Verser par inclination. *Zachtjes afsjieten.*
 INCLINER, *v. n.* Pancher. *Neigen, hellen, overhellen, gebogen zyn.*
 Incliner vers la terre. *Naar de aarde neigen.*
 * Incliner. Avoir du panchant. *Neigen, hellen, genegen zyn, naar toe neigen, overhellen, buigen.*
 * Il inclinoit à la paix. *Hy neigde tot den vrede. Hy was tot den vrede genegen.*
 S'incliner devant une image. *Zich voor een beeldt buigen.*
 INCLUS, incluse, *adj.* Ingestoten.
 L'Incluse, *f. f.* De bylaags. *De ingestotene.*
 INCLUSIVEMENT, *adv.* Insluitelyk, ingestoten. *Binnen zekeren rydt, of binnen zeker getal.*
 INCOGNITO, *adv.* Sans être connu. *Onbekent, zonder bekent te zyn. Zonder plegtelykheden.*
 Il arriva incognito. *Hy quam onbekent aan.*
 INCOMBUSTIBLE, *adj.* Qui ne brûle point. *Onbrandelyk, onbrandibaar, onverbrandelyk, dat niet brandt.*
 Matière incombustible. *Onbrandt-*

baare stoffe.
 INCOMMENSURABLE, *adj.* (*Terme de Géométrie.*) *Onmeetelyk, onmedemestelyk, onmeetbaar, ongemeeten.*
 INCOMMUNE, *adj.* Fâcheux, importun. *Ongemakkelyk, moesjelyk, ongelogen, lastig.*
 Homme fort incommode. *Een zeer lastig mensch.*
 INCOMMODOMENT, *adv.* D'une manière incommode. *Ongemakkelyk, ongerieflyk, op eene ongemakkelyke wyze.*
 INCOMMODER, *v. a.* Overlast aandoen, *ongelogenheit maaken, beschadigen, moeise aandoen, lastig vallen, ontrieven, ongerief geven.*
 Ils faisoient des courses qui incommodoient le laboureur. *Zy deden stroopen, of invallen, die den boer, of landtman lastig vielen.*
 Incommoder l'ennemi. *Den vyandt beschadigen, of afbreuk doen.*
 Incommodé, incommodée, *adj.* Qui reçoit de l'incommodité. *In ongelogenheit, gequelt. Die eenig overlast, of ongemak lydt.*
 Il est incommode du bruit de la rue. *Hy heeft ongemak van 's geraas van de straat.*
 Incommodé, incommodée. Indisposé. *Ongesteld, qualyk te pas, ongezon, onpasselyk.*
 Incommodé, incommodée. *Pauvre. Arm, behoeftig, nootdrustig.*
 ‡ Etre incommode de la veine poétique. *Mes den dichtader gequelt (boertende gebruyt) zyn.*
 Vaifseau incommode. (*Termes de mer.*) *Een beschadigt, of ontramponceert schip. (Zeewoorden.)*
 INCOMMODITE', *f. f.* Ongelogenheit, ongemak, ongerief.
 Recevoir de l'incommodité. *Ongelogenheit lyden.*
 Avoir une incommodité, ou une indisposition. *Een ongemak hebben; ongesteld naar 's lichaam zyn.*
 INCOMMUNICABLE, *adj.* Onmeedeelbaar, *dat men niemant kan meedeelen.*
 Une perfection divine qui est incommunicable. *Eene goddelyke volmaaktheit die onmeedeelbaar is.*
 Secret incommunicable. *Een onmeedeelbaar geheim.*
 INCOMMUTABLE, *adj.* Onverwisselbaar, *onverwisselyk.*

INCOMPARABLE, *adj.* Onvergelykelyk, *weergadeloos, zonder weerga, gadeloos, niismuntende.*
 C'est un homme incomparable. *'t Is een onvergelykelyk man.*
 Action incomparable. *Een weergadelooze daadt.*
 INCOMPARABLEMENT, *adv.* Onvergelykelyk, *zonder vergelyking.*
 INCOMPATIBILITE', *f. f.* Ongelykheit, *ongelykaardigheit, tegenstrydigheit, onovereenkomst, ongelykvoormigheit, onverdraaglykheit.*
 Incompatibilité de charges. *Strydigheit van ampten, of bedieningen.*
 INCOMPATIBLE, *adj.* Onverdraaglyk, *ongelykvoormig, onovereenkomstig, ongelyyhaardig, strydig, dat met malkanderen niet kan bestaan, of niet over een komt.*
 Offices incompatibles. *Strydige ampten, of ampten die met elkanderen niet kunnen bestaan.*
 INCOMPÉTAMMENT, *adj.* Sans droit. *Onwettig, onwettelyk, zonder recht, onrechtmatig.*
 INCOMPÉTANCE, *f. f.* (*Terme de Palais.*) *Ononderhoorigheit, onbehoorlykheit, onwettigheit.*
 INCOMPÉTANT, incompetent, *adj.* Onbehoorlyk, *ononderhoorig, onwettig, onrechtsmatig.*
 Juge incompetent. *Een onwettig Rechter.*
 INCOMPREHENSIBLE, *adj.* Onbegryplyk, *onbevattelyk, onbevatbaar.*
 Mystère incomprehensible. *Eene onbegrypelyke verborgenheit.*
 INCONCEVABLE, *f. f.* Onbedenkelyk, *onbevattelyk, onbegrypelyk, onbevatbaar.*
 Difficulté inconcevable. *Eene onbegrypelyke zwaarigheit.*
 La peine que j'ai pris pour ce coquin est inconcevable. *De moete die ik voor dien schurk heb genomen, is onbegrypelyk.*
 INCONNU, inconnuë, *adj.* Onbekent, *onbekende.*
 * Inconnu, inconnuë. Sans réputation. *Onbekent, ongeacht, zonder aanzien, zonder naam, of achting.*
 INCONGRUITE', *f. f.* Onhebbelykheit, *wanschiklykheit, onbehoorlykheit, onbetaamlykheit.*
 Commettre des incongruités. *Onbehoor-*

hoorlykheden pleegen, of bezaan.
INCONSIDERATION, *f. f.* Imprudence. Onvoorzichtigheit, onbedachttheit, onbedachtzaamheit, onberadenheit, leffigheit.
INCONSIDÉRE, *inconfidérée*, *adj.* Peu judicieux. Onbedacht, onberaaden, onbedachtzaam, onvoorzichtig, reukeloos, onbezonnen, los.
INCONSIDÉREMENT, *adv.* Imprudemment. Onbedachtelyk, reukelooslyk, onvoorzichtelyk, onbezonnen, loffelyk.
INCONSOLABLE, *adj.* Ontroostelyk, ontroostbaar, onvertroostelyk, die niet te troosten is.
 Il est inconsolable de la mort de sa maîtresse. Hy is onvertroostelyk over de dood van zyne lieffe.
INCONSTANCE, *f. f.* Légéreté. Onftandvaftigheit, wispeluurigheit, ongefchadigheit, lichtvaardigheit, onbestendigheit.
INCONSTANT, *inconstante*, *adj.* Onftandvaftig, wispeluurig, ongefchadig, lichtvaardig, onbestendig.
 Efprit inconstant. Een onftandvaftig gemoeds.
 Les tems est inconstant. Het weér is ongefchadig.
INCONTÉSTABLE, *adj.* Onbetwiftelyk, onbetwiftbaar, onwederfprekelyk, dat niet betwift, of wederfproken kan worden.
 Verité incontestable. Een onbetwiftbare waarheit.
INCONTÉSTABLEMENT, *adv.* Qui ne souffre pas de contestation. Onbetwiftelyk, onbetwiftbaar, buiten tegenspraak; dat geen tegenspraak lydt.
INCONTINEMENT, *adv.* Onkuischelyk, ongeregeld, ongetemt.
INCONTINENCE, *f. f.* Onkuisheit, luftvolging, ongetoomtheit, wulpsheit, onmaatigheit, ongeregeldheit des levens.
INCONTINENT, *incontinent*, *adj.* (Mot peu usité.) Intemperant. Onkuisch, ongetemt, wulps, onmaatig, ongeregeld.
Incontinent, *adv.* Terftont, straks, aanftonds, datelyk, op fttaande voet, flux, nu terftondt.
INCONVENIENT, *f. m.* Infortune. Ongeval, misval, ongeluk, ongelegenheit, zwaarigheit.
INCORPORALITÉ, *f. f.* (Terme de *Metaphysique*.) (Ceci se dit de Dieu.

et des Esprits.) Onligchaamelykheit. (Een woordt der Bovennatuurkunde.) (Dit wordt van Godt en van de geelten gezegt.)
INCORPORATION, *f. f.* Vereeniging en vermenging van een ligchaam met een ander; als vandergeren, enz.
 * Incorporation, *f. f.* Inlyving, of vereeniging van eenige maatschappijen, enz.
INCORPOREL, *incorporelle*, *adj.* Onligchaamlyk, dat geen ligchaam heeft.
INCORPORER, *v. a.* Unir, annexer. Inlyven, vereenigen, aanhechten, byvoegen.
 Province incorporée à la couronne. Een Landschap dat de kroon is ingelyft, of aan de kroon is gehecht.
 * Incorporer. Admettre dans quelque compagnie. Inlyven, inneemen; in eenig gefelschap aanneemen, of inlaaten.
S'incorporer, *v. r.* Se mêler. Zich vermengen, zich onder een mengen.
 Le plomb réduit en poudre s'incorpore facilement avec l'huile. 't Looft tot stof gemaalen, vermengt zich lichtelyk met d'olie.
INCORRIGIBLE, *adj.* Onverbeerlyk, dat, of dien men niet verbeterer kan.
 Enfant incorrigible. Een onverbeerlyk kindt.
INCORRUPTIBLE, *adj.* Onbederfelyk. Onomkoopelyk, onomzetelyk, die niet om te zatten, of om te kooplen is.
 Le bois de Sittim est incorruptible. Het Sittimhout is onbederfelyk.
 * Juge incorruptible. Een Rechter die niet om te kooplen, noch om te zatten is.
INCORRUPTION, *f. f.* Onbederfelykheit.
INCOUPABLE, *adj.* Onfchuldig, fchuldeloos, die geen fchuld heeft, onftraffelyk, onftrafbaar.
INCRÉDULE, *adj.* Ongeloovig, die niet, of niet ligelyk geloofst.
 St. Thomas étoit incrédule. De H. Thomas was ongeloovig.
INCREDULITÉ, *f. f.* Ongelooft, ongeloofigheit.
INCRÉE, *incrée*, *adj.* Ongefchapen, dat niet gefchapen is.
 Dieu est un être incréé. Godt is een ongefchapen wezen.
INCROUBLE, *adj.* Ongelooftlyk,

ongelooftlyk; dien, of dat men niet gelooven kan.
 Ces choses ne font pas incroyables d'un si grand Prince. Die dingen zyn niet ongelooftlyk van zoo groot een Vorft.
INCUBE, *f. m.* Opression nocturne. De Nachtmerrri. Een zwaare benauwtheit des nachts.
Incube. (Terme libre.) Een nachtmerrri. Een wyf dat voor man speelt.
Incube. Sorte de démon. Een gevelechte duivel.
INCULQUER, *v. a.* Imprimer dans l'esprit. Inftampen, infcherpen, in't verftand drukken.
 Il faut inculquer aux enfans ce qu'on leur enseigne. Men moet het geene men den kinderen leert hen inftampen.
INCULTE, *adj.* Qui n'est pas cultivé. Onbebouwt, dat niet bebouwt is.
 Terre inculte. Onbebouwt landt.
INCURABLE, *adj.* Ongeneeslyk, ongeneesbaar, onheellyk, onheelbaar.
 Mal incurable. Een ongeneeslyke quaal, een onheelbaar quaad.
 Il avoit une plaie incurable à la jambe. Hy hadde eene onheelbare wonde aan 't been.
Incurables, *f. m.* Maison fondée pour les pauvres dont la fanté est désefpérée. Gasthuizen geficht voor de armen wier gezontheit buiten hoop van herftelling is.
INCURSION, *f. f.* Course des ennemis. Inval, insogt, frop, misloop, of frop der vyanden.
 Arrêter les incurSIONS des Barbares. De froperyen der Turken. of Barbaaren besugelen, of insoomen.

IND.

INDAMNISER, *Indamnité*. Voyez, Indemniser, Indemnité.
INDE, *f. f.* Pais d'Asie. Indië. Een landt van Azië.
Indes orientales. Indes occidentales. Oostindië. Westindië.
INDECEMENT, *adv.* Onbetaamlyk, onbeschoftelyk, op een ongeschikte, of ongenoegzaame wyze.
INDECENCE, *f. f.* Incivilité. Onbetaamlykheit, ongewooglykheit, wanschiklykheit, wanroegendheit, onbeleeftheit, onhausheit, ongewoogzaam.

INDECENT, indécente, *adj.* Mal-
féant. *Onbetaamlyk, ongevoeglyk,
onbehoorlyk, wanschikkelyk, wan-
voegende, onbeleef, onheusch.*
INDECIS, indécise, *adj.* Qui n'est
pas décidé. *Onbest, ongewezen,
onvoleindt, onbestcht.*
Affaire indécise. *Een onbestechte zaak.*
INDECLINABLE, *adj.* (Terme de
Grammaire.) *Onbuiglyk, onbuig-
zaam.* (Een woordt der Spraak-
kunst.)
* INDECROTABLE, *adj.* Qu'on
ne peut jamais décroter. *'t Geen
men nooit afveegen, of schoonmaa-
ken kan.*
INDEFINI, indéfinie, *adj.* Qui
n'est pas défini. *Onbepaalt, 't geen
niet bepaalt is.*
INDEFINIMENT, *adv.* *Onbe-
paaldelyk, zonder bepaling.*
La loi porte indéfiniment. *De wet
zegt onbepaaldelyk.*
INDELEBILE, *adj.* Qu'on ne peut
effacer. *Onuitwischelyk, 't geen niet
uigewischt kan worden.*
Caractère indélébile. *Een onuitwif-
schelyk merkteken.*
INDEMNISER, *v. a.* Dédomma-
ger. *Schadeloos houden, vry houden,
buiten schade houden.*
INDEMNITE, *f. f.* Dédommage-
ment. *Schadeloosheit, vryhouding,
schavergoeding, schadelooshouding,
schaboeiting.*
INDEPENDAMMENT, *adv.*
D'une manière indépendante. *On-
verbondelyk, onafhangelyk, van
niemant ahangende.*
INDEPENDANCE, *f. f.* *Onafhan-
gelykheit, onverbondenheit, eigen-
meesterfchap.*
Etre dans l'indépendance. *Onafhan-
gelyk zyn.*
INDEPENDANT, indépendante,
adj. *Onverbonden, onafhangelyk,
onafhangelyk, van niemant ahan-
gende.*
INDETERMINE', indéterminée,
adj. *Onbest, onbestcht, onbepaalt,
onuitgewezen.*
INDETERMINEMENT, *adv.*
*Onbepaaldelyk, op eene onbepaalde
wyze.*
INDEU. Voyez indu.
INDEVOT, indévot, *adj.* *On-
godtruchtyg, ongodsdienstig.*
INDEVOTION, *f. f.* *Ongodtruch-
ticheit, ongodsdienstigheit.*
INDEX, *f. m.* (Mot latin dont on
se sert pour signifier) la table d'un

livre. Register, of bladwyzer van
een boek.
INDICATIF, *f. m.* (Terme de Gram-
maire.) *De aantoonende wyze,
(Een spraakkundig woordt.) Een
van de wyzen der werkwoorden.*
INDICE, *f. m.* Table de livre. Ta-
fel, of register van een boek. Blad-
wyzer.
Indice. Conjecture. *Gissing, onvol-
komen bewys, blyk, teken, een
zeker half bewys.*
Indices suffisans. *Genoegzaame tekens,
of blyken.*
INDICIBLE, *adj.* *Onuitspreekelyk,
onuitdrukkelyk, onzeggelyk.*
Joie indicible. *Onuitspreekelyke vreug-
de, of blydchap.*
INDICIBLABLE, *adj.* *Onleer-
zaam, dat, of dien niet geleert kan
worden, dien men niet onderwyzen
kan.*
INDICTION, *f. f.* Promulgation
de l'assemblée d'un Concile. *De
verkondiging, of t'zamenroeping
eener Kerkvergadering.*
Indiction. (Terme de Chronologie.)
*Tydkring van vyftien jaaren, daar
de tydt naar gerekent wordt.*
INDIEN. Indienne, *adj.* Qui est
des Indes. *Indiaansch, die of dat uit
Indie is.*
Indienne, *f. f.* Sorte de toile. *In-
diaansch gefchildert katoen, chits.*
INDIFFÉREMENT, *adv.* *On-
verschilliglyk, zonder onderscheid.*
INDIFFÉRENCE, *f. f.* *Onverschil-
ligheit, onverschillendheit, gelyke
achting.*
Avoir de l'indifférence pour une cho-
se. *Onverschillig in een zaak zyn,
geen verschilergens in hebben.*
* Indifférence. Froideur. *Onverschil-
ligheit, koelheit, koelzinnigheit.*
* INDIFFÉRENT, indifférente, *adj.*
*Onverschillig, onverschielig, koel,
eeven eens, onverschiedentlyk, een-
erlei.*
* Humeur indifférente. *Een koele,
of onverschillige aart, of inborst.*
Cela m'est indifférent. *Dat is my even
eens, of onverschillig.*
INDIGENCE, *f. f.* *Behoeftigheit,
gebrek, armoede, nootdrift, scha-
melheit.*
INDIGENT, indigente, *adj.* *Be-
hoeftig, nootdriftig, gebrekkelyk,
arm, schamel.*
INDIGESTE, *adj.* *Crud. Rauw,
ongekookt, onverteert.*
Viande indigeste. *Rauwe, of onver-*

teerde spys.
INDIGESTION, *f. f.* *Onverdouwe-
lykheit der spyzen, onverdouwing,
onverteerdheit, rauwheit, teermag-
teloosheit.*
INDIGNATION, *f. f.* Colère. Ver-
ontwaardiging, ewelneemig, too-
ren, gramfchap.
INDIGNE, *adj.* Qui ne mérite pas.
*Onwaardig, die niet waardig is, of
niet verdient.*
Indigne. Injurieux. *Onwaardig, sma-
delyk, lasterlyk, fchandelyk, ver-
achtelyk.*
Traitement indigne. *Een smadelyk,
of verachtelyk onthaal.*
S'INDIGNER, *v. r.* Se fâcher. *Zich
vergrammen.*
Indigné, indignée, *adj.* *Fâché.
Quaadt, toornig, vergramt, ver-
toorn, moe'lyk.*
INDIGNEMENT, *adv.* *Onwaar-
diglyk, smadelyk, fchandelyk, ver-
achtelyk.*
Traiter quelqu'un indignement. *Ie-
mans smadelyk handelen.*
INDIGNITE', *f. f.* *Injure, mépris.
Smaadtheit, verachting, oneer, ver-
fmaading, boon, fmaadt.*
Souffrir des indignitez. *Smaadsheden
lyden.*
INDIGO, *f. m.* *Een Indiaanfche
plant daar eene fchoone blauwe
verwe uit komt, die men Indigo
noemt.*
INDIQUER, *v. a.* Montrer com-
me au doigt. *Aantoonen, aan-
wyzen als met den vinger wyzen.*
On m'a indiqué cela. *Men heeft my
dat aangewezen.*
Indiquer. Déterminer. *Beroepen, vast
stellen, beftemmen.*
Indiquer l'assemblée d'un Concile.
*De byeenkomst eener Kerkverga-
dinge beroepen.*
INDIRECT, indirecte, *adj.* *A-
verrechts, verkeert, kromweegs,
dwars, zydelings.*
Voie indirecte. *Een dwarswegh, of
omwegh.*
INDIRECTEMENT, *adj.* *Van
ter zyden, door omwegen, byzyden
om.*
Cela le regarde indirectement. *Dat
raakt hem van ter zyden.*
INDISCRET, indiscrette, *adj.* *On-
bescheiden, onhebbelyk, onbeschoft,
onbedacht, onbezonnen, wanheb-
belyk.*
Un indiscret, *f. m.* *Een ongefchikt, on-
beleef, of onbeschoft menfch.*

Une indiscrete, *f. f.* Een onge-
schikt, onbeleef, of onbeschoft
vrouwenfch.

INDISCRETEMENT, *adv.* On-
bescheidenlyk, onbeschoftelyk, on-
bedachtelyk.

INDISCRETION, *f. f.* Impruden-
ce. Onbescheidenheit, onvoorzich-
tigheit, onbedachtszaamheit, onbe-
zonnenheit, onbeschoftheit.

C'est une grande indiscretion à lui
d'avoir fait cela. 's Is eene groote
onbescheidenheit van hem dat hy
dat gedaan heeft.

INDISPENSABLE, *adj.* Onnala-
atelyk, onverzuimelyk, volstrekt,
daar men volstrekt aan verplicht is,
daar niemant vry, of bevrjyd
van is.

Devoir indispenfable. Een onverwin-
nelyke pligt.

INDISPENSABLEMENT, *adv.*
Onnalaatelyk, onverzuimelyk, vol-
strektelyk.

Il y est indispenfablement obligé. Hy
is 'er volstrektelyk toe verbonden, of
te verplicht.

INDISPOSE', *indisposée, adj.* Qui
se porte mal. Ongeftelt, ongezonder,
onpasselyk, qualyk te passe, niet wel
te pas.

INDISPOSITION, *f. f.* Ongeftelt-
heit, onpasselykheids, ongezonder-
heit.

Guéri d'une indisposition. Van eene
ongefelttheit geneezen, of geholpen.

INDISPUTABLE, *adj.* Ce que
l'on ne peut pas contester. Onbe-
twistelyk, onbetwistbaar, daar men
niet over twisten kan.

INDISSOLUBLE, *adj.* Qu'on ne
peut dissoudre. Onontlofelyk, on-
verbreekelyk, onontlosbaar, dat
niet los gemaakt, noch gebroken
kan worden.

Marriage indissoluble. Een onverbree-
kelyk huwelyk.

INDISSOLUBLEMENT, *adv.*
Onontlofelyk, onverbreekelyk, op
eene onverbreekelyke wyze.

INDISTINCT, *indistincte.* (Mot
peu usité.) Confus. Verwars, niet
onderscheiden, dwister.

Idée obscure & indistincte. Een dui-
ster en verwar denkbeeld.

INDISTINCTEMENT, *adv.* Sans
distinction. Onbepaalt, in 's ge-
meen, zonder onderscheid.

INDIVIDU, *f. m.* (Terme de Philo-
sophie.) Ondeelig, byzonder. (Een
woordt der Wysgeerte.)

‡ Cela regarde mon individu, ou
ma propre personne. Dat raakt
my in 's byzonder, dat gaat myn
perfoon aan.

INDIVIDUEL, *adj.* Ondeelbaar,
onscheidbaar, onscheidelyk.

INDIVIDUELLEMENT, *adv.*
Ondeelbaar, onscheidbaar, op eene
onscheidbare wyze.

INDIVIS, *indivise, adj.* Qui n'est
pas divisé. Onverdeelt, ongechei-
den, ongedeelt.

Par indivis, *adv.* En commun. On-
verdeelt, ongescheiden, in 's ge-
meen.

INDIVISIBLE, *adj.* Ondeelyk, on-
deelbaar, onscheidelyk, dat niet
verdeelt kan worden.

Corps indivisible. Een ondeelbaar li-
chaam.

INDIVISIBLEMENT, *adv.* On-
scheidelyk, onscheidbaar, ondeel-
baar.

INDOCILE, *adj.* Onleerzaam, dom,
bot, plomp.

INDOCILITE', *f. f.* Onleerzaam-
heit, domheit, botheit, plomp-
heit.

‡ INDOCTE, *adj.* Ignorant. On-
geleert, onweestende.

INDOLENCE, *f. f.* Nonchalance.
(Etat d'une personne qui vit dans
une negligence sordide.) Ongevoel-
ligheit, gevoelloosheit, zorgeloos-
heit, onachtzaamheit, achteloos-
heit. (Staat van iemand die heel
achteloos leeft.)

INDOLENT, *indolente, adj.* Qui
vit dans l'indolence. Ongevoelig,
achteloos, gevoelloos, zorgeloos,
onachtzaam, die achteloos leeft.

Un Monarque indolent. Een zorge-
loos Ryksvorst.

INDOMTABLE, *adj.* Ontemmelyk,
ontembaar, onbedwingelyk.

Cheval indomtable. Een ontemmelyk
paerd.

* Peuple indomtable. Een ontemme-
lyk volk.

INDOMTE', *indomtec, adj.* (Ce
mot se dit des chevaux.) Onge-
temt, wildt. (Dit wordt van de
paerden gezegt.)

IN DOUZE, *f. m.* (Terme de Li-
braire.) In twaalven. (Een Boek-
verkopers woordt.)

INDU, *induë, adj.* Onbequaam,
ongeleg.

A heure induë. Op een ongeleg uur,
of rydt.

INDUBITABLE, *adj.* Ontwysfel-

baar, ontwysfelyk, ongetwysfelt,
zeker, gewis, onseilbaar.

INDUBITABLEMENT, *adv.* Af-
furement. Ontwysfelbaar, zekerlyk,
onseilbaarlyk, gewisselyk, buiten
twysfel, zonder twysfel.

INDUCTION, *f. f.* (Terme de Lo-
gique.) Aandrang, dringreden, be-
weegende bewysreden, dringend be-
sluit.

Induction. (Terme de Palais.) Een
besluit 's welk in rechten uit ver-
scheide bygebragte en byzondere
stukken getrokken wordt.

Induction. Persuasion. Avis. Over-
reeding. Vreedsmaking. Aanra-
ding.

INDUIRE, *v. a.* (Mot un peu vieux.)
Perfuader, porter. Overreeden,
vreedsmaaken, aanraaden, bren-
gen, bewegen.

INDULGEMENT, *adj.* Gedoog-
zaamlyk, goedaardiglyk, goeds-
dadiglyk, zachtzinniglyk.

INDULGENCE, *f. f.* Douceur, fa-
cilité. Gedooging, goedsdadigheit,
toegevendheit, involging, verwil-
liging, zachtigheit.

Indulgence. (Terme de l'Eglise Ro-
maine.) Aflaat, vergiffenis der
zonden. (Een woordt der R. Ker-
ke.)

INDULGENT, *indulgente, a. j.*
Gedoogzaam, goedsdadig, zacht-
zinnig, toegevend, goedaar-
dig.

INDUSTRIE, *f. f.* Gauwheit,
wakkerheit, kloekheit, schrande-
heit, vlytigheit, naarstigheit, ver-
nustigheit, sneedigheit, gesteepe-
heit.

INDUSTRIEUX, *industrieuse, adj.*
Vernustig, gauw, sneedig, gee-
stig, schrande, gesteepe, kon-
stig.

INDUSTRIEUSEMENT, *adv.*
Kloekelyk, vernustiglyk, sneedig-
lyk, naarstelyk, vlytiglyk, kon-
stiglyk.

INE.

INEBRANLABLE, *adj.* Onbe-
weeglyk, onbeweegbaar, onberoer-
lyk, vast, onverzettelyk.

Mur inébranlable. Een onbeweeglyke
muur.

Homme inébranlable. Een onverzet-
telyk man.

INEFABLE, *adj.* Qu'on ne peut
exprimer. Onuitspreekelyk, onuit-
druk-

drukkelyk, onzegglyk. 't Geen men niet kan uisdrukken.
 Grandeur inefable. Eene onuitsprekelyke grootte.
 INEFFABILITE', *f. f.* Onuitsprekelykheit, onuitsdrukkelykheit.
 INEFAÇABLE, *adj.* Onuitvaaglyk, onuitwiffchelyk.
 INEFICACE, *adj.* Qui ne produit point d'effet. Krachteloos, vruchteloos, onkrachtig; dat geen uitwerking heeft.
 Ils pensent que le libre arbitre rend la grace efficace à son choix. Zy meenen dat de vryse wil de genade krachtig of onkrachtig maakt, naar zyne keure.
 INEFFICACITE', *f. f.* Vruchteloosheit, krachteloosheit.
 INÉGAL, *inégale, adj.* Oneffen, ongelyk, oneffenbaar.
 Chose inégale. Een ongelyk ding.
 Esprit inégal. Een veranderlyk verstand. Een wispelturig mensch.
 INÉGALEMENT, *adj.* Ongelykelyk, oneffenbaar, op eene ongelyke wyze.
 INÉGALITE', *f. f.* Oneffenheit, ongelykheit, oneffenbaarheit.
 * Inégalité. Inconstance, bizarrerie. Oneffenbaarheit, ongestadigheid, veranderlykheit, wispelturigheid.
 INENARRABLE, *adj.* Onuitsprekelyk, dat men niet vertellen kan, niet verhaalen, noch uitspreken kan.
 † INEPTE, *adj.* Sot, impertinent. Gek, ongerymt, ongeschikt, onbebelyk, wanfchikkelyk, kinderlyk.
 INEPTIE, *f. f.* Sottise, puerilité. Ongerymtheit, zothheit, wanfchikkelykheit, kinderachtigheid, kinderlykheit.
 INEPUISABLE, *adj.* Onuitputtelyk, onuitputbaar.
 Source inépuisable. Een onuitputtelyke springader.
 INESPÉRÉ, *inespérée, adj.* Onverhoopt, ongehoopt, onverwacht.
 Joie inespérée. Eene onverhoopte blijdschap; eene onverwachte vreugde.
 INESTIMABLE, *adj.* Onfchatbaar, onwaardeerlyk, onwaardeerbaar.
 Prix inestimable. Een onfchatbaare waardye, of onwaardeerbaare prys.
 INEXTINGUIBLE, *ou inextinguible, adj.* (Ce mot n'est pas générale-

ment reçu & signifie,) qui ne s'éteint pas. Onuitbluffchelyk, onuitbluffchbaar, dat niet uit gaat, of niet kan gebluscht worden, altyd brandsd.
 Lampe inextinguible. Eene altydbrandende lamp.
 INEVIDENT, *inévitable, adj.* (Mot peu usité.) Qui n'est pas évident. Duisterachtig, 't geen niet klaar is.
 INEVITABLE, *adj.* Onvermydelyk, onfchuwelyk, onvoorkomelyk.
 Nécessité inévitable. Eene onvermydelyke noodtzakelykheit.
 INEXCUSABLE, *adj.* Onverfchoonlyk, onverantwoordelyk, onverfchoonbaar.
 INEXORABLE, *adj.* Qu'on ne peut fléchir. Onverbiddelyk, onvermorwelyk, onbewegeglyk.
 Juge inexorable. Een onverbiddelyk rechter.
 INEXPERIMENTÉ, *inexpérimentée, adj.* Qui n'a point d'expérience. Onvervaren, onbedreven, ongeoefent, onverzocht.
 INEXPIABLE, *adj.* Onverzoenbaar, onverzoenlyk, onboetelyk, onvoldoentlyk, dat niet geboet, of voldaan kan worden.
 INEXPLICABLE, *adj.* Onuitlegglyk, onoplosselyk, onoplosbaar, onverklaarbaar.
 INEXPLICABLEMENT, *adv.* (Mot qui n'est pas encore reçu.) Op eene onuitlegglyke, of onoplosselyke wyze.
 INEXPRIMABLE, *adj.* Onuitsdrukkelyk.
 INEXPUGNABLE, *adj.* Onwinlyk, onwinbaar, onverwinnelyk, dat niet gewonnen, veroverd, of overwonnen kan worden.

INF.

INFAILLIBILITE', *f. f.* Onfeilbaarheit, onbedrieglykheit in 't oordeel.
 INFAILLIBLE, *adj.* Onfeilbaar, onbedrieglyk in 't oordeel.
 Dieu seul est infaillible. Godt is alleen onfeilbaar.
 INFAILLIBLEMENT, *adv.* Onfeilbaar, zekerlyk, gewiffelyk, ontwiffelyk, ontwiffelbaar.
 La chose arrivera infailliblement. De zaak zal onfeilbaar gebeuren.
 INFAISABLE, *adj.* (Mot qui n'est pas encore reçu.) Ondoenlyk, on-

doenbaar, onmogelyk.
 INFAMANT, *infamante, adj.* Qui rend infame. Faamroovend, eerroovend, fchendend, eerschen-dend.
 INFAME, *adj.* Eerloos, oneerlyk, faamloos, lasterlyk.
 INFAMIE, *f. f.* Oneer, eerloosheit, fchande, fmaadsheit, quaaade naam en faam.
 Couvrir quelqu'un d'infamie. Iemant met oneere overfelpen.
 INFANT, *f. m.* Le fils du Roi d'Espagne, ou de Portugal qui succede à la couronne. Infans. De Kroonprins van Spanje, of Portugal. De zoon van den konink van Spanje, of Portugal die de kroon erft.
 Infante, *f. f.* La fille du Roi d'Espagne, ou de Portugal. Infants. Des Koninks van Spanjes, of Portugals dochter.
 INFANTERIE, *f. f.* Voetvolk, voetsknechten.
 INFATIGABLE, *adj.* Onvermoeijelyk, onverdrietig, onverdrietyk.
 INFATIGABLEMENT, *adv.* Onvermoeijelyk, onverdrietyk, op eene onvermoeijelyke wyze.
 INFATUÉ, *infatuée, adj.* Imbu d'une sottie opinion. Verzot, verflingert, met eenen zotten waan ingenomen.
 S'INFATUER, *v. r.* Op iets verzot zyn, ergens op verflingert zyn. Il s'est infatué de la beauté de, &c. Hy is op de fchoonheit van, enz. verzot, of verflingert geworden.
 INFÉCOND, *infécondité. Voyez Stérile & stérilité.*
 INFECT, *infecte, adj.* Puant, corrompu. Stinkende, befmet, bedorven, verrot, verontreinigt, vergiftigt, vervuult.
 Lieu infect. Een befmette plaats.
 INFECTER, *v. a.* Empuantir. Befmetten, verontreinigen, vervuilen, vergiftigen, aanfteecken.
 Infecter une maison. Een huis aanfteecken, of befmetten.
 INFÉCTION, *f. f.* Puanteur, corruption. Stank, vuiligheit, onreinigheid, bederving, befmetting, vervuiling.
 La maladie se mit dans le camp par l'infection des corps morts. De ziekte ontstak in 't leger door de befmetting der doode ligchaamen.
 INFÉODATION, *f. f.* (Terme de

Palais.) Een verlei-brief tot eenig leengoedt, of waar door men iets in leenbezitting geeft.

INFODER, v. a. (Terme de Palais.) Iets in leenbezitting geven.

INFODÉ, infodéc, adj. Leenrechtig, leenhoorig.

INFÉRER, v. a. Conclure. Besluiten, sluiten.

On infère de là qu'il n'a rien donné qu'après sa mort. Men besluit daar uit dat hy niets gegeven heeft dan na zyne doodt.

INFÉRIEUR, inférieure, adj. Minder, laager, onderbeurtig, geringer, onderhoorig.

Juge inférieur. Een laager, of minder rechter.

* Il lui est inférieur en tout. Hy is in alles beneden hem, of minder dan hy.

INFÉRIORITE', f. f. Minderheit, laager trap.

INFERNAL, infernale, adj. Hel'sch, 't geen van de hel is.

‡ Dragon infernal. Méchante femme. Een hel'sche slang, of duivelin. Een quaat, of boos wyf.

INFERTILE. (Mot inusité.) Voyez Sterile.

INFERTILITE', f. f. Stérilité. Onvruchtbaarheid, schraalheit, dorheit.

INFESTER, v. a. (Mot peu usité.) Ravager. Quellen, plaagen, verwoesten, bederven.

INFIDÈLE, infidelle, adj. Ontrouw, trouwloos, ongetrouw. Ongeloozig.

Etre infidèle à son maître. Zynen Heer ontrouw zyn.

Infidèle, f. f. Een ontrouw, of trouwloos vrouwmensch.

Les infidèles. Les Turcs. De ongeloozigen, de Turken.

INFIDÉLEMENT, adv. Trouwlooslyk, ongetrouwelyk.

INFIDÉLITE', f. f. Ongetrouwheit, trouwloosheit, ontrouw.

Il lui a fait une grande infidélité. Hy heeft hem, of haar eene groote trouwloosheit betoont.

INFINI, infinie, adj. Qui n'est pas fini. Grand. Oneindig, eindeloos, onbepaald, 't geen begin noch endt heeft. Dat niet geëindigt is. Groot, heel groot.

Nombre infini. Een oneindig, of eindeloos getal.

Infini, f. m. (Terme de Physique.)

Het oneindige. (Een Natuurkundig woordt.)

* Avoir des obligations infinies à quelqu'un. Oneindige verplichtingen aan iemand hebben.

* Une peine infinie. Een oneindigen arbeid.

A l'infini, adv. In 't oneindige, of tot het oneindige, oneindiglyk, tot het eindelooze.

INFINIMENT, adv. Fort, très. Oneindiglyk, ten hoogsten, op eene oneindige wyze.

Dieu est infiniment sage. Godt is oneindiglyk wys.

INFINITE', f. f. Multitude, grand nombre. Oneindigheid, groote meenigte, groot getal.

Une infinité de gens. Oneindig veel volks. Eene groote meenigte volks.

INFIRME, adj. Malade. Oppasselyk, ongestelt, ziekelyk, zwak.

Corps infirme. Een zwak ligchaam.

* La chair est infirme. 't Vleesch is zwak.

INFIRMER, v. a. (Terme de Palais.) Krachteloos maaken, vernietigen, te niet doen.

* Infirmer. Afoibir, détruire. Verzwakken, krenken, verbreeken, verkleinen, vernietigen.

* Infirmer l'autorité de quelqu'un. Iemants aanzien verzwakken, of verkleinen, iemants gezagh krenken, of kreuken.

INFIRMERIE, f. f. Lieu où l'on met les malades. Ziekhuis, gasthuis, zieke gasthuis.

INFIRMIER. Celui qui a soin des malades. Krankenbezorger, oppasser der zieken, Cellebroër.

Infirmiere, f. f. Qui a soin des malades. Krankenkwaarderster, oppasser der zieken. Gruwzuster.

INFIRMITE', f. f. Defaut naturel à l'homme. Zwakheit, broosheit, een natuurlyk gebrek van den mensch.

* Infirmité. Indisposition. Zwakheit, ongezondheit, ongesteltheit, ongesteltenis, onpasselykheit.

INFLAMMABLE, adj. Dat aangestookt kan worden, dat vuur en vlam kan vatten.

INFLAMMATION, f. f. Chaleur contre nature. Ontsteeking, onnatuurlyke hitte.

Il s'est fait une grande inflammation dans toutes les parties de son sang. Daar is eene groote ontsteeking in al de deelen van zyn bloed gekomen.

* **INFLEXIBLE**, adj. Qu'on ne peut fléchir. Onbuiglyk, onbuigbaar, onbuigzaam, onverzettelyk, die niet kan verzet, of omgezet worden.

* **Juge inflexible**. Een onbuigzaam, of onverzettelyk Rechter.

* **INFLEXIBILITE'**, f. f. Onbuigzaamheit, onverzettelykheit.

INFLEXION, f. f. Ce mot se dit de la voix. Stemval, stemvalling in 't zingen.

Inflexion, f. f. (Terme de Grammaire.) Woordtbuiging, woordtvoeging. (Een woordt der Spraakkunst.)

INFLECTION, f. f. Condamnation. (Terme de Palais.) Veroordeeling, of verwijzing tot eenige straf. (Een woordt van 't Gerrechtshof)

INFLIGER, v. a. Infliger une peine. Een straf opleggen.

INFLUENCE, f. f. Action des astres sur les corps sublunaires. Invloet, invloeiing der gestarnten op de aarde.

* **Influence**. Entrée, accès. Invloet, invloeiing. Ingang, toegang.

* Avoir beaucoup d'influence dans les affaires d'Etat. Een groote invloet in de Staatzaaken, of in de zaaken van Staat hebben.

* **INFLUER**, v. n. Porter son éfet. Invloeiën, inschieten, zyne uitwerking hebben.

* La cause influé sur tout l'aete. Doorzaak vloeit in de gan'sche daad.

INFORMATION, f. f. (Terme de Palais.) Kundtschap, bescheid, kennis, onderzoek, ondervraaging, navorsching.

Faire une information. Ergens kennis, of kundtschap van neemen, ergens onderzoek naar doen.

INFORME, adj. Qui est sans forme. Ongedaantig, gestalteloos, vormeloos, ongevormt.

Matière informe. Eene vormeloze stoffe.

INFORMER, v. a. (Terme de Palais.) Verneemen, kennis neemen, onderzoeken, navorschen, naspeuren, ondervraagen.

* Informer. Instruire. Berichten, of berechten, kundtschap doen, kennis geven, verjendigen, onderrechten, kennis geven.

S'informer, v. r. S'enquérir. Verneemen, onderzoeken, navorschen, ondervraagen, navragen.

S'informer de l'état de la Cour. *Naar den staat van 't Hof verneemen.*

INFORTUNE, *f. f.* Malheur. Rampspoed, ongeluk, onheil, ongeval, tegenspoed.

Tomber dans l'infortune. *In ongeval koomen, of geraaken.*

INFORTUNE', infortunée, *adj.* Malheureux. Ongelukkig, rampzalig, rampspoedig.

INFRACTEUR, *f. m.* Celui qui viole, ou enfreint. Overtreeder, inbreeker, verbreeker, schender.

Infraacteur des ordonnances. *Overtreeder der wetten.*

INFRACTION, *f. f.* Action de celui qui enfreint. Overtreeding, inbreuk, verbreeking, schending.

Depuis l'infraction du traité. *Na de verbreeking van 't verbondt.*

* INFRUCTUEUX, infructueuse, *adj.* Onvruchtbaar, vruchteloos, vergeeffsch, onnutteyk.

* Guerre infructueuse. *Een vruchteloze oorlogh.*

INFRACTUEUSEMENT, *adv.* Sans fruit. Vruchteloos, zonder vrucht, te vergeefs.

INFUS, infuse, *adj.* Donné par infusion. Ingestort, ingegoten.

Science infuse. *Een ingestorte wetenschap.*

INFUSER, *v. a.* (Terme d'Apoticaire.) Eenige zuiverende geneeskruiden in water weiken, of weeken, of te weiken leggen.

INFUSION, *f. f.* (Terme d'Apoticaire.) Een drank, een zuiverdrank; water daar eenige zuiverende kruiden in geweikt zyn.

* Infusion. Grace que Dieu fait en donnant quelque science. *Instorting, ingieting; de genade van Godt waar door hy iemand eenige kennis mededeelt.*

* Avoir une science par infusion. *Eene kennis door instorting hebben.*

ING.

INGENIEUR, *f. m.* Sterktebouwer, bolwerker, vestingbouwer, krygsboukundige.

INGENIEUX, ingenieuse, *adj.* Verstandig, vernuftig, scherpzinnig, zinnryk, schrander, gauw, geestig.

INGENIEUSEMENT, *adv.* Verstandelyk, scherpzinniglyk, vernuftiglyk, aardig, verstandig, geestig.

Il écrit ingénieusement. *Hy schryft aardig, of verstandig.*

INGENU, ingénue, *adj.* Naïf jusques à la simplicité. *Eenvoudig, vrymoedig, openhartig, gulhartig, oprecht, onbewimpelt, rondt, rondtborstig, rechtuis.*

Cela me semble fort ingenu. *Dat schynt my heel eenvoudig, of oprecht.*

INGENUMENT, *adv.* Sincèrement. *Eenvoudiglyk, openhartiglyk, oprechtelyk, gulhartiglyk, onbewimpelt, zonder bewimpeling, vrymoediglyk, naaktelyk.*

Dire ingénument sa pensée. *Oprechtelyk zyn gevoelen zeggen.*

INGENUITE', *f. f.* Vrymoedigheid, openhartigheid, oprechtigheid, gulhartigheid, rondtborstigheid.

S'INGÉRER, *v. r.* Se mêler de quelque chose. *Zich indringen, zich inmengen, zich insteeken, zich onderwinden, zich aanmatigen, zich vervorderen, ondernemen, bestaan.*

Elle ne s'ingera plus de guérir personne. *Zy onderwondt zich niet meer iemand te genezen.*

INGRAT, *f. m.* Een ondankbaar, een onbeleeft mensch.

Ingrate, *f. f.* Een ondankbaar, of onbeleeft vrouwwensch.

Ingrat, ingrater, *adj.* Ondankbaar, onbeleeft.

N'être pas ingrat d'une faveur reçue. *Niet ondankbaar wegens eene ontfangene gunst zyn.*

* Ingrat, ingrater. *Inutile. Vergeeffsch, onnuttig, vruchteloos, nutteloos, zonder nut.*

* Travail ingrat. *Vergeeffsche, of vruchteloze arbeid.*

INGRATITUDE, *f. f.* Ondankbaarheid, onbeleeftheid, onerkentenis van 't goede, of van eene ontfangene weldaadt.

INGRE'DIENT, *f. m.* Sorte de drogue. *Sorte de remede. Artzeny. Inmengsel, artzenymiddel. Geneesmiddel.*

INH. INJ. INI.

INHABILE, *adj.* (Terme de Palais.) Onbequaam, onmagtig.

Il est déclaré inhabile. *Hy is onbequaam verklaart.*

INHABILITE', *f. f.* Insuffisance. *Onbequaamheid, ongenoegzaamheid.*

INHABITABLE, *adj.* Onbewoonlyk, onbewoonbaar.

Païs inhabitable. *Een onbewoonbaar landt.*

INHABITE', *adj.* Onbewoont, woest. Païs inhabité. *Een onbewoont landt.*

INHÉRENCE, *f. f.* (Terme de Philosophie.) Inhanging, inkleeving. *De wezentlykheid van eene zaak in eenige zelfstandigheid.* (Een woordt der Wysbegeerte.)

INHÉRENT, inhérente, *adj.* Inhangende, inkleevende, aanhangende.

INHIBER, *v. a.* (Terme de Palais.) Verbieden, hinderen, opschorten, beletten.

INHIBITION, *f. f.* Défense. *Verbodt, verbieding, opschorting.*

INHOSPITALITÉ', *f. f.* Onherbergzaamheid, weigering om iemand te huisvesten.

INHUMAIN, inhumaine, *adj.* Cruel. *Onmenschelyk, wreedt, straf, gestreng.*

Inhumaine, *f. f.* Maitresse cruelle. *Wreede. Een wreede minnares, of vrystor.*

INHUMANEMENT, *adv.* Onmenschelyk, wreedlyk, strengelyk.

Traiter inhumanement. *Strengelyk handelen.*

INHUMANITE', *f. f.* Onmenschelykheid, wreedtheit, gestrengheid.

INHUMER, *v. a.* Enterrer. *Begraaven, ter aarde bestellen.*

INJECTION, *f. f.* (Terme de Chirurgien.) Insputing, 't werk van insputen. (Een Wondtheelers woordt.)

Injection. *Spuiting in den mond.*

INIMAGINABLE, *adj.* Oninbeeldelyk, onverbeeldelyk, datmen zich niet inbeelden kan.

INIMITABLE, *adj.* Onnavolglyk, onnadaenlyk, onnavolgbaar, dat, of die niet na te volgen is.

Auteur inimitable. *Een onnavolgbaar schryver.*

INIMITIE', *f. f.* Vyandschap, vyandigheid, vyandelykheid.

ININTELLIGIBLE, *adj.* Qu'on ne peut entendre. *Onverstaanlyk, onverstaanbaar, datmen niet verstaan kan.*

ININTELLIGIBLEMENT, *adv.* Onverstaanlyk, onverstaanbaar.

INJONCTION, *f. f.* Commandement. *Bevel, gebodt, last.*

INIQUE, *adj.* Injuste, méchant. *Onrechtvaerdig, ongerechtig, ondeugende, boos.*

Peut-on rien s'imaginer de plus inique?

que? Kan men zich iets onrechtvaardiger, of boozer inbeelden?

INIQUEMENT, adv. Onrechtvaardiglyk, ongerechtiglyk, booslyk.

INIQUITÉ, *f. f.* Méchanceté. Onrechtvaardigheid, ongerechtigheid, ondeugt, boosheid, ondeugendheid.

Le mystère de l'iniquité. De verborgenheit der ongerechtigheid.

INITIAL, initiale, adj. (Ce mot se dit des lettres qui commencent un mot.) Voor, voorste, eerste. (Dit wordt van de letteren gezegt, daar de woorden meê beginnen.)

Un a initial. Een voor a.

INITIER, *v. a.* Donner à quelqu'un les commencemens d'une Religion. (En parlans de la Religion des Anciens.) Iemandt in de beginselen van eenen Godsdienst onderwyzen. (Van den Godsdienst der Ouden spreekende.)

* Initié dans les lettres. In de geleerdheid geoeffent, of in de letteren bedreven.

INJURE, *f. f.* Paroles injurieuses. Hoon, laster, scheldtwoorden, smaadtwoorden, schimp, beschimping.

Dire des injures à quelqu'un. Iemandt scheldtwoorden geeven.

Injure. Tort, ofense. Ongelyk, onrechtvaardigheid, belediging, verongelyking.

Faire injure à quelqu'un. Iemandt ongelyk doen, of verongelyken.

Les injures du temps. De rampen, of ongevallen des tyds.

INJURIER, *v. a.* Dire des injures. Hoonen, lasteren, schelden, smaadhen, schimpen, scheldtwoorden geeven.

INJURIEUX, injurieus, adj. Ofensant, qui fait tort. Smadelyk, schimpig, lasterlyk, verongelykend, beledigend, hoonende.

INJURIEUSEMENT, adv. Smadelyk, verachtelyk, met versmading.

Traiter quelqu'un injurieusement. Iemandt smadelyk handelen.

INJUSTE, adj. Onrechtvaardig, onbillyk, onredelyk.

INJUSTEMENT, adv. Onrechtvaardig, op eene onrechtvaardige, of onbillyke wyze, onrechtvaardiglyk.

Condamner injustement. Onrechtvaardig veroordeelen.

INJUSTICE, *f. f.* Onrechts, onrechtvaardigheid, ongerechtigheid, onbil-

likheit, onredelykheit.

INNOCEMENT, adv. Sans faire de faute. Onnossellyk; zonder feilen, zonder een misflagh te hebben.

INNOCENCE, *f. f.* Intégrité. Onnosselheit, oprachtigheit, zuiverheit.

* Innocence. Quand on n'est pas coupable. Onnosselheit, onschuldigheit, schuldloosheit.

Opprimer l'innocence. D'onnosselheit verdrucken.

INNOCENT, innocente, adj. Exemt de crime. Onnossel, onschuldig, schuldloos, vry van misdaadt.

† Innocent, innocente. Simple, mais. Onnossel, slechts, eenvoudig, of eenvoudig.

Innocent, *f. m.* Nom d'homme. Innocentius. Een mans naam.

Innocens, *f. m.* Enfants qu'Herode fit tuer. De onnossele kinderen die Herodes liet ombrengen.

Innocens, *f. m.* Fête. Allerkinderen dagh.

INNOMBRABLE, adj. Ontelbaar, ontallick.

Une armée innombrable. Een ontallick krygshair, een ontelbaar leger.

INNOMBRABLEMENT, adv. Ontelbaar, ontallick.

INNOVATEUR, *f. m.* (Mieux novateur.) Een nieuwigheidsdryver. Een uitvinder, of smeeder van nieuwe dingen, een die nieuwigheden invoert.

INNOVATION, *f. f.* Nouveauté. Nieuwigheit, wat nieuws, een nieuwe zaak.

INNOVER, *v. a.* Introduire des nouveautés. Nieuwigheden smeeden, nieuwigheden invoeren.

INO.

INOBSERVATION, *f. f.* Quand on n'observe pas. Overtreeding, verwaarloozing, verbreeking, breuk, niet onderhouding, 't niet nakomen.

Inobseruation d'un traité. Overtreeding van een verdragh.

INONDATION, *f. f.* Watervloeds, overuloosing, overloop. Of overstroming van 't water. Inbrenk van 't water.

INONDER, *v. a.* Se répandre sur la terre. Overuloeien, overloopen, overstromen, inbreeken.

Les eaux inondèrent le plat pais. De wateren overstromden 't platte landt.

* Son armée inonda toute la Grèce. Zyn heir overstromde, of bedekte gan'ch Griekenlandt.

† Sinonder, *v. r.* S'abruser, s'humester. Drinken, zuipen, zwelgen, zich vol en zat zuipen.

INOPINE, inopinée, adj. Imprévu. Onvoorzien, onverwacht, onverhoopt, daar men niet op denkt, of niet op bedacht is.

Accident inopiné. Een onverwachte toeval.

INOPINEMENT, adv. Op eene onverwachte wyze, onvoorzien, zonder 'er op te denken.

INOUI, inouie, adj. Ongehoort, ongewoon, zeldzaam.

Choie inouie. Eene ongehoorde zaak.

INQ.

INQUIET, inquiette, adj. Onrustig, ongerust, moeijelyk, gemelyk, 't onvreden.

Esprit inquiet. Een onrustig gemoedt.

INQUIETER, *v. a.* Onrusten, ontruffigen, quellen, moeijelyk maaiken.

Inquieter. Troubler. Onrusten, beroeren, flooren.

Inquieter quelqu'un dans la jouissance d'un bien. Iemandt in 't bezit van eenig goedt ontruffen, of flooren.

INQUIETUDE, *f. f.* Chagrin, souci. Ontruffing, onrust, moeijelykheit, verdriet, zorge, bekommerenis, komner, onlust.

INQUISITEUR, *f. m.* Onderzoeker, onderzoekmeester, kettermeester, geloofsonderzoeker.

INQUISITION, *f. f.* Perquisition. Onderzoek, navorsching, nasperring, ondervraging, geloofsonderzoek.

Inquisition. Sorte de tribunal en Espagne & en Italie. De rechterstoel des gewetens, de vierfchaar van 't onderzoek des geloofs, die in Spanje en Italië is opgerecht.

INS.

INSATIABLE, adj. Onverzadelyk, onverzadig, onverzadbaar, dien, of dat men niet verzadigen kan.

* Desir insatiable. Een onverzadelyke.

lyke begeerte.
INSATIABLEMENT, *adv.* Op eene onverzadelyke wyze.
Infatigabilité, *f.f.* Onverzadelykheit, onverzadbaarheid.
A L'INSCEU, *adv.* Sans qu'on le fache. Buiten weten, buiten kennis, zonder dat men 't weet.
 On avoit envoie à Rome à l'insceu de la Reine. Men had naar Rome gezonden buiten weten der Koninginze.
INSCRIPTION, *f.f.* Opschrift, byschrift, geschrift dat men ergens op maakt.
S'INSCRIRE, *v.r.* (Terme de Pratique.) Zynen naam als aanklager op de rol van 't Hof zetten.
 S'inscrire en faux. Een acte wraaken, of betuigen vals te zyn.
INSCRUTABLE, *adj.* Ondoorgrondelyk, onnaaspurlyk, onnavorschelyk.
 Les voies de Dieu font inscrutables. De wegen van Godt zyn onnaaspurlyk.
 Les jugemens de Dieu font inscrutables. Godts oordeelen zyn ondoorgrondelyk.
INSCU. Voyez inscen.
INSECTE, *f.m.* Een gekorven, of bloedeloos diertje.
 Insecte volant. Insecte rampant. Een vliegende bloedeloos diertje. Een kruipend bloedeloos diertje.
IN SEIZE. Voyez in seze.
INSENSE, *intensee*, *adj.* Fou. Zinneloos, uitzinnig, krankzinnig, verstandeloos, gek.
Insenic, *f.m.* Fou. Een zinneloze, een krankzinnige, een gek, of een gek mensch.
INSENSIBILITE, *f.f.* Ongevoeligheit, gevoelloosheit, hardigheit des harten.
INSENSIBLE, *adj.* Ongevoelig, ongevoelyk, dat niet gevoelt wordt.
 Mouvement insensible. Eene ongevoelige beweging.
 * Insensible, *adj.* Qui n'est touché de rien. Ongevoelig, hardt, die nergens door geraakt, of bewoogen wordt.
 * Cœur insensible. Een ongevoelig hart.
INSENSIBLEMENT, *adv.* Ongevoeliglyk, op eene ongevoelige wyze.
INSEPARABLE, *adj.* Onscheidelyk, oncheidbaar, onafscheidelyk, onverbreekelyk, dat niet gescheiden

kan worden.
Amis inséparables. Onscheidbaare vrienden. Vrienden die niet gescheiden kunnen worden.
INSEPARABLEMENT, *adv.* Onafscheidelyk, onverbreekelyk.
INSÉRER, *v.a.* Enregistrer. Inzetten, invoegen, inlyven, tusschenstellen, inschryven, inlassen.
 On inséra cela dans les actes. Men stelde, of voegde dat in de handelingen.
S'insérer, *v.r.* Entrer. Inschieten, inkoomen.
 Les nerfs s'insèrent dans les muscles. De zenuwen schieten, of koomen in de spieren.
INSERTION, *f.f.* L'endroit où le tendon s'attache. Invoeging, of inlyving van een pees.
IN SEZE, *f.m.* In festienen. (Een Drukkers woordt.)
INSIDIATEUR, *f.m.* (Ce mot n'est pas encor reçu.) Laagelegger, belaager.
INSIDIEUSEMENT, *adv.* Met belaaginge, met laaglegginge.
INSIDIEUX, *insidicute*. (Mot peu usité.) Vol heimelyke laagen.
INSIGNE, *adj.* (Ce mot se prend en bonne & en mauvaise part.) remarquable. Vermaart, beroemt, aanmerkelyk, groot, heerlyk, uitsteekend, berucht, besaamt, roemruchtig. (Dit wordt in eenen goeden en quaden zin verstaan.)
 Une insigne piété. Een uitsteekende Godsvruchtigheit.
Insigne voleur. Een vermaard roover.
INSINUATION. (Terme de Palais.) Inschryving, aanmelding, waarschouwing, bekendmaking aan de griffie.
INSINUER, *v.a.* Vroedtmaaken, poogen wys te maaken, of te overreeden.
S'insinuer, *v.r.* S'introduire avec adresse. Zich indringen, zich bemint maaken.
 S'insinuer dans le cœur d'une maîtresse. Zich in 't hart van eene vryster dringen.
 * Insinuant, insinuante, *ad. & part.* Engageant. Aantrekking, aantlokkende, ruwinnende, aanbaltende, bekoort.
INSIPIDE, *adj.* Fade. Laf, smaakeloos, zenuwloos, onmaakelyk, ongezouten.
 * Vers insipides. Zeenuwlooze, of

lasse vaersfen.
INSIPIDITE, *f.f.* Lafheit, smaakeloosheit, onmaakelykheit.
INSISTER, *v.a.* Perfliter avec empressement. Volkarden, aanhouden, daar by blyven, op blyven staan, op aandringen.
 Il insista fort là dessus. Hy bleef daar hart op staan.
INSOCIABLE, *adj.* (Mot peu usité.) Ongefellig, ongeselschappig.
INSOLATION, *f.f.* (Terme de Chimie.) Stoving, of warming door de stralen van de zonne. (Een woordt der Stoffcheidekunde.)
INOLEMMENT, *adv.* Stoutelyk, stout, baldadig, baldadiglyk, onbeschaamdelyk, schaamteloos.
 Parler insolemment à quelqu'un. Stout tegen iemand spreken; iemand onbeschaamt aanspreken.
INOLENCE, *f.f.* Moedtwilgheit, moedwil, baldadigheit, ongebondenheit, onbeschaamtheit, stoutheit.
 Parler avec insolence. Stoutelyk, of met onbeschaamtheit spreken.
INOLENT, *insolente*, *adj.* Moedtwilg, baldadig, stout, onbeschaamt, schaamteloos.
INSOLVABILITE, *f.f.* Impuissance de paier. Onvermoogen om te betaalen, onmagt tot voldoeninge van zyne schulden.
INSOLVABLE, *adj.* Onmagtig om te betaalen.
Insolvable, *adj.* Onbetaalbaar, dat men niet betaalen kan.
INSOLUBLE, *adj.* (Terme de Philosophie Scholastique.) Onoplosselyk, onoplosbaar, dat men niet kan oplossen, of beantwoorden.
 Argument intoluble. Een onoplosselyk bewys.
INSOMNIE, *f.m. & f.* Impuissance de dormir. Slaapeloosheit, vaa-keloosheit, onmagt om te konnen slaapen.
 Il est travaillé d'une perpetuelle insomnie. Hy is met eene geduurige slaapeloosheit gequelt.
INSOUTENABLE, *adj.* Qu'on ne peut défendre. Onverdediglyk, onverdedigbaar, 't geen niet verdedigt, noch staande kan gehouden worden.
 Opinion insoutenable. Een gevoelen dat niet staande te houden is.
INSOUTENABLEMENT, *adv.* (Mot peu, ou point usité.) Op eene wyze die niet staande te houden is.

INSPECTEUR, *f. m.* Schouwer, bezichtigter, opneemer, toezieder. Een die 't opzicht over eene zaak heeft.

INSPECTION, *f. f.* Schouwing, beschouwing, bezichtiging.

L'inspection d'un cadavre. Lykschouwing, schouwing van een lyk.

INSPIRATION, *f. f.* Inblazing, ingeeving, Goddelyke ingeeving.

INSPIRER, *v. a.* Donner quelque inspiration. Inblaazen, ingeeven.

Dieu lui a inspiré cette pensée. Godt heeft hem die gedachte ingegeeven.

* Inspirer un dessein à quelqu'un. Iemant een voorneemen inblaazen, of inboezemen.

INSTABILITE', *f. f.* Etat inconstant. Onstandvastigheid, wankelbaarheid, onbestendigheid, ongestadigheid.

Je connois l'instabilité des choses d'ici bas. Ik kenne d'onstandvastigheid der dingen van hier beneden.

INSTALLATION, *f. f.* (Terme de Pratique.) In 't bezitstelling, bezitgeeving.

INSTALLER. Mettre en possession. In bezittinge stellen, of zetten.

INSTANT, *adv.* Ernstelyk, vieriglyk, zonder ophouden, zonder afstaan, zonder onderlaaten.

INSTANCE, *f. f.* (Terme de Palais.) Rechtsvervolg. Een recht, of geding waar in eisch en verweering is.

* Instance. Empressement. Aanhouding, volstandigheid, aandringing, zyver, vierigheid, ernst.

* Prier avec instance. Met ernst, of aanhouding bidden.

INSTANT, *f. m.* Moment. Een oogenblik.

À l'instant, *adv.* Aanstonde, straks, datelyk, stiks, op staande voet.

INSTAURATION, *f. f.* Restauration. Herstelling, weder instelling.

INSTIGATEUR, *f. m.* Celui qui pousse à faire une chose. Aansloeker, opruijer, aanhitzer, stookbrandt, of stooker, aanporder, aansloower, aandryver, aanzetter, aanvoerder.

Il étoit l'instigateur de la persequution. Hy was d'aanhitzer, of aanslooker der vervolginge.

INSTIGATION, *f. f.* Opruiding, aansloowing, aanhizing, opstooking, aanporring, aanvoering, aandryving.

Il a fait cela à l'instigation d'un tel. Hy heeft dat op d'aandryving van zoo een gedaan.

INSTINCT, *f. m.* Drift, natuurlijke genegenheit, inborst.

INSTITUER, *v. a.* Etablir. Ordonner. Inzetten, instellen, stichten, verordnen, gebieden.

Instituer. Instruire, élever. Onderwyzen, onderrechten, leeren, opvoeden, optrekken.

Est-il plus important qu'un cheval soit bien dressé qu'un enfant bien institué? Is 'er meer aan gelegen dat een paerdts welbereden, dan dat een kindt wel onderwezen zy?

Instituer des sacrifices. Offerhanden instellen.

Instituer. Faire, nommer. Stellen, maaken, noemen.

Instituer quelqu'un son héritier. Iemant tot zyn erfgenaam stellen, iemant zynen erfgenaam maaken.

INSTITUT, *f. m.* Regle qui prescrit un certain genre de vie. Instelling, inzetting.

Instituts, ou institutes, Abrégé du droit Romain. Een kort begryp van 't Roomsche recht. Beginsel der Roomsche rechtkunde.

INSTITUTAIRE, *f. m.* Regent qui enseigne les instituts. Een Opperlermeester in de hooge schoole, of onderwyzer in de beginselen der Roomsche rechtkunde.

INSTITUTEUR, *f. m.* Fondateur d'un ordre Religieux. Insteller, of stichter van een Monniksorder.

INSTITUTION, *f. f.* Etablissement. Instelling, inzetting, stichting.

Elle a vû les suites heureuses d'une institution si sage. Zy heeft de gelukkige gevolgen gezien van zoo eene wyze instellinge.

Institution. (Terme de Palais.) Instelling, inzetting, benoeming, (tot erfgenaam.)

Institution d'héritier. Erfstelling, benoeming tot erfgenaam.

Institution. Instruction, éducation. Onderwyzing, onderrechting, opvoeding.

INSTRUCTIF, instructive, *adj.* Onderwyzend, leerzaam.

INSTRUCTION, *f. f.* Onderwys, leering, onderrichting, berecht, narihting.

Il lui donna ses instructions pour ses ambassades. Hy gaf hem zyne narihtingen voor zyne gezantschappen.

INSTRUIRE, *v. a.* Onderwyzen, leeren, oeffnen, berechten, of berichten, onderrechten, onderrichting geeven.

Instruire un procès. Een geding aanstellen.

INSTRUMENT, *f. m.* Gereetschap, tuig, werktuig, handeltuig.

† Instrument. La verge de l'homme. De mannslyke roede.

Instruments de musique. Speelstuigen, snaar- of blaaspeelstuigen.

* Il étoit l'instrument de leur rage. Hy was 't werktuig van hunne woede.

INSTRUMENTAL, *adj.* (Terme de Physique.) Werktuigig, werktuigelyk. (Een woord der Natuurkunde.)

Cause instrumentale. Een werktuigige oorzaak.

† INSTRUMENTER, *v. n.* (Terme de Pratique.) Geschrevene bewysstukken maaken.) Een Rechtkundig woordt.)

INSUFISANCE, *f. f.* Onvermogen, onmagt, ongenoegzaamheit, onvermogenheit.

INSUFISANT, insuffisante, *adj.* Ongenoegzaam, onvermogen.

Cette grace est suffisante en nom, mais insuffisante en effet. Die genade is genoegzaam in naam, maar ongenoegzaam in der daadt.

INSULAIRE, *f. m.* Eilander, bewoener van een eiland.

Les Anglois sont des insulaires. D'Engelschen zyn eilanders.

INSULTE, *f. m. & f.* Beschimping, schamperheit, hoon, smaadt, smaadttheit.

Faire insulte à quelqu'un. Iemans smaadttheit aandoen.

INSULTER, *v. n. & v. a.* Beschimpen, hoonen, smaaden, smaadttheit aandoen, scherp uitvaaren.

Il insulte à ma misère. Hy beschimpst my in myne elende.

Insulter. (Terme de Guerre.) Attaquer un poste à découvert. Aantasten, aanvalllen, openlykeen plaats aantasten. Afbreuk doen.

INSUPPORTABLE, *adj.* Onverdraaglyk, onbydelyk, ondulidelyk.

Humeur insupportable. Een onverdraaglyke inborst.

INSURMONTABLE, *adj.* Onverwinnelyk, dat men niet overwinnen kan, of niet te boven kan komen.

Difficilé insurmontable. Een onoverwinnelyke zuarigheid.

INT.

INTARISSABLE, *adj.* (*Ce mot n'est pas encore généralement reçu.*) qui ne tarit point. *Onuis drooglyk, 's geen niet uitdroogt.*

Une source intarissable. *Een onuisdrooglyke springader.*

INTE'GRITÉ, *f. f.* Probité. *Oprechtheit, vroomheit, degeelykheit, deugzaamheit.*

INTE'GRE, *adj.* Oprecht, vroom, deugzaam, niet omgezet.

Juge intégre. *Een oprecht, of vroom rechter.*

INTELLECT. *Voyez Entendement.*

INTELLIGENCE, *f. f.* Connoissance. *Verstandt, kennis, wetenschap.*

Intelligence. *Bon sens. Verstandt, vernuft, oordeel.*

C'est un homme d'intelligence. *Dat is een man van verstandt, of van oordeel.*

* Intelligence. *Amitié, union, concordie. Goet verstandt, vriendschap, vereeniging, eendracht.*

* Etre en bonne intelligence avec quelqu'un. *Met iemand in een goet verstandt zyn.*

* Intelligence. *Correspondance avec les ennemis. Kundschap; kennis. Een heimelyk verstandt met de vyanden.*

* Avoir intelligence dans une ville. *Heimelyk verstandt in een stad hebben, of houden.*

INTELLIGENT, *intelligente, adj.* Qui a du bon sens. *Verstandig, ervaren, gauw, bedreven.*

Intelligent. *Connoisseur. Voyez Entendu.*

INTELLIGIBLE, *adj.* *Verstaanlyk, verstaanbaar, begrypelyk, duidelyk, klaar.*

Auteur intelligible. *Een verstaanlyk schryver.*

INTELLIGIBLEMENT, *adv.* *Verstaanlyk, verstaanbaar, op eene verstaanlyke wyze.*

Parler intelligiblement. *Verstaanlyk spreken.*

INTÉPÉRAMENT, *adv.* *Onmatiglyk, overdadiglyk.*

Il vit intéperamment. *Hy leeft onmatiglyk.*

INTÉPERANCE, *f. f.* *Onmatigheit, ongebondenheit.*

INTÉPERIE, *f. f.* (*Terme de*

Medecine.) *Onmatigheit, ongetempertheit, overvloedigheit.*

L'intemperie des humeurs. *De ongetempertheit der vochtigheden.*

INTÉDANCE, *f. f.* Charge, ou fonction d'Intendant. *Opperoepzucht, oppervoogdyfchopper, bewint, opperbefiel, regering.*

Avoir l'intendance d'une maison. *Het bewint over een huis hebben.*

INTÉDANT, *f. m.* Juge envoyé par le Roi dans quelque Province. *Oppervoogt, opperrechter van den Konink over eenig landschap gestelt.*

Intendant de justice, police & finances de la marine. *Oppervoogdt over de zeezaaken, opperregeerder der zeezaaken.*

Intendant. *Celui qui a ordre d'avoir soin d'une chose. Opzichter, bewindhebber over iets.*

Intendant des eaux & forêts du Roi. *Opzichter over de wateren en wildernissen, of boschen (hier te lande Houtvester) des Koninks.*

Intédaute, *f. f.* Femme d'Intendant. *Een Oppervoogts vrouw van eenig landschap.*

INTÉTER, *v. a.* (*Terme de Palais.*) *Onderstaan, aanleggen, befaan, aanwenden, onderneemen, instellen, inbrengen, beginnen.*

Intenter une accusation. *Een beschuldiging inbrengen.*

Intenter une action. *Eenen eisch instellen, een pleit aanleggen.*

INTENTION, *f. f.* Volonté, dessein. *Oogmerk, oogwilt, opzet, voornemen, meening, begeerte, einde, doelwilt.*

Avoir bonne intention. *Een goede meening, of een goet oogmerk hebben.*

INTENTIONNE', *intentionnée, adj.* *Gezint. Die enig oogmerk, of voorneemen heeft.*

Il est mal intentionné. *Hy is qualyk gezint, hy heeft een quaadi voorneemen.*

INTÉRCADENT, *adj.* *Tusschenvallig, ongeregelt.*

Poux intercudent. *Een ongeregelde pols. Een pols die dan eens ophoudt, en dan weder eens hart, of dan eens zoetjes staat.*

INTÉRCALAIRE, *adj.* *Tusschenstellig.*

Jour intercalaire. *Een tusschen ingestelde, of tusschengevoegde dag.*

INTÉRCALER, *v. a.* *Tusschen*

voegen, tusschen stellen.

INTÉRCÉDER, *v. n.* *Prier pour quelqu'un. Voorspreken, voorbidden, bemiddelen, tusschenspreken, voor iemand spreken.*

INTÉRCÉPTER, *v. a.* *Surprendre. Onderfcheppen, achterhaalen. Interceptor des lettres. Brieven onderfcheppen.*

INTÉRCÉSEUR, *f. m.* *Middelaar, voorpraak, tusschenspreker, voorbidder.*

Jesus Christ est l'intercesseur entre Dieu & les hommes. *Jefus Christus is de Middelaar, of Voorpraak tusschen Godt en de menschen.*

INTÉRCÉSSION, *f. f.* *Voorbidding, bemiddeling, tusschenspreking, tusschenspraak, tusschenkomst.*

INTÉRCOSTAL, *intercostale, adj.* *Tusschenribbig, tusschen de ribben.*

Muscles intercostaux. *Ribbespieren.*

INTÉRDICITION, *f. f.* *Défense. Verbodt, ontzegging.*

INTÉRDIT, *f. m.* (*Terme de droit.*) *Verbodt der Rechts.*

Interdit. (*Terme d'Eglise.*) *Verbodt der R. Kerke aan eenen Prieftter, om dienst te doen.*

INTÉRDIRE, *v. a.* *Défendre. Verbieden, verbodt doen, ontzeggen, beletten.*

Je lui ai interdit ma maison. *Ik hebbe hem myn huis verboden, of ontzegt.*

Interdire. *Etonner. Verbaazen, in verwondering, of verbaastheit brengen, onstellen.*

Cette nouvelle l'a interdit tout à fait. *Die ryding, of maare heeft hem 's eenemaal verbaast.*

INTÉRESSER, *v. a.* *Engager par intérêt. Intrekken, inwikkelen, inslepen, inhaalen.*

Intéresser quelqu'un dans sa querelle. *Iemand in zyn geschil slepen, of wikkelen.*

S'intéresser, *v. r.* *Prendre part. Zich inwikkelen, zich inlaaten, deel nemen, zyde kiezen, zich insteeken, begaan zyn.*

Mon cœur s'intéresse pour vous. *Myn hart is met u begaan.*

Intéressé, *intéressée, adj.* *Qui aime fort ses intérêts. Baatzachtig, baatzokend, die zeer op zyn voordeel gezet, of uit is.*

Etre trop intéressé. *Al te baatzokend zyn.*

Intéressez, *f. m.* Ceux qui ont intérêt à une chose. *Belanghebbers.* Die ergens deel, of belang aan hebben, die aan een zaak gelegen legt.

INTERÊT, *f. m.* Rente. *Geldgewin, rente, jaarlykſche inkomſt.* Les intérêts ſont dûs. De renten zyn verſcheenen, of vervallen.

* Intérêt. Parti d'une perſonne, part. *Belang, verlies, deel.*

* Vous avez intérêt en cette perte. *Gy hebt deel aan die ſchade. Gy hebt belang by dat verlies.*

* Être dans les intérêts d'une perſonne. *Voor iemand's belang zyn; iemand's belang voorſtaan, of verdedigen.*

INTERJECTION, *f. f.* (*Termes de Grammaire.*) *Tuſſchenſtelling, tuſſchenwerpel, inwerpel, inwering.*

Interjection d'apel. *Beroep op een hooger rechter.*

INTERJETTER apel d'une ſentence. (*Termes de Palais.*) *Zich op eenen hooger Rechter, of hooger vrienſchaar beroepen.*

INTÉRIEUR, *interieure, adj.* Ce qui eſt au dedans. *Inwendig, innerlyk, 't geen van binnen is.*

Les ſens intérieurs. *De innerlyke zinnen.*

* Intérieur, *f. m.* L'ame, le cœur. *Het inwendige, 't innerlyke, het binnenſte, de ziels, 't harte, 't gemoeds.*

* Dieu connoit nôtre intérieur. *Godt kent ons binnenſte.*

INTÉRIEUREMENT. *Innerlyk, inwendiglyk, van binnen.*

La loi de la nature nous parle intérieurement. *De wet der natuure ſpreekt tot ons inwendig, of van binnen.*

INTERLIGNE, *f. f.* *Een tuſſchenregel.*

INTERLINEAIRE, *adj.* *Tuſſchenregelig, daar iets tuſſchen beiden geſchreven, of gedrukt is, ('t zy in de zelve, of in eene andere taal.)*

INTERLOCUTION, *f. f.* *Tuſſchenſpraak, tuſſchengesprek.*

INTERLOCUTOIRE, *f. m.* (*Terme de Palais.*) *Tuſſchenoordeel, tuſſchengewyſde, tuſſchenvonnis.*

INTERLOQUER, *v. a.* (*Terme de Palais.*) *Tuſſchenſpreken, tuſſchenvonnis geeven.*

INTERMEDE, *f. m.* (*Terme de Poëſie dramatique.*) *Tuſſchenſpel,*

byspel, klucht.

INTERMISSION, *f. f.* *Discontinuation. Aflaating, verpoozing, tuſſchenkomſt, ophouding.*

Intermiſſion de fièvre. *Aflaating der koortze.*

INTERMITTANT, *intermittante, adj.* *Aflatende, afgaande.*

Fièvre intermittante. *Aflasende, of afgaande koorts.*

INTERNE, *adj.* *Inwendig, van binnen, innerlyk.*

Mal interne. *Een inwendige quaal.*

INTERNONCE, *f. f.* *Een Ondernuntius van den Paus.*

INTERPELLATION, *f. f.* *Sommatation. Aanſpraak, maning, aanmaning om te beſaalen.*

INTERPELLER, *v. a.* *Sommer. Maanen, aanſpreken, aanmaanen om te beſaalen.*

Interpeller quelqu'un. *Iemand maanen.*

INTERPOSER, *v. a.* *Mettre entre. Tuſſchen ſtellen, tuſſchen zetten.*

Quand la terre eſt interpoſée entre le ſoleil & la lune. *Als de aarde tuſſchen de zon en de maan ſtaat.*

* Interpoſer. *Emploier. Tuſſchen ſtellen, tuſſchen beide koomen.*

* Interpoſer ſon autorité. *Met zyn gezagb tuſſchen beide koomen.*

INTERPOSITION, *f. f.* *Tuſſchenzetting, tuſſchenſtelling.*

INTERPRÉTATION, *f. f.* *Uitlegging, verklaring, beduidenis, vertolking, vertaling.*

INTERPRÊTE, *f. m.* *Uitlegger, verklaarder, tolk, taalman.*

* La voix & la langue ſont les interprètes de nos penſées. *De ſtem en de tong zyn d'uitleggers onzer gedachten.*

INTERPRÊTER, *v. a.* *Expliquer. Uitleggen, verklaaren, vertolken.*

INTERREGNE, *f. m.* *Tuſſchenryk, tuſſchenregeering; de tyd tuſſchen de doods van eenen Konink en de verkiezing eens anderen.*

† INTERROGATEUR, *f. m.* *Een ondervrager, of onderzoeker.*

INTERROGATIF, *ve, adj.* *Vragende, ondervragende, onderzoekende.*

INTERROGATION, *f. f.* *Ondervraging, vrage, navraging.*

INTERROGATOIRE, *f. m.* (*Terme de Palais.*) *Ondervraging van*

eenen rechter, met d'antwoordt.

INTERROGER, *v. a.* *Ondervraagen, verhooren, onderzoeken, uitvraagen.*

INTERROMPRE, *v. a.* *Tuſſchen invallen, in de reden vallen. Afbreeken, ophouden, laaten ſteeken, ſtaaken.*

Interrompre. *Détourner quelqu'un de ſon travail. Iemand van zyn werk afrekenen, of afwenden.*

INTERRUPTION, *f. f.* *Discontinuation. Afbreeking, aflating, ophouding, ſtaking.*

Interruption. *Figure de Rhétorique. Stijlſtant, of ſchielyke ophouding in eene reden, om eenige hartstogt uit te beelden.*

INTERSECTION, *f. f.* *Entrecouplement. Tuſſchenſnyding, doorsnyding, verdeling.*

L'interſeção de l'écliptique. *De doorsnyding van den zonnewegh.*

INTERSTICE, *f. m.* (*Mot peu uſité.*) *Tuſſchenwyſte, tuſſchenruimte, tuſſchenheit, aſſtant, tuſſchenplaats.*

INTERVALLE, *f. m.* *Tuſſchenval, tuſſchenpoozing, tuſſchen tyd, tuſſchenwyſte, tuſſchenruimte.*

Intervalle. (*Terme de Poëſie.*) *Tuſſchenval, tuſſchenpoozing, verpoozing.*

Intervalles. *Espace de temps où certains foux paroiffent ſages. Vlaagen, tuſſchenpoozen, buyen, luiſen. Zekere tyd waar in zommige gekken wyſ ſchynen.*

Il a de bons intervalles. *Hy heeft goede vlaagen, of tuſſchenpoozen.*

Intervale. (*Terme de Muſique.*) *Opklimming, of afdaling in de zangkunſt.*

INTERVENANT, *intervenante, adj.* (*Terme de Palais.*) *Tuſſchen beide komende, al 't geen in een rechtzaak tuſſchen beide komt.*

INTERVENIR, *v. n.* (*Terme de Pratique.*) *Tuſſchen koomen, tuſſchen inkoomen, tuſſchen beide koomen.*

Il intervint au procès. *Hy kwam tuſſchen beide in 't geding.*

INTERVENTION, *f. f.* *Terme de Pratique.* *Tuſſchenkomſt, gedings overneeming.*

INTESTAT, *adj.* *Zonder uiterſten wil, buiten uiterſten wil.*

Heritier ab intestat. *Een erfgenaam buiten uiterſten wil.*

K k k

IN-

INTESTINS, *f. m.* Boiaux. *Darmen, darmen.*
Intestins grêles, intestins gros. *Dunne darmen, dikke darmen.*
 * **Intestin**, intestinc, *adj.* Qui est au dedans. *Inwendig, innerlyk, van binnen.*
 * **Guerre intestine**. Een binnenlandtsche, of inlandtsche oorlogh, of kryg; een burgerkryg.
INTIMATION, *f. f.* (Terme de Palais.) *Aankondiging, ontbieding, rechtsdaglegging, de weet om voor 't recht te verschynen.*
INTIME, *adj.* (Ce mot se dit des amis & amies,) & signifie particulier, *vrai ami.* *Byzonder, oprechte, innerlyk, vertrouwt.*
 C'est son intime ami. 't Is zyn hartevriendt, of zyn vertrouwde vriendt.
INTIMENTEMENT, *adv.* Du cœur. *Innerlyk, van harte.*
 Je l'aime intimement. Ik beminne hem innerlyk, of van harte.
INTIME, *f. m.* (Terme de Palais.) *Een gedaagde voor hooger rechter, een die voor hooger vierfchaar is gedaagt.*
INTIMER, *v. a.* (Terme de Palais.) *De weet doen, voor hooger recht ontbieden, of roepen, een recht-dagh beleggen voor hooger vierfchaar.*
INTIMIDATION, *f. f.* *Verschrikking, vertzaging, aanjaging van vreeze, of schrik.*
INTIMIDER, *v. a.* *Verschrikken, vertzaagen, vervaaren, vreeze, of schrik aanjaagen.*
 Intimider la populace. 't Grauw, of 't gemeene volk een schrik aanjaagen.
INTITULATION, *f. f.* *Benaaming, benoeming, of naamgeving van een boek, geschrift, enz.*
INTITULER, *v. a.* *Benoemen, naam geeven, heeten, hiesn.*
INTOLÉRABLE, *adj.* *Insupportable. Onverdraaglyk, onlydelyk, onduldelyk.*
 Homme intolérable. Een onverdraaglyk mensch.
INTOLÉRABLEMENT, *adv.* *Onduldelyk, onlydelyk, op eene onlydelyke, onduldelyke, of onverdraaglyke wyze.*
INTOLÉRANCE, *f. f.* (Mot usité.) *Onverdraagzaamheit.*
INTONATION, *f. f.* (Terme de Musique.) *Verheffing, of verhoog-*

ging van den zang.
INTRAITABLE, *adj.* Avec qui on ne peut traiter. *Onhandelbaar, bars, onrekkelyk, ongemakkelek, daar men niet mede handelen kan.*
INTREPIDE, *adj.* *Onvertzaagt, stout, onverschrokken, onbeschroomt, manmoedig, kloekmoedig, manhaftig, dapper.*
 C'est un homme intrépide. Dat is een onvertzaagt man, of mensch.
INTREPIDITÉ, *f. f.* *Onvertzaagtheit, stoutheit, onbeschroomtheit, manmoedigheid, manhaftigheid, dapperheit.*
INTRIGUE, *f. f.* (Terme de Poësie.) *Een aardig bedryf in een toneelsuk.*
 * **Avoir de l'intrigue**. *Bequaam, en geslepen zyn om kennis en aanhang te maaken.*
 * **INTRIGUER**, *v. n.* *Kennis maaken, aanhang zoeken in de wereldt, zich indringen, poogen om zich te doen gelden.*
 * **S'intriguer**, *v. r.* *Kennis, of aanhang maaken in de wereldt, (om zeker oogwit te bereiken.)*
 * **Si on veut réussir à Paris il faut un peu s'intriguer.** *Zoo men te Parys zyn oogwit wil bereiken, moet men wat kennis maaken, en zich wat in de gunst indringen.*
INTRINSEQUE, *adj.* (Terme de Philosophie.) *Qui est du dedans. Inwendig, van binnen.* (Een woordt der Wysbegeerte.)
 Vertu intrinsèque. *Inwendige kracht.*
 Qualité intrinsèque. *Inwendige hoedanigheid.*
 La valeur intrinsèque des monoyes. *La valeur des espèces, eu égard au poids. De innerlyke waarde van 's geldt ten aanzien van 't gewigt.*
INTRODUCTEUR, *f. m.* *Inleider, aanvoerder, invoerder.*
 Introduction des Ambassadeurs. *Inleider der Gezanten; een Amptenaar die de Gezanten inleidt.*
INTRODUCTION, *f. f.* *Entrée, commencement. Inleiding, beginsel, een boek dat de beginsselen van eenige wetenschap bevat.*
 Introduction à la Géographie. *Inleiding tot de Wereldtschryvinge, of Aardsklootkunde.*
 Introduction d'un sermon. *De inleiding eener leerreden, of predikatie.*
INTRODUCTRICE, *f. f.* (Mot peu usité.) *Celle qui introduit. In-*

leidster, aanvoester, invoester.
INTRODUIRE, *v. a.* *Mener dans un lieu. Inleiden, inbrengen, invoeren, in een plaats brengen, binnen leiden, of binnen brengen.*
 * **Introduire une opinion dans l'École.** *Een gevoelen in de hooge School invoeren, of inbrengen.*
 * **Introduire quelqu'un dans les meilleures familles d'Amsterdam.** *Iemand in de beste geslachten van Amsterdam brengen, of uithuwen.*
INTROÏT, *f. m.* *Le commencement de la Messe. De aanvang, of 't begin van de Misse.*
INTRUS, *intruse, adj.* *Qui sans droit s'est mis en possession d'une chose. Ingedrongen, die zonder recht en billykheit iets aanvaardt, zich ergens ingestoken heeft, of ergens 't bezit van genomen heeft.*
 Intrus en un benefice. *In een geestelyk ampt gedrongen.*
 Plusieurs se font intrus dans le Ciel qui n'étoient pas dignes de cet honneur. *Veelen heeft men in den hemel gedrongen die deze eere niet waerdig waren.*
INTRUSION, *f. f.* *Indringing in een ampt, of bedieninge, door geweld, of door iemand die 'er niet toe gemachtigt, of gerechtigd is.*

INVAINCU, *invaincûe, adj.* (Mot qui n'est pas encore bien établi.) *Onverwonnen, of onoverwonnen, onvermeester, of onovermeester.*
INVALIDE, *adj.* *Qui est nul. Onsterk, onkrachtig, krachteloos, onwaardig, dat geen kracht heeft.*
 Invalide. *Homme de guerre estropié. Een verminkte. Een verminkt soldaat.*
 Invalides, *f. m.* *Hôtel Roial à Paris, où l'on reçoit les soldats estropiez. 't Koninklyk gasthuis te Parys voor de verminkten.*
 Entrer aux invalides. *In 't gasthuis der verminkten gaan.*
INVALIDEMENT, *adv.* *D'une manière invalide, qui est nul. Krachteloos, onwettelyk. Op eene krachtelooze wyze, onwettig.*
INVALIDITÉ, *f. f.* (Terme de Pratique.) *Onwaardigheid, onkrachtigheid, krachteloosheit, onwettigheid, onwettelykheit.*
 Soutenir l'invalidité d'un mariage. *D'onwettelykheit van een huwelyk be-*

betwezen.

INVARIABLE, *adj.* Onveranderlyk, standvastig, volstandig, onwisselbaar.

INVARIABLEMENT, *adv.* Onveranderlyk, standvastiglyk, zonder af te wyken, volstandiglyk.

INVASION, *f.f.* Aanval, inval, overval, inbreuk, stroop.

Défendre le pais contre l'invasion des ennemis. Het land tegen den inval der vyanden beschermen.

INVECTIVE, *f.f.* Paroles injurieuses. Lastering, schelding, doorstryking, lasterreden, uitluchting, smadelyk verwyf.

INVECTIVER, *v.n.* Declamer contre. Lasteren, schelden, doorstryken, tegen uitvaaren, uitmaaken, uitluchten.

INVENTAIRE, *f.m.* (Terme de Pratique.) Inhoudt, lyst, beschryving van goederen, staatbeschryving, boel'schrift, staataantekening, bewindt'schrift, boedelop'schryving, inventaris.

Faire inventaire. Boedel'schryven, den boedel opteekenen, eenen inventaris, of lyst van goederen maaken.

Inventaire, *f.f.* Sorte de grand panier plat. Een loopmandt, of lastmandt, een platte mandt waar op men eenig goet door de stad te koop draagt.

INVENTER, *v.a.* Trouver. Imaginer quelque chose de nouveau. Vinden, uitvinden, verzinnen, bedenken, iets eerst uitvinden; smeeden.

On dit que les bergers de Sicile ont inventé l'élogue. Men zegt dat de herders van Sicilie den herderszang verzonnen hebben.

INVENTEUR, *f.m.* Vinder, uitvinder, verzinner, smeed.

INVENTIF, *inventive*, *adj.* Geestig, gauw, vernuftig, schrander. Esprit inventif. Een vernuftig mensch, een gauw verstand.

INVENTION, *f.f.* Vinding, uitvinding, vondt, verzinning.

Belle invention. Een schoone vinding, of uitvinding.

Invention. Fête de l'Eglise Romaine. H. Kruisvinding. Een feestdag der Roomsche Kerke.

Invention. Moien, subtilité. Vondt, middel, spitsvinnigheid, scherpzinnigheid.

Il trouva mille inventions pour jour de sa maitresse. Hy vondt

duizendt middelen om zyn vryster, of minneres te genieten, of tot zynen wil te brengen.

INVENTORIER, *v.a.* Faire un inventaire. Een boedelop'schryven, lyst van een boedel maaken.

INVESTIR, *v.a.* Mettre en possession. In bezit stellen, in eenig leengoet, of kerkelyk ampt zetten.

Investir. (Terme de guerre.) Entourer. Berennen, omringen, omsingelen, rontom bezetten.

Ils craignent d'être investis. Zy vrezen berent, of bezet te worden.

Investir l'aile droite. Den rechter vleugel bezetten.

INVESTITURE, *f.f.* Acte parlequel on met en possession. Instelling, leenhuldung, leengifbrief.

INVETERÉ, *inveterée*, *adj.* Enraciné depuis longtemps. Veroudt, veroudert, ingewortelt, ingekankert, ingegeeten.

Maladie inveterée. Een verouderde ziekte.

INVINCIBLE, *adj.* Onwinbaar, onoverwinnelyk, onverwinnelyk.

INVINCIBLEMENT, *adv.* Onoverwinnelyk, onweederpreeklyk.

Prouver invinciblement. Onweederpreeklyk bewyzen.

INVIOLE, *adj.* Onschendbaar, onverbreekyk, onschendelyk.

Serment inviolable. Een onverbreekyke eed.

INVIOLE, *adj.* Onverbreekyk, onafscheidelyk, op eene onverbreekyke wyze.

INVISIBLE, *adj.* Onzichtbaar, onzienlyk.

INVISIBLEMENT. Onzichtbaar, onzienlyk, zonder te zien.

Il lui parloit invisiblement. Hy sprak hem onzichtbaar, of zonder hem te zien.

INVITATION, *f.f.* (Mot peu usité.) Nodiging, uitnodiging.

INVITATOIRE, *f.m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een opwekkend gedicht om Gods te loven en te prijzen.

INVITER, *v.a.* Convier. Nodigen, uitnodigen, nooden, te gast noodigen.

Inviter à souper. Ten avonds-eeten, of op een avondmaal nodigen.

Inviter. Exciter à faire quelque chose. Nodigen, aanporren, aanstoken, aanzetten, opwekken, aanzetten, aanbitzen, ophitzen om iets te doen.

INVOCATION, *f.f.* Priere. Aanroeping. Gebedt, bede.

L'invocation des Saints. De aanroeping der Hellenen.

Invocation. (Terme de Poésie.) Een aanroeping, of aanspraak der dichteren aan eenige Godheit, in de heldendichten.

INVOLONTAIRE, *adj.* Onwillig, ongewillig, tegen dank, tegen wil en dank.

L'ignorance rend les actions involontaires. D'onweetenheit maakt de daaden onwillig.

INVOLONTAIREMENT, *adv.* Ongewilliglyk, zonder toefemminge, zonder eenige wil, zonder bewilliging.

INVOUÉ, *v.a.* Prier. Aanroepen, bidden.

Invouer les Saints. De Heiligen aanroepen.

Invouer. (Terme de Poésie.) Apol, of de Muzen aanroepen in de Dichtkunst.

INUSITE, *inutile*, *adj.* Ongebruiklyk, buiten gebruik, onbrakelyk, ongebruikbaar, ongebruikt, ongewoon.

Mot inusité. Een ongebruiklyk woordt.

INUTILE, *adj.* Noodeloos, onnut, ondienstig, vergeefs.

INUTILEMENT, *adv.* Onnutte-lyk, te vergeefs.

Travailler inutilement. Te vergeefs arbeiden, of werken.

JOA. JOB. JOD. JOI.

JOACHIM, *f.m.* Nom d'homme. Jochum; of Jochem. Een mans naam.

JOALIER. Voyez Joualier.

† **JOBELIN**, *f.m.* Sorte de cocu. Hoorendrager, koekoek.

† **JODELET**, *f.m.* Folâtre, qui fait rire. Potzemaker, quinkjager, een kortswylyge vent.

JOIAU, *f.m.* Chose de prix, comme bague, colier, ou perle. Kleinodie, juweel, edel gesteente.

JOIE, *f.f.* Blydschap, of blyfchap, vreugd, genoegte, vrolykheit.

Recevoir de la joie. Verblydt, of blyde worden. Blydschap ontfangen.

Fille de joie. Een hoer, een lichtverdig vrouwmensch.

JOIEUX, *joieuse*, *adj.* Bly, blyde, verblydt, verheugt, vrolyk.

JOINDRE, *v.a.* Tzamen voegen, byvoegen, t'zamen vooruuten, t'zamen zetten, t'zamen koppelen, sluiten.

Joindre deux choses. *Twee dingen t'zamen voegen.*

Joindre les mains. *De handen t'zamen vouwen, t'zamen slaan, of t'zamen leggen.*

Couvercle de coffre qui joint bien. *Een dekfel van een kist dat wel sluit.*

Joindre. Aler trouver. *Zich begeeven, zich byvoegen.*

Joindre le gros de l'armée. *Zich by 's gros van 't leger voegen.*

Joindre. (Terme de Tonnelier.) *Een duig op een schaaftbank sryken.*

Joindre. (Terme de Cordonnier.) *Aan malkanderen naaijen.*

Sejoindre, v. r. *Zich byvoegen, zich t'zamen voegen.*

Joignant, part. Qui joint. *Koppelend, t'zamen voegend, vervoegend, 't geen iets t'zamen voegt, of t'zamen koppelt.*

Joignant. (Préposition peu usitée.) *Tout contre. By, dicht by, naast aan, allernaast.*

JOINT, jointe, part. p. *Gevoegt, t'zamengevoegt, t'zamengezet, t'zamengekoppelt, gestoten.*

Chose bien jointe. *Iets dat wel t'zamengevoegt, of wel gevoegt is.*

Joint, f. m. (Terme d'Architecture.) *Voeg, een voeg tusschen de steenen van een muur.*

Joint que. (Conjonction.) *Outre que. Voeg daar by, doe daar by, boven dien, behalvendat, benevendat.*

Joint qu'il y avoit en lui de certaines choses. *Behalvendat 'er in hem iets was.*

JOINTE E, f. f. *Plein les deux mains jointes. Een paar handen vol.*

Jointée de blé. *Een paar handen vol koozen.*

JOINTURE, f. f. *Gewricht, voeging, gelit.*

Les jointures des doigts. *De gewrichten der vingeren.*

Jointure. (Terme de Cordonnier.) *De naadt die de twee zoolen van een schoen aan malkanderen hecht.*

JOL. JON.

JOLI, jolie, adj. *Aardig, mooi, fraai, geestig, hups.*

Une jolie fille. *Een mooi meisje.*

‡ Joli, jolie. (Ce mot se dit par raille-rie.) *Hups, aardig. (Dit wordt zomtyds al lachende gezegt.)*

‡ Ah! le joli jeune homme! *Ei! de aardige vryer!*

Cela passe le joli. *Dat is overaardig.*

JOLIMENT, adj. *Agréablement. Aardiglyk, geestiglyk, op eene aardige, of geestige wyze.*

Dire joliment les choses. *Aardiglyk de dingen zeggen.*

JONC, f. m. *Plante de marais. Bies, bieze, riet, lisch.*

Jonc. Bague fans chaton. *Een hoep- ring. Een ring zonder kas, of steen.*

JONCHE'E de crème. *Een room- kaasje, of schaapekaasje.*

Jonchée de fleurs. *Met bloemen be- strooit.*

JONCHER, v. a. *Couvrir. Bestrooi- jen.*

Joncher les chemins de fleurs. *De we- gen met bloemen bestrooijen.*

* Joncher la campagne de morts. *'t Veldt met lyken bedekken, of be- zaaijen.*

JONCTION, f. f. *T'zamenvoeging, vervoeging, vereeniging.*

Empêcher la jonction des ennemis. *De t'zamenvoeging der vyanden beletten.*

JONGLER, v. n. (Vieux mot.) *Fo- lâtter. Potzen aanrechten, boersten, guichelen, grillen maaken.*

JONGLEUR, f. m. *Sorte de vieux poète François. Boertdichter, klucht-dichter. Een zeker slach van een oudt Fransch dichter.*

IONIEN, ionienne, adj. *Ionisch, van Ionie.*

Ionique, adj. (Terme d'Architecture.) *Ionische. (Een woordt der Bouw- kunst.)*

Ordre Ionique. *De Ionische orde.*

JONQUILLE, f. f. *Narcisse, Nar- cissebloem met biesachtige bladen, of biesbladen.*

Jonquilles jaunes, blanches, doubles, simples. *Geele, wiste, dubbele, enkele Narcissen met biesbladen.*

JONTERAU, f. m. (Terme de mer.) *Een stuk hout dat een gedeelte van de snuit, of voorsteven van een schip maakt.*

JOT: JOU.

JOTA, f. m. *Lettre Gréque. Jota een Grieksche letter.*

* On n'ajoutera, ni ôtera un jota. *Men zal 'er niet een jota, of tustel af- of toedoen.*

JOUALIER, f. m. *Fuwelier. Hand- slaar in edel gesteenten, of klei-*

noodien.

Joualiere, f. f. *Fuwelierster. Koop- vrouw in kleinnoodien, of juwe- len.*

JOUE, f. f. *Wang van 't aangezicht, koon, kaak.*

‡ Couvrir la jouë. *Donner un sou- flet. Een muilpeer, of muilchel, een kaakslagh, of een klap op de wang geeven.*

Mettre, ou coucher un fusil en jouë. *Een snaphaan aanleggen. Zich schrap zetten om te schieten.*

JOUER, v. a. *Spelen.*

Jouer à la paume. *In de kaatsbaan spelen. Kaatzen.*

Jouer aux cartes. *Met de kaart spe- len.*

Jouer. *Badiner. Spelen, boerten, boerterye bedryven, kortsuylen, potzen, of grillen aanrechten.*

Faire jouer l'artillerie. *'s Geschut doen spelen.*

Jouer une comédie. *Een sooneelstuk spelen.*

Jouer sur des instrumens. *Op speel- tuigen, op snaar- of blaasstuigen spelen.*

Faire jouer des eaux. *Bronnen laaten springen.*

Jouer quelqu'un, le railler. *Iemant soppen, of scheeren, met iemant scherffen, iemant voor de gek, of voor den droel houden.*

‡ Jouer à quite, ou à double. *Om niet, of dubbel spelen; om niet, of om 't al spelen.*

‡ Jouer de malheur. *Ongelukkig spelen, ongelukkig in 't spelen zyn.*

‡ Jouer au plus fin. *Zoeken te be- driegen.*

‡ Jouer d'un tour à quelqu'un. *Ie- mans een trek, of pots spelen.*

‡ Jouer à se perdre. *In zyn verderf loopen; dingen doen waar door men verlooren, of in 't verderf raakt.*

‡ Jouer au plus sûr. *Zich in eene neetelige zaak heel omzigtig gedraa- gen.*

‡ Que vous jouëz au monde un petit personnage! *Wat vertoont gy eene kleine personaadje in de we- relt!*

Se jouer. *Se moquer de quelqu'un. Met iemant scherffen, of spotten, iemant voor den droel, of voor den gek houden.*

Se jouer. *Se prendre à quelqu'un. Iemant aanhaalen, iemant aan den hals haalen, iemant aandoen.*

Ne vous jouez pas à lui. *Fop hem niet; haal hem niet aan, of haal hem niet aan den hals.*

JOUËT, *f. m.* Amusement d'enfant. *Speelgoedt, speelwerk, kinder poppegoeds.*

Jouct. Objet de raillerie & de mépris. *Spel, spot. Voorwerp van spot, en van smaadt.*

Etre le jouët de ses ennemis. *De spot van zyn vyanden zyn.*

* Il fut le jouët de la fortune. *Hy was de speelbal van 't geluk.*

JOUEUR, *f. m.* Spielder, speeler. Un grand joueur. *Een groot speelder.*

Joueur de gobelets. *Een guichelaar, een die uit de gocheltas, die met bekertjes, of met dopjes speelt.*

Joueur d'instrumens. *Een speelman op snaarzuigen.*

‡ C'est un rude joueur. C'est un homme à qui il ne se fait pas jouer. *'t Is een harde quast, of 't is een ruuwe gast. 't Is een man daar niet meê te gekken is, of dien men niet aanhaalen moet.*

Joueuse, *f. f.* Speelster. C'est une grande joueuse. *'t Is eene groote speelster.*

‡ JOUFLU, joufluë, *adj.* Qui a de grosses jouës. *Dikbekkig, dik-koonig, die dikke wangen, of koonen heeft.*

JOUG, *f. m.* Prononcez, Jouc. *Een jok, of juk, gespan.*

Joug de chariot. *Een wagen gespan; een gespan voor een wagen.*

* Plier sous le joug. *Onder 't jok buigen.*

S'affranchir du joug de la France. *Zich van 't Fransche jok ontslaan, of vry maaken.*

JOVIAL, joviale, *adj.* Gai. *Lustig, vrolyk, bly, blygeestig.*

Humeur joviale. *Een vrolyke aart, of inborst.*

JOUIR, *v. n.* Genieten, bezitten, de bezitting, of 't genot ergens van hebben, gebruiken.

Jour d'une terre. *Een landt bezisten.*

* Jouir d'une maitresse. *'t Genot van eene vryster hebben. De uiterste gunst van eene vryster genieten.*

Jouissant, jouissante, *part.* Genietende, gebruikende, bezittende.

JOUISSANCE, *f. f.* Genieting, genot, bezitting, gebruik.

Avoir la jouissance de son bien. *'t Bezit van zyn goeds hebben. Zyn goeds bezitten.*

* Avoir la jouissance d'une femme. *De genieting, of 't gebruik van eene vrouw hebben.*

JOUR, *f. m.* Dag.

La pointe du jour, le point du jour. *'t Krieken van den dagh, 't aanbreken van den dagh, de dageraadt.*

De jour en jour. *Van dagh tot dagh.*

Il fait jour. *Het is dagh.*

Le jour commençoit à paroître. *De dagh begon door te breeken; 't begon te daagen.*

Diferer de jour en jour. *Van dagh tot dagh uistellen.*

Etre de jour. *(Terme de guerre.) Een dagh 't opperhoofdsman(chap, of 't hoofdtgebiedt hebben.*

Les bons jours. *Les dimanches & les fêtes. De vierdagen. De zondagen en heilige dagen.*

Le jour des morts. *La 'wouffaints. Allerheiligen.*

Les grands jours. *De lange dagen.*

Les jours d'été. *De zomerdagen.*

Les grands jours. *Les jours de l'Assemblée des Commissaires députez par le Souverain. Landtdagen.*

Algemeene rechte dagen waar op de gemagtigden van 's Landts Vorst, of van de Saaaten vergaderen.

Tenir les grands jours. *Recht dagen, of Landtdagen houden.*

Jour gras. *Vastenvonds, vleeschdagh.*

Jour maigre. *Vastendagh, vischdagh.*

Jour ouvrier. *Werkdagh, werken dagh.*

Vivre au jour la journée. *Van zynen daghuur leeven.*

Passer inutilement ses plus beaux jours. *Onnuttelyk zyne schoonste dagen, of tydt verslyten, of doorbrengen.*

* Donner tous ses jours aux plaisirs. *Al zynen tydt in genoegten doorbrengen.*

* Voir le jour. *Vivre. 't Licht aanschouwen; leeven.*

* Ouvrage indigne du jour. *Een boek dat het licht onwaardig is.*

* Se faire jour l'épée à la main. *Met den degen in de vuist door de vyanden heen breeken.*

Jour. Etre, naissance. *Wezen, geboorte, leeven.*

Ceux qui nous ont donné le jour. *Zy die ons 't leeven gegeeven hebben.*

Perdre le jour. *Mourir. 't Lichterven, overlyden, steruen.*

Jour. *(Terme de Peinture.) Dagh, hoogsels, licht in een schildery. (Een woordt der Schilderkunst.)*

Tableau dans un faux jour. *Een schildery die in een valsch licht, of op eenen valschen dagh hangt.*

Jour. *(Terme de Charpentier.) Opening, of lucht tusschen 't hout dat op stapel legt.*

Jour de fenestre. *Vensterlicht. Opening aan een huis daar een venster voor komt.*

De jour à autre, *adv.* Peu à peu. *Van dagh tot dagh, van tydt tot tydt, allengskens.*

D'un jour à l'autre, *adv.* Dans l'espace de deux jours, *ou environ. Om den anderen dagh. In twee dagen, of daar omtrent.*

A jour, *adv.* Qui a des ouvertures. *Doorluchtig, 't geen gaten, of openingen heeft.*

Ouvrage à jour. *Een traliwerk. Een doorluchtig werk.*

JOURNAL, *f. m.* Recit de ce qui se passe chaque jour. *Dagboek, dagregister. Een boek van 't geen dagelyks geschiedt.*

Le Journal des Savans. *Het dagregister der Geleerden. (Zeker boek dus genaamt.)*

Journal. *(Terme de mer.) Dagregister, dagboek, waar op de stormlieden dagelyks hun wedervaren schryuen.*

JOURNALIER, journaliere, *adj.* Qui se fait chaque jour. *Dagelyks, 't geen alle daag geschiedt.*

Mouvement journalier. *Dagelyksche beweging.*

* Journalier, journaliere. *Changeant. Veranderlyk, wisselvallig, wisselbuurtig, onbestendig, wispelsturig.*

* Beauté journaliere. *Veranderlyke schoonheit.*

* Les armes sont journalieres. *De wapenen zyn wisselvallig.*

JOURNALISTE, *f. m.* Een dagboekschryuer, een schryuer van een dagverhaal.

JOURNÉE, *f. f.* Dag.

Il fit hier une agréable journée. *'t Was gisteren een schoonen, of aangenaamen dagh.*

Journée. *Travail d'un jour. Daghuur,*

huur, dagloon, dagwerk.
Paiez lui ses journées. *Betaal hem zyne daghuuren.*

Journée. Bataille. *Strydt, gevecht, slag.*

La journée du Grantque. *De slag van Granikus.*

Journée. Jour de marche. *Dag. Dageize, de wegh dien men op eenen dag kan gaan, of afleggen.*

Etre à trois journées d'une ville. *Drie dageizen van eene stad zyn.*

JOURNELLEMENT, *adv. Dage-lykch, alle dagen.*

S'exercer journellement. *Zich dage-lyks oefenen.*

JOUTE, *f. f. Steekspel, spiegelge- zecht. Een renstel met speeren, lanffen, of spiesten. Een spiegel- zeeveecht, of watergevecht.*

JOUTER, *v. n. Spiegelvechten. Met speeren tegen malkanderen ren- nen.*

‡ JOUVENCE, *f. f. (Terme bur- leque.) Jeunesse. Jeugt, jonk- heit.*

‡ JOUVENCEAU, *f. m. Jeune garçon. Jongeling, jongen.*

‡ JOUVENCELLE, *f. f. Jeune fille. Meisje, jonge dochter.*

JOYEUX. *Voyez Joieux.*

IRA. IRE. IRI. IRO.

IRASCIBLE, *adj. (Terme de Phi- losophie vulgaire.) Vergrammende, toornige. (Een woordt der gemeene Wysbegeerte.)*

L'appétit irascible. *De vergrammende begeerte, of toornige lust.*

IRE, *f. f. (Mot un peu vieux.) Co- lère. Toorn, gramschap, grimmig- heit, verbolgenheit.*

l'Ire du ciel. *De gramschap des he- mels.*

IRIS, *f. m. Arc en ciel. Regenboog.*

Iris, *f. m. & f. Sorte de fleur. Lisch, lischbloem. Zekere bloem.*

Iris jaune. *Geele lischbloem.*

Iris bulbeuse. *Knobbelachtige lisch.*

IRONIE, *f. f. Raillerie fine. Schimp- reden, spitspreuk, scherfsing, spot- terny, scheut, steek.*

IRONIQUE, *adj. Spottende, scherf- sende, spotachtig, spottig, schimpig, boertende.*

Parler d'un ton ironique. *Spotachtig, of boertende spreken.*

IRONIQUEMENT, *adv. Schimp- wyze. Op eene schimpende, boer- tende, of spottende wyze.*

Cela a été dit ironiquement. *Dat is boertenderwyze gezegt.*

IRR.

IRRADIATION, *f. f. Bestraling, uitschietsing van straa- len.*

IRRAISONNABLE, *adj. Onrede- lyk, redenloos, zonder reden.*

Animal irraisonnable. *Een onredelyk dier.*

IRRAISONNABLEMENT, *adv. (Mot peu usité.) Sans raison. On- redelyk, onbillyk, op eene onrede- lyke wyze, zonder reden.*

Il en a usé fort irraisonnablement. *Hy heeft 'er heel onredelyk in ge- handelt.*

IRRATIONAL, *adj. (Terme de Géométrie.) Ongelyk, niet over- eenkomende. (Een woordt der Landmeetkunde.)*

Ligne irrationnelle. *Een ongelyke, of onovereenkomende lyn.*

IRRECONCILIABLE, *adj. On- verzoenlyk, onbevredigend, on- verzoenbaar.*

IRRECONCILIABLEMENT, *adv. Op eene onverzoenlyke wyze.*

IRREFRAGABLE, *adj. Incon- testable. Onwederspreeklyk, on- wraakbaar, dat geen tegenspraak lydt.*

Temoignage irrefragable. *Een on- wederspreeklyk getuigenis.*

IRREGÈNERE', *f. m. Onherboor- ne, onwedergeboorne. Een onwee- dergebooren mensch.*

Les irregenez n'heriteront point le royaume de Dieu. *D'onherboor- nen zullen Gods koninkryk niet be- erven.*

IRREGULARITE', *f. f. Ce qui n'est pas conforme aux règles. Bui- tenregeligheid, ongeregeltheid, on- evenredigheid.*

Irrégularité. *(Terme de l'Eglise Ro- maine.) Een uitweering der R. Ker- ke tot de Monniksorde.*

IRREGULIER, *irreguliere, adj. Qui n'est pas selon les règles. Bui- tenregelig, oneevenredig, ongeregelt, uitregelig.*

Bâtiment irrégulier. *Een buitenrege- lig, of ongeregelt gebouw.*

Veie irrégulier. *Een buitenregelig werkwoordt.*

Irrégulier, irrégulicre. *(Terme d'E- glise.) Een die buiten de Monniks- orde wordt gehouden.*

IRREGULIÈREMENT, *adv.*

(*Mot peu usité.*) *Oneevenrediglyk, ongeschiktelyk.*

IRRELIGIEUX, *irreligieufe, adj. Qui n'a que peu, ou point de re- ligation. Ongodtsdienstig, ongodts- vruchtig, die geen, of weinig Godts- dienft heeft.*

IRRELIGION, *f. f. Ongodtsdien- stigheit, ongodtsvruchtigheid.*

IRREMEDIABLE, *adj. (Mot peu usité.) Qui est sans remède. On- helpelyk, ongeneeslyk, onhelpbaar, dat niet te helpen is.*

IRREMISSIBLE, *adj. Onvergeef- lyk, onvergeefbaar, dat niet te ver- geeven is.*

Crime irrémissible. *Eene onvergeef- lyke misdaadt.*

IRREMISSIBLEMENT, *adv. Zonder vergeevinge.*

IRREPARABLE, *adj. Onverbeter- lyk, onvergoedelyk, onherstellyk, on- herstelbaar, onboetbaar.*

Perte irréparable. *Onvergoedelyke, of onboetbaare schade, onherstelbaar verlies.*

IRREPARABLEMENT, *adv. Op eene onherstellyke, of eene onher- stelbaare wyze.*

IRREPREHENSIBLE, *adj. On- berispelyk, onstraffelyk, onwraak- baar.*

IRREPREHENSIBLEMENT, *adv. Onberispelyk, op eene onberis- pelyke wyze.*

IRREPROCHABLE, *adj. Onver- wytelyk, onwraakbaar, dien men niets verwytten kan.*

Témoignage irréprochable. *Een onver- wytelyk, of onwraakbaare getuige.*

IRRESOLU, *irresolue, adj. Qui n'a pas encore pris de ferme re- solution. Los, wankelbaar, twy- felachtig, onzeker, die geen vast besluit heeft genomen, zonder be- sluit.*

IRRESOLUTION, *f. f. Incertitude d'esprit. Wankelmoedigheid, onzekerheit, twyfelachtigheid, dub- bing.*

IRREVEREMMENT, *adv. On- eerbiediglyk, op eene oneerbiedige wyze.*

IRREVERENCE, *f. f. Oneerbie- digheit, oneerbiedinge.*

IRREVOCABLE, *adj. Onweder- roepelyk, onherroepelyk, 't geen niet te herroepen, of te wederroepen is.*

Arrêt irrévocable. *Een onwederroep- lyk vonnis.*

IRREVOCABLEMENT, *adv.*

On-

Onwederroepelyk, op eene onwederroepelyke wyze.
IRRISION, *f. f.* (Mot un peu vieux.) Moquerie, mépris. *Bespotting, spotterny, verachting, uitjouwing, belagching.*
 Chasser avec irision. *Met belagching wechiaagen, of uitdryven.*
IRRITATION, *f. f.* (Mot peu usité.) Terging, verbittering, aanbitzing, vergramming.
IRRITER, *v. a.* Tergen, vergrammen, aanbitzen, vertoornen, verbitteren, verwekken, opwekken, gaande maaken.
 Exciter la colère de quelque personne. *Iemant tot toorn verwekken.*
 * Irriter la douleur. *Pyn, of smart verwekken.*
IRRUPTION, *f. f.* Inbreuk, stroop, inval.
 Faire une irruption dans le pais ennemi. *Eenen inval in 's vyandts lands doen.*

ISA. ISL. ISO. ISS.

ISABELLE, *f. f.* Nom de femme. *Izabel. Een vrouwe naam.*
Isabelle, *adj.* Sorte de couleur. *Izabelverwe.*
ISLE, *f. f.* Prononcez *île*. *Een eiland.*
 L'Angleterre est une isle fort fameuse. *Engelant is een heel vermaart eiland.*
ISOLE', *adj.* (Terme d'Architecture.) *Eilandts, 't geen alleen, of op zich zelven staat.*
 Colonne isolée. *Een pylaar die alleen staat.*
ISOLER, *v. a.* (Terme d'Architecture.) *Afzonderlyk, of op zyn eigen muur iets bouwen, dat het geen ander raakt. (Een woordt der Bouwkunst.)*
ISOPERIMETRE, *adj.* (Terme de Géométrie.) *Van gelyken ommekring. (Een woordt der Landmeetkunde.)*
ISOSCELE, *adj.* (Terme de Géométrie.) *Gelykzydig. (Dit wordt van de driehoeken gezegt, die twee gelyke zyden hebben.) (Een woordt der Landmeetkunde.)*
ISSANT, *iffante, adj.* (Terme de Blason.) *Klimmende. (Dit wordt van leeuwen en andere dieren gezegt, die met hun halve lyf ergens uit schynen te komen, of te klimmen.) (Een woordt der Schildt-*

of Wapenkunde.)
ISSER, *v. a.* (Terme de mer.) *Tirer en haut. Ophaalen, oprckken, opbyssen.*
 Isser les voiles. *De zeilen ophaalen.*
ISSIR, (Vieux mot.) *Voyez Sortir.*
ISSU, *issuë, adj.* Dècendu. *Gesproten, afkomstig, afgekoomen, afge-daalt.*
 Les Rois dont il est issu. *De Koningen waar van hy afkomstig is.*
 Issu de germain. *Nè d'un cousin germain. Van een neef geboren. Naneef, achterneef.*
ISSUE, *f. f.* Endroit par où l'on fort. *Uitgang, de plaats daar men door uitgaat.*
 Ruë qui n'a point d'issuë. *Een blinde straat, een straat die geen uitgang heeft; een zak.*
 * Issuë. *Événement, succès. Uitkomst, uitflagh, einde.*

IST. ITA. ITE. ITI.

ISTME, *isthme, f. m.* *Landtengte, lands tusschen twee zèen.*
ITALIQUE, *adj.* (Terme d'Imprimeur.) *Italiaansche, of cursyf letter. (Een Drukkeis woordt.)*
 Lettre Italique. *Cursyf letter.*
ITEM, *adv.* *Als mede, mitsgaders, daar beneven.*
ITERATIF, *itérative, adj.* *Qui se fait une seconde fois. Meermaals, anderwerf; wederom, by herhaling.*
ITERATION. (Mot inusité.) *Voiez Reiteration.*
ITERATIVEMENT, *adv.* (Mot peu usité.) *Pour la seconde fois. Weederom, anderwerf, by herhaling, voor de tweede reis, voor de tweede maal.*
ITERER. (Mot inusité.) *Voyez Réiterer.*
ITINERAIRE, *f. m.* *Een reisbeschryving, een reis.*

JUB. JUC. JUD. JUG.

JUBE', *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) *Een gestoelte, of verheve plaats in de R. Kerke voor de zangers.*
 † Faire venir quelqu'un à jubé. *Iemant ergens toe brengen waar toe men wil.*
 † **JUBILATION**, *f. f.* (Vieux mot) *Vreugde, blyschap, of blydschap.*
JUBILE', *f. m.* (Terme de l'Eglise

Romaine.) *Zuich'aar, vry'aar, jubel'aar, rydt van blydschap.*
 Le Jubilé de l'ancienne Loi. *Het jubel'aar der oude Wet.*
Jubilé, *Jubilée, adj.* *Terme de certains Religieux.* *Vry van den koor dienst waar te nemen, (wegens hoogen ouderdom.)*
JUC. *Juchoir, f. m.* *Een hoenderbok, een plaats daar de hoenders rekken, of op stok gaan.*
JUCHER, *v. n.* *Faire percher. In 't bok jaagen, op stok jaagen.*
 † **Jucher**. *Etre monté sur quelque chose. Ergens op zisten, als een uil op een kruk.*
 † Il est juché sur son cheval. *Hy zit wilachtig, of by zit te paerds als een uil op een kruk.*
JUDAÏQUE, *adj.* *Foodtsch, Foodts, Foodijch.*
 Cérémonies Judaïques. *Foodtsche kerkezeden, of kerkligsten.*
Méchanteté Judaïque. *Eene Foodtsche boosheit.*
A la Judaïque, adv. *Foodtsch, op zyn Foodtsch, op de Foodtsche wyze.*
JUDAÏSER, *v. n.* *Op zyn Foodtsch leeven. In 't gevoelen der Fooden zyn, de zeden der Fooden volgen.*
JUDAÏSME, *f. m.* *Doctrine des Juifs. 't Foodendom, de Foodtsche leere, 't gevoelen der Fooden.*
JUDICATURE, *f. f.* *Office de judicature. Rechterfchap, rechter-ampt, vierfchaar.*
JUDICIAIRE, *adj.* (Terme de Pratique.) *Rechtelyk, gerechtelyk, tot het recht behoorende.*
Judiciaire. (Terme d'Astrologue.) *Astrologie judiciaire. Wichelary, of voorzegging uit de starren.*
JUDICIAIREMENT, *adv.* *Door 't gerecht, op eene gerechtelyke wyze.*
Cession qui se fait judiciairement. *Een gerechtelyke afftant; een afftant die gerechtelyk gefchiedt.*
JUDICIEUX, *judicieuse, adj.* *Verstandig, fchrander, fcherpzinnig, sneedig, wys.*
Homme judicieux. *Een verstandig, of fchrander man.*
JUDICIEUSEMENT, *adv.* *Verstandelyk, fchranderlyk, fcherpzinniglyk, wyffelyk, met oordeel.*
JUGE, *f. m.* *Rechter, richter, oordeelaar.*
 † **Juge cartulaire.** *Notaire. Beamptfchryver, Notaris.*

Jug-

Juge-mage. Sorte de Juge en Languedoc. *Zeker Rechter in 't landtschap van Languedok.*
Les juges des caufes. (*Termes d'Auguftins.*) Oordeelers der zaaken. *Zekere Monniken die over de kloosterzaaken der Auguftynen monniken oordeelen.*
JUGEMENT, f.m. Faculté de l'ame qui juge. *Oordeel, verftand; 't vermogen der ziele 't welk oordeelt.*
Jugement. Sentiment. Pensée. *Oordeel, gevoelen, meining, of meening, gedachte.*
Jugement. Justice. *Oordeel, gerichte, recht, vierfchaar, rechtbank.*
Poursuivre quelqu'un en jugement. *Iemans in rechten vervolgen. Iemant voor 't recht trekken.*
Jugement. Sentence, arrêt. *Oordeel, vonnis, uitspraak, besluit, gewyde.*
Le jour du jugement. *De dagh des oordeels, of van 't algemeenoordeel; de jongfte dagh.*
JUGER, v.a. C'est affirmer, ou nier. *Oordeelen. Bevestigen, of ontkennen.*
Juger. Décider par arrêt. *Oordeelen, vonnissen, befechten, oordeel vellen, vonnis ftryken, uitspreken.*
Juger un procès. *Een geding uitspreken, uitspraak over een rechtszaak doen.*
JUGULAIRE, adj. (*Terme d'Anatomie.*) Qui est de la gorge. *Van de keele, dat de keel aangaat.*
La veine jugulaire. *De keelader.*

JUI. JUJ. JUL. JUM.

JUIF, juive, adj. *Foodtsch, Jodisch.*
Juif, f.m. *Jode, Foodt, een Foodtsch man.*
Juive, f.f. *Jodinne, eene Foodtsche vrouw.*
A la Juive, adv. *Op zyn Foodtsch, op de Foodtsche wyze.*
JUILLET, f.m. *Nom de mois. Julius. Hooimaand.*
JUIN, f.m. *Nom de mois. Junius. Zom rmaand, of Wiedemaand.*
JUJUBE, f.f. *Fruit. Borstbeziën, hamotten, borstbessen.*
JUJUBIER, f.m. *Arbre. Borstbesenboom, borstbeziënboom, een wilde roozeboom.*
JULEP, f.m. (*Terme d'Apoticaire.*) *Mengeldrank, zuiverdrank, koel-*

drank.
JULES, f.m. *Nom d'homme. Julius. Een mans naam.*
JULIEN, f.m. *Nom d'homme. Juliaan. Een mans naam.*
Julienne, f.f. *Nom de femme. Juliana. Een vrouwe naam.*
JULIERS. *Ville & Duché de l'Empire. Gulyk, Gulik. Een stad en Hartogdom van 't Duitfche Ryk.*
JUMEAU, f.m. *Een tweelingbroeder, een tweeling van 't mannelyk geflacht.*
Jumelle, f.f. *Een tweelingzuster. Een tweeling van 't vrouwelyk geflacht.*
*** Cerise jumelle.** *Een dubbele kers. (Letterlyk, een tweelingkers.)*
Jumelle. (*Terme d'Imprimeur.*) *De twee zydestylen van een drukpers.*
JUMENT, f.f. *Cavale. Merrie, merrypaard.*
Jument pouliniere. *Een veulenmerri, een merrie met veulen.*
Jument. *Instrument de faux monnoieur. Een valsche munters werktuig, waar meede zy 't geldt drukken.*

IVO. JUP. JUR.

IVOIRE, f.f. *Elpenbeen, Olyfants tand. Ivoir.*
*** Cou d'ivoire.** *Cou fort blanc. Een ivoire, of elpenbeene hals, een sneeuw witte hals.*
JUPE, f.f. *Een vrouwe rok.*
Jupe d'entre deux. *Een vrouwe onderrok.*
Jupe de deffous. *Een onderkeurs, een vrouwerok die ze op 't hemdt draagen.*
JUPITER, f.m. *Jupiter. Een der zeven dwaalsterren.*
Les Satellites de Jupiter. *De Schildwachters van Jupiter. De kleine sterretjes die den planeet Jupiter omringen, (gelyk de hellebaardiens eenen Vorst doen.)*
JUPON, f.m. *Zekere rok op zyn Spaansch.*
Jupon. *Courte jupe de deffous. Een kort vrouwe onderkeursje, of onderrokje.*
IVRAIE, ivroie, f.m. *Sorte de plante. Dolik, onkruidt in 't koo-ren.*
IVRE, adj. *Dronken, vol, zat.*
IVRESSE, f.f. *Dronkenschap, dronkenheit.*
Il a fait cela durant son ivresse. *Hy*

heeft dat in zyn dronkenschap gedaan, of gedaan terwyl hy dronken was.
JUREMENT, f.f. *Vloek, eeds.*
JURER, v.a. *Allurer avec serment. Zweeren, beëdeligen, eeds doen, met eede bevestigen, of staaven.*
*** Jurer la ruine d'une personne.** *Iemans ondergang, of bederf zweeren.*
Jurer. *Blasphémer. Zweeren, lasteren, vloeken.*
Juré, jurée, adj. *Esfuré avec serment. Bezwoeren, beëdeligt, met eede bevestigt.*
La paix est jurée. *De vrede is bezwoeren.*
Ennemijuré. *Een gezworen vyandt, of doodrvyandt.*
Juré, jurée, adj. *Ce mot se dit de quelques métiers. Gezworen. Dit wordt van sommige ambachten, of beroepingen gezegt.*
Courtier juré. *Een gezworen Makelaar.*
Jurez, f.m. *Gezworenen, of gezworens onder de Handwerkers.*
JUREUR, f.m. *Zweerder, vloeker, lasteraar.*
Jureuse, f.f. *Zweester, vloekster, lasteraarster.*
JURIDICION, f.f. *Rechtsmagt, rechtsgebiedt, rechtsdwang, rechtsban, gebiedt.*
*** Avoir juridiction sur quelqu'un.** *Gebiedt over iemant hebben.*
JURIDIQUE, adj. *Qui est dans les formes de la justice. Gerechtig, gerechtelyk, behoortlyk.*
JURIDIQUEMENT, adv. *Gerechtelyk, behoortlyk, op eene gerechtelyke wyze.*
JURISCONSULTE, f.m. *Rechtsgeleerde, rechtskundige.*
JURISPRUDENCE, f.f. *Rechtskunde, rechtsgeleertheit.*
† JURISTE, f.m. *Rechtsgeleerde, een schryver in, of over de rechten.*
IVROIE. *Voyez Ivraie.*
IVROGNE, f.m. *Een dronkaart, een die tot den dronk, of tot dronkenschap genegen is, of aan den dronk overgegeeven is.*
† IVROGNER, v.n. *Zich vol en zat drinken. Zyn gat vol zuipen. Zich met drank opvullen.*
IVROGNERIE, f.f. *Dronkenschap, zuipen en zwelgen.*

JUS, *f. m.* Suc liquide qui fort des fruits, *en* de la viande. *Sap*, *sep*, *vochtigheit die uit de vruchten*, of *uit het vleesch komt*.

Jus de mouton. *Sop van schaapenvleesch*.

‡ **Le jus** de la vigne. *Le vin. Het sap, de vocht des wynstoks. De wyn*.

JUSIER. *Voyez Gefier*.

JUSQUES, *juſque*. (*Prépoſition*.) *Tot, tot dat*.

Jusques à cette heure. *Tot deezen tydt toe, tot op dezen tydt, of op dezen dagh*.

Jusques à revoir. *Tot weêrxiens*.

Jusques à ce qu'il ait fait cela. *Tot dat hy dat gedaam heeft*.

JUSSION, *f. f.* Commandement, ou ordre du Pape. *Een Pauſſelyk gebodt, of bevel*.

JUSTE, *adj.* Equitable. *Rechtvaardig, rechtsmatig, billyk*.

Dieu est jute. *Gods is rechtvaardig*.

Il y a peu d'hommes justes. *Daar zyn weinig rechtvaardige menſchen*.

Juite, *adj.* Egal, proportionné. *Behoorlyk, evengelyk, wel paſſende, dat wel paſt*.

Des ſouliers fort justes. *Schoenen die wel paſſen*.

Comparaiſon jute. *Eene goede, welgepaſte, of nette vergelyking, of gelykenis*.

Juite, *f. m.* Homme de bien. *Een rechtvaardige, een vroom deugdzaam man*.

Les justes font dans la main de Dieu comme dans leur lieu de refuge. *De rechtvaardigen zyn in Gods handt, als in hunne ſchuilplaats*.

Juite, *adv.* Avec justesse. *Fraai, verſtandig, net*.

Parler jute. *Verſtandig ſpreken*.

Tout jute. *Fort à propos. Heel net, net van paſſe, recht tydig, wel ter ſneê*.

‡ **Tout jute**: (*Ironiquement*.) *Fort mal à propos. Heel net, recht tydig, wel ter ſneê*. (*Al laghende*.) *Dat is, Heel t'onpas, of ontydig*.

JUSTE-au-corps, *f. m.* Eſpece de vêtement d'homme. *Een mans rok*.

Juste-au-corps de femme. *Een vrouwejak, dat om 's lyff ſluit*.

JUSTEMENT, *adv.* Avec justice. *Rechtvaardiglyk, billyk*.

Justement puni. *Rechtvaardiglyk geſtraft*.

Justement. *Précifément. Even, ſlip, juiff*.

Il vint justement à deux heures. *Hy quam juiff ten twee uren*.

JUSTESSE, *f. f.* Tempérament jute entre l'excès & le défaut. *Rechtsmatigheit, behoorlykheit, betaamykheit, rechte maat, of wyze*.

Ecrire avec justesse. *Net en verſtandig ſchryven*.

Pécher contre la justesse. *Een miſlagh tegen de netheit begaan*.

JUSTICE, *f. f.* *Rechtvaardigheit, gerechtigheit*.

Justice commutative. *Verwiſſelende rechtvaardigheit*.

Justice distributive. *Uisdeelende rechtvaardigheit*.

Justice. *Juridiction. 't Recht, rechtsban, rechtsgebiedt, rechtsmagt, rechtsdwang*.

Avoir haute & basse justice. *Hoog en laag recht hebben. Galg en rådts mogen voeren*.

Justice. *Judicature. Rechtspleeging, vonnis, uitſpraak*.

Charge de justice. *Rechtsſchap, rechteramp*.

Justice. *Tribunal de justice. Recht, vierſchaar, richterſoel, rechtbank*.

Appeller quelqu'un en justice. *Iemant voor recht roepen*.

Justice. *Gens de justice. 't Gerecht, de gerechtſluiden. Richters, gerechtsdienaars*.

Etre entre les mains de la justice. *In handen van 't gerecht zyn*.

Justice. *Exécution de sentence criminelle. Recht, halsſtraf, uisvoering van een halsvonnis*.

On va faire justice. *Daar zal recht worden gedaan*.

JUSTICIABLE, *adj.* *Sujet à la justice de quelque juge. Rechtplichtig, onder iemants recht, of gebiedt ſtaande*.

JUSTICIER. *Voyez Haut Justicier*.

JUSTIFICATIF, *justificative, adj.* *Qui juſtifie. Rechtvaardigend, dat rechtvaardigt*.

Piece justificative. *Een rechtvaardigend gedingſtuk, een ſtuk in rechten dat een zaak goeds maakt, of*

't geen reſtrvaardigt.

JUSTIFICATION, *f. f.* (*Terme de pratique*.) *Rechtvaardiging, verdediging, verweering*.

Justification. (*Terme de Théologie*.) *Rechtvaardiging, rechtvaardigmaking, vryſpreekking des zondaars voor Godt*.

La justification se fait par la foi en Jesus-Christ. *De rechtvaardiging geſchiedt door 't gelove in Jesus Chriſtus*.

Justification. (*Terme d'Imprimeur*.) *Aankoojing der bladzyden, om ze gelyk te maaken*.

JUSTIFIER, *v. a.* *Montrer l'innocence d'une personne. Rechtvaardigen, verdedigen, verontſchuldigen, iemants onſchuldts betoonen, of bewyzen*.

Justifier. *Confirmer. Rechtvaardigen, beveſtigen, verſterken, bewaarheeden*.

Il a bien justifié le proverbe, &c. *Hy heeft het ſpreekwoordt wel beveſtigt, of wel bewaarheit, enz*.

Justifier. (*Terme de Théologie*.) *Rechtvaardigen. Vry ſpreken, vry verklaaren in Godts oordeel*.

La grace seule nous juſtifie. *Wy worden alleen uit genade gerechtvaardigt*.

Justifier. (*Terme d'Imprimeur*.) *De bladzyden gelyk aankoojen*.

JUSTINIEN. (*Nom d'homme*.) *Juſtiniaan*. (*Een mans naam*) *Les Inſtitutes de Juſtinien. De onderwyzingen van Juſtiniaan*.

K.

K, *f. m.* *Dixième lettre de l'alphabet. K. De tiende letter van 't A, B, C*.

KAR. KIR.

KARABE, *f. m.* *Ambre jaune. Geelle barnſteen, geelle brandſteen*.

KARAT. *Voyez Carat*.

KIRIELLE, *f. f.* *Kyrielle, (Terme de poëſie Francoiſe.) Een ſoort van oude Franſche rymerye, daar men 't zelfde vers op 't einde eens wederhaalt*.

‡ **Kirielle**, *f. f.* *Liste, dénombrement. Lyſt, optelling, overſlagh, overrekening*.

KIRIE' ELEISON, Kyrie eleison, *f.m.* (*Endroit de la Messe qui signifie Seigneur aie pitié de nous.*) Een stuk in de Misse dat betekent, *Heer ontferm u onzer.*

L.

L, *f.f.* Onzième lettre de l'alphabet. *L.* De elfde letter van A, B, C.

LA. LAB.

LA. Article du nom féminin. *De, een woordleedje.*

La prudence. *De voorzichtigheit.*

Là. Un des tons, ou notte de la Musique. *La. Een toon, of noot der Zangkunst.*

Là. Particule démonstrative. *Daar. Een aanwyzend woordleedeken.*
Ces gens-là. *Die luiden, dat volk daar.*

Là. *Adverbe delieu.* En cet endroit. *Daar, in die plaats.*

Seïez vous là. Allez là. Il vient de là. *Zit gy daar. Gaat daar. Hy komt daar van daan.*

Hé! que dites-vous là? *Och! wat zegt gy daar?*

Là là. *Sorte d'adverbe d'exhortation.* Zoo, zoo. (*Een vermaanend bywoordt.*)

Là-là. *Affez-bien.* Zoo zoo. *Goed genoeg, samelyk, of redelyk wel.*

La, la la! *Sorte d'interjection qui marque un mouvement de joie.* *Hei, hei, hei! Een inworpel dat eenige beweeging van blydschap te kennen geeft.*

LABEUR, *f.m.* (*Mot peu usité.*) *Travail. Arbeidt, werk, moete, bezigheid, werkzaamheit.*

LABIALE, *adj.f.* (*Terme de Grammaire.*) *Dat met de lippen uitdrukt en uitgesproken wordt.* (*Een woordt der Letterkunst.*)

Lettre labiale. *Lipletter. Een letter die met de lippen uitgesproken wordt.*

‡ Ofres labiales. (*Terme de Palais.*) *Mondelinge, of mondelyke aanbiedingen.* (*Een woordt van 't Gerrechtshof.*)

LABILE, *adj.* *Ce mot se dit d'une mémoire qui ne retient rien. Vergeerachtig, zwak, slap.* Dit woordt van de geheugenis gezegt, die

niets behoorlyk onthoudt.

Avoir la mémoire labile. *Een zwak geheugen hebben.*

LABIRINTE, Labyrinthe, *f.m.* *Lieu où il y a tant de chemins entrelassez qu'on s'y égare. Doolhof. Een plaats daar zoo veel wegen in malkanderen loopen dat men 'er in verdwaalt.*

* Labirinte. *Embaras. Doolhof, verwarring, moeijelykheit.*

* Nous avons en droit deux règles pour nous démêler de ce labirinte. *Wy hebben in de rechten twee regels om ons uit dien doolfhof te helpen.*

LABORATOIRE, *f.m.* (*Terme de Chimiste.*) *Lieu où font les fourneaux. 't Sookhuis der Stoffcheideren.*

LABORIEUX, laborieuse, *adj.* *Arbeidzaam, werkelyk, werkzaam.*

C'est un garçon fort laborieux. *Dat is een zeer arbeidzaam, of werkzaam jongeling.*

LABORIEUSEMENT, *adv.* *Arbeidzaamlyk, naarstiglyk, met veel werkzaamheit.*

LABOUR, *f.m.* *Travail de labourer avec la charuë. Akkerbouw, akkering, akkerwerk, landbouw, veldsbouw.*

Labour. *Travail de vigneron avec sa houë, ou de jardinier avec sa béche. 't Omgraven des wyngaards, het ompitten der aarde.*

LABOURABLE, *adj.* *Bouwbaar, bequaam om bebouwt, of geploegt te worden.*

Terre labourable. *Bouwlands.*

LABOURAGE, *f.m.* *Travail de labourer avec sa charuë. Akkering, landbouw, veldsbouw, akkerbouw.*

LABOURER, *v.a.* *Ploegen, omploegen, landbouwen.*

Labourer un champ. *Een akker omploegen.*

Labourer. (*Terme de Vigneron & de Jardinier.*) *Graaven, omgraaven, spitten, ompitten, delven.*

LABOUREUR, *f.m.* *Landbouwer, akkerman, boer, bouman.*

LAC.

LAC, *f.m.* *Grande étendue d'eaux dans les terres. Een meer. Een groote waterpoel in 's landt.*

LACER. *Voyez. Lasser.*

‡ LACERATION, *f.f.* *Verscheuring.*

‡ LACERER, *v.a.* *Déchirer. Verscheuren.*

Lacéré, lacérée, *adv. & part.* (*Mot peu usité.*) *Déchiré. Gescheurt, verscheurt, aan stukken gescheurt.*

LACET. *Voyez. Lasset.*

LACHE, *adj.* *Qui n'est pas tendu. Slap, dat niet gespannen is, dat niet strak, of uitgespannen is.*

Corde lâche. *Een slap touw.*

Lâche, *adj.* *Qui n'a point de cœur. Qui a l'ame basse. Lashartig, bloohartig, bloode, zonder hart en moedt, eerloos, of onwaardig van gemoedt.*

Action lâche. *Een bloode, of lashartige daadt.*

LACHEMENT, *adv.* *Lashartiglyk, bloodelyk, schandelyk.*

Se rendre lâchement. *Zich schandelyk overgeeven.*

LACHER, *v.a.* *Détendre. Vieren, losmaaken, wat schoot geeven, een weinig ontbinden 't geen te styf gespannen is.*

Lâcher. *Laisser aller. Los laten, ontstaan, laaten gaan, in vryheit stellen.*

Lâcher un prisonnier. *Een gevangen los laten.*

Lâcher. *Donner un bénéfice de vente. Loozen, lossen, openen, stoelgang maaken, een buikloop veroorzaken, laxceeren.*

Les prunes lâchent. *De pruimen maaken stoelgang.*

Lâcher le pié. *Fuir. Vluchten, vlieden, de vlucht neemen, of kiezen.*

LACHETE', *f.f.* *Poltronnerie; bassesse d'ame. Blooheit, bloohartigheit, lashartigheit, eerloosheit, laagheit, of onwaardigheid van gemoedt.*

Faire une lâcheté. *Eene eerloosheit begaam. Een bloode, of eerlooze daadt doen.*

LACIF, lative, lascif, *adj.* *Geil, onkuysch, ontuchtig.*

Le bouc est lacif. *De bok is geil, of is een geil dier.*

LACIVEMENT, *adv.* *Onkuyschelyk, ontuchtiglyk, op eene geile, ontuchtige, of onkuysche wyze.*

LACIVETE', *f.f.* *Geilheit, onkuysheit, ontuchtigheid, ontucht.*

LACONIQUE, *adj.* *Serré, pressé. Kort, bondig, krachtig, beknoppt.*

knops.
Stile laconique. Een bondige, of beknopste styl.
LACONIQUEMENT, *adv.* Succinctement. Beknoptelyk, bondig, op eene korte en bondige wyze.
Parler laconiquement. Beknoptelyk, of bondig spreken.
LACONISME, *f. m.* Een korte, beknopste, bondige styl, of wyze van spreken, eene verkorte, of beknopste spreekwyze.
LACQ. Voyez Lac.
LACRIMAL, *lacrimal*, *adj.* Traanachtig.
Fistule lacrimale. De traanpyp.
Glandes lacrimales. De traanklieren.
LACRIMATOIRE, *f. m.* (Vase dont les Anciens se servoient.) Een traanflesje. (Een flesje dat de Ouden gebruikten.)
LACTE', *lactée*, *adj.* Ce mot se dit de certaines veines. Melkachtig. Dit wordt van zekere aderen gezegt.
Les veines lactées. De melkaders.
LACUI, *f. m.* Een klein grysvogeltje gelyk een Meerle, zeer leerszaam, in China bekend.
LACUNE, *f. f.* Lignes qui manquent dans un livre, & qui interrompent la suite. Een open vak in een boek. Eenige overgestage, of uisgelate regels in een boek die den zin breken.

LAD.

LADRE, *adj.* Malade de ladrerie. Melaatsch, lazarus, of lazaris.
Ladre. Ce mot se dit des cochons. Gortig, ongens. Dit wordt van de verkens gezegt.
Porc ladre. Een gortig verken.
Ladre. (Terme de Chasse.) Ce mot se dit des lièvres qui habitent aux lieux marécageux. Waterig. Dit wordt van de haazen gezegt die zich in de moerassige plaatsen onthouden.
Cheval ladre. Cheval qui a des marques blanches autour de l'œil & au bout du nez. Een paerdt dat witte vlakjes rontom 't oog, en op 't uiterste van de neus heeft.
‡ Ladre, *f. m.* Avare fardide, fans cœur & fans honneur. Een Lazerus, een schrok, een vrek, een vuile gierigaart, een mensch zon-

der eer en schaamte.

LADRERIE, *f. f.* Melaatsheit, lazerye.
Ladriere blanche. Wiste melaatsheit, quaadt zeer.
‡ Ladriere. Avarice fardide. Schrokigheid, vrekheit, vuile gierigheid.

LAI.

LAI, *adj.* Laïque. Séculier. Leek; wereldlyk, die niet geestelyk is.
Frere lai. Leekbroër.
Lai, *f. m.* Sorte de vieux poëme François. Een ouds Fransch lierdicht, of danslied.
Lai. Voyez Lé.
LAID, *laide*, *adj.* Difforme. Leelyk, afzienlyk, mismaakt, misfallig, of misfallig.
Elle est laide de visage. Zy is leelyk van aanzicht.
Laide, *f. f.* Qui a de la laideur. Een leelyke, een leelyk vrouw mensch.
LAIDEUR, *f. f.* Leelykheit, mismaaktheit, misfalligheid.
La laideur est l'image de l'enfer. De leelykheit is het afbeeldszel der hel.
‡ LAIDRON, *f. f.* Fille laide. Een leelyke bely. Een leelyk vrouw mensch.
LAIE, *f. f.* Femelle de sanglier. Het wyffe van een wildt zwyn.
Laie. Sorte de Marteau à tailler de la pierre. Een steenhouwers hamer.
LAIER, *v. a.* (Terme de Tailleur de pierre.) Steen houwen.
LAIETTE, *f. f.* Petit coffre de bois. Een laade, of laä.
LAIETTIER, *f. m.* Artisan qui fait toute sorte de caisses. Kistemaker, schrynwerker.
Il est maitre laiettier à Lewarde. Hy is meester schrynwerker te Leewarden.
LAINAGE, *f. m.* Wolle koopmanschap, wolle waaren.
LAINÉ, *f. f.* Wol. Schaapsvacht. Achetter de la laine. Wolkoopen. Vendre les laines des brebis. De schaapsvachten verkoopen.
LAINÉUX, *laineux*, *adj.* Wollig. Die veel wol heeft.
LAINIER, *f. m.* Qui travaille en laine. Wolverkoper, wolscheider, een die in wol werkt.
Lainiere, *f. f.* Femme, ou veuve de lainier. Wolverkoopster. Een

wolkopers, of wolscheiders vrouw, of weduwe.

LAIQUE, *adj.* Weereldlyk.
LAIS, *f. m.* Een jong boomtje.
LAISARD, *f. m.* (Espèce de serpent.) Een haagdis. (Een vergiftig dier.)
LAISSÉ ES, *f. f.* (Terme de chasse.) De drek der wolven, en wilde zwynen.
LAISSER, *v. a.* Quitte, abandonner. Verlaaten, begeeven, overgeeven, ten beste laten.
Laisser sa femme. Zyn vrouw verlaaten.
Laisser. Ne pas empêcher. Laaten, toelaaten, niet beletten, niet verhinderen, of niet weeren.
Laisse le faire. Laat hem begaan, laat hem geworden.
LAISSÉ. Voyez Laisse.
LAIT, *f. m.* Melk.
Lait de vache. Lait de chèvre. Kooimelk, of koeijmelk. Geitemelk.
Lait de femme. Frouwemelk, zög.
Lait de beurre. Kernemelk, botermelk, zuip, of zuup.
Petit lait. Lait clair. Wel, afgenome, of afgesapte melk.
*** Veau de lait.** Veau qui tette encore. Een melkkalf, een zuigend kalf.
*** Dens de lait.** Les premières dens. Melktanden. De eerste tanden.
*** Avoir une dent de lait contre une personne.** Een wrok, of ouden haat tegen iemand hebben.
*** Fièvre de lait.** Zoogbroeder. Medezuigeling, een die met iemand de zelve borsten heeft gezogen.
*** Sœur de lait.** Zoogzuster. Medezuigeling. Een dochter die met een ander de zelve borsten heeft gezogen.
‡ Troubler le lait à une nourrice. Een minne bestruiven, of met kindt maaken.
*** La voie de lait.** De melkwez.
Lait virginal. Composition pour laver le visage. Maagdemelk. Zeker overgehaalt water om 't aanzicht mee te wasschen.
LAITAGE, *f. m.* Lait. Melk, melksoyze, zuivel.
LAIANCE. Voyez Laité.
LAIÉ, *f. f.* Sémence de poisson. De bom, of gelt van vijch.
Lait de carpe. De bom van een karp.
LAIÉ, *lité*, *adj.* 't Geen een bom, of gelt heeft.
Harant lait. Een geldtharing, of bomkurig.

- haring, een hommer.
LAITERIE, *f. f.* Een boeren achterhuis, 't bouwhuis, of melkhuus.
LAI TEUX, laiteufe, *adj.* Melkachtig, als melk.
LAI TIÈRE, *f. f.* Femme qui porte du lait à vendre par la ville. Melkrouw, melkwyf, melkverkoopster.
LAI TON, ou liton, *f. m.* Gekalmynt koper, dat geel is als goud.
LAI TUE, *f. f.* Herbe. Latouw, latuww, latouw/salaadt.
Laituë pommée. Krop/salaadt.

LAM.

- LAMANAGE**, *f. m.* Inlootzing.
LAMANEURS, *f. m.* (Terme de mer.) Lootzen, lootsluiden, die de schepen in de havens brengen.
LAMBEAU, *f. m.* Piece d'ctofe qui pend à un habit, guenille. Een lap, flard, of stuk dat uit een kleeds gescheurt is, en'er by hangt.
 Son habit s'en va en lambeaux. Zyn kleeds styf aan flarden.
Lambeau, lambel. (Terme de Blason.) Een balk in een wapen.
LAMBOURDES, *f. f.* (Terme de Charpentier.) De ribben waar op een zolder legt.
LAMBREQUIN, *f. m.* (Terme de Blason.) 't Loof- of lofwerk rondom een wapen.
LAMBRIS, *f. m.* (Terme de Menuisier.) Beschot, schutwerk waar mede men de muuren beschiet.
Lambris. (Terme de Maçon.) Een plaastergewelf, of gewelfjel; een overwelfsel van plaasterwerk.
LAMBRISSAGE, *f. m.* Lambris de Menuisier, ou de Maçon. 't Beschieten, 't beschut, beschot, of 't schutwerk van een Schrymwerker. Plaastergewelf van een Metselaar.
LAMBRISSEUR, *v. a.* Beschieten, met houtwerk beschieten, of bekleden.
Lambriffer une chambre. Een kamer beschieten.
LAMBRUCHE, *f. f.* Vigne sauvage, ou le fruit qu'elle produit. Een wilde wynstok, of wilde wyngaardt, of de vrucht die by voortbrengt.
LAMÉ, *f. m.* Kling, lemmer.
Lame d'épée. De kling van een degen.
Lame vidée. Een holle kling.
Lame à dos. Een kling met een rug.

LAM.

- Lame de coutEAU**, de rafoir, de ciseaux, de lancette. Het lemmer van een mes, van een scheermes, van een schaer, van een laatzlym.
Lame. Petite plaque de métal déliée. Een dun metaal plaatje.
Lame. (Terme de Rubanier.) De latten, of treden van de getouwden der lintwerken.
Lame. (Terme de Tisserand.) De scheering van 't linnen op het weefstouw.
LAMENTABLE, *adj.* Déplorable. Beweenlyk, beklaglyk, beschreijelyk, erbarmelyk, deerlyk, jammerlyk, klaglyk.
Voix lamentable. Een klaglyke stem.
Etat lamentable. Een erbarmelyke staat.
LAMENTABLEMENT, *adv.* Klaglyk, droeviglyk.
LAMENTATION, *f. f.* Plainte, gémissent. Geklagh, klagte, jammerklagt, geschrei, geweën, gekerm, weeklazing, weeklagte.
LAMENTER, *v. a.* Déplorer. Kermen, klaagen, weenen, jammeren, weeklaagen, beklaaen, beweenen, bejammeren.
Se lamenter, *v. r.* Déplorer son malheur. Zyn ongeluk beklaaen, klagen uitstorten, of uitboezemen, zich over zyn ongeval beklaaen.
LAMENTIN, *f. m.* Een soort van groote zeevisch, in Amerika bekeent, en zeer goet om te eeten.
LAMIE, *f. f.* Monstre marin. Zeker slach van zeedrocht. (Zie Rondelet, Hist. der vi. ichen.)
LAMINOIR, *f. m.* (Terme de Monnoie.) Een pletmeulen in de munt.
LAMPAS, *f. m.* (Tumeur au palais du cheval.) Een gezwel aan 't verhemelte van een paerd.
LAMPASSE, lampassée, *adj.* (Terme de Blason.) Met uitsteekende tongen. Dit wordt van de dieren gezegt die hunne tongen in een wapen uitsteeken. (Een woordt der Schild- of Wapenkunde.)
LAMPE, *f. f.* Een lamp.
Lampe d'Eglise. Een Kerklamp.
Lampe inextinguible. Een onuitbluschaare lamp, een lamp die niet uitgaat.
† **LAMPE'E**, *f. f.* Grand verre plein de vin. Een groete roemer, of een groot glas vol wyn.
† **LAMPER**, *v. a.* Boire à grands coups. Zuipen, beekeren, met groete glaazen drinken.

LAM. LAN.

- † **Nous avons lampé tout le jour**. Wy hebben den ganschen dag gebeckert.
LAMPON, *f. m.* Crochet d'or, ou d'argent. Een goude, of zilvere haak, of kram om den hoeds op te doen.
Lampons, *f. m.* Sorte de chanfon à boire. Drinkliedtjes, kroegliedtjes, kroegdeuntjes.
LAMPROIE, *f. f.* Sorte de poisson. Lamprei. Zekere visch.
 Il y a une lamproie de riviere, & une lamproie de mer. Daar is zee-lamprei, en rivierlamprei.
LAMP RON, *f. m.* (Terme de Faïancier.) Een kristallyn glas daar men de olie en 't katoen van een Kerklamp in doet.
Lampron. Cudelampe de terre. Zekere aarde lamp. De voet, of 't onderste van een aerde lamp.

LAN.

- LANCE**, *f. f.* Een speer, een ren-speer, een lans.
Lance de drapeau, oud'étendard. De stang, of stok van een vaandel, of standert.
Lance à feu. Fusée de feu d'artifice. Een vuurpyl.
LANCER, *v. a.* Darder. Schieten, werpen, met kracht werpen.
Lancer du dard. Een pyl schieten, een schicht werpen.
 * **Le soleil lance ses rayons**. De zon schiet haare stralen uit.
Jupiter lança sa foudre. Jupiter schoot zynen blixem uit.
Lancer. (Terme de Chasse.) Het wildt uit zyn leger, of schuilplaats jaagen.
Lancer un loup. Een wolf uit zyn hol jaagen.
Lancer un lievre. Een haas uit zyn leger jaagen, of opjaagen.
Se lancer, *v. r.* Se jeter sur quelqu'un. Op iemand aanvliegen, iemand aanvallen, iemand aangrypen, of iemand toeschieten.
Un lion se lança sur lui. Een leeuw schoot op hem toe.
LANCETTE, *f. f.* Laatzlym, vlym.
LANCIER. Cavalier qui autrefois étoit armé d'une lance. Speerruiter. Een ruiter die voortyds met een speer was gewapent.
LANDE, *f. f.* Terre sablonneuse & stérile. Een heide, of hei. Een dor, zantachtig, onvruchtbaar landt.

La lande de Moock est fort renommée. De Mookerhei is zeer vermaart.

LANDGRAVE, *f. m. & f.* Een Landgraaf, of Landgravin.

Le Landgrave de Hesse est un Prince qui a du cœur. De Landgraaf van Hessen is een Prins die hart en moeds heeft, of is een dapper Vorst.

LANDGRAVIAT, *f. m.* Landsgraaffschap, Landgraaflykheit. Een zekere landstreek die een Landgraaf beheerscht.

LANDI, *f. m.* Landit. Certain tribut qu'on paioit autrefois au Recteur de l'université de Paris. Zekere schatting die eertyds aan den Oppertesijder der hoogeschoole van Parys wierdt betaalt.

LANDIER, *f. m.* (Mot peu usité.) Sorte de grand chenet. Een groot brandryzer, of vuuryzer.

† Il est froid comme un landier. Hy is zoo kout als een brandryzer, dat is, hy is heel niet kout, of heel heet.

LANDIT. Voyez Landi.

LANERET, *f. m.* Oiseau de proie fort petit. Een wachtelhavik, een vinkenhavik.

LANGAGE, *f. m.* Langue. Taal, taale, spraak.

Parler divers langages. Verscheide taalen spreken.

Langage. Discours. Taal, reden, gesprek.

Cessez de tenir ce langage. Houd op, of laat af dees taal te voeren.

* Le langage des Dieux. La poésie. De Godentaal, de taal der Goden. De dichtkunst.

* Le langage des yeux. Les pensées du cœur que les yeux expliquent. De spraak der oogen. De gedachten die door de oogen worden uitgedrukt.

Le langage descieux. De stem des hemels. De wonderen van 't hemelgewelf.

LANGE, *f. m.* (Terme de Nourisse.) Kinderluur, of luijer, (Vriechruwe) een doek waar in men de kinderen bakert.

Lange de toile. Lange de drap. Een linne luur. Een wolle luur.

Lange. (Terme d'Imprimeur en tailles douces.) Een lap. Een wolle doek der plaatdrukkeren.

Lange. (Terme de Cartonnier.) Een flodder, een vierkante wolle lap der

papiermakegen.

LANGOUREUX, langoureuse, *adi.* Languissant. Quynende, quynachtig, queelende, uitteerende.

Mener une vie langoureuse. Gaan quynen, een quynend leven leiden.

LANGOUREUSEMENT, *adv.* Quynende, op eene quynende, of uitteerende wyze.

LANGOUSTE, *f. f.* Sorte de poisson. Zekere bloedlooze zeevisch, met een stekelige huid, die zy, als de slangen, uitschudt.

LANGUE, *f. f.* Tong, tonge.

Tirer la langue. De tong uisteeken.

† Il lui verroit tirer la langue d'un pié qu'il ne l'assisteroit pas. (Leterlyk; hy zou hem de tong wel een voet lang zien uisteeken, dat hy hem niet zou helpen.) Hy zou hem in den uitersten noods zien zonder hem te helpen.

* Tirer la langue. Se moquer d'une personne en tirant la langue sur lui. De tong uisteeken. Met iemand spotten, en de tong tegen hem uisteeken.

* Prendre langue. S'enquerir. Onderzoeken, navorschen, naspeuren, navraaggen.

† Avoir bien de la langue. Etre grand caufeur, ou caufuse. Een lange tong hebben. Een groote snapper, of snapper zyn.

* Avoir la langue grasse. C'est bégaiier. Stamelen, hutteren, stameren, zwaar bespraakt zyn.

* Méchante langue. Een vuile tong, een lastertong.

Langue. Le langage d'un pais. Taal, spraak van een lands.

Langue maternelle. Moedertaal, moederspraak.

Entendre bien la langue de son pais. Zyn landstaal, of de taal van zyn lands wel verstaan.

Langue. (Ce mot en parlant des Chevaliers de Malte veut dire,) nation. (Dit woordt, sprekende van de Maltheesche Ridders) beteekent, Volk, geslacht, landtaart.

Ces Chevaliers Italiens n'étoient pas les plus braves de leur langue. Die Italiaansche Ridders waren de dappersten niet van hunnen landtaart.

* Langue. (Terme de Fleuriste.) De drie opstaande bladen van de lischbloem.

* Langue. Pointe de terre qui avance dans la mer. Een tong

lands. Een hoek lands die in zee uisteeke.

Langue. (Terme de Vitrier.) De spleet, of streep in 't glas als 't doorgejenden woordt.

LANGUEIEUR, *f. m.* Een tongschouwer, een verkensschouwer. Een die de verkens schouwt of zegortig zyn.

LANGUEIER, *v. a.* Schouwen, een verken schouwen.

LANGUETTE de tuiiau d'orgues. Het tongetje van een orgelpyp.

Languette, on dit mieux égulle de balance. De tong, of naaldt van een evenaar, of weegschaal.

Languette de fusil. De trekker van een roer.

Languette de couvercle. Het ligtertje van een potdekjel.

LANGUEUR, *f. f.* Abatement de forces par maladie. Quyning, queeling, krachtseloosheit, magteloosheit, verzwakking, zwakheit, of afneeming der krachten.

Langueurs de l'amour. De smerten der liefde, liefside smerten.

LANGUIR, *v. a.* Etre abatu de maladie. Quynen, queelen, gaan hangen, ziekielyk zyn.

Faire languir un patient. C'est lorsque le bourreau ne l'expédie pas promptement. Een misdaadiger martelen, of vermoorden. Dat is, wanneer de beul hem niet haastig afmaakt.

* Languir. Mener une vie pauvre & miserable. Quynen; in armoede en elende leven.

* Languir. Mourir d'amour pour quelque maitresse. Quynen, zich quellen, treuren, van liefside tot eene vryster sterven, zich om een vryster doodelyk quellen.

Languisant, languissante, *adj. & part.* Plein de langueur. Quynende, ziekielyk, queelende, ongezon.

Une vie languissante. Een quynend leven.

* Languissant, languissante. Foible. Zwak, krachteloos, magteloos.

* Secours languissant. Een zwakke hulp, of bystand.

* Languissant, languissante. Plein d'une langueur amoureuse. Quynende, van liefside quynende. Vol liefdesmert.

* Stile froid & languissant. Een slechte zenuwlooze styl.

Ecrits languissants. Zenuwlooze schrift.

- ten.
 LANGUISSAMMENT, *adv.* Op eene quynende wyze.
 LANIER, *f. m.* Oiseau de proie. Een steenvalkij.
 LANIERE, *f. f.* Sorte de courroie pour fouëtter un sabot. Een zweep om een drysof te slaan, of om te dryven.
 Lanier d'oiseau de proie. Een leëre bandt, of riem waar meede men de jagtvoegels op de handt, of op de stok houdt.
 Lanier. (Terme de Mercier.) Een leëre riem, of boordisfel, een leëre ftookkant onder aan de vrouwe rokken.
 LANQUERRE, *f. f.* Peau en forme de boulet qui foutient un homme sur l'eau. Een leëre bol waar meede een mensch op 't water dryft.
 LANSPESSADE, *f. m.* Bas officier d'infanterie au dessous du corporal. Onderrotmeester. Lanspessaat.
 LANSQUENET, *f. m.* Sorte de jeu de cartes. Lanterlu, lanterluspel. Zeker gemeen kaartspel.
 Lansquenet. (Mot Alemant qui veut dire) Fantassin Alemant. Landtsknecht, voetknecht; een Duitsch soldaat te voet.
 LANTER, *v. a.* Koperwerk dryven, eenig gedreven werk op kopere vaten maaken.
 LANTERNE, *f. f.* Lantaarn, lantaern, lantaern.
 Lanterne fourde. Een dievelantaern, een slonsje.
 Lanterne. (Terme d'Architecte.) Een lantaern. Zeker slag van gebouw lantaernswyze gemaakt.
 Lanterne pour charger les pieces d'artillerie. Een gieter om 's geschut med te laden.
 † LANTERNER, *v. a.* Dire des bagatelles ennuieuses & importunes. Beuselen, kinderlyke beuselingen, ydel gesnap, of zottigheden praten, of uitslaan.
 † Pourquoi me vient-il lanterner? Waarom valt by my met zyn gesnap, of beuselpraat lastig?
 LANTERNIER, *f. m.* (Mot fort peu usité.) Faicteur de lanternes. Een lantaernmaker.
 Lanternier, *f. m.* Celui qui allume les lanternes par les rues. Lantaernopstecker. Een die de lantaerns door, of langs de straaten opsteekt.

- † Lanternier. Importun, ridicule. Een scholfaart, een lastig mensch, een onbeschoft, of ongechikt mensch, een halve gek die iemand met zyn ydele praat verveelt, of lastig vals.
 † LANTIPONAGE, *f. m.* Importunifé ridicule. Bepottelyke kuuren, narrepotzen, gekke kuuren.
 * LANTIPONER, *v. a.* Ennuier par un procédé ridicule. Met belagchelyke kuuren, of een onhebbelyk gedragh iemand verveelen, of lastig vallen.
 LANTURE, *f. f.* Gedreeven oewerk, of lofsteraadt op 't koper.
 LANTURLU. Een spot-, of schimpwoordt. Lanterluliedtje. Zeker oudt vermaart straatliditje, daar dit woordt dikwyls in quam.

LAP.

- LAPER, *v. a.* Boire de l'eau avec la langue. (Ce mot se dit des chiens, des loups & des renards.) Slabben. Met de tong water lekken. (Dit wordt van de honden, wolven en vossen gezegt.)
 LAPERAU. Voyez Lapreau.
 LAPIDAIRE, *f. m.* Kleinodiehandelaar, juwelier, koopman in edel gesteenten.
 LAPIDATION, *f. f.* Steenizing. 's Steenigen.
 S. Paul afflita à la lapidation de S. Estienne. De H. Paulus woonde 't steenigen van den H. Steven by.
 LAPIDER, *v. a.* Tuer à coups de pierre. Steenigen, doodt steenigen, met steenen doodt werpen, of smyten.
 LAPIDIFICATION, *f. f.* Versteening. Steenmaking. (Een Stofscheiders woordt.)
 LAPIDIFIER, *v. a.* (Terme de Chimie.) Versteenen, of door verkalking tot steen maaken.
 LAPIDIFIQUE, *adj.* Versteenend, steenmakend, steenwordend.
 LAPIN, *f. m.* Kony, rammelaar, 't mannetje van een kony.
 LAPINE, *f. f.* Femelle de lapin. Voedster, 't wyfje van een kony.
 LAPIS, *f. m.* Sorte de pierre précieuse. De azuursteen, lapislazuli.
 LAPONIE, *f. f.* Province de Suede. Laplandt. Een landtschap in Zweden.

- den.
 LAPREAU, *f. m.* Petit lapin. Een lamprei, of jong kony.
 LAPS, *f. m.* (Vieux mot.) Suite. Vervolg, verloop.
 Par laps de temps. By lankeheit van tyd, by verloop van tyd.

LAQ.

- LAQS, las, *f. m.* Sorte de nœud, ou de lien. Strik, knoop, bandt.
 Laqs d'amour. Liefdeknop, liefdesbandt, liefdesstrik.
 * Laqs. Embûches, pieges. Strikken, heimelyke laagen.
 * Il tomba dans ses laqs. Hy viel in zyne strikken.
 L'amour le tient dans ses laqs. De liefde houdt hem in haare strikken.
 LAQUAIS, *f. m.* Voetjongen, lyfknegt, volgdienaar.
 LAQUE, *f. f.* Sorte de couleur rouge. Sorte de gomme rouge. Lak, purperroode verwe. Zeegel-lak.
 LAQUELLE. Voyez Lequel.

LAR.

- LARCIN, *f. m.* Diefstal, dievery, diefte.
 Faire un larcin. Een diefstal begaan, of pleegen.
 LARD, *f. m.* Spek.
 Lever le lard. Het spek ophangen.
 Être gras à lard. Zoo vet als spek zyn.
 LARDER, *v. a.* Doorpekken, met spek doorsteeken, lardeeren.
 Larder un chapon. Een kapoen doorpekken.
 † Il étoit tout lardé de rubans. Hy was rontom, of overal met linten behangen, of bezet.
 LARDOIRE, *f. f.* Spekpriem, lardeerpriem.
 Ailes de lardoire. De veëren van een spekpriem.
 LARDON, *f. m.* Een lardeerstukje, een gesneden stukje lardeerspek.
 † Lardon. Mot piquant. Een steek, of streek, een steekwoordt, een schimpwoordt, een steekende spotterny. (Thans ook in 't Friesch, eene schimpmaare.)
 LARGE, *adj.* Breedt, breede, ruim, wydt.
 Fosse large de 15 piez. Een graht van 15 voeten wydt.

* Opi-

LAR.

* Opinion large. *C'est-à-dire, qui ne gêne point. Een ruim gevoelen, dat is, 't geen iets ligt stelt.*
 Large. Courir au large. *C'est s'éloigner de la côte, ou de quelque vaisseau. In 't ruime sop steeken. In zee steeken, van de kust, of van een eenig schip afwenden, of afhouden.*
 Engager l'ennemi au large. *Den vyandt in de ruime zee ertrekken.*
 Au large, *adv.* Sans être pressé. *Ruim, wydt uit, breed, ongedrongen.*
 Se mettre au large. *Zich wydt uitzetten.*
 LARGEMENT, *adv.* Entièrement. *Wydt en breed, volkomenlyk, sen vollen, overvloedelyk.*
 LARGESSE, *f. f.* Libéralité. *Milddadigheid, mildtheit.*
 LARGEUR, *f. f.* Breëte, ruimte, wydte.
 La largeur d'une rue, d'un chemin, &c. *De breëte eener straat, van een weg, enz.*
 Un drap de deux largeurs. *Een laken van twee breëstens.*
 LARGUE, *adj.* Vent large, ou vent de quartier. *(Termes de mer.) Ruime windt, halve windt.*
 Faire vent large. *Met een ruimen windt zeilen.*
 LARGUER, *v. a.* *(Terme de mer.) Vieren, schoot vieren, schoot geeven, los kaaten.*
 † LARIGOT, *(Mot bas & burlesque.)* Boire à tire larigot, *c'est boire du vin à grands verres. Wyn met groote teugen, of uit fluiten drinken.*
 LARMES, *f. f.* Traanen, 't water dat uit de oogen zypelt.
 Répandre, ou verser des larmes. *Traanen storten, schreijen, weenen, krysten.*
 Fondre en larmes. *In traanen smelten.*
 Larme. Goutte de quelque liqueur. *Een druppel, of druppel van eenige vochtigheit.*
 Larmes de cerf. *Hertsstraanen.*
 LARMIER, *f. f.* *(Terme d'Architecture.)* Een asdak, een uitspek over een muur.
 Larmier. *(Terme de Maçon.)* De kap van een gevel.
 LARMIERES. *(Terme de Chasse.)* De endelboekjes van de oogen der herten.
 Larmieres de cheval. *De slaap van 't*

LAR. LAS.

hoofdt van een paerdt.
 LARMOIER. *(Vieux mot.)* Voyez Pleurer.
 LARRON, *f. m.* Een dief.
 Larron d'honneur. *Een eerdief.*
 Larron de plume. *Een zuiger in een pen.*
 L'occasion fait le larron. *Prov. De gelegenheit maakt den dief; een Spreekwoordt.*
 LARRONNEAU, *f. m.* Petit larron. *Diefje, een kleine, of jonge dief.*
 LARRONNESSE, *f. f.* Diefegge, een vrouwenfch dat steelt.

LAS.

LAS. Voyez Laqs.
 Las, *adv.* *(Vieux mot.)* Hélas! Och! eilaas! laas!
 Lâs, lâffe, *adj.* Fatigué. *Vermoest, moede, afgemat, mat.*
 LASCHE. Voyez Lâche.
 LASCIF. Lascivement, & Voyez Lâcif, &c.
 LÂSSER, *v. a.* Fatiguer, ennuier. *Vermoeijen, asmatten, verveelen, moeijelyk, of lastig vallen.*
 Se lâffer, *v. r.* Se fatiguer, s'ennuier. *Zich vermoeijen, zich asmatten, zich aflooven, moede, of verdrietig worden.*
 Je me lâffe de l'entendre. *'t Verveelt my, of ik wordt moede hem te hooren.*
 Il se lâffa de lui prêter. *Hy wierdt moede van hem te leenen.*
 Ils commençoient à se lâffer de fournir des chevaux. *'t Begon hun te verveelen paerden te leveren.*
 Lâffant, lâffante, *adj.* Fatigant, ennuieux. *Vermoeijende, lastig, verveelende, moeijelyk, verdrietig, verdrietelyk.*
 LASSER, *v. a.* Rygen, met een veester rygen.
 Lasser sa maîtresse. *Zyn juffer rygen.*
 Lâffer. *(Terme de Tailleur.)* Een broek rontom met lint bezetten.
 LASSER, *f. m.* Rygsnoer, rygveester.
 † Lâffet. Piège. *Strik, heimelyke laag.*
 LASSURE, *f. f.* *(Terme de Tailleur.)* Lint waar meede een broek rontom bezet is.
 LASSITUDE, *f. f.* Fatigue. *Vermoestheit, moeheit, matheit.*
 Je sens des lassitudes par tout le corps.

LAS. LAT. 455

Ik voele eene groote vermoestheit door 't ganfche ligfchaam.
 LAST, *f. m.* *(Terme de mer du Nord ou Baltique.)* Een last. *Zekere maat en gewigt omtrent een fcheepslading, of de grootte van een fchip. (Een woordt in de Noord- of Ooftzee gebruikelyk.)*

LAT.

LATE, *f. f.* *(Terme de Couvreur.)* Een lat op een dak.
 Coucher la late sur le chevron. *De lat op de rib, of fper fpykeren.*
 Lates. *(Terme de Meunier.)* De lasten aan de Molenroeden.
 LATER, *v. a.* *(Terme de Couvreur.)* Belasten, de lasten op een dak fpykeren.
 Later. *(Terme de marchand de bois.)* Stukjes hout tuffchen gefapelde deelen leggen, om 't broeijen, of 't bederf voor te komen.
 LATERAL, latérale, *adj.* Qui regarde de côté. *Zydelings, 't geen de zyde aangaat.*
 Parties latérales. *Zydelingsche deelen.*
 LATIN, *f. m.* Langue latine. *Latyn, de Latynfche taal, of fpraak.*
 Latin, latine, *adj.* Latynfch.
 Mot latin. *Een Latynfch woordt.*
 Voile Latine. *Een Latynfch dekkleedt.*
 † Pais latin. *(Mots burlesques) pour dire l'Université. 't Latynfche landt. Het hooge fchool.*
 † Il y perdra tout fon latin. *Il n'en viendra pas à bout. Hy zal'er niet mel te recht komen, of hy zal 't niet te boven komen; hy zal zyn oogmerk niet bereiken.*
 † Latin de Cuisine. *Keukenlatyn.*
 † Latin corrompu. *Bedorven latyn.*
 † LATINEUR, *f. m.* Pédant qui ne parle que du Latin. *Latynift. Een waanwyze, of lefterwyze die niet dan Latyn fpreekt.*
 † LATINISER, *v. n.* Parler fans cefse Latin. *Onophoudelyk, of geduurig Latyn fpreeken.*
 LÂTINISME, *f. m.* Façon de parler Latin. *Een Latynfche fpreekwyf.*
 LÂTINITE', *f. f.* Stile en Latin. *'t Latyn, de Latynfche ftyl, de ftyl in 't Latyn.*
 La Latinité de Ciceron est charman-
 te. *Het Latyn van Cicero is betoverend, of verrukkende.*

LA-

LATIS, *f. m.* (Terme de Couvreur.) Een overdek van latwerk, op een dik.

LATITUDE, *f. m.* (Terme de Geographie.) Breedte, wydte. Trouver la latitude d'un lieu. De breedte eener plaats vinden.

La latitude d'une étoile; l'éloignement d'une étoile. D'assant eener star, of ster.

LATRIE, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Dienst. Godtsdienst.

Culte de latrie. De Godsdienstlyke eer. De hoogste dienst in de R. Kerke, dien men Godt bewyft.

LATRINES, *f. f. pl.* (Vieux mot.) Lieux, privé. Heimelyke gemakken, huisjes, sekreeten.

LAV.

LAVAGE, *f. f.* Action de laver. Wafching. Het wasschen.

LAVANDE, *f. f.* Herbe. Lavendel, lavendelkruidt. Zeker kruidt.

La lavande sent assez bon. De lavendel ruikt aangenaam, of niet qualyk.

LAVANDIER, *f. m.* Des Koninks wafchmeester, een die 't opzicht over 't wasschen van 's Koninks lynwaat heeft.

LAVANDIERE, *f. f.* Blanchifseufe. Wafchster, wasster, linnewafchster.

Lavandiere. (Mot peu usité.) Bergeronnette, petit oiseau. Quikstaart, Quiksteert, een klein vogeltje dat altyt den staart roert.

LAVASSE, *f. f.* Een schielyke stortregen, een plasregen, of slagregen.

LAUDANUM, *f. m.* (Terme de Pharmacie.) Dit wordt van verscheide gemengde geneesmiddelen gezegt daar de Opium in komt. (Een Apothekers woordt.)

LAUDES, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Morgenlof in de R. Kerke.

LAVEMENT, *f. m.* Action de la personne qui se lave. Wafching, het wasschen.

Le lavement des mains. De wafching van de handen.

Le lavement des piez. (Terme d'Imager.) Een print van de voet wafching der Apostelen.

Lavement. Chistère. Spuitartzeny, spuiting, spuitgeneesmiddel, klisfeer.

LAVER, *v. a.* Netteier avec de l'eau.

LAV.

Wasschen, met water schoonmaaken, met water reinigen.

Laver les mains. De handen wasschen.

Gans lavez. Voyez Gant.

‡ Laver la tête à quelqu'un; c'est le réprimander. Iemant het hoofdt wasschen. Iemant beschromben, doorhaalen, doorneemen, lustig heekelen, doorstryken, of overhaalen.

‡ Laver la tête d'un âne, c'est tenter l'impossible. Den esel wasschen, vergeeffschen arbeids doen. (In 't Duitsch zegmen ook; den mooriaan (schuuren.) Wasschen.

Laver. (Terme de Chimie.) Een lichaam van vuiligheid zuiveren.

Laver. (Terme de Charpentier.) De schors van een balk afzaagen, om ze vierkant te maaken.

Laver. (Terme de Mignature.) Wasschen. De verwen aanleggen, als men met waterverwe schildert.

Selaver, *v. r.* Zich wasschen.

Se laver les mains. Zyn handen wasschen.

* Jem'en lave les mains. Ik wafch'er myn handen af.

* Selaver d'un crime; c'est s'en purger. Zich van een misdadaat zuiveren.

LAVETON, *f. m.* Sorte de laine courte dont on fait des matelas. Kaartfel, kaartwolle, scheerwolle, scheerhair. Korte wolle die men in de matrassen steekt.

LAVETTE, *f. f.* (Terme de Laveuse d'éuelles.) Vaardoek, doek daarmen de waten met wafcht.

LAVEUR de toisons. Wolwafcher.

LAVEURE, lavüre, *f. f.* (Terme de Gantier.) Beslagh waar door 's handschoenleer wordt gehaalt.

Laveure d'éuelles. Vaatwater, wafchwater der waten.

Laveure. (Terme d'Orfèvre.) 't Wasschen der zilversmeden, als ze den drek van hunnen winkel zuiveren.

Laveuse d'éuelles, *f. f.* Vaatwafchster.

LAVIS, *f. m.* (Terme de Peinture.) Een gewasschen tekening.

LAVOIR, *f. m.* Evier. Wafchvat, wafchketel, gootsteen, of geutsteen, watersteen.

Lavoir à laver le linge. Een wafchhuis, om 't linnen te wasschen.

LAURE OLE, *f. f.* Arbutieau. I. elerbals. Zeker heefstergewas.

LAURIER, *f. m.* Arbre. Lauwer,

LAV.LAXLAZ.LE.LEC.

laurier, laurierboom, lauwerkrans.

* Il est tout couvert de lauriers, ou tout couvert de gloire. Hy is heel met lauweren bekransd, of met veel eere besnuwt.

* Mêlé à tes lauriers des guirlandes de fleurs. Vlecht bloemekranssen onder, of tusschen uwe lauweren.

LAVURE. Voyez Laveure.

LAX.LAZ.

LAXATIF, laxative, *adj.* Qui lâche le ventre. Openend, lossend. Remede laxatif. Een openend geneesmiddel.

LAZARET, *f. m.* Lazerushuis. (Dus worden verscheide gasthuizen in Italie genoemd.)

LE.LEC.

LE, *f. m.* Article qui se met devant les noms masculins François. De, het. Een woordtledtje.

Le jeune. Het vasten.

LE, *f. m.* Largeur d'étoffe, ou de toile. Breedte van stoffe, of van linnen.

Draps de trois lez. Lakens van drie breedtes.

LECHE, *f. f.* Tranche de beurre. Een spaan boter.

LECHEFRITE, *f. f.* Een braadpan.

Lecheffrite qui n'est pas nette. Een braadpan die niet schoon is.

LECHER, *v. a.* Lekken; likken.

L'ourse léche ses petits. De beer likt zyne jongen.

* Tableau léché; c'est-à-dire, travaillé avec foin. Een schildery die doorschildert is. Een konstige welerbereide schildery.

Lêcher du beurre. Boter spaanen.

LEÇON, *f. f.* Leezing. De zuivers inhoudt van een-boek.

La leçon ordinaire est la vraie. De gewoone leezing is de rechte.

Leçon. Choie prescrite pour apprendre. Les, lessé. 't Geen iemant voorgeschreeven is om te leeren.

Expliquer une leçon. Eene les opzeggen.

Apprendre sa leçon. Zyn les leeren.

Leçon. Instruction que donne quelque maître à son écolier. Les, leering, onderwyzing van eenen meester aan zynen leerling.

Prendre leçon d'un maître d'armes. Een

Een les van een schermmeester noemen.
 Donner leçon à un cheval. *Een les aan een paerdts geeven.*
 Leçon. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Een morgenles, een redenles's morgens in de R. Kerke.*
 * Mon imprudence est une leçon pour vous. *Myne onvoorzichtigheit is eene les voor u.*
 † On lui a bien fait sa leçon. *On l'a réprimandé. Men heeft hem zyne les wel gelezen. Men heeft hem wakker doorgenoomen, gebekelt, of doorgeftreken.*
 LECTEUR, *f. m.* Celui qui aime à lire. *Lezer, een die gaarne leeft.*
 Lecteur d'Eglise. *Voorlezer der Kerke.*
 Lecteur de la chambre & du cabinet du Roi. *Een lezer des Koninks.*
 Lecteur Ecclésiastique. *Een geestelyk lezer voor den Konink.*
 Lecteur pour les Mathématiques. *Een lezer in de Wiskonst.*
 Lecteur. (Terme de Religieux.) *De leermeeſter der Godsgeleertheit, of wysbegeerte onder de Monniken.*
 LECTURE, *f. f.* Lezing, *het lezen.*
 S'appliquer à la lecture. *Zich tot lezen begeeven, of zettten.*
 Aimer la lecture. *Veel van lezen houden; een groot liefhebber van lezen zyn.*

LEG.

LE'GAL, *légale, adj.* Qui est en la loi. *Wettisch, 't geen van, of in de wet is, of dat de wet aangaat.*
 Légal, *légale, adj.* (Terme de l'héologie.) *Wettisch, 't geen de oude wet raakt. (Een woordt der Godsgeleertheit.)*
 LE'GALEMENT, *adv.* Naar, of volgens de wetten, *wettelyk, wettig.*
 LE'GALISATION, *f. f.* Een verzekerschrift dat door 't gezagh van 't Gerecht, en 't zegel van de Overrigheit bevestigt wordt. (Een woordt van 't Gerechtshof.)
 LEGALISER, *v. a.* (Terme de Pratique.) *Wettigen. Een geschrift geloofwaardig en achtbaar maaken, op dat men 's in een ander landt geloof gevee. (Een woordt van 't Gerechtshof.)*
 LEGAT, *f. m.* Ambassadeur du

Pape. *Afgezant van den Paus.*
 Légit à latere. *Een Kardinaal die de hoogste, of voornaamste afgezant van den Paus, en meest altydt by hem is.*
 Légit. *Don par testament. Vieux mot. Voyez Legs.*
 LEGATAIRE, *f. m. & f.* (Terme de Palais.) *Kirfgemaakte, een dien iets by uitersten wille gemaakt is.*
 LEGATION, *f. f.* Fonction de légit. *Afzending, bezending, gezantschap van den Paus.*
 LE'GATINE, *f. f.* *Halfjaye en half zyde stoffe.*
 LEGE, *adj.* Sans charge. (Terme de mer.) *Ballastscheeps, zonder lading. (Een zeewoordt.)*
 LE'GENDE, *f. f.* Histoire de la vie des Saints. *Levensverhaal der heiligen. Legendeboek.*
 Legende dorée. *'t Gulde legendeboek, de gulde legende, behelzende het leven der Oude Heiligen.*
 La Legende dorée est pleine de fables. *De gulde Legende is vol verdichtfelen.*
 Légende. (Terme de Monnoie.) *'t Opschrift, of de letters op 't gelds.*
 LE'GER, *légère, adj.* Licht, of ligt, niet zwaar.
 Corps léger. *Een ligt ligchaam.*
 Habit fort léger. *Een heel ligt, of dun kleeds.*
 Leger, *légère. Armé à la légère. Ligtgewapend.*
 Cavalerie légère. *Ligtgewapend paerdevolk, of ligtgewapende ruitery.*
 Pistole légère. *Pistool qui n'est pas de poids. Een ligt pistool. Een pistool die niet wigtig, of teligt is.*
 * Pénitence légère. *Faute légère. Eene ligte boete, of kerkstraffe. Eene kleine feil.*
 * Légère blessure. *Eene ligte quetsuur. Eene kleine wonde.*
 * Cheval léger. *Cheval vite. Een ligt, of snelloopend paerdts.*
 * Cheval de légère taille. *Een rank paerdts, een syn paerdts.*
 * Léger, *légère. Inconstant. Ligt, lichtvaerdig, onstandvastig, ongestadig, veranderlyk, wispelturig.*
 De légère, *adv.* Facilement. *Ligtyk, gereedelyk.*
 Croire de légère. *Ligtyk, of gereedelyk gelooven.*
 * LE'GÈREMENT, *adv.* Peu. *Ligt, weinig.*
 * Légèrement blessé. *Weinig, of ligt gequetst.*

* Légèrement. *Inconfidément. Ligtvaerdiglyk, onbedachtelyk, onvoorzichtelyk.*
 * Décider légèrement. *Ligtvaerdiglyk oordeelen.*
 LE'GÈRETE', *f. f.* (Terme de Physique.) *Lichtheit, of ligtheit, ligtheit.*
 La légèreté du feu. *De ligtheit van 't vuur.*
 * Légèreté. *Inconstance. Ligtvaerdigheit, onstandvastigheit, ongestadigheit, wispelturigheit.*
 * Légèreté. *Imprudence. Ligtvaerdigheit, onvoorzichtigheit, onbedachtzaamheit.*
 LE'GION, *f. f.* Régiment d'infanterie de trois mille hommes parmi les anciens Romains. *Een Romeinsche Krygshoop, een Legioen. Een krygsbende voer volk van drie, ook wel van zes duizent Mannen onder d'oude Romeinen.*
 † Légion. *Grand nombre. Een groote meenigte. Een legioen.*
 † Légion de Diables. *Een legioen duivelen.*
 LE'GIONNAIRE, *adj.* Soldat légionnaire. *Die van een legioen is onder d'oude Romeinen. Een krygsknecht van 't legioen.*
 LE'GISLATEUR, *f. m.* *Wetgever, insteller der wetten.*
 Le Legislateur des Juifs n'étoit pas un homme vulgaire. *De Wetgever der Jooden was geen gemeen man.*
 LE'GISTE, *f. m.* Qui a connoissance des loix. *Wetgeleerde, wetkundige.*
 LE'GITIMATION, *f. f.* *Bewettiging, wettiging, of echtiging van een onecht kindt.*
 LE'GITIME, *f. f.* (Terme de Palais.) *'t Westig gedeelte, 't re htelijk deel; het deel der goederen dat de wet voor de kinderen behoudt.*
 Légitime, *adj.* Juste, équitable. *Wettig, wettelyk, behoerlyk, billyk, betamelyk, redelyk.*
 Sujet légitime de se plaindre. *Een wettige oorzaak om zich te beklagen.*
 Légitime, *adj.* Qui est selon les loix. *Wettig, wettelyk, naar de wetten, naar 't rechts.*
 Mariage légitime. *Een wettig huwelyk.*
 Enfants légitimes. *Wettige kinderen.*
 LE'GITIMEMENT, *adv.* Avec raison. *Gerechatelyk, gerechtiglyk, deugdelyk, met rechts.*

4:8 LEG. LEM. LEN.

Cela m'est légitimement dû. *Dat is men my deugdelyk schuldig.*
LEGITIMER, v. a. Faire légitime. Bewestigen, wettig maaken, echten, voor echt verklaaren.
 Légitimer un fils naturel. Eenen onechten, of natuurlyken zoon echten, of voor echt verklaaren.
 Legitimé, éc, adj. & part. Gewestigt, wettig verklaart.
 Les enfans legitimez de France. De gewettigde kinderen van Frankryk.
LEGITIMITE', f. f. Action de legitimer. Wettiging, wettig verklaaring, echting.
LEGS, f. m. (Terme de Palais.) Erfmaking, erfgaaf, ergifte, besprek by uitersten wille, legaat.
LEGUER, v. a. (Terme de Palais.) Maaken, bespreken, erffpreken, maaken by uitersten wille.
 On lui a légué une terre de mille livres de rente. Men heeft hem een landgoedt gemaekt van duizent guldens jaarlykse inkomsten.
LEGUME, f. m. Plukvrucht, houwkruidt, schelvrucht. Erweten, boonen, enz. Alle vrucht die in een schil waf.

LEM. LEN.

LEMME, f. m. (Terme de Géométrie.) Een stelling waar uit eene volgende stelling bewezen word.
LENDE. Voyez Lente.
LENDEMAIN, f. m. 's Anderendaags, de volgende dagh, daags daar aan, de dagh daar na.
 Faire le lendemain des nocces. 's Anderen daags bruiloft houden.
LENIFIER. (Vieux mot.) Voyez Adoucir.
LENITIF, f. m. (Terme de Medecin.) Verzoetend, verzagtend.
LENT, lente, adj. Traag, langzaam.
 * Remedés lents. Langzaam geneesmiddelen.
LENTE, f. f. La lente est l'œuf dont s'engendient les poux. Neet. Het eitje waar uit de luizen voortkomen.
LENTEMENT, adv. Traaglyk, langzaamlyk, schoorvoetende.
LENTEUR, f. f. Langzaamheit, traagheit in 't spreken, of iets te doen.
LENTILLE, lentille, f. f. Sorte de légume. Linzen. Zekere pluk-

LEO. LEP. LEQ.

vrucht.
 * Lentilles, f. f. pl. Sproeten, sproetels. Roodde vlakjes die in 't aangezigt koomen.
 † **LENTILLEUX**, lentilleuse, adj. Sproetig, sproetelig met roode sproeten, of vlakjes bezet.
 Visage lentilleux. Een sproetig, of sproetelig aangezigt.
LENTISQUE, f. m. Arbre. Mastikboom, pynboom, pynappelboom.
 Le lentisque porte son fruit en grappe de raisin. De mastikboom draagt zyne vrucht als druivetroffen.

LEO. LEP.

LEON, f. m. Leo. Een mans naam.
LEONARD, f. m. Nom d'homme. Leendert. Een mans naam.
LEONIN, léonine, adj. Qui est de lion. Leeuw, 't geen den leeuw aangaat, of van den leeuw is.
 * Société léonine. Een maatschappy daar 't verlies van den eenen kant, en 't voordeel geheel van den anderen is.
Léonin, léonine. Ce mot se dit de certains vers. Dit wordt van zekere oude Fransche rymen gezegt.
LEOPARD, f. m. Sorte d'animal farouche. Luipaardt, luiperdt. Zeker wildt Afrikaansch dier.
LEPRE, f. f. Melaatschheit, quaad zeer, lazerye.
LEPREUX, f. m. Een melaatsche, een lazarus.
 Jesus Christ dit au lépreux, soiez guéri. Jesus Christus zeide tot den melaatschen, word gereinigd, of geneezen.
LEPROSERIE, f. f. Melaatshuis, leprozenhuis, lazerushuis.

LEQ. LES.

LEQUEL, laquelle. (Pronom adjectif,) dont on ne se doit servir que lorsque le pronom qui fait une équivoque. Dewelke, welke. Een byvoegende voornaam dien men niet moet gebruiken, dan wanneer het voorzetsel die, eene dubbelzinnigheit maakt.
 Ceit un éiet de la divine providence lequel est conforme à ce qui nous a été prédit. 't Is een uitzerkel, of gewrocht der goddelyke voorzienigheit, overeenkomstig met het gene ons voorzegt is.
LE'SARD, lézard, f. m. Sorte de

LES. LET.

petit serpent. Haagdisse. Een groen vergiftig diertje.
Léfards, léfardes. (Terme de Maçon.) Scheuren, of barsten in een muur.
LESE-MAJESTE'. Voyez Leze-majesté.
 † **LE'SINE**, f. f. Ménage bas & fordide. Karigheit, vrekheit, gierigheit, al te groote deunheit, of zuinigheit.
 † **LE'SINER**, v. n. Ufer de léfine. Karig, gierig, of vrekkelig zyn.
LE'SION. Voyez Lézion.
LESSE, f. f. Sorte de cordon de chapeau. Een hoedbandt.
 Lefse d'or. Een goude hoedbandt.
 Lefse d'argent. Een zilvers hoedbandt.
 Lefse. (Terme de Chasse.) Leis. Een bandt waar aan men de windthonden leidt.
 Mener un lévrier en leffe. Een windthondt aan de leis, of aan den bandt leiden.
LESSIVE, f. f. Loog waar meede men wafcht. De wafch. Vuil linnen in een wafchtobbe.
 Faire la lessive. Met loog wafschten, 't vuil linnen wafschten.
LESSIVER, v. a. Mettre à la lessive. In de wafch doen.
LEST, f. m. (Terme de mer.) Ballast, waar meede een schip geballast wordt.
LESTAGE, f. f. Action de lester. Ballasting, het ballasten.
LESTE, adj. Propre en habit. Zindelyk, of zinlyk, net, of wel gekleedt, wel opgeschikt, net in de kleetren.
 Troupes fort lestes. Heele nette, of wel uitgedofte krygsbenden.
LESTEMENT, adv. Proprement. Zindelyk, aardig, fraai.
 Il est habillé fort lestement. Hy is heel zinlyk gekleedt.
LESTER, v. a. (Terme de mer.) Ballasten, met ballast laaden.
 Leter un vaisseau. Een schip ballasten.

LET.

LETARGIE, f. f. Slaapende koorts, koortzige slaapzucht.
LETARGIQUE, f. m. Een slaapzuchtige. Een die de slaapzucht heeft.
 Létargique, adj. Qui tient de la létargie. Slaapzuchtig, dat de slaapzucht betreft.

LE-

LETON. Voyez Laiton.

LETTRE, lettre, *f. f.* Caractère de l'alphabet. Een letter van 't A, B, C.

Groffe lettre. Een groote letter.

Lettre initiale. Hoofletter, groote letter, beginletter.

Lettre ronde. Een ronde, of Romain letter.

Lettre Italienne. Een schuinse, of Italiaansche letter.

* Aider à la lettre. De letter wat toegeeven. In een schrift iets toegeeven om den zin vol te maaken.

* Prendre au pié de la lettre. Naar de letter neemen. Ten nauwsten, of ten strengsten neemen, op 's scherpsste duiden, letterlyk opvatten.

* Rendre les choses à la lettre; *c'est-à-dire*, mot à mot. De dingen naar de letter, dat is, van woordt tot woordt overbrengen.

Lettre d'imprimerie. Drukletter, boekstaaf.

Lettre. Entretien qu'on a par écrit. Brief. Onderhandeling die men heeft door geschrift.

Les lettres de Voiture font ingénieuses. De brieven van Voiture zyn geestig.

* Ce sont lettres closes; *c'est-à-dire*, choses qu'on ignore. Dat zyn duistere brieven, dat is, dingen die men niet weet.

Lettres Roiaux. Koninklyke bevelbrieven.

Lettres de grace. Genadebrieven, pardonbrieven.

Lettres de récion. Ontslagbrieven, brieven tot vernietiging van een verdrag.

Lettres d'absolution. Vergiffenisbrieven, of genadebrieven, die eenen misdadigen gegeeven, of verleent worden.

Les lettres d'absolution ne se donnent point aux criminels de lése-majesté, aux voleurs de grands chemins, ravisseurs, assassins, &c. De genade- of vergiffenisbrieven worden niet verleent aan misdadigers van gequetste hoogte, stroopers op de groote wegen, roovers, moordenaars, enz.

Lettres de profession. (Terme de Religieuse.) Schriftelyke kloostergeloften eerst van de nieuwe kloosterzuster uitgesproken, en vervolgens ondertekent.

Homme de lettres. Een geleerd man,

een man van geleerdheit.

Lettres de change. Wisselbrieven.

Les belles lettres. Les humanitez.

De menschelyke geleerdheit; de kennis der Redenaaren, Dichteren en Geschiedenischryveren.

LETTRE', letrée, *adj.* Savant dans les belles lettres. Geleert, geleterd, in de menschelyke konsten en wetenschappen geoeffent, bedreven, of ervaren.

LEV.

LEVAIN, *f. m.* Hefdeeg, deeffem, zuurdeeg.

Pain sans levain. Ongedeessemt, ongerezen, of ongehevelt broodt.

Mettre en levain. Te ryzen zettten.

* Levain. Reste de maladie, d'inimitié, de haine, &c. Zuurdeeffem, overblyffel van ziekte, van vyandigheid, van haat, enz.

* Il lui reste encore du levain sur le cœur. Hy heeft noch zuurdeeffem op 't harte.

LEVANT, *f. m.* L'Orient. Het Oosten. Het Ooster deel der wereldt.

Venir du Levant. Uit het Oosten komen.

Escadre du Levant, ou de la mer Méditerranée. Een vlootje, of smaldeel schepen uit de Middellandsche zee.

LEVANTINS, *f. m.* Nations du levant. Oosterlingen, Oosterfche volkeren. Volken van 't Oosten.

LEVE, *f. f.* De lepel in een klosbaan.

LEVE'E, *f. f.* Sorte de chauffée. Een dam, wal, kaade, of dyk.

Levée de soldats. Ligting, of werwing van krygsvolk.

Faire des levées sur le peuple. Geldt ligten, of schattingen op 't volk zettten.

La levée d'un siege. Het opbreken, of opligten eener belegeringe.

Levée. Main de cartes. Een trek kaarten.

Faire une levée. Een trek haalen.

Levée. (Terme de Couturiere en ling.) 't Affnydzel dat ransom van een bef geeneeden wordt, als 'er te veel linnen aan is.

‡ Faire une levée de boucliers: Tenter une chose sans succès. Een zaak te vergeefs onderstaan, bezoeken, of beproeven.

LEVER, *v. a.* Hauffer. Ophessen, opligten, ophaalen, ophyffen, optrekken, optillen.

Lever un fardeau. Een last ophyffen, of ophaalen.

Lever la main pour fraper quelqu'un. De handt ophessen om iemand te slaan.

Lever des impôts. Schattingen opzettten, of opstellen.

Lever. Oter. Afligten, afneemen, wegneemen.

Lever toute forte de defiance. Alle wantrouwen, of mistrouwen wegneemen.

Faire lever. Faire partir. Opjaagen, uit zyn leger jaagen.

Faire lever un lievre. Een haas opjaagen.

Lever. (Terme de Palais.) Uit de Stads schryfkamer ligten; een afschrift van 't gewysde ligten.

Lever. Prendre. Neemen, koopen.

Lever de l'étoffe. Stof by een koopman neemen, of koopen.

Lever. (Terme de Cordonnier.) Uit een vel letr snyden.

Lever des soldats. Krygsvolk ligten. Soldaaten werwen, of aannemen.

Lever. (Terme de Boulanger.) Ryzen, opryzen.

Pâte bien levée. Een koek die wel gerezen is.

Lever. Couper. Ligten, affnyden, uitsnyden.

Lever des côtes de porc. De ribben uit een varken snyden.

Lever, *v. n.* (Ce mot se dit des grains.) Opkoomen, uitspruiten, voor den dagh komen. (Dit wordt van 't koooren gezegt.)

Aveine qui lève. Haver die opkomt.

Lever. (Terme de Manège.) Een paerde beryden.

Se lever, *v. r.* Se mettre debour. Opstaan, zich oprechten, overend gaan staan.

Se lever. Sortir de son lit. Opstaan, uit het bedde opstaan.

Monfieur se lève. Myn heer staat op.

* Le soleil se lève. De zon ryft, of gaat op.

* Il se leva un vent impétueux. Daar stont, of rees een onstuimige windt op.

Lever, *f. m.* 't Opstaan, de tyd van 't opstaan uit het bedde.

Prendre un homme à son lever. Een man by zyn opstaan waarneemen.

* Le lever des étoiles. *D'opgang, of 't opkoomen der starren.*
 LEVEURE. *Voyez Lévre.*
 LEVIER, *f. m.* Een hout, of yzere handboom, een koevoet, of spaak.
 LEVIGER, *v. a.* (Terme de Chimie.) Een ligchaam tot zeer syne stof maaken.
 LÉVIS, *adj.* Qui se leve & se baiffe. Pont levé. Een valbrug.
 LÉVRAUT, *f. m.* Petit lièvre. Een haasje, een jonge haas.
 LÉVRE, *f. f.* Lip, lippe.
 Les lèvres d'un cheval. *De lippen van een paerdt.*
 * Les lèvres d'une plaie. *De lippen van een wonde.*
 * Les lèvres de la matrice. *De lippen der lysmoeder.*
 LEVRETTE, *f. f.* De teef, of 't wyfje van een windhondt.
 LEVRIER, *f. m.* Windthondt, haazewindt.
 LEVRON, *f. m.* Jeune lévrier. Een jonge windhondt.
 LEUR. (Pronom possessif plurier.) *Hen, hun, henlieden, hunlieden.* (Demeervoudige bezittende voor-naam.)
 LEURRE, *f. m.* Een lokvogel, een gemaakte valk, die de valkeniers opschieten, om den valk weër te doen komen die naar 't wildt vliegt.
 † Leurre. *Rufe pour atraper. Aas, lokaas, aanlokking, list om iemant te bedriegen.*
 † C'est un leurre pour atraper la dupe. *Dat is een lokaas om het slecht-hoofdt, of donnosjele duif te bedriegen.*
 LEURRER, *v. a.* (Terme de Fauconnier.) Den valk op het aas gewennen, of leeren.
 * Leurrer. *Déniaiser. Slypen, gesleepen, of bedreven maaken, oefsenen, afrechten.*
 Il le faut un peu leurrer à-dessus. *Men moet hem daar op wat slypen, of afrechten.*
 Leurré, leurrée, *adj. & part.* Gesleepen, afgerechts, geoeffent, geleert.
 LÉVURE, *f. f.* Sorte de levain. *Gist, gest.*
 Levure de lard. *Een reep spek om met te lardeeren.*
 Levure de filet. *'t Bovenste van een vischnet.*

LEX. LEZ.

LEXIVE. *Voyez Lessive.*
 LEZARD. *Voyez Lésard.*
 LEZE-MAJESTÉ. *Crime contre le Souverain. Gequetste hoogheit. Misdaadt van gequetste Majesteit, of hoogheit.*
 Etre criminel de léze-majesté divine & humaine. *Schuldig zyn aan God-delyke en menschelyke gequetste Majesteit.*
 † Criminel de léze-faculté. *Een mislagh tegen de Geneeskunst, of 't genootschap der Geneeskunst.*
 LEZION, *f. f.* (Terme de Palais.) *Openbaare verkoping van eenig aangeflagen goeds onder de waarde.*

LIA.

LIAIS, *f. m.* Sorte de pierre. *Zeker slag van zachte metselsteen, tot het maken van ovens, haerden, enz.*
 LIAISON, *f. f.* (Terme d'Apoticaire.) *T'zamenmenging, vermenging, t'zamenbinding.*
 Liaison. (Terme de Maître à écrire.) *T'zamenbinding, t'zamenknooping der letteren.*
 Liaison. (Terme de Grammaire.) *T'zamenbinding, t'zamenvoeging, koppeling, of t'zamenknooping eener reden. Een woordtje waar door een reden aan malkanderen wordt geknoopt, of gekoppelt.*
 Liaison. (Terme de Maçon.) *Verbandt van metselwerk.*
 Une maçonnerie en liaison. *Een muur in 't verbandt.*
 Liaison. *Connéxité. Verbandt, overeenkomst, gelykvoornigheid.*
 Cela n'a point de liaison avec ses principes. *Dat heeft geen verbandt, of overeenkomst met zyné beginsselen.*
 * Liaison. *Union, amitié. Sorte d'intelligence. Verbintenis, vriendschap, gemeenschap, overeenkomst, verstandt.*
 * Il avoit des liaisons secrettes avec les ennemis. *Hy hadde, of hielt heimelyk verstandt met de vyanden.*
 LIARD, *f. m.* Piece de monnoie valant trois déniés. *Een oortje, twee duiten.*
 † N'avoir pas vaillant un liard. *Niet een oortje in de wereldt hebben.*
 † LIARDER, *v. n.* Bourfiller. *Eenig geldt voor icmant verzamelen, of inzamelen.*

LIASSE, *f. f.* Papiers liez ensemble. *Brievekoppel, een koppel brieven aan malkanderen geregen.*
 Donnez-moi la liasse de l'an 1710. *Geef my de brievekoppel van 1710.*
 Liasse à lier des papiers. *Een snoer, of rygweter om brieven aan te rygen, lias.*

LIB.

LIBATION, *f. f.* Terme dont on use en parlant des anciens sacrifices. *Uitsfoting van een weinig wyns, bloet, honing, of iets anders op den autaar onder het offeren by de ouden.*
 LIBELLE, *f. m.* *Ecrit injurieux. Lasterchrift, saamroevend schrift. Een naamloos schrift waar door iemant geschonden wordt. Een blaauw boekje.*
 Libelle difamatoire. *Een saamroevend lasterchrift.*
 LIBELLER, *v. a.* (Terme de Sergent.) *Wel aanleggen, wel uitvoeren.*
 Libeller un exploit. *Een verrichting wel aanleggen.*
 LIBERAL, libérale, *adj.* *Mildt, milddadig, weldadig.*
 Etre libéral de louanges. *Mildt in lofspraaken zyn.*
 Les Grands doivent être liberaux. *De Grooten moeten milddadig zyn.*
 Arts liberaux. *Vrye konsten.*
 LIBÉRALEMENT, *adv.* *Mildtlyk, milddadelyk, of milddadiglyk.*
 LIBÉRALITÉ, *f. f.* *Mildtheit, milddadigheid.*
 La liberalité est la vertu des Rois. *De milddadigheid is de deugd der Koningen.*
 LIBÉRATEUR, *f. m.* *Verlosser, bevrjyder, redder, vrymaker, koelant.*
 LIBÉRATION, *f. f.* *Ontheffing, bevrjding, ontlasting van eenige schuldt. (Een Rechtkundig woordt.)*
 LIBÉRATRICE, *f. f.* *Verlosser, vrymaakster, bevrjdyfter.*
 LIBÉRER, *v. a.* *Ontheffen, ontlasten van eenige schuldt. (Een woordt der Rechtkunde.)*
 Se libérer, *v. r.* *Se delivrer. Zich zelven verlossen, zich ontslaan, zich bevrjden, zich redden, zich vry maaken.*
 Se libérer de la tyrannie d'un Prince. *Zich van de geweldenaryen eens Vorsts ontslaan.*

LIBERTE, *f. f.* Vryheit, vrydom. Metten in liberat. In vryheit stellen.

Liberté. Pouvoir, permission. Vryheit, magt, toelating, verlof.

Prendre la liberté d'aler voir quelqu'un. De vryheit neemen van iemand te gaan zien, of om iemand te gaan bezoeken.

Liberté de conscience. Vryheit van geweten, of van gemoed.

Le Roi Louis XIV. a ôté la liberté de conscience à son peuple. Konink Lodewyk de XIV. heeft zyn volk de vryheit van 's geweten benemen.

Liberté. Familiarité. Vryheit, vrymoedigheid, vrypostigheid, vryborstigheid, gemeenzaamheid.

Prendre des libertez avec une femme. Veel vryheit met een vrouw gebruiken. Gemeenzaam, of vry met een vrouw verkeerren.

Liberté. Indifférence de la volonté. Vryheit, onverschilligheid van den wille.

La grace n'ôte point la liberté. De genade neemt de vryheit niet wech.

Libertez de l'Eglise Gallicane. Vryheden; of vrydommen der Fransche Kerke.

Liberté. (Terme de Peinture.) Facilité. Loffigheid, losse zwiër in een schildery.

Liberté de langue. (Terme d'Épronier.) Vryheit van de tonge. Een opening in 's mondstuk van den toom. (Een Spooemakers woordt.)

LIBERTIN, libertine, *adj.* Impie, débauché. Vrygeestig, godsloos, ongodsdienstig, los, reukeloos, loskoppig, ongebonden, onbandig.

Esprit libertin. Een vrygeest.

‡ **Libertin**, libertine. Qui hait la contrainte. Los, vry, onbedwongen, vrygezint, buiten dwang, dwangeloos.

‡ Je suis né libertin. Ik ben vry geboren.

LIBERTINAGE, *f. m.* Dérèglement de vie. Vrygeestigheid, ongebondenheit, loffigheid in 's leven, ongodsdienstigheid. 's Gevoelen der vrygeesten.

LIBOURET, *f. m.* Ligne à pêcher des maquereaux. Een angel om makreel med te visschen.

LIBRAIRE, *f. m.* Marchand de livres. Boekverkooper, boekhandelaar. Een koopman in boeken.

‡ **LIBRAIRESSE**, *f. f.* (Mot peu

usité.) Femme de libraire. Boekverkooperster, Boekhandelaarster. Een Boekverkoopers vrouw.

LIBRAIRIE, *f. f.* Commerce de livres. Boekhandel, boekverkoopery, 's boekverkoopen.

La librairie va mal. De boekhandel is slecht, of loopt slecht.

LIBRATION, *f. f.* (Terme d'Astronomie.) Een zekere beweeging van den starrenhemel. (Een Starrekykers woordt.)

LIBRE, *adj.* Vry, vrant, die in vryheit is.

On est libre chez soi. T' huis is men vry.

Libre. Debarassé, exempt. Vry, ontlast, los gemaakt, bevrydt, ontlast.

Un cœur libre de passion. Een hart vry van driften, of van togten.

* **Libre**. Franc, sincère. Openhartig, vrymoedig, oprecht.

C'est un homme libre qui vous dira nettement sa pensée. 's Is een vry, of openhartig man die u rechtuit zyne gedachten zal zeggen.

Avoir le ventre libre. Een open lys hebben; niet verslopt zyn.

LIBREMENT, *adv.* Franchement. Vryuit, rechtuit, ronduit, onbeschroomt, vry, vrymoedig, vryelyk; schroomeloos, onverschrokken, uit de borst.

Parler librement. Vryuit, recht uit, of uit de borst spreken.

Il va librement par tout. Hy gaat vryelyk overal.

Entrer librement dans la chambre du Prince. Vry, of schroomeloos in de kamer van den Vorst komen.

LIC.

LICANTROPE, Lycanthrope, *f. m.* Loupgarou. Weerwolf, wolfsmenschen.

Licantropie, *f. f.* Maladie de mélancolie. Wolfsmenschenheit, groote zwaarmoedigheid, zwaare droefgeestigheid, waar door de menschen veel leed doen.

LICE, *f. f.* Lieu où l'on fait des courses & des tournois. Renbaan, loopbaan, renperk, renplaats, strydkperk.

Entrer dans la lice. In de renbaan, of in 's renperk komen.

* **Fuir la lice**. Fuir le combat. 's Gevechts myden, schuwven, of ontwyken.

* **Entrer en lice** avec un savant homme. Met een geleert man in 's strydkperk komen, of treden: Tezen een geleert man schryven.

Lice. (Terme de chasse.) Een teef van een jagthonds.

Lice. (Terme de Cordier.) Een Zeelmakers hout.

Lice. (Terme de Rubanier.) Een Lintwevers scheering.

Lice. Tapissierie de haute lice. Tapiſseries piquées, en passages, & autres figures. Tapyſen van landschappen, geschiedenissen, enz.

LICENCE, *f. f.* (Vieux mot.) Permission. Oorlof, verlof, toelating, vryheit.

* **Licence**. Dérèglement. Ongebondenheit, losheit, ongeregeltheit, moetwilligheid.

Licence poetique. Dichtkundige vryheit.

Les Poètes Flamands n'oseroient prendre les licences que les Poètes Latins ont pris. De Nederduitſche Dichters zouden de vryheden niet durven neemen die de Latynſche Dichters genomen hebben.

Licence. (Terme de Sorbonne.) De twee proeffaaren der Sorbonische Doktoren, of Leeraaren.

Licences. (Terme d'École de droit.) Bulle die de Rechtsgeleerden krygen als ze tot Meester in de rechten worden aangenomen.

Prendre ses licences. Zich Meester in de rechten laten maaken.

LICENCIÉ, *f. m.* (Terme de Sorbonne.) Een Licentiaat, of Leeraar in de Godsheit.

Licencié. (Terme d'École de droit.) Een Licentiaat, of Meester in de rechten.

LICENCIEMENT de troupes, *f. m.* Afdanking, of 's afdanken van 's krygsvolk.

LICENCIER, *v. a.* Afdanken, vryheit geeven om te vertrekken.

Licencier des troupes. 's Krygsvolk afdanken.

* **Se licencier**, *v. r.* S'émanciper. Te veel vryheit neemen, zich in onbehoorlykheden uislaaten, uit den bandt springen, uitspatten.

Il s'étoit licencié à quelques paroles. Hy was in eenige woorden uitspatt.

LICENCIÉUX, licencieuse, *adj.* Dérégulé. Ongebonden, los, ongeregelt, uitspoorig, buitenspoorig.

Mener une vielicencié. Een ongebonden

bonden leven leiden.
LICENCIUEMENT, *adv.* En libertin. *Loffelyk, loskoppig, godlooslyk, ongebonden, buitenpoo- rig.*
 Vivre licenciuefement. *Ongebonden leeven.*
LICENTIEMENT, *f. m.* Actien de licentier. *Afdanking; ontflaging uit den dienst.*
 Licentiement des troupes. *Afdanking van 't krygsvolk.*
LICERON, *f. m.* Een lintwevers fcheerflok.
LICITATION, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) Een gedwonge verkoo- ping van een huis tuffchen veele eige- naars.
LICITE, *adj.* (*Mot un peu vieux.*) Permis. *Vry, toegelaaten, geoor- loft.*
LICITEMENT, *adv.* Op eene ge- oorlofde wyze.
LICORNE, *f. f.* Sorte d'animal. *Eenhoorn. Zeker dier.*
LICOU, *f. m.* Een halfter, of letre riem om den hals van een paerd, als 't aan de krib staat.
LICTEUR, *f. m.* Sorte d'exécuteur de l'ancienne Rome. *Een halsrechter van 't oude Rome, die met de bondelbylen voor d'Over- heit ging, en de fchuldigen strafte.*

LIE.

LIE, *f. f.* *Hef, gef, gift, droeffem, moer.*
 Lie de vin. *Wynhef, wynmoer.*
 * La lie du peuple. *'t Gemeene volk, 't flecht ongeacht volke, 't grauw, jan hagel, jan rap met zyn maat.*
LIEGE, *f. m.* Sorte d'Arbre. *Kork- boom, of kurkboom.*
 Liège. *Ecorce de liège. Kork, of kurk; de baf van den korkboom.*
 Une femelle deliège. *Een fchoenzool van kurk, een kurkzool.*
 Liège. (*Terme de Sellier.*) *De barlet- ten van een zadel.*
LIEGE, *f. f.* *Ville & Eyêché. Luik. Een ftad en Bijdóm.*
LIEGIR, *v. a.* (*Terme de Pêcheur.*) *Netten kurken, kurk aan donetten doen.*
LIEK, *f. m.* *Bandt, ftrik, bindtfel, fnoer.*
 * Rompre fes liens. *Se guérir de fon amour. Zyne banden breeken. De banden der liefde breeken.*
 * Tirer des liens ceux qui y font

condamnez. *Uit de banden verlof- fen die 'er toe verwezen zyn.*
 Lien. (*Terme de Vitrier.*) *Een bindt- loodt aan een glas.*
 Lien. (*Terme de Chapelier.*) *De kneep van een hoedt.*
 Liens. (*Terme de Charpenterie*) *Hou- vaften aan eenig timmerwerk.*
LIER, *v. a.* *Binden, vaf maaken.*
 Lier les bras. *De armen binden.*
 Lier une cuve. *Een kuip binden, de hoepels om een kuip leggen.*
 * Lier. Engager. *Verbinden, ver- pligten, eenige verbintenis ma- aken.*
 * Cela ne me lie aucunement. *Dat verbindt my geenzins, of nergens toe.*
 * Lier amitié. *Vriendfchap ma- aken.*
 * Lier une fauce. *Een faus, of doop binden.*
 * Lier. (*Terme de Maçon.*) *Voegen, 't zamenvoegen.*
 * Se lier, *v. r.* *Se joindre, s'unir. Zich verbinden, zich vereenigen, een verbintenis maaken.*
 * Il se lia avec les Princes voisins. *Hy verbondt zich met de nabuurige Vorften.*
 Etre lié aux interêts de fon Maître. *Aan de belangen van zynen Heere verbonden, of verknocht zyn.*
LIERRE, *f. m.* *Arbriffeau. Eilooft, klimop, weilboom. Zeker hefterge- was.*
 Les Poëtes étoient couronnez de lierre avant que Dafné fut chan- gée en laurier. *De Dichters wier- den met weil bekransd voor dat Daf- né in een lauwerboom was veran- dert.*
LIESSE, *f. f.* (*Vieux mot.*) *Joie. Vreugd, blyfchap, of blyfchap, vrolykheit.*
LIEU, *f. m.* *Espace qu'occupe un corps. Plaats, ruimte die een lig- chaam beftaat.*
 Lieu. *Endroit. Plaats, gewest, oord, ftede.*
 Mauvais lieu. *Bordel. Eenz quaa- de plaats. Een hoerhuis.*
 Il fut tué en ce lieu là. *Hy wierdt op d'e plaats gedoodt.*
 * Ce feroit ici le lieu de vous louer. *Hier zoude het de plaats zyn om u te pryzen.*
 * Faire l'amour en bon lieu. *In een goeds huis vryen.*
 * Lieu. *Ocafion, fujet. Plaats, aan- leiding, gelegenheit, reden, oorzaak.*

* Avoir lieu de fe glorifier. *Reden hebben om zich te beroemen. Oor- zaak, of reden van roem hebben.*
 * Donner lieu à un accommode- ment. *Aanleiding tot een verdrag gerven.*
 * Tenir lieu de père. *De plaats van vader bekleeden.*
 Lieu. (*Terme de Manège.*) *De ftant van een paerds kop, of hoofd.*
 Cheval qui porte en beau lieu. *Een paerds dat zyn kop wel draagt.*
 Au lieu de, *adv.* *In ftede van, in plaats van.*
 Au lieu de parler. *In plaats van te fpreken.*
 Lieux oratoires. *Gemeene plaatzen in de redenrykkunft, zekere alge- meene middelen dienftig om aller- lei zaaken te bewyzen.*
 Lieux de logique. *Gemeene plaatzen, of algemeene gronden in de reden- konft.*
 Lieux de Métaphyfique. *Zekere al- gemeene woorden in de Overna- tuurkunde, die alle wezens uit- drukken.*
 Lieux. *Privé. Gemak, heimelyk ge- mak, fekreest; kakhuis, huisje.*
LIEUE, *f. f.* *Een myl, een myle weeg.*
 Faire une lieue. *Een myl gaan, een myl weegs afleggen.*
LIEUR, *f. m.* *Een fchoover; een die 't kooren tot gerven bindt.*
LIEURE, *f. f.* *Bindtouw, bindtouw dat tot het binden van ger- ven en fchooven dient.*
LIEVRE, *f. m.* *Een haas, of haze.*
 Le lievre connoit mieux tous les changemens de tems que le meil- leur Astrologue. *De haas kent be- ter alle de veranderingen van 't weer dan de befte Sterrekyker.*
LIEUTENANCE, *f. f.* *Stadthou- derfchap, onderhopmanschap, onderhoofdmanfchap.*
LIEUTENANT, *f. m.* *Officier qui exerce en la place d'un autre. Een Amptenaar die in een anders plaats 't bevel heeft.*
 Lieutenant d'une compagnie. *Onderhopman, Luitenant van een voetbende.*
 Lieutenant Colonel. *Onderoverfte van een krygsbende. Luitenant- kernel.*
 Lieutenant de Roi. *Onderftadvoogdt. Stedehouder des Koninks.*
 Lieutenant Général. *Onderlands- voogdt.*

voogt.
 Lieutenant du Bailli. *Onderdrossaart.*
 Lieutenant Général. Celui qui a le commandement de l'armée après le Général. *Onderkrygsoverste, Onderhoofstman des heirs, of van 's leger.*
 Lieutenant Général des armées navales. *On. l'ezeeoverste, Onderwlootbeer, Viceadmiraal.*
 Lieutenant Criminel. *Halsrichter, halsrechter. Rechter over de halszaaken.*
 Lieutenant Civil. *Rechter der burgerlyke zaaken.*
 Lieutenante, *f. f.* Femme de Lieutenant. *Luisenantsche, Onderhoptmansche. Een Luisenants vrouw.*

LIG.

LIGAMENT, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) Een bands, draadt, of bindtsel. (Een woordt der Ontleedkunde.)
 LIGAMENTEUX, ligamenteufe, *adj.* (Terme de Fleuriste.) Veselig, veselachtig. (Dit wordt van de gewallen gezegt.)
 LIGATURE, *f. f.* (Terme de Chirurgien.) Een bands, waar meede de wondtbeelers den arm binden als ze aderlaaten.
 LIGATURE. Transformation. *Verandering, gedaanteverandering, vervorming, verslating.*
 Ligature magique. Een toverkunstige verandering.
 Ligature. (Terme d'Imprimeur.) Een stuk, of stukletter. Letters die aan makanderen vast zyn.
 LIGE, *adj.* (Terme de coutume.) Vassal. Leenman, smalheer, bezitter van leengoeds.
 Faire hommage lige d'un Duché. *Leenverheffing van een Graafschap doen.*
 LIGEMENT, *adv.* Leenrechtig, leenrechtiglyk.
 LIGENCE, *f. f.* Naakte, of bloose leenbezitting.
 LIGNAGE, *f. m.* (Mot un peu vieux.) Race, extraction. *Afkomst, geslacht, stam.*
 Issu d'un illustre lignage. *Afkomstig van eenen doorluchtigen stam.*
 LIGNAGER, *adj.* (Terme de coutume.) Van den stam, van 's geslachte. 't Geen op den stam, of op 's geslacht ziet.
 Droit lignager. *Stamrecht, rechts van*

den stam.
 LIGNE, *f. m.* (Terme de Mathématique.) Lyn, streep, linie.
 Ligne droite. Een rechte lyn.
 Ligne courbe. Een kromme, of geboge lyn.
 Ligne d'écriture. Een regel (chrift).
 Ligne pour pêcher. *Vischangel, angelroede, vischroede.*
 Ligne. (Terme de Chiromancie.) Een streep in de hands.
 Ligne de vic. De levensstreep.
 Ligne. (Terme de Metoposcopia.) Rimpel in 's voorhoofdt.
 La ligne. L'équateur. De middellyn, de evennachtyl, de linie.
 Ligne. (Terme de Généalogie.) Linie, tak van een geslachteboom.
 Il vient en droite ligne de cette maison-là. *Hy is door een rechte linie uit dat huis afkomstig, of van dat huis afgedaalt.*
 Ligne. Cordeau de maçon. *Draadt, richtsnoer, of meetsnoer van een metselaar.*
 Ligne. (Terme de mer.) Dieplyn, een byn om den grondt met het loodt te peilen.
 Ligne. (Terme de guerre.) Een linie van een leger; een ry soldaaten die voor den vyandt staan.
 Ligne. (Terme de Fortification.) Een borstweering met een grast daar voor; een linie in de vestingbouw; schanskorven, of zandzakken op een ry gezet, of gelogt, tegen 's vyandtyk vuur.
 Ligne de l'eau. (Terme de mer.) 't Berghout aan een schip.
 Ligne. (Terme de mer.) La disposition des postes d'une armée navale. *De schikking der slagordens van een zeevloot.*
 Vaissau de ligne. Vaissau de guerre de 50 pieces de canon, ou au dessus. Een schip van linie; een oorlogschip van 50 stukken, of meer.
 Lignes d'amarrage. (Terme de mer.) 't Bindstouw waar met de ankers aan de kabels gewoelt, of gebonden worden.
 Lignes. Sorte de retranchement. *Linien, begraving, lange borstweeringen met grasten voor haar, tot dekking van een leger.*
 Lignes de contravallation. Een begraving rontom een stad.
 * Mettre en ligne de compte. *Compteren. In rekening brengen. Reekenen.*

LIGNEE, *f. f.* Race, enfans. *Geslacht, afkomst, nakomelingen, kinderen.*
 LIGNEUL, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) Pekdraadt, borsteldraadt.
 LIGNEUX, ligneufe, *adj.* (Terme d'agriculture.) Houtachtig. (Dit wordt van zommige gewallen gezegt.)
 LIGUE, *f. f.* Verbintenis, verbinding, eedtegepan, 't zamenspanning, verbondt, 't zamenzweering.
 Ligue offensive & défensive. Een beschadigend en verdedigend verbondt; een aanvallend en verweerend verbondt.
 Entrer dans une ligue. In een verbondt treden.
 Ligue. Complot. *T'zamenzweering, aanslag, toeleg.*
 Se LIGUER, *v. r.* Faire une ligue. *Zich verbinden, een verbintenis, of verbondt maaken. T'zamen spannen, een verbondt aangaan.*
 * Ils se liguent tous contre lui. *Zy verbinden zich alle tegen hem; zy spannen al 't zamen aan tegen hem.*
 LIGUEUR, *f. m.* Eedtegenoot, bondtegenoot, verbondene, 't zamenzweerder, vloekverwandt.

LIL. LIM.

LILAS, *f. m.* Sorte d'arbre. *Seringa. Zekere bloemboom.*
 LILLE. Ville des Pais-bas en Flandre. *Ryssel. Een stad in Vlaanderen.*
 LIMACE, *f. f.* De spil, of wenstelsok van Archimedes. (Zeker wiskunstig werktuig.)
 LIMAÇON, limasson, *f. m.* Een slek, of slak.
 Limaçon de mer. Een zeeslek, zeeslek, alikruik.
 Limaçon. (Terme d'Architecture.) Een slakgewelf, of slakboog. Zeker gewelfsel, of boog in 't metselwerk.
 LIMAILLE, *f. f.* Vylsel, vylstof.
 Limaille de cuivre. *Vylsel van koper; of koper vylsel.*
 Limaille d'argent. *Vylsel van zilver, of zilver vylsel.*
 LIMANDE, *f. f.* Sorte de poisson plat. *Bot, of schol. Zekere platte zeevisch.*
 LIMAS, *f. m.* Een hofstek, een stek die de vruchten opeet.
 Limas noir & sans coquille. *Een zwarte.*

zwarte flek zonder flekkenhuis.
LIMBES, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) 's Voorburg der belle, (naar 't gevoelen der Roomfche Kerke.)
LIME, *f. f.* Een vyl.
 Lime douce. Een zœt vyl.
LIMER du fer. Tzer vylen.
 * Limer un ouvrage; c'est le perfectionner. Een werk bevylen, zœt vylen, befchaaven, of verbeteren.
LIMIER, *f. m.* Sorte de chien de chaffe. Een brak. Zekere jagthont.
LIMINAIRE, *adj.* Qu'on met à la tête d'un livre. Al 't geen men voor een boek flets.
 Epître liminaire. Opdragt, toeëigening, voorreden.
LIMITATION, *f. f.* Restriction. Bepaling, afpaling, inbinding.
LIMITE, *f. f.* Borne. Paal, paalteken, paalsteen, fcheidpaal.
 * Son ambition est fans limites. Zyn staatzucht is zonder paalen.
LIMITER, *v. a.* Restreindre. Bepaalen, afpaalen, inbinden, maatigen, intoomen, betoomen.
 Limiter la puissance de quelqu'un. Iemants magt bepaalen, of intoomen.
 * Esprit fort limité. Een zeer bepaalt, of gering verstands, of oordeel.
LIMITROPHE, *adj.* Voifin. Naburig, aangrenzende, aanpaalende, naaft gelegen, aanleggende.
 Pais limitrophe. Aangrenzende landen.
LIMON, *f. m.* Sorte de citron. Een limoen. Zekere citroenvrucht.
 Limon. Bourbe. Slyk, modder, flym, fib.
 Fleuve qui traîne beaucoup de sable & de limon. Een vloedt, of froom die veel zands en fib met zich sleept.
 Limon. (Terme d'Architecte.) De spil van een wenteltrap, of wendeltrap.
 Limon. (Terme de Charron.) De diffelboom van een wagen.
LIMONNADE, *f. f.* Een drank van limoenen, fuiker, en water gemaakt. Limonendrank.
LIMONNADIER, *f. m.* Een limonendrankverkoper.
LIMONNEUX, limonneufe, *adj.* Plein de bourbe. Slykachtig, flykerig, modderig, flymig, flymcrig,

fibberig.
LIMONNIER, *f. m.* Arbre. Een limoenboom.
 Limonnier. Cheval qui est au limon. Een paerds dat aan den diffelboom gaat.
LIMOSIN, *f. m.* Habitant du pais de Limoges. Province de France. Limozynner. Een inwooner van 's Limozynslands. Een Landschap van Vrankryk.
LIMPIDE, *adj.* (Mot peu usité.) Clair. Klaar, helder, doorschynend, doerluchtig.
LIMPIDITE', *f. f.* Klarheit, helderheit, doorschyning, doerluchtigheid.
LIMPHATIQUE, *adj.* Veines limphatiques. Waservaten, dauwaders.

LIN.

LIN, *f. m.* Sorte de plante. Vlas. Zeker gewas.
 Lin. Graine de lin. Vlaszaads.
 Gris de lin. Voyez Gris.
 Fil de lin. Garen van vlas.
 Lin, *f. f.* Sorte de petit vaisseau. Een bootje. Zeker klein vaarttuig.
LINAIRE, *f. f.* Zeker gewas dat naar vlas gelykt.
LINCEUL, *f. m.* Drap de lit. Slaaplaken, beddelaken.
LINÉAMENT, *f. m.* (Mot un peu vieux.) Trait de visage. Een trek, of streep van 't aanzicht.
LINGE, *f. m.* Toile, comme chemises, draps, serviettes, &c. Linnen, linden, lynwaat, als hemden, lakens, servetten, enz.
 Acoupler le linge, coudre le linge pour le mettre à la lessive. Het linnen paaren, of aan malkanderen naaijen om 't in de wasch te doen.
 Linge. Morceau de toile. Een doekje, een linne fleije.
 Linge à barbe. Een scheerdoek.
LINGER, *f. m.* Marchand de toile. Linnekoper, lynwaatverkoper, lynwaatier.
 Lingère, *f. f.* Marchande de toile. Linnekoopster, lynwaatverkooftster, lynwaatierster.
 Lingère. Religieuse qui a soin du linge. Een Kloosterzuster die opzigt over 't linnen heeft.
LINGERIE, *f. f.* Commerce de toile. Lynwaathandel, linnenkoopmanschap.
 Lingerie. Lieu où l'on met le linge.

Linnekamer, de plaats daar men 't linnen opsluit.
LINGOT, *f. m.* Barre d'or, ou d'argent. Een baar, of kitzelier gont, of zilver.
 Lingot d'étain. Een baar tin.
LINGOTIERE, *f. f.* (Terme de Poësie d'étain.) Een smeltvoorm, waas in het tin gesmolten words.
LINIÈRE, *f. f.* Femme qui vend du chanvre habillé. Een kennipverkoopster, of hennipverkoopster.
LINIMENT, *f. m.* (Terme d'Apoticaire.) Smeerfel, strykfel, smeersalve.
LINON, *f. m.* Sorte de toile fine. Doek, zeer fyn lynwaat. Zeker fyn linnen.
LINOTE, *f. f.* Petit oiseau. Een cysje, of vlasvink. Zeker vogeltje.
LINTEAU, *f. m.* Dessus de porte & de fenêtre. Het kalf boven een deur, of venster. De bovendorpel, bovendrempel, of bovenstyl van een deur, of venster.
LINX, *f. m.* Sorte d'animal sauvage. Loup cervier. Een lucht. Een gespikkelt, wreedt, en scherpiende dier.

LIO.

LION, *f. m.* Sorte d'animal sauvage. Een leeuw. Zeker wildt dier.
 * Lion. Homme courageux. Een leeuw. Een kloekmoedig man.
 Lion. Un des signes celestes. De leeuw. Een van de twaalf hemeltekennen.
 * Le lion de la fable. (Proverbe.) Celui qui partage tout à son profit. De leeuw in 't verdichtsel. (Een spreekwoordt.) Een die alles tot zyn voordeel trekt.
LIONCEAU, *f. m.* Le petit de la lionne. Een leeuwje, een jonge leeuw.
LIONNE, *f. f.* Femelle de lion. Leeuw. 's Wyffe van den leeuw.

LIP. LIQ.

LIPÉ, *f. f.* (Mot peu usité.) Lévure de cheval. De lip van een paerdt.
 † **LIPÉ**, *f. f.* Repas de parasite. Een schuimpje, een schavvernaasje. Een geschuimde maaltyd.
 † Chercheur de franchises lipées. Een schuimer, een tafellcxem, een die op

op schuim, of op schabbernak loopt.
LIPPE, Grofse lévre. Dikke lip.
Lippu, uë. *adj.* Qui a de grofies lévres. *Gelipt, dik gelipt, die dikke lippen heeft.*

LIQUEFIER, *v. a.* Rendre liquide. *Ontdoen, smelten. Vloeibaar maaken.*

Se liquifier, *v. r.* Devenir liquide. *Ontlaaten, vochtig, of vloeibaar worden.*

LIQUEUR, *f. f.* Vocht, vochtigheit, sap.

Agiéable liqueur. Een aangenaame vocht.

Liqueurs. Vins extraordinaires, comme muscats, vins d'Espagne, rof-folis & autres eaux compofées. *Fyne wateren. Kostelyke toegemaakte wyne, als muskaate wyne, Spaanfche wyne, guldewater, en andere gemengde wateren.*

LIQUIDATION, *f. f.* (Terme de gens d'affaires.) Afrekening, vereffening, effenmaking, fluisring van rekening.

Il est établi pour la liquidation de toutes sortes de comptes. *Hy is gestelt tot vereffening, of fluisring van alle rekeningen.*

LIQUIDE, *adj.* Week, vlietende, vloeijend, vloeibaar.

Corps liquide. Een vloeibaar lichaam.

* **Liquide**. Clair, net. Klaar, blykbaar, gelyk, effen.

* Cela n'est pas si liquide que vous pensez. *Das is zoo klaar niet als gy denkt, of meent.*

LIQUIDEMENT, *adv.* Volkomenlyk, blykelyk, blykbaar.

LIQUIDER, *v. a.* (Terme de Palais.) Afrekenen, effenen, vereffenen, gelyk maaken, effen stellen, fluiten.

LIQUIDITE', *f. f.* Vloeijendheit, vloeibaarheit.

La liquidité de l'eau. *De vloeibaarheit van 's water.*

LIQUIFIER. Voyez liquefier.

LIR. LIS.

LIRE, *v. a.* Lezen.

Lire la bible. *Den bybel lezen.*

* Lire. Découvrir. *Lezen, zien, befpuren, ontdekken, gewaar worden.*

* On lit sa douleur dans ses yeux. *Men leeft zyne droefheit uit zyn oog.*

LIRE, Lyre, *f. f.* Instrument de Musique à quinze cordes. *Eenlier. Zeker speeltuig met vyftien snaaren.*

LIRIQUE, *adj.* (Ce mot se dit des Poëtes Grecs & Latins.) Van de lier. 't Geen op de lier gezongen wordt. (Dit wordt van de Griekfche en Latynfche Dichteren gezegt.)

Poëtes liriques. Poëmes liriques. *Lierdichters. Lierzangen.*

Vers liriques. *Gezangen, zangen, liederen.*

LIS, *f. m.* Fleur. *Lelie, lely, leli-bloem. Zekere bloem.*

Le lis est le symbole de la pureté. *De lelie is het zinnebeeldt van de zuiverheit.*

Lis, fleur de lis. Marque dont on flettrit certains criminels en France. *Lelibrandsmerk, lelie waar mede de misdadigers in Vrankryk gebrandsmerkt worden.*

* Lis. Blancheur. *Lelie. Witheit, blankheit.*

* Un teint de roses & de lis. *Een verwe van roozen en leliën. Een bloozend en leliwit wezen.*

* Les lis, les œillets & les roses couvroient la nége de son teint. *De leliën, angelieren, en roozen bedekten haar (neeuw) witte vel.*

* Lis. (Ce mot se dit des Rois de France.) *Leliën. (Dit wordt van de Koningen van Vrankryk gezegt.)*

* Elle a pris naissance des Lis. *Zy is uit de Leliën gefproten, of geboren.*

* Jamais Prince des lises fut si triomphant. *Nooit was een Lelivorfst zoo zeeghaftrig; of nooit behaalde een Lelivorfst zoo veel zegepraals.*

Lis d'or. Piece d'or valant sept livres en France. *Een gout lelistuk. Een stuk gout, doende zeven guldens in Vrankryk.*

LISE, lifette, *f. f.* Nom de femme. *Lysje. Een vrouwe naam.*

LISERON, ou lifet, *f. m.* Herbe portant une fleur blanche comme un lis. *Een kruisdragende bloem gelyk een witte lelie.*

LISETTE, *f. f.* Petit infecte verdâtre qui gâte les jets des arbres. *Een groenachtige rupze die de knoppen der boomen en wyngaarden bederft.*

LISEUR, *f. m.* Qui aime à lire. *Lezer, een die gaarne leeft.*

Liseuse, *f. f.* Celle qui aime à lire. *Leesster. Een vrouwsperfoon die veel*

leest.

LISIBLE, *adj.* Facile à lire. *Leesbaar, duidelyk, dat gemakkelyk te leezen is.*

Ecriture lisible. *Leesbaar fchrift.*

LISIBLEMENT, *adv.* Leesbaar, duidelyk.

Ecrire lisiblement. *Leesbaar fchryven.*

LISIÈRE, *f. f.* Extrémité d'étoffe. *Zelfkant, zelfeinds, of boordt van 't laken, van 't linnen, of van eenige stoffe.*

Lisières. Bandes dont on se sert pour promener de petits enfans. *Leibanden waar by men de kinderen leert gaan.*

Lisière de pais. Certaine étendue de pais. *Zeker landf lengte, of uitsprekking van eenig landt.*

LISOIR, *f. m.* (Terme de Charon.) *De fchemel van een koets daar de pilaaren op rusten, of in steeken.*

LISSER, *v. a.* Polir, unir. *Likken, ftryken, glads maaken, effen, of gelyk maaken.*

Lisser du papier. *Papier likken.*

Liffer le linge & les dentelles. *Het linnen en de kanten likken.*

Liffé, *adj.* Poli, uni. *Glads, effen, gelyk.*

LISSOIRE, *f. m.* Morceau de verre, ou de marbre à liffer. *Een glaze, of marmere lifsteen.*

LISTE, *f. f.* Sorte de catalogue. *Lyft, naamlyft, naamrol.*

LIT.

LIT, *f. m.* (Ce mot comprend le bois du lit avec tout ce qu'il contient.) *Koets, ledikant, bedde. (Dit woordt begrypt de bedsteele met al wat 'er op is.)*

Lit de plume. *Een bedde met veeren gevult.*

Lit d'ange. Lit en maniere de pavillon. *Een ledikant tentswyze gemaakt. (Letterlyk, Een Engelenbedt.)*

Lit de parade. *Pronkbedt, praalbedt.*

Lit de repos. *Een rustbedde.*

Lit de fangles. *Een fingel bedt. Een slecht beddesje voor een knecht, of meidt.*

Lit de veille. *Een waakbedde. Een soefel van bedde om by eenen ziken te waaken.*

Lit de justice. *Zitting des Koninks in de raadvergaderinge op zynen troon.*

- * Lit. Mariage. *Bedde. Huwelyk.*
 * Enfant du premier lit. *Een kindt van 't eerste bedde.*
 * Lit de fumier. *Een misthoopje.*
 * Lit de fleuve. Canal. *De kil, de bodem, de grondt en oevers van een water.*
 * Lit de pierres. *Een laag steenen in een muur.*
 * Lit de vent, ou vent de bouline. *Halve windt.*
 * Tenir le lit de vent. *Mes halven windt zeilen.*
 LITANIES, *f. f.* (*Terme d'Eglise Romaine.*) *De Litanijen. Een Roomsche kerkzang.*
 Chanter les Litanies de la Vierge. *De Litanijen der H. Maagd zingen.*
 LITARGE, *f. f.* *Zilverfchuim, goutschuim.*
 LITE, *f. m.* Sorte de fromage. *Zekere stach van kaas.*
 LITEAU, *f. m.* Lieu où repose le loup. *Wolvenest, wolvchob.*
 Trouver un loup dans son litcau. *Een wolf op zyn nest, of in zyn hol vinden.*
 LITERAL, *littérale, adj.* *Letterlyk, naar de letter.*
 Sens littéral. *Letterlyke zin.*
 Preuve literale. *Een schriftelyk bewys, of een bewys door geschrift.*
 LITERALEMENT, *adv.* A la lettre. *Letterlyk, in een letterlyken zin, naar de letter.*
 Expliquer littéralement un Auteur Grec, ou Latin. *Een Grieksch, of Latynsch Schryver uitleggen, of verklaaren.*
 LITERATURE, *f. f.* La science des belles lettres. *Taalgeleersheit, letterkunde, kennis van saalen en geschiedenissen.*
 * Littérature. Tout le corps des gens de lettres. *De geleerde wereldt, al de geleerden, of geletterden, de geleerdtheit.*
 J'ai à défendre la gloire de toute la littérature. *Ik hebbe d'eere der gansche geleerdheit te verdedigen.*
 LITIÈRE, *f. f.* Paille qu'on jette dans les étables & dans les écuries. *Stroo't welk men in de stallen onder het vee smyt.*
 Litier. Sorte de brancard pour un malade. *Rosbaar, draagbaar, draagzetel, draagstoel, draagbedde voor eenen zieken.*
 † Il y a deux jours qu'il est fur la litier. *Hy heeft twee dagen het bed-*

- de gehouden.*
 Litierede ver à foic. *De drek der zywormen.*
 LITIGE, *f. m.* Différend, contestation. (*Terme de Pratique.*) *Twist, verskil, geschil, krakkeel, geding.* (Een woordt van 't Gerechtshof.)
 LITIGIEUX, *litigieuse, adj.* Contentieux. *Twistig, twistigierig, kyfachtig, twistachtig, krakkeelzuchtig, krakkeelziek, pleitzuchtig.*
 LITRE, *f. m.* Wapenhout, wapenlyf. *Een groote zwarte lyf, daar de wapens van een adelyk persoon in de kerk in geschildert zyn.*
 LITRON, *f. m.* Sorte de mesure. *Een spint. Zekere kleine maat, om drooge waaren mee te meten.*
 Un litron de fel. *Een spint zout.*
 LITHUANIE, *f. f.* Province de Pologne avec titre de Grand-Duché. *Litthauwen. Een Grootberthogdom in Poolen.*
 LITURGIE, *f. f.* De uiterlyke kerkdienst, of de wyze van den kerken dienst.

LIV.

- LIVIDE, *adj.* Noir à cause de quelque coup. *Zwart, of blauw van eenigen slag.*
 LIVONIE, *f. f.* Province à la Suede. *Zyfland. Een landschap van Zweden.*
 LIVRAISON, *f. f.* *Leevering, overlevering, overgifte.*
 Livraison de marchandises, &c. *Leevering van goederen, of koopmanschappen.*
 LIVRE, *f. f.* Sorte de poids. *Een pondt. Zeker gewigt.*
 Une livre de chandelles. *Een pondt kaerffen.*
 Livre, *f. f.* Vingt sous. *Een gulden, twintig stuivers.*
 Avoir dix mille livres de rente. *Tien duizent guldens aan inkomst hebben.*
 Livre sterlin, *f. f.* Monnaie d'Angleterre valant environ onze florins. *Een pondt sterlings. Een Engelsche muntrekening omtrent van elf guldens.*
 Livre, *f. m.* *Een boek.*
 Livre de compte. *Een schuldsboek, of rekenboek.*
 Livre blanc. *Een schryfboek.*
 Marchand de livres. *Een Boekverkoopper, een Boekhandelaar, een koop-*

- man in boeken.*
 Livre de vie. (*Terme de Théologie.*) *Het boek des levens. Het besluit van Godt omtrent de uitverkooren.* (Een woordt der Godtgeleertheit.)
 Le grand livre du monde. *Het boek der Natuure; 't groot boek der wereldt; alle de werken der natuure.*
 * Livre des Rois. *'t Kaartspel.*
 LIVRE E, *f. f.* Couleurs. *Livrei, kenteken om zich van anderen te onderscheiden.*
 Porter la livrée. *De livrei draagen.*
 Livrée. Tous les gens de livrée. *Lakkeijen, al die een livrei draagen.*
 LIVRER, *v. a.* Mettre en main. *Leeveren, overleveren, overgeeven, in handen stellen.*
 Livrer la place. *De plaats overgeeven.*
 Sa destinée l'a livré à ses ennemis. *Zyn nootlot heeft hem aan zyne vyanden overgeleverd.*
 Livrer bataille. *Slaght leveren.*
 Se livrer, *v. r.* Se donner, se rendre. *Zich overgeeven, zich in iemants magt stellen.*
 LIVRET, *f. m.* (*Mos peu usité.*) Petit livre. *Een boekje, een klein boek.*
 LOB. LOC. LOD. LOF.
 LOBES, *f. m.* Les pieces du foie, ou du poumon. *De quabben, of sneeden van de lever, of van de longe.*
 Lobe de l'oreille. *De oorlel, de lel van 't oor.*
 Lobe de fèves, de melons, &c. *De helft van boonen, meloenen, enz.*
 LOCAL, *locale, adj.* *Plaaszelyk, van eene plaatze.*
 Mouvement local. *Plaaszelyke beweeging.*
 Coutume locale. *'s Lands gebruik, gewoonte eener plaatze.*
 LOCATAIRE, *f. m. & f.* Een huurder, of huurster van een huis, of kamer.
 LOCATI, *f. m.* Carosse de louage. *Een huurkoets.*
 Prendre un locati pour s'aller promener. *Een huurkoets neemen om wat om te ryden.*
 LOCATIF, *ve. adj.* Qui peut être mis à louage. *Verhuurbaar. Dat te huur kan gestelt, of gezet worden.*
 LO-

LOC.LOD.LOF.LOG.

LOG. LOI.

LOI.LOM. 467

LOCHE, *f. f.* Petit poisson de riviere. *Smeerling. Zekers kleine riviervisch zonder schubben.*
LOCUTION, *f. f.* Expression. *Uitsdrukking, spreekwys, wyze van spreken.*
LÔDS & ventes, *f. m.* (Terme de coutume.) Droit Seigneurial, qu'on paie à son Seigneur. *Schot en los. Cynsrecht, jaarlyksche cyns, of pacht, diemen aan zynen Heer betaalt.*
LOF. (Terme de mer.) Aler au lof, ou à la bouline. *De loef.* (Een zemanns woordt.) *De loef hebben, de voordeeligste windt hebben.*

LOG.

LOGARITHME, *f. m.* (Terme d'Arithmétique.) Reekental.
LOGE, *f. f.* Sorte de cabane. *Een hutte.*
Loge à la comédie. *Vien logie, of afgechoote kamertje in den schouwburg.*
Loge. (Terme de Facteur d'orgues.) *De plaats daar de blaasbalken van een orgel leggen.*
LOGEABLE, *adj.* Maison logeable. *Bewoonbaar, berwoonlyk, datmen bewoonen kan. Een bewoonbaar huis.*
LOGEMENT, *f. m.* Appartement. *Wooning, vertrek, woonplaats.*
Logement d'un homme de guerre. *Een begraving op een post die men vermeestert heeft.*
LOGGER, *v. n.* Demeurer en un logis. *Woonen, gehuisvest zyn, zyn wooning hebben.*
Loger, *v. a.* Donner logement. *Huisvesten, huisvesting geeven, herbergen.*
Loger des étrangers. *Vreemdelingen herbergen, of huisvesten.*
Loger des soufflets d'orgue. *De blaasbalken van een orgel op zyn plaats leggen.*
Se loger, *v. r.* Prendre logis. *Zyn herberg of huisvesting neemen, 't huis gaan leggen.*
Se loger. (Terme de guerre.) *Zich begraven. (Een krygswoordt.)*
LOGETTE, *f. f.* Petite loge. *Een hutje.*
LOGICIEN, *f. m.* Ecolier de Logique. *Redenkunstenaar. Een leerling in de redenkunst.*
LOGIQUE, *f. f.* Redenkunst, bewyskunst.

LOGIS, *f. m.* Maison qui est dans une ville. *Huis, wooning, herberg, woonplaats.*
Aler au logis. *Naar huis gaan.*
Changer de logis. *Verhuizen, van huis, of woonplaats veranderen.*
Il a diné au logis. *Hy heeft 't huis geeten.*
LOGOGRIFE, *f. m.* Sorte d'énigme. *Zeker raadtsel, of zinnebeeldt.*

LOI.

LOI, *f. f.* Droit écrit. *Wet, geschreven recht.*
Loi naturelle. *Loi que la raison nous dicte. De natuurlyke wet, de ingeschape, of ingeschreve wet, of de wet der natuure.*
La loi des douze tables. *De wet der twaalf tafelen, of op twaalf tafelen geschreven.*
La loi de Moïse. *De wet van Mozes.*
La loi de l'Evangile. *De wet van 't Evangelie.*
*** Loi.** *Domination, empire. Gebiedt, magt, heerschappy.*
*** Il rangea sous ses loix une grande partie de l'Asie.** *Hy bragt een groot deel van Azië onder zyn gebiedt.*
Les loix du devoir m'empêchent de vous suivre. *De wetten van pligt beletten, of weêrhouden my u te volgen.*
*** Il fait de son plaisir une suprême loi.** *Zyn vermaak stelt hy tot zyn hoogste wet.*
*** Les loix éternelles.** *De eeuwige wetten, 's Nooslot.*
LOIAL, loiale, *adj.* (Mot un peu vieux.) *Fidèle. Getrouw, trouw.*
Loial, loiale. *Bien conditionné. Goed, verkooptyk, verkoopbaar.*
Vin loial & marchand. *Goede en verkooptyke wyn.*
Cheval loial. (Terme de Manège.) *Een gedwee paardt.*
LOIALEMENT, *adv.* (Mot qui vieillit.) *Fidèlement. Getrouwelyk, trouwelyk, oprachtelyk.*
LOIAUTE, *f. f.* (Mot qui vieillit.) *Fidélité. Getrouwheit, trouwheit, getrouwigheit.*
La perfide se moque de ma loiauté. *De trouwlooze lacht met myne getrouwheit.*
LOIER, *f. m.* Prix, récompense du louage. *Prys, vergelding, loon,*

beloning, huurloon.
Loier. *Châtiment. Loon, beloning, vergelding, kassydig, straffe.*
LOIN, *adv.* Verre, ver, wydt.
Il est loin d'ici. *Hy is verre van hier.*
Loin d'ici fripon. *Retire toi d'ici. Van hier, quit. Paku van hier, fiels.*
On n'est pas loin d'aimer, quand, &c. *Men is niet verre van te minnen, als, enz.*
‡ Il ne le portera pas loin. *Il en sera bien-tôt puni. Hy zal 't niet ver brengen, of niet lang ontsloopen. Hy zal 'er haast zyn straffe over krygen.*
Loin à loin, *adv.* *Wydt van mal-kanderen.*
Planter loin à loin. *Wydt van mal-kanderen pooten, of zetten.*
De loin, *adv.* *Van verre.*
Voir une chose de loin. *Iets van verre zien.*
Bien loin de. (Conjonction.) *Au lieu de. Zeer verre van. (Een voegwoordt.) In plaats van.*
Bien loin de le favoriser, il est son ennemi juré. *Zeer verre van hem te begunstigen, hy is zynen doodsvyandt.*
Parents de loin. *Verre vrienden.*
Loin, *f. m.* (Terme de Peinture.) *'s Verschiet in een schildery.*
LOINTAIN, lointaine, *adj.* (Mot peu usité.) *Eloigné. Verre, ver gelegen, ver afgelegen.*
Pais lointains. *Ver afgelegene landen.*
Lointain, *f. m.* *Lloignement de tableau. 's Verste verschiet in een schildery.*
LOIR, *f. m.* Petit animal qui dort durant tout l'hiver. *Hafelmuis, relmuis. Een klein diertje dat de gansche winter slaapt.*
LOISIBLE, *adj.* (Vieux mot.) *Permis. Geoorloft, toegelaaten, vry.*
Cela n'est pas loisible. *Dat is niet geoorloft.*
LOISIR, *f. m.* Tydt, ledige tydt.
Avoir du loisir. *Tydt hebben, ledig zyn.*
A loisir, *adv.* *Al zagtes, met gemak, op zyn gemak.*
Travailler à loisir. *Op zyn gemak arbeiden.*

LOM.LON.

LOMBARD, *f. m.* Lieu d'où on tire de l'argent à intérêt en donnant des gages. *De bank van leening.*

ning. De Lomberdt. De plaats daar men geldt op onderpand neemt.

LOMBARDIE, *f. f.* Province d'Italie. Le Milanois. Lombardye. Een Landtſchap van Italië. Het Milaneſe/ch.

LOMBES, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) De lendenen.

LOMBIS, *f. m.* Groſſe coquille vermeille. Een kinkhoorn. Een groote roode zeeſchulp.

L'ON. Sorte de particule. Voyez On.

LONDRES. Capitale d'Angleterre. London, of Londen. De hoofdſtadt van Engelandt.

LONG, *longue, adj.* Lang, lange. Chemin fort long. Een heel lange wegh.

Les lieuës d'Alemagne ſont plus longues que celles de France. De Duiſche mylen zyn langer dan de Franſche.

* Long, *longue.* Qui eſt long-temps à faire quelque choſe. Langzaam, traag, die lang ergens meede bezig is.

* Long, *longue.* Qui dure long-temps. Lang, langduurig, langwylig, 't geen langen tydt duurt.

* Longue *abſence.* Een lange afwezigheit.

† Avoir les dents bien longues. Avoir bon appétit. Scherpe tanden, dat is, goeden honger hebben.

Le long. (Prépoſition.) Langs, langs beene.

Le long du Danube. Langs den Donauw.

De ſon long, tout de ſon long, *adv.* Zoo lang als men is; geheel uitgeſtrekt.

Etre couché de ſon long. Leggen zoo lang als men is.

Au long, *adv.* Lang en breedt, in 't lange en breede, wydloopig.

Expliquer une choſe fort au long. Een zaak in 't lange en breede uitleggen, of verklaaren.

A la longue, *adv.* Avec le temps. Allenskens, langzaam, van langer, of langzaammer handt, met ien tydt.

De long, *adv.* De longueur. Lang, van lengte.

Robe de cinq quartiers de long. Een tabbert die vyf vierendeel lang is.

De longue main. Il y a long-temps. Van langer handt, van overlange.

Il tire de longue. Il commence à aller de longue, c'eſt-à-dire, à faire du chemin & à avancer. Hy begint wegh te ſpoeden, of te vorderen.

LONGANIMITE', *f. f.* Vertu conſiſtant en une longue patience. Lankmoedigheid, verdraagzaamheit, een lang, of taai gedult.

LONGE, *f. f.* Bande de cuir d'un licou. De leis, of leireep van den toom eens paerds.

Longe de veau. Een lang nierſtuk van een kalf.

LONGER un chemin. (Termes de chaffe.) Loopen, rekken, de vlucht kiezen. (Dit wordt van 't wildt gezegt, dat vlucht, of wegloopt.)

LONGITUDE, *f. f.* (Terme de Géographie.) Lengte. (Een woordt der Aardtklootkunde.)

LONGUEMENT, *adv.* Avec longueur. Langzaam, met gedult, traaglyk.

Longuement, *adv.* Heel lang. Een langen tydt.

LONGUET, *longuette, adj.* Un peu long. Langachtig, was lang.

LONGUEUR, *f. f.* Espace, étendue. Lengte, langheit, uitgeſtrektheit.

La longueur du chemin. De lengte van den wegh.

Longueur. Temps que dure une choſe. Langheit, langwyligheid, langduurigheid.

La longueur de ſa maladie. De langduurigheid van zyne ziekte.

* Tirer une choſe en longueur. Een zaak ophouden, een zaak draagende, ſleepende, of draalende houden. Een zaak rekken, of op de lange baan brengen.

* Afaire qui tire en longueur. Een zaak die langzaam voortgaat, of op de lange baan ſleept.

Marquer les longueurs d'une jupe. De maat der lengte van eene vrouwe rok neemen.

LOP. LOQ. LOR.

† LOPIN, *f. m.* Gros morceau. Een hacht, een groot ſtuk.

LOQUET, *f. m.* Eſpèce de clé plate. De klink van een deur.

La porte n'eſt fermée qu'au loquet. De deur ſtaat maar op de klink.

Loquets. (Terme de mer.) Yzere boomen die men over de ſcheeps luisken doet. (Een zeewoordt.)

LOQUETEAU, *f. m.* Petit loquet. Een klink'e, een trekklinkje.

LORIGNER, *v. a.* Regarder de travers. Belonken, over zyde, of over dwars ſtaan, ſcheel, of over ſchouder aanzien, leep aanzien.

Plus je la lorgne, plus je la trouve jolie. Hoe ik haar meer belonke, hoe ik haar mooijer, of goelyker vinde.

LORIOT, *f. m.* Oifeau. Weedewaalvogel.

LORMIER, *f. m.* Titre que les Epronniens prennent dans leurs lettres de maistrife. Een Spooremaker. Een tyſel die de Spooremakers in hunne meſterbrieven neemen.

LORS, *adv.* (Vieux mot.) Voyez Alors.

Lorsque, (Sorte de conjonction.) Quand. Wanneer, als, toen.

Lorsque je le vis. Wanneer, of toen ik hem zagh.

LOS. LOT.

LOS, *f. m.* (Vieux mot.) Louange. Loſ, eer, prys.

LOSANGE, *f. f.* Piece d'un panneau de vitre. Een ruit van een glas.

Loſange. (Terme de Blazon.) Een ruit in een wapen.

Porter de gueules à trois loſanges d'or. Drie goud ruiten op een roodt veldt voeren.

LOSANGE', *loſangée, adj.* (Terme de Blazon.) Geruit. Die ruiten in zyn wapen voert.

LOT, *f. m.* Portion d'un cohéritier. Deel, aandeel, kaveling, lot van eene erffenis.

Lot d'une loterie. Lot, of prys in een lotery.

LOTE, *f. f.* Sorte de poisson qui reſſemble aſſez à la lamproie. Een ſlagh van viſch als lamproi.

LOTÉRIE, *f. f.* Een lotery.

LOTION, *f. f.* Waſſching, of waſſing. (Een Apotekers woordt.)

LOTIR. (Vieux mot.) Voyez Partager.

LOTISSEUR, *f. m.* Kavelinger. Een die de loten, verdeelingen, of kavelingen maakt.

LOTUS, *f. m.* Een geneeskruiddt dat in Egypten aan den oever van den Nyk waſt.

LOU.

LOUABLE, *adj.* Pryslyk, loflyk, pryswaardig, lofwaardig.

Procédé louable. Een loflyk gedragh.

Sang louable. Sang qui est bon. Goet bloet, zuiver, of gezont bloet.

LOUAGE, *f. m.* Huur, 't geen men voor 's gebruik van iess betaalt.

Prendre une maison à louage. Een huis huuren, een huis in huure nemen.

Bailler à louage. Verhuuren, in huure geeven.

Carosse de louage. Een huurkoets.

Louage. Prix du louage d'une maison, &c. Huur, prys van de huure van een huis.

‡ **Femme de louage**. Femme debauchée. Een hoer, (zoo veel als, een gehuurde, of een gehuurt vrouwen(ch.))

LOUANGE, *f. f.* Lof, prys, lofspraak, roem, eer, loftuizing.

Donner des louanges à quelqu'un. Iemant lof geeven, of nageeven; iemant roemen, of pryzen; loflyk van iemant spreken.

* **Louanges empoisonnées**. Medicines. Vergiffige loftuizingen. Lafteringen.

‡ **LOUANGER**, *v. a.* Donner des louanges. Loftuizen, pryzen, loftuizingen geeven.

LOUCHE, *adj.* Scheel, overdwars, overzy.

* **Expression luche**, ou ambigue. Een twyfelachtige, of dubbelzinnige uitdrukking.

LOUCHER, *v. n.* Scheel zien, overzy zien, lonken.

LOUER, *v. a.* Prendre, ou donner à louage. Huuren, verhuuren, in huur neemen, in huur geeven.

Louër une chambre. Een kamer huuren.

Il a loué sa maison. Hy heeft zyn huis verhuurt.

Louër. Donner des louanges. Looven, pryzen, roemen, lof en eer geeven.

On ne louë personne sans intérêt. Men pryft niemant dan om voordel.

Louër, remercier Dieu. Looven, pryzen, Godt danken.

Se louer de quelqu'un. Marquer qu'on en est satisfait. Over iemant roemen. Zich over iemant bedanken, zich over iemant voldaan houden, over iemant voldaan zyn.

LOVER un cable. (Termes de mer.) Een kabel opschieten. (Een zeewoordt.)

LOUGAROU. Voyez Loup-garou.

LOUIS, *f. m.* Nom d'homme. Lodewyk, Ludewyk. Een mars naam.

Louis d'or. Piece d'or valant environ dix florins. Een goude Louis. Een stuk goude van omtrent tien guldens, Fransch geldt.

LOUP, *f. m.* Sorte d'animal sauvage. Wolf. Zeker wilt dier.

* Ce font au dedans des loups raviffans. Van binnen zyn 's grypende wolven.

‡ Enfermer le loup dans la bergerie. Fermer une plaie qui n'est pas bien guérie. Den wolf in den stal sluiten. (Een spreekwoordt.) Een wonde soetheelen die niet wel gezuivert is.

‡ La faim fait sortir le loup du bois. La nécessité oblige à chercher les moyens de vivre. De honger doet de wolf uit het bosch komen. De noodt dwingt levensmiddelen te zoeken.

‡ Il faut heuler avec les loups. Il faut faire comme ceux avec qui on est. Men moet met de wolven huilen daar men mel in 't bosch is. Men moet doen als de geenen daar men by is.

‡ Tenir le loup par les oreilles. Tenir quelqu'un dans ses pièges. Den wolf by de ooren houden. Iemant in den strik, of verstrikt houden.

‡ Marcher en pas de loup. Marcher en pas de larron. Met dievetreden gaan.

‡ Quand on parle du loup on en voit bien-tôt la queue. Als men van den wolf spreekt zietmen haast zyn staert. Of, als men van den duivel spreekt is hy'er dichte by.

‡ Qui se fait brebis le loup le mange. Die zich tot een schaap maakt, words van den wolf gegeeten.

‡ Entre chien & loup. Pendant le crépuscule. Tusschen licht en donker, in de schemering.

‡ On le regarde comme un loup gris; on le regarde avec ressentiment, avec chagrin, &c. Men ziet hem met leere oogen, of met

verontwaardiging aan.

Loup cevier. Voyez Linx.

Loup de mer. (Sorte de poisson.) Een zeewolf. Zekere visch.

Loup-garou. Een weerwolf.

‡ C'est un vrai loup garou; c'est à dire, un fou mélancolique & sauvage. 't Is een rechte weerwolf; dat is, 't is een vreemt, byster, of wonderzinnig mensch.

Loup. Ulcère aux jambes. Inetende haarworm, of wolf in de beenen.

Loup. Masque pour femme. Een fluweel momaanzicht der juffrouwen.

Loup. Morceau de late au bout d'une corde, dont les enfans font du bruit en le faisant tourner en l'air. Een bor. Zeker kinder speeltuig daar ze in 't omslingeren door de lucht, gefnar, of geraas mel maaken.

LOUPE, *f. f.* Sorte de tumeur. Een wen, een kher. Zeker gezwel.

Il a une loupe au front. Hy heeft een wen aan 's voorhoofd.

Loupe. Verre rond qui grossit les objets. Een rond vergrootglas, een brandiglas.

Loupe, *f. f.* (Terme de Jouailler.) Een wrakke parel, of edel gesteente.

Loupe de bois. Zekere knoest, knobelknoest, of mitwas op den bast der boomen.

LOURD, *lourde*, *adj.* Pefant. Zwaar, groot, bot, plomp, ongeschikt, lomp.

Cofie lourd. Een zwaare, of ongeschikte kist.

* Lourd, lourde. Grossier. Bot, plomp, dom, onweetend.

* Avoir l'esprit lourd. Een bot, of plomp verstands hebben, dom van verstand, of van begrip zyn.

LOURDAUT, *f. m.* Plompaardt, botterik, botmuil, een dom, of bot mensch.

LOURDÈMENT, *adv.* Pefament. Bottelyk, dommelyk, zwaar, op eene plompe wyze.

Sapuiet lourdement sur quelque chose. Dommelyk, of zwaar ergens op leunen.

* Lourdement. Grossierement. Grovelyk, grootelyk, plomplyk, zotelyk.

* Se tromper lourdement. Zich plomplyk bedriegen.

LOURDIS. (Vieux mot.) Voyez grossiereté, sottise.

LOUTRE, *f.f.* Animal amphibie. Otter. Een halfslagtig dier.

LOUVAIN. Ville de Brabant. Leuven, Louen. Een stadt in Brabant.

LOUVE, *f.f.* Femelle de loup. Wolfin, wolvin, 't wyfje van een wolf.

* LOUVE. Femme de bauchée. Wolfin. Een onverzadelyk wyf in den wellust.

Louve. (Terme de mer.) Een ton daar beide de bodemen van ingeslagen zyn, tot de Bakkelijauwvangst gebruikelyk. (Een zeewoordt.)

Louve. (Terme de Maçon.) Een yzere handboom, of koevoet om zwaare steenen op te ligten.

Louve. Sorte de filet rond pour pêcher. Een werpnet, een ronds vijfcher.

LOUVER, *v.a.* (Terme de Maçon.) Den koevoet in 't gat van een steen steeken om hem op te ligten.

LOUVET, *adj.* Wolfs, als van een wolf.

Poil louvet. Wolfshaair.

LOUVETEAU, *f.m.* Le petit d'une louve. Een wolfje, een jonge wolf.

Louvetcau, *f.m.* (Terme de Maçon.) Een yzere wig, die men bezyden d'yzere koevoeten steekt om ze vast te doen houden.

LOUVETIER, *f.m.* Officier qui a soin de la chasse du loup. Een operjagermeester der wolvejagt.

LOUVETERIE, *f.f.* Wolvejagt. Al wat aan de wolvejagt vast is.

LOUVEURS, *f.m. pl.* Werkgaften die de koevoeten in de gaten der steenen arbeiden om ze op te ligten. (Een Steenhouwers woordt.)

LOUVIER, ou louvoier, *v.n.* (Terme de mer.) Laveeren, tegen den wint zeilen.

Il n'y a point de bâtiment qui louvie mieux que le vaisseau Hollandois nommé le Prince d'Orange. Daar is geen vaartwig dat beter laveert, als 't Hollands schip, de Prins van Oranje genaamt.

LOUVRE, *f.m.* Lieu où loge le Roi à Paris. Des Koninks Paleis, of hof te Parys. De Louvre.

LOX.LOZ.LUB.LUC.

LOXODROMIE, *f.f.* Science qui enseigne à trouver sur mer le lieu où un vaisseau est arrivé. Een kunst

waar door men, naar een wiskundige rekening, leert uitvinden waar een schip op zee aangekomen is.

LOZ. Voyez Los.

LOZANGE. Voyez Lofange.

† LUBIE, *f.f.* Fantaisie ridicule. Zotte kuur, wonderlyke frats, of sprong, zotte gril.

† LUBIEUX, lubieuse, *adj.* Qui a des lubies. Kuurig, fratzig, grillic, die gekke kuuren, grillen, of fratzen heeft, die wonderlyke sprongen doet.

† LUBRICITE, *f.f.* (Mot qui vieillit.) Incontinence. Onkuisheit, oneerbaarheid, ontuchtigheid, onge-regelsheit, wulpsheit.

LUBRIQUE, *adj.* (Mot qui vieillit.) Impudique. Onkuisch, oneerbaar, ontuchtig, wulps, ongeregelt, hoerachtig.

LUC, *f.m.* Nom d'homme. Lukas. Een mans naam.

Saint Luc a écrit son Evangile l'an de J. Christ 36. De H. Lukas heeft zyn Evangelie in 't 36. jaar van Christus geschreven.

LUCARNE, *f.f.* Een dakvenster, een vallicht.

LUCIDE, *adj.* Luifant. (Terme de Physique.) Lichtende, dat licht geeft. (Een Natuurkundig woordt.)

Le soleil, les astres, le feu, &c. sont des corpulucides. De zon, de sterren, 't vuur, enz. zyn lichtende ligchaamen.

* Intervalle lucide. (Terme de Médecine.) Een goede bui, of vlaag van krankzinnige menschen. (Een Geneeskundig woordt.)

LUCIFER, *f.m.* De morgenstar. Lucifer. De vorst der duisternisse. 't Hoofd der heljche geesten, of der duivelen.

LUCRATIF, lucrative, *adj.* Voordeelig, daar winst, of voordeel aan vast is, vet.

Charge lucrative. Eene vette bediening.

LUCRE, *f.m.* Profit, gain. Winst, voordeel, gewin.

Faire un lucre considérable. Eene aanmerkelyke, of groote winst doen.

LUE.LUG.LUI.

LUETTE, *f.f.* Petit morceau de chair spongieux, qui pend à l'office supérieur de la gorge. De lel in de keel. Ademtongetje, strotklapje, keelklapje.

Alongement de la luette. Neerschieting van de lel in de keel. De huig.

Avoir la luette alongée. De huig in de keel hebben.

LUEUR, *f.f.* Lumiere, splendeur, clarté. Licht, glans, schynsel, glinstering, flonkering.

La leur d'un flambeau. 't Licht van een fakkel.

LUGUBRE, *adj.* Triste. Droevig, treurig, naar, rouwig.

Habit lugubre. Een treurkleedt, rouwkleedt, of rouwgewaad.

† Homme lugubre. Een droevig, treurig, of naar mensch.

LUGUBREMENT, *adv.* Treuriglyk, droeviglyk. Op eene treurige, of droevige wyze.

LUIRE, *v.n.* Schynen, blinken, glinsteren schynsel geeven, schitteren, flonkeren, flikkeren, glans geeven.

Le soleil luit. De zon schynt.

* Luire. (Terme Poétique.) Briller. Glinsteren, flikkeren, flonkeren, schitteren.

Luifant, luifante, *adj. & part.* Schynende, blinkende, flikkerende, schitterende, flonkerende, glinsterende.

Vers luifans. Blinkwormen. Wormen die des nachts blinken.

Etoile luifante. Een flonkerstar. Een blinkende star.

LUITE. Voyez Lute.

LUM.

LUMIERE, *f.f.* Sentiment que nous avons en regardant le soleil, ou la flame. Licht, 't gewelen dat wy hebben door 't aanschouwen der zonne, of der vlamme.

Lumiere. Chandelle, clarté. Licht, een brandende kaers, schynsel.

Aportez de la lumiere. Breng licht.

La lumiere est éteinte. 't Licht is uitgegaan, of is uit.

* Lumiere. Personnage illustre. Licht, een doorlichtig persoon, een treffelyk man.

* C'est la lumiere de son siècle. 't Is het licht zyner eeuw, of van zynen tyd.

* Mettre en lumiere. Faire imprimer, mettre au jour. In 't licht geeven, doen drukken, aan den dagh brengen, uitgeeven.

* Lumiere. Ouverture, instruction. Licht, opening, onderwys, onderrihting.

* Jc

* Je lui ai donné toutes les lumieres que j'avois là deffus. *Ik hebbe hem daar van alle licht, of onderrechting gegeven die ik 'er van hadde.*

* Lumieres. Pénétration, belles connoiffances. *Kennis, verftand, oordeel, fcherp-zinnigheit, wetenfchap.*

* Vous avez befoin de toutes vos lumieres pour trouver des expédiens. *Gy hebt al uw verftand van nooden om middelen uit te vinden.*

Lumiere de tableau. *De dagh, of hoofels in een fchildery.*

Les lumieres de ce tableau font bien placées. *De dagen, of hoofels van die fchildery, of van dat ftuk zyn wel aangelegt.*

Lumiere de canon, de fusil. *Het laatgat van een gefchut, van een roer.*

Lumiere de flûte, de haut-bois. *Het gat van een fluit, of fchalarme onder 's mondfstuk.*

Lumiere. (Terme de mer.) *Voyez Vintonniere.*

LUMIGNON, *f. m.* La partie de la méche d'une lampe, ou d'une chandelle qui brûle. *'s Lemmet van een brandende lamp, of kaers.*

Le lumignon de cette chandelle eft trop grande, il la faut moucher. *'s Lemmet van die kaers is te lang, zy moet gefnoten worden.*

LUMINAIRE, *f. m.* (Terme de l'Eglife Romaine.) *Brandende toorfen, fakkels, of wafchkaarfen die men in de Roomsche kerke tot het begraven der dooden gebruikt, of by het lyk brandt.*

Luminaires. Le Soleil & la Lune. *Lichten, hemellichten, de zon en maan.*

Dieu créa deux grands luminaires. *Godt fchiep twee groote lichten.*

† On lui a poché les luminaires, (mot burlesque pour dire) les yeux. *Men heeft hem een paar blauwe oogen gegeven.*

LUMINEUX, lumineufe, *adj.* *Helder, glanzig, blinkende, fchitterende, fonkerend.*

Corps lumineux. *Een blinkend lichaam.*

Lumineufe troupe des Anges. *Een fchitterend heir van Engelen.*

LUN.LUP.LUS.

L'UN, l'une, *adj.* *D'een, d'eene.*

L'un & l'autre. *D'een en d'ander. Al le beide. Malkander.*

L'un & l'autre le fera; l'un & l'autre le feront. *D'een en d'ander zal het doen; d'een en d'ander, of alle beide zullen 's doen.*

LUNAIRE, *f. f.* *Heibe. Maankruids.*

Lunaire, *adj.* *'t Geen tot de maan behoort, 't geen op de maan ziet.*

Année lunaire. *Maanjaar.*

LUNAIISON, *f. f.* *Een maands tydt. De tydt van de eene nieuwe maane tot de andere.*

LUNATIQUE, *adj.* *Fou, qui tient de la lune. Maanziek, maanzuchtig, byzinnig.*

Homme lunatique. *Een maanzieke, of maanzuchtige; een maanziek, of maanzuchtig menfch.*

Cheval lunatique. *Een maanzuchtig paerde.*

LUNDI, *f. m.* *Maandagh, de tweede dagh der weeke.*

LUNE, *f. f.* *Une des planètes. De maan, een van de dwaal- of zweef-ftarren.*

Nouvelle lune. *Nieuwe maan.*

Pleine lune. *Volle maan.*

* Demi lune. *Ouvrage de fortification. Een halve maan. Een werk der vefingbouw.*

† Avoir des lunes. *Avoir des folies. Kuuren, fraxen, grillen, of gekke ftuipen hebben.*

† Tenir de la lune. *Etre un peu fou. Een flagh weg hebben. Half gek zyn.*

† Prendre la lune avec les dents. *Vouloir faire l'impossible. De maan met de tanden vatten. Onmogelyke dingen willen doen.*

* Lune. (Terme de Bâtier.) *Maantjes die de muilefels aan 's hoofds hangen.*

LUNETTES, *f. f.* *Een bril.*

Se servir de lunettes. *Brillen; een bril gebruiken.*

Lunette d'approche, ou de longue vûe. *Een verrekyker.*

Lunettes à facettes. *Lunettes qui multiplient un même objet. Vermeenigvuldigende brillen. Brillen puntswyze gefcepen, waar door men het zelve voorwerp vermeenigvuldigt ziet.*

Lunette à puces. *Microscope. Een*

vergroozglas.

Lunette de chapon. *De bril van een kapeen.*

Lunettes de Capucin. (Terme de Capucin.) *Een bril van leer, of ftof gemaakt, die men de jonge Capucynier Monniken opzet, die wat onzedig, of wilt van gezicht zyn.*

Lunette de chaise percée. *Een bril van een kakstoel.*

Lunette. *Siege de privé. De bril van een heimelyk gemak.*

Lunette. *Petite fenêtre dans des toits. Een klein dakvenfter.*

Lunette de montie. *De randt waar in 't glas van een zakuurwyzer wordt gezet.*

LUNETIER, miroitier, *f. m.* *Een brillemaker, of brilleverkoper.*

LUPIN, *f. m.* *Pois plat & amer. Vygeboonen. Platte bittere boonen.*

LUSTRAL, luftrale, *adj.* *Eau luftrale. 's Wywater der oude Heidenen.*

LUSTRE, *f. m.* (Mot Poëtique.) *l'Espace de cinq ans. Een vyfjaarige tyt.*

Lustre. *Sorte de chandelier de ciftal. Zeker flagh van een kryftaliskandelaar.*

Lustre. (Terme de Pélesier.) *Luifter waar meede de bondtwerkers hun bont glanffen.*

Lustre. (Terme de Chapelier.) *Luifter, zeker toegemaakt water waar meede de hoedemakers hunne hoeden glans geeven.*

* Lustre. *Eclat, splendeur. Glans, fchynfel, luifter, fchittering, flukkering, fonkering.*

* Le lustre de la gloire. *Deglans van de eere.*

LUSTRER, *v. a.* (Terme de Chapelier.) *Luifteren. De hoeden glanffen.*

Lustrer. (Terme de Pélesier.) *Luifteren, 's bontwerk eenen glans geeven.*

LUT. LUX.

LUT, *f. m.* (Terme de Chymie.) *Leem, waar meede men de vuurovens metfelt.*

LUTE, luite, *f. f.* *Worfteling, worftelkunft.*

S'exercer à la lute. *Zich in de worftelkunft oeffenen.*

LUTER, *v. n.* *S'exercer à la lute. Worftelen, zich in de worftelkunft oeffenen.*

Luter, *v. a.* (Terme de Chimie.) Belemen, met leem bestryken.

Luter un vaisseau. Een vat belemen.

Luter. (Ce mot se dit du bélier lorsqu'il couvre les brebis.) Dekken. (Dit wordt van den ram gezegt als hy de schapen bespringt.)

LUTERANISME, Lutheranisme, *f. m.* 't Lutherdom. De gevoelens der Lutherfchen.

LUTÉRIEN, Lutérienne, Lutherien, *adj.* Lutersch, of Luiters, van Luthers gevoelen.

C'est un honnête Lutérien. 't Is een eerlyk Luitersman.

C'est une jolie Lutérienne. 't Is een zoet Luiters meisje.

LUTEUR, luiteur, *f. m.* Worstelaar. Een die zich in de worstelkunst oefent.

Les luteurs font tous leurs efforts. De worstelaars spannen alle hunne krachten in; of doen hun uiterste best.

LUTH, *f. m.* Instrument de musique à cordes. Luit, luys. Zeker snaarspeelzug.

Toucher le luth. De luys slaan, of de luys speelen.

LUTHIER, *f. m.* Faiseur d'instrument de musique à cordes. Een Vedelemaker, of Vioolemaker. Een die allerlei speelzuigen maakt en verkoopt.

LUTIN, *f. m.* Esprit folet. Een spook, een spookfel, een nachtgezicht.

* Lutin. Sorte de petit méchant qui fait du bruit & du tintamarc. Spook, raaskop, raasbol, een jongen die groot geweld en boha maakt. C'est un petit lutin. 't Is een spooke.

LUTRIN, *f. m.* Pupitre où l'on met les livres à chanter dans l'Eglise Romaine. De lessenaar waar op men de zangboeken legt in de Roomsche Kerke.

Chanter au lutrin. Aan de lessenaar zingen.

LUXATION, *f. f.* Déboitement. Uitleiding, springing uit het lidt.

LUXE, *f. m.* Dépenie superflüe. Pracht, overdaadt, overdandige verquisting, onmatigheit.

Parler contre le luxe des bains. De pracht der baden berispen.

Se LUXER, *v. r.* (Terme de Chirurgie.) Uit het lid gaan. (Een Heelkundig woordt.)

LUXURE, *f. f.* (Ce mot vieillit & signifie.) Incontinence, impu-

dité. Onkuisheit, ontucht, wulpsheit, ontuchtigheit, geilheit, ritzigheit.

LUXURIEUX, luxurieuse, *adj.* (Mot qui vieillit, & qui signifie,) qui est sujet à la luxure. Onkuisch, ontuchtig, geil, ritzig, weelderig, wulps.

Les jeunes gens sont ordinairement luxurieux. De jonge lieden zyn gemeenlyk ontuchtig.

LUZ. LYM. LYN.

LUZERNE, *f. f.* Sorte de foin. Zeker slach van hooi, dat gemeenlyk driemaal gemaait wordt.

Luzerne. Sorte de graine qui tire sur le millet. Kanaryzaadt; zeker geel zaadt dat de kanaryvogels meest eeten.

LYMPHE, *f. f.* (Terme d'Anatomie.) Humeur aqueuse. Een vochtige, of waterachtige aart.

LYNX. Sorte d'animal. Linx. Zeker dier.

Avoir des yeux de Lynx. Linx-oogen hebben; scherpienzige oogen hebben.

M.

M, *f. f.* La douzième lettre de l'alphabet. M, De twaalfde letter van 't A, B, C.

La lettre *m* se prononce comme une *n* à la fin des mots; comme *faim*, *parfum*, qu'on prononce comme s'ils étoient écrits *fain*, *parfun*. De letter *m* wordt (in 't Fransch) als een *n* uitgesproken op 't einde der woorden, gelyk in de bovenstaande voorbeelden blykt.

La lettre *M*. se rencontrant dans quelques mots devant *N*. devant *P*. & devant *B*; comme *solemnel*, *exemple*, *embrasser*; prend aussi le son de l'*n*. car ces mots se prononcent, comme s'ils étoient écrits, *solemnel*, *exenple*, *embraffer*. De letter *M* in eenige (Fransche) woorden komende voor de letters *N*, *P*, en *B*, klinkt ook als een *N*, gelyk in d'aangetekende voorbeelden blykt.

M. Lettre numerale signifiant mille. *M*. Een getalletter, die duizent be-

MA. MAC.

MA. Pronom possessif féminin. *Myne*. Een bezittende vrouwelyke voornaam.

Ma femme; ma fille. *Myne vrouw*; *myne dochter*.

MACARON, *f. m.* Sorte de pâtisserie faite d'amandes, de sucre & de blancs d'œufs. *Amandelkoekje*. *Makrons*, een koekje van amandelen, suiker, en eiwit gebakken.

MACARONI, *f. m.* Een klompje deeg in riemtes gesneden, en in water, melk, zout, boter en parmezaan gekookt.

MACARONIQUE, *adj.* Poësie macaronique. Een gemengde Latynsche poëzy, met enige gebroke woorden der Italiaansche of andere taale, die men eenen Latynschen uitgang geeft.

MACE, *f. f.* (Terme de Blazon.) Een ruit in een wapenschilder.

MACERATION, *f. f.* C'est quand on affige son corps de jeûnes & de disciplines. *Asmatting*, *vermagering*, of *quelling des lichaams door vasten en kastydingen*.

MACERER, *v. a.* Tourmenter, affiger. *Asmatten*, *quellen*, *pyningen*, *vermageren*, *lyden aandoen*. Macerer son corps. Zyn ligchaam asmatten, of vermageren.

MACHEFER, *f. m.* Craffe de fer, ou d'acier. *Hamerslagh van yzer*, of *staal*. *Schuim*, of *onzuiverheit van 't yzer*.

MACHELIER mâcheliere, *adj.* Qui sert à mâcher. *Goedt*, of *bequaam om te kauwen*. 't Geen dient om te kauwen.

Dent mâcheliere. *Bakstant*. *Kies*, *maaltant*.

MACHEMOURRE, *f. f.* (Terme de marine.) *Kleene brokkelingen van scheepsbeschuif*, of *tweebak*. (Een zeewoordt.)

Mâcher, *v. a.* *Kauwen*, *de spys kauwen*.

Mâcher bien la viande. *De spys wel kauwen*.

* Cheval qui prend plaisir à mâcher son mors. *Een paerdt dat gaerne zyn mondstuk kauwt*.

MACHINATEUR, *f. m.* Celui qui machine un crime. *Aanlegger*, *brouwer*, of *smeeder van een schelmstuk*.

MACHINATION, *f. m.* Entrepriete, ou dessein pernicieux. *Quaadsjoeking*.

MAD. MAE.

flocking, quaaadsbrouwing, quaaadsmeeding. Een boos opzet, een quaaade aanslag, of toelegh.

MACHINE, *f. f.* Assemblage de plusieurs pieces pour augmenter les forces mouvantes, ou pour faire jouer quelque chose. Een kunstwerk om iets te beweegen, of te doen speelen. Een werktuig om de kracht der beweging te vermeerderen, of aan te zetten.

* La machine ronde. (Termes Poëtiques.) Le monde. Het ronde gebouw. Het wereldrondt. (Dichtkundige woorden.) De wereldt.

* Machine. Reflors, tours, adrefse. Kunstgriepen, streeken, kunstsjes, loosheden, listen, kunst, behendigheid.

* Il n'a besoin de reflors, ni de machines pour faire réussir son dessein. Hy heeft geen streeken, noch kunstsjes van noden om zyn voornemen uit te voeren.

* Ils feront jouer les ressorts de la noire & forte machine; c'est-à-dire, des Jesuites. Zy zullen de raderen van 't zwart en sterk werktuig aan 't gaan helpen; dat is, de Jesuiten.

MACHINER, *v. a.* Former quelque mauvais dessein. Stichten, brouwen, smeeden, verzinnen. Eenens quaaaden aanslag maaken.

Machiner une trahison. Een verraadt smeeden, verzinnen, of stichten.

MACHINISTE, *f. m.* Celui qui fait des machines pour le théâtre, & pour les caux. Een kunstwerk-maker, of vliegwerk-maker voor den schouwburg, of voor het tooneel; een kunstwerker voor de waterbronnen.

MACHINOIR, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) Een werktuig daar men de steeken van de polvyen meede wit maakt. (Een Schoenmakers woordt.)

MACHOIRE, *f. f.* (Ce mot se dit de l'homme, de l'âne & des poissons.) De kaak, 't kaakebeen, 't kinnebakken. (Dit wordt van de menschen, van den esel, en van de visschen gezegt.)

Machoire supérieure, ou d'enhaut. De opperkaak, of de bovenste kaak. 't Bovenste kaakebeen.

Machoire inférieure, ou d'en-bas. De onderkaak. 't Onderste kaakebeen, 't kinnebakken.

Machoirs. (Terme d'Arquebusier.)

De bek van den haan van een snap-haan.

Machoirs d'étou. De bek van een schroef.

MACHURER, *v. a.* (Terme d'Imprimeur.) Opgeeven. D'inkt op de vormen doen. (Een Drukkers woordt.)

MACIS, *f. m.* Ecorce rouge qui enveloppe la noix muscade. Foeli, muskaasbleem, een roode schil die om de muskaasnot zit.

MACLE, *f. f.* Een soort van waterkastanje.

Macle, *f. f.* (Terme de Blason.) Een ruit in een wapen.

MAÇON, *f. m.* Een metselaar.

C'est un bon maçon. 't Is een goet metselaar.

MAÇONNAGE, *f. m.* Travail du maçon. Metselwerk. 't Werk van een metselaar.

MAÇONNER, *v. a.* Metselen, metzen, eenig metselwerk maaken.

Mur bien, ou mal maçonné. Een muur die wel, of qualyk gemetst, of gemetselt is.

MAÇONNERIE. L'ouvrage du maçon, *f. f.* Metselwerk, metselarye.

Maçonnerie en liaison. Metselwerk in 't verbandt.

MACREUSE, *f. f.* Sorte d'oiseau acatique que les Catholiques Romains mangent en carême. Scholvaart. Zekere watervogel die de Roomsche Katholyken in de vasten eeten.

MACULATURE, *f. f.* (Terme d'Imprimeur en taille douce.) Een vuil papier dat sussen den doek en de pers legt van een plaatdrukker.

Maculature. (Terme d'Imprimeur.) Pakpapier, misdruk, scheurpapier, kladpapier.

Maculature. (Terme de Papetier.) Grauw papier.

MACULÉ. (Vieux mot.) Voyez tache.

MACULER, *v. n.* (Terme d'Imprimeur.) Bekladden, bewuilen, bemorssen, besmeuren, besmetten, kladdig en vuil maaken, afsmetten.

Voilà qui macule. Dat smet af.

Epreuve maculée. Een bemorste proef.

Feuille maculée. Een afgesmet blad.

MADAME, *f. f.* Titre qu'on donne aux Reines & aux filles des Rois de France, aux femmes des Princes, des Ducs, des Seigneurs & des Nobles de la première qualité. Mevrouw. Een eernaam die men aan Koninginnen, Keizerinnen, de dochteren van den Konink van Frankryk, aan Prinsessen, Hertoginnen, Heeren en groote Edelmanns vrouwen geeft.

Madame. Ce mot tout seul est le titre de la femme de Monsieur frère unique du Roi. Mevrouw. Dit woordt alleen is de tytel van de vrouwe van 's Koninks eenigsten Broeder.

† Madame. Ce titre se donne aussi aux femmes & filles du commun peuple qui ne font pas demoiselles. Mevrouw. Deze naam wordt (boetende) aan de vrouwen ende dochteren van 't gemeene volk gegeven, die geen adel zyn.

Cuisse-madame. Zekere naam van een peer.

Tripe-madame. Trip-madam. Zeker salaatkruiddt.

Trou-madame. Zeker spel daar men met loode kogels, of stuijknickers in speelt, die men langs een plank in eenige genommerde gaaten laat rollen.

MADÉLAINE, *f. f.* Nom de femme. Magdaleen. Een vrouwe naam.

MADÉLON, *f. f.* Petite Madélaïne. Magdaleentje. Een meisjes naam.

MADÉMOISELLE, *f. f.* (Ce mot seul veut dire Mademoiselle fille de Monsieur, frère unique du Roi.) Meijuffer. (Dit woordt alsn be- teekent de dochter van myn Heer des Koninks eenigsten Broeder.)

Mademoiselle. Ce titre se donne aux filles qui ont de la naissance. Meijuffer. Deze naam wordt ook aan adellijc vrouwen gegeven.

Mademoiselle. Par flaterie on donne ce nom à des bourgeoises belles, ou qui paroissent riches. Meijuffer. Door vleijery wordt ook deze naam aan schoone, of ryke burgers dochteren gegeven.

† **MADRE**, *madrec*, *adj.* Fin, rusé. Loos, erg, doortrapt, listig, gesteepe, afgerehs.

O O O

Ma-

Madré, madiée, *adj.* (*Ce mot se dit du bois qui a de petites saches noires.*) Gespikkelt, gespikkelt, gestippelt, gevlakt, met zwarte vlakjes getekent. (Dit wordt van zomming hout gezegt.)

MADREURE, *ou* madrure, *f. f.* Tekens, of vlakken op 's vel van eenig dier.

MADRIERS, *f. m.* Planches de bois de chêne fort épaisses. Zeer zwaare eike planken.

MADRIGAL, *f. m.* (*Terme de Poësie.*) Een minnopunt-dicht; een punt-dicht van de min, gemeenlyk uit losse, of ongelijke vaerzen bestaande.

MAESTRAL, *mestral, adj. f. m.* (*Terme usité sur la mer Méditerranée.*) Nord-Ouest, sur l'Océan. De Noordweste winds. (Een woordt op de Middellandsche zee gebruikelijk.)

MAG. MAH.

MAGAZIN, *f. m.* Pakhuis, voorraadthuis, voorraadschuur.

Magazin d'armes, de poudre. Tuighuis, wapenhuis; kruidstooren, voorraadthuis; magazyn.

Magazin de toiles. Een pakhuis met lynwaaten.

MAGDELEINE, Magdelon. Voyez Madeleine &c.

MAGE, *f. m.* Interpréte des choses divines. Sorte de Philosophe chez les Perles. Sage. Wyze. Uitlegger van Goddelyke dingen. Zeker slag van Wysbegeerte onder de Perlen.

Quelques uns croient que les trois Mages, qui vinrent adorer Jesus Christ, étoient Rois, & les autres non. Zommige meenen dat de drie Wyzen, die Jesus Christus quamen aanbidden, Koningen waren, en anderen van neen.

MAGICIEN, *f. m.* Sorcier. Tovenaar, toveraar, duivelskunstenaar.

La plupart des grands hommes ont passé pour des Magiciens. Het meeste deel der groote mannen hebben voor tovenaars gegaan; of zyn voor tovenaars gebouwen.

Magicienne, *f. f.* Sorciere. Toveres, duivelskunstenaar.

MAGIE, *f. f.* Toverkunst, toverkunde, geesthandel, tovery, duivelskunst.

MAG.

Magie divine. Goddelyke geheimkunde.

Magie naturelle. Natuurlyke toverkunst.

Magie noire, *ou* diabolique. Duivelskunst, duivelery, zwarte kunst.

MAGIQUE, *adj.* Qui est de magie. Toverkunsig, toverkundig, betoverend.

Art magique. Toverkunst, zwarte kunst, duivelskunst.

* Ses yeux ont un secret magique. Haare oogen hebben een betoverende kracht.

‡ MAGISTRAL, magistral, *adj.* (*Mot peu usité.*) En maitre. Meesterlyk, meesterachtig, heerschachtig, trots, als meester.

‡ MAGISTRALEMENT, *adv.* (*Mot peu usité.*) En maitre. Meesterlyk, meesterachtiglyk, op eene meesterlyke wyze.

MAGISTRAT, *f. m.* Overigheid, Overheit, Heer in de regering, Overheer, Magistraatspeitoon.

MAGISTRATURE, *f. f.* Charge de magistrat. Overheidsampt, de Regeering.

MAGNANIME, *adj.* Qui a l'ame grande, généreux. Edelmoedig, grootmoedig, goothartig.

Un Prince magnanime. Een grootmoedig Vorst.

‡ Magnanime, *f. m.* (*Mot burlesque.*) Faux brave. Snorker, blaaskaak, opsvyder, zwetzer.

MAGNANIMITE, *f. f.* Grandeur de courage. Grootmoedigheid, edelmoedigheid, goothartigheit, kloekmoedigheid.

MAGNETIQUE, *adj.* Où il y a de l'aiman. Qui tient de l'aiman. Zeilsteenig, zeilsteens, van den zeilsteen; waar in iets van den zeilsteen is; 's geen van den zeilsteen komt.

Emplâtre magnétique. Een zeilsteens plaaster.

Vertu magnétique. De kracht van den zeilsteen, of des zeilsteens.

MAGNIFICENCE, *f. f.* Vertu qui aime l'éclat. Kostelykheit, fracht, grootdadigheid, heerlykheit, overdaadt, grootheit.

Sa magnificence éclate. Zyne grootheit munt uit.

MAGNIFIER, *v. a.* (*Vieux mot.*) Exalter, louer. Pryzen, looven, groot maaken, verheffen.

MAGNIQUE, *adj.* Paré, riche. Heerlyk, prachtig, grootfch, koste-

MAG. MAH. MAI. MAJ.

lyk, treffelyk, ryk.

Habit magnifique. Een kostelyk kleeds. Magnifique, *adj.* Splendide. Treffelyk, voortreffelyk, hoogachtbaar, heerlyk, hoogstaatig.

Prince magnifique. Een voortreffelyk Vorst.

MAGNIFIQUEMENT, *adj.* Splendidement. Treffelyk, kostelyk, heerlyk, op eene treffelyke wyze.

Régaler magnifiquement. Treffelyk onthaalen.

Etre magnifiquement habillé. Kostelyk, of prachtig gekleedt zyn, of gekleedt gaan.

MAGOT, *f. m.* Gros singe. Bavian, een groote aap.

Magot. Voyez Mugot.

‡ Magot. Sot, malfait, mal bâti. Een bavian, een aap, een gek, een leelyk mismaakt mensch.

‡ Quel magot est cela? Wat aap is dat?

MAGULI, *f. m.* Een West-Indische boom, van wiens bladen men kennis maakt.

MAHOMETISME, *f. m.* La Religion des Turcs. Het Mahometaanendom, het Turkdom, de Turksche Godtsdienst.

MAHONNE, *f. f.* Een Turksch vaartuig, als een galei.

MAI. MAJ.

MAI, *f. m.* Un des douze mois. May, maai, mei, meimaandt, bloeimaandt. Een der twaalf maanden.

Mai. Arbre qu'on plante le premier jour de mai. Mei, meiboom. Een boom dien men den eersten dag van de meimaandt plant.

Mai des imprimeurs. 't Groot St. Jans blad der drukkeren, (voortyts te Parys bekend.)

MAJESTE', *f. f.* Grandeur auguste & souveraine. Hoogheit, heerlykheit, hoogachtbaarheid, ontzaglykheit, ontzagbaarheid, grootachtbaarheid, verhevenheit, majesteit.

La majesté de l'Empire Romain. De majesteit, of heerlykheit van 's Roomsche Ryk.

* Avoir de la majesté. Een ontzaglykheit, of majesteit in zyn wezen hebben.

* La majesté de son expression. De heerlykheit, hoogdravendheit, of verhevenheit zyner uitdrukkinge.

Ma-

Majesté. Titre qu'on donne aux Empereurs, aux Rois & à leurs épouses. *Majesteit, grootmagtigheid, epperheerlykheid; oppermogendheit. Een eernaam dien men Keizeren, Koningen, en hunne Gemalinnen geeft.*

Sa Majesté Impériale. *Zyne Keizerlyke Majesteit.*

Sa Majesté très Chrétienne. *Zyne Allerchristelykste Majesteit.*

Sa Majesté Catholique. *Zyne Katholyke Majesteit.*

Crime de lesé Majesté. *Misdaadt van gequeste Hoogheit, of Majesteit.*

MAJESTUEUX, majestueuse, adj. *Majesteits, hoogachtbaar, heerlyk, onzachelyk, onzagbaar, staatelyk, verbeven, groots: opperdruvend. († Laatste van den schryfstyl sprekende.)*

Un air majestueux. *Een hoogachtbaar wezen.*

MAJESTUEUSEMENT, adv. *Staatiglyk, aanzienlyk, op eene achtbare, of staatige wyze, deftig.*

Marcher majestueusement. *Eenen staatigen, of deftigen gang hebben.*

MAJEURE, f. f. (Terme de Logique.) *De meerderstelling eener stuwreden.*

Majeure. (Terme de Sorbonne.) *Een lange twistreden der Doctoren in de Godtheit te Parys, die's morgens ten 8 uren begint, en's avonds ten 6 uren eindigt.*

MAJEUR, majeure, adj. *Qui est en âge de jour de ses droits. Mondig, sneerderjarig, die zyn eigen voogdt, of meester is.*

* Excommunication majeure. (Ce mot se dit de la plus terrible excommunication de l'Eglise Romaine.) *De zwaarste kerkban der Roomsche Kerke; de vloekban der Roomsche Kerke.*

* Force majeure. *Force à laquelle on ne peut résister. Hooger, of meerder magt. Magt waar tegen men niet op kan, of die men niet kan tegenstaan.*

* Nos majeurs. *Nos ancêtres. Onze voorouders, onze voorvaders.*

Majeur, majeure. (Terme de Musique.) *Ton majeur. De hoogste stem, of toon in de zangkunst.*

MAIGRE, adj. *Mager, schraal, slecht, ongedaan, rank.*

† Maigre. *Chetif. Mager, schraal, elendig, slecht, zenuwloos.*

† Un maigre auteur. *Een mager, of slecht schryver.*

† Maigre. *Avare. Schraal, gierig, zuinig.*

Maigre, f. m. *Viande fans graisse. 't Mager, mager vleesch.*

J'aime le maigre. *Ik hou veel van 't mager.*

Maigre, *Abstinence de viande. Vasten, onthouding van vleesch.*

Faire maigre. *Geen vleesch eeten, vasten. Dags houden.*

Maigre. (Terme de Maçon & de Charpentier.) *Te kort, dat gaapt. Dat niet wel sluit, of niet wel voegt. (Een Meticlaars en Timmermans woordt.)*

Pièce trop maigre. *Een stuk dat gaapt, of niet wel sluit.*

MAIGRELET. *Un peu maigre. Magerachtig, schraal, rank. Wat mager.*

† MAIGREMENT, adv. *D'une manière maigre. Mager, schraal, op eene schraale wyze.*

MAIGRÉ, T. *Un peu maigre. Magerachtig, schraal, rank. Wat mager.*

* MAIGREUR, f. f. *Magerheit, schraalheit, dorheit, ongedaanheit.*

† Maigreur. *Fille ou femme maigre. Een mager vrouwmensch.*

MAIGRIR, v. n. *Devenir maigre. Vermageren, mager worden.*

MAIL, f. m. *Maillet, pour jouer au mail. Een malie. Een houts kolf om in de maliebaan te slaan.*

La masse du mail. *De klik van de malie.*

Mail. *Lieu où l'on joue au mail. De maliebaan.*

MAILLE, f. f. *Partie d'un dénier. Myst, heller, een halve penning.*

† N'avoir pas la maille. *N'avoir point du tout d'argent. Heller noch penning hebben. Gansch geen geld hebben.*

† Il y a toujours maille à partir entr'eux. *Ily a toujours querelle entr'eux. Zy hebben altyt een heller met malkander te vereffenen, of altyds krakkel met malkanderen.*

Maille. (Terme de Tricoteuse.) *Een steek van breiwerk.*

Reprendre une maille. *Een steek weer opbeuren, of oprapen.*

MAILLES, f. f. plur. *Annelets de*

fer dont on fait des armures. *Malien. Yzere ringetjes waar mede men een wapenrok voert.*

Cotte de maille. *Fen maliënholder, een maliën wapenrok.*

Maille d'un filet. *Een maas, of gat in een zijchuet.*

MAILLER, v. n. *Faire les mailles d'un filet. Breijen, netten breijen, de maazen in een net maaken.*

MAILLET, f. m. *Marteau de bois. Een houte hamer.*

MAILLOT, f. m. (Terme de Nourrice.) *Kinderwindjel, luur, luyer, feitel; in 't Friesch ruwe.*

Etre encore au maillet. *Noch in de luuren, of ruven leggen, noch in de doeken zyn.*

MAIN, f. f. *Handt.*

Main fort belle. *Een zeer schoone handt.*

Donner la main à une Dame; *c'est lui servir d'Ecuyer, ou Gentilhomme. Een Mevrouw de handt geeven; dat is, haar voor Stalmeeister, of Edelman dienen.*

* Faire main basse sur l'ennemi. *Tuër tout. Alles van den vyandt ombrengen, of over de kling laaten springen.*

* Etre aux mains avec l'ennemi. *Met den vyandt handgemenc zyn. Vechten.*

* En venir aux mains. *Handgemeen worden. Aan malkanderen komen.*

* Notre gloire est dans nos mains. *Onze eer staat in onze handen.*

* Avoir une chose en main. *Iets in zyn handt, dat is, iets in zyn gewelt, of magt hebben.*

* Remettre sa franchise en ses mains. *Recouvrer sa liberté perduë. Zyn verlooren vryheit weder krygen.*

* Il s'est fauvé de ses mains. *Hy is zyne handen ontkomen, hy is hem ontsnapt.*

* Tomber entre les mains de l'ennemi. *In handen van den vyandt vallen.*

* Amis de longue main. *Vrienden van langer handt. Oude vrienden. Vrienden die van langer handt, of van overlange malkanderen gekent hebben.*

* Baïser les mains à quelqu'un. *Se recommander. Iemants handen kussen. Zich in iemants gunst beveelen.*

- * A main gauche. A gauch.e. Ter *slinkte handt.* Ter *slinkte zyde.*
- * A main droite. A droit. Ter *rechte handt.* Ter *rechte zyde.*
- * Prendre à toutes mains. *Aan allen kanten aangrypen.*
- * Un Juge de la main. *Een Rechter die hy op zyn handt heeft.*
- * Mettre la dernière main à un ouvrage. *De laatste handt aan een werk leggen.*
- * Avoir les mains liées. N'avoir aucun pouvoir. *De handen gebonden hebben. Geen magt, of vermogen hebben.*
- * Donner les mains. Céder. *Afstaan, overgeeven, toefcimmen, toestaan.*
- * Cela vient de bonne main. *Dat komt van goeder handt.*
- * Faire une chose haut à la main; c'est-à-dire, hautement. *Iets met een verhevene handt doen. Dat is, iets stoutelyk doen.*
- * Mets la main à l'œuvre. *Sla handt aan 't werk; begin werk.*
- ‡ Les mains lui demangent; c'est-à-dire, il a grande envie de faire quelque chose. *De handen jeuken hem. Dat is, hy heeft groote lust om iets te doen.*
- * Se donner la main. Se promettre mariage. *Malkanderen de handt geeven. Malkanderen trouw beoorven.*
- * Sous main. En cachette. *Onder de handt. Heimelyk, in 't verborgen.*
- * Homme de main, ou d'exécution. *Een man die handen heeft aan zyn lyf; een man die iets doorzet, of wel aanvat.*
- ‡ Ne toucher pas de main morte; c'est fraper fort. *Met geen doode handen aantasten. Dat is, hard staan.*
- L'affaire est en bonnes mains. *De zaak is in goede handen.*
- Main levée. (Terme de Palais.) *Handtoplegging.*
- Main forte. (Terme de Palais.) *Handtbieding aan 't Recht, geweldiger handt, gewapender handt.*
- Donner main forte à des Sergens. *Den gerechtslienaaren de handt bieden, of de handt leenen.*
- Main mise. (Terme de Palais.) *Handtoplegging op eenig leengoed.*
- Un cheval pesant à la main. *Een paerdt zwaar op de handt.*
- Soutenir la main à un cheval; c'est tirer la bride. *Den toorn kort aan*

- een paerdt houden.*
- Faire partir un cheval de la main; c'est le pousser de vitesse. *Een paerdt wakker aanjaagen, of lustig voortdryven.*
- * N'avoir point de main; Ne s'aider pas de ses mains à propos. *Geen handen hebben; handeloos zyn; de handen niet uis de mouw steeken.*
- Cheval à deux mains. *Een paerdt voor de koets en onder den man.*
- Cheval de main. *Een handtpaerdt.*
- Main. (Terme de Sellier.) *Groote zyde quaften in een koets, waar aan men de handt staat, en zich vast houdt.*
- Main. Sorte de petite pelle de métal pour prendre de l'argent. *Een klein koper geldtschupje 't welk de bankhouders gebruiken.*
- Main de papier. *Een boek papier.*
- Main de cartes. *Een trek, of 't afbessel van de kaart.*
- Main de fer. Sorte de croc. *Een yzere handt. Zekere yzere haak.*
- Les mains des ancres. *D'ankerhanden, of ankerstanden.*
- Main de poulie. *Het hout- of yzerwerk om een windtaas van een put.*
- MAINT, mainte, adj. (Vieux mot.) *Voyez Plusieurs.*
- MAINTENOIS, adv. (Vieux mot.) *Voyez Souvent.*
- MAINTENANT, adv. *Présentement. Tegenwoordig, nu, als nu, nu ten tydt.*
- Dès maintenant. *Van nu af aan, van stonden aan, terstondt, aanstonds, tegenwoordig, nu ter tydt.*
- MAINTENIR, v. a. *Soutenir, conserver. Handthaven, onderhouden, bewaaren, beschermen, de handt bieden, voorstaan, verdedigen.*
- Maintenir la justice. *'t Recht handthaven, of voorstaan.*
- Maintenir son honneur. *Zyne eere verdedigen.*
- MAINTENUE, f. f. (Terme de Palais.) *Handthaving, voorstandt, verdediging.*
- MAINTIEN, f. m. *Conservation. Handthaving, behoudt, behouding, behoudenis.*
- Maintien, f. m. *Mine, air. Gelaat, gestalte, gebaar van 't wizen.*
- A son maintien jaloux je l'ai recon-

- nu Poëte. *Aan zyn yverzugrig gelaat hebbe ik hem voor een Dichter gekent.*
- MAJOR de cavalerie. *Majoor van 't voervolk.*
- Major d'une place. *De Majoor van een stad, of vesting.*
- Major-dome du Pape. *De Hofmeester van den Paus. Opperbevel- of Gezaghebber over 't Hof van den Paus.*
- MAJORITE', f. f. *Etat de celui qui est majeur. Mondigheid, meerderjarigheid. De mondige jaren.*
- Être en majorité. *Mondig zyn. Meerderjarig zyn.*
- Majorité. *Charge de major. Majoor-schap, Majoor's ampt.*
- MAIRE, f. m. *Opperschout, Hoofst-officier, Hoofstchout, Opperamptman van een stad, of van een gemeente, Meyer.*
- Maire du Palais. *Opperamptman van 't Hof.*
- MAIRIE, f. f. *Charge de maire. Opperschout-schap, Opperschouts ampt, Opperamptmanschap. Meierij.*
- MAJUSCULE, adj. ou capitale. *Groote, hoofdt.*
- Lettre majuscule. *Groote letter, hoofdletter.*
- MAIS. Sorte de conjonction. *Maar, doch: Een voeg- of koppelwoord.*
- ‡ Je n'en puis mais: *Je n'y faurois que faire. Ik kan 't niet beeteren, 't is myn schuld niet. Ik kan 'er niet tegen doen.*
- ‡ Homme qui n'a ni fi ni mais. *Homme franc & sincère. Een man die oprecht handelt. Een man die geen uitvluchten zoekt om iets te doen. (Naar de letter; een man die geen zoo noch maar heeft.)*
- Mais que. (Vieux mots.) *Voyez Quand, lorsque.*
- MAISON, f. f. *Bâtiment. Huis, gebouw.*
- Maison de ville. *Hôtel de ville. Stadhuis, raadthuis.*
- Maison de campagne. *Lusthuis, speelhuis, landthuis, landthoeve, hofsteede.*
- * Maison. *Famille. Huis, huisgezins.*
- * Maison ruinée. *Een bedorven huis, of huisgezins.*
- * Il est de bonne maison. *Hy is van goeden huize.*
- * Faire une bonne maison. *Amasser force biens. Zyn huis wel bezorgen.*

gen. *Veel goeds vergaderen, of verzamelen. Veel goeds winnen.*
 * Maison. Race. *Huis, afkomst, geslacht.*
 * La maison d'Autriche. *Het huis van Oostenryk.*
 * Maison. Signe du Zodiaque. *Een Hemels huis, een teken des Hemelkrings.*
 Les petites maisons. *Sorte d'hospital pour les fous. 't Dolhuis. Huisjes voor de gekken, of krankzinnigen.*
 MAISONNETTE, *f. f. (Mot peu usité.) Petite maison. Huisje. Een klein huis.*
 MAITRE, *f. m. Qui a des domestiques. Meester, Heer.*
 C'est un fort bon maitre. *'t Is een zeer goeds Heer.*
 * Faire le maitre. *Den meester, of den baas spelen, zich meesterlyk aanstellen.*
 * Etre maitre de la campagne. *Meester in 't veldt zyn.*
 * Se rendre maitre d'une place. *Een plaats vermeesteren. Zich meester van een plaats maaken.*
 * Se rendre maitre de l'esprit du peuple. *'t Gemoeds des volks innemen, of intinnen. 't Hart des volks winnen.*
 * Demeurer maitre de ce qu'on a occupé, *c'est en conserver la possession. Meester blyven, of 't bezit behouden van 't geen men gewonnen heeft.*
 * Etre maitre de ses passions. *Meester van zyne driften, of hartstogten zyn. Zich zelven konnen bedwingen.*
 Maitre. *Soldat cavalier. Een ruiter.*
 Compagnie de cinquante maitres. *Een bende van vyftig ruiters, een ruiterbende van vyftig.*
 Maitre. *Celui qui enseigne. Meester. Een die een ander onderwyft.*
 Maitre d'Ecole. *Schoolmeester.*
 Maitre à écrire. *Schryfmeester.*
 Maitre es arts. *Meester in de vrye konsten.*
 Maitre de métier. *Meester van een handwerk.*
 Maitre menuisier. *Meester schrynwerker.*
 Maitre cordonnier. *Meester schoenmaker.*
 Se faire passer maitre. *Meester worden, zich voor meester laten aanneemen.*

Maitre des requêtes. *Meester der zoekschriften. Requettmeester.*
 Maitre des comptes. *Rekenmeester, opneemer der rekeningen.*
 Maitre des cérémonies. *Meester der pligtplegingen, of plegtelykheden, meester der Ceremonien.*
 Maitre des ponts. *Brugmeester, brugman.*
 Maitre d'hôtel. *Hofmeester.*
 Maitre des postes. *Postmeester.*
 Maitre des hautes œuvres. *Le Bourreau. Scherprechter. De Beul.*
 Maitre des basses œuvres. *Ecureur de puits. Gadouiard. Baas van de nachtwerkers. Putterruimer. Stilleveger. (Boertende, frontdief.)*
 MAITRESSE, *f. f. De vrouw van een huis, of de juffrouw van 't huis.*
 Maitresse. *Celle qui enseigne. Leervrouw, leermeesteres.*
 Maitresse d'école. *Schoolvrouw, schoolmeesteres.*
 Maitresse. *Celle qu'on aime particulièrement. Liefste, vryster, minneres, beminde.*
 † Une maitresse femme. *Een kloek, of kloekhartig wyf, een kloeke vrouw. Een wyf dat meester is, of den baas speelt.*
 La maitresse rouë d'une horloge. *Het groote beweegrade van een uurwerk.*
 * L'experience est la maitresse de tous les arts. *De ondervinding, of ervarenheit is de leermeesteres aller wetenschappen.*
 MAITRISE, *f. f. Meesterschap, meesteramp.*
 Maîtrise d'école. *Schoolmeesterschap.*
 MAITRISER, *v. a. Dominer. Vermeesteren, overheeren, overheerschen. Meester zyn, heerschen, heerschappy voeren.*
 Maîtriser ses compagnons. *Zyne medemakers overheerschen, of overheeren.*
 L'Angleterre sous tes loix maîtrise la Fortune. *Engelands vermeesters de Fortuin, of 't geluk onder uwe wetten.*

MAL.

MAL, *f. m. Chose contraire au bien & à la vertu. Quaadt, 't quaade, al wat tegen 't goeds en tegen de deugs srydig is.*
 Fuir le mal. *'t Quaadt vlieden.*

Dire du mal d'autrui. *Quaadt van een ander spreken.*
 Mal. Douleur. *Quaadt, pyn, smart, weeten.*
 Sentir du mal. *Pyn voelen.*
 Mal. Maladie. *Quaal, ziekte.*
 Mal incurable. *Een ongenesbaar quaadt, eene ongeneslyke quaal.*
 Mettre une fille à mal. *Een dochter tot quaadt doen brengen, of verleiden.*
 * Mal. Déplaisir. *Ongenoegte, droefheit, leet, verdriet, moeijelykheit, hartzeer, of hartzweer.*
 * Vouloir du mal à quelqu'un. *Iemant quaadt willen, iemant eenen haat, of een quaadt hart toedraagen.*
 * Mal. Dommage. *Quaadt, schade, nadeel.*
 * La guerre cause bien des maux. *Doorloegh, of de kryg veroorzaakt veel quaads.*
 Je souffre mes maux patiemment. *Ik lyde myne quaalen geduldig.*
 Mal caduc, *f. m. Épilepsie, haut mal. Vallende ziekte.*
 Mal de rate. *Miltziekte, miltzucht.*
 Mal de terre. *'t Schorbunt, of scheurbuik; blauwe schuit.*
 Mal subtil. *(Terme de Fauconnerie.) Een uitteerende ziekte der vogelen. (Een woordt der Valkenjagt.)*
 Mal de ventre. *Kolyk, buikpyn, pyn in den buik, darmwee, krimpig der darmen.*
 Mal de cœur. *Walging van 't harte, misselykheit, walgachtigheit.*
 Mal d'enfant. *Arbeids, kindsnoodt, of barensnoodt.*
 Mal faint main. *Schurft, krauwagie, schurftheit.*
 Mal de mere. *De opstyging der byfmoeder.*
 Mal de Naples. *De Napelsche ziekte, de Spaansche pokken.*
 Mal de mer. *Zeenziekte.*
 Mal de tête. *Hoofdpyn, pyn in 't hoofs, hoofdwae.*
 Mal d'avanture, *f. m. Een toevalletje; een ongelukje.*
 Mal, *adv. En mauvaife fanté. Quaalyk, ongezont, niet wel te pas, onpaffelyk.*
 Se trouver mal. *Zich quaalyk bevoelen.*
 Mal, *adv. En mauvais état. Quaadt. In eenen quaaden staat, in eenen quaaden toestand.*
 Aler de mal en pis. *Van quaadt tot erger voortgaan.*

Etre mal avec quelqu'un ; *c'est être brouillé avec lui. Qualyk met iemand staan ; in krakkeel, of twiſt met iemand zyn.*

Etre mal à la Cour. *Qualyk te Hoof ſtaan.*

Etre mal dans ſes affaires. *Niet wel in zyne zaaken ſtaan ; in eenen ſlechten ſtaat zyn.*

Cela vous lied mal. *Dat paſt u niet. Dat ſtaak u qualyk, of leelyk.*

MALACHITE, *f. f.* Sorte de pierre précieufe. *Zeker koſtelyk geſteense.*

MALADE, *adj.* Ziek, krank, ongeſteelt, onpaſſelyk, die qualyk waart.

Elle eſt malade à la mort. *Zy is ter doodt toe krank.*

‡ Avoir l'eſprit malade. Etre un peu fou. *Een krank, of zwak verſtand hebben ; een ſlagh wech hebben, een weinig gek zyn.*

Malade, *f. m.* Zieke, kranke. Een ziek, of krank menſch.

Vifiter les malades. *De kranken bezoeken.*

Malade, *f. f.* Een zieke vrouw, een krank wyf.

MALADÉRIE, maladerie, *f. f.* Lieu fondé pour les lépreux. *Lazarushuis. Een huis voor de meelaarſchen geſicht.*

MALADIE, *f. f.* Ziekte, krankheit, ongeſteeltheit des ligchaams.

Dangereuſe maladie. *Gevaarlyke, of zorgelyke ziekte.*

Les maladies viennent du mauvais regime de vivre. *De ziekten ontfiaan uit eenen quaden regel van leven, of quade levenswyze.*

* Maladie. Peſte. *Zwarigheid, beſmettelyke ziekte, peſt, peſtilentie.*

* La maladie regne à Conſtantinople. *De beſmettelyke ziekte, of de peſt regeert, of woedt ſterk te Konſtantinopolen.*

MALADIF, maladive, *adj.* Ziekelyk, ziekachtig, zwak, onpaſſelyk.

Elle eſt maladive. *Zy is ziekelyk ; zy gaat hincen.*

MALADRERIE. *Voyez Maladerie.*

MAL-ADROIT, mal-adroite, *adj.* Lomp, plomp, ongeſchikt, boerſch, onhandig, handeloos.

MAL-AGRE'ABLE, *adj.* Defagraceable. *Onaangenaam, onbevallig, onbehaaglyk, onmaaklyk.*

MAL-AÏSE, mal-aïſee, *adj.* Difici-

le. *Moeyjelyk, zwaar, ongemakke-lyk, zwaar om te doen, of mit te voeren.*

‡ Mal-aïſé, mal-aïſée. *Pauvre. Arm, kaal, berooit.*

‡ Marquis mal-aïſé. *Een kaale Markgraaf.*

MAL-AÏSE'MENT, *adv.* Bezwaarlyk, ongemakke-lyk, qualyk.

On ne ſe perſuade pas malaiſément ce qu'on délire. *'s Valt niet bezwaarlyk overreedt te worden tot het geene men wenſcht, of begeert.*

MALANDRES, *f. f.* Gales, ou crévaſſes au pli du genou des chevaux. *Klooven, of keemen in de knieboogen der paerden.*

MAL-AVISE', mal-aviſée, *adj.* Imprudent. *Onbedacht, onvoorzichtig, onbezonnen, qualyk bedacht.*

MAL-BATI, mal-bâtie, *adj.* Qualyk gebouwt, miſmaakt, miſtallig, miſbouwt, miſtimmeret.

Maison mal-bâtie. *Een huis dat qualyk gebouwt is, een huis dat miſbouwt is, of dat miſtimmeret is.*

‡ Mal-bâti, mal-bâtie. *Malfait, diforme. Ongedaan, miſmaakt, leelyk, miſtallig, lomp, plomp.*

‡ Un grand corps mal-bâti. *Een grote lompe vlegel ; een lomp ongeſchikt menſch.*

MAL-CADUC. *Voyez mal.*

MAL-CONTENT', mal-contente. *adj.* Ongenoegt, 'onvreden, miſnoegt, qualyk te vreden.

Malcontens, *f. m. plur.* *Miſnoegden, ongenoegden.*

La Cour ne manque pas de mal-contens. *'s Ontbreekt het Hof niet aan miſnoegden.*

MALE, malle, *f. f.* Coffre rond de cuir pour le voiage. *Een ronderiſkoffer met leër bekleedt.*

MALE, *f. m.* Mannetje.

* Male, *adj.* Noble, vigoureux. *Mannelyk, edel, ſterk, krachtig.*

* Courage mâle. *Stile mâle. Mannelyke moedt. Mannelyke ſtyl.*

MALE'ABLE, malléable, *adj.* Taai, of tay, gedwee, buigzaam, dat den hamer kan verdraagen.

L'or eſt maléable. *Het goud is buigzaam, gedwee, of taai.*

MALEDICTION, *f. f.* Vloek, vervloeking, vloekwenſch.

Charger quelqu'un de malédictions. *Iemand veel vloeken toewenſchen, of met vloeken overlaaden.*

MALEFICE, *f. m.* Méchante action. *Boosaadt, laſterſtuk, miſ-*

daadt, ſchelmſtuk, ſchendsbedryf, ſchendsdaadt, ſchennis.

MALEFICIE', maleficiée, *adj.* Betovert, die betovert is.

MALEFIQUE, *adj.* Van eenen quaden invloedt, die eenen quaden invloedt hebben. *(Dit wordt van de dwaalſterren gezegt.)*

Saturne & Mars font des planetes malefiques. *Saturnus en Mars zyn dwaalſterren van eenen quaden invloedt.*

MALENCONTRE, *f. m.* Malheur. *Ongeluk, onheil, zwarigheid, moeyjelykheit, ramp, ongeval.*

‡ MALENCONTREUX, malencontreuſe, *adj.* Malheureux. *Ongelukkig, rampzalig, rampspoedig.*

‡ MALENCONTREUSEMENT, *adv.* Ongelukkig, rampspoediglyk, op eene cregelukkige wyze.

MALENDRES. *Voyez Malandres.*

MAL-ENTENDU, mal-entenduc, *adj.* Qualyk verſtaan, 't geen men niet wel verſtaan heeft.

Mal-entendu, *f. m.* Erreur, méprife. *Misverſtant, ſaai, misgreep, miſſlagh, dwaling, gebrek, feil.*

Il y a du mal-entendu en cette affaire. *Daar is misverſtant in deeze zaak.*

‡ MALENUIT. *Een quade nacht.*

MALFAÇON, *f. f.* Gebrek in 's maaken van eenig werk, miſtiant, wanſtant, wangeſtalte.

‡ MALFAME', malfamée, *adj.* Qualyk berucht, qualyk befaamt, die een quaden naam heeft, of die ter quader naam enſaam ſtaat.

MALETOTE, maletotier. *Voyez Maltote &c.*

MAL-FAISANT, mal-faisante, *adj.* Malin. *Boos, boosaardig, quaaardig, vuilaardig, genegen tot quaatdoen.*

Eſprit mal-faisant. *Een quaatardig, of vuilaardig menſch.*

MALFAIRE, *v. n.* Faire du mal. *Qualyk doen, quaad doen.*

MALFAIT, malfaire, *adj.* Miſmaakt, qualyk gemaakt, miſtallig.

Maison malfaire. *Een miſmaakt, of miſtimmeret huis.*

* Malfait, malfaité. *Qui n'a pas bonne grace, ou bon air. Onhooffch, onbevallig, onwaardig, zonder zwier, of aardigheid, onbeleeft, onheufch.*

* Gentilhomme fort malfait. *Een zeer*

zeer onaardig Edelman.
 * Esprit malfait, ou mal-tourné. Een averechts verstand, een snood, of quaataardig gemoed.
MALFAITEUR, *f. m.* Scelerat. Misdadige, quaaadrjender, boosdender, booswigt, misdadiger, schelm.
 † **MALEGRACE**, *f. f.* Inimitié, mauvaiies graces. Ongunst, ongemade, vyandigheid, vyandschap.
 † Etre dans les malesgraces d'une personne. In iemants ongunst staan.
 † **MALGRACIEUX**, malgracieuse, *adj.* Peucivil. Onbelceft, plomp, onbeschift, boersch, onaardig, onheusch, dorpers.
 C'est le plus malgracieux de tous les hommes. 's Is d'onbeleeftste van alle menschen.
MALGRÉ. (*Préposition.*) En dépit. In spyt, in weérwil, tegen dank, tegen wil en dank, ondanks.
Malgré lui. In spyt van hem, tegen zynen wil en dank.
Malgré que. (*Conjonction.*) In weérwil, tegen wil en dank.
Malgré que vous en aiez. Hoe ongaerne gy het ziet, of hebt; of het u lief, of leet is.
MALHABILE, *adj.* Sot. Dom, bot, onbequaam, onbedreven, onervaren.
 C'est un malhabile homme. Dat is een dom, of onbedreven mensch.
MALHEUR, *f. m.* Infortune. Ongeluk, ongeval, ramp, elende, rampspoed, onheil, quaad, ongemak.
 Vous me portez malheur. Gy brengt my in 't ongeluk, gy brengt my ongeluk toe, of onheil aan.
A la MALHEURE, *adv.* Ongelukziglyk, rampspoediglyk.
MALHEUREUX, malheureuse, *adj.* Ongelukkig, rampspoedig, rampzalig.
Malheureux au jeu. Ongelukkig in 't speelen.
 Entreprise malheureuse. Een ongelukkige aanstagh.
Malheureux, malheureuse. Misérable, méchant. Elendig, rampzalig, boos, snoodt, schelmsch.
 Vie malheureuse. Een elendig leven.
Malheureux que vous êtes. Rampzalige, of booswigt als gy zyt.
MALHEUREUSEMENT, *adv.* Par malheur. Misérablement. Ongelukkiglyk, by, of door ongeluk, door ongeval. Elendiglyk, jammer-

lyk.
 Cela s'est fait malheureusement. Dat is by ongeluk gebeurt, of geschiedt.
MAL-HONNÊTE, *adj.* Ooneerlyk, oneerbaar, eerloos.
 Un mal-honnête homme. Een eerloos mensch, een ooneerlyk man.
MAL-HONNETETE, *f. f.* Ooneerlykheit, oneerbaarheit, eerloosheit.
MAL-HONNETEMENT, *adv.* Ooneerlyk, op eene ooneerlyke, of eerlooze wyze.
MALICE, *f. f.* Boosheit, quaadtheit, quaadtwilligheid, bedrog, arglistigheid, guitery, snoodheit, seltery, schelmery.
Malice noire. Een duivelsche boosheit.
 Sa malice est découverte. Zyne, of haare boosheit is ontdekt.
 † **Malice**. Action plaisante. Aardige trek, slimme streek, pots.
 † Il m'a fait mille agréables malices. Hy heeft my duizent aardige trekken, of potzen gespeelt.
MALICIEUX, malicieuse, *adj.* Boos, quaad, quaadtwillig, quaadtaardig, boosaardig, snood.
MALICIEUSEMENT, *adv.* Boosfelyk, quaadtwilliglyk, quaadtaardig, boosaardig, snodelyk.
 Lettre écrite malicieusement. Een brief die quaadtaardig is geschreven.
MALIER, *f. m.* Cheval de postillon qui porte la male. Een postpaerd. Een paerd dat de postbrieven draagt.
MALIN, maligne, *adj.* Quaad, boos, arg, boosaardig, quaadtaardig.
 Esprit malin. Ledémon. Boozt geest. De duivel.
 * **Fièvre maligne**. Quaadtaardige koorts.
Malin, *f. m.* Le démon. De Booze. De duivel.
 Il a été tenté du malin esprit. Hy is van den boozen geest verzocht geweest.
MALIGNEMENT, *adv.* Booslyk, boosfelyk, boosaardiglyk.
MALIGNITE, *f. f.* Boosheit, boosaardigheid, quaadtheit.
 Je n'ai pas cette basse malignité, de, &c. Ik hebbe die snoode quaadtaardigheid niet van, enz.
MALINGRE, *adj.* Qui a peine à recouvrer ses forces, ou de qui les forces diminuent. Zwak, magreloos, die qualyk weér bekoomen, of tot voorige krachten koomen kan, of

ziens krachten afsneemen.
MAL-INTENTIONNE', malintentionnée, *adj.* Quaadtwillig, qualyk gezint, ongezint, die een quade wil, of quaad opzet heeft.
 Il y eut plusieurs gens mal-intentionnés qui, &c. Daar waren veele qualytgezinden, die, enz.
MAL-JUGE', *f. m.* Artêt mal rendu. Een vennis dat qualyk uitgezezen is.
MALLE. Voyez male.
MAL-ÉTABLE. Voyez maléable.
MALMENER, *v. a.* Maltraiter. Mishandelen, qualyk handelen, quellen, leet, of quaad doen.
 † **MALOTRU**, malotrué, *adj.* Chétif, pauvre, misérable. Arm, kaal, berooit, naakt, elendig, rampspoedig, slecht, gering, behoefzig.
MALNOURRI, *adj.* Mal élevé. Qualyk opgevoedt, qualyk opgebracht.
MALPLAISANT, malplaisante, *adj.* Déplaisant. Onaangenaam, onbevallig, onbehaaglyk, moeijelyk, ongemakkelek.
 Cela est tout à fait malplaisant. Dat is heel onbehaaglyk, of ook, heel ongemakkelek.
MAL-PROPRE, *adj.* Ongeschikt, grof, morsfig, boersch, vuil, smeerig.
MAL-PROPRETE', *f. f.* Ongeschiktheid, morsfigheit, vuiligheid, smeerigheid.
MAL-PROPREMENT, *adv.* Ongeschikt, morsfig, smeerig.
 Manger malproprement. Heel ongeschikt eeten.
 Nous sommes ici malproprement logez. Wy zyn hier morsfig gehuis, of gehuisvest.
MAL-SAIN, mal-saine, *adj.* Ongezont, dat ongezont is, dat ziekte verweekt, of veroorzaakt.
 Enfant mal-sain. Fruit mal-sain. Een ongezont kindt. Ongezonde vrucht.
 Le melon est fiévreux & mal-sain. De meloen is koortzig en ongezont.
MAL-SE'ANT, mal-séante, *adj.* Ongevoeglyk, onbetaamlyk, qualyk voegende, onbehoorlyk, ongeschikt, onpafelyk, ongevoegzaam.
 Action mal-séante. Een onbetaamelyke daadt.
MALTOË, *f. m.* Sorte d'impôt. Schatting, tolrecht.
 Mettre une maltoë sur le peuple. Een schatting op 't volk zatten, of

leggen.
 † Maîtôte, maletôte. Grand bateau pour les Commis. *Een Uitlegger.* Zeker schip daar de Opzichters op zyn, die de doorgvarende schepen doorzoeken.

† MALTOTIER, *f. m.* (Terme injurieux.) Celui qui lève une maletôte sur le peuple. *Krauwier, knevelaar, schrobber, verklikker.*

† C'est le fils d'un malotier & c'est tout dire. 't Is een verklikkers, of schrobbers zoon, en dat is 't al gezegt.

MALTRAITER, *v. a.* Outragér. Mishandelen, qualyk handelen, beschadigen, verongelyken.

Maltraiter quelqu'un. Iemant mishandelen, of qualyk handelen.

Un vaisseau maltraité de la tempête. Een schip dat door 't onweer beschadigt is.

Mal-traiter. Faire mauvaise chère. *Qualyk onthaalen, niet wel onthaalen, slecht opschaffen, slecht opdyschen.*

Nous sommes mal-traités dans notre auberge. Wy worden in onze herberg slecht onthaalt, of in onze herberg wordt slecht geschäft.

MALVEILLANCE, *f. f.* (Mot qui vieillit.) Haine, mauvaise volonté. Haat, vyandschap, ongenegenheit.

MALVEILLANT, *f. m.* (Mot qui vieillit.) Ennemi. Vyandt, haier.

MALVERSATION, *f. f.* Conduite criminelle de quelqu'un dans son emploi. Ontrouw, trouwloosheit, of ongetrouwheit in 't bedienen van eenig ampt.

MAL-VERSER, *v. n.* Zich qualyk in 't bedienen van eenig ampt quytten, of draagen.

MALVOISIE, *f. f.* Sorte de vin qui vient de Candie. *Malvezei.* Zekere wyn die uit Kandia komt.

MAL-VOULU, mal-voulü, *adj.* *Qualyk gezien, gehaat, dien men quaads wenscht.*

MAM.MAN.

MAMAN, *f. f.* *Mot d'enfant pour dire, mère. Mama.* Een kinderwoordt betekende moeder.

MAMELLE, *f. f.* Tétens. Borst, boezem, mam, de borsten van een vrouw.

Enfant qui est à la mamelle. Een zuigeling, een zuigend kindt, een

kindt dat noch zuigt, of aan de borst legt.

Mamelle d'un homme. *Mans borsten.* De borsten van een man.

Mamelle de chienne. *De mam,* of repels van een teef.

MAMELON, *f. m.* Discipel van de borst.

† MAMELUE, *f. f.* Femme qui est bien fournie de tétens. Een welgeborst wyf. Een wyf dat groote borsten, of een breeden boezem heeft.

M'AMIE. (Terme de Careffe.) Mon petit cœur. *Vriendin, myn hartje, myn liefste, myn zoeter-tje.*

M'AMOUR. Mon petit cœur. *Myn liefde, myn hartje, myn liefste.*

MANANT, *f. m.* Païsan. *Huisman, bouwman, boer, landbouwer.*

MANCELLE, *f. f.* (Terme de Charrier.) Een ketentje aan den hals der karpaerden.

MANCHE, *f. m.* Steel, of hecht van eenig werktuig.

Manche de couteau. 't Hecht van een mes.

Manche de violon. Manche de luth. *De hals van een veel. De hals van een luit.*

† Branler au manche. N'être pas ferme dans sa résolution. *Waggelen, onstantvastig in zyn voornemen zyn, weiffelen, onzeker zyn.*

† Jetter le manche après la cognée. *Den moedt in eenigen aanflagh, (na eenig geleeden ongeluk,) geheel verliezen, of opgeeven. (Naar de letter, de steel naar de byl werpen.)*

Manche, *f. f.* Mouw.

Manche de chemise. *De mouw van een hemdt.*

Manche d'habit. *De mouw van een kleedt.*

† Du temps qu'on se mouchoit sur la manche. Du temps qu'on n'étoit pas encore raffiné. *In den ouden eenvoudigen tydt. Ten tyde toen de wereldt noch onnosel was. (Letterlyk, toen men zyne neus op de mouw snoot.)*

† C'est une autre paire de manches. C'est une autre chose. *Dat is een ander paar mouwen; dat is een andere zaak.*

La Manche. Partie de l'Océan. 't Kanaal, of de engte der zee tusfchen

Kalis en Douvres.

Manche. (Terme de guerre.) Ailes d'un bataillon. *Vleugels van een bende voetvolk.*

MANCHERONS, *f. m.* Les manches de la charuë. *Ploegsteel, ploegstaert, de steel daar men de ploeg, in 't ploegen, mee stiert.*

MANCHETTE, *f. m.* Lobe, handloobe, handtkraag.

Des manchettes bien empesées. *Welgesteeve lobben.*

MANCHON, *f. m.* Een mof. Un manchon de chien. *Een hondsmof; een mof van hondevel gemaakt.*

MANCHOT, manchotte, *adj.* Qui n'a qu'une main. *Eenhandig; verminkt aan de eene handt, die maar ene handt heeft.*

† Il n'est pas manchot. C'est-à-dire, il est adroit, il a de l'esprit. *Hy is niet gek. Dat is, hy is gewen verstandig; 't is een gesteepe gast.*

MANDAT, *f. m.* (Terme de la Cour de Rome.) Een opene brief, of zeker geschrift van den Paus, waar door hy zommige openstaande kerkelyke ampten verzeest.

MANDATAIRE, *f. m.* Een diens van den Paus eenig kerkelyk openstaande ampt toegewezen is.

MANDEMENT, *f. m.* (Terme de Palais.) Bevel, last, daagbrief.

Mandement de la Cour. *Daagbrief van 't Hof.*

Mandement. (Terme de l'Eglise Romaine.) Een bevel, of voorschrift des Bisschops aan de Priesteren van zyn Bisdóm, nopende 't geene zy te doen, of te laten hebben.

MANDER, *v. a.* Faire venir. *Daagen, dagvaarden, doen koomen, ontbieden, roepen, op ontbieden, de weet doen.*

Mander Ecrire. *Doen weeten, schryven, berechten, verwittigen, verstandigen.*

Mandez-moi des nouvelles. *Schryf my wat nieuws, deel my wat nieuws mede.*

MANDILLE, *f. f.* Sorte de casaque de laquais. *Livreit, livreirok, Zekere rok der lakeijen, of volgdienaaren.*

MANDORE, mandole, *f. f.* Instrument de musique à cordes. *Zeker slag van luit. Zeker snaarspelsnig naar een luit gelykende.*

MANDRAGORE, *f. f.* Herbe-
 Man-

Mandragora. Alruin. Zeker ge-
was.
MANDRIN, *f. m.* Een steekzertje,
of graveeryzer.
MANDUCATION, *f. f.* (Terme
d'Eglise.) Eeting, het eeten. (Een
woordt der Kerke.)
La manducation du corps de J.
Christ. Het eeten van Christus lig-
chaam.
MANÉAGE, *f. m.* (Terme de mer.)
Onslading; het werk dat een ma-
troos met de handen doet in 't ont-
laaden van een schip.
MANÉGE, *f. m.* Lieu où l'on
exerce les chevaux. Ryschool, de
plaats daar de paerden bereden wor-
den.
Manége. Travail d'un cheval dans
le manége. Rykonst. De oefening
van een paerdt in de ryschool.
* Manége. Intrigue. Heimelyk ver-
stand, geheime onderhandeling,
heimelyke kennis.
MANÉQUIN, *f. m.* Panier haut &
rond. Een hooge ronde korf.
Manequin. (Terme de Peinture.) Een
leeman daar men naar schildert.
† Elle joue des manequins. Zy houd
manvolk aan; zy speelt de hoer.
MANES, *f. m.* Ame d'un mort.
De ziel, of geest van eenen gestor-
venen.
MANŒUVRE, *f. f.* Conduite bon-
ne ou mauvaise qu'on tient dans
l'execution de quelque dessein. Een
goeds, of quaads beleid in de uit-
voering van eenigen aanstagh.
Ce General fit une belle, ou une mau-
vaise manœuvre, pour aller à l'en-
nemi. Die Veldtooverste toonde een
treffelyk, of quaads beleid in den
vyandt aan te tasten.
MANŒUVRE, *f. m.* Valet de Ma-
çon. Een metselaars knecht, een
metselaars gesel.
Manœuvre, *f. f.* (Terme de mer.) Het
lopend wans van een schip. Al het
souwerek van een schip.
Manœuvre, *f. f.* (Terme de mer.)
's Scheepswerk; 't gebruik, of de
wyze van met het lopend wans
wel te kunnen omgaan. (Een zee-
woordt.)
Ce matelot entend bien la manœuvre.
Die matroos verstaat het scheeps-
werk wel.
MANGÉABLE, *adj.* (Mot peu usi-
ré.) Qu'on peut manger. Eetbaar,
dat gegeten kan worden.
MANGÉAILLE, *f. f.* Le manger

des oiseaux. Vogel-eeten, het eeten
waar met de vogelen gevoeds wor-
den. Vogelkost.

† Mangeaille. Ce dont l'homme se
nourrit. Spyze, eeten, kost, voeds-
sel, of 's onderhoudt van een
menscb.

† Affaffiner les gens à force de man-
geaille. De menschen door over-
kropping van eeten om hals hel-
pen.

MANGEOIRE, *f. f.* Sorte de crèche.
Beestenkrib. Krib waar uit de
beesten eeten.

Mangeoire d'écurie. Stalkrib.
Il faut tenir la mangeoire bien nette.
Men moet de kribbe heel schoon, of
heel rein houden.

MANGER, *v. a.* Eeten, voetsel nee-
men.

* Manger. Quereller. Opeeten, kruk-
keelen, twisten, kyven, raazen,
zieren, baaren, gewelt maaken.

* Ils se mangent les uns les autres.
Zy eeten malkanderen op; zy ver-
byten elkanderen, of raazen altydt
met malkanderen.

* Manger tout son bien. Al zyn
goeds opeeten, al zyn goeds door-
brengen, of versteeren.

* Manger son blé en herbe. (Prov.)
Dépenser son bien de bonne heure.
Zyn koerentje groen eeten. (Een
spreekw.) Zyn goeds in zyne jeugd
doorbrengen, of opmaaken.

* Manger. Ronger. Opeeten, in-
eeten, invreeten, versteeren, in-
roesten.

* La rouille mange le fer. De roest
eet het yzer op.

* Se manger, *v. r.* Se dévorer. Mal-
kanderen eeten, malkanderen ver-
teeren, of verslinden.

* Les loups ne se mangent pas les
uns les autres. De wolven eeten,
of verslinden malkanderen niet.

* Ils se mangent; ils se querellent:
Ils sont aux épées & aux couteaux.
Zy raazen en zieren tot degens- en
messetrekken toe.

* Voielle qui se mange. Een klink-
letter die opgestorpt, of in een an-
dere gesmolten wordt.

Manger, mangé, *f. m.* Spyze, 's ee-
ten, voedsel, de kost.

Le manger est prêt. Het eeten is ge-
reeds.

Le manger, *f. m.* Ce qui se man-
ge. Het eeten. 's Geen gezeeten
woordt.

† MANGERIE, *f. f.* Goinfrerie.

Gulzigheit, stokkigheid, verslin-
ding.

† Mangerie, *f. f.* Exaction injuste.
Concussion. Opeeting. Afsperffing,
afkneueving, onrechtvaardige af-
dwinging.

MANGEUR, *f. m.* Eeter, een die
eet.

† Mangeur de Crucifix. Bigot. Een
schynheilich. Een pylaarbyter, een
geveinsde, of huichelaar.

MANGEURES, *f. f.* Pature des
loups & des fangliers. Een weide
der wolven, en wilde verken, of
zwynen.

MANGEUSE, *f. f.* Festeur. Een
vrouwspersoon die wel eet.

C'est une grande mangeuse. 't Is een
grote eetster.

† Mangeuse de Crucifix. Een ge-
veinsd, of schynheilich vrouwmensch,
een queefel.

MANIABLE, *adj.* Qu'on peut man-
nier. Handelbaar, handzaam,
buigzaam, gedwee, dat behandelt
kan worden.

MANIAQUE, *adj.* Furieux. Maan-
ziek, dol, woedende, razende.

MANICLES, *f. f.* Menotes. Boeijen
aan de handen, handsboeijen.

MANICORDION, *f. m.* Sorte
d'instrument à cordes, qui a beau-
coup de rapport avec le clavecin.
Een klavikerdium. Zeker snaar-
speelzug by na als een klavessim-
baal.

MANIE, *f. f.* Sorte de fureur avec
alienation d'esprit. Razerny, uit-
zinnigheid, krankzinnigheid, dol-
heit, woede, herffenwoede.

Rien n'est égal à leur manie. Niets
komt te pas by hunne dolligheid.

MANIEMENT. Voyez plus bas
maniment.

MANIER, *v. a.* Handelen, aan-
tasten, aangrypen, bevoelen, be-
tasten, behandelen.

Manier un bras. Een arm handelen,
of aantasten.

* Manier. Conduire. Bestieren, be-
leggen, behandelen, 't bewint,
't beleid, of 't bestier ergens van
hebben.

* Manier une affaire avec esprit. Een
zaak met verstandt beleggen, of be-
handelen.

Manier, *v. n.* (Terme de Manége.)
Een paerdts regceeren, of bestie-
ren.

Manier le blé. Le remuer avec la
pelle. Het kooren omzetten, of

Ppp om-

omfchuppen.
MANIERE, *f. f.* Façon, mode. Sorte. *Wys, wyze, aart, wyze van doen, manier.*
 Chacun vit à sa maniere. *Elk leeft op zyne wyze.*
 Une maniere de fou. *Greepen, of grappen van een gek.*
 Manieres. Façons de faire. *Wyzen van doen, manier van handelinge, aardigheid.*
 Ses petites manieres m'ont charmé. *Zyne aardigheden hebben my bekoort.*
 Maniere. (Terme de Peinture.) *De handeling eens schilders.*
 Connoître les manieres. *C'est connoître de plusieurs tableaux l'ouvrage de chaque peintre. De handeling van elken schildermeeſter kennen.*
 De maniere que. (Conjonction.) *De forte que. Diervoegen dat, dierryze dat, zoodanig dat, zoo dat.* (Een koppelwoordt.)
 Il vit en vrai dévot de maniere qu'on a du respect pour lui. *Hy leeft als een recht godvruchtig mensch, zoo dat men achtung voor hem heeft.*
MANIEURS de blé, *f. m.* Omzetters, of omſchuppers van 't koozen.
MANIFESTATION, *f. f.* Bekentmaking, openbaring, openlyke verklaring, afkondiging.
MANIFESTE, *f. m.* Ecrit de justification. *Verklaarschrift, ſchermschrift, verweerschrift, verdedigſchrift.*
 Publier un manifeste. *Een verweerschrift uitgeeven.*
 Manifeste, *adj.* Clair, évident. *Klaar, openbaar, openlyk, blykelyk, ſchynbaar, middagklaar, zonneklaar, blykbaar.*
 La chose est manifeste à tout le monde. *De zaak is klaar, of blykt klaar, of is blykbaar aan al de wereldt.*
MANIFESTEMENT, *adv.* *Klaarlyk, openbaarlyk, openlyk, blykelyk.*
MANIFESTER, *v. a.* Faire voir. *Openbaaren, bekend maaken, doen zien, ontdekken, vertoonen.*
 † **MANIGANCE**, *f. f.* Intrigue, fourberie. *Slimheit, ergheit, loosheit, list, bedrog, arglistigheid, doortraptheit.*
MANIMENT, *f. m.* Action de ma-

nier. *Handeling, behandeling, houding.*
 Le maniment du pinceau. *De handeling van 't penseel.*
 * Maniment. *Gouvernement, direction. Bewint, bestier, regeering, handeling.*
 * Il fut exclus du maniment des affaires. *Hy wierdt van 't bewint der zaaken uitgesloten.*
 * Avoir le maniment de son bien. *'t Bewint van, of over zyn goeds hebben; meester van zyn goeds zyn.*
MANIPULE, *f. f.* Compagnie d'infanterie parmi les anciens Romains. *Een bende woervolk onder de oude Romeinen, een Roomsche keurbende van hondert of tweehondert koppen.*
MANIQUE, *f. f.* (Terme de certains artisans.) *Een handstuk, 't welk zommige ambachtsluiden aan de handen doen.*
MANIQUETTE, *f. f.* *Een soort van Senegaalsche peper, wat slechter dan de Oostindische.*
MANIVELLE, *f. f.* Morceau de fer dont on se fert pour faire tourner une rouë. *De spil in een radt. Schroeffstentel, schroeffſtok, handboom, of handvat om een pers toe te draaijen, of een radt om te draaijen.*
 Manivelle, *f. f.* (Terme de mer.) *De kolderſtok, of helmſtok, daar men 't roer meede regcert.* (Een ſchepswoordt.)
MANNE, *f. f.* Sorte de fuc, ou de rosée condensée. *Manna, honigdauw. Zeker ſap, of verdikte dauw die uit de lucht valt.*
 La Manne des Israélites dans le défert. *Het Man, of hemelsbroodt der Israéliten in de woestijne.*
 Manne. Sorte de panier. *Zekere groote mandt, om het tafelvaatwerk in te zetten.*
 Manne d'enfant. *Een teene krib waar in men de kinderen te slaapen legt.*
 Manne à marée. *Een abberdaanmandt, een platte vischmandt.*
MANOIR, *f. f.* (Vieux mot burlesque pour dire,) maison, logis. *Woonsteede, woonplaats, huis, woning.*
MANON, *f. f.* Petite Marie. *Mietje, Marietje. Een meisjes naam.*
MANOEUVRE. *Voyez manœuvre.*
MANQUE, *adv.* & non substantif. *Faute, défaut. Mangel, gebrek, ſeil. By gebrek.*

Manque de soïn. *By gebrek van voorzorge.*
 N'y a-t-il rien de manque? *N'y a-t'il point trop peu? Is'er niet te kort? Gebreekt'er niets aan? Is'er niet te weinig?*
MANQUEMENT, *f. m.* Defaut. *Gebrek, mangel, ſeil.*
 Manquement de foi. *Gebrek van trouwe.*
 Manquement de cœur. *Foiblesse. Flaauhartigheid, flauute, flauwheit, slaphartigheid, zwakheit.*
MANQUER, *v. n.* Faillir. *Feilen, gebreeken, ontbreeken, nalaaten, missen, verzuimen, vergeten.*
 Manquer de parole. *In zyn woords seilen. Zyn woords niet houden, of niet nakoomen.*
 Manquer deux coups. *Tweemaal, of twee reizen missen.*
 Il a manqué à traduire deux vers. *Hy heeft verzuimt twee vaerzen te vertaalen.*
 Ne manquez pas à revenir. *Verzuim niet, of laat niet na weder te komen.*
 Le cœur me manque. *Ik ben flauw, of flauwhartig; myn hart is flauw.*
 Manquer. *Faire banqueroute. Breeken. In gebreeke zyn van zyne schulden te besaalen, bankbreeken, bankeroet speelen, mankeeren.*
 Cet homme a déjà manqué deux fois. *Die man heeft al tweemaal gebroken, of is al tweemaal gemankeert.*
MANTE, *f. f.* Grand voile traînant que portent des femmes qui sont en deuil. *Een lange ſleerſſe kaper die de Mevrouw en Juffers in den rouw draagen. Een rouwſluier, of rouwkaper met een ſleep.*
MANTEAU, *f. m.* Een mantel.
 Manteau de femme. *Een losse vrouwe tabbert. Een samaar.*
 Manteau de cheminée. *Een schoorsteenmantel, of schoorsteenkleedt.*
 * Manteau, *f. m.* Couverture, prétexte. *Dekmantel, ſchyn, voorwendſel.*
 * Il se couvre du manteau de la dévotion. *Hy dekt zich met den mantel van Godtsdienſtigheit, of Godtsvrucht.*
 Porte-manteau. *Kapſtok, mantelſtok.*
MANTELET, *f. m.* Petit manteau. *Een kort manteltje.*
 Mantelets, *f. m.* (Terme d'Ingenieur.) *Stormſcherm, ſtormdak.* (Een woordt)

woordt der Sterktebouwers.)
MANUEL, manuelle, *adj.* Oñ la main agit. *Van de handt.* 't Geen met de handt geschiedt, 't geen met de handt wordt gewrocht, verricht, gedaan, of uitgevoerd.
Operation manuelle. Een handsgreep. Een werking met de handt.
Manuel, *f. m.* Petit livret qu'on a souvent entre ses mains, & qui contient des prieres ou quelques instructions abrégées. *Een handboekje.*
MANUELLEMENT, *adv.* De main en main. *Van handt tot handt.*
MANUFACTURE, *f. f.* Reedery, handwerkfel, stoffe, werk dat met de handt is gewrocht.
Manufacture d'or. Manufacture de soie. *Goude stoffe. Zyde stoffe.*
Manufacture, *f. f.* Lieu où on travaille en manufacture. *Een werkhuis, of werkplaats daar stoffen gemaakt worden.*
MANUFACTURIER, *f. m.* Celui qui a entrepris quelque manufacture. *Een reeder van stoffen, stoffesreeder. Een die eenig werk van stoffen laat maaken. Een stoffeswerker, of stoffeswever; een handwerker van zyde, of sanije stoffen.*
MANUMISSION, *f. f.* (Terme de droit.) Action de remettre un dépot, ou un esclave en liberté. *Onstaging, loslating, vrylating, vryding, slaking van een pandt, of van een slaave.*
MANUSCRIT, *f. m.* *Een handschrift, een schrift, of boek dat met de handt is geschreeven.*
Les manuscrits de la bibliothèque du Vatican. *De handschriften van de Vatikaansche boekerye.*
Manuscrit, manuscrite, *adj.* Ecrit à la main. *Geschreeven, met de handt geschreeven.*
MANUTENTION, *f. f.* *Handhaving, handhavening, handhouding, zorg voor d'uitvoering van iets dat bestemt, of bestoten is.*

MAP. MAQ.

MAPEMONDE, *f. f.* *Een wereldkaart. Een algemeene wereldkaart.*
MAQUEREAU, *f. m.* Celui qui debauches des femmes pour de l'argent. *Koppelaar, hoerwaerd, roffiaan.*
Maquereau forte de poisson. *Makreel. Zekere zeevisch.*

Maquereaux. Taches rouges aux jambes. *Roode plekken aan de beenen, die men krygt van te na by's vuur te zitten.*
MAQUERELAGE, *f. m.* *Koppelarye, roffiaanschap, hoerwaerdichap.*
MAQUERELLE, *f. f.* *Koppelares, koppelaarster, hoerwaerdin.*
MAQUIGNON, *f. m.* Courtier de chevaux. *Paerdetuischer, ros-kammer, paerdekooper, makelaar in paerden.*
† Maquignon de chair humaine. *Maquereau. Makelaar in menschen-veesch. Koppelaar, hoerwaerd, roffiaan.*
‡ Maquignon de benefices. *Een makelaar, of koppelaar in geestelyke bedieningen, of kerkelyke ampten.*
MAQUIGNONNAGE, *f. m.* *Paerdetuisching, roskammery, paerdenhandel.*
‡ MAQUIGNONNER, *v. a.* *Trafiguer d'une maniere indigne. Op eene oneerlyke wyze koophandel dryven.*
‡ Maquignonner des bénéfices. *Geeftelyke ampten verkoopen.*
MAQUILLEUR, *f. m.* (Terme de mer.) *Een makreelschuit. Een schuit met een enkel verdek, die op de makreel vangt uirgaat.*

MAR.

MARAI, *f. m.* *Moeras, broeklands, drassig landt.*
Boisleduc est une ville entourée de marais. *'s Hertogenbosch is eene stad die rontom in moeras legt.*
Marais, *f. m.* *Een tuin die langs de grachts van Parys, of dicht aan de rivier legt.*
MARANES, *f. m.* *Mores qui furent chassés d'Espagne. Mooren die uit Spanjen verdreven zyn, en nu de Barbarysche kusten bewonen.*
MARATRE, *f. f.* *Belle-mère. Stiefmoeder. Eene harde moeder, of strafse tweede moeder.*
MARAUD, *f. m.* *Coquin, filipon. Schobbeiaak, deugniet, schurk, schun, guit, schelm, fielt, schofst, verdorveling.*
Les plus grands marauds du monde, se nomment les honnêtes gens. *De grootste, of olykste fielsen der werelds, noemen zich degelyke luiden.*
Maraude, *f. f.* *Coquinc. Vodka, beest, varken. Een ondeugend vrouw-*

mensch.

MARAVEDIS, *f. m.* *Petite monnoie de cuivre qui a cours en Espagne. Een Spaansch oortje. Zeker koper geldt dat gangbaar in Spanje is.*
MARBRE, *f. m.* *Sorte de pierre. Marmer, marmersteen.*
MARBRER, *v. a.* *Faire en façon de marbre. Marmeren, of marmelen. Als marmersteen maaken.*
Marbrer sur cuir. *Marbrer sur tranche. (Terme de Relieur.) Op 't leer marmelen. Op de snee marmelen. (Een Boekbinders woordt.)*
Marbrer. (Terme de Bonnetier.) *Mengelen, zwarte en witte wol onder malkanderen mengelen.*
Marbrer des bas. *Koussen mengelen.*
Marbrer du papier. *Papier marmeren, of marmelen.*
Marbré, marbrée, *adj. & part.* *Gemarmelt, of gemarmert, als marmersteen gemaakt.*
MARBREUR, *f. m.* *Artisan qui fait le papier marbré. Marmeraar, of marmelaar. Een die gemarmelt papier maakt, en de snee der boeken marmelt.*
MARBRIER, *f. m.* *Marmersteenhouwer, een die in 't marmersteen werkt, en 't marmer uit de groeven haalt.*
MARBRIERE, *f. f.* (Mot peu usité.) *Carriere de marbre. Marmersteen-groef, marmersteenkuil.*
MARBRURE, *f. f.* (Terme de Relieur.) *Marmering op 't leer, of op de snee van een boek.*
MARC, *f. m.* *Ce qui reste de plus grossier après qu'on a tiré la substance d'une chose. Droeffem, hof, moer. Het dik, of dikste 't welk overblyft van iets dat uitgeperst is.*
Marc d'olives. *De droeffem der olyven na dat'er de olie is uitgeperst.*
Marc. (Terme d'Orfèvre.) *Poids de huit onces. Mark. Een gewigt van een half ponde, of van zestien loot, 't welk de zilwermits gebruiken.*
Marc. *Nom d'homme. Markus. Een mans naam.*
Marc-Antoine, *f. m.* *Nom d'homme. Markus Antonius. Een mans naam.*
Marc-Antoine fit couper la tête à Cicéron par des satellites. *Markus Antonius liet Cicero door heilbar-diers het hooft afslaan.*
MARCASSIN, *f. m.* *Petit sanglier. Een*

Een frischlyn, een jong wilt varken.
MARCHAND, marchande, *adj.* Handel dryvende, daar veel koop-handel wordt gedreven.
 Ville marchande. *Een koopstadt.*
 ‡ Marchand, marchande. Qui sent le marchand. *Koopmansachtig, burgers, burgerachtig, dat naar een koopman, of burger zweemt, of gelykt.*
 ‡ Il n'y a rien de plus marchand que ce procédé. *Daar is niet burgerachtiger, of dat meer naar een koopman zweemt dan dit bedryf.*
 * Riviere marchande. Riviere qui a assez d'eau pour porter de la marchandise. *Een bevaarbare stroom. Een rivier die diep genoeg is om met geladen schepen in te komen.*
 Marchand, *f. m.* Celui qui vend ou achete des marchandises en gros, ou en detail. *Een koopman, een handelaar, of handeldryver. Een die waaren in 't groot, of in 't klein inkoop en verkoopt.*
 Un gros marchand. *Een groot koopman, of handelaar.*
 Marchande, *f. f.* *Koopvrouw, koopwyf, handelfter.*
MARCHANDER, *v. a.* Tâcher d'avoir bon marché. *Dingen, bedingen, poogen om iets goeds koop te hebben.*
 Marchander du drap. *Laken bedingen, over laken dingen.*
 ‡ Marchander. Tâcher de gagner. *Zyn best doen, trachten, of poogen om te winnen, of te verkrygen.*
 ‡ Marchander un cœur pour de l'argent. *Iemants hart door geldt zoeken te winnen.*
 ‡ Marchander. Hériter. *Twyselen, draalen, in twysel, inberaad, of in bedenking staan, zich ergens over bedenken, marren, schoorvoeten.*
 ‡ A quoi bon tant marchander? *Waar toe zoo lang gedraakt? Waar toe dit lange marren?*
MARCHANDISE, *f. f.* *Koopmanschap, koopwaaren, waaren; al dat te koop geveilt, of verkocht wordt.*
 Marchandise de contrebande. *Verbede, of onvrue waaren.*
MARCHE, *f. f.* Les pas qu'on fait en marchand. *Optogt, togt, aantogt.*
 La marche de l'armée. *Deoptogt des heirs, of van 't leger. De heirtogt.*
 L'armée se mit en ordre de marche.

Het leger brak op, of maakte zich gereedt tot den optogt.
 Il prit la marche le long du lac. *Hy trok langs het meir, of hy nam den togt langs het meir.*
 L'armée est en marche. *Het leger is opgebroken.*
 Trois jours de marche. *Drie dagreizen.*
 Marche. Degré d'escalier. *Een trede van een trap.*
 Marche. Contrée de pais. *Markgraafschap. Zekre landstreek.*
 La Marche d'Ancone. *'t Markgraafschap van Ankona.*
 Marche. (Terme de tambour.) *De mars, of slag van de trom.*
 Batre la marche. *De mars slaan.*
 Marche. Trace & marque du pied en terre. *Treed, voetslap, voetteken in de aarde.*
 Marche. (Terme de Tourneur.) *Een trede van een draajer.*
 Marche. (Terme d'Organiste.) *Een trede van een orgel.*
 Marche. (Terme de Tisserand & de Ferandinier.) *Een trede van een wever, of zydewerker.*
MARCHE, *f. m.* Place publique où l'on expose de la marchandise en vente. *Markt, of merkt, koopplaats.*
 * Marché. Le prix qu'on vend. *Merkt, koop, de prys waar voor men iets verkoopt.*
 * Savoir le cours du marché. *De merkt, of den loop van de merkt weeten.*
 * Avoir à bon marché. *Goeds koop hebben.*
 * Il eut bon marché d'une si grande victoire. *Die groote overwinning quam hem goeds koop te staan; die groote zege hadt hy goeds koop.*
 * Vous aurez meilleur marché de cette affliction qu'un autre. *Gy zult van dat ongeval beterkoop afkomen dan een ander.*
 Marché. Stipulation verbale, ou contrat. *Een koop; een mondeling, of schriftelyk verdrag over eenige koopmanschap.*
 Concurre un marché. *Een koop sluiten.*
MARCHE-PIE, *f. m.* Voetbank.
 Marche-pié de carosse. *De voetbank van een koets.*
MARCHER, *v. n.* Aler. *Gaan, treden, voortgaan, voorstrekken.*
 Marcher vite. *Ras, of snel gaan.*
 * Marcher sur les pas des grands hom-

mes. De voetslappen der grooteman- nen navolgen.
 Marcher. (Terme de Potier.) *Treedden. Potaarde met de voeten treden.*
 Marcher. Mettre le pied sur quelque chose. *Gaan, treden, den voets ergens op zetten.*
 Vous marchez fur marobe. *Gy treedt op myn tabbert.*
 Marcher, *f. m.* Gang, tredt.
 Je le connois à son marcher. *Ik kenne hem aan zyn gang.*
MARCHETTE, *f. f.* (Terme d'Oisielier.) *Kniphoutje. (Een Vogelaars woordt.)*
 ‡ MARCHEUR, *f. m.* Een goeds voerganger. *Een die wel ter voet is.*
 ‡ Marcheuse, *f. f.* Een voergangster. *Een vrouw die wel ter voet is, of die wel gaan kan.*
MARCOTE. Voyez marquote.
MARDELLE, *f. f.* Bord de puits. *De borstweering, muur, of randt van een put, de ringmuur van een put.*
MARDI, *f. m.* Dingsdagh.
 Mardi gras. *Vastenavont, vastenavontdagh.*
MARE, *f. f.* Creux plein d'eau & de bourbe. *Poel, modderpoel.*
MARE'CAGE, *f. m.* Marais. *Moeras, broklandt, draslandt, moerlandt.*
MARE'CAGEUX, *marécageuse*, *adj.* *Modderig, moerassig, moerasachtig, waterachtig, drassig.*
MARECHAIS, *f. m. pl.* Jardiniers établis autour de Paris & de la plupart des bonnes villes pour n'élever que des herbes & des legumes, qu'ils portent vendre dans les Marchez publics. *Hoveniers die op de tuinen passen, die langs de grachs van Parys en andere steden leggen. Waermoesiers.*
MARECHAL, *f. m.* Een smidt, een hoefsmidt.
 Maréchal des logis. *Wykmeester, quartiermeester.*
 Maréchal de Camp. *Veldtmaarschalk.*
 Maréchal de France. *Een Maarschalk van Vrankryk. Een Veldtheer van Vrankryk, die in 's Koninks afwezen 't bevelover 't heirvoert.*
 Maréchal des filles de la Reine. *Een Amptman die over de huisvesting en tafel van de Staatjufferen der Koninginne is gestelt.*
MARE'CHAUSSE, *f. f.* 't Maarschalksamt, 't Maarschalkschap, 't rechtsgezagh der Maarschalken van Vrankryk.
MAREE, *f. f.* Poisson de mer. *Zeevisch.*

vifch.
MARÉE. Le flux & reflux de la mer.
De ebb en vloedt der zee; heen en weder-vloeiing der zee; hoog en laag water.

La marée est haute. *De vloed is hoog.*

MARGE, f. f. Bord de livre, ou de quelque écrit. *De kant, of randt van een boek, of van eenig fchrijt.*

Marquer en marge. *Op den kant tekenen.*

MARGELLE. *Voyez mardelle.*

MARGINAL, marginale, adj. 't *Geen op den kant staat.*

Notes marginales. *Kanttekeningen.*

MARGOT, f. f. Nom de fille. *Margrietje. Een meisjes naam.*

MARGOTER, v. n. Ce mot se dit du cri enroué des cailles. *Dit wordt van 't heesachtig gefchreeuw der wachtelen gezegt, eer ze beginnen te slaan.*

‡ **MARGOULLIS, f. m.** Melange degoutant de plusieurs chofes. *Ordure, faleté, boué. Drek, vuiligheid, onreinigheid, uulnis, modder, flyk.*

MARGUERITE, f. f. Nom de femme. *Margriet. Een vrouwe naam.*

Marguerite. Sorte de fleur. *Madelieve. Zekere bloem.*

MARGUILLERIE, f. f. Fonction de Marguillier. *Kerkmeesterfchap, kerkvoogdyfchap; 't ampt eens kerkmeesters, of kerkvoogdts.*

MARGUILLIER, f. m. Administrateur des chofes qui appartiennent à une Eglife. *Kerkmeester, kerkevoogdt. Bewindtman over een kerke, bezorger en voorftander eener kerke.*

MARI, f. m. Een man. *Een gehuwde, eengehuywt, of getrouwt man.*

MARIABLE, adj. Prêt à marier. *Huwbaar, houwbaar, manbaar, die trouwen kan, bequaam om te trouwen.*

Fille variable. *Een huwbaare dochter.*

MARIAGE, f. m. *Huwelyk, houwelyk, trouw, echt, echtensfaat.*
 Faire un bon mariage. *Een goeds huwelyk doen.*

* **Mariage, f. m.** *Huwelyksgoed.*

‡ **Mariage.** (Terme de Cordier.) *De frop voor de misdadigers die de lyn-draaijers te Parys aan den fcherp-rechter moeten leveren.*

MARIER, v. a. *Trouwen, uittrouwen, uithuwwen, uithuwelyken, huwelyken, ten huwelyk geeven.*

Marier la fille. *Zyne dochter uittrouwen.*

Le prêtre les a mariez. *De priester heeft ze getrouwt.*

Se marier, v. r. *Trouwen, zich in den echt, in den echten staat, in 't huwelyk, of in den huwelyken staat begeeven.*

Marié, f. m. *Nieuwgetrouwde. Bruidgom.*

Mariée, f. f. *Nieuwgetrouwde. Bruidt.*

‡ **Se plaindre que la mariée est trop belle.** *Se plaindre à tort d'une chofe qui a toutes les qualitez requifes. Zich beklaagen dat de bruidt te fchoonis. Zich ten onrechts over een zaak beklaagen.*

‡ **MARIEUR, f. m.** *Faifeur de mariages. Hylikemaker, koppelaar.*

‡ **Marieufe, f. f.** *Faifeufe de mariage. Hylikemaakster, koppelaarster, koppelaressé.*

MARIN, marine, adj. *Zees. 't Geen uit de zee komt, 't geen tot de zee dient.*

Monstre marin. *Een zeedrocht.*

MARINADE, f. f. *Sorte d'assailonnement. Zeker vleeftooffel met azyn, zout, wiste peper, en goede kruiden.*

MARINE. *Navigation. Zeevaart, fchipvaart, fcheepvaart.*

Entendre bien la marine. *De zeevaart wel verftaan.*

Marine, f. f. *Mer. De zee.*

Gens de marine. *Zeeluiden, zeevolk, varent volk.*

MARINER, v. a. (Terme de Cuisinier.) *In den azyn, met peper en zout leggen, om eenig vleeft voor 't bederf te bewaaren.*

MARINIER, f. m. *Schipper, zeeman, bootsgesel, matroos.*

MARJOLAINE, f. f. *Plante. Marjolein, kranskruid.*

‡ **MARJOLET, f. m.** (Vieux mot.) *Voiez Damoiseau.*

MARION, f. f. *Petite Marie. Marietje. Een meisjes naam.*

MARIONNETTE, f. f. *Speelpopje, guichelpopje.*

MARITIME, adj. *Aan de zee leggende, aan de zee gelegen, dat aan zee legt.*

Pais maritime. *Lands dat aan zee legt, aan zee gelegen lands.*

Forces maritimes. *Zeemagten.*

MARMAILLE, f. f. *Troupe d'en-*

fans. Een hoop, of trophinderen.

MARMELADE, f. f. *Sorte de cognac. Queer-vleeft, doorsuikerde quepeeren, ingefuikerde boomvruchten.*

MARMENTAU, f. m. *Een hooge flamboom die men niet afkapt.*

MARMITE, f. f. *Een kookketel, een kopere pot, of eetenspot.*

‡ **Avoir de quoi faire bouillir la marmite; c'est avoir de quoi vivre.** *Hebben waar van men de ketel doet koken; dat is, hebben waar van men kan leeven.*

‡ **MARMITEUX, marmiteufe, adj.** (Vieux mot.) *Voyez Pitieux.*

Marmiteux. *Salop, traffeux. Morsfig, vuil, smeurig, vet.*

MARMITON, f. m. *Koks knecht, koks jongen, keukenjongen, koks maat.*

‡ **MARMOT, f. m.** *Petit garçon. Een kleine jongen, een snorjongen.*

‡ **MARMOTÉ, f. f.** *Petite fille. Een kladdetje. Een meisje, een snomis e.*

Marmote, f. f. *Een dier als een kat, in Savoye en in 't Dauphiné zeer gemeen.*

‡ **MARMOTER, v. a.** *Parler entre les dents. Mompelen, morren, prutelen, moppen, binnen's mondts fpreken.*

MARMOUSET, f. m. *Sorte de petite figure mal faite qui a quelque air d'une personne. Een fnaaks hoofd. Een fnaaks beeldt, naar een mens h gelykende.*

‡ **Marmoulet, adj.** *Laid, malfait. Smeerlap. Leelyk, mismakkt, ongedaan, smeurig, morsfig.*

MARNE, f. f. *Sorte de terre blanche propre à engraisser les champs. Mergel, zekere witte klei waar mede men 't lands mest.*

MARNER, v. a. *Couvrir un champ de marne. Een akker met mergel, of klei mesten.*

MARNIÈRE, f. f. *Lieu d'où l'on tire la marne. Een kleiut, of kleigroeve, een plaats waar uit men klei graaft.*

MARON. *Voyez marron.*

MARQUIN. *Voyez marroquin.*

‡ **MAROTE, f. f.** *Pouppée extravagante au bout d'un baton. Een zorskopje aan 't einde van een flok.*

‡ **Marotte.** *Chacun a sa marotte; ou sa folie. I like zot heeft zyn marot. Elke gek heeft zyne kuur.*

‡ **Marotte, f. f.** *Petite Marie. Marietje.*

riete, mistie. Een meisjes naam.
 † MAROUFLE, *f. m.* Sot, fat.
*Een gek, een onbeschoft, of onge-
 schikt mensch. Een lompe vlag-
 gel.*
 MARQUAGE, *f. f.* Action de mar-
 quer. *Tekening, het tekenen in 't
 spel van de troktafel, enz.*
 MARQUE, *f. f.* Signe. *Teken, teiken,
 merkteken, merk.*
 Faire une petite marque. *Een tekenje
 maaken.*
 Marque. *Tache. Listeken, vlek,
 vlak.*
 La marque y est encore. *'t Lidsteken
 staat 'er noch in.*
 Marques de coups de verge. *De
 striemen, of straamen der roede-
 slagen.*
 Marque. *Fer chaud pour marquer.
 Brandmerk, een heet yzer om mee
 te merken.*
 Donner le fouet & la marque à un
 criminel. *Eenen misdadiger geffelen
 en brandtmerken.*
 * Marque. *Preuve, témoignage.
 Teken, blyk, bewys, getuigenis.*
 * Donner des marques de son zèle.
Blyken van zynen yver geeven.
 * Marque. *Confidération, mérite.
 Aanzien, aanzienlykheit, gezagh,
 vermogen.*
 * Une personne de marque. *Eenman
 van aanzien.*
 Marque. *(Terme d'Orfèvre & de Pos-
 tier d'étain.) Een merk, of stem-
 pel waar mede het zilver en tin
 wordt gemerkt.*
 MARQUER, *v. a.* Tekenen, teiken-
 nen, eenig teiken geeven.
 Marquer un feuillet. *Een blad teiken-
 nen.*
 Si elle ne mange pas de ce fruit, son
 enfant en fera marqué. *Zoo zy van
 de vrucht niet eet, haar kindt zal 'er
 een vlak van hebben.*
 Cheval qui marque. *Een paerdt dat
 teikent.*
 Marquer un plat. *Een schotel teikenen,
 of merken.*
 Marquer l'étofe. *Het stof met kryt af-
 teekenen, eer 't gesneden wordt.*
 MARQUETER, *v. a.* Marquer de
 diverses petites taches. *Teikenen.
 Strikkelen, sprenkelen, met vers-
 schelde kleine vlak es tekenen, vlak-
 ken.*
 La nature a marqueté agréablement
 ce petit animal. *De natuur heeft
 dit diertje aardig geteikent, of ge-
 vlakt.*

Marqueté, marquetée, *adj. & part.*
 Semé de petites taches. *Gepren-
 kelt, gevlaakt, gesprikelt, gespik-
 kelt.*
 MARQUETERIE, *f. f.* Ouvrage
 de marqueterie, ou marqueté. *Ge-
 vlakt werk.*
 Marqueterie, *f. f.* *(Terme de Menui-
 sier.) Ingelegt schryfwerk.*
 MARQUEUR de jeu de paume,
f. m. *Een knecht, of opschryver in
 de kaatsbaan.*
 MARQUIS, *f. m.* *Een Markgrave,
 of Markgraaf.*
 Marquise, *f. f.* *Femme de Marquis.
 Eene Markgravin.*
 MARQUISAT, *f. m.* *Terre de Mar-
 quis. Een Markgraafschap.*
 MARQUOTE d'œillet, *f. f.* *Een
 lot, of afzetsel van een angelier,
 of nagelbloem, dat men plant.*
 MARQUOTER, *v. a.* *Faire des
 marquotes d'œillets. Angelieren
 afzetten. Loten van angelieren af-
 zetten.*
 MARRE. *Voyez mare.*
 MARREIN. *Voyez merrin.*
 MARREIN, *marrain, f. m.* *Tronc
 des cornes du cerf. De stok, of slam
 aan 't gewigt van 't hert.*
 MARREINÉ, *f. f.* *Peet, meester,
 doophefster. Een vrouw die peet van
 een kindt is, of een kindt ten doop
 houdt.*
 MARRI, *marrie, adj.* *Fâché. Droev-
 wig, moeielyk, rouwig, gemeelyk,
 gestoort, bedroeft, 't onvreden.*
 Je suis mari de votre infortune. *Ik
 ben bedroeft over uw ongeval, of
 ongeluk.*
 MARRON, *f. m.* *Groffechateigne.
 Een groote kastanje.*
 † Marron. *(Terme de Coiffeuse.) Een
 haarkrul op het oor, met een lint
 geknoopt.*
 MARRONNIER, *f. m.* *Arbre. Een
 kastanjeboom, een boom die groote
 kastanjen draagt.*
 MARROQUIN, *f. m.* *Sorte de cuir.
 Spaansch leér, bokke- of geite-
 leér.*
 Marroquin du Levant. *Turksch leér.
 (Dat roodt, geel, of blauw van
 verwe is.)*
 Un livre relié en marroquin du Le-
 vant. *Een boek in Turksch leér ge-
 bonden.*
 MARS, *f. m.* *Le Dieu de la guerre
 parmi les Poètes. Mars. De Godt
 des oorlogs onder de Dichters.*
 * Mars. *La guerre. Mars. De, of*

het oorlogh, de kryg.
 * Les enfans de Mars. *De kinderen
 van Mars. 't Krygs-volk, 't oorlogs-
 volk.*
 Mars. *Une des Planettes. Mars. Een
 van de 7 dwaaljarren.*
 Mars. *Un des 12 mois de l'année.
 Maart, maert, of maart. Een van
 de 12 maanden des jaars.*
 Il est mort en mars. *Hy is in maart
 gestorven.*
 MARSOUIN, *f. m.* *Sorte de pois-
 son de mer. Een Bruinvisch. Ze-
 kere zeevisch.*
 MARTAGON, *f. m.* *Sorte de fleur.
 Zekere purpere, oranje, of roodt-
 gekreepte witte bloem.*
 MARTE, *f. f.* *Belette. Een wesel,
 of weselje.*
 Prendre marte pour renard. *(Prover-
 be.) Prendre l'un pour l'autre. De
 wesel voor de vos neemen. (Een
 spreekw.) Het een voor 't ander
 neemen.*
 Marte zebeline. *Sabel, sabelbont.*
 MARTEAU, *f. m.* *Een hamer.*
 Marteau de porte. *De klopper aan een
 deur, een deurklopper.*
 Marteau à deux pannes. *Instrument
 de paveur. Een straathamer.*
 † MARTEL, *f. m.* *Avoir martel
 en tête; cest être inquiet. Muize-
 nesten in 't hoofd hebben. Ongerust,
 of onrustig zyn.*
 MARTELAGE, *f. m.* *Het teken dat
 de Houwvefters met een hamer op de
 boomen zetten.*
 † MARTELER, *v. a.* *Inquiéter.
 Ontrusten, ongerust maaken, ont-
 roeren, muizenestien in 't hoofd
 brenzen.*
 MARTELINE, *f. f.* *Sorte de mar-
 teau de sculpteur qui est pointu
 par un bout. Een beeldhouwersham-
 mer, die aan 't een einde spits is.*
 MARTIAL, *martiale, adj.* *Guer-
 rier. Strydibaar, heldtsch, kloek-
 moedig, dapper, manhaftig, heldt-
 haftig.*
 Avoir l'ame martiale. *Een kloekmoe-
 dige ziel hebben.*
 MARTIN, *f. m.* *Nom d'homme.
 Maerten, Martinus. Een mans
 naam.*
 La Saint Martin. *Fête de l'Eglise Ro-
 maine. S. Maerten. Een vierdagh
 der Roomsche Kerke.*
 † Faire la Saint Martin. *Sint Maer-
 ten houden, of vieren; optrekken,
 vrolyk zyn.*
 Martin-pêcheur, *f. m.* *Sorte de pei-
 tit*

tit oiseau. *Yrvoegel.*

Martin-sec. (*Sorte de poire pierreuse.*)
Een slach van steenachtige peer.

Martine, *f. f.* Nom de femme. *Martynië. Een vrouwe naam.*

MARTINET, *f. m.* Sorte d'hirondelle. *Een gierzwaluwe.*

Martinet. Petit chandelier de bois.
Een houtse blaker.

MARTINGALE, *f. f.* (*Terme de Sellier.*) *Een lange riem die aan den buikriem, en neusrriem vast gemaakt wordt.* (Een zadelmakers woordt.)

MARTIR, *f. m.* Martelaar, bloesgetuige, een die voor 't Christenge-loove sterft.

Il est mort martir. *Hy is martelaar gestorven.*

Martire, *f. f.* Femme qui souffre la mort pour la foi. *Martelaresse. Een vrouw die voor 't geloove sterft.*

MARTIRE, *f. m.* Martelaarschap, marteldoodt. *Een geweldige doodt die men voor 't geloof lydt.*

Souffrir le martire. 't Martelaarschap uitslaan, de marteldoodt lyden; martelaar sterfen.

MARTIRISER, *v. a.* Faire souffrir le martire. *Martelizeeren, martelen. De marteldoodt doen sterfen. Om 't geloof ombrengen.*

† Martirier. Tourmenter, outrager. *Martelizeeren; pynigen, quellen, mishandelen.*

Saint Paul fut martyrisé sous Neron. *De H. Paulus wierd onder Nero gemartelt, of leet de marteldoodt onder Nero.*

MARTIROLOGE, *f. m.* Histoire des martirs. *Martelaarsboek, historie der martelaaren.*

MARTRE, *f. f.* Sorte d'animal. *Een sabel. Zeker dier, waar van kostelyk bontwerk komt.*

Martre zibeline. *Een sabel.*

MAS.

MASCARADE, *f. f.* Divertissement où l'on se masque. *Mommedans, mommepel, mommery, vermomde dans.*

MASCULIN, masculine, *adj.* Mannelyk, van 't mannelijk geslachte.

Genre masculin. *Het mannelijk geslacht.*

MASSETTE. *Voyez mazette.*

MASQUE, *f. m.* Momaanzicht, gryns, masker.

Porter un masque. *Een momaanzicht draagen.*

Masque de mascarade. *Een gryns in den mommedans.*

Masque. (*Terme de Peinture.*) *Een tronie in een schildery.*

Masque, *f. m.* Personne masquée. *Een vermomde. Een die een gryns, of momaanzicht voor heeft.*

* Lever le masque. *C'est agir ouvertement & sans déguisement. Het momaanzicht afdoen, of afligten. Opentlyk en zonder bewimpeling te werk gaan.*

* Sa dévotion n'est qu'un masque pour tromper. *Zyne godvruchtigheid is maar een gryns, of momaanzicht om te bedriegen.*

* Oter le masque au vice. *C'est le faire connoitre. De zonde 't masker afligten. De zonde, schynheiligheid, of schynheiligen ontdekken.*

† Masque, *f. m. & f.* (*Terme injurieux.*) *Gryn, lelyk bakkes, lelyke bely, lelyke truy.*

MASQUER, *v. a.* Mettre un masque. *Vermommen, een gryns, of momaanzicht voordoen.*

* Masquer. Couvrir. *Vermommen, bedekken, bekleeden.*

* Ils masquent leur foiblesse d'un faux zèle. *Zy vermommen hunne zwakheit met eenen valschen yver.*

Se masquer, *v. r.* Se mettre un masque. *Zich vermommen. Een gryns, of momaanzicht voordoen.*

Se masquer. Aler en masque. *Zich vermommen, zich verkleeden, vermomt gaan.*

* Se masquer. Se déguiser. *Zich vermommen, zich veinzen, bedekken.*

* Bien qu'il se masque toujours, on le prend toujours pour lui-même. *Schoon hy zich vermomt, werd hy altoos voor dien gekent die hy is.*

MASSACRE, *f. m.* Moordt, dooding, ombrenging, moordery, bloestoring, bloetbads.

Le massacre de la Saint Barthelemi se fit sous le regne de Charles IX. *De moordt van Parys geschiedde onder de regeering van Karel den IX.*

Massacre. (*Terme de Chasse.*) 't Hoofdt van een hart, van een das, of van een rhee.

MASSACRER, *v. a.* Vermoorden, dooden, doodtslaan, ombrengen.

MASSE, *f. f.* Chose grosse & massive. *Monceau. Klomp, klont. Hoop.*

Masse d'armes. *Een knodts, een morgenster. Zeker wapentuig.*

Masse de bedeau. *Een pedels stok.*

Masse de sel. *Een klomp zout.*

La masse du sang. 't Geheele bloet, al 't bloet t'zamen.

La masse des biens. *De geheele boedel. Alle de goederen te zamen genomen.*

Masse de balances. *Een tegengewigt aan een weegschaale.*

Masse. Gros marteau de sculpteur. *Een mooker. Een groote houtse beeldhouwers hamer.*

Masse. (*Terme de Peinture.*) *Hoogfels en diepels, of dagen en schaduwen in een schildery.*

MASSE-PAIN, *f. m.* Sorte de pâtisserie. *Amandelbroodt. Zeker pastiegebak. (Onduitich Marcepin.)*

MASSICOT, *f. m.* Couleur jaune pour peindre. *Mastik. Zekere geelverve om met te schilderen.*

MASSIF, *massive, adj.* Dicht, hecht, vast, lousier.

Or massif. *Louter gout.*

MASSIVEMENT, *adv.* Op eene hechte en vaste wyze.

MASSON. *Voyez maçon.*

MASSORE, *f. f.* (*Terme de Théologie Judaïque.*) *Mazora. Aanmerkingen over den grondtext, door de Nazoreeten, of oude Jooden opgesteld. (Een woordt der Joodische Godtgeleertheit.)*

MASSUE, *f. f.* Een knodts, of knodtze.

On dépeint Hercule avec une massue, & une peau de lion. *Herkules wordt met een knodts en leeuwshuid geschildert.*

MAST, *f. m.* Arbre de navire. *Scheepsmast. Mast op een schip.*

Mast de tente. *Styl van een hutte.*

Mast défarmé. *Een bloote mast, een mast zonder want en zeilen.*

MASTER, *mâter, v. a.* Masten, met masten voorzien, van ronthout voorzien.

On a mâté tant de vaisseaux. *Aien heeft zo veel scheepen gemast, of van masten, of met hun ronthout voorzien.*

MASTIC, *f. m.* Sorte de résine qui sert du lentisque. *Mastik. Zekere harst.*

MASTICATOIRE, *f. m.* (*Terme de Medecin.*) *Kauwartzeny. Zeker*

- uiterlyk gereesmiddel.
MASTIQUER, v. a. Met mastik lymen.
MASTIGADEUR, f. m. (Terme de manège.) Een geringt, of geschakelt mondstuk van een paerd. (Een woordt der rykonit.)
MASTURE, matüre, f. f. Het masten van schepen; de wyze van masten in de schepen te zetten, of te stellen.
MASURE, f. f. Maison qui est en ruine. Een oudt vervallen huis. Een oude vervalle muur.

MAT.

- MAT**. Voyez mast.
MAT, mate, adj. Qui n'est ni bruni ni poli. Rauw, ruux, ongesleepen, doof, ongebruineert.
Or mat, argent mat. Ongebruineert gout, of zilver.
Donner échec & mat. (Terme de jeu d'échecs.) Schaakmat zetten. (Een woordt van 't schaakspel.)
† Donner échec & mat aux plats. De schotels schaan' mat zetten: gree-tig op alle schotels aanvallen; schrok-kig eeten.
MATASSINS, f. m. Sorte de dan-se boufonne. Een mommendans. Een dans van wonderlyke spron-gen.
† MATASSINADE, f. f. Boufonnerie. Potzen, narrepotzen, gekke kuuren.
† Elle fit cent matassinades. Zy rech-te hondert kuuren aan.
MATELAS, f. m. Een matras waar op men slaapt.
MATELOT, f. m. Zeeman, boots-gesel, matroos.
Un matelot fort expert. Een zeer ervaren zeeman.
MATEMATICIEN, Mathemati-cien, f. m. Wiskunstschaar, wis-kundige.
MATEMATIQUE, Mathematique, adi. Wiskunstig, wiskunstig, wiskundig.
Démonstration mathématique. Een wiskunstige betooging.
Mathématiques, f. f. Science. Wis-kunst, wiskunde, eene wetenschap die de zaaken door klare betoogingen bewyft.
MATIER, v. a. (Terme de jeu des échecs.) Donner échec & mat au Roi. Den Konink schaakmat zet-ten.

- † **Mater**, v. a. Mortifier, fatiguer. Asmatten, vermoeien, moede ma-ken, verveelen, lastig vallen.
Je vous mate a force de lire. Ik ver-veele u, of ben u tot een last met leezen.
MATERIAUX, f. m. Tout ce qui sert à bâtir. Alle de bouwstoffen tot eenig bouwerk nodig; als hout, steen, kalk, yzer, enz.
Bien employer les matériaux. De bouwstoffen wel aanleggen, of ge-bruiken.
MATERIEL, matérielle, adj. Stof-felyk, dat van stoffe is.
Cause matérielle. Stoffelyke oorzaak.
*** Esprit matériel, ou grossier**. Een bot, of plomp verstandt.
MATERIELLEMENT, adv. Stof-felyk, op eene stoffelyke wyze.
MATERNEL, maternelle, adj. Moederlyk, 's geen de moeder be-treft, van de moeder.
MATHIEU. Voyez Matieu.
MATIERE, f. f. Ce dont une chose est composée. Stoffe. Dat geene waar uit iet is t'zamengefelt.
Matière première. De eerste stoffe.
Matière. Sujet de discours. Stoffe, zaak, verhandeling, 't onderwerp eener reden.
Entrer en matière. In de verhande-ling van de stoffe, of van een zaak komen.
En matière de Religion. In 't stuk van Godtsdienst; ten aanzien van den Godsdienst.
En cas, en matière de guerre la re-putation fait tout. In 't stuk, of geval van den oorlogh, doet d'ach-sing het al.
Matière. Pus d'une plaie. Etter. Materie die uit een wonde vloeit.
Matière. (Terme de Cartonnier.) Snip-pelingen, of snippers om borspapier van te maaken.
† Matière fécale. Excrément. Uit-werpsel, drek, stont.
MATHIEU, ou Mathieu, f. m. Nom d'homme. Matys, Mattheus. Een mans naam.
MATIN, f. m. Matinée. De mor-gen, de ochtend, of uchtent, de morgenfont, de uchtentfont, de morgentydt.
Etudier le matin. 's Morgens, of in den morgenfontd studeeren.
De bon matin, adv. 's Morgens vroeg, of vroeg in den morgenfontd.
Matin, adv. Vroeg.

- Se lever matin**. Vroeg opstaan.
Demain matin, ou demain au matin. Morgen vroeg.
MATIN, f. m. Chien ordinaire. Een huishondt, een boere hondt, een gemeene hondt.
Voilà un vilain matin. Dat is een lelyke, of booze hondt.
† Voilà un vilain matin. Dat is een lelyke vent, of een lelyk kerel.
MATINAL, matinal. Voyez ma-tineux.
MATINEE, f. f. Tout le matin. De morgen, de morgenfontd, de ochtend, of uchtent, de uchtent-tydt, de uchtentfontd.
Matinee fraîche. Een koele morgenfontd.
† Dormir la grasse matinée. Dormir tard. Een gat in den dagh slaapen. Lang slaapen.
† MATINER, v. a. Gourmander. Uitmaaken, bekyyen, doornemen, over den hekel haalen, uitsbryken, uiluchten.
MATINES, f. f. (Terme de l'Eglise Romaine.) De vroegmetten, uchtent- of morgengebēden der Roofsche Kerke.
MATINEUX, matineuse, adj. Qui se lève matin. Vroeg op, vroeg in de weer. Die vroeg opstaat.
MATINIER, matiniere, adj. (Vieux mot qui ne se dit qu'en cet exem-ple,) étoile matiniere. De morgenstar.
MATIR, v. a. (Terme d'Orfèvre.) Zilver opkoken, zilver wit koken.
MATOIR, f. m. Een stift, een kleen yzer werktuig der damastwerkers, of plaatsnyders.
† MATOIS, matoise; adj. Ruff. Loos, listig, doortrapt, arg, door-sleepen, gesleepen, schalkachtig.
† Matois, f. m. Ruff. Een looze schalk, een bedrieger.
MATOU, f. m. Gros chat. Een ka-ter, of groote kat.
MATRAS, f. m. Vaifseau Chimique. Een omgedraaide kolf. Zeker wat der Scheikunst.
MATRICAIRE, f. f. Plante fi-breuse. Moederkruidt. Zeker vesel-achtig gewas.
MATRICE, f. f. De lysmoeder, de baarmoeder.
Matrice. (Terme de monnoie.) Een matrys, of vorm waar in 't geidt gegoten wordt.
Matrice. (Terme de Fondcur & d'Im-primer.) Een matrys, of vorm waar

waar in de letters gezeten worden.

Matrice, *adj.* Moeders, moederlyk, der moeder.

Langue matrice. De moedertaal.

Une église matrice. Een moederkerk, of hoofdkerk.

Couleurs matrices. (Terme de Teinturiers.) De hoofdtverven, daar de andere uit t'zamengefelt worden. (Een Verwers woordt.)

MATRICIDE, *f. m.* Moedermoorder. Ook, een moedermoordt.

MATRICULE, *f. f.* (Terme de Palais.) Een register, of lyft van 's Hof waar in de naamen der Advokaaten gefchreven worden die recht hebben om te pleiten.

MATRIMONIAL, matrimoniale, *adj.* Qui est de mariage. Huwelyks, houwelyks; 't geen op het huwelyk ziet, 't geen tot het huwelyk behoort.

Conventions matrimoniales. Huwelyksche voorwaarden.

MATRONE, *f. f.* Femme grave & un peu âgée. Een statige eerbare vrouw, die wat op haar dagen komt. Matroon.

Matrone. Sage femme. Vroedvrouw, wyze vrouw.

MATURINS, *f. m.* Maturynermonniken. Zeker flach van monniken, in 't wit gekleedt, met een roods en blauw kruis.

Maturins. Couvent de maturins. Een Maturyner klooster. Het klooster der Maturyner monniken.

MATURATION, *f. f.* (Terme Chimique.) Ryping, rypwording. (Een Stookkundig woordt.)

MATURITE, *f. f.* Rypheit, volwassenheit.

Fruit qui est en maturité. Een volwasse vrucht. Een vrucht die haar rypheit heeft. Een rype vrucht.

* Vous verrez le progrès d'une opinion nouvelle depuis sa naissance jusques à sa maturité. Gy zult den voortgang van een nieuw gevoelen zien, sedert zyne opkomst, tot zyne rypheit.

MAU. MAX. MAZ.

MAUDIRE, *v. a.* Donner des imprecations. Vervloeken, vloeken, quaadt toewenschen.

Il maudit l'heure qu'il est venu au monde. Hy vervloekt het uur dat by in de wereldt is gekomen.

Maudit, maudite, *adj.* Exécration. Vervloekt, afsgriffelyk, vervloekelyk, gruwelyk, gruwelyk, verfoeiljelyk.

Vie maudite. Een vervloekt leven.

MAUDISSON, *f. m.* (Mot peu usité.) Imprecation. Vervloeking, vloek, quaadt wensching.

MAUGREER, *v. n.* Jurer. Pester. Leelyk uitvaaren. Schrikkelyk vloeken en zweeren.

Les joueurs sont sujets à maugréer. De dobbelaars zyn gewoon schrikkelyk te vloeken en te zweeren.

MAUSOLEE, *f. m.* Tombeau magnifique. Praalgraf, pronkgraf. Een kostelyk, of heerlyk graf, een koninklyk graf.

MAUSSADE, *adj.* (Mot un peu vieux.) Sale. Leelyk, grof, lanp, ongeschikt, vuil, morsfig, smeergig.

MAUVAIS, mauvaife, *adj.* Quaadt, arg, boos, ondeugend, snoodt.

Mauvais homme. Een quaadt mensch.

Mauvais poëte. Een slecht dichter, een arme rymer.

Mauvais mot. Een quaadt woordt.

Mauvaife santé. Ongezondtheit.

Mauvais, mauvaife. Incommode. Quaadt, moeiljelyk, verdrietig, ongemakkelek, slecht.

Mauvais temps. Quaadt weer.

Mauvaifes humeurs. Quaade vochten, of vochtheden.

Mauvais, *adv.* (Ce mot marque qu'on desapprouve.) Quaadt, quaelyk. (Dit woordt geeft te kennen dat men iets afkeurt, of laakt.)

Je trouve mauvais la liberté que vous prenez. Ik neem de vryheit quaelyk die gy gebruikt.

Sentir mauvais. Vans rieken, stinken.

MAUVE, *f. f.* Herbe. Wilde maluwe, keesjens, of kaasjes kruidt.

Mauve de jardin, ou cultivée. Winterrooze. Herfstrooze. Tamme maluwe.

MAUX. Voyez mal.

MAXIME, *f. f.* Sorte d'axiome. Geboofspreuk, zinreden, grondspreek. C'est une maxime reçue. 's Is een bekende grondspreek.

Maxime. Sorte de règle. Grondregel, grondt, zetregel.

Les maximes de l'Évangile. De grondregels van 't Evangelie.

‡ MAZETTE, *f. f.* Méchant che-

val. Een jakhals, een slecht mager paardt.

‡ MAZILLE, *f. f.* (Mot bas & burlesque.) Argent. Poen, gelds.

Il a de la mazille. Hy heeft poen.

MEC.

ME'CANIQUE, Méchanique, *f. f.* La science des machines. Tuigwerkkunde, de kennis der werksui- gen.

Mécanique, *adj.* Tuigwerkelyk.

Opération méchanique. Een tuigwerkelyke werking.

Arts méchaniques. Tuigwerkknusten.

‡ Mécanique, *adj.* Bas, vilain, indigne d'un honnête homme. Karig, vrekkelig, hoerelachtig, onwaardt, oncerlyk, onwaardig voor een eerlyk man.

Cela est méchanique. Dat is vrekkelig.

ME'CANIQUEMENT, *adv.* Tuigwerkkundiglyk: en ook karig, vrekkelig, deun.

MÉCENAS, Mécène, *f. m.* Mecen- nas. De naam van een Roomsche Ridder, die ten tyde van Keizer Augustus leefde, en een groot voorstander van geleerden en geleerdheit was.

* Mécenas, Mécène, *f. m.* Een groot voorstander van geleerden en geletterde mannen.

* Muses, ne faites plus de Poëtes, ou faites-leur des Mécenas. Zanggodessen maakt geen dichters meer, of verschaft hun Mecenassen.

ME'CHAMMENT, *adv.* Schelms, verraders, booslyk, als een schelm, guitachtig, schelmachtig, trouwloos.

ME'CHANCETE, *f. f.* Action noire. Schelmstuk, schelmerye, boosheit, boevestuk, guitestuk, sieltestuk.

‡ Méchanceté. Petite malice galante. Schelmerye, boevery, guitery, sieltery.

‡ Il m'a fait mille méchancetez. Hy heeft my duizent guitereytjes gespeelt.

ME'CHANT, méchante, *adj.* Qui ne vaut rien. Slecht, ondeugend, die, of dat niet deugt.

De méchans vers. Ondeugende, of slechte vaarzen.

Méchant, méchante. Mauvais, malin. Schelms, quaadt, boos, arg, boosaardig.

Méchante humeur. Een boozen, of schelm-

schelmschen aart, of inborst.
 Méchant homme. Een boos, of *schelms* mensch, een booswigt.
 Méchant, *f. m.* Perfide. *Schelm*, booswigt, *guit*, *fielt*, *verrader*, *trouwloze*, *verdorveling*.
 MÉCHE, *f. f.* Bout de corde alumée. *Lont*, 't eind van de lont.
 Mettre la méche sur le serpent. *De lont op den haan zetten*.
 Compasser la méche. *De lont paffen*.
 Méche de linge. *Tontel, gebrandt doek, vonkdoek*.
 Méche de villebrequin. *Het yzer van een spykerboor*.
 Méche de flambeau. *De lennep, of 't katoen van een sakkel*.
 Méche de la chandelle. 't *Bovenlennep van een kaers*.
 Méche. La bobèche du chandelier. *De pyp van een kandelaar, of blaker*.
 Méche. Een profytje, en eindjes, of eukelbrandertje.
 † Découvrir la méche. *Découvrir l'afaire. Lont ruiken. Den aanslag, of 't geheim ontdekken*.
 † MÉCHEF, *f. m.* (Mot burlesque.) *Difgrace. Ongenade, ongunst, ongeluk, onheil, ongeval, misval*.
 MÉCOMPTE, *f. m.* *Erreur dans le calcul. Misrekening, misstelling, een misflagh in 't rekenen*.
 Il y a ici du mécompte. *Hier is een misrekening in*.
 * Vous trouverez du mécompte aux douceurs qu'elle étale. *Gy zult uwe rekening niet vinden, of gy zult u bedrogen vinden in de zoetigheden die zy u voorstelt*.
 Se MÉCOMPTER, *v. r.* *Se méprendre. Zich misrekenen, zich misgrypen in 't rekenen, een misflagh in 't rekenen hebben*.
 MÉCONNOITRE, *v. a.* *Ne pas reconnoître. Ontkent zyn, niet meer kennen*.
 Je le méconnoissois alors. *Hy was my toen ontkent; ik kende hem toen niet meer*.
 * Méconnoître. *Etre ingrat. Niet erkennen, ondankbaar zyn*.
 * Il méconnoit vos faveurs. *Hy erkent uwe gunst niet*.
 Se méconnoître, *v. r.* *Faire le fat & le glorieux. Zichzelven niet kennen. Trots en opgeblazen zyn; zich trots en opgeblazen aanstellen*.
 Méconnu, méconnuë, *adj. & part.* *Onbekent, die, of dat niet be-*

kent is.
 MÉCONNOISSABLE, *adj.* *Onkenbaar, onkennekyk, dat niet te kennen is*.
 MÉCONNOISSANCE, *f. f.* *Ingratitude. Ondankbaarheid, onerkentenis*.
 MÉCONNOISSANT, *méconnoissant*, *adj.* *Ingrat. Ondankbaar, zonder erkentenis*.
 MÉCONTE. *Voyez mécompte*.
 MÉCONTENT, *mecontente*, *adj.* *Ongenoegt, s'onvreden, misnoegt, qualyk te vreden*.
 Mécontents, *f. m. pl.* *Ceux qui murmurent contre le gouvernement. Misnoegden, wederhoorigen, wederspannigen, muiters, wederspannelingen. Opstanders tegen de regeeringe*.
 MÉCONTENTEMENT, *f. m.* *Misnoegen, ongenoegen, onvredenheit*.
 Donner du mécontentement à quelqu'un. *Iemant misnoegen, of reden van misnoegen geeven, geen genoegen geeven*.
 MÉCONTENTER, *v. a.* *Niet vergenoegen, misnoegen geeven, ongenoegen geeven*.
 MÉCONTER. *Voyez mécompter*.
 MÉCRE'ANT, *f. m.* *Qui n'est pas dans la véritable créance. Ongeloovige, een die 't rechte geloof niet heeft*.
 Mécreant, *adj.* *Défiant. Wantrouwend, wantrouwig, argwanend*.
 MÉCREDI, *mercredi*, *f. m.* *Woenfdag*.
 Mercredi saint. *Affwoensdag*.
 MÉCROIRE, *v. a.* (Mot peu usité.) *Ne pas croire. Niet gelooven, mistrouwen, niet, of qualyk betrouwen, argwaanen*.

MED.

MÉDAILLE, *f. f.* *Gedenkenning, pronkenning, potstuk*.
 † La médaille est renversée. *La fortune est changée. 't Geluk is omgekeert, de zaaken zyn verandert*.
 † Tourner la médaille. *Considérer la chose d'un autre biais. De zaak van eenen anderen kant aanmerken, of beschouwen*.
 MÉDAILLON, *f. m.* *Grande médaille. Een groote gedenkenning*.
 MÉDECIN, *f. m.* *Arts, Geneesmeester, Geneesheer, Doctor*.
 † Médecin d'eau douce, *Pauvre mé-*

decin ignorant. Een zachte Doctor. Een slechte onweetende Arts. Een halfblanks dokertje.
 † Après la mort le médecin. *Na de dood den doctor*.
 * Médecin de l'ame. *Een geestelyke arts, een geneesmeester der ziele*.
 Médecin, guéri toi toi-même. (Proverbe de l'Écriture Sainte.) *Geneesmeester, genees u zelven. (Een spreekwoordt der H. Schrift)*.
 MÉDECINALE, *médecinale*, *adj.* *Heelzaam, geneezend, 't geen heelt, of geneest*.
 Herbe médicinale. *Artzenykruid; geneeskruid, heelkruid*.
 MÉDECINE, *f. f.* *Science. Geneeskunde, Artzenykunde*.
 Ceux qui se moquent de la médecine, *disent que c'est un art de tuer les hommes impunément. De geenen, die met de geneeskunde lagchen, of spotten, zeggen dat het een kunst is om de menschen straffeloos te vermoorden, of na d'andere wereldt te zenden*.
 Médecine. Purgation. *Geneesmiddel, Artzenydrank, afzettend geneesmiddel. Artzeny*.
 Prendre médecine. *Geneesmiddelen gebruiken, Artzenymiddelen inneemen*.
 Cette herbe porte médecine. *Dat is een artzenykruid*.
 Se MÉDECINER, *v. r.* (Mot peu usité.) *Prendre médecine. Geneesmiddelen gebruiken, artzenymiddelen inneemen. Medicineren*.
 MÉDIANE, *adj. f.* (Terme de Chirurgie.) *Middelste, middenste, (Een woordt der Heel- en Ontleedkunde)*.
 La veine médiane. *De middelader. (Deader in de bogt van den arm, die uit de hoofader in de leverader loopt)*.
 MÉDIANOCHÉ, *f. f.* *Een vleeschmaal na 12 uren des nachts, tuschen Zaturdaghen en Zondag*.
 Faire la médianoché. *Op een Zaturdagh 's nachts vleesch eeten*.
 MÉDIAT, *médiate*, *adj.* (Terme de Philosophie.) *Cause médiate. Middelyk. Middelloorzaak. (Een woordt der Wysbegeerte)*.
 MÉDIATEMENT, *adv.* *Middelyk, door middel*.
 MÉDIATEUR, *f. m.* *Middelaar; bemiddelaar, sussenreeder, sussenpreker; scheidtsman*.
 Jésus Christ est le seul médiateur entre

tre Dieu & les hommes. *Jesus Christus is de enige middelaar tuschen Godt en de menschen.*
MEDIATION, *f. f.* Entremise. *Middeling, bemiddeling, tuschenspraak.*
MÉDIATRICE, *f. f.* Middelaressé, bemiddelaarster.
MÉDICAMENT, *f. m.* Geneesdrank, geneesmiddel, geneeskruuid, artseny.
Médecament simple. Een enkel gemasmiddel.
Médecament composé. Een t'zamen gemengt geneesmiddel.
MÉDICINAL, *adj.* Herbe medicinale. *Geneezende. Geneeskruuid, artzwykruuid.*
MÉDIOCRE, *adj.* Middelbaar, middelmatig, tuschen beiden.
Esprit médiocre. Een middelmatig verstand.
Taille médiocre. Een middelbaare lengte.
MÉDIOCREMENT, *adv.* Middelmatiglyk, matiglyk, tamelyk.
Avoir dubien médiocrement. Tamelyk goedt hebben.
MÉDIOCRITÉ, *f. f.* Middelmatigheit, middelbaarheit, middelbaare stant, of staat.
Il y a une heureuse médiocrité. Daar is een gelukkige middelbaare staat.
MÉDIRE, *v. n.* Mal-parler de quelqu'un. *Smaaden, lasteren, achterklappen, qualyk van iemant spreken, op iemant smaalen.*
Je les méprise si fort que je n'en ose médire. Ik verachtse hen zoo zeer dat ik 'er niet qualyk van durve spreken.
MÉDISANCE, *f. f.* Lastering, smading, achterklap, smaling, quaadtspreeking.
MÉDISANT, *adj.* Lasterend, smadend, quaadtsprekend.
Esprit médisant. Een lasterzugtig, of quaadtsprekend mensch, een lasteraar.
Médisant, *f. m.* Lasteraar, smader, quaadtspreker, achterklapper.
MÉDITATIF, *adj.* *In gedachten, peinzende. Die dikwyls op een zaak denkt, of haar aandachtig bespiegelt.*
MÉDITATION, *f. f.* Overdenking, betrachtng, overlegh, bedenking, gepeins, bepeinzng.
Etre en méditation. In gepeins, in gedachte, of in overdenking zyn.

MEDITER, *v. a.* Sterk denken, of peinzzen, overdenken. *Zynen geest tot de bespiegeling, of beschouwing van hooge zaaken opheffen.*
MÉDITERRANÉE, *f. f.* La mer Méditerranée. *De Middellandsche zee.*

MEF. MEG. MEI.

MÉFAIRE, *v. n.* (*Mot hors d'usage*.) Faire mal. *Misdoen, quaadts doen, qualyk doen, of handelen.*
MÉFAIT, *f. m.* (*Vieux mot.*) Sorte de crime. *Faute. Misdaadt, lasterluk, misdryf, seil.*
MÉFIANCE, *f. f.* Défiance. *Mistrouwen, wantrouwen, quaadts vertronwen, quaadts vermoeden, argwaan, quaadts nadenken.*
Se MÉFIER, *v. r.* Se défier. *Mistrouwen, wantrouwen, quaadts vermoeden hebben, mistrouwende zyn, argwaanen.*
Se méfier de quelqu'un. Iemant mistrouwen, of wantrouwen; op iemant een quaadts vermoeden hebben.
Méfiant, méfiante, *adj.* Qui se défie. *Mistrouwend, wantrouwig, wantrouwend, argwaanend.*
MÉGARDE, *f. f.* Inadvertance. *Onachtszaamheit, onvoorzichtigheit, achteloosheit.*
Par mégarde, *adv.* *Onverhoeds, onvoorzien, door onvoorzichtigheit.*
Il l'a fait par mégarde. Hy heeft het onverhoeds gedaan.
MÉGIE, *f. f.* Métier de mégiffier. *'t Zeemtouwen, 't Zeembereiders handwerk.*
MÉGISSERIE, *f. f.* Trafic de mégiffier. *Zeemsleerkoopmanschap.*
MÉGISSIER, *f. m.* Artisan qui pafse les peaux avec de l'alun. *Een zeemsbereider, een wis leerbereider, zeemstouwer.*
MEILLEUR, *meilleure*, *adj.* Beter, deugtsaamer, nistseekender.
L'un est meilleur que l'autre. Het een is beter dan 't ander.
Meilleur, *f. m.* Het beste, het noodigste, 't voordeligste.
Le meilleur est de le faire. 't Beste is te zwygen. *Zwygen best.*

MEL.

MÉLANCOLIE, *f. f.* Sorte d'humeur. *Zwaarbloedigkeit, zwartgalligkeit, zwart bloedt, zwarte*

gal.
Mélancolie. *Tristesse. Zwaarmoedigkeit, droefheit, treurigkeit, droefheit, naarheit.*
N'engender point de mélancolie. *Niet droefgeestig worden. Vrolyk en luchthartig zyn.*
MÉLANCOLIQUE, *adj.* Où l'humeur mélancolique abonde. *Zwartbloedig, zwartgallig, zwaargestig, zwaarmoedig, droefgeestig, naar.*
Sang mélancolique. *Zwartgallig bloedt.*
Mélancolique. *Triste. Zwaarmoedig, droevig, treurig.*
Mélancolique, *f. m.* Een zwaarmoedig, of droefgeestig mensch; een naar mensch.
Mélancolique, *f. f.* Een zwaarmoedig, of droefgeestig vrouwmensch.
MÉLANCOLIQUEMENT, *adv.* *Zwaarmoedig, droevig, treurig, droefgeestig.*

ils jouïent le reste du rôle fort mélancoliquement. *Zy speelden het overige der rollen heel droevig.*

MÉLANGE, *f. m.* *T'zamenmengsel, vermenging, t'zamenmenging, mengsel, mengeling.*

Mélange de couleurs. *Vermenging, of mengeling der verwen.*

MÉLANGER, *v. a.* Méler. *Vermengen, t'zamenmengen, onder een mengen, mengen.*

MÉLE, *f. f.* Mieux. *Néfle. Mijfel. Zekere vrucht.*

MÉLE E, *f. f.* *Combat de deux partis. Een scherp gevecht. Het treffen van twee partyen, srydt, handgemeenschap.*

Se jeter dans la mêlée. *Zich in 't bestijfte van den srydt werpen.*

MÉLER, *v. a.* *Mengen, vermengen, mengen, onder malkanderen mengen.*

Méler, diversifier. *Mengelen, van verscheide verve maaken.*

Méler les couleurs. *De verwen mengen, of mengelen.*

Méler la cavallerie avec l'infanterie. *Het paerdevolk, of de ruitery onder het voetvolk vermengen.*

Se mêler, *v. r.* *Zich vermengen, onder malkanderen loopen.*

Choses qui se mêlent. *Dingen die zich vermengen.*

* **Se mêler**. *Sentromette. Zich inmengen, zich bemoeijen, zich bekreunen, zich insteeken.*

* **Se mêler des affaires d'autrui**. *Zich in*

in een anders dingen mengen , of zich met een anders dingen bemoeijen.

* Le plus sûr est de ne se mêler que de ses propres affaires. 't Best is zich nergens dan met zyn eigen dingen te bemoeijen.

Mêlé, mélée, *adj. & part.* Gemengt, vermengt, onder malkanderen, gemengelt.

MELÈSE, méléze, *f. m.* Arbre. Lorckenboom.

MELIORATION, *f. f.* Amendement. Changeement en mieux. Verbeetering, verandering in better.

MÉLILOT, *f. m.* Herbe. Steenklaver, welriekende klaver.

MÉLISSE, *f. f.* Citronnelle. Plante. Byenbladt. Limoenkruidt, konfalie de grein. Een gewas.

MÉLODIE, *f. f.* Douceur de chant, ou de son. Zoet geluidt, zoetluidigheid, zang, gequelt.

MÉLODIEUX, mélodieuse, *adj.* Zoetluidig, welluidende, 't geen een zoet geluidt geeft.

Chant mélodieux. Een welluidende, of zoete zang.

MÉLODIEUSEMENT, *adv.* Zoetluidiglyk, met een zoet geluidt.

MÉLON, *f. m.* Sorte de fruit. Een meloen. Zekere vrucht.

Melon brodé. Een ruige meloen.

MELONNIER, *f. m.* Vendeur de melons. Een meloenverkoop.

MELONNIERE, *f. f.* Endroit où croissent les melons. Meloenplaats, meloenveldt, meloenbak.

MEM.

MÉ-MARCHURE, *f. f.* Entorse d'un cheval. Mistreading van een paerd, 't onzwicken van den voet eens paerds.

MEMBRANE, *f. f.* Tunique. Een vlies.

MEMBRANEUX, membraneuse, *adj.* Vliezig, vlietsachtig.

MEMBRE, *f. m.* Partie du corps. Lidt, lidtmaat. Een deel van 't ligchaam, of des ligchaams.

‡ Membre. La verge de l'homme. Het teelid. De mannelyke roede.

‡ Membre de l'Empire. Een lidt van 't Ryk, of des Ryks.

* Membre. Partie de période. Een lidt eener reden.

* Membres de maison. Apartement. Deelen, of vertrekken van

een huis.

MEMBRU, membruë, *adj.* Qui a de gros membres. Dik, of grof van leden, die grove, of groote leden heeft.

MEMBRURE, *f. f.* (Terme de Mouture de bois.) Een (chusbert, 't welk men om de houtstapels, of houtmyten zet.

MÈME, *Pronom adjectif.* Parèil. Het zelve, de zelve, de zelfde, eveneens, even gelyk, even.

Avoir le même droit. Het zelve recht hebben.

C'est le même homme. 't Is de zelfde man.

D'un même âge. Even oudt, van gelyke jaaren, van eenen ouderdom.

Même, mêmes, *adv.* Zelf, zelfs. C'est cela même que je vous dis. Dat is het zelf 't geen ik u zegge.

‡ À même, *adv.* (Vieux mot.) Mettre à même. Mettre en plein pouvoir d'en user comme on voudra. Meester maaken. Volle magt geeven om met iets te handelen gelyk men wil.

Se tuer soi-même. Zich zelven ombrengen, of dooden.

MEMÈMENT, *adv.* (Vieux mot.) Voyez même.

MÉMOIRE, *f. f.* Geheugenis, geheugen, memorie.

Heureuse mémoire. Mémoire infidèle. Een gelukkig, of sterk geheugen. Een zwak geheugen.

Mémoire. Souvenir. Geheugenis, gedachtenis, onthouding.

Je n'ai aucune mémoire de cela. Ik heb 'er gans 't geen geheugen van.

La mémoire des riches périt avec eux. De gedachtenis der ryken zal met hen vergaan.

Personnage d'heureuse mémoire. Een persoon van loffelyke gedachtenis.

Mémoire, *f. m.* Papier où l'on marque ce dont on veut se souvenir. Gedenkedeltje, gedenkbrieffje, brieffje, memoritja.

Il est écrit sur mon mémoire. Het is op myn brieffje geschreven.

MÉMOIRES, *f. m.* Relation de diverses choses. Bericht, berecht, gedenkschrift, verhaal, vertelling, verslagh van verscheide dingen.

Mémoires. Instructions. Narichting, berecht, schriftelyk bevel, schriftelyke onderrichting, verhaal-

schrift.

Mémoires d'un Ambassadeur. Narichtingen van eenen Gezant.

Les Mémoires de Brantome. De gedenkschriften van Brantome.

MÉMORABLE. Gedenkwaardig, verhalenwaardig, vertellenswaardig.

Action mémorable. Een gedenkwaardige daadt.

MÉMORATIF, mémorative, *adj.* Dien iets kan geheugen, die zich iets kan te binnen brengen.

MÉMORIAL, mémoriale, *adj.* Qui regarde la mémoire. Van 't geheugen, 't geen de geheugenis raakt, of betreft.

Mémorial, *f. m.* Een gedenktoken, een gedenkedel, of gedenkschrift.

MEN.

MENACE, *f. f.* Dreiging, bedreiging, dreigement.

Uler de menaces. Dreigemens gebruikten.

MENACER, *v. a.* Dreigen, bedreigen.

Il les menaçoit de se joindre au Roi. Hy dreigde hen dat by zich by den Konink zou voegen.

Menacer de coups de bâton. Met stokslagen dreigen.

Menaçant, menaçante, *adj. & part.* Dreigende, bedreigende.

Ton menaçant. Een dreigende stem.

MENADE, *f. f.* Een wyf dat Bacchus in razerny bragt.

MÉNAGE, *f. m.* Tous les meubles d'une maison. Huisraad, huissieraadt, inboel, inboedel, al d'inboedel van een huis.

Ménage, *f. m.* Quand on vit en particulier & à ses frais. 't Huishouhouden, huishouding.

Tenir ménage. Een huishouden bebouwen. Zyn eigen kost doen.

* Faire bon ménage avec sa femme. C'est vivre bien avec elle. Wel met zyn vrouw huishouden: Wel met haar leeven.

Faire mauvais ménage avec sa femme. Qualyk met zyn wyf huishouden, of met zyn vrouw leeven.

MÉNAGEMENT, *f. m.* Egards, considération, retenue. Achtung, aanzien, haogachtung, eerbiedigheid, ontzag.

Elle a de grands ménagemens pour son mari. Zy heeft een groot ontzag.

zagh voor haaren man; zy ontziet haaren man zeer.

MÉNAGER, ménagère, *adj.* Qui a de l'économie, qui épargne. Zuinig, spaarzaam, huislyk. Il est ménager en choses de rien. Hy is zuinig omtrent dingen van geen belang.

Ménager, *f. m.* Een zuinig, of spaarzaam mensch.

Cet homme est bon ménager. *Das is een zuinig, of spaarzaam man.*

MÉNAGER, *v. a.* Epargner. Spaaren, spaarzaam zyn, zuinig zyn.

* Ménager les intérêts de ses amis. 't Belang zyner vrienden waarneemen, of bezorgen.

* Ménager sa santé. Zorg voor zyne gezondheid draagen.

* Ménager son crédit. Zyn aanzien, of achting bewaaren.

* Ménager son tems. Zynen tyt wel gebruiken, of wel waarneemen.

* Ménager ses amis. Ne leur être pas importun. Zyne vrienden spaaren, of niet lastig vallen.

* Ménager les bonnes grâces d'une maîtresse. C'est le conférer avec soïn. De gunst van een Juffer poogen te behouden.

* Il n'y a plus rien à ménager avec lui. Men heeft hem nergens meer in te ontzien.

* Ménager ses couleurs. (Termes de Peinture.) De verwen sterk, of levendig houden, om tot hoogfels te gebruiken.

* Se ménager, *v. r.* Se choier. Zich zelven zeer wachten, zeer bezorgd voor zyne gezondheid zyn.

* Se ménager. Se conduire avec jugement. Zich wysselyk draagen, zich behoorlyk aanstellen, welge-regelt in zyn gedrag zyn.

MÉNAGÈRE, *f. f.* Celle qui épargne. Huishoudster, huisbezorgster. Een spaarzaame, of een zuinige vrouw, of dochter.

Une bonne ménagère. Een goede huishoudster.

* La nature est une grande ménagère. De Natuur is een groote huisbezorgster.

MÉNAGERIE, *f. f.* Lieu où l'on nourrit toutes sortes d'animaux. Een plaats daar allerlei vogelen enz. gehouden worden.

MÉNASSER. Voyez menacer.

MENDIANT, *f. m.* Gueux. Beedelaar, schooier, biddeman, een

schamel mensch.

Ordre des mendiants. De order der beedelmonniken.

Mendiant, mendiante, *adj.* Beedelende, beedelachtig.

MENDICITE', *f. f.* Beedelarye, beedelzak.

Réduit à la mendicité. Tot den beedelzak gebragt.

MENDIÈRE, *v. a.* Demander l'aumône. Beedelen, aalmoessen verzoeken, bidden.

* Mendièr. Chercher avec soïn. Beedelen, met yver zoeken.

* Mendièr des louanges. Loffspraken beedelen.

MENDOLE. Voyez mandore.

MENE AU, *f. m.* Croisillon. (Terme d'Architecture.) Een kruiskozyn; een kruis dat het kruisraamt der vensteren scheidt. (Een Bouwkundig woordt.)

MENÈE, *f. f.* Heimelyke list van 't zamengezwoornen.

On a découvert les menées des conspirateurs. Men heeft de heimelyke listen, of laagen der 't zamengezwoornen ontdekt.

Menée, *f. f.* (Terme de Vénerie.) 't Rechte spoor van een vluchtend hert. (Een Jagtwoordt.)

Suivre la menée. 't Spoor van 't hert volgen.

MÈNER, *v. a.* Conduire. Geleiden, leiden, brengen, aanvoeren, voeren, menen, ryden.

Mener au combat. Ten stryde aanvoeren. Aan den vyants brengen.

Mener le carosse. De koets menen, of ryden.

Mener un cheval à l'écurie. Een paerd naar de stal ryden.

Mener des eaux. Van de wedde, of uit het water brengen.

Mener grand train. Wakkor aandryven, lustig aanjaagen, braaf voortdryven.

Mener grand bruit. Een groot geraas maaken.

Mener un branle. Ten dans leiden.

L'argent ne le mene pas. C'est-à-dire, que l'argent n'a aucun pouvoir sur lui. Hy wordt door 't geldt niet vervoert. 't Geldt heeft geen vat op hem.

* Mener quelqu'un rudement. Lemaltraiter. Iemant gestrengelyk handelen, of qualyk handelen.

* Mener. (Terme de guerre.) Batre

rudement. Dapper staan, ongenadig staan.

* Mener une vie scandaleuse. Een eerloos leven leiden.

* Mener les ennemis batant. De vyanden al staande vervolgen.

† **MÈNETRIER**, (Vieux mot.) Joueur de violon. Veelspeeler, vioolspeeler, een speelman op de veël, of op de visol.

MÈNOTES, *f. f.* Fers qu'on met aux mains. Armboeijen, handboeijen, beeijen die men aan de handen doet.

† Menote. Main d'enfant. Handje, kindts handt.

† Donne-moi ta petite menote que je la baise. Geef my uw handje dat ik het kusse.

MÈNSONGE, *f. m.* Leugen, leugentaal, onwaarheit.

Dire des mensonges. Leugens vertellen. Liegen.

Faire un mensonge. Liegen, een leugen smeeden.

MÈNSONGER, mensongère, *adj.* Qui ment, qui trompe. Leugachtig, die liegt, die bedriegt.

Illusion mensongère. Een leugenachtig verdictsel.

MÈNSTRUAL, *adj.* (Ce mot se dit du sang dont les femmes se purgent tous les mois.) Maandstonden, van de vrouwelyke maandstonden.

MÈNTAL, mentale, *adj.* Qui se fait en esprit sans paroles. Innerlyk, stil, stilzwygende, 't geen in den geest, of zonder woorden geschiedt.

Oraison mentale. Een stil gebedt.

MÈNTALEMENT, *adv.* Stilzwygende, op eene stille wyze.

Ils enseignent de raporter mentalement à l'image de Jesus Christ les adorations qu'ils rendent à l'idole. Zy leeren dat men stilzwygends aan 't beeldt van Jesus Christus d'aanbiddingen moet betoonen, die zy den afgodt bewyzen.

MÈNTE, *f. f.* Herbe. Munse, bruinheilich. Zeker kruidt.

MÈNTERIE, *f. f.* Leugen, leugentaal, verdictsel, versiersel, onwaarheit.

Forger des menteries. Leugens smeeden, verdrichten, versieren, of verzinnen.

MÈNTEUR, *f. m.* Leugenaar.

Menteuse, *f. f.* Leugenaarster.

MÈNTIR, *v. n.* Dire des mensonges. Liegen, leugens verhaalen.

On ne gagne rien à mentir que de n'être pas cru quand on dit la vérité. *Men wint niets met liegen, dan dat men niet geloofd word als men de waarheit spreekt.*

Il en a menti. *Hy heeft het gelogen.*

Sans mentir, *adv.* De bonne foi. Certainement. *Zonder liegen. Ter goeder trouwe. Zekerlyk.*

MENTION, *f. f.* Melding, vermelding, *vermaning, gewaag.*

Faire mention d'une chose. *Melding van een zaak doen; van een zaak gewaagen.*

MENTIONNÉE, *mentionnée, adj.* Vermeldt, *gemeldt, gedacht.*

L'article ci-dessus mentionné. *Het bovengemelde, of bovengedachte lidt.*

MENTON, *f. m.* De kin.

Menton de cheval. *De kin van een paerdt.*

MENTONNIERE, *f. f.* Kindoek, kinbandt.

MENU, menué, *adj.* Délié. *Dun, kleen, of klein, smal.*

Jambe menué. *Een dun been.*

Couper menu. *Klein snyden.*

* Menus, *f. m.* Menus plaisirs du Roi. *Genoegten, of kleine vermaaklykheden des Koninks.*

* Menus plaisirs. *Petits divertiffemens. Genoegten, kleine vermaaklykheden.*

* Le menu peuple. *'s Gemeene volk, 't geringe volk.*

* Le menu peuple s'expose à discourir de toutes choses. *'t Gemeene volk onderwindt zich om van alles te praaten.*

* Par le menu. *En détail. Van stuk tot stuk, in 's byzonder.*

* Considérer les choses par le menu. *De dingen van stuk tot stuk aanmerken.*

Menus droits, *f. m.* (*Terme de Chasse.*) De ooren, snoet, tanden, enz. van 's hert. (*Een Jagtwoordt.*)

MENUET, *f. m.* Sorte de dance. *Een menuetdans. Zekere dans.*

MENUISERIE, *f. f.* Schrynwark, kistewerk, houtwerk.

MENUISIER, *f. m.* Schrynwerker, kistemaker.

MEP. MER.

SE ME'PRENDRE, *v. r.* Setromper. *Zich misgrypen, zich vergrypen, zich vergiffen, mist'isten, zich*

bedriegen.
Il s'est lourdement mépris. *Hy heeft bot misgetast.*

ME'PRIS, *f. m.* Verachting, verfmading, kleinachting.

Avoir du mépris pour les gens. *Een kleinachting voor 's volk hebben; 't volk verachten.*

ME'PRISABLE, *adj.* Verfmadelyk, verachtelyk, 's geen te verachten, of te verfmaden is.

ME'PRISE, *f. f.* Erreur, faute. *Misgreep, mistasting, dooling, dwaling, gebrek, misflagh, seil.*

Comment avez-vous laissé glisser une méprise si grossiere? *Hoe hebt gy zoo een grove misgreep laaten doorsluipen, of doorglippen?*

ME'PRISER, *v. a.* Verachten, verfmadden, mispryzen, laaken, gering schatten.

Mépriser l'orgueil. *De hovaardye verachten.*

Méprisant, méprisante, *adj.* Verachtende, verfmadende, lakende, mispryzende.

Méprisé, méprisée, *adj. & part.* Veracht, verfmadaats, misprezen, ge-laakt.

MER, *f. f.* De zee.

Haute mer. *Pleine mer. Hooge zee. Volle zee.*

Tenir la mer. *Courir en haute mer. Diep in zee steeken. Ver in zee loopen. Zee houden, zee kiezen.*

En pleine mer, au large. *In ruime zee, in 't ruime sep, in 't diep.*

Mettre à la mer. *Zeil maaken, zee kiezen, in zee loopen.*

La mer croit & décroît. *De zee vloeit of loopt op en af.*

Bon homme de mer. *Een goeds zee-man.*

Il n'y a plus de mer. *La mer est calme. Daar gaat geen zee meer. De zee is stil.*

Coups de mer. *Agitation violente des vagues. Slagen van de zee. Grootte zeegolven, grootte zeebaaren.*

Temps de mer. *Orage. Storm, onweder.*

La mer monte. *De zee wast, of vloeit op.*

La mer refoule, ou se retire. *De zee valt, of loopt af.*

* Mer orageuse. *Afaire fâcheuse. Een onstuimige zee. Een moosjelyke zaak.*

* Je m'embarquai sur la même mer, Ouj'ai penié tant de fois m'abimer.

'kGing my weér op die zee begeeven, Waar op ik dikwyls dacht te sneeven. † Avaler la mer & les poissons. *Abforber tout. De zee en visschen inzwelgen. Alles opslokken, inslokken, of verfinden.*

MERCENAIRE, *Huurlings, loondienaars; dat van een huurling of loondienaar is.*

Arme basse & mercenaire. *Een laag en huurlings gemoeds; een laag en slaafsche zuel.*

MERCERIE, *f. f.* Kramery, allerlei kramers waaren, kramers koopmanschappen.

MERCI, *f. f.* Pardon, pouvoir, misericorde. *Genade, magt, barmhartigheid, meedelyden.*

Crier merci. *Om genade roepen.*

Se remettre à la merci de ses ennemis. *Zich op genade en ongenade van zyne vyanden overgeeven.*

Etre à la merci des bêtes farouches. *Voor de woede der wilde beesten bloot staan.*

Sans aucune merci. *Zonder eenig meedelyden, of barmhartigheid.*

Fai d'eux sans aucune merci, ce que les Grecs firent à Troie. *Handelken, zonder enige genade, gelyk de Grieken Trojen dedden.*

Dieu-merci. *Graces à Dieu. Godt dank, Godt zy dank, Godt lof, Godt zy geloofst.*

Grand-merci. *Il me paye d'un seul grand merci. Grooten dank. Hy betaals my alleen met een grooten dank.*

MERCIER, *f. m.* Kramer.

MERCREDI. *Voyez mercredi.*

MERCURE, *f. m.* Un des faux Dieux. *Merkurius. Een der valsche Goden, (voor den Godt der koopluiden, en der dieven gehouden.)*

Mercur. *Un des trois principes de Chimie. Vif argent. Mercurius. Quikzilver. Een van de drie beginselen der Scheikunst.*

MERCURIALE, *f. f.* Sorte de plante. *Glaskruidd; bingelkruidd.*

Mercuriale. (*Terme de Palais.*) *Vertoogreden van den eersten Raatsboer aan de Rechtvorderaaren in de Raadsvergadering.*

† Mercuriale. *Reprimende. Schuurring. Bestrafing, doorneeming, doorbaling, doorsryking, berisping.*

† On lui a fait une rude mercuriale. *Men heeft hem eene wakkere schuurring gegeven.*

MERDE, *f. f.* Excrément. *Men-
schenarek, front, afgang.*

MERDEUX, *adj.* Droekig, *front-
achtig.*

MÈRE, *f. f.* Moeder.

Belle-mère, *f. f.* Schoonmoeder. Stief-
moeder, *behuuwde moeder.*

Grand-mère, *f. f.* Aieule. Groot-
moeder.

* Mère Abesse. Moeder Abdiffe.

* L'offiveté est la mère du vice. *De
ledigheid is de moeder van 't quaad,
of van de zonde.*

* Babylon, cette mère d'impureté.
*Babylon, de moeder der onrein-
heit.*

MÈRE-GOUTE, *f. f.* (*Terme de
vigneron.*) Voorloop van nieuwen
wyn, of ongeperste most.

MÈRE-LAINE, *f. f.* (*Terme de Mé-
gissier.*) De rugwol van een schap;
*de wol die op den rug van eenschaap
zit.*

MÈRE-NOURRICE, *f. f.* Een
minnemoeder, minne, of voedster.

MÈRE-PERLE, *f. f.* Paarlemoer,
of peerlemoer.

MERELLE, *f. f.* Een hinkperk.

MÉRIDIENNE, *f. f.* Le dormir
de l'apresdinée. Middagslaap, ma-
middagslaap.

Faire la meridienne. Een middag-
slapie houden.

MÉRIDIEN, *f. m.* (*Terme d'Astro-
nomie & de Géographie.*) Middag-
lyn, middellyn, middagronds,
middagkring.

MÉRIDIONAL, *méridionale, adj.*
Qui regarde le midi. Zuidelyk,
zuidwaart, tegen 't zuiden gele-
gen, zuider.

Amérique méridionale. 't Zuidelyk
Amerika.

Cercle méridional. Middellyn, of mid-
denlyn.

MÉRISÉ, *f. f.* Petite cerise. Kriek.
Een kleine kers.

Mériter, *f. m.* Cerifier qui porte les
merites. Kriekboom.

MÉRITE, *f. m.* Vertu, excellen-
ce. Deugt, waarde, wismuntend-
heit, uitsteekendheit, voortreffelyk-
heit, verdiensten.

Personne d'un rare mérite. Een per-
soon van een uitsteekende deugt.

Avoir du mérite. Verdiensten, of deug-
den hebben.

Je le traiterai suivant ses merites. Ik
zal hem naar zyne verdiensten han-
delen.

* Mérite. Gens de mérite. Dooft-

zaame, of voortreffelyke luiden.

* Récompenser le mérite. *De deugt
beloonen, of vergelden.*

Les mérites de Jesus-Christ. *De ver-
diensten van Jesus-Christus.*

MÉRITER, *v. a.* Verdienen, waerdig
zyn.

Mériter récompense. Belooning ver-
dienen.

Mériter punition. Straf verdienen,
of waerdig zyn.

Cela mérite qu'on y fasse attention.
*Dat verdient zyne aanmerking, of
dat 'er op gelet worde.*

MÉRITOIRE, *adj.* Verdienstig, ver-
dienstelyk, 't geen verdient.

Actions méritoires. Verdienstelyke
werken.

MERLAN, *f. m.* Poisson de mer.
*Wyting, bolk. Molenaar. Zekere
zeevisch.*

MERLE, *f. m.* Oiseau. Een meerle.
Zekere vogel.

MERLETTE, *f. f.* (*Terme de bla-
zon.*) Een meerle in een wapen.

MERLONS, *f. m.* De tanden van
een beukerye. *De aarde tusschen de
schiegaten van een stormkat.*

MERLUS, *f. m.* Poisson de mer.
*Abberdaan, zoutevisch. Zekere zee-
visch.*

MÉRRIN, *mairin, f. m.* Sorte de
bois. Ipenhout.

MERVEILLE, *f. f.* Wonder, won-
derstuk, wonderlyk ding, verwon-
derenswaardige zaak, wonder-
daadt.

Faire merveilles. *Wonderen doen.*

* Promettre merveilles à quelqu'un.
*Iemandt wonderlyke dingen beloo-
ven.*

† A merveilles, *adv.* Fort bien.
Wonderlyk wel, heel wel.

† Il se porte à merveille. *Hy vaart
wonderlyk wel.*

* Elle est la merveille de nos jours.
Zy is het wonder van onzen tyds.

MERVEILLEUX, *merveilleuse,*
adj. Admirable. Wonderlyk, ver-
wonderlyk, wonderbaar, verwon-
derenswaardig.

MERVEILLEUSEMENT, *adv.*
Fort bien. Wonderlyk, wonderbaar-
lyk, zeer wel.

Il a merveilleusement bien fait. *Hy
heeft wonderlyk wel gedaan.*

MES.

MES. C'est le pluriel du pronom pos-
sessif mon, ma. *Myne.*

Mes parents. *Myne ouders.* (*Dit is 't
meervoudt van den bezittelyken
voornaam myn.*)

MÈSAISE, *f. m.* (*Vieux mot.*) In-
commoité. Ongemak, onrust,
ongelegentheit, moeyelyke staat.

SE MESALIER, *v. r.* S'aliér mal.
*Zich verslingeren, qualyk trouwen,
zich misbuuwen.*

MÈSANGE. Voyez mézange.

MÈSANTÈRE, *mefentere, f. m.*
Taie ou font atachez les intestins.
*Middeldarmvlies, darmfcheel,
darmfcheidfel.*

MESARRIVER, *v. n.* Arriver mal.
Misgaan ongelukkig worden.

Silvoas en mesarrivoit. *Zoo 't u eens
mising.*

MÈSAVÈNIR, *v. n.* Voyez mesar-
river.

MÈSAVENTURE. (*Vieux mot.*)
Malheur. Ongeluk, ongeval, ramp,
tegenspoedt, rampspoedt.

MÈSESTIMER, *v. a.* Mépriser.
*Niet achten, verachten, versmae-
den.*

MÈSINTELLIGENCE, *f. f.* Mis-
verstant, oneenigheid, tweefpalt,
twiſt, krakkeel.

Cette petite mesintelligence ne lui
ôta pas l'esprit de justice. *Dat klein
misverstant benam hem 't verſtand
van 't recht niet.*

MÈSOFRIR, *v. n.* Offrir moins que
la chose ne vaut. *Qualyk bieden,
onder de waarde bieden, te weinig
bieden.*

MÈSQUIN, *mefquine, adj.* Avare,
fordide. Gierig, karig, schrokkig,
vreklig.

C'est un homme fort mesquin. *Dat is
een rechte vrek, of een heel gierig
mensch.*

MÈSQUINERIE, *f. f.* Avarice for-
dide. Gierigheid, karigheid, schrak-
kigheid, vrekheit.

MESSAGE, *f. m.* Boodtschap, ryding.
maare.

Faire un message. *Een boodtschap
doen.*

Un heureux, un agreable message.
*Eene gelukkige, eene aangename ry-
dinge.*

MESSAGER, *f. m.* Celui qui porte
des lettres & autres choses pour
le public. *Een bode, een reisbode,
een die brieven en andere dingen
bestelt.*

Messager. Celui qui fait un message.
*Boodtschapper, berichtcr. Een die een
boodtschap doet.*

Mef-

Messagère, *f. f.* Femme de messager. *Bodinne. De vrouw van een bode.*

Messagere. Celle qui fait un message. *Bootschapster, berichtster. Een vrouw die een boodschap doet.*

MESSAGERIE, *f. f.* Office de messager. *Bodeschap. 't Ampt van een bode.*

Messagerie. Lieu où logent des messagers. *Het bodenhuis. De plaats daar de boden t'huis leggen.*

MESSE. De mis, of misse, 't misoffer, de offerhande der misse.

Dire la messe. De misse doen.

Chanter la messe. De misse zingen.

Messe de chasseur. *Een jagers misse. Een misse die ter loops wordt gedaan.*

Grande messe. *Hooge misse.*

Basse messe. *Laage misse.*

MESSEANCE, *f. f.* Misstalte, misstant, ongevoegzaamheit.

MESSEANT, *mefféante, adj.* Qui n'est pas féant. *Misstaande, onbevallig, ongevoeglyk, onpasselyk, onbehoorlyk.*

MESSIE, *f. f.* Oint & sacré. *Messias. Gezalfde en geheiligde.*

Le Messie. *Jesus-Christ. De Messias. De Heilant der wereld, Jesus Christus.*

MESSIER, *f. m.* Celui qui garde les blez & les vignes dans le temps de la moisson. *Oogsthoeder, wyngaardthoeder. Bogaartwachter. Een die in den oogst het hooren en de wyngaarden hoedt en bewaart.*

MESSIRE, *f. m.* *Myn Heer. Een eernaam die aan Ridderen, Aartsbisschoppen, en Voorzitteren van Parlementen gegeven wordt.*

Mesure-jean, *f. m.* Sorte de poire. *Zekere Fransche peer.*

MESTRE de camp, *f. m.* *Veldtmeester. (Zeker Overste in 't leger.)*

MESURAGE, *f. m.* *Meeting, het meeten.*

Paier le mesurage. *Het meeten betaalen.*

MESURE, *f. f.* *Maat, lengte.*

Prendre la mesure du pié. *De maat van den voet neemen.*

Mesure. *Vaifseau avec quoi on mesure. Maat. Een vat waar mede men meet.*

Une mesure de sel. *Een maat zout.*

Mesure. Moderation. *Maat. Gematigheit, matigheid.*

Faire toute chose avec mesure. *Alle dingen gematigt doen.*

* Garder des mesures avec quelqu'un. *Maatregels omtrant iemand houden. Iemant ontzien, iemand ontzagh toedraagen.*

* Rompre toutes mesures. *Alle maatregels, of verbintenis breeken, alle vriendschap afsnyden.*

* Prendre bien les mesures. *Een goeds overflagh van zyn zaaken maaken. Zyn dingen wel overleggen.*

Mesure. (*Terme de Poësie.*) *Maat, dichtmaat. Een woords der dichtkunst.*

Mesure. (*Terme de Musique.*) *Maat. (Een woord der zangkunst.)*

Batre la mesure. *De maat staan.*

Mesure. (*Terme de danse.*) *De maat die men in 't dansen houdt.*

Mesure. (*Terme de maistre d'armes.*) *'t Bereik om een steek toe te brengen.*

Etre en mesure. *Binnen 't bereik van een steek zyn.*

Mesure. (*Terme de Tailleur.*) *Maat, een kleermakers maat.*

Prendre la mesure d'un habit. *De maat van een kleeds neemen.*

Mesure. (*Terme de Bouchar & de Chandelier.*) *Een klomp smeer van 5. of 6. pondt.*

A mesure que, *adv.* *Selon que. Naar maate dat, naar dat, zoo als.*

On les tuoit à mesure qu'ils entroient. *Zy wierden gedoodt naar maate dat ze inquamen.*

A mesure que l'on étudie on devient savant. *Naar maate dat men studeert, of zich oeffent, wordt men geleert.*

MESURER, *v. a.* *Meeten, met de elle, of met de maat meeten.*

Mesurer du drap. *Laken meeten.*

Mesurer du blé. *Kooren meeten.*

* Mesurer. *Comparer. Meeten, afmeten, vergelyken.*

* Mesurer la puissance Divine à nôtre foi. *De Goddelyke magt naar ons geloof afmeten.*

* Mesurer les autres à son aune. *Anderen naar zyne elle meeten, of by zich zelven vergelyken.*

* Se mesurer, *v. r.* *Se comparer. Zich afmeten, zich vergelyken.*

MESUREUR de grains, *f. m.* *Meeter, kooreameeter.*

Mesureur de fel. *Mesureur de charbon. Zoutmeeter. Koolmeeter.*

MESUSER, *v. n.* *En mal user. Misbruiken, qualyk gebruiken, ergens een quaadts gebruik van maaken.*

Mésuser de son crédit. *Zyn gezagh misbruiken.*

MET.

METAIER, *f. m.* (*Mot peu usité.*) *Fermier. Een hoefpachter, of huurder van een hofstede. Een die een hofstede in huur heeft; een meijer.*

METAIRIE, *f. f.* *Ferme. Hofstede, landthuis, landthoeve.*

MÉTAL, *f. m.* *Bergwerk, bergstof, mynstof, metaal.*

Il y a sept métaux, l'or, l'argent, le plomb, le cuivre, le fer, l'étain, le vif argent. *Daar zyn zevenderlei metaallen, of mynstoffen, 't gont, het zilver, 't loods, 't koper, 't yzer, het tin, en 't quikzilver.*

Corps métallique. *Een bergstoffiglyk ligchaam; een ligchaam van bergstoffe.*

MÉTAMORPHOSE, *f. f.* *Changement de forme. Gestaltsverwisseling, vervorming, gedaanteverandering, herschepping.*

La métamorphose de Daphné en laurier. *De herschepping van Dafne in een laurierboom.*

MÉTAMORPHOSER, *v. a.* *Changer en une autre forme. Vervormen, van gestalte verwisselen, in eene andere gedaante veranderen herscheppen.*

MÉTAPHISIQUE, *Metaphysique, f. f.* *Science. Overnatuurweet, overnatuurkunde.*

Métaphisique, *adj.* *Surnaturel. Overnatuurlyk, overnatuurkundig, bovennatuurlyk.*

Spéculations métaphysiques. *Overnatuurkundige bespiegelingen.*

MÉTAPHISIQUEMENT, *adv.* *Overnatuurkundiglyk, op eene bovennatuurlyke wyze.*

MÉTAPHORE, *f. f.* *Figure de Rhétorique. Overdrags, byspreuk, gelykspreek, leenspreuk. Eene on-eigentlyke, of verblomde spreekwys.*

METAPHORIQUE, *adj.* Figuré. Overdragtig, leenspreukig, byspreukig, oneigenlyk, verbloemt.

Sens métaphorique. Een leenspreukige, of oneigentlyke zin.

MÉTAPHORIQUEMENT, *adv.* Figurement. Oneigentlyk, leenspreukiglyk, verbloemdelyk, in eenen oneigenlyken zin, op eene oneigentlyke wyze.

Mot pris métaphoriquement. Een woords oneigentlyk genomen.

METEIL, *f. m.* Blé mêlé de froment & de seigle. Masteluin. Half tarwe en half rogge.

Gros méteil. Fyn masteluin, daar meer tarwe als rogge in is.

Petit méteil. Masteluin daar meer rogge als tarwe in is.

MÉTÉMPSICOSE, *Metempsychose*, *f. f.* Passage de l'âme d'un corps en un autre. Zielverhuizing. De verhuizing der zielen van 't eene ligchaam in 't ander.

Pythagore a crû la métémpsychose. Pythagoras heeft de zielverhuizing geloofd.

METTEUR. Voyez metteur.

METEORE, *f. m.* (Terme de Physique.) Hoogvliegende damp, verhevelling in de lucht, luchtverschynsel.

METHODE. Voyez méthode.

MÉTIER, *f. m.* Art. Handwerk, ambacht, kunst.

Apprendre un métier. Een handwerk leeren.

Métier. Ce sur quoi certains artisans travaillent. Het souw, of gesouw waar op verscheide handwerkers arbeiden.

Monter la besogne sur le métier. Het werk op 't gesouw zetten.

Métier de rubanier. Een lindtwerkers gesouw.

Métier de tisserand. Een wevers gesouw.

Métier de brodeur. 't Raamt van een borduurder, of borduurwerker.

Métier. (Terme de Vinaigrier.) Een kuip waar in de droeffem van den wyn wordt geperst, om tot azyn gemaakt te worden.

* Métier. Occupation. Ambacht, handwerk, bezigheid.

* C'est un méchant métier que celui de médire. 't Quaaadspreken is een slecht ambacht.

* Le métier de ceux qui commandent est le plus difficile de tous. Het ambacht der geener die gebiedten, is 't zwaarste van allen.

Gens de métier. Ambachtssluiden, handwerksluiden, handwerkers.

Petit métier. *f. m.* Dunne wasel, oubli.

MÉTODE, *f. f.* Maniere facile pour faire quelque chose. Leerwys, leerwegh, leerbeleid. Een korte wys om iets te doen.

Une bonne méthode. Eene goede leerwys.

Méthode. Règles. Leerwys, leerbeleid, manier van de onderwyzinge.

Nouvelle méthode pour la langue Gréque. Een nieuwe manier om de Grieksche taal te leeren. Een nieuwe Grieksche spraakkunst.

* Méthode. Adresse, subtilité. Gaawheit, sneedigheid, loosheit, ergheit, scheranderheit, scherpzinnigheid.

MÉTODIQUE, *adj.* Qui est dans l'ordre. Ordentelyk, welgepast, welgeregelt.

Épître méthodique. Een welgeregelt verstand.

MÉTODIQUEMENT, *adv.* Ordentelyk, op eene bequaame, of welgepaste wyze, op eene welgeregelde wyze.

MÉTOPOSCOPIE, *f. f.* Science, qui par la considération des lignes du front, enseigne à prédire ce qui doit arriver. Voorhoofdskykery, voorhoofdswaarzeggerij. Waarzegging uit de linien, of streepen van 't voorhoofd.

MÉTROPOLE, *f. f.* Ville Capitale. Hoofdstad, opperste Stad. Rome est la Métropole de l'Italie. Rome is de Hoofdstad van Italië.

MÉTROPOLITAIN, *f. m.* Archevêque. Een Aarsbischoep die een groot Bisdom heeft.

METS, *f. m.* Viande. Gerechten, safelgerechten, spyze.

Mets fort exquis. Zeer lekkere, of treffelyke gerechten.

METTEUR en œuvre, *f. m.* Goudsmid, steenzetter, inzetter.

Metteur à port. Een waagdrager, of arbeider op de haven van Parys.

METTRE, *v. a.* Poiser, placer. Zetten, stellen, plaatsen.

Mette son pié sur une chaise. Zynen voet op een stoel zetten.

Mettez-vous là. Seiez vous là. Zet u daar. Zit daar neêr.

Mette une pistole. La faire passer. Een pistool uitgeeven.

Je tâcherai à mettre cette pistole qu'on qu'elle soit un peu légère. Ik zal

poogen die pistool uit te geeven hoe-wel ze wat licht is.

Mette bas. Jongen, jongen werpen.

Mette en plomb. (Terme de Vitrier.) In 't loot zetten.

Mette en couleur. Teindre. In de verf zetten, verwen.

Mette un cheval au pas. Een paerd op een pas, of flap zetten.

Mette au monde. Acoucher. Ter wereldt brengen. Baaren.

* Mettre quelqu'un au monde. C'est lui faire sa fortune. Iemant in de wereldt brengen, iemants geluk bevorderen, iemant in kennis brengen.

Mette la main à l'œuvre. De hands aan 't werk slaan.

Mette à feu & à sang. Te vuur en te zwaerd verdelen.

Mette fin. Achever. Ten einde brengen. Volleindigen, volbrengen, voltrekken, volenden, afmaaken.

Mette à mort. Tuer. Ter doods brengen. Dooden, ombrengen.

Mette en fuite. Op de vlucht dryven, of jaagen.

Mette en poudre. Tot stof maalen.

Mette en évidence. In zynen dagh zetten. Klaar versoonen.

Mette un livre en lumière. Een boek in 't licht geeven, of uitgeeven.

Mette ses fouliers, ses gands. Zyn schoenen, zyne handschoenen aandoen, of aantrekken.

Mette dehors. Chasser. Uit den huis zetten. Wechjaagen.

Mette en broche. Aan 't spit steeken.

Mette à nud. Naakt uittrekken, of uitschudden.

Mette une armée sur pied. Een leger op de been brengen.

Mette au net. In 't net brengen, of stellen.

Mette en avant. Voordraagen, voorstellen.

Mette en vers, ou en prose. In vaersen, of in ondict stellen.

Mette en terre; enterer. In de aarde zetten, begraven.

Mette en terre; enfouir. In de aarde bedelven, of begraven.

Mette enterre. Planter. In de aarde zetten. Pooten, planten.

Ne se pas mettre en peine. Zich niet bekommeren, zich niet over ontruffen, niet ongeruff, of bekom-

merz

R r r

met over zyn.
Mettre pied à terre. Descendre de cheval. *Voet op den grondt zetten. Van 't paerd't stygen, of afklimmen.*
Mettre en crédit. *In geldof, in achtiging, of in aanzien brengen.*
* Mettre des personnes mal ensemble. Les brouiller. *Zommigen in onlust, of krakkeel brengen. Twiſt, krakkeel, of oneenigheit tuſſchen perſoonen za. zijen, of verwekken.*
Se mettre, *v. r.* Se placer. *Zich zetten, zich ſtellen, zich plaatsen.*
Se mettre à ſon aïſe. *Op zyn gemak gaan zitten.*
Se mettre. Commencer à. *Zich zeten, zich ſtellen. Beginnen om.*
Se mettre à écrire, à rire. *Zich tot ſchryven ſtellen, zich tot lagchen zetten; beginnen te ſchryven, of te lagchen.*
* Se mettre bien auprès de quelqu'un. *Zich in iemants gunſt dringen.*
* Il ſe mit mal dans ſon eſprit. *Hy raakte in zyn ongunſt.*
Mettre en mer. *Zee kiezen, in zee loopen.*
Mettre à la voile. *'t Zeil gaan.*
Mettre à port. *Een haven kiezen, in een haven vallen, of loopen.*
Mettre à terre. *Aan landt zeten.*
Mettre pavillon bas. *Stryken. De vlagh ſtryken.*

MEU. MEZ.

MEUBLE, *f. m.* *Tilbaar goeds, inboedel, inboedel, huisraadt, huisſieraadt, roerends goeds.*
* La vertu fans l'argent n'eſt qu'un meuble inutile. *De deugt zonder geldt is maar een onnut goeds, of onnutte huisraadt.*
MEUBLER, *v. a.* *Stoffeeren. Met huisraadt voorzien.*
Meubler une chambre. *Een kamer ſtoffeeren.*
MEVENDRE, *v. a.* *Ne pas vendre aſſez. Kladden, ſtingeren, onder den prys verkoopen.*
MEVENTE, *f. f.* *Vente trop modique. Kladt, koop onder de waarde, te goede koop.*
MEUGLEMENT, *f. m.* *Cri naturel des vaches & des taureaux. Loeijing, geloei, gebulk, 's natuurlyk geluidt van offen, koeijen, of*

ſtieren.
MEUGLER, *v. n.* *Ce mot ſe dit du cri des vaches & des taureaux. Bulken, loeijen. Dit wordt van 't geluidt der offen, koeijen en ſtieren gezegt.*
MEULE, *f. f.* *Een molenſteen, molenſteen, of ſpyſſteen.*
Meule de moulin. *Een molenſteen.*
Meule à éguifer. *Een ſpyſſteen.*
Meule à polir. *Een polyſt-radt.*
Meule de foin. *Voyaz mule.*
MEUNIER, *f. m.* *Molenaar, meulenaar, mulder.*
Plus enfariné qu'un meunier. *Meer bermeelt dan een meunienaar.*
Meunier, *f. m.* *Sorte de poiſſon. Molenaar. Zekere zeeviſch.*
Meuniere, *f. f.* *Molenaarſter, een molenaars vrouw.*
MEUR, *meure, adj.* *Voyez mûr.*
MEURE, *meurir.* *Voyez mûre, mûrir.*
Meurs. *Voyez mœurs.*
MEURTRE, *f. m.* *Moordt, opzettelyke doodtſlagh, of manſlagh.*
Commettre un meurtre. *Een moordt begaan.*
MEURTRIER, *f. m.* *Moordenaar, moorder, vermoorder, een opzettelyke doodtſlager.*
Meurtrier, *meurtriere, adj.* *Moordersſch, wreedt, aſſchuwelyk, verſoeylyk, afgryſſelyk.*
Loix meurtrières. *Wreede wetten.*
MEURTRIR, *v. a.* *Faire mourir. Vermoorden, dooden, ombrengen, om den hals brengen.*
On meurtrit l'innocent. *Men vermoordt den onnoſelen.*
Meurtrir, *v. a.* *Faire une meurtrifure. Kneuzen, blauw en bont ſlaan.*
Meurtrir un bras. *Een arm kneuzen, of blauw ſlaan.*
Sang meurtrii. *Geronnen bloet.*
MEURTRISSURE, *f. f.* *Kneuzing, een blauwe en roode plek die geſlagen, of geſooten is.*
Ce n'eſt qu'une meurtrifure. *'t Is maar een kneuzing.*
MEUSE, *f. f.* *Riviere des Pais-Bas. De Maas, de Maasſtroom, een rivier van Nederlandt.*
MEUTE, *f. f.* *Compagnie de chiens. Een jagt honden.*
MEZANGE, *f. f.* *Petit oiseau. Mees, koolmees, pimpelmees. Een klein vogeltje.*
MEZELINE, *f. f.* *Sorte d'étofe de laine & de fil. Een ſlagh van siren-*

taai, zekere half wolle en half gaarne ſtoffe.

MIA. MIC.

MI-AOUT, *f. f.* *Prononcez mi-Ou. Half Oogſtmaands, of half Augustus.*
A la mi-Août le Soleil eſt encore au ſigne du Lion. *Half Augustus is de Zen noch in het teken van den Leeuw.*
MIAULEMENT, *f. m.* *'s Gemauw, of gemeeuw van een kat.*
MIAULER, *v. n.* *Ce mot ſe dit du cri des chats. Mauwen, meuwewen. Dit wordt van de katten gezegt.*
‡ Miaulant, miaulante, *part.* *Qui ſoupire. Hygende, zugtende, die zugt.*
MI-CAREME, *f. f.* *Halfvaſten, de halve vaſten.*
MICHE, *f. f.* *(Mot du peuple.) Pain blanc. Wegge, (Een woordt van 't gemeene volk,) Wittebroadt.*
MICHEL, *f. m.* *Nom d'homme. Michiel. Een mans naam.*
Michelle, *f. f.* *Nom de femme. Michielsje. Een vrouwe naam.*
MI-CHEMIN, *f. f.* *Halfwegen, ter halver wege.*
Etre à la mi-chemin. *Halver wege zyn, halfwegen zyn.*
MICHON, *f. m.* *Petit Michel. Michielsje. Een jongens naam.*
MICQUEMAC, *micmac.* *Voyez Miquemac.*
MICROCOSME, *f. m.* *Petit monde. De kleine wereldt.*
L'homme eſt un microcosme. *De menſch is een kleine wereldt.*
MICROSCOPE, *f. m.* *Verre qui groſſit les objets. Vergrootglas. Een glas dat de voorwerpen vergroot.*

MID. MIE.

MIDI, *f. m.* *Le milieu du jour. Middagh, 't midden van den dagh.*
Midi. *Partie méridionale. 't Zuidem, 't Zuiderdeel der wereldt.*
MIE, *f. f.* *Le dedans du pain. De kruim van 't broods.*
‡ Mie. *(Terme de careſſe.) Mamic. Lieſje, hertje, beke, zoertje.*
‡ Mie, *adv. (Mot peu méſié.) Point du tout. Ganſch niet, geheel niet, niet met allen.*

‡ Je ne la voi mie. *Ik zie hem gansch niet.*

MIEL, *f. m.* Honig, heunig, honing.

Miel rofat. *Honig van roozen.*

* Miel. Douceur, plaisir. *Honig, zoetigheid, aangenaamheit, vermaak, lieflykheit.*

* Mon ame étoit alors sur mes lèvres pour favoriser le miel qui étoit sur les vôtres. *Myn ziel was soep op myne lippen om den honig te zuigen die op de uwe zat.*

MIELLEUX, *adj.* Qui sent le miel. *Honigig, honigachtig, dat naar honig riekt, of smaakt.*

MIEN, *mienne, adj.* Myn, myne.

C'est le mien. *'t Is het myn. 't Is de myne, 't komt my toe.*

Vous avez acheté votre charge, & moi j'ai acheté la mienne. *Gy hebt uw ampt, en ik het myne gekocht.*

MI-É-TE', *f. f.* Moitié de l'été. *De halve zomer.*

MIETTE, *f. f.* Kruim, kruimel.

Miette de pain. *Een kruimel broods.*

MIEUX, *adj.* Beter, liever.

Il joué mieux que vous. *Hy speelt beter dan gy.*

Il parle mieux que lui. *Hy spreekt beter dan deze.*

De mieux en mieux, *adv.* Hoe langer hoe beter.

Se porter de mieux en mieux. *Hoe langer hoe beter vaaren.*

J'ai fait cela pour le mieux. *Ik hebbe dat om beste wil gedaan.*

MIG. MIJ.

MIGNARD, *mignarde, adj.* (Mot un peu vieux.) Joli, mignon, délicat. *Aardig, bevallig, aangenaam, fraai, liefstallig, behaaglyk, goelyk, mooi, vriendelyk.*

Avoir le visage mignard. *Een goelyk, of bevallig wezen hebben.*

‡ MIGNARDEMENT, *adv.* Tederlyk, aardiglyk, bevalliglyk, zoetelyk.

‡ MIGNARDER, *v. a.* Tederlyk en zacht handelen.

‡ Les meres mignardent trop leurs enfans. *De moeders zyn te mal met haare kinderen, of handelen haare kinderen te zacht.*

MIGNARDISE, *f. f.* Aardigheid, bevalligheid, aangenaamheit, aanminnigheid, fraaiheid, liefstal-

ligheit, vriendelykheit, goelykheit.

Auteur qui a de la mignardise & de l'agrément. *Een Schryver die een aardigheid en sierlykheit in 't schryven heeft.*

Mignardise. Sorte d'œillet. *Een soort van Christus-oogen. Zekere bloem.*

MIGNATURE, *f. f.* Prononcez miniature. Sorte de Peinture délicate. *Schildering in waterverwe.*

MIGNON, *mignome, adj.* Joli, bienfait, délicat. *Aardig, fraai, bevallig, aangenaam, aanminnig, vriendelyk, teder, wel gemaakt, mooi, goelyk.*

Vifage mignon. *Een goelyk aangezigt, een bevallig wezen.*

Mignon, *f. m.* Favori. Troetelvriendt, gunsteling, gunstgenoot, begunstigde. *Minnaar.*

Les mignons de Henri troisieme. *De gunstelingen van Hendrik den derden.*

Mon petit mignon. (Termes dont on se sert en caressant un enfant.) *Myn kindtje, myn hartje, myn liefje, myn bekie, myn zoetertje.* (Woor-den die men gebruikt als men een kindt streelt.)

Mignonne, *f. f.* (Mot dont on se sert en caressant une petite fille jolie.) *Myn engeltje, myn liefje; myn kindtje, myn dochtertje.*

‡ MIGNOTER, *v. a.* (Mot bas pour dire,) caresser. Troetelen, liefkoozen, streelen, vriendelyk ontbaalen.

‡ MIGNOTISE, *f. f.* Stroeling, troeteling, liefkozing, liefkozery.

MIGRAINE, *f. f.* Douleur de la moitié de la tête. *Scheele hoofd-pyn. Scheel hoofdtzweer.*

Migraine. Petite coquille, qui, à ce qu'on croit, guérit de la migraine. *Een klein schulpje, dat, naar men gelooft, 't scheel hoofdtzweer geneest.*

‡ MIJAUREE, *f. f.* (Mot bas & méprisant pour dire,) une femme qui n'a rien de beau. *Ieelyke beely, leelyke truy, leelyk varken, een leelyk vrouwenfch.*

MIL.

MIL. Dix fois cent. Duizent. Tienmaal hondert.

Mil six cens dix. Duizent zes hondert en tien.

Mil, *f. m.* Millet. Geers, birs. Zeker zaadr.

MILAN, *f. m.* Oiseau de proie. *Wouwe, kiekendief. Zekere vogel.*

Milan. Fromage de Milan. *Milaneesche kaas.*

Milan. Poiffon qui vole. *Zekere vliegende vifch.*

MILANOIS, *f. m.* Etat en Italie. *Het Milaneesch. Een Staat in Italië.*

Milanois, *adj.* Habitant du Milanois. *Een Milanezer; een inwoonder van Milaanen.*

C'est un Milanois. *'t Is een Milanees, of Milanezer.*

MILE, mille. Dix fois cent. Duizent, tienmaal hondert.

Dix mille hommes. Tien duizent mannen.

‡ Mile. (Mot burlesque.) Beaucoup. Zeer, veel.

‡ Cela me fait mal comme tous les mile. *Dat doet my heel zeer.*

‡ Il fait mille contes. *C'est-à-dire; quantité de contes. Hy weet duizent klugjes, of vertellingjes, Dat is, heel veel klugtjes, enz.*

Mile, *f. m.* Etendue de mile pas. *Een myl. Een lengte van duizent schreden.*

Miles d'Italie. *Italiaansche mylen.*

MILE-FEUILLE, *f. f.* Herbe. *Duizentblaad, gerwe. Zeker kruid.*

MILIAR, *f. m.* Mile millions. *Duizentmaal duizent.*

MILICE, *f. f.* Gens de guerre. *Krygsvolk, oorlogsvolk, krygsknechten, krygsmagt.*

MILIE ME, *adj.* Duizentste.

MILIER, *mile.* Duizent.

Milier d'épingles. *Een duizent spelden.*

* Milier. Grand nombre. *Duizent. Een groot getal.*

* Un milier de malheureux. *Duizent, of veele ongelukkigen, of rampzaligen.*

MILIEU, *f. m.* Het midden, het middelste deel.

Le milieu de la ville. *Het midden van de stad.*

* Milieu. Tempérament, moien. *Midden. Middel, middelwegh.*

* J'ai trouvé un milieu pour les accommoder. *Ik hebbe eenen middelwegh gevonden om ze te bevredigen.*

MILION, *f. m.* Tienmaal hondert duizent. *Een Milioen.*

Un milion d'or. *Tien tonnen gouts.*

* Milion. Grand nombre. *Duizentden.*

- den. Een groot getal, zeer veel.
 * Un million d'ames. Duizenden van zielen.
 MILITAIRE, *adj.* Krygs, oorlogs, 't geen tot den kryg, of oorlogh behoort.
 Art militaire. Krygskunst, krygskunde, oorlogskunde, oorlogskunst.
 MILITANT, militante, *adj.* Strydende, die strydt.
 l'Eglise militaire. De stryden kerk.
 MILLE. Voyez mile.
 MILLE-PERTUIS, *f. m.* Heibe. Duizentblads. Een kruidt.
 MILLET, *f. m.* Sorte de grainc. Geers, hirs. Zeker zaadt.
 Millet mondé. Gepelde gerst.
 MILORD, Mylord, *f. m.* Mot Anglois qui veut dire, Monfieur. Milord. Een Engelsch woordt be teekenende, Myn Heer.

MIM. MIN.

- ‡ MIMÉ, *f. m.* Sorte de farce. Bouffon qui contrefait les gens. Klucht, spitspel. Potzemaker, hansop, toneelgek, hansbeuling.
 MINAGE, *f. m.* Sorte de droit Seigneurial. 't Meestrecht van een Heer op 's kooren.
 ‡ MINAUDER, *v. n.* Faire l'agréable. Zich gemaakt aansstellen, zich met veel gemaakt gebaar aangenaam zoeken te maaken.
 MINAUDERIE, *ff.* Aféterie. Gemaaktheit, loosheit, slinksheit. Gemaakte manieren, of gemaakt gebaar.
 MINCE, *adj.* Menu, delié. Dun, fyn, klein, ligt.
 Etoffe fort mince. Zeer dunne stoffe.
 ‡ Souper fort mince. Een heel schraal avondmaal.
 MINE, *ff.* Sorte de mesure contenant un demi-setier. Zekere maat houdende een halve pint.
 Mine. Mesure pour du charbon, ou du blé. Zekere koolmaat, of koorenmaat.
 Une mine de blé. Een maat kooren.
 Mine. Air, façon. Gelaat, wyze, aart, manier. Wyze van doen.
 Homme de bonne mine. Een man van een braaf wezen. Een man die 'er sneedig, of die 'er wel uitziet.
 Il a la mine d'un pauvre génie. Hy schynt een slecht verstande te heb-

- ben; hy ziet 'er heel onnosel uit.
 Mine. Bon, ou mauvais visage. Gelaat, gedaante, wezen, een vriendelyk, of stuurs aangezicht, of gelaat.
 Mine joyeuse. Een bly gelaat, of blygeestig wezen.
 Mine triste. Een treurig gelaat, of droevig wezen.
 Faire bonne mine à quelqu'un. Iemant een goet gelaat toonen.
 Faire la mine aux gens. 't Volk begrauwen, 's volk stuurs aanzien.
 † Faire une mine grise. Gronder. Een donker gezicht geeven. Morren, mompelen, preutelen.
 Mine. Semblant. Gelaat, schyn, veinzing.
 Faire mine d'être amoureux. Zich houden, of gelaaten of men verliest ware.
 † Faire bonne mine en mauvais jeu. Een goet gelaat in een quaast spel toonen.
 Mine. Monnoie des Grecs. Zeker Grieksch geldt.
 Mine, mine de plomb. Couleur rouge pour peindre en signature. Meny. Zekere roode verwe om met gomwater te schilderen.
 Mine. Sorte de craion & de pierre. Tekenkryt, root kryt.
 Mine. Veine de metal en terre. Myn, groef, een metaalader in de aarde.
 Mine d'or, d'argent, de cuivre, d'étain, de fer, &c. Goutmyn, zilvermyn, kopermyn, tinmyn, yzermyn, enz.
 Mine. (Termes de Fortification.) Myn, myngroef. Een verborgen oven onder de aarde. (Een woordt der Vestingbouw.)
 Faire jouer une mine. Een myn doen springen.
 Everter une mine. Een myn doorgraaven, of ontdekken.
 * Mine. Intrigue secrète. Geheim, heimelyke handel, verborgen aanschlag.
 * La mine est éventée. 's Geheim is ontdekt.
 MINER, *v. a.* Faire une mine. Ondernemen, ondergraaven, een myn maaken.
 Miner une place. Een plaats ondernemen, of ondergraaven.
 * Miner. Consommer. Versteeren, uitsteeren, verslyten, vernielen.
 * Le mal le mine. 's Quaast ver-

- teert hem.
 MINERAL, *f. m.* Mynstof, bergstof, bergwerk. Allerlei slag van metaal dat men uit de mynen graaft.
 Minérale, minérale, *adj.* Qui est de mine. Mynstoffig, bergstoffig, bergstoffelyk.
 Eau minérale. Bergstoffig water.
 MINEUR, *f. m.* Celui qui mine. Ondergraver, ondermyner, mineerder, mynmeester.
 Mineur, *f. m.* Qui est en tutéle. Een minderjarige. Een die onder voogden staat. Een onmondige.
 Mineure, *ff.* Fille qui est en tutéle. Een minderjarige, of onmondige dochter, een minderjarig meisje.
 Elle est mineure & elle ne peut contracter sans le consentement de son tuteur. Zy is minderjarig, en kan zich niet verlooven zonder bewilliging van haaren voogdt.
 Mineure. (Terme de Logique.) De minderstelling, of tweede stelling. (Een woordt der Redenkunst.)
 Nier la mineure. De minderstelling ontkennen, of loochenen.
 La mineure du syllogisme est claire. De minderstelling der sluitreden is klaer.
 Mineur, mineure, *adj.* Moindre, petit. Klein, kleen, kleinder, minder.
 L'Asie mineure. Klein Azië.
 Les quatre mineurs. (Termes de l'Eglise Romaine.) De vier minderordens, de vier laagste ordens in de Roomsche Kerke.
 Ton mineur. (Termes de Musique.) De laagste toon.
 Excommunication mineure. (Termes de l'Eglise Romaine.) De minder kerkban. Een ligte kerkban in de Roomsche Kerke.
 MINIATURE, *ff.* Voyez Mignature.
 MINIERE, *ff.* Een mynkuil, een myn, of grêve.
 Minière de soufre. Een zwavelmyn.
 MINIMES, *f. m.* Sorte de Religieux. Minnebroeders, Minderbroeders, Franciscaner Monniken.
 Minime, *adj.* Couleur d'un gris obscur. Donker grauww, nagelbruin.
 MINISTÈRE, *f. m.* Fonction, charge. Bediening, dienst, ampt.
 Militère. Charge de l'atteur dans

MIN.

l'Eglise Réformée. *De Kerken- dienst, de predikdienst, of 't Predikamt in de Gereformeerde Kerke.*
 Dieu l'avoit apellé au ministère. *Godt hadt hem tot het predikamt beroepen.*
 MINISTRE, *f. m.* Conseiller d'Etat. *Staatsdienaar, dienaar van Staat, Raadtsman, of Bewindtsman van Staat.*
 Ministre vigilant. *Een wakkere Staatsdienaar.*
 Premier Ministre. *Eerste Staatsdienaar, of Raadtsman van Staat.*
 Ministre & Secrétaire d'Etat. *Dienaar en Geheimschryver van Staat.*
 Ministre. Pasteur de l'Eglise Réformée, *ou* Luthérienne. *Dienaar, Predikant, Prediker der Gereformeerde, of Lutersche Kerke.*
 * Ministre. Instrument. *Werker, middel, werktuig.*
 * Il étoit le ministre de la vengeance du Roi. *Hy was het werktuig van des Koninks wraake.*
 * Ministre d'iniquité. *Werker der ongerechtigheit.*
 † MINOIS, *f. m.* (*Mot burlesque.*) Village. *Aanzicht, aangezicht, gelaat, gedaante, wezen.*
 † Vilain minois. *Een guitachtig wezen, een lelyk wezen.*
 MINON. Mot dont on se sert pour appeler un chat. *Pous, puis. Een woordt waar meede men een kat roept.*
 Minon, *f. m.* Petite fleur champêtre de couleur jaune. *Een geele boterbloem.*
 MINORITE', *f. f.* Le temps qu'on est mineur. *Onmondigheit, minderjarigheit. De tydt dat iemand minderjarig is.*
 Pendant la minorité du Roi. *Gedurende de minderjarigheit des Koninks.*
 MINOT, *f. m.* Mesure pour le sel, & pour le charbon. *Zekere zoutmaat, en koolmaat te Parys.*
 MINOTAURE, *f. m.* Monstre demi-homme & demi-taureau. *Een stiermenssch. Een gedrocht half mensch en half stier.*
 Thésée tua le minotaure. *Theseus doodde den stiermenssch.*
 MINUCIES, *f. f.* Taalzifteryen, vitteryen over de taal.
 MINUIT, *f. m.* Middernacht, twaalf uren in den nacht.

MIN.MIP.MIQ.MIR.

Il est minuit sonné. *Het is twaalf uren geslagen.*
 MINUSCULE, *adj.* Plus petit. *Kleinder, kleender, kleener.*
 Lettre minuscule. *Een kleinder letter.*
 MINUTE, *f. f.* Partie de l'heure. *Een minuut. Het zestigste deel van een uur.*
 Minute. Original d'un acte. *De klade. Het oirpronkelyke van eenig schrift. Eerste bewerp van eenig geschrift. Minuut.*
 MINUTER, *v. a.* Faire la minute, *ou* l'original d'un acte. *Bewerpen, opstellen, het oirpronkelyke van eenig schrift maaken; op 't papier stellen.*
 * Minuter. Tramer, machiner. *Bedenken, verzinnen, bewerpen, ontwerpen, smeeden.*
 * Minuter une entreprise. *Een aanslag ontwerpen, of smeeden.*
 MINUTIE. *Voyez* Minucie.
 MION, *f. m.* (*Mot qui vient du Grec.*) Plus petit, *il signifie en François, petit garçon.* (Een woordt van 't Grieksch afkomstig.) *Kleinder, het betekent in 't Fransch een kleine jongen.*

MIP. MIQ.

 MIPARTIR, *v. a.* Partager par le milieu. *Half verdeelen, in de helft deelen, in 't midden doorsnyden, of doordeelen.*
 Miparti, *mipartie, adj.* Divisé en deux. *Half verdeelt, in twee verdeelt, of half doorgesneeden, of doorgedeelt.*
 Chambre mipartie. *De haalfverdeelde kamer. Voortyts een verdeelt gerechts in Frankryk, half uit Roomschegezinden, en half uit Gereformeerden bestaande.*
 † MIQUEMAC, micmac, *f. m.* Sorte d'intelligence vile & basse. *Gemors, morshandel. Een vuile onwaardige onderhandeling tusschen eenige personen.*
 † Je n'entens point ce miquemac. *Ik versta dat gemors niet.*

MIR.

MIRABOLAN, *f. m.* Sorte de fruit aromatique, venant d'Arabie. *Zekere welriekende vrucht uit Arabie.*
 MIRACLE, *f. m.* Wonder, won-

MIR. 501

derwerk, wonderdaad, miracel.
 Jesus-Christ a fait de grands miracles. *Jesús Christus heeft groote wonderwerken gedaan.*
 Miracle. Merveille, chose surprenante. *Wonder, een wonderlyke, of verwonderenswaardige zaak.*
 * Il fit des miracles de sa personne dans le combat. *Hy rechte door zyn persoon wonderen uit in 't gevecht.*
 MIRACULEUX, *miraculeuse, adj.* Qui s'est fait par miracle. *Surprenant. Wonderwerkelyk, wonderdadig. Wonderlyk, verwonderenswaardig. Wonderbaarlyk.*
 MIRACULEUSEMENT, *adv.* *Wonderbaarlyk, door een wonderwerk.*
 Il fut guéri miraculeusement. *Hy wierdt wonderwerkelyk geneezen.*
 MIRE, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Guidon de fusil. *Een vizier op een snaphaan.*
 Mettre une pièce de canon en mire. *C'est la pointer. Een stuk geschut op 't vizier stellen. Een stuk geschut planten.*
 MIRER, *v. a.* Viser en couchant en joué. (*Ce mot mirer ne se dit guères que du canon qu'on pointe.*) *Mikken, tuuren, aanleggen.* (Dit woordt wordt zelden in 't Fransch anders gebruikt, dan voor een stuk geschut te stellen.)
 Se mirer, *v. r.* Se regarder dans un miroir. *Zich spiegelen, zich bespiegelen, zich in een spiegel beschouwen.*
 * Se mirer dans son ouvrage. *S'y admirer. Zich over zyn werk verwonderen, zich in zyn werk kitzelen, veel met zyn werk ophebben.*
 * Se mirer dans les actions d'autrui. *Zich aan 't bedryf van een ander spiegelen.*
 MIRLICOTON, *ou* mircoton, *f. m.* Een geele berfsterpsik.
 MIRLIROT, *f. m.* Raapzaad. *Een wylt kruidt dat tusschen de haver wast, hoog van steel en geel van bloem.*
 MIRMICOLEON, *f. m.* Sorte d'insecte. *Zeker bloedeloos diertje dat onder 't zand leeft.*
 † MIRMIDON, *f. m.* Petit homme. *Ken mannetje, een heel klein ventje.*
 † Quel petit mirmidon est-cela? *Was krieb-*

krielmanneje is dat?
MIROBOLANS, *f. m.* Sorte de prunes. *Zekere Indiaanfche pruimen.*
MIROIR, *f. m.* Een Spiegel.
 Miroir concave, convexe. *Een holle Spiegel, een bolle, of uitgeboogte Spiegel.*
 Miroir ardent. *Een brandt Spiegel.*
 Miroir de poche. *Een zak Spiegel.*
 * C'est un miroir où chacun devroit se regarder. *Dat is een Spiegel daar zich elk in behoorde te spiegelen.*
 * Chacun dans ce miroir pense voir son visage. *Elk meene in dien Spiegel zyn aanzicht te zien.*
Miroir. (*Terme de mer.*) Spiegel, hekboort. (Een zeemans woordt.) *Het achterste gedeelte van een schip, waar in het wapen, of het merk staat waar aan men 't schip kennen kan.*
Miroir. (*Terme d'Oisfeller.*) Een Spiegelnet waar meede men leeuw werken en vinken vangt.
 Prendre des alouettes au miroir. *Leeuwerken met een Spiegelnet vangen.*
MIROITERIE, *f. f.* L'art de faire des miroirs. *Spiegelmakery. De kunst van spiegels te maaken.*
Miroiterie. Marchandises de miroitiers. *Spiegelkoopmanschap, Spiegelhandel.*
MIROITIER, *f. m.* Marchand de miroirs, de lunettes, &c. *Spiegelmaker, Spiegelverkoper, brillieverkoper, enz.*
Miroitiere, *f. f.* Femme de miroitier. *Een Spiegelverkoopster, een Spiegelverkopers vrouw.*
MIROUËTE, miroiëtée, *adj.* Noir pommelé. *Zwart appelgrauw, zwart geappelt.*
Cheval miroiëté. *Een zwart appelgrauw paerd.*
MIRRE, Myrrhe, *f. f.* Sorte de gomme odorante. *Mirre. Zekere welriekende gomme.*
MIRTE, *f. m.* Arbrisseau. *Mirtus, mirtenboom, mirtusboom.*
Mirte sauvage. *Wilde mirtus.*
Mirte double. *Dubbele mirtus.*
Couronne de mirte. *Mirtelkrans, mirtelkroon.*
 Le mirte est consacré à Venus. *De mirtus is Venus toegewydt.*

MIS. Voyez plus bas.
MISAINÉ, mizaine, *f. f.* Sortede voile de navire. *De bezaan, 't bezaanszeil, 't achterscheeps zeil.*
Mast de misaine. *De bezaans mast.*
MISANTROPE, misanthrope, *f. m.* (*Mot qui vient du Grec.*) Ennemi des hommes. *Een menschenbater, een menschenvyandt, menschenbeter.*
MIS, mise, *adj.* Placé, posé. *Geleit, gelegd, gesteld, gezet, geplaatst.*
Mal mis, mal mise. *Mal placé. Qualyk gezet, qualyk geplaatst.*
 * **Mal-mis**, mal-mise. *Mal-vétu. Slecht gekleedt, qualyk gekleedt.*
 * **Bien-mis**, bien-mise, *adj.* Leste, bien-vétu. *Fraai gekleedt, wel gekleedt, mooi opgeschikt.*
MISE, *f. f.* Dépense, frais qu'on débourse. *Uitgift, uitgave, kosten, verschot, 's geen men uitgeeft, kosten die men doet.*
La mise excède la recette. *De uitgift gaat boven den ontfang, of gaat den ontfang te boven.*
Mise. (*Ce mot se dit de la monnoie qui a cours.*) Gangbaar. (*Dit wordt van 't geldt gezegt dat gaat, of goedt is.*)
Pièce qui n'est pas de mise. *Een ongangbaar stuk geldt, een stuk geldt dat niet gangbaar is.*
 † **Fille qui n'est plus de mise.** *Fille âgée. Een dochter die niet meer gangbaar is. Een bedaagde dochter.*
MISÉTABLE, *adj.* Pauvre, malheureux. *Elendig, arm, deerlyk, jammerlyk, ongelukkig, rampzalig.*
 Il devient misérable. *Hy wordt arm, of elendig.*
Misérable, *f. m.* Pauvre, malheureux. *Een elendig, arm, of ongelukkig mensch. Een elendige.*
 * **Misérable**, *adj.* Vil, qui n'a nul mérite. *Elendig, slecht, gering, ondeugerde.*
 * Un misérable faiseur de vers. *Een elendig rymer.*
 * Misérables eloges. *Elendige lofredenen.*
Misérable, *f. m.* Coquin qui n'a aucun mérite. *Guit, schelm, deugniet, schurk, schun, schoblejak, eerlooze jelt.*

MISÉRABLEMENT, *adv.* Malheureusement. *Elendig, ongelukkig, jammerlyk, deerlyk.*
 Il tomba misérablement. *Hy viel deerlyk, of jammerlyk.*
 * Auteur qui écrit misérablement, ou très-mal. *Een Schryver die elendig, of heel slecht schryft.*
 * Il peint misérablement. *Hy schildert elendig, of heel slecht.*
MISÈRE, *f. f.* Malheur, infortune. *Etat misérable. Elende, onheil, jammer, ongeluk, ongeval. Elendige staat.*
 Tomber dans la misère. *Ongelukkig worden; in eenen jammerlyken, of elendigen staat komen.*
Misère. *Pauvreté. Elende, armoede, gebrek, behoefto, schamelheit.*
Croupir dans la misère. *In armoede, of in elende leeven.*
MISÈRE RE, *f. m.* Maladie des intestins. *Darmkink, darmkronkel, een kronkel in de darmen.*
MISERICORDE, *f. f.* Compassion. *Barmhartigheid, meedelyden, ontferming, meededoogen.*
La miséricorde de Dieu. *Gods barmhartigheid.*
Miséricorde. *Pardon. Bonté. Barmhartigheid, genade, vergeving, vergiffenis, goetheit.*
Dieu lui fera miséricorde. *Godt zal hem barmhartig, of genadig zyn. Godt zal hem barmhartigheid bezwyzen.*
Crier miséricorde. *Om genade roepen.*
Miséricorde. *Lieu où font les habits des Chartreux. De kleerkamer der Kathuizers monniken.*
Miséricorde. *Repas que font les Chartreux au pain & à l'huile un jour de la semaine. Een maalyde die de Kathuizers eenmaal ter week met broodt en olie doen.*
Miséricorde! *qu'est-ce que cela? Och! Wat is dat?*
MISERICORDIEUX, miséricordieuse, *adj.* *Barmhartig, genadig, meedoogende, meedelydtzaam, meedelydende.*
MISERICORDIEUSEMENT, *adv.* *Barmhartiglyk, genadiglyk.*
MISSEL, *f. m.* *Misboek. Missaal.*
MISSION, *f. f.* *Le pouvoir que Jesus-Christ donna à ses Apôtres de baptiser & de prêcher l'Évangile. Zending. De magt die Christus zynen Apostelen gaf om te doopen en 't Évangile te prediken.*

Mission. Ordre qu'un Eclésiastique supérieur donne à un inférieur pour aller prêcher. *Zending, afzending.* 't Bevel dat een Predikmonnik krygt van zynen Oversten om te gaan prediken.

Million. Assemblée d'Eclésiastiques de l'Eglise Romaine. *Een vergadering van Roomsche Geestelyken, die tot voortzettinge, of voortplanting van 't Geloof worden afgezonden.*

Les Pères de la mission. *De Vaders van de zending, of voortzettinge des geloofs.*

MISSIONNAIRE, *f. m.* Een Predikmonnik. Een monnik die afgezonden wordt om te prediken en te onderwyzen.

MISSIVE, *f. f.* (*Vieux mot.*) Lettre. *Zendibrief, brief.*

MISTERE, Mystere, *f. m.* Chose cachée. *Verborgenheit, geheim, geheimenis.*

Le mystère de l'incarnation. *De verborgenheit der menschwordinge.*

* Faire mystère de quelque chose. *Fergens een geheim van maaken, iets geheim, of verborgen houden.*

* Que de mystères s'offrent à moi! *Wat koomen my al verborgenheden voor! dat is, dingen die zwaar te begrypen zyn.*

‡ Voilà un beau mystère! Voilà quelque chose de beau! *Dat is een groot geheim! Dat is wat schoons!*

‡ Que de mystères vous faites pour une bagatelle! *Wat geheim, of verborgenheit maakt gy van een beuseling!*

MISTÉRIEUSEMENT, *adv.* Wonderbaarlyk, bysonderlyk, verborgenlyk, opene verborge, of geheime wyze.

MISTÉRIEUX, *mistérieuse, adj.* Vol verborgenheden, vol geheimnissen.

* Mot mystérieux. *Een duister woord, een woord dat zwaar om te verstaan is.*

* Sévérité mystérieuse. *C'est-à-dire, pleine de façons. Een gemaakte gestrengheit.*

Mistérieux, *f. m.* Façonnier. *Een gemaakt mensch, een mensch vol gemaaktheit, een die overal geheim van maakt.*

MIT.

MITAINES, *f. f.* Sorte de gans fourrez qui n'ont que la main & le pouce. *Wanten, boere wanten, handtschoenen met eenen duim zonder vingeren.*

MITAN. (*Vieux mot.*) Voyez milieu.

MITE, *f. f.* Sorte de petit insecte. *Mot, schietworm, made.*

MITIGATION, *f. f.* (*Terme de Médecine.*) Verzachting, vermindering, afneeming.

Mitigation de fièvre. *Vermindering, of afneeming van koortze.* (Een Geneeskundige spreekwys.)

MITIGER, *v. n.* Adoucir. (*Terme de droit.*) Verzachten, verminderen. (Een woord der Rechtskunde.)

Mitiger une peine; une sentence de juge. *Een straf, een vonnis des rechters verzachten.*

Mitigé, mitigée, *adj. & part.* Adouci. *Verzacht, verzoet.*

Ordre mitigé. *Een verzacht bevel, een last die verzacht is.*

MITOÏEN, mitoïenne, *adj.* Qui est entre-deux. *Gemeene, tusschen beiden, middel, mandelig.*

Mur mitoïen. *Een gemeene, of mandelige muur, een scheidmuur, of middelmuur.*

MITOLOGIE, Mythologie, *f. f.* Histoire fabuleuse. *Verdichtskunde, verzierfelkunde. Een boek van, of over de verdichtfelen.*

MITOLOGISTE, mitologien, *f. m.* Celui qui fait la mitologie. *Een verdichtfelschryver. Een die verdichtfelen, of verzierfelen schryft.*

MITONNER, *v. a.* (*Terme de Cuisine.*) Smooren, zotjes in een pot, of schotel laten stooven.

Potage bien mitonné. *Potspys die wel geschooft is.*

* Il faut laisser mitonner cette affaire. *Men moet die zaak laten smooren.*

MITRAILLE, *f. f.* Léton pour fonder. *Geel koper om met te soudeeren.*

Mitraille. Morceaux de vieux cuivre, de fer &c. *Out koperwerk, out yzerwerk, enz. Stukken out koper, of out yzer.*

MITRE, *f. f.* Ornement de tête d'Archevêque, d'Evêque, & de certains Abes. *Myter, Bisschops*

bedt, Bisschops myter. Hoofstede- sel van eenen Aartsbisschop, eenen Bisschop, en van zommige Abten.

Quitons une ville où le vice va la mitre en tête & la croix à la main. *Laat ons eene stad verlaaten, daar d'ondcuigt met den myter op 't hoofdt, en den herdersstaf in de handt gaat.*

MITRE, mitrée, *Gemytert.* Die een myter op heeft.

Abé mitré. *Een gemysterde Abt.*

MITRON, *f. m.* Een bakkers meesterknecht.

MIX.

MIXTE, *f. m.* (*Terme de Physique.*) Corps mixte. *Een mengsel, een gemengt ligchaam.*

Mixte, *adj.* Composé de diverses choses. *Gemengt, uit verscheide dingen t' zamengestelt.*

Mixte, *adj.* (*Terme de Pratique.*) Vermengt, 't geen een deele zaakelyk, en ten deele persoonlyk is.

MIXTION, *f. f.* Mélange. *Menging, mengeling, mengsel, vervalsching.*

MIXTIONNER, *v. a.* Mêler. *Mengen, vervalschen.*

Mixtionner le vin. *Den wyn mengen.*

Mixtionné, mixtionnée, *adj.* Melangé. *Gemengt, vermengt, vervalscht.*

MOB.

MOBILE, *adj.* Qui peut se mouvoir. *Roerlyk, tilbaar, beweeglyk, beweegbaar, beweegend, dat zich bewegen kan.*

Corps mobile. *Een beweeglyk, of beweegbaar ligchaam.*

Mobile, *adj.* Qui change. *Veranderlyk, wisselbaar, 't geen ver- schiet.*

Fête mobile. *Een beweeglyke, of veranderlyke feestdag, of feestdag die ver- schiet.*

Mobile, *f. m.* Beweeging. *Een beweeglyk ligchaam.*

Le premier mobile. *De eerste beweeging. De Starrenhemel, dien men gemeenlyk gelooft dat de beweging aan al de hemelsche ligchaamen geeft.*

* Il étoit le premier mobile de la guerre. *Hy was de eerste beweeger, of slichter van den oorlog;*

by was de eerste stookebrandt van den kryg.

MOBILIAIRE, *adj.* (*Terme de Palais.*) Roerende, roerlyk, tilbaar. Biens mobiliaires. Roerende goederen.

Succession mobiliare. Eene erfenis der roerende, of tilbaare goederen, of van den inboedel.

MOD.

MODE, *f. f.* Maniere de s'habiller. Dragt van kleedinge; wyze, of manier van zich te kleeden.

Habit à la mode. Een kleedt naar de zwier, naar de nieuwe snof, of mode.

Une belle mode. Een fraaije dragt.

* **Un mot à la mode.** Een nieuw ingevoert woordt.

* **Mode.** Maniere, façon. Wyze, zede, manier.

* **Dans ce monde chacun vit à sa mode.** In deeze wereldt leeft elk op zyne wyze.

La mode. L'usage. 't Gebruik.

La mode est le tiran des langues. 't Gebruiks de d'winglandt der taalen.

C'est la mode, il faut la suivre. 't Is 't gebruik, men moet het volgen.

Les modes nouvelles ruinent les familles. De nieuwe snoffen, of dragten van kleedinge, bederven de huizen.

* **Mode, f. m.** (*Terme de Philosophie.*) Accident, façon d'être d'une substance. Wyze van zyn. Een toeval dat nootzaaklyk afhangig van de wezendheit is.

Mode, f. m. (*Terme de Musique.*) Ton. Zang, toon in de zangkunst.

Mode. (*Terme de Grammaire.*) De verscheide wyze van een werkwoordt.

MODELE, *modelle, f. m.* (*Terme de Peintre & de sculpteur.*) Voorbeeldt, bootzeerfel, ontwerp, bewerp, schets, toonbeeldt, model.

Modèle. Celui qui s'expose tout nud dans une académie de Peintres & de Sculpteurs. **Modél.** Een die in een geselschap van Schilders en Beeldhouwers zich naakt laat uitschekenen.

* **Modèle.** Règle. Voorbeeldt, regel, regelmaat.

* **Jésus-Christ est le modèle des**

Chrétiens. *Jésus Christus is het voorbeeldt der Christenen.*

MODELER, *v. a.* (*Terme de Sculpteur.*) Bootzeeren in klei, of in wasch; bootzeeren.

MODÉRATEUR, *f. m.* Qui régle, qui gouverne. *Beheerscher, regeerder, bestierder, heerscher.*

Dicu est le souverain modérateur de toutes choses. Godt is de Opperheerscher van alle dingen.

Modérateur de Synode. De Voorzitter, of Preses eener Kerkelyke vergaderinge.

MODÉRATION, *f. f.* Matiging, gematigheit, bezadigheit, zachtzinnigheit.

Avoir de la modération. Gematigt, of bezadigt zyn.

MODÉREMENT, *adv.* Matiglyk, met matigheit.

MODÉRER, *v. a.* Tempérer, régler, apaiser, diminuer. *Matigen, bezadigen, bepaalen, stillen, verminderen.*

Modérer ses passions. Zyn hartstogten matigen.

Modérer les impôts. De schattingen matigen, of verminderen.

Se modérer, v. r. Se temperer, se régler. *Zich matigen, zich bezadigen.*

Modéré, modérée, adj. Tempéré, adouci. *Gematigt, bezadigt, gestilt.*

Passion modérée. Een bezadigde hartstogt.

* **Modéré, modérée.** Retenu, sage, posé. *Gematigt, bezadigt, zedig, ingetogen, wys.*

* **Esprit fort modéré.** Een zeer bezadigt, of gematigt verstandt, of gemoedt.

MODERNE, *adj.* Nouveau. Nieuw, of nieuw, hedendaags, van dezen tydts, onzes tydts.

Auteur moderne. Een hedendaags schryver.

MODESTE, *adj.* Zedig, statig, ingetogen.

MODESTEMENT, *adv.* Zediglyk, statiglyk, opeene zedige wyze.

MODESTIE, *f. f.* Zedigheit, statigheit, ingetogenheit.

Avoir une grande modestie. Eene groote zedigheit hebben; heel zedig, of statig zyn.

MODIFICATION, *f. f.* Limitation, restriction. *Matiging, bepaling, inbinding, vermindering.*

MODIFIER, *v. a.* Limiter, retreïn-

dre. Matigen, bepaalen, inbinden, verminderen, intrekken.

Modifier une taxe. Eene schatting verminderen.

MODILLON, *f. m.* Een krol, of korte stus onder een balk.

MODIQUE, *adj.* Médiocre, petit. *Middelbaar, matig, middelmatig, klein, gering.*

Dépense modique. Eene matige ver-teering.

MODIQUEMENT, *adv.* (*Mot peu usité.*) Médiocrement. *Matiglyk, geringelyk, middelmatiglyk.*

MODULATION, *f. f.* (*Terme de Musique.*) Een verandering van klank, of van geluidt. (Een woordt der Zangkunst.)

MODULE, *f. m.* (*Terme d'Architecture.*) Een zetmaat die men neemt om de overeenkomst der deelen van een gebouw te bepaalen.

MOE.

MOELE, *moëux.* Voyez molle; moileux.

MOEURS, *f. f. p.* Zeden, manieren, wyze van leven, gebruyken.

Corrompre les mœurs. De zeden bederven.

Réformer les mœurs. De zeden verbeteren.

Chaque nation a ses mœurs & ses coutumes. Elk volk heeft zyne zeden en gewoonten.

Enseigner les bonnes mœurs aux enfans. Den kinderen goede zeden leren.

MOI.

MOI. Ik, my, myn.

C'est moi qui l'ai dit. Ik hebbe het gezegt; ik ben het die 't gezegt hebbe.

Est-ce moi? Ben ik het?

Pour moi. A mon égard. *My aan-gaande. Wat my belangt, wat my aangaat.*

Pour moi j'y consens. *Wat my belangt, ik stem het toe.*

De moi. Van my.

MOIEN, *f. m.* Middel, wegh, wyze.

C'est un moi en sûr. 't Is een zeker middel.

MOIEN. (*Terme de Palais.*) Raifons. *Redenen, bewyzen, bewysredenen, blyken.*

Dire les moiens de sa cause. *Deredenen,*

nen, of bewyzen zyner zaaks voortbrengen.

La moyenne région de l'air. *De middel-luchtsfreek, of middenluchtsfreek.*

MOIENNANT. (*Préposition.*) *Midts, midtsdien.* (Een voorzetsel.)

Moiennant quelque argent. *Midts eenig geld.*

MOIËNNER, *v. a.* Régler, faire. *Bemiddelen, maaken, middel vinden.*

Moienner un accord. *Een verdrag bemiddelen.*

MOIEU, *f. m.* (*Terme de Charron.*) *De aaf, of ave van een rad.*

MOILE, mouëie, moëie, *ff.* *t Merg uit het gebeente.*

Sucer la moile d'un os. *t Merg uit een been zuigen.*

* Moile d'arbre. *t Pit uit een boom.*

* Moile. La substance de quelque chose. *t Merg, of t pit van iets; t beste ergens van.*

* Tirer la moile d'un livre. *t Merg uit een boek haalen.*

MOILEUX, moileuse, *adj.* Plein de moile. *Mergachtig, vol merg.*

Etofe moileuse. *Etofe de bonne laine. Zachte stoffe. Stoffe van goede wolle.*

MOILON, *f. m.* Pierre à bâtir. *Mesfelsteen, baksteen, mop.*

Murailles faites de gros moilons. *Muuren van moppen, of groote baksteenen opgehaalt.*

MOINDRE, *adj.* Plus petit. *Kleinder, kleender, minder, geringer.*

La moindre part. *Het minder deel, of t minste deel.*

Pour la moindre chose. *Om de geringste zaak, om de minste beufeling; om t minste voorval.*

MOINE, *f. m.* Monik, monnik, munnik, kloosterbroër.

‡ Sentir le moine. *Sentir le relatif. Naar den monnik ruiken. Duf, of verduft stinken.*

‡ L'habit ne fait pas le moine. *t Kleedt maakt den monnik niet.*

C'est un moine, & c'est tout dire. *t Is een monnik, en dat is t al gezet.*

MOINEAU, *f. m.* Petit oiseau. *Een musch, mosch, of mos.*

‡ Tirer sa poudre aux moineaux. *Se donner de la peine, ou faire de la depense pour une chose qui n'en vaut pas la peine. Zyn kruidt naar musschen verschieten. Vergeefsch moeite, kosten, of arbeid doen;*

moeite, of kosten aanwenden om een zaak die t niet waardig is.

MOINERIE, *ff.* Tous les moines. *Monnikerye, t monnikeleven, kap, monnikedom, monnikschap. Al de monniken.*

Il a quité la moinerie. *Hy heeft de kap, of t monnikeleven verlaaten.*

‡ MOINESSE, *ff.* (*Terme de mépris.*) *Religieuse. Monnikin.* (Een woord van verachtinge) *Non, of geestlyke dochter.*

MOINS, *f. m.* *t Minste, de minste.* Le plus & le moins. *t Meeste en t minste, of de meeste en minste.*

Moins. (*Adverbe négatif.*) *Minder, onder.* (Een ontkenning bywoordt.)

Il ne l'aura pas à moins de cent francs. *Hy zal t niet minder dan hondert guldens hebben.*

Moins. (*Adverbe de comparaison.*) *Min.* (Een vergelykend bywoordt.)

Il est moins raisonnable que son fils. *Hy is min redelyk als zyn zoon. Hy is zoo redelyk niet als zyn zoon.*

Ni plus, ni moins. *Noch meer, noch min.*

Rien moins. *Niets minder.*

Rien moins que tout cela. *Niets minder dan dat altemaal.*

En moins de rien. *En un moment. In minder dan niet. In korten tyd, in een oogenblik, in weynig tyds.*

A tout le moins, *adv.* *Ten allerminsten.*

Au moins, *adv.* *Ten minsten.* Si vous ne le voyez aujourd'hui, prenez au moins la peine de le voir demain. *Zoo gy hem van dagh niet ziet, zoo neem ten minsten de moeite om hem morgen te zien.*

Du moins, *adv.* *Ten minsten.* Du moins s'ouvenez vous, cruelle, que je meurs pour vous. *Gedenk ten minsten, o wreede, dat ik om u sterve.*

Pour le moins, *adv.* *Ten minsten.*

A moins que. (*Conjonction.*) Si on ne. *By aldien, zoo men niet, of men moet.*

On ne devient pas savant à moins que d'étudier. *Men wordt niet wys zoo men niet studeert; zonder studeeren, of leeroefening worden niet wys.*

MOIRE, *ff.* Sorte d'étofe. *Moor. Zekere stoffe.*

MOIS, *f. m.* *Maandt.*

Six mois de paye. *Zes maanden betaling.*

Mois. Les ordinaires des femmes. *Maandtsfonden der vrouwen.*

MOÏSE, *f. m.* Nom d'homme. *Moses, Mozes.* Een mans naam.

Moïse étoit le grand Législateur des Juifs. *Moses was de groote Wetgever der Jooden.*

MOÏSIR, *v. n.* *Verschimmelen, schimmelen.*

Pain qui moisit. *Broodt dat verschimmelt.*

Se moisir, *v. r.* *Verschimmelen, verschimmelt worden.*

Le pain moisit n'est pas bon. *Beschimmeld broodt is niet goetd.*

MOÏSSURE, *ff.* *S'chimmel, haair dat door t schimmel op t broodt waft.*

MOÏSON, *ff.* (*Terme de Coutume.*) *De pacht, of vruchten die een hoevenaar 's jaars aan zynen landtheer moet opbrengen.*

MOÏSSON, *ff.* Récolte des blez. *Oogst, maalydt, inoogsting, of inzameling van t koren.*

Faire la moisson. *t Koren inoogsten, t koren maaijen, of snyden.*

Moisson. La saison de la recolte. *De oogst, of oegst; de oogstrydt.*

* Moisson de lauriers. *Een oogst van lauweren. Lauwerkranssen; zege, overwinningen.*

MOÏSSONNER, *v. a.* *Oogsten, maaijen, t koren snyden, of inzamelen.*

* Comme tu sémieras, tu moissonneras. *Gelyk gy zult zaaijen, zult gy ook maaijen.*

MOÏSSONNEUR, *f. m.* *Seieur. Maaijer, oogster, koorensnyder.*

Moissonneuse, *ff.* *Outeule. Maaijster, oogster, koorensnydster.*

MOÏTE, *adj.* *Humide, mouillé. Vochtig, nat, dompzig.*

Chemise moite de sueur. *Een hemdt dat nat van zweet is.*

MOÏTEUR. (*Vieux mot.*) *Voyez humidité.*

MOÏTIE, *ff.* *Half, de helft.*

Partager par moitié. *Half door deelen, of de helft door deelen.*

La moitié plus cher. *De helft duurder, of dierder.*

Etre de moitié, ou faire de moitié. *Ten halven zyn, ten halven doen.*

* Sa chère moitié. *Sa femme. Zyn waarde helft, of wederhelft. Zyn huisvrouw.*

- * Moitié chair, moitié poisson. *Vleesch, noch visch. Koel, onstant-vastig, ongestadig.*
 † Moitié figue, moitié raifin. *C'est-à-dire, d'une maniere qui n'est pas trop bien. Half vygen, half rozynen, dat is, half valsch, half zuiver.*

MOL.

- MOL, mole, *adj.* Mou, mole. *Week, morw, murw, flap.*
 Un corps mou. *Een week ligchaam.*
 Poire mole. *Een murwe peer.*
 * Mol, mole. *Éfeminé. Teder, zacht, verwyft, vleeschelyk, wellustig.*
 * Emploier son argent dans les moles voluptez. *Zyn geldt in de vleeschelyke wellusten doorbrenghen.*
 MOLE, *f. m.* (Terme d'Architecture.) *Een steene sluis, of schutmuur in een zeehaven. Een beer.*
 Môle, *f. f.* Masse de chair informe dans le ventre d'une femme. *Onvrucht, wanvrucht, valsche bevruchting, een vormeloze klomp vleesch in den buik van een vrouwe.*
 MOLEMENT, *adv.* Doucement. *Zachtelyk, zoetelyk.*
 Être couché molement. *Zachtelyk leggen slaapen.*
 * Molement. D'une maniere éfeminée. *Verwyft, popachtig, quikachtig, zwierig.*
 * Troupe trop molement parée. *Een benede die al te popachtig opgeschikt, of getooit is.*
 La garde du Roi à cheval est trop mollement parée. *De ruitervacht des Koninks is al te popachtig opgeschikt.*
 * Molement. Lâchement. *Blodelyk, lasthartig, slappelyk, weekhartiglyk.*
 * Il s'est porté molement à cela. *Hy heeft zich daar lasthartig in gedraagen.*
 MOLESSE, *f. f.* (Terme de Physique.) *Qualité mole. Weekheit, slappheit.*
 Corps qui a de la moleffe. *Een week ligchaam.*
 * Moleffe. *Délicatesse lâche & éfeminée. Tederheit, wellust, wellustigheid, verwyftheit, weekhartigheid.*
 * Sardanapale étoit plongé dans la moleffe. *Sardanapel lagh verzopen in de wellust.*

- * Ta parole a trop de moleffe. *Uwe spraak is te verwyft.*
 MOLESTER, *v. a.* (Mot qui vieillit.) *Tourmenter, outrager. Overlasten, quellen, moeilijk vallen, verveelen, lastig zyn, afvallen.*
 MOLET, molette, *adj.* Doux. *Zacht.*
 Lit molet. *Een zacht bedde.*
 Oeufs molets. Oeufs à la coque, & à moitié cuits. *Week eijeren, slurpeijeren; eijeren uit den dop.*
 Pain molet. Pain tendre & frais. *Zacht broodt. Week en versch broodt.*
 Molet, *f. m.* Sorte de petite frange. *Oplegfranje.*
 Molets, *f. m.* Pincettes d'orfèvre. *Een zilverfmidts tang.*
 MOLETTE d'épron, *f. f.* *Spooraardtje, 't raardtje van een spoor, daar men 't paerdt mee prikkelt.*
 Molette. Tumeur à côté du boulet d'un cheval. *Een wen aan den enkel van een paerdt.*
 Molette. Epi. *De kol voor 't hoofdt van een paerdt.*
 Molette. (Terme de Peinture.) *Een schilders wryfsteen. Een looper waar mee de schilders hunne verwen wryven.*
 Molette. (Terme de Rubanier.) *Een spoel van een lintwerker.*
 MOLETON, *f. m.* Sorte d'étoffe de laine. *Monnikesaaai. Zekere wolle stoffe.*
 MOLI, *f. m.* *Een wir, of geel bloemtje dat in de Nicy bloeit.*
 MOLLIFIER, *v. n.* (Terme de Pharmacie.) *Amollir. Rendre mol. Verzagen, week maaken.*
 MOLINISME, *f. m.* Le sentiment des Molinistes. *Molinistendom. 's Gevoelen der Molinisten.*
 MOLINISTE, *f. m.* Qui est dans le sentiment de Molina touchant la grace efficace. *Molinist. Een die in 't gevoelen van Molina is nopende d'uitwerkelyke genade.*
 MOLIR, *v. n.* Devenir mou. *Murw worden, week worden, buikweek, of buikziek worden.*
 Poire qui molit. *Een peer die murw, buikweek, of buikziek wordt.*
 Molir. (Terme de Manège.) *Broncher. Stooten, struikelen, stoorvoeten.*
 Cheval qui molit. *Een paerdt dat stoot, of struikelt.*
 MOLUE, *voyez* morué.

MOM.

- MOMENT, *f. m.* Oogenblik, een zeer korten tydt.
 C'est fait en un moment. *'t Is in een oogenblik gedaan.*
 Perdre d'heureux momens. *Gunstige oogenblikken, of den besten tydt verliezen, of voorby laten gaan.*
 MOMERIE, *f. f.* Bouffonnerie. *Mommery, vermomming, potzen, gekkerry, spotterny, quinkstagen, sporedenen, frätzen, gekke kuuren.*
 C'est toi qui par tes momeries as reprimé l'orgueil du bourgeois insolent. *Gy hebt door uwe frätzen, of kuuren de hovaardy des baldadigen burgers bedwongen.*
 MOMIE, *f. f.* Cadavre embaumé. *Een gebalsemt lyk, of ligchaam.*
 MOMON, *f. m.* L'argent que les mafques jouënt aux dez sans revanche. *Het geldt dat de vermomden op den vastenavondt in eenen worp verspeelen.*

MON.

- MON, *ma.* Pronom adjectif. *Myn, myne. Een byvoeglyke voornaam.*
 Mon ami. Mon amc. *Myn vriendt, Myne ziel.*
 Ma maîtresse est belle, mais elle est cruelle. *Myne minnares is schoon, maar weedt.*
 MONACAL, monacale, *adj.* Monniks, munniks, van een monnik, 't geen van een monnik is.
 Esprit monacal. *Een monniks verstandt, monnikenaart.*
 Vie monacale. *'t Monniken leven.*
 MONACALEMENT, *adv.* Monnikachtig, op zyn monniks, op de wyze der monniken.
 Vivre monacalement. *Op zyn monniks leeven.*
 MONACO, *f. m.* Monoie d'Italie valant un écu. *Zeker Italiaansch geldt dat een ryksdaalder waerdig is.*
 Monaco. Sorte de petite tasse ovale. *Een kous. Een klein eirondt drinkschaaltje.*
 MONARCHIE, *f. f.* *Alleenheersching, eenheersching, eenhoofdige regeering, of heerschappy, Monarchy, koninklyke, of vorstelyke regeering.*
 Hair la Monarchie. *D'alleenheersching haaten, of vyandig zyn.*
 MONARCHIQUE, *adj.* *Eenheerschig, dat door eenen Heer beheerscht wordt.*

words.
Etat monarchique. Een eenheerscbige Staat.

MONARCHIQUÉMENT, *adv.* Eenheerscbelyk, op eene alleenheerscbende, of monarchale wyze.

MONARQUE, *f. m.* Wereldsheerscher, Alleenheerscher, Eenheerscher, Eenigheerscher, een Vorst die alleen heerscht. Een Monarch.

Un grand Monarque. Een groot Wereldsheerscher, een groot oppermagtig Vorst, of Monarch.

MONASTÈRE. Een klooster.

MONASTIQUE, *adj.* Kloosters, kloosterachtig, van een klooster.

Vie monastique. Kloosterleven.

MONCEAU, *f. m.* Tas. Een hoop, een myt, of rook.

Mettre en monceau. Op hoopen stellen.

MONDAIN, mondaine, *adj.* Qui sent le monde & la vanité. Wereldsch, wereldsgyzint, dat naar de werelde en de ydelheit zwiert, of gelykt.

Elprit mondain. Een wereldsch, of vleeschelyk mensch.

MONDAÏNEMENT, *adv.* Wereldsch, wereldslyk, vleeschelyk, op eenen wereldschen zwier, of wereldsche wyze, naar den loop der werelde.

‡ Vivre mondainement. Wereldsch, of op eene wereldsche wyze leeven.

MONDANITE', *f. f.* La vanité de la vie mondaine. Wereldsheit, wereldsgyzintheit, d'ydelheit van 's werelde leven.

Cette mondanité est malféante aux personnes de vôte profession. Die wereldsheit staat qualyk, of past niet wel voor luiden van uwe beroeping, of van uwen staat.

MONDE, *f. m.* L'univers. De werelde. 's Geheel-al.

Description du monde. Wereldsbeschryving, beschryving der werelde.

Le nouveau monde. L'Amérique. De nieuwe werelde. Amerika.

* Monde. Les gens du monde. De werelde, werelde volk, wereldelingen.

* Le monde est aveugle, il ne connoit pas la vertu. De werelde is blindt, zy kent de deugd niet.

* Quiter le monde. De werelde verlaaten.

* Monde. Plusieurs personnes en-

semble. Volk. Veel menschen te zamen.

* Il y avoit quantité de monde. Daar was veel volks.

* Tout le monde le dit. Al de werelde zegt het, of elk zegt het.

* Le grand monde. Les gens de qualité. De Grooten, de aanzienlyken; luiden van aanzien.

* Le monde poli, ou le beau monde. De beschaafde werelde, eerlyke, en geschikte luiden; luiden die wellevende, of welgemanierd zyn.

* Le monde savant. Les gens de lettres. De geleerde werelde. De geleerden, of geleerden.

* Le monde souterrain. D'onderaardsche werelde.

* Savoir son monde. Zyn werelde kennen. Wel in de werelde weeten te leeven; welgemanierd zyn.

* C'est la chose du monde que je crains le plus. Dat vreeze ik allermeest; daar vreeze ik allermeest voor.

* Il paroît le plus civil du monde. Hy schynt de beleefste man der werelde te zyn.

‡ Monde. Domestiques. Volk, huisgenooten.

‡ Tout son monde est venu. Al zyn volk is gekoomen.

‡ Monde. Grande quantité. Een werelde, eene groote menigte.

‡ Un monde de prodiges. Een werelde van wonderen, of zeldzaamheden.

* Aler en l'autre monde. Mourir. Naar de andere werelde gaan. Sterven.

* Mettre un enfant au monde. Acoucher. Een kindt ter werelde brengen. In de kraam komen, een kindt krygen; van een kindt leggen.

Depuis que le monde est monde. Van dat de werelde de werelde is. Van allen tyden af, van 's begin der werelde af.

Penfer en l'autre monde. Songer au Paradis, penfer à la mort. Op d'andere werelde, dat is, op den hemel, of op de doot denken.

Monde, *adj.* Pur, net. Zuiver, onbesmet, rein, onbeulekt.

MONDER, *v. a.* Oter la peau de certaines choses. Afpellen, afschellen, schellen, de schillen afdoen.

Monder de l'orge. Gerst pellen.

Millet mondé. Gepelde Gerst.

Noix mondées. Gechilde nooten.

MONÉTAIRE, *f. m.* Intendant de la monnoie. Algemeene opzichter over de munt; Keurmeester der munte.

MONITION, *f. f.* Vermaning, waarschouwing, afskondiging.

MONITOIRE, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een Afkondiging in de Roomsche Kerke, waar door de Priester iemand in den ban doet, die iets gesloten heeft, indien by zynen dieffial niet openbaart, en 's geslote weder geest.

MONNOIE. Voyez monnoie.

MONOCORDE, *f. m.* Instrument de Musique à cordes. Hakbordt, Cymbaal. Zeker snaarspeeltuig.

MONOGRAMME, *f. m.* Een naamcyffergetal.

MONOÏAGE, *f. m.* Munting, geldtmunting, 's geldt munten.

Pas un auteur n'a parlé de la machine avec laquelle le monoïage étoit fait. Geen schryver heeft van 't werktuig gewaagt daar 's geldt munten mee geschiedt.

MONOÏE, *f. f.* Geldt, gemunt geldt.

Batte monnoie. Geldt slaan.

‡ Paier quelqu'un de la même monnoie. C'est lui rendre la pareille. Iemant met gelyke munt betaalen. Gelyk met gelyk vergelden.

Monnoie. Lieu où l'on fabrique les monnoies. De munt, de plaats daar 't geldt gemunt, of geslagen wordt.

Monnoie. Menuës pieces de monnoie, & de bas prix. Klein geldt. Kleine stukjes geldt en van geringe waarde, of waardye.

Donne moi la monnoie d'une pistolle. Geef my eens klein geldt voor een pistool. Anders, wissel my eens een pistool.

MONOIER. Munten, geldt munten, geldt slaan, geldt stemmen.

‡ Ses louanges sont monnoïées. Zyne lofspraaken zyn bestempelt.

MONOIEUR, *f. m.* Een munter, of muntge/el.

Faux monnoieur. Een valsche munter.

MONOPOLE, *f. f.* Impôt sur le peuple. Schassing, of belasting op het volk.

‡ MONOPOLEUR, *f. m.* (Terme injurieux.) Partisan.

Krauwcr, schrobber, pachter. Een scheldnaam waar meeds men de Pachters benoemt.
MONOSILLABE, Monosyllabe, *adj.* Qui n'est que d'une syllabe. *Eenleedig, eensyllig. Dat maar van een lid, van eene letter- of woordtgreep is.*
 Nom monosyllabe. *Een eenleedige naam, een naam van eene lettergreep.*
MONSEIGNEUR, *f. m.* Titre qui se donne principalement aux Prélats, aux Princes & aux Ducs. *Myn Heer. Een eernaam die voo- namentlyk aan Kerkvoogden, Vorsten en Hertogen gegeven wordt.*
 Monseigneur. *C'est le Dauphin de France. Myn Heer. Dat is, de Dolsyn van Frankryk.*
MONSIEUR, *f. m.* *Ce mot étant seul signifie le frère unique du Roi. Dit woordt alleen beteekent den eenigen Broeder des Koninks.*
 Monsieur. (*Terme de civilité.*) *Myn Heer. (Een woordt van beleeftheit.*
 Assurez vous, Monsieur, de mes tres-humbles services. *Verzeeker u, myn Heer, van myne onderdanigste diensten.*
 Monsieur est-il au logis? *Is myn heer, dat is, de Heer van 't huis, 't huis?*
 Monsieur est-il forti? *Is myn Heer uitgegaan?*
 † Faire le Monsieur. *Den jonker, of den heer spelen.*
 † Monsieur. (*Terme ironique.*) *Jonker. (Een spotwoordt.)*
 † Ecoutez Monsieur le sot. *Hoor hier Jonker wil.*
MONSTRE, *f. m.* *Wanschepfel, gedracht, ondie, misgeboorte, schrikdies. Moniter.*
 Monstre marin. *Een zeedgedocht, of zeemonster.*
 * Monstre. Méchant homme. *Gedocht, monster, een boos, of schelms mensch.*
 * C'est un monstre qu'on devoit exterminer. *'t Is een gedocht dat men behoorde van kant te helpen, of te verdelgen.*
 * Monstre. Sentiment pernicieux. *Gedocht. Een gedochtelijk, schrikkelijk, of afgryfselyk gevoelen.*
 * Cela est un monstre dans la morale. *Dat is een gedocht, of een gedochtelijk gevoelen in de zedeleer.*
MONSTRUEUX, monstrueuse,

adj. *Afreux. Wanschapen, gedochtig, gedochtelijk, wanschapig, misfaltig, verschrikkelijk, ysselyk, vervaarlyk, schrikkelijk, gruwelyk, afschuwlyk.*
 Opinion monstrueuse. *Een gedochtig, gedochtelijk, of schrikkelijk gevoelen.*
MONSTRUEUSEMENT, *adv.* *Wanschapentlyk, gedochtelijk, op eene gedochtelijke wyze.*
MONT, *f. m.* Montagne. *Berg. Les monts Pirénées. 's Pyrenee'sch gebergte, of de Pyrenee'sche bergen.*
 Le mont Parnasse. *De Parnas, of Zangbergh.*
 Promettre monts & merveilles. (*Pro- verbe.*) *Groote bergen belooven. (Een spreekwoordt.)*
 Mont. (*Terme de Chiromance.*) *De kneukel, of knokkel van de handt.*
MONTAGNARD, *f. m.* *Habitant des montagnes. Een bergbewo- nener. Een bewooner van 't gebergte.*
 Les montagnards. *De bergluiden. De bewooners van 't gebergte.*
MONTAGNE, *f. m.* *Mont. Bergh. Grimper sur une montagne. Eenen bergh opklauteren.*
MONTUEUX. *Voyez plus bas.*
MONTANT, *f. m.* (*Terme de Nou- veau-sicr.*) *De middelstyl van een ven- sterraams.*
 Montant de raquette. *Een groote snaar die overlangs in een kaatsnet loopt.*
 Montant. *Participe. Qui monte. Op- gaande, klimmende.*
 Il reçut un coup de flèche montant à l'assaut. *Hy kreeg een pyl'schoot terwyl hy storm liep; of storm loo- pend kreeg hy een pyl'scheut.*
MONTEE, *f. f.* Escalier. *Trap, wenteltrap, of wendeltrap.*
 Montée de moulin à vent. *De trap van een windmolen.*
 Montée de colonne. *De hoogte van een zuil, of pylaar.*
MONTER. *v. n. & a.* *Opklimmen, opgaan, opstijgen.*
 Monter les degrez. *De trappen op- klimmen, of opgaan.*
 Monter sur une muraille. *Op een muur klimmen.*
 Monter à cheval. *Te paerdt klimmen, of stijgen.*
 * Monter. Parvenir. *Opklimmen, opstijgen, geraaken, komen.*
 * Monter à la souveraineté. *Tot*

d'opperheerschappy opklimmen, of geraaken.
 Monter. (*Terme de Colége.*) *Aler d'une basse classe à une plus haute. Opklimmen, opgaan. Uit een laager school in een hooger gaan.*
 Monter un vaisseau. *C'est y être embarqué. Op een schip zyn.*
 Il montoit alors l'Amiral. *Hy was toen op des Vlootheers schip, of op den Admiraal.*
 Monter, *v. n.* *Aprendre à monter à cheval. Te paerdt leeren ryden, leeren ryden.*
 C'est un Gentilhomme qui monte sous un excellent maitre. *'t Is een Edelman die onder een uitstekend goet meester leert ryden.*
 Monter à dos, ou à poil. *C'est monter un cheval sans selle. Op een bloot paerdt ryden, op een paerdt zonder zaël ryden.*
 Monter en croupe. *Achter op een paerdt ryden.*
 La somme monte à deux cens francs. *De som beloopt, of bedraagt twee hondert gulden.*
 L'armée montoit à vingt mille hommes. *Het leger liep op twintig duizent mannen.*
 Monter. *Devenir en graine. Opfchieten, schieten.*
 Laitué qui monte. *Latou die schiet.*
 Monter un fusil. *Een snaphaan op- maaken, of monteeren.*
 Monter une épée. *Een degen opma- ken, of monteeren.*
 Monter un luth. *Een luit snaaren; snaaren op een luit zetten.*
 Monter en chaire. *Op den prekt'boek klimmen.*
 Monté, montée, *adj. & part.* (*Terme de mer.*) *Voorzien, gemonteert, be- maant.*
 Vaisseau monté de 500 hommes. *Een schip met 500 mannen, eeters, of koppen bemant.*
 Navire monté de quarante pièces de canon. *Een schip gemonteert met veertig stukken, of dat veertig stuk- ken voert.*
 † MONT-joie, *f. f.* (*Vieux mot bur- lesque.*) *Grande quantité. Een groote menigte, een groote hoop.*
MONTOIR, *f. m.* *L'apui du pié gauche sur l'étrier. Het stuygzer. Het onderste des stuygeugels van de sinker voer.*
 Le pié du montoir, ou le pié de l'étrier. *C'est le pié gauche du che- val. Het stuygbeen, of stuygeugel- been.*

been. *Het slinker been van een paerdt.*
 Le pié hors du montoir. *Le pié droit du cheval. Het rechter been van een paerdt.*
 MONTRE, *f. f.* Horloge de poche. *Een zakuurwerk, een zakhorlogie.*
 Monter une montre. *Een zakuurwerk opwinden.*
 Montre sonnante. *Een slaguurwerk, een slagwerk.*
 † Montre d'ivrogne. *Een dronkemans horlogie. Een zakuurwerk dat slinks en rechts opgewonden wordt.*
 Montre. *Ce que le marchand, ou l'artisan expose sur sa boutique. Echantillon. Toon. Al 't geen een koopman, of handwerker voorzet. Staal, monster van eenige koopmanschap.*
 Montre de patissier. *De toon van een pasteibakker.*
 Montre de mercier. *De toonrekken van een Franche kramer.*
 Montre de cartes. *Pen groot kaartblad dat de kaartmakers voor hunne winkels hangen.*
 Montre d'orgue. *De monsterorgelpypen, of groote orgelpypen.*
 * Faire montre de son courage. *Zyne dapperheit toonen, laten zien, of laten blyken; blyken van zyne dapperheit geeven.*
 Montre. *Revié de foldats. Wapenschouw, heirschouwing, montering des krygsvolks.*
 Faire montre. *Wapenschouwen, heirschouwen, moniteren, een monsterring doen.*
 Montre. *Paie de gens de guerre. Befolding, of soldye van 's krygsvolk. Leening, maandgeldt.*
 Recevoir montre. *Leening ontfangen.*
 MONTRER, *v. a.* Faire voir, donner à connoître. *Toonen, wyzen, doen zien, aanwyzen, aantoonen, te kennen geeven, ontdekken, laten blyken.*
 Monter la folie. *Zyne gekheit soonen, of laten blyken.*
 Monter. *Enseigner. Leeren, onderwyzen.*
 Monter en ville. *Uit leeren gaan.*
 Monter la Géographie. *De Aardsklootkunde, of wereldbeschryving leeren.*
 Monter les talons. *S'enfuir. De hielten laten zien; de vlucht kiezen;*

vluchten.
 Monter au doigt. *Met den vinger aanwyzen.*
 * Monter au doigt. *Faire voir clairement. Met den vinger aanwyzen. Klaarlyk doen zien.*
 Se montrer, *v. r.* Se faire voir. *Zich vertoonen, zich doen zien, zich laten zien.*
 * Se montrer courageux. *Zich kloekmoedig, of dapper toonen.*
 MONTUEUX, *adj.* Plein de montagnes. *Bergachtig, vol bergen, of gebergten.*
 La Savoie est un pais montueux. *Savoijen is een bergachtig landt.*
 MONTURE, *f. f.* Cheval. *Een rypaerdt.*
 Monture de scie. *De montering, of 't hout van een zaag.*
 Monture de fuuil. *De laade van een snaphaan.*
 Monture d'épron. *Het leër, of scheenstuk van een spoor.*
 MONUMENT, *f. m.* Tombeau. *Graf, pronkgraf.*
 On voit plusieurs monumens de marbre des Admiraux d'Hollande dans les Eglises. *Men ziet veele marmere graven der Hollandische Admiralen in de Kerken.*
 * Monument. *Marque de souvenir. Gedenkteken, gedenksuk.*
 * Le temps a éfacé plusieurs monumens de l'antiquité. *De tydt heeft veele gedenktekenen der outheit uitgewischt.*

MOQ.

Se MOQUER, *v. r.* Spotten, gekken, belagchen, de spot steeken, den gek scheeren.
 On se moque de lui. *Men la 'ht met hem, of men scheert met hem den gek; men steekt met hem de spot.*
 Se moquer de tout. *C'est ne s'en pas foucier. Met alles lagchen. Nergens naar vraagen.*
 MOQUERIE, *f. f.* Raillerie. *Gekerny, spotterny, scherfing, uitlagching, uitjouwing.*
 Une sanglante moquerie. *Eene steekende, of gevoelige spotterny.*
 MOQUETTE, *f. f.* Sorte d'étofe veluë. *Tryp. Zekere zachse ruige stoffe.*
 MOQUEUR, *f. m.* Railleur. *Spotter, gekker, scherfser.*
 Moqueuse, *f. f.* Railleuse. *Spotster, gekster, scherfster.*

C'est une franche moqueuse. *Zy is eene rechte spotster.*

MOR.

MORAILLE, *mouraille, f. f.* Instrument pour ferrer le nez d'un cheval. *Een neusnyper. Een nyper dien men de paerden op de neus zet.*
 MORAILLON, *f. m.* (Terme de Serrurier.) *Sluithengsel van een kist, of 't gedeelte dat in 't slot springt. (Een Slotmakers woordt.)*
 MORAL, *morale, adj.* Qui regarde les mœurs. *Zedelyk, zedig, 't geen tot de zeden behoort, dat de zeden betreft.*
 Doctrine morale. *Zedeleer, leere der zeden.*
 MORALE, *f. f.* Partie de la Philosophie, qui traite des mœurs. *Zedekunst, zedeleer, deugdenleër.*
 Morale. *L'art de bien vivre. Zedekunst, de kunst om wel te leeven.*
 Morale Chrétienne. *Morale Paienne. De Christelyke zedekunst. De Heidensche zedekunst.*
 MORALEMENT, *adv.* En homme de probité. *Zediglyk, slichelyk, uiterlyk wel, deugdelyk, deegelyk, als een eerlyk man.*
 Vivre moralement bien. *Uiterlyk wel leeven.*
 MORALISER, *v. n.* De zedeleer voordraagen. *Een zedeles ergens uit haalen.*
 MORALITE', *f. f.* Réflexion morale. *Zedeles, deugdenleer. Onderwys der zeden.*
 MORAVIE, *f. m.* Province héréditaire à la maison d'Autriche. *Mehren, Moravië. Een der Erflanden van 't huis van Oostenryk.*
 † MORBIEU, *morbleu.* Sorte de jurement burlesque. *Slapremens. Zekere spotachtige eedszweering.*
 † Morbleu je trouve la piece détectable. *Slapremens, ik vinde het stuk verfoeijelyk.*
 MORCEAU, *f. m.* Stuk, beet, mondstvol, brok, hacht, deel.
 Morceau de pain. *Een stuk, of hacht broods.*
 Vase rompu en mille morceaux. *Een vat dat in duizent stukken is gebroken.*
 * C'est un bon, friand, ou excellent morceau. *'t Is een goet stuk, een lekker beetje, een dierbaar, of kostelyk brokje. (Dit zegtmn, als men*

van eene kostelyke zaak, of van een schoon en ryk vrouwsperfoon spreekt.)

* Le morceau d'Adam. *C'est la partie du cartilage, appelé larinix, qui avance au devant du cou. Adams appel. Het uitstekend kraakbeenig deel voor aan den hals.*

Morceau d'étoffe. *Een stuk stof.*

MORDACHE, *f. f.* (Terme de Capucin.) *Een mondstuk, of gebit, dat de nieuwelingen der Kapucynen in den mond draagen, als ze de stilzwijgendheid gebroken hebben.*

MORDANT. *Participe. Qui mord. Bytende, dat byt.*

* Mordant. *Piquant, fatirique. Scherp, steekende, schimpachtig, schamper.*

* Eprit mordant. *Een schimpachtig, of schamper mensch.*

Mordant, *f. m.* (Terme d'Imprimeur.) *Een nyper, of knyper. (Een Letterzeters woordt.)*

Mordant, *f. m.* (Terme de Sellier.) *Clou à deux pointes. Een spyker met twee punten.*

MORDICANT, mordicante. *Piquant, acre. Bytende, scherp, steekende, ineetende, invreetende.*

Humeur mordicante. *Een scherpe vochtigheit.*

MORDRE, *v. a.* *Byten, met de tanden vatten.*

Il m'a mordu au bras, ou il m'a mordu le bras. *Hy heeft my in den arm gebeeten.*

* Mordre. *Médire, trouver à redire. Berispen, wraaken, laaken, bekniwbelen, bedillen, widerspreken, met woorden steeken, verachten.*

* Il trouve à mordre aux choses les plus belles. *Hy vindt in de beste dingen iets te laaken.*

* Mordre en riant. *Al laghende steeken. Een heimelyke steek, of streek geeven.*

* Un aveugle y mordroit. *Een blinde zou dat zien, of sasten; de zaak is middagklaar.*

MORDS, *f. m.* *Embouchure de cheval. Gebit, of mondstuk aan den toom van een paerd.*

Mords d'étou. *De bek van een schroef.*

MORE, *f. m.* *Habitant de la Mauritanie. Moor, neger, zwart, mooriaan.*

More, *f. m.* *Le langage des Mores. Moersch; de Negers spraak.*

MOREAU. *Cheval moreau. Che-*

val d'un poil noir fort vif. *Een pik zwart paerd.*

Moreau, *f. m.* *Een net datmen de muilezels aan den hals doet, en daar zy al gaande, gras, of hooi uit eeten.*

MORELLE, *f. f.* *Herbe. Nachtschaas, of nachtschade. Zeker gewas.*

Morelle, *f. f.* *Sorte de grosse cerise. Morel. Morellkers.*

MORESQUE, *f. f.* *Femme de Mauritanie. Een Moorin, een Zwartin, of Negerin. Een Moorsche vrouw.*

Morelque, *f. f.* *Dance des Mores avec des gestes. Een Moorendans, een dans der Mooren met wonderlyk gebaar.*

MORFIL, *f. m.* (Terme de Tailleur.) *De draadt die aan een mes, of schaar blyft als ze gesteepon, gewes, of aangezet zyn.*

MORFONDRE, *v. n.* *Gagner du froid. Verstyven, verkleumen, kout worden.*

* Laisser morfondre quelqu'un. *Le faire atendre inutilement. Iemans laaten staan klappertanden, of laaten staan wachten zonder te antwoorden. Iemans te vergeefs laaten wachten zonder iets te verrichten.*

* Il laisse les créanciers se morfondre à sa porte. *Hy laat de schuldenaars staan klappertanden aan zyn deur.*

* Voilà bien des acheteurs, il ne les faut pas laisser morfondre. *Daar zyn wakker veel kopers, men moet ze niet laten verstyven, of men moet ze aan de gang houden.*

Se morfondre, *v. r.* *Gagner du froid. Verstyven, verkleumen, van koude styf worden.*

* Se morfondre. *Atendre en vain. Te vergeefs wachten.*

* Se morfondre. *Etre froid & languissant. (en parlant des Auteurs.) Verkleumen, kout, slecht, of zenuwloos van schryfstyl zyn.*

* Motin se morfond dans ses vers, & glace ses lecteurs. *Motyn verkleumt in zyne vaerzen, en verstyft zyne lezers.*

Morfondu, *adj.* *Verstyft, koudt, verkleumt.*

Un pauvre morfondu. *Een arm verkleumt mensch.*

* MORGUE, *f. f.* *Sorte de bravade & d'insulte. Trotsheit, hoogmoedt, opgeblazenheit.*

Morgue. *Grande cage grillée dans*

les prisons de Paris. *Een boek, of gat met een tralie in de gevangenis van Parys.*

‡ MORGUER, *v. a.* *Braver quelqu'un, l'insulter. Iemans trotzeren, iemans trotsen, of trotselyk bejegenen; iemans beschimpen, of bespotten.*

De ion large dos il morguoit les spectateurs. *Met zynen breeden rug beschimpte hy de kykers, of aanschouwers.*

MORGUEUR, *f. m.* *Schimper, spotter, snorker, opjnyder, trotzeerder.*

MORIBOND, moribonde, *adj.* *Mourant. Stervende, zielroogende, zielbraakende, dem geest geevende.*

MORIGENE, *adj.* *Bien élevé, bien instruit. Wel opgevoedt, wel opgedragen, wel opgetrokken, wel onderweezen, wel opgebracht.*

MORIGENER, *v. a.* *Corriger, instruire. Bestrafen, straffen, kassiden, onderrichten, onderwyzzen.*

Si vous aviez un brave Père bien morigené vôte fils; il, &c. *Zoo gy als een wakkere Vader uwen zoon wel gestraft had, hy, enz.*

MORILLES, *f. f.* *Sorte de champignons. Moriljes. Zekere slag van kampernoel.*

MORILLON, *f. m.* *Oiseau. Een rofgans. Zekere vogel.*

MORION, *f. m.* *Sorte de casque ancien. Een helm, of stormboed, (voortyts gebruikelijk.)*

MORNE, *adj.* *Obscur, qui n'a rien de vif. Donker, droevig, dat geen levendigheid heeft.*

Couleur trop morne. *Al te droevige verwe, of kleur.*

* Morne. *Peniff, mélancolique. Droevig, zwaarmoedig, droefgeestig, treurig.*

Regard morne. *Een droevig, of donker gezicht.*

‡ MORNIFLE, *f. f.* *Soufflet. Oorbant, klap, klink, oorveeg.*

‡ Il lui donna une mornifle. *Hy gaf hem een klink, of een oorveeg.*

MORPION, *f. m.* *Sorte de petit insecte. Een plarluis, zeker ondiertje dat onder d'oxelen, in de wynbrauwen, en in andere haarige deelen van 't ligchaam groeit.*

MORS. *Voyez mords.*

MORSURÉ, *f. f.* *Een beet met de tanden.*

Morsure de bête venimeuse. *Een beet van*

van een vergiftig dier.
MORT, *f. f.* De doodt. De scheiding van ziel en ligchaam.
 Mourir de mort violente. Een geweldige doodt sterven.
 Etre à l'article de la mort. Aan de poorten des doodts zyn. In doodts noodt zyn, op sterven leggen.
 Mort, *f. m.* Een doode, een gestorvene, een overleedene.
 On l'a trouvé parmi les morts. Men heeft hem onder de dooden gevonden.
 Mort, morte, *adj.* Doodt, gestorven, overleden, ter zielen, uit den rydt.
 Il est mort. Hy is doodt, of ter zielen.
 * Je suis mort. Je suis perdu sans ressource. Ik ben verlooren; ik ben in den grondt bedorven.
 Le banissement est une mort civile. De ballingschap is eene burgerlyke doodt.
 Mort-aux-rats. Arsenic. Rottekruidd.
 Eau morte. Stilstaande water.
MORTADELLE, *f. f.* Sorte de gros saucisson. Zekere dikke metworst.
MORTAISE, *f. f.* (Terme d'Architecture.) Een voore in 't hout daar bouwasten in gevoegt worden.
MORTALITE', *f. f.* Sterfte, doodelyke ziekte.
 La mortalité a été grande cette année. Men heeft dit jaar groote sterfte gehad, of de sterfte is groot geweest van dit jaar.
 Mortalité. Nature mortelle, état mortel. Sterfelykheit, sterfelyke natuur, sterfelyke staat.
MORTEL, (Ce mot se dit en Poësie des hommes.) Sterveling. Dit wordt dichtkundig van de menichen gezegt.
 Le séjour des mortels. La Terre. De woonplaats der stervelingen. De aarde.
 Mortel, mortelle, *adj.* Sujet à la mort. Sterfelyk, gevaarlyk, doodelyk, de doodt onderworpen.
 Peché mortel. De doodtzonde.
 Maladie mortelle. Doodelyke ziekte, of krankheit.
 * Mortel, mortelle. Grand, capital. Doodelyk, groot, voornaamste, gezworen.
 * Ennemi mortel. Een doodsvyandt.
 * Mortel, mortelle. Sensible. Doodelyk, gevoelig, uiterste, groot.
 * Mortel déplaisir. Een doodelyk ver-

driet, een groot hartzweer.
MORTELLEMENT, *adv.* A mort. Doodelyk, tot de doodt.
 Mortellement blessé. Doodelyk gequest.
 Hair mortellement. Doodelyk haaten. Eenem doodelyken haat toedragen.
 Pécher mortellement. Doodelyk zondigen, doodtzonde begaan.
MORTE-PAIE, *f. m.* Soldat gagé pour sa vie. Een soldaat die zyn leven lang bezoldigt is.
MORTE-SAISON, *f. f.* Le temps où l'on ne fait rien. Doodtsche rydt, slechte rydt. De rydt dat er niet te doen valt.
MORTIER, *f. m.* Vaisseau pour piler. Vysel, mortier waar in men iess sloot, of stampt.
 Mortier. Pièce d'artillerie courte & de gros calibre. Een mortier. Een kort wyt stuk gescht, om bomben te schieten.
 Mortier. Sorte de bonnet de velours que portent les Prédidens des Cours souveraines. Een sluweels muts die de Voorzitters in de hooge Gerechtsboven draagen.
 Mortier. Chaux détrempee avec du sable. Kalk met zant beslagen.
 Mortel.
 Faire du mortier. Kalk beslaan.
MORTIFICATION, *f. f.* Macération. Dooding des ligchaams, ligchaamsquelling, onderbrenging des ligchaams.
 Faire de grandes mortifications. Zyn ligchaam zeer quellen, of veel quelling aandoen.
 * Mortification. Honte, afront qu'on reçoit. Beschaming, schande, verachting, hoon, smaadt, oneer, schimp.
 * Je dis cela pour sa mortification. Ik zegge dat tot zyne beschaminge.
MORTIFIER, *v. a.* Dompter, réprimer. Dooden, temmen, bedwingen, t'onderbrengen, bestraffen.
 Mortifier sa chair, ses passions. Zyn vlesch, zyne hartstochten temmen, of t'onderbrengen.
 * Mortifier. Faire honte, ou afront à quelqu'un. Beschaaamen, verachten, beschaams maaken, hoonen, smaaden, schande aandoen, ontreen.
 Mortifier, *v. n.* Faisander. Besterven; 't vlesch een weinig laten aankoomen om 't mals te maaken.

Laïffer mortifier la viande. 's Vlesch laten besterven.
MORTUAIRE, *adj.* Qui regarde les morts. Van de dooden, 't geen op de dooden ziet, 't geen tot de dooden behoort.
 Drap mortuaire. Een lykklaken.
 Maison mortuaire. Een sterfshuis.
 Mortuaire, *f. m.* Lykdienst. De dienst voor eenen overledenen.
MORUE, *moluë*, *f. f.* Poisson. Abberdaan, zoute visch.
 Moruë salée qui vient de Terre neuve. Bakeljaww. Terraneussche zoute visch.
 Moruë fraîche. Kabbeljaww.
MORVE, *f. f.* Ecoulement de flegme par le nez. Snot, snotterigheid, ontlooping van vochtigheid door de neus.
 Cheval qui jette la morve. Een paerd dat snotterig is, of snot uitsmyt.
 Morve, *f. f.* Il se dit des laitües & de la chicorée. Een verrotting die de latuw en suikrei onderworpen is.
 Nos laitües ont la morve. Onze latuw is aan 't rotten.
MORVER, *v. n.* (Terme de Jardinier.) Vergaan, verrotten. (Een Tuinmans woordt.)
 Notre chicorée morve. Onze suikrei verrot.
MORVEUX, *morveuse*, *adj.* Besnot, snotterig, snotachtig.
 Cheval morveux. Een snotterig paerd.
 Morveux, *f. m.* Petit garçon qui a de la morve au nez. Een snotterik, een snotjongen. Een jongen wiens neus besnot is.
 Morveuse, *f. f.* Petite fille qui a de la morve au nez. Een besnotmeisje. Een meisje wiens neus besnot is.

MOS. MOT.

MOSAÏQUE, *f. f.* (Terme d'Architecture.) Ingelegt werk; werk van kleine stukjes ingelegt, 't zy van hout, of van steen.
MOSQUEE, *f. f.* Temple des Turcs. Een turksche tempel, of kerk; een moskee.
MOT, *f. m.* Een woordt.
 Un méchant mot. Een quaadt, of ondu: end woordt.
 Traduire de mot à mot. Van woordt tot woordt overzetten, vertolken.

of *vertaalen*.
 Un bon mot. Mot plaisant. Een *koddig*, of *aardig zeggen*; een *geestig*, *kluchtig*, of *behaaglyk woordt*.
 Mot. Petite lettre. Een *woordtje*, een *klein briefje*.
 Ecrire un mot à un ami. Een *woordtje aan een vriendt* *schryven*.
 * Prendre au mot. Op 't *woordt toestaan*, of *vatten*; *aanneemen 't geen iemand aanbiedt*.
 * Avoir le mot pour rire. *Wat wettzen voort te brengen om te laghen*, of *een woordt dat snaaks*, *kluchtig*, of *aardig is*.
 * Il n'y a qu'un mot qui serve: Il faut parler franc & sincerement. Een *woordt moet zoo veel gelden als duizent: men moet vry uit en oprecht spreken*.
 * En un mot. En *peu de mots*. Met *een woordt*. In *weinig woorden*.
 Mot. Offre. *Woordt, bodt, aanbieding*, *uitloving*.
 Prendre quelqu'un au mot. *Iemant op 't woordt vatten*.
 Mot. Mot du guet. *Het woordt van de wacht*.
 Donner le mot. *Het woordt geeven*.
 * A demi-mot. *Met een half woordt*.
 * Il ne faut qu'un demi-mot aux savans. *Den geleerden is een half woordt genoeg*.
 MOTE, motte, *f. f.* Morceau de terre dans les champs labourez. Een *klomp*, of *kluis aarde in geploegt landt*.
 Rompre les motes. *Eggen; de kluiten breeken*.
 Mote. Coline, éminence. Een *kluit*, een *heuveltje*, of *hoogte*.
 Mote. Petite éminence au dessus de la matrice. *Venusberg*, *maagdenberg*. Een *kleine hoogte boven de lysmoeder*.
 Mote à brûler. Een *plagge van run gemaakt om te branden*.
 Mote d'arbre. *Aardtklomp*, *worselaarde*, die *aan den wortel van eenen boom blyft hangen als by uitgehaalt wordt*. (Een *Hoveniers woordt*.)
 Lever un arbre en mote. (*Quint. Jard.*) Een *boom met de aarde aan den wortel uitbaalen*.
 MOTELLE. Voyez Lote.
 Se MOTIR, *v. r.* (*Terme de Chasse*.) *Zich achter een heuveltje verschuilen*, of *verbergen*.
 MOTET, *f. m.* (*Terme de Musi-*

que.) Een *kort zangstuk op de maat gedicht*.
 MOTEUR, *f. m.* Qui meut. *Beweeger, beweegende oorzaak*.
 Sage moteur de l'univers. *Wyze. Beweeger van 't geheel-al*.
 * Moteur. *Celui qui conduit une affaire. Beweeger, aanlegger, aanleider, bestierder eener zaake*.
 * Vous êtes sans doute le premier moteur de ces conseils. *Gy zyt buiten twyfel d'eerste aanleider van dien raadt*.
 MOTIF, *f. m.* Fin, but. *Raifon, cause. Beweegreden, beweegende oorzaak, einde, oogwit, reden*.
 Les motifs de la guerre. *De redenen des oorlogs*.
 De son propre motif. *Uit zyn eige beweging*.
 MOTRICE, *adj.* Qui meut. *Beweegende, 't geen beweegt*.
 MOTRICE, *adj.* Qui meut. *Beweegende, 't geen beweegt*.
 Faculté motrice. *'s Beweegend vermogen, de beweegende kracht*.

MOU.

MOU, mole, *adj.* *Week, zacht, gedwee*.
 Un corps mou. Een *gedwee*, of *zacht ligchaam*.
 Mou, *f. m.* Poumon de bœuf. *Offenlong*.
 † MOUCHARD, *f. m.* Sorte d'espion critique, qui observe tout, pour s'en moquer. *Eenbedilal. Een berispeer, of hekelaar die op alles let om 'er mee te spotten*.
 Mouchard. *Sorte d'espion de ville. Een Stadts spion, een die alles doorsnuffelt wat 'er in de stadt omgaat, om 'er zyn tanden mee te stoken*.
 MOUCHE, *f. f.* Een *vlieg*.
 Mouche. Guêpe. Een *wespe*, of *hommelby*.
 Mouche acatique. Een *watervlieg*.
 Mouche à miel. *Abeille. Honigby, by, bie*.
 † Faire d'une mouche un éléphant. *Van een vlieg een olyfants maaken; (wy zeggen boertende) van een veest een donderslagh maaken. Een kleine zaak wonderlyk vergroeten*.
 * On ne fait bien souvent quelle mouche le pique; Il s'irrite pour rien. *Men weet waarom dat hy quaadt wordt; om een beusjeling*

wordt by quaadt.
 † C'est une fine mouche. *C'est une rusée. Dat is een looze feeks, een loos vrouwenwens*.
 * Prendre la mouche. *Se fâcher prouement. Opstuurven, opuligen, om een beusjeling quaas worden*.
 Mouche de Dames. Een *plasterje dat de Juffers in 't aangezicht draagen*.
 MOUCHERON, *f. m.* Een *musge*, een *vliegje*.
 MOUCHER, *v. a.* *Snuiten, de neus snuiten*.
 Moucher un enfant. Een *kindt de neus snuiten*.
 Moucher de la chandelle. *De kaers snuiten*.
 Se moucher, *v. r.* *Zyn neus snuiten*.
 † Il ne se mouche pas du pied. (*Prov.*) *Hy staat niet stil*. (Een *spreekw.*)
 Naar de letter: *Hy snuit zich niet met den voet*.
 MOUCHET, *f. m.* Oiseau de proie. Een *havik*, 't *mannetje des sperrevers. Zekere roofvogel*.
 MOUCHETER, *v. a.* *Marquer de plusieurs petites taches noires un fond blanc. Sprenkelen, sprikelen, spikkelen. Eenen witten grondt met zwarte vlakjes spreken, of vlakken*.
 Moucheter. (*Terme de Decoupeur.*) *Verscheidene afbeeldsels op stoffe maaken, of met den deurslagh slaan*.
 Moucheter de la toile de coton. *Ka-toen drukken*.
 MOUCHETTES, *f. f.* *Snuiters, kaersnuiters*.
 Mouchettes. (*Terme de Menuisier.*) *Zekere slagh van scharve*.
 Mouchettes. (*Terme d'Architecture.*) *De kroon van eenig gesneden werk aan een zuil, of pilaar*.
 MOUCHEURE, *f. f.* *Gepikeerde stoffe, of stoffe waar op verscheidene figuren, of afbeeldsels gesneden zyn*.
 MOUCHEUR de chandelle, *f. m.* Een *kaersnuiters*; een *die de kaers snuit onder de Toneelspeidersen*.
 MOUCHOIR, *f. m.* *Neusdoek, snuitdeck*.
 Mouchoir de cou. Een *baitsdoek*.
 † Mouchoir. *Torche-cu. Een aarswisch*.
 MOUCHURE, *f. f.* *Snuitel, kaerssnuitel*.

MOUDRE, *v. a.* Maalen.

Moudre du blé. Kooren maaten.

‡ Il fat moulu de coups. Hy wierdt murw geslagen.

‡ **MOUE**, *f. f.* Sorte de grimace. Grynzing, bespotting met uitgesteekte lippen, beguiching.

‡ Faire la mouë à quelqu'un. Iemant toegrynzen, of de guig na steeken.

MOUELE, moueleux. *Voyez* Moile &c.

MOUELON. *Voyez* Moilon.

MOUFLÉ, *f. f.* Sorte de gans fourez. Gevoerde handschoen, handschoen, om in den winter med te arbeiden.

Moufle. (*Terme d'Architecture.*) Een winde, windtaas, of katrol daaren iets meeds opbyst.

MOUFTI, *f. m.* Le chef de la religion des Turcs. *De Musti*, of *Turksche Opperpriester.*

MOUILLAGE, *f. m.* Endroit de mer propre à donner fond, ou à jeter l'ancre. *Ankergronds.* Een bequaame plaats in zee om te ankeren.

MOUILLER, *v. a.* Tremper dans l'eau. Nat maaken, natten, in 't water steeken, weiken, of weeken.

Mouiller, *v. n.* Jetter l'ancre. *Het anker uitwerpen, ten anker komen, ankeren.*

Nous mouillâmes devant Diepe. *Wy ankerden voor Diepe; wy quamen voor Diepe ten anker.*

‡ **MOUILLETTE**, *f. f.* Een lang sneetje broods 't welk men in een zoek gekookt ei doopt.

MOUILLE-BOUCHE. Een soppige peer.

MOUILLOIR, *f. m.* Petit vase où les fileuses mouillent leurs doigts. Een natbakje. Een klein bakje daaren de spinsters haare vingeren in nat maaken.

MOUILLURE, *f. f.* Bevochtiging, begieting, natmaking, besproeiing.

Mouillure, *f. f.* (*Terme de Jardinier.*) Een ruime begieting, of besproeiing van water. (Een Tuiniers woordt.)

MOULAGE, *f. m.* (*Terme de Potier.*) Gevormde estrikken, vierkanste ongebakke vlersteenen.

MOULE, *f. m.* Een vorm om iets in te gieten.

Jetter une figure en moule. Een beeldt,

of afbeeldsel gieten.

Moule. (*Terme de Chandelier.*) Een kaersvorm.

Moule. (*Terme de Potier.*) Een steenvorm.

Moule, *f. f.* Petit poisson à coquille. Een mossel. Zekere kleine schulpvisch.

Moules. Coquilles pour faire des grottes. Zeeschulpen, om versierde spelonken van te maaken.

MOULER, *v. a.* Jetter en moule Gieten, in een vorm gieten, afgieten.

Mouler. (*Terme de Potier.*) Vormen. De aarde in een vorm doen.

Mouler du bois. (*Terme de Marchand de bois.*) Het hout meesen, stapelen, of in laagen leggen.

Se mouler, *v. r.* Se former dans le moule. Gegooten worden.

* Se mouler sur quelqu'un. C'est le prendre pour modèle. Iemant ten voorbeeldt stellen; iemant navolgen, iemants voorbeeldt volgen.

MOULETTES, *f. f.* Sorte de petites coquilles. Zekere kleine grottschulpen.

MOULEUR de bois, *f. m.* Houtkeurder, keurmeester van 't brant-hout.

MOULIN, *f. m.* Molen, meulen.

Moulin à eau. Watermolen.

Moulin à vent. Windmolen.

Moulin à papier. Papiermolen.

Moulin à bras. Een handmolen.

Moulin à poivre. Een pepermolen.

Moulin à bled. Een koorenmolen.

Moulin à faire de la moutarde. Een mostaartmolen.

MOULINET, *f. m.* Een klein molentje.

Moulinet à faire du chocolate. Een kerrenstok om Chokolaade te maaken.

Moulinet. Bâton pour ferrer une charette de foin, ou de blé. Een weesboom, die men op de hoorwagens, of korenwagens bindt.

Moulinet. Sorte de croix de bois qu'on met à côté des barrières. Een draaiboom, die men op de hoeken der wegen stelt, daaren een slagboom staat.

Moulinet. Sorte de tour d'escrime. Een omdraaiing die men met een hellebaardt, of ander wapentuig doet, om af te keeren.

MOULU, mouluë, *part. du verbe moudre.* Réduit en farine. Gemaal, tot meel gemaakt.

Moulu de coups. Bont en blauw geslagen; murw geklopt.

J'ai le corps moulu. Myn leden zyn als gerabraaks; al myn leden doen my zeer.

MOULURE, *f. f.* (*Terme d'Architecture & de Menuiserie.*) Gesneden, of uitgecruwen loofwerk aan gebouwen, of aan schrynwerk.

MOURANT, *f. m.* Een stervende, een zielstoogende; een die sterft, een die op sterven legt.

Mourant, mourante, *adj. & part. Quynende, stervende, hangende, ter doods hellende, zielstoogende, ongenoezlyk.*

Vie mourante. Een quynend, of ongenoezlyk leven.

Teint mourant. Een doodsche verwe.

Bleu mourant. Bleekblauw.

MOURIR, *v. n.* Sterven, overlyden, 't leven verliezen, den geest geeven, ter zielen vaaren, mit den rydt scheiden.

Il mourut de sa blessure. Hy stierf, of overleedt van zyne wonde.

* Mourir au monde. Quitter les plaisirs du monde. De wereldt afsterven: De genoegten der wereldt verlaaten.

* Mourir d'amour. Van liefde sterven, of verquynen.

* Mourir de déplaistr. Van verdriet, of hartzweer sterven.

* Mourir de rire. Zich doods lagchen, zich te barsten lagchen. Overdadij, of overmatig lagchen.

* Mourir d'envie de faire quelque chose. Van begeerte sterven, of branden om iets te doen.

Se mourir, *v. r.* Mourir. Sterven, zielsoogen, zielbraaken, op zyn uiterste leggen, op sterven leggen.

Il se meurt. Hy legt op sterven, hy sterft.

Nous nous mourons tous les jours. Wy sterven alle dage.

MOURRE, *f. f.* Sorte de jeu. *Het vinger spel, vingerkaveling, vinger raadsel.* Een Italiaansch spel waaren in men schielyk eenige vingers opsteekt en een ander laat raaden hoe veel er zyn.

MOUSQUET, *f. m.* Musket, handsbuis, roer.

Porter le mousquet. 't Musket draagen, een muskettier zyn.

* Mousquet. Mousquetaire. Roerschutter, buschieter, schutter, muskettier.

Ttt

MOUS-

MOUSQUETADE, *f. f.* Coup de mousquet. *Een musketschoot, of musketfcheut.*

MOUSQUETAIRE, *f. m.* Fantassin qui porte le mousquet. *Een muskettier. Een schutter, een soldaat die een musket voert.*

Mousquetaires, *f. m.* Cavaliers qui servent tant à pié qu'à cheval. *Roerruiters. Ruiter die zoo wel te voet als te paerde dienen.*

Mousquetaires gris. *Roerruiters die grauwe paerden hebben.*

Mousquetaires noirs. *Roerruiters die zwarte paerden hebben.*

MOUSQUETERIE. L'office de mousquetaire. *Schutterfchap, muskettierfchap.*

Mousqueterie, *f. f.* Décharge de mousquets. *'t Lossen van muskettier, 't schieten met musketten.*

MOUSQUETON, *f. m.* Sorte de fusil court. *Een kort wyt roer, een musketton.*

MOUSSE, *f. f.* *Mos, boommos.*
Oter la mouffe des arbres. *De mos van de boomen afdoen.*

* Mouffe de savon, ou de savonnette. *C'est l'écume. De schuim van de zeep.*

MOUSSELINE, *f. f.* Sorte de toile fort claire. *Dundoek, Neteldoek, Kamerikdoek.*

MOUSSER, *v. n.* (*Ce mot se dit de la savonnette & du savon,*) jeter de l'écume. *Schuimen, schuim opwerpen.* (Dit wordt van de zeep gezegt.)

Savon qui mouffe bien. *Zeep die wel schuimt.*

MOUSSERON, *f. m.* Sorte de champignon qui croit sous la mouffe. *Zekere eetbaare kampernoelje, die onder 't mos waf.*

MOUSSU, mouffuë, *adj.* *Mosachtig, bemost, vcl mos.*

Arbre fort mouffu. *Een zeer bemoste boom.*

MOUSTACHE, *f. f.* *Knevel, knevelbaard.*

Relever la moustache. *De knevels opzetten, of opstryken.*

† Relever la moustache. *Reprendre, corriger quelqu'un. Iemant heekelen, doorneemen, doorhaalen, of doorstryken.*

MOUT, *f. m.* Prononcez *Mou*. Vin doux. *Most, zoese wyn.*

MOUTARDE, *f. f.* *Mostaart, mostert.*

† C'est de la moutarde après diné.

C'est-à-dire, on n'a plus besoin de cela. Dat is mostert na de maaltyt; dat zyn wygen na Paaſchen. Dat is, dat men iets niet meer van nooden heeft.

MOUTARDIER, *f. m.* *Mostaartpot.*

MOUTON, *f. m.* *Een hamel, een ſchaap.*

Mouton bien gras. *Een vet ſchaap.*

Mouton de cinq quartiers. *Bête à laine d'Afrique. Een Afrikaanſch ſchaap, met een zeer vette en lange ſtaert.* (Naar de letter; een ſchaap met vyf bouten, om dat de ſtaert zoo zwaar en vet is.)

Mouton. Chair de mouton. *Hamelenvleesch, ſchaapenvleesch.*

Manger du mouton. *Hamelenvleesch eten.*

Mouton. (*Terme de careſſe.*) Mon mouton, mon petit mouton. *Myn lam, myn ſchaapje, myn lammetje.* (Een liefkoozend woordt.)

Moutons de caroffe. *De pilaaren van een koest.*

Mouton. (*Terme d'Architecture.*) *Een hei, of heiblok waar maede men paalen in de aarde heit.*

† Retournons à nos moutons. *Retournons à nôtre discours. Laat ons tot onze reden wederkeeren.*

MOUTONNER, *v. n.* (*Terme de mer.*) *Bruifchen, met groote gebouwen wip opſchuimen.*

MOUTURE, *f. f.* Ce que le meunier prend du grain qu'il fait moudre. *Maalrecht, molenaars recht.* *'t Geen de molenaar van 't kooeren neemt dat hy maalt.*

Mouture. *Farine mouluë. Gemaalen kooeren, meel.*

Voilà de la bonne mouture. *Dat is ſchoon meel.*

MOVANCE, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) *Dépendance. Aſhanging, aanhang, toebehoorte, onderdanigheit.*

Mouvance de fief. *Aſhanging van een leen.*

MOVANT, *adj.* *mouvante, adj.* Qui dépend, ou relève. *Aſhangend, aſhangig, toebehoortig, onderdanig.*

Fief movant d'un autre. *Een leen aſhangende van een ander.*

Mouvant, *adj.* *mouvante.* *Quin'est pas ferme. Beweegende, beweeglyk, beweegbaar, onvaſt, dryvende, driffig, vlottens, vlot.*

Sable movant. *Dryfzand.*

MOUVEMENT, *f. m.* *Beweeving, roering, loop.*

Le mouvement des étoiles. *De beweeving, of loop der ſtarren.*

Le mouvement du fang. *De beweeving, of omloop des bloes.*

Le mouvement perpetuel. *De gedurige, of eeuwigdurende beweeving.*

Mouvement, *f. m.* (*Terme d'Horlogeur.*) *Le corps d'une horloge. Een gaande werk; een uurwerk.*

* Mouvement. *Volonté. Beweeving, wil, zin.*

* Cela ne vient pas de son propre mouvement. *Dat komt niet uit zyn eige beweeving.*

* Mouvement. *Penſée, ſentiment. Beweeving, gedachte, gevoelen.*

* Il n'a aucun mouvement de prier Dieu. *Hy heeft de minſte beweeving niet om Godt te bidden.*

* Mouvement. *Troubles. Onluſten, onruſt, berouerten, oorlogh.*

* Pacifier les mouvemens d'une Province. *De onluſten van een Landsſchap ſtillen.*

* Mouvement. (*Terme de guerra.*) *Beweeving, verplaatſing van 't leger.*

* Faire divers mouvemens. *Verſcheidene beweevingen maaken.*

* Etre toujours en mouvement, ou en action. *Alstyt in beweeving, of in beezigheid zyn.*

* Il s'est bien donné du mouvement là-deſſus. *C'est-à-dire, il s'est bien intrigué dans cette affaire. Hy heeft daar eene groote beweeving over gemaakt. Dat is, hy heeft die zaak wel bekuipt, of daar veel om te doen gemaakt.*

Mouvement de trépidation. (*Termes d'Aſtronomie.*) *Beweeving der waggelinge.* (Woorden der Sterrekunde.)

MOUVOIR, *v. a.* *Remuer, pouſſer. Beweegen, roeren, verroeren, voortſtooten, voortdryven.*

Mouvoir un corps. *Een ligchaam beweegen.*

La grace efficace meut le libre arbitre. *D'uurwerkende genade beweegt den vryen wille.*

* Mouvoir. *Exciter, porter. Beweegen, aanzetten, aanporren, aandryven, toe brengen.*

* Qui vous a mit à cela? *Wie heeft u daar toe bewogen, of toe gebracht?*

Il s'est mit un différent. *Daar is een geſchil gerezen, of opgerezen.*

MOZ.MUA. MUE.

Se mouvoir, v. r. Se remuer. *Zich bewegen, zich verroeren.*
 Je ne puis me mouvoir. *Ik kan my niet verroeren, of bewegen.*
 MOZETTE. *Voyez mofette.*

MUA. MUE.

MUABLE, *adj.* Sujet au changement. *Veranderlyk, wisselvallig, wisselbewrig, wisselbaar, vergangelyk.*
 Les choses muables & passagères. *De veranderlyke en vergangelyke dingen.*
 MUANCE, *f. f.* (Terme de Musique.) *Een verandering van nooten in de zangkunst.*
 MUE, *f. f.* C'est lorsque les oiseaux changent de plumes. *Ruijing, veruwing. Het ruijen, of veruieren der vogelen.* Dat is, als de vogels van velren veranderen.
 Oiseaux qui sont en muë. *Vogels die ruijen, of veruieren; vogels die in 't ruijen, of veruieren, zyn.*
 Muë. La dépouille de la peau des vers à soie. *Vervelling, of 't veruieren der zywormen.*
 Muë. Espèce de cages sans fond pour mettre une poule avec ses poulets. *Een wereldt, een kiekenkooi. Een groote stulpkooi waar onder men een hen men kuikens zet.*
 MUER, *v. n.* (Ce mot se dit des oiseaux qui changent de plumes.) *Ruijen, veruieren, van veeren veranderen.* (Dit wordt van de vogelen gezegt.)
 Muër. (Ce mot se dit du changement de peau des vers à soie.) *Vervellen, van vel veranderen.* (Dit wordt van de zywormen gezegt.)
 MUET, müette, *adj.* *Stom, spraakloos, zonder spraak.*
 Muët comme un poisson. *Zoo stom als een visch.*
 Demeurer muët devant ses juges. *C'est demeurer sans réplique. Stom voor zyne rechters blyuen. Zonder wederantwoords in een geding blyuen staan.*
 Muët, *f. m.* *Een stomme, een stom mensch.*
 Müette, *f. f.* *Een stom vrouw-mensch.*
 Vin muët. *Stomme wyn.*
 Muët, müette. (Terme de Grammaire.) *Stomme.* (Een woordt der Spraakkunst.)
 H. müette. *H. non aspirée. Een stom-*

MUF. MUG.

me H. Een H. die niet nitgeblazen wordt.

MUF. MUG.

MUFLE, *f. m.* La partie la plus basse de la tête de certains animaux. *De muil, of smoel van zekere dieren.*
 Musle de beuf. *Demuil, of smoel van een os.*
 † Donner fur le muëte à quelqu'un. *Iemant op de smoel kloppen, iemant wat voor den muil geeuen.*
 Musle de lion. *Sorte de plante. Leewenmuil. Zeker gewas.*
 MUGE, *f. m.* *Sorte de poisson. Zekere zeevyver-en riviervisch, met een groot dik hoofdt, (mogelyk puitaal.)*
 MUGIR, *v. n.* (Cemot se dit du cri naturel des beufs, des vaches & des taureaux.) *Loeijen, bulken.* (Dit wordt van 't natuurlyk geschreeuw der ossen, koeijen, en stieren gezegt.)
 * La mer mugit d'une manière éfroiable. *De zee loeit, of gonst op eens veruuarlyke wyze.*
 * Les volcans mugissent d'une manière éfroiable. *De vuurbergen loeijen veruuarlyk, of op eens veruuarlyke wyze.*
 MUGISSEMENT, *f. m.* Le cri naturel du taureau, du beuf & de la vache. *Geloei, gebulk. 's Natuurlyk geschreeuw der stieren, ossen en koeijen.*
 * Les mugiffemens de la mer. *'s Gebruisch, het bruischen, of 't gonzen der zee.*
 MUGLER. *Voyez meugler.*
 † MUGOT, *f. m.* *Argent caché. Spaarpot, gespaart, of verborgen geldt.*
 † On lui a derobé son mugot. *Men heeft hem zyn spaarpot geluift, of geligt.*
 MUGUET, *f. m.* *Sorte de fleur. Walmeester, leverkruidt. Zekere bloem.*
 † Muguet. (Vieux mot burlesque pour dire,) un galand bien ajuité. *Een pronker, een mooie opgeschikte vryer, of minner.*
 MUGUETER, *v. a.* *Ergens op loeren, op doelen, of het oog op hebben.*
 Les Princes voisins muguètent cette place. *De nabuurige Vorsten loeren op die plaats.*

MUI. MUL. 515

Il y a longtemps qu'il muguète cette fille. *Hy heeft al voor lange tydt 's oog op dat meisje gebads.*

MUI. MUL.

MUI, *f. m.* *Sorte de tonneau à metre du vin. Een oxhoofdt. Zekere wynton.*
 Un mui de vin. *Een oxhoofdt wyn.*
 Un mui de ble. *Un mui de sel. Een muddekoren. Een zak zout.*
 Mui de charbons de bois. *Een zak houtskoolen.*
 Mui de plâtre. *Een loopen kalk.*
 MULE, *f. f.* *Muil, muilselein. Een beest van een eselen merrie geteelt.*
 † Elle est fantaique comme une mule. *Zy is zoo koppig als een muil.*
 † Ferrer la mule. *Ergens op schachteren, iets dierder, of hooger aantekenen als men 't gekocht heeft.*
 Mule. *Engelureaux talons. Kakhiel, winterhiel, de kouw, of winter in de hielen.*
 Mules. *Pantoufles. Muilen die men aan de voeten draagt.*
 Mule. *Tasde hooi. Een hooimyst, een hoop, of rook hooi.*
 MULET, *f. m.* *Muil, muilselein. Een beest van een paerds en eselen, of van een esel en merrie geteelt.*
 † Garder le mulet. *Atendre longtjems. Lang wachten, lang staan wachten.*
 MULETIER, *f. m.* *Muil-eselhoe-der, muil-eseldryver.*
 MULETTE, *f. f.* *Le gefier des oiseaux de fauconnerie. De maag der vogelen van de valkeniajt.*
 MULO, *f. m.* *Sorte de fouris champêtre. Veldtmuis, aardtmuis.*
 MULTIPLIABLE, *adj.* *Vermeeningvuldiglyk, vermeeningvuldigbaar, dat vermeeningvuldigt kan worden.*
 MULTIPLICATEUR, *f. m.* (Terme d'Arithmétique.) *'s Vermeeningvuldigend getal.*
 MULTIPLICATION, *f. f.* (Terme d'Arithmétique.) *Opklimming, vermeeningvuldiging, optelling.*
 MULTIPLICITE, *f. f.* *Multitudede. Meenigte, veelheit, een groote hoop.*
 Multiplicité de possesseurs. *Een meenigte bezitters.*
 MULTIPLIER, *v. a. & n.* *Vermeeningvuldigen, vermeerderen, opklimmen, verhooggen, hooger worden.*

Multiplier les richesses. *De rykdommen, of goederen vermeerderen, of vermenigvuldigen.*
 Multiplier une somme. *Fen geheel, of eene somme vermenigvuldigen.*
 Multiplier. *(Terme d'Arithmetique.) Optellen, opklommen, vermeerderen, 't getal vermenigvuldigen.*
 Cela multiplie à l'infini. *Dat vermeerders, of klimt op tot het oneindige.*
 MULTITUDE, *f. f.* Een menigte, een groote hoop, een schaare.
 Une grande multitude de peuple. *Een groote schaare volks.*

MUN. MUR.

MUNIER. *Voyez Meunier.*
 MUNIR, *v. a.* Pourvoir de toutes les choses nécessaires. *Van alles voorzien, of verzien, van alles bezorgen, van alle noodzaaklyheden voorzien.*
 Munir une ville. *Een stad van alles voorzien.*
 MUNITIONNAIRES, *f. m.* Krygstuigmeesters, wapenmeesters, hairbezorgers, legerbezorgers.
 MUNITION, *amontion, f. f.* Tout ce qui est nécessaire à une armée. *Toerusting, krygsvoorraat, oorlogsbehoefte, oorlogsgereedschap, krygstuig, levensbehoefte, levensmiddelen.*
 Le pain de munition. *Legerbroodt, Ammonitiebroodt.*
 MUR, *f. m.* Muraille. *Een muur, of wandt.*
 Mur mittoien. *Een middelmuur, (Vriesch) een mandelige muur.*
 Mur de separation. *Een scheidmuur.*
 Mur de face. *De voorgevel van een gebouw.*
 Les murs de la ville: les ramparts. *De muuren der stad: de vesten.*
 MUR, mûre, meur, meure, *adj. Ryp, murw.*
 Fruit mûr. *Een rype vrucht.*
 * Age mûr. *Rype ouderdom.*
 * Homme mûr. *Homme sage. Een ryp, of wel beraaden man, een wys man.*
 * MUREMENT, *adv.* Prudemment. *Rypelyk, voorzigtelyk, wel bezocht, wysselyk.*
 * Penser mûrement aux choses. *De zaaken rypelyk overweegen.*
 MURAILLE, *f. f.* Mur. *Een muur, of wandt.*
 MURE, meure, *f. f.* Fruit de mû-

rier. *Moerbes, moerbeij, moerbe-zij.*
 MURER, *v. a.* Environner de murailles. *Bemuuren, met muuren omsingelen, of omringen.*
 Ville murée. *Een bemuurde stad.*
 MURIER, meurier, *f. m.* Arbre. *Een moerbeesseboom, of moerbezieboom.*
 MURIR, meuir, *v. n.* Rypen, ryp worden.
 Le soleil fait mûrir les fruits. *De zon maakt de vruchten ryp.*
 Les cerises commencent à mûrir. *De kerfjen beginnen ryp te worden.*
 * Laisser mûrir une nouvelle opinion. *Een nieuw gevoelen laaten ryp worden.*
 MURMURATEUR, *f. m.* Celui qui murmure. *Morder, oproerige, misnoegde.*
 MURMURE, *f. m.* Bruit de ceux qui grondent. *Moring, gepreutel, gemor, 't morren, misnoegen.*
 Apaiser le murmure des soldats. *Den oproer der soldaaten, of van 't krygsvolk stillen.*
 * Le murmure des eaux. *'t Geruisch, of 't ruischen der wateren.*
 MURMURER, *v. n.* Gronder. *Morren, knorren, preutelen.*
 Murmurer contre la tyrannie. *Tegen de geweldenaarje morren.*
 * Le vent murmure. *De windt ruischt.*

MUS.

MUSARAIGNE, *f. f.* Zekere kleine landtrot, of mol, wiens beet vergiftig is.
 MUSC, musque, *f. m.* Animal qui produit le musc. *Muskusdier; een dier omtrent als een ree, dat de muskus voortbrengt.*
 Musc. Sorte d'odeur. *Muskeljaat, muskus.*
 MUSCADE, *f. f.* Sorte de fruit. *Kruidnoot, nootemuskaat, muskaatnoot.*
 MUSCADET, *f. m.* Sorte de gros raifin blanc. *Muskadeldruif, stinkers. Zekere groote witte druif.*
 MUSCADIER, *f. m.* Arbre qui produit la muscade. *Muskaatboom, nootemuskaatboom, kruidnootboom.*
 MUSCADIN, *f. m.* Petite friandise, où il entre du musc, de l'ambre & du sucre. *Een muskuskoekje,*

een suikerkoekje waar in amber en muskus komt.
 MUSCAT, *f. m.* Raifin muscat. *Een muskadeldruif.*
 Muscat. Vin muscat. *Muskaatwyn, muskadeldwyn.*
 MUSCLE, *f. m.* Spier, musis.
 Muscle ofenié. *Een geknensde, of verrekte spier.*
 MUSCULEUX, musculieuse, *adj.* Spierachtig, spierig, vol spieren.
 Chair musculieuse. *Spierachtig vleesch.*
 MUSE, *f. f.* Divinité des poètes. *De zanggodin, zanggodes, zangeres, of zangheldin der dichteren.*
 Les Muses sont filles de Jupiter. *De Zanggodinnen zyn dochters van Jupiter.*
 Il y a neuf Muses selon la fiction des Poètes. *Negen Zanggodinnen zyn er naar de verzekering der Dichteren.*
 Muse. Talent de faire des vers. *Zangheldin, zangeres. De geest, of bequaamheit om vaersen te maaken.*
 * Muse. Poësie. *Dichtkunst, dichtkunde.*
 MUSEAU, *f. m.* Muil, smool, bek.
 Museau de chien, de faucon, de grenouille, de ver à soie. *De smool van een hond; de neus van een zalm; de bek van een kikvoorsch; de snuit, of bek van een zyworm.*
 † Donnerfure museau à quelqu'un. *Iemant wat voor den bek, of voor de smool geeven.*
 MUSELIÈRE, *f. f.* (Terme de Sellier.) *De neusrtem van den soom eens paerds.*
 Museliere. (Terme de Bourrelier.) *Een muilbandt dien men de veulens en jonge kalven aandoet, als men ze van de moer wil wennen.*
 MUSER. (Vieux mot.) *Voyez Atendre.*
 MUSEROLE. *Voyez Museliere.*
 MUSERETTE, *f. f.* Instrument de Musique à anches & à vent. *Zakpyp, ruischpyp. Zeker speeltuig.*
 Jouer de la muserette. *Op de zakpyp speelen.*
 MUSICAL, musicale, *adj.* Zangkunfig, zangkundig.
 Ton musical. *Een zangkunfig geluidt.*
 MUSICALEMENT, *adv.* Harmonieusement. *Zangkunfigtyk, zangkundigtyk.*
 MUSICIEN, *f. m.* Zanger, zinger, zang-

MUS. MUT.

zangmeester, Muzikant.
 Mulicienne, *f. f.* Celle qui fait la musique. *Zangeres, zangster, meesteresse in de zangkunst*, of een vrouwsterfoon die zingen kan.
 MUSIQUE, *f. f.* Maatzang, zangkunst, zangkunde, nootzang, Muzyk.
 Tragédie en musique. Een treurspel in muzyk.
 Comédie accompagnée de danse & de musique. Een blyspel waar in gedanst en gezongen wordt.
 † Musique enragée. Een dollemans zang.
 Méchante musique. Een slecht muzyk.
 MUSQUE. Voyez Mufc.
 MUSQUER, *v. a.* Donner l'odeur de mufc. Een muskus reuk geeven. Met muskus doortrekken. Naar muskus doen rieken.
 Muqué, *musquée*, *adj. & part.* Qui sent le mufc. Gemuskust: 't geen naar muskus riekt.
 † Fantaisie *musquée*. Fantaisie ridicule. Een gekke inbeelding.
 † Se MUSSER, *v. r.* (*Vieux mot.*) Se cacher. Wegschuilen, zich verbergen, zich verschuilen, zich versteeken, of zich verholten houden.
 MUSULMANS, *f. m.* Turcs. *Muſſelmannen*. Turken.
 Mufulman, Mufulmane, *adj.* Turc, Turque. *Turksch, Ottomanniſch.*
 Troupes Mufulmannes. *Turksche, of Ottomanniſche krygsvolken.*

MUT.

MUTATION, *f. f.* Changement. Verandering, verwisseling, wijsling, omkeering.
 MUTILATION, *f. f.* Quand on a quelque partie estropiée. Verminking, verminktheit, mangel, getrek.
 Mutilation. (*Terme d'Architecture.*) Gebrek, misſtans, quaaſte ſtans, of mangel in een gebouw.
 MUTILER, *v. a.* Tronquer. Cøuper quelque membre. Verminken, een lid afſnyden.
 Se Mutiler, *v. r.* Se châtrer. Zich ontmannen, of lubben, zich ſnyden.
 Il y a des hommes qui se mutilent. Daar zyn menſchen die zich ontmannen.
 Mutilé, mutilée, *adj. & part.* Qui a quelque membre estropié, châtré. Verminkt, die eenig verminkt lid heeft; gelubt, geſneeden.

MUT. MY. N.

Membre mutilé. Een verminkt lid. Cet homme-là est mutilé. *Diemenſch is geſneeden.*
 Mutilé, mutilée. (*Terme d'Architecture.*) Gebroken, miſſtaltig, (in de Bouwkunst.)
 MUTIN, mutine, *adj.* Obſtiné, ſéditieux. Oproerig, ophoopend, muiziek, halfarrig, ſcheurziek, ſcheurzuchtig, muizuchtig, wederboorig, wederſpannig, halfarrig, hartnekkig.
 Mutin, *f. m.* Séditieux. Oproermaaker, oproerſichter, muiter, muismaaker, ſcheurmaaker, wederhorige, wederſpanneling, een oproerig, of muiziek menſch.
 MUTINER, *v. n.* Soulever. Muisen, oproer maaken, of ſtichten, opſtaan, muiterij aanrechten.
 Faire mutiner le peuple. 't Volk aan 't muisen helpen, 't volk oproerig maaken, of doen opſtaan.
 Se mutiner, *v. r.* Se foulever. Muisen, zich opſtellen, oproerig worden, opſtaan.
 Se mutiner. Se fâcher. Opluigen, opſtuiven, quaat worden.
 Il se mutine pour rien. Hy words om een beuſeling quaat.
 MUTINERIE, *f. f.* Sédition. Oproer, muiterij, opſtans, wederhorigheit.
 † MUTIR, *v. n.* (*Vieux mot.*) Fianter. Kakken, ſchyten. (als men van vogelen ſpreekt.)
 MUTUEL, mutuelle, *adj.* Reciproque. Onderling, over en weder, wederzydts, van beide zyden.
 Affection mutuelle. Onderlinge geneegenheit.
 MUTUELLEMENT, *adv.* Onderlinge, van beide zyden, van weêrzyden, of van weêrkanten.
 Il se faut servir mutuellement. Men moet malkanderen dienſt doen.
 MUTULE, *f. f.* (*Terme d'Architecture.*) Een ſoort van een vierkante zuil naar de Dorische order uitgeſneeden. (Een woordt der Bouwkunst.)
 MY. Voyez Mi.

N.

N, *f. f.* La douzième lettre de l'Alphabet François. N. De

NAB NAC. NAD. NAG. 517

twaalfde letter van 't Franſch A, B, C.
 N. Cette lettre ne se prononce point à la troisième personne des verbes au pluriel, par exemple, on prononce aiment, chantent, comme s'ils étoient écrits aime, chante. N. Dezeſte letter words (in 't Franſch) in de derde perſoon van de meervoudige werkwoorden verzwegen; als in de bovengestelde voorbeelden blykt.

NAB. NAC. NAD.

‡ NABOT, *f. m.* (*Terme de mépris qui signifie*) petit. Een dwerg, een mannetje.
 † Esprit nabot. Een slecht verſtand. Een arm vernuft.
 † Nabote, *f. f.* (*Terme injurieux qui veut dire*) petite. Een dwergin. Een dwergje, een klein wyſſe.
 NACARAT, *adj.* Qui est d'un rouge fort vif. Inkarnaat. Zeer hoog, of heel ſchoon roods.
 NACELLE, *f. f.* Petite barque dont on se sert sur les rivières. Een ſcheepje, ſloepje, jagtje, of ſchuitje waar meede men op de rivieren vaart.
 La nacelle fait eau. Het ſchuitje ſcheept water.
 NACRE DE PERLE, *f. f.* Grande coquille où l'on trouve des perles. Paarlemoer, peerlemoeder. Een groote ſchulp waar in men paerlen vindt.
 NACTER. Voyez Naqueter.
 NADIR, *f. m.* Le point le plus éloigné de l'horizon dans l'hémisphère inférieur. Het laagſte punt, 't nederaspunt. Het punt dat het verſte afſtaat van den Gezichtseinder, in 't onderſte halfronde.

NAG.

A LA NAGE, *adv.* Zwemmende, mer zwemmen.
 Se sauver à la nage. Met zwemmen, of al zwemmende ontkomen.
 * Se sauver à la nage: Se tirer d'affaire le moins mal qu'on peut. Zich uit ène zwaarigheid redden, of ontwikkelen, 't beſt dat men kan.
 NAGEOIRE, *f. f.* Calebasse, ou vessie pour apprendre à nager. Dobbers, bieſboſſchen, of blaazen orn.

op te leeren zwemmen.
 Nageoire de poisson. *Vifchvin. De vin van een vifch.*
 Nageoire. (Terme de Porteur d'eau.) Een houte reijoor dat de waterdragers in hunne emmers leggen.
 NAGER, v. n. Zwemmen, dryven, driftig zyn.
 Il est bon de favoir nager. 's Is goeds dat men zwemmen kan.
 Nager entre deux eaux. Dompelen, onder water zwemmen.
 * Nager dans son sang. In zyn bloot zwemmen.
 * Poirson qui nage dans le beurre. *Vifch die in de boter zwemt, of dryft.*
 Nager. (Terme de Bateliers de Paris.) Ramer. Roeijen.
 Nager. (Terme de mer.) Voguer. Op een galei roeijen.
 Faire nager un brulot. Een brander in zee brengen.
 NAGEUR, f. m. Zwemmer.
 Nageur. Batelier qui rame. Roeijer.
 NAGUERE. (Vieux mot.) Depuis peu. Korteling, onlangs, voor weinig tyts.

NAI. NAN.

NAIADES, f. f. Nimphes des fontaines & des rivières. *Waternimfen. Godinnen der bronnen en rivieren, stroomgodinnen.*
 NAIF, naïve, adj. Naturel. Natuurlyk, aardig, levendig.
 Description naïve. Eene levendige, of natuurlyke beschryving.
 Naïf, naïve. Trop ingenu, un peu naïas. *Gulhartig, al te openhartig, wat onnosel, groen.*
 Il est bien naïf. Hy is vry onnosel, of vry groen.
 NAIVEMENT, naïveté. Voyez plus bas.
 NAIN, f. m. Een dwerg, of dwergeje.
 * Arbre nain. Een laage boom.
 Naine, f. f. Fille, ou femme extraordinairement petite. Een dwergeje. Een dwerg van 't vrouwelyk geslachte, een heel klein wyfje, of kort vrouwmenfch.
 Naine. Sorte de petite féve qu'on ne rame point. *Zekere kleine boom die aan geen stok opklimt.*
 NAISSANCE, f. f. Geboorte.
 Naissance heureufe. Een gelukkige geboorte.
 Lieu de naissance. Geboorteplaats.

Célébrer le jour de sa naissance. Zyn geboortedag vieren.
 Naissance. Race, famille. (Ce mot sans épithète se prend d'ordinaire en bonne part.) Geboorte, geflacht, afkomst, flam, huis. (Dit woordt wordt zonder byvoegfel gemeenlyk in eenen goeden zin genomen.)
 Etre de naissance, ou d'une naissance illustre. Van geboorte, van eene groote geboorte, of afkomst zyn, van goeden huize zyn.
 Homme de basse naissance. Een man van een geringe, of flegchte afkomst, of geboorte.
 * Naissance. Commencement. Geboorte, oirfprong, begin, beginfel, opkomst.
 * La naissance du monde. De geboorte, of 's begin der wereldd.
 * La naissance de l'aurore. D'opkomst des dageraats.
 * Il ne voulut pas condamner les larmes à la naissance de la douleur. Hy wou de traanen niet veroordeelen by d'opkomst der droefheit.
 * De là ont pris naissance les loix féditieufes. Daar zyn d'oproerige wetten uit ontfiaan, of uit geboren.
 * Dans la naissance de sa fortune. In 's begin van zyne opkomst, of in zyne opkomst.
 Naissance. (Terme d'Architecture, ou de Menuiserie.) 's Begin, of 's einde van een balk, of gewelf in een gebouw.
 NAITRE, v. n. Venir au monde. Geboren worden, in de wereldd komen.
 Les enfans naissent la tête la première. 's Hooft van de kinderen wordts eerst geboren.
 * Mot qui vient de naître. Een woordts dat eerst opkomt.
 * Cet homme ne vient que de naître, & fon orgueil se fait déjà sentir. Die menfch komt pas in de wereldd, en hy laat straks zyne trotsheit zien.
 Faire naître de la haine. Haat verwekken, of ontfleeken.
 Naissant. Participe. Qui naît. Geboren wordende, voortkomende, die geboren wordts.
 * Naissant, naissante, adj. Qui commence à paroître. Opkomende, beginnende, 's geen begint te verfchynen.
 * Beauté naissante. Een opkomende

fchoonheit.
 NAIVEMENT, adv. Franchement. Rondelyk, rechtuit, ronduit, openlyk, ontewimpelt, zonder bewimpeling.
 Dire naïvement sa pensée. Rondmit zyn gevoelen zeggen, vryuit zyne meening verklaaren.
 NAIVÉTÉ, f. f. Quelque chose de naturel & d'aîné. Aardigheid, fraaibeit; bevalligheid.
 Il y a en tout ce qu'il dit une naïveté charmante. Daar is in al zyne redenen, of in al 't geen hy zegt eene bekoorlyke, of aangenaame bevalligheid.
 Naïveté. Simplicité naïve. Gulhartigheid, eenvoudigheid, onnoselheit, flegchtigheit, onnoselhe dingen.
 Elle dit des naïvetés à faire crever de rire. Zy vertelt zulke onnoselhe dingen, daar men zich om zou te barfsten lagchen.
 NANETTE, Nanon, f. f. Petite Anne. Annaatje, Antje, Annetje. Een meisjes naam.
 NANTIR, v. a. (Terme de Palais.) Eenig goeds verpanden. Iets tot onderpandts, of verzekering voor een fchuldts geeven.
 Se nantir, v. r. (Terme de Palais.) Iets aantaften, iets beflaan, of panden tot verzekering van een fchuldts. Ergens de handts op leggen.
 Se nantir d'argenterie. Zilverwerk beflaan; de handts op zilverwerk leggen.
 NANTISSEMENT, f. m. Assurance d'une dette. Verzekering voor eene fchuldts, onderpandts, pandts.
 Je lui ai donné de bons gages pour nantissement de ce qu'il m'a prêté. Ik hebbe hem goeds onderpandts gegeven tot verzekering van 't gene gy my geleent heeft.

NAP. NAQ. NAR.

NAPE, f. f. Linge pour couvrir la table. Tafellaken, laken datmen over de tafel dekt.
 Mettre la nape. Het tafellaken opleggen. De tafel dekken.
 Oter la nape. Het tafellaken, of de tafel opneemen.
 * Nape. La peau des bêtes fauves. De huidt van vaal wildt, of van vaale wilde beesten.
 * Une belle nape. (Terme de Laboureur.) Blez fort beaux qui font pendans par les racines. Eenschoon koo-

keorenveldt. Schoon staande koren 's welk door zyne zwaarte neerhangt.

* Nape. Sorte de filet à prendre des oifeaux. Een leeuwwerksnet, waar mede ook ander gevogelso gevangen wordt.

* Nape d'eau. Sorte de jet d'eau qui tombe en forme de nape. Een watersprong die als een tafellaken neervalt.

NAPHTE, *f.f.* Sorte de bitume qui brule tout ce qu'il touche. Zeker bymachtig pek 's welk alles verbrandt daar 't by komt, en byna onuitblusfchbaar is, (by d'Ouden in den kryg gebruikelijk.)

NAQUET. (*Vieux mot.*) Voyez Marqueur.

‡ NAQUETER, *v. a.* Gaslikken. Iemant slaafs naloopen, opwachten en oppaffen, om eenig genot.

‡ NARCISSE, *f. m.* Beau garçon. Narcissus. Een fchoone jongeling.

Narcisse. Fleur. Narcis, Narciffes, Narciffesbloem.

NARCOTIQUE, *adj.* Qui endort, ou apaise la douleur. Verdoovende, doofmakende, pynftillende.

NARD, *f. m.* Sorte de fleur. Spyk-nardus. Zekere welriekende bloem.

Nard, *f. m.* Sorte de parfum aromatique. Nardus. Zekere welriekende gom.

‡ NARGUE. (*Terme de mépris.*) Den bruy. (Een woordt van verachtinge.)

‡ Nargue de vous. Ik heb den bruy van u.

NARINE, *f. f.* Conduit du nez. Neusgat.

Ouvrir les narines. De neusgaten opspalken, de neus opfchorten.

‡ NARQUOIS, *f. m.* Le jargon des gueux. Brabbeltaal, kramers lasyn, taal der beedelaaren.

NARRATION, *f. f.* (*Terme de Rhétorique.*) Vertelling, verhaal.

Tacite a laissé ses narrations imparfaites. Tacitus heeft zyne verhalen afgebroken, of niet uit vertelt.

NARRÉ, *f. m.* Recit. Verhaal, vertelling.

NARRER, *v. a.* Raconter. Verhalen, vertellen, een verhaal oplegen.

Narré, narrée, *adj. & part.* Rapporté. Vertelt, verhaalt.

Fait bien narré. Een voorval dat wel verhaalt is.

NAS.

NASARD, *adj.* Qui parle du nez. Snofneus, die door de neus spreekt.

NASARDE, *f. f.* Chiquenaude sur le nez. Een neusflagh, of neusknip een knip op de neus.

Donner une nasarde. Een knip op de neus geeven.

NASARDER, *v. a.* Nazarder. Donner des nasardes. Neusknippen geeven, slagen, of knippen op de neus geeven.

‡ Nasarder. Se moquer de quelqu'un. Iemant een neus geeven; iemant foppyn, met iemant den gek fcheeren.

NASEAU, *f. m.* Nazeau. Ouvertures par où les animaux respirent. De neusgaten der dieren.

‡ Fendeur de naseaux. Faux brave. Blaaskaak, opfnyder, grootspreker, fnooker.

‡ NASILLER, *v. n.* Parler du nez. Snofneuzen, door de neus spreken.

‡ NASILLEUR, *f. m.* Qui parle du nez. Een snofneus, een die door de neus spreekt.

‡ Nasilleuse, *f. f.* Celle qui parle du nez. Een snofneus, en vrouw-mensch die door de neus spreekt.

NASSE, *f. f.* (*Terme de Pêcheur.*) Een fuik.

Etre dans la nasse. In de fuik zyn.

‡ L'himen le tient dans la nasse; il est pris, il est marié. Hy is in de fuik; hy is geknipt; dat is, hy is getrouwt.

NASSELLE. Voyez Nacelle.

NAT.

NATAL, natale, *adj.* Geboortig, van de geboorte, 't geen tot onze geboorte behoort, 't geen van onze geboorte is.

Pais natal. Geboortelandt, 't landt onzer geboorte.

Air natal. Geboortelucht, lucht daar men geboren is.

NATE, natte, *f. f.* Paille, ou joncs tressés. Een mat van stroo, of biezen gebreit.

NATER, *v. a.* Couvrir de nate. Bematten, met matten beloggen, met matten bekleeden.

NATIER, *f. m.* Een mattemaker.

NATIF, native, *adj.* (*Mot qui vieillit.*) Né. Geboortig, geboren.

Etre natif de Paris, ou plutôt, être né à Paris. Geboortig van Parys zyn, of te Parys geboren zyn.

NATION, *f. f.* Volk, geflacht, natie, bewoonders van eenig landt.

Nation belliqueuse. Een ftrydbaar volk.

La nation des Poëtes. 't Geflacht der Dichteren, 't meefte deel der Dichteren.

NATIONAL, nationale, *adj.* Landfchaps, volks, 't geen op 't volk ziet, of van 't volk is, van veele volken.

Synode national. Een Kerkvergadering uit veele volken.

NATIVITE, *f. f.* Naiffance. Geboorte.

La nativité de Jesus-Christ. De geboorte van Jesus Christus.

Savoir le temps de la nativité de quelqu'un. (*Termes de Faiseurs d'horoscope.*) Iemants geboortepunt weteen.

NATRON, *f. m.* Espèce de sel noir & grisatre, qu'on tire en Egypte. Een soort van zwart en grauwachting zout, 't welk men in Egypten haalt.

NATTE. Voyez nate.

NATURALISER, *v. a.* (*Terme de droit.*) Landfaardn; in den landfaart inlyven, het zelvo recht van den eigen landfaart geeven.

Naturaliser les étrangers. De vreemdelingen in den landfaart inlyven, of 't landrecht geeven. De vreemden naturalifceeren.

* Naturaliser des mots. Vreemde woorden in zyne landfaart overbrengen, of inlyven.

NATURALISTE, *f. m.* Celui qui fait, ou qui écrit des secrets des choses naturelles. Natuurkundige, natuurkenner, een onderzoeker, of befchryver der natuurlyke dingen.

NATURALITE, *f. f.* Lettres de naturalité. Brieven van landfaarding, of van aanneeming in den landfaardt.

NATURE, *f. f.* Le principe intérieur de toutes choses. Natuur. Alle gefchapene dingen. Het inwendig beginsel van alle dingen.

La Nature publie qu'il y a un Dieu. De Natuur leert dat er een Godt is.

Nature. Propriété essentielle d'une chose. Aart, eigenschap, gefalte, natuur, wezentlyke eigenschap eener zaak.

Parler de la nature des couleurs. *Van den aart, of eigenschap der verwen spreken.*

* Nature. Temperament. *Natuur. Natuurlyke gesteltheit, gesteltenis, of beedantigheid.*

* L'accoutumance est une autre nature. *De gewoonte is de tweede natuur.*

Nature. Sorte, maniere. *Aart, slach, wyze.*

Il n'a rien dit que des choses de cette nature. *Hy heeft niet dan van zulk slach van zaaken gesproken.*

Nature corrompue. Etat de la volonté de l'homme après le péché. *De bedurve, of bedorve natuur. Staat van des menschen wille nade zonde.*

Nature. Parties naturelles de l'homme & de la femme. *De natuur. De natuurlyke deelen van man en vrouw.*

NATUREL, *f. m.* Compléxion, humeur. *Aart, gesteltheit, inborst.*

Etre violent de son naturel. *Quaat-aardig, of boosaardig zyn, van eenen quaaden aart, of inborst zyn.*

Etre d'un bon naturel. *Goedtaardig zyn. Van eenen goeden aart, of inborst zyn.*

Le lièvre est timide de son naturel. *De haas is vreesachtig van aart.*

Naturel. Disposition. *Bequaamheit, trek, lust, genegenheit.*

Il avoit un beau naturel pour la Poësie. *Hy hadde een groote bequaamheit tot de Dichtkunst.*

Les naturels du pais. Ceux qui y sont nez. *D'inboorlingen, of ingeboornen des landts.*

Naturel, naturelle, *adj.* *Natuurlyk, 't geen van nature komt.*

Le dormir est naturel. *De slaap is natuurlyk.*

* Fils naturel. *C'est-à-dire, illégitime, bâtard. Een natuurlyke zoon. Een onwettige, of bastertzoon.*

‡ Naturel, naturelle. Naif, sincère. *Oprecht, ongeveinst, eenvoudig.*

‡ C'est la femme la plus naturelle du monde. *'t Is de oprechtste vrouw van de wereldt.*

* Discours aisé & naturel. *Een lichte en vloeiende reden.*

NATURELLEMENT, *adv.* Selon la pente naturelle. *Natuurlyk, van nature, van aart, of uit*

den aart, naar de natuurlyke neiging.

Il est naturellement timide. *Hy is vreesachtig van aart.*

Cela se fait naturellement. *Das geschiedt natuurlyk.*

* Naturellement. Facilement. *Natuurlyk, klaar, licht, of gemakelyk om te verstaan.*

* Ecrire naturellement. *Natuurlyk, of klaar schryven.*

NAV. NAU.

NAVAL, navale, *adj.* *Scheeps, zees, 't geen van de schepen, of van de zee is.*

Combat naval. *Een zeegevecht.*

Armée navale. *Een scheepsvloot.*

NAVEAU. *Voyez Navet.*

NAVET, *f. m.* *Raap, knol.*

NAVETTE, *f. f.* Sorte de graine. *Raapzaat.*

Huile de navette. *Raapolie.*

Navette. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Fen klein zilver wierookdoosje, (in de Roomsche Kerke gebruikelyk.)*

Navette. (Terme de Tisserand.) *Een weverspoel.*

NAUFRAGE, *f. m.* *Schipbreuk, verlies van schip.*

Faire naufrage. *Schipbreuk lyden, ter zee verongelukken.*

* Naufrage. Ruine, perte de biens, malheur. *Schipbreuk, bederf, verlies van goederen, onheil.*

* C'est lui qui m'a garanti du naufrage. *Hy heeft my voor schipbreuk bewaart, of behoedt.*

* Faire naufrage au port. Réussir mal sur la fin de quelque affaire. *In de haven schipbreuk lyden. Op 't einde van eene zaak qualyk slaagen.*

NAVIGABLE, *adj.* *Bevaarlyk, vaarbaar, bevaarbaar, bezeilbaar.*

Fleuve navigable. *Een bevaarbaare stroom, of vloeds.*

NAVIGATION. Action de naviguer. *De zeevaart, scheepvaart, of schipvaart; een zeetogt, of zeereis.*

Apprendre la navigation. *De zeevaart leeren.*

Faire une heureuse navigation. *Een gelukkige schipvaart, of zeereis doen.*

Navigation, *f. f.* l'Art de naviguer. *Schipvaart, zeevaart, de kunst*

der zeevaart, 't stuurmanschap. NAVIGER, naviguer, *v. n.* Faire route sur l'eau. *Te scheep vaaren, ter zee vaaren, vaaren, zeilen.*

Naviger, ou naviguer au Nord. *Naar 't Noorden vaaren.*

NAVIRE, *f. m.* Grand vaisseau. *Een schip, een groot vaartuig.*

Navire marchand. *Een koopvaardyschip, koopvaarder, of koopvaardyer.*

Navire de guerre. *Een oorlogschip.*

* Notre navire a la bonace qu'il souffrait. *Ons schip heeft eene gewenschte kalmte.*

NAULAGE, *f. m.* Ce qu'on paie pour passer l'eau. *Vracht, scheepsvracht, schiploon.*

NAUMACHIE, *f. f.* Combat, ou exercice sur mer. *Scheepsstryds, scheepsgevecht, of een spiegelgevecht op zee.*

‡ NAVRER, *v. a.* (Vieux mot.) Bleffer. *Wonden, quetzen, verwonden.*

‡ Navré à mort. *Ter doods gewondt, doodelyk gequetst.*

NAUSE'E, *f. f.* *Walging. Opgeeving van de maage.*

NAUTONNIER, *f. m.* *Marinier. Schipper, zeeman, schipman.*

NAZ.

Voyez la colonne Nas.

NE.

NE, *adv.* Ce mot est toujours suivi de la négative pas, ou point. Exemple, *ne craignez pas, ne l'écoutez point. Dit woordtje wordt (in 't Franfch) altyds gevolgt van 't ontkennende niet. By voorbeeldt, En vrecit niet, en hoort niet. (Doch in 't Neerlandfch gebruikt men dit woordtje en dezer wyze best niet.)*

NE, née, *adj. & part. du Verbe natre.* *Geboren, ter wereldt gekomen.*

Il est né le premier de mai. *Hy is op den eersten van bloemaandt, of den eersten Maai geboren.*

Le premier né. *De eerstgeboorne.*

* Esprit né pour les grandes affaires. *Een mensch, of verstandt dat tot groote dingen geboren is.*

* Mot qui est né sous une heureuse conitellation. *Een woordt dat onder een gelukkig gestarnte geboren is.*

NEA. NEB.

NE'ANMOINS. (Sorte de conjonction.) Cependant. *Niettemin, niet tegenstaande, middelerwyl, ondersusschen, nochtans, echter, evenwel.* (Een Voegwoordt.)

NE'ANT, *f. m.* Rien. 's *Niet.*

Le néant n'a aucunes proprietéz. *Het niet heeft geene eigenschappen.*

Les enfans des hommes ne font qu'un néant. *De kinderen der menschen zyn een enkel niet.*

* Homme de néant. *Een slecht, of ongeacht mensch. Een schurk, of daugniet.*

Mettre les procédures au néant, *c'est les casser, ou les anéantir. Den pleithandel vernietigen, afschaffen, of te niet doen.*

NEBULEUX, nébuleuse, *adj.* Couvert de nuages. *Nevelachtig, nevelig, mistig, donker, wolkachtig, dyzig.*

Temps nébuleux. *Mistig, nevelig, of dyzig weer, of weder.*

NEC.

NECESSAIRE, *adj.* Utile. *Noodig, noodzaaklyk, nuttig, dienstig, voordeelig.*

La femme est nécessaire à l'homme. *De vrouw is noodig voor den man.*

Nécessaire, *adj.* Ce qui doit arriver infailliblement. *Noodzaaklyk, noodwendig, 't geen onseilbaar gebeuren, of geschieden moet.*

Il est nécessaire d'aimer une fois. *Men moet noodzaaklyk eens minnen.*

‡ Il est mort d'amour: cela étoit fort nécessaire. (Irozie.) *Hy is van liefde gestorven: dat was heel noodzakelyk.* (Boertende.)

Nécessaire, *f. m.* Ce dont on ne peut se passer. *Het noodzaaklyke, het noodwendige, de noodzaaklykheit, de nooddrift.*

N'avoit que le nécessaire. *Niet dan 't noodzaaklyke, of zynen nooddrift hebben.*

NECESSAIREMENT, *adv.* De nécessité. *Noodzaaklyk, noodwendiglyk, door noodzaake.*

Il faut nécessairement que vous partiez. *Gy moet noodzaaklyk vertrekken.*

NECESSITE', *f. f.* Noodzaaklyk-

heit, noodwendigheit, noodzaake, noodswang.

C'est une nécessité de vous aimer. *Men moet u noodzaaklyk beminnen.*

La mort est une première, & la dernière nécessité. *De dood is eene eerste, en de laatste noodzakelykheit, of noodswang.*

Nécessité. Pauvreté, disette. *Noods, behoeftigheit, armoede, gebrek.*

Etre réduit à la dernière nécessité. *Tot den uitersten noods gebragt zyn.*

La nécessité n'a point de loi. *De noods heeft geen wet. Wy zeggen kort: Noods breekt wet.*

Faire de nécessité vertu. *Van den noods eene deugs maaken; zich naar den rydt schicken, of voegen.*

Faire ses nécessitez. *Décharger son ventre. Zyn noods, of gevoeg doen.*

NECESSITER, *v. a.* Contraindre. *Noodtzaaken, dwingen, verplichten.*

Ils nécessairent les plus zélez d'acquiescer à la paix. *Zy noodtzaaken de driftigsten, of vyerigsten om tot den vrede te bewilligen.*

NECESSITEUX, nécessaireuse, *adj.* Qui est dans la disette. *Noodtdruffig, behoeftig, gebrekkelyk, arm.*

Il est inouï que les favoris des Rois soient pauvres & nécessaireux. *'t Is ongehoort dat de gunstelingen der Koningen arm en behoeftig zyn.*

NE'CROMANCIE, nécromance, négromancie, *f. f.* Divination qu'on pratique en faisant retourner l'ame dans le corps d'un mort. *Zwarte kunst, doodenwaarzeggerij, oproeping der dooden om toekomstige dingen te voorzeggen.*

NE'CROMANTIEN, *f. m.* Zwartekunstenaar, lykkunstenaar, doodenwaarzegger.

NECTAR, *f. m.* La boisson des Dieux de la fable. *Godendrank. De drank der Goden onder de Heidenen. Nektar.*

‡ Nectar. Vin excellent. *Godendrank. Zeer schoone wyn.*

NEF. NEG.

NEF, *f. f.* (Terme Poétique.) Navire. *Kiel.* (Een Dichtkundig woordt.) *Een schip.*

Nef d'église. *De buik van de kerk,*

bet midden der Kerke.

Nef. Etui en forme de navire, où l'on enferme le couvert du Roi. *Een koker scheepswyze gemaakt, waar in het tafelgoedt des Koninks opgestoten wordt.*

NEFLE, *f. f.* Fruit de Néflier. *Mispel. Een vrucht des Mispelbooms.*

Avec le temps & la paille les néfles mûrissent. (Prou.) *Met den tyt en 't stroo worden de mispelen ryp.* (Een spreekwoordt.) *Men moet met slantvastigheit en gedult den misflagh van eene zaake afwachten.*

Nefle molle. *Een gemeukte mispel.*

NEFLIER, *f. m.* Aibre. *Mispelboom.*

NEGATIF, négative, *adj.* Ontkenmend, loochnend, beneenend.

Proposition négative. *Een ontkenmend voorstel.*

NEGATION, *f. f.* Loochening, ontkenning, beneening.

NEGATIVE, *f. f.* Sentiment qui nie. *Ontkenning, afstemming, afkeuring. Het afstemmend, verwerpend, of afkeurend gevoelen.*

Je suis pour la négative. *Ik ben voor de afstemming, of afkeuring.*

Négative. Refus. *Weigering, afslagh.*

Demeurer sur la négative. *Weigerig blyven, afstaan, blyven weigeren.*

NEGE, ou neige, *f. f.* Sorte de météore. *Sneeuw.*

* Nége. Blancheur. *Sneeuwheit.*

* Front de nége. *Een sneeuw voorhoofd.*

* La neige de ses cheveux. *De sneeuwheit zynen haairen.*

Nége. Sorte de dentelle. *Zeker slagh van ouderwetfche kant.*

Nége. (Terme de Confesseur.) *Zeker Chalei; ingesuikerde vruchten.*

NEGER. Sorte de verbe impersonnel. *Sneeuwen.*

Il a négé. *Het heeft gesneeuwt.*

* Il a négé sur sa tête. *Hy heeft sneeuw haar.*

NEGLIGENCE, *adv.* Onachtzaamlyk, zonder achtneeming, of achtgeeving, losselyk, achteloos.

NEGLIGENCE, *f. f.* Verzuim, verwaarloozing, achteloosheit, onachtzaamheit, nalatigheit, zorgeloosheit.

* Negligement de file. *C'est un manquement d'exactitude. Rauwheit,*

- of onbeschaaftheit van styl.
- * Négligence. (Ce mot est opposé à l'afectation, & à la grande propreté.) Slordigheid, losfzigheit, losse zwier. (Dit woordt staat tegen over de gemaaktheit, en al te groote zindelykheit.)
- * Il y a une négligence charman- te. Daar is eene bekoorlyke losfzig- heit in.
- A la négligence, adv. Onachtzaam, achteloos, los.
- Cela est un peu à la négligence. Dat is wat achteloos, of was los, of loskoppig.
- NEG'LIGENT, négligente, adj. Onachtzaam, achteloos, verzuimig, nalaaftig, zuimachtig, luy, traag.
- NEG'LIGER, v. a. Avoir peu de soin. Mépriser. Verzuimen, ver- waarloozen, veronachtzaamen, verachtelozen. Niet achten, ver- achten.
- Négliger ses affaires. Zyne dingen ver- waarloozen.
- Négliger ses amis. Zyne vrienden niet achten.
- Se négliger, v. r. N'avoir pas soin de soi, ou de ses affaires. Zich verwaarloozen. Geen zorge voor zich, of voor zyne zaaken draa- gen.
- NEG'GOCE, f. m. Commerce. Hand- del, hanteering, koopmanschap, koophandel.
- Faire un grand négoce. Eenen groot- ten handel dryven.
- NEG'OCIANT, f. m. Qui trafique. Koopman, handelaar, handeldry- ver.
- NEG'OCIATEUR, f. m. Ministre qui traite, ou negotie un traité. Bemiddelaar, tuff henspreeker, be- windisman; een Staatsdienaar die een verdrag bewerkt.
- Il fut un des négociateurs de la paix. Hy was een der bemiddelaaren van den vrede.
- NEGOCIATION, f. f. Traité, in- trigues. Onderhandeling, handel, verdrag, heimelyk beleid.
- Négociation difficile. Een moeijelyke onderhandeling.
- NEG'OCIER, v. n. & a. Trafiquer. Handelen, handel dryven, verhan- delen, koophandelen, koopmanschap- den.
- * Négocier une affaire. C'est traiter d'une affaire. Een zaak behandelen, of bewerken; over een zaak han-

- delen.
- NE GROMANCIE. Voyez Nécro- mancie
- † NEGROMANT, f. m. (Vieux mot burlesque.) Sorcier, magicien. Toveraar, of tovenaar, duivelsjager, duivelskunstenaar.
- NEI.
- NEIGE, neiger. Voyez nége, né- ger.
- NETER, noier, v. a. Verdrinken, in 's water smooren, zyn leven in 't water verliezen.
- Néier un chien. Een hondt verdrin- ken.
- † Néier son fouci dans les pots. Zyne zorge in den wyn verdrinken, of met een glaasje affpoelen.
- * Néier. (Terme de Peinture.) Ver- dryven, in een doefelen.
- * Savoir bien néier les couleurs. De verwen wel wisten te verdry- ven.
- Se néier, v. r. Verdrinken, in 's wa- ter versmooren.
- Il s'est néié en se baignant. Hy is in 's baden verdrongen.
- * Homme néié dans le vin. Een mensch die in den wyn verdrongen, of versmoort is.
- * Un homme néié de dettes. C'est-à-dire, accablé de dettes. Een man die in schulden gesmoort zit, of die tot de ooren toe in schulden steekt, (boertende, die zyn gat vol schul- den heeft.)
- NE'ION, f. m. (Terme de jeu de bou- le.) Het einde van een padt daar de kloot raakt.
- NEN.NEO.NEP.
- NENNI, adv. Non. Neen.
- Nenni, je ne suis pas si fot. Neen, ik ben zoo gek niet.
- NENTILLE, lentille, f. f. Sorte de légume. Linze. Zeker ge- was.
- NE'NUPHAR, f. m. ou Lis d'étang, ou nimphée, f. f. Haarvurtz, of geele en wiste zeebloemen. (Een geneeskruiddt.)
- NEOPHITE, Neophyte, f. m. Nouveau né en Jésus-Christ. Nieu- weling. Een nieuwbekeerde. Een nieuw geboorne in Christus. Een die eerst tot het Christendom be- keert is.
- NE'PHRE'TIQUE, f. f. Maladie

- des reins. Nierenzucht, nierenwee; quaal, of pyn in de nieren.
- Néphrétique, adj. Qui est dans les reins. Nierzuchtig, dat in de nie- ren is, of zit.
- Colique néphrétique. Nierzuchtig kolyk, of darmwee.
- Néphrétique, f. f. Sorte de pierre prétieuse. Zeker kostelyke steen, van eene gemengelde, wiste, geele, blauwe, en zwarte kleur.
- NE'PTUNE, f. f. Dieu fabuleux des eaux. Zeegod. De verdichte God der zee. Neptuin.
- * Néptune. (Mot Poétique.) La mer. Neptuin. (Een dichtkundig woordt.) De zee.
- NEPVEU. Voyez Neveu.
- NER.NES.
- NERF, f. m. Zenuwe, pees, span- ader.
- Nerf foulé. Een gekneusde zenuwe.
- Nerf. La partie du cerf & du tau- reau qui sert à la génération. Her- tepees, bullepees. Het teelidt van 't hert en van den stier.
- * L'argent est le nerf de la guerre, & la graisse de la paix. 's Geldt is de zenuwe des oorlogs, en het vet van den vrede.
- Nerf. (Terme de Relieur.) Een bandt op den rug van een boek.
- NERON, f. m. Sixième Empereur de Rome. Nero. De zesde Room- sche Keizer.
- * Néron. Tiran cruel. Nero. Een wreedaardt, of geweldenaar, een wreedt mensch, (in navolging van Nero, wegens wreedheit be- rucht.)
- NERVER, v. a. Met peezen, of zenuwen voorzien en versterken.
- NERVEUX, nerveuse, adj. Plein de nerfs. Fort. Zenuwachtig, krachtig, sterk.
- Bras nerveux. Een zenuwachtige, of sterke arm.
- NES. Voyez Nez.
- NET.
- NET, nette, adj. Qui n'est pas sale. Rein, zuiver, schoon, zin- delyk, puntig.
- Lieu net. Een schoone, of reine plaats.
- Net, nette. Clair, sans ordure. Hel- der, klaar, zindelyk, zonder vni- ligheit.

NET.

Un verre net. Een helder, of klaar-
gepoelt glas.
* Net, nette. Pur, irréprochable.
Zuiver, oprecht, onschuldig, onbe-
rispelyk, onverwytelyk.
* Son procédé est net. Zyn handel
is oprecht.
* Net, nette. Clair, fans obscurité.
Klaar, net, sierlyk, fraai, dui-
delyk, zonder verwarring, of dui-
sterheit.
* Stile net. Een nette, of sierlyke
styk.
Au net, adv. Mettre un écrit au
net. C'est le transcrire sans rature.
In 't net: Een geschrift in 't net
stellen, dat is, zonder kladden o-
verschryven.
Tout net, adv. Franchement.
Rechtuit, ronduit, onbewimpels,
zonder bewimpeling, openhartig,
ongevinsst.
Dire la pensée tout net. Zyne mee-
ning rechtuit zeggen.
NETTEMENT, adv. Sierlyk,
fraai.
Ecrire nettement. Sierlyk, of ciarlyk
schryven.
* S'expliquer nettement, ou clai-
rement. Zich duidelyk verklaa-
ren.
NETTEIER, nettoier, v. a. Oter
les ordures. Zuiveren, reinigen,
schoon maaken.
Néteier des fouliez. Schoenen schoon
maaken.
* Néteier la mer de Corfaires. De
zee van Rovers schuimen, of zuiv-
veren.
Néteier. (Terme de guerre.) Batre
toute l'étendue d'une ligne droi-
te. De gansche uitsprekking van
eenen rechten streek bestryken, of
beschieten.
Netteier la tranchée. Batre les affie-
geants, & les chasser d'une tran-
chée. De loopgraven schoon ma-
ken. De belegeraars slaan, en uit
de loopgraven dryven.
NETTEIEUR, f. m. Schoonmaker,
zuiveraar.
NETTETE, f. f. Propreté, clar-
té. Zuiverheit, reinheit, helder-
heit, klaarheit.
* Netteté de langage, de discours.
Zuiverheit eener taale, eener ro-
den.
NETTOIER. Voyez Netteier.

NEU.

NEU.

NEUD, nœud, f. m. Knoop, strik,
quaft, knoest, knobbel, noest.
Faire un neud. Een knoop ma-
ken.
Neud de foulie. Een strik op de
schoen.
Neud d'épaule. Een strik op de schou-
der.
Un neud coulant. Een strik, strik-
knoop, of schuifknoop.
Les neuds des doigts. De kneukels,
of knokkels der vingeren.
Neud d'un arbre. Een quaft, noest,
of knoest aan een boom.
Neud Gordien. Gordiaansche knoop.
Alexandre trancha le neud Gordien
d'un coup d'épée. Alexander
hieuw den Gordiaanschen knoop
met zyn zwaardt door.
* Neud d'Hercule. Een Herkules
knoop. Een zeer moeiljelyke knoop om
los te maaken.
Neud, f. m. (Terme de Médecine.)
Een knobbel aan de gewrigten en
aan 't gebeente. (Een woordt der
Geneeskunde.)
* Neud d'amour. Liefdeknoop.
* Ris qui ne passe pas le neud de la
gorge. Ris forcé. Een lagch die niet
over de knoop van de keel gaat; een
gemaakte lagch.
* Savoir le neud de l'affaire. De knoop
(dat is, 't geheim) van de zaak
weeten.
* Neuds. Liens, chaines. Knoopen,
banden, ketenen.
Neuds. (Terme de Chasse.) Vlesch-
klompen, die aan de vier beupen
van een hert groeijen.
NEVEU, f. m. Le fils du frère, ou
de la sœur. Neef, neeve. Broeders,
of zusters zoon.
* Nos neveux. Nôtre postérité. On-
ze neeven, onze naneeven, onze
nazaaten, onze nakomelingen.
Les écrits de . . . feront sçez par
nos neveux. De schriften van . . .
zullen van onze naneeven verquist
worden.
NEUF. Nom de nombre. Negen.
Een naamgetal.
Neuf. Chiffre. Marque du neuf. Ne-
gen, een cyfer, of getalteken.
Faire un neuf. Een negen maaken.
Compter jusqu'à neuf. Tot negen toe
sellen.
Il y a neuf Muses. Daar zyn negen
Zanggodinnen.

NEU.NEZ. 523

Neuf, neuve, adj. Nieuw, nieuws,
eerst gemaakt.
Habit neuf. Maison neuve. Een nieuw
kleedt. Een nieuw huis.
* Neuf, neuve. Simple, niais. Nieuw,
vreemt, onbedreven, onervaren,
slecht, onnosel.
NEUFIE ME. Voyez Neuvième.
NEUTRALITE', f. f. Onzydig-
heit, onpartydigheid. Neuterali-
teit.
Accepter la neutralité. De onzy-
digheit, of neuteraliteit aanne-
men.
NEUTRE; adj. (Terme de Gram-
maire.) Onzydig, geenerlei. (Een
woordt der Spraakkunst.)
Genre neutre. Het onzydig, of ge-
nerlei geslacht.
Verbe neutre. Een onzydig, of ge-
nerlei werkwoordt.
* Neutre. Qui n'est d'aucun parti.
Onzydig, onpartydig. Neuteraal.
Die geen zyde kiest.
* Ville neutre. Een onzydige, of neu-
teraale stad.
Demeurer neutre. Onzydig blyven,
geen zyde kiezen.
NEUVAIN, f. f. (Terme de l'E-
glise Romaine.) Een negendaags ge-
bedt. Een gebedt van negen dagen
in de R. Kerke.
Neuvaine. Les neuf Muses. De ne-
gen Zusters. De negen Zanggodin-
nen, of Zanggodessen.
NEUVIEME, adj. De negende, de
negenste.
Il est le neuvième. Hy is de negen-
de.
Neuvième, f. f. (Terme de Piquet.)
Een negentiende. Negen kaarten die
malkanderen volgen in 't Piket spel,
en van eenerlei kleur zyn.
NEZ.
NEZ, f. m. Neus, neuze.
Nez camus. Nez épaté. Een breede,
of platte neus. Een karnisneus.
Donner sur le nez. Op de neus ge-
ven, voor dez bek slaan.
Parler du nez. Door de neus spre-
ken.
Fermer la porte au nez. De deur voor
de neus sluiten.
† Nez de bette rave. Nez rouge &
d'ivrogne. Een beetwortels neus:
beter, een brandewyns neus; een
heele roode neus, een dronkaarts
neus.
* Mener par le nez. Gouverner une
VVV 2 per-

perfonne comme on veut. *By de neus leiden. Iemant regeeren gelyk men wil.*

‡ Avoir un pié de nez. Demeurer confus. *Een lange neus krygen. Beschaamt worden.*

* Avoir bon nez. Etre prudent & avisé. *Een goede neus, of lucht hebben. Alles wel doorsnuffelen. Wys en voorzichtig zyn.*

* Ne voir pas plus loin que son nez. N'avoir pas de prévoiance. *Niet verder zien dan zyn neus lang is. Niet verre ziende, of niet voorzichtig zyn.*

‡ C'est pour leur beau nez. Ce n'est pas pour vous. *Dat gaat uw neus voorby. Dat is voor u niet.*

‡ Tirer les vers du nez à quelqu'un. *Door list van iemant iets uithaalen, iemant uithooren.*

‡ Mettre le nez par tout. Se mêler de tout. *Over al de neus in steeken. Zich met alles bemoeijen.*

* Donner du nez en terre. Sucomber, échotier. *Met de neus voorover, of in 't voetzant storten. Bezwyken, mislukken, een quaaaden uitflag hebben.*

* Jetter une chose au nez. C'est la reprochet. *Iets in de neus, of onder de neus wryven. Iets verwyten.*

Nez d'un cheval. *De neus van een paerdt.*

* Nez. Olorat. *Neus, reuk, lucht.*

* Les loups & les chiens ont le meilleur nez. *De wolven en de honden hebben de beste reuk.*

* Nez de bateau. *De neus, neb, of voorsteven van een schuit.*

NI.

NI. Disjonctive. *Noch. Een verdelend woordtje.*

Ni la douceur, ni la force n'y peuvent rien. *Noch de zachtheit, noch de hardheit vermoogen 'er iets in.*

Il n'y eut jamais de Capitaine plus vaillant, ni plus sage. *Daar was nooit kloekmoediger, noch wyzer Hoofdtman.*

Les oifeaux du Ciel ne sèment, ni ne moissonnent. *De vogelen des bemels zaaijen noch maaijen niet.*

Ni plus, ni moins, *adv. Tout autant. Noch meer, noch min. Evenveel, eveneens.*

Il n'en fera ni plus, ni moins.

't Zal 'er noch meer noch min om zyn.

NIA.

NIAIS, *f. m.* Benêt, simple. *Een slechtshoof. Een slecht onnosel, of eenvoudig mensch, een zottel, plompaart, bloet, hals, of bloetbenling.*

‡ C'est un niais de Sologne. C'est un rusé. *'t Is een doortrapte schalk, of een looze vos.*

Niais, niaïse, *adj.* Benêt, innocent. *Slecht, onnosel, eenvoudig, of eenvoudig, plomp, onbeschaaft.*

Niais, *adj.* Qui n'a pas encore volé. *Die op 't nest zit, die noch niet gevlogen heeft.*

Faucon niais. *Een nestvalk.*

NIAISEMENT, *adv.* *Slechtelyk, bostelyk, kinderlyk, onnosel, slecht, fratsachtig.*

NIAISER, *v. n.* Agir d'une manière baffe & badine. *Kinderlyk te werk gaan. Gekke kuuren, of fratsen bedryven, of aanrechten.*

NIAISERIE, *f. f.* *Badineries fottes. Gekke kuuren, narrepotzen, fratsen, kinderlyke dingen, beuselingen.*

NIC. NID.

‡ NICE. *(Vieux mot.) Voyez Niais.*

NICE. Ville d'Italie. *Nissa. Een stad in Italië.*

‡ NICHE, *f. f.* Tour malicieux. *Treek, sreek, pots, loosheit.*

‡ Faire niche à quelqu'un. *Iemant een poss speelen.*

Niche. Cavité dans l'épaisseur des murailles pour placer des statües, ou autre chose. *Een muurvak, vak, holligheid, of holte in de muuren, om een beeldt, of iets anders in te zetten.*

‡ Il est placé comme un faint dans sa niche. *(Proverbe.) Hy zit, of is geplaatst als een Heilige in zyn vak. (Een spreekwoordt.) Hy zit heel wel.*

NICHE E, *f. f.* Nid où il y a plusieurs oifeaux. *Een nest vol jonge vogelen.*

NICHER, ou se nicher. Faire son nid. *Nestelen, zyn nest maaken.*

* Il se niche par tout: Il le fourre par tout. *Hy nestelt overal: Hy dringt zich overal in.*

Les moineaux nichent, ou se nichent

dans des pots. *De musschen nestelen in kannen, of potten.*

‡ Se nicher. Se mettre, se cacher. *Zich verschuilen, zich verbergen, zich versteeken, zich schuil houden.*

NICHOIR, *f. m.* Sorte de cage pour mettre couvrir des sérins. *Een vlucht daar de kanarivogels in broeden.*

NICOLAAS, *f. m.* Nom d'homme. *Nikolaas, Klaas. Een mans naam.*

NICOLE, *f. f.* Nom de femme. *Klaasje. Een vrouwe naam.*

NICOTIANE, *f. f.* Tabac. *Tabak, Koninginne kruids.*

NID, *f. m.* Een nest. *Een vogelnest. Oifeau qui fait son nid. Een vogel die zyn nest maakt.*

‡ Prendre la pie au nid. Trouver ce qu'on cherche. *De vogel op 't nest vasten: Vinden 't geen men zoekt.*

‡ Nid à rats. Méchant logis ruiné. *Een nest, een rostenest. Een oudt vervallen huis.*

NIE. NIG.

NIECE, *f. f.* La fille du frere, ou de la soeur. *Nicht. Broeders, of zusters dochter.*

NIELLE, *f. f.* Sorte d'humeur qui tombant sur les blez les gâte & les noircit. *Honigdauw. Brant in 't korn.*

Nielle. Sorte de plante. *Narduszaads. Zeker gewas.*

NIELLER, *v. a.* Gâter par la nielle. *Bederven door den honigdauw.*

Blé niellé. *Brantskorn.*

NIER, *v. a.* *Loochenen, ontkennen.* Nier un crime. *Een misdadaats loochenen.*

Les Epicuriens nioient la providence Divine. *D'Epikuristen loochenden de Goddelyke voorzienigheid.*

‡ NIGAUD, *f. m.* Sot, niais. *Slechtshoofdt, gek, groentje, zottel, plompert, bostmuil, een onnosel mensch.*

‡ Nigaude, *f. f.* Sote, niaïse. *Gekkin, slechtshoofdt. Een slecht onnosel vrouwmensch.*

‡ NIGAUDER, *v. n.* *Beuselen, salmen; zich met beuselingen, of wisjewasjes bemoeijen, of zich met salmeryen ophouden.*

‡ NIGAUDERIE, *f. f.* *Talmery, beuselwerk, wisjewasjes.*

NIGROMANCIE. *Voyez Néromancie.*

NIL. NIM.

- NIL, *f. m.* Grand fleuve en Afrique. De Nyl, de Nylstroom, of Nylvloeds. Een groote vloeds in Afrika.
- NILLE, *f. f.* Petit filet rond qui fort de la vigne quand elle est en fleur. Een rondt spruitje, of lootje uit den wyngaards als hy bloeit.
- NILLON, ou Ninon, *f. f.* Nom de fille. Annetje. Een meisjes naam.
- NIMPHE, Nympe, *f. f.* Déesse des Patens. Zeegodin, zeemimf. Watergodin, waternimf. Een godin der Heidenen.
- ‡ Nimphe potagere. Een aardig, of mooi groenmeisje; een moesnimfs.
- * Nimphe. Maitresse. Lief. Meesters, minnares, beminde.
- NIMPHESES. Petites membranes qui dépendent la matrice. Vleugels. Zekere kleine vliezen aan de lyfmoeder.

NIP. NIQ.

- NIPES, *f. f. plur.* Sorte de petits meubles & de hardes, comme linge, bagues, &c. Snuisterys, zoerigheden. Zeker klein goeds, of buisraads, als linnen, kleinodiën, enz.
- * NIQUE, *f. f.* Mouvement de tête qui marque du mépris. Een schudding, of beweeging met het hoofd, 't geen eene verachting te kennen geeft.
- * Faire la nique à quelqu'un. Tegen iemant het hoofd schudden.

NIT. NIV.

- NITRE, *f. m.* Sorte de salpêtre. Zoutsteen, salpeter.
- NITREUX, nitreux, *adj.* Ziltig, zoutig, zoutachtig, salpeterig.
- NIVEAU, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Richtsnoer, waterpas, pasloot, meetstec.
- Mettre de niveau. Waterpas zetten.
- Niveau de la campagne. (Terme de Fortification.) Een vlakke streek lands, die naar den eenen noch naar den anderen kant overbelt.
- NIVELER, *v. n.* (Terme de Saçon.) Voir avec le niveau si ce qu'on fait est dans la régularité. Waterpassen. Met het pasloot, of

waterpas meeten, of iess in't loot, dat is, rechts staat.

NOB.

- NOBILIAIRE, *f. m.* Een lyst, of register van alle de Edelen, of adelyke geslachten van een gansch landt, of landtschap.
- NOBLE à la rose, *f. m.* Monoie d'or d'Angleterre. Een roozenobel. Zeker singelsch gout geldt.
- Noble Henri, *f. m.* Vieille monoie d'or Françoisse. Een Hendriksnobel. Zeker oudt Franssch gout geldt.
- Noble, *adj.* Qui a de la noblesse. Edel, adel.
- Nobles, *f. m.* La noblesse. De Edelen, de adel, de adeldom.
- Les nobles font méprisans. De Edelen zyn laakzuchtig.
- * Noble. Grand, courageux. Edel, groot, moedig, dapper, grootmoedig.
- * Cœur noble. Een edel, of grootmoedig hart.
- * Noble. Relevé, sublime. Edel, schoon, heerlijk, treffelyk, verheven, hoogdravend.
- * Expression noble. Een heerlijk uitdrukking.
- Stile noble. Een schoons, of treffelyke styl.
- * Les parties nobles. (Terme d'Anatomie.) De edele, of voornaamste deelen van 's lichaam.
- NOBLEMENT, *adv.* D'une manière noble. Adelyk, op eene adelyke wyze.
- Fief tenu noblement. Een leen adelyk bezeten.
- * S'exprimer noblement. Zich treffelyk, of groots uitdrukken.
- NOBLESSE, *f. f.* Adel, adeldom, edeldom.
- Noblesse ancienne. Een oude adel, of edeldom.
- * Noblesse. Tous les nobles. Adel, alle de Edelen.
- * La noblesse du courage, de l'expression, des pensées. De edelheit van den moedt, der uitdrukkinge, der gedachten.

NOC. NOE.

- NOCE, nocés, *f. f.* Festin qui se fait après les épouailles. Bruiloft, bruiloftsfeest.
- Aler aux nocés. Te bruiloft gaan.

- * Noce. Mariage. Huwelyk, trouw.
- * Epouser en seconde noce. Ten tweede maal trouwen. Een tweede huwelyk aangaan.
- † Ce ne font que nocés. Ce ne sont que festins & réjouissances. 't is alle daag bruiloft: 't is niet dan gasten en brassen.
- NOCHER, *f. m.* (Mot Poétique.) Pilote, batelier. Schipper, loots, lootsman, stuurman.
- NOCIER, nociere. (Vieux mot.) Voyez Nuptial.
- NOCTURLABE, *f. m.* Instrument pour trouver la nuit combien l'étoile du nord est plus haute que le pôle. Een graadiboog waar mede men de hoogte der sterren meet, of hoe veel de Noordster hooger daar het aspunt is.
- NOCTURNE, *adj.* Qui arrive de nuit. Nachts. Van den nacht. 't Geen de nacht aangaat. 't Geen des nachts geschiedt.
- Vision nocturne. Een nachtgezicht.
- Phantome nocturne. Een nachtspook, of nachtsverschynsel.
- Nocturne, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een van de drie deelen der vroegmetten, bestaande in drie Psalmen.
- NOË, *f. m.* Nom d'homme. Noach. Een mans naam.
- NOËL, *f. m.* Fêtes pendant lesquelles on célèbre la nativité de Jésus-Christ. Kersdagh. Christdagh. De feestdagen waar op de geboorte van Christus geviert wordt.
- † On a tant crié Noël qu'enfin il est venu. Men roept zoo lang Paaschen tot het eens komt. Men heeft zoo lang daar van gesproken tot het eindelyk eens geschiedt is.
- Noël, *f. m.* Chançon de Noël. Een kerslieds; een lieds op Christus geboorte.
- NOËUD. Voyez Neud.

NOI.

- NOIAU; *f. m.* De steen van zekere vruchten.
- Noiaux d'olives, de pêches, de prunes, de cerises. Olyvensteenen, perziksteenen, pruimsteenen, kerssteenen.
- Noiau. (Terme de Fondeur.) Een korn daar 't geschout om gezoten wordt.
- Noiau, ou vis de montée. De spijf.

of wendelstok van een trap.
 NOIER. Voyez Néier.
 NOIER, *f. m.* Arbre. Een nooteboom, of neuteboom.
 NOIR, noire, *adj.* Zwart.
 Drap noir. Zwart laken.
 * Noir, noire. Méchant, scélerat. Zwart, boos, leelyk, schelms, jnoodt, verraderich, boosaardig.
 * Ame noire. Een boosaardig mensch. Een snoode ziel.
 Humeur noire. Melancolique. Een zwaarmoedige aart.
 * Noire calomnie. Een zwarte, of booze lastering.
 * Noir, noire. Sombre. Donker, dicht, schaduwachtig.
 * Noire forêt. Een dicht bosch.
 * Prifon noire. Een donkere gevangenissen.
 * Il fait noir: Il fait obscur. Het is donker weér; de lucht is dik betrokken.
 * L'homme va du blanc au noir. De mensch valt van 's wist op 's zwart; dat is, hy is heel ongestadig, en neemt bykans op 's zelven oogenblik slydige besluiten.
 Noir de fumée, *f. m.* Zwartfel.
 Mettre en noir; teindre en noir. Zwart verwen.
 NOIRATRE, *adj.* Tirant sur le noir. Zwartachtig, uit den zwartep, zwartbruin.
 NOIRAUD, noiraude, *adj.* Qui a les cheveux noirs. Zwarthaarig. Die zwart haair heeft.
 Noiraud, *f. m.* Een zwarthaarige. Een man die zwart haair heeft.
 NOIRCEUR, *f. f.* Couleur noire. Zwart, zwartheit, zwarte verwe. Lelykheit.
 * Cela éface la noirceur de son action. Dat wischt de lelykheit zynere daadt uit.
 NOIRCIR, *v. a.* Rendre noir. Zwarten, zwart maaken.
 Noircir un talon. Een hiel zwarten.
 * Noircir. Difamer. Zwart maaken, schenden, lasteren, ontseeren.
 * On croit souvent noircir autrui, & on se noircit soi-même. Men meent dikwyls eenen anderen zwart te maaken, en men maakt zich zelven zwart.
 NOIRCISSURE, *f. f.* Zwarting, bejineering met zwart.
 NOIRE, *f. f.* Certaine note dans la Musique. Een zwarte noot in de Zangkonst.

‡ NOISE, *f. f.* Querelle, dispute. Twist, krakkeel, gefchil, gekyf, kyvagie.
 NOISETTE, *f. f.* Een haseelnoot, lammertjes noot, of kleine noot.
 NOISETIER, *f. m.* Coudrier. Arbre. Een haseelaar. Een haseelnootboom.
 NOIX, *f. f.* Fruit de noier. Een noot, of neut.
 Noix de gale. Een galnoot.
 Noix d'Inde. Een kokosnoot.
 Noix muscade. Een muskaatnoot, noot van muskaat, of nootemuskaat.
 Noix vomique. (Terme de Droguisse.) Een noot die de honden en wolven opstaande voet doot sterven.

NOM.

NOM, *f. m.* Een naam.
 Nom propre. Een eige naam.
 Nom dérivé. Een spruijnaam, of naam die ergens van afkomstig is.
 Un beau nom. Een schoone naam.
 Un nom de batême. Een doopnaam.
 Nom de famille. Naam, of bynaam van een geflacht.
 Donner un nom. Benoemen, een naam geeven.
 Porter un nom illustre. Eenen heerlyken naam voeren.
 * Nommer les choses par leur nom. C'est en parler franchement. De dingen by hunnen naam noemen, of den rechten naam geeven, dat is, rechtuit van dezelve spreken. (Een schuit een schuit noemen.)
 * Nom. Réputation. Naam, eer, aanzien, achting, achthaarheit.
 * Des gens de nom & de mérite. Luiden van grooten naam en aanzien.
 Nom substantif. Nom adjectif. (Terme de Grammaire.) Een zelfstandige naam. Een byvoeglyke naam.
 * En son nom. De sa part. In zynen naam. Van zynent wege.
 * Au nom de Dieu. In Godts naam.
 NOMANCIE, *f. f.* Art par lequel on prétend deviner ce qui doit arriver à une personne en considérant les lettres de son nom de batême. Waarzegkonst waar doormen waant te raaden 't geen iemand overkoomen zal, door overweeginge van de letteren zynes

doopnaams.
 NOMBRE, *f. m.* Een getal.
 Nombre pair. Een even getal.
 Nombre impair. Een oneven getal.
 Nombre. Rang. Getal, zy, ryg, orde, slach.
 Etre au nombre des Auteurs célèbres. Onder 't getal der vermaarde Schryveren staan.
 Nombre singulier, nombre pluriel. (Termes de Grammaire.) Het enkelvoudig getal, het meervoudig getal. (Woorden der Spraakkunst.)
 Nombre. Chifre. Cyfer, cyfergetal.
 Nombre. Plusieurs. Een groot getal. Veel.
 Un nombre d'hommes. Een groot getal, of veel mannen.
 Nombre d'or. (Terme de Chronologie.) Het gulden getal. (Een woordt der tydtrekninge.)
 Nombres. Un des livres du vieux testament. Het boek der Tellinge. Het vierde boek van Moyses Numeri genaamt.
 NOMBRER, *v. a.* Suputer. Tellen, optellen, oprekenen, opmaaken.
 NOMBREUX, nombreuse, *adj.* Talryk, getalryk, magtig, veel in getal.
 Armée nombreuse. Een talryk heir, of leger; een sterk leger.
 NOMBRIL, *f. m.* De navel des buiks.
 NOMENCLATEUR, *f. m.* Celui qui faisoit profession de favoir les noms des citoiens Romains. Benaamer, naamnoemer, benoemer by de Romeinen. Een die de namen der meeste Roomsche burgeren wist.
 ‡ Adam le nomenclateur. Adam de naamgeever.
 NOMENCLATURE, *f. f.* Liste de plusieurs noms. Naamboek, naamlyst, naamrol.
 NOMINATAIRE, *f. m.* Celui qui est nommé par le Roi à quelque Préature. Een die van den Konink tot eenig Geestelyk ampt is benoemt.
 Nominataire, *f. f.* Celle qui est nommée par le Roi à quelque Abaie. Eene die van den Konink tot eene Abdijse is benoemt.
 NOMINATIF, *f. m.* (Terme de Grammaire.) Noemer. Het noemend geval, het eerste geval van een zelfstandig woordt. (Een woordt der Spraakkunst.)

NOM.

NOMINATION, f.f. La présentation qu'on fait au Supérieur d'un homme pour posséder une charge, ou un bénéfice qui vaque. *Noeming, benoeming, verkiezing. De voordraging, of 's voorstel van iemand aan eenen Heer om een openstaande ampt te verkrygen.*

Il se réserva la nomination de quatre Officiers. *Hy behielt aan zich de benoeming, of verkiezing van vier Amptenaaren.*

Nomination. Declaration. Benoe- ming. Verklaring, verkiezing.

La nomination des Officiers Généraux a été rendue publique. *De verkiezing der Algemeene Krygs- oversten is gemeen, of openbaar ge- maakt.*

NOMMER, v. a. Donner le nom. *Noemen, benoemen, den naam ge- ven, heeten.*

Don parrein le nomma Jean. *Zyn peet noemde hem Jan.*

Nommer. Dire le nom. *Noemen, den naam zeggen.*

Nommer les choses par leur nom. Dire les choses comme on les pen- se. *De dingen by hunnen naam noemen. De zaaken zeggen gelyk men ze denkt.*

Je l'ai oui nommer. *Ik hebbe hem hooren noemen. Ik hebbe zynen naam hooren melden, of spellen.*

Nommer. Faire mention. *Noemen, melden, gewaagen, gewagh van maaken.*

Il le nomma dix fois avant que de mourir. *Hy noemde hem tienmaal eer hy stierf.*

Nommer. Présenter une personne pour posséder une charge, ou un bénéfice. *Voordraagen, voorstel- len, of benoemen tot een geestelyk ampt.*

On l'a nommé à l'Archevêché de Pa- ris. *Hy is tot het Aartsbisdom van Parys benoemt, voorgesteld, of voor- gedraagen.*

Nommé, nommée, adj. *Genoemt, genaamt, geheeten.*

Il fut nommé Pierre. *Hy wierdt Pie- ter genaamt, of geheeten.*

Il a été nommé entre les conjurez. *Hy is onder de vloekverwanten, of 't zameneezwoornen genoemt.*

Etre nommé a quelque charge. *Tot eenig ampt benoemt, voorgesteld, of voorgedraagen zyn.*

Venir a point nommé. *Venir au temps déterminé. Op den gezet-*

NOM. NON.

ten tyds komen, ter bestemde tyds komen.

NOMME MENT, adv. Particulié- rement. *Byzonderlyk, in 's byzonde- der, voornamentlyk, by naame.*

Il fut nommé exclus de l'heri- tage. *Hy wierdt by naame, of in 's byzonder van d'ersenisse uitsgeslo- ten.*

NOMPAREIL, nompareille, adj. *Weërgadeloos, zonder weërge, ga- deloos, onvergelykelyk.*

Esprit nompareil. *Een weërgadeloos verstand.*

Nompareille, f.f. Sorte de petit ru- ban fort étroit. *Bieslint, heel smal lint.*

Nompareille, f.f. Sorte de petite dragée. *Kleine suiker erten, of er- weren.*

Nompareille, f.f. Sorte de petit ca- ractère d'impression. *Nomparellet- ter. Zekere kleine drukletter.*

NON. NOR.

NON. (Adverbe négatif.) Neen. Een ontkennend bywoordt.

Répondre non. *Neen antwoorden.*

Non. Non pair. Impair, f. m. *Geen paar. Onpaar.*

Jouer à pair ou non. *Even, of on- even speelen.*

Non pas. (Adverbe négatif.) Niet, neen. (Een ontkennend bywoordt.)

C'est lui, & non pas vous. *Hy is 't, en gy niet. 't Is hy, en gy niet.*

Non plus. (Conjonction.) Tout de même. Niet meer, eveneens. (Een voegwoordt.)

Il ne l'eftime non plus que vous. *Hy acht hem niet meer dan gy.*

Il faut regarder cela comme une cho- se non avenue. *Men moet dat aanzien als eene ongebeurde, of niet geschiedde zaak.*

Non vuë. (Terme de mer.) Quade toe- zicht op zee.

† **NONAIN, f.f.** Religieuse. *Een nonnetje.*

† La pauvre nonain baiffait les yeux. *Het arm nonnetje sloeg haar oogen neder.*

NONANTE. (Mot peu usité.) Qua- tre vingt-dix. *Negentig, 't negentig. (Zeker getal.)*

NONANTIÈME, adj. Quatre- vingt-dixième. *De negentigste.*

NONCE, f.m. Ambassadeur du Pa- pe. *Nuntius. Een Afgezant van den Paus.*

NON. NOR. 527

NONCHALAMMENT, adv. *Zon- der achtendocht, onbekommert, zor- geloos, onbezorgt, kommerloos, bui- ten zorg en kommer.*

NONCHALANCE, f.f. Négligence. *Onachtzaamheit, achteloosheit, verwaarloozing, verzuim, nalatigheit, zorgeloosheit.*

NONCHALANT, nonchalante, adj. *Négligent. Verzuimig, zuim- achtig, onachtzaam, achteloos, nalatig, zorgeloos.*

Elle est nonchalante. *Zy is achteloos.*

Nonchalant, f.m. *Een achteloos, of zuimachtig mensch.*

NONCIATURE, f.f. Charge de Nonce. *'t Pauselyk gezantschap, 't gezantschap van den Paus.*

Nonciature, f.f. *'t Gebiedt van den Nuntius in de staaten van den Paus.*

† **NONE, f.f.** (Mot peu usité.) Re- ligieuse. *Non. Een geestelyke doch- ter, of kloosterzuster.*

Nones, f.f. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Een van de kanoniale uren in de R. Kerke.*

† **NONETTE, f.f.** Petite none. *Nonnetje.*

NONOBTANT. (Préposition.) *Niet tegenstaande, onaangezien, al- hoewel.*

Nonobstant la paix. Onaangezien de vrede.

Il fut massacré dans le temple non- obstant la sainteté du lieu. *Hy wierdt in de kerk, onaangezien de heiligheit der plaats, gedoodt.*

NORD, f.m. Septentrion. *'t Noor- den.*

Nord-nord-est. Noord-noord-oost.

Nord-nord-ouest. Noord-noord-west.

La guerre du Nord, ou des pais du Nord. *D'oorlogh, of het oorlogh, anders, de kryg van 't Noorden, of van de Noorder landen.*

La guerre du Nord est rude. *D'oor- logh in 't Noorden is gestreng, of word streng gevoert.*

Le vent de Nord, ou le vent du Nord. *De Noordewindt.*

Nord-est, f.m. *Noordt-oost.*

Nord-ouest, f.m. *Noordt-west.*

NORMAND, normande, adj. Qui est de Normandie. *Noormans, of Noormandyfch. Van een Noorman, of Noormandyer. Dat van Noor- mandye is.*

† C'est un Normand. *C'est un rufé. 't Is een Noorman. 't Is een schalk, of bedrieger.*

NOR-

NORMANDIE, *f. f.* Province de France. *Noormandye. Een landſchap van Vrankryk.*
 Normandie une des plus riches Provinces de France, & celle après le Dauphiné où il y a de plus grands fourbes & de plus grands coquins. *Noormandye, een der rykſte Landſchappen van Vrankryk, en dat, na het Dauphiné, daar de grootſte ſchelmen en guiten zyn.*

NOT.

NOTABLE, *adj.* Remarquable. *Merkelyk, aanzienlyk, merkwaardig, aanmerkelyk.*
Notables, *f. m.* Les plus confidérables d'un lieu. *De Aanzienelykſten, de Grooten eener plaatze.*
NOTABLEMENT, *adv.* Confidérablement, beaucoup. *Merkelyk, merkwaardig, veel, zeer veel.*
 Cette action contribü notablement à la gloire. *Die daadt brengt merkelyk, of zeer veel tot zyne eere toe.*
NOTAIRE, *f. m.* Beamptſchryver, bondtſchryver. *Notaris.*
Notaire Apoftolique. *Een Apoftoliſche Beamptſchryver.*
Declaration par devant Notaire. *Verklaring voor eenen Beamptſchryver.*
NOTAMMENT, *adv.* (Vieux mot.) Principalement. *Voornamentlyk, byzonderlyk.*
NOTARIAT, *f. m.* 't Ampt van eenen Beamptſchryver, *Notariſſchap, Notariſampt.*
NOTE, *f. f.* Marque. *Teken, teiken, merk.*
 Mettez là une petite note. *Stel daar een tekenſje by.*
Note. Notice. *Aantekening.*
 Tenir une note de plusieurs effets. *Aantekening van verſcheide goederen houden.*
Note. Marque d'infamie. *Schandtmerk, ſchandtſteken.*
Note. Obſervation, remarque. *Aanmerking, waarneeming, aantekening, verklaring, uitlegging.*
 Faire des notes ſur la Bible. *Aantekeningen over den Bybel maaken.*
Note de Muſique. *Zangnoot, Muzyknoot.*
 † Faire changer de note. *Faire changer de discours, ou de deſſein.*

NOT.

Eenen anderen toon doen zingen. Van reden, of van opzet doen veranderen.
NOTER, *v. a.* (Terme de Palais.) Marquer d'infamie. *Tekenen, ont-eeren, voor eerloos verklaaren.*
Noter. (Terme de Muſique.) Ecrire les notes de Muſique. *Op nooten zetten, of ſtellen, de muzyknooten ſchryven.*
Noter une chanſon. *Een liedſje op nooten zetten.*
Noter. Marquer ſur le memorial. *Op het dagboek, of dagregister zetten, ſtellen, of aantekenen.*
Noter. (Mot qui vieillit.) Remarquer. *Aanmerken, opmerken, aantekenen.*
 Or il eſt à noter que, &c. *Nu is het aan te merken dat, enz.*
NOTICE, *f. f.* Sorte de livre qui donne la connoiſſance d'un país. *Een Landt- of Plaatsbeſchryving.*
La notice de l'Empire. *De beſchryving van 't Keizerryk.*
Notice. *Aantekening, opſchryving.*
 Tenir notice des chofes qu'on a à faire. *Aantekening der dingen houden die men te doen heeft.*
NOTIFICATION, *f. f.* (Terme de Palais.) Déclaration. *Verwittiging, bekendmaking, aankondiging, verſtendiging, berecht.*
NOTIFIER, *v. a.* (Terme de Palais.) *Verwittigen, bekend maaken, aankondigen, verſtendigen, berechten.*
NOTION, *f. f.* Connoiſſance qui regarde les ſciences. *Kenniſſe, wetenſchap.*
 Avoir une notion d'une choſe. *Kennis eener zaak hebben.*
NOTOIRE, *adj.* (Terme de Pratique.) *Connu, évident. Blykelyk, blykbaar, openbaar, wereldkundig, bekent.*
 La choſe eſt notoire. *De zaak is bekent, of blykbaar.*
NOTOIREMENT, *adv.* (Terme de Palais.) *Maniſteſtement. Zekerlyk, gewiſſelyk, zichtbaar, blykelyk.*
 Il a notoirement du bien pour porter cette dépense. *Hy heeft gewiſſelyk goeds, om deze koſten te draagen.*
NOTORIETE', *f. f.* (Terme de Palais.) *Evidence. Wereldkundigheid, klaarblykelykheit, blykbaarheit.*

NOT. NOU.

Cela eſt de notoriété publique. *Dat is wereldkundig. Dat weet al de wereldt, dat blykt aan al de wereldt.*
NOTRE, *adj.* *Ons, onze.*
 Notre vic. *Ons leven.*
 Les nôtres, *f. m.* *Ceux de nôtre parti. De onzen. Die van onzen kant, of van onze zyde.*
 Notre-dame, *f. f.* Fête de la Vierge. *L. Vrouwendag, een vierdag van de H. Maagdt.*

NOU.

NOVALES, *f. f.* Dimes que les Cures prennent ſur certaines terres. *Tienden die de Geestelyken van zekere landen neemen.*
NOVATEUR, *f. m.* Auteur de quelque ſecte. *Nieuwgezinde. Opwerper van eenige gezinsheit.*
NOVELLES, *f. f.* Livre où ſont les conſtitutions de quelques Empereurs. *De inſtellingen van zommige Keizeren. (Een gedeelte van 't Wetboek van Juſtiniaan.)*
NOVEMBRE, *f. m.* Mois. *Slagsmaands. November.*
 La Saint Martin eſt toujours en Novembre. *Sint Marten komt altyt in Slagsmaandt.*
NOUER, *v. a.* Faire un neud. *Knoopen, een knoop leggen, een knoop maaken.*
 Nouer un ruban. *Een lint knoopen.*
 Nouer l'éguillette. *De neſtel knoopen.*
NOUET, *f. m.* (Terme de Médecin.) *Een pop daar men geneesmiddelen in doet.*
 Nouët d'apothicaire. *Een apotekers pop, die men op bier, of op wyn hangt.*
 Nouët de cuiſinier rempli d'épicerie. *Een pop van ſpeceryen die de koks in de ſauſſen doen om haar geur te geven.*
NOUEUX, *noüeuſe, adj.* Plein de neuds. *Knobbelig, knobbelachtig, knoefſtig, weerachtig, knoopig.*
 Bâton noueux. *Een knobbelige ſtok.*
NOVICE, *f. m. & f.* Celui, ou celle qui a fait ſon noviciat. *Leerling, nieuwweling, aankomeling in een klooster.*
 † Etre encore novice. *Etre encore ignorant. Noch een nieuwweling zyn. Noch onweetende zyn.*
NOVICIAT, *f. m.* *Proefjaaren, proeftydt.*

• Faire

Faire son noviciat. *In zyn prooffaaren zyn.*

Noviciat. Lieu du couvent où demeurent les novices. *Verftrak van de nieuwelingen in een klooster. De plaats in 't klooster daar de nieuwelingen woenen.*

NOURRIR, *v. a.* Onderhouden, voeden, voedsel verschaffen.

Nourrir un pauvre. *Eenen armen onderhouden, of te hulp koornen.*

Nourrir des animaux. *Beesten quaken, vee fokken, of vokken, vee houden.*

* Nourrir. Entretenir. *Voeden, onderhouden, aanvoeden.*

* Nourrir fa mélancolie. *Zyne zwaarmoedigheid voeden.*

* Nourrir la guerre. *Den oorlogh aanvoeden, of aanfooken.*

* Nourrir un serpent dans fon fein. *Een adder in zynen boezem voeden. Iemant weldoen die het maderhant niet erkent.*

Se nourrir, *v. r.* *Zich voeden, zich spyzigen, zich onderhouden, zich geneeren, zich erneeren.*

Se nourrir de racines. *Zich met wortelen onderhouden.*

* Se nourrir de la parole Divine. *Zich met Gods woords voeden.*

Nourri, nourrie, *adj. & part.* *Onderhouden, opgevoedt, opgebracht.*

Nourri aux dépens d'autrui. *Tot een anders kosten opgevoedt.*

* Nourri, nourrie. *Elevé. Opgebracht, opgevoedt, opgetrokken, opgetogen.*

* Nourri dans le libertinage. *In vrygeestery opgetrokken, of opgevoedt.*

* Tableau bien nourri. *C'est-à-dire, bien chargé de couleurs. Een fchildery die sterk van verwe is, of daar de verwe dik op legt.*

Nourri, *f. m.* *Tout ce qu'on nourrit à la campagne. Fokkery, of vorkery. Een vefokking, vorking van allerlei vee en gevoegelde, dat men op 't landt houdt.*

Nourrissant, nourrissante, *adj. & part.* *Voedzaam, voedende, voedsel geevende, dat wel voedt, kraachtig.*

Viande nourrissante. *Voedzame spyze.*

NOURRISSÉ, *f. f.* *Voedster, zoogster, minne, minnemoeder, minnemoer.*

NOURRISSIER, *f. m.* *Père nourriffier. Voedstervader, minnevader,*

de man van een minne.

NOURRISSON, *f. m.* *Enfant qu'on nourrit. Voedsterling, voedsterkindt, zuigeling, zogeling.*

* Nourriffon. *Celui qu'on élève, ou instruit. Voedsterling, leerling; dien die men opbrengt, of onderwyft.*

* Nourriffon des Mufes. *Voedsterling der Zanggodinnen.*

NOURRITURE, *f. f.* *Voedsel, spyze, onderhoudt, k:ft.*

Prendre de la nourriture. *Spyze, of voedsel neemen.*

Nourriture du corps. *Voedsel des lichaams, of lichaamelyk voedsel.*

Nourriture de l'ame. *Voedsel der ziele; of zielenvoedsel.*

* Nourriture. *Education. Opvoeding, optrekking.*

N'avoir point de nourriture. *Geen opvoeding hebben.*

* Nourriture. *Ce qui entretient. Onderhoudt, voedsel.*

* L'honneur est la nourriture des ames bien nées. *D'eer is het onderhoudt der welgeboorens geesten.*

* Il faut donner de la nourriture au feu pour le conferver. *Men moet het vuur voedsel geeven om het aan te houden.*

Nourriture. *Ce qu'on nourrit à la campagne. Fokkery, of vorkery. Een vefokking. Allerlei vee en gevoegelde dat men op 't landt houdt.*

NOUS. *(Le pluriel du pronom personnel moi.) Wy, ons. (t' Meervoudt van de perfoonlyke voornaam ik.)*

Nous nous parlerons. *Wy zullen mal-kanderen fpreken.*

Nous mêmes. *Wy zelfs, ons zelven. C'est pour nous mêmes. 't Is voor ons zelven.*

NOUVEAU, *nouvel, nouvelle, adj.* *Nieuw, nieuw, nieuwe.*

Nouvelivre. *Nouvel an. Een nieuw boek. Nieuwjaar.*

Nouveau. *Cequ'on ne favoit pas encore. Nieuw, nieuwe tyding, nieuwe boodtschap.*

N'avez vous rien de nouveau? *Hebt gy niets nieuws?*

De nouveau, *adv.* *Encore. Noch eens, van nieuws aan, wederom.*

Paier de nouveau. *Op nieuw, of noch eens betaalen.*

Recommencer tout de nouveau. *Van nieuws af aan beginnen.*

Nouveau-converti, *ou* nouveau-réuni. *Een nieuwbekeerde.*

Nouveau-monde. *De nieuwe wereldt, Amerika.*

* Nouveau-monde. *De nieuwe wereldt. Een anjelier, dus genaamt, die twintig knoppen in 't ronde voortbrengt.*

Nouveau-né, *f. m.* *Een nieuwgeboorne. Een onlangs geboorne.*

Nouveau-venu, *f. m.* *Een aankomling, een nieuwaangekomene.*

NOUVEAUTE, *f. f.* *Chose nouvelle. Nieuwigheit, wat nieuws, een nieuwe zaak.*

Nouveauté, *f. f.* *(Terme de Libraire.) Nieuw, nieuwheit. (Een Boekverkopers woordt.)*

Je vous envoie pour nouveauté, &c. *Ik zende u voor nieuws, enz.*

* Nouveauté. *Changement. Nieuwigheit, verandering.*

* Aimer la nouveauté. *Veel van nieuwheit, of van verandering houden.*

* Nouveautés. *Troubles, remûmens. Nieuwigheden, onrusten, onlusten, beroerten.*

NOUVELLE, *f. f.* *Nieuw, nieuwheit, nieuwe tyding.*

Débiter des nouvelles. *Nieuwigheden uitstrooijen.*

Avoir des nouvelles du siège. *Tyding van de belegering hebben.*

Alexandre avoit nouvelle que Darius arrivoit. *Alexander hadt tydinge dat Darius aanquam.*

Nouvelles. *Recit ingénieux de quelque aventure agreable. Verficing, verdichtfel. Een fraaije verselling van een aardig geval.*

Nouvelle-convertie. *Een nieuw bekeerde vrouwsperfoon.*

Nouvelles de chandelle. *Dieven aan de kaers.*

NOUVELLEMENT, *adv.* *Depuis peu. Nieuwelyks, korteling, onlangs.*

Livre nouvellement imprimé. *Een boek nieuwelyks, of onlangs gedrukt.*

NOUVELLISTE, *f. m.* *Een nieuws-gierige. Een die alle nieuws weet; een liefhebber van wat nieuws.*

NUA.

NUAGE, *f. m.* *Wolpakk:ng. Wolken, beneveling, nevel, damp tot wolken opgetrokken.*

Nuage épais. *Dikke wolken, of een dikke wolpakk:ng.*

* Nuage. *Quantité de choses. Een me-*

- meemigte. Veele dingen, die als een wolkpaking uitmaaken. Een hagelbui, een hoop.
- * Un nuage de traits. Een hagelbui van pylen, of schichten.
 - * Nuage. Ténébres, obscurité. Benoveling, donkerheit, duisterheit.
 - * Nos esprits font pleins de nuages. Onze verstanden zyn vol benevelingen.
 - * Nuage. Tristesse sombre. Wolk, zwarte wolk; naare droefheit.
 - * D'où vient qu'un truite nuage semble ofuquer l'éclat de vos yeux? Hoe komt dat een zwarte wolk den glans uwer oogen schynt te bezwalken?
- NUANCE**, *f. f.* (Terme de Tapisserie.) Een t'zamenweaving van alle de verwen met streepen, van de donkerste af, tot de lichtste toe.
- Nuance**. (Terme de Teinturier, de Perruquier & de Fleuriste.) Een aardige schakeering van verscheide verwen, of kleuren. (Een Verwers, Paruikmakers, en Bloemiits woordt.)
- * Nuance. Diversitez de mots dans un discours. Schakeering, verscheidenheit van woorden in eene reden.
- NUANCER**, *v. a.* (Terme de Tapisserie.) Wolle van verscheide verwen in 't maaken van een vloerkleet, of pronkbehang te zamen voegen.
- Nuancer**, *v. a.* (Terme de Lamier & de Teinturier.) De kleuren van zyde en wolle op een aardige wyze schakeeren. Een Verwers woordt, ook een Paruikmakers woordt in 't schikken van 't haar.)

NUD.

- NUD**, *nuë*, *adj.* Naakt, ongekleedt, bloot, ongedekt.
- Etre tout nud. Geheel naakt zyn.
- * Nud, *nuë*. Mal vêtu, pauvre. Naakt, kaal, berooit, slecht gekleedt, arm.
 - * Le mérite va souvent tout nud. De deugd is dikwyls met armoede verselt. (Eigenlyk, de verdienste gaat dikwyls heel naakt.)
 - * On ne considère pas dans le monde la vertu toute nuë. De gansch bloote, of naakte deugd, wordt in de wereld niet geacht.
- Nud**, *f. m.* Een naakte.
- Raycir les nuds. De naakten waer

- kleeden.
- Nud**, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Oppervlakke. (Een Bouwkundig woordt.)
- Nud**, *f. m.* (Terme de Peinture.) 's Naakt. (Een woordt der Schilderkunst.)
- Le nud d'une figure. 's Naakt van een beeldt.
- * A nud, *adv.* Sans déguifement. Naakt, bloot, zonder bewimpeling, of vermommig.
- NUDITE'**, *f. f.* Parties naturelles de l'homme, ou de la femme. Naaktheit, schaamleden, (schamelheit van man, of vrouwe.
- Nudité**. Figure de peinture toute nuë. Een naakt beeldt.
- Nud-piez**, *adv.* Les piez nuds. Blootvoets, met bloote voeten.
- Aler nud-piez. Blootvoets gaan.
- Nud-tête**. Blootshoofd. Met blooten hoofde.
- Aller nud-tête. Blootshoofd gaan.

NUE.

- NUE'**, *nuée*, *adj.* (Terme de Fleuriste.) Geschakeert. Gestreep, met streepen.
- Anémone nuée** d'incarnat. Klapperroos met hoogroode streepen, of hoogroot schakeersel.
- NUE**, *f. f.* Een wolk.
- Nuë épaisse**. Een dikke wolk.
- * Cette nuë grosse de foudres & d'éclairs viendra fondre sur la Suede. Die dikke wolk van blixemen en weérlicht, zal op Zweden losbarsten, of neêrstormen.
- † Etre tombé des nuës. Ne favoir où l'on en est. Uit de lucht gevallen zyn. Niet weeten waar men is, of waar men van daan gekoomen is.
- NUEE**, *f. f.* Nuë. Wolk.
- La nuée chemine. De wolk dryft.
- * Ils lancèrent sur lui une nuée de traits. Zy schooten een zwarm, of hagelbui van pylen naar hem.
 - * NUËMENT, *nüment*, *adv.* Franchement, sans détour. Naaktelyk, blootelyk, vryuit, zonder omwegen, of bewimpeling.
 - * Raporter nüment les choses. De dingen naaktelyk verhalen.

NUI.

- NUIRE**, *v. n.* Faire tort. Beschadigen, benadeelen, schaden, hinderen, krenken, schade, nadeel,

- of ongslyk doen, hinder toebrengen.
- Nuire à ses ennemis**. Zyne vyanden beschadigen.
- Nuire à la fanté**. Schadelyk voor de gezontheit zyn.
- NUISIBLE**, *adj.* Qui nuit. Schadelyk, hinderlyk, verderfslyk, na-deelig.
- Vent nuisible**. Een schadelyke windt.
- NUIT**, *f. f.* De nacht.
- Une belle nuit. Une nuit obscure. Een schoone nacht. Een donkere nacht.
- Passer les jours & les nuits dans la débauche. Dagen en nachten in d'ongebondenheit, of in 't stempen doorbrengen, of styten.
- La nuit s'approche. 't Wordt nacht, de nacht komt aan.
- * Nuit. Obscurité. Nacht, donkerheit, duisterheit.
 - * Dans la nuit du tombeau. In den nacht, of in de duisterheit van 't graf.
- De nuit, *adv.* Durant la nuit. Des nachts, by nacht.
- Marcher de nuit. By nacht gaan, of 's nachts gaan.
- NUITAMMENT**, *adv.* De nuit. (Terme de Palais.) By nacht, des nachts. (Een woordt van 't Gerrechtshof.)
- † **NUITE'E**, *f. f.* Een nacht, of een donkertje over. De tydt van een nacht.

NUL. NUM.

- NUL**, *nulle*, *adj.* Aucun. Geen, niet ter wereldt.
- Afaire de nulle importance**. Een zaak van geen gewigt, of van geene aan-gelegenheit.
- Nul**, *nulle*. Qui n'est pas dans les formes. Nul, van geener waarden.
- Nul-part**. Nergens, in geene plaats.
- Nulle**, *f. f.* Sorte de mets. Zeker gebak van eijerdooijeren, en suiker be-slagen.
- NULLÈMENT**, *adv.* Geenzins, in geenerlei wyze.
- Cela n'est nullement vrai. Dat is geen-zins waar, of waarachtig.
- NULLITE'**, *f. f.* (Terme de Palais.) Nietigheid, of nulliteit in rechten, of rechtzaaken.
- NUMENT**. Voyez Nuement.
- NUMERATEUR**, *f. m.* (Terme d'Arithmétique.) Teller, opteller. (Een.)

(Een woordt der Rekenkunft.)
NUMERATION, *f. m.* (*Terme d'Arithmétique.*) Telling, optelling, opcyfering.
NUMERO, *f. m.* (*Terme de marchand.*) Nummer. (Een koopmans woordt.)
 Numero sept. *Nummer zeven.*
 ‡ Entendre le numéro. Etre intelligent en certaines choses. *De nummer verstaan. Gesleept en erg in zommige dingen zyn.*

NUP.NUQ.NUT.

NUPTIAL, nuptiale, *adj.* Huwelyks, Bruilofst, dat tot de bruilofst behoort.
 Robe nuptiale. *Bruiloftskleedt.*
 Lit nuptial. *Het bruidsbedde.*
 Bénédiction nuptiale. *De huwelyks zegen.*
NUQUE, *f. f.* Partie élevée derrière le cou. *De nek, de achterhals.*
NUTRITIF, nutritive, *adj.* Nourissant. *Voedende, voedzaam.*
 Lavement nutritif. *Een voedtzaam spuitartzeny.*
NUTRITION, *f. f.* Voeding.
 La nutrition se fait par le moiën du sang. *De voeding geschiedt door middel van 's bloet.*

O.

O *f. m.* Une des lettres de l'Alphabet. *O. Een van de letteren van 't A, B, C.*
 O! Sorted'interjection. *O! och! Zekere uitroeping.*
 O! mon père que faites-vous! *O! myn vader wat doet gy!*
 ‡ N'être qu'un O en chiffre. *Maar een Oorje in 't cyfer zyn. Niet met allen te zeggen hebben.*
OMÉGA, *f. m.* La dernière lettre de l'Alphabet des Grecs. *Omega. De leste letter van 't Griekfche A, B, C.*
 L'Alpha & l'Oméga. *Le commencement & la fin. De Alfa en Omega. Het begin en 't einde; de eerfte en de laafte.*

OBE.

OBEÏSSANCE, *f. f.* (*Terme de Religieux & de Religieuse.*) Onderdanigheid, gehoorzaamheit, onderwerping. (Een Kloosterwoordt.)
 Faire vœu d'obéissance. *Gelofte van onderdanigheid doen.*
 Obéissance. *Patente de Supérieur monachal. Ordensbrief, een vrygelei- of reisbrief van den Oversten eens kloosters.*
 Obéissance. *Sujétion. Onderdanigheid, onderwerping, gehoorzaamheit.*
OBEÏSSANCIEL, obéïssancieël, *adj.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Die door een uitdrukkelyk bevel van Godt gehoorzaamt. (Een woordt der Roomfche Kerke.)
OBEÏSSANCIER, *f. m.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Een geestelyk persoon die een geestelyk ampt voor een ander waarneemt, of bedient. (Een woordt der Roomfche Kerke.)
OBEÏR, *v. n.* Gehoorzaamen, gehoorzaam en onderdanig zyn.
 Obéir aveuglement à son père. *Zynen vader blindeling gehoorzaamen.*
 Cheval qui obéit à la main. *Een paerd dat zacht in den toom is.*
 * Obéir. *Céder. Wyken, zwigten, toegeeven.*
 * Obéir à la nécessité. *Voor den nootd wyken.*
 * Obéir. *Plier fans rompre. Buigen zonder breeken.*
 * Lame d'épée qui obéit. *Een kling van een degen die buigt.*
 Obéï, obéïe, *adj.* Gehoorzaamt.
 Le Roi est obéï dans son Roiaume. *De Konink wordt gehoorzaamt in zyn Ryk.*
 Obéïssant, obéïssante, *adj.* Gehoorzaam, onderdanig.
 Enfants obéïssans. *Gehoorzaame kinderen.*
OBEÏSSANCE, *f. f.* Gehoorzaamheit, onderdanigheid, onderwerping.
 Se ranger sous l'obéïssance du Roi. *Zich onder de gehoorzaamheit des Koninks stellen.*
 Remettre une Province dans l'obéïssance. *Een landfchap weër onder gehoorzaamheit brengen.*
 Obéïssance aveugle. *Eene blinde gehoorzaamheit.*

Assûrer quelqu'un de ses très-humbles obéïssances. *Iemant van zynen onderdanigen dienst verzekeren, of verzekering geeven.*
 Obéïssance. *Voyez obéïssance.*
OBEÏSSANCIER, *f. m.* Pierre fort haute & de marbre fort dur, taillée en forme pyramidale. *Naaldt, gedenkzuil, grasnaaldt. Een spitze zuil van marmarsteen gehouwen.*
 Superbe obéïssancie. *Een trotze gedenkzuil.*
OBEÏSSANCIER, *v. a.* Charger de dettes. *Met schulden belasten, of bezwaaren.*
 Obéïe, obéïée, *adj. & part.* Met schulden belast, of bezwaars.

OBJ.OBL.OBM.

OBJET, *f. m.* Chose où l'on arrête les yeux. *Voorwerp. Iets daar men de oogen op staat, of daar men d'oogen op geslagen, of gevestigd houdt.*
 Objet charmant. *Objet admirable. Een bekoorlyk voorwerp. Een verwonderlyk voorwerp.*
 L'objet de nos plus tendres amours. *'t Voorwerp van onze tederste minnyen.*
 Objet. *Chose où l'on arrête sa pensée. Voorwerp. Iets daar men zyne gedachten op vestigt.*
 Avoir pour principal objet de maintenir son credit. *'t Handhaven zyns aanzien tot zyn voornaam voorwerp hebben.*
 Objet. *Matière de quelque science, ou de quelque art. Voorwerp, stoffe van eenige kunst, of wetenschap.*
 Le corps naturel est l'objet de la Physique. *Het natuurlyk lichaam is het voorwerp der Natuurkunde.*
OBJECTER, *v. a.* Voorwerpen, tegenwerpen, opwerpen.
 Objecter une difficulté. *Eene zwarigheid tegenwerpen.*
OBJECTION, *f. f.* Tegenwerping, tegenwerpsel.
 Faire des objections. *Tegenwerpingen maaken.*
 Répondre à une objection. *Eene tegenwerping beantwoorden; op eene tegenwerping antwoorden.*
OBÏT, *f. m.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Lykdienst. *Dienst voor de overledenen in de Roomfche Kerke.*
OBLAT, *f. m.* ou invalide. *Een vermint*

minkt soldaat die in een groot gebouw buiten Parys eerlyk onderhoudt heeft.
OBLATION, *f. f.* Ofrande. Offerhande, offer, aanbieding, opdragte.
 Les décadans d'Aaron faisoient les oblations. *De nakomelingen van Aäron dedden d'offerhanden.*
OBLIGATION, *f. f.* Sorte d'acte. Schuldbrief, schuldkennis, schuldbekentenis, handschrift, bondtschrift, verpligtschrift.
 Passer une obligation. *Een schuldbrief laten schrijven en ondertekenen.*
 * Obligation. Devoir. *Verbindenis, verpligting, pligt.*
 * Je reüssis les obligations que j'ai d'être votre serviteur. *Ik erkenne de verpligtingen die ik hebbe van u w dienaar te zyn.*
 * Obligation. Bon office, reçu, pour lequel on est obligé à quelque reconnaissance. *Verpligting, verbindenis. Een ontfangen dienst waar door men tot eenige erkenntenis, of dankbaarheid gehouden is.*
 * Je lui ai des obligations toutes particulières. *Ik heb byzondere verpligtingen aan hem.*
OBLIGER, *v. a.* Engager par quelque acte. *Verbinden, of verpligten door eenig schrift.*
 Obliger quelqu'un corps & biens. *Iemants lyf en goet verbinden.*
 * Obliger. Contraindre. *Verbinden, verpligten, nootzaaken, dwingen.*
 * Être obligé de jeûner. *Gemootzaakt, of gedwongen zyn om te vasten.*
 * Obliger quelqu'un à changer. *Iemants dwingen om te veranderen.*
 * Obliger. Rendre de bons offices. *Verpligten, dienst doen.*
 * Obliger un ami. *Eenen vriendt verpligten, of dienst doen.*
S'obliger, *v. r.* S'engager par obligation. *Zich verbinden, by handsrekening zich tot borge stellen, inslaan, borg blyven.*
 S'obliger pour que qu'un. *Zich voor iemant verbinden. Voor iemant inslaan, of borg blyven.*
 * S'obliger. S'engager par devoir. *Zich, ligtshalve verbinden, of verpligten.*
 * Je m'oblige à faire tout ce qu'il vous plaira. *Ik verpligte, of verbindte my om alles te doen 't geen u*

believen zal.
 * Obligé, obligée, *adj.* Qui a reçu un bon office. *Verbonden, verpligt, die eenen goeden dienst heeft ontfangen.*
 * Je vous suis fort obligé. *Ik ben zeer aan u verpligt, of ik ben u zeer verpligt.*
 * Je vous suis obligé. Je vous remercie. *Ik ben u verpligt. Ik bedanke u.*
Obligeant, *part.* Qui engage. *Verpligtende, verbindende, 't geen verpligt, of verbindt.*
 * Obligeant, obligé, *adj.* Officieux, qui fait volontiers plaisir. *Verpligtend, gedienschtig, dienstvaerdig, beleeft, dienstplichtig, die gaarne dienst doet.*
 * Homme fort obligé. *Een zeer beleeft, of dienstvaerdig mensch.*
 * Dire des choses obligées à quelqu'un. *Iemants verpligtende, of aangenaame zaken voorhouden, of voorstellen.*
 * OBLIGEAMMENT, *adv.* Officieusement. *Gediensstelyk, beleeftedelyk.*
 * Recevoir quelqu'un obligé. *Recevoir quelqu'un obligé. Iemant beleeftedelyk ontfangen.*
OBLIQUE, *adj.* Qui n'est pas droit. *Scheef, schuins, dwars, slim, krom, bogtig.*
 Ligne oblique. *Een scheeve lyn. Een schuinste streep.*
 * Oblique. Injuite, méchant. *Slings, krom, onrechtvaerdig, boos.*
 * Voyes obliques. *Kromme, of slingsche wegen.*
 Oblique. *(Terme de Grammaire.)* Gebogen. *(Een woordt der Spraak-kunst.)*
 Cas oblique. *Een gebogen geval, of naamgeval.*
OBLIQUEMENT, *adv.* D'une manière oblique. *Dwarssstelyk, zydelings, slimachtig, kromachtig.*
 Tomber obliquement. *Zydelings over vallen.*
OBLIQUITE, *f. f.* Scheefte, schuinste.
 * Obliquité, *f. f.* Manière d'agir qui n'est pas juste. *Slinksheit; een onrechtmatige handeling.*
OBLONG, oblongue, *adj.* *(Terme de Géométrie.)* Langachtig, was lang. *(Een woordt der Landmeetkunde.)*
OBMETTRE, obmission. *Voyez omettre, omission.*

OBO. OBR. OBS.

OBOLE, *f. f.* La moitié d'un dénier. *Heller, een halve penning.*
 Il n'a pas vaillant une obole. *Hy heeft niet een heller, of liever, heller noch penning in de wereldt.*
OBREPTICE, *adj.* Qu'on a obtenu par surprise. *Door list, streeken, of bedrogh. 't Geen men door list, of met bedrogh verkregen heeft.*
 Sentence obreptice. *Een gewysde, of vonnis door list verkregen.*
OBREPTION, *f. f.* Surprise. *List, bedrogh, argheit, loosheit, arglistigheid, verrassing.*
OBRON, *f. m.* *(Terme de Serrurier.)* Het schoote in 't slot van een koffer. *(Een Slotmakers woordt.)*
OBRONNIERE, *f. f.* *(Terme de Serrurier.)* Een overval aan 't slot van een koffer.
OBSCÈNE, *adj.* Sale. *Vuil, onkuisch, oneerlyk, ongeschikt.*
 Parole obscène. *Een vuil, of ongeschikt woordt.*
OBSCÈNEMENT, *adv.* *Onbeschoftelyk, ongeschiktelyk, onkuischelyk, oneerbaarlyk.*
OBSCÈNITE, *f. f.* Paroles sales. *Vuuligheden, vuile redenen, ongeschikte woorden.*
OBSCUR, obscure, *adj.* Donker, duister.
 Temps obscur. *Chambre obscure. Donker weer. Een donkere kamer.*
 * Obscur, obscure. *Plein de ténébres. Duister. Vol duisterheit.*
 * Les esprits des hommes sont foibles & obscurs. *De verstanden der menschen zyn zwak en duister.*
 * Obscur, obscure. *Qui n'est pas connu, qui n'a point d'éclat. Onbekent, stil, onvermaars, die, of dat niet bekend is, of geen gerucht baars.*
 * Naissance obscure. *Een slechte, onvermaars, of geringe afkomst.*
 * Mort obscure. *Een stille doodt.*
 * Obscur, obscure. *Difficile à entendre. Duister, zwaar om te verstaan.*
 Façon de parler obscure. *Eene duistere wyze van spreken.*
OBSCURCIR, *v. a.* Couvrir de nuages. *Verduisteren, verdonkeren, bewolken, benevelen, met wolken bedekken.*
 * Obscurcir. *Termin, éfacier. Verdonkeren, verduisteren, bezwalken.*

ken, *suiwiffchen, krenken.*
 * Obscurcir la réputation d'une personne. *Iemants aanzien verduiffieren, of krenken.*
 * Obscurcir. Embarrasser. *Verduiffieren, verwarren, duiffier, of onverftaanbaar maaken.*
 S'obscurcir, v. r. Devenir obscur. *Verduiffieren, duiffier, of donker worden.*
 Le temps s'obscurcit. 't Words donker weér. *De lucht betrekt.*
 * Son esprit commence à s'obscurcir. *Zyn verftands begins te verzwakken, of af te neemen.*
 * OUSCUREMENT, adv. *Duiffier, duiffierlyk, niet klaar, niet wel verftaanbaar.*
 * Parler obscurément. *Duiffier fpreken.*
 OUSCURITE', f. f. *Ténébres. Duiffierheit, donkerheit, duiffiernis, mangel van licht.*
 * Obscurité. Manquement de réputation. *Vergetenheit, of vergeetelheit, onberoemtheit, onvermaartheit.*
 * Demeurer dans l'obscurité. *In vergetelheit, of onberoemt blyven.*
 * Obscurité. Embarras, confusion. *Duiffierheit, verwarring, onverftaanlykheit, of onverftaanbaarheit.*
 * Obscurité de langage. *Duiffierheit der taale.*
 OUSDER, v. a. Etre continuellement auprès d'une personne. *Omringen, geduurig ontrent iemants zyn.*
 * Les amans l'obsèdent. *De minnaars zyn 'er geduurig by, of ontrent.*
 OUSQUES, f. f. (*Mot un peu vieux.*) Funeraillies. *Uitvaart, lykftatie, begravenis.*
 OUSVANCE, f. f. (*Terme de Religieux.*) Règle, statut, réforme. *Order, regel, waarneeming, gebruik, gewoonte, instelling, inzetting, onderhouding (van de Monniken.)*
 Cordelier de l'étrouite observance. *Een Minnebroeder van de geftrenge order.*
 OUSVANTINS, f. m. Cordeliers de l'étrouite observance. *Minnebroeders van de geftrenge order.*
 OUSVATEUR, f. m. Qui observe, ou prend garde. *Waar-*

nemer, verfpieder; onderhouder, nakomer.
 Etre religieux observateur de ses promesses. *Een streng, of getrouw nakomer zyner beloften zyn.*
 OBSERVATION, f. f. *Onderhouding, waarneeming, betrachtting.*
 L'observation de la loi. *De onderhouding der wet.*
 Observation. Remarque, annotation. *Aanmerking, aantekening, waarneeming.*
 Faire des observations sur une langue. *Aanmerkingen op eene taal maaken.*
 OBSERVATOIRE, f. m. Lieu où l'on fait des observations de Physique & d'Astronomie. *Befchouwplaats der fterren. Een plaats daar de Natuur- en Starrekundige waarnemingen gefchieden.*
 OBSERVER, v. a. Garder. *Onderhouden, waarneemen, betrachten.*
 Mon Dieu, vos ordonnances font admirables & c'est-ce qui porte mon ame à les observer. *Myn Godt, uwe inzettingen zyn wonderlyk, en daarom wordt myne ziele genoops om ze te betrachten.*
 Observer. Obéir. *Onderhouden, nakomen, waarneemen, betrachten, behoorzaamen.*
 Vous observez mal les ordres qu'on vous donne. *Gy onderhoudt de bevelen qualyk die u gegeven worden.*
 Observer ses commandemens. *Zyn geboden, of bevelen onderhouden.*
 Observer. Considérer, remarquer. *Epier. Aanmerken, waarneemen, opmerken, in acht neemen, gade slaan, verfpieden, oppaffen, oppletten.*
 Observer les mouvements des ennemis. *Op de beweegingen der vyanden passen, letten, acht geeven, enz.*
 Il y a deux choses à observer. *Daar zyn twee dingen in aan te merken, of in waar te neemen.*
 Observer quelqu'un. *Op iemants passen, of letten. Iemants nagaan, of befpieden, iemant in 't oog houden.*
 Observer les étoiles, le cours des astres. *De fterren, den loop der fterren waarneemen.*
 OBSTACLE, f. m. Empêchement.

Belet, hindernis, verandering, beletfel, hinderpaal.
 Surmonter toutes fortes d'obstacles. *Alle veranderingen overwinnen, of te boxen komen.*
 OBSTINATION, f. f. *Opiniâtreté. Hardnekkigheit, kregelheit, halfstarrigheit, styfzinnigheit, wrevelmoedigheit.*
 OBSTINER, v. a. *Opiniâtrer quelque chose. Tegenstreeven, dwarsdryven, dwarsboomen, hardnekkig betwiffen.*
 S'obstiner, v. r. *S'opiniâtrer. Dwarsdryven, zich ergens hardnekkig tegen aan stellen, iets halfstarrig staande houden, of beweeren.*
 Obstiné, obstinée, adj. *Opiniâtre. Hardnekkig, styfzinnig, koppig, halfstarrig, wrevelmoedig, kregelig, onverzettelyk.*
 Esprit obstiné. *Een hardnekkig mensch.*
 * Malheur obstiné. *Een aanhoudend ongeval.*
 Combat obstiné. *Een hartnekkig gevecht.*
 Obstiné, f. m. *Een hardnekkige, een styfzinnige, een hardnekkig mensch.*
 Obstiné, f. f. *Een hardnekkige vrouw-mensch.*
 OBSTINEMENT, adv. *Hardnekkiglyk, styfzinniglyk, wrevelmoediglyk, halfstarriglyk.*
 Il fuit obstinément ce que fuit tout le monde. *Hy ontwykt hartnekkiglyk 't geen al de wereldt volge.*
 OBSTRUCTION, f. f. (*Terme de Medecine.*) *Verftopping in 't lichaam.*
 Caufer des obstructions. *Verftoppingen veroorzaaken, of verwekken.*
 OBT. OBV.
 OBTEMPERER, v. n. (*Terme de Pratique.*) *C'est Obéir. Gehoorzaamen. (Een woordt van 't Gerrechtshof.)*
 Obtempérer à la Justice. *'t Gerecht behoorzaamen.*
 OBTENIR, v. a. *Krygen, ontfangen, ververven, verkrygen, bekoomen, erlangen.*
 Obtenir la grace du Roi. *Genade van den Konink ververven.*
 Il a obtenu un bon office. *Hy heeft een goedt ampt-gekrygen.*
 OBTENTION, f. f. (*Terme de Ralais.*)

lais.) *Verwerving, verkryging, erlanging, bekoming, ontfanging.*
Après l'obtention de ses lettres, il s'est présenté à la Cour. *Na't ontfangen zyner brieven, heeft hy zich te hoof begeeven.*
OBTUS, obtuse, *adj.* (*Terme de Géométrie.*) *Bot, stomp.* (Een woordt der Landmeetkunde.)
Anale obtus. *Een stompe hoek.*
OBVIER, *v. n.* Prévenir. *Schutten, schauwen, voorkomen, afweeren.*
Pour obvier à quelque malheur. *Om eenig ongeluk voor te komen.*

OCA.

OCASION, ou *Occasion*, *f. f.* Heureux moment, *ou* temps pour faire, *ou* pour tenter quelque chose. *Gelegenheit, de rechte tydt om iets te doen, of te onderneemen.*
Attendre une occasion favorable. *Eene gunstige gelegenheit verwachten.*
Quand l'occasion s'en présentera. *Als'er de gelegenheit zich toe zal opdoen, of toe zal voorkomen.*
L'occasion fait le larron. (*Proverbe.*) *De gelegenheit maakt den dief.* (Een spreekwoordt.)
Ocasion. Rencontre, peril. *Gelegenheit, voorval, ontmoeting, gevaar, geval.*
Etre intrépide dans les occasions. *Onbescroomt in't gevaar zyn.*
Ocasion. (*Terme de guerre.*) Combat. *Gelegenheit, voorval, gevecht, srydt.*
Il donna des marques de son intrépidité dans la dernière occasion. *Hy gaf blyken van zyne onverzaggtheit in't jongste voorval, of in't laatste gevecht.*
Ocasion. Sujet, lieu. *Ocrzaak, reden, plaats, gelegenheit.*
Donner occasion de se fâcher. *Redden, of gelegenheit geeven van quaad te worden, of zich te vertoorren.*
Trouver occasion de servir un ami. *Gelegenheit vinden om een vriendt dienst te doen.*

OCC. OCE. OCR.

OCCIDENT, *f. m.* La partie de notre horizon où le soleil se couche. *Het Westen. Het Westerdcel der wereldt daar de zon ondergaat.*

Occident, *f. m.* Les pais occidentaux. *Het Westen. De Westerlanden, de landen in't Westen.*
Tout l'Occident étoit en combustion. *Het gansche Westen was in beweeging, of stont in roer.*
OCCIDENTAL, occidentale, *adj.* *West, Westwaarts, Westelyk.*
Les Indes Occidentales. *West-Indie.*
† **OCCIRE**, *v. a.* (*Vieux mot.*) *Tuer. Dooden, doodslaan, ombrengen, omhals brengen.*
OCE'AN, *f. m.* Amas d'eaux qui environne toute la terre. *De zee die rontom de aarde loopt; de groote zee. D'Oceaan.*
Océan, *Océanne*, *adj.* *Der groote zee.*
La mer océanne. *De groote zee.*
OCRE, *f. m.* Sorte de terre minérale dont on fait des couleurs. *Oker. Zekere aarde waar van men verwe maakt.*
Il y a de l'ocre jaune, & de l'ocre rouge qu'on appelle ordinairement brun d'Angleterre. *Daar is gele oker, en roode oker, die gemeenlyk Engelsch bruin wordt genoemd.*

OCT. OCU.

OCTAVE, *f. f.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) *Acht dagen waar op men in de Roomsche Kerke den zelven dienst doet.*
Octave. (*Terme de Musique.*) *Een achtendeel, een octaaf in de zangkunst.*
OCTOBRE, *f. m.* Nom de mois. *Wynmaandt. October.*
OCTOGENAIRE, *adj.* Agé de quatre-vingts ans. *Tachtigjarig, tachtig jaaren ouds.*
Il y en a un qui est octogénaire. *Daar is'er een onder van tachtig jaaren.*
OCTOGONE, *adj.* Qui a huit angles. *Achtkantig, achthoekig, dat acht hoeken heeft.*
Octogone. *f. m.* Figure octogone. *Een achthoekige figuur.*
Octogone régulier. (*Termes de Fortification.*) *Een reguliere achthoek. Een plaats, of vesting waar van alle de acht zyden, en acht hoeken gelyk zyn.*
OCTROI, *f. m.* Permission, concession. *Bevoorrechtig, vergunning, bewilliging, voorrecht, inwilliging.*
Deniers d'Octroi. *Penningen die men*

vergunt te ligten.
OCTROI'R, *v. a.* *Acorder, concéder. Bevoorrechtten. Vergunnen, toestaan, toelaaten, bewilligen, gehengen, inwilligen.*
OCULAIRE, *adj.* Qui voit à l'œil. Qui sert pour l'œil. *Oogschynlyk, blykbaar voor't ooge. 't Geen voor't oog is, dat met oogen gezien wordt, dat voor de oogen dient.*
Témoins oculaires. *Ooggetuigen.*
Verre oculaire. Le premier verre d'une lunette d'approche. *Het oogglas. Het eerste glas van een verrekijker.*
OCULATION, *f. f.* Oculation des arbres, des fleurs. *Zuiging, okuleering van boomen, of van bloemen.*
OCULISTE, *f. m.* Médecin qui fait profession de guérir le mal des yeux. *Oogmeester, oogearstz, geneezer, of heelmester der oogen.*
OCULTE, *adj.* Inexplicable. *Verborgen, onuisleggelyk, onoplosselyk, onverklaarbaar, verholen.*
Qualité occulte. *Een verborge hoedanicheit.*
OCULUS Christi, *f. m.* Sorte de fleur. *Christus oogen. Zekere bloem.*
OCUPATION, *f. f.* Emploi, affaire. *Bezigheit, onledigheit, arbeids.*
Avoir une belle occupation. *Eene fraaije bezigheit hebben. Zich in fraaije dingen bezig houden.*
Etre dans l'occupation. *Bezig zyn, onledig zyn, in bezigheit zyn.*
OCUPER, *v. a.* Posséder, tenir, remplir. *Bestaan, inneemen, bezetten, houden, vervullen.*
Ocuper une place. *Een stad, of plaats bezetten.*
Corps qui ocupe un lieu. *Een lichaam dat een plaats bestaat.*
Ocuper, *v. a.* Amuser, arrêter. *Bezig houden, ophouden, doorbrengen, verstyten.*
La vie de l'homme est trop courte pour l'ocuper à mesurer des lignes. *'t Leven des menschen is te kort om het met lynen te moeten bezig te houden, of te verstyten.*
Ocuper. (*Terme de Pratique.*) *Voor iemand zyn, of staan, iemand voorstaan, of verdedigen.*
Les Procureurs occupent pour leurs parties. *De Pleitbezorgers staan voor hunne partyen.*
S'ocuper, *v. a.* S'emploier. *S'amuser. Zich bezig, of onledig houden.*

zich ophouden.
S'occuper d'un objet qui plaife. *Zich met een behaaglyk voorwerp ophouden.*

Ils étoient occupés à se retrancher. *Zy waren bezich met zich te verſchanſen.*

Il étoit occupé au jeu. *Hy was bezig met 't ſpeelen.*

Elle étoit fi occupée de cette reſſemblance, qu'elle avoit quelque joye en le regardant. *Zy had zoo veel met die gelykeniſſe op, dat zy hem aanzienſe eenige blyſchap gevoelde.*

OCURRENCE, occurrence, *f. f.* Rencontre, conjoncture. *Ontmoeting, geval, voorval, loop des tydts, ſtaat, gelegenheit, geſchapenheit, toeftant.*

Se ſervir du credit de quelqu'un dans les occurrences. *By voorvallende gelegenheden zich van iemants gezagh dienen.*

ODE. ODI. ODO.

ODE, *f. f.* (*Mot qui vient du Grec & qui ſignifie,*) chanſon. *Eerdicht, lofdicht, lofzang, liedt, lierzang.*

Les odes d'Horace. *De lierzangen van Horatius.*

ODEUR, *f. f.* Sentiment d'odeur. *Reuk, geur.*

N'avoir aucune odeur. *Geen reuk hebben.*

Mauvaife odeur. *Stank, een vuile, of quaaſe reuk.*

Odeurs, *f. f.* *Reukwerk, welriekende ſpeceryen.*

* Odeur. Réputation. *Reuk, eer, aanzien, achting, een goede naam.*

* Se mettre en bonne odeur. *Zich eenen goeden reuk, of eenen goeden naam maaken.*

* Etre en mauvaife odeur. *In eenen quaaſen reuk zyn. Veracht, of verſmaadt zyn. Een quade naam hebben.*

* Il eſt mort en odeur de fainteté. *Hy is in eenen goeden naam van béligheit geſtorven.*

ODIEUX, odieuſe, *adj.* Hat, criminel. *Haatelyk, gebaat, verſoeylyk, ſtrafwaardig.*

Etre odieux à tout le monde. *Haatelyk voor al de wereldt zyn.*

Sa cauſe étoit odieuſe. *Zyne zaak was haatelyk, of ſtrafwaardig.*

ODIEUSEMENT, *adv.* *Haatelyk,*

op eene haatelyke wyze.
Vivre odieusement. *Op eene haatelyke wyze leeven.*

ODORAT, *f. m.* Un des cinq ſens. *De reuk. Een der vyf zinnen.*

Avoir l'odorat fin. *Scherp van reuk zyn, een ſyne reuk hebben.*

ODORANT, odorante, *adj.* Qui ſent bon. *Welriekende, dat een goeden reuk, of een goede geur heeft, lieſlyk van reuk.*

Fleur odorante. *Een welriekende bloem.*

ODORIFERANT, odoriférante, *adj.* *Welriekende, 't geen lieſlyk van reuk is.*

Plante odoriférante. *Een welriekend gewas.*

OEC. OEI.

OECONOMIE. *Voyez* Economie.
OECUMENIQUE, écuménique, *adj.* *Univerſel. Algemeen, algemeen.*

Concile écuménique. *Eene algemeene kerkvergadering.*

OECUMENIQUEMENT, *adv.* *Algemeenlyk, in eene algemeene vergadering.*

Cela à été décidé oecuméniquement. *Dat is in eene algemeene vergadering beſtecht, beſlijcht, of afgedaan.*

OEIL, *f. m.* (*Ce mot fait au pluriel, yeux. Prononcez œuil.*) Oog, ooge.

Oeil vif. *Een ſnel, of wakker oog.*

Oeil brillant. *Een glinſterend oog.*

Oeil riant. *Een vriendelyk, of minzaam oog.*

Obeir au moindre clin d'œil. *Op den minſten oogwenk gehoorzaamen.*

* On ſe voit d'un autre œil qu'on ne voit ſon prochain. *Men ziet zich zelven met een ander ooge dan men zynen naaſten ziet.*

* Regarder d'un œil de pitié. *Met een medwaarig, of meedelydend ooge aanzien.*

* Regarder d'un œil favorable. *Met een gunſtig ooge aanzien.*

* Voir de bon, ou de mauvais œil. *Met een goede, of quaaſe oog aanzien.*

* Avoir l'œil ſur les actions de quelqu'un. *'t Oog op iemants doen, of daaden hebben.*

* Avoir l'œil au guet. *Een oog in 't*

zeil houden. Een wakend oog houden.

* L'œil du maître engraisse le cheval. (*Proverbe.*) *Het oog van den meeſter maakt het paerdt vet.* (*Een ſpreekwoordt.*)

* Œil. (*Terme de Marchand Drapier.*) *Oog, glans.* (*Een Lakenkopers woordt.*)

Ce drap a un bel œil. *Dat laken heeft een ſchoon oog.*

Oeil de beuf. (*Terme d'Architecture.*) *Een ronds glaasje in de pannen der huizen.* (*Naar de letter; een Oſſmoog.*)

OEILLADE, *f. f.* Un coup d'œil. *Lonking, oogwenking.*

Jetter des œillades à ſa maîtresse. *Zyne vryſter toelonen.*

† OEILLADER, *v. a.* Jetter des œillades. *Iets toelonen, iets met begeerige ooggen aanschouwen.*

† Oeillader. Regarder. *Befchouwen, begluuren, aanschouwen, beſpiegelen.*

Je vai jusques ſur la nuë œillader l'univers. *Ik ga tot op de wolken 't geheele al beſchouwen, of begluuren.*

OEILLÈRE, *adj.* (*Ce mot ſe dit de certaines dents*) qu'on appelle dents œillères. *Oogtanden.*

Oeillère, *f. f.* (*Terme de Bourrelier.*) *Een oogſtuk aan den toom der koestpaerden.*

OEILLET, *f. m.* Fleur. *Nagelbloem, giroffebloem, teſtebloem, angelier.*

Oeillet. (*Terme de Couturiere.*) *Een neſtelgat.* (*Een Naaſters woordt.*)

* Les lis, les œillets & les roſes couvroient la nége de ſon teint. *De liliën, anjelieren en roozen bedekten de ſneeuw van haar aangezigt.*

OEILLETON, *f. m.* (*Terme de Jardinier.*) *Rejettion d'œillet, ou d'artichaud. Een lot, of afzetſel van een nagelbloem, of artiſchok.* (*Een Hoveniers woordt.*)

OEILLETONNER. Oter les rejettons d'une plante d'œillet, ou d'artichaud. *De loten van een nagelbloem, of artiſchok afzetten.*

OEU.

OEUF, *f. m.* *Een ei, of ey.*

Pondre un œuf. *Een ei leggen.*

Prendre un œuf frais. *Een vers ei ſcon-*

storten.
 Manger des œufs à la coque. *Eijeren uit den dop eeten.*
 Faire des œufs au miroir. *Kamperfleur maaken.*
 † Être rond comme un œuf. Avoit tant mangé qu'on a le ventre rond. *Zoo dik als een ey; wy zeggen, als een ton zyn. Zoo veel gegeten hebben dat men dik is.*
 Oeufs de poisson. *Kuit van vifch.*
 Oeufs de fourmis. *Mieren-eijeren.*
 OEUVE', œuvée, adj. Qui a des œufs. *Kuiter, die kuit heeft.*
 Carpe œuvée. *Een kuikarper.*
 Harang œuvé. *Een kuisharing.*
 OEUVRE, f. f. Action. *Werk, daadt, bedryf, verrichting.*
 Faire de bonnes œuvres. *Goede werken doen.*
 Oeuvre, f. m. & f. Livre, volume. *Werk, boek.*
 Les œuvres de Descartes font pleines de bon sens. *De werken van Deskartes zyn vol verftant.*
 Oeuvre, f. m. (Terme de Chimie.) La pierre Philosophale. *De steen der Wysbegeerigen, of Filofofen.*
 Travailler au grand œuvre. *Naar den steen der Filofofen zoeken. Eigentlyk naar de letter; Aan 't groot werk arbeiden.*
 * Oeuvre, f. m. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Het rydelyk inkomft der Kerke tot haar onderhoudt.*
 Oeuvre (Terme de Lapidaire.) *Eenig gout werk daar een steen in wordt gezet.*
 * Mettre en œuvre. *Emploier. In 't werk stellen, gebruiken.*
 * Mettre toutes fortes de remèdes en œuvre. *Allerlei geneesmiddelen in 't werk stellen, of gebruiken.*
 Faire une œuvre de charité. *Een liefdewerk, of werk van liefde doen.*
 Un chef d'œuvre. *Een meesterftuk, of proeffluk; een fraai ftuk werks.*
 Oeuvres de marée. (Terme de mer.) *Lapping, of kalfatering van een fchip daar 't in 't water gaat.*
 Donner les œuvres de marée à un bâtiment. *Een fchip lappen daar 't in 't water gaat.*
 Oeuvres vives. (Termes de mer.) *'s Loopend want op een fchip.*
 Oeuvres mortes. (Termes de mer.) *'s Staande want op een fchip.*
 Maître des hautes œuvres. *Een baas van de nachtwerkers. Een stilleveger, een fchrceiruiner; (boeren-*

de, een ftronsdief.)
 Maître des hautes œuvres. *Meester van den fcherpen zwaerde. Scherp-rechter. (Een eernaam dien men den beul geeft.)*

OFE.

OFFENSE, f. f. Injure. *Verongelyking, ongelyk, leet, onrecht, boon, lafter, fmaadt.*
 Prendre vengeance d'une offense reçue. *Wraak over een onfangen ongelyk neemen.*
 Offense. *Faute, péché. Schuld, misdaadt, misdryf, zonde.*
 Mon Dieu, pardonnez nous nos offenses. *Myn Godt, vergeef ons onze fchulden, of zonden.*
 OFFENSER, v. a. Choquer. *Beledigen, verongelyken, quetzen.*
 Offenser quelqu'un en son honneur. *Iemant in zyne eer quetzen, of beledigen.*
 S'offenser, v. r. Se fâcher. *Quaadt worden, zich verfoornen, zich vergrammen.*
 Offensant, offensante, adj. & part. *Choquant, injurieux. Aanftootelyk, beledigend, bits, fchamper, fcherp.*
 Procédé offensant. *Een aanftootelyk gedragh.*
 OFFENSEUR, f. m. Celui qui offense. *Belediger, verongelyker.*
 Plus l'offenseur m'est cher, plus je ressens l'injure. *Hoe de belediger my dierbaarder is, hoe de belediging my harder valt.*
 OFFENSIF, offensif, adj. Qui attaque. *Bejchadigend, beledigend.*
 Ligue offensive & défensive. *Een bejchadigend en verdedigend verbondt.*
 Armes offensives & défensives. *Bejpringende, of aanvallende, en verweerende wapenen.*
 OFFERT, offerte, adj. & part. du verb. OFFRIR. *Présent. Aangeboden, voorgedraagen.*
 Présent offert. *Een aangeboden gefchenck.*
 Mes services vous font offerts. *Mynen dienst zy u aangeboden.*
 OFFERTE, f. f. (Mot peu usité.) *Of-frande. Offer, offerhande.*
 OFFERTOIRE, f. m. L'endroit de la messe où le Prêtre offre. *'s Offerdeel der Miffe, het deel der Miffe daar de Priefter offert.*

OFI.

OFFICE, f. m. Service, plaisir. *Dienst, vriendfchap, beleeftheit.*
 Rendre de bons offices à quelqu'un. *Iemant goede dienften doen, of veel beleefheden bevrizen.*
 Office. *Mediation. Goede dienst, bemiddeling, tuffchenpraak, tuffchenkomst.*
 La Paix a été conclue par les bons offices de la Suede. *De Vrede is door de goede dienften, dat is, door bemiddeling van Zweden gefloten.*
 Office, f. m. Charge publique. *Ampt, bediening.*
 Acheter un office. *Een ampt kopen.*
 Office. *Emploi qu'on achète pour servir chez le Roi, &c. Een ampt dat men koopt om den Konink te dienen, enz.*
 Office. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Dienst, Godtsdienst, plegtige gebeden in de Roomsche Kerke.*
 Office. *Petit livre qui contient les prieres d'un certain jour. Een klein gebedeboekje der Roomsche Kerke, waar in de gebeden van zekeren dagh zyn vervat.*
 Le saint Office. *L'Inquisition. Het heilig ampt. De vierfchaar des gewoensdwangs, of van 't geloofs-onderzoek. D'Inquifitie.*
 L'Inquisition s'appelle sainte, mais elle est véritablement diabolique. *D'Inquifitie wordt heilig geheeten, maar zy is in der daadt dwivelfch.*
 Office, f. f. *Lieu dans les maisons de qualité où l'on met la vaiffelle & le manger. Spyskamer, spinde. Een plaats in de groote huizen daar men 't vaatwerk en 't eeten zet.*
 OFFICIAL, f. m. Juge de l'officialité. *Een geftelyk rechter van eenen Aartsbifchop, of Bifchop.*
 OFFICIALITE, f. f. *C'est la justice d'un Evêque, ou d'un Archevêque. 't Gebiedt, de rechtsmagt, of rechtsdwang van eenen Aartsbifchop, of Bifchop.*
 OFFICIER, f. m. Celui qui est pourvu d'un emploi dans la robe, ou dans l'épée. *Amptman, amptenaar, bediende, beampte, ampteling; Bevelhebber, overfte.*
 Officier de finance. *Schatmeester, pen-*

penningmeester. Ontfanger.
Officier de justice. *Schout, Opper-schout, Hoofdschout, Hoofds-officier.*
Officier. Celui qui a acheté quelque emploi chez le Roi, &c. *Een Amptman, of bediende des Koninks, enz.*
Officiers de santé. Médecins, Chirurgiens, Apoticaire, qui servent chez le Roi. *'s Koninks Lyf-artsen, Wondhealers, en Artzenymengers.*
Officiers de la bouche. *'s Koninks keukenneesters.*
Officier. Dometique d'une personne de qualité. *Een dienaar, of huisgenoot van een groot Heer.*
Officiers de la marine. Zeebevelhebbers, zeeofficiers.
Officiers marinières. *De schipper, stuurman, en scheepstimmerman die op een schip zyn.*
Officiers, f. m. pl. Tous les officiers d'une armée. *Bevelhebbers. Alle de Hoofden van een leger.*
Les officiers ont ordre de se rendre à leurs postes. *De Bevelhebbers hebben last om zich naar hunne posten te begeeven.*
Officiers Generaux. *Algemeene Bevelhebbers, of Krygsoversten.*
Officiers subalternes. *A. inder, of lager Bevelhebbers.*
Officier. M. l'Officier. *De Schout. Myn Heer de Schout, d'Opperschout, of Hoofdschout.*
Officier. (Terme de guerre.) *Een Bevelhebber, of Officier in 't leger.*
Bas officiers. *Lage, of onderbevelhebbers, of Officiers in den krygsdienst.*
OFFICIER, v. a. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Den dienst doen, de Missie doen in de Roomsche Kerke.*
‡ Officier. (Mot burlesque.) *Bien manger. Lustig schraanssen. Zyn best aan tafel doen, wakker schafsen, wel eeten.*
OFFICIEUX, officieuse, adj. Obligant. *Gedienstig, dienstwillig, dienstvaerdig, beleest.*
C'est une femme fort officieuse. *Dat is eene heel gedienstige vrouw.*
OFFICIEUSEMENT, adv. Obligamment. *Gedienstelyk, dienstwilliglyk, dienstvaerdiglyk, beleesdelyk.*
En user officieusement. *Beleesdelyk handelen, of te werk gaan.*

OFR. OFU.

OFRANDE, f. f. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Zielmissiegeldt, offergeldt dat de Roomsche Priesters gegeven wordt voor hunnen misdienst.*
OFRE, f. f. *Uitbieding, aanbidding, bodt, presentatie.*
Une belle offre. *Een schoone aanbidding.*
Une offre obligeante. *Een beleefde aanbidding.*
Offres de service. *Dienstaanbiddingen.*
OFRIR, v. a. Présenter. *Bieden, aanbieden, toedienen, opdraagen, opofferen.*
Ofrir à Dieu des sacrifices spirituels. *God geestelyke offerhanden opdraagen.*
S'offrir à faire, ou de faire une chose. *Zich aanbieden om eene zaak te doen.*
Ofrant. Participe. *Qui offre. Biedende, die biedt.*
Au plus ofrant. *A celui qui en offrira le plus. Aan den meestbiedenden; aan dien die 't hoogste bodt doet.*
Vendre au plus ofrant. *Aan de meestbiedenden, of by verhooging verkoopen.*
OFUSQUER, v. a. (Mot peu usité.) *Obscurcir. Verdonkeren, verduistren, verblinden, beneevelen, bezwalken.*
*** Cette conduite ofusque sa reputation.** *Dat gedragh bezwalkt zyne achttinge, of zyn aanzien.*

OGN. OH. OIE.

OGNON, oignon, f. m. *Ajuin, uijen.* (In Vrieslandt Sipel.)
Ognon blanc. *Witte ajuin.*
Ognon rouge. *Roode ajuin.*
Ognon de fleur. *Bloembol, bol van een bloem.*
*** Ognon, f. m.** *Een hardigheid, of knobbelachtigheid, die onder de groote teen komt.*
OH! Sorte d'interjection. *Och! Zekere uitroeping.*
Oh, oh, je ne l'entends pas ainsi. *Och, och, ik versta 't zoo niet.*
OIE, f. f. *Oiseau. Een gans. Zekere vogel.*
Oie domestique. *Een tamme gans.*

Oie sauvage. *Een wilde gans.*
Oie. Sorte de jeu. *'t Ganzespel, 't ganzebordt.*
Petite oie. *C'est le cou, les ailes, le gésier, le foie & autres choses d'un oiseau de riviere. 't Kroost van een watervogel; de hals, vleugels, maag, lever, 't hart, enz. van een watervogel.*
Petite oie. *La garniture d'un habit. De stoffuring, de toefel, of 't sieraad van een kleedt.*
‡ Petite oie. *Toutes les petites faueus que fait une maîtresse à son amant. Alle de kleine gunstbewyzen die een juffr haaren minnaar toont, of doet.*

OIG. OIN.

OIGNON. *Voyez Ognon.*
OINDRE, v. a. *Froter avec quelque chose d'onctueux. Zalven, besmeeren, met zalve bestryken.*
Oindre d'huile les malades. *De kranken met olie zalven.*
*** Oindre. Sacrer.** *Zalven, wyen, heiligen, inwyden.*
*** J'ai oint David mon serviteur de mon huile sainte.** *Ik hebbe David mynen knecht met myne H. Olie gezalft.*
S'oindre, v. r. *Se froter de quelque chose d'onctueux. Zich zalven, zich besmeeren, zich met eenige zalve bestryken, of fryken.*
Oint, ointe, adj. & part. *Gezalft, besmeert, gesmeert, met olie gestreken.*
Partie ointe. *Een gesmeert lidt.*
Oint, f. m. *Celui qui a reçu une sainte onction. Gezalide. De gene die met eene H. zalving gezalft is.*
Ils ont osé toucher à l'Oint du Seigneur. *Zy hebben den Gezaliden des Heeren durven aanraaken, of aantasten.*
OING, f. m. *Verkensreusel.*

OIS.

OISEAU, f. m. *Een vogel.*
Oiseau niais. *Oiseau pris au nid, & qui n'a pas encore volé. Een nestvogel. Een kaale vogel. Een vogel die nog niet vlug is.*
Oiseau de proie, oiseau de rapine. *Roofvogel, grypvogel.*
Oiseau de leurie. *Een lokvogel, een jachtvogel, een valk, of andere vogel.*
Y y

gel die op de vogeljagt afgerecht is. Oiseau de poing. Een handsvogel. Een vogel die op de handt komt, en afvliegt.

Oiseau de bois. Een bosch- of houtvogel.

Oiseau pillard. Een roofvogel.

Oiseau domestique. Een tamme vogel.

Oiseau de volière. Een vluchtvogel, een vogel die men in een vlucht houdt.

Oiseau moqueur. Een spotvogel.

Oiseau rouge. Een bloetvogel.

Oiseau de fauconnerie. Een jagsvogel.

Oiseau de babil ou de caquet. Een praat- of klapvogel.

Oiseau de ramage. Een zangvogel, een vogel die wildt zang zingt.

Oiseau muet. Een stomme vogel, een vogel die niet zingt, of geen geluid geeft.

Oiseau de passage. Een vreemde, of overvliegende vogel.

Oiseau de riviere. Een watervogel.

Oiseau de nuit. Een nachtvogel.

Elever un oiseau. Een vogel opvoeken, of opbrengen.

Oiseau. (Terme de Maçon.) Een draagkalkbak.

* Oiseau de mauvais augure. Een vogel van een quaaide voorspelling, of voorbeduiding.

* Etre comme l'oiseau sur la branche. N'être pas assuré. Als een vogel op den tak zitsen. Niet zeker zyn.

OISELERIE, f. f. Commerce d'oiselier. Vogelvangst, vogelkoopmanschap, vogelkoperij.

L'oisellerie ne va plus presentement. De vogelkoperij gaat tegenwoordig niet aan.

OISELEUR, f. m. Celui qui prend plaisir à chasser aux oiseaux. Vogelaar, vogelvanger, een die vermaak schept in de vogeljagt.

OISELIER, f. m. Celui qui gagne sa vie à chasser aux oiseaux, à les élever & à les vendre. Vogelaar, vogelvanger, vinkevanger, vogelkoper. Een die de kost met de vogelkoopmanschap wint.

OISEUX, oiseuse, adj. (Mot peu usité.) Oisif. Luy, traag, ledig.

Plume oiseuse. Een traage pen.

OISIF, oisive, adj. Luy, ledig, traag, niet doende.

Mener une vie oisive. Een luy leven leiden.

† OISILLON, f. m. Petit oiseau. Een vogeltje.

OISIVETE, f. f. Sorte de paresse. Luyheit, ledigheid, traagheit, lediggang.

L'oisiveté est la mère de tous vices. De ledigheid is de moeder van alle quaadt.

Oisiveté honnête. Een uispanning, eene eerlyke verlustiging.

OISON, f. m. Le petit de l'oie. Een gansje. Een jonge gans.

† Oïson. Sot, niais. Ganzekuiken. Een halve gek, een zotskap, slecht-hoofdt, bloet, of bloetbeuling.

† Se laisser mener comme un oïson. Zich als een ganzekuiken laten leiden.

OLE. OLI. OLO.

OLE'AGINEUX. (Mot peu usité.) Onctueux. Oliachtig, vetachtig, smeerachtig, als olie.

OLIGARCHIE, f. f. Gouvernement de peu de personnes. Weinigerboersching. Eene Regeering die uit weinigen bestaat.

Oligarchique, adj. Dat van weinigen geregeert wordt.

Etat oligarchique. Een Staat die van weinigen geregeert wordt.

OLIMPE, Olympe, f. m. Montagne. De Olimp, Olimpberg, of Olimpsberg.

Venus est une des meilleures & des plus douces Déesses de tout l'Olimpe. Venus is eene van de beste en zachtste Godinnen van den ganschen Olimpsberg.

Olimpe. (Terme Poétique.) Le ciel. 's Blauw gewelf, 's azuurgewelf. (Een Dichtkundig woord.) De hemel.

OLIMPIADE, Olympiade, f. f. (Terme de Chronologie.) L'espace de quatre ans entiers. Een vierjarige tydt. De tydt van vier volle jaaren.

OLIMPIQUE, adj. Jeux Olympiques. De Olympische spelen.

OLINDE, f. f. Sorte de lame vuidee. Een zeer fyne kling van een degen.

OLIVAISON, f. f. Saison où l'on fait la recolte des olives. De olyvenogst, d'oogsttydt der olyven.

OLIVATRE, adj. Tirant sur la couleur d'olive. Olyfverwig, geelachtig, naar olyvenkleur trekkende.

Teint olivâtre. Olyfverve.

OLIVE, f. f. Fruit d'olivier. Een olyf, of olyve, vrucht van den olyfboom.

* Olive. (Mot Poétique.) La paix. D'olyftrak. (Een Dichtkundig woord.) De vrede.

La montagne des olives. D'olyfberg. (Zekere berg by Jeruzalem.)

Olives. (Terme d'Éprouner.) Zeker gebit der paerden.

OLIVIER, f. m. Arbre. Een olyfboom, of olyvenboom.

Olivier franc. Een tamme, of geplante olyfboom.

Olivier sauvage. Een wilde olyfboom.

OLOGRAPHE, adj. (Terme de Palais.) Qui est écrit de la main du testateur. 's Geen-niet de eigen handt des nusterbewilkmakers geschreven is.

Testament olographe. Een nusterbewilmet de eige handt des Testamentmakers geschreven.

OMB.

OMBELLE, f. f. (Terme de Blason.) Een zonnescerm, die de Doge van Venetië in zyn wapen voert, door toelatinge van Paus Alexander den derden.

Ombelle, f. f. (Terme de Botanique.) Zonnescerm. (Dit wordt van de kruiden gezegt, die hun zaadt draagen op de wyze van een zonnescerm.)

Plante à ombelle. Een zonnescermig gewas.

OMBORAGE, f. m. Ombre. Schaduws, beschaduwing, overschaduwing.

Chercher de l'ombrage. Schaduws, of beschaduwing zoeken.

* Ombrage. Crainte, soupçon. Vrees, argwaan, achterdocht, quaaide vermoeden.

* Prendre de l'ombrage. Argwaan scheppen, achterdocht opvatten, of krygen.

Le merite de ses amis lui donnoit de l'ombrage. De verdienste zynere vrienden gaf hem achterdocht, of bragt hem in argwaan.

OMBRAGER, v. a. Couvrir de son ombre. Beschaduwen, overscha-

- schaduw*, met zyne *schaduw* bedekken.
- OMBRAGEUX, ombrageuse, adj. Qui se cabre. *Schrikachtig, schouw, schuw, schichtig.*
- Cheval ombrageux. Een *schichtig paardt.*
- * Ombrageux, ombrageuse. Qui prend de l'ombrage, soupçonneux. *Argwaanig, quaaadsienkend, achterdochtig, die vol achterdocht, of quaaft vermoeden is.*
- Procédé ombrageux. Procédé qui donne de l'ombrage. Een *handeling die nadenken, of achterdocht geeft.*
- OMBRE, f. f. *Schaduw.*
- Chercher l'ombre. De *schaduw zoeken.*
- Nos jours passent comme une ombre. *Onze dagen gaan voorby als een schaduw.*
- Ombre. L'ame d'une personne morte. Een *schim, een geest, de ziel van eenen verstorvenen.*
- * Ombre. Prétexte. *Schyn, dekfel, dekmantel, voorwendfel.*
- * Sous ombre que vous avez beaucoup d'affaires &c. *Onder den schyn, of den dekmantel dat gy veel te doen hebt, enz.*
- * Ombre. Ténèbres. *Duisterheit, donkerheit, beneveling, nevel.*
- * Il n'y a que vos lumieres qui puissent percer ces ombres. *Niets is er dan uw licht, of uw verstand, dat door deeze duisterheit kan heen straalen, of doorbooren.*
- * Prendre l'ombre pour le corps. De *schaduw voor 't ligchaam nemen.*
- * La loi n'avoit que l'ombre des biens à venir. *De wet hadde maar een schaduw der toekomstige goederen.*
- * On ne peut trouver aucune ombre de profanation dans ce passage. *C'est-à-dire, la moindre marque. Men kan de minste schaduw, schyn, of voetspaj van ontheiliging in die plaats niet vinden.*
- * Ombre. Vanité, aparence. *Schaduw, ydelheit, schyn.*
- * L'homme passe sa vie dans des ombres & dans des images. *De mensch brengt zyne dagen in schaduw en beelissen, dat is, in ydelheit en nietige dingen door.*

- * Ils adoroient encore l'ombre de sa gloire. *Zy eerden noch de schaduw zynere glory.*
- † Ombre. f. m. Een *schaduw; iemand. Een vriendt.*
- † Venez diner chez moi, & si vous voulez, amenez un ombre. *C'est-à-dire, un de vos amis. Kom te middagh by my eeten, en zoo gy wilt, breng iemand mel.*
- Ombre. Hombre. Sorte de jeu de cartes fort connu. *Het Omberspel, het Omberkaarspel.*
- * A l'ombre. A la faveur. *Onder de schaduw, by gunste.*
- * Nous respirons à l'ombre de votre protection. *Wy leven onder de schaduw uwer bescherminge.*
- * Ombre. (Terme de Peinture.) *Schaduw, diepfel.* (Een woordt der Schilderkunst.)
- * Donner de fortes ombres à un tableau. *Sterke schaduw in een schildery maaken. Een schildery sterk diepen.*
- * Ces petits défauts sont comme des ombres qui servent à rehausser l'éclat des choses excellentes. *Die kleine gebreken zyn als schaduw, of diefels om den glans der uitstekende dingen te verheffen, of te verhoogen.*
- OMBRE, v. a. (Terme de Peinture.) *Schaduw, diepen, de schaduw maaken.*
- Ombre le blanc des yeux. 't *Wit der oogenschaduw.*

OME. OMI. OMO.

- OMELETTE, amelette, f. f. *Struif, eijerstruif.*
- Omelette au lard. Een *spekstruif.*
- Omelette à la célestine. Een *kleene, doch dikke struif.*
- † Faire une omelette. *Laiffer tomber les œufs. Een struif bakken. De eijeren laten vallen.*
- OMETTRE, obmettre, v. a. *Manquer de faire, laiffer passer, oublier. Achterlaaten, nalaaften, uislaaten, laaten doorglippen, overslaan, verzuimen, vergeeten, achter wege laaten.*
- Omettre ce qui est le plus important. *Het gewichtigste uislaaten, of overslaan.*
- Il avoit omis à expliquer ce passage. *Hy hadde verzuimt die plaats te verklaaren.*
- OMISSION, f. f. *Overslaning, na-*

lating, uislating, verzuim, vergeeting.

- C'est une omission fort considérable. 't *Is eene aanmerkelyke uislating.*
- Peché d'omission. (Terme de Théologie.) *Negligence à faire du bien, ou de bonnes œuvres. Zonde van nalating. Verzuim van goeds, of goede werken te doen.*
- Peché d'omission. Manquement de memoire. *Feil van nalatigheid. Mangel van geheugenis.*
- OMOLOGATION, omologuer. *Voyez Homologation, Homologuer, &c.*
- OMOPLATE, f. f. (Terme d'Anatomie.) *Schouderbladsbeen, 't been van 't Schouderblad.*

ON. ONC.

- ON, l'on. Ce mot se met devant le verbe. *Men. Dit woordsje wordt voor het werkwoordt gezet.*
- On rit, on chante. *Men lacht, men zingt.*
- On. Ce mot se met aussi après le verbe quand on interroge. *Men. Dit woordsje wordt ook achter 't werkwoordt gezet als men iets vraagt.*
- Dit-on cela? Le ferat'on? *Zegt men dat? Zal men 't doen?*
- On. Ce mot se met encore pour je. *Men. Dit woordsje wordt ook voor ik gebruikt.*
- On aura soin de vous. *J'aurai soin de vous. Men zal zorge voor u draagen.*
- † ONC, oncque, adv. (Vieux mots.) *Jamais. Nooit, nimmer, nimmermeer.*
- † On ne vit onc un tel homme. *Men zag nooit zulk een mensch.*
- ONCE, f. f. La seizième partie de la livre. *Een once, twee loodt. 't Zestiende deel van een pondt.*
- Il n'a pas une once de bon sens. *Hy heeft geen once gezond oordeel, of verstand.*
- ONCLE, f. m. Le frère de notre père, ou de notre mère. *Oom. Onzes vaders, of moeders broeder.*
- Oncle paternel. *Oom van vaders wege.*
- Oncle maternel. *Oom van moeders wege.*
- Grand oncle. *Frere de notre grand-père, ou de notre grand-mère.*
- Yyy 2 Oudt-

Oudtoom. Grootvaders, of grootmoeders broeder.

ONCTION, *f. f.* Zalving, besmeering, beschrijving.

Onction spirituelle. *De geestelyke zalving.*

* Il n'y a point d'onction. *Daar is geen pit, of kracht in.*

Exuême-onction. *Het laatste olysel, of olyfjel.*

* L'onction de l'éloquence. *Het pit, of de kracht der welsprekendheit.*

ONCTUEUX, onctueuse, *adj.* Gras. Oliachtig, vet, smeerig.

Liqueur onctueuse. *Oliachtige vochtigheid.*

OND. ONE.

ONDE, *f. f.* Flot vague. *Baare der zee, golf, zeezolf, zeebaar.*

Onde, *f. f.* (*Mot Poétique.*) *Eau. Het diep, het water, de stroomen.*

Iris l'amour de la terre & de l'onde. *Iris de liefde der aarde en der wateren, of stroomen.*

* L'onde. *La mer. De zee. (Dichtkundig het zout, het pek.)*

* Faire des ondes sur une étofe. *Een stof wateren, of kamelotten. (Eigentlyk; baaren, of golven op eenen stoffe maaken.)*

ONDE, ondec, *adj.* *Fait en ondes. Gevlant, gewatert.*

Camclot onde. *Gewatert kamelot.*

ONDE E, *f. f.* *Pluie passagere. Slagregen, plasregen, stortregen, stortvlag, vlag.*

ONDOÏER, *v. n.* (*Mot Poétique.*) *Faire des vagues. Bruischen, baaren, of golven opwerpen, sterk gaan.*

Onlojer, *v. a.* *Baptiser sans faire les cérémonies. In silte, of zonder eenige plechtelykheit doopen.*

Ondoier un enfant. *Een kind in silte doopen.*

Fleuve ondoiant. *Een bruisbende, of golvende v. ledt, of stroom.*

* Ondoiant, ondoiante, *adj.* *Qui va en maniere d'ondes. Golvswyze. 't Geen golvswyze gaat.*

* Boucles de cheveux ondoiantes. *Golvende haairlokken; stappe haairkrullen.*

De longs cheveux à boucles ondoiantes. *Lang haair met golvende lokken.*

ONDULATION, *f. f.* (*Terme d'Optique.*) *Ontfanging eener kringswyze beweginge van 't licht in 't ooge. (Een woordt der Gezicht-*

kunde.)

ONEREUX, onereuse, *adj.* *Chargeant. Moesjelyk, zwaar, lastig, bezwaard, gewigtig.*

Condition onereute. *Een zwaare beroeping.*

ONG. ONI.

ONGLE, *f. m.* *Een nagel aan de vingeren, of toonen.*

Rogner ses ongles. *Zyn nagels knauwen.*

Couper ses ongles, rogner ses ongles. *Zyn nagels snyden, zyn nagels korten.*

Ongles de canard. *De pooten van een endrvogel.*

Ongles de crocodile. *Krokodilsklawen.*

Ongle, ou plutôt grife de lion. *De klauw van een leeuw.*

† Avoir bec & ongles. *Serevancher de paroles & autrement. Bek en klauwen hebben. Wel gebekt zyn. Styf in den bek, of in de kaaken zyn; zich wel konnen verweeren.*

* Vos louanges ont des ongles & des grifes. *C'est-à-dire, font empoisonnées. Uwe lofsuitingen steeken, of geeven steeken. Uwe lof is vergiftigt. Onder uwwa lof is een adder verborgen.*

† Rogner ses ongles. *C'est rêver ou travailler longtemps à une chose. Zyn nagels knauwen. Lang een zaak overdenken. Lang ergens over zitten sussen.*

† Avoir du sang aux ongles. *Avoir du courage & de la résolution. Bloet in de nagels hebben; Wy zeggen, bloet achter de ooren hebben. Vol moet en dapperheit zyn.*

ONGLE E, *f. f.* *Froid au bout des ongles. Tinteling, besterving der vingeren. De kou in de tippen der vingeren.*

Avoir l'onglée aux doigts. *Tinteling in de vingeren hebben.*

ONGLE F, *f. m.* (*Terme d'Imprimerie.*) *Twee nieuwe herdrukte bladzijden, wegens eenigen voorgaanden misdruk. Een herdrukte blaadje, of quartje.*

Onglet, *f. m.* (*Terme de Relieur.*) *Strooken wit papier dat men tusschen de gedrukte bladeren inbindt, om 'er eenige kaarten, of printen op te konnen plakken.*

Onglet. (*Terme d'Orfèvre.*) *Een graveerzyser als een klauw.*

Onglet. (*Terme de Médecin & de Fleu-*

riste.) *'t Wiste gedeelte van een roozebladt, of andere bloem dat aan de kroon vast is.*

ONGUENT, *f. m.* *Zalve, zalf. Onguent réfrigérant. Verkoelende zalve.*

Onguent rosat. *Rooszalf.*

ONIX, *f. m.* *Une espèce d'agate. Een edel gesteente Onix genaamt, zynde een soort van Agaarsteen.*

ONO. ONZ.

ONOMANCIE, onomance, *f. f.* *Naamwischelary, naamwischelkunde. Een kunst om uit iemants naam goeds, of quaads te voorzeggen.*

ONZE. *Nom de nombre. Elf, etve. Een naamcetal.*

Les onze mille vierges. *De elf duizent maagden.*

Onze. *Onzième. De elfde.*

Louis onze. *Idowyk de elfde.*

Onze fois. *Elfmaal, elf reizen, elfwerf.*

ONZIÈME, *adj.* *De elfde.*

Il est l'onzième. *Hy is de elfde.*

La onzième année de son regne. *Het elfde jaar zyneregeeringe.*

Il vivoit au onzième siècle. *Hy leefde in d'elfde eeuw.*

Sa lettre est du onzième, & non pas de l'onzième de ce mois. *Zyn brief is van den elfden dezzer maands.*

OPA. OPE. OPH.

OPACITE, *f. f.* (*Terme de Physique.*) *Qualité oposée à la transparence. Duisterheit, donkerheit. Een hoedanigheid tegen de doorschyning srydig.*

L'opacité d'un corps. *De duisterheit van een ligchaam.*

OPALE, *f. f.* *Sorte de pierre précieuse. Opaalsteen. Zeker kostelyk gesteente.*

Opée. *Espèce de tulipe. Zekere vierwerige tulp.*

OPAQUE, *adj.* (*Terme de Physique.*) *Qui ne donne point passage à la lumière. Duister, dik, donker, daar geen licht door komt.*

Corps opaque. *Een duister ligchaam.*

Corps transparent. *Een doorschynend ligchaam.*

La terre & la lune sont des corps opaques. *D'aarde en de maan zyn duistere ligchaamen.*

OPERA, *f. m.* *Sorte de Comédie en musique. Een tooneelstuk in muziek.*

* Ope-

- * Opera. Chose difficile. *Een groot werk, een moeijelyke zaak.*
- * C'est un opéra que de lui parler. *Men heeft veel moeite, of veel werks, of daar is veel aan vast om hem te spreken.*
- † Opera. Chef d'œuvre, chose excellente en matière d'esprit. *Een hoofdwerk. Een uitmuntend werk van 's verstands. Een deijg/chrijst. Een meesterstuk.*
- † Vos deux lettres font ce qu'on appelle des opéra. *Uwe twee brieven zyn groote meesterstukken.*
- ORÉRATEUR, *f. m.* Sorte de Médecin chimique qui monte sur le théâtre. *Een quakzalver, een zalfverkooper.*
- Opérateur. Habile Chirurgien. *Een steen/nyder. Ook een gauw heelmeeſter, of wondheelder.*
- OPÉRATION, *f. f.* (Terme de Philosophie.) L'action de l'esprit. *Werking, of uitwerking van 's verstands.*
- La première opération de l'esprit conçoit. *De eerste werking des verstands begrypt, verſtaat, of bevat.*
- Opération chirurgique. *Een wondhealers werking, of handsgreep.*
- Faire l'opération. *Tailler de la pierre. Van den ſteen ſnyden.*
- Opération. L'effet d'un remède. *Werking, uitwerking van een geneesmiddel.*
- Sa médecine ne fit aucune opération. *Zyn geneesmiddel dede geen werking, of uitwerking.*
- † OPÉRATRICE, *f. f.* (Mot burlesque.) Celle qui fait l'office d'opérateur. *Een quakzalver, een zalfverkoopster.*
- OPÉRER, *v. a.* Faire, excuter. *Werken, doen, uitvoeren, verrichten, uitwerken.*
- La vertu Divine a opéré ce miracle. *De Goddelyke kracht heeft dit wonder gewrocht, uitgevoert, of verricht.*
- Opérer, *v. n.* (Terme de Médecine.) Faire quelque effet. *Werken, eenige werking doen.*
- Lavement qui a bien opéré. *Een kliſteer die wel gewerkt heeft.*
- OPHTHALMIE, *f. f.* Maladie des yeux. *Oogquaal, oogzeer, getrek, of mangel aan de oogen.*
- OPHTHALMIQUE, *adj.* (Terme de Médecine.) Qui regarde les yeux. *Van de oogen, 't geen de oogen aan-*

gaat, of betreft.
Maladie ophthalmique. *Oogquaal, zwakheit der oogen.*

OPI.

- OPIAT, *f. m.* Opiate, *f. f.* Sorte de composition purgative. *Opiat. Een gemengt afdryvend geneesmiddel.*
- OPIIATION, *f. f.* (Terme de Médecine.) Obstruction. *Verſtopping.*
- Opilation de rate. *Verſtopping van de milt.*
- OPIILER, *v. a.* (Terme de Médecine.) *Verſtoppen, verſtopheden veroorzaaken.* (Een woordt der Geneeskunde.)
- Opilé, *adj. & part.* Où il y a de l'obstruction. *Verſtopt, daar een verſtopping in is.*
- OPINER, *v. n.* Dire son avis sur quelque affaire. *Stemmen, zyn ſtem geeven. Zyn meening, of zyn gevoelen zeggen; zyn oordeel geeven, zyn gedachte ergens over uizen, van gevoelen zyn.*
- Opiner à la mort. *Ter doods oordeelen, of vonniſſen.*
- Ils opinèrent à excommunier la Reine. *Zy ſtemden om de koningin in den ban te doen, of uit de kerkelyke gemeinſchap te ſluiten.*
- Opiner du bonnet. *Met het hoofd knikken, of ſchudden om zyn gevoelen uit te drukken.*
- OPINIATRE, *adj.* Ataché à ſon ſens. *Halfſtarrig, ſtyfzinnig, hardnekkig, kregelig, eigenzinnig, hoofdig, koppig, wrevelig, wrevelmedig.*
- Opiniâtre. (Ce mot ſe dit des animaux qui ne ſe laiffent pas conduire.) *Halfſtarrig, wrevelig, ſtukzig, ſteig.* (Dit woordt van de dieren gezegt, die zich niet wel laaten reggeeren.)
- La mule est un animal opiniâtre. *De muileſei is een halfſtarrig dier.*
- * Mal opiniâtre. *Mal qui ne cède pas aux remèdes. Een hardnekkig quaaft, een booze quaal die naar geen heelmiddelen luifert.*
- Opiniâtre, *f. m. & f.* Een halfſtarrige, of hardnekkige. *Een hardnekkig menſch.*
- Taifez-vous opiniâtre. *Zwyg ſtil, of bond uw mond toe, hardnekkige.*
- OPINIATREMENT, *adv.* Halfſtarriglyk, ſtyfzinniglyk, hardnekkiglyk.
- Poursuivre opiniâtrément, *Halfſtar-*

riglyk vervolgen, of voortgaan.

- OPINIATREUR, *v. a.* S'atacher avec opiniâtreté, conſeſter opiniâtément. *Hardnekkiglyk vast houden, voorſtaan, of beweeren; halfſtarriglyk betwiſſen, of ſtaande houden.*
- Opiniâtrer le combat. *Hardnekkiglyk vechten.*
- S'opiniâtrer, *v. r.* Zich verharden, zich verſtoeken, hardnekkig, of halfſtarrig worden.
- S'opiniâtrera ſe défendre. *Hardnekkiglyk tegenweer bieden; zich hardnekkig verweeren.*
- Opiniâtré, opiniâtrée, *adj.* Contef-té avec opiniâtreté. *Hardnekkig, halfſtarrig, met hardnekkigheid betwif.*
- Combat opiniâtré. *Een hardnekkig gevecht.*
- Dispute opiniâtrée. *Eene hardnekkige zintwifling, een hardnekkig krakkeel.*
- OPINIATRETE', *f. f.* Obſtination. *Hardnekkigheid, halfſtarrigheid, wrevelmoedigheid, kregelheit, ſtyfzinnigheid, eigenzinnigheid.*
- * L'opiniâtreté d'une maladie. *De hardnekkigheid eener ziekte.*
- OPINION, *f. f.* Sentiment. *Mee-ning, gevoelen, oordeel, goeds dunken.*
- Opinion probable, problématique, orthodoxe, hérétique, extravagante. *Een waarſchynlyk, onzeker, rechtzinnig, keſterſch, uitſpoorig gevoelen.*
- Les opinions (la doctrine) de Molina ont été condamnées. *De gevoelens (deleere) van Molina zyn veroordeeld.*
- Opinion. *Ethiſme. Gevoelen, waan, achting, meening.*
- Avoir bonne opinion de ſoi même. *Fex geeft gevoelen van zich zelven hebben.*
- Diminuer dans l'esprit du monde l'opinion qu'on a d'une perſonne. *In 't gevoelen der wereldt de gedachten verkleinen, of verminderen, die men van iemand heeft.*
- OPO. OPR. OPT.
- OPORTUN, oportune, *adj.* (Vieux mot.) Couvenable. *Behoorlyk, gelezen, gevoeglyk, recht, naar behooren.*
- Temps oportun. *Gelezen tydt.*
- OPORTUNITE'. (Vieux mot.) *Voyez Commodity.*
- OPOSER, *v. a.* *Tegenſtellen, tegen-*

zetten, wederstaan, te keer gaan.
 Il leur faut opofer des forces pareilles. Men moet gelyke krachten tegens hen aanstellen; of hen met gelyke krachten, of magt te keer gaan.
 S'opofer, v. r. Traverfer. Zich tegenstellen, zich tegen aan zetten, wederftant bieden, poogen te weerren, zich aankantten.
 S'opofer à une hérésie. Zi h tegen eene ketterye aanzetten, of aankantten.
 S'opofer à une entreprise. Zich tegen eenen aanslagh aanzetten. Eenem aanslagh poogen te beletten, te verhinderen, of te verdeden.
 S'oposer. (Terme de Palais.) Protester au contraire. Zich opstellen, zich aanzetten, zich aanstellen, of aankantten, het tegendeel bezuigen.
 S'oposer à l'execution d'une sentence. Zich tegen de uitvoering van een vonnis opstellen, of aankantten.
 Oposant, opofante, adj. & part. (Terme de Palais.) Tegenstrevend, verweerder, tegenstrevend, tegendingend, tegendinger.
 Etre reçu opofant. Voor verweerder aangenomen worden.
 Oposé, opofée, adj. & part. Contraire. Strydig, tegenstrydig, daar een strydigheid in is.
 Etre opofé à l'écriture. Strydig met de H. Schrift zyn.
 Deux partis opofez. Twee strydige partyen.
 Oposéz, f. m. (Terme de Rétorique.) Tegenstellingen, tegengefelde dingen, (in de Redenrykkonst.)
 A L'OPPOSITE, adv. Vis à vis. Tegen over.
 OPOSITION, f. f. Strydigheit, tegenstelling, tegenftant, tegenkanting.
 Il y a une opposition invincible entre Dieu & nous. Daar is eene onverwinlyke strydigheid tusfchen Godt en ons.
 L'opposition de la lune. De tegenkomst, of ontmoeting der maane.
 Oposition. (Terme de Palais.) Tegenstelling, wederftant, tegenweer, tegenzetting, verweerschrift, fchermfchrift.
 Former une opposition. Een tegenstelling maaken.
 OPRESSEUR, f. m. (Vieux mot.) Qui opprime. Verdrukker, onderdrukker, benaauer.

Opresseur. Tyran. Verdrukker, onderdrukker, geweldenaar.
 C'est l'opresseur du genre humain. 's Iside verdrukker van 's menschelyk geflacht.
 OPRESSION, f. f. Action de celui qui opprime. Verdrukking, onderdrukking, benaauwing, overlaf.
 Souffrir l'opression d'un Tyran. De onderdrukking enes Geweldenaars lyden.
 Opresseion de poitrine. Benauwtheit van de borst.
 OPRIMER, v. a. Acabler. Verdrukken, onderdrukken, benaauwen.
 Oprimer la vérité. De waarheit onderdrukken.
 Protéger les oprimez. De verdrukten beschermen.
 OPROBRE, f. m. Honte, confufion. Schande, oneer, fmaadtheit, hoon, fchandvlek.
 Couvrir quelqu'un d'oprobre. Iemant met schande overftorten, of bedekken.
 Il est l'oprobre de l'Eglise. Hy is de fchandvlek der kerke.
 OPTER, v. a. Choisir. Verkiezen, kiezen, keur doen.
 Optez, si vous voulez être Médecin; ou Avocat. Kies, of gy een Genesheer, of Voorspraak wilt worden.
 OPTICIEN, f. m. Celui qui fait l'optique. Een gezichtkundige. Een die de gezichtkunde verftaat.
 OPTION, f. f. Choix. Keur, verkiezing, keure.
 OPTIQUE, f. f. Science qui confidère la vûe. Lichtkunde, fchowkunft, gezichtkunft, gezichtkunde.
 Optique, adj. Qui a raport à la vûe. Van 's gezicht, dat het gezicht betreft, of aangaat.
 Nerfs optiques. Gezichtzenuwen, oogzenuwen.
 Les deux nerfs optiques font la première paire de nerfs qui part du cerveau. De twee gezichtzenuwen zyn 's eerste paar zenuwen dat uit de hersenen voortkomt.

OPU. OR.

OPULEMENT, adv. (Vieux mot.) Avec opulence. Rykelyk, overvloedig, overvloediglyk.
 OPULENCE, f. f. Richesses, abondance. Rykdom, overvloed,

veel goederen.
 Vivre dans l'opulence. In overvloed leven.
 OPULENT, opulente, adj. Riche. Ryk, magtig, vermogend.
 Une ville opulente. Een ryke ftadt.
 OPUSCULE, f. m. Petit ouvrage d'esprit. Een werkje, een klein boekje.
 OR, f. m. Le plus précieux des métaux. Gout. 's Koftelykste van alle bergstoffen.
 Or pur. Zwivver gout.
 Or brun. Gebruineert gout.
 Or fulminant. Blikzemend gout, of saffraan van gout.
 Or potable. Drinkbaar gout.
 Or batu. Geflagen gout.
 Or en feuille. Bladgout.
 Batre l'or. Gout slaan.
 Filer de l'or. Goutaraads fpiinnen.
 Or en barre. Staafgout, klompgout, baar gout.
 * C'est de l'or en barre. Cela est aussi bon que de l'argent comptant. Dat is baar gout. Dat is zoo goet als ge-reet gelâs.
 * Or. Les richesses. Gout, goeds, rykdom.
 * L'or même à la laideur donne un teint de beauté. 's Goeds maakt zelfs het leelykste schoon.
 * Or. Magnificence. Gout, heerlykheit, pracht.
 * Ce n'étoit qu'or & pourpre dans son armée. 's Was niet dan gout en purper dat in zyn leger blonk.
 * Dire d'or. Een goude fpreuk, een gulde fpreuk.
 * Voyez les lignes que j'ai marquées avec du craion, elles sont toutes d'or; C'est-à-dire, tout-à-fait belles & admirables. Zie de regels eens die ik met kryt onderhaals hebbe, zy zyn alle van gout; dat is, heel schoon en verwonderlyk.
 * Si l'éclat de l'or ne relève le fang, En vain on fait briller la splendeur de son rang.
 Zoo de glans van 's gout het bloet niet verheft,
 Te vergeefs poogtmen dat zyn geflacht wordt befest.
 * Quand l'or parle la langue n'a qu'à se taire. Als 's gout fpreeks moet de zong zwygen.
 Acheter au prix de l'or. Acheter cher. Tegen gout opweegen. Dier, of duur koopen.
 Or. (Terme de blason.) Jaune. Gout, geel, (In de Wapenkunde.) Por-

OR. ORA.

Porter d'or. Geel, of goud in zyn wapen voeren.
 Or. (Sorte de conjonctive.) Mais. Nu, maar, doch. (Een voegwoordt.
 Or étant arrivé. Doch aangekomen zynde.
 ORÇA. Voyez la colonne Orc.

ORA.

ORACLE, f. m. Faux Dieu qui rendoit des réponses sur les choses qu'on lui demandoit. Orakel, vraagbaak. Een Afgods die de dingen beantwoordde die hem gevraagd wierden.
 * Oracle. Réponse que rendoit le faux Dieu. Godtspraak, hemelspraak, hemelval. Antwoords van 't Orakel.
 * Etudier l'Oracle. De zin der Godtspraak navorschen.
 * Oracle. La parole de Dieu. Godtspraak. Godts woordt, de Profeyen, of voorzeggingen.
 * Tous les oracles du Seigneur sont infallibles. Alle Godtspraaken van den Heere zyn onseilbaar.
 * Oracle. Sentence belle & solide. Een schoone, goude, of gulde spreuk, Orakel.
 * Ses paroles sont autant d'oracles. Zyne woorden zyn zoo veele goude spreuken, of orakelen.
 * Oracle. Personne fort éloquente & très-judicieuse. Een Orakel, een zeer welspreekend, ervaren, of verstandig man.
 * Il parle comme un oracle. Hy spreekt als een Orakel.
 * C'est un oracle de nôtre langue. 't Is een Orakel, of Fenix in onze taal.
 ORAGE, f. m. Tempête. Storm, onweder, onweër, buy, hart, of zwaar weër.
 Il fit un furieux orage qui nous pensa faire périr. Het was, of maakte zulk een schrikkelyk onweër dat wy meenden te vergaan.
 Orage. Grosse pluie mêlée d'éclairs & de tonnerre. Onweër, bui, laag. Een zware regen met bliksem en donder vermengt.
 * Orage. Sedition, trouble. Onweër, oproer, tweespalt, tweedragt, onrust, onlust.
 * Calmer l'orage. 't Oproer, of de tweedragt stillen.
 * Conjurer l'orage. Aller au devant des inimitiez, om des querelles

ORA.

naiffantes. Het onweër sluiten; opkomende geschillen, of vyandlykheden tegengaan, of voorkoemen.
 * ORAGEUX, orageuse, adj. Fâcheux. Onstuimig, stormachtig, buiachtig, zwaar, ongemakkelyk, kommerlyk.
 * Dans un temps si orageux &c. In zulk eenen zwaaren, of kommerlyken tyt.
 ORAISON, f. f. Priere à Dieu. Gebedt tot Godt.
 Oraison fervente. Een vierig, of yverig gebedt.
 Oraison mentale. Een stil gebedt.
 Oraison. Plaidoié de quelque ancien Orateur. Reden, gesprek, of verzoog, van eenig Redenaar onder de Ouden.
 Les oraïsons de Cicéron. De Redenen, of versooen van Cicero.
 Oraïson fanébre. Lykreden, rouwreden, rouwklage.
 Oraïson. (Terme de Grammaire.) Discours. Reden, gesprek, redenvoering.
 Il y a huit parties d'oraïson. Daar zyn acht deelen van eenen reden.
 ORAL, orale, adj. Qu'on enseigne de bouche & par tradition. Mondeling, door overlevering.
 La loi orale des Rabbins. De mondelinge wet der Joodsche Meesters, of der Rabbynen.
 ORANGE, f. f. Fruit. Oranjeappel.
 Orange aigre. Een zuure oranje appel.
 Orange de la Chine. Een Chinaas appel.
 La Principauté d'Orange. Het Prinsdom van Oranje.
 Le Prince d'Orange. De Prins van Oranje.
 Madame la Princesse d'Orange. Mevrouw de Prinsesse van Oranje.
 ORANGE, orangée, adj. Qui est de couleur d'orange. Oranje, oranjeverwig.
 Ruban orangé. Oranje lint.
 ORANGEADE, f. f. Morceaux d'oranges confits. Gesuikerde oranje schil. Gesuikerde, of ingezulte stukjes van oranjeappelen.
 Orangeade. Liqueur composée d'eau, de sucre & de jus d'orange. Oranje water, water met suiker en oranjeappel/ap toegemaakt.
 ORANGER, f. m. Arbre. Oranjeboom.

ORA. ORB. ORC. 543

ORANGERIE, f. f. Lieu où l'on met les orangers. Een oranjerij. Een plaats daar oranjeboomen zyn geplant, een plantagie van oranjeboomen, of een oranjehuis; een plaats daar d'Oranjeboomen, tegen de koude, bewaart worden.
 ORATEUR, f. m. Redenaar, redevoerder.
 Orateur pathétique, véhément, éloquent. Een hartroerend, yverig, welspreekend redenaar.
 Orateur froid, sec, languissant. Een koude, drooge, of flauwe redenaar.
 ORATOIRE, adj. Redenaars. 't Geen van eenen redenaar is.
 Stile oratoire. Een redenaars styl.
 Oratoire, f. m. & f. Petite chapelle devant laquelle on prie dans l'Eglise Romaine. Een gebedhuisje in de Roomsche Kerke, waar voor men nederknielt om te bidden.
 Congrégation des Pères de l'Oratoire. De vergadering der vaders van 't Oratorie.

ORB. ORC.

ORBE, adj. (Terme de Chirurgion.) Pletterende, kneuzende. (Een woordt der Heelkunst.)
 Des coups orbes. Pletterende slagen, slagen die het deel dat geslagen is bont en blauw maaken.
 Orbe, f. m. (Terme d'Astronomie.) Een rond lichaam met twee oppervlakten, de een bol- en de andere holronde. (Een woordt der Sterrekunde.)
 ORBICULAIRE, adj. Bolronde.
 ORBITE, f. f. (Terme d'Astronomie.) De wegstreek der sterren aan 't hemelgewelf.
 L'orbite des planètes n'est pas circulaire mais elliptique. De wegstreek der dwaalsterren is niet kringronde, maar eironde.
 Orbite, f. f. (Terme d'Anatomie.) 't Oogradt. De holligheid daar 't oog in geplaatst is. (Een Ontleedkundig woordt.)
 ORÇA. Sorte d'adverbe bas dans le stile simple. Nu wel aan, wel nu. Zeker bywoordt in den gemeenen styl gebruikelyk.
 Orça, le ferez vous? Wel nu, of nu wel aan, zult gy het doen?
 ORCHESTRE, f. f. Lieu à la Comédie où l'on enferme les Joueurs d'in-

d'instrument. *De plaats der speel-
luiden op den Schouwburg.*

ORD.

- ORD, orde, *adj.* Sale. *Vuil, on-
rein, onzuiver, bejmeurt, bejmet,
bevuilt.*
- ORDIEMENT. (*Nieux mot.*) *Voyez*
Salemment.
- ORDINAIRE, *adj.* Commun. *Gemeen,
gemein, gewoon, gebruikelijk,
dagelyksch.*
- Raconter des choses ordinaires. *Gemeenze
dingen verhaalen.*
- D'ordinaire, *adj.* Gemeenlyk, gewoonlyk,
dikwyls, dikmaal.
- On dit cela d'ordinaire. *Aien zegt
dat gemeenlyk.*
- Pour l'ordinaire, *adv.* Le plus sou-
vent. *Gemeenlyk, den meesten tyd.*
- A l'ordinaire, *adv.* Comme on a
de coutume. *Naar de gewoonte,
naar de gewoone wyze, naar de
stuur, naar de stender.*
- Ordinaire, *f. m.* Ce qu'on a réglé-
ment à ses repas. *Tafel, gewoone
tafel. Gewoone spyze, gewoone ta-
felgerechten.*
- Faire bon ordinaire. *Een goede tafel
houden.*
- Ordinaire, *f. m.* Courier qui porte
les lettres. *Looper, boode, briefdra-
ger, post.*
- Il m'a écrit par le dernier ordinaire.
*Hy heeft my met de laatste post ge-
schreven.*
- Ordinaire, *f. m.* Gentilhomme ordi-
naire du Roi servant à sa Majesté
pour porter ses ordres. *Een Kon-
ninks Edelman die gemeenlyk op zyne
bevelen past.*
- Ordinaire, *f. m.* Le juge ordinaire.
De gewoone, of zwaarte rechter.
- Ordinaire, *f. m.* L'Evêque diocé-
sain. *De Bisschop eener kerke.*
- Ordinaire. Portion qu'on donne
dans les gargotes de Paris. *'t Ge-
woone deel dat men in de gaarkeu-
kens van Parys geeft aan die er
gaan eten.*
- Ordinaire. Les purgations que les
femmes & les filles qui ont l'âge
de puberté ont réglément chaque
mois. *De maandsfonden der vrou-
wen.*
- Ordinaire, *f. m.* Auberge. Caba-
ret où l'on donne à manger. *Een
gaarkeuken. Een herberg daar men
gemeenlyk schaft, of tafel houdt.*
- ORDINAIREMENT, *adv.* Ge-

meenlyk, gewoonlyk, in 't ge-
meen.

Les hommes sont ordinairement in-
grats. *De menschen zyn gemeenlyk
ondankbaar.*

ORDINAL, ordinale, *adj.* (*Terme
de Grammaire.*) *Schikkend.*
(Dit wordt van 't getal gezegt,
dat de order, of schikking aen din-
gen betekent, als de eerste, de
tweede, de derde, enz.)

Nombre ordinal. *Een schikkend ge-
ral.*

ORDINANT, *f. m.* (*Terme d'Egli-
se.*) *Een verordener tot den kerken-
dienst in de Roomsche kerke.* (Een
R. Kerkwoordt.)

ORDINATION, *f. f.* (*Terme de
l'Eglise Romaine.*) *Verordening tot
den Kerkendienst in de Roomsche
Kerke.*

ORDONNANCE, *f. f.* Loi, sta-
tut, régleme. *Inzetting, wet,
keur, wilckekeur, gebodt, bevel,
landwet.*

Ordonnances de la ville de Paris. *De
keuren der stad van Parys.*

S'écarter des ordonnances de Dieu.
Van Godts geboden afwyken.

Ordonnance de Médecin. *Een voor-
schrift, of ordonnantie van eenen
Geneesheere.*

Ordonnance. (*Terme de Finance.*)
*Een ordonnantie, of geteekende last-
brief der Regeeringe, om van den
ontfanger der gemeene Landts mid-
delen eenig geldt te ontfangen.*

Ordonnance de festin. *De schikking,
of 't bevel van een gastmaal.*

Ordonnance d'un tableau. *De schik-
king, of ordonnantie van een schil-
dery.*

Ordonnance. (*Terme d'Architecture.*)
*De schikking, of ordonnantie van
een gebouw.*

Compagnies d'ordonnance. *Zekere
ruiterbenden onder de Fransche
krygsmagt.*

ORDONNATEUR, *f. m.* Bevel-
gever, opzichter. (Ook in 't by-
zonder de opperste bouwmeester
der koninklyke gebouwen van
Vrankryk.)

ORDONNER, *v. a.* Commander,
prescrire, donner charge. *Bevee-
len, gebieden, voorschryven, be-
lasten, last, of bevel geeven.*

Dieu ordonna à Noé de bair une ar-
che. *Godt beval Noach eene arke te
bouwen.*

Que vous plaît-il m'ordonner? *Wat*

beliest u my te beveelen?

Ordonner. (*Terme de l'Eglise R.*) *Tot
den Kerkendienst der R. Kerke ver-
ordenen.*

Ordonner un Prêtre. *Eenen Priester
tot den dienst verordenen.*

ORDRE, *f. m.* Commandement,
volenté, intention. *Bevel, gebodt,
wille, meining, last.*

Recevoir les ordres du Roi. *De beve-
len des Koninks ontfangen.*

Exécuter les ordres du Prince. *Des
Versten bevelen uitvoeren.*

Ordre. Régleme. *Order, geschikt-
heit, gezegtheit.*

Il n'y avoit point d'ordre dans son
armée. *Daar was geen order in zyn
leger.*

Ordre. Soins. *Order, zorge, voor-
zorge.*

Donner ordre à tout. *Voor alles zorge
draagen; op alles order stellen.*

Mettre ordre à ses affaires. *Order op
zyn dingen stellen.*

Ordre. Disposition, arrangement.
Schikking, order, stel, gestelsheit.

Mettre les choses en un bel ordre. *De
dingen in een goede order, of goeden
stant brengen.*

Avoir un esprit d'ordre. *Een con-
duite reglée. Een welgeregels bestier,
of beleid hebben.*

Esprit du premier ordre. *Een van
de grootste geesten, of verstan-
den.*

Un bel ordre de bataille. *Een schoone
slagorder.*

Ordre de Religieux, ou de Religieu-
ses. *Order van Monnikken, of Non-
nen. Monniks order.*

Ordre de Chevalerie. *Ridder order.*

L'ordre de St. Michel. *St. Michiels
order.*

L'ordre de la jarretiere. *De order des
koushebants.*

Ordre. Rang. *Ampt, staat, stant.*

L'ordre des Senateurs. *'t Raadsheers
ampt.*

Ordre de Prêtrise. *'t Priesterampt.*

Les petits ordres. *De laage Priester-
ordens.*

Donner les ordres. *Verordenen, tot
den kerkdienst verkiezen.*

Ordre. (*Terme d'Architecture.*) *Or-
den, of regel der Bouwkunst.*

Il y a cinq ordres d'Architecture.
*Daar zyn vyf ordens van de Bouw-
kunst.*

Ordre. (*Terme de Marchand.*) *Bevel,
last, voorschrijt.*

Vous paieiez à Monsieur un tel, ou

ORD. ORE.

à son ordre la somme de &c. *Gy zult aan myn Heer zulk eenen, of volgens zynen last, betaalen de somme van enz.*

ORDURE, *ff.* Saleté, excrément d'une personne. *Drek, vuiligheid, onreinigheid, vuilnis, front.*

Ordures. Baliures. *Vuiligheid, drek uit waagfel.*

* **Ordures**. Paroles fales. *Vuiligheid, vuile, of stinkende woorden, verrotte redenen.*

* Ces ordures ne se disent pas à une femme de ma condition. *Men zegt zulke vuiligheden niet tegen eene vrouw als ik ben.*

* **Ordure**. Infamie, deshonneur. *Dérèglement de vie. Vuiligheid, schande, oneer, eerloosheit. Onge- regeltheit des levens.*

* Ce font-là les ordures dont ils m'ont voulu noircir. *Dat zyn de vuiligheden waar mede ze my hebben willen bekladden, of zwart maaken.*

ORDURIER, *f. m.* Machine de bois dont on se fert dans les Couvents pour ôter les baliures. *Een hout drekschupje in de kloosters om de vloer te reinigen.*

ORE.

ORE'E, *ff.* (Vieux mot.) Coin. *Hoek, eind, endt, kant, witerste.*

A l'orée d'un bois. *In, of op 't eind van een bosch.*

OREILLARD, *adj.* Cheval oreillard. *Breedtoorig. Een breedtoorig paerd.*

Oreille, *ff.* Oor, oore.

Avoir l'oreille bonne, délicate, dure. *Een goeds gehoor hebben; goet, of scherp van gehoor zyn; hard- hoorig zyn.*

Donner sur les oreilles à quelqu'un. *Iemant wat om de ooren geeven.*

* Prêter l'oreille aux flateries. *C'est les écouter. 't Oor naar de vleijer- ryen, of naar 't pluimstryken lee- nen. De Pluimstrykers gehoor gee- ven.*

* Rompre les oreilles à quelqu'un. *L'étourdir. Iemant het hoofdt bree- ken; iemant baloorig maaken.*

* Façon de parler qui choque l'oreille. *Een wyze van spreek die aan- stoetelyk voor 't oor is.*

* Si cela venoit à ses oreilles. *Zoo hem dat ter ooren quam.*

* Se faire tirer l'oreille. *Se faire*

ORE.

contraindre. *Zich by d'ooren laa- ten trekken: Zich laaten dwin- gen.*

* Ne m'échaufez pas les oreilles. *Maak my de ooren niet warm.*

* Les oreilles lui cornent. *De ooren tuiten hem.*

* Ouvrir les oreilles. *Ecouter avec attention. De ooren opsteeken, of opzetten. Met aandacht sooluisfe- ren.*

* Fermer l'oreille aux discours de quelqu'un. *Voor iemans redenen zyne ooren sluiten.*

‡ Cela est entré par une oreille & forti par l'autre. *Dat is 't eene oor- in en 't ander weer uitgegaan.*

* Avoir l'oreille du Prince. *C'est en être favorablement écouté. 't Oor des Vorsten, of van den Vorst heb- ben. Dat is gunstiglyk van hem ge- hoort worden.*

‡ Faire la sourde oreille. *Faire sem- blant de ne pas entendre. Zich doof houden, niet willen hooren. Den schyn maaken van niet te hooren.*

‡ Ventre afamé n'a point d'oreille. *(Proverbe.) Een hongrige buik heeft geen ooren. Iemant die verhongert is let meer op zyn eeten, dan op de woorden die gesproken worden. (Een spreekwoord.)*

‡ Tenir le loup par les oreilles. *(Pro- verbe.) Den wolf by de ooren hou- den. Onzeker zyn in den uitflagh zyn er onderneeminge. (Een spreek- woord.)*

‡ Se grater les oreilles. *(Proverbe.) Zyn ooren krabben; Wy zeggen, zyn kop krabben; het niet naar zyn zin hebben. (Een spreekwoord.)*

‡ Mettre à quelqu'un la puce à l'oreille. *(Proverbe.) Iemant een vloer in 't oor zetten. (Een spreek- woord.) Iemant ongerust maaken, of iets in 't oor byten, dat hem in quaat vermoeden, of achterdocht brengt.*

‡ Il secoué les oreilles de tout ce qu'on lui dit. *Hy schudt zyne ooren over alles wat hem gezegt wordt. Hy lacht met alles wat men hem zegt; hy acht niet het geen hem ge- zegt wordt.*

‡ Vin d'une oreille. *Goede wyn.*

‡ Vin de deux oreilles. *Slechte wyn.*

‡ Il est endété jusqu'aux oreilles. *Hy steekt tot de ooren vol schulden.*

* Oreille de livre. *Een oor, of vouw in een boek.*

ORE. ORF. ORG. 545

* Oreille deliévre. *(Termes de mer.) Haaxenoer. (Zeker zeil op een schip, op zee dus genaamt.)*

* L'oreille de l'ancre. *Het oor van 't anker.*

* Oreilles de soulié. *De ooren van de schoen.*

* Oreille de peigne. *De buiterstegroote sandt van een kam.*

Oreille d'ours. *Sorte de fleur. Bee- renoer. Zekere bloem.*

OREILLER, *f. m.* Oorkussen, hoofd- kussen.

OREILLETTE, *f. f.* Petit linge qu'on met derrière l'oreille. *Een oordoeke, een doekje dat men achter 't oor legt.*

OREILLON. *(Terme de Fortifica- tion.)* Voyez orillon.

Oreillons, *f. m.* Sorte de fluxion sur l'oreille. *Oorzinking. Een zinking op 't oor, of die op 't oor schiet.*

ORES, *adv.* (Vieux mot.) Présen- tement. *Nu, nu ter tyt, thans.*

ORF. ORG.

ORFELIN, orfeline, *adj.* Weeze, onneding.

Orfelin, *f. m.* Weeskinds, weeze, wees- jongen.

Orfeline, *ff.* Waesmeisje.

ORFÈVRE, *f. m.* Goudsmit, zil- versmit.

ORFÈVRERIE, *f. f.* Commerce d'Orfèvre. *Goutsmeding, goutsme- dery. 't Zilvermeden, 't goutsme- den. Handel in gout en zilver.*

ORFRAIE, *f. f.* Oiseau de rapine acatique. *Een visch-arendt. Zekere water-roofvogel.*

ORFROI, *f. m.* Ornement de bro- derie du devant des chapes. *Eenig boordsel, of sikkwerk voor aan de Kerkkleeden.*

ORGANE, *f. m.* (Terme d'Anato- mie.) Werkuig, buis, of pyp.

Organe extérieur. *Een witerlyk werk- tuig.*

Organe intérieur. *Een inwendig werk- tuig.*

L'œil est l'organe de la vue. *'t Oog is 't werktuig van 't gezicht.*

* Les Apôtres étoient les organes du Saint Esprit. *De Apostelen waren de werktuigen van den H. Geest.*

ORGANIQUE, *adj.* (Terme d'Ana- tomie.) Werkuigig.

Les muscles sont des parties organi- ques. *De spieren zyn de werkuigi- ge deelen.*

ORGANISE, organifée, *adj.* Qui est pourvu des organes néceffaires. *Met werktuigen voorzien. 't Geen de noodtzaaklyke werktuigen heeft.*

ORGANISTE, *f. m.* Celui qui touche l'orgue. *Orgelift, orgelfpeelder.*

ORGE, *f. m.* Plante qui porte l'orge. *Garft, gerft.*

Orge. Graine d'orge. *Garft, garftkern;* of *gerftekorn.*

Orge mondé. *Gepelde gerft.*

Eau d'orge. *Gerftewater.*

† Il a bien fait fes orges. Il a bien fait fes affaires. *Hy heeft zyn fchaapjes op 't droog. Hy heeft zyn dingen wel gedaan.*

‡ Il faut mourir, petit cochon, il n'y a plus d'orge. (*Proverbe*.) *Gy moet 'er aan, gy zult deezen dans niet ontfpringen, gy zult dit niet ontgaan.* (Een fpraakwoordt.)

ORGEADE, *f. f.* *Gerftewater.* Een drank van gerft, meloenzaat, fuiker, enz. gemaakt tot verkoeling.

ORGIES, *f. f.* Fêtes en l'honneur de Bacchus. *Bacchusfeesten. Feftdagen ter eere van Bacchus, of van den Wyngodt.*

ORGUE. (*Ce mot est masculin & féminin au fingulier, mais au pluriel il est toujours féminin.*) Sorte d'instrument de Mufique à vent. *Een orgel. Zeker blaaspeelzug.*

Toucher l'orgue. *Op 's orgel fpeelen.*

* **Orgues**. (*Terme d'Arquebufier.*) *Verfcheide loopen in de laade van een roer.*

* **Orgues**. (*Terme de Fortification.*) *De fchotbalken in een poort.*

Orgues, ou dalots. (*Terme de mer.*) *De boortgaten in een fchip.*

ORGUEIL, *f. m.* Vanité. *Hovaardy, hoogmoeds, opgeblazenheit, hovaerdigheit, ydelheit, trotsheit.*

Un sot orgueil. *Een zotte hovaerdy.*

Etre enflé d'orgueil. *Van hovaerdye opgeblazen zyn.*

Rabaiffier l'orgueil de fes ennemis. *Den hoogmoedt zyner vyanden dempen.*

* **Orgueil**. (*Terme de Poëfie.*) *Hoogte, verhevenheit.*

* **Aplanir l'orgueil des montagnes**. *De hoogte der bergen flechten.*

ORGUEILLEUX, orgueilleufe, *adj.* *Hovaerdig, hoogmoedig, opgeblazen, trots.*

Orgueilleux, *f. m.* Een hovaerdige, *sea trots, of opgeblazen menfch.*

Orgueilleufe, *f. f.* Een hovaerdig vrouwenfch.

Les orgueilleux periront dans leur orgueil. *De hovaerdigen zullen in hunne hovaerdye vergaan.*

ORGUEILLEUSEMENT, *adv.* (*Mot peu usité.*) *Hovaerdiglyk, trotselyk.*

S'ENORGUEILLIR, *v. r.* *Zich verhovaerdigen, trots en hovaerdig worden, opfteeken.*

Il commence à s'enorgueillir un peu trop. *Hy begint wat al te hovaerdig te worden.*

ORI.

ORICULAIRE. *Voyez Auriculaire.*

ORIENT, *f. m.* La partie du monde ou de l'horifon où le foleil fe lève. *'t Oosten, het Oosterdeel der wereldt, of des gezichtseinders, daar de zon opgaat.*

Orient. (*Terme de Géographie.*) Le côté de la carte que nous avons à main droite. *Het Oosten in een landskaart. De zyde van een landskaart aan de rechter handt.*

ORIENTAL, orientale, *adj.* *Ooft, Ooftelyk, tegen 't Oosten gelegen.*

Les Indes Orientales. *Ooftindie.*

Langues Orientales. *Ooftersche fpraaken, Ooftersche taalen.*

Les Orientaux, *f. m.* Ceux qui demeurent vers l'orient. *De Oosterlingen, of Ooftersche volken; de volken tegen 't Oosten.*

Les Orientaux font férieux. *De Oosterlingen, of Ooftersche volken zyn ftatig, of defrig.*

ORIENTER une carte, *v. a.* (*Terme de Géographie.*) *In een landskaart de rechte legging van de deelen der aarde ten aanzien van 't Oosten, enz. afteekenen.*

Orienté, orientée, *adj.* Qui regarde l'Orient. *Naar 't Oosten, tegen 't Oosten gelegen.*

Maison bien orientée. *Een huis dat wel tegen 't Oosten legt.*

ORIFICE, *f. m.* Entrée. *Ingang, mondt, opening.*

L'orifice intérieur de la matrice. *De mondt der byfmoeder.*

ORIFLAME, *f. f.* Drapeau des anciens Rois de France. *'t Vaandel, of de standaardt der oude Fransche Koningen.*

ORIGINAIRE, *adj.* Qui tire fon origine. *Oirfpronkelyk, afkomstig,*

gefproten.

Ils font originaires d'Alemagne. *Zy zyn uit Duiffchlands afkomstig, of gefproten.*

Originaires. Lettres originaires. *Oorffronkelyke, of eigengeloofwaardige brieven.*

ORIGINAIREMENT, *adv.* D'origine. *Afkomstig, gefproten, geboortig, oirfpronkelyk.*

Ils font originaiement de France. *Zy zyn geboortig, of oirfpronkelyk uit Vrankryk.*

ORIGINAL, *f. m.* Ecrit dont on tire copie. *Een oirfpronkelyk, of eigengeloofwaardig fchrift. Een Originieel.*

Copier des originaux. *Oirfpronkelyke fchriften uifchryven.*

Original. Ce qui est premier en fon genre. *Oirfpronkelyk, 't geen het eerste in zyn slag is. Principaal.*

Ce tableau est un original. *Die Schildery is een principaal.*

L'original Grec. *De Griekfche grondstext.*

L'original Hébreu. *De Hebreewfche grondstext.*

* **Savoir une chose d'original**. *Savoir une chose certainement & de source. Een zaak grondig en zeker weeten.*

‡ **Original**, *f. m.* Qui a quelque chose d'extravagant. *Een halvsgek. Een die een slag van de molen heeft.*

* **Original**, *f. m.* Qui est le premier en fon genre. *De eerste, een oirfpronk, een voorbeeld.*

* **Job est un original de patience**. *Job is een oirfpronkelyk voorbeeld van lydzaamheit.*

Voiture est l'unique original des choses galantes. *Voiture is d'oirfpronkelyke vinder van alle fraanjs, aardige, of geestige dingen.*

Original, originale, *adj.* **Fondamental**. *Grondftellig, voornaamfte.*

Pieces originales d'une affaire. *De grondstukken, of grondsbewyzen eener zaake.*

Langues originales. *Grondstaalen.*

* **Original, originale**. Qui a quelque chose d'extraordinaire. *Uitmuntennd, uitfteekend, voortreffelyk.*

* **Auteurs originaux**. *Oirfpronkelyke, of uitmuntende fchryvers.*

ORIGINE, *f. f.* Commencement d'une famille. *Principe. Oirfpronk,*

ORI. ORL. ORM.

- ſpronk, ſtam, afkomsf, geboorte, beginsel van een geflacht. Beginfel.*
 Raporter fon origine aux Dieux. Zy me afkomsf van de Goden rekanten, of afbrengen.
 Jesus-Christ est la source & l'origine de tous nos biens. *Jesus Christus is de bron en oorspronk van al ons heil.*
 Les nerfs tirent leur origine du cerveau. *De zenuwen trekken, of hebben haar beginsel uit de hersenen.*
 Les origines d'une langue. *De wortelwoorden eener taale.*
 ORIGINEL, originelle, adj. (*Terme de Théolog.*) Oirspronkelyk, oorsfelyk.
 Pêché originel. *Erfzonde, oirspronkelyke zonde.*
 † Les François ont le péché originel pour être Papés. *De Franschen hebben d'erfzonde van Pauzen te willen zyn.*
 ORIGINELLEMENT, adv. Oirspronkelyk, uit den oirspronk.
 ORIGNAC, original, f. m. Een soort van een elandt, zoo groot als een midsfel, in Poolen.
 ORILLON, f. m. (*Terme de Fortification.*) Een borstweering, of schanskorf tot dekking van 't geſchut.
 ORIPEAU, f. m. Léton batu en feuille. *Klatergout.*
 † Oripeau. Ce qui a du brillant, & qui est de peu de valeur. *Klatergout. 'r Gaen een ſchoone glans heeft, en van kleine waarde is.*
 † Vers ramassez éclatans d'oripeau. *Byeenſlanſte voorzen van klatergout blinkende.*
 ORIZON, horizontal. *Voyez Horizon.* Horizontal.

ORL. ORM.

- ORLE, f. m. (*Terme de Blazon.*) Een gordel, of bandt rontom het binnenſte van een wapenſchildt.
 Porter de gueules à l'orle d'argent. *Een zilveren gordel op een roods veldt voeren.*
 ORMAIE, f. f. Pépinière d'ormes. *Een plantagie van olmboomen. Een ipenboſch.*
 ORME, f. m. Arbre. *Ipenboom, olmboom.*
 ORMEAU, f. m. Petit orme. *Een olmboomsje, een ipenboomsje.*

ORN. ORP. ORQ. ORS.

- ORMIN, f. m. Plante. *Scharbye, ſcharbyekruid.*
 ORMOIRE. *Voyez Armoire.*

ORN. ORP.

- ORNEMENT, f. m. Embellissement. *Verſiering, verſierſel, ſieraads, of ſieraads.*
 Le ſoleil est un des principaux ornemens du Ciel. *De zon is een der voornaamſte ſieraaden des Hemels.*
 * Il étoit l'ornement de ſon ſiècle. *Hy was 't ſieraad zynor eeuw, of van zynor tyd.*
 * Ornement. (*Terme de Rétorique.*) Embellissement de discours. *Een bloemsje in eene reden.*
 Les ornemens d'une Eglise. *De verſierſelen, of ſieraaden eener Kerke. Kerksieraaden.*
 * Ornement. (*Terme d'Architecture.*) 't Verſierſel, of ſieraad aan eenig bouwwerk.
 ORNER, v. a. Embéilir. *Verſieren, opſchikken, opſtoojen, opſmukken, oppronken.*
 ORNIERE, f. f. Wagenſpoor, 't ſpoor der wagenraden.
 Une grande ornierre. *Een wyd wagenſpoor.*
 ORNITOGALE, f. f. Fleur. *Veldt-njuin.*
 ORPHELIN. *Voyez Orfelin.*
 ORPIN, f. m. Sorte de couleur jaune, métallique. *Geel oprement, geel rotſekruid. Zekere geel verwe.*

ORQ. ORS.

- ORQUE, f. f. Monstre marin. *Een zeedrocht.*
 ORSÈ, f. f. (*Terme de mer.*) Bakboordt, of de ſlinkerzjde van 't ſchip.
 Aller à orſe. *Slinks loeven.*
 ORSER, v. a. (*Terme de mer du Levant.*) *Aan bakboordt loeven.* (Een woordt der Middellandſche zee.)
 ORSUS, adv. (*Terme vieux & bas.*) *Wel aan, wakker, luſtig aan.*
 Orſus travillons tout de bon. *Wakker aan, laat ons luſtig arbeiden.*

ORT. ORV.

- ORTEIL, f. m. Doigt du pié. *Een toe, teen, of toon der voet.*
 ORTIE, f. f. Herbe. *Netel, brandt-*

ORT. ORV. OS. 547

- netel. Zeker gewas.*
 * Jetter le froc aux orties. *Abandonner. De kap op den ſwin hangen; het monnikelieven, of de leeroefening der Godskunde verlaaten.*
 Ortie commune. *Brandnetel, of barnnetel.*
 Ortie morte. *Doorve, of doode netel.*
 ORTODOXE, orthodoxe, adj. Qui a une opinion saine & bonne. *Rechtzinnig, rechtgevoelende, rechtgeloovig, die een gezond en goeds gevoelen heeft.*
 Opinion orthodoxe. *Een rechtzinnig gevoelen.*
 ORTOGRAPHE, orthographe, f. f. L'art d'écrire les mots correctement. *Spelling, ſpelding. De kunſt om wel te ſchryven, of te ſpellen.*
 Une bonne orthographe. *Een goede ſpelling.*
 ORTOGRAPHIE, Orthographie, f. f. (*Terme d'Architecture.*) Profil. *De ſtamttekening van een gebouwt, tekening van een gebouwt.*
 ORTOGRAPHIER, v. a. Ecrire correctement. *Net ſchryven, wel ſpellen in 't ſchryven.*
 Ortographier un mot comme il faut. *Een woordt ſpellen gelyk het behoort.*
 ORTOLAN, f. m. Petit oiseau fort bon à manger. *Zeker vogelsje omtrent zoo groot als een Leeuwerk, dat heel lekker om te eeten, of goet van ſmaak is.*
 ORVIETAN, f. m. Sorte de contrepoison. *Orvietaan. Zeker ſengengif, of zalve tegen het vergif.*
 Orviétan. Opérateur qui fait & vend l'orvietan. *Orvietaan. Zalfverkooper. Een die den orvietaan maakt en verkoopt.*

OS. OSE.

- OS, f. m. *Been.*
 Os pubis. *Gemachsbeen.*
 Os sacrum. *'t Heilig been, 't ſluitbeen.*
 Os coronal. *L'os du front. 't Voorhoofdsbeen.*
 Os crural. *Scheenbeen.*
 Os de la jambe. *Scheenpyp.*
 Os de la cuisse. *Dybeen.*
 Os à moëlle. *Mergpyp.*
 † Il ne fera pas vieux os. *Il ne vivra pas long-temps. Hy zal geen oude*

oude beenen krygen; zyn beenen zullen hem niet ver brengen. Hy zal niet lang leeven.

* Les os lui percent la peau. Il est fort maigre. De beenen besoken hem door de huidt. Hy is heel mager.

‡ Je te casserai les os. Je te batrai cruellement. Ik zal u de beenen aan stukken slaan. Ik zal u wakker afroffen.

* Le bourreau lui a cassé les os. De beul heeft hem de beenderen gebroken; hy is gerabraakt.

* Donner un os à ronger. Amuser quelqu'un à une entreprise difficile. Een been te knauwen geeven. Iemant in eene zwaare zaak ophouden.

Il n'a que la peau & les os. Hy heeft maar 't vel over 't been.

OSER, ozer, v. a. Durven, daren, de stoutheit hebben.

Oser menacer. Durven dreigen.

Osé, ofée, adj. & part. Hardi, téméraire. Stout, onverzagt, vermetel, reukeloos.

OSIER. Voyez Ozier.

OSS. OST:

OSSEC, f. m. (Terme de mer.) De durk, de plaats onder in 't schip daar alle vuilgheit in loopt. (Een scheepswoordt.)

OSSELET, f. m. Petit os. Bikkcl. Een klein beentje.

Osselets à jouer. Bikkels waar mede de kinders speelen.

Osselets. (Terme d'Archer du Guet.) Een knevelhout, handsboeien.

OSSEMENS, f. m. Os de morts. Beenderen, gebeenten, doodtsbeenders, of doodtsbeen.

OSSEUX, osseuse, adj. (Terme d'Anatomie.) Beenachtig, beengelykende. (Een woordt der Ontleedkunde.)

OSSU, ossuë, adj. Qui a les os gros. Wel gebeent, die grof van gebeente is, die groote beenen heeft.

OSTENTATEUR, f. m. (Mot peu usité.) Vanteur. Blaaskaak, breet opzeker, pogcher, hovaerdige snorkur, opnyder, een groote snoeshaan, of snover.

OSTENTATION. Vanité, vaine gloire. Snerkery, gepogch, opnyding, snevery, ydelheit, ydele cere.

Raire une chose par ostentation. Iets

uit, of om ydele eere doen. OSTE'OLOGIE, f. f. Partie de l'Anatomie qui traite des os. Beenbeschryving, beenverhandeling, beenkunde.

OSTROGOTS, f. m. pl. De Oostersche Gotten.

OTA. OTE.

OTAGE, f. m. Gyseling, gyselaar, pandisman. Ostagier.

Prendre en otage. In gyseling neemen. Tot een gyselaar, of pandisman neemen.

Donner pour otage, ou donner en otage. Tot een gyselaar geeven. In gyseling geeven.

OTARDE. Voyez Outarde.

OTE'. (Préposition peu usitée.) Hormis, excepté. Behalven, uitgenomen, uitgesondert.

OTER, v. a. Ravir, priver. Beneemen, berooven, wegneemen.

Oter la vie à quelqu'un. Iemant het leven beneemen.

Dieu lui ota l'usage de la parole. Godt benam hem 't gebruik der spraake.

Oter. Delivrer. Uithelpen, verlossen, vrymaaken.

Oter quelqu'un de peine. Iemant uit den noods helpen.

Oter. Tirer d'après de quelqu'un. Wegneemen, ligen, van iemant af trekken.

Oter. Lever de deffus. Afligten, afdoen, afneemen.

Oter les taches d'un habit. De vlakken uit een kleeds doen.

Oter la couverture d'un livre. Den bandt van een boek doen; een boek uit den bandt snyden.

Oter son chapeau. Zyn hoedt afdoen, afligten, of afneemen.

Otez vous de là: Retirez vous de là. Maak u daar vandaan; pak u van daar.

S'óter, v. r. Se retirer. Zich wegmaaken, vertrekken, zich wegpakken.

S'óter de sa place. Uit zyn plaats gaan, zich uit zyn plaats begeeven.

OU. OUA. OUB:

OU'. (Adverbe de lieu qui doit être marqué d'un accent grave.) Waar, in welke plaats: (Een bywoordt van plaats, (in 't Franfch) met een zwaar saalken te tekenen.)

Où est-il? Waar is hy? Aler sans savoir où. Gaan zonder te weten waar naar toe, of waar heen.

Où. (Ce mot se met élegamment pour lequel, ou laquelle.) Waar op, waartegen, tegen welke.

La haine & la flaterie sont les écueils où la vérité fait naufrage. C'est à dire contre lesquelles la vérité échouë. De haat en 't gevele zyn de klippen waar op, of waar tegen de waarheit schipbreuk bydt.

Où songez-vous? A quoi pensez-vous? Waar op denkt gy?

Ou. (Ce mot sans accents est une disjonctive.) Of, ofte. Een deelwoordtje.

Ou la douceur, ou la force le fera. Of door zachthgheit, of door geweld zal 't geschieden.

L'un ou l'autre. D'eën of d'ander. Het een of 't ander.

* OUAILLE, f. f. Personnes commises à la garde de quelque Eglise catholique. Kudde, schaapen; personen die onder 't opzichte van eenigen Bisschop, Predikant, of ander kerkelyk dienaar staan.

* Il résida à son Eglise pour y prendre soin des ouailles que Dieu avoit commises à sa garde. Hy onthieldt zich in zyne kerke, om acht te geeven op de kudde die Godt zyne hoede hadde aanbevolen.

OUAIS. (Interjection qui marque qu'on désapprouve.) Ei! Een afkeurend inwerpsele.

Ouais, cet homme vous tient fort au cœur. Ei! die man legt u wel aan 't harte!

OVALE, adj. Eironds, langwerpig ronds.

Vifage ovale. Een langwerpig aangezichts.

OUATE, f. f. Bourre de foie. Wassten. Zyde voering.

Camifole fourrée d'ouate. Een tuffchenrok, of kamizool met wassten gevoert.

OUBLI, f. m. Vergetenheit, vergotting, vergetelheit, vergeetboek.

Etre dans l'oubli. In vergetelheit zyn. Mettre en oubli. In 't vergeetboek stellen.

Le fleuve d'oubli. De vloeds der vergetelheit, (by de Dichters de vloeds Lethe genaamt.)

OUBLIANCE. (Vieux mot.) Voyez oubli.

OUBLIE, f. f. Oblis, dunne wa'sh.

OUBLIER, *v. a.* Vergeeten, niet onthouden, of niet gedenken.

Oublier quelque chose. *Iets vergeeten.*

Oublier de manger. *Vergeeten te eten. Aan tafel zitten kyken zonder te eten.*

* Oublier ce qu'on est. *Faire le glorieux. Vergeeten wie men is. Zich zelven niet kennen. Trots en opgeblazen worden.*

Joublois à vous dire. *Ik vergat u te zeggen.*

* S'oublier, *v. r.* Ne se souvenir plus de ce qu'on étoit. Devenir fier & glorieux. *Zich zelven vergeeten; niet meer gedenken wien men geweest is. Trots en hoogmoedig worden.*

* S'oublier. Perdre le respect. *De achting, of eerbiedigheid vergeeten die men iemand schuldig is.*

* S'oublier. Manquer à son devoir, faire des fautes. *Zich zelven vergeeten, zich zelven te buiten gaan, zich misgrypen.*

* S'oublier. S'égarer. Se laisser transporter. *Zich zelven vergeeten, zich laten verleiden, of vervoeren, vervoert, of verleit worden, zich te buiten gaan.*

OUBLIETTE, *f. f.* Eene eeuwige gevangenis.

* Faire passer par les oubliettes. *Faire mourir secrettement. In 't heimelyk dooden, afmaaken, of van kans helpen.*

OUBLIEUR, *f. m.* Celui qui fait & vend des oublies. *Een obliman, een oblibakker.*

OUBLIEUX, Oublieuse, *adj.* Qui oublie aisément. *Vergestelyk, vergeetachtig. Die lichtelyk iets vergeet.*

Cette fille est fort oublieuse quand on la charge de quelque message. *Dat meisje is heel vergeetachtig wanneer men haar eenige bootfchap belaft.*

OUE. OUF. OUI.

QUEST, *f. m.* Le couchant. Vent du couchant. *West, 't Westen. 't Weste deel der wereldt. De Weste winds.*

OUF! Interjection qui marque quelque sentiment de douleur. *Oei! Een uitroeping, die eenige pijn te kennen geeft.*

Ouf! tu m'étrangles. *Oei! gy wurgt my.*

OUI. (*Adverbe affirmatif.*) Ja. (Een bevestigend bywoordt.)

Répondre oui, ou non. *Ja, of neen antwoorden.*

Je croi que oui, ou je croi qu'oui. *Ik geloove van ja.*

Oui, *f. m.* Het jawoordt.

Il ne faut qu'un oui pour me rendre heureux. *Daar ontbreekt maar een jawoordt om my gelukkig te maaken.*

OUIE, *f. f.* Un des cinq sens. 't Gehoor. *Een der vyf zinnen.*

Avoir l'ouïe un peu dure. *Wat harthoorig zyn.*

Ouïe de poisson. *Visch-ooran, kiewen van de visch.*

Ouïe. (*Terme de Lutier.*) De gaten in een speeltuig.

OUILLE, *f. f.* Een soort van potspyz, of warmoes, daar vleesch noch boster in komt.

OUIR, *v. a.* Entendre des oreilles. *Hooren, aanhooren.*

Ouir une voix. *Een stem hooren.*

J'avois ouï dire que &c. *Ik hadde hooren zeggen dat, enz.*

Ouï, ouïe, *adj. & part.* Entendu. *Gehoort, gehoorde.*

Sermon ouï. *Een gehoorde predikatis.*

OUL. OUR.

OULE, houle, *f. f.* (*Terme de Marelor.*) Vague de mer. *Een zeezolf, een baare der zee.*

OURAGAN, houragan, *f. m.* Sorte de tempête. *Een orkaan, een schrikkelyk onweld.*

OURDIR, *v. a.* (*Terme de Tisserand.*) Scheeren. (Een Wevers woordt.)

Ourdir une chaîne. *Een ketting scheeren.*

Ourdir. (*Terme de Vanier.*) Een reet draaijen. (Een Mandmakers woordt.)

* Ourdir. Tramer, brasser. *Smeeden, brouwen, (naar onze taale,) aanpannen, aanrechten, sichten.*

OURDISOIR, *f. m.* Outil sur quoi on ourdit. *Een weversboom.*

Mettre la chaîne à l'ourdissoir. *De scheering op den boom zetten.*

OURLER, *v. a.* Zoomen, een zoom ergens aan maaken.

Ourler une cravate. *Een das zoomen.*

OURLET, *f. m.* Bord d'un linge qu'on plie & qu'on coud. *Een zoom aan eenig lynwaat.*

Faire un ourlet. *Een zoom maaken.*

Ourler. (*Terme de Vitrier.*) De vleugels, of wangen aan 't hart van 't loor daar de glazen in staan. (Een Glazemakers woordt.)

OURS, *f. m.* Sorte de gros animal sauvage. *Een beer. Zeker groot wildt dier.*

* Ours. Homme sanguinaire. *Een beer. Een bloetdorstig mensch.*

† Ours. Homme velu. *Een beer. Een ruig mensch.*

‡ Il est velu comme un ours. *Hy is zoo ruig als een beer.*

OURSE, *f. f.* La femelle de l'ours. *Beerin 't wyfje van een beer.*

Oursf, *f. f.* Sorte de constellation. *De beer. Een gestarnte in 't Noorden.*

La grande ourse; la petite ourse. *De groote beer; De kleine beer.*

* Oursf. Septentrion. *De beer, het Noorden.*

* Ils s'étoient retirés jusques sous l'ourse. *Zy waren tot onder den beer, of tot in 't Noorden gweken.*

OUT.

OUT, *f. m.* Voyez Août.

OUTARDE, *f. f.* Sorte d'oiseau fort grand. *Een trappans. Zekere groote vogel.*

OUTIL, *f. m.* Instrument d'ouvrier. *Gereedschap, werktuig.*

Outil à remuer la terre. *Een werktuig om de aarde om te haalen.*

OUTRAGE, *f. m.* Injure, offense. *Smaadt, hoon, laster, verongelyking, leet, spyt, onglyk, beleediging, overlast.*

Un flagrant outrage. *Een bittere smaadt, of hoon.*

Faire un cruel outrage à quelqu'un. *Iemand een groot leet, of een groote spyt aandoen.*

Vous faites outrage à ma générosité. *Gy doet myne edelmoedigheid onglyk, of te kort.*

OUTRAGER, *v. a.* Ofenser. *Verongelyken, beleedigen, leet doen.*

OUTRAGEUX, outrageuse, *adj.* Ofensant. *Smadelyk, lasterlyk, verongelykend, beleedigend.*

OUTRAGEMENT, *adv.* *Smadelyk, lasterlyk, op eene smadelyke, of beleedigende wyze.*

A OUTRANCE, à toute outrance, *adv.* A touterigueur. *Met alle gestrengheit, gestrengelyk.*

Poussivve quelqu'un à toute outrance.

- ce. Iemant met alle gestrengheit ver- volgen.
- OUTRE. *Préposition.* Hormis. Be- halven, boven.
- Outre toutes vos faveurs. Boven alle wye gunsten.
- Outre, *adv.* Plus avant. Verder, vor- der.
- Passer outre. Verder gaan, voortgaan, voortvaaren.
- Il faloit favoir cela avant que de pas- ser outre. Men moet dat weten voor dat men verder ging.
- Outreque, *adv.* Behalven dat, boven dat.
- D'outre en outre, *adv.* De part en part. Door en door.
- Etre percé d'outre en outre. Door en door gestookt zyn.
- ‡ Jeantout outre. Sorted'injure. Ik heb den brui van u. Een scheldt- woords.
- OUTRECUIDANCE, *f. f.* (Mot peu usité.) Hardieffe, arrogance. Stoutheit, vermetelheit, opgebla- zenheit, hoogmoedt, reukeloosheit.
- Il fut puni de son outrecuidance. Hy wierdt over zyne vermetelheit ges- traft.
- OUTRECUIDE'. (Vieux mot.) Voyez arrogant.
- OUTRE-MÉR, *f. m.* Sorte de cou- leur bleuë. Hoog-schoone verwe. O- verzeesche blauwe verwe, by de schilders ultramarin genoemt.
- Ils font d'outre-mer. Zy zyn van over zee.
- OUTRER. (Vieux mot.) Voyez Ir- riter.
- * Outrer, *v. a.* Pouffer trop loin. Te ver trekken.
- * Outrer une hyperbole. Een leen- spreuk te ver trekken.
- * Outrer un cheval. Le fatiguer au delà de ses forces. Een paerdt afryden, afsjaagen, of den bek af- ryden.
- * Outrer un courage. Zich al te stout- moedig, of te vermetel aanstellen.
- Outré, *outré*, *adj. & part.* Fâ- ché, irrité. Quaadt, gram, moei- jelyk, gestoort, toornig, verstoorn, vergramt.
- Etre outré de colére. Zeer verstoorn, of gestoort zyn.
- * Discours outré. C'est-à-dire trop poussé. Eene reden die te ver getrok- ken words.
- * Cheval outré. Cheval épuisé. Een afgewent, of afgereden paerdt.

- OUVERT, *ouverte*, *adj. & part. du verbe OUVRIRE.* Open, ongestoten, geopent.
- Porte ouverte. Een ope deur.
- Le jardin est ouvert. De hof, of tuin is, of staat open.
- Cheval ouvert. Een paerdt wiens ach- terste beenen wyt van malkanderew staan.
- * Ouvert, *ouverte*. Sincère, franc. Openhartig, oprecht, gulhartig, rondt, rechthuis, ongeveinst, onbe- wimpelt.
- * Un homme ouvert. Een openhar- tig mensch.
- * Ouvert, *ouverte*. Déclaré. Open- lyk, openbaar.
- * Guerre ouverte. Een openbaare oor- loch.
- * A force ouverte. De vive force. Met openlyk geweld, geweldadig- lyk; geweldiger handt.
- OUVERTEMENT, *adj.* Sans dé- guisement. Publiquement. Open- baarlyk, openlyk, zonder bewimpel- ling, vermomming, of veinzing.
- Se déclarer ouvertement. Zich open- lyk verklaaren.
- On l'accuse ouvertement d'hérésie. Men beschuldigt hem openlyk van keisterye.
- OUVERTURE, *f. f.* Trou, vuide. Open, opening, gat, holligheit.
- Ouverture de fenêtre. Opening, of reet van een venster.
- Ouverture de bonnet. De holligheit van een muts.
- A l'ouverture du livre. Met den op- slag, of met het opslaan van 't boek.
- * Ouverture. Entrée, commence- ment. Opening, begin.
- * Ouverture de Parlement. Opening, of begin van 't Parlement, of der ryksvergaderinge.
- * Ouverture de tranchée. De opening der loopgraven.
- * Ouverture de Jubilé. 't Begin, of d'opening van 't juichjaar.
- * Ouverture de cœur. Sincérité, fran- chise. Openhartigheit, rondheit, oprechtheit, gulhardigheit, rond- borstigheit.
- * Ouverture. Lumière, instruction. Opening, licht, kennis, verstandt, middelen, onderwys, onderrich- ting.
- * Jen'ai aucune ouverture pour cela.

- Ik heb daar geen kennis, of verstandt van.
- Il m'a donné de bonnes ouvertures pour mon affaire. Hy heeft my goe- de onderrichtingen voor myne zaak gegeven.
- OUVRABLE, *adj.* Qui est de tra- vail. Om te werken, tot werken ge- schikt.
- Jour ouvrable. Werkdag.
- OUVRAGE, *f. m.* Production. Werk, werksuk, gewrocht.
- Un bel ouvrage. Een schoon werk, of werksuk.
- Les Cieux sont l'ouvrage de vos mains. De Hemelen zyn de werken uwer handen.
- Ouvrage de la nature. Een werk der natuure.
- Ouvrage. (Terme de Fortification.) Een werk der Vestingbouw.
- Ouvrage à corne. Een horenwerk.
- * Ouvrage. Production d'esprit, li- vre. Werk, boek.
- * On imprime les ouvrages. Zyne werken worden gedrukt.
- * Ouvrage de l'esprit. Ce qu'on in- vente dans les sciences. Een werk des vermits. Een uitvinding in de wetenschappen.
- * Ouvrage d'esprit. Ouvrage poli. Een fraai, goestig, of aardig boek.
- OUVRE', *ouvrée*, *adj.* (Ce mot se dit du lingé & veut dire, figuré.) Gebeeldt. (Dit wordt van 't linnen gezegt.)
- Serviettes ouvrées. Gebeelde ser- vetten.
- Ouvré, *ouvrée*. (Ce mot se dit de l'argent & signifie mis en oeuvre.) Gewerkt, gemaakt. (Dit wordt van 't zilver gezegt.)
- Argent ouvré. Gewerkt zilver.
- OUVREUR de loge, *f. m.* Opstuur- der huisjes op den schouburg.
- OUVRIER, *f. m.* Artisan. Hand- werker, werkmán, arbeider, hand- werksman, werkmeester, werk- baas.
- Un bon ouvrier. Een goetd werkmán, een goede werkbaas.
- Ouvrier en soie. Zydewerker, werker in zyde.
- Lotier des ouvriers pour travailler à la vigne. Arbeiders huuren om in den wyngaards te werken.
- Ouvrier en laine. Een wolkammer, wolscheider, plooter. Een die in wol werkt.
- * Dieu est l'ouvrier ou la cause de toutes choses. Godt is de werk- meester,

meester, of oorzaak aller dingen.
 * Qui n'admira cet esprit céleste, qui fut l'ouvrier de tant de fictions ingénieuses? *Wie zal zich over dat hemelsch verstand niet verwonderen, dat de vinder van zoo veel aardige verzieringen was?*
 * Ouvrier d'iniquité. *Een werker der ongerechtigheit.*
 † Ouvrier. Vous êtes un maître ouvrier. Un fot. *Gy zyt een kloekert, een schoone baas; een gek.*
 * Ouvrier. Un maître ouvrier. Un homme fort & vigoureux. *Een waakere baas, een kloek sterk man.*
 Ouvrier, adj. Ouvrable. *Om te werken, tot werken geschikt.*
 Jour ouvrier. *Een werkdagh.*
 Ouvrière, f. f. Celle qui gagne sa vie à travailler. *Handtwerkster, arbeidster, werkmeesterse.*
 La Sageffe est l'ouvrière de toutes choses. *De wysheit is de werkmeesterse aller dingen.*
 OUVRIR, v. a. *Openen, open doen, open sluiten, opdoen, ontsluiten, opfluisen.*
 Ouvrir une porte, un coffre. *Een deur opdoen, een kist opfluisen.*
 Ouvrir sa bourse. *Zyn beurs opdoen.*
 Ouvrir un sépulcre. *Een graf openen.*
 * Ouvrir son cœur à un ami. *Zyn hart aan een vriendt openen, of ontsluiten.*
 * Ouvrir les files. (Terme de guerre.) *C'est les élargir. De gelederen openen, of uitzetten. (Een krygswoordt.)*
 Ouvrir. Commencer un discours. *Openen. Eene reden beginnen.*
 * Ouvrir une peau. *Een vel uittrekken, of uitspannen.*
 S'ouvrir, v. r. *Open gaan, geopent worden.*
 Plusieurs sepulcres s'ouvrirent. *Veel graven wierden geopent.*
 * S'ouvrir un chemin au trône. *Zich eenen wegh tot den troon, of tot de heerschappye baaven.*
 * S'ouvrir. Découvrir ses pensées. *Zyn hart ontsluiten, zyne gedachten openbaaren, of ontdekken.*
 * S'ouvrir à un ami. *Zyn hart aan een vriendt ontsluiten.*
 * S'ouvrir. S'élargir, se fendre. *Zich openen, zyne gelederen openen, zich wyder uittrekken, zich verwyden.*
 * L'Infanterie s'ouvrit pour lui faire passage. *'t Voetvolk opende zich, of opende de gelederen om hem plaats*

te maaken.
 OUVROIR, f. m. *Een plaats, loots, of winkel daar eenige arbeiders, of werklieden werken.*

OXI.OZE.OZI.

OXICRAT, oxycrat. f. m. *Composition d'eau commune & de vinaigre. Eekwater, azynwater. Een mengsel van water en azyn.*
 OXIGONE, oxygone, adj. (Terme de Géométrie.) *Driehoekig. Dat drie scherpe hoeken heeft.) Een woordt der Landmeetkunde.)*
 OXIMEL, oxymel, f. m. *Een mengsel van honig en azyn tot een siroop gekookt.*
 OZEILLE, f. f. *Herbe. Zuring. Zeker kruidt.*
 Ozeille sauvage. *Wilde zuring.*
 Ozeille cultivée. *Gezaaide zuring.*
 OZERAIE, f. f. *Lieu planté d'ozier. Een griendt. Een plaats met rys, of teen beplant, of beboot.*
 OZIER, f. m. *Sorte de faule. Een teen, of wisch.*
 Mouiller l'ozier. *Teen te weiken leggen.*
 * Il est franc comme ozier. *C'est à dire, il est franc & liberal. Hy is zeer openhartig en mildt.*

P.

P, f. m. *Une des lettres de l'Alphabet. P. Een van de letteren van 't A, B, C.*
 Le P. joint avec une H. se prononce comme une F. *Ainsi Phisique se prononce comme s'il étoit écrit Fisque. De P. by een H. gevoegt wordts als een F. uitsgesproken. Zoo wordts Phifica uitsgesproken als of 'er stont Fifica.*
 Le P. ne se prononce pas en plusieurs mots. *Par exemple, compte, loup, sept, se prononcent comme s'ils étoient écrits conse, lou, set. De P. wordts (in 't Franfch) in veele woorden niet uitsgesproken, als in de bovengestelde voorbeelden blykt.*

PAC. PAD.

PACAGE, pascage, f. m. *Lieu où le bétail va paître. Weide, wei van 't vee.*

PACHE. (Ce mot ne vaut rien.) *Voyez Pacte.*
 PACIFICATEUR, f. m. *Qui fait la paix. Vredemaker, een afgezondene tot den Vredehandel.*
 PACIFICATION, f. f. *Bevreediging, stilling van beroerte.*
 Edit de pacification. *Edit qui tend à pacifier des troubles. Vredegebods. Een gebodt strekkende tot stilling der beroerten.*
 PACIFIER, v. a. *Apaiser, acorder. Bevreedigen, stillen, te vrede stellen, vereenigen.*
 Pacifier l'Europe. *Europa bevreedigen.*
 PACIFIQUE, adj. *Qui aime la paix. Paisible. Vredig, vreedzaam, vredelievend, vredegezindt.*
 Esprit pacifique. *Een vreedzaam mensch, of gemoedt.*
 Règne pacifique. *Een vreedzaam regering.*
 Pacifique, f. m. *Qui aime la paix. Een vreedzaam, een vredegezinde, een die den vrede bemint.*
 Bienheureux sont les pacifiques. *Zalig zyn de vreedzaamen.*
 PACIFIQUEMENT, adv. *En paix, sans guerre. Vreedzaam, vreedzaamlyk, in vrede, in ruste, op eene vreedzaame wyze.*
 Vivre pacifiquement. *Vreedzaamlyk leeven.*
 Il régna pacifiquement. *Hy regeerde vreedzaam, in vrede, gerustelyk, of zonder oorlogen.*
 PACOS, f. m. *Een dier in Peru dat veel syne wol draagt.*
 PACT, (Ce mot ne vaut rien.) *Voyez Pacte.*
 PACTE, f. m. *Acord, convention. Verdragh, onderhandeling, besprek, beding.*
 On dit que les forciers font un pacte avec le diable. *Men zegt dat de soveraaers een verdragh met den duivel maaken, of aangaan.*
 PACTION, f. f. *Acord, convention. Overeenkoming, verdragh, beding, besprek, verding.*
 Faire une Paction avec quelqu'un. *Met iemand een verdragh aangaan.*
 PACTISER, v. a. *Een verdragh manken, of aangaan.*
 Pacifier avec quelqu'un. *Met iemand een verdragh maaken.*
 PADELIN, f. m. (Terme de Verrierie.) *Een groote smeltkroes daar men 't glas uit giet. (Een Glasblazer woordt.)*

PADOU, padoué, *f. m.* Sorte de ruban de fil, ou de soie. Schoenlint. Zeker zyds, filezelle, of gaarne lint.

PADOUE. Ville de l'Etat de Venise. Padua. Een stad in den Staat van Venetië.

PAG.PAI.

PAGANISME, *f. m.* La Religion des Païens. 't Heidendom. De Godtsdienst der Heidenen.

Les Dieux du Paganisme étoient des hommes, ou des fictions. De Goden van 't Heidendom waren menschen, of versierfelen.

PAGE, *f. f.* Le côté d'un feuillet d'un livre. Bladzzyde. Zyde van een blad in een boek.

Page, *f. m.* Jeune gentilhomme qui sert une personne de qualité. Edelknaap, edelknecht, hofdienaar, staatjongen.

Page de la chambre. Kamerjonker.

* Etre hors de page. Volkomen meester zyn.

‡ Pages, *f. m.* (Terme de mer.) Zwabbers. Scheepsjongens die 't schip schoon houden.

‡ PAGNOTE, *f. m.* Poltron. Bloodaart, guil, bloohartige, vreesachtige, lafhartige.

‡ C'est un franc pagnote. 't Is een rechte bloodaart.

PAGNOTERIE, *f. f.* Bloohartigheid, lafhartigheit, vreesachtigheid.

PAGODE, *f. m.* Een afgodstempel, of heidensche kerk in Indië.

Pagode. Een Indiaan'sch stuk gout omtrent een goude kroon waardig.

PAIABLE, *adj.* Qu'on doit paier. Te betaalen. 't Geen men betaalen moet.

Somme payable dans six mois. Een som die in zes maanden moet betaalt worden.

PAÏE, *f. f.* (Prononcez Pée.) Betsaling, loon, soldye, befolding.

La paie est bonne. De betaaling is goedt.

La paie des soldats. De befolding der soldaaten.

‡ Paie. Bonne paie. Een looze gast, een slimme vogel.

‡ C'est une bonne paie. C'est un bon rufé. Une fine mouche. 't Is een looze gast, een doortrapte, of slimme vogel.

Mauvaise paie. Mauvais paieur. Een quaade betaler, of betaalder.

PAÏEMENT, *f. m.* Betsaling.

Recevoir son paiement. Zyne betaaling ontfangen.

PAÏEN, *f. m.* Gentil. Heiden, afgodendienaar.

Les Païens étoient aveuglez. De Heidenen waren verblindt.

Païenne, *f. f.* Heidinne, afgodendienaresse.

PAÏER, *v. a.* Betaalen, voldoen.

Paier ses dettes. Zyn schulden betaalen.

Paier à lettre vüe. Eenen wisselbrief op zicht betaalen.

Paier les troupes. 't Krygsvolk betaalen.

* Ils lui firent paier la peine de son crime. Zy dedden hem de straf zyner misdadaat draagen.

‡ Je te le ferai paier. Je m'en vangerai sur toi. Ik zal 't u betaalen, of betaalt zetten. Il zal 't op u verhaalen.

‡ Te voila païé de ta raillerie. C'est à-dire, te voila puni. Daar is u spottery betaalt, of beloont.

* Paier de complimens. Met woorden, of beleefheden betaalen.

* Il faut paier de sa personne. Men moet het met zyn persoon, of zyne bequaamheit goedt maaken.

Se paier, *v. r.* Zich betaalen, zich zelven betaalen.

Se paier par tes mains. Zich door eige handen betaalen.

* Se paier de raisons. Zich met redenen vergenoegen, of te vreden houden.

* Vous m'avez fait un plaisir que je ne pourrai jamais paier. Gy hebt my eenen dienst gedaan dien ik nooit betaalen, of vergelden kan.

PAÏEUR, *f. m.* Betaaler, betaalder, betaalsheer.

Méchant paieur. Een quaade betaaler.

Paieur de rentes. Ontfanger van de gemeene middelen, algemeen ontfanger van 't Landt.

Paieufe, *f. f.* Betaalster, betaalsvrouw.

Méchante paieufe. Een quaade betaalster.

‡ PAÏLLARD, paillarde, *adj.* Lafcif. Geil, onkuisch, ontsuchtig, overspeelig, hoerachtig, ritzig.

* Paillard, *f. m.* Hoereerder, hoerejager, een ontsuchtig mensch.

‡ Paillarde, *f. f.* Hoer, een ontsuchtig,

‡ *onkuisch vrouwmensch.*

‡ PAÏLLARDER, *v. n.* Fréquenter des femmes débauchées. Hoereeren, hoerejagen, hoerery pleegen.

‡ PAÏLLARDISE, *f. f.* Impudicité. Hoerery, onkuisheit, geilheit, ontsucht, ontsuchtigheid.

PAÏLLASSE, *f. f.* Groffe toile remplie de paille. Stroozak, bulszak, strobedt.

‡ Paillasse de corps de garde. Putain de soldats. Een soldaaten bulszak. Een soldaaten hoer.

PAÏLLASSON, *f. m.* Couverture de paille qu'on met l'hiver sur les fleurs, sur les orangers, ou sur d'autres choses. Een stroodek 't welk men 's winters over de bloemen, oranjeboomen en andere dingen dekt.

Paillaçon, ou nate à fenêtre. Een venstermat.

PAÏLLE, *f. f.* Stroo, strooi.

Paille de blé. Roggestroo.

Paille d'avoine. Haverstroo.

Donner de la paille aux chevaux. De paerden strooijen, of stroo geven.

‡ Rompre la paille. C'est rompre avec une personne. Met iemand de vriendschap breeken.

‡ La paille est rompuë. Ils n'ont plus d'amitié l'un pour l'autre. Het touwtje (zeggen wy) is gebroken, of is aan stukken; zy zyn geen vrienden meer.

* Paille. Petit défaut dans quelque pierre précieuse. Een vlakje in een edel gesteente.

* Pourquoi voyez-vous une paille dans l'œil de votre frère, &c? Waarom ziet gy een splinter in uw broeders ooge, enz?

Aler à la paille. (Termes de Soldat fantassin.) Zyn gevoeg gaan doen als men in slagorden staat, en sluks de wapenen weër aangrypen.

PAÏLLET, *adj.* Qui tire l'urle couleur de paille. Bleek, bleekgeel, strooverzig.

Vin paillet. Bleeke wyn.

PAÏLETTE, *f. f.* Une très-légère partie d'or, ou d'argent. Een klein golt- of zilver plaatsje.

Paillette de fer. Hamerslagh. 't Geen van 't yzer afvalt als 't gesmeedt wordt.

PAÏLLIER, *f. m.* Court de ferme où font les volailles. Een voorhof, of voorplaats van een landhuis daar

daar men 's gevoelte houdt
 † Etre sur son paillier. Etre chez
 soi. Op zyn eigen grondt zyn;
 's huis zyn.

Pailliers, *f. m.* (Terme d'Architectu-
 re.) Rusttrappen, breede trappen
 waar op men rust, of in een ver-
 trek gaar.

PAIN, *f. m.* Broodt.

Pain bis. Roggenbroodt.

Pain blanc. Wissebroodt.

Pain noir. Zwart broodt.

Pain rassis. Oudtbakken broodt.

Pain molet. Week broodt, weekbak-
 ken broodt.

Pain de ménage. Huisbakken broodt,
 burgers broodt, eigen gebakken
 broodt.

Faire du pain. Broodt bakken.

Pain d'épice. Koek, zoetkoek.

Pain d'épicer, *f. m.* Celui qui vend
 des pains d'épices. Koekbakker.
 Zoete koekverkooper.

Pain de munition. Ammonisiëbroodt,
 legerbroodt, soldaatenbroodt.

Pain de mouton. Gekneede wafelsjes,
 die men, even voor en na nieuwjaar,
 te Parys lang de straat te koop
 roept.

Pain a chanter. Oblië, ouwel, mis-
 broodt.

Pain azyme. Ongebevelt, ongezuurt,
 of ongerezen broodt.

Pain sans levain. Ongerezen broodt,
 ongezuurt broodt.

Pain benit. Gezegent broodt.

† C'est pain benit que d'escroquer
 un avare. 't Is gezegent broodt, of
 een goeds werk eenen gierigaart op
 te lignen, of wat af te krauwen.

Pains de proposition. Toonbrooden,
 brooden die in 't oude Heiligdom
 ten toon wierden gelegd.

Pain de bougie. Een bolletje wasch-
 licht.

Pain de sucre. Een suikerbroodt.

† Pain de sucre. Chapeau dont la
 forme est longue & pointuë. Een
 suikerbroodt. Een hooge spitze
 hoedt.

Pain de vieux oing. Een klomp vuil
 vet, als een broodt gemaakt.

Pain de froment, de teigle, d'orge.
 Tarwebroodt, roggebroodt, gerste-
 broodt.

Pain de pourceau. Sorte d'herbe.
 Verkens broodt. Zeker kruidt.

† Pain de cocu. Een saltaatkruidt.

Pain de lie. Wynhef, wynmoër.

Mandier son pain. Zyn broodt beede-
 len, of bidden.

Je lui ai mis le pain à la main. Ik
 hebbe hem uit de handt gehouden,
 of middelen van bestaan verschafft.
 * Travailler pour du pain. C'est-à-
 dire, pour peu de chose. Om een
 stuk broodts, dat is, om heel lut-
 tel arbeiden.

* Vendre sa maison pour un mor-
 ceau de pain. Zyn huis half te geef
 verkoopen.

† Manger son pain blanc le premier.
 Zyn wittebroodt eerst eeten. Eerst
 het gemak en daar na ongemak heb-
 ben.

† Avoir du pain cuit. Avoir de quoi
 subsister. Middelen hebben om van
 te levenen.

† Liberté & pain cuit. (Prov.) Vry-
 heit en de kost. (Een spreek-
 woordt.)

† Manger son pain dans son sac.
 Manger feul comme un vilain.
 Alleen eeten als een schrok. Zyn
 goeds alleen houden zonder een an-
 der iets met te deelen.

† Manger du pain du Roi. C'est être
 en prison, ou en galère. 's Ko-
 ninks broodt eeten. Gevangen, of
 op de galei zisten.

† Emprunter un pain sur la fournée.
 Prendre les dernières libretes avec
 fa maîtresse avant que de l'épou-
 ser. Een broodt op 's gebak leenen.
 Te vooren by zyn vryster slaapen
 eer men ze trouwt.

Pain de pourceau. Verkensbroodt,
 aardtappel.

Etre condamné au pain & à l'eau.
 Te water en te broodt verwozen
 zyn.

† Croute de paté vaut bien pain.
 (Proverbe.) By gebrek van broodt,
 eetmen korstjes van pasteien. (Een
 spreekwoordt.)

PAIR, *adj.* Egal, pareil. Even, ge-
 lyk, effen.

Nombre pair. Een even getal.

Pair & non pair, *f. m.* Sorte de jeu.
 Even of oneven. Zeker spel.

Jouer à pair & non pair. Even of on-
 even speelen.

Pair à pair, *adv.* Egaux. Gelyk,
 evengelyk, op gelyke wyze, even-
 eens.

Nous voila pair à pair. Wy zyn ge-
 lyk.

Du pair, *adv.* D'égal, de même
 air, de même manière. Op ge-
 lyke wyze, van gelyken, even-
 eens.

Aller du pair avec quelqu'un. Met

iemant gelyk staan. Tezen iemant
 op mogen.

PAIRE, *f. f.* Deux choses de même
 espèce. Een paar. Twee dingen
 van gelyken slag.

Une paire de souliers. Een paar schoe-
 nen.

Paire de bas. Een paar kousfen, of
 hoozen.

PAIRIE, *f. f.* Sorte de grande Sci-
 gneurie. Een Ryksvorstendom in
 Vrankryk.

Eriger un Duché en Pairie. Een
 Hertogdom tot een Ryksvorstendom
 maaken.

Pairs de France, *f. m.* Ryksvorsten
 van Vrankryk, de voornaamste
 Heeren en Ryksgevoeten in Vrank-
 ryk, de Prinssen van den bloede.

PAIS, *f. m.* Région, contrée, Patrie.
 Landt, landschap, land-
 streek, gewest, oordt, Vader-
 landt.

Un bon pais. Een goeds landt.

Etre d'un même pais. Van 's zelvo
 landt zyn.

Aler reconnoître le pais. 't Landt
 gaan ontdekken, of verspieden.

Pais de droit écrit. De landschap-
 pen van 's geschreven recht, dat is,
 daar de gedingen naar 't Roomsche
 recht beflist worden.

Pais coutumier. Landt van 't gebrui-
 kelyk recht, of dat naar de gewoon-
 te geregeert wordt.

† Pais Latin. Ces mots veulent dire
 Université. 't Latynsche landt. De
 hooge school.

La pauvreté est de tout pais. On
 trouve des pauvres par tout. De
 armen vindt men overal.

† Le pais des taupes. La terre.
 't Mollenlandt. De aarde.

† Il est au pais des taupes. Il est en-
 terré. Hy is naar 't mollenlandt.
 Hy is begraven.

† C'est un homme du pais Latin.
 't Is een man uit het Latynsche landt.
 't Is een Student.

† Pais de sapience. (Termes burles-
 ques.) La Normandie. 't Landt
 der wysheit. Noormandye.

† Pais de cognac. Luilekkerlandt.

Pais abondant. Een vruchtbaar
 landt.

† Il est bien de son pais. C'est à-
 dire, il est fort neuf, ou niais.
 Hy komt eerst uit zyn landt. 't Is
 een nieuweling, 't is een groentje.
 Hy is zeer onnosel. 't Is een slechte
 bleedt.

- ‡ Gagner pais. Fuir. *Veldt winnen. Vluchten, 't haazepads kiezen.*
- * Courir le pais. Voager. *'t Landt doorreizen, doorkruissen, of doortrekken.*
- * Il lui a bien fait voir du pais. *C'est-à-dire, il lui a donné bien de la peine. Hy heeft hem vry wat speis, of moeite gemaakt; hy heeft hem genoeg te doen gemaakt.*
- Plat pais, *f. m.* La campagne. *'t Platte landt. De dorpen, 't veldt.*
- Ravager le plat pais. *'t Platte landt verwoesten.*
- ‡ Le pais d'adieu-fias. La Gascogne & le Languedoc. *Gaskonje en Langedok in Frankryk.*
- PAISAGE, *f. m.* Tableau qui represente quelque campagne. *Een landschap, een geschildert landschap. Een landsfuk.*
- PAISAGISTE, *f. m.* Peintre qui ne travaille qu'en paisage. *Een Landschapschilder.*
- C'est le plus fameux paisagiste du Pais-bas. *'t Is de vermaarst/le landschapschilder van Nederlandt.*
- PAISAN, *f. m.* Vilageois. *Landtman, boer, huisman, landbouwer, bouwman, dorpling.*
- Les paisans font rufcz. *De boeren zyn loos.*
- * Paisan. Grossier, rustre, qui ne fait pas son monde. *Een boer, een fclmpaart, een plompe vlegel, een die met de wereldt niet kan omgaan, noch verkeeren.*
- * Quel paisan est cela! *Wat boer is dat!*
- Paisane, *f. f.* Vilageoise. *Boerin, landvrouw, landswyf, dorpling.*
- * Paisane. Une rustre. *Boerin, een dorpers, plomp onbeleest vrouw-mensch.*
- PAISIBLE, *adj.* Tranquille. *Vreedzaam, stil, gerust.*
- Esprit paisible. *Een vreedzaam mensch, of gemoedt.*
- Nuit paisible. *Een stille nacht.*
- Paisible possesseur. *C'est-à-dire, qui n'est pas troublé dans sa possession. Een gerust, of vreedzaam bezitter. Dat is, die in zyne bezitting niet onrust, noch gestoord wordt.*
- PAISIBLEMENT, *adv.* *Vreedzaamlyk, gerustelyk, stillejes.*
- Vivre paisiblement. *Gerustelyk leeven.*
- PAISSEAU. *Voyez. Echalas,*

- PAISSON, *f. m.* Instrument de Gantier & de Peucier. *Een staak. Een handschoenmakers en velleploeters werktuig, waar over zy 't leër rekken.*
- PAISSONNER, *v. a.* Etendre le cuir avec le paiffon. *'t Leër slaaken, 't leër of de staak rekken.*
- PAITRE, *v. a. & n.* Weiden, dryven, hoeden.
- Les pourceaux paiffoient le long des montagnes. *De varkens weidden langs de bergen.*
- Paitre un oiseau. *(Terme de Fauconnerie.) Een vogel aazen. (Een woordt der Valkenjagt.)*
- Mener paitre des troupeaux. *De kudde weiden, of hoeden; de kudde in de weide dryuen.*
- Jesus dit à S. Pierre, paiffez mes brébis. *Jezus zeide tot Petrus, weid myne schaapen.*
- ‡ Envoyer paitre quelqu'un. *C'est l'envoyer promener comme un sot. Iemant een voet onder 't gat geeven; iemant als een gek laten loopen.*
- Paitre, *v. n.* Graazen, weiden, in de weide, of in 't gras loopen.
- C'étoient des chevaux de bagage qui paiffoient. *'t Waren reistuigpaerden die weidden.*
- PAITRIN, *f. m.* Grande huche où les Boulangers font leur pain. *Een baktrog daar de Bakkers hun broodt in kneeden.*
- PAITRIR, *v. a.* Faire le pain. *Kneeden, broodt kneeden, deeg kneeden.*
- ‡ Etre paitri d'ignorance & de vanité. *Van onweetendheit en hovaardye t'zamen gekneedt zyn. Gansch onweetonde en opgeblazen zyn.*
- PAIX, *f. f.* Tranquilité publique. *Vrede. Openbaare ruste.*
- Faire la paix. *Den vrede maaken.*
- Rompre la paix. *Den vrede breeken.*
- * Paix. Repos, tranquillité d'esprit & de vie. *Vrede, ruste, stilte, stilheit; gerustheit des gemoedts en des levens.*
- * Vivre en paix. *In vrede leeven.*
- * Paix. Réconciliation. *Vrede, verzoening, bevreddiging.*
- * Faire sa paix avec quelqu'un. *Met iemant vrede maaken; zich met iemant bevreddigen; of verzoenen.*
- Paix, *f. f.* *(Ce qui s'appelle dans l'hom-*

- me Omoplate.) 't Schouderblads-been van een kalf, of schaap. (Van een mensch wordt het Omoplate genaamt.)*
- Paix. *(Terme l'Eglise Romaine.) De pays. Een zilver, of vergult plaatje, daar een beeldtje op staat geschildert, dat de Diaken in de Roomsche Kerke 't volk laat kussen terwyl de Mis words bedient.*
- Paix. Sorte d'adverbe dont on se sert pour faire taire. *Stil. Een bywoordt 't welk men gebruikt om te doen zwygen, of stilte te maaken.*
- Paix là, paix là Messieurs. *Stil, stil daar, myn Heeren.*
- Faire sa paix avec Dieu. *Zynen vrede met Godt maaken.*
- La paix de l'amc. *De vrede der ziele.*

PAL.

- PAL, *f. m.* *(Terme de Blason.) Een paal in een wapenschildt.*
- Il porte d'argent à deux pals de sable. *Hy voert twee zwarte paalen op een zilver veldt.*
- PALADIN, *f. m.* Sorte de Chevalier errant. *Een doolend Ridder van de ronde tafel.*
- PALAIS, *f. m.* Bâtiment pour loger quelque Roi, ou Prince. *Koninkshof, Prinsenhof, Vorstenhof. Paleis.*
- Palais. Grand bâtiment, où les Parlemens rendent la justice. *Het Hof, 't Gerichtshof, of gerechtshof. Het hof van Justitie.*
- ‡ Palais. Maison belle & propre. *Een kostelyk huis, een schoon huis, een Paleis.*
- ‡ Sa maison est un petit palais. *Zyn huis is een klein paleis.*
- ‡ Mourir de faim au palais. *C'est ne rien faire dans la profession d'Avocat. Van hongre aan 't hof sterven. Niets te doen hebben als men Advokaat is.*
- ‡ Le Palais n'enrichit aujourd'hui personne. *'t Hof maakt bedendaagfch niemant ryk. Niemant wordt tegenwoordig ryk by de pleitzak.*
- Palais. La partie supérieure de la bouche des hommes & des animaux. *Het gehemelte, of verhemelte van den mond der menschen en dieren.*
- Palais de cheval; palais de brochet, &c

&c. 't Verhemelte van een pierdt, van een snook, enz.

PALAMENTE, *f. m.* (Terme de mer.) Een galeyriom, een roerriem op een galey.

PALAN, *f. m.* (Terme de mer.) Takel. Hystouwen op een schip.

PALARQUIN, *f. m.* Petit palan. Een hystouwtje. Een takel.

PALANQUER, *v. a.* Optakelen, met de kleime takel ophysfen.

PALARDEAUX, *f. m.* (Terme de mer.) Stoppukken. Stukken van planken waar mede de gaten gesloopt worden die in een schip geïchoten zyn.

PALASTRE, *f. f.* (Terme de Serrurier.) De plaat van een slot. (Een Slotemakers woordt.)

PALATINAT, *f. m.* Province en Allemagne. De Palts. Een Landtschap in Duitschlands.

Le Haut-Palatinat, ou la Baviere. De Opperpalts, of Beijeren.

Le bas Palatinat. De Nederpalts.

Comte PALATIN. De Paltsgraave.

Electeur Palatin. De Keurvorst van den Palts.

PALATINE, *f. f.* Mouchoir de cou pour les Dames, qui est de peau de matre. Een jabelbons dat de Juffers, of Mevrouw om den hals draagen.

PALE, *adj.* Bleek, bleik, bleekverwig, zaaluw.

Vifage pâle. Een bleek aangezicht.

Pales-couleurs, *f. f.* Maladie ordinaire des filles. Zaaluwheit, bleekheit. De gemeene ziekte der meisjes.

Pale, palle, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Het dekfel op den Kelk in de Roomfche Kerke.

PALE'E, *f. f.* Le bout de l'aviron qui est plat. Het blad, bledt, 't fchepleddt, of 't platte eindt van een roerriem.

PALEFRENIER, palfrenier, *f. m.* Valet d'écurie. Stalknecht.

PALERON, *f. m.* (Terme de Charcutier.) 't Schouderbladt van een varken, of (naar 't Vriefch) van een barg.

PALES, *f. f.* Déesse fabuleuse des Bergers. De Godin Pales. Een verzierde Godin der Herderen.

Palés, *f. m.* Pieux pour soutenir des ponts de bois. Paalen onder een hout brug.

PALESTRE, *f. f.* Lieu où les luitteurs s'exerçoient. Worstelperk, worstelplaats, oefenplaats der wor-

stelaaren.

PALET, *f. m.* Pierre, ou piece plate pour jouer & pour jeter auprès d'un but. Een platte ronde lei, of werpsteen om ergens naar te goojien.

Jouer au palet. Met den werpsteen goojien.

PALETTE, *f. f.* Maniere de petit batoir. Een brittsplank, of paletplank.

Palette pour tirer du sang. Een kommetje om 't bloet in te doen van die gelaaten worden.

* Palette. Le sang qu'iest dans la palette. Een kommetje bloet van die gelaaten words.

Le Médecin a-t-il vû ces palettes? Heeft d'Artz, of de Geneesheer die kommen, dat is, dat bloet gezien?

Palette. (Terme d'Imprimeur.) Een Drukkers inkschupje.

Palette de Peintre. Een Schilders palet, of verferdt.

Palette aux nerfs. (Terme de Doreur sur cuir.) Een rol, of stempel om op de banden der boeken te zetten.

Palette. (Terme de Doreur sur cuir.) Een loofrol, of lynrol die men achter op de ruggen der boeken zet.

Pâleur, *f. f.* Couleur pâle. Bleekheit, zaaluwheit, bleke verwe.

PALIATION, palliation, *f. f.* Verwe, bewimpeling, opfsmukking, oppronking, bedekking, of verschooning waar mede men een quaaide zaak zoekt goet te maaken.

Aporter des paliations pour les cholest défendus. Verschooningen voor verbode zaaken bybrengen.

PALIATIF, paliative, palliatif, *adj.* (Terme de Médecine.) Verzachtend, onderhoudend, niet gansch geneezende. (Een geneeskundig woordt.)

Remède palliatif. Een verzachtend en onderhoudend geneesmiddel.

Cure paliative. Een verzachtende en onderhoudende geneezing.

PALIER, pallier, *v. a.* Couvrir ingénieusement. Bewimpelen, een verfe geeven, opfsmukken, oppronken, looslyk bedekken, of verschoonen.

Palier un fait. Een daadt, of eenig voorval wat bewimpelen, een verfe geeven, of verschoonen.

PALINODIE, *f. f.* Defaveu de ce qu'on avoit dit. Herroeping, of

wederroeping van 't geen men gezegt hadde.

Chanter la palinodie. Zichzelven herroepen, of wederroepen; zyn zegen herroepen in 't geene waar mede men iemant beticht hadde.

PALIR, *v. n.* Devenir pâle. Bleek worden, verbleeken, besterven.

Il pâlit à la vue d'une epee nue. Hy besterft, of wordt bleek op 't gezicht van een blooten degen.

* Palir. Avoir peur. Bleek zyn, bevreesd zyn, vreeze hebben.

PALIS, *f. m.* Paalwerk om iet te omzinnen.

PALLISSADE, *f. f.* (Terme de Fortification.) Stakeswerk, paalwerk, stormpaalen.

Pallissade. Gros picu qu'on plante en terre. Een stormpaal, een dikke paal die men in de aarde slaat.

On a employé 15000 Pallissades à la fortification de cet ouvrage. Men heeft 15000 stormpaalen tot versterking van dat werk gebruikt.

Pallissade. (Terme de Jardinier.) Een ry, of laan boomen.

Mettre des arbres en pallissade. Een laan boomen planten, boomen op een ry tegen over malkanderem planten.

PALLISSADER, *v. a.* (Terme de Fortification.) Aspaalen, met stormpaalen bezetten, of afsluiten.

Pallissader la gorge d'une demi-lune, &c. D'ingang, of 't open van een halve maan met stormpaalen bezetten, of afsluiten.

PALISSER, *v. a.* (Terme de Jardinier.) Atacher des arbres contre une muraille. Boomen tegen een muur leggen.

PALMA CHRISTI, *f. f.* Plante. Wonderboom, kruisboom.

PALME, *f. f.* Branche de palmier. Palmtak, dadeltak.

* Palme. Victoire. Zege, overwinning, eere.

* Celebrons cette palme qui nous invite à chanter. Laat ons deze zege vieren die ons tot zingen nodigt.

PALMIER, *f. m.* Arbre qui porte les dates. Dadelboom. Palmboom.

Le juste fleurira comme le palmier. De rechtsvaerdige zal bloeijen als de palmboom.

PALPABLE, *adj.* Sensible. Tastbaar, tastelyk, gevoelig, dat gevoelt, of getast kan worden.

Supposition palpable. Een tastelyke on-

derstelling.
 PALPITATION, *f. f.* Dilatation & secousse foudaine du cœur. *Hartklopping, schielijke hartbeewing, beeweging van 't harte.*
 PALPITER, *v. n.* Kloppen, beeven, trillen, (dit wordt van 't hart gezegt.)
 Son cœur palpite encore. *Zyn hart klopt noch.*
 PALUS ME'OTIDE, *f. m.* Zeker mceras in 't Oosten.

PAM.

PAMER, *pasmer, v. n.* Defaillir. *Bezwymen, zwymen, in onmagt vallen, flauw worden, in zwym vallen.*
 Pâmer de tristesse. *Van droefheit bezwymen.*
 † Se pâmer de rire. *Bezwymen van lagchen. Zich te barsten, of half doodt lagchen.*
 PAMOISON, *f. f.* Defaillance. *Flauwe, onmagt, flauwheit, bezwy ming.*
 Tomber en pamoison. *In flauwe, of in onmagt vallen.*
 PAMPE, *f. f.* Herbe qui vient au tuiav de blé. *Koorenloof, loof aan de koorenhalmten.*
 PAMPRE, *f. m.* Le jeune bois que pousse la vigne en une année. *Wyn gaardrank, of wyngaardlot van een jaar, jarig wyngaardshout.*

PAN.

PAN, *f. m.* Dieu fabuleux des Bergers. *Pan. Een versierde Gods der Herderen, en ook van 't vee.*
 Pan a soin des brebis.
 Pan a soin des bergers.
Pan draagt zorge voor de schaapen, En dat hun herders veilig slaapen.
 Pan. Lé d'une robe. *Een pandt, baan, of breeste van een rok.*
 Il y a un pan de sa robe déchiré. *Daar is een baan van haar tabbert gescheurt.*
 Un pan de mur. *Een vak, of hoek van een muur, van den eenen strykweest tot den anderen.*
 Pan. (Terme d'Architecture.) *Face. Oppervlakke, hoek.*
 Pan de baillon. *Oppervlakke van een bolwerk.*
 Tour à plusieurs pans. *Een veelhoekige, of veelkantige toren.*
 Pan. *Voyez. paon.*

Pan. *Voyez. pancave.*
 Pan de rets. *Filets pour prendre les grandes bêtes. Een net om groote wilde beesten te vangen.*
 PANACE'E, *f. f.* Een algemeen geneesmiddel.
 Traité des panacées. *Een boekje, of verhandeling van de algemeene geneesmiddelen.*
 PANACHE, *f. m.* Bouquet de plume à deux rangs. *Vederbosch, bosch met pluimen.*
 Panache de lit. *Bouquet de plume au haut de la colonne d'un lit. Een vederbosch die op een ledikant staat.*
 † Panache de cerf. *Cornes de Cocu. Hertskroon, hoorens van een hooren drager.*
 Panache de flambeau. *De randt van een sakkelkoker.*
 Panache. *Agréable mélange de couleurs dans une fleur. Een aardige schakeering, of mengeling van verwe, of streepen in een bloem.*
 Tulipe qui a un beau panache. *Een sulp die fraai geschakeert, of mooi gestreept is.*
 Se PANACHER, *v. r.* (Terme de Fleuriste.) *Prendre un agréable mélange de couleurs. Zich schakeeren. Veelverwig worden, met verscheide streepen wassen.*
 Rose qui se panache. *Een roos die zich schakeert, of verscheide streepen krygt.*
 Panaché, *panachée, adj.* Qui est de diverses couleurs. *Geschakeert. Veelverwig, gestreept.*
 Fleur panachée. *Een gestreepte bloem.*
 Tulipe panachée de jaune, de blanc & de rouge. *Een sulp die geel, witte en roode streepen heeft, of die geschakeert is met geel, witte, en roode streepen.*
 PANADE, *f. f.* Pain rapé dans un bouillon fuculent. *Krachtig vleeschsoep waar in broods is geraapt.*
 † Se PANADER, *v. r.* Se carrer. *Marcher avec une gravité fiere. Treeden als een pauw; eenen trotzen en moedigen gang hebben; trots en opgeblazen gaan.*
 PANAGE, *f. m.* Recht om de varkens in een eikelbosch te jaagen.
 PANAIS, *f. m.* Sorte de plante dont on mange la racine. *Pinbernaaken, witte wortelen, witte peen.*
 PANARIS, *f. m.* Paronychie, *f. f.* (Terme de Médecine.) *De wys. Een*

qu'ataardige zweering aan de tippen der vingeren. (Een woordt der Genee-kunde.)
 PANCARTE, *f. f.* Vieux papiers écrits. *Vieux papiers de rebut. Oude beroekte schrijfsen. Oude scheurpapier, of beschreven papier. Lyfven voor tobrechten.*
 PANCE, *f. f.* La partie du ventre des animaux qui renferme les aliments qu'ils ont mangé. *De pens der dieren, daar het versteert voedsel in wordt verzamels.*
 Une pance de beuf, de porc, de mouton. *Een osspens, varkenspens, schaapenspens.*
 † Pance, *f. f.* (Mot burlesque.) *Le ventre d'une personne. Penszak, pens, buik.*
 † Avoir la pance pleine. *De pens vol hebben.*
 Pance d'A. *C'est le corps de la lettre A. 't Lyf van de letter A.*
 † Je n'y ai pas fait une pance d'a. (Proverbe.) *Ik heb 'er niet een zier toe gedaan. (Een spreekwoordt.)*
 † PANÇARD, *panfard, f. m.* Qui a un gros ventre. *Dikpens, dikbuik, dikzak.*
 PANCER, *panfer, v. a.* Etriller; nétéier & avoir soin des chevaux. *De paerden roskammen, de paerden bestellen.*
 Panier des oiseaux. *Vogels schoonmaken en van eeten en drinken bezorgen; vogels wel oppassen.*
 Panier, ou panfer une plaie. *Een wond verbinden.*
 * Alez vous faire panfer. *Alez vous promener. Loop hoenen, brui heen, loop daar je hoort.*
 Voyez. panfer.
 PANCHANT, *f. m.* Pante. *Heling, hanging, neiging, 't hellen. Le panchant d'une montagne. 't Hellen eenes bergs, of van een bergh.*
 * Panchant. *Inclination. Overhelling. Neiging, genegenheit, natuurlyke geneigtheit.*
 * Son panchant le porte à l'amour. *Zyne genegenheit streks om te minnen, of dryft hem tot minnen aan.*
 * Avoir du panchant à la guerre. *Oorlogsgezint zyn. Genegen tot den oorlogh, of tot den kryg zyn, krygsgezint zyn.*
 Il faut étudier le panchant de la jeunesse. *Men moet de neiginge des jeugs in acht neemen, of op de genegenheit der jeugs letten.*

* Pan-

- * Panchant. Déclin. *Neiging; en ondergang. Punt, fliip, 't oogenblik dat iets staat in 't verval, of in 't verderf te komen.*
- * Etre sur le panchant de sa ruïne. *Naar 't verderf hellen. Op het punt van zyn bederf, of verderf staan.*
- PANCHER, v. a. & n. Incliner. Prendre fa pente. *Hellen, overhangen, neigen, overhellen.*
- Panchez cela davantage. *Hang dat wat meer voor over.*
- Muraille qui panche. *Een muur die overhangt.*
- * Pancher. Incliner. Avoir du panchant. *Hellen, gemeigt, of genegen zyn, neigen, genegenheit hebben.*
- * Dieu panche nos ames vers le bien. *Gods neigt onze zielen tot het goede.*
- * Pancher à la douceur. *Naar den zachten kant hellen.*
- Panchant, panchante. *Part. Qui panche. Hellende, hangende, gebogen, overhellende, overhangende.*
- Corps panchant. *Een hellend, of overhellend ligchaam.*
- * Panchant, panchante, *adj. Qui menace ruïne. Qui déperit. Afneemend, vervallend, afgaande, naar 't verderf hellende, dat in verval komt.*
- * Empire panchant. *Een afneemend Ryk.*
- * Age panchant. *Een afgaande ouderdom.*
- PANCHERAS, *f. m. (Terme d'Anatomie.) Buikklierbedde, klierbedde, alveesch.*
- ‡ PANÇU, *f. m. Qui a un gros ventre. Dikpens, dikbaft, dikbuik, dikzak, die een dikken buik heeft.*
- PANDECTES, *f. f. (Terme de Jurisconsulte.) Digeste. Volume de droit civil en cinquante livres. Algemeen Wetboek. Vyftig boeken der rechtsgeleertheit; waar in de oordelen der oude Rechtsgeleerden zyn vervat.*
- PANDORE, *f. f. Instrument à cordes qui n'est plus en usage. Zeker snaarspeeltuig met kopere snaaren, omtrent als een luit, thans buiten gebruyk.*
- PANÉE, panée, *adi. (Ce mot se dit de l'eau) où on a mis du pain. Eau panée. Water daar broodt in is geweeke. Broodwater.*
- PANÉE, panne, *f. f. Graiffe au de-*

- dans du pourceau. *Reufel, verkensreufel, verkens- of bargevet.*
- Pane. Sorte d'étoffe de soie de même qualité que le velours. *Fulp, felp. Zekere zyde stoffe.*
- Pane. (Terme de mer.) Mettre un vaisseau en pane. *Een fchip krengegen, of heel op zy haalen.*
- Pane de marteau. *De pin, of het achterste van een hamer.*
- PANEAU, panneau, *f. m. Filet pour prendre des lapins, des lièvres, des renards, des blaireaux & des loups. Een net om konynen, haazen, vossen, dassen, en wolven in te vangen.*
- * Donner dans le panneau. Donner dans le piège qu'on nous tend. Se laisser duper. *Zich laten verstrikken, zich laten doeken, zich laten blindshokken; alles dat men ziet, of hoort al te ligt gelooven; zich wat laten wysmaaken, of op de mouw spelden; zich laten bedriegen, of opzessen.*
- Panneau. (Terme de Vitrier.) *Een glas van verscheide ruiten verscheidentlyk gesneden.*
- Panneau de losanges. *Een geheel glas in zyn loos.*
- Panneaux de selle. *Zaëlkuffens, zadeldkuffens.*
- Panneaux de baft. *Een draagkuffen. Een kuffen dat men op den rug van een lastbeest legt.*
- Panneaux de carosse. *Het voor- en achterwerk van een koets.*
- PANÉGIRIQUE, Panegyrique, *f. m. Discours oratoire qui renferme des louanges. Lofschrifte, lofreden.*
- Faire un panégitique. *Een lofreden doen.*
- Panégitique, *adj. Qui louë. Pryzende, loovende. 't Geen pryft, 't geen lof geeft.*
- Discours panégitique. *Een lofreden, een redevoering, of vertoog tot iemants lof.*
- PANÉGRISTE, *f. m. Celui qui louë. Lofredenaar, een die ter eere van iemand een lofreden doet. Een fchryver van lofschriften.*
- PANLRE'E, *f. f. Panier plein. Een korf vol.*
- PANETERIE, *f. f. Office chez le Roi qui confulte à distribuer le pain. Keukenmeesterschap, broodbezorging, de uitdeeling van 't broodt in de Hoven.*
- PANETIER, *f. m. Officier de la*

- bouche du Roi qui distribué le pain. *Broodtmeester, spysmeester, een die in 't hof over 't broodt is gezet.*
- Grand panetier. Officier chez le Roi qui a l'œil sur tous les Officiers de la panéterie. *Opperkeukenmeester des Koninks.*
- PANETIERE, *f. f. Sorte de gibecière où les bergers mettent leur pain. Een herders tasch, of sefch, waar in ze hun broodt steeken.*
- PANETON, *f. m. (Terme de Serurier.) Het bleds, of 't voorste van een steutel, waar in de sanden, of kerwen zyn. (Een Slotemakers woordt.)*
- PANICAUT, *f. m. Herbe. Zeker kruidt met doornachtige bladeren.*
- PANIER, *f. m. Een korf.*
- Panier plein. Panier qui n'est pas à jour. *Een dichte korf.*
- Panier à jour. *Een tralikorf.*
- Panier d'arbalète. *De holligheit van eenen boog daar de pyl in legt.*
- Panier à feu. *Een finkpot die uit een mortier gefchoten wordt.*
- * A petit mercier petit panier. (Proverbe.) *Een kleine kramer, een kleine mars. Men moet zyn teering naar zyn neering zetten. (Een spreekwoordt.)*
- * Il ne faut pas mettre tous ses œufs dans un panier. (Proverbe.) *Men moet alle zyne eijeren niet onder eene hen zetten. Men moet het niet alles op eenmaal waagen. (Een spreekwoordt.)*
- Puifer de l'eau dans un panier. (Proverbe.) *Water in een korf putten. (Een spreekwoordt.) Vergeeffchans arbeidt doen.*
- PANIQUE, *adj. (Ce mot n'est d'usage que joint avec celui de terreur, & signifie) Soudain & fans fondement. Plotze, fchielyke, snelle, onverwachte.*
- Une terreur panique s'empara de leurs esprits. *Zy wierden van eenen fchielyken fchrik bevangen. Zy wierden door eene plotze vrees ingenoomen. Eene fchielyke vrees bebroop hunne gemoederen.*
- PANIS, *f. m. Spelt, spelde. Een soort van kooren.*
- PANNE. Voyez Pane.
- PANNICULE, *f. m. (Terme d'Anatomie.) Een vlies, of rok. (Een woordt der Ontleedtkunde.)*
- PANONCEAU, *f. m. (Terme de Pratique.) Een koopbrief, een brief waar by eenig goeds wordt te koop*

gestelt.
 Panonceau. (*Vieux mot.*) Voyez Giroliette.
 Panonceau, *f. m.* Een plak/christ met 's Koninks wapen.
 PANSARD, panse, panser. Voyez Pançard &c.
 PANTALON, *f. m.* Caleçon, ou haut de chauffe qui tient avec les bas. Een broek die aan de hoozen, of kousfen vast is.
 Pantalon. Sorte de papier. Schildt. Zeker papier.
 Pantalon. Celui qui danse d'une maniere boufonne. Een hansbeuling, of hansworst. Een poetzemaker, of maakgek.
 † PANTALONNADE, *f. f.* Sorte de danse boufonne. Een poezigen dans. Wonderlyke sprongen.
 PANTAMETRE, Pantometre, *f. m.* Instrument géométrique, à arpenter, & à mesurer toutes sortes de distances, &c. Een Wiskunslig werktuig tot landmetting, en allerlei afmettingen in deze kunst.
 PANTE, pente, *f. f.* Panchant. Helling, hanging, 's hellen, 's overhangen.
 La pante de la montagne. 's Hellen, of hangen des bergs, of van den bergh.
 Donner un demi-pié de pante à une muraille. Een muur een halven voet laaten overhangen.
 * Pante. Inclination. Helling, genegenheit, trek, lust, begeerte, neiging.
 * Avoir une pante à la Poësie. Lust, trek, of genegenheit tot de Dichtkunst hebben.
 PANTEON, Pantheon, *f. m.* Temple de l'ancienne Rome dédié à tous les Dieux. D'Allergoden Tempel in 's oudt Rome, nu een kerk alle Heiligen toegewydt.
 PANTERE, *f. f.* Sorte d'animal farouche. Een Panther, een pantherdier. Zeker wilds dier, den Tyger gelyk.
 PANTIÈRE, *f. f.* Sorte de filet à prendre des bécaffes. Een Snip-pener.
 PANTOMETRE, *f. m.* (*Terme de Géométrie.*) Een almezend wiskunslig werktuig.
 PANTOMIME, *f. m.* Boufon qui imitoit autrefois toutes les actions des personnes. Alnaboetzer, alnaaper. Een potzemaker die

voortdyts elks bedryf, of gebaar, met handen en voeten nabootse.
 PANTOUFLE, *f. f.* Een muil die men aan den voet draagt.
 Mettre son soulié en pantoufle. Zyn schoen neêrgaan.
 Baiser la sainte pantoufle du Pape. La mule du Pape. De H. muil, of den voet van den Paus kussen.
 † PANTOUFLIER, *f. m.* Muil-ganger. Een die muilen aan heeft, een die muilen draagt, of op zyn muilries gaat.
 PANTURE, *f. f.* (*Terme de Serrurier.*) Een hengsel.
 Panture de porte. Een deurbengsel.
 Panture de fenêtre. Een vensterhengsel.
 Voyez la colonne Pen.

PAO.

PAON, *f. m.* Prononcez Pan. Sorte d'oiseau. Een paau, of pauw. Zekere vogel.
 Il est orgueilleux comme un paon. Hy is zoo hovaardig als een pauw.
 PAONNEAU, *f. m.* Prononcez Pa-neau. Le petit du paon. Een pauwtje, een jonge pauw.

PAP.

PAPA, *f. m.* (*Terme d'enfant,*) qui veut dire Père. Papa. (Een kinderwoord,) betekende Vader.
 Grand-papa. (*Terme d'enfant.*) Grand-père. Grootte Papa, Grootvader.
 PAPAL, papale, *adj.* Pauschelyk, 's geen den Paus aangaat.
 Terre papale. 's Pauschelyk landt.
 PAPAUTE', *f. f.* Dignité de Pape. Pausdom, Pauschap. De Pauschelyke waardigheit.
 PAPE, *f. m.* L'Evêque de Rome. Paus. De Roomsche Bisschop.
 † Pape. Il est la plante comme un Pape. Il ne daigne regarder personne. Hy zit daar als een Paus. Hy verwaardigt zich niemant aan te zien.
 † PAPERGAI, *f. m.* Een houte papegai op een staak gezet, daar men naar schiet.
 † PAPERLARD, *f. m.* Faux dévot. Geveinsde, huichelaar, schynheilich. Pylaarbyter.
 † PAPERLARDISE, *f. f.* Hypocrisie. Geveinsheit, huichelary, schynheilichheit.

Nous vimes que son fait étoit papelardise. Wy zagen dat zyn doen geveinsheit was.
 PAPELINE, *f. f.* Sorte d'étoffe trannée de soie grossiere. Zekere halfzyde stoffe.
 † PAPERASSE, *f. f.* Vieux papiers de rebut. Scheurpapier, vuil papier, peperhuisjes papier.
 † PAPERASSER, *v. n.* Niet doen dan onnut schryven en 't papier bekladden.
 PAPERASSE, *f. f.* (*On a donné ce nom au prétendu Pape Jean X. qui étoit une femme Angloise.*) Pauszin. (Dezen naam heeft men aan Paus Joannes den X. gegeven, die een Engelsche vrouw was.)
 La Papesse Jeanne. Paus Jannetje, Paus Jnt.
 PAPERIE, *f. f.* Lieu où l'on fait le papier. Een papiermolen, of papiermakery.
 PAPERIER, *f. m.* Marchand de papier. Een Papierverkoper, een die papier, pennen en inkt verkoopt.
 Paperier forain. Marchand qui fait faire le papier. Een Papierkoper, of papierverkoper, een papierhandelaar. Een koopman in papieren.
 Paperier-coleur, *f. m.* Cartonnier. Bordspapiermaker.
 Compagnon paperier. Ouvrier qui fait le papier. Een papiermakers knecht. Een werkgaft die 's papier maakt.
 PAPIER, *f. m.* Papier, pampier. Papier gris. Grauw papier. Papier bleu. Blauw papier. Papier marbré. Gemarmelt papier. Papier timbré. Gezegels papier. Papier brouillard. Zuigpapier, kladdpapier, pakpapier.
 Papier qui boit. Papier dat zuigt, of doorslaat; zuigpapier.
 Mettre la marchandise en papier. De waare in papier winden.
 Papier blanc. (*Terme d'Imprimeur.*) De schoondruk, wit papier. (Een Drukkers woordt.)
 Nous commençons le papier blanc. Wy beginnen den schoondruk.
 Papier volant. Papier qui ne fait point de foi en justice. Een krachteloos schrift in rechten.
 † Le Roi de France a converti le papier en monoye. De Konink van Vrankryk heeft het papier in geldt verandert.
 Papiers. Manuscrits. Papieren. Schriften, handt/chriften.

On trouva après sa mort quelques papiers qu'on a fait imprimer depuis. *Na zyne doods vondt men eenige papieren die men sedert heeft doen drukken.*

Papiers. Mémoires. *Schryfteleyke bevelen. Gedenkschriften.*

PAPILLON, *f. m.* Sorte d'insecte qui vole. *Een kapelletje, viltje, of witsje. Zeker vliegend bloedeloos diertje.*

Papillon de nuit. *Een nachkapelletje, een nachwiltje.*

PAPILLOTAGE, *f. m.* (Terme de Perruquier.) *Krultuig om 's haair te krullen.* (Een Paruikmakers woordt.)

PAPILLOTE, *f. f.* Morceau de papier, pour envelopper une boucle de cheveux. *Een papierrolletje om een haairkrul op te winden.*

PAPILLOTER, *v. a.* Mettre des cheveux en papillote. *Een pruik op papierjes winden. Een pruik opkrullen, haair opkrullen.*

PAPIN, *f. m.* (Vieux mot.) Voyez Bouillie.

PAPISME, *f. m.* La religion Papiste. *'t Pausdom. De Paafsche Godtsdienst, of Religie.*

PAPISTE, *adj.* Qui est de la religion Romaine. *Paaps, Roomsche, Roomschegezint. Die van de Roomsche Religie is.*

Papiste, *f. m.* *Papist, Pausgezinde, Roomschegezinde.*

PAPOLATRES, *f. m. pl.* Qui adorent le Pape. (Nom injurieux.) *Paaschelyke aanbidders. Aanbidders van den Paus, zy die den Paus al te grooten eerbieds toonen.*

PAQ.

PAQUE, pasques, *f. f.* Cérémonie des Juifs. *Paaschen, 't Paaschfeest der Jooden. 't Pascha.*

Manger la pâque. *'t Pascha eten. 't Paaschlam eten.*

Pâque, *f. m.* Le jour de pâque. *Paaschen, Paaschdag.*

Pâque est passé. *Paaschen is over, of voorby.*

Pâques, *f. f.* Les dévotions de pâque. *Paaschviering, paaschhouding. De Godtsdienst dien men op Paaschen pleegt.*

Mes pâques sont faites. *Ik hebbe myn Paaschen gehouden, of gevierd.*

Pâque fleurie. Le jour des rameaux.

Palmzondag, de zondag voor Paaschen.

PAQUET, *f. m.* Een pak, bundel, pakje.

Un paquet de lettres. *Een pakje brieven.*

Un paquet de livres. *Een pak boeken.*

† Donner le paquet à quelqu'un. *C'est le paier d'une réplique plaisante & fatiguer. Iemant aardig betaalen. Iemant een aardig en schamper antwoordt geeven.*

† Le paquet de l'épouée. *'t Bruidts pakje, of deel.*

PAR.

PAR. (Sorte de préposition.) Autravers, par dedans. *Door, deur.*

Passer par la France. *Door Vrankryk gaan.*

Par. A cause. *Door, om, ter oorzaak, wegens, van wegen, uit inzicht.*

Il est considérable par sa charge. *Hy is aanzienlyk door zyn ampt.*

Par. Durant. *Mes, gedurende.*

Partir par un beau temps. *Met schoon weer vertrekken.*

Aler par une grande pluie. *Door eenen grooten regen gaan.*

Par. Avec. *Door, met.*

C'est par sa permission que &c. *'t Is met zyn verlof, of door zyn toelating dat, enz.*

Par. En considération. *Van wegen, wegens, uit hoofde, uit aanmerking, uit inzicht.*

Je vous conjure par notre amitié. *Ik bidde u van wegen onze vriendschap.*

Par. (Préposition qui se met après le verbe passif) au lieu de l'a, ou ab des Latins. *Door, door toedoen.*

Il fut tué par son cousin. *Hy wierdt door zynen neef gedoodt.*

De parle Roi. *Van wegeden Konink, van 's Koninks wege.*

Aller par-ci, par-là. *Hier en daar gaan, of trekken.*

PARABOLE, *f. f.* Sorte de similitude. *Gelykenis, zinnebeeldt, gelykspreek, vergelyking.*

Jesus-Christ parloit en paraboles. *Jesus Christus sprak door gelykenissen.*

Expliquer une parabole. *Eene gelykenis verklaaren.*

Parabole. (Terme de Géometrie.) *Brandfneet, middelkegel, nee.* (Een woordt der Meetkunst.)

PARABOLIQUE, *adj.* (Terme de Géometrie.) *Brandfneedig, middelkegel, needig.* (Een woordt der Meetkunst.)

PARACENTESE, *f. f.* (Terme de Chirurgie.) *Waterafstapping.* (Een woordt der Heelkunst.)

La paracentése est dangereuse pour le malade. *De waterafstapping is gevaarlyk voor den lyder.*

PARACHEVER, *v. a.* (Vieux mot.) *Achever. Volvoeren, voltoojen, voleinden, voltrekken, ten einde brengen.*

PARADE, *f. f.* Ornement. Habits superbes. *Optooisfel, oppronking, glimp, versiering, cieraads, pronk, of praalgewaadt. Kofteleyke kleedren.*

Parade. (Terme d'Officier d'Infanterie.) *Faire parade. Zich braaf aan 's hoofds van zyn volk zetten.*

Parade. (Terme de Danseurs de corde.) *Gekke kuuren, zotte grillen die de koortdanfers, en andere speelluiden voor de spelen aanrechten.*

Lit de parade. *Een pronkbedde.*

Faire parade de son savoir. *Met zyne geleerdheit pronken.*

PARADIS, *f. m.* Le séjour des bienheureux. *Paradys. De derde hemel. De plaats der gelukzaligen.*

Paradis terrestre. *'t Aartsch paradys. De Lusthof van Eden.*

Paradis. (Terme de Comédien.) *Een Galery, of wandeldreef in den Schouwburg, daar men het toneel spel beziet.*

* Paradis. Lieu délicieux. *Paradys. Een vermaaklyke plaats.*

* Venise se doit à cette heure nommer le Paradis de la terre. *Venetie mag hedendaags 't aardsch Paradys worden genoemd.*

* Le paradis de Mahomet. *Het Paradys van Mahomet. Een verziende plaats van allerhande wellusten, van Mahomet verdricht.*

PARADOXE, *f. m.* Sentiment contraire à l'opinion commune. *Wonderspreek, wonderreden. Een gevoelen 't welk tegen 't gemeene aanloopt.*

C'est un paradoxe que cela. *Dat is een wonderspreukig, of wonderlyk gevoelen.*

PARAGE, *f. m.* Etendue de mer. *Fen streek der zee.*

PARAGON, *f. m.* (Vieux mot.) *Comparaison. Modéle. Vergelyking.*

king, voorbeeldt.
 Paragon. Espèce de marbre fort noir. Zeker heel zwart marmarsteen.
 Paragon, *f. m.* Gros caractère d'imprimerie. Paragonletter. Een groote drukletter.
 Paragon Romain. Paragon Italique. Paragon Romain. Paragon Cursyf.
 PARAGONNER. (*Vieux mot.*) Voyez comparer.
 PARAGRAPHÉ, *f. m.* (*Terme de Jurisconsulte.*) Partie d'une loi. Afdeelsel, deeltje van een wet, deeltje van een hoofstuk.
 PARAGUANTE, *f. f.* (*Mot qui vient de l'Espagnol.*) Sorte de don. Zek. 'r gift, of gave, westig deel.
 PARAINSI. (*Vieux mot.*) Voyez ainski.
 PARAIN. Voyez parrain.
 PARALAXE, parallaxe, *f. m.* ou *f.* (*Terme d'Astronomie.*) Verscheelicht, afwyking, afdwaling, gezichtscheel, plaatsverscheel.
 PARALLELE, *adj.* (*Terme de Géométrie.*) Evenwydig, tegen elkander over staande.
 Ligne parallèle. Een evenwydige streep, of lyn.
 Parallèle, *f. f.* Ligne parallèle. Een evenwydige lyn.
 Tirer une parallèle. Een evenwydige lyn trekken.
 Parallèle, *f. m.* Comparaison. Vergelyking van twee dingen met malanderen.
 Le parallèle d'Alexandre & de César. De vergelyking van Alexander met César.
 PARALLE'LISME, *f. m.* (*Terme de Géométrie & d'Optique.*) De plaatsing van twee evenwydige lynen, of oppervlakten. (Een woord der Landmeet- en Gezichtkunde.)
 PARALLE'LOGRAMME, *f. m.* (*Terme de Géométrie.*) Een evenwydige vierhoek, een evenwydig vierkant.
 PARALOGISME, *f. m.* Sophisme. Drogreden, bedriegreden, valsche redeneering, wanschikkelyk besluit, een valsch, of ondeugend besluit.
 PARALYSIE, *f. f.* (*Terme de Médecine.*) Lamheit, geraaktheit, beroertheit, jicht.
 PARALYTIQUE, *adj.* Beroert, geraakt, lam, jichtig.
 Paralytique, *f. m.* Beroerde, geraakte, lamme.
 Il est paralytique d'une partie de son

corps. Hy is aan een deel van zyn ligchaam beroert.
 PARANIMPHE, Paronymphe, *f. m.* Mot Grec qui veut dire, celui qui étoit proche de l'épouée. Speelnoot. Speelgenoot des Bruidegoms, of der Bruidt.
 PARAPET, *f. m.* (*Terme de Fortification.*) Een borstweering aan een vesting.
 PARAPHE, *f. m.* ou *f.* Signature. Handteken. Naamtekening.
 Paraphe. Traits de plume autour de l'écriture. Trekken met de pen rondom eenig schrift.
 PARAPHER, *v. a.* Mettre sa signature. Tekenen, ondertekenen, vertekenen, zyn naam, bandt, of merk ergens onder zetten.
 Parapher un contrat. Een verdrag tekenen.
 PARAPHRASE, *f. f.* Interpretation. Uitbreiding, omschryving, verklaring, of uitlegging in eene uitbreidende reden.
 Paraphrases des psaumes. De uitbreidingen der psalmen.
 PARAPHRASER, *v. a.* Interpreter. Uitbreiden, omschryven, in eene uitbreidende reden verklaaren, of uitleggen.
 Paraphraser un psaume. Een psalm uitbreiden.
 PARAPHRASTE, *f. m.* Celui qui fait une paraphrase. Een Uitbreider. Een die een uitbreiding maakt, een die iets in eene uitbreidende reden verklaart.
 PARAPRE'S. (*Vieux mot.*) Voyez après.
 PARASELENE. Voyez parélie.
 PARASITE, *f. m.* Ecornifleur. Schuimer, panlikker, teljoorlikker, tafelbeezem.
 Presque tous les gens de qualité ont des parasites & des faneurs. Byna alle luden van aanzien hebben schuimers en vleijers.
 † PARASITIQUE, *f. f.* Schuimery, panlikkery. De konst van op schuifjes te loopen.
 PARASOL, *f. m.* Zonnedeksel, zonnescherm, regenscherm.
 PARATITLAIRE, *f. m.* Celui qui enseigne, ou qui apprend les paratitiles. Een onderwyzer der byopschriften, of bycystelen.
 PARATITLES, *f. m.* Explication succinte des matières de droit. Byopschriften, bycystels. Een buknopte uitlegging van de Roomsche Rechts-

geldartheit.
 PARAVENT, *f. m.* Een scherm; een windscherm, een schut.
 PARAVENTURE. (*Vieux mot.*) Voyez peut-être.
 PARBLEU. PARBIEU. (*Sermens burlesques.*) En vérité, par ma foi. In der waarheit, zeker; zoo waar als ik leef.
 PARBOUILLIR, *v. n.* Bouillir à demi. Opzieden, opkooken, half kooken.
 PARC, *f. m.* Lieu où l'on nourrit des bêtes sauvages. Een perk, of warande waar in men wilde beesten houdt.
 Parc. (*Terme de Berger.*) Schaapskooi, schaapshok.
 Parc de l'artillerie. De wapenplaats in een leger. De plaats in een leger daar 't kruidt, en de vuurwerken leggen.
 Parc des vivres. 't Marketenters; of zoetelaars quartier in een leger.
 PARCELLE, *f. f.* Petite partie. Een stukje, een deeltje.
 PARCEQUE. (*Conjonction.*) A cause que. Vermidts, dewyle, om dat, door dien.
 Ils étoient chargez de fers parcequ'ils étoient rebelles à la parole de Dieu. Zy werden in yzers, of boeijen geslagen, om dat ze Gods woord wederpanning waren.
 † PARCHASSER, *v. n.* De jagt door 't vangen van een beest eindigen.
 PARCHEMIN, *f. m.* Perkament, perkement, hoorn.
 Parchemin à écrire. Maagdeperkament, schrysparkement, francyn.
 PARCHEMINERIE, *f. f.* Perkamentbereiderei, of ook de kunst van perkament te bereiden.
 PARCHEMINIER, *f. m.* Ouvrier qui aprete & vend du parchemin. Perkamentsmaker, perkamentverkoper, perkamentbereider.
 PAR-CI par-là, *adv.* Hier en daar, heen en weder, herwaarts, enginswaarts.
 PARCOURIR, *v. a.* Aler d'un bout à l'autre. Doorloopen, doorzwerwen, van 't een eindt tot het ander loopen.
 Il parcourit toute l'Allemagne. Hy liep ganssch Duitschlandt door.
 Le soleil parcourt le Zodiaque. De zon doorloopt den Tekenkring.
 Parcourir. Lire promptement. Door loopen

loopen, doorbladeren, overloopen, schielijk lezen.

Parcourir les livres. De boeken doorloopen.

PARDERRIERE, *adv.* Van achteren.

Prendre parderriere. Van achteren grijpen, watten, aantasten, of aanwatten.

PARDESSOUS, *adv.* Sous. Onder, beneden.

Pardeffous la jambe. Onder 't been.

PARDESSUS, (*Preposition.*) Boven, boven op.

Pardeffus la tête. Boven 't hoofds.

Pardeffus, *adv.* Boven op.

L'eau couloit pardeffus. 't Water liep'er boven op.

Passer par deffus les difficultez. Les surmonter. Over de zwarigheden heen stappen, die zwarigheden overwinnen, of te boven koomen.

PARDEVANT, *adv.* Van vooren.

Etre bossu pardevant. Van vooren gebult, of gebogchelt zyn.

PARDON, *f. m.* Vergiffenis, quyt-schelding, vergeeving.

Demander pardon d'une faute. Vergiffenis van eene misdaads verzoeken.

Pardon. Rémission des péchez que le Pape accorde. Aflaat, vergiffenis der zonden die de Paus vergunt.

Gagner les pardons. Aflaaten verkrygen, of verwerven.

Pardon. (*Terme de l'Eglise Romaine.*) 't Driewerf geklep der klokke in de Roomsche plaatzen, dat in 't gemeen driemaal 's daags geschiedt.

PARDONNABLE, *ad.* Vergeeflyk, vergeesbaar, vergeevelyk.

Faute pardonnable. Een vergeeslyk misdaadt.

PARDONNER, *v. a.* Vergeeven, quyt-schelden, vergiffenis geeven, genade bewyzen.

Pardonner à ses ennemis. Zyne vyanden vergeeven.

En l'état où je suis je lui dois pardonner, mais je ne la dois pas croire. In den staat daar ik in ben, moet ik haar vergeeven, maar niet gelooven.

Pardonner. Donner le pardon à un coupable. Vergeeven, quyt-schelden, vergiffenis aan eenen schuldigen geeven.

* Pardonnez moi. Je vous demande pardon. (*Sorte de compliment.*) Vergeef het my. Ik verzoeke verontschul-

diging, of vergiffenis. (Eene pligtpleeging van beleeftheit.)

PAREATIS, *f. m.* (*Terme de Palais.*) De magt om een vonnis in een anders gebieds te doen uitvoeren.

PAREIL, *pareille*, *adj.* Egal, semblaable. Gelyk, gelykvoornig, even-gelyk.

Pareille, *f. f.* La même chose. 't Gelyke, het zelve, de weérge.

Prendre la pareille. Het zelve vergelieden, gelyke vergelding doen.

A la pareille, *adv.* Zoo goet wederom, van gelyken weérom.

PAREILLEMENT, *adv.* Semblaablement. Van gelyken, ook.

Cela est pareillement vrai. Dat is van gelyken waar.

PAREIN. Voyez parrain.

PARE'LVIE, *f. f.* (*Terme de Physique.*) Byzon. De schyn van een, of meer zonnen rontom de waare zon. (Een woordt der Natuurkunde.)

PAREMENT, *f. m.* Ornement. Versiering, optooijing, sieraadt, versierfel, optooisfel.

Parement de manches. Opslagh van de mouwen.

Parement d'autel. Altaarsieraadt. Altaarkleedt, altaardoek.

Parement de muraille. Een steenlaag, of laag steenen die rechts boven de andere legt.

Parement. (*Terme de Pavur.*) Een gelyke vloerlegging.

Parement de manteau de femme. Zyde voeding in een vrouwe samaar.

PARENCHIME, *parenchyme*, *f. m.* Maniere de sang coagulé, ou épaissi. Bloetstolsel, bloetrunsel.

Le parenchime du foie. 't Vleesch, of de substantie van de lever.

PARENT, *f. m.* Personne qui nous est unie par le sang. Bloetvriendt, bloetverwant, nabestaande, bloetmaage.

C'est son proche parent. 't Is zyn naafbestaande, naafte bloetvriendt.

Parens. (*Mot peu usité pour dire*) le père & la mère. Ouders, vader en moeder.

Dieu lui donne des parens vraiment Chrétiens. Godt gaf hem recht Christelyke ouders.

PARENTAGE, *f. m.* Parenté. Maatschap, geslacht, afkomst, stam.

PARENTE, *f. f.* Bloetvriendin, bloetverwante, bloetmaage.

PARENTE', *f. f.* Race, famille. Maatschap, geslacht, huis, afkomst, stam.

Sa parenté est considérable. Hy is van een aanzienlyk geslacht.

PARENTESE, *parenthese*, *f. f.* (*Terme de Grammaire.*) Tusschenreden, inreding, tusschenstelling, involying, inzetting van een volkome spreuk tusschen de reden, die, zonder de reden te breeken, daar weder uitgenomen mag worden.

Les longues parentes obscurcissent le discours. Lange tusschenstellingen verduisteren de reden, of maaken een duisteren zin.

PARER, *v. a.* Orner, ajuster. Oppronken, opsmukken, optooijen, versieren, of versieren.

Parer. Eviter, détourner. Ontwyken, afkeeren, affchutten, afweeren; Pareeren.

Parer un coup. Een steek afkeeren.

Parer le cap. (*Termes de mer.*) Doubler le cap. Een hoek ontwyken. Een hoek voorby zeilen.

Parer. (*Terme de Marchal.*) De hoes en zool van een paerds voet met het veegmes affsteeken.

Parer. (*Terme de Relieur.*) Dudden, uitsnyden. (Een Boeckbinders woordt.)

Parer une couverture. Een leér dudden.

Se parer, *v. r.* S'ajuster. Zich oppronken, zich optooijen, zich opsmukken, zich versieren.

Parer, *v. n.* (*Mot peu usité*) qui se dit des liqueurs qui se fermentent. Gisten, uitzisten. (Dit wordt van de dranken gezegt.)

Cidre bien paré. Appeldrank, die wel is uitgegiff.

PARESSE, *f. f.* Négligence. Luytheit, traagheit, verzuim, verwaarloozing, achteloosheit, onachtzaamheit, nalaaatigheid.

PARESEUX, *f. m.* Négligent. Een luy, of traag mensch.

Parseux, *parseuse*, *adj.* Luy, traag, verzuimig, achteloos, onachtzaam, nalaaatig, ledig.

Vous êtes parseuse à un point qui ne se peut souffrir. Gy zyt zoo luy dat het niet te verdraagen is.

* Ventre parseux. Een harde buik.

* Il a le ventre parseux. Hy is met hardtlyvigheid gequelt.

* Les lavemens rendent la nature parseuse. De klisteren maaken de natuur hardt.

* Les moines font des ventres pareffieux. *De Monniken zyn luije buiken.*

PARÉURE. Voyez parûre.

PARFAIRE, *v. a.* (Mot qui vieillit.)

Achever. Voleindigen, volmaaken, voltoojien, volbrengen, ten einde brengen, voltrekken.

Parfait, parfaite, *adj.* Acompli, achevé. Volmaakt, volkomen, voleindigt, voltooit, vervult, voltrokken, afgemaakt.

Ouvrage parfait. Een volmaakt, of volkomen werk.

Parfait, *f. m.* (Terme de Grammaire.) Le parfait. De volmaaktetyt. (Een woordt der Spraakkunst.)

PARFAITEMENT, *adv.* Volmaaktelyk, volkomenlyk, op eene volmaakte wyte.

Aimer Dieu parfaitement. Godt volmaaktelyk beminnen. Gods volkomenlyk lief hebben.

Il chante parfaitement bien. Hy zingt volmaakt wel.

PARFAUTE, *adv.* (Mot un peu vieux.) Voyez faute de.

PARFOIS, *adv.* (Mot peu usité.) Quelquefois. Somtydts, bywylem, somwylen.

PARFONDRE, *v. a.* (Terme d'Emailleur.) Smeltsen, 't smeltglas in 't vuur steeken om te brandtschilderen.

‡ SE PARFORCER, *v. r.* (Se forcer est mieux dit.) Iets boven zyne krachten doen. Zich vermennen, zyn uitorste beft, of kracht doen.

‡ PARFOURNIR, *v. a.* Geheel verschaffen.

PARFUM, *f. m.* Senteur. Reukwerk, een lieflyke geur door kunst gemaakt.

Aimer les parfums. De reukwerken beminnen. Veel van reukwerk houden.

Parfum. (Terme d'Apoticaire.) Een reukwerk om de quaade lucht te verdryven.

PARFUMER, *v. a.* Berooken, doorlichten, iets eenen lieflyken reuk geeven; welriekende maaken.

PARFUMEUR, *f. m.* Reukmenger, reukmaker, een die reukwerk verkoopt.

PARI, *f. m.* Ce qu'on a gagé. Wedding, wedtspel.

Le pari est considerable, il est de mille patacons. Het wedtspel is groot, 't is van duizent ryksdaakders.

PARIAGE, *f. m.* Societé. Een maat-

schapp), of genootschap.
PAR ICI, *adv.* Hier door, aan deze ze kant, aan deze zyde.

Il est passé par ici. Hy is hier door gegaan.

PARIER, *v. a.* Gager. Wedden, een wedding, of wedtspel aangaan.

Parier une paire de gans. Om een paar handschoenen wedden.

PARIE TAIRE, *f. f.* Herbe. Glas-kruidt, muurkruidt.

PARISIS, *f. m.* (Mot qui vieillit.) C'est l'addition de la quatrième partie de la somme au total de la somme. Een vierde verhooging van de somme tot de geheele somme.

Seize sous parisis. C'est-à-dire, vintg sous. De vierde verhooging van zestien stuivers; 't zamen twintig stuivers.

PARITE, *f. f.* Egalité, ressemblance. Gelykheit, gelykvoornigheit, gelykenis, overeenkomst.

PARJURE, *f. m.* Faux ferment. Myneed, myneedigheit, een valsche eedt.

Parjure, *f. m.* Qui a fait un faux ferment. Een myneedige, een valsche zwerder, een die een valschen eedt heeft gedaan.

Parjure, *adj.* Qui s'est parjuré. Myneedig, die eenen valschen eedt heeft gedaan.

De son parjure amant lui promettoit l'apui. Van haaren myneeligen minnaar beloofde ze hem 't onderstandt.

Se PARJURER, *v. r.* Valshelyk zweeren, eenen valschen eedt doen.

PAR-LA, *adv.* Par ce lieu. Daar door, door die plaats.

Il est passé par-là. Hy is daar door gegaan.

Par-là. (Conjonction.) Par ces choses. Daar door, door deze dingen.

Je voi par-là que, &c. Ik zie daar door dat, enz.

PARLEMENT, *f. m.* Cour souveraine établie pour rendre la justice. Raadhof, opper-gerechtshof, raadtvergadering.

Etre Avocat au Parlement. Een Voorpraak van 't Hof zyn.

Parlement. Assemblée generale des Etats du Royaume d'Angleterre. Het Parlement. De Ryksvergadering in Engelandt. De algemeene vergadering der Staaten van 't Koninkryk Engelandt.

Les Seigneurs & les Communes composent les deux Chambres du

Parlement d'Angleterre. Het Hooger-en Lagerhuis, dat is, de Edele en 't Volk, maaken 't Parlement uit in Engelandt.

PARLEMENTAIRE, *f. m.* Een Parlementsgezinde. Een die de zyde van 't Parlement in Engelandt houdt.

PARLEMENTER, *v. n.* Conférer avec les assiegeans pour leur livrer la place. Spraak houden, van overgeeving, of overgave spreken, met den vyants in onderhandeling treden, of in gesprek koomen.

‡ La Dame commençoit à parler. De Juffer begon in onderhandeling te koomen, of was in te willigen.

PARLER, *v. a.* Spreeken, taalvoeren.

Parler bien une langue. Een taal wel spreken.

Se parler par lettres. Brieven wisselen, met elkanderen door brieven spreken.

* Parler blason, parler chasse. C'est s'exprimer en termes de blason & de chasse. Wapenkundig spreken; jagtkundig spreken.

* Parler. (Terme d'Organiste.) Weluiden, een goeds geluidt geeven.

* Tuiaui qui parle bien. Een pyp die wel luidt.

‡ Parler Chrétien. (Proverbe.) Parler d'une manière qu'on vous entend. Opeene verstaanbaare, of verstaanlyke wyze spreken.

Parler, *f. m.* (Mot peu usité.) Langaige. Taal, spraak, 't spreken.

Un parler gracieux. Een aangenaame taal, een bevallig spreken.

PARLEUR, *f. m.* Celui qui parle, ou qui discourt. Spreker, praater, snapper.

Les demi-favans font d'ordinaire grands parleurs. De halve geleerden zyn in 't gemeen groots snappers.

‡ PARLEUSE, *f. f.* Discoureuse. Praatster, snapper, klapper, praatmoer.

‡ C'est une grande parleuse. 't Is een groote snapper.

PARLOIR, *f. m.* Lieu où on parle aux Religieuses à travers d'une grille. De spreekplaats der kloosteren; de plaats daar men voor een trali de Monniken, of Nonnen spreekt.

PARME. Ville & Duché en Italie.

Parma. Een Stadt en Hertogdom in Italië.

PARMESAN. L'Etat de Parme. 't Parmezaans. De Staat van Parma.

Parmesan, *f. m.* Sorte de fromage qui vient d'Italie. Parmezaan; Parmezaankaas.

PARMI. (*Préposition.*) Entre. Onder, in't midden, tusschen.

Parmi tant de gens. Onder zoo veel volks.

PARNASSE, *f. m.* Montagne de Grèce. De berg van Parnas. Een berg in Griekenlands, de Zanggodinnen toegewydt.

PARODIE, *f. f.* Sorte de poëme. Een keerdicht, d'omkeering der vaerzen van eenig groot dichter op iemand, om hem te bespotten.

PARODIER, *v. a.* Een keerdicht maaken.

PAROI, *f. f.* (*Mot peu usité.*) Mur. Een muur, of wandt.

Paroi. Ce qui sépare les deux narines. Het neusbeen, 't middelschot der neuze.

PAROISSE, *f. f.* Le lieu où demeurent les paroissiens. Kerspel, buurt, wyk, parochie. (In Vrieslandt zegtmén *Espel.*)

Paroisse. Eglise gouvernée par un Curé. Een kerspelkerk. Een Parochiekerk.

‡ **C'est le coq de la paroisse.** C'est-à-dire, c'est le premier du lieu. Hy is't haants van 't dorp, of van de wyk. Dat is, hy is de voornaamste van de plaats.

PAROISSIAL, paroissiale, *adj.* Qui est de la paroisse. 's Geen van 't kerspel, of van de parochie is.

Eglise paroissiale. Een kerspelkerk.

PAROISSIEN, *f. m.* Een inwoonder van 't kerspel, een die tot het kerspel behoort.

Paroissienne, *f. f.* Een inwoonster van 't kerspel.

PAROITRE, *v. n.* Verschynen, zich vertoonen, zich doen zien, voor den dagh komen.

Paroitre en public. In't openbaar verschynen.

Le soleil commençoit à paroître. De zon begon zich te vertoonen, of begon gezien te worden. De zon begon te schynen, of zich te laten zien.

Paroitre. Avoir du lustre, de l'éclat, de l'apparence. Afsteecken, blinken, glans hebben.

Le ruban blanc paroît fort sur le noir. 't Wit lint steekt wel af op 't zwart.

Les Espagnols paroissent sages & ils sont foux, & les François paroissent foux & ils sont sages. De Spaanschen schynen wyzen te zyn, en zy zyn gekken; en de Franschen schynen gekken se zyn en zy zyn wyzen.

PAROLE, *f. f.* Mot. Voix articulée. Woord, uisdrukking zynere gedachte door de stemme.

Au commencement étoit la Parole, & la Parole étoit Dieu. In den beginne was het Woord, en het Woord was Gods.

Des paroles choisies. Uitgelezene, of uitgekipte woorden.

Prendre la parole. 't Woord opneemen, 't woords opvaaten, beginnen te spreken.

Un homme de parole. Een man van zyn woord, of die zyn woord houdt.

Donner, ou engager sa parole. Zyn woords geeven, of verbinden.

Tenir sa parole. Zyn woord houden, of nakomen.

Violer sa parole. Zyn woord breeken, schenden, of overtreeden.

Porter la parole. 't Woord doen, 't woord voeren.

Il y eut de grosses paroles. Daar reezen harde, of hevige woorden.

Dégager sa parole. Zyn woord inhaalen, zyn woord herroepen, zyn woord in den hals haalen.

Malade qui a perdu la parole. Een hranks die de spraak verlooren heeft.

Se prendre de paroles. Met malanderen woorden krygen, hebben, of kyven.

PAROTIDES, *f. f.* Glandes qui viennent aux côtés des oreilles. Oorklieren, knurven, of gezwellen achter d'ooren.

PAROXISME, Paroxysme, *f. m.* Redoublement de fièvre. Verhefsing, of verdubbeling van koortze.

PARQUES, *f. f.* Déesses, qui à ce que disent les Poëtes, préfidēt à la vie. De Schikgodinnen, die, naar 't zeggen der Dichteren, over 's menschen leven zyn gestelt.

Il y a trois Parques: Cloton, Lachesis, & Atropos. L'une tire le fil de nos jours, l'autre tourne le

fuseau, & l'autre coupe la trame. Daar zyn drie Schikgodinnen, Kloso, Lachesis, en Atropos. D'een trekt den draadt, d'andere draait de spil om, en de derde snydt den draadt, of 't gespin af.

PARQUER, *v. n.* (*Terme de Berger.*) Kooijen. Ergens slaapen.

Faire parquer les moutons. De schaa-pen te kooi dryven.

PARQUET, *f. m.* Assemblage de morceaux de bois qui font un compartiment en quarré. Een vierkante plaats rontom met een hekken afgesloten.

Parquet. (*Terme de Palais.*) Raadskamer, gehoorkamer in 't Hof.

Parquet. La partie la plus intérieure du Temple, autour de la chaire du prédicateur. Het doophek, het hek ronsom den preekstoel.

PARQUETAGE, *f. m.* (*Terme de Menuisier.*) Een vierkants bekwerk.

PARQUETER, *v. a.* (*Terme de Menuisier.*) Ergens een vierkants hek in maaken.

PARRAIN, parrain, *f. m.* Peet, pester, gevader, doopheffer.

Parrain. (*Terme de Guerre.*) Een uitgekozen soldaat om eenen anderen, die weg geloopen is, te straffen.

PARRICIDE, *adj.* Qui a commis quelque meurtre horrible. Moorders, moordenaars, die een schrikkelijke moordt heeft begaan.

Main parricide. Een moordenaars hands, een moorders hands.

Parricide, *f. m. & f.* Celui, ou celle qui a commis quelque meurtre horrible. Vadermoorder, Vorstenmoorder, Prinsmoorder, moordenaar, moorderssche, kindermoordster. Een die een grouwelyke moordt heeft begaan.

C'est une parricide, elle a tué son enfant & elle sera pendue. Zy is een kindermoordster, zy heeft haar kindt verdaan en zal gehangen worden.

Parricide, *f. m.* Meurtre horrible. Vadermoordt, Moedermoordt, Vorstenmoordt, Kindermoordt. Een schrikkelijke moordt.

Commettre un parricide. Een Vadermoordt, of grouwelyke moordt begaan.

PARSEMER, *v. a.* Répandre çà & là. Bestrooijen, bezaaijen, hier en daar strooijen.

Parfémér un lit de fleurs. *Een bedt met bloemen beftrooijen.*
 PART, *f. f.* Portion. *Deel, gedeelte, aandeel.*
 Prendre fa part. *Zyn deel neemen.*
 La plus-part, la plus grand part. *Voyez Plus.*
 Part. Endroit, lieu. *Ergens, plaats.*
 Aler quelque part. *Ergens gaan.*
 Part. Côté. *Zyde, kant.*
 De toutes parts. *Van alle kanten, van alle zyden.*
 De part & d'autre. *Van weérzyden, van beide kanten.*
 Cela vient de bonne part. *Dat komt van goeder handt.*
 De la part. Par ordre. *Van wege, door bevel.*
 Il venoit de la part du Roi. *Hy quam van 's Koninks wege.*
 Prendre part à la gloire de quelqu'un. *C'est, s'y interesser. Deel in iemants eere neemen. Zich iemants eere aantrekken.*
 N'avoir nulle part à une affaire. *Geen deel, of 's minste deel aan een zaak hebben.*
 Nulle part. En aucun lieu. *Nergens, in geen plaats.*
 N'aller nulle part. *Nergens gaan.*
 Prendre quelque chose en bonne, ou en mauvaise part. *Iets ten goede, of ten quaade neemen, duiden, of opvatten.*
 A part, *adv.* A quartier. *Aan een zyde, alleen.*
 Tirer quelqu'un à part. *Iemant aan een zyde trekken.*
 Mettre à part. *Cacher, ferrer. Aan een zyde leggen. Verbergen, opsluiten, wegleggen.*
 Mettre son argent à part. *Zyn geldt wegleggen.*
 A part. Excepté. *Behalven, buiten dat, uitgezondert, aan een zyde, of aan een kant.*
 Sa vanité à part il est honnête homme. *Zyne verwaantheit aan een zyde, of behalven zyne verwaantheit, is hy een eerlyk man.*
 D'autre part, *adv.* D'ailleurs. *Van elders, van eenen anderen kant.*
 De part en part, *adv.* Tout au travers. *Dwars door. Van 's een eind tot het ander, door en door.*
 Percer de part en part. *Dwars door-steeken, door en door steeken.*
 La part du Lion. *Het deel van den Leeuw.*
 PARTAGE, *f. m.* Division. *Deelting, verdeling, scheidung.*

Faire un partage. *Eene verdeling maaken.*
 Le traité de partage. *Het verdrag van verdeling.*
 PARTAGER, *v. a.* Diviser. *Deelen, verdeelen, scheiden.*
 Partager une succession. *Eene erfsonis deelen.*
 * Cela partagea la Cour. *Dat verdeelde 's Hof.*
 Partagé, partagée, *adj. & part.* Divisé. *Verdeelt, gedeelt, gescheiden.*
 Biens partagez. *Verdeelde goederen.*
 * La Cour fut fort partagée. *'s Hof was zeer verdeelt.*
 Sentimens partagez. *Verdeelde gevoelens.*
 PARTANCE, *f. f.* (Terme de mer.) Le départ du vaisseau. *Vertrek, of afscheeping van 's schip.*
 Coup de partance. *Coup de canon qu'on tire en mettant à la voile. Een vertrekscheut. Een scheut die men schiet als men 's zeil gaat.*
 PARTANT. (Conjonction.) C'est pourquoi. *Daarom, om die oorzaak, om die reden, overzulk, derhalven.*
 Et partant ces divins esprits. *En overzulk die goddelijke vernuftten, of verstanden.*
 PARTEMENT, *f. m.* (Mot qui a vieilli.) Départ. *Vertrek, verreizing.*
 PARTERRE, *f. m.* Aire plate & unie. *Een platte gelyke vloer.*
 Parterre de jardin. *Een bloemperk in een hof.*
 Parterre. L'endroit où l'on entend la comédie debout. *Het ruim, of de gemeene plaats in 'den Schouwburg, daar men staande 't schouwspel ziet.*
 * Parterre. Les spectateurs qui sont au parterre pendant qu'on jouë la comédie. *De aanschouwers die in den schouwburg op de gemeene plaats staan, terwyl 'er gespeelt wordt.*
 † Faire un parterre. (Termes bas & burlesques.) *Se laifser tomber. Met zyn neus op de vloer vallen, op de vloer neêrstormen.*
 PARTI, *f. m.* Chose avantageuse. *Condition qu'on offre. Aanbieding, gelegenheit, voordeelige zaak.*
 Il a refusé de bons partis. *Hy heeft schoone gelegenheden afgeslagen.*
 J'accepte le parti que vous m'offrez.

Ik neeme de aanbiedinge aan die gy my doet.
 Il a choisi le bon parti. *Hy heeft de goede zyde gekozen.*
 Prendre le parti des armes. *De wapenen verkiezen, soldaat worden.*
 Parti. Faction. Gens directement opofez les uns aux autres. *Zyde, kant. Eene verbonde menigte tegen eene andere. Luiden tegen mal-kanderen gekant, of gansch srydig. Party.*
 Le parti des Janfenistes & celui des Jesuites ont bien fait du bruit. *De party der Janzeniffen, en die der Jesuiten hebben veel geruchts geabaart.*
 Parti. Défense. Interêts. *Zyde, verdediging. Belang.*
 Prendre le parti de ses amis. *De zyde zynere vrienden kiezen. Zich in 't belang zynere vrienden inlaaten.*
 Atirer quelqu'un dans son parti. *Iemant in zyn party, of aan zyn zyde trekken.*
 Parti. Traité qu'un partisan fait avec le Roi pour recevoir ses droits. *Een pacht, of tol des Koninks, of 's verdrag dat een pachter met den Konink maakt om zyne rechte in te onfangen.*
 Le parti des gabelles est affermé. *Het zout is verpacht.*
 Parti. (Terme de Blason.) *De verdeling van een wapenschildt van boven naar beneden.*
 Parti. Soldats qu'on envoie pour reconnoître, ou pour ravager le pais ennemi. *Parry, parrylopers. Soldaaten die op parry uitgaan, die uitgaan om 's vyandts lands te verfspieden, of te stroopen.*
 Aler en parti. *Op parry uitgaan.*
 Parti. Action de celui qui s'engage à quelque condition, ou état. *Dienst, verbintenis, inwikkeling.*
 Prendre parti dans les troupes. *Dienst onder 't krygsvolk neemen.*
 PARTIAL, *partiale, adj.* Qui favorise un parti. *Zydig, eenzydig, parrydig, die eene zyde gunstig is.*
 Qui n'est pas partial. *Onzydig, die geen zyde kiest, of houdt.*
 PARTIALITE', *f. f.* Faveur pour quelque parti. *Eenzydigheit, parrydigheit, begunstiging eener zyde.*
 PARTICIPANT, *participante, adj.*
 Deel.

Deelachtig, deelgenoot.
Faire quelqu'un participant de sa gloire. *Iemant deelgenoot van zyne glory maaken.*

PARTICIPATION, f. f. Mededeeling, medegenieting, deelachtigheid, deelhabbing, deelgenootschap.

PARTICIPE, f. m. (Terme de Grammaire.) Een deelwoords.

PARTICIPER, v. n. Avoir part. Mededeelen, deelachtig zyn, deel hebben.

Il participoit à sa joie. Hy hadde deel in zyne blydſchap.

PARTICULARISER, v. a. Marquer le détail d'une chose. *Debyzonderheden van eene zaak voorstellen, iets van stuk tot stuk, of omſtandiglyk verhaalen, ontleeuwen, of ontvowwen.*

PARTICULARITE', f. f. Détail, circonstance. *Byzonderheit, omſtandigheid.*

Il nous en dit toutes les particularitez. Hy verhaalt er ons al de omſtandigheden van.

PARTICULE, f. f. Petite partie. *Deeltje, stukje, brokje, kruimel.*

Particule. (Terme de Grammaire.) *Woordſtedeken, woordſteedje.*

PARTICULIER, f. m. Homme privé. *Een onbeampeling. Een gemeen, of onbeamps man.*

Particulier, particuliere, adj. Singulier. *Byzonder, zonderling, wonderlyk.*

Il est d'une humeur fort particuliere. Hy is van eenen heel zonderlingen aart.

Particulier, adj. Secret. *Byzonder, geheim.*

Correspondances particulieres. *Byzondere onderhandelingen.*

Recompenses particulieres. *Byzondere belooningen, of vergeldingen.*

Vivre en son particulier. *Alleen leeven, op zich zelven leeven.*

En particulier, adv. A part. *In 't byzonder, alleen.*

Parler à quelqu'un en particulier. *Iemant in 't byzonder, of alleen ſpreken.*

Chacun en particulier fit tout ce qu'il put. *Elk in 't byzonder deede al wat hy konde.*

PARTICULIEREMENT, adv. Singulierement. *Principalement. Byzonderlyk, voornamentlyk, in*

's byzonder.

Il aimoit particulièrement ses amis.
Hy beminde byzonderlyk zyne vrienden.

PARTIE, f. f. Part, portion. *Deel, gedeelte.*

Le tout est plus grand que sa partie. *'t Geheel is grooter dan zyn deel.*

Partie. (Terme d'Anatomie.) *Deel, lit.* (Een woordt der Ontleedkunde.)

Le bras est une partie du corps.
D'arm is een deel van 't ligchaam.

Parties similaires. *Gelykaartige, of eenſlachtige deelen.*

Parties dissimilaires. *Ongelykaartige, of ongelykſlachtige deelen.*

Parties Organiques. *Werktuiglyke deelen.*

Parties nobles. *Edele deelen.*

Parties naturelles, ou parties honteuses. *De natuurlyke, of ſchaamdeelen. De ſceleden.*

Partie. (Terme de Palais.) *Le demandeur, ou le défendeur, la demanderesse, ou la défenderesse.*

Party. *Eiſcher, verweerder. Eiſcherſſe, verweerſter.*

La partie adverſe. *De tegendinger, of tegendingſter, de tegenparty.*

Parties de l'oraïſon. *De deelen eener reden.*

Acommoder les parties. *De partijen vergelyken.*

Avoir affaire à forte partie. *Mes een harde, of ſterke party te doen hebben.*

Prendre un Juge à partie. *Eenen Rechter voor eene andere vierſchaar roepen.*

Se porter partie contre quelqu'un. *Zich eenzydig, of wyandig tegen iemant draagen.*

Partie. (Terme de Musique.) *Party.* *Een van de vier ſtemmen der Zangkunſt.*

Chanter ſa partie. *Zyn party zingen.*

Partie. (Terme de Jeu.) *Een ſpel, een party.*

Parties. *Mémoire de ce qu'un marchand, ou un artisan a fourni. Rekening eens koopmans, of handwerkers van 't geene hy geleverd heeft.*

Acheter, ou vendre une partie de papiers, d'étoffes, &c. *Een deel papier, ſtoffen, enz. koopen, of verkoopen.*

Partie. *Compagnie de gens qui ſe*

mettent ensemble pour quelque deſſein de plaiſir. *Een geſelſchap 't geen t'zamen gaat om eenig vermaak te neemen.*

Faire une partie de Chaffe. *Een dagh ſtellen, of beraamen om t'zamen ter jagt te gaan.*

Remettre la partie. *'t Opzet, of 't voorneemen ſlaaken, of miſtellen.*

*** Partie. Complot.** *Boozen aanſlagh, t'zamenſpanning, t'zamenzweering, verbinten.*

Parties. *Qualitez naturelles, ou acquiſes. Eigenſchappen, aangeboore, of verkregene hoedanigheden, of deugden.*

Il a de fort bonnes parties. *Hy heeft zeer goede hoedanigheden, of deugden.*

En partie, adv. *Ten deele, byna, bykans, deels.*

L'ouvrage est fait en partie. *'t Werk is ten deele gemaakt.*

PARTIR, v. a. (Terme de Blafon.) *Partager. Verdeelen, doorſnyden.*

Partir l'écu en deux. *'t Schildt in tweeën verdeelen.*

Partir, v. n. *S'en aler en quelque lieu. Vertrekken, verreizen, weg gaan, zich op wegh begeeven.*

Il part pour la France. *Hy vertrekt naar Vrankryk.*

Partir. Venir, procéder. *Komen, voortkomen, ontſtaan.*

Ses louanges partent de la flaterie. *Zyn lof komt uit de pluimſtrykerye voort, of ontſtaat uit de vleiſjery.*

Faire partir un cheval de la main. *C'est le pouſſer de vitelle. Een paerds met de handt voortmenen.*

Partir, f. m. (Terme de Manège.) *De ren, of loop van een paerds.*

Au partir de-là. *Après être parti de-là. Na 't vertrek van daar, na van daar vertrokken te zyn.*

Parti, partie, part. *Qui s'en est allé. Vertrokken, weg gegaan.*

Parti, partie. (Terme de Blafon.) *Half doorgedeelt, of doorgesneeden met een recht opgaande ſtreep.*

Il porte parti d'argent & d'azur. *Hy voert een ſchildt van zilver en blauw half doorſneeden.*

PARTISAN, f. m. *Fermier. Een Pachter, of Impoſtmeſter.*

Partisan. (Terme de Guerre.) *Celui qui commande un parti. 't Hoofd, of de voorganger van een krygſloop*

om te stroopen. Een die een party gebiedt; een partyganger.

* Partisan. Celui qui tient le parti de quelqu'un. Medestander, deelgenoot, makker, aanhanger, voorstander. Een die 's met iemand houdt.

* Les partisans du Prince. De aanhangers des Vorsten, of van den Prins.

PARTITION, *f. f.* Partage, division. Verdeeling, deeling, scheiding.

La partition de l'écu. De verdeling van 's schildt.

PAR TOUT, *adv.* Overall, in alle plaatsen.

Dieu est par tout. Godt is overall.

PARVENIR, (*Verbe neutre passif.*)

Arriver. Monter à quelque dignité. Komen, geraaken, opklimmen, opstijgen, verkrygen, tot eenige hoogte komen.

Parvenir à de hautes charges. Tot hooge bedieningen komen, opklimmen, of geraaken.

Ce jeune homme parviendra bien. Die jongman zal wel voortkomen, of wel voortraaken.

PARVIS, *f. m.* Place devant le portail d'une Eglise. 't Voorplein, of de voorplaats eener Kerke.

PARURE, *f. f.* Ornement, ajustement. Versierfel, sieraadt, pronkgewaadt, toisfel, ophulsel.

Parure, *f. f.* Eenstragrigheit, evengegykheit, gezykhaargheit.

Atelage de même parure. Een eenflachtig, of gezykhaarg gespan.

Parures. (*Terme de Relieur.*) Het uitsnydsel, of dunsel uit het leer waar meede men de boeken bindt.

PAS.

PAS, *f. m.* Sorte de mesure. Een treede, of schreede. Zekere maat.

Pas commun. Een gemeene treede.

Pas géométrique. Een meetkundige schreede.

* N'être encore qu'au premier pas. N'être qu'au commencement. Noch maar aan eerste schreeden zyn; maar aan 't begin zyn.

Pas. Le marcher d'une personne. Enjambée. Schreede, treede, stap.

Aler bon pas. Met groote schreeden gaan, wakker aanstappen, groote stappen doen.

Aler à petit pas. Zoetjes gaan, langzaam gaan, kleine stappen doen.

PAS.

Retourner sur ses pas. Te rug keeren, wederom keeren.

Faux pas. Een quaade tredt. Een valsche pas.

* Faux pas. Faire un faux pas. Faire une mauvaise affaire. Een valsche pas doen. Een quaaden slag doen. Een grooten mislag bebben, of begaan.

Doubler le pas. Aler plus vite. De treeden verdubbelen. Rasser gaan, of snelder aangaan, gezwinder voortgaan, of aanstappen.

Pas. La marque du pié. Voetstap, voetmerk.

Voilà son pas. Dat is zyn voetstap.

Donner le pas à une personne, c'est la laisser entrer la première. Iemant de voortogt, of voorrang geeven, iemant eerst laten ingaan.

Prendre le pas devant. C'est entrer le premier. De voortogt neemen. Eerst ingaan.

Cheval qui a un bon pas. Een paerdt dat een goede stap, of een goede gang heeft.

Aler au pas. Een stap gaan, stapvoets gaan.

‡ Marcher à pas de loup, ou en pas de larron, c'est-à-dire, marcher fort doucement. Met dievetreeden gaan. Heel zagtes, of heel zoetjes gaan.

Marcher à pas comptez. Marcher gravement. Met getelde treeden gaan. Statelyk gaan. Een gemaakten gang, of tredt hebben.

Pas de porte. Seuil de porte. De dorpel van de deur.

Pas. Passage, ou détroit difficile de montagne. Doorgang, engte, nauwe, of enge wegh van 't gebergte.

* Pas. Démarche. Stap, treede.

* Dès le premier pas il se laisse éfraier. Op den ersten stap, of straks laat hy zich afschrikken. Hy wordt straks verschrikt, hy is aansonds verbaast.

* Il voioit la mort à deux pas de lui. C'est-à-dire, tout proche. Hy zag de doot maar twee schreeden van zich. Dat is, hy zag ze heel na by.

* Pas difficile. Afaire épineuse & dangereuse. Een moeilijke, of netelige en gevaarlyke zaak.

* Perdre ses pas. Perdre sa peine. Vergeeffchen arbeids doen. Iets te vergeefs doen.

* Pas. Trace, modèle. Voetstap,

PAS.

voorbeeldt.

* Marcher sur les pas des Héros. De voetstappen der Helden navolgen.

‡ Pas de clerc. Bévûë. Feil, misflagh, misgreep.

‡ Passer le pas. Mourir. Naar de andere wereldt gaan, of vertrekken. Sterven.

‡ Faire passer le pas à quelqu'un; le faire mourir, le tuer. Iemant afmaaken, naar d'andere wereldt zenden, ombrengen, dooden.

‡ Il faut passer le pas. Il faut franchir le pas. Il faut que cela soit. Men moet dat overstappen, men moet hier toe koomen. Men moest 'er met door. Dat moet woen.

Pas. Le pas de Calais. Déroit de mer entre Calais & Douvre. De straat, of het nauw van Kalis. Een engte der zee tusschen Kalis en Douvres.

Pas à pas, *adv.* Doucement. Voetje voor voetje. Zoetjes, of zachtes aan.

* Suivre quelqu'un pas à pas. C'est l'imiter exactement. Iemant van stap tot stap, of in alles navolgen. Iemant getrouwelyk navolgen.

De ce pas, *adv.* Aussi-tôt. Aanslonts, datelyk, terstondt, zonder uitsfel, verwyling, of vertrek, ten zelven tyde, opstaande voet.

Pas. Negative. Point. Niet. Je ne le connois pas. Ik kenne hem niet.

Pas-un, pas-une, *adj.* Nul, aucun. Niet een, geen.

Il n'y en a pas un. Daar is 'er niet een.

PAS D'ANE. Sorte de garde d'épée. Zekere plaat aan een degen.

Pas d'âne. Plante. Hoefblad, paerdtisklauw. Zeker gewas.

PASCAGE. Voyez Pâcage.

PASCAL. Pascalle, *adj.* Qui est de Pâque. Van 't Pascha. 't Geen tot het Pascha behoort.

L'agneau Pascal. 't Paaschlam.

Céne Pascalle. 't Paasch-Avondtmaal.

PASLE, pasleur, paslir. Voyez Pâle &c.

PASMER, pasmoison. Voyez Pâmer, Pâmoison.

PASQUE. Voyez Pâque.

PASQUIN, *f. m.* Statuë dans une des places de Rome, où l'on attache d'ordinaire des vers satiriques, ou

ou quelque libelle contre le Gouvernement. *Pasquyn*. Een beeldt staande op een van de Roomsche merkten, waar op gemeenlyk eenige schimpdichten, of schriften tegen de Regeeringe aangeplakt worden.

Pasquin. Sorte de satire. Een kodigin, of boertig schimpchrift, of schimpdicht.

PASQUINADE, *f. f.* Sorte de satire. Een schimpchrift, schimpdicht, bekschrift, of pasquil.

PASSABLE, *adj.* Par où l'on peut passer. Doorgangbaar, doorgankelyk, daar men door gaan kan.

* *Passable*, *adj.* Tolerable. Raïsonnable. Tamelyk, lydelyk. Redelyk, duldelyk.

* Ses vers sont passables. Zyne vaerzen zyn tamelyk.

* Un raisonnement passable. Een tamelyke redeneering, een redeneering die bestaan kan, of die door den beugel kan.

* Cela est passable. Dat kan bestaan, dat is tamelyk wel, dat kan door den beugel.

* **PASSABLEMENT**. Raïsonnablement, médiocrement bien. Tamelyk. Redelyk, ten naaften by wel, tusschen beiden.

Faire des vers passablement. Tamelyk wel vaerzen maaken.

PASSADE, *f. f.* Aumône qu'on donne aux pauvres passans. Een teerpenning, of reïspenning dien men aan arme reizigers geeft.

Passade. (Terme de Manège.) 't Omryden van een paerdt op de ryschool, daar 't altydt den zelven wegh houdt.

PASSAGE, *f. m.* Chemin par où l'on passe. Wegh, doorgang, doorwegh, padt.

Le passage est libre. De wegh is vry, of is open.

Disputer le passage d'un fleuve. Den overtocht van een rivier betwisten, of zoeken te beletten.

Se saisir d'un passage. Eenewegh, of doortogt inneemen, of bezetten.

Couper le passage aux ennemis. Aan de vyanden den wegh affstyden.

Passage. Permission de passer. Doorgang, doortogt, verlof om te mogen doortrekken.

On leur accorda le passage. De doortogt wiert hun toegestaan, men stont hun den doortogt toe.

Passage. Voïage d'un lieu à un autre. Reize. Het trekken van de eene plaats op de andere.

Passage. Endroit d'un chemin par où il faut passer. Een nauwte, of engte van een wegh daar men moet doorgaan, een pas.

Un dangereux passage. Een gevaarlyke engte.

* *Passage*. Ouverture. Wegh, opening.

* Se faire passage l'épée à la main. Zich eene opening met den degen in de vuist maaken.

Passage. Endroit d'un livre. Spreuk, reden, plaats van een boek.

Citer un passage de l'Écriture. Een plaats der H. Schriftuur bybrengen, of aantrekken.

Passage. (Terme d'Architecture.) Een gang in een huis.

PASSAGER, *passager*, *v. a.* (Terme de Manège.) Een paerdt doen slapen, of doen draaven; een paerdt op den draf zetten.

PASSAGER, *passagere*, *adj.* Qui ne fait que passer. Doortrekkende, doorvliegende, voorbygaande.

Oiseau passager. Een doorvliegende, of vreemde vogel.

Chagrin passager. Een voorbygaande droefheit.

Passager, *f. m.* (Terme de mer.) Een reiziger, (gemeenlyk een passagier geheeten.) Een die op zee schipvracht voer zyn persoon en goeds geeft.

PASSANT, *f. m.* Reiziger, een reizend persoon, of man.

Attaquer les passans. De reizigers aantasten.

PASSAVANT, *f. m.* Sorte de billet. Een reisbriefje voor de voerluiden darze voorts mogen trekken.

PASSE, *f. f.* Canal qui sert d'entrée dans un port. Een zeegat, om in een haven te komen.

La passe des Espagnols. 't Spanjaarts gat.

Passe, *f. f.* Etat. Staat, voet, punt.

Etre en bonne passe. Op eenen goeden voet staan.

Etre en passe d'être avancé. C'est-à-dire, être sur le point. Op 't punt staan van gevordert te worden.

Passe. Pour dire, cela peut passer. Dat kan toe, dat kan door den beugel.

Passe, *f. f.* (Terme de Maître d'armes.) Een passade, of inval op iemand met een degen.

Passe. (Terme de Billard.) De poort op een truksafel.

Passe. (Terme de Mail.) De ring in de mailbeaan.

Joueur de passes-passes. Joueur de gobelets. Guichelaar, kamerspeelder; een speelder met de bekerjes, of dopjes.

PASSE É. (Terme de Chasse.) Les pas d'une bête. De sporen, of voetsporen van een wildt dier.

Passée. (Terme de Perruquier.) Een tress in een pruik.

Passée de gens de guerre. Doortogt van 't krygsvolk.

PASSEMENT, *f. m.* Boordtsel, lint, passament.

PASSEMENTER, *v. a.* (Mot peu usité.) Garnir de passements. Boorden, boordtsel op een kleedt leggen.

PASSEMENTIER, *f. m.* Rubanier. Koordswerker, passamentwerker.

PASSE-PARTOUT, *f. m.* Sorte de ferrure à deux clefs. Een dubbel slot met twee sleutelen.

Passe-partout. Clef qui sert à ouvrir plusieurs portes. Een looper, eens steunel die op verscheide sloten past.

Passe-partout. Sorte de grande scie. Een groote trekzaag.

PASSEPORT, *f. m.* Vrybrief, vrygeleibrief, vrye reisbrief, passpoort.

Expédier un passeport. Een geleibrief afvaerdigen.

PASSER, *v. a. & n.* (& quelquefois neutre passif.) Overgaan, overtrekken, doorgaan, doortrekken, over vaaren, voorby gaan.

Il passa la riviere. Hy trok over de rivier.

C'est par là qu'il a passé. Daar is hy doorgegaan, doorgetrokken, of doorgetogen.

Passer outre. Voortgaan, voorttrekken.

L'armée est passée. 't Leger is doorgetrokken.

* *Passer*. Faire. Doen, verrichten, uitvoeren.

* *J'en passerai par où il vous plaira.* Ik zal doen al wat u behaagen, of believen zal.

* *Passer*. Executer. Laaten doorschieten, uitvoeren, of volbrengen, verschoonen, te goede houden.

* *Passe pour cela, mais n'y retournez plus.* Ik laate dat doorschieten, of ik verschoone dat, maar kom'er niet weder toe.

* *Passer*. Etre transféré. Overgaan, overgebracht worden.

* L'Em-

- * L'Empire passa des Grecs aux Romains. 't Ryk ging van de Grieken op de Romeinen over.
 - * Passer. Aller, ou s'étendre au delà. Daar boven gaan. Daar over gaan.
 - * Je ne passerai pas cent écus. Ik zal niet boven hondert ryksdaalders gaan.
 - * Il a passé mes espérances. Hy is myne verwachtinge te boven gegaan.
 - * Passer. Omettre. Overstaan, voorbygaan.
 - * Vous passer deux mots. Gy slaat twee woorden over.
 - * Passer. Surpasser. Overtreffen, te boven gaan.
 - * Passer. Repasser, revoir, retoucher. Overloopen, overzien, verbeteren.
 - * Passer légèrement sur quelque matière. C'est n'en parler qu'en passant. Eene stoffe ligtelyk overloopen. Dat is, maar in 't voorby gaan van dezelve spreken.
 - * Passer son envie, c'est y satisfaire. Zynen lust, of begeerte voldoen.
 - * Passer son chagrin, c'est le dissiper. Zyn hartzweer verdryven, zyn droefheit verzetten.
 - * Passer. Employer, demeurer. Doorbrengen, verstyten, wonen, overbrengen.
 - * Passer l'hiver à Paris. Den winter te Parys doorbrengen.
 - * Passer les nuits à lire. De nachten met leezen overbrengen.
 - * Passer son temps. Se divertir. Zynen tyd doorbrengen. Zich vermaaken, zyn vermaak neemen.
- Cela peut passer. Dat kan gaan, dat kan door den beugel.
- * Il passe mal son temps. Il a de l'affliction. Hy brengt zynen tyd met verdriet door. Hy heeft veel droefheit, of hartzweer.
 - * Passer. Etre réputé. Doorgaan, geacht worden, gehouden worden.
 - * Passer pour habile homme. Voor een wakker man doorgaan, voor een gauw man gehouden worden.
 - * Passer. Faire couler, ou passer au travers d'une chose. Iets doorzygen, of doorklenssen, iets ergens door laten loopen.
 - * Passer. S'écouler. Doorloopen, voorby gaan, voorloopen.
 - * Le temps passe insensiblement. De tyd loopt ongevoelig door, of gaat ongevoelig voorby.

- * Il va passer. Il va mourir. Hy gaat voort; hy zal de reis aanneemen. Hy gaat slerven.
 - * Passer. Etre reçu. Aangenomen worden. Doorgaan.
 - * Le mot a passé. 't Woord is doorgegaan, of is aangestomen.
 - * Cette pistole est bonne, elle passera. Die pistool is goet, zy zal wel doorgaan.
 - * Passer. Etre décidé, ou conclu. Bestoten, bestemt, of uitgesproken worden.
 - * La chose a passé tout d'une voix. De zaak is eenpariglyk bestoten, of is eenstemmiglyk doorgegaan.
- Cela passa. Dat ging door. Men had daar niets tegen.
- Passer. Envoyer. Overmaaken, zenden, verzenden.
- Faire passer de l'argent d'une ville à l'autre. Geldt van de eene stad naar de andere zenden, of overmaaken.
- * Passer. Etre aboli. Afgaan, in ongebruik raaken.
 - * La Mode est passée. De dragt is ouderwetsch.
 - * Passer un contrat. Een verdrag maaken, toestaan, inwilligen.
 - * La beauté passe. C'est-à-dire, perd son lustre. De schoonheit gaat voorby: dat is, verliest haaren glans, of luister.
 - * Il en faut passer par là. Il faut que cela soit. Dat moet doorgaan; dat moet 'er meê deur; dat moet zoo zyn.
 - * Passer trois hommes à un Capitaine. C'est les lui paier comme s'ils étoient effectifs. Eenen Hopman, of Kapitein drie mannen goeds doen, die niet in dienst zyn.
 - * Passer. (Terme de Maçon.) Mettre dessus. Overstryken, over heenleggen. (Een Metelaars woordt.)
 - * Passer. Cesser. Overgaan, ophouden.
 - * Laisser passer la pluie. De regen laten overgaan.
 - * Passer au second article. C'est venir à en parler. Tot het tweede lid overgaan, van het tweede lidt beginnen te spreken.
 - * Il ne lui laisse rien passer. C'est-à-dire, il le reprend de tout. Hy laat van hem niets doorgaan, of voorby slippen: dat is, hy berispt hem in alles, hy verschoont hem nergens in.
 - * Passer par-dessus toutes sortes de considérations. C'est ne rien considérer. Alle redenen, of inzichten

- overstapten. Niets in aanmerking neemen.
- * Passer procuracion, c'est la donner. Volmagt geeven.
 - * Passer au fil de l'épée. Met de scherpte des zwaerds slaan, alles over de kling laten springen, alles dooden en ombrengen.
- Se faire passer maître. Zich voor meester laten aanneemen.
- * Passer sous silence. Stilzwygende, of onder stilzwynen voorby gaan.
 - * Passer, v. a. Faire passer. Doorstrekken, doorhaalen.
 - * Passer un ruban dans un anneau. Een lint door een ring trekken.
- Passer des peaux. Vellen bereiden.
- Passer un livre en parchemin. (Termes de Relieur.) Een boek opmaaken; 't Perkament omeen boek doen.
- Passer le lacet dans les œillets. De rygveter door de nestelgaten steeken; rygen.
- Se passer, v. r. Se faire. Geschieden, gebeuren, voorvallen.
- * Tandis que ces choses se passaient. Terwyl deeze dingen geschieden, of gebeurden.
 - * Se passer. Vieillir, perdre son lustre, se faner. Afgaan, verouden, afneemen, verwelken, verstenissen, zyn luister, of glans verliezen, oudt worden.
 - * Il commence à se passer. Hy begint af te gaan, of oudt te worden.
 - * Fleurs qui se passent. Bloemen die verwelken, of verstenissen.
 - * Se passer. S'écouler. Doorgaan, doorloopen, voorby gaan.
 - * C'est ainsi que sa vie se passe. Zoo gaat zyn leven door, of voorby.
 - * On est fort sot de hazarder son salut pour un plaisir qui se passe, ou qui passe dans un moment. Men is heel dwaas datmen zyn zaligheid waagt voor een vermaak dat maar een oogenblik duurt, of dat in een oogenblik voorby gaat.
 - * Se passer. N'avoir pas besoin. S'abstenir. Konnen missen, niet van nooden hebben, geen werk van maaken. Zich onthouden.
 - * Je me passerai bien de lui. Ik zal hem wel konnen missen.
 - * Se passer de manger. Zich van eten onthouden.
 - * Se passer à peu. Se contenter de peu. Met weinig te vreden zyn.
 - * Il se passe de ce qu'on lui donne. Hy is te vreden met het geeve hem

hem geeft, of met het geene hem gegeven wordt.

Pallant. *Part.* Qui passe. Voorbygaande, doorreizende, doortrekkende.

Passé, passée, *adj. & part.* Qui a été, qui n'est plus. Voorby, voorleden, 's geen geweest is, ongebruikelijk, dat niet meer is.

Mode passée. Eene ongebruikelijke dragt.

* Passé, passée. Vieux, cassé. Oudt, versten, vervallen, veroudt, verouderd.

* Il est déjà bien passé. Hy is alreede zeer veroudt, of zeer vervallen.

Passé, passée. Quia perdu son lustre. Verschoten, ingeschoten, 's geen zyn glans verbleekt, of kleur verloren heeft.

Couleur passée. Verschote verwe.

Passé, passée. *adj.* Chose au delà de laquelle on a passé. Daar men over is getrokken, of die men doorgetrokken is.

Fleuve passé. Een rivier die men is overgegaan, of overgetrokken.

Passé, *f. m.* Temps écoulé. 's Voorledene, de voorleden tyd.

Savoir le passé & l'avenir. 's Voorledene en toekomstende weten.

PASSEREAU, *f. m.* Moineau. Mus. Musje, musje.

PASSEROSE, *f. f.* Sorte de fleur. Pioene. Zekere bloem.

Il y a des passeroses cultivées, & des passe-roses sauvages. Daar zyn tuintuinen, en wilde pioenen.

PASSE-ROUTE, *f. f.* Ruzé très subtile. Een zeer looze streek, of trek; eene synne kneep.

PASSE-TEMPS, *f. m.* Divertissement. Tydtverdryf, tydtkorsing, genoegte, vermaak.

Ce sont des passe-tems permis. Dat zyn geoorloofde tydtkorsingen.

PASSE-VELOURS, *f. f.* Amarante, sorte de fleur. Flurweelbloem, duizent/schoon, liefdebloem.

PASSE-VOGUE, *f. f.* (Terme de mer.) Vogue de galère redoublée avec grand effort de rameurs. Een overgrote vaart van een galey, die door 's verdubbelen van de krachten der roeiboeven veroorzaakt wordt. (Een zeewoordt.)

PASSE VOLANT, *f. m.* Lorrendraaijer. Een gehuurt soldaat om op een anders naam door de montening te gaan.

PASSEUR-D'EAU, *f. m.* Een overvoerder, of overvaarder. Een die met een schuitje 't volk over een rivier zet.

PASSIBLE, *adj.* Qui peut souffrir. Lydelyk, 't geen lyden kan.

Corps passible. Een lydelyk ligchaam.

PASSIBILITE', *f. f.* (Terme de Physique.) Lydelykheit. (Een woordt der Natuurkunde.)

PASSIF, *passive, adj.* (Terme de Physique.) Lydende. (Een woordt der Natuurkunde.)

Principe passif. Een lydend beginsel.

Passif, *passive.* (Terme de Grammaire.) Lydig, lydelyk, lydende. (Een woordt der Spraakkunst.)

Verbe passif. Een lydelyk werkwoordt.

Deute passive. Een schuld die men schuldig is.

Passif, *f. m.* Verbe passif. Een lydelyk werkwoordt.

PASSION, *f. f.* Agitation dans l'ame. Lyding, ontroering in de ziel, hartstogt, gemoedsneiging, drift.

Emouvoir les passions. De hartstogten beweegen.

Passion. Colere. Drift, vierigheid, tooren, oplopendheit, gramschap.

Il y a trop de passion dans votre procédé. Daar is al te grooten drift in uwe handeling.

Passion. Panchant, inclination. Helling, genegenheit, begeerte, geneigtheit, zucht, neiging.

Avoir de la passion pour les vices. Genegenheit tot zondigen hebben; tot de zonden overhellen.

Passion. Affection. Lèle. Genegenheit, liefde, lust, yver.

Passion. Delir charnel. Drift, begeerte, begeerlykheit, vleeschelyk lust.

Affouvir sa passion. Zyne begeerlykheit verzadigen, of voldoen.

Passion. Empolement, colere, ressentiment. Drift, heftigheid, hevigheit, toorn, gramschap, verwedtheit, gevoelighheit, weede, haat.

Agir avec passion. Driftig te werk gaan.

Cacher sa passion. Zyn gramschap verbergen; zynen drift inhouden.

Passion. Les souffrances de Jésus-Christ. 't Lyden van Jesus Christus.

PASSIONNEMENT, *adv.* Fort, beaucoup. Ernstelyk, tederlyk, hartelyk, innerlyk, zeer, sterk, van harte, mit veel genegenheit.

Aimer passionnément. Hartelyk be-minnen, of liefhebben.

PASSIONNER, *v. a.* (Mot qui n'est pas reçu) pour dire, désirer. Begeeren, naar haaken, naar verlangen, naar snakken, naar blaaken.

Passionner. (Mot nouvellement introduit.) Animer ce qu'on dit. Een kracht, of nadruk aan zyn zeggen geeven.

* Passionner ce qu'on recite. Iets met grooten nadruk verhaalen, of vertellen.

Se passionner, *v. r.* Se laisser aller à sa passion. S'emporter. Zich vergrammen, ontfleeken, verwoert worden. Quaadt, of toornig worden; zich door zyne driften laten verwoeren.

* Se passionner pour ses amis. C'est avoir de la chaleur pour eux. Eer en liefde voor zyn vrienden hebben. Zich zeer yverig voor zyne vrienden toonen.

Passionné, *passionnée, adj. & part.* Touché de quelque passion. Driftig, genegen, geneigt, begeerig; gretig, happig.

Être passionné pour la gloire. Eerzuchtig, of gloriuzuchtig zyn.

Passionné, *passionnée.* Touchant. Beweeglyk, teder.

Expression passionnée. Een beweeglyke uitdrukking.

Passionné, *passionnée.* Intereffé. Eenzydig, partydig.

Un juge ne doit jamais être passionné. Een rechter moet nooit eenzydig zyn.

PASSIVEMENT, *adv.* (Terme de Grammaire.) Lydelyk. (Een woordt der Spraakkunst.)

PASSOIRE, *f. f.* Vase pour passer des bouillons & des pois. Een deurslagh, vergietest, of gateplaat.

PASTE, *passé.* Voyez pâte, pâté.

PASTEL, *f. m.* Sorte de craion. Zeker tekenkryt.

Pastel. Plante. Weede, weedt, pastel. Zeker gewas.

PASTENADE, *f. f.* Witte peen, witte wortelen.

PASTENAQUE, *f. f.* Poisson de mer qui a la figure d'une raie. Een zeevisch die de gedaante van een roch heeft.

PASTEUR, *f. m.* (Vieux mot.) Berger. Herder, of harder.

* Pasteur. Celui qui prêche la parole de Dieu. Herder, Leerarr.

Cccc

Pre

- Predikant, verkondiger van Godts woords, Dienaar van 's Evangelii.*
- PASTILLE**, *f. f.* Sorte de composition odoriférante. *Ruikballetjes, reukkoekjes die men in een kamer brandt, om een lieflyke lucht, of geur te geeven.*
- PASTORAL**, *pastorale, adj.* Qui est de berger. *Herderfch, 's geen van een herder is.*
- * *Pastoral, pastorale.* Qui est de Pasteur d'Eglise. *Herderlyk, 's geen van een Herder der Kerke is.*
- * *Vigilance pastorale.* *Herderlyke wakkerheit.*
- * *Lettres pastorales.* *Herderlyke brieven.*
- PASTORALEMENT**, *adv.* *Herderlyk, met een herderlyke goettheit.*
- PASTRE**. *Voyez pâtre.*
- PASTURAGE**, *paiture.* *Voyez pâturage &c.*
- PAS-UN.** *Niet een, geen.*

PAT.

- PAT**, *f. m.* (*Terme de jeu des échecs.*) (*Zeker woordt van 't schaakspel.*)
- PATACHE**, *f. f.* (*Terme de mer.*) *Sorte de vaisseau. Een brandtwacht van een vloot. Een schip dat op brandtwacht legt.*
- PATAGON**, *patacon, f. m.* *Monnoie de la grandeur d'un écu blanc. Een kruisry: sdaalder. Zekere Brabantfche munt.*
- PATARD**, *f. m.* (*Vieux mot.*) *Un sou. Een fluiwer.*
- PATE**, *pâté, f. m.* *Een pastei.*
- Paté de godiveau. Een pastei van kalfsvleesch, artichokstoelen, kampernoele, enz.*
- * *Faire un pâté.* *Een pastei maaken.*
- Faire un pâté de lievre. Een haazepastei maaken.*
- Mettre en pâté. Reduire en pâté. Een pastei van maaken.*
- Paté en pot. Potpastei.*
- PÂTE**. (*Terme de Perruquier.*) *Een pastei der parukmakers.*
- PÂTE**. (*Terme de Fortification.*) *Een pastei. Zeker werk der vestingbouw om een poort te dekken.*
- PÂTE**. *Encre tombee de la plume sur le papier. Een inksklad, of inksvlak, een klad die uit de pen op 's papier is gevallen.*

- PÂTE**. (*Terme de jeu des cartes.*) *Faire un Pâte. De kaarten moffelen, of onderfseeken.*
- PATE**, *f. f.* *Farine détrempee avec quelque liqueur. Deeg, beslag, mengfel.*
- Pâte bisé. Roggendeeg. f.*
- Pâte fine. Wittebrootsdeeg.*
- Pâte feuilletée. Boterdeeg.*
- ‡ *Etre de bonne pâte. Etre d'une constitution forte & robuste. Van goede stof opgelegt zyn. Kloek en sterk van ligchaam zyn.*
- ‡ *Mettre la main à la pâte. Mettre la main à l'œuvre. De hands aan 's werk slaan.*
- * *Mettre en pâte. In een korst zetten.*
- * *Mettre un lieve en pâte. Een haas in een korst zetten.*
- Pâte de fourneaux. Leem waar meede mende flookovens metselt.*
- Pâte d'amandes. Amandeldeeg, amandelkoek.*
- PÂTE**. (*Terme de Cordonnier.*) *Pap, Schoenmakers pap.*
- Pate**, *patte, f. f.* *Le pié de certains animaux. De poot, of klauw van zekere dieren.*
- Pate de loup. Wolvepoot.*
- Pate de chat. Kattepoot.*
- ‡ *Pate. Main. Poot, handt.*
- ‡ *Je demeurai sept heures de cette sorte fans remuer ni pié, ni pate. Ik bleef zoo zeven uren zitten zonder hands, of voet te verroeren.*
- ‡ *Grailler la pate à un juge: C'est le gagner par préfens. Een rechter de hands smeeren, of wullen. Dat is, hem door geschenken omzetten.*
- Pate**. *Instrument qui sert à régler. Een lynpen, een pen om lynen te haalen.*
- Pate**. (*Terme de Charron.*) *De einden der speeken van een radt die in de aankomen.*
- Pate**. *Morceau de fer. Een yzer krammetje om een haartplaat vast te zetten.*
- Pate de verre.** *De voet van een glas, of van een roemer.*
- Pate de haut-bois, pate de flûte.** *De voet van een schalamei, de voet van een fluit.*
- Pate de flambeau.** *De voet, of 't onderreind van een fakkelt, of toorts.*
- Pate de gueridon.** *De voet van een knaap.*
- Pate de fente de haut de chauffe.** *De gurf van een voorbroek.*

- PATE'E**, *f. f.* *Pâte de recoupes de son qu'on donne à la volaille. Beslag van kornel, of van zemelen, waar mede men 's gevoegelse meft.*
- Pate'e**, *f. f.* *Coup de verge, ou de fêrule sur la main. Een roedeflagh, of een plak in de hands.*
- ‡ **PATELIN**, *f. m.* *Trompeur adroit & fateur. Dourftryker, vlijer, bedrieger, looze schalk, oplitter.*
- ‡ **PATELINAGE**, *f. m.* *Tromperie fine. Loos bedrog, schalkheit, oplinging, snoode bedriegery.*
- ‡ **PATELINER**, *v. a. & n.* *Tromper adroitement & en flatant. Dourftryken, verschalken, listiglyk bedriegen, of opligten, om den twin leiden.*
- PATENE**, *f. f.* *Couvercle de calice. 's Dekfel op de Miskelk.*
- PATENOTRE**, *f. f.* *Grain de chapelet. Een kraal aan een roozenhoedje.*
- PATENOTRE**, *patenotrée, adj.* (*Terme de Blazon.*) *Fait en forme de grain de chapelet. Kraalswyze, Als kraalen van een roozenkransje gemaakt.*
- PATENOTRIER**, *f. m.* *Ouvrier qui fait & vend des chapelets. Een roozenhoedjesmaker. Een die allerlei roozenhoedjes, of roozenkransjes maakt en verkoopt.*
- PATENTES**, *lettres patentes, f. f.* *Opene brieven eens Vorsten met het groot zegel gezeget.*
- Patente de Languedoc.** *Zekere tol in Languedok op de koopwaren.*
- PATER**, *f. m.* *Gros grain de chapelet. Een groote kraal aan een roozenhoedje.*
- Pater-nofter, f. m.** *'s Vader-ons, of 's Onze Vader.*
- Direfon pater-nofter.** *Zyn Vader-ons opzeggen.*
- Pâter, v. a.** (*Terme de Cordonnier.*) *Pollevien smeeren, of plakken.*
- PÂTE'RE**, *f. f.* *Vase que les anciens enfermoient dans les urnes avec les cendres des morts. Een lykafchpot. Een pot waar in de afch der dooden wierdt bewaart by de Ouden.*
- PATERNEL**, *paternelle, adj.* *Vaderlyk, van den Vader.*
- Amour paternel.** *Vaderlyke liefde.*
- PATERNITE**, *f. f.* *Titre de père. Vaderfchap, vaderlykheit.*
- PATE'TIQUE**, *pathétique, adj.*

Touchant, qui excite les passions. *Beveeglyk, hartbrekende, hartroerende, zielroerende, 't geen het hart raakt, of beweegt.*
 Discours patétique. *Eene beveeglyke reden.*
 Patétique, *f. m.* Stile patétique. *Een beveeglyke, of zielroerende styl.*
 PÂTE TIQUEMENT, *adv.* D'une maniere touchante. *Beveeglyk, zielroerende, op eene beveeglyke wyze.*
 Prêcher patétiquement. *Zielroerende, of beveeglyk preken.*
 PÂTEUX, *pâteuse, adj.* Plein d'humeurs gluantes. *Slymerig, slymig, slymachtig, vol slymachsige vochtigheid.*
 Bouche pâteuse. *Een slymige mond.*
 PATIBULAIRE, *adj.* Qui sent la potence. *Galge, van de galge.*
 Mine patibulaire. *Galgewozen, galgetroni, galgeelaat.*
 PÂTICERIE, *f. f.* Pâsteibakkerij, *pâsteigebak, gebak.*
 PÂTICIER, *f. m.* Pâsteibakker.
 Pâticiere, *f. f.* Femme de pâticier. *Pâsteibakster, pâsteibakkersche. Een pâsteibakkers vrouw.*
 PÂTIEMENT, *adv.* Geduldelyk, of geduldiglyk, *lydzzaamlyk.*
 Souffrir patiemment. *Geduldiglyk lyden, of verdraagen.*
 PATIENCE, *f. f.* Gedult, *lydzzaamheit, verdraagzaamheit, gedoogzaamheit.*
 Ayez patience. *Attendez. Heb was gedult, wacht wat.*
 Perdre patience. *Gedult verliezen.*
 Il met ma patience à bout. *Hy brengt myn gedult ten einde; hy maakt my ongeduldig.*
 Patience. Sorte d'herbe. *Patientie. Patich, of peerdik, surkel. Patientiekruid.*
 PATIENT, *patiente, adj.* Qui souffre. *Lydzzaam, verdraagzaam, geduldig.*
 Il est fort patient. *Hy is heel lydzzaam.*
 Patient, *f. m.* Criminel qu'on va exécuter. *Een misdadiger die veroordeelt is. Een verwezene. Een die staat om gerecht te worden.*
 PATIENTER, *v. n.* Prendre patience, attendre patiemment. *Gedult hebben, of neemen, geduldig, of met gedult wachten.*
 PATIN, *f. m.* Chaussure pour aller sur la glace. *Een schaats, een reeder.*

Aler tur les patins. *Op schaatzen ryden.*
 Patin. Sorte de fer de cheval. *Zeker slag van een hoefzyer voor een paerd dat zich bezeert heeft.*
 Patin, *f. m.* Een vrouwe schoen, die heel hoog van hiel, of van polvy is.
 Patin. Sorte de chaussure pour danser. *Een dunne schoen. Een dansschoen.*
 Patins. (Terme d'Architecture.) *De grondbalken, of grondplanken van een gebouw, die op de heinnafsten leggen.*
 † PATINABLE, *adj.* (Mot peu usité.) *Qu'on peut tâter. Tastelyk, handelbaar, gevoelyk.*
 † PATINER, *v. a.* Manier, tâter. *Tasten, handelen, voelen.*
 † PATINEUR, *f. m.* Celui qui aime à patiner. *Voeler, taster. Een die veel van voelen houdt.*
 PATIR, *v. n.* Souffrir. *Porter quelque peine. Lyden, verdraagen, uitstaan, eenige smart hebben, schade, of nadeel lyden.*
 Il en patira. *Il en fera puni. Hy zal'er om lyden, of om gestraft worden.*
 † PATOIS, *f. m.* Langage grossier. *Brabbeltaal. Grove plompe boerspraak, plompe spraak.*
 PATOLOGIE, *pathologie, f. f.* (Terme de Médecin.) *Ziekskunde, lydingkunde.*
 PATON, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) *De voorvoering van een schoen.*
 PÂTRE, *paste, f. m.* Celui qui mène les bêtes au pâturage. *Weider, dryver. Een die de beesten in de weide dryft.*
 PATRIARCAL, *patriarcale, Patriarchal, adj.* *Aartschvaderlyk, oppervaderlyk.*
 Dignité patriarcale. *Aartschvaderlyke waardigheid.*
 PATRIARCAT, *Patriarchat, f. m.* Dignité de Patriarche. *Aartschvaderschap, Oppervaderschap.*
 PATRIARCHE, *f. m.* *Aartschvader, Oppervader, Oudtvader, Patriarch.*
 Patriarche de Venise. *Dignité Ecclesiastique qui s'est conservée à Venise. De Patriarch van Vexetie. Een kerkelyke waardigheid die te Venetie bewaart is.*
 PATRICIEN, *patricienne, adj.* Qui vient de Sénateur Romain. *Roomsch*

burgermeesterlyk, Roomsch burgermeesterlyk.
 Famille patricienne. *Roomsch burgermeesterlyk geslacht.*
 PATRIE, *J. f.* Pais où on a pris naissance. *Vaderlandt, geboortelandt, 't landt van iemants geboorte.*
 L'amour de la patrie. *De liefde des Vaderlands, of tot het landt zynner geboorte.*
 PATRIMOINE, *f. m.* Bien qui vient du père & de la mere. *Erfgoed van vader en moeder, ouders- of ouderlyk erfgoed.*
 Le patrimoine de Saint Pierre. *Pais d'Italie. S. Pieters erfgoed. Een Landt van Italië.*
 PATRIMONIAL, *patrimoniale, adj.* *Ouderlyk, erfelyk van ouders wege.*
 Fiefs patrimoniaux. *Erfelyke leengoederen.*
 PATRIOTE, *f. m.* Qui est de la patrie. *Vaderlander, landsman, een die uit het Vaderlandt is.*
 † PATROCINER, *v. a.* Tâcher à persuader & à dissuader. *Iemant tot eenig gevoelen poogen te brengen, iemant iets aanraaden, of afraaden.*
 PATRON, *f. m.* Modèle. *Voorbeeldt, bewerp, schets, ontwerp. Patroon.*
 Un patron de dentelle. *Een kantspitsel, of kantpatroon.*
 * Patron. Exemple. *Voorbeeldt, exempel ter navolginge.*
 * Prendre patron sur quelqu'un. *Iemant zich tot een voorbeeldt stellen, zich iemant ten voorbeeldt stellen.*
 Patron. *Le maître d'un esclave. Heer, of meester van een slaave; Patroon van eenen byseizenen.*
 Patron. *Celui qui a droit de présenter un Ecclesiastique pour remplir un bénéfice vaquant. Een Ambachtsheer. Een heer van een plaats die 't recht heeft om een kerkelyk persoon voor te stellen, daar een plaats open is.*
 Patron de vaisseau. *De schipper, of kapitein op een schip.*
 † Patron. *Le maître du logis. De meester van 't huis, huisvader, de patroon van 't huis.*
 * Patron. *Le Saint de quelque pays, ville, village, ou profession. Een Patroon, of Beschermhelg, die over eenig landt, stad, dorp, of*

band:werk is gestelt in de Roomsche Kerke.

Saint Denis est le patron de la France. *De H. Denys is de Patroon, of Beschermheilig van Frankryk.*

* Patron. Protécteur. Voorstander, beschermmer, verdediger.

* Se faire un patron. Zich eenen beschermmer, of voorstander maaken.

PATRONAGE, *f. m.* Droit de présenter un Ecclesiastique à un bénéfice vacant. *'s Recht om een Kerkelyk persoon tot eene openstaande bedieninge voor te draagen, of voor te stellen.*

PATRONNE, *f. f.* Protectrice. Voorstandster, beschermster, verdedigster.

PATRONNIER, *f. m.* Celui qui fait, ou vend des patrons de dentelle. *Een Patroonrekker, een die allerlei kanspatroonen maakt en verkoopt.*

PATROUILLE, *f. f.* (Terme de guerre.) De ronde, de nachtwacht die 's nacht de Stadt doorkruist.

‡ PATROUILLER, patouiller, *v. n.* Marcher dans la bouë. *Door den drek loopen, door de modder slobberen.*

Voilà un enfant qui patrouille dans la bouë. *Dat kindt loopt, of slobbert door den drek.*

PATTE. Voyez Pate.

PATU, patuë, *adj.* (Ce mot se dit des pigeons) qui ont les piez couverts de plume. *Ruigvoetig, ruigpootig, vedervoetig, met ruige voeten, of pooten.*

Pigeon patu. *Een duif met ruige pooten.*

PATURAGE, pasturage, *f. m.* Weide, weilandt voor beesten, weide voor 't vee.

PATURE, *f. f.* (Mot peu usité au propre.) Voeder voor de beesten, weidinge, voedsel.

* Servir de pâture aux vers. *Tot aas, of voedsel voor de wormen strekken, of dienen.*

PATURER, *v. n.* Paitre. Weiden, graazen.

PATURON, *f. m.* La partie du bas de la jambe du cheval entre le boulet & la couronne. *De hiel van een paerd.*

Paturon long. *Een lange hiel.*

Paturon court. *Een korte hiel.*

PAVANE, *f. f.* Sorte de branle ancien. *Een oude ronde dans.*

PAVE, *f. m.* Pierre carrée pour paver. *Vloersteen, klaveisteen, esirik.*

Ebaucher le pavé. *De vloer aanveegen, of keeren.*

‡ Prendre le haut du pavé. *Prendre le rang le plus honorable. De hoog handt neemen als men met iemand gaat.*

PAVER, *v. a.* Vloeren, straatn, plaveijen, een vloer maaken.

Paver une rue. *Een straat maaken, of plaveijen.*

Pavé, pavée, *adj. & part.* Gevloert, gestraat, geplaveit.

Chemin pavé. *Een straatweg, of bestraatte weg.*

‡ Avoir le gosier pavé. *C'est pouvoir avaler des choses fort chaudes. Een gevloerde keel hebben; zeer heete dingen kunnen inslokken.*

PAVEUR, *f. m.* Vloerder, straatmaker, vloerlegger, plaveijer.

PAVIE, pavi, pavis, *f. m.* Sorte de pêche. *Een slag van perzikken.*

PAVILLON, *f. m.* Tente quarrée. *Tent, veldtent.*

Pavillon. Houffe de lit en piramide. *Een slaaptent.*

Pavilon. (Terme de mer.) Baniere qu'on arbore. *Een vaan, vlagh, of wimpel op een schip, die men opsteekt.*

Faire le pavillon de France, *c'est-à-dire, porter. Een Fransche vlagh voeren.*

Se rendre sous le pavillon. *By, of onder de vlagh komen.*

Amener, ou baisser le pavillon. *De vlagh sryken.*

* Baisser le pavillon devant quelqu'un. *C'est lui déférer. Voor iemand de vlagh sryken. Voor iemand wyken.*

Pavillon. Sorte de bâtiment. *Een ronde toren aan een groot huis.*

Pavillon de trompette. *Het ondersluk van een trompet, of jagthoorn. 't Paviljoen aan een trompet.*

PAUL, *f. m.* Nom d'homme. *Paulus. Een mans naam.*

PAULE, *f. f.* Nom de femme. *Paulyn, Pauwelsje. Een vrouwe naam.*

PAULETTE, *f. f.* Argent de la foixantième partie du prix de l'office qu'on donne au Roi, au commencement de l'année. *'t Geldt van 's zestigste deel der waarde van een Ampt 't welk men in 't begin van 's jaar aan den Konink geeft.*

PAULOT, *f. m.* Nom de petit garçon. *Paulusje, Pauje. Een jongeres naam.*

PAUME, *f. f.* Le dedans de la main. *Het vlak, of de palm van de handt.*

Longue paume. *Maniere de jeu de paume. Zekere ope kaatsbaan daarmen met kleine bolletjes en britsplanken kaatst.*

Paume, ou courte paume. *Sorte de jeu. Kaatsbaan, 't kaatspel, 't kaatsen.*

Jouer à la paume. *In de kaatsbaan speelen, kaatsen.*

Paume. Mesure du poing fermé. *Een palm, handtbreedt, of handtpalm.*

Cheval qui a seize paumes. *Een paerd van zestien handspalmen.*

PAUMELLE, *f. f.* Espèce d'orge qui n'a que deux rangs de grains. *Een stach van gerst die maar twee ryen korrelen heeft.*

Paumelle. *Een soort van deurbhengsel.*

Paumelle. (Terme de mer.) *Een handtplaatje, daar de zeilemakers, in plaats van een vingerhoedt, mede naaijen. (Een scheeps woordt.)*

‡ PAUMER, *v. a.* (Mot peu usité.) Souffleter. *Een klink, een slag, of klap geeven, een klap met de vlakke handt geeven.*

PAUMIER, *f. m.* (Mot peu usité.) Maître d'un jeu de paume. *Kaatsmeester. Een meester in de kaatsbaan.*

PAUMURE, *f. f.* (Terme de Chasse.) *Het middelste van een hertskop tusschen 's gewigs in. (Een Jagtwoordt.)*

PAVOIS, *f. m.* (Vieux mot.) Bouclier. *Een schildt, of beukelaar.*

PAVOT, *f. m.* Sorte de fleur. *Heul, slaapkruid, mankop.*

Pavot rouge. *Kollebloem.*

Pavot sauvage. *Wilde heul.*

Pavot cultivé. *Klapperroze.*

PAUPIERE, *f. f.* Ooglied, oogschel, lidt van 't ooge.

Remuër les paupieres. *De oogleden beweegen, of op en toedoen.*

PAU.

PAUSE, *f. f.* Action de se reposer. *Ruste, verpoozing, stilstant.*
 Faire une pause en chemin. *Eens onderwegen rusten, of pleisteren.*
Pause. (*Terme de Poésie.*) *Ruste, rustplaats, verpoozing, ophouding.*
Pause, *f. f.* Section, partie d'un Psaume. *Ruste, of verdeding van eenen Psalm.*
Pause. (*Terme de Musique.*) *Een maatteken in de zangkunst.*
Pause, *paufement. Voyez Pôse &c.*
PAUVRE, *f. m.* *Arme, behoeftige, nooddrufstige, schamele.*
Affister les pauvres. *De armen bystaan, helpen, of de behulpzaame handt bieden.*
Pauvre, *adj.* Qui est dans la disette. *Arm, behoeftig, nooddrufstige, schamel, kaal.*
Il mourut pauvre. *Hy storf arm, by is arm, of kaal gestorven.*
Pauvre. *Affligé, malheureux. Arm, bedroeft, ongelukkig.*
La pauvre Princesse en pleuroit. *De arme Vorstin schreiden 'er over.*
Pauvre. *Chétif, misérable. Arm, elendig, slecht, ondeugend.*
Un pauvre poète. *Een arme rymer. Een slecht dichtster.*
Un pauvre discours. *Een arme, of slechte reden.*
Pauvre. *Simple, naïf. Arm, slecht, onnosfel, eenvoudig.*
Que le pauvre homme nous fit rire! *Hoe deede ons die arme bloeds lachchen!*
Pauvre. *Mot qui marque de la compassion & de l'amitié. Arme. Een woords dat medelyden en liefide te kennen geeft.*
Que je plains le pauvre garçon! *Hoe beklag ik dien armen jongen!*
Pauvre. (*Terme de careffe.*) *Arme, lieve, beminde, zoete.*
Ma pauvre Toinette, crois tu qu'il m'aime? *Myn arme Thona, geloofst gy dat hy my bemint?*
PAUVREMENT, *adv.* *Armelyk, nooddrufstiglyk, behoeftiglyk, in armoede.*
Vivre pauvrement. *Armelyk leeven.*
PAUVRETÉ, *pauvrette, adj.* *Chétif. Malheureux. Indigent. Elen-dig, arm, slecht, gering, behoeftig.*
PAUVRETE', *f. f.* *Difette, nécessité. Armoede, gebrek, behoeftigheit, schamelheit.*
Pauvreté. (*Terme de Religieux.*) *Vry-*

PAU.PEA.

willige armoede. Een der drie klooster-gelofsten.
Vœu de pauvreté. *Gelofte van armoede.*
 * Il a fait, il a dit mille *pauvretés.* *Hy heeft duizent armelyke dingen gedaan, zegt, of voortgebragt.*
 † *Pauvreté.* *Sotie, paroles vuides de bon sens. Arme redenen, slechtigheden, beuzelingen, zotternyen.*
PAYS. *Voyez la colonne Pai.*

PEA.

PEAGE, *f. m.* (*Terme de Coutume.*) *Tol, tolrecht.*
Imposer un péage. *Eenen tol opzetten.*
PE'AGER, *f. m.* (*Vieux mot.*) *Publicain. Tollenaar, ontfanger van eenigen tol.*
PEAU, *f. f.* *Een vel, huidt, of vacht.*
Peau de mouton. *Schaaps vel, schaaps vacht, of Schaaps vlies.*
Peau d'anguille. *Aalsvel, aals-huidt.*
Passer une peau. *Een vel bereiden.*
Mettre une peau en couleur. *Een vel verwen.*
Paiffonner une peau. *Een vel slaaken, of op de staak rekken.*
La peau d'un homme. *Menschen-vel, menschenhuidt.*
 † **Enrager dans sa peau.** *Etre fâché dans son ame. Uit zyn vel meenen te springen. In zyn gemoeds gestroort, of geemelyk zyn.*
 † **La peau lui demange.** *Il cherche à être batu. De huidt joukt hem. Hy zoekt stagen.*
 † **N'avoir que la peau & les os.** *Etre fort maigre. Niet dan 't vel, of de huidt over de beenen hebben, heel mager zyn.*
 † **Il mourra dans sa peau.** *Il ne changera pas. Hy zal de zelve blyven. Hy zal niet veranderen. (Eigentlyk, hy zal in zyn vel sterven.)*
 † **Sa peau ne me tente guère.** *Sa personne ne me plait pas fort. Haar vel bekoort my weinig; ik hebbe niet veel zin in haar. Zy behaagt my niet zeer, of staat my niet wel aan.*
 † **Je ne voudrois pas être dans sa peau,** *c'est-à-dire, en sa place. Ik wilde niet dat ik in zyn vel stak; Dat is, dat ik in zyn plaats stont.*
PEAUCIER, *f. m.* *Marchand qui vend des peaux de veau & de*

PEA. PEC. 573

mouton aprêtées. Leërkoper, of leërverkoper. Een die bereide kalfs- en schaapsvelen verkoopt.
Muscles peauciers. (*Terme d'anatomie.*) *Huisbeweegende spieren.*
 † **PEAUTRE**, *f. m.* (*Vieux mot.*) *Le gouvernail d'un vaisseau. Stuur, (Een oudt woordt, betekende, 't roer van een schip.*
PEAUTRE', *peautrée, adi.* (*Terme de Blason.*) *Dit woords in de wapen- of schildkunde van een vischstaert gezegt, die anders van verwe is dan 't gansche ligchaam.*

PEC.

† **PE'CADILLE**, *f. m.* (*Mot écorché de l'Espagnol.*) *Petit péché. Een kleinigheid. Een lichte zonde, een gering quaadt.*
PE'CCANT, *peccante, adj.* (*Terme de Médecine.*) *Overvloedige, overtollige. (Een Geneeskundig woordt.)*
Humeur peccante. *Overtollige vochtigheid.*
PE'CHE, *pefche, f. f.* *Sorte de fruit. Perzik. Zekere vrucht.*
Pêche. *L'art de prendre du poisson. Visschery, vischvangst, 't vischen.*
Aler à la pêche. *Uit vischen gaan.*
La pêche des perles. *De parelvischery.*
La pêche du Hareng & de la Balaine. *De Haring- en Walvischvangst.*
Entendre la pêche. *Het vischen verstaan.*
PE'CHE', *f. m.* *Faute contre Dieu. Zonde, misdryf. Misdaadt tegen Godt.*
Péché veniel. *Vergeeslyke zonde.*
Péché mortel. *Doodzonde.*
Péché originel. *Erfzonde.*
Péché actuel. *Dadelyke zonde.*
Péché d'omission. *Zonde van nalating, of nalatigheid.*
Péché de commission. *Bedryvelyke zonde. Zonde van beganing, of plegging.*
Tomber dans le péché. *In de zonde vallen, of storten.*
PE'CHER, *v. n.* *Faire un péché. Zondigen, eene zondo doen.*
 * **Pécher.** *Manquer. Zondigen, mis-sen, seilen, een mislagh bezaan.*
 * **Pécher contre les règles de l'art.** *Tegen de wetten der kunst zondigen.*

* Pécher contre le sens commun. Tegen 't gezont verstant, of de gezonde reden zondigen. Tegen de gemeene bevattling aanloopen, of aandruifchen.

Pécher, peïcher, v. a. Travailler à prendre du poisson. *Vijfchen, vifch vangen.*

Pécher à la ligne. Met den angel vifchen.

Pécher des perles. Paerlen vijfchen.

‡ Où a-t'il été pécher cela? Où a-t'il été prendre cela? Waar heeft hy dat uitgevifcht? Waar heeft hy dat achterloopen? Waar heeft hy dat gehaalt? Hoe is hy daar aan gekoomen.

Toujours pêche qui en prend un. (Prov.) 't Is altoos vijfchen voor die'er een vang. (Een spreekw.)

PECHER, peïcher, f. m. Arbre fruitier. Perzikkeboom.

PECHERESSE, f. f. Een zondaress.

PECHEUR, f. m. Een zondaar, een zondig mensch.

Pécheur endurci. Een verhardt zondaar.

Pécheur, f. m. Celui qui pêche. *Vifcher, een die vifcht.*

Pécheur à verge. Celui qui pêche à la ligne. *Angelaar.* Lommige zegen ook *Hengelaar.* Een vijfcher met de angelroede.

Pécheur. Martin pécheur. Sorte d'oïseau. *Yvozel.*

PECORE, f. f. (Mot peu usité.) Bête. Een groot beest; als een paerdt, ezel, koe, enz.

‡ Pécore. Sot, ou fote. Een dom beest; een lompe vlegel, een plomp en onverftanlig mensch.

‡ PECQUE, péque, f. f. (Mot injurieux qui veut dire,) femme mal-bâtie, ou fote. Een lelyke bely, een ftervink, een arme floor. Een gekkin, of zottin.

PECTORAL, f. m. Piece que le grand Prêtre mettoit devant son citomach. De borftlap die de Hoogepriefter, onder 't oude verbondt, op zyn borft droeg.

Pectoral, pectorale, adj. Qui fortifie. Qui est bon pour la poitrine. *Hartfterkend, goeds voor de borft, verfterkend, verzagtend, 't geen goeds oor de borft is.*

Muscle pectoral. De borftfpijter.

Shop pectoral. *Borftfieroop.*

PECULAT, f. m. Vol des déniers de l'Etat. *Landidievery. Steeling,*

of roving der gemeene Landts midelen. *Dievery der gemeene fchatten, of inkomsten.*

Acuser quelqu'un de peculat. Iemant van landidievery beschuldigen.

PECULE, f. m. Le bien qu'on a aquis par ses foins & par son travail. Gewonnen goeds, eigen gewonnen goeds, al't geen men door zyne zorgen en arbeids gewonnen heeft; byzonder goeds gewonnen van eenen oudften zoone.

‡ PECUNE, f. f. (Mot bas & burlesque.) Argent. *Schuyven, poen, gelds.*

‡ Une personne fans pecune est un corps fans ame. Een man zonder geldt, is een ligchaam zonder ziel.

PECUNIAIRE, adj. Amende pecuniaire. 't Geen met geldt geboet wordt. *Geldboete.*

PECUNIEUX, pecunieuze, adj. Geldig, ryk.

PED.

PEDAGNE, f. m. (Terme de mer.) Een voetbank daar de galeiboef met zynen voet aan vast geketent is.

PEDAGOGUE, f. m. (Mot injurieux s'il n'est joint à une épithète favorable.) Celui qui a la conduite d'un enfant. Précepteur. Celui qui instruit. Régent de Colége. *Leermeeftter. Tuchtmeeftter. Schoolmeeftter. Schoolvoogdt. Een kinder opzichter, een die de beftieringe van een kindt is aanbevoelen. Onderwyzer. Opperbeftierder eener fchoole.*

Saint Benoit, ce divin pédagogue de la vie monallique, ne defend rien de tout cela. De H. *Benedictus*, die goddelyke beftierder van 't Monniken leven, verbiedt niet van dat alles.

PEDALE, f. f. (Terme d'Organifte.) 't Voetklauwier van 't orgel.

PEDANT, f. m. (Mot injurieux qui signifie, celui qui a la conduite de quelque enfant. Régent de Colége. *Schoolzwetzer, schoolvoos.* (Schimpwoorden, om eenen Kindermeester, of schoolmeester, of een die 't beftier over een kindt heeft, te betekenen.)

Pédant. Savant mal poli, qui ne fait pas débiter sa science à propos. Een beufelaar, een bafoek. Een geleerde

die onbefchaaft, of onbefchoft in woorden en gebaar is. Een die niet gefleepen is om met verftandt zyne geleertheit voort te zetten.

C'est un fou savant, mais ce n'est pas un homme sage. 't Is een geleerde gek, maar geen wys man.

Pédant. Esprit sot & opiniâtre qui critique sur des bagatelles. *Waanwyze, neuswyze, betweeter. Woordzifter, muggezifter, knibbelaar, fchoolzwetzer, beufelaar, beufelmeester, verwaande.*

Pédant, pédante, adj. *Waanwys, neuswys, beufelachtig, verwaant.*

Esprit pédant. Een waanwys mensch. Pédante, f. f. Celle qui a l'esprit pédant. Een beufelaarfter, of betweester, knibbelfter; een neuswys, verwaant, eigewys, of waanwys vrouwenmensch.

PÉDANTERIE, f. f. Action, ou caractère de pédant. *Waanwysheit, woordtzifting, muggezifting, beufelarye, knibbelachtigheid, verwaantheit.*

PÉDANTESQUE, adj. *Beufelachtig, verwaant, waanwys.*

Diicours pédantesque. Eene beufelachtige reden, een waanwys gefprek, of vertoog.

PÉDANTESQUEMENT, adv. *Verwaandelyk, op eene verwaande wyze.*

‡ PÉDANTISER, v. a. Agir en pédant. *Verwaandelyk te werk gaan. Als een beufelaar, of betweeter handelen.*

PÉDICULAIRE, adj. Maladie pédiculaire. *Luisziekte.*

Philippe second Roi d'Espagne est mort d'une maladie pédiculaire. *Filips de tweede, Konink van Spanje, is aan eene luisziekte gestorven.*

PEG. PEI.

PEGASE, f. m. Cheval ailé selon la fiction des Poètes. *Pegasus.* Een gevleugelt paerdt naar de verftieringe der Dichteren.

PEIGNE, f. m. Instrument de corne, de bouis, d'écaulle de tortue, ou d'ivoire, dont on se sert pour peigner les cheveux. *Kam.* Een hoorne, palmhoutse, schildpadde, of yvoore kam om 't haair te kemmen.

Peigne. (Terme de Tifferand.) Een wevers kam, of riet.

Peigne

Peigne de cardeur. Een wolkaarders, of wolkammers kam.
 Peignes. (Terme de Maréchal.) Zekere paerdtsiekte.
 PEIGNER, v. a. Kemmen, kammen.
 Peigner un enfant. Een kindt kemmen.
 † On l'a peigné comme il faut. Il a été bien battu. Men heeft hem geoft als 't behoorde, Hy is wakker geflagen, of afgeklopt.
 Se peigner, v. r. Zich kemmen, zich kammen.
 PEIGNEUR, ou Cardeur de laine, f. m. Wolkammer, ('t laafte is, wolkaarder.)
 PEIGNIER, f. m. Faifeur de peignes. Kammemaker, kammeverkooper.
 PEIGNOIR, f. m. Sorte de petit manteau de toile. Een kamdoek. Een doek waar op men zich kempt.
 Peignoir de nuit. Een nachthalsdoek, een nachthalsmantel.
 PEIGNURES, f. f. pl. Uitskamfel van haar, uitgekamt haar.
 PEINDRE, v. a. Schilderen, afbeelden, afmaalen.
 Peindre d'après nature. Naar 's leven fchilderen.
 Peindre en mignature. Met waterverf fchilderen.
 Peindre en paiffage. Een landschap fchilderen.
 * Il portoit fa douleur peinte fur le front. Zyne droefheit zag hem ten wezen uit, of was hem op 't aangezigt gemaakt.
 * Peindre les choses dans les descriptions qu'on fait. De dingen in hunne befchryvingen afbeelden, afmaalen, of afchilderen.
 * Il est fait à peindre. C'est-à-dire, il est bien fait. Hy is fchilderachtig, of fchilderfchoon; hy is zoo fchoon dat men hem fchilderen zou. Hy is wel gemaakt, of heel fchoon.
 † C'est pour l'achever de peindre. C'est-à-dire, c'est pour achever de le perdre. 's Is om hem voort in den grondt te helpen.
 † Cela vous va à peindre. Cela vous sied très bien. Dat staat u fchilderachtig. Dat staat u heel wel, of wonder wel.
 Peint, peinte, adj. & part. Gefchildert, afgebeeldt, afgemaalt.
 PEINE, f. f. Travail. Moeite, ar-

beids.
 Perdre fa peine. Vergeeffche: arbeid doen.
 Peine. Tourment. Soin, inquietude. Quelling, verdriet, angst, zorg, bekommernis, onrust.
 Faire, ou donner de la peine à quelqu'un. Iemant moeite aandoen, iemant moeilijyk vallen, of moeilijyk maaken.
 Tirez-moi de la peine où je fuis. Help my uit den angst, of uit de bekommernis waar in ik ben.
 Peine. Châtiment. Straffe, breuke, boete, verbeerte.
 Peine corporelle. Lyffstraffe.
 Peine pécuniaire. Geldtboete.
 Les peines des damnez. De straffen der verdoemden.
 Peine. Danger. Gevaar, zorge, ongemak, moeilijykheit, benauwtheit, ongerustheit, verdriet, angst, kommer, bekommering.
 Mettre quelqu'un en peine. Iemant in zorge, benauwtheit, of angst brengen; iemant benauwt, beangst, of angstig maaken.
 Se mettre en peine de &c. C'est se foucier. Zich bekommeren. Bezorgt, beangst, en bekommert zyn. Zich bemoeijen, het zich aantrekken.
 A peine, adv. Nauwelyks, byna, bykans.
 A peine avoit-il ouvert la bouche. Nauwelyks had hy den mond opgedaan, of geopent.
 A peine de. Sur peine de. Onder straffe van, op straffe van.
 A peine d'être exclus. Onder straffe van uitgesloten te worden.
 A grand peine, adv. Bezwaarlyk, met groote moeite.
 Sur peine. Op straffe.
 Défendre sur peine de la vie. Op lyffstraffe, of levensstraffe verbieden.
 Ordonner sur peine de damnation. Beveelen op straffe van verdoemnisse.
 Sous peine. Onder straffe.
 Cela est défendu sous peine de mort. Dat is den hals, of onder straffe van de doot verboden.
 PEINER, v. n. & a. Faire avec peine. Zich pynigen. Met groote moeite, of arbeids iets doen, veel moeite hebben, of aanwenden als men iets maakt.
 Il peine fort lorsqu'il fait des vers. Hy pynigt zich zeer, hy heeft groo-

te moeite, of 't kost hem veel moeite als hy vaerzen maakt.
 Se peiner, v. r. Prendre de la peine. Veel moeite neemen, veel arbeid. en vlyt aanwenden.
 C'est un garçon qui se peine beaucoup. Dat is een jongen die heel vlytig is.
 PEINTRE, f. m. Een schilder.
 PEINTURE, f. f. Art de peindre. Schilderkunst; 't fchilderen, de kunst van fchilderen.
 Peinture. L'ouvrage du peintre. Schildery, fchilderwerk.
 Peinture à huile. Een fchildery met olieverf gefchildert.
 Peinture en détrempe. Een fchildery met lymgrondt.
 Peinture en fraiïque. Schilderwerk in natte kalk.
 Peinture sur le verre. 't Glasfchilderen, 't glasfchryven, 't fchilderen op 't glas.
 Peinture en émail. Gebrandt fchilderwerk. Schilderwerk in amaus, of in doorvlamfel.
 Peinture. Tableau. Schildery. Een stuk fchildery.
 * Peinture. Description. Affchildering, afbeelding, befchryving.
 * Il fit une peinture fort vive de fa personne. Hy fchilderde hem heel levendig af; hy maakte eene heel levendige afbeelding van hem.
 † Brave en peinture. Faux brave. Blaaskaak; fnorker, opfnyder, zwetzer, fchaduwwechter.
 † General en peinture. Een bloß fchyter van een Veldtheer, of Generaal. (Eigentlyk, Een Veldtheer in fchildery.)
 Peinture. Carte d'une certaine couleur. Een speelkaars van eene zekere verwe, roodt, of zwart.
 PEINTURER, v. a. Kladschilderen, grof fchilderen; met de grove quast fchilderen; verwen.
 Peinture, peinturée, adj. & part. Qui n'est couvert que d'une couleur. Geverft, geverwt, met enerlei verwe gefchildert.
 Plancher peinturé de jaune. Een zollder die geel geverft is.

PEL.

† PELADE, f. f. Mot injurieux qui se dit des volez. Lazerus. Lazerye, hoofsfchurft. Een smantswoordt dat de pokkigen wordt toegedreven.

PELAGE, *f. m.* 't Haair van eenige dieren.
 PELATRE, *f. m.* 't Bledt van een aschup.
 PELLE, *pène, f. m.* (Terme de Serurier.) De schoot, of de tong van een slot.
 Pèle, pelle, *f. f.* Instrument de bois. Een schup, of schip. Een hout schup.
 Pèle à feu. Aschup, vuurschup.
 PELEE, *f. f.* Pècin la pèle. Een schup vol.
 Pèce de feu. Een schup vol vuur, of vol vier.
 PEE-MELE, *adv.* Confusément. Veruurt, over hoop, onder malkander, onder een, vermengt, in wanorde, in 't honderdt.
 Entrer pèle-mêle dans une ville. Over hoop in een stad dringen.
 PELER, *v. a.* Oter le poil. Oter l'écorce. Schrabben. Het haair afdeelen. Affschillen, aspellen, schellen, doppen, uiddoppen, schillen, of pellen.
 Peler un cochon de lait. Een speenverken schrabben.
 Peler une pomme. Een appel schellen.
 Peler des amandes. Amandelen pellen.
 Peler l'osier. Teen schillen.
 Pelé, pelée, *adj. & part.* Gepelt, geschelt, kaal gemaakt, afgeschraapt.
 Cochon de lait pelé. Een geschrapt speenvarken.
 † Pelé, *f. m.* (Terme injurieux.) Qui a la tête fort dégarnie. Kaalkop, kaalhoofd. Een die 't haair uitgevallen is.
 † Pelé. Homme de nulle considération. Een slecht onwaardig, of verachtelyk mensch.
 PELLERIN, *f. m.* Bedevaart-reizer, Pellegrin, een die in pelgrimage gaat.
 † C'est un bon pèlerin. C'est un bon compagnon. 't Is een lustige/snaak, of een vrolyke vent, een koddig kerel.
 Je connois le pèlerin. (Prov.) Ik kenne den vent, of den snaak. (Een spreekw.)
 PELLERINAGE, *f. m.* Bedevaart. Pelgrimage.
 Aler en pèlerinage. Een bedevaart doen, in bedevaart gaan.
 PELLERON, *f. m.* Petite pèle. Een luktters schupje om 't klein goed mee in den oven te schieten.

PELETEE, *f. f.* Een schup vol, een spā vol.
 PELETERIE, *f. f.* Marchandise de Péletier. Bontwerk, bontwerkery, bontkoopmanfchyp.
 PELETIER, *f. m.* Péletier fourreur. Bontwerker, Peler, een koopman in bontwerk.
 PELICAN, *f. m.* Oiseau acatique. Pellikaan. Zekere watervogel.
 Pélican. Sorte de vaisseau Chimique. Zeker vat der stoffcheidinge.
 PELISSON, *f. m.* Sorte de jupe de peaux. Een bonte rok, een bonte pels.
 PELLE. Voyez Pèle.
 PELLICULE, *f. f.* (Terme d'Anatomie.) Vellekje, huidtje, velcken, huideken. (Een woordt der Ontleedkunde.)
 PELOIR, *f. m.* Een zeeleerbereiders rolhout, of mangelstok.
 PELOTE, *plote, f. f.* Boule de nége. Een sneeuwbal.
 Jetter une pelote de nége à quelque servante. Een meidt met een sneeuwbal smyten.
 Pelote, *plote.* (Terme de Chandelier.) Coton en forme de pelote. Een klouwen, of klurwen kattoen.
 Pelote, *plote à mettre des épingles.* Een speldekussen.
 Pelote. Etoile au front d'un cheval. Een kol voor 't hoofd van een paerdt.
 PELOTOT, *ploter, v. n.* Jetter des pelotes de nége. Met sneeuwballen smyten, of gooijen.
 Peloter, *ploter.* (Terme de jeu de paume.) In de kaatsbaan alleen uit vermaak spelen.
 Peloter, *ploter.* Jetter de petites pelotes de mangeaille aux poissons pour les amorcer. Aazen, de visch aazen, kleine bolletjes deeg voor de visschen werpen om ze aan te lokken.
 † Peloter, *v. a.* Rosser. Affmeeren, afschaalen, afrossen, afklouwen, afrouwen.
 PELOTON, *ploton, f. m.* Maniere de petit couffinet où l'on met des épingles. Een speldekussentje dat men op zy draagt.
 Peloton. Le fond de la bale lié avec la ficelle. Het haair van den bal daar 't leër om is genaait.
 * Peloton. (Terme de guerre.) Een trop weethnichten, of weervolk.
 Le mot de peloton se dit aussi de la

cavallerie. Het woordt trop, (een onduitsch woordt,) wordt ook van de ruitery gezeit.
 * C'est un peloton de graisse. C'est à dire, fort gras. Dat is een enkele klomp vet; dat is heel vet.
 Peloton de neige. Een sneeuwbal.
 PELUCHE, *f. f.* Sorte de panne à grand poil. Duffels, ruige baai.
 Peluche. (Terme de Fleuriste.) De flurweels zachsigheit van de klapperrooze.
 PELUCHE', peluchée, *adj.* (Terme de Fleuriste.) Fluweelachtig, fluweelig.
 Anemone peluchée. Eene flurweelige klapperrooze.
 PELURE, *f. f.* La peau des fruits. La peau du fromage. De schil, of schel der vruchten. De korst van de kaas.

PEN.

† PENARD, *f. m.* Vieux penard. Vieillard cassé. Een oudt kreupel man, een zwak oudt man.
 PENATES, *f. m. pl.* Huisgoden der Heidenen.
 † PENAUD, *penaude, adj.* Confus. Beschaamt, schaamroot.
 † Il demeure tout penaud. Hy stont heel beschaamt, of wierd heel schaamroot.
 PENCHANT, *pencher.* Voyez penchant &c.
 PENDABLE, *adj.* Qui mérite la corde. Hangwaerdig, galgwaerdig, stropwaerdig, die, of dat de strop verdient, of de galg waerdig is.
 C'est un cas pendable. Dat verdient de galg; daar staat de galg op.
 PENDANT, *f. m.* Les deux parties du baudrier, ou du ceinturon par où passe l'épée. De hangstukken van een draagbands.
 Pendans d'oreilles. Oorstersels, hangjuweelen aan de ooren.
 Pendant de clefs. Een sleutelreeks, een sleutelriem, of sleutelring.
 Pendant de montre. De steel van een zakuurwerk.
 Pendant, *ou flamme.* (Terme de mer.) Een wimpel op een schip.
 Pendant, *pendante, adj. & part.* (Terme de Palais.) Qui n'est pas encore jugé. Hangende, onbesticht, onbeslecht, 't geen noch niet uitgewezen is.
 Procès pendant à la Cour. Een geding dat voor 't Hof hangt.
 Pendant. (Sorte de Préposition.) Durant.

rant. *Gedurende, onderwyl.*
 Pendant ce temps là. *Gedurende dien tyds.*
 Pendant que. (*Sorte de conjonctive.*) Tandis que. *Terwyl, onderwyl, middelerwyl, ondertuffchen dat.*
 Pendant qu'on lisoit. *Terwyl men las.*
 Pendant qu'on imprime des livres on n'a guere d'argent. *Terwyl men boeken drukt is men fchraal van geld, of heeft men weinig geld.*
 † PENDARD, *f. m.* Coquin, fripon, scélérat. *Galgap, galgaas, fchobbejak, hangbaft, fchelm, guis, verrader, deugniet.*
 † Pendarde, *f. f.* Méchante, friponne. *Vodde, varken, beeft. Een ondeugend vrouwmenfch.*
 PENDELOQUE, *f. f.* Morceau de cristal taillé en poire. *Een kristalle oorfeffel langwerpig, of poerswyze geflopen.*
 † PENDILLER, *v. n.* Etre pendu à quelque chose. *Hangen. Ergens aan opgehangen zyn.*
 † Sa chemise pendilloit hors de ses culottes. *Zyn hemds hing uit zyn broek.*
 PENDOIR, *f. m.* (*Terme de Charcutier.*) Een hanger, een souw waar aan men 's fpek ophangt.
 PENDRE, *v. a.* Atacher en haut. *Ophangen, hangen.*
 Pendre une cloche. *Een klok ophangen.*
 Pendre. Etrangler à une potence. *Hangen, ophangen, aan een galg hangen, opknoopen, met de koorde ftraffen dat 'er de doods volgt.*
 † Dire pis que pendre. Dire toute forte d'injures. *Ergers als hangen zeggen. Alle fcheldtwoorden uitbraaken.*
 † Pendre l'épée au croc. Quiter le métier des armes. *Den degen aan den wandt hangen. Den krygsdienft verlaaten.*
 Se pendre, *v. r.* S'étrangler. *Zich verhangen, zich verworgen.*
 Pendu, penduë, *adj. & part.* Opgehangen, gehangen, opgeknoopt.
 Lard pendu. *Opgehangen fpek.*
 Femme penduë. *Een gehangen wyf.*
 * Procès pendu au croc. Procès qui ne fe poursuit plus. *Een rechtzaak die aan den fpyker hangt, of die niet vervolgt wordt.*
 Pendu, *f. m.* Celui qui a été étranglé à la potence. *Een gehangene. Een die aan een galge is opgehangen.*
 Les corps des pendus en France appartiennent au bourreau. *De lyken, of ligchaamen der gehangenen in*

Frankryk komen den beul toe.
 PENDULE, *f. f.* Sorte d'horloge. *Een hangwerk, een flingeruurwerk (door den heere Huigens uitgevonden.)*
 Pendule de poche. *Een flinger zakuurwerk, een flingerwerk.*
 Pendule, *f. m.* Certain ressort de montre. *'s Slingerzyxer van een flingerwerk.*
 PENE. *Voyez penne.*
 Pène. (*Terme de Serrurier.*) *Voyez péle.*
 PENES, *f. f.* Bouchons d'étaupe qui servent à goudronner le vaisseau. *Proppen van werk om een fchip te ftoppen.*
 * PENÉTRATION, *f. f.* Lumière d'esprit, intelligence. *Scherpzinnigheid, fpuisvinnigheid, fchrandereit, doordringentheit van verftand, of van oordeel.*
 PÉNÉTRER, *v. a. & m.* Entrer avant. Percer. *Doordringen, indringen. Doorgaan.*
 Pénétrer juſques au cœur du païs. *Tot in 't harte van 't landt dringen.*
 * Pénétrer juſqu'au fanctuaire. Découvrir les ſecrets les plus cachez. *Tot in 't beilidom doordringen: De verborgenſte geheimen ontdekken.*
 La pluie a pénétré mon manteau. *Myn mantel is doorgeregent; eigentlyk, de regen is door myn mantel gedrongen.*
 * Pénétrer. Outrer, toucher de paffion. *Raaken, beweegen, ontroeren, de hartstogten rooven.*
 * Elle avoit le cœur pénétré de ces tristes nouvelles. *Haar hart was over deeze droevige rydingen zeer geraakt, of ontroert.*
 * Pénétrer. Concevoir, approfondir. *Doorgronden, bevatten, begrypen, doorzien, grondig kennen, weeten, of verftaan; een grondige kenniffe van hebben.*
 * Pénétrer les deſſeins de ſes ennemis. *De aanſlagen zynor wyanden doorgronden, of doorzien.*
 PENIBLE, *adj.* Dificile, fatigant. *Zwaar, moeiljk, verdrietig, laſfig, zwaarwigtig, van zwaare uitvoering.*
 Ouvrage pénible. *Een zwaar, of moeiljk werk.*
 † PENIL, *f. m.* (*Vieux mot burleſque.*) La partie qui eſt au deſſus des parties naturelles. *'s Bovenſte van de ſchamelheit.*
 PÉNINSULE, *f. f.* Préſque-île. *Een half eilands.*

PENITENCE, *f. f.* Repentance, douleur de nos péchez. *Berouw, boetvaardigheid. Boete, boetpleeging, ſtraffe, leetſchap, leetwezen. Droefheit over de zonden.*
 Faire pénitence de ſes péchez. *Berouw over de zonden hebben, boetvaardig over zyn zonden zyn.*
 Impoſer une rude pénitence. *Eene harde ſtraffe, of boete opleggen.*
 Pénitence, *f. f.* L'un des ſept Sacrements de l'Eglise Romaine. *De Boete. Een van de zeven Sakramenten der Roomſche Kerke.*
 Le Sacrement de Pénitence. *Het Sakrament van Boete.*
 PENITENCERIE, *f. f.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) 's Hof, of de vierſhaar van des Biſſhops Stadthouder in de Roomſche Kerke.
 PENITENCIEL, *penitentielle, adj.* Qui regarde la pénitence. *'s Geen op de boete, op de boetvaardigheid, of 's berouw der zonden zies.*
 Pſeaumes pénitenciaux. *Boetſpalmen.*
 PENITENCIER, *f. f.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Een Stadthouder des Biſſhops in de Roomſche Kerke, die opperbiſchvader over de zwaarſte gevallen des gewetens is.
 PÉNITENT, *penitente, adj.* Qui a dela douleur de ſes péchez. *Boetvaardig, bedroeft over zyne zonden.*
 Fille pénitente. *Een boetvaardige dochter.*
 Pénitent, *f. m.* Celui qui ſe repent d'avoir offenſé Dieu. *Boeteling. Boetvaardige. Een die berouw van zyn zonden heeft, of dien 's berouw dat by tegen Gods miſdaan heeft.*
 Pénitens du tiers ordre. *Religieux du tiers ordre de S. François. Monniken van de derde Order der Franciscaanen, of Minnebroederen.*
 Pénitente, *f. f.* Een boetvaardige zondares.
 PENNACHE, *pennacher. Voyez panache &c.*
 PENNE, *f. f.* Grosse plume d'oifeau de proie. *Een ſlagveer, ſlaggen, of ſchacht van een roofvoegel.*
 PENON, *f. m.* (*Terme de Blaſon.*) Armoire. *Een wapen, een wapenſchildt.*
 PENSEE, *f. f.* Action de l'eſprit. *Gedachte, denking, werking van 't verſtand, of der ziele.*
 Pensée. *Sentiment, opinion. Deſſein. Gedachte, gevoel, meening, voor-*
 Dddd

nemen, toelegh.
 Ce n'est pas là ma pensée. *Dat is myne gedachte, of myn gevoelenniet.*
 Cela lui fit avoir d'autres pensées. *Dat bragt hem tot andere gedachten, of tot eene andere meening.*
 Etre en pensée. Etre pensif. *In gedachten zyn.*
 Pensée. Révolution. *Gedachte. Voorzemen, opzet, besluit.*
 Voilà une forte pensée que vous avez prise. *Gy hebt daar een dwaas opzet, of besluit genomen.*
 Le Seigneur connoit toutes nos pensées. *De Heer kent alle onze gedachten.*
 Pensée. (Terme de Peinture.) Een gedachte, een ruuw ontwerp van een schildery.
 Pensée. Sorte de fleur. *Drieverwige violetteloom.*
 PENSER, *v. a. & n.* Avoir quelque pensée. *Denken, eenige gedachte hebben, overleggen, overweegen.*
 Penser. Croire, songer. *Denken, gelooven, acht op slaan, acht op geeven, op letten.*
 Je ne pensois pas à faire un livre. *Ik dacht niet, of hadde geen gedachten om een boek te maaken.*
 Penser à ses affaires. *Om zyne zaken denken, op zyne dingen letten. Acht op zyn dinen slaan, zyn dingen waarneemen, of in acht neemen.*
 * A quoi pensez-vous? *Waar dacht gy om? Waar op dacht gy?*
 Penser. *Ce mot veut dire, il s'en est peu falu. Ateenen, denken, dit betekent, dat het luttel, of weinig scheelde.*
 Il a penie mourir. *Hy dacht te sterven.*
 Penser, *f. m.* (Vieux mot.) Voyez pensée.
 Penier. Voyez pancer.
 PENSIF, *pensive, adj.* Qui songe, qui réve. *Denkende. In gedachten, peinzende, mymerend.*
 Etre tout pensif. *Heel in gedachten, of opgetrokken in gedachten zyn.*
 PENSION, *f. f.* Ce qu'on donne pour être logé, nourri, &c. *Teergeldt, kostgeldt, 't geen men voor de kost en huisvesting geeft.*
 Etre en pension. *In de kost zyn.*
 Pension. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Het derde deel der inkomsten van een geestelyk ampt, dat aan eenig geestelyk persoon toegelegd wordt.*
 Pension. Ce qu'un Roi, ou un Sou-

verain donne par an ou par mois à quelqu'un pour être dans ses intérêts. *Loon, wedde, belooning; onderhoudt, bezolding, jaarloon, maandgeldt, eergift, 't geen een Vorstiemant allejaar, of ter maants geeft die in zynen dienst is.*
 Il tire pension du Roi. *Hy trekt onderhoudt, of een wedde van den Konink.*
 Pension. L'Eglise donne des pensions aux pauvres. *Onderhoudt. De kerk geeft den armen onderhoudt.*
 PENSIONNAIRE, *f. m.* *Stadts raadsgiver, raadsman, loontrekend raadsman; Stadts, of Landts raadsheer, beloont raadsheer. Pensionnaris.*
 Pensionnaire, *f. m. ou f.* Celui ou celle qui paie pension pour être logé, nourri, &c. *Kostganger, kostganger, kommentiaal. Een die by iemand in de kost gaat.*
 Pensionnaire. Celui, ou celle qui reçoit pension. *Loontrekker. Een die eenig loon van een Vorst, of Staat trekt.*
 Pensionnaire, *f. m.* Officier qui a soin des intérêts d'une ville. *Raadsman, of Voorstander van 't belang eener stad.*
 Le Pensionnaire d'Amsterdam. *De Raadsman, of Voorstander der stad Amsterdam.*
 On appelle en Hollande Conseiller Pensionnaire de Hollande, le premier Ministre, qui fait les propositions dans les assemblées des Etats de la Province. *Men noemt in Hollandt Raadt Pensionnaris van Hollandt den eersten Denaar van Staat, die de voorstellingen in de Vergaderinge der Staten van de Provincie doet.*
 PENTAGONE, *f. m.* Figure de cinq côtes. *Een vyfhoek.*
 PENTAMETRE, *adj.* Qui a cinq piez. *Vyfvootig, dat vyf voeten heeft. (Dit wordt van vaerzen gezegt.)*
 Vers pentamètre. *Een vyfvootig vaers.*
 PENTE. Voyez pante.
 PENTECOTE, *f. f.* Fête de l'Eglise. *Pinxteren, 't Pinxterseest. Een vierdag der Kerke.*
 La pentecôte est passée. *Pinxteren is over, of is voorby.*
 PENULTIME, *adj.* Qui est avant le dernier. *Op een na de laatste.*

PEP. PEQ.

PEPIE, *f. f.* Maladie qui vient sous le bout de la langue des poules. *Do pip die de boenders krygen.*
 Arracher la pépie. *Van de pip snyden.*
 Pépie. Maladie qui vient à la langue des oiseaux de fauconnerie. *Do pip die de jagtvoegls onder de tong krygen.*
 PEPIER, *v. n.* Ce mot se dit du cri naturel des moineaux. *Tielpen, sielpen. Dit wordt van de mussen gezegt.*
 PÉPIN, *f. m.* Maniere de grain dans le Cœur de certains fruits. *De kern, of korrel van zommige vruchten.*
 Semer des pépins. *Korrelen zaaijen.*
 On dit qu'un Empereur s'étrangla avec un pépin. *Men zegt dat een Keizer aan een korrel stikte.*
 PÉPINIERE, *f. f.* (Terme de Jardinier.) *Plantsoen, entery, quekery, plantagie van jonge boomen.*
 Faire une pépiniere de poiriers, de pommiers, &c. *Eene entery van seere boomen, van appelboomen, enz. maaken.*
 * L'Académie est la pépiniere des beaux esprits. *De Akademie is de queeschool der scaaije vernuftigen, of verstanten.*
 PÉPINIERISTE, *f. m.* (Terme de Jardinier.) *Boomqueeker, queker van enteryen. (Een Hoveniers woordt.)*
 Pépiniériste, *adj.* *Die zig met het enten en queeken van jonge boomen bemoeit.*
 Jardinier pépiniériste. *Een boomman. Een queeker van boomen. Een man die zich met enteryen en quekeryen van boomen bemoeit.*
 PEQUE. Voyez pecque.

PER.

* PERÇANT, *perçante, adj.* Violent. *Gestreng, streng, vinnig, scherp, sel.*
 * Un hiver perçant. *Een strenge, of selle winter.*
 * Perçant, *perçante.* Pénetrant, *Scherpzinnig, schrand, doorziende, scherpsende, doordringende, sneedig.*
 * Esprit perçant. *Yeux perçans. Een schrand verstant. Scherpsziende ogen.*
 PERCE. (Ce mot ne se dit pas seul.) *Mettre du vin en perce. Wyn ontsteecken,*

steeken, wym opsteeken.
PERCE-LETTRE, *f. m.* Een brief-priem.
PERCE-NEGE, *f. f.* Fleur. Zekere wiste winterbloem.
PERCE-OREILLE. Sorte d'infecte. Een oorworm.
PERCE-PIERRE, *f. f.* Plante. Steenbreeke, bevernel. Een gewas.
PERCEPTION, *f. f.* (Terme de Philosophie.) Action de connoître & d'appercevoir par l'esprit & par les sens. *Bevatting, begrip.*
Perception. (Terme de Palais.) Recolte. *Ontfangst, inzameling.*
PERCER, *v. a.* Faire un trou. Booren, doorbooren, een gas maaken. *Doorsteeken.*
Percer un ais. Een plank doorbooren.
Percer à jour. Een gas maaken.
Percer d'un coup d'épée. *Mot een rapier, of degen doorsteeken.*
Percer du vin. Mettre du vin en perce. *Wyn ontsteeken, of opsteeken.*
Percer un tonneau de biere. Een son bier opsteeken.
Percer. Pénétrer. *Doordringen, door heen dringen.*
La pluie a percé mon chapeau. *Myn hoedt is doorgergent, eigentlyk; de regen is door myn hoedt gedrongen.*
Percer. Faire des ouvertures de portes & de fenêtrés. *Deuren, glazen, en vensters in een huis maaken.*
Maison bien percée. *Een luchtig huis, een huis vol glazen en vensters, of dat veel glazen, en vensters heeft.*
Percer, v. n. (Ce mot se dit des dents.) Sortir. *Doorkomen, voortkomen.* (Dit wordt van de tanden gezegt die de kinderen krygen.)
Les dents commencent à percer à cet enfant. *De tanden van dat kind beginnen door te komen.*
 * **Percer.** Prevoir. *Indringen, inzien, doorzien, voorzien.*
 * **Percer dans les suites d'une affaire.** *De gevolgen van een zaak doorzien, of voorzien.*
Percer. (Terme de Chasse.) C'est lorsqu'une bête court sans s'arrêter quand elle est chassée. *Doorkoopen, vluchten zonder ophouden, of stilstaan.* (Dit wordt van 't wildt gezegt als 't gejaagt wordt.)
Percer. (Terme de chasse.) Entrer dans le fort. *Zich in een dicht bosch ver-schuilen.* (Dit wordt van 't wildt

gezezt.)
PERCEVOIR, *v. a.* (Terme de Palais.) Recevoir ou recueillir des fruits ou des revenus. *Inkomsten ontfangen, of verzamelen.*
PERCHANT, *f. m.* (Terme d'Oisielier.) Fen lokvogel, op den lym-slang.
PERCHE, *f. f.* Mesure de 18 oude 20 piez de Roi. *Een roede. Zekere maat des Koninks van 18 of 20 voeten lang.*
Perche. Een klee-slok, of klee-schafst.
Perche. Poillon de riviere. *Baars. Zekere rivieruisch.*
Perche. Toute forte de long baton. *Een lange stok, een lat.*
Se battre à coups de perches. *Malkander met lange stokken slaan.*
Perches. Les deux grosses tiges du bois de cerf. *De slang van 't gewicht van 't hert, de twee groote takken der hertschoornen daar de kleine aan vast zyn.*
Se PERCHER, *v. a.* (Ce mot se dit des oiseaux.) S'asseoir. *Zitten, gaan zitten, neêr zitten.* (Dit wordt van de vogelen gezegt.)
PERCHOIR, *f. m.* Le bâton de la cage où se perche l'oiseau. *Een stokje in een vogelkoi, waar op de vogel gaat zitten.*
PERCLUS, *percluse, adj.* Impotent. *Lam, beroert, geraakt, onmagtig.*
Etre perclus de ses membres. *Beroert in zyn leden zyn.*
Etre perclus d'un bras. *Een lammen arm hebben.*
 † **Avoir le cerveau perclus.** *Etre fou. Onsteld, of beroert in zyn hersenen zyn.* *Gek zyn.*
PERÇOIR, *f. m.* Villebrequin pour percer des muids. *Een zwik om vaten te ontsteeken.*
PERCUSSION, *f. f.* Instrument de percussion. *Een klinkend werktuig. Een slag.*
Les cloches sont des instrumens de percusion. *De klokken zyn klinkende werktuigen. Een tuig dat klank, of geluidt geeft.*
PERDANT, *f. m.* Qui perd au jeu. *Verliezer. Een die in 't spel verliest.*
Les gagnans & les perdans. *De winners en de verliezers.*
PERDITION, *f. f.* (Terme de piété.) Damnation. *Bederf, verderf, verdoemenis.*
Il fut cause de la perdition de son ame. *Hy was oorzaak van 't ver-*

derf zynor ziele.
PERDRE, *v. a.* Verliezen, quyt raaken.
Perdre son argent. *Zyn gelds verliezen.*
Il a perdu beaucoup de sang. *Hy is veel bloets quyt geraakt.*
 * **Perdre ses amis par sa faute.** *Zyne vrienden door eige schult verliezen.*
 * **Perdre. Ruiner. Décrier.** *Bederven, in den grondt helpen. In 't verderf brengen. D'eere beneemen, verdacht maaken.*
 * **Perdrequelqu'un.** *Iemant in 't verderf brengen, of helpen.*
 * **Perdre de réputation.** *Iemants eer en aanzien krenken, of beneemen.*
 * **Perdre. Consumer.** *Emploier mal. Verliezen, verquisten, qualyk aanleggen.*
 * **Perdre son temps.** *Zynen tyd ver-liezen.*
 * **Perdre ses pas.** *Eenen vergeeffchen gang doen.*
Perdre fa peine. *Vergeeffchen arbeid doen.*
 * **Perdre le sens.** *Devenir fou. Zyn zinnen, of verstandt verliezen. Zinneloos, of krankzinnig worden, gek worden.*
 * **Perdre.** Débaucher, corrompre. *Bederven, verleiden, in 't verderf brengen.*
 * **L'oisiveté perd la jeunesse.** *De ledigheid bederft de jonkheit, of door de ledigheid wordt de jeugt bedurven.*
 * **Perdre. Egarer.** *Verliezen, van iemant af dwaalen.*
 * **Il le perdit dans le bois.** *Hy verloor hem in 't bosch.*
 * **Perdre de vûë.** *Ne voir plus. Uit het gezicht verliezen, uit het oog quyt raaken; niet meer zien.*
 * **On le perd de vûë.** (Cela se dit de certains Auteurs.) *Men verliest hem uit oog; men kan hem niet de gedachte niet opvolgen.* (Dit wordt van zekere Schryvers gezegt.)
 * **Perdre la vie.** *Mourir. Het leven verliezen. Sterven.*
 * **Perdre le jour.** *Mourir. 't Levenslicht verliezen. Sterven.*
Se perdre, v. r. *Verloren worden, quyt raaken.*
L'argent se perd aisément. *'t Geldt wordt ligtelyk ver-looren.*
La mémoire se perd avec le temps. *'t Geheugen vergaet, of wordt ver-looren met den tyd.*
 Dddd 2

Se perdre. Périr. *Vergaan, omkomen, stranden.*
 Son vaisseau y a perdit sur la côte. *Zyn schip verging op de kust.*
 Se perdre dans un bois. *In een bosch verdwaalen, of verdoolen.*
 * Se perdre dans ses raisonnemens. *In zyn redenen verdwaalen. In zyne redeneeringen van den wegh raaken, of verwarren.*
 * C'est un homme qui se perd. *C'est-à-dire, qui se débauche, qui se ruïne. 's Is een mensch die zich verloorp, of die in zyn verderf loopt. Dat is, die een ongebonden leven leit.*
 Perdu, perduë, *adj. & part.* Verloren, voorby gegaan.
 Argent perdu. *Ocasión perduë. Verloren geld. Een verlore gelegenheit. Eene gelegenheit die voorby is.*
 Fille perduë. *Fille débauchée. Een hoer, een ondeugend vrouwmensch.*
 Tu es perdu. *C'est fait de toi. Gy zyt verloren. 's Is met u gedaan.*
 Enfants perdus. *Waaghalzen, soldaaten die 't eerste vuur moeten uitstaan, of 't eerste spits der vyanden afbyten.*
 Sentinelle perdu. *Verloren schilddwacht.*
 PERDREAU, *f. m.* Jeune perdrix. *Een jong veldhoen, een jonge patrys, een patryse.*
 PERDRIGON, *f. m.* Sorte de prune. *Zekere slag van een pruim.*
 PERDRIX, *f. f.* Oiseau. *Veldhoen, patrys.*
 Perdrix rouge. *Een roodë patrys.*
 Perdrix grise. *Een grauwe patrys.*
 Perdrix fumet. *Een geurige patrys, of d'e een aangenaame reuk heeft.*
 PERDURABLE. *(Vieux mot.)* Voyez permanent.
 PÈRE, *f. m.* Vader.
 Père putatif. *Een gemeente, of vermeende vader.*
 Père de famille. *Vader des huisgezins.*
 Beau-père, *f. m.* Schoonvader, stiefvader.
 Grand-père, *f. m.* Grootvader.
 * Homeie est le père des Poëtes. *Homeet is de vader der Dichteren.*
 Père Nourissier. *Voedster vader, minnevader.*
 * Père des pauvres. *Armenvader, Armeester, vader over de armen, bezorger der armen.*
 Le père Correcteur. *De kloosterwoogds der Minnebroederen.*
 Le père Recteur. *D'Oppervoogds van*

een klooster der Jesuiten.
 Le père Gardien. *De Kloosterwoogds der Grauwmonniken.*
 Le père maître. *Een opzichter over de nieuwelingen der Grauwmonniken.*
 Pères de l'Oratoire. *Sorte de Religieux. De vaders van 's Oratoire. Zekere Geestelyken in de R. Kerke.*
 † C'est le père aux écus. *C'est un homme qui a beaucoup d'argent. 's Is een geldige, of vette vogel. 's Is een man die schryven, of die veel geldts heeft. 's Is een man die heel ryk is.*
 PEREMPTION D'INSTANCE, *(Termes de Palais.)* Verzuim van 's recht, verzuiming, of aflasing eener zaak.
 PEREMPTOIRE, *adj. (Termes de Pratique.)* Décisif. *Beslechtelyk, beslissende, uitspraakelyk, eindelyk, uiterste.*
 Sentence peremptoire. *Een beslechtelyk, of eindelyk vonnis.*
 PEREMPTOIREMENT, *adv.* *Op eene beslechtelyke, of beslissende wyze.*
 PERFECTIO, *f. f.* *Volmaaktheit, volkomenheit, voltooiing.*
 Ateindre à la perfection. *De volkomenheit bereiken, tot de volmaaktheit komen.*
 Travailler à la perfection d'une langue. *Aan de voltooiing eener taale arbeiden.*
 PERFECTIONNER, *v. a.* *Rendre plus parfait. Volmaaken, volkomen maaken, voltooijen, volvoeren.*
 Se perfectionner, *v. r.* *Se rendre plus parfait. Volmaaker worden, in volmaaktheit toeneemen, naar de volmaaktheit staan, of trachten.*
 PERFIDE, *adj.* *Traître. Ontrouw, trouwloos, ongetrouw, verrader(sch).*
 PERFIDEMENT, *adv.* *Trouwlooslyk, ontrouwelyk, ongetrouwelyk.*
 Trahir perfidement. *Trouwlooslyk verraden.*
 PERFIDIE, *f. f.* *Trahison. Trouwloosheit, ontrouw, ongetrouwheit.*
 Il m'a fait uns perfidie. *Hy heeft my eene trouwloosheit getoont, of my eene trouwloosz srek gespeelt.*
 PERGOUTTE, *f. f.* *Fleur. Zekere witte bloem die naar een madelievagelyk.*

PERICARDE, *f. m.* *Membrane dont le cœur est revêtu. Harzevlies, harzezakje, vlies dat het hart bedekt.*
 PERICLITER, *v. n.* *(Mot qui n'est pas fort usité.)* *Courir risqué. Waagen, gevaar loopen, in gevaar, of in de waagschaal stellen.*
 PERICRANE, *f. f.* *(Termes d'Anatomie)* *Membrane qui environne le crâne. Bekkemeekvlies, 's pannenvlies; vlies van 't bekkemeel, of der hersenpan.*
 PERIDOT, *f. m.* *Sorte de pierre précieuse. Een groenachtige kostelyke steen.*
 PERIER, *f. m.* *Oiseau qui ressemble à une alouëtte. Zekere vogel die naar een leeuwvlieg gelykt.*
 PERIGEË, *f. m.* *(Termes d'Astronomie.)* *Naaste punt.* *(Een woordt der Sterrekunde.)*
 PERIL, *f. m.* *Danger. Gevaar, noodt, perykel.*
 Etre dans un péril éminent. *In een groot gevaar zyn.*
 Je prens cela à mes périls. *C'est-à-dire, à mes risques. Ik neem dat voor myn rekening, of op myne rekening, of ten mynen laste.*
 PERILLEUX, *périlleux*, *adj.* *Gevaarlyk, zorgelyk.*
 Une entreprise des plus périlleuses. *Een van de zwaarste, gevaarlykste, of zorgelykste ondernemingen.*
 Saut périlleux. *Een gevaarlyke sprong.*
 PÉRIMÈTRE, *f. m.* *(Termes de Géométrie.)* *Omkeek, omkring.* *(Een woordt der Landmeetkunde.)*
 PÉRINE', *f. m.* *De plaats tusschen den aars en de schaamdeelen, daarmede de insnyding doet om den steen uit de blaas te haalen.*
 PÉRIODE, *f. m.* *Le temps durant lequel un autre fait son tour. De omloop eener sterre.*
 Période, *f. m.* *La fin. Het einde, het endt.*
 Etre au dernier période de sa vie. *Op het einde van zyn leven zyn.*
 Période, *f. f.* *(Termes de Rétorique.)* *Volzin, een volkomen zin, of uitgang eener reden.*
 Période de trois membres. *Een driedigge zin.*
 PÉRIODIQUE, *adj.* *Harmonieux. Welluidende, overeenstemmende.*
 Discours périodique. *Een welluidende, of welgeschikte reden, een reden die wel klinkt, en 's gehoor froelt.*

Périodique. (*Terme d'Astronomie.*) Omloop, rondtloop, zekere tyd waar in iets rondt loopt.

PERIOSTE, *f. m.* La membrane qui couvre les os. 's Beenruies. 's Vlies 's geen hat been bedekt, of over 's been legt.

PERIPHERIE, *f. f.* (*Terme de Géométrie.*) Omtrek, buitenrondt. (Een woordt der Landmeetkunde.)

PERIPHRASE, *f. f.* Circumlocution. Omspraak, omschryving, verbreding, uitbreiding, eene uitbreidende reden.

PERIPHRASER, *v. a.* Ufer de circumlocution. Een omspraak, of omschryving gebruiken.

PERIR, *v. n.* Aler en décadence. Se ruiner, se perdre. Vergaan, bedorven worden, vervallen, afnemen, afgaan, verlooren gaan, in verval komen, of raaken, omkomen.

A la fin tout périt. Eindelyk ging alles verlooren.

Maison qui périt. Een huis dat vervalt, of in verval komt.

Périr sur mer. Op zee vergaan.

Périr par le feu. Door 's vuur omkomen. Verbranden.

Périr de misère. Van elende vergaan.

PÉRISSABLE, *adj.* Vergankelyk, verliezelyk, broos.

Biens périssables. Vergankelyke goederen.

La vie périssable des hommes. Het broos, of vergankelyk leuen der menschen.

PÉRISTALTIQUE, *adj.* Kringswyze, als een kring.

Le mouvement péristaltique des intestins. De kringswyze beweeging der darmen.

PÉRITOINE, *f. m.* (*Terme d'Anatomie.*) 's Buikvlies, 's vlies dat den ganschen onderbuik bedekt. (Een woordt der Ontleedkunde.)

PERLE, *f. f.* Sorte de pierre précieuse. Een parel, of perel.

Perles de belle eau. Schoon gewaterde paerlen.

Perles blanches. Witte paerlen.

Collier de perles. Een parel snoer.

* C'est la perle des beaux esprits. 's Is de parel, of 's prik der wakere verstanden, of fraaije veruusten.

† Samuser à enfilet des perles. Pafser son temps inutilement. Zich

met beuselingen ophouden, zymen tyd onnuttelyk doorbrengen, of verquisten. (Eigentlyk, zich met paerlerygen ophouden.)

PÉRLE', *perlée*, *adj.* Embéli de perles. Bepaerelt, met paerlen bezet.

Croix perlée. Een bepaerelt kruis.

PERLURES, *f. f.* (*Terme de Chasse.*) De knobels aan 's gewigt van 's hert, of hertshoornen.

PERMANENT, *permanente*, *adj.* Durable. Geduurzaam, duurzaam, onvergankelyk, blyvende, bestendig, stantsvastig.

Rien ici bas n'est permanent. Niets is hier beneden bestendig.

PERMETTRE, *v. a.* Toelaaten, gohengen, gedoogen, bewilligen, toestaan.

Allez, je vous le permets. Ga, ik geve u verlof, of sta het u toe.

Permettre le mal. 's Quaadt toelaaten.

Permettez-moi de le châtier. Laat my toe hem te straffen, of te kastyden.

Permis, *permise*, *adj. & part.* toegelaaten, geoorloft, vry.

Choté permisé. Een geoorloofde zaak.

PERMISSION, *f. f.* Pouvoir. Privilège. Verlof, toelating, gedoging, magt, vryheit, recht, voorrecht.

Demander la permission de faire battre monnaie. Verlof verzoeken om geldt te mogen slaan.

PERMUTANT, *f. m.* Eclésiastique qui change son bénéfice avec un autre. Een Amptwiffelaar. Een Geestelyke die zyne bediening met eenen anderen wisselt, of ruilt.

PERMUTATION, *f. f.* Changement qui se fait d'un bénéfice avec un autre. Amptwiffeling, verwisseling van eene kerkelyke bediening met eene andere.

PERMUTER, *v. a.* Changer son bénéfice. Zyn ampt tegen een ander verwisselen.

PERNICIEUX, *pernicieuse*, *adj.* Schadelijk, verderfelyk, bederfelyk, heilloos.

Maxime pernicieuse. Een schadelijke grondregel.

Exemple pernicieux. Een schadelijk, of heilloos voorbeeldt.

PERNICIEUSEMENT, *adv.* Verderfelyk, op eene verderfelyke wyze.

PERONNELLE, *f. f.* Sotte & mal-

bâtie. Slechtshoofds, gekkin, doorenloopster, zottebel, makrol.

PEROQUET, *f. m.* Oiseau qui vient des Indes. Papegaai. Zekere Oostindische vogel.

Péroquet. (*Terme de mer.*) De bransleng op een schip.

Péroquet, ou voile de péroquet. Bramzeil, topzeil.

PERORAISON, *f. f.* Conclusion d'un discours oratoire. Besluit van een verhoog, of eene reden, (dat krachtig en beweeglyk moet zyn.)

PEROT, *f. m.* Sorte de baliveau. (*Terme des eaux & forêts.*) Een zelv, een jonge boom dien men niet afskapt. (Een Houtvefters woordt.)

PERPENDICULAIRE, *adj.* (*Terme de Géométrie.*) Rechtstandig, rechtsstaande, lootrrecht, lynrecht.

Perpendiculaire, *f. f.* Ligne perpendiculaire. Een rechtstandige lyn.

Tirer une perpendiculaire. Een rechtstandige lyn trekken.

PERPENDICULAIREMENT, *adv.* Rechtstandiglyk, rechtstandig.

PERPETRER. (*Vieux mot.*) Voyez Commettre.

PERPETUEL, *perpétuelle*, *adj.* Continuél. Qui est à vie. Eeuwig, altyddurende, gedurig, onophoudelyk. Voor 's leuen.

Mouvement perpétuel. Gedurige beweging.

La dignité d'Abé est perpétuelle. Des Abts waerdigheid is voor 's leuen.

PERPETUELLEMENT, *adv.* Incessamment. Altydt, geduriglyk, onophoudelyk, zonder ophouden, zonder verpoozing.

PERPETUER, *v. a.* Rendre perpétuel. Vereeuwigen, eeuwigen, of onsterfelyk maaken.

Perpetuer son nom. Zynen naam vereeuwigen. Zynen naam onsterfelyk maaken.

PERPETUITE', *f. f.* Gedurigheid, geduurzaamheit, altyddurendheit, eeuwigheit.

A perpétuité, *adv.* Pour toujours. Eeuwiglyk, voor altydt, of voor altoos, voor 's leuen.

PERPLEXE, *adj.* Irrésolu, chancelant. Verbaast, ontzet, bedeesd, beestert, radeloos, verbystert, onstelt, onzeker, twyfelachtig.

PERPLEXITE', *f. f.* Irrésolution. Inquietude. Verbaasheit, verbysterting, onsteltens, ontzetting, Dddd 3.

bedeeftheit, radeloosheit, onzekerheit.

PERQUISITION, *f. f.* Recherche. Doorzoek, onderzoek, navorsching, na'speuring.

Faire une exacte perquisition d'un crime. Een nauw onderzoek naar een misdadigt doon.

PERRETTE, *f. f.* Nom de femme. Pietermel. Een vrouwe naam.

‡ PERRICHON, *f. f.* Petite Perrette. Pieternelletje. Een kinder naam.

PERRON, *f. m.* Licu élevé devant un logis. Een hooge steene sloep voor een huis.

PERROQUET. Voyez Peroquet.

PERRUQUE, *f. f.* Haartooisfel, haairkap, gemaakt hoofdshaair. Pruik, paruik.

‡ Perruque à calote. Een pruik met een mutsie.

PERRUQUIER, *f. m.* Een pruikmaker.

Perruquière, *f. f.* Pruikmaakster.

‡ PERS, perse, *adj.* Groen-blauw.

PERSECUTER, *v. a.* Tourmenter. Vervolgen, lyden aandoen, verdrukken, plaagen.

Persecuter l'Eglise. De Kerk vervolgen.

* Persecuter. Importuner, presser. Vervolgen. Lastig vallen, geen rust laten, moeijelyk vallen, quellen.

* Les créanciers le persecutent. De schuldtreischers vervolgen, of plaagen hem, zy laten hem geen rust.

L'amour vous persecute-t-il? *Quelt u de liefde?*

PERSECUTEUR, *f. m.* Vervolger, verdrukker, onderdrukker, plager.

Persecuteur des fidèles. De vervolger der gelovigen.

‡ Un persecuteur d'oreilles; C'est-à-dire, qui fatigue l'oreille parce qu'il parle mal. Een queller, of quetzer der ooren; dat is, iemand die d'ooren verveelt om dat hy quaetlyk spreekt.

Persecuteurs. Vervolgers.

Nos passions sont nos plus grands persecuteurs. Onze distion zyn onze grootse vervolgers, of quellen ons 't meest.

PERSECUTION, *f. f.* Vervolging, verdrukking, onderdrukking.

Souffrir la persecution. Vervolging lyden.

L'Eglise a souffert dix persecutions.

De Kerk heeft tien vervolgingen uitgestaan.

PÉRSEVERANCE, *f. f.* Constance. Volharding, volstandigheid. Stantvastigheid.

PERSEVERER, *v. n.* Volharden, volstandig blyven, stantvastig zyn.

Perseverer dans sa resolution. In zyn voornemen volharden.

Perfévérant, perlévé ante, *adj.* Volhardend, volstandig, stantvastig.

PERSIL, *f. m.* Heibe. Pieterfelie, hoefjepe. Zeker kruuid.

Persil sauvage. Wilde pieterfelie.

PERSILLADE, *f. f.* Dat met pieterfelie is toebereidt.

Du beuf à la persillade. Offerveesch met pieterfelie toebereidt.

PERSILLE, persillée, *adj.* Groen beschimmelt. (Dit wordt meest van de kaas gezegt.)

PERSISTER, *v. n.* Perfévérer, demeurer ferme. Volharden, stantvastig blyven, aanhouden, byblyven.

Perfister dans ses sentimens. In zyne gevoelens volharden.

Il persifite dans sa déposition. Hy volhardt, of blyft by zyn getuigenis.

PERSONNAGE, *f. m.* Homme. Personaadje. Mensch, man, persoon.

Un fameux personnage. Een vermaart man, of personaadje.

‡ Un ridicule personnage. Een belagchelyke vent, een puurstapelde gek.

Personnage. Acteur de Comédie. Een toneel-speeler, of toneel-speelsfer. Een persoon in een schouwspel.

* Il a bien joué son personnage, ou son rôle. Hy heeft zyn rol wel gespeelt. Hy heeft zyn dingens wel gedaan, of wel aangelegt.

* Il joue le personnage d'un sot. Il agit comme un sot. Hy speelt de rol van een gek. Hy gaat als een gek te werk.

PERSONAT, *f. m.* (Terme de Chapitre.) Een Kanonnik die wat boven een ander is.

PERSONNE, *f. m.* ou *f.* L'ame & le corps unis ensemble. Persoon, mensch. De zielen 't ligchaam 't zamen verenigt.

Une bonne personne. Een goet persoon, een goet mensch.

Des personnes intelligentes. Verstandige personen, luïden, of men-

schens.

Personne, *f. m.* Nul, aucun. Niemand, geen.

Il n'est venu personne. Daar is niemant gekoomen.

Personne. La mine, ou l'exterieur du corps. Persoon, gestalte des lichaams, uiterlyk gelaat, lyf en leden.

Il est bien fait de sa personne. Hy is wel gemaakt van persoon, of van lyf en leden.

Les personnes de la S. Trinité. De bestaanlykheden, of personen der H. Drieënheit.

Personne. (Terme de Grammaire.) Persoon. (Een woordt der Spraak-kunst.)

En personne, *adv.* Zelf, in eigen persoon.

Il commandoit en personne. Hy voerde zelf 't gebiedt.

PERSONNEL, personnelle, *adj.* Persoonlyk, personeel, dat iemand in 't byzonder raakt.

Les fautes sont personnelles. De gebreken zyn personeel, of zyn van iemand in 't byzonder.

Verbe personnel. (Terme de Grammaire.) Een persoonlyk werkwoordt. (Een woordt der Spraak-kunst.)

PERSONNELLEMENT, *adv.* Persoonlyk, zelfs, in persoon.

PERSPECTIVE, *f. f.* Sorte de science. Doorzichtkunde, stantverbeeldikende, vergezichtkunde; onduitsch, perspectyf.

Un bon Peintre doit bien entendre la perspective. Een goets schilder moet de doorzichtkunde wel verstaan.

Tableau en perspective. Een verrezicht schildery. Een schildery die in 't verschiet loept.

* PERSPICUITE, *f. f.* (Vieux mot.) Evidence. Klarheit, klaar-blyklykheit, duidelykheit, blykbaerheit.

PERSUADER, *v. a.* Convaincre par raisons. Overreden, overtuigen, met rednen vroeds maaken.

Persuader ses auditeurs. Zyne toehoorders overreden.

Persuader. Conseiller, faire croire. Raaden, ergens toe brengen, of beweegen. Deen gelooven, overreeden, wys maaken, vroeds maaken.

Il persuada à sa femme que, &c. Hy maakte zyn vrouw wys, of hy

by deeds zyn vrouw gelooven dat, enz.

Perfuader. Faire croire. Wys maaken, diets maaken.

PERSUASIF, persuasive. Overreedend, overreedelyk, krachtig, overtuigend.

Eloquence persuasive. Een overreedende, of overtuigende welplektheid.

Discours persuasif. Een krachtige reden. Een overreclend gesprek.

PERSUASION, f. Conviction de l'esprit. Créance. Solicitation. Overreeding, vloedmaking, overtuiging, geloof. Meening, inbeelding. Aanrading, gedachte.

Il mange des viandes avec cette persuasion, &c. Hy at van de spyzen met deeze inbeelding, enz.

Je fis cela à la persuasion. Ik deede dat op zyne aanrading.

PERTE, f. Verlies, schade, nadeel.

Faire de grandes pertes. Grootte verliezen, of schade doen.

Réparer la perte. Zyn schade weder inhaalen, of vergoeden.

A perte de vûë, adv. Zoo lang, of zoo ver als men zien kan, zoo ver 't gezicht kan bereiken, of kan toedraagen.

Une alée à perte de vûë. Een laan zoo lang als men zien kan, of zoo lang men kan uitzien.

‡ Parler à perte de vûë. Parler sans réflexion. Onophoudelyk rabbelen, of snappen; in 't spreken van den os op den esel springen; zonder verpozing spreken; gedurig krakelen.

Courir à perte d'haleine. Uit zynen adem loopen.

PERTINEMENT, adv. Convenablement, à propos. Bequaame-lyk, wel ter snée, verstandiglyk.

Parler pertinemment. Verstandiglyk spreken.

PERTINENT, pertinente, ad. (Mot peu usité.) Convenable. Bequaam, gevoeglyk, behoorlyk, geschikt, gevoorzaam.

PERTUIS, f. m. Petit trou. Een klein gat, of gaatje.

* Pertuis. Passage difficile d'une riviere. Een enge, of nauwe in een rivier om door te vaaren.

PERTUISANNE, f. f. Sorte d'arme. Spies, speer. Zeker wapentuig.

PERTUISANNIER, f. m. Een spiesdrager.

PERTURBATEUR, f. m. Ontroeder, verfloorder, beroeder, ont-ruster, muismaker, muiter.

Perturbateur du repos public. Verfloorder der gemeene ruste.

PERTURBATION, f. f. (Mot peu usité.) Trouble. Beroering, verflooring, onrust, onstelens, beroerte.

PERTURBATRICE, f. f. Verfloorder, beroerster, ontroerster, ontruffster.

PERVERS, perverse, adj. Méchant. Boos, boosaardig, verkeert, godsloos, heilloos, snoods.

Esprit pervers. Een verkeert, of boosaardig gemoed.

Pervers, f. m. Een boosaardig, verkeert, of godsloos mensch.

PERVERSEMENT, adv. D'une maniere méchante. Verkeerdelyk, op eene verkeerde, booze, snoode, of quaade wyze.

PERVERSITÉ, f. f. Méchanceté. Boosheit, verkeertheit, godsloosheit, heilloosheit, snoodheit.

PERVERTIR, v. a. Gater, corrompre. Verkeeren, verleiden, verwoeren, bederven, verkeert maaken.

Les flatteurs pervertissent beaucoup de monde. De vleijers, of pluimstrykers, bederven veele menschen.

Pervertir l'esprit des jeunes gens. 't Verstandt, of 't oordeel der jonge luiden bederven.

PES.

PESADE, f. f. (Terme de Manège.) Steigerung van een paerdt.

PESAMMENT, adv. Zwaar, op eene zwaare wyze.

Etre armé pesamment. Zwaar gewapent zyn.

Marcher pesamment. Eenen zwaaren gang hebben.

PESANT, pesante, adj. Qui tend en bas. Qui pése. Zwaar, gewigtig, zwaarwigtig.

Corps pesant. Een zwaar ligchaam.

* Pesant, pesante. Lourd, stupide. Bot, dom, plomp.

* Esprit pesant. Een dom, of bot verstandt.

* Pesant, pesante. Onéreux. Zwaar, meelijelyk, lastig, magtig.

Une armée pesante. Een zwaar, een magtig, of een groot heir, of leger.

Cheval pesant à la main. C'est-à-

dire, qui s'abandonne sur la bride. Een paerdt dat zwaar op de handt is; dat is, dat se veel op den toom rust.

Se sentir peinant. Zich zwaarmoedig bezinden.

PESANTEUR, f. f. Zwaarheit, zwaarwigtigheid, gewigt, zwaarte.

Sentir la pesanteur d'un fardeau. De zwaarte van eenen last gevoelen.

Peinant de tête. Zwaarheit van 't hoofdt. Hoofdt pyn, pyn in 't hoofdt.

PESE, f. f. Ce qu'on pese en une fois. Een waage, 't geene men in eens reis weegt.

PESER, v. a. Voir la pesanteur d'une chose. Weegen, de zwaarte van eenig ding met gewigt beproeven.

Peier une pistole. Een pistool weegen.

Peier, v. v. Avoir de la pesanteur. Weegen, zwaar zyn.

Cofre qui pese beaucoup. Een zwaare kist, een kist die zwaar weegt.

* Pefer. Considerer, examiner. Weegen, overweegen, onderzoeken.

* Pefer les railons de quelqu'un. Iemants redenen overweegen.

* Cheval qui pése à la main. C'est-à-dire, qui s'abandonne trop sur la bride. Een paerdt dat zwaar op de handt valt; dat is, dat se veel op den toom rust.

* Pefer. (Terme de Chasse.) Een kuil in de aarde treden. (Dit wordt van 't wildt gezegt als 't met de voeten in de aarde zakt.)

PESON, f. m. Instrument avec quoi on pése. Een spinnewerf, unster, weeghout, weeghaak. Een zekere slag van een boere waage.

PESSAIRES, f. m. (Terme d'Apoticaire.) Een vrouwe zespil. Een artzeny voor de lysmoeder der vrouwen.

PESSE, f. f. C'est une forte de sapin. Een soort van een denne-mast- of sparreboom.

PESTE, f. f. Sorte de maladie contagieuse. Pest, pestilentie, zwaarigheid. Zekere besmettelijke ziekte.

Avoir la peste. De pest hebben.

* Peste. Ruine. Pest, bedorf, verderf. ondergang.

* Les flatteurs font la peste des Etats. De vleijers zyn de pest, of 't bedorf der Staaten.

* Peste. Sorte d'imprécation. De pest. Zekere vloek.

‡ Le peste de chat a mangé le fromage. *De pest, of 't varken van de kat heeft de kaas gegeten.*
 PESTER, *v.n.* S'emporter en paroles injurieuses. *Uitvaaren, bulderen, baaren, raazen, tieren, schelden, leelyk uitmaaken, of uitsuchten, vloeken.*
 Pester contre quelqu'un. *Tegen iemand uitvaaren, of raazen.*
 † PESTERIE, *f.f.* Getier, geraas, geuloek, gebaar, gebulder.
 PESTIFÈRE, pestiférée, *adj.* Pestig, pestachtig, besmet.
 Endroit pestiféré. *Een pestige, of besmette plaats.*
 Pestiféré, *f.m.* Een pestzieken. *Een die de pest heeft.*
 On le fuit comme un pestiféré. *Men schuwt hem als eenen pestzieken.*
 Maison, ou hôpital des pestiférez. *Pesthuis, pestgasthuis.*
 * Sentiment pestiféré. *Een pestig, of pestachtig, dat is, een heel schadelijk gevoelen.*
 PESTILENCE. (*Mot pen usité.*)
 Voyez Peste.
 PESTILENCIEL, pestilentielle, *adj.* Qui tient de la peste. *Pestachtig, pestig.*
 Fievre pestilentielle. *Een pestachtige koorts.*
 PESTILENT, pestilente, *adj.* Voyez Pestilenciel.
 PESTRIN, pestrin. *Voyez Pétrin, pétrin.*

PET.

PET, *f.m.* Een windt, een scheidt.
 Faire un pet. *Een windt laasen.*
 PETARADE, *f.f.* Quantité de pets que fait le cheval. *Een paardescheet, veel scheeten aan malkanderen.*
 † Faire la petarade à quelqu'un. *Tegen iemand een scheidt laasen, of op zyn gat kloppen.*
 PETARD, *f.m.* Sorte de machine pour faire sauter des portes, ou quelque autre chose. *Springbus, klapper, poortbreker. Een vuurwerk om poorten en sloten op te doen springen.*
 Petard de carte, ou de papier. *Een klatkebus, of voetzoeker, een vuurflinerie.*
 PETARDER, *v.a.* Faire sauter avec le petard. *Den poortbreker aanbrengen. Met den klapper doen*

PET.

opspringen.
 PETARDIER, *f.m.* C'est qui va attacher le petard. *Een die de klappers, springbussen, of poortbrekers aanzet. Een Petardier.*
 PETER, *v.n.* Faire un pet. *Een windt, of scheidt laasen.*
 * Peter. *Eclater avec bruit. Klappen, een slag geeven.*
 * Le charbon fait peter la poudre. *De housskool doet het buskruidt klappen, of den slag geeven.*
 * Marons qui petent. *Kastanjen die barsten.*
 PÉTEUR, *f.m.* Een schyter. *Een die een windt, of scheidt laat, of lost.*
 Peteuse, *f.f.* Een schyfter. *Een vrouwmensch die een scheidt, of windt laat.*
 PETILLER, *v.n.* Etinceller avec bruit. *Eclater. Springen, kraaken, knarssen, met vonken, of sprankels uitspringen.*
 Feu qui petille. *Vuur, of vier dat springt.*
 * Vin qui petille. *Wyn die in 't glas springt.*
 Petillant, petillante, *adj. & part.* Qui étincelle avec bruit. *Springend, wrakend, knarssend.*
 Feu petillant. *Springend vuur, of vier.*
 * Enfant petillant. *Enfant vijf & pleinde feu. Een levendig, darsel en vrolyk kind.*
 PETIT, petite, *adj.* Klein, kleen.
 Un petit homme. *Een klein mensch, of man, een mannetje.*
 Petit, petite. *Qui n'est pas de conséquence. Klein, gering, van weinig belang. Daar niet aan vast, noch aan gelegen is.*
 Une petite aventure. *Een klein geval, of voorval.*
 Petit, petite. *Fort jeune. Klein, zeer jong.*
 J'étois petit pour lors. *Ik was toen klein, of heel jong.*
 * C'est un petit esprit. *'s Is een klein, of gering verstand.*
 * C'est un petit Prince. *C'est un chétif Prince. 's Is een kleine Vorst. 's Is een gering Prinsje.*
 * Les Rois sont petits devant Dieu. *De Koningen zyn klein, of gering voor Godt.*
 Petit lard, *f.m.* Lard entrelardé. *Mager spek. Spek met mager doorwaffen.*
 Petit métier, *f.m.* Oublies. *Dumme wafelen. Obliën.*

PET.

Petit métier. *Sorte d'ouvrage de broderie. Stikwerk, borduurwerk, borduurfel.*
 Travailler au petit métier. *Bordurer, stikken, borduurwerken.*
 Petits, *f.m.* Le petit peuple. *De kleinen, de geringen. De gemeente, 't gemeene volk.*
 Les grands oppriment les petits. *De grooten onderdrukken de kleinen.*
 Petits, *f.m.* Animaux nouveaux nez. *De jongen van eenige dieren.*
 Les petits d'une chienne. *De jongen van een teeve.*
 Petits choux. *Sorte de pâtisserie. Tarwenmeelkoekjes daar kaas in gebakken is.*
 Petit-lait. *Huy, wry, tapte melk.*
 Petit-fils. *Neef; zoons, of dochters zoon.*
 Un petit, *adv.* (*Terme bas.*) Un peu. *Een lustel. Een weinig.*
 Aimez moi par charité un petit. *Bemin my, uit liefde, een weinig.*
 Petit à petit, *adv.* (*Terme bas.*) Peu à peu. *Allengskens, ongevoelig, allengs war.*
 † Il en viendra à bout petit à petit. *Hy zal 't allengskens te boven komen.*
 PETITEMENT, *adv.* Médiocrement, peu. *Spaarzaam, geringelyk, matiglyk, zuinig.*
 Vivre petitement. *Zuinig leeven.*
 PETITESSE, *f.f.* Petite taille. *Kleinheit, kortheit, kleine, of korte gestalte, kleinste, dunste.*
 Ma petiteesse m'a été reprochée plusieurs fois. *Myne kleinheit is my dikwyls verweeten.*
 La petiteesse des parties du feu. *De kleinste van de vuurdeeltjes.*
 * La petiteesse de l'esprit. *De kleinheit van 't verstand.*
 * Petiteesse de cœur. *Kleinhartigheid, kleinmoedigheid, weekhartigheid, slaphartigheid.*
 PETITION, *f.f.* Eijch, vordering, afvordering.
 PETITIOIRE, *f.m.* (*Terme de Pratique.*) *Onderzoek van den eigendom eener zaak. (Een woordt van 't Gerechtshof.)*
 † PETON, *f.m.* (*Mot de Nourricie.*) *Voetje, poosje. (Een Minne-moeders woordt.)*
 † L'enfant a froid à ses pétons. *'t Kindt heeft koude voet ens.*
 PETONCLE, *f.f.* Sorte de petit poisson à coquille. *Zeker klein schulpvischje.*

PETRIFICATION, *f. f.* Change-
ment en pierre. *Versteening, ver-
andering in steen.*

PÉTRIFIER, *v. a.* Convertir en
pierre. *Versteenen. In steen veran-
deren, verharden, steenhart ma-
ken.*

Se pétrifier, *v. r.* Devenir pierre. *Ver-
steenen, in steen veranderen, steen
worden.*

PÉTRIR, *v. a.* Manier la pâte. *Knee-
den, den deeg kneeden.*

PÉTRISSEUR, *f. m.* (Mot peu usé.) Qui pétrit. *Kneeder, deegkneeder, broodtkneeder.*

Pétrisseuse, *f. f.* (Mot peu usé.) Celle qui pétrit. *Kneedster, deegkneedster.*

PÉTULAMMENT, *adv.* Balda-
diglyk, dartel, met dartelheit.

PÉTULANCE, *f. f.* Broodsdron-
kenheit, baldadigheit, dartelheit, wulpsheit, uisgelatenheit.

Agir avec pétulance. *Dartelykte werk gaan.*

PÉTULANT, *petulante, adj.* Dar-
tel, broodsdrongen, uisgelaten, bal-
dadig.

Esprit pétulant. *Een dartel verstandt.*
Humeur pétulante. *Een dartele aart, of inborst.*

‡ **PETUN**, *f. m.* Tabac. *Tabak.*

‡ **PETUNER**, *v. n.* Fumer du ta-
bac. *Rookken, smookken, tabak roo-
ken.*

PEU.

PEU, *adv.* Weinig, luttel, niet veel.
Peu d'argent. *Weinig geldts.*

Un peu, *adv.* Een weinig, een lut-
tel, wat.

Il est un peu fou. *Hy is wat gek. Hy
heeft het niet vast, hy heeft een
slag weg, hy is half gek.*

Un tant soit peu, *adv.* Een wei-
nigje, een luttel, zoo weinig als
't zy.

Un peu moins, *adv.* Een weinig
minder. *Wat minder.*

Un peu plus, *adv.* Een weinig meer.
Wat meer.

Il y a un peu plus que vous n'avez
écrit. *Daar is wat meer als gy ge-
schreven hebt.*

Un peu après, *adv.* Een weinig daar-
na, kortis daar na.

Un peu auparavant, *adv.* Een wei-
nig te voren, even te voren.

Peu à peu, *adv.* Allengskens, onge-
volglyk.

On devie, t bon, ou méchant peu à
peu. *Allengskens wordt men goeds,
of quads.*

En peu de temps. *In korten tyd, in
weinig kyts.*

En peu de mots. *Met weinig woor-
den, in 't korte.*

A peu près, *adv.* Presque. *Byna,
bykans, ten naasten by, omtrent.*

Je vous rapporterai à peu près son
discours. *Ik zal u zyne reden ten
naasten by verhaalen.*

Tant soit peu, *adv.* Een weinigje,
een klein stukje.

Considérez tant soit peu ce que c'est
&c. *Bemerk, of overweeg maar een
weinig wat het is, enz.*

Peu souvent, *adv.* Zelden, niet dik-
wyls.

Il arrive peu souvent que l'amitié
dure long tems. *'s Gebeurt zelden
dat de vriendschap lang duurt.*

Peu s'en faut que. (Conjonction.)
't Scheelt weinig of. (Een voeg-
woordt.)

Peu s'en faut que je ne l'accuse.
't Scheelt weinig of ik beschuldig
hem.

Peu, *f. m.* Petite quantité. Petit
nombre. *Weinig, luttel. Een klein
getal.*

Se contenter de peu. *Zich met luttel
te vreden houden; zich met weinig
vergenoegen.*

Peu de gens aprofondissent les cho-
ses. *Weinig menschen doorgonden
de zaaken.*

PEUILLE, *f. f.* (Terms de Monnoie.)
Stukken van 't geldts dat de Proef-
meester heeft gebroken om 'er de
proef van te neemen.

PEUPLADE, *f. f.* Colonie. Be-
volking, volkplanting, volkuitzet-
sing.

Envoyer des peuplades en un lieu.
Een plaats bevolken; een plaats
met volk bezetten, of beplanten.

PEUPLE, *f. m.* Multitude de per-
sonnes qui habitent en un mê-
me lieu. *Volk. Een meenigte men-
schen die in de zelve plaats woon-
nen.*

Il y a bien du peuple à Paris. *Daar
is veel volks te Parys.*

Peuple, *f. m.* Le commun peu-
ple. *Volk, 's gemeene volk, de ge-
meente.*

Le peuple se souleva. *'s Volk stont op,
of wierds oproerig.*

Peuple. Toutes les personnes d'une
paroisse. *'s Volk, alle de inwoon-*

*ders van een parochie, kerspel, of
wyk.*

Le petit peuple. *La racaille d'une
ville. 't Volkje, het slechte volk,
't kloortjes volk, of 't gespuis eener
stadt, Jan hagel, 't grauww.*

* Peuple. (Ce mot dans un sens assez
nouveau veut dire,) Simple, bour-
geois. *Slechts, onnosel, eenvoudig,
dorperfch, burgers.*

* Il faut être bien peuple pour se
laisser éblouir par de telles pro-
messes. *Men moet wel slecht, of
wel dorperfch wezen, om zich
door zulke beloften te laaten ver-
blinden.*

PEUPLIER, *v. a.* Remplir de peu-
ple. *Bevolken, met volk beplanten,
of bezetten.*

* Peupler les écoles d'étudiens. *De
schoolen met leerlingen voorzien, of
veel leerlingen toebrengen.*

‡ La ville est peuplée de fous. *De
stadt is vol gekken. (Eigendyk, de
stadt is met gekken bevolkt.)*

Peupler, *v. n.* (Ce mot se dit des
poissons qui multiplient.) *Voors-
zetten, voortsteelen. (Dit wordt
van de visschen gezegt die ver-
meenigvuldigen.)*

La carpe peuple fort. *De karper zet
wel voort.*

PEUPLIER, *f. m.* Arbre. *Populier,
populierboom.*

Peuplier blanc. *Abeelboom, of wiste
populier.*

Peuplier noir. *Zwarte populier.*

PEUR, *f. f.* Crainte, apprehension.
*Schrik, vreeze, vervaarnis, on-
steltenis, zorge, angst, vervaari-
heit, schroom.*

Donner de la peur à quelqu'un. *Ie-
mant vreeze, of schrik aanjagen,
of op 's lyf jaagen, iemant ver-
vaart, of bevreest maaken.*

Avoir peur. *Bevreest zyn, bang zyn,
schroomen, beangst zyn, vreeze
hebben, vervaart zyn.*

La peur le fait. *De schrik beving
hem.*

‡ Avoir peur de son ombre. *Voor
zyn schaduwte vreezen, of ver-
vaart zyn.*

Avoir peur de rien. *Voor niets ver-
vaart zyn.*

De peur de. (Conjonction.) *Uit vree-
ze van, uit zorge van. (Een voeg-
woordt.)*

De peur de mourir. *Uit vreeze van
te steruen.*

De peur que. (Conjonction.) *Uit
Eccc vree-*

vreeze dat, opdat. (Een voegwoordt.)
 De peur qu'il ne tombât. *Op dat by niet vield; op dat by niet vallen zoude.*
 Un homme sans peur. *Een onbevreesd mensch, een onbeschroomt, of stoutmoedig man.*
 PEUREUX, peureuse, adj. Qui a peur. *Vreesachtig, schrikachtig, schichtig.*
 Il est peureux. *Hy is vreesachtig, of schrikachtig.*
 Cheval peureux. *Cheval ombrageux. Een schrikachtig, of schichtig paardt.*
 PEUT-ÊTRE, adv. *Misschien, mogelijk, wel licht, 't kan zyn.*
 Il viendra peut-être. *Hy zal misschien komen.*
 Cela est peut-être plus mal qu'il ne fait. *Dat is misschien erger dan by weet.*

PH. PHA.

Ces deux lettres P. H. jointes ensemble se prononcent comme une F. *Deeze twee letteren P H 't zamengevoegt, worden als een F. in 't Fransch uitgesproken.*
 PHAËTON, f. m. *Faëton. Zoon van de Zon en van Klimène.*
 A la Phaëtonne. *Op zyn Faëtons.*
 Tomber à la maniere de Phaëton. *Op de wyze van Faëton vallen.*
 * Il a fait à la Phaëtonne. *Son ambition l'a écrialé. Hy heeft op zyn Faëtons gedaan. Zyn hoogmoedt heeft hem ten gronde gesmeeten, of ten val gebracht.*
 PHALANGE, f. f. *C'étoit l'infanterie des Grecs. Het Grieksch voetvolk dat zwaar gewapent was.*
 PHANTOME. *Voyez Fantôme.*
 PHARE. *Voyez Fare.*
 PHARMACIE, f. f. *Geneesmiddelenkunde, Artzenybereidery, kruidmengery, droogbereidkunsst.*
 Pharmacie Galénique. *De Artzenybereidery van Galenus.*
 Pharmacie Chimique. *D'Artzenybereidery der Stoffcheideren.*
 PHARMACIEN, f. m. *Droogbereider, artzenymaker, artzenybereider.*
 PHARMACOPE'E, f. f. *Een boek der geneesmiddelen, of artzenybereidery.*
 PHASES, f. f. pl. (Termo d'Astro-nomie.) *Schynfels van de maan.*

(Een woordt der Starteloopkun-de.)

PHE. PHI.

PHEBUS, f. m. *Apollon. Febus, of Apollo, dichtkundig, de Zon.*
 PHÉNIX, f. m. *Ōiteâu fabuleux. De vogel Fenix. Een vierde vogel.*
 † Le phénix des beaux esprits. *De Fenix der fraaije verstanden, of vernuften.*
 PHÉNOMÈNE. (Termo de Physique.) *Aparence qu'on découvre dans les états sensibles de la Nature. Een verschynsel dat men in de gevoelige uitwerkelen der Natuure ontdekt.*
 Les éclipses sont des phénomènes. *De Zon- of Maanverduisteringen zyn verschynfels.*
 PHILACTÈRE, Phylactere, f. m. *Een bescherm- of behoedmiddel dat van buiten op 't ligchaam gedraagen wordt.*
 PHILIPPE, f. m. *Nom d'homme. Filippus. Filips. Een mans naam.*
 PHILIPOT, f. m. *Petit Philippe. Filipje. Een jongens naam.*
 PHILIPOTE, f. f. *Nom de fille. Filippynje. Een meisjes naam.*
 PHILOGIE, f. f. *Eene algemeene letterkunde, die zich over alle wetenschappen en schryveren uitstrekt.*
 PHILOGISTE, f. m. *Een algemeene Letterkundige van veele wetenschappen.*
 PHILOSOPHE, f. m. *Celui qui entend la Philosophie. Wysbegeerige, wereldtwyze, wyze, wysheits beminnaar, liefhebber der wysheit. Een natuurkundige. Een die de denkkunsst, en natuurkunde verstaat. Filosoof.*
 Philosophe, f. m. *Celui qui fait particuliere profession de sagesse. Wyze, wereldtwyze. Een die het voornamentlyk op de wysheit, of het voortzesten der wysheit toelagt.*
 † Philosophe. *Maniere de fou insensible. Een Filosoof, een die ongevoelig van alles is, een halve gek, een die zich nergens mee bemoeit.*
 † C'est un Philosophe & c'est tout dire. *'t Is een Filosoof, en dat is 't al gezegt.*

Philosophe, f. f. *Celle qui fait la prude. Een Filosoofsch, neuswys, of verwaant vrouwmensch, die van alles kennisse wil hebben.*
 PHILOSOPHER, v. n. *Raisonneur de choses de Philosophie. Van de wysbegeerte sprekken, over de dingen der wysbegeerte, of Filosofie radeneeren.*
 PHILOSOPHIE, f. f. *Wysbegeerigheid, wysheit, wysgerigheid, wysheitszucht, wysbegeerte, wysheitslieving, wysheidsminning.*
 Philosophie. *Etude de la sagesse. Wysheits onderzoek, wysbegeerig onderzoek.*
 Philosophie. (Termo d'Imprimeur.) *Zekere druklester, (by de Franschen dus genaamt.)*
 PHILOSOPHIQUE, adj. *Wysheitsoefenende, wysbegeerig.*
 Discours philosophique. *Een wysbegeerige reden.*
 † PHILOSOPHIQUEMENT, adv. *En Philosophie. Wysbegeeriglyk, op zyn Filosoofs.*
 Philosophiquement parlant. *Wysbegeeriglyk sprekende.*
 PHILTRATION, f. f. *Klenssing door grauw papier als een trechter gemaakt.*
 PHILTRE, f. m. *Potion qu'on donne à une personne pour l'obliger à aimer. Liefdedrank, minnedrank, liefkruid; drank om iemand tot minnery aan te zeten.*
 PHILTRER, v. a. (Termo de Chimie.) *Door papier klenssen. (Een woordt der Stookkunde.)*
 PHISICIEN, Physicien, f. m. *Natuurkundige, natuurkenner.*
 PHYSIOLOGIE, Physiologie, f. f. (Termo de Médecin.) *Natuurkunde, natuurredening.*
 PHISIONOMIE, Physionomie, f. f. *Science qui juge du naturel des gens par les traits du visage. Aanzichtkunde, gedaanskunde, gelaatskunde, de kunsst om uit iemants gedaante iets te voorzeggen.*
 Phisionomie. *Mine, ou air qui plaît, ou déplaît d'abord. Gelaat, gedaante, wezen, zekere zwier des aanzichts, die iemand aanstonds wel, of kwalyk bevalt.*
 * Phisionomie heureuse. *Een gelukkig, of behaaglyk wezen.*
 PHISIONOMISTE, Physionomiste, f. m. & f. *Celui ou celle qui s'entend en phisionomie. Aanzicht:*

zichthunner; een die de aanzichtkonde verstaat; gedaantekenner; een voorzeger uit de gedaante.

PHISIQUE, *Physique*, *f. f.* La science des choses naturelles. Natuurkennis, natuurwees, natuurkunde.

Etudier la Phisique. In de Natuurkunde studeeren.

Phisique. Classe où on enseigne la Phisique. De school daar de Natuurkunde geleert wordt.

Phisique, *adj.* Qui regarde la Phisique. Natuurlyk, natuurkundig, dat de Natuurkunde aangaat.

Discours Phisique. Een natuurlyke redeneering, eene redeneering over de Natuurkunde.

PHISIQUEMENT, *adv.* Naturellement. Natuurkundiglyk. Op eene natuurlyke wyze.

PHL. PHO.

PHLEBOTOMIE, *f. f.* L'art de saigner. Aderlating, de kunst van 't aderlaaten, lating.

† **PHLEBOTOMISER**, *v. a.* Tirer du sang. Aderlaaten, 't bloedt afstappen, of afstrekken, laaten.

† Je me ferai phlébotomiser demain matin. Ik zal my morgen vroeg doen laaten.

PHLEGMATIQUE. Pituiteux. Voyez Flegmatique.

PHLEGMÉ. Pituite. Voyez Flegme.

Phlegme, *f. m.* (Terme de Chimie.) Een log smaakeloos water in de stofscheltinge.

PHLEGMON, *f. m.* Tumeur avec inflammation. Bloergezwell, onsteeking, zwynpuist, verkenszweer.

PHOSPHORE, *f. m.* Een verlichtend geneesmiddel.

PHR. PHT.

PHRASE, *f. f.* Façon de parler. Spreekwys, manier, of wyze van spreken.

PHRENE'SIE, *frénésie*, *f. f.* Aliénation d'esprit avec fièvre. Krankzinnigheid, harssenwoede, razende ziekte, yle koorts.

PHRENETIQUE, *adj.* Aliéné d'esprit. Krankzinnig, harssenwoedig, die eene razende ziekte heeft.

PHTISIE, *Phthisie*, *f. f.* (Terme

de Méde ine.) Teering, longzekte.

PHTISIQUE, *f. m.* Qui a la phthisie. Teeringzuchtige. Een die de teering heeft.

PIA.

† **PIAFE**, *f. f.* (Vieux mot.) Fierté, morgue. Trottheit, opgeblazenheit, hoogmoedt, hovaardiy.

† **PIAFER**, *v. n.* Marcher d'un air sot & arrogant. Morguer. Treeden als een pauw. Tros en opgeblazen gaan. Eenen trotzen gang hebben.

Cheval qui piafe. Cheval qui marche fièrement. Een paardt dat trots, of moedig treedt.

PIAFEUR, *f. m.* Cheval piafeur. Cheval qui marche fièrement. Een paardt dat eenen trotzen, of moedigen gang heeft, of dat moedig stapt.

† **PIAILLER**, *pialler*, *v. a.* Crier, pleurer. Schreeuwen, schreijen, weenen, huilen, grynen, schriemen, gieren.

† **Enfant qui piaille**. Een kindt dat giert, of schreit.

† **PIAILLERIE**, *f. f.* Criallerie. Pleurs. Geschreeuw, geschrei, geweën, gehuil, gegryn, sraanen.

† **PIAILLEUR**, *pialleur*, *f. m.* Crieur, pleureur. Schreeuwer, huilbalk, grynbek, schriemer.

† **PIAILLEUSE**, *f. f.* Crieuse, pleureuse. Schreeuwster, huilster, huilbalk, grynbek.

PIASTRE, *f. f.* Een Spaansche kroon.

† **PIAUTRE**, *f. m.* Envoier quelqu'un au piautre. (Termes bas & offensans.) C'est envoier quelqu'un promener. Iemant een schop voor 't gat geeven. Iemant onwaerdig wegjaagen.

PIC.

PIC, *f. m.* Outil pointu propre à fouir la terre. Een houweel, of pik, om de aarde om te haalen.

Pic, *f. m.* (Terme de jeu de Piquet.) Pik, of pick. (Een woordt van 't Pikerspel.)

Le Pic de Ténériffe. De Piekberg. De hoogste berg in een der eilanden van Kanarië, of der Kanarische eilanden.

A pic, *adv.* Perpendiculairement. (Terme de mer.) Rechtsstandiglyk, lootrecht, rechts op en neer. (Len

zeewoordt.)

Pic, *f. m.* Sorte d'oiseau. Een specier. Zekere vogel.

Pic-verd, *pi-verd*, *f. m.* Sorte d'oiseau. Een groene specht. Zekere vogel.

PICHET, *f. m.* Een wynkopers vulkannetje.

PICINE, *picine*, *f. f.* (Mot consacré dans l'écriture pour dire.) Lavoir. Badtwater, waterbadt, waschbadt.

La picine à la porte des brebis à Jérusalem. 't Badtwater aan de schaapspoorte te Jeruzalem.

PICOREE, *f. f.* (Vieux mot.) Petite guerre. Moeskopping, strooping, strooperij, vrybuitery.

Aler à la picorée, ou plutôt, aler à la petite guerre. Op buit loopen, op roof uitgaan, stroopen, moeskoppen.

PICORER, *v. n.* (Vieux mot.) Aler à la petite guerre. Op buit loopen, stroopen, rooven, vrybuiten, moeskoppen.

PICOREUR, *f. m.* (Vieux mot.) Celui qui va à la petite guerre. Strooper, vrybuitter, rover, moeskopper.

* **Picoreur**. Sorte de plagiaire. Een berover der schryveren. Een die een anders schriften uitschryft, en voor de zyne uitgeeft.

PICOT, *f. m.* Een struwél, knoest, of uitsiek van een boom, die dicht by den grondt is afgekapt.

Picot. Een achterwerkje aan een kant.

PICOTER, *v. a.* (Mot peu usité.) Béqueter. Met den bek pikken.

† **Picoter**. Tâcher d'imiter. Op iemant steeken, of pikken, iemant verbitteren, of poogen quaat te maaken.

Picoté, *picotée*, *adj. & part.* Marqué de petite vérole. Gepokdaalt, pokdaalig, pokputtig, van de kinderpokjes getekent, of geschonden.

Elle est un peu picotée. Zy is wat gepokdaalt, of van de pokjes geschonden.

† **PICOTERIE**, *f. f.* Petite querelle, petite pique. Hapselery, hapseling, eenkleinetwist, onzinnigheid, of onlust.

PICOTIN, *f. m.* Petite mesure pour donner de l'aveine aux chevaux. Een havermaatje, een klein teene mantje waar meedemen de paerden haver geeft.

Un picotin d'aveine. Een maatje
Eccc 2
ba-

haver.
PICQUER. Voyez piquer.
PIC-VERD. Voyez pic.

PIE.

PIE, *f. f.* Sorte d'oiseau. Een *exter*, of *aaxter*. Zekere vogel.
Elle cause comme une pie borgne. Zy klapt als een halfblinde *exter*.
Pie-grièche, *f. f.* Oiseau de la grosseur d'une grive. Een *wilde*, of *grauwe* *exter*, een vogel zoo groot als een *merle*, of *dubbele* *lyster*, die een leelyk *geschreeuw* maakt.
‡ C'est une pie grièche. C'est une *criailleuse*. 't Is een *schreeukeylyk*, of *grote* *schreeuwster*.
Pie, *f. f.* Cheval qui a du blanc & d'autre poil. Een *bont* *paerdt*.
Pie noire. Een *zwart* *bont* *paerdt*.
Pie aizanc. Een *ros* *bont* *paerdt*.
PIE, *f. m.* Nom d'homme. *Pius*. Een *mans* *naam*.
Pie, *adj.* Pieux. *Godtvruchtig*, *Christelyk*, *vroom*.
Oeuvre pie. Een *Godtvruchtig* *werk*.
PIE-MERE, *f. f.* (Terme d'Anatomie.) 't *Zachte* *moederulies*, of *breinvulies*.
PIE, *piéd*, *f. m.* Voet, *post*.
Pié d'homme. De *voet* *van* *een* *menfch*.
Pié de cheval. Een *paerlts* *voet*.
Pié gras. Pié du cheval, dont la corne est foible & mince. Een *paerlts* *voet* *die* *week* *van* *hoef* *is*.
Cheval qui a fait pié neuf, C'est-à-dire, à qui le sabot est tombé. Een *paerdt* *dat* *een* *nieuwe* *voet* *gekregen* *heeft*; *dat* *is*, 't *geen* *de* *hoef* *afgevallen* *is*.
Cheval pié nud. Cheval qui n'est pas ferré. Een *onbestagen* *paerds*.
Pié ufé. Pié de cheval dont la corne est ufée. Een *paerlts* *voet* *daar* 't *hoorn* *van* *verfleten* *is*.
Mettre pié à terre. Voet aan landt zetten, aan landt komen. Van 't *paerdt* *fygen*, *uit* *de* *koess* *treedden*.
Mille hommes de pié. *Duizent* *man* *te* *voet*, of *duizent* *man* *voetvolk*, *duizent* *voetknechten*.
Pié. *Mefure*. Voet. Zekere *maat*.
Pié de Roi. *Mefure* *de* *douze* *pouces*. Een *Koninks* *voet*. Een *maat* *van* *twaalf* *duimen*.
Pié de Rhinlandc. Een *Rynlandsche* *voet*.
Pié. Lebas de quelque chose. Voet,

PIE.

het *onderfte* *van* *iets*.
* Pié d'arbre. De *voet* *van* *een* *boom*, 't *onderfte* *des* *flams* *van* *een* *boom*.
* Pié de mur. De *voet* *van* *een* *muur*.
* Pié de montagne. De *voet*, *de* *wortel*, of 't *onderfte* *van* *een* *berg*.
* Pié. Ce qui foutient. Voet, 't *geen* *iets* *onderschraagt*, of *ondersleunt*, *waar* *op* *iets* *rust*.
* Pié de cofie. De *voet* *van* *een* *kofjer*.
* Pié de verre. De *voet* *van* *een* *glas*, of *roemer*.
* Pié. (Terme de Poëfie.) *Mefure* *des* *vers*. Voet. (Een *Dichtkundig* *woordt*.) De *maat* *der* *vaerzen*.
* Pié de deux syllabes. Een *voet* *van* *twee* *lettergreepen*.
* Pié de trois syllabes. Een *voet* *van* *drie* *lettergreepen*.
‡ Donner un coup de pied. Een *voet* *geeven*, een *voet* *voor* 't *gat* *geeven*.
* Pié. Maniere de penchant. *Schuinste*, *helling*, *overhanging*.
* Donner pié à une échelle. Een *ladder* *was* *schuins* *zetten*, of *onder* *wat* *nistrekken*.
‡ Gagner au pié. *Fuir*. 't *Hazepat* *kiezen*. *Vluchten*, *wegloopen*.
* Lâcher le pié. Ne pas tenir ferme. *Wegvluchten*, *wegloopen*, *vlieden*, *de* *vlucht* *neemen*, of *kiezen*. *Wyken*, *niet* *staan*.
* Etre à la Cour sur un bon pié. *Wel* *te* *Hoof* *staan*. *Op* *eenen* *goeden* *voet* *aan* 't *Hof* *staan*.
* Se mettre sur le pié de devant. *Voor* *een* *geleert* *man* *willen* *doorgaan*. *Zich* *voor* *eenen* *geleerden* *uitgeeven*, of *doen* *gelden*.
* On ne le regarde pas sur le pié de bel esprit. *Men* *ziet* *hem* *voor* *geen* *fraai* *vernust* *aan*.
* Les choses ne font pas sur ce pié-là. De *dingen* *staan* *op* *dien* *voet* *niet*.
* Acherer une charge sur le pié de dix mille écus. Een *amp* *voor* *tien* *duizent* *Ryksdaalders* *koopen*.
‡ Etre armé de pié en cap. *Van* *den* *hoofde* *tot* *de* *voeten* *gewapens* *zyn*.
* Aler bien dupié. *Wel* *te* *voet* *gaan*. Een *goeds* *voetganger* *zyn*, *wel* *konnen* *gaan*.
* Pié marin. (Terme de mer.) De *zeevaart*, of *ſcheepvaart*. (Een *zeewoordt*.)

PIE.

* Il a le pié marin. *Hy* *verftaat* *de* *zeevaart*, of *de* *zee*. *Hy* *is* *een* *goet* *zee* *man*.
* Donner un coup de pied jusqu'à la poste. Aller à la poste. *Naar* *de* *poft* *loopen*, of *gaan*.
‡ C'est un pié plat. C'est-à-dire, un *rustre*, un *grosfier*. 't *Is* *een* *plaster*, 't *is* *een* *plaster*. *Dat* *is*, 't *is* *een* *lomp* *boer*, een *plompe* *vlegel*.
‡ Avoir les piez chauds. Etre à son aise. *Warm* *ziften*. *Ryk*, of *wel* *gegoeds* *zyn*, of *zyn* *gemak* *leeven*.
‡ Sentir le pié de meffager. Avoir le pié puant. *Stinkende* *voeten* *hebben*.
‡ Etre réduit au petit pié. C'est-à-dire, dans un *miferable* *état*. *In* *oemen* *elendigen*, of *ſlechsten* *ſtaats* *bragts* *zyn*.
‡ Aler à beau pié fans lance. Aler de son pié. *Op* *zyn* *voeten* *gaan*. (*Niet* *ryden*, *noch* *vaaren*.)
‡ Il en aura pié ou aile. *Hy* *zal* 'er *huit* *of* *haair* *van* *hebben*.
‡ Tenir pié à boule. Etre affidu à son travail. *Naerftig* *op* *zyn* *werk*, of *aan* *zyn* *werk* *zyn*.
‡ Avoir bon pié bon œil. Prendre bien garde à foi. *Wel* *op* *zyn* *gezonthet* *letten*. *Zich* *zelven* *wel* *gade* *ſlaan*. (Eigentlyk, een *goede* *voet* *en* *een* *goeds* *oog* *hebben*.)
‡ Faire le pié de gruë. *Langen* *tyt* *is* *mant* *opwachten*.
‡ Ne se moucher pas du pié. Etre rufé. *Slim* *en* *loos* *zyn*. *Erg* *en* *doortrapt* *zyn*.
‡ Avoir un pié de nez. Etre honteusement refusé. Een *neus* *van* *een* *voet* *lang* *krygen*. *Schandelyk* *geweigert*, of *afgeſlagen* *worden*.
‡ Prendre au pié levé. Vouloir qu'une chose se faffe promptement. *Iets* *heel* *fchielyk*, of *op* *ſtaanden* *voet* *willen* *gedaan* *hebben*.
‡ Avoir un pié dans la fosse. *Met* *den* *eenen* *voet* *in* 't *graf* *gaan*.
‡ Tenir le pié sur la gorge. Traiter avec rigueur. *Den* *voet* *op* *de* *keel* *zetten*. *Srenghelyk* *handelen*.
‡ Sécher sur le pié. Etre en un triste état. *Uitdroogen*. *In* *eenen* *elendigen*, of *droevigen* *ſtaats* *zyn*.
‡ Se trouver toujours sur ses piez. N'être abatu d'aucun accident. *Altoos* *vast* *op* *zyn* *voeten* *ſtaan*. *Door* *geen* *toeval* *neerſlagtig* *worden*.

‡ Ne

- ‡ Ne favori sur quel pié danser. Ne favori que faire. *Niet weeten op welken voet men springen zal. Niet weeten wat men doen, aanvangen, of beginnen zal.*
- ‡ Faire des piez de mouche. Ecrire mal. *Haanepooten maaken. Leelyk schryven.*
- ‡ Chercher à pié & à cheval. Chercher partout. *Te voet en te paerds zoeken. Over al zoeken.*
- ‡ Prendre les choses au pié de la lettre. *De dingen letterlyk opvatten, de dingen alleen naar de woorden opneemen, of verstaan.*
- * Etre en pié (Terme de Guerre.) Etre entretenu dans le service. *In dienst gehouden worden. In dienst blyven.*
- * Capitaine en pié. *Een Hopman die in dienst blyft.*
- ‡ Il n'y a pas pié. Il n'y a pas moi en de réusfir. *Men kan daar geen grondt krygen. Daar is geen doorkomen aan. Daar is geen raadt toe om uit te komen.*
- * Mettre une armée sur pié. *Een leger op de been brengen.*
- * Trouver pié dans une riviere. *Grondt in een rivier voelen, of krygen.*
- De plain pié, *adv.* Qui est de même hauteur. *Van de zelve verdieping, van eene hoogte.*
- Trois chambres de plain pié. *Drie kamers van de zelve verdieping.*
- De pié ferme. Sans bouger. *Zonder een voet te wyken, of te verzetten. Onverzettelyk, zonder te wyken.*
- Combatre de pié ferme. *Vechten zonder een voet te wyken.*
- A pié sec. *Droogvoets.*
- Passer la riviere à pié sec. *Een rivier droogvoets overgaan, of droogvoets door een rivier gaan.*
- Pié à pié, *adv.* Voet voor voet.
- Gagner le terrain pié à pié. *D'aarde voet voor voet winnen.*
- Pié fourchu, *f. m.* Les moutons, les vaches & les chèvres. *Kloofvoet. De beesten die gekliefte voeten, of verdeelde klauwen hebben. Als schaapen, koeijen, geiten, enz.*
- Petits piez, *f. m.* Toutes fortes de petits oiseaux bons à manger. *Kleingebeent, klein gevogelte dat goet om te eten is.*
- * Pié de biche, pié de chévre, pié de grifon. *Een koevoet, een yzere koevoet, of handboom, van ver-*

- scheide stich.*
- Pié d'aloëtte, *f. m.* Sorte de fleur. *Ridderjdoor. Zekere bloem.*
- Pié de veal. *Kalfsvoet. Een gewas.*
- Pié de cheval. *Hoefbladen. Een gewas.*
- Pié de coq. *Bassine. Hanevoet. Boterbloem. Een gewas.*
- PIECE, *f. f.* Partie de quelque chose, morceau. *Een stuk, een deel van een geheel.*
- Une pièce de beuf. *Een stuk ossen vleesch.*
- Pièce. Petit morceau d'étoffe, de toile, ou d'autre chose. *Een lap, een lapje stof, linnen, enz. om iets med te lappen.*
- Mettre une pièce à un juste au corps. *Een lap op een rok zetten.*
- Pièce. Une quantité d'aunes. *Een stuk, veels ellen.*
- Pièce d'étoffe, de toile, de ruban. *Een stuk stof, een stuk linnen, een stuk lint.*
- Pièce d'artillerie. *Een stuk geschut.*
- Pièce de campagne. *Een veldstuk.*
- Pièce. Espèce de monnaie. *Een stuk gelds.*
- Une pièce de trente sous. *Een stuk van dertig stuivers, een Hollandsche daalder.*
- Pièce. Une Guinée. Monoye d'or d'Angleterre. *Een Guinie. Zeker gont Engelsch gelds.*
- J'en donnerai 6 pièces. *Ik zoud' er 6 guinies om geeven.*
- Pièce de huit. *Piafter. Een stuk van achten, of Piafter.*
- Les Gallions ont apporté 30 millions de pieces de huit. *De Galjoenen hebben 30 miljoenen stukken van achten meégebracht.*
- Pièce de musique. *Een zangstuk, een muzykstuk.*
- Pièce. Poème comique, tragique, ou autre. *Een tooneelstuk. Een bly- of droefindend spel dat op den Schouwburg gespeelt wordt.*
- On a déjà représenté la pièce. *Men heeft dat stuk alreede vertoont.*
- Pièce. Ouvrage de peinture, ou de sculpture. *Een stuk schildery, een beelde, een borststuk.*
- Les antiques sont des pièces achevées. *D'oude beelden, of schilderyen zyn volmaakte stukken.*
- Pièce de vin. *Muid de vin. Een stuk, of vat wyn.*
- Pièce de four. (Termes de patissier.) *Een groote pastei, of taart. (Naar de letter, een Ovenstuk.)*

- Pièce. Ecriture de quelque procès. *Een stuk van eenig geding.*
- On m'a communiqué les pièces. *Men heeft my de stukken getoont, of laten zien.*
- Pièce. (Terme de Relieur.) *Een lapje Turksch leér, waar op men den naam van een boek zet.*
- Pièce. (Terme de Cordonnier.) *De kap van een schoen.*
- Pièce. Echet. *Een schryf van 's verkeerborde.*
- Pièce de terre. Un champ. *Een stuk lands. Een akker.*
- Pièce carrée. (Terme de Vitrier.) *Een vierkante ruit in een glas.*
- ‡ Faire pièce à quelqu'un. *Iemant een pots, of trek speelen.*
- ‡ Emporter la pièce. *Railler cruellement. Schamperlyk spotten, of steeken, scherfen dat er vel en vleesch aan blyft hangen.*
- ‡ Cette fille est une grosse pièce de chair. *Die meids is een dik stuk vleesch.*
- ‡ Il a eu sa maison pour une pièce de pain. *Hy heeft zyn huis om een stuk broodts gehadt, of gekocht; dat is, hy heeft het heel goet koop gekocht.*
- ‡ Donner la pièce. *Donner quelque argent. De hands vullen; eenig geldt geeven.*
- ‡ C'est une bonne pièce. *C'est-à-dire, une personne rusée qui a quelque petite malice. 't Is een doortrapte vent. 't Is een looze vos, of een arge schalk.*
- PIED. *Voyez Pié.*
- PIEDESTAL, *f. m.* La partie qui soutient la colonne. *Voetstal, voetstuk. De voet van een zuil.*
- PIEDOUCHE, *f. m.* De voet van een zuilje.
- PIE DROIT, *f. m.* (Terme d'Architecture.) *Een vierkante pylaaster, of pylaar die half in een muur staat, of schiet.*
- Piedroit de porte. *Voyez Jambage.*
- PIEGE, *f. m.* (Terme de Chasseur.) *Een val, of strik om wolven en vossen in te vangen, voetstrik, voetsangel.*
- Tendre un piège. *Een val zetten. Een strik spannen, of leggen.*
- Semer des pièges sur la voie des envieux. *Voetangels, of voetstrikken op den weg der afgezanten strooijen.*
- * La concupiscence tend des pièges aux juites. *De begerlykheit legt,*

of spant strikken voor de rechtvaerdigen.

PIE GRIE'CHE. Voyez Pic.

PIE-MÈRE. Voyez Pie.

PIÈRE, f. m. Nom d'homme. Pieter, Peter. Een mans naam.

Pierre, f. f. Een steen.

Pierre dure. Een harde steen.

† Vous jettez des pierres dans mon jardin. *Proverbe pour dire, vous m'ataquez indirectement. Gy valt my van ter zyden aan. Gy geeft my scheuten onder water.* (Eigentlyk, gy gooit steenen in mynen hof.)

† Faire d'une pierre deux coups. (*Proverbe.*) Twee vliegen met eene lap slaan. (Een spreekwoordt.)

* Pierre de scandale. Een steen des aanstoets, of der ergernisse.

Pierre de touche. Een toetssteen.

* Pierre de touche. Marque qui nous fait connoître quelque chose. Een toetssteen. Een teken waar door ons iets bekend wordt.

Pierre de tuf. Tuffsteen, of duiffsteen. Zekere zachte steen.

Pierre angulaire. Een hoeksteen.

Pierre d'aimant. Zeilsteen.

Pierre ponce, f. f. Puimsteen, dryfsteen.

Pierre à papier. Een steen om op 't papier te dekken.

Pierre à futil. Een vuursteen, viersteen, of roersteen.

* La pierre du coin. De hoeksteen.

* Pierre précieuse. Edel gesteente, kostelyke steen, kleinoods, kleinode.

Pierre qui s'engendre dans la vessie. Een steen die in de blaas groeit.

Avoir la pierre. De steen hebben.

Jetter de petites pierres. Kleine steentjes lossen.

Pierre à feu. Een vuursteen, of viersteen.

Pierre à équifer. Een stypsteen, of weissteen.

PIERRÉRIES, f. f. Pierres précieuses. Kleinodiën, kostelyke, of edele gesteenten.

PIÈRREUX, pierreuse, adj. Steenachtig, steinig, vol steenen.

Lieux pierreux. Steenachtige plaatsen.

Poire pierreuse. Een steenige, of steenachtige peer.

PIERRIER, f. m. Sorte de petite pièce d'Arillerie. Een bas; een goetling; een steenstuk; een klein stuk gesluit.

PIERROT, f. m. (Nom de garçon.)

Petit Pierre. Pietje. Een jonges naam.

PIÈTE, f. f. Dévotion. Godvruchtigheid, godzaligheid, godsdienstigheid, vroomheid, godsvreezendheit.

Une haute, ou une grande piété. Een groote godvruchtigheid.

† **PIÈTINER, v. n.** Fraper des piez. Met voeten stampen, of slooten.

PIÈTON, f. m. (Vieux mot.) Fantacin. Voetknecht, een soldaat te voet.

† **PIÈTRE, adj.** Chétif, en méchant équipage. Elendig, gescheurt, geplukt.

† **PIÈTRERIE, f. f.** Chose chétive. Vadden, verscheurde, of versteete lompen.

† **PIÈTRÉMENT, adv.** Misérablement. Elendiglyk, armelyk.

PIEU, f. m. Pièce de bois pour faire des palissades. Een paal, of staak om stormpaalen van te maken.

Ficher un pieu en terre. Een paal in de aarde slaan, of heijen.

Pieux. (Terme de Chasse.) Knuppels, dikke stokken.

Pieux-fourchus. Gespleete stokken, vorkstokken.

PIEUX, pieuse, adj. Dévot. Godvruchtig, godzalig, godsdienstig, vroom, godsvreezend.

PIEUSEMENT, adv. Godsdienstiglyk, godzaliglyk, godvruchtelyk, vroomelyk.

Vivre pieusement. Godvruchtiglyk leven.

† Je le croi pieusement. C'est-à-dire, sur la bonne foi des gens. Ik geloove het eenvoudiglyk, dat is, naar den aart der liefde. Ik geloove het op 't woords der menschen.

PIF. PIG.

† **PIFRE, f. m.** Goulu, goinfre. Vraat, slokop, vreter, dikbajt, gulziggaart.

† **Se PIFRER, v. r.** Manger excessivement. Vreeten, slokken, gulzig eeten, zich opvullen.

PIGEON, f. m. Oiseau. Een duif, een doffer. Een hooren, 't mannetje van een duif.

Pigeon cauchois. Sorte de gros pigeon. Een kropper. Zekere groote duif.

Pigeon de volière. Een plarduif; een

hokduif; een duif die maar uitvliegt om zig te vermaaken.

Pigeon ramier. Een krak, een wilde duif.

Pigeon pattu. Een ruigpootje, een duif die vetren aan de pooten heeft.

PIGEONNE, f. f. Femelle de pigeon. Een duif, of duive. 's Wyfje van een doffer.

PIGEONNEAU, f. m. Jeune pigeon. Een jonge duif.

PIGEONNER, v. a. (Terme de Maçon.) De schoorsteenpypen boven 's dat ophaalen. (Een Metelaars woordt.)

PIGEONNIER. Voyez Coulombier.

PIGME'E, Pygmée, f. m. Petits hommes fabuleux qu'on feint de la hauteur d'une coudée. Een dwergje. Een klein mannetje van een elle hoog. Een ellemannetje.

† **Pigmée, f. m. & f.** Petithomme, ou petite femme. Een dwergje. Een klein mannetje, of klein wyfje.

PIGNON, f. m. Noiau de pomme de pin. De kern, of noot van den pynappel.

Pignon purgatif. Een afdryvende, of zuiverende pynappels kern.

Pignon. (Terme d'Architecture.) De bovengewel, of kap van een huis.

† **Avoir pignon sur rue.** Avoir une maison à soi. Een eigen huis hebben.

Pignon. (Terme de Chanvrier.) Werk. Al 's geen men uit de kennip bekelt.

PIL.

PILASTRE, f. m. Een vierkante zuil, of pylaar. Een pylaster.

PILE, f. f. (Terme de Marchand de bois.) Een houtstapel, een stapel hout. Een houtmyt, of houthoop.

Mettre du bois en pile. Hout stapelen; hout op stapels leggen.

Pile de piece de monnaie. Kruis. De zyde van 's geldt daar 's afbeeldsel van den Prins op staat.

Jouer à croix & à pile. Kruis of munt speelen.

Pile. (Terme d'Architecture.) Fen gemetselde, of platte zuil, een pilaster aan een muur.

PILER, v. a. Ecrasier avec le pilon. Stampen, in stukken stooten, in de

PIL.

vyfel ftooten, bryfelen.
 Piler des drogues. *Kruiden stampen.*
 † Piler. *Bien manger. Schranssen, frouwen, lustig eeten.*
 † PILEUR, *f. m.* Grand mangeur. *Vraat, schransser, stokop, een groot eeter.*
 PILLER, *f. m.* Sorte de colonne. *Fen zuil, styl, of pilaar.*
 † Piliere de cabaret. *Een styl, of pilaar van de herberg; een kroeglooper, een dronkaart.*
 † Piliere de bordel. *Een hoerejager, of hoerevoogdt, een zuil, of pilaar van 't hoerhuis.*
 Piliere de verrier. *Fen stut, of de stok in 't midden van een glaskramers mars.*
 † Avoir de bons gros piliers. *Gode stylen hebben, dikke beenen hebben.*
 Piliere de moulin à vent. *De standert van een windmolen.*
 PILLAGE, *f. m.* Roof, buit, plondering.
 Mettre une ville au pillage. *Een stad ten roof stellen, of geeven; een stad ter plonderinge overgeeven, of ten besten geeven.*
 PILLER, *v. a.* Saccager. *Rooven, plonderen, stroopen.*
 Piller une ville. *Een stad plonderen.*
 * Il l'a fait piller par son chien. *C'est-à-dire, il l'a fait mordre. Hy heeft hem door zynen hondt laaten bityten; hy heeft zyn hondt op hem aangebitst.*
 PILLEUR, *f. m.* Celui qui prend de côté & d'autre. *Een uitschryver, een berover der schryveren. Een die alles uit een ander schryft, en voor zyn eigen uitgeeft.*
 PILON, *f. m.* De stamper in een vyél.
 PILORI, *f. m.* Piliere de bois qui est une marque de haut Justicier où l'on atache des criminels. *De kaak. Een paal, of staak waar aan men eenen misdaadigen te pronk zet.*
 PILORIER, *v. a.* Mettre un criminel au pilori. *Eenen misdaadiger op de kaak zetten.*
 PILOTAGE, *f. m.* Ouvrage de fondation sur lequel on bâtit dans l'eau. *Heizwerk, of paalwerk waar op men in 't water bouwt.*
 PILOTE, *f. m.* Lootsman, loots, fluurman, sterman.
 PILOTER, *v. a.* (Terme d'Archi-

PIL. PIM. PIN.

tecture.) Heijen, paalen inheijen, paalen inslaan.
 Il faut piler cet endroit. *Die plaats moet g'heit worden.*
 PILOTIS, *f. m.* Les pieux du pilotage. *De maasten, of paalen van 't heizwerk.*
 PILULE, *f. f.* Een pil, die men inneemt.
 † Dorer la pilule. *De pil vergulden. Een zaak wat opsmukken, opschikken, of een versje geeven.*
 † Une fâcheuse pilule. *C'est une chose fâcheuse à souffrir. Een harde pil om te verdouwen. Een zaak die qualyk te verdraagen is.*

PIM. PIN.

† PIMPANT, *pimpante, adj.* Leste, bien ajusté. *Tettig, moos opgepronkt, fraai uitgestreken.*
 PIMPRENELLE, *pimpernelle, f. f.* Plante. *Pimpernel. Zeker kruidt.*
 PIN, *f. m.* Arbre. *Pynboom, pynappelboom.*
 Pin domestique. *Tamme pynboom.*
 Pin sauvage. *Wilde pynboom.*
 PINACLE, *f. m.* (Vieux mot.) Le haut d'un temple. *Tinne des tempels. De spits eener Kerke.*
 † On l'a mis sur le pinacle. *On l'a élevé à une fortune considerable. Men heeft hem op de tinne, of de spits van 't geluk gezet, of op het toppunt van 't geluk gebragt; dat is, tot zeer hoogen staat gebragt.*
 PINASSE, *f. f.* Sorte de vaisseau fort léger. *Een spiegelschip; een zeer licht schip; een Pinas.*
 PINCE, *f. f.* Pli sur un rabat en forme de pointe. *Een plooi, of vouw in een bef.*
 Pince. (Terme de Maçon.) *Een yzers handtboom, een koevoet; een metselaars pik, of bouwweel.*
 Pince. *Instrument de paveur. Fen koevoet, pik, bouwweel, of breekyzer om een straat op te breeken.*
 Pince. *Le devant du pié du cheval. Het voorste van den voet eens paerds.*
 Pincés. *Les dents de devant du cheval. De voorste tanden van een paerdt, daar 't het gras meé afbys.*
 Pincés. *Les deux bouts des piés des bêtes fauves. De klauwen der herten, enz. en andere wilde dieren.*

PIN.

† Avoir bonne pince. *Etre escroc. Goede klauwen hebben. Fen schrok, of schraper zyn; een inhalend mensch zyn.*
 † C'étoit un Juge qui avoit bonne pince. *'t Was een Rechter die goede klauwen hadt; die schrokkelig, of inhalend was.*
 PINCEAU, *f. m.* Instrument pour peindre. *Fen pinseel, of penseel waar mede men schildert.*
 * Un coup de pinceau. *Médifance. Een streek van 't penseel. Lastering, quaatspreken.*
 * Pinceau. *Plume. Fen pen.*
 * D'un assez délicat pinceau. *Je vous en ferai le tableau. Met eene pen niet om te wraaken. Zal ik er het tafreel van maaken.*
 Pinceau de Relieur. *Een Boekbinders styffelquaast.*
 Un pinceau à la colle, & un pinceau à jaspe. *Fen styffelquaast, of bymquaast, en een sprinkelquaast.*
 PINCE'E, *f. f.* Ce qu'on prend avec le bout des doigts. *Een vingergreep, 't geen men tusschen de vingeren vaat.*
 PINCELIER, *f. m.* (Terme de Peinture.) *Een penseelbakje waar in men de penseelen schoon maakt.*
 † PINCE-MAILLE, *f. m.* Een schrok, schagcheraar, schraper, enz.
 PINCER, *v. a.* Nypen, knypen.
 Pincer le bras. *In den arm knypen.*
 * Pincer les cordes d'un instrument de musique. *De snaaren van een speeltuig roeven. Op een snaarspel slaan.*
 * Pincer. *Ofenser en raillant. Nypen, steeken, schewen geeven, scherfsen, heimlyk beschimpen.*
 * Pincer en nant. *Ofenser plaifamment. Al lagghendenypen. Allagghende iemand steeken, of neepen geeven.*
 Pincer les cordes d'un luth. *De snaaren van een luit roeven, op de luit speelen.*
 PINCETTES, *f. f.* Een tang.
 Pincettes pour arracher le poil. *Fen tangetje, of nypertje om 't haar van den baart uit te trekken.*
 † Il atrape cela avec ses vieilles Pincettes. (Proverbe.) *Pour dire avec ses mains. Hy krygt dat met zynen ouden nyptang; dat is, met zyn handen.*
 PINÇON, *pinçon, f. m.* Sorte de petit oiseau. *Een vink. Zeker vogeltje.*

Pi-

Piçonne, *f. f.* Femelle de piçon.
't Wysje van een wink.
 PINDARISER, *v. n.* Parler avec une affectation ridicule. *Heel hoogdraven, of hoogstelig, dat is, met eene belagchelyke gemaaktheit spreken.*
 † PINOCHER, *v. n.* Prendre de très-petits morceaux de quelque viande. *Peuselen, pluizen, zeer kleine stukjes errens van eeten.*
 † PINOCHEUR, *f. m.* Peuselaar, pluizer.
 † Pinocheuse, *f. f.* Peuselaarster, pluister.
 † Quelle petite pinocheuse est-cela? *Wat pluisterje is dat?*
 PINTÉ, *f. f.* Vase qui contient deux chopines. *Een pint. Zeker maat van twee halfjes.*
 Pinté. Plein la pinte. *Een pintje, een pint vol.*
 Boire pinte. *Een pintje drinken.*
 Tirer pinte. *Een pintje tappen.*
 † Il n'y a que la première pinte qui coûte. *'t Eerste pintje kost maar gelds. 't Eerste valt maar zwaar en lastig.*
 † PINTER, *v. n.* Beekeren, likken, drinken.
 † Il aime à pinter. *Hy houdt veel van beekeren.*
 PIO. PIP.

PIOCHE, *f. f.* Outil pour remuer la terre. *Een houweel, een werktuig om de aarde om te haalen.*
 PIOCHER, *v. a.* Travailler avec la pioche. *Met een houweel arbeiden, of de aarde omhaalen.*
 Ils ont déjà pioché tout cela. *Zy hebben dat alles reeds omgehaalt.*
 † PIOLE', piolée, *adj.* Bigarré. *Kakelbont, gemengelt, gespikkelt, gesprenkelt.*
 PION, *f. m.* Certaine pièce du jeu des échecs. *Een boer. Zeker stuk in 't Schaakspel.*
 † Pion. *Pauvre diable. Een arme duivel.*
 † Il est pion; il est fou, il a bù. *Hy is scheef; hy is dronken, hy heeft gedronken.*
 PIONNIER, *f. m.* Graver, schansgraver.
 † PIOT, *f. m.* (*Mot burlesque.*) Vin. *Vocht, nat, wyn.*
 † Il aime le piot. *Hy houdt veel van de vocht, of van 't nat.*
 PIPE, *f. f.* Instrument pour fumer.

Fen pyp, een tabaks pyp.
 Fumer une pipe de tabac. *Een pyp tabak rooken, of smooken.*
 Pipe. Un muid & dégni de vin. *Een pyp wyn. Anderhalf oxhoofd wyn.*
 PIPEAU, *f. m.* (*Terme d'Oiselier.*) *Een vogelaars fluitje, vogelfluit, lokfluit.*
 PIPE'E, *f. f.* Chasse qu'on fait pour prendre des oiseaux avec des gluaux. *De vogelvangst met den lymstang, 't loopen met den lymstang.*
 PIPER, *v. n.* (*Terme d'Oiselier.*) *'t Wysje des nils napiepen, om de vogels op den lymstang te lokken.*
 † Piper, *v. a.* Tromper. *Listelyk vangen, looslyk bedriegen, of opligten.*
 † Piper les dez. *De dobbelsteenen vervalschen.*
 † PIPERIE, *f. f.* Tromperie. *Bedrog, bedriegerij, schalkheit, list, loosheit.*
 PIPEUR, *f. m.* Trompeur, fourbe. *Bedrieger, schalk, een looze vos.*
 Il y a des pipeurs par tout, le monde en est plein. *Daar zyn overal bedriegers, de wereldt is 'er vol van.*

PIQUANT, *f. m.* *Stekel, prikkel, dooren.*
 Les piquans d'un porc-épic. *De stekels van een egel, of stekelzwyn.*
 Les piquans d'une épine. *De stekels van een do. en.*
 Piquant, piquante, *adj.* Qui pique. *Steekende, scherp.*
 Chardon piquant. *Een steekende distel.*
 * Piquant, piquante. Choquant. *Steekende, scherp, schimpachtig, schimpig, schamper.*
 * Paroles piquantes. *Steekende, of schampere woorden.*
 * Piquant, piquante. Touchant, qui réveille l'esprit. *Geestig, zinnryk; aardig, bevallig, dat den geest opwekt, kittelt, of streelt.*
 PIQUE, *f. f.* Sorte de petite querelle. *Onlust, verwydering, huivering, geschil, twist.*
 Il y a une petite pique entr'eux. *Daar is een kleine onlust tusschen hen.*
 Pique. Sorte d'arme. *Een piek. Ze-*

ker wapentuig.
 * Pique. Piquier. *Piek, piekdrager, piekenier.*
 Pique, *f. m.* (*Terme de Cartier.*) *Schuppen. Zeker blaas van 't kaarspel.*
 Jouer du pique. *Schuppen opwerpen, of opspeelen.*
 † PIQUE-PUCE. *Voyez Pénitent du tiers ordre.*
 PIQUER, *v. a.* Percer avec une chose aiguë. *Stoeken, naagen, prikken, prikkelen, met iets scherps steeken.*
 Epine qui pique. *Een steekende dooren.*
 Piquer. Larder de la viande. *Vk in 't vleesch steeken, vleesch doorspekken.*
 Piquer. Donner de l'épron à un cheval. *Een paardt met spooren steeken. Een paardt de spooren geven.*
 Piquer des deux, c'est donner des deux éprons. *Met bei de spooren steeken. Bei de spooren geven.*
 Piquer du tafetas. *Taffa doorslaan, of pikeren.*
 Piquer. (*Terme de Tapissier.*) *Met bingaren naaijen.*
 Piquer un baudrier. *Een draagbands stikken.*
 Piquer un bonnet. *Een muss stikken.*
 Piquer des fouliers. *Een ry steeken aan de zoolen der schoenen leggen.*
 Piquer le bois. *'t Hout afsteekenen.*
 * Piquer d'honneur. *Door eere aanprikkelen, of aanzetten.*
 * Piquer. Enflamer. *Prikkelen, aanzetten, aanzetten, aanprikkelen, ontsteeken, aanhitzen.*
 * Sa résistance me pique & me rend plus amoureux. *Haare weigering prikkelt my, en maakt wy te niet verlieft.*
 * Piquer. Ofenser, irriter. *Stoeken, beledigen, tergen, verbitteren, vertoornen, vergrammen.*
 * Piquer au vif. *Gevoelig steeken.*
 Se piquer, *v. r.* *Zich steeken, zich zelven steeken.*
 Se piquer à la main. *Zich in de handt steeken.*
 * Se piquer. Se fâcher. *Moeijelyk, gram, gestoort, verbittert, toornig, of quaads worden. Zich vertoornen, of zich vergrammen.*
 * Se piquer de quelque chose. *C'est faire profession d'exceller en quel-*

que chofe. Zich ergens over beroemen. Zynen roem ergens op draagen, pogchen dat men ergens in uitfloekt.

* Se piquer de science. Zich over zyne geleerdheit beroemen. Op zyne geleerdheit pogchen, of roemen.

* Se piquer d'honneur. Faire profession d'avoir de l'honneur. Eergerig zyn. Gevoelig wegens zyne eere zyn. Zyne eere voorftaan, of verdedigen.

PIQUET, *f. m.* Instrument pour tendre des cordeaux. Een flok waar aan het meefnoer vast is, die men in d'aarde zet.

Piquet. Avant-garde de l'armée. Voorhoede, of voortogt van een leger.

On fit avancer le piquet pour repouffer les ennemis. Men liet de voorhoede aantrekken om de vyanden te ftuiten.

‡ Planter fon piquet en un endroit, c'est s'y établir. Zich ergens neerzetten, zich ergens neerftaan.

Piquet. Jeu de cartes. 't Piketten, 't piketfpiel. Zeker kaartfpiel.

PIQUEUR, *f. m.* (Terme de Chaffe.) Aandryver der jagthonden. Een jager, die te paerdt zittende, de jagthonden aandryft.

PIQUEURS. (Terme d'Architecture.) Opzichers over 't werkvolk, aandryvers van 't werkvolk.

PIQUIER, *f. m.* Piekdrager. Pieknier.

PIQUOT, *f. m.* Fil façonné en pointe au bas des dentelles. Pareljes die onder aan de kantensftaan.

PIQUOTIN. Voyez Picotin.

PIQUURE, *f. f.* Een fleek, een prik in 't vleeſch, met een naalde, priem, of ſpeld.

Piquure. (Terme de Couturiers.) Een vrouwe ryglyf.

PIR.

PIRAMIDAL, piramidale, pyramidal, *adj.* Naaldſch, ſpisswyze, grafnaaldſwyze, als een naald.

PIRAMIDE, Pyramide, *f. f.* (Terme de Géométrie.) Naaldt, kantige naaldt, grafnaaldt, ſpitze zuil.

Piramide. (Terme de Gantier.) Een handſchoenmakers vorm.

Piramide. (Terme de Plombier.) Een ſpiss die boven op een gevel ſtaat.

PIRATE, *f. m.* Corſaire. Zeerover, ſtrooper op zee, kaper, vrybuitter.

Etre pris des pirates. Van de zeerovers genomen worden.

PIRATER, *v. a.* Zeerouven, op zee ſtroopen, kaapen, vrybuiten.

PIRATERIE, *f. f.* Meier, ou course de Pirate. Zeerovery, kaap, kapery, zeeſtropery, 't zeeſtroopen, vrybuiting.

PIRE, *adj.* Plus méchant, plus mauvais. Erger, boozter, ſlimmer, quaader.

Sa femme est pire qu'un démon. Zyn wyf is ſlimmer, of boozter als een duivel.

Rendre ſa condition pire. Zyn gelegenheit erger maaken. Zynen ſtaat verergeren, of verſlimmeren.

Pire, *f. m.* Deſavantage. 't Quaatſt, d'onderlaag, de nederlaag.

Les ennemis eurent du pire. De vyanden hadden de nederlaag, hadden 't quaatſt, of wierden geſlagen.

Aller de pire en pire. Van quaat tot erger gaan, hoe langer hoe erger, of hoe langer hoe ſlimmer gaan.

Lui pouvoit il arriver rien de pire? Kon hem wat ergers overkoomen?

PIRENEES. Montagnes qui ſeparent la France de l'Épagne. De Pyrineeſche bergen. 't Pyreneeſch gebergte, dat Vrankryk van Spanje ſcheidt.

PIROGUE, *f. f.* Barque de ſauvages plus grande que des canots. Een prauw. Een ſoort van vaartuijg der Wilden.

PIROÛETTE, *f. f.* Een kindermolentje.

Faire tourner une piroÛette. Een kindermolentje omdraaijen.

PiroÛette. (Terme de Manège.) Zwenk, of ſchielyke omdraaijing van een paerdt.

‡ PIROÛETTER, *v. n.* Sauter en tournant. Zwenken, in 't danſſen rontom ſpringen.

PIS. PIT.

PIS, *f. m.* Mammelles de bêtes. De uyer, het uyerboordt, of de ſpeen der beeften.

Pis, *adv.* Plus mal. Erger, ſlimmer, quaader, boozter, in eenen erger ſtaat.

C'est pis que jamais. 't Is erger, of ſlimmer dan ooit.

Aller de mal en pis. Van quaat tot erger vervallen; hoe langer hoe erger gaan, of worden.

† Le pis aller, *f. m.* Ce qui peut arriver de plus facheux. 't Grootſte quaat, 't ergſte, of 't quaatſte dat 'er van kan komen.

† Tout cela est le pis aller. Dat alles is 't ergſte dat 'er van komen kan.

† Au pis aller. Quelque malheur qu'il puisse arriver. Ten quaatſten, of ten ergſten genomen; als 't al ten ſlimſten aſliep.

† Au pis, je puis avoir ici une belle maîtresse. Ten quaatſten genomen ik kan hier eene zoete juffer, of eene mooie vryfter hebben.

PISSAT, *f. m.* Urine. Pis, piſſe, water, 't piſſen, 't wateren.

‡ PISSENLIT, *f. m.* Petit garçon, ou petite fille qui piſſe au lit. Piſſebeds. Een kleine jongen, of klein meisje dat in 't bedt piſt.

Piſſenlit, *f. m.* Sorte d'herbe. Papenkruidt, kankerbloem, hondſtrooze, ſchorſtbloem, paerdtbloem.

PISSER, *v. a.* Piſſen, wateren, zyn water maaken, of aſſaan.

Piſſer du ſang. Bloet loozen, bloet wateren.

‡ Elle a piſſé des os. C'est-à-dire, elle a eu un enfant. Zy heeft beenen geloſt, dat is, zy heeft een kindt gehadt.

‡ Je piſſerai ſur ta fosse. Je vivrai plus que toi. Ik zal op uw graf piſſen. Ik zal langer leven dan gy.

‡ PISSSEUR, *f. m.* Piſſer. Een die piſt.

‡ Piſſeuſe, *f. f.* Piſſter. Een vrouwmenſch dat piſt.

‡ Piſſeuſe, *f. f.* Fille. Piſſter, een meisje.

‡ Elle est acouchée d'une piſſeuſe. Zy is van een meisje bevallen, of gelegen.

PISSSEUX, *adj.* Piſſachtig, piſſig, vol pis.

Des langes piſſeux. Piſſige luieren, of luuren.

‡ PISSOTER. (Mot bas & lurleſque.) Piſſer goutte à goutte. Met droppelen piſſen, met horten en flooten piſſen.

PISSOTIERE, *f. f.* Een piſſhoek, een plaats daar men piſt.

PISTACHE, *f. f.* Fruit de piſſachier.

chier. *Walsch pimpermootje.*
PISTACHIER, *f. m.* Arbre. *Pimpermootjes boom.*
PISTE, *f. f.* La voie du loup. *Wolvespoor, 't spoor van een wolf.*
 Suivre un loup à la piste. *Een wolf op 't spoor volgen.*
 Piste. Traces que le cheval marque desespiez. *De voetspooren, of voetspajen van een paerdt.*
 * Suivre quelqu'un à la piste. *Iemant op 't spoor volgen.*
PISTOLE, *f. f.* Piece d'or. *Pistool. Een stuk goud gemeenlyk van 9 Hollandische guldens en 9 stuivers.*
PISTOLET, *f. m.* Sorte d'arme à feu. *Een pistool. Een zinkroer, ryroer, of handbus.*
 Tirer un coup de pistolet. *Een pistool affchieten, of lossen, een schoot met een pistool doen.*
PISTON, *f. m.* La partie de la pompe qui sert à aspirer, ou pousser l'eau. *De zuiger in een pomp.*
 Pousser le piston. *Pompen, de zuiger trekken.*
 † **PITANCE**, *f. f.* La portion qu'on a pour son repas. *Het deel dat iemant tot zyn maalydt krygt.*
 † **PITAUD**, *f. m.* (Mot bas & burlesque.) Ruitre, grossier. *Boer, kinkel, lompe vlegel.*
 † **Pitaude**, *f. f.* (Mot bas & burlesque.) Grossiere, mal bâtie. *Boerin, lelyke beli, een onbeschoft vrouwenfch.*
PITE, *f. f.* La moitié d'une obole. *Een heller, een halve penning.*
 † **PITEUX**, piteuse, *adj.* Déplorable, misérable. *Elendig, jammerlyk, beklaaglyk, ongelukkig, deerlyk.*
 † Faire le piteux. *Den elendigen specken, of maaken.*
PITIE', *f. f.* Compassion. *Medelyden, meedogen, deernis, ontferming, erbarming, barmhartigheid.*
 Avoir pitié des pauvres. *Medelyden met de armen hebben.*
 C'est pitié de le voir. *'t Is deerlyk hem te zien, of 't is deernis hem aan te zien.*
 J'ai pitié de sa folie. *Ik hebbe deernis, of medelyden met zyne gekheit, of zotheit.*
 * Seigneur, aye pitié de nous. *Heer, ontferm u onzer, of heb medelyden met ons.*
 Faire pitié. *Medelyden, of deernis weewekken, te weeg brengen dat*

men zich erbarmen moet.
PITOIABLE, *adj.* Qui a de la pitié. *Medelydend, meedogende, barmhartig, meewarig.*
 Etre pitoyable envers les pauvres. *Medelydend, of meedogend jegens, of omtrent den armen zyn.*
 Pitoyable. Digne de pitié. *Elendig, jammerlyk, deerlyk, beklaaglyk, erbarmelyk.*
 Etre dans un pitoyable état. *In eenen elendigen staat zyn.*
 Pitoyable. Qui ne vaut rien, misérable. *Elendig, ondeugende, stecht, dat niet deugt.*
 Il fait de pitoyables vers. *Hy maakt elendige vaarzen.*
 Pitoyable mine. *Een erbarmelyk wezen, of gelaat.*
PITOIABLEMENT, *adv.* *Erbarmelyk, elendig, stecht.*
 Ecrire pitoyablement. *Erbarmelyk, of stecht schryven.*
PITON, *f. m.* (Terme de Serrurier.) *Een spyker, yzere pin, of spie met een oog.*
PITUITE, *f. f.* *Slym, fluim, snot, wechtigheid.*
PITUITEUX, pituiteuse, *adj.* *Snotterig, snotachtig, fluimachtig, slymerig, slymachtig.*
 Humeur pituiteuse. *Een slymachtigen, of snotterigen aart.*
 Pituiteux, *f. m.* *Flegmatique. Een fluimachtig, slymachtig, of snotterig mensch.*

PIV.

PIVERD, pic-verd, *f. m.* *Oiseau. Een groene specht. Zekere vogel.*
PIVOINE, *f. m.* & *f.* *Oiseau. Een goutvink. Zekere vogel.*
 Pivoine. Sorte de fleur. *Pioene. Zekere bloem.*
PIVOT, *f. m.* Ce sur quoi tourne quelque chose. *Een spil waar op iets draait.*
 * La Hollande & l'Eglise tournent sur vous comme sur leur pivot. *Hollands en de Kerk draaijen op u als op haare spil.*

PLA.

PLACAGE, *f. m.* (Terme de Menuisier.) *Ingelegt schrynwark, getymt kistewerk.*
 Une table de placage. *Een ingelegde tafel.*
PLACARD, *f. m.* Sorte d'écrit

qu'on affiche. *Plakfel, plakfchrift, bevel, aangeflagen bevel, plakkaat, of plakkaat.*
 * **Placard**. Sorte d'écrit injurieux qu'on attache pour être lû. *Een schimp- of spotfchrift, dat men aanplakt op dat het geleezen worde.*
PLACE, *f. f.* Lieu découvert. *Een open plaats zonder gebouwen.*
 Place. Espace. *Plaats, wydtte, ruimte.*
 Faire place. *Plaats maaken, ruimen, wyken, ruimte maaken.*
 Place. Lieu où est une personne. *Plaats, steede. Iemants plaats daar by is.*
 Donner sa place à quelqu'un. *Iemant zyn plaats geeven.*
 Place. Condition. *Plaats, huur, dienst.*
 Ce jeune homme est en place. *Die jongman is in dienst, of heeft een huur.*
 Obtenir la place de Major. *De Majors plaats krygen.*
 * La place est à nous. Nous avons remporté ce que nous souhaitions. *De plaats is ons. Wy hebben onzen wensfch, of onze begeerde verkregen.*
 Place. Lieu où l'on s'est batu. *De plaats des ftrydts, of des gevechts, de plaats van 't gevecht, de wechtplaats.*
 Il y demeura deux mille hommes sur la place. *Daar bleeven twee duizendt menschen op de plaats.*
 Place. Ville, forteresse. *Plaats, stad, sterkte.*
 Forcer, prendre une place. *Een plaats dwingen, inneemen.*
 Secourir une place. *Een plaats te hulp komen.*
 Place de guerre. *Forteresse. Een krygsstot. Een sterkte, een vesting.*
 Place d'armes d'une ville de guerre. *De wapenplaats eener grensstadt.*
 Place d'armes d'un camp. *Wapenplaats van een leger. Een open plaats daar men 't heir in slagorde stelt.*
 Place d'armes d'une attaque, ou d'une tranchée. *De wapenplaats van eenen aanval, of der loopgraven; de plaats daar krygsvolk wordt gezet tot dekkinge der arbeideren.*
 Place d'armes d'une compagnie. *De Vergaderplaats eener krygsbende.*
 † Etre en place marchande. *Etre.*

en lieu public. *Op eens openbaare plaats staan.*
 † Faire place à un verre de vin. *C'est piffier. Plaats voor een glas wyn maaken. Piffen.*
 † La place n'est pas tenable. *La place est incommode. Men kan 's op die plaats niet houden; dat is, die plaats is heel ongemakkelyk, of ongerieflyk.*
 PLACER, *v. a.* Mettre, poser. *Stellen, zetten, plaatzen.*
 Placer une chose en son lieu. *Een ding op zyn plaats zetten.*
 Etre bien placé. *C'est être en bonne condition. Wel gezeten zyn. Wel zisten. In eene goede gelegenheit zyn.*
 PLACET, *f. m.* Siège fans dossier. *Een stoel zonder leuning.*
 Placet. Sorte de requête. *Zeker verzoekschrift, of smeekschrift.*
 Prefenter un placet au Roi. *Den Konink een smeekschrift overgeeven.*
 Placet. Petit poëme François en forme de requête. *Zeker Fransch gedicht als een verzoekschrift.*
 PLACIER, *f. m.* Een marktmeester, of merkmeester.
 Placière, *f. f.* Een marktmeesterse.
 PLA-FOND. *Voyez* Plat-fond.
 PLAGE, *f. f.* (Terme de mer.) Rivage où les navires ne peuvent aborder. *Een ree. Een zeestrand, zee kust, of oever daar 't water zeer laag is, en de scheepen niet aan kunnen komen.*
 Plage. Lieu, endroit. *Landt, plaats, oord, gewest.*
 PLAGIAIRE, *f. m.* Auteur qui pillie les ouvrages d'autrui. *Een uitschryver van een anders werken. Een schryver die eens anders schriften uitschryft, en met die als met zyn eigen pronkt.*
 PLAIDER, *v. a.* Faire la fonction d'Avocat. *Pleiten, bepleiten, dingen, dingtaal voeren, 's ampt van Voorspraak bedienen.*
 Plaider une cause. *Een zaak bepleiten, voorstaan, of verdedigen.*
 Plaider, *v. n.* Etre en procès avec quelqu'un. *Rechten, pleiten, met iemand een rechtzaak, of geding hebben; met iemand in 's recht leggen.*
 Nous plaidons ensemble. *Wij rechten, of pleiten t'zamen.*
 Plaider, *v. a.* Faire un procès. *Pleiten, een proces aandoen.*
 Plaider son tuteur. *Tegen zyn voogdt*

pleiten. Zyn voogdt een pleit, of proces aandoen.
 Se plaider, *v. r.* Etre en procès ensemble. *Met iemand in 's recht zyn, of in 's recht leggen; een geding met iemand hebben.*
 PLAIDEUR, *f. m.* Qui a quelque procès. *Een Pleiter. Iemand die een recht, of geding heeft.*
 † Plaideur. Qui aime la chicane. *Pleiter, warvogel, pleitvogel, wargeest, pleit-zuchtige.*
 † Les plaideurs sont à plaindre, car les Avocats & les Procureurs les sucent julques aux os. *De pleit-zuchtigen zyn te beklagen, want de Voorspraaken en Pleitbezorgers zuigen hen tot op het gebente uit.*
 Plaidéuse, *f. f.* Celle qui a quelque procès. *Celle qui aime la chicane. Een Pleitster. Een vrouw die een geding heeft. Een vrouw die veel van rechten en pleiten houdt, een pleit-zuchtig vrouwmensch.*
 PLAIDOIE, *f. m.* plaidoyer, *f. m.* Een recht, of geding dat bepleit is. *Een bepleitte zaak; een bepleitte rechtzaak.*
 PLAIDOIERIE, *f. f.* Exercice d'Avocat, ou de Procureur. *Rechts-handel, pleit-handel, 't pleiten, of dingen van enen Voorspraak, of Pleitbezorger.*
 PLAIDS, *f. m.* (Vieux mot de Pratique.) Jours ordinaires qu'on plaide. *Dingdagen, gerechtsdagen, rechte-dagen.*
 Tenir les plaids. *De gerechtsdagen, of rechte-dagen houden.*
 PLAIE, *f. f.* Bleffure. *Wonde, quetsuur.*
 Plaie dangereuse, mortelle &c. *Een gevaarlyke, doodelyke wonde, enz.*
 Panier une plaie. *Eene wonde verbinden.*
 * Plaie. Affliction. *Plaag, quelling, straffe.*
 * Dieu affliga l'Egypte de dix plaies. *Godt sloegh Egypte met tien plaagen.*
 La guerre est une plaie dont Dieu nous châtie. *D'oorlogh, of het oorlogh, of de krygh is een plaag waar mede Godt ons kastydt.*
 † Ne demander que plaie & bosse. *Ne demander que querelles. Niet dan twist en krakkeel zoeken. Eigentlyk: niet dan wonden en builen zoeken.*
 PLAIN, *plaine, adj.* Plat, uni & fans aucune inégalité. *Vlak, gelyk,*

effen, dat niet rouw is, glad.
 PLAINDRE, *v. a.* Beklaagen, beweenen, deernis, of medelyden hebben.
 * Il n'a que 30000 livres de rentes, voilà un homme fort à plaindre. *Hy heeft maar 30000 guldens aan inkomsten, die man is zeer te beklagen.*
 Plaindre quelqu'un. *Iemand beklagen, zich medelydend over iemand toonen.*
 Se plaindre, *v. a.* Klaagen, zich beklagen, klagtig zyn, klagen uitsorten, zyn klagen doen, klagtig vallen.
 Se plaindre de la Cour. *Over 't Hof klaagen; klagtig over 't Hof vallen, zich over 't Hof beklagen.*
 Plaint, plainte, *adj. & part.* Dont on a compassion. *Beklaagt, beweent, daar men deernis, of medelyden mee heeft, die in 't beklagh is.*
 Il est plaint de tout le monde. *Hy wordt van al de wereldt beklagt.*
 PLAINE, *f. f.* Etendue de pais fans montagnes. *Een vlakke, een vlak effen landt zonder getergte.*
 Une belle plaine. *Eene schoone vlakke.*
 PLAINTÉ, *f. f.* Lamentation, gemiffement. *Klagte, geklagh, gekerm, jammerklagt, wecklage, beklagh.*
 Entendre les plaintes des affigez. *De klagen der verdrukten hooren.*
 Plainte. Mécontentement. *Klagte, reden van misnoegen, ongenoe-gen.*
 Former ses plaintes contre quelqu'un. *Zyne klagen tegen iemand inbrengen. Over iemand klagtig vallen, over iemand klaagen.*
 PLAINTIF, plaintive, *adj.* Qui se lamente. *Klagende, klaaglyk, droevig, rouwig, treurig.*
 Voix plaintive. *Een klaaglyke stem.*
 PLAIRE, *v. n.* Avoir de l'agrément. *Behaagen, bevallen, behaaglyk, of bevallig zyn, aangenaam zyn.*
 Toutes les manieres plaisent extrêmement. *Alle zyne handelingen zyn zeer behaaglyk, of behaagen ten hoosten.*
 Elle plait à son amant. *Zy behaagt haaren minnaar.*
 La poésie plait. *De dichtkunst is behaaglyk, of is aangenaam.*
 Ffff 2 Plaine.

Plaire. Vouloir. *Behaagen, believen, willen, lusten.*
 Il ne me plaît pas d'y aller. 't *Behaagt, of 't lust my niet om 'er te gaan.*
 Qu'il vous plaise me faire cet honneur. 't *Believe, of behaage u my deeze eer te doen; belief my deeze eere aan te doen.*
 Se plaire, *v. r.* Prendre plaisir. *Behaagen scheppen, vermaak neemen, of scheppen, genoeg vinden.*
 Se plaire a la campagne. *Vermaak op 't landt scheppen.*
 Se plaire à médire. *Behaagen in 't quaatspreken scheppen, of hebben.*
 A Dieu ne plaise. *Dat gebenge Godt niet, daar bewaare ons Godt voor.*
 PLAISAMMENT, *adv.* Bevalliglyk, aardig, kluchtig, geestig.
 Ecrire plaisamment. *Aardig, of geestig schryven.*
 PLAISANCE. Ville d'Italie. *Placentia. Een stad van Italië.*
 Duc de Parme & de Plaisance. *De Hertog van Parma en Placentia.*
 Plaisance, *f. f.* *Ce mot ne se dit qu'en ces façons de parler, une maison, un jardin de plaisance. Een lusthof.*
 PLAISANT, *plaisante, adj.* Divertissant. *Vermaaklyk, behaaglyk, lustig, bevallig, aangenaam, kortswylyg, koddig, aardig, genoeglyk, geestig, snaaks.*
 Avoir l'esprit plaisant. *Vermaaklyk, of kortswylyg zyn.*
 Un conte plaisant. *Een aardige vertelling.*
 Plaisant, *f. m.* Qui raille, qui plaisante. *Een snaak, een koddige vent, een koddig, of kortswylyg mensch.*
 † Vous êtes un plaisant corps. *Gy zyt een drollig karel, of een kluchtige vent.*
 PLAISANTER, *v. n.* Railler, faire le plaisant. *Boerten, potzen aanrechten, scherffen, kortswylyzen.*
 PLAISANTERIE, *f. f.* Raillerie. *Boertery, snaakery, geschers, kortswyl, koddigheit.*
 Plaisanterie fade, froide. *Een smaakelooze, of ongezoete scherfsing, of scherfjery; een lusse, of koude scherfsing.*
 PLAISIR, *f. m.* Vermaak, vreugde, vrolykheit, blydschap, genoege, lust.
 C'est le plus grand plaisir du monde. 't *Is het grootste vermaak der werelot.*

Les plaisirs de la chair. *De genoegten van het vleesch. De vleeschelyke vermaaklykheden.*
 Plaisir. Volonté. *Behagen, believen, welgevallen, wille.*
 Tel est son bon plaisir. *Zulks is zyn behagen.*
 Plaisir. Grace, faveur. *Gunst, weldaadt, vriendschap.*
 Faire plaisir à quelqu'un. *Iemant vriendschap doen.*
 A plaisir, *adv.* De dessein formé. *Alwillens, met opzet, met voor-dacht, met voorbedachten raade.*
 Cela est fait à plaisir. *Dat is alwillens gedaan.*
 Par plaisir, *adv.* Pour se divertir. *Tot vermaak, uit kortswyl, om zich te vermaaken, om te lagchen.*
 Travailler par plaisir. *Om vermaak werken, of arbeiden.*
 PLAN, *f. m.* (Terme d'Architecture.) *Bewerp, grondtekening, ontwerp, schets.*
 Tracer un plan. *Een ontwerp, of grondtekening maaken.*
 Lever le plan d'une place de guerre. *De sterkte van eens vesting afmetten, of opneemen.*
 Plan. Surface plane. *Een effene oppervlakte.*
 Plan, plane, *adj.* (Terme de Géométrie.) *Effen, gelyk, plat.* (Een woordt der Landmeetkunde.)
 Angle plan. *Een platte hoek.*
 PLANCHE, *f. f.* Ais. *Plank, berdt, bordt.*
 * Il est sec comme une planche. *Il est extrêmement maigre. Hy is zoo dor, of mager als hout. Hy is heel mager.*
 † Faire la planche aux autres. *C'est leur montrer le chemin. Een brug voor een ander leggen. Iemant den wegh wyzen.*
 Planche. (Terme de Gravure.) *Een kopere plaat, een gesnede plaat. Een koperstuk.*
 Voilà de belles planches. *Dat zyn schoone plaaften, of printen.*
 Planche de jardin. *Een bedt in een hof, of tuin.*
 PLANCHEIER, *v. a.* Faire un plat-fond, couvrir de planches. *Een planke vloer leggen. Zolderen, een zoldering maaken, of leggen.*
 PLANCHEIEUR, *f. m.* Officier sur les ports de Paris qui décharge la marchandie des bateaux. *Een*

onslader, of lossen der schepen in de havens van Parys.
 PLANCHER, *f. m.* *Zoldering, een planke vloer, een vloer van planken.*
 Plancher bien uni. *Een gelyke zoldering.*
 † Le plancher des vaches. (Mot bas & burlesques pour dire) *la terre. De vloer der koeijen; de grondt, 's lands, de aarde.*
 PLANCHETTE, *f. f.* (Terme de Tourneur.) *Een plankje, of bordtje dat de draaijers voor de borst zeten.*
 PLANE, *f. m.* Arbre. *Booghout. Zekere boom.*
 Plane, *f. f.* Sorte d'outil qui coupe des deux côtez. *Een snyyzer, of snymes, dat de kuipers, rademakers, enz. gebruiken, en dat aan beide zyden scherp is.*
 PLANER, *v. a.* Polir le bois avec la plane. 't *Hout met het snymes afsnoeijen, of gelyk maaken.*
 Planer. (Terme d'Orfèvre, de potier d'étain, etc.) *Zilver- of tinwerk glat slaan.*
 Planer un plat. *Een schotel glat slaan.*
 * Planer, *v. n.* *Ce mot se dit des oiseaux qui volent sans remuer que tres peu les ailes. Dryven, zweeven.* Dit wordt van de vogelen gezegt die nliegen zonder hunne wieken veel te roeren.
 PLANETAIRE, *adj.* *Dwaalfstarrig, dat de dwaalfstarrigen raakt, of aangaat.* (Een woordt der Sterrekunde.)
 La region planétaire. 't *Gewest, of de plaats daar de dwaalfstarrigen bewegen en onthouden. Het dwaalfstarrig geweest.*
 Heures planetaires. *Dwaalfstarrige uren.*
 PLANETTE, *f. f.* Etoile errante. *Dwaalfstar, zweeffstar, onvaste star, of ster.*
 PLANEUR, *f. m.* (Terme d'Orfèvre.) *Een glatslager van 't zilverwerk.*
 PLANIMÉTRIE, *f. f.* (Terme de Géométrie.) *Platmeesing, platmeestkunde.*
 PLANISPHERE, *f. f.* (Terme de Géographie.) *Een platte wereldkaart. (Een platte hemelkloot.)*
 PLANT, *f. m.* Jeune arbre, ou jeune vigne pour planter. *Een loot, of lot, een selg, een jonge boom.,*

boom, of jong wyngaardlot om te pooten.
 Elever un plant. *Eenen loot*, of telg *aanfokken*, of *aanqueeken*.
 PLANTAGE, *f. m.* Arbres plantez. *Bepanting*, *plantagie*, of *plantzaadje*, *plantsoen*.
 PLANTAIN, *f. m.* Herbe. *Weegbres*, *weegerig*, *weegblads*. *Zeker gewas*.
 PLANTE, *f. f.* Een gewas, een plant.
 Plante parfaite. *Een vrucht- of zaadtdragend gewas*.
 Plante imparfaite. *Een gewas dat vrucht, noch zaad draagt*.
 Plante boiseuse. *Een houtachtig gewas*.
 Plante fibreuse. *Een vefelachtig gewas*.
 * Une jeune plante. *Een jonge perfonne qu'on instruit*. *Een jonge spruit*, of *telg*. *Een jong perfoon dien men onderwyft*.
 La plante du pied. *De voetsool*. *De zool van den voet*, *het onderfte*, of *de holligheit des voets*.
 PLANTER, *v. a.* Pooten, planten, zetten.
 Planter des choux. *Kool planten*.
 † Aller planter des choux. *S'en aller les mains vuides*, & *fans avoir rien fait*. *Kool gaan planten*. *Met ledje handen heene gaan zonder iets verricht te hebben*.
 † Planter la une maitresse. *C'est la laiffer*. *Een vryfter de fchop geeven*. *Een vryfter laaten ziffen*, of *verlaaten*.
 † Planter des cornes à quelqu'un. *Iemant hoorens opzetten*.
 † Il se vint planter à ma porte. *Hy komt geduurig aan myn deur ftaan*.
 * Planter les échelles. *Stormladders*, of *stormleeren planten*, of *tegen de muuren aanzetten*.
 * Cheval qui se plante bien fur fes jambes. *Een paerd dat wel op zyn beenen ftaat*.
 * Planter la foi. *'t Geloof planten*, *den Godsdienst fichten*.
 * Planter des colonies. *Volkeplantingen maaken*.
 PLANTOIR, *f. m.* (*Terme de Jardinier*.) *Een pooyzer*, *een plantzyzer*.
 † PLANTUREUX, *plantureufe*, *adj.* *Copieux*. *Overvloedig*, *ruim*, *rykelyk*.
 † Repas plantureux. *Een overvloedig*

ge maalydt, *een groot onthaal*.
 † PLANTUREUSEMENT, *adv.* *Copieufement*. *Overvloediglyk*, *in overvloed*.
 † Il y en a plantureusement. *Daar is overvloed van*; *dat is 'er in overvloed*.
 PLANURE, *f. f.* Bois que la plancoupe. *Spaanders*, *houtfpaanders*.
 Brûler des planures. *Spaanderen branden*.
 PLAQUE, *f. f.* Morceau de fer, ou de fonte contre une cheminée. *Een plaat*, *een haartplaat*.
 Plaque. (*Terme d'Arquebufier*.) *'t Beftagb achter aan den kolf van een roer*.
 Plaque de garde d'épée. *De plaat van een degen*, of *rapier*.
 Plaque de perruque. *'t Bovenfte*, of *de kruin van een paruik*.
 PLAQUER, *v. a.* Appliquer, mettre. *Aanlymen*, *tegen aan zetten*, *aanplakken*.
 Plaquer un morceau de bois fur une table. *Een ftuk houts in een tafellymen*.
 PLASTRAS, *plaftr*, *plaftrier*, *plaftrier*, *plaftriere*. *Voyez Plastras*, &c.
 PLASTRON, *f. m.* (*Terme de Maître d'armes*.) *Een borftlap die de Schermmeester voordoeft als by leffen geeft*.
 † Plaftron de bordel. *Een allemanshoer in een hoerhuis*.
 PLAT, *f. m.* *Schotel*.
 Un plat d'étain. *Een tinne fchotel*.
 Un plat de faïence. *Een aarde fchotel*, *een gebakke fchotel*.
 Plat de rotifcur. *Een braders fchotel*, *een braatfchotel*.
 Un plat de poiffon. *Een fchotel vifch*.
 Un plat de fraifés. *Een fchotel aard-bezien*.
 * Un beau plat. *Een goede*, of *fchoone fchotel*.
 * Un plat bien garni de viandes. *Een fchotel die wel voorzien is*.
 * Chacun aporte fon plat quand on va foupper chez lui. *Elk brengt zyn fchotel*, of *gerecht met als men 's avondts by hem gaat eeten*.
 † Donner un plat de fon métier. *Donner une épreuve de ce qu'on fait*, *ou de ce qu'on fait*. *Een proef van zyn kunft geeven*.
 † Donner du plat de la langue. *Met*

de tong ftreelen. *Vleijen*, *ftreelen*, *liefkoozen*, *pluimftryken*.
 Plat, *f. m.* La partie plate d'une lame. *'t Plat van een kling*, of *van een degen*.
 Il lui donna des coups de plat d'épée. *Hy floeg hem met het plat van den degen*.
 Plat. (*Terme de Vitrier*.) *Een fchyfglas*.
 Plat, *plate*, *adj.* *Effen*, *glat*, *gelyk*, *vlak*.
 Morceau de bois plat. *Een glat ftuk houts*.
 * Plat, *plate*, *adj.* *Bas*. *Rampant*, *fade*. *Bot*, *plomp*, *onaardig*, *flechts*, *plat*.
 * Discours fort plat. *Eene zeer flechte reden*.
 † Tout à plat, *adv.* *Franchement*. *Vlak*, *rondfuit*, *rechtfuit*, *plat*, *onbewimpelt*, *vlakuit*.
 † Refufer tout à plat. *Plat afllaan*. *Vlak afllaan*.
 * Défaire à plate couture. *Défaire entierement*. *Ganfeh in de panbakken*. *Geheel verftaan*. *Slaan dat 'er kat noch hondt afkomt*.
 PLATANE, *f. m.* (*Il vient du Latin Platanus*.) *Booghout*. *Zekere boom*.
 PLATEAU, *f. m.* Fond de bois de groffes balances. *De houte fchaalen van een groote weegfchaal*.
 Plateaux, *f. m.* (*Terme de Chaffe*.) *De hertskeutels*.
 PLATE-BANDE, *f. f.* (*Terme de Jardinier*.) *Een rabat*, of *buitenbedt in een bloempelk*.
 PLATE-FORME, *f. f.* (*Terme de Fortification*.) *Een fchieskat*, of *benkery op de wal*, *waar op men 't gefchut plant*.
 Plates-formes. (*Terme d'Architecture*.) *Een planke grondt op 't heiwerk van een gebouw*.
 Plate-forme de batterie. *De bedding voor 't gefchut*. *De planke grondt waar op 't gefchut ftaat*.
 PLAT-FOND, *f. m.* (*Terme d'Architecture*.) *De zoldering boven een wandelgang*.
 Plat-fond. (*Terme de Peinture*.) *Een gefchilderde zoldering*. *Schilderwerk dat tegen de zolder gefchildert is*.
 PLATINE, *f. f.* Rond de cuivre fur quoi on féche & accommode le ling. *Een droogbekken*. *Een bekken waar op men 't linnen*.
 Fiff 3

nen droegt.
 Platine. (Terme d'Imprimeur.) De de-
 gel van een drukpers.
 Sans la platine on ne sauroit imprimer. Zonder den de-gel zou men niet kennen drukken.
 Platine. (Terme de Patricier.) Een tinne opzetter van een fasselibakke.
 Platine de fusil. De plaat, of leugel van een saphaan.
 Platine de loquet. Een slotplaat op een deur.
 PLATRAS, *f. m.* Morceau de plâtre. Kalkpuin, een stuk kalk, of plaaster.
 PLATRE, *f. m.* Plaaster, pleister, witte kalk.
 Batre le plâtre. Pleister, of kalk beslaan.
 † Batre quelqu'un comme plâtre. Iemant zoo murw als plaaster, (wy zeggen, als stokvijsch) slaan.
 PLATRER, *v. a.* Enduire de plâtre. Beplaasteren, met plaaster, of pleister bestryken.
 * Plâtrer ses défauts. C'est les couvrir par de belles apparences. Zyne gebreken beplasteren, of een versje geeven. Zyne gebreken met eenen schoonen schyn bedekken.
 PLATRIER, *f. m.* Ouvrier qui fait le plâtre. Een plaastermaker.
 PLATRIERE, *f. f.* Le lieu où on fait le plâtre. De plaats daar men de plaaster maakt.
 PLATRON, *f. m.* Voyez Plastron.
 PLAUSIBILITE', *f. f.* Aanneemelykheit, behaaglykheit.
 PLAUSIBLE, *adj.* Aanneemelyk, behaaglyk, toestemmelyk, dat wel voorkomt.
 C'est une opinion fort plausible. 't Is een zeer behaaglyke gedachte, 't is een zeer aanneemelyk gevoelen.

PLE.

PLE'BEIEN, plébienne, *adj.* Onedel, van de gemeente, dat uit het volk bestaat.
 Les anciens Romains étoient divisés en trois ordres; de Sénateurs, de Chevaliers & de Plébéiens. De oude Romeinen waren in drie ordens verdeelt; in Raadsheeren, in Ridders, en in de Gemeente.
 PLEGE, *f. m.* Caution. Borge,

borgtoet.
 PLEGER, *v. a.* Cautionner. Voor iemant borge blyven, voor iemant inslaan.
 PLEIADÉ, *f. f.* Certaines étoiles au derrière du signe du taureau. 't Zevengestarnie. De zeven starren. Zekere starren achter 't gestarnie van den stier.
 Le lever des pleiades est vers la fin du printemps. Het zevengestarnie verschynt omtrent op 't einde van de lente, of komt omtrent op 't einde van de Lente op.
 PLEIN, *f. m.* (Terme de Physique.) Où il n'y a point de vuide. Een volle plaats, of een plaats die vol is, een plaats daar geen ledigheid in is, of die niet ledig is.
 Plein, *f. m.* (Terme de Maître à écrire.) Een wolle trek der penne. (Een Schryfmeesters woordt.)
 Le plein de la lune. La pleine lune. De volle maan.
 Plein, *f. m.* (Terme de Tanneur.) Een leertouwers kuip.
 Plein-chant, *f. m.* (Terme de Musique.) De gemeene zang, de zang naar de nooten.
 Plein, pleine, *adj.* Vol, volle.
 Bouteille pleine de vin. Een vlesch vol wyns.
 Plein, pleine. Qui a des petits dans le ventre. Met jongen, die met jongen is.
 Chienne pleine. Een teef die met jongen is.
 * Plein, pleine. Entier, absolu. Volle, volkomene, ganse.
 * Plein pouvoir. Volle magt.
 * Pleine autorité. Volkomen, of onbepaald gezagh.
 * Etre plein de soi-même. C'est être enflé de bonne opinion de soi-même. Vol van zich zelven zyn. Dat is, een al te grooten gevoelen van zich zelven hebben, verwaant en opgeblazen zyn.
 Plein, pleine. Au milieu. Vol, midden op.
 En plein jour. Op den helderen dagh, op den vollen middagh.
 En pleine assemblée. In de volle vergadering.
 En pleine rue. Op de volle straat. Midden op de straat.
 En pleine paix. In vollen vrede.
 Panier plein. Een dichte korf.
 PLEINEMENT, *adv.* Entierement. Ten vollen, volkomentlyk, geheelyk, geheel en al.

Etre pleinement satisfait. Volkomentlyk, of geheelyk voldaan zyn.
 PLEION, *f. m.* (Terme de Natier.) Botte de paille. Een bosch biezen, een bosch stroo.
 PLENIER, plénier, *adj.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Entier. Volkomen, volle.
 Indulgences plénieres. Volle aflaten.
 PLENIPOTENTIAIRE, *f. m.* Een Gevolmagtigde, of Volmagtige, een die volle magt heeft.
 Les Plenipotentiaires pour la paix. De Gevolmagtigden tot den vrede.
 PLENITUDE, *f. f.* C'est quand les veines sont trop remplies de sang. Overvloedigheid van bloest, bloetrykheit.
 Plénitude. Pléine & entiere perfection. Volkomenheit, volmaaktheit, volheit, hoogste trap.
 La plénitude du salut. De volkomenheit der zaligheid.
 PLEONASME, *f. m.* Een overtollige wyze van spreken in de Rederykkunst.
 PLEURE, *f. f.* Côtes, ou os de la poitrine. 't Borstbeen, de ribben, of 't been van de borst.
 PLEURER, *v. a.* Schreijen, weenen, beweenen, krysten, tranen storten, huilen.
 Pleurer la mort de quelqu'un. Iemants doods beweenen, of beschreijen.
 * Pleurer des larmes de sang. Bloedige traanen schreijen, of storten.
 PLEURESIE, *f. f.* Inflammation de la pleure. Zydbyn, zydwee, zydontsteeking, steekte der zyde.
 Pleuris.
 Il est mort d'une pleuresie. Hy is aan 't zydwee gestorven.
 PLEURETIQUE, *adj.* Atteint de pleuresie. Met zydwee gequelt.
 PLEUREUR, *f. m.* Schreijer, weener, kryster, huiler. Een die lichtelyk schreit, of aan 't schreijen komt.
 Pleureuse, *f. f.* Schreijster, weenster, kryster, huilster, (boertende, huilbalk.)
 PLEURS, *f. m.* (Ce mot n'a point de singulier & signifie) larmes. Traanen.
 Je l'ai trouvée toute en pleurs. Ik hebbe haar heel bekreeten gevonden. Ik vondt haar zweremen in haar traanen.

- * Les pleurs de l'aurore. La roféc. *De traanen des dageraats. De dauw.*
- PLEUVOIR, *v. a. & v. n.* Regenen.
- Il a plu tout le jour. *Het heeft den ganschen dag geregent.*
- * Les ennemis faisoient pleuvoir des fleches de tous côtes. *'t Regende, of 't hagelde aan allen kanten van de pylen der vyanden; dat is, de vyanden schooten rontom zeer sterk met pylen.*

PLI.

- PLI, *f. m.* Vouw, kreuk, plooi.
- Pli bien fait. *Een vrouw die wel gelegd is.*
- Pli. Marque qui reste après le pli. *Kreuk. Een teken dat na de vrouw ergens in blyft.*
- * Prendre un mauvais pli, ou une mauvaise habitude. *Een quaade plooi zetten, zich in een quaade plooi zetten, eene quaade gewoonte aanneemen. Een quaade wensel aanvennen.*
- PLIABLE, *adj.* (Mot peu usité.) *Buigzaam, vouwbaar, 't geen men buigen, of vrouwen kan.*
- PLIAGE, *f. m.* Maniere dont une chose est pliée. *Vouwing, 't vrouwen, de wyze hoedanig iets gevouwen is.*
- PLIE, *f. f.* Poisson de mer plat & large. *Schol. Zekere platte breede zeevisch.*
- PLIER, *v. a.* Mettre par plis. *Vouwen, met vrouwen leggen.*
- Plier des serviettes. *Servetten vouwen.*
- Plier les feuilles des livres. *De bladen der boeken vouwen.*
- Plier. Courber. *Buigen, krommen.*
- Faire plier la lame d'une épée. *Den kling van eenen degen buigen.*
- Plier les genoux. *De knien buigen.*
- Plier, *v. n.* Ceder, fuir. *Wyken, vluchten, de vlucht neemen, of kiezen.*
- L'Infanterie plia. *'t Voetvolk nam de vlucht.*
- * Il vaut mieux plier que rompre. (Proverbe.) *'t Is beter te buigen dan te breeken. 't Is beter wat toe te geeven, dan hardnekkig te zyn. (Een spreekwoordt.)*
- * Plier, *v. n.* Dompter. *Verdooven, uirgaan, vergaan.*
- ** Faire plier le courage, la mauvai-

- se humeur de la jeunesse. *Den moedt, den quaaften inborst der jonkheit verdryven, of doen vergaan.*
- ‡ Plier la toilette. (Proverbe.) *Voler. Steelen, rooven, wechnemen.*
- ‡ Plier bagage. (Proverbe.) *C'est s'en aller. Opkraamen. Zyn spullen pakken. Vertrekken, weggaan.*
- PLIEUR de livres. *Een boekvouwer, of vouwer van boeken.*
- Plieuse, *f. f.* *Een boekvouwster, of vouwster van boeken.*
- PLINGER, *v. a.* (Terme de Chandelier.) *De katoen d'eerste reis in 't smeer steeken als men kaerffen maakt.*
- PLINTE, *f. m.* (Terme d'Architecture.) *Plint. Een plat vierkant stuk waar op een zuil rust. Ook een plat stuk aan het Toskaansch kapitael.*
- PLIOIR, *f. m.* (Terme de Relieur.) *Een vrouwbeen der Boekbinderen.*
- PLISSER, *v. a.* Faire de petits plis de rang. *Plooijen, ploojen leggen.*
- Plisser une jupe. *Een rok ploojen.*
- Plisser les poignets d'une chemise. *De handboortjes van een hemdt ploojen.*

PLO.

- PLOC, *f. m.* (Terme de mer.) *Gesloote glas met koehaair gemengt, daar men de schepen tegen de worm met voorziet. (Een zeewoordt.)*
- Ploc. *Gesponnen koehaair, daar men dekens van maakt.*
- PLOMB, *f. m.* Loot.
- Saumon de plomb. *Een scheut loot.*
- Plomb. Morceau de plomb pour niveler. *'t Pasloot dat de Bouwmeefters gebruiken om iets waterpas te zetten.*
- Etre en plomb. *Etre dans un cercueil de plomb. In een loode dootkist leggen.*
- A plomb, *adv.* Perpendiculairement. *Lootrecht, lynrecht, rechtstandig.*
- Le soleil donnoit à plomb sur nos têtes. *De zon schein ons recht boven op 't hoofdt.*
- * Avoir du plomb dans la tête. *Etre d'un jugement rafiis. Een ryp, of*

- bezaligt oordeel hebben.*
- ‡ Avoir des jambes de plomb. *Ne pouvoir marcher. Loode beenen hebben. Niet konnen gaan.*
- * Le plomb ni le fer des Espagnols ne nous peuvent faire de mal. *Het loot en 't staal der Spanjaarden kan ons niet schaaden, beschadigen, of quaad doen.*
- ‡ Un cul de plomb. *Een lootgat. Een die veel zit.*
- PLOMBER, plommer, *v. a.* (Terme de Potier.) *Plomber un pot. Verlooden, verloojen. Een pot verloojen.*
- Plomber, *v. n.* (Terme d'Emailleur.) *Bezwalken, doof worden.*
- Plomber. (Terme de Pêcheur.) *Loot aan een sim, of wijchtuig doen, of slaan.*
- Plomber. (Terme de Maçon.) *Voir si quelque ouvrage de maçonnerie est droit. Looden, aflooden. Met het pasloot afmetten. Zien of eenig metselwerk recht is. (Een Metfelaais woordt.)*
- Plomber un mur. *Een muur looden.*
- Plomber des balots. *Baalen looden. Loot aan baalen slaan.*
- PLOMBIER, *f. m.* Ouvrier qui travaille en plomb. *Lootgieter, een die in loot arbeidt.*
- PLOMMER. *Voyez Plomber.*
- PLONGEON, *f. m.* Oiseau de riviere & de mer. *Een duiker, of duikelaar. Zekere watervogel.*
- * Faire le plongeon. *Se plonger dans l'eau. Dompelen, duikelen, onder 't water zwemmen.*
- PLONGER, *v. a.* Enfoncer dans l'eau. *In 't water slooten, in 't water smyten, verdrinken.*
- Plonger, *v. n.* *Se plonger dans l'eau. Dompelen, duikelen, in 't water duiken.*
- C'est un homme qui plonge bien. *'t Is een g'edt duikelaar; 't is een man die wel dompelt, of wel duikelt.*
- * Plonger un couteau dans le sein. *Een mes in de borst slooten, of doorwen.*
- * Plonger. (Terme de Canonier.) *Van boven naar onlaag schieten.*
- Se plonger, *v. r.* *Se mettre sous l'eau. Dompelen, duikelen, onder 't water duiken.*
- * Se plonger dans les voluptez. *Zich in de wellusten dompelen; inwellusten zwemmen.*

* Etre e

* Etre plongé dans l'impudicité. *In d'onkuisheit verdrongen leggen.*
PLONGEUR, *f. m.* Dompelaar, duiker, duikelaar. Een zwemmer onder 't water.
PLOTER, plote, ploton. *Voyez* Peloter, &c.
PLOYER. *Voyez* Plier.

PLU.

PLUCHE. *Voyez* Peluche.
PLUIE, *f. f.* Regen.
 Grosse pluie. *Zwaare regen, plasregen, stortregen.*
 Petite pluie. *Stofregen, kleine regen.*
 Petite pluie abat grand vent. (*Proverbe.*) Een kleine regen stilt eenen grooten windt. (Een spreekwoordt.)
 Pluie de sang. *Bloetregen, water dat ros, of roodachtig is, of néervalt.*
 * Une pluie d'or. *Een goude regen.*
 * Une pluie de traits. *Een regen, of hagelbui van pylen.*
PLUMAGE, *f. m.* Plumes d'oiseau. *Vogelveders, vogelveeren, de veeren van een vogel. Vederbosch, vederwerk. Pluimaadje.*
 † Plumage. *Habilement. Plunje. Kleeding, kleeren.*
 † Je reconnois son plumage. *Ik kende hem aan zyn veeren, of plumie.*
PLUMACEAU, plumasséau, *f. m.* Charpie. *Pluksel, geplukt doek waar van men wieken maakt, om in de wonden te leggen.*
PLUMACIER, *f. m.* Celui qui vend & accommode des plumes. *Pluimmaker, vederboschmaker, pluimverkoper, pluimacier.*
PLUME, *f. f.* Duvet. *Veeren, zachte veeren, dons.*
 Plume. *Tuiau d'aile d'une oie, ou d'un cigne. Veder. Pen, schryfspen. Een veder, of schacht uit een ganzen- of zwaanevleugel.*
 Tailler une plume. *Een pen snyden.*
 * Plume. *Auteur qui écrit. Pen. Schryver.*
 * C'étoit une des meilleures plumes de son temps. *Hy was een van de beste pennen, of schryveren van zynen tyd.*
 * Mettre la main à la plume. *Compoiser quelque ouvrage. De handt*

aan de pen slaan. De pen opneemen. Eenig boek maaken.
 † Passer la plume par le bec. *Amuïser en se moquant. Iemant afscheerende, of scherpsende ophouden.*
 † Il y a laissé des plumes. *Il lui en a couté. Hy heeft er van zyn veeren gelaaten. 't Heeft hem geldt gekost.*
 † La belle plume fait le bel oiseau, (*Prov.*) *De kleeren maaken de man.*
 * Ma plume est une putain, mais ma vie est une sainte. *Myne pen is een hoer, maar myn leven een heilig; dat is, ik noeme alle dingen by den rechten naam.*
 Plume pour parer un chapeau. *Een vederbosch op den hoed.*
PLUMÉE, *f. f.* Plein la plume d'encre. *Een pen met inkt. Een pen vol inkt.*
PLUMER, *v. a.* Plukken. *De veeren afplukken, de veeren uittrekken.*
PLUMET, *f. m.* Plume simple autour d'un chapeau. *Een pluim, of enkele veer om den hoedt.*
 Plumet. *Sorte de Porteur. Een kooldrager, of koorendrager te Parys.*
 Plumet. *Homme d'épée qui porte des plumes. Een jonker die een vederbosch, of pluimaadje draagt.*
PLU-PART. *Voyez* Pluspart.
PLURALITE, *f. f.* Le plus grand nombre. *Meerderheit, 't grootste getal, de meeste, het meeste deel.*
 La pluralité des voix. *De meerderheit van stemmen.*
PLURIEL, ou pluriel, *f. m.* Nombre qui marque plusieurs. *Meervouds. 't Meervoudig getal.*
 Pluriel, plurielle, *adj.* Ou pluriel, pluriere. *Meervoudig, veelvoudig. (Zommigen schryven meervoudig.)*
 Nombre pluriel. *'t Meervoudig, of veelvoudig getal.*
 Décliner le pluriel d'un nom. *Een naamwoords in 't meervoudt buigen.*
PLUS. (*Terme de comparaison.*) *D'avantage. Meer, meerder.*
 Il est plus sage que son pere. *Hy is wyzer dan zyn vader.*
 Le plus docté. (*Superlatif.*) *D'allergeleerdste.*
 L'homme le plus simple qui a de la passion persuade mieux que le

plus éloquent. *D'eenvoudigste mensch die yverig is, of vuur heeft, overreeds beter dan de welsprekendste.*
 Plus, *adv.* Meer, verder, over.
 Ne esperons plus. *Laat ons niets meer, of verder hoopen.*
 Il avoit plus de dix mille hommes. *Hy hadde meer dan tien duizent mannen, of hy hadde over de tien duizent mannen.*
 Plus. *Outre cela. Boven dat, daarenboven, noch meer.*
 Au plus. *Tout au plus, adv. Ten hoogsten.*
 On ne lui doit au plus que dix écus. *Men is hem ten hoogsten maar tien ryksdaalers schuldig.*
 De plus, *adv.* *Daarenboven, daar beneven, boven dat, dat meer is, daar nevens, boven dien.*
 On doit de plus remarquer. *Men moet daar beneven, of daarenboven aanmerken.*
 Plus du tout, *adv.* Nullement. *Geheel niet, gansch niet, geenzins, in geenerlei wyze.*
 De plus en plus, *adv.* *Hoe langer hoe meer, altydt meer.*
 Il l'aime de plus en plus. *Hy bemint haar hoe langer hoe meer.*
 Le plus, *adv.* *D'avantage. 't Meest, 't meeste.*
 C'est celui qu'elle aime le plus. *Dien bemint ze 't meest; die is 't dien ze meest bemint.*
 Le plus, *f. m.* *De meeste.*
 Le plus & le moins. *De meeste en de minste.*
 Plus-part, plûpart, *f. f.* *'t Meeste deel, de grootste hoop, 't grootste gedeelte.*
 La plus-part se laissent tromper. *'t Meeste deel laat zich bedriegen.*
 La plus-part des hommes. *De meeste menschen. 't Meeste, of grootste deel der menschen.*
 La plus grand part. *'t Meeste deel, 't grootste deel.*
PLUSIEURS, *adj.* *Veel, menigte, een groot getal.*
 Plusieurs gens. *Veel luden, veel menschen, veel volks.*
 Plusieurs fois, *adv.* *Veelmaal, dikmaal, dikwyls, verscheide maalen, verscheide reizen, meermal, menigmaal, menigwerf.*
PLUT à Dieu que. (*Sorte de conjonction.*) *Gave Godt dat! Wilde Godt dat!*
 Plût à Dieu que Jean fût sage! *Gave Godt*

Godt dat Jan wys was.
PLU-TOT, pluftofft, *adv.* Eer, eerder, veeleer, liever.
Plu-tôt mourir que de changer. *Veel- eer te steruen dan te veranderen.*
Au plûtôt, *adv.* Au plus vite. *Ten eersten, ten spoedigsten, aanstonds, zoo dra, of zoo ras-als 's mogelyk zy.*
Convertissez vous plûtôt. *Bekeer u ten spoedigsten.*
PLUVIAL, *f.m.* Sorte de chafuble. *Zekere Bisschops Kaswifel, of Mis-gewaads.*
PLUVIER, *f. m.* Sorte d'oifeau. *Pluvier. Zekere vogel.*
PLUVIEUX, pluvieufe, *adj.* Regenachtig, regenig.
Temps pluvieux. *Regenig weér, of weder.*
Saison pluvieuse. *Een regenachtig jaargety.*

POC.POD.

POCHE, *f.f.* Een zak, een dyzak, of zak in de broek. (Op 't Vriefsch, een buis.)
 † **Acheter chat en poche.** (*Proverbe.*) *Een kat in de zak koopen.* (Een spreekwoord.) *Iets koopen zonder te bezien.*
Poche. Sorte de filet à prendre des lapins, des faisans, &c. *Een net, zak, of zakje om konynen en fazantvogels te vangen.*
Poche. Petit violon de poche. *Een schreeuwertje. Een klein zakveldtje.*
Poche. Maniere de bourse dans la gorge des volailles. *De krop van de vogelen.*
Poche. (*Terme de maitre à écrire.*) *De onderste grove trek van een letter.*
 † **POCHER**, *v. a.* Pocher les yeux à quelqu'un. *Iemant blauwe oogen slaan, iemant een paar blauwe oogen geeven.*
Pocher. (*Terme de Maitre à écrire.*) *Den ondersten trek van een letter maaken.*
Poché, *pochée, adj.* Ocufs pochez. *Bruin in de boster gebakke eijeren.*
 † **Des yeux pochez.** *Blauwe oogen, blauwgeflagene oogen.*
POCHETTE. Sorte de filet. *Een zaknetje, een netje daar men vijch, of vleejch in draage.*
Pochette, *f. f.* Sachet de haut de chauffe. *Een dyzak in een broek.*

(Op 't Vriefsch, een buis, of buize.)
POCHETE, pocheteé, *adj.* Gezakt, in de zak gedraagen, of gestooken.
On a du dégoût pour les fruits qui ont été pochetez. *Men heeft een walge voor de vruchten die men gezakt, of in de zak gestoken heeft.*
PODAGRE, *f. f.* (*Terme de Médecine.*) 's Voetewvel, de jicht, of het stersyn der voeten, 's Podagra. (Een woordt der Geneeskunde.)
Podagre, f. m. Een Podagreus mens. *h. Een die met het voetenvel is gequelt.*
PODESTAT, potestat, *f. m.* Magistrat de Venise qui administre la justice dans les lieux de son département. *Een Venetiaansch Overbeer, die het recht in de plaats van zyn gebiads bedient.*

POE.

POELE, poefle, *f. f.* Instrument de cuisine qui sert à cuire. *Een pan, een koekpan, of fruitpan.*
Poêle, poefle, f. m. Sorte de fourneau pour échauffer une chambre. *Een kagchel. Zekere vuuroven om een kamer te verwarmen.*
Poêle. Drap dont on couvre le cerueil. *Een lyklaken, een laken over een doodkist, een pel.*
POELEE, *f. f.* Een pan vol.
POELON, poelson, *f. m.* Petite poêle. *Een klein koekpannetje.*
POELONNEE, *f. f.* Een kleine pan vol, een pannetje vol.
POEME, *f. m.* Matière mise en vers. *Gedicht, dicht, vaars, vaers, of veers:*
 Il y a de petits poèmes & de grands poèmes. *Daar zyn kleine gedichten en groote, of vaarzen.*
POESIE, *f. f.* Dichtkunst, dichtkunde, poëzy.
Poëties. Ouvrages de Poëties. *Dichtkunst. Dichtkundige werken.*
Les poëties pastorales. *Herdergedichten, landsgedichten. Herderzangen.*
POËTE, *f. m.* Dichter, poëet.
 † **POËTEREAU**, *f. m.* Méchant poète. *Een arme rymer, een slecht dichter.*
POËTIQUE, *f. f.* L'art de faire des vers. *Dichtkunde, dichtkunst. De kunst van vaerzen te maaken.*
La Poëtiqne d'Horace est belle. *De*

Dichtkunst van Horatiusisfraai.
Poëtique, *adj.* Qui sent la Poësie. *Dichtkundig, dichtkunstig. Poëtisch.*
Stile poëtique. *Een dichtkundige styl, of sekryfwyze.*
Phrase poétique. *Een dichtkundige spreekwyse.*
 † **Poétique.** Extravagant. *Gek, uitspoorig, ongerymt, buitenspoorig.*
 † **Habit poétique.** *Een gek, of uitspoorig kleedt.*
POËTIQUEMENT, *adv.* Dichtkundiglyk, dichtkunstiglyk, op eens dichtkundige wyze.
S'exprimer poëtiquement. *Zich dichtkundiglyk uitdrukken.*
Poëtiquement. Follement. *Draafselyk, losselyk, uitspooriglyk.*
 † **POËTISER**, *v. n.* (*Mot peu usité.*) Versifier. *Rymen, dichten, vaerzen maaken.*

POG.POI.

POGNARD. *Voyez Poignard.*
POGNE'E. *Voyez Poignee.*
POICTRAL. *Voyez Poitral.*
POIDS, *f. m.* Ce qu'on met pour peser. *Gewigt, wigt.*
Faire bon poids. *Wel weegen, ruim weegen.*
Poids de marc. 't Markgewigt. *Zeker gewigt om de metaalen te weegen.*
Poids. La pesanteur d'une chose. *Gewigt, de zwaarte van iets.*
Poids originaux. 't Gewigt daar al 't ander naar geykt wordt.
 * **Vendre au poids de l'or.** *Vendre fort cher. Tegen gout opweegen. Zeer duur verkoopen.*
 * **Poids.** Fardeau. *Importance. Gewigt, last, zwaarte, aangelegenheit.*
 * **Soutenir le poids d'une charge.** *Den last van een ampt draagen. Zich in de bediening van een ampt wel quytien.*
 * **Raison de grand poids.** *Eene reden van groot gewigt, of groote aangelegenheit.*
POIGNARD, *f. m.* Een dolk.
 * **Enfoncer le poignard, c'est outrager cruellement.** *Den dolk in 's hart duuwen. Dat is, bitterlyk hoonen, of smaaden.*
 * **Avoir le poignard dans le cœur, c'est avoir de la douleur.** *Groote, of smartelyke droefheit hebben; groot hartzwer, of hartenleet hebben.*

Gggg

POI-

POIGNARDER, *v. a.* Tuer à coups de poignard. *Met eenen dolk doorſteeken, doorſtooten, of dooden.*

* Poignarder. Outrager cruellement. *Steeken, hoonen, ſmaaden, beleedigen, grootelyks verongelyken.*

* C'est me poignarder que d'en ufer de la forte. *Men ſteekt my 't harte af met my zoo te handelen.*

POIGNÉE, *f. f.* Plein la main. *Een handt vol. Een greep.*

Une poignée de cenſes. *Een handt vol kerſen.*

Poignée de piſtolet. *De greep van een piſtool.*

Poignée d'épée. *De greep van een degen.*

● Poignée de balot. *Een handtvat, of oor aan een baal.*

Poignée. Peu de gens, ou de troupes. *Een handt vol volks. Weinig volk, of weinig krygsvolk.*

Une poignée de monde. *Een handt vol volks.*

Vous n'avez acouûtumé de combattre que contre une poignée de gens. *Gy zyt maar, of niet anders gewent dan tegen een handt vol volks te vechten.*

* Prendre une poignée de feu. *Een handt vol warmte neemen.*

POIGNET, *f. m.* Jointure entre la main & le bras. *Voorhandt, gewurigt van de handt. De zeenuw die de handt en den arm aan makanderen voegt.*

Avoir le poignet fort. *Sterk in de handt zyn.*

Poignet de chemiſe. *Handtboordt, hembdiboordt, handtlobbe, handt-kraag.*

POIL, *f. m.* Hair, *haair, haar.*

Poil folet. *Stoppelhaair aan de kinne.*

On dit que le poil est une marque de force. *Men zegt dat het haair een teken van ſterkte is.*

Poil. Ce mot se dit aussi des animaux. *Het haair der dieren.*

Poil. La harbe. *De baardt.*

Poil d'étofe. *De draadt, of wol van de ſtuffe.*

Poil de chapeau. *'t Haair van een hoedt.*

Poil. Couleur de cheval. *Haair. De koleur van een paerd.*

Poil alezan. *Ros, of rosachtig haair.*

Monter à cheval à poil. *C'est le monter fans selle. Een paerds zonder zaël beryden.*

† Avoir le poil à quelqu'un. *C'est l'attraper. Iemans by de lokken, of by 't haair krygen. Dat is, hem betrappen.*

† Prendre du poil de la bête. *C'est boire le jour d'après qu'on a bû. 't Haair van den hondt daar op leggen. Dat is, daags daar na weér lustig drinken als men dronken is geweest.*

† Etre au poil & à la plume. *C'est être bon à plusieurs choses. De degen en de pen kunnen voeren. Tot veele ſingen bequaam zyn.*

POILE. *Voyez Poële.*

POINÇON, *f. m.* Een priem.

Poinçon d'églie. *Een ſtempel voor de munt.*

Poinçon d'Orfèvre. *Een pinſoen, of ſtempel daar de zilverſmits hun teken meê ſlaan.*

Poinçon de graveur. *Een ſtift van een plaatſnyder.*

Poinçon de femme. *Een vrouwe haairnaaldt.*

Poinçon de vin. *Een wynzwick; een zwik om wyn op te ſteeken.*

POINDRE, *v. n.* Ce mot se dit du jour qui commence à paroître. *Doorbresken, aankomen. Dit wordt van de dagh gezegt als hy begint gezien te worden.*

Poindre. Ce mot se dit des plantes qui commencent à pousser. *Uitspruiten, opkoomen, uitkoomen, uitſchieten. Dit wordt van de gewaſſen gezegt.*

Poindre, *v. a.* (Mot peu usité pour dire) piquer, ofencer. *Steeken, ſtecken geeven, beleedigen.*

POING, *f. m.* La main fermée. *De vuift, een geſtote handt.*

Donner un coup de poing. *Een vuiftſlagh geeven, een ſlagh met de vuift geeven.*

Il eut le poing coupé. *Hem wierdt de handt afgehouden; of afgekapt.*

POINSON. *Voyez Poinçon.*

POINT. (Terme de Géométrie.) *Een punt, of ſtip in de Wiſkonſt.*

Point. (Terme de Grammaire.) *Een punt, of ſtip in 't ſchryven, om te toonen waar de zin eindigt.*

* Point. Le principal d'une chose. *Article. Punt. 't Voornaamſte, of 't gewigtigſte eener zaake. 't Korreltje van de zaak. Lidt, deel, ſtuk.*

* Le point de l'affaire. *'t Voornaamſte, of gewigtigſte van de zaak.*

* Point. Question. *Punt, geſchil, ſtuk.*

* Un point de Théologie. *Een punt, of ſtuk der Godtgeleertheit.*

L'Orateur divise son discours en deux ou trois points qu'il prouve, ou qu'il doit prouver. *De Redenaar verdeelt zyn geſprek in twee, of drie leden, die hy bewyſt, of ten minſten moet bewyzen.*

Point d'honneur. *Ce qui regarde l'honneur. 't Punt van eere. 't Geen de eer betreft.*

* Point. Temps precis, moment. *Punt, rechte tyd, oogenblik, tyd.*

* Il est sur le point de partir. *Hy ſtaat op het punt van zyn vertrek, of van te vertrekken.*

* Point. Etat. *Staat, geſteltheit, gelegenheit.*

* Il est encore au même point où il étoit. *Hy is noch in den zelven ſtaat waar in hy was.*

* Point du jour. *Dageraadt, morgenſtondt, 't kriecken van den dagh.*

* Etre insolent au dernier point. *C'est être très insolent. Ten uiterſten moetwillig, of baldadig zyn, dat is, zeer moetwillig, of baldadig zyn.*

* Au plus haut point de la gloire. *Op den hoogſten trap van eere.*

* Etre en bon point. *Etre en bonne ſanté. Welvarende zyn, in goede gezondheid zyn.*

Point secret. (Terme de Monnoie.) *Een teken die dat op 't geldt wordt geſlagen om te weteen waar 's gemunt is.*

Point de carte. *Een hart, ruit, klaver, of ſchup op een kaartbladt.*

Point de voile. (Termes de mer.) *De benedennaadt van 't zeil daar 's bonnet aan geſlagen wordt.*

Une carte en grand point, ou qui a beaucoup d'étendue. *Een kaart van een groot beſtek.*

Point de Veniſe, point d'Espagne, point de France. *Venetiaanſche, Spaanſche, Franſche kant.*

Point. (Terme de Piquet.) *Roffel, een woordt van 't Piketſpel.*

Avoir cinquante de point. *Vyftig van de roffel hebben.*

Point. Ce qu'on fait avec l'éguille. *Een ſteek die met de naalde wordt gemaakt.*

Faire un point. *Een ſteek maaken.*

Point. (Terme de Cordonnier.) *Een ſteek aan een ſchoen.*

Un foulé à huit points. Een schoen van acht steeken.
 † Ils se chauffent à un même point. (Proverbe.) Zy schoeien op den zelveen leest. Zy komen in alle dingen over een.
 Point. Sorte de passément fait avec l'éguille. Kant, genaaide kant.
 Point de côté. Douleur de côté. Zy dewee, zydpyn, pyn in de zyde.
 Point. (Negative qui signifie pas.) Niet. (Eene onkenning.)
 Ne vous fiez point à lui. Betrouw u niet op hem.
 Point du tout. Nullement. Geenzins, geheel niet, ganschelyk niet, in geenlei wyze.
 De point en point, adv. Exactement. Van stuk tot stuk, nauwkeuriglyk, stiptelyk.
 A point nommé, adv. Precisément. Ter gezette tydt, ter bestemde tydt, stip op den tydt.
 Il vint à point nommé. Hy komt ter gezette tydt.
 POINTE, f. f. Punt, spits, scherpte.
 La pointe d'un couteau. De punt van een mes.
 Pointe. Sommet de montagne. De spits, de top, de kruin, of 't bovenste van eenen berg.
 Pointe de terre. Een hoek aarde die ergens uitsteekt.
 Pointe. Petit clou sans tête. Een zaats, een spykertje zonder hoofdt.
 Pointe. (Terme de Graveur.) Een etznaald. Een naalds waar mede men plaatsen eest.
 Pointe de safoir. 's Punt van 's scheermes.
 Pointe de coiffure de détail. Een vrouwe rouwtip, of de tip van een rouwruits.
 Votre pointe ne va pas bien. Uw tip staat niet wel, of staat scheef.
 Pointe à corriger. (Terme d'Imprimeur.) Een korrigeer-els. (Een drukkers wootdt.)
 Pointe de timpan. (Terme d'Imprimeur.) Een pintuur, een pintuurzyer op den simpaan van een drukpers.
 * Pointe. Bon mot. Aardigheid, geestigheid, spitsvinnigheid, scherpzinnigheid. Een aardig geestig, of spitsvinnig woordt, of zeggen.
 * Pointe. Ce mot se dit du vin qui pique & charouille. Speling, geest, geur. Dit wordt van den wyn gezegt.

Ce vin à une pointe agreable. Die wyn heeft eene aangenaame geur, of eene aardige spelning.
 * Pointe. Entreprie. Voornemen, aanslag, opzet.
 * Pour suivre la pointe. Zyn voornemen vervolgen, of doorzetten.
 * Pointe. (Terme de Guerre.) Spits, hoofdt. (Een woordt in den oorlogh gebruikelyk.)
 * Avoir la pointe de l'aile droite. In de spits, of in het spits van de rechter vleugel staan.
 * A la pointe de l'épée. De vive force. Met de punt van den degen. Met geweld.
 Avoir quelque chose à la pointe de l'épée. Iets met de punt van den degen, of met geweld haalen.
 * La pointe du jour. 't Krieken van den dagh.
 A la pointe du jour. Op, of tegen 's aanlichten, aanbreeken, of krieken van den dagh.
 * La pointe de la digue. 's Uitslek, of 't voorste van den dyk.
 † Faire des querelles sur la pointe d'une eguille. Op de punt van een naalds wristen. Om een beuseling krakkeelen.
 POINTER, v. a. (Mot peu usité.) Piquer de la pointe. Met de punt steeken.
 Pointer le canon. 's Geschut stellen. 's Geschut planten om te schieten.
 Pointer. (Terme de Boucher.) Keelen, de keel afsteeken, de strot afsteeken.
 Pointer. (Terme de mer.) In een zeekaart de plaats vinden daar men meent dat een schip aangekomen is.
 POINTILLE, f. f. Vaine subtilité. Spitsvinnigheid, kibbelerye, een ydele scherpszinnigheid. Haarklovery, of haarklovering, muggezistery.
 POINTILLER, v. a. Contester sans raison. Woordzisten, kibbelen, haarklooven, zonder reden wristen, of krakkeelen.
 Ils s'amuseent sottement à pointiller là-dessus. Zy houden zich dwaasfelyk op met daar over te haarklooven.
 Pointiller. (Terme de Peintre.) Stippen, verschide stipjes in eenig schilderwerk maaken.
 POINTILLEUX, pointilleuse, adj. Qui conteste sans raison. Twistgierig, kibbelachtig, kibbelzick,

twistzuchtig.
 POINTU, pointuë, adj. Spits, scherp, puntig, dat een punt heeft.
 POINTURE, f. f. (Terme de mer.) Een rif, of reef in 't zeil; een verkorting, of inbinding van 't zeil. (Een zee- of scheepswoordt.)
 POIRE, f. m. Liqueur tirée des poires. Peeredrank. Sap dat men uit peeren perst.
 POIRE, f. f. Een peer.
 † Entre la poire & le fromage. C'est à dire au dessert. Tusschen de vruchten en de kaas. Op 't nagerecht, op 't einde van de maaltyd.
 † Garder une poire pour la soif. (Proverbe.) Een peer voor den dorst spaaren: Iets voor den quaaden dagh bewaaren.
 * Poire à mettre de la poudre à canon. Een kruidmaat, een bardenliersmaat, om buskruidt in te doen. (Thans buiten gebruik.)
 * Manger des poires d'angoisses. Wrange peeren eeten. In armoede, elende en verdriet zitten: Veele quaalen en ongemakken lyden.
 POIREAU, porreau, f. m. Preci. Zeker kruidt.
 Poireaux, porreaux. Sorte de ver-rues. Wratten aan de voeten der paerden.
 POIRE'E, porcée, f. f. Sorte d'herbe potagere. Beet. Zeker eetbaar kruidt.
 POIRIER, f. m. Aibre. Een peere-baem.
 Un poirier fort chargé de poires. Een peereboom zwaar met peeren geladen.
 POIS, f. m. Sorte de legume. Er-weten, erten.
 Pois à longue coüe. Dikbasige erten.
 Pois ramez. Erten die tegen saakken opwassen; klimmers.
 Poids verds. Groens erten.
 Pois gris. Grauwe erten.
 Pois nain. Een kleen eretje.
 Pois en coüe. Peulen, erten in de schil.
 Pois hâtifs. Vroege erreten.
 Pois lupins. Platte en bittere erreten, (die in de Geneeskunde gebruikt worden.)
 POISON, f. m. Venin. Vergif, of vergift, gif, fenvyn.
 Poison violent. Een sterk vergif.
 * Poison. Puanteur. Vergiftige stank, vuilheit, onreinheit.

Quel poison est cela? *Wat vergiftige flank is dat?*
 * Poison. Desordre, mal. *Vergift, onregeltheit, wanorde; quandt, boosheit, snoodheit.*
 * Ce poison gagna les entrailles de la France. *Dat vergif drong tot in de ingewanden, of het harte van Frankryk door.*
 * Un poison charmant. *Een aantrekkelvk minnezif.*
 POISSER, v. a. Enduire de pois. *Pekken, bpekken, beteeren, met pek, of teer bestryken.*
 POISSON, f. m. *Vifch, vis.*
 Poisson de mer. *Zeevifch.*
 Poisson d'eau douce. *Riviervifch.*
 Poisson d'étang. *Pyzervifch.*
 Poisson de lac. *Aeervifch.*
 Poisson qui a la chair ferme. *Vaste, of harde vifch.*
 † Muët comme un poisson. *(Proverbe.) Zoo stom als een vifch. (Een spreekwoord.)*
 † Être comme un poisson dans l'eau. *(Proverbe.) Als een visje in 's water leven. (Een spreekwoord.) Naar zynen luft leven.*
 † Les gros poissons mangent les petits. *(Proverbe.) De groote vifchen eeten de kleinen. (Een spreekwoord.) De grooten onderdrukken de kleinen.*
 † Jeter un petit poisson pour en prendre un gros. *(Proverbe.) Een spiering om een kabeljauw uitwerpen. (Een spreekwoord.) Een klein gef henk doen om een grooter weêr te krygen.*
 Poissons. Un des signes Celestes. *De vifchen. Een der 12 hemelsteken.*
 Poisson. Mesure qui sert à mesurer le lait. *Een melkmaat.*
 POISSONNERIE, f. f. *De vifchmerkt.*
 Aller à la poissonnerie. *Op de vifchmerkt gaan.*
 POISSONNEUX, poissonneuse, adj. Qui abonde en poissons. *Vifchryk, vol vifch.*
 Mer poissonneuse. *Een vifchryke zee.*
 POISSONNIER, f. m. Marchand de poisson. *Vifchkoper. Een koopman in vifch.*
 Poissonniere, f. f. Celle qui vend du poisson. *Vifchkoopster, vifchwyf. (Boertende, vifchteefer.)*
 Poissonniere, f. f. Vaifseau de cuire fait en long pour cuire du

poisson. *Een kopere vifchketel, een langwerpige ketel om vifch te koken.*
 POITRAL, poitrail, f. m. La partie au dessous du gosier du cheval, &c. *De borst van een paerd, enz.*
 POITRINE, f. f. *De borst.*
 Être blessé à la poitrine. *In de borst gequetst, of gewondt zyn.*
 Poitrine de veau. *Een kalfsborst.*
 POIVRADE, f. f. Sauce avec du vinaigre & du poivre. *Een zure saus van azyn en peper gemaakt.*
 POIVRE, f. m. Fruit de poivrier. *Peper. De vrucht des peperbooms.*
 Cher comme poivre. *Zoo dier, of duur als peper. Heel dier, of heel duur.*
 Poivre blanc. *Witte peper.*
 Poivre noir. *Zwarze peper.*
 POIVRER, v. a. Mettre du poivre. *Peperen, peper in doen, met peper bestrooien.*
 Poivrer de la chair. *Vleefch peperen.*
 † Poivrer. Ce mot se dit des femmes débauchées qui donnent du mal à ceux qui ont eu commerce avec elles. *Befmetten. Dit wordt van de hoeren gezegt, die hen eenig quaat aanzetten die 'er gemeenschap met hebben.*
 Poivré, poivrée, adj. *ex part. Gepeepert.*
 Pâté trop poivré. *Een pasta die te veel gepeepert is.*
 † Poivré, poivrée, adj. Qui a pris quelque mal avec des femmes débauchées. *Pokkig, besmet. Dien eenig quandt van de hoeren is aangezet.*
 POIVRIER, f. m. Arbre qui porte le poivre. *Peperboom.*
 Poivrier. Ouvrage d'Orfèvre où l'on met du poivre. *Een zilver peperdoosje.*
 Poivrier. *Een pepermeulen.*
 POIX, f. f. Suc gras qui coule d'un arbre. *Pek, pik, harst. Een vet sap dat uit een boom vloeit.*
 Cuire la poix. *Pek koken.*
 Poix réfine. *Voyez Réfine.*
 Poix de Bourgogne. *Bourgondische pek, witte harst, of pek die in 't bergachtig gewest van 't Fransche Comté valt.*

POLACRE, f. m. *Zeker Levantsch, of Oosterfch vaarttuig.*
 POLAIRE, adj. Qui est auprès du pole. *Aspuntig. 's Geen by het aspunt is, of staat.*
 Cercle polaire. *Aspunskring.*
 POLE, f. m. *(Terme de Geographie.) As, aspunt, pool.*
 Le pole arctique. *De Zuidtpool, of Zuider pool.*
 Le pole antarctique. *De Noordtpool, of Noorder pool.*
 * La peine & la récompense font les deux poles sur lesquels tourne le genre humain. *De straf en belooning zyn de twee aspunten, of assen, daar 't menschelyk geslacht op draait.*
 POLI, polie, adj. *Glat, glansfig, blinkende, beschaaft, geschuurt, gepolyft.*
 Marbre bien poli. *Zeer, of blinkende marmerssteen.*
 * Poli, polie. *Civilisé, honnête. Heusch, beleefst, beschaaft, wel gemaniert, of van omgang.*
 * Des mœurs fort polies. *Zeer heusch, of heel beschaafde zeden.*
 * Poli, polie. *Exact, châtie. Beschaaft, doorwrocht, sierlyk, fraai.*
 * Discours poli. *Eene sierlyke, of fraaije reden.*
 POLIANTE, poliantée, adj. *(Terme de Fleuriste.) Gestoelt, 's zamen gestoelt; 's geen op zynen steel veel bloemen 's zamen heeft, 's zy kloks- of quastswyze. (Een Bloemists woord.)*
 POLICE, f. f. *Reglement des villes. Burgerlyke regeering, burgerregeering, burgerstans, burgerheersching, burgerheerschkunde, stadsregeering.*
 La police d'Amsterdam est fort réglée, & louable. *De burgerregeering van Amsterdam is heel geschikt en pryselyk, of loffelyk.*
 Police d'assurance. *(Terme de Marchand.) Verzekerbrieff, brieff van verzekering.*
 Policé, policée, adj. *Bien réglé. Wel gestelt, wel geregelt, met goede wetten voorzien.*
 Etat bien policé. *Een welgestelde Staat.*
 POLICHINELLE, f. m. *Boufon de la comedie Italienne. Toneelzot, of hansop van d'Italiaanfche Schouw-*

- Schouwspelen.*
POLICRESTE, Polychreste, *f. m.* Een zaak tot veele dingen dien-
 stig, of die verscheide gebruiken
 heeft.
POLIEDRE, Polyédre, *f. m.* (Ter-
 me de Géométrie.) Een ligchaam
 met verscheide oppervlakten. (Een
 woordt der Landmeetkunde.)
Poliédre, *adj.* Hoekig, met verschei-
 de oppervlakten.
Lunette poliedre. Een glas, of bril
 op verscheide hoeken gesleepen om
 de voorwerpen te vermeer. guldigen.
POLIGAMIE, Polygamie, *f. f.*
 Mariage d'un seul homme avec
 plusieurs femmes. Veelwyschap,
 veelerhuwelyk. Een huwelyk van
 een man met veele vrouwen.
Poligame, Polygame, *f. m.* Een
 man die veel vrouwen heeft.
POLIGLOTTE, Polyglotte, *f. f.*
 Bible en plusieurs langues. Een by-
 bel in veele taalen; een veeltaalgige
 bybel.
La poliglote d'Angleterre est la
 meilleure. De veeltaalgige Bybel
 van Engelandt is de beste.
POLIGONE, Polygone, *f. m.* Figue
 à plusieurs angles. Veelhoek,
 een veelhoekig afbeeldsel.
*** POLIMENT**, *adv.* D'une ma-
 niere polie. Sierlyk, beschaaft,
 net, met eenen netten, of beschaaf-
 ten styl.
*** Ecrire poliment**. Net, of beschaaft
 schryven.
Poliment, *f. m.* Action de polir
 les pierres précieuses. 's Slypen
 der edele gesteenten. Diamant-
 slyping.
Poliment. Lustre, éclat. Glans, lui-
 ster, flikkering, glidflering, flon-
 kering, schynsel.
Email d'un beau poliment. Door-
 vlamsel dat schoon van glans is, of
 eenen schoonen luster heeft.
POLIFE, Polype, *f. m.* Chair su-
 perfluë dans les narines. Uitwas,
 vlezig uitwas in de neus, neusge-
 zweer.
POLIPODE, Polypode, *f. f.* Plan-
 te qui croit sur certains arbres.
 Boomvaaren. Een gewas dat op ze-
 kere boomen groeit.
POLIR, *v. a.* Polyster, schuuren,
 glads, of schoon maaken.
Polir un marbre. Een marmarsteen
 glads schuuren.
*** Polir**. Civillier. Beschaaven. Heusch,

- beleest, of welgemanierd maa'en.
*** Polir les mœurs**. De zeden be-
 schaaven, of verbeteren.
*** Polir un discours**. Een reden be-
 schaaven.
*** Se polir soi-même**. Se rendre plus
 parfait. Zich zelven beschaaven,
 of beschaafder maaken.
Polir. (Terme de Coustelier.) Polyster,
 glans geeven. (Een Messemakers
 woordt.)
POLISSEUR, *f. m.* Een polyster.
POLISSOIR, *f. m.* Een polystersteen,
 een gladtyzer.
POLISSOIRE, *f. f.* Meule de bois
 pour polir les outils émouls. Een
 polyster, om de gesleepen werk-
 tuigen glans te geeven.
Polissoire. Sorte de grosse brosse de
 junc pour polir les cadres & les
 bordures des miroirs & des ta-
 bleaux. Wryfborstel. Zekere dikke
 biezborstel om de zwarte bysten
 van spiegels en schilderyen te boe-
 nen, of te wryven.
† POLISSON, *f. m.* Ce mot se dit
 des jeunes Ecoliers & autres petits
 garçons mal propres & un peu fri-
 pons. Guitje, schobbejakje, deug-
 nierie, schelmtye.
POLISSURE, *f. f.* Polystering, glans-
 sifing.
*** POLITESSE**, *f. f.* Civilité hon-
 nête. Exactitude châtée dans le
 stile. Heusheit, welgemaniertheit,
 geschiktheit, beleeftheit.
**Aardig-
 heit, fraaijgheit, zuiverheit, sier-
 lykheit, beschaaftheit, doorwrocht-
 heit, nettigheit, nauwkeurigheit
 in styl.**
*** La politesse des mœurs**. De be-
 schaaftheit, of welgemaniertheit
 der zeden.
*** La politesse de ses écrits**. De sier-
 lykheit, of nauwkeurigheit zyner
 schriften.
POLITIQUE, *f. f.* L'art de gou-
 verner les Etats. Staatkunde, bur-
 gerkunde, burgerheersching, burger-
 heerschkunde.
**La prudence est l'ame de la politi-
 que**. De voorzichtigheit is de ziel
 der Staatkunde.
Politique. Livre de Politique. Staat-
 kunde. Een Staatkundig boek.
La Politique d'Aristotele. De Staat-
 kunde van Aristoteles.
*** Politique**. Conduite fine & adroi-
 te, prudence humaine. Staatkun-
 de, loos en listig bedryf, list, men-
 schelyke voorzichtigheit.

- Politique**, *adj.* Qui regarde la poli-
 tique. Staatkundig, dat de staatkun-
 de betreft.
Gouvernement politique. Een staatkun-
 dige regeering.
*** Politique**, *adj.* Fin, adroit, pru-
 dent. Loos, erg, doortrapt, listig,
 voorzichtig.
*** Conduite politique**. Een voorzich-
 tig beleid, of bestier.
Politique, *f. m.* Qui fait l'art de gou-
 verner les Etats. Een Staatkundi-
 ge, een regeerkundige, een wereldt-
 wyze, een Staatsperfoon.
*** Politique**, *f. m.* Qui se conduit
 finement & avec prudence. Een
 wys, of voorzichtig mensch, een
 man die zich wyslyk en voorzich-
 tiglyk draagt, een man van een
 voorzichtig bestier.
POLITIQUEMENT, *adv.* Staatkun-
 diglyk, wereldtwyslyk, of eens
 staatkundig wyze.
Parlant politiquement. Staatkundi-
 glyk spreekende, of gesproken.
*** Politiquement**, *adv.* Finement,
 adroïtement. Loos, listig, behen-
 dig, voorzichtig, verstandig.
**Il faut agir un peu plus politique-
 ment que vous ne faites**. Men
 moet wat looser, of voorzigtiger
 te werk gaan dan gy doet.
POLLUTION, *f. f.* Bezoedeling,
 besmetting, barlekking, verontrein-
 gning.
POLOGNE, *f. f.* Roiaume en Eu-
 rope. Poolen. Een Koninkryk in
 Europa.
OLONOIS, *f. m.* Peuple de Po-
 logne. Poolen. Het Poolische volk.
 Polakken.
Le Polonois. La Langue Polonoise.
 Poolisch. De Poolische spraak.
Savez-vous parler le Polonois? Kunst
 gy Poolisch spreken?
POLTRON, poltronne, *adj.* Lâ-
 che. Bloo, bloohartig, vertzaagt,
 lashartig, eerloos, zonder moeds.
Fuir en poltron. Als eenen eerloozen,
 of lashartigen vluchten.
Poltron, *f. m.* Bloohart, bloodaart,
 een bloo mensch. Een mensch zon-
 der hart en moeds.
Passer pour un poltron. Voor een
 bloodaart gehouden worden.
POLTRONNERIE, *f. f.* Lâcheté.
 Blooheit, bloohartigheit, lashar-
 tigheit, eerloosheit.
Faire une poltronnerie. Eens las-
 hartigheit bezaan, of pleegen.

POM.

- POMERANIE, *f. f.* Pais d'Allemagne. *Pomeran. Een Landschap in Duitschland.*
- POMMADE, *f. f.* Verkensreusel met verscheide reukstoffen gemengt, pomade geheeten.
- ‡ POMMADER, *v. n.* (Mos peu usité.) Pomade maaken.
- POMME, *f. f.* Fruit de pommier. *Appel. De vrucht des appelbooms.*
- Pommes douces. *Zoete appelen.*
- Pommes aigres. *Zuure appelen.*
- Pommes sauvages. *Wilde appelen.*
- * Pommes. Les tetons. *De borsten, vrouwe borsten.*
- Pommes de choux. *'t Hart van de kool.*
- Pomme de lit. *Een knop op een ledikant appelswyze gedraait.*
- POMME, pommée, *adj.* Ce mot se dit des choux & des laitües. *Gefloten, gekropt. Dit wordt van de kool en van de kropjsalaat gezegt.*
- Laitüé pommée. *Kropjsalaat, kropjsalaat.*
- Pommé, *f. m.* *Appel drank.*
- POMMEAU, *f. m.* Pomme de selle. *De knop van een zaël, of zadel; een zadelknop.*
- Pommeau d'épée. *De knop van een degen.*
- POMMELE', pommelée, *adj.* Ce mot se dit du poil des chevaux. *Appelgrauw. Dit wordt van de paerden gezegt.*
- Cheval gris pommelé. *Een appelgrauw paerd.*
- Ciel pommelé. *Een bewolkte hemel met kleine ronde wolken.*
- POMMER, *v. n.* Se foimer en maniere de pomme. *Sluiten, als een appel wassien.*
- Choux qui commencent à pommer. *Kool die begint te sluiten.*
- POMMETTE, *f. f.* (Terme de Couturiere en ling.) *Bloknaadtjes op de handdoekjes der hemden.*
- POMMETTE', pommétée, *adj.* (Terme de Blazon.) *Geajpelt. Met appeltjes voorzien. (Een Wapenkundig woordt.)*
- POMMIER, *f. m.* Arbre qui porte les pommes. *Een appelboom.*
- Pommier. *Instrument pour cuire des pommes. Appelrooster. Een rooster om appelen op te braaden.*
- POMPE, *f. f.* Apacil magnifique.

- Magnificence. *Pracht, praal, pronk, statie, heerlyke toefstel, praalstatie, praaleertoon.*
- Pompe funebre. *Lykstatie, begrafnispraal.*
- Pompe sacrée. *Heilige praalstatie. Omgang, of omdragt in de R. Kerke.*
- Pompe Roiale. *Koninklyke praalstatie, (van krooninge, intrede, of huweilyk.)*
- * La pompe de l'Eloquence. *De pronk, of praal der welspreekendheit.*
- Pompe. *Machine pour élever de l'eau. Pomp, waterpomp.*
- Pompe à air. *Een luchtpomp.*
- Pompe de cage. *Een vogelbakje, een lakie in een vogelkoi.*
- POMPER, *v. a.* Pompen. *Water pompen. De lucht ergens uit pompen.*
- POMPEUX, pompeuse, *adj.* Magnifique. *Prachtig, statig, heerlyk. Wel opgetooit, groots.*
- * Stile pompeux. *Een heerlyke, of hoogdravende styl.*
- POMPEUSEMENT, *adj.* Prachtig, groots, statelyk, heerlyk, met eenen grooten toefstel.
- Elle est pompeusement parée. *Zy is prachtig opgeschikt.*

PON. POP.

- PONANT, *f. m.* (Mos vieux.) *Occident. Het westen.*
- Ponant. (Terme de mer.) *La mer Oceane. De groote zee die ronsom de aarde loopt.*
- PONANTIN, ponantine, *adj.* (Terme de mer.) *Dat het westen, of de groote zee aangaat. (Een zeewoordt.)*
- Matelot ponantin. *Een bootsgefel, of matroos die om de west vaart.*
- PONCE. *Voyez Pierre-ponce.*
- PONCEAU, *f. m.* Pavot sauvage. *Wilde heul, roode heul, klapperrooze, kolleblsem, koorenbloem.*
- Ruban couleur de ponceau. *Kraproods lint.*
- PONCE, *f. f.* (Terme de maître à écrire.) *Een sponszakje, waar in gewreven hout kool is om te spunsien.*
- PONCER, *v. a.* (Terme d'Orfèvre.) *'t Zilverwerk met paansien glas maaken.*
- Poncer. (Terme de Dessinateur.) *Een tekening doortrekken, of doorsieken*

- en nasponssen.*
- Poncer. *Regler un papier. Een papier sponssen.*
- Je ne puis aller droit quand j'écris, quand je ne ponce pas mon papier auparavant. *Ik kan my niet recht houden in 't schryven, als ik myn papier te vooren niet sponsse.*
- PONCIRE, *f. m.* Sorte de gros citron. *Een slach van groote en dikbastige citroenen, die men doorsuikers en dan sukade noemt.*
- PONCIS, *f. m.* (Terme de Dessinateur.) *Een doorgetrokke tekening.*
- Poncis de Maître à écrire. *Een spons van een Schryfmeeister, (om recht te schryven.)*
- PONCTUALITE', *f. f.* Grande exactitude. *Striktheid, bestipsheit, groote nauwkeurigheid, nauwgezetheit.*
- On ne peut assez estimer la ponctualité. *Men kan de nauwkeurigheid niet genoeg achten, of schatten.*
- PONCTUATION, *f. f.* (Terme de Grammaire.) *Afshipping. 't Stellen der schryfstekenen, of der zinscheidingen.*
- PONCTUEL, ponctuelle, *adj.* Exact. *Strikt, bestipt, nauw, nauwkeurig, nauwgezet.*
- PONCTUELLEMENT, *adv.* Exactement. *Bestiptelyk, strikelyk, nauwkeuriglyk, ser gezette ryt.*
- Paier ponctuellement. *Ter gezette rydt betaalen.*
- PONCTUER, *v. a.* Mettre les virgules & les points. *Afsteekenen, afshipping, de schryfstekens, of zinscheidingen stellen.*
- Ponctuer une lettre. *Een brief afshipping, de zinscheidingen in een brief stellen.*
- PONDRE, *v. a.* Eijeren leggen. *Leggen.*
- Les oiseaux pondent au printemps. *De vogels leggen in de lente.*
- PONT, *f. m.* Brug, brugge.
- Pont de batteaux. *Een schipbrug.*
- Pont de joncs. *Een biesbrug.*
- Pont levis. *Pont qui se leve & se baisse. Een valbrug, een optrekbrug.*
- Pont levis. *Action du cheval qui se dresse en se cabrant. De steigering van een paerd.*
- Pont l'Evêque, *f. m.* Sorte de fromage en Normandie. *Zekere kleine kaas uit Normandye.*
- Pont, *f. m.* (Terme de mer.) *Dek,*

verdek, of *verdieping van een ſchip*. (Een zeewoordt.)
 Pont coupé. 't *Half verdek*.
 Pont volant. *Een licht verdek dat geen geſchut draagen kan*.
 ‡ Pont aux ânes. *Een kleene zwaarigheid, daar een botterik voor ſtaat te kyken en zich verlegen vindt*.
 PONTE, *f. f.* (*Terme d'Oiſelier*.) 't *Leggen*, of 't *broeijen der vogelen*.
 La ponte des oiſeaux eſt faite. *Het broeijen van de vogelen is gedaan, of is over*.
 PONTIFE, *f. m.* *Prieſter*, *Paus*.
 Souverain Pontife. *Hogeprieſter*, *Op-prieſter*.
 PONTIFICAL, *f. m.* *Een boek waar in al de Dienſtplegingen der Biſchoppen zyn veruat*. 't *Roomſch Pontifikaal*.
 Pontifical, pontificale, *adj.* *Qui eſt de Pontife, ou de Pape. Prieſterlyk, Prieſterſch, Pauſſelyk, 't geen tot den Prieſter, of Paus behoort*.
 Habits pontificaux. *Prieſterlyke kleedinge. Pauſſelyk gewaadt*.
 PONTIFICALEMENT, *adv.* *Prieſterlyk, Pauſſelyk, op zyn Prieſterſch, op zyn Paus*.
 Le Pape étoit vêtu pontificalement. *De Paus was pauſſelyk, dat is, heel koſtelyk gekleedt*.
 PONTIFICAT, *f. m.* *Dignité de Pape. Tout le temps qu'on a été Pape. Pauſdom. Pauſſchap. De Pauſſelyke waardigheid. De tyd dat men Paus is geweest*.
 Parvenir au Pontificat. *Aan 't Pauſſchap koomen, 't Pauſſchap krygen*.
 PONTILLES, ou eſpontilles. (*Terme de mer.*) *Een ſoort van hout knieſjes die op 't boord van een ſchip ſtaan, om 'er een zeildoekſche ſchans, of borſweering aan vaſt te maakn.* (Een zeewoordt.)
 PONTON, *f. m.* (*Terme de Guerre.*) *Een ſchipbrug die op twee ſchuiten legt*.
 Ponton. (*Terme de mer.*) *Een ſchouw, of platte ſchuit*.
 POPULACE, *f. f.* *Le petit peuple. 't Gemeene volk, 't ſlechtſte volk, de gemeente, 't grauw*.
 La populace étoit irritée. 't *Gemeene volk was geſtoort*.
 POPULAIRE, *adj.* *Qui s'accommode aux inclinations du peuple. Gemeen, gemeenzaam, die zich naar de genegenheit des volks woegt,*

of ſhikt, volksgezindt, tot het volk genegen.
 Cicéron étoit populaire. *Cicero voegde zich naar 't volk, of was 't volk genegen*.
 Maladie populaire. *Maladie commune à plusieurs. Velkziekte, gemeene ziekte, landziekte*.
 Gouvernement populaire. *Démocratie. Volksheerſching, volksregering, volksheerſchappy*.
 POPULAIREMENT, *d'une manière populaire. Gemeenzaam, op eene gemeene wyze*.
 Gouverner populairement. *Op eene gemeenzaame wyze regeren*.
 Parler populairement, ou familièrement. *Gemeenzaamlyk ſpreken*.

POR.

PORACE, poracée, *adj.* *Bile poracée, ou verdâtre. Bieslookachtige gal. Groenachtige gal*.
 PORC, *f. m.* *Pourceau, cochon. Varken, verken, zwyn, barg*.
 Porc. *Chair de porc. Varkensvleefch, bargvleefch, ſpek*.
 Acheter du porc frais. *Ongezoute, of verſch ſpek koopen*.
 Porc. *Sorte de poiſſon. Roch. Zeker platte zeeviſch*.
 Porc epic. *Een yzer varken. Een egel, ſtekelvarken, of egelzwyn*.
 PORCELAIN, *f. f.* *Porcelain, ſyn aardewerk dat uit Indie komt*.
 Vases de porcelaine. *Porcelain, porcelaine vaten*.
 PORCHAISSON, *f. f.* (*Terme de Chafſe.*) *De zwynenjagtyd, de tyd der wilde zwynenjagt*.
 PORCHE, *f. m.* *D'ingang, of 't voorportaal eener kerke*.
 PORCHER, *f. m.* *Celui qui garde les pourceaux. Varkenshoeder, varkensdryver, zwyneweider, bargehoeder*.
 Porchere, *f. f.* *Varkensdryfter, varkenshoedſter, zwyneweidſter*.
 PORE, *f. m.* *PORES, pl. Ouvertures preſqu'inviſibles dans la peau. Zweetgat. Kleine gaatjes, of openingen in 't vel die byna onzichtbaar zyn*.
 Pores ouverts. *Geopende zweetgaten*.
 Les pores du verre. *De doorspelende luchtgaatjes van 't glas*.
 PORTEUX, poreuſe, *adj.* *Ydel, vol luchtgaten, ſponsachtig, doordringelyk*.

Corps poreux. *Een ſponsachtig, of doordringelyk ligchaam*.
 PORFIRE, Porphyre, *f. m.* *Sorte de matre rougeâtre & marqué de blanc. Roede marmersſteen met witte aderen, bont marmer*.
 PORREAU, porré. *Voyez Poireau, porrée*.
 PORRION, *f. m.* *Sorte de fleur jaune. Gele tylbos, of tydelbos. Zekere gele bleem*.
 PORT, *f. m.* *Havre. Haven, zeehaven*.
 Port. *La capacité des vaiſſeaux. De grootte der ſcheepen*.
 Un vaiſſeau de port de cinq cens tonneaux. *Een ſchip van vyf hondert laſt, of vyf hondert tonnen*.
 * Port. *Repos, aſſurance. Haven, ruſt, zekerheit, bebcuënis*.
 * Etre dans le port. *Inde haven zyn. Behouden zyn*.
 Arriver à bon port. *In een goede haven komen*.
 * Perir au port. *In de haven blyven, vergaan, of omkoomen*.
 Port de lettres, ou de paquets. *Briefloon, pakwracht*.
 Défendre le port des armes. 't *Dragen der wapenen verbieden*.
 Port. *Mine, air d'une perſonne. Ge-laat, wezen, geſtalt, gedaante*.
 Un port majestueux. *Een deſtig, groots, achtbaar, of ſtatig wezen*.
 Port. *Paſſage entre deux montagnes. Een doorgang, opening, of wegh tuſſchen twee gebergen*.
 PORTAGE, *f. m.* *Action de porter. Het draagen, draging, de laſt, of arbeids van dragen*.
 Faire le portage du charbon. *Houtskool draagen*.
 Portage. (*Terme de mer.*) *De vryheit die elk Zeehoofman, of matroos heeft, om voor zich zelven een zeker tal van goeds in te nemen*.
 PORTAIL, *f. m.* *Grande porte d'Eglife. Een groote Kerkdeur. De ingang eener Kerke*.
 PORTANT, *f. m.* (*Terme de Serrurier.*) *Yzere ringen, of handvatzels aan een kiſt, enz.*
 Portant. (*Terme de Ceinturier.*) *De hangſnaken van een draagbandt*.
 PORTATIF, portative, *adj.* *Qu'on peut porter. Draagbaar, draaglyk, dat men draagen kan, of by zich kan draagen*.
 Livre portatif. *Een boek dat men by zich kan draagen*.

Por-

Portatif, *f. m.* Livre que les Commis aux caves portent toujours avec eux. 's Boek der wynpeilderen, of dat de Wynfachtiers altoos met zich in de kellers neemen.

PORTE, *f. f.* Deur, fôort.

Porte de devant. De voordeur.

Porte de derrière. Achterdeur.

Porte d'une ville. De poort van een stad. Een stadspoort.

Porte brisée, ou porte à deux manteaux. Een slagdeur, een deur die in twee opgaat.

Porte cochère. Ketspoort, stalpoort, een poort met twee slagdeuren.

Porte de carrosse. 's Portier van een koets.

Porte. La Cour du Grand Seigneur. 's Hof van den Grooten Heer.

* Ouvrir la porte aux vices. De deur voor de gebreken, of zonden openen, of open zetten.

De porte en porte, *adv.* Van deur tot deur, van huis tot huis.

Demander son pain de porte en porte. Van deur tot deur zyn broodt beedelen.

PORTE E, *f. f.* L'étendue jufqu'ou peut porter une arme lorsqu'on la tire. Scheut, schoot, 's bereik van 's schietgeweer.

Nous étions à une portée de mousquet de la place. Wy waren een musketscheut van de plaats.

Hors de portée. Buiten schoots.

Portée. Les petits de la femelle des animaux. De dragt, de jongen, of vrucht der dieren.

* Portée. Capacité. Bereik, bequaamheit, vermogen, vatbaarheid, kracht.

* Je connois la portée de son esprit. Ik kenne 's bereik, of de kracht van zyn verstand.

PORTE-ARQUEBUSE, *f. m.* Een ampteling des Koninks die 't kruidt en loot voor des Koninks jagt verfehast.

PORTE-ASSIETTE, *f. m.* Opzetter van een tafeloor.

PORTE-BAGUETTE, *f. m.* (Terme d'Arquebusier.) De stampertzertjes van een roer.

PORTE-BOUQUET. Een mandje waar in het toosfel van een juffer legt.

PORTE-CRAION, *f. m.* Een koperen pen daar root kryt en potloot in is.

PORTE-CROIX, *f. m.* Kruisdraaer.

PORTE-CROSSE, *f. m.* Staf- of

Stangdrager voor eenen Biffchop.

PORTE-DIEU, *f. m.* Godtsdrager. Een priester die 's misbroodt den zieken brengt.

PORTE-DRAPFAU. Een vaandrig, of vaanddrager.

PORTE-EPEE, *f. m.* Ceinturon. Een draagbandt dien men midden om 's lyf draagt.

PORTE-ETENDARD, *f. m.* Standaarddrager; kornet.

PORTE-ETRIER, *f. m.* Een riem daar men de ftygbeugels mee opfehert.

PORTE-FAIX. Crocheteur. Lastdrager, pakdrager, arbeider, kruisier.

PORTE-FEUILLE, *f. m.* Twee bordspapieren aan malkanderen gemaakt, met leër, of perkament overtrokken, om iets tuffhen te leggen.

PORTE-IMMONDICE, *f. m.* Ordurier. Vuilnisbak, vuilnisfchup, drekfchup.

PORTE-LETTRE, *f. m.* Omflagh van een brief.

PORTE-MANCHON, *f. m.* Een mofbandt, een lint daar men een mof aan draagt.

PORTE-MANTEAU, *f. m.* Mantelstok, kapstok.

Porte-manteau. Certain officier de la maison du Roi. 's Koninks manteldrager, een kamerling des Koninks.

PORTEMENT, *f. m.* (Terme de Peintre.) Kruisdraging. Een gefchilderde Christus die 's kruis draagt.

PORTE-MISSEL. Een klein leffenaarje waar op 's Misboek legt.

PORTE-MITRE. Myterdrager.

PORTE-MOUCHETTES, *f. m.* Een fnuiterbak e.

† PORTE-PAQUET. Een verkliker, een overdrager van 's geene hy hoort om een plasdank te behaalen.

PORTE-PIECE, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) Een deurflagh. Een werktuig daar een fchoenmaaker de gaten meede in 't leër ftaat.

PORTE-VENT de mulette, *f. m.* De windbuis van een zakpyp.

Porte-vent d'orgue. De windbuis van een orgel.

PORTE-VERGE, *f. m.* De hondelager eener Kerke.

PORTE-VOIX, *f. m.* Een fpreektrumpet.

PORTER, *v. a.* Avoir quelque charge sur foi. Draagen, eenigen last op zich hebben.

Poiter un fardeau. Eenen last draagen.

Porter l'épée. Den degen draagen.

Porter. Transporter d'un lieu en un autre. Conduire. Brengen, leiden, van de eene plaats naar de andere voeren.

Il a porté cela chez lui. Hy heeft dat tot zynent gebragt.

Tuiau qui porte l'eau dans les bains. Een pyp waar door 's water in de baden wordt geleidt.

Poiter la pique, le mousquet. De pick draagen; 's musket draagen.

Porter. (Terme de blazon.) Voeren. (Een wapenkundig woordt.)

Il porte de gueules, &c. Hy voert een roods veldt, enz.

Porter. Tirer jufques à une certaine distance. Schieten, reiken, bereiken.

Canon qui porte une demi-lieuë. Gefchut dat een halfuur ver fchiet, of reikt.

Porter. (Terme de danse.) Zetten, wifzetten.

Porter le pié en dehors. Zynen voet buitenwaarts wifzetten.

Porter bien la tête. 't Hoofd wel houden, draagen, wifzetten.

Voilà un cheval qui porte bien sa tête. Dat is een paerd dat zyn hoofd wel draagt, of wel houdt.

Porter. Pofen. Draagen, rusten.

Porter. (Terme de Maîtres d'armes.) Alonger. Steeken, ftooten, een fleek toebrengen. (Een Schermmeesters woordt.)

Il lui porta un coup d'épée dans les reins. Hy bragt hem een ftoot, of fleek met den degen in de lenden.

Il lui porta un coup de pistolet dans la tête. Hy fchoot hem met een piftool door 's hoofd, of door de k.p.

Porter à faux. C'est manquer son coup. Misfteen, misftooten, zynen fleek, of ftoot miffen.

Porter. Ce mot se dit des femelles des animaux qui font pleines. Draagen, met jongen zyn. Dit wordt van de wyffes der dieren gezet.

Porter. Produire. Draagen, voortbrengen, vruchtbaar zyn.

La terre porte des fruits. De aarde brengt vrucht voort.

Porter. (Terme de Manège.) Faire avan-

avancer. Voortjaagen, voorts doon gaan, voortdryven, voortzweepen.

Porter fon cheval de côté & d'autre. Zyn paerds heen en weêr ryden.

Cheval qui porte beau. Een paerds dat het hoofd wel draagt.

Porter. (Terme de mer.) Faire route. Loopen, naar toe zeilen.

Porter au Sud. Naar 't Zuiden loopen.

* Porter. Contenir. Inhouden, bewaaten, bebelzen, begrypen, meêbrengen.

* L'arrêt portoît que, &c. 't Vonnis behelst, of hield in dat, enz.

* Porter. Pouffer. Brengen, aanhitzen, aanporren, aanzetten, aanstemmen, aanraaden.

* Porter quelqu'un à la débauche. Iemant tot ongebondenheit, of een los leven brengen.

* Porter son intention au gain. Winst boogen. Winst tot zyn oogmerk hebben.

* Porter. Souffrir. Draagen, lyden, verdraagen.

* Porter patiemment son mal. Zyne quaal geduldig draagen.

* Il ne le portera pas loin. Il en fera bien-tôt puni. Hy zal 't niet ver brengen. Hy zal haast zyn straf krygen, of zyn loon ontfangen.

* Porter la parole: Parler. 't Woordt voeren, 't woordt doen, spreken.

* Porter la robe. Etre de judicature. Den tabbaart draagen. Tot de rechtbank behooren. Een Rechtsgelerde zyn.

Porter témoignage. Getuigenis geeven.

* Le porter beau. Zich wel houden, zich treffelyk draagen, groots leeven.

* Porter de l'affection. Genegenheit soedraagen.

* Porter quelqu'un. C'est le protecteur. Iemant draagen, iemant voorstaan, of verdedigen; iemant beschermen, begunstigen, of in zyn bescherming neemen.

Se porter bien, u. r. Wel vaaren, in goede gezondheid zyn, wel te passe zyn.

Se porter mal. Qualyk vaaren, ongezonst zyn, qualyk te passe zyn.

* Se porter à quelque chose. C'est y avoir de la pente. Ergens naar hellen, of naar overhellen; ergens toe

genegen zyn.

* Se porter au bien. Tot het goede overhellen. Zich tot de deucht begeeven.

* Se porter. S'emploier. Zich draagen, zich ergens toe begeeven, iets onderneemen, iets ter handt neemen, of uitvoeren.

* Se porter avec ardeur. Zich yverig draagen, iets met yver onderneemen.

* Se porter. Se conduire. Zich draagen, zich gedraagen, zich houden.

* Se porter en gens de cœur. Zich als lappers luiden draagen.

Se porter partie. (Termes de Palais.) Zich als party draagen, zich voor party, of tegendinger verklaaren, zich tot partye stellen.

Se porter pour héritier. Zich als erfgenaam draagen, zich tot erfgenaam instellen. Zich eene erffenis aanmatigigen, eene erffenis aanvaerden.

Portant, adj. & part. Draagende.

L'un portant l'autre. D'een door d'ander; door den anderen, of door malkanderen, 't een het ander draagende.

* Porté, portée, adj. Qui a du panchant. Genegen, geneigt, gezint, toegedaan.

* Porté à l'avarice. Tot gierigheid genegen, of gezint.

* Etre porté pour quelqu'un. C'est lui être affectonné. Iemant toegedaan zyn. Iemant genegen zyn.

PORTEUR, f. m. Celui qui porte quelque chose. Drager. Een die iets draagt.

Porteur. Porteur de chaise. Drager, stoeldrager. Een die iemant op een stoel, of in een rosbaar draagt. Een man die met een hennipzeel aan een boom een draagstoel torst.

Porteur. Cheval sur lequel monte le postillon. Het voorste paerds van een zespaerdig koessgespan waar op de voorryder zit.

Porteur de charbon. Een kooldrager.

Porteur de bière. Een bierdrager.

Porteur de sacs. Een zakkedragër.

Porteur de chaux. Een kalkdrager.

Porteur de tourbes. Een turfdrager.

Porteur d'eau. Waterdrager, waterhaaler.

Porteuse d'eau. Waterdraagster, waterhaalster.

Porteur de lettres. Briesdrager, brie-

vebesteller, besteller der brieven.

Porteur de lettre de change. Vertoonner, of bringer van eenen wifselbrief.

Payer au porteur. Betaal aan den bringer.

PORTIER, f. m. Deurwachter, deurbewaarder, poortier.

PORTIERE, f. f. Religieuse qui ouvre la porte. Deurwachster, of deurwaaster van een Klooster.

Portiere de carosse. Een deur, of portier van een koets.

Portiere, morceau d'étoffe pendant devant une porte. Voorhangsel van een deur.

Se mettre à la portiere. In het portier gaan zitten.

PORTION, f. f. Partie. Deel, stuk, gedeelte, aandeel, portie.

Portion de pré. Een stuk weilandt.

Portion. (Terme de Religieux.) Het gezette deel der spyze en wyn dat men den Monniken geeft. De portie der Monniken.

Portion congrüe. C'est ce qu'on assigne à un Curé pour vivre. Do jaarlyksche wedde, of inkomst van een Dorppaap.

PORTIQUE, f. m. Een overdekte galery, een overwelsde gang.

PORTOIR, f. m. (Terme de Chartroux.) Een houtte bak, of schotel waar in men den Kathuizeren eeten brengt.

PORTRAIRE, v. a. (Vieux mot.) Voyez Peindre.

PORTRAIT, f. m. Konterfeitfel. Iemants schildery, of afbeeldisfel naar 't leven gedaan.

Portrait chargé. Een spotachtig afbeeldisfel tot vergrooting van iemants gebreken.

Portrait satirique. Een schimpfschildery, een schildery waar in iemants gebreken vergroot worden.

* Faire le portrait de quelqu'un. C'est en faire la description. Iemants afbeeldisfel maaken. Iemant afmaalen, afschilderen, of afbeelden. Van iemant een beschryving maaken.

PORTRAITISTE, f. m. Faiseur de portraits. Een konterfeiter. Een schilder die afbeeldisfels naar 't leeven maakt, een portrait schilder.

POS.

POSE. Voyez Paufé.
 POSER, v. a. Mettre, placer. Stellen, zetten, leggen, plaarzen.
 Poser la premiere pierre. Den eerften steen leggen.
 Poser, v. n. Supofer. Stellen, vaststellen, voorafstellen, vooruit stellen, onderstellen.
 Je pose en fait. Ik stelle voor vast, ik stelle vooraft, of voornit.
 Poser, v. n. Porter, être soutenu. Leggen, rusten, draagen, onderschraagt worden, steunen.
 Piece qui pose sur le mur. Een stuk dat op den muur rust.
 Posé que. Supposé que. Gestelt dat, genomen dat, vast gestelt dat, ik neeme dat.
 Posé que je fusse en Angleterre. Gestelt, of genomen dat ik in Engelandt was.
 Posé, posée, adj. Mis, placé. Gestelt, gelegd, geplaaft.
 * Posé, posée. Sage, retenu. Bezet, wys, voorzichtig, statig, zedig, bezadigt, bescheiden.
 * Jeune homme posé. Een zedig, of bezadigt jongman.
 * POSEMENT, adv. Doucement. Gezet, zachtelyk, zoetjes, zagzjes, statig.
 * Maicher posément. Een gezette tredt hebben. Zagzjes gaan.
 * Posément. Sagement. Statiglyk, zediglyk, wyffelyk.
 * POSEURS, f. m. (Terme de Maçon.) Steenleggers, metselaars knechts.
 POSITIF, f. m. (Terme de Faiseur d'orgues.) Een klein orgel dat onder het groote komt.
 Positif. (Terme de Grammaire.) Stellig, stellender wyze.
 Positif, positive, adj. Vrai, éfectif. Waar, waarachtig, dadelyk, wezentlyk.
 La beauté positive des édifices consiste en l'égalité du raport des parties. De wezentlyke schoonheit der gebouwen bestaat in évenreedige overeenkomst der deelen.
 POSITION, f. f. Situation. Stelling, flant, gelegenheit.
 POSITIVE, f. f. Theologie positive. De stellige Godtgeleertheit.
 POSITIVEMENT, adv. Stelliglyk, zekerlyk, in der daadt.
 Cela est positivement vrai. Dat is

zekerlyk, of in der daadt waar.
 POSSEDER, v. a. Bezitten, in eigendom hebben, genieten.
 Posséder une charge. Een ampt bezitten.
 † Quelle fureur vous posséde? Welk, of hoedanig eene razernye bezit u?
 Le diable le possédoit. C'est-à-dire, le tourmentoit. Hy was van den duivel bezeten, dat is, gequelt.
 Possédé, possédée, adj. Dont on jouit. Bezeten, in eigendom gehad.
 Possédé, possédée. Tourmenté du Demon. Bezeten, van den duivel bezeten, van den duivel gequelt.
 Possédé, f. m. Démoniaque. Bezetene, een bezeten mensch, een die van den duivel bezeten is.
 POSSESSEUR, f. m. Bezitter, eigenaar, genietter.
 Etre possesseur de bonne foi. Ter goeder trouwe bezitter zyn.
 POSSESSIF, possessive, adj. (Terme de Grammaire.) Bezistende. (Een woordt der Spraakkunft.)
 Pronom possessif. Een bezistende voornaam.
 POSSESSION, f. f. Jouissance. Bezit, bezitting, genieting.
 Une paisible possession. Eene vreedzaamee bezitting.
 Prendre possession d'une chose. Iets in bezitting neemen, of ergens 't bezit van neemen.
 Possession. Installation. Bezit, bezitting, inwyding, inhuldig, of inhuldiging.
 Mettre quelqu'un en possession d'un bénéfice. Iemant in de bezitting van een geestelyk ampt stellen.
 POSSESSOIRE, f. m. (Terme de Palais.) De bezitting van een geestelyk ampt.
 POSSIBILITE', f. f. Mogelykheit, eene mogelyke zaak.
 POSSIBLE, adj. Mogelyk, gebeurlyk, dat gebeuren kan.
 C'est une chose possible. 't Is eene mogelyke zaak.
 Possible, f. m. Vermogen, zyn best, al was mogelyk is.
 Faire tout son possible. Zyn uiterste best doen.
 Possible, adv. (Mot un peu vieux.) Pent-être. Mogelyk, veellichts, mischien, ligelyk.
 POST-COMMUNION, f. f. (Terme de l'Eglise Romaine.) Een gebedt dat het volk zingt in de R.

Kerke na dat de Priesfter gecommuniceert heeft.
 † POSTCRIT, f. m. Na 't schryven. Naschrift, 't geen geschreven wordt na dat een brief geschreven is. ('t Komt van 't Latyn post scriptum. P. S.)
 POSTE, f. f. Lieu où l'on porte & où arrivent les lettres. 't Postkomtoir. De plaats daar de brieven bestelt worden en aankomen.
 Poste. L'office de la direction de la poste. De postery. Het ampt, of de bestiering der postery.
 Maître des postes. Postmeester.
 La ferme des postes. De pacht der posteryen.
 Poste. Traite des chevaux de poste. De loop der postpaerden.
 Courre la poste. Te post, of zeer snel ryden.
 † Aller en poste à l'autre monde. Te post naar de andere wereldt gaan, of reizen.
 Poste, f. m. (Terme de Guerre.) Endroit où l'on se trouve. Post, plaats daar een soldaat wordt gestelt als hy in de wapenen is.
 Abandonner son poste. Zyn post verlaaten.
 Poste. Lieu où l'on est retranché. Een sterkte, of beschanffing, een post.
 Emporter un poste. Een post veroveren. Een sterkte winnen, of bemagtigen.
 Poste avancé. Een voorste post.
 * Poste. Lieu avantageux pour la fortune. Een goede post, plaats, of gelegenheit om zyn geluk te bevorderen, of voort te zetten.
 * Etre dans un tres bon poste. In een zeer goede gelegenheit zyn. Een zeer goede gelegenheit hebben.
 † Poste, f. m. Petit coureur. Een lopertje, een schobbertje, een jongen die loops schobben, of draaijen.
 Poste, f. f. Petite balle de plomb. Een klaine loode kogel.
 † Poste. Fantaisie. Wil, zin.
 † Faire à sa poste. Naar zyn zin doen.
 POSTER, v. a. Mettre en un poste. Op een post stellen, zetten, of plaarzen.
 Poster un soldat. Een soldaat op zyn post stellen.
 † On l'a bien posté là. On l'a mis en un bon lieu. Hy is daar in een goede gelegenheit gezet, of op een voordeelige post gestelt.
 † Poster,

‡ **Posfer**, v. n. Ne faire que courir & se divertir. Niet doen dan loopen, en lichtsmiffen.

POSTERIEUR, postérieure, adj. Qui est après, ou derrière. *Achterste*, achter, na, laater, 's geen achter komt.

La partie postérieure du cerveau. *Hits achterdeel*, of 's achterste deel van 's brein.

Leur règle est postérieure à la nôtre. *Hunne regel komt na de onze*, is later dan de onze, of volgt de onze.

POSTERIEUREMENT, adv. Achterlyk, laater.

POSTERIORITE', f. f. Achterlykheit.

POSTERITE', f. f. Décendants. *Nazaaten*, nakomelingen, nageslacht, 's geslacht dat na ons komt.

Le Juge sans reproche est la postérité. *D'onwraakbare Rechter is het nageslacht*.

Les enfans de Henri VIII. moururent tous sans laisser aucune postérité. *De kinderen van Henrik den VIII. storven alle zonder eenige nakomelingen na te laaten*.

POSTHUME, adj. Qui vient après la mort. 's Geem, of die na de doods komt.

Enfant posthume. *Een kindt dat na zyn vaders doot is geboren*.

Oeuvres posthumes d'un Auteur. *Schryfsen die na des Schryvers doot uitkomen*.

POSTICHE, adj. Ingezet. (Dit wordt van de tanden gezegt, die in plaats van natuurlyke ingezet worden.)

POSTILLON, f. m. Celui qui porte les lettres en poste. *Postryder*, postjongen, postknecht, post.

Postillon. Celui qui mene les chevaux de devant d'un carrosse. *Een voorryder van een koets met 6 paerden*.

‡ Postillons d'Éole. (Terme de Poésie.) *De voorryders van Eool*. De winden. (Een Dichters woord.)

‡ **POSTPOSER**, v. a. Nastellen, nazetten, naplaatzten.

POSTULANT, postulante, adj. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Aanhoudende om een Geestelyke te worden*.

Postulant, f. m. Een verzoeker, om in een Monnikorder te worden aangemenen.

Postulant, f. m. (Terme de pratique.)

Een die een Voorpraak en Pleitbezorger te gelyk is.

Postulante, f. f. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Eene dochter die verzoekt om in een Klooster te mogen komen*.

POSTULER, v. n. (Terme de Religion.) *Verzoeken*, of naar staan om tot een Monnik, of Non te worden aangenomen.

Postuler. (Terme de Palais.) *Het ampt van Voorpraak en van Pleitbezorger te gelyk waarnaemen*.

POSTUME. Voyez Posthume.

POSTURE, f. f. Certaine situation du corps. *Stal*, *stant*, of *gestalte des ligchaams*. *Ligchaamsstant*.

Posture indécente. *Een wanschiklyke stant des ligchaams*.

* Posture. Etat, fortune. *Staat*, *gelegenheit*, *stant*.

* Etre en bonne posture. *In eenen goeden stant zyn*. *Wel staan*, *eene goede gelegenheit hebben*.

‡ Voila une drole posture d'homme. *Dat is een drollig, of kluchtig stal*, of *postuur van een mensch*.

POT.

POT, f. m. Vaisseau de metal, de terre, ou d'autre chose. *Een kan*, of *pot van koper*, *aarde*, of *iets anders gemaakt*.

Pot à l'eau. *Een waterkan*.

Pot à beurre. *Een boterpot*.

Pot de chambre. *Een waterpot*, een *pispot*.

Pot à moineau. *Een mussopot*, een *musskan*.

Un pot de vin. Un pot plein de vin. *Een kan wyn*.

‡ Pot de vin. *Wynkoop*.

Pot. Marmitte. *Pot*, *ketel*, *potkessel*.

Mettre le pot au feu. *De pot te vuur zetten*.

Faire bouillir le pot. *De pot doen koken*, *de pot aan 's koken helpen*.

Pot à feu. (Terme de Guerre.) *Een sinkpot in den oorlogh gebruikelyk*.

Pot en tête. *Een stormhoedt*.

* Pot pourri. Ragout composé de divers morceaux. *Een mengelmoes van verwarmde kost*.

* Faisons un pot pourri de tout cela. *C'est-à-dire*, *mélons tout cela ensemble*. *Laat ons daar een men-*

gelmoes van maaken. *Laat ons dat onder malkanderen mengen*.

‡ Tourner autour du pot. (Proverbe.) *Omloopen*, *omwegen zeken*, *rontom loopen*, *loos en listiglyk handelen*, *niet oprecht te werk gaan*.

‡ Ils ne font qu'un pot & un feu. *Zy zyn een gort in een pot*; *zy leeven*, *eten en drinken 's zamen*.

* C'est un pot de terre contre un pot de fer. 's Is een aarde pot tegen een yzere. 's Is een onmagtigen tegen eenen vermogenden; 's is een kalis tegen eenen ryken.

‡ Découvrir le pot aux roses. (Prov.) 's *Geheim der zaake ontdekken*.

‡ En paier les pots cassés. (Prov.) *En paierles frais*. *De kosten besaalen*. (Eigentlyk, *de gebroke posten besaalen*.)

POTABLE, adj. Qu'on peut boire. *Drinkbaar*, *drinkelyk*, 's *geem men drinken kan*, of *dat gedronken kan worden*.

Or potable. *Drinkbaar gout*.

POTAGE, f. m. *Vleeschnat*, *sop*.

Potage succulent. *Krachtig sop*, of *nat*.

Potage à l'oignon. *Uyensop*, *ajuin-sop*.

Potage au lait. *Melksop*.

Potage aux herbes. *Warmmoes*.

‡ Il n'a que cela pour tout potage. *C'est-à-dire*, *entout*. *Hy heeft dat maar voor zyn deel*; *hy heeft in 's geheel niet anders dan dat*.

‡ Ce n'est qu'un fou pour tout potage: Enfin, tout bien considéré c'est un fou. *Eindelyk*, *alles wel ingezien*, of *aangemerkt*, 's *is een gek*.

POTAGER, potagère, adj. Ce mot se dit des herbes. *Moes*, *voor de pot*. *Dit wordt van de kruiden gezegt*.

Herbes potagères. *Moeskruiden*.

Plat potager. *Een diepe schotel*, om *gestooft*, of *sop uit te eten*.

Affiette potagère. *Een diep teloor*.

Potager, f. m. Fourneau dans les cuisines. *Een stookoven*, of *vuuroven in de keukens*. *Een stookkorsvoor*.

Potager, f. m. Le jardin ou quarré dans lequel viennent les herbes qu'on mange au potage & en salade. *Moesuin*, *keukensoor*, *moeshof*; *de tuin*, of 't *perk daar d'eebaare moeskruiden in wassen*.

Potager. Sorte de pot ou l'on porte à manger à des ouvriers. *Een pot waar in men den arbeiders eten*

brengt.
 Potager. Officier chez le Roi qui a soin des potages. *Een kok aan 't hof die het gestoof, of de soppen des Koninks bezorgt.*
 Un grand potager. *Een groot liefhebber van gestoof, of van sop.*
 † POTE, *adj.* Main pote. Main courte & grosse. *Poot, podde. Een dikke korte handt.*
 POTEAU, *f. m.* Poot, post, styl.
 Planter un pôteau. *Een paal inslaan.*
 Mesure un pôteau. *Een paal zessen.*
 POTE E, *f. f.* Pot plein. *Een kan vol, een pot vol.*
 Une potée d'eau. *Een kan vol water.*
 POTELE', potelée, *adj.* Gros & gras. *Dik, vet, poefelig, poefela hrig, vleezig; mals.*
 Main potelée. *Een poefelige handt.*
 POTENCE, *f. f.* Gibet. *Een galg, of galge.*
 Dresser une potence. *Een galg oprichten.*
 Planter une potence en plein marché. *Een galg midden op de markt zessen.*
 Potence à un bras. *Een mik, of halve galg.*
 Potence à deux bras. *Een heele galg.*
 Potence. Béquille. *Een kruk waar mede de kreupelen gaan.*
 Marcher avec des potences. *Op krukken gaan.*
 Potence. (Terme de Serrurier.) *Een bordtzyzer, een yzer waar aan een uishangbordt hangt.*
 POTENCE', potencée, *adj.* (Terme de blazon.) *Krukswyze, galgswyze. (Een woordt der wapenkunde.)*
 POTENCIEL, *potencielle, adj.* (Terme de Médecine.) *Vermogende, 't geen vermogen heeft. (Een woordt der Geneeskunst.)*
 Cautére potenciel. *Een inbrandend geneesmiddel. Een middel dat vermogende is te branden.*
 POTENTAT, *f. m.* Roi, Prince, Souverain. *Ryksvorst, Konink, Vorst, Magthebber, Magrige, Oppreier, oppermagtig Vorst.*
 Le Potentat le plus grand de nos jours. *De grootste Ryksvorst onzes syds, of onzer dagen.*
 POTERIE, *f. f.* *Aardewerk, allerhande aarde potten, schotels, kannen, enz.*
 La poterie est fragile. *'t Aardewerk is broos.*

POTERNE, *f. f.* Sorte de fausse potte. *Een achterdeur, of zydeur.*
 POTIER, *f. m.* Postebakker, potteverkooper, een koopman in aardewerk.
 Potier d'étain. *Een tinnegieter.*
 POTIN, *f. m.* Sorte de léton cassant. *Zeker broos geel koper, gegoten koper.*
 POTION, *f. f.* Remède liquide qu'on prend par la bouche. *Een drank, een geneesdrank.*
 POTIRON, *f. m.* Sorte de champignon. *Een soort van kampenocelje, of duivelsbroods.*
 Potiron. Sorte de Citrouille. *Zeker slag van pompoenen.*

POU.

POU, *f. m.* Een luis.
 Les poux forment des lentes. *De luizen komen uit de neuten voort.*
 Les poux s'engendrent dans la plupart des bêtes. *De luizen groeijen by de meeste dieren.*
 † C'est un pou affamé. (Prov.) *'t Is een hongerende luis. (Een spreekw.) 't Is een huppige vogel, of een inbalende vent.*
 † Il écorcheroit un pou pour en avoir la peau. *C'est-à-dire: Il est fort ladre & fort avare. Hy zou een luis villen om de huidt te hebben. Dat is, Hy is heel schrokkelig en gierig.*
 Pou. Insecte de mer, ou d'étang qui tourmente le poisson. *Een waterluis. Een bloedeloos diertje dat de visch quelt.*
 † POUACRE, *adj.* Sale, dégoûtant. *Luizig, stordig, vuil, lelyk, verrot, walgachtig.*
 † C'est un petit pouacre. *'t Is een luizig ventje.*
 † POUACRERIE, *f. f.* Chose vilaine & dégoûtante. *Luizigheid. Een vuil lelyk ding.*
 † Pouacresse, *f. f.* Celle qui est sale & dégoûtante. *Een luizig, vuil, en stordig vrouwenmensch.*
 POUCE, *f. m.* De duim van de handt.
 † Se mordre les pouces. *Se repentir. Zyn duimen byten; Berouw hebben.*
 † Serrer les pouces à quelqu'un. *Iemant pynigen en quellen om iets te doen bekennen. (Eigentlyk: iemand de duimen toornjen.)*
 † Jouer du pouce: compter de l'ar-

gent. *Met den duim speelen; geldtellen.*
 Pouce. Mesure de douze lignes. *Een duim, het twaalfde deel van een voet. Zekere maas.*
 Ais qui a l'épau eur de deux pouces. *Een tweeduims plank, een plank die twee duimen dik is.*
 POUCIER, *f. m.* Een duimeling, of duimstuk van blik gemaakt, 't welk de nestelmakers en gouddraastrekkers aan den duim doen.
 POUIDRE, *f. f.* Pouffiere. *Stof.*
 Réduire en poudre. *Tot stof maaken, of maalen.*
 * L'homme n'est que poudre, & retournera en poudre. *De mensch is maar stof, en zal tot stof wederkeeren.*
 † Jeter de la poudre aux yeux. *Eblouir par de belles apparences. Was stof in de oogen werpen, door eenen schoonen schyn verblinden.*
 Poudre de plomb. *Hagel om met te schieten.*
 Poudre de senteur, ou poudre de Chipre. *Welriekend haarpoeder, of haarpoeijer.*
 Poudre à canon. *Buskruids, buspoeder, pulvor.*
 Poudre d'amorce. *Laadskruids, syn buskruids.*
 Poudre de sympathie. *Zeker poeder om 't bloet met te stempen, of te stempen.*
 Poudre. Medicamens en poudre. *Poeder. Geneesmiddelen die tot stof, of tot een poeder zyn gemaakt.*
 Donner trois poudres au cuir. *'t Leer driemaal versche run geven.*
 † Prendre de la poudre d'escampette. *C'est fuir. Zyn spillen pakken, 't haazepadt kiezen, wegloopen, vluchten, vlieden.*
 † Poudre de prelimpinpin. *Remède inutile. Een krachteloos, of vruchteloos geneesmiddel.*
 POUDRER, *v. a.* Jeter de la poudre. *Poeijeren, met poeijer bestrooijen.*
 Poudrer les cheveux. *'t Haar poeijeren.*
 Poudrer de la viande. *C'est jeter un peu de sel dessus. Vleech met zout besprengen, of spreukelen.*
 Poudrer. (Terme de Chasse.) *Stuiven. Dit woordt van de haazen, enz. gezegt, die door stofachtige plaatsen looplen.*

POUDREUX, poudreuse, *adj.* Plein de poussiere. *Steffig, stofachtig, vol stof, bestoft, bestoven.*
Avoir les pieds poudreux. Bestofte voeten hebben.
POUDRIER, *f. m.* Zantbus, zantdoos, zantloper in een inktkoker.
SE POUILLER, *v. r.* Zich luizen, zyn luizen vangen.
POUILLERIE, *f. f.* Lieu dans un hôpital où l'on met les habits des pauvres. *De plaats in een gasthuis daar de kleeren van d'armen bewaart worden.*
Pouillerie. Gueufened. Bedelary, schouijery, schandelyke armoede.
POUILLES, *f. f.* Injures. Scheldwoorden, smaadtwoorden, hoorn, lasteringen.
Chanter pouilles à quelqu'un. Iemans lustig uitmaaken, of uitluchten. *Tegen iemant wakker uitvaaren. Iemant lustig in den baart vaaren.*
POUILLEUX, pouilleuse, *adj.* Qui a des poux. *Luizig, luisachtig, vol luizen.*
Pouilleux, *f. m.* Luisbos, een die veel luizen heeft.
Un petit pouilleux. Een kleine luisbos; een luisbosje.
POULAIN, *f. m.* Een veulen, een hengstveulen.
Faire un poulain. Een veulen werpen.
Poulain. Tumeur qui vient à l'aine. *Klier in de liech, of liechklrier. Een gezwel aan 't gemagt. Een klapper, of klapoor.*
Poulain. Instrument propre à decendre du vin dans la cave. *Een steê, waar op men wyn in den kelder a'laar.*
POULAILIER, pouillier, *f. m.* Lieu où juchent les poules. *Hoenderhok, hoendernest, hoenderkot, hoenderrek.*
Poullier. Marchand de volaille. *Hoenderkoker, vogelkoper.*
POULAILLERIE, *f. f.* (Mot peu usité.) Marché aux poules. *Hoendermerkt, vogelmerkt, ganzmerkt.*
POULARDE, *f. f.* Jeune poule grasse. *Een jong gemest hoen, of gemeste hen.*
POULE, *f. f.* Een hen, een hoen.
Poule d'inde. Kalkoen, kalkoensche hen.
Poule d'eau. Een waterhoen.
Une poule de bois. Une gelinotte.

Een hasehoen, of korhoen.
Plumet la poule. Plier le païfan. *Den beer plukken. Op den beer loopen.*
POULET, *f. m.* Een kicken, of kicken, een hennekicken.
Un poulet de grain. Een korenkicken, een kicken dat met koren wordt gemest.
Un poulet d'Inde. Un dindon. *Een kalkoentje, 't jong van een kalkoen.*
*** Poulet.** Mon poulet, mon petit mignon. (Terme de careffe.) *Wyn hoentje, myn bekje, myn liefje. (Een vleijend minnewoord.)*
† Poulet. Billet galant. *'en minnebriefje; een minnerybriefje.*
Poulet. Sorte de petit papier. *Een papiertje om minnebriefjes, of andere briefjes op te schryven.*
POULETTE, *f. f.* Jeune poule qui n'a pas encore pondu. *Een kicken, kicken, of jonge hen die noch niet gelegd heeft.*
*** Ma poulette.** Mon cœur. *Myn hoentje, myn hartje, myn liefje, myn bekje.*
POULICHE, *f. f.* Petite femelle de cavale. *Een merriveulen.*
POULIE, *f. f.* Een kastrool, of windstaas, om zwaare lasten op te byssen, of neêr te laten.
Elever un fardeau avec une poulie. *Een pak met een windstaas opbyssen.*
POULIER, *f. m.* Catalogue des bénéfices de France. *Een blafsers, of naamrol waar in alle de Geestlyke ampten van Frankryk staan.*
POULINE, *f. f.* Pouliche. *Een merriveulen.*
POULINER, *v. n.* Faire un poulain. *Een veulen werpen.*
POULINIÈRE, jument poulinière, *f. f.* Een merrie die een veulen draagt, of die een veulen heeft.
POULIOT, *f. m.* Herbe. *Polei. Zeker welriekend kruid.*
Pouliot sauvage, ou de montagne. *Wilde polei, bergpolei.*
POULPE Voyez Polipe.
POULVERIN, *f. m.* (Terme de Fantassin.) *Laadstaas, kruidstaas, of kruidsthooren aan een bandelier.*
POUMON, *f. m.* De longe.
Etre incommodé du poumon. *Longezuchtig zyn, een quaade longe, longeziekte, of een ongemak aan de*

longe hebben.
Poumon de mer. Sorte de poisson. *Zeelonge. Zekere zeevisch.*
Maladie des poumons. *Longeziekte, longezucht.*
POUPARD, *f. m.* Poupée sans bras. *Een popje zonder armen, een gebakert popje.*
POUPE, *f. f.* Arrière de vaisseau. *Het achterfchip, het achterkafeel, of 't achterste van een schip.*
*** Avoir le vent en poupe.** *Etre heureux. De winds in 't zeil hebben. Voor de winds hebben, voorspoedig zyn, gelukkig zyn.*
POUPÉE, *f. f.* Een pop, een gekleede pop.
POUPELIN, *f. m.* (Terme de Patissier.) *Een eierkoek.*
POUPELINIER, *f. m.* (Terme de Patissier.) *Een boterpannetje, of boterpotje.*
POUPÉTIER, *f. m.* Marchand de poufées. *Poppekramer, poppemaker.*
† POUPON. (Mot burlesque.) *Petit enfant. Popje, pop. Een klein kind.*
† Pouponne, *f. f.* (Terme de Careffe.) *Mignonne. Popje, bekje, hartje, liefje.*
POUR. (Préposition.) *Om, voor.*
Il a acheté sa maison pour dix mille livres. *Hy heeft zyn huis voor tien duizent guldens gekocht.*
Pour. A cause. *Om, over, ter oorzak, wegens, van wegen, uit inzicht.*
On vous admire pour votre beauté. *Men verwondert zich over u wegens uwe schoonheit.*
On doit tout souffrir pour Dieu. *Men moet alles om Godds wille byden.*
Pour, à la consideration. *En faveur. Voor, ter gunste.*
Parler pour quelqu'un. *Voor iemant spreken.*
Pour, *f. m.* *Voor, 't voordeel.*
Pour & contre. *Voor en tegen.*
Raisons pour & contre. *Redenen voor en tegen.*
Le pour & le contre sont probables. *Het voor en tegen is bewyslyk, of bewysbaar.*
Pour. Afin de. *Om, opdat.*
Il eût ici pour apprendre. *Hy is hier om te leeren.*
Pour moi. *Pour ce qui est de moi. Voor my, wat my aangaat, wat my belangt, my aangaande, my belangende.*

Pour. Eu égard. Voor, ten aanzien, naar.
 Il fait bien froid pour la saison. Het is zeer kout naar den tydt.
 Pour. Pendant. Voor, gedurende.
 Substituer pour un temps. Voor eenen tyd bestaan.
 Pour. Parceque. Omdat, overmits, dewyl, doordien.
 Il fut fait mourir pour avoir conspiré. Men deedde hem sterven, of bragt hem ter doods, om dat hy toegelegd, of aangespannen hadde.
 Pour ce qui est de cela; je n'ai rien à dire. Wat dat aangaat, of belangt; ik heb niets te zeggen.
 POURCEAU, *f. m.* Porc, cochon. Varken, verken, zwyn, barg.
 † Pourceau. Gourmand. Een varken, een vraat, een gulzigaar, een gulzig, of stokkig mensch.
 POURCELAINÉ, *f. f.* Voyez Porcelaine.
 POURCHASSER, *v. a.* Pursuivre. Tâcher d'attraper. Najaagen, vervolgen, achtervolgen. Poogen om te vangen.
 Pourchasser un cerf. Een hert najaagen.
 POUR LORS, *adv.* Alors. Alstoen, toen, te dien tyt.
 POURFIL, porfil. Image dessinée en gros. Een schets, of afschetzing, een ruuw bewerp, of omtrek van een beeldt.
 POURPARLER, *f. m.* Conference sur une affaire. Onderhandeling, t'zamenpraak, rederruiffeling, onderling gesprek over een zaak, voorbereiding.
 Le pourparler de la paix. De onderhandeling van den vrede.
 POURPENSER. (Vieux mot.) Voyez Méditer.
 POURPIÉ, pourpier, *f. m.* Porcelain. Zeker kruids.
 Pourpié sauvage. Wilde porcelain.
 Pourpié cultivé. Grootte, of tamme porcelain.
 POURPOINT, *f. m.* Een wambais, of wambes.
 † Sauver le moule du pourpoint. C'est sauver son corps. De vorm van 't wambes bewaaren. Zyn lyf bewaaren.
 † Il faut que tu vêtes un pourpoint de pierres: C'est-à-dire, que tu entres en prison. Gy moet een steeme wambes aantrekken, dat is, gy

moet in de gyseling, of in gyseling gaan.
 Tirer à brûle-pourpoint. Tirer de fort près. Van zeer naby schieten. Met den tromp van 't roer op de borst schieten.
 POURPOINTIER, *f. m.* Een wambesmaker, of wambesverkoper.
 POURPRE', pourprée, *adj.* Ce mot se dit de certaines fièvres. Blus. Niet plekken uitslaande. 't Geen met roode en blauwe plekken uitslaat. Dit wordt van zekere koortzen gezegt.
 Fievre pourprée. De bluskoorts.
 POURPRE, *f. f.* Sorte de maladie. Peperwur. Zekere heete ziekte die met plekken uitslaat.
 Pourpre, *f. f.* Sorte de poisson à coquille. Purperuisch. Zekere schulpvisch.
 Pourpre. Ecarlate. Purper, bruinroodt, paars.
 Pourpre, *f. m.* Couleur de pourpre. Purperpaars, purperverwe.
 Du satin couleur de pourpre. Purperverwig satyn.
 Pourpre clair. Licht, of hoog purper, licht paars.
 Pourpre brun. Donker paars, of purper.
 * Pourpre, *f. f.* Grande dignité. Purper. Aanzien, aanzienlykheit, waardigheit, hooge staat.
 * Ce Cardinal rehaussa l'éclat de sa pourpre. Die Kardinaal vermeerderde, of vergrootte den luisler van zyn purper, of van zynen staat.
 * Ce n'étoit qu'or & que pourpre dans son armée. 't Blonk'er al van gout en purper in zyn leger.
 La pourpre des Rois. Het purper der Koningen.
 * Il couvre l'horison d'un or luisant & pur, Pour y répandre ensuite & le pourpre & l'azur. Hy dekt de kimme met een blinkend zuiver gout, Op dat 'er 't purper en azuur aan wordt beschouwt.
 POURPRIS. (Vieux mot.) Voyez Circuit.
 POURQUOI, *adv.* A cause de quoi? Waarom? om welke reden? om welke oorzaak? uit wat inzicht?
 Pourquoi faites vous cela? Waarom doet gy dat?
 C'est pourquoi. Daarom, overzulkts,

derhalven, dieshalven.
 POURRIR, *v. a. & n.* Gâter, corrompre. Verrotten, rotten, vervuilen, bederven, verrotting veroorzaaken.
 La pluie pourrit la charpente. De regen doet het houtwerk rotten.
 Fruits qui pourrissent. Vruchten die verrotten.
 * Pourrir en prison. C'est y croupir long-temps. In de gevangenis versinken. Lang gevangen zisten.
 Se pourrir, *v. r.* Verrotten, bederven, vervuilen.
 Pourri, pourrie, *adj. & part.* Verrot, bedorven, vervuilt.
 Poire pourrie. Een verrotte peer.
 POURRITURE, *f. f.* Putrefaction. Verrotting, bederf, vervuiling.
 POURSUITE, *f. f.* Action de poursuivre. Najaagen, 't najaagen, vervolging, 't vervolgen.
 Arrêter la poursuite de l'ennemi. 't Vervolgen der vyanden stuiten.
 Poursuite. Sollicitation ardente. Vuerig verzoek, vierige aanhouding om iets te verkrygen.
 Redoubler ses poursuites. Zyne verzoeken verdubbelen.
 POURSUIVRE, *v. a.* Aller après, donner la chasse. Najaagen, vervolgen, achtervolgen.
 Poursuivre l'ennemi. Den vyandt vervolgen.
 Poursuivre. Tâcher d'avoir. Naar trachten, naar staan, naar dingen, poogen te hebben.
 Poursuivre un Evêché. Naar een Bisdom staan.
 Poursuivre. Continuer. Vervolgen, voortgaan, voortvaaren.
 Poursuivre son chemin. Zynen wegh vervolgen.
 Poursuivre un procès. Een geding vervolgen.
 Poursuivre son discours. Zyn gesprek vervolgen. In zyne reden voortgaan.
 POURSURTANT, *adv.* Toutefois. Nochtans, echter, evenwel.
 C'est pourtant lui. Hy is het evenwel.
 POURSOUR, *f. m.* (Terme de Maçon.) C'est le tour & la mesure d'un corps. De rondte, de maat van breedte en dikte van eenig lichaam. (Een Metielaars woordt.)
 POURTRAIT. Voyez Portrait.
 POURVOIR, *v. a.* Mettre ordre. Voorzien, order stellen, bevel, of last

laft geeven, befchikken, beftellen.

Pouvoir à tout. *In alles voorzien, op alles order stellen, op alles bevel geeven.*

Pouvoir à fes affaires. *In zyne zaaken voorzien, zyne zaaken befchikken, of bezorgen.*

Pouvoir. Donner. *Voorzien, geeven, befchenken.*

Pouvoir quelqu'un d'un office. *Iemant met een ampt voorzien.*

Pouvoir à un bénéfice. *C'est le conférer. Een geestelyk ampt vergeeven.*

Dieu y pourvoira. *Godt zal 'er in voorzien.*

Se pouvoir, v. r. (Terme de Pratique.) *Hulp zoeken, zynen toevlucht neemen, zich verwoegen.*

Se pouvoir au grand Conseil. *Tot den hoogen Raadt zynen toevlucht neemen; zich op den hoogen Raadt beroepen.*

Pourvù, pourvüë, adj. & part. Fourni. *Voorzien, bezorge.*

Pourvù des choses nécessaires. *Van de nootzaaklyke dingen voorzien, of bezorgt.*

* Une beauté pourvüë de mille attraits. *Eene schoonheit die duizent aantrekkellykeden heeft.*

Pourvù, f. m. Qui est pourvù d'un bénéfice. *Een die een kerkelyk ampt heeft, een die met een geestelyk ampt is voorzien.*

POURVOIEUR, f. m. *Een bezorger der voorraadt, of des leefzogs.*

POURVUQUE. (Conjonction.) *Missdien, miss, welverftaande.*

Pourvuqu'il vienne. *Mits dat hy come.*

Pourvüque l'honneur n'y soit pas offensé. *Mits dat 'er d'eeve niet in benadeelt worde.*

POUS, f. m. *Battement des artères. De pols, 's slaan der slagaderen.*

Pous inégal. *Ongelyke aderflagh, of pols.*

Tâter le pous. *De pols voelen.*

‡ Tâter le pous à quelqu'un. *C'est fonder ce qu'il a dans l'esprit. Iemants de pols voelen. Dat is, ondertast 't geen hy in den boezem heeft, of wat gevoelen hy heeft.*

POUSSE, f. f. *Obstruction dans les poumons du cheval. Kortademigheit, of verstopping van de longen*

eens paerds.

Cheval qui a la pouffe. *Een paerds dat kortademig is.*

Pouffe. *La branche qu'un arbre pouffe en une année. Een jong lot, of scheut van een boom, een eenjarig lot van een boom.*

‡ POUSSE-CU, f. m. *Valet de fergent, ou d'huiffier. Rakker; een panders, of deurwaarders knecht.*

POUSSE'E de voute. *Drukking van een gewelf op de muuren daar 't op rust.*

‡ Donner la pouffée à quelqu'un. *C'est lui faire peur. Iemant eenen schrik aanjaagen, of op den hals jaagen; iemant veruuaars maaken, of verschrikken.*

POUSSER, v. a. *Faire avancer avec force. Stooten, voortschooten. Voortzetten, aanzetten.*

Pouffez cela plus avant. *Zet dat wat aan, of wat voort.*

Pouffier. (Terme de Maître d'armes.) *Porter une botte. Stooten, een steek toebrengen.*

Pouffier un cheval. *Een paerdt met sporen steeken, een paerdt de sporen geeven.*

Pouffier. *Faire reculer. Verdryven, doen wyken, de vlucht, of wyk doen neemen.*

Pouffier les ennemis. *De vyanden doen wyken, of op de vlucht dryven.*

* Pouffier. *Poursuivre ardemment. Aandryven, aandringen, voortzetten, heftiglyk vervolgen.*

* Pouffier une affaire. *Een zaak aandryven, of voortzetten.*

* Pouffier sa victoire. *Zyn overwinning, of zege vervolgen.*

* Pouffier sa fortune. *Zyn geluk voortzetten. Zyn gelegenheit bevorderen.*

* Pouffier. *Exciter, folliciter, porter. Aandryven, aanzetten, aanraaden, aanporren, aanzoecken, brengen, beweegen.*

* Vous l'avez pouffé à cela. *Gy hebt hem daar toe aangezét. Gy hebt hem daar toe bewogen, of gebracht.*

* Pouffier. *Fâcher, piquer. Tergen, quellen, quaadts maaken, steeken geeven.*

* Il ne faut pas trop pouffier les gens. *Men moet de luiden niet te veel tergen, of te hard steeken.*

* Pouffier des vœux. *Geloften doen.*

* Pouffier des soupirs. *Zuchten uit-*

boezemen, of uitschieten.

* Pouffier une matiere. *L'aprofondir. Een zaak doorgronden.*

* Pouffier quelqu'un à bout. *Iemants gedult ten einde brengen.*

‡ Pouffier à la rouë. *Aider. 't Radt helpen draaijen. Helpen, toebrengen, behulpig, of behulpzaam zyn.*

* Plante qui pouffe. *Een gewas dat uitbor, of uitspruit.*

Pouffier. (Terme de Doreur sur cuir.) *'s Gout op een boek stemfelen.*

Se pouffier, v. r. *Hardt doordringen, sterk voortloopen.*

* Se pouffier. *Tâcher de faire sa fortune. Zich voortzetten, zyn best doen tot voortzettinge van zyn gelegenheit, of geluk.*

Pouffé, pouffée, part. *Gestooten, voortgezet, aangezét.*

* Vin pouffé. *Gekrikkelde wyn, wyn die buisen ryds te veel gearbeidt, of gewerkt heeft.*

‡ POUSSEUR de beaux sentimens, f. m. *Een quinkslager, een geestig kerel, een die fraaije dingen voortbrengt; een kluchtige snaak.*

‡ Pouffuse de beaux sentimens. *Een quinkslaagster, een geestig vrouwmensch, een vrouwspersoon die fraaije dingen voortbrengt; boertende, een snaakin.*

POUSSIÉ, f. m. *'s Stof, of 's gruis van hontskoolen.*

POUSSIÉRE, f. f. *Stof.*

Faire de la pouffiere en balaiant. *In 't veegen stuyven, of stof maaken.*

Couvert de sueur & de pouffiere. *Met zweet en stof begruift.*

POUSSIF, pouffive, adj. *Qui a la pouffe. Kortademig, kortborstlig, engborstlig.*

Cheval pouffif. *Een kortademig paerdt.*

‡ Homme pouffif. *Homme qui a la courte haleine. Een kortademig, of engborstig mensch.*

POUSSIN, f. m. *Le petit d'une poule. Kieken, kuiken, hennekieken.*

POUSSINIÉRE, f. f. *Etoile pouffiniere. 's Zevengesternte, of zevenestlannte, de zevenstar.*

POUSSOIR, f. m. *Een tandtrekkers werktuig om sanden en kiezen uit te stroomen.*

POUSSOLANE. *Voyez plus bas Pozzolane.*

POUTRE, f. f. *Een balk.*

Poser une poule. *Een balk leggen.*

POU-

POUTRELLE, *f. f.* Petite poutre. Een balkje, een kleine balk.

POUVOIR, *v. a.* Vermogen, kunnen, magt en gezag hebben.

Vous pouvez tout sur lui. Gy vermoogt alles op hem.

† N'en pouvoir plus. Etre foible & cassé. Niet meer kunnen. Zwak en krachteloos zijn, afgemat zijn.

‡ Je n'en puis mais. Je n'en suis pas la cause. Ik kan 's niet gebetteren. Ik ben 'er geen oorzaak van, 't is myn schuld niet.

Cela se pourra faire. Dat kon geschieden, of gebeuren. Dat zou kunnen geschieden, of gebeuren.

Pouvoir, *f. m.* Force. Kracht, magt, vermogen, sterkte.

Il a bien la volonté, mais il n'a pas le pouvoir. Hy heeft de wil wel, maar 't ontbreekt hem aan de magt.

Pouvoir. Puissance, crédit. Magt, vermogen, aanzien, gezag.

Avoir grand pouvoir. Groot gezag hebben.

Employer tout son pouvoir. Al zyne magt gebruiken, of aanleggen.

POU-DE-SOIE, *f. m.* Sorte de ferandine. Zyde. Zekere zyde stoffe.

POZ. PRA.

POZZOLANE, pouffolane, *f. f.* Sorte de sable. Zaveraarde, zavelaarde. Zeker zand dat uit Italië komt.

PRAGMATIQUE SANCTION, *f. f.* Certaine ordonnance du Roi Charles septième concernant les matières Ecclésiastiques. Zekere Willekeur van Karel den zevenden nopende de geestelyke ampten, en andere kerkelyke zaaken.

PRALINES, *f. f.* Amendes rissolées dans du sucre. Suikeramandelen. Amandelen die in suiker zijn gerooft.

PRAIRIE. Voyez Prérie.

PRATICABLE, *adj.* Gebruikelyk, gebruikbaar, goet, gemeenzaam. Chemins praticables. Goede, of gebruikbare wegen.

C'est un homme fort praticable. 't Is een heel gemeenzaam man.

PRATICIEN, *f. m.* Celui qui entendant bien les diverses procédures. Rechtsvorderaar, rechtsoefenaar, rechtshandelaar, praktizyn. Een ervaren in de rechtskunde.

PRATIQUE, *adj.* Qui consiste dans l'action. Qui n'est pas specu-

latif. Oefenende, werkelyk, 't geen in de daadt, of oefening besiaat. Dat niet bespiegelend is.

Geométrique pratique. Oefenende meetkunde.

Pratique, *f. f.* Usage, exercice. Oefening, gebruik.

La théorie & la pratique. De beschouwing en d'oefening.

Pratique. (Terme de Palais.) Rechtskunde, rechtsoefening, rechtshandel, gebruik der rechten. Praktijk.

Entendre bien la pratique. In de rechtskunde wel ervaren zijn. De rechtsoefening, of de praktijk wel verstaan.

Pratiques. Chalands. Gedingen, kalanden, praktijk.

Donner des pratiques à un Avocat. Eenon Voorpraak wat te doen geven, of aan praktijk helpen.

Chirurgien qui a beaucoup de pratiques. Een Wondsheeler die veel praktijk, of veel te doen heeft.

Pratique, *f. f.* (Terme de mer.) Communication, commerce. Onderhandeling, handel, gemeenschap, gemeenschap.

Nous ne pûmes avoir pratique avec ces Infulaires. Wy konden geen onderhandeling, of gemeenschap houden met die Eilanderen.

* Pratique. Intrigue, menées. Loosheit, list, vonden, laagen, behendigheit, kunsjes, schalkheit, streeken, kneepen, praktijk.

‡ Il fit tant par ses pratiques, &c. Hy deede zoo veel door zyne streeken, hy bracht zoo veel door zynelyst te weeg, enz.

* On faisoit des pratiques pour le perdre. Men stelde eenige vonden, of streeken in 't werk tot zyn verderf.

Pratique. Traité de la pratique. Oefening, verhandeling der oefeninge.

Pratique des vertus Chrétiennes. Oefening, of verhandeling der Christelyke deugden.

PRATIQUER, *v. a.* Mettre en usage, faire souvent. Pleegen, oefenen, in 't werk stellen, uitwerken, gebruiken, waarneemen, dikwyls doen, betrachten.

Pratiquer les devoirs de la Religion. De pligten des Godtsdienst betrachten.

Pratiquer. Fréquenter. Omgaan, verkeeren, gemeenschap houden.

Je ne l'ai jamais pratiqué. Ik heb nooit met hem verkeert, omgegaan, ge-

meenschap gehadt, of gehuuden.

* Pratiquer. Suborner. Tâcher de gagner. Besteeken, uitmaaken, bestellen. Omzetten, omkooopen, poogen om te winnen, trachten om aan zyne zyde te trekken.

* Il avoit pratiqué des gens pour l'affiner. Hy hadde volk uitgemaakt, of bestelt om hem te vermoorden, of om te brengen.

* Il envoioit sous main pour pratiquer les Perles. Hy zondt onder de handt om de Perlen om te zetten.

Pratiquer. Ménager. Spaaren, uitspaaren.

Les Architectes pratiquoient des lieux pour y mettre des vases d'airain. De Bouwmeesters spaarden plaatsen uit, om er metaale vaten in te zetten.

PRE.

PRE, *f. m.* Terre où il vient de l'herbe qu'on fauche. Wei, weide, een stuk weilandt, beemdt.

Faucher un pré. Een wei afmaaien.

Se trouver sur le pré. Se trouver pour se battre en duél. Zich op de plaats laten vinden om een tweegevecht aan te gaan.

PRE-ADAMITES, *f. m.* Hommes que quelques-uns ont cru avoir été avant Adam. Voor-Adamingen. Menschen die zommige gemeens hebben dat voor Adam geweest zyn.

PREALABLEMENT, *adv.* (Tieux mor.) Avant toutes choses. Voor al, voor alle dingen, eerstelyk, boven alles.

PREAMBULE, *f. m.* Discours qu'on fait avant que d'entrer en matiere. Voorreden, voorgesprek, inleiding tot eene redenvoering.

Préambule inutile. Eene onnutte voorreden, of inleiding.

PREAU, *f. m.* Petit pré. Beemdtje, een kleine weide.

Preau. Cour de prison. De middelplaats, of binnenplaats der gevangenis.

PREBENDE, *f. f.* Sorte de bénéfice ordinairement possédé par des Chanoines. Prove, Domheerschap. Een geestelyk ampt 't welk gemeenlyk van Domheeren wordt bezeten.

PREBENDE, *f. m.* Qui a une prébende. Een die een prove heeft: (onduitsch; een Prebendaris.)

PRE'CAIRE, *f. m.* (Terme de droit.) Een vruchtgebruik. Een vrucht-trekkende bezitting, die niet in eigendom is. (Een woordt der Recht-kunde.)

Posseder par précaire. In vruchtgebruik bezitten. De vruchten, de inkomsten, of bladen trekken.

PRE'CAUTION, *f. f.* Voorhoede, voorbehoeding, voorbehoedsel, voorziening, toeverzicht, omzichtigheit.

Prendre ses précautions. Zyne voorbehoedfelen neemen. Omzichtig te werk gaan.

Se **PRE'CAUTIONNER**, *v. r.* Ufer de précaution. Voorzichtig handelen, zich ergens tegen voorzien, of tegen wapenen, zich ergens voor hoeden, op zyn hoede zyn.

Se précautionner contre un ennemi. Zich tegen eenen vyandt wapenen, of voorzien; tegen eenen vyandt op zyn hoede zyn.

PRE'CEDEMENT, *adv.* Voor een ander.

PRE'CEDENT, *précédente*, *adj.* Qui précède. Voorgaande, 't geen voorgaat.

Le chapitre précédent. Het voorgaande hoofdstuk, hoofddeel, of kapittel.

PRE'CEDER, *v. a.* Voorgaan, voor-komen, eerder zyn.

Platon a précédé Aristote. Plato is Aristoteles voorgegaan.

PRE'CEPTE, *f. m.* Principe. Instruktion. Leering, leerstuk, les, leer, beginsel, onderwys, voorschrift.

Donner de bons préceptes. Goede leeringen, of lessen geven.

Precepte. Commandement. Gebodt, bevel, voorschrift.

Les préceptes. De geboden, of voorschriften.

Precepte affirmatif. Een bevestigend gebodt.

Precepte négatif. Een ontkennend gebodt.

PRE'CEPTEUR, *f. m.* Celui qui est chargé de la conduite d'un enfant riche, ou de qualité. Leermeester, onderwyzer, bestierder. De geene dien de regeeringe van een ryk, of aanzienlyk kindt is aanbevolen.

PRE'CHE, *f. m.* (Mot peu usité.) Sermon, prédication. Leerreden, preek, predikatie, prediking.

J'ai été au préche de Mr., &c. Ik heb-

be ter preekte, of in de predikatie geweest van den Heere, enz.

Prêche. (Mot peu usité pour dire temple.) Preekte. (Een woordt weinig gebruikelijk om kerk te beteke-
nen.)

Aler au préche, ou plutôt aller au temple. Ter preekte gaan, of liever te kerk gaan.

PRE'CHER, *v. a.* Leeren, prediken, met de levendige stem onderwyzen, verkondigen.

Prêcher la parole de Dieu. Godts woordts prediken.

* Prêcher. Vanter. Waanen, voor-geeven, roemen, pogchen, stoffen.

* Il vient nous prêcher sa continence. Hy komt op zyne kuisheit, of ingetogenheit roemen.

PRÊCHEUR, *f. m.* (Mot peu usité.) Prédicateur. Prediker, preekte.

Frères précheurs. Jacobins, ou Dominicains. Predikbroeders. Jakobynen, of Dominikaner monniken.

† Prêcheur. Prédicateur. Preekte.

† C'est un plaissant prêcheur. 's Is een koddig preekte.

PRÊCIEUX, *précieuse*. Voyez Prétieux.

PRÊCIPICE, *f. m.* Afgrondt, diepe kolk, een gevaarlyke plaats.

Jetter dans un précipice. In eenen afgrondt smyten, of werpen.

* Sa vie étoit au bord du précipice. Zyn leven stont in 't uiterste ge-
vaar.

PRÊCIPITAMMENT, *adv.* Haastiglyk, voorbarig, onbedachtzaam, onvoorzichtiglyk, al te schielyk, vliegengs, verhaast.

Agir précipitamment. Onbedachtzaam te werk gaan.

PRÊCIPITATION, *f. f.* Voorbarigheid, schielykheit, verhaasting, onbedachtzaamheit.

Faire tout avec précipitation. Alles voorbariglyk, of met verhaasting doen.

Précipitation. (Terme de Chymie.) Nederdryving. (Een woordt der Scheikunst.)

PRÊCIPITEMENT. (Mot peu usité.) Voyez Précipitamment.

PRÊCIPITER, *v. a.* Jetter de haut en bas. Nederstorten, afwerpen, van boven neêr storten.

Précipiter du haut d'une tour. Van boven neêr van eenen toren stoten.

* Précipiter. Hâter trop. Verhaast-

sten, al te schielyk zyn, overylen.

* Il ne faut rien précipiter. Men moet niets verhaasten, of niets al te schielyk doen.

* Précipiter dans le malheur. In 't ongeval storten.

Précipiter. (Terme de Chimie.) Faire tomber un mixte dissout au fond de son dissolvant. Nederdryven, doen zinken. (Een woordt der Scheikunst.)

Se précipiter, *v. r.* Se jeter de haut en bas. Zich nederstorten, neêrvallen, zich van boven nederwerpen.

* Rivières qui se précipitent dans la mer. Stroomen die zich in zee lossen, of ontslasten: rivieren die in zee storten, of vallen.

* Se précipiter dans le peril. Zich in 't gevaar storten, werpen, of begeeven.

Précipité, *précipitée*, *adj.* & *part.* Hâté. Schielyk, voorbarig, haastig.

Depart précipité. Een schielyk vertrek.

* Esprit précipité. Een schielyk, of haastig mensch.

PRÊCIPUT, *f. m.* (Terme de Palais.) Vooruitgift. 't Geen man, of vrouw malkanderen voor uit maaken. 't Voorrecht van eenen oudstfen zoon wegens zyne eersgeboorte.

PRÊCIS, *précise*, *adj.* Particulier, distinct. Juist, stip, gewis, byzonder, onderscheidentlyk, zeker.

Donner des marques précises. Zekere, of gewisse blyken geven.

Venir à l'heure précise. Net op het uur, of op den besipten tyt koomen.

Précis, *f. m.* Sommaire d'une affaire. Korte inhoud, kort begrip eenet zaake.

PRÊCISEMENT, *adv.* Justement, dans le temps juste. Juist, even, stip, stiptelyk, gezet, ter rechte tydt.

Il vint précisément à deux heures. Hy quam stip ten twee uren.

On soupe précisément à six heures dans les convens. Men eet 's avondts stip, of gezet ten zes uren in de kloosters.

PRÊCISION, *f. f.* (Terme de Philosophie.) Abstraction. Afstrekking, verdeling, of afscheiding die door
Liii 't ver-

's verstandt geschiedt.
 Connoître par précision. Door af-
 trekking, of by deelen kennen.
 Précision. Exactitude. Nauwkeurig-
 heit, nauwgezetheit.
 Il fait tout avec précision. Hy doet
 alles nauwkeuriglyk.
 PRÉCOCE, *adj.* Mûr avant le
 temps. Vroeg. Ryp voor den
 tyd.
 Fruits précoces. Vroeg vruchten.
 PRÉCONISATION, *f. f.* (Terme
 de l'Eglise Romaine.) Berecht 's welk
 een Kardinaal aan den Paus en
 den ganschen Kerkelyken Raadt
 doet, nopens de bequaamheden
 van iemand die tot een geestelyk
 ampt is gekoren.
 PRÉCONISER, *v. a.* (Terme de
 l'Eglise Romaine.) In den vollen
 Kerkenraadt berecht van iemants
 bequaamheit geeven, die tot cenig
 Kerkelyk ampt verkoren is.
 Préconiser, *v. a.* Roemen, pryzen;
 iemants lof uitblaazen, of dengden
 verheffen.
 PRÉCURSEUR, *f. m.* Qui vient
 devant. Voorlooper, een die te voor-
 ven komt.
 S. Jean Baptiste étoit le précurseur de
 Jesus-Christ. Johannes de Dooper
 was de voorlooper, of voorganger
 van Jesus Christus.
 PRÉDECEDER, *v. n.* (Terme de
 Notaire.) Voor, of eerst steruen.
 (Een Notaris woordt.)
 PRÉDECES, *f. m.* (Terme de No-
 taire.) Het steruen, of overlyden
 voor een ander. (Een Notaris
 woordt.)
 PRÉDECESSEUR, *f. m.* Celui
 qui a précédé quelque autre en
 quelque charge, &c. Voorzaat.
 De geene, die een ander in eenig
 ampt, enz. is voorgegaan.
 Nos prédecesseurs. Nos ancêtres.
 Onze voorzaaten, onze voorvaders,
 onze voorouders.
 PRÉDESTINATION, *f. f.* (Terme
 de Théologie.) Voorfchikking, voor-
 bestemming, voorbeschikking, Godts
 besluit over de zaligheid der men-
 schen. Predellinatie.
 PRÉDESTINER, *v. a.* Voorfchik-
 ken, voorbestemmen, een besluit
 over de zaligheid der menschen ne-
 men, of maaken.
 Dieu l'avoit prédestiné pour être
 sauvé. Godt hadde hem voorge-
 schikt tot de zaligheid.
 Prédéstiné, prédéstinée, *adj.* Voor-

geschikt, voorbestemt, verkoren,
 gepredelineert.
 Il étoit prédestiné au salut. Hy was
 ter zaligheid verkoren.
 Prédéstiné, *f. m.* Verkorens, uisver-
 korene.
 Bienheureux sont les prédestinez.
 Welgelukzalig zyn de uisverkore-
 nen.
 PREDICABLE, *adj. & f. m.* (Ter-
 me de Logique.) Algemeene eigen-
 schap van eenige zaaken. (Een
 woordt der Redenkunde.)
 PREDICAMENT, *f. m.* (Terme
 de Logique.) Une des catégories
 d'Aristote. Zegwoordt. Een der
 tien hoofddeelen waar toe Aristote-
 les alle de voorwerpen onzer ge-
 dachten heeft willen betrekken.
 ‡ Prédicament. Reputation. Ach-
 ting, achtsbaarheid, eer en aan-
 zien.
 ‡ Etre en mauvais prédicament
 dans le monde. Een quaaide naam,
 of luttel achting in de wereldt heb-
 ben. In een quaadts gerucht zyn in
 de wereldt.
 ‡ PREDICANT, *f. m.* (Terme de
 mépris.) Prédicateur. Leeraar,
 Preëker, Predikant.
 PREDICATEUR, *f. m.* Leeraar,
 Prediker, Verkondiger van Godts
 woordt. Predikant.
 PREDICATION, *f. f.* Leerreden,
 preëk, prediking, verkondiging van
 Godts woordt, predikatie.
 Faire une belle prédication. Een
 schoone predikatie doen.
 La fin de la prédication est de con-
 vertir les ames à Dieu. Het einde
 der prediking is de zielen tot Godt
 te bekeeren.
 PREDICTION, *f. f.* Voorzegging,
 voorverkondiging; waarzegging,
 voorfpeeling.
 L'effet confirma la prédiction. D'uit-
 komst bevestigde, of slaafde de voor-
 zegging.
 PREDIRE, *v. a.* Voorzeggen, toe-
 komstige dingen verkondigen. Waar-
 zeggen, voorfpeellen. Raaden.
 Prédire les malheurs qui doivent ar-
 river. De toekomstige zwaarigheden,
 of ongevallen voorzeggen.
 PREDOMINANT, prédominante,
adj. Qui est en trop grande
 quantité. Overheerschend, over-
 maatig, al te overvloedig.
 Humeur prédominante. Een over-
 maatige vochtigheit.
 PREDOMINER, *v. a.* Etre en

trop grande quantité. Overheer-
 schen, te veel zyn, te overvloedig
 zyn, overmaatig zyn, d'over-
 handt hebben.
 Corps où un des élémens prédomi-
 ne. Ligchaamen waar in eene der
 hoofdstoffen d'overhandt heeft, te
 veel, of te overvloedig is.
 PRÉMINENCE, *f. f.* Préroga-
 tive. Voorrecht, recht, voordeel,
 voorsreffelykheit.
 Les préminences d'une Abaye. De
 voorrechten eener Abdy.
 Il faut qu'ils quittent une préminence
 que leurs prédecesseurs ont tou-
 jours gardée. Zy moeten een voor-
 recht afstaan, dat hunne voorou-
 ders altydt gehadt hebben.
 PRÉFACE, *f. f.* Discours qu'on
 met à la tête d'un livre. Voorreden,
 voorbericht, berecht, of aanspraak
 aan den lezer voor een boek.
 Préface de la Messe. 's Begin, of de
 inleiding van eene hooge Misse.
 PRÉFECT. Voyez Prefet.
 PREFECTURE, *f. f.* Zeker Over-
 heits ampt van 's oudts Rome, zyn-
 de de regeeringe der Stadt in 's af-
 wezen des Keizers, of der Burger-
 meesteren.
 PRÉFÉRABLE, *adj.* Voorverkie-
 zelyk. 't Geen voor te zessen, of
 voor te trekken is. 't Geen boven-
 iets anders te achten, of te verkie-
 zen is.
 PRÉFERENCE, *f. f.* Voorsegt,
 voorgang, voorkeur, voordeeling,
 voortrekking, voorzetting.
 Donner la préférence à quelqu'un.
 Iemand de voorkeur geeven.
 PRÉFÉRER, *v. a.* Voortrekken,
 meer achten, voorstellen, voorzet-
 ten. De eerste plaats geeven, ho-
 ger, of meer schastem.
 Il préféroit Virgile à Homere. Hy
 stelde, of achtte Virgilius boven
 Homerus; hy hielt van Virgyl meer
 dan van Homeer.
 PRÉFET, *f. m.* (Terme de Jésuite.)
 Een Leermeeester onder de Jésuiten
 der Latynsche schoole.
 Préfet, ou préfet, *f. m.* Een Over-
 heit van 's oudts Rome, die de
 Stadt, in 's afwezen des Keizers,
 of der Burgermeesteren, reger-
 de.
 PRÉFIX, préfixe, *adj.* Determi-
 né, arrêté. Bestemt, vastgestelt,
 besloten, bepaalt, gezet.
 Il se rendit la au jour prefix. Hy quam
 daar ten gezetten dage.

PREFIXION de delai. (*Terme de Palais.*) Uitsfel, of tytgunning in rechten.

PREJUDICE, *f. m.* Tort, domage. Nadeel, achterdzél, schade, verongelyking, ongeluk, verlies.

Cela lui causa un notable préjudice. Dat bragt hem een groot nadeel, of groote schade toe.

Il a fait cela à mon préjudice, ou contre mes droits. Hy heeft dat tot myn nadeel, of tegen myn recht gedaan.

PREJUDICIABLE, *adj.* Nuisfible. Nadeelig, schadelijk, hinderlyk.

L'impieeté est préjudiciable à la réputation, &c. De godtloosheit is nadeelig, of hinderlyk aan het aanzien, enz.

Préjudiciable. Qui deroge au droit. Nadeelig, schadelijk, hinderlyk, dat het recht benadeelt.

PREJUDICIER, *v. a.* Porter préjudice. Benadeelen, nadeelig zyn, schadelijk zyn, hinderlyk zyn.

La débauche préjudicie à la fanté. 't Ongeregelt leven is schadelijk voor de gezondheid, of benadeelt de gezondheid.

PRE'JUGE', *f. m.* (*Terme de Palais.*) Voorafoordeel, of voorafvonnis over eene zaak. De provisie.

Préjugé. Prévention. Vooroordeel, een opgevaite waan eener zaake er men haar in den grondt onderzocht heeft.

Se défaire de ses préjugés. Zich van zyne vooroordeelen ontslaan. Zyne vooroordeelen afleggen.

PREJUGER, *v. a.* (*Terme de Palais.*) Voorafvonnissen, of voorafvonnis over een zaak geeven. Een provisioneele uitspraak over een zaak doen.

PRELAT, *f. m.* Qui posséde quelque grande dignité dans l'Eglise. Kerkvoogdt. Een geestelyk Heer die eene groote bediening in de Kerk heeft. Prelaat.

PRE'LATURE, *f. f.* Dignité de Prélat. Kerkvoogdy, kerkvoogdyschap, 't ampt van een Kerkvoogdt. Prelaatschap.

Ils nommerent aux prélatures. Zy benoemden tot de kerkvoogdyschappen.

PRELE, *f. f.* Sorte de plante. Zekere bies die de draaijers gebruiken, om 't hout zacht te maaken.

PRELER, *v. a.* (*Terme de Tourneur.*) Biezen, 't hout biezen, of met biezen wryven.

‡ **PRELEGUER**, *v. a.* (*Terme de Notaire.*) Vooruit maaken, vooruit bespreken by uitersten wille. (Een Notaris woordt.)

PRE'LEVER, *v. a.* (*Terme de Pratique.*) Eenig geldt ligten voor 't verdeelen der erfenisse. (Een woordt der Rechtskunde.)

PRELIMINAIRE, *adj.* Qui est à la tête de quelque ouvrage. Vooruit geselt, vooraf gaande, 't geen voor aan in een boek staat.

Discours préliminaire. Voorreden, voorgesprek, voorberecht.

PRELUDE, *f. m.* (*Terme de Musique.*) Een voorspel. 't Stellen der nooten, of snaaren als 'er gespeelt zal worden.

‡ **Prélude**. Commencement. Voorspel, begin, beginsel.

‡ Après quelque prélude de plaisanterie. Na eenig kortswylyg voorspel, of begin.

PRELUDER, *v. a.* Commencer à jouer. Beginnen te speelen, de nooten stellen.

PRE'MATURE', prématurée, *adj.* Ontydig, vroeg, verhaast.

Mort prématurée. Eene ontydige, of verhaaste doodt.

PREMATUREMENT, *adv.* Ontydiglyk, op een vroege, of ontydige wyze.

PREME'D'EMERAUDE, *f. f.* Sorte de pierre précieuse. Een smaragd, of smaragdsteen, zeker kostelyk gesteente van vierderlei slach.

PREME'DITATION, *f. f.* Voorbedenking, voorbepeinzing, beraadslaging, overlegh, voorbedachten raade, overweeging om eenige zaak te beginnen.

Ne rien faire sans préméditation. Niets zonder voorbedenking, of overlegh doen.

PREME'DITER, *v. a.* Rouler en esprit. Voorbedenken, voorbepeinzen, te vooren bedenken, te vooren overleggen, beraadtslaan.

Crime prémédité. Een voorbedacht lasterstuk, of schelmstuk.

PREMICES, *f. f.* Les premiers fruits de la terre qu'on offroit anciennement à Dieu. Eerstelingen, vroegelingen, beginselen. De eerste vruchten die onder de Wet Gode opgeoffert wierden.

* Les prémices de la jeunesse, de la vie. De eerstelingen der jeugt, des levens. De eerste jaaren, of de jaaren der jeugt.

* Toujours la tyrannie a d'heureuses prémices. De geweldenary heeft altoos gelukkige beginselen.

PREMIÈR, première, *adj.* Eerste, voorste.

Adam est le premier homme. Adam is de eerste mensch.

* Premier, première. Considérable. Eerste. Voornaamste, aanzienlykste, voortreffelykste, treffelykste, achtbaarste, geachtste.

* Il est un des premiers Gentils-hommes du Roiaume. Hy is een der voornaamste Edellieden van 't Ryk.

* C'est le premier des Orateurs. 't Is de eerste, of treffelykste der Redenaaren.

Prémier. (*Terme de Jeu de Paume.*) De eerste, of voorste plaats der galye in de kaatsbaan.

Nomb premier. (*Terme d'Arithmétique.*) Het eerste getal in de rekenkunst.

Monsieur le premier. Le premier Ecuyer de la petite écurie du Roi. De eerste Stalmeester van den kleinen stal des Koninks.

Premier né. Eerstgeboorene.

PREMIEREMENT, *adv.* En premier lieu. Eerstelyk, in den eerste, in de eerste plaats, voor eerst.

Il faut premièrement adorer Dieu. Men moet voor eerst Gods aanbid-den.

PREMONTREZ, *f. m.* Sorte de Religieux. Zekere Augustyners Monniken in 't wis gekleedt.

PRENDRE, *v. a.* Neemen, vangen, grypen, vatten, overweldigen, bemagtigen, veroveren, inneemen. Steelen.

Prendre un prisonnier. Iemant gevangen neemen.

Il prit un bâton. Hy nam een stok.

Prendre une ville. Een stad inneemen, veroveren, of bemagtigen.

Prendre. Avaler. Inneemen, inslikken, inzwelgen.

Prendre une Médecine; ou prendre médecine. Een geneesmiddel inneemen, of wat inneemen.

Prendre, ou fumer du tabac. Tabak rooken.

* Prendre du Caffé, du Thé, &c.

Koffy, Thee, enz. drinken.
 * Prendre. Estimer, croire. *Neemen, achten, houden, gelooven.*
 * Il le prend pour un sot. *Hy neemt, of houdt hem voor een gek.*
 * Prendre. Tromper, attraper. *Bedriegen, betrappen, opligten.*
 * Il s'est laissé prendre. *Hy heeft zich laten bedriegen.*
 * Prendre une chose en bonne, ou en mauvaise part. *Een zaak ten goede, of ten quaade neemen, duiden, of opvatten.*
 * Il s'y prend très bien. *Hy vat dat heel wel, of aan het rechte eind.*
 * Prendre l'épée. Prendre la profession des armes. *Den degen aangorden, of op zy hangen. Zich in den kryg begeeven.*
 * Prendre langue. S'informer. *Onderzoeken, kennis neemen.*
 * Prendre jour. Arrêter un jour. *Een dagh neemen. Een dagh bestemmen, een dagh vast stellen om iets te doen.*
 * Prendre à témoin. *Tot getuigen neemen.*
 Je vous prens tous à témoin. *Ik neem u allen tot myn getuigen.*
 * Prendre son temps. Epier l'ocasion. *Zynen tyd, of de gelegenheit waarneemen.*
 * Prendre terre. (Terme de mer.) *Landen, aan landt komen, voet aan landt zetten.*
 * Prendre sur le fait. *Op de daadt betrappen, of vatten.*
 * Prendre quelqu'un au mot. *Iemant by zyn woordt vatten.*
 * Prendre garde. Avoir soin. *Voor zich zien, toezien, acht neemen, gade slaan, zorg draagen.*
 * Prenez garde à votre bourse. *Draag zorg voor uwe beurs.*
 * Prendre pitié de quelqu'un. *Met iemand medelyden hebben, of krygen.*
 Prendre plaisir à quelque chose. *Ergens genoegte, of vermaak in neemen, of scheppen.*
 Se prendre, v. r. Se dérober. *Genomen worden, gestolen worden, weg gedraagen, of weg genomen worden.*
 Cela se prendra facilement. *Dat kan ligtelyk genomen worden.*
 Se prendre. Se figer. *Stremmen, runnen, stollen, bestallen.*
 Le graisse se prend au froid. *'t Vet stolt, of bestalt door de koude.*
 C'est un remède qui se prend par

la bouche. *'t Is een geneesmiddel dat door den mond ingenomen wordt.*
 * Se prendre de paroles. Se quereller. *Woorden, of krakkeel hebben. Kyven, malkanderen schelden, uitslachten, of uitmaaken.*
 * Se prendre à quelqu'un. S'attaquer à quelqu'un. *Iemant aanvatten, of aanhaalen, iemand aan den hals haalen.*
 * On a tout de lui quand on s'y prend de la bonne forte. *Men kan alles van hem krygen als men hem wel aanvat, of als men wel met hem weet om te gaan.*
 * Se laisser prendre aux choses. Se laisser gagner. *Zich door iets laten inwinnen, zich ergens door laten vervoeren, omzetten, of verzetten.*
 Prenant, prenante, (part. & adj.) *Neemende, vangende, vattende, grypde, overweldigende, bemagtigende, veroverende, inneemende, steelende, enz.*
 Carême prenant; f. m. *De vastenavondt. Daags voor de vasten.*
 PRENEUR, f. m. *Celui qui prend. Neemer. Ontfanger. Een die iets neemt, of ontfangt.*
 † Preneur de tabac. *Smooker. Tabaksrooker, tabaksmooker. Een die veel tabak smookt.*
 † Les honnêtes femmes n'aiment guere ces preneurs de tabac. *Eerbaare vrouwen houden niet veel van die smookers.*
 † Preneur de taupes. Trompeur. *Bedrieger, schalk. (Eigentlyk, een mollevanger.)*
 PRENOTION, f. f. (Terme de Philosophie.) *Een voorkennis, of voorwetenschap. (Een woordt der Wysbegeerte.)*
 PREOCCUPATION, f. f. *Prévention. Vooroordeel, voorinname.*
 N'avoir aucune préoccupation. *Geen vooroordeel hebben.*
 PREOCUPER, v. a. *Prévenir l'esprit. Voorinneemen, 't gemoed, of 't verstandt te vooren inneemen.*
 Se préoccuper, v. r. *Etre prévenu. Te vooren ingenomen worden, met vooroordeel ingenomen worden, of zyn.*
 PRE'OPINANT, f. m. *Een voorstemmer, een die voor een ander zyne meening, of zyn gevoelen ver-*

klaart, of uit.
 PRE'OPINER, v. n. *Voor eenen anderen zyne gedachten, meeninge, of gevoelen verklaren, of uiteen.*
 PRE'ORDONNER, v. a. (Mot peu usité.) *Prédestiner. Voorbeschikken, voorshikken, voorverordenen, voorbestemmen.*
 PRE'PARATIF, f. m. *Apareil. Toerusting, toefsel, bereiding, toereiding.*
 Préparatifs de guerre. *Toerustingten ten oorlogh, krygsrustingen.*
 PREPARATION, f. f. *Action de se préparer. Voorbereiding, toefsel, toereiding, toerusting.*
 Préparation. *Préparatif. Toefsel, toerusting, voorbereiding, toebereidsef.*
 Faire de grandes préparations. *Groote voorbereidingen, of toebereidsefen maaken.*
 Préparation de médicamens. *De bereiding, of toemaking der geneesmiddelen.*
 Préparation à la S. Cène. *Voorbereiding tot het H. Avondtmaal.*
 Préparation. (Terme d'Eglise réformée.) *Sermon qui se fait la veille de la communion. Voorbereiding. Een predikatie die de Gereformeerden s daags voor 't houden van 't avondtmaal doen.*
 PREPARATOIRE, adj. *Voorberedende, voorafgaande.*
 PREPARER, v. a. *Aprêter. Bereiden, gereed maaken, toereiden, toerusten, voorbereiden, verwaerdigen.*
 Préparer le diné. *Het middagmaal gereed maaken, of verwaerdigen.*
 Préparer un médicament. *Een geneesmiddel bereiden.*
 Se préparer, v. r. *Zich gereed maaken, zich bereiden, zich schikken.*
 Monter en chaire sans être préparé. *Onbereidt op den predkstoel gaan.*
 PREPOSITION, f. f. (Terme de Grammaire.) *Voorstel, voorstelling, voorzetting. (Een woordt der Spraakkunst.)*
 Pour est une préposition qui demande l'acusatif. *Om, wegens, is een voorstel dat het beschuldigend geval vereischt.*
 PREPUCE, f. m. *De voorhuidt eens menschen.*
 Couper le prépuce. *De voorhuidt afsnyden, besnyden.*
 PRERIE, prairie, f. f. *Etendue de*

prez. Een weide, een beemd, een weiland.

PREROGATIVE, *f. f.* Prééminence. Voorrecht, voordeel.

PRÈS. (*Préposition.*) Proche. By, naby, dicht by.

Se camper près d'une ville. Zich by een stads legeren.

Près. Environ. By, omtrent, dicht by.

Il a près de quinze ans. Hy is by de vyftien jaaren, by heeft omtrent vyftien jaaren.

De près, *adv.* Tout contre. Van naby, van dicht by.

Tirer de près. Van naby schieten.

De trop près, *adv.* Van al te naby, of te dicht by.

* Regarder de trop près aux choses. De dingen van al te naby, of al te nauw bezien.

* Ni près ni loin. Point du tout. Noch van verre, noch van naby. Ganzschelyk niet.

* Il n'en parle ni près, ni loin. Hy spreekt 'er ganzschelyk niet van.

A peu près, *adv.* Presque. Byna, bykans, ten naasten by.

Près à près, *adv.* L'un contre l'autre. Tegen malkander aan, of dicht by malkanderen.

Mettre des choses près à près. Dingen tegen malkander, of heel dicht by malkander aan zessen.

A cela près. Op dat na, behalven dat.

De tant près que. *Conjonction.* Encore que. Van zoo naby als. Alhoewel, schoon genomen.

De tant près que vous aiez vû la mort, elle ne vous a jamais fait peur. Althewel gy de doods zoo naby hebt gezien, heeft zy echter u nooit verschrikt, of veruært.

PRESAGE, *f. m.* Signe d'une chose à venir. Voortekenen, voorbediedsel, voorbeduiding.

Prendre une chose à bon présage. Iets tot een goeds voortekenen neemen, of duiden.

PRESAGER, *v. a.* Voorbedieden, voorzeggen, voorspellen, tot een voortekenen zyn, of strekken.

Cela présageoit sa ruïne. Dat voorspeldde zyn bederf.

Presbyteral, presbyterale, *adj.* Dat een dorppriester, of kerspelspaap aangaat, of toebehoort.

Voilà la maison presbytérale. Daar is 't huis van den dorppriester, (ook kan men zeggen) dat is 't predi-

kants huis, of 't huis van den predikant, kerspelspaap, of dorppaap.

PRESBYTERE, *f. m.* Logis de Curé de Paroisse. Het huis van een Dorppriester, of kerspelspaap, 't huis van een dorppaap, ook van een dorppredikant.

Presbytériens, *f. m. pl.* Presbyteriaanen. Dit wordt van de Engelsche vergadering gezegt, die door Predikanten en Ouderlingen, en door geene Bisschoppen, geregeert wordt.

PRESCHÉ, *prescheur, prescheur.* Voyez préche, &c.

PRESCIENCE, *f. f.* Connoissance antérieure que Dieu a du destin des créatures. Voorkennis, voorwetenenschap, Godts voorwetenheit. De voorkennisse die Godt heeft van 't noodlot der schiepselen.

La prescience de Dieu s'accorde avec notre liberté. Godts voorwetenenschap beslaat met onze vryheit, of komt met onze vryheit overeen.

PRESCRIPTION, *f. f.* (*Terme de Palais.*) Verjaaring, recht van verjaaring, verkryging van eigendom door eene vreedtsaame bezittinge den tydt door de wetten voorgeschreven.

PRESCRIPTIBLE, *adj.* Dat verjaaren kan, dat het recht van verjaaringen onderworpen is.

PRESCRIRE, *v. a.* Ordonner. Voorschryven, bevelen, belasten.

Prescrire à quelqu'un ce qu'il a à faire. Iemant voorschryven 't geen hy te doen heeft, dat hy doen moet, of te verrichten heeft.

Prescrire, *v. n.* (*Terme de Palais.*) Iets door recht van verjaaringe verkrygen.

Se prescrire, *v. r.* (*Terme de Palais.*) Verjaaren, verjaart worden, door recht van verjaaringe vervallen.

Une obligation se prescrit après l'espace de trente ans. Een schuldbrief verjaart na dertig jaaren.

PRESEANCE, *f. f.* Le rang le plus honorable. Voorzitting, vooraanzitting, de hoogste plaats.

Ajurer la préseance à quelqu'un. Iemant de voorzitting toewyzen.

Disputer pour la préseance. Over de voorzitting twisten.

PRESENCE, *f. f.* Tegenwoordigheit, byzyn, bywezen.

Fuir la présence de quelqu'un. Iemants tegenwoordigheit ontswyken, onvolieden, of schuwwen.

En présence de tout le monde. In 't byzyn, of in tegenwoordigheit van al de wereldt.

* Ta présence me tué. Je ne puis te souffrir. Uwe tegenwoordigheit is my de doot. Ik kan uw bywezen niet verdraagen.

Etre en présence. (*Termes de Guerre.*) Etre à la vûe. In 't gezicht staan, in 't gezicht zyn.

Les deux armées demeurèrent longtemps en présence. De twee legers stonden malkanderen lang in 't gezicht.

PRESENT, *f. m.* Don. Geschenk, gift, schenkaadje, gave.

Faire de magnifiques présents. Grootse geschenken, of schenkaadjen doen.

Présent, *f. m.* L'état présent. Het tegenwoordige, de tegenwoordige staat.

Le présent me déplaît & j'espère mieux de l'avenir. Het tegenwoordige mishaagt my en ik hoop beter van het toekomstende.

Présent, *f. m.* (*Terme de Grammaire.*) De tegenwoordige tydt. (Een woordt der Spraakkunst.)

Présent, présente, *adj.* Tegenwoordig, aanweezende, aanweezig, niet afweezig.

Dieu est présent en tous lieux. Godt is in alle plaatsen tegenwoordig.

Présentes. (*Vieux mot.*) Lettres. Tegenwoordige brieven.

A tous ceux qui ces présentes verront. Allen den geenen die deze tegenwoordige zullen zien.

Etre présent. Comparoître. Tegenwoordig zyn, verschynen, zich verstoonen, bywoonen.

Etre présent à l'assemblée. De vergadering bywoonen.

A présent, *adv.* Maintenant. Nu, tegenwoordig, nu ter tydt, te dees tydt.

Pour le présent. Voor als nu, voor tegenwoordig, voor den tegenwoordigen tydt, voor het tegenwoordige.

† PRESENTATEUR, *f. m.* Voorsteller, aanbieder, een die iemant tot het bekleeden van een ampt voorslelt.

PRESENTATION, *f. f.* Action de presenter quelqu'un à un bénéfice. Voorstelling van iemant tot eenig geestelyk ampt.

Présentation au gré. Het stellen, of zessen op de rol.

PRESENTEMENT, *adv.* Maintenant. Tegenwoordiglyk, nu ter tydt.

- PRÉSENTER**, *v. a.* Ofsir. Aanbieden, uitlooven. Voorstellen, voordragen.
- Présenter de l'argent**. Geldt aanbieden, of uitlooven.
- Présenter**. Oposer à son ennemi. Bieden, weerstant bieden, zich tegen zynen vyandt aanzetten.
- Présenter la pique à la cavalerie**. De ruitery de pick bieden.
- Présenter un sujet pour remplir une charge**. Iemant voorstellen om een ampt te bekleeden.
- Présenter un Ministre à son Eglise**. Een Predikant aan zyn gemeente voorstellen, of voordragen.
- Se présenter**. Se faire voir. Zich vertoonen, zich doen zien, zich laten zien, verschynen.
- PRÉSENTIMENT**. Voyez présentiment.
- PRESERVATIF**, *f. m.* Remède qui préserve. Bewaarmiddel, beschermmiddel, behoedmiddel, voorbehoeding, voorbehoedel.
- PRESERVATION**, *f. f.* (Mot peu usité.) Conservation. Bewaring, behoeding, bescherming, bevruding.
- PRESERVER**, *v. a.* Garentir. Bewaaren, behoeden, beschermen, bevruden.
- Préserver de la gelée**. Voor de vorst bewaaren.
- Dieu nous préserve de la peste**. Gods behoede ons voor de pest.
- PRÉSIDENT**, *f. m.* Chef d'une compagnie de Juges. Voorzitter in den Raad. Voorzitter der rechteren. Raadts-hoofdman. Opperste Raadshoofdman. President.
- Le premier Président**. De eerste Voorzitter.
- Président**. (Terme d'École.) De Voorzitter in de hooge schoole als 'er gewistredent wordt.
- Présidente**, *f. f.* Femme de Président. Een opperste Raadtsheers, of Voorzitters vrouw.
- PRESIDER**, *v. n.* (Terme de Palais.) Faire l'office du Président. Voorzitten, in den Raad vooraan zitten, 't hoofds van den Raad zyn.
- Présider**. (Terme d'École.) Voorzitten, of presideeren in de hooge schoole als 'er gezintwist wordt.
- PRÉSIDIÀL**, *f. m.* Sorte de Jurisdiction. Zeker rechtsgebiedt, of rechtsmagt in Frankryk.
- PRÉSIDIÀLEMENT**. (Terme de Palais.) Sans appel. Ten uitersten,

- naar's uiterste recht. Zonder dat 'er beroeping op hooger rechter valt.
- Juger un homme préfidialement**. Eenen man ten uitersten, of naar 't uiterste recht oordeelen, of vonnisfen.
- PRÉSIDIÀUX**, *f. m.* Juges du Préfidial. Zekere Onderrechters, of laage Rechters in Frankryk.
- PRÉSUMPTIF**, *présumptive*, *adj.* (Terme de Palais.) Vermoedelyk. (Een woordt van 't Gerechtshof.) Un héritier présumptif, ou une héritière présumptive. Een vermoedelyke erfger.aam.
- PRÉSUMPTION**, *f. f.* Orgueil. Laatlundkendheit, verwaandheit, opgeblazenheit, hoogmoedt, hoerardye, trotsheit, vermetelheit.
- Présumption mal-fondée**. Eene zotte laatlundkendheit, eene ongegronde verwaandheit.
- Présumption**. (Terme de Palais.) Conjectures. Vermoeden, achterdocht, argwaan, gissingen, nagedachte, nadenken.
- Présumption**. Opinion. Vermoeden, gedachte, meening.
- Je n'ai nulle présumption que vous puissiez gagner votre cause**. Ik hebbe geen vermoeden dat gy uwe zaak winnen kond.
- PRÉSUMPTUEUX**, *présumptueux*, *adj.* Laatlundkende, verwaant, opgeblazen, hoogmoedig, hoerardig, groots, trots, vermetel, vol groote inbeeldingen.
- Présumptueux**, *f. m.* Een laatlundkend mensch, een verwaant, of hoerardig mensch.
- PRÉSUMPTUEUSEMENT**, *adv.* Avec vanité. Hoogmoediglyk, trotselyk, verwaandelyk, vermetelyk.
- PRÉSENT**, *adv.* Byna, schier, bykans, ongeveer.
- PRÉSENT**. Een half-eilandt. Een plaats byna van alle kanten met water omringt.
- PRÉSENT**. (Terme d'Astronomie.) Schier geheel schaduwe, of byna schaduwe.
- PRÉSENT**, *préstante*, *adj. & part. a.* Qu'on doit faire en diligence. Haastig, hoogdringende, 't geen men haastig, of schielyk moet doen, daar haast by is.
- Affaire préstante**. Een hoogdringende, of haastige zaak; een zaak die geen uitslei lydt.
- PRÉSENT**, *f. f.* Foale de monde. Gedrang, eene meeninge menschen, of

- schaafe volks.
- Presser la presse**. Door de schaafe, of door 't volk heene dringen.
- Presser**, *f. f.* Machine pour presser. Pers, pars, een werktuig om te persfen.
- Presser à linge**. Een linnepers.
- Presser à tabac**. Een tabakspers.
- Presser de relieur**. Een boekbinders pers.
- Presser de drapier**, de teinturier. Een lakenbereiders- of lakenpers, een verwers pers.
- Presser d'imprimerie**. Een drukpers, of drukpars.
- Mettre sous la presse**. Imprimer. Op de pers leggen. Drukken.
- Presser de faux-montoieur**. De schroef van een valschen munter.
- Presser**. Soit de pêche. Zekere perzik die niet splyt.
- PRÉSENTIMENT**, *f. m.* Action de presser. Drukking, dringing, presssing.
- Il prétend que le flux de la mer dépend du pressement de l'air**. Hy meent dat de vloedt der zee van de perssing der lucht afhangt.
- PRÉSENTIMENT**, *f. m.* Connoissance de ce qui doit arriver. Voorgevoelen, voorweeten. Voorkennis, kennis van 't geene gebeuren zal.
- Il eut un presentiment de son malheur**. Hy hadde een voorgevoelen van zyn ongeluk.
- PRESSER**, *v. a.* Serier. Mettre en presse. Persfen, in de pers zezten.
- Presser du linge**. Linnen persfen.
- Presser un livre**. Een boek persfen.
- Presser un drap**. Een stuk laken persfen.
- Presser**. Tirer le suc de quelque chose. Persfen, uitspersfen, beet sap, of de vochtigheit ergens uitspersfen.
- Presser des herbes**. Kruiden persfen. Het sap uitskruiden persfen.
- Presser**. Inquierer, qui demande de la diligence. Persfen, dringen, haastig zyn, haast hebben.
- Qu'avez-vous tant qui vous presse?** Wat is 't dat u zoo dringt? Wat hebt gy u zoo te haasten?
- Une aniane qui presse**. Een zaak die haast heeft, die dringt, daar haast by is, of die haastig is.
- * **Presser**. Serier de trop près. Dringen, drukken, sterk aanzetten.
- * **Vous me pressez un peu trop**. Gy dringt

dringt my wat te veel, of te hart, gy zet my wat te sterk aan.

* Presser. Solliciter, pousser avec chaleur. Contraindre. Aandringen, aanbouden, aanzetten, aandruyven, met yver bevorderen. Noodzaaken, dwingen.

* On n'obtient rien de lui si on ne le presse. Men krygt, of verwerft niets van hem zoo by niet aangedrongen wordt.

* Presser quelqu'un de paier. Iemant dringen, of noodzaaken om te betaalen.

* Presser. Poursuivre vivement. Op indringen, heftiglyk vervolgen, histiglyk najaagen.

* Presser l'ennemi. Op den vyandt indringen.

* Presser par de vives raisons. Door krachtige redenen dringen.

Presser un armement de mer. Een zeemagt, of zeeroefusting sterk aandringen, of met kracht voortzetten.

* Le temps presse. De tydt dringt sterk, of tydt geen uitstel.

* Presser les coutures. (Terme de Tailleur.) De naaden van een kleedt nederpressen.

* Se presser, v. r. Se ferrer. Gedrongen worden, malkanderen dringen.

* On fe pressoit fort au sermon. Men wierdt zeer gedrongen in de predikatie.

* Se presser. Se hâter. Zich spoedig, of spoelien, zich haasten, woortylen.

* Pressé, pressée, adj. & part. pass. Qui a haie. Haastig, die haast heeft.

* Etes vous si pressé? Hebt gy zulken haast? zyt gy zoo haastig?

PRESSOIR, f. m. Lieu où l'on presse le vin. Een wympers. De plaats daar de wyn geperst wordt.

Pressoir. Saloir de charcutier. Een spe'kopers kuip daar ze hun spek in zouten.

PRESSORER, pressoric, pressoirer. Voyez Pressurer.

PRESSORIER, f. m. Voyez Pressurur.

PRESSURAGE, pressorage, f. m. Vin qui vient à force de pressurer. Geperste wyn, wyn die door persen wordt gewonnen.

Pre lirage. Droit qui est dû au Maître, ou Seigneur du pressoir banal. Persegeld. 't Rechts of 't geldt

dat men aan den Meester, of Heer van eene ban- of dwangpers is verschuldigt.

PRESSURE, f. f. Tournure dont on se sert à faire prendre le lait. Leb, kaasleb, of kaaslub die gebruikt wordt om de melk te doen stremmen.

PRESSURER, v. a. (Terme de Vignerons.) Wyn persen.

PRESSUREUR, j. m. Celui qui a la conduite du pressoir. Wynperser. Een besieder der wympers. Een die de wympers regeert, of besiert.

PREST, presser. Voyez Prêt, prêt.

* PRESTANCE, f. f. De welgemeentheit der leden, de schoone gestalte, of leefst van een mensch.

PRESTATION de serment, f. f. Eedtzweering. Het doen van eenen eedt.

PRESTIGES, f. f. pl. Beguigcheligen, verblindingen, of bedrog der zinnen.

PRESTRE, prestresse, prestriſe. Voyez Prêtre, prestresse, &c.

PRESUMER, v. a. Avoir bonne opinion de soi. Waanuyts zyn, een groot gevoelen van zich zelven hebben, zich zelven veel inbeelden, of laten voorstaan, laatzunkend zyn.

Préfumer trop de soi-même. Al te grooten gevoelen van zich zelven hebben.

Préfumer. Penser, soupçonner. Vermoeden, denken, meenen, waanen, achterdocht hebben.

Que pourroit-on préfumer d'un tel homme? Wat kon men van zulk eenen man vermoeden, of denken?

PRE-SUPPOSER, v. a. Suposer pour certain. Onderstellen, voor vast stellen, vooruit stellen, als zeker stellen.

PRE-SUPPOSITION, f. f. Onderstelling, vaststelling, vooruitstelling.

PRE-SURE. Voyez Pressure.

PRÊT, f. m. Chose prêtée. Een geleende zaak; iets dat men geleent heeft.

Prêt. (Terme de Guerre.) Een leening die de Konink, of Staat voor af laat betaalen.

Demander, exiger une somme par forme de prêt. Wat geldt by leeninge verzoeken, of vorderen.

Prêt, prête, adj. Préparé, disposé. Gereedt, bereidt, toegereift.

Le diné est prêt. Het middagmaal is gereedt.

Etre prêt à partir. Op zyn vertrek staan, gereedt zyn om te verrekken.

* PRÉTANTAINE, f. f. (Morbas & burlesque.) Courir la prétantaine, c'est courir comme un vagabond. Als een schurk, of schobbejak loopen.

PRÉTENDANT, f. m. Qui prétend à quelque chose. Dinger naar een zaak. Een die ergens naar staat.

Il est un des prétendants. Hy is een van die 'er naar staan.

PRÉTENDRE, v. a. Naar staan, naar trachten, naar poogen, naar dingen, uit zyn om iets te verkrygen, zyn best doen om iets te hebben. Voorgeeven, meenen, waanen, zich laten voorstaan.

Prétendre la même chose, ou à la même chose. Naar het zelve staan, of naar de zelve zaak staan.

Prétendre à un heritage. Voorgeeven, of meenen recht tot eene erfenis te hebben.

Prétendre à une dignité. Naar een ampt, of waardigheid staan.

Prétendu, prétendue, adj. & part. Vermeend, voorgewend, zoo gezegt, zoo genaamt, 't welk men zoodanig geloofst te zyn.

La Religion prétendue Réformée. De zoogenaamde Gereformeerde Godtsdienst.

PRÉTENTION, f. f. Verisching, voorwending, vordering, eisich, voorgeeving.

Avoir de grandes prétentions. Veel te eiffchen, of te vorderen hebben. Grootte eiffchen hebben.

PRÊTER, v. a. Presser. Leenen, witleenen, ontleenen.

Prêter de l'argent à son ami. Zynen vriendt geldt leenen.

Il m'a prêté un écu. Hy heeft my een ryksdaaler geleent.

Prêter à intérêts. Op rente; of gels-gewin doen; gelt uitzetten.

* Prêter la main. Aider. De hand bieden, de hand leenen. Helpen.

* Prêter l'oreille. Ecouter. 't Oor leenen. Hooren, aanhooren, luisteren.

* Prêter le côté. Tourner le côté. Toekeren, de zyde toekeren, er-gens:

gens naar toe gekeert zyn.

‡ Prêter le colet à quelqu'un. S'offrir à combattre, ou à disputer. *Zich aanbieden om te vechten, of te zintwiften.*

* Prêter serment. *Eenen eeds doen.*

Tous les Officiers prêtent serment de fidélité. *Alle Bevelhebbers doen den eeds van getrouwheit.*

* Prêtrer. (Ce mot se dit du cuir,) s'étendre un peu. *Was rekken, een weinig rekken.* (Dit wordt van 't leër gezegt.)

* Cuir qui prête. Cuir qui s'étend. *Leër dat rekt.*

PRETERIT, *f. m.* (Terme de Grammaire.) De voorleden tydt in de werkwoorden. (Een woordt der Spraakkunst.)

PRÊTEUR, *f. m.* Sorte de Magistrat à Rome. *De Hoofschout, of Opperschout van 't oudt Rome.*

PRÊTEUSE, *f. f.* (Mot peu usité.) Celle qui prête. *Leenster, een vrouw die iets leent.*

PRETEXTE, *f. m.* Aparente, couleur. *Voorwending, voorwendfel, voorgeeving, schyn, dekfel, dekmantel.*

Sous prétexte de dévotion. *Onder den dekmantel, of den schyn van Godvruchtigheid.*

Prendre un honnête prétexte. *Een eerlyk voorwendfel neemen.*

PRETEXTER, *v. a.* (Mot peu usité.) *Een voorwendfel neemen.*

Prétexter la cause d'une maladie. *De oorzaak van eene ziekte geeven, of voorwenden.*

PRÉTIEUX, *prétieuse, adj.* Qui est de grand prix. *Kostelyk, dierbaar, waardig, van groote waarde.*

Une chose fort précieuse. *Een zeer kostelyk ding. Iets dat zeer dierbaar, of zeer waardig is.*

Pierres précieuses. *Kostelyke steenen, edele gesteenten, kleinodien.*

Le précieux sang de Christ. *Het dierbaar bloedt van Christus.*

‡ Précieux, *précieuse, f. f.* Een die een gemaakte taal heeft, een die met gemaakte, of uitgezochte woorden spreekt.

‡ Façon de parler précieuse. *Een gemaakte wyze van spreken.*

PRÉTIEUSEMENT, *adv.* Zorgvuldiglyk, als iets dat kostelyk, of dierbaar is.

Garder une chose fort précieusement. *Iets zorgvuldiglyk bewaaren.*

PRETOIRE, *f. m.* L'Hôtel du Préteur. *Het Schoutshuis, of 't Rechthuis in 't oudt Rome.*

PRETORIEN, *prétorienne, adj.* Qui est de Préteur. *Dat tot den Hoofschout, of Opperschout, of Richter in 't oudt Rome behoort.*

Famille Prétorienne. *Des Opperschouts geslacht.*

PRÊTRE, *f. m.* Prieſter, offeraar. *Een die iets opoffert.*

‡ Un pauvre prêtre. *Un mal-habile homme. Een slechte, of onnoſele bloet, of arme wurm.*

‡ En cas d'amour je suis un pauvre prêtre. *In 't stuk van liefde ben ik een onnoſele bloet.*

PRÊTRESSE, *f. f.* Een Prieſterin onder de Heidenen.

PRÊTRISE, *f. f.* Certain ordre dans l'Eglise Romaine. *'t Prieſterschap, 't Prieſteramt, of 't Prieſterdom in de Roomſche Kerke.*

PRÊTURE, *f. f.* Dignité de Préteur. *'t Hoofschoutſchap, of Richterschap in 't oudt Rome.*

PRÉVALOIR, *v. n.* L'Emporter, avoir le deſſus. *Te boven gaan, overtreffen, overhaalen, beter zyn.*

Cette raifon prévalut. *Die reden haalde over.*

Se prévaloir, *v. r.* Tirer avantage. *Voordeel trekken, zich ergens tot zyn eigen baat, of voordeel van dienen.*

PRÉVARICATEUR, *f. m.* Avocat, ou Procureur qui trahit fa partie. *Verrader. Een Voorſpraak, of Pleitbezorger die zyne party verraadt.*

PRÉVARICATION, *f. f.* Trahison qu'un Avocat, ou Procureur fait à fa partie. *Verradery, ſnoodt bedrogh, waar mede een Voorſpraak, of Pleitbezorger zyne party verraadt.*

PRÉVARIQUER, *v. n.* Ufer de prévarication. *Zyne party in rechtszaaken verraaden. Het valſchelyk en onder de handt in rechten met den tegenpleiter houden.*

Avocat qui a prévarié. *Een Voorſpraak die zyne party verraden heeft.*

PRÉVENIR, *v. a. & n.* Voorkomen, te vooren inneemen, of bemagtigen.

Prévenir ſon ennemi. *Zynen vyandt voorkomen.*

* Prévenir. *Aller au devant. Te gemoet gaan, tegen gaan.*

* Prévenir les inimitiez, les chicanes. *De vyandtykheden, de haarkloveryen voorkomen.*

On l'a prévenu. *Men is hem voorgekomen.*

Prévenir, *v. a.* Mettre dans la prévention. *Te voorez inneemen, in een vooroordeel brengen, een vooroordeel inboezemen.*

Prévenir l'esprit de quelqu'un. *Iemants gemoedt te vooren inneemen. Iemant in een vooroordeel brengen, of een vooroordeel inboezemen.*

Etre prévenu. *Etre préoccupé. Met vooroordeel ingenomen zyn.*

Prévenir (Terme de matiere bénéficielle.) *Een geestelyk openſtaande ampt op den behoortlyken tydt vergeeven.*

Prévenant, *prévenante, part. & adj.* Voorkomende.

Grace prévenante. *Voorkomende genade.*

PRÉVENTION, *f. f.* Préoccupation. *Vooroordeel, voorinname.*

Avoir de la prévention. *Met een vooroordeel ingenomen zyn. Met een vooroordeel benevelt, of bezet zyn.*

Prévention. (Terme de matiere bénéficielle.) *Het recht dat de Paus heeft om een geestelyk openſtaande ampt binnen 6 maanden te vergeeven.*

Prévention. (Terme de Palais.) *Het voorrecht van een Opperrechter boven een Onderrechter, wanneer de eerste eenen misdadigen eerder gevangen heeft dan de laatste.*

PRÉVISION, *f. f.* (Terme de Théologie.) *Voorziening, voorbeschouwing.* (Een Godtkundig woordt.)

PRÉVOIANCE, *f. f.* Voorziening, voorzichtigheit, voorbedachtheit, voorbehoedzaamheit.

Avoir de la prévoiance. *Voorzichtig, of voorbehoedzaam zyn.*

PRÉVOIR, *v. a.* Voorzien, te vooren zien.

Prévoir l'avenir. *Het toekomstende voorzien.*

Prévoir les mauvais desseins d'un ennemi. *De quaade aanslagen van eenen vyandt voorzien.*

Je prévois que nous aurons un violent orage. *Ik voorzie dat wy een groot onweer zullen hebben.*

Prévoiant, prévoiante, *adj. & part.*
Voorziende, voorzichtig, voorbedacht, vooruitziende.

Les femmes font en de certaines choses plus prévoiantes que les hommes. *De vrouwen zyn in sommige gevallen verder vooruitziende dan de mannen.*

PREVOT, Prévoft, *f. m.* Premier Juge de Prévôté. *Halsrechter, bloet-rechter, Provoost.*

Prévôt des Maréchaux. *De roode rol. Een rechter die van de Maarschalcken van Frankryk, over de dieven, landloopers, enz. is gestelt.*

Prévôt des Marchans. *Provoost der kooplieden. Een van de voornaamste amptelingen van Parys.*

Prévôt général des monnoies. *Een algemeen muntrechter.*

Prévôt de l'hôtel. *'s Koninks hofrechter.*

Prévôt général de la marine. *Een halsrechter over de zeezaaken.*

Prévôt marinier. *De Provoost, of Geweldige op een schip.*

Prévôt d'armée. *Geweldige, Kapitein geweldige, of Provoost van 't leger.*

Prévôt des bandes. *Prévôt de l'Infanterie. Geweldige van 't voetvolk.*

Prévôt de salle. *Een schermmeesters knecht.*

PREVOTABLEMENT, *adv.*
Sans apel. *Zonder genade, zonder dat 'er beroep op hooger Rechter valt.*

Il fut jugé prévotablement. *Hy wierdt zonder genade veroordeelt, of verwezen.*

PREVOTAL, prévôtale, *adj.* Qui regarde le Prévôt des Maréchaux de France. *'t Geen de roode rol, of halsrechters der Maarschalcken van Frankryk raakt.*

C'est un cas prévotal. *'t Is een geval van de roode rol, of dat de roode rol raakt.*

PREVOTE, *f. f.* Charge & dignité de Prévôt. *'s Halsrechterfchap, 't amps van eenen halsrechter.*

Prévôté. Jurisdiction de Prévôt. Lieu où le prévôt rend la justice. *Rechtsgebiedt, of rechtmagt van eenen Halsrechter. De gerechtsplaats daar een halsrechter recht doet, of 't wonomnis uitveert.*

Prévôté de l'hôtel. *'s Rechtsgebiedt van 't hof.*

PREUVE, *f. f.* Raifon pour confirmer, ou pour apuier une chose. *Bewys, blyk, bewysreden. Reden om een zaak te bevestigen, te sterken, of te staaven.*

Preuve convainquante. *Een onwedspreklyk, of overtuigend bewys.*

Preuve. *Marque, témoignage. Blyk, bewys, getuigenis, teken.*

* Donner des preuves de son affection. *Blyken van zyne genegenheit geeven.*

Preuve. *(Terme d'Arithmétique.) Proeve, proef. (Een woordt der Rekenkunst.)*

Faire une preuve sur la somme. *Een proef op de som maaken.*

PREUX, *f. m.* (Vieux mot.) Vaillant. *Moedig, dapper, onverschrokken, onvertzaagt, kloekmoedig.*

Toujours de preux le renom ils ont eu. *Zy hebben altoos de naam van dapperen gehad.*

PRI.

PRIAPE, *f. m.* Dieu des jardins. *Priapus, Priap. De zoon van Bacchus en Venus, voor den God der hoven gehouden.*

PRIAPEE, *f. f.* Vers un peu trop libres. *Lofse vaarzen. Onkuische gedichten.*

PRIE-DIEU, *f. m.* Sorte de Chappelle dans une chambre. *Een gebedshuisje in een kamer.*

Prie-Dieu. Un banc sur lequel on s'agenouille pour prier Dieu. *Een voetbank waar op men knielt om Gods te bidden.*

PRIER, *v. a.* Bidden. *Ootmoediglyk van Gods iets verzoeken.*

Prier Dieu. *Godt bidden.*

Prier. *Suplier. Bidden, verzoeken.*

Prier un ami d'une chose. *Een vriendt ergens om bidden.*

PRIERE, *f. f.* Oraifon qu'on fait à Dieu. *Gebedt dat men tot Godt doet. Het bidden.*

Priere fervente. *Een vierig, of yverig gebedt.*

Priere. *Demande, sollicitation. Bede, verzoek, begeerte.*

Il fit cela à ma priere. *Hy deede dat ter bede van my. Hy deede dat op myn verzoek.*

PRIEUR, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) *Kloostervoogt. De Opperste, of Overste van een klooster. Prioer.*

Prieur des Augustins. *De Overste, of*

Prieur der Augustynen.

Prieur de Sorbonne. *De Opperste van de Sorbonne, (die alle jaar op nieuw wordt gekoren.)*

PRIEURE, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) *Kloostervoogdis, of Kloostervoogdes. Prioer.*

PRIEURE, *f. m.* Sorte de bénéfice. *Kloostervoogdye. Prioerfchap, gezagh over een klooster.*

PRIMA-MIENSIS, *f. m.* Een maandelijche vergadering, op den eersten dag der maande, van de Geleerden te Parys.

PRIMAT, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) *Opkerkerkvoogt, de hoogste in den geestelijken staat.*

PRIMATIE, *f. f.* Dignité de Primat. *Opkerkerkvoogdye, Opperhoofdigheit van de kerk.*

Le Cardinal Primat. *Dignité du Primat de Pologne. D'eerste Kardinaal. De waardigheit des Kerkvoogdts van Polen.*

PRIMAUTE, *f. f.* Avantage, souveraine autorité. *Opperhoofdigheit, oppermagtigheit, opperste gezagh.*

Primauté. (Terme de l'Eglise Romaine.) *De opperhoofdigheit, of oppermagtigheit van den Paus.*

PRIME, *f. f.* Sorte de jeu de cartes. *Zeker kaartspel.*

Primes. *La première des sept heures canoniales. De eerste van de zeven kanonyke uren in de R. Kerke.*

Prime. (Terme de marine & de negoci.) *Premie, prys. De somme gelts die de verzekerde aan den verzekeraar geeft. (Een woordt des koophandels en der zeevaart.)*

† **PRIMER**. *Excellent. Uitmuntend, overtreffen, te boven gaan.*

PRIME-VERE, *f. f.* Sorte de fleur. *Stentelbsem. St. Peters kruidd.*

PRIMITIF, primitive, *adj.* *Eerste, oorspronkelyke, of oorspronkelyk.*

L'Eglise primitive. *De eerste Kerk. Dans la primitive Eglise on célébroit la sainte Cène en habit ordinaire. In d'eerste Kerke bediende men 't H. Avondmaal in gewoone kleederen, of in een gemeen gewaad.*

Primitif, primitive. (Terme de Grammaire.) *Oorspronkelyk, diar een ander woordt van afkomstig is. (Een woordt der Spraakkunst.)*

Mot primitif. *Een oorspronkelyk woordt; een wortelwoordt.*

PRIMOGENITURE, *f. f.* *Eerft-ge-*

geboorte.
 Droit de primogéniture. *Rechts van eerstegeboorte.*
 PRINCE, *f. m.* Vorst, Landtvoogdt, Prins, 's landts Vorst.
 † Les Princes ont les mains longues. *C'est-à-dire*, leur pouvoir s'étend loin. *De Vorsten hebben lange armen*; Dat is, hunne magt reikt ver, of strekt zich ver uit.
 Vivre en Prince. *Als een Vorst leven.*
 Prince de l'Empire. *Ryksvorst, Prins, of Vorst des Ryks.*
 Prince Royal. Le fils aîné du Roi de Prusse. *De Kroonprins. De oudste Zoon van den Konink van Pruisen.*
 Le Prince du Czaar de Moscovie. *De Czaarprins van Moskovië.*
 * Prince. Premier. *Prins, de voornaamste.*
 * Le Prince des Philosophes. *De Prins der Wysbegeerigen, of Filosofen.*
 PRINCESSE, *f. f.* Vorstin, Landtvoogdes, Landtvoogdin, Prinses.
 PRINCIPAL, *f. m.* Chef d'un Collège. *Opperbestierder eener School. Rector.*
 Principal. Le point le plus important d'une affaire. *'s Voornaamste, de hoofdzak. 's Hoofdstuk, of 's gewichtigste eener zaake.*
 Venir au principal. *Tot de hoofdzak, of tot het voornaamste van de zaak komen.*
 Le principal & les intérêts. *De hoofdsom en de renten.*
 Principal, principale, *adj.* 't Hoofdzakelykste, 's voornaamste, 's aannemelykste, 's gewichtigste.
 C'est là la principale chose. *Dat is de voornaamste zaak.*
 Les principaux d'un lieu. *Les plus considérables. De voornaamste, dat is, d'aanzienlykste, of achtbaarste eener plaats.*
 PRINCIPALEMENT, *adv.* Sur tout. *Voornamenslyk, byzonderlyk, voor al.*
 Il y a trois choses à quoi il faut principalement s'attacher. *Drie dingen zyn 'er die men voornamenslyk moet betrachten, of daar men zich voornamenslyk aan moet vast houden.*
 PRINCIPAUTE', *f. f.* Souveraineté absolue. *Vorstelyke oppermagt, vrye oppermagt.*
 Principauté. *Ture de quelques gran-*

des Seigneuries. *Vorstendom, Prinsdom. Een eernaam van sommige groote Heerlykheden.*
 Eriger une terre en Principauté. *Eene Heerlykheit tot een Prinsdom maaken, of verheffen.*
 Principauté, principauté. *Charge de Principal. 't Opperbestierderschap eener school. Rectoraatschap.*
 PRINCIPES, *f. m.* (Terme de Physique.) *Etres simples qui entrent dans la composition d'un mixte. Beginnenselen.* (Een woordt der Natuurkunde.) *Enkele wezens waar uit de vermengde worden t'zamen gestelt.*
 Principe. *Source, cause. Beginfel, oorsprong, of oorsprong, oorzaak.*
 Le premier principe d'agir. *Het eerste beginfel om te werken.*
 Principes. (Terme de Chimiste.) *De Beginnenselen, of hoofdstoffen der Scheikunst.*
 Principes. (Terme d'Arts & de Sciences.) *Beginnenselen der kunsten en wetenschappen.*
 Les principes de la Grammaire. *De Beginnenselen der Spraakkunde, of Spraakkunst.*
 * Principe. Fonds. *Beginfel, grondt.*
 * Avoir des principes d'honneur & de probité. *Beginnenselen, of gronden van eere en van vroomigheid hebben.*
 PRINTANNIER, *printaniere, adj.* Qui naît au printemps. *Vroegtydig. Lentisch, 't geen in de lente voortkomt.*
 Fleur printaniere. *Een lensebloem. Een vroege bloem.*
 PRINTEMPS, *f. m.* De Lente. *Een van de 4 getyden des jaars.*
 * Le printemps de l'âge. *La fleur de l'âge. De lente des levens. De bloei der jaaren, of van 's leven.*
 * Il perit au printemps de son âge. *Hy quam om, of sneuvelde in de lente, of in den bloei zynar jaaren.*
 PRIS. *Voyez Prix.*
 Pris, prise, *adj. & part. du verbe*
 PRENDRE. *Qui est saisi. Veroverd, genomen, gevangen, bemagtigt.*
 Place prise d'assaut. *Een plaats stormenderhandt ingenomen, of bemagtigt.*
 Homme pris. *Een gevangen man.*
 Place prise. *Een veroverde plaats.*
 * Homme pris par le vin. *Een man*

die van den wyn is bevangen. Een beschonken, of dronken man van den wyn.
 * Pris, prise. *Trompé, atrapé. Bedrogen, achterhaalt, verstrikt, misleids, opgeligt, betrapt.*
 * Il a été pris. *Hy is verstrikt geworden.*
 PRISE, *f. f.* Conquête, capture. *Verovering, inneming. Roof, buit, overwinst.*
 La prise d'une ville. *De verovering eener stad.*
 Cela est de bonne prise. *C'est-à-dire, qu'on n'est pas obligé à le rendre. Dat is goede buit. Dat is, dat men 't niet gehouden is wêrom te geven.*
 Prise. *Endroit par où l'on tient une chose. De plaats daar men iets by aanvat, of daar men zich aan vast houdt.*
 Ils tiroient à eux les branches qui donnoient plus de prise. *Zy haalden de takken naar zich daar ze zich best aan konden vast houden.*
 Il n'y a point de prise sur lui. *Daar is geen vat aan hem.*
 Il ne voulut point lâcher prise. *Hy wilde niet los laten.*
 Prise. *Permission de saisir une personne. Verlof, of soelasting om iemand te mogen vangen, of by de kop te mogen vatten.*
 Avoir une prise de corps contre quelqu'un. *Verlof hebben om iemand te mogen gevangen neemen, of gyslen.*
 Prise. *Ce qu'on prend en une seule fois pour se purger. Inneemsel. 's Geen mens op eenmaal te gelyk inneemt om 's ligchaam te zuiveren. (Wy zeggen Dofis.)*
 Une prise. *Une tasse de café. Een kop koffy.*
 Trois prises de médecine. *Drie inneemfels van artzenyen, of artzonymiddelen.*
 Prise de possession. (Terme de matière Bénéficiale.) *Bexisneming van een geestelyk ampt.*
 Prise d'habit. (Terme de Religieux.) *'s Aannaemen van een Monnikskap.*
 * Prise. *Combat. Strydt, gevecht, twiift, oneenigheid, krakkeel, handgemeenschap.*
 * En venir aux prises avec quelqu'un. *Mes iemand krakkeel krygen, of handgemeen worden.*
 * Prise.

- * **Prise.** Querelle de paroles. *Woor-*
denstryds, woordenswijs, woorden,
woordigefchil.
- * **Prise.** Ils ont eu quelques petites prises. *Zy hebben eenige woorden t'zamen*
gehad, of een klein krakkeel ge-
had.
- * **Prise.** Occasion de nuire. *Gelegen-*
heif om te befchadigen.
- * **Donner prise** sur soi à son enne-
mi. *Gelegenheit aan zynen vyands*
geeven om van hem befchadigt te
worden.
- PRISE E,** *f. f.* Estimation d'une
chofe. *Schatting, waardeering,*
pryfeering.
- PRISER,** *v. a.* Mettre à prix, esti-
mer. *Schatten, waardeeren, pry-*
feeren, op prys stellen.
- Priër.** Faire cas. *Achten, hoog ach-*
ten, werk van maaken, aan laten
gelegen zyn, pryzen.
- Il prise** tout le monde. *Hy pryft al*
de wereldt, of yder een.
- Se priser,** *v. r.* S'estimer foi-même.
Zich zelven pryzen, zich zelven
hoog achten, een groot gevoelen van
zich zelven hebben, zich zelven
verheffen.
- PRISEUR,** *f. m.* Schatter. *Waar-*
deerder. Een die iets op prys
ftelt.
- PRISME,** *f. m.* (Terme de Géomé-
trie.) *Kantzuil, kantige pylaar.*
- Prisme** de verre. *Triangle iolide de*
verre avec lequel on voit les cou-
leurs de l'arc-en-ciel. Een driekant-
ig glas, waar meede men de ver-
wen van den regenboog ziet.
- Prisme,** *f. f.* (Terme de Marchands.)
Argent qui se delivre à l'achepteur
pour conclusion d'un marché.
Kooppennig, Godtspenning, geldt
op de hands dat men den koper,
wegens 't fluiten van eenen koop,
geeft.
- Prisme.** *Plokpennig in eene openbaare*
verkoopinge by den opflagh.
- PRISON,** *f. f.* Lieu où on met
les prisonniers. *Gevangenis, ge-*
vangenhuis, kerkor, gevangens-
plaats.
- Prison** obscure. *Een donkere gevan-*
genis.
- Prison** afreuse. *Een yffelyke, of naare*
gevangenis.
- Mettre en prison.** *Gevangen zetten.*
In de gevangenis zetten, of wer-
pen.
- Prison.** Le temps qu'on est en pri-
son. *Gevangenis, hechtenis. De*

- tydt dat men gevangen zit.*
- Durant** sa prison. *Gedurende zyne*
gevangenis.
- ‡ **Être** dans la prison de S. Crépin.
In des Schoenmakers prang zyn.
Nauwe fchoenen aan hebben.
- PRISONNIER,** *f. m.* Een gevangene,
een gevangen man.
- Vifiter** les prisonniers. *De gevangenen*
bezoeken.
- Faire** prisonnier. *Gevangen neemen,*
vangen.
- Prisonniere,** *f. f.* Gevangene. *Een ge-*
vangen vrouwfperfoon.
- Se rendre** prisonnier, ou prisonniere.
Zich gevangen geeven. (Het eerste
wordt van een man, 't laatste van
eene vrouwe gezegt.)
- * **Mon** cœur est votre prisonnier.
Mon cœur est dans vos chaînes.
Myn hart is uw gevangen. Myn
hart is in uwe ketenen geboeit.
- PRITANÉE,** *Prytanée, f. m.* Gren-
nier public. *Een gemeen voorraads-*
huis; een gemeen huis waar in men
onderhoudt geniet; een proveniers
huis.
- PRIVATION,** *f. f.* Perte. *Verlies,*
beroving, beneeming, ontzetting.
- La** privation d'un bien. *'s Verlies,*
of beroving van eenig goet.
- Privation.** (Terme de Philosophie Scho-
lastique.) *Beroving, ontbeering,*
derving, nietwezigheit. (Een
woordt der Schoolfilofofen.)
- PRIVATIVEMENT,** *adv.* (Ter-
me de Pratique.) *By uitsluitinge,*
of uitzonderinge. (Een Rechts-
kundig woordt.)
- PRIVAUTE'**, *f. f.* Familiarité. *Geme-*
enzaamheit, gemeenfchap, ge-
meenzaamen ommeegang, vriendf-
fchap, vryheit.
- Prendre** trop de privautez avec une
personne. *Zich al te gemeen met ie-*
mant maaken. Al te veel vryheit
met iemant neemen.
- PRIVER,** *v. a.* Oter, dépouiller.
Berooven, ontnemen, ontzetten,
bensemen, ontblooten.
- Priver** quelqu'un de son revenu.
Iemant van zyne inkomft beroo-
ven.
- Ne** privez pas mes yeux d'un specta-
cle si doux. *Berooft myne oogen*
niet van zoo eene zoete vertoning.
- Se priver,** *v. r.* S'abstenir. *Zich be-*
rooven, zich onthouden, zich af-
houden, zich fpaanen, of zich fpee-
nen.
- Se priver** des plaisirs de la vie. *Zich*

- van de genoschten, of vermatelyk-*
heden des levens onthouden, of fpee-
nen.
- PRIVE'**, *f. m.* (Mot peu usité.) *Lieux.*
Huisje, kakhuis, heimelyk gemak,
Sekret.
- Privé,** *privée, adj. & part.* *Depouil-*
lé. Qui n'a pas. Berooft, onzetz,
ontbloot, benomen.
- Être** privé de son bien. *Van zyn goeds*
berooft zyn.
- Privé,** *privée.* *Aprivoisé. Tam, ge-*
temt, mak.
- Pigeon** privé. *Een tamme duif.*
- Privé,** *privée.* (Mot peu usité.) *Fa-*
milier. Gemeen, vry, gemeen-
zaam.
- Le** Conseil privé. *De geheime Raadt.*
- Privé,** *privée.* *Propre, particulier.*
Byzonder, gemeen, onbeamt,
ampeloos.
- Homme** privé. *Een gemeen, of on-*
beamt man.
- Il** est responsable de cela en son pro-
pre & privé nom. *Dat moet hy*
in zynen eigen en byzonderen naam
verantwoorden.
- PRIVILEGE,** *f. m.* Voorrecht,
handsveft, vryheit.
- Acorder** des privilèges. *Voorrechten*
vergunnen, of verleenen.
- Abolir** des privilèges. *Voorrechten*
vernietigen, of te niet doen.
- Privilege.** *Lettre patente d'un Sou-*
verain accordant privilege. Voor-
rechtsbrief, open brief van eenigen
Vorst, of Staat, die voorrecht ver-
leent.
- Avec** privilège du Roi. *Met voor-*
recht des Koninks.
- Livre** imprimé avec privilège. *Een*
boek met voorrecht gedrukt.
- PRIVILEGIE'**, *priviliégiée, adj.*
Qui jouit de quelque privilège.
Bevoorrecht, bevoorrechtigt, die
eewig voorrecht heeft, bezit, of
geniet.
- Creancier** privilégié. *Een bevoorrecht-*
igts fchuldteifcher, een fchuldtei-
fcher die voor alle andere gaat om
betaalt te worden.
- Privilégié,** *f. m.* *Bevoorrechte. Een*
die met eenige voorrechten is begif-
tigt.
- PRIX,** *f. m.* La valeur d'une chose.
Waarde, prys, waardy.
- Abaisser** de prix. *Afflaan, in prys*
verminderen.
- Mettre** à prix. *Op prys stellen, of*
zetten, looven.
- Marchandise** hors de prix. *Waare*
kkkk 2
die

die buiten prys is, of die geen prys heeft.

Etofe de prix. Etofe chère. *Stoffe van hoogen prys; kostelyke, of duure stoffe.*

‡ Un Médecin à juste prix. Un chétif Médecin. *Een slechte Arts. Een arme Geneesheer, of Doktor. (Eigentlyk een Doktor van gezet geldt.)*

A quelque prix que ce soit. Quoi-qu'il en coûte. *Tot wat prys het ook zy. 's Koste wat het wil. 's Ga ook zoo 's wil, hoe het ook gaat.*

Prix. Récompense. *Vergelding, belooning, vrucht die ergens uit onstaat.*

Faveur qui ne peut recevoir de prix. *Een gunst die onwaardeerlyk, of onwaardeerbaar is, een gunst die niet te betaalen, of te vergelden is.*

Prix. Avantage. *Prys, voordeel.*
On lui ajuga le prix. *Men wees hem den prys toe.*

Prix. Jugement avantageux qu'on fait d'une chose, ou d'une personne. *Lof dien men iets, of iemand geeft. Een voordeelig oordeel over iets, of over iemand.*

Prix. Ce qu'on propose publiquement pour être gagné. *Een prys dien men openlyk ophangt om gewonnen te worden.*

Remporter le prix. *Den prys behaalen, of wechdraagen.*

Au prix. In comparafion. *Ten aanzien. In vergelyking.*

Vous n'êtes rien au prix de lui. *Gy zyt niets in vergelykinge van hem.*

Prix pour prix. *Naar de waarde. Naar mate van den prys.*

PRO.

PROBABILITE', *f. f.* *Vraifemblance. Waarschynlykheit, bewyslykheit, schynbaarheit, schyn van waarheit.*

La plûpart des opinions ont leur probabilité. *De meeste gevoelens hebben hunne waarschynlykheit.*

PROBABLE, *adj.* *Vraifemblable. Waarschynlyk, bewyslyk, oogschynlyk, bewysbaar.*

Rendre une opinion probable. *Een gevoelen waarschynlyk, of bewyslyk maaken.*

Probable, *f. m.* *Vraifemblance. Waarschynlykheit, schynbaarheit.*

Se contenter du probable. *Zich met*

de waarschynlykheit te vreden houden.

PROBABLEMENT, *adv.* *Waarschynlyk, bewyslyk, oogschynlyk.*

C'est elle qu'on doit probablement aculer de rapt. *Men moet haar waarschynlyk van schaking, of schoffering beschuldigen.*

PROBATION, *f. f.* *(Terme de certains Religieux.) De proefstyd, of proefjaaren zommiger Geestelyken, als ze eerst in 't klooster komen.*

Faire son année de probation. *In zyn proefjaar zyn.*

PROBITE', *f. f.* *Vroomigheit, deuchtzaamheit, eerlykheit, oprechtigheit, deegelykheit.*

Un homme d'une probité connuë, *exemplaire &c. Een man van eene bekende, van eene uitsteekende vroomigheit.*

PROBLE MATIQUE, *adj.* *Sur quoi on peut disputer. Betwistelyk, betwistbaar, bewysfelyk van weerkanten, waar over van beide kanten kan gezintwist worden.*

Question problématique. *Een betwistbaar geschil.*

PROBLEMATIQUEMENT, *adv.* *Betwistfelyk, waarschynlyk, schynbaarlyk.*

PROBLEME, *f. m.* *Question sur laquelle on peut disputer de part & d'autre. Vraagstuk, verschil, voorstel, voorstelling, geschil, waar over men van beide kanten kan zintwisten.*

Un beau problème. *Een schoon voorstel; of uitmunsend vraagstuk.*

Problème. *(Terme de Géometrie.) Werkstuk, een betoogend, of werkend voorstel, een voorstel daarmede d'uitwerking van betoogt.*

PROBOSCIDÉ, *f. f.* *Trompe d'Éléphant. (Terme de Blason.) Een Olifantsnuit. (Een woordt der Wapenkunde.)*

PROCEDE', *f. m.* *Conduite que tient une personne. Gedragh, handeling, iemants wyze van doen, iemants handel en wandel.*

Un procédé sincère. *Een oprecht gedragh.*

Un étrange procédé. *Een wonderlyke wyze van doen.*

Je ne comprends rien à un tel procédé. *Ik versta niets van zulk eenen handel, of van zulk een wyze van doen.*

C'est le procédé le plus mal-honnête du monde. *Das is de eerloosste handel van de wereldt.*

PROCÉDER; *v. n.* *Venir, dériver. Voorskomen, afkomen, komen.*

Cela procéde d'une autre cause. *Dat komt elders van voort. Dat komt van eene andere oorzaak.*

Procéder bien, ou mal. En user bien ou mal à l'égard de quelqu'un. *Met iemand wel of qualyk handelen, of te werk gaan.*

Procéder. *(Terme de Pratique.) Dinggen, pleiten, dingstaal voeren. Procedeeren.*

On procéde contre lui. *Men pleit tegen hem.*

PROCEDURE. Actes de Justice pour l'instruction d'un procès: *Dingtaal, pleishandel, bepleising, geding.*

Procédure civile. *Een burgerlyk geding.*

Procédure criminelle. *Een halsgeding.*

Procédure. Pratique. *Rechtkunde, rechtsoeffening, rechtshandel, rechtsgeleertheit. Praktyk.*

Entendre bien la procédure. *In de rechtkunde wel ervaren zyn. De rechtsgeleertheit wel verstaan.*

PROCES. *Geding, pleit, twistzaak; rechtspleeging, rechtshandel, pleidooi. Proces.*

Juger un procès. *Een geding uitwyzzen.*

Instruire un procès. *Een geding instellen.*

Procès par écrit. *Een rechtshandel door geschrift, een schriftelyk geding.*

Procès verbal. *Een verhaal, verslagh, of verklaring van 't geen 'er voor een Rechter is geschiedt.*

Vuider un procès. *Een geding befliffchen, bestechten, of ten einde brengen. Een eindt van een geding maaken.*

Faire le procès à un mort. *Tegen eenen dooden, of overledenen een geding instellen.*

‡ Faire le procès à un mot. *C'est le condamner. Een woords verwyzen. Een woords uit het gebruik stellen.*

Son procès est fait. *Il est condamné. Zyn geding is gemaakt. Hy is verwozen, hy is veroordeelt. Zyn vonnis legt gestreeken, of is gevels.*

PROCESSION, *f. f.* (*Terme de l'Eglise Romaine.*) Omgang, omdragt in de Roomsche Kerke.

Aler en procession. In omgang gaan, d'omdragt, of omgang bywoonen.

PROCHAIN, *f. m.* (*Terme de pieté.*) Naasten, evennaasten, evenmensch.

Aimer son prochain. Zynen naasten lief hebben, of beminnen.

Prochain, prochaine, *adj.* Toekomende, naastkomende, naastvolgende, volgende, naaste, naastgelegen, toekomstige, eerstkomende.

La semaine prochaine. De toekomende, of eerstkomende week.

La maison prochaine. Het naastgelegen huis.

Un danger prochain. Een nakend ongeval. Een aanstaande gevaar.

PROCHE. (*Préposition.*) Prés, auprès. By, naby, dicht by, omtrent.

Proche de la muraille. Dicht by den muur, omtrent den muur.

Proche, *adv.* Tout contre. Heel naby, niet verre, heel dicht by.

L'ennemi est tout proche. De vyandt is heel naby.

Proches, *f. m.* Parents. Nabestaanden, bloedvrienden, bloedverwanten, maagen.

Plusieurs de ses proches y sont enterrés. Veele van zyne vrienden zyn 'er in begraven.

Proche, *adj.* Qui est près. Naaste, naby gelegen, naastgelegen.

Ils allèrent dans les vilages les plus proches. Zy gingen in de naastgelegene dorpen.

Sa dernière heure étoit proche. Zyn laatste uur was naby.

Proche parent. Parent de bien près. Naaste bloedvriendt, naaste bloedverwant.

PROCLAMATION, *f. f.* Publication solemnelle. Afkondiging, uitroeping, uitroep, afleezing, openbaare verisndiging.

PROCLAMER, *v. a.* Publier hautement. Afkondigen, uitroepen, afleezen, openlyk verkondigen.

Il fut proclamé Roi. Hy werd Konink, of hy werd 'er voor uitgeroepen.

PROCONSUL, *f. m.* Certain Magistrat de l'ancienne Rome. Een Landtvoogdt, of Stadthouder der oude Romeinen.

PROCONSULAT, *f. m.* Dignité

de Proconsul. Landtvoogdye, of Stadthouderschap der oude Romeinen.

PROCREATION. (*Mos inusité.*) Voyez Génération.

‡ **PROCREER**, *v. a.* Engendrer. Teelen, voortteelen, voortbrengen.

PROCURATEUR, *f. m.* Sorte de Magistrat Venitien. Een Weesheer, of Heer van de weeskamer te Venetië.

PROCURATION, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) Volmagt, last, voorzorg, volmagschrift. Procuratie.

Donner, ou passer une procuration à quelqu'un. Iemant eene volmagt geeven.

PROCURATRICE, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) Eene gevollmagtigde vrouw; eene vrouw die een volmagt heeft. (Een Rechtskundig woordt.)

PROCURER, *v. a.* Caufer. Te weeg brengen, veroorzaaken, bevorderen, toebrengen.

Procurer du bien à quelqu'un. Iemant eenig goet toebrengen.

Procurer la paix. Den vrede bevorderen.

PROCUREUR, *f. m.* Pleisbezorger, gedingbezorger, gevollmagtigde, pleisbezorger, rechtsvorderaar. Procureur.

Procureur Fiscal. Een rechtsvorderaar des Opperfchouts.

Procureur du Roi. Een Gevollmagtigde des Koninks die in elk Rechtsgebiedt 't belang des Koninks waarneemt.

Procureur Général. Algemeen Rechtsvorderaar, 's Landts Gedingverzorger.

Procureuse Générale, *f. f.* Femme du Procureur général. 's Landts Gedingverzorgers vrouw.

Procureuse du Roi, *f. f.* Femme du Procureur du Roi. De vrouw van des Koninks Gedingbezorger, of Procureur.

PRODIGALEMENT, *adv.* (*Mos peu usité.*) Avec prodigalité. Overdadiglyk, verdadiglyk, in overdaadt, quistachtig, verquistend.

Vivre prodigalement. Overdadiglyk leven.

PRODIGALITE', *f. f.* Dépense excessive. Overdadigheit, verquisting, onnutte door'renging.

La prodigalité est plus louable que

l'avarice. D'overdadigheit is pryslyker dan de gierigheit.

PRODIGE, *f. m.* Monstre. Chose surprenante. Wangedrochts, schrikdier, wanschepel. Wonderteken, een wonderlyke zaak, iets wonderlyks.

Les Magiciens de Pharaon faisoient des prodiges. De soverraars van Farao deden wondertekenen.

PRODIGIEUX, prodigieuse, *adj.* Monstrueux. Extraordinaire. Wanschapie, wanschapen. Wonderbaar, wonderlyk, zeldzaam, vreemd.

Une grandeur prodigieuse. Een wonderlyke, of schriklyke grootte.

* Prodigueux, prodigieux. Merveilleux, admirable. Wonderlyk, wonderbaar, verwonderenswaardig, ongemeen, buiten gemeen.

* Une prodigieuse mémoire. Een wonderlyke, of heel sterke geheugenis.

‡ **PRODIGIEUSEMENT**, *adv.* Beaucoup, fort. Schrikkellyk, zeer, heel, geweldig.

‡ Elle est prodigieusement laide. Zy is schrikkellyk leelyk.

PRODIGUE, *adj.* Qui dépense excessivement & follement. Quistig; quistachtig, verquistende, verdoenelyk, doorbrengend.

L'enfant prodigue de l'Evangile. De verlooren zoon in 't Evangelie.

Prodigue, *f. m.* Doorbrenger, verquistet, opmaker, stemper, brasser, quistpenning, quistgoedt.

‡ A nen point mentir, vous êtes un prodigue: la maniere dont vous regalez vos amis est trop magnifique. Zonder liegen, gy zyt een verquistet, gy onthaalt uwe vrienden te kostelyk.

PRODIGUER, *v. a.* Dépenser avec excès. Doorbrengen, opmaaken, verstempen, verquisten, verdoen, onnut verteeren. (Boertende, verbruinen.)

Prodiguer son bien. Zyn goet doorbrengen, of opmaaken.

* Prodiguer son sang pour le service de son Prince. Zyn bloet tot zyns Vorsten dienst storten, of ten beste geeven.

* Prodiguer ses faveurs. Zyne gunsten mildadig uitstorten, of overvloedig beuizen.

PRODUCTION, *f. f.* Action de produire, ou la chose produite. Voortbrenging, vrucht. De daadt van't voortbrengen, of de voortgebragte

bragte zaak.
 Les productions de la terre seront belles cette année. *De aardvruchten, of vruchten der aarde zullen dit jaar schoon vallen.*
 * Production. Ouvrage d'esprit. *Werk, boek, schrift.*
 * C'est une des plus belles productions de son esprit. *Dat is een der schoonste vruchten van zyn verstant, of een van zyne beste werken.*
 Production. (Terme de Pratique.) *Bewys, de stukken die partyen in rechten voorsbrengen om hunne zaak goeds te maaken.*
 PRODUIRE, v. a. Pouffer, porter des fruits. *Voortsbrengen, draagen, vruchten draagen.*
 Arbre qui produit de beaux fruits. *Een boom die schoone vruchten draagt, of voortsbrengt.*
 * Produire. Faire connoître, ou introduire dans le monde. *Bekent maaken, vermaakt maaken, in kennis brengen, in eer en aanzien brengen.*
 * Produire. Composer, faire. *Voortsbrengen, maaken, t'zamenstellen.*
 * C'est la meilleure pièce que l'Auteur ait produite. *Dat is 't beste stuk dat de Schryver gemaakt heeft.*
 Produire. (Terme de Palais.) *Faire voir. Voortsbrengen, bybrengen, doen zien.*
 Produire des témoins. *Getuigen bybrengen.*
 Produire ses pièces. *Zyne stukken voortsbrengen.*
 * Se produire, v. r. S'introduire, se faire connoître. *Zich bekend maaken, zich bekend doen worden, zich vermaakt maaken, zich indringen.*
 * Il se produit par tout. *Hy dringt zich over al in.*
 * Produit. f. m. (Terme d'Arithmétique.) *De som die uit twee getallen, door makanderen vermenigvuldigt, voortkomt.*
 PROFANATION, f. f. *Ontheiligung, heilig schending, ontwyding, of ontwyng.*
 Profanation horrible. *Een schrikkelijke ontheiligung.*
 PROFANE, adj. *Qui n'est pas sacré. Onheilig, wereldsch, ongevydt.*
 Histoire profane. *Een wereldsche geschiedenis.*

Suivre les Auteurs profanes. *d'Ongevyde Schryvers volgen.*
 Profane. Impie, qui abuse des choses saintes. *Godtloos, ongodsdienstig, die de heilige dingen misbruikt.*
 Un homme profane. *Een godtloos mensch.*
 Profane, f. m. & f. Impie. *Godtlooze, ongodsdienstige, ongodsvruchtige.*
 Retirez-vous profanes. *Vertrekt, of wykt gy godtloozen.*
 PROFANER, v. a. *Abuser des choses sacrées. Ontheiligen, ontwyen, verontreinigen, heiligschenden, de heilige dingen bejmetten, bezoedelen, of schenden.*
 Profaner un temple. *Een kerk ontheiligen.*
 Profaner. Ufer mal. *Misbruiken, qualyk gebruiken.*
 Profaner les biens de Dieu. *Godts goederen misbruiken.*
 PROFANEUR, profanateur, f. m. *Heiligschender, onheiliger, lasteraar.*
 PROFERER, v. a. *Uitspreken, uiten, voortsbrengen, uitsbrengen.*
 Proférer des paroles. *Woorden uitspreken.*
 PROFES, f. m. (Terme de Religieux.) *Een Monnik, die, zynen proefstydts volbragt hebbende, eene Order aangenomen heeft.*
 Un jeune profes. *Een jonge monnik.*
 Professe, f. f. (Terme de Religieuse.) *Een Non die haare proefjaaren volbragt, en eene geestelyke Order aangenomen heeft.*
 PROFESSER, v. a. *Faire profession d'un art, ou d'une science. Enseigner. Ergens zyne beroeping aan maaken. Een kunst aan anderen leeren, of onderwyzen.*
 Professer la médecine. *Zyne beroeping van de geneeskunst maaken; een Arts, of Geneesheer zyn.*
 Professer une Religion. *Belydenis, of bekentenis van eenigen Godsdienst doen.*
 Il professe la Religion des anciens Grecs. *Hy doet bekentenis van den Godsdienst der oude Grieken.*
 PROFESSEUR, f. m. *Hoofstleeraar, Hoogleeraar, Opperleeraar, Landts Leeraar, Hoogleermester, Opperleermester, Profideur.*
 Professeur en Droit. *Hoogleeraar,*

Opperleermester, of Professor in de rechten.
 Professeur de Philosophie. *Opperleeraar der Wysbegeerte, Hoogleeraar in de Wysbegeerte.*
 PROFESSION, f. f. *Art, ou métier. Beroeping, hanteering, beroep, bedryf, kunst, of handwerk.*
 Une profession honorable. *Eene aanzienlyke beroeping.*
 * Il fait profession d'être savant. *Hy geeft voor geleert te zyn. Hy geeft zich voor eenen geleerden uit.*
 Il fait profession de la Religion Reformée. *Hy doet bekentenis van den Gereformeerden Godsdienst.*
 Profession. (Terme de Cloître.) *Gelofte van 't Kloosterleven.*
 Religieuse qui a fait profession. *Een Non die gelofte heeft gedaan.*
 PROFIL, f. m. (Terme de Peintre.) *De standtekening, gezichtsstandt, of gezichttekening van eene plaats.*
 Le profil d'une ville. *De gezichtsstandt eener stad.*
 Une tête de profil. *Een hoofdt op zy geschilders.*
 PROFILER, v. a. (Terme de Peinture.) *Afsetzen, den omstrek maaken. (Een Schilders woordt.)*
 PROFIT, f. m. *Gain, utilité. Winst, gewin, voordeel, nut, nuttighet, profyt.*
 Faire de grands profits. *Groote winsten doen.*
 Tirer du profit d'une chose. *Voordeel uit een zaak trekken.*
 PROFITABLE, adj. *Utile. Voordeelig, nut, nuttig, nuttelyk, verderlyk, dienstig, profytelyk.*
 Rien n'est plus profitable que la santé. *Niets is 'er nuster, of voordeliger dan de gezondheid.*
 PROFITER, v. n. *Winnen, winst doen, winst trekken, voordeel trekken.*
 Faire profiter son argent. *Zyn geldt omzetten, of aanleggen: winst met zyn geldt doen.*
 * Profiter. Tirer quelque avantage. *Voordeel doen; nut, of voordeel trekken.*
 * Profiter. Faire des progrès. *Croître. Vorderen, toeneemen, voortvaaren, voortgang doen. Wassen, groeyen, toeneemen.*
 * Profiter dans l'étude d'une science. *In de studie, of oefening eener wetenschap vorderen.*
 * Fond où les plantes ne profitent point.

point. Een grondt daar de gewafsen niet eroeijen willen.

PROFOND, profonde, adj. Diep, diepe.

Un fossé profond. Een diepe gragt, of grast.

* Profond, profonde. Grand. Particulier. Diep, groot, wistteekend, grondig. Byzonder.

* Parler de Dieu avec un profond respect. Van Godt met eene diepe eerbiedigheid spreken.

* Un homme d'une profonde érudition. Een man van eene grondige, of grootte geleerdheit.

* Profond sommeil. Een diepe slaap.

* Un profond silence. Een diep stilzwygen.

* Faire une profonde révérence. Eene diepe, of nederige eerbiedigheid bewyzen.

PROFONDEMENT, adv. Bien avant. D'une maniere humble. Zeer diep. Zeer nederig.

Profondément enraciné. Zeer diep gewortelt.

Saluer profondément. Zeer nederig groeten, heel beleeft groeten.

Rendre de profondes actions de graces. Ootmoediglyk, of van ganser harte danken.

PROFONDEUR, f. f. Diepte.

Profondeur d'un fleuve. De diepte van een stroom, of vloedt.

Cette canelure a trop de profondeur. Die groeve is te diep gemaakt.

* Dieu connoît les profondeurs du cœur. Godt kent de diepten, of verborgenheden van 't harte.

PROFUSION, f. f. Prodigalité, somptuosité. Quisting, verquisting, verplenging, overdaadt.

Profusions excessives. Overdadige verquistingen.

PROGNOSTIC, Prognostiquer. Voyez Pronostic, &c.

PROGRAMME, f. m. (Terme de Colège.) Plakfiedl, plakfchrift, plakbrief.

PROGRES, f. m. Avancement. Voortgang, vordering.

Faire de grands progrès. Grooten voortgang doen. Zeer, of veel vorderen.

PROHIBÉ, prohibée, adj. Défendu. Verboden, afgekeurt, gewraakt.

Se marier dans les degrés prohibez. In de verbodene traptien van bloetverwantschap trouwen.

PROHIBITION, f. f. (Terme de Palais.) Défense. Verbodt, afkeuring.

PROIE, f. f. Een roof, al 't geen 't wilds gedierte met geweld tot zyn onderhoudt wegneemt.

Loup qui emporte la proie. Een wolf die zynen roof wegdraagt, of met zynen roof wegloopt.

Oiseau de proie ou de rapine. Roofvogel, grypvogel.

* Etre la proie de ses ennemis. De roof zyner vyanden zyn.

* Se donner en proie à ses passions. Zyne driften den vollen toom geeven, of vieren, zich geheel aan zyne hartstogten overgeeven.

PROJECTION, f. f. (Terme de Chimie.) Eene werking der scheikunst, die met weinig stoffe, en dikwyls herhaalt geschiedt.

PROJET, f. m. Dessen. Berwerp, ontwerp, voorflagh, aanslag, voornemen, raadslag.

Faire de vains projets. Ydele ontwerpen, of raadslagen maaken.

PROJETTER, v. a. Preméditer. Overleggen, voornemen, besluiten, ontwerpen, raadslaan.

Executer le dessein qu'on a projeté. Den raadslagh volvoeren, of volbrengen dien men genomen heeft.

‡ **PROLIFIQUE**, adj. Qui a la vertu d'engendrer. Voortteelende, 't geen de kracht van voortteelen, of eene voortteelende kracht heeft.

‡ Vertu prolifique. De voortteelende kracht.

PROLIXE, adj. Long, difus. Lang, wydloopig, breedt, wydt, misgestrekt.

Discours proluxe. Eene lange reden, een wydloopig gesprek.

PROLOGUE, f. m. Sorte d'avant-propos. Voorreden, voorgesprek, bericht, berecht, aan den lezer, voorberecht.

‡ Faire de longs prologues. Faire de longs discours inutiles. Lange voorredens maaken. Veel woorden spillen, of quisten; veel woorden den hals breeken eer men ter zake komt.

PROLONGATION, f. f. Délai. Uitsstel, verlenging, verwyling.

Prolongation d'un terme. Verlenging van eenen tydt.

PROLONGER, v. a. Diférer. E-tendie. Uitsstellen, verlengen, langer uitsprekken, verschuiven, opschuiven, verwylen.

Prolonger le temps. Den tydt verlengen, of uitslellen.

Prolonger sa vie. Zyn leven verlengen.

Prolonger. (Terme de mer.) Een schip preijen, of op zy komen. Een schip op zy gaan leggen.

PROMENADE, f. f. Action de se promener. Wandeling, pansering, wandelen.

La promenade est utile à la santé. De wandeling is goet voor de gezondheid.

Promenade. Lieu où l'on se promène. Een wandelplaats, of wandeldreef, een plaats om te wandelen.

Des promenades embellies d'arbres. Wandelplaatzen met boomen versiert, of bezet; laanen.

PROMENER, v. a. Aider à marcher doucement. Leiden, geleiden, leeren gaan.

Promener un enfant. Een kind leiden, of leeren gaan.

Promener un cheval. Een paerdts aan de handt leiden.

* Promener sa vue sur les objets. Zyn gezicht op de voorwerpen wieden, of laaten gaan.

Se promener, v. r. Wandelen, een wandeling doen.

Se promener en carrosse. Met de koets rontom ryden. Een tour met de koets doen.

Se promener à cheval. Te paerdts ryden.

PROMENOIR, f. m. Lieu où on se promène. Wandelplaats, wandelery, wandeldreef, wandelgang.

PROMESSE, f. f. Belofte, toezegging, belofenis, woordt.

Garder sa promesse. Zyn woordt, of belofte houden.

Satisfaire à sa promesse. Zyne belofte volbrengen.

Promesse. Billet sous seing privé. Eekentenbriefje, schuldbriefje, een briefje onder de handt.

Faire une promesse de mariage à une fille. Een dochter belofte van huwelyk doen.

Promesse. Obligation. Belofte, verbintenis, verplichting.

Promesse, ou obligation payable à 6 mois. Een verbintenis om in 6 maanden te betalen.

‡ **PROMETTEUR**, f. m. Celui qui promet légèrement & beaucoup. Belover, toezegger. Een die licht-

lichtvaardiglyk en veel beloof.
 † Prometteuse, *f. f.* Celle qui promet beaucoup & légèrement. *Beboofster, teezesfer.* *Eene vrouw die heel ligt groote beloften, of groote teezegingen doet.*
 PROMETTRE, *v. a.* Beloven, teezeggen, zyn woordt geeven om iets te dien, of niet te doen.
 Tenir ce qu'on a promis. *Nakoomen, of houden 't geen men beloofst heeft.*
 Promettre une fille en mariage. *Een dochter ten huwelyk belooven, een dochter verloooven.*
 Se promettre, *v. r.* Croire, espérer. S'imaginer. *Zi h zelven belooven, meenen, waanen, hopen, zich inbeelden.*
 Il se promettoit de couvrir le deshonneur de sa fille. *Hy hoopte de schande zyner dochter te bedekken.*
 Il se promet de grandes choses. *Hy beloofst zich zelven groote dingen in.*
 * Promettre beaucoup. *Donner de foi de grandes espérances. Veel belooven; groote hoop, of groote verwachting van zich zelven geeven.*
 * Promettre mons & merveilles. *Goude bergen belooven. Meer belooven dan men heeft, of uitvoeren kan.*
 PROMISSION, *f. f.* Belofte. (Dit wordt alleen in deeze spreekwyze gebruikt.)
 La terre de promission. *'t Land van belofte, 't beloofde land, 't land van Kanaän.*
 PROMONTOIRE, *f. m.* Cap. *Terre qui avance dans la mer. Een hoofd, of boek in zee. Een voorbergte dat in zee uitsteekt. Een punt van aarde, of van een rots in zee. Kaap.*
 PROMOTEUR, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) *Een rechter van 't geestelyk gebiedt in de Roomsche Kerke.*
 Promoteur des maîtres d'école. *Een opzichter over de schoolmeesters, die hen aanstelt, onderuraagt, en gade slaat, of ze hun ampt wel waarneemen.*
 PROMOTION, *f. f.* Elevation à quelque dignité, ou charge. *Bevordering, vordering, verheffing tot een ampt, of bediening.*
 On lui écrivit sur sa promotion à

l'Episcopat. *Hem wierdt over zyne verdring tot het Bisdom geschreven.*
 PROMT, *promte, adj.* Prêt, diligent. *Vaerdig, gereedt, bereidt, ras, snel, gezwind, spoedig.*
 Etre prompt à servir ses amis. *Bereidt, of gereedt zyn om zyne vrienden dienst te doen.*
 Esprit prompt. *Esprit vif. Een vlugge geest, een schrande, sneedig, of vlug verstandt.*
 Prompt, *promte.* Qui se met aisément en colère. *Haastig, oloopend, die ligt toornig wordt.*
 PROMTEMENT, *adv.* En diligence. *Vaerdiglyk, snellyk, gezwindlyk, op staande voet, ylings, raslyk, spoediglyk, haastelyk.*
 Faire une chose promptement. *Vaerdiglyk een zaak doen.*
 PROMPTITUDE, *f. f.* Précipitation. *Vaerdigheid, rasheit, snelheit, gezwindheit, gereedheit, bereidheit, schielykheit.*
 La promptitude à croire le mal. *De gereedheit om 't quaadt te gelooven.*
 Promptitude. *Facilité qu'on a à se fâcher. Haastigheid, oloopendheit, toornigheid.*
 Il est bon homme, mais il a une promptitude qui gêne tout. *'t Is een goet man, maar hy heeft eene haastigheid over zich die alles bederft.*
 PROMULGATION, *f. f.* Proclamation. *Aankondiging, t'zamenroeping, verkondiging.*
 Promulgation de l'assemblée d'un Concile. *De t'zamenroeping eener kerkelelyke vergadering.*
 PRONÉ, *f. m.* Sorte de prédication d'un Curé de Paroisse. *Een Christelyke vermaaning van een Paap alle zondagen aan zyn volk. Een puntje.*
 PRONER, *v. a. & n.* Faire des pronés. *Een Christelyke vermaning doen. Een puntje preëken.*
 † Proner quelqu'un par tout. *C'est le louer par tout. Iemant over al pryzen. Iemants lof over al uitslaazen, of uitrompellen.*
 ‡ Un grand PRONEUR, *f. m.* Un homme qui loue quelqu'un par tout. *Een groete lustrant, of groote trompetter van iemants lof.*
 PRONONCER, *v. a.* Proférer. *Uitspreken, uitdrakken.*

Prononcer distinctement les mots. *De woorden onderscheidentlyk uitspreken.*
 Prononcer. (Terme de Palais.) *Uitspreken, vonnissen, vonnis vellen, vonnis sryken.*
 Prononcer une sentence. *Een vonnis uitspreken.*
 Prononcer une excommunication. *Een kerkeban uitspreken, of uitslikzemen.*
 Prononcer. (Terme de Peinture.) *Iets levendig uitbeelden. (Een woordt der Schilderkunst.)*
 PRONONCIATION, *f. f.* Articulation distincte. *Uitspraak, uitspreking, eene nette uitdrukking der woorden.*
 Prononciation vitieuse. *Een gebrekelyke uitspraak.*
 PRONOSTIC, *f. m.* Prédiction, présage. *Voorzegging, voorbeduiding, voorbedieding, voorteken, voorbediedtsel, wigcheling, waarzegging, voorstelling.*
 Ce fut un pronostic de sa mort. *Das was een voorteken van zynedoodt.*
 PRONOSTICATION. (Mot inusité.) *Voyez Pronostic.*
 PRONOSTIQUER, *v. a.* Prédire. *Voorzeggen, voorbeduiden, voorvelken, voorbediiden, wigchelen, waarzeggen, voorstellen.*
 C'est un fou qui se mêle de pronostiquer. *'t Is een gek die zich met waarzeggen bemoeit.*
 * PRONOSTIQUEUR, *f. m.* Een voorzegger, of voorverkondiger.
 * Pronostiqueuse, *f. f.* Een voorzegster, of voorverkondigster.
 PROPAGATION, *f. f.* Voortplanting, voortzetting, voortdeling.
 Les animaux travaillent à la propagation de leur espèce. *De dieren arbeiden tot voortzettinge van hun geslachte.*
 * L'assemblée de la propagation de la foi à Rome. *De vergadering van de voortplanting des geloofs te Rome.*
 PROPENSION, *f. f.* (Terme de Philosophie.) *Genegtheit, genegenheit, neiging, helling. (Een woordt der Wysbegeerte.)*
 PROPHÈTE, *f. m.* Celui qui prophétise. *Godstolk, voorzegger, voorspeller, voorverkondiger, verkondiger van toekomstige dingen. Profeet.*
 Les grands & les petits Prophetes. *De groete en kleine Profeeten.*

PROPHE'TESSE, *f. f.* Cefle qui prédit, ou devine. Voorzegger, verkondigster van toekomstige dingen, Profetes. Profetin.

PROPHE'TIE, *f. f.* Prédiction. Voorzegging, voorfpeeling, openbaring, voorverkondiging, verkondiging der toekomstige dingen. Profecye.

PROPHE'TIQUE, *adj.* Qui prophétise. Voorzeggend, voorfpellend, Profetisch.

Art prophétique. Voorzeggkunde.

Efprit prophétique. De geest der voorzegginge, of der Profecye.

PROPHE'TISER, *v. a.* Prédire. Voorzeggen, voorfpeellen, waarzeggende, voorverkondigen, te vooren verkondigen. Profeteeren.

PROPICE, *adj.* Favorable. Gunstig, goetgunstig, toegedaan, genegen, welgezint.

Le Ciel nous loit propice. De Hemel zy ons gunstig.

PROPTIATION, *f. f.* Verzoening.

Sacrifice de propitiation. Verzoenoffer, zoenofferhande.

PROPTIATOIRE, *adj.* Verzoenende. Dat tot verzoeninge diens.

Un sacrifice propitiatoire. Een zoenofferhande, een verzoenoffer, of offerhande der verzoeninge.

Peut-on appeler la Meffe un sacrifice propitiatoire? Kan de Miff een verzoenoffer genaamt worden?

Propitiatoire, *f. m.* (Terme de l'Eglise Judaïque.) Genadensool. 's Verzoendekfel op de Bondkift in de Joodfche Kerke.

PROPORTION, *f. f.* Rapport, convenance. Overeenkomst, gelykmatigheit, evenredenheit, evenmatigheit, gelykvoornigheit, gelykheit, evenredigheit.

La proportion des membres. De evenmatigheit der leden.

A proportion de ses forces. Naar maate zyner krachten.

Proportion. (Terme de Peinture.) De evenredigheit, of proportie van alle de deelen in de fchilderkunft.

Proportion. (Terme d'Architecture.) C'est le rapport d'un ouvrage avec ses parties. De overeenkomst, evenredigheit, of proportie van een werk in alle zyne deelen in de Bouwkunft.

Proportion. (Terme d'Arithmétique.) De gelykmatigheit der getallen in

de Rekenkunft.
Proportion. (Terme de Géométrie.) De evenredigheit van twee getallen in de Meetkunft.

Proportion. (Terme de Musique.) De gelykvoornigheit van overeenkomstige stemmen in de Zangkunft.

PROPORTIONNEL, *proportionnelle, adj.* (Terme d'Arithmétique.) Evenredig, evenregelig. (Een woordt der Rekenkunde.)

PROPORTIONNELLEMENT, *adv.* Evenrediglyk, of ecne evenredige, of evenregelige wyze.

PROPORTIONNEMENT, *adv.* Avec proportion, par rapport. Overeenkomstiglyk, naar maate, of overeenkomst.

PROPORTIONNER, *v. a.* Egaler, faire qu'il y ait de la proportion. Evenredig maaken, effinen, gelyk maaken, gelykvoornig maaken.

Proportionner sa dépense à son revenu. Zyne uitgift naar zyne inkomft fchikken.

Proportionné, proportionnée, adj. Dat met eene evenredigheit, overeenkomst, of evenredige fchikking gemaakt is.

Un corps bien proportionné. Een welgezchikt, of welgemaakt lichaam.

Un bâtiment mal proportionné. Een wanschikkelyk gebouw.

PROPOS, *f. m.* Discours. Gefprek, reden, redenwiffeling.

Propos injurieux. Een lafterreden.

De propos délibéré, adv. De defflein formé. Met opzet, met voorbedachten raade, met een voornemen, opzettelyk.

A propos, adv. Temps favorable & qui quadre. Juftement. Wel te pas, gelegen, ten rechten tydt, juift, behoorlyk, gelyk 's behoort, wel te recht.

Il ne jugea pas à propos de répondre. Hy vondt niet goet te antwoorden.

Il vint tout à propos. Hy komt ten rechten tyt, hy komt heel wel te pas.

Faire venir une chose à propos. Een zaak te pas brengen.

A tout propos. A tout moment. Geduurig, altyt, by alle gelegenheit, telkens, 's allen tyde.

Mal à propos. Hors de propos. A contre-temps. Niet te pas, onpaf-

felyk, ongevoeglyk, ongevoezzaam. Onfydig.

Parler mal à propos. Ontydig fpreken. Buiten pas fpreken.

Faire des discours hors de propos. Ontydige redenen voortbrengen.

A propos, adv. Hé bien, maintenant. Nu wel aan, wel nu, nu dan.

A propos, que voulez vous dire? Wel nu, wat woudt gy zeggen?

PROPOSANT, *f. m.* Jeune Théologien de la Religion Reformée. Een jong prediker onder de Gereformeerden die noch geen beroep heeft. Proponent.

PROPOSER, *v. a.* Voorstellen. Ergeen een voorftel van maaken, voortbrengen, op de baan brengen, voorftaan.

Proposer une difficulté. Een zwarigheit voorftellen.

Proposer. Offrir. Voorstellen, aanbieden, voorftaan.

On a proposé de bons partis à sa maîtresse. Men heeft zyne vryfter goede aanbiedingen gedaan, of men heeft haar goede vryfter voorgestagen.

Proposer. Délibérer. Voorstellen, raadftaan, beraadftaan, overleggen, in beraadt leggen.

L'homme propose & Dieu dispose. De menfch beraadftaagt, en Godt fchikt het. De menfch wikt maar Godt fchikt.

Se proposer, v. r. Avoir deffein. Zich voorftellen, van voornemen, of voornemens zyn, een voornemen hebben.

Se proposer à partir avec le bateau. Zich voorftellen om met de fchuit te vertrekken.

Se proposer. Se représenter, se figurer. Zich voorftellen, zich verbeelden.

Je me suis proposé toutes les difficultés d'une telle entreprise. Ik hebbe my alle de zwarigheden van zulk eenen aanftaag voorgestelt.

Proposant. Part. Qui propose. Voorftellend, die voorftelt, voordragend.

PROPOSITION. Jugement par lequel on affirme, ou l'on nie. Voorftel, voorfpeeling. Een voorgestelt vraagftuk. Oordiel waar door iets beweift, of ontkennt wordt.

Proposition obscure. Een duifter voorftel.

Proposition. Ce qu'on dit à une personne. *Voorftel, of voorftlagh dien men iemand doet.*

Il accepta la proposition qu'on lui fit. *Hy nam den voorftlagh aan die hem gedaan wierdt.*

Il rejetta la proposition qu'il lui fit. *Hy verworpt den voorftlagh dien hy hem deede.*

PROPRE, adj. Particulier. *Eigen, byzonder.*

C'est sa propre faute. *'t Is zyn eigen fchuld.*

Propre, adj. Qui a de la disposition à quelque chose. *Bequaam, dienftig, dienende, die ergens bequaamheit toe heeft.*

Etre propre à la guerre. *Bequaam tot den oorlogh zyn.*

Propre. Bon, bien conditionné. *Bequaam, behoorlyk, goeds, wel gefteft.*

Fruit propre à manger. *Een vrucht goeds, of bequaam om te eeten.*

Propre. Net, ajusté. *Zindelyk, opgefchikt, verftert, net.*

Une chambre fort propre. *Een zeer nette kamer.*

Un homme fort propre. *Een heel zindelyk menfch.*

Propre. (Terme de Palais.) *Eigen, in eigen perfoon.*

Il est reponfable en fon propre & privé nom. *Hy is aanspreekelyk in zyn eigen perfoon, of in zynen eigen en byzonderen naam.*

Propre. Qui est particulier à une chose. *Eigen, 't geen in 't byzonder ergens toe behoort.*

Savoir les mots propres des choses. *De eigen woorden der zaaken weten.*

Sens propre & sens figuré d'un mot. *De eigentyke en oneigentyke zin van een woordt.*

L'amour propre. *Eigenliefde, zelfsliefde.*

Nom propre. *Een eigen naam.*

Propre, f. m. (Terme de Logique.) *Eigen, wezentlyk.*

Rifible est le propre de l'homme. *'t Laghen is den menfch eigen.*

PROPREMENT, adv. D'une manière propre. *Zindelyk, fierlyk, net, fraai.*

Etre vêtu proprement. *Zindelyk gekleedt zyn.*

Servir proprement. *C'est donner à manger avec propreté & delicateffe. Zindelyk opfchaffen, of opdiffchen.*

Proprement. Précifément. *Eigentlyk, in eenen nauwen zin.*

A proprement parler. *Om eigentlyk te fpreken.*

‡ PROPRET, proprette, adj. Qui a une propreté étudiée. *Gemaakt, 't geen, of die eene gemaakte fierlykheit heeft.*

PROPRETE', f. f. Netteté dans les habits. *Zindelykheit, fierlykheit, of netheit in de kleedren.*

Propreté. Netteté. *Zindelykheit, puntigheid, netheit.*

La propreté regne en Hollande, plus qu'en aucun lieu du monde. *De zindelykheit heerscht meer, of 'tis zindelyker in Hollands dan in eenige plaats der wereldt.*

Propreté dans les meubles, dans le manger, &c. *Zindelykheit in den huisraad, in het eeten, enz.*

PROPRIETAIRE, f. m. & f. Celui, ou celle qui possède en propre. *Eigenaar. Eigenaarfter; de geene ('t zy man of vrouw) die enig goeds in eigendom bezit.*

Le propriétaire est obligé aux grandes reparations des maisons. *D'eigenaar is tot de groote verbeteringen den huizen gehouden, of verplicht.*

PROPRIETE', f. f. Vertu, ou qualité d'une chose. *Eigenschap, kracht, of hoedanigheid van eene zaak.*

Les propriétés de l'aiman. *De eigenschapen des zeilsteens.*

Propriété. Signification naturelle. *Eigenschap, natuurlyke betekenis.*

La propriété des mots. *De eigenschap der woorden.*

Propriété. Droit qui appartient en propre. *Het eigendom van enig goeds.*

La propriété des offices appartient aux Souverains. *Het eigendom der ampten komt de Overigheid toe.*

PROROGATION, f. f. Prolongation. *Uitftel, opfchorting, fchorffing, verlenging, verfhuurving.*

La prorogation du Parlement d'Angleterre. *De fchorffing der ryksvergadering van Englands.*

PROROGER, v. a. Prolonger. *Uitstellen, opfchorten, fchorffen, verfhuurven, verlengen, opfchuurven.*

On prorogea le temps de son Consulat. *De tydt van zyn Burgermeesterfchap wierdt verlengt.*

PROSATEUR, f. m. (Mot qui n'est pas encore reçu.) *Celui qui écrit en prose. Een rymeloos fchryver, een die in onrym fchryft.*

PROSAIQUE, adj. Rymeloos, on-dicht.

Stile prosaïque. *Een rymelooze styl.*

PROSCRIPTION, f. f. C'est quand on met à prix la tête, ou la vie d'une personne. *Verklaring dat iemand vogelvry is. 't Zetten van geldt op iemants lyf, of leven.*

Proscription. Bannissement. *Ban, verbanning, uitbanning.*

PROSCRIRE, v. a. Mettre à prix la tête d'une personne. *Geldt op iemants lyf, of leven zetten; iemand vogelvry verklaaren.*

Proscrire. Bannir. *Bannen, verbannen, uitbannen.*

* Proscrire un mot. *C'est le condamner dans l'usage. Een woordt verbannen. Een woordt buiten gebruik brengen, verwerpen, of uitmonfteren.*

Proscrit. Banni. *Gebannene, verbannene, uitgebannene, balling.*

Proscrit, f. m. Celui dont on a mis la tête à prix. *Een op wiens lyf en leven geldt is gezet, of die vogelvry is verklaart.*

PROSE, f. f. Tout ce qui n'est pas en vers. *Rymeloos, on-dicht, onrym, al 't geen niet op rym is.*

Ecrire en prose. *In on-dicht, of in onrym fchryven.*

Prose. (Terme de l'Eglise Romaine.) *Sorte de cantique en rimes Latines. Zekere lofzang in Latynfchen rym die in de Roomsche Kerke gezongen wordt.*

PROSELITE, Profelyte, f. m. Nouveau converti. *Een aankomeling, of nieuwbekeerde in de Kerke.*

PROSODIE, f. f. Mesure de syllabes. *Maatsklank, klankmaat der lettergreepen.*

PROSOPOPE'E, f. f. (Terme de Rhétorique.) *Perfoonboortzang, de invoering van eenige perfoon, 't zy van Godt, van eenen Engel, van een menfch; of ook van eenige deugden en ondeugden, in eene reden.*

PROSPERE, adj. Favorable, propice. *Gunftig, genadig, goetdadig, goetgunftig.*

Que les Dieux vous soient propices. *Dat u de Goden gunftig zyn.*

PROSPERER, v. n. Avoir du bonheur.

heur. Welvaaren, voorspoedig zyn, geluk en voorpoet hebben.
PROSPERITE', *f. f.* Bonheur. Voorpoet, geluk, heil, welvaart, voorspoedigheid.
 La prospérité corrompt aisément les meilleurs naturels. De voorspoeds bederft ligtelyk de besten van inborst.
PROSTERNATION, *f. f.* Een voetsval, nederknieling, nederige buiging.
SE PROSTERNER, *v. r.* Se jeter aux piez de quelqu'un. Zich nederbuigen, zich voor iemants voeten nederwerpen, nederknielen, te voet vallen.
 Se prosterner aux piez du Roi. Voor des Koninks voeten neêrvallen; zich voor 's Koninks voeten neêrwerpen.
PROSTITUER, *v. a.* Abandonner une fille à quelqu'un afin qu'il en abuse. Gemeen maaken, sen besten geeven, tot hoerery overgeeven, eene dochter aan iemant overgeeven dat hy 'er zyn wil mede doe.
 Mere qui prostituë sa fille. Een moeder die haar dochter sen beste geeft, of tot hoererye overgeeft.
 * Prostituer son honneur. Zyn eer sen beste geeven, verwaarloozen, of de schup geeven.
 Se prostituer, *v. r.* S'abandonner à une vie infame. Zich tot een eerloos leven overgeeven; een hoer worden.
 Prostitué, *f. f.* Putain. Een gemeene hoer, een straathoer, een allemans hoer.
PROSTITUTION, *f. f.* Abandonnement illégitime d'une femme. Gemeenmaking, overgeeving tot een eerloos leven, overgeeving hoererye.
PROTECTEUR, *f. m.* Défenseur. Beschermmer, of Beschermheer; behoeder, beschutter. Schutsheer, voorstander, verdediger.
 Olivier Cromwel se nommoit le Protecteur d'Angleterre. Olivier Cromwel noemde zich den Beschermmer van Engelandt.
 Protecteur. Patron, bienfaiteur. Beschermheer, of beschermmer, voorstander, verdediger, behoeder. Begunstiger, weldoender.
PROTECTION, *f. f.* Défense, apui. Beschutting, bescherming, schut, voorstant, verdeding, ver-

dediging, behoeding, steunsel.
 Prendre quelqu'un en, ou sous sa protection. Iemant in, of onder zyne bescherming neemen.
PROTECTRICE, *f. f.* Celle qui prend en sa protection. Beschermster, voorstandster. Schutsvrouw, verdedigster.
PROTEGER, *v. a.* Beschermen, voorstaan, verdedigen, in bescherming neemen, bescherming geeven.
 Proteger. Favoriser. Voorstaan, beschermen, begunstigen, weldoen.
PROTEST, *protêt*, *f. m.* (Terme de Marchand.) Een betuiging, aansuiging, of protest 's welk een koopman laat doen als een wisselbrief niet aangenomen of niet betaalt wordt.
PROTESTANT, *f. m.* Luthérien. Een Protestant. Een Lutheraan. Een die de gevoelens van Luther of van Calvyn volgt.
 Les Protestants d'Allemagne. De Protestanten, of Lutherischen van Duitschlandt.
 Les Protestants de France. De Gereformeerden van Frankryk.
 Protestant, Protestante, *adj.* Lutherisch, Gereformeert, hervormt.
 Protestant. *Part.* Qui protesta. Betuigende, die betuigt.
PROTESTATION, *f. f.* Promesse, assurance. Betuiging, belofte, verzekering, toezegging.
 Il lui fit mille protestations d'amitié. Hy deedde hem duizendt betuigingen van vriendschap.
 Protestation d'amour. Betuiging van liefde.
 Protestation. (Terme de Palais.) Tegenpraak, ontschuldiging, betuigkennis, vrybetuiging.
PROTESTER, *v. a.* Assûrer, promettre. Betuigen, verzekeren, belooven, toezeggen.
 Il lui protesta de ne l'abandonner jamais. Hy betuigde, of verzekerde hem dat by hem nooit zou verlaten.
 Protester. (Terme de Palais.) Voorzigen, aantuzigen, aankondigen, betuigen.
 Proteller de tous dépens, dommages & intérêts. Tegen alle kosten, schade en nadeel betuigen.
 Proteller une lettre de change. Een wisselbrief niet aanneemen.
 Proteller. Déclarer. Betuigen, verklaaren.

Je vous proteste devant Dieu. Ik betuige u voor Godt.
PROTOCOLE, *f. m.* Registre de Notaire. Schryfboek, registerboek, of schryfrol van eenen Beamt-schryver, of van al de stukken eens beamtschryvers.
PROTONOTAIRE, *f. m.* Certain Officier de la Cour de Rome. Een Geheimchryver van 't Roomsche Hof. Een Oppergerechtschryver des Pausselyken stoels.
PROTOTYPE, Prototype, *f. m.* (Vieux mot.) Modèle. Voorbeeld. Un prototype de sagesse. Een voorbeeld van wysheids.
 † **PROU**, *adv.* (Vieux mot.) Beau-coup. Aflez. Veel, zeer. Genoeg, te veel.
PROUE, *f. f.* L'avant du vaisseau. Het voorschip. De voorsteven, of 's voorste gedeelte van een schip.
PROUESSE. Voyez plus bas.
PROVEDITEUR, *f. m.* Certain Magistrat de la République de Venise. Zeker aanzienlyk Stadsbestierder van 't Venetiaansch Gemeenebest.
 Provediteur de mer. Een Ondervloothoer te Venetië.
PROVENIR, *v. n.* Venir, dériver. Koomen, afkoomen, ontstaan.
 Son mal est provenu de là. Zyne quaal is daar uit ontstaan.
PROVERBE, *f. m.* Spreuk, spreekwoorde, spreekwys, byspreuk.
PROVERBIAL, proverbiale, *adj.* Spreekachtig, spreekwoordig.
 Façon de parler proverbiale. Een byspreukige spreekwyze.
PROVERBIALEMENT, *adv.* Spreekachtiglyk, byspreukelyk, op eene spreekachtige wyze.
 † Proverbialement, *adv.* A la maniere ordinaire. Naar de gemeene wyze. Op de gemeene wyze, gelyk men gemeenlyk doet.
 † **PROUESSE**, *f. f.* (Vieux mot.) Action de Valeur. Manhaftigheid, dapperheit, kloekmedigheid, kloekedaadt, mannelyk bedryf.
 † Raconter ses proesses. Van zyne dapperheit opnyden; zyne daaden vertellen, of verhaalen.
PROVIDENCE, *f. f.* La sagesse éternelle de Dieu, par laquelle il gouverne tout. Godts voorzichtigheit, of eenwig wysheit, waar door by alles regeert.
 Se soumettre aux ordres de la pro-

vidence. Zich 't beleit, of bestier van Godts voorzienigheid onderwerpen.

La providence decide des bons & des mauvais succès. De voorzienigheid beleeft goede en quaade uitskomsten.

Il a plu à la divine providence, &c. 't Heeft de Goddelyke voorzienigheid behaagt, enz.

PROVIGNER, v.a. (Terme de Vigneron.) Een wyngaardtrank inleggen om te planten.

‡ Provigner. Multiplier. Vermeerderen, vermeenigvuldigen, voortzetten, voortteelen.

Ces oiseaux provignent fort. Die vogels zetten wakker voort.

PROVIN, f.m. Branche de cep qu'on couche en terre. Een wyngaardtrank in de aarde gelegd, om eplant te worden.

PROVINCE, f.f. (Terme des Anciens Romains.) Wingewest, een overheert landschap by de oude Romeinen.

Province. Certaine étendue de pais. Landschap. Zekere Landstreek waar in steden en dorpen liggen. Provincie.

Gouverneur de Province. Landvoogdt. Stadthouder van een Landtschap.

Province. (Terme de Religieux.) Een getal Kloosters die in een, of verscheidene Landtschappen staan, en door eenen, zoogenoemden, Provincial geregeert worden.

Province. Jurisdiction d'un Métropolitain. 't Gansche rechtsgebiedt van eenen Opperkerkvoogdt.

PROVINCIAL, provinciale, adj. Van 't lands, landtschaps.

Commissaire Provincial. Commissaire établi pour diriger les affaires d'une Province. Een Landtschaps Gevolmagtigde. Een dien 't bestier, of bewint van enig Landtschap is aanbevolen.

Il est provincial. Hy is van 't lands, 't is een landtzaat.

Provincial, f.m. Qui est de Province. Qui ne sent point l'homme de cour. Landtzaat, dorpeling. Een die van 't lands is. Een daar geen hoflykheit, of hoofsche zwier by is. Een boer in zaden en omgang.

Quelque effort que fassent les Provinciaux pour bien parler, ils se sentent toujours de la Province. Wat

meite dat de landtzaaten aanwenden om wel te spreken, altoos ruisen zy naar 't lands.

Provincial. (Terme de Religieux.) Een Landtschaps Monniksoverste. Een Provinciaal.

PROVISEUR, f.m. (Terme de Sorbonne.) Een voorstander, of bezorger van 't huis der Sorbonne.

Proviseur de Collège. Voorstander, bezorger, of handthaver eener hogeschoole.

PROVISION, f.f. Fourniture des choses nécessaires. Voorziening, voorraadt, bezorging van 't noodwendige, of van nootzaakelyke dingen.

Faire provision de bois. Voorraadt van hout doen.

Provision d'office. Brieven met het groot zegel van Frankryk gezegelet, waar door de Konink iemand in een ampt stelt.

Provision: (Terme de matiere bénéficielle.) Een open brief waar door iemand een geestelyk ampt wordt gegeven.

Provision. (Terme de Palais.) Een voorafvonnis, of voorafgaande gewysde, waar door iemand iets by provisie wordt toegekeurt.

Par provision. Par avance. Op rekening, by voorafgift; by voorbaat, op voorraadt, by provisie.

Se saisir d'une chose par provision. Iets by voorbaat, of by provisie beslaan; by voorbaat zich van iets meester maaken.

PROVISIONNEL, provisionnelle, adj. (Terme de Palais.) Vooraf, by voorbaat. Provisioneel. Middelerwyl, ondertusschen.

PROVISIONNELLEMENT, adv. Par voie de provision. By voorraadt, tot nader goedvinden, naar vereisch van tyd en zaaken; by provisie.

PROVOCATION, f.f. Incitation. Uitdaging, uiteisching, terging.

PROVOQUER, v.a. Inciter, appeller. Baroepen, nitdaagen, uiteischingen. Verwekken.

Provoquer quelqu'un au combat. Iemand ten stryde nitdaagen, uiteischingen, of vorderen.

* La debauche provoque les maladies. De wellust, of 't plegen van wellust verwekt de ziekten.

Provoquer. Irriter. Tergen, quaat maaken, aanbitzen.

PROUVER, v.a. Bewyzen, toonen,

doen blyken, gestant doen. Prouver une proposition. Een voorsel bewyzen.

PROYE. Voyez proic.

PROXIMITE', f.f. Lieu proche, voisinage. Nabyheit, bygelegenheit, nabuurschap, gebuurschap.

La proximité d'un lieu. De nabyheit eener plaatze.

* Proximité. Degré de parenté fort proche. Naverwantschap, navriendtschap, nabestaanlykheit in 't bloet.

PRU.

‡ PRUDE, adj. Qui a une forte de fausse faulle, ou affectée. Neuswys, waanwys, verwaant, eigenwys, laatsdunkend, wysnuezig.

‡ Faire le prude. Zich neuswys toonen, of aanstellen.

C'est un prude; c'est une prude. 't Is een wysneus.

PRUDEMMENT, adv. Voorzichtiglyk, kloekzinniglyk, omzichtiglyk, wysselyk.

C'est prudemment fait. 't Is voorzichtiglyk gedaan.

PRUDENCE, f.f. Sorte de vertu morale. Voorzichtigheit, bedachttheit, bedachtszaamheit, kloekzinnigheit.

La prudence est une vertu de l'esprit. De voorzichtigheit is eene deugd van 't verstant.

Prudence. Discernement, circonspection. Voorzichtigheit. Onderscheiding, omzichtigheit, toezicht.

Avoir de la prudence. Voorzichtig zyn. (Eigentlyk, voorzichtigheit hebben.)

PRUDENT, prudente, adj. Voorzichtig, wys, wel bedacht, kloekzinnig, omzichtig.

‡ PRUDERIE, f.f. Sorte de fausse fausse. Neuswysheit, waanwysheit, verwaantheit, eigenwysheit, laatsdunkentheit.

PRUD'HOMME, f.m. Een wys, voorzichtig en ervaren man.

PRUNE, f.f. Fruit de prunier. Pruim. De vrucht des pruimbooms.

Prunes noires. Blauwe pruimen.

Prunes blanches. Witte pruimen, eijerpruimen.

Prunes de Damas. Pruimen van Damasc, of van Damaskus.

Prunes dates. Eijerpruimen. Dadelpruimen, groote sironde pruimen.

PRU.

PRU PSA. PSE. PTI. PUA.

PRUNEAU, *f. m.* Prune séchée. *Ge- droogde pruim.*
PRUNELAIE, *f. f.* Een pruimboom- gaar, een plaats met pruimboomen beplant.
PRUNELLE, *f. f.* Partie de l'œil par où passe la lumière. *Oogappel. De appel van 's ooge.*
 † Jouër de la prunelle. *Se faire signe des yeux. Met de ooggen wenken, met de ooggen lonken.*
Prunelle. Fruit de prunier sauvage. *Een wilde pruim.*
PRUNIER, *f. m.* Arbre. *Een pruim- boom.*
Prunier domestique. *Een geënte, of tamme pruimboom.*
Prunier sauvage. *Arbrisseau qui porte les prunelles. Slechedoorn, wilde pruimboom. Zeker heijlgerwas.*

PSA. PSE. PTI.

PSALMISTE, *f. m.* Celui qui a composé les Pseaumes. *Psalmdich- ter, Psalmist; by die de Psalmen gedicht heeft.*
PSALMODIE, *f. f.* Le chant des Pseaumes. *Psalmegezag, 't zingen der Psalmen.*
PSALMODIER, *v. n.* Chanter des Pseaumes. *Psalmen zingen.*
PSALTERION, *f. m.* Sorte d'instrument de Musique. *Een klave- koord, een hakbord. Zeker snaar- speelsuig.*
PSEAUME, *f. m.* Prononcez Saù- me. *Palm, snaargezag, harp- zag. Een gezang van Godts won- deren, of werken. Een heilig gezang waar in een gebedt, of lofzag be- grepen is.*
Les sept Pseaumes pénitentiaux. *De zeven Boetpsalmen.*
Pseaume. *Livre de Pseaumes. Psalm- boek.*
Acheter un Pseaume. *Een Psalmboek koopen.*
PSAUTIER, *f. m.* Livre qui contient les Pseaumes de David. *Psalmboek. Een boek waar in Davids Psalmen zyn vervat.*
PTISANE. *Voyez Tifanne.*

PUA. PUB. PUC.

PUAMMENT, *adv.* Avec puanteur. *Stinkende, stinkachtig, met stank.*
PUANT, *puante, adj.* *Stinkende, 't geen stinkt.*

PUB.

Haleine puante. *Een stinkende adem.*
PUANTEUR, *f. f.* *Stank, quaa- de reuk, vuile lucht.*
Une puanteur insupportable. *Een on- verdraaglyke stank.*
PUBERTE, *f. f.* Age de quatorze à quinze ans. *Houwbaarheid, huw- baarheit. De ouderdom van eenen jongeling, of van een meisje van veertien, of vyftien jaaren.*
Etre en âge de puberté. *Houwbaar, of huwbaar zyn.*
PUBLIC, *f. m.* Le gros de la mul- titude. *Jour, lumière. 's Gemeen, 's volk. Dag, licht.*
Le public est un méchant juge. *'t Ge- meen is een quaat rechter.*
Faire part d'un ouvrage au public. *Een werk in 't licht geeven, of uit- geeven.*
 * **Paroître en public**. *In 't openbaar verschynen.*
 * **Parler en public**. *In 't openbaar spreken.*
Public, publique, adj. *Connu, ma- nifeste. Openbaar, bekend, open- lyk, wereldkundig.*
Son crime est public. *Zyn misdaadt is bekend, of openbaar.*
Public, publique. *Prostitué à tout le monde. Openbaar, openlyk, ge- meen, of overgegeven aan al de wereldt.*
Putain publique. *Een openbaare hoer.*
En droit les servantes de cabaret pas- sent pour publiques. *De dienstmei- den in de herbergen worden in rech- ten als openbaare hoeren geacht.*
PUBLICAIN, *f. m.* *Een tollenaar onder de oude Jooden.*
PUBLICATION, *f. f.* *Proclama- tion. Afskondiging, voorstelling, verkondiging, uitroeping, bekent- making, verbreiding, afleezing.*
Les publications ont été faites dans les formes. *D'afkondigingen, of voorstellingen zyn 'er bevoorlyk van geschiedt.*
PUBLIER, *v. a.* *Divulguer. Ren- dre public. Afskondigen, verkon- digen, aflezen, openbaar maaken, bekend maaken, verbreiden, ver- spreiden, ruchtbaar maaken, open- baaren, verstandigen.*
Publier un secret. *Een geheim openbaa- ren, of ruchtbaar maaken.*
Publier une déclaration. *Een plakkaat, of bekendmaking afskondigen.*
Publier dans la gazette. *In de loop- maare, of Courant zetten, of be- kent maaken.*

PUB. PUC. PUD. 637

PUBLIQUEMENT, *adv.* *En pu- blic. Openbaarlyk, in 't openbaar, voor al de wereldt, openlyk, voor 't oog, of in 't gezicht van al de wereldt.*
Prêcher publiquement. *In 't openbaar prediken, of preëken.*
PUCE, *f. f.* *Sorte de petit insecte. Een vloot, of vlooi.*
 † **Avoir la puce à l'oreille**. *Avoir de l'inquietude. Een luis, of vloot in 't oor hebben. Stil en ongerust zyn; ergens over denken.*
 † **On lui a remué les puces**. *On l'a batu. Men heeft hem zyn vlooi- jen wat verschudt; hy is braaf af- gesmeert.*
 † **Avoir des puces de meunier**. *Lui- zen hebben. (Eigentlyk, molenaars vlooijen hebben.)*
Herbe aux puces. *Vlookruid.*
Lunette à puce. *Een slach van ver- grootglas dat de soorten der voor- werpen vermeerderd.*
PUCEAU, *f. m.* *Een jongman, of vryer, die noch maagdt is.*
PUCELAGE, *f. m.* *Virginité. Maag- dom, maagdelyke staat.*
Il a donné son pucelage à sa femme. *Hy heeft zyne vrouw zyn maag- dom gegeven.*
PUCELLE, *f. f.* *Vierge. Maagd.*
Een jonge dochter die haaren maag- dom heeft.
Une pucelle de quinze ans est un friand morceau. *Eene maagdt, of meisje van vyftien jaaren is en lekker beetje.*
PUCERON, *f. m.* *Een zeer klein bloedloos diertje dat in de anjelie- ren kruipt.*

PUD. PUE. PUI.

PUDEUR, *f. f.* *Louïable honte. Eerbaare schaamte, eerbaarheid, pryslyke schaamachtigheid.*
Avoir de la pudeur. *Eerbaar zyn. Schaamachtig zyn, schaamte heb- ben.*
Franchir les bornes de la pudeur. *De paalen van eerbaarheid oversprin- gen, of te buiten gaan.*
PUDICITE, *f. f.* *Chasteté. Kuis- heit, eerbaarheid, zuiverheit, rein- heit.*
Pudicité, f. f. *La partie honteuse de la femme. Eerbaarheid, het schaam- lit der vrouwen.*
PUDIQUE, *adj.* *Chaste, pur. Kuisch, eerbaar, rein.*

Un amour pudique. Een kuische liefde, of min.

PUER, v. a. & n. Sentir mauvais. Stinken, vuns, of qualyk ruiken, een quaaide lucht van zich geeven, een vunsfe lucht hebben.

Il put comme un bouc. Hy sinkt als een bok.

PUERIL, puérile, adj. Qui sent l'enfant. Baad. Kinderlyk, kindts, kinderachtig, mal, belaghebelyk, beufelachtig.

Action puérile. Een kinderlyke daadt. Stile puéril. Een kinderachtige styl.

PUERILEMENT, adv. Kinderlyk, of een kinderlyke wyze.

PUERILITE', f. f. Action d'enfant. Badinerie. Kinderlykheit, kinderachtigheid, kinderlyke daadt, beufelachtigheid.

* Puérilité. Stile, ou langage d'écolier où il y a de l'affectation. Kinderlykheit, een kinderlyke styl, of taal die gemaakt is.

* Auteur qui tombe dans la dernière puérilité. Een schryver die tot d'wisserste kinderlykheit vervalt.

PUIR. Voyez Püer.

PUIS, f. m. Voyez Puits.

Puis, adv. Ensuite, après. Daar na, naderhand, vervolgens.

Vous prierez Dieu, & puis vous étudierez. Gy zult Godt bidden, en daar na zult gy studeeren.

Puisque, Conjonction. Parceque. Naardien, nademaal, overmidts, gemerkt, aangezien, dewyl, doordien, om dat.

Puisque vous partez. Naardien gy vertrekt.

PUISER, v. a. Putten, ergens uit putten.

Puiser de l'eau. Water putten.

* Où a-t-il puisé ce qu'il dit? Waar heeft hy gehaalt (eigentlyk geput) 's geen hy zegt?

PUISARD, f. m. Een verlorene put. Een put daar't water in wegzakt, of wegloups.

PUISNE', puisnée, adj. (Mot peu usité.) Cadet. Jongste, jongstegeboorne.

PUISSAMMENT, adv. Fort, beaucoup. Avec efficacité. Magtig, zeer veel. Heel krachtig, met kracht, krachtadiglyk, sterk, zeer veel, yverig.

Un homme puissamment riche. Een man die magtig ryk is.

Agir puissamment. Krachtadiglyk, of met kracht te werk gaan.

Solliciter puissamment pour quelqu'un. Sterk-voor iemand spreken, of arbeiden.

PUISSANCE, f. f. Pouvoir. Autorité. Magt, vermogen, gezagh, aanzien.

Réduire sous sa puissance. Onder zyn magt brengen.

Puissance. Etat souverain. Magt, Oppermagt, oppermagtige Staat.

Toutes les puissances de l'Europe. Alle de magten van Europe.

Puissance. Droit. Magt, recht.

Il a puissance de vie & de mort sur ses sujets. Hy heeft magt over 's leven en doods zynen onderdaanen.

Puissance. Hierarchie céleste. Hemelsche magt.

Hautes Puissances. (Titre des Etats Généraux des Provinces Unies.) Hoog Mogenden, of Hoog Mogendheden. (Eertytel der Algemeene Staaten der Vereenigde Nederlanden.)

Leurs hautes Puissances ont défendu toutes correspondances avec l'ennemi. Hunne Hoog Mogenden hebben alle onderhandeling met den vyandt verboden.

PUISSANT, puissante, adj. Fort, vigoureux. Magtig, krachtig, sterk, kloek.

Un puissant homme. Een sterk mensch. Puissant, puissante. Qui a du pouvoir. Magtig, vermogend, aanzienlyk, groot, die magt en gezagh heeft, van magt en aanzien.

Puissant en autorité. Groot in gezagh.

Puissant en biens. Magtig in goederen.

Puissant, puissante. Efficace. Krachtig, uitwerkelyk.

Un puissant remède. Een krachtig geneesmiddel.

Hauts & Puissants Seigneurs. (Titre des Etats Généraux.) Hoog Mogende Heeren. (Tytel der Algemeene Staaten.)

PUITS, f. m. Put, waterput.

Un puits profond. Een diepe put.

Puits perdu. Voyez puisard.

Puits. (Terme de Mineur.) Een gat, of groeve die een Myngraaver in de aarde maakt, om 's Vyandts mynen te ontdekken.

PUL. PUN. PUP.

PULMONIE, f. f. Maladie de Poupon. Longezichte, longequaal,

longezucht, longontsteeking.

PULMONIQUE, adj. Malade du poupon. Longezuchtig, ongestelt aan de longen.

Un pulmonique doit ménager sa santé. Een longezuchtige moet op zyn gezontheit leeven, of zyn gezontheit in acht neemen.

PULPE, f. f. (On dit aussi chair.) 's Vleesch der vruchten dat tusschen de schel en 't pit is.

PULPITRE. Voyez Pâpitre.

† PULSATION, f. f. (Terme de Médecine.) Kloppling van een slagader. (Een Geneeskundig woord.)

PULVERIN, f. m. Poudre fine pour mettre dans le bassinet d'une arme à feu. Laadskruis, syn buskruis om op de pan van een roer te doen.

PULVERISER, v. a. Réduire en poudre. Tot stof maaken, of maalen, vermorselen, verbryjselen, vergruizen.

PULULER, v. n. (Mot peu usité.) Pousser. Uitspruisen, uitsbotzen, uitschieten, uitspuilen.

Plante qui pulule. Een gewas dat uitspruit.

* La haine pulule dans son cœur. De haat wortelt, of schiet wortelen in zyn harte.

PUNAIS, punaise, adj. Qui a un nez, ou une haleine qui sent mauvais. Stinkert. Die een stinkende neus, of adem heeft.

Punais, f. m. Een vuil stinkend mensch, een die een stinkenden adem heeft.

PUNAISE, f. f. Een vuil stinkend vrouwmensch.

Punaise, f. f. Sorte d'insecte qui pût. Een weegluis, plasluis, of wandluis.

Jonston rapporte que si l'on atache autour du lit les piez d'un lievre cela fait fuir les punaises. Jonston verhaalt, dat wanneer men aan 's voeteinde eener bedsteele, of van een ledikant, de loopers van een haas hangt, zulks de wandluisen verdryft.

PUNAISIE, f. f. De flank der neuze en des adems.

PUNIR, v. a. Straffen, kastyden, eenige straf aandoen.

Punir de mort. Met de doods straffen.

Il est puni selon son mérite. Hy is naar verdienste gestraft.

PUNISSABLE, adj. Strafbaar, straffelyk, strafwaardig.

PUNITION, *f. f.* Straffe, straffing, kastyding.
Punition légère. Eene ligte straf.
Punition exemplaire. Eene voorbeeldelyke straf; een straf ten spiegelbeeldt van anderen.
PUPILLE, *f. m. & f.* Celui, ou celle qui est en minorité. Minderjarige, onmondige. Een onmondig kind.
Pupille, *f. m.* Een onmondige, of weeze, dien men opvoedt, of groot maakt.
PUPILLAIRE, *adj.* Dat de minderjarigheid, of onmondigheid aangaat.
Age pupillaire. Onmondige ouderdom, minderjarigheid.
PUPITRE, *f. m.* Een lessenaar.

PUR.

PUR, *pure*, *adj.* Chaste, innocent. Zuiver, rein, kuisch, eerbaar.
Mener une vie pure. Een eerbaar leven leiden.
 * **Pur**, *pure*. Sans mélange. Zuiver, onvermengt, ongemengt, onvervalscht.
 * **Du vin pur**. Zuivere, of ongemengde wyn.
 * **Pur**, *pure*. Exact, correct. Zuiver, nauwkeurig, net.
 * **Stile pur**. Een nette, of zuivere styl.
 * **Langage pur**. Een zuivere taal.
 * **Pur**, *pure*. (Terme de Palais.) Zuivere, volkome, zonder eenig voorbeding, zonder eenige uitzondering.
 * **Une donation pure**. Een zuivere gift.
PURÉE, *f. f.* Sorte de potage de pois. Erretensop, erreten met lang nat.
Il nous a fait manger une bonne purée. Hy heeft ons eene goede erretensop te ecten gegeven.
PUREMENT, *adv.* Chastement. Zuiverlyk, reinelyk, kuischelyk, eerbaarlyk, op eene eerbaare, of kuische wyze.
Vivre purement. Kuischelyk leven.
Purement. (Terme de Palais.) Simplement, sans condition. Zuiverlyk, enkelvoudig, zonder eenige voorwaarde, of beding.
 * **Purement**. Avec exactitude. Zuiverlyk, nauwkeuriglyk.

* **Parler purement une langue**. Zuiverlyk eene taal spreken.
PURETÉ, *f. f.* Chasteté, innocence. Zuiverheit, reinheit, kuisheit, eerbaarheid.
Conferver la pureté. Zyhe kuisheit bewaaren.
 * **Pureté**. Exactitude en matière de langage. Zuiverheit, nauwkeurigheid eener spraake, netheit der taale.
Il y a une grande pureté de langage dans Paical, & dans Vaugelas. Daar is eene groote zuiverheit van taale in Paskal en Vaugelas.
PURGATIF, *purgative*, *adj.* Reinigend, zuiverend, buikzuiverend, afdryvend.
Potion purgative. Een zuiverdrankje; onduitsch, een purgatie.
PURGATION, *f. f.* Potion qui purge. Zuiverdrankje, zuiverend geneesmiddel. Purgatie.
Purgation. (Terme de Chimie.) Zuivering der geneesmiddelen.
Purgations. Ordinaires des femmes. Zuiveringen, of maandsfonden der vrouwen.
PURGATOIRE, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) 't Vagevuur, of 't vagevuer der Roomsche Kerke.
 † **Faire son purgatoire en ce monde**. C'est y souffrir beaucoup. Zyn vagevuur in deeze wereldt hebben. Dat is, veel in deeze wereldt lyden.
PURGER, *v. a.* Donner quelque remède purgatif. Faire prendre une purgation. Zuiveren, reinigen, eenig zuiverend geneesmiddel geven. Een zuiverdrank inneemen. Purgeeren.
Purger un malade. Eenen zieken wat ingeeven om 't ligchaam te zuiveren.
J'ai été purgé aujourd'hui. Ik heb van daag wat ingenomen.
 * **Purger l'Etat d'un méchant homme**. Den Staat van een boos mensch zuiveren, of ontsaffen.
 * **Purger**. Purifier. Zuiveren, reinigen, schoon maaken.
 * **Purger les métaux**. De bergstoffen zuiveren.
Se purger, v. r. Prendre purgation. Wat inneemen om te buikloozen. Purgeeren.
Il se purge tous les mois. Hy neemt alle maanden wat in.
 * **Se purger**. Se justifier d'une accusation. Zich zuiveren, zich recht-

vaerdigen, zich ontschuldigen wegens een misdaadt.
PURIFICATION, *f. f.* Cérémonie ancienne de l'Eglise Judaïque. Reiniging, reinmaking, zuivering. Een oude kerkgewoonte der Jooden.
Purification. Fête de l'Eglise Romaine. Vrouwlichtmisse. Een vierdag der Roomsche Kerke.
Purification. (Terme de Chimie.) Zuivering, ofreining van eenige bergstoffen.
PURIFICATOIRE, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) De handdoek waar meede de Prieester den Kelk uitwischet, en ook zyne handen afdroogt na de wassching.
PURIFIER, *v. a.* Rendre plus pur. Zuiveren, reinigen, louteren, rein maaken.
Purifier l'air. De lucht zuiveren.
Purifier le sang. 't Bloet zuiveren.
 * **Purifier les cœurs**. De harten reinigen.
Purifier. (Terme de Chimie.) Zuiveren, zuiverder maaken.
Se purifier, v. r. Se rendre net. Zich zuiveren, zich zelven reinigen.
 * **Se purifier de ses taches**. Zich reinigen van zyne smesten.
PURIM, *f. m.* Fête parmi les Juifs qui arrive le quatorzième de Mars. Het feest van Purim onder de Jooden, dat op den 14 van Lentemaandt komt.
PURISME, *f. m.* De zuiverheit van spreken, of van schryven.
PURISTE, *f. m. & f.* Een net en zuiver schryver, eene nette en zuivere schryffter.
La Comtesse de la Sufe est une puriste très-rénommée. De Gravinne van Su'a is eene wydvermaarde zuivere schryffter.
Puriste, f. m. Celui qui parle, ou qui écrit purement, ou qui affecte de le faire. Een die zuiverlyk eene taal spreekt, of schryft, of die het poogt te doen.

PUS. PUT.

PUS, *f. m.* Humeur pourrie & blanche. Etter, dragt, materie.
PUSILLANIME, *adj.* (Mot peu usité.) Qui a l'ame basse. Kleinmedig, bloode, vertzaagt, blohartig, lachhartig.
PUSILLANIMITÉ, *f. f.* Basseffedame.

d'ame. Blooheit, bloohartigheid, vertzaagtheit, lafhartigheid, kleinmoedigheid.

PUSTULE, *f. f.* Elevure fur la peau. Een puist, een gezwel op de huid.

Un visage plein de pustules. Een puistig aangezicht, of een aangezicht vol pussten.

‡ PUTAIN, *f. f.* Een hoer, een vluis, een onerlyk vrouwenfch.

* Sa plume est une putain. *C'est à dire*, est trop libre. Hy voert een hoerepan. Hy fchryft al te los, of al te ongechiks.

PUTANISME, *f. m.* Vic de putain. Hoerdom, hoereleven.

PUTASSIER, *f. m.* Een hoerenjager, hoerendop, of vluisert.

PUTATIF, putative, *adj.* Gemeinde, vermeinde.

Père putatif. Gemeinde vader.

PUTREFACTION, *f. f.* Verrotting, bederf, bederving.

PUTREFAIT, *f. m.* Punais. Een flinkadem. Een mensch die een flinkenden adem heeft.

PUTREFIER, *v. a.* (Terme de Chimie.) De ligchaamen door de vochtigheit doen verrotten, of tot verrotting brengen.

Se putrefier, *v. n.* Verrotten, bederven.

PUTRIDE, *adj.* (Terme de Medecine.) Rottig, rotachtig.

Fievre putride. Eene rottige koorts, dat is, eene koorts die uit het bederf der vochten onstaat.

Q.

Q, SUBSTANTIF MASCULIN. La seizième lettre de l'Alphabet. *Q*. De zestiende letter van 't A, B, C.

QUA.

QUADRAGENAIRE, *adj.* (Mot peu usité.) Qui a quarante ans. Veertigjaarg, die veertig jaaren heeft, of veertig jaaren oudt is.

QUADRAGESIME, *f. f.* Le premier dimanche du carême. De eerste zondagh der veertigdaagfche vasten.

QUADRRAIN. Voyez quatrain.

QUADRAN, cadran, *f. m.* Een

zonnewyzer.

Quadran horizontal. Een rechteinde-lyke zonnewyzer.

Quadran vertical. Een toppige zonnewyzer.

Quadran de montre. Een uurwyzer, een wyzer van een uurwerk, de plaadt en wyzer van een uurwerk.

QUADRANGLE, *f. m.* Een vierhoek, of vierkant.

QUADRANGULAIRE, *adj.* Qui a quatre angles. Vierhoekig, vierkantig, 't geen vier hoeken heeft.

QUADRAT, *f. m.* (Terme d'Imprimeur.) Een vierkant, of quadrat der Drukkeren.

QUADRATIN, *f. m.* (Terme d'Imprimeur.) Een vierkantje, of klein quadrat die de Drukkers gebruiken.

QUADRATURE, *f. f.* (Terme d'Astrologie.) 't Vierkant.

Quadrature du cercle. (Termes de Géométrie.) 't Vierkant, of de Vierkantiging van 't rondt. (Een Meetkundig woordt.)

QUADRE, *f. m.* Bordure de peinture, sculpture &c. Een byst van een schildery, spiegel, enz.

Quadre de cheminée. De byst van een schoorsteen.

Quadre d'armoire. De byst van een kas.

QUADRER, *v. n.* Convenir. Pafsen, voegen, overeenkomen.

L'étude quadre mal avec le mariage. De leercesening, of studie voegt, of past qualyk by 't huwelyk.

Son humeur ne quadre pas bien avec la mienne. Zyn aart, of inborst komt niet met den mynen niet overeen.

QUADRIENNAL, quadriennale, *adj.* Vierjaarg, dat vier jaaren duurt, van vier jaaren.

QUADRILATÈRE, *adj.* ou quadrilatéral, quadrilatérale, *adj.* 't vierkantig; vierhoekig, dat vier hoeken heeft.

QUADRILLE, *f. f.* (Terme de Tournoi.) Een bende speeridders van een speekfel.

QUADRUPLE, *f. m.* Quatre fois autant. Viervoudig, vierdubbel, viermaal zoo veel.

Quadruple, quadruple, *f. m.* Monnoie d'or. Een dubbele pistool. Zeker goud geldt.

Quadruple d'Espagne. Een Spaansche dubbele pistool.

Quadruple-Louis. Een Fransche dubbele pistool, of goude Louis.

Double quadruple. Piece valant quatre pistoles d'or. Een vierdubbele pistoles, of pistool.

QUAI, *f. m.* Een steene kaai, een steene muur op den kant van een water daar de schepen aan leggen.

QUAIAGE, *f. m.* Kaaibezetting met koopmanschap.

QUAISSE. Voyez Caiffe.

QUALIFIÉ, qualifiée, *adj.* Qui a quelque titre, ou qualité honorable. Voornaamste, aanzienlyk, hoog van staat.

Il convia tous les plus qualifiez de la ville. Hy noodde, of noodigde alle de aanzienlyksten der staadt.

QUALIFIER, *v. a.* Donner quelque titre, ou quelque nom. Noemen, hieten, benoemen, eenen tytél, of naam geeven.

C'est ainsi qu'il qualifie son avarice. Dus noemt hy zyne gierigheid, of dien naam geeft hy aan zyne gierigheid.

Se qualifier, *v. r.* Prendre quelque titre, ou qualité. Zich eenen tytél geeven, zich eenen eer-naam aanmaaten, zich doen noemen, eenen tytél, of naam aanneemen.

Il se qualifioit Amiral. Hy liet zich Admiraal noemen; hy nam den naam, of tytél van Admiraal aan.

QUALITÉ, *f. f.* (Terme de Philosophie.) Hoedanigheid, gestaltenisse, 't geen maakt dat een zaak zoodanig genoemd wordt.

Les qualitez du feu. De hoedanigheden van 't vuur, of van 't vier.

Qualité. Ce qui fait qu'une chose est bonne, ou mauvaise. Hoedanigheid, bequaamheit, 't geen een zaak goet, of quaadt maakt.

Avoir beaucoup de bonnes qualitez. Zeer veel goede hoedanigheden, of bequaambuden hebben.

Qualité d'une étofe. De hoedanigheden eener stoffe.

Qualité. Naissance noble & illustre.

Tiire. Aanzienlykheit, waardigheid, eer en aanzien, doorluchtige afkomst, edele en doorluchtige geboorte, tytél, eer-naam.

Une personne de la première qualité. Een man van den eersten, of grootsten adel, van 't hoogste aanzien, of van de hoogste geboorte.

Prendre la qualité de noble. Den tytél van edel aanneemen.

En

En qualité. Comme étant. *Vin kracht van, als zynde, in qualiteit, als.*

Il a droit à la succession en qualité de cousin. *Hy heeft recht tot de erfenis als neef.*

QUAND, Adverbe, & conjonction. En quel temps. *Lorique. Wanneer, in welk een tydt, als.*

Quand est-il mort? *Wanneer is hy gestorven?*

Quand il fera venu. *Als hy zal gekomen zyn.*

Quand & quand. (*Vieux mots.*) En même temps. *Te gelyk, met een, ten zelven tyt.*

QUANT à moi. (*Mots qui vieillissent.*) Pour moi. *My aangaande, my belangende, wat my aangaat.*

Quant à lui. Quant à nous. *Wat hem belangt, of aangaat, wat ons belangt, of aangaat. Hem belangende, ons belangende, hem aangaande, ons aangaande.*

Quant & moi. *Te gelyk met my, op eenen tyt met my.*

‡ **Se mettre sur son quant à moi.** *Faire le fier sottement & brusquement. Zich zottelyk verhooverdigen, trots bescheidt gevoen, zich heel trots en moedig toonen. (Eigentlyk, zich op zyn my aangaande, of my belangende zeten.)*

Quand bien, ou quand même. *Quoique. Alhoewel, wanneer zelfs, schoon dat.*

QUANTIÈME, adj. (*Terme de nombre ordinal.*) *Hoe meenigste, hoe veelste.*

Le quantième avez vous? *De hoe veelste hebt gy?*

QUANTITÉ, f. f. (*Terme de Philosophie.*) *Hoegrootheid, grootheit, meenigvuldigheid, hoeveelheit.*

Quantité discrète. *Verdeelde, of losse hoegrootheid.*

Quantité continue. *Verknochte hoegrootheid.*

Quantité. *Grand nombre, beaucoup. Een meenigte, een groot getal, veel.*

Il y vint quantité de gens. *Daar quam veel volks.*

Avoir quantité d'argent. *Veel geldts hebben.*

Il ne faut pas toujours considerer la quantité, mais la qualité des choses. *Men moet niet altydt op de hoeveelheit der dingen, maar op*

honne hoedanigheid zien.

Quantité, f. f. *Mesure des vers Grecs & Latins. Maat der Grieksche en Latynsche vaerzen.*

QUARANTAINE, f. f. *Quarante. Veertig, een getal van veertigen, een veersigtal.*

Une quarantaine de soldats. *Veertig soldaaten, een veertigtal soldaaten.*

Quarantaine. *Espace de quarante jours. Veertig dagen, veertigdaag-sche tydt.*

On est obligé de faire la quarantaine quand on vient d'un lieu où est la peste. *Men moet veertig dagen afgezonderd leven als men van een plaats komt daar de pest is.*

QUARANTE. *Mot indéclinable. Veertig. Een onbuiglyk woords.*

Quarante heures. *Prieres de quarante heures. Een gebedt van veertig uren in de Roomsche Kerke. Een driedaags gebedt.*

QUARANTIÈRE, f. f. *Cour de quarante Juges à Venise. De veertigen te Venetië. Het hof van veertig rechters te Venetië.*

QUARANTIÈME, adj. *De veertigste.*

QUAREME. *Voyez Carême.*

QUARRE, f. f. *Coins du cù d'un chapeau. De hoeken van den randt van een hoedt.*

Quarre, f. f. *De hoek van de neus eener schoen, of van de leest.*

QUARRÉ, quarré, adj. *Fait en quarré. Vierkant, vierkantig, vierhoekig.*

Temple quarré. *Een vierkante kerk.*

Deux piez en quarré. *Twee voeten in 't vierkant.*

Quarré, f. m. *Een vierkant, een vierhoek. Iets dat vierkantig is, of vier hoeken heeft.*

Faire un quarré. *Een vierkant, of vierhoek maaken.*

Quarré. *Maniere de petite cassette des Dames. Een vierkante kapdoos der jufferen.*

Quarré de jardin. *Een vierkant perk van een hof.*

Quarré. (*Terme d'Architecture.*) *Een vierkant in een huis.*

Quarré. (*Terme de Monnoie.*) *Een stempel waar meede men 't geldt munt.*

Quarre de mouton. *Een stuk van een schaapenribbe dat men op den rooster braads.*

‡ **Juste & quarré comme une flûte.** (*Proverbe.*) *Net en vierkant als een fluit. (Een spreekw.)*

QUARREAU, quarrelet. *Voyez carreau, &c.*

QUARRÈMENT, adv. *En quarré. Vierkantig, in 't vierkant.*

Couper quarrément. *Vierkantig, of in 't vierkant doorsnyden.*

QUART, f. m. *La quatrième partie d'une chose. Vierendeel, of 't vierdedeel van iets, vierdepart, quartier.*

Un quart d'heure. *Een quartier uurs.*

Quart de lietie. *Een quartier uurs gaans. 't Vierde deel van een myle weegs.*

Quart d'aune. *Een vierendeel, een vierendeel van een elle.*

Quart de vent. *Een halve streek winds.*

Quart d'once. *Een half loot.*

Quart de chemin. *Een vierde van den wegh.*

Quart. (*Terme de mer.*) *Wacht. De tydt zoo lang als de wacht van een matroos duurt.*

Tirer le coup du premier quart. (*Terme de mer.*) *De wacht afschieten, bestoote wacht maaken. (Een zeewoordt.)*

Quart de rang. (*Terme d'exercice Militaire.*) *Met halve gelederen. (Een woordt der Wapenocffening.)*

‡ **Au tiers & au quart.** *A tout le monde. Aan ryp en groen. Aan elk een, aan yder een zonder onderscheidt, aan al de werlde.*

Quart-aiéul, f. m. *Qui est quatre fois aiéul. Overoudt overgrootvader is.*

Quart d'écu, f. m. *Sorte de monnoie. Een dertiendehalf, een rykswoordt, een oordt van een ryksdaalder.*

‡ **Il n'a pas vaillant un quart-d'écu.** *Il est gueux. Hy heeft geen twee schellingen in de werlde: hy is arm.*

Quart de cercle, f. m. *Instrument de Mathématique. 't Vierde van een rondt, of cirkel, een wiskunstig werktuig.*

Quart de papier. *Een zydje, grosje, of schrootje papier.*

QUARTAIN, quartaine. *Vierendaagsh.*

Fièvre quartaine, ou fièvre quatte.

M m m m De

De vierdendaagſche koorts.
QUARTAN, *f. m.* (Terme de Chafſe.) 't Vierde jaar van een wils zwyn.
QUARTAUT, *f. m.* Un quart de muid. 't Vierde deel van een oxhoofd.
QUARTE, *adj.* (Ce mot ſe dit d'une ſorte de fièvre.) Vierdendaagſche. (Dit wordt van een zekere koorts gezegt.)
Fièvre quarte. De vierdendaagſche koorts.
Quarte, *f. f.* Mefure de deux pintes. Een mengelen, twee pinten.
Quarte. (Terme de Maître d'Armes.) Een quart. (Zekere ſteek van de Schermmeesteren dus genaamt.)
Alonger de quarte. Een quart ſo brengen.
Quarte. (Terme de Muſique.) Een quart in de Zangkunſt.
Quarte. (Terme de Jeu de Piquet.) Vier kaarten in 't Piketſpel die malkanderen volgen, en van de zelve koleur zyn.
QUARTENIER; **Quartinier**, *f. m.* Sorte d'Officier d'une ville. Wykmeester eener ſtadt. **Quartiermeester** eener ſtadt.
Quartenier. (Terme de Marine.) Voyez Quartier-maître.
QUARTER, *v. n.* (Terme de Chariet.) Bezyden, of uit het ſpoor ryden, als de wegen te mul, of te diep en ongemakkelyk zyn.
Quarter, *v. n.* (Terme d'Efcrime.) Uit zyn ſtreek wyken, om den ſteek, of inval met den degen af te weeren. (Een woordt van 't ſchermschool.)
QUARTERON, *f. m.* Le quart de cent. Vyfentwintig.
Un quarteron de poires. Vyfentwintig peeren.
Quarteron. Quart delivre. Een vierdedeel ponts.
Un quarteron de beurre. Een vierdedeel boſer.
Un quarteron de biere. Un quartaud de biere. Een vierdedeeltje biere, een kindtje biere.
Un quarteron d'or. Een boekje geſlagen gout, een goutboekje.
QUARTIER, *f. m.* Partied'une choſe qui ſe diviſe en quatre. Een viendtel, of vierdedeel van iets. Een quartier.
Quartier de mouton. Een ſchaapen beut, een quartier van een ſchaap.

Quartier de bœuf. Een voet van een os; een vierdedeel van een os.
Quartier de pomme. Een vierdedeel van een appel.
Quartier de ſoulié. Een achterſtuk van een ſchoen.
Quartier. Quart d'année. Een vierdedeel jaars, drie maanden.
Paier par quartier. By 't vierdedeelen jaars betaalen.
Quartier. (Ce mot ſe dit des gens qui ſervent dans les Cours des Princes) & ſigniſe trois mois. Een vierdedeel jaars. Drie maanden van ben die in dienſt der Vorſten zyn.
Servir par quartier. By drie maanden dienen.
Quartier. Endroit, place. Wyk, plaats, oordt, geweft, deel.
Un des plus beaux quartiers de Paris. Een der ſchoonſte plaatszen van Parys.
Dans tous les quartiers du monde. In alle geweften, of oorden der wereldt; in alle wereldtſtreeken.
Quartier. Quadrature de la lune. Een quartier van de maan.
Quartier. Un des côtéz du fabot du cheval. Een der hoeken van een paerds hoof.
Quartier. (Terme de Blazon.) Een quartier, of verdeling in een wapenſchildt.
Quartier. (Terme de Guerre.) Terrain où campent quelques troupes. De legerplaats van eenig krygsvolk, de ſtreek daar eenig volk gelegerd legt.
Quartier. Troupes qui occupent un quartier. Krygsvolk dat ergens gelegerd legt.
Enlever un quartier. Eenig volk, of een quartier opſlaan.
Quartier d'un ſiege. Wyk, of quartier in een belegering.
Quartier d'aſſemblée. De zamelplaats van een leger, de plaats daar de krygsbenden by malkanderen komen.
Quartier de rafraichissement. Een legerplaats van ververschinge voor 't afgemat krygsvolk.
Quartier d'hiver. Winterlegering, winterquartier.
‡ Donner quartier. Donner la vie. Lyfsgenade geeven, quartier geeven. 't Leven ſchenken.
‡ Ne donner point de quartier. Ne point pardonner, ne point épargner. Geen genade geeven, niet verſchoonen, niet ſpaaran.

A quartier, *adv.* **A part**. Afgezonderd, alleen, ter zyden, bezyden af.
Se retirer à quartier. Zich afzonderen, bezyden af gaan.
Tirer quelqu'un à quartier. Iemand alleen, of ter zyden trekken.
Quartier du Roi. Le lieu où le Roi, ou le General campe dans une armée. Des Koninks, of Veldtheers quartier, of wyk; de plaats daar de Konink, of Veldtheer gelegert is.
Quartier-maître. Quartier-mestre, *f. m.* Maréchal des logis d'un régiment d'infanterie. Wykmeester. Legerwykmeester. **Quartiermeester** van 't voetvolk.
Quartier-maître. (Terme de mer.) **Quartiermeester** op zee.
QUARTINIER. Voyez quartenier.
QUASI, *adv.* Prefque. Bykans, byna, ſchier, bynaaft.
Il n'arrive quasi jamais que, &c. 't Gebewert bykans nooit dat, enz.
Vous ne me dites quasi rien de vous. Gy zegt my byna niets van u.
QUASIMODO, *f. f.* Le dimanche de l'octave de Pâque. Palmzondagh. De zondagh voor Paaschen.
Il est né le jour de la quafimodo. Hy is op Palmzondagh geboren.
QUATERNE. (Terme de Jeu de Triquetrac.) Deux quatre. Twee vieren in 't verkeeren, of tiktakken.
QUATORZE. Nom de nombre indeclinable. Veertien. Een onbuigbyk naamgetal.
‡ Faire en quinze jours quatorze lieues. Alle dagen niet veel niſwerken, weinig vorderen. (Eigentlyk, in vyftien dagen veertien mylen afleggen.)
Il y en a quatorze. Daar zyn'er veertien.
Quatorze. Quatorzième. De veertiende.
Quatorze. Quatorzième jour. De veertionda. De veertiende dagh.
Dater du quatorze. Op den veertien den dagteikenen.
Louis quatorze. Lodowyk de veertiende.
Quatorze, *f. m.* (Terme de jeu de cartes.) Les quatre as; Rois, Dames, valets, ou dix. Veertien. (Een woordt van 't kaartſpel.) De vier aazen, Heeren, Vrouwen, boeren, of tienen.
Avoir quinze & quatorze. Vyftien en veertien hebben.

Un quatorze de Rois. *Een veertien van Heeren.*
 Quatorzaine, *f.f. (Terme de Palais.) Een tusschentyd van veertien dagen.* (Een woordt van 't Gerechtshof.)
 Quatorzième, *adj. De veertiende.*
 Quatorzième, *f.m. Le quatorzième jour. De veertiende, de veertiende dagh.*
 Sa lettre est du quatorzième. *Zyn brief is van den veertienden.*
 QUATRRAIN, *quadrain, f.m. Quatre vers François. Een vers van vier regelen, een vierregelig vaers.*
 QUATRE. Nom de nombre indéclinable. *Vier. Een onbuiglyk naam-getal.*
 Quatre hommes. *Vier menschen.*
 Quatre. Carte où il y a quatre points. *Vier. Een kaart waar op vier harsen, of vier schuppen, onz. staan.*
 Quatre. Quatrième. *De vierde.*
 Henri quatre. *Hendrik de vierde.*
 Quatre à quatre. *Quatre ensemble. Quatre derang. Vier aan vier, vier te zamen, vier op een ry.*
 Marcher quatre à quatre. *Vier aan vier gaan.*
 Quatre cens. *Vier hondert, viermaal hondert.*
 Quatre fois, *adv. Viermaal, vier-werf, vier seizen.*
 Quatre mille. *Vier duizent, viermaal duizent.*
 Quatre-tems. *(Terme de l'Eglise Romaine.) Een driedaagse vasten in de Roomsche Kerke. Quatertemper.*
 Quatre vingts. *Tachtig.*
 Quatre vingt & dix. *Negentig.*
 Quatrevingtième, *adj. De tachtigste.*
 Quatrevingt & dixième. *De negentigste.*
 QUATRIÈME, *adj. De vierde.*
 Il est le quatrième. *Hy is de vierde.*
 Quatrième, *f.m. Le quatrième jour. De vierde. De vierde dagh.*
 Quatrième, *f.f. (Terme de Piquet.) Quatre. Een vierde. Vier kaarten in 't Piket spel die malkanderen volgen en van de zelve koleur zyn.*
 QUATRIÈME, *adv. (Mot peu usité.) En quatrième lieu. Ten vierden, in de vierde plaats.*
 QUATRUPLÉ. *Voyez quadruple.*
 QUAY. *Voyez quai.*

QUE. Ce mot est un pronom relatif indéclinable, qui se met pour lequel, laquelle, auquel, ou à qui, lesquels, lesquelles. *Die dien. Dit woordt is een opzichtselyke voornaam, die gestelt wordt voor dewelke, welke, op wie, op welke, tot welke, tot welchen. Gelyk de volgende voorbeelden uit wyzen.*
 L'homme que j'ai vu, ou lequel j'ai vu. *De man dien ik gezien hebbe.*
 La femme que j'ai, ou laquelle j'ai vûe. *De vrouw die ik gezien hebbe.*
 C'est à vous que j'en veux, ou auquel, ou à qui j'en veux. *'t Is op u op wien ik 't gemunt hebbe.*
 Ceux que j'entens, ou ceux lesquels j'entens. *De geenen die ik meene.*
 Celles que je dis, ou lesquelles je dis. *De geene die, of dewelke ik zegge. (Men lette, dat de voornaam die, meest, zoo niet altoos, als men wel in 't Nederduitsch schryft, moet gebruikt worden, en nooit, of ten minsten heel spaarzaam, dewelke.)*
 Que. Conjonction qui se met entre deux verbes. *Dat. Een voegwoordt 't welk tusschen twee werkwoorden wordt gestelt.*
 J'espère que je vous verrai. *Ik hoop dat ik u zien zal.*
 Que. Ce mot se met quelquefois pour rien à. *Dit woordtje wordt zomwylen voor niet gestelt.*
 Je n'ai que faire, ou je n'ai rien à faire. *Ik hebbe niet te doen.*
 Je ne fais que dire, ni que penser. *Ik weet niet wat ik zeggen, of denken zal.*
 Que. Pourquoi. *Waarom? om wat reden? om wat oorzaak?*
 Que ne parliez vous? *Waarom spraaft gy niet?*
 Que n'avez-vous recours à Dieu dans vôtre misère? *Waarom neemt gy den toevlucht niet tot Gods in uwe elende?*
 Que. Quelle chose. *Wat, welke zaak.*
 Que disoit il? *Wat zeide hy?*
 Que. Lorsque. *Wanneer, als, toen.*
 Il me vint voir que j'étois indisposé. *Hy quam my bezoeken als, of toen ik niet wel was.*
 Que. Depeurque. *Op dat, nis vrees dat.*

Sors d'ici que je ne t'erois. *Pak u van hier op dat ik u niet afmeere.*
 Que. Afin que. *Dat. Op dat.*
 Venez ici que je vous voie. *Kom hier dat ik u zie.*
 Que! Combien! *Wat! hoe veel!*
 Que de gens il y a voit! *Wat was 'er een volk! Hoe veel volks was 'er!*
 Que. Particule qui exprime un bon, ou mauvais souhait. *Dat. Een woordtje dat eenen goeden, of quaden vensch uitdrukt.*
 Que Dieu vous veuille bénir. *Dat Godt u zynen zegen geeve, of wil zegenen.*
 Que Dieu confonde ses ennemis. *Dat Gods zyne vyanden beschaame.*
 Ah! que je vous aime! *Och, hoe lief hebbe ik u!*
 Que ne suis-je présentement en Angleterre! *Waarom ben ik tegenwoordig niet in Engelandt!*
 Que ne vient-il présentement me rendre réponse! *Waarom brengt hy my nu geen antwoords!*
 Que faire? Il faut prendre patience. *Wat raadt? Men moet gedulds nemen.*
 QUECHE, *f.f. (Terme de Marine.) Een Engelsche kist. Een licht vaartuig met een verdek en drie masten. (Een zeevoordt.)*
 QUEL? quelle? Pronom adjectif d'interrogation. *Wat? welke? hoe? Een byvoeglyke voornaam in 't vraagen gebruykelyk.*
 Quel homme est ce là? *Wat man is dat?*
 De quel país êtes vous? *Uit, of van wat landt zyt gy?*
 Quel âge a-t-il? *Hoe oudt is hy? Wat jaaren heeft hy?*
 Quel qu'il soit. *Wie hy ook zy.*
 Pour quelle raison? *Om wat reden? Waarom? om welkes oorzaak?*
 En quelle maniere? *Hoe? Op wat wyze? in welke voegen?*
 Quel est le maître, tel est le valet. *(Prov.) Gelyk, of zoo als de meester is, is de knecht. (Een spreekwoordt.)*
 QUELCONQUE. *(Pronom adjectif.) Geenerlei. (Een byvoeglyke voornaam.)*
 Je ne hazarderai ma vie en façon quelconque. *Ik zal myn leven op geenerlei wyze waagen.*
 Quelcun. *Voyez quelqu'un.*
 Quelque. *(Pronom adjectif, & ad- verbe.) Welke, hoedanige, wat voor, alhoewel, schoon, hoe, eenige, om-*
 M m m m 2 trent.

trent. (Een byvoeglyke voor- naam, en een bywoordt.)
 Quelque vertu que vous ayez. *Wat deugden gy ook hebt.*
 Quelque riche qu'il soit. *Hoe ryk hy ook zy.*
 Il y perdit quelque centaines de soldats. *Hy verloor 'er eenige honderden soldaaten.*
 Quelque chose. *Iets, eenig ding, wat.*
 Avez-vous quelque chose à dire? *Hebt gy iets te zeggen?*
 A quelque prix que ce soit. *'t Kost wat het wil, 't ga hoe 't wil.*
 Quelquefois, *adv. Somtyts, somwylen, by wylen.*
 Il arrive quelquefois. *'t Gebeurt somtyts, of somwylen.*
 Quelquefois. *Dans quelque tems. Eens, ten eenigen tyde.*
 Je vous le dirai quelquefois. *Ik zal 't u eens zeggen.*
 Quelque part. *En quelque lieu. Ergens, in eenige plaats.*
 Aler quelque part. *Ergens gaan, ergens naar toe gaan.*
 Quelque part que vous allicz, foutez-vous de moi. *Waar heene gy ook gaat, of trekt, denk om my.*
 QUELQU'UN, quelqu'une, quelcun, quelcune. (*Pronom adjectif.*) *Iemant.* (Een byvoeglyke voor- naam.)
 Quelqu'un me l'a dit. *Iemant heeft het my gezegt.*
 J'en ai vû quelques-uns. *Ik heb 'er zommigen, of eenigen van gezien.*
 Quelqu'un m'objectera peut-être. *Miffchien zal my iemant tegenwerpen; iemant zal my mogelyk tegenwerpen.*
 QUENOUILLE, *f. f.* Bâton délié qui sert à filer. *Een spinrok, of spinrokken.*
 Filer sa quenouille. *Zyn rokken afspinnen.*
 * Le Royaume d'Angleterre tombe en quenouille. *C'est-à-dire, que les femmes y peuvent succeder. 't Ryk van Engelandt vervalt aan 't spinrokken. Datis, dat de vrouwen de Kroon kunnen erven.*
 † Tout l'esprit de cette famille est tombé en quenouille: Les filles de cette famille ont plus d'esprit que les garçons. *Al't verstand van dat huis is aan 't spinrokken verwallen: De dochters van dat*

huis hebben meer verstand dan de zoons.
 † QUENOUILLETTE, *f. f.* Petite quenouille. *Een spinrokkenje.*
 Quenouillette. (*Terme de Fondateur.*) *Een ronde yzere spil, of bout dien de Gieters in de kraan steeken, waar door ze de spys in de vormen laten loopen.*
 QUERELLE, *f. f.* Démêlé, ou prise qu'on a avec quelqu'un. *Krakkeel, geschil, gekyf, twist, oneenigheid, kyvagie.*
 Avoir querelle avec un ami. *Krakkeel met een vriendt hebben.*
 Chercher querelle. *Krakkeel zoeken, twist zoeken.*
 † Faire une querelle d'Allemand à quelqu'un. *C'est lui faire une querelle pour rien. Met iemant een Duitsch krakkeel maaken. Met iemant om een beufeling geschil, of krakkeel zoeken.*
 QUERELLER, *v. a.* Choquer, ou maltraiter de paroles. *Uitschelden, uislichten, uitmaaken, met woorden schenden, of mishandelen.*
 Se quereller, *v. r.* Tzamen krakkeelen, kyven, twisten, raazen, rieren. *Malkanderen uitmaaken.*
 Se quereller avec quelqu'un. *Met iemant krakkeelen, of krakkeel hebben.*
 QUERELLEUR, *f. m.* Celui qui aime à quereller. *Krakkeelmaker, krakkeelzoeker, twistzoeker, twistmaker, een twistzuchtig mensch.*
 Querelleuse, *f. f.* *Krakkeelmaakster, krakkeelzoekster, twistzoekster, twistmaakster, een twistzierig vrouwmensch.*
 QUERELLEUX, querelleuse, *adj.* Qui aime à quereller. *Krakkeelzuchtig, krakkeelzoekend, twistzierig, twistzoekend.*
 Esprit querelleux. *Een twistzierig, of twistzuchtig mensch.*
 QUERIR, *v. a.* Haalen, zoeken. Aller querir quelqu'un. *Aller apeller quelqu'un. Iemant gaan haalen. Iemant gaan roepen.*
 Envoyer querir quelque chose. *Iets laten haalen.*
 QUESTE, Quête, quefter. *Voyez plus bas.*
 QUESTEUR, *f. m.* Officier à Rome qui avoit soin du trésor. *Schatmeester, Penningmeester in 't Oudt Rome.*
 Questeur. (*Terme de l'Université de*

Paris.) *De Penningmeester van de Akademie te Parys.*
 QUESTION, *f. f.* Point sur lequel on peut disputer. *Demande qu'on fait sur quelque chose. Chose dont il s'agit. Geschil, vraagstuk, vraagge, voorstel, verschilpunt, verschilstuk. Een zaak daar 't op aankomt, of waar over geschil valt in 't zinzwisten.*
 Agiter une question, *Over een geschil zinzwisten.*
 Question épineuse, belle, curieuse. *Een netelig, fraai, aardig geschil, of vraagstuk.*
 Question de fait. *Geschil, of vraagge over een daadt.*
 Question de droit. *Geschil, of vraagge over 't recht.*
 Etudier une question. *Een vraagstuk, of geschil onderzoeken.*
 Faire des questions à quelqu'un. *Iemant eenige vraagen voorstellen.*
 Il est question de favoir. *'t Komt aan, of 't geldt om te weten.*
 Question. *Torture. Pynbank, pyniging, plei.*
 Donner la question à un criminel. *Eenen misdadiger pynigen. Eenen misdadiger aan de plei, of op de pynbank brengen.*
 Condamner à la question. *Tot de pynbank verwyzen.*
 A lotte question, point de reponse. (*Proverbe.*) *Men moet op een gekke vraag niet antwoorden. (Een spreekwoordt.)*
 La chose dont il est question; ou de laquelle il s'agit. *De zaak daar 't op aankomt, of waar over geschil valt.*
 QUESTIONNAIRE, *f. m.* Celui qui donne la question. *Pyniger, scherprechter, beul. Een die den misdadiger pynigt.*
 † QUESTIONNER, *v. a.* Faire des questions, ou des demandes à quelqu'un. *Iemant uitvraagen, of ondervraagen; iemant eenige vraagstukken, of vraagen voorstellen.*
 On l'a fort questionné, mais il n'a rien répondu. *Men heeft hem scherp ondervraagt, doch hy heeft niets geantwoordt.*
 QUESTION, *f. f.* Dignité de questeur. *Schatmeesterchap, penningmeesterchap.*
 QUÊTE, *f. f.* (*Terme de Chasse.*) *Naspeuring, of opzoeeking van 't wildt op de jagt.*

Quête. (*Terme de Religieux mendiant.*) 't Beedelen der Beedelmonniken tot onderhoudt van hun klooster.

Aler à la quête. *Uitgaan om voor 't klooster te beedelen.*

Quête. Collecte qu'on fait en faveur des pauvres. *Geldverzameling voor den armen.*

QUETER, quester, v. a. (*Terme de Chasse.*) 't Wildt opzoeken, 't wildt nasporen. (Een jagtwoordt.)

Quêter. (*Terme de Religieux mendiant.*) Van huis tot huis, of van deur tot deur het onderhoudt voor 't klooster beedelen.

Quêter pour les pauvres. *Voor den armen omgaan. Aalmoessen voor den armen verzamelen. In 't rondt esne inzameling voor den armen doen.*

QUETEUR, questeur, f. m. Religieux mendiant qui va à la quête. *Een Beedelmonnik, een die voor 't Klooster gaat beedelen.*

Quêteuse, f. f. Fille, ou femme qui quête dans une Eglise. *Verzamelaar van penningen, of van aalmoessen voor esne kerke, of voor den armen.*

QUEUE, f. f. Een staart, staert, of steert.

Queuë de cheval, de vache, de rat. *Paardestaart, koeestaart, rottestaart.*

Queuë de serpent. *De staart van een slange, of een slangestaart.*

Queuë de moruë. La piece de la queue. *Een staart van een kabbeljauw. Een kabbeljauws staart.*

* La queuë d'un muscle. *Het einde van een spier.*

* Queuë de poilon. *De steel van een pan.*

* Queuë de cerise, de poire, &c. *De steel van een kers, van een peer, enz.*

* Queuë de jupe. *De sleep, of slip van een tabbert.*

* Se faire porter la queuë. *Zich den sleep achter na laten draagen.*

* Queuë de moulin à vent. *Het staertstuk van een windmolen.*

* Queuë d'une lettre. *De staart van een letter, 't onderste van een letter.*

* Queuë d'un livre. (*Terme de Relieur.*) *De staart van een boek. (Een Boekbinders woordt.)*

* Queuë de violon. 't Staartstuk van een veël, of vedel.

* Queuë d'aronde. (*Terme de Menuisier.*) *Een zwaluwstaert. (Een Schrynwerkers woordt.)*

* Queuë de rat. Queuë de cheval qui est dégarnie de poil. *Een kaale paerdstaert, daar 't haair uit gevallen is.*

* Queuë de rat. Durez, ou calus qui viennent aux jambes de derriere d'un cheval. *Hardigheden, of eelt dat langs de zeenuwen achter aan de beenen van een paerdts komt.*

* Queuë de dragon. (*Terme d'Astronomie.*) *De staart van den draak. (Een woordt der Sterrekunst.)*

* Queuë de comete. *De straalen, staert, of roede van een staertsterre.*

* Queuë de vin. *Anderhalf oxhoofdts wyn in twee stukken.*

* Queuë. (*Terme de guerre.*) La derniere partie d'un corps de troupes. *De staart, de achterhoede, of achtertocht van eenige krygsbenden.*

* On met les meilleurs soldats à la tête & à la queuë d'une compagnie. *Men stelt de beste soldaaten voor- en achter, of aan 't hoofdts en in de staert van esne krygsbende.*

* Donner sur la queuë d'une armée. *Een leger in den staert slaan, een leger van achteren invallen.*

* Avoir l'ennemi en queuë. *De vyands van achteren hebben.*

Queuë de tranchée. *De staert, of 't einde van een loopgraave.*

† Le venin est à la queuë. *La fin en est facheuse. 't Vergif zit in den staert. Het endt is 'er droevig van.*

† La queuë est la plus difficile à écorcher. *La fin est la plus difficile. Het einde draagt de last. 't Komt op 't einde aan; het einde is 't zwaarste. (Eigentlyk, de staert is 't zwaarste te willen.)*

† C'est un renard qui cache sa queuë. *C'est un rusé qui cache ses finesses. 't Is een vofch die zynen staert niet laat zien. 't Is een schalk die zyne streken verhoolen houdt.*

† Quand on parle du loup, on en voit la queuë. (*Proverbe.*) *Als men van den duivel spreekt is hy 'er by. (Een spreekwoordt.)* Ei-

gentlyk, *Als men van den wolf spreekt ziet men den staert.*

† Commencer le Roman par la queuë. 't Verdichtsel met den staert beginnen. *tes averechts, of onordentlyk verhaalen.*

† Il n'y en a point de plus empêchez que ceux qui tiennent la queuë de la poile. (*Proverbe.*) 't Is moeilijker te regeren, dan van de regeringe te redenkavelen. *De beste stuurlieden staan altoos aan landt. (Een spreekwoordt.)*

QUEUX, f. f. Een wetssteen, een slypsteen.

QUI.

QUI. Pronom relatif. Lequel. Die. Een betrekelyke voornaam, dewelke.

Heureux celui qui craint le Seigneur. *Gelukkig is hy die den Heere vreesht.*

C'est l'étude qui fait mon divertissement. *De boekoeffening is myn vermaak; eigentlyk, 't is de leeroeffening die myn vermaak is.*

Il faut honorer ceux qui servent Dieu. *Men moet hen eeren die Godt dienen.*

L'Auteur de qui vous parlez. *De Schryver van wien gy spreekt.*

C'est un homme en qui je me fie. 't Is een man dien ik vertrouwe, of op wien ik my vertrouwe.

Qui. Quiconque. Die, wie.

Qui vous suit, suit une bête. *Die u volgt, volgt een beest.*

Qui que ce soit. *Hy zy wie hy zy. Wie dat het is. Wie het ook zy.*

A qui en avez vous? *Tegen wien hebt gy 't? Op wien hebt gy 't gemunt? Op wien hebt gy 't gelaa-den?*

Qui plus est. *Daarenboven, dat meer is.*

Qui. Quel. Wie, welke.

Qui êtes vous? *Wie zyt gy?*

Qui va là? *Wie is daar? of wie gaat daar?*

† C'est un je ne sçai qui. *C'est-à-dire, un misérable, un homme de néant. 't Is een ik weet niet wie. Dat is, 't is een schurk, 't is een quit, 't is een landlooper, of bedelaar.*

† Qui pro quo, f. m. Méprise d'Apoticaire, qui prend une drogue pour une autre. 't Een voor 't ander. *Een misflagh van een Apoteker.*

- ker als hy 't een geneesmiddel voor 't ander neemt.
- ‡ Faire un qui pro quo. 't Een geneesmiddel voor 't ander reemen.
- ‡ Faire un qui pro quo. Faire une chose pour l'autre. Het een voor 't ander doen.
- ‡ A quia. A bout, à l'extrémité. Tot het uiterste, stom, verstomt.
- ‡ Réduire quelqu'un à quia. C'est le pousser à bout. Iemant in eene zintwisting stom maaken, of tot het uiterste brengen, dat hy niets meer weet te antwoorden; iemant verstormen, of in de uiterste verlegenheit brengen.
- QUICONQUE. Pronom. Qui que ce soit. Die, wie, hy zy wie hy zy, een iegelyk, ydereen, elk een.
- Quiconque veut vivre heureux doit, &c. Die gelukkig wil leeven moet, enz.
- ‡ UN QUIDAM, *f. m.* Un certain je ne sçai qui. Een doorenlouper, een halve gek, een uil. Een ik weet niet wie.
- QUIET, *quiette*, *adj.* Tranquille. Gerust, vreedzaam.
- Esprit quiet. Een gerust gemoedt.
- QUIETISME, *f. m.* De stille beschouwing, of bespiegeling. Een soort van Godtsdienst die Molinos, een Spaansch priester en leeraar, heeft trachten in te voeren.
- QUIETISTE, *f. m. & f.* Een beschouwer, of beschouwster in den geest. Een man, of vrouw die Molinos gevoelen heeft omhelt.
- QUIETISTES, *f. m. pl.* De bespiegelaars, de opgetoogene in den geest, de Molinisten, of Quietisten.
- QUIETUDE, *f. f.* Tranquillité d'esprit. Vreedzaamheit, gerustheit, of stilheit des gemoedts.
- ‡ QUIGNON, *f. m.* Gros morceau de pain. Een hacht, of dik stuk brood.
- QUILLE, *f. f.* Een keegel, een speelkeegel.
- Jouer aux quilles. Keegelen, met keegels spelen.
- Faire cinq quilles de venuë & six de rabat. Vyf keegels met den eersten scheut omschieten, en zes met den tweeden.
- Quille de navire. De kiel van een schip. Een groote balk onder het schip daar ten wederzyden de ribben, of inhouten in gehecht worden.

- Quille. (Terme de Gantier.) Een stokje om de vingers der handschoenen mee om te keeren.
- QUILLER, *f. m.* Lieu où l'on dresse les quilles. De keegelplaats, de plaats daar men de keegels opzet.
- ‡ Qu'il s'aïlle quiller. (Termes de mépris.) Qu'il s'aïlle promener. Laat hy heen bruisen. Eigentlyk; Laat hy loopen keegelen.
- QUILLON, *f. m.* Branche de garde d'épée. Het kruis van 't geveest van een degen.
- QUINCAJOU, *f. m.* Een dier in Amerika, een kat niet ongelyk.
- QUINCONCE, *f. m.* Planting in 't verbandt.
- QUINES, *f. f.* (Terme de Triquetrac.) Deux cinq. Twee vyven in 't riktakspel.
- QUINOLA, *f. m.* Sorte de jeu de cartes. Zeker Spaansch kaartspel.
- ‡ Quinola. (Mot burlesque pour dire) un Ecuier de quelque Dame. (Boertende) Een leijonker van eenige Mevrouw.
- ‡ Un grand quinola mal bâti. Een groote lompe vlegel.
- QUINQUAGESIME, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) De zondagh voor de vasten. (Een woordt der Roomsche Kerke.
- QUINQUALIER. Voyez Clinqualier.
- QUINQUINA, *f. m.* Sorte d'écorce pour guerir les fièvres qui prennent par frisson. Kina Kina. Zekere West-Indische boomschorste om de koortszen te geneezen die met koude aankoomen.
- QUINT, *f. m.* Droit qui est dû au Seigneur Féodal, quand on vend un fief. De vyfde penning. 't Geen men eenen Leenheer moet geeven als men een leengoedt verkoops.
- Quint, *adj.* Cinquième. De vyfde. Charles quint. Karel de vyfde.
- QUINTADINER, *v. n.* (Terme de Facteur d'orgues.) Een vals geluis geeven in 't orgel.
- QUINTAINE, *f. f.* Pilier contre lequel on jettoit autrefois des dards & des lances. Een Pylaar, of paal waar tegen men voortyds pylen en lances wierp.
- ‡ Servir de quintaine. Se profiter à tous venans. Zich van elk laaten gebruiken, een allemans

- hoor zyn.
- QUINTAL, *f. m.* Poids de cent livres. Honderd pondt gewigt.
- QUINTE, *f. f.* (Terme de Piquet.) Een vyfste in 't Pikespel.
- Quinte. (Terme de Musique.) Een quint in de Zangkunst.
- ‡ Quinte. Sorte de caprice & de courte folie. Een vroomde gril, een wonderlyke invaal, een gekke kuur, een quint.
- ‡ Il lui prend souvent des quintes. Hy krygt dikwyls wonderlyke invallen. Hem koomen zomtyds vroomde grillen, of quinten over.
- QUINTE-FEUILLE, *f. f.* Sorte d'herbe. Vyfvingerkruids, vlootkruid.
- QUINTELAGE, *f. m.* Ballast.
- ‡ QUINTEUX, *quinteuse*, *adj.* Capricieux. Wonderlyk, wonderzinnig, eigenzinnig, kuurig, koppig, vroomds van inborst.
- ‡ Quinteux, *f. m.* Een kuurige vent, een mensch die vroomde kuuren, of vroomde grillen, of quinten heeft.
- ‡ Quinteuse, *f. f.* Een kuurig vrouwmensch. Een vrouwmensch dat wonderlyke grillen, of quinten heeft.
- QUINTESSENCE, *f. f.* La vertu, l'esprit, ou la substance la plus pure d'une chose. De hoogste kracht, de zuiverste kracht, of de krachtigste geest van enig ding. (Eigentlyk, het vyfde wezen.)
- Tirer la quintessence d'une chose. De zuiverste kracht ergens uit trekken.
- ‡ Savoir la quintessence d'une affaire. 't Fynste, of 't voornaamste van eene zaak weeten.
- ‡ Tirer la quintessence de la bourse de quelqu'un. De kracht uit imants beurs trekken. Iemants geldt uit de beurs trekken.
- ‡ Quintessence des nouvelles. Sorte de gazette. 't Pit en merg der loopmaaren; nieuw tydingbriefje uit de loopmaaren getrokken.
- QUINTIN, *f. m.* Een soort van zeer fyn linnen.
- QUINZAIN, *f. m.* (Terme de Jeu de Paume.) Vyftien. Als elk der speelderen vyftien heeft in de kaatsbaan.
- Quinzaine, *f. f.* Quintze jours. Vyftien dagen.
- On a ordonné que les parties comparoïroient dans la quinzaine.

*Men heeft belast dat partyen bin-
nen vyftien dagen moeten verschy-
nen.*

QUINZE. Nom de nombre. *Vyf-
tien. Een naamgetal.*

*Is sont quinze. Zy zyn met hun
vyftienen.*

Quinze. (Terme de Jeu de Panme.)
Vyftien. (Een woordt in de Kaats-
baan gebruklyk.)

‡ *En faire passer quinze pour douze.
En faire acroire. Iemant was op
de mouw spelden; iemant dooken,
of bedriegen, iemant was wys-
maaken. (Eigentlyk, vyftien voor
zwaalf doen gelden.)*

Quinze-vingts, f. m. Sorte d'hopi-
tal à Paris. *Zeker Gasthuis te Pa-
rys.*

QUINZIE'ME, adj. *De vyftien-
de.*

*Il est le quinzième. Hy is de vyf-
tiende.*

Quinzième, f. m. *Le quinzième.
De vyftiende, de vyftiende dagh.
C'est aujourd'hui le quinzième. 't Is
van daag de vyftiende.*

QUIOSSER, v. a. *Looijen.*

Quiosse, z. v. Een looisteen.

QUITANCE, f. f. *Quyting, quyt-
brief, quyt-schelding, ontslast-schryft,
quitantie.*

*Donner quitance. Een quyting, of
quantie geeven.*

QUITANCER, v. a. *Mettre le
reçu sur un contrat, ou autre acte.
Een quyting geeven, ondertekenen,
op een schuldsbrief, of ergens an-
ders op tekenen dat men 't geldt
ontfangen heeft.*

QUITE, adj. *Qui s'est acquité. Vry,
los, ontslagen, die voldaan en be-
taalt heeft.*

*Etre franc & quite de dettes. Vry en
ontslagen van schulden zyn.*

Quite. *Qui est delivré, qui est exempt.
Vry, verloft, bevrjdyt, ontslast,
ontslagen.*

*Etre quite de tous maux. Vry van
alle quaalen zyn.*

A quite. *Jouer à quite, ou à dou-
ble. Om al of niet speelen. Al-
les in 's spel byzeten; alles waag-
gen.*

Quite à quite. *Qui ne se doit plus
rien l'un à l'autre. Effen, vereffent,
gelyk. Die malkanderen niet meer-
schuldig zyn.*

QUITER, v. a. *Abandonner,
céder, laisser. Verlaaten, begee-
ven, afgaan, afflaan, quyt-schel-*

den.

*Quiter son pais. Zyn landt verlaa-
ten, uit zyn landt gaan.*

*Il a quité ce qu'on lui devoit. Hy
heeft zyne schuldenaars quytge-
scholden; hy heeft quyt gescholden
dat men hem schuldig was.*

* *Qui quitte la partie la perd.
(Proverbe.) Celui qui abandon-
ne une entreprise, perd les pei-
nes & l'argent qu'il y a em-
ployé. Die eenen aanslagh laat
vaaren, verliest zyne moeite en
kosten.*

*La fièvre m'a quité. De koorts heeft
my verlaaten.*

*Prune qui quitte le noiau. Een pruim
die uit den steen valt.*

*Quiter son droit. Zyn recht afflaan,
of van zyn recht afflaan. Zyn
recht laaten vaaren.*

QUO.

QUOI. *Ce mot s'emploie pour lequel
& laquelle. Die. Waar aan, waar
op, aan welke.*

*C'est là le vice à quoi il est sujet.
Dat is de zonde die hy, of waar
aan hy onderworpen is.*

*La mort est une chose à quoi l'on
doit penser. De doods is een zaak
waar aan, of waar op men moet
denken.*

Quoi? Comment? Wat? Hoe?

*Quoi? vous êtes déjà de retour! Hoe?
Gy zyt alreê wederom!*

*A quoi bon? Pourquoi? Waar toet
Waarom?*

*A. quoi bon tant de paroles? Waar
toe-zoo veel woorden?*

*A. quoi tient-il que le marché ne se
fasse? Waar schort, of scheelt het
aan dat de koop niet gesloten wordt,
of niet voortgaat?*

‡ *Ni quoi ni qu'est-ce. Rien. Noch
hoe, noch wat; noch hoe noch ba.
Niets, niet een woords.*

‡ *Il ne dit ni quoi ni qu'est-ce. Hy
zegt noch hoe, noch wat. Hy zegt
noch 's een noch 's ander.*

*Le je ne sçai quoi. Impression se-
crete, panchant, ou averfion
qu'on a pour un objet sans qu'on
en découvre la cause. Het ik weet
niet wat. Een heimelyke indruk,
een helling, neiging, of geneigtheit
tot iets, of ook afkeer van iets,
zonder dat men 'er de reden van
weet.*

Vous avez un je ne sçai quoi qui char-

*me. Gy hebt ik weet niet wat dat
bekoorlyk, of aantrekkelyk is, of
dat bekoort.*

*Quoi que. Quelque chose que ce
foit. Wat, wat het zy, welke zaak
het ook zy.*

*Quoi que ce soit que vous deman-
diez il vous fera acordé. Wat gy
begeeren zult 't zal u gegeeven wor-
den.*

*Quoi que. Conjonctive. Encore que,
bien que. Alhoewel, niet tegen-
staande, schoon, onaangezien.*

*Quoi que je vous aime, cela n'em-
pêche pas pourtant, &c. Alhoew-
el ik u beminne, dat belet echter
niet, enz.*

*Quoi qu'il arrive. Wat 'er uit onsta;
daar kome van was het wil; wad
'er ook van komen mag.*

*Quoi qu'il en soit. Wat 'er van zy,
't mag 'er meê gelegen zyn zoo 't
wil. Hoedanig het ook zy.*

Dequoi. Voyez la colonne Deq.

*Quoi qu'on en dise. Wat men ook
zogge.*

‡ **QUOLIBET, f. m.** *Miserable
pointe. Een beuselachtige aardig-
heit, of spitsvinnigheit; een loopje
dat heel blauw komt, of op niets
uitloopt.*

‡ *C'est un homme à quolibet. Dat
is een vent die aardige dingen
voortbrengt, of die fraaije loopjes
heeft!*

QUOTIDIEN, quotidienne, adj.
*Qui est de chaque jour. Dage-
lyk, van alle dagen, van elken
dagh.*

Pain quotidien. Dagelyk broodt.

*Fièvre quotidienne. Een dagelykhe
koorts.*

‡ *C'est son pain quotidien. 't Is zyn
dagelyk broodt; 't is 't geen hy
dagelyk doet, of heeft.*

QUOTIENT, f. m. (Terme d'A-
rithmétique.) *Het hoeveelste. (Een
woordt der Rekenkunst.)*

QUOTISATION, f. f. *Régle-
ment de ce que chacun doit don-
ner pour sa part. Scharing van
't geene elk voor zyn hoofdt moet
geeven. Hoofdtgeldt, hoofdstaft,
hoofdscharing.*

*Faire une quotisation. Een hoofdt-
geldt opzetten.*

QUOTISER, v. a. *Régler ce que
chacun doit donner pour sa part.
Scharren. Een omslagh doen van
de lasten die elk voor zyn hoofdt
te beraalen, of te geeven heeft,*

of

of moet draagen.
On les a tous quotifez. Zy zyn alle
gefchat.

R.

R, SUBSTANTIF FEMININ.

Une des lettres de l'Alphabet. R. Een van de letteren van 't A, B, C.

L'R finale des infinitifs en er & en ir ne se prononce point en prose, si bien qu'on doit prononcer ces mots aimer, ravir, &c. comme s'ils étoient écrits, aimé, ravi, &c. De R. op 't einde der onbepaalde werkwoorden wordt in onacht, (in 't Franfich) niet uitgesproken, zoo dat men deeze woorden aimer, ravir, enz. uitspreken moet als of 'er aimé, ravi, enz. gefchreven stont.

RAB.

RABAIS, *f. m.* Diminution de prix. *Afslag, vermindering in prys, of in waarde.*

Le rabais des monnoies. *De vermindering van 't geldt, of van den prys van 't geldt.*

Rabais de tailles. *Vermindering, of afslag der fchattingen.*

Rabais. *Afslag.*

Vente qui se fait à l'enchère & au rabais. *Eene verkoping die by den op- en afslag gefchiedt.*

* **RABAÏSSEMENT**, *f. m.* Abaïfement, état abject. *Vernedering, ftechte, of verachte ftaat, ftechte toeflant.*

* Etre dans un état de rabaiſſement. *In eenen ftechten, of verachten ftaat zyn.*

RABAÏSSER, *v. a.* Mettre plus bas. *Lager zetten, of stellen, neêr-laaten, verlaagen, laager maaken.*

Cela n'est pas assez bas, il le faut rabaiſſer un peu plus. *Dat is niet laag genoeg, men moet het een weinig laager maaken.*

* Rabaiſſer. Ravalér, abaïſſer. *Vernederen, verdoemoedigen, verkleinen, dempen.*

* Rabaiſſer l'orgueil de ſes ennemis. *Den hoogmoeds zynér vyanden vernederen, of dempen.*

Se rabaïſſer, *v. r.* S'abaïſſer. *Neêr-vallen, afloopen, afdaalen, laager worden.*

RABANS, *f. m.* (Terme de mer.) *Reebanden.* (Een ſcheeps woordt.) *Touwtes om de zeilen, die men opgehaalt heeft, aan de ree vaſt te binden.*

RABAT, *f. m.* Colet. *Een bef.* Un rabat à dentelle. *Een befmet kant, een kantebef.*

Rabat. (Terme de jeu de quilles.) *De tweede ſcheut, of weêrom ſlagh in 't kegelfpel.*

Faire fix quilles de rabat. *Vyf kegels met den tweeden ſcheut omwerpen, of ſlaan.*

Rabat de cage. *Het bovenſte, of traliëwerk van een vogelkoi.*

RABAT-JOIE, *f. m.* Sorte de bizarre qui rompt la joie qu'on s'étoit propoſée. *Breekſpel, vreugdtſtoorder. Een wonderzinnig menſch die eene voorgenome vreugde ſtoort.*

Rabat-joie. Accident fâcheux, qui ôte ſubitement la joye. *Vreugdeſtremming. Een droevig toeval dat de blydſchap ſchielyk ſluit, of wechneemt.*

RABATRE, *v. a.* Rabaiſſer. *Neêr-laaten, laaten vallen, verminderen, dempen.*

Rabatre les vapeurs de la rate. *De dampen van de milt dempen.*

Rabatre le bras qu'on a levé. *Den arm neêr-laaten dien men opgebeven hadt.*

Rabatre. Diminuer du prix. *Déduire ſur ce qu'on doit. Afſlaan, afslag geeven, laaten vallen, van prys verminderen. Afſtrekken op 't geene men ſchuldig is, afkorten.*

Il n'en veut pas rabatre un ſou. *Hy wil niet een ſtuiver laaten vallen.*

On lui rabatra cela ſur ſes gages. *Men zal hem dat van zyné beſoldinge afkorten.*

† Rabatre. *Eſtimer moins qu'on ne faiſoit. Afſlaan, minder achten dan men gedaan heeft.*

† J'en rabas de la moitié. *Hy ſlaat, of valt de helft by my af.*

† Donnez-moi un petit baiſer en rabatant ſur nôtre mariage. *Geef my een klein kuſje, of zoentje, op afslag van ons huwelyk.*

* Rabatre. Diminuer. *Afſlaan, verminderen, inbinden, intoornen, matigen.*

* Rabatre un peu de ſa fierté. *Zyn trotsheit wat inbinden, of matigen.*

Rabatre. (Terme de Maître d'Armes.) *Een ſtoek afſlaan, een ſtoek afkoeren.* (Een Schermmeesters woordt.)

Rabatre une couture. (Terme de Tailleur.) *Een naadt neêrperſſen, of neerkloppen.*

Rabatre. (Terme de Tanneur.) *Jetter un cuir dans un plein. Een huidt in de kuip leggen.* (Een Looijers woordt.)

Rabatre. (Terme de Laboureur.) *Aplanir la terre. Eggen, 't landt eggen; de kluisen van 't geploegde landt breeken.*

Rabatre. (Terme de jeu de quilles.) *Mes den tweeden ſcheut in 't kegelfpel de kegels omſchieten.*

* Se rabatre, *v. r.* Se rabaïſſer, *le ravalér. Zich vernederen, zich verkleinen, vallen, vervallen.*

* Se rabatre ſur des bagatelles. *Tot beuſelingen vervallen.*

RABETIR, *v. a.* Rendre ſtupide. *Verbeefſten, beeftachtig, dom en onweetende maaken.*

RABILLAGÉ, *f. m.* Action de rabiller, ou racommoder des filets. *Boeting, of ſtopping der netten, netteboeting; 't vermaaken, of 't ſtoppen der netten.*

Rabillage. *Racommodage de montre. 't Stellen, of herſtellen van een uurwerk.*

RABILLER, *v. a.* Habiller de nouveau. *Herkleeden, op nieuw kleeden.*

† Rabiller les défauts de quelqu'un. *Iemants gebreken verbeteren.*

* Rabiller des filets. *Netten boeten, ſtoppen, of vermaaken.*

RABIN, *f. m.* Docteur entre les Juifs. *Foodſche Meester, een Leer-aar der Jooden. Rabbyn.*

RABINISME, *f. m.* L'opinion des Rabins. *'t Rabbynſch gevoelen. 't Gevoelen der Foodſche Meesteren, het Foodſch gevoelen.*

RABINISTE, *Rabaniste, f. m.* Celui qui ſuit l'opinion des anciens Juifs. *Een die 't gevoelen der oude Jooden, of Foodſche Meesters volgt. Rabbyniſt.*

RABLE, *f. m.* La partie du lièvre ou du lapin qui eſt depuis les côtes juſqu'aux cuiffes. *De lendenen van een haas, of van een konyn.*

RABLE, *Rouable, f. m.* (Terme de

Boulangier.) Een bakkers schrabber, of rakelstok.

RABOT, *f. m.* Outil pour polir le bois. Een schaaft, of schaaft. (Een Timmermans werktuig.)

Rabot. (*Terme de Maçon*.) Een bouw waar meede men de kalk beslaat.

Rabot. Instrument pour chasser la bouë. Een moddernet, of bagger-net, waar meede men den modder uit de grachten ophaalt.

‡ Il reprend vingt fois le rabot & la lime : Il retouche plusieurs fois son ouvrage. Hy neemt twintig maal de schaaft en de vyl op : Hy beschaaft, of verbeterst dikwyls zyn werk.

RABOTER, *v. a.* (*Terme de Menuisier*.) Schaaven, hout schaaven. (Een Schrynwerkers woordt.)

Raboter. (*Terme de Maçon*.) Kalk beslaan.

RABOTEUX, raboteuse, *adj.* Qui n'est pas uni, qui est inégal. On-effen, strompelig, rouw, hobbelig, hobbelachtig, ongelijk.

Chemin raboteux. Een hobbelige wegh.

‡ Raboteux, raboteuse. Mal poli. Ongefchaaft, rouw, ruuw, onbeschaaft.

‡ Discours raboteux. Een onbeschaafde reden.

Se RABOUGRIR, *v. r.* Onderblyven, niet wel tiere, of voorstomen. (Een Hoveniers woordt.)

Les arbres se rabougrissent quand ils ne font pas coupez en bonne saison. De boomen komen niet wel voort, wanneer zy op onbequaame ryden gefnoeit worden.

Rabugri, rabougrie, *adj. & part.* Ce mot se dit des arbres & des plantes qui ne font pas parvenus à leur juste grandeur. Ondergebleven, niet wel voortgekomen. Dis woordt van de boomen en gewassen gezegt die hunnen vollen wasdom niet gekregen hebben.

RABOUILLERE, *f. f.* Creux où la lapine fait ses petits. Een konynehol, daar de wyfjes, of voedsters haare jongen in werpen.

RABROUER, *v. a.* Parler à quelqu'un d'un ton rude & choquant. Toefnauwen, toegrauwen, lebbig, of hart aanspreken.

RAC.

RACAGES, *f. f. pl.* (*Terme de mer*.)

De Rak. (Een zeewoordt.) Dit is eigentlyk een krans van ronde bolletjes aan een geregen, die men om de groote mailen doet, en aan 't midden van de ree vast maakt, om die des te gemakkelijker op te haalen, of te laten vallen.

RACAÏLLE, *f. f.* La lie du peuple, canaille. 't Gemeen volk, 't schuim van 't volk, 't gespuis, 't grauw, jan rap en zyn maat.

La racaille de Paris tenoit son parti. 't Gemeen volk van Parys hield zyne zyde, of hield het met hem.

RACE, *f. f.* Lignée, décadans. Famille. Geslagt, afkomst, stam. Nakomelingen. Huis.

La race des justes est bénie. 't Geslagt der rechtvaardigen is gezegen.

La premiere race des Rois de France. Het eerste geslagt der Koningen van Frankryk.

Toute la race en est éteinte. De gansche stam is er van uitgestorven, of verstorven.

Chien de bonne race. Een hondt van een goeden aart.

‡ Chasser de race. Suivre les méchantes coutumes de ceux dont on est né. Aarden, naâarden. Een aart naar zyne ouders hebben; de quade gewoonten der ouderen volgen.

RACHAT, *f. m.* Wederkoopung, wederinkoopung, losfing van iets.

Le rachat des captifs, des esclaves. Het lossen, of vrykoopung der gevangenen, der slaaven.

RACHETABLE, *adj.* Losbaar, losselyk, dat geloft kan worden.

Rente rachatable. Losrenten, losbaare renten.

RACHETER, *v. a.* Lossen, wederkoopung.

Racheter une terre. Een stuk landts weder koopung, of weder inkoopung.

Racheter. Exemter, om delivrer en donnant quelque chose. Lossen, verlossen, vrymaaken, vrykoopung, door prys lossen, afkoopung.

* Le Seigneur nous a rachetés de la servitude. De Heer heeft ons uit de dienstbaarheid, of slaavernye vrygekocht, of verlost.

* Racheter quelqu'un de la mort. Iemant van de doods koopung.

* Elle a racheté son galand de la corde. Zy heeft haaren vryer van de galg gekocht.

RACINE, *f. f.* Wortel.

Racine chéveluë. Een hairige, of vefelachtige wortel.

Prendre racine. Wortelen, inwortelen, wortel krygen, wortel schieten.

* Les racines des sciences sont amères. C'est-à-dire, le commencement des sciences est pénible. De beginsselen der wetenschappen zyn zwaar. (Eigentlyk, de wortels der wetenschappen zyn bitter.)

* L'ivrognerie est la racine de tous maux. De dronkenschap is de wortel van alle quaads.

* Le vice jettoit alors de profondes racines. De zonde wortelde soen zeer in. 't Quaadts schoot toen diepe wortelen.

Racine d'un mot. De wortel, of oorspronk van een woordt.

Racine quarrée. (*Terme d'Arithmétique*.) Een vierkantswortel in de Rekenkunf.

Racine cubique. Teerlingswortel.

Racine. (*Terme de chiromance*.) De wortel der vingeren. (Een woordt der handtkykkunf.)

Racine. Mot primitif d'où d'autres sont dérivés. Wortelwoordt. Een woordt daar andere van afkomstig zyn.

RACINER, *v. a.* (*Terme de Teinturier*.) Met wortelen verwen. (Een Verwers woordt.)

RACLER, *v. a.* Emporter de la superficie d'une chose. Schuuren, afschrabben, afkratzen, 't bovenste van iets afneemen.

Cela me racle les boiaux. Dat schuurs my de darmen.

‡ Racler le Boiau. Jouër mal du violon. De darmen schraapen : heel slecht op den vedel, of op de vioel speelen.

Racler, ou couper. (*Terme de Mesureur de grains*.) Afstryken, kooren afstryken als 't gemeeten wordt.

Racler. Hauffer & abaïffer l'anneau de la racloire de quelque porte contre la racloire même. Ratelen, den ring van een deur op en neër tegen den ratel haalen, tot een teken dat 'er iemant voor is.

* RACLEUR de Guitare. Méchant joueur de guitare. Een Cyter-
Nnnn ter-

terstryker, een slechte, of elendig cysterpeelder.

RACLOIR, *f. m.* (*Terme de Doreur sur Tranche.*) Een schraapmes dat de vergulders op sneel gebruiken.

Racloir. Instrument d'acier pour grater & éfacer sur les planches de cuivre. Een slyst, of schrabber, waar mede men op de kopere platen uitschraapt 's geen verbeterst moet worden.

Racloire, *f. f.* Ou **racloir**, *f. m.* Fer tortillé avec lequel on fait du bruit à une porte pour avertir qu'on vienne ouvrir. Een ratel, of handvat aan een deur, waar tegen men den ring op en neerhaalt om te waarschouwen dat 'er iemand voor is.

Racloire. Instrument pour racler le bled. Een stryfstok, of meestok waar mede men 's kooeren meet.

RACLURE, *f. f.* Ce qu'on a emporté de la superficie d'une chose. Afschrapfel, 's schrapfel van iets.

Raclure de boiaux. Afschrapfel, schrapfel, of stym van darmen.

RACOMMODAGE, *f. m.* Herstelling, 's verstellen van iets.

Il a tant païé pour le racommodage de son habit. Hy heeft zoo veel voor 's verstellen van zyn kleedt gegeven, of betaalt.

RACOMMODER, *v. a.* Refaire, rajouter. Verstellen, herstellen, vermaaken.

Racommoder un habit. Een kleedt verstellen.

* **Racommoder**. Remettre bien ensemble des personnes brouillées. Weder vereenigen, bevreedigen, twistige personen met malkanderen verzoenen.

* Se racommoder. Se réconcilier. Zich bevreedigen, zich vereenigen, zich verzoenen, bevreedigt, of vereenigt worden.

RACONTER, *v. a.* Dire. Faire un récit. Vertellen, verhalen, een verhaal ergens van maaken, een verslag ergens van doen.

Raconter ficilement ce qui s'ètt passé. Getrouwelyk verhalen 's geen 'er gebeurt is.

‡ **RACONTEUR**, *f. m.* (*Mot peu usité.*) Verteller, verhaalter, een die iets vertelt, of verhaalt.

RACORDER. (*Mot inusité.*) Voyez

Reconcilier.

RACOURCIR, *v. a.* Kortor maaken, verkorten, bekorten, korten, afskorten, inkrimpen, afsnyden, in-trekken.

Racourcir un manteau. Een mantel afsnyden, of kortor maaken.

Les jours sont racourcis. De dagen zyn gekort.

Pouffer à bras racourci. Met eenen krommen arm, of krommen elleboog slooten. Een boereftoot doen, of geeven.

RACOURIR, *v. n.* (*Mot peu usité.*) Revenir en courant. Wederom loopen, te rug loopen.

RACOUTRER, *v. a.* Verstellen, vermaaijen, lappen, omzessen.

Racotrer un habit. Een kleedt verstellen.

Racoutrement, *f. m.* Verstelling van kleederen.

Racoutreur, *f. m.* Lapper, versteller, lapfnyder.

Racoutreuse, *f. f.* Lapster, versteller, naaister.

RACOUTUMER. Se racoutumer. Zich weder gewinnen, de oude gewoonte weder aanneemen.

* **RACROCHER**. Rattraper. Achterhaalen, weder krygen, ontdekken, weer bekoemen.

‡ Il m'étoit échapé, mais je l'ai racroché. Hy was my ontsnapt, maar ik heb hem weer gekregen.

‡ Se racrocher, *v. r.* Se racommoder ensemble. Zich bevreedigen, zich vereenigen, zich verzoenen, de vriendschap vernieuwen.

‡ Il tâche de se racrocher avec sa maitresse. Hy poogt zich met zyn vryster te bevreedigen, of te verzoenen.

RAD.

RADE, *f. f.* Lieu propre à jeter l'ancre. Een ree, of reede der zee; een oever daar men bequaamelyk ten anker kan koomen, stroom.

Les vaisseaux sont à la rade. De schepen leggen op de ree, of op stroom.

RADEAU, *f. m.* Plusieurs pieces de bois jointes ensemble dont on se sert pour passer des rivières. Een vlot hout, een houtvlot om over de stroomen te gaan.

RADER, *v. n.* (*Terme de mer.*) Op

de ree komen. (Een zeewoordt.) **RADEUR**, *f. m.* Mésureur & radeur de sel. Geswooren zoutmeter.

RADIATION, *f. f.* (*Terme de Philosophie.*) Straaling, uitschiëting van straalen. (Een Wysbegeerig woordt.)

Radiation, *f. f.* (*Terme de Palais.*) Uitkrabbing, uiswifching, doorhaling. (Een woordt van 't Gerechtshof.)

RADICAL, radicale, *adj.* (*Terme de Medecine.*) Ooirspronkelyk, eigenaardig, ingeboeren. (Een Grceeskundig woordt.)

L'humide radical. 's Ooirspronkelyk, of ingeboren vocht.

RADICALEMENT, *adv.* Ooirspronkelyk, van natuurs.

RADICATION, *f. f.* (*Terme de Physique.*) Inworteling. (Een Natuurkundig woordt.)

‡ **RADICULE**. (*Terme de Botanique.*) 's Puntje van 't zaat, dat het beginfel van de wortel is. (Een woordt der kruidt en gewaskunde.)

RADIE', radiée, *adj.* (*Terme de Botanique.*) Straalswyze geschikt. (Een woordt der Kruidkunde.)

Couronnes radiées. (*Terme de Blason.*) Straalkroonen. Straalswyze kroonen. (Een woordt der Wapenkunde.)

RADIEUX, radiëuse, *adj.* (*Vieux mot.*) Eclatant, brillant. Blinkende, schynende, glinsterende, flikkerend, schitterend, glansfig, stralende.

‡ **RADOTER**, *v. n.* Extravaguer. Suffen, dutsen, in de kindsche wereldt zyn.

‡ Etre si vieux qu'on radote. Zoo oudt zyn dat men suft.

‡ **RADOTEUR**, *f. m.* Celui qui radote. Sorte de bourru. Suffert, of suffaart, dutter, een oudt man die in de kindsche wereldt is.

‡ Radoteuse, *f. f.* Suffster, duster, een suffig wyf, een oudt wyf dat in de kindsche wereldt is.

RADOUB, *f. m.* Travail qu'on fait pour réparer des vaisseaux. Lapping, fikking, of kalfatering van een schip, 's lappen van een schip.

Donner le radoub à un vaisseau. Een schip lappen, of kalfateren.

RADOUBER, *v. a.* Donner le radoub à un vaisseau. Een schip lappen.

- pen, een ſchip kalfateren.*
RADOUÇIR, v. a. Adoucir de nouveau. *Verzachten, verzoeten, zachter en gedweër maaken.*
 * Radoucir. Rendre plus doux, moins cruel, moins rude. *Verzachten, vermorwen, gedweër maaken, zachter van aart maaken.*
 * Radoucir le cœur de ſa maitreſſe. *'t Hart van zyne vryſter vermorwen.*
 * Radoucir ſa voix. *Zyn ſtem verzachten, of inhouden.*
 * Seradoucir, v. r. Se modérer. Devenir plus doux. *Vermorwt worden, gedweë worden, zachtzinniger worden.*
 * A ces mots il ſe radoucit. *Op deeze woorden wiert hy gedweër.*
RADRESSER, v. a. (Mot peu uſité.) Remettre dans le droit chemin. *Op den rechten wegh helpen, ſe recht brengen.*

RAF.

- RAFERMIR, v. a.** Rendre plus ferme. *Beveſtigen, ſteevigen, waſter, of ſteeviger maaken.*
Rafermir un chapeau. *Een hoedt papen.*
 * Rafermir. Raſſürer. *Weer moeds geeven, een hart inſpreeken, een hart onder den riem ſteeken.*
 * Il rafermit ſes ſoldats par ſa préſence. *Hy wekte den moeds van zyn krygsvolk weër op door zyne tegenwoordigheit.*
RAFINAGE, f. m. Action de raffiner le ſucre. *Sucre raffiné. Zuivering der ſuiker. Wiſte ſuiker, geſuiverde ſuiker.*
Acheter du raffinage de Rouën. *Fyne Rouaanfche ſuiker koopen.*
RAFINER, v. a. Ce mot ſe dit en parlant de ſucre & de poudre. *Zuiveren, reinigen, fyn maaken. Dit wordt van de ſuiker en van 't buskruit gezeis.*
Raffiner le ſucre. Raffiner la poudre. *Suiker zuiveren. Buskruit fynmaalen.*
 * Raffiner. Subtiliſer. Etre entendu en quelque choſe. *Uitpluizen, op 't nauwſte ziſten, ergens gauw en bedreven in zyn, ergens op geſleepen, of afgerecht zyn.*
 * Raffiner ſur le langage. *De taal uitpluizen, of ziſten.*
 * Vous raffinez ſur tout. *Gy ziſt alles*

- op 't nauwſte.*
Raffinée, raffinée, adj. Rendu plus fin. *Gezuiverd, gereinigt, ſynder en zuiverder gemaakt.*
Sucre raffiné. Poudre raffinée. *Gezuiverde, of fyns ſuiker. Laadskruide.*
 * Raffiné, raffinée. Subtil. *Scherpzinnig, geſleepen, gauw, ſchrandder, vernuſtig.*
 * Oreiller raffinée. *Een ſcherp oor.*
 * Raffiné, f. m. Qui eſt fort entendu en quelque choſe. *Een gauw vernuſtig menſch, een die iets grondig verſtaat.*
 * Raffiné. Ruſé. *Een arg, loos, doortrapt menſch; een arge, of looze gaſt.*
RAFINEMENT, f. m. Ce mot ſe dit de la poudre. *De zuivering, of fynheit van 't buskruit.*
 * Raffinement. Maniere d'agir fine & délicate. *Finneſſe. Ergheit, loosheit, liſt, doortrapsheit, geſloopenheit. Looze ſtreeken.*
 * Le raffinement de la politique. *De ſtreeken der ſtaatkunde.*
RAFINEUR. Voyez Afneur.
Rafineur, f. m. Een haarkloover, of muggezifier.
Rafineuse, f. f. Een haarklooffter, of muggeziffer.
RAFLAIS ou rafale, f. m. (Terme de mer.) Een rukwinds die uit het gebergte komt. (Een zeewoordt.)
RAFLE, f. f. (Terme de jeu de dez.) Een worp van drie gelyken in het ſeerlingſpel.
 † Faire raffe. Prendre, ravir. *Naar zich krawwen, naar zich ſchraapen, naar zich ſchrobben, neemen, rooven, wechneemen.*
Raffe. Sorte de filet. *Een ſchrobnet.*
 † **RAFLER, v. a.** Prendre, enlever. *Naar zich krawwen, naar zich ſchraapen, neemen, wegneemen, rooven.*
 † Il rafa tout ce qu'il y avoit. *Hy krawde alles wech wat er was.*
Dame Atropos ramera ma vie entre les pots. *Mevrouw Atropos zal my leven by de kannen rooven.*
RAFOLIR, v. n. Devenir fou. *Zot, of gek worden.*
RAFRAICHIR, v. a. *Ververſchen, verfrifſchen, verkoelen, koelen.*
Le vent rafraichit. De windt verkoelt.
Rafrachir. (Terme de Canonnier.) *Een ſtuk geſchut koelen, een geſchut uitveegen.*
 * Rafrachir. Remettre en mémoi-

- re. Ververſchen, weër in de geheugenis brengen, weër in de gedachten brengen.*
 * Cela me rafraichit la mémoire. *Dat ververſcht my de geheugenis.*
Rafrachir. Retaire, remettre du travail & de la fatigue. *Ververſchen, doen uitruſten. Den adem laaten ſcheppen.*
Rafrachir. Etancher la ſoif. *Verfrifſchen, den dorſt verdryven, of verſlaan.*
Je ſuis alteré, donnez moi à boire pour me rafraichir. *Ik hebbe dorſt, of ben dorſtig, geeſ my te drinken om my te verfrifſchen.*
Biere qui rafraichit. Bier dat verfrifſcht, of den dorſt verſtaat.
 * Rafrachir. Couper tant ſoit peu des extrémités d'une choſe. *Afknippen, afkorten, afronden, een weinig het buitenſte van iets afſnyden.*
 * Rafrachir les cheveux. *Het haar een weinig afknippen.*
 * Rafrachir un manteau. *Een mantel afronden.*
 * Serafrachir, v. r. Rendre plus frais. *Zich ververſchen, zich verkoelen, zich wat bedaaren.*
 * Se rafraichir la mémoire de quelque choſe. *Zich de gedachten van iets ververſchen! Zich iets weder in gedachten brengen.*
 * Se faire rafraichir les cheveux. *Zyn haar wat laten korten.*
 * Le vent ſe rafraichit. (Terme de mer.) *Le vent redouble ſa force. De windt ſteekt op, of begint op te koelen. 't Begint harder te waaijen.*
Rafrachiffant, adj. & part. *Verfrifſchend, ververſchend.*
Biere fort rafrachiffante. Zeer verfrifſchend, of verkoelend biere.
RAFRAICHISSEMENT, f. m. Modération de chaleur. *Verkoeling, koelte, vermindering van hitte.*
Nous reçumes du rafrachiffement par le vent qui ſurvint. Wy kreegen een koelte door den opkomenden windt.
 * Rafrachiffement. (Terme de guerre.) *Ververſching voor 't krygsvolk, verſche leeftogt.*
 * Fournir des rafrachiffemens aux ſoldats. *De ſoldaten ververſching, of vaders leeftogt verſchaffen.*
Rafrachiffements, f. m. p. Vins, liqueurs, & confitures dont on fait provision pour le voyage. *Ververſchingen. Wynen, dranken, en ſuiker-*

kerooft waar van men zich op reis voorziet.

RAG.

- ‡ RAGAILLARDIR, *v. a.* Réjouir. Verheugen, veruolijken, verquikken.
- RAGE, *f. f.* Maladie. Dolheit, razernye, woede, die de honden, of menschen enz. overkomt, die van dollen gebeeten worden.
- * Rage. Fureur. Grande colére. Dolheit, woede, razernye; tooren, gramschap, verbolgenheit, oplopendheit.
- * Il fut saisi de fureur & de rage. Hy wierdt heel verwoedt en verbolgen.
- * Ces nouvelles porterent la rage dans son cœur. Die rydingen maakten hem heel razende, of verwoedt.
- ‡ Rage. Injure, pouilles. Geraas, schelden, scheldtwoorden, getier.
- ‡ Faire rage contre quelqu'un. Tegen iemand raazen, baaren, uitvaaren, of tieren.
- ‡ Rage. Effort qu'on fait pour servir quelqu'un avec chaleur. Sterke drift, of yver om iemand dienst te doen.
- RAGENCER, *v. a.* (Mot peu usité.) Rajuster. Herstellen, weder in order brengen, herbeschikken.
- ‡ RAGOT, *f. m.* Petit homme. Mannetje, dreubisje, of dreumisje. Een dwergje.
- Ragot, ragote, *adj.* Bâton ragot. Een korte en dikke stok, of knuppel.
- Cheval ragot. Cheval bas & ramassé. Een kort en dikpaerd. Een kort in een gedrongen paerd.
- RAGOÛT. Een opstoeffel, een spys met een scherpe saus om eetlust te verwekken.
- * Ragout. Plaisir qui chatouille les sens. Genoegte, vreugde, vermaak dat de zinnen streelt.
- RAGRAFER, *v. a.* Agrafa denouveau. Herhaaken, weder aanhaaken.
- RAGRANDIR, *v. a.* Rendre plus grand. Vergrooten, verwyden, grooter, ruimer, of wyder maaken. Uitleggen.
- Ragrander une jupe. Een vrouwe rok uitleggen.
- RAGRÉER, *v. a.* (Terme de Jardinier.) Boomtakken, die afgezaagt zyn, met een snoei- of houwmess effe-

nen. (Een Hoveniers woordt.)
RAGUE, *f. f.* (Terme de mer.) Een bedorven kabelsouw. (Een zeewoordt.)

RAI.

- RAIAUX, *f. m.* (Terme de monie.) Een gervorm. (Een muntwoordt.)
- RAIE, *f. f.* Ligne déliée qu'on tire sur quelque chose. Een schreef, of streak dien men ergens op trekt.
- Raie de charuë. Een voore, die de ploeg in d'aardemaakt.
- Raie. (Terme de Coiffeuse.) Een schei, of scheel in 's haair, een haairscheidsel.
- Raie. Séparation entre les deux fesses. De afscheiding, de aarskerf tusssen de billen.
- Raie. Sorte de poisson de mer. Roch. Zekere zeevisch.
- Manger un bon plat de raie. Een goede schotel visch eeten.
- RAIER, *v. a.* Efacer avec des raies ce qui est écrit. Doorstreepen, doorhaalen, uitwischen, uitdoen 's geen geschreven is.
- Raier ce qu'on a écrit. Uitdoen, of doorhaalen 't geen men geschreven heeft.
- * Il a raie tout ce qu'il a écrit: ne faites point de fond là-dessus. Maak daar geen staat op; verwacht dat niet.
- Raier. Tirer des raies sur une étofe. Streepen openigstefte maaken.
- RAJEUNIR, *v. a. & n.* Verjongen, jonger maaken, jonger doen gelyken.
- La perruque rajeunit. De pruik verjongt.
- Vous rajeunissez tous les jours. Gy wordt alle dage jonger.
- * Rajeunir des arbres. C'est les renouveler par la coupe de quelques branches. Boomen snoeijen, eenige takken der boomen afhouwen, of afsnoeijen.
- Rajeunir du vin vieux avec du vin nouveau. Ouden wyn met nieuwen snyden.
- RAJEUNISSEMENT, *f. m.* Verjonging, verjeugding, opluiking.
- RAIFORT, réfort, *f. m.* Sorte de rave. Radys, radyswortel.
- RAILLER, *v. a.* Se moquer. Bespotten, uitlagchen, uitjouwen, de spot met steeken, of met dryven, met lagchen.

- Railler quelqu'un de son avarice. Iemant over zyne giergheist uitlagchen, of uitjouwen.
- Railler, *v. n.* Plaifanter. Spotten, boorten, lagchen, jokken, scherfsen, uitjouwen, de gek scheeren.
- Il raille toujours. Hy scherft altydt.
- Dans les triomphes les soldats ont acoutumé de railler avec leur Empereur. In de zegepraalen zyn de soldaaten gewent met bunnen Oversten te spotten, of de gek te scheeren.
- Serailler, *v. r.* Bespotten, ergens met lagchen, ergens de spot met dryven, uitlagchen, uitjouwen.
- Se railler des fôts du siècle. Met de gekken van den tydt lagchen.
- RAILLERIE, *f. f.* Art de railler. Spotterny, beschimping, gespot, scherfsing, geschers, uitjouwing.
- Entendre bien la raillerie. De spotterny, of 's scherfsen wel verstaan.
- N'entendre point de raillerie. C'est prendre les choses en mauvaïse part, ou s'en fâcher. Geen jok konnen verstaan, of verdraagen: Dat is, de dingen ten quaade duiden, of opvatten, of ergens quaat over worden.
- Raillerie. Moquerie, mots plaifans. Spotterny, jok, boortery, jokkerny, genoegelykeredenen, scherfsing, aardgheist, quinklagen, geschers.
- Raillerie fine & délicate. Een fynere aardige spotterny.
- Tourner la Religion en raillerie. Mes den Godtsdienst spotten. Den Godtsdienst in spotterny verkeeren.
- Raillerie froide, fade, basse. Een koele, stechte, onaardige, zoutelooze, zenuwlooze, of smaakelooze boortery.
- Railleries, *f. f. pl.* Spotternyen, spottredenen. Schimpdichten, schimpredenen, hekelschrieten, schimp-schrieten.
- Lucien n'a pas épargné dans ses railleries les premiers Chrétiens. Luciaan heeft de eerste Christenen in zyne spotternyen, of schimp-schrieten niet ontzien, of niet gespaart.
- RAILLEUR, *f. m.* Spotter, scherfser, schimper, gekker, quinklager.
- Passer pour railleur. Voor een spotter gaan.
- Railleuse, *f. f.* Spottster, scherfster, schimpster, gekster.
- ‡ RAINCEAU, *f. m.* (Vieux mot.) En tak van een boom. (Een oudt woordt.)

RAINE. (*Mot peu usité.*) Voyez Grénoille.

RAINURE. Voyez Rénure.

RAION, f. m. Een straal, een straalend schynsel.

Les raions du soleil. De konnestraa-
len, de straaLEN der zonne.

• Vôte bonté m'a donné quelque raion de joie. Uwe goetheit heeft my mes eenige blydschap bestraalt, of heeft my eenige blydschap gegee-
ven.

• Raion de miel. Gheleu de miel. Honigraat, honigkeek.

RAION. (*Terme de Vigneron.*) Een groeve waar in men een wyngaardt legt.

RAION. (*Terme d'Anatomie.*) De kleine armpyp, de minder ellepyp.

RAIONNÉR, v. n. Répandre des raions. Straalen, schitteren, straa-
len schieten.

RAIONNANT, raionnante, adj. c. p. part. Qui répand des raions. Straalende, straaLEN schietende.

• Raionnant, raionnante. Brillant. Straalende, glinsterende, flinkerende, schitterende, blinkende, slonkerende.

• Tout raionnant de gloire. Alles vol luyfter schitterende. Alles van heerlijkheit blinkende.

• **RAIRE.** (*Vieux mot.*) Rafer. Schrappen, of schrabben, baardschrappen, scheeren, baardscheeren.

‡ Un barbier rait l'autre. De eene baardschrappert scheert den anderen. De eene schalk bedriegt den anderen.

‡ A barbe de fou on apprend à raire. Op een gek's baardt leert men scheeren.

RAIS, f. m. Raion de la lune. Een straal der maane.

Rais. (*Terme de Charron.*) Een spyl, of speek van een radt, radtspeek.

Ces rais ne font pas assez forts. Die radtspeeken zyn niet sterk genoeg.

RAISIN, f. m. Grape de raisin. Druivetrost, een bos druiven, een tros druiven. Druif.

On ne vandangera de quinze jours parce que le raisin n'est pas encore bien mûr. Men zal noch in geen veertien dagen wymoogsten, om dat de druif noch niet heel ryp is.

Raisin de Corinthe. Korenten, korinten.

Grain de raisin. Een druif, of druive, een druivebes.

RAISINE, f. m. Gekookt druivenat, gekookte wyn.

RAISON, f. f. Faculté de l'ame qui distingue le faux du vrai. Reden. Redelyk vermogen, redelykheit, 't vermogen der ziels dat het valsche van het waare onderscheidt.

La raison est ce qui distingue l'homme de la bête. De redelykheit onderscheidt den mensch van de beesten.

Cela est éloigné de la droite raison. Dat is verre van de waare reden af; dat verscheelt veel van de waare reden.

Il faut que la raison se taise, où la religion parle. De reden moet zwygen daar de Godtsdienst spreekt.

Raïson. Cause, sujet, considération. Reden, oorzaak, inzicht.

Avoir raison de rire. Reden van lagchen hebben.

J'ai mes raisons pour cela. Ik hebbe daar myne redenen toe.

Je ne veux pas vous en rendre raison, ou vous en rendre compte. Ik wil 'er u geen reden, of rekenfchap van geeven.

Raïson. Tout ce qui sert à prouver. Reden, bewys, bewysreden, al 't geene diens om iets te bewyzen, of te bevestigen.

Une raison bonne, solide, convaincante. Een goede, bondige, overtuigende reden.

Detruire les raïsons qu'on aporte contre nous. De redenen wederleggen, of ontzenuwen die tegen ons worden ingebragt.

Raïson. Ressentiment, vengeance. Satisfaction. Reden, gevoelen, vergelding. Voldoening, vergenoeging.

Tirer raison d'un affront qu'on a reçu. Zich over een geleden ongelijk wroeken; wraake over een geleden boon neemen.

Je prétens qu'il m'en fasse raison. Ik eisch dat hy my voldoening geeve.

Raïson. Devoir. Reden, pligt.

Ranger quelqu'un à la raison. Iemant tot reden brengen.

Faire raison à un ami. C'est boire à lui après qu'il a bu à notre santé. Iemant bescheidt doem. Dat is, op iemants gezondheid drinken, nadat hy op d'onze gedronken heeft.

Raïson. Droit, justice. Reden, recht, billykheit.

Il a raison. Hy heeft reden, hy heeft gelyk.

A. combien plus forte raison. Hoe

veel te meer; met hoe veel te meer reden.

A raison. (*Terme de Marchand.*) Sur le pié. Tegen, onder. (Een Koopmans woordt) op den voet.

J'ai acheté cela à raison de dix pour cent de rabais. Ik hebbe dat gekocht tegen tien ten hondert te korten; of onder korting van tien ten hondert.

Raïson. (*Terme de Mathématique.*) D'overeenkomst, of 't opzicht van een getal met een ander, en in 't algemeen van eene hoeveelheit met eene andere. (Een woordt der Wiskunft.)

RAISONNABLE, adj. Qui est doué de raison. Redelyk, met reden begaast, of voorzien.

L'homme est un animal raisonnable. De mensch is een redelyk dier.

Raïsonnable. Sage, judicieux, juste. Redelyk, wys, bescheiden, verstandig, billyk, rechtsvaerdig.

C'est un homme fort raisonnable. 't Is een heel redelyk man.

Cela est assez raisonnable. Dat is billyk genoeg, of dat is heel redelyk.

Raïsonnable. Bien proportionné. Redelyk, welgematigt, behoorlyk, welgeschikt, of gepast.

Une taille raisonnable. Een redelyke, of behoorlyke lengte.

Un prix raisonnable. Een redelyke prys.

RAISONNABLEMENT, adv. Avec raison. Redelyk, met reden, op eene redelyke wyze.

Raïsonnablement parlant, il faut croire, que &c. Redelyker wyze gesproken, moet men gelooven dat, enz.

Parler raisonnablement de tout. Van alles met reden spreken.

Raïsonnablement. Assez bien. Redelyk, of samelyk wel, behoorlyk, gelyk 's behoort.

Il est raisonnablement logé. Hy woont redelyk wel; hy is samelyk wel gehuist.

RAISONNEMENT, f. m. Faculté de raisonner. 't Redelyk vermogen, 't vermogen om te redeneren.

Avoir le raisonnement fort bon. Zeer wel kunnen redeneren.

Raïsonnement. Raïson. Discours raisonné. Redeneering, redenkaveling, eene verstandige reden, of redeneerend gesprek.

- Raisonnement faux.** Een valsche redeneering, of redenkaveling.
- Le raisonnement doit être clair, juste & solide.** De redeneering moet klaar, net, en bondig zyn.
- RAISONNER, v. n.** Parler, discourir. Reden, reden, redenkavelen, redenwiffelen; spreken, gesprek hebben.
- Raisonneur sur une affaire.** Over een zaak redeneeren.
- Raisonneur.** Examiner, faire réflexion. Redeneeren, overweegen, onderzoeken, zich over bedenken, in bedenkking neemen.
- Quand on voit un profit essentiel, on ne raisonne plus.** Als men een merkelyk voordeel ziet, redeneert men niet meer, of staat de reden stil.
- ‡ **Raisonner.** Répliquer. Wederspreken, tegen spreken, tegen zeggen, tegen kibbelen.
- ‡ **Taisez vous & ne raisonnez pas davantage.** Zwyg en spreek niet meer tegen.
- Raisonné, raisonnée, adj. & part.** Overwogen, met redenen bevestigd, onderzocht, bereedent, geredeneert, waar over men geredeneert heeft.
- Dicours raisonné.** Een bereedent gesprek.
- ‡ **RAISONNEUR, f. m.** Celui qui réplique trop à une personne à laquelle il doit du respect. Redeneerder, kakelaar, kesser, snateraar, snaterbek. Een die te veel snaps heeft tegen dien die hy eerbiedigheit schuldig is.
- ‡ **Raisonneuse, f. f.** Redeneester, kakelaarfster, kakelster, kesser, snaterbek.
- ‡ **Ne fai pas tant la raisonneuse.** Redeneer zoo sterk niet, toon u zulke groote redeneester niet. Heb zoo veel praats, of snaps niet.
- * **RAJUSTEMENT, f. m.** Bevreddiging, verzoening, vereeniging.
- RAJUSTER, v. a.** Racommer, mettre en ordre. Herstellen, herschikken, vermaaken, ter deege zetten, of recht zetten, in een goede plooi zetten.
- Rajuster sa perruque.** Zyn pruik recht zetten.
- * **Rajuster.** Acommoder, pacifier. Bevreddigen, vereenigen, verzoenen, te vreden stellen.
- * **La mort rajuste toutes choses.** De doods verzoent, of bevreddigt alles.

- RALE, rasle, f. m.** Sorte d'oiseau. Wachtelkoning. Zekere vogel.
- RALEMENT, f. m.** Bruit qui se fait dans la gorge d'une personne qui est à l'agonie. Keelreusteling, reutel, of reusteling in de keel van iemand die op sterven legt.
- Le râlement le prit & il mourut un peu après.** Hy kreeg de reutel in de keel en een weinig daar na storf hy.
- RALENTIR, v. a.** Modérer. Vertraagen, maatigen, doen verslawwen, verkoelen.
- * **Ralentir l'ardeur des soldats.** De vuurigheid des krygsvolks doen verslawwen.
- * **Se ralentir, v. r.** Se modérer. Verslawwen, vertraagen, verslappen, slauwer worden, van zyn vuur verliezen.
- * **Le combat s'étoit ralenti tout à coup.** 's Gevecht was zeer schielyk verslawwt.
- * **Leur ardeur commençoit à se ralentir.** Hun yver begon te verslawwen, hun yver begon te verminderen, te verslappen, of te slapbakken.
- * **Son affection se ralentit.** Zyne genegenheit verslawwt, of verslapt. Hy verslawwt in zyne genegenheit.
- RALER, v. n.** Ce mot se dit du bruit de la gorge qu'on entend quand une personne est à l'agonie. Reutelen. Dit wordt van 's gereutel in de keel gezegt van iemand die op sterven legt.
- RALIER, v. a.** Rassembler des troupes qui étoient en desordre. Weder vergaderen, weder te samen brengen, herzamelen, de krygsbenden weder by een brengen die verstroot waren.
- Ralier le navire au vent.** (Terme de mer.) In den windt, of tegen den windt opzeilen, opsteeken, of 's schip tegen den windt opzetten. (Een zeewoordt.)
- Se ralier de terre.** (Terme de mer.) 's Landt naderen. (Een zeewoordt.)
- RALIMENT, raliement, f. m.** Action de ralier. Herzameling weder vergadering der verstrootide krygsbenden.
- Travailler au raliment des troupes.** Zyn best doen om krygsbenden te

- herzamelen, of weer by een te brengen.**
- RALINGUES, f. f. pl.** (Terme de mer.) De zoomtouwven der zeilen. (Een zeewoordt.)
- RALONGER, v. a.** Verlengen, langer maaken.
- Ralonger une jupe.** Een rok verlegen.
- RALUMER, v. a.** Weder ontfleeken, weder aansteeken, weer doen branden.
- * **Ralumer.** Exciter de nouveau, renflamer. Weer ontfleeken, op nieuw verwekken, weer doen beginnen, of aanvangen.
- Eteindre & ralumer une chandelle en soufflant.** Een kaers wis- en weer aanblaazen.
- * **Ralumer la guerre.** Den oorlogh weer ontfleeken.
- Se ralumer, v. r.** Weer aangaan; weer beginnen te branden, weder aan 't branden koomen.
- Feu qui se ralume.** Vuur dat weder aangaat.
- * **Se ralumer.** S'enflamer de nouveau. Weer ontbranden, weer opkoomen, weer ontfleeken, uit de asche weer te voorschyn komen.
- * **Son amour se ralume d'abord.** Zyn liefde ontfleekt flux weder, komt straks weer op, of wordt straks weer gaande.

RAM.

- RAMADAN, f. m.** Een Turkische vastendagh, waar op zy niets nuttigen.
- RAMAGE, f. m.** Chant naturel des oiseaux. Vogelzang, wiltzang, gezang der vogelen.
- ‡ **Chanter un autre ramage.** Eenem anderen zang zingen. Van reden, van zalen, of van beroep veranderen.
- Ramage.** Takken van boomen.
- Ouvrage à ramage.** Gebloemde stoffe.
- RAMAGER, v. n.** (Ce mot se dit des oiseaux.) Chanter. Zingen. (Dit wordt van de vogelen gezegt.)
- C'est le matin que les oiseaux commencent à ramager.** 's Morgens beginnen de vogelen te zingen.
- RAMAIGRIR, v. a.** Rendre plus maigre. Vermageren, magerder maaken, magerder doen worden.
- Le jeûne ramaigrir.** 's Vasten vermageren.

Ramaigri, ramaigrie, *adj.* Devenu plus maigre. *Vermaagert, afgegaan, afgenomen, magerder geworden.*

RAMANDAGE, *f. m.* (*Terme de Doreur sur bois.*) Een stukje bladgout 's welk men met het penfeel wat en legt daar 's behoort.

RAMANDER. (*Terme de Doreur sur bois.*) Een stukje goust ergens op leggen daar 's ontb.

Ramander, *v. a. & n.* Raiffen de prix. Afzetten, afzetten, op laagere prys stellen, beter koop worden, minder, of lager in prys worden.

Les boulangers ont ramandé le pain. De bakkers hebben 's broodt afgezet.

Le blé a ramandé. 't Koren is afgeflagen, of is in prys gedaalt.

RAMAS, *f. m.* Assemblage de plusieurs choses. Verzameling, vergadering van veele dingen.

RAMASSER, *v. a.* Amasser de nouveau. Opraapen, opbeuren, by een raapen, of by een brengen.

Ramassez mes gans. Raap myne handfchoenen op.

Ramasser des brossailles. Struiken by een raapen

Ramasser une armée de diverses nations. Een leger van verscheide volken by een raapen.

‡ Ramasser. Froter, roffer. Afrofsen, afhaalen, affmeeren, wuiflook geeven.

Se ramasser, *v. r.* Se rassembler. Weder vergaderen, zich weder vereenigen, weder by een koomen, zich herzamelen.

Toutes les troupes se ramassèrent. Alle de krygsbenden quamen weer by een.

‡ Se ramasser. Se battre à coups de poing. Malkanderen wuiflook geeven. Met wuiften vechten. Malkander met wuiften slaan.

‡ Les porteurs se ramassent souvent à coups de poing. De kruisers vechten dikwyls met wuiften; teifstieren, of slaan malkanderen veel met wuiften.

Ramassé, ramassée, *adj.* Recueilli. Rassemblé. Opperaaps, vergadert, verzamelt. Weer by een gebracht, by een geraapt, 't zamen geraaps.

Gans ramassez. Opgebeurde, of opgeraapte handfchoenen.

Gens ramassez de tous côtes. Van allen kanten by een geraapt volk.

* Ramassé, ramassée. Rassemblé. Gezet, dik, in een, of in malkander gedrongen.

* Il étoit fort & ramassé. Hy was sterk en gezet, of in een gedrongen.

RAMBADES, *f. f. pl.* Twee schanssen die voor aan omtrent het galjoen van een galei gemaakt zyn.

RAMBERGE, *f. f.* Sorte de patache Angloise. Een Engelsch advrysjagt.

RAMÉ, *f. f.* Aviron. Een riem om mee te roeijen.

Aler à rames. Roeijen, met riemen vaaren.

Vaiffeau qui va à voiles & à rames. Een schip dat zeilen en riemen voert, of gebruikt, of dat zeilt en geroeis wordt.

Rame de papier. Een riem papier.

Rame, *f. f.* Branche pour soutenir des pois. Tuinftaak, boomftaak, rys daar de poulen tegen opwassen.

RAMEAU, *f. m.* Petite branche d'aibre. Een takje, of lootsje van een boom.

Le jour des Rameaux. Le dimanche qui est immédiatement devant Pâques. Palmzondagh. De zondagh die even voor Paaschen gaat.

* Ramcau de veine. Rameau de nerf. Adertak. Zenuwsak.

* Rameau. (*Terme de Fortification.*) Een bedekte wegh. Een wegh, of gangh onder de aarde, die van de eens plaats tot de ander strekt.

Ramé, ramée, *adj.* Getakt, met takken, of rys bezet, of bepoos.

Pois ramés. Erreten met rys bezet, of bepoos.

Ramée, *f. f.* Petites branches avec les feuilles. Loof, groente, lommer, kleine takjes met bladeren, groen loof.

Il la couvrit de ramée. Hy versierde haar met groen loof.

RAMENER, *v. a.* Amener de nouveau. Weder brengen, wetrom brengen, weder doen keeren, te rug doen keeren.

Je vous prie de me ramener vôte ami. Ik bidde u dat gy my uwen vriendt weder brengt.

Il ramena les fuiards au combat. Hy bragt de vluchtigen, of loopers weer aan 't gevecht.

* Ramener les esprits. C'est les remettre doucement dans le devoir.

De gemoederen neerzetten, of tot bedaaren brengen.

* Ramener une personne fâchée. Een quaads mensch neerzetten, of doen bedaaren.

Ramenner. (*Terme de Manège.*) De kop van een paerd naar beneden houden.

Ramener les voiles. De zeilen innemen, of inhaalen.

RAMENTEVOIR. (*Vieux usage.*) Voyez Resfouvenir.

RAMEQUIN, *f. m.* Fromage étendu fur du pain. Een stuk gebraden kaas op broot gelegd.

RAMER, *v. n.* (*Terme de mer.*) Roeijen. De riemen in 't water hebben.

Les forçats rament pour faire voguer la galère. De slaven roeijen om de galei voort te zetten.

Ramer des fèves, des pois. Stokken by klimboomen zessen, of steeken; rys by erreten poosen, of zessen.

‡ Il entend cela comme à ramer des choux. C'est-à-dire, qu'il ne l'entend point. Hy verstaat dat zoo wel als kool te stikken. Dat is, hy verstaat het ganfch niet.

RAMETTE, *f. f.* (*Terme d'Imprimerie.*) Een raamt, een yzer raamt. (Een Drukkers woordt.)

RAMEUR, *f. m.* Celui qui rame dans une galere. Roeijer, roeijstaaf, galeiboef, galeijlaaf.

RAMEUX, rameuse, *adj.* (*Mot peu usité.*) Qui a des branches. Getakt, gelommert, 't geen takken heeft.

‡ Ses cornes font rameuses. Zyn horens zyn getakt; hy heeft getakte horens.

RAMIER, *f. m.* Sorte de pigeon sauvage. Een houtduif, een ringelduif. Zeker wilde duif.

RAMIFICATION, *f. f.* (*Terme d'Anatomie.*) De loop, of verspreiding der takken van de aderen en zenuwen. (Een woordt der Ontleedkunde.)

Se ramifier, *v. r.* Zich in verscheide takken verspreiden.

RAMILLES, *f. f. pl.* (*Terme de Forrier.*) Rys. Dunne takjes daar men ligte takkebossen van maakt.

RAMINAGROIS. Voyez Romina grobis.

RAMINGUE, *adj. m.* (*Terme de Manège.*) Steeg, halfstarrig.

Cheval ramingue. Een steeg paerd. (Een woordt der rykunde.)

- RAMOINDRIR**, *v. a.* (*Mot peu usité.*) Diminuer. Verminderen, verkleinen, kleiner maaken.
- ‡ **RAMOITIR**, *v. a.* Rendre moitte. Vochtig, klam, of dompig maaken.
- RAMOLIR**, *v. a.* Rendre plus mou. *Verzachten, vermorwen, gedweel* of zacht maaken, week maaken.
- Ramolir**. Rendre éfeminé. *Verwyfte maaken, weekhartig, of slaphartig maaken, doen verflappen.*
- * L'ouïveté ramolit le courage. *Door de ledigheid verflapt de moedt. De ledigheid doet den moet verflappen.*
- Se ramolir, *v. r.* Devenir plus mou. *Slapper worden, zachter worden, gedweer worden, zacht en morw worden.*
- * Se ramolir. Devenir moins vigoureux. *Verflappen, slaphartig worden, weekhartig worden, den moedt laaten zinken, of zakken.*
- * Ils n'ont point été ramolis par le desir des plaisirs. *Zy zyn door den lust tot vermaak niet slaphartig geworden.*
- RAMOLITIF**, *f. m.* Remede qui ramolit. *Een verzachtend geneesmiddel.*
- Ramolitif, ramolitive, *adj.* Qui ramolit. *Verzachtend, weekmakend, 't geen verzacht, of week maakt.*
- Onguent ramolitif. *Verzachtende, of weekmakende zalve.*
- RAMONNER**, *v. a.* Neteier une cheminée. *Een schoorsteen (in Zeelandt zegt men, een schouwe) veegen.*
- RAMONNEUR**, *f. m.* Een schoorsteenveeger: op zyn Zeeuwfch, een schouweveeger.
- RAMPANT**. *Voyez ramper.*
- RAMPART**, *f. m.* Hauteur autour d'une ville qui est revêtuë de muraille. *De stadts wal, de fchans, de stadts vest die bemuurt is.*
- * Rampart. Défense. *Wal, fchans, borstweering, bolwerk.*
- * Cette ville étoit le rampart de toute la Grèce. *Deze stad was het bolwerk van gansch Griekenlandt.*
- * Contre la médisance il n'est point de rampart. *Geen befchansing, of bolwerk is 'er tegen de laftering, of tegen 't quaatspreken.*

- Se **RAMPARER**, *v. r.* Se couvrir, om se fortifier. *Zich befchanssen, zich bebolwerken, zich versterken, zich sterk maaken.*
- Ils sont ramparez par des forêts & par des fleuves. *Zy zyn door boschen en rivieren bebolwerkt, befchansst, gesterkt, of gedekt.*
- ‡ Se ramparer contre l'hiver. *Se bien munir contre le froid. Zich tegen den winter, of tegen de koude wel voorzien, of wapenen. (Eigentlyk, zich tegen den winter bebolwerken, of verchanssen.)*
- RAMPER**, *v. n.* Se trainer sur le ventre. *Kruipen, met den buik op de aarde kruipen.*
- Serpent qui rampe. *Een slang die kruipt.*
- * Vigne qui rampe. *Een wyngaard die langs de aarde loopt, of kruipt.*
- * Ramper. S'abaïffer. *Etre bas & servile. Kruipen, slechte en laage gedachten hebben. In eenen slechten, of slaafschten staat zyn.*
- * Ses pensées & ses desirs rampent sur la terre. *Hy kruipt met zyn gedachten en begeerten langs de aarde.*
- Rampant, rampante.** (*Particips.*) *Kruipende, 't geen kruipt.*
- * Rampant, rampante. *Qui a le cœur bas & servile. Slaafs, laag van gemoedt. Daar geen edelmoedigheid by is. Die een slecht slaafachtig gemoedt heeft.*
- * Esprit bas & rampant. *Een eerloos slaafachtig mensch.*
- * Rampant, rampante. *Humble, soumis. Nederig, onderdanig, ootmoedig.*
- * Stile rampant. *Mauvais stile, & qui ne se foutient point. Een kruipende, of laage styl. Een slechte zenuwlooze styl, of schryfwyze, daar niets verhevends in is.*
- Rampant, f. m.** Sorte de bandage. *Een soort van een zwagtel, of windfel.*
- RAMPE d'Escalier**, *f. f.* D'opgang van een trap.
- RAMPIN**, *f. m.* Cheval rampin. *Een paerd dat op het voorste van d'achterste voeten gaat.*
- RAMURE** ou rameure, *f. f.* *Het gewyde, de kroon, of gewigt, dat is, de horens van een hert.*
- Voyez la colonne Rem.*

- RANCE**, *adj.* ou ranci, rancie. *Ce mot se dit du lard qui est jaune & trop vieux. Garstig, gerstig. Dit wordt van 't spek gezegt dat geel wordt en te out is.*
- Lard rance. *Garstig spek.*
- RANCHE**, *f. f.* (*Terme de Charron.*) *Een houtte pen die in den scherpel van een kopjs gaat. (Een Wage-makers woordt.)*
- Ranche, *f. f.* (*Terme de Charpentier.*) *Een houtte pen, of pin. (Een Timmermans woordt.)*
- RANCHER**, *f. m.* Een rib, of lang stuk bouts daar verscheide houtte pennen in gebecht zyn.
- ‡ **RANCOEUR**, *mieux rancune.* *Haat, vyandschap, vyandigheid.*
- RANÇON**, *f. f.* *Losgeldt, rantsfoen.*
- Mettre à rançon. *Op rantsfoen zetten, of stellen.*
- La rançon de François I. qui fut pris devant Pavie coûta cher à la France. *Het losgeldt van François den I. die voor Paviën gevangen wierdt, quam Vrankryk duur te staan.*
- Paier sa rançon. *Zyn losgeldt betaalen.*
- RANÇONNER**, *v. a.* (*Mot peu usité dans le propre.*) *Mettre à rançon. Op losgeldt, of rantsfoen stellen, lossen, rantsfoeneren.*
- * Rançonner. *Faire trop paier. Schagcheren, fcheeren, knevelen, te veel afneemen, te veel doen betaalen.*
- * C'est une hôtellerie où l'on rançonne les passans. *Das is een herberg daar de reizigers gefchoren worden.*
- RANÇONNEUR**, *f. m.* *Schagchelaar, knevelaar, asparffer.*
- RANCUNE**, *f. f.* *Haine, aversion. Haat, vyandschap, vyandigheid, een quaaft hart 't welk men iemand toedraagt.*
- Mettre bas toute rancune. *Alle vyandschap afleggen.*
- RANG**, *f. m.* *Ordre. Orden, ordening, stant.*
- Mettre de rang. *In zyn orden, of stant stellen, in order zetten.*
- Rang. *Nombre. Getal waar onder men iemand, of iets rekent.*
- Etre au rang des ignorans. *Onder 't getal der onwetenden zyn.*
- Rang. *Plusieurs choses de rang.*
- Een*

RAN.
 Een ry, veele dingen recht nevens malkanderen.
 Un rang d'arbres. Een ry boomen, een laan.
 Galere de trois ou quatre rangs. Een galei met drie of vier roeibanken.
 * Être mis sur les rangs. Etre mis sur le tapis. Op het tapyt komen, op de baan gebragt worden.
 * Venit sur les rangs. Commencer à faire figure dans le monde. In aanzien komen, of raaken, in de wereldt bekent bezinnen te worden.
 * Rang. Dignité, poste honorable. Eerstant, aanzienlykheit, waardigheit, hooge plaats.
 * Tenir le premier rang. De hoogste, of eerste plaats bekleeden.
 Rang. (Terme de guerre.) Ligne droite que font les soldats rangez sur le front d'un bataillon. Een lange ry, of gelit soldaaten die in 't hooft van een slagorden staan.
 Enfoncer les rangs. Door de gelederen heen breeken.
 Doubler les rangs. De gelederen verdubbelen.
 Rang. (Terme de mer.) Slach, grootheit, grootte.
 Vaisseau du premier rang. Een schip van 't grootste slach. Een schip van de eerste grootte.
 RANGÉE, f. f. Rang. Ry, orden. Une rangée de pavez. Een ry vloersteen.
 RANGER, v. a. Mettre de rang. Mettre en ordre. Op een ry stellen, op een ry zessen, in order stellen, in order schicken, opzetten.
 Ranger des livres. Boeken opzetten, of in order zessen.
 Ranger les choses en leur place. De dingen op haar plaats schicken.
 Ranger une armée en bataille. Een heir, of leger in slagorden stellen.
 * Ranger. Réduire. Brengen, doen koomen.
 * Ranger quelqu'un à la raison. Iemants tot reden brengen.
 * Ranger, dompter. Dwingen, gedwee maaken, t'onderbrengen.
 * Je te rangerai bien, va. Ga, ik zal u wel gedwee maaken.
 Ranger la côte. (Terme de mer.) Langs de kust zeilen.
 Se ranger, v. r. Zich tegen aan zessen. Wyken, te rug wyken, zich ergens tegen aan stellen om

plaats te maaken.
 Nous nous rangeames contre des haies. Wy zetten ons, of wy weeten tegen de heiningen aan.
 * Se ranger. Se soumettre. Zich stellen, zich schicken, zich buigen, zich onderwerpen.
 * Ils se rangerent sous son obéissance. Zy bogen zich onder zyne gehoorzaamheit.
 * Se ranger du parti de quelqu'un. Iemants zyde kiezen, zich aan iemants zyde voegen.
 Se ranger. (Terme de mer.) Loopen. (Een zeewoordt.) Dit wordt van den windt gezegt.
 Le vent se rangea au nord. De windt liep noordelyk, of naar 't noorden.
 RANIMER, v. a. Redonner la vie. Verlevendigen, het leven weder geeven, weêr levendig maaken.
 Son ame vint ranimer son corps. Zyn ziel quam zyn ligchaam weder levendig maaken.
 * Ranimer, exciter, animer. Moedt geeven, moedigen, aanmoedigen, opwekken, ontvonken.
 * Ranimer le courage des foldats. Den moedt des krygsvolks opwekken. De soldaaten een hart inspreken, of een hart onder den riem stecken.
 * Votre presence me ranime. Uwe tegenwoordigheit geeft my weêr moedt, wekt my weder op, of moedigt my weder aan.

RAO. RAP.

RAOUL, f. m. Nom d'homme. Roelof. Een mans naam.
 RAPACE, adj. Roofziek, roofzuchtig, geneigt tot rooven.
 RAPACITÉ, f. f. Roofzucht. Geneigheit tot rooven.
 RAPAISER, v. r. Apaiser, adoucir. Stillen, bevredigen, te vreden stellen.
 † RAPATRIER, v. a. Réconcilier. Verzoenen, bevredigen, vereenigen.
 † Je l'ai rapatrié avec son neveu. Ik hebbe hem met zyn neef bevredigt.
 RAPE, f. f. Sorte de lime de sculpteur. Een rasf, een houtvyl. Een leidsfnyders, of marmer beeldhouwers rasf.
 Rape. Lime de potier d'étain. Een

rasf, of krats. Zekere vyl der tinnegieteren.
 Rape. Instrument pour raper de la muscade, &c. Een rasf om kruidnoten, enz. op te raspen.
 Rape. Sorte de tabatiere. Zeker slach van snuifdoos met een rasf.
 RAPE, f. m. Zeker rasf van most daar heele druzven thylge.
 Rapé de copeaux. Beukelapen die men op den wyn smyt om te klaar te maaken, en zyne ranwigheit te doen verliezen.
 RAPIER, v. a. Grater avec la rape. Rasfen, met een rasf wryven, of vrylen.
 Raper de la muscade, du sucre. Een kruidnoot, suiker rasfen.
 Raper. (Terme de Potier d'Etain.) Het tin afkratzen.
 RAPEL, f. m. Ordre de revenir d'exil. Wederroeping, of weêrinoeping uit een ballingschap.
 RAPELLER, v. a. Faire revenir. Weder roepen, te rug roepen uit een ballingschap, weêr den koomen, of weêr inroepen.
 Rapeller quelqu'un de son exil. Iemant uit zyn ballingschap weder inroepen.
 * Rapeller. Se remettre en mémoire. Repasser en son esprit. Zich herinneren, zich te binnen brengen, weêr in zyne gedachtenis brengen.
 Il rapelloit en sa mémoire ses occupations passées. Hy herinnerde zich zyne voorcaande bezigheden.
 † RAPETASSER, v. a. Racommoder. Verstellen, verlappen, verhanffelen, lappen, kalefateren.
 † Rapetasser un vieux juite au corps. Een oude mans rok verstellen.
 † Rapetasser des vers. Vaerzen verhanffelen, of verlappen.
 † Vaisseau rapetassé. Een gelapt, of gekalefaterd schip.
 † RAPETISSER, v. a. & n. Rendre plus petit, devenir plus petit. Krimpen, inkrimpen, kleiner maaken, afneemen, kleinder worden.
 † Il rapetisse tous les jours. Hy krimpt alle dage, of hy wordt alle daag kleiner.
 RAPIDE, adj. Snel, snelloopende. Fleuve rapide. Een snelloopende vloedt, of stroom.
 * Conquêtes rapides. Schielyke, of gezwinde veroveringen.
 RAPIDEMENT, adv. Snellyk, rassfelyk, geweldiglyk, gezwindelyk.
 O o o o Fleu-

Fleuve qui coule rapidement. Een vloedt die geweldiglyk stroomt, of daar een sterke stroom in gaat.

* Rapidement. Ylings, ter loops, gezwindelyk, snellyk.

* Conquérir rapidement une province. Een landschap ylings bemactigen, of afsloopen.

RAPIDITÉ, of Snelheit, rasheit, snelwichtigheit, snelloopendheit, gezwintheit.

Fleuve qui a une grande rapidité. Een vloedt, of groote rivier daar een sterke stroom in gaat.

* Marcher avec rapidité. Snel voortgaan, lustig aanslappen, wakker voorttreeden, of aantreeden.

* La rapidité de nos progrès surpasse nos esperances. De snelheit onzer vorderingen gaat onze verwachtinge te boven.

RAPIECÉTER, Rapiecer, v. a. Mettre des pieces à quelque vêtement, &c. Versstellen, lappen, verlossen, stukken inzetten, stukken inzichieten, lappen opzetten.

Faire rapiéceter un habit. Een kleedt laaten versstellen, of lappen.

‡ RAPIERE, s. f. Epée. Een degen, een rapier; zyd geweer.

‡ Pendre la rapiere au croc. Den degen aan den wandt hangen; uit den krygsdienst scheid.

RAPINE, s. f. Vol, larcin. Roof, diefflal, dievery, rovery, buis, berooving, besteeling.

Vivre de rapine & de pillage. Van steelen en rooven leeven.

Oiseau de rapine. Oiseau de proie. Een roofvoegel, een grypvoegel.

‡ RAPINER, v. a. Voler avec adresse. Naar zich krawwen, naar zich schrobben, met loosheit steelen.

‡ Partisans qui ne sont riches que des biens qu'ils ont rapiné. Pachters die al haar goeds met krawwen, of steelen gewonnen hebben.

RAPORT, s. m. Recit. Verhaal, aanbrengh, bericht, of berecht, bescheit, overdragh, verslagh.

Faire le raport de ce qui s'est passé. Een berecht, of verslagh doen van 's geen 'er geschiedt, of gebeuris.

Faire de faux rapports de quelqu'un. Iemant valschelyk bedraagen, betichten, of beschuldigen.

Raport. (Terme de Chirurgien.) Een verklaring die een Wondheeler aan den Rachtar geeft over eenige wonden.

Raport. (Terme de Pratique.) Bericht, verslagh, of relaas van een geding.

Faire le raport d'un procès. Een bericht, of relaas van een geding geeven.

‡ C'est un lâche & un fat qui brouille toute la maison par ses faux rapports. 't Is een eerlooze fels die het heele huis, door zyn valsch aanbrengh, tegen elkander opmaakt, of in rep en roer brengt.

Raport. Conformité, proportion, regard entre les choses. Overeenkomst, gelykvoornigheid, gelykaardigheid, gelykheit, evenredigheid, onderling opzicht, t'zamenbinding.

Les langues n'ont pas toujours du raport. De taalen hebben altyt geene overeenkomst.

Il n'aime rien que par raport à lui. Hy bemint niets dan ten opzicht van hem; dan om hem dienst te doen, of te behaagen.

Considérer les divers rapports qui sont entre les choses. D'onderlinge overeenkomst der dingen aanmerken, of overweegen.

Raport. Vapeur que l'estomach renvoie dans la bouche. Oprisping der maage, opbrekking der spyze.

Cette viande m'envoie des rapports. Die spyz breekt my op, of doet my oprispen.

Raport. Fruits, ou revenu que des terres aportent. Inkomsten die de landen opbrengen.

Terre de bon raport. Een landt dat veel opbrengt.

RAPORTER, v. a. Aporter de nouveau. Weder brengen, webröngen, weörom brengen.

Raportez moi mes livres. Breng my myn boeken weder.

Raporter. Dire, raconter. Verhaalen, zeggen, vertellen, ergens verslagh, of 's verhaal van doen.

Raporter les circonstances d'une bataille. D'omstandigheden van eenen veldslag verhaalen.

Raporter. Citer. Voortbrengen, bybrengen, aantrekken, aanhaalen.

Ce sont là les Auteurs qu'il raporte. Dat zyn de Schryvers die by bybrengt, of aantrekt.

Raporter un procès. Bericht van een geding geeven; verslagh van een pleit, of rechtzaak doen.

Raportér. Avoir pour but. Brengen, trekken, beoogen, tot een oog-

wis hebben, overbrengen, betrekken.

Raporter tout à son profit. Alles tot zyn voordeel brengen, of trekken.

Raporter. Tirer, faire venir. Brengen, afbrengen, haalen, doen afkoomen.

Il rapporte son origine aux Dieux. Hy bragt zyne afkomst van de Godden af.

Raporter. Produire. Draagen, voortbrengen, vruchten geeven.

Arbre qui raporte beaucoup de fruit. Een boom die wel draagt, of die veel vruchten geeft: een weldraagende, of vruchtbaare boom.

* Cet ouvrage ne raporte aucun fruit. Dat werk brengt geen vrucht voort, brengt geen voordeel aan, of geeft geen voordeel.

Il n'a rapporté pour prix de ses fatigues qu'une affreuse misere. Hy heeft voor alle zyne ongemakken maar eene afschuwelyke elende mede gebragt.

Se raporter, v. r. Convenir. Overeekomen, gelykaardig zyn, gelykvoornig, of overeenkomstig zyn.

Son humeur se raporte assez à la mienne. Zyn aart, of inborst komt wel met den mynen, of met dien van my over een.

Se raporter. Avoir raport. Opzicht, of betrekking hebben, behooren.

Se raporter. Se remettre, ou se tenir au sentiment de quelqu'un. Zich gedraagen, zich beroepen, aan iemants oordeel stellen, zich iemants gevoelen onderwerpen, iets aan iemant verblyven.

Je m'en raporte à vous. Ik gedraage my daar in aan u. Ik verblyve dat aan u.

Se raporter. (Terme de Palais.) Gevoonnist worden, uitgewezen worden, afgedaan worden.

Son affaire se raporte ce matin. Zyn zaak wordt van dezen morgen uitgewezen, of afgedaan.

Raporté, rapportée, adj. Composé de choses qui ont du raport. Overeekomende, gelykvoornig, naar mal-kanderen gelykende.

Une table de pieces rapportées. Een ingeleide, of gelymde tafel van verscheidene stukken.

Raporté, rapportée. Aporté de nouveau. Weder gebragt, weörom gebragt, te rug gebragt.

Raporté, rapportée. Raconté, dit.

Over-

Overbragt, verhaalt, vertelt, gezeit.

Le fait a été rapporté de la sorte. De zaak is dierwyze, of diervoegen verhaalt.

RAPORTEUR, *f. m.* Celui qui fait le raport d'un procès. Berechter, of overbrenger van een geding. Een die bericht van een geding voor 't Gerecht geeft.

RAPRENDRE, *v. a.* Apprendre de nouveau. Herleeren, weder leeren, op nieuws leeren.

RAPRIVOISER, *v. a.* Weder temmen, of tam maaken, op nieuws tam maaken.

RAPROCHER, *v. a.* Nader by brengen, nader by voegen.

Se rapprocher, *v. r.* Zich nader by voegen, zich nader by schikken, nader by koomen.

Rapprochez vous de nous. Schik u wat nader by ons.

‡ **RAPSODIE**, *f. f.* Production d'esprit composée de plusieurs choses ramassées. Rommelzoo, mengelmoes, een t'zamenraapfel, een schrift 't welk uit veele dingen is byeen geraapt, of byeen geflanst.

RAPT, *f. m.* Enlevement. Roof, schaaiking, schoffteering, vervoering.

Le rapt des Sabines. De schaking der Sabynefche maagden, of de Sabynefche maagdenroof.

RAQ. RAR.

RAQUE, *f. f.* (Terme de marine.) Voyez Ramage.

Raque gougée. Een rak van touwerk naar vereijch gemaakt.

Raque encochée. Een rak dat van rinde houte bulletjes aan een geregen is.

RAQUERIR, *v. a.* (Mot peu usité.) Acquérir de nouveau. Weder krygen, wederom krygen, weder bekoomen, weder magtig worden.

RAQUETON, *f. m.* Een gefnaarde en getralyde fchup, daar men meede in de kaatsbaan speelt, wat breeder dan de gemeene raketten.

RAQUETTE, *f. f.* Instrument pour jouer à la paume. Een raket waar meede men in de kaatsbaan speelt.

Monter une raquette. Een raket fnaaron, en de fteel bekleeden.

Raquette, pour jouer au volant. Een paletplank, of britsplank.

RAQUETTIER, *f. m.* Ouvrier qui fait & vend des raquettes. Een raketmaker. Een die raketten maakt en verkoopt.

RAQUIT, *f. m.* (Terme de Joieurs.) Wederwimming van 't geenemen met speelen verloren hadde.

Jouer au raquit. Speelen om zyn fchaad weér in te haalen, of om 't geenmen verloren had weder te winnen.

Se **RAQUITER**. Regagner ce qu'on avoit perdu au jeu. Weder winnen 't geen men in 't spel verloren hadt. Zyn fchaad in 't speelen weér inhaalen.

RARE, *adj.* Qui n'est pas ordinaire. Zeldzaam, ongemeen, ongewoon, fchaars, dun gezaait, qualyk te bekoomen.

Événement rare. Een zeldzaam voorval.

Livre rare. Een bock dat qualyk te krygen, of niet te bekomen is.

* Rare. Excellent. Ongemeen, uitmuntend, voortreffelyk, uitfteekend.

* Un homme d'un rare mérite. Een man van een uitmuntende deugd, of van groote verdienften.

Rare. Qui contient peu de matiere sous une grande étendue. Dun, yl, of ydel, het geen maar weinig fteffe onder een groote uitftekking bezypt.

Corps rare. Een dun, of yl lichaam.

RAREFACTION, *f. f.* (Terme de Physique.) Uitzetting, uitdying. (Een woordt der Natuurkunde.)

RAREFACTIF, rarefactif, *adj.* Uitzettend, uitdyend, dat de kracht en eigenschap heeft van uit te dyen, of zich uit te zetten.

Vertu rarefactif. Een uitdyende, of uitzettende kracht, of eigenschap.

RAREFIER, *v. a.* (Terme de Physique.) Uitzetten, doen uitdyen. (Een woordt der Natuurweet.)

La chaleur rarefie certains corps. De hitte, of warmte doet zommige lichaamen uitdyen.

RAREMENT, *adv.* Peu souvent. Zeer, of heel zelden, niet dikwyls, fchaars.

Elle sortoit rarement en public. Zy ging heel zelden opentlyk uit.

RARETE', *f. f.* Zeldzaamheit, fchaarsheit.

La rareté donne le prix aux choses. De fchaarsheit maakt de waardye

der dingen. La rareté du fait est fort remarquable. De zeldzaamheit van 't geval is heel aanmerkelyk.

* Raretez. Choses rares & curieuses. Fraaiheden, aardighe den, fraaije, of aarade dingen. Vreemdigheden.

* Cabinet où il y a plusieurs raretez. Een kunstkamer waar in veele zeldzigheden zyn.

‡ **RARISSIME**, *adj.* Très-rare. Zeer zeldzaam, heel fchaars, geheel niet te krygen, heel raar.

‡ C'est un manuscrit rarissime. Dat is een heel raar gefchreven bock.

RAS.

RAS, rafe, *adj.* Rasé. Gefchoren, kaal.

Tête rafe. Een gefchoren hoefit.

* En rafe campagne. C'est-à-dire, à découvert. In 't vlakke veld, in 't open veld.

* Il rencontra l'ennemi en rafe campagne. Hy ontmoette den vyands in 't vlakke veld.

* Etofe rafe. Etofe où il n'y a point de poil dessus. Kaale fteffe. St'effe daar geen wol op zit.

* Velours ras. Kaal fluweel.

Bâtiment ras. (Terme de mer.) Een open vaaruig, een onverdekte fchuit.

Ras, *f. m.* Sorte de serge de Châlons en Champagne. Ras. Zekere jergie fteffe die te Châlons in Kampanje wordt gemaakt.

Ras de St. Maur. Sortes d'Etoffes de soye. Zekere zyde fteffe.

RASADE, *f. f.* Verre tout plein. Een boordevol, een roemer vol, een glas vol.

Boire de grandes rasades. Grootte boordevollen, of boordevolle glazen drinken.

RASEMENT, *f. m.* Slechting, uitzetting, uitdying, flooping, afbreeking.

RASER, *v. a.* Couper le poil avec un rasoir. Faire la barbe. Scheeren, met een fcheermes het haar affcheeren. Den baardt fchrabben.

* Raser. Démo'ir entierement. Slechten, geheel afbreeken, ten gronde toe afwerpen, fteepen.

* Raser une ville juiques aux fondemens. Een ftadt tot den gronde toe flechten.

- * Rafer le tapis. (*Terme de manège.*) Galoper près de terre. *Sleepen, kort by de aarde rennen.*
- Cheval qui rafe. Cheval qui ne marque plus. *Een paard dat niet meer te kent.*
- * Rafer la côte. *Étoïer. Langs de kust vaaren.*
- Rafé, rafé, *adj.* Qui a le poil fait. *Digroit. Gefchoren, glads afgefechten, glads afgefchrabt. Geflecht, afgeworpen, afgebroken, gefloopt.*
- Tête rafée. *Een kaal gefchoren hoofdt.*
- * Ville rafée. *Een geflechte ftadt. Een ftadt die geflecht is.*
- RASETTE, *f. f.* (*Terme de Chiroumance.*) De ftrepen in de hands by 's gewricht van den arm.
- ‡ RASIBUS. (*Mot burlesque.*) Tout net, tout à fait. *Glads af, geheel en al.*
- ‡ On lui a coupé l'oreille tout rasibus. *Men heeft hem het oor glads afgefneeden.*
- RASLE, raffer. *Voyez râle, râler.*
- RASOIR, *f. m.* Een fcheermes.
- Rasir qui va bien. *Een fcheermes dat wel snydt.*
- Repasser un rasoir. *Een fcheermes aanzetten.*
- RASPATOIR, *f. m.* (*Instrument de Chirurgien.*) Een krabyzer, of fchrabyzer. (*Een Wondhealers werktuig.*)
- RASSASIEMENT, *f. m.* (*Mot peu usité.*) Verzadiging, verzadiging.
- RASSASIER, *v. a.* Verzadigen, verzaaden, den honger stillen.
- Le gros Jean a une faim canine, on ne le fauroit rassasier. *De dikke Jan heeft een hondshonger, by is niet te verzadigen.*
- Se rassasier, *v. r.* Zich verzadigen, verzadigt worden.
- RASSEMBLER, *v. a.* Byeen brengen, byeen verzadieren, byeen verzamelen, in malkanderen voegen.
- Démonter un lit & le rassembler. *Een ledikant uit en in malkanderen doen, of zetten.*
- Rassembler des troupes. *Krygsvolk herzamelen, weér by malkanderen brengen, of weér verzamelen.*
- Il avoit rassemblé huit mille Grecs du débris de l'armée. *Hy hadde acht duizent Grieken van 't overfchot des legers herzamelt.*
- Se rassembler, *v. r.* Weér by malkanderen komen, weér byeen ver-

- zamelen, weér byeen komen.
- RASSIE GER, *v. a.* Weder belegeren, voor de tweede maal belegeren.
- RASSOIR, rassoier, *v. a.* (*Mot peu usité.*) Afloir de nouveau. *Weder zittien, herzittien.*
- * Rassoir, *v. n.* Ce mot se dit des liqueurs qui cessent d'être agitées. *Stilftaan, bezinken. Dit wordt van de vochtigheden gezegt die niet meer werken, of geroert worden.*
- * Laisser rassoir de l'eau. *Water laaten bezinken.*
- Se rassoir, *v. r.* (*Mot peu usité.*) S'afloir de nouveau. *Weder gaan zittien, zich weér neérzittien.*
- * Se rassoir. Se remettre du trouble où l'on étoit. *Bedaaren, zich neérzetten, zich gerust stellen, zich bezadigen, zich bedaaren.*
- * Rassis, rassie, *adj.* Stilftaande, bezonken.
- * Eau rassie. *Bezonken water. Water dat bezonken is.*
- * Pain rassis. *Pain qui n'est plus tendre. Oubakken broodt, hart broodt.*
- * Esprit rassis. *Esprit posé. Een gematigt mensch. Een bedaart mensch.*
- * Dire quelque chose de sens rassis. *Iet met bedaarde zinnen zeggen.*
- RASSURER, *v. a.* Redonner du courage. *Den moedt opwekken, aanmoedigen, een hart inspreken, een hart onder den riem steeken.*
- Il rassura les soldats qui branloient. *Hy moedigde de soldaaten aan die wankelden.*
- Se rassurer, *v. r.* Reprendre courage. *Se remettre d'un trouble. Weér moedt grypen, weér moedt fcheppen, zich bedaaren, zich gerust stellen.*
- RASURE, *f. f.* Hoofdscheering, baardscheering. *Het fcheeren van 's hoofdt, en van den baardt.*

RAT.

- RAT, *f. m.* Sorte d'animal. *Een rot. Zeker dier.*
- ‡ Être gueux comme un rat d'Église. *Zoo kaal als een rot zyn. (Eigentlyk, zoo arm als een kerkrot zyn.)*
- ‡ Prendre un rat. *C'est manquer son*

- coup. *Slip vangen, zynen aanslagbiffen.*
- ‡ Ils sont heureux comme des rats en paille. *Zy hebben hunne fchaapjes op 's droog; zy gaan op hunne muiltes, zy leeven gerustelyk. (Eigentlyk, zy zyn zoo gelukkig als de rotten in 't stroo.)*
- Rat d'eau. *Een waterrot.*
- Rat d'Égypte. *Een groote Egyptische muis die den Krokodil ombrenge. De vyandt van den Krokodil.*
- ‡ Rat de cave. (*Terme injurieux.*) *Commis aux caves. Een kelderrot. Een wynpeilder. Een knecht van de pachters om den wyn en anderen drank te peilen.*
- Rat. (*Terme de mer.*) *Endroit de la mer où il y a quelque courant rapide & dangereux. Een harde en zorgelyke ftroom in zee, een maalfroom in zee.*
- Rat. Sorte de ponton. *Een vlot, of pont waar in de fcheepmakers staan als ze een fchip kalfateren.*
- Rats à degoiffer l'or. *Trekyzers waar door de gouttrekkers 's gouddraadt haalen.*
- ‡ Fufil qui fait un rat. *Fufil qui manque. Een roer dat water geeft, of dat weigert.*
- RATACHER, *v. a.* Atacher de nouveau. *Weder vastmaaken, of rieur vastmaaken.*
- RATATINE, ratatinée, *adj.* *Vieux & ridé. Out en gerimpelt, verschrompelt, gekrompen.*
- Une vieille ratatinée. *Een out gerimpelt wyf.*
- RATE, *f. f.* *Un des viscères du corps. De milt. Een van de ingewanden des ligchaams.*
- ‡ S'épanouir la rate. *Se réjouir. De milt, of lever fchudden; zich verheugen, zich verblyden, vrolyk zyn.*
- RATEAU, *f. m.* *Outil de Jardinier. Een herk, of hark, of ryf die de Hoveniers gebruiken.*
- Tirer avec le rateau. *Met de herk naar zich haalen.*
- Rateau de ferrure. *De tanden in een ftot.*
- Rateau. (*Terme de Cordier.*) *Een bekel.*
- RATEINDRE. (*Mot peu usité.*) *Voyez Ateindre.*
- ‡ RATELEE. *J'en dirai ma ratelée. (Expression basse & burlesque.) J'en dirai ce que j'en pense. Meining, gevoelen. Ik zal'er van uilappen.*

lappen 's geen ik 'er van denke, of weete.
RATELER, *v. a.* Emporter avec le rateau. *Herken, mos de herkschoon en gelyk maaken.*
 Rateler les planches d'un jardin. *De bedden van een hof berken.*
RATELEUX, *rateleux, adj.* Qui a mal à la rate. *Miltzuchtig, miltziek, die een quaade, of ontselde milt heeft.*
RATELIER, *f. m.* De ruiffel, of ruif in een paerdestal, daar 't hooi in legt.
 Jetter du foin dans le ratelier. *Hooi in de ruiffel, of ruif werpen.*
 Ratelier à pendre des habits & des armes. *Een kaptok, wapenstok, of geweersok.*
RATENDRIR, *v. a.* Rendre plus tendre. *Week maaken, ontlaaten.*
RATIERE, *f. f.* Souriciere. Sorte de petite trape pour prendre des rats & des fouris. *Een rotteval, of muizeval.*
Ratiere. Metier du rubanier. *Een lintwerkers getouw.*
RATIFICATION, *f. f.* Acte par lequel on approuve. *Bevestiging, bekrachtiging, staving, van waarde houding, goedkenning, of goedkeuring.*
RATIFIER, *v. a.* Approuver, confirmer. *Bevestigen, bekrachtigen, staaven, goedkennen, van waarde houden, uitwisselen, ratificeren.*
 La paix a été ratifiée. *De vredens-traktaten zyn uitgewisselt.*
RATINE, *f. f.* Sorte d'étoffe filée. *Ratyn, syne baai. Zekere wollen gekrulde stoffe.*
RATIOCINATION. (*Mot inusité*) *Voyez Raisonnement.*
RATION, *f. f.* Portion de pain de munition, ou de fourrage. *Een zeker deel van legerbroodt, of van voeder.*
RATISBONE, *f. f.* Ville d'Allemagne en Baviere. *Regensburg. Een stad van Duitschlandt in Beieren.*
RATISSER, *v. a.* Oter le superflu d'une chose avec la ratissoire. *Afschraapen, afschrabben, van afschrappen. Het bovenste van iets met een schraapyzer afneemen.*
 Ratifier les montées d'une maison. *De trappen van een huis afschraapen.*

Ratifier. (*Terme de Relieur.*) *Leet van binnen uitschaaven, of afschraapen.*
 Ratifier les veaux. *'t Kalfsleer uitschaaven.*
 Ratifier un livre. *De sneet van een boek schraapen.*
RATISSOIRE, *f. f.* Instrument pour ratifier des montées, &c. *Een schrabber, of krabber waar meede men de trappen, enz. afschraapt.*
 Ratissoire pour ratifier les allées d'un jardin. *Een herk om de paden van een tuin te berken.*
 Ratissoire à souliez. *Een yzer aan de deur van een Klooster, of van een tuin, waar aan men de voeten afstrykt.*
 Ratissoire de cheminée. *Een krabber die de schoorsteenvegers gebruiken.*
RATISSURE, *f. f.* *Afschrapfel, afschaaffel.*
 Jetter les ratissures. *'t Afschrapfel wech werpen.*
Ratissure. (*Terme de Relieur.*) *Het afschrapfel, uitschaaffel, of 't uitsnydsel van 't kalfsleer.*
RATON, *f. m.* Sorte de petite tarte. *Een klein halve stuurvers taartje, 't welk te Parys langs de straat wordt verkocht.*
RATRAPER, *v. a.* Herneemen, herwinnen, weder krygen.
 Ratraper, *v. n.* Weder bedriegen, weder by de neus krygen, of weér oplichten.
Ratraper, *v. a.* Ateindre. *Achterhaalen, weder inhaalen, onderhaalen.*
 Je le ratraperai à mi-chemin. *Ik onderhaalde hem ter halver wege.*
RATURE, *f. f.* Efaçure. *Doorstreeping, doorschraping, doorhaling van letteren, of van woorden, streepen in een schrift.*
 Ecrire une lettre sans ratures. *Een brief zonder kladden, of doorstreeping schryven.*
 Rature d'étain. *Afdraaisel van tin.*
 Rature de parchemin. *Afschrapfel, of afschaaffel van perkament.*
RATURER, *v. a.* Efacer. *Uitschrappen, doorschrapen, doorstreepen, doorhaalen, uitdoen.*
 Raturer un mot. *Een woordt uitschrapen, uitdoen, of doorhaalen.*
 Raturer du parchemin. *Perkament afschraapen, of afschaaven.*

RAVAGE, *f. m.* Degât, desordre. *Roving, plondering, vernieling, geweld, verwoesting, rovery.*
 Faire le ravage dans une Province. *Een Landschap verwoesten, verwoesting in een Landt, op aanrechten.*
 Le ravage est ordinaire par tout où les armées passent. *Gemeenlyk wordt het overal verwoest daar de legers doortrekken.*
 * L'avarice est un monstre qui fait bien du ravage dans le monde. *De gierigheid is een gedrocht dat een groot gewelt, of eene groote verwoesting in de wereldt maakt.*
RAVAGER, *v. a.* Faire le dégât. *Rooven, plonderen, geweld en roverye plegen, verwoesten.*
 Ravager les terres de l'ennemi. *'s Vyandts landen verwoesten.*
RAVALEMENT, *f. m.* (*Terme de Maçon.*) *Pleistersing van buiten aan eenen muur.*
Ravalement, *f. m.* *Vernedering, vermindering van staat; verkleining.*
 Oneigentlyk, 't onderspit.
Ravalement, *f. m.* (*Terme de marine.*) *Verval aan lager wal. (Een zeewoordt.)*
 * **RAVALER**, *v. a.* Abaisser, rabaisser. *Vernederen, verootmoedigen, klein maaken, verkleinen, verkorten, verminderen, krenken, te kort doen.*
 * Ravaler la gloire de quelqu'un. *Iemants eer en aanzien verminderen, verkorten, of krenken.*
 * Ravaler, *v. n.* Diminuer. *Verminderen, afneemen, kleinder worden, afjlaan, afvallen.*
 * Sa beauté ravale de prix. *Haare schoonheit valt af, of vermindert.*
Ravaler, *v. a.* (*Terme de Maçon.*) *Plaasteren, of pleisteren, een muur met kalk bestryken.*
 * Se ravaler, *v. r.* Se rabaisser, s'humilier d'une maniere basse. *Zich vernederen, zich verkleinen, zich verootmoedigen.*
 * Sa doctrine est maintenant bien ravalee. *C'est à dire, bien méprisée. Zyne leere is tegenwoordig vry wat verkleint, dat is, in groote verachting, of kleinachting geraakt.*
RAVAUDER, *ravaudcur.* *Voyez*
 Oooo 3 Ra-

Ravoder, &c.
RAVE, *f. f.* Sorte de racine. *Raap, knol.*
RAVELIN, *f. m.* (Terme de Fortification.) Een ravelyn, een werk op de contre'camp voor de gordynen.
RAVENELLE, *f. f.* Sorte de fleur. Een witte korenbloem.
RAVI, *ravic.* Voyez Ravir.
RAVIERE, *f. f.* Een raap-akker, of knolakker; raaplant, knollande.
RAVILIR, *v. a.* Rendre vil. Veracht maaken, krenken, verkleinen, in verachting brengen.
 Ravilir sa dignité. Zyne waardigheid krenken, of verkleinen.
 Ravili, ravilie, *adj.* Devenu méprisable. Slecht en verachtelyk geworden, in verachting gekoomen, of geraakt.
 Vous ne sauriez croire combien la Chevalerie est ravilie. Gy zoud niet kunnen geloven in wat verachting de Ridderfchap is geraakt.
RAVIN, *f. m.* Torient d'eau. Een harde stroom, een geweldige vloed.
RAVINE, *f. f.* Débordement d'eau de pluie. Plasregen. Overstroming van water, overvloeiing.
 Les chemins étoient tout rompus des torrens & des ravines. De wegen waren heel gebroken door de plasregens en overvloeiing.
RAVIR, *v. a.* Enlever. Schaaken, wegvoeren, vervoeren, ontvoeren, rooven.
 Les Romains ravirent les Sabines. De Romeinen schaakten de Sabynefche maagden.
 Ravir. Emporter par force, ôter. Détruire. Rooven, wegvoeren, door geweld wegneemen. Vernielen, verwoefen, verdelgen.
 Ravir le bien d'autrui. Een anders goeds rooven.
 Il tâcha de lui ravir sa gloire. Hy trachtte hem zyne eere te rooven, of te beneemen.
 Ravir. Charmer, engager. Donner beaucoup de joie. Verrukken, vervoeren, bekooren, optrekken. Veel blydschap geeven, buiten zich zelve voeren.
 Vos actions me ravissent. Uwe daaden verrukken my. Ik sta opgetogen, of verrukt over uwe daaden.
 S. Paul fut ravi jusqu'au troisième Ciel. De H. Paulus wierdt tot in den derden Hemel opgetrokken.

Ravi en admiration. In verwondering opgetogen, of verrukt.
 Je suis ravi de vous voir. Ik ben verrukt, heel verblydt, of heel blyde van u te zien.
 Se RAVISER, *v. r.* Changer d'avis. Zich bedenken. Van meening, van gevoelen, of van gedachte veranderen; van oordeel, of van voornemen veranderen.
 Il étoit prêt de partir, mais il s'est ravisé. Hy stont gereeds om te verstreken, maar is van voornemen verandert.
 Il vouloit faire imprimer ses vers, mais il s'est ravisé. Hy wilde zyne vaerzen laten drukken, doch hy heeft zich bedacht, of is van meening verandert.
 Ravissant, ravissante, *adj. & part.* Qui ravit, qui enlève. Verscheurend, roovend, die iets rooft, dat iets met geweld wegneemt.
 Le loup est un animal ravissant. De wolf is een verscheurend dier.
 Ravissant, ravissante. Beau, charmant. Verrukkend, aantrekkellyk, bekoorlyk, schoon, aanlokkelyk, vermaaklyk.
 Un lieu ravissant. Een zeer schoone, of vermaaklyke plaats.
RAVISSEMENT, *f. m.* (Mot peu usité au propre.) Rapt, enlèvement. 't Schaaken, schaaking, roof, wegvoering, vervoering.
 Le ravissement de Proserpine. De schaaking van Proserpyne.
 Ravissement. Très grande joie. Verrukking, optrekking, zeer groote blydschap.
 Etre saisi d'un ravissement de joie. In eene groote vreugde opgetrokken zyn, opgenomen zyn van vreugde.
 Ravissement. Extase. Verrukking, of optrekking buiten zich zelve. Verrukking van zinnen.
 Le ravissement de S. Paul jusques au troisième ciel. D'optrekking, of verrukking van den H. Paulus tot in den derden hemel.
RAVISSEUR, *f. m.* Celui qui enlève une fille. Celui qui prend le bien d'autrui. Schaker, rover, straatfchender. Een die eene dochter vervoert, of schaakt. Een die een anders goeds rooft.
 Les ravisseurs ne seront point héritiers du royaume de Dieu. De rovers zullen geen erfgenaamen zyn van Godts koninkryk.

RAVITAILLEMENT, *f. m.* Voorziening, of bezorging van leefstocht.
RAVITAILLER, *v. a.* Mettre des vivres dans une place. Met leefstocht voorzien, leefstocht, of voorraat in een plaats brengen.
 Ravitailler une flote. Een vloot of nieuw met leefstocht, of behoeften voorzien.
RAVIVER, *v. a.* Rendre plus vif. Opwakkeren, levendiger maaken, verlevendigen.
 Raviver le feu. Het vier, of vuus opfloeken.
RAVODER, *v. a.* Racommer avec l'éguille. Stoppen, lappen, verstellen, naaijen.
RAVODERIE, *f. f.* Méchantes hardes. Vodden, oude lappen en leren.
RAVODEUR, *f. m.* Celui qui gagne sa vie à racommer de vieilles hardes. Lapsnyder, een die met oude dingen te verstellen, of te lappen de kost wint.
 Ravodeuse, *f. f.* Voddewyf, lapwif, stopster.
RAVOIR, *v. a.* Recouvrer, rattraper. Weder krygen, weêr bekoomen, ontdekken, achterhaalen.
 Tâcher de ravoir ce qu'on nous a pris. Weder trachten te krygen 't geen ons ontnomen is.
 Ravoir. Reprendre ses forces. Beteren, teeter worden, of beginnen te vaaren, bekoomen, weêr tot zich zelve komen, weêr krachten beginnen te krygen.
RAY. Voyez la colonne Rai.
RAZ. Voyez la colonne Ras.

RE. REA.

RE. Cette particule mise devant les verbes marque souvent une action qui se fait une seconde fois, comme reconquerir, qui signifie conquérir de nouveau. Weder, weêr, her. Dit woordje voor een werkwoordt betekent dikwyls een daadt die ten tweedemaal geschiedt, als herkrygen, of weêr verkrygen, 't welk betekent op nieuw verkrygen.
 La particule re devant un verbe marque quelquefois un sens contraire comme reprouver. Het woordje ver, of af, voor een werkwoordt, geeft somwylen eenen slydigen zint te kennen, als afkeuren, of verwerpen.

werpen.

RE, *f. m.* Une des sept voix de la Musique. *Ré een van de zeeven toonen der Zangkunst.*

Entonner un Re. *Een Ré, een toon van Ré ophaalen, of opzingen.*

REABILITATION, *ou* rehabilitation, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Herwying, weder inwying, of herstelling van eenen Priester in zyn ampt, of waardigheid (in de R. Kerke,) die onder de Kerkelyke tucht staat.

Réabilitation. Lettres du Roi par lesquelles une personne noble est remise dans tous les privilèges dont elle jouissoit avant qu'on lui eût ôté le titre de noble. *Koninklyke brieven waar door een Edelman in alle zyne voorrechten en sytelen wordt herstelt, die hy hadde, voor dat hy onedel was verklaart.*

Lettres de réabilitation. (Termes de Marchands.) Brieven van uitsstel die de Konink eenen koopman verleent, om zyne schulden te betaalen.

REABILITER, *v. a.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een Priester herwien, of weder inwien. Een Priester in zyn ampt herstellen.

Réabiliter. Rétablir un Gentilhomme. Heradelen. Weder adelen. Eenon Edelman 't recht van Edeldom weer schenken.

Réabiler un marchand. Eenen koopman uitsstel geeven om zyn schuldverschers te voldoen.

REACTION, *f. f.* (Terme de Philosophie.) Wederbeweezing van een lichaam. (Een woordt der Wysheidskunde.)

REAGRAVE, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) De zwaarste kerkban in de Roomsche Kerke.

REAGRAVER, *v. a.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Verzwaaren, vergrooten, zwaarder maaken.

Réagraver une excommunication. Eenen kerkban verzwaaren.

REAJOURNEMENT, *f. m.* (Terme de Pratique.) Eene herdaging, of nieuwe daging voor 't gerecht door eenen deurwaarder, of bode.

REAJOURNER, *v. a.* Ajourner de nouveau. Herdaagen, op nieuw voor 't gerecht daagen, wederom daagen.

REALE, *f. f.* La Galère du Commandant. *Opfferhoofdman's galei,*

galei des Admiraa's.

Reale, *f. f.* Sorte de monnoie. *Een Reaal; zeker Spaansch geld.*

Demi-réale. *Een halve reaal.*

Double réale, *ou* piece de deux réales. *Een dubbele reaal, of stuk van twee realen.*

REALITE, *f. f.* Chose réelle. *Wezentheit, wezentlykheit, dadelykheit, een wezentlyk ding.*

La réalité du corps de Christ. *De wezentlykheit van Christus lichaam.*

* **Realité**. *Quelleque chose de solide. Zaaklykheit, iets bondigs, of wezentlyks; zaaken.*

* *Il ne se contente pas de paroles, il lui faut des réalitez. Hy houdt zich met geen woorden te vreden, of hy vergenoegt zich met geen woorden, hy moet zaaken hebben.*

RE'APOSER, *v. a.* *Weder byzetten, weér aan- of toezetten.*

RE'ASSIEGER. *Voyez* Raffiéger.

RE'ASSIGNATION, *f. f.* *Eene tweede overwyzing, eene tweede schuldtoverwyzing, of assignatie.*

RE'ASSIGNER, *v. a.* *Voor de tweede maal een schulds overwyzen, of voor de tweede maal een overwyzingsbriefje geeven.*

REB.

REBAISER, *v. a.* *Baifer de nouveau. Herkussen, herzoenen, weder kussen, weder zoenen.*

REBANDER, *v. a.* (Mot pen usité.) *Bander de nouveau. Herspannen, weder spannen.*

† **REBARBATIF**, *rebarbative, adj.* *Rude & incivil. Nors, bars, stuurs, onbeschoft, onbeleef, onhebbelyk.*

C'est un homme rebarbatif. 't Is een nors mensch.

REBATEMENS, *f. m. pl.* (Terme de Blason.) *Tegenstrydige afbeeldfels in een wapen.*

REBATER, *v. a.* *Een lastdragend beeft herzadelen, of den draagzadel weder opleggen.*

REBATIR, *v. a.* *Bâtir de nouveau. Herbouwen, herfichten, weder opbouwen, weder optimmeren.*

Rebatir une maison. Een huis herbouwen.

REBATISER, *v. a.* *Herdoopen, weder doopen.*

REBATER, *v. a.* *Batte une seconde fois. Weder slaan, sen tweeden maal slaan.*

Rebater un valet. Een knecht weder slaan.

Rebater les cartes. De kaart weér doorschieten.

* **Rebater**. *Ré, iter. Eene des redites. Herhaalen, herzege, wederom zeggen 't geene men geze heeft.*

* **Predicateur qui rebat sans cesse. Een Prediker die onophoudelyk het zelve zegt, of herhaalt.**

* **REBATU**, *rebatuë, adj.* *Répeté, redit. Herhaalt, herzege.*

* **Discours rebatu. Een herhaalt gesprek. Eene herhaalde reden.**

* **Rebatu, rebatuë. Importuné, fatigué. Gequelt, moeijelyk gemaakt, lastig gevallen, afgemas, vermoeit.**

* *J'ai l'esprit rebatu de ses plaintes. Myn geest is vermoeit van zyne klagen.*

REBAUDIR, *v. a.* (Terme de Chasse.) *Een sterke lucht hebben. Dit wordt van de jagthonden gezegt, die iets buitengemeens ruiken. (Een Jagtwoordt.)*

REBEC, *f. m.* *Sorte d'instrument de Musique hors d'usage. Een boereuvel. Zeker speeltuig dat buiten gebruik is. Een veel mes drie snaaren.*

REBELLE, *f. m.* *Een wederspannige, of wederspanning, een wederhoorige, een muitmaker, muiteling, muitter, een oproermaker, of oproerslichter, een oproerig, of wederspannig mensch, een rebel.*

Châtier les rebelles. De wederspannigen, of muitelingen straffen.

Rebelle, *adj.* *Wederspannig, wederhoevig, oproerig, afvallig, rebellyg.*

Peuples rebelles. Wederspannige volken.

Se REBELLER, *v. r.* *Opstaan, zich opwerpen, wederspannig worden, aan 't muiten koomen, of slaan, oproerig worden.*

Se rebeller contre son Souverain. Tegen zynen Vorst opstaan, tegen zyne Overheit oproerig, of wederspannig worden.

REBELLION, *f. f.* *Wederspannigheit, wederhoorigheit, opstaan tegen de hooge Overheit, muitery, oproer, ongehoorzaamheit, rebellie.*

Etou-

Etoufer la rebellion. *De wederfpanningheit dempen, of smooeren.*
 Couver quelque rebellion. *Eenige muitery flooken, brouwen, of flichten.*
 * Rebellion. Les rebelles. *Wederfpanningheit.* *De wederfpanningheit, wederfpanningheit, of oproermakeren.*
 * Finir la rebellion. *De wederfpanningheit ftraffen.*
 REBENIR, *v. a.* Herwyen, herzegenen, weder inwyen.
 Rébenir une Eglise. *Een Kerk herwyen.*
 † REBEQUER, *v. a.* (Mot bas & burlesque.) Répliquer. *Tegen kaken, tegenspreken, tegenkeffen; antwoorden.*
 Comment! vous osez rébéquer. *Hoe! gy durft tegenkaken.*
 REBLANCHIR, *v. a.* Herwafchen, weder wafchen. *Weér over wafchen.*
 Reblanchir du linge. *Lynwaas herwafchen.*
 † REBOIRE, *v. a.* Boire beaucoup. *Weér zuipen, sterk zuipen, of zwelgen, veel drinken.*
 † Il a tant bù & rebù que, &c. *Hy heeft zoo veel gezopen, en weér gezopen, dat, enz.*
 REBOND, *f. m.* Second bond. *Weéromftuit, te rug fluit, een tweede fluit.*
 REBONDIR, *v. n.* Faire un second bond. *Weérom fluiten, te rug fluiten, een tweeden fluit doen, weérom fpringen.*
 Bale qui rebondit. *Een kogel die weérom fluit.*
 † Rebondir. Renfler. *Weér zwellen, weér opzwellen.*
 † Cela fait rebondir les tétons. *Dat doet de borften, of mammen weér zwellen.*
 † Tétons rebondis. *Tétons fermes. Schoone vaste borften.*
 REBONDISSEMENT, *f. m.* *De weérfluit van een bal, steen, of kogel.*
 REBORD, *f. m.* Bord. *Kant, boort, fchutfel, flaketsel, leuning.*
 Ce n'étoit qu'un simple rebord couvert qui regnoit tout autour. *Het was maar eene enkele overdekte fchutting die heel rontom liep.*
 Rebord d'un pont. *De leuning, of een fchutmuur van een brugge.*
 REBORDER, *v. a.* Border une fe-

conde fois. *Verboorden, herboorden, ten tweedemaal boorden.*
 Reborder une jupe. *Een vrouwe rok verboorden.*
 † REBOTER, *v. a.* (Mot peu usité.) Remettre les botes. *Weder laerzen. De ftevels, of laerzen weder aantrekken.*
 REBOUCHER, *v. a.* Boucher de nouveau. *Herstoppen, weder stoppen, weér toefoppen.*
 Reboucher un trou. *Een gat weér toefoppen.*
 Reboucher. Emouffer. *Weder bot maaken, weér ftopp, of plomp maaken.*
 Reboucher la pointe d'un couteau. *De punt van een mes weér ftopp maaken.*
 REBOUILLIR, *v. n.* Bouillir de nouveau. *Herkookken, weder kookken, herzieden, weder zieden, noch eens kookken.*
 A REBOURS, au rebours, *adv.* Au contraire. *Averechts, verkeert, heel anders, in tegendeel.*
 Il lui arriva tout au rebours. *Hem overquam gansch het tegendeel.*
 Faire tout à rebours. *Alles verkeert, of averechts doen.*
 Lire à rebours, lire par la fin des lignes. *Van achteren, of verkeert leezen; van 't end der regelen af leezen.* (Als men 't Hebreuefch leest.)
 Ecrire à rebours. *Verkeert, of finkfch fchryven.*
 REBOUTONNER, *v. a.* Herknoopen, weder toeknoopen. *Weder uisborten.*
 REBOUIER, *v. a.* Broïer de nouveau. *Herwryven, weder wryven, over wryven.*
 Rebroïer des couleurs. *Verwen herwryven, of overwryven.*
 REBROUSSER, *v. a.* Retourner en arrière. *Te rug loopen, te rug keeren, of deinzen; aarzelen. Den wegh weér gaan, of neemen dien men gekomen is.*
 Rebrouffer chemin. *Den wegh te rug loopen, te rug gaan.*
 La riviere rebrouffa plus vite qu'elle ne couloit auparavant. *De rivier liep raffer weér te rug als ze eerst opliep.*
 REBRUNIR, *v. a.* (Terme de Tireur d'or.) *Weder polyften, weder bruineeren, noch eens bruineeren, over polyften, of over bruineeren.*

† REBUFADES, *f. f.* Paroles rudes & rebutantes. *Onbefchofteis, onbefchofte woorden, rauwe en spytze woorden.*
 † Souffrir les rebufades d'un portier. *Eene onbefchofte bejegening van een deurwachter krygen.*
 REBUS, *f. m.* Sorte d'énigme. *Een zinnebeeld, of raadsel met beelteniffen nitgedrukt; een zinnebeeldich raadsel.*
 † Il me conte des rebus. *Hy vertelt my raadselen, zottigheden; herfchenfchimmen, of droomen.*
 REBUT, *f. m.* Chose qu'on méprise & qu'on rejette. *Uitschot, lompen, leuren. Iets dat veracht, verworpen, of verfmeeten words; een flecht verwerpelyk ding; matschudding.*
 Marchandise de rebut. *Uitschot van koopmanschap. Uitschot van waaren; matschudding.*
 * Ces peuples étoient le rebut des autres nations. *Die volken waren 's uitschot, de smaadt, of verachting der andere natien.*
 REBUTER, *v. a.* Rejetter. *Verwerpen, van de handt wyzen, afkeuren, wraaken, uitschieten.*
 De cent écus que j'eurai paicil m'en rebuta trois. *Van hondert ryksdaalers die ik hem besaalt hebba fchoot hy 'er drie uit.*
 Rebuter quelqu'un qui nous veut parler. *Iemant afwyzen, of voor 's hoofdt ftooten die ons fpreken wil.*
 * Rebuter. Dégouter, faire perdre courage. *Verzetten, te rug zetten, den moeds beneemen, moedeloos maaken, voor 's hoofdt ftooten.*
 * Cet événement fâcheux ne rebuta point le Roi. *Die droevige uitslag verzeete den Konink niet, of benam des Koninks moeds niet.*
 * Il ne faut rebuter personne. *Men moet niemans moedeloos maaken, of voor 't hoofdt ftooten.*
 Se rebuter, *v. r.* Se dégouter. *Verzet worden, den moet laten zakken, moedeloos worden.*
 * Il se rebute pour rien. *Om een beufeling laat hy den moeds zakken, of wordt hy moedeloos.*
 Se rebuter. *Se defitter. Een weérzin, of tegenzin krygen. Afstaan, afstant doen.*
 Il s'est rebuté par caprice d'un marché qui devoit lui être avantageux. *Hy heeft door koppighit een koop-*

koopmanschap afgegaan, die hem heel voordeelg ware geweest.

REC.

RECACHER, *v. a.* Wederom bergen, weder verbergen, weder versteeken.

Recacher son trésor. Zynen schat weder verbergen.

RECACHETER, *v. a.* Herzegelen, weder toezegelen, weder toemaaken.

Recacheter une lettre. Een brief weder toemaaken.

RECAPITULATION, *f. f.* Dénombrement court des raisons d'un discours. Een kort verhaal, eene korte herhaling, of overloping der redenen van een gesprek, of verzoog.

‡ RECAPITULER, *v. a.* (Moi peu usité.) Reprendre en peu de mots ce qui a été dit. Overloopen, in korte woorden herhaalen 't geene gezegt is.

RECARRER, *v. a.* Hervloeren, weder vloeren, of plaveijen.

Recarrer des botes. Laerzen verzoelen.

RECÉLER, receller, *v. a.* Cacher ce qu'un autre a dérobé. Heelen, verheelen, verzwegen, versteeken, verholen houden 't geen een ander gestolen heeft.

Recéler de la vaisselle d'argent. Zilverwerk verheelen.

Recéler. (Terme de Chasse.) Sich verschuilen, of zich verholen houden.

Recélé, recélé, *adj.* Caché. Verheelt, verholen, verborgen, verzwegen.

Argent recélé. Verheelt, of verborgen geldt.

Recélé, *f. m.* Action de la personne qui recéle. Verheeling, heeling, verzwaging, verberging van iets dat gestolen is.

Il fut banni pour crime de recélé. Hy wierds gebannen om dat hy gestolen goetd verheelt hadde.

RECÉLEUR, *f. m.* Celui qui recéle un vol. Heelder, of heeler, verheelder, verzwijger. Een die een diefstal verholen houdt.

‡ Sans des recéleurs il n'y auroit pas de larrons. Waren 'er geen heelders, daar waren geen steelders. (Een spreekwoordt.)

Recéleuse, *f. f.* Celle qui recéle

des choses volées. Heelster, verheelster, verzwijger van eenen diefstal.

RECEMENT, *adv.* Nouvellement, depuis peu. Nieuwelings, onlangs, sedert weinig rydts.

RECENT, récente, *adv.* Nouveau, qui vient d'arriver. Nieuw, versche, 't geen eerst gebeurt is.

Apprendre des nouvelles plus récentes. Jonger tydingen hooren.

L'affaire est encore récente. De zaak is noch versche, of nieuw.

RECEPISSE, *f. m.* Billet par lequel on confesse avoir reçu. Bekenschrift, ontfangschrift, quyt-schrift, tegenschrift van bekentenis.

Tirer un récépissé de quelqu'un. Van iemand een bekenschrift, of tegenschrift van bekentenis neemen.

RECEPTACLE, *f. m.* Retraite. Schuilplaats, vluchtplaats, veiligplaats, een plaats van toevlucht.

Rome étoit le receptacle de la corruption. Rome was de schuilplaats der onreinheit, of van 's bederf.

Receptacle du chile. (Termes de Médecine.) De gylzak. (Een woordt der Geneeskunde.)

RECEPTE. Voyez Recette.

RECEPTION, *f. f.* Accueil. Onthaal, bejegening van een vricndt.

On lui fit bonne réception. Men deed hem een goetd onthaal aan. Hy wierdt wel onthaalt.

Réception. Acte par lequel on admet quelqu'un dans un corps, ou dans une charge. Aanneeming, of ontfanging tot eenig ampt, of tot eenige bediening.

Le jour de sa réception au Parlement. De dagh zynen aanneeming in 't Parlement, of in de Ryksvergadering.

Réception d'une seur novice. Aanneeming van eene nieuwe kloosterzuster.

RECERCELE, *éc, adj.* (Terme de blason.) Hoepelswyze omgekrult. Dit wordt van de geankerde kruifsen, en staerten der dieren in de wapenschilden gezegt. (Een woordt der wapenkunde.)

RECETTE, *f. f.* Argent reçu. Ontfang, ontfangen geldt, ontfangsom.

La recette étoit de 2000 florins. D'ontfang was van 2000 guldens. On vola l'argent de la recette. 't Geldt

van den ontfang werdt gestolen.

La recette des tailles. De tol, d'ontfang der rollen.

Recette. Bureau où l'on reçoit de l'argent pour le Roi. D'ontfang, de Kommisskamer des Koninks, 't kantoor daar's Koninks geldt ontfangen wordt.

Aler à la recette. Na den ontfang gaan.

Porter son contingent à la recette. Zyn aandeel op den ontfang brengen.

Recette. Secret pour faire un remède. Raadt voor eenige ziekte, artzennybrieffe.

Une bonne recette pour la fièvre. Een goede raadt voor de koorts.

‡ Recette. Moien, expedient. Middeld, raadt.

‡ Usc de cette recette. Gebruik dien raadt, of dat middel.

RECEVABLE, *adj.* Qui peut être reçu. Ontfangelyk, ontfangbaar, aanneemlyk.

N'être pas recevable en ses demandes. Niet aanneemlyk in zyne verzoeken zyn.

RECEVEUR, *f. m.* Commis pour quelque recette. Ontfanger, een die een ontfang heeft.

Receveur général. De algemeene Ontfanger, of de Ontfanger der gemeeene Landts middelen.

Receveur de quelque maison de qualité. Een Reimester van eenig groot Heer.

RECEVOIR, *v. a.* Prendre ce qu'on donne. Ontfangen, aanneemen 't geen 'er gezeven wordt.

On aime mieux souvenr donner que de recevoir. Men heeft dikwyls liever te geeven dan te ontfangen.

Recevoir. Admettre au rang &c. Ontfangen, aanneemen, in 't getal stellen, tot den stant toelaaften.

Recevoir. Donner entrée dans un lieu. Donner retraite. Ontfangen, huisvesten, huisvesting geeven. Toegang tot eene plaats geeven.

Recevoir. Faire un accueil obligeant. Ontfangen, onthaalen, een vriendelyk onthaal aandoen.

Il reçoit bien tous ses amis. Hy ontfangt, of onthaalt al zyne vricndten wel.

Recevoir. Traiter rudement, combattre. Ontfangen, hardelyk bejegenen; vechten, stryden.

Pppp

Nous

Nous étions tout prêts de recevoir l'ennemi. *Wy stonden heel gereeds om den vyandt te ontfangen.*
 Recevoir. Accepter, agréer. *Ontfangen, aanneemen, voor aange-naam houden.*
 Recevoir les offres qu'on nous fait. *De aanbiedingen aanneemen die ons gedaan warden.*
 Il reçut les excuses. *Hy nam zyne afschoninggen aan.*
 Recevoir. Avoir, sentir. *Ontfangen, krygen, gevoelen, verkrygen.*
 Recevoir un coup d'épée. *Een steek met den degen krygen.*
 Recevoir un foufflet. *Een klap krygen.*
 Il reçut ordre de rendre la place. *Hy kreeg bevel om de plaats over te geeven.*
 Il n'en reçut aucun avantage. *Hy kreeg 'er geen voordeel van, by haalde daar geen voordeel uit, of by had 'er geen voordeel van.*
 Recevoir l'argent des tailles. *'t Geldt van de hoofdschattingen, of hoofdschiffen ontfangen.*
 Reçu, reçué, part. Admis, accepté. *Ontfangen, aangenomen.*
 Lettre reçué. *Een ontfangen brief.*
 Conseiller reçu. *Een aangenomen Raadtsheer.*
 Reçu, f. m. Recépissé. *Bekenschrift, ontfang- of quyttschrift. Quitan-tie.*
 RECHANGE, f. m. (Terme de Marchand.) *Herwisselrecht: het geen men schuldig is over 't niet aanneemen van eenen wisselbrief.*
 Rechange. (Terme de mer.) *Wissel: scheeps voorraadt. Voorraadt van zeilen, lopend en staande wandt, rond hout, touwerk, enz. op zee.*
 RECHANGER, v. a. Changer de nouveau. *Verwisselen, herwisselen, weér verwisselen, weér ver-ruilen.*
 Rechanger un chapeau. *Een hoedt weér verruilen.*
 RECHANTER, v. a. Herzingen, weder zingen, noch eens zingen, in 't zingen herhaalen.
 Rechanter une chanson. *Een liedtje herzingen.*
 RECHAPER, v. a. Se tirer d'une dangereuse maladie. *Ontkomen, afkomen, doorkomen, van eene gevaarlyke ziekte opkomen.*
 Les Medecins disent qu'il n'en réchaperá pas. *De Geneesmeesters zeggen dat hy 'er niet van opko-*

men zal.

RECHARGE, f. f. Surcharge, augmentation. *Overlasting, vermeerdering, vergrooting, verzwaring.*
 Recharge d'impôts. *De vermeerdering, of verzwaring der schattingen.*
 RECHARGER, v. a. Charger de nouveau. *Herlaaden, weder laaden; een last weder opleggen.*
 Recharger le canon. *'t Geschut weder laaden.*
 * Recharger l'ennemi. *Den vyandt weér aanvallen, op den vyandt weér los gaan.*
 RECHASSER, v. a. (Mot peu usité.) Chasser de nouveau. *Weér jaagen, weér te rug dryven, weér verjaagen.*
 L'ennemi fit une rude sortie, mais il fut rechassé jusqu'à la contrecarpe. *De vyandt dede eenen harden uitval, maar hy wierdt tot aan de tegenborstweer weér te rug gedreven.*
 RECHAUFER, v. a. Chäufer de nouveau. *Herwarmen, weder warmen, verwarmen, weér opwarmen, weér warm maaken.*
 Viande rechauffée. *Verwarmde kost.*
 Réchauffer. Exciter de nouveau, rallumer. *Weér aanzetten, weér verwekken, weér ontsteeken, hervatten.*
 * Réchauffer le combat. *Den srydt, of 't gevecht hervatten; den srydt weér aanbinden.*
 Se réchauffer, v. r. *Zich weér verwarmen, weér warm worden.*
 Se mettre au lit pour se réchauffer. *Te bedt gaan leggen om zich weér te verwarmen.*
 * Se réchauffer pour sa maîtresse. *Reprendre de l'amour pour elle. In liefde weér ontblaaken tot zyne beminde; zyne vryster, of minnares weér lief krygen.*
 RECHAUSSER, v. r. *Her schoeijen, weder schoeijen, zyn kouffen en schoenen weder aantrekken.*
 Réchauffer un arbre. *Een boom herschoeijen, een boom die los gegraaven is weder met aarde, of mest omleggen, of bedekken.*
 RECHAUT, f. m. Instrument de cuisine pour réchauffer. *Een komfoor, een vuurkom om iets te verwarmen.*
 Mettre deux plats sur un réchauf. *Twee schotels op een komfoor zetten.*

RECHERCHE, f. f. *Onderzoek; navorsching, naspeuring.*
 Faire la recherche d'une chose. *Een zaak onderzoeken, onderzoek naar een zaak doen.*
 Recherche. Procès intenté pour decouvrir les malversations. *Onderzoek, een angelegt geding om onderzoek naar eenige knevelaryen te doen.*
 Recherche contre les maltotiers. *Onderzoek tegen de knevelaars van 't volk.*
 La recherche de la verité. *'t Onderzoek der waarheit.*
 Recherche de mariage. *Onderzoek van een huwelyk.*
 RECHERCHER, v. a. Chercher avec soin. *Onderzoeken, navorschen, naspeuren, vlytig nazoeken, natrachten.*
 Rechercher. Tâcher d'avoir, demander avec instance. *Zoeken, trachten om te bekoomen, poogen om te hebben, met grooten ernst verzoeken, sterk ergens om aanhouden, of op slaan.*
 Rechercher une fille. *Eene dochter sterk vryen, veel werks om een vryster maaken.*
 Rechercher la paix. *Den vrede verzoeken.*
 Il recherchoit de le faire condamner. *Hy zocht om hem te doen verwyzen, hy poogde om hem te doen veroordeelen.*
 Rechercher. Inquierter quelqu'un, & lui faire rendre compte de quelque administration. *Iemant rekening van eenig bewint doen geeven.*
 Le Roi fit rechercher les Partisans. *De Konink dede de Pachtters rekening doen.*
 Faire rechercher les coupables. *De schuldigen doen opzoeken.*
 Recherché, recherchée, adj. *et part.* Cherché avec soin. *Gezocht, opgezocht, ongepeurd, met vlyt gezocht, of nagepeurt.*
 * Pensée tiop recherchée. *Eene te ver gezochtie gedachte, eene gedachte die te ver is gezocht.*
 RECHERCHEUR, f. m. *Opzoeker, navorscher, naspeurder.*
 † RECHIGNE, rechignée, adj. Qui gronde, qui est chagrin. *Knorrig, grimmig, grymig, gemelyk, t'onvreden, ongenoegt, qualyk te vreden, verdrietig.*
 † Rechigné, f. m. Qui gronde. *Een knor,*

knor, een grynsaart, een grimsmort. Een grymig, of gemelyk mensch.
RECHUTE, *f. f.* (Mot peu usité.) Nouvelle chute. Hervalling. Een nieuwe val, een tweede val.
 * Rechute. Retour de maladie. Retour dans la même faute. Wederinstorting in eene ziekte; wederinstorting in, of wederkeering tot het zelve quada.
 * Les rechutes en matiere de maladies sont dangereuses. De wederinstortingen in de ziekten zyn gevaarlyk.
 * Confesser ses rechutes. Zyne hervallingen, of wederinstortingen in de zonde belyden.
 † Une rechute amoureuse. Eene wederinstorting in de liefde.
RECIDIVE, *f. f.* Retour de maladie. Wederinstorting in eenige krankheit.
Récidive. Wederzegging, herzegging. Je vous pardonne pour la première fois; mais prenez garde à la récidive. Ik vergeeve het u voor de eerste reize, maar zie toe om het niet weder te zeggen.
 * **RECIDIVER**, *v. n.* Wederinstorten, tot het zelve gebrek vervallen, den zelven mislagh weder begaan.
RECIPÉ, *f. m.* Ordonnance de Médecin. Inneembrieffje, arzeny-brieffje. 't Voorschrift van eenen arts, of geneesmeester.
 Faire un recipé. Een geneesmiddel voorschryven.
RECIPIENDAIRE, *f. m.* Celui qui doit être reçu en quelque charge. Een die in eenig ampt, of bediening staat te koomen.
RECIPIENT, *f. m.* Vase qui reçoit ce qui tombe de l'alambic. Voorlagh, voorlegger, ontfanger. Een ontfangend vat in de scheikunst gebruikelijk.
RECIPROQUE, *adj.* Mutuel. Onderling, wederzydig, wederzydts, over en weder, van beide zyden.
 Amour réciproque. Onderlinge, of wederzydsche liefde.
 Réciproque. (Terme de Géométrie.) Even wydt staande., of tegen elkander staande.
 Lignes réciproques. Even wydtstaande lynen.
 Réciproque, *f. m.* (Mot peu usité.) La pareille. Het zelve, gelyk, even gelyk, diergelyk, de zelve,

of gelyke munt.
 Rendre le réciproque. Met gelyke munt betaalen. Het zelve vergelden.
RECIPROQUEMENT, *adv.* Mutuellement. Van beide zyden, of beide kansen, over en weder, wederzydts, van den eenen en anderen kant.
 Se donner réciproquement des marques d'estime & d'amitié. Malkanderen wederzydts, of over en weder betwyzen van eere en vriendschap geeven.
RECIRER, *v. r.* Cirer de nouveau. Herwasschen, weder wasschen, weér met wasch bestryken.
 Recirer une paire de fouliez. Een paar schoonen herwasschen.
RECISION, *f. f.* Lettres de recision. Wederroeping, herroeping, te niet doening, vernietiging van eenige Acte.
RÉCIT, *f. m.* Verhaal, vertelling, bericht, of beracht, verslagh.
 Faire un récit de quelque chose. Ergens een verhaal van doen.
RÉCITATEUR, *f. m.* Een opzeger van buiten.
RÉCITATIF, *f. m.* Een bericht, berecht, verslagh, of verhaal van een zaak in eenig boek.
RECITER, *v. a.* Dire par cœur. Opzeggen, van buiten zeggen.
 Reciter la leçon. Zyn les opzeggen.
 Reciter. Citer de nouveau. Weér aantrekken, weder aanhaalen, of bybrengen.
 Il a cité, & recité Cicéron, Quintilien, &c. Hy heeft Cicero, Quintiliaan, enz. aangetrokken, en weder aangetrokken.
RECLAME, *f. f.* (Terme d'Imprimeur.) De kuflos, of klapper in den druk van een boek, die op 't einde van elk blad komt, waar op 't begin van 't ander blad staat.
RECLAMER, *v. n.* Declamer contre. Tegen uitvaaren, tegen uitroepen, of uitschreeuwen.
 Réclamer contre les nouveautez. Tegen de nieuwigheden uitvaaren.
 Réclamer. Appeller à son secours, ou à son aide. Te hulp roepen, tot zyn hulp, of bystant roepen.
 Réclamer, *v. a.* (Terme de Palais.) Redemander. Weder eiffchen, weder vorderen, weder begeeren.
 Réclamer. (Terme de Chasse.) Appeller. Lokken, schreijen.
 La perdrix réclame. Het veldshoen,

of de patrys schreit, of loks.
 Se réclamer, *v. r.* S'avouer de quelqu'un. Zich op iemand bercepen.
 Il se réclama de Monsieur, &c. Hy beriep zich op myn Heer, enz.
RECLAMPER, *v. a.* (Terme de mer.) Racommoder. Kalfateren, lappen, vermaaten, weér vast klampen.
 Réclamper un mast rompu. Een gebroken mast weér klampen.
RECLINER, *v. n.* Achter overbellen.
RECLOUER, *v. a.* Clouer de nouveau. Hernagelen, herfpykeren, weér fpykeren, weér vast fpykeren.
 Reclouer un ais qui est décloué. Een plank weér vast fpykeren die los is.
RECLURRE. Voyez Enfermer.
RECLUS, *f. m.* Celui qui s'est engagé à une retraite perpetuelle. Een kluzenaar, een die zich verbonden heeft om nooit uit te gaan.
 † Reclus. Qui fort rarement. Een kluzenaar. Een die zelden uitgaat.
 † Recluse, *f. f.* Celle qui fort peu souvent. Een kluzenaarster. Een vrouwmensch dat weinig uitkomt.
RECOGNÉ, *v. a.* Recoigner, *v. a.* Weder vast kloppen, weder inkloppen.
RECOIGNER un clou. Een fpyker weder inkloppen.
RECOIFER, *v. a.* Coifer de nouveau. Hierkappen, weder kappen, herbullen.
 Recoifer une Dame. Een Juffrouw, of Mevrouw herkappen.
 * Recoifer une bouteille. Een vleesch weér soedoen, of weér soemaken.
RECOIN, *f. m.* Coin. Hoek, winkel, schuilhoek.
 Chercher dans tous les coins & les recoins. In alle hoeken en winkelen zoeken.
RECOLLECTION, *f. f.* Recueillement d'esprit. Vergadering van zyn zinnen.
RECOLEMENT, *f. m.* (Terme de Pratique.) Overhoring, of wederhoring der getuigen in Rechtszaaken.
RECOLER, *v. a.* Coler une seconde fois. Herlymen, weder lymen, weder vast lymen.
 Recoler un feuillet. Een blad weder

der bymen.

Recoller. (Terme de Palais.) Overhooren, herhooren, weder hooren. Den getuigen hun getuigenis voorhouden om te zien of zy'er by blyven.

Recoler des témoins. Getuigen overhooren.

RECOLET, *f. m.* Sorte de Religieux mandians. Een Rekolletmonnik. Zeker slagh van bedelmonniken.

RECOLTE, *f. f.* Moiffon. Oogst, of oogst, inoogsting, inzameling der vruchten, of van't gewas.

Une abondante récolte. Een overvloedige oogst.

RECOMMANDABLE, *adj.* Louable, estimable. Loflyk, pryslyk, lofwaardig, pryswaardig.

N'avoit rien de recommandable. Niets lofwaardigs hebben.

Un homme recommandable par son esprit. Een pryswaardig, of lofwaardig man om zyn verstant.

Son exactitude l'a rendu recommandable à tout le monde. Zyne nauwkeurigheid heeft hem by al de wereldt bemint gemaakt.

RECOMMANDATION, *f. f.* Priere qu'on fait pour quelqu'un. Aanbeveling, aanpryzyng, voorschryving, bede, of verzoek voor iemand.

Il a eu son emploi à la recommandation de, &c. Hy heeft zyn ampt gekregen op 't verzoek, of ter bede van, enz.

* Recommandations. Baifemains. Gebiedenis, groetenis, handkussing.

RECOMMANDER, *v. a.* Prier d'avoir soin d'une personne, ou d'une chose. Aanbevelen, aanpryzen, verzoeken om over iemand, of voor eenige zaak zorge te dragen.

Je vous recommande son fils. Ik beveele u zynen zoon.

Il m'a recommandé sa maison. Hy heeft my zyn huis aanbevolen.

Se recommander, *v. r.* Faire ses baifemains. Iemant groeten, iemant zyne groetenis, of gebiedenis doen. Zich aanbevelen.

Se recommander à Dieu. Zich Gode aanbevelen.

Il se recommanda à Dieu & mourut aussi-tôt. Hy beval zich Gode, en stierf terstondt.

RECOMMANDERESSE, *f. f.* Fem-

me qui fait métier de chercher des servantes pour ceux qui en ont besoin. Een bestaedsster van meisjes en minnemodrs.

RECOMMENCER, *v. a.* Weer beginnen, op nieuw beginnen.

Recommencer un discours. Eene reden weir beginnen.

RECOMPENSE, *f. f.* Salaire. Vergelding, loon, beloning, een somme geldts.

Récompense. Certaine somme d'argent qu'on donne à un Domestique qui a servi quelques années sans gages. Loon, beloning, vergelding. Zekere somme geldts die men aan een knecht geeft die eenige jaaren om niet gedient heeft.

Recompense. Satisfaction. Reconnoissance que l'on donne, ou que l'on reçoit. Vergelding, beloning, vergenoeging, voldoening die men geeft, of ontfangt.

RECOMPENSER, *v. a.* Vergelden, loonen, beloonen.

Recompenser le merite. De deugt beloonen.

Se recompenser, *v. r.* Se satisfaire soi-même des services qu'on a rendus. Zich zelven loonen voor de dienften die men gedaan heeft.

RECOMPOSER, *v. a.* (Terme d'Imprimeur.) Composer de nouveau. Herzetten, weder zetten, op nieuw zetten. (Een Drukkers woordt.)

Recomposer une feuille. Een blads herzetten.

RECOMPTER, *v. a.* Compter une seconde fois. Hertellen, weir stellen, weir overtellen, noch eens tellen.

Recompter son argent. Zyn geldt weir overtellen.

RECONCILIATION, *f. f.* Verzoening, vereeniging, bevreeding, weder oprechting, of herstelling van vriendschap.

RECONCILIER, *v. a.* Racommoder des gens brouillez. Verzoenen, bevreedigen, vereenigen. Luiden verzoenen die krakkeel hebben.

Je les ai réconcilié. Ik heb ze verzoent, of t'zamen bevreedigt.

Se réconcilier, *v. r.* Se remettre bien ensemble. Zich verzoenen, zich bevreedigen, verzoent worden.

Se réconcilier avec quelqu'un. Zich met iemand verzoenen.

RECONDUIRE, *v. a.* Uisbrengen, uitleiden, als men van iemand bezoek ontfangen heeft.

Reconduire quelqu'un jusques à la rue. Iemant tot op de straat brengen, of uitleiden.

RECONFORT, *f. m.* (Mot un peu vieux.) Consolation. Verstrooing, troost, versterking.

RECONFORTER, *v. a.* Verstroosten, versterken, een hart inspreken, of onder den riem steeken.

RECONFRONTER, *v. a.* Weder vergelyken, weder tegen malkanderen stellen, of tegen den anderen overzien.

RECONNOISSABLE, *adj.* Kennelyk, kenbaar, te kennen.

Il n'étoit plus reconnoissable. Hy was niet meer kenbaar.

RECONNOISSANCE, *f. f.* Resentiment de quelque faveur reçue. Erkenenis, dankbaarheid, gevoelen over eenige ontfangene weldaadt.

Donner des marques de sa reconnoissance. Blyken van zyne erkenenis, of dankbaarheid geeven.

La reconnoissance des bienfaits, est une des plus belles vertus de la morale. De erkenenis der weldaaden is een van de schoonste deugden der zadenleer.

Reconnoissance. Aveu. Bekenenis, toestemming, belydenis.

Avoir une humble reconnoissance de sa faute. Een ootmoedige schuldbekenenis doen.

Reconnoissance. (Terme de Pratique.) Aveu par écrit. Een schriftelyke bekenenis.

RECONNOISSANT, reconnoissant, *adj.* Qui est sensible aux graces qu'il a reçues. Dankbaar, gevoelig over eene ontfangene weldaadt.

RECONNOITRE, *v. a.* Remettre une personne, ou une chose dans son imagination, ou dans sa mémoire. Herkennen, weder kennen. Zich iemand, of iets weir te binnen brengen, zich herinneren.

Il me reconnut d'abord. Hy kende my straks weder.

Reconnoitre. Discerner, s'apercevoir. Aferken, bemerken, onderkennen, onderscheiden, oordeelen, klaarlyk zien, gewaar worden.

Je reconnus que vous l'aimiez. Ik merkte

merkte dat gy hem beminde, of bezint hadde.

Reconnoître. Avouer. Bekennen, erkennen, toestaan.

Reconnoître son crime. Zyn misdadigt bekennen.

Reconnoître quelqu'un pour son Seigneur. Iemant voor zynen Heer erkennen.

Reconnoître. (Terme de guerre.) Aller voir & observer les ennemis. Op kondtschap uitgaan, de vyanden gaan verspieden, of ontdekken, nauw gaan bezichtigen.

Il envoia reconnoître l'ennemi. Hy zondt om den vyandt te ontdekken.

Reconnoître un passage. Een doorgang gaan bezichtigen.

Reconnoître. Etre reconnoissant. Erkennen, dankbaar zyn.

Reconnoître un bienfait. Een weldaadt erkennen, dankbaar over een weldaadt zyn.

Se reconnoître, v. r. Reprendre ses esprits. Tot zich zelven komen, beedaaren.

Il ne lui donna pas le temps de se reconnoître. Hy gaf hem geenem tydts van beedaaren, of tot zich zelven te koomen.

Se reconnoître. Se repentir. Rentrer en soi-même. Tot een inkeer koomen, zich bekeeren. Berouw hebben. Zich zyne gebreken herinneren.

Les gens du monde ne se reconnoissent gueres que sur la fin de leurs jours. Het werelids volk komt zelden tot een inkeer als op 't einde van 't leven.

Reconnu, reconnue, adj. & part. Avoüé. Gekent, erkent.

Afin que vous soiez reconnu fidelle. Op dat gy voor getrou gekent wardt.

Reconnu, reconnue. Récompensé. Erkent, beloont, vergolden.

Services mal reconnus. Qualyk vergolde diensten. Diensten die qualyk beloont zyn.

RECONQUERIR, v. a. Herwinnen, weder winnen, weder bemagtigen, weder veroveren, of vermeerderen.

Reconquerir une Province. Een Landtschap herwinnen.

Reconquis, reconquise, adj. & part. Herwonnen, weder gewonnen, weder bemagtigt, weêr verovers.

Pais reconquis. Een herwonnen landt.

RECONSTRUIRE, v. a. Herbouwen, herfsichten, weder sichten, hermaaken.

RECONSULTER, v. a. Weder bevaaden, weder raadt vraagen, of raadpleegen, weder overleggen, of bevaaden.

RECONTER, ou récompter, v. a. Weder tellen, overstellen, of hersellen.

RECONTRACTER, v. a. Weder handelen. Een ander verdrag maaken.

RECONVENIR, v. a. (Terme de Palais.) Een vrywaring eischen tegen iemant, die iets op iemant voor den rechter afvoerdert. (Een woordt van 't Gerechtshof.)

RECONVENTION, f. f. Een eisch tegen den eischer.

Une réconvention bien fondée emporte de droit la compensation. Een welgegronde eisch tegen eenen eischer gedaan, behoudt het recht van vergelykinge.

Reconvention, f. f. Een beding, of verdrag dat men op nieuws, of weder maakt.

RECONVOQUER, v. a. Weder beroepen, op nieuw beroepen.

RECOPIER, v. a. Herschryven, weder schryven, overschryven, weêr uitschryven.

SE RECOQUILLER, v. r. Se friser par boucles. Met lokken krullen.

Cheveux qui se recoquillent. Haar dat met lokken krult.

RECORRIGER, v. a. Weder verbeteren, of nieuws verbeteren.

RECORDS, f. m. Celui qui accompagne le Sergent en qualité de témoin. Een hulpgenoot van eenen Deurwaarder tot getuige dat hy zyne verrichtinge wel doet.

RECOUCHER, v. a. Verbedden, weêr in 's bedde leggen, weêr te bedt leggen, weêr te bedt helpen.

Recoucher un malade. Een zieken verbedden.

RECOUDRE, v. a. Hernaaijen, vernaaijen, weêr toenaaijen, verstellen.

Recoufû, recoufue, adj. Verstelt, hernaait.

Habit recoufû. Een verstelt kleedt.

‡ Vers recoufû. Vers pris de part & d'autre. Aan een gelapte, of byeen geraapte vaerzen.

RECOUPE, f. f. Ce qui tombe de la pierre en la taillant. Steenscherven.

ven. Stukken, of scherpen, die in 's houwen van den steen springen.

Recoupe. (Terme de Boulanger.) Cornet, de fynste zemelen.

RECOUPEMENT, f. m. (Terme de Maçon.) Een schuilplaats voor regen en windt. (Een Metfelaars woordt.)

RECOUPER, v. a. Couper de nouveau. Hersnyden, weder snyden, over snyden, noch eens snyden.

RECOURBER, v. a. Courber un peu plus. Courber de nouveau. Verbuigen, wat meer buigen, wat meer krommen, krommer maaken.

Se courber, v. r. Se courber davantage. Krommer worden.

Recourbé, recourbée, adj. Courbé. Geboogen, gekromt. Omgeboogen, omgekromt.

Les cornes de l'élan sont recourbées. De elantshoornen zyn omgekromt.

RECOURIR, v. a. Herloopen, weder loopen, op nieuw loopen.

Recourir. Avoir recours. Loopen, zyne toevlucht neemen.

Recourir à l'autorité du Prince. Tot het gezagh van den Vorst loopen, of zyne toevlucht neemen.

Recourir à l'écriture Sainte. Tot de H. Schrift loopen, of zyne toevlucht neemen.

Recourir, v. a. Sauver une personne de ceux qui l'emmenent. Verlossen, ontzetten, redden, iemant uit de handen verlossen der geener die hem gevangen hebben.

Recourir un prisonnier. Een gevangenen ontzetten.

RECOURRE, v. a. Sauver, regagner. Verlossen, achterhaalen, herwinnen, weder winnen, weêr krygen, redden.

Recourre le bagage. Het reisttuig, of 't legersttuig herwinnen.

RECOURS, f. m. Refuge. Toevlucht, toeverlaat.

Avoir recours au mensonge. Zyne toevlucht tot de leugen neemen.

Recours. (Terme de Pratique.) Een eisch dien men tegen iemant heeft om iets weêr te krygen.

RECOUS, adj. Delivré, sauvé. Verlost, behouden, geredt, ontzet.

Prisonnier recous. Een gevangen die verlost, of ontzet is.

RECOUSSE, *f. f.* Secours qu'on donne à quelqu'un pour le sauver. Hulp, bystant dien men iemand doet om hem te ontzetten, of te levryden.

RECOUVER, *v. a.* Couvrir de nouveau. Weder broeden, weder broeijen.

Poule qui commence à recouver. Eene hen die weder begint te broeden.

RECOUVRER, *v. a.* Reconquérir, regagner. Weder krygen, weder bekoomen, weder winnen, herwinnen.

Recouvrer ce qu'on a perdu. Weder krygen, of weder winnen 's geen men verlooren heeft.

Recouvrer ses forces. Zyne krachten weér krygen.

Recouvré, recouvrée, *adj.* Aquis de nouveau, regagné, retrouvé. Weér gekregen, weder gewonnen, weér veroverd, weér gevonden.

Pieces recouvrées. Weder gewonnen, weder gekregene, of wedergevoonde stukken.

RECOUVREMENT, *f. m.* Action de recouvrer. Wederkryging, wederwinning, herwinning, herstelling, herkryging.

Songer au recouvrement de sa liberté. Op de herstellinge, of herwinninge zynen vryheit denken.

Recouvrement. (Terme de Menuisier.) Dekstuk van eenig schryfwerk. De overstekende kansen van een stuk schryfwerk.

RECOUVRIR, *v. a.* Herdekken, weder dekken.

Recouvrir une maison. Een huis herdekken.

Recouvert, recouverte, *adj. & part.* Couvert de nouveau. Recouvert. Herdekt, weder gedekt, weder bekomen, weér gekregen.

Biens recouverts. Weér gekregene goederen.

RECRACHER, *v. a.* Weder spouwen, of weér spuwen.

RECREANCE, *f. f.* (Terme de Palais.) De vooraf bezitting, of 's voorbezit van eenig goedt over welkers eigendom noch gespleit wordt.

RECREATIF, *recréative, adj.* Divertissant. Genosglyk, lustig, vermaaklyk, heugchelyk, verlustigend.

Jeu récréatif. Een lustig, of vermaaklyk spel.

RECREATION, *f. f.* Divertissement. Vermaak, genoegte, verlustiging, vrolykheit.

Prendre de la récréation. Zich verlustigen, zich vermaaken, zyn vermaak neemen.

Récréation. (Terme de Collège & de Couvent.) Speeltyds. Zekere uren, of tyds, dien men in de Schoolen, of Kloofsters heeft om zich te vermaaken.

RECREER, *v. a.* Divertir. Vermaaken, verlustigen.

Molière récréoit la Cour & le Bourgeois. Moliere vermaakte 's Hof, en den Burger.

RECREUSER, *v. a.* Creuser une seconde fois. Hergraven, weder graaven.

RECRIBLER, *v. a.* Weder ziften, herziften, overziften.

SE RECRIER, *v. r.* S'écrier. Uitschreeuwen, ergens over uitroepen, overluid roepen.

RECRIMINATION, *f. f.* (Terme de Palais.) Wederbeschuldiging, wederberichtiging, wederklage tegen eenen aanklager, of beschuldiger.

RECRIMINER. (Ce verbe semble n'être usité qu'au gerondif.) Acuser celui qui nous accuse. Zynen aanklager weder beschuldigen.

Tout cela n'est qu'un récriminant. Dat alles strekt niet dan tot wederbeschuldiging, of wordt maar bygebragt tot wederklage.

RECRIRE, *v. a.* Ecrire une seconde fois. Herschryven, weder schryven, overschryven.

RECRIT, *f. m.* Voyez Rescrit.

RECROITRE, *v. n.* (Mot peu usité.) Croître de nouveau. Weder wassen, weder groeijen, op nieuw wassen.

RECRU, *recruë, adj.* Las, fatigué, harassé. Vermoeit, moede, mat, afgeslooft, afgemat.

RECRUE, *f. f.* (Terme de guerre.) Volklieting tot versterking der oude krygsbenden; nieuwgeworven krygsvolk om de krygsbenden te versterken, of voltallig te maaken.

Faire des recrues. Met oude krygsbenden versterken, of voltallig maaken.

RECTANGLE, *adj.* (Terme de Géométrie.) Rechthoekig.

Triangle rectangle. Een rechthoekigen driehoek.

Rectangle, *f. f.* Figure de quatre

côtés. Een vierkant, een afbeeldsel met vier hoeken.

RECTANGULAIRE, *adj.* Rechthoekig.

RECTEUR, *f. m.* Titre du Podestat de Venise. Een Staatsbestierder des Staats van Venetië.

Recteur. Chef d'Université. Landtschoolvoogdt, Hoogschoolvoogdt, Opperbestierder van 's Landts hogeschoole. Rector.

Recteur. Supérieur d'un Couvent des Jésuites. De Opperste van een Jesuiten Klooster.

Recteur de l'hôpital. Opperbestierder, of Opperbezoerger van het geestelyk in het gasthuis.

RECTIFICATION, *f. f.* (Terme de Chimie.) Loutering, zuivering, een tweede overhaling.

RECTIFIER, *v. a.* (Terme de Chimie.) Louteren, zuiveren, een tweedenmaal overhalen.

Esprit de vin rectifié. Geest van wyn die tweemaal is overgehaalt.

* Rectifier. Corriger, redresser. Verbeteren, herstellen, te recht brengen, of helpen.

* Rectifier un compte. Een rekening te recht brengen, of in behoorlyken staat stellen.

* Rectifier les humeurs déréglées. Donnaatige vochten verbeteren, of temperen.

RECTILIGNE, *adj.* (Terme de Géométrie.) Rechtregelig, rechtlynig. (Een woordt der Landmeetkunde.)

Triangle rectiligne. Een rechtlynige driehoek.

RECTITUDE, *f. f.* Ce mot se dit de la vûë. De rechtheit van 's gezichts.

* Rectitude. Droiture, intégrité. Rechtheit, zuiverheit, oprechtheit, onschuldigheid, onbevleektheit, vlekkeloosheit.

* La rectitude de nos cœurs. De oprechtheit onzer harten.

RECTORAT, *f. m.* Dignité de Recteur, ou le temps que quelqu'un est Recteur. Regeerderfchap, Opperbestierderfchap, Rectoraatsfchap, Rectoraatsamp van eene Opperlandtschoole.

RECUEIL, *f. m.* Een verzameling, een t'zamenstelsel, of t'zamentrekking, een kort bescrip. Een kort verhaal van verscheide dingen, die tot het zelve einde loopen.

Faire un recueil de divers Auteurs.

Ver-

Verfcheide Schryvers by een verzamelen, by een trekken, of by malkanderen voegen.

L'art est un recueil de divers préceptes. *De kunst is een samenstel van verfcheide leerstukken.*

RECUEILLEMENT, *f. m.* (Terme de dévotion.) *Afgetrokkenheit, opgetrokkenheit, opgetogenheit, verrukking in d'overnatuurlyke bespiegelingen.*

RECUEILLIR. Ramasser. *Vergaderen, verzamelen, by een brengen, zamenrekken, by malkanderen voegen.*

Il ne fait pas qui recueillera. *Hy weet niet wie verzamelen zal.*

Recueillir. Tীর de quelque terre. *Inzamelen, inoogsten, van eenig lands trekken.*

Recueillir cinquante pieces de vin en trois arpens de terre. *Vyftig oxhoofden wyn van drie mergen (mogelyk gemeeten, of ponden maaien) lands trekken.*

Recueillir un heritage. *S'en mettre en possession. Bezit van eene erfenis neemen.*

Recueillir. Extraire. *Vergaderen, verzamelen, uittrekken.*

Il a recueilli ce qu'il y avoit de plus beau dans cet Auteur. *Hy heeft al het beste uit dien Schryver getrokken.*

Recueillir. Donner retraite à quelque personne. *Ontfangen, innemen, iemand bergen, of huisvesten, iemand behulpzaam zyn, of in zyn bescherming neemen.*

Après avoir perdu Darius, elles avoient trouvé qui les avoit recueillies. *Na dat zy Darius hadden verloren, vonden zy 'er die haar ontfingen, of in hunne bescherming namen.*

Recueillir. Jouir. *Genieten, bezitten, 't genot van hebben.*

Recueillir le fruit de sa diligence. *De vrucht zyner naerstigheit genieten.*

Se recueillir, *v. r.* Redire en peu de mots ce qu'on avoit dit auparavant plus au long. *Zich bekorten, in 't korte zeggen, in weinige woorden herhaalen, of herzeggen 't geene men te vooren wyddloopig hadde uitsgebred.*

‡ Pour me recueillir en trois paroles. *Om my met drie woorden te bekorten.*

RECUEILLOIR, *f. m.* (Terme de

Cordier.) *Het wiel der lyndraaijeren.*

RECUIRE, *v. a.* Cuire de nouveau. *Herkooken, herzieden, herbraaden, noch eens kookken, noch eens braaden.*

Recuire ce qui n'est pas assez cuit. *Herkooken, of herbraaden, 't geen niet genoeg gekookt, of gebraden is.*

Recuire le métal. *'t Bergstf ontlaazen, of week maaken.*

RECU, *f. m.* Mouvement en arrière du canon après qu'il a tiré. *Het achteruit, of het se rug springen van 't geschut na dat het afgeschoten is.*

RECULER, *v. a.* Faire retirer en arrière. *Aarfen, deinzen, te rug trekken, achteruit trekken, se rug doen wyken, achterwaarts doen gaan. Te rug gaan, se rug wyken.*

Reculer un carosse. *Een koets se rug, of achteruit trekken, of haalen.*

Reculer trois, ou quatre pas. *Drie, of vier stappen te rug deinzen, of se rug treden.*

Se reculer, *v. r.* Se retirer en arrière. *Aarfen, deinzen, te rug wyken, achterwaarts wyken, se rug treden.*

* Reculer. Retarder, empêcher. *Verhoeden, voorkomen; beletten, uitsstellen, verschuiven, opschuiven.*

* Reculer sa perte. *Zyn schade voorkomen, of verhoeden.*

* Reculer. Ne poursuivre pas un dessein. *Aarfen, te rug deinzen, se rug keeren, of kruipen, te rug wyken, een voorneemen staaken, ergens uitscheiden.*

* Nous sommes trop avant pour pouvoir reculer. *Wy zyn te ver gekomen om te rug te kunnen kruipen, of achter uit te deinzen.*

* Reculer. Tergiverfer, chercher des échappatoires. *Te rug kruipen. Uitsluchten zoeken, niet ter zaak durven koomen.*

* Reculer. Lâcher le pié. *Vluchten, de vlucht neemen, of kiezen.*

‡ Reculer pour mieux fauter. (Proverbe.) *Te rug loopen om beter te springen, of eenen beateren sprong te doen. Iets uitsstellen om te beter zyn oogwit te bereiken.*

* Cet homme semble reculer, au lieu d'avancer. *Die man schynt te rugge, of achterwaarts te gaan, in*

plaats van voorwaarts.

Reculé, reculée, *adj.* Pouffé en arrière. *Geïarfelt, te rug gedeinst, achterwaarts getrokken, se rug geweken.*

Reculé, reculée. Eloigné. *Ver afgelegen.*

Dans les lieux les plus reculés. *In d'afgelegenste plaatsen.*

* L'antiquité la plus reculée. *D'aldoudsheit, de verst afgelegene, of verschovenste oudheit.*

RECULEMENT, *f. m.* (Terme de Bourrelier.) *Een leire borstbands voor de koetspaerden, om hen achteruit te haalen, of se trekken.*

A RECULONS, *adv.* En arrière. *Achterwaarts, se rug, achteruit.*

Marcher à reculons. *Achterwaarts gaan, se rug treden.*

RECUSABLE, *adj.* (Terme de Palais.) *Verwerpelyk, wraakbaar, ontzegglyk, dien men weigeren kan aan te neemen.*

Juge réculable. *Een verwerpelyk Rechter.*

RECUSATION, *f. f.* (Terme de Palais.) *Weigering, wraking, ontzeggen, verwerping.*

RECUSER, *v. a.* (Terme de Palais.) *Weigeren, afslaan, wraaken, ontzeggen, verwerpen.*

Réculer un Juge. *Eenen Rechter wraaken, of verwerpen.*

RED.

REDAN, *f. m.* (Terme de Fortification.) *Uit-en inspringende hoeken, van eenig werk der vestingbouw, om malkander te kunnen bestryken.*

REDANSER, *v. n.* *Weder danssen, op nieuw danssen.*

REDARGUER. (Vieux mot.) *Reprenre. Befstraffen, berispen, overhaalen, doorneemen, doorstryken.*

REDDITION. *Voyez Rédition.*

REDEFAIRE, *v. a.* Défaire de nouveau. *Weder ontdoen, weder los maaken.*

Défaire & redéfaire un nœud. *Een knoep los maaken en weder los maaken.*

REDEMANDER, *v. a.* *Weder eiffchen, weërom eiffchen, noch eens eiffchen, ten tweedemaal eiffchen.*

Redemander avec hardiesse ce qu'on a prêté avec générosité. *Stouelyk wederom eiffchen het geen men e-*

del-

delmoedig geleens heeft.
REDEMEURER, v. n. Demeurer de nouveau. *Weder wooren, ten tweedemaal woonen.*
 Il redemeure dans son ancien logis. *Hy woont weder in zyn oude huis.*
REDEMPTEUR, f. m. (Terme de Piété.) Sauveur. *Verlosser, Heilant, Behouder, Zaligmaker.*
 Jesus-Christ est le Rédempteur des hommes. *Jesus Christus is de Verlosser, of Heilant der menschen.*
REDEMPTION, f. f. (Terme de piété, ou d'action de piété.) Verlossing, zaliging, vrykoop, losing, vrymaking, behouding, bevryding.
 Le rédemption du genre humain. *De verlossing van 't menschelyk geslacht.*
 La rédemption des captifs. *Losing, of slaking der gevangenen.*
REDECENDRE, v. a. & neutre passif. *Weder afgaan, weder afkomen.*
 Redécendre les degrés. *De trappen weder afgaan.*
REDEVABLE, adj. *Schuldig, verschuldigt, die iets schuldig is.*
 Il lui est redevable de cent écus. *Hy is hem hondert ryksdaalders schuldig.*
 * Redevable. Qui a de l'obligation. *Schuldig, verbonden, verplicht, verschuldigt, die eenige verplichting, of verbintenis heeft.*
 * Je vous suis infiniment redevable. *Ik ben u oneindig verplicht, of oneindig veel verschuldigt.*
REDEVANCE, f. f. (Terme de fief.) *Jaarlyk sche Leenschatting aan eenen Leenheere. (Een leenrechts woordt.)*
REDEVANCIER, f. m. *Een leenman, een die 't leenrecht betaalt.*
REDEVENIR, v. a. (Verbe neutre passif.) *Weder worden, weér wrden.*
 Redevenir honnête homme. *Weér een eerlyk man worden.*
REDEVIDER, v. a. *Weder winden, herwinden.*
 Redévider de la soie. *Zyde wederwinden, of herwinden.*
REDEVOIR, v. a. *Devoir de reste. By slot van rekening schuldig blyven.*
 Il devoit de compte fait mille écus. *Hy bleef by slot van rekening dazent Ryksdaalders schuldig.*

RE'DIFICATION, f. f. *Herbouwing, wederopbouw.*
RE'DIFIER. *Voyez Rébâtir.*
RE'DIGER, v. a. *Mettre par ordre, ou par écrit. Opstellen, by malkander stellen, in order stellen, op papier brengen, of stellen.*
 Rédiger par chapitres. *By hoofdstukken opstellen.*
REDIMER, v. a. *Se rédimir, v. r. S'exemter, se racheter. Zich vrymaaken, zich bevryden, zich ontslaan, zich vrykopen.*
 Il fit cette donation pour se rédimir de son vœu. *Hy deede die gifte om zich van zyne gelofte te ontslaan.*
REDIRE, v. a. *Répéter. Herhaalen, herzeggen.*
 Redire une histoire. *Eene geschiedenis herhaalen.*
 Redire. *Divulguer, révéler. Verbreiden, verspreiden, ontdekken, bekend maaken, openbaaren, ruchtbaar maaken.*
 Redire un secret qu'on nous a confié. *Een geheim ontdekken dat ons is toebetrouwt.*
 A redire. *A reprendre, à critiquer. Te berispen, te beknibbelen, op te spreken, op te zeggen, te wraaken.*
 Trouver à redire à tout. *Op alles wat te zeggen weeten, alles weeten te berispen.*
REDISEUR, f. m. (Mot peu usité.) *Celui qui redit les mêmes choses. Herzegger, herhaalter. Een die de zelve dingen herzeft.*
REDITE, f. f. *Repetition d'une même chose. Herzegging, wederzegging, herhaling van de zelve zaak.*
 User de frequentes redites. *Geduurig herhalingen gebruiken.*
REDITION de comptes, f. f. (Terme de Palais.) *Rekening en bewys, of onderzoek van reekeninge van eenen voogdt, over 't bewint van 't goet van eenen onmondigen, of minderjarigen.*
 Rédition. (Terme de guerre.) *Overgeeving, overgaaf, overgave.*
 La rédition d'une ville. *De overgave eener stad.*
REDONDER. (Vieux mot.) *Voyez Surabonder.*
REDONNER, v. a. *Rendre ce qu'on nous a donné. Weder geeven, wederom geeven 't geen ons gegeeven is.*

Se redonner, v. r. *Se donner de nouveau. Zich weér overgeeven, zich op nieuw geeven.*
 Il se redonna tout à elle. *Hy gaf zich weér geheel aan haar over.*
REDORER, v. a. *Dorer de nouveau. Weder vergulden, weér over vergulden, op nieuw vergulden.*
 * Redorer. (Mot Poétique.) *Eclairer de nouveau. Weér vergulden. (Een Dichtkundig woordt.) Weér beschynen, weér verlichten, of bestraalen.*
 * Lorique le jour redore les colines. *Wanneer de dagh de heuvelen weér vergult.*
REDOUBLEMENT, f. m. *Augmentation. Verdubbeling, vermeerdering, aanwas, toeneeming.*
 Un redoublement d'ardeur. *Een verdubbeling, of aanwas van yver.*
 Redoublement de fièvre. *Verdubbeling, toeneeming, of verheffing van koortze.*
REDOUBLER, v. a. *Doubler une seconde fois. Weder voederen, op nieuw voederen, weder voeren.*
 Redoubler un juste au corps. *Een rot weder voeren.*
 * Redoubler. *Augmenter. Verdubbelen, vermeerderen.*
 * Redoubler ses soins. *Zyne zorgen verdubbelen.*
 * La fièvre lui redoubla. *Hy kreeg verdubbeling van koortze, de koorts verhieft, of verhefte zich, of wierdt sterker.*
 * Redoubler. (Terme de guerre.) *Renforcer. Verdubbelen, versterken.*
 * Redoubler la garde. *De wacht verdubbelen.*
 * On redoubla les couriers. *Men zondt bode op bode.*
REDOUTABLE, adj. *Formidable. Ontzagchelyk, ontzagbaar, vreeslyk, verschrikkelyk, gevreesd, geducht.*
 Se rendre redoutable. *Zich ontzagchelyk maaken.*
 Un Prince redoutable à ses voisins. *Een ontzagchelyk, of ontzagbaar Vorst voor zyne nabuuren.*
 Une ville redoutable par ses fortifications. *Eene ontzagchelyke stad door zyne sterkten, of vesten.*
REDOUTE, f. f. (Terme de Fortification.) *Een reduit, of wykschan. Zeker werk der Vestingbouw.*
REDOUTER, v. a. *Craindre. Vreezen,*

ken; duchten, ontzag toedraagen, ontzien, voor beureest, of vervaart zyn.

Redouter la Puissance d'un Prince. De magt eens Vorsten vreezen; beureest voor de magt van een Vorst zyn.

REDRESSER, v. a. Rendre droit. Rendre uni. Recht buigen, rechts maaken, gelyk, of effen maaken.

Redresser un baton. Een stok rechts buigen.

Redresser un plat. Een schotel rechts zetten, of wederom recht zetten.

Redresser. Rétablir, élever. Herstellen, weder oprichten.

Il fit redresser la statuë de l'Empereur. Hy liet het beelds des Keizers weder oprichten.

* Redresser. Remettre dans le bon chemin ceux qui s'égarent. Weer oprichten; weér op den rechten wegh brengen die er van afgedwaalt zyn.

Redresser un gand. Een handschoen oprakken.

* Redresser le commerce. Den koophandel herstellen.

* Redresser des affaires. Zaaken herstellen.

Se redresser, v. r. Se relever quand on est baissé. Zich weér oprichten, weér opstaan als men gevallen legt.

* Se redresser. Se corriger. Zich weér oprichten, weér opstaan, zich besteren, zyne zaden verbeteren.

REDUCTIF, reductive, adj. (Terme de Chimie.) Het geen de gemengde ligchaamen tot hunnen eersten stant brengt.

Sel reductif. Zout dat de gemengde ligchaamen tot hunnen eersten stant brengt.

REDUCTION, f. f. Action de celui qui réduit certaines choses à la maniere des autres. Schikking, of voeging van zommige dingen naar andere.

Faire la réduction des mesures étrangères à celles de France. Vreemde maaten naar die van Frankryk schicken, of op den voet van die van Frankryk, of van de Fransche brengen.

Réduction. (Terme de Chimie.) Herstelling der gemengde stoffen, of van haare deelen tot haaren eersten stant.

Réduction. (Terme d'Arithmétique.) Betrekking, of overbrenging van

verschide specien tot andere, (in de Rekenkunst.)

Faire la réduction des livres en sous. De guldens tot stuivers brengen.

Réduction. Prise. Verovering, bemagtiging, winning.

La réduction d'une place forte. De verovering, of bemagtiging eener sterke plaats.

La réduction d'Ostende en trois jours d'attaque. De verovering van Ostende na drie dagen belegering.

RÉDUIRE, v. a. Soumettre, dompter. Onderbrengen, zich onderwerpen, overwinnen, overweldigen, veroveren, bemagtigen, door geweld der wapenen dwingen, of zich onderdanig maaken.

* Réduire. Contraindre, pousser. Brengen, nootzaaken, met geweld dwingen.

* Il fut réduit à l'aumône. Hy wierdt tot den bedelzak gebragt.

* Etre réduit à l'extrémité. Tot het uiterste gebragt zyn.

Réduire. Consommer. Faire diminuer. Brengen, verstyten, doen afneemen, doen verminderen.

Réduire les liqueurs par la decoction. De vochten door afzieding, of afkoking overhaalen.

Réduire les mesures, la monoye d'un pais, à celles d'un autre. De maaten, de munt van een lands naar die van een ander overbrengen.

* Réduire. Rédiger, mettre. Brengen, maaken, stellen.

* Réduire un Etat en Province. Eenen Staat tot een Wingewest maaken.

* Réduire en poudre. Tot stof brengen, tot stof maaken.

* Réduire. Ranger à son devoir. Bedwingen, tot zynen pligt brengen.

* Réduire un libertin. Een loskop bedwingen, een lichtmis tot reden, tot zynen pligt, of tot bedaaren brengen.

* Réduire un cheval. Een paerd bedwingen, of dwingen.

Réduire. (Terme de Chimie.) Tot zyn eerste gedaante, of gestalte herstellen. De berg stoffen tot haar voorige gestalte brengen.

Réduire. (Terme d'Arithmétique.) Brengen, maaken, de eene munt in d'andere verwisselen, (in de Rekenkunst.)

Réduire les sous en livres. De stui-

vers tot guldens brengen.

† Réduire au petit pié. Le rendre pauvre, miserable, malheureux. Arm, elendig, ongelukkig maaken.

Se réduire, v. r. Se borner, se resserver. Zich bepaalen, zich beperken, zich besluiten.

Se réduire aux seuls offices de la charité. Zich enkelijk in de liefdepligten bepaalen.

Se réduire. (Ce mot se dit des liqueurs.) Verkooen, verzienden, verminderen. (Dit wordt van de vochten gezegt.)

Toute cette eau se réduira à une chopine. Al dat water zal tot op een mengelen verkooen.

Se réduire. Se ranger à son devoir. Tot reden, of bedaring koomen, zynen pligt beginnen te betrachten, of waar te nemen.

Réduit, réduite, adj. & part. Subjugué, domté. Ondergebragt, overwonnen, overheerscht, geemt, gedwongen, gebragt, verteert, verminderd.

Pais réduit. Een overheert, of overheerscht land.

Je suis réduit à racheter ma liberté. Ik ben daar toe gebragt dat ik myne vryheit weder moet kooen.

Réduit en poudre. Tot stof gebragt, of gemaakt.

Réduit, f. m. Lieu où l'on se retire. Petit lieu retranché dans quelque appartement. Een vertrek. een geheim vertrek, een klein vertrek. Een afgeschoten vertrek in een kamer.

REE.

RE'EL, réelle, adj. Qui est réelement, ou en effet. Dadelyk, waarlyk, werkelyk, zaaklyk, wezentlyk, 't geen in der daadt is.

Chose réelle. Een wezentlyke zaak.

Réel, réelle. Solide, vrai, essentiel. Wezentlyk, waarachtig.

La Noblesse n'est rien de réel. De adel is niet wezentlyk.

Réel, réelle. (Terme de Pratique.) Zaaklyk, reëel, 't geen eenig goeds betrefst, (gelyk de lailen die er op staan, enz.)

Action réelle. Een zaaklyk recht, of aantal op eenig goeds.

Monnoie réelle. Goeds gangbaar geld.

REELLEMENT, adv. Effectivement.

ment. Waarlyk, dadelyk, zaaklyk, wezenlyk.
 Récollement. (Terme de Pratique.) Met der daadt, dadelyk. Reëlyk.
 Bien fait réellement. Goedt dat dadelyk, of met der daadt beslagen is.
 RÉFENGENDRER, v. a. (Terme de pieté.) Wederbaaren, herbaaren, bekeeren.
 Réengender en Jesus-Christ. Wederbaaren in Christus Jesus.
 RÉFER, v. n. (Ce mot se dit du cri des bêtes sauvées lorsqu'elles sortent en rut.) Bronzen. (Dit wordt van 't roefie wildt gezegt als het bront, of hiezig word.)

REF.

REFACHER, v. a. Weder tergen, weder meizelyk, of quaadt maaken.
 Se refacher, v. r. Weder meizelyk, of gemelyk werden, zich op nieuw ontfstellen, of meizelyk maaken.
 RÉFAIRE, v. a. Faire une seconde fois. Herdoen, hermaaken, weder doen, weder maaken, op nieuw maaken, weër over doen.
 Réfaire une chose trois fois. Iets drie-maal hermaaken, of herdoen.
 On refaitoit les chauffes. Men herfstelle, laptte, of stopte zyn koufsen.
 Réfaire. Racommoder. Verstellen, vermaaken, lappen.
 Réfaire. (Terme de jeu de cartes.) Recommencer le jeu. Herdoen, 's spel weder beginnen, 's spel op nieuw aanvancen.
 Réfaire du cuir. Leër weër in de run, of in de knip leggen.
 Se refaire, v. r. Reprendre ses forces & son embonpoint. Eeeteren, beeter worden. Weder opkoomen, weder bekoomen, herstelt worden, zich ververstehen, nieuwwe krachten krygen.
 Ils se refirent des miseres qu'ils avoient souffertes. Zy wierden herstelt van d'elenden die zy geleden hadden.
 Refait, refaite, adj. & part. Fait de nouveau. Racommodé. Herdaan, hermaakt, weder gemaakt, herstelt, verfstelt.
 Refait, refaite. Qui est remis d'une maladie. Weër bekomen, weder opkoomen, gezeert, herstelt, of weër een ziekte weder opgekomen.

‡ Refait. Avancé. Gevordert, gewonnen.
 ‡ Vous m'avez joué ce mauvais tour, vous voila bien refait. Gy hebt my dien quaaften irek gespeelt, gy zys 'er ver meê gevordert, of gy hebt 'er veel meê gewonnen.
 RÉFECTION, f. f. (Mot un peu vieux.) Repas. Spyze, maalydt, voedsel, laajnis met eeten en drinken.
 RÉFECTOIR, refectoire, f. m. Lieu du couvent où mangent les Religieux. De eetzaal, of eetplaats in de kloosters.
 RÉFENDRE, v. a. Fendre de nouveau. Herklooven, weder splyten, herklieven, weder doen bersten, of splyten.
 RÉFÉRENDAIRE, f. m. Sorte d'Officier de la Chancellerie. Overdrager, aantreger in 't Gerrechtshof. Zeker bedienaar der Kancelerye.
 Se REFERER, v. r. Se rapporter. Toe betrokken worden, toe gebragt worden.
 Ces paroles ne doivent pas se référer là. Die woorden moeten daar niet toe gebragt worden.
 RÉFERMER, v. a. Weër toedoen, weder toemaaken, weër sluiten.
 Refermer une lettre. Eeren brief weër toemaaken, of weder toedoen.
 * Laisser refermer une plaie. Een wonde weër laaten toelooopen.
 RÉFLATER, v. a. Flater une personne qu'on a fachée. Weder aanbaalen, weër liefkoozen, weër vleien, weër in 't gevele komen, iemant weër vleien dien men beledigt heeft, weër slijkstojien.
 RÉFLECHIR, v. a. Renvoyer. Weërom zenden, te rug zenden, een weërslag geven, weërom doen sluiten.
 Les corps opaques réfléchissent la lumière. De duistere lichaamen doen het licht weërom sluiten.
 * Réflechir. (Mot qui n'est pas généralement reçu.) Faire réflexion. Aanmerken, aanmerking maaken, acht op slaan, acht op geeven, of neemen.
 Réflechi, réfléchie, adj. Weërslagtig, weëromkaatzend.
 Lumière réfléchie. Een weërslachtig licht.
 RÉFLECHISSEMENT, f. m.

Weërsluiting, wederzending, weërslag.
 RÉFLET, f. m. (Terme de Peinture.) Een weërsluiting. Een weërsluitend licht van de naafte lichte voorwerpen.
 RÉFLEURIR, v. n. Fleurir de nouveau. Weder bloeijen, op nieuw bloeijen.
 La paix fait reflleurir toutes choses. De vrede brengt alles weder in bloei, doet alle dingen weder bloeijen, of door den vrede raakt alles weder in bloei.
 RÉFLEXE, adj. (Terme d'Optique.) Ingebogen, ingekeert, ongezekt. (Een woordt der Gezichtkunde.)
 RÉFLEXION, f. f. (Terme de Physique.) Weërslag, weëromkaatzing, weërshynsel, weërsluit, weërsluiting.
 La réflexion de la lumière. De weërsluiting van 't licht.
 * Ces sortes de fatires ne frappent personne que par réflexion. Die slach van schimpschriften raaken niemant dan weërslachtig, of by weëromsluiting.
 * Ne faire nulle réflexion sur sa conduite. Geen acht op zich zelve slaan, los, of ongebonden leeven.
 * Sérieuses réflexions. Ernstige overleggingen, of aanmerkingen.
 RÉFLUER, v. n. Weder vloeijen, opvloeien.
 RÉFLUX, f. m. Le retour des flots de la mer. De ebbe, of weder vloedt der zee.
 Le flux & le reflux de la mer. De vloedt en ebbe der zee.
 RÉFONDRE, v. a. Fondre de nouveau. Herfsmelten, weder smelten, hergieten, vergieten.
 Refondre un canon. Een stuk geschut vergieten.
 * Refondre un écrit. Een geschrift hervormen, hermaaken, of verbeteren.
 RÉFORGER, v. a. Forger de nouveau. Herfsmeeden, weder smeeden.
 RÉFORMATEUR, f. m. Hervormer, hersteller, verbeteraar.
 Les premiers & grands Reformateurs de l'Eglise. D'eerste en groote hervormers der kerke.
 * Les foux sont les premiers à faire les reformateurs. De gekken zyn de eerste berijpers, of willen 't eerst voor verbeteraars speelen.

REFORMATION, *f. f.* Actieon de réformer. *Hervorming, herstelling, verbetering, zuivering, reformatie.*

La reformation des monoyes. *De verbetering der munten, of van 's gelds.*

Calvin & Luther firent une grande reformation dans l'Eglise. *Kalvyn en Luther maakten een groote hervorming, verbetering, of reformatie in de Kerk.*

REFORMÉ, *f. f.* Rétablissement de la discipline dans un couvent. *Herstelling, of verbetering van de zedentucht in een klooster.*

Réforme. Cassation, ou licenciment d'une partie de la milice. *Afdanking van een gedeelte van 's krygsvolk.*

On a réformé plus de cinquante régimens. *Man heeft meer dan vyftig regimenten afgedankt.*

REFORMER, *v. a.* Rétablir la discipline qui s'étoit relâchée parmi quelques Religieux. *Hervormen, herstellen, deucht, of zeden die in een klooster vervalien waren, verbeteren, of herstellen.*

Réformer. Licencier & casser les troupes. *Afdanken, afscheidt geeven, krygsvolk afdanken.*

* Réformer les abus. *De misbruiken, of mislagen verbeteren.*

Réformer. Donner une autre marque aux monoyes. *Verstaan, verschreeven. Een andere beeltenis op 's gelds slaan, of schreeven, om het te verhoogen, (waar van in Vrankryk onmeidige voorbeelden zyn.)*

Réformer les anciennes espèces. *Het oude gelds verschreeven, of verstaan.*

Réformé, réformée, *adj. & part.* Corrigé, qui a pris la réforme. *Hervormt, herstelt, verbetert, gereormceert.*

Religieux réformé. *Een gereformeerde Minnik.*

La Religion Réformée, ou la Religion Protestante. *De herstelde, hervormde, Protestantische, of Gereformeerde Gods dienst.*

Réforme, réformée. *Cassé, licentie. Afdankt, den dienst ontzegt, van den dienst ontslagen.*

Régiment réformé. *Een afgedankte krygsbende.*

RE FORT, raifort, *f. m.* Sorte de rave. *Raifys, raifyswortel.*

REFOULER, *v. a.* Fouler de nouveau. *Weder vollen, hervullen, op*

nieuw vollen.

Refouler des bas. *Kouffen weér vollen.*

Refouler la marée. *C'est aler contre la marée. Tegen den stroom, of den vloed opvaaren.*

La mer refoule. *C'est-à-dire, la mer descend. De zee ebt, vloeit af, of loopt af; de zee valt, of wordt laag.*

REFOURBIR, *v. a.* Fourbir de nouveau. *Hervaaagen, wedervaaagen, herfschuuren, weér schoonmaaken.*

REFOURNIR, *v. a.* Weder verschaffen, weder bezorgen, weder voorzien.

REFRACTAIRE, *f. m.* (Mot peu usité.) Desobéissant. *Ongehoorzaame, wederpannings, weérspertelzige, wederhoorige.*

REFRACTION, *f. f.* (Terme de Physique.) Ombuiging, kromming.

REFRAIER, *v. a.* Het aardewerk met de vingeren glat wryven.

REFRAPER, *v. a.* Herfuaan, weder slaan, op nieuw slaan.

REFREIN, ou refrain, *f. m.* Vers qu'on repete à la fin de certains poemes François. *Een sluit vers, of slotrym, dat aan 's einde van elk vaers wordt herhaalt.*

Refrain. Le retour des vagues quand la mer est agitée. *De barning der zee. 's Slaan, of 's spoelen van de baaren der zee tegen iets als ze onstuimig is.*

REFREINDRE. (Vieux mot.) *Voiez Réprimer.*

REFRENER, *v. a.* Réprimer. *Bezeugelen, bedwingen, intoomen, doorstryken, bestraffen.*

Refrenier la licence de quelqu'un. *Te-mants ongebondenheit bezeugelen, of intoomen.*

REFRIGERANT, réfrigérante, *adj.* Qui rafraichit. *Ververschend, verfrissend, verkoelend, verjuikend.*

REFRIGERATIF, *f. m.* Remède qui rafraichit. *Een koeldrank, een verkoelend geneesmiddel, alles dat verkoelt.*

REFRIRE, *v. a.* Frire une seconde fois ce qui n'est pas adéquat. *Herstooren, herfransen, weder opstoven, weder opkrullen, 's geen niet genoeg gestoort, of gefruut is.*

REFRISER, *v. a.* Herfrallen, weder frullen.

Remier des cheveux. *Haair weder*

opkrullen.

Se REFROGNER, *v. a.* Faire une mine rechignée. *'s Voorhoofdts fronsjen, 's voorhoofdts rimpelen, 's voorhoofdts vol rimpels trekken, de winkbrauwen op chorten, een'stuurs wezen trekken.*

Refrainée, refrainée, *adj.* Chagrin, rechigné. *Gryng, stuurs, geirnst, gerimpelt.*

Une mine refrainée. *Een gryng wezen, een'stuurs gelaat.*

REFROIDIR, *v. a. & n.* Rendre froid. *Verkoelen, kout maaken, kout worden.*

Cela m'a refroidi la main. *Dat heeft my de hand kout gemaakt.*

Le manger refroidira. *Het eten zal kout worden.*

* Refroidir. *Ralentir, modérer. Verkoelen, verslauwen, matigen, verminderen.*

* Cette brouillerie refroidit leur amitié. *Die onlust verkoelde hunne vriendschap.*

Se refroidir, *v. r.* Devenir froid. *Verkoelen, kout worden.*

* Se refroidir. *N'avoir plus tant d'ardeur, ou d'afectieon. Se ralentir. Verkeelen, koel worden, verslauwen in geneegenheit. Afneemen, verminderen.*

Les amours se refroidissent & changent comme les inclinations. *De liefde vercoelt en verandert zelyk de geneegenheden, of naar de geneegenheden.*

* Leur courage se refroidit. *Hunne medt verstaude, of verslapte.*

* Leur amitié s'étoit refroidie. *Hunne vriendschap was verkoelt.*

Refruidi, refruidie, *part.* Devenu froid. *Koel, verk. elt. Kout geworden.*

* Cœur refruidi. *Amitié refruidie. Een koel hart. Een verkoelde vriendschap.*

* **REFROIDISSEMENT**, *f. m.* Diminution d'amitié, ou d'amour. *Verkoeling, verslauwing, vermindering van vriendschap, of van geneegenheit.*

REFROTER, *v. a.* Froter de nouveau. *Herwryven, weder wryven, weder over wryven.*

REFUGE, *f. m.* Recours. Lieu où l'on se retire pour se garantir de quelque mal. *Teelucht, vreesplaats, schuipplaats voor eenig quandt, teeverlaat.*

Sa maison étoit le refuge de tous les scélérats. *Zyn huis was de teelucht,*

- vlucht*, of *schuilplaats van alle schelmen.*
- * *Refuge.* Apui, protecteur. *Toevlucht*, toeverlaat, steunfel, bescherming, beschermmer, beschermheer.
 - * *Le Seigneur est mon refuge.* *De Heer is myn toevlucht*, of *myn toeverlaat.*
 - * *Refuge.* Excuse, prétexte pour s'excuser. *Uitvlucht*, *verschoning*, *verontschuldiging*, *voorwendsel om zich te verschonen.*
- Se *REFUGIER*, v. r. Se retirer en quelque lieu pour y trouver sa retraite. *Zyn toevlucht neemen*, *ergens naar toe vlieden*, of *vluchten om veilig te zyn.*
- Se *refugier* dans les pais étrangers, pour se dérober à la persecution. *In vreemde landen vluchten*, om de *vervolging te ontwyken*, of *te onsgaan.*
- Refugié*, *refugiée*, adj. Celui, ou celle qui a pris son refuge. *Vluchteling*; een man, of vrouw die *gevlucht is*, of *de vlucht genomen heeft.*
- Refugié*, f. m. (On appelle communément *Refuziez* ceux qui sont sortis de France pour cause de Religion.) *Vluchteling.* (Gemeenlyk noemt men die *Vluchtelingen*, die, uit inzicht van den Godsdienst, *Vrankryk* verlaaten hebben.)
- On a levé deux Régiments de François *refuziez.* *Men heeft twee Krygshoopen*, (regimenten) *van Fransche vluchtelingen opgerecht.*
- RE FUIR*, v. a. *Wegloopen*, *vluchten.* (Een Jagtwoordt.)
- REFUITE*, f. f. (Terme de Chasse.) *De schuilplaats daar 't wilds zich verschuilt als 't geaagt wordt.*
- REFUS*, f. m. *We'gering*, *ontzegging*, *a' slagb.*
- Refus civil.* *Refus ofenfant.* *Een belesde weigering*, of *afslagb.*
- REFUSER*, v. a. *Weigeren*, *ontzeggen*, *afzeggen*, *afslaan.*
- Refuser* quelque chose à un ami. *Een vriendt iets weigeren*, of *iets aan een vriendt weigeren.*
- Refuser* une personne. *Iemant afslaan.*
- REFUTATION*, f. f. *Wederlegging*, *beantwoording.*
- La refutation de cet écrit est solide.* *De wederlegging van dat boek is bondig.*

- REFUTER*, v. a. *Wederleggen*, *beantwoorden.*
- Réfuter* une opinion. *Een gevoelen wederleggen.*

REG.

- REGAGNER*, v. a. *Recouper* au jeu, ou à la guerre ce qu'on y avoit perdu. *Herwinnen*, *weder winnen*, *weder krygen*, *weder veroveren*: in 't spel, of in den oorlogh *we'et krygen 't geen men verloren had.*
- Regagner* son argent. *Zyn geldt weder winnen.*
- Nous *regagnâmes* la demi-lune. *Wy herwonnen de halve maan.*
- * *Regagner.* Se sauver, & se retirer en un lieu d'où l'on étoit parti. *Weder krygen*, *herwinnen*, *weder winnen*, *zich we'et in een plaats begeeven waar uit men verrokken was.*
 - * Nous *regagnâmes* le haut de la montagne. *Wy herwonnen de hoogste des bergs*, of *van den berg.*
- REGAÏER*, v. a. *Paffer* le chanvre parle *regaïoit.* *Kennip*, of *hennip bekelen.*
- REGAÏOIR*, f. m. *Sorte* de seran entre les dents duquel passe le chanvre. *Een hekel waar door men de kennip haalt.*
- REGAÏURE*, f. f. *Ce qui demeure* dans le *regaïoir.* *Werk*, 't geen in den hekel van de kennip blyft.
- REGAILLARDIR*, v. a. (Vieux mot.) *Veruolyken*, *bly*, of *vrolyk maaken*, *vreugde aanbrengen*, of *verwekken.*
- REGAIN*, f. m. *Herbe* qui revient dans un pré après avoir été fauché. *Etgroen*, *nagras.* 't *Gras* dat in een *weide* groeit na datze is *afgemaait.*
- Faucher* le *regain.* *Het etgroen*, of *nagras afmaaien.*
- REGALE*, f. f. *Droit* que le Roi de France a de tirer le revenu des Evêchez & Archevêchez, le siege étant vacant. 't *Recht* dat de *Konink* van *Vrankryk* heeft om d'*inkomsten* der *openstaande Bisddommen* en *Aartschbisddommen* te trekken.
- Régale*, f. f. *Sorte* d'instrument sur quoi on joue. *Het slaafjes spel.* *Zaker speeltaig.*
- Régale*, *regal*, f. m. *Bonne chere.* *Een goet onthaal.*

- Faire*, ou *donner* un *regal* à ses amis. *Zyne vrienden een goet onthaal aandoen.*
- Eau régale.* (Termes de Chymie.) *Sterk water.*
- REGALEMENT*, f. m. *Verdeling.*
- REGALER*, v. a. *Faire* bonne chere à quelqu'un. *Wel onthaalen*, *een goet onthaal aandoen.*
- † *Régaler.* *Divertir.* *Onthaalen*, *vermaaken*, *vermaak aandoen.*
 - † Il nous a *regalé* de plusieurs contes. *Hy heeft ons met veele sprookjes vermaakt.*
 - Il fut *regalé* d'une douzaine de coups de bâton. *Hy wierdt met een douzyn*, of *zwarm stekslagen onthaalt.*
- REGARD*, f. m. *Aanzien*, *aanschouw*, *gezicht.*
- Un regard doux.* *Een vriendelyk aanzien*, of *gezicht.*
- Un regard afreux.* *Een leelyk*, of *vervaarlyk gezicht.*
- Regards* de fontaines. *De bezigtigplaats der bronnen.* *De plaatsen daar men de bronnen beziet of 'er iets aan schort.*
- Regardant*, f. m. *Spektateur.* *Beschouwer*, *aanschouwer*, *soezieder*, *toekyker*, *bezichtigter*, *kyker.*
- L'un des *regardans* ouvrant sa bourse, dit qu'il voioit le diable parce qu'il ne voyoit rien dedans. *Een van de kykers zyn beurs openende*, *zeide dat hy den duivel zag*, om dat hy 'er niets in zag.
- REGARDER*, v. a. *Voir*, *confidérer*, *enviâger.* *Aanschouwen*, *beschouwen*, *aankyken*, *bekyken*, *aanzien*, *zien*, *bemerken*, *aanmerken*, *bezichtigen.*
- Regarder fixement.* *Sterk aanzien*, of *aankyken.*
- Regarder* quelqu'un entre deux yeux. *Iemant stoups aanzien*, of *sterk onder de ooggen zien.*
- Regarder.* *Concerner.* *Zien*, *raaken*, *betreffen*, *aangaan.*
- Cela* ne vous *regarde* pas. *Dat ziet niet op u.* *Dat gaat u niet aan.* *Dat raakt u niet*: *gy hebt daar niet mede te doen.*
- Pour* ce qui me *regarde.* *Quant à moi.* *Wat my aangaat*, *wat my belangt*, *voor my*, *my aangaande*, *my belangende.*
- Regarder* quelqu'un de travers. *Iemant van ter zyden*, *over schouder*, of *over dwars aanzien.*

Regarder. Etre tourné vers un certain lieu. *Zien, naar eene zekere plaats gekeert zyn, naar eenen zekeren kant staan.*

Du côté qui regarde l'Afrique. *Van den kant die naar Afrika ziet.*

REGARNIR, v. a. Garnir de nouveau. *Weder stofjeeren, weder voorzien, weder uitrusten, weder opmaaken.*

REGATER, v. a. Gâter de nouveau. *Weder bederven.*

REGELER, v. n. Geler de nouveau. *Weder vriezen.*

Il regelera cette nuit. *Het zal van den nacht weder vriezen.*

REGENCE, f. f. Gouvernement d'un Royaume durant la minorité d'un Roi. *Regentschap, of Regeering, beheersching, of bestier van een Koninkryk gedurende de minderjarigheid eens Koninks.*

Régence. La Magistrature d'une République. *Regeering, de Overigheid van een Gemeenebest.*

Il ne faut pas murmurer contre la Régence. *Men moet niet morren tegen de Regeering.*

Les Seigneurs de la Régence. *De Heeren van de Regeering.*

Régence de Collège. *Onderwysstyd in eene hooge school. De tyd dat iemand bestierder, of leeraar in eene hooge school is geweest.*

REGÉNÉRATION, f. f. *Wederbaring, herbaring, wedergeboorte.*

REGÉNÉRER, v. a. Faire renaitre en Jesus Christ. *Wederbaaren, in Christus Jesus herbaaren.*

REGENT, f. m. Professeur dans un Collège. *Opperleermeester, of Hoogleeraar in eene hooge school.*

Régent, régente, adj. Celui, ou celle qui gouverne souverainement pendant la minorité d'un Roi. *Heerschende, gebiedende, regeerende, die 't oppergebiedt voert gedurende de minderjarigheid van eenen Konink.*

Etablir une Reine régente. *Eene regeerende Koningin aanstellen.*

Régent, régente, adj. Qui est dans l'administration. *Regeerend, die in 't bewint is, of die 't bewint heeft.*

Bourguemaître regent. *Regeerend Burgermeester.*

REGENTER, v. a. Enseigner dans un Collège. *In eene hooge school leeren, of onderwyzen.*

Régenter, v. a. Dominer, maitri-

fer. *Beheerschen, regeeren, gebieden, meester zyn, den meester speelen.*

REGIE, f. f. (Terme de Gabelles.) Administration. *Bewins, bestier.*

REGIMBEMENT, f. m. 't Achteruitgaan van een paerd, of muilsef.

REGIMBER, v. n. Ruer. *Achteruit slaan, achteruit smyten.*

Cheval qui regimbe contre l'éperon. *Een paerd dat tegen de sporen achteruit slaat.*

‡ **Regimber.** Ne vouloir pas obeir. *Achteruit slaan. Zich segen aanstellen, zich opstellen, niet willen gehoorzaamen, zich wreuevelig soonen, of aanstellen.*

REGIME, f. m. Gouvernement, ou supériorité dans les monastères. *Regeering, beheersching, bestier, oppergezag in de klosters.*

Régime. (Terme de Grammaire.) Een geval dat van een woordt geregeert wordt.

Régime. Diète, maniere de vivre réglée. *Eetregel, leefmaat, order van leeven, een gezette maat in eeten en drinken.*

Observer un régime de vivre. *Een gezette leefmaat, of order van leeven onderhouden.*

REGIMENT, f. m. Een hoop krygsvolk, een krygshoop, een krygsbende. *Een regiment.*

Régiment d'infanterie. *Een regiment voetvolk.*

Régiment de cavalerie. *Een regiment ruitery.*

REGINGLETTE, f. f. Een strik om vogelen te vangen.

RÉGION, f. f. Pais vaste. Contrée d'une grande étendue. *Landtschap, landtsreek, geweest. Een groot landt.*

La région de l'air. *De luchtstreek.*

RÉGIR, v. a. Gouverner. *Regeeren, beheerschen, bestieren, bewint over hebben.*

Régir un grand Empire. *Een groot Ryk beheerschen, 't bewint, of bestier, of heerschappye over een groot ryk hebben.*

Régir. (Terme de Grammaire.) Regeeren. (Een woordt der Spraakkunst.)

Verbequi régit l'Acusatif. *Een werkwoordt dat het Beschuldigend geval, of den Aanklager regeert.*

REGITRE, registre, f. m. *Blaffert, rol, lysf.*

Coucher sur le registre. *Op de rol zeten.*

Regitre. Journal. Livre de commerce dans lequel on écrit par chaque jour les dettes actives, & passives. *Kladsboek, dagboek daar de in- en uitschulden dagelyksch ingeschreven worden.*

Regitre d'orgue. 's Register van een orgel.

Regitre de fourneau. *Een luchtgat in een vuuroven, waar door 's vuur aangeblazen wordt.*

Regitre. (Terme d'Imprimeur.) Register. (Een Drukkers woordt.)

Faire un regitre. *Een register srekken.*

REGLE. Instrument pour régler, ou pour mesurer. *Een ry, een lijnaal, een lyn om iets naar af te streepen, naar af te trekken, of naar af te meten.*

* **Régle.** Loi, ordonnance. *Regel, wet, inzetting, instelling, bevel.*

* **Les règles de la nature.** *De wassen der natuure.*

Régle. Usage. *Ordre. Gebruik, gewoonte, wyze van doen.*

Cela est tout à fait dans les règles. *Dat is geheel en al naar 's gebruik, of naar de gewoonte.*

* **Régle.** Modèle, exemple. *Voorbeeldt, leerbeeldt, voorschrift, exempel, regel.*

* **Prendre les actions de quelqu'un pour règle de sa conduite.** *Emants daaden tot een regel, of leerbeeldt, voorbeeldt van zyn gedragh stellen.*

* **Régle.** Preceptes. Principe, maxime. *Regel, leering, beginsel, grondt, grondtbeginfel.*

* **Apprendre une langue par règles.** *Een taal naar de regelen der spraakkunst leeren.*

* **Les règles de la politique.** *De gronden, of grondtbeginfelen der staatskunde.*

* **Régle.** Statuts faits par le fondateur d'un Ordre de Religieux. *Inzettingen, instellingen. Een Regel gemaakt door den stichter van een Monniksorder.*

RÉGLER, v. a. Tirer des lignes sur du papier avec la règle. *Afstreepen, lineeren, aflynen, streepen op 't papier langs een lyn hualen, of trekken.*

Régler une horloge. *C'est la faire aller juste. Een uurwerk stellen. Een uurwerk wel doen gaan.*

* **Régler.** Ordonner, résoudre. *Be-*

schikken, bestellen, vast stellen, besluiten, bevelen, beïajen, bestemmen.

* On avoit réglé que les troupes partiroient. Men hadde vastgesteld, beïajen, of beïajt dat het krygsvolk zomle vertrekken.

Régler. Borneo, fixer. Bepaalen, vaststellen, maat en wyze voorschryven, reguleeren.

* Régler sa dépense. Zyne verteeering, uitgift, of kosten bepaalen.

* Régler. Acommoder, ajouter. Byleggen, beïajen, beïajchten.

* Régler un différend. Een geschil byleggen.

* Régler. Modérer. Betaalen, matigen, incoomen, inbinden.

* Régler son ambition. Zyne staat-zucht inbinden.

Régler, se régler. Prendre pour modèle. Schikken, woegen, zich beïajeren, zich schikken, tot een voorbeeld stellen, of neemen.

* Régler sa vie sur celle de Jesus Christ. Zyn leven naar dat van Christus Jesus schikken.

* Se régler sur quelqu'un. Iemant er-gens in navolgen.

Reglé, réglée, adj. Chose sur quoi on attire des raies. Gelynt, afgelynt, afgestreep, gelinieert.

Papier réglé. Gelynt papier.

Régié, réglée. Ordonné, fixé. Bevolen, beïajt, beïajt, bepaalt, vastgesteld, voorgeschreven, zeker, gezet.

L'entreprise du siege est réglée, on va travailler à l'exécution. Daanleg, of 't beïajt der belegering is vastgesteld, men gaat ze werkstellig maaken, of ter uitvoering brengen.

Horloge bien réglée. Een uurwerk dat wel gaat.

* Avoir ses heures réglées. Zyne gezette uren hebben.

* Régler, réglée. Qui se fait dans les formes. Behoorlyk, welgeret, op eene behoorlyke wyze.

* Députe réglée. Eene welgeredelde wistdening, of zinnwijzing.

* Régler, réglée. Qui est sans caprice, sage, vertueux. Geregelt, geschikt, gematigt, bezadigt, wys, deutzzaam.

* C'est un esprit fort réglé. 't Is een zeer geschikt, of deutzzaam mensch.

* Ses mœurs sont fort réglées. Zyne

zeden zyn zeer geschikt.

REGLEMENT, *f. m.* Ordonnance. Keur, inzetting, instelling, wet, gezette of der om eenige mislagen te verbeteren.

Regimens pour le maintien de la Police, du Commerce &c. Keuren tot handhavinge des Burgerfians, des Koophandels, enz.

Regimens pour l'election des Magistrats. Keuren voor de verkiezinge der Overheden.

Réglement, *adv.* Régulièrement. Gezettelyk, zonder onderlaaten, zonder verzuim.

REGLET, *f. m.* (Terme d'Imprimeur.) Een dik spaan't welk de Letterzetters tusschen de letters by de hoofstverdelingen steeken.

REGLETTE, *f. f.* (Terme d'Imprimeur.) Een spaan waar me't de Zetters de letteren uit den haak op de galei zetten.

REGLEUR, *f. m.* Een lineierder, een lynetrekker, een die lynen op 's papier trekt.

Regleuse, *f. f.* Ouvriere qui lave & regle les livres. Een lyster, of lineierster; een vrouw die de boeken door lymwater haalt en lymt.

REGLISSE, *f. f.* Soutte de plante. Zoet hout. Zeker gewas, of wortel van een gewas.

Reglisse. Morceau de réglisse. Een stuk zoet hout.

Jus deréglisse. Drop van zoet hout.

REGLURE, *f. f.* Ouvrage de régente. Roode lynen, streepen, of linien die op papier zyn gehaalt.

REGNE, *f. m.* Letenps qu'un Roi a régné. Regeering, ryk, heer, koning, de tyt dat een Konink geregeert heeft.

Son régime fut fort court. Zyn Ryk, of zyne regeering was heel kort.

* Régne. Grand pouvoir, grand credit. Heerschappy, gebiedt, groote magt, groot gezag, groot aanzien.

* Ce favori fut fort insolent pendant son régime. Die gunsteling was zeer baldadig terwyl hy 't gezag had, of in gunst sient.

REGNER, *v. n.* Gouverner en qualité de Roi. Regeeren, heerschen, Koninklyke heerschappy voeren, Konink zyn, als Konink regeren.

* Sa beauté regne dans les cœurs. Hare schoonheit heerscht in de herten, of bekeer tot de herten.

* L'origons-nous des lieux où la

malice régné. Laat ons van de plaatsen vertrekken daar de boosheit heerscht.

* Régner. Etre étendu. Zich uitstrekken, zich uitbreiden, uitgestrekt zyn, gespannen zyn.

* Il y a de fortes chaînes qui régnet tout du long &c. Daar zyn langs heene sterke ketenen gespannen.

REGNICOLE, *f. m.* (Terme d'ordonnance.) Een uitlandische, een uitlander, buitenlander, uitbeemfche, of vreemdeling, die zich in een land heeft neergezet.

REGONFLEMENT des eaux. De wederkeering der wateren.

REGONFLER, *v. n.* Sauter, wederkeeren, te rug vloeijen. (Dit wordt van de wateren gezegt die in hunnen loop geïtuit worden.)

REGORGEMENT, *f. m.* Action de regorger. Overloop, overvol-eijing, uitbraking, overveering, uitspuwing, of uitspouwing.

Le regorgement de l'eau. De overlooping van 't water.

Regorgement de l'estomach. Overveering der maage.

REGORGER, *v. n.* (Ce mot se dit des liqueurs, qui s'en vont par desus.) Overloopen, overvleeden, over heen loopen. (Dit wordt, van de vochten gezegt.)

Tuïau qui regorge. Een pyp die overloopt.

* Leurs maisons regorgeoient d'or & d'argent. Hunne huizen vloedden over van goud en zilver, dat is, zy hadden zeer veel goud en zilver in huis.

‡ REGOUÏFR, *v. a.* Repouffer avec remède. Toe nauwen, met balse, of spytge woorden afzooten, of beceeren.

‡ Le Saule nous a regoulez. De Zwitser heeft ons heel bars afgezet, of beceert.

REGOURMER, *v. a.* Fen paardt den knieën weder aandoen.

REGOUTER, *v. a.* Weder praveen.

REGRAT, *f. m.* Marchandise de peu de valeur, qu'on achette pour revendre. Kramery, schie, of gerin, of koopmanschap, die men koopt om te r te verkopen.

REGRATER, *v. a.* Vendre de petites denrées. Kramery doen, een klein, of klein, met de klein, maats verkopen, een penningkoopman-ship

ſchap doen.

Regrater. (*Terme de Maçon.*) Néteſter avec des ſtapes. *Afſpiken, a zetten, opbaalen, of ſoeken.*

Regrater un vieux bâtiment. *Een oudt gebouw aſbikken, of opbaalen.*

REGRATERIE, *f. f.* Commerce de petites denrées. *Kramery, kommeri, penningskoopmanſchap.*

REGRATIER, *f. m.* *Kramer, penningskramer, zoutkramer, vette-waariër.*

Regrater des livres. *Een boekkramer; boetende, een boekwurm.*

Regatière, *f. f.* *Vendeuſe deſel. Een zoutkraamſter, of zoutverkoopſter by de kleine maat, een vette-waariërſter.*

REGREFFER, *v. a.* Gréſer de nouveau. *Weder enten, weder griffelen, her-enten, hergriffelen.*

REGRES, *f. m.* (*Terme de droit Canon.*) *Recht van weder in een geſpelyk ampt te komen dat men verlaaten, of daar men aſthant van gedaan hadde. (Een woordt van 't Geſpelyk recht.)*

REGRET, *f. m.* *Déſiſtir, chagrin, repentir. Ongewogen, misnoegen, verdriet, bitterheit, ſtroefheit, ſpart, teetweden, berouw, ſpriet.*

J'ai en du regret de ne l'avoir pas vu. *'t Spyt my zeer dat ik hem niet gezien hebbe.*

J'ai tous les regrets du monde d'être obligé d'en user ainſi. *Ik hebbe 't grootſte verdriet der wereldt dat ik zoo moet handelen, of te werk gaan.*

A regret, *adv.* Avec répugnance. *Met onwil, tegen de berſt, onwillig, ongaerne, met verdriet, ondanks.*

Faire une choſe à regret. *Een zaak onwillig, of tegen dank doen.*

REGRETTABLE, *adj.* *D'ine d'être regretté. Beklaaglyk, te beklaagen, waardig om beklaagt te worden, die beklagh verdient, die verdient beklagt te worden.*

D'Abblancourt eſt un homme regrettable. *D'Abblancourt iſ een man die verdient beklagt te worden.*

REGRETTER, *v. a.* *Etre marri, être fâché. Beklaagen, droevig zyn, gevoelig, of rouwig zyn, moeilyk, of gemelyk zyn, let draagen.*

Nous avons grand ſujet de regretter

un tel ami. *Wy hebben groote reden om zulk eenen vriendt te beklaagen, of om rouwig over zulk een vriendt te zyn.*

REGUINDER, *v. a.* *Weder ophyſſen, of opbaalen.*

Reguinder, *v. n.* (*Terme de Fauconnerie.*) *Weder vlucht van een vogel boven de wolken. (Een woordt der Vaakenjaat.)*

REGULARITE, *f. f.* *Observation des régies du devoir. Obſervation exacte des règles d'un art. Geregeltheit, geſchiktheit. Evenredigheit. Beſchaaſtheit. Waarneeming der leſſen, of voorſchrijten van den pligt. Waarneeming van de regelen eener kunſt.*

Vivre dans une grande régularité. *Heel geſchiktelijk lezen; of in eene zeer goede order leeven.*

Il n'y a nulle régularité dans ce bâtiment. *Daar en iſ geene evenredigheit in dat gebouw.*

Tout ce qu'il écrit eſt dans la dernière régularité. *Alles wat hy ſchryft ſtaat zeer net op zyn voeten, of iſ ten uiterſten beſchaaſt.*

REGULÉ, *f. m.* (*Terme de Chymie.*) *Het zuiverſte en onvulltigſte van 't quikzilver.*

REGULIER, *régulière, adj.* *Qui vit, ou qui eſt ſelon les canons de l'Eglie Romaine. Aan een ordensregel gebonden; die leeft, of 't geen iſ naar de orde en regelen der Roomſche Kerke.*

Chanoine regulier. *Een Koorheer, of Domheer.*

Discipline regulière. *Eene ſtrengkerktucht.*

Régulier, *régulière.* *Qui eſt dans les formes de l'art. Welgeregelt, 't geen naar de regelen en maat der kunſt iſ. Evenredig.*

Bâtiment régulier. *Een evenredig gebouw. Een gebouw dat naar de regelen der kunſt iſ gemaakt.*

Beauté régulière. *Een onberijſteyke ſchoonheit.*

Mouvement régulier. *Mouvement égal. Een gezette, bepaalde, evenmaatige, of gelykeloewering.*

Régulier, *régulière.* *Exact. Quine fait rien contre ſon devoir. Geregelt, geſchikt, nauwgezet, nauwkeurig. Die niets onlehoortlyks, of tegen zynen pligt doet.*

Ami régulier. *Een oprecht en getrouw vriendt.*

Régulier, *régulière.* (*Terme de Geo-*

metrie.) *Gelykhoekig, dat gelyke hoeken hee't.*

* *Figure régulière. Figure dont tous les angles ſont égaux. Een gelykhoekige figuur. Een afbeeldt, elwaar van alle de hoeken gelyk zyn.*

REGULIÈREMENT, *adv.* *Réglement. Gezettelijk, gemeenlyk, gewoonlyk.*

Ecrire régulièrement toutes les semaines. *Gezettelijk alle week ſchryven.*

Régulièrement, *ſelon les règles. Wettelyk, naar de reelen.*

Régulièrement. (*Terme de Fortification.*) *Naar de Ordensregelen der veſtingbouw, evenrediglyk.*

Fortifier régulièrement une place. *Een ſtadt evenrediglyk, of naar de ordensregelen der veſtingbouw verſterken.*

REH. REJ.

REHABILITATION, *rehabilité.* *Voyez réhabilitation &c.*

SE REHABITUER, *v. r.* *Zich weder gewennen, zich van nieuws gewennen.*

REHACHER, *v. a.* *Weder hakken, weder overhakken, noch eens hakken.*

SE REHANTER, *v. r.* *Met malkanderen we'r verkeeren, of we'r omgaan.*

REHAUSSER, *v. a.* *Elever davan-tage. Verhoogen, optrekken, opbaalen, hooger maaken.*

Rehausſer une muraille. *Een muur optrekken, verhoogen, of hooger maaken.*

* *Rehausſer le prix des marchandises. Den prys der koopwaren verhoogen, of opſlaan.*

* *Rehausſer l'éclat de ſa vie. Zynen naam en faam bereemt maaken. Zich roemruchtig maaken in de wereldt.*

* *Rehausſer les endroits ſombres d'un tableau. De diepſels in een ſchildery verhoogen.*

* *Rehausſer d'or & de ſoie une tapisſerie. Eenig pronklehang met goudt en zyde hoogen.*

REHAUTS, *f. m. pl.* (*Terme de Peinture.*) *Hoogſels, dagen, verhoging van werve in een ſchildery. (Een woordt der Schilde kunſt.)*

REHUKTER, *v. a.* *Weder kappen, we'r aankloppen.*

REJAILLIR, *rejailir, v. n.* *Ontſprin-*

- springen, uitbarsten, bespatten.*
 Il fit rejaillir de la bouë sur nous. *Hy bespatte ons met styk.*
 Son infidelle sang rejaillit sur Junie. *Zyn trouwloos bloet spatte op Junia, of bespatte Junia.*
 REJAILLISSEMENT, *f. m.* Action de rejaillir. *Opfpringing, bespating, 't onspringen, uitbarsting.*
 Le rejaillissement de l'eau des jets de la fontaine. *D'uitbarsting van de sprongen der bronne.*
 REJAUNIR, *v. a. & n.* Jaunir, devenir jaune. *Geelen, geel maaken, geel worden, geeler worden.*
 Tout dans la plaine rejaunit. *Allas wordt geel in de vlakke.*
 REJETTER, *v. a.* Jetter de nouveau. *Weïrom werpen, weïrom smyten, te rug werpen.*
 Il rejettoit les dards qu'on jettoit contre lui. *Hy wierp de pylen wederom, of te rugge, die naar hem gesmeeten wierden.*
 * Rejetter. Mépriser, ne pas admettre. *Verwerpen, verachten, vermaaden, niet toetslaan, niet soelaaten, wraaken.*
 * Rejetter de bons conseils. *Goeden raat verwerpen.*
 * Les pécheurs rejettent souvent les graces que Dieu leur envoie. *De zondaars verwerpen meenigmaal de gunst bewyzen die Gods hen toezendt.*
 * Rejetter une faute sur quelqu'un. *C'est l'en acuser. Eenen mislagh op iemand anders werpen. Iemant anders ergens de schuld van geeven.*
 Rejetter. (Terme de Brassieur de biere.) Jetter la lie. *Giften, uitgiften, de gift uitwerpen.* (Een Brouwers woordt.)
 Biere qui rejette. *Bier dat gift.*
 Rejetter, *v. n.* Pousser des rejections. *Uitspruiten, uitschieten, uitbotten, uitspuilen.*
 Plante qui rejette. *Een gewas dat uitspruit.*
 REJETTON. Petite branche que pousse un arbre. *Een loos, of los, een telg, een spruit, of uitspruitfel van een boom, of van een gewas.*
 * Rejetton. Qui descend, qui fort d'une race, ou d'une personne. *Spruit, los, telg, afzetfel, nakomeling, hy die van een zeker geslacht, of van iemand afkomstig is.*

- * C'étoit un rejetton d'Alexandre. *Her was een spruit, telg, of nakomeling van Alexander.*
 REIN, *f. m.* Certaine partie du corps. *De lenden, of lendenen, de nier. Zeker deel des ligchaams.*
 Il y a le rein droit & le rein gauche. *Daar is een rechte en een sinke nier.*
 † Avoir les reins forts. Avoir assez de bien pour soutenir quelque dépense. *Sterke lendenen, of een sterken rug hebben. Goeds en magt genoeg hebben om staat te voeren, of eenige zwaare onkosten te doen.*
 † Avoir les reins trop foibles; n'avoir pas assez de bien pour faire quelque dépense. *Al te zwakke lendenen, of al te zwakke beenen hebben. Geen goeds genoeg hebben om veel te verteeen.*
 REIMPOSER, *v. a.* Weder opstellen, weër opzetten.
 REIMPOSITION, *f. f.* Wederopstelling, wederopzetting.
 REIMPRESSIÖN, *f. f.* Herdruk, tweede druk.
 REIMPRIMER, *v. a.* Herdrukken, weër drukken, voor de tweede maal drukken.
 REINE, *f. f.* Koningin. Een Koninks vrouw, een Vorstin die een Koninkryk heeft.
 Reine regente. *Een regeerende Koningin.*
 La Reine Mere. *Des Koninks Moeder.*
 Reine douairiere. *Koninginne weduwe.*
 Reine. (Terme du jeu des échecs.) Koningin. *Een stuk van 't schaakspel.*
 Reine de bal. *D'aanleidster, of Koningin van een baal.*
 * Reine. La premiere, ou la plus considerable. *De Koningin, de voornaamste, d'aanzienlyfste, de grootste.*
 * La rose est la Reine des fleurs. *De Roos is de Koningin der bloemen.*
 * Reine. Maitresse. *Koningin, minnares, beheerscher.*
 REINETTE, Rénette, *f. f.* Sorte de pomme. *Een Renet, of Konings appel. Zekere lekkere Fransche appel.*
 REINTE', reintée, *adj.* (Ce mot se dit des chiens qui ont les reins larges.) *Breedt van lys, of van schoft.* (Dit wordt van de honden gezegt, die breede lendenen hebben.)

- REINTE'GRANDE, *f. f.* (Terme de Palais.) *Herstelling in 't bezin van eenig goeds, of van eenig ampt.*
 REINTE'GRE', reintégée. (Terme de Palais.) *Rétabli, remis. Herstelt, weder in gestelt, weder in gezet.*
 REJOINDRE, *v. a.* Joindre de nouveau. *Weder voegen, weder t'zamen voegen, weër byeen voegen.*
 Rejoindre. Rattraper, atteindre. *Weër byeen brengen, weër byeen vergaderen, weër t'zamen brengen, weër t'zamen voegen, achterhaalen.*
 Rejoindre l'aile droite. *Den rechter vleugel weër byeen brengen.*
 Rejoindre les forces. *Zyne krachten weër t'zamen voegen.*
 Se rejoindre, *v. r.* Sejoindre de nouveau. *Zich weër t'zamen voegen, weër by malkanderen komen, weër byeen komen.*
 Les troupes se rejoignent. *De krygsbenden voegden zich weër t'zamen.*
 REJOUER, *v. a.* Jouër de nouveau. *Weder speelen, op nieuw speelen.*
 Il a tant joué & rejoué qu'enfin il s'est ruiné. *Hy heeft zoo veel gespeelt, en weër gespeelt, dat hy eindelijk bedurven is.*
 REJOUÏR, *v. a.* Verheugen, vervrolyken, verlustigen, verblyden, vermaaken.
 Réjouir la compagnie. *'t Geselschap vermaaken.*
 Se réjouir, *v. a.* Zich verheugen, zich verblyden, vrolyk zyn.
 Ne songer qu'à te réjouir. *Nergens om denken dan om vrolyk te zyn, of zich te vermaaken.*
 Réjouï, réjouie, *adj. & part.* Qui a de la joie, du plaisir. *Verheugt, verblydt, vrolyk, die genoegte, of vermaak heeft.*
 Elle est bien réjouie du mariage de son frère. *Zy is zeer verheugt over haar broeders huwelyk.*
 † Réjouï. *f. m.* Gaillard qui aime la joie & le plaisir. *Een vrolykaart, een die veel van vreugd en genoegten houdt; boertende, een hartje zonder zorg.*
 Réjouissant, réjouissante, *adject. & part.* Qui réjouit. *Vervrolykend, heuzelyk, vermaaklyk, genoeglyk.*
 Le mariage est tout à fait réjouissant dans la fleur de l'âge. *Her huwelyk is geheel en al vermaaklyk in den bloei der jaaren.*

Un homme rejouissant. Un homme dont la compagnie est réjouissante. Een vrolyk man. Een man die vrolyk in geselschap is, of die een geselschap vermaakt.

REJOUISSANCE, f. f. Verheuging, vrolyking, blyfchap, vreugde, vrolykheit, genoegte, vermaak.

Réjouissances, f. f. pl. Feux & autres marques de la joye publique qui se font pour quelque heureux succès. Viering, vreugdevuren en andere tekenen van blydfchap waar mede eenige zege gedachs wordt.

Ordonner des réjouissances. Viering, of 't aansteeken van vreugdevuren bevelen, of aankondigen.

Faire des réjouissances. Vieren, vreugdetekenen soonen, vreugdevuren branden.

REITERER, v. a. Redoubler. Faire de nouveau. Herhaalen, herdoen, hervatten, verdubbelen, weder doen.

Reïterer une action. Eens daadt herhaalen, of hervatten.

REITERATION, f. f. Herhaling, herdoening, hervatting.

† REITRES, f. m. Cavaliers Alemans qui servirent autrefois en France. Duitsche Ruiters die eertyds in Vrankryk dienden.

† Un vieux reître. Un vieux cavalier rusé. Een ouderuiter. Een ruiter die lang voor de honden geloopt heeft, die op alle loze strecken is afgerecht.

REL.

RELACHE, f. f. Repos. Uitspanning, rust, verquikking.

Avoir un peu de relache. Een weinig rust, of uitspanning hebben.

* RELACHÈMENT, f. m. Dérèglement dans les mœurs. Ongebondenheit, ongeregeltheit in de zeden, losheit.

On remarque dans le relâchement de leur morale la cause de leur doctrine touchant la grace. Men bemerkt uit de losheit hunner Zedenleer den grondslag hunner leer nopen de de genade.

RELACHER, v. a. Débander. Los maaken, ontspannen, wat los laten, schoot geven, vieren.

Relâcher une corde. Een touw wat schoot geven, of vieren.

Relâcher un prisonnier. Eenem gevangenen los laten.

* Relâcher. Céder, diminuer, modérer. Afstaan, toegeven, verminderen, maasigen.

* Relâcher de son droit. Iets van zyn recht afstaan.

* Relâcher de sa sévérité. Zyne gestrengheit, of strafheit wat matigen.

Relâcher. (Terme de mer.) Zyn streek in 't zeilen niet houden; het naar eene goede ree, of haven wenden, ergens zoeken in te loopen.

* Se relâcher, v. r. Se modérer. Zich matigen, verminderen, afnemen, minder worden.

* La violence de son mal sembla se relâcher. De winnigheit zynen quale scheen wat te verminderen.

* Se relâcher. N'être plus si ferme, ni si constant. Céder. Verslauwen, zuimachtig worden, zynen plicht niet waarmeemen, zyn ding verwaarlozen, of verzuimen, lachhartig worden; wyken, toegeven, slapbakkon.

* Il se relâcha après la victoire. Na de zege begon hy te verslauwen, verzuimde, of verwaarloosde hy zynen pligt, of 't geen hem te doen stont.

Il se relâcha sur cet article. Hy gaf op dat stuk wat toe.

Relâché, relâchée, adj. & part. Qui n'est pas si fort tendu. Geviert, los gemaakt, los gelaaten, ontspannen, flap.

Corde relâchée. Een flap touw.

Partie relâchée. Een verflapt lidt.

Relâché, relâchée. Qui est dans le dérèglement. Los, ongebonden, ongeregelt, loskoppig.

* Relâché, relâchée. Qui n'est plus si ferme dans sa résolution. Los, twyfelend, weifelend, onstantvastig, onbestendig, waggelend, wankelend.

RELAIER, v. a. Laisser rafraichir des chevaux de poste. Van paerden verwisselen, van paerden veranderen, versche paerden neemen, of krygen.

Il a relaié de trois chevaux d'Amsterdam à Arnhem. Hy heeft driemaal een versche paardt genomen van Amsterdam tot Arnhem.

† Se relaiier, v. r. Seraffraichir. Uitrusten, zich ververschen, rusten, verpoezen.

Ils se relaiioient pour le rosser. Zy verpoosden om hem af te rossen.

RELAIS. (Terme de Chasse.) Ver-

sche Jagthonden, die men gereedt houdt.

Relais. Chevaux qu'on tient prêts dans un certain endroit. Versche paerden, wisselpaerden, diemen in een zekere plaats gereedt houdt.

Relais. (Terme de Fortification.) Lisière. Een bedekte wegh onder aanden wal, tusschen den wal en de gracht.

RELAISSER, v. a. (Mot peu usité.) Laisser de nouveau. Weder verlaaten, op nieuw verlaaten.

RELANCER, v. a. (Terme de Chasse.) Eenig wildt weër opdoen, of weër opjaagen.

Relancer un renard. Een vosch weër opdoen.

* Relancer. Repouffer avec force. Wederstaan, tegenstaan, weërstant bieden, aantasten, uitjaagen, te rug dryven.

* Relancer l'ennemi. Den vyandt te rug dryven.

† Relancer. Rabrouër. Iemant nors, of spytig bejeegenen; iemant wakker deurneemen, deursfryken, of over den hekel haalen.

RELANT, relante, adj. Qui sent mauvais à cause d'une humidité fade & dégoûtante. Mus, vuns, dus, vermust, verduft, dampig, verschimmelt.

Odeur relante. Een duffe lucht.

Sentir le relant. Een duffe, of musselucht rieken, of in de neus krygen.

RELAPS, f. m. Héretique qui après avoir abjuré son hérésie, y retourne de nouveau. Wederafvallige. Een hervallen ketter, een die de ketterye afgezworen en weër omhelst heeft.

RELARGIR, v. a. Elargir de nouveau. Weër verwyden, weër wyder, of ruimer maaken.

RELATER, v. a. (Terme de Charpentier.) Herlatten, weder met latten leggen, beleggen, of voorzien.

Relâter un toit. Een dak herlatten.

RELATIF, f. m. & adj. (Terme de Grammaire.) Opzichtelyk, betrekelyk. (Een woordt der Spraakkunst.)

Pronomrelatif. Een opzichtelyke voor-naam.

RELATION, f. f. Recit. Verhaal, vertelling, bericht, of berecht, verslagh.

Relation. Livre de voyage. Reis, reisbeschryving, reisboek.

Rélation. Rapport. Opzicht, onderling opzichts, betrekking.
 La vue a une relation à ce qui est visible; un Roi à ses sujets. 's Gezicht heeft een betrekking tot de zichtsbaare voorwerpen; een Konink tot zyne onderdaanen.
 RELATIVEMENT, adv. Opzigteleyk, betrekkeleyk, op eene opzichteleyk, of betrekkeleyk wyze.
 RELAXER, v. a. Laver de nouveau. Herwasschen, weder wasschen, weêr over wasschen.
 RELAXATION, f. f. (Terme de Chirurgie.) Etat d'une partie relâchée. Verstapping, gestelste van eenig lidt des lichaams dat verslapt is.
 RELAXE', relaxée, adj. (Terme de Chirurgie.) Verslapt, slap.
 Partie relaxée. Een verslapt lidt.
 RELEGUER, v. a. Exiler. Bannen, uisbannen, balling maaken, in ballingschap verzenden.
 Relégué, reléguée, adj. Banni, exilé. Gebannen, uisgebannen, in ballingschap verzonden, balling gemaakt, verbannen.
 * Les belles lettres étoient presque reléguées dans la poussière. De geleertheit was byna in 's stof verhanden, of verschooven.
 RELENT. Voyez rélent.
 RE'LE'VAILLE, f. f. Een kleine plegigheid in de Roomsche Kerke over eene kraamvrouw die haaren kerkgang doet.
 RELÈVÉ E, f. f. (Mot peu usité.) Après-midi. Namiddag.
 RE'LEVEMENT, f. m. Ophaling, oprichting, oplegting.
 Relèvement de couche. Opryzing uit het kraambedde. De kerkgang eener kraamvrouwe.
 RELEVER, v. a. Lever ce qui est tombé. Weêr opheffen, weêr opbouwen, weêr optillen, weêr opdraagen 's geen gevallen is.
 Relever quelqu'un. Iemant weêr opheffen.
 Relever. Rétablir, réparer. Ophaa-len, herstellen, weêr oprichten.
 Relever le bord d'un fossé. Den wal van een gragt ophaa-len.
 Rélever. Elever plus haut, donner plus d'éclat. Verheffen, verhoogen, meer glans en luister geeven, opry-selen.
 Relever sa condition. Zynen staat verheffen, of weêr oprichten.
 * Relevez votre cœur & vos affec-

tions. Verbef uw harte en uwe ge-negenheden.
 * Relever. Faire valoir. Doen gel-den, zeer pryzen, of zeer verheffen, opry-selen, veel werks van maaken, veel mel op hebben.
 * Relever juiques à des bagatelles. Tot beuselingen toe zeer pryzen, of verheffen. Met beuselingen zelfs veel op hebben.
 * Relever. Exciter, animer. Weêr opwekken, weêr aanzetten, of ver-wekken.
 * Relever le courage des soldats. Den moed des krygsvolks weêr op-wekken.
 * Relever, v. n. Echaper de quel-que maladie. Ophoemen, opstaan, doorkoomen, van eenige krankheit opstaan, of geneezen worden.
 * Relever un plat. Een schotel op-neemen en een andere in de plaats zetten.
 Relever. (Terme de Pratique.) Ont-heffen, in den staat herstellen waar in men te vooren was.
 Relever un mineur. Een minderja-rigen in zyn recht herstellen.
 Relever un apel. (Termes de Palais.) Voor hooger rechter betrekken, voor hooger verschaar, of rechtbank be-roepen.
 Relever. Dépendre. Afhangen, af-hangig, of afhangelyk zyn.
 Fief qui relève d'un autre. Een leen dat van een ander afhangt.
 C'étoit un Roi qui relevoit de l'Em-pire. 't Was een Konink die afhange-lyk van 's Ryk was.
 Relever. (Terme de Manège.) Den kop van een paerdt optrekken, of op-haalen.
 Relever. Elever davantage. Verhef-fen, opzetten, hooger zetten, op-ry-selen.
 Relever son chapeau. Relever les bords de son chapeau. Zynen hoedt, of den randt van zynen hoedt op-zetten.
 * Relever. Renouveler. Vernieuwen, weder ophaa-len.
 * Relever de vieilles querelles. Oude geschillen weêr ophaa-len. (Boertende, oude koesjen weêr uit de sloot haalen.)
 Relever. Redire par médisance. O-verdraagen, weder zeggen, over-brieven, overbrengen.
 Relever les discours d'autrui. De re-domen van iemant anders overdraa-gen.

Relever la moustache. De knovels op-zetten, of opstryken.
 Relever. (Terme de guerre.) Af-lossen, een ander in de plaats stel-len.
 Relever une sentinelle. Een schildd-wacht aflossen.
 Relever la garde. De wacht aflos-sen.
 Relever. Sortir de la maison après ses couches. Uit het kraambedde opstaan, zyn kerkgang doen, na het kraamen uitsgaan.
 Madame, ou Mademoiselle relevera demain. Mvrouw, of Meisjuffrouw, of Juffrouw zulk eene zal morgen haar kerkgang doen.
 Relever. (Terme de Tanneur.) De buiden eens uit de kuip ophaa-len. (Een Looijers woord.)
 Relever un vaisseau. (Termes de mer.) Een schip vlat maaken.
 Se relever, v. r. Se lever de terre quand on est tombé. Opstaan, zich oprichten als men gevallen legt.
 Se relever. Sortir de nouveau du lit. Opstaan, uit den bedde, of uit het bedde opstaan.
 Se relever la nuit pour faire des vers. 's Nachts opstaan om vaeren te maaken.
 * Se relever. Se rétablir. Zich op-rechten, herstelt worden, verry-zen, 's hoeds weêr opstoken.
 * Il veut que Troie se puisse relever. Hy wil dat Troie uit zyn asch en puin kan verryzen.
 Relevé, relevée, adj. Et part. Qui s'est levé de terre. Opgestaan, die opge-staan is na dat hy gevallen was.
 Relevé, relevée. Elevé. Opgehaalt, verhoogt, hooger gemaakt, gehoogt.
 Le bord de la riviere étoit relevé. De hai, of oever der riviere was verhoogt, of gehoogt.
 Femme qui est relevée. Een vrouw die uit het kraambedde is opgestaan, of die haar kerkgang heeft gedaan.
 Tapisseries relevées d'or. Pronk-behangsels die met goud zyn ge-hoogt.
 * Relevé, relevée. Sublime. Hoog, verheven, hoogvliegend.
 * Avoir des pensées relevées. Ver-hevene, of hooge gedachten hebben.
 RELIAGE, f. m. Binding van een vat, 's knipen van een vat.
 RELIEF, f. m. Reste de ce qu'on a fervi sur table. Overfchot, over-gechoote brokken, 's geen na de maak-

maalyt van de tafel opgenomen wordt.

† Vôtre falaise fera force reliefs de toutes les façons. Uw loon zullen allerlei flach van overgeschote brokken zyn.

Relief d'apel, *f. m.* Een vrybrief des Koninks, of der Overigheid, waar door men zich in rechten op hooger Vierschaar magh beroepen.

Relief. (Terme de Brodeur.) Een hoogsel van gont, of zilver in stikwerk.

Relief. (Terme de Maçon & de sculpteur.) Vlak verheven beeldswerk. Eenig verheven werk in de bouwkunst, 's zy beeldswerk, of metselwerk.

Rélief. Argent travaillé en relief. Dryfwerk. Gedreven zilverwerk.

RE'LIER, *v. a.* Lier de nouveau. Herbinden, verbinden.

Relier. (Terme de Relieur.) Relier un livre. Binden, inbinden, een boek binden.

Relier un livre en maroquin, en chagrin, en veau ou parchemin. Een boek in Turkisch leer, in segryn, in kalfs leer, of perkament, (anders in hoorn) binden.

Relier. (Terme de Tonnelier.) Binden, een vat binden, de hoepen om een vat leggen.

RELIEUR, *f. m.* Boekbinder, binder.

RELIEURE. Voyez Reliure.

RELIGIEUX, religieuse, *adj.* Pieux. Godvruchtig, Godsdienstig, Godvrezend, Godszalig.

Religieux, religieuse. Qui regarde la Religion. Godsdienstig, 't geen op den Godsdienst ziet, 't geen den Godsdienst raakt, of betreft.

Culte Religieux. Godsdienstige eere.

Maïson religieuse. Een geestelyk huis. Een klooster.

* Religieux, religieuse. Fidele, regulier, exact. Gestrouw, geregels, gezet, nauwkeurig.

* Être religieux à se taire. Zeer wel kunnen zwygen.

* Religieux observateur de sa parole. Een nauwkeurig onderhouder, betrachter, of nakomer van zyn woords, een braaf, of trouw woordthouder.

* En matiere de langage on ne sauroit être trop religieux. Omtrent de taal kan men niet te nauwkeurig zyn.

Religieux, *f. m.* Celui qui a embrassé la vie monastique. Een monnik,

een kloosterbroer, een die het kloosterleven heeft aangenomen.

Se faire religieux. Een monnik worden, in een klooster gaan.

Religieux, *f. f.* Celle qui a embrassé la vie monastique. Een Non, of bagyn, een kloosterzuster, een dochter die in een klooster is gegaan.

RELIGIEUSEMENT, *adv.* Picusement. Godsdienstiglyk, Godsvruchtelyk, Godszaliglyk.

Vivre fort religieusement. Zeer godsvruchtelyk leuen.

* Religieusement. Exactement. Gestrouwelyk, nauwkeuriglyk.

* Garder religieusement sa parole. Gestrouwelyk zyn woords houden, of nakomen.

RELIGION, *f. f.* Culte envers Dieu. Godsdienst, Religie, dienst omtrant Godt.

Religion. Ordre Religieux. Een Monniksorden.

Religion prétendue réformée, ou plutôt Religion réformée. De zoogenaamde Gereformeerde Godsdienst, of liever de Gereformeerde Godsdienst; de hervormde, of herstelde Godsdienst.

Religion. La Religion réformée. De hervormde, of Gereformeerde Godsdienst, de Religie.

Monfieur un tel étoit de la religion. Myn Heer zoodanig een was van den hervormden Godsdienst, of was van de Religie.

RELIGIONNAIRES, *f. m.* Mot peu usité pour dire ceux de la Religion réformée. Gereformeerden, die van den Gereformeerden Godsdienst.

RELIMER, *v. a.* Limer de nouveau. Hervuylen, over vuylen.

Relimer une clef. Een sleusel overvuylen.

RELIQUA, ou reliquat, *f. m.* (Terme de Pratique.) Reste. Overschot, overblyffel, restant van eenige schulden.

Le reliquat d'un compte. Het overschot van een rekeninge.

RELIQUATAIRE, *adj. f. m.* *et f.* De schuldenaar, of schuldenares van 's overschot eener rekeninge.

RELIQUAIRE, *f. m.* Petite boîte à mettre des reliques. Een heilighas, of reliquias, waar in eenige overblyffels, of eenig overschot der Heiligen bewaart worden.

RELIQUES, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Overblyffels van ee-

mige Heiligen; dootsbeenders van eenige lichaaften der Heiligen, (die in de Roomfche kerke geëert worden.)

Baiser les reliques. D'overblyffels der Heiligen kussen.

Les reliques de la Philosophie d'Epicure. De overblyffels der Epikurische wysbegeerte.

Garder quelque chose comme des reliques. Iets als heilige overblyffels, (wy zeggen, als peperkoek) bewaaren.

RELIRE, *v. a.* Lire de nouveau. Herlezen, weder lezen, weêr overlezen.

Lire & relire un livre. Een boek lezen, en herlezen.

RELIURE, *f. f.* Bands van een boek.

RELOUER, *v. a.* Reprendre, ou donner à louage. Weder huuren, weder inhuuren, weder verhuuren.

Relouer une maison. Een huis weder inhuuren.

RELUIRE, *v. n.* Blinken, schynen, flikkeren, schitteren, glinsteren, fonkeren, glans geuen.

Leurs armes reluisoient de loin. Hunne wapenen glinsterden, of schitterden van verre.

* Reluire. Briller. Uitsblinken, uitschynen, uitschitteren.

* On voit reluire en lui les vertus d'un Heros. Men ziet in hem de deugden van eenen Heldt uitsblinken, of uitschitteren.

Reluisant, reluisante, *adj. & part.* Brillant. Blinkend, flikkerend, glinsterend, schitterend.

Ils étoient tout reluisans d'or & de pierreries. Zy schitterden alle van gont en gesteenten.

REM.

REMACHER, *v. a.* Mâcher de nouveau. Herkauwen, weder kauwen.

Il y a de certaines bêtes qui remâchent ce qu'elles ont mangé. Daar zyn zekere beesten die herkauwen 't geen ze gegeten hebben.

* Remâcher. Repasser dans son esprit. Herkauwen, weêr overdenken, weêr door zyn gedachten laaten gaan, weêr overweegen, weêr overpeinzen.

Il fut longtems à remâcher sa douleur. Hy hielt zich lang op met het overdenken van zyn ongeval.

REMAÇONNER, *v. a.* Weder met-selen, weër opmet-selen.
 REMANDER, *v. a.* Mander de nouveau. Weër ontbieden, weder schryven, weder berechten, weder laaten weeten, of weër verstandigen.
 REMANGER, *v. a.* Manger une seconde fois. Weder eeten, ten tweedemaal eeten.
 REMANIER, *v. a.* Manier de nouveau. Weder handelen, weder voelen, weder betasten. Verbeeteren.
 Remanier. (*l'ermé d'Imprimeur.*) Verloopen. (Een Drukkers woordt.)
 Il faut remanier cette feuille. Dat blad moet verlopen worden.
 REMANIMENT, *f. m.* Weder-handeling, herasting, hervoeving.
 REMARCHANDER, *v. a.* Noch eens dingen, op nieuw dingen.
 REMARCHER, *v. n.* Weder gaan.
 SE REMARIER, *v. r.* Se inarier de nouveau. Hertrouwen, weder trouwen, zich weder in den echt, of huwelyken staat begeeven.
 Remarier; *v. a.* Marier de nouveau. Weder uithuwelyken, weder ten huwelyk geeven, weër uitrusten.
 On l'a remarié à une vieille qui le fait enrager. Men heeft hem weër aan een oudt wyf uitgetrouwt, of gekoppelt die hem dol maakt.
 REMARQUABLE, *adj.* Digne de remarque. Aanmerkelyk, merkwaardig, opmerkelyk.
 Événement remarquable. Een aanmerkelyk geval, of voorval.
 * Remarquable. Considerable. Aanzienlyk, achtbaar, voortreffelyk, groot, uitsteekend, uitmunsend.
 * Un homme remarquable par sa noblesse. Een man van grooten adel. Een aanzienlyk, of groot man wegens zynen adel.
 REMARQUE, *f. f.* Observation. Aanmerking, of merking, waarneming, kanstekening.
 Une judicieuse, une savante remarque. Eene verstandige, eens geleerde aanmerking.
 Un Seigneur de remarque. Een aanzienlyk Heer, een Heer van aanzien, of van staat.
 REMARQUER, *v. a.* Observer, prendre garde. Aanmerken, opmerken, aantekenen, waarnemen, zien, acht geeven, acht op staan, gade staan.
 Remarquar des défauts dans un ou-

vrage. Mislagen, of misgroepen in een werk aanmerken.
 Il le faisoit remarquer à sa bonne mine. Hy wierd bekend uit zyn zoet gelaat, of wezen.
 REMARQUEUR, *f. m.* Een vogel die op de jagt de patrys waarneemt.
 SE REMASQUER, *v. r.* 't Mom-aanzicht, of de grys weder voordoen, zich weder vermommen.
 REMBALER, *v. a.* Embaler de nouveau. Herpakken, weër inpakken.
 † REMBARRER, *v. a.* Rabrouër. Refuier d'un ton rébarbatif. Den mondts faceren, in den baardt vaaren, met styve kaaken tegen-spreken.
 REMBARQUER, *v. a.* Embarquer de nouveau. Herscheepen, weder inladen, weër inscheepen, weër sloop doen.
 On rembarqua les marchandises. Men sloop de waaren weder in.
 * Rembarquer. Rengager. Weër inwikkelen, weder insrekken, weër insteepen, weër inbrengen.
 * Rembarquer quelqu'un dans une affaire. Iemant weër in een zaak trekken, of wikkelen.
 Se rembarquer, *v. r.* S'embarquer de nouveau. Weër 't sloop gaan, zich weder 't sloop begeeven.
 * Se rembarquer. Se rengager. Zich weër inwikkelen, zich weër inlaaten, weër ingewikkelt worden, zich weër insteeken, zich weër met moeite.
 REMBARQUEMENT, *f. m.* Weder inlading, weërinscheeping.
 Travailler au rembarquement de l'artillerie. Met de weërinscheeping van 't geschut bezig zyn.
 * Rembarquement. Rengagement. Weër inwikkeling, weër inlating.
 REMBLAVER, *v. a.* Met kooren herzaaijen, weër met kooren bezaaijen.
 Remblaver une terre. Een stuk landts weër met kooren bezaaijen.
 REMBOITER, *v. a.* (*Termo de Chirurgien.*) Remettre un os en sa place. Zetten, een been, of lidt weër in zyn plaats zettan, 't geen verrekt, of verstuikt is.
 REMBOURRER, *v. a.* Remplir de bourre. Hervullen, weër vullen, weder met haizir, of scheerwols vullen.

Rembourrer les panneaux d'une selle. Zadelkussens hervullen, of weër vullen.
 † Se rembourrer le pourpoint. Manger beaucoup. Zyn wambais vullen, lustig schranssen, wakker sloeken, of eeten.
 REMBOURSEMENT, *f. m.* Wedergeeving, weerbetaling van verschoten geldt.
 REMBOURSER, *v. a.* Weder geeven, weërom geeven, weër betaalen 't geen iemant verschoten, of uitgegeeven heeft, weër goeds doen.
 Rembourser quelqu'un de tous ses frais. Iemant alle zyne verschote kosten goeds doen.
 Rembourser. Payer. Weder geeven, weër opbrengen, betaalen.
 Rembourser le capital & les intérêts. De hoofsom en renten opbrengen.
 REMBRASSER, *v. a.* Embrasser de nouveau. Weder omhelzen, weder omarmen, weder omvatten.
 Rembrasser une maitresse en lui disant adieu. Een vryster weër omhelzen van wie men zyn afscheid neemt.
 REMBROCHER, *v. a.* Embrocher de nouveau. Herspeeten. Weder aan 't spit steeken, aan 't spit hersteeken.
 REMBRUNIR, *v. a.* Over bruinieren, noch eens bruinieren.
 Rembrunir l'or. Het goud over bruinieren.
 REMBRUNISSEMENT, *f. m.* Overbruinering.
 REMBUCHEMENT, *f. m.* Verschuiling van een wildt beest in een bosch.
 REMBUCHER, *v. a.* Faire rentrer une bête dans son fort. Eenig wildt weër in zyn hol aagen.
 Se rembucher, *v. r.* Rentrer dans son fort. Zich weër in zyn hol begeeven, weër in zyn hol kruipen.
 Bête qui se rembuché. Een beest dat weër in zyn hol krupt.
 † Se rembucher. Se cacher. In zyn hol kruipen, zich verschuilen.
 † Les spectres des Cimetieres se rembuchent dans leurs trous. De spookten der kerkhoven kruipen waler in hunne holen, of verbergen zich weër in hunnegaten.
 REMEDE, *f. m.* Hel-middel, heelmiddel, geneesmiddel, hulpmiddel, saadt.

Remède violent, doux, lent, prompt. Een geweldig, zacht, langzaam, spoedig geneesmiddel.

‡ Remède. (Terme d'Apoicaire.) Lavement. Een klisfeer, of klisfeering. (Een Apothekers woordt.)

‡ Donner un remède, un petit remède. Klisfeeren, een klisfeer zettē.

* Remède. Soulagement, adoucissement. Hulpmiddel, hulp, raadt, verquikking, verzahting.

* Tachez d'aporter quelque remède à mes maux. Zie myne quaalen eenige verquikking, of verzachting toe te brengen.

* Remède. Moien, expedient. Middēl, raadt, wegh, of wyze om iets te doen.

* Chercher des remèdes pour réuflir. Middelen zoeken om iets uit te voeren, of wel te slaagen.

Remède. Secret pour guerir une maladie. Raadt voor eenige ziekte.

Je fais un bon remède pour la fièvre. Ik weet eenen goeden raadt voor de koorts.

Remède de poids. (Terme de Monnoie.) Toelating van een Vorst aan de Munstmeesters, om 's gelds wat lichter te mogen maaken als 's behoort. (Eigentlyk, raadt voor 's gewigt.)

Remède de loi. (Terme de Monnoie.) Vergunning van een Vorst aan de Munstmeesters, om 's gelds wat slechter van stof te moogen maaken als 's naar de wetten vereijcht wordt. (Eigentlyk, raadt voor de wet.)

REMÉDIER, v. a. Aporter du remède. Helpen, heelen, geneezen, terechtbrengen, raadt schaffen, in voorzien, hulp toebrengen.

Pour remédier à cet inconvenient. Om in dit ongemak te voorzien.

REMELER, v. a. Mêler de nouveau. Weder mengen, hermengen, weêr onder malanderen mengen, weêr verschieten, weêr onder malanderen doen, of schieten.

Remèler les cartes. De kaart weêr verschieten.

REMÉBRANCE. (Vieux mot.) Voyez Ressoûvenir.

REMÈNER, v. a. Remettre une personne où elle loge. Weder brengen, wederom brengen, weêr 's huis brengen, weêrom geleiden.

Remenez Monsieur chez lui. Bring myn Heer weêr 's huis.

REMERCIER, v. a. Bedanken, dan-

ken, dank zeggen.

Remercier quelqu'un de quelque bon office. Iemant voor eenigen goeden dienst bedanken.

REMERCIEMENT, s. m. Bedanking, dankzegging, dank.

Faire un remerciement à quelqu'un. Iemant bedanken, of dank zeggen.

REMESURER, v. a. Mesurer de nouveau. Hermeetē, weder meetē, weêr over meetē.

REMETTRE, v. a. Replacer. Herstellen, weêr op zyn plaats zettē, weêr op zyn plaats stellen.

Remettre une chaise en son lieu. Een stoel weêr op zyn plaats zettē.

Remettre. Rendre. Redonner. Mettre de nouveau. Weder geeven, wederom geeven, weder zettē, weder stellen.

On lui remit tous ses Etats. Men gaf hem al zyne Staaten, of onderhoorige landen weder.

Remettre des troupes sur pié. Krygsvolk weêr op de been brengen.

Remettre. Diferer. Uitsstellen, verschuiven.

Remettons cela à une autre fois. Laet ons dat tot opeenen anderen tyt uitsstellen, of verschuiven.

Remettre une chose devant les yeux. C'est la représenter. Een zaak voor oogen stellen. Een zaak vertoonen.

Remettre bien ensemble des gens qui sont brouillez. C'est les réconcilier. Luiden verzoenen, of bevreedigen die t'zamen in twiſt, of krakkeel zyn.

Remettre. Pardonner. Vergeeven, quyt schelden.

Remettre les péchez à un pénitent. Eenen boeteling, of boetvaardigen de zonden vergeeven.

Remettre. (Terme de guerre.) Faire reprendre les premières distances. Herstellen. (Een krygswoordt.) Den zelven stans doen neemen.

Remettre les rangs. De gelederen herstellen.

Remettre. (Terme de Chirurgien.) Remboîter. Zettē, weêr in 's lids zettē.

Remettre une épaule. Een schouder in 's lids zettē.

Remettre. (Terme de Marchand.) Envoyer de l'argent par lettre de change. Overmaaken. (Een Koopmans woordt.) Geldt by wissel, of door een wisselbrief overzenden.

Remettre de l'argent en France. Gelds in Frankryk overmaaken.

Se remettre, v. r. Se replacer. Zich weêr op zyn plaats zettē, zyn voorrige plaats weêr neemen.

* Se remettre. S'appliquer de nouveau. Zich weêr begeeven, zich weêr toe zettē, iets weêr beginnen.

* Se remettre à l'étude. Zich weder tot de leeroefening, of studie begeeven; de leeroefening weder beginnen.

* Se remettre bien avec quelqu'un. Se réconcilier avec lui. Zich met iemant bevreedigen. Zich met iemant verzoenen; met iemant weêr vriendschap maaken.

Se remettre. S'en reporter au jugement de quelqu'un. Zich aan iemants oordeel gedraagen, zich iemants oordeel onderwerpen, iets aan iemants oordeel stellen.

* Je m'en remets à vous. Ik stelle het aan u, of aan uw oordeel.

* Se remettre. Rapeller dans son esprit, reconnoître. Zich weêr herinneren, zich weêr te binnen brengen, zich weder voorstellen, weêr te binnen koomen. Weêr voor koomen.

* Ne vous remettez-vous pas mon visage? Koms u myn wezen niet weêr voor?

* Je me remis d'abord son visage. Zyn wezen quam my straks weêr te binnen.

* Se remettre. Revenir de quelque trouble. Bedaaren, weêr tot zich zelven koomen.

* Il fut long-tems à se remettre de sa confusion. Hy had lang werk eer hy van zyn onsteltenisse weêr bedaarda.

* Se remettre. Se rétablir, reprendre ses forces. Weêr bekoomen, weêr opkoomen, weêr op de been raaken, zyn krachten weêr krygen, weêr tot zyn verhaal koomen.

* Pour me remettre d'un hiver que j'ai été fans me chauffer, je m'en vais, &c. Om weêr te bekomen van een winter daar ik my niet in gewarmt hebbe, ga ik, enz.

Se remettre. (Terme de guerre.) Reprendre ses distances. Zich herstellen, zich in zyn voorrige gelederen stellen.

Remis, remise, adj. & part. Replacé. Weêr op zyn plaats gelegd, weêr op zyn plaats gezet.

Remis, remise. Diferé. *Uitgesteld, verschoven, opgeschort.*
 L'affaire fut remise à la decision de l'Empereur. *De zaak wiards tot d'uitspraak des Keizers verschoven.*
 Remis, remise. Rétabli. *Herstelt, opgekomen.*
 Il est remis de son indisposition. *Hy is van zyne ongezontheit, of zwakheit herstelt.*
 Remis, remise. Pardonné. *Vergeven, quytgescholden.*
 Tous ses péchez lui sont remis. *Al zyne zonden zyn hem quytgescholden, of vergeven.*
 REMEUBLER, v. a. Meubler de nouveau. *Weer stoffeeren, weér behuisraaden, weér met huisraads voorzien.*
 REMINISCENCE, *ff.* (Terme de Philosophie.) *Gebuugenis, weder inbrenging in de gedachte.* (Een woordt der Wysheidskunde.)
 REMISE, *ff.* Delai. *Uitstel, aarseling, vertooving, verschuiving, verlenging, opschorsing.*
 Ses remises continuelles firent naître un soupçon dans l'esprit du Roi. *Zyn gedurige uitstellen verweksen in den Konink in de gedachte, of bragten den Konink in eenig nadenken.*
 Remise. (Terme de Banquier.) Lettre de change. *Een wissel, een wisselbrief. Overgemaakt geld.*
 Faire de grosses remises pour le paiement des troupes. *Veel geldts overmaken tot betalinge der krygsbenden.*
 Remise. Rabais, diminution. *Vermindering, afslag.*
 Remise de carrosse. *Een koetshuis, of koetsstal.*
 Remise de sacs. (Terme de Pratique.) *Wederbehandiging, of wederovergeving der stukken van een geding aan den Griffier, na dat het uisgeuzenis.*
 Remise. (Terme de Chasse.) *De schuilplaats, roestplaats, of rustplaats der Patryzen; de plaats daar de Patryzen roesten, of rusten.*
 REMISSIBLE, *adj.* Pardonnable. *Vergeeflyk, 't geen te vergeven is, 't geen vergeeven kan worden.*
 Crime qui n'est pas remissible. *Een misdryf dat niet vergeeflyk is; een onvergeeflyk misdryf.*
 REMISSION, *ff.* Grace qui se donne par le Roi, ou par un Etat souverain. *Genade, of vergiffenis*

over een begaane misdaadt, die de Konink, of een oppermachtige Staat verleent.
 Obtenir des lettres de remission. *Genadebrieven, of vergiffenisbrieven verkrygen.*
 Remission des péchez. *Vergeving, of vergiffenis der zonden.*
 REMMAILLOTER, v. a. Emmailoter de nouveau. *Herbakeren, weder bakeren, weér in de luuren winden.*
 REMMANCHER, v. a. Ergens een nieuw hecht, of handvat selsaam maaken.
 REMMENER, v. a. *Wederom brengen, te rug brengen, of voeren.*
 REMOLADE, *ff.* Paardezalf, zalf voor paerden.
 REMOLAR, *ff.* m. Een opzichter op de scheeps riemen.
 REMOLE, *ff.* (Terme de mer.) Een draaikolk, wiel, of draaikuil in zee, een maalsroom in zee. (Een zeewoordt.)
 REMOLLITIF, rémollitive, *adj.* Qui ramolit. *Verzachtsend, 't geen verzacht.*
 Médicament rémollitif. *Een verzachtsend geneesmiddel, of heelmiddel.*
 REMONTE de Cavalier, *ff.* Cheval qu'on donne à un Cavalier pour le remonter. *Een paerd dat men een Ruiter geeft, die het zyne is quyt geraakt.*
 Remonte. Recrue de cavallerie. *Verwilling, of herstelling der ruiterye.*
 Faire la remonte de la cavallerie. *De ruiterye herstellen, 't getal der ruiterye vervullen, of weér volmaaken.*
 REMONTER, v. a. n. & passif. Monter une seconde fois. *Weder opklimmen, weér opstijgen, weér boven gaan, weder opgaan.*
 Remonter les degrés. *De trappen weér opklimmen.*
 Il remonta d'abord. *Hy ging aanstonds weér boven.*
 Remonter des cavaliers. *C'est leur rendre des montures. Ruiters weér nieuwe paerden geeven, of met nieuwe montering voorzien.*
 Remonter. Aler contre le courant de l'eau. *Tegen den stroom van een rivier, of van 't water opvaaren.*
 Remonter un bateau. *Een schuit opwaarts trekken, of tegen den stroom optrekken.*
 * Remonter jusques à la source. *Tot*

den oirsprong opklimmen.
 Remonter. (Terme de Luthier.) *Mettre de nouvelles cordes à un instrument de Musique. Een snaarspeeltuig weer stellen, of versnaaren. Nieuwe snaaren op een speeltuig doen.*
 Remonter une montte. *Een zakuurwerk opwinden.*
 Remonter une paire de souliers. *Een paar schoenen verzoolen.*
 Remonter une table, un cabinet, un bois de lit. *Een tafel, een kas, een ledikant (die gesloopt zyn geweest) weér in malkanderen doen, of zetten.*
 Remontant, *Part.* Qui remonte. *Opklimmende, opgaande, oplopende.*
 Remontant de baudrier, *ff.* m. *Het dwarsstuk van eenen draagbandt, daar de degen doorsteekt.*
 REMONTRANCE, *ff.* Avis. *Verbod, vertooring, raadt, vermaning.*
 Il n'écouta point mes remontrances. *Hy hoorde niet naar myne vermaningen.*
 Remontrance. Supplication. *Verzoek, bede, smek(s)chrift, verzoek(s)chrift.*
 Faire ses tres-humbles remontrances au Roi. *Iets oosmoediglyk van den Konink verzoeken; zyne oosmoedige verzoeken aan den Konink doen.*
 Remontrance. Discours oratoire. *Verzoogreden, reden die d'eerste Voorzitter aan de Bechtsvoorderaeren, of Advokaaten van 't hof doet.*
 REMONTRER, v. a. Faire voir, représenter. *Voordraagen, doen zien, voor oogen stellen, vertoonen.*
 On remontra cela à sa Majesté. *Men vertoonde dat aan zyne Majesté.*
 REMORDRE, v. n. Ce mot se dit des reproches que fait la conscience. *Wroegen, knaagen, inwendig verwyten, of beschuldigen.*
 La conscience lui remord. *'t Geweten wroegt hem, de Conscientie, of 't gewisse knaagt hem.*
 REMORDS, *ff.* m. Repentir. *Regret d'avoir mal fait. Wroeging, knaging, berouw dat men qualyk gedaan heeft.*
 Avoir des remords de conscience. *Een wroegend geweten hebben, wroegingen in 't gemoedt hebben.*
 Un esprit combatu de mille remords. *Een gemoedt dat van duizendt knagingen*

gingen gaquets wordt.

REMORQUER, v. a. (Terme de mer.) Boegseeren, boeghaarden, sloepen, wegfleepen, voorsleepen, een schip wegfleepen.

REMOUDRE, v. a. Emoudre de nouveau. Herslypen, weder slypen, weêr over slypen.

REMOUILLER, v. a. Mouiller une seconde fois. Weêr nat maaken, weêr bevochtigen.

REMOUX, f. m. (Terme de mer.) Zuiging van 't water achter 't roer van een voortsailend schip. (Een zeewoordt.)

REMPAQUETER, v. a. Empaqueter de nouveau. Herpakken, weêr inpakken, verpakken.

Rempaqueter des livres, de la toile, &c. Boeken, lynwaad, enz. herpakken.

REMPARER, rempart. Voyez Remparer &c.

REMPACEMENT, f. m. (Terme de Pratique.) Weêr uitzetting, of weder belegging van eenige penningen, of van eenig geldt.

Faire un remplacement de deniers. Eenige penningen weêr beleggen, of weêr uitzetten.

REMPACER, v. a. (Ce mot se dit en parlant d'argent.) Weêr uitzetten, weêr beleggen. (Dit wordt van 't geldt gezegt.)

Rempacer de l'argent. Geldt weêr uitzetten, of beleggen.

* Rempacer. Réparer. Vervullen, herstellen.

REMPAGE, remplissage, f. m. Action de remplir. Vulling, volmaking, vervulling, opvulling.

Il faut tant de vin pour le rempage de ce muid. Men moet zoo veel wyns hebben om dit oxhoofd op te vullen.

Rempage de dentelle. 't Lijf, of 't dichten van een kant. 't Verlijffen, of 't versellen van een kant.

REMPPLIER, v. a. (Terme de Tailleur.) Inleggen, inslaan. (Een Kleetmakers woordt.)

Remplir l'étofe. De stoffo inloggen.

REMPPLIER, v. a. Vullen, vervullen, opvullen, vol maaken.

Remplir un tonneau. Een ton opvullen.

Remplir ses cofres. Zyn kisten vullen, zyn kisten met geldt oppropjen.

* Remplir ses devoirs. Zyne pligten volbrengen.

* Remplir d'admiration. Vol verwondering brengen, of in groote verwondering brengen.

* Remplir. Achever. Vervullen, vol maaken, tot het behoorlyk getal brengen, volsallig maaken.

* Remplir le nombre des Sénateurs. 't Getal der Raadtsheeren vervullen, of volsallig maaken.

* Remplir. Occuper avec honneur. Bekleeden, bedienen, wel waarnemen.

* Remplir dignement sa charge. Zyn ampt waardiglyk bekleeden, of wel bedienen.

Remplir du point. C'est le raccommoder. Kant dichtten, kant dicht maaken, kant verlijffen, of versellen.

Rempli, remplie, adj. Plein. Vol, vervult, opgepropt.

Livre rempli de bagatelles. Een boek vol beuselingen.

* Je suis tout rempli de vous. C'est-à-dire, vous m'occupez entièrement. Ik ben gansch met u ingenomen. Gy bezit my geboelyk, of ganschelyk.

REMPLISSAGE. Voyez Remplage.

REMPLISSÉUSE de dentelle, f. f. Een kansmaaijer, een die de kanten dicht, verlijft, of verselt. Een vergrondijster, een vrouw die kanten vergrondt.

SE REMPLUMER, v. r. Reprendre de nouvelles plumes. Vervetren. Nieuwe veeren krygen.

† Se remplumer. Devenir riche, faire fortune. Vetren krygen, opkomen, ryk worden.

REMPOISSONNER, v. a. Remettre du poisson dans quelque étang. Een vyver weêr met visch voorzien, bezetten, of bepoosen; weêr visch in een vyver poosen.

REMPORTEUR, v. a. Emporter, gagner. Behaalen, wegdraagen, winnen, verkrygen.

Rempporter le prix. Een prys behaalen.

Ils n'en remportèrent que des coups. Zy droe, en 'er niets dan slagen af. Zy haalden 'er niets dan slagen.

REMPRISONNER, v. a. Weêr gevangen zetten, weêr in hechtenis brengen, weêr in 's gevangenhuis sluiten.

REMPRUNTER, v. a. Weêr geldt

van iemand leenen.

REMUAGE, f. m. Opfchudding; opbusfeling, omfchudding, ombusfeling, verjchieting.

Remuage des grains, des blez. Verjchieting van 't zaaft, van 's hooren.

REMUMENT, f. m. Mouvement. Beweeging, verroering, roering.

* Remument. Troubles. Beweeging, beroerte, onlust, onrust, opstant, opfchudding.

REMUER, v. a. Mouvoir. Verroeren, beweegen, ombaalen, omgraaven.

Remuer la terre. De aarde ombaalen, of omgraaven.

* Remuer. Remouvoir. Beweegen; raaken, roeren.

* Avoir l'art de remuer le cœur. De kunst hebben om 't hart te beweegen, of te raaken.

* Remuer, v. n. Se soulever. Zich beweegen, opstaan, zich opstellen, oproeg worden, een opfchudding maaken.

† Remuer ciel & terre. Faire tous ses efforts. Hemel en aarde beweegen. Alle zyne krachten te werk stellen, of inspannen.

Remuer un enfant. (Termes de Nourrice.) Een kindt bakeren, een kindt koeften en in de windfels doen.

* Remuer les passions. De hartstochten beweegen, of roeren.

Se remuer, v. r. Se mouvoir. Zich roeren, zich beweegen, zich verroeren, zich hooren en waanden, bewogen worden.

* Se remuer. Etre en trouble. Zich beweegen, zich ontroeren; onstels, of ontroers zyn, in onrust zyn, in beweeging, of in rep en roeren raaken, of zyn.

Tout se remué parce que vous faites entendre que tout est menacé. Alles is in beweeging, of in rep en roeren, om dat gy te kennen geeft dat alles gedreigt wordt.

* Etre remué. Etre ému. Bewogen zyn, geraakt, of aangedaan zyn.

* Son ame en fut fortement remuée. Zyn gemoedt was 'er zeer van geraakt, of van aangedaan.

Remuant. Part. Qui remué. Bewogende, beroerende.

* Remuant, remuante, adj. Qui est toujours en action. Levendig, onrustig, zonder rust, rusteloos, zonder stilte, altyt in bezigheid.

* Re-

- * Remuant. Seditieux. *Onrustig, ongerust, oproerig, muitachtig, muitziek, muitzuchtig.*
- * Esprits remuans. *Onrustige geesten, oproerige, of muitzieke menschen.*
- * REMU-MENAGE. *Defordre, confusion. Onrust, oproer, verwarring, wanorde.*
- * REMUEUR, *f. m.* Een kooren verschieter.
- REMUEUSE, *f. f.* Een baker. Een vrouw die kinderen bakt, of in de windfels doet.
- REMUGLE, *f. m.* Een vuusse, mussie, of vermuste reuk. Een reuk van iets dat lang in een vochtig vertrek bestoren is geweest.
- REMUNERATEUR, *f. m.* Belooner, looner, vergelder.
- REMUNERATION. (*Vieux mot.*) Récompense. Vergelding, belooning, loon.
- REMUNERER, *v. a.* (*Terme de Théologie.*) Beloonen, of vergelden. (Een woordt der Godtgeleerdheit.)

REN.

- RENAITRE, *v. n.* Weder geboren worden, herboren worden, van nieuw geboren worden.
- Renaître en Jesus-Christ. *In Christus Jesus weder geboren worden.*
- * On vit renaître de nouvelles difficultez. *Men zag weér nieuwe zwaarigheden opkomen, of opryzen.*
- Renaissant, renaissant, *adj.* Weér opkomende, weér opryzende.
- * Rome renaissante. *Het weér opkomend Rome.*
- RENAISSANCE, *f. f.* Wedergeboorte, nieuwe geboorte.
- * Renaissance en Jesus-Christ. *Wedergeboorte in Christus Jesus.*
- * La renaissance des belles lettres. *De wederopkomst der geleertheit, of der goede letteren.*
- RENARD, *f. m.* Sorte d'animal sauvage. Een vos. Zeker wildt dier.
- ‡ C'est un fin renard. *'t Is een looze vos, of looze schalk. 't Is een loos doortrap menssch.*
- ‡ Se confesser au renard. *C'est découvrir ses pensées à une personne qui s'en sert pour nous nuire. By den duivel te biecht gaan. Dat is, zyne gedachten aan iemand ontdekken die 'er zich tot ons nadeel*

- van dient.*
- * C'est un vieux renard. *'t Is een oude vos. 't Is een looze schalk.*
- Renard. (*Terme de Maçon.*) Een steen die de metselaars aan een snoer laten afhangen, om 'er een muur recht naar op te metselen.
- RENCHAINER, *v. a.* Enchainer de nouveau. Herketenen, weér ketenen, weder met ketenen binden, weér in ketenen sluiten.
- RENCHERIR, *v. a.* Mettre à plus haut prix. Verhoogen, opslaan, op'aagen, op hooger prys zetten, of brengen, duurder, of dierder maaken.
- Rencherir la marchandise. *De koopmanschap opslaan.*
- Il a rencheri sur moi. *Hy heeft dat tegen my opge'aagt.*
- ‡ Rencherir. Rafiner. *Moggeziften, haairkloven, beuselen, kibbelen.*
- Rencheri, rencherie, *adj.* Devenu plus cher. *Opge'slagen, verhoogt, dierder geworden, in prys gesteigert, of gerezen.*
- Le blé est rencheri. *Het koren is opge'slagen.*
- ‡ Faire le rencheri. *Faire le prétieux, ou le suffisant. Zich newswys, of waanwys aanstellen, zich verwaant draagen.*
- RENCLOUER, *v. a.* Weér vernagelen.
- Renclouer un cheval. *Een paerdt weér vernagelen.*
- RENCONTRE, *f. f.* Tout ce qui se presente à nous inopinément. *Ontmoeting, geval, bejegening, wedervaring, een schielijk voorval, tegenkomst.*
- Rencontre fâcheuse. *Een moeielyk geval, of voorval.*
- Eviter la rencontre de quelqu'un. *Iemants tegenkomst ontwyken; iemant onsgaan, iemant myden.*
- * Faire rencontre d'une jolie femme. *Een mooie vrouw aantreffen.*
- Rencontre. *Conjoncture. Geval, voorval, gelegenheit.*
- Rencontre. *Combat de deux partis ennemis. Aantreffing, gevecht, of frydt van twee partijen die malkander by geval aantreffen.*
- Rencontre. *Combat de deux ennemis qui s'attaquent par occasion. Een toevallig gevecht, een gevecht van twee vyanden by toeval, of voorvallende gelegenheit.*

- Ce n'est pas un duël, c'est une rencontre. *'t Is geen zweegevecht, of bysgevecht, maar een gevecht by geval, of maar een geval.*
- Rencontre. *Bon mot. Aardigheid, geestigheid, quinkslag, een aardig zeggen, een fraaie, of geestige spreuk.*
- Dans cette rencontre. *In dit geval, in dezen gevalle.*
- Rencontre de voielles. *C'est le concours de deux voielles. De t'zamentloop van twee woordtleden, of twee klinkletteren.*
- Vaiffeau de rencontre. (*Terme de Chymie.*) *Zekere kleine vleesch die in een distilleerketel komt.*
- Aler à la rencontre, *ou phûtos, aler au devant. Tegen gaan, te gemcet gaan.*
- Par rencontre. *Par hazard. By geual, onvoorziens, onverhoeds, onverdacht.*
- Par bonne rencontre. *Par bonheur. By geluk, by een gelukkig toeval.*
- RENCONTRER, *v. a.* Trouver. Faire rencontre. *Ontmoeten, bejegenen, wedervaaren, vinden, verkrygen.*
- Rencontrer la fin de ses travaux. *Het einde van zynen arbeid verkrygen.*
- Rencontrer les ennemis. *De vyanden aantreffen.*
- * Rencontrer. *Deviner, conjecturer. Reüisir. Giffen, raaden. Gelukken, wel bestaan.*
- * Il a fort bien rencontré. *Hy heeft het heel wel geraden.*
- Il y a des gens qui essaient de deviner, mais ils rencontrent mal. *Daar zyn menschen die poogen te voorzeggen, maar zy slaan mis, of raaden qualyk.*
- RENCOURAGER, *v. a.* Ranimer. *Weér aanmoedigen, een hart in'preken, weér moedt geouven, een hart onder den riem steeken.*
- RENDAGE, *f. m.* (*Terme de monie.*) *Zekere belasting op de munting van 't geldt.*
- ‡ RENDEUR de petits foins. *Op'passer van een jaffer.*
- RENDEZ-VOUS, *f. m.* Lieu où on se doit trouver. *Vergaderplaats, verzamelplaats. Een bestemde plaats om by malkanderen te komen.*
- Manquer au rendez-vous. *Op de bestemde plaats niet verschynen.*
- Rendez-vous. *Lieu où se doivent assembler toutes les troupes qui doivent*

vent marcher en corps. Een vergaderplaats, of zamelplaats van 's krygsvolk dat 's zamen moet optrekken, of een togt doen.

SE RENDORMIR, v. r. Weder in slaap vallen, weêr beginnen te slaapen, weêr in slaap komen.

Je commençois à me rendormir quand les Musiciens ont chanté. Ik begon weêr in slaap te vallen toen de Zangers zongen.

RENDOUBLER, v. a. Mettre en double. Verdubbelen, dubbel toevouwen, of toeflaan.

RENDRE, v. a. Weder geeven, wederom geeven, weder langgen, weêr overgeeven.

Rendre ce qu'on a pris. Weder geeven 't geen men genomen heeft.

Rendre raison d'une chose. Reden van een zaak geeven.

Rendre compte. Rekening doen, rekenfchap geeven.

Rendre. Livrer. Overgeeven, in de magt stellen.

Rendre une ville. Een ftaadt overgeeven.

Rendre. Administrer. Bedienen, waarnaemen.

Rendre la justice. 't Recht bedienen.

Rendre. Faire. Doen, maaken, te weeg brengen.

Rendre un bon office. Eenem goeden dienst doen.

Rendre la pareille. Het zelve vergelden, met gelyke munt betaalen.

Rendre graces. Dank zeggen, danken, bedanken.

Rendre graces à Dieu. Godt danken, Gode dankzeggen.

Rendre. Traduire. Vertaalen, overzetten, vertolken, in eene andere taal overbrengen.

Rendre les choses de mot à mot. De dingen van woords tot woords overzetten.

Rendrefes devoirs à quelqu'un. Zyne pligten aan iemand afleggen. Iemand zynen dienst bewyzen.

Rendre. Jetter, évacuer. Loffen, ontledigen, uitwerpen, overgeeven, vbraaken.

Rendre par haut & par bas. Van boven en van onderen loffen.

Rendre la bride à un cheval. Den toom van een paerdt vieren, een paerdt den loffen toom geeven.

Rendre gorge. Vomir. Braaken, overgeeven, uitbraaken.

* Rendre gorge. Restituer ce qu'on

a pris. Uitbraaken, weder geeven 't geen men genomen heeft.

Rendrelabord. (Termes de mer.) Op een ree, of in een haven ten anker komen.

Se rendre, v. r. Se livrer. Zich overgeeven, zich in de magt stellen.

Se rendre à discretion. Zich op genade en ongenade overgeeven.

Se rendre. Se faire. Devenir. Zich maaken, worden.

Se rendre esclave. Zich tot eenen flave maaken.

Se rendre ridicule. Zich befottelyk maaken.

Se rendre honnête homme. Een eerlyk man worden.

Se rendre maître d'une place. Zich meefter van een plaats maaken, een plaats vermeerftoren, veroveren, of bemagtigen.

Se rendre. Aler en un lieu. Zich begeeven, zich vervoegen, ergens gaan, zich laaten vinden.

Se rendre au lieu destiné. Zich op de befcheide, of bestemde plaats laaten vinden.

Fleuve qui se va rendre dans la mer. Een vloeds, of froom die zich in zee ontlaf, die in zee loopt, of zich in zee ftoft.

Se rendre. Céder, acquiescer. Zich overgeeven, iets toeflaan, bekennen dat men overwonnen is.

Je me rends à vos raifons. Ik geeve my aan uwe redenen over.

Se rendre. (Ce mot se dit absolument pour) ceder, ne contefter plus. Het opgeeven, het gewonnen geeven, iets niet meer betwiften.

Je me rends. Ik geeve het op.

Quoi! vous vous rendez déjà! Hoe! gy geeft het zooras, of zoo dra op, of gewonnen!

Rendre l'esprit. Mourir. Den geest geeven, overlyden, fterven.

Rendu, renduë, adj. & part. Restituë, livré. Weder geegeeven, weder gelange, overgegeeven, overgelevert.

Argent rendu. Ville renduë. Weder geegeeven geldt. Een overgegeeve, gewonne, of veroverde ftaadt.

Rendu, f. m. Déserteur qui paffe du côté des ennemis. Een overlooper. Een soldaat die tot de vyanden overloopt.

Traiter favorablement les rendus. D'overlopers gunftig, of genadig handelen.

RENDUIRE, v. a. (Terme de Ma-

çon.) Op nieuw beplaafteren, op nieuw met kalk pleifteren, of bestryken.

RENDURCIR, v. a. Eudurcir de nouveau. Weêr verharden, weêr hardt maaken.

RENES, rénes, f. f. Deux longs bouts de cuir atachez au bas de la branche de la bride. De leis, of leirecpen aan den toom van een paerdt.

Tenir les rénes égales. De leis gelyk houden.

* Il tenoit alors les rénes de l'Empire. Hy hield als toen den toom van 's Keizerryk. Hy hadde toen 't bewindt over 't Ryk, hy hadde toen de magt van 't ryk in handen.

RENE, f. m. Nom d'homme. Renatus. Een mans naam.

René Des-Cartes fut un grand Philosophe. Renatus Deskartes, of Kartesius was een groot Filosoof.

RENE GAT, f. m. Celui qui aiant renoncé à Jesus-Christ a embrassé la Religion des Infidelles. Een verzaakker, of verloochenaar van 't Christendom, een afwaalige van 's Christen geloove, een die tot d'ongelovigen overgaat.

RENÊTEIER, v. a. Weêr schoonmaaken, weêr reinigen.

RENETTE. Voyez Reinette.

RENFERMER, v. a. Enfermer. Sluiten, befluiten, opfluiten, wegfluiten.

Renfermer son argent dans un coffre. Zyn geldt in een kist fluiten.

* Ces paroles renferment un sens fort étendu. Die woorden befluiten, of bevaften eenen zeer ruimen zin.

Se renfermer. Zich fluiten, zich opfluiten, zich befluiten.

* Se renfermer. Se cacher. Demeurer chez soi sans sortir, ni voir compagnie. Zich opfluiten, zich verfleeken, 't huis blyven zonder uit te gaan, of gefelfchap te zien.

Se renfermer dans sa chambre. Zich in zyn kamer opfluiten.

* Se renfermer en soi. Zich van al de wereldt afscheiden, of afzonderen; by zich zelve leeven.

Renfermé, renfermée, adj. & part. Enfermé. Gefloten, opgefloten, vaft gezet.

Elle est renfermée. Zy is opgefloten.

Renfermé, f. m. Certain air relant qui vient de ce qu'un lieu a été

long-temps fermé. *Vermustheit, duifheit, mustheit. Zekere duffe lucht.*
 Il sent ici le renfermé. *'t Riekt hier heel verduft, of heel must.*
 RENFILER, *v. a.* Weder ryggen, of weder aanrygen.
 RENFLAMMER, *v. a.* Weder ontfleeken, weder inbrandt steeken, of in de vlam zetten.
 RENFLEMENT, *f. m.* (*Terme d'Architecture.*) De zwellung, of verdikking onder aan den voet der pylaaren.
 SE RENFLER, *v. r.* S'enfler de nouveau. *Weér zwellen, weér opzwellen, weér dik worden.*
 Son ventre s'est renflé. *Zyn buik is weér gezwollen.*
 RENFONCEMENT, *f. m.* (*Terme de doreur sur bois.*) Holligheid, knilen, of putten in 't hout 't welk vergult wordt.
 Mettre de l'or dans les renfocemens. *Gout in de holligheden leggen.*
 Renfoncer, *v. a.* (*Terme de Tonnelier.*) Bodemen, den bodem in een vat maaken.
 Renfoncer un muid. *Den bodem in een oxhoofdt maaken.*
 RENFORCEMENT, *f. m.* Versterking, vermeerdering van krachten.
 RENFORCER, *v. a.* Rendre plus fort. *Versterken, sterker maaken; verheffen.*
 Renforcer l'aile droite. *Den rechter vleugel versterken.*
 Renfoncer sa voix. *Zyn stem verheffen.*
 Se renforcer, *v. r.* Reprendre ses forces. *Zi h. versterken, sterker worden, weér krachten krygen, in krachten toeneemen, vermeenderen.*
 * La fédition se renforçoit de jour en jour. *De oproer wierdt van dagh tot dagh sterker, of vermeerderde dagelyks.*
 RENFORT, *f. m.* Soldats qui viennent pour renforcer des troupes. *Een versterking van krygsvolk, eenige soldaaten die tot versterking van eenige krygsbenden komen.*
 Renfort considerable. *Een merkelyke versterking.*
 SE RENFROGNER. *Voyez se renfrogner.*
 RENAGER, *v. a.* Engager de nouveau. *Weder inwikkelen, weér intrekken, weér verpanden, weder verzetten.*

Je l'ai engagé dans l'affaire. *Ik heb hem in de zaak weér ingewikkelt, of weér ingetrokken.*
 Rengager ion bien. *Zyn goeds weér verpanden.*
 RENGAINER, *v. a.* (*Mot peu usité au propre.*) Remettre dans le fourreau. *Weér in de scheede steeken, weér opsteeken.*
 † Rengaincz vos rodomontades. *Bindt uw gezwets wat in.*
 † Rengainer sa colère. *Zyn gramschap maatigen, zynen tooren bedwingen, of inbinden.*
 † SE RENGORGER, *v. r.* (*Ce mot se dit des femmes.*) De borst, of den boezem vooruit zetten, of steeken; de kin op de borst zetten. (*Dit wordt van de vrouwen gezegt.*)
 † Une Belle qui se rengorge. *Een Juffer die den boezem vooruit zet, of vooruit steekt.*
 RENGRASSER, *v. a.* Engraiffer de nouveau. *Weér mesten, weér vetten, weér vet maaken.*
 † RENGREGÉ, *rengrégée, adj.* (*Mot vieux & burlesque.*) Empiré. *Verergert, erger worden, slimmer gemaakt.*
 † RENGREGEMENT de mal, *f. m.* Augmentation de mal. *Verergering, verzwaring, of toeneeming eener quaaale.*
 RENGRENER, *v. a.* Mettre de nouveau du grain dans la trémie. *Den tremel weér met koren vullen, weér koren in den tremel doen.*
 Rengrener. (*Terme de Monnaie.*) *Stukken gemunt geldt weér tusschen de stempels zetten.*
 RENHARDIR, *v. a.* Verstouten, stouter maaken.
 Se renhardir, *v. r.* *Zich verstouten, of stouter worden.*
 RENIABLE, *adj.* Verzaakbaar, verloochenbaar, dat verloochent kan worden.
 RENIEMENT, *f. m.* Verloochening, verzaaking.
 RENIER, *v. a.* Verloochenen, verzaaken, verzuweeren, verzuweerende ontkennen.
 Renier pere & mere. *Vader en moeder verloochenen.*
 On devoit sévèrement punir ceux qui osent renier Dieu. *Men moft hen strengelyk straffen die Godt durven verloochenen.*
 RENIEUR, *f. m.* Celui qui renie Dieu. *Godtloochenaar, godtver-*

zaaker. *Een die Godt loochent, of verzaakt.*
 RENIFLEMENT, *f. m.* Action de renifler. *Opjoffing, of ophaling van de snot in de neus.*
 RENIFLER, *v. a.* De snot in de neus opphaalen.
 RENIFLEUR, *f. m.* Een snottert, een snotterik, een snotneus, een die de snot geduurig opphaalt.
 Renifleuse, *f. f.* Een snotneus. *Een vrouwmensch dat geduurig de snot opphaalt.*
 RENNE, *f. m.* Sorte d'animal qui se trouve dans la Laponie. *Een rendier in Laplandt. Zeker bert in Laplandt, dat voor de sleden gespannen wordt.*
 RENOM, *f. m.* Réputation. *Eer; achting, achtbaarheid, vermaartheid, beroemtheit, naam en faam.*
 Avoir du renom. *Vermaart zyn, beroemt zyn, een grooten naam hebben.*
 RENOMMÉE, *f. f.* Réputation. *Eer, beroemtheit, vermaartheid, achtbaarheid, hoogachting.*
 Ternir la renommée d'un Prince. *Den roem van een Vorst beneemen, bezwaaken, of versreeden.*
 Renommée, *f. f.* Sorte de Déesse. *De Faam. Zekere Godin onder de Dichters, (by hen in dicht wel de Luchtpoffin, of Luchtbodin geheeten.)*
 RENOMMER, *v. a.* Rendre célèbre. *Vermaart, of besaamt maaken, beroemt, of roemruchtig maaken.*
 Sa valeur le fit renommer par tout l'Empire. *Zyne dapperheit maakte hem door 't gansche Ryk vermaart.*
 Renommé, renommée, *adj. & part.* Célèbre. *Vermaart, beroemt, besaamt, roemruchtig, doorluchtig.*
 Capitaine renommé. *Een beroemt Veldtooverste.*
 RENONCEMENT, *f. m.* Verloochening, verzaaking.
 Le renoncement de S. Pierre. *De verloochening van den H. Petrus.*
 RENONCER, *v. a.* Renier. *Verloochenen, verzaaken.*
 Avant que le coq chante vous renoncerez trois fois. *Eer dat de haan zal gekraait hebben zult gy my driemaal verloochenen.*
 * Renoncer, *v. n.* Abandonner, quitter. *Verloochenen, verzaaken, verlaaten, afstaan.*

* Renoncer aux vanitez du monde. *De ydelheden der wereldt verloo-chenen.*

Renoncer. (Terme de Palais.) Céder. *Overlaaten, ten beste laaten, overgeeven.*

Renoncer à la succession. *De erffenis den schuldenaaren overlaaten. Eenen boedel niet aanvaarden, of met de voet stoeten. De stentel op de baar leggen.*

Renoncer. (Terme de jeu de cartes.) *De kaart verzaaken. (Een woordt van t'kaartspel.)*

RENONCIATION, *f.f.* (Terme de Palais.) *Niet aanvaarding, of affstant van eenen boedel.*

RENONCULE, *f.f.* Sorte de fleur. *Ranonkel. Zekere Maaybloem.*

RENOVATION, *f.f.* (Terme de Pratique.) *Vernieuwing, hernieuwing. (Een woordt der Rechtskunde.)*

RENOUÉE, *f.f.* (Plante medecinale.) *Verkensgras, duizentknoop, kreupelgras. Een geneeskruidd dat langs de wegen wast.*

* Renouément, *f.m.* *Herknopping, of vernieuwing van vriendschap.*

Ce fera un renouément d'amitié. *'t Zal een vernieuwing van vriendschap zyn.*

RENOUËR, *v.a.* *Notier de nouveau. Herknopen, weder knopen, weér aan malkanderen knopen, herbinden, weér opbinden.*

Renouër sa jarretiere. *Zyn kouffebandt weér opbinden.*

* Renouër. *Rasssembler. Weér t'zamen knopen, weér aan malkanderen brengen.*

* Il tâchoit à renouër les piéces de sa harangue. *Hy poogde de stukken zynen reden weér aan malkanderen te knopen.*

* Renouër une ancienne amitié. *C'est se réconcilier avec quelqu'un. Een oude vriendschap vernieuwen. Met iemandt weér vriendschap maaken, of verzoenen.*

RENOUËUR, *f.m.* *Celui qui remet les os disloquez. Ledezetter, leizetter. Een die de verstuikte leden weér zet.*

RENOUVEAU, *f.m.* *Le printemps. De vernieuwing des jaars, of van 't jaar: de Lente.*

RENOUVELLEMENT, *f.m.* *Vernieuwing, een nieuw begin.*

Renouvellement de douleur. *Vernieuwing van smarte.*

RENOUVELLER, *v.a.* *Recom-*

mencer. *Vernieuwen, weér beginnen, weér aanvangen, weér aangaan.*

Renouveler une alliance. *Een verbondt vernieuwen.*

* Renouveler. *Reimette en vigueur. Vernieuwen, weér opbaalen, weér in kracht en gebruik brengen, weér doen herleven.*

* Renouveler un édit. *Een gebodt vernieuwen.*

RENSEMECER, *v.a.* *Weder bezaaijen.*

RENTAMER, *v.a.* *Weder ontginnen, weder opsnijden.*

Rentamer un pain. *Een broodt weder opsnijden.*

* Rentamer un discours. *Eene reden weér beginnen, of weér aanvangen.*

RENTASSER, *v.a.* *Entasser de nouveau. Weder ophoopen, weder op hoopen zetten, weér opzetten.*

Rentasser du blé. *Koren weér opzetten.*

RENTE, *f.f.* *Inkomst, inkomen, rente, jaarlyksche inkomst, voordeel, of gewin van eenig goeds.*

Rente fonciere. *Een inkomen van landsgoeds.*

Rente viagere. *Eenlysfrente.*

Mettre à rente. *Oprenten zetten.*

Vivre des rentes. *Van zynerenten, of inkomst leeven.*

RENTER, *v.a.* *Donner des rentes. Iemant een jaarlyksche inkomst maaken, of met eene rente begifstigen.*

Renter un hôpital. *Een gasthuis met eene jaarlyksche inkomst begifstigen. Een jaarlyksche inkomst aan een gasthuis maaken.*

Renté, *rentée, adj.* *Qui a des rentes, ou qui est riche en rentes. Ryk, wel gegoeds, die veel jaarlyksche renten en inkomsten heeft.*

RENTERRER, *v.a.* *Weér begraven, weér in de aarde delven.*

RENTIER, *f.m.* *Celui qui a des rentes. Een Rentenier. Een die jaarlykscherenten, of inkomsten trekt; een die zyn renten leeft, of van zyne inkomsten leeft.*

RENTOILER, *v.a.* *Weér met linnen voorzien.*

RENTONNER, *v.a.* *Hertonnen; weér tonnen, weér in de ton doen, weér vaaten, hervaaaten.*

RENTORTILLER, *v.a.* *Weér in malkanderen traaijen, of warren, weér in de war doen.*

Se rentortiller, *v.a.* *Weér verwarren, weér in de war raaken.*

RENTRAIEUR, *f.m.* *Celui qui rentrait. Een verstedler, en schoonmaker van oude kleeren.*

RENTRAIRE, *v.a.* *Joindre des morceaux d'étoffe en les cousant. Stoppen, aan malkanderen naaien.*

RENTRAITURE, *f.f.* *Stopnaadt, een naadt.*

Il faut passer le carreau sur les rentratures. *Men moet de naaden met het perszyer neerperssen.*

RENTREER. (Verbe neutre passif.) *Weér inkomen, weér binnen komen.*

Rentrer dans la maison. *Weér in huis komen.*

* Rentrer dans soi-même. *Tot zich zelven komen. Tot een inkeer komen.*

* Rentrer dans son devoir. *Weér tot zynen pligt komen. Zynen pligt weér waarneemen, of gade staan.*

* Rentreren grace. *Weér in gunst komen, weér in gunst geraaken.*

* Rentrer en possession d'une terre. *Weér in 't bezit van eenig lands komen.*

* RENVERSEMENT, *f.m.* *De-ordre. Destruction. Omkeering, omverping, wanorder. Verwoefing, vernieling, verdeeling, vernietiging, bederf.*

Renversement de la monnaie. *De omkeering, of 't bederf der zedekun- de vernietiging der zedekunf.*

RENVERSEUR, *v.a.* *Jetter à la renverse. Omkeeren, omwerpen, omsmyten, t'onderste boven werpen, met geweld ter aarde werpen, of smyten.*

Renverser une maison, une muraille. *La demolir. Een huis, eenen muir omhaalen, omver haalen, omsmyten, omver smyten, omver werpen.*

Renverser son ennemi. *Zynen vyandt slaan, of t'onderbrengen.*

* Renverser. *Mettre hors de dispute. Omver smyten, omver werpen. Buiten betwisting stellen, of brengen.*

* Il ne fallut que deux argumens pour le renverser tout à fait. *Men behoefde maar twee bewysredenen om het geheel omver te smyten.*

Il renversoit tout ce qu'il rencontroit. *Hy wierp alles omver wat hem tegen quam.*

* Renverser. *Ruiner, bouleverser.*

Omkeeren, verwoesten, vernielen, t'onderste boven keeren, verdelen, bederven.

* Renverser l'Etat. Den Staat omkeeren, of t'onderste boven keeren.

* Doctrine qui renverse la morale Chrétienne. Een leer die de Christelyke zedeleer omkeert, of omver smyt.

* Renverser les desseins de ses ennemis. De aanslagen zynrer vyanden vernietigen, of veriydelen.

* Renverser un bataillon. Een bende voetvolk over hoop werpen.

Se renverser, v. r. Zich omwerpen, zich t'onderste boven werpen.

Se renverser en sautant. Zich in t' springen omwerpen.

* Se renverser. Se mettre en desordre. In wanorder komen, in verwarring raaken, overhoop raaken, geslagen worden.

* Les deux ailes se renverserent d'abord. De twee vleugels raakten straks overhoop.

Renversé, renversée, adj. & part. Qui est à la renverse. Omgekeert, omgeworpen, omgesmeeten, neergeworpen, overhoop gesmeeten.

Il fut renversé dans la bouë. Hy wierdt in den modder, of in het slyk gesmeeten.

* Renversé, renversée. Mis en desordre. Ruiné. Geslagen, verslagen, in wanorder gebracht. Vernietigt, verbroken, overhoop gesmeeten.

* Bataillon renversé. Een geslagen krygshoop, een krygshoop die overhoop is gesmeeten.

* Dessein renversé. Een vernietigt voornemen, een verbroken raadsflagh.

Famillerenversée. Een bedurven huis.

À la renverse, adv. Sur le dos. Achter over, ruggelings over, op den rugg.

Tomber à la renverse. Achter over vallen.

RENVOI, f. m. (Terme de Palais.) Verzending aan den wettelyken Rechter.

Renvoi de livre, ou d'un écrit. Verzending, aanwyzing, of aantreking vaneen boek, of van een schrift, daar men iets naar heen wylt.

Renvoi, f. m. Marque qu'on fait avec la plume, ou dans l'impression, pour faire remarquer quelque chose à la marge, &c. Verzending, verwyzing naar eene an-

dere plaats in een schrift, of boek, op den kant, enz.

RENVOIER, v. a. Envoyer de nouveau. Wederzenden, te rugzenden, verzenden, wederomzenden.

Je lui ai renvoié son present. Ik hebbe hem zyn geschenk wederom gezonden.

Renvoier. (Terme de Palais.) Naar den gewoonen, of wettigen rechter verzenden.

Renvoier. (Terme de Religieux.) Een nieuweling uit een klooster zetten, of weïrom sturen.

Renvoier. (Terme de jeu de paume.) Weïrom slaan, wederom kaatsen.

Renvoier la balle. La repousser avec la raquette. Den bal weïrom slaan, of wederom kaatsen.

RENURE, ou rainure, f. f. (Terme de Sculpteur.) Zekere holligheid in t' hout.

REP.

REPAIER, v. a. Weder betaalen, weder voldoen.

REPAIRE, f. m. Lieu où se retirent certaines bêtes farouches. Een wildtlager; t' leger, of t' hol van zekere wilde dieren.

* Un repaire de voleurs. Lieu où se tiennent les voleurs. Een nest; of schuilplaats van struikroversen.

REPAISSIR, v. a. Weder verdikken, weïr dikker maaken.

REPAÏTRE, v. n. & a. Manger. Paitre. Spyzen, voeden, eeten, of voedsel geeven, voedsel neemen. Weiden, te eeten geeven.

Après avoir repu l'armée elle décampa. Na dat het leger gespyst was, brak het op.

Faire repaitre le bétail. Het vee laten weiden.

* Repaitre de vent & de fumée. Met windt en rook voeden.

* Repaitre d'espérance. Met hoop voeden.

Se repaitre, v. r. Se nourrir. Zich voeden, gevoedt worden, voedsel neemen.

Les bêtes repaissent d'herbes. De beesten worden met gras, of groente gevoedt.

* Se repaitre de chimères. Zich met ydele inbeeldingen voeden.

REPAÏTRIR, v. a. Voyez Répétrer.

REPANDRE, v. a. Verser. Storten,

' uitstorten, uirgieten, lekken.

Repandre des larmes. Traanen storten.

Vail'cau qui répand de tous côtés. Een vat dat van alle kanten lekt.

* Répandre. Disperfer. Verspreiden; uitstrooien, uitstorten, verdeelen.

* Il avoit coutume de répandre ses forces en divers endroits. Hy was gewoon, of hadde voor eene gewoonte, zyne magten in verscheide plaatsen te verdeelen.

* Répandre la guerre par tout. Den oorlogh alom verspreiden.

* Répandre de faux bruits. Valchts geruchten uitstrooien, of verspreiden.

Se répandre, v. r. Se disperfer. Zich verspreiden, verspreids worden, zich uittrekken, trekken.

Le suc de la terre se répand jusques aux extrémités des plantes. Het voedsel der aarde verspreidt zich; of trekt tot in de toppen der gewasfens.

* Se répandre en louanges, en injures. Zich in lofredenen, in lasterlingen uitlaten.

‡ Se répandre. Se laisser tomber. Vallen, ter aarde vallen, of storten.

REPARABLE, adj. Herstelbaar; vergoedbaar, herstellelyk, verbeterelyk, dat men herstellen, of verbeteren kan.

Faute réparable. Een verbeterlyk misflagh.

REPARATEUR, f. m. Hersteller; verbeteraar.

REPARATION, f. f. Restauration. Herstelling, verbetering, vernieuwing, vermaking, vergoeding.

Travailler aux réparations d'une maison. Aan de vernieuwing, of verbetering van een huis arbeiden; Een huis repareren.

Réparation d'honneur. Herstelling; of vergoeding van eere.

‡ Faire réparation d'honneur au bon sens. Een zaak herroepen die men ongerymt bevindt.

REPARER, v. a. Rétablir. Vermaaken, herstellen, vergoeden, verbeteren, vernieuwen, weïr toemaaken.

Réparer une brèche. Een stormbreuk; of walbreuk weïr toemaaken.

* Réparer sa perte. Zyne schade vergoeden, of weïr inhaalen.

* Réparer une faute. Eenen misflagh verbeteren.

REP.

REP.

REP:

* Réparer l'honneur de son prochain. *Zyns naastens eer herstellen.*
 * Réparer le temps perdu. *Den verloren tydt weér inhaleen.*
 REPARLER, v. n. Parler de nouveau. *Weder spreken, op nieuw spreken.*
 Il lui a réparé. *Hy heeft hem weér gesproken.*
 RÉPAROITRE, v. n. *Weêr verschynen, of weér te voorschyn komen, weér voordendagh komen.*
 Ce banqueroutier commence à réparer. *Die bankbreeker, of bankeroet peeler begint weér voor den dagh te komen, of begint zich weér te vertoonen, of zich weér te laaten zien.*
 REPARTIE, f. f. Réponse. *Antwoordt, bescheidt.*
 Avoir la repartie pronte. *Zyn antwoordt gereeds hebben.*
 Demeurer sans repartie. *Zonder antwoordt blyven, stom blyven staan.*
 REPARTIR, v. a. Partager une seconde fois. *Weér verdeelen, noch eens verdeelen, op nieuw verdeelen.*
 Repartir. Répliquer. *Antwoorden, bescheidt geeven.*
 Il lui repartit une assez plaifante chose. *Hy ant woordde hem iet aardigs, of iet klugtigs.*
 REPAS, f. m. Maaltydt, een middag- of avondtmaal.
 Un repas magnifique. *Een treffelyke maaltydt.*
 Prendre son repas. *Zyn maaltydt houden.*
 REPASSER, v. a. Passer une seconde fois. *Weér overgaan, weér overvaaren.*
 Repasser la riviere. *Weér over de rivier gaan.*
 * Repasser. Rouler en son esprit, ruminer, penser. *Herdenken, overdenken, overleggen, overweegen, zich weér te binnen brengen, zich herinneren.*
 * Il repassoit en son esprit toutes ses aventures passées. *Hy herdachts by zich zelven alle zyne voorledene gevallen.*
 * Repasser. Revoir, recorriger, toucher. *Overzien, beschaaven, overloopen, verbeteren.*
 * Repasser un ouvrage. *Een werk noch eens overloopen.*
 * Repasser. (Terme de Comedien.) Répéter. *Herhaalen, weér opzeggen. (Een Toneelpeelders woordt.)*

Repasser. Afler sur la pierre. *Aanzetten; op den steen stryken, of wetten.*
 On repasse les rasoirs avant que de s'en servir. *Men zet de scheermessen aan, eerzygebruikt worden.*
 † Repasser le buffle de quelqu'un. *C'est le rossier, le battre. Iemant den rug schuuren: Iemant afsmeeren, of afrossen.*
 Repasser les allées d'un Jardin. *De paden van een tuin gelyk herken.*
 Repasser du linge. *Linnen stryken.*
 REPAVER, v. a. *Weder bestraaften, of becloeren.*
 REPECHER, v. a. Pêcher de nouveau. *Weder visschen, weér uitvisschen.*
 Repêcher un étang. *Een vyver weér uitvisschen.*
 REPEIGNER, v. a. Peigner de nouveau. *Herkammen, weder kammen, overkammen.*
 REPEINDRE, v. a. Peindre de nouveau. *Herschilderen, weder schilderen, noch eens overschilderen.*
 Repeindre un bras qui a été mal peint. *Eenen arm herschilderen die quaalyk is geschildert geweest.*
 REPENSER, v. a. Penser de nouveau. *Herdenken, herkauwen, overdenken, overweegen.*
 Repenser murement a ce qu'on a fait. *Rypelyk overdenken, of overweegen 't geene men gedaan heeft.*
 REPENTANCE, f. f. Repentir. *Berouw, leetwezen, boetsvaardigheid.*
 Avoir repentance de ses péchez. *Berouw over zyne zonden hebben.*
 REPENTIR, f. m. Regret. *Berouw, leetwezen, boetvaardigheid.*
 Repentir cuisant, sensible, sincère. *Een smertelyk, gevoelig, oprecht berouw.*
 SE REPENTIR, v. r. Avoir regret. *Berouw hebben, leetwezen hebben.*
 Se repentir de sa témérité. *Berouw van zyne vermetelheit, of reukeloosheit hebben.*
 Vous vous en repentirez. *Het zal u berouwen: Gy zult 'er berouw van hebben.*
 Repentant, repentante, adj. Qui se repent. *Boetsvaardig, die berouw heeft.*
 REPERCER, v. a. *Weér opsteeken, weér doorbooren, of doorsneuen.*
 REPERCUSSIF, adj. (Terme de

Chirurgien.) *Verdryvend, te rug dryvend, naar binnen dryvend, injagend.*
 Médicament répercussif. *Een verdryvend geneesmiddel.*
 Répercussif, f. m. Remede qui repercute. *Een verdryvend, of injagend geneesmiddel.*
 REPERCUSSION, f. f. (Terme de Chirurgien.) *Verdryving, injaging.*
 REPERCUTER, v. a. Faire rentrer au dedans. *Verdryven, injagen, naar binnen dryven, naar binnen jaagen.*
 L'oxycrat sert à répercuter la chaleur. *Het azynwater is goet om de warmte naar binnen te dryven.*
 REPERDRE, v. a. Perdre ce qu'on avoit gagné. *Weér verliezen, verliezen 't geen men gewonnen hadde.*
 Il a reperdu au jeu tout ce qu'il avoit gagné. *Hy heeft met speelen weér alles verlooren 't geen hy gewonnen hadde.*
 REPERTOIRE, f. m. Lieu où l'on trouve ce qui regarde quelque sujet. *Een gemeen register, een blafsers, of klappert, daar eens verhandelde stoffe te vinden is.*
 REPESER, v. a. Peser une seconde fois. *Weder weegen, herweegen, weér over weegen, noch eens weegen.*
 REPE TER, v. a. Redire. *Herhaalen, herzeggen, verscheide reizen zeggen.*
 Répéter toujours la même chose. *Altijt het zelve herhaalen.*
 Répéter. Faire des répétitions. *Herhaalen 't geen men in de gehoorplaats der hooge schoole uitgelegt, of verklaart heeft.*
 Répéter la Philosophie. *De Wysbegeerte uitleggen, of verklaaren.*
 Répéter. (Terme de Palais.) *Weder eijfchen, weder haalen, weder nemen.*
 REPETITEUR, f. m. Sorte de Maître qui va répéter en Ville. *Een leermester by de huizen: Iemant die in een Stadt by de huizen uit leeren gaat.*
 REPETITION, f. f. Redite. *Herhaling, herzegging.*
 L'Echo fait la repetition des dernières syllabes. *D'Echo, de weergalm, of weerkantzing herhaalt de laatstige woordtledenen.*
 Repetition. (Terme de Collège.) *Herhaling.*

haling van de lesse die men in de hoo-ge school heeft gedaan.
 Répétition. (Terme de Comédien.) Opzeggng by zich zelven van het To-maatsk dat men speelen zal.
 Répétition. (Terme de Pratique.) Het recht waar door men iets van iemant wederhaalt, of weder wordet.
 REPE' TRIR, v. a. Herkneeden, weder kneeden, over kneeden.
 REPEUE, f. f. Repeue franche. Franche lipéc. Een schuim'tje, een geschuimde maaltijd.
 REPEUPEMENT, f. m. Weder bevolking, weder bezetting met volk.
 REPEUPLER, v. a. Peupler de nouveau. Weér bevolken, weér met volk bezetten, of voorzien.
 REPIC, f. m. Coup au jeu de piquet qui vaut quattrevingt dix. Een groottrek in't Pikespel die negentig doet.
 REPILER, v. a. Weder stampen, over stampen, of stooten in een vylfel.
 REPIQUER, v. a. Weder steeken, weder doorsteeken, of doornaaijen.
 REPIT, f. m. (Terme de Palais.) Uitsfel, verlenging van tydt om zyne schulden te betaalen.
 Obtenir des lettres de répit. Brieven van uitsfel verkrygen.
 REPLACER, v. a. Placer de nouveau. Weér op zyn plaats zetten, of stellen.
 REPLAIDER, v. a. & n. Weder pleiten, of weder bepleiten.
 REPLANCHEIER, v. a. Weder bezolderen, een nieuwe zoldering, of planke vloer maaken.
 REPLANTER, v. a. Planter de nouveau. Verplanten, weder planten, verpooten, weder pooten, verzetten.
 Replanter de jeunes sapins. Jonge denne boomen verplanten.
 REPLATRER, v. a. Weér bepleisteren, weér over pleisteren, weér met kalk bejmeeren, of bestryken.
 REPLET, replette, adj. Gros & gras. Vollyvig, zwaarlyvig, diklyvig, dik en vet.
 REPLETION, f. f. Trop d'embonpoint. Vollyvigheit, diklyvigheit, zwaarlyvigheit, weeten des lichaams, overvloed van vet.
 La plupart des maladies viennent de répletion. * De meeste ziekten ontstaan uit overvloed van vet.

REPLEUVOIR, v. a. Weder regenen, weér regenen.
 REPLI, f. m. Vouw, omslagh, kreuk, frons.
 Les rides & les replis de la peau. De rimpels en fronsen van 't vel.
 Un repli de lettre. D'omslagh van een brief, waar op het zegel staat.
 * Repli. La partie la plus cachée. Het verborgenste deel, diepte, geheimenis.
 * Les replis de nôtre cœur. De diepten, of geheimenissen van ons harte.
 REPLIER, v. a. Plier de nouveau. Weder vouwen, weder opvouwen, weder toevouwen.
 Replier du linge, des habits. Linnen weder vouwen; kleêren weér opvouwen.
 REPLIQUE, f. f. Réponse. Antwoordt, bescheidt.
 Il m'a fait une impertinente réplique. Hy heeft my een onbeschoft antwoordt gegeven.
 Réplique. (Terme de Palais.) Weder antwoordt, verantwoording, tegenweer, antwoordtschrift.
 REPLIQUER, v. a. Répondre. Antwoorden, weder antwoorden, te gemoet voeren.
 REPLISSER, v. a. Plisser de nouveau. Weder plooijen, herplooijen.
 Replisser un poignet de chemise. Een handtboordtje van een hemdts herplooijen.
 REPLONGER, v. a. Plonger de nouveau. Herdampelen, weder indampelen, weér induikelen.
 Sereplonger, v. r. Zich weér indampelen, weér induikelen.
 REPOLIR, v. a. Polir de nouveau. Weér over polysfen, weér gladt maaken, weér overschaaven.
 Repolir de l'acier. Staal weér over polysfen.
 * Repolir un ouvrage. Een werk noch eens overzien, zoetvylen, of beschaaven.
 REPONDRE, v. a. Repliquer. Antwoorden, antwoordt geeven.
 Répondre, v. n. Demeurer caution. Borge blyven, voor iemant instaan.
 Répondre pour un ami. Voor eenen vriendt borge blyven, of instaan.
 Répondre. Aflieur. Voor instaan, verzekeren.
 Je vous répons de l'amitié de mon frere. Ik verzeker u van myn broeders vriendtschap.

Je vous répons que nous avons gagné la bataille. Ik verzeker u dat wy den slagh gewonnen hebben.
 * Répondre. Egaler. Avoir du rapport. Beantwoorden, overeenkomen, gelykvormig zyn, gelyk zyn.
 * Les êtets ne répondent pas à ses paroles. De daaden beantwoordden zyne woorden niet, of de woorden quamen met zyne daaden niet overeen.
 * Je ne puis pas répondre à l'honneur que vous me faites. Ik kan de eere niet beantwoorden die gy my doet.
 * Répondre. Aboutir. S'aller rendre. Uitkomen, uitsloopen, strekken.
 * Ce chemin va répondre dans un bois. Die wegh loopt in een bosch uit.
 Répondre. (Terme de Palais.) Beantwoorden, gunstig antwoordt op een verzoek geeven.
 Répondre à une requête. Een verzoekschrift gunstig beantwoorden, een gunstig antwoordt op een verzoekschrift stellen.
 Répondant, repondante. Part. Antwoordende.
 Répondant, f. m. Caution. Een borge. Een die voor een ander instaan. Cautie.
 REPONS, f. m. (Terme de l'Eglise Romaine.) 't Geen gemeenlyk na de eerste vroeglesfen in de Roomsche Kerke gezongen wordt.
 REPONSE, f. f. Réplique. Antwoordt.
 Faire réponse à une lettre. Eenen brief beantwoorden: Antwoordt op eenen brief schryven.
 Réponse. Sorte de racine qu'on mange. Halskruidt. Zekere eetbaare wortel.
 REPORTER, v. a. Porter une chose où elle étoit. Weder brengen, wederom brengen, weér op zyn plaats brengen.
 Reporter. Redire. Faire des rapports. Overbrengen, overdraagen, klappen, verkliken. Voyez Reporter.
 Il reporte tout ce qu'on fait. Hy draagt alles over wat'er gescheelt.
 REPOS, f. m. (Terme de Physique.) Ruste, stilte.
 Le mouvement & le repos sont accidentels à la matiere. De beweging en de ruste zyn toevallig aan de stof.
 Repos. Cessation de travail. Rust,

ophouding van arbeid.
Donner du repos. *Rust geeven.*
Le jour du repos. *Le dimanche chez les Chrétiens, & le samedi chez les Juifs. De rustdag. De zondag by de Christenen, en de zaterdag by de Jooden.*
Repos. Dormir, sommeil. *Rust, slaap, 't slaapen.*
Aler prendre du repos. *Zyn rust gaan neemen, zich tot slaapen, of tot rusten begeeven.*
 * Repos. Assurance. *Rust, gerustheit, verzekering.*
 * Maintenant je suis en repos de tout. *Nu ben ik in alles, of omtrent alles gerust.*
 * Repos. Paix, tranquillité. *Rust, vrede, gerustheit.*
 * N'avoir aucun repos d'esprit. *Geen rust in 't gemoeds hebben.*
 * Vivre en repos. *In rust leven.*
 * Repos. (Terme de Poësie.) C'est le milieu d'un vers. *Sneel, of snyding in een vaers. De plaats van een vaers daar men omtrent in 't midden van een regel wat ophoudt.*
Repos. (Terme d'Architecture.) Fen rusttrap, of bordes in een trap. (Een woordt der Bouwkunde.)
REPOSE'E, f.f. (Terme de Chasse.) *Het leger, of de rustplaats der wilde dieren.*
REPOSER, v.n. Prendre du repos. *Dormir. Rusten, rust neemen, slaapen.*
Je n'ai point reposé la nuit passée. *Ik hebbe den voorleden nacht niet gerust.*
Repoier. Etre. *Rusten, leggen.*
Cest là que son corps repoie. *Daar rust zyn ligchaam.*
Repoier. Ralioir. *Stilstaan, niet geoert worden.*
Laissier repoier de l'eau. *'t Water laaten rusten, of laaten stilstaan.*
Se repoier, v.r. Prendre du repos. *Rusten, zyn rust neemen, zich tot rust begeeven.*
Marcher tout le jour sans se repoier. *Den ganschen dag gaan zonder te rusten.*
 * **S**e repoier, v.r. S'assurer en quelqu'un, s'y fier. *Rusten, op iemand rusten, op iemand steunen, op iemand betrouwen, zich op iemand verlaaten, of berusten.*
 * **J**e me repoie sur vôtre parole. *Ik beruste, of betrouwe my op uw woordt.*
REPOSOIR, f.m. (Terme de l'Egli-

se Romaine.) Rustplaats. Een Altaar die men op de hoeken der straaten stelt, als de Room'sche kerke op Sakramentsdag haaren omdragt heeft.
Repoier de période. (Terme de Rhetorique.) *Zinsnyding, ruste, of snyding omtrent in 't midden.*
REPOUSSEMENT, f.m. *Affweering, te rug dryving, stuiting.*
REPOUSSER, v.a. *Rechasser. Te rug dryven, te rug jaagen, wederstaan, wederstans bieden, weg dryven, te rug stooten, afweeren, afkeeren.*
Repousser l'ennemi. *Den vyandt te rug dryven.*
Repousser une injure, une calomnie. *Een smaadreden, een lastering afweeren.*
Repousser les efforts, c'est les arrêter. *De poogingen stuiten.*
REPOUSSOIR, f.m. *Een dreveling. Een werktuig om een nagel, of pen wat in te dryven.*
REPOUX, f.m. (Terme de mer.) *Een yzere bout waar mede men 't sloop eenen gebroken bout uisdryft.*
REPREHENSIBLE, adi. (Mot pen usité.) *Qui doit être repris. Berispelyk, bestraffelyk, strafbaar, wraakbaar, 't geen te berispen, te wraaken, of te bestraffen is.*
REPREHENSION, f.f. *Reprimande. Berisping, bestraffing, wraaking.*
Il étoit aigre dans ses reprehensions. *Hy was scherp, of bitter in zyne bestraffingen.*
REPRENDRE, v.a. *Prendre de nouveau. Herneemen, weér neemen, weder krygen, hervatten, weér aanvatten, weér aantasten.*
Reprendre une place sur l'ennemi. *Eene stad van den vyandt herneemen, of herwinnen.*
La fièvre l'a repris. *De koorts heeft hem weér aangestast.*
Reprendre sa route. *Zynen wegh hervatten, of weér neemen.*
Reprendre le fil de son discours. *Den draadt zynen reden hervatten, weér op zyne voorige reden komen.*
Reprendre ses forces. *Prendre courage. Weér krachten krygen, weér moedts scheppen.*
Reprendre un procès. *C'est le recommencer. Een geding hervatten, een geding weér beginnen, of weér aanbinden.*

Reprendre. Repliquer. *Antwoorden, bescheids geeven.*
Il est vrai, reprint-il. *Het is waar, antwoordde de hy.*
Reprendre son haleine. *Zynen adem weér scheppen.*
Reprendre les esprits. *Weér tot zich zelven koomen; bedaaren.*
Reprendre. Blamer, critiquer. *Berispen, bestraffen, misprijzen, laaken, doorstryken, wraaken.*
Reprendre les défauts d'autrui. *Een anders gebreken berispen.*
Il reprenoit deux choix dans sa conduite. *Hy laakte, of mispreeft twee dingen in zyn gedragh.*
Reprendre. (Terme d'évolutions Militaires.) *Zich herstellen. (Een woordt der Wapenoeffeninge.)*
Par demi-rangs reprenez vos distances. *Met halve gelederen herfelt u.*
Reprendre. Prendre racine. *Weér wortelen, weér inwortelen, weér wortelen krygen, of schieten.*
Arbre difficile à reprendre. *Een boom die bezwaarlyk weér wortelt, of weér wortelen schiet.*
Reprendre. (Terme de ravodour & de ravodense.) *Rejoindre avec l'éguille en la foie. Toemaaijen, weér aan malkanderen naaijen, of hechten.*
Repis, reprise, adj. & part. *Pris de nouveau. Hernomen, herwonnen, weér genomen, weér gewonnen, weér veroverd, weér bemagrigt.*
Ville reprise sur l'ennemi. *Een stad die van den vyandt hernomen, of herwonnen is.*
Repis, reprise. Reprimandé. *Berispt, bestrast, doorgenomen.*
Arbre repris. *Arbre qui a pris racines. Een boom die weér gewortelt is, of weér wortelen geschoeten heeft.*
REPRENEUR, f.m. *Critique. Berisper, bestraffer, knibbelaar, vitter.*
Ces repreneurs fâcheux me sont tous en horreur. *Ik hebbe een grouwel van al die lastige berispers.*
REPRESAILLES, f.f. *Schaverhaling, recht van wederneeming, voorgeleden schade, recht van verhaal op onze vyanden.*
User de represailles. *Schaverhalingen gebruiken; zyne schade op den vyandt verhalen.*
 † **R**epresailles. *Pareille vengeance. Gelyke munt, wederwraak, gelyke vergelding.*

- ‡ Pendre un prisonnier par repréfailles. *Eenen gevangenen by wederwraak hangen.*
- ‡ J'ai taché par droit de repréfailles de lui faire ce tour. *Ik hebbe uit wederwraak hem gezocht dien trek te spelen.*
- REPRÉSENTATIF, *representative, adj.* Qui représente. *Vertooneude, verbeeldende, afbeeldende, 't geen verbeeldt, of vertoont.*
- Une être representatif. *Een verbeeldend wezen.*
- REPRESENTATION, *f. f.* Tout ce qui représente. *Vertooning, verbeelding, afbeelding, al 't geen iets verbeeldt, of vertoont.*
- Representation. (*Terme de l'Eglise Romaine.*) *Vertooning van eenen overledenen in de Roomsche Kerke.*
- Representation. (*Terme de Comédiens.*) *Vertooning van een toneelsuk.*
- Donner la représentation d'une pièce de théâtre. *Een toneelsuk vertoonen, of spelen.*
- REPRÉSENTER, *v. a.* Donner une représentation, ou une idée de quelque chose. *Vertoonen, verbeelden, afbeelden, uitbeelden, een vertooning, of verbeelding ergens van geeven, of van maaken.*
- Représenter. Faire voir, montrer. *Vertoonen, voorhouden, doen zien, voorstellen, voor oogen stellen, toonen, aanwyzyn, te voorschyn brengen.*
- Il leur representa combien il leur étoit aisé de réussir. *Hy stelde hen voor hoe ligt het hun gelukken konde.*
- Représenter un prisonnier. *Eenen gevangenen te voorschyn brengen.*
- Représenter. Tenir la place de quelqu'un. *Vertoonen. De plaats houden, de plaats bekleeden.*
- Représenter la personne du Roi. *Den persoon des Koninks vertoonen.*
- Représenter une pièce de théâtre. *Een toneelsuk vertoonen, een toneelsuk spelen.*
- Se représenter, *v. r.* Comparoître de nouveau. *Zich vertoonen, weér verschynen.*
- On l'a élargi à condition qu'il se représentera toutes les fois qu'on voudra. *Hy is los gelaten onder beding dat hy ten allen tyde weér zal moeten verschynen als men zal willen.*
- Se représenter. Se mettre devant les

- yeux. *Zich voorstellen, zich voorhouden, zich verbeelden, zich voor oogen stellen.*
- Il se représentoit les douceurs de la vie champêtre. *Hy stelde zich de zoetigheden van het landsleven voor; hy verbeeldde zich de zoetigheden van 't landsleven.*
- Se représenter. (*Terme de Comédiens.*) Se jouer. *Vertoont worden, gespeelt worden.*
- Cette pièce de Moliere se représentait encore longtems. *Das stuk van Moliere zal noch lang gespeelt worden.*
- Representant, *adj. & part.* Qui représente. *Vertooneude, verbeeldende, 't geen, of die iets, of iemand vertoont, of verbeeldt.*
- Ministre qui représente la personne de son Maître. *Een Staatsdienaar die den persoon van zynen Meester vertoont.*
- Ministre representant. *Een Staatsdienaar die zynen Meester vertoont.*
- Les Ambassadeurs sont des Ministres representants. *De Gezanten xyn Staatsdienaars die hunne Meesters vertoonen.*
- REPRÉTER, *v. a.* Weér aan iemand leenen.
- REPRIER, *v. a.* *Wederbidden, weder verzoeken, weér afbidden.*
- REPRIMANDE, *f. f.* Reprehension. *Bstraffing, berisping, verwyty, doorneeming.*
- Une rude reprimande. *Eene harde bstraffing, eene scherpe berisping.*
- Faire des reprimandes à quelqu'un. *Iemant bstraffen, of doorneemen.*
- Je me hâte de m'acuser moi-même pour arrêter vos reprimandes. *Ik haaste my mynzelven te beschuldigen, om uwe berispingen te stuiten, voor te komen, of te stremmen.*
- REPRIMANDER. Reprendre. *Bstraffen, berispen, doorneemen, doorstryken.*
- REPRIMER, *v. a.* Arrêter, brider. *Bedwingen, beteugelen, intoomen, inbinden, breidelen, stuiten.*
- Réprimer la licence des soldats. *D'ongebondenheit des kryzsvolk beteugelen.*
- REPRISE, *f. f.* Fois. *Maal, reis, hervatting, verpoozing.*
- Travailler à diverses reprises. *Den arbeidt verscheide malen hervatten, met poezen, of verpoozingen arbeiden.*
- ‡ Reprise. Quelque chose à reprendre,

- ou à refaire. *Verhaal, iets daar berisping op valt, of dat te herdoen is.*
- Reprise. (*Terme de monoie.*) Un nouvel essai de la même pièce de monoie. *Eene nieuwe proeve van 't zelve gemunt stuk geldts.*
- Reprise de procès. *Hervatting van een geding, of pleit.*
- Reprise. Retour de maladie. *Wederinstorting in eene ziekte.*
- Reprise. (*Terme de Manège.*) Een herhaalde les in de rykunst.
- REPRISER, *v. a.* *Weder schatten, weér op nieuw schatten.*
- REPROBATION, *f. f.* (*Terme de Theologie.*) *Verwerping. (Een woordt der Godkunde.)*
- Une partie de son sermon rouloit sur la reprobation. *Een gedeelte zynere predikatie, of leerreden liep over de verwerping.*
- REPROCHABLE, *adj.* (*Mot peu usité.*) Digne de reproche. *Verwytelyk, bstraffelyk, strafbaar, verwerpelyk, wraakbaar.*
- REPROCHE, *f. m.* *Verwyty, berisping, bstraffing, verwytyng, beschuldiging, wraking, laking.*
- Faire de sanglans reproches à quelqu'un. *Iemant een bitter verwyty doen.*
- Sa vie est sans reproches. *Zyn leven is onberisplyk.*
- Reproche. (*Terme de Pratique.*) *Getuigenwraking, verwerping van getuigen, wraking, of afkeuring van getuigen, om hun getuigenis te vernietigen.*
- REPROCHER, *v. a.* *Verwyten, berispen, bstraffen, beschuldigen, wraaken.*
- Ma conscience ne me reproche rien. *Myn gewisse, of geweeten beschuldigt my nergens van, of verwyty my niets.*
- Reprocher un bienfait à quelqu'un. *Iemant een weldaadt, of bewezene gunst verwyten.*
- Reprocher des témoins. *Getuigen wraaken, getuigen afkeuren, getuigen om bondige redenen verwerpen.*
- REPRODUCTION, *f. f.* *Weder voortbrenging.*
- REPRODUIRE, *v. a.* *Weder voortbrengen, op nieuw voortbrengen.*
- REPROMETTRE, *v. a.* *Promettede de nouveau. Weder beloozen, op nieuw beloozen.*
- REPROUVER, *v. a.* (*Terme de Theo-*

Theologis.) Verwerpen, van d'eenwige zaligheid uitsluiten. (Een woordt der Godgeleerdheit.)
 Dieu reprouve ceux qu'il lui plait. *Gods verwerpt die 't hem behaagt.*
 † Réprouvé. Méchant, scélérat. *Verdorveling. Booswigt, schelm, een ondeugend mensch.*
 † Le Sieur un tel est un franc reprouvé. *Zoodanig een Heer is een rechte booswigt.*
 Réprouvez, *f. m.* Ceux qui ne sont pas du nombre des élus. *Verworpenen, verworpingen. De gene die niet van 't getal der nitverkoornen zyn.*
 Réprouvez, *f. m. pl.* Les damnés. *Verworpenen, verworpingen, verdoemden.*
 Le séjour des réprouvez. *L'enfer. De plaats der verdoemden. De hel.*
 RÉPTILE, *f. m.* Insecte qui rampe. *Worm. wurm. Een kruipend goddierte.*
 RÉPUBLICAIN, *f. m.* Qui a l'esprit de République. *Een Republykgezinde, een liefhebber van eene volkshersching, of vrye regeringe.*
 RÉPUBLIQUE, *f. f.* Etat gouverné par les principaux du peuple. *Gemeenebest, gemeentestaat, een vrye Staat, een Staat die door de voornaamsten des volks geregeert wordt.*
 * La République des lettres. *De geleerde wereld. Alle de geleerden. 't Gemeenebest der letteren, of der geleerdheit.*
 RÉPUDIATION, *f. f.* Verfooting, verlating, echtscheiding.
 REPUDIÉ, *v. a.* Se séparer de sa femme pour quelques raisons. *Verfooten, verlaaten, echtscheiden, zyn vrouw om eenige redenen verlaaten, of verfooten, zich van zyn vrouw scheiden.*
 Henri quatre repudia la Reine Marguente. *Hendrik de IV. verstiet de Koningin Margrieta.*
 REPUGNANCE, *f. f.* Sorte de contrariété. *Wederstreving, tegenstreving, tegenheit, wederstrevigheit, tegenstrevigheit, weêrzin, afkeer, tegenzin.*
 J'ai de la repugnance à dissimuler. *Ik heb een afkeer om te weinzen.*
 REPUGNER, *v. n.* Etre contraire. *Tezenstryden, wederstreeven, tegenstreeven, strydig zyn, stryden.*

Cela répugne au bon sens. *Dat strydt tegen de gezonde reden.*
 REPURGER, *v. a.* Weder zuiveren. *Een zuiverend geneesmiddel weder ingeeven.*
 RÉPUTATION, *f. f.* Bruit. *Achtting, achtbaarheid, gerucht, aanzienlykheit, aanzien, roem, naam en faam.*
 Bonne, haute réputation. *Een goede, of groote naam, of achtting.*
 Etre en mauvaise réputation. *In een quaat gerucht zyn; eenen quaaden naam hebben.*
 Acquérir de la réputation. *In aanzien koomen, eenen grooten naam krygen, beroemt, of aanzienlyk worden.*
 REPUTER, *v. a.* Croire, estimer. *Houden, achten, gelooven, schatten.*
 Etre réputé sage. *Voor wys gehouden, of geacht worden.*

REQ.

REQUÉRANT, *f. m.* Celui qui présente ou fait présenter une requête. *Verzoender, verzoeker. Hy die een verzoekschrift inlevert, of overgeeft, of laat overgeeven.*
 REQUÉRIR, *v. a.* Querir de nouveau. *Weder haalen, weêrom haalen.*
 Allez requérir ce que vous avez emporté. *Ga wederom haalen het geen gy hebt weg gebragt.*
 Requerir. (Terme de Palais.) *Verzoeken, eischen.*
 Requier. Exiger, demander, prier. *Vereischen, vorderen, afvorderen, verzoeken, begeren, bidden.*
 Autant que la nécessité presente le requeroit. *Zoo veel als de tegenwoordige noods het vereischte.*
 Je l'ai souvent requis de cela. *Ik hebbe hem daar dikwyls om verzagt; Ik hebbe hem menigmaal daar om gebeden.*
 Requis, requise, *adj.* Nécessaire. *Vereischt, begeert, gezocht, noodzakelyk.*
 La vérité n'y étoit pas requise. *De waarheit werd't daar niet vereischt, of was daar niet noodzaaklyk.*
 REQUÊTE, *f. f.* Sorte de duplication par écrit. *Verzoek, verzoekschrift, smeek(s)chrift.*
 Requête civile. *Een verzoekschrift tegen een vonnis.*
 Présenter requête. *Een verzoek-*

jchrift, of smeek(s)chrift ow rgeeven.
 Etre debouté de sa requête. *In zyn verzoek afgeslagen zyn.*
 Requête de l'hôtel. *Zeker rechtsgebiedt der Verzoekschriftmeesteren te Parys.*
 Requête. Priere, demande. *Verzoek, bede, smeeking.*
 Faire une très-humble requête. *Een ootmoedig verzoek doen.*
 Il fit cela à ma requête. *Hy deede dat ter bede van my; of hy deede dat op myn verzoek.*
 REQUÊTER, *v. a.* (Terme de Chasse.) *Weêr opzoeken, weêr opspuren, weêr najaagen.*
 Requête un cerf. *Een hert weêr opzoeken.*
 † SE REQUINQUER, *v. r.* Ce mot se dit des personnes vieilles qui s'ajustent proprement. *Zich opschikken, zich opsmukken, zich optooijen als men oudt begint te worden.*
 REQUINT, *f. m.* (Terme de Palais.) *De vyfde penning van het vyfde deel der waarde van eenig leengoeds.*
 REQUISITION, *f. f.* (Terme de Palais.) *Verzoek, bede. (Een woordt van 't Gerechtshof.)*
 REQUISITOIRE, *f. m.* (Terme de Palais.) *Vordering, eisch.*

RES.

RE'S. *Voyez Rez.*
 RESACRER, *v. a.* Weder wryen, weder inwryen, weder huldigen, of zalven.
 RESAIGNER, *v. a.* Weder adelaaten, weder bloet laaten, weêr laaten.
 RESAISIR, *v. a.* Weder neemen, weder vatten, weêr aantasten.
 RESALUER, *v. a.* Weder groeten.
 RESASSER. *Voyez Resiaffer.*
 RESCINDER, *v. a.* (Terme de Palais.) *Te niet doen, vernietigen.*
 RESCISION d'un acte. *Te niet doening van een geschrift. (Woorden van 't Gerechtshof.)*
 RESCRIT, *f. m.* Sorte d'ordonnance, ou de bulle du Pape. *Zekere Bulle, of bevel des Paus.*
 Obtenir un rescrit de la Cour de Rome. *Eene bulle van 't Roomsche Hof, of van 't Hof van Rome verkry-*

krygen.
RESEAU, *f. m.* Sorte de tiffu de fil, ou de soie. Zeker garene, of zyde gebreids netwerk.
RESECHER, *v. a.* Weder droogen.
RESELLER, *v. a.* Weer zadelen.
RESEMELER, *v. a.* Weer verzaalen, weer lappen.
RESSERRER. Voyez Resserer.
RESERVE, réservée, *adj.* Retenu, circonspéct. Omzichtig, wys, voorzichtig, gematigt, ingetogen. Il est fort réservé à parler de soi. Hy is zeer omzichtig om van zich zelve te spreken.
Réserve, *f. m.* Qui est d'une humeur taciturne, & bizarre. Een zwygert, een wonderzinnig, koppig, of stil mensch.
C'est un réservé. 't Is een zwygert.
Réserve, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Vergeving van een geestelyk ampt dat de Paus aan zich behoudt.
RESERVE. Retenuë, circonspéction. Omzichtigheit, gematigheit, voorzichtigheit.
Parler avec réserve. Met voorzichtigheit spreken.
Corps de reserve. (Terme de guerre.) Een hinderlaag, eenige versche krygsbenden om d'andere te hulp te koomen.
A la reserve. Excepté. Behalven, uitgenomen, uitgezondert.
Il tua tout à la reserve des enfans. Hy sloeg alles doodt, of doodde alles behalven de kinderen.
RESERVER, *v. a.* Garder, conserver. Bewaaren, spaaren, opsluiten.
Il faut réserver quelque chose pour l'avenir. Men moet iets voor het toekomstige spaaren.
Se réserver, v. r. Se conserver quelque chose. Voor zich behouden, aan zich behouden, iets voor zich bewaaren.
Se réserver de quoi vivre. Iets bewaaren om van te leeven.
Se réserver. Diférer. Wachten, nistellen.
Je me réservoirs à parler après lui. Ik wachtte om na hem te spreken.
RESERVOIR, *f. m.* Sorte de citerne. Verlaatsbak, waserbak, regenbak.
Réservoir. Lieu où l'on garde du

poisson: Een vischkaar, of vischkorf, een houwer, een kaar daar men visch in levend houdt.
RESIDENCE, *f. f.* Lieu où on demeure. Verblyf, woning, verblyfplaats, woonplaats, hofhouding.
Le Prince choisit cette ville pour le lieu de sa résidence. De Vorst verkoos deeze staad tot zyne verblyfplaats, of tot zyne hofhouding.
Résidence, *f. f.* Charge de Résident. Residentie.
Résidence. (Terme de l'Eglise Romaine.) Verblyf, of woning van een geestelyk persoon, ter plaatse daar hy zyn ampt bedient.
RESIDENT, *f. m.* Celui qui est à une Cour étrangère pour les affaires de son Prince, ou de sa Patrie. Een Resident, of Verblyfhouder van eenigen Vorst, of Staat, afgezonden aan een vreemt Hof, om zyns Vorsten, of Landts zaken waar te neemen.
RESIDER, *v. n.* Etre, demeurer. Zyn, bestaan, verblyven, zyn verblyf hebben, of houden.
La souveraine puissance résidoit en sa personne. D'oppermags bestont, of was in zyn persoon.
Résider. (Terme de l'Eglise Romaine.) Woonen, zyn wooning, of verblyf houden ter plaatse daar men een geestelyk ampt heeft.
RÉSIDU. (Vieux mot.) Voyez Reste.
RE SIGNANT, *f. m.* Celui qui résigne un bénéfice. Afslander van een geestelyk ampt. Een die een geestelyk ampt aan een ander overgeeft, of overdraagt.
RESIGNATAIRE, *f. m.* Celui à qui on résigne un bénéfice. Die, aan wien men een geestelyk ampt afftaat, overgeeft, of overdraagt.
RESIGNATION, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Afsiant, overwyzing, overdrags, overgeving van een geestelyk ampt.
Résignation. Déférence, soumission. Overgeving, onderwerping, gelatenheit.
Etre dans une entiere résignation à la volonté de Dieu. In een volle overgeving, onderwerping, of gelatenheit aan den Goddelyken wille zyn.
RESIGNER, *v. a.* Faire la résignation d'un bénéfice. Afsiaan, overgeeven, een geestelyk ampt aan een ander overdraagen.

RESILIR, *v. n.* Een geding, be-
 loste, of beding weigeren te vol-
 doen. (Een woordt van 't Gerechts-
 hof.)
RESINE, *f. f.* Suc gras qui coule
 de certains arbres. Harst, of bars.
 Een vet sap 't welk uit zekere boe-
 men loopt.
Resine refine. Teer, daar men de schep-
 pen, enz. met bestrykt.
Réfine, *f. m.* Druivekoek.
RESIPISCENCE, *f. f.* Retour à
 une meilleure vie. Behoering, we-
 derkeering tot een beter leeven.
 † **Venir à resipiscence.** Tot behoering
 komen.
RESISTANCE, *f. f.* Wederstant,
 tegenstant, tegenweer.
Faire une vigoureuse résistance. Een
 krachten, of wakkeren tegen-
 stant doen.
RESISTER, *v. n.* Tenir tête, s'op-
 poser. Wederstaan, tegenstaan, te-
 genstreeven, wederstandt bieden,
 't hoest bieden, zich tegen aanzet-
 ten, of tegen aankantten.
Résister à la grace. De genade weder-
 staan.
RÉSINES. Voyez Rènes.
RESOLUMENT, *adv.* Absolu-
 ment. Ombeschroomt, rechtuit,
 stoutuit, vlakuit, ronduit.
**Je lui dis résolument que je n'en fe-
 rois rien.** Ik zaid hem ronduit
 dat ik 'er niet in sreed, of in
 doen zoude.
RESOLUTIF, résolutive, *adj.*
 Qui peut résoudre, on dissoudre.
 Ontknoopend, ontbindend, onlos-
 send.
Le vinaigre est résolutif. De azyn
 heeft een onlossende kracht.
RESOLUTION, *f. f.* Ce qu'on
 a résolu. Sentiment. Voornemen,
 opzet, besluit, meening, gevoelen,
 dat men besloten heeft.
Voilà la résolution de l'assemblée.
 Zie daar het besluit der vergaderin-
 ge.
Prendre une ferme résolution. Een
 vast besluit neemen.
Dites moi votre dernière résolution.
 Zeg my uwve laatste meening, be-
 raadt, of besluit.
Résolution. Arrêt d'un Conseil; d'une
 Cour souveraine. Besluit van
 eenen Raad; gewysde, of vonnis
 van een oppermagtig Hof.
**Le huit des résolutions de leurs
 Hautes Puissances.** Het boek der
 besluiten van hunne Hoogmogend-
 he-

beden.
RÉsolution. Fermeté, courage. *Stantvashigheid, onverzettelykheit, kloekmoedigheid.*

Ils défendirent la place avec beaucoup de courage & de résolution. *Zy verdedigden de plaats met grooten moeds en stantvashigheid.*

RÉsolution. Cassation. *Losmaking, verbroeking, vernietiging, te niet making.*

La résolution d'un contrat. *'s Vernietigen van een verdrag.*

RÉsolution (Terme de Physique.) *Ontlossing, ontbinding, verlies, of verzwakking van krachten.*

La résolution d'un corps. *D'ontlossing van een lichaam.*

RESOMPTÉ. *Voyez Résumpté.*

RESONNANCE, *f. f.* Retentissement. *Klank, weérklank, gefchal, galm, weergalm.*

Instrument qui n'a point de résonance. *Een speelsuig dat geen klank heeft.*

RESONNEMENT, *f. m.* Retentissement. *Klank, geklank, galm, klinkend geluid.*

Le résonnement d'une corde. *De klank van een snaar.*

RÉSONNER, *v. n.* Retentir. *Klinken, geluidt geeven, weergalmen, klank geeven.*

Cloche qui résonne bien. *Een klok die een schoone klank heeft.*

Résonnant, résonnante, *adj. & part.* Qui retentir. *Klinkend, dat klank heeft, dat klinkt, dat klank geeft.*

Corps résonnant. *Een klinkend lichaam.*

RESORTIR. *Voyez Ressortir.*

RESOUDRE, *v. a. & n.* *Bestuiven, ergens toe brengen, voornemen, vaststellen, een besluit doen nemen.*

Je l'ai résolu à vous épouser. *Ik heb hem daar toe gebragt dat hy u trouwen zal.*

Réoudre une chose. *Een zaak besluiten, of bestemmen, iets vast stellen, iets voornemen.*

Il a résolu de partir. *Hy heeft besloten, of voornemens te vertrekken, of hy is voornemens, of van zins te vertrekken.*

Réoudre. Casser, annuler. *Vernietigen, te niet doen, breeken, te niet maaken.*

Réoudre un bail. *Een huur, of huurcedel te niet doen.*

Réoudre. Dissoudre. *Ontlossen, ont-*

binden, verdryven, opknoopen, oplossen.

Réoudre une tumeur. *Een gezwel verdryven.*

Réoudre une difficulté. *Eene zwaarigheid ontslossen, oplossen, of ontknoopen.*

Se résoudre, *v. r.* Se déterminer. *Bestuiven, vast stellen, voornemen.*

Il s'est résolu à faire cela. *Hy heeft vast gestelt, of besloten, of hy is van voornemen dat te doen.*

Résolu, résoluë, *adj.* Arrêté, déterminé. *Voorgenomen, besloten, vast gestelt, bepaalt, bestemt, be-raamt.*

C'est une chose résoluë. *'s Is een bestemde, of vast gestelde zaak.*

Résolu, résoluë. *Hardi.* Stout, onverzagt, onverschrokken, onbeschroomt, onbetuutert, vryposlig.

Il a la mine assez résoluë. *Hy schynst stout genoeg te zyn; hy ziet er stout genoeg uit.*

‡ C'est un bon résolu : une franche résoluë. *'s Is een vryposlig mensch; een wakkere bazin.*

RESPECT, *f. m.* Ontzag, gezag, achting, achtbaarheid, aanzien, eerbiedigheid, hoogachting.

Avoir du respect pour quelqu'un. *Hoogachting voor iemand hebben, iemand eerbiedigheid toedraagen.*

Assûrer quelqu'un de ses très-humbles respects. *Iemand van zynen onderdanigsten dienst verzekeren.*

Perdre le respect. *'s Ontzag verliezen.*

Avoir du respect & de la vénération pour les mystères de la Religion Chrétiene. *Eerbiedt en hoogachting voor de verborgenheden van den Christelyken Godsdienst hebben.*

RESPECTABLE, *adj.* Ontzagbelyk, aanzienlyk, eerwaardig.

RESPECTER, *v. a.* Ontzien, hoog achten, eer bewyzen, ontzag, of eerbiedigheid toedraagen.

Ne respecter personne. *Niemand ontzien, voor niemand ontzag hebben.*

RESPECTIF, respective, *adj.* (Terme de Pratique.) Mutuel. *Wederzydts, onderling, over en weder, opzichtiglyk.*

RESPECTIVEMENT, *adv.* Mutuellement. *Wederzydts, onderling, over en weder, van beide*

kanten, van weérzyden, opzichtiglyk.

RESPECTUEUX, respectueuse, *adj.* Soumis, qui porte du respect. *Eerbiedig, onderdanig, die eerbiedt heeft.*

RESPECTUEUSEMENT, *adv.* Eerbiediglyk, onderdaniglyk, met eerbiedt.

Il refusa très-respectueusement l'offre qu'on lui faisoit. *Hy sloeg heel eerbiediglyk af d'aanbieding die hem geschiedde, of die hem wierd gedaan.*

RESPIRATION, *f. f.* Action de respirer. *Aassembling, ademtocht, ademhaling, ademing, aaseming.*

Avoir la respiration libre. *Eenen vryen ademtocht hebben.*

RESPIRER, *v. a. & n.* Adem haalen, adem scheppen, ademen.

Respirer un air pur. *Een zuivere, of gezonde lucht scheppen, of inademen.*

Il ne peut plus respirer. *Hy kan niet langer zynen adem haalen.*

* Il ne respire que le sang. *Hy haakt niet dan naar bloeds, hy is heel bloetdorstig.*

* Sa presence ne respire que l'amour. *Uit zyne tegenwoordigheid is niet dan liefde te scheppen.*

* Nous commençons à respirer; c'est-à-dire, à prendre du relâche. *Wy beginnen wat adem te scheppen; dat is, wat rust te krygen.*

RÉSPLendeur, *f. f.* (Vieux mot.) Eclat, brillant. *Glans, schynsel, schittering, slonkering.*

RESPLENDIR, *v. n.* (Mot qui vieillit.) Briller. *Blinken, glinsteren, schynen, glans geeven, schitteren, slonkeren.*

Resplendissant, resplendissante, *adj. & part.* Brillant. *Blinkende, glinsterend, glanssig, schitterend, slonkerend.*

RESPONSABLE, *adj.* Aanspreekelyk, verantwoordelyk, gehouden en verschuldigt te verantwoorden.

Il fera responsable de l'événement. *Hy zal de uitkomst moeten verantwoorden, of voor de uitkomst meest instaan.*

RESPONSIF, responsive, *adj.* Dat een antwoords behelst.

RESSASSER, *v. a.* Passer de nouveau de la farine par un sas. *O-verziften, meel dat niet wel ge-*

buis

T t t 2

built is, noch eens door een zeve laaten loopen.

* Reffasser un discours. *Eene reden overziften; eene reden noch eens overloopen, of overzien.*

RESSEMBLANCE, *f. f.* Gelykenis, gelykheit, overeenkomst.

Ce font là leurs ressemblanccs. *Das zyn huns gelyken.*

RESSEMBLER, *v. n.* Gelyken, gelyk zyn, overeenkomen.

Il ne vous ressembloit pas mal. *Hy geleek u niet qualyk.*

Se ressembler, *v. r.* Avoir de la ressemblance. *Gelyken, gelyk zyn, overeenkoomen.*

La nature a peine à faire deux choses qui se ressemblent. *De natuur kan qualyk twee dingen maaken die elkander gelyk zyn.*

RESSEMÉLER, *v. a.* Mettre des femelles à des souliers, ou à des bas. *Verzoolen, schoenen, of kousfen verzoolen, nieuwe zoolen op schoenen, of kousfen zetten.*

RESSENTIMENT, *f. m.* Sentiment de quelque douleur. *Gevoelen, smart, pyn, weedom.*

Avoir quelque ressentiment de goutte. *Eenige pyn van de jicht gevoelen.*

* Ressentiment. Ressouvenir d'une injure reçüe. *Gevoelen, moeijelykheit, misnoegen, gedachten van een ontfangen ongelyk.*

* Ressentiment. Ressouvenir d'une grace reçüe. *Gevoelen, erkenenis, dankbaarheid, gedachtenis van eene ontfangene weldaadt.*

RESSENTIR, *v. a.* Sentir. *Gevoelen, gevoelig zyn.*

Res sentir quelque douleur. *Eenige pyn, of smart gevoelen.*

Res sentir un plaisir qu'on nous a fait. *Eene gunst erkennen, of gevoelig over eene gunst zyn die ons bewezen is.*

Je ressens l'offense qu'il m'a faite. *Ik ben gevoelig over 't ongelyk dat hy my heeft aangedaan.*

Se res sentir, *v. r.* Avoir du ressentiment d'une injure reçüe. *Gevoelig zyn, zich gevoelig toonen over een ontfangen ongelyk.*

RESSERREMENT de cœur, *f. m.* Tristesse qui acable. *Toesluiting van 't harte, beklemtheit van 't harte, hartelyke droefheit.*

RESSERRER, *v. a.* Serrer, garder. *Opfluiten, wegsluiten, bewaaren.*

On resserra dans la ville tous les blez de la campagne. *Al 't kooeren van 't lands wierdt in de staet opgestoten.*

Se resserrer, *v. r.* Se retrecir. *Inkrimpen, enger worden, nauwer worden, soesluiten.*

Le cœur se resserre & se dilate. *Het hart sluit en opent zich.*

RESSORT, *f. m.* Piece de quelque machine, qui en fait remuër d'autres. *De veer aan eenig kunstwerk; een beweegrade waar door de andere bewogen, of geroert worden.*

* Ressort. Moien, expédient. *Weg, middel, wyze.*

* Il fit jouer toutes fortes de ressorts pour réussir dans son dessein. *Hy stelde alle middelen te werk om tot zyn oogwit te geraaken, of te komen.*

Ressort. Etendue de Juridiction. *Gebiedt, rechtsgebiedt, rechtsmagt, rechtsdwang.*

Juger une affaire en dernier ressort. *Een zaak ten uitersten vonnissen. Een zaak voor 't hoogste recht uiswyzen.*

RESSORTIR, *v. a.* Mot inusité pour dire sortir de nouveau. *Weder uitgaan, op nieuw uitgaan, weder uiskomen.*

Ressortir, *v. v.* Etre du ressort d'une juridiction. *Onder hooren, behoortig zyn, onder een rechtsgebiedt behooren.*

RESSOUDER, *v. a.* Souder de nouveau. *Weer aan malkanderen maaken, weer aan malkanderen lymen, of soudeeren.*

RESSOURCE, *f. f.* Moiens de se rétablir. *Hoop van opkomst. Middelen om zich te reddden.*

Etre perdu sans ressource. *In den grondt, of zonder middel van berstelling bedorven zyn.*

RESSOUVENANCE, *f. f.* (Mot peu usité.) Souvenir. *Gedachtenis, geheugenis, herinnering.*

RESSOUVENIR, *f. m.* Souvenir. *Gedachtenis, geheugenis, geheugen.*

J'ai quelque ressouvenir de cela. *Ik hebbe daar eenig geheugen van.*

Se ressouvenir, *v. a.* Aan gedenken, zich herinneren, zich indachtig maaken, zich te binnen brengen.

Se ressouvenir d'un ami. *Aan een vriendt gedenken.*

* Ressouvenez-vous des pauvres.

Faites la charité aux pauvres. *Ge-denck den armen. Bewys, of batoon uwe liefde aan den armen.*

RESSUCITER, *v. a.* Redonner la vie. *Opwekken, levendig maaken; het leven weder geeven, verlevendigen.*

* Le tems & la raison feront ressuciter notre amitié passée. *De tyd en de reden zullen onze voorgaande vriendschap verlevendigen.*

RESSUI, *f. m.* (Terme de Chasse.) Een droogplaats in de zon voor de herten, en ander wilde.

RESSUIER, *v. a.* Effuier de nouveau. *Herdroogen, weer afdroogen.*

Quand les fruits sont dans la fruiterie & qu'ils ont jetté leurs eaux, il les faut ressuyer. *Als de vruchten in de vruchtkamer zyn, en hant vocht misgedamp hebben, moet men ze weer afdroogen.*

RESSUSCITER. *Voyez Ressuciter.*

RESTAURATEUR, *f. m.* Celui qui rétablit, ou répare. *Hersteller, weder oprechter, hermaker, vernieuwer, een die iets weer in eenen goeden stant brengt.*

RESTAURATION, *f. f.* Rétablissement. *Herstelling, weder oprechting, vernieuwing.*

RESTAURER, *v. a.* Réparer, rétablir. *Herstellen, weer oprechten, vernieuwen, in zyn voorigen stant brengen.*

Restaurer une statuë. *Een booldt herstellen, of weer oprechten.*

RESTE, *f. m. & f.* Het overige, 't overblyffel, 't overschot.

Avoir un bon reste. *Een goeds overschot hebben.*

Reste de jeunesse, de beauté. *Het overblyffel, of overschot der jonkheit, der schoonheit.*

Restes, *f. m. pl.* Les viandes qui restent sur la table après les repas. *Het overschot, overgeschote brokken. De overgebleve spys op de tafel na de maaltys.*

Je ne veux pas manger vos restes. *Ik wil uwe overgeschote brokken niet eeten.*

Donner des restes aux pauvres. *Het overschot, of de overgeschote brokken aan den armen geeven.*

† Il lui a donné son reste. *Hy heeft hem den bek gesnoert.*

Au reste, du reste, adu. *Eindelyk, ten laastten, ten leste, voorts, verder, of verder, voor het overige.*

Au

Au reste je vous prie &c. Verder bidde ik u enz.

Du reste il étoit civil. Voorts was hy beleef.

Jouer à toute reste. Om al 't overschoot spelen: alles in 't spel waagen.

RÊSTER, v. n. Etre de reste, avoir de reste. Overig zyn, over blyven, over schieten, over hebben.

Il ne reste plus qu'à dire &c. Daar blyft niet over dan te zeggen, enz. **Il** ne me reste aucun loisir. My schiet geen tyd over; ik hebbe gansch geen tyd over.

Rester: (Mot pou usité pour dire) demeur. Blyven, zich ophouden.

RESTITUER, v. a. Rendre ce qu'on a pris. Weder geeven, vergoeden, wederom geeven 't geen men genomen heeft.

Restituer un vol. Gestolen goeds weder geeven, een diefstal vergoeden.

Restitué, restituée, adj. & part. Weder gegeven, weder vergoeds.

‡ **RESTITUTEUR**, f. m. Hersteller, vernieuwer van eenig geveelen eens schryvers.

‡ Copernic a été le restituteur de l'opinion de Pythagore & d'Aristarque. Kopernikus is de hersteller van 't geveelen van Pythagoras en van Aristarchus geweest.

RESTITUTION, f. f. Wedergeving, vergoeding.

Faire restitution de ce qu'on a volé. Weder geeven 't geen men gestolen heeft.

Etre obligé à restitution. Gehouden zyn tot wedergeving van 't gestolene, of om 't gestolene te vergoeden, of weder te geeven.

RESTRANDRE, v. a. Resteter, limiter. Bepaalen, inprangen, in trekken, inbinden.

L'usage a restreint la signification de ce mot. 't Gebruik heeft de betekenis van dit woordt bepaalt, of ingetrokken.

Se restreindre, v. r. Ufer de restriction. Bepaalt worden, zich bepaalen, zich niet verder uistrekken, zich inbinden.

Ne dites pas que son intention a été de se restreindre. Zeg niet dat zyn oogmerk is geweest zich te bepaalen, of in te binden.

Restreint, restreinte, adj. Limité.

Bepaalt, ingebonden, ingetrokken, ingekrompen.

‡ **RESTRICTIF**, restrictive, adj. Bepalende, inbindende.

RESTRICTION, f. f. Limitation. Bepaling, inbinding, in trekking, uitzondering.

Ufer de restriction. Bepaling gebruiken.

Parler avec restriction. Met bepalinge, of uitzondering spreken.

RÊSTRINGENT, restringente, adj. (Terme de Médecine.) Stoppende, t'zamentrekkende. (Een Geneeskundig woordt.)

RESVE, rêver, rêverie. Voyez Réve, rêver, &c.

RÉSULTAT, f. m. Ce qui résulte, ou se tire d'une chose. Gevolg, uitkomst, 't geen uit een zaak onstaat, voortkomt, of getrokken wordt.

Voilà le résultat de l'affaire. Zie daar 't gevolg, of d'uitkomst van de zaak.

RÉSULTER, v. n. S'ensuivre. Uit volgen, onstaan.

Il résulte de la que, &c. Daar uit volgt dat, enz.

RÊSUMER, v. a. Repeter, reprendre. Herhaalen, hervatten, herneemen.

Résumer son argument. Zyne bewysreden hervatten.

RESUMPTÉ, f. f. (Terme de Théologie Scholastique.) Een twistredening die een Schoolleeraar moet houden eer hy tot het leeraaramp toegeleaten wordt.

RÊSURE, f. f. (Terme de mar.) Een lokaas van zoute viskuit gemaakt, om sardyn, of groen haring te vangen. (Een zeewoordt.)

RESURRECTION, f. f. Retour de la mort à la vie. Opstanding; verryzenis, wederopstanding, 't opstaan uit den dooden.

Résurrection. Fête de l'Eglise. Paaschen, Paaschdag, de vierdag der opstandinge van Jesus Christus.

Résurrection. (Terme d'Imager.) Een opstanding, een verryzenis, een prent van de opstandinge, of der verryzenis.

RET.

RÊTABLE. Een uisgehouwe, of gesneede lyst van een schildery.

RÊTABLIR, v. a. Remettre en son premier état. Réparer. Her-

stellen, weder oprachten, weér in zynen voorigen stant brengen. Vernieuwen, verbeeteren.

Rétablir le commerce. Den koophandel herstellen.

Rétablir le repos dans un Etat. De rust in eenen Staat herstellen.

Se rétablir, v. r. Reprendre ses forces. Weér bekomen, weér krachten krygen, tot voorige gezondheid komen.

Ce malade commence à se rétablir. Die zieke begint weér te bekomen, of weér by te komen.

Vos affaires ont été fort mal, mais elles se rétablissent avantageusement. Uwe zaaken zyn zeer vervallen geweest, doch zy worden heel gelukkig herstelt.

RÊTABLISSÉMENT, f. m. Herstelling, weér oprichting, vernieuwing, verbetering.

Travailler au rétablissement du commerce. Aan de herstellinge des koop handels arbeiden.

RETAILLER, v. a. Tailler de nouveau. Hersnyden, op nieuw snyden, weér over snyden.

Retailer un habit. Een kleeds hersnyden.

RÊTAILLES, f. f. Morceaux qu'un tailleur a coupés d'une étoffe. Stukken, of lappen die een snyder van eenige stoffe gesneden heeft.

RETARDEMENT, f. m. Delai. Verachtering, ophouding, vertraging, uitsel, verlenging, schoorvoering, opschorting.

Aporter du retardement aux affaires. De zaaken in verachtering brengen.

RETARDER, v. a. Diférer, arrêter. Ophouden, verachteren, uitsellen, verhinderen, sluiten, opschorten.

Retardez votre départ de deux jours. Stel uw vertrek twee dagen, of een paar dagen uit.

Retarder le jugement d'un procès. De uitspraak van een geding ophouden.

Le mauvais tems m'a retardé. Het quaads weér heeft my opgehouden.

RETATER, v. a. Tâter de nouveau. Herproeven, weér proeven, op nieuw proeven.

* Retâter. Revoir, retoucher. Beschaaiven, overzien, verbeeteren.

* Retâter un ouvrage. Een werkt

overzien, of verbeteren.
RE'TAXER, v. a. Weder waarden, weder op geld, of op prys stellen.
RETEINDRE, v. a. Teindre de nouveau. Ververwen, oververwen.
Reindre des bas. Kousfen ververwen.
Réindre, v. a. Weder misbluffen, of uitdooven.
RETENDRE, v. a. Weder opspannen, of mispannen.
Rétendre, v. a. Weder uitleggen, of uithangen.
RETENIR, v. a. Arrêter, empêcher. Ophouden, tegenhouden, weêrhouden, beletten, verhinderen, te rug houden.
Retenir quelqu'un à souper. Iemant's avondts ten eeten houden.
La crainte de Dieu me retint. Godts vreeze weêrhoudt my.
Retenir un amant. Een minnaar verstrikt, of in den strik houden.
Retenir. Se ressouvenir. Onthouden, gedenken, in gedachtenis houden.
Retenir ce qu'on a lû. Onthouden 't geen men gelezen heeft.
Retenir. Concevoir. (Ce mot se dit des Cavaliers.) Onsfangen, met Veu-len worden. (Dit wordt van de Merriën gezegt.)
Se reténir, v. r. S'empêcher de faire, ou de dire. Zich weêrhouden, zich tegenhouden, zich inhouden, of inbinden om iets te doen, of te zeggen.
Il eut beaucoup de peine à se reténir. Hy hadde veel moeite om zich te weêrhouden, of zich in te houden.
RETENTION, f. f. (Terme de Palais.) Aanhouding, vasthouding.
Retention d'urine. (Termes de Médecine.) Ophouding, of opstopping van 's water.
RENTENTIR, v. n. Resonner. Klinken, weêrklinken, weêrgalmen, een klank, of weêrklank geeven.
Tout retentiffoit de plaintes. Alles weêrgalnde van klagten.
RENTISSÈMENT, f. m. Weêrklank, weêrgalm, klank, geluid in de lucht.
RETENU, retenuë, adj. Modéré, posé. Gematigt, ingetogen, voorzichtig, bezadigt, bescheiden, onzichtig.
Il étoit retenu dans les conversations.

Hy was ingetogen in gezelschap.
*** RETENUE**, f. f. Circonspéction, prudence, modération. Gematigheit, ingetogenheit, bezadigheit, bescheidenheit, voorzichtigheit.
*** Retenuë**. Maniere de vivre réglée. Matigheit, een gezette wyze van leeven.
RE'TEUR, Rhéteur, f. m. Celui qui donne des preceptes de Rétorique. Redenaar, een die de welsprekenskunst leert.
RE'TIF, rétive, adj. Opiniâtre, qui ne veut pas avancer. Halftar-rig, steêg, wederspannig, onwillig, dat niet voort wil gaan, dat achter uit, of te rug loopt.
Cheval rétif. Een steêg paerd.
RE'TINE, f. f. (Terme d'Anatomie.) Het nervliesch.
RETIRADÉ, f. f. (Terme de Fortification.) Een afsnyding in een sterkte, of vesting.
RETIRATION, f. f. (Terme d'Impri-meur.) De weêrdruk van een blad. (Een Drukkers woordt.)
Commencer la retiration. De weêrdruk beginnen.
RETIRER, v. a. Tirer de nouveau. Weêr schieten.
Retirer. Arracher. Uittrekken, weêr uithaalen, weêr uittrekken.
Retirer son épée du corps de son en-nemi. Zynen degen uit zyns vyands lichaam trekken.
Retirer son bras. Zynen arm te rug trekken, of te rug haalen.
Retirer. Eloigner, reculer. Verdryven, verjaagen, te rug dryven.
Faire retirer la canaille. 't Gespuis doen vertrekken; Jan hagel wechjaagen, 't grauw verdryven.
Retirer. Dégager ce qui étoit en gage. Lossen, weêrom haalen, los maaken 's geen verpandts stont, of verpandts was.
Retirer quelqu'un du vice. Iemant van de zonde afstrekken.
*** Retirer son épingle du jeu**. (Pro-verbe.) Se tirer d'un fâcheux engagement. Zich ergens afmaaken, zich ergens van afstrekken daar men ingewikkelt is.
Se retirer, v. r. Sortir d'un lieu, s'en éloigner. Vertrekken, uit een plaats gaan, een plaats verlaaten, elders heene trekken, zich ergens van daan begeeven.
Se retirer de la Cour. Van 't Hof

vertrekken, zich van 't Hof begeeven.
Il se retira deux pas. Hy deinsde twee schreden te rugge, of achterwaarts.
Se retirer. Faire retraite. Aar-selen; se rug trekken, te rug deinzen, den rug tocht doen.
Se retirer chez soi. Zich in zyn huis begeeven, in zyn huis gaan.
Se retirer. Se rétrécir. Krimpen, inkrimpen.
Viande qui se retire. Vleesch dat krimpt.
Nerfs qui se retirent. Zenuwen die inkrimpen.
*** Se retirer**. Se corriger. Zich af-trekken, zich afscheiden, zich af-zonderen, afstans doen, zich be-teren, verlaaten.
*** Se retirer de la débauche**. 't On-gebonden leeven, of d'ongebonden-heit verlaaten, zich van 't onge-bonden leeven afscheiden.
Retiré, retirée, adj. Qui est rentré chez lui. 't Huis gekoomen.
Il est tous les jours retiré de bon-ne heure. Hy is alle dage vroeg 't huis.
*** Retiré**, retirée. Qui s'est corrigé de ses dérèglements. Gebettert, van zyn gebreken gebettert.
Retiré, retirée. Solitaire. Allan, eenzaam, afgezonderd.
Nerfs retirez. Viande retirée. Gekrompe zenuwen. Gekrompe vleesch.
RETOISER, v. a. Met een roech hermeeten, of overmeeten.
RETOMBER, (verbe neutre passif.) Tomber de nouveau. Hervallen, weder vallen.
*** Retomber dans le péché**. Weder in de zonde vallen.
*** Retomber en la puissance de ses ennemis**. Weêr in de magt zyn-er vyanden vallen.
*** Cela retombera sur vous**. Dat zal weêr op u vallen, dat zal weêr op u aankoomen.
*** Retomber**. Tomber de nouveau dans une maladie. Weêr inforten, weêr in eenige ziekte fortent.
RE TONDRE, v. a. Weder schéeren, over scheeren.
RE'TORDEMENT, f. m. Ver-twuyning, verwringing, verdraajing.
RE'TORDRE, v. a. Tordre de nouveau. Herwringen, overwringen, vertwernen, of vertwynen; berdraaijen, overtwynen.

Retordre du fil. *Garen vertwinnen.*
 † Donner du fil à retordre. Donner des affaires. *Werk verjchaffen, werk geeven.*
 Retors, retorfe, *adj.* *Versweernt, of vertwint.*
 Fil retors. Soie retorfe. *Vertweernt garen. Versweerde zyde.*
 RETORICIEN, Rhétoriciens, *f. m.* Professeur de Rétorique. *Ecolier de Rétorique. Een Redenaar. Een Leermeeſter der welſprekendheit, of Redenrykkunſt. Een Leerling in de welſprekendheit.*
 RETORIQUE, Rhétorique, *f. f.* Art de perſuader. *Redenrykkunſt, welſprekenskunſt, welſprekendheit.*
 RETORQUER, *v. a.* *Omkeeren, te rug dryven.*
 Retorquer un argument contre quelqu'un. *Een bewysreden tegen iemand omkeeren.*
 RETORTE, *f. f.* (*Terme de Chimie.*) *Een kromme, of omgeboge glaze kolf. (Een Stoffcheiders woordt.)*
 RETOUCHER, *v. a.* *Mot peu uſité pour dire toucher une ſeconde fois. Weér aanraaken, weér aantafſten.*
 * Retoucher. Revoir, corriger quelque ouvrage. *Overzien, overloopen, noch eens nazien, eenig werk beſchaaven, of verbeeteren.*
 * Retoucher un poëme. *Een vaers beſchaaven, of verbeeteren.*
 RETOUR, *f. m.* *Wederkomſt, wederkeering, te rug reize.*
 Le retour d'un vaiſſeau. *De wederreis, of wederomkeering van een ſchip.*
 Retours, *f. m.* *Charge d'un vaiſſeau revenant d'un voyage de long cours. De lading van een ſchip dat te rug van eene lange reize komt.*
 Apporter de riches retours. *Een ryke lading wederom, of te rug brengen.*
 * Rompre avec quelqu'un ſans retour. *C'eſt-à-dire, ſans vouloir ſe racommoder avec lui. Met iemand onverzoenlyk de vriendschap breken.*
 * Etre ſur le retour de l'âge. *Etre vieux. Op zyn dagen zyn, bedaagt zyn, oudt zyn.*
 † A beau jeu, beau retour. *Op een goeds ſpel, een goede wederreis. Met gelyke muns beſaalen.*

Retour. Surplus. *Boven, te rug, meer, 't geen men toegeeft als men iets verruult.*
 Il me donna deux écus de retour. *Hy gaf my twee rykſdaalers toe.*
 Retours de mines. *De verſcheide wegen van een myn.*
 Retours de tranchées. *De kromte der loopgraaven.*
 RETOURNER, (*verbe neutre paſſif & actif.*) *Revenir. Wederkeeren, wederom keeren, te rug keeren.*
 Retourner en ſon païs. *Weér in zyn landt keeren.*
 Retourner ſur ſes pas. *Den zelven wegh weér neeman dien men gekomen is.*
 * Retourner. Retomber dans quelque faute. *Wederkeeren; weér tot eenig quaadt keeren, weér in eenig quaadt vallen.*
 Retourner un habit. *Een kleedt omkeeren, of keeren.*
 S'en retourner, *v. r.* *Weder keeren, wederom keeren, te rug keeren.*
 Je m'en retourne en Flandre dans 7. ou 8. jours. *In 7. of 8. dagen ga, of keere ik weder naar Vlaanderen.*
 RETRACER, *v. a.* *Tracer de nouveau. Hertrekken, herhaalen, op nieuw trekken.*
 Retracer un cercle. *Een rondt, of kring hertrekken.*
 RETRACTATION, *f. f.* *Action de ſe dédire. Herroeping, wederroeping.*
 RETRACTER, *v. a.* *Deſaprouver ce qu'on a avancé. Herroepen, wederroepen, verwerpen, of wraaken 't geen men voorgedelt heeft.*
 Se retracter, *v. r.* *Zich herroepen, zich zelven wederroepen.*
 RETRAIT, *f. m.* *Heimebyke plaats, heimelyk gemak.*
 Rétrait, *f. m.* (*Terme de Jurisprudence Françoisſe.*) *Een benadering, of aantafſing van een vervreemt erſdeel. (Een woordt der Franſche Rechtskunde.)*
 Rétrait féodal. *Zaker recht dat een Heer mit kracht van zyn leen heeft, om een erve, door zynen leenman verkocht, te mogen aantafſten.*
 Rétrait Ecclésiastique. *Een recht dat de Geestelyken hebben, om weder in 't bezit te koomen van kerkelyke*

goederen, die eenigen tyt vervreemt zyn geweest.
 RETRAITE, *f. f.* *Lieu de retraite. Schuilplaats, vertrek, wyk, verblyfplaats, toevlucht.*
 C'est une petite retraite pour mes vieux jours. *Dat is een kleine toevlucht voor myne oude dagen.*
 Retraite. *Action de ſe retirer. Afstogt, wederkeering, afſtrekking, te rugtrekking.*
 Faire une retraite honorable. *Fenem eerlyken afstogt doen; op eene eerlyke wyze afſtrekken.*
 Batre la retraite. *Sonner la retraite. Den afstogt slaan. Den afstogt blaazen. De trom des avonds slaan, of de klok luiden. De tap toe slaan.*
 Se battre en retraite. *Al vechtende afſtrekken, wyken, of deinken.*
 * Bate en retraite. *Met een ſille trom vertrekken, in der ſtilte verſtrekken.*
 * Faire la retraite. *Se retirer du commerce du monde. Zich van de wereldt afſcheiden, of afzonderen. Zich van 's gewoel der wereldt afſtrekken.*
 Faire une retraite à une groſſe muraille. *Eenen dikken muur inſtrekken, verdunnen, of laaten toelopen.*
 RETRANCHEMENT, *f. m.* *Diminution. Afkorting, afſtrekking, vermindering.*
 Retranchement de gages. *Afkorting van bezoldinge.*
 Retranchement. *Petit réduit dans quelque chambre. Een afſchutting, een klein vertrek, of gemak in een kamer.*
 Retranchement. (*Sorte de fortification.*) *Verſchanſing, legerdyk, beſchanſing, afſnyding, borſtweering. (Een werk der vellingbouw.)*
 Forcer un retranchement. *Een beſchanſing overweldigen.*
 * Retranchement. *Echapatoire. Sterkte, toevlucht, uivlucht.*
 * C'étoit là ſon dernier retranchement. *Dat was zyn laaſte toevlucht.*
 RETRANCHER, *v. a.* *Diminuer, ôter. Bekorten, korten, afkorten, verminderen, ontnemen, afnemen, beſnoeien.*
 On leur retrancha leurs gages. *Men bekortte hunne bezoldingen.*
 Le Roi leur retrancha la plûpart de leurs privilèges. *De konink ontnaam*

nam hen hunne meeste voorrochsen.

* Retrancher les civilitez superflües. *De overbodige, of overtsollige beleefsheden affnyden.*

* Retrancher quelqu'un de l'Eglise. *Iemant van de Kerk affnyden.*

Se retrancher, *v. r.* Se fortifier d'un retranchement. *Zich versterken, zich sterk maaken, zich verſchanſen.*

* Se retrancher contre la vanité du monde. *Zich tegen de ydelheit der wereldt versterken.*

* Se retrancher sur le serieux. *Zich ernstig aanstellen, een-ernstig gelaat aantrekken.*

* Se retrancher. Modérer sa dépense. *Zich bekorten, zich beſnoeijen, zyne uitgift matigen, verminderen.*

RETRE'CER, *v. a.* Trécer de nouveau des cheveux. *Hertrenſſen, vertrenſſen. Haair aan een pruik vertrenſſen.*

RETRE'CIR, *v. a.* Faire plus étroit. *Inleggen, engen, enger maaken, intrekken, nauwer maaken.*

Retrécir un juste-au-corps. *Een rok inleggen.*

Se retrécir. Devenir, ou être plus étroit. *Enger worden, inkrimpen, nauwer, of enger zyn, zich minder uitſtrekken.*

Etoffe qui se retrécit à la pluye. *Stoffe die in den regen krimpt.*

C'est où l'Asie se retrécit le moins. *Daar krimpt Azië zich 't minste in.*

RÉTRIBUTION, *f. f.* Salaire, récompense. *Loon, belooning, vergelding, betaling.*

RÉTROGRADATION, *f. f.* (Terme d'Astronomie.) *Te ruggang, aarfeling, 'te rugwyking, 'te rugkeering, 'te rugdeinzing.*

RÉTROGRADE. (Terme d'Astronomie.) *Te rug gaande, 'te rug keerende, weérkeerig, achterwaarts gaande.*

RÉTROGRADER, *v. a.* (Terme d'Astronomie.) *Te rug gaan, 'te rug keeren, 'te rug wyken, achterwaarts gaan.*

Mars rétrograde plus que Jupiter. *Mars gaat meer te rug dan Jupiter.*

RETROUSSEMENT, *f. m.* Opzetting, opſchorting, opſtrooping. *Le retrouſſement de la barbe. De*

opzetting van den baardt, of der knevels.

RETROUSSER, *v. a.* Relever, rehausser. *Opzetten, opſtryken, opſchorten, opdoen, opſtroopen.*

Retrouffer la mouftache. *De knevels opzetten.*

Retrouffer son chapeau. *Zyn hoedt opdoen, of opzetten.*

Retrouffer ses manches. *Zyn mouwen opſtroopen.*

Retrouffé, retrouffé, *adj. & pars.* Relevé. *Opgezet, opgedaan, opgeſtroopt, opgeſchort.*

Chapeau retrouffé. *Een opgedaanen, of opgezetten hoedt.*

Des manches retrouffées. *Opgeſtroopte mouwen.*

† Nez retrouffé. *Een kromme opſtaande neus; een ſchortneus.*

RETROUSSIS de chapeau, *f. m.* *Opzetſel van een hoedt. De randt van den hoedt die opgedaan is.*

RETROUVER, *v. a.* Weder vinden.

Il ne retrouvera jamais son fils. *Hy zal zyn zoon nooit weder vinden.*

RETUDIER, *v. a.* Herleeren, weder leeren.

RETUVER, *v. a.* (Mot peu uſté.) *Etuver de nouveau. Herſtooven, weér opſtooven.*

RETZ, *rets, f. m. p.* Filets pour prendre des oifeaux. *Een vogelnet, of vogelgaren, een net om vogelen med te vangen.*

Tendre des retz. *Netten ſtellen, netten zetten, of ſpannen.*

* Vulcain enferma Mars & Venus dans un même lit avec des rets de fer. *Vulkaan ſloot Mars en Venus op het zelve bedde met een yzer net.*

REV.

REVALOIR, *v. a.* (Ce mot se prend en mauvaise part.) *& ſignifie rendre la pareille. Vergelden, betaalen, betaals zetten, met gelyke munt betaalen.*

Je vous le revaudrai. *Ik zal 't u vergelden, betaalen, of betaals zetten.*

REVANCHE. *Voyez Revanche.*

REVASSER, *v. n.* Niet doen dan raazen en droomen.

REVE, *f. m.* Een droom.

Un plaisant réve. *Een genoeglyke droom.*

REVES. Contes faits à plaisir. *Droomen; quakjes, ſpreekjes, vertellingjes, ſpinrokspraatjes.*

Il nous conte des réves. *Hy vertelt ons droomen, quakjes, of ſpreekjes.*

REVÊCHE, *adj.* Rude, capricieux. *Snuurs, bars, wuſt, koppig, wonderzinnig, onvriendelyk.*

Éprit revêche. *Een ſnuurs, of onvriendelyk menſch.*

Revêche, *f. f.* Sorte de grosse étoffe. *Baai. Zekers grove wolle ſtoffe.*

REVEIL, *f. m.* Ontwaking, 'ontwaaken uit den ſlaap.

Alez demain à son réveil. *Ga morgen als hy ontwaakt, of als hy opſtaat.*

Réveil-matin. Réveil. *Sorte d'horloge pour réveiller. Een wekker. Een uurwerk dat iemant door een wekker wakker maakt.*

Une montre à réveil. *Een uurwerk met een wekker.*

Réveil. *Een wekker; een plank waar op men klopt om de monniken op te wekken.*

REVEILLER, *v. a.* Tirer du sommeil. *Opwekken, uit den ſlaap wekken, wakker maaken.*

* Réveiller. Rendre plus vif. *Exciter. Opwekken, verlevendigen, vlugger maaken. Verwekken.*

* La Poésie réveille l'esprit. *De dichtkunſt verlevendigt den geest.*

* Réveiller son courage. *Zynen moedt opwekken.*

* Réveiller l'appétit. *Graag maaken. Eetluſt, honger, of graagte verwekken.*

* Réveiller le chat qui dort: *Faire renaitre une querelle affoupie. Den ſlaapenden hondt wakker maaken. Een bygelegt krakkeel weér ophaalen.*

Se réveiller, *v. r.* *Ontwaaken, wakker worden, uit den ſlaap koomen, of ſchieten.*

Se réveiller d'un profond sommeil. *Uit eenen diepen ſlaap ontwaaken.*

* Leurs plaintes se réveillèrent. *Hanne klagten worden weér levendig, of weér vernieuwt.*

REVEILLEUR, *f. m.* (Terme de Religieux.) *Een wekker der monniken, een die de monniken wakker maakt.*

† REVEILLON. *Ce qu'on mange deux ou trois heures après le ſoupé lors qu'on est en débauche.*

Een

Een nagerecht des nachts, 's geen men twee, of drie uren na het avondmaal eet als men vrolyk is, of optreks.

REVELATION, *f. f.* Dénonciation de ce qu'on a découvert. Ontdekking, verstandig, openbaring, bekenmaking van 's geene men gehoort, of gezien heeft.

On n'est pas toujours obligé à révélation. Men is niet altyt verbonden, of gehouden te ontdekken 's geen men weet.

Révélation divine. Goddelijke openbaring.

REVE'LER, *v. a.* Dénoncer, déclarer. Openbaaren, ontdekken, verklaaren, ruchbaar maaken.

Révêler un secret. Een geheim openbaaren.

Révêler une conjuration. Eene zamenzwering ontdekken.

Révéle, révelée, part. & adj. Découvert par révélation. Geopenbaart, ontdekt door openbaring.

Il faut croire les veritez révelées. Men moet de geopenbaarde waarheden gelooven.

REVENCHE, *f. f.* (Terme de joueurs.) Schaverhaling, weder speeling als men verloren heeft. Revengie.

Donner revanche. Met iemand die verliest noch eens speelen. Iemant revengie geeven.

Revanche. Reconnoissance. Reffentiment d'une injure reçuë. Erkenstennis, dankbaarheid. Gevoelen over een ontfangen weldaadt, of ongeluk. Wraak, weêrwraak.

Revanche. Combat réitéré contre celui par lequel on avoit été battu. Weêrwraak. Een vernieuwt gevecht tegen den vyands door wien men geslagen was.

Prendre sa revanche: C'est battre l'ennemi qui nous avoit battu. Weêrwraak neemen. Den vyand slaan die ons geslagen hadde.

REVENCHER, *v. a.* Venger. Wraak neemen, zich wreken.

Revencher ses amis. Wraak voor zyne vrienden neemen.

Se revencher, v. r. Se venger. Rendre la pareille. Zich wreken, wraak neemen. Het zelve vergelden.

Elle fera bientôt en état de se revencher. Zy zal haast in staat zyn om zich te wreken.

REVENDEUR, *f. m.* Een opkoper, uitdrager, of oude kleerkoper.

Revendeufe, f. f. Opkoper, uitdraagster, of oude kleerkoper. Boetende, Een lapwys, of volderwys.

Revendeufe en toilette. Een vrouw die lynwaas, en alle andere dingen by de huizen verkoopt.

REVENDICATION, *f. f.* (Terme de Palais.) Wedereiffching, weder vordering van 's geene ons toekomt.

REVENDIQUER, *v. a.* (Terme de Palais.) Weder eiffchen, weder vorderen 's geen ons ontnomen is.

REVENIRE, *v. a.* Vendre de nouveau. Weêr verkoopen.

REVENIR, *v. n.* Retourner. Weder koomen, weder keeren, weêrom komen.

Revenir. Refulter, venir. Komen, onstaan, voortkomen.

Songez au bien qui vous en peut revenir. Overweeg het goede dat 'er u uit kan voortkomen.

Revenir. Croître, pousser. Weder opkomen, weder wassen, weder uitspruiten.

Plante qui revient. Een gewas dat weder uitspruit.

Revenir d'une foiblesse. Uit eene flauwte komen, weêr tot zich zelven komen, weêr bekomen.

Faire revenir de la viande. (Termes de Cuisinier.) Vleesch door 's vuur doen opzwellen om te doorspekken, of te lardeeren.

Revenir. Avoir du rapport. Gelyken, overeenkomen, gelyk zyn, eens gelykenis, of overeenkomst hebben.

Couleur qui revient bien à une autre. Eene verwe die wel by een andere gelykt, of wel met eene andere overeenkomt.

Revenir. Couëter. Komen, beloozen, staan, kosten.

Sa maison lui revient à mille écus. Zyn huis komt hem op duizent ryksdaalders te staan.

* **Revenir. S'apaiser.** Bevredeigt worden, zich te vreden stellen, zich bevredeigen.

* **Revenir à soi.** Reprendre ses sens. Weêr tot zich zelven komen, weder bekomen.

* **Revenir de ses égaremens.** C'ests'en corriger. Weêr te recht komen. Zyne gebraken verbeteren.

* **Revenir. Plaire.** Behaagen, bevalen, behaagen in scheppen.

* **Cet homme là ne me revient nullement.** Die mensch behaagt my

gansch niet.

* **Tout cela revient à un.** Dat alles komt op een uit.

Revenu, revenuë, adj. & part. Retourné. Weder gekeert, weêrom gekomen. Te recht gekomen.

* **Il est bien revenu de toutes ses folies.** Hy is van alle zyne grillen, of zotternyen wel geneezen, of wel te recht gekomen.

REVENTE, *f. f.* Wederverkooping. **REVENU**, *f. m.* Rente. Inkomst, jaarlykse inkomst, inkomen, rente.

Avoir de bons revenus. Goede inkomsten hebben.

REVER, *v. a.* Faire quelque rêve. Droomen, dussen, mymeren, susfen, raazen, raaskallen, in den dut zyn.

Depuis qu'il est malade il réve toujours. Sedert dat hy ziek is geweest raaskalt by altydt.

* **Réver. Penser fortement à quelque chose.** Mymeren. Sterk ergens op denken.

* **Je croi que vous révez.** Ik geloove dat gy droomt, of raaskalt.

REVERBERATION, *f. f.* Rejaillissement. Weêrschym, weêrglans, weêrslag.

La réverbération des rayons du soleil. De weêrschym der zonnestraalen.

La réverbération d'un cri. De weêrslag, weêrklank, of weêrgalm van een geschreeuw, of geroep.

REVERBERE. Feu de reverbère, *f. m.* (Terme de Chimie.) Eene rondtom gaande vlam.

REVERBERER, *v. n.* Réduire en chaux par le moiën d'un feu violent. Verbranden; door eene rondtom gaande vlam tot kalk maaken.

REVERDIR, *v. n.* Devenir verd. Groen worden, weder groen worden.

Tout reverdit au printems. Alles word groen in de lente.

* **Sa gloire commençoit à reverdir.** Zyne glorie begon weêr te groenen, of te verlevendigen.

REVERENCE, *f. f.* Marqued'honneur qu'on fait en pliant le corps. Eerbieding, eerbiedigheid, eerbiedenis, eerbewys, groeting, buiging des ligchaams als men iemand groet.

Faire une profonde révérence. Eene diepe eerbiedigheid toonen; Eerbis-

VVVV

dig.

dig groeten.
 Révérence. Respect. *Eerbiedigheit, ontzag, eerbiedt.*
 Révérence. Titre qu'on donne à certains Religieux. *Eerwaarde. Eerwaardigheid. Een naam dien men zommige Geestelyken geeft.*
 REVEREND, révérende, adj. Titre qu'on donne à certains Religieux. *Eerwaarde, eerwaardige. Een naam die aan zommige Geestelyken gegeven wordt.*
 Mon révérend Père. *Myn eerwaarde Vader.*
 REVERER, v. a. Honorer. Avoir du respect. *Eeren, eer bewyzen, in waarde houden, ontzien, ontzag toedraagen, eerbiedt tonen.*
 REVERIE, f. f. Alienation d'esprit. *Dromery, razorny, mymering, dusing, raaskalling.*
 Tomber en réverie. *In mymering vallen, in den dut raaken.*
 Réverie. Imaginations sottes. *Mymering, zotte inbeeldingen, wonderlyke verbeeldingen, belagchelyke overleggingen.*
 Réve ie. Action de l'esprit qui pense profondément à quelque chose. *Diepe gedachten, diepzinnig overleg, of beraadt.*
 REVERS, f. m. Het buitenste, het bovenste, de averechtse zyde, de verkeerde kant.
 Le revers de la main. *Het buitenste van de hand.*
 Revers. Coup qui se donne du revers de la main. *Een slag met een averechtse hand, een averechtse slag, of klink.*
 Il lui appliqua un rude revers sur la joue. *Hy gaf hem een harde averechtse klink op de wang.*
 * Revers de fortune. *Disgrace, malheur. Omkeering, of omwending van 't geluk. Onheil, ongeluk, ongeval, tegenspoed, rampspoed.*
 De revers, a dos, par derrière. *(Terme de guerre.) Van achteren.*
 Batte de revers. *Van achteren invallen, of slaan.*
 REVERSER, v. a. Weder inschenken, weder schenken.
 REVERSIBLE, adj. *Wederkeerlyk, dat wederom kan keeren.*
 REVERSION, f. f. *Wederkeering, wederomkeering.*
 REVETEMENT, f. m. *(Terme de Fortification.) Een bemantering, of bemuring. Een stadts muur*

die de gracht naar de stad omsingelt.
 REVETIR, v. a. Habiller, rabiller. *Herkleeden, kleden, weér kleden, bekleeden.*
 Revétir les pauvres. *De armen kleden.*
 Revétir quelqu'un d'une charge. *Iemant met een ampt begifigen, of voorzien; iemant een ampt, of bediening geeven.*
 * Revétir un vassal de sa terre. *Eenen leenman in 't bezit van zyn lands stellen.*
 * Revétir une place d'un rempart. *Eene plaats met een wal bekleeden; een wal om een plaats maaken.*
 Revêtu, revêtuë, adj. & part. Vêtu de nouveau. *Bekleedt, gekleedt, op nieuw gekleedt.*
 * Etre revêtu d'une charge. *Met een ampt voorzien zyn; een ampt bekleeden, of bedienen.*
 * Côteaux revêtus de vignes. *Huwels die met wyngaarden zyn beplant.*
 * Mur revêtu de pierres de taille. *Een muur die met gebouwe steenen is bekleedt.*
 † Gueux revêtu. *Coquin devenu riche. Een ryke bedelaar. Een schurk die van niet opgekomen is; een guis die ryk is geworden.*
 REVETISSEMENT, f. m. *Dehors de muraille. De buitenkant van een muur; het buitenste van een muur.*
 REVEUE, Voyez Revûë.
 REVEUR, f. m. *Visionnaire, chimérique. Suffer, raasbol, dutter, mymeraar, dromer; een die vol zotte inberdingen is.*
 Réveur, adj. *Pensif. Mymerend, droomende, dussende, suffende, vol gedachten.*
 Homme réveur. *Femme reveufe. Een mymeraar, of suffer. Een mymerster, of mymerend vrouw-mensch.*
 Vous voilà bien réveur. *Gy mymert daar niet weinig over.*
 Réveufe, f. f. *Celle qui est pensife & sombre. Droomster, duster, suffer, mymerster, een vrouwen-sch dat stil en vol gedachten is.*
 REVIREMENT, f. m. *Wanding, of omwending van een schip.*
 REVIRER, v. a. *Omwenden, een schip omwenden, omkeren, of*

omdraaijen.
 REVISION, f. f. *Action de revoir & de retoucher. Overziening, verbetering.*
 Travailler à la revision d'un ouvrage. *Aan de overziening, of verbetering van een werk arbeiden.*
 REVISITER, v. a. *Weder bezoeken, weder zien.*
 REVIVIFIER, v. a. *Verlevendigen, weder levendig maaken.*
 REVIVRE, v. n. *Retourner en vie. Herleeven, weder leeven, weder levendig worden.*
 * Nous avons perdu un Prince en qui toutes ces qualitez-la devoient revivre. *Wy hebben een Prins verloren waar in alle die deugden, gaven, of bequaamheden moesten herleeven, of zouden berleeft hebben.*
 REUME. Voyez Rheume.
 REUNION, f. f. *Action de réunir, ou d'incorporer. Weder vereeniging, weder inlyving.*
 * Réunion. Réconciliation. *Vereeniging, verzoening, bevrediging.*
 * La réunion des esprits. *De bevrediging der gemoederen.*
 REUNIR, v. a. *Rejoindre. Weder vereenigen, weder zamenvoegen, weder aanhechten, weder inlyven, weder aanvoegen.*
 On a réuni tout cela au domaine du Roi. *Men heeft dat alles weér aan 's Koninks inkomsten gevoegt, of getrokken.*
 * Réunir les esprits. *De gemoederen bevredigen, of verzoenen.*
 REVOCABLE, adj. *Wederroeplyk, herroepelyk, dat men herroepen kan, of dat herroepen kan worden.*
 Commission révocable. *Een herroepelyke lastbrief.*
 REVOCATION, f. f. *Acte par lequel on révoque. Lastbrief tot wederroeping. Herroeping, wederroeping, intrekking.*
 REVOIR, v. a. *Voir de nouveau. Weder zien, noch eens zien, of nieuw zien.*
 J'aurai l'honneur de vous revoir. *Ik zal de eere hebben van u weér te zien.*
 * Revoir. *Corriger, retoucher. Overzien, verbeteren.*
 * Revoir exactement un ouvrage. *Een werk nauwkeurig overzien.*

Revù, revùë, *adj.* Qui a été vù de nouveau. *Overzien, weder gezien, weêr gezien.*

* Revù, revùë. *Corrigé, retouché. Overzien, verbeterd.*

REVOLTE, *f. f.* Sotlévement. *Oproer, opstans, oploop, afval, muitery.*

Etoufer une révolte. *Eenen oproer stillen, of dempen.*

Exciter une révolte. *Eene muitery, of een oproer stichten, of verwekken.*

REVOLTER, *v. a.* Sotléver. *Doen opstaan, doen afvallen, aan 't muiten helpen, oproer verwekken, oproerig maaken.*

Révolter des sujets contre leurs Souverains. *De onderdaanen tegen hunne Overheden doen opstaan, of oproerig maaken.*

Se révolker, *v. r.* Se souléver. *Opstaan, afvallen, oproerig worden, aan 't muiten komen, of slaan, weder-spannig zyn.*

Se révolter contre son Prince. *Tegen zynen Vorst opstaan.*

La chair se révolte contre l'esprit. *Het vleeſch ſtaat op, is weder-spannig, of begeert tegen den geest.*

REVOLU, révoluë, *adj.* Expiré. *Verſcheenen, geëindigt, verſtreken, omgekomen, verlopen.*

Après cent ans révolus. *Na dat 'er hondert jaaren verſtreken, of verlopen zyn.*

REVOLUTION, *f. f.* Cours, tour & retour. *Loop, omloop, vervolg, omdraaiing.*

La révolution du ſoleil. *De omloop der zonne.*

La révolution des ſiècles. *De omloop, of omzwaai der eeuwen, de loop der tyden.*

* Révolution. *Defordre, changement. Omkeering, ontroering, verwarring, verandering, verwiſſeling.*

* Cette révolution fut univerſelle dans l'Asie. *Deze verandering was algemeen in Azië.*

* Révolutions. *Progrès d'une guerre. Oorlogsgevallen, krygsgevallen, gevallen des krygs, of van den oorlog.*

* Les révolutions de cette guerre, ont été auſſi ſubites qu'ineſpérées. *De gevallen van dezen oorlog zyn zoo ſchielyk als onverhoopt geweest.*

REVOMIR, *v. a.* Vomir ce qu'on

a avalé. *Weder uitbraaken, weder overgeeven, weder uitſpouwen dat men gegeten heeft.*

REVOQUER, *v. a.* Rapeller. *Casser, annuler. Herroepen, wederroepen, vernietigen, te niet doen, intrakken.*

Révoquer une donation. *Eene gift intrakken.*

* Révoquer en doute. *In twyfel trekken.*

REUSSIR, *v. n.* Gelukken, wel gelukken, een goeden uitſlag hebben, wel ſlaagen.

Ce deſſein lui a réuſſi. *Die aanſlag is hem gelukt.*

Réuſſir. *(Ce mot ſe dit des arbres qui croiſſent bien.) Wel grooijen, wel waffen, wel aarden, wel tieren. (Dit wordt van de boomen gezegt.)*

Cet homme ne réuſſit à rien, faute d'attention. *Die man ſlaagt nergens wel in, by mangel, of by gebrek van aandacht.*

REUSSITE, *f. f.* Succès. *Vértier, ſteet, aſtrek. Gelukkige, of goede uitſlag.*

Livre qui a de la réuſſite. *Een boek dat wel vertiert, of wel verkocht wordt; dat een goede ſteet, of goeden aſtrek heeft.*

REVUE, *f. f.* *(Terme de guerre.) Montre. Heirſchouwing, monſtering des krygsvolk.*

Faire la revue des troupes. *'t Krygsvolk monſteren.*

REVULSION, *f. f.* *(Terme de Medecine.) Ongeſteltheit, ongeſtalte, eene geheele omkeering.*

REZ.

REZ, *f. m.* Superficie où il n'y a rien d'élevé. *Vlakse, vlakheit, effenheit.*

Rez de chauffée. *De vlakte van een dyk.*

L'ouvrage eſt à rez de chauffée. *Het werk is gelyks de aarde, of gebyks den grondt.*

Rez terre. *Tout contre la terre. Op den grondt, gelyks de aarde.*

Rez. *(Vieux mot.) Voyez Raſé.*

RH. RHO.

Voyez les colonnes *Rab, Rei, Ret, Romb, Rub.* *Zie alle de woorden, die gemeentlyk met Rh. geſchreven worden, op de boven ge-*

neemde zyden.

RHOMBE, *f. m.* *(Terme de Geométrie.)* Lofange. *Eevenzydige ruit, ſcheef-vierkant.*

RHOMBOIDE, *f. m.* *(Terme de Géométrie.)* Een ſcheeve ruit, een langwerpige ruit.

RIA. RIB.

RIANT, riante, *adj.* Qui a un air gai. *Lagchend, vrolyk, blygeſtig; die een vrolyk gelaat, of een bly wezen heeft.*

Avoir une mine riante. *Een lagchend, of vrolyk wezen hebben.*

Riant, riante. *Agréable, beau à voir. Aangenaam, bevallig, behaaglyk, vermaaklyk, ſchoon om te zien, luſtig.*

* Côteaux rians. *Aangenaame geborgens, vormaaklyke heuvels.*

* Peinture riante. *Een levendige, luſtige, behaaglyke, of dog ſtreelende ſchildery.*

† RIBAUD, ribaude, *adj.* Qui eſt dans la débauche des femmes: *Geil, hoerachtig, onkuiſch, onruchtig.*

† Ribaude, *f. f.* Fille, ou femme débauchée. *Een hoer, een ſnol, een lichtkoi, een ontuchtig vrouwenſch; een ſtraathoer, of allemanshoer.*

† RIBLER, *v. n.* Nachſloopen, 's nachts loopen, ligtmiſſen, of rinkelrooijen.

RIBLETTE, *f. f.* Een dun ſneetje ſtrookje, of reepje vleeſch, 's welk men met wat peper en zout op den rooſter braadt.

† RIBLEUR, *f. m.* Nachtlooper, lichtmis, oprekker.

RIBODOCE, *f. m.* *(Terme de mer.)* Havery, ſchade, of ongemak van ſcheepen die malkanderen in zee ſtooten, of overzailen. *(Een zeewoordt.)*

† RIBON, ribaine, *adv.* *(Terme populaire.)* 't Koſt was het koſt, of wat het wil; al zou d'onderſte ſteen boven ſtaan. *(Een woordt van 't gemeene volk.)*

RIBORD, *f. m.* *(Terme de mer.)* 's Beklechtsel van een ſchip dat het naſt aan de kiel is. *(Een zeewoordt.)*

RIC.

- † RIC à ric, *adv.* Ni plus ni moins. *Noch min noch meer; juist, of net zoo veel; noch over noch te kort.*
- † Je lui donnai ric à ric ce qu'il lui faloit. *Ik gaf hem juist 't geene hem toequam, of dat hy most hebben.*
- † RICANER, *v. n.* Rire comme en se moquant. *Grimlagchen, grinsfelen, schamper lagchen, den mond tot spottend lagchen trekken.*
- RICHARD, *f. m.* Nom d'homme. *Rykert, of Rykaart. Een mans naam.*
- RICHE, *f. m.* Een ryken, of rykaart, een welgegoeds man, een vermogend man, een ryk man.
- Riche malaisé, *f. m.* Riche qui avec tout son bien ne peut pas bien vivre à son aise. *Een rykaart die met al zyn goeds echter geen gemak in de wereldt heeft.*
- Riche, *adj.* Qui a beaucoup de bien. *Magnifique. Ryk, vermogend, welgegoeds, magtig in goederen, welhebbend, overvloedig.*
- Pais riche. *Een ryk landt.*
- Homme fort riche. *Een heel ryk man.*
- * Habit riche. *Een kostelyk kleedt.*
 - * Riche taille. *Een schoone en aanzienlyke gestalte des ligchaams.*
 - * Expression riche. *Een zinryke uitdrukking.*
 - * Riche en vertus. *Ryk in deugden.*
- RICHEMENT, *adv.* Rykelyk, ryk, met veel goeds.
- Se marier richement. *Veel goeds behuwelyken, ryk trouwen.*
- * Richement. *Magnifiquement. Rykelyk, kostelyk, prachtig.*
 - * Richement vêtu. *Rykelyk, of prachtig gekleedt.*
- RICHESSE, *f. f.* Rykdom, goederen, schatten, vermogen.
- Amasser des richesses. *Veel goederen verzamelen; schatten vergadere.*
- Richesses immenses. *Onmeetbaare rykdommen, of goederen, overvloedige schatten.*
- * La plus éclatante richesse est le repos. *De ruyt, of gerustheit is de beste rykdom.*
 - * La richesse d'une langue. *De rykheit, of overvloedigheid eener taale.*

- * Il fut reconnu à la richesse de ses armes. *Hy wierdt aan de kostelykheit zynere wapenen gekens.*
- RICOCHET, *f. m.* Bond qu'une pierre fait sur la surface de l'eau. *Keilen. De stuit van een steen die wat schuins geworpen wordt boven op 's water.*
- † Chançon du ricochet. *Redite ennuieuse. Een liedtje zonder endt. Een verdrietige herhaaling van de zelve zaak. Een kookoeksang.*

RID.

- RIDE, *f. f.* Rimpel, kreek, of frohs in 't aangezicht.
- Les rides d'une vieille. *De rimpels van een oudt wyf.*
- Rides. (*Terme de mer.*) *De talirepen aan de bezaansmast, die door de juffers loopen om het want aan te haalen.*
- RIDEAU, *f. m.* Gordyn, bedgordyn, behangsel van een bedde.
- Tirer le rideau. *De gordyn opschuiven.*
- Rideau de fenêtre. *Een glasgordyn.*
- * Tirer le rideau. *Developper l'intrigue d'une mauvaise affaire. De gordyn ophaalen, of opschuiven. De slinxheit, of 't slim beleid eener quaade zaak ontdeken.*
- Rideau. (*Terme de Fortification.*) *Een gordyn, zekere borstwering tot dekking van 't krygsvolk. Een werk der Vestingbouw.*
- RIDELLE, *f. f.* (*Terme de Charon.*) *De onderregel van het leder van een wagen, of van een karre.*
- RIDER, *v. a.* Rimpelen, fronsfen, verschrompelen.
- Cela ride la peau. *Dat verschrompelt het vel.*
- * Rider. *Chagriner. Moeijelyk maaken, gemelyk maaken, verdriet aandoen.*
 - * Ce qui faisoit rire les autres ridoit son front. *'t Geen anderen aan 't lagchen help, maakte hem gemelyk; eigentlyk, fronsste zyn voorhoofd.*
 - * Rider. *Rendre la surface de quelque chose inégale. Doen rimpelen. Het opperste van iets oneffen, of ongelijk maaken.*
- Rider. (*Terme de mer.*) *Aanhaalen, vast aantrekken.*
- Rider une corde. *Een touw aanhaalen.*
- Rider la voile. *Het zeil xwizgen, het*

- zeil inbinden, of ingyphen.
- Se rider, *v. r.* Rimpelen, fronsfen gerimpelt worden, zich rimpelen trekken.
- Ridé, ridée, *adj. & part.* *Gerimpelt, gefronst, verschrompelt, rimpelig.*
- Front ridé. *Een gerimpelt voorhoofd.*
- * Front ridé. *Air serieux, & rebutant. Een gefronst voorhoofd. Een ernstig en streng gelaat.*
- RIDICULE, *f. m.* Sot, impertinent. *Een belagchelyk, of bespottelyk mensch, een zot, een mispoo-rige vent.*
- Ridicule, *f. m.* Le caractère ridicule des gens. *Belagchelykheit, bespottelykheit, 't geen iemans bespottelyk maakt.*
- Entrer dans le ridicule. *De bespottelykheit der menschen bepeuren, ontdekken, of doorgronden. Doordringen in 't geene den mensch bespottelyk maakt.*
- Ridicule, *adj.* *Belagchelyk, bespottelyk, ongerymt, gek, uispoozig.*
- Il n'y a rien de si ridicule. *Daar is niets belagchelyker.*
- Tourner les gens en ridicule. *Deluiden ten spot stellen, of bespottelyk maaken.*
- RIDICULEMENT, *adv.* *Belagchelyk, bespottelyk, ongerymdelyk, mispooziglyk, buitenpoozig.*
- † RIDICULISER, *v. a.* (*Mot bas & peu usité.*) *Rendre ridicule. Ten spot stellen, me: spotten, bespottelyk maaken.*
- † Se ridiculiser, *v. r.* *Se rendre ridicule. Zich ten spot stellen, zich belagchelyk, of bespottelyk maaken, of aanstellen.*
- † RIDICULITE', *f. f.* *Belagchelykheit, bespottelykheit, mispoozigheit, ongerymdheit.*

RIE. RIF.

- RIEN, *f. m.* Néant. *'t Niet, dat geen wezen heeft.*
- Un pur rien ne peut devenir quelque chose que par une puissance infinie. *Een enkel niet kan niet tot iets worden dan door eene oneindige kracht.*
- Rien. *Aucune chose. Niet, niets, niet met allen.*
- Je n'ai rien vu. *Ik hebbe niets gezien.*
- Il n'est rien tel que de se taire. *Daar is niet beter dan te xwygen; xwygen best.*
- Cela

Cela n'y fait rien. *Dat doet 'er niet toe. Dat geeft 'er niet aan.*
 Il ne m'est rien. *C'est-à-dire, il n'est point mon parent. Hy bestaat my niet. Dat is, hy is niet van myne vrienden, by is my hoel vroomdt.*
 Rien. Bagatelles, pensées creules & vuides de sens. *Niet. Beuselingen, ydele, of nielige gedachten, daar pit noch merg in steekt.*
 De grands riens renfermez dans de belles paroles. *Groote beuselingen in breede woorden opgesloten.*
 RIEUR, *f. m.* Celui qui rit facilement. *Lagcher, lagchebek, een die lichtelyk lacht.*
 C'est un grand rieur. *'s Is een groote lagcher.*
 Rieur. Moqueur. *Lagcher, sposter, scherster.*
 Rieuse, *f. f.* Celle qui rit aisément. *Lachster, lagchebek, een vrouw-mensch dat veel lacht.*
 Rieuse. Moqueuse. *Lachster, sposter, scherster.*
 RIFLAND, *f. m.* (*Outil de Menuisier.*) Een roffel, of roffelschaaf, een grove, of groote schaaft. (*Een Schrynwerkers gereetschap.*)
 † RIFLER, *v. a.* Prendre. *Krauwen, naar zich schrobben, naar zich krauwen, neemen.*
 † Il a tout riflé. *Hy heeft alles gekrauw.*

RIG.

RIGIDE, *adj.* Sévère, austère. *Hards, straf, streng, scherp.*
 Un homme rigide. *Een straf mensch.*
 Vertu rigide. *Een gestrange deugd.*
 RIGIDEMENT, *adv.* Straffelyk, strengelyk, gestrengelyk, scherpe-lyk.
 RIGIDITE', *f. f.* *Strafheis, strengheis, gestrengheis.*
 RIGOLE, *f. f.* Petit fossé pour faire couler les eaux. *Een waterzypp, een riool waar door 's water loopt. Een goot, of verlaat.*
 Rigole, *f. f.* Een kuil dien men graaft om een boom in te planten.
 RIGOUREUX, rigoureuse, *adj.* Rude, sévère. *Gestreng, straf, hardt, wreeds, streng.*
 Il étoit trop rigoureux. *Hy was al te gestreng.*
 Peine rigoureuse. *Een harde, of strenge straf.*
 * Un hiver rigoureux. *Een gestreng, of harde winter.*

RIGOUREUSEMENT, *adv.* *Hardelyk, gestrengelyk, wreedlyk.*
 Punir rigoureusement. *Gestrengelyk straffen.*
 RIGUEUR, *f. f.* Sévérité. *Gestrengheis; strafheis, strengheis, hardheis, scherpheis.*
 Traiter avec rigueur. *Gestrengelyk handelen.*
 * La rigueur de l'hiver. *De gestrengheis des winters.*
 * Les rigueurs d'une maîtresse. *De gestrengheden eener minnares, of van eene vryster.*

RIM. RIN.

‡ RIMAILLES, *f. f.* Méchans vers. *Zenuwlooze vaerzen; slechte, of elendige rymeleryen.*
 ‡ RIMAILLER, *v. n.* Faire de méchans vers. *Elendige vaerzen maaken; slechte gedichten, of rymeleryen maaken.*
 ‡ RIMAILLEUR, *f. m.* Méchant Poète. *Een slecht dichtster, een elendige rymmer.*
 RIME, *f. f.* Rym, de zelve klank op het einde der woorden.
 Rimes mêlées. *Overspringende rymmen.*
 Il faut avoir un grand soin d'éviter les rimes en prose. *Men moet heel zorgvuldig de rymen in ondsicht vermijden.*
 * Rimes. Vers. Rym, rymgedicht, vaerzen.
 RIMER, *v. n.* Trouver des rimes. *Rymen, op malkanderen klinken.*
 * Rimer. Faire des vers. *Rymen, dichten, vaerzen maaken.*
 ‡ RIMEUR, *f. m.* Poète. *Rymmer, dichter, vaerzenmaker.*
 RINGRAVE, *f. f.* Sorte de culote pour ceux qui montent à cheval. *Zeker slag van toebroek, voor die te paerdt ryden.*
 RINOCEROT, Rinoceros, *f. m.* Rinoceros. *Zeker wildt dier, dat in Azië, en in d' Afrikaansche wildernissen gevonden wordt.*
 RINSER, *v. a.* Spoelen, affspoelen. *Overwasschen, wasschen.*
 Rinser des verres. *Glazen spoelen.*
 Rinser sa bouche. *Zyn mondt spoelen.*
 RINSTRUIRE, ou réinstruire, *v. a.* *Weér onderwyzen, weér leeren.*
 RINSURES, *f. f.* Eau avec quoi on a rinlé. *Spoelwater, water waar*

in iets gespoels is.
 Rinfures de verre. *Spoelwater van glazen; water daar glazen in zyn gespoels.*

RIO. RIP.

‡ RIOLE, riolée, *adj.* *Gefchakeert, verscheidenlyk geverft.*
 RIOLE, *f. f.* Een eerlyke vreugete die men met zyne vrienden schiept. *Eene betamelijke uitspanning; een geoorloofde vrolykheit.*
 Faire la riolée. *Een eerlyke uitspanning neemen: eens vrolyk zyn.*
 ‡ RIOTE, *f. f.* Petite querelle. *Onlust, woordenstryd, twist, gekyft, krakkeel, geschil.*
 ‡ Semer des riotés entre des personnes. *Onlusten, of krakkeelen tuschen personen zaaijen.*
 ‡ RIOTEUX, rioteuse, *adj.* *Moebas pour dire querelleux. Twistgierig, twistzuchtig, twistig, kyfachtig, knibbelziek, krakkeelzuchtig.*
 ‡ RIPAILLE, *f. f.* Bonne chère. *Een lui lekker leven, lust, vrolykheit, genoegte, vermaak; gasten en brassen.*
 ‡ Faire ripaille. *Lustig en vrolyk zyn.*
 RIPE, *f. f.* Instrument de Tailleur de pierre. *Een Steenhouwers truisel, of troffel.*
 ‡ RIPOPE', *f. m.* Méchant vin. *Geurwater. Ruigt van wyn, slechte, of ondeugende wyn.*

RIR.

RIRE, *v. n.* Faire un ris. *Se moquer. Lachen, of lagchen. Spotten, scherffen.*
 Eclater de rire. *In lagchen uitbarsten. Lagchen dat het schatert.*
 Rire du bout des dents. *Ne rire pas de bon cœur. Grimlagchen, gemaakt lagchen, niet van harte lagchen.*
 Rire à gorge déployée. *Luidts keels lagchen, overluidt lagchen.*
 Ne pouvoir se tenir de rire. *Zich niet van lagchen kunnen onthouden, of bedwingen.*
 * Créver de rire. *Barsten van lagchen, zich te barsten lagchen.*
 * Avoir le mot pour rire. *Kortswylyg zyn, genoeglyk zyn.*
 * Rire tout son soul. *Zyn buik vol lagchen, zich zat lagchen.*

Se pâmer de rire. *Zich uit zyn kracht lagchen; lagchen dat men bezwymt.*

* Rire, v. a. Railler, jouer. *Lagchen, spotten, scherffen.*

* Rire de ce qu'on dit. *Lagchen om 't geen 'er gezegts word.*

Faire rire le monde. *'t Volk aan 't lagchen helpen.*

Donner à rire à la compagnie. *Lui servir de jouet. 't Gefelschap aan 't lagchen helpen: De spot van 't gefelschap zyn.*

* Rire. Réussir. *Toelagchen, gelukkig, of voorspoedig zyn.*

* La fortune lui rit. *'t Geluk lacht hem toe.*

* Rire. Etre beau & agréable. *Toelagchen, schoon en aangenaam zyn.*

* Tout rit dans cette maison. *Alles lacht u toe in dat huis.*

* La campagne rit. *Het veldt staat heel schoon, of is zeer aangenaam.*

Se rire, v. r. Se moquer. *Lagchen, spotten, scherffen, de spot steeken, de gek scheeren.*

Se rire de tout le monde. *Met al de wereldt lagchen.*

Rire, f. m. Action de rire. *'t Lagchen, gelagch, lagch.*

Eclats de rire. *Schatering, geschater in 't lagchen.*

Elle avoit un rire charmant. *Zy hadde eene vriendelyke lagch.*

RIS.

RIS, f. m. Le rire d'une personne. *Lagch, iemants lagchen.*

Ris, f. m. pl. De vrolykheit.

Les graces, & les ris font toujours avec elle. *De bevalligheden en vrolykheit versellen haar altyt.*

Ris charmant. *Een aanminnige, of vriendelyke lagch.*

‡ Ris de chien, ou ris qui ne passe pas le neud de la gorge. *C'est-à-dire, un ris forcé. Een gemaakte lagch, een lagch die niet van harte gaat. (Eigentlyk, een hondelagch, of een lagch die niet over den knoop van de keel komt.)*

Ris, f. m. Sorte de plante qui porte le ris. *Rys, ryft. Zeker gewas.*

Ris. Graine de ris. *Rys, ryft, ryftekorn, ryftekorrel.*

Ris de veau. *Kalfszwezerikken; te Dort, Logjes; in Vrieslandt, Switen.*

RISDALE, rixdale, f. m. & f. Sorte

RIS.

de monnaie valant un écu. *Een ryksdaler, of ryksdaalder. Zeker Duitsch geldt.*

RISE E, f. f. Moquerie, raillerie. *Spot, schimp, hoon, geschers, scherffing, belagching.*

Se expoſer à la riſée publique. *Zich openlyk een spot stellen, of zich ten spot van al de wereldt stellen.*

Se servir de riſée à tout le monde. *Elks spot zyn, de spot van al de wereldt zyn.*

RISIBLE, adj. 't Geen lagchen kan. *L'homme est une créature riſible. De mensch is een ſchepſel dat lagchen kan.*

* Riſible. Ridicule. *Belagchelyk, beſpottelyk.*

* Action riſible. *Eene belagchelyke daadt.*

RISIBLEMENT, adv. *Op eene beſpottelyke, of belagchelyke wyze.*

RISPOSTE, f. f. (Terme de Maître d'armes.) *Een ſteek dien men toebrengt als men een andere heeft afgeweert.*

‡ Riſpoſte. Réplique. *Antwoords, beſcheids.*

‡ Etre pront à la riſpoſte. *Zyn antwoords gereeds hebben.*

Riſpoſte. (Terme de Manege.) *'t Opſpringen van een paerds als het de ſpooren krygt.*

RISPOSTER. (Terme de Maître d'armes.) *Eenen ſteek afkeeren, en eenen anderen toebrengen.*

RISQUE, f. m. & f. Hazard, péril. *Gevaar, zorgelykheit, perykel.*

Il couroit riſque de la vie. *Hy liep gevaar van 't leven.*

Prendre une choſe à ſon riſque, ou à ſes riſques. *Iets op zich nemen, iets voor zyn rekening nemen.*

Les riſques de la mer. *Le peril d'une navigation. 't Gevaar der zee; de zorgelykheit der ſcheepvaart.*

RISQUER, v. a. Hazarder. *Waagen, in de waagſchaal zetten, in gevaar ſtellen.*

Il n'y a rien à riſquer pour vous. *Daar is, of ſteekt, voor u niets in te waagen.*

Riſquer ſon ſalut. *Zyn zaligheit in de waagſchaal, of in gevaar ſtellen.*

RISOLE, f. f. Sorte de petite pâtifierie. *Zekere vleefchpastei.*

RISOLER, v. a. Frire, ou rôtit

RIT. RIV.

de telle forte que ce qu'on rôtit, ou frit tire ſur le roux. *Roſten, fryten, opſmerken, roodt bakken, beſſeren.*

RIT. RIV.

RIT, f. m. *Coûtume, cérémonie. Gewoonte, gebruik. Kerkzede, Kerkgewoonte.*

RITORNELLE, f. f. (Terme de Muſique. *Herbaaling van 't vioolſpeelen onder 't zingen.*

RITUEL, f. m. (Terme de l'Egliſe Romaine.) *Gewoonteboek, kersegewoonteboek der Roomsche Kerke.*

RIVAGE, f. m. *Le bord de la mer. Rive. Strandt, oever, kuſt, zeeſtrandt, zeekuſt, waterkant.*

Rivage bordé de ſaulx. *Een oever met wilgen beplant.*

Rivage. *Les bords d'une riviere. Oever, ſtrandt, de boorden van een ſtroom.*

Rivage. *Port. Lieu où abordent les batteaux dans une riviere. Plaats daar de ſchuiten in een rivier, of vaart aankomen.*

RIVAL, f. m. *Concurrent en amour, ou dans la fortune. Medeminner, medevryer, tegenvryer, mededinging naar de zelve vryſter, of 't zelve geluk.*

Un dangereux rival. *Een zorgelyke medevryer, of medeminner.*

Rivale, f. f. *Celle qui concourt en amour. Medevryſter, medeminnares.*

RIVE, f. f. *Bord de ſleuve. Kuſt, ſtrandt, oever, waterkant, wal, kant.*

Rive eſcarpée. *Een onaankoomelyke, of ongenaakbaare kuſt.*

RIVER, v. a. *Rabatre la tête d'un clou. Het hoofdt van een ſpyker neêrklappen, omklappen, of omklinken.*

‡ River le clou à quelqu'un. *C'est le rembarrer. Iemant den mondts ſnoeren, of wat ſpytig bejeegenen.*

RIVET, f. m. (Terme de Maréchal.) *De punt van een nagel die op des paerds hoef omgeklanken is.*

Rivet de raſoir. *Een klinknagelje in 't ſcheermes, waar mede het aan 't hecht vaſt is.*

Rivet. (Terme de Cordonnier.) *Voyez Tranchefile.*

RIVIERE, f. f. *Een rivier, een vloedt, een loopend water, een ſtroom.*

Broom, een binnewater.
Oiseau de riviere. Een watervogel.

ROB. ROC.

ROBE, *f. f.* Vêtement de gens de judicature lorsqu'ils vont au Palais. Een sabbert die de Rechtsgeleerden draagen als zete Hoof gaan; een pleitrok.

* Porter la robe. Frequenter le barreau en qualité d'Avocat. Den sabbert draagen. Een Voorpraak, of Rechtsgeleerde zyn.

* Etre de robe. Etre homme de palais. Een Rechtsgeleerde zyn.

* Quitter la Robe. Abandonner le Palais. Den sabbert afloggen. Het ampt van Voorpraak, of van Raadsheer verlaten.

Une robe de chambre. Een nachtrok.

Une robe de chambre pour homme. Een mans nachtrok.

Une robe de chambre pour femme. Een vrouwe nachtrok.

* Robe de Religieux. Een Monniksrok, een Monnikskleedt.

* Robe d'andouille. De darm van een beuling, of worst.

* Robe de chat. Een kattevel, of kattehuid.

* Robe de féve. De schel, of bast van boonen.

* Robe de poix. De schel, of bast van erten.

ROBETTE, *f. f.* Chemise de Chartroux. Een wolle hembe dat de Karthuizers draagen.

ROBIERE, *f. f.* (Terme de Religieuse.) Een opzichtster over de kleederen en 's beddegoedts in een klooster.

† ROBILLARE, *f. m.* Bonne chère, réjouissance. Vrolykheit, kortswyl, vermaak, genoegte.

† Faire robillare. Vrolyk zyn.

† ROBIN, *f. m.* (Nom satirique.) Sot, niais. Een babok, een halve gek, een slecht onnossel mensch.

ROBINET, *f. m.* Een kraan, een kopere tap.

Ouvrir le robinet d'une fontaine. De fonteinkraan opdoen, of openen.

ROBORATIF, roborative, *adj.* (Terme de Médecine.) Versterkend. (Een Geneeskundig woordt.)

Un médicament roboratif. Een versterkend geneesmiddel.

ROBUSTE, *adj.* Fort, vigoureux.

Stork, kloek, sterk van lyf en leden, hartvochtig.

ROC, *f. m.* Rocher. Rots, steenrots, klip, steenklip.

† Plus grave qu'un roc. Statiger, of styver als een rots.

Roc. C'est une piece du jeu des échecs. Een kasteel. Zeker stuk in 't schaakspel.

Le roc du Roi. Het kasteel van den Konink.

Le roc de la Reine. Het kasteel van de Koningin.

ROCAILLE, *f. f.* Sorte de coquillage. Schulpwerk, schulpen, kei-steenjes en mos waar van men eenig schulpwerk maakt.

ROCAILLEUR, *f. m.* Een schulpwerker. Een die niet schulpen, mos, en kei-steenjes versierde rotzen en spelonken maakt.

ROCAMBOLE, *f. f.* Echalotte. Sorte de petit ail. Zekere kleine ronde knoflook; Charlotte.

ROCHE, *f. f.* Rocher. Rots, rots-steen, steenrots.

* Cœur de roche. Cœur dur. Een hart als een rots. Een versteent, ongevoelig, of verhardt hart.

ROCHER, *f. m.* Roc, roche. Rots-steen, rots, steenrots.

* Rocher. Cœur inflexible. Een steenachtig, rotsachtig, of ongevoelig hart.

Rocher de jardin. Een tuinross; een gemaakte rots in een tuin.

ROCHET, *f. m.* Sorte de surplis. Een fyn linne overtrekfel eens Bisshops met heele enge mouwen.

Rochet. (Terme de rubanier.) Een bobyn daar de lintwerkers hunne zyde op winden.

ROCHÔIR, *f. m.* Een boraxbakje van een goudsmit.

ROCOULER, *v. n.* (Ce mot se dit des pigeons.) Kirren, korren. (Dit wordt van 't natuurlyk geluid der duiven gezegt.)

ROD. ROG.

RODER, *v. n.* Courir çà & là. Doorloopen, doorzwermen, zwer-ven, doorkruissen, gins- en herwaarts loopen, rontom trekken.

Roder autour d'une ville. Eene stad rontom trekken, rontom eens stad trekken.

RODEUR, *f. m.* Qui court çà & là. Een landslooper, een zwer- ver.

Een die gins en herwaarts loopt.

† RODOMONTADE, *f. f.* Fauve bravoure, fanfaronnade. Gezweest, pogchery, snokchery, zwetchery, op- snydery.

ROGATIONS, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) De kruisdagen, of bededagen in de Roomsche Kerke, (zynde de drie dagen voor Hemelsvaardagh) waar op men eenen omgang doet voor 's gewas des veldts.

† ROGATON, *f. m.* (Mot burlesque.) Requête. Beedelbrief, verzoek, verzochtschrift, meek'schrift.

† Scarron a fait quelques rogatons en vers. Scarron heeft eenige beedelbrieven in vaerzen gemaakt.

ROGER, *f. m.* Nom d'homme. Rütger. Een mans naam.

† Roger bon temps. C'est un gail- lard. Een vrolyk hart. Een hartje zonder zorg, een vrolyk, of kortswylyg mensch, een lustige baas.

ROGNE, *f. f.* (Mot peu usité.) Gale. Schorst, schorstheit.

ROGNER, roigner, *v. a.* Besnoeijen, affnoeijen, snoeijen, affnyden, afkorten, korten, schroeijen, rontom affnyden.

Rogner la monnoie. Geldt snoeijen, geldt schroeijen.

Rogner ses ongles. Zyn nagels korten, of affnyden.

Rogner un livre. Een boek affnyden.

† Il est le maître, il rogne, il taille. C'est-à-dire, il en use comme il lui plaît. Hy is de meester, hy snoeit, hy snydt. Dat is, hy leeft 'er, of handelt 'er med naar zyn welgevallen.

† Rogner les ongles à quelqu'un. Iemants de wiken, (eigentlyk naar de letter, de nagelen) korten. Iemants magt besnoeijen, of beneemen.

ROGNEUX. (Mot peu usité.) Galeux. Schorstig, schorstachtig.

ROGNON, roignon. *f. m.* Le rein des animaux. De lenden der dieren.

Rognon de porc. Een varkens lenden.

† Etre chaud du rognon. Etre lascif. Hees van natuur zyn, geil, of onkuisch zyn.

† Mettre la main sur les rognons. De handen in de zyde zetten. (Dit wordt van kyvende wyven gezegt.)

† ROGNONNER, *v. n.* Gronder. *Pre- n-*

Preutelen, knorren, moppen, grynzen.
 ROGNURE, roignure, *f. f.* *Afsnydŷel, snippelingen.*
 Rognures de livre. *Snippelingen, of snippers van boeken.*
 Rognures d'ongles. *Het afsnydŷel der nagelen.*
 ROGUE, *adj.* Fier, arrogant. *Trots, stout, vermetel, laatdunkende, opgeblazen.*

ROI.

ROI, *f. m.* Souverain d'un Roiaume. *Konink, Oppervoogt van een Koninkryk.*
 * Le Roi des Rois. Dieu. *De Konink der Koningen. Gods.*
 * Être Roi de ŷes paŷŷions. *C'est en être le maître. Meester van zyne drijfŷten zyn. Zyne hartsstogten kunnen bedwingen, of intoomen.*
 * Le Lion est le Roi des animaux terrestres. *De Leeuw is de Konink der landdieren.*
 † Vous êtes le Roi des hommes ! *Gy zyt een Konink van een mensche!*
 * C'est le Roi de la ville. *C'est l'homme le plus considéré de la ville. Dat is de Konink van de ŷtadt : Dat is de voornaamŷte der ŷtadt.*
 * Roi. Celui qui la veille des Rois a été Roi du repas. *De Konink; by die op Driekoningen avondt Konink van 't gaŷtmaal is geweest.*
 Rois. Fête de l'adoration des trois Rois. *Driekoningen, Driekoningen dagh.*
 Faire les Rois. *Den Konink trekken. Driekoningen houden.*
 Roi des violons. *De Konink, of 't hoofdt der Violspeeleren in Vrankryk.*
 Le Roi du bal. *De Konink van een baal. D'aanleider, of aanvoerder van een mommedans.*
 Roi d'armes. *Den wapendrager, of ŷtafdrager des Koninks. Een Koninklyke Heraut.*
 Roi. *(Terme de jeu de cartes.) De Konink, of Heer in 't kaartŷpel.*
 Jeter un Roi. *Een Heer opwerpen.*
 † Le Roi petaut. Le Roi des gueux. *De beedelaars Konink. 't Hoofdt der ŷchooijeren.*
 † C'est ici la Cour du Roi petaut. *C'est-à-dire, une aŷŷemblee de gueux, où chacun est le maître. Hier is 't Hof van den beedelaars-*

konink; dat is, eene vergadering van beedelaars, of ŷchooijers.
 ROIAL, roiale, *adj.* Qui compose la famille du Roi. *Koninklyk, 't geen van 's Koninks huis is.*
 La famille roiale. *'s Koninks huis, of hoŷgezin.*
 Roial, roiale. Qui appartient au Roi, digne d'un Roi. *Koninklyk, Koninks, van eenen Konink. 't Geen een Konink toekomt. 't Geen een Konink waardig is.*
 Droit roial. *'s Koninks recht.*
 Palais roial. *'s Koninks hoŷ.*
 Maison roiale. *Een koninklyk huis.*
 Roial, roiale. *(Terme de Palais.) Koninklyk, koninks.*
 Sergent roial. *Een koninks gerechtsbode.*
 * Roial, roiale. Magnifique. *Koninklyk, heerlyk, koŷtelyk, treffelyk, prachtig, verheuen, grootmoedig.*
 * Avoir l'ame roiale. *Eene verheue, of grootmoedige ziel hebben.*
 * Un ŷellin roial. *Een koninklyk gaŷtmaal.*
 † Roiale, *f. f.* Sorte de culote. *Zekere wyde toebroek, waar aan kanonkousŷen met neŷfels zyn gehecht, (nubuiten gebruik.)*
 A la roiale, *adv.* A la maniere d'un Roi. *Koninklyk, op zyn koninks, als een konink, op eene koninklyke wyze.*
 Porter la barbe à la roiale. *Den baardt als de konink, of op zyn Koninks draagen.*
 Beuf à la roiale. *Rundrvleesch koninklyk, of heel lekker toegemaakt.*
 * ROIALEMENT, *adv.* Magnifiquement. *Koninklyk, koŷtelyk, treffelyk, prachtiglyk.*
 * Traiter quelqu'un roialement. *Imans koninklyk onthaalen.*
 ROIALISTE, *adj. et f. m.* Qui tient le parti du roi. *Koninksgezinde. Een die de zyde des koninks, of die 't met den Konink houdt.*
 ROIAUME, *f. m.* Een Koninkryk.
 Les Roiaumes de l'Europe. *De Koninkryken van Europa.*
 ROIAUTE, *f. f.* Dignité de Roi. *Koninkŷchap, de Koninklyke hoogte, de Koninklyke ŷtaat, of waardigheid.*
 ROÏDE, *adj.* Sryf, ŷterk, vaŷt, onbuigzaam, ŷtrak.
 Avoir les jambes roïdes. *Sryve beenen hebben.*

Être tout roïde de froid. *Heel ŷtyf van koude zyn.*
 * Roïde. *Difcile à monter. Steil, kwalyk, of zorgelyk te beklommen, moeijelyk.*
 * L'endroit le plus roïde d'une montagne. *De ŷteilŷte, of moeijelykŷte plaats van eenen berg.*
 ROÏDEUR, *f. f.* Force, impetuosité. *Kracht, ŷterkte, ŷnelheit, gezwindheit, vlugheit, vaerdigheid.*
 * Roïdeur. Ce qui est escarpé & de difficile accès. *Steilte, ongenaakbaarheid; dat by na onsoegankelyk is; 't geen zwaar en moeijelyk te genaaken is.*
 * Nous grimpâmes juŷqu'au ŷommet, malgré la roïdeur de la montagne. *Wy klauterden, onaangezien de ŷteilte van den berg, tot op den kruin.*
 Lancer un dard avec roïdeur. *Met krachts eenen pyl werpen.*
 ROÏDIR, *v. a.* *(Prononcez Redi.)* Etendre droit, bander. *Uitrekken, uifŷtrekken, uifŷpannen.*
 Roïdir une corde. *Een touw uitrekken.*
 Roïdir ŷa jambe. *Zyn been uifŷtrekken.*
 Se roïdir, *v. r.* Devenir roïde. *Verŷtyven, ŷtyf worden.*
 Il commence à ŷe roïdir. *'t Begint ŷtyf te worden, of by begint te verŷtyven.*
 * Se roïdir. *S'opiniâtrer, reŷiŷter. Zich verharden, zich aankanten, halfŷtarrig worden, tegenŷtaan, zich tegen aan zetten, wederŷtreuen, tegenŷtreuen, ŷtyfzinnig worden.*
 * Se roïdir contre la raiŷon. *Zich tegen de reden aankanten.*
 ROÏGNER, roignon. *Voyez Rogner, Rognon.*
 ROÏTELET, *f. m.* Sorte d'oifeau très-petit. *Een winterkoninkje. Zeker klein zangvogeltje.*
 Roïtelette, *f. f.* 's Wyŷŷe van een winterkoninkje.

ROL.ROM.

ROLAND, *f. m.* Noir d'homme. *Roelant. Een mans naam.*
 ROLE, *f. m.* Catalogue de noms. *Naamlyŷt, naamŷtafel, naamrol, naamreŷiŷter.*
 Le rôle des tailles. *De naamlyŷt der hoofŷŷaŷtingen.*
 Rôle. *(Terme de Comédien.) Een rol*

in het toneelſpel; eenige waerzen die de toneelſpeelders van buiten leeren, en opjnyden.
Rôle. Regitre des caufes. *De rol der pleitzaaken, of waar op de rechtzaaken worden geſtelt.*
 † Il a bien joué fon rôle en fon temps. *C'eſt-à-dire, il s'eſt bien fait valoir. Hy heeft zyn rol in zyn tyt wel geſpeelt. Dat is, hy heeft z. i. b. wel doen gelden, of met alles zyn voordiel wel weerem te doen.*
 † **ROLET**, *f. m.* Etic au bout de fon rolet. *C'eſt n'avoir plus rien à dire. Zyne rol uigeſpeelt hebben. Ten einde van zyne rol zyn. Niet meer te zeggen hebben.*
ROMAIN, Romaine, *adj.* Romeinſch, Roomſch, 't geen van Rome is.
 Les Romains ne font plus ce qu'ils étoient autrefois. *De Romeinen zyn niet meer 't geen ze voortyts waren.*
L'Eglise Romaine. *De Roomſche Kerk.*
 * *Action Romaine. Een Romeinſche daadt. Een heldenſtuk, of heldendaadt.*
ROMAN, *f. m.* Fiction qui renferme quelque avanture amoureuse. *Een verdichtſel, waar in de minneryen, of vryaadjen van groote Perſonaadjen verhaalt worden. Een verdichte geſchiedenis der oude Ridderen en Helden. Een verſierde hiſtorie.*
 Parler roman. *Parler en ſtille de Roman. Verzierjelachtig, of op eene verdichte wyze ſpreken.*
ROMANCE, *f. f.* Sorte de poëme Eſpagnol. *Zeker Spaanſch gedicht, waar in eenige droeſeindende, of zeldzaame uitkomſten, of eenige doordluchtige heldendaaden verlat zyn.*
ROMANCIER, *f. m.* Auteur de quelque roman. *Een verdichtſelſchryver, of vryaadjeschryver.*
ROMARIN, *f. m.* Sorte de plante. *Rozemaryn. Zeker gewas.*
 † **ROMINAGROBIS**, *f. m.* Fat qui aſecte un air grave. *Een weetniet, of plompert die eene gemaakte ſtatigheit vertoont.*
 † *Rominagrobis. Un matou. Een kater.*
ROMPLIMENT detête, *f. m.* Bruit qui étourdit & ennuie. *Hoofdbreeken, hoofdbreeking. Een ge-*

raas dat iemand baloorig maakt, en verveelt.
ROMPRE, *v. a.* Brifer, mettre en pièces. *Breeken, verbreeken, aanſtukken breeken.*
Rompre un bâton. *Een ſtok breeken.*
Rompre la glace. *Het ys breeken.*
Fraper à tout rompre. *Fraper fort à une porte. Kloppen of men alles wilde aan ſtukken breeken. Hart op een deur bonzen, of kloppen.*
Rompre un criminel. *Eenen misdadiger rabraaken.*
 Il fut rompu tout vif. *Hy wierdt levendig gerabraakt.*
 * *Romp*re avec quelqu'un, *v. n.* *C'eſt ſe brouiller avec quelqu'un. Met iemand de vriendschap breeken; met iemand quaadt vrients worden.*
 * *Romp*re. *Finir. Afbreeken, eindigen, of endigen.*
 * *Rompons* là-deſſus. *Laat ons daar van afbreeken, of daar niet meer van zeggen; laat ons daar van afscheiden.*
Rompre une conference. *Eene onderhandeling, of redenwiſſeling afbreeken.*
 * *Romp*re la tête à quelqu'un. *C'eſt l'étourdir à force de bruit. Iemand het hoofdſt breeken. Iemand met veel geſchal, of geraas moeijelyk vallen, of baloorig maaken.*
 * *Romp*re le jeune. *De vaſten breeken, of niet onderhouden.*
 * *Romp*re un vœu. *Een gelofte breeken.*
 * *Romp*re un mariage. *Een huwelyk breeken, of te niet doen.*
 * *Romp*re un bataillon. *Eene bende weervolk ſcheuren, overhoop ſmyten, of in wanorder brengen.*
 * *Romp*re la glace. *Het ys breeken. Den wegh tot eenige uitvoering openen. Iet eerst uitvinden, of onderneemen.*
 * *Il* vaut mieux plier que de rompre. *Het is beter te buigen dan te breeken: 't is beter wat toe te geven dan al te ſtreng op zyn recht te blyven ſtaan.*
 * *Romp*re. *(Terme de Marchand de vin.) Verſchaalen, zyn geeft, kleur, en kracht verliezen.*
 * *Vin* qui ne rompt point. *Wyn die niet verſchaalt, die zyn kracht, ſmaak, en verwe niet verliest.*
Se rompre, *v. r.* *Se caſſer, ſe brifer. Breeken, een breuk krygen.*

Se rompre une jambe. *Een been breeken.*
Rompu, rroupé, *adj. & part.* *Caſſé. Gebroken, aan ſtukken, geſcheurt.*
 * *La paille* eſt rompué. *C'en eſt fait, nous ſommes brouillez enſemble. Het touwtie is gebroken, of aan ſtukken. Onze vriendschap is uit, is gelroken, of is gedaan.*
 * *Les flots* bruians ſe rompoient en pluſieurs endroits. *De bruiſchende golven wierden op veele plaatzen gebroken.*
 * *Les chemins* ſont rompus par les torrens. *De wegen zyn gebroken door d'overloofinge der ſtortregenen.*
Rompu, rompué. *Qui a une décente de boiau. Gebroken, geſcheurt. Die een breuk heeft.*
 * *Romp*u dans les affaires. *C'eſt-à-dire, expérimenté, ou conſommé. Volleert in zaaken: Dat is, in zaaken wel ervaren, wel geceſſent, of wel bedreven.*
 † *A bâtons rompus, adv. Onachtzaam, met horten en ſtooten.*

RON. ROQ.

RONCE, *f. f.* Sorte de plante. *Braam, braamſruik, braambezieſruik. Zeker heeſtergewas.*
ROND, *f. m.* Rondeur. *Het rondt, de rondte, of rondigheit.*
Le rond de la terre. *Het aardtrondt. 't Rondt der aarde.*
Rond. *Cercle qui ſe fait dans l'eau. Een ronde kring die in 't water komt als 'er iets in gemeten wordt.*
Rond de plomb. *Sorte d'au de chapeau. Een loot waar onder men een heedt legt.*
Rond. *(Terme de Manège.) Piſte circulaire. Een rond renperk voor de paerden.*
Rond, ronde, *adj.* *Rond, ronde.*
Boule ronde. *Een ronde bal.*
 * *Compte* rond. *Een eſſé, of ronde rekening.*
En rond, *adv.* *Circulairement. Kringswyze, in 't ronde.*
Se mouvoir en rond. *Zich kringswyze, of in 't rond beweegen.*
RONDACHE, *f. f.* Sorte de bouclier rond. *Een ſchildt, een rond ſchildt, een rondas.*
RONDE, *f. f.* *(Terme de guerre.) De ronde. De wacht die de ſtadt doorkruift, en de ſchildtrachten*

XXX

ten bezichtigte.
 Faire la ronde. *De ronde doen.*
 A la ronde, *adv.* Tout autour. *In 't rond, rontom.*
 C'est le plus grand fat qui soit à dix lieues à la ronde. *'t Is de grootste, of plompste vlegel die 'er tien mylen in 't rond is.*
 RONDEMENT, *adv.* En rond.
In 't ronde.
 * Rondement, *adv.* Sincèrement. *Rondelyk, oprechtelyk, openhartiglyk, ongeveinsdelyk.*
 * Agir rondement. *Rondelyk te werk gaan.*
 RONDEAU, *f. m.* Sorte de poëme qui fait une espèce de demi-cercle. *Zekere rym die een soort van een haljrond, of halven kring maakt.*
 Rondeau de patissier. *Een pasteibakkers opzetter.*
 Rond d'eau. Sorte de bassin rond au milieu d'un jardin. *Een ronde waterbak in 't midden van een tuin.*
 RONDELET, *f. m.* (Terme de poësie *Espagnole.*) *Een Spaansch dansliedje.*
 Rondelet, rondelette, *adj.* *Wat rondachtig, eenigzins rondt.*
 RONDELLE, *f. f.* *Rondas, schilte, beukelaar.*
 RONDEUR, *f. f.* Figure ronde. *Rondigheid, rondtheit, rondte.*
 La rondeur d'un cercle. *De rondte van een kring.*
 Rondeur de manteau. *De rondtheit van eenen mantel.*
 RONDIN, *f. m.* Morceau de bois rond pour brûler. *Een ronds takhout, een rondt brandhout.*
 † RONDINER, *v. a.* Met een dikke knuffel, of rond brandhout afroffen.
 RONFLE, *f. f.* Point. (Terme de jeu de piquet.) *De stick, (Een woordt van 't piketspel.)*
 Compter sa ronfle. *Zyne steek tellen. (Compter son point is beter Fransch.)*
 RONFLLEMENT, *f. m.* Ronking, *snorking, 't ronken, of 't snorken als men slaapt.*
 RONFLER, *v. n.* Ronken, *snorken.*
 † Faire ronfler les vers. *De vaerzen snorkend of snyden.*
 RONFLEUR, *f. m.* Celui qui ronfle. *Een snorker, een ronkert. Een die slaapt dat hy ronkt.*

Ronfleuse, *f. f.* Snorkster, ronkster.
 RONGER, *v. a.* Knauwen, knabbelen, beknabbelen, knaagen, afknaagen, kluiwen, afeten.
 Les rats rongent les livres. *De rotten knabbelen de boeken.*
 Ronger un os. *Aan een been knaagen, of knauwen.*
 * Avoir l'ame rongée de remords. *Een knagend gemoedt, of geweeten hebben.*
 * Etre rongé de la gale. *Van de schorst opgegeeten zyn.*
 † Ronger son frein. Avoir du chagrin & de l'ennui. *Zich zelven, quellen; veel hartzweer en verdriet hebben; droevig en t'onvreden zyn.*
 * Se ronger le cœur. *Zyn hart opeten; zeer ongerust zyn.*
 * Ronger ses ongles: Mordre ses ongles à force de rêver à quelque chose. *Zyn nagels knauwen, zyn nagels afbyten als men diep in gedachten is.*
 * On lui a donné un os à ronger. *Men heeft hem een been te kluiwen gegeven; men heeft hem werk verfschaft.*
 † ROQUET, *f. m.* Een kort ouwérets manteltje; een narre manteltje.
 Roquet, *f. m.* Een Deentie; een Deensch hondtje; een korthaartig hondje met scile ooven.
 ROQUETTE, *f. f.* Sorte de plante. *Raket, raketkruidt. Zeker keesterewas.*
 ROQUILLE, *f. f.* Mesure d'un demi-setier. *Een pintje. Allerhande kleine wynmaat.*
 Boire roquille. *Een pintje drinken.*

ROS.

ROSAIRE, *f. m.* Sorte de chapellet. *Een roozekransje, een roozenhoedtje.*
 ROSAT, *adj.* Où il entre des roses. *Van roozen, daar iets van roozen in komt.*
 Onguent rosat. *Roozalve.*
 Miel rosat. *Honigh van roozen.*
 ROSE, *f. f.* Sorte de fleur. *Een roos. Zekere bloem.*
 Rose commune. *Een gemeene roos.*
 Rose panachée. *Een gestreepte roos.*
 Rose gueldre. *Een witte roos die geen reuk heeft.*
 Rose pivoine. *Pisene. Maftbloem.*
 * Bouche de rose. *Bouche vermeil-*

le. *Een rooze mond, een roosroode mond.*
 * Teint de lis & de roses. *Een leliwit en blozend wezen.*
 Rose. Sorte de neud de foulié. *Een roos, of strik op de schoen.*
 Rose, ou rosette. (Terme de Tourneur.) *Een pin in een kassok.*
 Rose des vents. (Terme de mer.) *Het kompas, of de streekwyzer der winden in een zeekaart.*
 * Rose d'instrument de Musique. *Een roos op eenig speeltuig.*
 * La rose est la Reine des fleurs. *De roos is de Koningin der bloemen.*
 ROSE. Vin rosé. *C'est-à-dire, du vin qui tire sur la couleur de rose. Schoon roode, of hoog roode wyn.*
 ROSEAU, *f. m.* Plante qui vient dans des lieux marécageux. *Riet. Een gewas dat in moerassige plaatsen groeit.*
 On fait de ce roseau des flèches, des cannes, & même des flutes. *Van dat riet worden pylon, rotingen, en zelfs fluiten gemaakt.*
 * Roseau cassé. *Een gekrooks, gebroken, of geknakt riet.*
 ROSEE, *f. f.* De daau, dauw, of dau.
 Tout le champ étoit couvert de rosée. *Al het veld was nat bedauwt, was met dauw bedekt, of was wit van den dauw.*
 ROSETTE, *f. f.* Sorte de petit clou blanc dont on embellit les bahuts. *Een roosnageltje, een spykertje met een vertint hoofdtje.*
 Rosette de rasoir. *Een roosje aan de kas van een scheermes.*
 Rosette. (Terme de Tourneur.) *Een pin aan een kassok.*
 Rosette. Petite couture qu'on fait dans du linge. *Een stop in lyuwat.*
 ROSIER sauvage. *Een wilde roozeboom, of rooselaar.*
 Rosier domestique. *Een samme roozeboom, een tuinrooselaar.*
 Rosier de Gueldre. *Een witte roozeboom, waar van de roozen zonder reuk zyn.*
 Rosier. Artisan qui fait des peignes pour les tisserans. *Een rietwerker. Een die kammen en spoelen voor de weevers maakt.*
 ROSSANE, *f. f.* (Terme de Jardinier.) *Een soort van persik die heel geel is. (Een Hoveniers woordt.)*

ROSSE,

ROSSE, *f. f.* Méchant cheval. *Jak-hals, schendmeer. Een slechts ma-ger paerdt.*
 † **ROSSER**, *v. a.* Batre. *Afhaalen, afrossen, affmeeren, lustig slaan.*
 † Se roffer, *v. r.* Se battre. *Malkanderen afrossen, malkanderen afbaalen, of slaan, met malkanderen vachten.*
 † N'avez vous point de honte de vous rosser comme des coquins? *Hebt gy geen schaamte dat gy hier met malkanderen vecht als jehurken?*
ROSSIGNOL, *f. m.* Sorte de petit oiseau. *Een nachtegaal. Zeker klein zangvogeltje.*
 † **Rouignol d'Arcadie**. Un âne. *Een esel.*
 † Ce Medecin est un franc rossignol d'Arcadie. *Die Arts, of Geneesmeester is een rechten esel.*
ROSSOLIS, *f. m.* Sorte de liqueur compoëe. *Rosoli. Zekere sterke drank.*
ROSTRALE, *adj. f.* Snuitswyze, *snebs- of bekswyze.*
 Couronne rostrale. *Een snebswyze kroon, een scheepskroon.*
ROST. Voyez Rot.

ROT.

RôT, ou roft, *f. m.* Viande rôtie. *Gebraadt, gebrade vleesch.*
ROT. Vents qui s'élevent de l'estomach. *Risping, of oprisping der maage, winden die uit de maag opkomen.*
ROTTER, *v. n.* Faire des rots. *Op-rijsen, rispen.*
 S'il vient à rotter il lui dit, Dieu vous aide. *Zoo hy komt te rispen, zeg hy tegen hem, Godt help u.*
RÔTIE, *f. f.* Pain roti qu'on met à tremper dans du vin. *Geherst, of gerooft broodt dat men in wyn weekt.*
Rôti, *f. m.* Viande rôtie. *Gebraadt, gebrade vleesch.*
 Le rôti est plus sain que le bouilli. *'t Gebraadt is gezonder dan 't gezoden.*
RÔTIR, *v. a. & n.* Brader, *aan 't spit braden.*
 Rôtir un aloiau. *Een harst braden.*
 Viande qui rôtit. *Vleesch dat braadt, of gebraden wordt.*
ROTISSERIE, *f. f.* Lieu où les

rôtisseurs font rôtir. *Bradery, gaarkeuken, de plaats daar 't vleesch gebraden en verkocht wordt.*
ROTISSEUR, *f. m.* Brader, *gaar-kok.*
ROTONDE, *f. f.* Sorte de collet hors de mode. *Een lob, of lobbe die men om den hals plag te draagen.*
 Il y a 60 ans qu'on ne porte plus des rotondes. *Sedert 60 jaaren draagt men geen lobben meer.*
 Rotonde, *f. f.* Allergoden tempel in 't Oudt Rome; nu in 't Nieuw alle de Heiligen soegewydt. *De naam eener kerke te Rome die in 't rond is gebouwt.*
ROTONDITE, *f. f.* Rondheit, *rondte.*
ROTULE, *f. f.* (Terme d'Anatomic.) *De kniejschyf.*
ROTURE, *f. f.* Héritages qui ne font pas nobles. *Burgerlyk erfgoedt, onedel erfgoedt.*
 Roture. Naissance de roturier. *Een gemeene, of burgerlyke afkomst, of geboorte.*
ROTURIER, roturiere, *adj.* Qui n'est pas noble. *Onedel, van burgerlyken afkomst, van burgerlyke geboorte.*
 C'est un roturier. *'t Is een burger man.*
 Biens roturiers. *Burgerlyk goedt, onedele goederen.*
ROTURIEREMENT, *adv.* Tenu en roture. *Burgerlyk, onadelyk, als een gemeen man, op eene burgerlyke wyze.*

ROU.

ROUABLE. Voyez Rable.
ROUAGE, *f. m.* Droit de rouage. *Zekere tol, of belasting op den wyn die met karren vervoert wordt.*
 Rouage. (Terme d'Horloger.) *'t Raderwerk, of al de raders in een uurwerk.*
 Rouage. Structure de roués. *Radtwerk, raderwerk, wagenraders, al wat tot een radt behoordt.*
ROUAN, rouanne, *adj.* Ros, *roodshairig, vos.*
 Cheval rouan. *Een ros paerdt, een vos paerdt.*
ROUANNE, *f. f.* Instrument dont on marque le vin des Cabaretiers. *Een peilflok, of roeiflok waar mede men den wyn der herbergieren*

peilt, of roeit.
ROUANNER, *v. a.* Marquer avec la rouanne. *Peilen, wyn peilen, wyn roeien.*
ROUANNETTE, *f. f.* Instrument pour marquer le vin. *Een merk-zyzer om de wynvaten te tekenen.*
ROUE, *f. f.* Een radt.
 Roué de carosse. *Een radt van een keets.*
 Roué de montre. *Een radt van een uurwerk.*
 Mettre un criminel sur la roué. *Fenen misdadiger op 't radt zetten.*
 Roué. Quetie de paon, ou de coq d'Inde étendue en rond. *Een pauwestaert, of kalkoenslaert, die opgezet is.*
ROUELIE, *f. f.* Trenché coupée en rond. *Een schyf, een sned van iets in 't rondt gesneden.*
 Rouëlle de veau. *Een kalfs schyf.*
 Couper par rouëllés. *Mets schyven souden.*
ROUER, *v. a.* Rompre un criminel. *Rabraaken, eenen misdaadiger de leden breeken.*
 † Rouër de coups. *Batre rudement. Rabraaken, lustig afrissen, of afsmeeren, wakker afstouwen.*
ROUET, *f. m.* (Terme de Meunier.) *Een groot radt in een molen dat aan den standert vast is.*
 Rouët d'arquebuse à rouët. *Vuurslot, radslot, een slot aan een vuur-roer, met een radt.*
 Pistolets à rouët. *Pistolen met raderstoten.*
 Rouët à filer avec la main. *Een wiel, een spinwiel waar op men met de handt spint.*
 Rouët à filer avec le pié. *Een tredwiel. Een wiel waar op men met den voet spint.*
ROUGE, *adj.* Roodt, *roodtverwag.*
 Ruban rouge. *Roodt lint.*
 Rouge. Vermeil. *Roodt, blozend.*
 Avoir les joués rouges. *Rode, of blozende wangen hebben.*
 Rouge, *f. m.* Couleur rouge. *Roodt. Rode verws.*
 Elle est devenuë rouge à ce reproche. *Zy is roodt geworden, of zy is in 't aanzicht ontfteeken op dat veruyt.*
 Rouge mort. *Donker roodt.*
 Rouge de sang. *Bloet roodt.*
 Rouge. Couleur vermeille. *Roodt, roodtachtig, blozende.*
 Avoir un peu de rouge aux joués.

Wat blozende van wangen zyn.
 Rouge. Sorte de fard rouge. Roods
 blinketjel.
 ROUGEATRE, *adj.* Tirant sur le
 rouge. Ros, roodsachtig, naar den
 rooden trekkerende.
 Nuage rougeâtre. Een ros, of rood-
 achtige wolke.
 † ROUGEAUD, rougeaude, *adj.*
 & *f. m.* Roodkoonig. Een
 roodtkoon, of roodtwang, een die
 vrede koonen, of wangen heeft.
 ROUGE-BORD, *f. m.* Verre plein
 de vin. Een boordevolleije. Een
 glas boordevel wyn.
 ROUGE-GORGE, *f. f.* Sorte de
 petit oiseau. Een roodtborsje. Zeker
 klein vogeltje.
 † ROUGE-TROGNE, *f. m.* Y-
 vrogne. Grand beuveur. Een
 roodtbakkes, of roodtneus. Een
 zuipert, of zwelger, een groote
 dronkaart.
 ROUGEOLE, *f. f.* Sorte de ma-
 ladie. Majelen. Zekere kinderziekte,
 waar in veele roode puistjen uit-
 slaan.
 ROUGE-QUEUE, *f. f.* Sorte de
 petit oiseau. Een roodstaertje, een
 paapie. Zeker vogeltje.
 ROUGET, *f. m.* Sorte de poisson
 de mer. Een roode zeebrassem. Zekere
 zeevisch.
 ROUGEUR, *f. m.* Rouge qui vient
 au visage. Roodtheit, of druiflig-
 heit, of puistigheid in 't aange-
 zicht.
 Rougeur. Petite pustule rouge. Rood-
 te puist, of roode plek.
 Avoir des rougeurs au visage. Roodte
 puistjen in 't aanzicht hebben.
 ROUGIR, *v. a.* Rendre rouge. Roodt
 verwen, roodt maaken.
 Rougir la tranche d'un livre. De snee
 van een boek roodt verwen.
 Rougir, *v. n.* Devenir rouge. Roodt
 worden van schaamte, of van
 verlegenheit schaamroodt worden.
 Rougir de honte. Van schaamte bloo-
 zen, schaamroodt worden.
 Un homme de bien calomnié rou-
 gira plutôt que le coupable. Een
 eerlyk man die belasterd wordt zal
 eerder roodt worden dan een schuldige,
 of dan een die schuldig is.
 * Faire rougir. Donner de la honte.
 Schaamroodt maaken, beschaamt
 maaken.
 ROUILLE, *f. f.* Craie qui vient
 sur l'acier & sur le fer. Roest,
 een kerst die op 't staal en op 't

zyer komt.
 Amasser de la rouille. Roesten, ver-
 roesten.
 ROUILLER, *v. n.* Roesten, in-
 roesten, verroesten.
 L'humidité fait rouiller le fer. De
 vochtigheit doet het yzer roesten,
 of door de vochtigheit roest het
 yzer.
 Se rouiller, *v. r.* Contracter de la
 rouille. Roesten, verroesten, roe-
 stig worden.
 * L'esprit se rouille dans la solitude.
 C'est-à-dire, s'abatardit. De geest
 verroest, dat is, ontwaardt in d'eenzaam-
 heit.
 ROUILLEURE, *f. f.* Action de
 rouiller. Roesting, verroesting.
 Rouilleure. Rouille. Roest.
 ROUIR, *v. a.* Mettre le chanvre
 dans l'eau. Kennip, of hennip te
 roeten zetten, kennip in 't water
 zetten om ze te beter te kunnen
 braaken.
 ROULEAU, *f. m.* Tout ce qui est
 roulé. Een rol, een rolstok, al dat
 opgerolt is.
 Un rouleau de plomb. Een rol
 loodt.
 Mettre en rouleau. Oprollen, tot een
 rol maaken.
 Rouleau de laboureur. Een lands-
 bouwers, of ploegers rol, of rol-
 hout, waar meede men de kluiten
 van beploegt landt breekt.
 Rouleau. (Terme de Charpentier.)
 Rondthout, of rol waar op de tim-
 merlieden groote balken aanvoeren,
 of voortrollen.
 Rouleau de Ferrandinier. Een boom,
 of rolstok waar op de zyde werkers
 hunne zyde rollen.
 Rouleau de Patissier. Een rolstok der
 Passeibakkeren.
 ROULEMENT des yeux. *f. m.*
 Action de rouler les yeux. Het
 draaijen der oogen, verdraaijing der
 oogen.
 * Roulemens. (Terme de Musique.)
 De snikken, of loepjes in de zang-
 kunst.
 ROULER, *v. a.* Pousser une cho-
 se en la faisant tourner. Rollen,
 voortrollen, omwentelen, omrol-
 len.
 Rouler une pièce de bois. Een stuk
 hout rollen, of omwentelen.
 Rouler les yeux. De oogen verdraai-
 jen.
 * Fleuve qui roule ses eaux. Een ri-
 vier die stroomt, of loept.

* Rouler doucement sa vie. Zyn
 leven zoetelyk doorbrengen, of sly-
 ten.
 * Rouler dans son esprit toutes fo-
 tes d'expédiens. Allerlei midde-
 len van uitkomst bedenken, of over-
 weegen.
 * C'est sur lui que roule toute la
 conversation. Op hem liep het gan-
 sche gesprek, of op hem liep het gan-
 sche gesprek uit.
 * Rouler. (Terme de mer.) Slingen-
 en, aan weerkanten over val-
 len.
 * Navire qui roule. Een schip dat
 slingert.
 Rouler. (Terme de laboureur.) De
 kluiten met een rolhous breeken.
 ROULETTE, *f. f.* Petites roues
 qu'on met à des chaises, ou sous
 des colonnes de lit. Rolletjes, of
 radertjes die men onder de stoelen,
 of stylen der ledikanten doet.
 Roulette. (Terme de Doreur sur cuir.)
 Een rol, een verguldtrol.
 ROULIER, *f. m.* Chartier qui mé-
 ne des charettes chargées de mar-
 chandises. Een karreman, een
 voerman, een wagenaar die koop-
 manschap op karren en wagens
 voert.
 ROULON, *f. m.* Een rib die aan
 de r van een karre, of wagen
 vast is, om 'er zich aan te hou-
 den.
 ROUPIE, *f. f.* Neusdruppel, drop-
 pel aan de neus.
 Avoir la roupie au nez. Een druppel
 aan de neus hebben.
 † ROUPIEUX, *f. m.* Een druip-
 neus, een rochelaar, een kliekaart,
 een snotterik.
 † Roupieuse, *f. f.* Een rochebel, een
 druipneus, een rochelaarster, een
 snorrek, of snotlof.
 ROUE, *f. m.* Espèce de chêne.
 Een steeneike. Zeker eikeboom.
 ROUS, rousse. Voyez roux.
 ROUSSATRE, *adj.* Qui tire sur le
 roux. Roodachtig, ros, uit den
 rooden, op den roodenttrekkende.
 ROUSSEAU, *f. m.* Qui a le poil
 roux. Een roshaar, een roodthaar-
 ige, een roodtbl, een die roodt,
 of ros haar heeft.
 Rousseau. Roussaude, *f. m.* Qui
 a le poil roux. Roodthaar, rood-
 haarig, die roodt haar heeft.
 Judas étoit roussé. Judas was een
 roodthaar.
 Une laide roussaude. Eene leelyke
 roodt-

ROU.

roodhaar.
ROUSSELET, *f. m.* Sorte de poire. Een lekkere roodachtige peer.
ROUSSETTE, *f. f.* Sorte de petit oiscau. Een roodiborsje. Zeker grasmusje.
 Rouffette. Sorte de petit chien de mer. Zeker klein zeehondtje.
ROUSSEUR, *f. f.* Tache rouffe. Sproetel. Zeker roodachtig vlakje in 't aanzicht.
Avoir des rouffeurs au visage. Sproetelen in 't aanzicht hebben.
ROUSSI, *f. m.* Odeur de quelque chose qui brûle. Smeuling, stank van iets dat brandt.
 Sentir le roussi. Gesmeult ruiken.
ROUSSIN, *f. m.* Sorte de cheval entier. Een hengst, een rypaerdt, een ruiters paerdt.
 Rouffir, *v. a. & n.* Rendre, ou devenir roux. Bruin maaken, ros maaken, bruin, of ros worden, smeulen, zengen.
 Faire rouffir du beurre. Boter bruin braaden.
 Rouffir du linge. Lynwaat smeulen, of zengen.
ROUTE, *f. f.* Chemin. Wegh, gemeene wegh.
 Rencontrer quelqu'un sur la route. Iemant op den wegh ontmoeten, of tegen komen.
 Route. Cours d'un vaisseau. De vaart, of streek van een schip.
 Faire route. Naviguer. Zeilen, vaaren.
 Donner la route. C'est prescrire la route aux vaisseaux. Den streek aan wyzen. De scheepen hunnen streek voorschryven.
 † **ROUTIER**, *f. m.* Celui qui a pratiqué long-temps une chose. Een oude vos, een looze schalk, een doortrapt mensch, een die lang met looze streken heeft omgegaan, of op snoode streken is afgerecht.
 † Un vieux routier. Un rusé camarade. Een oud medemaat, een looze makker, een die lang voor de honden gelopen heeft.
Routier. (Terme de mer.) Een graadsboek. Een boek met zeekaarten.
ROUTINE, *f. f.* Sorte d'habitude & de longue pratique. Oeffening, gebruik, ervaarenheit, gewoonte.
 Ne chanter que par routine. Alleen door gebruik, of door gewoonte zingen.
ROUVIR, *v. a.* Ouvrir de nouveau. Heer op doen, weér open doen,

ROU. ROY. RUA. RUB.

weér openen, weér opstooten, weér opsluiten, of weér ontsluiten.
 Rouvir une fenêtre. Een venster weér opdoen.
 * Rouvirà quelqu'un ses plaies. C'est le faire souvrir de ses douleurs. Iemants wonden oprabben: Iemants voorige droefheit weér te binnen brengen.
ROUX, rouffe, *adj.* Ros, roodt, roodtachtig, geelroodt.
 Avoir les cheveux roux. Roodt haar hebben.
 Avoir les cheveux noirs & la barbe rouffe. Zwart haar, en een rossen laardt hebben.
 * Beurre roux. Gesmolte, of gebrade boter.
 * Papier roux, linge roux. Gesmeult papier, gesmeult linnen.
 Roux vent. (Terme de Jardinier.) Een schraale Noorden-windt in Grasmaand. (Een Tuiniers woordt.)
ROY. Voyez roi.

RUA. RUB. RUC.

RUADE, *f. f.* Action d'un cheval qui ruë. Achteruitslag van een paerdt.
 Faire une ruade. Achter uitstaan.
RUBAN. Lint, snoer, bandt.
 Ruban uni. Glad, of effen lint.
 Ruban figuré. Gebeeldt lint, figuur-lint.
 Ruban que les femmes mettent aux cheveux. Een haarlint, waar mede zich de vrouwen hullen, of kappen, of dat de vrouwen in 't haar zetten.
RUBANIER, *f. m.* Lintwerker, koordwerker.
RUBARBE, Rhubarbe, *f. f.* Sorte de racine purgative. Rhabarbar, rhabarberwortel. Zekere zuiverende wortel.
RUBICAN, rubicane, *adj.* Ce mot se dit du poil de certains chevaux. Zwart vaal. Dit wordt van 't haar zommiger paerden gezegt.
RUBICOND, rubiconde, *adj.* Haut en couleur, Roodt, heel roodt, hoog roodt.
 Il est toujours rubicond. Hy is altyt heel roodt.
 Un nez rubicond. Een roode neus.
RUBIS, *f. m.* Sorte de pierre précieuse. Een robyn, of robynsteen. Zeker kostelyk roodt gesteente.
 Rubis oriental. Oosterfche, of oprechte Robynsteen.

RUB. RUC. RUD. 717

Rubis balais. Een bleeke robyn.
 † Rubis fur le nez. Pultuie rouge. Een roodepuist op de neus.
 † Faire rubis sur l'ongle. Een glas op den nagel, of schoon uitdrinken; een glas tot op den lesten droppeel toe uitdrinken.
RUBRIQUE, *f. f.* (Terme de droit.) D'uitlegging over een titul, of hoofdstuk van de rechten.
 Rubrique. (Terme de l'Eglise Romaine.) Regels te onderhouden in 't leezen zyner getyden, (in de R. Kerke.)
 † Rubrique. Tours, finesse. Kunstjes, streeken, loosheden, greepen, liften.
RUCHE, *f. f.* Ouvrage de Vanier pour loger des abeilles. Een byekorf.

RUD. RUE. RUF.

RUDE, *adj.* Apre, ou mal uni. Hard, rauw, scherp, schraal, wreedt, onbeschaaft, rauw.
 Avoir la peau rude. Hard van vel zyn; schraal van huidt zyn.
Rude. Sévère, fâcheux, difficile. Hard, gestreng, streng, wreedt, moeilik, zwaar, straf.
 Un pere rude. Een harde, of gestreng vader.
 Un hiver rude. Een harde, of strenge winter.
 Travail rude. Harden, of zwaaren arbeide.
 Mot rude à l'oreille. Een woordt dat hardt in 't oor klinkt.
 Un stile rude. Een harde, onbeschaafde, of ruwe styl.
RUDEMENT, *adv.* Avec rigueur. Hardelyk, gestrengelyk, wreedlyk, strengelyk.
 Traiter quelqu'un rudement. Iemant hardelyk bandelen.
RUDESSE, *f. f.* Rigueur. Hardigheit, wreedheit, gestrengheit.
Rudeffe. Rencontre de syllabes, ou de voyelles qui choquent. Hardigheit, of stooting in d'uitspraak. (Als twee lettergreepen, of klinkletters by malkanderen komen, die eenen harden klank geeven.)
 Rudeffe de l'ille. Hardigheit, of rauwicheit van styl.
RUDIMENT, *f. m.* Petit livre qui contient les principes de la langue Latine. Beginlesse. Een boekje om de beginsselen der Latynsche taale te leeren.

RUDOIER, *v. a.* Traiter rudement. *Rauw, hard, of gestreng handelen; ruuw aantasten.*
 RUE, *f. f.* Een straat.
 Une grande rue. Een groote straat.
 ‡ Courir les rues. Etre fou. Voor gek langs straat loopen.
 Ruë. Sorte d'herbe. *Ruite, wynruite. Zeker kruids.*
 Ruë sauvage. Ruë cultivée. *Wilde ruite. Tamme ruite, of hofwynruite.*
 RUELLE, *f. f.* Petite ruë. Een steegje, een eng straatje.
 Ruëlle de lit. Een gang tusschen een ledikant en demuur.
 * Ruëlle. Apartement de dames. De bezoekkamer, of het salet der jufferen.
 * Ruëlle. Compagnie de dames. Assemblée de Dames pour jouer. Een salet met juffers. Een geselschap van jufferen om te speelen.
 * Ses vers courtoient dans les ruëlles. Zyne vaerzen wierden in de saletten gelezen.
 RUER, *v. a.* Jetter. Werpen, smyten, gooien.
 Ruer des pierres. Steenen werpen, of smyten.
 Ruer, *v. n.* Fraper des piez de derriere. Achteruit slaan, met de voeten achteruit slaan, of stooten.
 Cheval qui ruë. Een paerds dat achteruit slaat.
 Se ruer, *v. r.* Se jeter sur quelqu'un, ou sur quelque chose. Op iemant aanvallen, iemant, of iets aantasten, ergens opvallen.
 Les fergens ruerent sur les meubles. De gerechtsdienaars vielen op den huisraadt, of tasten den huisraadt aan.
 ‡ Ses plus grands coups sont ruëz. C'est-à-dire, ses plus grands efforts sont faits. Zyn grootste geweld is over; zyne beste pylen zyn verschooten; zyne grootste krachten zyn gedaan.
 RUEUR, *ruëuse, f. m. & f.* Werper, werpster, smyter, smyster.
 Rueur de pierres. Een steensmyter.
 ‡ RUFEN, *f. m.* Qui est dans la débauche des femmes. Hoereijager, hoerendop, hoerendief, een die by de hoeren loopt.

RUG. RUI.

RUGINE, *f. f.* Een snale tandstlooker, of tandtschrabber.

RUGINER, *v. a.* (Terme d'Arracheur de dens.) Het bederf van de tanden schrabben. (Een Tandtrekkers woordt.)
 RUGIR, *v. n.* (Ce mot se dit du cri naturel du lion.) Brullen, brieschen. (Dit wordt van 't natuurlyk geschreeuw des leeuws gezegt.)
 Rugissant, rugissante, *adj. & part.* Brullende, brieschende.
 RUGISSEMENT, *f. m.* Cri du lion. Brulling, briesching, gebrul, of gebriesch van den leeuw.
 RUILLE E, *f. f.* (Terme de couvreur.) 't Smeeren, of slyken der vorstpannen. (Een Dekkers woordt.)
 RUINE, *f. f.* Perte de biens. Décadence. Bederf, verval, vernieling, verwoesting, verlies van goederen. Ondergang, nederstorting.
 Tout tombe en ruine. Alles komt in verval. Alles vervalt, alles wordt bedorven.
 L'élevation de l'un étoit la ruine de l'autre. De verheffing, of opkomst van den eenen, was d'ondergang van den anderen.
 Il est cause de ma ruine. Hy is oorzaak van myn bederf.
 Les ruines d'une maison. De puinhooopen, steenhoopen, of overblyfsels van een vervallen huis.
 RUINER, *v. a.* Bedorven, vernielen, te gronde werpen, verwoesten, uitrooijen, nederwerpen, in den grondt helpen.
 Ruiner une famille. Een huis bedorven, of in den grondt helpen.
 Ruiner une armée. Een leger vernielen, of in de pan hakken; een leger gansch verslaan.
 La noblesse de France est ruinée. D'adel van Frankryk is belorven.
 Ruiner un pais. Een landt verwoesten.
 * Ruiner les desseins de ses ennemis. De aanslagen zyner vyanden vernietigen, verydelen, of te niet maaken.
 * Ruiner, ou perdre quelqu'un. Iemant bedorven, iemant te grondt helpen, of in den grondt helpen.
 * Il me ruina dans l'esprit du Prince. Hy bragt my in ongurft, of ongenade by den Vorst.
 * Ruiner les principes de la foi. De beginfelen des geloofs vernietigen.
 RUINEUX, *ruineuse, adj.* Pernicieux, dommageable. Verderfelyk, schadelelyk, gruwelyk, boos, furoots.

Deffein ruineux. Een schadelelyk voor-nemen, of opzet.
 RUISSEAU, *f. m.* Lit sur lequel coule l'eau d'une fontaine. Een kom, bak, of vyver waar in 't water van een bron loopt.
 Ruiffeau. Riviere étroite. Beek, vliet, stoot, greppel, of gruppel.
 Ruiffeau d'une ruë. Een goot, of gout van een straat.
 * Il couloit des ruiffeaux de sang. Daar liepen stroomen van bloet, of daar stroomden beeken van bloet.
 RUISSELER, *v. n.* Couler en abondance. Stroomen, vloeijen, vlieten, in overvloedt loopen.
 Le sang ruiffeloit de toutes parts. Het bloeds stroomde van allen kanten.

RUM. RUP. RUR.

RUMATISME, *f. m.* Sorte de fluxion. Vloedt, vloosijng, zinking, hoofdvloedt.
 RUMB devient. (Terme de mer.) Een streek van den windt.
 RUME, *f. m.* Verkoutheit, hoofdvloedt, loop van de neus.
 Un facheux rume. Een zwaare verkoutheit.
 RUMEUR, *f. f.* Bruit. Sorte d'alarme. Ontroering, beroerte, gerucht, geweld, geraas.
 Cette nouvelle mit toute la Cour en rumeur. Deze tyding bragt het gansch Hof in roeren.
 RUMINER, *v. n.* Ce mot se dit des animaux qui remâchent. Herkauwen, wederkauwen, overkauwen.
 Les brebis ruminent. De schaapen herkauwen.
 * Ruminer, *v. a.* Rouler quelque chose dans son esprit. Herkauwen, nadenken, ernstig overweegen, overpeinzen.
 RUPTURE, *f. f.* (Terme de Chirurgie.) Een breuk.
 Rupture. Chose déchirée. Een scheur.
 * Rupture. Amitié rompue, division. Gebroke vriendschap, vriendschapsbreuk, onzenigheid, verdeeltheit, krakkeel, geschild, vyandigheid, vyandtschap.
 * En venir à une rupture ouverte. Tot openbaare vyandtschap komen.
 * La rupture d'une paix. 's Verbreeken van eenen vrede, vredebreuk.

RURAL, rurale, *adj.* Qui demeure aux champs. *Boersch, dorpers, landts, die van 't landts is, of op 't landts woont.*

RUS. RUT.

RUSE, *f. f.* Finesse. *Loosheit, list, schalkheit, arglistigheid, sreek, sneedigheid, kuns'e.*

Ruse grossiere. *Een botte sreek.*

Ruses de guerre. *Krygsliften, oorlogs-sreeken, veinzeryen in den kryg.*

Ruses de lievre, ou de renard. *Loosheden van een haas, of van een vos, om de honden en jagers te ontsnappen.*

RUSE, *f. m.* Fin. *Een schalk, een loos, erg, of doortrapt mensch.*

Ruïce, *f. f.* Een looze feex, een doortrapt vrouwenfch.

RUSÉ, *v. n.* (*Terme de Chasse.*) De honden met list ontwyken.

RUSTAUD, *f. m.* Homme grossier. *Een boer, een kinkel, een plompert, een l'mpe uvelg.*

C'est un franc rustaud. *'t is een rechten boer, of plompert.*

RUSTICITE, *f. f.* Grossiereté qui sent le paüan. *Boersheit, plompheit, dorpersheit, ongechiktheit, onbeleeftheit, onbeschoftheit.*

RUSTIQUE, *adj.* Champêtre. *Landts, dorpers.*

Aimer la vie rustique. *Het landtsleven, of buitenleven beminnen.*

* Rustique. Grossier, mal poli. *Boers, plomp, onbeschoft, onbeschoaft, onbeleeft, ongechikt, dorpers.*

* Avoir l'esprit rustique. *Plomp van verstandt zyn.*

* Manières rustiques. *Boersche zeden, of manieren.*

RUSTIQUÉMENT, *adj.* D'une maniere grossiere. *Boerachtig, pl. m-pelyk, onbeschoftelyk, onbeschoaftelyk, ongechiktelyk, onbeleeftelyk.*

RUSTRE, *adj.* Incivil, grossier, mal poli. *Boersch, plomp, onbeschoft, onbeschoaft, ongechikt, onbeleeft.*

Il est rustre au dernier point. *Hy is heel boersch, hy is uit der maaten boersch, of dorpers.*

Rustic, *f. m.* Een boer, een kinkel, een botmuil, een grof plomp mensch.

Rustre. (*Terme de blazon.*) *Een ruit met een gas in 't midden, of in een van zynen voers.*

RUT; *f. m.* Temps auquel les arfs,

les sangliers, les loups & les renards sont en chaleur. *De bronstyt der harten, wuide varkens, wolven en vossen.*

Cerf qui entre en rut. *Een hart dat bronst, of hirtig wordt.*

‡ Mettre une femme en rut. *C'est l'exciter à l'amour. Een wyf hirtig maken. Eene vrouw tot liejde ontfeelen.*

RUTOIR, *f. m.* Lieu où on fait rouir le chanvre. *Een stoot daar men de hennip in te rotten zet eer zo gebrackt wordt.*

S.

S. Une des lettres de l'Alphabet. *S. Een van de letteren van 't A, B, C.*

S. Cette lettre se rencontrant entre deux voyelles dans un même mot se prononce comme un Z. Ainsi on prononce maison, raison, comme s'ils étoient écrits mazon, rai-z-n. *Als de letter S tusschen twee klankers in het zelve woordt komt, (in de Fransche taal,) moet ze als een Z uitgeproken worden, als in de bovengestelde voorbeelden blykt.*

SA. SAB.

SA. Le feminin du pronom possessif son. *Zyn, zyne. Een bezittende voornaam.*

Sa femme. *Zyn vrouw. Zyn wyf.*

SABAT, *f. m.* Fete des Juifs. *Sabbat. Rustdag der Jooden, Joodsche vierdag. (By ons Zaturdag.)*

* Sabat. Repos. *Ruste.*

* Entrer dans le sabat spirituel. *In de geestelyke ruste gaan.*

‡ Sabat. Assemblée de Sorciers où l'on croit que le diable pretide. *De byeenkomst der Toeraaren daar men wil dat de duivel vooraan zit.*

‡ Sabat. Bruit, tintamarre. *Geraas, gebaar, een groot geweld (gelyk de Jooden in hunne vergaderingen maaken.)*

‡ Vous faites un furieux sabat. *Gy maakt een schrikkelyk geraas.*

SABATINE, *f. f.* (*Terme de Colège.*) Theses de Logique & de Morale. *Een redenkunstige, of zedelyke zin-*

tuïsing, die gemeenlyk des zaturdags gebouden wordt.

SABATIQUE, *adj.* Ce mot se dit soit de la septième année des anciens Juifs. *Sabbat-jaar, het zevente jaar der oude Jooden.*

SABIE, *f. m.* Zant.

Sable de riviere. Sable de mer. *Rivierzant. Zeezant.*

Sable blanc. Sable dont se fervent les faux monoieurs. *Wit zant, dat de valche munters gebruiken.*

Sabie. Horloge de sable. *Een zantlooper.*

Sabie. (*Terme de blazon.*) Noir. *Zwart in een wapenchildt.*

SABLER, *v. a.* Couvrir de sable. *Zanden, met zant bestrooien.*

Sabler les a'ées d'un jardin. *De paden van een tuin zanden.*

‡ Sabler, *v. a.* Appliquer en frapant. *Hardt slaan, een klink geeven.*

‡ Il lui tabla un grand fouflet sur la joue. *Hy gaf hem eenen helderen klink op de wang.*

SABLIÈR. Voyez poudrier.

SABLIÈRE, *f. m.* (*Terme d'Architecture.*) Een rib, een soort van een dunne balk.

SABLON, *f. m.* Sable fort délié dont on se sert pour écurer la vaisselle. *Schuurzant, syn zant om mee te schuuren.*

SABLONNER, *v. a.* Nétéier avec du sablon. *Aiet zant schuuren.*

SABLONNEUX, *fablonneuse, adj.* Rempli de sablon. *Zandig, zantachtig, vol zant.*

Terres sablonneuses. *Zandige landen.*

Urine sablonneuse. *Zandige pis. Gruisachtig water.*

SABLONNIÈRE, *f. f.* Lieu d'où l'on tire le sablon. *Zantgroef, zantkuil, zantduin.*

SABORD, *f. m.* (*Terme de mer.*) Een poort van een schip.

SABOT, *f. m.* Sorte de foulié de bois. *Een holbik, een houtte klomp, of houtte schoen.*

Sabot de Limoges. *Zekere lichte sjerlyke houtte schoenen die de Juijers draagen.*

Sabot du pié d'un cheval. *De hoef van een paerdt, een paerdtshoef.*

Le sabot est tombé à ce cheval. *Das paerdt is de hoef afgevallen.*

Sabot. Sorte de toupie qu'on fait tourner avec un foulié de cuir. *Een drystol, een zweceptol.*

‡ Je te fouceterai comme un sabot. *Ik zet*

zal u zweepen, of geeffelen als een dryftol.
 † Dormir comme un fabot. Dormir tics-fort. Heel vast slaapen.
 SABOTER, v. n. Faire tourner un fabot. Dryftollen, met een dryftol speelen, den dryftol staan.
 Saboter, v. n. Met holblokken in 't gaan geraasmaaken.
 SABOTIER, f. m. Holblokmaker, of klompemaker.
 † SABOULER, v. a. Schudden, ribbezakken, by de luren krygen.
 SABRE, f. m. Ercéa lamelarge qui ne coupe que d'un côté. Een slag-zwaerd, een sabel.
 D'un coup de fabre il lui a abatu le bras. Met een sabelslag heeft by hem den arm afgehouden.
 SABREUR, v. a. (Mot peu usité.) Donner des coups de fabre. Sabelen, mérfabelen, houwen met een sabel geeven.

SAC.

SAC, f. m. Een zak, of fak.
 Un sac de bled. Een zak kooren.
 Sac où font les pièces d'un procès. Een zak daar de stukken van een geding in steeken.
 † Sac à vin. Ivrogne. Wynzak, wynpens, dronkaarts, een dronken smit, een verzoopen mensch, een zuipert.
 † Gens de sac & de corde. Scélérats. Galgslappen, overgegeeven deugnieten, schelmen, schobbejakken, felten, schurken.
 † Votre affaire est dans le sac. Votre affaire est faite. Gy hebt uw zaak al in de zak; Uw zaak is afgedaan.
 † Tirez d'un sac double mouture. Tirer double salaire d'une chose. Ergens dubbel loon van trekken.
 † Se couvrir d'un sac mouille. Alléguer une méchante excuse. Zich met een arme reden behelpen. Eene onnossele verfooning bybrengen.
 † Donner le sac à quelqu'un. C'est le congédier. Iemant de zak geeven. Iemant laten gaan.
 * Aler jufques au fond du sac. C'est examiner à fond. Tot den grondt van de zaak gaan. Tot in den grondt onderzoeken.

Sac. Sacagement, ruïne d'une ville. Verwoefing, omkeering, plondering, vernieling, verderving, verdelging, rooving.

Le sac de la ville de Troie. De verwoefing der stad Troijen.
 Sac à terre, f. m. Een zak met aarde gevult, waar achter zich de soldaaten verschuilen.
 SACADE, f. f. (Terme de Manège.) Het schielyk te rug trekken van den toom eens paerdt.
 Donner une façade à un cheval. Een paerdt by een toom schielyk te rug trekken.
 SACAGEMENT, f. m. Ruïne, pillage. Verwoefing, omkeering, plondering, rooving, vernieling, verderving, verdelging.
 Sacagement d'une ville. De plondering eener stad.
 SACAGER, v. a. Ruiner, donner au pillage. Plonderen, of plunderen, rooven, ten beste geeven, ten roof geeven.
 Sacager une ville. Een stad plonderen.
 SACERDOCE, f. m. Prêtrise. Priefterfchap, priefteramt, priefterdom, priefterlyke bediening.
 Le facerdoce de Jéfus-Christ. Het Priefteramt van Jéfus Christus.
 SACERDOTAL, facerdotale, adj. Qui appartient au facerdoce. Priefterlyk, priefsters, van een priefter.
 Habits facerdotaux. Priefterlyk gewaadt, priefterlyke kleederen, of kleedinge.
 Fonctions facerdotales. Priefterlyke bedieningen.
 SACET. Voyez facht.
 SACHE'E, f. f. Plein un fac. Een zak, een zak vol.
 Unefachée de farine. Een zak meel.
 SACLER, v. a. Voyez Sarcler.
 SACRAMENTEL, sacramentelle, sacramental, sacramentale, adj. Qui regarde la consecration. Heiligend, dat de heilizing aangaat; eedibondig, Sakramenteel.
 Les paroles sacramentelles. De heiligende woorden.
 SACRE, f. m. Cérémonie de la consecration & de l'onction des Rois de France. De zalving by de huldiging, krooning, of inwying der Koningen van Frankryk.
 Le sacre des Rois de France se fait à Rheims. De zalving der Koningen van Frankryk geschiedt te Rheims.
 Sacre. Cérémonie qu'on fait en sacrant les Prélats. Het wyen, of d' inwying der Kerkebestier deren.
 Sacre. Sorte d'oiseau de proie. Zekere roofvogel.

SACRE', facrée, adj. Saint. Heilig, geheilig.
 Le facré nom de Dieu. Godts heilige naam.
 * Le chef facré des Princes: le Pape. Het geheiligd Hoofd der Vorsten: de Paus.
 SACREMENT, f. m. Signe visible d'une grace invisible. Heilteken, bondtzegeel, verbondisteken. Een zichtbaar teken van eene onzichtbaare genade. Sakrament.
 Le S. Sacrement. (Ceux de l'Eglise Romaine appellent ainsi une hostie consacrée par un Prêtre.) Het H. Sakrament. (Die van de Roomfche Kerke noemen dus eenen Ouwel die door den Priefter gezeigent is.)
 † Sacrement. Le mariage. Het huwelyk, de huwelyken staat.
 † Fuir le sacrement. Zich buiten 't huwelyk houden; 't huwelyk schmuwen.
 SACRER, v. a. Faire les cérémonies du sacre. Wyen, inwien, buldigen zalven.
 Le Roi fut sacré à Rheims en l'an, &c. De Konink wierdt te Rheims gehuldigt, of gezalfd in 't jaar, enz.
 Sacrer un Evêque. Een Bifschop wien.
 SACRET, f. m. Oiseau de proie. Zekere roofvogel.
 SACRIFICATEUR, f. m. Priefter, Offeraar, Offerpriefter.
 Le Souverain Sacrificateur. De Hoogepriefter, of Opperpriefter.
 SACRIFICATURE, f. f. Dignité de Sacrificateur. Priefterfchap, Priefterdom, Priefteramt, Priefterlyke waardigheit, of bediening.
 La Souveraine sacrificature. Het Hoogepriefterfchap, de Hoogepriefterlyke bediening.
 SACRIFICE, f. m. Oblation faite à Dieu. Offerhande, offer, dat Gode opgedragen wordt.
 Faire des sacrifices. Offeren, offerhande doen.
 Le preinduo sacrifice de la Messe. Het gewaande Misoffer, of offer der Miffe.
 * Elle fit un sacrifice de ma lettre à mon rival. C'est-à-dire, elle fit voir ma lettre à mon rival. Zy liet mynen brief aan mynen medevryer zien.
 * Faire un sacrifice de ses ressentimens. C'est les étouffer pour quelque considération. Alle gevoelen

van wraake misbluffchen, misdoo-
ven, of laaten vaaren.

SACRIFIER, v. a. Faire un sacrifi-
ce. Offeren, opofferen, een offerhan-
de doen.

* Sacrifier. Trahir. Vendre. Verraad-
den, verkoopen.

* Sacrifier un ami. Een vriendt ver-
raaden.

* Sacrifier une maîtresse à une autre.
Een vryster aan een ander opofferen,
of ten beste laaten.

* Il lui sacrifia ma lettre. Hy liet hem
mynen briefzien.

* Je sacriferois ma vie pour vous.
Ik zoude myn leven voor u opoffe-
ren, of voor u ten beste geeven.

* Il sacrifia la plupart de son infan-
terie. Hy offerde zyn meeste voet-
volk op; hy bragt zyn meeste voet-
volk op de slagbank.

SACRILEGE, f. m. Profanation
des choses saintes. Kerkroof, kerk-
dievery, heiligfchending.

Commettre un sacrilège. Een kerk-
roof begaan.

Sacrilège, f. m. Celui qui commet
un sacrilège. Kerkdief, kerkrover,
heiligfchender.

Sacrilège, adj. Souillé de sacrilège.
Profane, detestable. Kerkrovig,
heiligschendig, met kerkroof besmet.

Godtloos, onheilig, verfoeijelyk.

Prêtre sacrilège. Een Priester die kerk-
roof heeft begaan, of een kerkro-
ver is.

Mains sacrilèges. Heiligfchendige han-
den.

Bouche sacrilège. Een godtlooze laster-
mond.

7e sacrilège. Een onheilige yver.

SACRISTAIN, f. m. Ecclésiast-
ique qui a soin de la sacristie.
Kerkmeester, kerkbewaarder. Een
Geestelyke dien de bewaring des hei-
ligdoms, of van de gerkamer is toe-
betrouwt.

SACRISTIE, f. f. Lieu dans une
Eglise où l'on garde les choses sac-
rées & les ornemens parmi ceux
de la communion de Rome. Gerk-
kamer, of gerkkamer. Een plaats
in de kerk daar de heilige dingen en
kerkfieraaden in de R. Kerke bewaart
worden.

Sacristine, Sacristaine. f. f. Religieuse
qui a soin des ornemens de l'Egli-
se & de l'autel, dans l'Eglise Ro-
maine. Een opzichtster en bezorgster
der kerkfieraaden, en van 't Ouisaar
in de Roomfche Kerke.

SAF. SAG.

SAFRAN, f. m. Plante qui porte
le safran. Saffraanboom, saffraan-
gewas.

Safran. Ce qui croit dans la fleur de
safran. Saffraan, 't gewas in de saf-
fraanbloem.

Safran. (Terme de mer.) De helmfok
van een scheeps roer.

SAFRANNE, safrannée, adj. Jaune
comme safran. Saffraanachtig,
saffraangeel. Zoo geel als saffraan,
saffranig.

Urine safranée. Geele pis.

† **SAFRANIER**, f. m. Banquerou-
tier. Een achteruitvaarder, bank-
breeker, of bankeroetier.

SAFRE, adj. (Mot peu usité.) Gou-
lu. Gulzig, vraatig, stokkig, over-
dadjig.

SAGACITE, f. f. Pénétration, dif-
cernement. Verftant, wysheit,
oordeel, verftandigheid, fchrande-
heit, fcherpzinnigheid.

Emploiez à cette recherche la sagaci-
té de Monsieur, &c. Gebruik tot
dat onderzoek de fchrandeheit van
myn Heer, enz.

SAGE, adj. Prudent, avisé. Wys,
voorzichtig, verftandig.

Avec l'âge on devient plus sage. Met
de jaaren wordt men wyzer.

Conduitesage. Een wys beleis, of be-
ftier.

Sage, f. m. Een wyze, een wys mensch,
of wys man.

Le Sage. Ce mot se dit par excellen-
ce pour signifier Salomon. De Wy-
zeman. Dit woordt wordt by uit-
fteekendheit van Salomon gezegt.

Faire le sage. Zich laatdunkend aan-
stellen, den verwaanden speelen.

Un sage fou. Een verwaande, of laat-
dunkende gek.

Les Sages Grands. Zes Magiftraats
perfoonen te Venetië, die 't be-
windt over de grootste zaaken heb-
ben.

Les Sages de Terre ferme. Vyf Ampt-
lieden te Venetië over de krygszaa-
ken.

Les Sages de Grece. De Wyzen van
Griekenlands.

Les Sages des Ordres. Vyf jonge E-
dellieden te Venetië die in de Straats-
vergaderinge komen, om de wyze
der regeeringe te leeren.

Sage-femme. Celle qui acouche les
femmes. Een vroedvrouw, of

vroedwyf.

Femme sage. Femme prudente. Eene
wyze, of verftandige vrouw.

SAGESSE. La connoissance des cho-
ses hautes & sublimes. Wysheit,
verftandigheid. De kennisfe der hoo-
ge en verhevene dingen.

Sageffe. Prudence. Wysheit, voor-
zichtigheid, verftandigheid, bedacht-
zaamheit, kloekzinnigheid.

Dieu confond la sageffe des hommes.
Godt beschaamt de wysheit der men-
fchen.

SAGITTAIRE, f. m. L'un des
signes du Zodiaque. De Schutter,
de Boogfchutter. Een van de twaalf
hemelsteekenen.

Le Soleil entre au mois de Novem-
bre dans le signe du Sagittaire. De
Zon komt in Slagtmaandt in het te-
ken van den Schutter.

SAGITTALE, adj. (Terme d'Ana-
tomie.) Pylswyze, dat de gedaante
van een pyl, of fchicht heeft. (Een
Ontleedkundig woordt.)

Suture sagittale. De pylnaadt.

SAI.

SAIE, f. m. Sorte de vêtement des
anciens. Een lange krygsrok die de
Ouden droegen.

Saie, f. m. Petite brosse avec laquel-
le les Orfévres nétéient la besogne.
Een kretsborstel. Een klein borsteltje
waar mede de Zilverfmitf hun werk
fchoon maaken.

SAIETTER, v. a. Neteier avec la
saie. Afkretzen. Het zilverwerk
met een kretsborstel fchoon maaken.

SAIGNE'E, f. f. Pron. Seignée. A-
derlating, bloetlating, bloetastap-
ping.

Faire une saignée. Iemant aderlaa-
ten.

* Saignée de fossé. Astapping van 't
water, of van de grajt voor een
belegde plaats.

SAIGNEMENT, f. m. Ecoulement
de sang par le nez. Bloeding, of
bloetloozing uit de neus.

SAIGNER, v. n. Bloeden.

Saigner du nez. Jetter du sang par le
nez. Uit de neus bloeden.

† Saigner du nez: Manquer à sa pa-
role. Zyn woordt niet houden, niet
nakomen, of niet gestant doen; na-
laaitig in zyn woordt zyn.

Saigner, v. a. Tirer du sang. Ader-
laaten, bloet astappen, laaten.

Saigner un malade. Eenen zieken laa-
ten.

Y y y

ten.

ren.
Saigner un cheval. Een paerd t laa-
zen.
Saigner un porc. C'est tuer un porc.
Een varken keelen, of slachten.
* Saigner un fossé. 't Water uit een
gracht afstappen.
Se saigner, v. r. Setirer du sang. Zich
zelven laten, of 't bloet afstap-
pen.
† Se saigner pour un ami. C'est fa-
cifier une partie de ce qu'on a
pour les intérêts d'un ami. Een deel
van zyn goeds voor eenen vriendt
opofferen.
† Se saigner pour ses enfans. C'est
épargner & se retrancher à foi-mê-
me pour leur donner. Voor zyne
kinderen spaaren: Zuinig en spaar-
zaam zyn voor zyne kinderen.
Saigné, saignée, adj. Auquel on a tiré
du sang. Gelaaten, ader gelaaten,
die ader gelaaten is.
Un malade saigné. Een zieke die ge-
laaten is.
Une belle saignée. Een juffer die ge-
laaten is.
* Un fossé saigné. Een gracht, of grift
waar uit het water is afgetapt.
† SAIGNEUR. Celui qui tire du
sang. Aderlater, Later.
† Les Médecins François sont de
grands Saigneurs. De Fransche Art-
zen zyn groote Aderlaters.
SAILLANT, faillante, adj. Qui
avance. Uitsteekend, uitspringend,
't geen uitsteekt, of uitspringt.
Angle saillant. Een uitspringende hoek,
of een hoek die uitsteekt.
SAILLIE, f. f. (Terme d'Architecture)
Een uitstek, of uitsprong, een
buitenkant, een lyst.
Saillie. (Vieux mot.) Voyez fortie.
* Saillie. C'est sans une épithète fa-
vorable signifie, emportement ex-
travagant, fougue. Vervoering,
wrede, verwoedheit, gramschap,
voornigheid, boosheit, ooplopend-
heit.
* Tâchons d'arrêter ses saillies. Laat
ons zyne ooplopendheit trachten te
stuiten.
* Avoir de belles saillies. C'est avoir
des rencontres spirituelles & agré-
ables. Zoete, geestige, of aardige in-
vallen hebben.
SAILLIR. (Mot inusité.) Voyez Sauter.
Courir. Sortir.
SAIN, f. m. Een gezonde, een gezondt
mensch.
Les sains n'ont point besoin de Mede-

cine. De gezonden hebben geene
geneesmiddelen van nooden.
Sain, saine, adj. Gezondt, wel te
pas, wel gestelt.
Il est plus sain que jamais. Hy is ge-
zonder dan ooit.
* Air sain. Air pur. Een gezondelucht.
Een zuivere lucht.
* Lieu sain. Een gezonde plaats.
* Esprit sain. Esprit judicieux. Een
gezondt verstand. Een goet, of
schrander oordeel.
* Opinion saine. Opinion vraie. Een
gezondt gevoelen. Een waarachtig
gevoelen.
* Une saine doctrine. Doctrine or-
thodoxe. Eene gezonde leere. Eene
rechtzinnige leere.
Sain, saine. (Terme de mer.) Sur.
Veilig, zeker.
Côte saine & nette. Eene veilige be-
quaame kust, eene goede ree.
SAIN-DOUX, f. m. Graisse de porc
fonduë. Reufel, gesmolte varkens-
vet.
SAINEMENT, adv. D'une manié-
re saine. Gezondelyk. Op eene ge-
zonde wyze.
* Sainement, adv. Judicieuse-
ment. Verstandelyk, met ver-
standt.
* Juger sainement des choses. Ver-
standelyk van de zaaken oordee-
len.
SAINFOIN, f. m. Sorte d'herbe
qu'on sème pour engraisser le bé-
tail. Klaveren, klavergroen, dat
gezaait wordt om 't vee te mesten.
SAINT, saine, adj. Heilig, heilige,
rein, zuiver.
Un saint homme. Een heilig man.
Action sainte. Een heilige daadt, een
heilig bedryf.
Saint, saine. Sacré. Heilig, geheiligt,
gewydt.
Un saint lieu. Een heilige, of gewyde
plaats.
Les choses saintes. De heilige din-
gen.
Saint, f. m. Celui qui est canonisé.
Een Heilig, een die onder 't gestal der
Heiligen is gestelt.
Il vit comme un Saint. Hy leeft als
een Heilig.
Le Saint des Saints. Dieu. De Heilige
der Heiligen. Godt.
Le Saint Esprit. De Heilige Geest.
Le saint Siège. Voyez Siège.
Le saint Père. Le Pape, au fens de
l'Eglise Romaine. De heilige Va-
der: De Paus, naar de meening van

de Roomsche Kërks.
Saint Crépin, f. m. Le Saint des Cor-
donniers. St. Crispyn, de Heilig der
Schoenmakers.
† Saint Crépin. Les outils d'un gar-
çon Cordonnier. Schoenmakers
gereedschap, of al 's gereedschap van
een schoenmakers gestel.
† Saint Crépin. Tout ce qu'un pau-
vre homme a vaillant. Al 't goeds-
je, of het gansche armoedstje van een
behoefstig mensch.
† On lui vola tout son petit saint Cré-
pin. Zyn gansche armoedstje wierdt
hem ontfloolen.
† C'est un Saint qui ne guérit de rien.
C'est-à-dire, qui ne peut rendre
aucun service. 't Is een Heilige die
niets geneest. Dat is, die nergens
geen dienst in kan doen, of nergens
goeds toe is.
† Ne favor à quel Saint se vouër.
C'est ne favor où donner de la tête.
Niet weeten tot welken Heilig
men zich keeren zal. Dat is, niet
weeten waar men hulp, of raadt zal
zoeken.
† Un pauvre Saint. Un bon hom-
me de peu d'autorité. Een arme
Heilig. Een goeds man van kleen
gagh.
† Vous vous adressez à cethomme,
hélas! c'est un pauvre Saint. Gy
keert u tot dien man, och! 't is
een arme Heilig, of een man van
lustel aanzien, of kleen vermo-
gen.
SAINTEMENT, adj. Heiliglyk, of
eene heilige wyze.
Vivre saintement. Heiliglyk leeven.
Sainteté, f. f. Heiligheit.
La sainteté de sa vie. De heiligheit zyns
levens, of van zyn leven.
La sainteté des lieux sacrez. De hei-
ligheit der gewyde plaatsen.
SAIQUE, f. f. Sorte de vaisseau
Grec. Zeker Grieks schip.
SAISIE, f. f. (Terme de Palais.) Hand-
oplegging, aantasting, of beslagh
van eenig goeds.
Faire une saisie. Eenig goeds beslaan;
de handt op eenig goeds leggen.
SAISIR, v. a. (Terme de Palais.)
Beslaan, aantasten, de handt op
leggen.
Saisir un bien par decret. Eenig goeds
by dekreet, of gewysde van den
rechter, beslaan.
Saisir. Prendre, empoigner. Aan-
tasten, vatten, grypen, afneemen,
ontweldigen, ontzwingen.

On le fit saisir. *Men doedde hem vasten.*

Saisir l'épée de son ennemi. *Zynen vyands den degen ont weldigen.*

* Le froid me saisit aux mains. *De koude bevangt myne handen, of myn handen worden koud.*

* La fraieur les saisit d'abord. *De schrik beving hem fluks.*

Se saisir d'une personne, v. r. *Zich van iemand verzekeren. Iemand gevangen neemen.*

Se saisir. S'emparer. *Bemagtigen, inneemen, zich meester van maaken, vermeereren.*

Se saisir d'une hauteur. *Eene hoogte inneemen.*

* Etre saisi de fraieur. *Van schrik bevangen zyn.*

* Etre saisi de douleur. *Van droefheit ingenomen, bevangen, of beknecht zyn.*

* SAISISSEMENT de cœur. *Toesluiting, beklemtheit, of benauwtheit des harte.*

Saisissement. *(Termes de Bourreau.) De knevelstouwen waar mede de beul eenen misdadigen bindt.*

SAISON, f. f. Une des quatre parties de l'année. *Gezede des jaars, jaargetyde. Een van de vier deelen des jaars.*

Saison rude, incommode. *Een hardt, ongemakkelek jaargetyde.*

Saison. Temps propre. *Tydt, gelegenheit, tydigheit, rechte, of quaame tydt.*

La saison de semer est passée. *De zaai-tydt is voorby.*

Cela n'est plus de saison. *Cela n'est plus à propos. Dat is nu ontydig, dat is nu buiten tydt.*

Hors de saison. *Mal à propos. Ontydig, buiten tydt, onpasselek.*

Arrière-saison. *Voyez Arrière.*

Voyez la colonne. *Sei.*

SAL.

SALADE, f. f. *Salaat, Slaas.*
Préparer une salade. *Een salaas bereiden.*

‡ Une salade de coups de batons. *Een hagelbui van stokslagen.*

‡ Salade. *(Vieux mot qui veut dire) casque. Een helm, of stormhoeds.*

SALADIER, f. m. *Sorte de plat où l'on met de la salade. Een salaas-schotel.*

Saladier à jour. *Sorte de panier à fe-*

couër la salade. *Een slaas mandtje. Een mandtje waar in men de salaas uit slaat.*

SALAGE, f. m. *Inzouting, zouting, het zouten.*

Le salage d'un cochon coute tant. *'t Zouten van een varken kost zoo veel.*

SALAIRE, f. m. *Récompense. Loon, belooning, werkloon, huurloon, vergelding, voor genoten dienst.*

SALAMANDRE, f. f. *Sorte de serpent amphibie. Een Salamander. Zeker halfslagtig vergiftig dier, 't geen men zegt in 't vuur te leeven.*

SALANT, salante, adj. *Où il y a de l'eau salée. Zout, brak, zoutachtig, daar zout water in is om zout van te maken.*

Un marais salant. *Een zoutplas, of zoutmoeras. Een water daar men 't zout vergadert.*

Le Roi de France a la moitié des revenus des marais salans. *De Konink van Frankryk heeft de helft der inkomsten van de zoutplassen.*

SALARIER. *(Vieux mot.) Voyez Récompenser.*

SALE, f. f. *Chambre parée où on reçoit le monde. Een zaal, of salles. Een groote gesoffeerde kamer.*

Sale à manger. *Eene zaal.*

Sale du commun. *De eetkeuken des huisgezins.*

Sale de maître d'armes. *Een scherm-school, een vechtschool.*

Sale de collège. *Een zaal in de hooge school, daar de scholieren, die iets misdaan hebben, gestraft worden.*

* Il a eu la sale. *C'est-à-dire, il a été foueté en sale. Hy is in de zaal gegeeffelt.*

Sale, adj. *Souillé. Vuil, onrein, onzuiver, bevlekt, besmet, morsfig, besmeurt, bezoedelt, smeerig.*

Avoir les mains sales. *Vuile handen hebben.*

Linge sale. *Vuil linnen.*

* Sale. *Vilain, mal-honnête. Vuil, onrein, oneerlyk.*

* Dire des paroles sales. *Vuile woorden spreken, of vuile redenen voortbrengen.*

Sale. *(Termes de mer.) Dangereux. Gevaarlyk, zorgelyk, vol banken en klippen.*

Une côte sale. *Eene zorgelyke, of gevaarlyke kust.*

SALE, f. m. *Provision de sel. Voorraadt van zout.*

Franc salé, f. m. *Provision de sel gratuite. Vry zout, vrye zoutvoorraadt.*

Salé, f. m. *Chair salée. Zoute vleesch, gezoute vleesch.*

Salé, f. m. *Tout ce qui est salé. Het gezoutene; al dat gezouten is.*

Le salé est défendu aux malades. *Het gezoutene is den zieken verboden.*

Poisson salé. *Zoute visch, gezoute visch.*

Salemment, adv. *Mal proprement, d'une maniere sale. Morsfig, vuil, stordig, ongeschikt.*

Manger salement. *Stordig eeten.*

Etre logé salement. *Morsfig woonen, of gehuist zyn.*

Saler, v. a. *Zouten, met zout wryven, inzouten, in 't zout leggen.*

Saler du beuf. *Offenroelech zouten.*

‡ Saler. *Faire trop paier. Vendre trop cher. Zouten, snyden. Te duur aanmeeren, te hoog verkoopen.*

Saleron, f. m. *'t Beuvste bakje van een zoutvat daar men 't zout in doet.*

SALETE, f. f. *Ordure. Vuiligheit, onreinheit, onzuiverheit, smeerigheit.*

Croupir dans la saleté. *In de vuiligheit verfsinken.*

* Saleté. *Parole sale. Vuiligheit, vuile, of onreine woorden.*

* Il ne dit que des saletez. *Hy spreekt niet dan vuiligheden.*

SALETTE, f. f. *Een zaaltje.*

Saleure. *Voyez salure.*

SALICOT, f. m. *Een kleine zeekrabbe.*

SALIERE, f. f. *Een zoutvat, dat men op tafel gebruikt.*

Saliere d'argent. *Saliere d'étain. Een zilver zoutvat. Een sinne zoutvat.*

Saliere. *Sorte de vaisseau de bois. Een hout zoutvat waarin men 't zout bewaart.*

SALIGNON, f. m. *Een zoutbroodt, een broodt van wit zout gemaakt.*

SALIGOTS, f. m. pl. *Waterkastanjes.*

Salin, f. m. *Sorte de baquet couvert où on enferme du sel. Een zoutbak, waar in de zoutkopers hun zout hebben.*

Saline, f. f. *Lieu où l'on fait le sel. Een zoutkeet. Een plaats daar men zout maakt.*

SALIQUE, adj. *Loi Salique. Loi qui exclut les femmes de la Couronne de France. De Saliquische wet,*

Yyyy 2

wet, waar door de Vrouwen van de erfenisse der Fransche Kroone worden uitgesloten.

SALIR, v. a. Souiller, gâter. Bevuilen, bevleeken, besmetten, bezoodelen, vuil en smeurig maaken, bederven.

Salir du linge. Linnen vuil maaken.

* Salir son imagination. Zyne inbeelding bevleeken.

SALISSURE, f. f. Vuiligheit, onreinheit, smeurigheit; vlek, of vlak, smet.

SALIVAL, falivale, adj. Destiné pour la salive. 's Geen tot de spuw, of tot het speeksel is geschikt.

Les conduits falivaux. De spuw-, of speekselpypen.

SALIVATION, f. f. Crachement frequent. Quyling uit den mond. Provoquer la salivation aux verolez. De pokkigen aan 't quylen helpen.

SALIVE, f. f. Spuw, speeksel, spuig, quyl, spog.

‡ SALMIGONDI, f. f. Sorte de ragoût de plusieurs choses. Een verwarmde hutsot van verscheide dingen onder malkanderen.

SALOIR, f. m. Vaissseau dans quoi on sale. Een kuip, een vleschkuip, een zouttobbe; een houtte zoutvat.

SALON, f. m. Grande sale. Een groote zaal.

‡ SALOPE, adj. Sale, malpropre. Vuil, besmeurt, smeurig, slordig, onrein, morsfig.

SALPÊTRE, f. m. Sorte de mineral. Zoutsteen. Salpeter. Zekere ber:stof.

SALPÊTRIER, f. m. Celui qui prépare le salpêtre. Zoutsteenbereider, salpeterl creiler.

Salpêtrière, f. f. Lieu où on acommode le salpêtre. Salpeterplaats. De plaats daar de zoutsteen, of salpeter bereidt wordt.

SALSIFIX, ou saltefix. Sorte de racine bonne à manger. Zekere lekere eetbare wortel.

SALUADE, f. f. Groet, groeting, begroeting, groetenis.

Faire une grande saluade. Eenen beleefden, of diepen groet doen, heel beleeft groeten.

SALVATIONS, f. f. (Terme de Palais.) Antwoordschrieten om de tegenpraak van een geding te bevestigen.

SALVE, f. m. Wees gezroot; een

Roomsch Kerkgezang tot de H. Maget Maria.

Salve, f. f. Décharge de mousquetterie & de pieces d'artillerie qu'on fait pour marque de réjouissance. Losbranding, of slaking van 't geschut te gelyk. Eer(schooten, 't zy met grof geschut, of musketten, die te gelyk geschieden. Het lossen van 't geschut tot vreugdetekenen.

Il fut reçu au bruit d'une triple salve de toute l'artillerie. Hy wierdt onder 't gedruis eener drievoudige slakinge van al 't geschut ontfangen.

Salve, f. m. Priere qu'on chante dans l'Eglise Romaine. Zeker gebeds aan de Maget Maria dat in de Roomse Kerke gezongen wordt.

SALUER, v. a. Souhaiter bonheur. Groeten, begroeten, geluk wenschen.

L'Ange salua la Vierge. De Engel groette de H. Maagt.

Saluer. Faire la révérence. Oter son chapeau. Groeten, eerbiedigheit toonen, zynen hoedt afneemen, afdoen, of afligten.

Saluez-le de ma part. C'est-à-dire, faites lui mes baifemains. Groet hem van mynen 't wege. Doe hem de groetenis van mynen 't wege. Bied hem mynen dienst aan.

Saluer un vaissseau de quelques volées de canon. Een schip met eenige eer(schooten groeten.

SALURE, f. f. Zoutigheit, ziltigheit.

La salure de la mer. De zoutigheit der zee.

La salure de la mer ronge les pierres. De zoutigheit der zee knaagt, of beknabbelt de steenen.

SALUT, f. m. Conservation. Heil, behoudenis, behoudt, welvaart.

Chercher son salut dans la fuite. Zyn behoudenis in de vlucht zoeken.

Son salut dépendoit de lui. Zyn welvaart hing van hem af.

Salut. La félicité éternelle. Zaligheit, eeuwig heil, eeuwige behoudenis.

Travailler à son salut. Zyn zaligheit bevorderen, tot zyne zaligheit arbeiden.

Le salut public. De gemeene welvaart, het gemeene heil.

Salut. Action de saluer. Groet, groeting.

Vous lui devez le salut. Gy moet hem

eerst groeten.

Faire le salut de la pique. Met de pick groeten.

Salut. (Terme de mer.) Begroeting, 't sryken van de vlagh op zee. Eer(schooten op zee die 't eens schip aan 't ander geeft.

Recevoir le salut d'un vaissseau. Van een schip begroet worden.

SALUTAIRE, adj. Utile, bon, avantageux. Heilzaam, goet, nuttig, voordelig, zalig.

Avis salutaire. Een heilzame raads; of onderrechting.

Chose salutaire à la fanté. Een ding dat goet, of heilzaam voor de gezondtheit is.

SALUTAIREMENT, adv. Utilement, avantageusement. Heilzaamlyk, nuttebyk, voordeliglyk, op eene heilzame wyze.

SALUTATION, f. f. (Mot peu usité.) Salut. Groet, groeting, groetenis.

SAM. SAN.

SAMEDI, f. m. Zaturdagh, de laatste dagh der weeke.

Lettre datée du samedi. Een brief die op zaturdagh geschreven, of gedagteikt is.

SANCTIFICATION, sanctifier. Voyez sanctification, sanctifier.

SANCTUAIRE, santuaire, f. m. Le lieu le plus saint du temple parmi les Juifs. Het Heilige der heiligen. De heiligste plaats des Tempels onder de Jooden.

* Sanctuaire. L'Eglise de Dieu. Het Heilige, het Heiligdom, Godts kerke.

* Ils ont dépouillé le Sanctuaire. Zy hebben 's Heiligdom berooft.

SANDALE, f. f. Chaussure de certains Moines. Voetzool, zeker schoeisel der Monniken.

SANDALIER, f. m. Celui qui fait les sandales. Een voetzoolmaker. Een die de voetzoolen voor de Monniken maakt.

SANDARAQUE, f. m. Sorte de gomme. Arabische vernis, waar mede men 't papier vryft, op dat het vast zy om op te schryven.

SANG, f. m. Bloet.

Le sang se fait dans le cœur. 's Bloet wordt in 't hart gemaakt.

Tirer du sang. Bloet afstapen.

Arrêter le sang. 's Bloet stempen, of stelpen.

‡ Fai-

- † Faire de bon, de mauvais sang. Etre bien, ou mal à son aise. *In eenen goeden, of quaaften staat zyn.*
- * Sang. Parentage, famille. Bloet, bloetvriendt, bloetverwant, geslagt, afkomst.
- * Je le renonce pour mon sang. *Ik erkenne hem voor myn bloet niet.*
- * Etre du sang Roial. *Van Koninklyk bloet, of van Koninklyke afkomst zyn.*
- * Abandonner le sang de ses proches. *C'est ne les pas vanger. Zyne bloetvrienden niet wreken. De wraak voor zyne bloetvrienden niet opnemen.*
- * Avoir le sang trop chaud. Etre trop prompt. *Al te heet van bloet zyn: Al te schielyk, of te haastig zyn.*
- * Sang. Meurtre, cruauté. Bloet, moordt, wreedheit.
- * L'Eglise abhorre le sang. *De Kerke gruwelt van 't bloet.*
- * Sang froid. Tranquillité d'esprit. *Zachtzinnigheit, bezadigheit. Gerustheit des gemoeds.*
- * Ce sang froid qu'il conserva dans la chaleur du combat. *Die bezadigheit die hy in de hitte des gevechts behielt.*
- * De sang froid. Sans emportement, sans chaleur. *In koelen bloede. Met koelen moedt, bezadigt, zonder toorn, of gramchap.*
- * Parler de sang froid. *In koelen bloede, dat is, bezadigt spreekend.*
- * Tuer quelqu'un de sang froid. *Iemans in koelen bloede dooden.*
- * Mettre tout à feu & à sang. *Alles te vuur en te zwaerdt verdelen.*
- SANGLADE, *f. f.* Een zwaare zweefslag. Een slag met een zeel, riem, of koords.
- * SANGLAMMENT, *adv.* Cruellement. *Bloediglyk, wreedelyk, hardelyk, bitterlyk.*
- * Outrager sanglamment. *Bitterlyk smaaden, of verongelyken.*
- SANGLANT, *sanglante, adj.* Enfanglanté. *Bloedig, bebloet, vol bloet.*
- La place d'alentour étoit toute sanglante. *De plaats rotsom was geheel bebloet.*
- * Sanglant, *sanglante.* Rude, fâcheux, choquant. *Bloedig, hart, gruwelyk, wreedt, zwaar, bitzig, schamper, lebbig.*
- * Sanglante bataille. *Een bloedig ge-*

vecht.

* Raillerie sanglante. *Eene schampere spotterny.** Une sanglante nouvelle. *Eene zwaare, of droevige tyding.*SANGLE, *f. f.* (Terme de Cordier.) Cingel, of singel, gordriem.Faire de la sangle. *Cingels maaken.*Atacher les sangles à un cheval. *Een paerdt gorden, of singelen. Een paerdt den gordriem aandoen.*Lacher les sangles. *De gordriemen wat los maaken.*Sangle de porteur. *Een kruizeel, kruiszeel, of hennipzeel.*Sangle. (Mot peu usité.) Ceinturon. *Een gordriem, een gordel.*SANGLER, *v. a.* Atacher les sangles à un cheval. *Gorden, singelen. Een paerdt gorden.*† Sangler, Batre, fouëtter. *Afhaalen, afrossen, afsmieren, geesselen.*† Il lui sangla cinq, ou six coups de baguette. *Hy gaf hem vyf, of zes slagen met zyn spitsgaerdje.*SANGLIER, *f. m.* Porc sauvage. *Een wildt varken, of wildt zwyn.*Sangler. Sorte de poisson. *Een zeevarken. Zeekere zeevisch met harde schaaen.*SANGLOT, *f. m.* Sorte de gemissement. *Zuchting, zucht, gekerm. De hik die uit benauwtheit ontsaat.*Pouffer des sanglots. *Zuchten uitboezemen.*† Sanglot, *f. m.* Een endje van een zeel; een stukje van een gordriem.SANGLOTER. Gemir, soupirer. *Zuchten, hygen, wenschen. Zuchten uitboezemen.*Elle ne fait que sangloter. *Zy doet niet dan zuchten.*SANG-SUE, *fanfue, f. f.* Sorte d'insecte qui vit dans l'eau. *Bloetzuiger, bloet-egel. Zeker waterdiersje.** Sang-fuë du peuple. Celui qui s'engraisse de la substance du peuple. *Een bloetzuiger, uitzuiger, of uitzuiper van 't volk.*SANGUIFICATION, *f. f.* La confection du sang. *Bloetmaking.*SANGUIN, *sanguine, adj.* Qui a beaucoup de sang. *Bloetryk, vol bloet, die veel bloet heeft.*Sanguin, *f. m.* En qui le sang abonde. *Een bloetryk mensch, een bloetryke.*

Een daar 't bloet de overhandt in heeft.

Les sanguins sont joyeux. *De bloetryken zyn vrolyk.*SANGUINAIRE, *adj.* Cruel, altéré de sang humain. *Bloetdorstig, bloetgierig, wreedt, naar menschenbloet haakende.*SANGUINE, *f. f.* Sorte de pierre rouge. *Roodt kryt, roodt tekenkryt.*Sanguine. Herbe. *Bloetkruit. Een kruidt dat het bloet stempt.*SANICLET, *f. m.* (Plante médicale.) *Sanikkel, of beeren-oor. (Een geneeskruiddt.)*SANIE, *f. f.* Een scherpe waterachtige vocht die uit oude afbreuken, of mauren zypelt.SANNE, *f. m.* (Terme de triéfrac.) Een paar zessen, twee zessen, twaalf oogen. (Een woordt van 't verkeerspel.)

SANS. (Préposition.) Zonder, behalven. (Een voorzetsel.)

Il étoit perdu sans vous. *Zonder u was hy bedorven, of verloren.*Sans faute. *Infailliblement. Zonder twyfel. Ontwyselyk, ontwyselbaar, zonder feil.*Sans boire & sans manger. *Zonder eeten of drinken.*Sans que. (Sorte de conjonction.) *Zonder dat. (Een voegwoordt.)*Sans que je le viffe. *Zonder dat ik hem zagh.*Sans dessus dessous. *Voyez sens dessus dessous.*SANSONNET, *f. m.* Sorte d'oiseau. *Een lyfter. Zekere zangvoegel.*Sifler comme un fanfonnet. *Fluiten als een lyfter.*SANSUE. *Voyez sang-fuë.*SANTE, *f. f.* Gezondheit, welgesteltheit, welvarendheit, of welstant des lichaams.Etre en bonne santé. *In goede gezondheit zyn.*Etre en mauvaise santé. *Ongezont zyn, onpasselyk, of niet wel te pas zyn.*Recouvrer sa santé. *Weer gezont worden. In gezondheit herstelt worden, zyne gezondheit weer krygen.*Sa santé s'afoiabilloit. *Zyne gezondheit nam af.*Ruiner sa santé. *Zyne gezondheit bedorven.** La santé de l'ame. *De gezondheit, of wolfant der ziele.*

Yyyy 3

* La

- * La fanté de l'ame n'est pas plus assurée que celle du corps. *De gezondheid, of welftant der ziele is niet zekerder dan die des ligchaams.*
Boire une fanté. *Eens gezondheid drinken.*
Les fantez couroient à la ronde. *De gezontheden gingen in 't ronde, of rondom.*
Lieu de fanté. Lieu pour des pestiferez. *Pestghasthuis, pesthuis. Een plaats voor de pestzieken.*
SANTIFICATION, sanctification, *f. f. Heiliging, heiligmaking.*
SANTIFIÉ, sanctifié, *v. a. Rendre saint. Heiligen, heilig maaken.*
Le Saint Esprit fantifie les pécheurs. *De Heilige Geest heiligt de zondaars.*
Santifier. Célébrer. *Heiligen, vieren, onderhouden.*
Santifier le jour du repos. *Den rustdag heiligen, of vieren.*
SANTUAIRE, sanctuaire, *f. m. Voyez Sanctuaire.*
SANVE, *f. f. Een geel grasbloemtje, dat in Oogstmaands bloeit.*

SAO. SAP. SAQ.

- SAOUL, faouler. *Voyez fou, fouler.*
SAPE, *f. f. Démolition de murailles que les anciens faisoient avec des machines. Muurbreking, rameijing, of velling der muuren; 't geen de Ouden met stormrammen en andere werktuigen deden.*
Sape. *(Terme de l'art militaire.) Ondergraving van eenige sterkte.*
Faire des sapes. *Ondergravingen maaken.*
SAPER, *v. a. Batre un mur, ou unetour avec des machines. Muurbreken, rameijen. Eenen muur, of tooren met stormrammen en ander krygstuig bestormen, of zoeken te vellen.*
Saper. Fouir sous les fondemens de quelque édifice pour le démolir. *Ondergraven. De grondvesten van eenig gebouw ondergraven om het te doen instorten.*
* Saper les fondemens. *C'est détruire. De grondvesten ondergraven, dat is verwoesten, of vernielen.*
SAPHIR, *f. m. Sorte de pierre précieuse. Safyrsteen. Zeker edelgesteente.*
SAPIENCE, *f. f. Sageffe divine.*

- Wysheit, goddelyke wysheit.*
‡ Le pais de sapience. *La Normandie. Het landt der wysheit. Normandye.*
‡ Etre du pais de Sapience; *C'est, être du pais des faux & rufez Normans. Uit het landt der valsche Normannen zyn.*
SAPIN, *f. m. Sorte d'arbre. Denneboom, mastboom, sperreboom.*
SAPINIERE, *f. f. Een mastbos, een sperrebos. Een plaats met dennen, mastboomen, of sperreboomen beplant.*
SAQUEBUTE, *f. f. Trompette harmonique. Een bazuin, een schuifstrompet.*

SAR. SAS.

- SARABANDE, *f. f. Sorte de dance grave. Een Saraband. Zekere staaige dans, die, naar men geloofd, uit Spanjen komt.*
SARBACANE, farbatane, *f. f. Een spuit, of spat, waar mede men vogeltjes spuit.*
Sarbacane. *Sorte de trompette à parler de loin, à se faire entendre de loin. Een spreektrumpet. Een trompet daar men van verre door spreekt.*
SARCELLE, *f. f. Sorte d'oifeau de riviere. Een teeling, of taling. Zekere kleine watervogel.*
Cette sarcelle n'est qu'un ploton de graisse. *Die taling is niet anders dan een klomp vet.*
SARCLER, *v. a. Couper, ou arracher les méchantes herbes. Wieden, uitwieden, uitrooijen, 't onkruid uittrekken.*
Sarcler les blez. *Het kooren wieden.*
SARCLEUR, *f. m. Een wieder; een die 't onkruid uitwiedt.*
Sarcleuse, *f. f. Een wiederster.*
SARCLOIR, *f. m. Instrument pour sarcler. Een wiederzer, een wietmes.*
SARDINE, *f. f. Sorte de poisson de mer. Sardyn. Zekere soort van kleenen haring, (die thans veel ingezouten wordt.)*
SARGE. *Voyez Serge.*
SARIETTE, *f. f. Sorte d'herbe. Keule, of saury. Zeker eetbaar kruid.*
SARMENT, *f. m. Branche de vigne. Een wyngaardtrank.*
SARPE. *Voyez serpe.*
SARRAZINE, *f. f. Herfe, ou porte*

- à treilles, ou à barreaux. *Een valpoort, of schotdeur die aan de stadspoorten is.*
Sarazin. *Sorte de bled. Boekweit. Zeker kooren.*
SARRETTE. *Voyez Sariette.*
SARTIE, *f. f. (Terme de mer de Levant.) De touwen, of 't want van een schip. (Een woordt der Middellandsche zee.)*
SAS, *f. m. Sorte de tamis. Een dichte zeeve, of zeef, een roems.*
Paffer par un sas. *Zygen, ziften, door een zeeve laten loopen.*
Faire tourner le sas. *(Terme de Magiciens.) De zeeve draaijen. (Dit wordt van de Waarzeggers gezegt.)*
SASSER, *v. a. Passer par un sas, ou un crible. Ziften, door een zeeve laten loopen.*
Saffer le plâtre quand il est bien batu. *Het pleister zygen als 't wel geklopt is.*
SASSET, *f. m. Petit sas. Een zeefje.*

SAT.

- SATAN, *f. m. Démon, diable. Duivel, sasan, lasteraar, wederpartijder, tegenpartij.*
Jesus-Christ fut tenté par satan. *J'Christus wordt van den duivel verzocht.*
SATELLITE, *f. m. Celui qui est le ministre de la fureur de quelque Grand. Een voorvechter, een hursling die een Heer gewapent om guld dient, om voor hem alles uit te voeren.*
Satellites, *(Terme d'Astronomie.) ou gardes de Jupiter. De wachters van Jupiter; vier kleine sterretjes die de star Jupiter altyt verzellen.*
SATIN, *f. m. Sorte d'étoffe de soie; Satyn. Zekere zyde stoffe.*
Satin à fleurs. *Gebloems satyn.*
SATIRE, *f. m. Sorte de demi-dieu des Poëtes. Een Boschgods, en Wondsgods, een Satir. Zekere Halvegods der Dichteren.*
* Satire. *Homme lascif. Een Satir; Een geil, onkuisch mensch.*
‡ Jeune épouse d'un vieux Satire. *Eene jonge bruidt van eenen ouden Satir.*
Satire, *f. f. Discours en prose, ou en vers, dans lequel on censure & médit. Schimpdicht, steekdicht, schimp-*

schimpfchrift, hekelschrift, hekel-dicht.

SATIRIQUE, *adj.* Mordant, piquant. *Scherp, schimpig, spotachtig, steekend, steekelig.*

Vers satiriques. *Schimpdichten.*

Humeur satirique. Een *schimpige aart, of inborst.*

SATIRIQUEMENT, *adv.* D'une manière mordante. *Schimpachtig, steekende, schamper, op eene schimpige, of spotachtige wyze.*

Parler satiriquement. *Schimpachtig spreken.*

* **Satiriquement.** (*Mot peu usité.*) D'une manière lascive. *Op zyn Satirs, als een Satir onkuisch, op eene geile wyze.*

SATIRION, *f. m.* Sorte de plante. *Standelkruidt, kullekenskruidt. Zeker gewas.*

SATISFACTION, *f. f.* Plaisir, joie, contentement. *Vergenoeging, vermaak, vreugde, blyfchap, of blydschap, genoegte.*

Donner de la satisfaction à quelqu'un. *Iemant vermaak aandoen.*

Satisfaction. Sorte d'excuse. *Genoegen, voldoening, veronschuldiging, verschooning.*

Faire satisfaction à quelqu'un. *Iemants voldoening geeven.*

Satisfaction. Vengeance, revanche. *Voldoening, wraake, vergelding.*

Tirer satisfaction d'une injure. *Voldoening over eenig ongelijk neemen; eenig ongelijk wreeken.*

Avoir de la satisfaction des actions de quelqu'un. *In iemants daaden, of handel genoegen scheppen: Over iemants bedryf voldaan zyn.*

SATISFAIRE, *v. a.* Contenter. *Voldoen, vergenoegen.*

Satisfaire à son ambition. *Zyne staat-zucht voldoen.*

Satisfaire sa curiosité. *Zyne nieuwsgierigheid voldoen.*

Satisfaire. Obéir. Repondre. *Païer. Voldoen. Gehoorzaamen. Antwoorden. Betaalen.*

Satisfaire au précepte. *'t Gebods voldoen, of gehoorzaamen.*

Satisfaire à une objection. *Eene tegenwerping beantwoorden.*

Satisfaire ses créanciers. *Zynschuld-eischers voldoen, of betaalen.*

Satisfait, satisfaite, *adj. & part.* Content. *Voldaan, vergenoegt, te vreden.*

Etre fort satisfait. *Zeer voldaan zyn.*

Il est aussi content que satisfait. Il est fort mal content. *Hy is zoo wel te vreden als voldaan. Hy is heel kwalijk te vreden.*

SATRAPE, *f. m.* Les Grands de l'ancien Empire de Perse. *De Landtvoogden van het oude Per-sich Ryk.*

SATURNALES, *f. f.* Fêtes en l'honneur de Saturne. *Saturnusfeesten. Feesten ter eere van Saturnus gehouden.*

SATURNE, *f. m.* Dieu de la fable. *Saturnus. Een verferde God.*

Saturne. Une des sept planètes. *Saturnus. Een van de zeven dwaalstarren, of zweefstarren.*

Saturne, (*en terme de Chimie.*) c'est le plomb. *Loot. (Een Stoffcheiders woordt.)*

* **SATURNIEN**, saturnienne, *adj.* Melancolique, sombre. *Zwaar-moedig, treurig, droefgeestig.*

* **Humeur saturnienne.** Een *zwaar-moedige aart, of inborst.*

SATYRE, Satyrique, Satyrion. *Voyez Satire &c.*

SAV.

SAVAMMENT, *adv.* Doctement. *Geleerdelyk, verstandiglyk.*

Parler savamment. *Geleerdelyk spreken.*

SAVANT, savante, *adj.* Docte. *Geleert, kloek, verstandig, ervaren.*

Un savant Théologien. Een *verstandig Godgeleerde.*

Savant, *f. m.* Een geleerde. Een *verstandig man.*

Favoriser les savans. *De geleerden be-gunstigen, of gunstig zyn.*

Journal des savans. *Dagregister der Geleerden.*

‡ **SAVANTAS**, *f. m.* Savant mal poli, qui a une érudition confuse. *Een weetst. Een die van alles wat weet, en van 't geheel niet met al.*

SAVATE, *f. f.* Vieux foulié. *Een stof, een oude versteete schoen.*

SAVATERIE, *f. f.* Lieu où l'on vend de vieux fouliez. *De oude schoenmerkt.*

SAUCE. *Voyez Sauffe.*

SAUCISSE, saussille, *f. f.* Met-worst, vleeschworst, braadtworst, saucys.

* **Saucisse**, *f. f.* Fusée qu'on met à la bombe. *Tuyau rempli de n. a-*

tières combustibles pour mettre le feu à quelque artifice. *De pyj aan een bombe, of eenig vuurwerk, met brantsbare stoffe gevult om het aan te steeken.*

SAUCISSON, *f. m.* Grosse saucisse assaisonnée d'épicerie, & de sel. *Dikke vleeschworst die wel gekruidd en gepert is, metworst, saucys.*

Saucisson de Boulogne. *Boloneesche vleeschworst.*

Saucisson. (*Terme d'Ingenieur.*) Een *rysbofch, of takkebofch van dik hout gemaakt. (Een Vefingbouwers woordt.)*

SAVETIER, *f. m.* Schoenlapper, *schoenflikker, lapper.*

SAVEUR, *f. f.* Goût. *Qualité favoureuse. Smaak, geur, smaaklyke hoedanigheid.*

Tous les hommes n'ont pas la même faveur dans une même viande. *Alle menschen hebben de zelve smaak niet in de zelve spyze.*

Les diverses viandes ont des saveurs différentes. *De verscheide spyzen zyn verscheiden van smaak.*

SAUF. (*Préposition.*) *Onder, behoudens. (Een voorzetsel.)*

Sauf correction. *Onder verbetering.*
Sauf son recours contre un tel. *Behoudens zynen eijch tegen zulk eenen.*

Sauf, sauve, *adj.* *Buiten gevaar, gezond, welvarende.*

SAUF-CONDUIT, *f. m.* Sorte de passeport. *Geleivrief, vrygelei.*

Obtenir un sauf-conduit. *Een vrygelei verkrygen.*

SAUGE, *f. f.* Sorte de plante. *Saly, zelf. Zeker gewas.*

SAUGRENÉE, *f. f.* Een *saus van azyn en peper.*

SAUGRENU, saugrenué, *adject.* *Slecht, smaakeloos, niet wel toe-gemaakt.*

‡ **Discours, ou contes saugrenus.** *Slechte, of smaakeloze redenen, of vertellingen.*

SAULE, *f. m.* Sorte d'arbre. *Een wilge, of wilgeboom.*

SAUMON, *f. m.* Poisson de mer & de riviere. *Een zalm, of salm. Zekere groote, en roode zee- en riviervisch.*

* **Saumon de plomb.** Een *scheut, of schietlood.*

SAUMONÉ, faumonée, *adj.* *Qui approche du saumon. Zalmig, zalm-achtig,*

achtig, dat naar een zalm gelykt, of als een zalm smaakt.

Truite saumonée. Een zalmachtige forelle.

SAUMURE, *f. f.* Pekel, pekelnat.

SAUNERIE, *f. f.* Endroit où on fait & prépare le sel. Zoutkeet. De plaats daar 's zout word gemaakt en bereidt.

SAUNIER, *f. m.* Celui qui fait & qui vend le sel. Zoutmaker. Zoutkoper, zoutverkoper, zouthandelaar.

Faux-saunier, *f. m.* Celui qui vend du sel fans en avoir le droit. Een lorrendraaijer in den zouthandel, een die zonder verlof zout verkoopt.

SAVOIR, *f. m.* Science, érudition. Geleertheit, wetenschap, kennisse.

Homme d'un profond savoir. Een man van groote geleertheit.

Savoir, *v. a.* Avoir de la science. Weeten, kennen, kennis hebben.

Savoir l'histoire. De historie weeten. Kennis van de historien, of geschiedenissen hebben.

C'est un homme qui fait beaucoup. 't Is een man die veel weet, of die groote kennis heeft.

Il n'y a que Dieu qui sache tout. Godt alleen weet alles, of alle dingen.

Savoir. Avoir avis, être informé. Weeten, kennis hebben, tyding hebben, berecht hebben, van berecht zyn.

Ilavoit que le Roi devoit passer. Hy wist dat de Konink zou doortrekken.

Savoir, *adv.* Te weeten, namelyk.

Il examinoit une question, savoir s'il eit permis, &c. Hy onderzocht eene twistvraag, te weten of het geoorloft is.

A savoir, *adv.* Te weten, namelyk.

Il en prit deux, à savoir, &c. Hy nam'er twee van, te weeten, enz.

SAVOIR-FAIRE, *f. m.* Intrigue. Maniere de faire. Wetenschap, kunst, handeling, greep, wyze van doen.

Il a un certain savoir-faire, qui lui attire beaucoup de profit. Hy heeft eene zekere wetenschap, of greep, die hem heel voordelig is, of veel gewin toebrengt.

SAVON, *f. m.* Zeepp.

SAVONNAGE, *f. m.* Zeeppop, zeepp-

water.

Mettre le linge au savonnage. 't Linnen in 't zeeppop zetten.

SAVONNER, *v. a.* Wassen, met zeepp wassen.

Savonner des chemises. Hemden wassen.

Savonner du point de Venise. Venetiaansche kant wassen.

SAVONNERIE, *f. f.* Lieu où on fabrique le savon. Zeeppiedery. De plaats daar men de zeepp maakt.

SAVONNETTE, *f. f.* Een zeeppal. Een bal van welriekende zeepp gemaakt.

SAVOURER, *v. a.* Gouter avec plaisir. Proeven, smaaken, smaak in hebben.

Savourer les viandes. De spyze proeven.

* Savourer les plaisirs. Veel van vermaak houden.

SAVOUREUX, *v. a.* savoureuse, *adj.* Welmaakend, smaakelyk, lekker, dat wel smaakt.

Viande savoureuse. Smaakelyke spyze.

* Baifer savoureux. Een lekker kusje, of zoentje.

SAUPIQUET, *f. m.* Sorte de faulfe de haut gout. Een bruijne dikke doop, een bruijne saus, die men over vleesch doet; een haazeaus.

SAUPOUDRER, *v. a.* Répandre un peu de sel sur la viande. Besprengen, 't vleesch met zout besprengen.

SAUSSAIE, *f. f.* Lieu planté de faules. Een griendt, een wilgenbosch.

SAUSSE, *f. f.* Sauce, *f. f.* Dooop, saus.

Sausse épaisse. Dikke doop, dikke saus.

Sausse liée. Gebonde saus.

Sausse au pauvre homme. Een arme mans saus, een saus van look, peper, zout, olie en azyn.

Sausse-robot. Een zuure saus, van azyn, boter, mostaards, peper, zout en ajuin gemaakt.

‡ A quelle sauce peut-on mettre cela? C'est-à-dire, que peut-on faire de cela? Was kan men daar mede uitvoeren? of uitrechten?

‡ A bon appetit, il ne faut point de sauce. Tot goeden honger behoefmen geen saus, of wordt geen saus vereischt. (Wy zeggen: honger is de beste saus.)

SAUSSER, *v. a.* Tremper dans la sauce. In den doop, of in de saus

doopen, of stippen.

SAUSSIÈRE, *f. f.* faucièr, *f. f.* Een doopchotelje, een faucièrtje.

SAUSSISSE, *f. f.* faulffison. Voyez faucisse, faucifison.

SAUT, *sm.* Een sprong.

Sauts périlleux. Gevaarlyke, of zorgelyke sprongen.

Faire un saut. Een sprong doen.

‡ On lui a fait faire un saut en l'air. C'est-à-dire, on l'a pendu. Men heeft hem een sprong in de lucht laten doen: Dat is, men heeft hem opgeknoopt, of gehangen.

De plein saut, *adv.* Tout d'un saut. Met een vollen sprong, met eenen sprong.

Sauter un fossé de plein saut. Een gracht met eenen sprong over springen.

Saut. Capriole de cheval. Sprong van een paardt.

SAUTELER, *v. n.* Aler en sautant. Huppelen, springen, al springende voortgaan.

SAUTER, *v. a.* & *n.* Springen, overspringen.

Sauter un fossé. Over een gracht, of graft springen.

Il ne fait que sauter & danser. Hy doet niet dan dansen en springen.

Sauter en arrière. Te rug springen; achterwaarts, of achteruit springen.

Faire sauter. Jetter en l'air. Doen springen. In de lucht doen springen, in de lucht werpen; in de lucht doen vliegen.

‡ Sauter d'un sujet à un autre. Passer d'un sujet à un autre. Van de eene zaak op de andere springen. Van 't eene onderwerp tot het ander overgaan.

‡ Sauter de charge en charge. Van ampt tot ampt schielijk opklimmen. Het een ampt schielijk naar 't ander krygen.

* Sauter. Passer par dessus. Overspringen, overslaan.

* Sauter une ligne. Een regel overspringen, of overslaan.

* Sauter. (Terme de mer.) Omloopen, omdraaijen. (Een zeewoord.) Dit word van den windt gezegt.

* Le vent sautoit de rumb en rumb. De windt liep van streek tot streek, of liep gedurig om.

SAUTEREAU, *f. m.* Petite pièce de bois dans une mortaise de clavetin. Het tangent van een klavetinstaal.

SAUTERELLE, *f. f.* Sorte d'insecte. Een sprinkhaan. Zeker bloedloos diertje.
Sauterelle. Espèce de compas de bois. Een hout schroefpasser.
SAUTEUR, *f. m.* Celui qui fait des fautes. Springer. Een die sprongen doet.
 † Vous êtes un habile fauteur. C'est-à-dire, vous êtes un sot. Gy zyt een overuliger, of gy zyt een gauwert: Dat is, gy zyt een gek.
Sauteur. Cheval qui fait des fautes avec ordre. Een springer; een welgeoeffens gaardt. Een paerd dat goede sprongen doet.
Sauteule, *f. f.* Een springster. Een vrouwemensch dat sprongen doet.
SAUTOIR, *f. m.* (Termede Blaïon.) Croix en forme d'X. Een kruis als een X in een wapenschild; een St. Andries kruis.
 Il porte d'argent au fautoir de sable. Hy voert een zwart kruis op een wit veld.
SAUVAGE, *adj.* Féroce, qui n'est point apivoisé. Wilt, wroeds, ongetemt.
 Bete sauvage. Een wildt beest.
Sauvage. Qui vient sans être cultivé. Wilt, ongeënt, 't geen in 't wildt wast, 't geen niet geplant, of geënt word.
Pommier sauvage. Een wilde, of ongeente appelboom.
 * Sauvage. Farouche. Wilt, wreedt, straf, streng.
 * Homme sauvage. Een wilt mensch.
 * Humeur sauvage. Een wilst aart, een wilde inborst.
SAUVAGEON, *f. m.* Arbre qui n'a point été gréfé. Een wilde boom, een ongeente boom.
SAUVAGIN, sauvagine, *adj.* Wiltachtig, wilt. (Dit word van den smaak van 't vleesch der wilde dieren gezet.)
 Goût sauvagin. Een wilt smaakje.
SAUVE. Voyez bague fauve.
 † Sain & fauve. Fris en gezont.
 † Il est revenu sain & fauve. Hy is fris en gezont welrom gekomen.
SAUVEGARDE, *f. f.* Schutbrief, waarnisbrief. Een Koninklyke brief tot imans schutting, beveiliging, behoeding, of waarnis.
 * Sauvegarde. Protection. Beschutting, bescherming, vrye waarnis, hede, behoeding.
 * Se mettre sous la sauvegarde du Roi. Zich onder des Koninks be-

scherming stellen.
Sauvegarde. Celui qui sert de sauvegarde. Een ruiter, of soldaat d'e ergens tot beuryding, of bescherming legt.
Sauvegarde. (Terme de mer.) Het paerd, of de loopstang van den boegspriet.
SAUVER, *v. a.* Délivrer. Beschermen, beschutten, verlossen, bewaaren, behoeden, behouden, beuryden.
Sauver une ville. Een stads verlossen, of behouden.
 Il lui sauva la vie. Hy redde zyn leven, hy was de behouder van zyn leven.
Sauver. Epargner. Spaaren, verschoonen, verlossen, ontschaffen, ontslaan.
 Cela lui sauva beaucoup de peine & de dépense. Dat spaarde hem veel moeite en kosten.
 * Sauver son ame. Faire son salut. Zyn ziel behouden. Zyne zaligheid uitwerken.
 * Sauver sa gloire. C'est conserver sa gloire. Zyn eer bewaaren. Voor zyne eer zorgs draagen.
 * Sauver sa conduite. Excuser sa conduite. Zyn gedragh verschoonen, of verontschuldigen.
 * Sauver les apparences. Den uiterlyken schyn bewaaren.
Se sauver, *v. r.* S'échaper. Ontkomen, onvoluchten, onvlieden, ontsloopen.
 Il se sauva de la prison. Hy brak, of hy ontsquam uit de gevangenis.
Se sauver. Se retirer en quelque azile. Vluchten, vlieden, ergens zynen toevlucht neemen. Zich beuryden.
 Il se sauva en Hollande. Hy vluchtte in Hollandt.
 * Se sauver. Faire son salut. Zyne zaligheid uitwerken.
SAUVEUR, *f. m.* Jesus-Christ. Heilant, Behouder, Verlosser, Zaligmaker; Jesus Christus.

SCA. SCE. SCH.

SCABIEUSE, *f. f.* Sorte de plante. Scabiosa. Schurftkruidt. Zeker gewas voor de schurft.
 * **SCABREUX**, scabreufe, *adj.* Dangereux. Ruuw, ruig, gevaarlyk, zorgelyk.
 * Elprit scabreux. Een gevaarlyk mensch.

SCALEDNE, *adj.* (Terme de Géométrie.) Ongelyk, oneffen. (Een woordt der Landmeekunde.)
Triangle scalène. Een ongelyke driehoek.
SCAMONE'E, *f. f.* Sorte de plante. Scammonium. Zeker gewas.
Scamonee. Suc condensé de la racine de scamonee. Het sap van Scammoniums wortel. Zeker afdryvend geneesmiddel.
SCANDALE, *f. m.* Ergernis, aansfoot, een voorbeeldt, of gelegenheit om tot zonde te lokken, of te brengen.
Eviter le scandale. De ergernis myden.
Caufer du scandale. Aansfoot, of ergernis geeven.
SCANDALEUX, scandaleufe, *adj.* Ergerlyk, aansfootelyk, dat ergernis geeft.
 Vie scandaleufe. Een ergerlyk leven.
SCANDALEUSEMENT, *adv.* Ergerlyk, schandelyk, aansfootelyk, op eene ergerlyke, of schandelyke wyze.
Vivre scandaleusement. Ergerlyk leeven.
SCANDALISER, *v. a.* Ergeren, ergernis geeven, aansfoot geeven.
Scandaliser son prochain. Zynen naasten ergeren, of ergernis geeven.
 * Scandaliser. Ofenser. Ergeren, beliedigen, tot een ergernis, of aansfoot zyn.
 * On est fort scandalisé d'un tel procédé. Men is over zulk eenen handel zeer geërgert.
 * Ces ordures ont fort scandalisé les Dames. Die vuiligheden hebben de Jufferen, of Vrouwen zeer geërgert.
SCAPULAIRE, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een schoudermanteltje van twee stukken stoffe aan malkanderen genaait, (dat veel in de Roomsche Kerke draagen.)
Scapulaire. (Terme de Religieux.) Een breede reep stof die de Monniken en Nonnen om den hals draagen, en die hangt tot de voeten.
SCARAMOUCHE, *f. m.* Bouffon de comédie Italienne. Een hantsop, maakgek, of toneelzot der Italiaansche toneelspeelen.
SCARIFICATEUR, *f. m.* Een haelmeefters kerfmes, of slagzyer, een wondheelders werktuig om te kerven en in te snyden.

SCARIFICATION, *f. f.* (*Terme de Chirurgie.*) Kopping, schrabbing, scherwing, een insnyding in de bovenhuid.

SCARIFIER, *v. a.* (*Terme de Chirurgie.*) Koppen, schrabben, scherwen, in d'opperhuidt kleine insnydingen maaken.

SCAVOIR. Voyez savoir.

SCEAU. Voyez seau & la colonne fel.

SCHEDULE. Voyez cédule.

SCELERAT. Voyez sélerat.

SCENE, *f. f.* Lieu où s'est passée l'aventure qu'on représente sur le théâtre. Vertoonplaats, de plaats daar 't geval is gebeurs dat op het tooneel vertoont wordt.

Scène. Lieu où les acteurs jouent leurs personnages. Het toneel waar op de speiders hunne rolle spelen.

Scène. Partie d'un acte d'un poëme dramatique. Een vertooning, een gedeelte van een toneel/pel.

Scène de tableau. De plaats in de schildery daar eenige historie, die er in is uitgebeeldt, geschiedt is.

SCEPTIQUE. Voyez septique.

SCEPTRE. Voyez septre.

SHELLING, *f. m.* Een schelling. Zeker geldt, doende zes Hollandische stuivers.

Un schelling d'Angleterre. Een Engelsche schelling, doende omtrent twaalf Hollandische stuivers.

SCHIRRE, *f. f.* (*Terme de Médecin.*) Een hart, kost en quaataardig gezwel. (Een woordt der Geneeskunde.)

SCHISMATIQUE, *adj.* Qui se sépare de l'Eglise. Scheurziek, scheur-zuchtig, die zich van de Kerke afscheidt.

SCHISME, *f. m.* Separation qu'on fait d'avec l'Eglise. Scheuring, afscheiding van de Kerke.

Faire un schisme. Eene scheuring in, of van de Kerkmaaken.

SCI. SCO.

SCIAGE. Voyez la colonne *fia*.

SCIATIQUE. Voyez la colonne *fia*.

SCIER. Voyez la colonne *fie*.

SCIRRHE, *f. m.* Voyez Schirre.

SCOIER. Voyez fier.

SCOLASTIQUE, *Scholastique*, *adj.* Schools, schoolgezindt, schoolgeleerd.

Philosophie scolastique. De schoolsche

SCO.

wysbegeerte.

Scolastique, *f. m.* Theologien scolastique. Schoolgeleerde, Schoolleeraar.

Ils acuferent d'erreurs les doctes Scolastiques. Zy beschuldigen de geleerde Schoolleeraars van dwalingen.

Scolastique, *f. f.* Théologie qui traite des controverses. De schoolse godsgeleertheit, die de geloofsgechillen verhandelt.

SCOLIASTE, *Scoliafte*, *f. m.* Commentateur d'un Auteur ancien. Een uitlegger, of verklaarder over een out, vooral een Grieksch, schryver.

Scolie, *Scholie*, *f. f.* Commentaire sur un ancien auteur. Een uitlegging, of verklaring over een out schryver.

SCOLOPENDRE, *f. f.* Sorte d'insecte. Een bytende, veelvoetige landtworm, of groote rups. Zeker gevulkt gekorven diertje, dat zich in de stammen der boomen onthoudt.

Scolopendre aquatique. Een water-rups, of veelvoetige waterwurm.

Scolopendre. Sorte d'herbe. Steenvaaren, mildtkruidt.

SCORBUT, *f. m.* Sorte de maladie. Scorbus ('t gemeen zegt Scheurbuik, of blauw(schuit) zekere lichaams quaal.

SCORPION, *f. m.* Sorte d'insecte venimeux. Een scorpioen. Zeker vergiftig gekorven diertje.

Huile de scorpion. Schorpioens-olie.

Scorpion. Sorte de poisson dont les piquans font venimeux. Zekere zeevisch wiens vinnen senynig zyn, (mogelyk hier Pieterman geheeten.)

Scorpion. Un des signes du Zodiaque. Schorpioen. Een van de twaalf hemelsdekennen.

SCORSONNÈRE, *f. f.* Sorte de racine. Schorsonneerwortel. Adderkruidt, slangekruidt. Zekere eetbare wortel.

Le fuc de la scorsonnere est bon pour la veuë. 't Scorsonneerwortel/sap is goet voor 't gezicht.

SCOTIE, *f. f.* (*Terme d'Architecture.*) Een groeve, of holligheid in 't houtwerk.

SCOTISTE, *f. m.* Philosophe qui suit les sentimens de Scot. Een Schotist. Een Wysbegeerte die de gevoelens van Schotus volgt.

Les Scotistes font savans & subtils. De Schotisten zyn geleert en schran-

SCO. SCR.

der.

SCOUE, *f. f.* (*Terme de marine.*) 't Eind van een kniebus. (Een zeewoordt.)

SCR. SCU.

SCRIBE, *f. m.* Celui qui gagne fa vie à écrire. Copiste. Schryver. Een die de kost met schryven wins. Een uitschryver.

Scribe. Docteur entre les Juifs. Schrifteleerde. Een Leeraar onder de Jooden.

SCROFULAIRE, *f. f.* Herbe. Spoenkruidt, klierkruidt.

SCRUPULE, *f. m.* Douce dans la conscience. Répugnance qu'on sent. Angst, bekommernis, schroom, twyfel in 't gemoedt, ongerustheit, twyfelmoedigheid, twyfeling, angstvalligheid, bezwaarnis.

Lever toutes sortes de scrupules. Alle twyfelingen, of bezwaarnissen wegneemen.

Remplir les consciences de scrupules. De gewoens vol bekommernissen brengen.

Scrupule. (*Terme d'Apoticaire.*) Een scrupel, een klein gewigt van twintig grainen.

SCRUPULEUX, *scrupuleuse*, *adj.* Qui a des scrupules. Angstig, angstvallig, bezwaars, twyfelmoedig, bekommert, schroomachtig, beschoomt, bezorgt, zorgvuldig, verlegen.

Etre trop scrupuleux. Al te schroomachtig zyn.

* Fidélité scrupuleuse. Fidélité très-exacte. Eene zorgvuldige getrouwheit. Eene zeer groote getrouwheit; eene angstvallige trouwe.

SCRUPULEUSEMENT, *adv.* Angstvalliglyk, twyfelmoediglyk, schroomachtig, zorgvuldiglyk, met schroom en bekommerning.

SCRUTATEUR, *f. m.* Qui fonde les cœurs. Hartenkenner, kenner der harten.

Dieu seul est le scrutateur des cœurs. Godt is alleen de kenner der harten.

Scruteur. (*Terme de Religieux.*) Een die in de verkiezinge der kloosterwoogden, enz. de stemmen opneemt, of opzamelt, enz.

SCRUTIN, *f. m.* (*Terme de Couvent.*) Eene opneeming, of opzameling der stemmen, van die tot Hoofden der kloosteren verkoren worden.

SCUL-

SCULPER, v. a. *Beeldhouwen, beeldsnijden.*
SCULPTEUR, f. m. *Beeldhouwer, beeldsnijder.*
**Sculpteur en pierre. Een beeldhouwer in steen; een marmer beeldhouwer.
**Sculpteur en bois. Een beeldhouwer in hout.
**Sculpteur en métal. Een beeldhouwer in metaal: een dryver in zilver, of koper.
SCULPTURE, f. f. *Beeldhouwkunst, beeldhouwery, beeldsnijderij, beeldsnijding. Gehouwen, of gesneden beeldwerk.*
SCURRILITE', f. f. (*Mot peu usité.*) Bouffonnerie. Boevary, guiterij, poëzery, koddigheid.******

SE. SEA. SEB.

SE. Particule qui s'exprime diversément. *Zich, een woordleedje dat verscheidenlyk (in 't Fransch) uitgeproken wordt.*
Il se flatte d'une vaine esperance. Hy vleidt zich met een ydele hoope.
Se promener. Wandelen, een wandeling doen.
SE'ANCE, f. f. *Zitting. De tydt dat een vergadering duurt.*
Prendre leance à l'assemblée. Zitting, of plaats in de vergadering neemen.
Seance. Assemblée. Zitting, vergadering, byeenkomst.
On a remis cela à la première séance du Parlement. Men heeft dat tot de naaste zitting, of vergadering van 's Parlements verschoven.
SE'ANT, féante, adj. *Qui est affis. Zittende, gezeten zynde.*
Le Roi féant sur son lit de justice. De Konink op zynen rechterstoel zittende, of gezeten zynde.
Séant, féante., adj. Honnête. Ce qui convient. *Gevoeglyk, gevoegzaam, behoorlyk, betaamlyk, welvoegende, passelyk, welpassende, welstaande.*
Ce qui est féant à l'un ne l'est pas à l'autre. 's Geen den eenen wel staat p'st den anderen niet.
Cela est bien féant à un homme de qualité. Dat staat wel voor een aanzienlyk man, of dat staat wel voor een man van aanzien.
Cela vous est tout à fait mal féant. Dat past u gansch niet wel; dat staat u heel kwalik.

SEAU, f. m. *Sorte de vase. Emmer, wateremmer, putemmer.*
Un seau plein d'eau. Een emmer vol water.
**Seau, seau, f. m. Cachet. Zegel, zegelring.
Grand seau. 's Groot zegel, het zegel waar op 's Koninks, of des Opperheers beeltenis staat.
Petit seau. 's Klein zegel. Het zegel waar op 's Koninks, of des Opperheers wapen staat.
*** Seau. Droit pour mettre le seau.** Zegel, rechts om 't zegel ergens op te zessen.
*** Le seau coute plus ou moins, suivant les affaires.** Het zegel kost meer of min naar dat de zaaken zyn.
SEBÎLE, f. f. *Sorte d'écuelle de bois. Een vloot, of vlootje, een houtse tobbaize, 't welk men onder de wynvaten, enz. zet.***

SEC.

SEC, féche, adj. *Droog, drooge.*
Bois sec. *Terre féche. Droog hout, drooge aarde.*
*** Qui peut voir d'un air sec; C'est-à-dire sans larmes?** *Wie kan met drooge oogen, dat is, zonder traanen aanzien?*
*** Sec, féche. Maigre, décharné. Dor, mager, onbevelescht, uitgeleert, uitgedroogt.**
*** Il est sec comme du bois.** Hy is zoo dor, of zoo mager als hout.
*** Sec, féche. (Ce mot se dit du stile.) Droog, dor, schraal, zonder aardigheid, of zwier, zenuwloos, zonder pit, of merg. (Dit wordt van den styl, en van de redenwiffeling gezegt.)**
*** Un discours sec. Fene dorre redenwiffeling, een gesprek daar pit noch merg in steekt. (Boertende zegt men een koude redenwiffeling, of een gesprek zoo kout als ys, of als Moskovijsch ys.)**
† Parler sec à quelqu'un. C'est lui parler rudement. Iemant straf zeggen daar 't op staat. Iemant rauw bejegenen; iemant doornemen, of doorstryken.
† Employer le verd & le sec. Employer toutes fortes de moiens. Harde en zachte middelen gebruiken. Alle middelen aanwenden.
Remettre un cheval au sec. C'est le remettre au foin & à l'avoine. Een

paerd op stal zessen. Een paerde weer hooi en haver geeven na dat het in de weide gelooopen heeft.
Mettre un vaisseau à sec. (Terme de mer.) Een schip op de timmerwerf brengen om het te lappen, of se kal-fateren.
Riviere qui est à sec. Een drooge rivier; een rivier, of stroom die uitgedroogt is.
† Le poëte est à sec. Derymer zit op 't drooge. De dichter is uitgerymt, of uitgezongen.
† Etre à sec. N'avoir plus rien. Op 't drooge zitten. Niets meer hebben.
† Boire sec. C'est boire bien. Zuipen, sterk drinken.
SE'CANTE, f. f. (*Terme de Mathématique.*) *Snydlyn. (Een woordt der Wiskunde.)*
SE'CHE, f. f. *Sorte de poisson. Een bedelooze zeevisch.*
SE'CHEMENT, adv. *Dans un lieu sec. Droog, in eene drooge plaats.*
Il faut que les confitures soient séchement. 's Suikergebak moet droog staan, of droog bewaart worden.
*** Séchement. Froidement. Droogjes, koeltjes.**
*** Il lui dit cela un peu séchement. Hy zegt hem dat wat droogjes, of koeltjes.**
*** Séchement. Sans ornement. Droog, zonder aardigheid, of zwier.**
*** Cela est dit séchement. Dat is droog gezegt.**
*** Séchement. Rudement. Hardt, rauw, of ruuw, scherp.**
*** Il lui a parlé un peu séchement. Hy heeft hem wat hardt aangeproken.**
SE'CHER, v. a. *Rendre sec. Droogen, droog maaken.*
Le vent féche la terre. De windt droogt het aardtryk.
Sécher du linge. Linnen droogen.
Se fécher, v. r. Devenir sec. Droogen, droog worden. Verdroogen, uitdroogen, verdorren.
*** Sécher ses pleurs. Cesser de pleurer. Zyne traanen afdroogen. Ophouden van schreien.**
† Sécher sur le pié. Languir, ou périr à vûe d'œil. Oogenschyntlyk versteren. Verquynen, of vergaan dat men 't zien kan.
SE'CHERESSE, f. f. *Droogheit, droogte, dorheit, schraalheit.*
La fécheresse de l'été. De droogte des zomers, of van den zomer;

zomerdroogte.
 Sécheresse. Sterilité. Droogheit, dor-
 heit, onvruchtbaarheit.
 Il ne faut qu'une année de sécheresse
 pour amener la disette. Daar be-
 hoefst maar een jaar droogte om ge-
 brek te verwekken.
 Sécheresse de conversation. C'est-
 à-dire, conversation froide. Droog-
 heit, of koelheit in de verkeerung.
 Een drooge, of koelommegang.
 Sécheresse d'un ouvrage. Mager-
 heit, dorheit, of schraalheit van
 een werk.
 SE'CHOIR, *f. m.* Een reukmakers,
 of reukwerkers droogkas.
 SECOND, seconde, *adj.* De twee-
 de; di na d'eerste is.
 La seconde personne du Roiaume.
 De tweede van 's Ryk, of tweede
 persoon van 's Ryk, de naaste aan
 den Konink.
 En second lieu. Ten anderen, ten twee-
 den, in de tweede plaats.
 Capitaine en second. Capitaine re-
 formé, qui sert en attendant une
 place vacante. Een tweede Hop-
 man, of kapitein. Een afgedankt
 kapitein die dient tot dat 'er een
 plaats open valt.
 Second, *f. m.* (Terme de Duelliste.)
 Een helper, medestander, of hulp
 in een zweegevecht.
 * Second, *f. m.* Celui qui apuie, ou
 assiste quelqu'un. Een helper, me-
 destander, of hulp. Een die iemand
 ergens in helpt, of bystaat.
 Seconde, *f. f.* (Terme d'Astronomie.)
 's Zefstigste deel van een mi-
 nut.
 SECONDEMENT, *adv.* En se-
 cond lieu. Ten tweeden, ten ande-
 ren, in de tweede plaats.
 Il faut premierement aimer Dieu de
 tout son cœur, & secondement
 son prochain comme soi-mé-
 me. Men moet Gods eerstelyk van
 gansch harte beminnen, en ten
 tweeden zynen naasten als zich
 zelven.
 * SECONDER, *v. a.* Aider, fa-
 voriser. Helpen, bystaan, begunstigen,
 gunstig zyn.
 * Le Ciel seconda ses desirs. De Hemel
 begunstigde zyne begeerte.
 SECOUEMENT, *f. m.* Schudding,
 hofing, schokking, uitschudding.
 SECOUER, *v. a.* Schudden, af-
 schudden, sterk heen en weêr be-
 weegen.
 Secouer un poirier. Een peereboom.

schudden.
 Secouer un habit. Een kleedt uitschud-
 den.
 * Secouer. Maltraiter, rosser. Af-
 haalen, afsmearen, afrossen, py-
 nigen, mishandelen.
 * Secouer le joug. Het jok afschud-
 den, of afwerpen.
 SECOURABLE, *adj.* Qui se-
 court volontiers. Behulpzig, be-
 hulpzaam, geneigt, of genegen om
 te helpen.
 Un voisin secourable. Een behulp-
 zaam gebuur.
 Secourable, *adj.* Helpbaar, dat, of
 dien men te hulp kan koomen.
 Candie n'étoit pas secourable. Men
 kon Kandia geen hulp toebrengen;
 Kandia was niet te helpen.
 SECOURIR, *v. a.* Helpen, bystaan,
 te hulp komen, hulp en bystant be-
 wyzen, de handt leenen, of bie-
 den.
 Secourir un ami de son bien. Een
 vriendt met zyn goeds bystaan, of
 helpen.
 Secourir une ville. Een stad te hulp
 komen, of onszetten.
 Secourir un cheval. Een paerdts de
 zweep, of de spooren geeven.
 Se secourir, *v. r.* Zich zelven hel-
 pen.
 On doit se secourir mutuellement.
 Men moet malkanderen helpen, by-
 staan, of te hulp komen.
 SECOURS, *f. m.* Aide. Hulp, by-
 stant, onderstant.
 Donner secours à ses voisins. Zyne
 buuren hulpe, of bystant bewyzen;
 zyne buuren te hulp komen.
 Aler au secours d'une place. Het ont-
 zet van een plaats onderneemen; een
 plaats te hulp komen.
 * Secours. Troupes auxiliaires. On-
 zet. Hulpbenden, hulp, krygsben-
 den die men tot hulpe zandt.
 * Le secours ne vint pas à temps.
 Het onzetz, of de hulp quam niet
 tydig, of quam te laat.
 SECOUSSE, *f. f.* Stoot, schok, schud-
 ding, sterke beweeging.
 Donner quelques secouffes. Eenige
 stooten, of schokken geeven.
 * Secouffe. Traverse. Stoot, schok,
 ongemak, moeijelykheit.
 * Les Lacedemoniens ont eu deru-
 des secouffes. De Lacedemoniers
 hebben zwaare stooten uisgestaan.
 SECRET, segret, *f. f.* Geheim, ge-
 heimenis, een geheime raads, of
 zaak.

Divulguer un secret. Een geheim ver-
 breiden.
 Eventer un secret. Een geheim ont-
 decken.
 * Secret. Moien. Geheim, middel.
 * Voila le vrai secret pour réussir.
 Zie daar 't rechte middel om te
 rechte te raaken, of om wel te sla-
 gen.
 * Enterrer son secret. C'est cacher
 bien fon secret. Zyn geheim begraa-
 ven, of wel verbergen.
 Secret. Ce qu'il y a de plus rare & de
 plus souverain dans un art. Een ge-
 heim, geheimenis, of verborgen-
 heit in een kunst; een byzondere we-
 tenschap in een kunst.
 Les secrets de la Medecine. De gehei-
 men der Geneeskunst.
 Avoir un secret pour la fièvre. Een
 byzonder geheim, of eenen byzon-
 deren raadt voor de koorts hebben.
 Secret, secrette, *adj.* Caché. Geheim,
 verborgen, bedekt, verbolen.
 La chose demeura secrette. De zaak
 bleef geheim, of verborgen.
 C'est un homme fort secret. Dat is
 een man die heel geheim is, of die
 wel zwygen kan.
 En secret, *adv.* En cachette. In 't
 heimelyk, in 't verborgen.
 Dire une chose en secret. Iets in 't
 heimelyk, of in vertrouwsheit zeg-
 gen.
 Secret, *f. m.* Lieux. Een heimelyk
 gemak, een sekreet.
 Vuider un secret. Een sekreet, of hei-
 melyk gemak ruimen.
 SECRETAIRE, *f. m.* Geheimschry-
 ver, Raadschryver, Gerechtschry-
 ver, Stadtschryver.
 Secrétaires d'Etat. Geheimschryvers
 van Staat.
 Secrétaires du Cabinet. Koninklyke
 Geheimschryvers van den grooten
 Raad.
 Secrétaires du Roi. Geheimschryvers
 des Koninkts die het zegel tekenen.
 * Sécrétaire. Confident. Geheimwa-
 arder, vertrouweling, vertrouw-
 de vriendt.
 SECRETARIAT, *f. m.* Charge
 de Secrétaire. Geheimschryver-
 schap, geheimschryvers amps.
 Ce sont des droits & des avantages
 atachez au secrétariat. Dat zyn
 rechten en voordeelen die aan 't ge-
 heimschryverschap vast zyn.
 Secretariat. Tems durant lequel on
 a exercé la charge de secretaire.
 Geheimschryverschap. De tydt dat
 iemand

iemant dat ampt bedient heeft.
 Son secretariat a été illustre. Zyn geheimfchryverfchap is aanzienlyk gewees.

SECRETÉMENT, *adv.* En fécrot.
Himmelyk, verborgen, bedektelyk, in't heimelyk.

Il fit cela fort fécrotément. Hy deed dat heel bedektelyk, of heel heimelyk.

SECRETES, *f. f.* (*Terme de Eglise Romaine.*) Eenige gebeden die de Priester heel ftill in de Mis zegt.

SECTAIRES, *f. m.* Gens d'une fecte hérétique. Een ketterfche aanhang. Aanhangers, of navolgers van eenige Ketterfche gezintheit.

SECTATEUR, *f. f.* Qui fuit les fentimens de quelqu'un. Aanhanger, volger, of navolger van iemants gevoelen.

Epitète & fes fectateurs croient que Dieu eft feul digne d'être aimé, &c. Epiktetus en zyne aanhangers, of volgers, gelooven dat Godt alleen waardig is bemint te worden, enz.

SECTE, *f. f.* Gezinsheit, aanhang. Gevoelen dat van veelen gevolgt wordt.

Faire une fecte pernicioufe. Eenem fchadelyken aanhang maaken.

Détruire une fecte. Eenem aanhang uitrooijen.

* Faire fecte à part. Egrefeul de fon opinion. Alleen van eenig gevoelen, of meening zyn.

SECTION, *f. f.* Partie de chapitre. Afdeeling, verdeling, deel, of lit van een hoofdstuk.

Section. (*Terme de Mathématique.*) Snyding, fneede. (Een woordt der Wiskunft.)

Section conique. Kegelfneede.

SECULAIRE, *adj.* Qui eft de cent ans. Hondertjaarig, vgeen alle hondert jaaren gefchiedt, of van hondert jaaren is.

Jeix féculaires. Hondertjaarige fpellen.

Année féculaire. Een eeuwjaar, 't jubelaar eener eeuw.

SECULARISER, *v. a.* Rendre féculier. Wereltlyk maaken, van gefelyk tot wereltlyk maaken.

Sécularifer des Chanoines. Kanonniken wereltlyk maaken.

Sécularifer une Abaie. Eene Abdy wereltlyk maaken.

SECULIER, *f. f.* féculiere, *adj.* Qui

n'est point Eclésiastique. Wereltlyk, die geen kerkelyke is.

Prince féculier. Een wereltlyk Prins.

Le bras féculier. De wereltlyke arm.

Séculier, féculiere. Mondain. Wereltlyk, wereltfch, wereltfchgezint, aardfch, aardfchgezint.

S'embarrasser dans les affaires féculieres. Zich diepin de wereltfche zaken fteeken, of verwarren.

Prêtre féculier. Prêtre qui n'est pas Religieux. Een wereltlyk Priester. Een Priester die geen Monnik is.

Séculiers, *f. m.* Les gens du monde. Wereltlingen, wereltfchgezinden. Menfchen van de werelt.

Il faut laisser aux féculiers les divertiffemens féculiers. Men moet den wereltlingen de wereltfche vermaakelykheden overlaaten.

SECULIÈREMENT, *adv.* D'une maniere mondaine. Wereltfch, op eene wereltfche wyze.

Vivre trop féculièrement. Al te wereltfch leeven.

SECURITE', *f. f.* (*Mot pou usité.*) Confiance affurée. Zorgeloosheit, kommerloosheit, onbekommertheit, onbefchroomtheit, geruftheit, zekerheit.

Vivre dans une entiere fécurité. In eene volle, of volkome geruftheit leeven.

SED. SEE. SEG.

SEDANOISE, *f. f.* (*Terme d'Impri-
 meur.*) Een diamantletter. D'aller-
 kleinste letter op een drukkerij. (Een
 Boekdruckers woordt.)

SEDENTAIRE, *adj.* Qui ne fort
 que peu, ou point. Stil, die in een
 plaats blyft, die weinig, of niet uit-
 gaat, een die veel zit.

C'est un homme fort fédentaire. 't Is
 een man die veel zit, of die veel in
 huis blyft, of die niet, of weinig
 uitgaat.

Vie fédentaire. Een ftill, of ingetogen
 leeven.

Parlement fédentaire. Een Parlement
 dat vaak in een zekere plaats blyft;
 eene vaste ryksvergadering.

SEDIMENT, *f. m.* Lie. Gronds-
 fop. droeffem, moer, hef.

SEDITIEUX, *f. f.* feditieufe, *adj.* O-
 proerig, muitachtig, muitziek, muit-
 zuchtig, twiffgierig.

Efpirt féditieux. Een oproerig mēfch.
 Difcours féditieux. Oproerige woor-
 den, of redenen.

Séditieux, *f. m.* Oproermaker, muit-
 maker, muiser, een oproerige, een
 oproerig, of muitziek mēfch.

SEDITIEUSEMENT, *adv.* O-
 proeriglyk, muitachtiglyk, op een
 oproerige wyze.

SEDITION, *f. f.* Oproer, opftans,
 muistery.

Alumer la fédition. Oproer verwek-
 ken, of fichtē.

Etoufer une fédition. Eenem oproer
 dempen, ftillen, of fmooren.

SEDUCTEUR, *f. m.* Trompeur
 en matière de Religion, ou de
 mœurs. Verleider, vervoerder, be-
 drieger ten aanzien van den Godts-
 dienft, of van de zaden.

SEDUCTION, *f. f.* Tromperie
 dans les mœurs, ou en matière de
 Religion. Verleiding, vervoering,
 bedrieging in de zaden, of in den
 Godtdienft.

SEDUIRE, *v. a.* Tromper une
 perfonne dans ce qui regarde la
 Religion, ou les mœurs. Verleiden,
 vervoeren, bedriegen in 't geloof, of
 in de zaden.

Séduit, féduite, *adj.* & *part.* Ver-
 leidt, misleids, vervoert, bedro-
 gen.

Elle fut féduite par un coquin. Zy
 werd door eenen guis verleids, of
 bedrogen.

SE'ELÈR. Voyez Sèler.

SE'GLE, *f. m.* Sorte de blé. Rogge.
 Zeker koren.

On fait du pain de fégle. Men bakt
 roggenbroodt.

SEGMENT, *f. m.* (*Terme de Gé-
 métrie.*) Snyding van een kring door
 een lyn. (Een woordt der Wis-
 kunft.)

SE'GRÈ'GER, Ségrégation. Voyez
 Séparer & Séparation.

SEI.

SEIDA, *f. m.* Een wilt viervoetig
 dier in Afrika, dat niet drinkt,
 maar van alles eet.

SEIGNE'E, Seigneur. Voyez Saignée,
 Saigner.

SEIGNEUR, *f. m.* Maître de quel-
 que Seigneurie. Heer. Maefter van
 een Heerlykheit.

Haut & puiffant Seigneur. Hoogmo-
 gende Heer.

Seigneur foncier. Grondsbeer.

Seigneur. (*Terme de Piété.*) Dieu.
 Heer. (Een woordt des Godts-
 dienfts.) Godt.

Heureux celui qui craint le Seigneur. *Gelukkig is by die den Heere vreesf.*

Le Grand Seigneur. Le Grand Turc. *De Groosten Heer. De Turksche Keizer.*

‡ Seigneur. Monsieur. Heer, myn Heer.

SEIGNEURIAGE, *f. m.* (Terme de monnoie.) 's Muntracht, 's geen een Heer van 's munten, of geldt- slaan trekt.

SEIGNEURIAL, seigneuriale, *adj.* Heerfch, van een leen, 's geen een Heer toekomt, dat van een Heer is.

Droit Seigneurial. 's Rechts van een Heer.

Terre Seigneuriale. Heerlyk goeds, een Heerlykheit.

SEIGNEURIE, *f. f.* Droit de propriété. Terre Seigneuriale. Een Heerlykheit, 's Landt van een Heer. Heerlyk goeds.

La Seigneurie de Venise. De Hooftraads van Venetië, bestaande uit den Hertogh en zes Raadsheren. De Heerlykheit, of Staat van Venetië.

‡ Très-humble serviteur à vôtre Seigneurie. D'oosmoedigste dienaar uwer Heerlykheit.

SEIME, *f. f.* (Terme de Maréchal.) Een scheur in de hoeve van een paerds die smartelyk is, en waar door het hinkt.

SEIN, *f. m.* Boezem, borst. Avoir un beau sein. Een schoonen boezem hebben.

* Il porta la guerre jusques dans le sein de la Grèce. Hy bragt den oorlogh tot in den boezem, of tot in het harte, dat is, in 's midden van Griekenlands.

Sein. Petit golfe. Zeeboezem, een kleine inham der zee.

Le sein Perlique. De Persische zeeboezem.

SEING, *f. m.* Signature. Tekening, handt, handttekening, onderteke- ning, onderschryving.

Reconnoître son seing. Zyn handt, of handttekening erkennen.

SEJOUR, *f. m.* Temps qu'on demeure en un endroit. Lieu où on demeure. Verblyf, tydts van iemants verblyf, of wooning. Verblyfsplaats, woonplaats, verblyf.

Pendant son séjour en Hollande. Gedurende zyn verblyf in Hol- landt.

Paris est un séjour fort agréable. Pa- rrys is een zeer vermaakelyke ver- blyfsplaats, of woonplaats.

SEJOURNER, *v. n.* Verblyven, woomen, zyn verblyf houden, zich ophouden, vertoeven.

SEIZE, seizième. Voyez la colonne Sez.

SEL.

SEL, *f. m.* Zout.

Sel armoniac. Armoniakzout.

Sel commun. Gemeen zout.

Sel. (Terme de Chimie.) Zout door de scheikunst gemaakt.

Sel volatil. Vluchtig zout.

Sel lixivial. Loogachtig zout.

Calciner, ou fixer le sel. Zout ver- kalken; zout vast, of onvluchtig maaken.

* Je n'y ai pas trouvé le moindre grain de sel. C'est-à-dire, je n'y ai trouvé aucun bon sens. Ik heb 'er niet een korrel zout, wyshuit, of gezont verstant in gevonden.

* Le sel des anciens Poëtes. Het zout, of 't pit en mergh der oude Dichteren.

* Les Ministres du saint Evangile font la lumiere, & le sel de la terre. De Dienaars van 's heilig E- vangelie zyn 't licht en 't zout der aarde.

SELERAT, sélérate, scélérat, scé- lérate, *adj.* Méchant. Boos, schelms, verraders, trouwloos, ondeugend, snood, ontrouw.

SËLLE, seellé, *f. m.* Seau. Zegel. Aposer le seellé. Het zegel opzatten.

SELLE, *f. f.* Siege de bois à trois piez. Een driestal, een house stoel, een driestapelde stoel.

Selle percée. Een doorboorde stoel, een kaksstoel, een kamerstoel.

Selle de cheval. Zadel, zaël, paerds zadel.

Cheval de selle. Cheval de monture. Een zadelpaerds, of rypaerds; een paerds onder den man.

Selle à piquer. Een Pikeurs zaël.

Selle rafe. Een platte, of Engelsche zaël.

Selle. Evacuation des excremens par le fondement. Stoelgang, uis- werpsel der vuiligheden door den stoelgang.

Aler à la selle. Ter stoelgang gaan.

Avoir plusieurs selles. Veel stoelgan- gen hebben.

SËLLER, *v. a.* Mettre le seellé. Ze-

gelen, verzegelen, bezegelen, het zegel op drukken, of op zetten.

SËLLER une sentence. Een vonnis zegelen, of 't zegel op een vonnis zetten.

SËLLER. (Terme de Maçon.) Inmetse- len, een kram, spie, of boue in een muur metsele.

SELLER, *v. a.* Mettre la selle à un cheval. Zadelen, een paerds za- delen, een paerds den zadel opleg- gen.

SELETTE, *f. f.* (Terme de Palais.) Een zitbankje, waar op een mis- dadiger wordt gezet om verhoort te worden.

Selette. Een klein tafeltje daar een monnik van eet, of daar een mass- drager zyn kraamtje op zet.

Selette. Le morceau de bois plat qui fait le fond des crochets. Het plat van een kruiwagen dat 'er de bo- dem van maakt.

Selette. Petit morceau de planche sur lequel le gagne-petit pose son seau. Een plankje boven op een sty- pers wagen daar zyn emmer op staat.

SËLLEUR, *f. m.* Zegelbewaarder, zegelaar, een Heer die in elk rechts- gebiedt het zegel bewaart.

SELLIER, *f. m.* Zadelmaker, zaël- maker.

SELON. (Préposition.) Suivant. Naar, volgens.

Cela est selon les régles. Dat is vol- gens de regelen.

Selon mon sens. Naar myn oordeel, of naar myn gevoelen.

Selon que. (Sortie de conjonction.) Naar, naar dat.

Selon que j'en puis juger. Naar ik 'er van oordeelen kan.

SEM.

SE'MAILLE, *f. f.* Le temps où l'on sème. De zaaijtyd, de tydts dat het kooren wordt te veldt ge- brags, of gezaait.

Les semailles sont faites. De zaai- tydts is voorby; het zaaijen is ge- daan.

SEMAINE, *f. f.* Een week.

* Semaine. Salaire d'un ouvrier, ce qu'il gagne pendant la semaine. Week. Weekgeldt, weekloon, ar- beidsloon eener weeke van eenen handswerker.

Semaine sainte. La semaine qui pré- cède celle de Paques. La semaine de

de la passion. *De heilige week. De week voor Paaschen. De week van 's lyden.*

SEMBLABLE, *adj.* Gelyk, gelyk-vormig, gelykaardig, overeenkomende, overeenkomstig.

Vous êtes en cela semblable à vôtre père. *Gy zys daar in wven vader gelyk.*

Il ne change jamais, il est toujours semblable à lui-même. *Hy verandert nooit, hy is zich zelven altoos gelyk.*

semblable, *f. m.* Gelyk, gelykflagzig.

Chercher ses semblables. *Zyns gelyken zoeken.*

SEMBLABLEMENT, *adj.* Pareillement. *Desgelyken, van gelyken.*

SEMBLANCE, *f. f.* Voyez Ressemblance.

SEMBLANT, *f. m.* Feinte. *Schyn, veinzing, uiterlyke verzonning, mom.*

Faire semblant d'aimer. *Den schyn maaken van te minnen.*

Ne faire semblant de rien. *C'est dissimuler son dessein. Niets laaen blyken. Dat is, zyn voornamen verbergen, of ontveinzen.*

SEMBLER, *v. a.* Meinen, meenen, denken.

Il me semble que je l'ai vû. *My dunkt dat ik hem gezien hebbe.*

S'il vous semble que j'aie manqué en cela. *Zoo u dunkt dat ik daar in ontbroken, of gefaillt hebbe.*

SEMELE, *fémeille*, *f. f.* Zool van een schoen, of kous.

Soulié à deux sémèles. *Een schoen met dubbele zoolen.*

Sémèle de bas. *Zool van een kous.*

Mettre une paire de sémèles à des bas. *Een paar koussen verzoolen.*

SEMELLE. (*terme de mer.*) Een zweert van een schip.

SEMENCE, *f. f.* Principe de la génération. *Zaadt. 's Beginfel der voortteeling, en van 't wzen der bezielde schepselen.*

Sémence. Grain, ou graine qu'on sème. *Zaadt, graan 's welk men zaait.*

* Sémence de perles. *Parelgruis, kleine paerlen.*

* Sémences d'une guerre civile. *De zaaden van eenen binnenlandschen oorlogh, of burgerkrygh.*

SEMER, *v. a.* Zaaijen, bezaaijen.

Sémer un champ. *Een akker bezaaijen.*

* Sémer. Répandre, divulguer. *Zaa-*

jen, uitstrooijen, verspreiden, ruchtbaar maaken.

* Vous semez de faux bruits contre moi. *Gy strooit valsche geruchten van my uit, of tegen my uit, of tot myn nadeel.*

* L'argent est clair semé chez lui. *'s Gelds is by hem dun gezaais; hy heeft weinig gelds.*

* Le joug étoit tout semé de pierres. *Het jok was geheel met edele gesteenten bezaais, of bezet.*

SEMESTRE, *f. m.* Six mois. *Een halfjaar. Zes maanden.*

Servir par semestre. *By zes maanden, of by 't halfjaar dienen.*

SEMEUR. Zaaier.

SEMI-brève, *f. f.* Een halve noot. (*Een woord der maatvang.*)

SEMILLANT, *fémillante*, *adj.* Wakker, levendig, lustig, vrolyk. (*Dit wordt, in 't Franisch, alleen van kinderen gezegt.*)

SEMINAIRE, *f. m.* Lieu où on instruit pour la Prêtrise ceux de l'Eglise Romaine. *Een quackschool daar de jeugs in de Roomsche Kerke tot het Priessterschap onderwazen wordt.*

Les universités devoient être des séminaires de la vertu. *De Hooge scholen behoorden quackscholen te zyn der deugds.*

SEMOIR, *f. m.* Een zaaizak. *Een zak waar in men 't zaad heeft als men zaait.*

† **SEMONCE**, *f. f.* (*Vieux mot.*) Solicitation, invitation. *Verzoek, bede, nodiging, aanzoek.*

† **SEMONDRE**, *v. a.* (*Vieux mot.*) Inviter. *Verzoeken, nodigen.*

SEMONNEUR, *f. m.* Celui qui porte les billets d'enterrement. *Een aanspreeker, een groefbidder, lykbidder, of bidder.*

† **SEMPITERNEL**, *sempiternelle*, *adj.* (*Mot burlesque.*) Qui dure toujours. *Eeuwigdurend, alrydsdurende, dat alryds duurt, die alryds leeft.*

† C'est une vieille sempiternelle. *'t Is een ouds uisgeleefs wyf. 't Is een wyf dat in der eenwigheit leeft.*

SEN.

SENAT, *f. m.* Lieu où on rendoit la justice dans l'ancienne Rome. *De Raadt, Raadtvergadering, of Raadtvergaderplaats in 't out Rome.*

Cesar fut poignardé dans le Sénat. *Cesar wierdt in den Raadt vermoordt.*

Sénat. Les membres du Sénat Romain. *Raadt, raadtvergadering, de leden van den Roomschen Raadt.*

Le Sénat prit le deuil. *De Raadt nam den rouw aan.*

* Le Sénat de Venise. *De Venetiaansche Raadt, of de Raadt van Venesie.*

* Le Sénat de Pologne. *De Ryksraadt van Poolen.*

* Le Sénat d'Amsterdam. *De Raadt van Amsterdam.*

SENATEUR, *f. m.* Membre du Sénat de l'ancienne Rome. *Een lidt van den Raadt, of een Raadshoer in 't out Rome.*

* Sénateurs de Venise. *De Raadshoeren van Venesie.*

† Sénateur Conseiller vieux & grave. *Een oudt statig Raadshoer.*

SENE, *f. m.* Plante dont les feuilles purgent. *Sena, of Senebroom. Een gewas welkers bladeren afsdyven.*

SENE, ou seine, *f. f.* Sorte de filet de Pêcheur. *Een zegen. Zeker vischnes.*

SENECHAL, *f. m.* Opperrichter in eenig landt, Landtvoogdt, Amptman, Drost, Droffsaar.

Sénéchale, *f. f.* Femme de Sénéchal. *Opperrichters, of Landtvoogdts vrouw, Drostin.*

SENECHAUSSÉE, *f. f.* Jurisdiction de Sénéchal. *Opperrichterschap, Opperrichtersampt, landtvoogdyschap, droffsaarschap.*

SENEGRE, *f. m.* Grieksche vankel. *Zeker kruids.*

SENER, *v. a.* Châtrer. *Snyden, (boertende, lubben.)*

Sener une lice. *Een soef van een jagshonds snyden.*

SENESSON, *f. m.* Sorte d'herbe. *Kruiswortel, kruiskruids, grinds-kruide.*

† **SENESTRE**, *adj.* Slinko, slinker, slinks.

SENEVE, *f. m.* Sorte de graine dont on fait la moutarde. *Mosterszaadt.*

SENGLE. Voyez Sangle.

SENOGRAPHIE, *scenographie*, *f. f.* (*Terme d'Architecture.*) Representation en relief. *Modèle d'un édifice. Afteekening van een gebouw in zyn opstal. Tekening van*

een gebouw.

SENS, *f. m.* Zin, een vermogen der ziele om de gevoelige dingen te bevatten, door zekere beweegingen die in ons verwekt worden.

Il y a cinq sens extérieurs. Daar zyn vyf uiterlyke zinnen.

Cela ne tombe point sous les sens. Dat valt niet onder de zinnen. Dat kan van de zinnen niet begrepen worden.

Sens commun. Le bon sens, la raison. 't Gezons verstands, 't gemeen gevoelen, de gezonds reden, de gemeene bevassing.

Cela choque le sens commun. Dat loopt tegen de gemeene bevassing, of tegen 't gezont verstands aan.

* Sens. Jugement, esprit. Verstand, oordeel, kennis.

* Un homme de bon sens. Een man van een goeds verstand.

* Etre hors de sens. Krankzinnig zyn, buiten zyn zinnen zyn.

‡ Mettre tous ses cinq sens de nature. Faire tous ses efforts. Al zyne vyf zinnen te werk stellen, of inspannen; zyn uiterste best doen.

* Sens. Pénétration. Verstand, geboerdheit, scherpszinnigheid, schrandtheit, doordringentheit.

Sens propre. d'Eigenlyke zin.

Sens figuré. d'Oneigenlyke, of leenspreukige zin.

Sens. Pensée, sentiment. Zin, gevoelen, meening, of meening.

Entrer, ou donner dans le sens d'une personne. Tot iemants gevoelen overgaan.

Abonder en son sens. Eigenzinnig zyn, styfzinnig, of styfkoppig zyn.

Sens. Situation, biais, maniere. Zin, flans, zyde, kant, wyze.

Mettre cela d'un autre sens. Leg dat op eene andere wyze.

De quelque sens qu'on prenne cela. In welk een zin men dat neemt.

Sens dessus dessous, sans dessus dessous, *adv.* En confusie, en desordre. Verwart, overhoop, 't onderste boven, onder malkanderen.

Tout est sans dessus dessous. Alles legt overhoop.

A contre-sens, *adv.* Tegen den zin, tegen de rechte meening.

Prendre les choses à contre-sens. De dingen tegen haaren zin neemen.

SENSATION, *f. f.* (Terme de Philosophie.) Sentiment. Gevoelen,

kracht van 't gevoelen.

Sensation de lumiere. 't Gevoelen van 't licht.

SENSE, *senfée*, *adj.* Sage, judicieux. Wys, verstandig, vóórkichtig.

Rien n'est plus sensé que de se foumettre aveuglément à Dieu. Niets is 'er verstandiger dan zich blindelings aan Godt, of Gode te onderwerpen.

SENSEMENT, *adv.* Judicieusement, sagement. Wysslyk, verstandiglyk, voorzichtiglyk.

Répondre sensément. Verstandiglyk antwoorden.

SENSIBILITE, *f. f.* Ressentiment qu'on a d'un bienfait reçu. Gevoelen, gevoeligheit wegens eene ontfangte weldaadt.

SENSIBLE, *adj.* Qui tombe sous les sens. Gevoelyk, tastelyk, 't geen door de zinnen kan gekent worden.

Corps sensible. Een gevoelyk lichaam.

Comparaison sensible. Eene tastelyke vergelyking.

Cheval sensible à l'épron. Een paard dat wel naar de sporen luistert, (eigentlyk, dat gevoelig van de sporen is.)

* Sensible. Touchant, douloureux. Gevoelyk, of gevoelig, smartelyk, pynlyk.

* Avoir un déplaisir sensible de la perte d'un ami. Zeer gevoelig over 't verlies van eenen vriendt zyn.

* Sensible. Délicat. Qui a de la sensibilité pour ceux qui l'obligent. Gevoelig, zeer ingenomen. Die zich zeer gevoelig soont over hen die hem dienst doen, of verpligten.

* Il est fort sensible à la pitié. Hy wordt zeer ligtelyk tot medalyden bewogen.

* Etre sensible à l'amitié. Gevoelig over beweze vriendschap zyn.

* Pour peu qu'on le choque il est sensible. Zoo men hem 't minst maar aanraakt, of beledigt, is hy 'er gevoelig over.

* **SENSIBLEMENT**, *adv.* Fort, beaucoup. Gevoelig, sterk, zeer.

* Etre sensiblement touché de la mort d'un ami. Gevoelig, geraakt, of zeer bewogen over de dood van eenen vriendt zyn.

SENSITIF, *sensitive*, *adj.* Qui a le pouvoir de sentir. Gevoelig, 't geen de krachten van gevoelen heeft.

L'ame fenfitive. De gevoelige ziel.

SENSITIVE, *f. f.* Sorte de plante qui se ferme quand on la touche. Kruidtje roer my niet. Zeker gewas 't welk zich toefluit als men 't aanraakt.

SENSUALITE, *f. f.* Pente aux plaisirs des sens. Wellustigheit, vleeschelykheit, vleeschelyke lust, of genegenheit, zinnelykheit.

Sensualité. Lubricité. Geilheit, vleeschelyke lust, of begeerlykheit, genegenheit tot wellust.

SENSUEL, *fenfuelle*, *adj.* Qui aime les plaisirs des sens. Vleeschelyk, wellustig, genegen tot de vleeschelyke wellusten.

Les femmes sont fort sensuelles. De vrouwen zyn zeer wellustig.

Aimer les plaisirs sensuels. C'est aimer les plaisirs qui statent les sens. De vleeschelyke wellusten beminnen.

SENSUELLEMENT, *adv.* Charnellement. Vleeschelyk, wellustiglyk, op eene vleeschelyke wyze.

Vivre sensuellement. Wellustiglyk, of op eene vleeschelyke wyze looven.

SENTE, *f. f.* Petit chemin. Een voetwegh, een toepad.

SENTENCE, *f. f.* Spruk, zinspreuk, gedenkpreuk.

Ne parler que par sentences. Niet dan door spreuken spreken.

Sentence. (Terme de Pratique.) Vonnis, oordeel, uitspraak, 't gewysde.

Appeler d'une sentence. Zich van een vonnis op hooger recht beroepen. (Naar de taale der Rechtkundigen, van een sententie appelleren.)

Il doit mourir, sa sentence est rendue. Hy moet sterven, zyn vonnis legt gevelt, of is gestreken.

Casser une sentence. Een vonnis vernietigen, of seniet doen.

Sentence d'excommunication, ou d'anathème. Eenkerkban, of vloekvonnis in de Roomsche Kerke. Een vonnis van verbanninge.

SENTENCIEUX, *sentencieuse*, *adj.* Qui contient quelque sentence. Zinspreukig, zinryk, spreukryk, vol schoone spreuken.

Discours sentencieux. Een zinryk gesprek, eene zinryke redenwijffeling.

SENTEUR, *f. f.* Odeur. Reuk, geur.

Agréable senteur. Eene lieflyke, of aangenaame reuk.

Senteur. Choses qui sentent bon. *Reukwerk. Welriekende dingen, dingen die lieflyk, of aangenaam van reuk zyn.*

Aimer les senteurs. Veel van reukwerk houden.

SENTIER, f.m. Petit chemin battu. *Padt, effenpadt, voespadt, zandpadt, binnenpadt.*

Enfiler un sentier. Fen padt inslaan.

Sentier. Petit chemin entre les planches d'un jardin. *Een padt in een tuin.*

* Le sentier de la vertu. Le chemin de la vertu. 't Padt, of de wegh der deugt.

SENTIMENT, f.m. Faculté de sentir. *Gevoelen, 's gevoelend vermogen.*

Etre doué de sentiment. Met gevoelen begaafd zyn.

Sentiment. Avis, opinion, pensée. *Affectie. Gevoelen, meining, of meening, oordeel, gedachte. Geneztheit.*

* Trahir son sentiment. Zyn gevoelen verraden. *Tegen zyn gemoadt spreekten.*

* Je suis de vótre sentiment. Ik ben van uw gevoelen.

* Avoir des sentimens peu raisonnables. Niet zeer redelyke gevoelens hebben.

Sentiment. Opinion en matiere de Religion, ou de controverfie. *Gevoelen, gedachten. Meening in 's stuk van Godsdienst, of van de geloofs-geschillen.*

¶ Il a des sentimens particuliers. Hy heeft byzondere gevoelens, of gedachten.

J'ai pour elle des sentimens que je n'oserois vous expliquer. Ik hebbe zulke genezenheden tot haar die ik niet zoude durven verklaaren.

SENTINE, f.f. De durk, 's stinkend water onder in een fchip, of de plaats onder in 's fchip daar 's in staat. (Een fcheepswoordt.)

‡ La sentine de la République. 't Schuim, of 't ruicht van 't Gemeenbeffe.

SENTINELLE, f.f. Een fchildswacht.

Sentinelle avancée. De voorfte fchildswacht.

Sentinelle perdue. Een verloren fchildswacht.

Pofer des sentinelles. Schildswachten uitzetten, wachten uifstellen.

Faire sentinelle. Op fchildswacht

staan, fchilderen.

Relever de sentinelle. De fchildswacht afstoffen.

Surprendre la sentinelle. De fchildswacht verraffen, of overvallen.

SENTIR, v.a. Apercevoir par les fens. *Gevoelen, door de zinnen gewaar worden.*

Sentir des douleurs. Smart, of pyn gevoelen.

Sentir du plaisir. Vermaak hebben, genoegte in wellust fcheppen.

* Sentir une injure reçue. C'est en avoir du ressentiment. *Gevoelig over eenig ontfangen ongelyk zyn.*

* Sentir. Marquer. Smaaken, uifdrukken, gelyken, te kennen geven.

* Cela sent l'homme de qualité. *Dar fmaakt, of gelykt naar een aanzienlyk man, of een man van aanzien.*

* Ce que vous dites sent un peu l'hérétique. 't Geengy zegt fmaakt wat naar ketterye.

Sentir. Rendre une odeur. *Rieken, een reuk van zich geven.*

Rose qui sent bon. Een roos die wel riekt.

Sentir. Flairer. *Rieken, ruiken.*

Sentir une fleur. Een bloem rieken, of ruiken.

Sentir un cheval dans la main. (Terme de Manège.) *Een paerdts op de handt voelen of het wel naar den toom luijert.*

Se sentir, v.r. Gevoelen, gevoelen hebben.

Se sentir mourir. Gevoelen dat men sterft.

* Se sentir. Se connoître. *Gevoelen hebben, zich kennen, weeten wat men is.*

* Fille qui commence à se sentir. Fille qui commence à sentir les tentations de la chair. *Een meisje dat gevoelig begint te worden, of dat de verzoeking van 't vleefch begint te gevoelen.*

* Se faire sentir. Toucher, faire impression. *Zich doen gevoelen, raaken, eenen indruk geven.*

* Sa beauté se feroit sentir aux personnes les plus stupides. *Haare fchoonheit zoude eenen indruk aan de ongevoeligsten geven.*

SENVE, f.f. Sorte de fleur champêtre. *Een geele koorenbloem, die troswyze bloeit.*

SE SEOIR, v.r. S'asseoir. Zitten, neêrzitten.

Seiez-vous là. Zie daar neder.

SEP, ou cep de vigne. Voyez cep.

Sep de charuë. Het hout van de ploeg daar 's yzer aan vast is.

SÉPARATION, f.f. Scheiding, verdeeling, afgelegenheit.

Une rude séparation. Eene harde fcheidting.

Séparation. Dissolution de communauté entre le mari & la femme. *Huwelyksfcheiding, fcheiding van 't huwelyk, fcheiding van man en vrouw.*

Séparation de corps & de biens. Een fcheiding van tafel en bedde, of van ligchaamen en goederen.

SÉPAREMENT, adv. A part. *Afzonderlyk, afgezonderd, alleen.*

Coucher séparément. Alleen flaapen.

SÉPARER, v.a. Diviser. *Scheiden, deelen, verdeelen, van malkanderen fcheiden.*

Séparer un héritage en deux. Eene erfenis in twee verdeelen.

La riviere sépare ces deux Provinces. *De rivier fcheidt die twee Landfchappen.*

* Il lui sépara la tête des épaules d'un coup de fabre. *Hyscheide, of floeg hem 't hoofdt van 't ligchaam met eenen fabelslag.*

* Séparer deux personnes qui se batten. *Tweeluiden fcheiden die vechten.*

Si on ne les eût séparés, ils se fussent tués. *Zoo men hen niet had gefcheiden, hadden ze malkanderen doods geftoken, of de reft gegeven.*

Séparer des gens mariés de corps & de biens. *Getrouwde luiden van tafel en bedde, of van ligchaam en goederen fcheiden.*

Se separer, v.r. S'éloigner, ou se détacher les uns des autres. *Zich van malkanderen fcheiden, zich verdeelen.*

Se separer. Rompre la communauté du mariage. *Scheiden. Zich van malkanderen fcheiden. De gemeenfchap des huwelyks breeken.*

SE PEAU, f.m. (Terme de monnoie.) *Muntblok, ftempelblok; 't blok daar de ftempel op staat, waar op men 't geldt munt. (Een muntwoordt.)*

SEPT. Nom de nombre. Zeven. De naam van een getal.

SEPTAIEUL, *f. m.* (Terme de Génealogiste.) Over-meer-bes-ouds-over-grootvader.

SEPTANTE, (Mot peu usité.) Soixante & dix. Zeventig.

La version des Septante. De overzetting der Zeventigen. De Griekische vertaling der 70. Overzetteren.

SEPTEMBRE, *f. m.* Nom de mois. Herfstmaand, September.

SEPTENAIRE, *adj.* Van zeven. Nombre septénaire. 's Getal van zeven, 's zeventigal.

SEPTENTRION, *f. m.* Le Quartier du monde qui est vers le Nord. Het Noorden, het Noorderdeel der wereld.

Les Lapons font au septentrion de l'Europe. De Laplanders leggen in 's noorden van Europa.

Septentrion. Le Nord d'une bouffole. 's Noorden van eenen streekwyzer, of van 's kompas.

SEPTENTRIONAL, septentrionale, *adj.* Qui est vers le pôle arctique. Noordsch, noordelyk, dat naar de noordspool legt.

Peuples septentrionaux. Noordsche volken.

Septentrional, septentrionale. Qui est au septentrion d'un pais. Noorde-lyk, noorder, 's geen in 's Noorden van een landt legt.

Amérique septentrionale. 's Noorde-lyk, of Noorder-Amerika.

SEPTIEME. Voyez sètième.

SEPTIER. Voyez sètier.

SEPTIQUE, sceptique, *adj.* Qui fait profession de douter de tout. Twyffelend, die alles opentlyk in twyffel trekt.

Le chef des septiques s'appelloit Pyrrhon. Het hoofdt der twyfelenden, of twyfelaaeren, was Pirrho genaamt.

SEPTRE, sceptre, *f. m.* Koninks staf, Ryksstaf, scepter.

* La mort n'épargne point les septres. C'est-à-dire, les Rois. De doodt verschoont de scepters, dat is, de Koningen niet.

SEPTUAGENAIRE, *adj.* Qui a soixante & dix ans. Van zeventig jaaren, zeventig jaaren ouds; die zeventig jaaren heeft.

SEPTUAGESIME, *f. f.* (Terme d'Eglise.) De zondag, die veertien dagen voor vastenavondts zondagh komt. (Een kerkelyk woordt.)

SEPULCRAL, sépulcrale, *adj.* Gravs, van 's graf, dat het graf aangaat.

Inscriptions sépulcrales. Graffschriften.

SEPULCRE, *f. m.* Tombeau. Graf, begraafplaats.

* Ce n'est plus qu'un sépulcre animé. 't Is niet meer dan een levend graf.

SEPULTURE, *f. f.* Enterrement. Lieu où on enterre. Begraving, begraafnis. Begraafplaats.

Donner la sépulture aux morts. De dooden begraven.

Saint Denis est la sépulture des Rois de France. St. Denys is de begraafplaats der Koningen van Frankryk.

SEQ. SER.

† SEQUELLE, *f. f.* (Vieux mot.) Train, suite. Staert, gevolg, sleep, stoet, aanhang.

SEQUENCE, *f. f.* (Terme de jeu de cartes.) Een vervolg, of reex van eenkleurige kaarten in 's kaartspel.

SEQUESTRE, *f. m.* (Terme de Pratique.) Scheidsman, goede man, een die eenig geschil, of krakkeel bylegt, of dien men eenig goeds in handen tot zyne uitspraak stelt, waar over geschil is.

Etablir un sequestre. Een goede man, of scheidsman stellen.

SEQUESTER, *v. a.* Mettre en main tierce. Overgeeven, verblyven, aan eenen derden stellen, aan een goeds man, of scheidsman stellen, of verblyven.

Sequestre, sequestrée, *adj. & part.* Mis en sequestre. Verbleven, aan een goeds man gestelt, aan eenen scheidsman gestelt, of verbleven.

SEQUIN, *f. m.* Sorte de monnoie en Turquie, & à Venise. Zeker Turksch en Venetiaansch geldt.

SERAIL. Voyez ferrail.

SERAIN. Voyez sérain.

SERAN, *f. m.* (Terme de Cordier.) Een bekel waar op men vlas, of hennip bekelt.

SERANÇER, *v. a.* Habiller du chanvre, ou du lin. Hekelen, hennip, of vlas hekelen, dat is, over den bekel haalen.

SERAPHIN, *f. m.* Ange du premier ordre. Een Serafsyn. Een van de hoogste Engelen.

SERAPHIQUE, *adj.* Qui tient du Séraphin. Serafsynsch, op de wyze

der Serafsynen; dat naar een Serafsyn gelykt.

SERBACANE. Voyez farbacane.

SERDEAU, *f. m.* Sorte d'office chez le Roi. Een bottelery, of spyskamer in 's Hof, daar al de schotelen, die men van 's Koninks tafel opneemt, gebragt worden.

Serdeau. Officier qui porte les plats au serdeau. Een Koninklyke bediende die de schotels van 's Koninks tafel in de bottelery brengt.

SÉREIN, séreine, *adj.* Clair, pur. Helder, klaar, licht, schoon.

Un temps sérein. Helder weer. Schoon weder.

* Village sérein. Visage gai & tranquille. Een vrolyk wezen, een bly aangezigt, of gelaat.

Sérein, *f. m.* Vapeurs qui tombent le soir durant les jours d'été. De avondstucht, dampen, die in den zomer 's avonds op de aarde vallen.

Le sérein nuit à la santé. De avondstucht is schadelyk voor de gezondheid.

SERENADE, *f. f.* Concerts qu'on donne le soir. Avonds zang, avondtspel, avonds-cergezang, of avondteerspel.

SÉRENISSIME, *adj.* Titre de certains Princes. Doorluchtigste. Een eernaam van zekere Vorsten.

Son Altesse sérénissime. Zyne doorluchtigste Hoogheis.

Sérénissime. Titre du Doge de Venise. Doorluchtigheid. De tytel van den Doge, of Hertog van Venetië.

SÉRENITE'. Air gai & tranquille qui paroît sur le visage. Een bly gelaat, of aangezigt, een vrolyk wezen.

Sérénité. Titre du Doge de Venise. Doorluchtigheid. Een tytel van den Hertog van Venetië.

SÉREUX, séreuse, *adj.* Plein de férositez. Waterig, waterachtig, vol waterige vochtigheden.

Sang séreux. Waterachtig bloet.

SÉRF, *f. m.* Esclave. Leifsigene, slaaf, slaave.

SÉRFOUETTE, *f. f.* (Terme de Jardinier.) Een tweesandige greep, of vork, daar men de aarde mee omspit, of omhaalt. (Een Tuiniers woordt.)

SERGE, farge, *f. f.* Sorte d'étoffe. Serfie. Zekere saaije stoffe.

SERGEANT, fergeant, *f. m.* Dour-
waar-

waardt, pander, gerechtsdienaar, gerechtsbode, dienaar van 't gerecht.

Sergent Royal. Een Koninklyke deurwaardt.

Sergent d'une compagnie d'Infanterie, ou de Dragons. Een Wachmeester, of Serjant, van 't voetvolk, of van de Dragoniers.

Sergent major d'un regiment d'infanterie. Een overste Wachmeester, of Serjant-majoor van 't voetvolk.

Sergent de bataille. Een overste Wachmeester die een leger in slagorde stelt.

Serfent. (Terme de Menuisier.) Een klamband, die de schrynwerkers gebruiken om hun werk te bymen.

SERGER, f. m. Marchand ouvrier qui vend des ferges. Een fersmaker, een koopman in fersje.

SÉRIEUX, sérieuse, adj. Ernstig, statig, dechtig.

Mine sérieuse. Een ernstig, of statig wezen, of gelaat.

Conversation sérieuse. Een ernstige omgang, of verkeering.

Visite sérieuse. Een statig bezoek.

Discours sérieux. Een ernstige, of dechtige reden.

Sérieux, f. m. Mine grave. Ernstigheid, ernsthaftigheid, statigheid, dechtigheid. Een ernstig, of dechtig wezen.

Se mettre sur son sérieux. Zich ernstig toonen, of aanstellen.

SÉRIEUSEMENT, adv. Ernstelyk, statig, dechtig.

Parler sérieusement. Ernstelyk spreken.

SERIOSITE', f. f. (Mot qui n'est pas ricu.) Voyez sérieux.

SÉRIN, f. m. Sorte de petit oiseau. Een cysje. Zeker klein vogeltje.

Sérin commun. Sérin de Canarie. Een gemeen cysje. Een Kanari vogeltje, of kanari.

Sérine, f. f. Een pop. 't Wyffe van een cysje, of Kanari.

SÉRINGUE, f. f. Een spuit, een kliftepuit.

SÉRINGUER, v. a. Jetter avec la séringue sur quelque partie. Spuiten, bespuiten. Op eenig lid spuiten.

Sérigner un ulcere. Een zweer spuiten.

SÉRIEMENT, f. m. Eedt, eedtzweering, bevestiging met eede.

Serrens execrables. Schrikkelijke eeden.

Prendre quelqu'un à serment. Iemand eemen eedt afschiffen, of afvoorden; iemand op eenen eedt dringen.

Serment de fidélité. Eedt van getrouwheit.

Faire serment de fidélité à quelqu'un. Iemand den eedt van getrouwheit doen.

SERMON, f. m. Prédication. Preek, leerreden, Predikatie; een reden over d'Evangelische waarbeden, of Christelyke zeden.

Aller au sermon. In de predikatie gaan.

† SERMONNER, v. n. Discourir, ou parler trop long-temps. Preeken, te lang teemen, te lang spreken, of ergens op blyven staan.

† SERMONEUR, f. m. Een lange, preeker, een teemer; een die te lang op een zaak blyft staan.

SE ROSITE', f. f. Humeur aqueuse qui se trouve dans le sang. Waterachtigheid, of scherpeheit in 't bloet, scherp en heet vocht in 't bloet.

SERPE, f. f. Snoeimes, snymes, houwmes, kappes.

Serpes. (Terme de mer.) Houwmessen die men op zee gebruikt, om 't vyandts wandt af te kappen, als 't een schip 't ander aanklampt.

SERPENT, f. m. Slang.

Serpent terrestre. Serpent acatique. Een aardslang. Een waterslang.

Serpent d'Esculape. Esculapius slang. Een zeer lange slang, doch die niet vergifsig is.

Serpent à sonnette. Een slang met een schelstaert, die de menschen levendig verslindt.

* Serpent. Méchant, ingrat, perfide. Slang, adder; schelm, ondankbaare, ontrouwe, trouwlooze, verrader.

* Il nourrissoit un serpent dans son sein. Hy voedde eenen adder in zyn boezem.

Serpent. Lediabie. Slang, draak, de duivel.

* Les infidelles sont les instrumens du vieux serpent. De ongeloovigen zyn de werktuigen der oude slang.

* Serpent. Sorte d'instrument de musique. Een basson. Zeker blaaspeeltuig.

Serpent, f. f. Sorte de papier. Papier daar een slang in staat.

SERPENTEAU, f. m. Sorte de fu-

sée volante. Een slangetje, een voeszoeker.

Serpenteau, f. m. Petit serpent. Een slangetje; een kleine slangh.

SERPENTER, v. a. Aler en tournant & par replis. Slangswyze loopen, krom loopen, met bogten loopen.

Riviere qui serpente. Een rivier die slangswyze, krom, of met bogten loopt.

SERPENTIN, f. m. Partie de la platine d'un moufquet où on met la méche. De haan van een musket daar men de lont op zet.

Mettre la méche sur le serpent. De lont op den haan zetten.

Serpentin, f. m. Sorte de marbre. Zekere groenachtige marmerssteen met gele streepen.

SERPER, v. n. (Terme de mer.) Het anker ligten. (Dit wordt van de galeijen en kleine vaartuigen gezegt, die viertandige ankers hebben.)

SERPETTE, f. f. Couteau avec une alumelle recourbée. Een sikkelstje, een snoeimes, een krom mes dat de beveniers gebruiken.

SERPILLÈRE, f. f. (Terme de Mercier.) Een gordyn, of voorhangsel van linnen, dat zommige kooplieden voor hunne winkels hangen.

Oter la serpillere. 't Voorhangsel innemen.

SERPOLET, f. m. Sorte de thim sauvage. Ovendel, wilde tym, onzer L. Vrouwen bedstroo. Zeker kruuid.

SERRAGE, f. m. (Terme de mer.) 't Binnenste bekleedsel van een schip, de binnenste planken die 't hol van een schip van binnen bekleeden en sluiten. (Een zeewoordt.)

SERRAIL, f. m. Palais où le Grand Seigneur tient ses femmes. Het vrouwenstimmer van den grooten Heer. Het Hof waar in de Groosen Heer zyne vrouwen heeft.

* Serrail. Lieu où il y a des courtisannes. Een hoerhuis, een hoerkit. Een huis waar in hoeren gehouden worden.

* Serrail. Toutes les femmes du Grand Seigneur. Het vrouwenstimmer, of alle de vrouwen van den Grooten Heer.

SERRE, f. f. (Terme de Jardinier.)

Een Oranjehuis, Oranjery, stooft, of kagchel. De plaats in een tuin daar de Oranjeboomen gezet worden om ze te bewaaren.

Serre. Mains & doigts d'oiseau de proie. De pooten en klauwen van een roofvogel.

‡ Avoir de bonnes ferrés. C'est-à-dire, tenir bien & ne pas rendre. Goede klauwen hebben, dat is, wel vast houden en niet overgeeven.

SÉRRE-FILE, f. m. Le dernier foldat d'une file. Le dernier rang d'un bataillon. Gelidtsuiter. De laatste soldaat van een gelid. Het laatste gelid van eenekrygsbende.

Serre-demifile. Een soldaat die 't laatste halve gelid sluit.

SERRER, v. a. Mettre une chose en quelque endroit pour la garder. Opsluiten, wegsluiten, iets ergens wegleggen om te bewaaren.

Serrer de l'argent. Geldt wegsluiten, of opsluiten.

Serrer. Lier fortement. Sluiten, aantrekken, aanbinden, aanhaalen, toetrekken, sterk binden.

Serre cela davantage. Trek dat wat aan, of trek dat wat toe.

Serrer. Presser. Toesluiten, toedrukken, nauw t'zamen sluiten; of t'zamen drukken, 't zamen duwen, of 't zamen duwen.

Serrer la main à quelqu'un. Iemant aan de handt duwen, of drukken; iemant de handt toedrukken.

* Serrer les escadrons. C'est les faire'aproccher plus près les uns des autres. De ruiterbenden sluiten. Dat is, haar nader by malkanderen brengen.

* Serrer quelqu'un de près. C'est le pousser vivement. Kort op iemant indringen, of op iemant los gaan.

* Serrer. (Terme de Manège.) Den room van een paerdt kort houden.

Serré, ferrée, adj. Qui est mis en quelque endroit pour être gardé. Opge sloten, weggesloten, weggelegd om bewaart te worden.

Serré, ferrée. Lié fortement. Sterk gebonden.

Jambe trop ferrée. Een been dat te sterk gebonden is.

Corps d'infanterie ferré. C'est-à-dire, pressé. Een bende voetvolk die dicht gesloten is, dat is, die kort op mal-

kanderen staat.

Tenir les escadrons serrés. De ruiterbenden dicht gesloten houden.

* Avoir le cœur serré. Beklemt, of benauwt van harte zyn, een benauwt hart hebben.

SERRURE, f. f. Een slot.

SERRURERIE, f. f. Metier, commerce & travail de ferrurier. Slootwerk, slootmakery, yzerwerk, yzerkramery.

SERRURIER, f. m. Een slotemaker.

SERTI, f. f. adj. Enchassé. Gezet, ingezet, vastgezet.

Diamant ferti. Een gezette diamantsteen, of diamant die gezet is.

SERVAGE. (Vieux mot.) Voyez Servitude.

SERVANTE, f. f. Fille, ou femme qui sert. Een dienstmaagt, of dienstmeids. Een dochter, of vrouw die dient.

Servante. (Terme de civilité.) Dienaresse. (Een woordt van beleeftheit, of pligtpleeging.)

Votre tres-humble servante. Uwe onderdanigste dienares.

SERVELAT. Voyez Cervelat.

SERVIALE, adj. Officieux. Dienstbaar, dienstvaerdig, dienstwillig, gediensig.

SERVIALEMENT, adv. (Mot peu usité.) Officieusement. Dienstvaerdig, dienstwillig, gediensigelyk, op eene gediensigste wyze.

SERVICE, f. m. Condition d'une personne qui sert. Dienst, de staat waar in iemant is die dient.

Se mettre en service. Zich verhuuren. Zich in dienst begeeven; in een huur gaan.

Service. Quartier de service. Dienst, een vierendeel jaars dat iemant by een groot Heer dient, of in dienst is.

Service. Bon, ou mauvais office. Dienst, dienstbewys, een goede, of quaae dienst.

Il m'a rendu de bons services. Hy heeft my goede diensten gedaan.

Il lui rend de méchans services auprès du Roi. Hy doet hem quaae diensten, of ondiens by den Konink.

Offrir ses très-humbles services à quelqu'un. Iemant zyne onderdanigste diensten aanbieden.

Affurer quelqu'un de ses services. Iemant van zynen dienst, of dienstvaerdigheit verzekeren.

Service. (Terme de jeu de paume.) D'eerste slag van een bal in de kaatsbaan.

Service. Plats qu'on sert en même temps fur une table. Gerechts. Schotels die te gelyk op eene tafel worden gezet.

Nous fumes servis à trois services. Ons werd driemaal opgedijcht, of wy hadden drie gerechten.

Service. Toute la vaisselle qu'il faut pour servir fur la table. Tafelvaatwerk. Alle de varen die nodig zyn om een tafel aan te richten. Een servies.

Un service de vaisselle d'argent. Een zilver tafelvaatwerk; of zilver servies.

Service. Priere & une grande Messe pour un mort. Dienst. Een gebed en een hooge Mis die voor eenen overleedenen in de R. Kerk words gedaan.

Faire dire un service à un'ami. Een dienst voor eenen vriendt laaten doen.

Service. L'office divin qu'on fait dans l'Eglise Romaine. Dienst. De Godtsdienst die in de Roomsche Kerke words gedaan.

‡ Service. (Terme d'Apoticaire.) Un lavement. Een klisfeer, of klisfeering.

‡ Donner un service. Een klisfeer zetten, klisfeeren.

SERVIETTE, f. f. Een servet, een doek dien men aan tafel gebruikt; een tafeldoek.

Serviette à essuier les mains. Een handdoek, een droogdoek.

SERVILE, adj. Bas, rampant. Slaafs, verachtelyk, slecht, gering, laag, vuil, snoods, dienstbaar.

Action servile. Eene slechte, of verachtelyke daadt.

Ame baffe & servile. Een laag en slaafachtig gemoed.

SERVILEMENT, adv. D'une maniere baffe & servile. Slaafachtig, op eene verachtelyke, of slaafsche wyze.

Agir servilement. Slaafachtig te werk gaan.

SERVIR, v. a. Rendre service. Affister. Dienen, dienst doen, dienst bewyzen, dienst betoonen. Bystaan, helpen.

Servir un maître. Eenem Heer dienen.

Servir sa patrie. Zyn vaderlands dienen.

nen, of dienst doen.
 Servir fidellement un ami. *Eenen vriendt getrouwelyk dienen, helpen, dienst doen, of bystaan.*
 Servir Dieu. *C'est lui rendre le souverain culte. Gods dienen. Gode dienst bewyzen. Gods eeren en aanbidden.*
 Servir la Messe. (*Terme de l'Eglise Romaine.*) *De Mis dienen.* (Een woordt der Roomsche Kerke.)
 Servir, v. n. & a. Mettre les plats sur la table. *Opzetten, opdisschen, aanrechten, de spys op tafel zetten.*
 Monsieur a dit qu'on serve. *Myn Heer heeft gezegt dat men opzetten, of aanrechten zal.*
 Servir un plat. *Een schotel op tafel zetten.*
 Servir. Présenter de la viande à une personne à table. *Voordienen. Iemandt eenige spys aanbieden die aan tafel zit.*
 Monsieur, vous plaît il que je vous serve une aile? *Myn Heer, belieft het u dat ik u een vleugeltje voordiene?*
 Servir à table. *C'est donner à boire à ceux qui sont à table. De tafel dienen; schenken, de gasten te drinken geeven en hunne seljooren afneemen, enz.*
 Servir, v. n. & a. Opdissen, aanrechten, op tafel zetten, de schotels opdissen, of op tafel zetten.
 Dites au maître d'hôtel qu'on serve. *Zeg den hofmeester dat men opdiffe.*
 Servir un plat. *Een schotel op tafel zetten.*
 Servir sa maitresse. *C'est chercher à lui plaire par des offices de galanterie. Zyn Juffer oppassen; zyne minnares door allerlei liefkozingen poogen te beaagen.*
 Servir. (*Terme de jeu de paume.*) *Een bal opwerpen, of op het kaatsdak werpen.*
 Servir bien le canon. (*Termes de guerre.*) *'t Grof geschut wel gebruiken.*
 Faire servir. (*Termes de mer.*) *Onder zeil gaan, of een byzonder zeil byzetten.*
 Servir, v. n. Etre utile. Etre propre. *Dienen, strekken, verstreken, dienstig zyn, nuttig zyn, bequaam zyn.*
 Cette action servira à sa gloire. *Die daadt zal tot zyne eere strekken.*

Cela sert à plusieurs choses. *Das dient tot veele dingen.*
 Servir de guide à quelqu'un. *Iemandt voor leidssman, of wegwyzar dienen.*
 Se servir, v. r. *Zich dienen. Gebruiken, gebruik van neemen. Voordeel uit trekken.*
 Se servir de son bien. *Zich van zyn goeds dienen; zyn goeds gebruiken.*
 Se servir de l'autorité de ses amis. *Zich van 't gezagh zynor vrienden dienen.*
 SERVITES, f. m. Sorte de Religieux d'Italie. *Zekere Italiaansche Monniken die de regelen van den H. Augustyn volgen.*
 SERVITEUR, f. m. Domestique. *Dienstknacht, knecht, dienaar, huisknecht.*
 Serviteur. (*Terme de Civilité.*) *Dienaar.* (Een woordt van pligtpleginge, of beleeftheit.)
 Votre très-humble serviteur. *Uw onderdanigste dienaar.*
 † Serviteur. Révérence d'enfant. *Een dienaar, eerbiedt, of beleeftheit van een kindt.*
 † Faites serviteur à Monsieur. *Maak een dienaar aan myn Heer.*
 SERVITUDE, f. f. Esclavage. *Dienstbaarheid, slaverny, dienst, lyfseigendom.*
 Servitude. Sujétion, service. *Dienstbaarheid, onderwerping, dienst.*
 La servitude est honteuse à celui qui peut être libre. *De dienstbaarheid is schandelyk voor den geenen die kan vry zyn.*
 Servitude. Charge établie sur une maison, ou sur un héritage. *Een last, of bezwaarnis, een oudteigen op een huis, of landtgoedt: Een servituut.*
 Imposer une servitude. *Met een last bezwaaren, een last opleggen.*
 Amortir une servitude. *Een oudteigen, of last op eenige vastigheit afdoen.*

SES. SET.

SE'SAME, f. m. Espèce de blé ou de légume. *Een soort van Oosterfch koren.*
 SESQUIALTERE, adi. (*Terme d'Arithmétique & de Géométrie.*) *Een anders getal, een en een half.* (Een woordt der Cyffer-en Meetkunde.)

SESSION, f. f. Séance. Partie de Concile. *Zitting van eene Kerkelyke vergaderinge.*
 En la session vingtième du Concile de Trente. *In de twintigste zittinge van de Trentische kerkvergadering.*
 SESTERCE, f. m. Sorte d'ancienne monnaie Romaine. *Zekere oude Reminche munt.*
 SETEREE, ou Septérée, f. f. Een stuk landts daar men drie mudden koren op kan zaaien.
 SETIE, f. f. Sorte de barque Turque & Gréque. *Zeker Turksch en Grieksch scheepje.*
 SETIEME, septième, adj. *De zevende.*
 Je suis le septième. *Ik ben de zevende.*
 Sétième, f. f. (*Terme de jeu de piquet.*) *Een zevende, of zeventiende. Zeven kaarten van de zelve koulour die malkander volgen in 't piketspel.*
 SETIER, f. m. Douze boisseaux de blé. *Drie mudden, of twaalf schepels koren.*
 Setier. (*Terme de Jaugeur.*) *Mesure de huit pintes. Een maat van vier mengenlen, of acht pinten.*
 Demi setier. (*Terme de cabaretier.*) *Chopine. Een half mengenlen, een pintje.*
 Boire demi setier. *Een pintje drinken.*
 SETON, f. m. (*Terme de Chirurgie.*) *Een kalsdragt met een doortogt, een gat in den hals daar men een vier- of vyfdubbelen draadt doorhaalt.*

SEV.

SEVE, f. f. Suc de la terre qui monte dans les plantes. *'t Sap der boommen. De vettigheit, of 't sap der aarde dat in de gewassentrekt.*
 Séve. Verdeur du vin. *Groenheit des wyns, of van den wyn.*
 SEVERE, adj. *Gestrong, streng, hardt, straf, scherp, stuurs.*
 Juge sévère. *Eengestrong Rechter.*
 Vertu sévère. *Eene strenghe deugd.*
 Visage sévère. *Een stuurs aangezicht, een straf wezen.*
 SEVEREMENT, adv. *Gestrenge-lyk, hardelyk, strengelyk.*
 Traiter quelqu'un severement. *Iemandt strengelyk handelen.*
 SEVERITE, f. f. *Gestrongheit, hardigheit, strafheit, strengheit.*
 User de sévérité envers quelqu'un. *Gestrongheit tegeniemandt gebruiken.*
 A a a a 3 SEUIL,

SEUIL, *f. m.* Le bas d'une porte. *De dorpel, of drempel van een deur, of deurraam.*
 On l'a tué sur le feu de la porte. *Hy wierd op den dorpel van zyn deur vermoort.*
 SEUILLET, *f. m.* Een schepplank.
 SEVIR, *v. n.* (Terme de Palais.) Punir, châtier, traiter rigoureusement. *Hard handelen, bejegenen.* (Een woordt van 't Gerichtshof.)
 SEUL, *feule, adj.* Alleen, eenig.
 Il n'est jamais feul. *Hy is nooit alleen.*
 La foiblesse est le feul défaut qu'on ne sauroit corriger. *De zwakheit is het eenige gebrek daar geen raadt voor is, of dat men niet kan verbeteren.*
 Seul à feul, *adv.* Seul contre feul. *Een tegen een, man tegen man.*
 Se battre feul à feul. *Een tegen een vechten.*
 Seul, *feule, adj.* Unique. *Eenige, eenigste.*
 Il est le feul qui reste de cette famille. *Hy is de eenige die van dat geslacht overig is.*
 SEULEMENT, *adv.* Alleenlyk, niet anders.
 Non seulement. *Niet alleenlyk.*
 Il est non seulement docteur, mais il est aussi très-civil. *Hy is niet alleenlyk geleerd, maar ook heel beleefd.*
 † SEULET, *feulette.* (Vieux mor.) *Voyez feul, feule.*
 SEUR, *feure, adj.* Prononcez, Sûr, sûre. *Assuré, certain. Zeker, gewis, verzekert, ontwyfelbaar, ontgetwyfeld.*
 Cela est seur. *Dat is zeker.*
 Être seur de son fait. *Zeker van zyn doen zyn.*
 Seur, *feure.* Qui est sans péril. *Zeker. Veilig, zonder gevaar.*
 Les chemins sont seurs maintenant. *De wegen zyn nu veilig, of men kan de wegen nu veilig gebruiken.*
 SEUREMENT, *adv.* En feureté. *In verzekering, in zekerheit.*
 Son argent sera plus seurement entre vos mains. *Zyn geld zal verzekerd, of in meerder verzekering in uwe handen zyn.*
 Seurement. *Certainement. Zekerlyk, gewisselyk, ontwyfelyk, voorzeker, vastelyk, ontwyfelbaar.*
 Cela arrivera seurement. *Dat zal zekerlyk gebeuren.*
 SEVRE, *v. a.* Speenen, spaanen. *Een kindt, of 't jong van eenig dier de borst, of pram ontwennen.*

Sévérer un enfant. *Een kindt speenen.*
 Sévérer un veau. *Een kalf van de moer neemen.*
 * Se sévérer des plaisirs de cette vie. *Zich van de genoegen dezes levens speenen.*
 SEURETE', *fûreté, f. f.* Assurance. Précaution. *Zekerheit, verzekering. Voorhoede, omzichtigheit, nauwe toezicht.*
 Vous pouvez faire cela en toute seureté. *Gymooft dat in alle verzekertheit doen.*
 Prendre ses seuretez. *Zyne verzekeringen neemen.*
 Seureté. *Sauvegarde. Zekerheit, veiligheid, beschutting, beveiliging, hoede, waarnis, beuryding.*
 Un acte de seureté. *Een vrybrief, of waarnisbrief, een bezegelde brief van hoede, of veiligheid.*

SEX. SEZ.

SEXAGE'NAIRE, *adj.* Qui a foixante ans. *Sestigjaarig, sestig jaaren oudt, van sestig jaaren.*
 Sexagénaire, *f. m.* Qui a foixante ans. *Een sestigjaarige. Een man van sestig jaaren.*
 SEXAGE'NE, *f. f.* (Terme d'Arithmétique & d'Astronomie.) 't Getal van 60 trappen van den zonnepad, 't welk 2 hemelsteeken bevat. (Een Sterrekundig woordt.)
 SEXAGE SIME, *f. f.* (Terme d'Église.) *De zondagh die acht dagen voor vastenavonds zondagh komt,* (Een woordt der R. Kerke.)
 SEXE, *f. m.* Nature qui distingue le mâle de la femelle. *Geslacht. De natuur die den man van de vrouwe onderscheidt.*
 Les sexes ne sont donnez que pour la génération. *De verscheide geslachten zyn alleen tot de voortteeling gegeven.*
 * Sexe. Femmes & filles. 't Vrouwelyk geslacht. 't Vrouwvolk, vrouwen en dochters.
 * Aimer le sexe. *Veel van de vrouwen, of van 't vrouwvolk houden.*
 * Le beau sexe. *Les filles & les femmes. 't Zoet geslacht, de dochters en vrouwen.*
 SEXTES, *f. f.* Une des sept heures Canoniales. *Een van de zeven kanonyke uren.*
 SEZE, *feize.* Nom de nombre. *Zefien. De naam van een getal.*
 Séze. *Sézieme. De zefziende.*
 Il partira le séze du courant. *Hy zal*

den zefzienden der loopende maandt, of i dezer maandt verrekken.
 In séze. (Terme de Libraire.) *In zefzienen.* (Een woordt der Boekverkoperen.)
 Un petit in séze. *Een klein zefzienen.*
 SEZIE ME, *adj.* De zefziende.
 SI.
 Si. (Conjonction conditionnelle.) *Zoo, indien, was het dat, of, by al dien.* (Een voorwaardig voegwoordt.)
 Si j'avois dix mille francs. *Indien ik tien duizent guldens hadde.*
 S'il fait cela. *Zoo by dat doet.*
 S'ils viennent. *Indien ze komen, zoo zy komen.*
 Dites-moi si vous viendrez. *Zeg my of gy zult komen.*
 Si. *Tellement. Zoo, zoodanig, dierwyze, diervoegen.*
 Je suis si foible que je ne puis marcher. *Ik ben zoo zwak dat ik niet gaan kan.*
 Si. *Toutefois, cependant. Ondertusschen, onderwyle, middelsterwyle, echter, evenwel, nochtans.*
 Si dirai-je en passant. *Ondertusschen, of echter zal ik in 't voorbygaan zeggen.*

Si. *Oui. Ja.*
 L'un dit que si & l'autre que non. *De een zegt van ja, en de andere van neem.*
 Je parie que si. *Ik wedde van ja.*
 Comme si. *Als of, gelyk of, eveneens of.*
 Si bien que. *Zoo dat.*
 Si est ce que. (Mot un peu vieux.) *Toutefois. Nochtans, evenwel, echter.*
 Si, *f. m.* Une des voix de la musique. *Ci. Een van de stemmen der zangkunst.*

SIA. SIB. SIC.

SIAGE, *sciage, f. m.* Bois de siage. *Gezaagt hout.*
 SIATERIQUE, *ou Sciatérique, adj.* (Terme de Gnomonique.) *Naaldschaduwend. Dat door de schaduw van een naalde de uren aanwyft.* (Een woordt der zonnwyzerkunde.)
 Cadrans siaterique. *Een zonnwyzer met een naaldt.*
 SIATIQUE, *sciaticque, f. f.* *Heupjigt.*

SIBYLE, *f. f.* Een Sibyl. Zekere ge-
waande Profetesse onder de Heiden-
nen.
SICCITE', *f. f.* Droogte.
SICLE, *f. m.* Monoie des anciens
Juifs. Een sikkel. Zeker geldt der
oude Jooden.
Le ficle du Sanctuaire. *De sikkel des*
Heiligdoms.
SICOMORE, *f. ycomore, f. m.* Een
wilde vyge- en moerbezieboom in
Egypte.

SID. SIE.

SIDRE, cidre, *f. m.* Liqueur qu'on
exprime des pommes. *Appeldrank.*
Vocht die uit appelen geperst en ge-
dronken wordt.
SIE, scie, *f. f.* Een zaag.
Sie à main. *Een handzaag.*
Sie à fier de long. *Een trekzaag.*
SIECLE, *f. m.* Espace de cent ans.
Een eeuw, de tydt van hondert jaar-
ren.
Siecle. Temps, âge. *Eeuw. Tydt.*
Le ficle d'or. *De goude, of gulde*
euw.
Siecle de fer. *De yzere eeuw.*
* Siecle. Les gens du ficle. *Eeuw,*
tydt. Demenschen van den tydt.
* Dans ce ficle corrompu. *In deze*
bedorve eeuw, in dezen bedorven
tydt.
IL SIED. *Verbe impersonnel qui signi-*
fic convenir, être propre. *Het*
staat, het past. Een onpersoon-
lyk werkwoordt t welk bete-
kent, *passen, voegen, gevoeglyk*
zyn.
Cet habit vous sied bien. *Dat kleedt*
staat, of past u wel.
* Il sied mal à un pauvre d'être or-
gueilleux. *'s Staats qualyk voor een*
arm menscb houwaardig, of hoog-
moedig te zyn.
Voyez féant.
SIE'GE, *f. m.* Chaïse, fauteuil,
tabouret &c. *Stoel, zetel, zit-*
plaats, zitbank, leunstoel, arm-
stoel, enz.
Prendre un siége. *Een stoel neemen.*
Siège de cocher. *De zitbank van een*
koetsier.
Siège de selle à cheval. *Het kussen van*
een zadel.
* Paris est regardé comme le siége
du Roiaume. *Parys wordt als de*
zetel van 's Ryk aangezien.
Siege. Le cu. *De aars, het hinderste,*
's achterste.

* Siége. Tribunal de justice. Juri-
diction. *Stoel, rechterstoel. Gebiedt,*
rechtsgebiedt, rechtsmacht.
* Siége vacant. Archevêché, ou E-
vêché vacant. *Een openstaande, of*
ledigstaande stoel. Een openstaande
Aartsbisdorn, of Bisdom.
Le saint Siége. Le Pape & le Clergé
de Rome. *De heilige Stoel. De Paus*
en de Roomsche Geestelykheit.
Il transféra le saint Siége à Avignon.
Hy bragt den H. Stoel naar Avignon
over.
Siége d'une ville. *Beleggh, of belegering*
van een stadt.
Mettre le siége devant une place.
Een stadt belegeren, of beleggen.
Lever le siége. *De belegering, of 't*
beleggh opbreeken.
Faire lever le siége. *De belegering op-*
staan, of doen opbreeken.
SIE'GER. (*Vieux mot.*) Voyez Af-
siéger.
Siéger, *v. a.* Tenir quelque siége.
Zitten, gezeten zyn. Eenen zetel
bekleeden.
SIEN, sienne. (*Pronom possessif.*) Son,
ou sa. *Zyn, zyne. (Een bezittende*
voornaam.)
C'est le sien. *'s Is het zyne.*
Un sien parent. *Il vaut mieux dire,*
un de ses parens. Een van zyne
vrienden.
Sien, *f. m.* Ce qui appartient à quel-
qu'un. *Het zyne. 't Geen iemand*
toekomt, of toebehoort.
Chacun le sien. *Elk het zyne.*
Siens, *f. m.* Ceux de notre parti. *Zyn-*
nen. Die van onze zyde; die 's met
ons houden, ons volk.
Il y perdit trente des siens. *Hy ver-*
loor er dertig van de zynen.
Cesar envoia ses chaloupes au se-
cours des siens. *Cesar zond sloepen*
tot hulpe der zynen, of tot hulpe
van zyn volk.
SIENCE, science, *f. f.* Wetenschap,
kennisse.
Une belle science. *Een schoone weten-*
schap.
Science de vision. (*Termes de Théolo-*
gie.) *Een wetenschap des gezichts.*
Een kennis waar door Godt alle
dingen tegenwoordig zyn.
Science d'intelligence. (*Termes de*
Théologie.) *Een wetenschap des*
verstandts, waar door Godt alle
toekomende en mogelyke dingen
weet.
Science moienne. (*Terme de Théolo-*
gie.) *Middelwetenschap. Eene ken-*

nisse in Godt waar door by alle ge-
beurlyke dingen zoude weten.
Avoir une science profonde. *Eene*
diepe geleerdheit, of groote weten-
schap hebben.
* Science. Art, adresse. *Kunst, gau-*
wigheid, bequaamheit.
* Avoir la science de gagner sa vie.
Bequaamheit hebben om zyn kost te
winnen.
‡ Science des foux. *De wysheit, of*
weten/chap der gekken.
SIENTIFIQUE, *adj.* Plein d'éru-
dition. *Geleerds, vol geleerdheit.*
Discours sientifique. *Een geleerde*
reden, een geleert gesprek.
SIENTIFIQUEMENT, *adv.* Doc-
tément. *Geleerdelyk, wysselyk,*
met veel geleerdheit, of verstandts.
SIER, ou scier, *v. a.* Zaagen.
Sier du bois. *Hout zaagen.*
Sier de la pierre. *Steen zaagen.*
Sier, *v. a.* Couper le blé avec la fau-
cille. *'t Kooren snyden, het graan*
met den sikkel afsnyden.
Sier, *v. n.* (*Terme de mer.*) Omroei-
jen, *een schuit met de riemen om-*
wenden.
SIEUR, scieur, *f. m.* Ouvrier qui
sie le bois. *Zager, houtzager.*
Sieur de long. *Een houtzager met*
een trekzaag.
SIEUR, *f. m.* Diminutif de Mon-
sieur, *qui signifie aussi Seigneur.*
Heer. Een verkleening van Myn
Heer.
Traduction du Sieur d'Ablancourt.
Vertaling van den Heere d'Ablan-
court.
SIEURE, scieure. *Voyez Siure.*

SIF.

‡ SI fait. *Sorte d'adverbe bas pour*
dire, pardonnez-moi, oui. Zeker
bywoordt om te zeggen vergeef
my, ja.
‡ Vous ne me connoissez pas: si
fait je vous connoi. *Gy kent my*
niet: vergeef my ik doe.
SIFLEMENT, *f. m.* Fluiting, ge-
fluit.
SIFLER, *v. n.* Fluiten, *'t zy met*
den monde, of op een fluit.
Merle qui sifle fort bien. *Een meerle*
die zeer wel fluit.
Sifler avec un sifflet. *Met een fluitje*
fluiten.
Serpent qui sifle. *Een slangh die sy-*
felt, of blaast.
* Vent qui sifle. *Windt die huilt.*
* Sifler:

- * Sifler quelqu'un. C'est le railler. Met iemand scherffen, iemand foppen, met iemand spotten, of den spot dryven.
- SIFLET, *f. m.* Een fluitje.
- SIFLEUR, *f. m.* Een fluiser, een pypier.
- † Sifleur. Répétiteur de droit. Zeker heimelyk leermeester der rechten, die de jonge luiden onderwyft.
- Sifleur. Moqueur. Bespouter, uitjouwer, beguigcher, belagcher.
- Les sifleurs de la comedie. De uitjouwers, of beguigchers van het soncelspel.

SIG.

- SIGELE', sigelée, *adj.* Terre Sigelée. Gezegelt, gezegelde aarde, zekere roode aarde die uit Portugal komt, en een geneezende kracht heeft.
- SIGNAL, *f. m.* (Terme de guerre.) Een teken, een krygsteken, een sein.
- Donner un signal. Een teken geven.
- Signal sur mer. Een sein, een seinschoot.
- Faire le signal de venir à bord. Aan boordt seinen, of spouwen; een teken geven om aan boordt te komen.
- Signal. Marque qu'on fait de la tête, ou de quelque partie du Corps pour avertir quelqu'un. Een wenk. Een teken dat men met het hoofdts, of eenig ander deel des lichaams doet om iemand te waarschouwen.
- Faire signal à quelqu'un. Iemand een wenk geven.
- SIGNALER, *v. a.* Signaler un soldat. Teken en, een soldaat optekenen, of op de rol zetten.
- Se signaler, *v. r.* Se rendre remarquable. Uitmunt en, uitsteeken, zich dapper toonen, uitblinken.
- Se signaler dans les occasions. In de voorvallende gelegenheden uitmunt en, of uitblinken.
- Signalé, signalée, *adj.* Considérable. Remarquable. Aanmerkelyk, byzonder, uitmuntend, uitstekend, aanzienlyk, merkwaardig.
- Une faveur signalée. Eene byzondere gunst.
- Cette année est signalée par divers exploits. Dit jaar is aanmerkelyk door verscheide krygsbedryven, of

- krygsverrichtingen.
- SIGNATURE, *f. m.* Seing. Tekening, handt, handttekening, onder-tekening.
- Signatures de la Cour de Rome. Zekere getekende opene brieven van 't Roomsche Hof, of 't Hof van Rome.
- Signature. (Terme d'Imprimeur.) Merklester, teikenletter van een blaad.
- Signe, *f. m.* Teken, teiken.
- Faire signe de l'œil, ou de la main. Een teken met het oog, of met de handt geven.
- Donner des signes de vie. Teikenen, of blyken van leven geven.
- Signe d'une maladie. Teken van een ziekte.
- Signe de croix. Het teken des kruis, of van 't kruis.
- Les signes du Zodiaque. De Hemels-tekens, de tekens, of starren van den tekenkring.
- SIGNER, *v. a.* Teikenen, teikenen, onderteikenen, onderschryven; zynen naam onder eenig schrift zetten.
- Signer une lettre. Een brief onderteikenen.
- Signer le verre. Het glas afsteikenen, of afschryven.
- SIGNET, *f. m.* Petit ruban qui sert de marque dans certains livres. Een klein lintje 't welk men tot een teken tusschen de bladen in sommige boeken legt.
- SIGNIFICATIF, significative, *adj.* Qui signifie. Nadrukkelek, krachtig, van eene groote kracht, of eenen grooten nadruk.
- Mot fort significatif. Een zeer nadrukkelek woordt.
- SIGNIFICATION, *f. m.* Le sens d'un mot. Betekenis, betekening, beduiding, beduidenis, de zin van een woordt.
- Signification. (Terme de Palais.) Een afschryft 't welk men door een Deurwaarder van een gedingstuk aan den tegendinger laat geven.
- SIGNIFIER, *v. a.* Beteikenen, beduiden, te kennen geven, zekeren zin hebben.
- Le mot ne signifie pas cela. Het woordt betekent dat niet.
- Signifier. Marquer. Beteikenen, beduiden, voorbeduiden, tot een voortekenen zyn.
- L'arc-en-ciel signifie de la pluie. De regenboog beduidt regen.

- Signifier. (Terme de Palais.) Aankondigen, aanzeggen, de weet doen. Een afschryft van eenig gedingstuk aan den tegendinger geven.
- Signifier un arrêt. Een vormis aanzeggen.
- SIGUÉ. Voyez ciguë.

SIL.

- SILABE, syllabe, *f. f.* Woordtgreep, lettergreep, woordtilt. Sylabe.
- Un mot de plusieurs silabes. Een woordt van verscheide lettergreepen, of woordtleden.
- SILLABIQUE, syllabique, *adj.* Augment silabique. (Terme de Grammaire Gréque.) Woordtgreepige verlenging. 't Geene in de Grieksche taal met eene woordtgreep woordt vermeerders.
- SILENCE, *f. m.* Stilheit, stilzwigen, stilzwygendheit.
- Silence. (Terme de Cloître.) Stilzwygendheit op zekere tyden van den dagh in de kloofers.
- Garder le silence. De stilzwygendheit bewaaren.
- Rompresilence. De stilzwygendheit breeken.
- * Le silence des eaux. De stilte der wateren.
- * Le silence des vents. De stilte der winden.
- SILLAGE, *f. m.* (Terme de mer.) Het zeilen van een schip in zee; de streek van een schip, de streek die een schip in zee houdt.
- Connoître le fillage d'un vaisseau. Het zeilen van een schip kennen.
- SILLER, *v. a.* Oogwenken, de oogleden dikwyls op-en toe doen.
- Siller, *v. n.* (Terme de Marchand de chevaux.) Gryze winkbrauwen krygen. (Dit wordt van de winkbrauwen der paerden gezegt als ze beginnen gryste worden.)
- Cheval qui sille. Een paerdts dat gryze winkbrauwen krygt.
- SILLET, *f. m.* (Terme de Lutter.) Bandt op de roets van een speeltuig.
- SILLON, *f. m.* (Terme de Labourer.) Voore. Een akker, een half mergen landts.
- Labourer un fillon. Een akker beploeogen, of omploeogen.
- Semer un fillon. Een akker bezaaijen.
- SILLOGISME, syllogisme, *f. m.* Sluitreden, bewysreden van drie voorstellingen, genaamt de meerder stel-

stelling, de minder stelling, en 't bestuit.

Faire un fillogifme. Een sluitreden maaken.

SILVAIN, *f. m.* Sorte de Dieu champêtre. Silvaan, of Sylvaan. Zeke-re verzierde Veldgod.

SIM.

SIMAGRE'E, *f. f.* Mines affectées. Gemaaktheden, grillen, gemaakt gebaar, wonderlyk gebaar des lichaams.

Faire des simagrées. Wonderlyk gebaar, of wonderlyke grillen maaken.

SIMARRE, *f. m.* Een Persiaans vrouwe kleedt. Een samaar.

SIMBOLE, symbole, *f. m.* Marque, signe. Zinnebeeldt, teken.

Le bleu est le simbole de la fidélité. 't Blauw is het zinnebeeldt der getrouwheit.

Simbole. Les articles de la foi. Ge-loofsteken, geloofsbegrip, geloofsbe-kenenis, geloofsbedenissen. De ge-loofsarttykelen.

Symbolique, symbolique, *adj.* Zinnebeeldisch.

SIME TRIE, symmetrie, *f. f.* Proportion. Evenmeetbaarheid, gelyk-meeting, evenmeeting, overeen-komst, evenreedigheid.

Bâtiment où la simétrie est bien ob-servée. Een gebouw daar de even-reedigheid wel in waargenomen is.

SIMILAIRE, *adj.* (Terme d'Ana-tomie.) Gelyk, gelykflachtig, ge-lykaardig.

Les parties similaires. De gelykflach-tige deelen.

SIMILITUDE, *f. f.* Comparaison. Gelykenis, vergelyking.

Faire une similitude. Eene gelykenis maaken.

SIMONIE, *f. f.* Trafic des choses spirituelles. Amptkoopning, geeste-lyke amptkoopning. Koophandel in geestelyse dingen.

Commettre une simonie. Eene geeste-lyke amptkoping pleegen.

SIMONIAQUE, *f. m.* Qui fait une simonie. Een geestelyk amptkoper, of ampthandelaar.

Simonique, *adj.* Dat tot den geeste-lyken koophandel behoort.

SIMPATIE, sympathie, *f. f.* Confor-mité d'humeur. Gelykvoormig-heit, onderlinge trek, genegenheit, gelykaardigheid, overeenkomst van

aart, 't zamenniging, gelyke ei-genschap.

La simpatie de l'aimant avec le fer. De onderlinge trek, of 't zamenni-ging van den zeilsteen tot het yzer.

* Simpatie des cordes d'un luth. De overeenkomst, of 't zamenslemming der snaaren van een luit.

SIMPATIQUE, *adj.* Simpateteisch. Overeenkomstig. 't Geen eene over-eenkomende kracht heeft.

La poudre simpatique. 't Simpatete-isch poeder.

SIMPATISER, *v. n.* Avoir un raport d'humeur avec une personne. O-vereenkomen, van eenerlei aart, of inborst zyn, van eenerlei gene-genheit zyn.

Nous simpatisons vous & moi. Gyen ik wy komen wel overeen.

SIMPSONIE, symphonie, *f. f.* Harmonie, concert de musique. Samenklank, samengeluidt, samen-luidig, welluiding, overeenstem-ming, samenslemming, zoetluidig-heit.

Simphoniste, symphoniste, *f. m. & f.* Een zoetluidende zanger, of zang-ster; een fraai speler, of speelster op eenig snaarstuijg, enz.

SIMPLE, *adj.* Qui n'est pas com-posé. Enkel, enkelvoudig, eenvou-dig, of eenvoudig, dat niet samen-gestelt is.

Dieu est un être très-simple. Godt is een zeer eenvoudig wezen.

Les éléments sont des êtres simples. De hoofdstoffen zyn enkelvoudige wezens.

Simple. Sans ornement. Eenvoudig, slecht, niet opgetooit, niet opgepronkt, zonder versiering, of tooisfel.

* C'est un habit tout simple. Dat is een heeleenvoudig, of slecht kleedt.

* Stile simple. Een eenvoudigestyl.

* Bénédice simple. Bénédice qui n'a point charge d'ames. Een geestelyke bediening waar aan de zorge der zie-len niet wast is.

* Simple. Qui n'est point distingué par aucune charge. Slecht, gemeen, die geen ampt, of bediening boven anderen heeft.

* Un simple soldat. Een slecht, of gemeen soldaat.

* Un simple gentilhomme. Een ge-meen edelman.

* Simple. Niais. Slecht, onnosel, een-voudig.

Simples, *f. m.* Herbes médecinales. Enkele geneeskruiden.

* Simples, *f. m.* Bonnes gens un peu niais. Eenvoudigen; goede, oprech-te luiden; slechte, onnossele, of on-verstandige menschen.

* Abuser les simples. De eenvoudigen bedriegen.

* Bienheureux font les simples d'es-pirit. Welgelukzalig zyn de eenvou-digen van geest.

SIMPLEMENT, *adv.* Seulement. Enkelyk, alleenlyk.

Je demande simplement si, &c. Ik vraag alleenlyk of, enz.

* Simplement. Sans ornement. Een-voudig, slecht, zonder optooijng, of versiering.

* Il est habillé tout simplement. Hy is heel eenvoudig gekleedt.

* Simplement. Sans finesse. De bon-ne foi. Eenvoudiglyk, enkelyk, on-noselyk, zonder bedrogh, zonder arg of list, ter goeder trouwe.

† SIMPLESSE, *f. f.* Douceur, tran-quillité. Zoetigheid, vreedzaamheit, stilheit, gerustheit.

† Il ne demande qu'amour & sim-pleesse. Hy zoekt niet dan een stil en gerust, of vreedzaam leven.

SIMPLICISTE, *f. m.* Een kennor van geneeskruiden, een kruidsken-ner, of kruidskundige.

SIMPLICITE'. Nature qui n'est point composée. Eenvoudigheid, enkelvoudigheid. D'eenvoudige, of enkele natuur, de natuur die niet is samengestelt, of geen deelen heeft.

La simplicité de l'être de Dieu est admirable. D'eenvoudigheid van Godt is verwonderlyk.

La simplicité des éléments. De een-voudigheid der hoofdstoffen.

* Simplicité de stile. Maniere d'é-crire facile & sans ornement. Een-voudigheid van styl. Een lichte styl die niet opgesmukt is.

* Simplicité. Candeur. Naïveté. Eenvoudigheid. Oprechtheit, ron-digheid, gulhartigheid.

* Simplicité. Bêtise, niaiserie. Een-voudigheid, slechtheit, slecht hoof-digheid, onnosselheit, domheit, on-verstandigheid.

SIMPOTMATIQUE, symptoma-tique, *adj.* (Terme de Medeci-ne.) Toevallig, byvallig, 't geen by toeval komt. (Een Geneeskun-dig woordt.)

Fièvre simpotmatique. Een toeval-lige koorts.

SIMPTOME, symptome, *f. m.* Bbbbb (Ter-

(Terme de Médecine.) Toeval, byval in eenige ziekte.

SIMULACRE, *f. m.* Een beeld, 's afbeeldisel van eene verdichte zaak.

‡ **SIMULATION**, *f. f.* Geveinsstheit, veinzory, bewimpeling, vermomming.

* **SIMULÉ**, *v. n.* (Terme de Palais.) Veinzen, bewimpelen, vermommen. (Een woordt van 't Gerrechtshof.)

Simulé, simulée, *adj.* Geveinsst, bewimpelt, vermomt.

SIN.

SINAGOGUE, Synagogue, *f. f.* Vergaderplaats der Joden, vergadering, of byeenkomst der Joden; de Joden kerk, of Joodsche vergaderplaats tot den Godsdienst.

SINCÈRE, *adj. Franc.* Oprecht, ongeveinsst, openhartig, rondt, gulhartig, zonder valsheit.

Un procédé sincère. Een oprechte bandel, of oprecht gedragh.

SINCÈREMENT, *adv.* Oprechtelyk, ongeveinsdelyk, openhartiglyk.

Agir sincèrement. Oprechtelyk handelen, of te werk gaan.

SINCÈRITÉ, *f. f.* Candeur. Oprechtheit, ongeveinsstheit, openhartigheit, gulhartigheit.

SINCOPE, Syncope, *f. f.* Retranchement d'une syllabe au milieu d'un mot. Affnyding van een woordtlied, of woordtgreep, uit het midden van een woordt. Verkorting van een woordt door 's wechwerpen eener lettergreep.

Sincope. Defaillance qui prend tout d'un coup. Zwym, zwymeling, hartvang, schielijke flauwte.

Tomber en sincope. In zwym, of van zich zelven vallen; flauw worden; een hartvang krygen.

SINDÈRE'SE, Synderese, *f. f.* Remords de conscience. Knaging, of wroeging des gewetens, van 't geweten, of van 't gemoeds.

SINDIC, Syndic, *f. m.* Stadts Voorpraak. Een Gemagtigde over de zaaken van eenig gilde.

Le Syndic des Libraires. De Gemagtigde over 's Boekverkopers gilde.

Sindic du Clergé. Een Gemagtigde over de zaaken der Geestelykheit.

SINDICAT, Syndicat, *f. m.* Charge de Syndic. Le temps qu'on est

SIN.

Sindic. Het ampt van een Stadts Voorpraak. De tydt dat men dit ampt bedient.

SINÉCOCHE, synecdoche, *f. f.* (Figure de Rhétorique.) Vervanging, 's stellen van 't geheel voor een deel, het deel voor 't geheel, en de stoffe eener zaak voor de zaak zelve. (Een spreekwys in de Redenrykunst.)

SINGE, *f. m.* Sorte d'animal. Een aap, een sim. Zeker dier.

‡ Il est malin comme un singe. Hy is zoo sneed als een aap.

‡ Singe. Qui imite, ou contrefait. Een aap, een die iets nabootst, of namaakt.

Singe. Sorte de machine. Een takel, een byskatrol in de schepen, waar mede men de waaren uit de schepen lost.

SINGÉRIES, *f. f.* Action de singe. Apery, apenspel, apenwerk.

‡ Singeries. Postures plaisantes & badines. Apery, gekke kuuren, malte poezen.

‡ Il fait mille petites singeries qui nous divertissent. Hy recht duizent aperytjes aan die ons vermaaken.

SINGLER. Voyez Siller, ou naviguer.

Singler. Voyez Sangler, ou fouëter.

SINGULARITÉ, *f. f.* Particularité. Byzonderheit, iets byzonders, eene byzondere zaak, of omstandigheit.

Une singularité remarquable. Een aanmerkelyke byzonderheit, of byzondere omstandigheit.

Se **SINGULARISER**, *v. r.* Zich witzonderen, uitsleeken boven anderen.

SINGULIER, *f. m.* (Terme de Grammaire.) 's Enkel getal, 's enkelvoudig getal. (Een woordt der Spraakkunst.)

Singulier, singuliere, *adj.* Particulier. Byzonder, zonderling, alleen.

Circonstance singuliere. Eene byzondere omstandigheit.

Combat singulier. Een tweegevecht, een gevecht van man tegen man.

Cet exemple est singulier. Dat is een byzonder voorbeeld.

Singulier. Excellent, rare. Byzonder, uitsleekend, voortreflyk.

Beauté singuliere. Eene zonderlinge, of uitsleekende schoonheit.

SIN.

SINGULIEREMENT, *adv.* Byzonderlyk, voornamentlyk, zonderling, in 't byzonder.

SINISTRE, *adj.* Fâcheux, malheureux. Ongelukkig, droevig, misjelyk, verdrietig, elendig.

Accident sinistre. Een ongelukkig, of droevig toeval.

Sinistre qui préface malheur. Quaadt, ongelukkig, 's geen eenig ongeluk voorbeduidt, of voorspelt.

Un sinistre augure. Een quaadt voorteken; een ongelukkig voorbediedsel, of voorbeduidsel.

SINISTREMENT, *adv.* Valschelyk, verkeerdelyk, qualyk.

Juger sinistrement de quelqu'un. Verkeerdelyk van iemand oordelen.

SINODAL, finodale, synodal, *adj.* Van eene Kerkvergadering, of kerkelyke byeenkomst.

Règlement sinodal. Voorschrift eener kerkvergadering.

SINODE, Synode, *f. m.* Assemblée de plusieurs Théologiens. Kerkelyke vergadering, Kerkvergadering, Kerkelyke byeenkomst, Opperkerkenraad. Synode.

Sinode National. Een Landts kerkvergadering, of volks kerkvergadering.

Convoquer un sinode. Een Kerkelyke vergadering beroepen.

‡ Sinode. Assemblée de Maîtres & de maîtres d'école. Een vergadering, of byeenkomst der Schoolmeesteren, en schoolmeesteressen te Parys, (die alle jaar op St. Jans dag wordt gehouden.)

SINODIQUE, synodique, *adj.* (Terme d'Astrologie.) Ronde, volle. (Een woordt der Starrewigchelkunde.)

Mois Sinodique. Een volle maandt.

SINONIME, synonyme, *adj.* Qui signifie une même chose. Eennaamig, gelyknaamig, van gelyke betekenis, dat eenerlei beduiding heeft.

Mots finonimes. Gelyknaamige woorden.

Sinonimes, *f. m.* Mots, ou phrases finonimes. Gelyknaamige woorden, of spreekwysen.

Les finonimes sont nécessaires, mais il n'en faut pas abuser. Gelyknaamige woorden, of spreekwysen zyn noozakelyk, maar men moet ze niet misbruiken.

SINON que. (Sorte de conjonction.) Si ce n'est que. Dan dat, dan alleen

leen dat, behalven dat, uitge-
nommen dat, uitgezondert dat.
On ne dit rien de lui, finon que, &c.
Men zegt niets van hem, dan dat,
enz.

SINOPLÉ, *f. m.* (Terme de blâzon
qui signifie verd.) Groen in een wa-
penschildt.

Il porte d'argent à un chêne de fino-
ple. Hy voert eene groene eike op
een zilver velds.

SINTAXE, syntaxe, *f. f.* Conf-
truction. Samenvoeging, of sa-
menstelling van de woorden eener
reden. Woordstelling, of woords-
voeging.

‡ SINUEUX, sinueuse, *adj.* Bogtig,
krom, kromblyng, gebogen.

SINUOSITÉ, *f. f.* Chofe qui va
en serpentant. Kromte, bogt, bog-
tigheit, iets dat krom, slangswyze,
of met bogten loopt.

SIO. SIP. SIR.

SION. Voyez Cion.

SIPHON, *f. m.* Tuiiau recourbé.
Een hevel. Een kromme pyp, om 't
water, of andere vocht, uit een vas
te tappen.

SIRE, *f. m.* Seigneur. Titre qu'on
donne aux Rois en parlant à eux.
Heer. Een eernaam waar mede men
de Koningen benoemt als men ze
aanspreekt.

‡ Sire. Mot burlesque, qui veut dire
Monsieur. Dit woordt wordt som-
tyds boertende voor Monsieur ge-
bruikt.

SIRE'NES, *ff.* Nymphes des eaux.
Verdichte Tover-Zangsters op zee,
(Naar 't verhaal der Dichteren.)
Meerminnen, waternimsen, zee-
vrouwen, of zeegodinnen.

* Sirène. Charms, attraits. Aan-
lokselen, aantrekkelijkheden, beko-
ringen, aanminniheden.

La volupté est une sirène qui perd
la plupart des jeunes gens. De
wellust is een toverzangster die 't
meeste deel der jeugt, of jonge lui-
den in 't verderf brengt.

SIROC, *f. m.* (Terme de mer Mé-
diterranée.) De Zuidoosten windt.
(Een woordt der Middelandfche
zee.)

SIROOP, *f. m.* (Terme d'Apocaire.)
Siroop, siroop.

Siroop-rolat. Siroop van roozen.

Siroop. Jus de fruit cuit avec du sucre.
Siroop, sap van vruchten met sui-
ker gekookt.

‡ Aimer le sirop. Moss burlesques
pour dire, aimer le vin. Veel van
de lik, of van den drop, dat is, van
den wyn houden. Een liefhebber
van wyn zyn.

‡ SIROTER, *v. n.* (Mot bas &
burlesque.) Boire du vin. Likken.
Wyn drinken.

‡ SIROTEUR, *f. m.* (Terme bur-
lesque.) Celui qui aime à boire.
Likkebroer, een die veel van de lik,
veel van den drop, dat is, van den
wyn houdt.

SIRTES, *f. m.* Endroits perilleux
à cause des fablons agitez par la
mer. Banken, zandplaatzen, of
droogtens die door de zee ergens ge-
spoelt worden.

SIRVANTOIS ou servantois, *f. m.*
Zeker Fransch schimpdicht; (dus,
mogelyk naar den Schryver, of
het onderwerp, geheeten.)

SIS. SIT.

SISTEME, systeem, *f. m.* La fi-
gure du monde. Het gestel, of af-
beeldsel der wereldt.

Système de Théologie. Een opstel der
Godsgeleertheit, of Godskunde.

* Siftème. Etat, constitution. Ge-
stelsels, stant, gelegenheit, toe-
stant.

* Le siftème des affaires de la Cour.
De gesteltheit, of toestant der zaa-
ken van 't Hof.

Siftème. Etat affement d'une doc-
trine. Het opstel, of begrip eener
leere.

Le siftème de Copernic, de Ptolo-
mée; &c. Het opstel der leere van
Kopernikus, van Ptolomeus, enz.

SI-TOT que. (Conjunction.) Auffit-
tôt que. Zoo ras als, zoo dra als.
(Een zamenvoegfel.)

SITUATION, *f. f.* Arrangement
des parties d'un discours. Schikking,
order, gesteltheit, samenstelling van
de deelen eener reden.

Situation. (Terme de Logique.) Ma-
niere dont on est situé. Stant van
eenig ligchaam, ligchaamsstant,
gesteltheit van de deelen des lig-
chaams ten aanzien van elhande-
ren.

Situation. Affiette de lieu, ou de
pais. Stant, of gelegenheit van een
plaats, of van een landt.

Considérer la situation des lieux. De
stant, of gelegenheit der plaatsen
aanmerken.

* Situation. Etat, ou affiette d'ef-

prit. Staat, gesteltheit, of gestalte
des gemoeds.

* Esprit qui n'est jamais dans une
même situation. Een gemoed dat
nooit in de zelve gestalte is.

SITUER, *v. a.* Placer, poser. Stel-
len, plaatsen, zetten, leggen.

Situé, située, *adj.* Placé, posé. Ge-
stelt, geplaatst, gezet, gelegen.

Ville située sur un roc. Een stadt op
een rots gelegen.

SIV. SIX.

SIVADIÈRE, *f. f.* La voile de beau-
pré. Het blinde zeil. Het zeil van
de boegspriet, het laagste zeil dat
de windt waterpas vangt.

SIVETTE. Voyez Civette.

SIURE, scieure, *f. f.* Poudre qui
tombe lorsqu'on sie. Zaagmeel,
zaagsel, bes stof 't welk valt als 'er
gezaagt wordt.

Siure de bois. Zaagmeel van hout.

Siure de marbre. Zaagsel, of slijb
van marmarsteen.

Siure d'ivoire. Voorzaagsel, of
zant.

SIX. Nom de nombre. Zes, zes. De
naam van een getal.

Six fois. Zes maal, zes reizen, zes-
werf.

Six cents. Zes hondert.

SIXAIEUL, *f. m.* (Terme de Généa-
logiste.) Meer-bes-over-oudt-groot-
vader. (Een woordt der Geslacht-
kundigen.)

SIXAIN. Six vers. Een vaers van
zes regelen, een zesregelig vaers.

Sixain. (Terme de guerre.) Een slag-
orden van zes voetbenden, of zes
krygsboopen.

Sixain de cartes. Een pakje kaarten.
Zes kaarten, een halfdouzyn kaar-
ten in een pakje.

SIXIÈME, *adj.* De zesde.

Il est le sixième. Hy is de zesde.

Sixième, *f. m.* La sixième partie
d'une aune. Anderhalf vierendeel
van een elle; het zesde deel van
een elle.

Sixième, *f. f.* (Terme de jeu de piquet.)
Een zesde, of zestiende. Zes kaar-
ten van de zelve koleur die in 't pi-
ketspel malkanderen volgen.

SIXTE, *f. m.* Nom d'homme. Six-
tus. Een mans naam.

Il y a eu cinq hommes nommez Six-
tes qui ont été Papes. Daar zyn
vyf mannen Sixtus genaamt, of
die Sixtus hiesten, Pausen geweest.
Bbbbb 2 SMA.

SMA.

SMARAGDOPRASE, *f.f.* Sorte de pierre précieuse. Een soort van smaragd. Zeker edel gesteente.

SOB.SOC.

SOBRE, *adj.* Matig, nuchter, zuinig, spaarzaam, schraal, schaars. C'est un jeune homme fort sobre. Dat is een heel zuinig jongman.

SOBREMMENT, *adv.* Matiglyk, zuiverlyk, spaarzaamlyk.

Vivre sobrement. Matiglyk leeven.

* Sobrement. Avec retenue, rarement. Spaarzaamlyk, matiglyk, zelden.

* Il faut employer sobrement les proverbes. Men moet de spreekwoorden spaarzaamlyk gebruiken.

SOBRIETE, *f.f.* Matigheid, spaarzaamheit, nuchterheit.

Etre sage avec sobriété. Wys zyn met matigheid.

‡ SOBRIQUET, *f.m.* Surnom choquant & burlesque qu'on donne à une personne. Een schimpnaam, bynaam, of toenaam dien men iemans geeft.

SOC. Voyez Coturne.

Soc, *f.m.* Sorte de sabots; chausure de bois. Een hoolblok. Zeker hout schoeisel.

Soc de charnué. 's Ploegzyer, het yzer van de ploeg.

SOCIABLE, *adj.* Gemeenzaam, gespraakzaam, geselschappig, gefellig, daar men wel maede omgaan kan, of verkeeren.

C'est un homme fort sociable. 't Is een zeer gemeenzaam man.

SOCIETE, *f.f.* Contrat par lequel on met quelque chose en commun. Gemeenschap, maatschap, genootschap, geselschap, maatschappy, maatschappyy.

Société civile. De burgerlyke gemeenschap.

* Societé. Amitié, liaison. Vriendschap, verbintenis, maatschappyy.

* Faire société avec quelqu'un. Met iemans vriendschap maaken, of een maatschappyy aangaan.

La Societé. Le corps des Jésuites. De Societé (by uitsnemendheit.) 's Geselschap der Jesuiten.

Société de Libraires. 's Boekverkopers genootschap, of gildt.

SOCLE, *f.f.* (Terme d'Architectu-

re.) De wet van een zuil. (Een Bouwkunfing woordt.)
SOCQUE, *f.f.* Voetsool, of houte schoeisel der monniken.

SOD.SOE.SOF.

SODOMIE, *f.f.* Pêché contre nature. Onnatuurlyke zonde, zonde tegen de natuur. Sodomitische onzucht. Sodomie.

SODOMITE, *f.m.* Celui qui commet le pêché de Sodome. Een Sodomys, een die de Sodomitische onzucht, of zonde tegen de natuur be-gaat.

SOEUR, *f.f.* Zuster.

Belle-sœur, *f.f.* Schoonzuster, halve zuster, stiefzuster, zwagerin. (Op zyn dorpers, Snaar.)

Sœur. (Terme de Religieuse.) Kloosterzuster, een geestelyke zuster, een non, of bagyn.

Les neuf Sœurs. Les neuf Muses. De negen Zusters, de negen Zanggodinnen, of Zanggodessen, de negen Muzen.

Sœurs de la charité. Grauwzusters. Dochters die de zieken oppassen, en in 's grauw zyn gekleedt.

SOFA, *f.m.* Zekere Turksche verheven zetel, of zitstoel met een kussen.

SOFISME, *f.f.* Voyez sophisme, &c.

SOI.

SOI. Pronom personnel. Zich, zich zelven. Een persoonlyke voornaam. Penier à soi. Op zich zelven denken.

Soi. Son corps. Zich, hem, zyn lyf, zyn ligchaam.

Il est propre sur soi. Hy is zindelyk over zyn lyf.

Porter de l'argent sur soi. Geldt: by zich draagen.

Soi même. Zich zelven.

Se défier de soi-même. Zich zelven mistrouwen, of wantrouwen.

Cela parle de soi même. Dat spreekt van zelf, of van zich zelven.

SOIE, *f.f.* Zyde, zy.

Soie grosse. Grote zyde.

Soie déliée. Fyne zyde.

Soie cuite. Bereide zyde.

Soie crüe. Ruuwe, of onbereide zyde.

Ver à soie. Een zyworm.

Soie de cochon. Verkensborstels, zwy-

neborstels.

* Soie de lame d'épée. De angel, of 's staarsbuk der kling van een degen.

* Paroles de soie. Fluweele woorden, zachte, vleiende, of streelende woorden. Honigzoete woorden.

SOIER. Voyez fier.

SOIEUR, *f.m.* (Mot peu usité.) Moissonneur. Maaijer, oogster, korenjnyder.

SOIF, *f.f.* Dorst, begeerte tot drinken.

Avoir soif. Dorst hebben.

Etancher, ou apaiser sa soif. Zynen dorst lesschen, of stillen.

* Soif. Grande passion, ou envie; Dorst, groote drift, of begeerte, groote genegenheit.

* La soif des vains honneurs. De dorst naar ydele eere.

* Rien ne peut éteindre la soif qu'il a de regner. Niets kan den dorst lesschen, of den drijs stillen dien hy heet om te heerschen.

SOIGNEUX, *soigneuse, adj.* Zorgvuldig, bezorgt, nauwgezet, vlytig, neerslig, of naarstig, wel toeziende.

Etre soigneux d'étudier son devoir. Zorgvuldig zyn om op zynen plicht te letten, neerslig letten op 's geen zynen pligt is.

SOIGNEUSEMENT, *adv.* Avec soin. Zorgvuldiglyk, naarstiglyk, vlytiglyk.

Faire soigneusement son devoir. Naarsliglyk zynen pligt doen, waarneemen, of betrachten.

SOIN, *f.m.* Zorge, vlyt, naarstigheid, nauwe toezicht.

Prendre soin de sa santé. Zorge voor zyne gezondheid draagen.

Tous ses soins sont pour la gloire de l'Empire. Al zyne zorgen zyn voor de glory van 's Ryk, of legt by voor de eere van 's Ryk aan, of te koste.

SOIR, *f.m.* Avonds, avondstondt, avondstyd.

Vous le trouverez tous les soirs chez lui. Gy zult hem alle avonden 's huis vinden.

Se promener le soir. Des avonds wandelen, of een wandeling doen.

Bon soir. Goeden avond; goeden nacht.

Je vous souhaite le bon soir. Ik wensche u goeden nacht.

Sur le soir. Tegens den avondt.

SOIREE, *f.f.* Soir. Avonds, avondstondt,

sondt, avondstrydt.
 Passer les soirées à jouer. *De avonden met speelen doorbrengen.*
SOIT, (*Sorte de conjonction, qui veut dire,*) j'y consens. 't Is wel, ik stem 'er in, 't zy zoo, ik sta het toe.
 C'est un bon homme, soit, mais c'est un lot. 't Is een goet man, het zy zoo, of ik sta het toe, maar 't is een gek.
 Ainsi soit il: Het zy zoo. Amen.
 Soit que. (*Conjonction.*) 't Zy dat. (*Een voegwoordt.*)
 Soit que vous m'aimiez, soit que vous ne m'aimiez pas. 't Zy dat gy my bemint, of dat gy my niet bemint.
SOIXANTE. Nom de nombre. *Sesfig. De naam van een getal.*
 Soixante & un, ou soixante un. *Een-en-sesfig.*
 Soixante & dix, ou soixante-dix. *Seventig.*

SOL.

SOL. Prononcez, sou, *f. m.* Een stuurver.
 Sol. Une des sept voix de la musique. *Sol. Een van de zeven toonen der zangkunst.*
SOLAIRE, *adj.* Qui regarde le soleil. *Van de zonne, 't geen de zon betreft.*
 Année solaire. *Zonnejaar.*
SOLANDRES, *f. f.* Crévasses, ou gales au pli du jaret des chevaux. *Keenen, of klooven in 't gewrigt van de knieboogen der paerden.*
SOL-BATU, *sol-batué, adj.* *Gekneust onder den voet.*
SOL-BATURE, *f. f.* *Kneuzing, of vermorsseling onder de hoef van een paerd.*
SOLDAN. *Voyez Soudan.*
SOLDAT, *f. m.* Homme de guerre qui se prend ordinairement pour un fantassin. *Soldaat, krygsknecht; (gemeenlyk voor een voetknecht genomen.)*
 Un bon soldat. *Een goet soldaat.*
 * Soldat. Brave, vaillant. *Soldaat. Een dapper man, een heldt, een kloek oorlogsman, of krygsman.*
 * Il est soldat autant qu'homme du monde. *Hy is zoo goet een soldaat als iemand ter wereldt.*
SOLDATESQUE, *f. f.* Soldats,

Troupes. *Krygsvolk, krygslieden, krygsbenden, soldaaten.*
 Eviter les folences de la soldatesque. *De moetwilligheid des krygsvolks onswyken.*
 † Soldatesque. Qui sent le soldat. *Krygsmans, krygsmanachtig, op zyn krygsmans.*
 † Expressions soldatesques. *Krygsmans woorden, sloute woorden, of uitdrukkingen.*
SOLDE, *f. f.* Apoinement d'un homme de guerre. *Bezolding, leening, loon van een soldaat. Soldye.*
SOLE, *f. f.* Sorte de poisson de mer. *Tong. Zekere zeevisch.*
 Sole. Corne au dessous du pié du cheval. *De voezool van een paerd. Het onderste van een paerdtschoef.*
 Sole. (*Terme de mer.*) *De bodem van een plasboomde schuit.*
SOLECISME, *f. m.* (*Terme de Grammaire.*) *Wanpraak, taalwoefheit, een mislagh tegen de regelen der spraakkunst.*
 Faire un gros solecisme. *Een groote wanpraak begaan.*
SOLEIL, *f. m.* Zon, zonne.
 Soleil levant. Soleil couchant. *De opgaande, of ondergaande zon. De dahlende, of ondergaande zon.*
 * Philis est un soleil naissant; *C'est-à-dire, a quelque chose de beau & de brillant. Filis is een opgaande zon; Dat is, heeft een luisterryke schoonheit.*
 * Le Soleil de la France. (*Les François appellent comme cela leur Roi.*) *De Zon van Frankryk. (Dus noemen de Franfchen hunnen Konink.)*
 * Voir le soleil. Voir le jour. *De zon-zien, 't licht zien, den dagh zien.*
 Soleil. *Sorte de fleur. Tournesol. Een zonnebloem.*
 Soleil. (*Terme de l'Eglise Romaine.*) *Het Sakramentshuisje in de Roomsche Kerke, waar in het Geheilgde opgestoten en omgedraagen wordt.*
SOLENNEL, *solennelle, ou solelennel, solelennelle, adj.* *Plegtelyk, openlyk, feestelyk, staatelyk, plezig, met groote plegtigheid, met veel plegtgebaar.*
 Fête solennelle. *Een plegtelyk feest.*
SOLENNELLEMENT, *adv.* *Plegtelyk, statiglyk, feestelyk, openlyk, op een plegtelyke wyze.*

Le mariage s'est fait solennellement. *Het huwelyk is plegtelyk voltrokken.*
SOLENNISER, *v. a.* Célébrer. *Vieren, een feest vieren, hoogtydt houden.*
 Solenniser une fête. *Eenen feestdagh vieren, of houden.*
SOLENNITE, *f. f.* *Plegtigheid, staatelykheit, plegtgebaar, groote staatie.*
 La chose se passa avec grande solennité. *De zaak geschiedde met groote plegtigheid.*
SOLICITATION, *f. f.* Instance, persuasion, poursuite. *Verzoek, aanzoek, aandringing, bevordering van een zaak, vervolg, voortdrijving, voorszetting, sterk verzoek.*
 Faire de puissantes sollicitations auprès des Juges. *Een zaak by de Rechters sterk aandringen, of by de Rechters om een zaak sterk aanhouden.*
SOLICITER, *v. a.* Presser, porter, exciter. *Pourfuivre. Verzoeken, aanzoeken, aanzetten, aanporren, aandringen, voortzetten, bevorderen, vervolgen, aandryven.*
 Il m'a fort sollicité de faire cela. *Hy heeft my hardt aangezogt, of aangedrongen om dat te doen.*
 Solliciter un procès. *Een geding aandryven. Een rechtzaak voortdrijven, of bevorderen.*
 Solliciter un Juge. *Een Rechter aanzoeken, by een Rechter aanhouden.*
 * Solliciter, *v. a.* Tâcher de corrompre. *Sterk aanzoeken. Pooogen te verleiden.*
 * Solliciter une belle. *Een juffer pooogen te verleiden.*
SOLICITEUR, *f. m.* Celui qui sollicite un Juge, ou quelque procès. *Rechtsbevorderaar, rechtsverzoeker. Een die den Rechter aanzoekt. Bevorderaar, of aandryver van een pleit.*
SOLICITUDE, *f. f.* *Zorg, onrust & bekommring, bezorgtheit.*
SOLIDAIRE, *adj.* (*Terme de Pratique.*) *Elk hoofdt voor hoofdt. (Dit wordt gezegt van verscheide personen die yder voor de heele som tekenen.)*
SOLIDAIEMENT, *adv.* *De een voor den anderen. Elk in 't byzonder voor 't geheel.*
SOLIDE, *adj.* Dur, ferme. *Hecht vast.*

vast, hardt, dicht, gestoten.

Corps solide. *Een vast ligchaam.*

* Solide. Judicieux, ferme, constant. *Bondig, verstandig, vast, stant vastig, kloek, grondig.*

* Esprit solide. *Een verstandig mensch, of een kloek ind.*

* Preuve solide. *Een bonig bewys. Eene vaste reden.*

Solide, *f. m.* (Terme de rétrie.) *Ligchaam, al wat lengte wepte en breedte heeft.*

Solide, *adj.* Qui a trois dimensions. *Driehoekig. 't Geen drie afmetingen heeft.*

Angle solide. *Een driehoek.*

Solide, *f. m.* (Terme de maçon.) *Een vaste grondt.*

* Solide, *f. m.* Le plus important & le plus réel. *Het wezenlykste, 't gewigtigste, 't geen van de grootste aangelegenheit is.*

* Aler au solide. *Tot het wezenlykste, of gewigtigste overgaan.*

SOLIDEMENT, *adv.* D'une manière ferme & solide. *Vast, hecht en sterk.*

Maison solidement bâtie. *Een huis dat hecht gebouwt is, of een hecht gebouwt huis.*

* Solidement. Doctement, judicieusement. *Bondig, geleerdelyk, verstandiglyk, grondig, met oordeel.*

* Parler solidement de toutes choses. *Grondig, bondig, of met oordeel van alle dingen spreken.*

SOLIDITE, *f. f.* Construction solide de quelque ouvrage d'architecture. *Vastheit, hechtheit, sterkheit van eenig bouwwerk.*

La solidité d'un mur, ou d'un bâtiment. *De vastheit van een muur, of van een gebouw.*

* Solidité. Jugement. Oordeel, grondige kennis.

* Esprit qui n'a nulle solidité. *Een onvast verstand, een verstandt zonder oordeel.*

SOLILOQUE, *f. m.* Een alleenspraak tot Gods.

Soliloques de St. Augustin. *De alleenspraaken van den H. Augustyn tot Godt.*

SOLINS, *f. m. pl.* (Terme d'Architecture.) *De tusschenplaats, vakken, of tusschenwydte der balken. (Een Bouwkundig woordt.)*

SOLITAIRE, *adj.* Eenzaam, van de wereldt afgecheiden, of afgezonderd.

Lieu solitaire. *Een eenzame plaats.*

C'est un homme fort solitaire. 't Iseem zeer eenzaam mensch.

Solitaires. Qui habitent dans les solitudes. *Woesfyniers, kluizenaars, woutbroeders.*

Les solitaires des premiers siècles. *De kluizenaars der eerste eeuwen.*

Les Pères solitaires. *De Kluizenaars; de Vaders der woestenynen, of die in de woestynen leuen.*

Solitaire, *f. m.* Qui aime la solitude. Qui entre peu dans le commerce du monde. *Eenzaame, een die de eenzaamheit bemint, of die weinig in 't gewoel der wereldt komt.*

SOLITAIREMENT, *adv.* Eenzaam, afgecheiden van de wereldt, op eene eenzame wyze.

Vivre solitairement. *Eenzaam leuen.*

SOLITUDE, *f. f.* Lieu desert. *Eenzaamheit, eenzame plaats, een woeste plaats, een plaats die niet, of weinig van de menschen bewoont wordt.*

Aimer la solitude. *D'eenzaamheit beminnen.*

SOLIVEAU, *f. m.* Petite folive. *Een rib, een klein balkje.*

SOLIVES, *f. f.* Pièces de bois qui soutiennent les planches. *Balken, of ribben die onder de zolderingen leggen.*

SOLSTICE, *f. m.* Zonnestant. *De langste, of kortste dagh.*

Solstice d'été. *Zomerzonnestant.*

Solstice d'hiver. *Winterzonnestant.*

SOLSTICIAL, *solsticial*, *adj.* Zonnestandig, 't geen op den zonnestant staat, 't geen tot den zonnestant behoort.

SOLVABILITE', *f. f.* Macht, of vermogen om te betaalen; de staat waar in men betaalen kan.

SOLVABLE, *adj.* Qui peut paier. *Vermogend, die macht, of vermogen om te betaalen heeft, die betaalen kan; in staat van te kunnen betaalen.*

Elle est solvable. *Zy kan betaalen.*

SOLUBLE, *adj.* Ontlofselyk, uitleggelyk. *Dat ontloft en uitgelegt kan werden.*

SOLUTION, *f. f.* (Terme de Chirurgie.) *Ontlossing, ontbinding, scheiding, verdeeling.*

Solution de continuité. *Scheiding van een geheel.*

Solution. Résolution de quelque difficulté. *Ontlossing, oplossing, ontknoo-*

ping van eenige zwaarigheit.
Donner la solution à un argument. *Een bewysreden oplossen; d'oplossing van een bewysreden geeven.*

SOMACHE, *adj.* (Terme de mer.) *Salé. Brak, zout.*

L'eau étoit somache. 't Water was brak.

SOMBRE, *adj.* Obscur, ombragé. *Schaduwachtig, beschaduwet, bedekt, donker, duister.*

Lieux sombres. *Donkere, of schaduwachtige plaatsen.*

* Que l'avenir est sombre! *Hoe donker is het toekomstige!*

* Sombre. Taciturne, triste. *Droevig, treurig, treurachtig, zwaarmoedig.*

* Avoir l'humeur sombre. *Van eenen treurigen aart, of inborst zyn.*

SOMBRER sous voiles, *v. n.* (Terme de mer.) *Door den winds in 't zeilen omslingeren en vergaan.*

SOMMAIRE, *f. m.* Abrégé. *Kort begryp, ontwerp, korten inhouds.*

Sommaire, *adj.* Conçu en peu de mots. *Kort, beknopt in weinige woorden bevat, of begrepen.*

Inquisition sommaire. *Een kort, of beknopt onderzoek.*

SOMMAIREMENT, *adv.* Succinctement. *Kortelyk, in 't korte, met weinige woorden.*

Faire voir sommairement ce qui a été dit. *In 't kort ontvouwen, of vertoonen 't geen 'er gezegt is.*

SOMMATION, *f. f.* (Terme de Palais.) *Aanmaning, vermaning, afschikking, afvoordering.*

Faire une sommation à un juge de juger un procès. *Een rechter aanmanen om een geding, of rechtszaak af te doen.*

SOMME, *f. m.* Sommeil. *De slaap.*

Il interrompit mon somme. *Hy sloorde mynen slaap.*

Somme, *f. f.* Een deelgeld, een somme geldts.

Groite somme de deniers. *Een groote som penningen, of groote somme geldts.*

Somme, *f. f.* Charge de cheval, ou d'autre bete qui porte. *De last van een paerd, of van eenig ander lastdragend beest.*

Une bete de somme. *Een lastdragend beest.*

Somme, *f. f.* Recueil. *Kort begryp,*

inhoudt.
 La somme de la Théologie de S. Thomas. 's Kort begryp der Godsgeleerdheit van den H. Thomas.
 † En somme, adv. (Vieux mot.) En un mot, enfin. In 's korse, kortelyk, kortsom, met een woordt, eendelyk.
 SOMMEIL, f. m. Slaap, vaak, slaperigheit, vakerigheit.
 Avoir sommeil. Vaak hebben.
 Etre acablé de sommeil. Van de vaak, of van den slaap overvallen zyn, zeer vakerig, of heel slaperig zyn.
 SOMMEILLER, v. n. Dormir légerement. Sluimeren, los slaapen.
 SOMMELERIE, f. f. Lieu dans une maison où l'on garde le vin de table. Spyskamer, spyskelder, bottelery, kelder waar in de tafelwyn woordt bewaard.
 Sommellerie. Profession de sommelier. Keldermeesterschap, bottelerschap.
 SOMMELIER, f. m. Keldermeester, bottelier. Een die 's opzigt over de kelder heeft.
 SOMMER, v. a. (Terme de guerre.) Opeijchen, afeijfchen, afvoerden, maanen.
 Sommer une place de serendre. Een staadt opeijfchen om z. i. h. over te geeven.
 Sommer. (Terme de Palais.) Aanmaanen, vermaanen.
 Sommer un juge de juger un procès. Eenen rechter aanmaanen tot het afdoen van een geding.
 Il somma les aliez de lui fournir des vaissiaux. Hy maande de bondsgenooten om hem schepen te verschaffen, of te bezorgen.
 SOMMET, f. m. Le haut de quelque montagne, ou de quelque rocher. De top, de kruin, het opperste, of 't hoogste van eenen berg, of van een rots.
 Le sommet de la tête. De kruin van 't hoofd.
 SOMMIER, f. m. Een schoorbalk.
 Sommier. Matelas de crin. Een matras met paerdtshaair gevuld.
 Sommier de presse. Het hoofd van een drukpers; of 't kalf van een kunstpers.
 Sommier d'orgue. 't Grondsmerk van een orgel.
 SOMMIER. (Terme de Parcheminier.) Een kalfshuid die op een raams ge-

spykert staat, waar over 't vel woordt gespannen dat men bereiden wil.
 SOMNIFÈRE, adj. (Mot peu usité.) Qui fait dormir. Slaapverwekkend, 't geen slaapen, of rusten doet.
 Remede somnifere. Een slaapmiddel.
 SOMPTUAIRE, adj. Dat de overdaadt, verquisting, of verspilling raakt, of aangaat.
 Loix somptuaires. Westen tegen de overdaadt, pracht en verquisting.
 SOMPTUEUX, somptueuse, adj. Magnifique, plein de luxe. Kostelyk, prachtig, overdadig, volpracht, tross, hovaardig.
 Somptueux ornement. Een prachtig versierfel.
 C'étoit une Princesse fort somptueuse. Het was eens zeer prachtige Vorstin.
 SOMPTUEUSEMENT, adv. Kostelyk, prachtig, overdadig, hovaardig.
 Etre somptueusement vêtu. Kostelyk, of prachtig gekleedt zyn.
 SOMPTUOSITÉ, f. f. Luxe. Pracht, kostelykheit, overdadigheit, overdadige verquisting.
 Il surpasseoit en somptuosité tout le reste des Barbares. Hy ging in pracht alle d'andere Barbaren te boven.

SON.

SON. Sa. (Pronom possessif.) Zyn, haar. (Een bezittende voornaam.)
 Elle aime son mari. Zy bemint haren man.
 Il aime sa femme. Hy bemint zyn vrouw.
 Son. Ce pronom masculin se joint avec les noms feminins, qui commencent par une voyelle. Exemple, son épée, son inclination. Zyn. Deze voornaam van 't mannelijk geslacht wordt (in de Fransche taal) met de naamen van 't vrouwelyk gevoegt, die met een klinker beginnen, als in de aangetrokke voorbeelden blykt.
 SON, f. m. Sentiment du son. Geluist, klank, geklank.
 Songrave. Een zwaar geluist.
 Son aigu. Een scherp geluist.
 Rendre un son. Geluist geeven, klinken. Klank geeven.
 Exciter du son. Geluist maaken, doen klinken.

Son. Ce qui reste de la farine blutée. Zemelen, 's geen van gebuidelt meel overblyft.
 Son gras. Son sec. Kornel, zemelen daar noch meel in zit. Drooge zemelen.
 SONDE, f. Instrument pour fonder les plaies. Tenyzer. Een wondtheel werktuig, waar mede men de wond gevoelt, of peilt.
 Sonde. (Terme de mer.) Zinkloot, dieploot, werploot, peilloot. (Een zeewoordt.)
 Sonde de Commis aux portes. Een peilstok. Een soort van een halve piek, waar mede de Opzigters de inkomende waaren onderzoeken.
 SONDER une plaie. Een wondtente, naar de diepte van een wondt gevoelen.
 Sonder. Jetter la sonde. Peilen, gronden, het dieploot uitwerpen, of uitsmyten.
 * Sonder. Tâcher de découvrir. Peilen, roetzen, navorschen, onderzoeken, poogen te weeten, of te ontdekken.
 * Sonder le dessein de quelqu'un. Iemants voornemen onderzoeken.
 * Je l'ai fondé à desus. Ik hebbe hem daar op getoest.
 SONGE, f. m. Réve. Droom.
 Avoir de plaisans songes. Genoegblyke droomen hebben.
 * La gloire n'est que songe & que fumée. De glori; of wereldsche luister, is maar een droom en rook.
 SONGE-CREUX, f. m. Méancolique, qui est réveur. Een dromer, een mymeraar. Een treurig, of zwaarmoedig mensch.
 SONGE-MALICE, f. m. & f. Een quaaftmeder, of quaaftmeester. Een man, of vrouw die er over uis is om iemand eenen quaaften trek te speelen.
 SONGER, v. a. Faire des songes. Droomen.
 J'ai songé que je vous vois. Ik hebbe gedroomt dat ik u zag.
 Songer, v. n. Penser. Faire réflexion. Denken, overweegen, overleggen, overpeinzen.
 Songer à ce qu'on fait. Denken op 't geene men doet.
 Songer à foi. Prendre garde à foi. Voor zich zien, op zyn goede zyn, acht op zich zelven geeven, welksten op 't een men doet.
 † SONGEUR, f. m. Taciturne, réveur. Dromer, mymeraar, raas-

kaller.
SONNER, *v. n. & a.* Luiden, luiden, de klok trekken, slaan. Op de trompet blaazen.
 Sonner les cloches. De klokken luiden.
 L'horloge a sonné une heure. De klok heeft een uur geslagen.
 Sonner la retraite. Den aftogt blaazen.
 Sonner. Faire du bruit. Klinken, raazen, geraas maaken, geluid, of klank geeven.
 J'entens sonner quelque chose à mes oreilles. Ik hoore iets klinken, suiten, of raazen in myne ooren.
 Si j'entends sonner mot: si j'entends repliquer. Zook ik een woordt hoore antwoorden.
 † Il ne sonnoit mot. Il ne difoit mot. Hy zeide niet een woordt.
SONNERIE, *f. f.* Le fon des cloches. 't Geluid der klokken, 't klokengeluid.
 La grosse, ou la petite sonnerie. 't Groote, of 't kleine geluid.
 Sonnerie d'horloge. Het slagwerk van een uurwyzer.
SONNET, *f. m.* Sorte de poëme de quatorze vers. Klinkdicht, klinkert, klinkrym. Zeker, vaers van veertien regelen.
SONNETTE, *f. f.* Sorte de petite cloche. Een schel, bel, schelletje, of belletje.
 Sonnette. (Terme d'Architecture.) Een heiom paalen in te heien.
SONNETTIER, *f. m.* Ouvrier qui fait des sonnettes. Een schellemaker, of bellemaker.
SONNEUR, *f. m.* Celui qui sonne les cloches. Klokkeluider, klokkesreker. Een die de klokken luidt.
 Sonneur de cor. Een hoorenblazer.
SONORE, *adj.* Zoetluidig, zwelluidende, inzoet.
 Une voix sonore. Een zwelluidige stem.

SOP.

SOPHI, *f. m.* Titre des Rois de Perse. Sofy. Een eernaam van de Koningen van Persien.
SOPHISME, *f. m.* Faux raisonnement, raisonnement captieux. Bedriegreden, drogreden, bedrieglyke stuitreden, valsche redeneering.
 * Sophisme. Source d'erreur, d'illusion, ou de faux jugement. Doorsprong van dwaling, doling,

verblindig, of verkeert oordeel.
 * Sophisme d'amour propre. Een dwaling uit zelfsliefde ontstaande.
 * Sophisme. Fausse subtilité. Nieuwysheit, waanwysheit, muggeziftery, bedriegery, kibbelery, visterry, haarkloovery, valsche scherpzinnigheit.
 * Entendez de quelle maniere on se demêla de tous ces sophismes. Let, of hoor eens op wat wyze men zich redde uit alle die visterryen.
SOPHISTE, *f. m.* (Ce mot en Grec veut dire, Rhéteur, ou homme éloquent.) (Dit woordt in 't Grieksch betekent, een Redenaar, of een schrandere welspreekende man.)
 L'éloquence des Sophistes. De welspreekendheit der Redenaaren.
 Sophiste. Homme qui trompe par de faux raisonnemens. Drogredenaar, bedriegredenaar. Een die door valsche redeneeringen bedriegt.
SOPHISTIQUE, *adj.* Captieux, faux. Bedrieglyk, valsch.
 Argument sophistique. Een bedrieglyke bewysreden.
SOPHISTIQUEUR, *v. a.* Falsifier. Vervalschen, mengen.
 Sophistiquer le vin. Den wyn mengen, of vervalschen.
SOPHISTE, *f. m.* Sorte de ragoût piquant. Een stooffel met scherpe saus.
SOPORIFERE, *adj.* Slaapverwekkende, dat slaaperig maakt, of slaap verwekt.
SOPORIFIQUE, *adj.* Slaapverwekkende, slaapmaakende.

SOR.

SORBE, *f. f.* Sorte de fruit. Sorben. Zekere vrucht.
SORBET, *f. m.* Sorte de boisson du Levant. Sorbet. Zekere Oosterfche drank.
SORBIER, *f. m.* Sorte d'arbre. Sorbenboom. Zekere grooterechtopgaande boom.
SORBONNE, *f. f.* Faculté de Théologie de Paris. De Sorbonne. 't Genootschap, of het ligchaam der Godtgeleerden te Parys.
SORBONIQUE, *f. f.* Acte de Théologie qui se fait en Sorbonne. Een Godtgeleerde zinswysing die jaarlyks in de Sorbonne over de schoolse godtgeleerdheit geschiedt, en van 's morgens ten ses uren tot 's a-

vonds ten ses uren duurt.
SORCELERIE, *f. f.* Toverery, duivelskunst, toverkunst.
SORCIER, *f. m.* Toveraar, of toverenaar. Duivelskunstenaar.
 Il y a des lieux où on brûle les sorciers & les forcieres. Men vindt plaatsen daar de toveraars en toveressen verbrandt worden.
 Le Parlement de Paris ne reconnoît point de forciers. 't Raadshof van Parys erkent geen toveraars.
 † Sorcier. Sorciere. Celui, ou celle qui devine quelque chose. Toveraar, toveres. Hy, of zy die iets raadt.
 † Si vous devinez cela vous êtes sorcier. C'est-à-dire, vous ferez habile homme. Zook gy dat raadt zys gy een toveraar; dat is, zult gy een kloek man zyn.
 * Sorciere, *f. f.* Toveres, verleidster, bekoorster, verlokster.
 * Sorcier, forcier, *adj.* Qui charme, qui enchante. Betoverend, bekoorlyk, aantlokkelyk.
 * **SORDIDE**, *adj.* Honteux, bas, infame. Eerloos, schandelyk, leelyk, vuil, snood, verachtelyk, verfoeyelyk.
 * Avarice sordide. Een vuile gierigheit.
 * **SORDIDEMENT**, *adj.* Gierig, eerloos, schandelyk, snood, op een eerloze wyze.
 * Vivre sordidement. Gierig leeven.
SORER, *for.* v. a. Sécher à la fumée. Rookken, droogen, in den rook droogen, in den rook hangen.
 Sorer du harang. Haring rooken.
SORIN, *f. m.* Celui qui fore les harangs. Haringdroger, haringrooker.
 † **SORNETTE**, *f. f.* Conte, bagatelle. Sprookje, klucht, quakje, kortswylyg verhaal, beuseling.
 † Conter des sornettes. Kluchtjes, of quakjes vertellen.
SORNOIS. Voyez Sournois.
SORT, *f. m.* 't Lot.
 Jeter au fort. Tiren au fort. Loeten. Het los werpen. Het los trekken.
 Sort. Hasard, destin. Lot, nootlot, kans, 't beloop.
 C'est le sort de la guerre. 't Is het lot van den oorlogh, of van het oorlogh, 't is het nootlot van den kryg; dat is 't beloop van den kryg.

Sort.

Sort. Sortilège. *Betovering.*
 On jeta un sort fur fon bétail. *Zyn vee wierdt betovert.*
Sort. Somme principale. *De hoofdsom, de voornaamste som.*
SORTABLE, *adj.* Convenable. *Gevoeglyk, gevoegzaam, behoorlyk, betaamlyk, bejuaam, overeenkoomlyk, overeenkomstig, dat byelkan- der voegt, of past.*
SORTE, *f. f.* Espèce, genre, maniere. *Slagh, geslagt, wyze, manier, soort.*
 Je n'aime pas toutes fortes de gens. *Ik houde niet van allerlei slagh van volk, of van menschen, ik beminne allerlei menschen niet.*
 Il lui arriva plusieurs fortes de maux. *Hem quamen veelerhande rampen over.*
 Vous avez tort d'en user de la forte. *Gy doet qualyk dat gy zoo te werk gaat, of zoo handelt.*
 Aiant parle de la forte, &c. *Op die wyze, of zoodanig gesproken hebbende, enz.*
 De cette forte, *adv.* En cette maniere. *Op deze wyze, op deze manier, in dezer voegen.*
 De telle forte, *adv.* Tellement. *Zoo, zoodanig, op zulk eene wyze, dier- voegen.*
 On l'a batu de telle forte que, &c. *Men heeft hem zoo, of dier voegen geslagen, dat, enz.*
 De forte que. *Conjonction.* *Zoo dat, invoegen dat.*
 De forte que c'est une marque de beaucoup de fageſſe, &c. *Zoo dat het een teken, of blyk is van groote wysheit, enz.*
 Sortes, *f. f.* (*Terme de Libraire.*) *Eige drukken, eige forteering.* (*Een woordt der Boekverkoperen.*)
 Il ne vend que de ses fortes. *Hy verkoops niet dan zyne eige drukken, of eige forteering.*
SORTIE, *f. f.* *Uitgang, het uit- gaan.*
 Il fit hier sa première sortie. *Hy ging gisteren voor de eerste maal, of voor de eerste reis uit.*
 Sortie. (*Terme de guerre.*) *Een uitval van 's krygsvolk uit eene belegerde ſtadt.*
 Faire une sortie. *Een uitval doen.*
 Repouſſer une sortie. *Een uitval te rug dryven, of binnen dryven.*
SORTILEGE, *f. m.* *Enchantement. Toverry, betovering.*
SORTIR, *v. n. p. & a.* *Uitgaan, bui-*

ten gaan.
 Monsieur est forti. *Myn Heer is uit- gegaan.*
 Sortir de la maison. *Uit den huis gaan.*
 Sortir. *Transporter. Uitvoeren, ver- voeren, uitbrengen, naar buiten brengen.*
 Sortir des marchandises hors d'un Roiaume. *Waaren uit een Konink- ryk voeren.*
 Il est défendu de sortir des especes hors de l'Etat. *'t Is verboden geldt uit den Staat te voeren.*
 Sortir le Roiaume, ou pluriés sortir du Roiaume. *Uit het Ryk gaan, het Ryk verlaten.*
 Sortir de prison. *Uit de gevangenis gaan.*
 Faites sortir ce cheval de l'écurie. *Leids dat paerd uit de ſtal.*
 * Sortir, *v. a. & n.* *Debarasser. Uit- helpen, ontwickelen, ontlasten, verlossen.*
 * J'espère qu'il me sortira d'affaires. *Ik hoop dat hy my uit d'ongelegen- heit zal helpen, of uit de moeilijck- heit zal redden.*
 * Sortir d'affaires. *Vuider d'affaires. Uit moeilijckheden raaken; zich uit moeilijckheden redden.*
 Sortir. (*Terme de Palais.*) *Avoir, ob- tenir. Hebben, verkrygen, verzer- ven, bekomen.*
 La sentence fortira son plein éfet. *Het vonnis zal zyn volle kracht hebben.*
 Cela ne fortira jamais de ma bouche. *Dat zal nooit uit mynen mond gaan.*
 Au sortir. *In 't uitgaan.*
 Sortir d'un port. *Uitloopen, uitraa- ken, uit de haven komen.* (*Een zee- woordt.*)
 Sortir de la vie. *Uit het leven schei- den, sterven.* (*Deeze spreekwyze wordt niet dan by de Dichteren gebruikt.*)

SOT. SOU.

SOT, *fote, adj.* *Impertinent, niais, ridicule. Gek, ongerymt, mal, slecht, belagchelyk, dwaas, onno- ſel, uitſpoorig, zot.*
 Un sot discours. *Een slechte, of bel- agchelyke reden.*
 C'est une fille fort fote. *'t Is een heel slecht, of een zeer onnoſel meisje.*
 Sot, *f. m.* *Een gek, een dwaas, een nar.*
 C'est un sot fâché, ou un sot achevé.

't Is een volſlage, of puurſlapelde gek.

‡ **Sot.** *Cocu. Zot, hoorendrager, hoorenbeest.*

SOTEMENT, *adv.* *Dwaaslyk, ongerymdelyk, belagchelyk, beſpot- telyk, onnoſſelyk.*

Parler sotement. *Dwaaslyk, of zot- telyk ſpreken.*

SOTISÉ, *f. f.* *Impertinence, folie, niaiserie. Gekheit, dwaasheit, on- gerymtheit, slechtheit, onnoſſelheit, uitſpoorigheit, zotterny.*

Faire une grande sotise. *Eene groote dwaasheit begaan.*

Dire quantité de sotises. *Veel zotter- nyen zeggen; veel gekke, of malle praat uitſlaan.*

Sotises. *Injures. Schimp, ſpot, ſmaadt, hoon.*

S'attirer des sotises. *Zich veel ſpots op den hals haalen.*

SOU, *foule.* *Voyez fou.*

SOU, *fol, f. m.* *Sorte de monnoie. Een ſtuitver. Zeker geldt.*

Sou marqué. *Piece marquée d'un lis. Een geſtempelde ſtuitver. Een Franſche ſtuitver daar een leltije op ſtaat.*

‡ **N'avoir pas un sou vaillant.** *Niet een ſtuitver in de wereld hebben.*

SOUBANDAGE, *f. m.* (*Terme de Chirurgien.*) *Onderzwagtel, onderhandt, onderwendſſel.* (*Een Wondtheelers woordt.*)

SOUBANDES, *f. f.* (*Terme de Chi- rurgie.*) *Onderzwagtels om een breuk med te verbinden.*

SOUBARBE, *f. f.* *De kin van een paerd, de plaats daar de kinketen aangedaan wordt.*

* **Soubarbe,** *f. f.* *Een ſtootje onder de kin.*

Soubarbes. (*Terme de marine.*) *De ankerbalken, of knien, die den balk ondersteunen daar 's anker voor den boeg van een ſchip aſloopt, of neer- valt.*

SOUBASSEMENT, *f. m.* *Bande d'étofe le long de chaque pan de lit. Een kleedtje, of rabat onder aan 't behang van een ledikant; het onderbehang van een ledikant.*

Soubassement. (*Terme d'Architec- ture.*) *De voet, of 't voetsluk waar op iets gebouwt is.*

Soubassement de colonne. *De voet, of 't voetsluk van een zuil.*

SOUBIBLIOTEQUAIRE, *f. m.* *Onderboekbewaarder, of Onder- opzichter eener boekery.*

Ccccc

SOU-

SOUBRESAUT, *f. m.* Sorte de saut gai. Een luchtige sprong.

‡ **SOUBRETTE**, *f. f.* (Mot injurieux pour dire demoiselle suivante.) Een sleepjuffer, een volzjuffer, een juffer die achter eene groote Mevrouw gaat.

SOU-BRIGADIER, *f. m.* Onderoverste in een leger.

SOU-CHANTRE. Onderzangmeester, onderzanger.

SOU-CHE, *f. f.* Groffe buche de bois à brûler. De stam van een boom, of een dik blok om te branden.

Etre insensible comme une souche. Zoo ongevoelig als een blok zyn.

* Souche. Race. Stam, geslacht, afkomst.

* Il est de la même souche. Hy is van den zelven stam.

SOUCHET, *f. m.* Sorte de pierre. Een steen die onder uit de steengroeven wordt gehaakt.

Souchet, *f. m.* Espèce de jonc. Wilde galigam, of cyprus. Een slag van biezen.

SOUCHETAGE, *f. m.* Keure, of bezichtiging van stammen, of wortelen van boomen.

SOUCHETEUR, *f. m.* Een Stammen-wortelkeurder, een keurder van de stammen en wortelen der boomen.

SOUCHETER, *v. a.* (Terme de Carrier.) Dem ondersten steen uit een steengroef haalen.

Soucheteux, *pl. m.* Steenbickers die den ondersten steen uit de steenknielen haalen.

SOUCI, *f. m.* Inquiétude, soif fâcheux. Zorge, bekommring, onrust, ongerustheit, quelling.

Souci cuisant. Een smartelyke zorge, of groote ongerustheit.

Souci dévorant. Een knaagende, of verteerende zorge. Verteeren, of opgeeten worden.

Etre rongé de souci. Van zorge, of bekommring.

Se SOUCIER, *v. r.* Se mettre en peine. Eitimer, faire cas. Zorge draagen, bezorgt zyn, zich bekommeren, zich ter harte laten gaan, ter harte neemen. Achten, werk van maaken, zich bemoeijen, naar vraagen.

Se soucier de l'éducation de ses enfans. Zorge voor de opvoeding zynor kinderen draagen; de opvoeding zynor kinderen ter harte neemen, of behartigen.

Ne se soucier pas de la médifance. De lastering, of 't quaadspreken

niet achten.

Il ne se soucie de personne. Hy vraagt naar niemant, of hy acht niemant.

SOU-CIEUX, fouchieuse, *adj.* (Vieux mot.) Fâcheux, chagrinant, soigneux. Bezorgt, bekommert, zorgvuldig, meijelyk, verdrietig, lastig.

SOU-CLAVIER, *adj. m.* Souclavière, *adj. f.* Onder 't steutelbeen, onder 't steutelbeen geplaatst, of gelegem. (Een Ontleedkundig woordt.)

Muscle souclavier. De spier onder 't steutelbeen.

Veine souclavière. De ader onder 't steutelbeen.

SOU-CLERC, *f. m.* Onderklerk, onderchryver.

SOU-COMITE, *f. m.* Een onderbevelhebber over de roeflaaven.

SOU-COMMIS, *f. m.* Een onderkommis, of onderopzigger.

SOU-COPE. Een schotelte onder een kopje.

SOU-COUPÉ, *f. f.* Een schenkbord, met een voet.

SOU-DAIN, *adj.* Subit. Schielyk, onverwacht, onvoorziens, haastig, gewint, snel.

Mort soudaine. Eene schielyke, of haastige dood.

Soudain, *adv.* Ylings, gezwindt, datelyk, terstont, flux, straks.

Soudain il met la main à l'épée. Straks slaat hy de handt aan den degen.

SOU-DAINENT, *adv.* Subitement. Schielyk, haastig.

Il est mort soudainement. Hy is schielyk gestorven.

SOU-DAN, *f. m.* C'étoit un Prince qui faisoit hommage au Grand Seigneur. Soudaan. Een Vorst die leenman van den Groosten Heer was.

Les Soudans d'Egypte étoient fort renommés. De Soudaans van Egypte waren heel vermaart.

SOU-DEPENSIER. Onderstymmeester, onderchastmeester, onderbottelier in de kloosters.

Sou-dépensiere, *f. f.* Een onderhuisbezorgster, of onderbottelierster van een klooster.

SOU-DE'LE'GUE', foudéleguer. Voyez Subdélégué, subdélégué.

SOU-DER, *v. a.* Joindre par le moiën de la soudure. Soudeeren, door soudeersel aan malkanderen maaken.

Souder le pié d'une éguiere. De voet aan een lampet soudeeren.

SOU-DIACONAT, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Het Onderdiaken-schap in de Roomsche Kerke.

SOU-DIACRE, *f. m.* Onderdiaken in de Roomsche Kerke.

SOU-DIVISER, sou-division. Voyez Subdiviser, subdivision.

SOU-DOÏEN, *f. m.* Onderdekten.

SOU-DOÏER, *v. a.* Donner la paie aux soldats. 't Krygsvolk betaalen, de soldaaten hunne bezalting, of betaling geeven.

SOU-DRE, *v. a.* Donner la solution de quelque difficulté. Opllossen, onlossen, 't oplossing over een zwaarheit geeven.

SOU-DURE, *f. f.* Soudeersel, of soudeersel voor eenig metaatwerk.

SOU-ÈF, souève. (Vieux mot. Voyez odoriférant.)

SOU-FAITE, *f. f.* Een plank onder den top van een gebouw.

SOU-FERME, *f. f.* Een onderpacht, een pacht die een pachter aan een ander verpacht, of overgeeft.

SOU-FERMIER, *f. m.* Een onderpachter; een die iets van eenen anderen pachter in pacht overneemt.

SOU-FLAGE, *f. m.* (Terme de mer.) Bekleding van een schip met nieuw plankwerk.

SOU-FLE, *f. m.* Vent qu'on pousse avec la bouche. Aassen, adem, goblazaas, 't blaazen uit den mond.

De son souffle il éteignit la chandelle. Met zynen adem blies hy de kaers uit.

Soufle. Murmure que l'on fait lorsqu'on est mécontent. Geknor, gemor, of morring als men qualyk tevreden, of t'onvreden is.

Si je t'entends faire un souffle, tu auras le fouet. Indien ik u in 't minste boore morren, zult gy de roede hebben, of gezeffelt worden.

SOU-FLER, *v. a. & n.* Pouffer son haleine dehors. Blaazen, afblaazen, wegblaazen, uisblaazen.

Soufflez cette poussiere. Blaas die stof af.

Souffler après être las. Hygen, blaazen, naar zynen adem hygen als men vermoest is.

Souffler. Ce mot se dit des vents. Blaazen, waaijen. Dit wordt van den windt gezegt.

Le vent nous souffloit dans le visage. De windt blies ons in 't aangezicht.

Souffler. Alumer en soufflant. Aasblaazen, opblaazen, door blaazen onstrecken.

Souffler le feu. *'t Vuur, of 't vuur aanblaazen, of opblaazen.*
 Souffler. (Terme un peu bas.) Eteindre. *Uitblaazen, misdoen, misblusfen.*
 Souffler la chandelle. *De haars misblaazen.*
 ‡ Souffler, v. n. Travailler en Chimie. *In de vuurkunst, stookkunst, of scheidkunst, arbeiden; stooken.*
 ‡ Il s'est ruiné à souffler. *Hy heeft zich met stooken, of met d' Alchemistry bedorven.*
 * Souffler, v. n. & a. Suggérer à une personne qui parle en public, quand elle hésite. *Inluiseren, imblaazen. Iemant die in 't openbaar sprekts iets imblaazen, als hy in zyne reden blyft steeken.*
 ‡ Souffler aux oreilles de quelqu'un. *C'est le pousfer, om lui inspirer de faire quelque chose. Iemant aan 't oor lellen. Iemant aanporren, aandringen, of aanstooken om iets te doen.*
 ‡ Souffler le chaud & le froid. *C'est être double & fourbe. Heet en koud blaazen. Wy zeggen: 't Vuur in d'eene handt, en 't water in d'andere draagen: Dubbelhartig en bedrieglyk zyn.*
 * N'osier souffler. *N'osfer murmurer. Den mond niet durven openen, niet durven tegen spreken, of tegenmorren.*
 Souffler. (Terme de mer.) *Een schip met nieuw plankwerk bekleeden.*
 Souffler. (Terme de jeu de dames.) *Blaazen. Een woordt in 't dammen gebruikelijk.*
 ‡ Soufle, ceux-là sont cuits. *Proverbe ironique, pour se moquer de ceux qui avancent des choses incroyables. Blaas, die zyn gaar. (Een Fransch boertend spreekwoordt, om met hen te spotten die ongelooftbaare dingen verhaalen.)*
 SOUFLERIE, f. f. *Soufflets d'orgue. De blaasbalgen vaneen orgel.*
 SOUFLET. *Revers de fortune. Slagh, ongeval, ramp, tegenspoede.*
 Soufflet, f. m. *Instrument pour souffler le feu. Een blaasbalg, blaasbalk, of blaaspyp om 't vuur op te blaazen.*
 Soufflet de forge. *Een smidts blaasbalk, of blaasbalg.*
 Soufflet d'orgue. *Blaasbalg van een orgel.*
 Soufflet. *Coup de la main étendue sur*

la jouë. *Een klap, of klink met de vlakke handt op de wang. Een oorbands, een kinnebakslag, een kaakslag met het vlak van de handt.*
 Donner un soufflet à quelqu'un. *Iemant een klink geeven.*
 ‡ Donner un soufflet à Ronsard. *Faire quelque faute en parlant. Een misflag in 't sprooken begaan. (Eigentlyk Ronsard (zeker Fransch Dichter) een oorbands geeven.)*
 * C'est un terrible soufflet. *C'est un terrible revers. Dat is een schrikkelijke slag, een groot ongeval, of ongeluk.*
 SOUFLETTER, v. a. *Maltraiter à coups de soufflets. Klappen, of klinken geeven; kinnebakslagen geeven.*
 SOUFLETTEUR, f. m. *Fen die een ander een klap, klink, of kinnebakslag geeft.*
 SOUFLEUR, f. m. *Celui qui souffle. Een blazer, een smidts blazer, een die des smidts blaasbalg trekt.*
 * Souffleur. *Celui qui suggere à quelqu'un qui parle en public. Een die eenen anderen iets imblaast, of iets in 't oor luisfert, als hy in een openlyke reden blyft steeken.*
 ‡ Souffleur. *Chimiste. Alchimist. (Boertende Algemist.) Een stofscheider, of stof brander, een stoker.*
 SOUFRAANCE, f. f. *Lyden, smart. La souffrance des galériens fait pitié. Men krygt deernis met het lyden der roeiflaaven, of 't lyden der roeiflaaven verwekt deernis.*
 Chercher son salut dans la souffrance des injures. *Zyn heil in 't lyden der smaatheden zoeken.*
 SOUFRE, f. m. *Sorte de graisse terrestre. Zwavel, solfer, of sulfer. Zekere aardachtige vettygheit.*
 Soufre. (Terme de Chimie.) *Zwavelachtig vocht, dat door de scheikunst uit de lichamen getrokken wordt.*
 SOUFRER, v. a. *Zwavelen, in de zwavel doopen, met zwavellucht berooken.*
 Soufrer des alouettes. *Zwavelstok maaken, vuurpriemen zwavelen.*
 Souffler de la toile. *Lynwaat zwavelen.*
 SOUFRETEUX, souffreteuse, adj. *(Mor peu usité.) Qui est dans la disette. Arm, behoefstig, noodtdruftig, noodtlydende, gebrekkelyk,*

schamel, die in noods, lyden, of armoede is.
 SOUFRIR, v. a. *Endurer, supporter. Lyden, verdraagen, mislaan, dulden.*
 Souffrir qu'on nous outrage. *Verdraagen dat wy verongelykt worden.*
 Souffrez le mal où vous êtes de peur qu'il ne vous en arrive un plus grand. *Duldt, bydt, of verdraagt het quaatd daar gy zyt, op dat u mischien geen erger overkoomt.*
 Souffrir de la douleur. *Smart byden.*
 SOUGARDE, f. f. (Terme d'Arquebuser.) *Een bengel aan de laads van een roer.*
 SOU-GORGE, f. f. *Morceau de cuir qui passe sous la gorge du cheval. Een keelriem onder aan den toom van een paerd.*
 SOU-GOUVERNEUR, f. m. *Overbestierder van eenig Prins.*
 SOUHAIT, f. m. *Vœu, desir. Wensich, begeerte, verlangen.*
 Souhait ardent. *Een vurig verlangen, of vierige begeerte.*
 Faire des souhaits. *Wenschen doen.*
 A souhait, adv. *Selon ses desirs. Naar wensich, naar zyn begeren.*
 Avoir tout à souhait. *Alles naar wensich hebben.*
 SOUHAITABLE, adj. *Wensichelyk, begeerlyk, waerdig begeert te worden.*
 Chose souhaitable. *Een wensichelyke zaak.*
 SOUHAITER, v. a. *Desirer. Wenschen, begeren, verlangen, naar haaken.*
 Souhaiter de vivre long-temps. *Wenschen om lang te leeven.*
 Je souhaite de tout mon cœur qu'il se convertisse. *Ik wensche van ganzscher harte dat hy zich bekeere.*
 SOUILLE, f. f. (Terme de Chasse.) *Bemoddering, of wenteling in den slyk van een wildt zwyn.*
 SOUILLER, v. a. *Salir, remplir d'ordures. Bevuilen, bezoedelen, bevlecken, vuil maaken, bemorsen, besmetten, besmeuren, bemodderen.*
 Souiller ses mains. *Zyne handen vuil maaken.*
 * Souiller ses mains du sang de ses citiens. *Zyne handen met het bloedt zyner burgeren bezoedelen.*
 * Il fouilla de ses impudicitez les plus illustres familles. *Hy bevolkte met*

zyne ontucht d'allerdoortuchtigste huizen.

‡ Souiller ses mains de l'argent d'argent. Zyne handen met een anders geldt bevlecken.

Se fouiller, v. r. Sefalir. Zich bevullen, zich bevlecken, zich bezoeden, zich besmetten, zich vuil maaken, zich verontreinigen.

* Se fouiller avec une femme. Zich met een vrouw bezoeden.

* Se fouiller d'un crime énorme. Zich met een schrikkelijke misdaadt bevlecken, een groote misdaadt begaan.

‡ SOUILLON, f. f. Fille, ou femme mal propre & sale. Een morsfig, smullig, of smeerig vrouwmenssch. Een morsbeel.

SOUILLURE, f. f. Tache, ordure. Bezoedeling, besmetting, bevlekking, smet, vlek, of vlak, vuiligheid, onreinigheid, morsfigheit.

* Effacer les fouillures de l'ame. De smetten der zielereinigen.

SOUL, ou sou, foulé, adj. Rempli de viandes, ou de vin. Verzadigt, zat, vol van spyze, of drank.

* Etre foul de vaine gloire. Vol ydele eere zyn.

Soul, fou, f. m. Bekomst, genoeg, tot verzadiging toe, zoo veel iemand magf.

Manger fon foul. Zyn bekomst eeten.

Manger à demi fon foul. Half genoeg, of half zyn bekomst eeten.

Soul, foulé, adj. Yvre. Vol, zat, dronken, beschonken, bevangen van den wyn.

Il est foul comme une bête. Hy is zoo vol als een beest.

‡ Tout fon foul. Tant qu'on veut. Zyn buik vol, zyn zat; zoo veel als men wil.

‡ Ils se querellent tout leur foul. Zykkeven met malkander hun buik vol, of zoo veel zy konden.

SOULAGEMENT, f. m. Verquikking, verligting, verzachting, vermindering van eenig quaadt, of van ongemak.

Aporter du soulagement à un malade. Eenonranken verlichtinge, of verquikkinge toebrengen.

SOULAGER, v. a. Verquikken, verzachten, verligten; verquikking, of verlichting toebrengen.

Soulager quelqu'un dans sa misère.

Iemant in zyne elende verquikken, bystaan, of verligten.

* Soulager sa douleur. Zyn pyn, of smart verligten.

SOULANDRES. Voyez folandres.

SOULAS, f. m. (Mot peu usité.)

Consolation. Troost, vertroosting.

SOÛLER, fauler, v. a. Faire trop boire & trop manger, enivrer. Opvullen, met spys of drank opvullen;

dronken, vol, of zat maaken, te veel doen eeten, of drinken.

On le peut fouler d'abord. Men kan hem straks dronken maaken.

Se fouler, v. r. Zich met spys, of drank opvullen; zich vol en zat zuipen, dronken worden, vol worden.

* Se fouler de sang. Zich met bloet dronken maaken. Dronken van bloet werden.

* SOULEVEMENT, f. m. Révolte. Opstant, muitery, oproer, oploop, afval, wederhoorigheit, wederspannigheid.

SOÛLEVER, v. a. Lever de terre. Ophessen, opbeuren, opligten, optellen.

Soulever un fardeau. Een last ophessen, of opligten.

* Soulever. Faire révolter. Oproerig, of wederspannig maaken, doen opstaan, afvallig maaken, tot muitery, of opstant brengen, of verwekken.

* Ce bruit souleva plusieurs villes. Dat gerucht deedde veele steeden opstaan; of door dat geruchte floezen veele steeden aan 't muiten.

* Viandes qui font soulever le cœur. C'est-à-dire, qui donnent envie de vomir. Walgachtige spyzen. Spyzen die walgachtig aan 't hart zyn, of die braking verwekken, of veroorzaaken.

* Se soulever, v. r. Serévolter. Opstaan, oproerig, of wederspannig worden; afvallig worden, zich opstellen, zich wederhoorig toonen.

SOULIE', foulier, f. m. Een schoe, of schoen, 't voetschoefsel.

Couper un foulie'. Een schoen snyden.

SOU-LIEUTENANT, f. m. Onder-Luitenant van een krygsbende.

SOULIGNER, v. a. (Terme d'Imprimeur. Onderstrepen, onderlynen, onderhaalen. (Een Drukkers woordt.)

‡ SOULOIR, v. n. (Vieux mot.)

Avoir de coutume. Pleegen, gewoon, of gewent zyn, voor een ge-

woonts hebben.

SOUMAITRE, f. m. Celui qui montre dans une école sous la direction d'un maitre. Ondermeester. De geene die in een school onder een ander onderwyft.

SOUMETTRE, v. a. Reduire; domter. Ranger à la raison. Ton-

derbrengen, zich onderwerpen, onder zyne, of een anders magt brengen; overwinnen, tot reden brengen, zich onderdanig maaken.

Il soumit tout le pais à l'obéissance du Roi. Hy bragt het gansche landt onder de gehoorzaamheit des Koninks.

Se soumettre, v. r. Se ranger sous la puissance. Consentir à ce qu'on veut. Zich onderwerpen, zich onder de magt stellen; bewilligen in 't geen 'er geeischt, of geboden wordt.

Se soumettre à une domination étrangère. Zich eene vreesde hoor-schappye onderwerpen.

* Soumis, soumise, adj. & part. Obeïssant, humble. Onderworpen, onderdanig, gehoorzaam, afhangelyk, ootmoedig, nedrig.

* C'est le plus soumis de tous les hommes. 't Is de ootmoedigste, of onderdanigste van alle menschen.

SOUMISSION, f. f. Onderwerping, onderdanigheid, schuldsbekenenis, nederigheid.

Le Roi reçut ses soumissions. De Konink nam zyne onderwerping aan.

SOUPAPE, f. f. (Terme d'Organiste.) De klep in 't binnenste van een Orgel.

Soupape de pompe. De klep, of 't hart in een pomp.

SOUPÇON, f. m. Quaadt vermoeden, argwaan, achterdocht, nadenken.

Soupçon mal fondé. Een ongegrondde argwaan, of achterdocht.

Prendre des soupçons d'un ami. Argwaan, of quaadt vermoeden tegen een vriendt opvatten.

Lever à quelqu'un tous ses soupçons. Iemant alle reden van achterdocht beneemen.

SOUPÇONNER, v. a. Verdenken, verdacht houden.

Soupçonner quelqu'un de trahison. Iemant van verraderye verdenken, of verdacht houden.

Soupçonné, soupçonnée, adj. & part. Verdacht, daar men eenig argwaan,

of vermoeden op heeft.
 Etre soupçonné d'infidélité. *Van ketterrye verdacht zyn.*
 SOUPÇONNEUX, soupçonneuse, *adj.* Argwaanig, achterdochtig, quaadt vermoedend, nadenkend.
 Les Suedois sont fort soupçonneux. *De Zweden zyn zeer argwaanig.*
 SOUPE, *f. f.* Potage. *Sop, vleesnat, potagie.*
 Soupe succulente. *Een krachtige sop.*
 Soupe. Tranche de pain pour la soupe. *Sop, gesneden broodt om sop van te weiken.*
 Couper la soupe. *De sop snyden.*
 Soupe au vin. *Wynsop, sop in wyn gewekt.*
 † Ivre comme une soupe. *Heel vol en zat zyn.* (Eigentlyk zoo dronken als een sop zyn.)
 Soupe. (*Terme de Potier.*) *Een sneede potaarde.*
 SOUPE, souper, *f. m.* Repas du soir. *Avondsmaal, avondmaaltydt, avondteeten.*
 Après soupé, ou après souper. *Na het avondmaal, na het avondteeten.*
 SOUPER, *v. n.* Avondmaalen, 's avondmaal houden, 's avonds eeten.
 † Soupe-sept-heures, *f. m. & f.* Celui, ou celle qui soupe à sept heures. *Een die 's avonds ten zeven uren eet.*
 SOUPERER, *v. a.* Opligten, op de handt weegen, of voelen hoe zwaar iets is.
 † SOUPIER, *f. m.* Een sopeeter, een groot liefhebber van sop.
 † Soupière, *f. f.* Een sopeetster, een groot liefhebster van sop.
 SOUPIR, *f. m.* Zucht, zuchting, snik, snak.
 Pouffer des soupirs. *Zuchten uitboezemen, of uitschieten.*
 Juiques au dernier soupir de ma vie. *Tot op den laaisten snik, of snak myns levens.*
 † Soupier de Bacchus. *Un rot.* Een wynsnik. *Riëping, oprisping van de maage.* (Boertende, een boer.)
 Soupier. (*Terme de Musique.*) *Een snik, of een vierdedeel wa. kiens van een maat.*
 SOUPIRAIL, *f. m.* Ouverture pour recevoir le jour. *Een gat, een luchtgat, of roetgat, een gat, of open waar door de dag inkomt.*
 Soupriaal de cave. *Een keldergat.*
 SOUPIRANT, *f. m.* Celui qui sou-

pire pour quelque belle. *Amant.*
 Minnaar, of minner, verliefde vryer. *Een die op een juffer is verliefd, en veel zuchten om haar loof.*
 SOUPIRER, *v. n.* Jetter des soupirs. *Gemir. Zuchten, steenen, stille klagten uitstorten.*
 Il ne fait que soupier. *Hy doet niets dan zuchten.*
 * Soupirer. *Desirer avec ardeur. Naar haaken, of blaaken; naar schreeuwen, zeer begeerig naar zyn, zeer na verlangen.*
 * Mon ame soupire après l'Eternel. *Myne ziel blaakt naar den Heere.*
 SOUPLE, *adj.* Pliant. Maniable. *Buigzaam, zwak, gedwee, saai. Handelbaar, zacht.*
 Offier souple. *Een zwakke teen.*
 Peau souple. *Een gedwee, of zacht vel.*
 * Souple. *Soumis, obeiïfant. Buigzaam, onderworpen, gehoorzaam, onderdanig, nederig.*
 † Les pauvres doivent être souples. *De armen moeten nederig zyn.*
 * Etre souple comme un gant. *Zoo gedwee zyn als een handschoen. Heel gewillig, onderdanig, onderworpen, buigzaam, gehoorzaam en leerszaam zyn.*
 SOUPLESE, *f. f.* Agilité. *Zwakheit, buigzaamheit, gezwindheit, rasheit, vlugheit, vaardigheit, snelheit.*
 La souplesse des membres. *De zwakheit der leden.*
 * Tour de souplesse. *Ruse, adresse. Loosheit, list, looze strecken, bebedigheit.*
 Il a mille tours de souplesse pour venir à bout de ses desseins. *Hy heeft duizent listen, of looze strecken om tot zyn oogwit te geraaken.*
 SOU-PRE-CEPTEUR, *f. m.* Onderleermcester van eenig Vorst, of van een groot Heer.
 SOU-PRIEUR, *f. m.* Onderklooster-voogdt, Onderprioer.
 Sous-prieure, *f. f.* Onderklooster-voogdesse, Onderprioerinne.
 SOUQUENILLE, *f. f.* Veste de toile pour des paleïreniers. *Een keel, een linne keel, of overtrekfel, een boere keel die de stalknechts draagen.*
 SOURCE, *f. f.* Oirsprong, of oorsprong, begin.
 Le Rhin prend sa source en Suisse. *De Rbyn neemt zyn oorsprong in*

Zwitzerlands.
 * Source. *Principe, cause, origine. Begin, beginsel, oorsprong, oorzaak, bron, bronader.*
 * Pour tarir la source de tant de maux. *Om den oirsprong, of bronader van zoo veele quaalen te dempen.*
 * Cette doctrine est la source des déréglémens. *Deze leer is de bronader der ongebondenheid.*
 SOURCIL, *f. m.* Winkbrauw, of wynbrauw.
 Froncer le sourcil. *De winkbrauwen optrekken, of opbaalen. Een donker gezicht zetten.*
 Sourcils de cheval. *De winkbrauwen van een paerd.*
 SOURD; sourde, *adj.* Doof, doove, hardthoorig.
 Devenir sourd. *Doof worden.*
 * Sourd, sourde. *Obscur, qui n'éclate pas. Doof, dat geen geruchte maakt.*
 * Un bruit sourd. *Een doof geluid.*
 * Sourd, sourde. *Secret. Heimelyk, verborgen.*
 * De sourdes pratiques. *Heimelyke listen, of strecken.*
 * Sourd, sourde. *Qui ne veut pas écouter. Doof, dieniet hooren wil, die zich doof houdt.*
 * Vous fûtes sourd à ma demande. *Gy waart, of gy hielt u doof voor myn verzoek, of voor myne beden.*
 Il est sourd à toutes les exhortations d'honneur. *Hy is doof voor alle de vermaningen tot eere.*
 † Faire la sourde oreille. *Zyn ooren sloppen, niet willen hooren.*
 Sourd, *f. m.* Een doove, een hardthoorige.
 * Faire le sourd. *Den dooven speelen, niet willen hooren.*
 † Fraper comme un sourd. *Fraper fort. Kloppen of men doof ware. Zeer hardt kloppen.*
 Il n'y a pas de plus grands sourds que ceux qui ne veulent pas entendre: (*Proverbe.*) *Daar zyn geen doover menschen dan die niet hooren, of verstaan willen.* (Een spreekwoordt.)
 SOURDAUT, *f. m.* Qui entend avec peine. *Een hardthoorige, een die niet zel hoort, of doofachtig is.*
 Sourdaude, *f. f.* Een hardthoorige vrouwspersoon, of vrouwenmensche.
 SOURDELINÉ, *f. f.* Een Italiaansch speel- en blaastuig met verscheide pijpen.
 Cccccc 3 * SOUR-

- * **SOURDEMENT**, *adv.* *Stil*, in der stilte, in 't heimelyk, in 't verborgen.
- * Ils parloient entre eux sourdement. *Zy spraken stil onder malikanderen.*
- * Il ne travaille que sourdement. *Hy werkt niet dan in 't heimelyk, of in stilte.*
- SOURDINE**, *f. f.* Morceau de bois qu'on pousse dans le pavillon d'une trompette pour affoiblir le son. *Klaryn van een trompet, die men in 't paviljoen steekt om de klank te verminderen.*
- Sourdic.** (*Terme de Violon.*) Een stuk loot, of zilver, enz. dat op de kam van een viool wordt gezet om 't geluid te verdooven, of te verminderen.
- * A la fourdine, *adv.* Sans bruit. *Stilzies, stilzwygens, met een stille trom, zonder gerammel, of geraas.*
- SOURDRE**, *v. n.* Sortir de terre. *Ontspringen, uit de aarde springen.*
- La foud une fontaine. *Daar ontspringt een bron.*
- SOURICEAU**, *f. m.* Petite souris. *Een klein muisje, een aardmuisje.*
- SOURICIÈRE**, *f. f.* Machine pour atraper des rats & des fouris. *Een rotteval, of muizeval.*
- SOURIRE**, *v. n.* Grimlagchen, stilletjes toelagchen.
- Sourire**, *f. m.* Souris. *Grimlagch, een stil lagchje.*
- Sourire charmant.** *Een vriendelyk grimlagchje.*
- SOURIS**, *f. m.* Le fourire. *Een lachje, een grimlagchje.*
- SOURIS**, *f. f.* Sorte de petit animal. *Een muis. Zeker aartje.*
- Souris domestique.** *Souris acatique. Souris champêtre.* *Een huismuis. Een watermuis. Een veldmuis.*
- Chauve fouris.** *Een vledermuis, of vleermuis.*
- ‡ **SOURNOIS**, *fournoise*, *adj.* Sombre, mélancolique. *Zwaarmoedig, treurig, droevig, droefgeestig, mymerend.*
- ‡ **Sournois**, *f. m.* *Nymphaar, raaskaller, een treurig, zwaarmoedig, of droevig mensch.*
- ‡ **Sournois**, *f. f.* *Nymferster, raaskalster, een treurige, of een vrouwwisperfoen die zwaarmoedig, of droefgeestig is.*

- SOUS**, (*Préposition.*) *Onder.* Sous la table. *Onder de tafel.*
- Sous.** Dans. *Onder, in, met, op.*
- Sous** espérance d'un bon succès. *Op hoope van een goeden uitslagh.*
- Sous** peine de mort. *Op lyfstraffe, op straffe van de doodt.*
- SOU-SACRISTAIN**, *f. m.* *Onderkerkmæster in de Roomsche kerke.*
- SOUSCRIBE**, *f. m.* (*Terme de Chartreux.*) *Onderfchryver, of Ondersecretaris by de Karthuizer Monniken.*
- SOUSCRIPTION**, *f. f.* Nom écrit au bas de quelque acte, ou écrit. *Onderfchryving, ondertekening, 't stellen van zynen naam onder eenig schrift.*
- SOUSCRIRE**, *v. a.* Ecrire son nom au bas de quelque écrit. *Onderteekenen, of onderteikenen, onderfchryven, zynen naam onder eenig schrift stellen.*
- Sous**crire une procuration. *Eene volmagt onderteekenen.*
- * **Sous**crire. *Consentir, acorder. Onderfchryven, toestemmen, toestaan, bewilligen, inwilligen.*
- * Je soucrist à tout ce que vous résoudrez. *Ik onderfchryve alles wat gy besluiten, of bestemmen zult.*
- SOUS-ENTENDRE**, *v. a.* *Onder verstaan, onder begrypen.*
- Sous-entendu**, *f. m.* *fous-entenduë, adj. & part.* *Onder verstaan, onder begrypen.*
- Cela y est fous-entendu.** *Das wordt er onder verstaan.*
- * **SOUS-ENTENTE**, *f. f.* *Een achterhouding, gemeenlyk genoemd een achterdoertje, dat iemand in 't zeggen, of beloven open houdt.*
- SOU-SECRETAIRE**, *f. m.* *Onderstadtsfchryver, Ondergebeimfchryver, Onder-Secretaris.*
- SOUS-INFIRMIÈRE**, *f. f.* (*Terme de Religieus.*) *Een onderkrankenzwaarderster in een klooster.*
- SOUS-INTRODUCTEUR** des Ambassadeurs. *Een Onder-inleider der Gezanten.*
- SOUSSIGNER**, *v. a.* *Signer. Teikenen, tekenen, onderteikenen, onderteekenen.*
- Sous**signer un contrat. *Een verdrag onderteikenen.*
- SOUSTILAIRE**, *adj. & f. f.* (*Terme de Gnomonique.*) *Onderstellig, onderstellige lyn.* (Een woordt der zonnnewyzerkunde.)
- SOUSTRACTION**, *f. f.* *Regle*

- d'Arithmetique. *Afstrekking. Een regel der Rekenkunst.*
- SOUSTRAIRE**, *v. a.* *Prendre, emporter. Ontstrekken, ontvreemden. Neemen, wegneemen, ondraagen.*
- Soustraire** quelque chose. *Iets ontstrekken, of ontvreemden.*
- Se soustraire**, *v. r.* *Sedérober, fectirer. Zich ontstrekken, zich steekwyze wegmaaken, iets schuurwen, ontwyken, myden.*
- Se soustraire** de l'obéissance de son Prince. *Zich de gehoorzaamheit van zynen Vorst ontstrekken.*
- Se soustraire** à soi-même les occasions de se fâcher. *De gelegheden schuurwen om quaas te worden.*
- SOUTANNE**, *f. f.* Sorte de vêtement d'Ecclesiastiques. *Een Priesters overrok, een lange rok die verscheide Geestelyken draagen.*
- SOUTANELLE**, *f. f.* *Petite soutanne. Een korte Priesters rok, die de jonge Abten en andere jonge Geestelyken draagen, die noch niet volkomen geordent zyn.*
- SOUTÈ**, *f. f.* (*Terme de mer.*) *De kruidtkamer in een schip.*
- Soute.** *Espèce de sel propre à blanchir le linge. Zeker zout bequaam om 't lynwaas te wasschen.*
- SOUTENABLE**, *adj.* *Qui se peut défendre. Verdediglyk, verdedigbaar, 't geen men kan verdedigen, bewaeren, of staande houden.*
- Son opinion** n'est pas soutenable. *Zyn gevoelen is niet te verdedigen, of staande te houden.*
- SOUTENDANTE**, *f. f.* (*Terme de Géométrie.*) *Een ondergestrekte lyn, of streep.*
- SOUTENIR**, *v. a.* *Apuiet. Ondersteunen, onderfchraagen, schooren, draagen.*
- Soutenir** quelqu'un par deffous les bras. *Iemand onder de armen houden, of ondersteunen.*
- Cet arcbutant** est trop foible pour soutenir ce mur. *Die boog is te zwak om dien muur te draagen.*
- * **Soutenir.** *Fortifier. Ondersteunen, versterken, kracht geeven.*
- * **Le vin** soutient. *De wyn versterkt.*
- * **Soutenir.** *Maintenir, dire avec fermeté. Staande houden, bewaeren, stant vastiglyk zeggen, ergens by blyven, iets vast houden.*
- * **Il** soutenoit que c'étoit vous. *Hy hiel staande dat gy het waart.*
- * **Je**

- * Je lui soutiendrai a face. Ik zal 't hem in zyn a'zicht zeggen, of beuieren.
- * Soutenir. Fensendre. Staande houden, beuieren, verdedigen.
- * Soutenir une opinion. Een grooten staande houden.
- * Soutenir sa voix. Zyn stem uithouden, of niet laten zakken.
- * Soutenir la conversation. Een gesprek onderhouden.
- * Soutenir son caractère. Zyne waardigheit staande houden. Zich naar zynen staat gedraagen.
- * Soutenir. Résister. Utslaan, tegenstaan, wederstaan.
- * Soutenir le choc de l'ennemi. Des vyands aanval uitslaan.
- * Soutenir. Favoriser, apuier. Voorstaan, begunstigen, helpen, gunstig zyn, het met iemand houden.
- * Soutenir ses allies. Zyne bondgenooten helpen.
- Soutenir un cheval. C'est lui tenir la bride haute. Een paards den toom kort en hoog houden.
- Se soutenir, v. r. Zich staande houden, blyven staan.
- Il n'a pas la force de se soutenir. Hy heeft de kracht niet om zich staande, of overend te houden.
- * Se soutenir dans les grandes affaires. Zich in gewichtige zaaken wel gedraagen.
- * Son stile ne se soutient pas. Zyn styl is ongelijk; zyn styl valt af.
- Soutenu, soutenuë, adj. Onder-schoort, onderschraags, geschoort, ondersteunt.
- Muraille soutenuë. Een geschoorde muur.
- * Discours soutenu. Eene bondige reden.
- * Sa harangue étoit soutenuë de la vigueur de son zèle, & de la reputation de la vertu. Zyne reden wierd ondersteunt door de kracht van zynen yver, en de hoogachtung zynar deugd.
- SOUTERRAIN, souterraine, adj. Onderaardsch, 't geen onder de aarde is.
- Feu souterrain. Onderaardsch vuur, of vier.
- * Souterrain. Pratique secrette pour negotier les affaires. Geheim. Kennis om zaaken onder de handt, of heimelyk te behandelen.
- * Il entend le souterrain de la negotiation. Hy verstaat het geheim der onderhandeling.

- SOUTIEN, f. m. Apui. Steun, schoor, stus, steunsel, schraag.
- * Il est le soutien de la famille. Hy is de steun van zyn huis.
- SOU-TRAITANT, f. m. Onderpachter, een kleine pachter die iets van een grooten pachter overmeemt.
- SOUVENANCE, f. f. (Mos peu usité.) Gedachtenis, geheugenis.
- SOUVENIR, f. m. Mémoire. Geheughenis, gedachtenis, onthouding, wedergedachtenis, herinnering, vernieuwing der gedachten.
- Perdre le souvenir de sa misere passée. De gedachtenis van zyne voorgaande elende verliezen.
- J'en conserverai le souvenir. Ik zal 't in gedachten houden; ik zal 't niet vergeten.
- Faire souvenir, v. n. Doen gedenken, herinneren, in gedachtenis brengen, te binnen brengen.
- Se souvenir, v. r. Gedenken, gedachtig zyn, geheughenis van hebben.
- Se souvenir de ses amis. Aan zyne vrienden gedenken.
- Ne se souvenir de rien. Nergens geheughenis van hebben, niets onthouden, nergens om denken.
- SOUVENT, adv. Dikwyls, menigmaal, menigwyls, dikmaalen, verscheide reizen, gemeenlyk, vaak.
- Je l'ai vu souvent. Ik hebbe hem dikwyls gezien.
- Souvente-fois, adv. (Vieux mot.) Voyez Souvent, ou plusieurs fois.
- SOUVENTRIERE, f. f. (Terme de Bourrelie.) De buikriem van de koets- en lastpaarden.
- SOUVERAIN, souveraine, adj. Indépendant, absolu. Hoogst, opperst, oppermogend, onafhankelyk, oppermogtig.
- La souveraine puissance réside en sa personne. De opperste magt beslaat, of beruht in zyn persoon.
- * Souverain, souveraine. Excellent. Uitspreekend, uisneemend, uiswonderend, voortreffelyk.
- * Un remède souverain. Een voortreffelyk, of uitspreekend geneesmiddel.
- * Souverain, souveraine. Qui juge en dernier ressort. Oppermogend, oppermogtig, hoogste, opperste, die het laatste vonnis uitspreekt.
- * Cour souveraine. Het hoogste, of opperste Gerechtshof.
- * Le souverain bien. Het hoogste Goeds; Godt.

- Souverain, f. m. Celui en qui réside la souveraine puissance. Overheis, Oppermagt, Opperbeer, Oppervoogdt. Een oppermogtig Vorst, de hoogste Overheis.
- Il n'appartient qu'au Souverain à faire des loix. 't Komt niemant dan de hoogste Overheis toe wetten te maaken.
- Les Etats de Hollande & de West-Frise sont legitimes Souverains. De Staten van Hollandt en Westvries-landt, onze westige en hooge Overheden.
- * L'Usage est le Souverain des langues vivantes. 't Gebruik is de Opperrechter in de levondige taalen.
- SOUVERAINEMENT, adv. Absolument. Oppermogtiglyk, onafhangelijk, zonder iemand onderworpen, of onderdanig te zyn.
- Regner souverainement. Oppermogtiglyk heerschen, of regeren.
- * Souverainement. Entierement. Volkomenlyk, ganschelyk, geheel, volmaaktelyk, geheel, ten vollen, ten hoogsten.
- * Etre souverainement heureux. Ten vollen, of ten hoogsten gelukkig, of gelukkig zyn.
- * Souverainement. En dernier ressort. Met de hoogste, of opperste magt. Ten nistersten, zonder dat 'er beroep op hooger vierfchaar valt.
- * Cour qui juge souverainement. Een Hof dat met de hoogste magt, of oppermogtiglyk vonnist.
- SOUVERAINETE', f. f. Souveraine puissance. Oppermagt, Opper-Overheis, Hoogste magt, Opperteerschappy, Oppelhoofdigheit.
- Perdre les droits de la Souveraineté. 't Rechts van Opperteerschappy verliezen.
- SOU-VICAIRE. Onder-Stadthouder, Onder-Stadthouder, Onder-plaats-Houder.
- SOU-VICARIAT, f. m. Onder-stadthouderfchap, Onderstedehouderfchap.
- SOYE. Voyez soie.
- SPA.
- SPACIEUX. Voyez Spatieux.
- ‡ SPADACIN, f. m. Celui qui porte l'épée. Een rapierdrager, een soldaar.
- SPAGRIQUE, f. m. Médecin Chimique. Een Geneesheer die niets dan

dan middelen der Stoekkunde gebruikt.
SPAHIS, *f. m.* Cavalerie du Grand Seigneur. 't Puik der ruiterye, of ruiterbenden van den Grooten Heer, Spahis gebeten.
SPASMÉ, *f. m.* De kramp.
SPATIEUX, spatieuze, *adj.* Eten-du, ample. Breeidt, ruim, wydt, uitgebreidt, groot.
 Chemin spatieux. Een breede weg.
SPATIEUSEMENT, *adv.* Aularge. Ruim, groot.
 Etre logé spatieusement. Ruim wonen, of gehuisvest zyn.
SPATULE, *f. f.* Espatule. Een spatel, een klein yzer schopje 't welk de wondtheelers gebruiken.

SPE.

SPE'CIAL, spéciale, *adj.* Particulier. Byzonder, zonderling.
 D'une façon spéciale. Op eene byzondere wyze.
SPE'CIALEMENT, *adv.* Particulièrement. Byzonderlyk, in 't byzonder, op eene byzondere wyze.
 Il a spécialement marqué cela. Hy heeft dat in 't byzonder aangemerkt.
SPE'CIALITE', *f. f.* (Terme de Notaire.) Byzonderheis. (Een Notaris woordt.)
SPE'CEIUX, spacieuse, *adj.* Apparent. Schynbaar, waarschynlyk, oogschynlyk, dat een schyn heeft.
 Prétente spacieux. Een waarschynlyk voorwendisfel, een dekmantel die een schyn heeft.
SPE'CFICATION, *f. f.* Détail, particularité. Utdrukking in 't byzonder, verklaring van stuk tot stuk.
SPE'CFIER, *v. a.* Particulariser. Utdrukken, in 't byzonder noemen, van stuk tot stuk voorstellen.
 Spécifier le nombre des choses. 't Getal der dingen utdrukken.
SPE'CFIQUE, *adj.* Byzonderlyk, byzonder.
 Spécifique, *f. m.* (Terme de Médecine.) Een onseilbaar geneesmiddel tegen eene byzondere ziekte. (Een woordt der Geneeskunde.)
SPECTACLE, *f. m.* Schouwspel, openbaare vertoning.
SPECTATEUR, *f. m.* Aanschouwer, kyker, beschouwer.

SPECTRE, *f. m.* Phantôme. Spook, spookfel, nachgedrucht, nachgezicht, verschynsel.
 Un spectre affreux. Een yffelyk spook.
SPE'CVLATIF, spéculative, *adj.* Beschouwig, bespiegelend, opmerkend.
 Science spéculative. Beschouwige wetenschap.
 Spéculatif, *f. m.* Qui est dans la spéculacion. Beschouwer, bespiegelbaar. Een die in de beschouwing bezig is.
SPE'CVLATION, *f. f.* Contemplation. Beschouwing, bespiegeling, opmerking, aanmerking, bezinning, aanschouwing.
 Spéculacion usée. Mauwaise spéculacion. Eene verseete, verouderde, of quaaide bespiegeling.
SPE'CVLER, *v. n.* (Mots peu usité.) Contempler. Beschouwen, bespiegelen, overdenken, bemerken, overwegen.
SPE'LVNQUE, *f. f.* (Vieux mot.) Caverne. Aardkuil, onderaartsch hol, kuil, hol, spelonk.
SPERMATIQUE, *adj.* (Terme de Médecine.) Zaaftschtig, zaaftig, 't geen 't zaaft voortbrengt, 't geen van 't zaaft voortkomt.
 Parties spermaticques. Zaaftschtige deelen.
 † **SPERMATISER**, *v. n.* Jetter sa fémence. Zaaft geeven, zaaft schieten.
SPERME, *f. m.* Sémence d'homme. Zaaft, mannelyk zaaft.

SPH. SPI.

SPHERE, *f. f.* Globe. Kloot, bol, hemelkring, hemelkloot, aardkloot.
 Sphère armillaire. Sphère qui représente la disposition des Cieux. Hoepelkloot. Een kloot die de gesteltheit der Hemelen vertoont.
 Sphère. Ciel. Hemelkring, hemelboog, de Hemel.
 La dixième sphère. De tiende Hemelkring.
SPHÉRIQUE, *adj.* En forme de globe. Rondtachtig, klootachtig, als een bol, of kloot.
SPHÉRIQUEMENT, *adv.* D'une manière sphérique. Rondtachtig, klootachtig, op eene rondtachtige, of klootachtige wyze.
SPHINX, *f. m. & f.* Sorte de monstre de la fable. Sphinx. Zeker ver-

dicht wangegecht, dat, naar men voorgeeft, alle, geenen verstonde, die een zeker raadt, dat het opgef, niet kon raaden.
 La sphinx avoit la tête & les mains d'une fille, le corps d'un chien, la voix d'un homme, la queue d'un dragon, les grifes d'un lion, & les ailes d'un oiseau. De Sphinx hadde een jongvrouwen hoofdt in handen, een hondens lyf, een menschen stem, een draake staert, leeuwsklaauwen, en vogels vleugelen.
SPIRAL, spirale, *adj.* Tourné en vis. Krulachtig, schroefswyze, als een krul, of schroef gedraait.
 Ligne spirale. Krullyn, krultrek.
SPIRALEMENT, *adv.* En manière de vis. Krulachtig, schroefswyze.
SPIRITUALISATION, *f. f.* (Terme de Chimie.) Geestmaking, overhaaling van een vast ligchaam tot geest.
SPIRITUALISER, *v. a.* (Terme de Chimie.) Een vast ligchaam tot geest overhaalen, of maaken.
SPIRITUEEL, spirituelle, *adj.* Geestig, verstandig, geestryk, scherpsinnig, schrand, vernuftig.
 Une personne fort spirituelle. Een zeer geestig, of vernuftig mensch.
 Spirituel, spirituelle. Geestelyk, 't geen het wereldlyk is tegen gestelt.
 Bien spirituel. Geestelyk goedt.
 Père spirituel. Een geestelyke Vader.
 Spirituel, spirituelle. Pieux, dévot. Geestelyk, godsvruchtig, godsdienstig.
 Livre spirituel. Een geestelyk boek.
 Vie spirituelle. Het geestelyk leven.
 Spirituel, *f. m.* Tout ce qui regarde une Eglise. Het geestelyke eener Kerke.
 Le spirituel & le temporel d'une Eglise. 't Geestelyke en 't wereldlyke eener Kerke.
SPIRITUELLEMENT, *adv.* Avec esprit. Geestig, aardig, verstandelyk, vernuftig, op eene aardige, of geestige wyze.
 Dire les choses spirituellement. De dingen geestig, of aardig zeggen, of utdrukken.
SPIRITUEUX spiritueuse, *adj.* (Terme de Philosophie & de Chimie.) Geestachtig, vol geest. (Een woordt der Wysheit en Stoofschekunde.)

SPL. SPO.

- SPLendeur**, *f. f.* Eclat, lustre. Glans, schynsel, klaarheit, luister, helderheit.
- SPLendide**, *adj.* Magnifique. Heerlyk, kostelyk, prachtig, luisterryk, vol glansen heerlykheit.
- Prince splendide**. Een prachtig Vorst.
- SPLendiment**, *adv.* Magnifiquement. Heerlyk, kostelyk, prachtig, uitsiekend, deftig.
- Vivre splendidement**. Prachtig leven.
- SPLIATEUR**, *f. m.* Rover, plonderaar, afzetter der reizigers.
- SPLIATION**, *f. f.* Rouing, plondering, afzetting, uitschudding.
- SPLIÈRE**, *v. a.* Rooven, plonderen, afzetten, uitschudden.
- SPONDEE**, *f. m.* Een voet van een Grieksch, of Latynsch vaers, bestaande in twee lange lettergrepen.
- SPONGIEUX**, spongieuse, *adj.* Sponzig, sponsachtig.
- Corps spongieux**. Een sponsachtig lichaam.
- SPONTANÈE**, *adj.* Van zelfs, zonder dwang.
- Evacuation spontanée**. Een ontlasting van zelfs zonder toedoen van eenig geneesmiddel.
- Lassitude spontanée**. Een vermoeitheit uit de natuur, die van geen uitwendigen arbeid, of wiserlyke oorzaak komt.
- SPONTON**, *f. m.* Demi-pique. Een halve pik.
- SPORTE**, *f. f.* Panier de Capucin pour faire la quête. Een bedelkorf, of bedelmandje der Kapucynen Monniken.
- SQU. ST. STA.**
- SQUELETTE**, *f. m.* Corps mort où il n'y a plus que les os. Een geraamt, 't gebeente van een dootd ligchaam.
- ‡ Elle est maigre comme un squelette. Zy is zoo mager als een geraamt.
- SQUINANCIE**, ou squinancie, *f. f.* Keelziekte, keelontsteking, keelgezwel, warg in de keel.
- SQUIRRE**, *f. m.* Voyez schirre.
- SQUIRREUX**, squirreufe, *adj.* Hart en quaataardig. (Een geneeskundig woordt.)

- ST.** Interjection qui marque qu'on fasse filence. *Stil, sus.* Een inwerpsel waar door mensfike gebiedt.
- STABILITE'**, *f. f.* Etat stable & durable. Vastigheit, bestendigheit, onbeweegbaarheit, geduurzaamheit.
- La stabilité du mariage. De bestendigheit, of vastigheit van 't huwelyk.
- STABLE**, *adj.* Ferme, solide, fixe. Vast, onbeweeglyk, onbeweegbaar, bestendig, onwankelbaar, geduurzaam.
- Chose stable. Eene vaste, of bestendige zaak.
- STADE**, *f. m.* Mesure de cent vingt cinq pas. Stadie. Een maat van hondert en vyfentwintig schreeden, by de oude Grieken gebruiklyk.
- Stade. Lieu où on s'exerceit à la course. Renplaats, renperk, loopbaan, renbaan by de Ouden.
- Les enfans captifs coururent le stade. De gevangene kinderen liepen in de renbaan.
- STAGE**, *f. m.* (Terme de Chanoine.) Verblyf voor zekeren tyd in eene plaats, (naar de Kerkelyke intellingen.)
- STAMPE**. Voyez Estampe.
- STANCE**, *f. f.* (Terme de Poësie.) Rustgedicht. Gedicht met verscheide afnydingen, van de zelve maat, en 't zelve getal regels.
- STANGUE**, *f. f.* (Terme de blason.) C'est la tige droite d'un ancre. Een ankersteel, de lange steel van een anker. (Een woordt der wapenkunde.)
- STANTE'**, stantée, *adj.* (Terme de Peinture.) Styf, gesymelt, te uitvoerig geschildert, doch met geen los penseel. (Een woordt der Schilderkunst.)
- STAROSTE**, *f. m.* Een Stadtsvoogdt, of Landrvoogdt in Polen.
- STAROSTIE**, *f. f.* Een Stadts- of Landrvoogdyschap in Poolen.
- STATERE**, *f. f.* Een Roomsche waa-ge, of weegschaal.
- STATICE**, *f. m.* Sorte de fleur. Zekere lichtroode bloem.
- STATION**, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Zoeking der H. Plaatzten in de Roomsche Kerke. Kerkbezoeking.
- Station. (Terme d'Astronomie.) De steplaats, of stansplaats van zonnige dwaalsterren.
- STATIONNAIRE**, *adj.* Dit wordt van eenige dwaalsterren gezegt, als men ze in de zelve plaats van den

Hemel ziet.

- STATIQUE**, *f. f.* La science des poids & des machines. Weegkunde, weegkunst, werktuigkunde; kennis der gewigten en werktuigen.
- STATUAIRE**, *f. m.* Sculpteur. Beeldhouwer, beeldtsnyder.
- STATUE**, *f. f.* Beeldt, stantsbeeldt, opperecht beeldt.
- Dreiser des statues aux Héros. Beelden voor de Helden, of ster eere van de Helden oprachten.
- ‡ Statue. Niais. Qui n'a point d'esprit. Een beeldt, een blok, een slecht-hoofdt, of onnosel mensch, een die verstands, noch oordeel heeft.
- ‡ C'est une véritable statue. C'est un niais. 't Is een rocht beeldt. 't Is een slecht-hoofdt, of een heel onnosel mensch.
- STATURE**, *f. f.* (Mot peu usité.) Taille. Gestalte des ligchaams, lyfsstat, lyfsstant, lyfsgestalte.
- Les habitans font à peu près de la stature des hommes d'Hollande. D'invwoonders zyn bykans van de zelve gestalte als de Hollanders.
- STATUT**, *f. m.* Règle, constitution, ordonnance. Instelling, inzetting, ordening, stedewet, heur, willekeur.
- Observer les statuts. De inzettingen, of keuren onderhouden.
- STE.**
- STELLIONAT**, *f. m.* (Terme de droit.) Een valsche koop. Een dubbele koop, een bedrieglyke koop, waar door een ding van twee verscheide perfoonen verkocht wordt.
- STELLIONATAIRE**, *f. m.* Celui qui a fait une vente d'une même chose à deux différentes personnes. Een bedrieglyk koopman, een falsaris in 't stuk van koopmanschap; is-mant die eenig ding aan twee verscheide perfoonen heeft verkocht.
- STENTE'**. Voyez Stanté.
- STERILE**, *adj.* Onvruchtbaar, dat geen vrucht voortbrengt.
- Terroir stérile. Een onvruchtbaar landt.
- Femme stérile. Een onvruchtbare vrouw.
- * Eiprit stérile. Een schraal, dor, of onvruchtbaar verstandt.
- * Livre stérile en belles pensées. Een boek dat schraal is in fraaije gedachten.
- STERILEMENT**, *adv.* Onvruchtbaar, Dddd

baar, in onvruchtbaarheid.
Elle vécut stérilement durant les dix premières années de son mariage.
Zy leefde in onvruchtbaarheid gedurende de tien eerste jaaren van haar huwelyk.

STÉRILITÉ, *f. f.* Onvruchtbaarheid.

Stérilité d'un país. Onvruchtbaarheid van een lands.

Stérilité d'une femme. Onvruchtbaarheid van eene vrouw.

Stérilité d'esprit. Dorheit, domheit, schraalheit, of onvruchtbaarheid van geest, of verstand.

STERLIN, livre sterlin. Sorte de monnoie Angloise. Een pond sterling. Zeker Engelsch geld, (doende omtrent elf Hollandtsche guldens.)

STERNUTATOIRE, *f. m.* Médicament pour faire éternuer. Nieskruidt, kruidt om te niezen.

STI. STO.

STIGMATE, *f. m.* (Terme de piété.) De indrukfels der wonden van Jesus Christus in 't ligchaam van een Heilig, (naar 't gevoelen der R. Kerke.)

STIGMATISER, *v. a.* Brandmerken. Met een gloeiend yzer tekenen.

STILE, *f. m.* Eguille de cadran. De naaldt van een zonnwyzer.

Stile. Maniere dont on s'exprime. Styl, schryfwyze, de wyze van uitdrukkinge, de wyze waar op zich elk uitdrukt.

Stile simple. Een eenvoudige styl.

Stile sublime. Een hoogdravende styl.

Stile coulant. Een vloeijende styl.

Stile. Maniere de procéder en justice. De styl, of wyze van rechts-handel, of van rechtspleeginge. Manier, of styl van procedereen.

* **Stile.** Maniere d'agir, conduite. Gedragh, wyze van doen, handel en wandel, levenswyze, levensbestier.

‡ **STILE'**, stilee, *adj.* Expérimenté. Bedreven, ervaren, geoefent.

STILET, *f. m.* Een moordspriem.

STILOBATE. Voyez Piédéal.

STIPTIQUE, *adj.* (Terme de médecine.) Bloestempende, of bloestelpende, 's geen het bloet stelp. (Een Geneeskundig woordt.)

Eau stiptique. Een bloestelpend, of bloestempend water.

STIPULATION, *f. f.* (Terme de

Palais.) Beding, woordgeëving, toezegging, onderling verdragh, onderlinge belofte.

STIPULER, *v. a.* (Terme de Palais.) Bedingen, toezeggen, beloven, onderling verdraagen.

STOCKFISCHE, *f. m.* (Mot pris des Hollandois.) Sorte de motue sèche. Stokvisch. Zekere gedroogde zeevisch.

STOICIEN, *f. m.* Sectateur de Zenon. Een Stoischgezinde. Een Stoicyn. Een navolger van Zenon onder de Heidenische Wysheitminneren, of Filosoferen.

* **STOIQUE**, *adj.* Grave, sévère, inébranlable. Stoicyns. Statig, straf, ernstig, onwankelbaar, onverzettelyk, ongevoelig.

* **Stoïque**, *f. m.* Een Stoicyn. Een ongevoelig mensch, een mensch die nergens door verzet wordt.

STOLIDITE', *f. f.* Voyez Stupidité.

STOMACAL, stomacale, *adj.* Maagsterkend, maagversterkend. 's Geen goet voor de maag is.

Vin stomacal. Maagwyn. Wyn die de maag sterkt, of die goet voor de maag is.

STORAX, *f. m.* Sorte de gomme. Storax. Zekere welriekende gom, die in de reukwerken gebruikt wordt.

STORE, *f. f.* Piece de nate de jonc. Een venstermat, een mat die voor een venster wordt gehangen tot weering van de groote hitte der zonne; een zonnescerm van biezen gemaakt.

STR. STU.

STRANGURIE, *f. f.* Ontlooping van 't water. Waterlozing, of pissing tegen wil en dank.

STRAPONTAIN. Estrapontain, *f. m.* Een hangmat, of hangkooi op de schepen.

STRASSE, *f. f.* Warzyde, het uitschot van de zyde.

STRATAGEME, *f. m.* Ruse de guerre. Krygslift, oorlogslift, een looze trek in den oorlogh.

Jouer quelque stratagème. Een krygslift gebruiken.

* **Nous avons divers stratagemes tout prêts à produire dans l'occasion.** Wy hebben verscheide krygsliften gereads om by gelegenheit te gebruiken.

STRATIFIÉ & stratification font

des termes de Chimie. *Verscheide lagen op malkander leggen; het leggen van lagen op malkander, laag op laag.* (Dit zyn Stoffscheiders woorden bekend by *stratum super stratum*, of S.S.S.)

STRIBORD, *f. m.* (Terme de mer.) Stuurboord, (Een scheepswoordt.) de rechter zyde van 't schip.

STROPHE, *f. f.* (Terme de Poësie Gréque.) Zekere Grieksche, of Latynsche koppelvaarsen.

STRUCTURE, *f. f.* Construction de bâtiment. Bouwing, stichting, timmering, gebouw.

* **Structure.** Arrangement des parties du discours. De schikking, of samenvoeging van de deelen eener reden.

‡ **Structure.** Taille, forme du corps. Gestalte, lichaamsstant, gedaante, of stal des lichaams.

STUC, *f. m.* Composé de chaux & de marbre blanc. Plaafter, pleister, gips. Een mengsel van kalk en witte gemaale mamersteen.

STUCATEUR, *f. m.* Ouvrier qui travaille en stuc. Een stukadoor, of gipszer, een die zolders, en andere werken met gips bepleistert.

STUDIEUX, studieuse, *adj.* Qui aime l'étude. Leerzuchtig, leergierig, neersig, of naarstig, vlytig in 't onderzoek der wysheit, be-minner der leeroeffeningen.

STUPIDE, *adj.* Bot, dom, plomp, onwetende.

Esprit stupide. Een dom, of bot verstand.

STUPIDEMENT, *adv.* Plompe-lyk, dommelyk, bottelyk.

STUPIDITE', *f. m.* Bottigheid, domheit, plomphait.

Sa stupidité paroit à l'air de son visage. Zyne domheit schynt hem ten wæzen uit.

SUA. SUB.

SUAGE, *f. m.* (Terme de Potier d'éc-taim.) Het buisenste randje van een tinne schotel, of seloor.

Suage de flambeau. Een vierkant stuk onder aan een fakkelkoker.

SUAIRE, *f. m.* De zweetdoek waar in men zegt dat Christus de gedaante van zyn aangezichts heeft gedrukt.

SUAVE, *adj.* (Mot peu usité) qui se dit des odeurs douces. Lieflyk, zoet, aangenaam van reuk, of van geur, geurig.

SUAVITE, *f. f.* (*Terme de Peinture.*) Houding in een schildery. De overeenkomst van alle de deelen eener schildery.

SUBALTERNE, *adj.* Onderbeurtig, onder een ander staande.

Officiers subalternes. Onderambtenaars, Onder-officiers.

Juge subalterne. Onderrechter, nederrechter, ondergestelde Rechter.

SUBDELEGATION, *f. f.* Bevel, of last die een Rechter, of Bezender eenen anderen geeft, om iets voor hem te onderzoeken, of suit te voeren.

SUBDELEGUE, *adj.* Aangesteld, nieuw gekoren.

Juge subdélégué. Een aangestelde Rechter.

SUBDELEGUER, *v. a.* Eenen rechter tot het onderzoek van deze, of geene zaake aanstellen.

SUBDIVISER, *foudiviser*, *v. a.* Weer verdeelen, op nieuw verdeelen, ten tweedemaal verdeelen.

Les branches de la veine cave se subdivisent en un grand nombre de rameaux. De takken van de holle ader worden weder in een groot getal takjes verdeelt.

SUBDIVISION, *foudivision*, *f. f.* Onderdeeling, onderverdeeling, onderschijfing.

SUBHASTATION, *f. f.* Openbaare verkoop by opveilinge.

SUBHASTER, *v. a.* By openbaare opveilinge verkoopen.

SUBJECTION, *f. f.* (*Terme de Rhétorique.*) Het vraagen en 't antwoorden van zich zelven in de Redenrykkunst.

SUBJONCTIF, *f. m.* (*Terme de Grammaire.*) C'est le quatrième Mode ou maniere de conjuguer un verbe, dont les tems se mettent ordinairement après un autre verbe, ou après quelque particule. Byvoegender wyze. (Een woordt der Spraakkunst.)

SUBIR, *v. a.* Souffrir. Verdraagen, lyden, zich onderwerpen, geduldelyk uitstaan, of verdraagen.

Subir un châtiment. Een straffe, of kastyding geduldelyk verdraagen.

SUBIT, *subite*, *adj.* Prompt, foudain. Schielyk, haastig, gezwint, ylings, snel, terslots, onverwacht.

Mort subite. Een schielyke, of haastige doods.

SUBITEMENT, *adv.* Schielyk, snellyk, haastelyk.

Il est mort subitement. Hy is schielyk gestorven.

lyk gestorven.

SUBJUGUER, *v. a.* Dompter, vaincre. Tonderbrengen, overwinnen, onderdanig maaken, onder zyne magt, of gehoorzaamheit brengen, onder 't jok brengen.

Subjuguer un pais, ou une nation. Een lands, of een volk 't onderbrengen.

SUBLIMATION, *f. f.* (*Terme de Chimie.*) Opdryving. Omhoogdryving. Een werking der Scheikunst.

SUBLIME, *f. m.* (*Terme de Chimie.*) Iets dat door middel der Scheikunst om hoog gedreven is.

* **SUBLIME**, *adj.* Haut, élevé. Hoog, verheven, hoogdravende, voorsrefelyk, doorluchtig.

* **Esprit sublime.** Een verheven geest, een doorluchtig verstand.

* **Stile sublime.** Een hoogdravende styl.

* **Sublime**, *f. m.* Stile sublime. De hoogdravendheit, of verhevenheit des styls, of der schryfswyze.

Traité du sublime dans les pensées. Verhandeling der verhevenheit in de gedachten.

SUBLIMER, *v. a.* (*Terme de Chimie.*) Opdryven. Om hoog dryven, iets door middel der Scheikunst om hoog doen trekken.

SUBLIMITE, *f. f.* Hauteur. Verhevenheit, hoogheit, hoogdravendheit.

La sublimité des pensées. De verhevenheit der gedachten.

SUBLUNAIRE, *adj.* Ondermaantig, ondermaantsch, 't geen onder de maan is.

Les choses sublunaires. De ondermaantige, of ondermaantsche dingen.

SUBMERGER, *v. a.* Enfoncer dans l'eau. Verdrieken, in 't water smooren, of versmooren, in 't water te grondt doen gaan.

La violence des vagues les submergea tous. 't Gewelt der baaren overstelpete alle: door 't gewelt der baaren verdronken ze alle.

Etre submergé. Verdrieken, in 't water verzinken, of smooren, te grondt gaan.

SUBMERSION, *f. f.* Verdrinking, verzinking, versmooring in 't water, overspeling door 't water.

SUBMISSION, *f. f.* (*Terme de Palais.*) Soumission. Schuldbekentenis voor den Rechter.

SUBORDINATION, *f. f.* Dépendance. Onderfchikking, ondergeschiktheit, ahangelykheit.

SUBORDONNER, *v. a.* Onderstellen, onderfchikken, ahangelyk maaken, onderwerpen.

ken, onderwerpen.

Subordonner les uns aux autres. Den eenen onder den anderen stellen, of fchikken.

Subordonnement, *f. m.* Onderfchikking, onderwerping van den eenen onder den anderen.

SUBORNATEUR, *f. m.* Voyez Suborneur.

SUBORNATION, *f. f.* Action de suborner. Verleiding, verwoering, heimelyke besteecking, of omkooping.

SUBORNER, *v. a.* Débaucher, séduire. Verleiden, verwoeren, besteecken, heimelyk uitmaaken, omkooppen.

Suborner une fille. Eene dochter verleiden.

Suborner des témoins. Getuigen besteecken, of omkooppen, valsche getuigen uitmaaken.

SUBORNEUR, *f. m.* Verleider, verwoerder, bederver der jeugt.

Suborneuse, *f. f.* Verleidster, verwoerster, bederfster der jongheit, of jeugt.

SUBREPTICE, *adj.* Qui se fait par surprise. Onderkroopen, ter stuij, steelswyze, bedrieglyk, 't geen door bedrogh geschiedt.

Claufe subreptice. Een bedrieglyke uitzondering, of bepaling.

SUBREPTION, *f. f.* (*Terme de Palais.*) Onderkruiping, ontfuzeling, bedrieging van eenen Opperheere, om genade te verwerven.

SUBROGATION, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) Plaatsvervanging, het stellen van iemand in plaats van eenen anderen.

SUBROGER, *v. a.* Substituer. In 't de plaats van eenen anderen stellen.

SUBSEQUENT, *subsequente*, *adj.* Vervolgende, naafvolgende.

SUBSIDE, *f. m.* Sorte d'impôt. Last, schatting, onderstant aan 's gemeen, of aanden Opperheer.

Décharger le peuple des subsides. Volk van de lasten, of de schattingen ontlasten, onlasten of vrymaaken.

SUBSIDIAIRE, *adj.* Overtollig, behulpzaam, overmaasig.

SUBSIDIAIREMENT, *adv.* (*Terme de Palais.*) Ten overmaat, overtolliglyk. (Een woordt van 't Gerrechtshof.)

SUBSISTANCE, *f. f.* Choses nécessaires pour la vie. Onderhoudt, onderstant, levensbehoefte, noodzaaklyke dingen tot het leven, noodwendigheden des levens, of om te bestaan.

N'avoir rien pour la subsistance. Dddd 2 Niets

Niets tot zyn onderhoudt hebben.
Substance. (Terme de guerre.) 's Onderhoudt des krygsvolks, of onderstantgeldt voor de soldaaten in de winterlegeringen.
Substance. (Mot un peu vieux.) Etat. Staat, toestand, beslaan.
SUBSISTER, v. n. Exister. Bestaan, in wezen zyn, dadelyk zyn, staande blyven.
 Il n'y a que Dieu qui subsiste indépendamment. Daar is niemant dan Godt die onafhngelyk bestaat.
Subsister. Avoir de quoi vivre. Bestaan, hebben om van te leeven, kunnen leeven.
 Faire un métier pour subsister. Een handwerk doen om te bestaan, of om van te leeven.
SUBSTANCE, f. f. (Terme de Philosophie.) Zelfstandigheit, een wezen dat door zich zelven onafhngelyk van alle andere geschapen wezens bestaat.
Substance. Le principal d'une affaire. De knoop. Het wezendlyke, of voornaamste eener zaake.
 La substance de l'affaire est que &c. De knoop, of 's wezentlyke der zaake is, enz.
 * Substance. Le contenu, ou le plus solide d'un discours. De inhoudt, of 's voornaamste eener reden, het pit en merg eener reden.
 * Substance. Tout le bien qu'on possède. Goedtz, bezitting, have, goederen, rykdom, al 's geen men bezit.
 * Ils dévorent la substance des pauvres. Zy slokken de bezitting der armen in.
SUBSTANTIEL, substantielle, adj. (Terme de Philosophie scholastique.) Zelfstandig, zelfstandige. (Een woordt der Schoolwysbegeerte.)
 Forme substantielle. De zelfstandige vorm die 's wezen der zaaken bepaalt.
SUBSTANTIELLEMENT, adv. En substance. Zelfstandiglyk, wezentlyk, op eene zelfstandige, of wezentlyke wyze, naar 's wezen.
 Les Catholiques Romains croient que J. Christ est substantiellement dans l'Eucharistie. De Roomsche Katholyken gelooven dat J. Christus wezendlyk in 't Avondsmaal is.
SUBSTANTIEUX, substantieufe, adj. (Mot peu usité.) Suculent. Krachtig, sappig, daar geest en

kracht in is.
SUBSTANTIF, f. m. (Terme de Grammaire.) Een zelfstandig woordt. Een woordt dat zonder eenig byvoegsel bestaat.
 Substantif, substantive, adj. Zelfstandig; dat op zich zelven bestaat.
 Nom substantif. Een zelfstandig naamwoordt.
 Verbe substantif. Een zelfstandig werkwoordt.
SUBSTANTIVEMENT, adv. Zelfstandelyk, op eene zelfstandige wyze.
 Mot adjectif pris substantivement. Een byvoeglyk woordt zelfstandelyk genomen.
SUBSTITUER, v. a. Mettre une chose en la place d'une autre. Verwisselen, in de plaats van een ander, of van iets anders stellen, of zisten.
 Il a pris un livre & en a substitué un autre en la place. Hy heeft een boek genomen, en een ander in de plaats gezet.
 Substituer. (Terme de droit.) By erfmaking, of uitersten wille vooruit maaken, of bespreken.
SUBSTITUT, f. m. Sorte d'ajoint. Onderhulp, medehulp. Onderschouw.
SUBSTITUTION, f. f. (Terme de Palais.) Erfmaking met niemant anders. 't Stellen van eenen tweeden, of mede-erfgenaam.
SUBTENDANTE ou Soutendante, adj. & f. f. (Terme de Géométrie.) Een ondersteunendelyk. (Een woordt der Landmeetkunde.)
SUBTERFUGE, f. m. Echapatoire. Uitvlucht, eenlooze en gescepe verschooning.
SUBTIL, subtile, adj. Délicé, délicat. Fyn, dun, klein, teer.
 Les parties les plus subtiles d'un corps. De allersynste, of allerteerste deeltjes van eenigchaam.
 Subtil, subtil. Pénétrant. Fait avec adresse. Scherpzinnig, spitsvinnig, schrand, sneedig, gauw, aardig, loos.
 Letour est subtile. 't Is een looze treek, of streek.
SUBTILEMENT, adv. Avec adresse. D'une maniere subtile. Aardig, kunstig. Schrand, spitsvinnig, scherpzinnig.
 Cela est fait subtilement. Dat is kunstig, of met kunst gemaakt.
 S'expliquer subtilement. Zich scherpzinnig uitdrukken.

SUBTILISER, v. n. Rafiner. Chercher à reprendre. Haarklooven, visten, muggezjten, wispluizen, op 's naauwste ziften, bekibbelen. Iets zoeken om te berispen, of te uraaken.
 Il subtilise surtout. Hy haarklooft, of vis op alles; hy poogt alles te berispen.
Subtiliser, v. a. Rendre plus subtil. Verdunnen, dunner maaken.
 La circulation sert à subtiliser le sang. De omloop der bloets dient om 't bloet te verdunnen.
SUBTILITE', f. f. Action subtile de l'esprit. Scherpzinnigheit, schrandheit, spitsvinnigheit, kloekzinnigheit.
 Avoir une solide subtilité. Zeer schrand, of zeer scherpzinnig zyn. (Eigentlyk, eene bondige scherpzinnigheit hebben.)
 * Subtilité. Tour d'adresse, ruse. Loosheit, list, behendigheit.
 * Voilà bien de mauvaises subtilitez: Voilà bien des sottises. Zie daar vry wat onnossele haarklovingen, of zotternyen.
SUBVENIR, v. n. Aider. Helpen, te hulp komen, bystaan.
 Subvenir à la nécessité de quelqu'un. Iemant in zynen noodt bystaan, helpen, of te hulp komen.
SUBVENTION, f. f. (Terme de Finance.) Een verponding, of impost die men op eenige koopmanschappen stelt tot onderstant van eenig landschap, of om de lasten van den Staat te verligten.
SUBVERSION, f. f. Ruïne, renverfement. Omkeering, verderwing, verwoesting, vernietiging, vernieling, verbreeking.

SUC.

SUC, f. m. Substance liquide des plantes. Sap, de vochtigheit der gewassen.
 Suc. Ce qu'il y a de plus succulent dans les viandes. Het sap, of de kracht die in eenige spys is. Het krachtigste der spyzen.
 Viande de bon suc. Zeer krachtig, of sappig vleesch.
SUCCEDER, v. a. Navolgen, opvolgen, in een anders plaats komen, in iemants ampt komen, iemant in zyn ampt volgen.
 Succéder à son père. Zynen vader opvolgen. In de plaats van zyn vader

ten, zeer arbeiden, arbeiden tot zweetens toe.

* Il sue sang & cau. Hy zweet water en bloedt.

SUEUR, *f. f.* Zweet.

Sueur froide. Koude zweet, klam zweet.

* Sueur. Travail, fatigue. Zweet, arbeid, moeite.

* Gagner son pain à la sueur de son visage. Gagner sa vie avec peine. Zyn kost in 't zweet van zyn aangezichte, dat is, met veel arbeid winnen.

SUF. SUG.

SUFIRE, *v. n.* Genoegen hebben, genoegt zyn, vergenoegt, of te vreden zyn.

Le peu que j'ai me suffit. Het weinige dat ik hebbe genoegt my, of is my genoeg; met het weinige dat ik hebbe ben ik te vreden.

Il me suffit de le voir. 't Is my genoeg hem te zien.

SUFISAMMENT, *adv.* Assiez. Genoeg, genoegzaam.

Il est suffisamment instruit de toute l'affaire. Hy is genoeg van de gansche zaak onderrecht.

SUFISANCE, *f. f.* Autant qu'on a besoin. Middelen van bestaan, genoegzaam goet om eerlyk van te leeven.

J'en ai ma suffisance, ou plutôt, j'en ai autant qu'il m'en faut. Ik heb myn genoeg, of liever, ik heb zoo veel als ik van nooden hebbe.

Suffisance. (Terme de Théologie.) Pouvoir suffisant. Genoegzaame kracht. (Een Godtkundig woordt.)

Suffisance. Orgueil. Verwaansheit, vermeetelheit, hoogmoeds, hovaardy, trotsheit, opgeblazenheit.

Suffisance. Capacité. Bequaamheit, genoegzaame gaven, wetenschap, kennis.

Il a beaucoup de suffisance. Hy heeft veel bequaamheit, of kennis.

SUFISANT, *suffisante*, *adj.* Qui suffit. Genoegzaam, 't geen genoeg is.

Grace suffisante. Genoegzaame gaven.

Suffisant, *suffisante*. Orgueilleux. Verwaant, vermeetel, hovaerdig, trots, hoogmoedig, opgeblazen, vol inbeelding.

‡ C'est un petit suffisant. 't Is een hovaerdig ventje.

Il fait le suffisant. Hy beeldt zich veel in, hy toont zich veel verwaant, of meesterachtig.

Suffisant, *suffisante*, *adj.* Habile. Garw, kloek, welgeoesent, ervaren.

SUFOCATION, *f. f.* Verstikking, worging, smooring.

Sufocation de matrice. De opstyging, of opsteeking der bys moeder.

SUFOQUER, *v. a.* Etoufer. Verstikken, smooren, versmooren.

Sufoquer une personne. Iemant worgen, of smooren.

SUFAGRANT, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een Aartsbisschops Stedehouder. Een Bisschop die van eenen Aartsbisschop afhangt.

SUFORAGE, *f. m.* Voix. Stem in 't verkiezen van iemant, of in 't beraadstaan van iets.

Donner son suffrage à quelqu'un. Iemant zyn stem geeven.

SUFUMIGATION, *f. f.* (Terme d'Apoticaire.) Roking, damping, rooksel. Een geneesmiddel van verscheide kruiden, waar van men den rook onder in 't ligchaam laat trekken.

SUFUSION, *f. f.* (Terme de Médecine.) Overstorting, verspreiding. (Een woordt der Geneeskunde.)

Sufusion, ou cataracte. Een schemering, of verduistering der oogen door verdikkinge der vliezen; een schel op de oogen.

SUGGERER, *v. a.* Soufler, ou dire à quelqu'un. Ingeeven, inluiseren, insteeken, inblaazen.

SUGGESTION, *f. f.* (Terme de Palais.) Een valschen indruk.

Suggestion du diable. Tentation. Ingeeving, inblazing, of verzoeking des duivels.

SUJ. SUI.

SUIE, *f. f.* Matière noire que produit la fumée. Roet uit den schoorsteen, dat van den rook komt.

SUJET, *f. m.* Vassal. Onderdaan, onderzaat.

Prince hai de ses sujets. Een Vorst die van zyne onderdaanen gebaat is.

Sujet. Matière de discours. Onderwerp, inhoudt, stoffe eener redewisseling, of van een gesprek.

C'étoit là le sujet de son discours. Dat

was 't onderwerp zynere reden.

Sujet. Ocasion, lieu, cause, raison. Oorzaak, reden, gelegenheit, plaats.

Ne donner aucun sujet de mécontentement. Geen oorzaak, of reden van misnoegen geeven.

N'avoir aucun sujet de se plaindre. Geen reden van klagten, of van klaagen hebben.

Se fâcher sans sujet. Zonder reden quaadt, of moeiljk worden.

Sujet. Le fondement d'une chose. Onderwerp, of als de grondt eener zaak daer zy aan verknocht is.

La complaisance est aimable en tous les sujets où elle se rencontre. De beleeftheit is beminneljk in allen daer ze in gevonden wordt.

Sujet. (Terme de Logique.) Het onderwerp in een redenkunzig voorstel.

Toute proposition est composée d'un sujet, d'un attribut & d'une liaison. Alle voorstel bestaat uit een onderwerp, een toeïgening, en eene samenbinding.

Sujet, *sujette*, *adj.* Acoutumé. Adonné. Onderworpen, onderhevig, onderhavig, gewoon, gewent.

Tous les hommes sont sujets à se méprendre. Alle menschen zyn dwaling onderworpen; konnen mistasten, of zich vergrypen.

Il est sujet à se fâcher. Hy wordt ligtelyk quaadt.

Etre sujet à la débauche. Aan ongebondenheit overgegeven, of gewent zyn.

Sujet à maladie. Ziekelyk, of ziekte onderworpen.

Sujet à la colere. Toornig, grammoodig, genegen tot toorne, of grammoeschap.

Sujet au vin. Genegen tot den wyn, die gerne wyn drinkt.

SUJETION, *f. f.* Servitude. Attachement servile. Onderwerping, onderdanigheid, dienstbaarheit. Slaafsche verbinenis.

SUIF, *f. m.* Smeer, ongel, kaerssmeer, kaersongel, kaersroet; (dit laatle is Zeeuwfch.)

SUIFVER, *suiver*, *v. a.* (Terme de mer.) Donner le suif à un vaisseau. Smeeren, met smeer, of vet bestryken. Een schip smeeren zoo ver als 't in 't water gaat.

SUISSE, *f. f.* Pais d'Europe. Zwit-

zerlands. Een landt van Europe.
 Suisse, *f. m.* Habitant de Suisse.
 Zwitser, een inwoonder van Zwitserlands.
 A la Suisse, *adv.* A la maniere de Suisse. Op zyn Zwitser, op de Zwitserfche wyze.
 † Il boit comme un Suisse. Il boit beaucoup. Hy drinkt als een Zwitser; hy drinkt veel.
 SUITE, *f. f.* Train, gens qui accompagnent quelque Grand. Gevolg, sleep, floot; verzelling van een groot Heer.
 La fuite del' Ambassadeur étoit leste. 't Gevolg des Gezants was prachtig, of groots.
 * Suite. Liaison, enchainement. Gevolg, samenbinding, samenknooping, samenhangsel, samenketening, samenschakeling, vervolg, reeks.
 * Une longue fuite de mots. Een lange samenknopping, of een lang vervolg van woorden.
 * Discours qui n'a point de fuite. Een reden die geen samenhangsel heeft.
 * Suite. Conséquence. Gevolg, nasleep, uitkomst.
 * Affaire qui aura de fâcheuses suites. Een zaak die zwaare gevolgen zal hebben.
 * Suite. Continuation de temps. Vervolg van tyds.
 * Dans la fuite du temps. In 't vervolg van tyds.
 Tout d'une suite, *adv.* Tout d'un temps. Vervolgens, na malkanderen, aan malkander, zonder ophouden, of verpozing.
 Il répéta cent vers tout d'une suite. Hy zeide hondert vaerzen na malkanderen op.
 SUIVANT, *f. m.* suivante, *adj.* Qui fuit, ou accompagne. Volgende, verzellende, die volgt, of verzelt.
 Le jour suivant. De volgende dagh; des anderen daags.
 Demoiselle suivante. Een volgfuffer, een sleepjuffer.
 Il marcha le jour suivant contre l'ennemi. Hy trok den volgenden dagh op tegen den vyandt.
 Suivant. Préposition. Selon. Naar, volgens.
 Suivant le génie de la nation. Naar den aart, naar den inborst, of de genegenheit des volks.

Suivant que. Conjonction. Selon que. Naar dat, volgens dat.
 SUIVANTE, *f. f.* Demoiselle suivante. Een volgfuffer.
 SUIVER. Voyez Suifver.
 SUIVRE, *v. a.* Aler après, accompagner. Volgen, navolgen, versellen, vergefchappen, achtergaan.
 Laquais qui fuit son maître. Een knecht die achter zyn Heer gaat.
 Suivre le Prince. Den Vorst volgen.
 * Suivre. S'attacher. Volgen, navolgen, kiezen, zich aan verbinden.
 * Suivre un parti. Een party volgen. Een zyde kiezen.
 * Suivre. Embraffer, être sectateur. Volgen, omhelzen, aannemen, aanhangen, aankleeven.
 * Suivre les opinions de quelque Philosophe. De gevoelens van eenigen Wysbegeerigen, of Filosoof volgen.

SUL. SUM. SUP.

SULPHUREUX, *fulphurense, adj.* Qui sent le soufre. Zwavelig, zwavelachtig, solferachtig.
 SULTAN, *f. m.* Grand Seigneur, ou son fils. De Grooten Heer, of zyn zoon. De Turkfche Sultan, de Turkfche Keizer.
 Sultane, *f. f.* Reine Sultane. De Turkfche Keizerin.
 SULTANIN, *f. m.* Een soort van Turkfch geldt daar 't beeldt van den Sultan, of Grooten Heer op staat.
 SUMAC, *f. m.* Smak, een boom in Arabie daar men meede verwst.
 SUPENTES, *f. f.* (Terme de Bourrelier.) De leere riemen waar op een koets hangt; de hangriemen van een koets.
 SUPERABONDANCE, *superabondant.* Voyez Surabondance, &c.
 SUPERBE, *adj.* Fier, orgueilleux. Magnifique. Hovaerdig, hoogmoedig, trots, opgeblazen. Heerlyk, kostelyk, prachtig, hoogmoedig.
 Il lui écrivit en des termes superbes. Hy schreef hem in trotze, of hoogmoedige woorden.
 Homme fort superbe. Een zeer hovaerdig mensch.
 Bâiment superbe. Een prachtig ge-

bouw.

Superbe, *f. f.* (Mot qui n'est pas généralement reçu.) Orgueil. Hovaerdig, hovaerdigheid, hoogmoeds, opgeblazenheit, trotsheit.
 SUPERBEMENT, *adv.* Fièrement. Trotszelyk, hovaerdiglyk, hoogmoedig.
 Répondre superbement. Trotszelyk antwoorden.
 SUPERCHERIE, *f. f.* Tromperie. Bedrog, bedriegery.
 SUPEREROGATION. Voyez Surérogation.
 SUPERFÉTATION, *f. f.* (Terme de médecine.) Een dubbele, of tweeds bevruchting, of bezwangering van eenig dier.
 SUPERFICIE, *f. f.* Surface. Vlakte, vlak, oppervlakte.
 * Superficie. Connoissance, ou teinture légère de quelque chose. 't Buitenste, 't uiterlyke, de fchorfse; een ligte kennis van iets.
 * Ne sçavoir que la superficie des choses. Niet dan de fchorfse der dingen weeten, of kennen.
 SUPERFICIEL, *superficielle, adj.* Qui est en la superficie. Vlak, oppervlakkig, 't buitenste.
 Partie superficielle. Het oppervlakkige, of 't buitenste deel.
 * Connoissance superficielle. Connoissance légère. Een kennis van de fchorfse der dingea; een halve kennis, een ligte, of geringe kennis.
 SUPERFICIELLEMENT, *adv.* Par la superficie. Naar 't uiterlyk aanzien, of naar de fchorfse, ligtelyk, boven over heen.
 Toucher une chose superficiellement. Een zaak maar ligtelyk, of als in 't voorbygaan aanraaken, of aanroeren.
 * Parler de tout superficiellement. Van alles maar buison om, of naar d'uiterlyke fchorfse spreken.
 SUPERFIN, *adj.* (Terme de Tireur d'or.) Très-fin. Allersynst. (Een Gouddraadtrekkers woordt.)
 Superfin. (Terme de Papisier.) 't Allersynst. (Een woordt der Papiermakersen.)
 Papier superfin. 't Allersynst papier.
 SUPERFLU, *f. m.* Overvloed, overtoelligheit.
 Donner l'aumône de son superflu. Aalmoesse van zynen overvloedt geeven.

Su-

Superflu, superfluë, *adj.* Qui est de reste, qui est inutile. *Overtollig, overmatig, onnaatig, onnut tot het nootzaakelyke.*

Choses superfluës. *Overtollige dingen.*

Dépense superfluë. *Overmaatige kosten.*

SUPERFLUITE', *f. f.* Trop grande abondance. *Overvloedt, overtolligheit, overdaadt.*

SUPERIEUR, *f. m.* Le Chef, le premier. *Opperste, hoogste, 't hoofdt, de voornaamste, Overste, overheit.*

Il faut obéir à nos Supérieurs. *Men moet d'Overheden gehoorzaamen.*

Le Supérieur d'un Couvent. *De Opperste van een klooster. Een Kloostervoogdt.*

Supérieure, *f. f.* Mère supérieure d'un Couvent de Religieuses. *Kloostervoogdesse van een Nonneklooster.*

Supérieur, supérieure, *adj.* Qui est plus élevé. *Hooger, verhevener, grooter, meerder.*

Dignité supérieure. *Hooger waardigheit.*

SUPERINTENDANT. *Voyez* Surintendant.

SUPERIORITE', *f. f.* Avantage qu'on a par dessus les autres. *Op-perhoofdigheit, oppergebiedt, meesterlykheit, heerschappye die men over anderen voert.*

Il n'a fait dans la maison aucun acte de supériorité. *Hy heeft in 't huis de minste meesterlykheit niet gezoont, of de minste blyk van heerschzucht niet gegeven.*

SUPERIUS, *f. m.* (Terme de Musique.) *Bovenzang, de hoogste stem in de zangkunst.*

SUPERLATIF, *f. m.* (Terme de Grammaire.) *D'overtreffende, of hoogste trap in de Spraakkunst.*

SUPERLATIVEMENT, *adv.* Op eene overtreffende wyze. *In eenen overtreffenden, of uitsluitenden trap.*

SUPERNATUREL. *Voyez* Supernaturel.

SUPERNUMERAIRE, *adj.* ou Surnuméraire. *Overtallig, over 't getal, boven 't getal.*

SUPERSTITIEUX, superstitieuse, *adj.* Bygelovig, waangelovig, overgelovig.

Peuple superstitieux. *Een bygelovig, of overgelovig volk.*

Culte superstitieux. *Een bygelovige dienst.*

SUPERSTITIEUSEMENT, *adv.* Bygeloviglyk, waangeloviglyk, overgeloviglyk.

SUPERSTITION, *f. f.* Bygeloof, waangelooft, overgelooft, bygelooftigheit.

Etre adonné à la superstition. *Tot bygeloof, of overgelooft genegen zyn, een neiging tot bygeloof, of overgelooft hebben.*

SUPLANTER, *v. a.* Terrasser en donnant le croc en jambe. *Iemant een been zetten, en zoo ter aarde werpen.*

* Suplanter. Jouër quelque mauvais tour à quelqu'un. *Iemant eenen quaaden trek speelen, of valschelyk handelen.*

Suplanter. Abandonner quelqu'un. *Iemant verlaaten, laaten vaaren, of laaten zisten.*

Il m'avoit associé à lui, & puis il m'a suplanté. *Hy hadde my in maatschappye aangenomen, doch naderhant heeft hy my laaten zisten.*

SUPLE'ER, *v. a. & n.* Fournir ce qui manque. *Vullen, vervullen, byvoegen 't geen 'er aan ontbreekt.*

SUPLEMENT, *f. m.* Ce qu'on ajoute à quelque ouvrage. *Vervulling, byvoegsel aan eenig boek.*

SUPLIANT, *f. m.* (Terme de Palais.) *Verzoeker, smeeker, smeekeling, hy die iets verzoekt.*

Supliante, *f. f.* (Terme de Palais.) *Verzoekster, smeekster.*

Supliant, supliante, *adj.* Qui supplie. *Smeekende, verzoekende, bid-dende.*

SUPLICATION, *f. f.* Prière. *Verzoek, bede, smeekschrift, smeeking.*

Faire de très-humbles suplications. *Zeer ootmoedige verzoeken doen.*

SUPLICE, *f. m.* Punition de la justice. *Straf, lyfstraf, doodstraf, straffe van de Overgheeft.*

Un cruel suplice. *Eene wreede, of zwaare straf.*

Suplice. Mort. Lieu de suplice. *Doodt. Gerechtsplaats, of gerechtsplaats, galgerveldt, plaats van 't gerecht.*

Trainer au suplice. *Naar de gerechtsplaats voeren, of steepen.*

Suplice. Cruauté, inhumanité. *Wreedheit, onmenschelykheit.*

* Suplice. Peine, châtiment. *Straffh kastyding.*

SUPLIER, *v. a.* Prier humblement. *Smeeken, te voet vallen, ootmoediglyk verzoeken, demoediglyk bidden.*

SUPLIQUE, *f. f.* (Terme de Religieux.) *'t en verzoekschrift der Monniken aan den Paus.*

SUPPORT, *f. m.* Apui. *Sseunsel, stut, stutsel. Onderstands, hulp, bystant.*

Trouver du suport dans un pais étranger. *Onderstant in een vreemt lands vinden.*

Supports, supots. (Terme de Blazon.) *Wapenhouders, schildhouders, wapendragers.*

SUPPORTABLE, *adj.* Verdraaglyk, lydelyk, duldelyk, 't geen men verdraagen, of lyden kan.

Cela n'est pas supportable. *Das is niet verdraaglyk, of niet duldelyk.*

SUPPORTER, *v. a.* Verdraagen, dulden, lyden.

Supporter les fautes de son prochain. *De gebreken van zynen naaften dulden, of verdraagen.*

SUPOSER, *v. a.* Présuposer. *Onderstellen, voor vast stellen.*

Je suppose que cela soit ainsi. *Ik onderstelle dat zulks zoo zy.*

Suposé que cela soit vrai. *Genomen, of onderstelt dat zulks waar zy.*

Suposer. Faire une suposition. *Versieren, vervalschen, verwisselen, 't een voor 't ander stellen.*

Suposer un testament. *Een valsch testament maaken, of eenen valschen uitersten wil voortsbrengen.*

Suposer un enfant à une femme. *Een vrouw valschelyk een kindt toeschryven, of opdichten.*

SUPPOSITION, *f. f.* Hypothèse. *Onderstelling, vooruitstelling, vaststelling.*

Suposition. (Terme de Pratique.) *Vervalsching, verwisseling, het stellen van de eene zaak voor de andere.*

Suposition de testament. *Vervalsching van eenen uitersten wille.*

SUPPOSITOIRE, *f. m.* (Terme d'Apoticaire.) *Sseekpil, zespil.*

SUPOT, *f. m.* Navolger, aanbanger, gevolg.

Le Baillif avec tous ses supôts. *De Landdrost met al zyn gevolg, of al zyn dienaars.*

† Un supôt de fatan. *Een werksuig des*

des duivels.

SUPREMATIE, *f. f.* Opperhoofdigheit des Koninks van Engelandt in 't bestel der kerkelyke zaaken.

SUPREME, *adj.* Le plus haut, le plus élevé. Hoogste, opperste, allerhoogste, alleruitnemende, de verhevenste.

La suprême puissance. De opperste magt.

On lui rendit des honneurs suprêmes. Hem wierden de hoogste eerbewyzingen aangedaan.

SUPPRESSION, *f. f.* Défense de vendre, ou de publier quelque livre. Verbodt, of 't verbieden van een boek. Gebodt van d'Overheit waar door 't verkoopen van een boek wordt verboden.

Suppression. Caffung d'offices. Afschaffing van ampten, of bedieningen.

Suppression d'urine. Ophouding, of oplopping van 't water.

Il est mort d'une suppression d'urine. Hy is aan een opstopping van 't water gestorven.

SUPPRIMER, *v. a.* Ne pas faire voir. Ne pas donner au public. Onder houden, dempen, verzwynen, verheelen, versteeken, niet overgeeven. Niet doen zien, niet uitgeeven, achter houden.

Supprimer une lettre. Eenen brief verheelen, of achter houden.

Supprimer l'impression d'un livre. 't Uitgeeven van een boek verhinderen, of verbieden. Den druk van een boek smooren.

Supprimer. Caffer. Afschaffen, vernietigen, te niet doen.

Supprimer des offices. Ampten afschaffen, of vernietigen.

SUPURATIF, *supurative*, *adj.* Rypmaakende, ettermaakende.

SUPURATION, *f. f.* (Terme de Chirurgie.) Verzweering, verettering. Ryping, of rypwording van een zweer, of gezwel.

Abscès qui vient à supuration. Een gezwel dat ryp wordt, of dat begint te draagen.

SUPURER, *v. n.* Rypen, ryp worden, draagen. (Dit wordt van de wonden en gezwellen gezegt.)

Abscès qui commence à supurer. Een gezwel dat aan 't draagen komt.

SUPUTATION, *f. f.* Compte, dénombrement. Optelling, oprekening, rekening, overrekening.

Suputation exacte. Een nauwkeurige oprekening.

SUPUTER, *v. a.* Compter. Opsellen, oprekenen, reekenen, overrekenen.

Suputer une somme. Eene som oprekenen.

SUR.

SUR. (Préposition.) Dessus. Op, boven. (Een voorzetsel.)

Le livre est sur la table. Het boek leit op de tafel.

Sur. By.

Je porte toujours ce livre sur moi. Ik draage altyt dat boek by my.

Il n'a point d'argent sur lui. C'est-à-dire, dans la poche. Hy heeft geen geldt by zich, dat is, in zyn zak.

Sur. Environ. Op, omtrent.

Sur la fin de l'hiver. Op 't einde van den winter.

Sur. Dans. Parceque. Op, door, ter oorzaak, wegens, van wegen, mit inzicht.

Il s'enfuit sur l'appréhension qu'il avoit d'être puni. Hy vluchtte wegens de vreeze die hy hadde van gestraft te worden.

Etre sur son depart. Etre prêt à partir. Op zyn vertrek staan, gereedt staan om te vertrekken.

Sur tout je vous prie, &c. Boven al bidde ik u, enz.

Sur le champ. Incontinent. Opstaande voet, straks, terstont.

Je prens cela sur moi. Ik neeme dat op my.

Sur peine de la vie. Onder straffe van 't leven.

SUR, *sure*, *adj.* (Mot usité dans quelques Provinces.) Aigre. Zuur. Pomme sure. Een zuure appel.

Sûr, sûre. Voyez seur.

SURABONDAMMENT, *adv.* Overvloediglyk, vol op, in overvloedt.

SURABONDANCE, *f. f.* Superfluité. Overvloedt, overvloedigheid, overtolligheid.

SURABONDANT. surabondante, *adj.* Superflu. Overvloedig, overvloeiende, overtollig.

SURABONDER, *v. n.* Overvloeijen, overloopen, te veel zyn, te overvloedig zyn.

La bile surabonde. De gal loopt over.

SURACHETER, *v. a.* Te duur,

te dier, of te hoog koopen.

SURANNE, *surannée*, *adj.* Trop vieux. Veroudt, of veroudert, al te oudt, buiten gebruik, dat uit het gebruik is, dat boven zyn behoortlyken tyd is.

Beauté surannée. Een verouderde schoonheit.

Mots surannez. Veroude, of verouderde woorden.

SURBAISSE, *surbaissée*, *adj.* Flauw, ingebogen, invallende. (Dit wordt van de verwelvielen gezegt, die niet heel hoogswyze zyn, maar boven wat inpuilen.)

SURBANDE, *f. f.* (Terme de Chirurgien.) Een zwagtel, om eenige wonde met te zwagtelen.

SURCHARGE, *f. f.* Surcroît de charge. Overlast, overlading.

SURCHARGER, *v. a.* Charger trop. Overlasten, overlaaden, te grooten last opleggen.

SURCROIT, *f. m.* Augmentation. Overmaat, toezijt, toemaat, vermeerdering, aanwas, toeneeming, vergrooting.

Pour surcroît de malheur. Tot aanwas, of vermeerdering van ongellegenheit.

Un surcroît de puissance. Een aanwas, of vermeerdering van magt.

SURDENS, *f. m.* Dens de cheval qui croissent en dehors. Tandken die de paerden buitenwaarts, of binnewaarts uitwassen.

SURDITE, *f. f.* Doofheit, doofvichtigheit, hardhoorigheit.

SURDOS, *f. m.* (Terme de Bourrelier.) Rugriem. Schofstuk van het tuig van een paerd.

SUREAU, *f. m.* Sorte d'arbrisseau. Vlierboom, of slieboom.

SURECOT, *f. m.* Dépense qu'on fait dans un cabaret après avoir païé l'écot. Overgelagh, nagelagh in een herberg na dat het gelagh is opgemaakt.

Surécot. Ce qui se trouve de joié par delà la depense. Overschot, of 't geen 'er overschiet van 't verspeelde geldt boven 't gelagh.

Nous avons joié cinq livres. Il y en a quatre de depensées, reste vingt fols de surécot. Wy hebben vyf guldens verspeelt. Vier guldens zyn er versteert, dus schiet 'er een gulden over.

SURELLE, *f. f.* Ozeille. Zuuring. Zeker gewas.

Eeeee

SUREN-

SURENCHE'RE, *f. f.* Verhooging. Een hooger bod boven een tweede, of derde.

SURENCHE'RIR, *v. a.* Ophoogen, verhoogen, boven een ander bieden, of meer bieden dan een ander.

SURE'ROGATION, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Overtolligheid, 't geen men niet schuldig is, (naar 't gevoelen der R. Kerke.)

Oeuvres de surerogation. Overtollige werken.

SURE'ROGATOIRE, *adj.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Overtollig, onverbonden, meer dan men schuldig is.

SURETE'. Voyez Seureté.

SURFACE, *f. f.* Oppervlakte, vlakke. Vlakke bovengronds.

La surface de la terre. De oppervlakte der aarde.

SURFAIRE, *v. a.* Overlooven, te hoog looven, te hoog schatten, te hoog op prys stellen.

SURFAIX, *f. m.* (Terme de Bourrier.) De overgordel, of middelgordel van een rypaerds.

SURGIR. (Vieux mot.) Voyez Mouiller.

SURHAUSSEMENT, *f. m.* Een al te groote verhooging van den prys van 's gels.

SURHAUSSÈR, *v. a.* Den prys van 's gels te zeer verhoogen.

SURJET, *f. m.* (Terme de Tailleur.) Bewerping. Een ronde verheeven naadt, die aan zeker werk wordt gemaakt.

SURJETTER. (Terme de Tailleur.) Bewerpen. (Een Kleermakers woordt.)

SURINTENDANCE, *f. f.* Oppervoogdye, opperopzicht, opperbewint.

SURINTENDANT, *f. m.* Oppervoogdt, Oppervindwinthebber.

Surintendant des finances. Opperbewinthebber der gelsmiddelen.

Surintendante, *f. f.* Oppervoogdts vrouw.

SURMENER, *v. a.* Acabler un cheval de travail. Afmennen, afjaagen, afryden, den bek afryden.

SURMONTER, *v. a.* Vaincre, surpasser. Te boven komen, overwinnen, te boven gaan, uitsmuntten, overtreffen.

Surmonter une difficulté. Een zwaarigheid te boven komen.

Vous le surmontez, en tout. Gy overtreft hem in alles, of gy gaat hem in alles te boven.

Surmonter quelqu'un en bienfaits. Iemant in weldaaden te boven gaan.

* Se surmonter, *v. r.* Vaincre ses passions. Zich zelven overwinnen, zich zelven vermeesteren, zyne driftten, of hartstochten meester worden.

SURNAGER, *v. n.* Nager deffus. Op dryven, boven op dryven, over heen vloeijen, boven op zwemmen, of vloten.

L'huile surnage le vin. De olie dryft op den wyne.

SURNAITRE, *v. n.* Boven op een ander ding groeijen, of wassen.

SURNATUREL, *surnaturelle*, *adj.* Bovennatuurlyk, overnatuurlyk, boven de krachten der natuur.

Grace surnaturelle. Bovennatuurlyke genade.

SURNATURELLEMENT, *adv.* Bovennatuurlyk, overnatuurlyk.

SURNOM, *f. m.* Toenaam, bynaam, geslagnam.

SURNOMMER, *v. n.* Toenaamen, bynaamen, eenen toenaam, of bynaam geeven.

Il fut surnommé le simple. Hy wierdt d'eenvoudige toegenaamt.

SUR-OS, *f. m.* (Terme de Maréchal.) Een wen, of hart gezwel boven aan de beenen der paerden.

SURPASSER, *v. a.* Exceller. Overtreffen, te boven gaan, uitsmuntten, uitsmuntten.

Cicéron a surpassé tous les Orateurs de son temps. Cicero heeft alle Redenaars zynes tydts overtroffen.

Il surpassoit en taille & en beauté tout le reste des Barbares. Hy ging in lichaamsstant en schoonheit al d'overige Barbaaren te boven.

Se surpasser, *v. r.* Surmonter sa capacité. Zich zelven overtreffen, of te boven gaan, iets als boven zyne bequaamheit doen, of verrichten.

Cet ouvrier n'a point d'égal dans son art; & dans cette piece il semble qu'il s'est surpassé lui-même. Die werkbaas heeft zyns gelyk niet in zyn kunst; en in dat stuk schynt hy zich zelven overtroffen te hebben.

SURPEAU, *f. f.* Petite peau déliée. Het buitenste vel, het bovenvel.

SURPENTE, *f. f.* (Terme de mer.) Een souw 's welk men om een stuk geschut slaat als men 't verwoeren wil.

SURPLIS, *f. m.* Koorkleeds eens Priesters, een wit hemds, of sijn linnen overtrekfel van een Priester in den dienst.

SURPLUS, *f. m.* Het overige, 't overschot, 's overblyffel.

Donner le surplus. Het overschot geeven.

Pour le surplus. Outre cela. Ten overmaat. Boven dat, behalven dat.

SURPRENANT, *surprenante*, *adj.* Verwonderenswaerdig, verbaazend, wonderlyk, wonderbaarlyk.

SURPRENDRE, *v. a.* Prendre à l'improviste. Overvallen, overrompelen, verrassen, betrappen, onvoorziens wegneemen. Door verrassing inneemen.

Surprendre l'ennemi. Den vyandt overvallen.

Surprendre une place. Eene stad door verrassing inneemen.

* Surprendre. Tromper, abuser. Bedriegen, misleiden, in een verkeert oordeel brengen.

* Surprendre les simples. De eenvoudigen bedriegen.

* Surprendre. Etonner. Verbaazen, onstellen, verbaast maaken, in verwondering, of verbaastheit brengen.

* Cette nouvelle nous surprit fort. Die tydinge maakte ons zeer verbaast, of bragt ons in groote verwondering, of verbaastheit.

Surpris, *surprise*, *adj. & part.* Pris à l'impourvü. Etonné. Overvallen, betrapt, verrast, overrompelt. Verwondert, verbaast.

Nous fumes surpris de la nuit. Wy wierden door den nacht overvallen.

Je fus fort surpris d'entendre, &c. Ik was zeer verwondert te hooren, of te verstaan, enz.

Être surpris agreablement. Met genoegen verrast, of overvallen worden.

SURPRISE, *f. f.* Action de surprendre. Verrassing, overrompeling, overvalling.

Prendre une ville par surprise. Een stad door verrassing inneemen.

* Sur-

- * **Surprise.** Tromperie. Méprise. *Laage, bedrog, bedriegerij, misleiding.*
- * **Se garder de surprise.** *Zich voor laagen, of bedrog wachten.*
- * **Tomber dans une surprise.** *In een misflag vallen.*
- * **Surprise.** Etonnement. *Onstelnis, verbaasheit, verwondering.*
- * **Cette surprise m'est aussi agréable,** qu'elle étoit peu attendue. *Deze verrassing is my zoo aangenaam, als ze onverwacht was.*
- SURSAUT**, *f. m.* Surprise prompte. *Ataque inopinée. Verrassing, schielijke overval, onvoorziene aanval.*
- S'éveiller en sursaut.** *Schielijk wakker worden.*
- Prendre en sursaut.** *Onvoorziens wegneemen.*
- SURSEANCE**, *f. f.* (Terme de Palais.) *Sorte de délai. Schorffing, ophouding, misfel, verschuiving, opschorting, vertoefing.*
- SURSEMER**, *v. a.* *Overzaaijen, noch eens bezaaijen, (als 't certte zaat niet opkomt.)*
- SURSEOIR**, *v. a.* *Suspendre, diférer. Schorffen, ophouden, misstellen, opschorten, versoeven, verschuiven.*
- Surseoir le jugement d'un procès.** *De mispraak van een geding opschorten, of verschuiven.*
- Suris**, *surisite*, *adj.* *Opgeschort, nitgestelt, opgehouden, gechorst, verschoven.*
- SURSOLIDE**, *adj.* (Terme d'Algèbre.) *Overvast, overbondig. (Een woord van d'Algebra, of den Stelregel.)*
- SURFAUX**, *f. m.* *Een overschatting, overprijs, of overwaarde.*
- SURTAXER**, *v. a.* *Overfchatten, te hoog schatten, of waardeeren, op te hoogenprijs, of waardestellen.*
- SURTOUT**, *f. m.* *Een overrok. Een mansrok met wyde mouwen, dien men over alle zyne kleederen trekt, (gemeenlyk in onduitsch ook een sursout geheeten.)*
- SURVEILLANT**, *f. m.* *Celui qui a l'inspection sur quelque chose. Opziender, opzichter. Een die ergens opzicht op, of over heeft.*
- SURVEILLER**, *v. n.* *Avoir l'œil sur quelque chose. Ergens opzicht op hebben, ergens 't oog op hebben, ergens acht op staan, toezien dat iets wel gedaan wordt.*

- SURVENDRE**, *v. a.* *Vendre trop cher. Tedier, te duur, of te hoog verkoopen, boven den prijs, of de waarde verkoopen.*
- SURVENIR**, *v. neutre passif.* *Venir sur les entrefaites. Overkomen, overvallen, op de daadt komen, of betrappen.*
- Il survint lorsque nous étions à table.** *Hy overviel ons terwyl wy aan tafel zaten.*
- Survénir.** *Arriver inopinément. Overvallen, overkomen, onverwacht komen, buiten verwachting gebeurten, of geschieden.*
- Il lui est survenu une plaisante affaire.** *Hem is een aardige zaak gebeurt; hy heeft een geestig voorval gehad.*
- Il lui survint une maladie.** *Hy wierdt van eene ziekte overvallen.*
- Survénans**, *f. m.* *Gens qui surviennent sans qu'on les attende. Aankomende, of ongenooide gasten, luïden die ons onverwacht overkomen.*
- Survénu, survénue**, *adj. & part.* *Qui est venu inopinément. Onverwacht overgekomen, die buiten verwachting gekomen is.*
- Survénus**, *f. m.* *Personnes qui sont survénus. Ongenooide, of onverwachte gasten.*
- SURVENTE**, *f. f.* *Vente trop chère. Een al te duure koop, een al te hooge koop.*
- SURVIE**, *f. f.* *Vie plus longue que celle d'un autre. Overleving, langstlevendheit, een langer leven dan dat van een ander.*
- SURVIVANCE**, *f. f.* (Terme de Palais.) *Overleving, 't recht van overleving, (waar door een Overheit aan een ampteling verleent dat zyn ampt by zyn overlyden op een ander komt, die by zyn leven benoemt is.)*
- Avoir la survivance.** *'t Recht van overleving hebben.*
- SURVIVANCIER**, *f. m.* *Een overlevende. Een die 't recht van overleving heeft.*
- SURVIVANT**, *f. m.* *Een overlevende. Een die een ander overleeft.*
- SURVIVRE**, *v. n. & a.* *Overleeven, langer dan een ander leven.*
- Il a survécu à tous ses parens.** *Hy heeft al zyne vrienden overleeft.*

- SUS.** *Sorte d'interjection pour exhorter. Op! Een inwerpzel om iets te vermaanen.*
- Sus, sus, enfans, chantons, dansons, &c.** *Op, op! kinderen, laat ons zingen, laat ons dansen, enz.*
- SUSCEPTIBLE**, *adj.* *Capable de recevoir. Vatbaar, ontfangbaar, bequaam om te ontfangen.*
- Etre susceptible de bonnes impressions.** *Vatbaar van goede indrukken zyn.*
- Susceptible d'amour.** *Bequaam, of genegen om te minnen.*
- SUSCITATION**, *susciter.* *Voyez Suscitation, susciter.*
- SUSCRIPTION**, *f. f.* *Dessus, on adresse de lettre, ou de paquet. Opchrif, opeenbrief, of op eenige pakkaasje.*
- SUSPECT**, *suspecte*, *adj.* *Verdacht, daar men quaadt vermoeden, of nadenken van heeft.*
- Cela m'est suspect.** *Dat is my verdacht.*
- Il le rendit suspect à la Cour.** *Hy maakte zich verdacht aan 't Hof.*
- SUSPENDRE**, *v. a.* *Hangen, ophangen; opvyselen, opschorten, ophouden, om hoog houden.*
- * **Suspendre son jugement.** *Zyn oordeel opschorten.*
- * **Suspendre agréablement l'esprit du lecteur.** *Den geest van den lezer aardiglyk, of vermaaklyk ophouden.*
- * **Suspendre quelqu'un de sa charge.** *Iemans voor een wyl van zyn ampt afzetten.*
- Suspendu, suspendue**, *part.* *Opgehangen, opgevyfset. Opgeschort, in twyfel getrokken. Afgezet, afgestelt.*
- Carosse suspendu.** *Een opgevyfdele koets.*
- * **Jugement suspendu.** *Een opgeschort oordeel.*
- * **Etre suspendu de son office.** *Van zyn ampt voor eenen tydt afgezet zyn.*
- En SUSPENS**, *adv.* *En incertitude. In twyfel, in twyfeling, in onzekerheit.*
- Demeurer en suspens.** *In twyfel, of onzekerheit blyven.*
- SUSPENSE**, *f. f.* (Terme de l'Eglise.) *Opchorting van iemants ampt, of bediening in de Kerke.*
- SUSPENSION**, *f. f.* *Interdiction*
Eccc z qu'on

qu'on fait pour quelque temps à quelqu'un d'exercer sa charge. *Verboodt aan iemant voor eenigen tydt van zyn ampt, of beroep waar te neemen, of zyne hanteering te doen.*

Ce Libraire vendoit des livres défendus, on l'a condamné à une suspension de six semaines. *Die Boekverkoper heeft verbodene boeken verkocht, dies heeft men hem ses weeken zyne neering verboden.*

Suspension d'armes. *Stilstant van wapenen. Wapenſchorſing, beſtandt.*

Faire une suspension d'armes. *Een ſtilstant van wapenen maaken.*

Suspension. (Terme de Rhétorique.) *Eene ophouding van den geest der toeboorderen in de Redenrykkunſt.*

SUSPENSOIRE, adj. (Terme d'Anatomie.) *Opſchortende, waſthoudende, ophoudende. (Een Ontleedkundig woordt.)*

Muscles ſuſpenſoires. *Cphoudende, of opſchortende ſpieren.*

SUSPICION, f. m. (Mot peu uſité.) *Souſpon. Achterdocht, argwaan, nadenken, achterdenken, vermoeden.*

SUSTENTER, v. a. *Entretenir, ſoitener. Onderhouden, ophouden, ſtaande houden, onderſteunen, onderſtuten.*

▲voir de quoi ſuſtenter ſa pauvre vie. *Hebben waar van men zyn arme leven kan onderhouden.*

SUT. SUZ.

SUTURE, f. f. (Terme de Chirurgie.) *Een naadt in 't bekkencel van 't hoofd.*

Suture coronale. *De kroonnaadt.*

Suture ſagittale. *De pylnaadt.*

SUZANNE, Suzanne. f. f. *Nom de femme. Zuzanna. Een vrouwe naam.*

SUZERAIN, ſuferain, adj. *Titre de certaines Seigneuries. Hogrechtvoerende, halsrechtvoerende. Een tytel van zommige Heerlykbeden.*

SUZON, Suſon, f. f. *Petite Suzanne. Zuzannetje. Een meisjes naam.*

Vover la colonne, Si, pour les mots qui commencent par sy.

T.

T f. m. *Lettre de l'Alphabet. T, Een letter van 't A, B, C.*

T. Cette lettre se prononce souvent comme un c, quand elle est immédiatement suivie d'un io, comme action qui se prononce comme s'il étoit écrit accion. T. Deze letter wgrdt dikwyls als een c, uitgesproken, wanneer 'er onmiddelyk een i op volgt, als actie, 't welk uitgesproken words als of'er accie geschreven stont.

TA. TAB.

TA. Le féminin du pronom ton. *Uw, uwe. Een vrouwelyke voor-naam.*

Ta femme. *Uwe vrouw, uw wyf.*

TABAC, f. m. *Sorte de plante. Tabak. Zeker gewas.*

Fumer du tabac. *Tabak rooken.*

Tabac en poudre. *Snoftabak, snuif-tabak.*

TABATIÈRE, f. f. *Petite boîte pour mettre du tabac en poudre. Een snuiftabaksdoosje.*

TABELLION, f. m. *Notaire. Bondschryver, beampſchryver, openbaar ſchryver. Notaris.*

TABELLIONAGE. *Charge de Notaire. Beampſchryverschap, Notarisſchap.*

TABERNACLE, f. m. *De Tente der ſamenkomſte der oude Jooden. Hutte, veldhutte.*

La fête des Tabernacles. *'t Loverhutenſceſt. Een ſeſt van negen dagen onder de Jooden.*

TABIDE, adj. (Terme de médecine.) *Teeringachtig, teeringzugtig, ziek aan de teering. (Een geneeskundig woordt.)*

TABIS, f. m. *Sorte d'étofe de foie. Gekamelot, of gewatert armozy.*

TABISER, v. a. *Faire en forme de tabis. Kamelotten, wateren. Zekere zyde ſtoffe als kamelot maaken.*

TABLATURE, f. f. *Piece de musique écrite sur un papier. Een geschreven muzykſtuk op gelynt papier.*

Enſeigner par tablature. *De zangkunſt door geschreven ſtukken onder-*

wyzen.

† Donner de la tablature à quelqu'un. *C'est-à-dire, lui donner de la peine. Iemant veel werk geeven, of verſchaffen, iemant veel te doen maaken.*

TABLE, f. f. *Een tafel.*

Table ronde. *Table quarrée. Een ronde tafel. Een vierkante tafel.*

Table pliante. *Een vouwtafel. Een toelaaende tafel.*

Se mettre à table. *Zich aan tafel zeten; aan tafel gaan zitten.*

Sortir de table. *Van tafel opſtaan.*

Tenir table ouverte. *Open tafel houden.*

Table sur quoi on écrivoit anciennement. *Een ſchryftaſeltje waar op in oude tyden geschreven wierdt.*

Table de livre. *Tafel, of bladswyzer van een boek. Register.*

Table d'attente. (Termes d'Architecture.) *Een witte hartsteen in de gevel van een gebouw, daar noch niets in gehouwen is.*

† C'est une table d'attente. *C'est un jeune idiot. 't is een wit papier; 't is een jonge weetniet.*

Table de marbre. *Siege du Connétable & des Maréchaux de France. De marmertafel. De zetel, of vergaderplaats der Opperveldoverſten en Maarschalken van Frankryk.*

* Table. *Communion. Tafel. Gemeenſchap.*

* Aler à la table du Seigneur. *Aan de tafel des Heeren gaan.*

Les tables de la loi de Dieu. *De tafelen der goddelyke wet.*

Table. *Le dessus des instrumens de musique. 't Bovendekſel van een ſnaarſpeeltuig.*

Table. (Terme de Plombier.) *Een rolloot.*

Table de corroieur. *Een werkbank van een leérbereider, of leérſouwer.*

TABLEAU, f. m. *Portrait, peinture. Schildery, afbeelding. Een Hiſtorifuk, of Landschap.*

Tableau de maitre d'école. *Een ſchoolmeesters wiſteekbordt, of wiſhangbordt.*

Tableau de la Cour. *Naamtafel van alle de hofbedienden, of hovelingen.*

* Tableau. *Description. Beſchryving, afbeelding. Een levendige indruk dien men iemant van een zaak geeft.*

* Faire le tableau d'une bataille. *De be-*

TAB.

beschryving van een veldslag doen, of maaken.
TABLER, v. n. De schyven wel zetten; wel speelen in 't verkeeren. (Een woordt in 't verkeeren, of tiktakken gebruikelijk.)
TABLETTE, f. f. (Terme de Tourneur.) Een pronkkasje waar op men eenig zilverwerk, enz. te pronk zet.
Tablette. Ais sur quoi on met quelque chose. Een plankje waar op iets gezet wordt.
Tablette d'imprimeur. De galg van een drukpers.
Tablette de boulangier. Planken waar op de bakkers hun broodt leggen.
Tablettes à écrire. Een tafelboekje, sijn stof achter een almanak.
Tablettes. (Terme d'Apoticaire.) Ombliën. Zekere kookjes die de Apotekers bakken.
Tablettes. (Terme de blazon.) Een platte ruit, in de wapenschildkunde.
TABLETTERIE, f. f. De kunst van ingelegt werk, 't zy van ebbenhout, of eldenbeen, enz.
TABLETTIER, f. m. Een witwerker. Een koopman in houtwerk.
TABLIER, f. m. Een voorschoot, een schorteldoek.
Tablier de toile. Tablier de tafetas. Een linne schorteldoek, of voorschoot. Een armezijde voorschoot.
Tablier de cuir. Een schootsvel.
Mon tablier est usé, il m'en faut un autre. Myn schootsvel is versten, ik moet een ander, of een nieuw hebben.
Tablier de cuisine. Een boeselaar, dien de dienstmeisjes voordoen als ze in haar werk zyn.
 † **Letablier commence à lever**. C'est à dire, elle est grosse. De schorteldoek begint teryzen. Dat is, zy is zwanger.
 † **Faire lever letablier à une fille**. C'est l'engrosser. Een dochter des schorteldoek doen ryzen: Datis, haar met kindt maaken.
TABOURET, f. m. Sorte de siège. Een stoel zonder leuning, die gevult, en met stof overkleedt is.
TABOURIN. Voyez Tambour.
Tabourin, f. m. (Terme de marine.) De bak. Een plaats ruffchen 't galioen en de fokkemast. (Een zeewoordt.)
Plateforme du tabourin. (Terme de vaiffeau.) De bedding in de schans,

TAC.

daar 't geschut op staat. (Een schiepswoordt.)

TAC. TAF.

TAC, f. m. De droes. Een besmettelijke ziekte der paerden.
TACET, f. m. (Terme de Musique.) Ruste, pauzeering, of stilhouding in de zangkunst.
 † **Faire le tacet**. Ne dire mot. Den zwygert speelen. Niet met al zeggen.
TACHE, f. f. Souillure. Smet, vlek, vlak, vuiligheid, onreinigheid.
Oter les taches d'un habit. De vlakken uit een kleeds doen.
Tache de miroir. Een vlak in een spiegel.
 * **Tache**. Defaut, manquement. Vlek, smet, gebrek, manzel.
 * **C'est une tache à son honneur**. 't Is een vlek in zyne cere.
 * **On a remarqué des taches sur le corps du soleil**. Men heeft eenige vlakken in 't lichhaam der zonne aangemerkt.
Tâche, tafche. Travail qu'on a à faire. Taak, gezet werk, dagwerk. Werk 't welk men moet afdoen.
Achever sa tâche. Zyne taak afdoen.
Prendre à tâche de faire une chose. Iets onderstaan, of onderneemen om te doen; iets op zich neemen.
TACHER, v. a. Souiller. Bevleken, besmetten, bevuilten, besmeuren, bevlakken, bezoedelen.
Tacher un habit. Een kleedt bevlakken.
 * **Tacher la reputation d'autrui par des medifances**. Een anders eer en aanzien door quaat spreken bevleken, benadeelen, of krenken.
Tacher, v. a. s'efforcer. Poogen, trachten, onderstaan, onderneemen, zich bemoeijen.
Il tâche de réüssir. Hy tracht, of poogt zyn oogmerk te bekoomen, of te bereiken; of hy zoekt tot zyn oogwit te geraaken.
TACHETE, tachedée, adj. Marqueté. Gevlakt, gesprenkelt, gesprikelt, gespikkelt.
Peau tachedée. Een gevlakt vel. Een gespikkeldde huid.
TÂCHITE, adj. Qui n'est pas exprimé. Verzwegen, stilzwygende, stil, heimelyk, dat niet uitgedrukt is.
Consentement tacite. Een stilzwy-

TAC. TAF. TAH. TAI. 773

gende bewillinging. Eene heimelyke toestemming.
TACITEMENT, adv. Stilzwygende, zonder uitdrukkelyke woorden.
TACITURNE, adj. Stil, zwygend, mymerend, droomig, zwygachtig, die luttel spreekt.
Humeur taciturne. Een zwygende aart.
TACITURNITE, f. f. Stilzwygendheit, droomachtigheid, loomheit van geest, mymering.
TACT, f. m. Le sens du toucher. 't Gevoel. Een der vyf zinnen.
TACTILE, adj. Qui est l'objet du toucher. Gevoelig, tastelyk, tastbaar, voelbaar, 't geen 't voorwerp van 't gevoel is.
Les qualitez tactiles. De gevoelige, of tastbare hoedanigheden.
TACTION, f. f. Sensation du toucher. 't Gevoel, tasting.
TACQUIN, tacquinerie. Voyez Taquin, &c.
TAFETAS, f. m. Sorte d'étoffe de soie. Tafstaf. Taf. Zekere zyde stoffe.
Tafetas simple. Tafetas double. Enkel taf. Dubbel taf.
TAFETATIER, f. m. Tafswerker, tafwever.

TAH. TAI.

TAHON. Voyez taon.
TAIE, f. f. Envelope d'oreiller. Een sloop, een kussensloop, een sloop van een oorkussen.
Taie de lit. Envelope d'un lit de plumes. 't Overtrekfel van een bedde.
Taie sur la prunelle de l'œil. Oogchel, oogvlies, een schel, of vlies op het oog.
TAILLABLE, adj. Sujet à la taille. Scharbaar, te schatten, 't geen, of die schating onderworpen is.
TAILLADE, f. f. (Terme de Tailleur.) Een sneede die men tot sie raadt op de kleederen snydt. (Thans in ongebruik.)
Pourpoint à huit taillades. Een wambes met acht sneeden.
Taillade. Coup de couteau dans le visage. Een snée, (boertende, een veeg, of schram) in 't aangezicht.
Il lui a fait deux ou trois taillades dans le visage. Hy heeft hem twee of drie sneeden in 't aangezicht gegeven.

TAILLADER, v. a. Faire des taillades.
 Eeeee 3

lades. *Opfnyden, doorsnyden, ergensneeden in maaken.*
 Taillader un pourpoint. *Een wambes opfnyden.* (Ook als boven buiten buiten gebruik.)
 Tailladé, tailladée, *adj. & part.* Decoupé par taillades. *Gefneeden, opgefneeden, doorgefneeden.*
 Manches tailladées. *Opgefneede, of geriemde mouwen.* (Nu buiten gebruik.)
 TAILLANDIER, *f. m.* Ouvrier qui travaille en fer. *Een egfmid. Een smidt die allerhande eg- en bouwgereedschap, en ander yzerwerk maakt en verkoopt.*
 Taillandier en fer blanc. *Een blekflager, of blikflager.*
 TAILLANT, *f. m.* (Terme de Coutelier.) *De snee, of sneede, of 't fcherp van iets.*
 Taillant de coutcau. *De sneede van een mes.*
 Le taillant de ces ciseaux est admirable. *De snee van die fchaar is wonderlyk, of is heel goetd.*
 TAILLE, *f. f.* Stature. *Gestalte des lichaams, lichaams stant, grootste, stal, of lengte des lichaams.*
 Médiocre taille. *Een middelbaare lengte.*
 Taille avantageuse. *Eene groote, of aanzienlyke gestalte.*
 Cheval déchargé de taille. *Een fyn paerd. Een paerd dat rank van byf is.*
 Chien de bonnetaille. *Een hondt van een goetd byf.*
 † De toute taille bon levrier. (Proverbe.) *Van allerlei lengte een goede windthondt. 't Is van buiten niet te zien wat in den manftek.*
 Taille. *Morceau de bois où l'on marque ce qu'on prend à crédit. Een kerflok waar op men tekent het geen men borgt.*
 Taille. *Subsides qui se paient en France par les personnes du tiers état. Hoofdgeldt, hoofdlasten, fchattingen die in Frankryk op de burgers gezet worden.*
 Paier la taille. *'t Hoofdgeldt betaalen.*
 Taille. (Terme de Musique.) *Weegstem. Tenor.* (Een woordt der Zangkunst.)
 Taille. (Sorte d'instrument de Musique.) *Een altveel, of tenorviool.*
 Taille. *Tranchant. Het fcherp, de snee.*
 Framer d'estoc & de taillé. *Met plomp*

en fcherp slaan.
 Taille. (Terme de Monnoie.) *Dozwaarte, of 't gewigt van 't geldt.*
 Taille. (Terme de Tailleur.) *Snel, de handeling van 't snyden.*
 Avoir la taille bonne. *Een goede snee hebben.*
 Taille. (Terme de Jardinier.) *'t Snoeijen, fuceijng der boomen, of andere gewassen.*
 La taille des arbres. *'t Snoeijen, of de fuceijng der boomen.*
 La taille de la vigne. *'t Snoeijen, of de fnyding des wyngaardts.*
 Taille de bois. (Terme de Graveur.) *Een houtfnee, een beeldt op hout gefneeden, een houtse plaat, een houtse print.*
 TAILLE-DOUCE. *Een koperfnee, een kopere plaat, een print in koper gefneeden.*
 Taille-douce à l'eau forte. *Een geëtsse plaat, of print.*
 Taille-douce en maniere noire. *Een zwarte kunstplaat, of print.*
 TAILLE-DOUCIER, *f. m.* (Mot peu usité.) *Imprimeur en tailles douces. Marchand de tailles-douces. Een plaatdrukker. Een kunst-koper, of printverkoper.*
 TAILLER, *v. a.* Couper. *Snyden, snoeijen, afhouwen, houwen.*
 Tailler la vigne. *Den wyngaardt snoeijen, of snyden.*
 Tailler un arbre. *Een boom snoeijen.*
 Tailler une personne. *C'est lui tirer la pierre par le moiën d'une incision. Iemant snyden. Iemant van den feen snyden.*
 Tailler un habit. *Een kleedt snyden.*
 Tailler une plume. *Een pen verfnyden, een pen vermaaken.*
 Tailler de la pierre. *Steenhouwen.*
 Tailler un diamant. *Een diamant fnypen.*
 Tailler les espèces. *'t Geldt op zyn maat snoeijen.*
 * Tailler en pieces. *Défaire à plate couture. In stukken houwen, geheel verflaan; in de pan hakken.*
 † Il rogne, il taille, comme il veut. *C'est-à-dire, il dispose de tout. Hy fnoeit en fnydt zoo als hy wil: Datis, hy heeft het bewint over alles; hy doet al wat hy wil.*
 † Tailler quelqu'un en pieces. *C'est le railler cruellement. Iemant bitzige, of vinnige fteeken geeven.*
 Taillé, taillée, *adj. & part.* Coupé. *Gefneeden, gefnoeit, gehouwen.*
 Arbre taillé. *Een gefnoeide boom.*

Habit taillé. *Een gefneede kleedt.*
 Taillé, taillée. (Terme de Blazon.) *Doorgefneeden, dat is, overdwars verdeelt.* (Een woordt der Wapenkunde.)
 * Troupes taillées en pieces. *Krygsbenden die heel verflagen, of in de pan gehakt zyn.*
 * Cette femme est taillée d'une maniere étrange. *Die vrouw ziet 'er wonderlyk uit, of komt wonderlyk voor den dagh.*
 TAILLERESSE, *f. f.* (Terme de Monnoie.) *Een geldtbevoeijster in de munt.*
 TAILLEUR, *f. m.* Celui qui fait des habits. *Kleermaker, kleedermaker, fnyder, naaier.*
 Tailleur pour homme. *Een manskleermaker.*
 Tailleur pour femme. *Een vrouwekleermaker.*
 Tailleur Chaussetier. *Des Kaminkkleermaker.*
 Tailleur de pierres. *Een steenhouwer, of harshouwer.*
 Tailleur. (Terme de Monnoie.) *Een ftempel-fnyder voor de munt.*
 TAILLIS, *f. m.* Bois qui se coupe de neuf à dix ans. *Een krapelbosch; een bosch dat om de negen, of tien jaaren afgehouden wordt.*
 Il y eut quatre, ou cinq archers qui se cachèrent dans le taillis. *Daar waren vier of vyf hapscheerders die zich in 't krapelbosch verfholen, of verborgen.*
 Bois-taillis. *Gehakt, of gehouwen hout.*
 TAILLOIR, *f. m.* Tranchoir, ou assiette de bois. *Een houtse bordt, een houtse teljoor, een houtse tafelbordt.*
 Tailloir de chapiteau. *Het dekstuk, van 't kapiteel eener zuil.*
 TAILLON, *f. m.* Sorte d'impositions qui se mettent sur le peuple. *Zekere jaarlykche fchattng die op 't volk wordt gezet in Frankryk.*
 TAINS, *f. m.* (Terme de marine.) *De groote stukken houts die op de werf flaan, daar men de kiel van een fchip in 't bouwen op maakt en vastfielt.*
 TAIU, taiut. (Terme de Chasse.) *Een woordt op de jags gebruikelijk als de jagers eenig los wildt zien.*
 TAIRE, *v. a.* Zwygen, verzwygen, verbeelen, vertergen, niet nuchten.

Taire un secret. Een geheim verzwijgen.
 Faire taire. Doen zwijgen, beletten te spreken, den mondts snoeren.
 Faire & taire. (Proverbe.) Doen en zwijgen. (Een spreekwoord.)
 * Taire. Etouter. Smooren, nisdooven, dempen. Doen verdwynen.
 * Faire taire les faux bruits. De valsche geruchten smooren, of doen verdwynen.
 Setaire, v. r. Zwijgen, stil zwijgen, niet spreken, zynen mondts toehouden. Niet schrijven.
 Trouvez bon que je me taife. Houd het my ten besten dat ik zwijge.
 Il faut se taire quand on ne peut parler sans peril. Men moet zwijgen als men niet kan spreken zonder gevaar.
 Taifez-vous. Zwijg stil.
 TALISSON. (Vieux mot.) Blaireau. Een das. Zeker dier.

TAL.

TALASPIS, f. m. Sorte de fleur. Wilde kers, boere kers, schildtkruidt.
 TALC, talque, f. m. Sorte de minéral. Talk. Zekere doorluchtige steen.
 TALED, f. m. Voile que portent les Juifs dans la Synagogue. Het hoofddekfel dat de Jooden in hunne vergadering op 's hoofds draagen.
 TALEMOUSE, talmoufe, f. f. Sorte de tarte de fromage. Een kaastaartje. Een saartje daar kaas in gebakken is.
 TALENT, f. m. Sorte de monoie ancienne. Een talent. Zekere oude munt.
 * Talent. Don, en avantage de nature. Génie. Talent. Gave der natuur. Natuurlyke bequaamheit, begaaftheit, aars, inborst.
 * Etre né avec de grands talens. Met groote gaven gebooren zyn.
 * Il a un talent admirable pour la poësie. Hy heeft een wonderlyk talent tot de dichtkunst.
 * Ce n'est pas là son talent. Dat is zyn werk niet.
 TALINGUER, v. a. (Terme de mer.) Amarrer les cables. De kabeltouwven aan eenen dikken yzeren ring vast maaken.

lyke straf, vergelding naar de misdad: dien men bezaan heeft.
 TALISMAN, f. m. (Terme d'Astrologie.) Een gestarnde kring. Zeker hemelsteken.
 TALMUD, f. m. Livre qui contient les constitutions des Rabins. De Joodsche Talmud. Een boek waar in de instellingen der Joodsche Meesters zyn vervat.
 TALMUDISTE, f. m. Een volger van den Talmud, een die den Joodschen Talmud volgt.
 † TALOCHE. (Vieux mot burlesque.) Coup. Muilfchel, klap, slag, klink.
 † Donner de la taloche à quelqu'un. Iemant een muilfchel geeven.
 TALON, f. m. Hiel, hak, versen.
 Avoir les mules aux talons. Kakhien hebben.
 † Montrer les talons. S'enfuir. De hielen laeren zien. 't Haaxepadt kiezen, vluchten, vlieden.
 † Jouër des talons. S'enfuir. Zyn hakken, of hielen laten zien, zich weg pakken, vlieden.
 † Il est toujours à mes talons: Il me suit par tout. Hy zit my altyd op de hielen: Hy volgt my over al na.
 Talon de foulter. De hak, of hiel van een schoen.
 Talon de bois. Een hielhoutje in een schoen.
 Talon. (Terme de mer.) De hiel van een scheeps roer. Het onderste van 's roer van een schip.
 Talon. (Terme de Manège.) Epron. Hiel, spoor.
 Cheval qui obéit aux talons. Een paerd dat naar de sporen luistert.
 Talon de pique. Het onder eind van een piek.
 Talon de rafoir. Het achterste eind aan een scheermes.
 TALONNER, v. a. Donner des coups de talon. Met hielen slooten.
 * Talonner. Presser, pousser vivement. Op de hielen zittén. Aanzetten, aanspouwen, aanporren, aandringen.
 * Talonner un paresseux. Eenon laijaardt op de hielen zittén, of aanzetten.
 TALONNIER, f. m. Ouvrier qui fait des talons de bois. Een hout-

jesmaker, een hielhoutjesmaker, die men in de schoenen en muilen gebruikt.
 TALONNIERES, f. f. pl. De hielvlerken, of enklaувsluggels, van den versierden God Mercurius.
 Talonnières, f. f. pl. (Terme de Religieux déchauffés.) Hiellappen, hielleertjes, hielstukken, om de hielen des winters voor de groote koude te beschermen. (Een woordt der Barrevocter monniken.)
 TALUS, talut, f. m. (Terme de Fortification.) Pente. De schuinte, of schuinheit aan eenig werk der vestingbouw, 't zy dat het van steen, of aarde is gemaakt. De schuinte van een dyk, of muur.
 Donner du talus à une muraille. Een muur schuin ophaalen, of optrekken.
 Talus, f. m. (Terme de Maçon.) Vermindering der dikte van eenen muur naar maate van zyne opmetfeling, of hooger ophaaling. (Een Metielaars woordt.)
 TALUTER, v. a. ou Taluder. Een schuinte aan eenen muur geeven. Een muur beneeden dik en boven hoe langer hoe dunder maaken, of in dikte verminderen.

TAM.

TAMARINS, f. m. Sorte de fruits à noiau. Tamarins. Zekere Indiaansche steenvrucht, naar de dadels gelykende.
 TAMARIS, f. m. Tamarisboom. Zeker heeftergewas.
 TAMBOUR, f. m. Soldat qui bat la caisse. Trommelslager, of tromslager.
 Tambour, ou caisse. Trommel, trom.
 Batre le tambour. De trom slaan, de trommel roeren.
 Tambour de basque. Een bom.
 † TAMBOURIN, ou tabourin, f. m. (Mots peu usitez) pour dire tambour d'enfant. Een kindertrommeltje.
 † TAMBOURINER, v. n. Op een kindertrommeltje slaan, of trommen.
 † TAMBOURINEUR, f. m. (Mots peu usitez.) Een kindertrommelslager, of kindertrommelaar.
 TAMIS, f. m. Sas. Een zeeve, of zeef; een temis.
 TAMISER, v. a. Passer par le tamis. Ziftén, door de zeef laaten loo-

loopen.
 Tamifer la poudre. *Haarpoeijer ziften.*
 TAMPON, *f. m.* Ce qui sert à boucher. *Stop, stopfel, tap.*
 Tampond'Imprimeur en taille-douce. *De robbert waar mede de Plaatdrukkers d'inks op de plaaten doen, of inrobben.*
 Tampon de graveur. *Een lap waar mede de plaatsnyders hunne plaaten wryven.*
 TAMPONNER, *v. a.* Met een stopfel stuiten.
 Tampons. (*Terme de Menuisier.*) *Houte pinnen die men in de ribben der zolderingen en stylen der hekken slaat.*

TAN.

TAN, *f. m.* Poudre d'écorce de chêne dont se fervent les Taneurs. *Run, gemaale icks boomschorfen waar mede de leirtouwers 't leër bereiden.*
 Mettre le cuir au tan. *'t Leër in de run leggen.*
 TANCER, *tanfer, v. a.* Reprendre rudement de paroles celui qui a fait quelque faute. *Bekyven, bestraffen, doorneemen, doorhaalen, overhaalen; iemand, die eenige mislagh heeft begaan, het zeggen daar 't op staat, of scherp berispen.*
 TANCHE, *f. f.* Poisson d'eau douce. *Zeelt. Zekere riviervisch.*
 ‡ Boire comme une tanche. *Sterk zuipen. (Eigentlyk, als een zeelt drinken.)*
 TANDISQUE. (*Sorte de conjonction.*) Pendant que. *Terwyl, zoo lang als.*
 Tandis qu'on est jeune. *Terwyl men jong is.*
 TANE, *f. f.* Petite tache noire sur le visage. *Een wratje, of zwart vlakje in 't aangezicht.*
 TANE E, *f. f.* Tan uic. *Gebruikte run, run die uit de kuip komt.*
 TANER, *v. a.* Aprêter le cuir. *Leërtouwen, 't leër bereiden.*
 TANERIE, *f. f.* Lieu où l'on tane. *Leërtouwery, leërtouwers werkhuis, de plaats daar 't leër wordt berid, of getouwt.*
 TANEUR, *f. m.* Leërtouwer, leërbereider.
 Taneuse. Femme de taneur. *Een leërtouster, of leërtouwers vrouw.*

TAN.

TANGENTE, *f. f.* (*Terme de Mathématique.* Raaklyn. (Een woordt der Wiskunst.)
 TANIÈRE, *f. f.* Trou de renard. *Vossenhol, 't bol van een vos.*
 * Taniere. Lieu où l'on se cache. *Hol, een schuilplaats van verberging.*
 TANQUER, *v. n.* (*Terme de mer.*) Zinken, te gronds gaan.
 TANQUEUR, ou Gabarier, *f. m.* (*Terme de mer.*) Een bevrachter en ontslaader der scheepen. *Een arbeider die de scheepen bevracht en ontslaadt.*
 TANSER, *v. a.* Réprimander. *Bekyven, berispen, bestraffen, doornemen, doorstryken.*
 Il s'avise à contre-tems de le tanfer. *Hy neemt ontydig voor hem te bekynen.*
 TANT, *adv.* Tellement, si fort, si. *Zoodanig, zulk een, zoo zeer, zoo veel, zoo sterk.*
 Je prens tant de plaisir à lire que, &c. *Ik heb zulk een lust in 't leezen dat, enz.*
 Je ne connois point de beauté qui soit tant aimable. *Ik kenne geene schoonheit die zoo beminnyk is.*
 Tant. Autant que. *Zoo zeer, zoo veel.*
 Rien ne me plaît tant que l'étude. *Niets behaagt my zoo zeer als de leeroefening.*
 Tant que. Aussi longtems que. *Zoo lang als.*
 Laissez-le courir tant qu'il voudra. *Laat hem loopen zoo lang als hy wil.*
 Tant. Aussi bien, également. *Zoo wel, gelykelyk.*
 Tant pour l'un que pour l'autre. *Zoo wel voor den eenen als voor den anderen.*
 Nous avons tant par tête. *Wy hebben zoo veel elk voor ons hoofdt, of hoofdt voor hoofdt.*
 Tant à tant, *adv.* (*Terme de Joieurs.*) *Gelyk, even ver.*
 Nous voila tant à tant. *Wy zyn gelyk, of even ver (in 't speelen.)*
 Tant plus. (*Mots peu usitez.*) Plus. *Zoo veel te meer. Te meer.*
 Tant plus il boit, tant plus il veut boire, ou pour mieux dire, plus il boit, plus il veut boire. *Hoe hy meer drinkt, hoe hy meer drinken wil.*
 Tant mieux. *Zoo veel te beter.*
 Tant pis, *adv.* *Te stimmer, te erger.*

TAN. TAO.

Zoo veel te stimmer, zoo veel te erger.
 Tant pis pour lui. *Zoo veel te stimmer voor hem.*
 Tant que. (*Conjonction.*) Autant que. *Zoo veel als.*
 Tant qu'il vous plaira. *Zoo veel als 't u believen zal.*
 Tant que. Tandis que. *Zoo lang, terwylen, middelerwyl.*
 Tant que j'aurai l'honneur de vous voir. *Zoo lang ik de eere zal hebben van u te zien.*
 Tant s'en faut que. (*Sorte de conjonction.*) Bien loin. *Zeer verre, 't zy verre van daar, 't is 'er verre van daan; ik zwyge dat.*
 Tant s'en faut que je lui veuille du mal, qu'au contraire, &c. *'t Is zoo verre dat ik hem quaat zoude wenschen, of willen, dat ik in het tegendeel, enz.*
 Tant seulement, *adv.* (*Vieux mot.*) *Voyez Seulement.*
 Tant y a. (*Conjonctive.*) De forte que, si bien que. *Zoo veel is het, zoo veel is 'er van, dat is 'er van.*
 Tant y a, il a fait sa fortune. *Zoo veel is 'er van, hy heeft zyn fortuin gemaakt.*
 Tant soit peu, *adv.* Un peu. *Een weinig, een lutel.*
 Il est tant soit peu abatu, mais cela n'est rien. *Hy is een weinig nederslagtig, maar dat is niets, of dat is van geen gevolg.*
 TANTARARE. Mot imaginé pour représenter le son de la trompette. *Tantare, tantarare; een verzonne woordt om zeker trompetgelank uit te drukken.*
 TANTE, *f. f.* La sœur de nôtre père, ou de nôtre mère. *Mosi, (by 't gemeen,) meui. Onzes vaders, of moeders zuster.*
 TANTOT, *tantot, adv.* *Terstonds, straks, datelyk, in 't korte, aanstonds, dra, baast, sluks, in een oogenblik.*
 J'aurai tantôt l'honneur de vous voir. *Ik zal straks, of in 't korte de eer hebben van u te zien.*
 Tantôt l'un, & tantôt l'autre. *Nis de een, en dan de ander; dan het een, en dan het ander.*

TAO. TAP. TAQ.

TAON, *f. m.* Tahon. (*Prononcez Tan.*) *Sorte de mouche. Eerwypje. Een paerdevlug.*

TAP.

TAP. *Voyez* Taps.

TAPABORD, *f. m.* Sorte de bonnet à l'Angloise, qu'on portoit autrefois sur mer. *Zekere Engelsche muts, die men voorheen op zee droeg. Een Engelsche zeemuts, of mastrooze muts.*

† TAPE, *f. f.* Coup de la main. *Muilschel, muilpeer, klap, klink, slag met de handt.*

† Donner une tape à quelqu'un. *Iemant een muilschel geeven.*

† TAPER, *v. a.* Mot bas & burlesque. *Fraper de la main. Klinken voor den bek geeven, muilschellen, of muilpeeren geeven.*

Taper des cheveux. *'s Haair opkammen.*

En TAPINOIS, *adv.* (Mot bas & burlesque.) *En cachette. Al binkende, neerhuikende, of neerdruikende om niet geboort, of gezien te worden. Stilletjes, in 's heimelyk, in 't verborgen.*

Se TAPIR, *v. r.* Se cacher. *Neerbukken, neerdruiken, neerhuiken, zich verschuilen, zich verbergen, zich versteeken.*

Il s'étoit tapi contre la muraille. *Hy hadt zich achter den muur verborgen, of vercholes.*

TAPIS, *f. m.* Pronkkleeds, geflikskleeds, pronkbehang, tapyt. *Een kostelyk geweeven behang met beeldwerk.*

Tapis de Turquie. *Een Turksch vloerkleeds, of tapyt.*

* Tapis. *Verdure. Een veldtapyt, een groen glas gemaais veldt.*

* Tapis de jardin. *Een vierkant perk in een hof, kunstig met gras, of groente bewassen.*

* Mettre une affaire sur le tapis. *C'est proposer une affaire. Een zaak op het tapyt, of op de baan brengen. Een zaak op nieuw voorstellen, of voordraagen.*

* Amuser le tapis. *Entretenir la compagnie. 's Gefelschap onderhouden.*

* Cheval qui rase le tapis. *Een paerd dat langs den grondt sleept.*

TAPISSER, *v. a.* Tendre de la tapisserie. *Behangen, met pronkkleeden, of tapytwerk behangen.*

Tapissier une chambre. *Een kamer behangen.*

On tapisse les ruës. *De straaten worden behangen.*

TAPISSERIE, *f. f.* Pronkbehang. *Tapytwerk, behangsel.*

Acheter une tenture de tapisserie. *Een tapytbehang koopen.*

Tapissier de cuir doré. *Een behang van goudt leir.*

TAPISSIER, *f. m.* Een tapytwever, tapytwerker, of tapytmaker.

Tapissier de cuir doré. *Goudtleermaker, goudtleerverkoper.*

TAPS, *f. m. pl.* (Terme de mer.) *De rûpaerden, of schraagen der bafsen, of gotelingen. (Een zeewoordt.)*

TAQUET, *f. m.* (Terme de mer.) *Een bolderpen daar men eenig touw aan bindt.*

† TAQUIN, taquine, *adv.* *Avare, vilain. Karig, vrekking, schrokking, gierig, schrapig, of schraapachtig.*

† Il est taquin au dernier point. *Hy is vervreest gierig. Hy zou zyn eigen drek wel eeten van gierigheid.*

† Taquin, *f. m.* *Avare fordide. Vrek, gierigaart, schrok, schrapper, schrobber.*

† TAQUINEMENT, *adv.* *Vrekking, of eens schrokkige en schraapachtige wyze.*

† TAQUINERIE, *f. f.* *Avare fordide. Schraapigheid, vrekheit, schrobbery, schraapzucht, vervreeste gierigheid.*

TAR.

TARABAT, *f. m.* (Terme de Capucin.) *Een wekker, waar mede de Monniken des nachts worden opgewakt.*

Dès qu'on entend le tarabat, il faut se lever. *Zoo dra men den wekker hoort, moet men opstaan.*

TARABUSTER, *v. a.* *Iemant het hoofd breeken, of omhaalen, iemant lastig en moeijelyk vallen, of baloorig maaken.*

TARANDE, *f. m.* Sorte d'animal sauvage. *Zeker wildt dier, omtrent zoo groot als een os, dat in de Noordsche Landen gevonden wordt.*

TARANTULE, *f. f.* Sorte d'insecte venimeux. *Een vergiftige aardspinne, die voornamentlyk in Italië, Sicilië en Kalabrië gevonden wordt.*

TARARE. *Mot imaginé pour représenter le son de la trompette. Tarare. Een verdicht woordt om 's geluidt der trompet uit te beelden.*

TARD, *adv.* *Laat, spade, te ontyde, buiten ryts.*

Arriver trop tard. *Al te laat aankomen.*

Venir fur le tard. *Laat komen, op den laaten, of spaaden avonds komen.*

TARDER, *v. n.* *Vertoerven, beiden, wachten, draalen, uitsellen.*

Il tarda long-temps à venir. *Hy wachtte lang om te komen.*

Il me tarde bien d'être défait de lui. *'t Verdriet my dat ik niet van hem ontslagen ben. Ik was gaerne van hem ontslagen.*

TARDIF, tardive, *adj.* *Achterlyk, laat, dat ryp wordt. Spade, langzaam.*

Fruit tardif. *Een laate vrucht.*

* Une guérison tardive. *Eene langzaam geneezing.*

TARDIVETE, *f. f.* *Achterlykheit, langzaam voortgang, langzaam ryping. (Dit wordt meest van de vruchten gezegt.)*

TARE, *f. f.* *Dechet, ou diminution d'argent. Lakkagie, vermindering van 't zilver.*

Il y a tant de tare. *Daar is zoo veel lakkagie aan.*

* Tare. *Defaut, manquement. Mangel, gebrek, vermindering.*

† TARGE, *f. f.* (Vieux mot.) *Sorte de bouclier. Zeker schildt, of beskelaar, waar mede zich voorrydts het voetvolk bedekte.*

Targette. *Voyez* Tergette.

SE TARGUER, *v. r.* (Mot peu usité.) *Se glorifier, ou se piquer de quelque chose. Stoffen, roemen, pogchen, zynen roem ergens op draagen, ergens eer in stellen.*

TARIF, *f. m.* *Livre qui marque la figure & la valeur des espèces qui ont cours. Een muntboekje, of muntbeeldenaar, een boekje der waarde van 't geldt dat gangbaar is.*

Tarif. (Terme de Commis des gabelles, &c.) *Een tolboek. Een gedrukte keur, waar op de tol der inkomende waren staat uitgedrukt.*

Tarif général des droits de sortie & d'entrée. *Een algemeen tolboek van alle inkomende, en uisgaande waaren van Vrankryk.*

TARIN. *Voyez* Terin.

TARIR, *v. a.* & *n.* *Epuiser. Verdooogen, uitdooogen, opdroogen, dempen.*

Tarir une riviere. *Een rivier uitdooogen.*

Fffff

Aroo-

- droogen.
* Tarit la source des defordres. *De bron der onlusten dempen.*
* Rien ne tarit si tôt que les larmes. *Niets droogt zoo ras op als de traanen.*

TARIERE. *Voyez terière.*

TAROT, *f. m.* (*Mot peu usité.*) *Bafon. Grondischalamei. Zeker blaaspeeltuig met negen gaten.*

TARTANE, *f. f.* (*Terme de mer.*) *Tartaan. Zeker scheepje in de Middellantsche zee gebruikelijk.*

TARTARES, *f. m. p.* *Peuples d'Asie. Tartars, Tartaren. Aziatische volken.*

Tartare, *f. m.* *Langage des Tartares. Tarterich. De Tartarische taal, of Tarterische spraak.*

Parler le Tartare. *Tarterich spreken.*

TARTAREUX, *tartareulé, adj.* *Wynsteenig, wynsteenachtig.*

TARTARÉ, *f. f.* *Pais des Tartares. Tartaryen. 't Land der Tartaren.*

TARTARISER, *v. a.* (*Terme de Chimie.*) *Door 't zout van den wynsteen zuiveren.*

TARTE, *f. f.* *Pièce de pâtisserie. Een taart, of toert. Zeker gebak.*

La tarte à la crème m'a affadi le cœur. *De roomtaart heeft myn hart walgeyk gemaakt, of myn hart doen walgen.*

TARTINE, *f. f.* (*Mot peu usité.*) *Een boterham, een stuk eeten.*

Une tartine de beurre. *Een stuk boter en broodt, of boterham.*

TARTRE, *f. m.* (*Terme de Chimie.*) *Wynsteen.*

† TARTUFE, *f. m.* *Faux dévot. Een schynheilig, geveinsde, of huichelaar.*

† TARTUFIER, *v. n.* *Faire le faux dévot. Huichelen. Scheinheilig zyn, den huichelaar,scheinheilig, of geveinsden speelen.*

† Tartufié, tartufié, *adj. & part.* *Geveinst, huichelachtig, of schynheilig geworden, of gemaakt. (Mokere.)*

TAS. TAT.

- TAS, *f. m.* *Monceau, amas. Een hoop, myt, stapel, meenigte.*
Un tas de blé. *Een hoop kooeren.*
Un tas de canaille. *Een hoop gefuis.*
Un tas de bois. *Een houtmyt. Een hoop hout, of houtstapel.*
Tas de charge. (*Termes d'Architectu-*

TAS. TAT.

re) *Hoek- of grondsteenen van een pylaster, of boog aan een gebouw.*
A tas, *adv.* *En quantité. Met hoopen, in meenigte.*

Ils fourmillent à tas. *Zy krielen, of grimmelen by hoopen.*

TASSE, *f. f.* *Vale pour boire. Drink-schaaltje, schaalje, kopje.*

Une belle tasse d'argent. *Een mooi zilver drinkschaaltje.*

Boire une tasse de café. *Een kopje koffy drinken.*

TASSEAU, *f. m.* (*Terme de Menuisier.*) *Een klein aambeeltje der schrynwerkers.*

TASSER. (*Vieux mot.*) *Voyez Entasser.*

TASSETTE, *f. f.* *Cuiffars. De dystukken van een yzer wapentuig.*

TÂTER, *v. a.* *Goûter, effaier. Proeven, smaaken, beproeven; bezoeken, betasten.*

Tâter du vin. *Wynproeven.*

† Une fille qui en a tâté; qui en a voulu tâter. *Fen dochter die 't eens bezocht heeft; die 't eens heeft willen bezoeken.*

* Tâter. *Sonder. Onderastfen, onderzoeken, polffen, beproeven, de pols tasten, of voelen; den grondt peilen.*

* Je l'ai tâté sur cette affaire. *Ik heb hem onderzocht, of de pols gevoelt over diezaak.*

Tâter. *Toucher. Tasten, voelen, aanraaken.*

Tâter le poux. *De pols voelen, of tasten.*

* Tâter le poux. *De pols voelen, iets onderzoeken.*

* Tâter le pavé. (*Termes de Manège.*) *Den grondt schraapen, 's been niet netzetten, (Dit wordt van de paerden gezegt.)*

A TÂTONS, *adv.* *En tâtonnant. Al tastende, al voelende, by den tast, by 't gevoel.*

Aler à tâtons. *By den tast gaan.*

TÂTONNER, *tâtonner, v. a.* *Manier & toucher. Tasten, voelen, behandelen, betasten, bevoelen.*

En tâtonnant, il s'aprocha de tous. *Al tastende quam hy by haar alle, of by hen allen.*

† Tâtonner, *v. n.* *Balancer. Raadstiaan, raadpleegen, zyn beraadt neemen, zich bedenken, zich beraaden, zyn bedenken neemen.*

† Il tâtonnera tant qu'il laissera échaper l'occasion. *Hy zal zich zoo lang bedenken, of beraaden, dat*

TAU.

by de gelegenheit waarby zal laatst gaan, of zich zal laten ontschillen.

TAU. TAX.

TAVAIOLE, *f. f.* *Linge pour couvrir les enfans qu'on porte à batiser. Een doopdoek, een doek waar onder men de kinderen ten doop draagt.*

† TAUDIS, *f. m.* *Petite chambre mal-propre. Een kluis, een slechte wooning, een slecht kamertje.*

† Ils languissent toute leur vie dans leur taudis. *Zy verquynen hun ganfche leven in hunne kluis.*

TAVERNE, *f. f.* *Cabaret des champs. Méchant cabaret. Een kroeg, een boere, of slechte herbergh. Een waars, of slecht kroegje.*

TAVERNIER, *f. m.* *Een waards, een herbergier, een tapper.*

Taverniere, *f. f.* *Een waardin, een herbergierster, een tapperster.*

TAUPE, *f. f.* *Sorte d'animal. Een mol. Zeker dier.*

Nous sommes lins envers nos pareils, & taupes envers nous. *Wy zyn luchsien (dat is, heel fcherpziende) omtrent ons gelyken, en molten (dat is, heel bhnt) omtrent ons zelven.*

TAUPIERE, *f. f.* *Machine pour prendre des taupes. Een molleval, een val om molten mel te vangfen.*

† TAUPIN, *taupine, adj.* (*Mot bas & burlesque.*) *qui signifie, qui a le teint & les cheveux noirs. Molachtig, zoo bruin als een mol. Bruin, bruinverwig, die bruin van vel is en zwart haair heeft.*

† C'est une petite taupine. *'t Is een klein zwartgatie.*

TAUPINAMBOUR, *f. m.* *Pomme de terre. Een aardtappel.*

TAUPINIÈRE, *f. f.* *Terre que la taupe pousse dehors. Een molloop, of molshoop, aarde die een mol opwerpt.*

TAUREAU, *f. m.* *Een stier, een bul.*

Un taureau sauvage. *Een wilde stier.*

Taureau banal. *Een rechtsbander bul. Een bul van een Heer daar alle de koeijen van zyn gebiedt moeten by gebragt worden.*

Taureau. *Un des signes du Zodiaque; De stier, een van de tokenen des hemelkrings, of 't waalf hemelsteken.*

TAU.

TAU. TAX. TAY. TEA.

TAUTOLOGIE, *f. f.* Répétition ennuieuse. *Hapering, herhaling van 't zelve, verdrietege herhaling.*

TAX, *f. m.* Prix qu'on met sur les marchandises. *Prys, of waarde die men op de koopmanschappen stelt; tax.*

Mettre le taux sur les denrées. *Den prys op de waren stellen, de waaren schatten.*

‡ Il met au même taux le noble & le coquin. *Hy stelt den edelman en schoft even hoog.*

TAXATION, *f. f.* (Terme de Finance.) *Schatting, het schatten.*

TAXE, *f. f.* Ce que les aizef & les partisans doivent payer. *Schatting, hoofdsat, lasten, al's geene de welgegoeden, en pachters moeten opbrengen.*

Taxe des dépens d'un procès. *Bepaling der kosten van een pleit, of pleidooi.*

Taxe. (Terme de Palais.) *Het voordeel 't welk de Rechters uit eenige bediening van hun ampt trekken.*

Taxe. Prix réglé qu'on met sur les denrées. *Bepaalde, of gezette prys op de koopwaaren.*

TAXER, *v. a.* Blâmer, reprendre. *Laaken, mispryzen, wraaken, afkeuren, bestraffen, berispen, doorneemen.*

Taxer l'orgueil de quelqu'un. *Iemants hovaardye, of hoogmoedt laaken, of bestraffen.*

Taxer. (Terme de Finance.) *Schatten, eenige schatting opleggen, of opstellen.*

Taxer. (Terme de Palais.) *D'onkosten van een pleidooi bepalen.*

Taxer. Mettre le prix sur les denrées. *Pryzeeren. De waaren op prys stellen.*

Taxer le bois. *Het hout pryzeeren, of op prys stellen.*

* Se taxer, *v. n.* Se reprendre, s'acuser. *Zich zelve beschuldigen, ergens berouw van hebben.*

* Se taxer d'un défaut. *Zich zelve over een seil, of misflagh beschuldigen.*

TAYE. Voyez Taic.

TEA. TED.

TE. Toi u.
Je te donnerai cela. *Ik zal u dat geven.*

TEATINS, Théatins, *f. m.* (Sorte de Religieux.) *Thearynen, Thea-*

TEA. TED. TEI.

tyner Monniken. Zekere Monniken in 't zwart gekleedt.

TEATRAL, *téatral*, Théatral, *adj.* Qui regarde le théâtre. *Schouburgs, toneelachtig. 't Geen op het speeltoneel, of op den schouburg ziet, dat men op den schouburg versoot.*

Téâtre, Théâtre, *f. m.* Schouburg, toneel, schouboneel, speeltoneel.

Dressier un théâtre. *Een toneel oprichten.*

* Corneille a longtems soutenu le théâtre. *Corneilje heeft lang het toneelondersteunt; (met zyne toneelken.)*

* Théâtre. Comédie, ou tragédie. *Toneelspel, blyspel, of droefzindend spel.*

* Pièces de théâtre. *Toneelsukken. Toneelspelen. Spelen die op den schouburg vertoont worden.*

* La Flandre étoit alors le théâtre de la guerre. *Vlaanderen was toen het toneel des oorlogs, of van den kryg.*

* La Courest un théâtre où la fortune joué d'étranges pièces. *Het Hof is een schouburg waar op 't geluk wonderlyke rollen speelt.*

TE-DEUM, *f. m.* Hymne qu'on chante pour remercier Dieu de quelques bienfaits. *Een lofzang om Godt te danken over een verkregte weldaadt, (die in 't Latyn Te Deum begint.)*

TE DIEUX, *tédieuse, adj.* Verdrietig, moeijelyk, onvermaaklyk, langdraadig, wydloopig.

TEI. TEL.

TEILLER. Voyez Tiller.

TEINDRE, *v. a.* Verwen, eene verwe, of kleur geven.

Teindre en noir. *Zwart verwen.*

Teindre en jaune. *Geel verwen.*

Teint, teinte, *adj. & part.* Geverft, geverwt.

TEINT, *f. m.* (Terme de Teinturier.) *De verf, of verwe; de verfkettel met de verf die 'er in is.*

Le drap est dans le teint. *'t Laken is in de verf.*

Teint. Couleur de visage. *De verwe, of kleur van 't aangezigt.*

Un beau teint. *Een schoone aanzichtkleur.*

Teint vermeil. *Een bloozende, of roode kleur.*

Vin teint. *Sorte de gros vin rouge. Zekere schoone hoogroode wyn.*

TEI. TEL. 779

Teint. (Terme de Mirouettier.) *'t Versfelijel van een spiegel.*

TEINTE, *f. f.* (Terme de Peinture.) *De verwe waar mede de schilders iets naar 't leven schilderen.*

TEINTURE, *f. f.* Couleur que prend ce qu'on teint. *De verwe, of de kleur, welke iets dat geverft wordt aanneemt.*

* Teinture, *f. f.* Connoissance. *Kennis, wetenschap, kundisheit.*

* N'avoir aucune teinture de la Philosophie. *Gansch geene kennisse van de Wysbegeerte hebben.*

* Il n'avoit qu'une légère teinture des sciences. *Hy hadde maar eenelichte kennisse van de wetenschappen.*

* Prendre quelque teinture du vice. *Eene zweemsel van het quaade aanneemen. Tot d'ondeugr beginnen over te gaan.*

Teinture. *Opération Chymique. Eene werking der Scheikunst, om aan eenig vocht de kracht van een geneesmiddel mede te deelen.*

TEINTURIER, *f. m.* Verwer, een die lakens, stoffen en wolle verft.

Teinturier du grand teint. *Een groote verwer; een die de kostelyste en grootste dingen verft.*

Teinturier de petit teint. *Een kleene verwer, een verwer die slechte stoffen en gemeene dingen verft.*

Teinturier en foie. *Een zydeverwer, of zyverwer.*

Teinturier en laine. *Een wolverwer.*

Teinturiere, *f. f.* Verffter, een verwers vrouw, of weduwe.

* Teinturier, *f. m.* Een druif die een zeer hoog-root sap heeft.

TEL, *telle, adj.* Zoo, zoodanig, zulk een.

La chose est telle. *Zoodanig is de zaak, zoo is de zaak.*

Il n'est rien tel que d'être sobre. *Daar is niet beter dan matig te zyn.*

Tel homme étoit riche autrefois qui est maintenant pauvre. *Zoodanig een man was eertydts ryk die nu arm is.*

Monsieur un tel. *Myn Heer zulk een. Zoodanig een Heer.*

Je vous le donne tel qu'il est. *Ik geve het u zoodanig als 't is.*

TELLEMENT, *adv.* De telle sorte. *Zoodanig, op zulk een wyze.*

Il est tellement prévenu que, &c.
Hy is zoodanig ingenomen dat,
enz.

‡ Tellement quellement, *adv.* Paf-
fablement, entredeux. Zoo en zoo.
Middelmaatig, eenigzins wel, tuf-
fchen beiden, dat het gaan kan.

‡ Il écrit tellement quellement. Hy
fchryft zoo en zoo; hy fchryft tuf-
fchen beiden, of middelmaatig.

TELESCOPE, *f. m.* Lunettes d'a-
proche. Een verrekyker.

TEM.

TEME, ou thème, *f. m.* (Terme
de Colége.) Een opstel, of samen-
ftelling over eenig onderwerp der
leeroefeninge.

Téme. Texte de l'écriture. Een
plaats, of text der H. Schriftuure,
waar over men eene Leer- of Lyk-
reden doet.

TEMERAIRE, *adj.* Vermeedel,
verwaant, onbadacht, reukeloos,
onvertzaagt, onbezonnen, stout.

Action téméraire. Een reukelooze
daadt.

Téméraire, *f. m.* Een stout, of reuk-
eloos mensch, een onvertzaagt
mensch.

TEMERITE', *f. f.* Hardieffe de-
meffurée. Stoutheit, onvertzaag-
theit, vermeetheit, reukeloos-
heit, verwaantheit, lichaardig-
heit.

Témérité. Précipitation, étourderie.
Schielykheit, onbedachttheit, onbe-
zonnenheit.

Agir avec témérité. Onbedachtslyk
te werk gaan.

C'est une petite témérité de jeune
homme. 't Is eene kleina jongeling-
fche onbedachttheit, of vermetel-
heit.

TEMOIN, *f. m.* Getuige.

Témoin oculaire. Ooggetuige. Een
getuige die iess gezien heeft.

Témoin irréprochable. Een onover-
wytelyk, onverwerpelyk, of on-
wraakbaar getuige.

Ouir des témoins. Getuigen hoor-
ren.

Confronter des témoins. Getuigen
tegen malkanderen hooren, (om
hun getuigenis met malkanderen
te vergelyken.)

Etre témoin d'une chose. Getuige
van een zaak zyn.

Témoin. (Terme de Pratique.) Té-
moignage. Getuige, getuigenis,

TEM.

bewys, blyk.

En témoin de quoi j'ai signé la pré-
fente. Ten bewyze van 't welke ik
dezen tegenwoordigen ondertekent
hebbe.

A témoin, *adv.* En témoignage.
Tot getuige, tot getuigenis.

Prendre quelqu'un à témoin. Iemant
tot getuige neemen.

Témoin, *adv.* Selon le témoignage.
Naar, of volgens 't getuigenis.

Témoin tous les Péres de l'Eglise.
Naar 't getuigenis van alle de Va-
doren der Kerke.

TEMOIGNAGE, *f. m.* Déposi-
tion de témoin. Marque. Getui-
genis. Blyk, teken, bewys.

Venir en témoignage. Tot getuigenis
komen.

Rendre, ou porter témoignage. Ge-
tuigen, getuigenis geeven.

* Rendre témoignage à la valeur de
quelqu'un. Getuigenis van iemants
dapperheit geeven.

* Donner à quelqu'un des témoi-
gnages de son affection. Iemant te-
kenen, of blyken van zyne genegen-
heit geeven.

TEMOIGNER, *v. a.* Déposer.
Getuigen, verklaaren, getuigenis,
of verklaring geeven.

Il a témoigné cela devant les Juges.
Hy heeft dat voor de Rechters ge-
tuigt.

* Témoigner. Faire paroître, mar-
quer. Doen zien, vertoonen, doen
blyken, te kennen geeven, toonen,
bewyzen.

* Il témoigna beaucoup d'esprit
dans cette occasion. Hy toonde
veel verftands, of hy gaf blyken
van een groot verftand in deeze
gelegenheit.

* Témoigner de l'amitié à quel-
qu'un. Iemant vriendschap be-
wyzen, of betoonen.

TEMPERAMENT, *f. m.* Com-
plexion. Aart, gefteltheit, ge-
tempertheit, of gefteltenis des lig-
chaams.

Tempérament robuste. Een sterke
inborst; een rustige aart.

* Tempérament. Adoucissement,
modération. Verzack:ing, ma-
riging, verzoeting, tempering.

* Aporter quelque tempérament à
ce qu'on dit. Eenige verzacking
maaken in 't goene men zegt.

TEMPERANCE, *f. f.* Vertu qui
modère les plaifirs. Matigheit,
geraagtheit, ingetogenheit. Eene

TEM.

deugd waar door de wellusten ge-
matig, of ingetoomt worden.

TEMPERANT, tempérante, *adj.*
Matig, gematigt, ingetogen.

Etre tempérant dans son boire &
dans son manger. Matig in zyn
eeten en drinken zyn.

TEMPERATURE, *f. f.* Consti-
tution convenable de l'air. Gema-
tigtheit, getempertheit, of be-
hoorlyke gefteltheit der lucht.

La temperature de l'air contribué
beaucoup à la fanté. De gematigt-
heit der lucht brengt veel toe tot de
gezondheit.

TEMPÉRER, *v. a.* Modérer, a-
doucir. Matigen, verzackten,
verzoeten.

Il tempéra les choses par sa pruden-
ce. Hy matigde de dingen door zy-
ne vochtigheid.

* L'âge tempéré le sang. De onder-
dom tempert het bloet.

Tempéré, tempérée, *adj. & part.*
Modéré, adouci. Gematigt, ver-
zack, getempert. Zedig, be-
fcheiden, ingetogen, bezadigt.

Air bien tempéré. Een welgematigde
lucht.

* Sa joie fut tempérée. Zyne vreug-
de, of blydschap wierds gematigt,
of verkleint.

* Esprit tempéré. Esprit sage, ou
régli. Een gematigt mensch. Een
wys, voorzichtig mensch.

TEMPÊTE, *f. f.* Storm, onwe-
der, onwe-er, bui, onftuimig we-er.

Il fit une furieuse tempête. Het was
een fchrikkelyk onwe-der.

Etre batu de la tempête. Van eenen
storm, of van 't onwe-er beloopen
zyn. In onwe-er zyn, storm, of on-
we-er hebben.

La flote a effuié tempête fur tempê-
te. De vloot is van storm op storm
beloopen, of heeft storm op storm
uitgeftaan.

Exciter une tempête. Een onwe-er
verwekken.

* Il méprisa la tempête des canons.
Hy verachtte 't gedonder van 't ge-
fchut.

* Tempête. Bruit, tintamarre. Storm;
geraas, gerucht, geweld.

* Tempête. Trouble, sédition. On-
we-er. Oproer, tweefpalt, opftant,
muitery, onrust, onlust.

‡ Tempête. Querelle peu attendue.
Onwe-er. Een onverwacht krakkeel,
gekryf, of geraas.

* On eût cru que cette tempête a-
loit

loit engloutir tout le païs. *Men hadde gedacht dat dit onweér 't ganfche lands zoude verflonden hebben.*

‡ TEMPETER, *v. n.* Faire du bruit, crialler. *Roepen, sieren, raazen, fchreeuwen, kyven; een groot gewelt, of gerucht maaken.*

TEMPLE, *f. m.* Tempel, Kerk, Godts huis.

Le temple de Salomon. *De Tempel van Salomon.*

On dédioit des temples aux Empereurs Romains. *Men wydde tempelen aan de Roomsche Keizeren, of men wyde den Roomsche Keizeren tempelen toe.*

Aler au temple. *In de kerk gaan.*

* Temple de mémoire. *De tempel der gelychdenis, of der geheugenis, (die door de Dichters op den Parnas wordt geplaatst.)*

Temple, *f. f.* Partie au côté de la tête. *De fleep van 't hoofd.*

TEMPLET, *f. m.* (*Terme de Relieur.*) Een fluisbout 't welk de boekbinders op de naaibank gebruiken.

TEMPLIERS, *f. m.* Sorte de Chevaliers religieux. *Tempeliers. Zekere geestelyke Ridder, die voortyds te Jeruzalem woonden, en alle, wegens hunne godtloosheit, of onmaatige fchatten, op eenen nacht verdelgt wierden.*

‡ Boire comme un templeier. *Als een Tempelier zuipen. Luftig zuipen en zwelgen.*

TEMPORAL, temporale, *adj.* Van de fleepen des hoofds; dat de fleepen des hoofds raakt, of aangaat.

Mufcle temporal. *De fleepfpiet. De fpiet die over de fleep des hoofds heen loopt. (Een Ontleedkundig woordt.)*

TEMPORALITE', *f. f.* Interêts temporels. 't Wereldlyke, het tydelyke. *Tydelyke belangen, wereldfche voordelen.*

TEMPOREL, temporelle, *adj.* Tydelyk, wereldlyk.

Les biens temporels. *De tydelyke goederen.*

Subftitance temporelle. *Tydelyke noodtdrufft. Tydelyk onderhoudt.*

Temporel, *f. m.* Le revenu d'un bénéfice, ou d'un monastère. *Het tydelyke. De inkomft, of 't inkomen van een geestelyk ampt, of van een klooster.*

Adminiftrer le temporel d'une Eglise. 't Bewindt over het tydelyke, of 't inkomen eener Kerke hebben.

Temporel des Rois, ou des Souverains. L'autorité des Rois sur leurs peuples. *Het tydelyke, het wereldlyke, of oppermogend recht der Koningen, of der Oppermagten over hunne onderdaanen.*

Le Pape n'a rien à dire sur le temporel des Rois, ou sur le temporel des Souverains. *De Paus heeft niets omtrent, of op het tydelyke, of wereldlyk gebiedt der Koningen, of der oppermagten te zeggen.*

TEMPORELLEMENT, *adv.* Durant un temps. *Tydelyk, gedurende eenen tydt, voor eenen tydt.*

TEMPORISEMENT, *f. m.* Retardement, delay, attente. *Uitftel, verfoeving, verfchuiving, opfchorting, fchorffing, verwachting van eene betere gelegenheit.*

TEMPORISER, *v. n.* Attendre une occasion favorable. *Vertooven, fchoorvoeten, wachten, uitstellen, opfchorten, eene betere gelegenheit verwachten.*

Il perdit tout à force de temporiser. *Hy verloor alles door geduurig uitstellen.*

Temps, ou temps, *f. m.* De tydt. Perdre fon temps. *Zynen tydt verliezen.*

Emploier mal fon temps. *Zynen tydt kwalik befteden.*

Passer fon temps à lire. *Zynen tydt met lezen doorbrengen.*

Parler long temps. *Lang, of langent tydt fpreken.*

Donner du temps. *Tydt geeven, tydt gunnen, uitftel geeven.*

* Temps. La difpofition de l'air. *Weder, weér. De gefteltheit der lucht.*

* Beau temps. *Schoon weér.*

* Vilain temps. *Lelyk weér.*

* Il fait beau temps. *Het is fchoon weér.*

* Temps pluvieux. *Regenachtig weér.*

* Temps couvert. *Donker weér; een betoge, of betrokke lucht.*

* Temps. Age. *Tydt, jaaren, ouderdom.*

* Il n'est plus dans le temps de se marier. *Hy is niet meer in den tyt om te trouwen; by is boven de hu: wbaare jaaren.*

* Temps. Siècle. *Temps qu'on a vécu. Tydt. Eeuwe. Tydt dien men*

geleest heeft.

* Ecrire les affaires de fon temps. *De zaaken, of voorvallen zynes tyds befchryven.*

* Cela est arrivé de mon temps. *Dat is in mynen tydt gebeurt, of voorgevallen.*

* Temps. Occasion. *Heure réglée. Tydt. Gelegenheit, bequaame tydt.*

* Prendre fon temps. *Zynen tydt waarneemen.*

* En temps & lieu. *In tydt en plaats, op tydt en plaats.*

* Il est temps que je m'en aille. *Het is tydt dat ik ga.*

* Temps. Saison. *Tydt, tydigheit, rechte tydt.*

* Fruit mûr avant le temps. *Een vrucht die voor den tydt ryp is.*

* Il a fait fon temps. *Il est vieux. Hy heeft zynen tydt gehad. Hy is oudt.*

* Chacun aura fon temps. *Chacun aura fon tour. Elk zal zyn beurt hebben.*

* Avoir bon temps. *Etre heureux. Een goeden tydt hebben. Gelukkig zyn. Goede dagen hebben.*

* Passer mal fon temps. *Avoir de la peine. Zynen tydt in verdriet doorbrengen. Veel moeiljkheit hebben.*

* Il passera mal fon temps. *Il fera maltraité. Het zal hem kwalik vergaan. Het zal hem zwaar opbreken. Hy zal ongemak hebben, of mishandeling lyden.*

* Se donner du bon temps. *Se divertir. Mooi weér fpeelen, optrokken. Zich vermaaken, zyn vermaak noemen.*

* S'accommoder au temps. *Se faire à l'humeur des gens de fon fiècle. Zich naar den tydt voegen, of fchikken. Zich naar de genegenheit van 't volk zynes tyds fchikken.*

Temps. (*Terme de mer.*) *Weder, weér.*

Gros temps. *Orage, tempête. Zwaar weér. Storm, onweér, hardt weder, ruuw weér.*

Temps fin. (*Terme de mer.*) *Mooi, fchoon, of helder weér.*

Temps. (*Terme de Maître d'Armes.*) *Tyt, of gelegenheit om een floek toe te brengen.*

Temps. (*Terme de Musique.*) *Een vierde deel van de maat in de zangkunft.*

Temps. (*Terme de danfe.*) *Zekere tredde in 't danffen.*

Contre-temps. *Voyez Contre.*

Quatre-tems. *Voyez* Quatre.

A tems, *adv.* Dans le tems juist. *Tydelyk, tydig. Tenrechten tyt, op den behoorylyken tyt.*

Arriver à tems. *Ter rechter tyt aankomen.*

De tems en tems, *adv.* Van tyt tot tyt, telkens, geduurig.

Tout d'un tems, *adv.* Tout de suite. *Op eenen tyt, vervolgens, ter zelver tyt, teffens, te gelyk.*

Au même tems, *adv.* Presqu'au même instant. *Ter zelver tyt, op den zelven tyt, byna op 't zelve oogenblik, ter zelver stondt.*

En même tems, *adv.* Ter zelver tyt, te gelyk, teffens.

Mon Dieu, quand vous m'envoiez des maux, donnez-moi en même tems la force de les supporter. *Myn Godt, als gy my ongevallen toezendt, geef my teffens de kracht om ze te kunnen draagen.*

De tout tems. *Van alle tyden, van alle eeuwen, van aaloude tyden, van alle gebeugenis af.*

De tems immemorial. *Van ongedenkbaren tydt.*

De tems à autre. *Van den eenen tyt tot den anderen.*

Du tems. *Du vivant. Ten tyde. By 's leven.*

Du tems de François I. *Ten tyde van François den I.*

De long-tems, *adv.* Voor lang, voor langen tydt.

TEN.

TENABLE, *adj.* Qui peut tenir, ou résister. *Houbaar, 't geen men houden kan, 't geen weêrstant, of tegenstant kan bieden.*

La place n'est pas tenable. *De plaats is niet houbaar, of niet te houden.*

TENACE, *adj.* (Mot peu usité.) Qui tient fort à quelque chose. *Aankleevende, vasthoudende, dat ergens zeer vast aan houdt.*

TÉNACITÉ, *ff.* Vasthoudendheit, aankleevendheit.

TÉNAÏLLE, *f. f.* Instrument de fer qui sert à ferrer. *Een nyp-tang.*

Tenaïlle. (Terme de Fortification.) *Een haak. Zekere afspying in de vestingbouw gebruiklyk.*

TENAÏLLER, *v. a.* Met gloeiende tangen 't vleesch afknypen.

Ravaillac fut tenaïlle. *Ravailjak*

TEN.

wierdt met gloeiende tangen 't vleesch afgeknepen.

† Tenaïller. *Toumenter. Quellen, pynigen, nypen.*

TÉNAÏNCIER, *ténanciére, adj. & f. m. & f.* Boedelhouder, boedelhouderster, bezitter, of bezitster van een boedel.

TENCHE, ou tanche, *ff.* Poisson. *Zee. Zekere riviervisch.*

TENDELET, *f. m.* (Terme de marine.) *Een gespanne doek, of zeil over 't achterdek van een galei voor de zon, of regen. (Een zeewoordt.)*

TENDEUR, *f. m.* *Een behanger, een kamerbehang. Een die de sterfhuizen met rouwgoeds behangt. ('t Is ook een nettspreider voor 't gevogelte.)*

TENDON, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) *Een pees, het einde van een zenuwe.*

TENDRE, *adj.* Qui n'est pas dur. *Week, zacht, mals, murw, voos, dat niet hart is.*

Pierre tendre. *Zachte steen.*

Bois tendre. *Week, of voos hout.*

Pain tendre. *Versc broodt, verscbakke, of nieuwbakke broodt.*

Chair tendre. *Jong vleesch, mals vleesch.*

* Age tendre. *Tedere jaaren, eerste jonkheit.*

* Dès sa plus tendre jeunesse. *Van zyne tederste iaaren, of tederste jonkheit af.*

* Tendre. *Foible, délicat. Teder, zwak, weekelyk.*

* Avoir l'imagination fort tendre. *Zeer teér, of heel zwak van inbeelding zyn.*

* Tendre. *Amoureux, sensible. Verliest, minziek, gevoelig, medelydend.*

* Avoir le cœur tendre. *Teérhartig zyn, een teder hart hebben.*

* Tendre, *f. m.* *Panchant à l'amour. Tederheit, liefdedrift, minnevuur, verheving, neiging, of genegenheit tot liefde.*

* Tendre. (Terme de Peinture.) *Eel, teér. (Een woordt der Schilderkunst.)*

Tendre. *Délicat, fin. Bien pris. Teér, eel, syn, wel geleg.*

Tous les traits de cette peinture, de cette taille-douce, sont extrêmement tendres. *Al de trekken van die schildery, van die print zyn heel eel.*

TEN.

TENDRE, *v. a.* *Etendre. Spannen, ophangen, voorhangen, uitspannen.*

Tendre des filets. *Netten spannen.*

Tendre un tapisserie. *Een tapyt, of pronkbehang ophangen.*

Tendez votre tablier, j'y jetterai quelque chose. *Hou uw voorschoot op, ik zal 'er wat in werpen, of wat in smyten.*

Tendre. *Présenter, donner. Toereiken, aanbieden, geeven.*

Tendre la main. *De handt bieden, of teereiken.*

Tendre. *Bander. Spannen, uitrekken, rekken.*

Tendre une corde. *Een touw spannen.*

Tendre un arc. *Een boog spannen.*

* Tendre des pièges à quelqu'un. *Voor iemand strikken spannen, of laagen leggen.*

* Tendre. *Avoir pour but. Strecken, tot een oogwit hebben.*

* Tout cela ne tend qu'à tromper. *Dat alles strekt maar om te bedriegen, dat alles legt op bedrogh soe.*

Tendu, tenduë, *adj. & part.* *Bandé. Gespannen, uitgerekt.*

Corde trop tenduë. *Een touw dat te styf gespannen is.*

† Avoir l'esprit trop tendu. *Al te ingespannen van geest zyn.*

* TENDREMENT, *adv.* *Tederlyk, teérhartiglyk, inniglyk, zeer gevoeliglyk.*

* Aimer tendrement. *Tederlyk te-minnen, of liefhebben.*

* Elle le pleura tendrement. *Zy beweende hem tederlyk.*

† Tendrement. (Terme de Peinture.) *Eel, teér. (Een woordt der Schilderkunst.)*

* TENDRESSE, *ff.* *Amitié, tendre amour. Tederheit, sedere vriendschap, hartelyke liefde, innige genegenheit.*

* Inspirer de la tendresse. *Eene hartelyke liefde inboezemen.*

Tendresse. (Terme de Peinture.) *Eelheit, teérheit. (Een woordt der Schilderkunst.)*

TENDRON, *f. m.* *Petits ostendres de la viande. Kraakbeentjes, knorbeentjes, kleine teere beentjes in 't vleesch.*

† Tendron. *Jeune fille. Een teér spruitje. Een jong meisje.*

TÈNEBRES, *f. f. pl.* *Duistertheit, duisternis, donkerheit.*

Epaiffes ténébres. *Dikke duifterniffen.*

* Ténébres. L'enfer. *De uiterfte duifternis. De helle.*

* Tomber dans les ténébres. *In de uiterfte duifternis vallen, of storten: in de hel komen.*

* Ténébres. Obscurité, ignorance. Erreur, égarement. *Duifternis, duiftheit, onwetenheit. Dwaling, blindheit.*

* Chaffer les ténébres de l'esprit. *De duifternis des verstandts verdryven.*

* Les ténébres du Paganisme. *De duifternis, of blindheit van 't Heidendom.*

* Ténébres. (Terme de l'Eglise Romaine.) *De donkere metten. Een dienst die in de Roomfche Kerke te vier, of vyf uren, des woensdags, donderdags, en vrydags voor Paaschen geschiedt.*

Dire ou chanter ténébres. *De donkere metten opzeggen, of zingen.*

Affister aux ténébies. *De donkere metten bywoonen.*

* TENE BREUX, ténébreuse, adj. Obscur. *Donker, duifter, vol duiftheit.*

* La Philosophie scholastique est obscure & ténébreuse. *De schoolfche Wysbegeerte is duifter en benevelt.*

TENETTE, f. f. (Terme de Chirurgien.) *Een steensnyders nyprangetje waar mede men den steen uit de blaas haalt.*

TENEUR, f. f. Le contenu de quelcque écrit. *De inhoudt, of 't begrip van eenig fchrift.*

Il faut voir la teneur du contrat. *Men moet den inhoudt van 't verdrag zien.*

Teneur de livres, f. m. *Een boekhouder.*

TENIR, v. a. *Houden, vast houden.*

Tenir quelque chose en sa main. *Iets in zyn handt houden.*

Tenir un enfant sur les fonts de baptême. *Een kindt ten doop houden.*

Tenir boutique. *Winkel houden, winkel doen.*

Tenir école. *School houden.*

Tenir. Savoir. *Hebben, weten.*

Je tiens cette histoire de mon grand-père. *Ik weet, of hebbe die geschiedenis van myn Grootvader.*

* Tenir. Avoir. *Houden, hebben.*

* Nous tenons la vie de Dieu. *Wy hebben 't leven van Godt.*

* Tenir sa fortune de quelqu'un. *Van iemans zyn welvaart hebben.*

* Tenir. Ocuper, être maître. *Houden, behouden, inhouden, bezitten, bezetten, meester van zyn.*

* Tenir la campagne. *'s Veldt behouden, meester van 't veldt zyn.*

L'ennemi tenoit les montagnes. *De vyandt bezette de bergen.*

* Tenir les livres de compte. *Boekhouden.*

* Tenir. Adresser. *Bestellen, overgeeven, behandigen.*

* Faites tenir cette lettre à Monsieur. *Laat dezen brief aan myn Heer bestellen, of behandigen.*

* Tenir. Ufer, se servir. *Gebruiken, voeren, zich van dienen.*

* Ne tenez pas un tel langage. *Voer zulk een taal niet.*

* Tenir. Empêcher, retenir. *Houden, weêrhouden, beletten, verbinderen, keeren, tegenhouden.*

* Je ne fai qui me tient que je ne vous &c. *Ik weet niet wat my weêrhoudt dat ik u niet, enz.*

* Tenir. Garder. *Houden, nakomen, volbrengen.*

* Tenir la parole. *Zyn woords houden, of nakomen.*

* Tenir. Entretenir. *Houden, onderhouden.*

* Tenir le monde en admiration. *De wereldt in verwondering houden.*

* Tenir les ennemis en alarme. *De vyanden in beweging, in geduurige onrust, of vreeze houden.*

* Tenir la campagne. *In 't veldt blyven.*

* Les ennemis tinrent la campagne jusqu'à la fin d'Octobre. *De vyanden bleven in 't veldt tot het einde van October, of van Wynmaandt.*

* Tenir la mer. *Zee houden, zee bouwen, in zee blyven.*

* Tenir. Prendre, suivre. *Houden, neemen, volgen.*

* Quel chemin tiendrez-vous? *Wat wegh zult gy houden, of neemen?*

* Tenir, v. n. Dépendre. *Houden, schorten, afhangen.*

* Il ne tint pas à lui que l'affaire ne se fit. *'t Hing niet aan hem dat de zaak niet gelukke, of niet geschiedde.*

* Tenir. Ressembler. *Hebben, gelyken, naar gelyken.*

* Il tient beaucoup de son père. *Hy heeft veel van zyn vader, of gelykt zeer naar zyn vader.*

* Il tient plus de la femme que du soldat. *Hy gelykt meer naar een wyf dan naar een krygsman.*

* Tenir. Estimer. *Houden, achten, schatten.*

* Je tiens à grand honneur de vous servir. *Ik houde het voor een groots eere u te dienen.*

* Je vous tiens pour honnête homme. *Ik houde u voor een eerlyk man.*

* Tenir. Soutenir, croire. *Vasthouden, staande houden, beweezen, gelooven.*

* Les Cartesiens tiennent que les bêtes n'ont point de sentiment. *De Kartesiaanen houden staande dat de beesten geen gevoelen hebben.*

Tenir. Être atache. *Houden, vast houden.*

Clou qui tient bien. *Een spyker die wel houdt.*

Tenir. Etre contenu. *Houden, in kunnen leggen, bevatten.*

Tout cela ne sauroit tenir dans ce coffre. *Das alles zoude in die kist niet kunnen leggen.*

* Tenir. Résister, se défendre. *Houden, tegenstaan, tegenhouden, uithouden, zich verdedigen.*

* La place ne peut pas tenir trois jours. *De plaats kan 't geen drie dagen houden.*

* On ne peut tenir contre de si fortes raisons. *Men kan het tegen zulke sterke redenen niet uithouden.*

† En tenir. Etre atrapé. *Bedot zyn, bedrogen, of opgeligt zyn, beknipt zyn.*

† Il en tient le bon homme. *Hy is beknipt de goede man.*

Chevalier, tu en tiens. *Ridder, gy zyt bedot, of opgeligt.*

Se tenir, v. r. S'atacher. *Zich houden, zich vast houden.*

Se tenir à une branche d'arbre. *Zich aan den tak van een boom houden.*

Se tenir. Demeurer, s'arrêter. *Zich houden, blyven, zich beknippen, zich bepalen, zich onthouden, woonen, zich ophouden.*

* Se tenir dans les bornes de la civilité. *Zich in de paalen van beleeftheit houden.*

Comment osez-vous vous tenir ici? *Hoe durft gy u hier houden, of onthouden?*

Se tenir les bras croisés. *Ledig met de handen over een zisten.*
 Se tenir à Paris. *Zich te Parys onthouden, of ophouden.*
 * Se tenir. S'estimer. *Zich houden, zich achten.*
 * Je me tiens obligé de vous servir. *Ik houde my verplicht om u te dienen, of om u dienst te doen.*
 Tenant. *Par.* Qui tient. *Houdende, vasthoudende.*
 Tenant une épée. *Eenen degen houdende.*
 Tenants, *f. m.* (Terme de Blason.) *Wapenhouders, schildhouders.*
 * Tenant, tenante, *adj.* Avare, chiche. *Vasthoudend, karig, gierig, rekking, naau, deun.*
 Les femmes sont ordinairement fort tenantes. *De vrouwen zyn gemeenlyk heel vasthoudend.*
 Tenu, tenuë, *adj. & part.* Pris. *Gehouden, genomen.*
 Tenu, tenuë. Estimé. *Gehouden, geacht, geschat.*
 Il est tenu pour un homme d'esprit. *Hy wordt voor een gauw schrandere, of verstandig man gehouden.*
 Tenu, tenuë. Obligé. *Gehouden, verbonden, verplicht.*
 Soldat tenu de servir la campagne. *Een soldaat die gehouden is den veldstogt te doen, of den veldstogt nis te dienen.*
 TENON, *f. m.* (Terme de Charpentier.) *Een houwvaft, een klamp.* (Een Timmermans woordt.)
 Tenon. (Terme d'Arquebuser.) *De kas van een loop.*
 Tenons de montre. *De pennetjes van een zakuurwerk.*
 TENSER, ou tanfer. *v. a.* Berispen, bekryven, doornemen, bestrafsen.
 TENSION, *f. f.* *Spanning, uitspanning, rekking, het stellen van iets.*
 La tension des cordes d'un instrument de musique. *Het stellen der snaaren van een speeltwig.*
 TENTATEUR, *f. m.* Celui, ou celle qui tente. *Verzoeker, verzoekster, aanvechter, aanvechster, bestryder, bestryder.*
 La chaiteté trouve souvent des tentateurs. *De kuisheit krygt dikwyls aanvechters, of verzoekers.*
 Tentateur. Le diable. *Verzoeker, de duivel.*
 TENTATION, *f. f.* *Verzoeking, bekooring, aanvechting, aanrizing, of aanrizing tot het quaade.*

Résister à la tentation. *De verzoeking tegenstaan.*
 Succomber à la tentation. *Onder de aanvechting bezwyken.*
 TENTATIVE, *f. f.* Etort. *Pooging, onderwinding, proeve, kracht.*
 Il fit de nouvelles tentatives. *Hy stelde nieuwe proeven te werk; by bezocht het op nieuw.*
 Tentative des Theologiens, *Proeve, onderzoek in de Godskunde, of der Godgeleerden.*
 TENTÉ, *f. f.* Sorte de pavillon pour les gens de guerre. *Hut, veldhut, tent, veldtent.*
 Dresser une tente. *Een hut opstaan, of oprechten.*
 Tente. (Terme de Chirurgien.) *Een wiek die men in een wonde legt.*
 TENTEMENT, *f. m.* (Terme de maître d'armes.) *Een steek waar in men zyn vyandts degen tweemaal met de zyne slaat.* (Een Schermmeesters woordt.)
 TENTER, *v. a.* Pouffer à pécher. *Verzoeken, aanvechten, tot zondigen aanzetten, of aanzetelen, tot het quaade aanporren.*
 Le diable tente les hommes. *De duivel verzoekt de menschen.*
 Tenter. *Eprouver.* *Verzoeken, beproeven.*
 Vous ne tenterez point le Seigneur. *Gy zult den Heere niet verzoeken.*
 Tenter la fortune du combat. *Den srydts, den slag, of 't gevecht waagen.*
 Tenter fortune. *Chercher fortune par quelque coup hardi.* *Zyn geluk zoeken; iets stovs waagen om gelukkig in de werelt te worden.*
 Tenter la fidelité d'un ami. *De getrouwheit van eenen vriends beproeven.*
 † Sa peau ne metente gueres. *C'est-à-dire, sa personne ne me plaît pas fort.* *Haar vel behoort my weinig: Dat is, haar persoon behaagt my niet zeer.*
 TENTURE, *f. f.* Pieces de tapisserie pour une chambre. *Behangsel van een kamer, kamerbehang, of kamerbehangsel.*
 Tenture de deuil. *Een rouwbehang, of rouwbehangsel.*
 Tenture de nate. *Matten om een kamer te beleggen.*
 TENUE, *f. f.* (Terme de Grammaire Gréque.) *Fen der drie Griekche klinkletteren, die men onder de ston-*

men telt.
 Tenuë de plume. *De houding van de pen.*
 Tenuë. (Terme de Musique.) *Een teken als een C, waar mede de verscheide stunts der zangkunst beteekent worden.*
 Tenuë. (Terme de mer.) *Het bechten, of 't houden van het anker in zee.*
 Un fond de bonne tenuë. *Een goede, of vaste ankergronds.*
 * Tenuë. Fermeté. *Stantvastigheit, onverzettelykheit, onverzetbaareheit, volstandigheit.*
 Tenuë, *f. f.* *Zitting, of zitsdag eener vergaderings.* *De tyt wanneer een byeenkomst, of vergadering gehouden wordt.*

TEO.

TE'ODORE, Théodore, *f. m.* *Nom d'homme.* *Dirk, Diderik.* *Een mans naam.*
 TEOGONIE, Théogonie, *f. f.* *Mot qui vient du Grec, & qui signifie, naissance & généalogie des Dieux.* *Geflagboom der Gooden, geslagregister der Goden.*
 TEOLOGAL, Théologal, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) *Een Godgeleerde die in de R. Kerke Prediker in een hoofdkerk is, en Godgeleerde lessen moet doen.*
 Téologal, Téologale, *adj.* *Godde-lyk, daar Godt het voorwerp van is.*
 Les vertus téologiques sont la foi, l'esperance & la charité. *De Godde-lyke deugden zyn 't geloove, de hoope en de liefde.*
 TEOLOGIE, Théologie, *f. f.* *Godsgeleertheit, Godskunde, kennis van Godt en Godsdienst.*
 Téologie Scholastique. *De Schoolsche Godsgeleertheit.*
 Téologie naturelle. *De natuurlyke Godsgeleertheit, of d'overnatuurkunde.*
 Téologie. *Classe où on enseigne la Téologie.* *De school der Godsgeleertheit, de school daar de Godskunde geleert wordt.*
 TEOLOGIEN, Théologien, *f. m.* *Godgeleerde, Godskundige.*
 TEOLOGIQUE, Théologique, *adj.* *Godgeleerd, Godskundig, 't geen de Godsgeleertheit aangaat, of betreft.*
 Question Téologique. *Een Godsgeleerd*

geleerd gefchil, of vraagftuk.
TEOLOGIQUEMENT, Théologiquement, adv. Godsgeleerdelyk, Godskundiglyk, op eene Godtgeleerde wyze.

TEOPHILE, ou Théophile. Nom d'homme. Godsvriend. Een mans naam.

TEORBE. Voyez Tuorbe.

TEOREME, Théorème, *f. m.* (Terme de Géométrie.) Befchouwftek, befpiegelend voorftel, beftooglyk voorftel in de wifkunft, een voorftel daar de waarheit van moet bewezen worden.

TEORIE, Théorie, *f. f.* Spéculation. Befpiegeling, befchouwing, befchouwing, of befpiegelende kennis.

TEOURGIE, Théourgie, *f. f.* Ouvrage de Dieu. Godswerking, werk van Godt.

TER.

TERAPEUTIQUE, Thérapeutique, *f. f.* (Terme de Médecin.) Art de guérir. Geneeskunft, geneeskunde.

TEREBENTINE, *f. f.* Terpentyne, een vocht dat uit jonge denneboomen vloeit.

TEREBINTE, *f. m.* Sorte d'arbre. Denneboom, Terpentyneboom, een boom waar uit de terpentyne druipt, of vloeit.

TERGETTE, targe, *f. f.* (Terme de Serrurier.) Een klinkje aan een glasaamt.

TERGIVERSATEUR, *f. m.* Uitvluchtszoeker, een die omwegen, of uitvluchten zoekt, of een befchuldiging laat vaaren.

TERGIVERSATION, *f. f.* Détours. Omwegen, uitvluchten, afwendig, aarzelig, weifeling.

TERGIVERSER, *v. n.* Chercher des détours. Aarjelen, omwegen, of uitvluchten zoeken, een afwendig maaken, weifelen, geen vafte voet houden.

TERIAQUE, Thériaque, *f. f.* Teriaak. Zeker tegengif, of geneesmiddel tegen 't vergif.

TERIERE, *f. m.* Outil pour percer le bois. Een boor, een lange boor, een fteekboor.

TERIN, *f. m.* Sorte de petit oifeau. Een mees. Zeker klein groen vogeltje, met een zwart vlakje op 't hoofd.

TERME, *f. m.* Le Dieu des bor-

nes. Paalgodt, de Godt der landfcheidingen.

Terme. (Vieux mot.) Voyez Borne.

* Terme. Fin, but. Einde, oogmerk, oogwit, doolwit.

* Le terme de la vie humaine. Het einde van 't menfchelyk leven.

Terme. Temps préfixit. Gezette tyt, beftemde tyt, bepaalde tyt, rechte tyt.

Echaperavant le terme. Voor den beftemden tyt ontkomen.

Elle acoucha avant le terme. Zy quam voor den tyt in de kraam. Zy beviel voor den tyt in 't hinderbedde.

Paier fon terme. Zyn huifhuur betaalen. De beloofde penningen op den gezetten tyt betaalen, of opbrengen.

Le terme est échu. De tyt van betaling is verfcheenen, of vervallen, de huur is verfcheenen.

Terme. Etat. Staat, gefteitheit, gelegenheit, ftant.

L'affaire étoit en ces termes. De zaak ftont zoodanig, of was in dien ftant.

Terme. Parole. Een woord.

Parler en termes exprès. In uitdrukke-lyke woorden fpreken.

Ufer d'un terme. Een woords gebrui-ken.

Terme d'art. Een kunftwoord.

Termes. Bains d'eau chaude des Anciens. Warme badftooven der Ouden.

TERMINAISON, *f. f.* De uitgang, of eindiging van een woord.

TERMINER, *v. a.* Borner. Eindigen, bepaalen, bereiken.

Montagnes qui terminent nôtre vûë. Bergen die zoo hoog zyn als men kan opzien, of als 't gezigt kan bereiken.

Terminer. Achever, finir. Eindigen, voleindigen, volbrengen, afdoen, ten einde brengen.

Terminer heureusement la guerre. Den oorlogh gelukkiglyk eindigen.

Terminer un procès. Een geding afdoen, of ten einde brengen.

Terminer. Ajuster, accommoder. Befliffen, byleggen, bemiddelen.

Terminer un différend. Een gefchil byleggen.

Se terminer, *v. r.* Se finir. Eindigen, op 't einde loopen, uitvallen, gecindigt worden, een uitflagh neemen, een uitkomst hebben, afloopen.

Ouvrage qui commence à se termi-

ner. Een werk dat op 't einde loopt, of dat haast ten einde is.

Ce procès termina à sa ruine. Dat geding viel tot zyn bederf uit.

TERMOMETRE, Thermomètre, *f. m.* Tuiav de verre qui fert à marquer les degrez du chaud & du froid. Een weérglas. Een glaze pyp die de graaden van hitte en koude aanwyft.

TERNAIRE, *f. m.* (Terme d'Arithmétique. Nombre de trois. Een drietal, of drietal, 't getal van drie.

TERNE, *adj.* (Terme d'Orfèvre.) Mat, bleek, doof. (Een Zilverfmidts woord.)

Ternes. (Terme de triftrac.) Twee driën in 't verkeerspel.

TERNIR, *v. a.* Oter le lustre. Bezwalken, verdooven, verdonkeren, den glans beneemen.

Ternir la glace d'un miroir. 't Glas van een fpiegel bezwalken.

* Ternir. Obscurcir. Bezwalken, verdooven, verdonkeren, verduiften, krenken.

* Ternir la réputation de quelqu'un. Iemants aanzien verduiften, of krenken.

Se ternir, *v. r.* Perdre son lustre, ou sa couleur. Verdooven, verdonkeren, verduiften, doof worden, zyn glans, of verwe verliezen, in-fchieten.

Terni, ternie, *adj. & part.* Benevelt, bezwalkt, verduifert, ingefchooten, verdooft, gekrenkt.

* Reputation ternie. Een bezwalkte achtig; een gekrenkt aanzien.

* Honneur terni. Bezwalkte, bezvlekte, of bezoedelde eere.

TERNISSURE, *f. f.* Beneveling, verduifering, verdooving, bezwalking, in-fchieting.

TERRAGE, *f. m.* Voyez Champart.

TERRAIN. Voyez Terrain.

TERRAQUEE, *adj.* (Terme de Géographie.) Qui comprend la terre & l'eau. Landt en water; dat het landt en water begrypt. (Een woordt der Aardtklootkunde.)

Globe terraquée. De landt- en waterbol, of d'aardtkloot die 't landt en 't water vervat.

TERRASSE, *f. f.* Een aardthoop; een aarde wal. De top, of 't hoogfte van een huis torenswyze gemaakt.

Terrasse. (Terme de Tireur d'or.) Een langwerpig tobbetje daar 't zilver

G B B B B

in geheel wordt als men 't vergulden wil.

Terrasse. (Terme de Peinture.) De voorgrond van een landschap. (Een woord der Schilderkunst.)

TERRASSER, ou terracer, v. a. Jetter par terre. Ter aarde werpen, of smyten, neérwerpen, neérsmyten, op den grond smyten, of werpen.

Terrasser une personne. Iemant ter aarde werpen.

* Terrasser. Donter, réduire. t'On-derbrengen, overveldigen, onderwerpen, onderdanig maaken, in den grond helpen, onder 't juk brengen.

* Ce fut lui qui terrassa l'Alemagne. Hy bragt Duitschlandt onder; hy was 't die Duitschlandt onderbragt, of onder 't juk bragt.

Seterrasser, v. r. Se jetter par terre. Ter aarde vallen, ter neêrvallen, zich neêrwerpen.

TERRÉ, f. f. Leglobe de la terre. Aarde, aardtkloot, aardryk, aardbodem.

La terre est finie. De aarde is eindig.

Terre ferme. Le continent. 't Vaste landt.

Prendre terre. Landen, aan landt komen, voet aan landt zetten.

Terre a potier. Klei, potaarde.

Terre figillée. Gezegende aarde, die een geneezende kracht heeft.

Terre d'ombre. Ombre, zakere verwe die de schilders gebruiken.

Terre franche. Klei, aarde die niet zandig is.

Terre graffe. Vet landt, vette aarde.

Terre maigre. Mager, of schraal landt, magere, of schraale aarde.

Terre fertile. Vruchtbaar landt.

Terre stérile. Onvruchtbaar landt.

Labourer la terre, ou cultiver la terre. 't Landt bouwen, de aarde bebouwen.

Fumer la terre. 't Landt mesten.

Terre qui produit beaucoup de fruits. Een landt dat wel draagt. Een landt dat veel vruchten voortbringt.

Terre. Côte, rivage. Landt, strandt, kust, oever.

Aprocher de terre. Landt naderen.

Remuer les terres. De aarde uisgraven en verkruyen om sterkten van te bouwen.

Terre. Un des principes des Chimif-

tes. Aarde. Een, van de beginselen der Stoffcheideren.

Jetter par terre. Ter aarde werpen, of smyten.

Donner du nez en terre. Met de neus op d'aarde vallen.

* Donner du nez en terre. C'est ne pas réussir dans son dessein. In zyn voornemen, of toelegh missen, of niet slaagen.

Mettre pié à terre. Van 't paerds stygen, uit de koets, of uit eenig vaartsuig klimmen, voet aan landt zetten.

Mettre une personne en terre. C'est l'enterrer. Iemant ter aarde bestellen. Dat is, iemant begraven.

Porter un corps en terre. Een lyk ter aarde brengen.

Terre. Biens qu'on a à la campagne. Landt, landtgoeds, landtgoederen, landeryen.

Aler à la terre. Op zyn landt gaan.

Cet homme possède de belles terres en Frise. Die man heeft, of bezit schoone landeryen in Vrieslandt.

Terre. País. Contrée. Landt, gewest, oordt, landstreek.

Ravager les terres de l'ennemi. 't Vyandts landen verwoesten.

On dit par toute la terre que, &c. Men zegt door de gansche wereldt, of over al dat, enz.

Vaiffeaux de terre. Aarde vaten.

* La terre. Les hommes. De wereldt, de menschen.

* Cela étonna toute la terre. Dat bragt de gansche wereldt, of alle menschen in verwondering.

* Toute la terre se rit de ses ouvrages. Al de wereldt lacht met zyne werken.

† Il vaut mieux en terre qu'en pré. C'est-à-dire, il vaudroit mieux qu'il fût mort que de vivre en langueur. Het ware beter voor hem doot te zyn, dan elendig te leven.

† Il a peur que la terre ne lui manque. Il craint fort la pauvreté. Hy vreesst al dat hy te kort komen zal; hy is zeer bekommert voor armoede, of gebrek.

† Qui terre a guerre a. Proverbe bas et burlesque, qui signifie que ceux qui ont du bien, sont sujets à avoir des affaires, ou des procès. Veel bewindts luttel rust. Die veel goeds heeft, heeft veel moeijelykheit en onrust.

† Ce font pour lui des terres inconnues. C'est-à-dire, il n'entend pas cela. Dat zyn voor hem onbekende landen. Dat is, hy verstaat dat niet.

Terre à terre, f. m. (Termes de Manège.) Langs d'aarde sleepende.

Terre à terre. (Termes de mer.) Langs de kust, of langs het strandt.

Nous faisons route terre à terre. Wy zeilden, of voeren langs de kust.

TERRAU, f. m. (Termes de Jardinier.) De mist uit een oude zaai-bak.

TERRÉIN, ou terrain, f. m. (Terme de guerre.) Vechtsplaats. Plaats des gevechts. Een veldt, of de plaats daar een leger slaags is, of slaags zal gaan.

Gagner le terrain. 't Veldt winnen, de vechtsplaats winnen.

TERRÉ-PLAIN, f. m. (Terme de Fortification.) De wal-gang, de wegh op den wal.

Se TERRER, v. r. Ce mot se dit des lapins & des renards qui se fourrent dans leurs trous. In de holen kruipen. Dit words van de konynen en vossen gezacht die zich in holle holen verborgen.

TERRÉSTRE, adj. Aardsch, aardsche.

Les animaux terrestres. D'aardsdieren, de landdieren, de dieren van 't landt.

* Terrestre. Mondain. Aardts, wereldts, aardtsgezint, wereldtsgezint.

* Mépriser les choses terrestres. D'aardsche dingen versmaaden, of verachten.

TERRÉSTREITE, f. f. Aardtsachtigheit. (Een Stoffcheiders woordt.)

TERRÉUR, f. m. Crainte, fraieur. Schrik, vrees, vervaartheit, onsteltnis, verschrikking.

Donner de la terreur. Vrees, of schrik aanjaagen.

Porter la terreur par tout. Over al de schrik inbrengen.

Terreur panique. Een schielijke schrik. Een plotze vrees.

Prendre de la terreur. Verschrikt worden, bevreesst worden, met schrik bevangen worden.

TERRÉUX, terreuse, adj. Aardtsachtig, vol aarde, of met aarde bezet, of bemorst.

† Elle a le cu terreux. Zy is ryk in lars-

landeryen; haar voornaamste goede bestaat in landeryen.

TERRIBLE, *adj.* Epouvantable. Schrikkelijk, onzaghelyk, vreeslyk, yffelyk, vervaarlijk, verschrikkelijk, onzachtbaar.

Se rendre terrible à ses ennemis. Zich onzaghelyk voor zyne vyanden maaken.

La pauvreté est quelque chose de terrible. De armoede is een verschrikkelijk ding, of is iets dat verschrikkelijk is.

TERRIBLEMENT, *adv.* Fort, beaucoup, furieusement. Schrikkelijk, growwelyk, zeer sterk, geweldig, heel veel.

Il aime terriblement les médailles. Hy houdt schrikkelijk veel van oude penningen.

Je suis terriblement fatigué. Ik ben schrikkelijk afgemat.

TERRIEN, *terrienne*, *adj.* (Mot peu usité.) Terrefte. Aardtsch, aardts, van d'aarde.

Terrien, *terrienne*, *adj.* Ryk van landt, of ryk in landt.

Le Roi d'Espagne est le plus grand terrien du monde, depuis la conquête des Indes Occidentales. De Konink van Spanje is de rykste van landt in de wereldt, seders de verovering der West-Indië.

TERRIÈRE, *f. m.* (Terme de Coutume.) Een naamlyst, of blaasf van landeryen, met haare lasten.

Terrier de garenne. Een warande, of plaats daar verscheide vofse- of konynhollen in malkanderen loopen.

TERRINE, *f. f.* Ouvrage de terre où l'on met du lait. Een melkpot, een roompot. Een aarde pot, kom, of test om melk in te doen.

TERRINE'E, *f. f.* Een pot vol, een test vol.

Une terrinée de lait. Een pot vol melk.

Une terrinée de feu. Een test vol vier, of vuur.

TERRIR, *v. n.* (Terme de mer.) Prendre terre. Landen, aanlanden, aan landt komen.

Nous vinmes terrir à Saint Domingue. Wy quamen te S. Domingo aan landt.

TERRITOIRE, *f. m.* Le ressort d'un juge. Rechtsgebiedt, rechtsmagt, of rechtsdwang; 's landt, of 's gebiedt van eenen Rechter.

Le territoire d'un tel Juge est fort

étendu. 's Gebiedt van dien Rechter is wyt uitgestrekt.

TERROIR, *f. m.* Aarde, landt, landtschraak.

Terroir gras, maigre, ou fablonneux. Verte, magere, of zandachtige aarde.

TERROT, *f. m.* (Terme de Jardinier.) Mist met luchtige aarde en wat zant vermengt. (Een Tuiniers woordt.)

TERSET, *f. m.* Ce mot se dit des deux derniers couplets d'un sonnet. De drie eerste, of drie verderre regels der zes laatste regelen van een klindt. *ht.*

TERTRE, *f. m.* Coline, éminence. Heuvel, hoogte, aardshoop, een hoop aarde.

TES.

TE'SE, *thése*, *f. f.* (Terme d'École.) Proposition générale pour disputer. Stelling. Een algemeen voorstel om te zintwiften.

Soutenir une tèle. Een stelling beweesen, of staande houden.

TESSON, *f. m.* (Mot peu usité.) Bleureau. Een das. Zeker wildt dier.

TEST, *ou têt*, *f. m.* Le crane. Hoofdschedel, bekkeneel, herssenpan.

Test. Morceau de pot cassé. Potscherf, een scherf van eest gebroken pot.

TESTAMENT, *f. m.* Uiterste wil, erfstelling, laatste begeerte. Testament.

Révoquer un testament. Een uitersten wil herroepen, vernietigen, of breeken.

* Testament de mort. Een beschuldiging, of ontschuldiging van iemand door eenen misdadiger, die staat om gerecht te worden.

Le Vieux & le Nouveau Testament. Het Oude en Nieuwe Verbondsboek, of Testament.

TESTAMENTAIRE, *adj.* (Terme de Palais.) 's Geen een uiterste wil aangaat, 's geen opeenen uitersten wil ziet, dat een uitersten wil betreft.

Exécuteur testamentaire. Uiterstewiluitvoerder. Uitvoerder van een uitersten wille.

TESTATEUR, *f. m.* (Terme de Notaire.) Uiterstewilmaker, Testamentmaker.

TESTATRICE, *f. f.* Celle quiteste.

Uiterstewilmaakster, Testamentmaakster.

TESTER, *v. n.* Faire son testament. Zyn uitersten wil maaken, erfmaaken, testament maaken.

TESTICULE, *f. m.* Kloot der schaambeis, zaatsbal.

Testicule droit. De rechte kloot.

Testicule gauche. De sinke kloot.

TESTIMONIALES, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Getuigenisbrieven die de Monniken van hunne Oversten krygen.

TESTON, *f. m.* Sorte de monnoie qui avoit autrefois cours en France. Zeker oudt Fransch geldt dat voortydts in Frankryk gangbaar was, doende een vierde van een Fransche kroon.

† **TESTONNER**, *v. a.* (Mot bas & burlesque.) Donner des coups de poing sur la tête. Vuistflook, of vuistslagen op den kop, of op 't hoofdt geeven.

TET.

TÊT. Voyez test.

TÊTARD, *f. m.* Sorte de petit poisson qui a la tête fort grosse. Zeker vischje met een heel dik hoofdt.

† **TÊTASSES**, *f. f.* (Terme bas & burlesque) pour dire de grandes mamelles pendantes & qui dégoutent. Groote en hangende borsten die een afzien geeven.

TÊTE, *teste*, *f. f.* Partie la plus haute du corps. Hoofdt, kop, 's verhevenste deel des ligchaams.

Fendre la tête à quelqu'un. Iemant het hoofdt klooven.

Je veux gager ma tête que, &c. Ik wil myn hoofdt verbeuren, of ik wil 'er myn hoofdt onder zetten, dat, enz.

Jurer par la mort & par sa tête. By de doods en by zyn hoofdt zweeren.

* Têtes couronnées. Rois, Princes Souverains. Gekroonde Hoofden. Koningen, Vorsten, Oppermagten.

* Tête. Personne. Hoofdt, persoon, mensch.

Têtes couronnées. Rois, Princes souverains. Gekroonde hoofden. Keizers, Koningen, Oppermagtige Vorsten.

* Tête folle. Zottel, een halve gek.

Ggggg 2

* Trai-

- * Traiterà vingt sous par tête. Hoofds voor hoofds voor een gulden schaffsen; elk mensch voor een gulden ontbaalen.
- * Ce font deux têtes dans un bonnet. Dat zyn twee hoofden onder een kaproen; die twee zyn het in alles eens.
- * Tête revêche. Personne fâcheuse. Een wonderlyke kop; een stuurs, wonderzinnig, moeijelyk, of gemelyk mensch.
- * Tête. Opiniâtreté. Hoofds, hoofdigheit, koppigheit, halfstarrigheit, hardnekkigheit.
- * Voyez cette tête! Voyez l'opiniâtreté! Zie dien kop! zie de hoofdigheit, of hardnekkigheit!
- * Je t'ôterai bien cette tête, va. Ik zal u dat hoofds, of dien kop wel verzeffen, ga.
- * Tête. Face, visage. Hoofds, aangezichts, aanschyn.
- * Tourner tête à l'ennemi. Den vyands het hoofds bieden. Het hoofds naar den vyandt wenden.
- * Tête. Cou. Hoofds, hals.
- * Il lui fit trancher la tête. Hy doede hem 't hoofds afslaan, hy liet hem ont hoofden, of onthalzen.
- * Tête. Chef de quelque compagnie. Hoofds. Opperste van eenig geselschap.
- Ne juge point de ce corps illustre par sa tête. Oordeel van dat doortuchtig ligchaam niet naar het hoofds.
- * Tête. Partie supérieure d'une chose. Le front, ou le devant. Hoofds. Het bovenste deel van iets. 't Voorste van iets.
- * Tête d'épingle. Speldehoofds, 't hoofds van een spelde.
- * Tête d'un muscle. Het hoofds van een spier.
- * La tête d'un retranchement. 't Voorste van een borstweering.
- * Se mettre à la tête de troupes. Zich aan 't hoofds van 't leger, dat is, in de spitz, of in 't voorste van 't leger stellen.
- * La tête d'un violon. Het hoofds van een viool.
- * Tête. Esprit, phantaisie, imagination. Hoofds, kop, verstand. Zin, inbeelding, vreemde gedachten.
- * C'est une des meilleures têtes. 't Is een van de gauwste koppen, of van de sneligste verstanden.
- * Se mettre quelque chose dans la tête. Zich iets in 't hoofds brengen;

- zich iets inbeelden.
- * Il se met en tête qu'on le raille. Hy beeldt zich in dat met hem gespot words, of dat hy geschooren words.
- * Faire tout à sa tête. Alles naar zyn hoofds, of naar zyn zin doen.
- * On ne lui fauroit ôter cela de la tête. Men zou hem dat niet uit het hoofds konnen praaten, of konnen brengen.
- * Sa tête donne bien des affaires à ses pieds. Zyn hoofds geeft zyne voeten veel werks, of maakt hem veel te doen.
- Hoher la tête, ou branler la tête. C'est refuser. Het hoofds schudden. Iets weigeren, niet willen doen 't geen van ons words verzocht. Spotten met dat tegen ons gezegt wordt.
- * Un homme qui n'a point de tête. Un homme qui n'a point de s'ermeté. Een man die geen hoofds heeft; een onstant vastig mensch.
- * Rompre la tête. Etourdir, importer. Het hoofds breeken, baloorig maaken, moeijelyk vallen, lastig vallen, overlafen, verveelen.
- * Mettez-lui en tête cet homme-là. C'est-à-dire, opofez-lui cet homme là. Stel dien man tegen hem aan; zet dien man tegen hem.
- * Tenir tête à quelqu'un. S'opiniâtrer, contredire. Iemans het hoofds biedens, zich tegen iemant opstellen, iemant tegen spreken, sterk iets tegens iemant bewoeren, of staande houden.
- * Tenir tête à l'ennemi. C'est lui résister. Den vyands 't hoofds bieden. Den vyands wederstaan, of wederstans bieden.
- * Avoir de la tête. Etre opiniâtre. Een hoofds hebben, een kop hebben, hoofdig zyn, koppig zyn, styfzinnig zyn.
- * Un homme de tête. Un homme de bon sens. Een man met een hoofds, of van verstand, een schrauder, of verstandig man.
- * Aler par tout la tête levée. Aler sans craindre. Alom met opgesteeken, of opgeheven hoofds gaan. Zonder eenige vrees gaan.
- * Avoir des affaires par dessus la tête. Overmaatige bezigheden hebben. In zyne zaaken smooren. Te veel dingen om de ooren, of op den hals hebben.
- † Tête de linote. Tête légère, petit génie. Een lighthoofds, een los-

- kop. Een slecht, of klein verstand.
- † Gros-tête & peu de cervelle. Een dik hoofds, of een dikke kop, en weinig brein, of hersenen.
- * Tête verte. Fou. Een wyshoofds, een dorenloper. Een gek, een berfsenloos mensch.
- † Laver la tête à quelqu'un. Faire une severe réprimande. Iemans het hoofds wasschen. Iemans wakker doorneeman, of doorstryken, iemans scherp berispen, of bestraffen.
- † A laver la tête d'un âne on y perd sa lessive. C'est-à-dire, on perd son temps à instruire un sot. Met eenen esel te wasschen verquist men zyn loog, of zeep. Dat is, met een gek te onderwyzen verliest men zyn tyd.
- * Echauffer la tête à quelqu'un. C'est le fâcher. Iemans het hoofds warm maaken. Iemans moeijelyk, of gram maaken.
- † Avoir la tête près du bonnet. Etre prompt à se fâcher. Korfel van hoofds zyn. Opstuurvende, of opvliegende van aart zyn. Korfel zyn; kort van stof zyn.
- * Avoir la tête chaude. Heet hoofdig zyn. Zeer lighelyk quaat, of geraakt worden.
- * Avoir la tête dure. Avoir la conception dure. Dom van begrip zyn, bot in 't leeren zyn.
- * Ne savoir où donner de la tête. Niet weeten waar van men leeven, of bestaan zal.
- * Avoir cinquante ans sur la tête. Vyftig jaaren oudt zyn.
- * Se donner de la tête contre un mur. C'est se tourmenter en vain. Met zyn hoofds tegen den muur loopen. Dat is, eenen vergeeffsen arbeid doen, zich te vergeeffs quellen, of moede maaken.
- * Donner tête baissée sur l'ennemi. Stout en onverzaagt den vyands aangrypen, of aansasten.
- Cheval qui porte bien sa tête. Een paerds dat zyn hoofds wel draagt.
- Cheval déchargé de tête. Een paerds met een syn hoofds.
- Tête de bois. Een houte hoofds daar men in eenige rensteelen naar steekt.
- Courtes têtes. Naar 't hoofds rennen, of steeken.
- Tête morte. (Terme de Chimie.) Heet doot overschot in de scheikunst.

Tête de more. (*Termes de mer.*) De koker daar de voet van de mast in staat.

Tête à tête, *adv.* Onder vier oogen. Onder zyn beiden; onder zyn tweën.

Boire tête à tête. Onder zyn beiden drinken.

Tête à tête, *f. m.* Entretien secret. Een redewisseling tusschen vier oogen. Een heimelyk gesprek, een heimelyke onderhandeling.

Avoir un tête à tête avec sa maîtresse. Een heimelyk gesprek met zyn lieffste hebben. Tusschen vier oogen met zyn vryster praat.

‡ **TÊTE,** ou **tette,** *f. f.* (*Mor bas & peu usité.*) Traion. Speen, koespeen.

Tête-chèvre, *f. m.* Geitensmelker. Een soort van nachtvoegel.

TÊTER, *v. a.* Zuigen, de borsten zuigen.

Enfant qui tète. Veau qui tète. Een kind dat zuigt. Een zuigend kind. Een kalf dat zuigt, of een zuigend kalf.

TÊTIÈRE, *f. f.* (*Terme de Bourrelier.*) 't Gareel, de halfier. Het kopstuk van de toom eens paerds.

Têtiere. (*Terme de Chartreux.*) De hoofdschap der Karthuizer monniken.

Tétieres. (*Terme de sage Femme.*) Een hul; een hulfel dat de eerfgebooren kinderen op 't hoofd hebben.

‡ **TÊTIN,** *f. m.* (*Terme bas.*) Téton. Tepel, mam.

TÊTINÉ, *f. f.* Le pis de la vache après qu'elle est tuée. De uier, of 't uierboord der geslagte koeien.

TÊTON, *f. m.* Mamelie. De borst van een vrouw, een vrouwwe borst.

Tétons rebondis. Dikke vaste borsten.

TÊTONNIÈRE, *f. f.* Een gefronst borstkant; e boven aan de samaaren der jufferen.

TÊTRAGONE, *adj. & f. f.* Vierhoekig, een vierhoek.

TÊTRASTILE, *f. m.* Een gebouw dat op vier zuilen staat, of rust.

TÊTRIÈRE, *adj.* Straf, bars, wist, stuurs, onvriendelyk.

TÊTU, *tetué, adj.* Opiniâtre. Hoofdig, koppig; eigenzinnig, styfhoofdig, hardnekkig, halfarrig, styfzinnig.

Enfant tetu. Een hoofdig, of koppig kind.

Têtu, *f. m.* Opiniâtre. Styfhoofdt, styfkop, een eigenzinnig, styfzinnig,

nig, of styfhoofdig mensch.

TÊTU, *f. m.* Sorte de marteau de maçon. Een metjelaars bouwhamer, of breakhamer.

TEU. TEX.

TEUTONIQUE, *adj.* Germanique. *Duitsche.*

L'Ordre Teutonique. De *Duitsche* Order.

TEXTE, *f. m.* De eigen woorden eens Schryvers. De text van eenig Schryver.

Le texte de l'Écriture Sainte. De eige woorden, of de text der *H. Schrift.*

Il a pris un beau texte. Hy heeft een schoone text, of schryfsuurplaats genomen.

TÊXTUAIRE, *f. m.* Livre sans commentaire. Een boek zonder uitlegging, of verklaring.

THA. THE. THI. THO.

Voyez les colon. *ta, te, ti, & to.* Zie alle deeze woorden, die dikwyls in 't Fransch met een *H* geschreven worden, op de zyden van *ta, te, ti, en to.*

THE, *f. m.* Sorte de plante du Levant. *Thee.* Zeker Oosterfch. gewas.

Le thé est amer & chaud. De *thee* is bitter en heet.

TIA. TIB. TIC.

TIARE, *f. f.* Sorte d'ornement de tête des anciens Rois de Perse. Een vorstelyke sullebandt, of muts der oude *Perfische* Koningen.

Tiàre. Espèce de grand bonnet qui sert d'ornement aux Papes. Een groote muts met een driedubbele kroon die *Roofsche* Bisschoppen, of *Pausen* draagen.

* **Toucher à la tiàre du sacré Vicairé de Jesus Christ.** De Kroon des gewyden *Stadthouders* van *Christus*, dat is, de *Pauselyke* magt aannaaken.

TIBIAL, *adj. m.* Van de scheen. *Muscle tibial.* De *scheenspier.*

TIBRE, *f. m.* Rivière de Rome. De *Tyber*, of *Tyberstroom.* De vloet die door de stad *Rome* loopt.

TIBURON, *f. m.* Een haai, een verblindende visch in de *Atlantische* zee...

TIC, *f. m.* Sorte de défaut de certains chevaux. Zeker *mangel* aan den mond der paerden.

TICQUE, tique, *f. f.* Sorte d'infécté. *Koeljuis.* Zeker *bloedeloos* diertje.

TICTÉ, tictée, *adj.* (*Terme de Fleuriste.*) Marqueté. *Gestreept.* Dit wordt van de bloemen gezegt.

TIE.

TIE'DE, *adj.* Laauw, of lauw, 't geen heet noch kout is.

Eau tiede. Laau water.

* **Avoir le cœur tiede.** Avoir peu d'amour. *Flauw* in 't minnen zyn, *koel* eyn, *koelzinnig* zyn. *Weinig* liefde hebben.

TIE'DEUR, *f. f.* Laauheit, koelheit, matige warmte.

La tiedeur de l'eau. De laauheit van 's water.

* **Tiédeur.** Peu d'amour, indifférence. *Laauheit, koelheit, koelzinnigheit, onverschilligheit.*

Sa tiedeur me déseipere. *Haare laauheit* maakt my *hoopeloos*, of doet my *wanhoopen.*

TIE'DIR, *v. n.* Devenir tiede. *Laau* worden, *koelen.*

Faire tiédir de l'eau. *Water* koelen, *te* koelen *zetten*, of *laau* laten worden.

* **Faire tiédir l'amitié.** *Laissen* tiédir l'amitié. De *vriendfchap* laten verkouden, *verkoelen*, of *versterven.*

Il faut que cela tiedisse un peu davantage. *Dat* moet *wat laauwer*, of *koelder* worden.

* **Tiédir dans sa passion.** *In zyn drift* verkoelen, of *verflauwen.*

TIEN, *tienné.* (*Pronom possessif.*) *Uw, uwe.* (Een bezittende voornaam.)

C'est le tien. 't Is het uwe.

‡ **TIENNOT,** *f. m.* Petit Etienne. *Stevensje.* Een jongens naam.

TIERAN, *f. m.* (*Terme de Chasse.*) Het derde jaar van een wildt zuyn.

Sanglier qui est en son tieran. Een wilt zuyn dat in zyn derde jaar is.

TIERCE, *adj.* Troisième. *Derde.* Prendre une tierce personne. *Eeren* derden *neemen.*

Mettre une chose en main tierce. *Iets eenen* derden *overgeeven*, of in *handen* geeven. Een zaak aan *eenen*

derden overgeeven. Iets aan eenen derden stellen.

Tierce, *f. f.* Une des sept heures Canoniales. De derde uur van de zeven Kanonieke uren.

Tierce. Fievre tierce. Derdendaag-sche koorts.

Tierce continuë. Een dubbele derden-daag-sche koorts.

Tierce. (Terme d'Imprimeur.) De derde proef van iets dat gedrukt wordt.

Tierce. (Terme de Maître d'armes.) Een ters, een terssteek. Zekere steek in de schermskunst.

Pouffer une tierce. Een terssteek toebrengen.

Tierce. (Terme de Musique.) Een ters in de zangkunst.

Tierce. (Terme de Piquet.) Een derde in 't Piketspel. Drie kaarten in 't Piketspel die malkanderen volgen.

TIERCÉ, tiercée, *adj.* (Terme de Blason.) In drieën doorgesneden, in drieën verdeelt.

TIERCELET, *f. m.* Sorte d'oiseau de proie. Een tessel, 't mannetje van een valk, of havik.

TIERCEMENT, *f. m.* (Terme de Partisan.) Driemaalige verhooging, drievoudige verhooging in de pachten.

TIERCER, *v. a.* (Terme de Laboureur.) Een landt, of den wyngaardt ten derdenmaal omgraaven, of omhaalen.

TIERS, *adj.* Troisième. Derde.

Le tiers état. De derde staat, of de burgerstaat in Frankryk.

TIERS, *f. m.* Troisième partie. Een derde, het derdedeel van iets.

Le tiers du vaisseau m'appartient. Ik hebbe een derde in 't schip. Het derde deel van 's schip komt my toe.

J'ai action sur la troisième partie de la charge du vaisseau. Ik hebbe aanspraak, of rechts op het derde deel der ladinge van 't schip.

Tiers & danger, *f. m.* Het derde deel der inkomsten van zeker bosch in Normandy.

Tiers. Une troisième personne. Een derde, een derde persoon.

† Le tiers & le quart. Le public, les uns & les autres. Jan alleman, allerhande slach. Ieder een, elk een, al de wereldt, d'een en d'ander, 's gemeen. (In Vrieslandt zegt men: De goede en de zelde.)

† Se divertir aux dépens du tiers & du quart. Zyn vermaak tot bespoting, of terging van 't gemeen neemen. Met al de wereldt spotten, of den gek scheeren.

TIG. TIL.

TIGE, *f. f.* Stam, struik, tronk, steel.

Tige d'arbre bien droite. Een zeer rechte stam van een boom.

La tige d'une fleur. De steel van een bloem.

* Tige de clé. De pyp van een sleutel, de sleutelpyp.

* Tige de plume. De schacht van een veder, of pen.

* Tige de bote. 't Been van een laars, laers, of leers.

* Tige de flambeau. De koker van een fakkel, of toorts.

* Tige de guéridon. De styl van een knaap.

* Tige de colonne. De styl van een zuil.

* Tige. Race, lignée. Stam, afkomst, geslacht.

* Il est descendu de la tige Roiale. Hy is uit Koninklyke stamme gesproten, of afkomstig.

TIGNASSE, *f. f.* Méchante perruque. Vilains cheveux. Een slechte pruik, een stordige pruik. Slecht haar, lelyk haar.

TIGNE, teigne, *f. f.* Sorte de gale. Dauworm, haairmyt, zeer op 's hoofdt. Zekere schorftigheid des hoofds.

Tigne. (Terme de Maréchal.) Een verrotting in de straal van een paardts voet.

Tigne. Sorte de ver. Mot, kleetworm, schietworm in de kleederen.

TIGNERIE, *f. f.* Lieu où l'on pen-se les teigneux. De plaats in een gasthuis daar de zeerhoofdigen geneezen worden.

TIGNEUX, tigneuse, teigneux, teigneuse, *adj.* Qui a la tigne. Zeerhoofdig, die dauworm; of haairmyt op 's hoofds heeft.

Tigneux, ou teigneux, *f. m.* Een zeerhoofdige, een schorftig hoofdt. Een mens'ch die een zeer hoofdt, of zeer op 's hoofdt heeft.

† TIGNON, *f. m.* (Mot bas & burlesque.) Cheveux. Kuif. 't Haar op 's hoofdt, hoofthaar.

† Elle l'a pris par son tignon. Zy

heeft hem by zyn kuif gevat.

TIGRE, *f. m.* Sorte d'animal fa-rouche. Een tyger. Zeker wildt dier.

* Tigre. Cruel, inhumain. Een tyger. Een wreedt onbarmhartig mens'ch.

* Les tyrans agissent en tigres contre leurs sujets. De geweldenaars gaan als tygers, of gaan tygerachtig te werk tegen hunne onderdaanen.

* Tigre. Sorte d'insecte. De wolf. Zekere rups die voornamenslyk de peereboomen beschadigt.

TIGRESSE, *f. f.* Femelle du tigre. Tygerin, 't wyffe van eenen tyger.

* Tigresse. Cruelle. Tygerin. Een wreede minnares.

* Comment, Mademoiselle, vous me traitez comme une tigresse! Hoe, Meijuffer, gy handelt my als eene tygerin!

† Tigresse. Méchante diableffe. Tygerin, duivelin, een boos vrouwmens'ch.

† Avec toute sa devotion, c'est une véritable tigresse. Met alle haars godvrucht is zy eens rechte tygerin.

TILLAC, *f. m.* (Terme de mer.) 't Verdek van een schip. De dennem van een vaartuig, d'overloop van een schip.

TILLAU. Voyez Tilleul.

TILLER, *v. a.* Tirer le chanvre du tuiau. Kennip, of hennip schelten. Kennip zwingelen.

TILLET, *f. m.* (Terme de Libraire.) Een briesje waar mede een Boekverkoper by een ander om eenig goedt zandt.

TILLEUL, tillau, *f. m.* Sorte d'arbre. Een linde, een lindeboom.

Planter une allée de tillaux, Een laan van lindeboomen planten, of met lindeboomen planten.

TILLEUR, ou teilleur, *f. m.* Een kennip-scheller, of hennip-scheller.

Tilleuse, ou teilleuse, *f. f.* Een kennip-schelfter, of hennip-schelfter.

TIM.

TIM, ou thim, *f. m.* Sorte d'herbe. Thym. Zeker kruidt.

TIMBALE, *f. f.* Een keteltrom.

Batre les timbales. Op de keteltrom slaan.

Timbale. Palette pour jouer au volant.

TIM.

lant. Een palet met perkement bekleedt.

TIMBALIER, *f. m.* Celui qui bat la timbale. Een ketelrommer. Een ketelromslager.

TIMBRE, *f. m.* (Terme de Fondeur.) Een uurwerksklokje, 's klokje van een uurwerk.

Timbre de tambour. De snaaren van een trom.

Timbre de papier, ou de parchemin. 't Zegel dat men op papier, of perkement slaat.

Le timbre est d'un grand revenu. Het zegel brengt veel op.

Timbre. (Terme de Blason.) De helm boven op een wapen.

‡ **Timbre**. La tête. De kruin. Het hoofd.

TIMBRER, *v. a.* Marquer le timbre sur du papier. Zegelen, 's zegel op papier, of perkement slaan.

Timbrer. (Terme de Blason.) Een wapen bekwamen, een helm op een wapen zetten.

Timbré, timbrée, *adj.* Marqué d'un timbre. Gezegelt, daar een zegel op is gestagen.

Parchemin timbré. Gezegelt perkement.

‡ **Il a le cerveau bien timbré**. Hy heeft gezonde harssenen. Hy heeft een vast brein.

‡ **Avoir le cerveau mal timbré**. Verwarde harssenen hebben. Half gek zyn.

TIMBREUR, *f. m.* Celui qui marque le timbre sur le papier. Zegelaar. Een die 's zegel op 's papier, en op 't perkement slaat.

TIMIDE, *adj.* Bloô, bloode, verzaagt, bevreesd, vreesachtig, beschromts, schrikachtig, schroomachtig, vervaart.

Timide dans toutes ses entreprises. Beschromts, of schroomachtig in alle zyne onderneemingen.

* **Les animaux timides**. De vreesachtige dieren.

TIMIDITE, *f. f.* Bloôheit, vrees, vreeze, vreesachtigheid, bedeesheit, beschromtsheit, vervaartheit.

La timidité le retient. De vrees wederhoudt hem, houdt hem te rugge, of houdt hem tegen.

Une prudente timidité. Eine voorzichtigte beschromtsheit; eene groote omzichtigheit.

TIMON, *f. m.* (Terme de Charron.)

TIM. TIN.

De diffel, of diffelboom van een wagen.

Timon. (Terme de mer.) 't Roer, de helmstok van 't roer eens schips.

* **Timon**. Gouvernement. Het roer, de regeering, of 't bestier der staatszaaken.

* **Il gouverne le timon de l'Etat**. Hy regert, of bestiert het roer van Staat.

TIMONIER, *f. m.* (Terme de mer.) Een stuurman, of stierman op een schip.

TIMORE', timorée, *adj.* Gods-vreeszende, Godsvruchtig.

TIMPAN, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Het schep-rads. 's Radt van een watermolen, dat het water opgeeft.

Timpan. (Terme d'Imprimeur.) De timpan der drukkeren, een vel perkement op een raamt gespannen, waar op de degel in 't drukken komt.

Timpan, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) ou tambour de l'oreille. Het trommelvlies van 't oor. (Een woord der Ontleedkunde.)

Timpan. (Terme d'Horloger.) Een sandradt. Een radt met sanden in een uurwerk.

‡ **TIMPANISER**, *v. a.* Se moquer hautement de quelqu'un. Openlyk met iemans spotten, openbaarlyk met iemans scherffen, of den gek scheeren.

TIMPANON, *f. m.* Sorte d'instrument de musique. Een bakbordt, een gesnaart speeltuig waar op men met een penne speelt.

TIN. TIQ.

TINE, *f. f.* Ouvrage de Tonnelier. Een klein kuipje, vlootje, of sobbetje.

TINEL, *f. m.* (Mot peu usité.) Salle basse. Een eetkeuken, of beneden keuken daar de dienstboden eeten.

TINETTE, *f. f.* (Terme de Tonnelier.) Een kuipje, vlootje, of sobbetje.

‡ **TINTAMARRE**, *f. m.* Grand bruit. Geraas, geschal, groot geluidt, gebaar, getier.

‡ **Il fit un furieux tintamarre**. Hy maakte een schrikkelyk geraas.

TINTE. Voyez Teinte.

TINTEMENT, *f. m.* Sorte de son dans l'oreille. Ruifching, of

TIN. TIQ. TIR. 791

tuiting der ooren.

TINTER, *v. a.* & n. Kleppen, de klok kleppen.

La cloche tinte. De klok klepft.

Mon oreille tinte. J'ai un tintement d'oreille. Myn oor ruifcht, of tuint; Ik hebbe een geruifsch, of tuiting in 't oor.

Tinter le sermon. De klok kleppen om ter preeke te gaan.

TINTIN, *f. m.* Bruit des verres qu'on choque. 't Klinken der glazen tegen inalkanderen, als men gezondheden drinkt.

TINTOUIN, *f. m.* Bruit dans les oreilles. Geruifsch, of getuit in de ooren.

‡ **Tintouin**. Souci, inquiétude. Zorge, angst, bekommring, onrust, ongerustheit.

‡ **Avoir du 'tintouin dans l'esprit**. Ongerust, of onrustig van geest zyn.

TIQUE. Voyez la colonne Tic.

TIQUER, tiqueur. Voyez Ticquer, tiqueur.

TIR.

TIRADE, *f. f.* (Terme de Joieur d'instrumens.) Een sleeping. Verscheide noten die in eene streek gespeelt worden.

* **Tirade de paroles**. Een lange reeks, of uitrekking van woorden.

TIRAGE, *f. m.* (Terme d'Imprimeur.) Het drukken van letterdruk, of kopera plaatsen.

Le tirage coute plus de cinquante écus. Het drukken kost meer dan vyftig ryksdaalders.

‡ **TIRAILLER**, *v. a.* Tirer d'un côté & d'un autre. Heen en weer trekken, heen en weer singeren.

TIRAN, Tyrann, *f. m.* Dwinglandt, geweldenaar, wreedaart.

Néron étoit un tiran. Nero was een geweldenaar, of wreedaart.

* **Tiran**. Qui commande avec sévérité. Een streng heerscher, een heerschachtig, of meesterachtig mensch, een straf mensch.

* **Maris tirans**. Heerschachtige mannen.

* **Tirane**, *f. f.* Femme qui regne avec trop d'empire. Eine verwel digster van 't recht. Een heerschachtig, of meesterachtig wyf.

TIRANICIDE, Tyrannicide, *f. m.* Celui qui tué un tiran. Dooder, of ombrenger van een dwinglandt, of

of geweldenaar.
TIRANIE, Tyrannie, *f. f.* Domination cruelle & injuste. Dwinglandye, geweldenaarje, geweldpleeging, wreedheit.
 * **Tiranie**. Empire d'une belle. Rigueur. Wreedheit, of gestrengheit van eene juster. Strafheit die een juster tegen haaren minnaar toont.
 * **Vous exercez sur mon cœur un peu trop de tyrannie.** Gy voert al te groote gestrengheit, of heerschappye over myn hart.
TIRANIQUE, Tyrannique, *ad.* Gewelddadig, gestreng, wreedt.
Le pouvoir tirannique des Rois. De gewelddadige magt der Koningen.
Acton tirannique. Een wreede daadt.
TIRANIQUEMENT, Tyranniquement, *adv.* Gewelddadiglyk, gestrengelyk, wreedelyk.
TIRANISER, Tyranniser, *v. a.* Wreedelyk handelen, geweld pleegen, dwinglandy oeffenen, of gebruiken.
 * **Tiraniser.** Génér, contraindre, tourmenter. Lastig vallen, overlast doen, meijelyk vallen, quellen, dwingen, pynigen.
 * **Il ne faut point tyranniser ses amis.** Men moet zyne vrienden niet lastig vallen, of geen overlast doen.
 * **Mal qui tyrannise.** Een pynlyke, of smartelyke quaal.
TIRANT, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) Een trekker in een laers.
Tirant. (Terme de Boucher.) Een dikke breede zenuwe op den hals van een os, of kalf.
Tirant. (Terme de Procureur, ou de Notaire.) Een snoer van perkement gedraait om papieren aan te rygen.
Tirant. (Terme de Serrurier.) De veer van een huisanker.
Tirant. (Terme d'Architecture.) Een dwarsbalk, eenbalk van den eenen muur tot den anderen.
Tirant de tambour. De spanner van een trom.
Tirant. (Terme de mer.) De diepte die een schip in 's water gaat.
Ce bâtiment tire dix piez. Dat vaartuig gaat tien voeten diep.
TIRASSE, *f. f.* Filet de Chasseur. Een wachtelnet, een sleepnet, een treknet.
Tendre une tirasse. Een wachtelnet spannen, of uitzetten.

Tout d'une TIRE, *adv.* In een teug.
 Zonder adem te haalen, zonder zich te verhaalen, in eenen adem, a'hter een, zonder ophouden.
TIRE-BOUCHON, *f. m.* Een kurketrekker.
TIRE-BOURRE, *f. m.* Een krafer, of verkensstaart om een prop uit een roer, of sink geschut te trekken.
TIRE-BOUTON, *f. m.* (Terme de Tailleur.) Knoopyzer, knooptrekker.
TIRE-CLOU, *f. m.* (Terme de couvreur.) Een dekhamer, een leidekkers hamer aan beide zyden gezandt, (naar de letter, een nagel- of spykertrekker.)
TIRE-D'AILE, *f. m.* Batement d'aile fort prompt. De vlucht, of 't gieren van een snelvliedenden vogel.
Voler à tire-d'aile. Met een snelle vlucht vliegen, op zyne wicken gieren.
TIRE-FOND, *f. m.* (Terme de Tonnelier.) Een bodemtrekker. Zeker knipers werktuig.
 † **A TIRE-LARIGOT**, *adv.* Beau coup. Met groote teugen, veel, met lange trekken.
 ‡ **Boire à tire-larigot.** Met groote teugen drinken, of zwelgen.
TIRE-LIGNE, (Terme d'Architecture.) Fenslypen, een trekpen.
TIRE-LIRE, *f. f.* Een spaarpot.
TIRE-PIE, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) Een spanreep der schoenmakers.
TIRE-PLOMB, (Terme de Vitrier.) Een glazemakers trekzyzer, of loostzyzer; een loostrekker.
TIRER, *v. a.* Atirer après soi. Trekken, voorttrekken, naar zich trekken, naar zich sleepen, of naar zich haalen.
Tirer une corde. Een touw naar zich trekken.
Tirer un chapon de la broche. Een kapoen van 't spit stryken.
Tirer la viande du pot. 's Vleesch uit de pot haalen, of scheppen.
Tirer de l'argent de sa bourse. Geldt uit zyn beurs haalen.
L'éponge tire l'eau. De spons zuigt het water in, of trekt het water naar zich.
Tirer des pierres d'une carrière. Steenen uit een steengroef haalen.
Tirer la langue. Zyn tong uitsleeken.

Tirer. Puifer. Putten, tappen.
Tirer un seau d'eau. Een emmer water putten.
Tirer du vin. Wyn tappen.
Tirer. Epreindre. Uittouwen, uittouwen, uittrekken, uitterssen.
Tirer le suc d'une plante. 's Sap uit een gewas drukken.
Tirer. (Mor pensif.) Traire. Adelen.
Tirer les vaches. De koeijen melken.
Tirer. (Mor un peu vieux.) Peindre. Schilderen, uitschilderen, afbeelden.
Tirer une personne. Iemant uitschilderen.
Tirer quelqu'un à quatre chevaux. Iemant met vier paerden van een trekken.
Bâtiment qui tire tant d'eau. (Terme de mer.) Een schip dat zoo diep in 's water gaat. (naar de letter; een vaartuig dat zoo veel water trekt.)
Tirer à la mer. (Terme de Navigation.) De ruime zee, of 't ruime sop kiezen; zich in zee begeeven.
Tirer le canon. 't Geschut lossen, of slaaken. Met grof geschut schieten.
Tirer un coup de fusil. Met een snaphaan schieten; een scheut met een snaphaan doen.
Tirer un lievre. Een haas schieten.
Tirer un coup de pistolet à quelqu'un. Met een pistool naar iemants schieten.
Tirer au blanc. Naar den doel schieten; naar 't wis schieten.
Tirer une arbalète. Met den boog schieten.
Tirer un volant. In de vlucht schieten.
 † **Tirer un volant.** Mentir. Fluiten, liegen, (de Vrieten zeggen fluwewen.)
Tirer une boule. Met een kloot schieten.
Tirer de l'or. (Terme de Tireur d'or.) Goudsdrads trekken.
Tirer pais. Weghspeeden, wegh vorderen, of afleggen.
Tirer. (Terme d'Imprimeur.) Drukken, a'drukken.
 * **Tirer une lettre de change.** Een wisselbrief trekken.
 * **Tirer ce qu'on peut d'un méchant paieur.** Van een quaden betaelder zoo veel trekken als men kan.
 * **Tirer à la fin.** Agoniser. Naar 's einde

de loopen. Zielszoogen. Op 't uiterste leggen, steruen.

† **Tire** à la fin. 's Loopt met hem op 't end, of op 't einde; hy legt op 't steruen.

* **Tirer**. Fuir, aler. Trekken, vluchten, loopen.

* Les voleurs tirent du côté du bois. De rovers trekken langs de zyde van 's bosch; of naar den kans van 's bosch.

† **Tirer les vers du nez** à quelqu'un. Iemant nishaalen, iemants geheimen ondertasten.

* **Se tirer d'affaire**. Zich uit eene moosjelykheit redder.

* **Tirer**. Ajuster. Rechtstrekken, ver-schikken, verzetten.

* **Tirez un peu ce rabat**. Trek die bef wat rechts.

TIRET, *f. m.* (Terme de Grammaire.) Een voegtrak die twee s'zamengezette woorden aan malkanderen brengt, dezer wyze -

TIRETAINE, *f. f.* Sorte d'étofe. Tierenraai. Zekere half wolle en half linne stoffe.

TIREUR, *f. m.* Celui qui tire une arme. Een schuster, een die schiet. Un bon tireur. Een goedschuster.

Tireur d'arc. Een boogschutter.

Tireur d'or, *f. m.* Een gouddraastreker.

† **Tireur d'éclaircissement**. Een argwanig mensch; een die over eenige woorden, die hy meent tot zyn nadeel te zyn gesproken, nader opening vordert.

Tireur d'armes. Schermmaesler.

† **Tireur de laine**. Sorte de filou. Een gauwdief, een manteldief.

TIROIR, *f. m.* (Terme de Menuiserie.) Een laade, een treklaade, of schuif-laade.

TIRSE, *f. m.* Een stokje met wyngaartranken omvolchten, die de Wygoden zyne Feestviersters (Bachus en zyne Bacchanten) in de handen droegen.

TIRTAINE. Voyez Tiretaine.

TIS. TIT.

TISANE, *f. f.* Décoction faite d'orge & de réglisse. Gerstewater, gerstendrank.

Tisane laxative. Openend gerstewater.

Boire de tisane. Gerstewater drinken.

TISON, *f. m.* Een brandstok, of brandstok, een talhou dat in 's vuur legt.

Orer les tisons du feu. De houten van 's vuur nesmen.

* **Tison**. Personne qui alume quelque division entre des gens. Stookebrandt. Een twistzuchtig mensch, een zaaijer van verdeelsheden, of onlusten.

* **Tison d'enfer**. Homme diabolique. Een helche stookebrandt. Een duivelsch mensch.

TISONNER, *v. n.* Ranger les tisons du feu. Stooiken, 's hout opstooiken, 's vuur opstooiken.

Tifonné, *tifonnée*, *adj.* Zwart gevakt. (Dit wordt van witte paerden gezegt, die zwarte vlakken van een handtbreet of daar omtrent op de huid hebben. Een Roskammers woordt.)

TISSER, *v. a.* (Terme de Faiseuse de point.) Opdrigen, opleggen, de kant op 't patroon drigen.

TISSERAND, *f. m.* Wever, lianswever.

Tisserande, *f. f.* Weeffler. Een wevers vrouw, of weduwe.

TISSU, *tissué*, *adj.* Geweeven.

Toile bien tissué. Linnen dat wel geweeven is.

Tissu, *f. m.* (Terme de Faiseuse de point.) Het oplegsel, of opdragel van een kant op het patroon.

Tissu. Sangle de chanvre. Een hennipe-singel, een singel van hennip geweeven.

Tissu. Ruban fort large. Zeer breedt lint.

Tissu façonné. Breedt figuurlint.

* **Tissu**. Entrelacement. Samenweving, samenvlechting, weeffel.

* Les poumons ne font qu'un tissu d'arteres. De longen zyn maar een samenweving van slagaderen.

* **Tissu**. Enchainement, suite. Samenweving, samenhangsel, samenschakeling, aaneenschakeling, reeks, samenkeesting.

* Un long tissu de passages de l'écriture. Een lange reeks, of aaneenschakeling van Schrifstuurplaatzen.

TISSURE. (Terme de Tisserand.) Weeffel, weving, samenweeffel.

* **Tissure**. Suite. Samenhangsel, vervolg, samenschakeling, reeks.

* La tissure de cette histoire est fort belle. De samenschakeling dezer geschiedenis is zeer fraai.

TISSUTIER rubanier, *f. m.* Een

lintwerker, of lintwever.

TISTRE, *v. a.* (Vieux mot) Ourdir. Breijen, draaijen, weeven, vlechten.

TITRE, *f. m.* Inscription. Opschrift, naam, tytel.

Donner un titre à un livre. Een boek een naam geeven.

* **Titre**. Qualité, dignité. Eernaam, waardigheit, naam, tytel.

* Il s'acquit le titre de Libérateur de la Patrie. Hy kreeg den naam van Behouder, of Verlosser des Vaderlands.

Il lui donnèrent le titre de César. Zy gaven hem den eernaam van Keizer: Zy droegen hem de Keizerlyke waardigheit op.

* **Titre**. Droit, raison. Recht, reden.

* Posséder un bien à juste titre. Een goeds rechtvaardig, of met recht bezitten.

Titre. (Terme de Pratique.) Piece qui sert à prouver. Bewys, of blyk in rechten. Al 't gaens diens om iets te bewyzen, of waar te maaken.

Titre faux. Een valsch bewys.

Titre vrai. Een waarachtig, of goeds bewys.

Titre coloré. Een schynreden, een schynbewys.

Titre. (Terme de Jurisconsulte.) Een tytel, of hoofverdeling in Rechten.

Expliquer un titre. Een tytel in de Rechten uitleggen.

Titre. (Terme de Monnaie.) De keur van 't gout, of zilver dat gemunt wordt.

Titre haut. Groote keur.

Titre bas. Kleine keur.

Titre. (Terme d'Imprimerie.) Een teltel dien de zettters voor eene uisgelaste letter, tot aanwyzing van eenige verkorting, zetten.

† **TITUBATION**, *f. f.* (Terme d'Astronomie.) Voyez Trépidation.

TITULAIRE, *f. m.* Naamvoerder van eenig geestelyk ampt.

Le titulaire vivoit encore. De naamvoerder leefde noch.

Titulaire, *adj.* Celui qui est revêtu du titre d'un bénéfice. Genaamde; den naamdraagende van eene geestelyke bedieninge.

Hhhhh

TOC,

TOC. TOI.

TOCQUE. Voyez Toque.
 TOCSIN, *f. m.* Alarme qu'on sonne avec la cloche. *Branklok, stormklok, alarmklok.*
 Sonner le tocfin. *De branklok trekken, of luiden.*
 TOI, ou tu. Pronom. *Gy, u. Een voornaam.*
 C'est toi qui as fait cela. *Gy hebt dat gedaan.*
 TOILE, *f. f.* Linnen, lynwaat, doek.
 Toile, *f. m.* Fond de la dentelle. *De grond van de kant.*
 Faire de la toile. *Linnen weeven.*
 Toile de Hollande. *Hollandsch linnen, of lynwaat.*
 Toiles à embaler. *Zeildoek, baaldoek, pakdoek.*
 Toiles à embourrer. *Votrings linnen. Linnen om tot voering te gebruiken.*
 Toile de voile. *Zeildoek.*
 Une piece de toile. *Een webbelinnen, een stuk lynwaat.*
 Toile claire. *Dundoek.*
 Toile fine. *Fyn linnen.*
 Toiles de moulin à vent. *De zwenfels, of zeilen van een windmolen.*
 Toile imprimée. *Een gepluimeerde doek, een doek op een raamt gespannen om op te schilderen.*
 Toile d'or. *Gouls laken.*
 Toile d'argent. *Zilver laken.*
 Toile d'araignée. *Een spinneweb.*
 L'araignée fait sa toile avec beaucoup d'art. *De spin weeft zeer kunstig haare webben.*
 Toiles. *(Terme de Chasse.) Jagtdoek, jagtnetten, die gespannen worden om't zwartewildt te vangen.*
 * Toiles. *Pièges, embûches. Nesten, strikken, laagen.*
 TOILETTE, *f. f.* Een linnen tafelleeds, om 's hulsel en nachtgoeds der jufferen op te zeten.
 Toilette. *(Terme de Drapier.) Linnen, of kleeden, waar in men de lakens pakt.*
 † Plier la toilette. *Iets in een huis steelen en de vlucht naemen.*
 TOINETTE, *f. f.* Nom de petite fille. *Teuntje, Antonia. Een meisjes naam.*
 TOINON, *f. m.* Petit Antoine. *Tennis. Antoni. Een jongens naam.*
 TOISE, *f. f.* Sorte de mesure. *Een*

roede. Zekere Landmeeters maat van ses voeten.

TOISE, *f. m.* *(Terme de Maçon.) 't Gestal der roeden van eenig bouw-timmer- of metselwerk.*
 TOISER, *v. a.* Mesurer avec la toise. *Met eene roede meeten.*
 Toisé, toisée, *adj. & part.* Mesuré avec la toise. *Met eene roede afgemeeten.*
 TOISON, *f. f.* Laine de mouton. *Wol van een schaapswacht; een vlies wolle.*
 L'Ordre de la toison d'or. *De Order van 't gulden vlies.*
 TOIT, *f. m.* Het dak van een huis, of gebouw.
 Les toits sont couverts de nége. *De daken zyn met sneeuw bedekt.*
 Abatre un toit. *Een dak afwerpen, of afmyten.*
 Toit à quatre pentes. *Een dak met vier afhangen.*
 Toit de jeu de paume. *Een asdak in een kaatsbaan.*
 Toit. Etable à cochons. *Een verkensshot, of verkenskot.*
 * Ils se firent comme un toit de leurs boucliers. *Zyn maakten als een dak van hunne schilden.*

TOL. TOM.

TOLE, *f. f.* Fer en feuilles. *Een yzere plaat, of yzere bandt.*
 TOLERABLE, *adj.* Supportable. *Verdraaglyk, lydelyk, duldelyk, dat men lyden, of verdraagen kan.*
 Cela est assez tolerable en un jeune homme. *Dat is verdraaglyk, of te verdraagen in een jongeling.*
 Son humeur n'est pas tolerable. *Zyn aart, of inborst is onverdraaglyk. Men kan met hem niet omgaan.*
 * Tolerable. *Médiocre, passable. Duldelyk, lydelyk. Middelmattig, tusschen beiden, dat het gaan kan, of door den beugel kan, tamelyk goeds.*
 * Sa traduction n'est pas tolerable. *Zyne overzetting is niet duldelyk, of kan niet door den beugel; zyne vertaling dougt niet.*
 * TOLERABLEMENT, *adv.* Passablement. *Middelmattig, dat het gaan kan, tamelyk wel.*
 * Il écrit tolerablement. *Hy schryft middelmattig, of tamelyk wel.*
 TOLERANCE, *f. f.* Verdraagzaamheit, duldung, toelating, ver-

gunning.
 TOLERER, *v. a.* Souffrir, supporter. *Verdraagen, lyden, dulden, soelaaten, vryheit geeven.*
 Je suis las de vous tolérer. *Ik ben moede u te verdraagen.*
 TOMBE, *f. f.* Pierre placée au dessus de la fosse où un mort est enterré. *Een zerk, een grafsteen, een steen dien men op een graf legt, of daar men een graf med dekt.*
 * Tombe. Tombeau, sépulchre. *Graf, begraaftsplaats, grafsteede.*
 TOMBEAU, *f. m.* Sépulchre. *Graf, begraaftsplaats, grafsteede.*
 Tombeau superbe. *Een prachtig graf.*
 * Tombeau. Perte, destruction, mort. *Graf, begraaftsplaats. Verlies, vernieling, doodt, einde.*
 * L'Italie est le tombeau des François. *Italië is het graf der Franschen, of Fransjoien.*
 TOMBER. *(Verbe neutre passif.)* Vallen, neêrvallen, neêrstorven, van boven neêrvallen.
 Tomber à terre. *Ter aarde vallen, nedervallen.*
 * Tomber de son haut. *Tomber dans une grande surprise. In eene groote verwondering vallen, of koken.*
 Tomber. Dechoir. *Vallen, vervallen, verminderen, verkleinen, kleiner worden.*
 Sa fortune est tombée. *Zyn staat is vervallen, of verkleint.*
 Tout cheval qui bronche ne tombe point. *(Proverbe.) Alle paarden die struikelen vallen niet. (Een spreekwoordt.)*
 * Tomber en décadence. *Da vervalt komen, afnoemen, vergaan, afgaan, vervallen, te niet gaan.*
 * Tomber. Venir sous la puissance. *Vallen, onder de magt, of heerschappye komen.*
 * L'Empire étoit prêt à tomber sous la domination des Barbares. *Het Ryk stont op het punt om onder de magt, of heerschappye der Barbaaren te vervallen.*
 * Tomber entre les mains des ennemis. *In 's vyandts handen vallen, of in de handen der vyandten vallen.*
 * Tomber. Périr. *Vallen, te grondt gaan.*
 * Tomber dans l'erreur. *In dwaaling vallen, of storven.*
 * Tomber malade. *Ziek worden. Krank*

- Krank worden, in ziekte, of krankheit vallen, of storten.*
- * *Toute l'aigreur tomba sur lui. Al de bitterheit, of al het misnoogen viel op hem.*
- * *Ce fleuve tombe dans le Rhin. Die vloet valt, of stort in den Rhyn.*
- * *Tomber dans de grandes fautes. In groote mislagen vallen; groote feilen, of mislagen begaan.*
- * *Aler tomber sur l'ennemi. C'est aler fondre sur l'ennemi. Op den vyandt vallen. Stout op den vyandt los gaan.*
- * *Le vent tombe. Le vent cesse. De windt valt, de windt neemt af, de windt gaat leggen.*
- * *Laisser tomber l'ancre. C'est mouiller. Het anker laten vallen, ankeren, het anker miswerpen, ten anker komen.*
- TOMBEREAU, *f. m.* Sorte de charette. Een mistkar, een storkar, een aschkar, of vuilniskar.
- TOME, *f. m.* Volume. *Stuk, of deel van een boek.*
- Un gros tome. *Een dik stuk.*
- TOMISTE, Thomiste, *f. m.* Sec-tateur de S. Thomas, *Thomist.* Een aanbanger, of navolger van den H. Thomas.

TON.

- TON, *f. m.* Son de voix. *Geluid, stem, 't geluid der stem-nen.*
- * *Avoir un ton de voix agréable. Een aangenaame stem hebben.*
- Ton de voix triste. *Een naare, of droevige stem.*
- Ton de maître. *Meesterachtigheid, meesterlykheit, heerschachtigheid, onzagchelykheit.*
- * *Parler d'un ton de maître. Meesterachtig, of met een hoogen toon spreken.*
- * *Parler d'un ton résolu. Uit de borst spreken, vrymoedig spreken, onbeschroomt spreken.*
- * *Prendre un ton trop haut. Parler avec fierté. Al te stout spreken. Al te trotzen taal voeren.*
- * *Il a bien changé de ton. Hy zingt nu heel anders, of eenen heel anderen toon. Hy spreekt zoo trots niet meer als voorheen.*
- Ton. Degré de résonnement d'un instrument de musique. *Toon. Geluid. De trap, of maat des klanks*

- van een speeltuig.*
- Un faux ton. *Een valsche toon.*
- Donner le ton aux Musiciens. *Den toon aan de Zangmeesters geven.*
- TON, thon, *f. m.* Sorte de poisson. *Thonyn. Zekere zeevisch.*
- Ton. Voyez Taon.
- Ton, ta. Pronom possessif. *U, uw, uwe. Een bezittende vornaam.*
- Ton fils. *Ta fille. Uw zoon. Uwe dochter.*
- Ton livre, ta chambre. *Uw boek, uwe kamer.*
- TONDEUR, *f. m.* Scheerder.
- Tondeur de moutons. *Schaapscheerder.*
- Tondeur de draps. *Droogscheerder, lakenbereider.*
- TONDRE, *v. a.* Scheeren; snoeien.
- Tondre des brébis. *Schaapen scheeren.*
- Tondre des bouis. *Palm scheeren.*
- Tondre des arbres. *Boomen scheeren, of met een scheer snoeien.*
- Tondre. Couper les cheveux. *Scheeren, 't haar afsnyden.*
- ‡ Tondre. Rapiner, prendre sur autrui. *Scheeren, schagcheren, schrapen, te veel afneemen.*
- ‡ Tondre. Critiquer. *Beknibbelen, bedillen, berispen.*
- ‡ Il trouve à tondre sur tout. *Hy vindt overal, of op alles wat te zeggen. Hy wil alles bedillen.*
- ‡ Je veux que l'on me tonde si j'y retourne. *Ik wil my den kop laten scheeren, (wy zeggen, ik wil myn kop verbouwen) zoo ik 'er wederkeere.*
- Tondu, tondué, *adj. & part.* Geschooren.
- Mouton tondu. *Een geschooren schaaap.*
- ‡ Elle se laisse tondre la laine comme un mouton. *Zy laat zich mishandelen gelyk men wil. (Letterlyk, Zy laat zich de wol afscheeren als een schaaap.)*
- ‡ Que je fois tondu si j'y vas. *C'est-à-dire, que je fois confus. Ik wil beschaamt staan zoo ik 'er ga.*
- ‡ Il a été tondu. *Hy heeft een neus gekregen; hy heeft niet verworven daar hy op hoopte.*
- TONNE, *f. f.* Muid, futaille. *Ton, vat, oxhoofd.*
- On appelle une tonne de biere, & un tonneau de vin. *Men zegt een ton*

- bier, en een vat wyn.*
- TONNEAU, *f. m.* Vat, ton, oxhoofd.
- Mettre un tonneau de vin en perce. *Een vat wyn onstaken, of opsteken.*
- Tonneau. (Terme de mer.) *Vat. (Een zeewoordt waar by de grootte der scheepen afgemeeten wordt.)*
- Vaiffeau de cent tonneaux. *Een schip van hondert vat.*
- Un tonneau contient quatre barriques. *Een vat is vier oxhoofden groot.*
- TONNELLE, *f. f.* Filet à prendre des perdrix. *Een patrysnat. Een net om patryzen te vangen.*
- TONNELER, tonneller. (Terme de Chasse.) *Met eenen koojemoluk patryzen in 't net jaagen.*
- TONNELERIE, *f. f.* (Terme de Chasse.) *'t Kuiphuis der Kloosteren.*
- TONNELEUR, *f. m.* (Terme de Chasse.) *Een jager die met een net, en een koojemoluk patryzen vangt.*
- TONNELIER, *f. m.* Een kuiper.
- Tonneliere, *f. f.* Femme de tonnelier. *Een kuipers vrouw, of weduwe.*
- TONNER, *v. a.* Donderen.
- Il tonna furieusement. *Het donderde schrikkelyk.*
- * *Faire tonner le canon. Het geschut doen donderen, 't geschut lossen, losbranden, of slaaken.*
- * *Tonner. Craillier, tempêter. Schreeuwen, raazen, tieren, een groot gebaar maaken.*
- TONNERRE, *f. m.* Donder.
- Le tonnerre gronde. *De donder klartert, of schommelt.*
- Coup de tonnerre. *Een donderslag.*
- * *Il leur fit sentir les coups de son tonnerre. C'est-à-dire, de sa colère, ou de sa vengeance. Hy deed de hun zyne gramschap, of wraake gevoelen.*
- TONNINE, *f. f.* Chair de ton. *Gezoute Thonyn.*
- TONSURE, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) *Kruinscheering, bescheering des hoofds.*
- Prendre la tonsure. *Zich de kruin laten scheeren, den geestelyken staat aanvaarden.*
- ‡ Gentilhomme à simple tonsure. *Pauvre petit Gentilhomme. Een H h h h h 2 arm*

arm kaal Edelman.
TONSURER, v. a. (Terme de l'Eglise Romaine.) De kruin scheeren.

On a tonfuré plusieurs jeunes hommes. Men heeft veele jongelingen de kruin geschoren.

Tonfuré, tonfurée, adj. & pars. Celui qui a pris la tonsure. Geschooren, een die een geschoren kruin heeft.

Tonfuré, f. m. Celui qui a reçu la tonsure. Een geschoorene, of geestelyke, een priester, of monnik.

TONTE, f. f. Snoeijsel van boomen; gesnoecide boomtakken.

TONTINE, f. f. Een soort van byfrenten, (door Laurens Tonti, een Italiaan, uitgevonden.)

TONTURE. Scheersel, of scheerwol van de lakenen.

Tonture, f. f. (Terme de Jardinier.) Scheering, 't scheeren van al dat in de hoven geschoren wordt.

La tonture des bouis. Palm(scheering, 't scheeren van palm.

Tonture de moutons. Schaapscheering, 't scheeren der schaapen.

Tonture. (Terme de mer.) De buitenste planken, of de rok, of 't bekleedfel.

TOP.

TOPASE, f. f. Sorte de pierre précieuse. Een topaas. Zeker kostelyk gesteente.

‡ **TOPE**. Interjection qui marque qu'on consent. Top. Zeker inzwerysel 't welk een bewilliging te kennen geeft.

‡ **TOPE**, j'y consens. Top, ik sta het toe.

‡ **TOPER**, ou tauper, f. m. Boire à quelqu'un. Iemans toedrinken, iemans bescheidt doen, iemant brengen.

TOPINAMBOUR. Voyez taupinambour.

TOPIQUES, f. m. (Terme de Philosophie Scholastique.) Zekere algemeene hoofdstellingen waar toe alle de bewysredenen der Filosofie kunnen gebracht worden.

Topique, adj. (Terme de Médecine.) Uiterlyk, uitwendig.

Remèdes topiques. Uiterlyke geneesmiddelen.

TOPOGRAPHE, f. m. Een plaatsbeschryver, of stedsbeschryver.

TOPOGRAPHIE, f. f. Description

d'un lieu. Plaatsbeschryving, beschryving eener plaatze.

TOQ.

TOQUE. Sorte de chapeau couvert de velours. Zekere fluweele hoedt die de Studenten te Parys draagen.

TOQUET, f. m. Sorte de bonnet d'enfant. Zekere geboorde muss, van fluweel, of stof, die de kinderen draagen.

TOR.

TORCHE, f. f. Flambeau. Een toorts, of sakkel, een waschaers.

Torches. (Terme de Chasse.) De drek van 't rosse wiidt.

Torche. Le bord de quelque panier. De randt van een korf, of van een mande.

Torche-cu, f. m. Een aarswisch.

Torche-pinceau, f. m. Een wisch, een doekje dat de Schilders gebruiken, om hun penceel en versbords schoon te maaken.

TORCHER. Essuyer avec un torchon. Afwischen, met een wisch afwryven.

Torcher le cu d'un enfant. Een kindts aars wischen.

Torchez cette table. Wisch deze tafel af, maak deze tafel schoon.

Torcher. (Terme de Bateau d'or.) Met een wolle lap afveegen. (Een Goutflingers woordt.)

TORCHIS, f. m. (Terme de Maçon.) Pleisterklei, waar mede men eenige horden pleistert om tot wanden te gebruiken.

TORCHON, f. m. Een wisch, een wryslap, een wryfdoek om den huisraadt schoon te maaken.

Netéier avec un torchon. Met een wisch afwryven, of schoon maaken.

Torchon de foïn. Een hoorwisch.

Torchon de paille. Een stroowisch.

TORDEUR, f. m. Celui qui tord la laine. Een twynder, of tweernder. Een wolle garentweerder, of twynder.

Tordeuse, f. f. Een twynster, of tweerster.

TORDRE, v. a. Buigen, krommen, draaijen, wringen, omkrommen, ombuigen, omdraaijen, vlechten. Twyuen, tweernon:

Tordre le bras. Den arm verdraaijen, of omdraaijen.

Tordre l'osier. De steen draaijen.

Tordre de la laine. Wolle garen twyuen, of tweernon.

Tordre le linge. 't Linnen wringen.

TORPILLE, f. f. Een soort van stechter zeevisch.

TORREFACTION, f. f. Drooging.

TORREFIER, v. a. Over 't vuur droogen.

TORRENT, f. m. Een vloedt, watervloedt, overloop, of een overstroming van water, een geweldige waterstroom.

Les troupes se repandirent comme un torrent qui inonda l'Allemagne. De krygsmagten verspreidden zich als een vloedt, die Duin(schlandt) overstroomde.

* **Torrent**. Passion. Drift, sterke negenheit, hartstogt.

* Je ne puis résister au torrent qui m'entraîne. Ik kan de drift niet tegenstaan die my wechvoert, of wechsleep.

* **Torrent**. Multitude. Een stroom, eette groote meenigte.

* Un torrent de fausses opinions inonda tout ce Roiaume. Een stroom van valsche gevoelens overstroomde dat gansche Ryk.

* **Torrent**. Force, violence. Kracht, geweld.

* Ceder au torrent. Voor 't geweld wyken.

TORRIDE, adj. (Terme de Géographie.) Verzengde, dorre, verbrande, heete, brandende.

La zone torride. De verzengde luchtstreek.

TORSE, f. f. (Terme de Tourneur.) De spil in een pers.

Torse. Le tronc d'une figure. De romp van een beeldt, een beeldt zonder hoofdt, armen en beenen.

TORT, f. m. Injure, injustice. Ongelyk, onrecht, onrechtvaardigheit.

Faire tort à son prochain. Zynen naasten ongelyk doen, zynen evenmensch verongelyken.

Mettre quelqu'un dans son tort. Iemants snooden handel ontdekken, toonen dat iemant schuld, of ongelyk heeft.

Mettre quelqu'un dans le tort. Iemant in 't ongelyk stellen.

Mettre le tort sur quelqu'un. Mettre la faute sur quelqu'un. Iemant de schuld.

schulds geeven. Op iemand de schuld te leggen, of werpen.
 Vous avez tort. Vout n'avez pas raison. Gy hebt ongelijk, gy hebt geen reden.
 Tort. Dommage. Schade, nadeel, hinder.
 Réparer le tort qu'on a fait à quelqu'un. De schade vergoeden die men iemand heeft aangedaan.
 A tort, adv. Injustement. Onrechtvaardiglyk, ten onrechte, verkeerdelyk, zonder reden.
 On m'accuse à tort. Men beschuldigt my ten onrechte.
 A tort & à travers, adv. Inconfidérément. Onbedachtelyk, onbezonnen, in 't bondert, losfelyk, zonder achterdocht, in 't wilde.
 Parler à tort & à travers. In 't wildis spreken.
 Fraper à tort & à travers. In 't bondert slaan. Slaan zonder maat, of regel te houden, of ergens naar om te zien.
 A tort & sans cause. Injustement, sans raison. Te onrecht en zonder reden. Onrechtvaardiglyk, zonder oorzaak.
 Detort & de travers, adv. Hoedamig het zy, wel of kwalyk.
 Il en faut discourir de tort & de travers. Men moet 'er van spreken, wel of kwalyk.
 † TORTICOLIS, f.m. Celui qui a le cou un peu de travers. Scheefhals, kromhals. Een die een scheeven hals heeft.
 TORTILLEMENT, f.m. Action de rouler, ou de tordre. Draaijing, kromming, omdraaijing, ombuiging, omwinding, tweekringing, vlechting, wringing.
 TORTILLER, v. a. Rouler, tordre. Draaijen, krommen, buigen, omwinden, vlechten, wringen, twynen, sweernen.
 Tortiller du fil. Garen sweernen, garen twynen.
 Tortiller de l'osier. Teen draaijen.
 Tortiller des cheveux. Haar opwinden, of vlechten.
 † TORTILLON, f.m. Petite servante. Een sloofje. Een vloerwisch. Een jong dienstmeisje.
 Tortillon. (Terme de laitiere.) Een wrong, of wisch die de melkwyven en groenwyven op 't hoofd hebben, als ze de melk, of 't groen draagen.
 Tortillon de bahut. Een roosje van

vertinde spykertjes rontsom 't sloot van een koffier.
 Tortillon, f.m. Espece de petit gateau tortillé. Een krakeling.
 Un tortillon de deux sols. Een krakeling van twee stuivers.
 TORTIONNAIRE, adj. (Terme de Palais.) Geweldig, geweldadig, zonder oorzaak. (Een woordt van 't Gerechtshof.)
 On a déclaré l'emprisonnement injuste & tortionnaire. Men heeft de hechtenis onrechtsmaasig, en geweldadig, of zonder oorzaak verklaard.
 TORTU, tortuë, adj. Qui n'est pas droit, oblique. Krom, gedraait, geslingert, gekromt, gebogen, schuins, scheef, bogtig.
 Bois tortu. Krom hout.
 Chemin tortu. Een kromme wegh.
 * Tortu, tortuë, adj. Contrefait. Scheef, krom, leelyk, mismaakt.
 * Piez tortus. Kromme, of scheeve voeten.
 * Il est tortu & bossu. Hy is krom en gebogchelt.
 * Tortu, tortuë. Méchant, pervers. Krom, verdraait, verkeert, boos, boosaardig.
 * Siècle tortu. De booze, of quaadaardige eeuw.
 * Esprit tortu. Een krom, averechts, of verdraait verstand.
 * Ce boiteux a l'esprit aussi tortu que ses jambes. 's Verstandt van dien kreupelen is zoo krom, of verdraait als zyne beenen. Die kreupelen is zoo mank van verstandt als van beenen.
 TORTUE, f. f. Sorte d'animal. Een schildpadt. Zeker dier.
 Tortuë de terre. Een aardischildpadt.
 Tortuë de mer. Een zeeschildpadt.
 * Marcher en pas de tortuë. Marcher fort doucement. Als een schildpadt, of met schildpadstreden gaan: Heel zoetjes gaan.
 TORTUEUX, tortueuse, adj. Qui va en tournant. Krom, gebogt, bogtig, met bogten loopende.
 Tortueux détours d'une riviere. Kromme bogten van een rivier.
 TORTURE, f. f. Question. Pynbank, solterbank, plei.
 Appliquer un criminel à la torture. Eenen misdadigen op de pynbank leggen. Eenen misdadigen pynigen, of aan de plei brengen.
 * Avoir l'esprit à la torture. Etre

fort gêné & contrainit. 's Gemoeds op de pynbank hebben, een zeer ongerust gemoeds hebben; heel ongerust van geest zyn.

TOS. TOT.

TOSCAN, Toscan, adj. (Terme d'Architecture.) Toskaansch. (Een Bouwkundig woordt.)
 Ordre Toscan. De Toskaansche order in de Bouwkunst.
 Colonne Toscan. Een Toskaansche zuil; een zuil van de Toskaaner order.
 TOT, ou tost, adv. Vite, incontinent. Dra, ras, haastig, straks, datelyk, terflons.
 Tôt, ou tard, adv. Vroeg of laat, vroeg of spaad, in 't kort of in 's lang.
 Tôt ou tard l'amour est vainqueur. De liefde is vroeg of laat overwinner.
 Aussitôt, adv. Incontinent, d'abord. Zoo dra, zoo ras, of zoo haast, straks na dat.
 Aussitôt qu'il fut parti. Zoo dra hy verstrokken was.
 Si-tôt, adv. Si vite. Zoo dra, zoo ras, in zoo korten tyd.
 Avez-vous fait si-tôt? Hebt gy zoo ras gedaan?
 Si-tôt que, adv. Aussi-tôt que. Zoo ras, zoo dra, van dien tyd af, van dat oogenblik af.
 Si-tôt qu'il fut de retour. Zoo ras, of zoo dra hy was weder gekomen.
 TOTAL, totale, adj. Entier. Geheel, gansch, in den grondt.
 Ruine totale. Een geheel bederf.
 Total, f. m. (Terme de Pratique.) Le tout. Het geheel, de gansche somme.
 Payer le total. Het geheel, of de gansche somme betaalen.
 TOGALEMENT, adv. Entièrement. Geheellyk, ganschelyk.
 Il fut togamente ruiné. Hy wordt ganschelyk, of in den grondt bedurven.
 TOTALITE', f. f. (Terme de Pratique.) Le tout. Het geheel, de geheele somme, de gansche somme.
 Payer la totalité. 's Geheel betaalen. De heele som betaalen.
 TONN, f. m. Morceau d'ivoire quarré dont on se sert pour jouer. Een vierkant elpenbeene, of beene
 Hhhhh 3 draai-

draaitolletje om met te spelen.
Jouer au tóton. *Met een draaitolletje spelen.*

TOU.

TOUAGE, *f. m.* Toué. (*Terme de mer.*) Ankerkorting, boskorting, rouwkorting. Inkorting van een schip.

On a employé beaucoup de tems au touage. *Men heeft lang met d'inkorting van 't schip bezig geweest.*

TOUCHANT. (*Preposition.*) A l'égard, pour ce qui concerne, sur. *Nopende, belagende, ten aanzien, aangaande, over, betreffende, raakende.*

Is eurent querelle touchant leur partage. *Zy hadden krakkeel over hunne botſcheiding.*

Touchant, *adv.* Joignant, tout contre. *Nevens, beneven, naast, tegen.*

Il demeure touchant nôtre maison. *Hy woont naast, of nevens ons huis.*

Touchant, touchante. *Part.* Qui touche. *Raakende, aanraakende, aanroerend.*

* Touchant, touchante, *adj.* Qui excite, qui émeut. *Beweeglyk, hartraakende, hartroerende, zielroerende, krachtig, nadrukkelyk.*

* Discours touchant. *Eene beweeglyke reden, een zielroerend gesprek.*

* Touchant, touchante. *Attigant, sensible. Gevoelyk, of gevoelig, droevig, groot.*

* Perte fort touchant. *Een zeer gevoelig verlies.*

Malheur fort touchant. *Een heel droevig ongeluk, of ongeval.*

TOUCHE, *f. f.* Pierre pour effaier l'or. *Toetssteen, proefsteen waar aan 't gout wordt getoetst.*

Touche. (*Terme de Maître d'École.*) *Een wyspen die een Meester, of kindt in de handt heeft als het opzegt. Ook een griffel.*

Touche d'instrument de musique à cordes. *De snaaren van een speeltuig.*

Touches d'orgue. *De klauwieren van een orgel.*

Touches de clavessin. *De klauwieren van een klavecimbaal.*

Touche d'arbres. (*Termes de Peinture.*) 't Loof der boomen in een schildery.

* Craindre la touche. *C'est après-*

hender tout. *Voor alles vrozen. Over al bang, of verwaars voor zyn.*

TOUCHER, *v. a. & n.* Raaken, aanraaken, aantasten, aanroeren.

Toucher un fer chaud. *Een heet yzer aanraaken.*

Toucher une corde. *Een snaar roeren.*

Ne point toucher à un plat de viande. *C'est n'en point manger. Een schotel spys niet aanraaken, of niet aanroeren; dat is, van een schotel spyz niet eten.*

Toucher-là. *C'est-à-dire*, mettez vôtre main dans la mienne, pour marque que nôtre marché est fait. *Geef my de handt, sta my in de handt, of sta my den koop toe, klap my in de handt tot een bewys dat onze koop klaar is.*

* Il ne toucha point au pais du Roi: *C'est-à-dire*, qu'il n'y fit aucun tort. *Hy raakte 's Koninks landt niet aan: Dat is, by beschadigde het niet.*

* Ne toucher point à la Religion. *C'est n'y rien innover. Den Godtsdienst niet aanraaken, of onaan-geroert laten; aan den Godtsdienst niet koomen. Dat is, geene verandering in den Godtsdienst maaken.*

Toucher. Chasser avec le fouët. *De zweep geeven, met de zweep slaan, met de zweep voordsryven.*

Touche, cocher. *Jaag aan, koetszier.*

Toucher ses chevaux. *Zyn paarden de zweep geeven.*

Toucher. Fraper. *Aanraaken, aanroeren, slaan.*

Je ne l'ai pas touché. *Ik hebbe hem niet aangeraakt.*

Toucher. Recevoir. *Trekken, ontfangen.*

Toucher de l'argent. *Geldt ontfangen.*

Toucher, *v. n.* Etre contigu. *Aanpaalen, aan gelegen zyn, naast leggen, of naast staan, aangrenzen, aanleggen.*

Sa maison touche à la mienne. *Zyn huis staat naast het myne.*

* Toucher. Etre parent, ou allié. *Raaken, bestaan, bloedsvriendt zyn, verwant zyn.*

* Il ne me touche en rien. *Hy bestaat my gansch niet, of geheel niet.*

Toucher l'orgue. *Op 't orgel spee-*

len.
Toucher le clavessin. *Op de klavecimbaal spelen.*

* Il ne faut pas toucher cette corde. *Men moet die snaar niet roeren, of aan dat touwje niet trekken. Met moet daar niet van sproeken, of reppen.*

Toucher. (*Terme de mer.*) Mouiller. *Ankeren, ten anker koomen, het anker laten vallen, of uitwerpen.*

Toucher terre. (*Terme de mer.*) Heurter contre un terrain. *Tegen den grondt stooten.*

Toucher une pistole. *C'est l'éprouver à la pierre de touche. Een pistool toetsen. Dat is, aanden toetssteen beproeven of ze goet is.*

Toucher. (*Terme de Peinture.*) 't Loof, of de bladeren van een boom schilderen.

* Toucher. Dire. *Aanraaken, aanroeren, zeggen, verhalen, reppen.*

* Il m'avoit déjà touché quelque chose de cela. *Hy hadde my daar alreede iets van gerept, of verhaalt.*

* Toucher. Insinuer quelque chose. *Aanraaken, aanroeren, van melden.*

* Il n'a point épuisé la matiere, il n'en a touché qu'un mot en passant. *Hy heeft de zaak niet uitgehaalt, of uitgeput, maar 'er slechts in 't voorbygaan een woordt van aangeroert.*

* Faire toucher une chose au doigt. *Faire voir évidemment. Convaincre. Eene zaak met den vinger doen tasten; dat is, middagklar aanwyzen, of doen zien.*

* Toucher le point de l'affaire. 't Gewigtigst der zaak aanraaken. *Tot den grondt der zaake koomen.*

* Toucher. Regarder, concerner. *Raaken, aangaan, betreffen.*

* Cela ne me touche point. *Dat raakt my niet: Dat gaat my niet aan.*

* Cela ne vous touche ni en bien, ni en mal. *Dat raakt, of roert u in geen deel, of noch ten goede noch ten quaade.*

* Toucher. Emouvoir, exciter quelque passion. *Irriter. Raaken, bewegen. Vermorwen, een ontroering in 't gemoedt verwekken. Verstoornen, vergrammen, quaat maaken, tergen.*

* Tou-

* Toucher le cœur d'une maîtresse. *Het hart van een vryster raaken, of beweegen.*

* Quand on raille il ne faut toucher personne. *Als men scherft moet men niemant raaken, of steeken.*

* Quand il raille, il semble qu'il n'y touche pas. *C'est-à-dire, il raille très-finement. Als by scherft doet hy het heel listig, of bedekt.*

* Vous avez touché, ou accompli tous mes souhaits. *Gy hebt alle myne begeerte vervult, of voldaan.*

Toucher, *f. m.* Le sentiment du toucher. *'t Gevoel. Een der vyf zinnen.*

TOUE, *f. f.* (Terme de mer.) Ankerkorting van een schip.

Se TOUER, *v. r.* (Terme de mer.) Ankerkorten, inkorten, een schip naar 't anker voorthaalen.

TOUFE, *f. f.* Een bosch, bos, of buffel.

Toufe d'arbres. *Een bosje. Een boom die verscheide wissels heeft.*

Toufe de cheveux. *Een haarbos. Een bos haar.*

Toufe de rubans. *Een bos linten.*

Toufe de plumes qu'on met sur la tête des chevaux. *Een vederbos, of een pluimaadje die men op de hoofden der paerden zet.*

TOUFU, toufuë, *adj.* Epais. Dik, dicht.

Bois toufu. *Een dicht bosch.*

‡ Barbe toufuë. *Een dikke, of groote baard.*

‡ TOUILLAUT, *f. m.* Gaillard qui aime un peu la débauche. *Een koddige snaak, een kluchtige vent, een loskop, die wat vrouwachtig is.*

TOUJOURS, *adv.* Altyt, geduurig, altoos, alle dage.

Il est toujours malade. *Hy is altyt ziek.*

TOUPET, *f. m.* Petite toufe. Lok, haarlok, haarbles, blas, kuif.

Untoupet de cheveux. *Een blas, of kuif haar; een haarbles, of haarkuif.*

TOUPIE, *f. f.* Sorte de sabot. *Een tol, een werptol.*

Jouer à la toupie. *Tollen, met de werptol spelen.*

Prendre la toupie dans la main. *De tol opneemen; of op de handt nemen.*

TOUPILLON, *f. m.* (Terme de Jardinier.) *De uiterste topjes der*

oranjetakken die te zeer in een wafsen. (Een Hovenierswoordt.)

TOUR, *f. f.* Een tooren.

Tour ronde. *Een rondetooren.*

Tour quarrée. *Een vierkante tooren.*

‡ Cette femme est grosse comme une tour. *Elle est prête d'accoucher. Die vrouw is zoo dik als een ton, (wy zeggen, zoo dik als ze lang is.) Dat is, zy is op 't kuiserszwanger, of moet haast in de kraam.*

Tours roulantes. *Toorens op rollen, roltoorens, stormtoorens die d'oude Romeinen in hunne legers gebruikten.*

Tour, *f. m.* Circuit. Omtrek, omkring, omloop.

Faire le tour d'une place. *Rontom een plaats gaan, of wandelen; een plaats rondt gaan.*

On dit que le soleil fait le tour du monde. *Men zegt dat de zon rondtom de wereldt loopt.*

Tour. Ce qui environne quelque chose. *Een behang, al dat iets omringt.*

Tour de lit. *'t Behang van een bedde, of ledikant.*

Tour de plume. *Een veder, of pluim die men rondtom den hooft draagt.*

Tour de lange. *Zwachtels waar mede men de kinderen bakert.*

Tour de rabat, ou de collet. *De klier van een bef.*

Tour de cheveux. *Krullen die de juffers voor 't hooft draagen.*

Tour de col. *Gance & bouton qu'on coud au haut du manteau. Een mantellis, een lis aan een mantel.*

Tour de gorge, *f. m.* Gorgurette. *Een das om den hals, een neerslik van de vrouwen, een halsdoek.*

Tour. Promenade. *Een wandeling.*

Alons faire un tour hors la ville. *Laat ons een wandeling buiten de stadt gaan doen.*

Je m'en vai faire un tour au Palais. *Ik ga 't Hof eens omwandelen.*

* Tour. Ce mot se dit des choses qui succedent à d'autres. *Beurt, tyds, keer. Dis wordt van de dingen gezagt die malkanderen volgen.*

* Les plaisirs ont leur tour. *De genoegten, of vermaakelykheden hebben haaren beurt, of haaren tydt. Men moet somtyds eens vrolyk*

zyn.

* Chacun aura son tour. *Elk zal zyn beurt hebben.*

Tour. Adresse de Charlatan. *Een gauwe, of looze greep van eenen Quakzalver.*

Tour de passe-passe. *Een goochelaars trek. Een aardige vondt, een looze greep, waar over men verwondert staat.*

Tour de souflesse. *Action faite agilement. Een gauwheit, of gauwigheit. Een greep, een gezwinde daads.*

* Tour de souflesse. *Intrigue, adresse. Gauwigheit, streek, kuiperye, list, loosheit.*

* Tour du bâton. *Een looze vondt, een list, of streek om iets te verkrygen 't geen men bejaagt.*

‡ Tour d'ami. *Bon office d'un ami. Een vriendendienst. Een goede dienstdien d'ene vriendt den anderen doet.*

‡ Tour. Tromperie, niche. *Trek, streek, bedrog, pots, loosheit.*

‡ Il lui a fait un mauvais tour. *Hy heeft hem eenen quaaden trek gespeelt.*

‡ Il vous jouëra d'un tour. *Hy zal u een pots speelen.*

* Donner un tour favorable à une affaire. *C'est la faire voir par son beau côté. Een glimp aan een zaak geeven. Een zaak schoon voorstellen, of fraai voordoen.*

* Avoir un tour d'esprit agréable. *Sneedig van verstandt zyn; bevalig, of geestig zyn in 't redeneeren, of in redenwisseling.*

* Un tour de visage qui charme. *Een moos, of bevaalig aangezicht.*

* Le tour de l'expression. *De wyze, of zwier van uitdrukking.*

Monsieur Despreaux a un tour de vers admirable. *De Heer Despreaux heeft een verwonderlyke zwier in zyn vaerzen.*

* Tour. (Terme de Religieuse.) *Een byskatrol aan 't venster van een Nonneklooster.*

Tour. Instrument de tourneur. *Een draaibank, waar op de draaijers hun werk doen.*

Tour, *f. m.* Metier de tourneur. *Het draaijen. Het draaijers handwerk.*

Travailler au tour. *Aan 't draaijen zyn.*

* Une gorge faite au tour. *Tetons ronds, & bien-faits. Ronde en welgemaakte borsten.*

Tour.

Tour. Sorte de table de patissier. Een tafel, of bank der pasteibakkeren.

Tour à tour, *adv.* Succesfivement, l'un après l'autre. *By beurte, beurtelings, by beurtwifeling, vervolgens, na malkanderen, d'een na d'andere.*

TOURBE, *f. f.* (Vieux mot.) Een hoop, menigte, of fchaare volks.

Tourbe, *f. f.* Torf, of turf om te branden.

TOURBILLON, *f. m.* Een draaikring, een draaiwindt, een wervelwindt; een hoos.

Tourbillon impetueux. Een onfwiimige draaiwindt.

Tourbillon. (Terme de mer.) Een draaiwindt op zee, waar door de hoozen verwekt worden.

Tourbillon, *f. m.* (Terme de Philosophie de Descartes.) Een ronde bol, of draaihol in de lucht.) Een woordt der Kartesiaaniche Wysheidskunde.)

TOURDE, *f. f.* Een foort van dubbelen kramvogel, of dubbelen lyfter.

TOURELLE, *f. f.* (Terme de Facteur d'orgue.) De toorpypen van een orgel die zich toorens wys vertoonen.

TOURET, *f. m.* (Terme d'Epronier.) Een boutje onder aan de ftang van een toom.

Touret. (Terme de Batelier.) Een d'f. Een pin, of bout waar tuffchen men deriemenlegt als men roeit.

TOURIÈRE, *f. f.* (Terme de Religieufe.) Een Oppaffer van een kloofter. Een Non die de mondkoft van een kloofter verzorgt, en 't opzicht op de fprektralie heeft.

TOURILLON, *f. f.* (Terme de Canonier.) Een oor, of as van een ftuk gefchut.

Ces tourillons font trop petits pour cette piece. Die ooren zyn te klein voor dat ftuk.

Tourillon. (Terme de Meunier.) De as van een moolen, of meulen, een molenas.

TOURMENT, *f. m.* Peine, fouffrance. *Quelling, ftrof, plaag, pyn, lyden, quaal.*

Souffrir les tourmens des dannez. De pynen der verdoemden lyden. De helliche pynen lyden.

Tourment. Fatigue, travail. *Moeite, moeijelykheit, arbeids.*

On ne gagne rien fans tourment. Men

krygt niets zonder moeite. Men wint niets zonder arbeid.

* Tourment. Chagrin, inquietude. *Pyn. Onrust, kommer, fmarst, verdriet, quelling.*

* Tourmens amoureux. *Liefdepynen, minnefmarst.*

TOURMENTE, *f. f.* Tempête. *Onweër, storm, onfwiimig waër.*

TOURMENTER, *v. a.* Faire fouffrir du mal & de la peine. *Pynigen, quellen, plaagen, pyn en lyden aandoen.*

Tourmenter un criminel. Eenen misdadiger pynigen.

* Tourmenter. Fatiguer, ennuyer. *Quellen, moeijelyk vallen, moede maaken, verveelen, laffig vallen, pynigen.*

* Tourmenter les gens par de longues hiftoires. *De luide met lange verhaalen verveelen.*

* Tourmenter. Bourreler. *Quellen, pynigen, wroegen, knaagen.*

* Le fouvernir de fes crimes le tourmente. *De gedachtenis van zyne fchelmftukken wroegt hem.*

* Tourmenter. (Terme de Peinture.) *Verdryven, in een doezelen.* (Een Schilders woordt.)

Se tourmenter, *v. r.* Se peiner, se gêner. *Zich quellen, zich pynigen, zich moede maaken, zich bekommeren.*

Se tourmenter pour rien. *Zich om een beufeling quellen.*

TOURNEBOUT, *f. m.* Sorte d'instrument de mulique. *Een grondfchalamei. Zekere speeltuig.*

TOURNEBROCHE, *f. m.* Een loopend spit: Een spitdraaijer.

† Tournebroche. *Mechante horloge. Een flecht uurwerk.*

TOURNEE, *f. f.* (Terme de Commis.) *Doorreizing, of doortrekking van een uitmaander, of pander in eenig landfchap.*

* Tournée. *Tous les tours qu'on fait dans une ville. Gang, alle de wegen die men in een ftadt te gaan heeft.*

J'ai une grande tournée à faire. *Ik hebbe een grooten gang te doem, of af te leggen.*

TOURNELLE, *f. f.* *Chambre criminelle du Parlement de Paris. De Vierschaar, 't gerechts hof, of de halsgerecht kamer van Parys.*

* Tournelle. *Meffieurs de la Chambre de la Tournelle. De Gerecht kamer. De Halsrechtters van 't Hof*

van Parys.

TOURNÉR, *v. a. & n.* Faire le tour d'un lieu. *Omreizen, rontom gaan, doortrekken, doorreizen, omtrekken.*

Il tourna toute l'Arabie. *Hy doorreisde ganfch Arabie.*

Tourner. Placer son pié en dehors. *De voeten naar buiten, of buitenwaart uizetten.*

Tourner les feuillets d'un livre. *De bladen van een boek omflaan.*

Tourner la broche. *Het spit draaijen. Het spit wenden.*

Tourner. Aler en rond. *Omdraaijen, rontom draaijen, rontom loopen.*

Il me sembloit que la terre tournoit. *My dacht dat de aarde omdraaide.*

Tourner la tête. *Regarder à côté. Het hoofdt omdraaijen, of omwenden; van ter zyden aankyken, overdwars aanzien.*

* La tête lui tourne. *Il est un peu fou. Il ne fait ce qu'il fait. Het hoofdt draait hem. Hy heeft een slag wech; by is half gek; 't lenter hem in de bol, hy weet niet wat by doet.*

* Cela est capable de lui faire tourner la tête, ou de le rendre fou. *Dat is magtig om hem de berffens te krenken; dat zou hem kunnen gek maaken.*

Tourner. (Terme de Manéje.) *Changer de main. Omkeeren, omwenden, een paerds omwenden.*

Tourner. (Mot peu usité.) *Traduire. Vertaalen, overzetten, vertolken, van d'eene taal in d'andere overbrengen, of overfporten.*

Tourner le dos à quelqu'un. *Iemant den rug toekeeren.*

Tourner. (Terme de Tournneur.) *Draaijen, op een draaibank eenig draaiwerk maaken.*

* Tourner. *Retoucher une chose plusieurs fois. Omzetten, veranderen, dikwyls overzien en verbeteren.*

* J'ai tourné vingt fois cette expression. *Ik hebbe die uitdrukking twintigmaal omgezet, of veranderd.*

* Tourner bien un vers. *Een vaers aardig draaijen, of eenen aardigen draai, of zwier geeven.*

* Tourner agréablement une pensée. *Eene gedachte aardig uitdrukken.*

* Tourner. *Apliquer. Wenden, keeren,*

- ren, draaijen, zetten.
- * Tourner ses pensées du côté du mariage. *Zyne gedachten tot trouwen, of tot het huwelyk zetten.*
 - * Tourner. Rendre. *Maaken, stellen.*
 - * Tourner quelqu'un en ridicule. *Iemant belagchelyk maaken, of ten spot stellen.*
 - * Tourner une chose en raillerie. *Een zaak in spottorny verkeeren, of veranderen.*
 - * Tourner. Amener. Changer. *Draaijen, keeren, veranderen.*
 - * Tourner la conversation comme l'on veut. *Het gesprek draaijen gelyk men wil.*
 - * Tourner. Sonder, examiner. *Onderzoeken, onderastten, misvraagen, vernemen.*
 - * Je l'ai tourné de tous côtez. *Ik hebbe hem van alle kanten onderzocht.*
 - * Tourner. Former, instruire. *Leeren, onderwyzen, onderrichten, of onderrichten.*
 - * On lui tournera mieux l'esprit. *Men zal zyn verstandt beeter stypen, of oefenen; men zal hem beeter onderwyzen, of onderrechten.*
 - * Avoir l'esprit mal tourné. *Dom, of onweetende zyn. Klein van verstandt zyn, een klein verstandt, of weinig verstandt hebben.*
 - * Tourner, v. a. Réussir, aler. *Draaijen, keeren, een keer neemen, misvallen, een uitkomst hebben, gaan.*
 - * On ne fait pas comment l'affaire tournera. *Men weet niet hoe de zaak draaijen, keeren, of misvallen zal; of men weet niet wat keer die zaak zal neemen.*
 - * Tout cela tourne à son avantage. *Das alles keert tot zyn voordeel.*
 - * Sa témérité lui tournoit à gloire. *Zyne vermetelheit keerde hem tot eere, of viel tot zyne eere nit.*
 - * Tourner, v. n. Cailler. *Runnen, stremmen, hotten, schifsen, s'zamenloopen, stollen.*
 - * Vous ferez tourner le lait. *Gy zult de melk doen hotten, of aan 't schiften maaken.*
 - * Faire tourner le lait à une nourrice. *C'est l'engrossier. Het zog, of de melk in een voedster stremmen; haar bezwangeren.*
 - † Tourner autour du pot. *C'est chercher des échappatoires. Rontomloo-*

- pen. *Uitwoogjes zoeken, misvoluckten zoeken.*
- * Le lait vieux se tourne aisément. *De oude melk schift, of hot ligtelyk.*
 - * Cérises qui commencent à tourner. *Kerffen die beginnen te rotten, of die aan 't rotten koomen.*
 - Se tourner, v. r. *Zich omkeeren, zich omwenden; zich omdraaijen.*
 - Tournez-vous de l'autre côté. *Keer u naar den anderen kant, wendt u naar d'anders zyde.*
 - * Se tourner. Se changer. *Veranderen, verandert worden.*
 - * L'estime qu'ils avoient l'un pour l'autre se tourna bientôt en affection. *De hoogachting die zy voor malkanderen hadden veranderde wel haast in genegenheit.*
 - * Le temps se tourne au beau. *'t Weer klaart op: 't Words schoon weér.*
 - * Se tourner. Se cailler. *Stremmen, runnen, hotten, s'zamenloopen, schifsen, stollen.*
 - TOURNE-SOL, f. m. *Soleil, ou fleur du Soleil. Zonne-bloem.*
 - Tourne-sol, f. m. *Blauwvel.*
 - TOURNETTE, f. f. *Sorte de dévidoir. Een halspel dien men omdraait; een spoelkroon, een swynders zydewinders, of weverskroon.*
 - TOURNEUR, f. m. *Artisan qui façonne du bois au tour. Draaijer, wieldraaijer, stoeldraaijer.*
 - Tourneur. (Terme de Coustelier.) *Een draaijer die by de messmakers 't raads, of den slypsteen draait.*
 - Tourneuse, f. f. *Draaijster, een draaijers vrouw.*
 - La tourneuse est morte. *De draaijers vrouw is doods.*
 - TOURNIQUET, f. m. *Sorte de machine qui tourne sur un pivot. Een draaiboom dien men op de ingangen der wegen stelt.*
 - Tourniquet. *Machin sur quoi on joue. Een draaibordt waar op men speelt.*
 - Tourniquet. (Terme de Serrurier.) *Een yzero duim waar op de gordynroeden van een ledikant rusten.*
 - Tourniquet, f. m. *Een wervelsje dat men aan een deurtsje, of vensster doet.*
 - TOURNOI, f. m. *Combat de deux partis de cavaliers dans une carrière destinée à ces sortes de jeux.*

Een ridderspel, een steekspel. Een gevecht van twee riddersbenden in een renperk.

TOURNOIEMENT, f. m. *Draaijing, omdraaijing, zwindeling.*

Il fut englouti par le tournoiment de l'eau. *Hy wierdt door de draaijing van 't water verzwolgen.*

Tournoiment de tête. *Een draaijing, of zwindeling van 't hoofds.*

TOURNOIER, v. a. *Aler autour. Omloopen, rontom loopen, of draaijen.*

L'eau tournoie en cet endroit. *'t Water draait rontom op die plaats.*

TOURNOIS, f. m. *Piece de monnaie ancienne qui avoit cours en France. Zeker stukje ouds gelds, eertyds gangbaar in Vrankryk.*

TOURTE, f. f. (Mot peu usité.) *Tourterelle. Een tortelduif.*

Tourte. *Sorte de piece de four. Een taart, of toert. Zeker gebak.*

TOURTEAU, f. m. (Mot vieux.) *Voyez Gâteau.*

Tourteau. (Terme de Blason.) *Een koekje, of een plat ronds in een wapen: (een teken van stantvastigheit.)*

TOURTERELLE, f. f. *Sorte d'oiseau. Een tortelduif. Zekere vogel.*

La tourterelle est chaste & d'une très-douce nature. *De tortelduif is kuis, en heel zacht van aart.*

TOURTIÈRE, f. f. *Instrument de cuisine où l'on fait des tourtes. Een taartpan.*

TOURTOUSES, f. f. *Corde que le bourreau met au cou du patient qu'il va pendre. Een strop. Een touw waar by de beul eenen misdadiger ophangt.*

TOUSSAINS, f. f. *Fête de l'Eglise Romaine. Allerheiligen. Een vierdag der Roomsche Kerke.*

TOUSSER, v. n. *Avoir la toux. Hoesten, kuchen. Den hoeft hebben.*

TOUSSEUR, f. m. *Celui qui touffe souvent. Hoefster, kucher. Een die den hoeft heeft.*

Un vieux touffeur. *Een oude kucher.*

Touffeuse, f. f. *Hoefster, kuchster.*

TOUT, toute, adj. *Entier. Al, gansch, geheel, heel.*

Tout le monde vous admire. *Al de werelt verwondert zich over u. Al de werelt is over u verwondert, of*

staats verwondert over u.
 Conquerir tout l'Empire. *Het gansche Ryk veroveren, of bemagtigen.*
 Tout, toute. Chacun. *Elk, yder een, elk een.*
 Tout homme qui en use de la force. *Elk mensch die zodanig, of diervoegen meê handelt.*
 Tout malade qu'il est. *C'est-à-dire, quelque malade qu'il soit. Hoe ziek hy ook is.*
 Tout grand Philosophe qu'il est, il ne me sût répondre. *Hoe groot een Wysbegeerte hy is, kon hy my echter niet antwoorden.*
 Tout, *f.m.* Ce qui renferme toutes ses parties. *Het geheel. 't Geen alle zyne deelen inluit.*
 Le tout est plus grand que sa partie. *Het geheel is grooter dan zyn deel.*
 Tout. Toutes choses. *Alles, alle dingen.*
 Pouvoir tout sur quelqu'un. *Alles op iemand vermogen.*
 Tout. Tout le monde. *Alles, elk een, al de werelde,*
 Depuis le plus petit jusques au plus grand, tout se plaint, tout murmure. *Van den kleinsten af tot den grootsten toe, elk klaagt, elk is t'onvreden.*
 Tout compté, tout rabatu, il me doit tant. *Alles gerekent, en alles afgetrokken, is hy my zoo veel schuldig.*
 Tout homme est menteur. *Alle menschen zyn leugenaars.*
 Tout. Ce qu'on a de plus cher. *Al. 't Geen iemand het waardste, of het dierbaarste is.*
 C'est son tout. *'t Is zyn al. 't Is al zyn schat.*
 Tout, *adv.* Entièrement, tout à fait. *Geheel, gansch, geheelyk, ganschelyk.*
 Il fut tout surpris. *Hy werd heel verbaast. Hy stont heel verwondert, of was heel verzet.*
 Il étoit tout couvert de pierres. *Hy was overal met gesteenten versiert.*
 Il est tout autre qu'il n'étoit. *Hy is gansch anders dan by plag.*
 Tout bas, *adv.* Doucement. *Heel zoetjes, heel zachtjes, heel stil, of stillerjes.*
 Parler tout bas. *Heel zachtjes spreken.*
TOUT-BEAU, *adv.* Mot qui sert à

avertir qu'on s'arrête, ou qu'on se modère. *Al zoetjes, al zachtjes, was stil. Een bywoordt om te beseekenen dat men ophoude, zich was inbinde, of was matige.*
 Tout-beau, vous en usez avec trop de rigueur. *Al zoetjes, gy gaat te hart, of te streng te werk.*
 Tout-beau, n'allez pas si vite. *Al zachtjes, ga zoo ras niet.*
 Tout à coup, *adv.* Incontinent. *Fluks, datelyk, terstont, opstaande voet, straks.*
 Tout à couple ciel s'obscurcit. *Terstont betrok de lucht.*
 Tout d'un coup. Tout à coup. *Eensslaags, eensklaps, seffens, te gelyk.*
 Tout d'un coup. D'un seul coup. *Met eenen slag.*
 Il lui coupa la tête tout d'un coup. *Hy sloeg hem 't hoofdt af met eenen slag.*
 Tout à fait, *adv.* Entièrement. *Geheel en al, ganschelyk, geheelyk, heel, volmaakt.*
 Cela est tout à fait beau. *Dat is heel, of volmaakt schoon.*
 Tout au plus, *adv.* Au plus aler. *Ten hoogsten, op 't meeste, ten hoogsten genomen.*
 Tout au pis. *Ten quaadsten, of ergsten genomen.*
 Tout de bon, *adv.* Sérieusement. *In ernst, met ernst, ernstelyk, ernstig.*
 Parler tout de bon. *In ernst, met ernst, of ernstig spreken.*
 Tout à l'heure, *adv.* Tout incontinent. *Terstont, straks, datelyk, aanstonds.*
 Je reviens tout à l'heure. *Ik kom terstont weder.*
 Tout de même, *adv.* De la même sorte. *Even eens, van het zelve slag.*
 L'autre est tout de même. *De ander is even eens.*
 Tout de même que. (*Mots peu usitez.*) *Demêmeque. Even eens als, van gelyken als.*
 Tout du long, *adv.* Depuis le commencement jusques à la fin. *Gansch uit, geheel uit, van 's begin tot het einde.*
 Mettre son nom tout du long. *Zynen naam gansch uit zetten, of uit schryven.*
 Tout ensemble, *adv.* En même temps. *Te gelyk, op den zelven rydt, seffens, gelyktydig.*

Être pauvre & orgueilleux tout ensemble. *Te gelyk arm en hovaardig zyn.*
TOUTEFOIS, *adv.* Cependant, néanmoins. *Echter, evenwel, nochtans, niettemin, ondertuschen.*
 Il a peu de bien & toutefois il est content. *Hy heeft luttel, of weinig goeds, en echter is hy vegenoeft, of wel te vreden.*
 A toute heure, *adv.* A tout moment, fort souvent. *Geduurig, telkens, elke reis, alle oogenblik, zeer dikwyls, menigwerf, menigmaal.*
 Toutes les fois, *adv.* Zoo dikwyls, zoo menigmaal, zoo menigwerf.
 Toutes les fois que je vous vois. *Zoo dikwyls als ik u zie.*
 Tout le long. (*Préposition.*) *De gansche, de heele.*
 Tout le long de la nuit. *De gansche nacht.*
 Tout le long de la riviere. *Langs 't gansche water, of de gansche vaart.*
TOUTE-PRESENCE, *f.f.* Présence universelle. *Overal tegenwoordigheit, alomtegenwoordigheit.*
 La toute-présence est un des attributs de Dieu. *De overal tegenwoordigheit is van Godis eigenschappen.*
TOUTE-PUISSANCE, *f.f.* *Almagt, almachtigheit, almogendeheit. Almagtigen.*
 Ouvrage de la Toute-puissance. *Een werk der Almagt; een werk des Almagtigen.*
TOUT-PUISSANT, toute-puissant. *Almagtig, almogende, die alles vermagh.*
 Il n'y a que Dieu qui soit Tout-puissant. *Godt is alleen Almagtig, niemand is Almagtig dan Godt.*
 † Il est tout-puissant en cela. *C'est-à-dire, il a beaucoup de pouvoir en cela. Hy vermagh daar alles in. Hy kan daar alles in doen.*
 Tout-puissant, *f.m.* Dieu. *De Almagtige, d'Almogende, of Alvermogende. Godt.*
 * Il est le tout-puissant chez Monsieur. *Hy vermagh alles, of by heeft het gansche bewint by myn Heer.*
 A tous venans. A quiconque vient. *Voor elk, voor yder een, voor elk een, voor elk die komt.*

Sa maison est ouverte à tous venans.

Zyn huis staat voor elk, of voor ydereen open.

Tout tel, toute telle, *adj.* Tout semblable. *Even eens, gansch gelyk.*

‡ TOUTOU, *f. m.* Een handtje, een keffertje, of blaffertje.

TOUX, *f. f.* Hoest, kuch.

Toux dangereuse. Een gevaarlyke hoest. Een zwaare hoest.

Toux sèche. De kinkhoest. Een drooge hoest.

TRA.

TRABE, *f. m.* (*Terme de Blason.*) Een balk. (Een woordt der wapenkunde.)

TRAC, *f. m.* 's Spoor, of voetspoor der beesten.

TRACAS, *f. m.* Embarras. Moete, slommer, beslommering, bezigheid.

TRACASSER, *v. a.* Faire quelque chose dans le ménage. Knuszellen, bezig zyn, zich met de keuken moeien.

‡ Tracasser. Intriguer. Kuipen, loopen en draaven om iets te verkrygen.

‡ Il court, il tracasse. Hy loopt, hy draaft, hy kuipt.

‡ Tracasser. Barguigner. Knibelen, bedingen, heen en weer loopen in iets te bedingen.

‡ Il y a une heure qu'il tracasse. Hy heeft een uur lang gedongen, of loopen dingen.

‡ TRACASSERIE, *f. m.* (*Mot peu usité.*) Tracas. Bezigheid, moete, gewoel.

TRACE, *f. f.* Vestige, pas. Voetschap, spoor.

Suivre la trace. 't Spoor volgen.

Trace. Foime du pié d'uncébete. Het voetspoor, of 's spoor van 't een, of ander dier.

* Trace. Conduite, maniere d'agir. Vestige, marque. Voetschap, spoor. Bestier, gedrag, beleid, handel, wyze van doen. Blyk, bewys, teken.

* Marcher sur les traces des Heros. De voetschappen der Helden navolgen.

* Les traces de son crime étoient encore toutes fraîches. De tekenen, of blyken zyner misdadde waren noch geheel versich.

* La Ville fut tellement démolie

qu'il n'en reste plus aucune trace. De Stadt wiert zoodanig gesecht. dat 'er geen 't minste teken meer van overig is.

Trace, tracer. Voyez tréce, trécer.

TRACEMENT, *f. m.* Ontwerp, schets, afschetsing, aftekening.

TRACER, *v. a.* Marquer, ébaucher. Ontwerpen, aftekenen, een ontwerp, of aftekening van maaken.

Tracer un bastion. Een bolwerk aftekenen.

* Tracer. Décrire. Ontwerpen, beschryven, misbeelden.

* Tracer les vertus de quelqu'un. Iemans deugden beschryven.

* Tracer. Preicrire. Ontwerpen, voorchryven.

* Ovide a tracé des leçons aux pauvres amans. Ovidius heeft de arme minnars lessen voorgechreven, of ontworpen.

Tracéuse. Voyez Tréceuse.

TRACHÉE ARTERE, *f. f.* (*Terme d'Anatomie.*) De longepyp, de stros, de lochtader, de strosyp, ademkeel, ademgat.

TRACQOIR, *f. m.* Een staal steekzyzer, of graveerpriem.

Tracoir, *f. m.* Een trekzyzer. Een scherpyzer aan een stok vastgemaakt, daar de hoveniers ist op den grondt med aftekenen.

TRADITION, *f. f.* Overlevering, eene onbeschrevene leere die de Roomsche Kerke waans haar van hands tot hands overgelevert te zyn.

Rejeter la tradition. D'overlevering verwerpen.

TRADITIVE, *f. f.* Overlevering der Heidenen.

TRADUCTEUR, *f. m.* Celui qui a traduit quelque ouvrage. Overzetter, vertaaler, vertaaler, vertolker.

TRADUCTION, *f. f.* Versjon. Overzetting, vertaling, vertolking.

TRADUIRE, *v. a.* Tourner quelque ouvrage en une langue différente. Overzetten, vertaalen, vertolken, in eene vreemde taal overbrengen.

‡ Setraduire en ridicule. Zich bespottelyk maaken, of aanstellen.

Traduit, traduite, *adj. & part.* Vertaalt, overgezet, vertolkt, mit eene andere taal overgebragt.

TRAFIC, *f. m.* Commerce. Han-

del, koophandel, hantering, koopmanschap.

Faire un grand trafic. Eenen grooten handel dryven; groote koopmanschap doen.

Faire trafic de bénéfices. Eenen geestelyken koophandel dryven, koopmanschap met geestelyke ampsten doen.

* Faire trafic de louanges. Rendre louanges pour louanges. Lof met gelyken lof besaalen. Eer met gelyke eer vergelden.

TRAFIQUER, *v. n.* Faire commerce. Handelen, handel dryven, koophandel dryven, koophandelen, koopmanschap doen.

TRAFIQUEUR, *f. m.* Een handelaar, een koopman.

TRAGÉDIE, *f. f.* Sorte de poëme. Treurspel, droeiseindend spel, Een tonceelstel dat eene droevige, of treurige uitkomst heeft.

* Tragédie. Action funeste. Treurspel, treurgeval. Een droevig ongeval.

TRAGICOMÉDIE, *f. f.* Tragédie dont la fin est heureuse. Een treurblyeindend spel. Een treurspel dat eene blyde uitkomst heeft.

TRAGIQUE, *adj.* Sublime, élevé. Hoogdravend, verheven, groots.

Langage tragique. Een hoogdravende taal.

Poëte tragique. Poëte qui fait des tragédies. Een Treurspeldichter; een Dichter die treurspelen maakt.

* Tragique. Funeste. Treurig, droevig, ongelukkig.

* Avanture tragique. Een droevig voorval.

* Histoire tragique. Een droevige geschiedenis.

TRAGIQUEMENT, *adv.* Treuriglyk, erbarmelyk. Op eene treurige, of droevige wyze.

TRAHIR, *v. a.* Verraaden, verdraderye plegen, verkoopen.

Tahir son ami. Zynen vriendt ver- raaden.

* Tahir ses interêts. C'est aler contre les interêts. Zyn belang ver- raaden. Tegen zyn eigen belang aangaan.

* Tahir ses sentimens. Parler contre ses sentimens. Zyn gevoelen ver- raaden. Tegen zyn eigen gevoelen spreken.

* Tahir son cœur. Déguiser ses pen- sées. Zyn gevoelen bedekken, be- wimpelen, vermommen, verbee-

- len, ontveinzen, of verbergen.
 * Trahir fa maitresse. C'est l'abandonner. Zyn liefste, of minnares verraaden; dat is, haar verlaaten.
 * Se trahir, v. a. Se découvrir. Zich-zelven verraaden. Zich ontdekken, zyne geheimen ontdekken, of openbaaren.
 * Il a tant parlé de son dessein qu'il s'est trahi lui-même. Hy heeft zoo veel van zynen toelegh, of aanslagh gesproken dat hy zich zelven heeft verraaden.

TRAHISON, *f. f.* Verraads, verradery.

Une noire trahison. Een snoods, of helshc verraadt.

Faire une trahison à quelqu'un. Verradery tegens iemand pleegen.

On fait plus souvent des trahisons par foiblesse, que par dessein formé de trahir. Men recht meer verradery aan door onbedachtzaamheit dan door voorbedachten opzet van te verraden.

En trahison, *adv.* Verraderlyk, op eene verradersche wyze.

Tuër quelqu'un en trahison. Iemand verraderlyk dooden, of ombrengen.

TRAJET, *f. m.* Bras de mer, détroit. Nauwte, engte, straat. Een arm der zee.

L'etrajet de Calais à Douvres. De engte tusschen Kalis en Douvres.
 Trajet. Chemin, traite. Wegh, togt.

‡ A Amsterdam il faut faire de longs trajets. T'Amsterdam moet men lange togtendoen, of groote wegen afleggen.

TRAIN, *f. m.* Suite d'un grand Seigneur. Stoet, sleep, gevolg van een groot Heer.

Son train étoit fort superbe. Zyn floot was heel prachtig.

Train. Suite de bateaux à la queue les uns des autres. Een lange reeks, of sleep schuiven aan malkanderen gebonden.

Train. Plusieurs cordes de bois qui flotent sur une riviere. Een hout-vlot, een vlot hout op een stroom.

Train. L'âlure, ou le pas d'un cheval. Gang, tredt, of pas van een paerdt.

Cheval qui a un bon train. Een paerdt dat een goede gang heeft.

Le train de devant d'un Cheval. C'est-à-dire, les épaules & les jambes de devant d'un Cheval. De schoft, of het voorlyf van een paerdt.

Le train de derrière d'un cheval.

Het gat, of het achterlyf van een paerdt.

Train. Le devant, ou le derriere d'un carosse. Het voorste, of achterste van een koets.

Train de presse. (Termes d'Imprimerie.) D'opstal, of al de stukken van een drukpers.

* Le bon homme étoit si en train qu'on ne pouvoit plus l'arrêter. De goede man was zoo aan de gang, of hadde zoo veel praats, dat men hem niet stuisen, of ophouden konde.

* Mettre quelqu'un en train. C'est le porter à ce qu'on veut. Iemand aan de gang helpen: Dat is, hem brengen waar toe men wil.

* Train. Etat. Maniere d'agir. Staat, stant, gesteltheit, gelegenheit. Wyze van doen, manier van leven, wandel.

* Ses affaires étoient en un bon train. Zyne zaaken stonden in eenen goeden stant, of waren in eenen goeden staat; zyne zaaken stonden heel wel.

* Il a un train de vie qui ne me plaît pas. Hy heeft een wyze van leven die my niet aanstaat, of niet behaagt.

‡ Train. Bordel, filles débauchées. Hoeresleep, hoerkes, kudde vee, hoeren, lichsekoosjen.

‡ Je ne veux point de train dans mon logis. Ik wil geen hoeresleep in myn huis hebben.

Tout d'un train, *adv.* Tout d'une suite. Gelykelyk, te gelyk, met malkanderen, vervolgens, op den zelve ryt, t'zamen.

Nous irons là tout d'un train. Wy zullen daar te gelyk gaan.

TRAINASSE, *f. f.* Sorte d'herbe. Zeker onkruidt dat in de wynbergen groeit.

TRAINEAU, *f. m.* Machine de bois propre à porter des fardeaux. Een steede, een sled, of sleep.

Traineau pour aler sur la glace. Een yssteede, een marrefled.

Traineau pour prendre des perdrix. Een sleepnet om veldsboonderen te vangen.

Traineaux. (Termes de mer.) Een zegen. Zeker vischnet.

TRAINE'E, *f. f.* Longue amorce de poudre. Een loopje buskruidt.

Trainée. Sorte d'herbe. Puingras. Zeker onkruidt.

Trainer, *v. a.* Tirer à foi. Mener par force. Trekken, voorttrekken, sleepen. Naar zich haalen. Met gewels metvoeren.

Chevaux qui trainent un chariot. Paerden die eenen wagen trekken.

Trainer un criminel au suplice. Een misdadiger naar de Gerechtsplaats sleepen, of voeren.

Trainer. Atirer. Trekken, tot zich trekken, naar zich sleepen, of haalen.

* Il traine tout le monde à ses fermons. Hy trekt al de wereldt tot zyne Predikation.

* Trainer, *v. n. et a.* Prolonger. Durer long-temps, avant que de de se conclurre. Sleepen, sleepende houden, dragende houden, ophouden, uitsstellen, opgehouden worden. Lang staan eer het tot een uitslagh komt.

* Faire trainer un procès. Een geding sleepende houden.

* Procureur qui traine une affaire. Een Pleitbezorger die een geding sleepende houdt, of ophoudt.

* Son mariage traine trop. Zyn huwelyk staat te lang, of wordt te lang opgehouden.

* Trainer, *v. a.* Faire attendre. Ophouden, doen wachten, met ydele praaties uitsstellen.

* Il m'a trainé un an de temps. Hy heeft my een jaar lang sleepende gehouden, of opgehouden.

* Trainer ses paroles. Parler lentement. Lemmen, seemen, langzaam spreken.

* Stile qui traine. Stile languissant. Een lamme, of kruipende styl. Een slechte zeenwlooze styl.

* Trainer, *v. n.* Etre en mauvaise fanté. Quynen, gaan hangen, ongezont zyn.

Il traine depuis trois mois. Hy quynt, of heeft een sleepende ziekte, sedert drie maanden; hy gaat sedert drie maanden quynen, of hangen.

* Trainer fa vie. Vivre miserablement. Elendig loeven.

Se trainer, *v. r.* Marcher par terre. Kruipen, langs de aarde kruipen.

Il se traina sans bruit le long de la haie. Hy kroop stiltejes langs den heining.

Il a peine à se trainer. Hy kan kwalik voortkruipen, hy kan nauwelyks gaan.

Train-

Trainant, trainante, *adj. & part.*
 Qui traine. *Sleepende, 's geen sleept.*
 Queuë trainante. *Een sleepende slaert.*
 * Ouvrage trainant. *Een sleepend werk. Een werk dat langzaam voortgaat.*
 TRAINEUR d'épée, *f. m.* Celui qui porte l'épée. *Een die een degen, of rapier draagt. Een straatfijper, of leëganger met een degen.*
 TRAIION, *f. m.* Tétin de vache. *Een speen, een kofspeen.*
 TRAIRE, *v. a.* Tirer le lait des marmelles de certains animaux. *Melken. De melk uit de uijers van sommige dieren trekken.*
 Traire les vaches. *De koeijen melken.*
 Traire une chèvre. *Een geit melken.*
 TRAIT, *f. m.* Dard. *Pyl, schicht.*
 Etre à la portée du trait. *Onder 's bereik van een pylscheut zyn.*
 * Traits de visage. *Trekken van 's aangezicht, of van 's wezen.*
 * Avoir le traits du visage fins & délicats. *Aardige en bevallige trekken in 's aangezicht hebben.*
 * Trait de vin. *Een teug wyn.*
 * Voici les premiers traits de leur morale, *c'est-à-dire*, les premiers craions. *Zie hier de eerste schetzen van hunne zedenleer.*
 * Traits de raillerie. *Mots de raillerie. Steeken, scheuten, spotredenen, schimpwoorden.*
 * Trait. Tour, action, éfet. *Trek, streek, pots, list, daadt, vrucht, uitwerking, staal.*
 * Voilà un de ses traits. *Zie daar een van zyn streken.*
 * Il m'a joué d'un trait. *Hy heeft my een trek gespeelt.*
 * Il m'a fait un trait d'ami. *Hy heeft my een vriendschap, of vrienddaadt gedaan.*
 * C'est un trait de sa prudence. *Das is een staal van zyne voorzichtigheit.*
 * Un trait de fripon. *Een schelmstuk, een guistek.*
 Trait. *(Terme de Blason.) Een streek in een wapen van boven tot beneden, waar door een wapenschild verdeelt wordt.*
 Trait de plume. *Een trek met de pen van een schryfmeester.*
 Trait. *(Terme de Tireur d'or.) Draadt, gouddraadt, zilverdraadt.*
 Trait de scie. *Een trek van de zaag, een snede van de zaag.*

Trait. *(Terme de Tailleur de Pierre.) De slach, of wyze van steenhouten.*
 Savoir le trait. *De slach wech hebben, of weeten.*
 Trait. *(Terme de Bourrelier.) Het trekzeel, of trekleer der paerden.*
 Trait, *adj.* Tiré. *Getrokken.*
 Argent trait. *Getrokken zilverdraadt.*
 TRAITABLE, *adj.* Handzaam, gemeenzaam, vriendelyk, beleeft, heusch, handelbaar, daar men wel mee handelen, of omgaan kan.
 Un homme fort traitable. *Een zeer heusch, of beleeft man.*
 TRAITANT, *f. f.* Partisan. *Een pachter.*
 TRAITÉ, *f. m.* *(Terme de Police.)* Accord, convention entre quelques Puissances. *Verdrag, handeling, overeenkomst. Traktaat tusschen Hooge Magten.*
 Faire un traité de paix. *Een vredesverdrag, of vredehandel maaken. Een Traktaat van vreedemaaken.*
 Traité. *Convention entre particuliers. Verdrag, overeenkomst tusschen gemeene personen.*
 Mon traité porte que le profit du commerce sera reciproque. *Myn verdrag brengt mede, dat het voordeel, of de winst van den handel over en weder, mandelig, of gemeen zal zyn.*
 J'ai fait mon traité comme je l'ai voulu. *Ik hebbe myn verdrag gemaakt zoo als ik begeerde, of gewilt hebbe.*
 Traité. *Discours, raisonnement. Traktaat, verhandeling, redeneering, boek.*
 Traité de Géographie. *Een verhandeling, of boek der wereldsbeschryvinge, of der Aardtkloorkunde.*
 Traite, *f. f.* Etenduë de chemin. *Langte van een wegh. Een dagreize, de wegh dien men op eenen dagh aflegt.*
 Faire de grandes traites. *Eenen verren wegh gaan. Grootse dagreizen doen, veel wegs afleggen.*
 Traite. *(Terme de mer.) Handel, of handeldryving van een schip op eenige kust.*
 Etre en traite fur une côte. *Op een kust handelen.*
 Traite. *Sorte d'imposition. Zekere tollen, of schattingen die op sommige stroomen van Frankryk besaalt worden.*

TRAITEMENT, *f. m.* Onthaal, de wyze hoe men iemand ontfangt.
 Faire un bon traitement à quelqu'un. *Iemand een goeds onthaal aandoen. Iemand wel onthaalen.*
 TRAITER, *v. a.* Raifonner, discourir. *Verhandelen, handelen, redeneeren, redenkavelen, redenwifelen, spreken.*
 Traiter de l'immortalité de l'ame. *Van de onsterfelykheit der ziele handelen.*
 Traiter, *v. n.* Convenir, s'accorder. *Handelen, verdraagen, overeenkomen.*
 Traiter d'une charge avec quelqu'un. *Met iemand over een ampt, of bediening handelen, of in onderhandeling zyn.*
 Traiter. *Negotier entre Puissances. Handelen, verhandelen, behandelen, bewerken, uitwerken, maaken, tusschen Mogentheden.*
 La Paix a été traitée & conclue à Ryswyck. *De Vrede is te Ryswyk gemaakt en gestoten.*
 Traiter, *v. a.* Agir d'une certaine maniere. *Handelen, op een zekere wyze te werk gaan.*
 Traiter quelqu'un d'ennemi. *Iemand als een vyand handelen.*
 Traiter quelqu'un de coquin. *Iemand voor een guist, of schelm uitmaaken, uitschelden, of uitsluchten.*
 Traiter. *Regaler. Onthaalen, ontfangen, trakteen.*
 Il nous traite magnifiquement. *Hy onthaalde ons treffelyk.*
 Traitant. *Part. Parlant, discourant, régaland. Handelende, sprekende, redenwifelende, onthaalende.*
 Traité, traitée, *adj. & part.* Disputé. *Régalé. Verhandelt, betwift, onderzocht. Ontfangen, onthaalt.*
 Question traitée à fond. *Een geschil dat tot in den grond verhandelt, of onderzocht is.*
 Ami bien traité. *Een vriendt die wel is onthaalt.*
 TRAITÉUR, *f. m.* Celui qui traite par tête. *Een waerd, of tafelhoudder; een kok by wien men eet, of ter tafel zaat.*
 TRAITOIRE, *f. f.* Een kuipers gereedschap om de hoepen, in 's binden van een var, wat te rekken.
 TRAITRE, *f. m.* Perfide. *Een verrader, ontzouwe, trouwloze, schelm, of booswigt, een die verraderly pleegt.*

Un traitre infligé. Een groote verrader.

TRAITRESSE, *f. f.* Verraadster, verraderfche. Een ontrouw, of valsche vrouwenfch.

Une infame traitresse. Een eerlooze verraderfche.

TRAITREUSEMENT, *adv.* Verraderlings, verraderlyk, op eene verraderlyke wyze.

TRAMAIL, *f. m.* Sorte de filet de pêcheur. Een schakel. Zeker vifch-net.

Pêcher avec le tramail. Met schakels vifchen.

TRAME, ou trême, *f. f.* (Terme de Tifferand.) De spoel, of inflagb van linnen, laken, of zyde.

* Trame. La vie. De draadt des levens. Het leven.

* Cloton coupera la trame de nos jours. Kloot zal den draadt onzes levens afnyden.

* Trame. Conjuración. Samenzwering, verradery.

* Nous rompons la trame qu'elle a ourdie. Wy zullen de samenzwering breeken, of fcheuren die zy beflooken heeft.

TRAMER, trémer, *v. a.* Dévider du fil, de la laine, ou de la foie. Spoelen, garen, wollen, of zyde spoelen.

* Tramer. Conspirer, machiner. Smeeden, brouwen, samenfpinnen, aanfpinnen, beftaan.

* Tramer une méchanceté. Een fchelmftuk smeeden, of brouwen.

TRAMONTANE, *f. f.* (Mot peu usité.) Vent de Nord. De Noordenwindt.

‡ Perdrela tramontane. Etre déconcerté, perdre le jugement. Verzet worden, van zynftuk af raaken. Ontftellen, zyn oordeel verliezen, buiten ftal raaken.

TRAMPE, trampler. Voyez Trempe, tremper.

TRANCHANT, tranchante, *adj.* Qui coupe. Snydend, fcherpnydend, 't geen snydt.

Couteau tranchant. Een snydend mes.

Couteau à deux tranchants. Een tweeſnydend mes, een mes dat aan weerkanten fcherp is, of snydt.

* Sa langue est un couteau à deux tranchants. Zyn, of haar tong is een tweeſnydend mes, of een vlym.

Hy, of zy heeft eene fcherpe, of biffe tong.

Tranchant, *f. m.* Partie d'un outil qui coupe. De ſneé. Het fcherp van een werktuig dat snydt.

Le tranchant d'un couteau. De ſneé van een mes.

TRANCHE', tranchée, *adj.* (Terme de blason.) Divifé. Doorgeſneeden, verdeelt. (Een woordt der wapenkunde.)

TRANCHE, *f. f.* Morceau coupé en long, ou en large. Een ſneé, of ſneede. Een reep, een ftuk dat langwerpig geſneeden is.

Une tranche de jambon. Een ſneé van een ham, een ftuk ham.

Couper par tranche. Met ſneden snyden.

Tranche de beuf. Een dyftuk van een os.

Tranche. (Terme de Doreur sur cuir.) Reepjes gout om de kansen der boeken te vergulden.

Tranche. (Terme de Relieur.) De ſneé van een boek.

Brunir la tranche d'un livre. De ſneé van een boek bruineeren.

Dorer fur tranche. Op ſneé vergulden.

TRANCHEES, *f. f.* Douleurs dans les intestins. Snyding, of krimpung in de darmen, darmſnyding, buikweé, buikpyn, snyding, of pyn in den buik.

Tranchées, *f. f.* (Terme de guerre.) Loopgraaven die men om een belegerde ſtadt maakt.

Ouvrir la tranchée. De loopgraaven openen.

Tranchée. (Terme de Maçon.) Een groeve waar in men 't fundament, of de grondtveft van een gebouw legt.

Tranchée. (Terme de Jardinier.) Een kuil waar in men een boom plant.

TRANCHE-FILE, *f. f.* (Terme de Relieur.) Een beſteekfel op een boek.

Tranche-file. (Terme de Cordonnier.) De naadt van een ſchoen.

Tranche-file. (Terme d'Epronnier.) Een kinkeren, een dan keſenije om de gebitten der paerden.

TRANCHE-FILER, *v. a.* (Terme de Relieur.) Beſteeken, een boek beſteeken. (Een Boekbinders woordt.)

TRANCHE-LARD, *f. m.* Couteau à couper du lard. Een ſpekmes, een mes om ſpek te snyden.

TRANCHER, *v. a.* Couper. Af-

houwen, afſlaan; doorhouwen, doorsnyden.

Herennius trancha la tête à Ciceron. Herennius ſloeg Cicero het hoofdt af.

Trancher le neud Gordien d'un coup d'épée. Den Gordiaanſchen knoop met een deggen deurbouwen, of deurſnyden.

* Trancher du Souverain. C'est faire le Souverain. Zich heerſchachtig, of meeſterachtig aanſtellen. Den meeſter, of den baas ſpeelen.

* Trancher net. C'est dire franchise. Rondſuit zeggen, rechtsuit ſpreken, onbezwimpels, of vlakuit zeggen.

* Trancher une difficulté. C'est la réloudre. Eene zwaarigheid ontloſſen, of oploſſen.

* Trancher. Décider. Beſliſſen, beſcheyden, uitwyzzen, 't vonnis wyzzen, uitspraak doen.

Trancher. Terminer, finir. Afſnyden, eindigen, ten einde brengen, voleindigen, of voleinden.

La mort trancha leur vie & leurs eſpérances. De doot ſneedt hun leven en hunne hoop af.

TRANCHET, *f. m.* Couteau de cordonnier. Een ſchoenmakers ſnymes.

TRANCHOIR, *f. m.* Affiette de bois. Een houſe teljoor, of ſnybordt.

TRANQUILLE, tranquile, *adj.* Calme, paifible, en repos. Vreedzaam, ſtil, geruſt, in ruſt.

Aimer une vie tranquille. Een ſtil, of geruſt leven beminnen.

La France étoit alors tranquille. Frankryk was toen in ruſt.

TRANQUILLEMENT, *adj.* Vreedzaamlyk, ſtillyk, geruſtelyk, in ſtilte.

Vivre tranquillement. Geruſtelyk leven.

TRANQUILLISER, *v. a.* Stillen, geruſt ſtellen, geruſt maaken, in geruſtheit ſtellen, of brengen.

TRANQUILLITE', *f. f.* Calme, repos. Vreedzaamheit, ſtilheit, ſtilte, geruſtheit.

La tranquillité du corps & de l'esprit. De geruſtheit des ligchaams en der ziele, of van 't gemoedt.

TRANSACTION, *f. f.* (Terme de Notaire.) Handeling, overkoms, verdragh, willig verdragh, vriendelyke ſcheiding.

Faire une transaction. Een willig ver-

verdrag aangaan.
TRANSCENDANT, transcendantte, *adj.* Fort pénétrant. *Door-dringend, scherpsinnig, schrander, snaedig.*
Eprit transcendant. Een scherpsinnig mensch, een schrander verstandt.
TRANSCENDENTAL, transcendentale, *adj.* Overtreffende, te boven gaande, overwinnende.
TRANSCRIRE, *v. a.* Copier. *Uitschryven, overschryven, afschryven, naschryven.*
Transcrire des nouvelles. Nieuwigheden uitschryven.
Transcrit, transcrita, adj. & part. Copié. *Uitgeschreven.*
TRANSE, *f. f.* Angoisse. *Benauwtheit, angst.*
Les tranes de la mort. De doods benauwteden, of doodangsten.
TRANSFERER, *v. a.* Transporter. *Overbrengen, overvoeren, vervoeren, elders brengen, verplaatsen.*
Transferer les reliques d'un Saint. D'overblyzels van een Heiligen vervoeren.
Il transféra le siege de l'Empire, de Rome à Constatinople. Hy bragt, of voerde den Rykszetel van Rome naar Konstantinopelen over.
Transférer des prisonniers. Gevangens overvoeren, of verplaatsen.
TRANSFIGURATION, *f. f.* *De verheerlyking van Christus op den berg. De verandering der gedaante van Jesus Christus op den berg.*
SE TRANSFIGURER, *v. r.* (*Terme de piété.*) *Van gedaante veranderen, van gestalte veranderen, of verandert worden.*
Jesus fut transfiguré devant trois de ses Apôtres. Jezus veranderde voor drie zynere Apostelen van gedaante.
TRANSFORMATION, *f. f.* *Changement en une autre forme. Metamorphose. Verandering, vervorming, of herschepping in eene andere gedaante.*
La transformation des métaux. De vervorming der bergstoffen.
TRANSFORMER, *v. a.* *Changer en une autre forme. Vervormen, van gedaante veranderen, eene andere form, of gedaante geeven.*
Il fut transformé en hibou. Hy wierdt in een uil verandert.
Transformé, transformée, adj. & part. *Vervormt, verstatigt, van*

gedaante, of gestalte verandert.
Se transformer, v. r. *Zich veranderen, verandert worden.*
TRANSFUGE, *f. m.* *Celui qui passe du côté des ennemis. Een overloper, een die tot den vyandts overloopt; een die de zyde des vyandts kiest, of tot den vyandts overgaat.*
Il a prit d'un transfuge qu'Arminius avoit choisi un champ de bataille. Hy verstont uit een overloper dat Arminius een slagveldt uitgekozen had.
TRANSFUSION, *f. f.* *Overgieting, overstorting.*
TRANSGRESSER, *v. a.* *Violer, enfreindre. Overtreeden, niet gehoorzaamen.*
Transgresser la loi du Seigneur. De wet des Heeren overtreeden.
TRANSGRESSEUR, *f. m.* *Qui enfreint. Overtreeder, ongehoorzaame.*
Transgresseur de la loi de Dieu. Overtreeder van Godts wet.
TRANSGRESSION, *f. f.* *Action de transgresser. Overtreeding, ongehoorzaamheit.*
TRANSIGER, *v. a.* *Faire une transaction. Overeenkomen, verdraagen, een verdrag maaken, afhandelen, willig verdraagen.*
TRANSILVANIE, *f. f.* *Principauté d'Europe tributaire du Turc. Zevenbergen. Een Prinsdom van Europa, by Hongarye.*
TRANSIR, *v. a. & n.* *Geler de froid. Avoir grand froid. Bevangen, van koude doen verstyven, of van koude bevangen worden. Zeer koudt zyn.*
Le froid des montagnes les transi. De koude der bergen bevangt hen.
Transir de froid. Van koude verstyven.
Transi, transie, adj. & part. *Gelé de froid. Verstyft, bevroren, van koude bevangende, zeer koudt.*
 † *Un amant transi. Un amant froid. Een koel minnaar.*
 * *Transi de tristesse. Saisi de tristesse. Van droefheit bevangen, of overstelt.*
TRANSITION, *f. f.* (*Terme de Rétorique.*) *Overgang van d'eene stofse tot d'andere, in de Redenrykhunst.*
TRANSITOIRE, *adj.* *Vergangelyk, vergangbaar, voorbygaande, geen duurt hebbende, ongeduurzaam.*

La gloire de ce monde est transitoire. De heerlykheit deezzer werelde is vergangelyk, of vergangbaar; of is kort van duur.
Les biens transitoires. De vergangelyke goederen.
TRANSLATER, *v. a.* (*Vieux mot.*) *Traduire. Vertaalen, overzetten, vertolken.*
TRANSLATEUR, *f. m.* (*Vieux mot.*) *Traducteur. Overzetter, vertaalter, vertolker.*
TRANSLATION, *f. f.* *Transport d'un lieu à un autre. Verbrensing, overdrags, overvoering, verplaatsing.*
Tranflation d'Evêques, ou d'Evêchez. De verplaatsing van Bisschoppen, of Bisdommen.
Tranflation de reliques. Vervoering, of verplaatsing van Heilige overblyzelen.
Tranflation de Concile. De verplaatsing eener Kerkvergadering, of kerkelyke Byeenkomst.
TRANSMÉTRE, *v. a.* *Transporter. Faire passer, ou donner passage d'un lieu, ou d'une personne à une autre. Overgeeven, overdraagen, overbrengen, overzetten, overvoeren, van de eene plaats, of van den eenen persoon tot eenen anderen doen overgaan.*
Jesus-Christ leur a transmis cette grace. Jezus Christus heeft hun deezze genade overgedraagen.
Les corps transparenens transmettent la lumiere. De doorluchtige lichaa-men zenden 't licht tot anderen over.
Se transmètre, v. a. *Passer outre. Overgaan, van de eene plaats tot de andere gaan.*
Transmis, part. *Overgedragen, overgebracht, overgevoert.*
TRANSMIGRATION, *f. f.* *Passage d'un pais en un autre. Verbui-zing, overvoering, overgang, verwandeling, wegvoering, vertrek van 't eene landt naar 't ander.*
La transmigation des Juifs en Baby-lone. De overvoering, of wechvoering der Joden naar Babel.
La transmigation des ames. De verwandeling der zielen. De overgang der zielen van 't eene ligchaam in 't ander.
Pythagore a crú la transmigation des ames. Pythagoras heeft de verwandeling der zielen geloofd.
TRANSMISSIBLE, *adj.* *Das over-*

gedraagen, of overgevoert kan worden. (Men zou hier kunnen zeggen: overdraaglyk, overvoerlyk, of overdraagbaar, overvoerbaar.)

TRANSMISSION, *f. f.* Overdraging, overzetting, overbrenging, overvoering van d'eene plaats naar de andere.

TRANSMUABLE, *adj.* Veranderlyk, wisselbaar, dat in een andere zaak, of zelfsstandigheid kan verandert worden.

TRANSMUER, *v. a.* Veranderen. Transmuër un métal en un autre. Een bergstof in eene andere veranderen.

TRANSMUTATION, *f. m.* (Terme de Chimie.) Verandering, verwisseling door de werking der Scheikunst.

La transmutation du fer en cuivre. De verandering van 't yzer in 't koper.

TRANSPARENCE, *f. f.* (Terme de Physique.) Doorlugtigheit, doorschyning, glans, helderheit, luisfer, doorstraling.

Transparence d'une pierre précieuse. De doorschyning, of luisfer van een edel gesteente.

Transparence. Papier réglé qu'on met sous l'exemple qu'on doit écrire. Een spons om naar te schryven. Een gelynt papier dat men onder 't voorschryft legt dat men schryven wil.

TRANSPARENT, *transparente*, *adj.* Qui donne libre passage à la lumière. Doorluchtig, doorschynend, doorstralend, 't geen eenen vryen doortogt voor 't licht geeft.

Un corps transparent. Een doorschynend ligchaam.

TRANSPERCER, *v. a.* Percer de part en part. Doorsteeken, door en door steeken, doorfooten, doorbooren.

Il fut transpercé d'un coup d'épée. Hy wierdt met een degen doorfooten, of doorfooten.

* Cela lui tranperça le cœur. Dat doorstak, of doorboorde hem 't hart; dat is hem zeer smartelyk geweest.

TRANSPIRATION, *f. f.* Evaporation par les pores du corps. Uitwaassening. Uitdamping door de openingen, of zweetgaten des ligchaams.

Transpiration insensible. Een ongevoelige uitwaassening.

TRANSPIRER, *v. n.* Sortir par les pores du corps. Uitwaassenen, door de zweetgaten des ligchaams uitgaan, of uisdampen.

Faire transpirer les humeurs. De vochtigheden doen uitwaassenen.

TRANSPLANTER, *v. a.* Planter ailleurs. Verplanten, verzetten, verpooten, elders planten, van de eene plaats op eene andere planten.

Transplanter un arbre. Een boom verplanten, of verzetten.

Transplanter une colonie. Transporter une colonie d'un pais à un autre. Een volkplanting vervoeren, of verplaatsen, of in een ander landt overbrengen, of overvoeren.

TRANSPORT. Vervoering, 't vervoeren, verbrenging.

Transport de marchandises. Vervoering van koopmanschappen.

* Transport au cerveau. (Termes de Médecine.) Thooftigheid, hersenwoede, krankheit, of verzwakking der hersenen.

* Transport. Ravissement. Empolement. Optrekking, vervoering, verrukking; woeds.

Transport de joie. Een verrukking van blydschap.

* Transport de colére. Woede, of vervoering van gramschap.

Transport. (Terme de Pratique.) Overdragt, opdragt, overgift.

Faire un transport d'une obligation à quelqu'un. Iemans enen schuldbrief overdraagen.

Il m'a fait un transport de tout son bien. Hy heeft my al zyn goeds overgedraagen; hy heeft my overdragt van al zyn goeds gedaan.

TRANSPORTER, *v. a.* Porter d'un lieu à un autre. Vervoeren, overvoeren, overbrengen, van de eene plaats op de andere brengen.

Il se fit transporter en un autre lieu. Hy liet zich op een andere plaats brengen.

* Il transporta la guerre en Italie. Hy bragt den oorlogh in Italië over.

* Alexandre transporta l'empire des Peries dans la Grèce. Alexander voerde het Persisch Ryk in Griekenlandt over.

Transporter. (Terme de Pratique.) Overdraagen, en overdragt doen.

Transporter une rente à quelqu'un. Iemant eene rente overdraagen.

Se transporter, *v. r.* Se rendre quel-

que part. Zich ergens heen begeven, ergens heen gaan, of heen vertrekken.

* Se transporter, s'emporter de colére. Vervoert worden, quaat worden, toornig worden, buisen zich zelven raaken, opstuiven, opvliegen.

* Il se transporte pour rien. Hy wordt om een beufling quaad.

Transporté, transportée, *adj. & part.* Porté d'un lieu à un autre. Vervoert, overgevoert, van de eene plaats isof naar de andere gebragt.

Meuble transporter. Vervoerden huisraads, of vervoerde huisfieraaden.

* Transporté de colére. Vervoert van tooren, of gramschap.

* Transporté de joie. Verrukt van blydschap.

TRANSPOSER, *v. a.* Faire quelque transposition de paroles. Enige woorden verzetten, of verstellen. Eens verzetting van woorden maaken.

TRANSPPOSITION, *f. f.* Changement de l'arrangement naturel des mots. Verzetting, of verstelling der woorden; een verandering der natuurlyke samenstelling der woorden.

TRANSVASER, *v. a.* Oversteeken, van 't eene vat in 't ander afsteeken, of overgieten.

TRANSUBSTANTIATION, *f. f.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Verzelfstandiging, wezendelyke verandering van 't broodt in Christus ligchaam, en de wyn in zyn bloet, naar 't gevoelen der R. Kerke.

TRANSVERSAL, *transversale*, *adj.* Schuin, dwars, of dwars.

TRANSVERSALEMENT, *adv.* Over dwars, schuin.

† **TRANTRAN**, *f. m.* (Mot bas & burlesque.) Maniere ordinaire de faire une chose. De fleur, of trans waar op iets gedaan wordt.

† Savoir le trantran. De fleur weten.

TRAPE, *f. f.* Porte de cave sur laquelle on marche. Een kelderdeur, of kelderluik, waar over men gaat.

Trape. Sorte de piège pour prendre des bêtes carnacieres. Een strik, of val om verscheurende dieren, of roofdieren in te vangen.

TRAPEZE, *f. m.* (Terme de Géométrie.) Onevenwydzydig, ongeschikt,

schikt, simboelig, tafelachtig.
 † TRAPU, trapue, *adj.* Membru, ramaffe. *Dik, gezet, vollyvig, gedrongen, in een gedrongen.*
 TRAQUENARD, *f. m.* Entrepas de cheval, forte d'amble. *Een stap, pasgang, of tel van een paerds.*
 Aler le traquenard. *Den tel gaan.*
 Traquenard. Sorte de danse gaie. *Een vrolyke dans.*
 † Traquenard. (*Mot bas & burlesque.*) Maniere dont on doit agir. *Desleur, stender, strams, of wyze van doen.*
 † Il fait le traquenard. *Hy kent den trant, of de fleur.*
 Traquenard. (*Terme de chasseur.*) Een kasseval. Een val om kassen en weefstjes in te vangen.
 TRAVAIL, *f. m.* Peine, fatigue. *Arbeid, moeite, werk.*
 Grand travail. Travail incroyable. *Groote arbeid. Ongelooflyke, of ongeloofbaare arbeids.*
 Les douze travaux d'Hercule. *De swaalf werken, of kloeke daaden van Herkules.*
 Travail. Douleurs d'une femme qui couche. *Arbeide, kindsmoods, barensmoods, smarten eener baren-de vrouw.*
 Etre en travail d'enfant. *In arbeidszyn, in barensmoods zyn.*
 Travail. (*Terme de Maréchal.*) Een moodstak, of hoeftak waar in de paerden beslagen worden.
 Travail. (*Terme de guerre.*) De werken, of sterkten die in den oorlog gemaakt worden.
 Ruiner le travail des ennemis. *De werken der vyanden vernielen, of overhoop werpen.*
 TRAVAILLER, *v. n.* Arbeiden, werken, eenig werk doen.
 Travailler en vain. *Te vergeefs arbeiden.*
 Travailler sur un Auteur. *Over eenig Schryver arbeiden. Uitleggingen over eenen Schryver maaken.*
 Travailler, *v. a.* Prendre peine à bien faire quelque chose. *Arbeiden, bearbeiden, vlyt aanwenden om iets wel te doen.*
 Il faut travailler à loisir ce qu'on veut bien faire. *Men moet op zyn gemak bearbeiden het geene men wel wil maaken.*
 Cette montre est bien travaillée. *Dat uurwerk is wel gemaakt, wel bearbeid, of wel gewrocht.*
 * Travailler, *v. a.* Tourmenter.

Quellen, pynigen, byden en smarts aandoen.
 * La goutte le travaille fort. *De jichte plaagt hem schrikkellyk. Hy wordt schrikkellyk van de jichte gequelt.*
 Travailler un cheval. *C'est exercer un cheval. Een paerds beryden, een paerds in de rykunst oeffenen.*
 Travailler, *v. n.* Faire manège. *Ryden, op de rychool gaan.*
 Nous travaillons aujourd'hui. *Wy ryden van daag.*
 TRAVAILLEUR, *f. m.* (*Terme de guerre.*) *Arbeider, graver, schansgraver.*
 On a presque tué tous les travailleurs. *Men heeft byna alle d'arbeiders gedoodts.*
 TRAVAISSON, *f. f.* (*Terme d'Architecture.*) 't Bovenste van de muuren waar op het dakwerk rust. (*Een bouwkundig woordt.*)
 TRAVÉE, *f. f.* Espace entre deux poutres. *De ruimte, wydte, of plaats tusshen twee balken.*
 TRAVERS, *f. m.* De zyde van iets.
 * Travers, *f. m.* Sorte de disgrâce, ou de malheur. *Ongeval, ongemak, onheil, ongeluk, ramp.*
 * C'est un fâcheux travers. *'t Is een zwaar ongeval, of droevige ramp.*
 Travers. (*Terme de Doreur sur cuir.*) *Een vergulde lyn over den rug van een boek.*
 Travers de raquette. *Een dwarsnaar in een raket.*
 Travers. (*Terme de mer.*) A l'oposite. *Tegen over.*
 Côte à travers. (*Terme de mer.*) *Een lager wal. Een wal die by den windt legt.*
 A travers, au travers. (*Prépositions.*) *Dwars door.*
 Ils marchoient à travers des ennemis. *Zy trokken dwars door de vyanden.*
 Il lui donna un coup d'épée au travers du corps. *Hy gaf hem een steek met den degen dwars door 't lyf, of door 't ligchaam.*
 A travers. *Van bezyden, van ter zyden, dwars door.*
 Voir à travers les vitres. *Dwars door de glazen zien.*
 * J'aperçois à travers tant de circonstances obscures, que, &c. *Ik verneeme van ter zyden zoo veele duistere omstandigheden, dat, enz.*

De travers, *adv.* De biais. *Van ter zyden, van bezyden.*
 * Regarder quelqu'un de travers. *Regarder quelqu'un d'un mauvais œil. Iemant van ter zyden aanzien, of over schouder aanzien. Iemant met een quaat, of scheel ooge aanzien.*
 En travers, *adv.* Par le milieu. *Over dwars, dwars over heen.*
 Clouer deux rangs d'ais en travers. *Twee ryen planken over dwars spykeren.*
 TRAVERSE, *f. f.* Sentier. *Een dwarswegh.*
 Traverse. (*Terme de guerre.*) *Een aarde wal om zich te bedekken.*
 Traverse. (*Terme de Serrurier.*) *Een yzere dwarspyl in een venster, daar de andere spylen door steeken.*
 Traverse. (*Terme de Charpentier.*) *Een dwarsbalk. (Een Timmermans woordt.)*
 Traverse de chaffis. *De onderste en bovenste dwarsbalk in een raamt.*
 Traverse de croisée. *Het dwars middelstuk in een kruis raamt.*
 * Traverse. *Malheur. Overdwarssing, ongeval, ongelogenheit, ongeluk, onheil, moeijelykheit.*
 * Il eut de furieuses traverses. *Hy hadde schrikkellyke overdwarssing, of moeijelykheden.*
 A la traversie, *adv.* Inconfidément. *Onvoorziens, onverwacht, zonder dat 'er het minste op gedacht wordt.*
 TRAVERSE'E, *f. f.* Trajet. *Een togt, of reis die een schip op zee doet.*
 TRAVERSER, *v. a. & n.* Passer au travers. *Doorgaan, overgaan, overvaaren, doorreizen, doortrekken.*
 Traverser un fleuve. *Een vloedt, of stroom overvaaren.*
 Traverser une Province. *Een landschap doorreizen.*
 Traverser d'un rivage à l'autre. *Oversteeken, overvaaren, van den eenen oever naar den anderen vaaren.*
 Coup d'épée qui traverse. *Een steek met den degen die dwars doorgaat.*
 * Traverser. *Empêcher, mettre obstacle. Overdwarssen, dwarsdryven, dwarsbloomen, beletten, verbinderen, hinderlyk zyn.*
 * Traverser les desseins de quelqu'un.

qu'un. *Iemants voornemens dwarsboomen, of overdwarsfen.*

* Il tâcha de traverser mon bonheur. *Hy poogde myn geluk te dwarsboomen, of hinderlyk te zyn.*

* Traverser. Troubler. *Stooren, ont-rusten, ontroeren, in onrust brengen, hinderen.*

* Traverser le repos d'une personne. *Iemants rust stooren.*

* Il est venu traverser nôtre joie. *Hy is onze vrolykheit koomen stooren.*

Se traverser, v. r. (*Terme de Manége.*) *Op zyde gaan, over dwars gaan.*

TRAVERSIER, f. m. (*Terme de mer.*) *Een boot. Zeker vaarttuig met zeilen en riemen.*

Traversier de port. *Tegenwindt. De windt die recht in een haven staat, of schiet, en 's uitloopen der schepen belet.*

TRAVERSIN, f. m. *Chevet de lit. Een hoofdspulruwe.*

TRAVESTIR, v. a. *Déguiser, habiller différemment. Verkleeden, een ander kleedt aantrekken, ver-mommen, onkenbaar maaken.*

On le travestit en païssanne. *Men verkleede hem als eeno boerinne. Men vermomde hem in boerinne-kleeren.*

Travestir, v. r. *Se déguiser. Zich verkleeden, zich vermommen, zich onkenbaar maaken.*

Il se travestit en ramonneur. *Hy verkleede zich als een schoorsteen-veeger.*

Travesti, travestie, adj. & part. *Déguifé. Verkleeds, vermomt.*

* Le Virgile travesti de Scarron. *Do verkleede Virgilius van Scarron.*

† TRAULER, trôler, v. n. *Dren-telen, heen en weder gaan.*

TRE.

TREBUCHANT, f. m. (*Terme de Monnoie.*) *Overwigt, of overslach van 's gemunt gelds.*

TREBUCHEMENT, f. m. *Chute. Struikeling, val, valsing.*

TREBUCHER, v. n. *Tomber en heurtant à quelque chose. Struikelen, stronkelen, vallen.*

* Trébucher. *Emporter le baïsin du trébuchet. Overweegen, doen overstaan.*

Pistole qui trébuque. *Een pistool die overweegt.*

† Trébucher. *Tomber en ruine.*

TRE.

Vervallen, in vervalkomen, teniet gaan, ondergaan.

Qu'on a vû trébucher de Rois & d'Empereurs! *Wat heeft men al Koningen en Keizers zien ondergaan!*

Trébuchant, trébuchante, adj. *Qui emporte la balance. Overwigtig, overweegende, 's geen over weegt, of meer dan wigtig is.*

Pistole trébuchante. *Een overwigtig pistool, een pistool die over weegt.*

TREBUCHET, f. m. *Sorte de petite balance. Een gontgewigt, of zilvergewigt, een goutschaaltje.*

Trébuchet. (*Terme d'Oïselier.*) *Een knip, een vogelknip, een vogelslach, een val.*

† Trébuchet. Piége. *Een knip, een strik, een laagje.*

† Etre pris au trébuchet. *In de knip, in de val zyn.*

TRECE, f. f. *Sorte de tiffu. Een trens, een biesbands.*

Tréce de nate. *Een biesbands.*

Tréce de cheveux. *Een haairtrens.*

TRE'CKER, v. a. (*Terme de Natier.*) *Biesbanden maaken.*

Trécer. (*Terme de Perruquier.*) *Trens-fen, haairtrensffen maaken.*

TRE'CEUSE, f. f. *Celle qui tréce des cheveux. Trensffemaakster. Een die haairtrensffen maakt. Een vlechster.*

TRE'FLE, f. m. *Sorte d'herbe. Klaver, klaverblads. Zeker kruids.*

Tréffe. (*Terme de Cartier.*) *Klaveren. Zeker kaart in 's kaartspel.*

Valet de tréffe. *Een klaveren boer.*

Jouer du tréffe. *Klaveren opspelen; klaveren opwerpen.*

TRE'FLE', tréflée, adj. (*Terme de Blafon.*) *Geklavert, klaverens wyze, als klaveren.*

TREILLAGE, f. m. *Voyez Treilliffage.*

TREILLE, f. f. *Vigne apuiée contre le mur d'un jardin. Een wyn-gaards die tegen den muur van eenen hof legt.*

TREILLIS, f. m. *Sorte de grosse toile. Zeildoek. Grof linnen waar mede 's scheepsvolk gekleeds gaat.*

Treillis. *Barreaux de bois, ou de fer. Italiën. Yzere, of houte traliën.*

Treillis de léton. *Een raamt van koperdraads gevlochten.*

TREILLISSAGE, f. m. (*Terme de Jardinier.*) *Een staketfel, waar*

TRE.

tegen eenige boomen worden aangeleidt.

TRELINGAGE, f. m. (*Terme de mer.*) *Een tow dat met verscheidne dunne touwen sindigt. (Een zeewoordt.)*

TREMA, adj. (*Terme d'Imprimerie.*) *Gekruinaert. Dit words van de vokaalen, of klankletters gezegt die twee punten boven op hebben.*

TREMBLAIE, f. f. *Lieu planté de trembles. Een popelierbosch, een plaats met abeelen, of popelieren beplant.*

TREMBLE, f. m. *Peuplier noir. Sorte d'arbre. Abeelboom. Popelieerboom, popelboom. Abeel, Of popelieer.*

TREMBLEMENT, f. m. *Beeving; trilling, beroertsheit, schudding der leden.*

Il lui prit un tremblement. *Hy kreeg een beroertsheit.*

Tremblement de terre. *Aardsbeeving. Schudding des aardtryks.*

Tremblement. (*Terme de Musique.*) *Een beeving der stemme in de zangkunst; een trammelan.*

Tremblement. (*Terme de joueur de flute.*) *Roulement du son de la flute. Trammelleering, of loopjes op de fluit.*

Tremblement. (*Terme de Joueur de violon.*) *Trammelan op de viool.*

* Tremblement. *Aprehension, crainte qui fait trembler. Beeving, schrik, vrees, onsteltenis, ont-roering waar door men aan 's beven raakt.*

TREMBLER, v. n. *Beeven, trillen, schudden, daveren.*

La main vous tremble. *De handt beeft u.*

Trembler. (*Terme de Joueur d'instrumens.*) *Trammelleeren; op de viool, of de fluit trammelleeren.*

* Trembler. *Avoir peur. Beeven, schrikken, vrees hebben, beveest zyn.*

* Faire trembler. *Donner de la fraieur. Doen beeven. Verschrikken, beveest, of vervaart maaken, eenen schrik aanjaagen.*

* Il fit trembler la Grèce. *Hy deede Griekenlands beeven.*

Tremblant, tremblante, adj. *Qui tremble. Beevende, trillende, schuddende, die beeft, of schudt.*

Tremblant, f. m. (*Terme d'Organiste.*) *Een trammelan in een orgel.*

† TREM-

- ‡ TREMBLOTER, *v. n.* Trembler. Beeven, trillen, popelen.
- TREMEAU. Voyez Trumeau.
- TREME, *f. f.* (Terme de Tisserand.) De inslach van linnen, zyde, of lint.
- TREMER, *v. a.* (Terme de Tisserand.) Spoelen, winden, op bobynen tot een inslach winden.
- TREMIE, *f. f.* (Terme de Mennier.) De trechter, of tremel van een molen.
- Mettre du blé dans la trémie. Koren in den trechter doen.
- Trémie. (Terme de Maçon.) Haert, of haertsteede van een schoorsteen.
- TREMION, *f. m.* (Terme de Mennier.) Houste sluiten onder den tremel van een molen.
- TREMousseMENT, *f. m.* Agitation, secouffe. Beweeging, schudding, beeving, trilling.
- Le tremoussement de l'air. De beweeging der lucht.
- SE TREMOUSSER, *v. r.* S'agiter. Zich beweegen schudden, bewegen worden, trillen, beeven.
- Tout son corps se tremousse. Zyn gansche lichaam beeft.
- Tremouffer, *v. n.* Wapporen, bewegen worden.
- TREMPE, *f. f.* (Terme de Coustelier.) Harding, of 's harden van yzer, of staal.
- Donner la trempe à l'acier. Ssaal harden.
- * Trempe. Humeur, naturel, caractère d'esprit. Aart, inborst, gezegenheit.
- * Ils sont d'une même trempe. Zy zyn van den zelven inborst.
- * Trempe. Tempérament. Aart, gesteltenis, of gesteltheit des lichaams.
- * Il est d'une bonne trempe. Hy is van eene goede gesteltenis.
- TREMPER, *v. a.* Mouiller dans une liqueur. Weiken, weeken, in-doopen, nat maaken, te week leggen.
- Tremper du pain dans l'eau. Broodt in water weiken.
- * Tremper ses mains dans le sang. C'est-à-dire, tuerc. Zyn handen in 't bloedt wasschen. Dat is, dooden, of ombrengen.
- ‡ Tremper la croute. Boire, trinquer. Drinken en klinken, optrekken, mooi weer speelen. Zuipen en zwelgen.
- * Tremper son vin. Zyn wyn met

- water mengen.
- TREMPER. (Terme de Coustelier.) Harden, hart maaken.
- * Tremper. Avoir part. Zich insteeken, deel hebben, zich met moeite, zich in mengen. Een deelgenoot van zyn.
- * Il trempoit dans la sédition. Hy mengde zich in den oproer.
- Tremper dans une conjuration. Zich in eene samenzwearing mengen, of steeken.
- Trempé, trempée, *adj. & part.* Mouillé. Geweikt, geweekt, nat, doortrokken.
- Linge trempé. Nat linnen.
- Pain trempé. Geweikt broodt.
- * Vin trempé. Vin où il y a un peu d'eau. Gewaterde wyn. Wyn daar wat water in is gemengt.
- * Avoir les yeux trempés de larmes. De oogen doornat van traanen hebben.
- TREMPLIN, *f. m.* (Terme de danseur de corde.) Een plank waar van de koordedansers hunne sprongen doen.
- TREMPURE, *f. f.* (Terme de Mennier.) Een gewigt om op een zekere wyze te doen maalen.
- TRENCHANT, trencher. Voyez Tranchant, &c.
- TRENTAIN, *f. m.* (Terme de jeu de paume.) Dertig. Een woordt in de kaarsbaan gebruikelijk, wanneer beide de spelers dertig hebben, of dertig rekenen.
- Nous sommes trentains. Wy rookenen dertig, wy hebben dertig.
- Avoir trentain. Dertig hebben.
- Trentaine, *f. f.* Trente. Dertig, of dertig. Het gesal van dertigen.
- Il a eu une trentaine de coups de bâton. Hy heeft dertig stokslagen gehad.
- TRENTANEL, *f. m.* Sorte de plante. Zeker gewas, waar van men olyfkleur verwe maakt.
- TRENTE. Nom de nombre. Dertig, of dertig. De naam van een gesal.
- Trente & un, trente un. Een-endertig.
- Trente un. Sorte de jeu de cartes. Een-en-dertig uit. Zeker kaarspel.
- TREPAN, *f. m.* (Terme de Chirurgien.) Een Trepaan. Een boor die de wondt heelers gebruiken om de herfsenpan te doorbooren.
- Trépan. Opération du trépan. Tre-

- panearing, het opbooren van 't hoofdt.
- Trépan de tailleur de pierre. Een steenboor, of muurboor, een boor om door een muur te booren.
- TREPANER, *v. a.* De herfsenpan doorbooren. Trepaneeren.
- TREPAS, *f. m.* Mort. 's Overlyden, 's verscheiden, de doods.
- TREPASSER, *v. n.* Mourir. Overlyden, mit het leven scheiden, sterven.
- Trepasée, trépassée, *adj.* Mort. Overleden, doods, gestorven.
- Trepassez, *f. m.* Les morts. Overledenen, gestorvenen, dooden.
- Prier Dieu pour les trépassés. Godt voor de overledenen bidden.
- TREPIDATION, *f. f.* Beeving.
- Trépidation, *f. f.* (Terme d'Astronomie.) Eene zekere beweeging die de Ptolomisten den kristalynen hemelen toeschryven. (Een woordt der Sterrekunde.)
- TREPIE', *f. m.* Een treeft. Van oudts; een driehoek.
- C'est à Delphes où nous avons l'encens & le trépié. Te Delphi hebben wy den wierook, en den driehoek; dat is, daar worden wy ge-eert.
- TREPIGEMENT, *f. m.* Batement des piez. Stamping, het stampen met voeten.
- TREPIGNER, *v. n.* Batre des piez. Stampen, met voeten stampen.
- TREPOINTE, *f. f.* (Terme de Cordonnier.) De randt van een schoen.
- TREPOT, *f. m.* Een stuk hout van 't achterschip, dat een gedeelte van den spiegel maakt.
- TRESEAU. Voyez Trezeau.
- TRESEILLE, *f. f.* (Terme de charon.) De krak, of krap van een wagen.
- TRESOR, *f. m.* Schat, rykdom, goud, zilver, eedele gesteenten, kostelyk huisfieraadt.
- Trésorsimenes. Onwaardeerlyke, of onwaardeerbaare schatten, on-eindige rykdommen.
- Tréfor de Saint Denis. De schatten van St. Denys. Verscheide gewyde en ongewyde dingen die in de Schatkamer van St. Denys, in Vrankryk, bewaart worden.
- Tréfor. La chambre du trésor. De schatkamer. Zeker rechtsgebiedt in 't Hof van Parys, daar 't geen op des Koninks inkomsten ziet, ver-

handelt words.

- Tréfor des chartres de la Couronne. De schatkamer, of bewaarkamer der papieren van de Kroon.
- Tréfor royal. De Koninklyke schatkamer.
- * Tréfor. Richesses, choses précieuses, ou belles. Schatten, rykdommen, kostelyke, of dierbaare dingen.
- * La nature épuisa ses trésors. De natuur putte haare schatten uit.
- * Il y a en vous des trésors d'une valeur infinie. C'est-à-dire, des qualitez très-rares. Daar zyn in u schatten oneindig van waardye; dat is, zeer uitmuntende bequaamheden, bezaaftheden, of gaven.
- * Tréfor de l'Église. De schatkamer der Kerke.
- TRESORERIE, f. f. Charge de Tréforier. Schatmeesterschap, rentmeesterschap, ontfangerschap.
- Tréforier, f. m. Ontfanger, Rentmeester, Penningmeester, Schatmeester.
- Tréforier général. De Ontfanger der Gemeenelands middelen.
- Tréforier de l'épargne. Rentmeester der giften des Koninks.
- Tréforier des parties casuelles. Ontfanger der gelden die by openvalende ampnen, of bedieningen inkomen.
- Tréforier des aumônes. Een uideelder van 's Koninks aalmoessen, en van 't geldt voor zyne godtsdiensteoefeningen.
- Tréforier des menus plaisirs. Een Rentmeester die 't geldt tot de vermaaklykheden des Koninks schiet.
- Tréforier ordinaire de la guerre. Een Betaalsheer van 's Koninks ruitery, of ruiterswacht.
- Tréforier de l'extraordinaire. Een Betaalsheer van 's voer volk.
- Tréforier. Celui qui a soin des vases sacrez. Schatmeester, of opzichter over de heilige vaten.
- TRESSAILLEMENT, f. m. Sorte de mouvement déréglé. Op-springing, ontzetting, een buitenregelge beweeging.
- TRESSAILLIR, v. n. Op-springen, ontzerten.
- Il tressaillit à la vûe du monstre. Hy sprong op door 't gezicht van 't wangedrocht.
- * Tressaillir de joie. Van vreugde, of blyfchap op-springen.
- * Tressaillir de douleur. Van droef-

heit bevangen worden. heel neerslugtig worden.

- TRESSAILLISSEMENT. Voyez Tressaillement.
- TRESSE, tresser. Voyez Tréce, trécer.
- TRETEAU, f. m. Sorte de pié de bois qui sert à soutenir une table. Een tafelschraag. Een schraag waar op een tafel rust.
- Treteaux de scieur. De schraagen waar op de houtzagers hun hout leggen.
- TREVE, f. f. Suspension d'armes. Bestant, stilstant van wapenen, wapenschorsing.
- Faire une trêve. Een bestand maaken. Een stilstant van wapenen aangaan.
- * Faire trêve avec ses ennus. Eenigen tyt zonder verdriet, of zorgen leeven.
- * Trêve de raillerie. Plus de raillerie. Hou op van scherffen. Geen spotterny meer.
- TREVES, f. f. Ville d'Allemagne. Trier. Een stad in Duitschlandt.
- TREVIER, f. m. (Terme de mer.) Een opzichter op de reën en zeilen. (Een zeewoordt.) (Mogelyk is 't een Bootsman, of Schieman.)
- TREVIL, f. m. (Terme de Maçon.) Een hout draaiboorn, rol, of kastrol daar de metselaars kunne steenen mede ophyffen.
- TREUVER, f. m. (Terme de Maçon.) Een kastrol om steenen mede ophysen.
- TREZAIN, f. m. Piece de monnoie que l'on donne à la Messe des épouailles. Een dertiendehalf, of oordt van een ryksdaalder. Een stuk gelds 't welk in de Mis by 't ondertrouwen gegeven wordt.
- TREZEAU, f. m. Qui pese un gros. Een vierendeel loots.
- Un trézeau de foie. Een vierendeel loots zyde.
- TREZE. Nom de nombre. Dertien: de naam van een getal.
- De tréze Apôtres il y en a eu un traître. Van dertien Apostelen is 'er een verrader geweest.
- TREZIEME, adj. De dertiende.

TRI.

- TRIACLEUR, tériacleur, f. m. Charlatan qui vend de la tériaque. Een quakzalver, een zalfverkoper, een tériak- of triakelverkoper.

TRIAGE, f. m. Choix. Keur, keuze, verkiezing, misleezing, mitkipping.

- Faire un triage. Eene keur doen.
- TRIAIRE, f. m. Een soldaat te voet onder de oude Romeinen met pik, schild en harnas gewapent.
- TRIANGLE, f. m. Een driehoek, een driekant.
- Triangle. Prisme triangulaire. Een driekantig geslepen glas, waar door men de voorwerpen verkeert ziet.
- TRIANGULAIRE, adj. Driehoekig, driekantig.
- Figure triangulaire. Een driekantig, of driehoekig afbeeldsel, of driekantige figuur.
- TRIBADE, f. f. Femme qui s'acouple avec une autre. Een vrouwenmensch dat zich met eens van haar eigen geslachte vermengt.
- † TRIBOUILLEMENT, f. m. Trouble, émotion. Oproer, onrust, ontroering, beroerte.
- † TRIBOUILLER, v. a. Troubler, agiter, émouvoir. Ontroeren, ontruffen, bewegen, beroeren.
- TRIBOULET, f. m. (Terme d'Orfévre.) Een rondspil die de zilversmits gebruiken.
- † Triboulet. Fou, boufon. Gek, nar, hofnar, poszemaker.
- † Servir de triboulet. Voor nar dienen, of speelen; de gek van een geselschap zyn.
- TRIBU, f. f. Stam, geslacht.
- Les douze tribus d'Israël. De twaalf stammen Israëls, of van Israël.
- Tribu. (Terme d'Université.) Zeker geslacht in de hooge Schoolen van Frankryk.
- TRIBULATION, f. f. Misère, affliction, traversé. Verdriet, gequel, quelling, wederwaardigheid, droefheit, elende.
- TRIBUN, f. m. Chef du peuple de l'ancienne Rome. Gemeensman. 's Volks voorstander. Een Hoofdt des volks van 't oud Rome.
- TRIBUNAL, f. m. Siege de juge dans la Jurisdiction. Rechtstoel, gerechtssetel, vierfchaar, hooge rechtplaats.
- * Tribunal. Jurisdiction. Vierfchaar, rechtbank, rechtsgebiedt, rechtsmagt.
- TRIBUNE, f. f. Lieu élevé pour haranguer. Een spreekstoel, of hooggestoelte waar van men by de Ro-

scainen tot het volk sprak, of de schouwspelen aanzagh.
 Tribune. Voyez Turbine.
 TRIBUT, *f. m.* Tol, schatting, cyns.
 Imposer un tribut. Een tol opzetten. Een schatting opleggen, of opstellen.
 * Rendre le dernier tribut à la nature. Den laatste tol aan de natuur betaalen. Sterven.
 TRIBUTAIRE, *adj.* Qui paie tribut. Tolpligtig, cynsbaar.
 Pais tributaire. Een cynsbaar, of tolpligtig land.
 † TRICHER, *v. a.* Tromper. Bedriegen, verschalken, ophigten, by de neus kryen.
 † TRICHERIE, *f. f.* Tromperie. Bedrog, bedriegery, ophigting.
 † TRICHEUR, *f. m.* Trompeur. Bedrieger, looze schalk.
 † Tricheuse, *f. f.* Trompeuse. Bedriegster, verschalkster. Een loos vrouwenfch.
 † Une petite tricheuse. Een snood bedriegster.
 TRICOISES, *f. f.* Sorte de tenailles de Maréchal. Een smidts mypsang.
 TRICON, *f. m.* (Terme de brelan.) Drie kaarten van de zelve hoogte in 's kaartspel.
 † TRICOT, *f. m.* Bâton propre à battre. Een roesting, of stok bequaam om iemand af te ruffen, ofte slaan.
 Il a eu du tricot. Hy heeft stokslagen gehad, of hy is met een roesting wakker afgesloft.
 TRICOTAGE, *f. m.* Travail de tricoteur, ou de tricoteuse. 's Breijen, 't koussebreijen, 't werk van een breier, of breister.
 Le tricotage de cette paire de bas vous coutera tant. Het breijen van dat paar kousfen zal u zoo veel kosten.
 TRICOTER, *v. a. & n.* Faire des bas avec des éguilles. Breijen, breiden, kousfen breijen.
 TRICOTÉ, *f. m.* Sorte de danse en rond. Zeker ronde dans.
 TRICOTEUR, *f. m.* Kouffe breijer, breijer.
 Tricoteuse, *f. f.* Kouffebreister, breister.
 TRICTRAC, triquetrac, *f. m.* Sorte de jeu. Het tiktakspel.
 Jouer au trictrac. Tiktakken, in 's tiktakbordtspeelen.
 Triétrac, *f. m.* Een tiktakbordt.

TRIDE, *adj.* (Terme de Manège.) Court & vite. Kort en gezwindt, of vlug.
 TRIDENT, *f. m.* Driestandt, vork, of gaffel met drie yzere tanden, met welken men Neptuin in de handt verbeeldt.
 TRIENNAL, triennale, *adj.* Qui dure trois ans. Driejaarig, 't geen drie jaaren duurt.
 Gouvernement triennal. Een driejaarige regeering.
 TRIENNALITE, *f. f.* Gouvernement de trois ans. Driejaarig bestuur, of bewint, driejaarige regeering.
 TRIER, *v. a.* Choisir. Uitzoeken, uiskiezen, uislezen, uitkippen. Uitschieten.
 Trier les plus belles poires d'un panier. De schoonste peeren uit een mande, of korf zoeken, of kippen.
 Trié, triée, *adj. & part.* Choisi. Uitgelezen, uitgekozen, uitgezocht, uitgekapt; uismuntend, uissteekend.
 Bas triez. Uitgezochte kousfen.
 Cartes triées. Cartes de la seconde sorte. Tweede soort van kaarten.
 Papier trié. Uitgeschoten, of uitgezocht papier.
 † TRIGAUD, *f. m.* Trompeur. Bedrieger, schalk, ophigter.
 † On hait naturellement les fots & les trigauds. Zotten en bedriegers zyn van naturen verhaat, of men haat natuurlijk zotten en bedriegers.
 † Trigaude, *f. f.* Trompeuse. Bedriegster, verschalkster, ophigster.
 † TRIGAUDER, *v. n.* Tromper. Bedriegen, verschalken, ophigten, bedossen.
 † TRIGAUDERIE, *f. f.* Filouterie. Bedrog, schalkheit, bedriegery, ophigting, verschalking.
 TRIGLIPHE, *f. m.* (Terme d'Architecture.) Driedubbel loofwerk aan de fries der zuil van de Dorische bouworder.
 TRIGONOMETRIE, *f. f.* Science qui apprend à mesurer les triangles. Drieboeksmeting, drieboeksmetkunde.
 TRINGLE, *f. m.* Petite règle de bois. Een maastok.
 Tringle. (Terme de Menuisier.) Een lyf rontom 't verhemelte van een ledikant.
 Tringle. (Terme de Serrurier.) Verge

de fer. Een gordynroede.
 Tringle. (Terme de Boucher.) Een hang waar aan men 't vleesch ophangt.
 TRINITAIRE, *f. m.* Hérétique sur le pont de la Trinité. Een ketter omtrent het geloofstuk der H. Drieëenheit.
 TRINITE, *f. f.* (Terme de Théologie.) Drieëenheit, drievuldigheid, drieëenheit.
 Les trois personnes de la S. Trinité. De drie personen der H. Drieëenheit.
 † TRINQUER, *v. n.* Boire. Zuipen, zwelgen, drinken.
 TRINQUET, *f. m.* (Terme de mer.) De bezaansmast, of voorste mast op een fchip.
 TRINQUETTE, *f. f.* (Terme de mer.) Een Italiaansch, of Levants zeildas driehoekig is, gelyk dat van de bezaansmast der fcheepen met drie masten. (Een zeewoordt.)
 † TRIO, *f. m.* Trois personnes. Een gefelschap van drieën. Drie menfchen.
 TRIOLET, *f. m.* Sorte de Poësie Françoisé. Zeker Fransche schimp- of minnedichten van acht regelzen, en acht woordleden.
 TRIOMPHAL, triomphale, *adj.* Zegepralend. 't Geen op de zegepraling ziet, 't geen tot de zegepraling behoort.
 Arcs triomphaux. Zegeboogen, praalboogen, triomfboogen.
 Robe triomphale. Praalkleedt, een rok, of sabot waar mede men met de zegepraalde.
 TRIOMPHATEUR, Een zegepraalder, een zegepralend overwinnaar.
 TRIOMPHE, *f. m.* Zegepraal, zegeviering, zegepracht, zegepraling.
 Mener en triomphe. In zegepraal omvoeren.
 Un superbe triomphe. Een prachtige zegepraal.
 Entrer en triomphe. Zegepralend inkomen.
 Triomphe, *f. f.* Sorte de jeu de cartes. 's Lanterlufpel; zeker kaartspel.
 Triomphe. La carte qu'on retourne. Troef in 's kaartspel, de kaart die men na 't verfbieten omkeert.
 Jeter de la triomphe. Troef opwerpen.
 Renoncer à la triomphe. Troef verzaaken.

Kkkkk 3

TRIOM-

- TRIOMPHER, *v. n.* Recevoir l'honneur du triomphe. Zegepraalen, zegevieren. De eer der zegepraal ontfangen, (best zegmen; met de zege praalen.)
- Tullus-Hostilius triompha à cheval. Tullus Hostilius zegepraalde te paerd.
- * Triompher. Se réjouir, être fort aise. Zich verblyden, zich verheugen, zeer verheugt zyn, zeer blyde zyn, wel in zyn schik zyn.
- * Triompher. Réussir. Welgelukken, tot zyn oogmerk komen, zyn oogwit bereiken, wel ergens in slaagen.
- * Triompher. L'emporter sur quelque chose. Zegepraalen, iets overwinnen, of vermeerstem, ergens de overhand van hebben; triomfeeren.
- * Elle triomphe de mon cœur. Zy triomfeert over myn hart; zy heeft myn hart overwonnen.
- * Les Jésuites triompheront. De Jesuiten zullen 's winnen, of zullen d'overhand hebben.
- Triomphant, triomphante, *adj. & part.* Qui triomphe. Zegepraalend, zegevierend, die zegepraalt, of (beter) die met de zege praalt.
- * Triomphant, triomphante. Eclatant, glorieux. Zegepraalend, doorluchtig, prachtig, kostelyk, heerlyk, zegeryk, uismuntend.
- * Sa valeur triomphante. Zyne zegeryke, of uismuntende dapperheit.
- TRIPAILLE, *f. f.* Les tripes de quelque animal. Een karwei, of insaft: de darmen, pens, longe, lever, 't hart, enz. van een geslagt beest; al 's ingewand van een beest.
- TRIP, *Pens.* gedarmte. Meteiers stripes. 't Gedarmte schoon
- ken. Tripes & boiaux. C'est vu beaucoup. Pens en darmen braaken. Dat is, veel overgeeven.
- ‡ Tripe de velours. Eulpe lappen. Fluwele stukken.
- Tripe de velours. Tryp, een soort van stof als fluweel gemaakt.
- ‡ Tripes de Latin. Stukken en brokken van 't Latyn.
- ‡ Tripes d'Auteurs Grecs & Latins. Stukken en brokken van Grieksche en Latynsche Schryvers.
- Tripe-madame, *f. f.* Sorte de sala-

- de. Kleine donderbaart. Zeker kruidt dat tot staadt wordt gegeven.
- TRIPERIE, *f. f.* Lieu où on vend des tripes. Pensmarkt, of pensmerkt.
- TRIPIER, *f. f.* Penskoper, pensverkoper.
- Tripiere, *f. f.* Pensverkoopster, penswyf.
- ‡ Tripiere. Sorte d'injure. Penstoes, dikpens. Zeker scheldwoordt.
- TRIPLE, *adj.* Composé de trois. Driedubbele, driesvondige, driedubbele, uit drie bestaande.
- Triple couronne. Een driedubbele kroon.
- Une maison à triple étage. Een huis met, of van drie verdiepingen.
- TRIPLEMENT, *adv.* Driedubbel, driesvondig, op eene driedubbele, of driesvondige wyze.
- Le Pape est triplement couronné. De Paus is driedubbel gekroont.
- TRIPLER, *v. a.* Composer de trois. Driemaal verdubbelen. Driemaal verhoogen, driesvondig maaken, met drie verdubbelen.
- Tripler une somme. Eene somme driemaal verdubbelen.
- Triplez vos files. Verdubbel met drieën, of verdubbel driesvondig uw gelederen.
- TRIPLICITE', *f. f.* Driedubbelheit, driesvondigheit.
- TRIPLIQUER, *v. n.* (Terme de Palais.) Ten derdemaal antwoorden. Op twee verweerschriften antwoorden. (Een woordt van 't Gerechtshof.)
- Tripliques, *f. f. pl.* (Terme de Palais.) Derde antwoordt, of wederlegging van de derde verweering. (Een woordt van 't Gerechtshof.)
- TRIPOLI, *f. m.* Sorte de craie rougeâtre. Amaril. Zeker roodachtige aarde, om koper- en tinwerk bruin te schuurén.
- TRIPOLIR, *v. a.* Ecurer avec du tripoli. Met amaril schuurén.
- Tripoli, tripolie, *adj. & part.* Gemarilt. Met amaril geschuurs.
- TRIPOT, *f. m.* Jeu de paume. Een kaatsbaan.
- ‡ TRIPOTAGE, *f. m.* Sorte de commerce blâmable. Oneerlyk huishouden, ongeregelt leven, oneerlyke handel.
- * TRIPOTIER, *f. m.* (Mot peu usité.) Maître de jeu de paume. Kaatsmeester, de meester van een

- kaatsbaan.
- ‡ Tripotiere, *f. f.* (Mot peu usité.) Maîtresse de jeu de paume. De kaatsmeesters vrouw, of weduwe.
- TRIQUETRAC. Voyez Triétrac.
- TRIQUET, *f. m.* (Terme de jeu de paume.) Zekere brisplank, of kleine raket waar mede men in de kaatsbaan speelt.
- TRISAIÉUL, *f. m.* Trois fois grand-père. Overoudt grootvader.
- Trisaieule, *f. f.* Trois fois grand-mère. Overoudt grootmoeder.
- TRISTE, *adj.* Affigé. Bedroeft, droevig, treurig, neerslagtig, droefgeestig.
- Être triste de la mort d'un ami. Bedroeft over de dood van eenen vriendt zyn.
- Un ton de voix triste. Een droevige, of klaaglyke stem.
- Triste. Fâcheux, malheureux. Droevig, moestjelyk, zwaar, ongelukkig.
- Une triste aventure. Een droevig voorval.
- TRISTEMENT, *adv.* Bedroefde-lyk, droeviglyk, treuriglyk.
- Tristement acoué contre une cheminée. Treuriglyk tegen een schoorsteen aanleunende.
- TRISTESSE, *f. f.* Droefheit, treurigheid, neerslagtigheit, droeffenis, rouw.
- Acablé de tristesse. Van droefheit overslopt, van rouwe verlagen.
- S'abandonner à la tristesse. Zich aan de droefheit overgeeven.
- TRITON, *f. m.* Sorte de Dieu marin. Triton. Zekere Zeegodt. Neptunus hoorenblazer.
- TRIVIAL, *triviale*, *adj.* Commun. Gemeen, slecht, laag.
- Penlée fort triviale. Een heel gemeene gedachte.
- TRIVIALEMENT, *adv.* Heel gemeen, op eene gemeene wyze.
- TRIVIR, *f. m.* Sorte de Magistrat de l'ancienne Rome. Een Drieman. Een der drie Heeren die 't gebiedt in 's oudt Rome voerden.
- TRIVIRAT, *f. m.* Magistrature de Triumvir. Driemanschap, het gebiedt van de drie Heeren in 's oudt Rome.
- Le triumvirat à Rome dura l'espace de douze ans. Het driemanschap te Rome duurde den tyt van twaalf jaaren.
- * Triumvirat. Societé de trois amis qui

qui dirigent beaucoup d'affaires. *Driemanschap. Een genootschap van drie vrienden, die veel dingen aan de handt hebben en verichten.*

TRO.

TROBADOURS, *f. m. pl.* Zekere oude en geestige Fransche dichters, zoo geheeten in hunnen tydt.

TROC, *f. m.* Change. Ruiling, verwisseling, tussching, buising, mangeling. Wisseling van 't een tegen 't ander.

Faire un troc. Een ruiling doen.

TROCHET, *f. m.* Bouquet de fruit. Een bos, of tros vruchten die op de boomen hangen.

TROCHISQUE, *f. m.* Zeker Apostekers koekje.

TROCHÈRE, *f. f.* De kroon. 't Gewigt van een hert, wanneer het zich in troffen, of bossen verdeelt.

TROÈNE, *f. m.* Sorte d'arbrisseau. Keelkruidt, of mondthous. Zeker heesterachtig gewas.

‡ TROGNE, *f. f.* Visage. Troni, bakkes, aangezicht.

‡ Rouge trogne. Een roode troni.

TROGNON, *trougnon*, trougnon, trou de chou, ou tronc de chou, *f. m.* Koolstronk, koolstok.

TROIS. Nom de nombre. Drie. De naam van een getal.

Trois cens. Drie hondert.

Trois fois. Driemaal, drie reizen, drieverf.

Troisième, *adj.* De derde, of derde.

En troisième lieu. Ten derden, in de derde plaats.

TROISIÈME, *adv.* Ten derden, in de derde plaats.

TROMPE, *f. f.* Cor de chasse. Een jagthooren.

Trompe. Trompette. Blaashooren, trompet.

Publier la paix à son de trompe. Den vrede onder 't geluidt, of geschal van trompetten afskondigen.

Trompe. Sorte de machine de fer blanc pour se faire entendre de loin. Een blikke spreektrompet.

Trompe de laquais. Een yzer speeltrompie.

Trompe d'éléphant. De snuit van een olyfent.

Trompe. Sorte de voute. Een rondt gewelf.

TROMPER, *v. a.* Bedriegen, misleiden, opligten, bedotten.

Il m'a vilainement trompé. Hy heeft my lelyk bedrogen.

Cela trompe son esperance. Dat bedriegt zyne hoep.

Se tromper, *v. r.* Se méprendre. Zich bedriegen, zich misgrypen, mistaasten, seilen, een mislagh hebben.

Si je ne me trompe. Zoo ik my niet bedriega.

Trompé, *trompée*, *adj. & part.* Bedrogen, misleide, opgeligt, bedot.

TROMPERIE, *f. f.* Bedrog, bedriegery, misleiding, opligting, schelmery.

Tromperie grossiere. Een plomp bedrog.

TROMPETTE, *f. f.* Een trompet, of blaashooren.

Embouchet la trompette. De trompet aan den mondts zetten.

Jouer, ou sonner de la trompette. Op de trompet blaazen, of speelen; de trompet steeken.

‡ Faire déloger fans trompette. Faire fuir. Met een stille trom doen vertrekken. Verdriyven, verjaagen.

Doen verhuizen, doen opbreken, of doen opraaemen.

‡ Déloger fans trompette. Déloger fans bruit. Met een stille trom opbreken. In der stilte vertrekken.

Trompette marine. Een schuifstrompet; een bazuin.

Trompette, *f. m.* Celui qui joué de la trompette. Een trompetter, een die op de trompet blaast.

Trompette d'orgue. Een trompet in een orgel. Een register in een orgel dat de trompet wordt genaamt.

* Trompette. Celui qui publie, ou divulgue. Trompetter. Uitblazer, verkondiger. Een die iets bekendt maakt, of verspreidt.

* Achille eut Homere pour trompette de ses louanges. Achilles had Homeer tot een trompetter, of uitblazer van zynen lof.

‡ C'est le trompette du quartier. C'est le plus grand babillard de la ruë. Dat is de trompetter van de wyk; dat is de grootste snapper van de straat, of van de buurt.

TROMPETTER, *v. a.* Crier à son de trompe. Instrompetten, of uitstrompetten. Met trompet geklank inroepen, uitroepen, omroepen, of verkondigen.

On l'a trompette par tous les carre-

fours de la ville. Men heeft het door alle wyken van de stad, of op alle hoeken van de straaten uitgetrompet.

TROMPEUR, *f. m.* Bedrieger, schalk, verleider, opligter.

Trompeuse, *f. f.* Bedriegster, verleidster, verschalkster.

Trompeux, trompeuse, *adj.* Bedrieglyk, dat bedriegt.

Les femmes sont trompeuses. De vrouwen zyn bedrieglyk.

Espérance trompeuse. Een bedrieglyke, of ydele hoop.

TRONC, *f. m.* Pié d'arbre. De stam van een boom.

* Tronc. Race, famille. Stam, geslacht, huis, afkomst.

* C'est d'un tronc fort illustre une branche pourrie. Dat is een verrotte tak van een zeer doorluchtigen stam.

Le tronc du corps. De romp van 't lichaam.

Tronc. Sorte de petit coffre où l'on met les aumônes. D'armenkist, of armenbus, waar in men aalmoessen steekt.

Le tronc est presque plein. D'armenkist is haast vol.

TRONCHE, *f. f.* Een blok, een groot stuk onbewerkt hout.

TRONCHET, *f. m.* (Terme de Tonnelier.) Een kuipers blok daar men de dwigen op hakt, en affnoeit.

TRONÇON, *f. m.* Morceau de lance rompuë. Een splinter, of stuk van een gebroke speer.

Tronçon. Morceau de boudin. Een stuk, of end van een worst, of beuling.

Tronçon. Gros de la queue du cheval. Het dik einde van een paerdestaert.

TRONÇONNER, *v. a.* Couper en grands morceaux. In groote stukken snyden.

Tronçonner une carpe. Een karper aan stukken snyden.

TRÔNE, *f. m.* Siège élevé pour un Souverain. Thron, troon, Koninklyke zetel, Koninks-troon, Rykszetel.

Mettre un Roi sur le trône. Een Konink op den troon zetten.

* Trône. Règne, couronne. Troon, ryk, kroon.

* Trône environné d'épines. Een troon met doornen bezet. Een moeilijke, of zwaare heerschappy.

* Monter sur le trône. Commencer

à regner. *Op den troon*, of rykszetel stygen. *Beginnen te heerschen*, of te regeeren; *de regeering*, of heerschappye aanvaarden.

* Dieu est assis sur le trône de sa gloire. *Godt is gezeten op den troon zynr heerlykheit.*

TRONGNON. *Voyez Trognon.*

TRONQUER, *v. a.* Couper, ou ôter de quelque chose. *Verminken*, *afsnijden*, *ergens van afneemen*; *boeitende lubben.*

Tronquer un corps. *Een ligchaam verminken.*

Tronquer un passage de l'écriture. *Een plaats der H. Schrift verminken*, of door verminking vervalschen.

TROP, *adv.* Te veel, te zeer; te overvloedig.

Avoir trop de babil. *Te veel snaps*, of te veel praats hebben.

Le trop d'esprit le gâte. *Te veel geest*, of verstandts bederft hem.

Trop-tôt, *adv.* Te vroeg, al te vroeg.

Venir trop-tôt. *Te vroeg komen.*

Trop-tard. *Te laat*, te spaade.

Trop-vite. *Te ras*, te dra.

TROPHÉE, *f. m.* Trophée d'armes. *Zegetekens*, *zegerwapens*, *pronkwapens*, *wapenpraal.*

Eriger un trophée. *Een zegeteken*, of *wapenpraal oprechten.*

* Trophée. Victoire. *Zege*, *overwinning.*

† Se faire trophée de quelque chose. *Se glorifier de quelque chose. Ergens op snorken*, *ergens op pogchen*, *ergens zynen roem op draagen*, of *van afsnyden.*

TROPIQUE, *f. m.* (Terme de Géographie.) *Zonnekeerkring.*

Tropique du Capricorne. *De Steenboks zonnekeerkring.*

Tropique du Cancer. *De Kreeft's zonnekeerkring.*

TROPOLOGIQUE, *adj.* (Terme de Rétorique.) *Leenspreukig*, *oneigentlyk*, *verbloemt*, *ontleent.* (Een redenrykkunigt woordt.)

TROQUER, *v. a.* Changer. *Ruilen*, *tuisfchen*, *verruilen*, *mangelen*, *buiten.*

Troquer de cheval. *Een paerds verruilen*, of *tegen een ander ruilen.*

† Se troquer, *v. r.* Se changer. *Zich verruilen*, *zich verwijelen.*

† Il ne voudroit pas se troquer

avec un autre. *Hy zoude zich tegen een ander niet willen verruilen.*

† Troquer un cheval borgne contre un aveugle. (Proverbe.) *Faire un mauvais troc. Een scheel paerdt tegen een blinds ruilen.* (Een spreekwoordt.) *Een quaaide ruiling doet.*

TROQUEUR, *f. m.* Celui qui fait un troc. *Ruiler*, *tuisfcher*, *buiser*; *boertende ruilebuis*; *een die een ruiling doet.*

TROSSE, *f. f.* (Terme de mer.) *Voyez, Raque & Racage.*

TROT, *f. m.* Sorte d'allure de cheval. *De draf van een paerds*, *het draven van een paerds.*

Aler le trot. *Draaven. Op een draf loopen.*

Mettre un cheval au trot. *Een paerdt op een draf zetten*, *een paerds laaten draaven.*

Le grand trot. *De harde draf.*

Le petit trot. *De zachte draf*, of *slap.*

† Trote, *f. f.* (Mot bas & burlesque.) *Chemin. Een wegh.*

TROTTER, *v. n.* *Draaven*, *op een draf loopen.*

Troter. (Ce mot se dit des oiseaux qui vont en sautant les deux pieds ensemble.) *Huppelen*, *springen.* (Dit wordt van de vogelen gezegt die beide de voeten gelyk voortzetten.)

† Troter. *Marcher*, *courir. Draaven*, *gaan*, *loopen.*

† Faire troter un laquais. *Een knecht laaten draaven.*

TROTIN, *f. m.* *Laquais. Een volgeknecht*, of *lakei.*

TROU, *f. m.* *Ouverture. Gat*, *opening*, *het open.*

Les trous des narines. *De neusgaten.*

Faire un trou dans un mur. *Een gat in een muur maaken.*

Trou du cu. *Het aarsgat.*

Trou des excréments. *Trou par où les poisons se vident. Het gat waar door de visfchen zich ontsledigen*, of *hunne vuilgheit uitwerpen.*

† Faire un trou dans la lune. *Faire banqueroute. Bankbreken*, *bankeroet speelen.*

† Trou. *La matrice. Het gat*, *de schée. De bals van de lysmoeder.*

† Trou. *Mechante petite maison.*

Petite ville. *Een gat*, *een slecht huisje. Een slecht stadsje.*

* Boucher un trou. *Payer une dette. Een gat floppen. Een schuldts betaalen.*

† Mon argent a servi à reboucher de bons trous. *Myn geldts heeft godient*, of *gestrekt om goede gaten te floppen.*

Trou de jeu de paume. *Een gat in de kaatsbaan.*

Trou-madame, *f. m.* *Sorte de jeu. Zeker house spel*, *van dertien denren*, *dertien galderyen*, *en dertien kleine ballesjens*; (in Vrankryk gebrunkelyk.)

Trou de chou. *Trognon de chou. Koolstronk.*

TROUBLE, *f. m.* *Tumulte*, *desordre*, *confusion. Onrust*, *onsteltenis*, *oproer*, *verwarving*, *beroerte*, *geschil*, *krakkeel*, *muisery.*

Cauler du trouble. *Oproer verwekken.*

* Trouble. *Emotion. Onsteltenis*, *vrees.*

* Il parut un trouble sur son visage. *Men zag een onsteltenis in zyn aangezigt*; of *een schrik in zyn wezen.*

* Trouble. *Guerre civile. Onlust*, *oproer*, *opstant*, *beroerte*, *burgerlyke oorlogh*, *binnenlandsche kryg*, *burgerkryg.*

* Les troubles du Pais-bas. *De Nederlandtsche beroerten.*

Trouble, *adj.* *Qui n'est pas clair. Beroert*, *onklaar*, *drabbig.*

Eau trouble. *Geroert*, of *beroert water*, *onklaar water.*

Vin trouble. *Onklaare wyn.*

* Pêcher en eau trouble. *Faire son profit dans les desordres. In onklaar*, of *beroert water visfchen. Zyn voordeel in verwarde tyden doen.*

† Trouble-fête, *f. m. & f.* *Celui*, *ou celle qui apporte du trouble par sa mauvaise humeur. Een breekspel*, *een vrede- of vreugdestoorder*; *een ongalig*, of *onrustig mensch.*

TROUBLER, *v. a.* *Rendre trouble. Beroeren*, *ontroeren*, *onklaar*, of *drabbig maaken.*

Troubler l'eau d'une fontaine. *'s Water van een bron beroeren.*

* Troubler. *Traverser*, *empêcher. Beroeren*, *stooren*, *overdwarsfen*, *verhinderen*, *dwaarsboemen.*

* Trou-

- * Troubler. Interrompre. *Ontruffen, flooren. Beletten, verhinderen.*
- * Pourquoi me venez-vous troubler quand j'écris? *Waarom komt gy my flooren als ik fchryve?*
- * Troubler la joie de quelqu'un. *Iemants vreugde flooren.*
- * Troubler la tranquillité d'un ami. *De gerustheit, of ruste van een vriendt flooren.*
- * Troubler. Caufer du defordre. *Beroeren, ontroeren, ontruffen, oproer flichten, verwarring maaken.*
- * Troubler un repas. *Een maaltydt ontruffen, of flooren.*
- * Troubler les consciences. *De gewetens ontruffen, of onrustig maaken.*
- * Troubler un Prédicateur. *Een Prediker (in zyne reden) flooren, verwarren, of van zyn stuk afbrengen.*
- * Troubler. Inquiéter, fâcher. *Ontruffen, quellen, moeilijk maaken, kwaagen.*
- * Se délivrer du fouci qui nous trouble. *Zich van de zorg ontslaan die ons quelt.*
- * Troubler l'esprit. *Faire perdre l'esprit. 't Verstandt beroeren, of ontfellen. 't Verstandt, of de herfsenen krenken, zinneloos, gek, verstandeloos, of krankzinnig maaken.*
- Se troubler, *v. r. Devenir trouble. Onklaar, of drabbig worden.*
- Eau qui se trouble. *Water dat onklaar wordt.*
- * Se troubler. *S'obscurcir. Betrekken, verduiffteren, donker worden, bewolken, of bewolkt worden, duiffter worden.*
- * Tout à coup le ciel se troubla. *In een oogenblik betrok de hemel, of wierd de hemel verduifftert, of bewolkt.*
- * Se troubler. *Se brouiller, se confondre. Zich verwarren, verwart worden, van zyn stuk raaken, blyven steeken.*
- * Prédicateur qui se trouble. *Een Prediker die van zyn stuk raakt, of die blyft steeken.*
- TROUER, *v. a. Percer. Doorbooren, een gat in maaken.*
- Trouer un mur. *Een muur doorbooren. Een gat in een muur maaken.*
- Troué, trouée, *adj. & part. Doorboort, daar gaten in zyn, met ga-*

- ten, of openingen.*
- Se trouër, *v. r. Se percer. Vol gaten worden, of ftyten.*
- Chemise qui se trouë. *Een hemt dat vol gaten wordt.*
- Vos bas font troués. *Gy hebt gaten in uw kousfen, of uw kousfen zyn met gaten.*
- Les oreilles font trouées. *D'ooren hebben openingen.*
- TROUGNON. *Voyez Trognon.*
- TROUPE, *f. f. Hoop, bende, krygsbende, krygshoop, trop, vlucht.*
- Troupe de foldats. *Een hoop krygsvolk.*
- Troupe d'étourneaux. *Een trop, of vlucht spreekwen.*
- Troupe de comédiens. *Een bende, trop, of gefel/chap toneel/peelers.*
- Troupes. *Soldats. Krygsvolk, krygsbenden, soldaaten, benden.*
- Ses troupes furent défaites. *Zyne benden wierden verflagen.*
- En troupe, *adv. Par troupe. Met hoopen, met troppen. Hoopswyze, tropswyze.*
- Les loups vont en troupe. *De wolven loopen met hoopen, of met troppen.*
- TROUPEAU. *f. m. Een kudde vee.*
- Un troupeau de moutons. *Een kudde lammeren.*
- Garder les troupeaux. *'t Vee hoeden, de kudden weiden.*
- TROUSSE, *f. f. Een pylkoker.*
- Trouffe. *Especie d'étui. Een wondtheelers Infrumentkoker.*
- Trouffe de foin. *Een bos hooi.*
- Monter en trouffe. *Monter en croupe. Achter op zittén, achter op ryden.*
- Cheval qui porte en trouffe. *Een paerdt dat iemand achter op draagt.*
- Trouffes. *(Mot peu usité.) Haut de chauffes de page. De broek van een staatsjonker.*
- Trouffes. *Suite. Sleep, gevolg, nasleep.*
- Les ennemis étoient à nos trouffes. *De vyanden waren ons achter na, de vyanden zaten ons op de hielén, of vervolgd ons.*
- Trouffes. *(Terme de Charpentier.) Touwen om eenig houtwerk op te haalen, of op te hysfen.*
- TROUSSEAU, *f. m. Plusieurs clefs qui pendent à un clavier. Een sleutelbos, een bos ftenfels die aan een riem hangen.*
- Trouffau. *Meubles, onhardes qu'on*

- donne à une fille qui se marie. De wizes van een dochter; de huisraadt en kleederen die men een dochter ten huwelyk geeft.*
- Elle a eu un bon trouffau. *Zy heeft een goede wizes gehadt.*
- Trouffau. *Toutes les petites hardes d'enfant qu'on prepare pour une accouchée. De luijermants, of luijerkorf. Al het klein kindergoeds dat men voor een kraamkinds gereedt maakt.*
- TROUSSE-GALAND, *f. m. Sorte de maladie. Eene vinnigt, of geweldige ziekte die iemand ylings in 't graf fleep.*
- TROUSSE-QUEUE, *f. f. Cuir qui enveloppe la queue d'un cheval. Een ftaetriem van een paerdt, die over den ftaert wordt toegegeft.*
- TROUSSE-QUIN, *f. m. (Terme de Sellier.) Een echter van een zaalboom.*
- TROUSSER, *v. a. Lever. Opligten, ophesfen, opbeuren, oprillen, opfchorten, opdoen, ophouden.*
- Trouffer la queue d'une jupe. *Den fleep van een sabbert, of rok opligten.*
- † Trouffer une belle. *Een meisje de rokken opligten, enz.*
- † Trouffer. *Emporter. Wegneemen, wegfleepen, wegrukken.*
- † La fièvre l'a trouffé en trois jours. *De koorts heeft hem in drie dagen weggefleept, of wegzerukt.*
- † Trouffer bagage. *Senfuir. Oppakken, 't baazepadt kiezen, de vluchte neemen, vluchten.*
- † Repas bien trouffé. *Repas fort propre. Een zeer nette, of wel toegeachte maaltydt.*
- † Verre rompu, & fille trouffée il n'y a plus de remède. *(Prov.) Voor een gebroken glas, eneens gefchonde maagdt is geen raadt.*
- TROUVAILLE, *f. f. Droit de trouvaile. Bergracht, strandrecht, 't recht van berging der gevischte koopmanschappen van Scheepen die verongelukt zyn.*
- TROUVER, *v. a. Vinden, ontmoeten, bevinden.*
- Trouver de l'argent. *Geldt vinden.*
- Trouver quelqu'un. *Iemant vinden, iemand ontmoeten.*
- Trouver mauvais. *Defaprouver. Niet goet vinden, quaat vinden, qualyk neemen, quaat keuren, verwerpen, wraaken, afzouren, quaat vinden.*

Il trouve mauvais que vous fassiez cela. *Hy vindt quaat dat gy dat doen zoudt.*

Ne trouvez pas mauvais la liberté que je prens. *Neem de vryheit niet kwalik die ik gebruike.*

Enfants trouvez. *Vondelingen, gevonden kinderen.*

Se trouver, v.r. Se rencontrer. *Gevonden worden, malkander vinden, of ontmoeten.*

Cela se trouve rarement. *Dat wordt zelden gevonden; dat vindt men zelden.*

Se trouver mal. *Zich kwalik bevinden. Zich kwalik bevoelen.*

TROUVERES, f.m. *Voyez Trobadours.*

TROUVEUR, f.m. *(Terme de chasse.) Een brak, een opzoeker, een jagthonds die eenig wildt, lang na dat het voorby geloopt is, op de reuk opzoekt. (Een jagtwoordt.)*

TRU. TUA.

TRUAND, f.m. *(Mot peu usité.) Fripon, coquin. Guis, schobbejak, deugniet, fiels, schurk.*

‡ Truande, f.f. *(Mot vieux.) Friponne. Vodka, vel, varken, een ondegend vrouwenfch.*

TRUCHEMANT, f.m. *Tolk, taalman, vertolker. Een ervaren in vreemde taalen.*

Parler par truchemant. *Door eenen tolk, of taalman spreken.*

‡ TRUCHER, v.n. *Demander l'aumône. Troggelen, beedelen, schoojien, aalmoessen bidden.*

‡ TRUCHEUR, f.m. *Qui mandie. Troggelaar, schooijer, beedelaar.*

‡ Trucheuse, f.f. *Celle qui mandie. Troggelaarster, f. hooijster, beedelaarster, beedelares.*

TRUELLE, f.f. *Sorte d'outil de maçon. Een truisjal, of troffel. Een meselaars werktuig.*

Truelle bréée. *Een gesande troffel.*

TRUELLEE, f.f. *Een troffel vol.*

TRUFLE, trufe, f.f. *Sorte de fruit. Aardappelen, aardbuilen. Zekere vrucht.*

Les truffes sont bonnes dans un ragout. *D'aardappelen zyn goet ingestoot, of in een vleeschpastei.*

TRUIE, f.f. *Femelle du verrat. Een zewge, een zog; 't wyffe van een beer, (onder de zwynen.)*

TRUITE, f.f. *Sorte de poisson.*

Forelle. Zekere visch.

TRUITE', truitée, adj. *Wis met zwarte vlakken. (Een Roskamers woordt.)*

Poil truitée. *Wis haar met zwarte vlakken.*

TRUMEAU, trémeau, f.m. *Jarret de bœuf. Een osse- of koeije schink, een osse- of koeije schinkel.*

Trumeau. *(Terme d'Architecture.) Een dam. Een muur die tusschen twee deuren, of twee vensters komt.*

TRUSQUIN, f.m. *Een slaglyn om de plaats te sekenen daar men de vooren, of voegen in 't hout wil maaken.*

TU, ou Toi. *Pronom. Gy. Een voor-naam.*

TUAGE, f.f. *'t Varken slagten; 't slaan, of slagten vaneen varken.*

Le tuage d'un cochon coute 20 ou 25 fous. *'t Slaan van een varken kost 20 of 25 stuivers.*

TUABLE, adj. *Qu'on peut tuer. Doodtwaardig, dien men dooden kan, die de doodt heeft verdient.*

TUB. TUD. TUE.

TUBE'REUSE, f.f. *Sorte de fleur. Tuberosa. Zekere witte welriekende bloem.*

TUBEREUX, tubéreuse, adj. *(Terme de Jardinier.) Knobbelig, knobbelachtig, knobzig.*

Plante tubéreuse. *Een knobbelachtig gewas.*

TUBE'ROSITE', f.f. *(Terme de Médecine.) Bultachtigheid, nitwas, of uitzetting van eenig deel onzes lichaams. (Een woordt der Geneeskunde.)*

TUDESQUE, f.m. *Langage des Allemans. Het oudt Hoogduitsch. De oude Hoogduitsche spraak.*

TUER, v.a. *Dooden, ombrengen, 't leven beneemen. Van 't leven berooven, vermoorden, om hals brengen, verdoen.*

Neron tua sa mere. *Nero doodde zyne moeder, of bragt zyne moeder om.*

Elle tua son enfant. *Zy vermoorde, of verdoedts haar kindt.*

Tuer un bœuf pour sa provision. *Een os tot zyn voorraadt, of voor zyn huishouden slagten.*

* Tuer. *Fanguer, acabler. Verveelen, lastig vallen, moeijelyk vallen.*

* *Conversation qui tuë. Eene lastige redenwisseling. Een gesprek dat iemand verveelt, of lastig valt.*

* *Tuer. Perdre, ruiner. Bederven, in den grondt helpen.*

* *La fortune tue tous ses amans. De fortun bederft al haare liefhebbers.*

* *Vos yeux me tuent. Uwe oogen dooden my, of quetzen my.*

Setuer, v.r. *Se donner la mort. Zich zelve dooden, zich zelve ombrengen, of om hals brengen, zich van 't leven berooven, zich zelve 't leven beneemen.*

* *Se tuer. Se fatiguer, se tourmenter. Zich afmatten, zich vermoeijen, zich quellen, zich pynigen, zich moede maaken.*

* *Il se tue à rimer. Hy mat zich af met rymen, of dichten. Eigentlyk, hy brengt zich om hals met rymen.*

Tuant. *Participle. Quitue. Doodende, ombrengende.*

‡ Tuant, tuante, adj. *Fatiguant, ennuieux. Lastig, moeijelyk, verveelend, zwaar.*

‡ *C'est un homme fort tuant. 't Is een zeer lastig mensch.*

‡ *Travail tuant. Moeijelyke, zware, of lastige arbeit.*

TUERIE, f.f. *(Mot peu usité.) Echaudoir. De slagplaats der beesten.*

Tuerie. *Quantité de bêtes qu'on a tuées. Slagting, 't getal der dieren die men geslagt heeft.*

* *Tuerie. Carnage. Slagting, bloedsbadt, vleeschbank, het dooden, of ombrengen van een groote menigte.*

On fit une horrible tuerie. *Men maakte eene groote slagting, of men reshte een groot bloedsbadt aan.*

TUEUR, f.m. *Celui qui tue des cochons. Verkenslager, verkenslagter.*

TUF. TUG. TUI.

TUF, f.m. *Sorte de pierre tendre. Tuffsteen, puimsteen, dryffsteen. Zekere zachte steen.*

TUGUE. *Voyez Tuque.*

TUIAU, f.m. *Sorte de conduit. Een pyp, buis, of beslote goor.*

Regarder à travers d'un tuiau. *Door een pyp, of verrekyker zien.*

Tuiau de cheminée. *Een schoorsteenpyp.*

Tuiau d'orgue. *Een orgelpyp.*

Tuiau

- Tuiaude verre. *Een glaze pyp.*
 Tuiaudeblé. *De stroobalm van 't koren.*
 Tuiaudeplume. *De schacht van een pen.*
 TUIERE, *f. f.* (*Terme de Marchal.*) *De pyp van een smidts blaasbalg.*
 TUILE, *f. f.* *Panne, tichel, of tegel om een dak te dekken.*
 Polier la tuile sur les lates. *De pannen op de latten leggen.*
 TUILERIE, *f. f.* *Lieu où on fait la tuile. Pannebakkerij, tichelbakkerij, tichelery, ticheloven.*
 TUILIER, *f. m.* *Ouvrier qui fait de la tuile. Pannebakker, tichelbakker.*
 TUILLOT, *f. m.* *Morceau de toile. Een panscherf, een stuk van een gebroken panne.*

TUL. TUM.

- TULIPE, *f. f.* *Sorte de fleur. Tulp. Zekere bloem.*
 Tulipe panachée. *Een gestreepte tulp.*
 TUMEUR, *f. f.* *Gezwel, buil, zwellling, eenige dikte aan 't lichaam.*
 Tumeur aqueuse. *Een watergezwel, of waterachtig gezwel.*
 Tumeur venteuse. *Een windgezwel.*
 TUMULTE, *f. f.* *Trouble, desordre. Oproer, oloop, geraas, gerucht, beroerte, rumoer.*
 Exciter du tumulte. *Oproer verwekken.*
 TUMULTUAIREMENT, *adv.*
 En foule. *Oproeriglyk, met oproer, met gedrang, overhoop.*
 Les mutins fortirent tumultuairement du camp. *D'oproerigen, of muisters stoven overhoop uit de legerplaats.*
 TUMULTUEUX, *tumultueuse, adj.* *Seditieux. Oproerig, onstuimig, scheurziek, scheurmakend.*
 Troupe tumultueuse. *Een oproerige bande.*
 Flots tumultueux. *Onstuimig baren.*
 TUMULTUEUSEMENT, *adv.*
 Oproeriglyk, op eene oproerige wyze.
 Ils s'affemblerent tumultueusement. *Zy rotten oproeriglyk byeen.*

TUN. TUO. TUQ. TUR.

- TUNIQUE, *f. f.* *Sorte de membrane. Een vliis.*
 Tunique. (*Terme de couvens.*) *Een onderkleeds, of onderrok die de Monniken en Nonnen 's winters draagen. Ook zeker misgewaadt.*
 TUORBE, *téorbe, f. m.* *Sorte d'instrument de Musique. Een luit met twee handwasfels. Zeker snaarspeelswig.*
 TUQUE, *f. f.* (*Terme de mer.*) *Een tent, of uisgepanne zeil over vier stylen op 't halverdek van een schip voor de zon. (Eenzewoord.)*
 TURBAN, *f. m.* *Sorte de coiffure des Turcs. Een Turksche tulbaan. Zeker hoofdstieraad der Turken en andere Oosterlingen.*
 TURBE, *f. f.* (*Mot de Pratique.*) *Troupe. Moenigte, schaare, hoop, vergadering, verzameling, byeenkomst om over een gewigtige zaak te raadpleegen.*
 † TURBIER. (*Terme de Pratique.*) *De getuigen die over een zaak gehoort zyn. (Een Rechtskundig woord.)*
 TURBINE, *f. f.* *Een beschote, of afgeschote plaats boven op de galery eener kerke.*
 TURBIT, ou TURBITH, *f. m.* (*Terme de Droguijste.*) *Zeker geneeskruudt, dus in alle taalen bykans genaamt.*
 TURBOT, *f. m.* *Sorte de poisson de mer. Tarbot. Zekere zeevijch.*
 TURBULEMENT, *adv.* *Séditieux. Oproeriglyk, onstuimiglyk, onrustiglyk.*
 Agit turbulemment. *Onstuimiglyk te werk gaan.*
 TURBULENT, *turbulente, adj.* *Remuant, séditieux. Oproerig, onstuimig, beroert, onrustig.*
 Esprit turbulent. *Een oproerig, of onrustig mensch.*
 Cheval inquiet & turbulent. *Een onrustig en gezwint paerd.*
 TURC, *f. m.* *Qui est de Turquie. Turk. Een die uit Turkyen is.*
 † Traiter de Turc à Maure. *C'est traiter avec la dernière rigueur. Op zyn Turksch handelen, of onthaalen. Met de uiterste strengheit handelen.*
 * C'est un Turc. C'est un homme impitoyable. *'s Is een Turk. 's Is*

- een onbarmhartig mensch.*
 Le grand Turc. *Le Sultan. De groote Turk, of groote Heer. De Sultan, of Turksche Keizer.*
 Turc, *f. m.* *La langue Turque. Turksch. De Turksche taal, of spraak.*
 Turc, Turque, *adj.* *Qui est de Turquie. Turksch. Dat uit Turkyen is.*
 Cheval Turc. *Een Turksch paerd.*
 † TURELURE, *adv.* (*Terme de mépris.*) *Wisjewasje. (Een woord van verachtinge.)*
 † Vous dites que cela est beau, turelure. *Gy zegt dat dat schoon is, wijze wasje.*
 TURLUPIN, *f. m.* *Sorte de bouffon froid & fade. Een lompe gek, een malle potzemaker.*
 TURLUPINADE, *f. m.* *Plaisanterie fade. Malle, of lompe kuuren.*
 TURLUPINER, *v. n.* *Plaisanter sotement. Malle kuuren aanrechten, zotte, of lompe kuuren maaken.*
 TURLUT, *f. m.* *Sorte d'aloüette. Zekere gemeene Leeuwwerk, dus wogens zynen zang genaamt.*
 TURPITUDE, *f. f.* *Infamie, villainie. Eerloosheit, schandelykheit, wuilgheit.*
 Reveler la turpitude d'une personne. *Iemants schandelykheit ontdekken.*
 TURQUE, *f. f.* *Fille, ou femme Turque. Turkijn. Eene Turksche dochter, of vrouw.*
 A la Turquie, *adv.* *A la maniere des Turcs. Op zyn Turksch, op de Turksche wyze.*
 † TURQUERIE, *f. f.* *Dureté, rigueur. Wreedheit, strengheit, hardgheit, ongevoelgheit.*
 A la TURQUESSE, *adv.* *A la Turque. Op zyn Turksch.*
 TURQUIE, *f. f.* *Pais du Levant. Turkyen. Een landt in 's Oosten.*
 TURQUINE, *f. f.* *Sorte de turquoite. Zekere turkoisteen.*
 TURQUOISE, *f. f.* *Sorte de pierre précieuse. Een turkois, of turkois-steen. Zeker blauw edelgesteente.*

TUT.

- TUTAIIER, *v. a.* *Gemeenzaam tegen iemant spreken, (met jy, of gy te zeggen.)*
 TUTELAIRE, *adj.* *Qui protégé.*

ge. *Befchermend, behoedend, bewarend.*

Dieux tutélaires. *Befhermgoden.*

TUTELLE, tutéle, *f.f. Voogdye, mombaarſchap, voogdyſchap.*

Etre foustutelle. *Onder voogdye ſtaan, minderjaarig zyn.*

TUTEUR, *f.m. Voogdt, mombaar, of mombler.*

* Tutcur. *Protecteur. Befchermer, voorſtander, behoeder, befchutter.*

TUTRICE, *f.f. Mombberſche, voogdeſſe, een voogdts vrouw. Regeerſter van haar kinders goederen na haar mans dood.*

Sa mère eſt fa tutrice. *Zyn moeder is zyne voogdes.*

TUTIE, *f.f. Sorte de remède des yeux. Nier. Een geneesmiddel der oogen.*

Ty. *Voyez la colonne Ti.*

TYPE, *f.m. Voyez Figure.*

V.

V *Subſtantif masculin. Une des lettres de l'Alphabet. V. Een van de letteren van 's A, B, C.*

V *confone. Een medeklinkende V.*

U *voielle. Een U vokaal, of klinkende U.*

VA. VAC. VAD.

VA. *II va. Voyez Aller.*

VACANCE, *f.f. Le temps qu'un bénéfice vaque. Ledigſtant, openſtant. De tydt dat een Kerkelyk ampt open ſtaat.*

Vacances. *(Terme de Colége.) Ledigheit, viertydt, ſtilſtant der leeroffeningen. Vacantie.*

VACANT *vacante, adj. Qui vaque. Qui n'eſt pas rempli. Ledig, openſtaande, ledigſtaande, onvergeeven.*

Abatè vacante. *Een openſtaande Abdye.*

VACARME, *f.m. Grand bruit. Gesier, gewels, gerucht, beroerte, ontroering, geraas.*

Il fit un furieux vacarme. *Hy maakte een ſchrikkelyk gewels.*

VACATION, *f.f. Beroep, nearing, banſteering, beroeping, handſwerk, ambacht.*

Avoir une bonne vacation. *Een goeds beroep hebben.*

VAC.

Vacations. *Ceſſation de plaid. Gerichts ſtilſtant. Stilſtant van 's recht, ryt dat men niet pleit, vacantie.*

VACHE, *f.f. Een koe, of koei.*

Traire une vache. *Een koe melken.*

Faire couvrir une vache par le taureau. *Een koe van den ſtier, of bul laten beſpringen.*

‡ Une bonne vache à lait. *Une perſonne dont on tire beaucoup. Een goede melkkoe. Iemant van wien men veel voordeel trekt, of veel genot heeft.*

‡ La vache eſt à nous. *Notre affaire eſt faite. De koe is ons. Onze zaak is afgedaan.*

‡ Manger de la vache enragée. *C'eſt avoir de la peine & ſouffrir de la diſette. Kommer en gebrek hebben, of lyden. (Eigentlyk, van de dulle koe eeten.)*

‡ Prendre la vache & le veau. *C'eſt épouſer une fille engroſſée. De koe met het kalf neemen. Dat is, een vrouwenſch trouwen die bezwangert is.*

‡ Vache. *Fille, ou femme groſſiere, ou mal propre. Een koe. Een dik ongeſchikt vrouwenſch.*

‡ Fi, *c'eſt une groſſe vache que cela. Foci, dat is een dikke koe.*

Vache. *Cuir de vache. Een koehuis, koeleer, of koelader.*

Vache de rouſſi. *Jucht. Pruiſleer, Ruſleer, root Moskoviſch leer.*

VACHER, *f.m. Qui garde les vaches. Koerberder, koedryver, koehoeder, oppaſter van de koeijen.*

‡ Vacher. *Ruitique, mal poli. Boer, kinkel. Een onbeſchoft menſch.*

Vachère, *f.f. Celle qui garde les vaches. Koedryfſter, oppaſter van de koeijen.*

VACILLANT, *vacillante. (Mor peu aſſié.) Qui chancelle. Wagglend, wankelend, onvaſt, ſchuddend, beweegend.*

* Vacillant, *vacillante. Irréſolu. Wagglend, wankelend, onzeker, onſtantvaſtig, veranderlyk, wiſſelvallig, wiſpeltuurig.*

Esprit vacillant. *Een onſtantvaſtig menſch, of gemoeds.*

* VACILLATION, *f.f. Draling, onzekerheit, twyfelzinnigheit. Wankeling, onſtantvaſtigheit, wiſpeltuurigheit, weiſeling.*

VACILLER, *vaciler. v.n. Chanceler. Wagglen, wankelen; wiſglippen, wiſglyden, wiſſlibberen.*

VAC. VAD. VAG. VAI.

Son pié vacile. *Zyn voets glipt uit.*

‡ Langue qui vacile, *ou qui héſite. Eene ſlibberende, of ſtamelende ſong.*

* Vaciller. *Etre irréſolu. Wagglen, wankelen, twyſelen, weiſelen, onzeker zyn, onſtantvaſtig zyn, in twyfel ſtaan, veranderlyk, of wiſpeltuurig zyn.*

* Esprit qui vacille. *Een onſtantvaſtig, of weiſelend gemoeds.*

VADROUILLE, *f.f. (Terme de mer.) Een ſcheeps dweil. (Een zeewoordt.)*

VAG. VAI.

VAGABOND, *vagabonde, adj. Errant, qui va çà & là. Doolende, dwalende, omzwervende, die hier en daar zwerft, of van d'ene plaats naar d'andere trekt.*

VAGUE, *f.f. Flot de riviere, ou de mer. Baare der zee, golf, zee-golf, watergolf.*

Riviere pleine de groſſes vagues. *Een ſtraam waar in veel ſterke, of zware golven gaan, een ſterke bruiſchende, of ſterkgtolvende ſtroom.*

Surmonter la violence des vagues. *'s Gewelt der baaren te boven komen.*

Vague, *adj. Qui n'eſt pas fixé. Onvaſt, onzeker, onbeſloten, onbepaalt, wildz.*

Deſſein vague. *Een onvaſt, of onzeker voorneemen.*

Penſées vagues. *Wilde gedachten.*

VAGUEMESTRE. *Voyez Wage-mestre.*

VAIGRES, *f.f. (Terme de mer.) De volring, of binnenplanken van een ſchip. De planken die in 's binnenſte van 's bol, of van 's ruim eens ſchips bekleeden. (Een zeewoordt.)*

VAILLAMMENT, *adv. Courageuſement. Kloekelyk, dapperlyk, moediglyk, manhaftiglyk, kloekmoedig.*

En mourant vaillamment on s'aquiert un grand nom. *Kloekmoedig ſtervende verkrygt men een grooten naam.*

VAILLANCE, *f.f. Valeur, courage. Kloekheit, koenheit, dapperheit, manhaftigheit, onvertzaagtheit, kloekmoedigheit.*

La vaillance eſt une vertu dangereuſe. *De kloekmoedigheit is eene gevaarlyke, of zorgelyke denzds.*

VAIL-

VAILLANT, vaillante. Courageux. *Kloek, dapper, manhaftig, onvertzaagt, moedig.*
Prince fort vaillant. Een zeer dapper Vorst.
Vaillant, f. m. Tout le bien de quelqu'un. Vermogen, rykdom, al het goeds, of al de goederen die iemand bezit, of in de wereldt heeft.
Manger tout son vaillant. Al zyn goeds opeeten.
Avoir dix mille écus vaillant. Tien duizent ryksdaalders aan goet hebben.
VAIN, vaine, adj. Qui a de la vanité. Laatsdunkend, groots, verwaant, vol inbeelding.
Un esprit vain. Een laatsdunkend mensch.
Vain, vaine. Inutile, frivole. Idel, onnut, vergeefs, slecht, dat van geen nuttigheit is.
Une vaine sagesse. Eene ydele wysheit.
Une esperance vaine. Een ydele hoop.
En vain, adv. Iffelyk, onnuttelyk, te vergeefs.
Travailler en vain. Te vergeefs arbeiden.
VAINCRE, v. a. Batre, défaire ses ennemis. Overwinnen, verslaan, verwinnen, overmeesteren, zyne vyanden slaan, of t'onder brengen.
Il les vainquit en bataille rangée. Hy overwon hen staande in slagorde.
Vaincre, ou mourir. Overwinnen, of steruen.
*** Vaincre.** Donner, surpasser. Overwinnen, overmeesteren, bemaagigen, t'onder brengen, overtreffen, te boven gaan.
*** Vaincre ses passions.** Zyne driften overwinnen.
*** Vaincre ses amis en libéralité.** Zyne vrienden in milddadigheit overtreffen, of te boven gaan.
Vaincus, f. m. Verwonnenen, overwonnenen, verwonnelingen, overbeerschten.
Mal-traiter les vaincus. De overwonnenen mishandelen, of qualyk handelen.
VAINEMENT, adv. Inutilement. Idelyk, onnuttelyk, te vergeefs.
J'ai tenté vainement de vous être infidelle. Ik hebbe te vergeefs gepoogt u onge trouw te zyn.
VAINQUEUR, f. m. Overwinnaar, verwinnaar.
Un fier vainqueur. Een moedig over-

winnaar.
VAIR, f. m. (Terme de blazon.) Een zilvere klop op een blauw veldt. (Een wapenkundig woordt.)
Porter de vairs. Zilverse klokken op een blauw veldt voeren.
VAIRE, f. m. Een gewas dat aan de rotzen groeit daar de oesters zich aan hechten.
Vairé. (Terme de blazon.) Daar klokken in staan, of in gevoert worden. (Een wapenkundig woordt.)
VAIRON, ou véron, adj. Van een andere kleur, gedaante, of verwe als 't ander. (Dit wordt van de oogen der paerden gezegt.)
VAISSEAU, f. m. Toute forte de vase. Een vat. Een gemeen woordt om allerlei vaten te beteskenen.
Vaisseau. (Terme d'Anatomie.) Een vat. (Een woordt der Ontleedkunst.)
Vaisseaux spermaticques. Zaatvaten.
Vaisseau. Navire. Een schip, een vaartuig.
Vaisseaux du premier rang. Ce sont les plus grands. Schepen van de grootste stach, of van den eersten rang.
Vaisseau de haut bord. Een hoog opgeboeit schip, een schip met een hoog boordt.
Vaisseau de bas bord. Een schip dat laag van boordt is.
Vaisseau bon voilier. Een wel bezeilt schip.
*** Vaisseau d'élection.** Een vat der verkiezinge, of der genade.
VAISSELLE, f. f. Vaatwerk, allerhande vaten.
Vaisselle d'argent. Zilverwerk. Zilver vaatwerk, allerhande zilvere vaten.
Vaisselle d'étain. Tin vaatwerk.
Vaisselle plate. Glat vaatwerk.
Vaisselle montée. Gedreven vaatwerk.

VAL.

VAL, f. m. (Ce mot fait au pluriel vau.) Valée. Dal, leegte, valei.
Courir par monts & par vau. Over bergen en dalen loopen.
VALABLE, adj. Recevable. Goeds, sterk, krachtig, bondig. Aanneemelyk, 't geen gelden kan.
Excuse valable. Een bondige, of aanneemelyke verfschoning.

Valable. Fait dans les formes. Behoorlyk, geeds, bondig, westig, van waarde, 't geen geldt.
Acte valable. Een schrift dat goet, of van waarde is.
VALABLEMENT, adv. (Terme de Pratique.) Op eene goede en westige, of waardige wyze.
VALEE, f. f. Valon. Een dal, een leegte beneden een berg, een valei.
VALERIEENNE, f. f. (Plante médicale.) Een soort van Edelstrem, of wilden Aardus. (Een geneeskruidt.)
VALET, f. m. Serviteur domestique. Knecht, huisknecht, huisdienaar, dienstbode.
Valet de chambre. Een kamerdienaar.
Valet de pié. Een lyfknacht, een volgdienaar.
Valet d'étable. Een stalknecht.
Valet de chien. Een hondtsjongen. Een knecht die op de honden past.
Valet de miroir. Een steunplankje daar een staande spiegel tegen rustt.
Valet. (Terme de Menuisier.) Een klemhaak der schrynwerkeren.
Valet. (Terme de mer.) Een prop van kabelgaren.
Valet. (Terme de Manège.) Een gepinde stok om de steigende paerden in 't lyf te prikken.
† Faire le bon valet. Flikkesloojen, vlejien, honig om den mond te smeren, smeerschoenen, den gediensfigen spelen.
† VALETAGE. Office de valet. Dienstaarheit, knechtelyke staat.
† VALETAILLE, f. f. (Terme bas.) Valets. De knechts.
† Dans les funeraillies la valetaille, & les gens de nulle consideration commencent la marche. Op de begravenissen beginnen de knechts en 't volk van geen aanzien den sleep; of gaan de knechts en 't ongeacht volk voor aan.
† VALETTER, v. a. Oogdienien, den gediensfigen spelen, staafachtig oppassen, om een plasdank te behaalen.
VALETUDINAIRE, adj. Maladif, infirme. Ziekelyk, zwakkelyk, onpasselyk, ongezoent.
VALEUR, f. f. Prix. Waarde, waardy, prys.
Chose de peu de valeur. Iets van geringe, of van kleme waarde.
Valeur. Courage. Moeds, dapperheit.

manhaftigheid, kloekheit, kloekmoedigheid.
 Une valeur extraordinaire. *Eene ongemeene dapperheit.*
VALEUREUX, valeureuse, *adj.* (*Mot qui vieillit.*) Courageux. Moedig, kloekmoedig. dapper, manhaftig, onvertzaagt, (voortyts zede men ook koen.)
VALEUREUSEMENT, *adv.* (*Mot peu usité.*) Courageusement. Kloekmoedig, dapper, manhaftig, onvertzaagt.
 Se battre valeureusement. Kloekmoedig, of dapper vechten.
VALIDE, *adj.* (*Terme de Pratique.*) Krachtig, wettelyk, wettig, goeds en van waarde, deugdig.
 Contrat valide. Een wettig verdrag.
VALIDEMENT, *adv.* (*Terme de Pratique.*) Wettelyk, op eene wettige wyze.
VALIDER, *v. a.* Rendre valide. Wettigen, wettig maaken. Doen gelden, goeds en van waarde maaken.
VALIDITE, *f. f.* (*Terme de Pratique.*) De deugdelykheit, kracht, wettelykheit, of waardigheit van een schrift, of iets dat plechtelyk geschiedt is.
 La validité d'un mariage. De wettelykheit van een huwelyk.
VALISE, *f. f.* Maniere de petit coffre pour voiajer. Een reiskoffer; een kleine koffer om te reizen.
 † Adieu la valise. C'est-à-dire, tout est perdu. Alles is voort, of op den hond, alles is wech, quyt, of verloren; 't is heel gedaan; daar is geen uitkomst meer.
VALLÉE, vallon. Voyez valée, &c.
VALOIR, *v. n.* Kosten, belooopen, bedraagen, komen te staan, waardig zyn, gelden.
 Cette montre vaut bien dix pistoles. Dat zakuurwerk kost wel tien pistoolen, of is wel tien pistoolen waardt.
 * Garçon qui ne veut rien valoir. Een jongen die niet wil deugen, of daar geen deugt in is.
 * Faire valoir. Donner du crédit, faire estimer, relever. Doen gelden, in aanzien brengen, doen achten, verheffen, in achting brengen, doordringen, wel voor doen, deurzetten.
 * Faire valoir le mérite. De verdienste doen gelden.

* Faire valoir une pensée. Een gedachte, of meening deurzetten, of wel voordoen.
 * Faire valoir son bien. C'est le gouverner & cultiver soi-même. Zyn eigen goeds regeeren, of bestieren.
 * Se faire valoir. Faire connoître son mérite. Zich doen gelden, zich in achting, of aanzien brengen. Blyken, of bewyzen van zyne verdiensten geeven.
 Valoir mieux. Etre plus à propos. Beter zyn. Beter te pas komen. Gevoeglyker, of gevoegzaamer zyn.
 Il valoit mieux se taire. 't Was beter te zwygen.
 Vaillè que vaillè. Arrive ce qui pourra. 't Ga hoe 't wil. Daar come van wat het wil.
 Ne faire rien qui vaillè. Niets doen dat deugt.
 Valant. *Part.* Qui vaut. Waardig, waardt.
 Tableau valant cent pistoles. Een schildery die hondert pistoolen waardig is.
VALON, *f. m.* Petite vallée. Een laagte, een klein dal.
 Un charmant, un agreable valon. Eene vermaakelyke, eene aangename laagte.
VALUÉ, *f. f.* (*Terme de Palais.*) Waarde, waardy, prys. (Een woordt van 't Gerechtshof.)
VALVULE, *f. f.* (*Terme d'Anatomie.*) Schotdeurtje, klapvulies, klapje. (Woorden der Ontleedkunde.
 Les valvules du cœur. De klapvulies van 't hart.
 Les valvules des veines. De klapjes der aderen.

VAN.

VAN, *f. m.* Instrument pour vaner du grain. Een wan, om 't kooren meel te wannen.
VANANT, vanante, *adj.* (*Terme de Papier.*) Middellach, middelsoort. (Dit wordt van 't papier gezegt.)
VANDIQUER. Voyez Vendiquer.
VANDOISE. Voyez Vendoië.
VANE, venne, *f. f.* Instrument de bois qu'on lève, ou qu'on abaisse, lorsqu'on veut faire couler, ou arrêter l'eau d'une écluse. Een verlaat, een schotdeur, schutdeur, of valdeur van een sluis.

VANEAU, *f. m.* Sorte d'oiseau. Een kievit. Zekere vogel.
VANER, vanner, *v. a.* Nétécier le grain avec le van. Wannen, kooren wannen, 't kooren met de wan zaveren.
 Vaner du froment. Tarwe, of weit wannen.
VANERIE, *f. f.* Marchandise de vanier. Mandemakery, korvemakery. Mandemakers werk, of koopmanschap.
 La vanerie est bonne aujourd'hui que le monde est fort pauvre. De mandemakery, of korvemakery is bedendaags goet nu 't volk heel arm is.
VANETTE, vannette, *f. f.* Corbeille pour vaner l'avoine. Een mandtje, of korffe om haver te wannen.
VANEUR, vaneur, *f. m.* Celui qui bat en grange & qui vane. Wanner, korenwanner. Dorscher, korendorscher.
VANGEANCE, vanger. Voyez Vengeance, &c.
VANIER, *f. m.* Artisan qui travaille en osier. Een mandemaker, of korvemaker, een arbeider in teenwerk.
VANITE, *f. f.* Orgueil, ostentation. Ydelheit, hovaardy, hoogmoeds, hovaardigheit, trotsheit, opgeblazenheit, verwaandheit.
 Etre plein d'une sottè vanité. Vol van een zotte hovaardy zyn.
 Tirer vanité de la science d'autrui. Verwaantheit uit een anders wetenschap trekken.
 Vanité. Neant, inutilité. Ydelheit, nietigheit, onnuttigheit, onwaar-digheit.
 Reconnoître la vanité d'une chose. De nietigheit van eene zaak kennen, of weeten.
 Tout n'est que vanité dans le monde. Alles is maar ydelheit in de wereldt.
VANTER, *v. a.* Louer beaucoup. Verheffen, hoog opgeeven, opnyden, roemen, veel pryzen, veel lofs geeven, hoog opruyelen.
 Vanter le mérite d'une personne. Yemants verdiensten roemen, of hoog opruyelen.
 Vanter des sottises. Zotternyen, of beuelingen pryzen, of veel lofs geeven.
 Se vanter, *v. r.* Se glorifier. Faire parade. Roemen, pogchen; zich be-

VAN.VAP.VAQ.VAR.

VAR.

VAR.VAS.VAT.VAU. 823

beroeven, snoeven, snorken, zich zelveu pryzen; moos mel zyn.
Se vanter de son favor. *Op zyn geleedsheit pogchen, of roemen.*
Il s'est vanté de l'avoir batu. *Hy heeft zich beroemt dat by hem geslagen heeft.*
VANTERIE, f.f. (Mot peu usité.) Ostentation. *Beroeming, snooving, pogching, snorking, opsnydery, zwezery.*
VANTEUR, f.m. Qui se vante. *Roemer, pogcher, snorker, blaaskaak, opsnyder.*

VAP.VAQ.VAR.

VAPEUR, f.f. Exhalaison qui s'élève de la terre. *Damp, waassem, uitwaasseming die uit de aarde opstyg.*
 * **Vapeur.** *Fumée de flambeaux alumetz. Rook, of damp van brandende sakkelen.*
Vapeurs. *Fumées qui montent au cerveau. Dampen die naar de hersenen stygen.*
Vapeurs de la rate. *Mild dampen. Dampen die uit de mildt opkomen.*
 ‡ **Rabatre les vapeurs de la rate.** *Châter la mélancolie. De dampen van de mildt dempen. De zwaar-moedigheid verdryven.*
VAPOREUX, vaporeuse, adj. *de vapeut. Dampig, dampend, waassemend. Vol dampen, dat dampt, of waassemt.*
Les bains vaporeux *apaissent les douleurs. De waassemende baden stillen de smarten.*
VAQUANCE. *Voyez Vacance & vacation.*
VAQUER, v.n. *Etre vaquant. Ledig staan, open zyn, open staan.*
Office qui vaque. *Een openstaande ampt.*
Vaquer. *S'appliquer. Zich verledigen, bezig zyn, onledig zyn.*
Vaquer à ses affaires. *Met zyn dingen bezig zyn, zyne dingen waarnemen.*
Vaquant, vaquante, ou vacant, vacante, adj. *Qui vaque. Ledig, openstaande, ledigstaande.*
Abaie vaquante. *Een openstaande Abdy.*
VARANGUE, f.f. (Terme de mer.) *Kromhout, een knie. Een stuk hout in 't hol van 't schip. (Een zeewoordt.)*
VARECH, f.m. (Terme de mer.)

Zehet zee-gwas, dat door de zee van de roezan afgespoeldt wordten op strandt komst dryven. 't Beteekent ook alle wrakken enz. die door schipbrauk aan 's strandt komen dryven. (Een zeewoordt.)
VARENNE, f.f. *Sorte de plaine. Een vlakte, een vlak landt.*
VARIABLE, adj. *Changeant. Veranderlyk, wisselbaar, wisselvallig, onstantvastig, wispelturig, ongestadig, onbestendig.*
Esprit variable. *Een veranderlyk, of ongestadig mensch.*
Temps variable. *Veranderlyk, of onbestendig weêr.*
Variation. *Changement. Verandering, verwisseling, ongestadigheid.*
Variation des couleurs. *Distance des couleurs. Versschakeering; schakeering, of verscheidenheit van verwen.*
Variation de la voix. *De verandering der stemme.*
Variation. *Mouvement inconstant de l'éguille marine en de certains parages. De verandering, of onvaste beweging der naalde van 't kompas, in zommige strecken der zee.*
La variation de l'aimant. *De verscheidenheit, afwyking, of verandering des zeilsteens.*
On voit en quelques endroits *beaucoup de variation de l'aimant. Men ziet op zommige plaatsen veel verandering, of afwyking van den zeilsteen.*
VARICE. *Voyez Varifse.*
VARIER, v.a. *Diversifier. Veranderen, schakeeren, verscheiden maaken, verandering in brengen.*
Varier un ouvrage. *Verandering in een werk brengen. Een werk schakeeren, of verscheiden maaken.*
Varier les couleurs d'un portrait. *De verwen van een afbeeldsel verdryven.*
 * **Varier, v.n.** *Etre inconstant. Changer de sentiment. Veranderen, verschillen, onstantvastig zyn, verschillig zyn. Van gevoelen veranderen.*
 * **Varier dans ses réponses.** *In zyne antwoorden verschillen.*
VARIETE, f.f. *Diversité. Change-met. Verscheidenheit, onderscheidt, verschil. Verandering.*
La vaneté plait. *De verandering is aangenaam, of behaaglyk.*
VARISSE, varice, f.f. (Terme de

Medecine.) Geborsten ader, aderborsst, aderborsstgezwel, kramp-ader.
Varifse. *Tumeur au jarret d'un cheval. Een zacht gezwel, of wen aan de kniechuyf van een paerd.*
VARLOPE, f.f. (Terme de Menuisier.) *Een handtschaaf, een glads-schaaf.*
VARRÉ, f.f. *Een soort van maat, of elle.*

VAS.VAT.VAU.

JE VAS, ou je vais. *La première personne du présent du verbe ALLER. Ik ga. De eerste persoon van den tegenwoordigen tydt van 't werkwoordt gaan.*
VASE, f.m. *Toute sorte de vaifseau. Een vas. Allerlei slach van vaten.*
Vase. *Limon, bourbe. Slyk, modder, modderpoel.*
Enfoncer dans la vase d'un étang. *In den modder van een vyver zakken.*
VASSAL, f.m. *Leenman, smalbeer. Onderdaan, onderzaat.*
Il est vassal du Prince d'Orange. *Hy is leenman van den Prins van Orange.*
Vassale, f.f. *Leenvrouw. Onderdaan.*
VASSELAGE, f.m. *Condition de vassal. Devoir de vassal. Leenmanschap, smalheerschap. Leenpligt.*
VASTE, adj. *Qui a beaucoup d'étendue. Groot, wydt, ruim, wydt uitgestrekt, of uitgebreidt.*
Une vaste campagne. *Een ruim, of groot veldt.*
 * **Un esprit fort vaste.** *Een zeer groot verstandt.*
 * **Avoir de vastes desseins.** *Groote voornemens hebben.*
VATICAN, f.m. *Une des colonies de Rome. 's Roomsch Vaikaan. Een van de zeven bergen van Rome daar 't Pauschelyk paleis op staat.*
 * **Vatican.** *Le Siege de Rome. 's Vaikaan. De Roomsche stoel.*
 * **Craindre les foudres du Vatican.** *De Vaikaan, che blixemen vreezen. De vloekvonnissen van den Roomschen stoel vreezen.*
VAUDEROUTE, f.f. *En desordre, en dérouté. In wanoder, balsover kop, in verwarring.*

Scs

Ses soldats fuioient à vauderoute.

Zyn krygsvolk vluchtte hals over kop.

VAUDEVILLE, *f. m.* Sorte de chansons qui sont d'ordinaire dans la bouche du peuple. *Straatliedje. Liedje dat van 't gemeene volk langs straat, of door de stad gezongen wordt.*

‡ A VAU-LEAU, *adv.* (Terme bas pour dire.) Perdu. *Plomp verloren, gansch te niet, of gansch verlooren.*

‡ Tout est à vau' eau. *Alles is plomp verlooren.*

‡ VAURIEN, *f. m.* Fripon qui ne veut rien valoir. *Deugniet, schun, schobbejak, guist, ondeugt, schelm, schurk.*

VAUTOUR, *f. m.* Sorte d'oiseau de proie. *Een gier. Zakere roofvogel.*

VAUTRAIT, *f. m.* (Terme de Chasse.) De zwarte wildtjagt die met boere honden geschiedt.

VAUX, *f. m.* Valées. Daalen, leegten, of laagten, valeijen.

Courir par monts & par vaux. *Over bergen en dalen loopen.*

VEA. VED.

VEAU, *f. m.* Le petit d'une vache. *Een kalf. 't Jong van een koe.*

Veau marin, veau de mer. *Een zee-kalf.*

* Veau. Chair de veau. *Kalfsvleesch.*

* Manger du veau. *Kalfsvleesch eten.*

* Veau. Cuir de veau. *Kalfsleër, kalfsbezaan.*

* Livre relié en veau. *Een boek dat in kalfsleër, of in Franschen bandt gebonden is.*

‡ Se faire relire en veau. *C'est faire des livres. Boeken schryven, boeken maaken.*

‡ Avoir la fièvre de veau. *C'est avoir peu de fièvre. Een kalfkoortsje, of klein koortsje hebben.*

VEAUTRER, *v. a.* Tourner de côté & d'autre dans la bouë. *Wentelen, in 't styk wentelen.*

Se veautrer, *v. r.* *Zich wentelen, zich rontom wentelen.*

Les porceaux se veautrent dans la bouë. *De varkens wentelen zich in 't styk.*

* Se veautrer dans le libertinage.

Zich aan alle lossigheid overgeeven; in alle ongebondenheit leeven.

VEDETTE, *f. f.* Cavalier en sentinelle. *Een spierwiter, een ruiter-schildrucht. Een ruiter die op schildrucht staat, en bespriet wat 'er omgaat.*

VEE. VEG. VEH.

VEELER. *Voyez Vêler.*

VEGETABLE, *adj.* Qui peut croître. *Groeibaar, dat groeijen, of wassen kan.*

VEGETATIF, végétative, *adj.* (Terme de Philosophie scholastique.) *Groeijnde, groeijsje, dat een groeijsje kracht heeft. (Een woordt der schoolsche Wysbegeerte.)*

Ame végétative. *De groeijsje ziel.*

VEGETATION, *f. f.* *Voorsbrenning. (Een Stofcheiders woordt.)*

VEGETAUX, *f. m.* (Terme de Chymie.) *De gewassen, de boomen met al dat 'er aan is, of uit voortkomt. Al dat aan de gewassen is.*

Distiler les végétaux. *De gewassen overhaalen.*

VEGETER, *v. n.* *Wassen, groeijen, in grootte toeneemen; (gelyk boomen en gewassen.)*

VEHÉMENT, *f. f.* Force, vigueur. *Hevigheit, kracht, yver.*

Parler avec véhémence. *Met hevigkeit, of yver spreken.*

VEHÉMENT, véhémence, *adj.* Plein de feu. Violent. *Hevig, heftig, vierig, yverig, vol vuur. Geweldig.*

VEHICULE, *f. m.* (Terme de Médecine.) *Het geene waar mede een geneesmiddel ingenomen wordt.*

Bouillon qui sert de véhicule à un remède. *Vleeschnat waar mede een geneesmiddel ingenomen wordt.*

VEI.

VEILLE, *f. f.* *Het waaken, het wakker zyn. Nachtwake.*

Tous nos nerfs sont remplis d'esprits pendant la veille. *Al onze zenuwen zyn vol geesten terzwyf wy wakker zyn.*

* Veilles. Etude, travail, application. *Het waaken, 't nachtwaaken, nachtbraaken, studie, arbeit, of bezigheid die des nachts geschiedt.*

* Recevoir le fruit de ses veilles. *De vrucht van zynen arbeit verwerken, of verkrygen.*

Veille. Jour qui précède une fête. *Avonds. De dag die een Hoogtydts voorgaat.*

La veille de Noël. *Kersavonds.*

La quatrième veille de la nuit parmi les Romains. *De vierde nachtwak onder de Romeinen.*

* A la veille de, *adv.* Sur le point de. *Op het punt van, op het uiterste van.*

* Il étoit à la veille de sa ruine. *Hy stont op het punt van zyn verderf.*

VEILLEE, *f. f.* Soirée que l'on va passer chez ses amis. *Een avonds dien men by zyne vrienden gaat doorbrengen.*

Veillée, *f. f.* Lieu où on va passer la soirée. *De plaats daar men gaat om 's avonds wat te praaten, of den avonds door te brengen.*

VEILLER, *v. n.* Ne pas dormir. *Waaken, wakker zyn, niet slaapen.*

J'ai veillé toute la nuit. *Ik hebbe den ganschen nacht gewaakt, of wakker geweest.*

Veiller, *v. a.* *Waaken, bewaaken, de nacht oppassen.*

Veiller un malade. *Eenen zieken bewaaken, of by een zieken waaken.*

‡ Veiller. Epier les actions de quelqu'un. *Waaken. Op iemand het oog hebben. Verspieden, op iemants daaden letten, iemants bedryf gade slaan.*

* Veiller. Travailler une partie de la nuit. *Waaken. Nachtbraaken. Een gedeelte van den nacht bezig zyn.*

* Veiller. Etre en ses gardes. *Waaken, wacht houden, op zyn goede zyn, voor zich zien.*

* Veiller. Avoir soin. *Waaken, waakzaam zyn, zorgen, zorge draagen, opzicht hebben, op letten, het oog op hebben, of houden.*

* Veiller à une affaire. *Voor een zaak waaken, of zorge draagen.*

* Veiller sur la conduite d'une personne. *Het oog op iemants gedragh houden.*

VEILLERIE. *Voyez Veillée.*

VEILLEUR, *f. m.* *Een waker. Een geestelyk manspersoon die by een doodt ligzchaam waakt.*

Veilleuse, *f. f.* *Een waakster. Een nonnetje, of klopie dat een lyk bewaakt.*

VEIL-

VEILLOIR, *f. m.* (Terme de Cordonnier.) De werkstool der Schoenmakersen daar ze hun kaers op zetten en hun geroedschap op leggen.

VEILLOTE, *f. f.* Petit tas de foin dans un pré. Een hoopje gemaait hooi in een weide.

VEINE, *f. f.* Vaisseu qui contient du sang. Ader, bloetader.

Ouvrir la veine. C'est saigner. Een ader openen. Aderlaaten.

Veine cave. De hollle leverader.

Veine porte. De poortader.

Veine artérielle. Slagader.

Veine lactée. De melkader.

* Veine d'eau. Een waterader.

Ces deux fleuves, humectent par leurs veines tout le terroir. Die twee stroomen bevochtigen door hunne aderen de gansche landstreek.

Veine d'or, veine d'argent, de plomb, de mercure, &c. Een goutader, zilverader, lootader, quikzilverader, enz.

* Veine Poétique. Génie, ou esprit poétique. Dichtader, dichtkunstader, dichtkundige geest, veenaamtheit tot de dichtkunst.

* Veines de bois. Aderen van 't hout, of die door 't hout loopen.

* Marbre qui a des veines blanches. Marmarsteen waar door witte aderen loopen.

VEINE, *veinée*, *adj.* Geaderd, met aders heeft. (Dit zegtmen van 't hout en van den marmersteen.)

VEINEUX, *veineuse*, *adj.* Qui a les veines grosses. Aderachtig, zenuwachtig. Die grove, of dikke aderen heeft.

VEL.

VELER, *v. n.* Faire un veau. Kalven, een kalf werpen.

Vache qui véle. Een koe die kalft.

VELIN, *f. m.* (Terme de Parcheminier.) Perkamant, hoornperkamant, hoorn.

VELITE, *f. m.* Een Roomsche soldaat in 't harnas, met een schild en werpspies gewapent.

VELOURS, *f. m.* Sorte d'étoffe de soie. Fluweel, felp, of fulp.

‡ Chemin de velours. Een wegh als een vloer, een zachte, gelyke, of gemakkelijke wegh.

Paroles de velours. Fluweele woorden, Heele zachte, of vleisjende woorden.

VELOUTER, *v. a.* (Terme de Rubanier.) Smal satyn lint maaken; bieslint maaken.

Velouté, *veloutée*, *adj.* Qui tient du velours. Fluweele, fluweelachtig, gefluweelt, zacht, als fluweel gemaakt.

* Anémone veloutée. Een fluweele klapperroos.

Ruban velouté. Smal satyn lint; bieslint.

* Vin velouté. Heele zachte wyn.

Velouté, *f. m.* Sorte de petit ruban. Smal satyn lint.

VELU, *veluë*, *adj.* Couvert de poil. Haarig, haarachtig, ruig, gehaart, met haar bewaajen.

Un animal velu. Een haarig dier.

Avoir les mains veluës. Ruige, of haarige handen hebben.

Il est velu comme un ours. Hy is zoo ruig als een beer.

VEN.

VENAISON, *f. f.* Le temps que les bêtes fauves sont bonnes à manger. De jagttydt. De tydt dat het roffe wildt goed om te eeten is.

Venaison. Oehor de bêtes sauvages. Wildt, marbraadt, 't vleesch van wilde dieren.

Un pâté de venaison. Een pastei van wildtbraadt.

VENAL, *vénale*, *adj.* Qu'on peut vendre. Verkoopelyk, veil, verkoopbaar, dat te koop is, dat men verkoopen kan.

* Venal, *venale*. Qu'on gagne à force d'argent. Omkoopelyk, omzettelik, trouwloos, diens men met geldt omkoopt, of omzetten kan.

* Ame basse & venale. Een slaafachtig en eerloosgemoedt, dat men omzetten, of omkoopt kan.

* Plumevenale. Een verhuurde pen, eene pen die zich tot iemants dienst verhuurt, of laat gebruiken.

VENALITE, *f. f.* Vente. Verkooping, 't verkoopen.

La vénalité des offices. 't Verkoopen van ampten.

VENANT, *Part.* Qui vient. Komende, die komt.

* Venant. Ce mot se dit des rentes qui viennent chaque année. Inkomende, leggende, loopende. Dit wordt van de renten gezegt die alle jaaren inkomen.

* Avoir mille écus de rente bien ve-

nant. Duizendt ryksdaalers aan inkomende renten hebben.

VENDANGE, *f. f.* Récolte du raisin. Le temps de la vendange. Druivenoogst, druivelezing, inzameling der druiven. Wynoogst, wyntydt.

Faire vendange. Wynoogsten, druiven snyden, of inzamelen.

Il mourut pendant la vendange. Hy stierf in den wynoogst.

‡ Piécher la vendange. Ne parler que de boiere. Niet dan van zuipen spreken. (Eigentlyk, den wynoogst pretken.)

Vendanger, *v. a. & n.* Faire la vendange. Wynoogsten. Druiven lezen, snyden, of inzamelen.

‡ Tout est vendangé. Tout est perdu. Alles is afgelezen, alles is verwoest, alles is verloren.

VENDANGEUR, *f. m.* Wynoogster. Druivelezer, druivesnyder.

Vendangeule, *f. f.* Wynoogsterfse. Druiveleester, druivesnydster.

VENDEUR, *f. m.* Celui qui vend. Verkoper, koopman.

Vendeur d'écailles. Vendeur d'huîtres à l'écaille. Een oesterman, een oesterkoper.

Vendeur de marée. Een zeevischkoper.

Vendeuse, *f. f.* Celle qui vend. Verkoopster, koopvrouw, koopster.

Vendeuse de beurre. Beurriere. Botterverkoopster, bosterkoopster.

VENDIQUER, *v. a.* (Terme de Palais.) Ergens de handt op leggen, of iets ons toeëigenen dat ons toekomt.

VENDOISE, *vandoise*, *f. f.* Sorte de poisson de riviere. Ze'ere riviervisch, met een spitze snuis, donker groen en geelverwig, en lekker van smaak.

VENDRE, *v. a.* Verkoopen, vertieren, styten.

Vendre en gros. In 't groot handelen, in 't gros verkoopen.

Vendre en détail. By 't stuk, of in 't klein verkoopen.

Vendre au poids de l'or. Vendre fort cher. Tegen goud opweegen, zeer duur verkoopen.

Vendre à pinte & à pot. By 't mengen en de kan verkoopen.

Vendre à affiette. Gasten zessen. Ordinaris bouden.

Vendire argent contant. Met gereeds geldt verkoopen. Voor gereede penningen verkoopen.

M m m m m Ven-

Vendre à crédit. *Borgen, uisborgen.*
Op borg, of geloof verkoopen.
 • Il vous le vendra cher. *Hy zal 't u duur verkoopen.*
 • Vendre. Trahir. *Verkoopen, verraden.*
 • Vendre un ami. *Een vriendt verkoopen, dat is, verraden.*
 Se vendre, v. r. *Verkocht worden, wel afgaan, trek hebben, vertiering hebben, vertiert worden, voort willen.*
 Marchandise qui se vend bien. *Waren die wel verkocht worden, of wel afgaan. Waren die goeden trek hebben, of wel vertiert worden.*
 • Fille qui se vend. *C'est-à-dire, qui s'abandonne pour de l'argent. Een dochter die zich voor geldt laat gebruiken.*
 • Se vendre. Se trahir. *Malkander verkoopen, of verraden.*
 • Ils se vendent les uns les autres. *Zy verkoopen, of verraden malkanderen.*
 Vendu, vendue, adj. & part. *Verkocht, vertiert, tot geldsprys gegeven.*
 Marchandise vendue. *Verkochte waren.*
 L'impression de ses ouvrages est déjà vendue. *De druk van zyne werken is al uiverkocht.*
 • Vendu, vendue. Trahi. *Verkocht, verraden.*
 Ami vendu. *Een verraden vriendt.*
 VENDUE, f. f. *Vente. Verkooping, steet, vertiering, trek.*
 VENDREDI, f. m. *Vrydagh.*
 Le vendredi saint. *Goede vrydagh.*
 VENE. *Voyez Veine.*
 VENEFICE, f. m. *Vergiftiging, vergeeving.*
 † VENELLE, f. f. *Ruelle, route pour s'enfuir. Een steegie, of slopje; een sluipwegh om te vluchten.*
 † Enfiler la venelle. *Wegsluipen, wegloopen, wegvluchten.*
 VENEVEUX. *Voyez Venimeux.*
 VENERABLE, adj. *Digne de respect. Eerwaardig, die, of dat eerbiedigheid waardig is.*
 Un vénérable vieillard. *Een eerwaardig oudt man.*
 Chose vénérable. *Een eerwaardige zaak.*
 Venerable, f. m. *(Terme de l'Eglise Romaine.) Het hoogwaardige. (Een woordt der Roomsche Kerke.)*
 Porter le vénérable à un malade. *Het hoogwaardige eenen zieken brengen.*

Vénéral. *Titre que l'on donne à certains Ecclesiastiques. Hoogwaardige. Een eernaam dien men zommige kerhelyke personen geeft.*
 VENERATION, f. f. *Grand respect, révérence. Eerbiedt. Eerbiedigheid, eerbieding, eerbiedenis, eerbewyzing, ontzagh.*
 Avoir de la vénération pour la parole de Dieu. *Eerbiedigheid voor Godts woordt hebben.*
 Une profonde vénération. *Een diepe eerbiedt.*
 Avoir des sentimens de vénération pour les grands hommes. *De doorluchtige mannen groote eerbiedigheid toedraagen.*
 VENERER, v. a. *Respecter. Vereeren, eerbiedt betoonen, of bewyzen.*
 Les Catholiques Romains disent qu'ils vénèrent seulement les images. *De Roomsche Katholyken zeggen dat ze alleen de beelden vereeren.*
 VENERIE, f. f. *Chasse; (mais les François n'appliquent ce mot qu'à la chasse du Cerf & des bêtes fauves.) Jagt. Hertejagt. De jagt van 't rosse wildt.*
 Chaque Prince a sa venerie. *Elke Vorst heeft zyn jagt.*
 Vénérie. *Livre qui traite de la vénérie. Een jagtboek. Een boek dat van de jagt handelt.*
 VENERIEN, vénérienne, adj. *Qui sent la verole. Pokkig, dat van de pokken is, pokachtig.*
 Mal vénérien. *Venusziekte, pokziekte.*
 Maladies vénériennes. *Venusziekten, venusquaalen.*
 VENEUR, f. m. *Chasseur pour les bêtes fauves. Jager, jagermeester van 't rosse wildt.*
 Le grand Veneur de France. *De groot Jagermeester van Frankryk.*
 VENGEANCE, f. f. *Wraak, vergelding van eenig quaadt.*
 Prendre vengeance d'un affront. *Wraak over een belediging neemen.*
 VENGER, v. a. *Wreeken, wraak neemen.*
 Venger un ami. *Wraak voor een vriendt neemen.*
 Se venger, v. r. *Prendre vengeance. Zich wreeken, wraak neemen.*
 Se venger de ses ennemis. *Zich over zyne vyanden wreeken.*
 Vengé, vengée, adj. & part. *Gewroken, die eenige wraak genomen heeft.*

Maintenant je suis vengé de cet affront. *Nu hebbe ik wraak over dian boom; of nu zie ik dien boom gewroken.*
 VENGÉRESSE, f. f. *(Mot peu usité.) Celle qui se venge. Wreekster, wrekeresse, die wraak neemt.*
 La Déesse vengeresse. *Do wraakgodin, of wraakgodes.*
 VENGEUR, f. m. *Wrecker. Een die wraake neemt.*
 Il y a un Dieu vengeur. *Daar is een wreekend Godt, of een Godt die wreker is.*
 VENIEL, vénielle, adj. *(Terme de l'Eglise Romaine.) Qui se peut pardonner. Vergeeflyk, dat vergeeflyk is, 't geen vergeeven kan worden.*
 Péché véniel. *Vergeeflyke zonde.*
 VENIELLEMENT, adv. *Vergeeflyk, op eene vergeeflyke wyze.*
 VENIMEUX, venimeuse, adj. *Vergiftig, senynig, giftig.*
 Animal venimeux. *Een vergiftig dier.*
 Plante venimeuse. *Een vergiftig gewas.*
 • Venimeuse. *venimeuse. Mordant, vergiftig, senynig, steekend, ontsig, schampet, schimpig, spotachtig.*
 • Avoir la langue venimeuse. *Een vergiftige tong hebben.*
 VENIN, f. m. *Vergif, of vergif, senyn, gif.*
 Venin chaud. *Heet vergif.*
 • Venin. *Médifance. Vergif, lastering, quaatspreeking.*
 VENIR. *(Verbe neutre passif.) Kommen, gaan. (Een onzydig lyde-lyk werkwoordt.)*
 Je viens de Paris. *Ik koom van Parys.*
 Venez avec moi. *Koom met my, ga met my.*
 • Venir. *Parvenir. Komen, toe komen, geraaken.*
 • Il faut du temps pour en venir là. *Men moet tyt hebben om 'er toe te komen.*
 • Venir. *Dérivé. Procéder. Komen, afskomen, spruiten, voortkomen, ontstaan.*
 • Mot qui vient du Grec. *Een woordt dat van 't Grieksch komt, of afkomstig van 't Grieksch is.*
 • Son malheur vient de là. *Zyn ongeval, of onheil komt daar vandaan.*
 † Ce qui vient de la flûte s'en retourne.

tourne au tambour. (*Proverbe.*) 's Geen van de fluit komt gaat weder aan de trommel. (Een spreekwoordt.) 's Geen men aan 's een wint verliest men aan 's ander.

• Venir. Croître. *Aankomen, groeijen, wassen.*

• Cet arbre viendra. *Die boom zal wassen.*

• Venir. Convenir. *Komen, passen, woegen, staan.*

• Ce nom lui vient bien. *Die naam past hem wel.*

• En venir aux mains. *Se battre. Handgemeen worden, vechten.*

• Il lui vint dans l'esprit de partir. *C'est-à-dire, il lui prit fantaisie. 's Quam, of 's schoot hem in den zin om te vertrekken.*

• Cela me vint alors dans l'esprit. *C'est-à-dire, cela me vint dans la penée, ou dans la mémoire. Dat quam my toen in den zin. Dat schoot my toen in gedachten.*

• Venir à bout de quelque chose. *Iets bereiken, iets bekomen, iets volbrengen, iets nitvooren, iets te boven komen.*

• Il vient de sortir. *C'est-à-dire, il y a très-peu de temps qu'il est sorti. Hy gaat daar zoo nit; hy is zoo even uitgegaan.*

• S'il vient à s'égarer. *Zoo hy komt af te dwaalen, zoo hy afdwaalt.*

Venu, venué, *adj. & part.* Arrivé. *Gekomen, aangekomen, aangelands.*

VENT, *f. m.* Airagité. *De windt, een voortgedreue lucht.*

Un vent impetueux. *Een onstuimige windt.*

Vent d'Orient, vent d'Occident, vent de Nort, vent de Midi. *De Oostewint, de Westewinds, de Noordewins, de Zuidewindt.*

Le vent souffle. *De windt blaast sterk. 's Waait hart, of sterk.*

Vent-coulis. *Vent qui vient par quelque petit trou, ou par quelque fente. Tugt, zuiging. De windt die door een klein gat, door een rest, of kleine scheure komt.*

Vent. *Vapeur qui s'engendre dans le corps des personnes. Windt. Damp die in de ligchaamen der menchen ontstaat.*

Avoir des vents. *Winden hebben. Met winden zyn gequelt.*

Cheval qui porte au vent. *Een paerd dat de neus in den windt steekt.*

Ménager le vent. *Mefurer le vent. (Termes de Faiseurs d'orgues.) Den windt op zyn maas tot de orgelpyen leiden.*

Ils ont vent & marée pour eux. *Zy hebben voor windt en voor stroom.*

Gagner le vent. *Den windt winnen; de loef afwinnen.*

Mettre le vent sur les voiles. *De zeilen op den windt brassen.*

Aler de bout au vent. *Avoir le vent par proué. Tegen den windt opzeilen.*

Passer au vent d'un vaisseau. *Een schip de loef, of den windt afwinnen.*

Etre sous vent, ou tomber sous le vent. *In ly leggen, in ly vallen de windt tegen hebben, of tegen krygen.*

Faire vent arrière. *Voor windt zeilen. De windt in 's zeil hebben.*

Serrer le vent. *Met een halven windt zeilen.*

Le vent tombe. *C'est-à-dire, cesse. De windt slapt, de windt gaat leggen, het wordt stiller.*

Coup de vent, ou gros temps. *C'est-à-dire, orage. Stormwindt, onweder, zwaar weér, storm.*

Etre porté d'un vent frais. *Met een mooie koelte zeilen.*

Vents de terre. *Aardwinden, landwinden.*

Partager le vent. *Etre à vau-le vent. Onder den windt zyn.*

Vent large. *Een ruime windt, ruimschoots windt.*

Faire vent large. (*Termes de mer.*) *Ruimschoots zeilen. (Een zeewoordt.)*

Vent. Soufle, haleine. *Windt, adem, aassem.*

† Ce n'est que du vent. *Ce n'est rien. 's Is maar windt; 's is niet met al.*

* Il en avoit eu le vent. *C'est-à-dire, il en avoit eu avis. Hy had 'er de lucht van weck. Datis, hy had 'er kennis van.*

* Se repaître de vent & de fumée. *Zich met windt en rook voeden: Zich met ydele hoop vleijen, of ophouden.*

* Tourner à tous vents. *Met alle winden draaijen. Lichtvaardig en onstantvastig zyn.*

* Je croi que le vent emportera toutes ses affections. *Ik geloove dat alle zyne genegenheden met den windt verholgen zullen, of dat de windt*

alle zyne genegenheden zal wechneemen.

* Lors que le vent nous emporte, tout est perdu. *Als d'ydelheit ons vervoert, is alles verloren.*

VENTE, *f. f.* Koop, verkoopung. *Mettre, ou exposer en vente. Te koop stellen, of leggen; voorleggen, voordoen.*

La vente est faite. *De koop is klaar, is gemaekt, of gesloten.*

Vente. *Lieu où l'on vend quelque chose. Verkoopung. De plaats daar iets wordt verkocht.*

Acheter du vin à la vente. *Wyn op een verkoopung koopen. (t'Amsterdam zegtmen, in 's bekken koopen.)*

VENTER, *v. m.* Faire du vent. *Waaijen, windt maaken.*

Il vente fort. *Het waait sterk.*

‡ Il vente & tonne. *C'est-à-dire, il crie & tempête. Hy tiert en raast; hy schreeuw en giert.*

VENTEUX, venteuse, *adj.* Qui cause des vents. *Windig, winderig, windtverwakkende, dat winden veroorzaakt.*

Les fruits crus sont venteux. *De rauwe vruchten zyn winderig.*

VENTILATION, *f. f.* Onderzoek, naspeuring, schatting.

VENTILER, *v. a.* Onderzoeken, naspeuren, schatzen.

VENTOLIER, ventolière, *adj.* (*Terme de fauconnerie.*) *Die gaerne in den windt, of tegen den windt opruijgt. (Een woordt der valkenjagt.)*

VENTOSITEZ, *f. f.* Vents qui font dans le corps. *Winderigheid in 's ligchaam. Winden die in 's ligchaam zyn.*

VENTOUSE, *f. f.* (*Terme de Chirurgien.*) *Een kop die men gebruikt als iemand gekopt wordt.*

* Ventouse. (*Terme de Maçon.*) *Een gootgat, geuggat, of verlaasgat.*

VENTOUSER, *v. a.* Appliquer des ventouses. *Koppen, koppen zetten, door koppen 't bloet afstrekken.*

Ventoufer une femme. *Een vrouw koppen.*

Ventoulé, ventoufée, *adj. & part.* *Gekopt.*

VENTRE, *f. m.* Le bas ventre, ou le petit ventre. *De buik, de onderbuik, benedenbuik, of onderste buik.*

Nétéier le bas ventre. *Den buik zuiveren.*

Le ventre supérieur. *De bovenbuik, de borst.*

- * Avoir le ventre libre. *Een open lyf hebben; wel kunnen lossen.*
- Cours de ventre. *Buikloop, de loop, of looping.*
- * Avoir le ventre paresseux. Etre un peu constipé. *Hartlyvig zyn, versloopt zyn. Niet wel kunnen lossen.*
- ‡ Ventre paresseux. Fainéant qui ne songe qu'à boire & à manger. *Een luibuiik. Een leeglooper die niet dan om eeten en drinken denkt.*
- ‡ Manger à ventre déboutonné. *Eeten dat men zich moet losknoopen.*
- ‡ Ventre afamé n'a point d'oreilles. *Een hongerige buik heeft geen ooren.*
- * Passer sur le ventre à l'ennemi. *C'est le défaire à plate couture. Den vyandt gansch verlaan, of in de pan hakken.*
- * Ventre d'une cruche. Ventre d'une pinte. *De buik van een kruik. De buik van een pint, of pints kannetje.*
- * Ventre. (Terme de Tourneur.) *Een plankje 's geen de draaijers voor de borst zetten.*
- VENTREE, *f. f.* Tous les petits d'une femelle. *Een dragt jongen, een worp jongen.*
- VENTRICULE, *f. m.* La partie où est reçu ce qu'on mange. *De maag. Ventricule du cerveau. (Terme d'Anatomie.) Een huisje, of holligheid in de hersenen.*
- ‡ VENTRIÈRE, *f. f.* *Een vretvrouw, (dit woordt is oudt.)*
- Ventrièr, *f. f.* *De buikriem, de buikgordel van een paerdt.*
- VENTRU, ventrué, *adj.* Qui a un gros ventre. *Dikbuikig, diklyvig, zwaarlyvig.*
- VENUE, *f. f.* Arrivée. *Aankomst, komst.*
- Sa venue a réjouï tout le monde. *Zyne komst heeft al de wereldt verheugt, of verblydt.*
- Tout d'une venue, *adv.* Egal par tout. *Glads, effen, gelyk, over al even dik.*
- Avoir les jambes tout d'une venue. *De beenen over al even dik hebben.*
- ‡ C'est un homme tout d'une venue. *Dat is een slaak van een mensch; dat is een mensch zonder zwier, en bevalligheid.*
- VENUS, *f. f.* La Déesse de la beau-

- ré & de l'amour. *Mingodin, Mingodas, Kusgodin, Godinne der schoonheit en der liefde. Venus, Cipris, (naar de Dichters.)*
- * Venus. L'amour charnel. *Venus, vleeschelyke liefde, ontucht, onkuisheit wellust.*
- * Les plaisirs de Venus. *Venusgenoezgen, Venusvermaaklykheden, vleeschelyke wellusten.*
- VENUSTE *f. f.* (M. Ménage.) *Schoonheit, fraaishheit.*

VEP. VER.

- VÈPRES, *f. f.* Prieres qu'on fait le soir dans l'Eglise Romaine. *Avondtsdienst. Avondtsgebeden die in de Roomsche Kerke gedaan worden. De vesper.*
- * Vèpres Siciliennes. *Massacre des François en Sicile. De Siciliaan(sche) Vesper. 's Vermoorden der Franschen in Sicilië.*
- VÈR, *f. m.* Sorte d'insecte qui rampe. *Een worm, of wurm. Zeker bloedeloos kruipend diertje.*
- Ver de terre. *Een aardsworm.*
- * Ver de terre. *C'est-à-dire, un misérable. Een aardsworm. Een elendig ongelukkig mensch.*
- * Les trônes des Rois sont rongez par les vers. *De troonen der Koningen worden van de wormen geknaagt; dat is, vergaan als alle andere dingen.*
- Ver à foie. *Een zyworm.*
- Verluisant. *Een bolworm. Een glinsterende worm.*
- VERBAL, verbale, *adj.* (Terme de Grammaire.) *Werkwoordig, van een werkwoordt afkomstig.*
- Nom verbal. *Een werkwoordig naamwoordt.*
- Verbal, verbale. (Terme de Palais.) *Woordelyk, mondelyk, 's geen met den mond, of met woorden geschiedt.*
- Procès verbal. *Een bericht, berecht, verslagh, of schriftelyk verhaal van 's geene ergens voorgevallen, of gebeurt is.*
- VERBALEMENT, *adv.* De bouche. *Mondelyk, mondeling. Met den mond.*
- Il lui a dit verbalement qu'il le satisféroit. *Hy heeft hem mondeling gezegt, of verzekert dat hy hem zow betaalen.*
- VERBALISER, *v. a.* Dresser un procès verbal. *Een bericht, berecht,*

- verslagh, of schriftelyk verhaal opstellen.*
- ‡ Verbaliser. Etre trop long dans ses discours. *Te vol woorden zyn, te lang neemen, zyn verhaal te lang uitbreiden, of uitrekken; te langen teem maaken.*
- VERBE, *f. m.* (Terme de Grammaire.) *Een werkwoordt.*
- Verbe actif. *Verbe passif. Verbe neutre. Een dadelyk werkwoordt. Een lydelyk werkwoordt. Een onzijdig werkwoordt.*
- Le Verbe éternel. *Jesus Christ. Het eeuwige Woordt, of de eeuwige Reden. Jesus Christus.*
- VERBERATION, *f. f.* (Terme de Physique.) *Aanstouwing, aanstouwing. (Een woordt der Natuurkunde.)*
- ‡ VERBIAGE, *f. m.* Babil, paroles inutiles. *Geklap, gesnap, gekal, gerammel, gerel, onnutte woorden.*
- VERBOUQUET, verbouquet, *f. m.* (Terme de Charpentier.) *Een strik in een touw om een balk met op te byssen.*
- ‡ VERCOQUIN, *f. m.* Caprice; fantaisie. *Worm, bolworm, kei, wonderlyke gril, malle huur.*
- ‡ Avoir des vercoquins à la tête. *De worm in 't hoofd hebben. Wonderlyke grillen, of kauren hebben.*
- VERD, *f. m.* Couleur verte. *Groen, groene verwe.*
- Verd brun. *Verd gai. Un verd céladon. Donker groen. Licht, of bleek groen. Zeegroen.*
- Verd d'herbe. *Couleur d'herbe. Grasgroen. Grasgroene verwe.*
- Verd de mer. *Couleur de la mer. Zeegroen. Zeegroene verwe.*
- Verd de gris, *f. m.* *Rouille de cuivre. Koperroodt, koper roest.*
- Verd de gris. (Terme de Peancier.) *Berggroen, boekgroen.*
- Verd d'Iris. *Spaansgroen, of sapgroen.*
- Le verd de vin. *C'est lorsque le vin est encore trop rude. Groenigheid, of rauwigheit des wyns.*
- ‡ Manger son bié en verd. *Manger son revenu avant le temps. Zyn korentje groen opeeten. Zyn goetd ontydig verteeren.*
- ‡ Employer le verd & le sec. *C'est faire tous ses efforts pour venir à bout de quelque chose. Alle zyne krachten inspannen om iets uit te voeren.*
- ‡ Prendre quelqu'un sans verd. *C'est*

le prendre au dépourvû. *Iemant ſchielyk, of onvoorziens overvallen, of op 't lyf vallen.*
 † Ceux-ci ont été pris fur le verd. *Deze zyn in hunne groene jaaren, of in hunne jeugt omgekomen, of gefnewelt.*
 Verd. Herbe. *Groen, gras, weide.*
 Donner le verd à un cheval. *C'est le mettre à l'herbe. Een paerds in 't gras, of in de wei jaagen.*
 Verd, verte, adj. Qui est d'une couleur verte. *Groen, groenverwig.*
 Ruban verd. *Groen lint.*
 Verd, verte. Qui a de la verdure. *Groen. 's Geen eenige groenigheid heeft.*
 Biez verts. Arbres verts. *Groen koren. Groene boomen.*
 * Donner la cotte verte à une femme. *Een vrouw op 's gras zoeken.*
 * Verd, verte, adj. Qui a encore de la vigueur. *Groen, jeugdig. Die noch kracht en sterkte heeft.*
 * Ce vieillard est encore verd. *Die oude man is noch groen.*
 * Verd, verte. Rude. *Rauw, hardt, straf, ſcherp.*
 * On lui fit une verte réprimande. *Men bestrafte hem hardelyk. Men nam hem lustig door, men gaf hem eene harde bestraffing.*
 VERTEMENT. *Voyez plus bas.*
 VERDÂTRE, adj. Qui tire sur le verd. *Groenachtig, naar den groenen, of op den groenen trekkende.*
 VERDEE, f.f. Sorte de vin blanc d'Italie. *Zekere wisse Italiaanfche wyn.*
 VERDET, f.m. Sorte de teinture. *Koperroods. Zekere verwe.*
 VERDEUR, f.f. C'est la qualité du vin qui est encore rude. *Groenigheid, of rauwigheit van den wyn.*
 Vin qui a de la verdeur. *Wyn die noch groen, of noch rauw is.*
 † Verd-galant, f.m. Galant vigoureux. *Een rustige vryer, een wakkerer minnaar.*
 VERDIER, f.m. Lieutenant d'un grand Maître des eaux & forêts. *Onderwoudmeester. Onderhousvester.*
 Verdier. Sorte de petit oiseau. *Een goudvink, zeker zanguogeltje.*
 Verdier, f.f. Femelle de verdier. *'s Wyfje van een goudvink.*
 VERDIR, v.n. Reverdir, devenir verd. *Groenen, groen worden.*

Le printemps fait verdir les bois. *De lente doet het hout groenen.*
 Verdir. (Terme de Relieur.) *Groen verwen, de snee van een boek groen verwen, of spreukelen.*
 VERDOIANT, verdoiante, adj. Qui verdit. *Groen, groenende.*
 Préverdoiant. *Een groen veldt.*
 VERDURE, f.f. *Groenigheid, groente, loof, bladeren.*
 Arbres dépouillez de verdure. *Dorre boomen. Bladerloze boomen, boomen van 't loof ontbloot.*
 Verdure. Herbe verte. *Groente, 's groene gras, het groen.*
 Se coucher sur la verdure. *In 't groen, of groene gras slaapen.*
 * Verdure. Sorte de tapisserie de hautelice. *Een groenpronkbehang, of tapyt.*
 VERDURIER, f.m. Officier chez le Roi qui fournit d'herbes & de vinaigre. *Een bediende des Koninks die de groente en azyn bezorgt.*
 VERGALAND. *Voyez Verd-galand.*
 VERGE, f.f. Rameau de bouleau pour fouetter. *Een roede, of garde om met te geesselen.*
 Vergé. Petite baguette. *Roede, spitsroede, spitsgarde, seen.*
 Vergé. Fouet de cochers & de chartiers. *Een zweep der koetsiers en voerluiiden.*
 * Vergé. La partie naturelle de l'homme. *De mannelyke roede.*
 Vergé de fer où l'on enfile les rideaux d'un lit. *Een gordynroede van een bedsteede, of ledikant.*
 Vergé de terre. *Een roede landts, 's vierde deel van een mergenlandts.*
 Vergé de panneau de vitre. *Een glasroede.*
 VERGER, f.m. Lieu planté d'arbres fruitiers. *Een boomgaard. Een plaats met vruchtboomen beplant.*
 Cultiver un vergé. *Een boomgaardt aanleggen.*
 VERGETTE, f.f. Sorte de brosse pour netéier les habits. *Een kleerbezem, of kleerborstel.*
 VERGETTER, v.a. Nétéier avec des vergettes. *Afborstelen; met een kleerborstel afveegen.*
 VERGETTIER, f.m. Artisan qui fait des vergettes, broffes, &c. *Een borstelmaker, of borstelverkooper.*
 VERGEURE, f.f. (Terme de Papietier.) *Koperdraaden op de vormen gespannen, daar men 't Papier op*

maakt. *De streepen die door deze draaden in 't papier komen.*
 VERGLAS, f.m. Pluie qui tombe gelée sur la terre. *Izeling, ysregen, regen die bevrozen op de aarde valt.*
 Il fait verglas. *Het byselt, of yself. Het regent ys.*
 † VERGOGNE, f.f. (Vieux mot.) *Honte. Schaamte, schande.*
 † VERGOGNEUX, vergogneufe, adj. *Befchaamt, schaamachtig.*
 VERGUE, f.f. (Terme de mer.) *De spriet op een ſchip.*
 VERIFICATION, f.f. (Terme de Palais.) *Waarmaking, bekrachtiging, bevestiging. Onderzoek over de waarheit van eenig ſchrift.*
 La verification d'un Edit. *De bevestiging, of bekrachtiging van een koninklyk gebods.*
 VERIFICATEUR, f.m. *Een onderzoeker der waarheit van eenig stuk, of geſchrift.*
 Verificateur d'écritures. *Een naspouder van iemants handt, of ſchrift.*
 VERIFIER, v.a. (Terme de Palais.) *Bekrachten, bevestigen. In de ſtaatsſchriften, of rollen ſchryven.*
 Vérifier un édit. *Een gebods bekrachtigen.*
 Vérifier. *Prouver. Bewaarheden bewyzen, de waarheit van eenig ſchrift onderzoeken, of ſtaaven.*
 VÉRITABLE, adj. Vrai. *Qui dit la vérité. Waar, waarachtig. Die de waarheit zegt.*
 Un véritable amour. *Een waare, of oprechteliefde.*
 Il n'est pas véritable en ce point. *Hy is in dat stuk niet waarachtig.*
 VÉRITABLEMENT, adv. *Waarachtig, waarlyk, zekerlyk.*
 VÉRITÉ, f.f. *De waarheit.*
 Tôt, ou tard la vérité se découvre. *De waarheit wordt vroeg of spaadt ontdekt, of komt vroeg of laat aan den dagh.*
 Les vérités de l'Evangile. *De waarheden des Evangeliums, of van 't Evangelie.*
 Vérité. *Chofes vraies & desobligeantes. Waarheit. Waare dingen die ongaarne behoort worden.*
 On lui a bien dit ses vérités. *Men heeft hem de waarheit wel, of gevoelig gezegt.*
 En vérité, adv. *Voorwaar, zeker, waarachtig, voorzeker.*
 A la vérité, adv. *Pour dire la vérité. In der waarheit. Om de waarheit te zeggen.*

- VERJUS**, *f. m.* Grape de verjus, de raifin qui est verd. Een onrype druivestros. Een bos onrype, of groene druiven.
- Verjus**. Liqueur des raifins verds. Verjus. Nat van onrype druiven geperst.
- ‡ **VERKÈR**, *f. m.* 't Verkeerspel, 't verkeeren.
- ‡ Le verkèr est un jeu honnête & divertissant. 't Verkeeren is een eerlyk en vermaaklyk spel.
- VERMEIL**, vermeille, *adj.* Qui est d'un beau rouge. Hoogroodt, schoonroodt, bloozende, koraalroodt.
- Levres vermeilles**. Koraalroode lippen.
- Joues vermeilles**. Bloozende wangen. Roode wangen.
- Vermeil**, *f. m.* Sorte de couleur qu'on donne à l'or. Een booge kouleur die men aan 't gout geeft.
- Vermeil doré**, *f. m.* Argent doré. Vergult zilver. Zilver vergult.
- VERMEILLE**, *f. f.* Sorte de pierre précieuse. Zeker roodt edel gesteente.
- VERMILLER**, *v. n.* In de aarde wroeten. (Dit wordt van de wilde zwynen gezegt.)
- VERMILLON**, *f. m.* Graine d'écarlate. Vermilioen, scharlakenoordt, boog roodt.
- Vermillon**. Sorte de cinabre artificiel. Berg-roodt. Vermilioen. Zekere hoogroode verve.
- * **Vermillon**. Rouge agréable & naturel qui paroît sur les jouës & sur les lèvres. Bloozende, koraalroodt. Een aangenaam en natuurlyk roodt dat op de wangen en lippen wordt gezien.
- VERMINE**, *f. f.* Poux. Ongediert, luizen.
- Etre rongé de la vermine**. Van 't ongediers, of van de luizen opgegeeten worden.
- * **Vermine**. Engance maligne. Ongedierts. Een boos gebroedts, een schurkachtig, of ondeugend volk.
- VERMISSEAU**, *f. m.* Petit ver. Een wormtje. Een kleine worm.
- SE VERMOULER**, *v. r.* Devenir vermoulu. Molmen, vermoumen, vol wormsteeken worden.
- Bois sujet à se vermouler**. Hout dat molmachtig is, of ligt vermoufemt.
- Vermoulu**, vermoulué, *adj. & part.* Ce mot te dit du bois qui est piqué de vers. Vermolmt, of vermoufemt, vol wormgaten, worm-

- steekig.*
- VERMOULURE**, *f. f.* Piquûre de vers dans le bois. Vermolming. Wormsteekigheid in 't hout.
- VERNIS**, ou verni, *f. m.* Sorte de composé qui sert à donner un lustre au bois de menuiserie. Een vernis om 't hout luister, of glans te geeven.
- VERNIR**, *v. a.* Appliquer le vernis sur le bois. Vernissen, 't hout met vernis overstryken.
- VERNISSEUR**, *v. n.* Voyez Vernir.
- VERNISSEUR**, *f. m.* Ouvrier qui vernit & qui ensuite travaille en or sur le bois. Een vernisser en vergulder. Een die 't houtwerk vernist en verguldt.
- VERNISSEUR**, *f. f.* Vernissing.
- VEROLE**, *f. f.* Maladie vénérienne. Pokken, Spaansche pokken; Venusziekte. (van zommigen ook Françoisen genaamt.)
- Suer la verole**. In 't smeerbedts leggen, de pokken uitzweeten.
- Petite vérole**, *f. f.* Sorte de maladie. Kinderpokjes, kleine pokjes.
- VEROLE**, *f. m.* Qui a la vérole. Een pokkige. Een die de Spaansche pokken heeft.
- Vérolé, vérolée**, *adj.* Pokkig, met de pokken, of Venusziekte besmet, die de pokken heeft.
- VEROLIQUE**, *adj.* Pokachtig.
- Pustule vérolique**. Een pokachtige roof, of puist.
- VERON**, *f. m.* Sorte de petit poisson de riviere. Zeker veelverwig riviervisje.
- VERONIQUE**, *f. f.* Sorte de fleur. Eerenprys. Zekere bloem.
- Véronique**, *f. f.* Herbe medecinale que l'on prend en guise de Thé. Eerenprys. Een geneeskruidts dat als Thee getrokken en gedronken wordt.
- La Véronique est le Thé de l'Europe**. De Eerenprys is de Thee van Europe.
- VERRAT**, *f. m.* Cochon qui n'est pas châtré. Een geltvarken, 't mannetje van een zog. Een varken dat niet gesneeden, of gelubt is.
- VERRE**, *f. m.* Een glas.
- Faire des verres**. Glas blaazen.
- Verre à boire**. Een drinkglas.
- Verre de cristal**. Een kristalyn glas.
- Verre. Plein le verre**. Een glas. Een glas vol.
- La bouteille tient 16 verres**. De fles hond 16 glazen. In de fles gaan

- 16 glazen.
- Verre de vin**. Een glas wyn.
- Verre d'eau**. Een glas water.
- VERRERIE**, *f. f.* Lieu où on fait les verres. Glasbuis, glasblazery.
- Verrerie**. Métier de faire des verres. Glasblazery, 't glasblazen, de kunst van 't glasblazen.
- La verrerie est un métier noble**. De glasblazery is een edel ambacht.
- VERREUX**, verreufe, *adj.* Gâté par quelque ver. Wormsteekig, met wormsteeken, wormig, door een worm, of wurm bedorven.
- Pomme verreufe**. Een wormsteekigen appel.
- ‡ Il est un peu verreux. C'est-à-dire, il y a quelque chose à dire en lui. Hy is wat schorft. Dat is, daar valt vry wat op hem te zeggen. (Naar de letter: Hy is wat wormsteekig.)
- VERRIER**, *f. m.* Faiseur, ou marchand de verres. Glasblazer, glasverkoper, glaskramer.
- Verrier**. Ouvrage d'osier pour mettre des verres. Een glasmars. Een teene mars om glazen in te draagen.
- VERRIN**, *f. m.* Een dommekracht.
- VERROTERIE**, *f. f.* Kraalwerk, klein slecht glaswerk.
- VERROU**, verrouil, *f. m.* Een grendel, of schotel.
- Verrou de porte**. Een deurgrendel.
- Verrou de chaffis**. Een grendeltje, of schuifje van een glasraam.
- Verrou plat**. Een schuifje, een platte grendel.
- Verrou rond**. Een ronde grendel.
- ‡ **Baîser le verrou**. Rendre du respect, faire des soumissions. Eerbiedt toonen. Zich onderwerpen; zich onderdanig toonen. (Eigenlyk: Den grendel kussen.)
- VERROUILLER**, *v. a.* Fermer au verrou. Grendelen, toegrendelen, met den grendel toefluiten.
- VERRUE**, *f. f.* Poireau. Een wras. (Zekere kleine uitwas.)
- VERS**, *f. m.* Vaers, vers, gedigt.
- Faire des vers**. Dichten, vaarsen maaken. (Dichtkundig, op den Parnas, of op Helikon zyn.)
- Vers héroïques**. Heldendichten, heldenvaarsen.
- Vers lyriques**. Lierdichten, liersangen.
- Vers bacchiques**. Drinkliedjes, of drinkvaarsen.

Vers. Sorte de préposition. *By, naar, naar den kant, omtrent. Een voorzetsel.*

Ambassadeur vers le Pape. *Een Gezant by den Paus.*

Il se tourna vers lui. *Hy keerde zich naar hem toe.*

Il marchoit vers la Lorraine. *Hy trok naar den kant van Lotharingen.*

Vers la fin de l'année. *Omtrent, of op het einde van 't jaar.*

à VERSE, *adv.* En abondance. *In overvloed, overvloediglyk.*

Il pleut à versé. *Het stortregent, het plasregent. 't Regent dat het giet.*

VERSEAU, *f. m.* Un des signes du Zodiaque. *De Waterman. Een van de twaalf Hemelstekenen.*

Le Soleil est à cette heure dans le Verseau. *De Zon is tegenwoordig in den Waterman.*

VERSER, *v. a.* Répandre. *Storten, uitstorten, uitgieten, vergieten, schenken.*

Verfer un seau d'eau. *Een emmer water uitgieten.*

Verfer un verre de vin. *Een glas wynn schenken.*

* Verfer des pleurs. *Traanen storten.*

* Verfer son sang pour ses amis. *Zyn bloet voor zyne vrienden storten, of vergieten.*

‡ Verfer dans un tonneau percé. *C'est obliger un ingrat. Perdre sa peine. In een bodemloos vat gieten. Eenem ondankbaaren wel doen, of verplichten. Vergeeffschen arbeids doen. Den Moriaan schuuren.*

Verfer. Renverser. *Omwerpen, omstorten, omsmyten.*

Le chartier nous a verséz. *De karremann, of voerman heeft ons omgesmeeten.*

Verfer, *v. n.* Se courber, se renverser. *Neerhangen, voor over hangen, naar den grond hangen, voor over vallen, neêrgeflagen zyn.*

L'orage fait verser les biez. *De storm slaat het koren neder, of naar den grond.*

Verfé, versée, *adj. & part.* Répandu. *Gestort, uitgegoten, uitgestort. Omgevallen, omgeflagen, neêrgeflagen.*

Eau versée. *Uitgestort water.*

Carotte versée. *Een omgeflagen koets.*

Aveines versées. *Neêrgeflagen haver.*

* Versé, versée. *Expérimenté. Er-*

varen, bedruven, geoesens, afge-recht.

* Il est versé dans les Mathématiques. *Hy is ervaren, of geoesens in de Wyskunst.*

VERSET, *f. m.* Passage de l'écriture sainte. *Een vers, of plaats uit de H. Schriftuur.*

VERSIFICATEUR, *f. m.* Poète. *Dichter, rymmer.*

VERSIFICATION, *f. f.* L'art de faire des vers. *Dichtkunst, rymkunst, dichtkunde. De kunst om vaerzen te maaken, of te rymen.*

‡ VERSIFIER, *v. a.* Faire des vers. *Dichten, rymen, vaerzen maaken.*

VERSION, *f. f.* Traduction. *Overzetting, vertaling, vertolking.*

La version de la Bible! *De overzetting des Bybels.*

VERT. *Voyez Verd.*

VERTEBRE, *f. f.* Os de l'épine du dos. *Wervelbeen, het rugge wervelbeen.*

* VERTEMENT, *adv.* Vigou-reusement, hardiment. *Kloekelyk, kloekmoediglyk, krachtiglyk, stoutelyk, onbeschroomdebyk, schroomeloos, vrymoediglyk.*

* Repousser vertement ses ennemis. *Zyne vyanden kloekmoediglyk waerstant bieden.*

* Il lui répondit vertement. *Hy antwoordde hem stoutelyk.*

VERTICAL, *f. m.* Instrument de cuivre qui sert à prendre les hauteurs sur le globe. *Een kopere wyzer om op de globen, of op d'aards- of hemelkloten de hoogten te metten.*

Tournez le vertical. *Draai den wyzer om.*

Vertical, verticale, *adj.* (*Termes d'Astronomie.*) Van den top. (Een woordt der Starrekunde.)

Cercle vertical. *Topkring.*

Point vertical. *Het toppunt 't geen men begrypt lynrecht van den hemel op 't hoofsdt der menschen neêr te schieten.*

VERTIGE, *f. m.* Tournoiment de tête. *Suifeling, zwymeling, blindshoofdszweer, of scheelshoofdszweer. Draaijing van 't hoofsdt.*

VERTIGO, *f. m.* Maladie de cheval. *Suifeling, of zwymeling van een paerd.*

‡ Vertigo, *f. m.* Sorte de caprice. *Korfelheit, oploependheit, opkruiving, schielyke quaadheit.*

VERTU, *f. f.* De deugt. *De rechtbeid der ziels. Eene loflyke hoedanigheid.*

Vertu morale. *Zedebyke deugt.*

Vertu intellectuelle. *Verstandelyke deugt, of deugt van 't verstand.*

Vertus cardinales. *De hoofddeugden. De voornaamste deugden.*

Vertus Théologiques. *De Godskundige, of Christelyke deugden: Geloove, hoop, liefde.*

* Vertu. Les gens vertueux. *Do deugdt. Deugtsaame lieden.*

* La vertu est toujours enviée. *De deugt wordt altoos benydt.*

Vertu. Force, ou faculté d'un Corps. *Kracht, sterkte. 't Vermogen van een ligchaam.*

La vertu de l'aiman. *De kracht des zeilsteens.*

La Mandragore a la vertu de faire dormir. *De Mandragora heeft de kracht om slaap te verwekken, of heeft eene slaapverwekkende kracht.*

En vertu, *adv.* (*Terme de Pratique.*) *Uit kracht, van wegen, wegens.*

En vertu d'une sentence. *Uit kracht van een vonnis.*

VERTU-BIEU, *f. m.* } Selder-

VERTU-CHOU, *f. m.* } ment, sel-

VERTU DE MA VIE. } *dermaft,*

(Dit zyn gemeene vloekseed.)

Vertu-bieu, comme vous y allez! *Seldermant, hoe gaat gy te werk!*

VERTUEUX, vertueuse, *adj.* Deugdelyk, deugtsaam, vroom, deugtryk, eerlyk.

Homme vertueux. *Een deugtsaam mensch. Een eerlyk man.*

Action vertueuse. *Een vrome daadt. Een deugtsaam werk.*

VERTUEUSEMENT, *adv.* Deugdzaam, deugdelyk, vroomelyk.

Vivre vertueusement. *Deugtsaam leven.*

VERTUGADIN, *f. m.* *Een hoep van een walvischbeen, die de vrouwen op de heupen plagten te draagen, om haare rokken wydt uit te zetten.*

VERVE, *f. f.* Certain feu qui échauffe les Poètes. *Dichtvuur, dichtvuer, dichtader, dichtlufst. De drift, of genegenheit der Dichteren tot de dichtkunst.*

Sa verve se réveille. *Zyn dichtvuer, of dichtlufst wordt levendig.*

* Verve. Caprice. *Grillen, kuuren, wonderlyke inbeelding. Vroomde sprongen.*

VERVEILLE, *f. f.* (*Terme de Fauconnerie.*)

connerie.) Een tekenje aan den voet van een valk daar 's wapen van den eigenaar op staat. (Een woordt der Valkenjagt.)
VERVEINE, *f. f.* Sorte de plante. Yzerkruidt, yzerhards. Zeker gewas. (Waar van zommig recht-opstaande, en ander leggend yzerkruidt heet.)
VERVEU, *f. m.* Sorte de panier. Een lasmandt, een vruchtkorf, of vruchtmandt; een kerffemandt, vruchtkorf, pruimmandt, enz.
VEVE, *f. m.* Een soort van visch-

VES.

VESICATOIRE, *f. m.* (Terme d'Apoticaire.) Een trekplaster, of trekpleister. Een Spaansche vlieg.
VESPERIE, *f. f.* (Terme de Sorbonne.) Een redenvoering van d'aankomende Godsgeleerden in de Sorbonne.
 † **Vespérie**. (Terme bas.) Réprimande. Heekeling, bestraffing, doorneeming, doorstryking.
 † **VESPÉRISER**. (Mot burlesque.) Réprimander. Heekelen, bestraffen, doorstryken, doornemen.
VESPRES. Voyez Vêpres.
VESSE, *f. f.* Vent qui fort du fondement. Een veest. Een winds onder uit het ligchaam.
Vesse. Sorte de légume. Grauweerten. (Boertende, veltboenders.)
VESSER, *veffir*, *v. n.* Faire des vesses. Vyften, veeften laaten.
VESSERON, *f. m.* Sorte d'herbe. Krok. Wilde wikken, St. Christoffels kruidt.
VESSEUR, *f. m.* Celui qui vesse. Veefter, vyfter. Een die veeften laas.
Vesseuse, *f. f.* Celle qui vesse. Vyfter. Een vrouwemensch dat vyft, of veeften laas.
VESSIE, *f. f.* La partie qui renferme l'urine. De blaas, de waterblaas.
La vessie du fiel. De galblaas.
Mettre du tabac dans des vessies. Tabak in blaazen doev.
VESSIR. Voyez Vesser.
VESTALES, *f. f.* Sortes de Religieuses de l'ancienne Rome. Vestaalen. De Nonnen der Godinne Vesta in 's oudt Rome.
 * **Vestale**. Fille fort retirée. Een vestaal, eens eenzaamte dochter.

Eene dochter die een eenzaam leven leidt.
VESTE, *f. f.* Sorte de camifole. Een onderwambes. Een kamifool dat men onder een rok draagt.
VESTIAIRE, *f. m.* (Terme de Religieux.) De kleerkamer der kloosteren.
VESTIBULE, *f. m.* Entrée de quelque édifice. De ingang, 't portaal, den voorhof, het voorplein, of 's voorhuis van eenig gebouw.
Vestibule, *f. m.* (Terme d'Anatomie.) Zekere holligheid in 's oor, die men den doolhof noemt. (Een Ontleedkundig woordt.)
VESTIGE, *f. m.* Trace. Voetstap, voetspoor.
 * **Vestige**. Exemple. Voetstap, spoor, voorbeeldt.
 * **Marcher sur les vestiges des Héros**. De voetstappen der Helden navolgen. Op het voetspoor der Helden treden.

VET. VEU. VEX.

VETEMENT, *f. m.* Habit. Kleedt, kleeding, gewaadt.
VÉTÉRAN, *vétéran*, *adj.* (Terme de Palais.) Oudt.
Conseiller veteran. Een oudt Raadtsbeer.
Vétéran, *vétéran*. (Terme de Colège.) Oudt, van de ouden. (Dit wordt van de Scholieren gezegt die in eenschoolt blijven zitten, en niet opgaan.)
 Il est veteran. Hy is van de ouden.
 † **VÉTILLE**, *f. f.* Bagatelle, chose de rien. Beuseling, nietsigheid, wisjewasje, een nietig ding.
 † **Disputer sur des vétilles**. Over beuselingen zintwisten.
 † **VÉTILLER**, *v. n.* S'amuser à des bagatelles. Beuselen, kibbelen, haarklooven. Zich met beuselingen ophouden, of bezig houden.
 † **VÉTILLEUR**, *f. m.* Beuselaar, kibbelaar, haarklover.
 † **Vétilleuse**, *f. f.* Beuselster, beuselaarster, kibbelaarster, of kibbelaarster.
VÉTIR, *v. a.* Habiller. Kleeden, van kleederen voorzien, of bezorgen.
Vétir les pauvres. De armen kleeden.
 Je l'ai vétu tout de neuf. Ik hebbe hem heel in 't nieuw gestoken, of gekleedt.
Vétir. (Terme de Menuisier.) De zeilen op de molenroeden van een winds-

molen spannen.
 Se vétir, *v. r.* (Mot peu usité.) (Shabiller. Zich kleeden, zyne kleederen aantrekken, of aandoen.)
Vétu, *vétuë*, *adj.* & *part.* Habillé. Gekleedt, die kleeden aan heeft.
 Il est vétu de rouge. Hy is in 's roedt gekleedt.
VÉTURE, *f. f.* (Terme de Couvent.) Aanvaarding, of aanneeming van 's monnikskleedt.
Veüë. Voyez vûë.
VEUF, *veuve*, *adj.* Weduw. Zonder vrouw, of zonder man.
Homme veuf. Femme veuve. Weduwenaar, weduwan. Weduwvrouw, weduwe.
Veuf, *f. m.* Weduwenaar, weduwman.
VEUVAGE, *f. m.* Weduwfchap; weduwelyke staat, weduwenaarschap, weduwvroufchap. De tyt na 's verlies van man of vrouw dat men ongehuwt blyft.
VEUVE, *f. f.* Weduwvrouw, weduwe.
Veuve. Sorte de tulipe. Zekere schoone tulp, dus in Vrankryk genaamt.
VEXATION, *f. f.* Tourment, persécution. Quellig, verdriet, byden, overlaf, moejelykheit, moetswil, vervolging.
Vexation. Excès; pillage. Overlaff; geweld, moetswil.
Les troupes commencent à faire de grandes vexations dans la campagne. De soldaaten beginnen grooten moetswil, of overlaf op 's landt aan te rechten, te pleegen, of te bedryven.
VEXER, *v. a.* Tourmenter, persécuter. Quellen, plaagen, verdriet, of overlaf aandoen, moejelyk, of lastig vallen. Moede maaken, vervolgen, mishandelen.
Véxer ses sujets. Zyne onderdaanen plaagen, quellen, of mishandelen.
Se véxer, *v. r.* Se tourmenter. Zich quellen, zich moede maaken. Makanderen quellen, plaagen, of verdriet aandoen.

VIA. VIB. VIC.

VIAGER, *viagère*, *adj.* Qui dure pendant la vie. Voor 's leven. Dat voor 's leven is, dat voor 's leven duurt.
Rente viagère. Lyfrente, rente voor 's leven.
VIANDE, *f. f.* Vleesch, rauw, gezond, of gebraden vleesch, gebrads.

braadt. Spys, kost, eeten.
Viande de bouchere. *Vleesch uit de haak.*
 * Nourrir quelqu'un de viandes salitaires. *Iemant met heilzaam spy-aen, of onderwyzingen voeden.*
 † Ce n'est pas de la viande pour vos oieaux. *Dat is geen spek voor uwien bek: Dat is voor u niet.*
VIANDER, v. n. (Terme de Chasse.) Manger, paître. *Eeten, weidan.*
 Cert qui viande. *Een beest dat weidt.*
VIANDIS, f. m. (Terme de Chasse.) De weide van 's roffe wildt.
VIATIQUE, f. m. (Terme de l'Eglise Romaine.) Het laatste Olfjel, of olyfsel; de H. Oli die men in de R. Kerke aan deranken geeft, die op hun uiterste leggen. *(Boertende, het laatste reisgeld.)*
VIBAILLI, f. m. Een Stadhouder, of Stedehouder van een Landtvoogdt.
VIBORD, f. m. (Terme de mer.) Het boordt. *De boordplank van een schip.*
VIBRATION, f. f. Mouvement qui se fait en allant & revenant. *De beweging des singers van een nurwerk.*
VICAIRE, f. m. (Terme de l'Eglise Romaine.) Stedehouder, Stadhouder, Onderregerder, Plaatshouder. *De noothulp van een Priester in de R. Kerke.*
 Grand Vicair. *De Stedehouder van den Paus, of van eenen Bisschop in de Roomsche kerke.*
 Le pretendu Vicair de Jesus Christ. *Le Pape. De gewaande Stadhouder van Jesus Christus. De Paus.*
VICAIRIE, f. f. Een kerpelchap dat door een noothulp, of stedehouder bedient wordt.
VICARIAL, v. n. vicariale, adj. Qui regarde le Vicair. *Stedehouderlyk. 't Geen op 's Stedehouderchap zult.*
VICARIAT, f. m. Charge de Vicair. *Stedehouderchap, Stadhouderchap.*
VICE, f. m. Pêché, default. Zonde, seil, gebrek, mangel, misdaadt, misdryf, mislagh, laster, quaat.
 Croupir dans le vice. *In de zonde leeven.*
 Son vice est d'être méprisant. *Zyn gebrek is verachtende te zyn.*
 * Les vices d'un discours. *De gebreken eener reden.*
 * Cheval qui n'a aucun vice. *Een*

paerds dat geen gebrek heeft.
 * Vice. *Vicieux. Gebrek, misdryf, zonde.*
 * Crier contre le vice. *Tegen de zonde, of gebreken uitvaaren.*
VICE-AMIRAL, f. m. *Ondervlootbeër, Onderzeeoverste, Onderzeevoogdt, Onderadmiraal.*
VICE-BAILLI. *Voyez Vibailli.*
VICE-CHANCELLER, f. m. *Onderkanselier.*
VICE-DOGE, f. m. *De Onder Hertog van Venetie.*
VIGE-ROI, f. m. *Onder-Konink.*
VICE-ROIAUTE, f. m. *Onderkoninkschap; Onderkoninklyke heerschappy.*
VICIE, viciée, adj. *(Ce mot se dit du bois & signifie) gat. Bedruven, verrot. (Dit wordt van 't hout gezegt.)*
VICIEUX, vicieuse, adj. *Gebrekkig, gebrekkelyk, onvolkomen, dat eenig gebrek heeft, daar eenig gebrek, of mangel aan is.*
 Homme vicieux. *Een gebrekkelyk mensch.*
 Cheval vicieux. *Een gebrekkelyk paerds.*
 * Recit vicieux. *Een gebrekkelyk verhaal.*
VICIEUSEMENT, adv. *Gebrekkelyk, vol seilen, of misstellingen.*
 Il éct fort vicieusement. *Hy schryft heel gebrekkelyk, of vol misstellingen.*
VICISSITUDE, f. f. *Changement, révolution. Verandering, verwisseling, wisselvalligheit, omkeering, beurt, beurtwisseling.*
 La vicissitude des choses du monde. *De wisselvalligheit der wereldsche dingen.*
 La vicissitude des saisons. *De verandering der jaargetyden.*
VICOMTE, f. m. *Burggraaf, Markgraaf.*
VICOMTE, f. m. & f. *Burggraafschap, Markgraafschap.*
VICOMTESSE, f. f. *Femme de Vicomte. Markgravin, Burggravin.*
VICTIME, f. f. *Bête qu'on immoloit. Slagtoffer, offerbeest, offerdier. Zoenofer.*
 Egorgner une victime. *Een offerbeest slagten.*
 * Vous en ferez la victime. *Gy zult 'er het offer van zyn; gy zult 'er aan gewaagt worden.*
VICTOIRE, f. f. *Overwinning, overhandt, zege.*
 Rempporter la victoire sur ses enne-

mis. De zege op zyne vyanden behaalen, of bevechten.
 Pouffer, ou pourluyre sa victoire. *Zyne overwinninge voortzetten, of vervolgen.*
 * Victoire amoureuse. *De zege, of overwinning der min, of der liefde.*
 * Rempporter la victoire sur ses passions. *Zyne hartstogten overwinnen, meester zynen hartstogten, of van zyne driften worden.*
VICTORIEUX, victorieuse, adj. *Zegeryk, zeeghastig, vryzennend.*
 Armée victorieuse. *Een zegeryk heer, een overwinnend leger.*
 * Grace victorieuse. *Grace qui triomphe. Overwinnende genade, kraachdadige genade; genade die d'overhant heeft.*
VICTUAILE. (Vieux mot.) *Voyez Vivres.*
VICTUAILLEUR ou vituailleur, f. m. (Terme de mer.) *Een viktailjeerder, of viktailjemeester der schepen. Een die alle behoeften en mondkost voor de scheepen bezorgt en verschaft. (Een zeewoordt.)*

VID. VIE.

VIDAME, f. m. *Plaatshouder, of plaatsvertoonder van een Bisschop, voor zoo ver als hy een wereldlyk Heer is.*
VIDELLE, f. m. (Terme de Patisserie.) *Een Pastebakkers radertje, waar mede hy 't deeg snydt.*
VIDUITE, f. f. *Veuvage. Weduw-schap, weduenaarschap. Wedu-lyke staat.*
 Faire vœu de viduité. *Gelofte van een weduwlyken staat doen.*
VIE, f. f. *L'union du corps & de l'ame. Het leven. De vereeniging van ziel en ligchaam. Of het dadelik bestaan door de vereeniging.*
 Etre en vie. *Leeven, in 't leven zyn.*
 Donner la vie. *Het leven geeven.*
 Oter la vie. *Het leven beneemen; van 't leven berooven.*
 * Vie. *Le temps qu'on vit. Leven, leefdydt. De tydt dien men leeft.*
 * Donner sa vie pour quelqu'un. *Voor iemant zyn leven laaten.*
 * Je vous aimerai toute ma vie. *Ik zal u al myn leven beminnen, of lief hebben.*
 Nannn * Vic.

- * Vie. Histoire de la vie d'une personne. *Leven. De geschiedenis, of 't verhaal van iemants leven.*
- * La vie des hommes illustres. *Het leven der doorluchtige mannen.*
- * Vie. Maniere de vivre. *Leven. Wyze, of manier van leven.*
- * Mener une vie débordée. *Een ongeregels leven leiden.*
- * Une femme de mauvaife vie. *Een vrouw van een quaats leven. Een boer.*
- * Vie. Quantité de ce qu'on mange. *Hooveelheit van 't geen men eet.*
- * Enfant de grande vie. *Een kindt dat groot van eeten is.*
- * Oiseau de petite vie. *Een vogel die weinig eet.*
- * Vie. Subsistance. *Levensmiddelen, onderhoudt, bestaan, kost, levensbeoefte.*
- * Chercher sa vie. *Zyn onderhoudt zoeken.*
- * Tâcher de gagner sa vie. *Zyn kost poogen, of zoeken te winnen.*
- ‡ Vie. Bonne chère. *Debauche agréable. Vrolykheit, goeds cier, genoegte, vermaak met zyn vrienden.*
- ‡ Faire la vie. *Vrolyk zyn.*
- ‡ Faire la vie. *Gronder, quereller. Knorren, morren, kyven, krakkeelen, twiffen.*
- ‡ Faire la vie. *Etre debauché. Mooi weêr speelen, lichaamsmissen, opsrekken, vrolyk zyn.*
- * Trainer sa vie. *Vivre miserablement. Elandiglyk leven; een elendig leven leiden.*
- * Faire vie qui dure. *C'est vivre d'épargne. Zuinig, of op den duur leeven, een spaarzaam leven leiden.*
- * Vie. Durée. *Duration, geduurzaamheit.*
- * La vie d'un méchant livre est fort courte. *Een slechts boek heeft korte achtung.*
- Eau de vie. *Brandewyn.*
- ‡ VIEDAÏE, *f. m. Fat. Eselskop; lompe vlegel.*
- VIEIL, ou vieux, vieille, *adj. Oudt, oude.*
- Dépouiller le vieil homme. *Den ouden mensch afleggen.*
- Foyez Vieux.
- VIEILLARD, *f. m. Een ouden, een oudt, of bedaagt man, een man van hooge jaaren.*

- VIEILLE, *f. f. Femme vieille. Een oude, of bedaagde vrouw, een oudt, of bedaagt wyf.*
- ‡ VIEILLERIE, *f. f. Chose vieille & usée. Oude lommen, versleete wadden, oude lappen.*
- VIEILLESE, *f. f. Oudt, oudt, oudt, bedaagtheit, hooge jaaren. Arriverà la vieillesse. Zyn jaaren krygen, oudt, of bedaagt worden, op zyn dagen komen.*
- Vieillesse honorable. *Een eerwaarde ouderdom.*
- La vieillesse est chagrine. *De ouderdom is gemalyk.*
- * La vieillesse de l'année. *C'est l'hiver. 't Laatste van 't jaar; de winter.*
- * La vieillesse du monde. *De oudt-heit der wereldt. De tydt dat de wereldt bestaan heeft.*
- VIEILLIR, *v. n. Devenir vieux. Oudt worden, verouden, verouderen.*
- Il n'y a rien qui vieillisse si tôt qu'un bienfait. *Daar is niest dat zoo ras veroudt, of vergesen wordt, dan een weldaadt.*
- * Mot qui vieillit. *Een woerd dat veroudt, of veroudert.*
- VIE'LE, *vielle, f. f. Sorte d'instrument de musique. Een lier. Zeker speelruig. (Tegenwoordig meest van de beedelaars.)*
- VIE'LER, *vieller, v. a. Jouer de la vielle. Lieran, op de lier speelen.*
- VIE'LEUR, *vielleur, f. m. Een lierman, een lierspeelder.*
- VIERGE, *f. f. La mere du Sauveur. De H. Maagt. De moeder des Heilants.*
- Vierge. *Fille pucelle. Maagdt. Een dochter die noch maagdt is.*
- Vierge. *L'un des douze signes célestes. De Maagdt, of Jonkvrouw. Een van de twaalf hemelsteken.*
- Le Soleil est dans le signe de la vierge. *De Zon is in 't hemelsteken de Jonkvrouw.*
- * Huile vierge. *Maagdenolie. De beste en zoetste boomolie.*
- ‡ Epee vierge. *Epee qu'on n'a point tirée pour se battre. Een degen die noch maagdt is. Een degen die noch niet uitgetrokken is om te vechten.*
- VIEUX, *vielle, adj. Qui a beaucoup d'âge. Oudt, bedaagt, bejaart, die veel jaaren heeft.*
- Etre fort vieux. *Heel oudt zyn.*
- * Vieux, *vielle. Usé, gâté par le*

- temps. *Oudt, veroudert, versleeten, door den tydt bedorven.*
- * Un vieux habit. *Een oudt kleedt.*
- * De vieilles chemises. *Oude hemden, versleete hemden.*
- * Vieux, *vielle. Ancien. Oudt, oude, van oude tyden.*
- * Le vieux Testament. *Het oude Verbondsboek, of Testament.*
- * De vieilles histoires. *Oude gebouwenissen, of geschiedenissen.*
- ‡ De beaux vieux contes. *Schoone oude vertellinkjes. Besfelingen zotternyen, quahjes, sprookjes, wysjewaajes.*
- ‡ Voila de beaux vieux contes. *Voilà bien des fables, bien des bagatelles de rien. Dat zyn schoone vertellingen! Dat zyn gestoffeerde lougens, fraanje verdeltsels, een deel wysjewaajes, of besfelingen.*
- * Vin vieux. *Vin qui est de plus d'un an. Oude wyn, overjaaryg wyn.*
- * Vieux, *vielle. Qui n'est plus d'usage. Oudt, ongebruiklyk, afsge-schaft, buiten gebruik.*
- * Vieux-mots. *Oude, of ongebruiklyke woorden.*
- * Vieilles façons de parler. *Oude spreekwyzen, of wyzen van spreken.*
- * Habit à la vieille mode. *Een onderwets kleedt. Een kleedt van 't oude satsjen, of maaksel.*
- Vieux oint, *f. m. Panne de porc battu. Oude verkomruysel.*
- VIF.
- VIF, *f. m. Partie vive. 't Leven; 't Levendig deel, 't levendig vleesch.*
- Couper jusques au vif. *Tot in 't le-ven snyden.*
- * Piquer jusques au vif. *Choquer sensiblement. Iemant gevoelige steken gevoen.*
- * Vif. *Le dedans d'un arbre. Het hart, het pit, of 't binneste van een boom.*
- * Vif. *(Terme de Fauconnerie.) Proie qui est en vie. Een levendig aas.*
- * Vif de l'eau. *(Terme de mer.) 't Hoogste water van een vloedt.*
- Vif, *vive, adj. Qui est en vie. Levendig, levend, 't goem in 't leven is.*
- Carpe vive. *Een levendige karper.*
- * Etre plus mort que vif. *C'est être tout hors de soi-même. Meer doot dan levend zyn. Geheel buiten zich zelven zyn.*

- * Vif, vive. Plein de feu, pénétrant. *Levendig, vlug, doordringend, feberpinnig, vurig, driftig, fchander.*
- * Avoir l'esprit vif. *Levendig van geest zyn. Een vlug, of doordringend verstand hebben.*
- * Vif, vive. Violent, cuifant. *Geweldig, winnig, gevoelig, smartelyk, ftakend.*
- * Vive douleur. *Een gevoelige smart.*
- * Une vive reprimande. *Een fcherpe beleding, doorneming, berisping, of beftaffing.*
- * Une exhortation vive. *Een krachtige vermaning, of opwekking.*
- * Un combat fort vif. Un combat violent. *Een heel fcherp, of hardt gevocht.*
- * Vif, vive. Beau, animé. *Levendig, fchoon, bevallig.*
- * Avoir le teint vif. *Een levendige koulour, of verwe hebben.*
- * Une haie vive. *Een levende hegge. Een hegge, of omtuining van levende boomen.*
- De vive force. *Met geweld, met alle magt, met kracht en geweld.*
- De vive voix. *Met de levendige, of levende ftemme.*
- Instruire quelqu'un de vive voix. *Iemant met de levendige ftem onderwyzen.*
- VIF-ARGENT, *f. m.* *Quikzilver, quik, of kwik.*
- Epurer le vif-argent. *'t Quikzilver zuiveren.*
- † Avoir du vif-argent dans la tête. *C'est être un peu fou. Quikzilver in 's hoofds hebben. Een flagh wegh hebben, half gek zyn.*

VIG.

- VIGILAMMENT, *adv.* *(Met penasté.) Avec vigilance. Wakkerlyk, vlytiglyk, naarftiglyk, zorgvuldiglyk.*
- VIGILANCE, *f. f.* *Wakkerheit, zorge, vlyt, naarftigheid, zorgvuldigheid, nyverheit.*
- Avoir de la vigilance. *Wakker zyn, vlyt aanwenden, wakker oppaffen, of vlytig toezien.*
- Vigilant, vigilante, *adj.* *Wakker, vlytig, naarftig, zorgvuldig, nyverig, yverig.*
- VIGILE, *f. f.* *Jour qui précède une fête. De dagh, of avondt*

voor een vierdagh der Roomsche Kerke.

Vigiles. *Prieres qu'on fait pour les morts dans l'Eglise Romaine. Lykdienften. Gebeden die men in de Roomsche Kerke voor de dooden doet.*

VIGNE, *f. f.* *Sorte de plante. Wyngaardt, wynftok. Zeker gewas. Planter la vigne. Den wyngaardt planten.*

Tailler la vigne. *Den wyngaardt snoeijen, of snyden.*

Sarment de vigne. *Den wyngaardrank, of wyngaardstot.*

† Le jus de la vigne. Le vin. *Het vocht des wynftoks. De wyn.*

Vigne sauvage. *Een wilde wyngaardt.*

† Être dans les vignes. *Etre gris. Etre à demi ivre. Half dronken, of half vol zyn. Scheef zyn; een halve roos hebben.*

VIGNERON, *f. m.* *Celui qui cultiva la vigne. Een wyngaardentier.*

Vigneronne, *f. f.* *Een wyngaardentier. Een wyngaardentiers vrouw.*

VIGNETTE, *f. f.* *(Terme d'Imprimeur.) Een rankwerk, bloem- of loofwerk 't welk boven de hoofdstukken der boeken wordt gezet.*

VIGNOBLE, *f. m.* *Plusieurs arpens de vigne. Een wynberg. Veele wyngaardtakkers.*

VIGNOT, *f. m.* *Een groote fchulp. Een foort van zeeschulp.*

VIGOGNE, *f. f.* *Sorte de laine d'Espagne. Spaansche hoedewol. Zekere Spaansche wolle waar van men hoeden maakt.*

VIGOUREUX, *vigoureuse, adj.* *Sterk, krachtig, fris, kloek, rustig.*

C'est un homme vigoureux. *'t Is een sterk, of rustig man.*

* Vigoureux, vigoureuse. *Courageux. Krachtig, kloekmoedig, dapper, sterk, kloek, hevig, beftig.*

* Faire une vigoureuse résistance. *Eenen krachtigen tegenftant doen. kloekelyk tegenweer, of wederftant bieden.*

VIGOUREUSEMENT, *adv.* *Avec vigueur. Kloekelyk, kloekmoedig, dapperlyk.*

Soutenir vigoureusement un affaut. *Kloekmoedig eenen storm uitftaan.*

VIGEUR, *f. f.* *Force. Kracht, sterkte, kloekheit.*

Avoir de la vigueur. *Kracht hebben,*

sterk zyn.

* Vigueur. *Courage, ardeur. Moedt, kloekmoedigheid, dapperheit, yver, ftantvastigheid.*

* Témoigner de la vigueur. *Zich dapper, of rustig draagen; kloekmoedigheid toonen.*

VIL.

VIL, vile, *adj.* *Abjet, méprisable, bas. Snood, slecht, gering, onwaardt, verachtelyk, gering, laag.*

Un vil esclave. *Een snoode, of onwaarde slaaf.*

Vil prix. *Bas pris. Geringe prys, slechte prys, laage prys.*

VILEMENT. *Voyez plus bas.*

VILAGE, *f. m.* *Een dorp.*

Un gros vilage. *Een groot dorp.*

VILAGEOIS, *f. m.* *Qui est du vilage, paifan. Huisman, landsman, dorpling, boer.*

Les vilageois lui aprennoient la verité du fait. *De huislieden of dorplingen verklaarden, of onvonden hem de waarheit van 's geval.*

Vilageoise, *f. f.* *Landswyf, dorpwyf, boerin.*

VILAIN, *f. m.* *Avare, faquin, ingrat. Guist, fchurk, fchun, fchobbejak, jakhals, plug, fchoft, fchrok; een ondankbaar, onbeftig mensch.*

† Vilain. *Salope. Smul, smeerbul, morsbaar. Een vuil, smeurig, of morffig mensch.*

† Vilain. *Fat. Een bok, een guil, een uil, of onbebouwen mensch.*

Vilain, vilaine, *adj.* *Diforme, mal bâti. Leelyk, mismaakt, ongeschikt.*

Une vilaine perruque. *Een leelyke pruik.*

Vilain, vilaine. *Avare, mal honnête. Vuil, vraktyg, gierig, fchrokkig, onbeleest, onbeftig.*

Il est ingrat & vilain. *Hy is ondankbaar en onbeleest.*

Riche vilain. *Een ryke gierigaart.*

* Vilain, vilaine. *Honteux. Vuil, oneerlyk, eerloos fchandelyk.*

* C'est une vilaine action. *'t Is een vuile, of fchandelyke daadt.*

Un vilain tour. *Een leelyk toek, stroek, of pots.*

Fi le vilain. *(Terme de mépris.) Foet de fchurk! (Een woordt van verachtinge.)*

* Vilain, vilaine. *Salc, incommode. Nnnnn 2 de.*

de. Vuil, leelyk, ongemakkelyk, afschuwelyk.

* Il fait un vilain temps. 't Is vuil, of leelyk weer.

* Une vilaine saison. Een ongemakkelyk jaargety.

* Il fait vilain dans les ruës. Het is vuil op straat, of de straaten zyn heel vuil.

Le crapau est un vilain animal. De padde is een leelyk, of afschuwelyk dier.

Vilaine, *f. f.* Fille, ou femme laide, ou sale. Een leelyke bely. Een stordebel, of morssel, een vuil morssig vrouwmensch.

Vilaine. Femme de mauvaïse vie. Een vuile hoer, een straathoer.

† Vilaine. Incivile, sotté. Onbeleefde, gekkin, zottin.

VILAINEMENT, *adv.* D'une maniere malhonnête. Cruellement, indignement. Leelyk, boosaardig, wreedyk. Onbeschoft, onbeleefde, ongeschiktelyk, onwaardiglyk, eerloos.

H l'a vilainement outragé. Hy heeft hem leelyk verongelykt.

Vilainement. Chichement. Vrekkig, kariglyk, gieriglyk.

VILANELLE, *f. f.* Sorte de chanson de Berger. Een Herders zang. Een Herders liedt.

VILASSE, *f. f.* (Terme de mépris.) Grande ville mal batie, & mal peuplée. Eene groote stadt die quaalyk gebouwt, en slecht bevolkt is.

VILLE, *f. f.* Een stadt, of steele.

Ville capitale. Hoofdstadt.

Investir une ville. Een stadt berennen.

Bloquer une ville. Een stadt besluiten, of bestoten houden.

Alliéger une ville. Een stadt belegeren.

Prendre une ville. Een stadt innemen, winnen, veroveren, of bemagtigen.

Saccager une ville. Een stadt plonderen, of uitplonderen.

Monsieur est à la ville. Myn Heer is in de stadt.

Monsieur est en ville. Myn Heer is nit, of uitgegaan.

VILBREQUIN, *f. m.* (Instrument de Menuisier.) Een Schrynwerkers slykboor.

VILEMENT, *adv.* D'une maniere basse & sordide. Schandelyk, verachtelyk, snoodelyk, op cene eerloze, of verachtelyke wyze.

S'abaïffer vilement. Zich verachtelyk vernederen.

VILENIE, *f. f.* Saleté, ordure. Vuiligheit, onreinigheit, drek, vuilnis.

Pot de chambre plein de vilénie. Een waterpot vol vuiligheit.

* Vilénie. Bassesse. Avarice. Vuiligheit. Eerloosheit, snoodsheit. Gierigheit, vrekheit.

† VILIPENDER, *v. a.* Terme bas & burlesque.) Mépriser, baffouer. Verachten, bespotten, versmaaden, uitstryken, uitmaaken, uitsluchten.

VIN.

VIN, *f. m.* Wijn.

Vin clairé. Vin blanc. Roode wijn. Wiste wijn.

Vin verd. Vindur. Groene wijn. Strafséwijn.

Vin de Grave. Vin rouge. Gravische wijn. Zekere roode wijn.

Vin de Haut-pais. Hooglandsche wijn.

Vin de Bergerac, de Suterne, &c. Bergerakwijn, Suternewijn, enz.

Vin de deux, ou de trois feuilles. Wijn van twee, of drie jaaren oudt.

Vin ferme, ou vin de garde. Stevige wijn, sterke wijn, zwaare wijn.

† Vin de l'étrier. Een glaasje aan de wagen, of op 't paerde. De wijn dien men den geenen schenkt die op reis gaat.

† Vin d'une oreille. Bon vin. Goede wijn.

* Vin. Fumée du vin. Wijn. De dampen des wys.

* Vin qui monte à la tête. Wijn die in 't hoofdt trekt.

* Etre dans le vin. Etre yvre. Bevangen van den wijn zyn; dronken zyn.

† Cuver son vin. C'est dormir après avoir trop bu. Zynen wijn uitslaapen. Slaapen na dat men te veel gedronken heeft, of boeitende gebeurt heeft.

* Homme qui porte bien le vin. Bon beuveur. Een man die tegen den wijn kan, die een groot drinker is, of die veel wijn kan verdraagen.

Homme qui porte mal le vin. Mauvais beuveur. Een man die geen wijn kan verdraagen, die een slecht drinker is; of die niet tegen den

drank kan.

Homme d'un mauvais vin. Incommode après la boisson. Een man van een quaaaden drank; of die een quaaaden dronk heeft, dat is, die geemelyk, of ongelyk ma het drinken is.

Vin. Vaisseau plein de vin. Wijn; wynvat. Een vat vol wijn.

Voilà des vins bien reliez. Zie daar wynvaten die wel gebonden zyn.

Vin du marché. Wynkoop. Een drinkpenning boven den gemaachten koop.

VINAIGRE, *f. m.* Edik, azyn. Fek.

VINAIGRER, *v. a.* Met edik, of azyn voorzien, of begieten.

Vinaigré, vinaigrée, *adj. & part.* Où il y a du vinaigre. Geazynt, geedikt, daar azyn in, of over is.

Salade trop vinaigrée. Salaat die te sterk geazynt is, of daar te veel azyn over is.

VINAIGRETTE, *f. f.* Sauce faite avec du vinaigre, du poivre & du sel. Een zure saus. Een doop van azyn, peper en zout gemaakt.

* Vinaigrette. Sorte de calèche. Zeker rytuig te Parys als een koets, daar men alle jaar een gulden voor betaalt.

VINAIGRIER, *f. m.* Marchand de vinaigre. Azynmaker, azynverkerper. Kruidenier.

Vinaigrier. Petit vase où l'on met du vinaigre. Een azynflesje, een azynkanneke.

Commander un vinaigrier chez un orfèvre. Een azynflesje by een zilvermit bestellen.

VINDICATIF, vindicative, *adj.* Qui aime la vengeance. Wraakgierig, wraakzuchtig, genegen tot wraake.

Les femmes sont vindicatives. De vrouwen zyn wraakzuchtig.

VINEUX, vineuse, *adj.* Qui sent le vin. Wynig, wynachtig, t geen naar wyn smaakt.

VINGT, *f. m.* Nom de nombre. Twintig. De naam van een getal.

Vingt & un. Eenentwintig.

Vingt & un chevaux. Eenentwintig paerden.

Les vingt quatre. Les vingt quatre violons qui sont au service du Roi de France. De vierentwintig vullisten, of vedelpeelers des Koninks van Frankryk.

VINGTAINE, *f. f.* Vingt. Twintig; 't getal van twintig.

Ue vingtaine de personnes. *Twintig personen.* Een twintigtal menschen, of een getal van twintig menschen.

Vingtaine. (Terme de Meunier.) Een bystouw der Molenaaren. Een dik souw dat de Molenaars gebruiken om 's kooren op de molen de byssem.

VINGTIEME, *adj.* De twintigste.

VINTAINE. Voyez Vingtaine.

VIO.

VIOL. Voyez Viollement.

VIOLAT, sirop violat. Sirop ot il entre de la violette. *Stroop van violen.*

VIOLATEUR, *f. m.* Celui qui enfreint quelque loi. *Overtreeder, schender, of verbreeken van eenige wet.*

VIOLATION, *f. f.* Overtreding, schending, verbreeking.

VIOLE, *f. f.* Instrument de musique. Een knievèl, knieviool, of viool de gambe. Zeker snaarspeeltuig.

VIOLEMENT, *f. m.* Infraction de quelque loi. *Overtreding, schending, verbreeking van eenige wet.*

VIOLEMMENT, *adv.* Avec violence. *Geweldiglyk, gewelddadiglyk. Met geweld.*

En user violemment. *Met geweld te werk gaan.*

VIOLENCE, *f. f.* Impétuosité. *Gewels, krachs en gewels, hevigheid, heftigheid, onstuimigheid.*

Violence, *f. f.* Sorte d'exaction & de tyannie. *Gewels, gewelddadigheid, geweldpleeging, dwinglandy, geweldenary.*

Faire des violences. *Geweldenary pleegen.*

* Violence. Contrainte. *Gewels, dwang, nootzaak.*

* Se faire violence à soi-même. *Zich zelven geweld aandoen.*

* Violence. Explication forcée. *Gewels, een gedwonge mislegging, een vergezogte verklaring. Een verdraaiing.*

* Faire violence aux paroles de l'écriture. *De woorden der H. Schriftuurre geweld aandoen.*

* Violence. Rigueur. *Gewels, vinnigheid, heftigheid, hevigheid.*

* La violence de son mal. *De heftigheid zynere quaale.*

VIOLENT, violente, *adj.* Qui se fait contre la pente de la nature. *Geweldig, gedwongen, tegen de neiging der nature.*

Mouvement violent. *Een geweldige beweging.*

Exercice violent. *Een zwaare oefening.*

Violent, violente. Ardent, véhément. *Geweldig, heet, vierig, sterk, vinnig, heftig.*

Un feu très-violent. *Een zeer heet vuur, of vier.*

* Violent, violente. Emporé. *Taornig, bars, verwoeds, onstuimig, driftig, oplopend, grammoedig, gramstoorig.*

* Un Prince très-violent. *Een zeer taornig, of oplopend Vorst.*

VIOLER, *v. a.* Forcer une fille, ou femme. *Schoffereen, schenden. Verkrachten, geweld aan een dochter, of vrouw doen, gewelddadig haar eer beneemen.*

* Violer. Choquer. Profaner. *Schenden, verbreeken, vorongelyken, beliedigen. Onsheiligen.*

* Violer le respect qu'on doit. *Het ontzach schenden dat men schuldig is.*

* Il viola la sainteté du lieu. *Hy schonds de heiligheid der plaats.*

* Violer. Entfreindre. *Schonden, overtreden, verbreeken.*

* Violer les commandemens de Dieu. *Godts geboden schenden, of overtreden.*

* Violer son serment. *Zyn eeds breeken, of schenden.*

* Violer la foi des Traitez. *De trouw der Verbonden schenden, of verbreeken.*

* C'est violer le droit des gens. *Dat is het recht der volken schenden.*

* Violer les loix de l'amitié. *De wetten der vriendschap schenden, of breeken.*

VIOLET, violette, *adj.* Qui est de couleur violette. *Violetbruin, violetverwig.*

Ruban violet. *Violetlint.*

Violet, *f. m.* Couleur de violette. *Violet, violetverw.*

Teindre en violet. *Violet verwem.*

VIOLETTE, *f. f.* Fleur de violier. *Een violier, of violierbloem.*

Violette de Mars. *Sorte de fleur. Zekere wilde violier.*

VIOLIER, *f. m.* Plante qui porte les violettes. *Een violierstoel, te ge-*

was dat violieren draags.

VIOLON, *f. m.* Instrument de musique. *Vedel, veël, viool.*

Jouer du violon. *Op de vedel, of viool speelen.*

Violon. Joueur de violon. *Een speelman, een vedelpeeler, een vioolpeeler, of violist.*

† Vous êtes un plaisant violon. *C'est à dire, vous êtes un plaisant fot. Gy zyt een drollige speelman. Dat is, gy zyt een gekkelyke vant, een halvs gek.*

VIORNE, *f. f.* Sorte de plante. *Maelboom. Zeker gewas.*

VIP. VIR.

VIPERE, *f. f.* Sorte de serpent. *Een adder, of adderslang.*

Poudre & sel de vipère. *Adderpoel en adderzout.*

* Langue de vipère. *Langue medifante, & calomnieuse. Een addertong. Een quaatspreekende, of lasterende tong.*

VIPEREAU, *f. m.* Le petit de la vipère. *Een addertje, een jonge adder.*

VIRELAI, *f. m.* Sorte de poème François. *Zekere Fransche vaerzen met herhalingen tusschen beiden.*

VIREMENT de partie, *f. m.* (Terme de Marchand.) *Vereffening, of verrekening van een schuld tegen eene andere.*

Virement, *f. m.* (Terme de mer.) *Een wanding, of omwanding van een schip. (Een zeewoord.)*

VIRER, *v. a.* (Terme de Marchand.) *Vereffenen, met malkander sluiten, met malkanderen afrekenen.*

Virer. (Terme de mer.) *Tourner. Wenden, draaijen, keeren, omwenden, omkeeren.*

Virer le vaisseau à tribord. *Het schip strykboordts, of aan 't strykboordts wenden.*

VIREVOLTE, *f. f.* Sorte de capriole. *Een kruilprong.*

VIRGINAL, virginal, *adj.* Qui tient de la vierge. *Maagdelyk, 't geen van een maagd is.*

Pudeur virginal. *Maagdelyke eerbhaarheit, of schaamte.*

Lait virginal. *Voyez Lait.*

VIRGINITE, *f. f.* Etat d'une fille qui a son pucelage. *Maagdom, maagdelykheit, maagdelyke staat.*

Perdre sa virginité. *Zyn maagdom verliezen.*

VIRGOULE'E, ou virgouleuse, *f. f.* Sorte de poire. Zekere Franche lekkere peer, die goet is in Wynnmaandt en Slagtsmaandt te eeten.

VIRGULE, *f. f.* (Terme de Grammaire.) Een streepje, of komma tusschen de woorden eener reden.

VIRIL, virile, *adj.* Qui regarde l'homme. Mannelyk, 't geen op den man ziet, dat van een man is, of tot een man behoort.

Membre viril. Het mannelijk lidt.

Age viril. Mannelyke onderdom, mannelijke jaaren.

VIRILEMENT, *adv.* Moediglyk, mannelyk, wakker, dapper.

VIRILITE, *f. f.* Manbaarheid, dapperheit, kloekmoedigheid.

VIROLE, *f. f.* Een koperè ring, of bandt enz. die om eenig gereedschap wordt gelegd.

Virole d'un couteau. De bandt van een mes.

VIRTUEL, virtuelle, *adj.* (Terme de Philosophie.) Evenwaardig, gelykwaardig, van gelyke kracht en waarde.

VIRTUELLEMENT, *adj.* Evenwaardiglyk, gelykwaardiglyk. Krachtiglyk, krachtadelyk.

VIRTUOSO, *f. m.* Een man van verdiensten, een demgzaame. (By de Italiaanen.)

VIS.

VIS, *f. f.* Ce qui entre dans un écrou. Een schroef, de spil van een schroef.

Vis. Sorte d'escalier en rond. Een wenseltrap, of wendeltrap.

Vis, ou noiau de montée. De spil, of wendelstok van een trap.

Vis à vis. À l'opposité. Tegen over, recht tegen over. Voor.

Vis à vis de sa maison. Tegen over zyn huis.

VISA, *f. m.* (Terme de l'Eglise Romaine.) Een schriftelyk getuigenis, waar door iemand tot de bediening van eenig ampt in de Roomsche Kerk wordt toegelaaten.

VISAGE, *f. m.* Aangezicht, aanzicht, aanschyn.

Vifage riant. Een vrolyk aangezicht, of lagchend wezen.

Vifage retrogné. Een gerimpelt, grynzend, of grymig aangezicht.

Etre beau de vifage. Schoon van aangezichts zyn.

‡ Vifage de pleine lune. Vifage fort

large. Een vollemaans aangezicht. Een keer vol, en breedts aangezicht.

† Vifage d'excommunié. Vifage afreux. Een zeer leelyk, afschuwelyk, of afszienlyk aangezicht.

* Faire bon vifage à quelqu'un. Iemant een bly aangezicht, of een goet gelaats toonen. Vriendelyk tegen iemant zyn.

* Faire mauvais vifage à une personne. Iemant een quaat gelaats toonen: Stuurs, of onvriendelyk tegen iemant zyn.

* Avoir bon vifage. Avoir le vifage sain. Een gezont, of welgedaan wezen hebben.

† Trouver vifage de bois. Trouver la porte fermée. De deur voor 't hoofd, of voor de neus vinden. De deur gesloten vinden.

† Vifage. Sot, fat. Bakkes, gok, guil, nil.

‡ Quel vifage est ce là? Wat bakkes, of bakhuis is dat?

VISAGÈRE, *f. f.* (Terme de Coiffure.) Het aanzichtstuk van een muts. Het deel van een vromwe muts dat in 't aanzicht staat.

VISCÈRES, *f. f.* Entrailles. Inwendigen, d'inwendige deelen.

VISCOSITE, *f. f.* Qualité visqueuse. Slymachtigheid, slymerigheid, slymachtige vochtigheit.

VISEE, *f. f.* Action de viser. Mikking, of turing als men aanlegt om te schieten.

* Visée. But, dessein. Wit. Oogwit, doeltwit, oogmerk, voornemen, toeleg.

* Voilà ma visée. Dat is, of zie daar myn oogmerk, of toeleg.

VISER, *v. n.* Ajuster en tirant. Mikken, doelen, loeren, tuuren, afzien. Mikken als men aanlegt om te schieten.

* Viser. Tendre, buter. Mikken, beoogen, bedoelen, voorhebben.

* Ce n'est pas là que je vise. Daar mikke, of doele ik niet op. Dat beooge ik niet; dat hebbe ik niet voor.

* Viser à prendre quelque avantage sur l'ennemi. Loeren om den vyandt eenig voordeel af te zien.

VISIBLE, *adj.* Zichtbaar, zienlyk, 't geen gezien kan worden, dat men zien kan.

Objet visible. Een zienlyk, of zichtbaar voorwerp.

L'Eglise visible. De zichtbaare, of uiterlyke Kerk.

* Visible. Clair. Zichtbaar, klaar,

openbaar, overtuigend.

* Preuve visible. Een klaar, of overtuigend bewys.

VISIBLEMENT, *adv.* Clairement. Zichtbaarlyk; klaarlyk, openbaarlyk, openlyk.

Chose visiblement fausse. Een zaak die openbaarlyk valsch is.

Prouver quelque chose visiblement. Iets zonnèklaar bewyzen.

VISIE'RE, *f. f.* (Terme d'Arquebuser.) Het mikkyzer op de loop van een roer.

Visiere de casque. Het voorstuk van een helm, dat men kan opligten.

* Rompre en visière à quelqu'un. C'est offenser quelqu'un brusquement. Onbeschofselyk tegen iemant uitvaaren; iemant onbesbelyk, of onbelesdelyk beoogenen.

† Rompre en visière à la raison. C'est choquer la raison. Tegen de reden aangaan, of aandrijschen.

VISIGOT, *f. m.* Een Westergot. Een man uit het westen van Gotlandt.

VISION, *f. f.* Sensation de la vue. Gezicht. 't Gevoel van 't gezicht.

La fausseté n'est pas dans la vision. De valsheit is niet in 't gezicht.

Vision de Dieu. Béatitude éternelle. Gezicht van Gods. De eeuwige gelukzaligheid.

* Vision. Pensée chimérique & extravagante. Droom, inval, dromery, wonderlyke inbeelding, zotte gedachte, herffenschim.

* Avoir des visions. Wonderlyke inbeeldingen hebben.

‡ Il a d'agréables visions. C'est à dire, des pensées agréables. Hy heeft zotte invallen, of aardige gedachten.

Avoir de sotes visions. Gekke inbeeldingen hebben.

* Vision. Image qui se présente en dormant. Droom, verbeelding in den slaap.

Les visions de l'Apocalypse. De gezichten der Openbaringe.

VISIONNAIRE, *adj.* Extravagant. Buitenspoorig, uitspoorig, vol zotte inbeeldingen.

VISIR, *f. m.* Ministre d'Etat du grand Turc. Staatsdienaar, of dienaar van Staat van den grooten Heer, of grooten Turk.

Le grand Visir. D'eerste, of opperste dienaar van Staat van 't Ottomanisch ryk.

VISITATION, *f. f.* Fête de l'Eglise Romaine. Het bezoek der H. Maagt

Maagt van haare nichte Elizabeth.
Een feestdag der R. Kerke.

Vifitation. Peinture, image qui représente la fête de la vifitation. Een prent, of schildery vertoonende het bezoek der H. Maagt aan haare nichte Elizabeth.

VISITE, *f. f.* Bezoek, bezoeking. Aler en vifite. Een bezoek doen. Iemant bezoeken.

Rendre vifite à quelqu'un. Iemant bezoeken, of met zyn bezoek vereren.

Recevoir une vifite. Een bezoekingfangen.

Vifite. (Terme de P. v. u. x.) Kloosterbezoeking. s bezoek van een klooster.

Faire la vifite d'un couvent. Onderzoek van een klooster doen; alles in een klooster onderzoeken.

Faire la vifite des caves. Den wyjn in de kelders peilen, de hoeveelheit van den wyjn in de kelders opneemen.

VISITER, *v. a.* Rendre vifite. Bezoeken, bezoek garven.

Vifiter un ami. Een vriende bezoeken.

Vifiters (Terme de Religieux.) Bezoeken, bezoeking, of onderzoek doen.

Vifiter un diocèse. Bezoeking in een bisdom doen.

Vifiter des marchandifes. Koopwaren bezichtigen.

Vifiter les caves. De kelders doorzoeken; wyjn peilen.

VISITEUR, *f. m.* Celui qui vifite les couvents. Bezoeken der kloosteren.

Vifiteur de marchandifes. Een opzichter aan de kavans, een onderzoeker der fcheepen en koopmanfchappen.

VISON VISU, *adv.* Vis à vis. Tegen over, recht over.

VISORIUM, *f. m.* (Terme d'Imprimerie.) Een zaats viforium, daar ze hunne kopy op fteeken.

VISQUEUX, *vifqueufe, adj.* Gluant. Lymachtig, kleevende. Slymig, slym-a biig, slymarig.

Humeur vifqueufe. Slymachtige wochtigheit.

VISQUOSITE'. Voyez Vifcofité.

VISUEL, *vifuelle, adj.* (Terme de Physique.) Van het gezicht, dat het gezicht aangaat.

Raion vifuel. Gezichtsftaal.

Nerf vifuel, ou optique. De gezichtszenw.

VIT.

VIT DE CHIEN. Tire-bourre pour les pièces d'artillerie. Een krasser om dat te trekken.

VITAL, *vitale, adj.* (Terme de Médecine.) Levenwekkend. Levendig. t geen 's leven heeft, 's geen 's te kennen geeft. dat het leven verniet, of veroorzaakt.

Les esprits vitaux. De levendige geefsten.

VITE, *adj.* Gezwint, snel, snelloopend, ras, vlug, vaerdig.

Cheval fort vite. Een zeer gezwint paerd.

Vite, *adv.* Avec viteffe. Snel, ras, fchielyk, gezwindelyk, ylings, spoedig, haafsig.

Aler vite. Ras gaan.

Vite. Sur le champ. Ras, ftraks, datelyk, aanftonds, op ftaande voer.

Qu'on le dépouille vite. Dat men hem aanftonds uittrekke, of uifchudde.

VITEMENT, *adv.* Vite, promptement. Gezwindelyk, ras, haafte-lyk, ylings, vliegende, fchielyk.

Entrez vitemment. Treed fchielyk, of haafsig.

VITESSE, *f. f.* Raffigheit, snelheit, gezwindheit, vluheit, vaerdigheit.

Aler d'une viteffe incroyable. Met ongelooftyke snelheit gaan.

VITIEUX, *vitieufe, Voyez Vicioux.*

VITRE, *f. f.* Piccas de verre mites en plomb. Een glas, een glazen-venfter.

Nettéier les vitres. De glazen waf-fchen.

Casser les vitres. De glazen in ftaan.

Vitre. (Terme d'Orfèvre & de Contolier.) Het glas van 't kasje dat de Zilverfmidts en Meffemakers op hun venfters en loon zetten.

* Vitre. Partie qui enferme la substance de l'œil du cheval. 't Kryftalyn van 't oog van een paerd.

VITRER, *v. a.* Met glazen maaken, of voorzien.

Vitré, *vitrée, adj. & part.* Ferné de vitres. Met glazen, met glazen beftoten.

Cauffe vitré. Chambre vitrée. Een koats met glazen. Een kamer rontom met glazen.

Vitré, *vitrée.* (Terme d'Anatomie & de Médecine.) Glazig, kryftalyn, klaar. Zekere vochtigheit

van 't ooge.

L'humeur vitrée. 't Glazig, of kryftalyn vocht.

Pituite vitrée. Glazige, of klare fym.

VITRERIE, *f. f.* 't Glazemaken, 't glazemakers ambacht.

VITRIER, *f. m.* Een glazemaker.

VITRIFICATION, *f. f.* (Terme de Chimie.) Glaswording. Eene werking der Scheikunft, waar door, met hulpe van een fterk vuur, eenige ftoffe in glas words verandert.

VITRIFIER, *v. a.* (Terme de Chimie.) Glas worden; eenige harde ftoffe door een fterk vuur tot glas maaken.

VITRIOL, *f. m.* Sorte de fel minéral. Koperroet. s hereffoffig zout.

Vitriol de Chipre. Cyprus vitriool. Zekere blauwe fteen.

Calciner du vitriol. Koperroet veralkenen.

VITRIOLE', *vitrinée, adj.* Fait avec de l'esprit de vitriol. Dat geest van koperroet gemaakt.

VITRIOLIQUE, *adj.* Qui tient de la nature du vitriol. Koperroedig, daar iets van koperroet in is.

Fontaine vitriolique. Een koperroedige bron.

‡ VITUPERE, *f. m.* (Vieux mot.) Blâme. Lastering, boon, fchelding, verachting; fmaadt.

‡ VITUPERER, *v. a.* (Met bors d'usage.) Blâmer. Lasteren, fchelden, boonen, verachten, fmaaden.

VIV. VIZ.

VIVACITE', *f. f.* Subtilité & brillant d'esprit. Levendigheit, of vluheit des verftandts, fcherpzinnigheit, of fchrandtheit van den geest. Spietwinnigheit.

La vivacité des couleurs. C'est l'éclat & le vif des couleurs. De levendigheit der verwen. De glans en fchoonheit der verwen.

Vivacité. Promptitude. Vluheit, snelheit, louwdigheit, waardigheit.

Marcher avec beaucoup de vivacité. Met een groote snelheit aantreeden, wakker, of luftig voortgaan, of aanftappen.

Vivacité. Chaleur. Yver, drift, vierigheit, hitte, vinnigheit.

Combattre avec vivacité. Avec chaleur. Met groote vierigheit, of vinnigheit vechten.

VIVANDIER, *f. m.* Zoutelaar. Be-

- zorger van den leefstocht in 't leger. *Marketenser.*
- VIVE, *ff.* Sorte de poisson de mer. *Pieterman.* Zekere zeevisch, die een vergiftige graat in 't hoofst heeft.
- VIVEMENT, *adv.* Vigourensement, fortement. *Krachtslyk, heftiglyk, wakker, dapper, vinnig.* Repouffer vivement l'ennemi. Den vyandt krachtslyk, of dapper te rug dryven, of afweeren.
- Etre vivement touché de la perte d'un ami. Zeer gevoelig, of zeer geraakt over 't verlies van een vriendt zyn.
- VIVIER, *f. m.* Etang *een vyver, een viswyer, of vischwyver.* Inter un vivier. Een vyver uitvischen.
- * VIVIFIÉ, *v. a.* Donner de la vigueur. Verloevendigen, levendig maaken. *Kracht en sterkte geeven.*
- * Cela vivifie les parties. Dat verlevendige de leden, of deelen.
- * La grace vivifie. De genade verlevendigt, of maakt levendig.
- Vivifiant, vivifiante, *adj. & part.* (*Mos peu usité au propre.*) Qui donne la vie. Levendigmakend, verlevendigend, 't geen 't leven geeft.
- * Esprit vivifiant. Een levendigmakende geest.
- * Grace vivifiante. De levendigmakende, of zielveranderende genade.
- ‡ VIVIFIQUE, *adj.* (*Terme de Physique.*) Levendigmakend, verlevendigend, levenwekkend, 't geen 't leven geeft, of verwekt. (*Een woordt der Natuurkunde.*)
- Il y a une qualité vivifique dans les semences. Daar is eene levenwekkende hoedanigheid, of kracht in de zaaden.
- ‡ VIVOTER, *v. n.* Vivre doucement & avec peu. Spaarzaam en zuinig leeven.
- VIVRE, *v. n.* Etre en vie. Leeven, in 't leven zyn.
- Tout homme aime à vivre. Elk mensch bemint te leeven, of wil gerne leeven.
- Vivre. Se nourrir. Leeven, zich woen, zich onderhouden, bestaan.
- Vivre de racines. Van wortelen der kruiden leeven.
- Ils vivent du travail de leurs mains. Zy leeven van den arbeid hunner handen.
- * Vivre. Se conduire. Leeven, zich gedraagen, zich bestieren.

- * Sav. *leeven.* bien vivre. Wel weeten te leeven.
- * Je vous en dirai à vivre. C'est-à-dire, à être sage. Ik zal u leeren hoe men levig moet. Dat is, ik zal u leeren wyfvoorzigtig te zyn.
- * Vivre. Subsister. Leeven, bestaan, in gebruik zyn.
- * Langue qui vit encore. Een taal die noch leeft, of noch leeven moet.
- * Vivre dans la mémoire des hommes. In de gedachtenis der menschen leeven.
- Qui vive? (*Terme de guerre.*) Wie daar? Met wien houdt gy 't? (*Eigentlyk: Wie leeft 'er?*)
- Vivant, vivante, *adj. & part.* Qui vit. Levend, levendig, dat leeft, dat in 't leven is, of leven heeft.
- * Vivant, vivante. Qui subsiste dans la mémoire des hommes. Levendig, dat in de gedachtenis, of geheugenis der menschen blyft.
- * Les Heros sont vivans dans la mémoire de tous les siècles. De Helden leeven in de gedachtenisse van alle d'eeuwen.
- * Langue vivante. Een levendige taal. Een taal die van een heel volk gesproken wordt.
- * Il est la vivante image de son père. C'est-à-dire, il ressemble tout à fait à son père. Hy is het levendige beeldt van zynen vader. Dat is, hy gelyk zyn vader wel.
- Vivant, *f. m.* Qui est en vie. Levendig. Dit in 't leven is:
- Prier pour les vivans & les morts. Voor de levendigen en dooden bidden.
- ‡ Un bon vivant. Un homme qui aime à se réjouir. Een vrolyke baas. Een vrolyk, of lustig mensch.
- Vivant, *f. m.* Le temps qu'on a vécu. 't Leven, de tyd dat men geleefd heeft.
- Du vivant de son père. By 't leven van zynen vader.
- Il n'étoit pas si heureux de son vivant. Hy was in, of by zyn leven zoo gelukkig niet.
- VIVRES, *f. m.* Choses nécessaires à la vie. Leefstocht, levensbehoefte, levensmiddelen. *Mondrkoft.*
- Fournir des vivres à l'armée. Het heir leefstocht verschaffen, of bezorgen. *Het leger van leefstocht voorzien, of leefstocht bezorgen.*
- Couper les vivres à l'ennemi. Den vyandt levensmiddelen afsnyden.
- VIZ. Voyez Vis.

- ULCÈRE, *f. m.* Zweer, verzweering.
- Ulcère malin. Een booze zweer. Een quaadsaardige zweer.
- * Ulcère amoureux. Een minnewonde, of liefdewonde.
- ULCÉRER, *v. a.* Caufer quelque ulcère. Een zweer, of zweering veroorzaaken, aan 't zweeren helpen.
- Ulcérée, *adj. & part.* Où il y a un ulcère. Verzwoeren, daar een verzweering in is.
- Partie ulcérée. Verzwoeren lid.
- * Ulcéré, ulcérée. *Rouge, irrité.* Vergramt, vertoorn, *be-spoot, quaadt, verbistert.*
- * Un esprit ulcéré. Een verbistert gemaadt.
- ULTRAMONTAIN, *adj.* Qui demeure au delà des monts. Overberger. Over de bergen woonachtig; die over de bergen woont.
- Peuples ultramontains. Volken over de bergen; overbergige volken.
- UN:UNA:UNI.
- UN, une, *adj.* Seul. Unique. Een, alleen. Eenig.
- Il y a un Dieu. Daar is een Godt.
- J'ai vu un Prince. Ik heb eenen Vorst gezien.
- La vérité est une. Daar is eene waarheit; eigentlyk, de waarheit is een.
- ‡ Vous m'en avez donné d'une. C'est-à-dire, vous m'avez joué d'un tour. Gy hebt 'er my een gespeelt. Dat is: gy hebt my een trek, of pots gespeelt.
- Ils s'aiment l'un l'autre. Zy beminnen elkanderen.
- Ce m'est tout un. 't Is my even eens. 't Verschilt my niet, of 't scheidt my niet, 't is my onverschillig.
- Un à un, *adv.* Een voor een.
- Ni l'un, ni l'autre. Noch d'een, noch d'ander; of noch he: een noch het ander. Geen van beiden.
- Je ne veux ni l'un, ni l'autre. Ik wil het een noch 't ander.
- L'un & l'autre. Tous deux. D'een en d'ander; *Alle beiden.*
- UNANIME, *adj.* Qui se fait conjointement. Gelyk, eendrachtig, eenmoedig, te samen.
- Consentement unanime. Een eendracht-

drachtige bewilliging.
UNANIMEMENT, adv. Conjointement. Gelykelyk, gezamenlyk, zamenlyk, eendrachtiglyk, eenmoediglyk.
UNANIMITE, f. f. Eendrachtigheid, eensgezintheit, eenmoedigheid.
UNIEME, adj. (Dit wordt niet alleen gezet, maar by een ander getal gevoegt.)
 Le vint unième. De eenentwintigste.
 Le trente unième. De eenendertigste, of eenendertigste, enz.
UNIFORME, ad. Conforme. Gelykvormig, overeenkomende, overeenkomstig, overeenstemmend.
Sentiment uniforme. Een overeenstemmend gevoelen.
UNIFORMEMENT. (Mot vieux.) Voyez Conformément.
UNIFORMITE, f. f. Conformité. Gelykvormigheid, overeenkomst, overeenstemming, overeenkoming.
Uniformité de sentimens. Overeenkomst van gevoelens.
UNIMENT, adv. D'une maniere unie & qui n'est point raboteuse. Glads, effen, gelyk.
Planer uniment du bois. Hout glas schaaven.
UNION, f. f. Jonction, assemblage. Vereeniging, samenvoeging, verzameling.
L'union du corps & de l'ame. De vereeniging van 't ligchaam en de ziel.
Union, f. f. Incorporation. Vereeniging, inlyving.
L'union de l'Angleterre avec l'Ecosse. De vereeniging van Engelandt met Schotlandt.
 * **Union**. Amitié, concorde. Eenigheid. Vriendschap, eendracht, onderling verstant.
 * **Vivre ensemble dans une union très-étroite**. Te zamen in eens zeer nauwe verbintenis, of vriendschap leeven.
 * **Union**. (Terme de Peinture.) De overeenkomst der verwen in een schilderye.
UNIQUE, adj. Seul, singulier. Eenig, eenigste, eenige, byzondere.
Fils unique. Eenige zoon, eenigste zoon.
UNIQUEMENT, adv. Particulièrement, beaucoup. Eeniglyk, byzonderlyk, alleen, in 't byzonder, heel zeer.
Aimer uniquement une personne. Iemant eeniglyk, of in 't byzonder

beminnen.
UNIR, v. a. Joindre ensemble. Vereenigen, 't zamenvoegen, by makanderen voegen.
Unir ses forces. Zyne magten 't zamenvoegen.
Unir. Rendre la surface d'un corps unie & égale. Aplanir. Effenen, vereffenen, effen en gelyk maaken, glads maaken, gelyk schaaven. Slechten.
 * **Unir**. Joindre d'amitié, de parenté, ou d'intérêt. Vereenigen, verbinden, vermaatschappen, door vriendschap, verwantschap, of belang verbinden.
 * **Le sang & l'amitié les avoit unis tous deux**. Zy waren beide door 't bloedt en de vriendschap aan elkanderen verbonden.
 * **L'intérêt unit & desunit la plupart des hommes**. 't Belang vereenigt en verdeelt de meeste menschen.
 * **Unir un cheval**. (Terme de Manège.) Een paerdt net op een galop zessen, of net op een galop doen loopen.
 * **S'unir**, v. r. Se joindre d'amitié, ou d'intérêt. Zich vereenigen, zich door vriendschap, of belang verbinden.
 * **Cheval qui s'unit**. (Terme de Manège.) Een paerdt dat net galopeert.
Uni, unie, adj. & part. Joint ensemble. Vereenigt, 't zamen gevoegt.
Uni, unie. Egal, qui n'est point raboteux. Aplanir. Gelyk, effen, glads. Geslecht, dat niet hobbelig, of ongelyk is.
Chemin uni. Een gelyke, of effen wegh.
 * **Uni, unie**. Joint d'amitié. Vereenigt, eenig. Nauw in vriendschap vereenigt, of verknocht.
 * **Deux freres fort unis**. Twee broeders die nauw vereenigt zyn.
 * **Jambe toute unie**. Jambe tout d'une venue. Een been dat over al even dik is, of daar geen knit aan is.
 * **Habit tout uni**. Habit qui n'est paré d'aucun ajustement. Een slecht eenvoudig kleeds. Een kleeds zonder eenig toisfel, of sieraads.
UNISSON, f. m. (Terme de Musique.) Geluiding, gelykluidigheid. De maat van de geluiden, of klanken der speeluigen.
Mettre les cordes à l'unisson. De snaaren op haar maat van gelyk-

luidigheid stellen.
UNITE, f. f. (Terme de Poësie épique & dramatique.) Eenigheid, een hoofdeval, of voornaam geval in een toneelsuk daar alle d'andere op uitloopen.
UNIVERS, f. m. Le monde. De wereldt. Het geschapene heel-al, of Geheel-al.
UNIVERSALITE, f. f. Gemeenheit van natuur. Algemeenheit van hoedanigheden.
UNIVERSEL, f. m. (Terme de Logique.) En gemeene natuur die aan veele dingen van de zelve slag eigen is.
Univerfel, universelle, adj. Général. Algemeen, of algemeen, dat over alles gaat.
Science universelle. Een algemeene wetenschap.
Parler en termes universels. In algemeene woorden spreken.
UNIVERSELLEMENT, adv. Généralement. Algemeenlyk, in 't algemeen.
Je doute que ceci soit universellement vrai. Ik twyfele of dit in 't algemeen waar zy.
UNIVERSITE, f. f. Hooge school, landschool, algemeene school, opperleerling school. Akademie.
L'Université de Paris est fort célèbre. De Hooge school van Parys is zeer vermaart.
UNIVOQUE, adj. (Terme de Logique.) Qui n'a qu'une signification. Eenzinnig, enkelzinnig; dat maar eenen zin, of eene betekenis heeft. (Een woordt der reden- of bewyskunst.)

VOC. VOE.

‡ **VOCABLE**, f. m. (Mot peu usité.) Mot. Een woordt.
 ‡ **VOCABULAIRE**, f. m. (Mot peu usité.) Petit dictionnaire. Een woordenboekje.
VOCAL, vocale, adj. Formé par la voix, articulé. Verstaanlyk, verstaanbaar, hardt op, overluidt, onderscheidendlyk, du.delyk, door de stem.
Priere vocale. Een overluidt gebedt.
VOCALLEMENT, adv. De bouche. Overluidt. Mondeling, mes den mond, hardt op, met luider stemme.
Prier vocalement. Overluidt bidden.
VOCATIF, f. m. (Terme de Grammaire.)
 Ooooo

maire.) De roeper, 't roepend ge-
val in de spraakkunst, 't vyfde ge-
val in de woordbuiging. (Een
woordt der Spraakkunst.)
VOCATION, *f. f.* Roeping, be-
roeping.
La vocation des gentils, *De roeping
der Heidenen.*
Examiner fa vocation. *Zyne roeping
onderzoeken.*
VOEU, *f. m.* Promesse qu'on fait
à Dieu. *Gelofte, bedelofte, belofte
aan Godt.*
Clovis fit vœu de recevoir le batê-
me. *A lovis deede gelofte van den
doop te ontfangen.*
Vœu. *Terme de Religieux & de Re-
ligieuses.* Gelofte, Kloostergelofte.
(Dit wordt byzonderlyk van de
Monniken en Nonnen gezegt.)
Les Capucins font vœu de pauvreté.
*De Kapucynen doen gelofte van ar-
moede.*
Rompre ses vœux. *Zyne geloften
breeken.*
Vœu. Sorte d'engagement. *Gelof-
te, belofte, verplichting, verbint-
tenis.*
J'ai fait vœu de vous aimer. *Ik heb-
be een gelofte gedaan, of my ver-
bonden om u te beminnen, of lief-
te hebben.*
Vœu. Desir. Priere. *Wensch, zucht,
begeerte. Gebedt.*
Adresser ses vœux à Dieu. *Zyne be-
geerten tot Gods wilen, of zyne ge-
beden tot Godt doen, of richten.*

VOG. VOI.

VOGUE, *f. f.* Réputation d'une
personne habile en quelque art,
ou science. *Achting, aanzien,
naam, roem, leroemtheit, ver-
maardtheit van iemand die in eeni-
ge kunst, of wetenschap bedreven,
of ervaren is.*
Peintre qui a la vogue. *Een schilder
die in naam is.*
Medecin qui est fort en vogue. *Een
Arts die veel te doen, of veel prak-
ryk heeft, die zeer beroemt is.*
Ses satires ont la vogue. *Zyne schimp-
dichten worden 't meest getrokken,
of worden best vertiert; zyne
schimpchristen hebben den groot-
sten trek, of steet.*
VOGUER, *v. n.* Ramer. Roeijen.
Galère qui vogue. *Een galié die ge-
rooit words.*
Voguer à pleines voiles. *Met volle*

zeilen vaaren; alle zeilen byzetten.
Vogue la galère. *'t Kost wat het kost,
of wat het wil. 't Ga hoe 't wil.*
VOGUEUR, *f. m.* Roeijer. Een ga-
leiboef, galeroeijer, of roeiflaaf.
VOIAGE. *Een reis, of ogt.*
Faire un voyage. *Een reis doen.*
Aler en voyage. *Op reis gaan.*
Voyage de long cours. *Eene lange
reis, eene reis die lang duurt.*
* Voyage. Livre qui traite de voia-
ge. *Een reis, een reisboek, een reis-
beschryving.*
VOIAGER, *v. n.* Faire voyage.
Reizen, een reis doen.
Voyager par terre. *Te lande reizen.*
Voyager par mer. *Ter zee, of te wa-
ter reizen.*
VOIAGEUR, *f. m.* Een reiziger,
een reizend man.
VOICI, *adv.* Zie hier, hier is.
Voici le plus méchant de tous. *Zie
hier de boosste, de ergste, de smood-
ste, of slimste van allen.*
Voici venir deux hommes. *Zie daar
twee mannen aankomen.*
* Le voici, le voila. *C'est-à-dire,
qu'une personne est fort inconfan-
tante. Hier heeft men hem, daar
verleest men hem. Dat is, dat ie-
mant zeer ongestadig is.*
VOIE, *f. f.* Chemin, route. *Een
wegh.*
La voie d'Appius étoit pavée. *De
wegh van Appius was bestraat.*
Il est venu par la voie d'Anvers. *Hy
is over Antwerpen gekomen.*
* Etre dans la voie du salut. *Op den
wegh der zaligheid zyn.*
Voie. *Het spoor, of 't voetspoor der
wilde dieren.*
Mettre les chiens sur les voies. *De
bonden op het spoor brengen.*
* Voie. Veltige. Spoor, voetspoor,
voetslap, le venswyze.
Suivre les voies des Conquerans. *De
voetsporen der Overwinnaaren
volken.*
* Voie. Moien, maniere. *Wegh,
middel, wyze.*
* Cela se fait par cette voie. *Dat
geschiedt diervoegen, door dezen
wegh, of op deze wyze.*
* Prendre des voies indirectes.
*Dwerfse wegen, of toepaden in-
staan.*
* La voie la plus courte est, &c. *De
kortsste wegh is, enz.*
* Voie. Charge de quelque chose.
Een voeder, een vracht van iets.
* Une voie de bois. *Een voeder hout.*

* Voie de lait. *(Terme d'Astronomie.)
De melkwegh. (Een woordt der
Sterrekunst.)*
* Voie d'eau. *(Terme de mer.) Een
lek in een vaartuijg.*
Franchir une voie d'eau. *(Terme de
mer.) Een lek schip met pompen bo-
ven houden. (Een zeewoordt.)*
Découvrir une voie d'eau. *(Terme
de mer.) Een lek gewaar worden,
(Een zeewoordt.)*
Arrêter une voie d'eau. *(Terme de
mer.) Een lek stoppen. (Een zee-
woordt.)*
* Voie. *(Terme de vanier.) Door-
luchtig, getrabyt, traby, daar de
dagh doorschynst.*
* Panier à voie. *Een tralymandt.*
VOIELLE, *f. f.* Een klinkletter;
klinker, of vokaal.
VOIER, *f. m.* Officier qui a soin de
la police des chemins. *Een op-
zich-ter over de gemeene wegen, bezor-
ger der wegen.*
Voier des marchands de Paris. *Een
ampeling te Parys, die van alle
kooplieden en handwerkers een tol-
penning trekt.*
VOIERE, *f. f.* La Police des che-
mins. *Opzicht der gemeene wegen,
wegenfchouwing.*
Voierie. *Voyez voirie.*
VOILA, *adv.* Zie daar, daar is.
Voila l'homme dont je vous parlois.
*Zie daar, of daar is de man daar
ik u van sprak.*
Voila le drôle. *Daar is de snaak.*
Voila ce que c'est que du monde. *Zie
daar wat de werelds is.*
Te voila sauvé. *Gy zyt behouden, gy
zyt een behouden man.*
Le voila qui vient. *Zie daar komt by
aan.*
Ne voila-t-il pas, ou voila-t-il pas un
plaisant homme? *Is dat niet een
kluchtig man? is dat niet een drolli-
ge snaak, of koddige vent?*
VOILE, *f. m.* Ce que les Reli-
gieuses portent sur la tête. *Een
hoofdstuijer, of hoofdsdekfel der
Nonnen.*
Petit voile. *Voile pour des femmes
qui portent le deuil. Een sferfse
kap, of kaper, die de vrouwen in
den rouw draagen.*
* Voile. Tout ce qui cache, ou cou-
vre. *Dekfel, bewindfel, voorhang-
fel, dekmantel, dekkleed.*
* Lever le voile. *Découvrir. Parler,
ou agir ouvertement. Het dekfel
oplichten. Ontdeken, openbaar
maa-*

maaken. Openlyk spreken, of te werk gaan.

• **Voile.** Prétexte. *Dekfel, kleedt, dekmanfel, fchyn, voorwendfel, voorgeeving.*

• **Couvrir les passions d'un voile de dévotion.** Zyne driften met den dekmantel van godsvruchtigheid bedekken.

Voile, f.f. (Terme de mer.) Een zeil op een fchip.

Apareiller les voiles. De zeilen aanflaam, de zeilen beflaan.

Mettre à la voile. Zeil maaken, 't zeil gaan.

Faire voile au Nord. Naar het Noorden zeilen.

Envergurer une voile. (Terme de mer.) 's Zeil aan de ree takelen. (Een zeewoordt.)

Apareiller une voile. (Terme de mer.) 's Zeil klaar maaken. (Een zeewoordt.)

Carguer la voile. (Terme de mer.) 's Zeil opgyen. (Een zeewoordt.)

Voile de beaupré. 't Schouwerzeil.

Voile de milaine. De bezaan, 't zeil van de bezaanmaff.

Porter toutes ses voiles. Alle zeilen byzatten.

Régler ses voiles. Behoorlyk, of naar vereifch zeilmaaken.

Empeser, ou mouiller la voile. Het zeil begieten, of nat maaken.

Serrer de voiles. Zeil minderen, 't zeil inbinden, of inreeven.

Ferler ses voiles. Zyn zeilen ftryken.

• **Voile.** Vaisseau. Zeil, fchip, vaarttuig.

• **Leur flote étoit de cent voiles.** Hunne vloot befont uit hondert zeilen, of fchepen.

VOILER, v. a. Couvrir d'un voile. Met een kleedt bedekken, onder een kleedt verbergen, of verfteeken.

Voiler. Donner le voile à une novice. Het hooftdekfel, of de kap eene nieuwe nonne opzetten.

• **Voiler.** Cacher. Bedekken, bewin-pelen, verbergen, verheelen, verboulen houden, bezwagtelen, bewinden.

• **Voiler ses sentimens.** Zyne gevoelens verbergen.

• **Se voiler, v. r.** Se couvrir d'un voile. Zich met een fluijer bedekken.

Voilé, voilée, adj. & part. Couvert d'un voile. Met een kleedt, een zeil, of fluijer bedekt.

Se voiler le visage. Zyn aangezicht met een fluijer bedekken.

Voilé, voilée, adj. Qui a pris le voile. Die d' nonnekap aangemen heeft.

VOILIER, f.m. (Terme de mer.) Celui qui travaille aux voiles. Een zeilmaker, een opzichter over de zeilen van een fchip.

Un vaisseau bon voilier. Un vaisseau qui va bien à la voile. Een welbezeilt fchip.

Vaisseau mauvais voilier. Vaisseau pesant à la voile. Een loggat van een fchip. Een fchip dat niet wel zeilt, dat niet wel bezeilt is, of dat traag in 't zeilen is.

VOILURE, f.f. (Terme de mer.) De wyze van de zeiden, of de zeilen te zetten om den windt te vangen op zee.

VOIR, v. a. Apercevoir par le sens de la vûte. Zien, door 't gezicht ontdekken, of gevaar worden.

Je le vis hier. Ik zag hem gijft en.

Ne voir goutte. Niet zien, geen gezicht hebben, blindt zyn.

Voir clair. Klar zien, fcherp zien, fcherpziende zyn.

Voir. Rendre vifite. Fréquenter. Zien. Bezoeken, bezoek geeven. Verkeeren, omgaan.

Je fus voir hier Monsieur, &c. Ik ging gisteren myn Heer bezoeken.

Je ne voi point de telles gens. Ik verkeer met zulk volk niet.

• **Voir.** Confidérer, observer. Zien, inzien, aanmerken, bemerken, overweegen, op leiten.

• **Voiez les raisons qu'il allegue.** Let op de redenen die by bybrengt.

• **Voir.** Concevoir, pénétrer. Zien, begrypen, bevatten, bemerken, doordringen, doorgronden.

• **Je ne puis pas bien voir quel est son but.** Ik kan niet wel zien, doorgronden, of bemerken wat zyn oogmerk is.

A le voir. A l'exterieur. Uiterlyk aan te zien, van buiten aan te zien, als men hem aanziet.

A le voir on le prendroit pour un autre homme. Als men hem aanziet, zou men hem voor een ander man neemen.

Se voir, v. r. Se regarder. Zich zien, zich befchouwen.

Se voir dans un miroir. Zich in een fpiegel zien.

Se voir. Se fréquenter. Malkanderen zien. Met malkanderen ver-

keeren, by malkanderen komen, met malkanderen omgaan.

Ils ne se voient plus tant qu'autrefois. Zy komen zoo veel, of zoo dikwyls niet by malkanderen als voorheene.

‡ **VOIRE, adv.** (Mot peu usité pour dire.) Oui. Gewijfelyk, wryelyk, ja.

‡ **Voire-même, adv.** (Mot peu usité) qui signifie & mêmes. Ja zelf, en zelf.

VOIRIE, f.f. Lieu où l'on mène des bêtes inutiles pour les y tuer. Vilplaats, villery, de plaats daar de beesten gewilt worden. Mefthoop, mefwoaats, een plaats daar men den drek van een ftaats brengt.

Jetter à la voirie. Op den mefthoop werpen.

Voirie. (Terme de Boucher.) De drek, of vuiligheit van een geflagt beest.

Voirie, ou voirie. Wegenfchouw, fchouw, of fchouwing der gemeene wegen, opziht over de wegen.

VOISIN, voisine, adj. Naburig, naafgelegen, aanleggende, aangrenzende.

Il est mon plus proche voisin. Hy is myn naafte buur.

Peuples voisins. Naburige volken.

Provinces voisines. Naburige landfchappen.

Voisin, f. m. Gebuur, nabuur, buurman, buur.

Avoir de bons voisins. Goede buuren hebben.

• **Qui a bon voisin a bon matin.** (Proverbe.) 't Is gerufft, 't is genoeglyk een goede buurman te hebben. (Een fpreekwoordt.)

‡ **Bon avocat, mauvais voisin.** (Proverbe.) 't Is quaaad een rechtsgoelerde tot buurman te hebben. (Een fpreekwoordt.) Eigentlyk, Een goede Voorfpraak een quade buurman.

Grand chemin, grand Seigneur, & grande rivière font trois mauvais voisins. (Proverbe.) Een groote wegh, een groot Heer, en een grooter vier zyn zorgelyke buuren. (Een fpreekwoordt.)

VOISINAGE. Lieu proche de celui où demeure quelqu'un. Buurt, gebuurt. De plaats daar iemand naby woont.

Il demeure dans le voisinage. Hy woont in de buurt.

• **Voisinage.** Les voisins d'un même quartier. Buurt, gebuurfchap,

nabuurſchap, de gezamenlyke buuren.

VOISINE, *f. m.* (Mot provincial qui ne vaut rien.) Voifinage. Buurt, gebuurſchap, buurſchap.

VOISINE, *f. f.* Buurwyf, buurvrouw, gebaurin.

Avoir une jolie voisine. Een mooie buurvrouw hebben.

VOISINER, *v. n.* Viſiter ſes voiſins. Buurſchap houden, de buuren bezoeken, kennis met de buuren houden.

VOITURE, *f. f.* Tout ce qu'on porte, ou qu'on mène par terre, ou par eau. Vracht, lading. Al 's gene men te lande, of te water voert.

La voiture eſt réglée à tant par cent. De vracht is gezet zoo veel van 't honderr.

* Voiture. Caroffe, ou chariot dans lequel on voiage. Een vaartuig, of rytuig, 't zykoets, wagen, ſchip, of chuit.

‡ Adieu la voiture. C'eſt-à-dire, tout eſt perdu. Alles is voort, 't is alles wegh, 't is alles verloren. (Boertende, 't is alles op den hondt, of 't legt alles 's onderſt bouen.)

VOITURER, *v. a.* Mener dans quelque voiture. Voeren, in eenig vaartuig voeren.

Voiturer de la marchandiſe par eau, ou par terre. Koopmanſchap te water, of te lande voeren.

VOITURIER, *f. m.* Celui qui voiture. Voerman, wagenaar, karmen, wageman, ſchipper, ſchijpman.

Voiturier par eau. Een ſchipper.

Voiturier par terre. Een voerman.

VOIX, *f. f.* Son qui ſort de la bouche. Stem, ſtemme. Het geluids dat uit den mondts komt.

Une belle voix. Een ſchoone ſtem.

Voix rude. Een harde ſtem.

Voix douce. Een zachte ſtem.

Voix foible. Een zwakke ſtem.

Voix perçante. Een doordringende, of ſchitterende ſtem.

Voix caſſée. Een zwakke, heeſche, of ſcherre ſtem.

Avoir de la voix. Stem hebben. Een goede ſtem hebben.

N'avoir qu'un flet de voix. Een piepende ſtem hebben.

Régler bien la voix. Zyn ſtem wel buien, of leiden.

Pouſſer la voix. Zyn ſtem verheffen, of hooger zetten.

Soutenir la voix. Zyn ſtem niſhouden.

A haute voix. Overluidt, hardt op, luidtkeels.

Voix. Cri. Gémiffement. Stem, geſchrei, geklagh, ge-roep. Gekerm, gezucht, geweent.

Seigneur, prêtez l'oreille à ma voix. Heer, leen u oore naar myne ſtemme, of naar myn geklagh.

Ecouter la voix de Dieu. C'eſt écouter ſa parole, ou ſes commandemens. Godts ſtemme hooren. Dat is, naar zyn woordt, of naar zyne geboden luſteren.

La voix du peuple, la voix de Dieu. (Proverbe.) De ſtem des volks, de ſtem van Godt. (Een ſpreekwoordt.)

Voix ſuf. age, conſentement. Stem, keurſtem, kiesſtem, bewilliging, toeflemming.

Donner la voix à quelqu'un. Iemant zyn ſtem geeven.

La choſe paſſa tout d'une voix. De zaak ging met eenpaarige ſtemmen door.

A la pluralité des voix. A la pluralité des ſuffrages. Met, of by meerderheit van ſtemmen.

Aler aux voix. De ſtemmen hooren, of opneemen.

Voix humaine. (Terme d'Organifte.) Menſchen ſtem in 't orgel. Zeker register in een orgel.

Voix. (Terme de Muſique.) Stem, toon, noot in de zangkunſt.

Il y a ſept voix dans la musique. Daar zyn zeven ſtemmen, toonen, of nooten in de zangkunſt.

VOL.

VOL, *f. m.* Action de l'oïſeau qui vole. Vlucht, 't vliegen van een vogel.

Oïſeau qui prend ſon vol. Een vogel die opvliegt, of die zyn vlucht neemt.

Un vol terre à terre. Een ſteepende vlucht. Het vliegen langs de aarde.

Vol. La chaffe du vol. Vogelagt, valkejagt.

Vol pour le héron. De reizigeragt.

* C'eſt un vol bien éleve pour vous. C'eſt-à-dire, cela paſſe vos forces. Dat is te hoog vliegende voor u. Dat is, dat gaat uw verſtand te boven.

* Meiturer ſon vol à ſon genie. Niet hooger vliegen dan men vleugels heeft. Niets boven zyn krachten

onderneemen, of beſtaan.

* Prendre ſon vol trop haut. S'élève audeſſus de ſa condition. Al te hoog vliegen, of al te hoog vlucht neemen. Zich boven zynen ſtaat verheffen.

Vol. Larcin. Diefftal, dievery, roof, rovery.

Faire un vol à quelqu'un. Aan iemant een diefftal begaan, of pleegen. Iemant beſteelen.

‡ Volable, *adj.* Qu'on peut voler. Steelbaar; dat men ſteelen kan, dat geſtoelen kan worden.

VOLAGE, *adj.* Leger, inconstant. Licht, lichtvaardig, los, onſtandvastig, ongeſtadig, wankelbaar, veranderlyk, wiſpelsurig.

Un cœur volage. Een lichtvaardig hart, of gemoeds.

VOLAÏLLE, *f. f.* Gevogelte, vogelt, vogelen.

Manger de la volaille. Gevogelte eeten.

VOLALIER, ou volallier. Een hoenderkoter, of vogelkoper.

VOLANT, *f. m.* Petit tuiau où l'on met des plumes pour jouer. Een vliegertje, een kurkje waar in eenige veertjes ſteeken om met te ſpeelen.

Jouer au volant avec des raquettes. Met een vliegertje raketten.

Volant de moulin à vent. Een vleugel, zwenſel, of wiek van een windmolen.

Véir les volans. De zeilen opſpannen, de zeilen op de zwenſels zetten.

VOLATILE, *adj.* (Terme de Chimie.) Vluchtig. (Een woordt der Scheikunſt.)

Sel volatil. Eſprits volatils. Vluchtig zout. Vluchtige geeſten.

VOLATILISER, *v. a.* Rendre volatil. Vluchtig maaken.

VOLEE, *f. f.* Troupe d'oïſeaux qui volent. Vlucht, vogelvlucht. Een trop vogelen.

Voiee de pigeons. Tous les pigeons qui ſont éclos en un même mois. Een gebroeds, of broedijel duiven. Alle de duiven die in een zelve maandt gekipt zyn.

Volée de canon. Coup de canon. Een kanonſcheut, of ſchot met grof geſchut.

Volée de canon. (Terme de Canonnier.) Een ſcheut met een kogel is is een ſtuk geſchut.

Volée. (Terme de jeu de paume.) De vlucht.

vlucht. (Een woord in de kaatsbaan gebruikelijk.)
 Prendre une bale à la volée, ou entre bond & volée. *Een bal in de vlucht slaan, of tusschen de stuit en de vlucht slaan.*
 * Volée de carrosse. *D'evenaar van een koers.*
 * Volée. Qualité, condition. *Staat, gelegenheit, hoedanigheit.*
 * Vous surpassez tous ceux de votre volée. *Gy gaat alle wux gelyken, of die van uwen staat zyn te boven.*
 * Volée. Age. *Ouderdom, jaaren, leeftyts.*
 * Jennes gens d'une volée. *Jonge luiden van eene jaaren.*
 † Volée de coups de baton. *Een hagelviu stokslagen.*
 * A la volée. Inconfidément. *Ter vlucht. In 's wildt, onbezonnen, onberaaden, zonder achterdocht, zonder overlegh, of beraadt.*
 * Faire une chose à la volée. *Een zaak ter vlucht, of zonder beraadt doen.*
 VOLER, *v. n.* Fendre l'air avec les ailes. *Vliegen; de lucht met de vleugelen klieven.*
 Oiseau qui vole fort haut. *Een vogel die zeer hoog vliege.*
 Voler, *v. a.* (Terme de Fauconnerie.) *Vliegen, naar vliegen, of op vliegen.* (Een woordt der Valkenjagt.)
 Les faucons volent la corneille & le héron. *De valken vliegen naar, of op de kraai; en naar, of op den reiger.*
 * Voler. Aler vite. *Vliegen, toelopen, soevliegen, soefschieten.*
 * Voler au secours de quelqu'un. *Tot iemants hulp toevliegen, of soefschieten.*
 * Voler de charge en charge. *Van ampt tot ampt opklimmen, of opstygen.*
 * Voler. Se répandre. *Vliegen, zich verspreiden.*
 * Feu dont les étincelles volent fort loin. *Vuur waar van de vonken zeer verre vliegen.*
 † Faire voler les pots & les verres. *C'est les jeter. De kannen en glazen aan stukken doen vliegen; dat is, regens den grondt aan stukken smyten.*
 Volant. *Part.* Qui vole dans l'air. *Vliegende, 's geen in de lucht vliegs.*
 Voler, *v. a.* Dérober. *Steeleu, rooven, besteeleu, berooven, ontrooven.*

Voler quelqu'un. *Iemant besteeleu, of berooven.*
 * Il nous a rendu ce que le temps nous avoit volé. *Hy heeft ons weder gegeven 'sgeen de tydts ons ontroofte besteele.*
 Volant. Qui dérobe. *Steelende, roovende.*
 VOLERIE, *f. f.* Brigandage. *Roverry, struikrovery, roof, stroopery, beroving, dievery.*
 Volerie. (Terme de Fauconnerie.) *Vogelijagt.*
 La volerie pour le héron est divertissante. *De reigerjagt is vermaakelyk.*
 VOLET de fenêtre, *f. m.* Een blind, of luik van een venster.
 Volet. (Terme d'Organiste.) *Orgeldeur, de deur van een orgel.*
 Volet. (Terme de mer.) *Een klein zee-kompas.*
 † Etre trié sur le volet. *C'est être choisi entre tous les autres. Onder alle anderen uitgekipt, of uitgekezen zyn.*
 VOULETTES. (Terme de Chanturier.) *Een vliegekleedt dat men op een paerdt, tegen 's steeken der vliegen en wespen legt, of spreidt.*
 VOLEUR, *f. m.* Rover, dief, vrybuitter.
 Voleur de grands chemins. *Een struikrover, een rover op de groote, of gemeene wegen.*
 Voleuse, *f. f.* Larronneffe. *Roofster, dief, diefegge.*
 VOLIERE, *f. f.* Lieu où on nourrit des oiseaux. *Een groote vogelkooi, of vogelkou, een vlucht, of kevie.*
 Voliere à pié. *Sorte de colombier. Een duivelstagh, of duivemas.*
 VOLONTAIRE, *f. m.* Celui qui fert sa patrie à ses dépens. *Een vrywilliger. Een die zyn vaderlands op zyn eige beurs dient.*
 Volontaire, *f. m.* Libertin. *Een vrygeest, lichtmis, of loskop, een los, of ongebonden mensch.*
 Volontaire, *adj.* Vrywillig, gewillig, goetswillig, ongedwongen.
 Action volontaire. *Een vrywillige daadt.*
 VOLONTAIREMENT, *adj.* Vrywilliglyk, gewilliglyk, goetswilliglyk.
 S'offrir volontairement. *Zich vrywilliglyk aanbieden.*
 VOLONTE, *f. f.* De wil.
 La volonte & l'entendement font les

deux facultez de l'ame. *De wil en het verstandt zyn de twee vermoogens der zielen.*

La volonte doit être soumise à la raison. *De wil moet de reden onderworpen zyn.*

Avoir de la bonne volonte pour quelqu'un. *Goetswillig tegen iemant zyn. Iemant genegenheit toedraagen, iemant genegen zyn.*

De sa propre volonte. *Uit zyn eigen wil. Van zelfs, uit eige beweeging.*
 Dernière volonte. *Testament. Uiterste wil, laaste wil. Erfmaking. Testament.*

VOLONTIERS, *adv.* Gaerne, geerne, gewillig, van harte.

Obeïr volontiers. *Goerne, of gewillig gehoorzaamen.*

VOLTE, *f. f.* (Terme de mer.) *Routte. Streek dien men in zee neemt.*

VOLTE, volée. (Terme de Blazon.) *Dubbel. Twee op malkander.*

VOLTE-FACE. (Terme de guerra.) *Zwenking, of wending naar den vyandt.*

Il fit faire volte-face. *Hy deede naar den vyandt wenden, of zwenken.*

VOLTIGER, *v. n.* Aler çà & là en volant. *Huppelen, springen, heen en weêr vliegen.*

Oiseau qui volige de branche en branche. *Een vogel die van de eene tak op de andere springt.*

* Voltiger. (Terme de Maître d'armes.) *Springen, op het scherm(school) springen, sprongen op het bouste paerdt doen.*

* Voltiger. (Terme de Danseur de corde.) *Slingeren, op een slingerkoords buitelen.*

* Voltiger. Etre toujours en action. *N'être jamais dans une même assiette. Springen, vliegen, alstyt bezig zyn, of zich beweegen. Nooit in den zelven stant zyn.*

* Esprit qui volige deçà & delà. *Een verstandt dat hier en daar met zyn gedachten zwerft, zweeft, of vliegt.*

VOLTIGEUR, *f. m.* Celui qui volige sur la corde. *Een slinger-raar, een buitelaar op de slingerkoords.*

Voltigeuse, *f. f.* Een slingerster op de losse koords, of buitelster op de slingerkoords.

VOLUBILIS, *f. m.* Oost-Indische kers. *Een soort van klimop die langs de muuren opschiet, en in Septem-*

ber een purpere bloem draagt.
VOLUBILITE', *f. f.* Fluidité, facilité. *Vloeiendheit, vlugheit, lichtheit.*

Avoir une volubilité de langue. *Een vloeiendheit in 's spreken hebben.*

Volubilité de discours. *De vloeiendheit eener reden.*

VOLUME, *f. m.* Tome de livre. *Struk, deel van een boek.*

Un livre en plusieurs volumes. *Een boek in verscheide stukken.*

Volume. Longueur de papier. *'t Formaat v. n. papier.*

Volume. (*Terme de Monnoie.*) *De dikte en grootte van 's gelds.*

Volume. (*Terme de Commerce.*) *Pakkaasje, beslag. (Een woordt des koophandels.)*

Marchandises d'un gros volume. *Marchandises qui occupent beaucoup de place. Waaren van groote pakkaasje, of die veel plaats beslaan.*

Volume. Etenduë. (*Terme de Physique.*) *Uitstrekking, uitspreiding, lengte.*

VOLUPTÉ', *f. f.* Plaisirs des sens. *Wellust, wellustigheid, weelde. Vleeschelyk vermaak.*

Volupté défenduë. *Een verbode wellust.*

Se plonger dans les voluptez. *Zich in wellusten baaden. In weelde zwemmen, wellustig en weeldrig leeven.*

VOLUPTUEUX, voluptueuse, *adj.* Qui aime le plaisir des sens. *Wellustig, vleeschelyk, die veel van vleeschelyke lusten houdt.*

Mener une vie voluptueuse. *Een wellustig leven leiden.*

VOLUPTUEUSEMENT, *adv.* *Wellustiglyk, weelderig, in veel vermaak en wellust.*

Vivre voluptueusement. *Wellustiglyk leeven.*

VOLUTE, *f. f.* (*Terme d'Architecture.*) *Slangetrek, slangomtrek. Een gestingerde kronkel aan 's kapitael. (Een woordt der Bouwkunst.)*

VOM. VOS. VOT.

VOMIQUE, *adj.* *Voyez Noix vomique.*

VOMIR, *v. a.* *Braaken, misbraaken, overgeeven, spouwen, spuigen. (Boertende, kalven.)*

Vomir ce qu'on a mangé. *Uitbraa-*

ken, of overgeeven 's geen men geeten heeft.

* Vomir des injures. *Scheldwoorden uitbraaken.*

* Vomir des blasphèmes. *Godtslasteringen uitbraaken.*

VOMISSEMENT, *f. m.* Action de vomir. *Braking, het braaken, overgeeven, het overgeeven.*

Provoquer le vomissement. *Het braaken verwekken.*

VOMITIF, *f. m.* Potion pour vomir. *Een braakdrank. Een geneesmiddel om te braaken.*

VOMITOIRE, *f. m.* Een braakmiddel. (*Een Geneeskundig woordt.*)

Les vomitoires sont dangereux. *De braakmiddelen zyn gevaarlyk, of zorgelyk.*

VOS, le pluriel de vôtre ou vostre. *Uwe, 't meervoud van uw.*

Vos maîtres vous commandent cela. *Uwe meesters gebieden u dat.*

VOSTRE. *Voyez Vôtre.*

VOTER, *v. n.* Donner sa voix. *Stemmen, zyne stem geeven.*

Avoir droit de voter. *Recht van stemming, of rechts om te stemmen hebben.*

VOTRE. (*Pronom possessif qui fait au pluriel*) vos. Uw, uws. (*Een bezittende voornaam.*)

C'est là votre ouvrage. *Dat is uw werk.*

Vos livres sont beaux & savants. *Uws boeken zyn schoon en geleers.*

VOU.

VOU'ÉDE, *f. f.* Sorte de plante dont on se sert pour teindre. *Wouwe, of linnemkruid. Zeker gewas om met te verwen.*

VOUER, *v. a.* Confacrer. *Belooven, verlooven, bedelooven, toewyden, toewyden, toeheiligen, opdraagen.*

Vouër ses enfans à Dieu. *Zyne kinderen Gods toeheiligen, of aan Godt verlooven.*

Se vouër, *v. r.* Se confacrer. *Zich toewyden, zich toeheiligen, zich ganschelyk overgeeven.*

Elle s'eit vouïée à Jesus-Christ. *Zy heeft zich aan Christus toegeheiligd.*

* Se vouër au service de quelqu'un. *Zich aan iemants dienst verbinden, zich geheel aan iemants dienst overgeeven.*

VOULOIR, *v. a.* *Willen, begeeren, van zin zyn, van meening zyn, van wil zyn.*

Il faut vouloir ce que Dieu veut. *Men moet willen 's geen Gods wil.*

Il veut tout ce qu'on veut. *C'est-à-dire, il s'accorde à tout. Hy wil al wat een ander wil. Dat is, by bewilligs in alles, by staat alles toe.*

Qui voit une épingle, & ne la veut pas, ne la vaut pas. (*Proverbe.*) *Die een spelde ziet, en ze niet hebben wil, is ze niet waardt.* (*Een spreekwoordt dat wy omtrent dus uitdrukken: Die 't kleine niet begeert, is 't grooss niet waardt.*)

En vouloir à quelqu'un. *C'est tâcher de lui nuire. Het op iemans gemunt hebben, iemans haaten, of een quaadt hart toedraagen; op iemant een wrok hebben, of toelagen: dat is, hem poogen te beschadigen.*

Vouloir du mal à une personne. *C'est la hair. Qualyk gezint tegen iemant zyn. Dat is, iemant haaten. Een weêrzin tegen iemant hebben. Iemant een quaadt hart toedraagen.*

Vouloir. Souhaiter. *Willen, wenschen, genegen toe zyn.*

Je voudrais que vous fussiez riche. *Ik wilde, of wenschte wel dat gy rijk waldt.*

Je voudrais que vous fussiez bien loin. *Ik wenschte wel dat gy verre van hier waldt.*

Vouloir. (*Mot poétique.*) *f. m.* Volonté. *De wil, of wille, het behagen, of welbehagen.*

C'est le vouloir des Dieux. *'s Is de wil, of 's behagen der Goden.*

VOUS. *C'est le pluriel du pronom tu, ou toi. Gy, gyliden. Dit is het meervoudt van den voornaam U.*

Vous devez aimer Dieu. *Gy moet Godt beminnen.*

Il n'y a que vous qui le sachiez. *Daar is niemant die het weet dan gy.*

VOUSSOIR, ou vouffeu, *f. m.* (*Terme d'Architecture.*) *D' stotsteen, of sluissteen, de stotwelfsteen, de voornaamste steen van een boog, of gewelf. (Een woordt der Bouwkunde.)*

VOUSSURE, *f. f.* (*Terme d'Architecture.*) *De hoogte van een gewelf. (Een woordt der Bouwkunde.)*

VOUTE, *f. f.* *Gewelf, gewelfsel, ver-*

verwulffel.
 Une voute d'église. 's Gewelf eener kerke, een herkgewelf.
VOUTER, v. a. Faire en forme de voute. Overwulven. overwulven, gewelfswyze maaken.
Vouter. (Terme de Maréchal.) Een hol hoefzyer voor de paerden smeeden die een runde hoof hebben.
 Se vouter, v. r. Se faire en voute. Overwulft worden.
 * Se vouter. Commencer à avoir le dos courbe. Krom beginnen te worden, een kromme, of hooge rug beginnen te krygen.
Vouté, voutée, adj. Fait en voute. Overwulft, gewelft, overwulft.
 * Vouté, voutée. Quia le dos courbé. Gekromt, gebogchelt, die een kromme, of hooge rug heeft.

VRA.

VRAI, f. m. Verité. Het waare. De waarheit.
 Dire vrai. De waarheit zeggen, waar spreken.
 Il faut toujours dire la verité. Men moet altyt de waarheit spreken.
 Voilà le vrai de la chose. Dat is de waarheit der zaake.
 Savoir une chose au vrai. Een zaak naar waarheit, of in den grondt weeten.
 Vrai, vraie, adj. Véritable. Waar, waarachtig, zeker.
 La chose est vraie. De zaak is waar.
 * Vrai. Sincère. Waar, oprecht.
 * Un vrai ami. Een waar, of oprecht vriendt.
 * C'est un vrai ivrogne. C'est un franc ivrogne. 's Is een rechte dronkaart.
 * C'est son vrai fait. Dat is zyn rechte werk; dat is zyn vly; dat voegt, of dat past hem recht.
 Au vrai, adv. Waarlyk, met waarheit, in der waarheit.
VRAIMENT, adv. Véritablement. Waarlyk, waarachtig, in der daadt, in der waarheit.
 Des ouvrages vraiment solides. Oprechte deuzzame werken.
 * Vraiment, adv. En verité, ma foi. Waarlyk, voorwaar, zeker, in der waarheit.
VRAISEMBLABLE, f. m. Probable. Probabilité. Waarschynlykheit, geloofbaarheit, mogelykheit; schyn van waarheit.
 Ne chercher que le vraisemblable.

Niet dan de waarschynlykheit zoeken.
VRAISEMBLABLE, adv. Probable. Waarschynlyk, gelooflyk, mogelyk, dat schyn van waarheit heeft.
 Histoire vraisemblable. Een waarschynlyke geschiedenis.
VRAISEMBLABLEMENT, adv. Waarschynlyk, gelooflyk. Met waarschynlykheit, of met een schyn van waarheit.
 Parler vraisemblablement. Met waarschynlykheit spreken.
VRAISEMBLANCE, f. f. Apparence de vrai. Waarschynlykheit, mogelykheit. Schyn van waarheit.
 Aler contre la vraisemblance. Tegen de waarschynlykheit aangaan, of aanloopen.

URB. URE. URG.

URBAIN, f. m. Nom d'homme. Urbanus. Een mans naam.
URBANISTES, f. f. Religieuses de Sainte Claire. Urbanisten. Nonnen van de Heilige Klara.
URBANITE, f. f. (Mot qui n'est pas généralement reçu) & qui signifie raillerie ingénieuse. Civilisé & politesse. Een aardige spottery, een aardigheid, of spitsvinnigheid. Een heimelyke steek.
URÉ, f. m. ou Bufile. Een wilde stier, of Buffel.
URÉTERES, f. m. plur. Conduits étroits par où l'urine descend des reins dans la vessie. Waterpeezden, waterpypen. Eenige pypies waar door 's water uit de lendenen in de blaas zakt.
URGENT, urgente, adj. Pressant. Dringende, hoogdringende, hooggaande, groote, hooge.
 Nécessité urgente. Een dringende noot.

URI. URN. URS.

URILLE, f. f. Een kuipers boor gelyk een fret.
URINAL, f. m. Vale de verre pour piffer. Een piffesch, een watersfesch. Een glas waar in men 's water be-waart.
 * Urinal. Le conduit de l'urine. Waterpees, pees waar door 's water in de blaas komt.
URINATEUR, f. m. Een duiker.
URINE, f. f. Water, pis.
 Urine trouble. Onklaar water.

Urine brûlée. Brandig water.
 Urine sablonneuse. Gruisachtig, of zandig water.
 Difficulté d'urine. Koude pis, droppel-pis. Moeijelykheit van 's waterloozen.
URINER, v. n. Pisser. Wateren, water loozen, zyn water af slaan, pissen.
URNE, f. f. Vase où les anciens renfermoient les cendres de quelque mort. Een kruik, of pot waar in de Ouden de asch der dooden bewaarden; een aschkruik.
 Urne. Sorte de vase, où du temps des anciens les Juges mettoient leurs suffrages. Een vas, of pot waar in de Rechters by de Ouden hunne stembriefjes staken, als 'er omvraage over eene zaak geschiedde.
URSULE, f. f. Nom de femme. Or, el, Ursel, Orselte. Een vrouwe naam.
 Sainte Ursule avec les onze mille vierges. De H. Ursel met de elf duizent maagden.
URSULINES, ou Urselines, f. f. Religieuses qui suivent la règle de Saint Augustin Urselynon. Nonnen die de regels van den H. Augustyn volgen.

US. USA. USE.

US, f. m. Coutumes. Gebruiken, gewoonte.
 Les us & coutumes de la mer. De gebruiken en gewoontens der zee.
USAGE, f. m. Le droit qu'on a de jouir d'une chose. Gebruik, genot, 's recht om iets te genieten.
 On leur interdifoit l'usage du vin. Men verboodt hun 's gebruik van den wyn.
 Usage. Maniere dont on use d'une chose. Gebruik, wyze, of manier op welke iets gebruikt wordt.
 Faire un mauvais usage de ses richesses. Een quaads gebruik van zyne rykdommen, of goederen maaken.
 Usage. Fruit, utilité. Gebruik, nut, vrucht, voordeel, nuttigheit, nutbaarheid, dienst.
 On ne peut tirer aucun usage d'une telle étude. Men kan gansch geen gebruik, of nut uit zulk eene studie, of leeroefening trekken.
 Usage. Pratique, exercice. Gebruik, gewoonte, oefening, zwang.

Met-

Mettre une chose en usage. Een zaak in gebruik, of in zwing brengen.

Ils mirent tout en usage. Zy gebruikten alles. Zy bezochten 't op allerlei wyze, zy stelden alles in 't werk.

Perdre l'usage de la parole. 't Gebruik der spraake verliezen.

Usage. Coutume. Mode, maniere de vivre. Gebruik, gewoonte, wyze, of manier van leeven.

On doit suivre l'usage. Men moet het gebruik volgen.

Expression hors d'usage. Eene ongebruiklyke uitdrukking. Een uitdrukking die buiten gebruik is.

Mot qui est du bon usage. Een woordt dat gebruikelyk, of in zwing is, of van een goet gebruik is.

Introduire un mot dans l'usage. Een woordt invoeren. Een woordt in 't gebruik brengen.

Usage. Petit livre de priere qu'on porte à l'Eglise. Een gebedeboekje dat men in de Roomsche Kerke gebruikt.

Usages. Terres possédées en commun par des communautez pour faire paître le bétail. Stadts weiden. Gemeene weiden die eenige gilden toekomen.

USANCE, *f. f.* (Terme de Banque.) De bankhouding, de praktyk, of 't gebruik van 't bankhouden.

Usance, *f. f.* (Terme de mer.) Vervaldag, een verscheene maandt. (Een zeewoordt.)

Il les tourmentoît à toute usance. Hy queldeden alle maandt.

USE, *f. m.* Sleet.

Drap qui est de bon usé, ou d'un bon usé. Laken dat goetd van sleet is, of dat wel slyt.

USER, *v. a.* Verstyten, afstyten, afbeezigen.

Ufer deux habits tous les ans. Alle jaaren twee pakken kleeren verstyten.

* Ufer. Consumer. Gebruiken, nuttigen, versteen.

* Ufer de beaucoup de vin. Veel wyngs gebruiken.

* Ufer. Se servir, employer. Gebruiken, zich dienen, te werk stellen, te werk gaan.

* Ufer de douceur. Zachtigheid gebruiken.

* En ufer d'une étrange maniere. Op eene wonderlyke wyze te werk

gaan.
* En ufer bien à l'égard des gens. Zich wel omtrent de menschen draagen; wel met de menschen, of luiden omgaan.

* Il en use mal avec moi. Hy handelt qualyk met my.

S'ufer, *v. r.* Verstyten, styten, afstyten, versteen worden.

Habit qui s'use. Een kleedt dat slyt, of afstyit.

Le fer même s'use. Het yzer slyt zelf.

* S'ufer. Se consumer, perdre ses forces. Verzwakken, afgaan, afneemen, zyn krachten verliezen, zwakker worden.

* Les corps les plus robustes s'usent. De allersterkste ligchaamen verzwakken.

Usé, usée, *adj.* & *part.* Gesleeten, versteeten, afgesleeten, gebeezigt, gebruikt.

Habit tout usé. Een kleedt dat gan'ch versteeten is.

* Usé, usé. Consumé. Gesleeten, afgegaan, afgenomen, verzwakt, vervallen, gekrenkt.

* Esprit usé. Corps usé. Rufes usées. Finesses rabatués. Een verzwakt verstandt. Een verzwakt, of gekrenkt ligchaam. Oude, of versteete kunstsjes, kneepen, of streeken.

USI. UST. USU.

USITE, *usitéc, adj.* Qui est en usage. Gebruikelyk, in 't gebruik, dat in gebruik is.

Mot usité. Een gebruikelyk woordt.

USTENCILLE, *ustensile, f. f.* Tous les instrumens dont on se sert dans l'usage ordinaire. Gereedschap, werktuigen, alle dingen diemen tot gemeen gebruik van noden heeft.

Ustencille de soldats. Gereedschap van 't krygsvolk, geweer.

USTION, *f. f.* (Terme de Pharmacie.) Verbranding. (Een Apothekers woordt.)

USUEL, *usuelle, adj.* Gebruikelyk, gebruikbaar, in gebruik.

USUFRUIT, *f. m.* (Terme de Palais.) Vruchtgebruik, lyfsocht, vruchtigenot.

Avoir l'usufruit d'une terre. 't Vruchtgebruik van een landt trekken.

USURUITIER, *f. m.* (Terme de Palais.) Vruchtgebruiker, lyfsochtenaar, vruchttrekker.

Usurfruitiere, *f. f.* (Terme de Palais.) Vruchtgebruikster, vrucht-

trekster.

USURAIRE, *adj.* Qui vient d'usu-
re. Woekerachtig, 't geen van woeker komt.

Profit usuraire. Woekerwinst.

USURE, *f. f.* Interêt excessif qu'on tire d'un argent prêt. Woeker, overwinst, onbehoorlyke winst die men dan geldt trekt. dat men uitzet.

Prêter à usure. Op woeker leenen, of geldt uisdoen.

USURIER, *f. m.* Celui qui prête à usure. Woekeraar, een die zyn geldt op woeker doet, of uiszet.

Usuriere, *f. f.* Celle qui prête à usure. Woekeraarster, woekerster, een vrouw die haar goldt op woeker uiszet.

USURPATEUR, *f. m.* Celui qui s'empare injustement d'une chose. Verweldiger, geweldenaar, een bezitter tegen 't recht. Een onrechtvaardig bezitter van iets.

USURPATION, *f. f.* Verweldiging, dwanggebruik, onrechtvaardige bezitting.

USURPATION, *f. f.* Celle qui usurpe. Verweldigster. Bezitter tegen 't recht. Een onrechtvaardige bezitter van iets.

USURPER, *v. a.* Ocupeur injustement & avec violence. Verweldigen, met geweld inneemen, onrechtvaardiglyk bemagtigen.

Il usurpa le royaume de son neveu. Hy verweldigde hoo ryk van zynen neeve.

* Usurper de l'autorité sur l'esprit de quelqu'un. Gezagh over iemants verstandt zich aanmaatsigen.

UT. UTE. UTI.

UT, *f. m.* Une des sept voix de la Musique. Ut. Een van de zeven stemmen der zangkunst.

UTERIN, *utérine, adj.* Sorti d'un même ventre. Van eene moeder.

Ut den zelven buik voortgekomen. Uit eene moeder geboren.

Fières uterins. Broeders van eene moeder.

UTILE, *f. m.* Utilité. Nut, nuttigheit, dienst, voordeel, 't voordelige, het nutbaare, of nuttige.

Préférer le plaisant à l'utile. Het vermaak, of behaaglyke boven 't voordelige stellen, of schassen.

Utile,

Utile, *adj.* Profitable, avantageux.
 Nuttig, nuttelyk. Voordeelig, vorderlyk, goeds, dienstig, nutbaar.
 L'exercice est utile à la santé. De oefening is goeds voor de gezondheid.
UTILEMENT, *adv.* Nuttelyk, voordeelighyk, dienstelyk.
 Servir quelqu'un utilement. Iemant nuttelyk dienen, of ten dienst staan.
UTILITE', *f. f.* Profit. Interêt.
 Nus, nuttigheit, voordeel. Belang, winst.
 Cela ne nous apporte aucune utilité. Dat brengt ons gansch geen voordeel toe.
 Il ne travaille que pour sa propre utilité. Hy arbeidt alleen voor zyn eigen voordeel, of voor zyn eigen belang.

WA.

WAGE-MESTRE, *f. m.* Mot qui vient de l'Alemand & qui signifie un Oicier qui a soin de faire charger les bagages d'une armée. Een Wagenmeester. Een amptman die 't opzicht over 't reistuw van een leger heeft.
WATERGAN, *f. m.* (Mot qui vient du Flamand.) Fossé large de quatre ou cinq pieds. Een wetering, of watering. Een gracht van vier of vyf voeten breed.

VUE.

VU, vûë, veu, veuë, *adj.* Gezien, beschouwt. Onderzocht.
 Livre vû. Een boek dat gezien, of onderzocht is.
 VûE, *f. f.* Un des cinq sens. 't Gezicht. Een van de vyf zinnen.
 Vûë perçante. Een scherp, of doordringend gezicht.
 Voir tout d'une vûë. Alles met een gezicht, of met een opslag van 't oog zien.
 Garder un prisonnier à vûë. C'est ne le perdre point de vûë. Een gevangenen geduurig bewaaken; eenen gevangenen onder zyn ooggen houden.
 Vûë présence. Gezicht, tegenwoordigheit.
 Etre à la vûë de l'ennemi. In 't gezicht van den vyandt zyn, of staan.
 Vûë (Terme de Dessinateur.) Plan en perspective. Een gezicht. Een

tekening, of pintverbeelding van eenigen opstal, in in 't verschiet.
 La vûë de la mayon de Loo. 't Gezicht van 't h. 'ste Loo.
 Paier à vûë. (Terme de Banquier.) Op het zichten van eenen wisselbrief betaale.
 Regardez ces marchandises, la vûë ne vous en coutera rien. Bezie die koopmanschap, of die waren, 't gezicht zal u niets kosten.
 Donner dans la vûë de quelque demoiselle. C'est toucher son cœur. Het harse van een juffer raaken, of beweegen.
 Porter la vûë sur l'avenir. C'est confidérer l'avenir. Het gezicht op het toekomende werpen; het toekomstige inzien, of overweegen.
 Avoir la vûë qu'on fait mal. C'est favoir qu'on fait mal. Weeten dat men quaat doet.
 A vûë d'œil. Clairement. Met een opslag van 't ooge, oogenschynlyk, klaarlyk, blykbaar.
 On peut remarquer à vûë d'œil, &c. Men kan oogenschynelyk gewaar worden, enz.
 Vûë. But, dessein, intention. Oogmerk, oogwit, beooging, voornemen, toelag.
 Il a bien d'autres vûës que je n'ai pas. Hy heeft wel andere oogmerken dan ik.
 Point de vûë. Dessein. Beooging, oogwit, oogmerk, voornemen, opzet.
 J'ai fait cela en vûë de vous servir. Ik hebbe dat gedaan met beooging om u dienst te doen.
 A perte de vûë, *adv.* Aussi loin que la vûë se peut étendre. Zoo ver als men zien kan. Zoo ver als het gezicht kan reiken, zoo ver men kan uitzien.
 Une alée à perte de vûë. Een laan zoo lang als men kan uitzien. (Eigentlyk; Een laan daar 't gezicht zich in verliest.)
 ‡ Parler à perte de vûë. Parler sans réflexion. Onophoudelyk rabbelen. Duizent woorden den hals breeken; zonder ophouden rellen.
 Etre à vûë de terre. (Terme de mer.) In 't gezicht van 't landt zyn. Onder 't landt zyn.
 Non-vûë, *f. f.* (Terme de mer.) Het niet zien, het niet ontdekken, of niet gewaar worden.
 Etre surpris par non-vûë. Door het niet zien, of niet ontdekken bedrogen worden.

VUI.

VIDANGE, *f. f.* Les muids que le cabaretier a vendus durant un mois. De maandelijke uitslagh van een waardt. De vaten die een herbergier in een maandt uitslaat, of verkoopt.
 Vidanges. Ordures qu'on tire des lieux des maisons, des puits & des cloaques. Vuilnis, vuiligheden, drek en onreinigheit, die uit het ruimen van putten, gooten, verlaaten, heimelyke gemakken, enz. gehaalt wordt.
 Vidanges. Evacuations qu'ont les femmes immédiatement après leurs couches. Afstrek, afgang, of lozing der kraamvrouwen, even na dat ze bevallen zyn.
VIDANGEUR, *f. m.* Ecurieur de privez; ou maître des basses œuvres. Nachtwerker, pusteruimer, stilleveger, sekreetverlater. Baas van de laage werken.
VIDUE, *f. m.* De ledige plaats, het ledige, de ruimte, de opening.
 Remplir le vuide. Het ledige vervullen.
 Vuide, *f. m.* Espace qu'on imagine sans corps. Een ledige plaats, eene ingebeelde ruimte zonder ligchaam. Een ruimte die men zich inbeeldt zonder ligchaam te zyn.
 Il n'y a point de vuide dans la nature. Daar is geen ledige plaats in de natuur.
 Vuide, *adj.* Ledig, daar niets in is. Lieu vuide. Een ledige plaats.
 Maison vuide. Een ledig huis.
 Une bouteille vuide. Een leège flesch, of vlesch.
 Une bouteille bùë. Eene geleegde, of uisgedronke vlesch.
 A vuide, *adv.* Sans rien avoir. Ledig, zonder iets te hebben.
 S'en retourner à vuide. Ledig wederom keeren.
 Mâcher à vuide. Mâcher la bouche vuide. Kauwen zonder dat men iets in den mondts heeft.
VIDUER, *v. a.* Ledigen, ontsledigen, ledig maaken, uis haalen, uisflorsen, uisgieten, uisdoen.
 Vuider ses poches. Zyn zakken uis haalen.
 Vuider les entrailles d'un corps. Het ingewands uis een ligchaam haalen.
 Vuider une chambre. Oter tous les

PPPPP mcu-

meubles qui y sont. *Een kamer ontleedigen, ledig maaken, of ruimen. Al den huisraadt uit een kamer doen, of brengen.*

Vuider. Boire. *Leëgen, ledigen, uisdrinken.*

Vuider pluffieurs bouteilles. *Veel vleschen leëgen.*

Il a bien vuide des bouteilles en sa vie. *Hy heeft in zyn leven vry wat vleschen geleëgt.*

Vuider, v. n. Sortir d'un lieu. *Ruimen, een plaats ruimen, uit een plaats gaan, een plaats verlaaten.*

Vuidez d'ici. *Maak u van hier, of pak u van hier.*

Vuider ses mains d'une chose. (*Terme de Pratique.*) *C'est s'en dessaisir. Zyne handen van een zaak afrekken, of afwasschen. Zich van iets afrekken. Zichergens van ontrekken; iets zich niet aantrekken.*

* Vuider. Terminer, décider. *Beslechten, beslissen, uiswyzen, afdoen, ten einde brengen, byleggen. Ontlossen, oplossen.*

* Vuider un différend. *Een geschil beslechten, of byleggen.*

* Vuider une objection. *C'est la résoudre. Eene tegenwerping oplossen.*

Vuider. (*Terme de maçon.*) *Slechten, effen en gelyk maaken.*

Vuider le drap. *Laken pikeeren.*

Se vuider, v. r. *Leëg worden, ledig worden.*

Bouteille qui se vuide. *Een flesch die ledig wordt, of geleëgt wordt.*

Se vuider. Aler à la selle. *Buikloozen, afgaan, stoelgang hebben.*

* Se vuider. Se terminer. *Beslecht worden, uisgewezen worden, afgedaan worden.*

* L'affaire se vuide aujourd'hui. *De zaak wordt van daag afgedaan, of uisgewezen.*

Vuide, vuidee, adj. & part. *Beslechts, afgedaan.*

Vuide, vuidee, adj. *Ledig, uisgeschonken.*

‡ VUIDEUR, f. m. *Un vuideur de bouteilles. Un bon beuveur. Een vleschleëger. Een goet, of sterk drinker; een zuiper.*

‡ Vuideuse, f. f. *Een vleschleëgster, een zuipster.*

VUIDURE, f. f. (*Terme de pègier.*) *De wyse tusschen de kamtanden.*

Vuidure. (*Terme de découpeur.*) *Deur-*

gestlagen, of gepikeerts work. Doorluchsig, of stralwerk.

VUL. VUQ.

VULGAIRE, f. m. *Le peuple. 's Gemeen, het volk, 's gezene volk, de gemeente, de gemeene man.*

Le vulgaire est imbu de préjugés. *'s Gemeen is met vooroordeelen ingenomen, of bezet.*

Vulgaire, adj. *Ordinaire, trivial. Gemeen, gering, laag, klein.*

Homme d'un mérite fort vulgaire. *Een van geringe verdiensten, of die kleine verdiensten heeft.*

VULGAIREMENT, adv. *Communément. A la maniere du vulgaire. Gemeenzaam, op de wyze van 't gemeene volk, op de gemeene wyze.*

S'énoncer vulgairement. *Zich gemeenzaam, of op de gemeene wyze uisdrukken.*

VULGATE, f. f. *Traduction Latine de la bible. De gemeene Latynsche overzetting des bybels.*

Vulgate, adj. f. *Généralement reçue. Gemeene, in 't algemeen aangemen.*

La version vulgate. *De gemeene overzetting.*

VULVE, f. f. (*Terme d'Anatomie.*) *De scheê der baarmoeder. (Een Ontleedkundig woordt.)*

VU QUE. *Conjonction. Puisque. Naardien, nademaal, dewyl, aangezien, gemerkt, overmidts, doordien, om dat.*

Je m'étonne fort que vous sortiez, vu que vous êtes indisposé. *Ik verwondere my zeer dat gy uitgaat, naardien gy onpasselyk zyt.*

X.

X, f. f. *Une des lettres de l'Alphabet. X. Een van de letteren van 't A, B, C.*

X. Cette lettre se prononce quelquefois comme une S. Ainsi on prononce *Xaintonge*, comme s'il étoit écrit *Saintonge*. X. *Deeze letter wordt somtyds als de S. uisgesproken. Dus wordt Xaintonge uisgesproken als of 'er Saintonge geschreven stont.*

X. Cette lettre se prononce enco-

re quelquefois comme Z. Par exemple on prononce *fixième*, comme s'il étoit écrit *fixième*. X. *Deze letter wordt ook somtyds als een Z uisgesproken. By voorbeeldt wordt fixième uisgesproken als of 'er fizième geschreven stont.*

X. Cette lettre à la fin des mots se prononce comme une S. Ainsi on prononce *ceux*, comme s'il étoit écrit *ceus*. X. *Deze letter wordt op 't einde der woorden als een S. uisgesproken. Zoo wordt ceus uisgesproken, als of 'er ceus geschreven stont.*

Y.

Y, f. m. *Lettre qu'on appelle y Grec & qui se prononce comme un i simple. Y. Een letter die de Grieksche y genoemd, en als een enkele i uisgesproken wordt.*

Y. Cette lettre marque quelquefois un lieu. Par exemple si on demandoit; demeure-t-il à Paris? on répond oui, il y demeure. Y. *Deze letter geeft somtyds (in 't Fransch) een plaats te kennen. By voorbeeldt indien men vraagde woont hy te Parys? Men antwoordt ja, hy woont 'er.*

Y. Cette lettre se garde encore dans tous les temps du verbe impersonnel, comme il y a, il y avoit, il y eut, &c. Y. *Deeze letter wordt ook in alle de tyden van het onpersoonlyk werkwoords behouden; gelyk in de bovenstaande voorbeelden blykt.*

* Vous n'y êtes pas. *C'est-à-dire, vous ne l'entendez pas. Gy zyt daar niet 's huis, daar niet bedreven, of ervaren; dat is buiten u. Gy verstaat het niet.*

YEB. YEV.

YEB. *Voyez la Colonne IEB. & la Colonne IEV. Zie van deze letter de zyden IEB. en IEV, dewyle wy in onze spelling de enkele i voor de y gebonden hebben.*

YEU.

YEUSE, *f. f.* Een soort van eikenboom met een gladde en roffe schors.
YEUX, *f. m.* Ce mot est le pluriel du mot ceil. *Oogen.* Dit woordt is het meervoudt van 't woordt oog.
Yeux brillans. Glinsterende oogen.
Yeux rians. Vriendelyke oogen. Een vriendelyk, of aanminnelyk gezicht.
Yeux languissans. Donkers, of ingezonke oogen. Een donker gezicht.
Les yeux sont le miroir de l'ame. De oogen zyn de spiegel der ziele.
Je connois cela à vos yeux. Ik zie, of merke dat uit uwe oogen, of uit uw gezicht
Les yeux de l'ame. La raison. De oogen, of 's gezicht der ziele. De reden.
 * Fermer les yeux. Mourir. De oogen sluiten. Sterven.
 * Avoir devant les yeux. C'est voir presque sans cesse. Voor oogen hebben, of houden; byna geduurig zien.
 * Avoir la mort devant les yeux. C'est penser à la mort. De doods voor oogen hebben: Om de doods denken, zich de doods voor oogen stellen.
Regarder entre deux yeux. Onder de oogen zien, stout en sterk aankyken, onbeschaamt aanzien.
 * Jeter les yeux sur quelqu'un. D'oogen op iemand slaan. Iemand aankyken, of aankyken.
 * Seigneur, jetez les yeux sur moi. C'est-à-dire, Seigneur, aiez pitié de moi. Heer, zie my aan in genade, of sla een gunstig ooge op my. Dat is, Heer, ontferm u myner.
 * Ouvrir les yeux. C'est devenir éclairé. Zyn oogen opdoen. Dat is, wys en verstandig worden.
 * Femme qui n'a des yeux que pour son mari. C'est-à-dire, qui n'est occupée que de son mari. Een vrouw die alleen de oogen de haaren man heeft; dat is, die nergens anders meê bezig is dan met haaren man op te passen.
 * Remettre une chose devant les yeux. C'est faire re souvenir. Een zaak voor oogen stellen. Dat is, in gedachtenis brengen.
 * Cela saute aux yeux. Cela est très-visible. Dat loopt in 't oog. Dat

ziet elk; al de wereldt ziet, of weet dat.
 * On ne doit pas considérer les Rois des mêmes yeux qu'on regarde les particuliers. Men moet de Koningen met de zelve oogen niet aanzien als de gemeene menschen.
Cela s'est fait aux yeux de tout le monde. Dat is voor 't oog van al de wereldt geschiedt.
 † Faire les yeux doux. Met de oogen lonken. Een vriendelyk gezicht geven.
 † Ce n'est pas pour vos beaux yeux. Ce n'est pas pour vous. Het is om uw schoon bakkes niet: Het is niet om uwen 't wil.
 † Yeux. *Mot burlesque pour dire lunettes.* Oogen. Een boertend woordt om een bril te beteekenen.
 † J'ai perdu mes yeux. Ik hebbe myne oogen; dat is, myn bril verloren.
 * Yeux. Petits trous dans le pain & dans le fromage. Oogen. Gaatjes die in 't broodt en in de kaas zyn.
Yeux de chat. Katten oog. Zeker wilt purperachtig gewas.

YVO. YVR.

Voiez à la lettre I. les colonnes IVO & IVR. Ziet de letter en de zyden IVO en IVR, om de woorden, die gemeenlyk met deze letteren gespelt worden, te vinden.

Z.

Z, *f. m.* La dernière lettre de l'Alphabet. Z. De laatste letter van 't A, B, C.

ZAC. ZAG. ZAI. ZAN.

ZACHARIE, *f. m.* Nom d'homme. Zacharias. Een mans naam.
ZAGAIE, *f. f.* Sorte de grand dard. Een werpspies, een werppyl, een werpschicht die de Mooren gebruiken.
ZAGAIER, *v. a.* Met werppylen schieten, met werpspiessen werpen.
ZAIN, *adj.* Donkerhaarig, donkergrauw.
Cheval zain. Een donkerhaarig, of donkergrauw paerd.

Zain, ou zin, *f. m.* Ystin. Een steen die 't root koper geel maakt, (men noemt het ook 't wyfje van de Antimonie.)
ZANI, *f. m.* De gek, harsop, of potzemaker van een geselschap koordeantseren. (Dit woordt is meer Italiaansch dan Fransch.)

ZEL. ZEN.

ZÉLATEUR, *f. m.* Zélé Partisan. Yveraar. Een yverig voorstander, een groot verdediger.
Les zélateurs de Ciceron. De voorstanders van Cicero.
ZÉLE, *f. m.* Atection ardente. Yver, vierige genegenheit, heftige drift.
Zéle discret. Een yver met verstandt.
Zéle indiscret. Een domme, of blinde yver.
Avoir du zélé pour quelqu'un. Yverig voor iemand zyn. Vierige genegenheit voor iemand hebben.
ZÉLE, zélé, *adj.* Yverig, vierig van geest, driftig, met yver ingenomen.
Etre zélé pour sa patrie. Yverig voor zyn vaderlands zyn.
ZENITH, *f. m.* (Terme d'Astronomie & de Géographie.) Tophoog, operaspunt, kruinspits, toppunt. (Een woordt der Sterrekunde en Aardmeetkunst.)

ZEP. ZER. ZES.

ZÉPHIRE, zephir, *f. m.* Sorte de vent doux & agréable. Een labberkoelte. Een zoete aangenaame windt, een lieflyke koelse, of zoele windt, een zoete zomerwindt.
ZERO, *f. m.* (Terme d'Arithmétique.) Un o. Een nul in 't Cyfergetal. Een o in 't cyfer.
 † C'est un zéro. C'est-à-dire, c'est un homme inutile & sans pouvoir. 't Is een nul, of ootje in 't cyfer. Dat is, het is een man die geen magt heeft, noch die iets te zeggen heeft.
ZEST, *f. m.* Petit morceau d'écorce d'orange dont on exprime le jus. Een oranje schilletje waar uit men 't sap drukt.
Zest. Maniere de bourse où on met de la poudre pour poudrer les cheveux. Een leere poeijertas, waar in men haarpoeier doet.
Zest de noix. Een noot schaal, noote-
 Ppppp 2 d. p.

dop, of nooreschelp.

- * Zest. *Ce mot signifie aussi rien, néant. Nootedop.* Dit woordt betekent somtyds niets, niet met al.
- * Je n'en doncrois pas un zest. *Ik zoud' er niet een nootedop voor geven.*

Zest, (*Interjection.*) Bof! *Een inwerpsel van boers, of spot.*

Zest! c'est autant de perdu. *Bof! dat is zoo veel verloren.*

ZIB. ZIG. ZIN. ZIZ.

ZIBELINE, *f. f.* Sorte d'animal. *Een Sabel. Zeker dier.*

Martre zibeline. *Een sabelbont dat de juffers om den hals draagen.*

ZIGZAC, *f. m.* Petits morceaux de bois plats d'un côté & clouez en

forme de losange, mais clouez de forte qu'ils jouent. *Kleine stukjes van hout, plat aan de eene kant en gespykert even als glasruiten, maar zoo gespykert dat zij kunnen bewegen.*

Zigzac. Sorte de manchon de chat & de martre. *Een sabel en kattemof.*

ZINZOLIN, *f. m.* Sorte de laine rougeâtre dont on se sert pour faire des tapisseries. *Zekere roodsachtige wolle, die in tapytwerk gebruikt wordt.*

ZIZANIE, *f. f.* Ivraie. *Dolik. Onkruidt in 's koren.*

* Zizanie. *Discorde, division. Onlust, onrust, tweespalt, tweedracht, verdeeltheit, twist, oneenigheid.*

* Semer la zizanie entre les freres. *Onlusten tusschen broeders zaaijen.*

ZOCLE. *Voyez Socle.*

ZODIAQUE, *f. m.* (*Terme de Géographie.*) *Taanrondt, tekenkring, zonnewegh, zonnecirkel, de kring, of cirkel daar de twaalf hemelste-kenen in staan.*

Le soleil eit un an à parcourir tout le zodiaque. *De zon heeft een jaar werk om den ganschen tekenkring te doorloopen.*

ZONE, *f. f.* (*Terme de Géographie.*) *Luchtstreek, wereldstreek.*

La zone torride. *De verzengde luchtstreek.*

Zones froides. *De koude, of ongematigde wereldstreeken.*

Zones tempérées. *De gematigde lucht- of wereldstreeken.*

F I N.

E N D.



